# MAˬTEHˬ NEH BO˰-EUˬ LAˬ K'Aˬ CEHˇ-EU GUIˬ LAHˬ DAWˬ

### Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ tsui˰

1 Sahˬ bo˰ heu-aˬ, Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ tsui˰ bo˰ taˬ-euˬ ma. Aˬ
yaw˰-aˬ, Aˬbyaˬhaˬ hawˇ-eu Daˬbiˇ-euˬ zaˬ meh.
2 Aˬbyaˬhaˬ-euˬ zaˬ Iˇtsa^ meh. Iˇtsa^-euˬ zaˬ Yaˬko^ meh.
Yaˬko^-euˬ zaˬ Yuˇda^ hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ mehˇ nmˇ deuˬ
3 meh. Yuˇda^-euˬ zaˬ, aˬ yaw˰-euˬ nymˇ dahˬ Daˬmaˬ o^ neh
deh˰ le-euˬ Paˬyehˇ hawˇ-eu Seˬlaˇ meh. Paˬyehˇ-euˬ zaˬ
4 Heˬzaˬloˬ meh. Heˬzaˬloˬ-euˬ zaˬ Aˬlaˬ meh. Aˬlaˬ-euˬ zaˬ
Aˬmiˬnaˬdaˇ meh. Aˬmiˬnaˬdaˇ-euˬ zaˬ Naˬsoˬ meh. Naˬsoˬ-
5 euˬ zaˬ Saˬlaˬmoˇ meh. Saˬlaˬmoˇ-euˬ zaˬ, aˬ yaw˰-euˬ nymˇ
dahˬ Laˬhaˇ o^ neh deh˰ le-euˬ Bawˇza^ meh. Bawˇza^-euˬ
zaˬ, aˬ yaw˰-euˬ nymˇ dahˬ Luˇta o^ neh deh˰ le-euˬ Awˇbehˇ
6 meh. Awˇbehˇ-euˬ zaˬ Yeˬshehˇ meh. Yeˬshehˇ-euˬ zaˬ, sahˬ
paˬ kuˇ hawˇ kamˇ Daˬbiˇ meh.
Daˬbiˇ-euˬ zaˬ Sawˇlaˬmoˬ meh. (Sawˇlaˬmoˬ-euˬ aˬ ma-aˬ,
7 Uˇliˇya^-ahˇ tiˬ zahˇ iˇ-euˬ meh.) Sawˇlaˬmoˬ-euˬ zaˬ Yawˇ-
baoˬ meh. Yawˇbaoˬ-euˬ zaˬ Aˬbiˇya^ meh. Aˬbiˇya^-euˬ
8 zaˬ Aˬsaˇ meh. Aˬsaˇ-euˬ zaˬ Yawˇsaˬbaˇ meh. Yawˇsaˬbaˇ-
euˬ zaˬ Yaˬhawˇlaˬ meh. Yaˬhawˇlaˬ-euˬ zaˬ Awˇsiˇ meh.
9 Awˇsiˇ-euˬ zaˬ Yoˇdaˬ meh. Yoˇdaˬ-euˬ zaˬ Aˬga^ meh.
10 Aˬga^-euˬ zaˬ Heˬsaˬgiˇ meh. Heˬsaˬgiˇ-euˬ zaˬ Maˬnaˬseˬ
meh. Maˬnaˬseˬ-euˬ zaˬ Aˬmoˬ meh. Aˬmoˬ-euˬ zaˬ Yoˇsi^
11 meh. Yoˇsi^-euˬ zaˬ, aˬ cawˬ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ Baˬbuˇloˬ miˇ
k'ahˬ-ahˇ sheuˬ g'eh ngeh, Yeˬkawˇniˇ hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ
mehˇ nmˇ deuˬ meh.
12 Baˬbuˇloˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ ngeh, Yeˬkawˇniˇ-euˬ zaˬ
Saˬlaˬdeˬlaˇ meh. Saˬlaˬdeˬlaˇ-euˬ zaˬ Seˬluˇbeˬlaˇ meh.
13 Seˬluˇbeˬlaˇ-euˬ zaˬ Aˬbiˇo^ meh. Aˬbiˇo^-euˬ zaˬ Iˇlaˬjeˬ
14 meh. Iˇlaˬjeˬ-euˬ zaˬ Aˬjawˬ meh. Aˬjawˬ-euˬ zaˬ Saˬdoˇ
meh. Saˬdoˇ-euˬ zaˬ Aˬgeˬ meh. Aˬgeˬ-euˬ zaˬ Iˇliˬo^ meh.
15 Iˇliˬo^-euˬ zaˬ Iˇlaˬsaˬ meh. Iˇlaˬsaˬ-euˬ zaˬ Maˬtaˬ meh.
16 Maˬtaˬ-euˬ zaˬ Yaˬko^ meh. Yaˬko^-euˬ zaˬ Maˬli^-euˬ k'aˬ

dzeˇ zaˬ Yoˇsheh meh. Maˬli^-aˬ, Ka-li lehˇ kuˇ-eu Yeˬsuˇ-ahˇ
ciˬ-euˬ meh.
17 K'oeˇ miˇ neh, Aˬbyaˬhaˬ-ahˇ neh Daˬbiˇ-ahˇ keu^ ni, tseˇ
oeˬ ziˇ meh. Daˬbiˇ-ahˇ neh aˬ cawˬ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ Baˬbuˇ-
loˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ sheuˬ g'eh ngeh keu^ ni, tseˇ oeˬ ziˇ meh.
Baˬbuˇloˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ ngeh-ahˇ neh Ka-li-ahˇ keu^ ni,
tseˇ oeˬ ziˇ meh.

**Yeˬsuˇ Ka-li deh˰ le-euˬ**

18 Yeˬsuˇ Ka-li deh˰ le-euˬ-aˬ, heu lo˰-ehˇ meh. Aˬ yaw˰-euˬ
aˬ ma Maˬli^-aˬ, Yoˇsheh-ahˇ dahˬ dzaˬ-iˇ ma lehˇ ehˇ tseh^
taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ nya˰ maˬ sheuˬ dahˬ dzaˬ mi na^-ehˇ,
muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ baˬda neh Maˬli^ zaˬ tseh^
19 leˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ Yoˇsheh-aˬ, yaw tsaˬ
yaw dawˇ tsawˇ haˬ meh. Aˬ yaw˰ Maˬli^-euˬ mya^ pyawˬ
naˇ mehˇ maˬ bi caw^-iˇ maw˰-eu miˇ neh, aˬ cawˬ-ahˇ maˬ bi
20 siˬ-ehˇ byehˇ ma lehˇ, noeˬ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ
noeˬ lu˰ ngeh, aˬ yaw˰ yu˰ ma^ ma^-eu la˰ k'oeˇ Sahˬ paˬ Miˬ
yehˇ-euˬ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ tiˬ g'aˬ do^ le-awˇ ehˇ-eu, Daˬbiˇ-
euˬ zaˬ Yoˇsheh-oˇ, nawˬ neh ehˇ tseh^ taˬ-euˬ Maˬli^-ahˇ
sheuˬ dahˬ dzaˬ-eu taˬ noeˬ shaˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, muiˬ-
eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ baˬ da neh aˬ yaw˰ zaˬ tseh^
21 leˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ aˬ li tiˬ g'aˬ ciˬ teh˰-a. Nawˇ aˬ li k'oeˇ
g'aˬ-ahˇ Yeˬsuˇ lehˇ, ya myahˇ nehˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ
naˇ, aˬ yaw˰-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ iˬ baˇ
la˰ k'oeˇ aˬ yaw˰ ka k'o˰ teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
22 K'oeˇ deuˬ dawˬ taw^ lu˰ pyeu˰ laˇ-euˬ-aˬ, Sahˬ paˬ Miˬ
yehˇ aˬ yaw˰-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu g'aˬ-ahˇ g'oe-awˇ ehˇ
23 taˬ-euˬ dawˬ bi byah laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ehˇ-eu,

Zaˬ miˬ zaˬ zaˬ guˬ tiˬ g'aˬ, zaˬ tseh^ leˇ-awˇ, aˬ li tiˬ g'aˬ
ciˬ teh˰-a. Aˬ li k'oeˇ g'aˬ-ahˇ Eˇmaˬnoeˬlaˇ lehˇ myahˇ
teh˰-a,

lehˇ bo˰ taˬ-euˬ meh. Eˇmaˬnoeˬlaˇ lehˇ ehˇ-eu-aˬ, Miˬ yehˇ
24 aˬ dui nehˬ-ehˇ jawˇ meh lehˇ ehˇ-eu meh. Sahˬ paˬ Miˬ
yehˇ-euˬ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ lo˰-ehˇ,
Yoˇsheh uˬ noeˬ noeˬ laˇ ngeh Maˬli^-ahˇ sheuˬ da^-euˬ meh.
25 Ehˇ k'aw˰, zaˬ k'oeˇ g'aˬ maˬ ciˬ-euˬ k'oeˇ keu^ ni, Maˬli^
nehˬ-ehˇ maˬ yu˰ ta˰-aˬ. Aˬ li k'oeˇ g'aˬ deh˰ le-awˇ, aˬ
yaw˰-ahˇ Yeˬsuˇ lehˇ myahˇ nehˬ-euˬ meh.

**Zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ ahˇ-eu deuˬ laˇ-euˬ**

2 Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ Heˬloˇ u^ lahˇ lu˰ ngeh, Yuˇda^ miˇ
k'ahˬ Behˬlehˬhehˬ meuˬ-ahˇ Yeˬsuˇ deh˰ le-euˬ meh. K'oeˇ
ngeh, zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ ahˇ-eu deuˬ nahˇ ma do^ k'ehˬ paw
2 neh, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ laˇ keu^-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰
ehˇ-eu, Deh˰ le-euˬ Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ sahˬ paˬ kuˇ hawˇ
kamˇ aˬ lehˬ. Nahˇ ma do^ k'ehˬ paw nga ma˰ aˬ yaw˰-euˬ
aˬ guiˇ-ahˇ ya mawˇ-awˇ, aˬ yaw˰-ahˇ uˬ duˬ tahˬ laˇ-euˬ ma
3 lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ Heˬloˇ dawˬ
k'oeˇ dawˬ ya gaˬ ngeh, aˬ yaw˰ hawˇ-eu Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-
ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ noeˬ shaˬ dui dui-eu meh.
4 Sahˬ paˬ Heˬloˇ-aˬ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ piˇ ma deuˬ hawˇ-eu
zahˇ mehˬ-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ kuˇ uiˬ-awˇ, Ka-li
aˬ geu gaˇ deh˰ le ta lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ naˇ haˬ-eu meh.
5 Aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Yuˇda^ miˇ k'ahˬ
Behˬlehˬhehˬ meuˬ-ahˇ deh˰ le teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu tiˬ g'aˬ neh bo˰ ta-ˬeuˬ
lo˰-ehˇ,
6 Yuˇda^ miˇ k'ahˬ-ahˇ ja^-eu Behˬlehˬhehˬ meuˬ-oˇ, Yuˇda^
tsawˇ haˬ-euˬ sahˬ paˬ deuˬ u^ lahˇ lu˰-eu meuˬ la˰ k'oeˇ,
nawˇ-aˬ aˬ cawˬ na^ maˬ tseˇ teˬ-eu meuˬ maˬ ngeuˇ-a.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca
pyeu˰-eu, Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ sheuˬ g'eh-eu
sahˬ paˬ g'aˬ, nawˬ-euˬ la˰ k'oeˇ do^ laˇ teh˰-a,
lehˇ bo˰ taˬ-euˬ meh.
7 K'oeˇ ngeh, sahˬ paˬ Heˬloˇ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ ahˇ-eu k'oeˇ
deuˬ-ahˇ ciˬ cuˇ ni kuˇ-awˇ, aˬ guiˇ k'oeˇ siˬ do^ laˇ-euˬ aˇ
8 yamˬ-ahˇ naˇ haˬ duˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, sahˬ paˬ Heˬloˇ
aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Naw ma˰ zaˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ po^
haw-iˇ-awˬ. Aˬ yaw˰-ahˇ mawˇ naˇ ngaˇ k'aw˰ aˬ yaw˰-ahˇ
uˬ duˬ ya tahˬ ni, ngaˬ-ahˇ ehˇ gaˬ laˇ-awˬ lehˇ ehˇ nehˬ-awˇ,
9 Behˬlehˬhehˬ meuˬ-ahˇ bi iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ sahˬ paˬ
kuˇ hawˇ kamˇ-euˬ dawˬ ya gaˬ-awˇ do^-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰
ma˰ neh nahˇ ma do^ k'ehˬ paw ya mawˇ-euˬ aˬ guiˇ k'oeˇ siˬ
aˬ yaw˰ ma˰-euˬ mehˬ hu iˇ-awˇ, aˬ li li zaˬ jawˇ-eu k'oeˇ ta^
10 naˬ leˇ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ aˬ guiˇ k'oeˇ siˬ-ahˇ ya
11 mawˇ ngeh, laˬ k'aˬ cehˇ dui dui-eu meh. Iˇ kahˇ uˇ leˇ ngeh,
aˬ yaw˰-euˬ aˬ ma Maˬli^ nehˬ-ehˇ aˬ li li zaˬ-ahˇ ya mawˇ-euˬ
meh. Aˬ yaw˰ ma˰ pawˬ tsui˰ pawˬ dmˬ dmˬ-awˇ, aˬ li li

zaˬ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ neh hehˇ
la˰-euˬ aˇ poeˬ zawˇ k'a^-eu la˰ sawˬ deuˬ beuˬ do^-awˇ, aˬ
yaw˰-ahˇ bi˰-euˬ meh. K'oeˇ deuˬ-aˬ, shuiˇ, lawˇbaoˬ hawˇ-eu,
12 muˇlaˬ naˬ maˬ hawˇ meh. Sahˬ paˬ Heˬloˇ jawˇ gaˇ taˬ g'o˰
leˇ lehˇ, yu˰ ma^ ma^-eu la˰ k'oeˇ Miˬ yehˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ
ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh aˬ yaw˰ ma˰ yawˬ kahˇ yawˬ
neh aˬ yaw˰ ma˰-euˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ g'o˰-iˇ-euˬ meh.

**Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ aˬ li li zaˬ deuˬ-ahˇ seh˰-euˬ**

13 Aˬ yaw˰ ma˰ g'o˰-iˇ g'aˬ ngeh, Yoˇsheh yu˰ ma^ ma^-eu
la˰ k'oeˇ, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ tiˬ g'aˬ-ahˇ
ya mawˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ Yoˇsheh-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Tuˇ-awˬ.
Aˬ nya˰ ma zaˬ sheuˬ-awˇ, Iˇjiˇtu^ miˇ k'ahˬ-ahˇ ceh^-iˇ-awˬ.
Ngaˇ nawˬ-ahˇ ehˇ nehˬ la˰ ngeh keu^ ni, k'oeˇ gaˇ jawˇ-awˬ.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, sahˬ paˬ Heˬloˇ aˬ li li zaˬ teu g'aˬ-ahˇ
14 seh˰-eu lehˇ po^ teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh
Yoˇsheh tuˇ-awˇ, uˬ ci˰ sehˇ g'ahˇ aˬ nya˰ ma zaˬ sheuˬ-awˇ,
15 Iˇjiˇtu^ miˇ k'ahˬ-ahˇ ceh^-iˇ-euˬ meh. Sahˬ paˬ Heˬloˇ shiˇ
ngeh keu^ ni aˬ yaw˰ pehˬ-aˬ k'oeˇ gaˇ jawˇ-euˬ meh. Gaˇ
kaw^ k'oeˇ-aˬ, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ
dah-eu tiˬ g'aˬ-ahˇ g'oe-awˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh. Iˇjiˇtu^
miˇ k'ahˬ-ahˇ neh do^ laˇ-awˬ lehˇ, ngaˬ li-ahˇ ngaˇ kuˇ-euˬ
ma lehˇ, aˬ yaw˰ neh ehˇ taˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ byah laˇ ni
pyeu˰ laˇ-euˬ meh.
16 Zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ ahˇ-eu deuˬ ngaˬ-ahˇ jaˬ myaw˰ myaw˰-
euˬ nga lehˇ sahˬ paˬ Heˬloˇ ya siˬ ngeh, nui ma pehˇ dui dui-eu
meh. Aˬ yaw˰ neh zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ ahˇ-eu deuˬ-ahˇ naˇ haˬ
duˬ taˬ-euˬ aˇ yamˬ-ahˇ shaˇ sawˇ-awˇ neh, Behˬlehˬhehˬ meuˬ
hawˇ-eu k'oeˇ-euˬ dawˬ peh k'aˇ jawˇ-eu, nyiˬ k'o˰-ahˇ neh
la˰ o^ paw-euˬ aˬ li dawˬ taw^ lu˰-ahˇ bi diˬ seh˰-iˇ-euˬ meh.
17 Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu Yeˬlaˬmiˇ neh ehˇ taˬ-euˬ
dawˬ heu dawˬ k'oeˇ ngeh byah laˇ-euˬ meh.
18 Laˬmaˇ lehˇ kuˇ-eu jawˇ duˬ-ahˇ tsawˇ ngoeˇ ngoeˇ dawˬ
hawˇ-eu noeˬ dui noeˬ duiˇ-awˇ ngoeˇ-eu teˇ saˇ ya gaˬ-euˬ
meh. Aˬ yaw˰-euˬ zaˬ deuˬ baˬ da neh Laˬgiˬlaˇ ngoeˇ
lu˰ meh. Aˬ yaw˰ zaˬ maˬ paˇ jawˇ-eu miˇ neh, aˬ cawˬ
aˬ yaw˰-ahˇ nui ma maˬ bi saˇ laˇ nya-a,
lehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh.
19 Sahˬ paˬ Heˬloˇ shiˇ-euˬ meh. Yoˇsheh Iˇjiˇtu^ miˇ k'ahˬ-
ahˇ jawˇ lu˰ ngeh, aˬ yaw˰ yu˰ ma^ ma^-eu la˰ k'oeˇ, Sahˬ paˬ

Miˬ yehˇ-euˬ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ tiˬ g'aˬ-ahˇ ya mawˇ-euˬ meh.
20 Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ g'aˬ Yoˇsheh-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Tuˇ-awˬ.
Aˬ nya‸ ma zaˬ sheuˬ-awˇ, Iˇsaˬleˬla^ miˇ k'ahˬ-ahˇ g'o‸ leˇ-
awˬ. Aˬ li li zaˬ teu g'aˬ-ahˇ seh‸-eu lehˇ po^ lu‸-eu deuˬ
21 shiˇ-euˬ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh aˬ yaw‸
tuˇ-awˇ, aˬ nya‸ ma zaˬ sheuˬ-awˇ neh, Iˇsaˬleˬla^ miˇ k'ahˬ-
22 ahˇ g'o‸ leˇ-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸, sahˬ paˬ Aˬgeˬlaˇ aˬ yaw‸-euˬ
aˬ da sahˬ paˬ Heˬloˇ-euˬ dzoeˬ dzaˬ za-awˇ Yuˇda^ miˇ
k'ahˬ-ahˇ u^ lahˇ lu‸-eu gaˇ kaw^ Yoˇsheh ya gaˬ-euˬ meh.
K'oeˇ miˇ neh aˬ yaw‸ k'oeˇ gaˇ maˬ g'o‸ leˇ peuˬ-a. Yu‸ ma^
ma^-eu la‸ k'oeˇ Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ paˇ mehˬ nehˬ-awˇ,
Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ ja^-eu Naˬzaˬlehˇ pu-ahˇ jawˇ-iˇ-euˬ
23 meh. K'oeˇ miˇ neh, Ka-li-ahˇ Naˬzaˬlehˇ pu zaˬ lehˇ kuˇ
teh‸-a lehˇ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ neh ehˇ
taˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ byah laˇ-euˬ meh.

**Baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-eu Yoˇhaˬ dawˬ mehˬ mehˬ-euˬ**

3 Aˇ yamˬ k'oeˇ la‸ k'oeˇ, baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-eu Yoˇhaˬ do^
laˇ-awˇ ehˇ-eu, 2 Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ keu^ le shaw-iˬ miˇ
neh, iˬ baˇ noeˬ po^-awˬ lehˇ, Yuˇda^ miˇ k'ahˬ-ahˇ ja^-eu
3 bawˇ tsahˬ-ahˇ jawˇ-awˇ dawˬ mehˬ mehˬ lu‸ meh. Miˬ yehˇ-
euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu Iˇsaˬyaˇ neh ehˇ taˬ-euˬ,

Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ bawˇ tsahˬ bawˇ dahˇ-ahˇ jawˇ-awˇ
yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ
gaˇ ma shaˇ dahˇ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ gaˇ ma dawˇ coe
ni shaˇ dawˇ-awˬ,

lehˇ ehˇ taˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ Yoˇhaˬ-ahˇ ehˇ-eu meh.
4 Yoˇhaˬ-aˬ, law taw-euˬ ca‸ hm neh za‸ taˬ-euˬ mehˬ tsoeˬ
dm-awˇ, jo‸-ahˇ shaˬ k'o^ jo‸ pa‸ pa‸ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-
5 aˬ, nyehˇ bahˇ hawˇ-eu byaˬ byaˬ uiˇ dzaˬ-euˬ meh. K'oeˇ
ngeh, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ, Yuˇda^ miˇ
k'ahˬ zaˬ dawˬ taw^ lu‸ hawˇ-eu, Yawˇdaˬ lawˇ baˬ gaw^
taw k'aˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸, aˬ yaw‸ jawˇ gaˇ
6 iˇ-awˇ, yawˬ ha-euˬ iˬ baˇ yawˬ ha ja do^ ja mehˬ-eu meh.
K'oeˇ ngeh, Yoˇhaˬ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ Yawˇdaˬ lawˇ baˬ la‸
k'oeˇ baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-euˬ meh.
7 Paˬliˬsehˇ hawˇ-eu Saˬduˬgehˇ deuˬ baˇtiˇsaˬ kamˬ le-eu
gaˇ Yoˇhaˬ ya mawˇ ngeh, aˬ yaw‸ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ
nehˬ-eu, Aˇ lawˇ yaw haiˬ-euˬ zaˬ deuˬ-oˇ, aˬ kaˇ keu^ le-eu

nui ma pehˇ-eu jeˬ-ahˇ ya buˬ-iˇ ni, aˬ suˇ g'aˬ naw ma˰-ahˇ
8 ehˇ nehˬ la˰ ta. Aˬ diˇ iˬ baˇ noeˬ po^-euˬ ngaˇ lehˇ do^ laˇ
9 ni, mˇ-awˬ shaˇ-awˬ. Aˬbyaˬhaˬ-aˬ, nga ma˰-euˬ aˬ da yaw
dzahˇ ma lehˇ naw ma˰-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ taˬ noeˬ. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ-aˬ k'aˬ lo heu deuˬ-ahˇ Aˬbyaˬhaˬ-euˬ
oeˬ paˬ oeˬ ma jahˇ do^ nya meh lehˇ, ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ
10 nehˬ-eu ma. Nymˬ-mˇ k'aw˰, aˇ bawˇ dawˬ pehˬ-ahˇ deu^
haˬ ba˰ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, aˇ siˬ yaw muiˬ maˬ siˬ
le-eu aˇ bawˇ yawˬ bawˇ na lu˰-ahˇ tuˇ dzeh-awˇ, miˬ dzaˬ
la˰ k'oeˇ ba˰ pui^ teh˰-a.
11 Naw ma˰ iˬ baˇ noeˬ po^-euˬ miˇ neh, ngaˇ naw ma˰-ahˇ iˇ
cu˰ la˰ k'oeˇ baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ lu˰ ma. Ehˇ k'aw˰, ngaˬ-euˬ
mehˬ nah oe lu˰-eu g'aˬ ngaˇ na^ maˬ tseˇ baoˬ huiˬ-eu meh.
Ngaˇ-aˬ, aˬ yaw˰-euˬ sehˬ naw^-ahˇ yuˇ-eu k'aw˰ maˬ geuˇ-a.
Aˬ yaw˰-aˬ, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ la˰ k'oeˇ
maˬ ehˇ, miˬ dzaˬ la˰ k'oeˇ maˬ ehˇ, naw ma˰-ahˇ baˇtiˇsaˬ
12 mˇ nehˬ teh˰-a. Aˬ yaw˰ cehˇ baw-eu baw seu nyeh˰ tehˬ
taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ aˬ yaw˰-euˬ cehˇ bymˇ saˬ k'aw˰-ahˇ
neh baw shawˇ teh˰-a. K'oeˇ naˇ, cehˇ k'oeˇ cehˇ jiˇ-ahˇ pi
ahˇ teh˰-a. Ehˇ k'aw˰, maˬ mi^-iˇ-eu miˬ dzaˬ neh cehˇ
k'aw˰-ahˇ keuˬ dzeh teh˰-a lehˇ, Yoˇhaˬ ehˇ-eu meh.

**Yeˬsuˇ baˇtiˇsaˬ kamˬ-euˬ**

13 K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ baˇtiˇsaˬ kamˬ-eu lehˇ, Gaˬliˬlehˇ miˇ
k'ahˬ-ahˇ neh, Yawˇdaˬ lawˇ baˬ-ahˇ Yoˇhaˬ jawˇ gaˇ oe-euˬ
14 meh. Yoˇhaˬ aˬ yaw˰-ahˇ la^ tsoeˬ-awˇ, Nawˇ ngaˬ-ahˇ baˇ-
tiˇsaˬ mˇ nehˬ-eu tsaˬ meh. Nawˇ ngaˇ jawˇ gaˇ oe teˬ loˇ lehˇ,
15 ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Nymˬ-mˇ
mˇ nehˬ la˰-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, yaw tsaˬ yaw dawˇ
zahˇ dawˬ taw^ lu˰ byah laˇ ni, aˬ dui mˇ-eu tsaˬ teh˰-a lehˇ,
ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, Yoˇhaˬ aˬ yaw˰-ahˇ baˇtiˇsaˬ
16 mˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ baˇtiˇsaˬ kamˬ-awˇ, tiˬ po^ teh˰-ehˇ
iˇ cu˰ la˰ k'oeˇ neh do^ laˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, mˬ pah laˇ,
awˇ, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ k'aˬ k'oeˬ lo˰-ehˇ za˰ ka le-awˇ neh,
Yeˬsuˇ-euˬ k'oeˇ ta^ daw˰ le-euˬ gaˇ aˬ yaw˰ ya mawˇ-euˬ meh.
17 Tsawˇ haˬ heu g'aˬ ngaˇ zawˇ gaˬ-eu ngaˬ-euˬ Zaˬ maˇ ma.
Ngaˇ aˬ yaw˰-ahˇ nui k'ahˇ shiˇ dui dui ma lehˇ, mˬ-ahˇ neh
teˇ saˇ mahˇ do^ le-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ muˇ juˇ juˇ gaˇ ya daˬ-euˬ**

4 K'oeˇ ngeh, neh˄ sahˬ paˬ muˇ juˇ juˇ gaˇ Yeˬsuˇ ya daˬ ni,
Yaw sahˇ Miˬ yehˇ aˬ yaw˄-ahˇ bawˇ tsahˬ-ahˇ sheuˬ g'eh-euˬ
2 meh. Yeˬsuˇ-aˬ, oeˬ tseˇ nah oeˬ tseˇ miˇ maˬ dzaˬ maˬ dawˇ-
3 ehˇ jawˇ naˇ, hawˬ meh˄ laˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, muˇ juˇ
juˇ-eu g'aˬ aˬ yaw˄ jawˇ gaˇ oe-awˇ ehˇ-eu, Nawˇ Miˬ yehˇ-euˬ
Zaˬ maˇ ngeuˇ naˇ, Kaˬ muˇ pyeu˄ laˇ-awˬ lehˇ, k'aˬ lo heu
4 deuˬ-ahˇ dawˬ bi˄-awˬ tawˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ
aˬ yaw˄-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Jaˇ li˄ la˄ k'oeˇ heu lo˄-ehˇ bo˄ taˬ-
euˬ meh.

Kaˬ muˇ baˬ da neh teh˄-ehˇ tsawˇ haˬ ya deh˄-eu maˬ
ngeuˇ-a. Miˬ yehˇ-euˬ k'aˬ meh-ahˇ neh do^ le-eu dawˬ
yawˬ dawˬ na lu˄ baˬ da neh ya deh˄-eu meh,

lehˇ ehˇ k'o˄ nehˬ-euˬ meh.
5 K'oeˇ ngeh, neh˄ sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ yaw muiˬ yaw shawˇ
meuˬ-ahˇ sheuˬ g'eh-awˇ neh, uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-euˬ
6 k'aˬ boeˬ-ahˇ sheuˬ da^ taˬ-awˇ ehˇ nehˬ-eu, Nawˇ Miˬ yehˇ-
euˬ Zaˬ maˇ ngeuˇ naˇ, tsawˬ ka g'eh-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ
naˇ, Jaˇ li˄ la˄ k'oeˇ heu lo˄-ehˇ bo˄ taˬ-euˬ meh.

Nawˬ-ahˇ bi haw bi pya^-eu lehˇ, nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ aˬ
yaw˄-euˬ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ-ahˇ aˬ yaw˄ k'ehˇ taˬ-euˬ
meh. Nawˬ-euˬ aˬ kuiˇ k'aˬ lo-ahˇ maˬ ya zaw-iˇ ni,
aˬ yaw˄ ma˄ nawˬ-ahˇ ciˬ teh˄-a,

7 lehˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˄-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Jaˇ
li˄ tiˬ tsahˇ heu lo˄-ehˇ bo˄ taˬ-euˬ meh. Nawˇ nawˬ-euˬ Sahˬ
paˬ Miˬ yehˇ-ahˇ muˇ juˇ taˬ juˇ lehˇ, ehˇ k'o˄ nehˬ-euˬ meh.
8 Neh˄ sahˬ paˬ aˬ yaw˄-ahˇ zawˇ goˇ-eu gawˬ jawˬ tiˬ jawˬ-
ahˇ sheuˬ da^ le˄-euˬ meh. Miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ k'aˇ ja^-eu miˇ
k'ahˬ dawˬ taw^ lu˄ hawˇ-eu, miˇ k'ahˬ dawˬ taw^ lu˄-euˬ zawˇ
muiˬ-eu yaw sheh˄ k'ahˬ sehˇ deuˬ aˬ yaw˄-ahˇ bi mawˇ-awˇ
9 ehˇ nehˬ-eu, Nawˇ ngaˬ-ahˇ pawˬ tsui˄ pawˬ dmˬ dmˬ-awˇ
uˬ duˬ tahˬ la˄ naˇ, heu deuˬ dawˬ taw^ lu˄ nawˬ-ahˇ bi˄ ma
10 lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh Yeˬsuˇ aˬ yaw˄-ahˇ ehˇ
nehˬ-eu, Saˬdaˬ-oˇ, do^-iˇ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,

Nawˇ nawˬ-euˬ Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-ahˇ teh˄-ehˇ uˬ duˬ ya
tahˬ-awˇ, aˬ yaw˄-euˬ gaˇ teh˄-ehˇ ya mˇ meh,

lehˇ Jaˇ li˄ la˄ k'oeˇ bo˄ taˬ-euˬ meh lehˇ, ehˇ k'o˄ nehˬ-euˬ
11 meh. K'oeˇ ngeh, neh˄ sahˬ paˬ aˬ yaw˄ jawˇ gaˇ neh do^-iˇ-

euˬ meh. K'oeˇ naˇ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ bi dzaˬ bi
dawˇ le-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ gaˇ mˇ dahˬ beh-euˬ**

12 Yoˇhaˬ-ahˇ pa‸-euˬ gaˇ kaw^ Yeˬsuˇ ya gaˬ ngeh, aˬ yaw‸
13 Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ Naˬzaˬlehˇ
pu-ahˇ neh do^-iˇ-awˇ, Zaˬbuˇloˬ hawˇ-eu Naˬtaˬliˇ miˇ kaˬ-
ahˇ, lah lah dzeˇ ja^-eu Gaˬbeˬneˬoˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-iˇ-euˬ meh.
14 Gaˇ kaw^ k'oeˇ-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu Iˇsaˬyaˇ
neh ehˇ taˬ-euˬ dawˬ heu dawˬ byah laˇ-euˬ meh.
15 Zaˬbuˇloˬ miˇ k'ahˬ hawˇ-eu Naˬtaˬliˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ
jawˇ-eu deuˬ, lah lah dzeˇ iˇ-eu gaˇ ma hawˇ-eu Yawˇdaˬ
lawˇ baˬ k'oeˇ paw baˬ-ahˇ jawˇ-eu deuˬ, aˬ cawˬ-euˬ
tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca jawˇ-eu Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ
16 jawˇ-eu deuˬ, naw ma‸ dawˬ taw^ lu‸ naˇ haˬ sheˇ. Yaw
zahˇ la‸ k'oeˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ, zawˇ k'a^ zawˇ bya-eu
yaw sheh‸-ahˇ ya mawˇ-euˬ meh. Shiˇ-eu miˇ k'ahˬ hawˇ-
eu shiˇ-eu naˇ shmˇ la‸ k'oeˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ
duˬ, yaw sheh‸ bya do^ le-euˬ meh,
17 lehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh-ahˇ neh, Yeˬsuˇ dawˬ mehˬ
mehˬ dahˬ beh-awˇ ehˇ-eu, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ keu^ le
shaw-iˬ miˇ neh, iˬ baˇ noeˬ po^-awˬ lehˇ, mehˬ nehˬ-euˬ meh.
18 Yeˬsuˇ Gaˬliˬlehˇ lah lah dzeˇ iˇ lu‸ ngeh, Beˬtu^lu^ lehˇ
kuˇ-eu Siˇmoˬ hawˇ-eu aˬ yaw‸-euˬ mehˇ nmˇ Aˬdehˬlehˬ,
aˬ nya‸ nmˇ lah la‸ k'oeˇ za dzeh lu‸ gaˇ ya mawˇ-euˬ meh.
19 Aˬ nya‸ nmˇ-aˬ, ngaˬ shaˬ nyeh‸-eu tsawˇ haˬ meh. Ngaˬ-euˬ
mehˬ nah caw teh laˇ-awˬ. Ngaˇ naw nya‸ nmˇ-ahˇ tsawˇ
haˬ-ahˇ po^-eu tsawˇ haˬ bi geu‸ ma lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ nya‸ nmˇ-
20 ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ nya‸ nmˇ tiˬ po^ teh‸-ehˇ za byehˇ
dzeh ya‸-awˇ, Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ nah caw teh g'eh-euˬ meh.
21 Yeˬsuˇ mehˬ hu paˇ iˇ ngeh, Zeˬbeˬdehˇ-euˬ aˬ li Yaˬko^
hawˇ-eu aˬ yaw‸-euˬ mehˇ nmˇ Yoˇhaˬ-ahˇ ya mawˇ-euˬ meh.
Aˬ nya‸ nmˇ-aˬ, aˬ yaw‸ nya‸ nmˇ-euˬ aˬ da Zeˬbeˬdehˇ nehˬ-
ehˇ lawˬ la‸ k'oeˇ za do‸ lu‸ meh. Yeˬsuˇ aˬ nya‸ nmˇ-ahˇ
22 k'aw‸ kuˇ-euˬ meh. Aˬ nya‸ nmˇ k'aw‸ tiˬ po^ teh‸-ehˇ lawˬ
hawˇ-eu aˬ yaw‸ nya‸ nmˇ-euˬ aˬ da-ahˇ byehˇ dzeh ya‸-awˇ,
Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ nah caw teh g'eh-euˬ meh.
23 K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ doe ni cah cah-ehˇ,
aˬ yaw‸ ma‸-euˬ uˬ duˬ tahˬ nymˇ deuˬ-euˬ la‸ k'oeˇ mehˬ
nehˬ tso^ nehˬ-euˬ meh. Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu gaˇ kaw^ laˬ k'aˬ

cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ k'aw˰ mehˬ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰
tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ naˇ lu˰-eu naˇ gawˇ yawˬ jeˬ na lu˰-ahˇ
24 bi taˬ leˇ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw˰-euˬ gaˇ kawˆ
Suˇliˆ miˇ k'ahˬ k'ahˬ lah gaˬ doe-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh,
naˇ gawˇ g'awˬ mya jeˬ naˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ aˬ yaw˰
jawˇ gaˇ sheuˬ la˰-euˬ meh. Neh˰ uˇ-eu tsawˇ haˬ, mawˇ bawˬ
seu-eu tsawˇ haˬ, kuiˇ shiˇ la˰ shiˇ shiˇ-eu tsawˇ haˬ, naˇ-eu
tsawˇ haˬ dawˬ tawˆ lu˰-ahˇ aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰ jawˇ gaˇ
sheuˬ la˰-awˇ, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ meh.
25 K'oeˇ miˇ neh, Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ, Deˬgaˬbawˇliˇ miˇ k'ahˬ,
Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ, Yuˇdaˆ miˇ k'ahˬ hawˇ-eu, Yawˇdaˬ lawˇ
baˬ k'oeˇ paw baˬ-ahˇ neh laˇ-euˬ tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma deuˬ
aˬ yaw˰-euˬ mehˬ nah caw teh g'eh-euˬ meh.

## Yeˬsuˇ gawˬ jawˬ k'oeˇ taˆ dawˬ mehˬ mehˬ-euˬ
## (Gaˬ naˇ yaw huiˬ 5–7)

### Guiˬ lahˬ huiˬ-eu gaˇ kawˆ

5 Yeˬsuˇ tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma deuˬ-ahˇ ya mawˇ ngeh,
aˬ yaw˰ gawˬ jawˬ uˬ du daˆ leˇ-awˇ nuiˇ-euˬ meh. K'oeˇ
ngeh, aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ aˬ yaw˰ jawˇ gaˇ laˇ-euˬ meh.
2 Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ heu lo˰-ehˇ mehˬ nehˬ tsoˆ nehˬ-euˬ
meh.
3 Nui ma la˰ k'oeˇ shaˬ-eu zahˬ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ, guiˬ
lahˬ huiˬ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ Miˬ
yehˇ uˆ lahˇ-eu la˰ k'oeˇ jawˇ lu˰ meh.
4 Noeˬ shaˬ noeˬ zahˬ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ, guiˬ lahˬ huiˬ-eu
meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ bi noeˬ saˇ laˇ
teh˰-a.
5 Nui ma nahˬ yu ni g'eh-eu tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ, guiˬ lahˬ huiˬ-eu
meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, miˇ k'ahˬ dawˬ tawˆ lu˰ aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ o˰-eu jeˬ biˇ meh.
6 Yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-ahˇ meh˰-eu shu˰-eu tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ,
guiˬ lahˬ huiˬ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰
k'oeˇ jeˬ-ahˇ ya dzaˬ ya dawˇ dehˆ teh˰-a.
7 G'awˬ shaˬ gaˬ nya-eu tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ, guiˬ lahˬ huiˬ-eu
meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ cawˬ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ g'awˬ
shaˬ gaˬ teh˰-a.
8 Nui ma la˰ k'oeˇ shawˇ jehˆ ni g'eh-eu tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ,

guiˬ lahˬ huiˬ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰
Miˬ yehˇ-ahˇ ya mawˇ teh˰-a.
9 Tsaˬ leˇ dzoeˇ leˇ ni mˇ-eu shaˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ, guiˬ
lahˬ huiˬ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ cawˬ aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ lehˇ kuˇ teh˰-a.
10 Yaw tsaˬ yaw dawˇ dawˇ-ehˇ mˇ-eu shaˇ-eu baˬ da neh, k'ehˬ-
eu k'a^-eu gaˇ ya daˬ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ, guiˬ lahˬ huiˬ-eu
meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu
la˰ k'oeˇ jawˇ lu˰ meh.
11 Ngaˇ baˬ da neh aˬ cawˬ naw ma˰-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ
ehˇ laˇ, k'ehˬ laˇ, jaˬ myaw˰ myaw˰-awˇ naw ma˰-euˬ gaˇ kaw^
12 ja bu ja doeˇ laˇ ngeh, naw ma˰ guiˬ lahˬ huiˬ-eu meh. Laˬ
k'aˬ cehˇ dui dui-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, mˬ k'oeˇ ta^
naw ma˰-euˬ la˰ sawˬ huiˬ dui dui meh. Naw ma˰-euˬ mehˬ
hu neh do^ le-euˬ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ-ahˇ
k'aw˰ aˬ cawˬ k'oeˇ lo˰-ehˇ k'ehˬ-euˬ meh.

### Miˇ tsaˬ-euˬ saˬ deu˰

13 Naw ma˰-aˬ, miˇ tsaˬ-euˬ saˬ deu˰ meh. Saˬ deu˰-aˬ, saˬ
ca ta^-eu byo^-iˇ naˇ, aˬ jo^-ehˇ paˇ bi ta^ laˇ nya-eu. Saˬ
deu˰ k'oeˇ-aˬ, gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ-eu miˇ neh, aˬ cawˬ sheh^
dzeh-awˇ, tsawˇ haˬ nawˬ tehˬ nawˬ tehˬ-ehˇ cah-eu teh˰-ehˇ
gaˇ dahˇ tsoeˬ-eu meh.

### Miˇ tsaˬ-euˬ yaw sheh˰

14 Naw ma˰-aˬ, miˇ tsaˬ-euˬ yaw sheh˰ meh. Gawˬ jawˬ uˬ du
15 ja^-eu meuˬ-ahˇ maˬ dehˬ kaˬ za˰ nya. K'oeˇ uˬ ta˰, tsiˇ k'mˬ
do˰-awˇ k'a^ puˬ neh mo˰ tsahˬ-eu zahˇ maˬ ja^. Pehˬ zaˬ
16 ma zaˬ mawˇ nya ni, yaw goˇ-ahˇ ciˬ taˬ-eu meh. K'oeˇ lo˰-
ehˇ duˇ ni, naw ma˰ k'aw˰ yaw sheh˰ bya nehˬ-awˬ. K'oeˇ lo˰-
ehˇ mˇ naˇ, naw ma˰ mˇ-eu yaw muiˬ jeˬ-ahˇ aˬ cawˬ ya mawˇ
ngeh, mˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu naw ma˰-euˬ Aˬ da-ahˇ ja ceuˬ teh˰-a.

### Zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ gaˇ kaw^

17 Zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ hawˇ-eu Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ
dah-eu deuˬ-euˬ dawˬ-ahˇ ngaˇ la^ caw^ le-euˬ nga lehˇ taˬ
noeˬ. La^ caw^ le-euˬ maˬ ngeuˇ. Mˇ byah le-euˬ ma.
18 Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Mˬ hawˇ-eu
miˇ maˬ caw^-iˇ-euˬ siˬ k'oeˇ-aˬ, dawˬ taw^ lu˰ byah laˇ ngeh

keu^ ni, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ la‸ k'oeˇ aˇ bo‸ bo‸ zaˬ yaw nyiˇ
19 tiˬ bo‸-iˬ maˬ piˬ maˬ byo^-iˇ-aˇ. K'oeˇ miˇ neh, tsawˇ haˬ
aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ heu deuˬ-euˬ la‸
k'oeˇ, yaw nyiˇ tiˬ dawˬ na-ahˇ maˬ mˇ-eu uˬ ta‸, Naw ma‸
k'aw‸ taˬ mˇ lehˇ, aˬ cawˬ-ahˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-eu tsawˇ
haˬ, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu la‸ k'oeˇ aˬ cawˬ na^ maˬ tseˇ teˬ-eu
g'aˬ ya pyeu‸ teh‸-a. Ehˇ k'aw‸, tsawˇ haˬ aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ,
aˬ yaw‸ mˇ-eu uˬ ta‸, Naw ma‸ k'aw‸ mˇ-awˬ lehˇ, aˬ cawˬ-
ahˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-eu tsawˇ haˬ, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu la‸
20 k'oeˇ yaw huiˬ g'aˬ ya pyeu‸ teh‸-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
zahˇ mehˬ-eu deuˬ hawˇ-eu PaˬliˬsehˇdeuˬnA na^ maˬ tseˇ naw
ma‸ yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ maˬ ahˇ dzehˬ naˇ, Miˬ yehˇ u^
lahˇ-eu la‸ k'oeˇ naw ma‸ maˬ ya uˇ leˇ-a lehˇ, ngaˇ naw
ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu ma.

## Nui ma pehˇ-eu gaˇ kaw^

21 Aˇ hu ba-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ taˬ-euˬ dawˬ naw
ma‸ ya gaˬ-euˬ meh. Nawˇ tsawˇ haˬ-ahˇ taˬ la^ seh‸. Tsawˇ
haˬ-ahˇ la^ seh‸-eu tsawˇ haˬ, yaˇ k'aˬ daˇ gaˇ ya daˬ meh.
22 Ehˇ k'aw‸, ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ-
ahˇ nui ma pehˇ-eu tsawˇ haˬ, yaˇ k'aˬ daˇ gaˇ ya daˬ meh.
Yawˬ ha-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-eu
tsawˇ haˬ, daˇ nehˬ-eu aˇ ma‸-euˬ mehˬ shi yaˇ k'aˬ daˇ gaˇ
ya daˬ meh. Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ-ahˇ yaˬ k'ehˇ yaˬ-eu tsawˇ haˬ,
shiˬ buiˇ lah ma-ahˇ ya shaˬ meh.
23 K'oeˇ miˇ neh, nawˇ lawˇ nehˬ-eu jeˬ lawˇ duˬ-ahˇ yuˇ le‸
ngeh, nawˬ-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ nawˬ-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ tiˬ
24 jeˬ na taˬ lu‸ gaˇ noeˬ do^ laˇ naˇ, lawˇ duˬ dawˬ peh lawˇ
nehˬ-eu jeˬ yuˇ taˬ ya‸-awˇ g'o‸-iˇ-awˬ. Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ-ahˇ
tsaˬ leˇ dzoeˇ leˇ g'aˬ naˇ g'o‸ laˇ-awˇ, lawˇ nehˬ-eu jeˬ k'oeˇ
lawˇ nehˬ-awˬ.
25 Nawˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ ja lu‸-eu g'aˬ nehˬ-ehˇ saˇ naˇ-ahˇ da^
leˇ lu‸ ngeh, naw nya‸ yaw kaˬ yaw kawˇ-ehˇ jahˇ tsaˬ-awˬ.
Maˬ jahˇ tsaˬ naˇ, aˬ yaw‸ nawˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ-eu g'aˬ-euˬ
aˬ la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ teh‸-a. Yaˇ k'aˬ daˇ-eu g'aˬ k'aw‸,
nawˬ-ahˇ tawˬ aˬ yui‸ g'aˬ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ-awˇ,
26 nawˬ-ahˇ tawˬ-ahˇ daw^ teh‸-a. Ngaˇ nawˬ-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ
ehˇ nehˬ nyaˇ. Maˬ tsoeˬ jiˇ-ehˇ peh^ saˬ tiˬ peh^ k'aˇ dzeˇ-euˬ
k'oeˇ-aˬ, nawˇ tawˬ-ahˇ neh aˬ diˇ maˬ ya do^-iˇ-a.

**Aˬ cawˬ-euˬ miˬ zaˬ-ahˇ bahˬ-eu mu^-eu gaˇ kaw^**

27 Nawˇ aˬ cawˬ-euˬ miˬ zaˬ-ahˇ taˬ bahˬ taˬ mu^ lehˇ ehˇ
28 taˬ-euˬ dawˬ naw ma˰ ya gaˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, ngaˇ naw
ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Zaˬ miˬ zaˬ-ahˇ haw-awˇ bahˬ maw˰
mu^ maw˰-eu nui ma ahˇ-eu tsawˇ haˬ aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ,
yawˬ ha-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ bahˬ
29 g'aˬ mu^ g'aˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, nawˬ-euˬ mya^ nui^
aˇ maˇ paw nui^ nawˬ-ahˇ bi haw lehˬ la˰ naˇ, mya^ nui^ k'oeˇ
nui^-ahˇ k'eu˰ do^ dzeh-awˬ. G'awˇ mawˇ mawˇ lah shiˬ buiˇ
lah ma-ahˇ ya uˇ leˇ-eu na^ maˬ tseˇ, aˇ sehˇ tiˬ sehˇ teˬ-iˇ-eu-aˬ,
30 nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ muiˬ dzehˬ teh˰-a. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni,
nawˬ-euˬ aˬ la˰ aˇ maˇ la˰ nawˬ-ahˇ bi mˇ lehˬ la˰ naˇ, aˬ
la˰ k'oeˇ la˰-ahˇ k'aw˰ deu^ tseh^ dzeh-awˬ. G'awˇ mawˇ
mawˇ lah shiˬ buiˇ lah ma-ahˇ ya uˇ leˇ-eu na^ maˬ tseˇ, aˇ
sehˇ tiˬ sehˇ dahˬ-iˇ-eu-aˬ, nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ muiˬ dzehˬ teh˰-a.

**Miˬ zaˬ k'o˰-eu gaˇ kaw^**

31 Yawˬ ha-euˬ miˬ zaˬ k'o˰ naˇ, k'o˰-eu sahˬ bo˰ tiˬ jeh yawˬ
ha-euˬ miˬ zaˬ-ahˇ ya bi˰ meh lehˇ, ehˇ taˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ
32 dawˬ k'aw˰ naw ma˰ ya gaˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, ngaˇ naw
ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Aˬ cawˬ nehˬ-ehˇ bahˬ-euˬ mu^-euˬ
maˬ ngeuˇ naˇ, nui jeˬ gaˇ kaw^-ahˇ neh yawˬ ha-euˬ miˬ zaˬ
k'o˰ naˇ, yawˬ ha-euˬ miˬ zaˬ-ahˇ yawˬ ha bi bahˬ bi mu^-euˬ
meh. Aˬ cawˬ-euˬ miˬ k'o˰ sheuˬ dahˬ dzaˬ-eu tsawˇ haˬ k'aw˰,
aˬ cawˬ-euˬ miˬ zaˬ-ahˇ bahˬ-eu mu^-eu meh.

**Kamˬ-eu gaˇ kaw^**

33 Nawˇ maˬ ngeuˇ-eu jeˬ taˬ kamˬ. Nawˬ neh kamˬ taˬ-euˬ
lo˰-ehˇ Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi nawˇ mˇ-awˬ lehˇ, aˇ
hu ba-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ taˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ
34 k'aw˰, naw ma˰ ya gaˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, ngaˇ naw ma˰-ahˇ
ehˇ nehˬ nyaˇ. Tiˬ paw˰-iˬ taˬ kamˬ. Mˬ-ahˇ g'oe-awˇ taˬ
kamˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, mˬ-aˬ Miˬ yehˇ-euˬ nuiˇ mahˬ
35 mahˬ ma meh. Miˇ tsaˬ-ahˇ g'oe-awˇ taˬ kamˬ. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, miˇ tsaˬ-aˬ Miˬ yehˇ-euˬ aˬ kuiˇ cawˬ taˬ duˬ
meh. Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ g'oe-awˇ taˬ kamˬ. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, meuˬ k'oeˇ meuˬ-aˬ Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ-euˬ
36 meuˬ meh. Nawˬ-euˬ uˬ duˬ-ahˇ g'oe-awˇ taˬ kamˬ. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, tsehˇ kahˇ tiˬ kahˇ pyuˇ laˇ na^ laˇ ni nawˇ

37 maˬ jahˇ nya. Nawˬ-euˬ dawˬ-aˬ, ngeuˇ naˇ ngeuˇ ma, maˬ
ngeuˇ naˇ maˬ ngeuˇ lehˇ teh‸-ehˇ ehˇ-awˬ. K'oeˇ uˬ ta‸ ngehˬ
dzehˬ tmˇ dzehˬ-eu dawˬ-aˬ, yaw haiˬ la‸ k'oeˇ neh do^ laˇ-eu
dawˬ meh.

### Aˬ cawˬ-ahˇ aˬ jo^-ehˇ ya mˇ k'o‸ nehˬ-eu

38 Aˬ cawˬ nawˬ-euˬ mya^ nui^ tiˬ nui^ la^ caw^ la‸ naˇ, aˬ
yaw‸-euˬ mya^ nui^ tiˬ nui^ la^ caw^ nehˬ-awˬ lehˇ ehˇ taˬ-euˬ
dawˬ hawˇ-eu, Aˬ cawˬ nawˬ-euˬ seuˬ tiˬ seuˬ diˬ ga la‸ naˇ,
aˬ yaw‸-euˬ seuˬ tiˬ seuˬ diˬ ga nehˬ-awˬ lehˇ ehˇ taˬ-euˬ zahˇ
39 dawˬ k'o‸ dawˬ naw ma‸ ya gaˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸, ngaˇ naw
ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Nawˬ-ahˇ mˇ lehˬ la^ lehˬ la‸-eu
tsawˇ haˬ-ahˇ taˬ mˇ k'o‸ nehˬ. Aˬ cawˬ nawˬ-euˬ aˇ maˇ
paw-euˬ baˬ ba-ahˇ teh^ laˇ naˇ, aˇ caˇ paw pa^ k'aw‸ ciˬ daˬ
40 nehˬ-awˬ. Aˬ cawˬ nawˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ ja-awˇ nawˬ-euˬ pehˇ
k'ahˬ yuˇ maw‸ naˇ, pehˇ k'ahˬ pehˇ mahˇ kahˇ k'aw‸ bi‸ nehˬ-
41 awˬ. Aˬ cawˬ nawˬ-ahˇ gaˇ ma tiˬ laˇ keu^ ni k'ehˇ-awˇ bi
iˇ la‸ naˇ, aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ nyiˬ laˇ keu^ ni iˇ-awˬ.
42 Shaˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ bi‸-awˬ. Paˇ maw‸ ngaˬ maw‸-eu tsawˇ
haˬ-ahˇ k'aw‸ taˬ byehˇ dzeh.

### Muiˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ gaˬ-eu gaˇ kaw^

43 Yawˬ ha-euˬ dawˬ peh jawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ gaˬ-awˇ, yawˬ
ha-ahˇ muiˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ muiˇ-awˬ lehˇ, ehˇ taˬ-euˬ zahˇ
44 dawˬ k'o‸ dawˬ naw ma‸ ya gaˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸, ngaˇ naw
ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Naw ma‸-ahˇ muiˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ
gaˬ-awˇ, naw ma‸-ahˇ k'ehˬ laˇ k'a^ laˇ-eu tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ
45 duˬ guiˬ lahˬ shaˇ-awˬ. K'oeˇ lo‸-ehˇ mˇ naˇ, naw ma‸-aˬ
mˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu naw ma‸-euˬ Aˬ da-euˬ zaˬ meh. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, tsawˇ muiˬ tsawˇ doeˇ-euˬ k'oeˇ ta^ aˬ yaw‸-
euˬ nahˇ ma aˬ yaw‸ bi do^ laˇ-eu meh. Yaw tsaˬ yaw dawˇ
hawˇ-eu maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu tsawˇ haˬ-euˬ k'oeˇ ta^ aˬ
46 yaw‸ uˬ yehˇ bi yehˇ le-eu meh. Naw ma‸-ahˇ gaˬ-eu tsawˇ
haˬ-ahˇ teh‸-ehˇ naw ma‸ gaˬ naˇ, aˬ jeˬ gaˇ dahˇ tsoeˬ-eu.
Kawˬ ta‸-eu tsawˇ haˬ k'aw‸, k'oeˇ lo‸-ehˇ gaˬ lu‸-eu, maˬ
47 ngeuˇ-a loˇ. Naw ma‸-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ-ahˇ teh‸-ehˇ naw
ma‸ cawˬ cawˬ-awˇ, dawˬ ngehˬ cawˬ-eu teh‸ naˇ, aˬ cawˬ na^
maˬ tseˇ naw ma‸ aˬ jeˬ mˇ dzehˬ te. Lawˇ ci‸ zaˬ k'aw‸, k'oeˇ
48 lo‸-ehˇ mˇ lu‸-eu, maˬ ngeuˇ-a loˇ. Mˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu naw
ma‸-euˬ Aˬ da byah-eu lo‸-ehˇ, naw ma‸ k'aw‸ byah laˇ-awˬ.

### Gam˰ nehˬ-eu gaˇ kawˆ

6 Naw ma˰ yaw muiˬ yaw jaˬ jeˬ mˇ ngeh, tsawˇ haˬ bi mawˇ-eu
teh˰-ehˇ noeˬ-awˇ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ mehˬ shi mˇ-eu jeˬ taˬ bi
pyeu˰ law. K'oeˇ lo˰-ehˇ mˇ naˇ, mˬ k'oeˇ taˆ jawˇ-eu Aˬ
2 da-euˬ guiˬ lahˬ naw ma˰ maˬ za-a. K'oeˇ miˇ neh, nawˇ aˬ
cawˬ-ahˇ gam˰ nehˬ ngeh, jaˬ myaw˰ myaw˰-eu tsawˇ haˬ
lo˰-ehˇ taˬ mˇ. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, aˬ cawˬ bi ciˬ poeˬ-eu lehˇ,
uˬ duˬ tahˬ nymˇ-ahˇ maˬ ehˇ, gaˇ pehˇ gaˇ laˆ maˬ ehˇ, daˇ
heh bi baw-eu meh. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ
nyaˇ. Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-aˬ, yawˬ ha-euˬ guiˬ lahˬ yawˬ ha
3 za-euˬ meh. Nawˇ aˬ cawˬ-ahˇ gam˰ nehˬ ngeh, aˬ cawˬ maˬ
4 bi mawˇ ni, aˇ maˇ la˰ mˇ-eu aˇ caˇ la˰-ahˇ taˬ bi siˬ. Tsawˇ
haˬ maˬ mawˇ gaˇ mawˇ nya-eu nawˬ-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ nawˬ-
ahˇ guiˬ lahˬ bi˰ teh˰-a.

### Guiˬ lahˬ shaˇ-eu gaˇ kawˆ

5 Naw ma˰ guiˬ lahˬ shaˇ ngeh, jaˬ myaw˰ myaw˰-eu tsawˇ haˬ
lo˰-ehˇ taˬ g'eh. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, aˬ cawˬ bi mawˇ-eu lehˇ
uˬ duˬ tahˬ nymˇ-ahˇ maˬ ehˇ, gaˇ ma gaˇ tsmˇ-ahˇ maˬ ehˇ,
gawˬ yaw˰ yaw˰-awˇ guiˬ lahˬ shaˇ maw˰-eu meh. Ngaˇ naw
ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-aˬ,
6 yawˬ ha-euˬ guiˬ lahˬ yawˬ ha za-euˬ meh. Nawˇ guiˬ lahˬ
shaˇ ngeh, ciˬ cuˇ ni g'eh gaˇ iˇ-awˇ, k'oeˇ gaˇ k'aw˰ jawˇ lu˰-eu
nawˬ-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ shaˇ-awˬ. Maˬ bi siˬ maˬ bi
mawˇ k'aw˰ yawˬ jeˬ na lu˰-ahˇ siˬ nya mawˇ nya-eu nawˬ-euˬ
7 Aˬ da Miˬ yehˇ, nawˬ-ahˇ guiˬ lahˬ bi˰ teh˰-a. Naw ma˰ guiˬ
lahˬ shaˇ ngeh, lawˇ ci˰ zaˬ neh˰ toˇ toˇ-eu lo˰-ehˇ taˬ g'eh.
Aˬ yaw˰ ma˰ gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ-eu dawˬ toˇ-eu meh. Aˬ yaw˰
ma˰ dawˬ g'awˬ mya ni toˇ-eu baˬ da neh, Nga ma˰ toˇ-eu
8 lo˰-ehˇ za ma lehˇ noeˬ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ lo˰-ehˇ taˬ
g'eh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma˰ loˬ-eu deuˬ naw ma˰
maˬ shaˇ mi naˆ-ehˇ naw ma˰-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ siˬ lu˰ meh.
9 K'oeˇ miˇ neh, naw ma˰ guiˬ lahˬ heu lo˰-ehˇ shaˇ-awˬ.
Mˬ k'oeˇ taˆ jawˇ-eu nga ma˰-euˬ Aˬ da-oˇ, nawˬ-euˬ
10 tsawˇ myahˇ-ahˇ yaw zeu bi baw law. Nawˇ uˆ lahˇ-eu
jeˬ bi keuˆ le law. Mˬ k'oeˇ taˆ nawˬ-euˬ nui k'ahˇ
shiˇ-eu jeˬ byah-eu lo˰-ehˇ, miˇ tsaˬ k'oeˇ taˆ k'aw˰ bi
11 byah le-awˬ. Iˬ nah loˬ-eu dzaˬ-eu dawˇ-eu jeˬ, iˬ nah
12 nga ma˰-ahˇ bi˰ nehˬ la˰. Aˬ cawˬ nga ma˰-ahˇ mˇ

bahˬ la^ bahˬ la‸-euˬ iˬ baˇ-ahˇ nga ma‸ pyehˬ nehˬ-euˬ
lo‸-ehˇ, nga ma‸-euˬ iˬ baˇ-ahˇ k'aw‸ nawˇ pyehˬ nehˬ
13 la‸. Iˬ baˇ muˇ juˇ juˇ-eu mehˬ nah nga ma‸-ahˇ taˬ
bi iˇ la‸. Yaw haiˬ la‸ k'oeˇ nga ma‸-ahˇ bi dzeuˇ-iˇ la‸.
U^ lahˇ-eu jeˬ, baoˬ hawˇ-eu, yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ dawˬ
taw^ lu‸, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ nawˬ-euˬ meh. Aˬ miˬ.
14 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ cawˬ naw ma‸-ahˇ mˇ bahˬ la^ bahˬ
la‸-eu deuˬ-ahˇ naw ma‸ pyehˬ nehˬ naˇ, mˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu
naw ma‸-euˬ. Aˬ da k'aw‸ naw ma‸ neh mˇ bahˬ la^ bahˬ-euˬ
15 deuˬ-ahˇ pyehˬ nehˬ la‸ teh‸-a. Ehˇ k'aw‸, aˬ cawˬ neh mˇ
bahˬ la^ bahˬ la‸-eu deuˬ-ahˇ naw ma‸ maˬ pyehˬ nehˬ naˇ,
naw ma‸-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ k'aw‸ naw ma‸ neh mˇ bahˬ la^
bahˬ-euˬ deuˬ-ahˇ maˬ pyehˬ nehˬ-aˇ.

### Maˬ dzaˬ-eu zahˇ jahˇ-eu gaˇ kaw^

16 Naw ma‸ maˬ dzaˬ-eu zahˇ jahˇ ngeh, jaˬ myaw‸ myaw‸-eu
tsawˇ haˬ lo‸-ehˇ mya^ pyawˬ nyoeˬ k'euˇ ni taˬ g'eh. Aˬ yaw‸
ma‸-aˬ, aˬ yaw‸ ma‸ maˬ dzaˬ ni dzahˬ lu‸ gaˇ aˬ cawˬ bi siˬ
bi mawˇ-eu lehˇ, mya^ pyawˬ ciˇ jaw‸ ni jahˇ-awˇ jawˇ-eu meh.
Ngaˇ naw ma‸-ahˇ aˬ diˇ ma-eh ehˇ nehˬ nyaˇ. Aˬ yaw‸ ma‸
17 yawˬ ha-euˬ guiˬ lahˬ yawˬ ha za-euˬ meh. Nawˇ maˬ dzaˬ-eu
18 zahˇ jahˇ ngeh, mya^ du‸ pu‸-awˇ, uˬ duˬ ka^-awˬ. K'oeˇ lo‸-
ehˇ jahˇ naˇ, nawˇ dzahˬ lu‸ gaˇ aˬ cawˬ maˬ siˬ maˬ mawˇ-aˇ.
Ehˇ k'aw‸, tsawˇ haˬ maˬ mawˇ nya gaˇ jawˇ-eu nawˬ-euˬ Aˬ
da Miˬ yehˇ mawˇ nya meh. K'oeˇ uˬ ta‸, tsawˇ haˬ maˬ mawˇ
nya gaˇ mawˇ nya-eu nawˬ-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ nawˬ-ahˇ guiˬ
lahˬ bi‸ teh‸-a.

### Mˬ k'oeˇ ta^ pyuˇ shuiˇ myawˬ gahˬ po^ uiˬ taˬ-awˬ

19 Naw ma‸ miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ pyuˇ shuiˇ myawˬ gahˬ taˬ po^
uiˬ taˬ. Miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ po^ uiˬ taˬ naˇ, shmˇ kaw kaw leˇ
20 nya, boeˬ dzaˬ nya, smˇ k'oeˬ k'aw‸ k'oeˬ nya meh. Naw ma‸
mˬ k'oeˇ ta^ pyuˇ shuiˇ myawˬ gahˬ po^ uiˬ taˬ-awˬ. K'oeˇ
gaˇ-aˬ, shmˇ kaw maˬ kaw leˇ nya, boeˬ maˬ dzaˬ leˇ nya,
21 smˇ k'oeˬ k'aw‸ maˬ k'oeˬ nya. Nawˬ-euˬ pyuˇ shuiˇ
myawˬ gahˬ k'aˇ po^ uiˬ taˬ-euˬ gaˇ nawˬ-euˬ nui ma ja^-eu
meh.

### G'awˇ mawˇ-euˬ tsiˇ k'mˬ

22 Mya^ nui^-aˬ, g'awˇ mawˇ-euˬ tsiˇ k'mˬ meh. K'oeˇ miˇ

neh, mya^ nui^ mawˇ nya naˇ, nawˬ-euˬ g'awˇ mawˇ mawˇ
23 lah yaw sheh˰ yaw muiˬ-ehˇ za teh˰-a. Nawˇ mya^ nui^ maˬ
mawˇ nya naˇ, nawˬ-euˬ g'awˇ mawˇ mawˇ lah zahˇ tsui ni
pyeu˰-iˇ teh˰-a. Nawˬ-euˬ la˰ k'oeˇ ahˇ-eu yaw sheh˰ zahˇ
tsui ni pyeu˰-iˇ naˇ, zahˇ tsui ni g'eh-eu k'oeˇ-aˬ, zahˇ dui dui-
eu meh.

### Miˬ yehˇ hawˇ-eu pyuˇ shuiˇ myawˬ gahˬ gaˇ kaw^

24 Tsawˇ haˬ aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ, sahˬ paˬ nyiˬ g'aˬ-euˬ zaˬ
k'a^ maˬ geu˰ nya. Tiˬ g'aˬ-ahˇ muiˇ naˇ, tiˬ g'aˬ-ahˇ gaˬ-eu
meh. Tiˬ g'aˬ-ahˇ yaw zeu baw naˇ, tiˬ g'aˬ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ
lu-ehˇ g'eh-eu meh. Naw ma˰ Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ k'a^ hawˇ-eu
pyuˇ shuiˇ myawˬ gahˬ-euˬ zaˬ k'a^ tiˬ po^ teh˰-ehˇ maˬ geu˰
nya.

### K'ahˬ taˬ lahˇ

25 K'oeˇ miˇ neh, ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Aˬ jo^-ehˇ
ya dzaˬ ya dawˇ-eu, naw ma˰ yaw deh˰ deh˰-eu g'aˇ duˬ k'ahˬ
taˬ lahˇ. Aˬ jo^-ehˇ ya dm ya g'aˬ-eu, naw ma˰-euˬ g'awˇ
mawˇ g'aˇ duˬ k'aw˰ k'ahˬ taˬ lahˇ. Yaw deh˰ deh˰-eu jeˬ-aˬ,
dzaˬ dzaˬ dawˇ dawˇ na^ maˬ tseˇ poeˬ-awˇ, g'awˇ mawˇ
k'aw˰ mehˬ tsoeˬ na^ maˬ tseˇ poeˬ-eu, maˬ ngeuˇ-a loˇ.
26 K'oeˇ ta^ paw zaw lu˰-eu aˇ jiˇ-ahˇ haw sheˇ. Aˇ jiˇ k'oeˇ deuˬ-
aˬ, cehˇ maˬ ka, cehˇ maˬ yehˬ, cehˇ jiˇ-ahˇ cehˇ maˬ pi ahˇ-a.
Mˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu naw ma˰-euˬ Aˬ da aˇ jiˇ k'oeˇ deuˬ-ahˇ
bi dzaˬ bi dawˇ-eu meh. Naw ma˰ aˇ jiˇ k'oeˇ deuˬ na^ maˬ
27 tseˇ poeˬ-eu, maˬ ngeuˇ loˇ. Naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ aˬ geu
g'aˬ maˬ kaˬ, k'ahˬ lahˇ-eu miˇ neh yawˬ ha-euˬ ziˇ yawˬ ha
28 tiˬ ca^ mahˇ laˇ ni, aˬ suˇ g'aˬ jahˇ nya te. Naw ma˰ mehˬ
tsoeˬ-euˬ gaˇ kaw^ aˬ jeˬ miˇ neh k'ahˬ lahˇ te. Bawˇ tsahˬ-ahˇ
deh˰-eu ka pa˰ aˇ yeh^ aˬ jo^-ehˇ huiˬ laˇ-eu nga lehˇ shaˇ noeˬ
haw sheˇ. Ka pa˰ aˇ bawˬ k'oeˇ deuˬ-aˬ, myawˬ maˬ mˇ-a.
29 Saˬ laˬ k'aw˰ maˬ g'awˇ-a. Ehˇ k'aw˰, k'ahˬ sehˇ huiˬ-eu
sahˬ paˬ Sawˇlaˬmoˬ-aˬ, aˇ bawˬ k'oeˇ deuˬ la˰ k'oeˇ tiˬ bawˬ
na^ ni k'aw˰, maˬ ya dm maˬ ya g'aˬ haw-aˬ lehˇ, ngaˇ naw
30 ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu ma. Jah-eu g'aˬ byeh^ byeh^-eu tsawˇ
haˬ deuˬ-oˇ, iˬ nah deh˰-awˇ ni shawˬ miˬ dzaˬ la˰ k'oeˇ daw^
pui^ nya-eu ja^ gu˰ ja^ ga^-ahˇ Miˬ yehˇ k'oeˇ na^ ni bi dm bi
g'aˬ naˇ, k'oeˇ na^ maˬ tseˇ naw ma˰-ahˇ bi dm bi g'aˬ la˰
31 teh˰-a la. K'oeˇ miˇ neh, aˬ jo^-ehˇ ya dzaˬ ya dawˇ-eu, aˬ jo^-

32 ehˇ ya dm ya g'a˯-eu g'aˇ du˯ k'ah˯ ta˯ lahˇ. Lawˇ ci˰ za˯
deu˯-a˯, k'oeˇ deu˯ daw˯ taw^ lu˰-ahˇ po^ lu˰ meh. Naw ma˰
k'oeˇ deu˯ daw˯ taw^ lu˰ lo˯ meh lehˇ, m˯ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu
33 naw ma˰-eu˯ A˯ da si˯ lu˰ meh. Mi˯ yehˇ u^ lahˇ-eu je˯ hawˇ-eu
a˯ yaw˰-eu˯ yaw tsa˯ yaw dawˇ je˯-ahˇ je˯ hu po^-aw˯. K'oeˇ
deu˯ daw˯ taw^ lu˰ a˯ yaw˰ naw ma˰-ahˇ bi˰ lah˯ la˰ teh˰-a.
34 K'oeˇ miˇ neh, ni shaw˯-eu˯ g'aˇ du˯ i˯ nah k'ah˯ ta˯ lahˇ.
A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, ni shaw˯-eu˯ g'aˇ du˯ ni shaw˯ k'ah˯
lahˇ k'aˇ za-eu meh. K'ah˯ lahˇ-eu je˯-a˯, ti˯ nah g'aˇ du˯ ti˯
nah ja^ lo˰ teh˰-a.

## A˯ caw˯-eu˯ k'oeˇ ta^ i˯ baˇ ta˯ ta˯

7 A˯ caw˯ naw ma˰-eu˯ k'oeˇ ta^ i˯ baˇ ma˯ ya ta˯ ni, naw
ma˰ k'aw˰ a˯ caw˯-eu˯ k'oeˇ ta^ i˯ baˇ ta˯ ta˯. 2 A˯ je˯
miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma˰ a˯ caw˯-eu˯ k'oeˇ ta^ i˯ baˇ ta˯-eu
lo˰-ehˇ, a˯ caw˯ k'aw˰ naw ma˰-eu˯ k'oeˇ ta^ i˯ baˇ ta˯ teh˰-a.
Naw ma˰ a˯ caw˯-ahˇ peh˯ neh˯ sa^ neh˯-eu lo˰-ehˇ, a˯ caw˯
k'aw˰ naw ma˰-ahˇ peh˯ k'o˰ sa^ k'o˰ neh˯ la˰ teh˰-a.
3 Naw˯-eu˯ mya^ nui^ la˰ k'oeˇ ahˇ-eu pya˯ dm˯-ahˇ ma˯ shaˇ
noe˯-ehˇ, a˯ je˯ miˇ neh naw˯-eu˯ a˯ yui˰ a˯ nyiˇ-eu˯ mya^
4 nui^ la˰ k'oeˇ ahˇ-eu mya^ paw˰-ahˇ haw lu˰ te. Yaw˯ ha-eu˯
mya^ nui^ la˰ k'oeˇ pya˯ dm˯ ahˇ lu˰ k'aw˰, Naw˯-eu˯ mya^
nui^ la˰ k'oeˇ ahˇ-eu mya^ paw˰ peh^ do^ la lehˇ, a˯ je˯ miˇ
5 neh naw˯-eu˯ a˯ yui˰ a˯ nyiˇ-ahˇ ehˇ neh˯ te. Ja˯ myaw˰
myaw˰-eu tsawˇ ha˯-oˇ, naw˯-eu˯ mya^ nui^ la˰ k'oeˇ ahˇ-eu
pya˯ dm˯-ahˇ je˯ hu yuˇ do^-aw˯. K'oeˇ naˇ, naw˯-eu˯ a˯ yui˰
a˯ nyiˇ-eu˯ mya^ nui^ la˰ k'oeˇ ahˇ-eu mya^ paw˰-ahˇ a˯
jo^-ehˇ ya peh^ do^-eu nga lehˇ, naw˯-ahˇ yaw mui˯-ehˇ mawˇ
laˇ teh˰-a.
6 Yaw mui˯ yaw shawˇ je˯ a˯ kui˯-ahˇ ta˯ bi˰. Aˇ caˇ caˇ
k'aw˰-eu˯ sehˇ a˯ za˰-eu˯ meh˯ shi ta˯ bi˯ dzeh ta˯. Bi˯ dzeh
ta˯ naˇ, a˯ za˰ sehˇ k'oeˇ-ahˇ naw˯ teh˯-awˇ, naw ma˰-ahˇ
kaw˰ laˇ teh˰-a.

## Shaˇ-aw˯, po^-aw˯, k'o^-aw˯

7 Shaˇ-aw˯. Shaˇ naˇ za teh˰-a. Po^-aw˯. Po^ naˇ mawˇ
teh˰-a. Laˇ g'o^-ahˇ k'o^-aw˯. K'o^ naˇ pah neh˯ la˰ teh˰-a.
8 Shaˇ-eu tsawˇ ha˯ yaw˯ g'a˯ na lu˰ za teh˰-a. Po^-eu tsawˇ

haˬ k'aw˰ mawˇ teh˰-a. Laˇ g'o^-ahˇ k'o^-eu tsawˇ haˬ-euˬ
g'aˇ duˬ k'aw˰, laˇ g'o^ pah nehˬ la˰ teh˰-a.
9 Naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ tsawˇ haˬ aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ, yawˬ
10 ha-euˬ aˬ li dzaˬ-eu jeˬ shaˇ naˇ, k'aˬ lo bi˰ nehˬ ma loˇ.
11 Ngaˬ shaˬ shaˇ naˇ, aˇ lawˇ nyeh˰ nehˬ ma loˇ. Naw ma˰
tsawˇ haˬ yaw haiˬ k'aw˰, yawˬ ha-euˬ zaˬ-ahˇ myawˬ yaw
muiˬ bi˰ nya meh. K'oeˇ na^ maˬ tseˇ, mˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu
naw ma˰-euˬ Aˬ da-ahˇ k'aˇ shaˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ aˬ yaw˰
12 yaw muiˬ jeˬ bi˰ nehˬ teh˰-a la. K'oeˇ miˇ neh, aˬ cawˬ naw
ma˰-ahˇ bi mˇ nehˬ la˰ maw˰-eu lo˰-ehˇ, naw ma˰ k'aw˰ aˬ
cawˬ-ahˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ mˇ nehˬ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
dawˬ heu dawˬ-aˬ, zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ hawˇ-eu Miˬ yehˇ-euˬ
g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ-euˬ sahˬ bo˰ la˰ k'oeˇ dawˬ ma
yaw dzahˇ dawˬ meh.

**G'o^ k'ehˬ yaw su˰**

13 G'o^ k'ehˬ yaw su˰-ahˇ uˇ leˇ-awˬ. Luˬ-iˇ seˇ-iˇ-eu paw
iˇ-eu gaˇ ma, jeˇ lo ni dahˇ-awˇ, g'o^ k'ehˬ k'aw˰ yaw jeˇ meh.
K'oeˇ gaˇ uˇ-iˇ-eu tsawˇ haˬ k'aw˰, g'awˬ mya ni jawˇ-eu meh.
14 Ehˇ k'aw˰, deh˰-eu jeˬ ja^ gaˇ uˇ leˇ-eu g'o^ k'ehˬ hawˇ-eu
gaˇ ma-aˬ, su˰ ti ni g'eh-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, po^ mawˇ-awˇ
uˇ leˇ-eu tsawˇ haˬ ui cui^ teh˰ meh.

**Aˇ siˬ-ahˇ haw naˇ, aˇ bawˇ-ahˇ siˬ nya teh˰-a**

15 Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu ma lehˇ ehˇ-eu k'aw˰,
aˬ diˇ maˬ ngeuˇ-eu deuˬ-ahˇ yahˇ-awˬ. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, la˰
k'oeˇ paw zawˇ k'aˬ-eu k'aˬ yehˇ pyeu˰-eu k'aw˰, k'oeˇ ta^
paw yawˇ zaˬ-euˬ ba^ k'o^ dm-awˇ, naw ma˰ jawˇ gaˇ laˇ-eu
16 meh. Aˬ yaw˰ ma˰ siˬ-eu aˇ siˬ-ahˇ haw naˇ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ
nui ma-ahˇ siˬ nya teh˰-a. Aˬ gah baw du^-ahˇ aˬ ga˰ aˇ siˬ ya
pya^ haw maˬ loˇ. Aˬ gah aˇ bawˇ-ahˇ siˬ guˬ maˇ sheuˇ aˇ
17 siˬ ya pya^ haw maˬ loˇ. Aˇ bawˇ yaw muiˬ naˇ, aˇ siˬ yaw
muiˬ siˬ le teh˰-a. Aˇ bawˇ maˬ muiˬ naˇ, maˬ muiˬ-eu aˇ siˬ
18 siˬ le teh˰-a. Aˇ bawˇ yaw muiˬ naˇ, maˬ muiˬ-eu aˇ siˬ maˬ
siˬ le nya. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, aˇ bawˇ maˬ muiˬ naˇ, aˇ siˬ
19 yaw muiˬ maˬ siˬ le nya. Aˇ siˬ yaw muiˬ maˬ siˬ le-eu aˇ
bawˇ yawˬ bawˇ na lu˰-ahˇ tuˇ dzeh-awˇ, miˬ dzaˬ la˰ k'oeˇ
20 ba˰ pui^ teh˰-a. K'oeˇ miˇ neh, tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-euˬ aˇ
siˬ-ahˇ haw naˇ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ nui ma-ahˇ siˬ nya teh˰-a.

### Ngaˇ naw ma˰-ahˇ maˬ siˬ

21 Ngaˬ-ahˇ, Sahˬ paˬ-oˇ, Sahˬ paˬ-oˇ lehˇ k'aˇ kuˇ-eu tsawˇ
haˬ yawˬ g'aˬ na lu˰, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu la˰ k'oeˇ ya uˇ leˇ-eu
maˬ ngeuˇ-a. Mˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu ngaˬ Da nui ma tsaˬ ni
22 mˇ-eu tsawˇ haˬ teh˰-ehˇ ya uˇ leˇ meh. K'oeˇ ngeh nah,
Sahˬ paˬ-oˇ, Sahˬ paˬ-oˇ, nga ma˰ nawˬ-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ
g'oe g'oe-ehˇ dawˬ mehˬ mehˬ-euˬ, maˬ ngeuˇ-a loˇ. Nawˬ-euˬ
tsawˇ myahˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ neh˰-ahˇ k'aw˰ teh do^-awˇ,
baoˬ huiˬ dui dui-eu g'awˬ mya jeˬ mˇ-euˬ, maˬ ngeuˇ-a loˇ
23 lehˇ, tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni ngaˬ-ahˇ ehˇ laˇ teh˰-a. Aˬ yaw˰
ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ laˇ ngeh, Ngaˇ naw ma˰-ahˇ tiˬ paw˰-iˬ
maˬ siˬ. Yaw haiˬ mˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ, ngaˬ nehˬ-ehˇ
g'awˬ-iˇ-awˬ lehˇ, ngaˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ dawˇ coe ni ehˇ nehˬ ma.

### Nymˇ tso^-eu nyiˬ jeˬ

24 Ngaˇ mehˬ-eu dawˬ gaˬ-awˇ naˇ haˬ geu˰-eu tsawˇ haˬ yawˬ
g'aˬ na lu˰, zeuˇ dahˇ dahˇ-awˇ nymˇ tso^-eu zaˬ siˬ tsawˇ
25 gahˇ ahˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ duˇ-eu meh. Uˬ yehˇ yehˇ le-awˇ,
iˇ cu˰ huiˬ le-eu meh. K'oeˇ uˬ ta˰, jaˬ lehˇ lehˇ ma baw laˇ-awˇ,
nymˇ k'oeˇ nymˇ-ahˇ ciˬ tahˬ ciˬ tu^ laˇ k'aw˰, zeuˇ dahˇ
dahˇ-awˇ tso^ taˬ-euˬ miˇ neh, nymˇ k'oeˇ nymˇ maˬ coˬ-iˇ-a.
26 Ngaˇ mehˬ-eu dawˬ gaˬ-awˇ maˬ naˇ haˬ geu˰-eu tsawˇ haˬ,
k'aˇ shui˰ k'oeˇ ta^ nymˇ tso^-eu zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ maˬ ahˇ-eu
27 tsawˇ haˬ-ahˇ duˇ-eu meh. Uˬ yehˇ yehˇ le-awˇ, iˇ cu˰ huiˬ
le-eu meh. K'oeˇ uˬ ta˰, jaˬ lehˇ lehˇ ma baw laˇ-awˇ, nymˇ
k'oeˇ nymˇ-ahˇ ciˬ tahˬ ciˬ tu^ laˇ ngeh, nymˇ k'oeˇ nymˇ coˬ
dzeh-iˇ-eu meh. Coˬ dzeh-iˇ-eu k'oeˇ-aˬ, coˬ pya^ coˬ sha^
jiˇ-eu meh lehˇ, Yeˬsuˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-euˬ meh.
28 Yeˬsuˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ g'aˬ ngeh, aˬ yaw˰
mehˬ-eu tso^-eu gaˇ ya gaˬ-euˬ deuˬ, zahˬ dui dui leˇ-euˬ meh.
29 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰-aˬ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ zahˇ
mehˬ-eu deuˬ lo˰-ehˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-eu maˬ ngeuˇ-a.
Baoˬ ahˇ-eu la˰ k'oeˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-eu meh.

### Yeˬsuˇ coiˬ doi naˇ-eu tiˬ g'aˬ-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ

8 Yeˬsuˇ gawˬ jawˬ-ahˇ neh za˰ ka le lu˰ ngeh, tsawˇ haˬ aˇ
ma˰ ma˰ ma deuˬ aˬ yaw˰-euˬ mehˬ nah caw teh lu˰ meh.
2 K'oeˇ ngeh, coiˬ doi naˇ-eu tiˬ g'aˬ aˬ yaw˰ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ,
aˬ yaw˰-ahˇ uˬ duˬ tahˬ tahˬ-ehˇ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ, nawˇ

jahˇ maw‸ naˇ, ngaˇ muiˬ laˇ shawˇ laˇ ni nawˇ jahˇ nya meh
3 lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ aˬ la‸ cawˬ ja-awˇ, aˬ yaw‸-
euˬ k'oeˇ ta^ ba‸ da^-awˇ, Ngaˇ jahˇ maw‸ miˇ-a. Muiˬ laˇ
shawˇ laˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Tiˬ po^ teh‸-ehˇ aˬ
4 yaw‸ muiˬ laˇ shawˇ laˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ
nehˬ-eu, Gaˇ kaw^ heu tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ taˬ ja nehˬ de. Piˇ ma
jawˇ gaˇ nawˬ-euˬ g'awˇ mawˇ byaˬ haw-iˇ-awˬ. Nawˇ taˬ
leˇ-euˬ gaˇ aˬ cawˬ ya siˬ ni, Moˇseˬ neh dawˬ bi‸ taˬ-euˬ lo‸-
ehˇ lawˇ nehˬ-eu jeˬ lawˇ nehˬ-iˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ boˬ jiˇ-euˬ zaˬ k'a^-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ**

5 Yeˬsuˇ Gaˬbaˬneˬoˬ meuˬ-ahˇ uˇ leˇ ngeh, boˬ jiˇ tiˬ g'aˬ
6 aˬ yaw‸ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ, shaˇ shaˇ-ehˇ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ,
ngaˬ-euˬ zaˬ k'a^ kuiˇ shiˇ la‸ shiˇ shiˇ-awˇ, iˇ kahˇ yu‸ lu‸
7 meh. Aˬ yaw‸ zawˇ naˇ-eu meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Ngaˇ
la^ taˬ nehˬ le ma lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
8 Boˬ jiˇ k'oeˇ g'aˬ aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ, nawˇ
ngaˬ-euˬ iˇ kahˇ uˇ le gaˇ ngaˇ maˬ geuˇ-a. Nawˇ dawˬ tiˬ dawˬ
9 teh‸-ehˇ ngehˬ k'aw‸, ngaˬ-euˬ zaˬ k'a^ taˬ leˇ teh‸-a. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˇ aˬ cawˬ-euˬ la‸ o^ jawˇ-awˇ, ngaˬ-euˬ
la‸ o^ k'aw‸ yehˇ deuˬ jawˇ ma. Iˇ-awˬ lehˇ tiˬ g'aˬ-ahˇ k'ehˇ
naˇ, aˬ yaw‸ iˇ meh. Laˇ-awˬ lehˇ tiˬ g'aˬ-ahˇ kuˇ naˇ, aˬ
yaw‸ laˇ meh. Heu jeˬ mˇ-awˬ lehˇ, ngaˬ-euˬ zaˬ k'a^-ahˇ ehˇ
nehˬ naˇ, aˬ yaw‸ mˇ meh lehˇ, boˬ jiˇ k'oeˇ g'aˬ Yeˬsuˇ-ahˇ
10 ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ ngeh zahˬ
leˇ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ mehˬ nah caw teh lu‸-eu tsawˇ haˬ-ahˇ
ehˇ nehˬ-eu, Ngaˇ naw ma‸-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ.
Ngaˇ Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ-euˬ la‸ k'oeˇ k'aw‸ heu na^ na^-ehˇ
11 jah-eu tsawˇ haˬ-ahˇ maˬ mawˇ haw-aˬ siˬ. Ngaˇ naw ma‸-ahˇ
ehˇ nehˬ nyaˇ. Nahˇ ma do^ k'ehˬ ga k'ehˬ paw jawˇ-eu tsawˇ
haˬ g'awˬ mya ni laˇ-awˇ, Aˬbyaˬhaˬ, Iˇtsa^ hawˇ-eu Yaˬko^
nehˬ-ehˇ nuiˇ-awˇ, mˬ k'oeˇ ta^ Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu la‸ k'oeˇ
12 dzaˬ ta‸ dawˇ ta‸ teh‸-a. Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu la‸ k'oeˇ jawˇ
paˬ-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ, la‸ nyiˇ paw zahˇ tsui ni
g'eh-eu jawˇ duˬ-ahˇ teh dzeh gaˇ ya daˬ tehˇ-a. K'oeˇ gaˇ
k'aˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ, noeˬ shaˬ dui dui-eu la‸ k'oeˇ ngoeˇ-awˇ
13 seuˬ teu‸ teh‸-a lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ boˬ
jiˇ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Nawˇ g'o‸-iˇ-awˬ. Nawˇ jah-eu
lo‸-ehˇ nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ pyeu‸ laˇ lu‸-uˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ

meh. K'oeˇ ngeh, tiˬ po^ teh‸-ehˇ zaˬ k'a^ k'oeˇ g'aˬ taˬ
leˇ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ Beˬtu^lu^-euˬ aˬ mawˬ-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ

14 Yeˬsuˇ Beˬtu^lu^-euˬ nymˇ-ahˇ uˇ-iˇ ngeh, Beˬtu^lu^-euˬ
15 aˬ mawˬ pyaˬ pyaˬ-ehˇ yu‸ lu‸ gaˇ ya mawˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ
aˬ yaw‸-euˬ aˬ la‸-ahˇ nyeh‸ tehˬ ngeh, pyaˬ-eu k'oeˇ taˬ leˇ-euˬ
meh. K'oeˇ naˇ aˬ yaw‸ tuˇ-awˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ hawˬ byawˇ la^
daw^ nehˬ-euˬ meh.
16 Nahˇ ma ga ahˇ-awˇ zahˇ le ngeh, neh‸ uˇ-eu tsawˇ haˬ g'awˬ
mya ni-ahˇ aˬ cawˬ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ sheuˬ la‸-euˬ meh. Aˬ
yaw‸ dawˬ tiˬ dawˬ teh‸-ehˇ ngehˬ-awˇ, neh‸ k'oeˇ deuˬ-ahˇ
teh do^-euˬ meh. Naˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ k'aw‸
17 bi taˬ leˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ jahˇ-eu-aˬ, Miˬ
yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu Iˇsaˬyaˇ neh ehˇ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ
byah laˇ ni jahˇ-eu meh. Iˇsaˬyaˇ ehˇ-eu, Aˬ yaw‸ aˬ dui-euˬ
shaˬ zahˬ naˇ gawˇ deuˬ-ahˇ yuˇ dzeh-awˇ, aˬ dui-euˬ naˇ-eu
gawˇ-eu deuˬ-ahˇ pi dzeh-euˬ meh lehˇ, ehˇ taˬ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ nah caw teh g'eh maw‸-eu deuˬ

18 Tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma deuˬ aˬ yaw‸ jawˇ-eu tiˬ jawˬ jawˇ
lu‸ gaˇ Yeˬsuˇ ya mawˇ ngeh, Lah k'oeˇ paw baˬ-ahˇ tseh^-iˇ
19 kaˇ-euˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, zahˇ mehˬ-eu
tiˬ g'aˬ aˬ yaw‸ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ, Saˬ laˬ-oˇ, nawˇ aˬ geu gaˇ
iˇ-eu maˬ kaˬ, ngaˇ nawˬ-euˬ mehˬ nah caw teh le ma lehˇ, ehˇ
20 nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Byaˬ hiˇ-aˬ,
bahˬ baw meh. K'oeˇ ta^ zaw-eu aˇ jiˇ k'aw‸ ya‸ duˬ baw meh.
Ehˇ k'aw‸, tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-aˬ, uˬ duˬ taˬ k'aˇ maˬ za
21 lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Zaˬ lahˇ yawˬ g'aˬ yawˬ aˬ yaw‸-ahˇ
ehˇ nehˬ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ, ngaˬ da-ahˇ jeˬ hu bi duˬ pahˬ-iˇ
22 la‸ lehˇ shaˇ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Ngaˬ-
euˬ mehˬ nah caw teh laˇ-awˬ. Shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ, aˬ yaw‸
ma‸ yaw kaˬ duˬ pahˬ lu‸-uˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ jaˬ lehˇ-ahˇ bi naˬ leˇ-euˬ

23 Yeˬsuˇ lawˬ-ahˇ uˇ-iˇ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ k'aw‸
24 aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ lawˬ dziˬ g'eh-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, lah-ahˇ
jaˬ lehˇ lehˇ ma baw laˇ-awˇ, lawˬ-ahˇ pymˬ-iˇ maw‸ pymˬ-iˇ
maw‸-ehˇ iˇ lu^ dzeh lu‸ meh. Ehˇ k'aw‸, Yeˬsuˇ yu‸ k'a^ lu‸
25 meh. Zaˬ lahˇ deuˬ aˬ yaw‸-ahˇ la^ noeˬ-iˇ-awˇ, Sahˬ paˬ-oˇ,

nga ma‸-ahˇ ka k'o‸ nehˬ la‸. Nga ma‸ luˬ-iˇ seˇ-iˇ shaw-iˬ
26 miˇ-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ
nehˬ-eu, Jah-eu g'aˬ byeh^ byeh^-eu tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ, naw
ma‸ aˬ jeˬ miˇ neh gu^-eu nya lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ
naˇ, aˬ yaw‸ tuˇ-awˇ, jaˬ lehˇ hawˇ-eu lah-ahˇ dehˬ ngeh, ciˬ
27 cuˇ ni pyeu‸-iˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ zahˬ dui dui
leˇ-awˇ, Teu g'aˬ, aˬ jo^-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ nga. Jaˬ lehˇ
hawˇ-eu lah aˬ yaw‸-euˬ dawˬ naˇ haˬ-eu nga lehˇ, aˬ yaw‸
ma‸ yaw kaˬ ja-eu meh.

**Neh‸ uˇ-eu Gaˬdaˬlaˇ tsawˇ haˬ nyiˬ g'aˬ**

28 Lah k'oeˇ paw baˬ-ahˇ ja^-eu, Gaˬdaˬlaˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ
keu^ ngeh, neh‸ uˇ-eu tsawˇ haˬ nyiˬ g'aˬ lmˬ bymˇ-ahˇ neh
do^ le-awˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ ha le-euˬ meh. Aˬ yaw‸ nya‸ zawˇ k'aˬ-
eu miˇ neh, gaˇ ma k'oeˇ kahˇ-ahˇ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ iˇ peuˬ-a.
29 Aˬ yaw‸ nya‸ guˇ guˇ-ehˇ, Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ-oˇ, nawˇ nga
nya‸-ahˇ aˬ jo^-ehˇ ta‸ te. Aˇ yamˬ maˬ keu^ laˇ-euˬ k'aw‸,
30 nga nya‸-ahˇ k'ehˬ le teˬ loˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸
ma‸-ahˇ neh aˇ dzehˬ-ehˇ maˬ kaˬ gaˇ aˬ za‸ zawˇ myaˬ-eu
31 tiˬ ma‸ ga^ dzaˬ lu‸ meh. K'oeˇ miˇ neh, neh‸ deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ
shaˇ shaˇ-ehˇ ehˇ-eu, Nawˇ nga ma‸-ahˇ teh dzeh la‸ naˇ, aˬ
za‸ k'oeˇ ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ bi uˇ-iˇ la‸ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
32 Do^-iˇ-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ neh‸ k'oeˇ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
Neh‸ k'oeˇ deuˬ do^-iˇ-awˇ, aˬ za‸ k'oeˇ ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ
uˇ-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ za‸ k'oeˇ ma‸ ma‸ lah baˬ g'a
pya‸-ahˇ sehˇ ka g'eh-awˇ, lah-ahˇ ga pu‸ seh‸ jiˇ-euˬ meh.
33 Aˬ za‸ bo-eu deuˬ meuˬ la‸ k'oeˇ ceh^ uˇ g'eh-awˇ, k'aˇ pyeu‸
laˇ-euˬ gaˇ kaw^ dawˬ taw^ lu‸ hawˇ-eu, neh‸ uˇ-eu k'oeˇ nyiˬ
34 g'aˬ-euˬ gaˇ kaw^ dzawˇ nehˬ-euˬ meh. Meuˬ-ahˇ jawˇ-eu
tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ Yeˬsuˇ-ahˇ ya mawˇ ni do^ laˇ-euˬ
meh. Aˬ yaw‸-ahˇ ya mawˇ ngeh, Nga ma‸-euˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ
neh do^-iˇ la‸ lehˇ, shaˇ-eu meh.

**Yeˬsuˇ kuiˇ shiˇ la‸ shiˇ shiˇ-eu tiˬ g'aˬ-ahˇ la^ muiˬ nehˬ-euˬ**

9 Yeˬsuˇ lawˬ dziˬ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ meuˬ-ahˇ g'o‸ keu^ laˇ-euˬ
meh. 2 K'oeˇ ngeh, yu‸ zaˇ-ahˇ yu‸ lu‸-eu, kuiˇ shiˇ la‸
shiˇ shiˇ-eu tiˬ g'aˬ-ahˇ, aˬ cawˬ aˬ yaw‸ jawˇ gaˇ ba‸ le‸-euˬ
meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸ jah gaˇ ya mawˇ ngeh, kuiˇ shiˇ la‸
shiˇ shiˇ-eu g'aˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Cawˬ-oˇ, laˬ k'aˬ cehˇ-awˬ.

3 Nawˬ-euˬ iˬ baˇ pyehˬ-euˬ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Zahˇ
mehˬ-eu tiˬ pa^ na deuˬ, Teu g'aˬ Miˬ yehˇ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ
lu-ehˇ ehˇ-eu nga lehˇ, nui ma la‸ k'oeˇ shaˇ noeˬ lu‸ meh.
4 Aˬ yaw‸ ma‸ aˬ jo^-ehˇ shaˇ noeˬ lu‸ gaˇ Yeˬsuˇ siˬ nya-awˇ
ehˇ nehˬ-eu, Aˬ jeˬ miˇ neh naw ma‸-euˬ nui ma la‸ k'oeˇ maˬ
5 muiˬ-eu jeˬ shaˇ noeˬ lu‸ te. Dawˬ aˬ geu dawˬ ehˇ nehˬ-eu
awˬ dzehˬ nya. Nawˬ-euˬ iˬ baˇ pyehˬ-euˬ ma lehˇ ehˇ nehˬ-eu,
awˬ dzehˬ nya loˇ. Maˬ ngeuˇ naˇ, Tuˇ-awˇ cah g'eh-awˬ lehˇ
6 ehˇ nehˬ-eu, awˬ dzehˬ nya loˇ. Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ miˇ
tsaˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ pyehˬ nya-eu baoˬ ahˇ gaˇ naw ma‸ ya
siˬ ni lehˇ ehˇ-awˇ neh, kuiˇ shiˇ la‸ shiˇ shiˇ-eu g'aˬ-ahˇ paˇ
ehˇ nehˬ-eu, Tuˇ-awˬ. Nawˬ-euˬ yu‸ zaˇ ba‸-awˇ iˇ kahˇ
7 g'o‸-iˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh aˬ yaw‸ tsawˬ
8 tuˇ-awˇ iˇ kahˇ g'o‸-iˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma
deuˬ k'oeˇ-ahˇ ya mawˇ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ gu^-awˇ, tsawˇ
haˬ-ahˇ heu lo‸-ehˇ g'eh-eu baoˬ bi‸-euˬ Miˬ yehˇ-ahˇ ja
ceuˬ-eu meh.

## Yeˬsuˇ Maˬtehˬ-ahˇ kuˇ-euˬ

9 Yeˬsuˇ k'oeˇ gaˇ neh mehˬ hu paˇ iˇ ngeh, kawˬ ta‸-eu nymˇ-
ahˇ nuiˇ lu‸-eu Maˬtehˬ lehˇ myahˇ-euˬ g'aˬ-ahˇ ya mawˇ-euˬ
meh. Ngaˬ-euˬ mehˬ nah caw teh laˇ-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ
yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ ngeh, aˬ yaw‸ tsawˬ tuˇ-awˇ, Yeˬsuˇ-euˬ
mehˬ nah caw teh g'eh-euˬ meh.
10 K'oeˇ naˇ, iˇ kahˇ la‸ k'oeˇ Yeˬsuˇ hawˬ jawˬ jawˬ-awˇ
hawˬ dzaˬ lu‸ ngeh, kawˬ ta‸-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu iˬ baˇ zaˬ
g'awˬ mya ni laˇ-awˇ, Yeˬsuˇ hawˇ-eu aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ
11 deuˬ nehˬ-ehˇ jawˬ-awˇ dzaˬ lu‸ meh. Paˬliˬsehˇ deuˬ k'oeˇ-ahˇ
ya mawˇ ngeh, Aˬ jeˬ miˇ neh naw ma‸-euˬ saˬ laˬ, kawˬ ta‸-eu
tsawˇ haˬ hawˇ-eu iˬ baˇ zaˬ nehˬ-ehˇ jawˬ-awˇ dzaˬ ta‸ dawˇ
ta‸ lu‸ ta lehˇ, Yeˬsuˇ-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh.
12 Yeˬsuˇ dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ k'o‸
nehˬ-eu, Jawˇ saˇ do^-eu tsawˇ haˬ, saˬ laˬ g'oˬ maˬ loˬ-aˇ.
13 Naˇ-eu tsawˇ haˬ teh‸-ehˇ loˬ-eu meh. Ngaˇ lawˇ nehˬ-eu
jeˬ-ahˇ maw‸-eu maˬ ngeuˇ. Ngaˇ g'awˬ shaˬ gaˬ-eu jeˬ-ahˇ
maw‸-eu ma lehˇ ehˇ-eu dawˬ-ahˇ naw ma‸ dzaw-iˇ-awˬ. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ-ahˇ kuˇ-eu
lehˇ ngaˇ oe-euˬ maˬ ngeuˇ. Iˬ baˇ zaˬ-ahˇ kuˇ-eu lehˇ ngaˇ
oe-euˬ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Maˬ dzaˬ-eu zahˇ gaˇ kaw^ aˬ cawˬ naˇ haˬ-eu**

14 K'oeˇ ngeh, Yoˇhaˬ-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ laˇ-
awˇ, Nga ma‸ hawˇ-eu Paˬliˬsehˇ deuˬ-aˬ, maˬ dzaˬ-eu zahˇ
jahˇ lu‸ k'aw‸, nawˬ-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-aˬ, aˬ jeˬ miˇ neh maˬ
15 jahˇ ta lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ
k'o‸ nehˬ-eu, Miˬ zaˬ sheuˬ-eu g'aˬ, aˬ yaw‸-euˬ cawˬ deuˬ
nehˬ-ehˇ jawˇ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ noeˬ shaˬ teh‸-a loˇ. Miˬ
zaˬ sheuˬ-eu g'aˬ-ahˇ aˬ yaw‸ ma‸ nehˬ-ehˇ la^ g'awˬ-eu aˇ
nah keu^ le teh‸-a. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ maˬ dzaˬ-eu zahˇ
jahˇ teh‸-a.
16 Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ mehˬ tsoeˬ yaw cehˇ-ahˇ saˬ paˇ yaw
shui‸ neh pehˇ tsahˇ maˬ do‸ haw-aˇ. Do‸ naˇ, do‸ taˬ-euˬ pehˇ
tsahˇ k'oeˇ tsahˇ, mehˬ tsoeˬ yaw cehˇ-ahˇ bi pyaˬ-iˇ teh‸-a.
Pyaˬ-iˇ-eu k'oeˇ-aˬ, yaw beh na^ maˬ tseˇ pyaˬ dzehˬ-iˇ teh‸-a.
17 K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ shaˬ k'o^ pehˇ zeuˇ
yaw oeˇ-ahˇ aˬ ga‸ dzaˇ uiˇ yaw shui‸ maˬ sheh^ ahˇ haw-aˇ.
Sheh^ ahˇ naˇ, shaˬ k'o^ pehˇ zeuˇ pa^-iˇ-eu miˇ neh, aˬ ga‸
dzaˇ uiˇ k'aˇ-iˇ-awˇ, shaˬ k'o^ pehˇ zeuˇ k'aw‸ caw^-iˇ teh‸-a.
Aˬ ga‸ dzaˇ uiˇ yaw shui‸, shaˬ k'o^ pehˇ zeuˇ yaw shui‸-ahˇ
sheh^ ahˇ naˇ, nyiˬ jeˬ lu‸ maˬ caw^-iˇ-aˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
meh.

**Uˬ duˬ tahˬ nymˇ aˬ yui‸-euˬ aˬ buˇ hawˇ-eu,**
**Yeˬsuˇ-euˬ pehˇ k'ahˬ-ahˇ toeˬ ci^-euˬ g'aˬ**

18 Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ gaˇ kaw^ k'oeˇ deuˬ ehˇ nehˬ lu‸
ngeh, uˬ duˬ tahˬ nymˇ aˬ yui‸ tiˬ g'aˬ aˬ yaw‸ jawˇ gaˇ
laˇ-awˇ, aˬ yaw‸-ahˇ uˬ duˬ tahˬ tahˬ-ehˇ, Nymˬ-mˇ ngaˬ buˇ
shiˇ-euˬ meh. Nawˇ ngaˬ buˇ-ahˇ aˬ la‸ ba‸ da^ nehˬ le sheˇ.
19 Aˬ yaw‸ deh‸ laˇ teh‸-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ tuˇ-awˇ,
aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ nehˬ-ehˇ k'oeˇ g'aˬ-euˬ mehˬ nah
caw teh g'eh-euˬ meh.
20 K'oeˇ ngeh, tseˇ nyi‸ k'o‸ byah ni shiˬ do^ do^-ehˇ naˇ
lu‸-eu zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ nah iˇ-awˇ, aˬ
21 yaw‸-euˬ pehˇ k'ahˬ pehˇ dahˬ-ahˇ toeˬ ci^-euˬ meh. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, Ngaˇ aˬ yaw‸-euˬ pehˇ k'ahˬ-ahˇ ya toeˬ ci^-eu
teh‸ k'aw‸, ngaˇ taˬ leˇ teh‸-a lehˇ, aˬ yaw‸-euˬ nui ma la‸
22 k'oeˇ noeˬ-eu meh. Yeˬsuˇ nahˇ g'o‸ g'o‸ haw-awˇ, aˬ yaw‸-ahˇ
mawˇ ngeh, Aˬ buˇ-oˇ, laˬ k'aˬ cehˇ-awˬ. Nawˇ jah-eu jeˬ nawˬ-
ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh-ahˇ
neh, aˬ yaw‸ taˬ leˇ-euˬ meh.

23 Yeˬsuˇ uˬ duˬ tahˬ nymˇ aˬ yui‸-euˬ nymˇ-ahˇ iˇ keu^ ngeh,
bawˬ law baw-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma
24 law‸ law‸-ehˇ g'eh lu‸ gaˇ Yeˬsuˇ ya mawˇ-euˬ meh. K'oeˇ
ngeh Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Do^-iˇ-awˬ. Aˬ buˇ
heu g'aˬ shiˇ-euˬ maˬ ngeuˇ nga. Yu‸ k'a^-euˬ nga lehˇ ehˇ
25 nehˬ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ Yeˬsuˇ-ahˇ uiˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ tsawˇ
haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma k'oeˇ ma‸-ahˇ bi do^-iˇ-awˇ, aˬ yaw‸ uˇ
leˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ aˬ buˇ k'oeˇ g'aˬ-euˬ aˬ la‸-ahˇ nyeh‸
26 tehˬ ngeh, aˬ buˇ k'oeˇ g'aˬ tuˇ laˇ-euˬ meh. Gaˇ kaw^ k'oeˇ,
miˇ k'ahˬ k'oeˇ k'ahˬ k'ahˬ lah gaˬ doe-iˇ-euˬ meh.

**Mya^ beh‸ nyiˬ g'aˬ mya^ nui^ mawˇ laˇ-euˬ**

27 Yeˬsuˇ k'oeˇ gaˇ neh mehˬ hu iˇ ngeh, mya^ beh‸ nyiˬ g'aˬ
aˬ yaw‸-euˬ mehˬ nah caw teh caw teh-ehˇ, Daˬbiˇ-euˬ Zaˬ
maˇ-oˇ, nga nya‸-ahˇ g'awˬ shaˬ gaˬ la‸ lehˇ, yaw k'a^-ehˇ
28 ehˇ lu‸ meh. Aˬ yaw‸ iˇ kahˇ uˇ leˇ ngeh, mya^ beh‸ k'oeˇ
nyiˬ g'aˬ aˬ yaw‸ jawˇ gaˇ laˇ-euˬ meh. Naw nya‸-euˬ g'aˇ
duˬ ngaˇ k'oeˇ lo‸-ehˇ jahˇ nya meh lehˇ naw nya‸ jah ma loˇ
lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ nya‸-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Jah ma, Sahˬ
29 paˬ-oˇ lehˇ, aˬ yaw‸ nya‸ ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh,
Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ nya‸-euˬ mya^ nui^-ahˇ toeˬ-awˇ, Naw nya‸
jah-eu lo‸-ehˇ naw nya‸-euˬ g'aˇ duˬ pyeu‸ laˇ lu‸-uˇ lehˇ, ehˇ
30 nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ nya‸ mya^ nui^ mawˇ laˇ-euˬ
meh. Gaˇ kaw^ heu tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ ya siˬ ni yahˇ de lehˇ, Yeˬsuˇ
31 aˬ yaw‸ nya‸-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ mehˬ nehˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸,
aˬ yaw‸ nya‸ do^-iˇ-awˇ, aˬ yaw‸ nya‸ baˬ da neh Yeˬsuˇ-euˬ
gaˇ kaw^ miˇ k'ahˬ k'ahˬ lah gaˬ doe-iˇ-euˬ meh.

**Aˬ dzawˬ tiˬ g'aˬ dawˬ ngehˬ nya laˇ-euˬ**

32 Aˬ yaw‸ nya‸ do^-iˇ lu‸ ngeh, neh‸ uˇ-eu aˬ dzawˬ tiˬ
33 g'aˬ-ahˇ aˬ cawˬ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ sheuˬ la‸-euˬ meh. Neh‸-ahˇ
teh do^ g'aˬ ngeh, aˬ dzawˬ k'oeˇ g'aˬ dawˬ ngehˬ nya laˇ-euˬ
meh. Tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma deuˬ zahˬ leˇ-awˇ, Iˇsaˬleˬla^
tsawˇ haˬ la‸ k'oeˇ heu lo‸-ehˇ g'eh-eu jeˬ tiˬ po^-iˬ maˬ mawˇ
34 haw-aˬ lehˇ ehˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ neh‸ sahˬ paˬ-ahˇ g'oe
g'oe-ehˇ neh‸-ahˇ teh do^-eu nga lehˇ, Paˬliˬsehˇ deuˬ ehˇ-eu meh.

**Cehˇ yehˬ deˇ laˇ-euˬ g'awˬ mya ni ja^-eu**

35 K'oeˇ ngeh, meuˬ hawˇ-eu pu yawˬ gaˇ na lu‸-ahˇ Yeˬsuˇ
iˇ-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ uˬ duˬ tahˬ nymˇ deuˬ-euˬ la‸ k'oeˇ

mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-awˇ, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu gaˇ kaw^ laˬ
k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yawꞈ naˇ-eu
gawˇ-eu yawˬ jeˬ na luꞈ-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ meh.
36 Aˬ yawꞈ tsawˇ haˬ aˇ maꞈ maꞈ ma deuˬ-ahˇ ya mawˇ ngeh,
aˬ yawꞈ maꞈ-ahˇ g'awˬ shaˬ gaˬ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ
naˇ, aˬ yawꞈ maꞈ-aˬ bo-eu g'aˬ maˬ jawˇ-eu yawˇ loꞈ-ehˇ duˇ-eu
meh. Aˬ yawꞈ maꞈ aˬ myah luꞈ k'ehˬ-eu k'a^-eu gaˇ ya daˬ-awˇ,
37 g'aˬ baˬ dui dui-eu meh. K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ aˬ yawꞈ-euˬ zaˬ
lahˇ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Cehˇ yehˬ deˇ laˇ-euˬ g'awˬ mya
38 ni ja^ k'awꞈ, yehˬ-eu tsawˇ haˬ ui cui^ tehꞈ meh. K'oeˇ miˇ
neh, Nawˬ-euˬ cehˇ yaˇ-ahˇ cehˇ yehˬ-eu tsawˇ haˬ bi oe-awˬ
lehˇ, Yaw sahˇ g'aˬ-ahˇ guiˬ lahˬ shaˇ-awˬ, lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
meh.

**Yeˬsuˇ g'aˬ k'ehˇ tseˇ nyiꞈ g'aˬ-ahˇ tseˇ-euˬ**

10 K'oeˇ naˇ, Yeˬsuˇ aˬ yawꞈ-euˬ zaˬ lahˇ tseˇ nyiꞈ g'aˬ-ahˇ
kuˇ-awˇ, nehꞈ yaw jawꞈ deuˬ-ahˇ teh do^ nehˬ nya ni maˬ
ehˇ, naˇ-eu gawˇ-eu yawˬ jeˬ na luꞈ-ahˇ la^ taˬ nehˬ nya ni maˬ
2 ehˇ, aˬ yawꞈ maꞈ-ahˇ baoˬ biꞈ-euˬ meh. G'aˬ k'ehˇ tseˇ nyiꞈ
g'aˬ-euˬ tsawˇ myahˇ-aˬ, heu loꞈ-ehˇ meh. Yaw beh g'aˬ Beˬ-
tu^lu^ lehˇ kuˇ-eu Siˇmoˬ hawˇ-eu, aˬ yawꞈ-euˬ mehˇ nmˇ
Aˬdehˬlehˬ, Zeˬbeˬdehˇ-euˬ aˬ li Yaˬko^ hawˇ-eu aˬ yawꞈ-euˬ
3 mehˇ nmˇ Yoˇhaˬ, Piˇliˇpu^ hawˇ-eu Baˬtawˇlaˬmehˇ, Toˇma^
hawˇ-eu kawˬ taꞈ-eu Maˬtehˬ, Aˬlaˬpehˇ-euˬ aˬ li Yaˬko^
4 hawˇ-eu Taˬdehˇ, Kaˬnaˬniˇ aˇ muˇ-ahˇ taꞈ-eu Siˇmoˬ hawˇ-eu
Yeˬsuˇ-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ aˬ laꞈ laꞈ k'oeˇ a nehˬ-euˬ Yuˇda^
Iˇsaˬgaˬliˬoˬ, heu deuˬ meh.

**G'aˬ k'ehˇ tseˇ nyiꞈ g'aˬ-ahˇ k'ehˇ g'eh-euˬ**

5 Yeˬsuˇ g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ tseˇ nyiꞈ g'aˬ-ahˇ dawˬ heu loꞈ-ehˇ
biꞈ-awˇ k'ehˇ g'eh-euˬ meh. Naw maꞈ aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ
tsawˇ ca jawˇ gaˇ taˬ iˇ. Saˬmaˬli^ meuˬ deuˬ-ahˇ k'awꞈ taˬ
6 uˇ-iˇ. Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca laꞈ k'oeˇ byo^-iˇ-euˬ
7 yawˇ deuˬ jawˇ gaˇ iˇ-awˬ. Naw maꞈ iˇ luꞈ ngeh, Miˬ yehˇ u^
lahˇ-eu jeˬ keu^ le shaw-iˬ meh lehˇ, dawˬ mehˬ mehˬ-awˬ.
8 Naˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ la^ taˬ nehˬ-awˬ. Shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ
bi g'oꞈ dehꞈ laˇ-awˬ. Coiˬ doi naˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ bi muiˬ
bi shawˇ laˇ-awˬ. Nehꞈ-ahˇ teh do^-awˬ. Naw maꞈ yawˬ ngehꞈ-
ehˇ za-euˬ loꞈ-ehˇ, aˬ cawˬ-ahˇ yawˬ ngehꞈ-ehˇ biꞈ-awˬ.

9 Naw ma˰-euˬ jo˰ pa˰-ahˇ pyuˇ, shuiˇ, hawˇ-eu pehˆ saˬ taˬ
10 dawˆ ahˇ g'eh. Gaˇ pehˇ g'aˇ duˬ pehˇ tahˇ hawˇ-eu pehˇ
k'ahˬ nyiˬ kahˇ maˬ ehˇ, sehˬ nawˆ hawˇ-eu gawˬ yoeˬ maˬ
ehˇ, taˬ yuˇ g'eh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, gaˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ
11 dzaˬ dzaˬ dawˇ dawˇ za-eu tsaˬ teh˰-a. Naw ma˰ aˬ geu meuˬ
aˬ geu pu-ahˇ uˇ-iˇ-eu maˬ kaˬ, Aˬ suˇ g'aˬ geuˇ te lehˇ naˇ
haˬ-awˬ. K'oeˇ gaˇ neh doˆ-iˇ ngeh keuˆ ni, k'oeˇ gaˇ teh˰-ehˇ
12 jawˇ-awˬ. Iˇ kahˇ uˇ leˇ ngeh, dawˬ ngehˬ g'eh nehˬ-awˬ.
13 Nymˇ k'oeˇ nymˇ geuˇ naˇ, naw ma˰-euˬ nui saˇ o˰-eu jeˬ k'oeˇ
gaˇ bi jaˆ ya˰-awˬ. Ehˇ k'aw˰ maˬ geuˇ naˇ, naw ma˰-euˬ nui
14 saˇ o˰-eu jeˬ naw ma˰ jawˇ gaˇ g'o˰ laˇ teh˰-a. Tsawˇ haˬ tiˬ
g'aˬ na naw ma˰-ahˇ maˬ ha-ehˇ naw ma˰-euˬ dawˬ maˬ naˇ
haˬ naˇ, nymˇ k'oeˇ nymˇ la˰ k'oeˇ neh maˬ ehˇ, meuˬ k'oeˇ
meuˬ la˰ k'oeˇ neh maˬ ehˇ, naw ma˰ doˆ-iˇ ngeh, aˬ kuiˇ pehˬ
15 zaˬ uˬ moˆ-euˬ k'aˬ lehˇ nawˬ k'aˇ ya˰-awˬ. Ngaˇ naw ma˰-
ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Yaˇ k'aˬ daˇ ngeh nah, meuˬ
k'oeˇ meuˬ-aˬ Sawˇdoˬ miˇ k'ahˬ hawˇ-eu Gawˇmawˇlaˆ miˇ
k'ahˬ naˆ maˬ tseˇ ya daˬ teh˰-a.

**K'ehˬ gaˇ k'aˆ gaˇ ya daˬ teh˰-a**

16 K'aˬ yehˇ yehˇ ma˰ la˰ k'oeˇ yawˇ-ahˇ pyehˬ uˇ g'eh-eu
lo˰-ehˇ, ngaˇ naw ma˰-ahˇ pyehˬ uˇ g'eh-eu ma. K'oeˇ miˇ neh,
aˇ lawˇ lo˰-ehˇ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ ahˇ-awˇ, k'aˬ k'oeˬ lo˰-ehˇ
17 aˬ cawˬ-ahˇ maˬ coeˬ maˬ ciˆ ni jawˇ-awˬ. Tsawˇ haˬ-ahˇ
yahˇ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ naw ma˰-ahˇ
saˇ naˇ-ahˇ a nehˬ teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰-euˬ uˬ duˬ tahˬ nymˇ
18 deuˬ-euˬ la˰ k'oeˇ naw ma˰-ahˇ diˬ teh˰-a. Naw ma˰ ngaˬ-ahˇ
g'oe-eu baˬ da neh, sahˬ paˬ yaw huiˬ deuˬ hawˇ-eu sahˬ paˬ
kuˇ hawˇ kamˇ deuˬ-euˬ mehˬ shi aˬ cawˬ naw ma˰-ahˇ sheuˬ
g'eh teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰-euˬ mehˬ shi hawˇ-eu aˬ cawˬ-euˬ
tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-euˬ mehˬ shi naw ma˰ saˇ kiˇ ya kamˬ mehˬ
19 teh˰-a. Aˬ cawˬ naw ma˰-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a
nehˬ ngeh, naw ma˰ aˬ joˆ-ehˇ ya ngehˬ ya tmˇ-eu lehˇ k'ahˬ
taˬ lahˇ. Aˇ yamˬ k'oeˇ la˰ k'oeˇ aˬ joˆ-ehˇ ya ngehˬ ya tmˇ-eu
20 lehˇ siˬ nya laˇ teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, dawˬ ngehˬ-eu
g'aˬ naw ma˰ maˬ ngeuˇ-a. Naw ma˰-euˬ Aˬ da-euˬ Yaw sahˇ
21 naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ jawˇ-awˇ dawˬ ngehˬ teh˰-a. K'oeˇ
ngeh, yawˬ ha-euˬ mehˇ nmˇ yaw kaˬ tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ shiˇ ni, a
nehˬ teh˰-a. Aˬ da deuˬ k'aw˰, yawˬ ha-euˬ zaˬ shiˇ ni a nehˬ

tehˬ-a. Aˬ li aˬ buˇ deuˬ k'aw˰, yawˬ ha-euˬ aˬ ma aˬ da-ahˇ
22 puiˬ-awˇ bi diˬ seh˰ teh˰-a. Naw ma˰ ngaˬ-ahˇ g'oe-eu baˬ
da neh tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ naw ma˰-ahˇ muiˇ teh˰-a. Aˇ
saˬ saˬ ngeh keu^ ni zi˰-eu tsawˇ haˬ, ka k'o˰-eu jeˬ za teh˰-a.
23 Tiˬ meuˬ la˰ k'oeˇ aˬ cawˬ naw ma˰-ahˇ k'ehˬ la˰ naˇ, yawˬ
meuˬ yawˬ-ahˇ ceh^-awˬ. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ
nehˬ nyaˇ. Naw ma˰ Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ-euˬ meuˬ deuˬ-ahˇ
maˬ cah doe mi na^-ehˇ, tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ oe keu^ teh˰-a.
24 Zaˬ lahˇ-aˬ, yawˬ ha-euˬ saˬ laˬ na^ maˬ tseˇ maˬ huiˬ-a.
Zaˬ k'a^ k'aw˰, yawˬ ha-euˬ yaw sahˇ na^ maˬ tseˇ maˬ huiˬ-a.
25 Zaˬ lahˇ-aˬ, yawˬ ha-euˬ saˬ laˬ lo˰-ehˇ daˬ-eu tsaˬ teh˰-a.
Zaˬ k'a^ k'aw˰ yawˬ ha-euˬ yaw sahˇ lo˰-ehˇ daˬ-eu tsaˬ teh˰-a.
Aˬ yaw˰ ma˰, nymˇ sahˇ g'aˬ-ahˇ Beˬsaˬbuˇlaˇlehˇ kuˇ naˇ,
aˬ yaw˰-euˬ miˬ sawˇ zaˬ deuˬ-ahˇ k'oeˇ na^ maˬ tseˇ kuˇ
teh˰-a la.

### Aˬ suˇ g'aˬ-ahˇ gu^-eu tsaˬ nga

26 K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ taˬ gu^. K'aˇ dehˬ kaˬ taˬ-
euˬ yawˬ jeˬ na lu˰ pah mehˬ la˰ teh˰-a. K'aˇ za˰ taˬ-euˬ yawˬ
27 jeˬ na lu˰ k'aw˰, siˬ nya laˇ teh˰-a. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ zahˇ
tsui ni g'eh gaˇ ehˇ nehˬ-euˬ deuˬ, yaw sheh˰ bya gaˇ ehˇ nehˬ-
awˬ. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ k'oeˬ sa^ nehˬ-euˬ deuˬ, nymˇ-ahˇ
28 da^ leˇ-awˇ yaw k'a^-ehˇ ehˇ mehˬ nehˬ-awˬ. G'awˇ mawˇ-ahˇ
seh˰ nya-eu k'aw˰ sa˰ laˇ-ahˇ maˬ seh˰ nya-eu deuˬ-ahˇ taˬ gu^.
Sa˰ laˇ-ahˇ k'aw˰ g'awˇ mawˇ-ahˇ k'aw˰, shiˬ buiˇ lah ma la˰
k'oeˇ la^ caw^ nya-eu g'aˬ-ahˇ gu^-awˬ.
29 Jaˇ tseu^ nyiˬ mawˇ peh^ saˬ tiˬ peh^-ahˇ neh ahˬ-eu, maˬ
ngeuˇ-a loˇ. Naw ma˰-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ nui ma maˬ tsaˬ
30 naˇ, tiˬ mawˇ-iˬ miˇ tsaˬ-ahˇ maˬ ga seh˰-a. Aˬ yaw˰ naw
ma˰-euˬ tsehˇ kahˇ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ gui haw taˬ jiˇ-euˬ
31 meh. K'oeˇ miˇ neh taˬ gu^. Naw ma˰ jaˇ tseu^ na^ maˬ tseˇ
32 poeˬ-eu meh. Ngaˇ Yeˬsuˇ-euˬ zaˬ lahˇ ma lehˇ, tsawˇ haˬ-euˬ
mehˬ shi ehˇ do^-eu aˬ geu g'aˬ-ahˇ maˬ kaˬ, Teu g'aˬ ngaˬ-euˬ
zaˬ lahˇ ma lehˇ, mˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu ngaˬ Da-euˬ mehˬ shi
33 ngaˇ ehˇ do^ ma. Ngaˇ Yeˬsuˇ-euˬ zaˬ lahˇ maˬ ngeuˇ lehˇ,
tsawˇ haˬ-euˬ mehˬ shi ehˇ do^-eu aˬ geu g'aˬ-ahˇ maˬ kaˬ,
Teu g'aˬ ngaˬ-euˬ zaˬ lahˇ maˬ ngeuˇ lehˇ, mˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu
ngaˬ Da-euˬ mehˬ shi ngaˇ ehˇ do^ ma.

### Bi tsaˬ bi dzoeˇ le-euˬ maˬ ngeuˇ

34 Ngaˇ miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ bi tsaˬ bi dzoeˇ le-euˬ nga lehˇ taˬ
noeˬ. Bi tsaˬ bi dzoeˇ le-eu lehˇ ngaˇ oe-euˬ maˬ ngeuˇ. Ngaˇ
35 mi cehˇ ba˰ le˰-euˬ ma. Aˬ da hawˇ-eu zaˬ, aˬ buˇ hawˇ-eu
aˬ ma, kuiˬ ma hawˇ-eu aˬ ma, maˬ tsaˬ maˬ dzoeˇ leˇ ni ngaˇ
36 oe-euˬ ma. Yawˬ ha-euˬ nymˇ k'ahˬ la˰ k'oeˇ-euˬ tsawˇ haˬ
deuˬ, yawˬ ha-ahˇ muiˇ-eu tsawˇ haˬ pyeu˰ laˇ teh˰-a.
37 Ngaˬ-ahˇ gaˬ-eu na^ maˬ tseˇ yawˬ ha-euˬ aˬ ma aˬ da-ahˇ
gaˬ-eu g'aˬ, ngaˬ-ahˇ maˬ geuˇ-a. Ngaˬ-ahˇ gaˬ-eu na^ maˬ
tseˇ yawˬ ha-euˬ aˬ li aˬ buˇ-ahˇ gaˬ-eu g'aˬ, ngaˬ-ahˇ maˬ
38 geuˇ-a. Yawˬ ha-euˬ la˰ ya˰ yawˬ ha ba˰-awˇ ngaˬ-euˬ mehˬ
39 nah maˬ laˇ-eu g'aˬ, ngaˬ-ahˇ maˬ geuˇ-a. Yawˬ ha-euˬ deh˰-eu
jeˬ za ni po^-eu g'aˬ, deh˰-eu jeˬ smˬ teh˰-a. Ngaˬ-euˬ g'aˇ
duˬ yawˬ ha-euˬ deh˰-eu jeˬ smˬ-eu g'aˬ, deh˰-eu jeˬ za teh˰-a.

### Guiˬ lahˬ za teh˰-a

40 Naw ma˰-ahˇ k'aˇ ha-eu tsawˇ haˬ, ngaˬ-ahˇ ha-eu meh.
Ngaˬ-ahˇ ha-eu tsawˇ haˬ, ngaˬ-ahˇ bi oe-euˬ g'aˬ-ahˇ ha-eu
41 meh. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu
g'aˬ pyeu˰-eu miˇ neh aˬ cawˬ aˬ yaw˰-ahˇ ha naˇ, ha-eu g'aˬ
k'aw˰, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu g'aˬ lo˰-ehˇ guiˬ
lahˬ za teh˰-a. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ yaw tsaˬ yaw dawˇ miˇ neh
aˬ cawˬ aˬ yaw˰-ahˇ ha naˇ, ha-eu g'aˬ k'aw˰, yaw tsaˬ yaw
42 dawˇ k'oeˇ g'aˬ lo˰-ehˇ guiˬ lahˬ za teh˰-a. K'ahˬ sehˇ maˬ
ja^-eu ngaˬ-euˬ zaˬ lahˇ-ahˇ iˇ cu˰ iˇ tseh˰ tiˬ k'mˬ bi dawˇ-eu
aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ, guiˬ lahˬ tiˬ paw˰-iˬ maˬ byo^-iˇ-aˇ lehˇ,
ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ-eu ma lehˇ, Yeˬsuˇ
ehˇ-eu meh.

### Yoˇhaˬ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ-ahˇ k'ehˇ g'eh-euˬ

11 Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ tseˇ nyi˰ g'aˬ-ahˇ k'oeˇ
lo˰-ehˇ ehˇ nehˬ ya˰-awˇ neh, aˬ yaw˰ meuˬ deuˬ hawˇ-eu
pu deuˬ-ahˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-awˇ dawˬ mehˬ mehˬ-eu lehˇ
do^-iˇ-euˬ meh.
2 Yoˇhaˬ tawˬ-ahˇ uˇ ngeh, Ka-li mˇ lu˰ shaˇ lu˰-eu deuˬ-euˬ
gaˇ kaw^ ya gaˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ
3 k'ehˇ g'eh-awˇ, Oe teh˰-a lehˇ ehˇ-eu g'aˬ nawˇ ma loˇ. Maˬ
ngeuˇ naˇ, nga ma˰ yawˬ g'aˬ yawˬ-ahˇ ya noeˬ tmˬ ta siˬ loˇ
4 lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ bi naˇ haˬ-iˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰

maˆ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Naw maˆ ya gaˬ ya mawˇ-euˬ deuˬ
5 Yoˇhaˬ-ahˇ dzawˇ nehˬ-iˬ-awˬ. Mya^ behˆ deuˬ mya^ nui^
mawˇ laˇ-euˬ meh. Aˬ kuiˇ caw^-eu deuˬ cah nya laˇ-euˬ meh.
Coiˬ doi naˇ-eu deuˬ muiˬ laˇ shawˇ laˇ-euˬ meh. Naˬ bawˬ
bawˬ-eu deuˬ gaˬ nya laˇ-euˬ meh. Shiˇ-euˬ deuˬ g'oˆ dehˆ
laˇ-euˬ meh. Shaˬ-eu zahˬ-eu deuˬ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ
6 dawˬ ya gaˬ-euˬ meh. Ngaˬ-ahˇ jah-eu baˬ da neh nui ma
maˬ caw^-eu g'aˬ, guiˬ lahˬ huiˬ tehˆ-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
7 Yoˇhaˬ-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ g'oˆ leˇ luˆ ngeh, Yeˬsuˇ Yoˇhaˬ-
euˬ gaˇ kaw^ tsawˇ haˬ aˇ maˆ maˆ ma-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Naw
maˆ aˬ jeˬ-ahˇ haw-iˇ-eu lehˇ bawˇ tsahˬ-ahˇ iˇ teˬ. Jaˬ lehˇ
8 baw-eu miˇ neh nyeh luˆ-eu aˇ toˆ-ahˇ loˇ. Maˬ ngeuˇ naˇ,
aˬ jeˬ-ahˇ haw-iˇ teˬ. Zawˇ muiˬ-eu mehˬ tsoeˬ dm-eu g'aˬ-ahˇ
haw-iˇ teˬ loˇ. Zawˇ muiˬ-eu mehˬ tsoeˬ dm-eu tsawˇ haˬ, sahˬ
9 paˬ kuˇ hawˇ kamˇ-euˬ hawˇ-ahˇ jawˇ meh. Maˬ ngeuˇ naˇ,
aˬ jeˬ-ahˇ haw-iˇ teˬ. Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu
g'aˬ-ahˇ loˇ. Ngeuˇ meh. Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu
g'aˬ-ahˇ haw-iˇ-euˬ meh. Aˬ yawˆ-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ
ngehˬ dah-eu deuˬ na^ maˬ tseˇ huiˬ-eu g'aˬ meh lehˇ, ngaˇ
naw maˆ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu ma.
10 Nawˬ-euˬ mehˬ hu nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ ma bi shaˇ dahˇ-
eu lehˇ, ngaˬ-euˬ g'aˬ k'ehˇ nawˬ-euˬ mehˬ hu neh
ngaˇ bi iˇ ma,
11 lehˇ boˆ taˬ-euˬ k'oeˇ-aˬ, Yoˇhaˬ-ahˇ ehˇ-eu meh. Ngaˇ naw
maˆ-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Zaˬ miˬ zaˬ-ahˇ neh
k'aˇ dehˆ le-eu tsawˇ haˬ-euˬ laˆ k'oeˇ, baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-eu
Yoˇhaˬ na^ maˬ tseˇ huiˬ-eu tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ do^ le-aˬ siˬ. Ehˇ
k'awˆ, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu laˆ k'oeˇ nyiˇ dzehˬ-eu g'aˬ aˬ yawˆ
na^ maˬ tseˇ huiˬ-eu meh.
12 Baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-eu Yoˇhaˬ do^ le-euˬ yamˬ-ahˇ neh iˬ nah
keu^ ni, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ-aˬ, lu ceh ceh-eu gaˇ ya daˬ luˆ
meh. Lu ceh ceh-eu tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ tahˬ
13 dzeh tahˬ dzeh-ehˇ uˇ leˇ luˆ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ luˆ
hawˇ-eu zahˇ dawˬ k'oˆ dawˬ-aˬ, Yoˇhaˬ do^ le ngeh keu^ ni
14 mehˬ nehˬ tso^ nehˬ luˆ meh. Naw maˆ naˇ haˬ mawˆ naˇ,
15 oe tehˆ-a lehˇ ehˇ taˬ-euˬ Eˇliˇya-aˬ, Yoˇhaˬ meh. Naˬ bawˇ
tsoˆ-eu tsawˇ haˬ, naˇ haˬ-awˬ.
16 Heu ziˇ-ahˇ aˬ geu jeˬ-ahˇ neh shaˇ ceh^ haw paˬ nga.
17 Heu ziˇ-aˬ, heu loˆ-ehˇ duˇ-eu meh.

Naw ma‸-euˬ g'aˇ duˬ nga ma‸ la‸ jeˬ baw k'aw‸, naw ma‸
la‸ jeˬ maˬ tsawˬ-a. Nga ma‸ tsawˇ ngoeˇ ngoeˇ k'aw‸,
naw ma‸ maˬ noeˬ shaˬ-a,
lehˇ lehˆ-ahˇ nuiˇ-awˇ cawˬ deuˬ-ahˇ yaw k'aˆ-ehˇ ehˇ nehˬ
18 lu‸-eu zaˬ guˬ deuˬ-ahˇ duˇ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
Yoˇhaˬ oe-awˇ maˬ dzaˬ maˬ dawˇ-eu miˇ neh, Aˬ yaw‸-aˬ
19 neh‸ uˇ-eu tsawˇ haˬ nga lehˇ ehˇ-eu meh. Tsawˇ haˬ-euˬ
Zaˬ maˇ oe-awˇ dzaˬ-eu dawˇ-eu miˇ neh, Tsawˇ haˬ heu g'aˬ,
aˇ dzehˬ dzaˬ dzeuˇ-eu tsawˇ haˬ, aˬ ga‸ dzaˇ uiˇ aˇ dzehˬ dawˇ
dzeuˇ-eu tsawˇ haˬ, kawˬ ta‸-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu, iˬ baˇ zaˬ
nehˬ-ehˇ cawˬ cawˬ-eu tsawˇ haˬ nga lehˇ ehˇ-eu meh. Ehˇ
k'aw‸, Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ-aˬ, yaw tsaˬ yaw dawˇ
ngaˇ lehˇ, aˬ yaw‸-euˬ zaˬ deuˬ baˬ da neh aˬ cawˬ ya siˬ-eu
meh lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ-eu meh.

**Iˬ baˇ maˬ noeˬ poˆ-eu meuˬ deuˬ-aˬ, ya noeˬ shaˬ dui dui meh**

20 K'oeˇ ngeh, aˬ yaw‸ neh baoˬ huiˬ dui dui-eu deuˬ mˇ mehˬ-
euˬ meuˬ deuˬ, yawˬ ha-euˬ iˬ baˇ yawˬ ha maˬ noeˬ poˆ-eu miˇ
21 neh, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ heu lo‸-ehˇ dehˬ-eu meh. Kawˇ-
laˬseˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ, naw ma‸ ya noeˬ
shaˬ dui dui meh. Behˬdzeˇdaˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ
deuˬ-oˇ, naw ma‸ k'aw‸ ya noeˬ shaˬ dui dui meh. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ mˇ-euˬ shaˇ-euˬ, baoˬ huiˬ
dui dui-eu deuˬ Duˇlu meuˬ hawˇ-eu Siˇdoˬ meuˬ la‸ k'oeˇ
mˇ-euˬ law nmˇ-aˬ, aˬ yaw‸ ma‸ aˇ hu neh pehˇ zeuˇ dm-awˇ,
k'aˬ lehˇ tawˆ daˆ tawˆ daˆ-ehˇ iˬ baˇ noeˬ poˆ-euˬ teh‸-a.
22 Ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Yaˇ k'aˬ daˇ ngeh nah, naw
ma‸ Duˇlu meuˬ hawˇ-eu Siˇdoˬ meuˬ naˆ maˬ tseˇ ya daˬ
23 teh‸-a. Gaˬbeˬneˬoˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ,
Miˬ yehˇ naw ma‸-ahˇ mˬ-ahˇ ciˬ daˆ keuˆ la‸ teh‸-a lehˇ noeˬ
te loˇ. Maˬ ngeuˇ-a. Naw ma‸-ahˇ shiˇ-eu miˇ k'ahˬ-euˬ dawˬ
dah ciˬ ahˇ nehˬ la‸ teh‸-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma‸-
euˬ la‸ k'oeˇ mˇ-euˬ shaˇ-euˬ, baoˬ huiˬ dui dui-eu deuˬ
Sawˇdoˬ meuˬ la‸ k'oeˇ mˇ-euˬ law nmˇ-aˬ, meuˬ k'oeˇ meuˬ
24 iˬ nah keuˆ ni jaˆ teh‸-a. Ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ.
Yaˇ k'aˬ daˇ ngeh nah, naw ma‸ Sawˇdoˬ miˇ k'ahˬ naˆ maˬ
tseˇ ya daˬ teh‸-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**G'aˬ naˬ bi naˬ ma**

25 K'oeˇ ngeh Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Mˬ hawˇ-eu miˇ-ahˇ uˆ lahˇ-eu

Aˬ da-oˇ, zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ ahˇ-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu siˬ-eu
gahˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ nawˇ gaˇ kaw^ heu deuˬ za˰ taˬ-awˇ,
zaˬ guˬ deuˬ-ahˇ, pah mehˬ nehˬ-eu miˇ neh, ngaˇ nawˬ-ahˇ
26 ja ceuˬ ma. Aˬ da-oˇ, heu-aˬ nawˇ nui ma tsaˬ-eu meh.
27 Yawˬ jeˬ na lu˰ ngaˬ Da ngaˬ-ahˇ a nehˬ la˰-euˬ meh. Aˬ
da Miˬ yehˇ maˬ ngeuˇ naˇ, tiˬ g'aˬ-iˬ Zaˬ maˇ-ahˇ maˬ siˬ
nya. Zaˬ maˇ hawˇ-eu Zaˬ maˇ pah mehˬ nehˬ maw˰-eu tsawˇ
haˬ maˬ ngeuˇ naˇ, tiˬ g'aˬ-iˬ Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ maˬ siˬ nya.
28 K'a^ beh^ yaw kah pi-awˇ g'aˬ doeˇ doeˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ
taw^ lu˰, ngaˇ jawˇ gaˇ laˇ-awˬ. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ g'aˬ naˬ
29 bi naˬ ma. Ngaˬ-euˬ k'a^ ba˰ ba˰-awˇ, ngaˬ-ahˇ dzaw geu˰-
awˬ. Ngaˇ-aˬ nui ma nahˬ yu ni ahˇ-awˇ, naw ma˰-ahˇ nui
30 saˇ bi za ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˬ-euˬ k'a^ ba˰-aˬ
ba˰ muiˬ-awˇ, ngaˬ-euˬ k'a^ beh^ k'aw˰ yaw pyaˇ ma lehˇ, ehˇ
nehˬ-euˬ meh.

**Jawˇ nah ngeh nah zaˬ lahˇ deuˬ cehˇ nmˇ tseu^ dzaˬ-euˬ**

12 K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ jawˇ nah ngeh nah cehˇ yaˇ-ahˇ iˇ
pa^-euˬ meh. Aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ hawˬ meh˰ laˇ-awˇ,
2 cehˇ nmˇ tseu^ dzaˬ-eu meh. Paˬliˬsehˇ deuˬ mawˇ-awˇ, Haw
sheˇ. Jawˇ nah ngeh nah maˬ jahˇ k'mˬ-eu jeˬ nawˬ-euˬ zaˬ
lahˇ deuˬ jahˇ lu˰ nga tawˇ lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
3 Yeˬsuˇ ehˇ k'o˰ nehˬ-eu, Daˬbiˇ hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ cawˬ
deuˬ hawˬ meh˰ laˇ ngeh aˬ jo^-ehˇ jahˇ-euˬ gaˇ naw ma˰ maˬ
4 gui haw-aˬ loˇ. Aˬ yaw˰ Miˬ yehˇ-euˬ nymˇ-ahˇ uˇ leˇ-awˇ,
aˬ yaw˰ k'aw˰ aˬ yaw˰-euˬ cawˬ deuˬ k'aw˰, maˬ dzaˬ k'mˬ-eu
lawˇ nehˬ taˬ-euˬ kaˬ muˇ dzaˬ-euˬ meh. Piˇ ma deuˬ teh˰-ehˇ
5 kaˬ muˇ k'oeˇ dzaˬ k'mˬ-eu meh. K'oeˇ uˬ ta˰, piˇ ma deuˬ
jawˇ nah ngeh nah uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma la˰ k'oeˇ jawˇ
nah-euˬ zahˇ-ahˇ mˇ bahˬ k'aw˰, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ k'oeˇ ta^
iˬ baˇ maˬ keu^ le gaˇ, zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ la˰ k'oeˇ naw ma˰
6 maˬ gui haw-aˬ loˇ. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Uˬ duˬ
tahˬ nymˇ nymˇ ma na^ maˬ tseˇ huiˬ-eu g'aˬ, heu gaˇ jawˇ
7 ma. Ngaˇ lawˇ nehˬ-eu jeˬ-ahˇ maw˰-eu maˬ ngeuˇ. Ngaˇ
g'awˬ shaˬ gaˬ-eu jeˬ-ahˇ maw˰-eu ma lehˇ, ehˇ taˬ-euˬ dawˬ
k'oeˇ dawˬ naw ma˰ siˬ law nmˇ-aˬ, iˬ baˇ maˬ ahˇ-eu tsawˇ
8 haˬ-ahˇ naw ma˰ iˬ baˇ maˬ taˬ-aˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-aˬ, jawˇ nah ngeh nah-ahˇ u^ lahˇ-eu
sahˬ paˬ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Aˬ la˰ tiˬ pyawˬ shiˇ-euˬ tiˬ g'aˬ-euˬ gaˇ kaw^**

9 Yeˬsuˇ k'oeˇ gaˇ neh do^-iˇ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ uˬ duˬ
10 tahˬ nymˇ-ahˇ uˇ leˇ-euˬ meh. K'oeˇ gaˇ aˬ la˰ tiˬ pyawˬ
shiˇ-euˬ taˬ g'aˬ jawˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ Yeˬsuˇ-euˬ k'oeˇ
ta^ iˬ baˇ taˬ maw˰-eu miˇ neh, Jawˇ nah ngeh nah aˬ cawˬ-ahˇ
la^ taˬ nehˬ-eu tsaˬ meh loˇ lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh.
11 Yeˬsuˇ ehˇ k'o˰ nehˬ-eu, Naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ tiˬ g'aˬ na
yawˇ tiˬ mawˇ teh˰-ehˇ jawˇ-awˇ, jawˇ nah ngeh nah yawˇ k'oeˇ
mawˇ duˬ k'ahˬ-ahˇ ga ahˇ naˇ, maˬ nyeh˰ do^ nehˬ-eu, aˬ suˇ
12 g'aˬ jawˇ te. Tsawˇ haˬ-aˬ, yawˇ na^ maˬ tseˇ poeˬ dzehˬ-eu,
maˬ ngeuˇ-a loˇ. K'oeˇ miˇ neh, jawˇ nah ngeh nah yaw muiˬ
13 jeˬ mˇ-eu tsaˬ teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ,
Yeˬsuˇ tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ, Nawˇ aˬ la˰ cawˬ ja-awˬ lehˇ,
ehˇ nehˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ aˬ la˰ cawˬ ja ngeh,
14 muiˬ-eu pyawˬ lo˰-ehˇ muiˬ laˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, Paˬliˬsehˇ
deuˬ do^-iˇ-awˇ, aˬ jo^-ehˇ g'eh-awˇ neh Yeˬsuˇ-ahˇ ya diˬ seh˰
ni bawˬ dzaˬ-eu meh.

**Tseˇ do^-euˬ zaˬ k'a^ g'aˬ**

15 Yeˬsuˇ gaˇ kaw^ k'oeˇ ya siˬ ngeh, aˬ yaw˰ k'oeˇ gaˇ neh
do^-iˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni aˬ yaw˰-euˬ mehˬ
nah caw teh g'eh-awˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ bi
16 taˬ leˇ-euˬ meh. Ngaˬ-euˬ gaˇ kaw^ aˬ cawˬ-ahˇ taˬ ja nehˬ
de lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ ehˇ nehˬ-euˬ
17 meh. Gaˇ kaw^ k'oeˇ-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu
Iˇsaˬyaˇ neh ehˇ taˬ-euˬ dawˬ bi byah laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰
heu lo˰-ehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh.
18 Ngaˬ neh tseˇ do^ taˬ-euˬ zaˬ k'a^ g'aˬ-ahˇ haw sheˇ. Ngaˇ
aˬ yaw˰-ahˇ nui k'ahˇ shiˇ-awˇ gaˬ dui dui ma. Ngaˇ
ngaˬ-euˬ Yaw sahˇ aˬ yaw˰-euˬ k'oeˇ ta^ bi jawˇ-awˇ,
yaˇ k'aˬ daˇ-eu gaˇ kaw^ aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ
19 ca-ahˇ aˬ yaw˰ ja mehˬ teh˰-a. Aˬ yaw˰-aˬ, tsawˇ pyehˇ
pyehˇ-eu maˬ ehˇ, guˇ guˇ-ehˇ ehˇ-eu maˬ ehˇ, maˬ
jahˇ-a. Gaˇ pehˇ aˬ yaw˰-euˬ dawˬ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ ya
20 gaˬ-a. Yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ maˬ g'aˬ leˇ-euˬ k'oeˇ-aˬ,
maˬ k'eh˰ tseh^-iˇ ni ngeuˬ lu˰-eu aˇ to˰ aˇ kahˬ-ahˇ aˬ
yaw˰ maˬ bi k'eh˰ tseh^-iˇ-a. Uˬ k'oeˬ du du-ehˇ do˰
21 lu˰-eu tsiˇ di˰-ahˇ aˬ yaw˰ maˬ la^ mi^-a. Aˬ cawˬ-euˬ
tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca aˬ yaw˰-ahˇ noeˬ tmˬ teh˰-a,
lehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh.

**Muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-eu**

22 K'oeˇ ngeh, neh‸ uˇ-eu mya^ beh‸ tiˬ g'aˬ-ahˇ aˬ cawˬ Yeˬsuˇ
jawˇ gaˇ sheuˬ la‸-euˬ meh. Yeˬsuˇ aˬ dzawˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ
bi taˬ leˇ-euˬ miˇ neh, dawˬ ngehˬ nya laˇ-awˇ, mya^ nui^
23 mawˇ laˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma zahˬ leˇ-awˇ,
Tsawˇ haˬ heu g'aˬ Daˬbiˇ-euˬ Zaˬ maˇ ngeuˇ ngaˬ la lehˇ, aˬ
24 yaw‸ ma‸ yaw kaˬ ja-eu meh. Paˬliˬsehˇ deuˬ ya gaˬ ngeh,
Aˬ yaw‸-aˬ, neh‸ sahˬ paˬ Beˬsaˬbuˇlaˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ
neh‸-ahˇ teh do^-eu nga lehˇ ehˇ-eu meh.
25 Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸ noeˬ lu‸ gaˇ siˬ nya-eu miˇ neh, aˬ
yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Maˬ tsaˬ maˬ dzoeˇ leˇ-eu miˇ k'ahˬ
yawˬ k'ahˬ na lu‸ luˬ-iˇ caw^-iˇ teh‸-a. Maˬ tsaˬ maˬ dzoeˇ
26 leˇ-eu meuˬ maˬ ehˇ, nymˇ k'ahˬ maˬ ehˇ, maˬ zi‸-aˇ. Saˬdaˬ-
aˬ, yawˬ haˇ yawˬ ha teh do^ naˇ, yawˬ haˇ yawˬ ha la^ pya^-eu
meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ jahˇ naˇ, aˬ yaw‸ u^ lahˇ-eu jeˬ aˬ jo^-ehˇ
27 zi‸ nya-eu. Ngaˇ Beˬsaˬbuˇlaˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ neh‸-ahˇ teh
do^-eu ngeuˇ naˇ, naw ma‸-euˬ zaˬ deuˬ aˬ suˇ g'aˬ-ahˇ g'oe
g'oe-ehˇ teh do^ ta. K'oeˇ miˇ neh, naw ma‸ ehˇ-eu maˬ tsaˬ-a
28 lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ yaˇ k'aˬ daˇ teh‸-a. Ngaˇ Yaw sahˇ Miˬ
yehˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ neh‸-ahˇ teh do^ naˇ, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-
eu jeˬ naw ma‸ jawˇ gaˇ keu^ le-euˬ meh.
29 G'aˬ zawˇ k'a^-eu g'aˬ-ahˇ yaw beh maˬ pa‸ taˬ naˇ, aˬ
yaw‸-euˬ nymˇ-ahˇ uˇ leˇ-awˇ aˬ yaw‸-euˬ myawˬ aˬ jo^-ehˇ
yuˇ geu‸ nya-eu. G'aˬ zawˇ k'a^-eu g'aˬ-ahˇ yaw beh pa‸ taˬ
naˇ, aˬ yaw‸-euˬ nymˇ-ahˇ uˇ leˇ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ myawˬ
30 yuˇ geu‸ nya teh‸-a. Ngaˇ jawˇ paw maˬ jawˇ-eu tsawˇ haˬ,
ngaˬ-ahˇ muiˇ-eu paw jawˇ-eu meh. Ngaˬ nehˬ-ehˇ maˬ g'o^
31 bymˇ-eu tsawˇ haˬ, g'o^ dzeh-eu tsawˇ haˬ meh. K'oeˇ miˇ
neh, ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Tsawˇ haˬ neh mˇ bahˬ-
euˬ iˬ baˇ yawˬ jeˬ na lu‸ hawˇ-eu Miˬ yehˇ-ahˇ yehˬ bawˬ
sehˇ lu-ehˇ ehˇ-eu yawˬ jeˬ na lu‸-ahˇ pyehˬ nehˬ teh‸-a. Ehˇ
k'aw‸, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-eu
32 jeˬ-ahˇ maˬ pyehˬ nehˬ-aˇ. Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-ahˇ ehˇ
bahˬ-eu aˬ geu g'aˬ-euˬ iˬ baˇ-ahˇ maˬ kaˬ, pyehˬ nehˬ teh‸-a.
Ehˇ k'aw‸, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ ehˇ bahˬ-eu
aˬ geu g'aˬ-euˬ iˬ baˇ-ahˇ maˬ kaˬ, heu ziˇ k'aw‸, aˬ kaˇ kaˇ
ziˇ k'aw‸, maˬ pyehˬ nehˬ-aˇ.
33 Aˇ bawˇ yaw muiˬ naˇ, aˇ siˬ k'aw‸ yaw muiˬ meh lehˇ ehˇ-awˬ.

Ma˯ ngeuˇ naˇ, aˇ bawˇ ma˯ mui˯ naˇ, aˇ si˯ k'aw˰ ma˯ mui˯-a
lehˇ ehˇ-aw˯. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, aˇ si˯-ahˇ haw naˇ, aˇ
34 bawˇ-ahˇ si˯ nya teh˰-a. Aˇ lawˇ yaw hai˯-eu˯ za˯ deu˯-oˇ,
naw ma˰ tsawˇ ha˯ yaw hai˯ miˇ neh, daw˯ yaw mui˯ a˯ jo^-ehˇ
ngeh˯ nya-eu. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, nui ma la˰ k'oeˇ ti˯ byah
35 ahˇ-eu lo˰-ehˇ k'a˯ meh ngeh˯ do^-eu meh. Tsawˇ ha˯ yaw
mui˯-a˯, yaw˯ ha-eu˯ yaw mui˯ je˯ daw^ ahˇ du˯-ahˇ neh yaw
mui˯ je˯ yuˇ do^ la˰-eu meh. Tsawˇ ha˯ yaw hai˯-a˯, yaw˯
ha-eu˯ yaw hai˯ je˯ daw^ ahˇ du˯-ahˇ neh yaw hai˯ je˯ yuˇ do^
36 la˰-eu meh. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ neh˯ nyaˇ. Yaw˯ ha neh
gaˇ dahˇ ma˯ tsoe˯-eu daw˯ k'aˇ ngeh˯ ta˯-eu˯ lo˰-ehˇ, yaˇ
37 k'a˯ daˇ ngeh nah Mi˯ yehˇ-ahˇ ya dzawˇ neh˯ teh˰-a. Naw˯-
eu˯ daw˯ ba˯ da neh, i˯ baˇ ta˯ gaˇ nawˇ ya bu˯-iˇ teh˰-a.
Ma˯ ngeuˇ naˇ, naw˯-eu˯ daw˯ ba˯ da neh, i˯ baˇ ta˯ gaˇ nawˇ
ya da˯ teh˰-a.

**Zawˇ hai˯-eu heu ziˇ, bi si˯ bi mawˇ-eu je˯ shaˇ haw-eu**

38 K'oeˇ ngeh, zahˇ meh˯-eu deu˯ hawˇ-eu Pa˯li˯sehˇ ti˯ pa^
na deu˯, Sa˯ la˯-oˇ, bi si˯ bi mawˇ-eu je˯ nga ma˰-ahˇ jahˇ meh˯
39 la˰-aw˯ tawˇ lehˇ, Ye˯suˇ-ahˇ ehˇ neh˯-eu˯ meh. Ye˯suˇ a˯
yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ neh˯-eu, Yaw hai˯ hawˇ-eu mˇ bah˯ mˇ mu^-
eu heu ziˇ-a˯, bi si˯ bi mawˇ-eu je˯ shaˇ haw-eu meh. Mi˯ yehˇ-
eu˯ g'aˇ du˯ ngeh˯ dah-eu Yawˇna^-eu˯ bi si˯ bi mawˇ-eu˯ je˯
ma˯ ngeuˇ naˇ, yaw˯ je˯ yaw˯ a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ ma˯ meh˯ neh˯.
40 Yawˇna^ nga˯ sha˯ sha˯ ma-eu˯ u˯ ma^ la˰ k'oeˇ sm˯ nah sm˯
miˇ ya jawˇ-eu˯ lo˰-ehˇ, tsawˇ ha˯-eu˯ Za˯ maˇ k'aw˰ du˯
41 k'ah˯ la˰ k'oeˇ sm˯ nah sm˯ miˇ ya jawˇ teh˰-a. Yaˇ k'a˯ daˇ
ngeh nah, Niˇna˯be˯ meu˯-ahˇ jawˇ-eu˯ tsawˇ ha˯ deu˯, heu
ziˇ-eu˯ tsawˇ ha˯ neh˯-ehˇ tuˇ laˇ-awˇ, heu ziˇ-eu˯ tsawˇ ha˯-ahˇ
yaˇ k'a˯ daˇ teh˰-a. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, Yawˇna^ neh daw˯
meh˯ meh˯-eu˯ miˇ neh a˯ yaw˰ ma˰ yaw˯ ha-eu˯ i˯ baˇ yaw˯
ha noe˯ po^-eu˯ meh. Heu gaˇ Yawˇna^ na^ ma˯ tseˇ hui˯-eu
42 g'a˯ jawˇ lu˰ ma. Yaˇ k'a˯ daˇ ngeh nah, la˰ o^ paw ja^-eu
miˇ k'ah˯-eu˯ naˇ hawˇ kam ma k'aw˰, heu ziˇ-eu˯ tsawˇ ha˯
neh˯-ehˇ tuˇ laˇ-awˇ, heu ziˇ-eu˯ tsawˇ ha˯-ahˇ yaˇ k'a˯ daˇ
teh˰-a. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, za˯ si˯ tsawˇ gahˇ zawˇ hui˯-eu
Sawˇla˯mo˯-eu˯ daw˯ naˇ ha˯ laˇ-eu lehˇ, m˯ dzeˇ miˇ dzeˇ
neh a˯ yaw˰ laˇ-eu˯ meh. Heu gaˇ Sawˇla˯mo˯ na^ ma˯ tseˇ
hui˯-eu g'a˯ jawˇ lu˰ ma.

### Neh˰ yaw jaw˰ mawˇ g'o˰ laˇ-euˬ

43 Neh˰ yaw jaw˰ tiˬ mawˇ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ neh do^-iˇ-awˇ,
gui coˇ ni g'eh-eu jawˇ duˬ-ahˇ g'aˬ naˬ naˬ duˬ po^-iˇ ngeh,
44 maˬ po^ mawˇ-aˬ. K'oeˇ ngeh, Ngaˬ neh do^ le-euˬ, ngaˬ-euˬ
nymˇ-ahˇ g'o˰ leˇ ma lehˇ, ehˇ-awˇ g'o˰ leˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰
g'o˰ keu^ leˇ ngeh, nymˇ k'oeˇ nymˇ juiˇ k'eu ni ya^ taˬ-awˇ,
45 yawˬ ngeh˰ yawˬ kuˬ-ehˇ ja^ gaˇ ya mawˇ-euˬ meh. K'oeˇ
ngeh, aˬ yaw˰ na^ maˬ tseˇ haiˬ-eu neh˰ shi˰ mawˇ-ahˇ kuˇ
laˬ-iˇ-awˇ jawˇ leˇ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, tsawˇ haˬ k'oeˇ
g'aˬ-euˬ g'aˇ duˬ yaw beh na^ maˬ tseˇ aˇ saˬ saˬ ngeh coeˬ
dzehˬ teh˰-a. Zawˇ haiˬ-eu heu ziˇ k'aw˰, k'oeˇ lo˰-ehˇ pyeu˰
laˇ teh˰-a lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ-eu meh.

### Yeˬsuˇ-euˬ aˬ ma hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ aˬ nyiˇ deuˬ

46 Yeˬsuˇ tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma-ahˇ mehˬ nehˬ lu˰ ngeh, aˬ
yaw˰-euˬ aˬ ma hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ aˬ nyiˇ deuˬ aˬ yaw˰-ahˇ
dawˬ ngehˬ cawˬ maw˰-eu miˇ neh, la˰ nyiˇ paw yaw˰ lu˰ meh.
47 Nawˬ ma hawˇ-eu nawˬ-euˬ aˬ nyiˇ deuˬ nawˬ-ahˇ dawˬ ngehˬ
cawˬ maw˰-eu miˇ neh, la˰ nyiˇ paw yaw˰ lu˰ meh lehˇ, tsawˇ
48 haˬ tiˬ g'aˬ Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ
nehˬ laˇ-euˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ, Ngaˬ ma hawˇ-eu ngaˬ-euˬ aˬ nyiˇ
49 deuˬ aˬ suˇ g'aˬ-a lehˇ, Yeˬsuˇ naˇ haˬ-eu meh. K'oeˇ naˇ,
aˬ yaw˰ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ toeˬ ceh-awˇ ehˇ-eu,
50 Ngaˬ ma hawˇ-eu ngaˬ-euˬ aˬ nyiˇ deuˬ-ahˇ haw sheˇ. Mˬ
k'oeˇ ta^ jawˇ-eu ngaˬ Da nui ma tsaˬ ni k'aˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ,
ngaˬ-euˬ aˬ nyiˇ ngaˬ-euˬ dmˇ ma hawˇ-eu ngaˬ ma ma lehˇ,
ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Siˬ yoeˬ sehˬ-eu gaˇ kaw^ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ

13 K'oeˇ ngeh nah, Yeˬsuˇ nymˇ-ahˇ neh do^-iˇ-awˇ, lah lah
dzeˇ nuiˇ-iˇ-euˬ meh. 2 K'oeˇ ngeh, tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰
ma deuˬ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ uiˬ le-euˬ miˇ neh, aˬ yaw˰ lawˬ-ahˇ
nuiˇ-iˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ lah, lah lah dzeˇ yaw˰
3 lu˰ meh. Yeˬsuˇ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ-ahˇ neh, gaˇ kaw^ g'awˬ
mya jeˬ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ mehˬ nehˬ-eu, Siˬ yoeˬ sehˬ-eu tiˬ
4 g'aˬ, siˬ yoeˬ sehˬ-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ sehˬ ngeh, siˬ yoeˬ tiˬ
pa^ na deuˬ-aˬ, gaˇ ma k'oeˇ ta^ ga-iˇ-euˬ meh. Aˇ jiˇ ga le-awˇ,
5 siˬ yoeˬ k'oeˇ-ahˇ g'o^ dzaˬ jiˇ-euˬ meh. Siˬ yoeˬ tiˬ pa^ na

deuˬ-aˬ, miˇ tsaˬ baˬ-eu k'aˬ lo lo yaˇ-ahˇ ga-iˇ-euˬ meh. Miˇ
tsaˬ maˬ tuˇ-eu miˇ neh, tiˬ po^ teh‸-ehˇ aˇ ji ji laˇ-euˬ meh.
6 Ehˇ k'aw‸, duˬ ciˇ maˬ ka-iˇ-euˬ miˇ neh, nahˇ ma do^ laˇ ngeh
7 uˬ tsaˇ zawˇ k'a^-eu baˬ da neh, nyoeˬ-iˇ ko^-iˇ-euˬ meh. Siˬ
yoeˬ tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ, aˬ gah gah yaˇ-ahˇ ga-iˇ-euˬ meh. Aˬ
gah baw du^ mehˇ laˇ-awˇ, aˇ ji k'oeˇ deuˬ-ahˇ u^ tehˬ taˬ-euˬ
8 meh. Siˬ yoeˬ tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ, miˇ tsaˬ miˇ muiˬ-ahˇ ga-iˇ-
awˇ, aˇ siˬ siˬ le-euˬ meh. Tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ tiˬ yaˇ bymˇ,
tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ ko‸ tseˇ bymˇ, tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ smˬ tseˇ
9 bymˇ, siˬ le-euˬ meh. Naˬ bawˇ tso‸-eu tsawˇ haˬ, naˇ haˬ-awˬ
lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Aˬ jeˬ miˇ neh yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ zmˬ-eu

10 K'oeˇ ngeh, zaˬ lahˇ deuˬ Yeˬsuˇjawˇgaˇlaˇ-awˇ, Nawˇ
aˬ jeˬ miˇ neh tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ
11 zmˬ zmˬ-ehˇ mehˬ te lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Aˬ yaw‸ aˬ yaw‸
ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu gaˇ kaw^ za‸ taˬ-euˬ
deuˬ-ahˇ naw ma‸ siˬ nya laˇ teh‸-a. Ehˇ k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸
12 maˬ siˬ nya laˇ-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ja^-eu tsawˇ haˬ-ahˇ
bi‸ lahˬ nehˬ-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸ ja^ myaˬ laˇ teh‸-a. Maˬ ja^-eu
tsawˇ haˬ-ahˇ, aˬ yaw‸ ma‸ k'aˇ ja^-eu deuˬ-ahˇ yuˇ do^ jiˇ
13 teh‸-a. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw‸ ma‸ haw k'aw‸ maˬ haw mawˇ,
gaˬ k'aw‸ maˬ g'o^ shaw nya-eu uˬ ta‸, maˬ siˬ-eu miˇ neh,
ngaˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ zmˬ zmˬ-ehˇ mehˬ
14 nehˬ-eu ma. Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu Iˇsaˬyaˇ
neh ehˇ taˬ-euˬ dawˬ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ byah laˇ-euˬ
meh. Aˬ yaw‸ ehˇ-eu,

Naw ma‸ ya gaˬ-euˬ k'aw‸, maˬ g'o^ shaw nya. Naw ma‸
15 ya mawˇ-euˬ k'aw‸, maˬ siˬ nya. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ
naˇ, tsawˇ haˬ heu jeuˬ heu ca nui ma g'ahˇ laˇ-euˬ
meh. Aˬ yaw‸ ma‸ maˬ naˇ haˬ maw‸-a. Mya^ nui^ k'aw‸
mi^ tehˬ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ maˬ g'eh law nmˇ-aˬ,
aˬ yaw‸ ma‸ ngaˇ jawˇ gaˇ g'o‸ laˇ teh‸-a. Ngaˇ aˬ yaw‸
ma‸-ahˇ bi taˬ leˇ ma. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ mya^
nui^ ya mawˇ-awˇ, naˬ bawˇ ya gaˬ teh‸-a. Nui ma la‸
k'oeˇ k'aw‸ noeˬ siˬ laˇ teh‸-a,

16 lehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh. Naw ma‸ mya^ nui^ ya mawˇ-awˇ, naˬ
17 bawˇ ya gaˬ-euˬ miˇ neh, guiˬ lahˬ huiˬ-eu meh. Ngaˇ naw
ma‸-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Naw ma‸ neh ya mawˇ-euˬ
deuˬ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu g'awˬ mya g'aˬ

hawˇ-eu yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ g'awˬ mya g'aˬ mawˇ
maw˰ k'aw˰, maˬ ya mawˇ-aˬ. Naw ma˰ neh ya gaˬ-euˬ deuˬ
aˬ yaw˰ ma˰ gaˬ maw˰ k'aw˰, maˬ ya gaˬ-aˬ.

**Siˬ yoeˬ sehˬ-eu gaˇ kaw^ k'oeˇ-euˬ dawˬ tsui˰ mehˬ nehˬ-euˬ**

18 Siˬ yoeˬ sehˬ-eu k'oeˇ-euˬ gaˇ kaw^ dawˬ tsui˰ naˇ haˬ sheˇ.
19 Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu gaˇ kaw^ ya gaˬ-awˇ
maˬ g'o^ shaw nya naˇ, haiˬ-eu yaw sahˇ laˇ-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ
nui ma la˰ k'oeˇ sehˬ taˬ-euˬ siˬ yoeˬ-ahˇ g'o^ dzeh-eu meh.
K'oeˇ-aˬ, gaˇ ma k'oeˇ ta^ ga-iˇ-euˬ siˬ yoeˬ-ahˇ ehˇ-eu ma.
20 K'aˬ lo lo yaˇ-ahˇ ga-iˇ-euˬ siˬ yoeˬ-euˬ gaˇ kaw^-aˬ, Miˬ
yehˇ-euˬ dawˬ ya gaˬ ngeh, tiˬ po^ teh˰-ehˇ laˬ k'aˬ cehˇ ta^
21 ni ha geu˰-eu tsawˇ haˬ-ahˇ ehˇ-eu ma. Dawˬ k'oeˇ dawˬ baˬ
da neh, shaˬ-eu zahˬ-eu jeˬ hawˇ-eu k'ehˬ-eu k'a^-eu jeˬ keu^
le ngeh, aˬ yaw˰ duˬ ciˇ maˬ ka-iˇ-ehˇ tiˬ k'ehˬ teh˰-ehˇ kamˬ
22 coeˇ-eu miˇ neh, aˬ yaw˰ caw^-iˇ-eu meh. Aˬ gah gah yaˇ-ahˇ
ga-iˇ-euˬ siˬ yoeˬ-euˬ gaˇ kaw^-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ ya gaˬ-euˬ
k'aw˰, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ jawˇ ngeh k'ahˬ lahˇ-eu jeˬ hawˇ-eu
pyuˇ shuiˇ myawˬ gahˬ-ahˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu jeˬ-aˬ, dawˬ k'oeˇ
dawˬ-ahˇ u^ tehˬ taˬ-euˬ miˇ neh, aˇ siˬ maˬ siˬ le nya-eu gaˇ
23 ehˇ-eu ma. Miˇ tsaˬ miˇ muiˬ-ahˇ ga-iˇ-euˬ siˬ yoeˬ-euˬ gaˇ
kaw^-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ ya gaˬ-awˇ g'o^ shaw nya-eu tsawˇ
haˬ-ahˇ ehˇ-eu ma. K'oeˇ lo˰-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ,
tiˬ pa^ na deuˬ tiˬ yaˇ bymˇ, tiˬ pa^ na deuˬ ko˰ tseˇ bymˇ, tiˬ
pa^ na deuˬ smˬ tseˇ bymˇ aˇ siˬ siˬ le-eu meh lehˇ, ehˇ nehˬ-
euˬ meh.

**Shmˇ ma sehˬ k'oeˬ-euˬ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ**

24 Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ yawˬ dawˬ
yawˬ-ahˇ neh mehˬ nehˬ-eu, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ-aˬ, heu
lo˰-ehˇ duˇ-eu meh. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ aˬ yaw˰-euˬ cehˇ yaˇ-
25 ahˇ cehˇ siˬ yoeˬ sehˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ yu˰ k'a^ lu˰ ngeh,
aˬ yaw˰-ahˇ muiˇ-eu g'aˬ laˇ-awˇ, cehˇ siˬ yoeˬ sehˬ taˬ-euˬ
26 gaˇ shmˇ ma sehˬ k'oeˬ ya˰-awˇ g'o˰-iˇ-euˬ meh. Cehˇ ji ji
laˇ-awˇ g'o^ bymˬ g'o^ do^ do^ laˇ ngeh, shmˇ ma k'aw˰ do^
27 laˇ taˬ-euˬ gaˇ ya mawˇ duˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, nymˇ sahˇ
g'aˬ-euˬ zaˬ k'a^ deuˬ aˬ yaw˰-ahˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ gaˬ-euˬ meh.
Sahˬ paˬ-oˇ, nawˇ nawˬ-euˬ cehˇ yaˇ-ahˇ cehˇ siˬ yoeˬ sehˬ-euˬ,
maˬ ngeuˇ loˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh shmˇ ma deh˰ laˇ-euˬ nga lehˇ,
28 naˇ haˬ-eu meh. Ngaˬ-ahˇ muiˇ-eu g'aˬ neh sehˬ k'oeˬ-euˬ

nga lehˇ, nymˇ sahˇ g'aˬ ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh. Nga ma‸-ahˇ
shmˇ ma k'oeˇ deuˬ-ahˇ bi g'eu dzeh-iˇ maw‸ miˇ-a loˇ lehˇ,
29 zaˬ k'a^ deuˬ naˇ haˬ-eu meh. Aˬ yaw‸ ehˇ nehˬ-eu, K'oeˇ
lo‸-ehˇ taˬ jahˇ-iˇ. Naw maˬ shmˇ ma g'eu dzeh naˇ, cehˇ
30 k'aw‸ g'eu dzeh-iˬ-eu baw le. Cehˇ yehˬ yamˬ keu^ laˇ ngeh
keu^ ni nyiˬ jeˬ lu‸ bi myah laˇ-awˬ. Cehˇ yehˬ yamˬ keu^ laˇ
naˇ, Shmˇ ma-ahˇ jeˬ hu yehˬ-awˇ miˬ dzaˬ-ahˇ ba‸ pui^ nya
ni, aˇ dzahˬ aˇ dzahˬ-ehˇ dzahˬ taˬ-awˬ. Cehˇ-ahˇ-aˬ, ngaˬ-euˬ
cehˇ jiˇ-ahˇ pi ahˇ taˬ-awˬ lehˇ, ngaˇ cehˇ yehˬ-eu deuˬ-ahˇ
ehˇ nehˬ ma lehˇ, nymˇ sahˇ g'aˬ ehˇ-eu meh.

**G'awˬ pa‸ aˇ nui^ gaˇ kaw^ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ**

31 Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ yawˬ dawˬ yawˬ-
ahˇ neh mehˬ nehˬ-eu, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ-aˬ, tsawˇ haˬ
tiˬ g'aˬ aˬ yaw‸-euˬ yaˇ-ahˇ sehˬ taˬ-euˬ g'awˬ pa‸ aˇ nui^-ahˇ
32 duˇ-eu meh. Aˇ nui^ k'oeˇ-aˬ, aˇ nui^ dawˬ taw^ lu‸ na^ maˬ
tseˇ nyiˇ-eu k'aw‸, huiˬ laˇ ngeh, sahˬ lahˬ dawˬ taw^ lu‸ na^
maˬ tseˇ huiˬ laˇ-awˇ, aˇ bawˬ bawˬ ma ma laˇ-eu meh. K'oeˇ
miˇ neh, k'oeˇ ta^ zaw-eu aˇ jiˇ uˬ pyaˬ-ahˇ daw‸ le-eu meh
lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Kaˬ muˇ-ahˇ daw^-eu dehˬ tseˬ-euˬ gaˇ kaw^**
**yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ**

33 Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ yawˬ dawˬ
yawˬ-ahˇ neh mehˬ nehˬ-eu, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ-aˬ, dehˬ
tseˬ-ahˇ duˇ-eu meh. Zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ dehˬ tseˬ yuˇ-awˇ,
kaˬ muˇ jahˇ-eu cehˇ meu smˇ puˬ-ahˇ daw^ keuˬ-awˇ neh,
dawˬ taw^ lu‸-ahˇ bi poˬ laˇ-eu meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ zmˬ-eu gaˇ kaw^**

34 Gaˇ kaw^ k'oeˇ deuˬ dawˬ taw^ lu‸, Yeˬsuˇ yaw jeˬ ma jeˬ
dawˬ zmˬ zmˬ-ehˇ tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma deuˬ-ahˇ mehˬ
nehˬ-euˬ meh. Yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ-ahˇ neh maˬ ngeuˇ naˇ,
35 aˬ yaw‸ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ maˬ mehˬ nehˬ-a. Aˬ yaw‸ k'oeˇ
lo‸-ehˇ mehˬ nehˬ-eu-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu
g'aˬ neh ehˇ taˬ-euˬ dawˬ bi byah laˇ-euˬ meh. Dawˬ k'oeˇ
dawˬ-aˬ,

Ngaˇ k'aˬ meh nga-awˇ, yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ ja mehˬ nehˬ
ma. Miˇ tsaˬ beh ngeh neh za‸ taˬ-euˬ deuˬ, ngaˇ pah
mehˬ nehˬ ma,

lehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh.

**Shmˇ ma sehˬ k’oeˬ-euˬ gaˇ kawˆ k’oeˇ-euˬ dawˬ tsui˰**

36 K’oeˇ ngeh, aˬ yaw˰ tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma deuˬ-ahˇ
g’awˬ-awˇ, iˇ kahˇ uˇ leˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ
aˬ yaw˰ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ, Cehˇ yaˇ-ahˇ sehˬ k’oeˬ-euˬ shmˇ
ma k’oeˇ-euˬ gaˇ kawˆ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ-euˬ dawˬ tsui˰, nga
37 ma˰-ahˇ ja nehˬ la˰ sheˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-
eu, Cehˇ siˬ yoeˬ sehˬ-eu g’aˬ, tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ ma.
38 Cehˇ yaˇ-aˬ, miˇ tsaˬ heu meh. Cehˇ siˬ yoeˬ-aˬ, Miˬ yehˇ uˆ
lahˇ-eu la˰ k’oeˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ ehˇ-eu ma. Shmˇ ma-aˬ,
39 haiˬ-eu yaw sahˇ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ ehˇ-eu ma. Aˬ yaw˰-ahˇ
muiˇ-awˇ shmˇ ma sehˬ k’oeˬ-euˬ g’aˬ, neh˰ sahˬ paˬ meh. Cehˇ
yehˬ-eu aˇ nah-aˬ, miˇ tsaˬ heu aˇ saˬ saˬ ngeh nah-ahˇ ehˇ-eu
40 ma. Cehˇ yehˬ-eu deuˬ-aˬ, mˬ taˆ g’aˬ k’ehˇ meh. Shmˇ
ma-ahˇ yehˬ-awˇ miˬ dzaˬ keuˬ dzeh-eu lo˰-ehˇ, miˇ tsaˬ heu
41 aˇ saˬ saˬ ngeh nah k’oeˇ lo˰-ehˇ pyeu˰ laˇ teh˰-a. Tsawˇ
haˬ-euˬ Zaˬ maˇ aˬ yaw˰-euˬ mˬ taˆ g’aˬ k’ehˇ-ahˇ k’ehˇ le˰-
awˇ, aˬ cawˬ-ahˇ bi mˇ bahˬ-euˬ tsawˇ haˬ hawˇ-eu yaw haiˬ
jeˬ mˇ-euˬ tsawˇ haˬ dawˬ tawˆ lu˰-ahˇ aˬ yaw˰ uˆ lahˇ-eu
42 la˰ k’oeˇ bi yuˇ doˆ teh˰-a. K’oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ miˬ
dzaˬ jehˆ bymˇ-ahˇ ba˰ ahˇ teh˰-a. K’oeˇ gaˇ k’aˇ jawˇ-eu
tsawˇ haˬ, noeˬ shaˬ dui dui-eu la˰ k’oeˇ ngoeˇ-awˇ seuˬ teu˰
43 teh˰-a. K’oeˇ ngeh, yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ aˬ yaw˰
ma˰-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ uˆ lahˇ-eu gaˇ, nahˇ ma lo˰-ehˇ yaw
sheh˰ bya teh˰-a. Naˬ bawˇ tso˰-eu tsawˇ haˬ, naˇ haˬ-awˬ.

**Duˬ pahˬ taˬ-euˬ zawˇ poeˬ-eu myawˬ gaˇ kawˆ**

44 Miˬ yehˇ uˆ lahˇ-eu jeˬ-aˬ, deh yaˇ-ahˇ duˬ pahˬ taˬ-euˬ
zawˇ poeˬ-eu myawˬ-ahˇ duˇ-eu meh. Myawˬ k’oeˇ-ahˇ mawˇ-
euˬ g’aˬ paˇ dehˬ kaˬ ya˰-awˇ, laˬ k’aˬ cehˇ dui dui-eu la˰ k’oeˇ
aˬ yaw˰ k’aˇ jaˆ-eu dawˬ tawˆ lu˰ ahˬ dzeh-awˇ, deh yaˇ k’oeˇ
kawˬ-ahˇ zeuˇ-euˬ meh.

**Zawˇ poeˬ-eu aˇ caˇ caˇ k’aw˰-euˬ sehˇ gaˇ kawˆ**

45 K’oeˇ uˬ ta˰, Miˬ yehˇ uˆ lahˇ-eu jeˬ-aˬ, zawˇ muiˬ-eu aˇ
caˇ caˇ k’aw˰-euˬ sehˇ-ahˇ poˆ luˬ-eu jeˬ ga˰ ga˰-eu tiˬ g’aˬ-ahˇ
46 duˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ zawˇ poeˬ-eu aˇ caˇ caˇ k’aw˰-euˬ sehˇ
tiˬ siˬ poˆ mawˇ ngeh g’o˰-iˇ-awˇ, aˬ yaw˰ k’aˇ jaˆ-eu dawˬ
tawˆ lu˰ ahˬ dzeh-awˇ neh, sehˇ k’oeˇ siˬ zeuˇ-euˬ meh.

**Za dzeh-eu gaˇ kawˆ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ**

47 K’oeˇ uˬ ta˰, Miˬ yehˇ uˆ lahˇ-eu jeˬ-aˬ, iˬ ma laˆ shaˆ-ahˇ

dzeh pu˰-awˇ, ngaˬ shaˬ yawˬ jeˬ na lu˰-ahˇ pymˬ leˇ-euˬ za-ahˇ
48 duˇ-eu meh. Ngaˬ shaˬ tiˬ byah pa˰ leˇ taˬ ngeh, ngaˬ shaˬ
nyeh˰-eu tsawˇ haˬ za-ahˇ lawˇ dzeˇ g'eu do^-eu meh. Aˬ yaw˰
ma˰ nuiˇ-awˇ ngaˬ shaˬ yaw muiˬ deuˬ-ahˇ k'a^ puˬ la˰ k'oeˇ
tseˇ ahˇ-awˇ neh, gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ-eu ngaˬ shaˬ deuˬ-ahˇ
49 biˬ dzeh-eu meh. Miˇ tsaˬ heu aˇ saˬ saˬ ngeh nah, k'oeˇ lo˰-
ehˇ pyeu˰ laˇ teh˰-a. Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ oe-awˇ, yaw tsaˬ yaw
dawˇ tsawˇ haˬ hawˇ-eu tsawˇ haˬ yaw haiˬ-ahˇ tseˇ pa^-awˇ
50 neh, tsawˇ haˬ yaw haiˬ-ahˇ-aˬ miˬ dzaˬ jeh^ bymˇ-ahˇ ba˰
ahˇ teh˰-a. K'oeˇ gaˇ k'aˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ, noeˬ shaˬ dui
dui-eu la˰ k'oeˇ ngoeˇ-awˇ seuˬ teu˰ teh˰-a.

## Myawˬ yaw shui˰ yaw oeˇ gaˇ kaw^

51 Gaˇ kaw^ heu deuˬ dawˬ taw^ lu˰ naw ma˰ g'o^ shaw maˬ
loˇ lehˇ Yeˬsuˇ naˇ haˬ ngeh, G'o^ shaw-euˬ ma lehˇ, aˬ yaw˰
52 ma˰ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh. To^-ehˇ maˇ-iˬ, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-
eu gaˇ kaw^ dzaw g'aˬ-euˬ zahˇ mehˬ-eu yawˬ g'aˬ na lu˰, nymˇ
sahˇ g'aˬ aˬ yaw˰-euˬ myawˬ taˬ duˬ-ahˇ neh myawˬ yaw shui˰
yaw oeˇ yuˇ do^-eu gaˇ duˇ-eu meh lehˇ, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

## Naˬzaˬlehˇ pu zaˬ deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ maˬ ha-a

53 Yeˬsuˇ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ k'oeˇ deuˬ mehˬ nehˬ g'aˬ-awˇ,
54 k'oeˇ gaˇ neh do^-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ aˬ yaw˰-euˬ jawˇ oeˇ-
ahˇ g'o˰ leˇ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ uˬ duˬ tahˬ nymˇ la˰ k'oeˇ
aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰
zahˬ dui dui leˇ-awˇ ehˇ-eu, Tsawˇ haˬ heu g'aˬ, heu lo˰-ehˇ
55 g'eh-eu zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ hawˇ-eu baoˬ huiˬ dui dui-eu deuˬ
aˬ geu gaˇ za-euˬ nga. Aˬ yaw˰-aˬ, la˰ saw^ saw^ nya-eu k'oeˇ
g'aˬ-euˬ aˬ li, maˬ ngeuˇ-a loˇ. Aˬ yaw˰-euˬ aˬ ma-aˬ, Maˬli^
lehˇ myahˇ-euˬ, maˬ ngeuˇ-a loˇ. Yaˬko^, Yoˇsheh, Siˇmoˬ
hawˇ-eu Yuˇda^-aˬ, aˬ yaw˰-euˬ aˬ nyiˇ deuˬ, maˬ ngeuˇ-a
56 loˇ. Aˬ yaw˰-euˬ dmˇ ma dawˬ taw^ lu˰ aˬ dui ma˰ nehˬ-ehˇ
jawˇ-eu, maˬ ngeuˇ-a loˇ. To^-ehˇ maˇ-iˬ, tsawˇ haˬ heu g'aˬ
heu lo˰-ehˇ g'eh-eu deuˬ aˬ geu gaˇ za-euˬ nga lehˇ ehˇ ehˇ-ehˇ,
57 aˬ yaw˰-ahˇ maˬ jah coeˇ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ
ehˇ nehˬ-eu, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu g'aˬ, k'ahˬ
sehˇ ja^ meh. Ehˇ k'aw˰, yawˬ ha-euˬ jawˇ k'ahˬ hawˇ-eu yawˬ
ha-euˬ nymˇ la˰ k'oeˇ-aˬ, k'ahˬ sehˇ maˬ ja^ lehˇ ehˇ-eu meh.

58 Aˬ yaw‸ ma‸ maˬ jah-eu miˇ neh, k'oeˇ gaˇ-aˬ baoˬ huiˬ dui
dui-eu deuˬ ui cui^ teh‸-ehˇ mˇ-euˬ meh.

**Baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-eu Yoˇhaˬ shiˇ-euˬ**

**14** K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ-euˬ gaˇ kaw^ gaˬ doe-iˇ lu‸ gaˇ sahˬ
paˬ Heˬloˇ ya gaˬ-awˇ, 2 aˬ yaw‸-euˬ zaˬ k'a^ deuˬ-ahˇ ehˇ
nehˬ-eu, K'oeˇ g'aˬ, baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-eu Yoˇhaˬ nga. Aˬ yaw‸
g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ miˇ neh, baoˬ huiˬ dui dui-eu k'oeˇ deuˬ mˇ
do^ lu‸ nga lehˇ ehˇ-eu meh.
3 Sahˬ paˬ Heˬloˇ-aˬ, yawˬ ha-euˬ mehˇ nmˇ Piˇliˇpu^-euˬ
nymˇ dahˬ Heˬloˬdiˇ-ahˇ sheuˬ-euˬ meh. Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ
g'aˬ baˬ da neh aˬ yaw‸ Yoˇhaˬ-ahˇ bi nyeh‸-iˇ-awˇ tawˬ-ahˇ
4 daw^ taˬ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Nawˇ zaˬ miˬ zaˬ
teu g'aˬ-ahˇ sheuˬ-euˬ-aˬ, maˬ tsaˬ-a lehˇ, Yoˇhaˬ sahˬ paˬ
5 Heˬloˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Sahˬ paˬ Heˬloˇ Yoˇhaˬ-ahˇ
seh‸ maw‸ k'aw‸, miˇ k'ahˬ zaˬ deuˬ-ahˇ gu^-eu meh. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, Yoˇhaˬ-aˬ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ
6 dah-eu g'aˬ meh lehˇ, miˇ k'ahˬ zaˬ deuˬ noeˬ lu‸ meh. Sahˬ
paˬ Heˬloˇ deh‸ le-euˬ aˇ nah-ahˇ noeˬ keu^-awˇ bawˬ-iˬ g'eh
lu‸ ngeh, Heˬloˬdiˇ-euˬ aˬ buˇ tsawˇ haˬ k'oeˇ mya^ ni-euˬ
mehˬ shi gaˇ nyeh nyeh mehˬ-eu gaˇ sahˬ paˬ Heˬloˇ nui ma tsaˬ
7 dui dui-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, Nawˇ k'aˇ shaˇ-eu lo‸-ehˇ
nawˬ-ahˇ bi‸ ma lehˇ, sahˬ paˬ Heˬloˇ aˬ buˇ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ
8 kamˬ kamˬ-ehˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ buˇ k'oeˇ g'aˬ, aˬ yaw‸-
euˬ aˬ ma neh mehˬ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ, Baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-eu
Yoˇhaˬ-euˬ uˬ duˬ, sehˇ byehˇ-ahˇ daw^ ahˇ-awˇ ciˬ nehˬ la‸
9 lehˇ shaˇ-eu meh. Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ noeˬ shaˬ-eu
k'aw‸, aˬ yaw‸ neh kamˬ taˬ-euˬ baˬ da neh maˬ ehˇ, aˬ yaw‸
nehˬ-ehˇ jawˬ-awˇ dzaˬ lu‸-eu deuˬ baˬ da neh maˬ ehˇ, Aˬ
buˇ k'oeˇ g'aˬ shaˇ-eu lo‸-ehˇ jahˇ nehˬ-awˬ lehˇ, dawˬ bi‸-euˬ
10 meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ aˬ cawˬ-ahˇ k'ehˇ g'eh-awˇ, tawˬ-ahˇ
11 uˇ-eu Yoˇhaˬ-euˬ uˬ duˬ bi deu^ laˬ-iˇ-euˬ meh. Uˬ duˬ k'oeˇ,
sehˇ byehˇ-ahˇ daw^ ahˇ-awˇ, aˬ buˇ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ ciˬ nehˬ-
euˬ meh. Aˬ buˇ k'oeˇ g'aˬ k'aw‸, aˬ yaw‸-euˬ aˬ ma-ahˇ
12 ciˬ nehˬ-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, Yoˇhaˬ-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ
laˇ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ duˬ pahˬ-awˇ neh,
Yeˬsuˇ-ahˇ dzawˇ nehˬ-iˇ-euˬ meh.

**Tsawˇ haˬ ngaˬ heˇ g'aˬ-ahˇ bi dzaˬ-euˬ**

13 Yeˬsuˇ gaˇ kaw^ k'oeˇ ya gaˬ ngeh, aˬ yaw‸ k'oeˇ gaˇ neh

lawˬ dziˬ-awˇ, tsawˇ haˬ maˬ jawˇ gaˇ iˇ-euˬ meh. Tsawˇ
haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma deuˬ k'oeˇ-ahˇ ya siˬ ngeh, meuˬ-ahˇ neh
do^-iˇ-awˇ, kuiˇ zoˬ neh Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ nah caw teh g'eh-euˬ
14 meh. Aˬ yaw‸ lawˬ-ahˇ neh do^ laˇ ngeh, tsawˇ haˬ aˇ ma‸
ma‸ ma-ahˇ ya mawˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ g'awˬ
shaˬ gaˬ-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ naˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-
15 ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ meh. Uˬ ci‸ uˬ taw taw le ngeh, zaˬ lahˇ
deuˬ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ, Heu gaˇ-aˬ, bawˇ tsahˬ nga.
Uˬ ci‸ k'aw‸ ci‸ le shaw-iˬ nga. Tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma heu
deuˬ-ahˇ pyehˬ-awˇ, pu-ahˇ dzaˬ dzaˬ dawˇ dawˇ bi zeuˇ
16 dzaˬ-iˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ iˇ-eu maˬ
loˬ-aˇ. Naw ma‸ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ bi dzaˬ-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ
17 aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Nga ma‸ kaˬ muˇ ngaˬ
siˬ hawˇ-eu ngaˬ shaˬ nyiˬ mawˇ teh‸-ehˇ ahˇ-eu ma lehˇ, ehˇ
18 k'o‸ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ deuˬ hehˇ la‸-awˬ lehˬ, Yeˬsuˇ
19 ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, Daˬ zawˬ lawˇ deh k'oeˇ ta^
nuiˇ-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma-ahˇ ehˇ nehˬ-
euˬ meh. Yeˬsuˇ kaˬ muˇ k'oeˇ ngaˬ siˬ hawˇ-eu ngaˬ shaˬ
k'oeˇ nyiˬ mawˇ yuˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ mˬ-ahˇ g'awˇ leuˇ haw-
awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ ja ceuˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ,
kaˬ muˇ k'oeˇ ngawˬ pyehˬ-awˇ, zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ bi‸-awˇ neh,
zaˬ lahˇ deuˬ k'aw‸ tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma-ahˇ biˇ nehˬ-euˬ
20 meh. Aˬ yaw‸ ma‸ dawˬ taw^ lu‸ tiˬ deh^ ya dzaˬ-euˬ meh.
Dzehˬ laˇ-euˬ deuˬ-ahˇ g'o^ k'o‸ haw ngeh, tseˇ nyi‸ puˬ byah-eu
21 meh. Dzaˬ-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ, zaˬ miˬ zaˬ hawˇ-eu zaˬ
deuˬ maˬ sawˇ-ehˇ, ngaˬ heˇ g'aˬ byah-eu meh.

**Yeˬsuˇ lah k'oeˇ ta^ cah-euˬ**

22 K'oeˇ naˇ, Yeˬsuˇ tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma deuˬ-ahˇ bi
g'o‸-iˇ lu‸ ngeh, zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ-aˬ tiˬ po^ teh‸-ehˇ lawˬ bi
dziˬ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ mehˬ hu neh lah k'oeˇ paw baˬ-ahˇ bi
23 tseh^-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma deuˬ-ahˇ
bi g'o‸-iˇ jiˇ-awˇ, aˬ yaw‸ tiˬ g'aˬ teh‸-ehˇ gawˬ jawˬ-ahˇ guiˬ
lahˬ shaˇ leˇ-euˬ meh. Uˬ ci‸ ci‸ le ngeh, aˬ yaw‸ tiˬ g'aˬ teh‸-
24 ehˇ k'oeˇ gaˇ jawˇ lu‸ meh. Lawˬ k'oeˇ lawˬ lah g'ahˇ ceh iˇ
keu^ ngeh, jaˬ lehˇ baw-eu aˇ pyawˬ maˬ tsaˬ-eu miˇ neh, iˇ
lu^ dzeh-awˇ lawˬ-ahˇ ciˬ tahˬ ciˬ tu^ dui dui-eu meh.
25 Uˬ ci‸ sehˇ g'ahˇ naˬ liˬ smˇ la‸ dzeuˇ-iˇ ngeh, Yeˬsuˇ lah
26 k'oeˇ ta^ cah cah-ehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ jawˇ gaˇ oe-eu meh. Aˬ
yaw‸ lah k'oeˇ ta^ cah cah-ehˇ oe lu‸ gaˇ zaˬ lahˇ deuˬ ya mawˇ

ngeh, guˆ dui dui-iˇ-awˇ, Tiˬ jeˬ na-euˬ yaw sahˇ ngeuˇ ngaˬ
lehˇ ehˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ guˆ-eu miˇ neh guˇ dui dui-eu
27 meh. Nui ma zi˰ dah ni ahˇ-awˬ. Ngaˇ ma. Naw ma˰ taˬ guˆ
lehˇ, tiˬ poˆ teh˰-ehˇ Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
28 Sahˬ paˬ-oˇ, nawˇ jeˬ maˇ-iˬ, ngaˬ-ahˇ iˇ cu˰ k'oeˇ taˆ neh
nawˇ jawˇ gaˇ bi laˇ la˰ lehˇ, Beˬtuˆluˆ Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ
29 ngeh, Laˇ-awˬ tawˇ lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ
neh, Beˬtuˆluˆ lawˬ-ahˇ neh doˆ-iˇ-awˇ, lah k'oeˇ taˆ cah cah-
30 ehˇ, Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ le-euˬ meh. Beˬtuˆluˆ jaˬ lehˇ lehˇ ma
baw laˇ-eu gaˇ ya mawˇ-awˇ guˆ dui dui-eu meh. Aˬ yaw˰ iˇ
cu˰ la˰ k'oeˇ ga nui˰-iˇ lu˰ ngeh, Sahˬ paˬ-oˇ, ka k'o˰ nehˬ
31 la˰-awˬ lehˇ, yaw k'aˆ-ehˇ ehˇ-eu meh. Tiˬ poˆ teh˰-ehˇ Yeˬsuˇ
aˬ la˰ cawˬ ja-awˇ, aˬ yaw˰-ahˇ g'eu doˆ nehˬ-euˬ meh. Jah-eu
g'aˬ byehˆ byehˆ-eu tsawˇ haˬ-oˇ, aˬ jeˬ miˇ neh nawˇ poˆ poˆ
laˆ laˆ-ehˇ noeˬ te lehˇ, Beˬtuˆluˆ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
32 Aˬ yaw˰ nya˰ lawˬ-ahˇ uˇ leˇ ngeh, jaˬ lehˇ maˬ paˇ baw-eu meh.
33 Lawˬ la˰ k'oeˇ jawˇ-eu deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ tahˬ-ehˇ,
Nawˇ-aˬ aˬ diˇ aˬ maˇ Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ ngaˇ lehˇ, ehˇ
nehˬ-euˬ meh.

**Geˬneˬsaˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ**

34 Aˬ yaw˰ ma˰ lah-ahˇ tsehˆ doˆ-iˇ-awˇ, Geˬneˬsaˬlehˇ miˇ
35 k'ahˬ-ahˇ iˇ keuˆ-euˬ meh. K'oeˇ gaˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ
Yeˬsuˇ ngaˇ lehˇ ya siˬ ngeh, miˇ k'ahˬ k'oeˇ k'ahˬ doe ni
k'ehˇ g'eh-awˇ, naˇ-eu gawˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ tawˆ lu˰-ahˇ
36 Yeˬsuˇ jawˇ bi ba˰ la˰-euˬ meh. Nawˬ-euˬ pehˇ k'ahˬ pehˇ
dahˬ-ahˇ teh˰-ehˇ k'aw˰ bi toeˬ ciˆ la˰ lehˇ, naˇ-eu tsawˇ haˬ
k'oeˇ deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ shaˇ-eu meh. K'aˇ toeˬ ciˆ-eu deuˬ taˬ
leˇ-eu meh.

**Bi jaw˰ laˇ-eu deuˬ**

15 K'oeˇ ngeh, Paˬliˬsehˇ deuˬ hawˇ-eu zahˇ mehˬ-eu deuˬ
Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ neh Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ oe-awˇ, 2 Aˬ
jeˬ miˇ neh nawˬ-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ tsawˇ mawˬ tsawˇ k'aˆ neh
tawˬ ka le˰-euˬ zahˇ-ahˇ mˇ bahˬ ta. Aˬ yaw˰ ma˰ aˬ la˰ maˬ
3 dzui˰-ehˇ hawˬ dzaˬ nga tawˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ
aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Aˬ jeˬ miˇ neh naw ma˰ naw
ma˰-euˬ zahˇ tawˬ nya ni Miˬ yehˇ neh bi˰ taˬ-euˬ dawˬ-ahˇ

4 mˇ bahˬ te. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ ehˇ-eu, Nawˬ
ma nawˬ da-ahˇ yaw zeu baw-awˬ. Yawˬ ha-euˬ aˬ ma aˬ da-ahˇ
yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-eu g'aˬ, aˬ diˇ ya shiˇ meh lehˇ, ehˇ
5 taˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸, naw ma‸ heu lo‸-ehˇ ehˇ-eu meh.
Aˬ suˇ g'aˬ maˬ kaˬ, yawˬ ha-euˬ aˬ ma aˬ da-ahˇ, Ngaˇ k'aˇ
ja^-eu, nawˬ-ahˇ bi‸ paˬ-ehˇ g'eh-eu deuˬ, Miˬ yehˇ-ahˇ damˬ
nehˬ ma lehˇ ehˇ nehˬ g'aˬ naˇ, yawˬ ha-euˬ aˬ ma aˬ da-ahˇ
6 yaw zeu baw-eu maˬ loˬ-aˇ lehˇ, naw ma‸ ehˇ lu‸ meh. K'oeˇ
miˇ neh, naw ma‸ naw ma‸-euˬ zahˇ tawˬ nya ni, Miˬ yehˇ-euˬ
7 dawˬ-ahˇ bi byawˬ-iˇ-eu meh. Jaˬ myaw‸ myaw‸-eu tsawˇ haˬ
deuˬ-oˇ, Iˇsaˬyaˇ neh naw ma‸-euˬ gaˇ kaw^ ehˇ taˬ-euˬ-aˬ,
tsaˬ dui dui nga. Aˬ yaw‸ ehˇ-eu,
8 Tsawˇ haˬ heu jeuˬ heu ca-aˬ, k'aˬ meh ngaˬ-ahˇ yaw zeu
9 baw k'aw‸, nui ma ngaˬ-ahˇ zawˇ kaˬ-eu meh. Tsawˇ
haˬ neh tawˬ ka le‸-euˬ zahˇ mehˬ nehˬ-eu miˇ neh, aˬ
yaw‸ ma‸ ngaˬ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-eu-aˬ, tiˬ jeˬ-iˬ gaˇ dahˇ
maˬ tsoeˬ-a,
lehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh.
10 K'oeˇ naˇ, Yeˬsuˇ tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma-ahˇ kuˇ-awˇ ehˇ
11 nehˬ-eu, Yaw muiˬ-ehˇ naˇ haˬ-awˇ heu-ahˇ siˬ-awˬ. K'aˬ
meh la‸ k'oeˇ neh ahˇ-iˇ-eu jeˬ-aˬ, tsawˇ haˬ-ahˇ bi jaw‸ laˇ-eu
maˬ ngeuˇ-a. K'aˬ meh la‸ k'oeˇ neh do^ laˇ-eu jeˬ-aˬ, tsawˇ
haˬ-ahˇ bi jaw‸ laˇ-eu meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
12 K'oeˇ ngeh, aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ aˬ yaw‸ jawˇ gaˇ
laˇ-awˇ, Nawˬ neh ehˇ-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ Paˬliˬsehˇ deuˬ
ya gaˬ ngeh, nui ma pehˇ gaˇ nawˇ siˬ nya ma loˇ lehˇ, ehˇ
13 nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ehˇ k'o‸ nehˬ-eu, Mˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu
ngaˬ Da neh maˬ k'aˇ ka taˬ-euˬ yawˬ bawˇ na lu‸-ahˇ g'awˇ
14 dzeh teh‸-a. Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ ehˬ-ehˇ jawˇ lu‸-uˇ. Aˬ
yaw‸ ma‸-aˬ, mya^ beh‸ k'aw‸ gaˇ ma mehˬ-eu tsawˇ haˬ geu‸-
eu meh. Mya^ beh‸ beh‸-eu tsawˇ haˬ mya^ beh‸ beh‸-eu tsawˇ
haˬ-ahˇ gaˇ ma mehˬ naˇ, aˬ yaw‸ nya‸ nyiˬ g'aˬ lu‸ duˬ k'ahˬ-
ahˇ ga ahˇ teh‸-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
15 K'oeˇ ngeh, Yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ-euˬ dawˬ tsui‸
nga ma‸-ahˇ mehˬ nehˬ la‸ sheˇ lehˇ, Beˬtu^lu^ shaˇ-eu meh.
16 Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Nymˬ-mˇ keu^ ni naw ma‸ maˬ g'o^ shaw-aˬ
17 siˬ loˇ. K'aˬ meh la‸ k'oeˇ k'aˇ ahˇ-iˇ-eu yawˬ jeˬ na lu‸ uˬ
ma^ la‸ k'oeˇ ahˇ keu^-iˇ-awˇ, gaˇ nyiˇ iˇ dzeh-eu gaˇ naw
18 ma‸ maˬ siˬ te loˇ. K'aˬ meh la‸ k'oeˇ do^ laˇ-eu jeˬ-aˬ, nui
ma la‸ k'oeˇ neh do^ laˇ-eu meh. K'oeˇ deuˬ-aˬ, tsawˇ haˬ-ahˇ

19 bi jaw‸ laˇ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, yaw haiˬ jeˬ shaˇ
noeˬ-eu, tsawˇ haˬ-ahˇ la^ seh‸-eu, aˬ cawˬ-euˬ miˬ zaˬ-ahˇ
bahˬ-eu mu^-eu, k'aˬ miˬ sheu-eu, aˬ cawˬ-euˬ myawˬ k'oeˬ-eu,
maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu saˇ kiˇ kamˬ-eu hawˇ-eu, ja bu ja doeˇ-eu,
20 heu deuˬ nui ma la‸ k'oeˇ neh do^ laˇ-eu meh. Heu deuˬ tsawˇ
haˬ-ahˇ bi jaw‸ laˇ-eu meh. Aˬ la‸ maˬ dzui‸-ehˇ hawˬ dzaˬ-
eu-aˬ, tsawˇ haˬ-ahˇ bi jaw‸ laˇ-eu maˬ ngeuˇ-a lehˇ, ehˇ nehˬ-
euˬ meh.

**Kaˬnaˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ jah-eu**

21 Yeˬsuˇ k'oeˇ gaˇ neh do^-iˇ-awˇ, Duˇlu miˇ k'ahˬ hawˇ-eu
22 Siˇdoˬ miˇ k'ahˬ paw iˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, Kaˬnaˬ miˇ
k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ miˇ k'ahˬ k'oeˇ deu^-ahˇ
do^ laˇ-awˇ, Daˬbiˇ-euˬ Zaˬ maˇ Sahˬ paˬ-oˇ, ngaˬ-ahˇ g'awˬ
shaˬ gaˬ la‸. Ngaˬ buˇ neh‸ uˇ leˇ-awˇ, ya daˬ dui dui lu‸ meh
23 lehˇ, yaw k'a^-ehˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸, Yeˬsuˇ tiˬ
jeˬ-iˬ maˬ ehˇ nehˬ-aˬ. Aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ aˬ yaw‸
jawˇ gaˇ laˇ-awˇ, Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ aˬ dui ma‸-euˬ mehˬ
nah caw teh caw teh-ehˇ ehˇ tehˇ tehˬ lu‸-eu miˇ neh, aˬ yaw‸-
24 ahˇ bi g'o‸ leˇ-awˬ lehˇ shaˇ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Iˇsaˬleˬla^
tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca la‸ k'oeˇ byo^-iˇ-euˬ yawˇ deuˬ jawˇ gaˇ
teh‸-ehˇ ngaˬ-ahˇ k'ehˇ le‸-euˬ meh lehˇ, ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ
25 meh. Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ aˬ yaw‸-ahˇ uˬ duˬ tahˬ tahˬ-ehˇ,
Sahˬ paˬ-oˇ, ngaˬ-ahˇ caw ba nehˬ la‸ lehˇ ehˇ-eu meh.
26 Zaˬ-euˬ hawˬ ciˬ-awˇ aˬ kuiˬ-ahˇ bi dzaˬ-eu maˬ tsaˬ-a lehˇ,
27 Yeˬsuˇ ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh. Sahˬ paˬ-oˇ, nawˇ ehˇ-eu tsaˬ
meh. Aˬ kuiˬ-aˬ, yaw sahˇ g'aˬ neh hawˬ jeh uˬ mo^ dzaˬ k'aˇ
taˬ-euˬ deuˬ-ahˇ g'o^ dzaˬ-eu meh lehˇ, zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ
28 ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh. Zaˬ miˬ aˬ buˇ-oˇ, nawˇ jah dui dui
nga. Nawˇ maw‸-eu lo‸-ehˇ nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ pyeu‸ laˇ lu‸-uˇ
lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh tiˬ po^ teh‸-
ehˇ aˬ yaw‸-euˬ aˬ buˇ taˬ leˇ-euˬ meh.

**Naˇ-eu tsawˇ haˬ g'awˬ mya g'aˬ-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ**

29 Yeˬsuˇ k'oeˇ gaˇ neh do^-iˇ-awˇ, Gaˬliˬlehˇ lah-ahˇ iˇ-euˬ
meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ gawˬ jawˬ-ahˇ da^ leˇ-awˇ nuiˇ lu‸
30 meh. Tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma deuˬ aˬ yaw‸ jawˇ gaˇ laˇ-euˬ
meh. Aˬ yaw‸ ma‸ laˇ ngeh, kuiˇ caw^ la‸ caw^ caw^-eu tsawˇ
haˬ, mya^ beh‸ beh‸-eu tsawˇ haˬ, aˬ dzawˬ deuˬ hawˇ-eu, naˇ-
eu tsawˇ haˬ nui deuˬ-ahˇ k'aw‸, Yeˬsuˇ-euˬ aˬ kuiˇ dawˬ peh

sheuˬ taˬ ba˰ taˬ la˰-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰
31 ma˰-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ dzawˬ deuˬ
dawˬ ngehˬ nya laˇ-euˬ meh. Aˬ la˰ yaw caw^ deuˬ muiˬ laˇ-euˬ
meh. Aˬ kuiˇ yaw caw^ deuˬ gaˇ ma cah nya laˇ-euˬ meh. Mya^
beh˰ deuˬ mya^ nui^ mawˇ laˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ aˇ ma˰
ma˰ ma deuˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ ya mawˇ ngeh, aˬ yaw˰ ma˰ zahˬ
leˇ-awˇ, Iˇsaˬleˬla^-euˬ Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ-eu meh.

### Tsawˇ haˬ oeˬ heˇ g'aˬ-ahˇ bi dzaˬ-euˬ

32 Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ kuˇ-awˇ ehˇ nehˬ-eu,
Tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma heu ma˰-ahˇ ngaˇ g'awˬ shaˬ gaˬ-eu
miˇ-a. Aˬ yaw˰ ma˰ ngaˬ nehˬ-ehˇ jawˇ-eu smˬ nah byah laˇ-
awˇ, aˬ yaw˰ ma˰ tiˬ jeˬ-iˬ dzaˬ-eu maˬ paˇ ahˇ ngaˇ. Aˬ yaw˰
ma˰ hawˬ meh˰ meh˰ lu˰ ngeh, ngaˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ maˬ bi
g'o˰-iˇ maw˰ nya. Bi g'o˰-iˇ naˇ, gaˇ pehˇ aˬ yaw˰ ma˰ g'aˬ
33 juˬ laˇ teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Heu gaˇ-aˬ, bawˇ tsahˬ
nga. Tsawˇ haˬ heu mya^ ni-ahˇ bi dzaˬ deh^-eu kaˬ muˇ aˬ geu
gaˇ po^ za-iˇ nya-eu lehˇ, zaˬ lahˇ deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ k'o˰
34 nehˬ-euˬ meh. Naw ma˰ kaˬ muˇ aˇ mya^ siˬ ahˇ te lehˇ, Yeˬsuˇ
naˇ haˬ ngeh, Kaˬ muˇ shi˰ siˬ hawˇ-eu ngaˬ shaˬ ui cui^ ahˇ
35 ma lehˇ, ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh. Miˇ tsaˬ-ahˇ nuiˇ-awˬ lehˇ,
Yeˬsuˇ tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
36 K'oeˇ naˇ, kaˬ muˇ k'oeˇ shi˰ siˬ hawˇ-eu ngaˬ shaˬ k'oeˇ yuˇ-
awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ ja ceuˬ g'aˬ-awˇ neh ngawˬ
pyehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ bi˰-awˇ, aˬ yaw˰
ma˰ k'aw˰ tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma deuˬ-ahˇ biˇ nehˬ-euˬ
37 meh. Aˬ yaw˰ ma˰ dawˬ taw^ lu˰ tiˬ deh^ dzaˬ-euˬ meh.
Dzehˬ laˇ-euˬ deuˬ g'o^ k'o˰ haw ngeh, shi˰ puˬ byah-eu meh.
38 Dzaˬ-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ, zaˬ miˬ zaˬ hawˇ-eu zaˬ deuˬ maˬ
39 sawˇ-ehˇ, oeˬ heˇ g'aˬ byah-eu meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ tsawˇ
haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma k'oeˇ deuˬ-ahˇ bi g'o˰-iˇ g'aˬ-awˇ neh,
aˬ yaw˰ lawˬ dziˬ-awˇ Maˬgaˬdaˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ-euˬ meh.

### Paˬliˬsehˇ deuˬ hawˇ-eu Saˬduˬgehˇ deuˬ bi siˬ bi mawˇ-eu jeˬ shaˇ haw-eu

16 Paˬliˬsehˇ deuˬ hawˇ-eu Saˬduˬgehˇ deuˬ aˬ yaw˰-ahˇ lawˬ
haw laˇ-awˇ, Mˬ k'oeˇ ta^-euˬ bi siˬ bi mawˇ-eu jeˬ jahˇ
2 mehˬ la˰-awˬ lehˇ shaˇ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Uˬ ci˰ ci˰ le
ngeh mˬ neˇ naˇ, Ni shawˬ mˬ muiˬ-eu jeˬ ngaˇ lehˇ, naw ma˰

3 ehˇ-eu meh. Uˬ shawˬ, mˬ neˇ-awˇ mˬ zahˇ tsui ni g'eh naˇ,
Iˬ nah mˬ jeˬ jaˬ lehˇ ui ni uˬ yehˇ yehˇ le-eu jeˬ ngaˇ lehˇ,
naw ma‸ ehˇ-eu meh. Naw ma‸ mˬ-ahˇ haw-awˇ siˬ nya k'aw‸,
aˇ yamˬ aˇ law-ahˇ ta‸-eu bi siˬ bi mawˇ-eu deuˬ-ahˇ maˬ tseˇ
4 pa^ nya nga. Zawˇ haiˬ-eu heu ziˇ-aˬ, bi siˬ bi mawˇ-eu jeˬ
shaˇ haw-eu meh. Yawˇna^-euˬ bi siˬ bi mawˇ-eu jeˬ maˬ ngeuˇ
naˇ, yawˬ jeˬ yawˬ heu ziˇ-ahˇ maˬ mehˬ nehˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ g'awˬ-awˇ do^-iˇ-euˬ meh.

**Paˬliˬsehˇ deuˬ hawˇ-eu Saˬduˬgehˇ deuˬ-euˬ dehˬ tseˬ**

5 Zaˬ lahˇ deuˬ lah k'oeˇ paw baˬ-ahˇ iˇ keu^ ngeh, kaˬ muˇ
6 ngehˇ ya‸-euˬ gaˇ noeˬ do^ laˇ-euˬ meh. Paˬliˬsehˇ deuˬ
hawˇ-eu Saˬduˬgehˇ deuˬ-euˬ dehˬ tseˬ-ahˇ yahˇ-awˬ lehˇ,
7 Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ dui ma‸ kaˬ
muˇ maˬ yuˇ le‸-euˬ miˇ neh aˬ yaw‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ ehˇ-eu nga
8 lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ yaw kaˬ ja-eu meh. Yeˬsuˇ gaˇ kaw^ k'oeˇ
siˬ nya-awˇ ehˇ nehˬ-eu, Jah-eu g'aˬ byeh^ byeh^-eu tsawˇ haˬ
deuˬ-oˇ, aˬ jeˬ miˇ neh kaˬ muˇ maˬ yuˇ le‸-euˬ gaˇ kaw^ naw
9 ma‸ yaw kaˬ ja lu‸ te. Nymˬ-mˇ keu^ ni naw ma‸ maˬ noeˬ
do^-aˬ siˬ loˇ. Kaˬ muˇ ngaˬ siˬ-ahˇ tsawˇ haˬ ngaˬ heˇ g'aˬ
dzaˬ deh^-awˇ, naw ma‸ dzehˬ laˇ-euˬ aˇ mya^ puˬ g'o^ byah-euˬ
10 gaˇ ngehˇ-euˬ miˇ-a loˇ. K'oeˇ uˬ ta‸, kaˬ muˇ shi‸ siˬ-ahˇ
tsawˇ haˬ oeˬ heˇ g'aˬ dzaˬ deh^-awˇ, naw ma‸ dzehˬ laˇ-euˬ
11 aˇ mya^ puˬ g'o^ byah-euˬ gaˇ ngehˇ-euˬ miˇ-a loˇ. Ngaˇ kaˬ
muˇ-euˬ gaˇ kaw^ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu maˬ ngeuˇ nga
lehˇ, aˬ jeˬ miˇ neh naw ma‸ maˬ g'o^ shaw nya-eu nya.
Paˬliˬsehˇ deuˬ hawˇ-eu Saˬduˬgehˇ deuˬ-euˬ dehˬ tseˬ-ahˇ
12 yahˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, kaˬ muˇ-ahˇ
daw^-eu dehˬ tseˬ-ahˇ yahˇ-awˬ lehˇ Yeˬsuˇ ehˇ-eu maˬ ngeuˇ
nga. Paˬliˬsehˇ deuˬ hawˇ-eu Saˬduˬgehˇ deuˬ mehˬ-eu tso^-eu
dawˬ-ahˇ yahˇ-awˬ lehˇ ehˇ-eu nga lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ siˬ nya
laˇ-euˬ meh.

**Beˬtu^lu^ Yeˬsuˇ-euˬ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ kamˬ-eu**

13 Yeˬsuˇ Piˇliˇpu^ Gehˇsaˬliˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ keu^ ngeh, Aˬ
cawˬ tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-ahˇ aˬ suˇ g'aˬ nga lehˇ ehˇ lu‸
14 ta lehˇ, aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Tsawˇ
haˬ tiˬ pa^ na deuˬ nawˬ-ahˇ baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-eu Yoˇhaˬ nga
lehˇ ehˇ-eu meh. Tiˬ pa^ na deuˬ Eˇliˇya nga lehˇ ehˇ-awˇ,
tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ Yeˬlaˬmiˇ, maˬ ngeuˇ naˇ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ

duˬ ngehˬ dah-eu tiˬ g'aˬ na ngeuˇ ngaˬ lehˇ ehˇ-eu meh lehˇ,
15 aˬ yaw‸ ma‸ ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh. Naw ma‸ toe, ngaˬ-ahˇ
aˬ suˇ g'aˬ nga lehˇ ehˇ nmˇ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ naˇ
16 haˬ ngeh, Nawˇ-aˬ Ka-li lehˇ kuˇ-eu, deh‸ lu‸-eu Miˬ yehˇ-euˬ
Zaˬ maˇ ngaˇ lehˇ, Siˇmoˬ Beˬtu^lu^ ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh.
17 Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Yawˇna^-euˬ aˬ li Siˇmoˬ-oˇ,
nawˇ guiˬ lahˬ huiˬ-eu ngaˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, gaˇ kaw^
heu tsawˇ haˬ zaˬ nawˬ-ahˇ pah mehˬ nehˬ-euˬ maˬ ngeuˇ-a.
Mˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu ngaˬ Da nawˬ-ahˇ pah mehˬ nehˬ-euˬ
18 meh. Ngaˇ nawˬ-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Nawˇ-aˬ Beˬtu^lu^ ngaˇ.
K'aˬ lo heu-euˬ k'oeˇ ta^ ngaˬ-euˬ aˇ muˇ-ahˇ ngaˇ gawˇ ma.
Shiˇ-eu miˇ k'ahˬ-euˬ laˇ g'o^ aˇ muˇ heu-ahˇ maˬ g'aˬ leˇ-a.
19 Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu la‸ k'oeˇ aˬ cawˬ uˇ leˇ nya ni, ngaˇ nawˬ-
ahˇ mahˬ taw‸ taw‸ duˇ bi‸ ma. Miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ nawˇ maˬ
k'aˇ bi mˇ-eu deuˬ-ahˇ, mˬ k'oeˇ ta^ k'aw‸ maˬ bi mˇ-eu deuˬ
lehˇ sawˇ teh‸-a. Miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ nawˇ k'aˇ bi mˇ-eu deuˬ-ahˇ,
mˬ k'oeˇ ta^ k'aw‸ bi mˇ-eu deuˬ lehˇ sawˇ teh‸-a lehˇ, ehˇ
20 nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, Ngaˇ Ka-li meh lehˇ tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ
taˬ ja nehˬ de lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ dawˬ
bi‸-euˬ meh.

### Ngaˇ ya shiˇ meh lehˇ Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-euˬ

21 Ngaˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ ya le-awˇ, tsawˇ mawˬ tsawˇ
k'a^ deuˬ, piˇ ma deuˬ hawˇ-eu, zahˇ mehˬ-eu deuˬ-euˬ aˬ la‸
la‸ k'oeˇ g'awˬ mya jeˬ ya daˬ teh‸-a lehˇ, k'oeˇ ngeh nah-ahˇ
neh Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
Ngaˇ ya shiˇ-awˇ smˬ nah keu^ laˇ naˇ, g'o‸ deh‸ laˇ ma lehˇ
22 k'aw‸, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Beˬtu^lu^ Yeˬsuˇ-ahˇ sheuˬ g'eh-awˇ,
Sahˬ paˬ-oˇ, Miˬ yehˇ k'oeˇ lo‸-ehˇ maˬ bi pyeu‸ laˇ-aˇ. K'oeˇ
lo‸-ehˇ g'eh-eu jeˬ nawˬ-euˬ k'oeˇ ta^ tiˬ jawˇ-iˬ maˬ keu^ le-aˇ
23 lehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ dehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ nahˇ g'o‸ g'o‸ haw-
awˇ, Beˬtu^lu^-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Saˬdaˬ-oˇ, gaˇ ma pawˇ-awˬ.
Nawˇ ngaˬ-ahˇ jawˇ tsoeˬ-eu nga. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, nawˬ-
euˬ nui noeˬ-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ nui noeˬ maˬ ngeuˇ nga. Tsawˇ
haˬ-euˬ nui noeˬ teh‸ nga lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
24 K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-
eu, Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ ngaˬ-euˬ mehˬ nah caw teh laˇ maw‸
naˇ, yawˬ ha-euˬ nui noeˬ byehˇ dzeh ya‸-awˇ, yawˬ ha-euˬ la‸
ya‸ yawˬ ha ba‸-awˇ neh, ngaˬ-euˬ mehˬ nah ya caw teh laˇ meh.
25 Aˬ suˇ g'aˬ maˬ kaˬ, yawˬ ha-euˬ deh‸-eu jeˬ yawˬ ha bi buˬ-iˇ

maw˰ naˇ, yawˬ ha-euˬ deh˰-eu jeˬ smˬ teh˰-a. Aˬ suˇ g'aˬ
maˬ kaˬ, ngaˬ-euˬ g'aˇ duˬ yawˬ ha-euˬ deh˰-eu jeˬ bi smˬ
26 naˇ, deh˰-eu jeˬ za teh˰-a. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na miˇ tsaˬ
dawˬ taw^ lu˰ za-eu k'aw˰, aˬ yaw˰-euˬ deh˰-eu jeˬ smˬ naˇ,
aˬ yaw˰-euˬ g'aˇ duˬ aˬ jeˬ gaˇ dahˇ tsoeˬ-eu. Tsawˇ haˬ tiˬ
g'aˬ aˬ yaw˰-euˬ sa˰ laˇ-ahˇ aˬ jeˬ neh dawˬ k'o˰ nya-eu.
27 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-aˬ, aˬ yaw˰-euˬ
Aˬ da-euˬ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ la˰ k'oeˇ aˬ yaw˰-euˬ mˬ ta^
g'aˬ k'ehˇ nehˬ-ehˇ za˰ ka le teh˰-a. K'oeˇ ngeh, tsawˇ haˬ
yawˬ g'aˬ na lu˰ neh mˇ-euˬ lo˰-ehˇ aˬ yaw˰ tsawˇ haˬ yawˬ
28 g'aˬ na lu˰-ahˇ bi˰ teh˰-a. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ
ehˇ nehˬ nyaˇ. Heu gaˇ yaw˰ lu˰-eu tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ,
tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ lo˰-ehˇ u^ lahˇ
le gaˇ maˬ ya mawˇ-euˬ k'oeˇ-aˬ, maˬ ya shiˇ-aˇ lehˇ, ehˇ
nehˬ-euˬ meh.

## Yeˬsuˇ-euˬ g'awˇ mawˇ paˇ laˇ-euˬ

17 Ko˰ nah dzeuˇ-iˇ-awˇ, Yeˬsuˇ-aˬ Beˬtu^lu^, Yaˬko^ hawˇ-eu
Yaˬko^-euˬ mehˇ nmˇ Yoˇhaˬ-ahˇ teh˰-ehˇ sheuˬ-awˇ, gawˬ
2 jawˬ yaw goˇ tiˬ jawˬ-ahˇ da^ leˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ
aˬ yaw˰ ma˰-euˬ mehˬ shi g'awˇ mawˇ paˇ laˇ-euˬ meh. Aˬ
yaw˰-euˬ mya^ pyawˬ nahˇ ma lo˰-ehˇ yaw sheh˰ bya-awˇ, aˬ
yaw˰-euˬ mehˬ tsoeˬ k'aw˰ yaw sheh˰ lo˰-ehˇ pyuˇ deuˬ ni g'eh-
3 eu meh. Moˇseˬ hawˇ-eu Eˇliˇya k'aw˰ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ mehˬ
4 shi do^ le-awˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ dawˬ ngehˬ cawˬ lu˰ meh. K'oeˇ
ngeh Beˬtu^lu^ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ, aˬ dui heu gaˇ jawˇ-eu yaw
muiˬ ngaˇ. Nawˇ nui ma tsaˬ naˇ, ngaˇ heu gaˇ sehˬ g'aw^ smˬ
g'aw^ g'aw^ ma. Nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ tiˬ g'aw^, Moˇseˬ-euˬ g'aˇ
duˬ tiˬ g'aw^ hawˇ-eu, Eˇliˇya-euˬ g'aˇ duˬ tiˬ g'aw^ g'aw^ ma
5 lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ dawˬ ngehˬ lu˰
ngeh, yaw sheh˰ bya-eu jeˬ tmˬ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ u^ tehˬ lu˰
meh. Tsawˇ haˬ heu g'aˬ ngaˇ zawˇ gaˬ-eu ngaˬ-euˬ Zaˬ maˇ
ma. Ngaˇ aˬ yaw˰-ahˇ nui k'ahˇ shiˇ dui dui ma. Aˬ yaw˰-euˬ
dawˬ naˇ haˬ-awˬ lehˇ, jeˬ tmˬ k'oeˇ-euˬ la˰ k'oeˇ teˇ saˇ mahˇ
6 do^ le-euˬ meh. Zaˬ lahˇ k'oeˇ deuˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ
ngeh, gu^ dui dui-iˇ-awˇ miˇ tsaˬ-ahˇ mo˰ tsahˬ-ehˇ aw bya^
7 taˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰ jawˇ gaˇ laˇ-
awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ toeˬ-awˇ, Tuˇ-awˬ. Taˬ gu^ lehˇ, ehˇ

8 nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ g'awˇ leuˇ haw ngeh, Yeˬsuˇ-ahˇ
maˬ ngeuˇ naˇ, tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ maˬ mawˇ-aˬ.
9 Aˬ yaw˰ ma˰ gawˬ jawˬ k'oeˇ jawˬ-ahˇ neh za˰ ka le lu˰ ngeh
Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ maˬ g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ
k'oeˇ-aˬ, naw ma˰ neh ya mawˇ-euˬ gaˇ kawˆ heu, tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ
10 taˬ ja nehˬ de lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ dawˬ bi˰-euˬ meh. K'oeˇ
ngeh, aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ ehˇ-eu, Toˆ-ehˇ maˇ-iˬ, Eˇliˇya
jeˬ hu oe teh˰-a lehˇ, aˬ jeˬ miˇ neh zahˇ mehˬ-eu deuˬ ehˇ
11 ta lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Aˬ yaw˰ ehˇ-eu, Eˇliˇya
12 aˬ diˇ oe-awˇ, dawˬ tawˆ lu˰-ahˇ laˆ muiˬ teh˰-a.. Ngaˇ naw
ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Eˇliˇya oe-euˬ k'aw˰, aˬ yaw˰ ma˰ aˬ
yaw˰-ahˇ maˬ siˬ-eu miˇ neh, jahˇ maw˰-eu lo˰-ehˇ jahˇ nehˬ-euˬ
meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ k'aw˰ aˬ
yaw˰ ma˰-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ ya daˬ teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
13 meh. K'oeˇ ngeh zaˬ lahˇ deuˬ, aˬ yaw˰ baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-eu
Yoˇhaˬ-euˬ gaˇ kawˆ ehˇ lu˰ nga lehˇ, siˬ nya laˇ-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ mawˇ bawˬ seu-eu aˬ li tiˬ g'aˬ-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ**

14 Aˬ yaw˰ ma˰ tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma jawˇ gaˇ g'o˰ keuˆ
le ngeh, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ
15 mehˬ shi pawˬ tsui˰ pawˬ dmˬ dmˬ-awˇ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ,
ngaˬ li-ahˇ g'awˬ shaˬ gaˬ nehˬ-awˬ. Aˬ yaw˰ mawˇ bawˬ seu-
awˇ, ya daˬ dui dui lu˰ meh. Aˬ yaw˰ tiˬ k'ehˬ maˬ taˬ ni miˬ
dzaˬ-ahˇ coˬ puiˆ-iˇ-awˇ, tiˬ k'ehˬ maˬ taˬ ni iˇ cu˰-ahˇ coˬ
16 pu˰-iˇ-eu meh. Nawˬ-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ jawˇ gaˇ ngaˇ aˬ yaw˰-
ahˇ sheuˬ la˰-euˬ k'aw˰, aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ maˬ bi taˬ
17 leˇ nya nga lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh Yeˬsuˇ ehˇ-eu,
Naw ma˰ jah-eu nui ma maˬ ahˇ nga. Yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-ahˇ
k'aw˰ laˆ poˆ-eu nga. Ngaˇ naw ma˰ nehˬ-ehˇ aˇ myah ni ya
jawˇ ta siˬ. Naw ma˰-ahˇ aˇ myah ni ya oˇ ta siˬ. Aˬ yaw˰ ngaˇ
18 jawˇ gaˇ sheuˬ la˰-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ,
Yeˬsuˇ neh˰ k'oeˇ mawˇ-ahˇ dehˬ ngeh, neh˰ k'oeˇ mawˇ a li
k'oeˇ g'aˬ-euˬ la˰ k'oeˇ neh doˆ-iˇ-euˬ meh. Tiˬ poˆ teh˰-ehˇ
aˬ li k'oeˇ g'aˬ taˬ leˇ-euˬ meh.
19 Yeˬsuˇ tiˬ g'aˬ teh˰-ehˇ jawˇ lu˰ ngeh, zaˬ lahˇ deuˬ aˬ yaw˰
jawˇ gaˇ laˇ-awˇ, Aˬ jeˬ miˇ neh nga ma˰ neh˰ k'oeˇ mawˇ-ahˇ
20 maˬ teh doˆ nya-eu nga lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu,
Naw ma˰ yaw muiˬ-ehˇ maˬ jah-eu miˇ neh meh. Ngaˇ naw
ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Naw ma˰ jah-eu jeˬ g'awˬ
pa˰ aˇ nuiˆ hui ni ahˇ naˇ, gawˬ jawˬ heu jawˬ-ahˇ, K'oeˇ gaˇ

jiˆ-iˇ-awˬ lehˇ ehˇ nehˬ ngeh, jiˆ-iˇ teh˰-a. Naw ma˰ maˬ jahˇ
nya-eu tiˬ jeˬ-iˬ maˬ baw-aˇ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
meh.*

**Ngaˇ ya shiˇ meh lehˇ, Yeˬsuˇ tiˬ poˆ paˇ ehˇ nehˬ-euˬ**

22 Aˬ yaw˰ ma˰ tiˬ kawˆ lo˰-ehˇ Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ
ngeh Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-aˬ, tsawˇ haˬ zaˬ-
23 euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ gaˇ ya daˬ teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰
aˬ yaw˰-ahˇ diˬ seh˰ teh˰-a. Ehˇ k'aw˰, smˬ nah keuˆ laˇ naˇ,
aˬ yaw˰ g'o˰ deh˰ laˇ teh˰-a lehˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh,
zaˬ lahˇ deuˬ noeˬ shaˬ dui dui-eu meh.

**Uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-euˬ g'aˇ duˬ aˇ moˬ doˆ-eu**

24 Aˬ yaw˰ ma˰ Gaˬbeˬneˬoˬ meuˬ-ahˇ g'o˰ keuˆ laˇ ngeh, uˬ duˬ
tahˬ nymˇ nymˇ ma-euˬ g'aˇ duˬ aˇ moˬ ta˰-eu deuˬ Beˬtuˆluˆ
jawˇ gaˇ laˇ-awˇ, Naw ma˰-euˬ saˬ laˬ aˇ moˬ maˬ doˆ ta loˇ
25 lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Doˆ meh lehˇ, ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh.
Beˬtuˆluˆ iˇ kahˇ uˇ leˇ ngeh, Yeˬsuˇ jeˬ hu dawˬ ngehˬ-awˇ,
Siˇmoˬ-oˇ, nawˇ aˬ joˆ-ehˇ noeˬ te. Miˇ tsaˬ-euˬ sahˬ paˬ kuˇ
hawˇ kamˇ deuˬ aˬ suˇ g'aˬ-ahˇ aˇ moˬ ta˰ ta. Yawˬ ha-euˬ
zaˬ-ahˇ ta˰ ta loˇ. Maˬ ngeuˇ naˇ, aˬ cawˬ-ahˇ ta˰ ta loˇ lehˇ,
26 naˇ haˬ-eu meh. Aˬ cawˬ-ahˇ ta˰-eu meh lehˇ, Beˬtuˆluˆ ehˇ
k'o˰ nehˬ ngeh, Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Toˆ-ehˇ maˇ-iˬ, aˬ yaw˰-euˬ zaˬ
27 deuˬ ya buˬ-iˇ-eu meh. Ehˇ k'aw˰, aˬ dui baˬ da neh aˬ cawˬ
maˬ ya noeˬ bahˬ ni, ngaˬ jui˰ tiˬ kahˇ yuˇ-awˇ, lah-ahˇ jui˰-iˇ-
awˬ. Jui˰ mi beh beh-euˬ ngaˬ shaˬ k'oeˇ mawˇ-ahˇ nyeh˰-awˇ,
k'aˬ meh ngawˬ nga haw sheˇ. Pyuˇ tiˬ byaˆ ah gaˇ nawˇ ya
mawˇ teh˰-a. Pyuˇ k'oeˇ byaˆ yuˇ-awˇ, aˇ nya˰ g'aˇ duˬ doˆ-iˇ-
awˬ lehˇ, Beˬtuˆluˆ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Aˬ geu g'aˬ aˬ cawˬ naˆ maˬ tseˇ huiˬ ta**

18 K'oeˇ ngeh, zaˬ lahˇ deuˬ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ, Miˬ
yehˇ uˆ lahˇ-eu la˰ k'oeˇ aˬ geu g'aˬ aˬ cawˬ naˆ maˬ tseˇ
2 huiˬ ta lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ zaˬ yaw nyiˇ
tiˬ g'aˬ-ahˇ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ g'ahˇ ceh kuˇ taˬ-awˇ ehˇ-eu,
3 Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Naw ma˰ nui
ma paˇ-awˇ zaˬ yaw nyiˇ lo˰-ehˇ maˬ pyeu˰ laˇ naˇ, Miˬ yehˇ

* Jaˇ li˰ tiˬ paˆ na deuˬ la˰ k'oeˇ, gaˬ naˇ yaw zaˬ heu hmˬ ahˇ-eu meh. 21 Guiˬ lahˬ shaˇ-awˇ maˬ dzaˬ-eu zahˇ jahˇ-eu baˬ da neh teh˰-ehˇ, neh˰ k'oeˇ jeˬ-ahˇ bi doˆ-iˇ nya-eu meh.

4 u^ lahˇ-eu la‸ k'oeˇ maˬ ya uˇ leˇ-a. Zaˬ yaw nyiˇ heu g'aˬ
lo‸-ehˇ nui ma nahˬ yu ni taˬ-eu tsawˇ haˬ, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu
la‸ k'oeˇ aˬ cawˬ na^ maˬ tseˇ huiˬ-eu meh.
5 Ngaˬ-euˬ tsawˇ myahˇ uˬ mo^ heu lo‸-ehˇ g'eh-eu zaˬ yaw
6 nyiˇ tiˬ g'aˬ-ahˇ ha-eu tsawˇ haˬ, ngaˬ-ahˇ ha-eu meh. Ehˇ
k'aw‸, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ, ngaˬ-ahˇ jah-eu zaˬ yaw nyiˇ tiˬ g'aˬ-
ahˇ bi mˇ lehˬ naˇ, aˬ yaw‸-euˬ kawˬ lahˇ-ahˇ lo lehˬ lehˬ ma
pa‸ taw‸-awˇ, iˬ ma la^ sha^ na‸ dzehˬ-eu tsahˇ ba‸ pu‸-eu-aˬ,
aˬ yaw‸-euˬ g'aˇ duˬ muiˬ dzehˬ teh‸-a.

**Bi mˇ lehˬ-eu gaˇ kaw^**

7 Bi mˇ lehˬ-eu miˇ neh, miˇ tsaˬ zaˬ ya noeˬ shaˬ dui dui
teh‸-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, bi mˇ lehˬ-eu jeˬ ja^ teh‸-a.
Ehˇ k'aw‸, aˬ cawˬ-ahˇ bi mˇ lehˬ-eu g'aˬ ya noeˬ shaˬ dui dui
8 teh‸-a. Nawˬ-euˬ aˬ la‸ tiˬ la‸ maˬ ehˇ, nawˬ-euˬ aˬ kuiˇ
tiˬ kahˬ maˬ ehˇ, nawˬ-ahˇ bi mˇ lehˬ la‸ naˇ, deu^ tseh^ dzeh-
awˬ. Nyiˬ kuiˇ nyiˬ la‸ tso‸-awˇ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ
do‸ lu‸-eu miˬ dzaˬ la‸ k'oeˇ ya daˬ-eu na^ maˬ tseˇ, aˇ sehˇ
yaw dahˬ-ehˇ yaw deh‸ ya deh‸ naˇ, nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ muiˬ
9 dzehˬ teh‸-a. Nawˬ-euˬ mya^ nui^ tiˬ nui^ nawˬ-ahˇ bi haw
lehˬ la‸ naˇ, mya^ nui^ k'oeˇ nui^-ahˇ k'eu‸ do^ dzeh-awˬ.
Mya^ nui^ nyiˬ nui^ lu‸ tso‸-awˇ do‸ lu‸-eu shiˬ buiˇ lah ma-ahˇ
ya daˬ-eu na^ maˬ tseˇ, mya^ nui^ tiˬ nui^ teh‸-ehˇ tso‸-awˇ
yaw deh‸ ya deh‸ naˇ, nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ muiˬ dzehˬ teh‸-a.

**Yawˇ tiˬ mawˇ byo^-iˇ-euˬ gaˇ kaw^ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ**

10 Naw ma‸ zaˬ heu deuˬ-euˬ la‸ k'oeˇ tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ yehˬ
bawˬ sehˇ lu-ehˇ taˬ g'eh de. Ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ.
Aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ haw lu‸-eu mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ, mˬ k'oeˇ ta^
jawˇ-eu ngaˬ Da-euˬ mya^ pyawˬ-ahˇ aˬ myah lu‸ haw lu‸ meh.*
12 Naw ma‸ aˬ jo^-ehˇ noeˬ te. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ, yawˇ tiˬ yaˇ
mawˇ jawˇ-eu la‸ k'oeˇ tiˬ mawˇ byo^-iˇ naˇ, g'oeˬ tseˇ g'oeˬ
mawˇ-ahˇ gawˬ jawˬ-ahˇ bi jawˇ ya‸-awˇ, byo^-iˇ-euˬ yawˇ
13 k'oeˇ mawˇ-ahˇ po^-iˇ teh‸-a la. Ngaˇ naw ma‸-ahˇ aˬ diˇ
ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Aˬ yaw‸ yawˇ k'oeˇ mawˇ-ahˇ mawˇ
naˇ, maˬ byo^-iˇ-euˬ yawˇ g'oeˬ tseˇ g'oeˬ mawˇ-ahˇ laˬ k'aˬ
cehˇ-eu na^ maˬ tseˇ, po^ mawˇ-euˬ yawˇ k'oeˇ mawˇ-ahˇ laˬ
14 k'aˬ cehˇ dzehˬ teh‸-a. K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, zaˬ heu deuˬ-euˬ

* Jaˇ li‸ tiˬ pa^ na deuˬ la‸ k'oeˇ, gaˬ naˇ yaw zaˬ heu hmˬ ahˇ-eu meh. 11 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, byo^-iˇ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ ka k'o‸-eu lehˇ, tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ oe-euˬ ma.

la‸ k'oeˇ tiˬ g'aˬ na luˬ-iˇ seˇ-iˇ gaˇ, mˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu naw ma‸-euˬ Aˬ da nui ma maˬ tsaˬ-a.

**Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ mˇ lehˬ la‸-eu gaˇ kaw^**

15 Nawˬ-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ nawˬ-ahˇ mˇ lehˬ la‸ naˇ, aˬ yaw‸
jawˇ gaˇ iˇ-awˇ, naw nya‸ teh‸-ehˇ jawˇ ngeh aˬ yaw‸ neh mˇ
lehˬ la‸-euˬ gaˇ mehˬ nehˬ-awˬ. Aˬ yaw‸ nawˬ-euˬ dawˬ naˇ
16 haˬ naˇ, nawˬ-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ-ahˇ za k'o‸-euˬ meh. Aˬ
yaw‸ nawˬ-euˬ dawˬ maˬ naˇ haˬ naˇ, nyiˬ g'aˬ smˇ g'aˬ dawˬ
yawˬ dawˬ na lu‸-ahˇ saˇ kiˇ yaw muiˬ-ehˇ kamˬ nya ni, nawˬ
17 nehˬ-ehˇ tiˬ g'aˬ nyiˬ g'aˬ sheuˬ caw g'eh-awˬ. Aˬ yaw‸ aˬ
yaw‸ nya‸-euˬ dawˬ maˬ naˇ haˬ naˇ, Ka-li zaˬ aˇ muˇ-ahˇ
ehˇ nehˬ-awˬ. Ka-li zaˬ aˇ muˇ-euˬ dawˬ k'aw‸ maˬ naˇ haˬ
naˇ, aˬ yaw‸-ahˇ lawˇ ci‸ zaˬ hawˇ-eu kawˬ ta‸-eu tsawˇ haˬ
lo‸-ehˇ sawˇ-awˬ.
18 Ngaˇ naw ma‸-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Miˇ tsaˬ
k'oeˇ ta^ naw ma‸ maˬ k'aˇ bi mˇ-eu deuˬ-ahˇ, mˬ k'oeˇ ta^
k'aw‸ maˬ bi mˇ-eu deuˬ lehˇ sawˇ teh‸-a. Miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^
naw ma‸ k'aˇ bi mˇ-eu deuˬ-ahˇ, mˬ k'oeˇ ta^ k'aw‸ bi mˇ-eu
19 deuˬ lehˇ sawˇ teh‸-a. K'oeˇ uˬ ta‸, ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ
nehˬ nyaˇ. Miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ tsawˇ haˬ
nyiˬ g'aˬ nui ma dzoeˇ-awˇ tiˬ jeˬ na shaˇ naˇ, mˬ k'oeˇ ta^
20 jawˇ-eu ngaˬ Da aˬ yaw‸ nya‸ shaˇ-eu lo‸-ehˇ jahˇ nehˬ teh‸-a.
Tsawˇ haˬ nyiˬ g'aˬ smˇ g'aˬ ngaˬ-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ g'oe-awˇ
uiˬ leˇ naˇ, ngaˇ k'oeˇ gaˇ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ g'ahˇ ceh jawˇ
ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Dziˇ dzo^ maˬ byehˇ-eu zaˬ k'a^**

21 K'oeˇ ngeh Beˬtu^lu^ aˬ yaw‸ jawˇ gaˇ oe-awˇ, Sahˬ paˬ-oˇ,
ngaˬ-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ ngaˬ-ahˇ mˇ lehˬ la‸ naˇ, ngaˇ aˬ
yaw‸-euˬ iˬ baˇ aˇ mya^ po^ keu^ ni ya pyehˬ nehˬ ta. Shi‸
22 po^ keu^ ni loˇ lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ k'o‸ nehˬ-eu,
Shi‸ po^ keu^ ni teh‸-ehˇ maˬ ngeuˇ-aˇ. Shi‸, shi‸ tseˇ po^
keu^ ni ya pyehˬ nehˬ teh‸-a lehˇ, ngaˇ nawˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu ma.
23 Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ-aˬ, aˬ yaw‸-euˬ zaˬ k'a^ deuˬ-euˬ
pyuˇ jaˇ laˇ-ahˇ sawˇ haw maw‸-eu sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ
24 tiˬ g'aˬ-ahˇ duˇ-eu meh. Aˬ yaw‸-euˬ jaˇ laˇ sawˇ dahˬ beh
ngeh, dziˇ dzo^ tseˇ lamˬ bya^ da^-eu tiˬ g'aˬ-ahˇ aˬ yaw‸ jawˇ
25 gaˇ sheuˬ la‸-euˬ meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ tiˬ jeˬ-iˬ tsoeˬ
nehˬ-eu maˬ ja^ miˇ neh, aˬ yaw‸-euˬ yaw sahˇ ehˇ-eu, Aˬ

yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ k'aw˰, aˬ yaw˰-euˬ miˬ sawˇ zaˬ hawˇ-eu
aˬ yaw˰ k'aˇ ja^-eu myawˬ gahˬ dawˬ taw^ lu˰ ahˬ-awˇ, bi
26 tsoeˬ laˇ-awˬ lehˇ, dawˬ bi˰-euˬ meh. Zaˬ k'a^ k'oeˇ g'aˬ aˬ
yaw˰-euˬ mehˬ shi pawˬ tsui˰ pawˬ dmˬ dmˬ-awˇ, Sahˬ paˬ-oˇ,
ngaˬ-ahˇ oˇ la˰ siˬ. Ngaˇ dawˬ taw^ lu˰ tsoeˬ ma lehˇ, aˬ yaw˰-
27 ahˇ shaˇ shaˇ-ehˇ ehˇ-eu meh. Zaˬ k'a^ k'oeˇ g'aˬ-euˬ yaw sahˇ
g'aˬ aˬ yaw˰-ahˇ g'awˬ shaˬ gaˬ-eu miˇ neh, aˬ yaw˰-ahˇ pyehˬ-
28 awˇ, aˬ yaw˰-euˬ dziˇ dzo^-ahˇ k'aw˰ byehˇ-euˬ meh. Zaˬ k'a^
k'oeˇ g'aˬ do^-iˇ-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ cawˬ zaˬ k'a^ tiˬ g'aˬ-ahˇ
mawˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ zaˬ k'a^ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ dziˇ dzo^ tiˬ
yaˇ bya^ da^-eu meh. Aˬ yaw˰ zaˬ k'a^ k'oeˇ g'aˬ-euˬ kawˬ
lahˇ-ahˇ nyeh˰-awˇ, Ngaˬ-euˬ dziˇ dzo^ tsoeˬ nehˬ la˰-awˬ lehˇ,
29 ehˇ nehˬ-euˬ meh. Zaˬ k'a^ k'oeˇ g'aˬ pawˬ tsui˰ pawˬ dmˬ
dmˬ-awˇ, Ngaˬ-ahˇ oˇ la˰ siˬ. Ngaˇ nawˬ-ahˇ tsoeˬ nehˬ ma
30 lehˇ, shaˇ shaˇ-ehˇ ehˇ-eu meh. Ehˇ k'aw˰, aˬ yaw˰ maˬ naˇ
haˬ ni, dziˇ dzo^ k'oeˇ tsoeˬ la˰ ngeh keu^ ni, zaˬ k'a^ k'oeˇ
31 g'aˬ-ahˇ tawˬ-ahˇ daw^ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ
gaˇ zaˬ k'a^ nui deuˬ ya mawˇ-awˇ, noeˬ shaˬ dui dui-eu meh.
Gaˇ kaw^ k'oeˇ dawˬ taw^ lu˰ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ yaw sahˇ-ahˇ
32 dzawˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰-euˬ yaw sahˇ aˬ
yaw˰-ahˇ kuˇ-awˇ ehˇ nehˬ-eu, Zawˇ haiˬ-eu zaˬ k'a^-oˇ, nawˇ
ngaˬ-ahˇ shaˇ-eu miˇ neh, ngaˇ nawˬ-euˬ dziˇ dzo^ dawˬ taw^
33 lu˰-ahˇ byehˇ-euˬ ma. Ngaˇ nawˬ-ahˇ g'awˬ shaˬ gaˬ-eu lo˰-ehˇ
nawˇ k'aw˰ nawˬ-euˬ cawˬ zaˬ k'a^ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ g'awˬ shaˬ
gaˬ paˬ-ehˇ g'eh-eu, maˬ ngeuˇ-a loˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
34 Aˬ yaw˰-euˬ yaw sahˇ nui ma pehˇ-eu miˇ neh, dziˇ dzo^ k'oeˇ
tsoeˬ jiˇ ngeh keu^ ni, aˬ yaw˰-ahˇ tawˬ-euˬ aˬ yui˰ deuˬ-euˬ
35 aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ-euˬ meh. Naw ma˰ yawˬ g'aˬ na lu˰
k'aw˰, yawˬ ha-euˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ mˇ lehˬ la˰-eu deuˬ-ahˇ nui
ma la˰ k'oeˇ keu^ ni maˬ pyehˬ nehˬ naˇ, mˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu
ngaˬ Da k'aw˰ naw ma˰-ahˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ nehˬ teh˰-a
lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

## Miˬ zaˬ k'o˰-eu gaˇ kaw^ Yeˬsuˇ mehˬ nehˬ-euˬ

19 Yeˬsuˇ gaˇ kaw^ k'oeˇ deuˬ mehˬ g'aˬ naˇ, aˬ yaw˰ Gaˬliˬlehˇ
miˇ k'ahˬ-ahˇ neh Yawˇdaˬ lawˇ baˬ k'oeˇ paw baˬ-ahˇ
2 ja^-eu Yuˇda^ miˇ k'ahˬ k'ahˬ dzeˇ iˇ keu^-euˬ meh. Tsawˇ
haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma deuˬ aˬ yaw˰-euˬ mehˬ nah caw teh g'eh-euˬ
meh. K'oeˇ gaˇ aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ meh.

3 K'oeˇ ngeh aˬ yaw˰-ahˇ lawˬ haw-eu lehˇ, Paˬliˬsehˇ deuˬ
aˬ yaw˰ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ, Aˬ geu jeˬ gaˇ kaw^-ahˇ neh maˬ
kaˬ, yawˬ ha-euˬ miˬ zaˬ k'o˰ nya meh loˇ lehˇ, naˇ haˬ-eu
4 meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Beh-euˬ g'aˬ, yaw beh ngeh neh k'aˬ dzeˇ
5 zaˬ hawˇ-eu zaˬ miˬ zaˬ-ahˇ beh-awˇ ehˇ-eu, K'oeˇ miˇ neh,
k'aˬ dzeˇ zaˬ yawˬ ha-euˬ aˬ ma aˬ da nehˬ-ehˇ g'awˬ-iˇ-awˇ,
yawˬ ha-euˬ miˬ zaˬ nehˬ-ehˇ jawˇ-eu meh. Aˬ nya˰ dzeˇ zaˬ
tiˬ g'aˬ teh˰-ehˇ pyeu˰ laˇ teh˰-a lehˇ, bo˰ taˬ-euˬ gaˇ naw
6 ma˰ maˬ gui haw-aˬ loˇ. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw˰ nya˰ nyiˬ
g'aˬ maˬ paˇ ngeuˇ meh. Tiˬ g'aˬ teh˰ meh. Miˬ yehˇ neh yuˇ
dzoeˇ-euˬ gaˇ, tsawˇ haˬ maˬ ya la^ g'awˬ-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
7 meh. To^-ehˇ maˇ-iˬ, k'o˰-eu sahˬ bo˰ tiˬ jeh bi˰ g'aˬ naˇ
k'o˰ nya meh lehˇ, aˬ jeˬ miˇ neh Moˇseˬ dawˬ bi˰ taˬ ta lehˇ,
8 aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu,
Naw ma˰ nui ma g'ahˇ-eu miˇ neh, yawˬ ha-euˬ miˬ zaˬ k'o˰
nya meh lehˇ Moˇseˬ a kawˬ-aˬ bi˰-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, yaw
9 beh-aˬ k'oeˇ lo˰-ehˇ maˬ ngeuˇ-a. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ
nyaˇ. Aˬ cawˬ nehˬ-ehˇ bahˬ-eu mu^-eu maˬ ngeuˇ naˇ, yawˬ
ha-euˬ miˬ zaˬ k'o˰-awˇ, yawˬ g'aˬ yawˬ-ahˇ sheuˬ-eu tsawˇ
haˬ aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ, yawˬ ha-euˬ nymˇ dahˬ-ahˇ
bahˬ-eu mu^-eu meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
10 Sheuˬ dahˬ dzaˬ-eu jeˬ k'oeˇ lo˰-ehˇ g'eh-eu ngeuˇ naˇ, maˬ
sheu dahˬ dzaˬ-eu-aˬ muiˬ dzehˬ-eu nga lehˇ, zaˬ lahˇ deuˬ
11 Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh aˬ yaw˰ ehˇ k'o˰
nehˬ-eu, Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ dawˬ k'oeˇ dawˬ maˬ kamˬ
coeˇ-a. A kawˬ-aˬ za-euˬ deuˬ teh˰-ehˇ kamˬ coeˇ-eu meh.
12 Tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ, deh˰ le ngeh neh, miˬ tsui˰ meh.
Tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ-ahˇ-aˬ, shaw˰ nehˬ-eu meh. Tsawˇ
haˬ tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ-euˬ g'aˇ duˬ yaw
k'a^-ehˇ mˇ nya ni, Ngaˇ miˬ zaˬ maˬ sheuˬ lehˇ, yawˬ haˇ yawˬ
ha noeˬ tseh^ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ deuˬ-ahˇ kamˬ coeˇ-eu tsawˇ
haˬ kamˬ lu˰-uˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ zaˬ deuˬ-ahˇ dawˬ ngehˬ g'eh nehˬ-euˬ**

13 Yeˬsuˇ zaˬ deuˬ-euˬ k'oeˇ ta^ aˬ la˰ ba˰ da^-awˇ guiˬ lahˬ
bi shaˇ nehˬ-eu lehˇ, aˬ cawˬ zaˬ deuˬ-ahˇ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ euˬ
la˰-euˬ meh. Zaˬ lahˇ deuˬ-aˬ, euˬ la˰-euˬ deuˬ-ahˇ dehˬ-euˬ
14 meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Zaˬ deuˬ ngaˇ jawˇ gaˇ bi laˇ-awˬ. Aˬ
yaw˰ ma˰-ahˇ taˬ la^ tsoeˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, heu lo˰-
ehˇ g'eh-eu deuˬ-aˬ, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu la˰ k'oeˇ jawˇ lu˰

15 meh lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ zaˬ
k'oeˇ deuˬ-euˬ k'oeˇ ta^ aˬ la˰ ba˰ da^ g'aˬ-awˇ neh, k'oeˇ gaˇ
neh do^-iˇ-euˬ meh.

**Sahˬ paˬ geu˰-eu smˇ muiˬ smˇ baw tiˬ g'aˬ-euˬ gaˇ kaw^**

16 K'oeˇ ngeh, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ, Saˬ
laˬ-oˇ, ngaˇ mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh˰-eu jeˬ za nya ni,
gaˇ yaw muiˬ aˬ geu jeˬ ya mˇ ta lehˇ, naˇ haˬ-eu meh.
17 Yeˬsuˇ ehˇ k'o˰ nehˬ-eu, Nawˇ aˬ jeˬ miˇ neh ngaˬ-ahˇ yaw
muiˬ jeˬ-euˬ gaˇ kaw^ naˇ haˬ te. Yaw muiˬ tiˬ g'aˬ teh˰-ehˇ
jawˇ meh. Nawˇ deh˰-eu la˰ k'oeˇ uˇ leˇ maw˰ naˇ, zahˇ dawˬ
18 k'o˰ dawˬ-ahˇ naˇ haˬ geu˰-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Zahˇ
dawˬ k'o˰ dawˬ aˬ geu dawˬ-a lehˇ aˬ yaw˰ naˇ haˬ ngeh,
Yeˬsuˇ ehˇ k'o˰ nehˬ-eu, Tsawˇ haˬ-ahˇ taˬ la^ seh˰. Aˬ cawˬ-
euˬ miˬ zaˬ-ahˇ taˬ bahˬ taˬ mu^. Aˬ cawˬ-euˬ myawˬ taˬ k'oeˬ.
19 Aˬ cawˬ-ahˇ maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu saˇ kiˇ taˬ kamˬ. Nawˬ
ma nawˬ da-ahˇ yaw zeu baw-awˬ. Nawˬ-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ
gaˬ-eu lo˰-ehˇ, nawˬ-euˬ dawˬ peh jawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ gaˬ-awˬ
20 lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ deuˬ dawˬ taw^ lu˰ ngaˇ naˇ
haˬ geu˰ jiˇ-euˬ ma. Ngaˇ aˬ geu jeˬ loˬ nga siˬ lehˇ, sahˬ paˬ
21 k'oeˇ g'aˬ Yeˬsuˇ-ahˇ paˇ naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ
ehˇ nehˬ-eu, Nawˇ mˇ byah maw˰ naˇ, g'o˰-iˇ-awˇ, nawˬ-euˬ
myawˬ gahˬ dawˬ taw^ lu˰ ahˬ dzeh-awˇ neh, shaˬ-eu zahˬ-eu
deuˬ-ahˇ biˇ nehˬ-awˬ. Mˬ k'oeˇ ta^ nawˇ zawˇ poeˬ-eu myawˬ
ja^ teh˰-a. K'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ g'aˬ naˇ, g'o˰ laˇ-awˇ, ngaˬ-euˬ
22 mehˬ nah caw teh laˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Sahˬ paˬ
k'oeˇ g'aˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ ngeh, noeˬ shaˬ dui dui-awˇ
g'o˰-iˇ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ myawˬ gahˬ
g'awˬ mya ni ja^-eu meh.
23 Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Ngaˇ naw
ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Smˇ muiˬ smˇ baw deuˬ
Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu la˰ k'oeˇ uˇ leˇ-eu-aˬ, shaˬ dui dui meh.
24 Ngaˇ naw ma˰-ahˇ paˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Law taw aˬ g'aw˰ g'aw˰
naˬ-ahˇ uˇ leˇ-eu-aˬ, smˇ muiˬ smˇ baw deuˬ Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu
la˰ k'oeˇ uˇ leˇ-eu na^ maˬ tseˇ awˬ-eu meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
25 meh. Zaˬ lahˇ deuˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ ngeh, zahˬ dui
dui leˇ-awˇ, To^-ehˇ maˇ-iˬ, aˬ suˇ g'aˬ ka k'o˰-eu jeˬ za nya
26 ta lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ haw-awˇ,
Tsawˇ haˬ heu jeˬ-ahˇ maˬ jahˇ nya. Miˬ yehˇ-aˬ, yawˬ jeˬ na
lu˰ jahˇ nya meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

27 K'oeˇ ngeh Beˬtu^lu^ ehˇ-eu, Nga ma‸ yawˬ jeˬ na lu‸ byehˇ
dzeh ya‸-awˇ, nawˬ-euˬ mehˬ nah caw teh lu‸ ma. K'oeˇ miˇ
28 neh, nga ma‸ aˬ jeˬ za ta lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw‸
ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Ngaˇ naw ma‸-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ
nehˬ nyaˇ. Dawˬ taw^ lu‸ yaw shui‸ po^ laˇ paˇ laˇ-awˇ, tsawˇ
haˬ-euˬ Zaˬ maˇ yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ ja^-eu nuiˇ mahˬ mahˬ
ma-ahˇ nuiˇ ngeh, ngaˬ-euˬ mehˬ nah caw teh lu‸-eu naw ma‸
k'aw‸, nuiˇ mahˬ mahˬ ma tseˇ nyi‸ hmˬ-ahˇ nuiˇ-awˇ, Iˇsaˬleˬla^
29 tsawˇ jeuˬ tseˇ nyi‸ jeuˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ ya daˇ teh‸-a. Ngaˇ baˬ
da neh, yawˬ ha-euˬ nymˇ, yawˬ ha-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ, yawˬ
ha-euˬ aˬ ma aˬ da, yawˬ ha-euˬ aˬ li aˬ buˇ hawˇ-eu, yawˬ
ha-euˬ deh yaˇ byehˇ dzeh ya‸-eu tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na lu‸,
k'oeˇ na^ maˬ tseˇ tiˬ yaˇ bymˇ za-awˇ, mˬ maˬ maˬ bya^
30 zaˇ ziˇ deh‸-eu jeˬ za teh‸-a. Aˬ cawˬ-euˬ mehˬ hu jawˇ-eu
tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni, aˬ cawˬ-euˬ mehˬ nah ya jawˇ teh‸-a.
Aˬ cawˬ-euˬ mehˬ nah jawˇ-eu tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni, aˬ
cawˬ-euˬ mehˬ hu ya jawˇ teh‸-a.

**Aˬ ga‸ yaˇ kmˇ-ahˇ gaˇ mˇ-eu deuˬ-euˬ gaˇ kaw^**

20 Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ-aˬ, heu lo‸-ehˇ duˇ-eu meh. Tsawˇ
haˬ tiˬ g'aˬ aˬ yaw‸-euˬ aˬ ga‸ yaˇ kmˇ-ahˇ gaˇ bi mˇ-eu
tsawˇ haˬ shaˇ po^-iˇ-eu lehˇ, uˬ shawˬ yaw na‸-ehˇ g'o^
2 do^-iˇ-euˬ meh. Gaˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ, tiˬ nah tiˬ
bya^ bi‸ ma lehˇ bawˬ dzaˬ tsaˬ-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ aˬ
3 yaw‸-euˬ aˬ ga‸ yaˇ kmˇ-ahˇ gaˇ bi mˇ-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ,
naˬ liˬ smˇ la‸ dzeuˇ-iˇ-awˇ, aˬ yaw‸ paˇ do^-iˇ-euˬ meh.
Gaˇ maˬ ja^-ehˇ leh^-ahˇ nuiˇ lu‸-eu tsawˇ haˬ nui deuˬ-ahˇ.
4 ya mawˇ ngeh, Naw ma‸ k'aw‸ ngaˬ-euˬ aˬ ga‸ yaˇ kmˇ-ahˇ
gaˇ mˇ-iˇ-awˬ. Naw ma‸-ahˇ haw-awˇ geuˇ-eu lo‸-ehˇ bi‸ ma
lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ k'aw‸
5 mˇ-iˇ-euˬ meh. Nah lo^ ceh laˇ ngeh hawˇ-eu uˬ ci‸ paw naˬ
liˬ smˇ la‸ ngeh yamˬ-ahˇ aˬ yaw‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ paˇ k'ehˇ-iˇ-euˬ
6 meh. Uˬ ci‸ paw naˬ liˬ ngaˬ la‸ ngeh yamˬ-ahˇ aˬ yaw‸ paˇ
do^-iˇ-awˇ, tsawˇ haˬ nui deuˬ k'oeˇ gaˇ yaw‸ lu‸ gaˇ ya mawˇ-
awˇ neh, Naw ma‸ aˬ jeˬ miˇ neh tiˬ nah nah ga heu gaˇ yawˬ
7 ngeh‸-ehˇ yaw‸ lu‸ te lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Tsawˇ haˬ tiˬ
g'aˬ-iˬ nga ma‸-ahˇ maˬ k'ehˇ le-eu miˇ neh yaw‸ lu‸ ma lehˇ,
ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh. To^-ehˇ maˇ-iˬ, naw ma‸ k'aw‸ ngaˬ-euˬ
8 aˬ ga‸ yaˇ kmˇ-ahˇ gaˇ mˇ-iˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Uˬ

ci˰ ci˰ le ngeh, yaˇ kmˇ yaw sahˇ k'oeˇ g'aˬ, Gaˇ mˇ-eu deuˬ-ahˇ
kuˇ k'o˰-awˇ, mˇ saˬ saˬ-iˇ-euˬ deuˬ-ahˇ neh mˇ beh beh-iˇ-euˬ
deuˬ-ahˇ keuˆ ni aˇ poeˬ bi˰-awˬ lehˇ, aˬ yaw˰-euˬ myawˬ jeˬ
9 hmˬ-eu g'aˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, uˬ ci˰ paw naˬ
liˬ ngaˬ la˰ ngeh yamˬ-ahˇ gaˇ mˇ-iˇ-euˬ deuˬ laˇ-awˇ, tiˬ g'aˬ
10 tiˬ byaˆ za-euˬ meh. Mˇ beh beh-iˇ-euˬ deuˬ laˇ keuˆ ngeh,
Nga ma˰ za dzehˬ teh˰-a lehˇ noeˬ lu˰ k'aw˰, aˬ yaw˰ ma˰ k'aw˰
11 tiˬ g'aˬ tiˬ byaˆ za-euˬ teh˰ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ pyuˇ za ngeh,
12 nymˇ sahˇ g'aˬ-ahˇ ja bu-awˇ, Mˇ saˬ saˬ le-euˬ deuˬ naˬ liˬ
tiˬ la˰ teh˰-ehˇ ya mˇ-euˬ k'aw˰, nga ma˰ tiˬ nah nah ga kuˬ
pyuˇ kuˬ tsaˇ ju ni mˇ-euˬ deuˬ-ahˇ sawˇ nehˬ la˰-eu lo˰-ehˇ,
aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ sawˇ nehˬ-iˬ te loˇ lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-
13 euˬ meh. Nymˇ sahˇ g'aˬ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ ahˇ-eu
tiˬ g'aˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-iˬ-eu, Cawˬ-oˇ, ngaˇ nawˬ-ahˇ maˬ tsaˬ-eu
jeˬ jahˇ nehˬ-eu maˬ ngeuˇ. Ngaˇ nawˬ-ahˇ tiˬ byaˆ bi˰ ma
14 lehˇ ehˇ tsehˆ taˬ-euˬ, maˬ ngeuˇ-a loˇ. Nawˬ-euˬ pyuˇ yuˇ-awˇ
g'o˰ leˇ-awˬ. Nawˬ-ahˇ bi˰-eu lo˰-ehˇ mˇ saˬ saˬ le-euˬ deuˬ-ahˇ
15 k'aw˰ bi˰ maw˰ miˇ-a. Ngaˇ ngaˬ-euˬ pyuˇ-ahˇ jahˇ maw˰-eu
lo˰-ehˇ maˬ jahˇ nya ta loˇ. Ngaˇ aˬ cawˬ-ahˇ g'awˬ shaˬ
gaˬ-awˇ bi˰-eu gaˇ nawˇ myaˆ naˆ-eu nya loˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
16 meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, aˬ cawˬ-euˬ mehˬ nah jawˇ-eu tsawˇ
haˬ, aˬ cawˬ-euˬ mehˬ hu ya jawˇ teh˰-a. Aˬ cawˬ-euˬ mehˬ
hu jawˇ-eu tsawˇ haˬ, aˬ cawˬ-euˬ mehˬ nah ya jawˇ teh˰-a lehˇ,
Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Ngaˇ ya shiˇ meh lehˇ, Yeˬsuˇ tiˬ poˆ paˇ ehˇ nehˬ-euˬ**

17 Yeˬsuˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ le lu˰ ngeh, zaˬ lahˇ tseˇ
nyi˰ g'aˬ-ahˇ teh˰-ehˇ mehˬ hu sheuˬ le˰-euˬ meh. Aˬ yaw˰
18 ma˰ le lu˰ ngeh, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-iˬ-eu, Aˬ
dui ma˰ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ le lu˰ ma. Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ
maˇ-aˬ, piˇ ma deuˬ hawˇ-eu zahˇ mehˬ-eu deuˬ-euˬ aˬ la˰ la˰
k'oeˇ a nehˬ gaˇ ya daˬ teh˰-a. Aˬ yaw˰ ya shiˇ ni aˬ yaw˰ ma˰
19 yaˇ k'aˬ daˇ teh˰-a. Aˬ yaw˰-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ jahˇ
nehˬ-eu, diˬ-eu hawˇ-eu la˰ ya˰ k'oeˇ taˆ ta˰ seh˰-eu, k'oeˇ deuˬ
ya daˬ ni, aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ
a nehˬ teh˰-a. Smˬ nah keuˆ laˇ naˇ, aˬ yaw˰ g'o˰ deh˰ laˇ
teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Yaˬkoˆ hawˇ-eu Yoˇhaˬ nuiˇ duˬ yaw muiˬ shaˇ-eu**

20 K'oeˇ ngeh, Zeˬbeˬdehˇ-euˬ aˬ li deuˬ-euˬ aˬ ma hawˇ-eu aˬ

yaw˰-euˬ aˬ li nyiˬ g'aˬ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ laˇ-euˬ meh. Aˬ ma
k'oeˇ g'aˬ Yeˬsuˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ tahˬ-ehˇ tiˬ jeˬ shaˇ-eu meh.
21 Nawˇ aˬ jeˬ maw˰-eu nya lehˇ Yeˬsuˇ naˇ haˬ ngeh, Nawˇ Sahˬ
paˬ kuˇ hawˇ kamˇ geu˰ ngeh, ngaˬ li heu nyiˬ g'aˬ-ahˇ, nawˬ-
euˬ aˇ maˇ paw tiˬ g'aˬ, aˇ caˇ paw tiˬ g'aˬ bi nuiˇ law de lehˇ,
22 zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ shaˇ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-eu, Naw
ma˰ shaˇ-eu jeˬ-ahˇ naw ma˰ maˬ siˬ nya. Naw ma˰ ngaˇ ya
dawˇ-eu k'mˬ maˬ dawˇ coeˇ ma loˇ lehˇ naˇ haˬ ngeh, Dawˇ
23 coeˇ ma lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh. Naw ma˰
ngaˬ-euˬ k'mˬ maˬ ya dawˇ teh˰-a. Ehˇ k'aw˰, ngaˬ-euˬ aˇ
maˇ paw aˇ caˇ paw ya nuiˇ ni ngaˇ maˬ jahˇ nya nya. Nuiˇ
duˬ k'oeˇ ngaˬ Da neh tseˇ do^ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ
la^ sa^ taˬ-euˬ meh lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
24 Aˬ yaw˰ nya˰-euˬ cawˬ g'aˬ k'ehˇ tseˇ g'aˬ k'oeˇ, gaˇ kaw^
25 k'oeˇ ya gaˬ ngeh, aˬ nya˰ nmˇ-ahˇ nui ma pehˇ-eu meh. Yeˬsuˇ
aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ kuˇ-awˇ ehˇ nehˬ-eu, Miˇ tsaˬ-euˬ sahˬ paˬ
deuˬ miˇ tsaˬ zaˬ-ahˇ u^ lahˇ-awˇ, aˬ yui˰ geu˰-eu deuˬ aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ yaw k'a^-ehˇ jahˇ nehˬ-eu meh lehˇ, naw ma˰ siˬ nya
26 meh. Ehˇ k'aw˰, naw ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ maˬ ya jahˇ-a. Naw
ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ huiˬ maw˰ mahˇ maw˰-eu aˬ geu g'aˬ maˬ
27 kaˬ, naw ma˰-euˬ kuiˇ la˰ ya geu˰ teh˰-a. Naw ma˰-euˬ la˰
k'oeˇ aˬ yui˰ geu˰ maw˰-eu aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ, tsawˇ haˬ-euˬ
28 Zaˬ maˇ lo˰-ehˇ zaˬ k'a^ ya geu˰ teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-aˬ, aˬ cawˬ aˬ yaw˰-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ
bi mˇ-eu lehˇ oe-euˬ maˬ ngeuˇ-a. Aˬ yaw˰ aˬ cawˬ-euˬ g'aˇ
duˬ gaˇ mˇ le-awˇ, tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni-ahˇ zeuˇ k'o˰-eu lehˇ
kamˇ shiˇ le-euˬ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Mya^ beh˰ nyiˬ g'aˬ mya^ nui^ mawˇ laˇ-euˬ**

29 Yeˬliˇkoˇ meuˬ-ahˇ neh do^-iˇ lu˰ ngeh, tsawˇ haˬ aˇ ma˰
30 ma˰ ma aˬ yaw˰-euˬ mehˬ nah caw teh g'eh-euˬ meh. K'oeˇ
ngeh, mya^ beh˰ nyiˬ g'aˬ gaˇ ma gaˇ dzeˇ nuiˇ lu˰ meh. Yeˬsuˇ
aˬ yaw˰ nya˰-euˬ dawˬ peh oe lu˰ gaˇ aˬ yaw˰ nya˰ ya gaˬ-awˇ,
Daˬbiˇ-euˬ Zaˬ maˇ Sahˬ paˬ-oˇ, nga nya˰-ahˇ g'awˬ shaˬ gaˬ
31 la˰ lehˇ, yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu meh. Ciˬ cuˇ ni jawˇ lehˇ, tsawˇ
haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma k'oeˇ ma˰ aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ dehˬ k'aw˰,
Daˬbiˇ-euˬ Zaˬ maˇ Sahˬ paˬ-oˇ, nga nya˰-ahˇ g'awˬ shaˬ gaˬ
la˰-awˬ lehˇ, yaw beh na^ maˬ tseˇ yaw k'a^-ehˇ paˇ ehˇ-eu
32 meh. K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ naˬ leˇ-awˇ aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ kuˇ-euˬ
meh. Ngaˇ naw nya˰-euˬ g'aˇ duˬ aˬ jeˬ bi jahˇ nehˬ maw˰

33 nya lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Sahˬ paˬ-oˇ, nga nya‸-euˬ mya^
34 nui^ bi mawˇ laˇ la‸ lehˇ shaˇ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ nya‸-ahˇ
g'awˬ shaˬ gaˬ-awˇ, aˬ yaw‸ nya‸-euˬ mya^ nui^-ahˇ toeˬ-euˬ
meh. Aˬ yaw‸ nya‸ tiˬ po^ teh‸-ehˇ mya^ nui^ mawˇ laˇ-awˇ,
Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ nah caw teh g'eh-euˬ meh.

**Mahˬ tahˬ la^ dziˬ-awˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ uˇ-iˇ-euˬ**

21 Aˬ yaw‸ ma‸ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ meuˬ dzeˇ iˇ keu^-euˬ
meh. Saˬloˬ gawˬ jawˬ dawˬ peh ja^-eu Behˇpaˬjeˬ pu-ahˇ
iˇ keu^ ngeh, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ nyiˬ g'aˬ-ahˇ k'ehˇ-
2 awˇ ehˇ nehˬ-eu, Naw nya‸ mehˬ hu paw ja^-eu pu-ahˇ iˇ sheˇ.
K'oeˇ gaˇ pa‸ taw‸ taˬ-euˬ mahˬ tahˬ la^ tiˬ meh gu-ahˇ ya
mawˇ teh‸-a. Tseu^ puiˇ-awˇ ngaˇ jawˇ gaˇ tsahˇ la‸-awˬ.
3 Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na naw nya‸-ahˇ tiˬ jeˬ paˬ ehˇ laˇ naˇ, Sahˬ
paˬ loˬ-eu meh lehˇ, ehˇ nehˬ lawˬ de. K'oeˇ lo‸-ehˇ ehˇ nehˬ
naˇ, tiˬ po^ teh‸-ehˇ aˬ yaw‸ naw nya‸-ahˇ bi tsahˇ g'eh la‸
4 teh‸-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ
dah-eu g'aˬ-euˬ dawˬ bi byah laˇ-eu lehˇ, k'oeˇ lo‸-ehˇ pyeu‸
laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ehˇ-eu,
5 Ziˇoˬ-euˬ zaˬ miˬ-ahˇ heu lo‸-ehˇ ehˇ nehˬ-awˬ. Nawˬ-euˬ
Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ nui ma nahˬ yu ni g'eh-eu la‸
k'oeˇ, mahˬ tahˬ la^ meh gu-ahˇ dziˬ-awˇ, nawˇ jawˇ
gaˇ oe lu‸ meh,
lehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh.
6 Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ nya‸-ahˇ k'ehˇ-eu lo‸-ehˇ, zaˬ lahˇ k'oeˇ
7 nyiˬ g'aˬ jahˇ-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ nya‸ mahˬ tahˬ la^ meh
gu-ahˇ tsahˇ la‸-euˬ meh. K'oeˇ nyiˬ mawˇ-ahˇ aˬ yaw‸ ma‸
yawˬ ha-euˬ mehˬ tsoeˬ leh^ daˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, Yeˬsuˇ
8 dziˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma yawˬ ha-euˬ mehˬ
tsoeˬ yawˬ ha gaˇ ma-ahˇ k'awˬ-eu meh. Tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ,
9 miˇ buˬ coeˇ-awˇ gaˇ ma-ahˇ k'awˬ-eu meh. Aˬ yaw‸-euˬ
mehˬ hu hawˇ-eu mehˬ nah cah lu‸-eu tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸
ma deuˬ, Daˬbiˇ-euˬ Zaˬ maˇ-ahˇ Hoˬsaˬnaˬ bi keu^ le law.*
Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ tsawˇ myahˇ uˬ mo^ oe lu‸-eu g'aˬ
guiˬ lahˬ huiˬ lu‸-uˇ. Mˬ k'oeˇ ta^ k'aw‸, Hoˬsaˬnaˬ pyeu‸
10 lu‸-uˇ lehˇ, yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu meh. Yeˬsuˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ
meuˬ-ahˇ uˇ-iˇ ngeh, meuˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^

* Hoˬsaˬnaˬ lehˇ ehˇ-eu-aˬ, Heˬbyehˇ dawˬ meh. Ka k'o‸ la‸-awˬ lehˇ ehˇ-eu meh.

lu‸ law‸ law‸-ehˇ, Teu g'aˬ aˬ suˇ g'aˬ-a lehˇ, naˇ haˬ-eu meh.
11 Heu g'aˬ, Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ ja^-eu Naˬzaˬlehˇ pu zaˬ,
Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu Yeˬsuˇ meh lehˇ, tsawˇ
haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma deuˬ ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh.

**Uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ bi muiˬ bi shawˇ laˇ-euˬ**

12 K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ uˇ leˇ-euˬ
meh. Aˬ yaw‸ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-euˬ la‸ k'oeˇ, myawˬ
ahˬ myawˬ zeuˇ lu‸-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ teh dzeh-
awˇ, pyuˇ dawˬ paˇ nehˬ lu‸-eu tsawˇ haˬ deuˬ-euˬ hawˬ jeh-ahˇ
maˬ ehˇ, k'aˬ k'oeˬ ahˬ lu‸-eu tsawˇ haˬ deuˬ-euˬ nuiˇ gawˬ-ahˇ
13 maˬ ehˇ, ngawˬ dzeh-euˬ meh. Ngaˬ-euˬ nymˇ-ahˇ, Guiˬ lahˬ
shaˇ-eu nymˇ lehˇ ya kuˇ teh‸-a lehˇ bo‸ taˬ-euˬ k'aw‸, naw ma‸
nymˇ heu nymˇ-ahˇ smˇ k'oeˬ tahˇ joe-euˬ nymˇ bi pyeu‸
laˇ-euˬ ngaˇ lehˇ, aˬ yaw‸ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
14 Mya^ beh‸ beh‸-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu aˬ kuiˇ caw^-eu tsawˇ
haˬ deuˬ, uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ aˬ yaw‸ jawˇ gaˇ
laˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw‸ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ
15 meh. Piˇ ma deuˬ hawˇ-eu zahˇ mehˬ-eu deuˬ, aˬ yaw‸ neh jahˇ-
euˬ k'a^ jeˬ-ehˇ g'eh-eu deuˬ-ahˇ ya mawˇ-euˬ meh. Daˬbiˇ-
euˬ Zaˬ maˇ-ahˇ Hoˬsaˬnaˬ bi keu^ le law lehˇ, zaˬ guˬ deuˬ
uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma la‸ k'oeˇ yaw k'a^-ehˇ ehˇ lu‸ gaˇ
k'aw‸ aˬ yaw‸ ma‸ ya gaˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw‸
16 ma‸ nui ma pehˇ dui dui-eu meh. Zaˬ heu deuˬ aˬ jeˬ ehˇ
lu‸-eu, nawˬ-ahˇ maˬ gaˬ laˇ nya loˇ lehˇ naˇ haˬ ngeh, Yeˬsuˇ
ehˇ-eu, Gaˬ lu‸ ma.

Zaˬ guˬ deuˬ hawˇ-eu aˬ coeˇ dawˇ zaˬ deuˬ-euˬ k'aˬ meh
la‸ k'oeˇ muiˬ dui byah dui dui-eu ja ceuˬ-eu dawˬ nawˇ
bi ehˇ do^-eu meh,

lehˇ bo‸ taˬ-euˬ gaˇ naw ma‸ tiˬ jawˇ-iˬ maˬ gui haw-aˬ loˇ
17 lehˇ, aˬ yaw‸ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸
aˬ yaw‸ ma‸ jawˇ gaˇ neh do^-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, meuˬ-ahˇ
neh do^-iˇ-awˇ, Beˬtaˬniˇ pu-ahˇ ya‸ leˇ-euˬ meh.

**Siˬ guˬ maˇ sheuˇ aˇ bawˇ-ahˇ yaˬ k'ehˇ yaˬ-euˬ**

18 Uˬ bya bya laˇ-awˇ, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ uˇ-iˇ lu‸ ngeh,
19 Yeˬsuˇ hawˬ meh‸ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ gaˇ ma gaˇ dzeˇ
deh‸-eu siˬ guˬ maˇ sheuˇ aˇ bawˇ tiˬ bawˇ-ahˇ mawˇ-euˬ meh.
Aˬ yaw‸ haw-iˇ ngeh, aˇ pa‸ teh‸-ehˇ tso‸ gaˇ ya mawˇ-euˬ
meh. Iˬ nah ta‸ naˇ nawˇ aˇ siˬ taˬ paˇ siˬ le de lehˇ, Yeˬsuˇ

aˇ bawˇ k'oeˇ bawˇ-ahˇ ehˇ nehˬ ngeh, aˇ bawˇ k'oeˇ bawˇ
20 tiˬ po^ teh‸-ehˇ baw guˇ guˇ-iˇ-euˬ meh. Zaˬ lahˇ deuˬ k'oeˇ-
ahˇ ya mawˇ ngeh zahˬ leˇ-awˇ, Aˬ jeˬ miˇ neh aˇ bawˇ heu
bawˇ tiˬ po^ teh‸-ehˇ baw guˇ guˇ-iˇ-euˬ nga lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ
21 naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ naw ma‸-ahˇ aˬ diˇ
ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Naw ma‸ jah-awˇ nui ma po^ po^ la^
la^-ehˇ maˬ g'eh naˇ, siˬ guˬ maˇ sheuˇ aˇ bawˇ heu bawˇ-ahˇ
ngaˇ jahˇ nehˬ-euˬ lo‸-ehˇ naw ma‸ k'aw‸ jahˇ nya teh‸-a.
K'oeˇ uˬ ta‸, gawˬ jawˬ heu jawˬ-ahˇ, Nawˬ-euˬ jawˇ duˬ-
ahˇ neh do^-iˇ-awˇ, iˬ ma la^ sha^-ahˇ ga pu‸-iˇ-awˬ lehˇ ehˇ
22 nehˬ naˇ, k'oeˇ lo‸-ehˇ pyeu‸ laˇ teh‸-a. Naw ma‸ jah-eu la‸
k'oeˇ guiˬ lahˬ shaˇ naˇ, k'aˇ shaˇ-eu dawˬ taw^ lu‸ za teh‸-
a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Aˬ suˇ g'aˬ nawˬ-ahˇ aˇ yaˬ bi‸ la‸ taˬ**

23 Yeˬsuˇ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ uˇ leˇ-awˇ mehˬ nehˬ
tso^ nehˬ lu‸ ngeh, piˇ ma deuˬ hawˇ-eu miˇ k'ahˬ zaˬ-euˬ k'oeˇ
ta^ tsawˇ mawˬ tsawˇ k'a^ geu‸ lu‸-eu deuˬ laˇ-awˇ, Nawˇ aˬ
geu gaˇ-euˬ aˇ yaˬ za-awˇ heu deuˬ jahˇ lu‸ te. Aˬ suˇ g'aˬ
24 nawˬ-ahˇ aˇ yaˬ bi‸ la‸ taˬ lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ
yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ k'o‸ nehˬ-eu, Ngaˇ naw ma‸-ahˇ tiˬ dawˬ
naˇ haˬ la. Naw ma‸ ehˇ k'o‸ nehˬ la‸ naˇ, ngaˇ aˬ geu gaˇ-euˬ
aˇ yaˬ za-awˇ heu deuˬ jahˇ lu‸-eu gaˇ kaw^ naw ma‸-ahˇ ehˇ
25 nehˬ ma. Yoˇhaˬ aˬ geu gaˇ-euˬ aˇ yaˬ za-awˇ baˇtiˇsaˬ mˇ
nehˬ taˬ. Miˬ yehˇ neh bi mˇ taˬ loˇ. Maˬ ngeuˇ naˇ, tsawˇ
haˬ neh bi mˇ taˬ loˇ lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ naˇ haˬ-eu meh.
Aˬ yaw‸ ma‸ yaw kaˬ bawˬ dzaˬ bawˬ dzaˬ-ehˇ ehˇ-eu, Miˬ
yehˇ neh bi mˇ-euˬ meh lehˇ aˬ dui ehˇ naˇ, To^-ehˇ maˇ-iˬ,
naw ma‸ aˬ jeˬ miˇ neh aˬ yaw‸-ahˇ maˬ jah te lehˇ, aˬ yaw‸
26 ehˇ laˇ teh‸-a. Tsawˇ haˬ neh bi mˇ-euˬ meh lehˇ aˬ dui ehˇ naˇ,
tsawˇ haˬ heu mya^ ni-ahˇ gu^ k'aˇ za teh‸-a. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, Yoˇhaˬ-aˬ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu
g'aˬ meh lehˇ, tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ sawˇ taˬ-euˬ meh lehˇ, aˬ
27 yaw‸ ma‸ yaw kaˬ ja-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, Nga ma‸ maˬ siˬ
lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ
ehˇ-eu, K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, aˬ suˇ g'aˬ neh ngaˬ-ahˇ aˇ yaˬ
bi‸-awˇ gaˇ heu deuˬ mˇ lu‸-eu, naw ma‸-ahˇ maˬ ehˇ nehˬ.

**Aˬ li nyiˬ g'aˬ-euˬ gaˇ kaw^ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ**

28 Naw ma‸ aˬ jo^-ehˇ noeˬ-eu nya. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ aˬ li

mˇ-eu k'oeˇ deuˬ-ahˇ aˬ jo^-ehˇ jahˇ nehˬ-eu baw le lehˇ naw
ma‸ noeˬ-eu nya lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ naˇ haˬ-eu
41 meh. Aˬ yaw‸ ma‸ ehˇ k'o‸ nehˬ-eu, Tsawˇ haˬ yaw haiˬ k'oeˇ
deuˬ-ahˇ aˬ yaw‸ la^ luˬ la^ seˇ teh‸-a. Aˬ ga‸ aˇ siˬ aw‸ laˇ
ngeh aˬ yaw‸-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ pya^ nehˬ la‸ nya-eu tsawˇ
haˬ nui deuˬ-ahˇ aˬ yaw‸ paˇ ngaˬ nehˬ teh‸-a lehˇ, ehˇ nehˬ-
euˬ meh.
42 Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu,

> Nymˇ gawˇ-eu tsawˇ haˬ neh ba‸ dzeh-euˬ k'aˬ lo k'oeˇ
> siˬ, la‸ coeˇ-euˬ dawˬ pehˬ-ahˇ gawˇ-eu k'aˬ lo lo ma
> pyeu‸ laˇ-euˬ meh. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ neh k'oeˇ lo‸-ehˇ
> jahˇ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ-aˬ, aˬ dui-euˬ mehˬ shi zahˬ
> leˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu jeˬ pyeu‸-eu meh,

lehˇ Jaˇ li‸ la‸ k'oeˇ bo‸ taˬ-euˬ gaˇ naw ma‸ tiˬ jawˇ-iˬ maˬ
43 gui haw-aˬ loˇ. Ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Miˬ yehˇ
u^ lahˇ-eu jeˬ naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ yuˇ do^-awˇ, u^ lahˇ-eu
k'oeˇ-ahˇ geuˇ-eu aˇ siˬ siˬ le-eu tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ bi‸
nehˬ teh‸-a.*
45 Piˇ ma deuˬ hawˇ-eu Paˬliˬsehˇ deuˬ, aˬ yaw‸ neh ehˇ-euˬ
yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ deuˬ-ahˇ ya gaˬ ngeh, Aˬ yaw‸ aˬ dui-euˬ
46 gaˇ kaw^ ehˇ lu‸ nga lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ siˬ nya meh. Aˬ yaw‸
ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ nyeh‸ maw‸-eu k'aw‸, tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸
ma deuˬ-ahˇ gu^-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Yeˬsuˇ-aˬ
Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu g'aˬ meh lehˇ, tsawˇ haˬ
g'awˬ mya ni sawˇ taˬ-euˬ meh.

### Oeˇ mˇ baˇ-eu gaˇ kaw^ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ

22 Yeˬsuˇ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ-ahˇ neh aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ paˇ
mehˬ nehˬ-eu, 2 Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ-aˬ, aˬ yaw‸-euˬ
aˬ li g'aˇ duˬ oeˇ mˇ baˇ-eu lehˇ, lehˬ hmˬ taˬ-euˬ sahˬ paˬ
3 kuˇ hawˇ kamˇ tiˬ g'aˬ-ahˇ duˇ-eu meh. Oeˇ mˇ baˇ gaˇ laˇ-
awˬ lehˇ ehˇ gaˬ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ, Nymˬ-mˇ laˇ-awˬ
jeˇ lehˇ, aˬ yaw‸-euˬ zaˬ k'a^ deuˬ-ahˇ k'ehˇ-awˇ bi ku^-iˇ-euˬ
4 meh. Ehˇ k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸ maˬ laˇ-a. Yawˬ po^ yawˬ zaˬ
k'a^ nui deuˬ-ahˇ paˇ k'ehˇ g'eh-awˇ, Dzaˬ dzaˬ dawˇ dawˇ
yaw muiˬ-ehˇ la^ sa^ taˬ-euˬ ma. Ngaˬ-euˬ mawˇ neˇ hawˇ-eu

* Jaˇ li‸ tiˬ pa^ na deuˬ la‸ k'oeˇ, gaˬ naˇ yaw zaˬ heu hmˬ ahˇ-eu meh
44 K'aˬ lo k'oeˇ siˬ-euˬ k'oeˇ ta^ coˬ-iˇ-eu tsawˇ haˬ, k'eh‸-iˇ k'oe^-iˇ teh‸-a.
Tsawˇ haˬ aˬ geu g'aˬ-euˬ k'oeˇ ta^ maˬ kaˬ, k'aˬ lo k'oeˇ siˬ ga da^ naˇ, tsawˇ
haˬ k'oeˇ g'aˬ pyeh^-iˇ teh‸-a lehˇ ehˇ-eu meh.

Nawˇ tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ maˬ gu^-a. Mya^ pyawˬ huiˬ nyiˇ k'aw˰
17 maˬ tseˇ-a lehˇ, nga ma˰ siˬ nya ma. To^-ehˇ maˇ-iˬ, nawˇ
aˬ jo^-ehˇ noeˬ-eu, nga ma˰-ahˇ ja nehˬ la˰-awˬ. Sahˬ paˬ
Gehˇsaˬ-ahˇ aˇ moˬ do^ nehˬ-eu tsaˬ meh loˇ. Maˬ tsaˬ-a loˇ
18 lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ nui ma g'o˰-eu gaˇ Yeˬsuˇ
siˬ nya-awˇ ehˇ nehˬ-eu, Jaˬ myaw˰ myaw˰-eu tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ,
19 aˬ jeˬ miˇ neh naw ma˰ ngaˬ-ahˇ lawˬ haw te. Aˇ moˬ do^-eu
pyuˇ tiˬ bya^ ngaˬ-ahˇ bi haw la˰ sheˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
20 Aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ bi haw-euˬ meh. Aˬ suˇ g'aˬ-euˬ
aˇ baˇ, aˬ suˇ g'aˬ-euˬ tsawˇ myahˇ ahˇ-eu nga lehˇ, Yeˬsuˇ
aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ naˇ haˬ ngeh, Sahˬ paˬ Gehˇsaˬ-euˬ ngaˇ lehˇ,
21 aˬ yaw˰ ma˰ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh. To^-ehˇ maˇ-iˬ, sahˬ
paˬ Gehˇsaˬ-euˬ myawˬ sahˬ paˬ Gehˇsaˬ-ahˇ bi˰-awˬ. Miˬ
yehˇ-euˬ myawˬ Miˬ yehˇ-ahˇ bi˰-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰
22 ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ dawˬ k'oeˇ dawˬ
ya gaˬ ngeh, zahˬ leˇ-awˇ do^-iˇ-euˬ meh.

## G'o˰ deh˰ laˇ-eu gaˇ kaw^ Yeˬsuˇ-ahˇ naˇ haˬ-eu

23 Tsawˇ haˬ maˬ g'o˰ deh˰ laˇ-a lehˇ ehˇ-eu Saˬduˬgehˇ.tsawˇ
24 haˬ deuˬ, k'oeˇ ngeh nah Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ ehˇ-eu, Saˬ
laˬ-oˇ, Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ zaˬ maˬ jawˇ le mi na^-ehˇ shiˇ naˇ,
aˬ yaw˰-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca maˬ ya byo^-iˇ ni, aˬ nyiˇ g'aˬ aˬ
yaw˰-euˬ aˬ tsuˬ-ahˇ ya sheuˬ meh lehˇ, Moˇseˬ ehˇ taˬ-euˬ
25 meh. Dzeuˇ laˇ ngeh, nga ma˰ nehˬ-ehˇ mehˇ nmˇ shi˰ g'aˬ
jawˇ-eu meh. Aˬ yui˰ yui˰ saˬ g'aˬ miˬ zaˬ sheuˬ-awˇ, zaˬ maˬ
jawˇ le mi na^-ehˇ shiˇ-euˬ meh. Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ aˬ
yaw˰-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ-euˬ aˬ nyiˇ g'aˇ duˬ jawˇ ya˰-euˬ meh.
26 K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, nyiˬ g'aˬ tiˬ g'aˬ, smˇ g'aˬ tiˬ g'aˬ hawˇ-eu,
27 shi˰ g'aˬ-ahˇ keu^ ni k'oeˇ lo˰-ehˇ jawˇ ya˰-euˬ meh. Aˬ ha
mehˇ nmˇ shiˇ jiˇ naˇ, zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ k'aw˰ shiˇ-euˬ
28 meh. To^-ehˇ maˇ-iˬ, g'o˰ deh˰ laˇ ngeh nah, mehˇ nmˇ k'oeˇ
shi˰ g'aˬ-euˬ la˰ k'oeˇ, aˬ yaw˰ aˬ geu g'aˬ-euˬ miˬ zaˬ ya pyeu˰
ta. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, mehˇ nmˇ k'oeˇ yawˬ g'aˬ na lu˰
aˬ yaw˰-ahˇ sheuˬ-euˬ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
29 Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ k'o˰ nehˬ-eu, Naw ma˰ Jaˇ li˰-
ahˇ k'aw˰, Miˬ yehˇ-euˬ baoˬ-ahˇ k'aw˰ maˬ siˬ nya-eu miˇ neh,
30 noeˬ bahˬ-eu nga. G'o˰ deh˰ laˇ ngeh nah, sheuˬ dahˬ dzaˬ-eu
jeˬ maˬ baw-a. Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ lo˰-ehˇ pyeu˰ laˇ teh˰-a.
31 Shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ g'o˰ deh˰ laˇ-eu gaˇ kaw^ Miˬ yehˇ naw
ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ taˬ-euˬ gaˇ naw ma˰ maˬ gui haw-aˬ loˇ.

32 Ngaˇ-aˬ, Aˬbyaˬhaˬ-euˬ Miˬ yehˇ, Iˇtsaˆ-euˬ Miˬ yehˇ hawˇ-eu,
Yaˬkoˆ-euˬ Miˬ yehˇ ma lehˇ, aˬ yaw‸ ehˇ taˬ-euˬ meh. Aˬ
yaw‸-aˬ, shiˇ-eu tsawˇ haˬ-euˬ Miˬ yehˇ maˬ ngeuˇ-a. Deh‸
lu‸-eu tsawˇ haˬ-euˬ Miˬ yehˇ meh lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ
33 ehˇ nehˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma dawˬ k'oeˇ dawˬ
ya gaˬ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ aˬ yaw‸ mehˬ-eu tsoˆ-eu gaˇ zahˬ leˇ-
eu meh.

**Zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ dawˬ tawˆ lu‸-euˬ la‸ k'oeˇ huiˬ dzehˬ-eu dawˬ**

34 Saˬduˬgehˇ deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ dawˬ maˬ ngehˬ k'o‸ nya-eu gaˇ
kawˆ Paˬliˬsehˇ deuˬ ya gaˬ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ uiˬ leˇ-euˬ meh.
35 Aˬ yaw‸ ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ zawˇ siˬ nya-eu
tiˬ g'aˬ Yeˬsuˇ-ahˇ lawˬ haw-eu lehˇ, heu lo‸-ehˇ ehˇ nehˬ-euˬ
36 meh. Saˬ laˬ-oˇ, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ dawˬ tawˆ lu‸-euˬ la‸
k'oeˇ bi‸ taˬ-euˬ dawˬ aˬ geu dawˬ huiˬ dzehˬ ta lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ
37 naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ k'o‸ nehˬ-eu, Nawˬ-
euˬ nui ma dawˬ tawˆ lu‸, nawˬ-euˬ sa‸ laˇ dawˬ tawˆ lu‸
hawˇ-eu, nawˬ-euˬ nui noeˬ nui duˇ dawˬ tawˆ lu‸ nawˬ-euˬ
38 Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-ahˇ gaˬ-awˬ. Bi‸ taˬ-euˬ dawˬ heu dawˬ-aˬ,
dawˬ tawˆ lu‸ naˆ maˬ tseˇ huiˬ-awˇ, dawˬ ma yaw dzahˇ dawˬ
39 meh. Nyiˬ dawˬ tiˬ dawˬ k'aw‸, yaw beh dawˬ-ahˇ duˇ-eu
meh. Nawˬ-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ gaˬ-eu lo‸-ehˇ, nawˬ-euˬ dawˬ
40 peh jawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ gaˬ-awˬ. Zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ
dawˬ tawˆ lu‸ hawˇ-eu Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu
deuˬ-euˬ dawˬ dawˬ tawˆ lu‸, bi‸ taˬ-euˬ dawˬ heu nyiˬ dawˬ-
ahˇ tsa‸ lu‸ meh lehˇ, ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ Daˬbiˇ-euˬ Zaˬ maˇ-euˬ gaˇ kawˆ naˇ haˬ-eu**

41 Paˬliˬsehˇ deuˬ uiˬ leˇ-awˇ jawˇ ngeh, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-
42 ahˇ heu lo‸-ehˇ naˇ haˬ-eu meh. Ka-li-euˬ gaˇ kawˆ naw ma‸
aˬ joˆ-ehˇ noeˬ nya. Aˬ yaw‸ aˬ suˇ g'aˬ-euˬ zaˬ maˇ-a lehˇ,
naˇ haˬ-eu meh. Aˬ yaw‸-aˬ Daˬbiˇ-euˬ zaˬ maˇ meh lehˇ, aˬ
43 yaw‸ ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu,
Toˆ-ehˇ maˇ-iˬ, Daˬbiˇ-aˬ, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ g'oe
44 g'oe-ehˇ, Ka-li-ahˇ Sahˬ paˬ lehˇ, aˬ jeˬ miˇ neh kuˇ ta. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Daˬbiˇ ehˇ-eu,
Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ ngaˬ-euˬ Sahˬ paˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu,

Nawˬ-ahˇ muiˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ nawˬ-euˬ aˬ kuiˇ uˬ
moˆ ngaˇ bi jawˇ ngeh keuˆ ni, ngaˬ-euˬ aˇ maˇ paw
nuiˇ-awˬ,
45 lehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh. Daˬbiˇ aˬ yaw‸-ahˇ Sahˬ paˬ lehˇ kuˇ
naˇ, aˬ yaw‸ aˬ joˆ-ehˇ Daˬbiˇ-euˬ zaˬ maˇ nga lehˇ, aˬ yaw‸
46 ma‸-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ, aˬ yaw‸-ahˇ
dawˬ tiˬ dawˬ-iˬ maˬ ehˇ k'o‸ nehˬ nya-a. K'oeˇ ngeh nah-ahˇ
neh aˬ cawˬ aˬ yaw‸-ahˇ dawˬ tiˬ dawˬ-iˬ maˬ paˇ naˇ haˬ
peuˬ meh.

## Yeˬsuˇ zahˇ mehˬ-eu deuˬ hawˇ-eu Paˬliˬsehˇ deuˬ-ahˇ dehˬ-euˬ

23 K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma deuˬ hawˇ-eu
aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, 2 Zahˇ mehˬ-eu
deuˬ hawˇ-eu Paˬliˬsehˇ deuˬ Moˇseˬ-euˬ nuiˇ duˬ-ahˇ nuiˇ-eu
3 meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw‸ ma‸ naw ma‸-ahˇ k'ehˇ-eu lo‸-ehˇ
mˇ-awˬ. Ehˇ k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸ mˇ-eu lo‸-ehˇ taˬ mˇ. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸ ehˇ-eu lo‸-ehˇ aˬ yaw‸ ma‸ maˬ
4 mˇ-a. Aˬ yaw‸ ma‸ zawˇ kah-eu k'aˆ behˆ shaˇ dawˆ taˬ-awˇ,
aˬ cawˬ-ahˇ ciˬ pi-eu meh. Ehˇ k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸-aˬ aˬ
cawˬ-euˬ k'aˆ behˆ-ahˇ laˆ saˇ nehˬ-eu lehˇ, la‸ noeˇ teh‸-ehˇ
5 k'aw‸ maˬ toeˬ ciˆ-a. Aˬ yaw‸ ma‸ k'aˇ mˇ-eu dawˬ tawˆ lu‸
aˬ cawˬ ya mawˇ ni teh‸-ehˇ mˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸ Jaˇ li‸̂
bo‸ ahˇ-awˇ pa‸ taw‸-eu pawˬ behˆ g'awˬ loe ni gu‸-awˇ, pehˇ
6 k'ahˬ pehˇ pyaˬ g'awˬ mahˇ ni taˬ-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ,
yaw bui bui ngeh, k'awˇ mehˇ paw nuiˇ maw‸-eu meh. Uˬ duˬ
tahˬ nymˇ la‸ k'oeˇ k'ahˬ sehˇ jaˆ-eu nuiˇ mahˬ-ahˇ nuiˇ
7 maw‸-eu meh. Lehˆ la‸ k'oeˇ aˬ cawˬ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ yaw
zeu bi baw maw‸-eu meh. Aˬ cawˬ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ, Saˬ laˬ
lehˇ bi kuˇ maw‸-eu meh.
8 Aˬ cawˬ naw ma‸-ahˇ, Saˬ laˬ lehˇ taˬ bi kuˇ. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, naw ma‸-euˬ Saˬ laˬ tiˬ g'aˬ teh‸-ehˇ jawˇ-awˇ,
9 naw ma‸ dawˬ tawˆ lu‸ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ meh. Miˇ tsaˬ k'oeˇ
taˆ tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ, Aˬ da lehˇ taˬ kuˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
naw ma‸-euˬ Aˬ da tiˬ g'aˬ teh‸-ehˇ jawˇ-eu meh. Aˬ yaw‸-aˬ,
10 mˬ k'oeˇ taˆ jawˇ meh. Aˬ cawˬ naw ma‸-ahˇ, Aˬ yui‸ geu‸-eu
g'aˬ lehˇ taˬ bi kuˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma‸-ahˇ Aˬ
11 yui‸ geu‸-eu-aˬ, Ka-li tiˬ g'aˬ teh‸ meh. Naw ma‸-euˬ la‸
k'oeˇ aˬ cawˬ naˆ maˬ tseˇ huiˬ-eu g'aˬ, naw ma‸-euˬ zaˬ k'aˆ

12 ya geu‸ teh‸-a. Yawˬ haˇ yawˬ ha taˬ huiˬ-eu tsawˇ haˬ aˬ
geu g'aˬ maˬ kaˬ, taˬ nyiˇ gaˇ ya daˬ teh‸-a. Yawˬ haˇ yawˬ
ha taˬ nyiˇ-eu tsawˇ haˬ aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ, taˬ huiˬ gaˇ ya
daˬ teh‸-a.
13 Zahˇ mehˬ-eu deuˬ hawˇ-eu Paˬliˬsehˇ deuˬ-oˇ, naw ma‸
jaˬ myaw‸ zawˇ myaw‸ nga. Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu la‸ k'oeˇ aˬ
cawˬ maˬ ya uˇ leˇ ni, naw ma‸ laˇ g'o^ piˬ tehˬ taˬ-euˬ miˇ
neh, naw ma‸ ya noeˬ shaˬ dui dui meh. Naw ma‸ maˬ uˇ leˇ-eu
15 uˬ ta‸, uˇ leˇ maw‸-eu tsawˇ haˬ-ahˇ la^ tsoeˬ-eu meh.* Zahˇ
mehˬ-eu deuˬ hawˇ-eu Paˬliˬsehˇ deuˬ-oˇ, naw ma‸ jaˬ myaw‸
zawˇ myaw‸ nga. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ naw ma‸-euˬ zaˬ lahˇ pyeu‸
laˇ ni, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ hawˇ-eu iˇ cu‸ k'oeˇ ta^ naw ma‸ iˇ
doe-eu miˇ neh, naw ma‸ ya noeˬ shaˬ dui dui meh. Tsawˇ haˬ
k'oeˇ g'aˬ naw ma‸-euˬ zaˬ lahˇ pyeu‸ laˇ ngeh, naw ma‸ na^
maˬ tseˇ, nyiˬ bymˇ aˬ yaw‸-ahˇ shiˬ buiˇ lah ma-euˬ zaˬ bi pyeu‸
laˇ-eu meh.
16 Gaˇ ma mehˬ-eu mya^ beh‸ deuˬ-oˇ, naw ma‸ ya noeˬ shaˬ
dui dui meh. Naw ma‸ ehˇ-eu, Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na uˬ duˬ
tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ g'oe-awˇ kamˬ naˇ, aˬ yaw‸ neh kamˬ
taˬ-euˬ lo‸-ehˇ maˬ jahˇ k'aw‸, tiˬ jeˬ-iˬ maˬ ngeuˇ-aˇ. Ehˇ
k'aw‸, uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-euˬ shuiˇ-ahˇ g'oe-awˇ kamˬ
naˇ, aˬ yaw‸ neh kamˬ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ ya jahˇ meh lehˇ, naw
17 ma‸ ehˇ-eu meh. Mya^ beh‸ beh‸-eu aˬ dzawˬ aˇ gah deuˬ-oˇ,
aˬ geu jeˬ huiˬ dzehˬ ta. Shuiˇ huiˬ dzehˬ ta loˇ. Maˬ ngeuˇ
naˇ, shuiˇ-ahˇ bi muiˬ bi shawˇ laˇ-eu uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ
18 ma huiˬ dzehˬ ta loˇ. Naw ma‸ ehˇ-eu, Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na
lawˇ duˬ-ahˇ g'oe-awˇ kamˬ naˇ, aˬ yaw‸ neh kamˬ taˬ-euˬ
lo‸-ehˇ maˬ jahˇ k'aw‸, tiˬ jeˬ-iˬ maˬ ngeuˇ-aˇ. Ehˇ k'aw‸, lawˇ
duˬ-ahˇ lawˇ nehˬ taˬ-euˬ jeˬ-ahˇ g'oe-awˇ kamˬ naˇ, aˬ yaw‸
neh kamˬ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ ya jahˇ meh lehˇ, naw ma‸ ehˇ-eu
19 meh. Mya^ beh‸ deuˬ-oˇ, aˬ geu jeˬ huiˬ dzehˬ ta. Lawˇ nehˬ-
eu jeˬ huiˬ dzehˬ ta loˇ. Maˬ ngeuˇ naˇ, lawˇ nehˬ-eu jeˬ-ahˇ bi
20 muiˬ bi shawˇ laˇ-eu lawˇ duˬ huiˬ dzehˬ ta loˇ. K'oeˇ miˇ
neh, lawˇ duˬ-ahˇ g'oe-awˇ kamˬ-eu tsawˇ haˬ, lawˇ duˬ-ahˇ
k'aw‸, lawˇ duˬ k'oeˇ ta^ k'aˇ lawˇ nehˬ taˬ-euˬ dawˬ taw^

* Jaˇ li‸ tiˬ pa^ na deuˬ la‸ k'oeˇ, gaˬ naˇ yaw zaˬ heu hmˬ ahˇ-eu meh.
14 Zahˇ mehˬ-eu deuˬ hawˇ-eu Paˬliˬsehˇ deuˬ-oˇ, naw ma‸ jaˬ myaw‸ zawˇ
myaw‸ nga. Miˬ coeˬ miˬ ma-euˬ nymˇ-ahˇ k'ehˬ geu‸ k'a^ geu‸-eu miˇ neh,
naw ma‸ ya noeˬ shaˬ dui dui meh. Naw ma‸-euˬ iˬ baˇ maˬ ya do^ laˇ ni, naw
ma‸ guiˬ lahˬ g'awˬ myahˇ ni shaˇ-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ cawˬ na^ maˬ
tseˇ k'ehˬ-eu k'a^-eu gaˇ naw ma‸ ya daˬ teh‸-a.

21 lu˰-ahˇ k’aw˰ g’oe-awˇ kamˬ-eu meh. Uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ
ma-ahˇ g’oe-awˇ kamˬ-eu tsawˇ haˬ, uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ
ma-ahˇ k’aw˰, k’oeˇ gaˇ jawˇ-eu g’aˬ-ahˇ k’aw˰ g’oe-awˇ kamˬ-eu
22 meh. Mˬ-ahˇ g’oe-awˇ kamˬ-eu tsawˇ haˬ, Miˬ yehˇ-euˬ nuiˇ
mahˬ mahˬ ma-ahˇ k’aw˰, k’oeˇ-ahˇ nuiˇ-eu g’aˬ-ahˇ k’aw˰
g’oe-awˇ kamˬ-eu meh.
23 Zahˇ mehˬ-eu deuˬ hawˇ-eu Paˬliˬsehˇ deuˬ-oˇ, naw ma˰
jaˬ myaw˰ zawˇ myaw˰ nga. Naw ma˰ ahˇ jiˇ pa˰ daw, jaˬ guˬ
lu myahˬ hawˇ-eu, yaˇ sawˇ, heu deuˬ tseˇ bymˇ tiˬ bymˇ damˬ-
eu k’aw˰, zahˇ dawˬ k’o˰ dawˬ la˰ k’oeˇ huiˬ dzehˬ-eu deuˬ-ahˇ
byehˇ dzeh-eu miˇ neh, ya noeˬ shaˬ dui dui meh. Huiˬ dzehˬ-eu
k’oeˇ deuˬ-aˬ, dawˇ coe ni mˇ-eu jeˬ, g’awˬ shaˬ gaˬ-eu jeˬ
hawˇ-eu jah-eu jeˬ, heu deuˬ meh. Naw ma˰ heu deuˬ-ahˇ mˇ
paˬ-ehˇ g’eh-eu uˬ ta˰, nui deuˬ-ahˇ k’aw˰ byehˇ dzeh paˬ-ehˇ
24 maˬ g’eh-a. Gaˇ ma mehˬ-eu, mya^ beh˰ deuˬ-oˇ, naw ma˰
caˇ gawˬ-ahˇ dzeˇ dzeh-eu k’aw˰, law taw-ahˇ myo˰ ahˇ-eu meh.
25 Zahˇ mehˬ-eu deuˬ hawˇ-eu Paˬliˬsehˇ deuˬ-oˇ, naw ma˰
jaˬ myaw˰ zawˇ myaw˰ nga. Naw ma˰ k’mˬ maˬ hawˇ-eu naˬ
bo-ahˇ la˰ nyiˇ paw yaw muiˬ-ehˇ jo^ k’aw˰, la˰ k’oeˇ paw-aˬ
mehˇ juiˇ juiˇ-eu hawˇ-eu yawˬ ha-euˬ nui noeˬ nui lo^ geu˰-eu
jeˬ tiˬ byah ahˇ-eu miˇ neh, naw ma˰ ya noeˬ shaˬ dui dui meh.
26 Mya^ beh˰ beh˰-eu Paˬliˬsehˇ deuˬ-oˇ, k’mˬ maˬ hawˇ-eu naˬ
bo la˰ nyiˇ paw shawˇ laˇ ni, la˰ k’oeˇ paw jeˬ hu jo^ shawˇ-awˬ.
27 Zahˇ mehˬ-eu deuˬ hawˇ-eu Paˬliˬsehˇ deuˬ-oˇ, naw ma˰ jaˬ
myaw˰ zawˇ myaw˰ nga. Naw ma˰-aˬ, pyuˇ deuˬ ni leh˰ taˬ-euˬ
lmˬ bymˇ-ahˇ duˇ-eu miˇ neh, ya noeˬ shaˬ dui dui meh. Lmˬ
bymˇ k’oeˇ la˰ nyiˇ paw haw muiˬ k’aw˰, la˰ k’oeˇ paw-aˬ,
tsawˇ haˬ-euˬ shaˬ yoeˬ shaˬ la˰ hawˇ-eu yaw jaw˰ yawˬ jeˬ na
28 lu˰ tiˬ byah ahˇ-eu meh. K’oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, naw ma˰ k’aw˰
aˬ cawˬ ya mawˇ ni, aˬ cawˬ-euˬ mehˬ shi yaw tsaˬ yaw dawˇ
tsawˇ haˬ-ahˇ duˇ-eu meh. Ehˇ k’aw˰, nui ma la˰ k’oeˇ-aˬ, jaˬ
myaw˰ myaw˰-eu jeˬ hawˇ-eu yaw haiˬ jeˬ tiˬ byah ahˇ-eu meh.
29 Zahˇ mehˬ-eu deuˬ hawˇ-eu Paˬliˬsehˇ deuˬ-oˇ, naw ma˰ jaˬ
myaw˰ zawˇ myaw˰ nga. Naw ma˰ Miˬ yehˇ-euˬ g’aˇ duˬ ngehˬ
dah-eu deuˬ-euˬ lmˬ bymˇ-ahˇ la^ sa^-awˇ, yaw tsaˬ yaw dawˇ
tsawˇ haˬ deuˬ-euˬ lmˬ bymˇ-ahˇ gawˇ taˬ-euˬ deuˬ-ahˇ haw
muiˬ laˇ ni la^ sa^-eu miˇ neh, naw ma˰ ya noeˬ shaˬ dui dui
30 meh. Naw ma˰ ehˇ-eu, Aˬ dui ma˰-aˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ-euˬ ziˇ-ahˇ
ya jawˇ-euˬ law nmˇ-aˬ, aˬ yaw˰ ma˰ nehˬ-ehˇ Miˬ yehˇ-euˬ
g’aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ-ahˇ maˬ diˬ seh˰ lehˇ ehˇ-eu meh.

31 Naw ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ-eu-aˬ, Nga ma˰-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ
g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ-ahˇ diˬ seh˰-euˬ deuˬ-euˬ oeˬ paˬ
32 oeˬ ma ma lehˇ, saˇ kiˇ kamˬ lu˰ meh. Naw ma˰ naw ma˰-euˬ
aˬ poeˬ aˬ piˬ neh aˇ dahˬ beh taˬ-euˬ deuˬ-ahˇ mˇ jiˇ-awˬ.
33 Aˇ lawˇ yaw haiˬ-euˬ zaˬ deuˬ-oˇ, yaˇ k'aˬ daˇ ngeh nah shiˬ
34 buiˇ lah ma-ahˇ naw ma˰ aˬ joˆ-ehˇ ya buˬ-iˇ-eu. K'oeˇ miˇ
neh, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ, zaˬ siˬ tsawˇ
gahˇ ahˇ-eu deuˬ hawˇ-eu, zahˇ mehˬ-eu deuˬ-ahˇ ngaˇ naw
ma˰ jawˇ gaˇ bi oe ma. Naw ma˰ tiˬ paˆ na deuˬ-ahˇ diˬ seh˰-
awˇ la˰ ya˰ k'oeˇ taˆ ta˰ seh˰ teh˰-a. Tiˬ paˆ na deuˬ-ahˇ uˬ
duˬ tahˬ nymˇ la˰ k'oeˇ diˬ-awˇ, tiˬ meuˬ saˇ-i tiˬ meuˬ-ahˇ
naw ma˰ iˇ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ k'ehˬ nehˬ k'aˆ nehˬ teh˰-a.
35 K'oeˇ miˇ neh, yaw tsaˬ yaw dawˇ Aˬbeˬlaˆ-euˬ shiˬ-ahˇ neh,
uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma hawˇ-eu lawˇ duˬ yaw kaˬ-ahˇ naw
ma˰ neh diˬ seh˰-euˬ, Baˬlaˬgiˇ-euˬ aˬ li Zaˬkaˬliˇ-euˬ shiˬ-ahˇ
keuˆ ni, miˇ tsaˬ k'oeˇ taˆ k'aˇ k'aˇ-iˇ-euˬ yaw tsaˬ yaw dawˇ
tsawˇ haˬ-euˬ shiˬ dawˬ tawˆ lu˰ naw ma˰-euˬ k'oeˇ taˆ keuˆ
36 le teh˰-a. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ.
K'oeˇ deuˬ-euˬ do dawˬ tawˆ lu˰ heu ziˇ-euˬ k'oeˇ taˆ keuˆ
le teh˰-a.

**Yeˬsuˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-euˬ g'aˇ duˬ noeˬ shaˬ dui dui-eu**

37 Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-oˇ, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-oˇ, Miˬ yehˇ-euˬ
g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ-ahˇ nawˇ aˬ myah lu˰ seh˰-awˇ,
nawˇ jawˇ gaˇ bi oe-euˬ deuˬ-ahˇ nawˇ aˬ myah lu˰ k'aˬ lo neh
biˬ seh˰-eu meh. Ya ciˆ ya ma aˬ yaw˰-euˬ ya zaˬ-ahˇ dahˇ
k'awˆ k'awˆ g'oeˬ-eu lo˰-ehˇ, ngaˇ nawˬ-euˬ zaˬ-ahˇ aˇ myaˆ
poˆ k'awˆ g'oeˬ maw˰ k'aw˰, naw ma˰ maˬ bi k'awˆ g'oeˬ la˰-a.
38 Miˬ yehˇ naw ma˰-euˬ jawˇ duˬ-ahˇ byehˇ dzeh-euˬ meh de.
39 Ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ tsawˇ
myahˇ uˬ moˆ oe-eu g'aˬ guiˬ lahˬ huiˬ lu˰-uˇ lehˇ naw ma˰
maˬ ehˇ-eu k'oeˇ keuˆ ni, naw ma˰ ngaˬ-ahˇ maˬ ya mawˇ-aˇ
lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma cawˆ-iˇ teh˰-a**

24 Yeˬsuˇ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ neh doˆ-iˇ lu˰ ngeh,
aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ laˇ-awˇ, aˬ yaw˰-ahˇ uˬ duˬ tahˬ
2 nymˇ nymˇ ma-ahˇ ta˰-eu nymˇ deuˬ toeˬ mehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ
aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Naw ma˰ nymˇ heu deuˬ dawˬ
tawˆ lu˰-ahˇ mawˇ lu˰ ngaˇ la. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ

ehˇ nehˬ nyaˇ. Nymˇ heu deuˬ-euˬ k'aˬ lo tiˬ siˬ k'oeˇ ta^ tiˬ
siˬ maˬ ja^ nya ngeh keu^ ni, aˬ cawˬ la^ pya^ la^ sha^ jiˇ laˇ
teh˰-a.

**Aˇ saˬ saˬ-eu dawˬ peh peh laˇ ngeh-euˬ gaˇ kaw^**

3 Yeˬsuˇ Saˬloˬ gawˬ jawˬ-ahˇ nuiˇ lu˰ ngeh, zaˬ lahˇ deuˬ
teh˰-ehˇ aˬ yaw˰ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ, K'oeˇ deuˬ aˇ myah pyeu˰
laˇ ta. Nawˇ za˰ ka le-eu hawˇ-eu miˇ tsaˬ heu aˇ saˬ saˬ ngeh
pyeu˰ laˇ-eu deuˬ-ahˇ nga ma˰ aˬ jo^-ehˇ ya siˬ ta. Ja nehˬ la˰
4 sheˇ lehˇ shaˇ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu,
Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ naw ma˰-ahˇ maˬ ya sheuˬ bahˬ g'eh ni
5 yahˇ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni
ngaˬ-euˬ tsawˇ myahˇ pi pi-ehˇ, Ngaˇ-aˬ, Ka-li ma lehˇ ehˇ
ehˇ-ehˇ, tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni-ahˇ sheuˬ bahˬ g'eh teh˰-a.
6 Guiˇ deu^ lu˰ gaˇ maˬ ehˇ, guiˇ deu^-eu lehˇ g'eh lu˰ gaˇ maˬ
ehˇ, naw ma˰ ya gaˬ teh˰-a. Ehˇ k'aw˰, taˬ gu^ de. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, heu deuˬ ya pyeu˰ laˇ teh˰-a. Ehˇ k'aw˰, aˇ saˬ saˬ-
7 eu aˇ yamˬ maˬ keu^ le-a siˬ. Tsawˇ jeuˬ tiˬ jeuˬ hawˇ-eu tiˬ
jeuˬ, miˇ k'ahˬ tiˬ k'ahˬ hawˇ-eu tiˬ k'ahˬ deu^ ceh ceh teh˰-a.
Meh˰-eu shu˰-eu hawˇ-eu miˇ lu^ lu^-eu deuˬ tiˬ gaˇ saˇ-i tiˬ
8 gaˇ pyeu˰ laˇ teh˰-a. Heu deuˬ dawˬ taw^ lu˰-aˬ, shaˬ dui
zahˬ dui dui-eu aˇ dahˬ beh-eu teh˰-a siˬ.
9 K'oeˇ ngeh, k'ehˬ-eu k'a^-eu hawˇ-eu diˬ seh˰-eu gaˇ ya daˬ
ni, aˬ cawˬ naw ma˰-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ
teh˰-a. Naw ma˰ ngaˬ-ahˇ g'oe-eu baˬ da neh, tsawˇ jeuˬ tsawˇ
10 ca dawˬ taw^ lu˰ naw ma˰-ahˇ muiˇ teh˰-a. K'oeˇ ngeh, tsawˇ
haˬ g'awˬ mya g'aˬ ngaˬ-ahˇ byehˇ dzeh teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰
tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ a nehˬ-awˇ, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ muiˇ teh˰-a.
11 Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu ma lehˇ ehˇ-eu k'aw˰, aˬ
diˇ maˬ ngeuˇ-eu g'awˬ mya g'aˬ do^ le-awˇ, tsawˇ haˬ g'awˬ
12 mya g'aˬ-ahˇ sheuˬ bahˬ g'eh teh˰-a. Yaw haiˬ jeˬ myaˬ laˇ-eu
miˇ neh, tsawˇ haˬ myaˬ ni g'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ piˬ-iˇ byo^-iˇ
13 teh˰-a. Aˇ saˬ saˬ ngeh keu^ ni zi˰-eu tsawˇ haˬ, ka k'o˰-eu
14 jeˬ za teh˰-a. Tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca dawˬ taw^ lu˰-euˬ g'aˇ duˬ
saˇ kiˇ pyeu˰ ni, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ-ahˇ ta˰-eu laˬ k'aˬ cehˇ-
eu guiˬ lahˬ dawˬ heu, miˇ tsaˬ doe ni mehˬ nehˬ-iˇ teh˰-a.
K'oeˇ naˇ, aˇ saˬ saˬ-eu aˇ yamˬ keu^ le teh˰-a.
15 K'oeˇ miˇ neh, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu Daˬyeˬlaˇ
neh ehˇ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ, La^ luˬ la^ seˇ-eu yaw jaw˰ jeˬ, yaw
muiˬ yaw shawˇ jawˇ duˬ-ahˇ yaw˰ lu˰ gaˇ naw ma˰ ya mawˇ

16 ngeh, (sahˬ bo‸ heu-ahˇ gui-eu tsawˇ haˬ siˬ lu‸-uˇ) Yuˇda^
miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ, dahˇ ta^ ceh^ da^ leˇ-awˬ.
17 Nymˇ mˬ-ahˇ da^-eu tsawˇ haˬ, za‸ ka le ngeh myawˬ laˬ-iˇ-eu
18 lehˇ iˇ kahˇ taˬ uˇ-iˇ. Yaˇ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ k'aw‸, yawˬ
19 ha-euˬ mehˬ tsoeˬ taˬ laˬ leˇ. K'oeˇ ngeh nah, aˬ nyiˇ pi lu‸-eu
deuˬ hawˇ-eu aˬ coeˇ dawˇ zaˬ-euˬ aˬ ma deuˬ ya noeˬ shaˬ
20 dui dui teh‸-a. Naw ma‸ ya ceh^-eu aˇ yamˬ k'oeˇ yamˬ, tsahˬ
ga^ yamˬ maˬ ehˇ, jawˇ nah maˬ ehˇ, maˬ ya tsaˬ ni, guiˬ lahˬ
21 shaˇ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, miˇ tsaˬ beh ngeh nah-ahˇ
neh iˬ nah keu^ ni maˬ pyeu‸ laˇ haw-euˬ uˬ ta‸, aˬ kaˇ k'aw‸
maˬ pyeu‸ laˇ-eu shaˬ dui zahˬ dui dui-eu jeˬ keu^ le teh‸-a.
22 Miˬ yehˇ aˇ yamˬ k'oeˇ-ahˇ maˬ la^ nymˇ la‸ naˇ, tsawˇ haˬ tiˬ
g'aˬ-iˬ maˬ buˬ-iˇ nya-a. Tseˇ do^ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ
duˬ, Miˬ yehˇ aˇ yamˬ k'oeˇ-ahˇ la^ nymˇ teh‸-a.
23 K'oeˇ ngeh, Haw laˇ-awˬ, Ka-li heu gaˇ jawˇ ngaˇ. K'oeˇ
gaˇ jawˇ meh lehˇ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na naw ma‸-ahˇ ehˇ laˇ
24 k'aw‸ taˬ jah. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ diˇ Ka-li maˬ ngeuˇ-
eu deuˬ do^ le teh‸-a. Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu ma
lehˇ ehˇ-eu k'aw‸, aˬ diˇ maˬ ngeuˇ-eu deuˬ k'aw‸ do^ le
teh‸-a. G'eh nya naˇ, tseˇ do^ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ k'aw‸
sheuˬ bahˬ g'eh ni, aˬ yaw‸ ma‸ k'a^ jeˬ-ehˇ g'eh-eu yaw huiˬ
deuˬ hawˇ-eu, bi siˬ bi mawˇ-eu yaw huiˬ deuˬ jahˇ mehˬ
25 teh‸-a. Maˬ pyeu‸ laˇ mi na^-ehˇ, ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ
26 taˬ-eu ma de. Haw-iˇ-awˬ, Ka-li bawˇ tsahˬ-ahˇ jawˇ meh
lehˇ aˬ yaw‸ ma‸ ehˇ-eu k'aw‸, taˬ haw-iˇ. Aˬ yaw‸ naˬ suˬ
27 la‸ k'oeˇ jawˇ meh lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ ehˇ-eu k'aw‸ taˬ jah. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, nahˇ ma do^ k'ehˬ paw mˬ myaw‸ myaw‸-
eu nahˇ ma ga k'ehˬ paw bya keu^-iˇ-eu lo‸-ehˇ, tsawˇ haˬ-euˬ
28 Zaˬ maˇ za‸ ka le teh‸-a. Shiˇ taˬ-euˬ g'awˇ mawˇ k'aˇ ja^
gaˇ, jeˬ shiˇ k'aˬ dzeˇ ga uiˬ laˇ teh‸-a.

**Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ za‸ ka le-eu gaˇ kaw^**

29 Shaˬ dui zahˬ dui dui-eu aˇ yamˬ k'oeˇ dzeuˇ naˇ, tiˬ po^
teh‸-ehˇ nahˇ ma zahˇ tsui ni pyeu‸-iˇ-awˇ, ba la k'aw‸ yaw
sheh‸ maˬ bya. Aˬ guiˇ deuˬ mˬ-ahˇ neh ga ka le-awˇ, mˬ k'oeˇ
ta^-euˬ baoˬ deuˬ k'aw‸, nyeh nyeh-ehˇ pyeu‸ laˇ teh‸-a.
30 K'oeˇ ngeh, tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-euˬ bi siˬ bi mawˇ-eu jeˬ
mˬ-ahˇ ya mawˇ teh‸-a. Miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ
ca dawˬ taw^ lu‸ tsawˇ ngoeˇ ngoeˇ teh‸-a. Tsawˇ haˬ-euˬ
Zaˬ maˇ-aˬ, huiˬ dui dui-eu yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ hawˇ-eu baoˬ

la‸ k'oeˇ, mˬ-ahˇ neh mˬ dmˇ dziˬ-awˇ za‸ ka le gaˇ aˬ yaw‸
31 ma‸ ya mawˇ teh‸-a. K'oeˇ ngeh, daˇ heh yaw k'a^-ehˇ baw-
awˇ, aˬ yaw‸ aˬ yaw‸-euˬ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ-ahˇ k'ehˇ g'eh
teh‸-a. Miˬ yehˇ neh tseˇ do^ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ, aˬ yaw‸
ma‸ miˇ ma oeˬ coeˇ oeˬ bawˬ-ahˇ kuˇ uiˬ teh‸-a.
32 Siˬ guˬ maˇ sheuˇ aˇ bawˇ-ahˇ haw-awˇ, gaˇ kaw^ heu-ahˇ
noeˬ taˬ-awˬ. Aˇ bawˇ k'oeˇ la‸ mya^ mya^ laˇ-awˇ, baw nmˬ
nmˬ laˇ naˇ, jawˇ la yamˬ do^ le shaw-iˬ ngaˇ lehˇ, naw ma‸
33 siˬ nya meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, naw ma‸ k'oeˇ deuˬ dawˬ
taw^ lu‸ pyeu‸ laˇ lu‸ gaˇ ya mawˇ ngeh, aˬ yaw‸ laˇ g'o^-ahˇ
34 oe keu^-euˬ ngaˇ lehˇ siˬ-awˬ. Ngaˇ naw ma‸-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ
ehˇ nehˬ nyaˇ. Heu ziˇ maˬ jiˇ mi na^-ehˇ, k'oeˇ deuˬ
35 dawˬ taw^ lu‸ pyeu‸ laˇ teh‸-a. Mˬ hawˇ-eu miˇ byo^-iˇ
teh‸-a. Ehˇ k'aw‸, ngaˬ-euˬ dawˬ-aˬ maˬ byo^-iˇ de.
36 Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ aˇ nah aˇ yamˬ k'oeˇ maˬ siˬ nya.
Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ k'aw‸, Zaˬ maˇ k'aw‸ maˬ siˬ nya. Aˬ da
37 Miˬ yehˇ teh‸-ehˇ siˬ nya meh. Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ za‸
38 ka le-eu-aˬ, Noˇa‸-euˬ ziˇ-ahˇ duˇ teh‸-a. Noˇa‸ lawˬ lawˬ
ma la‸ k'oeˇ uˇ leˇ ngeh nah keu^ ni, iˇ cu‸ maˬ dahˬ byah
laˇ-euˬ yaw kaˬ, aˬ yaw‸ ma‸ dzaˬ lu‸ dawˇ lu‸-eu uˬ ta‸, sheuˬ
39 dahˬ dzaˬ lu‸ meh. Iˇ cu‸ dahˬ byah laˇ-awˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ
nui‸ seh‸ ngeh keu^ ni, aˬ yaw‸ ma‸ maˬ siˬ-a. Tsawˇ haˬ-euˬ
40 Zaˬ maˇ za‸ ka le ngeh k'aw‸, k'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ teh‸-a. Aˇ
yamˬ k'oeˇ la‸ k'oeˇ, tsawˇ haˬ nyiˬ g'aˬ yaˇ-ahˇ jawˇ lu‸ ngeh,
tiˬ g'aˬ-ahˇ sheuˬ g'eh-awˇ, tiˬ g'aˬ-ahˇ bi jawˇ ya‸ teh‸-a.
41 Zaˬ miˬ zaˬ nyiˬ g'aˬ cehˇ tahˬ tahˬ lu‸ ngeh, tiˬ g'aˬ-ahˇ sheuˬ
g'eh-awˇ, tiˬ g'aˬ-ahˇ bi jawˇ ya‸ teh‸-a.
42 Nawˬ-euˬ Sahˬ paˬ aˬ geu ngeh nah oe keu^-eu nga lehˇ,
43 naw ma‸ maˬ siˬ nya-eu miˇ neh, yehˬ cehˬ cehˬ-awˬ. Nymˇ
sahˇ g'aˬ, smˇ k'oeˬ k'oeˬ le-eu aˇ yamˬ-ahˇ ya siˬ law nmˇ-aˬ,
aˬ yaw‸-euˬ nymˇ-ahˇ smˇ k'oeˬ maˬ ya uˇ laˇ ni lo‸ teh‸-a
44 lehˇ, naw ma‸ siˬ nya meh. Naw ma‸ yaw muiˬ-ehˇ lehˬ hmˬ
taˬ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma‸ maˬ noeˬ maˬ duˇ-
ehˇ jawˇ ngeh, tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ za‸ ka le teh‸-a.

**Maˬ lehˬ hmˬ taˬ-euˬ zaˬ k'a^**

45 Ngaˬ-euˬ miˬ sawˇ zaˬ-ahˇ haw-awˇ, aˇ yamˬ tsaˬ ni dzaˬ
dzaˬ dawˇ dawˇ biˇ nehˬ de lehˇ, nymˇ sahˇ g'aˬ neh k'ehˇ
taˬ-euˬ zaˬ k'a^ aˬ geu g'aˬ-a. Saˇ jaˇ zi‸-awˇ zaˬ siˬ tsawˇ
46 gahˇ ahˇ-eu zaˬ k'a^ g'aˬ meh. Nymˇ sahˇ g'aˬ g'o‸ le ngeh,

neh maˬ sehˬ-euˬ gaˇ nawˇ yehˬ-awˇ, nawˬ neh cehˇ baw maˬ
25 baw-euˬ gaˇ nawˇ taw^ pi-eu meh lehˇ ngaˇ siˬ nya ma. Ngaˇ
gu^-eu miˇ neh, nawˬ-euˬ pyuˇ duˬ pahˬ taˬ-euˬ ma. Hehˬ,
nawˬ-euˬ myawˬ nawˬ-ahˇ bi˰ k'o˰ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
26 Yaw sahˇ g'aˬ ehˇ-euˬ, Zawˇ haiˬ zawˇ doeˇ-eu zaˬ k'a^-oˇ.
ngaˬ neh maˬ sehˬ-euˬ gaˇ ngaˇ yehˬ-awˇ, ngaˬ neh cehˇ baw
maˬ baw-euˬ gaˇ ngaˇ taw^ pi-eu meh lehˇ nawˇ siˬ nya-eu jeˬ
27 maˇ-iˬ, ngaˬ-euˬ pyuˇ teu yuˇ-awˇ, pyuˇ paˇ nehˬ-eu tsawˇ
haˬ-ahˇ paˇ nehˬ-eu tsaˬ meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ paˇ nehˬ-euˬ law
nmˇ-aˬ, ngaˇ g'o˰ laˇ ngeh, ngaˬ-euˬ pyuˇ teu hawˇ-eu jiˇ jeuˬ
28 k'aw˰ ngaˇ za teh˰-a. Aˬ yaw˰ ahˇ-eu pyuˇ k'oeˇ tiˬ heˇ-ahˇ
29 yuˇ k'o˰-awˇ, pyuˇ tiˬ muiˇ ja^-eu g'aˬ-ahˇ bi˰-awˬ. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, ja^-eu tsawˇ haˬ-ahˇ bi˰ lahˬ nehˬ-awˇ, aˬ
yaw˰ ma˰ g'awˬ mya ni ja^ laˇ teh˰-a. Maˬ ja^-eu tsawˇ haˬ-ahˇ,
30 aˬ yaw˰ ma˰ k'aˇ ja^-eu deuˬ-ahˇ yuˇ do^ jiˇ teh˰-a. Gaˇ dahˇ
maˬ tsoeˬ-eu zaˬ k'a^ teu g'aˬ-ahˇ la˰ nyiˇ paw zahˇ tsui ni g'eh
gaˇ g'eu dzeh-awˬ. K'oeˇ gaˇ k'aˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ, noeˬ shaˬ
dui dui-eu la˰ k'oeˇ ngoeˇ-awˇ seuˬ teu˰ teh˰-a.

**Tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca dawˬ taw^ lu˰-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ nehˬ-eu**

31 Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ, aˬ yaw˰-euˬ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ
dm-awˇ za˰ ka le teh˰-a. Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ dawˬ taw^ lu˰ k'aw˰
aˬ yaw˰ nehˬ-ehˇ za˰ ka le teh˰-a. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰-
euˬ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ ja^-eu nuiˇ mahˬ mahˬ ma-ahˇ nuiˇ
32 teh˰-a. K'oeˇ naˇ, tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca dawˬ taw^ lu˰ Yeˬsuˇ-euˬ
mehˬ shi Miˬ yehˇ bi uiˬ laˇ teh˰-a. Yawˇ bo-eu g'aˬ, yawˇ
hawˇ-eu ci˰ myeh˰-ahˇ biˇ pa^-eu lo˰-ehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-
33 ahˇ biˇ pa^ teh˰-a. Yawˇ deuˬ-ahˇ aˬ yaw˰-euˬ aˇ maˇ paw
bi jawˇ-awˇ, ci˰ myeh˰ deuˬ-ahˇ-aˬ, aˇ caˇ paw bi jawˇ teh˰-a.
34 K'oeˇ naˇ, aˇ maˇ paw jawˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ Sahˬ paˬ
kuˇ hawˇ kamˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ nehˬ teh˰-a. Ngaˬ Da-euˬ guiˬ
lahˬ yaw dzahˇ za-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ, laˇ-awˬ. Miˇ tsaˬ beh
ngeh neh naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ la^ sa^ taˬ-euˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ
35 jawˇ laˇ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˇ hawˬ meh˰ ngeh,
naw ma˰ ngaˬ-ahˇ hawˬ bi dzaˬ la˰-euˬ meh. Ngaˇ iˇ cu˰ meh˰
ngeh, naw ma˰ ngaˬ-ahˇ iˇ cu˰ bi dawˇ la˰-euˬ meh. Ngaˇ daˬ
36 yah pyeu˰ ngeh, naw ma˰ ngaˬ-ahˇ ha la˰-euˬ meh. Ngaˇ mehˬ
tsoeˬ maˬ ja^ ngeh, naw ma˰ ngaˬ-ahˇ mehˬ tsoeˬ bi dm
la˰-euˬ meh. Ngaˇ naˇ ngeh, naw ma˰ ngaˬ-ahˇ bo sa^ la˰-euˬ
meh. Ngaˇ tawˬ-ahˇ uˇ ngeh, naw ma˰ ngaˬ-ahˇ haw le-euˬ meh

37 lehˇ, ehˇ nehˬ teh˰-a. K'oeˇ ngeh, yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ
k'oeˇ deuˬ heu lo˰-ehˇ ehˇ k'o˰ nehˬ teh˰-a. Sahˬ paˬ-oˇ, nawˇ
hawˬ meh˰ ngeh nga ma˰ ya mawˇ-awˇ hawˬ bi dzaˬ-euˬ, aˇ
myah-a. Nawˇ iˇ cu˰ meh˰ ngeh nga ma˰ ya mawˇ-awˇ iˇ cu˰
38 bi dawˇ-euˬ, aˇ myah-a. Nawˇ daˬ yah pyeu˰ ngeh nga ma˰
ya mawˇ-awˇ ha-euˬ, aˇ myah-a. Nawˇ mehˬ tsoeˬ maˬ jaˆ
ngeh nga ma˰ ya mawˇ-awˇ mehˬ tsoeˬ bi dm-euˬ, aˇ myah-a.
39 Nawˇ naˇ ngeh maˬ ehˇ, tawˬ-ahˇ uˇ ngeh maˬ ehˇ, nga ma˰
ya mawˇ-awˇ nawˬ-ahˇ haw le-euˬ, aˇ myah-a lehˇ, ehˇ k'o˰
40 nehˬ teh˰-a. K'oeˇ ngeh, Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ heu lo˰-ehˇ
ehˇ k'o˰ nehˬ teh˰-a. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ
nyaˇ. Naw ma˰ ngaˬ-euˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ heu deuˬ-euˬ la˰ k'oeˇ,
yaw nyiˇ tiˬ g'aˬ-ahˇ jahˇ nehˬ-euˬ miˇ neh, ngaˬ-ahˇ jahˇ nehˬ
la˰-euˬ meh lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ k'o˰ nehˬ teh˰-a.
41 K'oeˇ naˇ, aˇ caˇ paw jawˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ aˬ yaw˰ heu
lo˰-ehˇ ehˇ nehˬ teh˰-a. Yaˬ k'ehˇ yaˬ gaˇ ya daˬ-eu tsawˇ haˬ
deuˬ-oˇ, ngaˬ-ahˇ g'awˬ tsehˆ tsehˆ-awˇ, neh˰ sahˬ paˬ-euˬ g'aˇ,
duˬ hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ g'aˬ k'ehˇ deuˬ-euˬ g'aˇ duˬ laˆ saˆ
taˬ-euˬ, mˬ maˬ maˬ byaˆ zaˇ ziˇ do˰ lu˰-eu miˬ dzaˬ la˰ k'oeˇ
42 uˇ-iˇ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˇ hawˬ meh˰ ngeh, naw
ma˰ ngaˬ-ahˇ hawˬ maˬ bi dzaˬ la˰-aˬ. Ngaˇ iˇ cu˰ meh˰ ngeh,
43 naw ma˰ ngaˬ-ahˇ iˇ cu˰ maˬ bi dawˇ la˰-aˬ. Ngaˇ daˬ yah
pyeu˰ ngeh, naw ma˰ ngaˬ-ahˇ maˬ ha la˰-aˬ. Ngaˇ mehˬ tsoeˬ
maˬ jaˆ ngeh, naw ma˰ ngaˬ-ahˇ mehˬ tsoeˬ maˬ bi dm la˰-aˬ.
Ngaˇ naˇ ngeh maˬ ehˇ, tawˬ-ahˇ uˇ ngeh maˬ ehˇ, naw ma˰
44 ngaˬ-ahˇ maˬ haw le-aˬ lehˇ, ehˇ nehˬ teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰
heu lo˰-ehˇ ehˇ k'o˰ nehˬ teh˰-a. Sahˬ paˬ-oˇ, nawˇ hawˬ meh˰-
eu, iˇ cu˰ meh˰-eu, daˬ yah pyeu˰-eu, mehˬ tsoeˬ maˬ jaˆ-eu,
naˇ-eu, tawˬ-ahˇ uˇ-eu gaˇ nga ma˰ ya mawˇ-awˇ nawˬ-ahˇ
maˬ caw ba-euˬ, aˇ myah-a lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ naˇ haˬ teh˰-a.
45 K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰ heu lo˰-ehˇ ehˇ k'o˰ nehˬ teh˰-a. Ngaˇ
naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Tsawˇ haˬ heu deuˬ-
euˬ la˰ k'oeˇ yaw nyiˇ tiˬ g'aˬ-ahˇ naw ma˰ maˬ jahˇ nehˬ-euˬ
miˇ neh, naw ma˰ ngaˬ-ahˇ maˬ jahˇ nehˬ-euˬ meh lehˇ, aˬ
46 yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ k'o˰ nehˬ teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, mˬ maˬ
maˬ byaˆ zaˇ ziˇ k'ehˬ-eu k'aˆ-eu la˰ k'oeˇ ya uˇ-iˇ teh˰-a. Ehˇ
k'aw˰, yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ mˬ maˬ maˬ byaˆ zaˇ ziˇ
deh˰-eu gaˇ ya uˇ leˇ teh˰-a lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

k'aw‸ mehˬ nehˬ-eu miˇ neh, aˬ cawˬ aˬ yaw‸-ahˇ noeˬ keu^
teh‸-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ-ahˇ naw ma‸-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ ma

14 K'oeˇ ngeh, zaˬ lahˇ tseˇ nyi‸ g'aˬ-euˬ la‸ k'oeˇ ahˇ-eu,
Yuˇda^ Iˇsaˬgaˬliˬoˬ lehˇ myahˇ-euˬ g'aˬ, piˇ ma deuˬ jawˇ
15 gaˇ le-awˇ, Ngaˇ Yeˬsuˇ-ahˇ naw ma‸-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ a
nehˬ naˇ, ngaˬ-ahˇ pyuˇ aˇ mya^ ni bi‸ nmˇ lehˇ, naˇ haˬ-eu
16 meh. Aˬ yaw‸ ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ pyuˇ smˬ tseˇ bya^ bi‸-euˬ
meh. K'oeˇ ngeh-ahˇ neh, Yeˬsuˇ-ahˇ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ aˬ la‸
la‸ k'oeˇ a nehˬ-eu, aˇ myah yeh‸ laˇ nga lehˇ, Yuˇda^ po^ lu‸
meh.

### Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ nehˬ-ehˇ Baˬsaˬkaˬ bawˬ-iˬ dzaˬ-euˬ

17 Kaˬ muˇ-ahˇ dehˬ tseˬ maˬ daw^-eu bawˬ-iˬ g'eh-eu yaw beh
ngeh nah, zaˬ lahˇ deuˬ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ, Baˬsaˬkaˬ
bawˬ-iˬ dzaˬ nya ni, nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ aˬ geu tsahˇ bi la^ sa^
18 taˬ-iˇ maw‸-eu nya lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Aˬ yaw‸ ehˇ nehˬ-eu,
Meuˬ-ahˇ jawˇ-eu k'oeˇ g'aˬ-euˬ nymˇ-ahˇ iˇ-awˇ heu lo‸-ehˇ
ehˇ nehˬ-awˬ. Saˬ laˬ nyaˇ-eu, Ngaˬ-euˬ aˇ yamˬ peh laˇ-euˬ
meh. Nawˬ-euˬ nymˇ-ahˇ ngaˇ ngaˬ-euˬ zaˬ lahˇ nehˬ-ehˇ Baˬ-
saˬkaˬ bawˬ-iˬ dzaˬ te jeˇ lehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-iˬ de lehˇ,
19 ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ k'ehˇ-eu lo‸-ehˇ zaˬ lahˇ deuˬ
Baˬsaˬkaˬ bawˬ-iˬ dzaˬ-eu g'aˇ duˬ la^ sa^-iˇ-euˬ meh.
20 Uˬ ci‸ zahˇ le ngeh, Yeˬsuˇ zaˬ lahˇ tseˇ nyi‸ g'aˬ nehˬ-ehˇ
21 hawˬ jawˬ jawˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ ci‸ hawˬ dzaˬ lu‸ ngeh,
Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ naw ma‸-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ.
Naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ tiˬ g'aˬ ngaˬ-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ aˬ la‸ la‸
22 k'oeˇ a nehˬ teh‸-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ noeˬ
shaˬ dui dui-awˇ, Sahˬ paˬ-oˇ, ngaˇ loˇ lehˇ, tiˬ g'aˬ saˇ-i tiˬ
23 g'aˬ aˬ yaw‸-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Aˬ yaw‸ ehˇ nehˬ-eu, Ngaˬ
nehˬ-ehˇ tiˬ k'mˬ-ahˇ teh‸-ehˇ dzaˬ-eu g'aˬ, ngaˬ-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ
24 aˬ la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ teh‸-a. Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-aˬ, aˬ
yaw‸-euˬ gaˇ kaw^ bo‸ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ ya g'o‸ leˇ meh. Ehˇ
k'aw‸, tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ
a nehˬ-eu g'aˬ ya noeˬ shaˬ dui dui teh‸-a. Tsawˇ haˬ k'oeˇ
g'aˬ maˬ deh‸ le-euˬ law nmˇ-aˬ, aˬ yaw‸-euˬ g'aˇ duˬ muiˬ
25 dzehˬ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ
aˬ la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ-eu Yuˇda^ k'oeˇ g'aˬ, Sahˬ paˬ-oˇ, ngaˇ

loˇ lehˇ naˇ haˬ ngeh, Ngeuˇ meh. Nawˇ ehˇ-eu lo˰-ehˇ meh
lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh.
26 Aˬ yaw˰ ma˰ ci˰ hawˬ dzaˬ lu˰ ngeh, Yeˬsuˇ kaˬ muˇ yuˇ-awˇ,
Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ ja ceuˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, kaˬ
muˇ k'oeˇ ngawˬ pyehˬ-awˇ, Heu-aˬ, ngaˬ-euˬ g'awˇ mawˇ ma.
Yuˇ dzaˬ-awˬ lehˇ ehˇ-awˇ, zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ ciˬ nehˬ-euˬ meh.
27 Aˬ ga˰ dzaˇ uiˇ dahˬ-eu k'mˬ maˬ ciˬ-awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ
lahˬ-ahˇ paˇ ja ceuˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰-
28 ahˇ ciˬ nehˬ-awˇ ehˇ-eu, Naw ma˰ yawˬ g'aˬ na lu˰ dawˇ-awˬ.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, heu-aˬ dawˬ ma saˇ jaˇ-ahˇ ta˰-eu
ngaˬ-euˬ shiˬ ma. Tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni-euˬ iˬ baˇ pyehˬ nehˬ
29 nya ni, ngaˬ-euˬ shiˬ bi yoeˇ le ma. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ
nehˬ nyaˇ. Ngaˬ Da u^ lahˇ-eu la˰ k'oeˇ naw ma˰ nehˬ-ehˇ
tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ aˬ ga˰ dzaˇ uiˇ yaw shui˰ ngaˇ ya dawˇ ngeh
nah keu^ ni, ngaˇ aˬ ga˰ dzaˇ uiˇ maˬ paˇ dawˇ ma lehˇ, ehˇ
nehˬ-euˬ meh.

**Beˬtu^lu^ nawˇ, ngaˬ-ahˇ maˬ siˬ lehˇ pyehˇ teh˰-a**

30 Aˬ yaw˰ ma˰ ja ceuˬ-eu dawˬ caˇ g'aˬ naˇ do^-iˇ-awˇ, Saˬloˬ
31 gawˬ jawˬ-ahˇ da^ leˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh Yeˬsuˇ aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Nymˇ ci˰ naw ma˰ dawˬ taw^ lu˰ ngaˇ
baˬ da neh nui ma caw^ teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Yawˇ
bo-eu g'aˬ-ahˇ ngaˇ diˬ seh˰-awˇ, yawˇ deuˬ bya^-iˇ teh˰-a lehˇ,
32 Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ bo˰ taˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, ngaˇ g'o˰ deh˰
laˇ g'aˬ naˇ, naw ma˰-euˬ mehˬ hu neh Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ
33 le ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Nawˇ baˬ da neh aˬ cawˬ dawˬ
taw^ lu˰ nui ma caw^ k'aw˰, ngaˇ tiˬ jawˇ-iˬ nui ma maˬ caw^
34 lehˇ, Beˬtu^lu^ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ
nawˬ-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Nymˇ ci˰ ya poeˇ maˬ
doeˇ laˇ mi na^-ehˇ, nawˇ ngaˬ-ahˇ maˬ siˬ lehˇ smˬ po^ keu^
35 ni pyehˇ teh˰-a lehˇ, Beˬtu^lu^-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Ngaˇ
nawˬ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ ya shiˇ k'aw˰, ngaˇ nawˬ-ahˇ
maˬ siˬ lehˇ maˬ pyehˇ lehˇ, Beˬtu^lu^ Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
meh. Zaˬ lahˇ dawˬ taw^ lu˰ k'aw˰, k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ-eu meh.

**Yeˬsuˇ Geˬseˬmaˬniˇ yaˇ kmˇ-ahˇ guiˬ lahˬ shaˇ-iˇ-euˬ**

36 K'oeˇ naˇ, Yeˬsuˇ hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ,
Geˬseˬmaˬniˇ lehˇ kuˇ-eu tsahˇ iˇ keu^-euˬ meh. Ngaˇ mehˬ
hu paw guiˬ lahˬ shaˇ-iˇ lu˰ ngeh, naw ma˰ heu gaˇ nuiˇ tawˬ
37 de lehˇ, Yeˬsuˇ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ

naˇ, aˬ yaw˰ Beˬtu^lu^ hawˇ-eu Zeˬbeˬdehˇ-euˬ aˬ li nyiˬ g'aˬ-
ahˇ sheuˬ g'eh-euˬ meh. K'oeˇ ngeh aˬ yaw˰ nui ma la˰ k'oeˇ
38 noeˬ shaˬ dui dui lu˰-eu uˬ ta˰, suˬ saˬ dui dui laˇ-awˇ, aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Ngaˇ noeˬ shaˬ-eu shiˇ shaw-iˬ miˇ-a.
Heu gaˇ ngaˬ nehˬ-ehˇ yaw beuˇ beuˇ-ehˇ jawˇ-awˬ lehˇ, ehˇ
39 nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ mehˬ hu ui cui^ iˇ ji^-awˇ,
miˇ tsaˬ-ahˇ mo˰ tsahˬ-ehˇ aw bya^-awˇ neh, Ngaˬ Da-oˇ, k'mˬ
maˬ heu ngaˬ-ahˇ bi buˬ-iˇ nya naˇ, bi buˬ-iˇ la˰. Ehˇ k'aw˰,
ngaˇ nui ma tsaˬ-eu lo˰-ehˇ taˬ bi pyeu˰. Nawˇ nui ma tsaˬ-eu
lo˰-ehˇ bi pyeu˰-awˬ lehˇ, guiˬ lahˬ shaˇ-eu meh.
40 Zaˬ lahˇ deuˬ jawˇ gaˇ g'o˰ laˇ ngeh, aˬ yaw˰ ma˰ yu˰ k'a^
lu˰ gaˇ ya mawˇ-awˇ, Beˬtu^lu^-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Naˬ liˬ tiˬ la˰
teh˰-ehˇ k'aw˰ naw ma˰ ngaˬ nehˬ-ehˇ yaw beuˇ beuˇ-ehˇ maˬ
41 jawˇ coeˇ nya loˇ. Naw ma˰ muˇ juˇ juˇ-eu mehˬ nah maˬ
ya caw teh g'eh ni, yaw beuˇ beuˇ-ehˇ jawˇ-awˇ, guiˬ lahˬ shaˇ-
awˬ. Naw ma˰ mˇ maw˰-eu nui ma ahˇ-eu k'aw˰, shiˬ shaˬ
42 jiˇ paw g'aˬ byeh^ byeh^-eu nga lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ
yaw˰ paˇ iˇ-awˇ, Ngaˬ Da-oˇ, k'mˬ maˬ heu ngaˇ maˬ dawˇ-ehˇ
maˬ g'eh nya naˇ, nawˇ nui ma tsaˬ-eu lo˰-ehˇ bi pyeu˰-awˬ
43 lehˇ, guiˬ lahˬ paˇ shaˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ paˇ g'o˰ laˇ ngeh,
aˬ yaw˰ ma˰ yu˰ yoeˇ dui dui-eu miˇ neh yu˰ k'a^ lu˰ gaˇ paˇ
44 ya mawˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ bi
yu˰ ya˰-awˇ paˇ iˇ-euˬ meh. Uˬ soe shaˇ-euˬ lo˰-ehˇ, smˬ po^
tiˬ po^ k'aw˰ guiˬ lahˬ shaˇ-eu meh.
45 K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ zaˬ lahˇ deuˬ jawˇ gaˇ paˇ g'o˰ laˇ-awˇ
ehˇ nehˬ-eu, Naw ma˰ yu˰ k'a^ yu˰ k'a^-ehˇ g'aˬ naˬ naˬ lu˰
te siˬ loˇ. Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-ahˇ tsawˇ haˬ yaw haiˬ
deuˬ-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ-eu aˇ yamˬ keu^ laˇ-euˬ
46 ngaˇ. Tuˇ-awˬ. Le kaˇ-euˇ. K'ehˬ, ngaˬ-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ aˬ
la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ-eu g'aˬ dawˬ peh oe keu^-euˬ ngaˇ lehˇ, ehˇ
nehˬ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ-ahˇ nyeh˰-euˬ gaˇ kaw^

47 K'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ nehˬ lu˰ ngeh, g'aˬ k'ehˇ tseˇ nyi˰ g'aˬ-euˬ
la˰ k'oeˇ ahˇ-eu Yuˇda^ lehˇ myahˇ-euˬ k'oeˇ g'aˬ oe-euˬ meh.
Mi cehˇ hawˇ-eu daˇ kawˬ ba˰ lu˰-eu tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰
ma k'aw˰ aˬ yaw˰-euˬ mehˬ nah caw teh lu˰ meh. Piˇ ma deuˬ
hawˇ-eu, Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ tsawˇ mawˬ tsawˇ k'a^ deuˬ
48 neh aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ k'ehˇ le˰-euˬ meh. Yeˬsuˇ-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ
aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ-eu lehˇ g'eh-eu k'oeˇ g'aˬ, Naw ma˰ aˬ

yaw˰-ahˇ ya si˯ ni, ngaˇ a˯ yaw˰-ahˇ meh˯ cuˇ cuˇ ma. A˯
yaw˰-ahˇ nyeh˰ de lehˇ, tsawˇ ha˯ k'oeˇ deu˯-ahˇ ehˇ neh˯ ta˯-
49 eu˯ meh. K'oeˇ naˇ, a˯ yaw˰ ti˯ po^ teh˰-ehˇ Ye˯suˇ jawˇ
gaˇ oe-awˇ, Sah˯ pa˯-oˇ, gui˯ lah˯ hui˯ lu˰-uˇ lehˇ ehˇ-awˇ
50 meh˯ cuˇ cuˇ-eu meh. Caw˯-oˇ, nawˇ noe˯ tseh^-awˇ jahˇ le-eu˯
lo˰-ehˇ jahˇ-aw˯ lehˇ, Ye˯suˇ a˯ yaw˰-ahˇ ehˇ neh˯-eu˯ meh.
K'oeˇ ngeh, a˯ yaw˰ ma˰ k'aw˰ oe-awˇ, Ye˯suˇ-ahˇ nyeh˰ teh˯
ta˯-eu˯ meh.
51 Ye˯suˇ neh˯-ehˇ jawˇ-eu tsawˇ ha˯ deu˯-eu˯ la˰ k'oeˇ ti˯
g'a˯, a˯ yaw˰-eu˯ mi cehˇ g'awˇ do^-eu˯ meh. K'oeˇ naˇ, piˇ
ma-eu˯ za˯ k'a^-ahˇ coeˇ g'eh-awˇ, na˯ pa˰ ti˯ pyaw˯ tseh^-iˇ-eu˯
52 meh. K'oeˇ ngeh, Ye˯suˇ a˯ yaw˰-ahˇ ehˇ neh˯-eu, Naw˯-eu˯
mi cehˇ taw^ k'aw^-ahˇ soe˯ ahˇ-aw˯. Mi cehˇ-ahˇ k'aˇ g'oe-eu
tsawˇ ha˯ daw˯ taw^ lu˰, mi cehˇ-ahˇ neh lu˯-iˇ seˇ-iˇ teh˰-a.
53 M˯ ta^ g'a˯ k'ehˇ tseˇ nyi˰ ma˰ dzeh˯ ni ngaˇ jawˇ gaˇ k'ehˇ
le˰ ni, nym˯-mˇ nga˯ Da-ahˇ ngaˇ ma˯ shaˇ za nya-aˇ lehˇ,
54 nawˇ noe˯ te loˇ. Ehˇ k'aw˰, ngaˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ shaˇ naˇ, heu
lo˰-ehˇ ya pyeu˰ laˇ teh˰-a lehˇ bo˰ ta˯-eu˯ Jaˇ li˰ deu˯ a˯
jo^-ehˇ byah laˇ nya-eu lehˇ, ehˇ neh˯-eu˯ meh.
55 K'oeˇ naˇ, Ye˯suˇ tsawˇ ha˯ aˇ ma˰ ma˰ ma deu˯-ahˇ ehˇ
neh˯-eu, Naw ma˰ tahˇ joe-ahˇ nyeh˰-iˇ-eu lo˰-ehˇ, mi cehˇ hawˇ-
eu daˇ kaw˯ ba˰-awˇ nga˯-ahˇ nyeh˰ le te˯ loˇ. Ngaˇ yaw˯
nah na lu˰ u˯ du˯ tah˯ nymˇ nymˇ ma-ahˇ nuiˇ-awˇ meh˯ neh˯
56 tso^ neh˯ lu˰ k'aw˰, naw ma˰ nga˯-ahˇ ma˯ nyeh˰-a. Mi˯
yehˇ-eu˯ g'aˇ du˯ ngeh˯ dah-eu deu˯-eu˯ sah˯ bo˰ la˰ k'oeˇ
bo˰ ta˯-eu˯ lo˰-ehˇ byah laˇ ni, heu deu˯ daw˯ taw^ lu˰ pyeu˰
laˇ-eu˯ meh lehˇ, ehˇ neh˯-eu˯ meh. K'oeˇ ngeh, za˯ lahˇ daw˯
taw^ lu˰ a˯ yaw˰-ahˇ byehˇ dzeh ya˰-awˇ, ceh^ jiˇ-eu˯ meh.

**Baw˯ dza˯-eu aˇ ma˰ ma˰ ma Ye˯suˇ-ahˇ yaˇ k'a˯ daˇ-eu˯**

57 Ye˯suˇ-ahˇ nyeh˰ lu˰-eu tsawˇ ha˯ k'oeˇ deu˯, zahˇ meh˯-eu
deu˯ hawˇ-eu tsawˇ maw˯ tsawˇ k'a^ deu˯ ui˯ leˇ du˯, piˇ ma
58 Ga˯ya˯paˇ jawˇ gaˇ Ye˯suˇ-ahˇ sheu˯ g'eh-eu˯ meh. Be˯tu^-
lu^-a˯, piˇ ma-eu˯ saˇ naˇ-eu˯ kmˇ cehˇ-ahˇ keu^ ni, Ye˯suˇ-
eu˯ meh˯ nah aˇ dzeh˯-ehˇ ma˯ ka˯ gaˇ caw teh lu˰ meh. Aˇ sa˯
sa˯ ngeh a˯ caw˯ Ye˯suˇ-ahˇ a˯ jo^-ehˇ jahˇ neh˯-eu nga lehˇ
ya si˯ ya mawˇ ni, kmˇ cehˇ-ahˇ uˇ leˇ-awˇ, saˇ naˇ-ahˇ kuiˇ
la˰ geu˰-eu deu˯ neh˯-ehˇ nuiˇ lu˰ meh.
59 Piˇ ma deu˯ hawˇ-eu baw˯ dza˯-eu aˇ ma˰ ma˰ lah Ye˯suˇ-ahˇ
ya di˯ seh˰ ni, a˯ yaw˰ ma˰ a˯ yaw˰-eu˯ gaˇ kaw^ ma˯ tsa˯ ma˯

60 dawˇ-eu saˇ kiˇ shaˇ po^-eu meh. Maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu saˇ
kiˇ kamˬ-eu tsawˇ haˬ g'awˬ mya g'aˬ mehˬ hu paw oe oe-ehˇ
saˇ kiˇ kamˬ k'aw‸, bawˬ dzaˬ-eu tsawˇ haˬ deuˬ saˇ kiˇ maˬ
mawˇ-aˬ. Aˇ saˬ saˬ ngeh, maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu saˇ kiˇ kamˬ-eu
61 nyiˬ g'aˬ mehˬ hu oe-awˇ heu lo‸-ehˇ ehˇ-eu meh. Teu g'aˬ
ehˇ-eu, Ngaˇ Miˬ yehˇ-euˬ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ pya^
dzeh-awˇ, smˬ nah la‸ k'oeˇ tso^ paˇ nya ma jeˇ lehˇ, aˬ yaw‸
62 nya‸ saˇ kiˇ kamˬ-eu meh. K'oeˇ ngeh, piˇ ma tuˇ laˇ-awˇ,
Tsawˇ haˬ heu deuˬ nawˬ-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ taˬ-ehˇ saˇ kiˇ
kamˬ gaˇ nawˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ ehˇ k'o‸ nehˬ te loˇ lehˇ, Yeˬsuˇ-
63 ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸, Yeˬsuˇ ciˬ cuˇ ni jawˇ-eu
meh. Piˇ ma aˬ yaw‸-ahˇ paˇ ehˇ nehˬ-eu, Nawˇ-aˬ Miˬ yehˇ-euˬ
Zaˬ maˇ Ka-li lehˇ kuˇ-eu k'oeˇ g'aˬ ma loˇ. Nga ma‸-ahˇ ehˇ
nehˬ la‸-awˬ. Deh‸ lu‸-eu Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi ngaˇ nawˬ-ahˇ
64 bi kamˬ-eu ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngeuˇ
ma. Nawˇ ehˇ-eu lo‸-ehˇ ma. K'oeˇ uˬ ta‸, ngaˇ naw ma‸-ahˇ
ehˇ nehˬ nyaˇ. Aˬ kaˇ naˇ, tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-aˬ baoˬ
huiˬ dui dui-eu Miˬ yehˇ-euˬ aˇ maˇ paw nuiˇ lu‸ gaˇ k'aw‸,
mˬ dmˇ dziˬ-awˇ za‸ ka le gaˇ k'aw‸, naw ma‸ ya mawˇ teh‸-a
65 lehˇ, ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh piˇ ma, aˬ yaw‸-euˬ
mehˬ tsoeˬ aˬ yaw‸ g'eu pyaˬ-awˇ ehˇ-eu, Aˬ yaw‸-aˬ, Miˬ yehˇ-
ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-eu meh. Aˬ dui ma‸ aˬ jeˬ saˇ
kiˇ paˇ loˬ-eu. Aˬ yaw‸ Miˬ yehˇ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ
66 ehˇ gaˇ nymˬ-mˇ naw ma‸ ya gaˬ-euˬ meh. Naw ma‸ aˬ jo^-ehˇ
noeˬ-eu nya lehˇ naˇ haˬ ngeh, Aˬ yaw‸ shiˇ-eu tsaˬ meh lehˇ,
aˬ yaw‸ ma‸ ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh.
67 K'oeˇ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ Yeˬsuˇ-euˬ mya^ pyawˬ-ahˇ duˬ
68 k'aˬ k'a shehˬ-awˇ, aˬ yaw‸-ahˇ teˇ-euˬ meh. Tiˬ pa^ na
deuˬ aˬ yaw‸-ahˇ naˬ teh^ teh^-awˇ ehˇ-eu, Ka-li-oˇ, nawˬ-ahˇ
aˬ suˇ g'aˬ teh^ ta. Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu g'aˬ
lo‸-ehˇ geu‸-awˇ, nga ma‸-ahˇ ja nehˬ la‸-awˬ tawˇ lehˇ, ehˇ
nehˬ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ-ahˇ maˬ siˬ lehˇ, Beˬtu^lu^ pyehˇ-eu

69 K'oeˇ ngeh, Beˬtu^lu^ saˇ naˇ-euˬ kmˇ cehˇ la‸ k'oeˇ nuiˇ
lu‸ meh. Saˇ naˇ-ahˇ kuiˇ la‸ geu‸-eu aˬ buˇ tiˬ g'aˬ aˬ yaw‸
jawˇ gaˇ oe-awˇ, Nawˇ k'aw‸ Gaˬliˬlehˇ tsawˇ haˬ Yeˬsuˇ
70 nehˬ-ehˇ jawˇ-eu ngaˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Nawˇ ehˇ-eu
dawˬ-ahˇ ngaˇ maˬ siˬ lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ dawˬ taw^ lu‸-euˬ
71 mehˬ shi Beˬtu^lu^ pyehˇ-eu meh. K'oeˇ naˇ, Beˬtu^lu^ laˇ

g'o^ ja^ gaˇ iˇ lu˰ ngeh, kuiˇ la˰ geu˰-eu aˬ buˇ yawˬ g'aˬ yawˬ
aˬ yaw˰-ahˇ mawˇ-awˇ, Teu g'aˬ Naˬzaˬlehˇ pu zaˬ Yeˬsuˇ
nehˬ-ehˇ jawˇ-eu meh lehˇ, k'oeˇ gaˇ jawˇ-eu deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-
72 euˬ meh. Aˬ yaw˰ tiˬ po^ paˇ pyehˇ-awˇ, Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-
73 ahˇ ngaˇ maˬ siˬ lehˇ ehˇ-awˇ kamˬ-eu meh. Tiˬ k'ehˬ paˇ
g'eh naˇ, k'oeˇ gaˇ yaw˰ lu˰-eu deuˬ Beˬtu^lu^ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ,
Nawˇ k'aw˰ aˬ diˇ aˬ maˇ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ aˇ muˇ la˰ k'oeˇ
ahˇ-eu tiˬ g'aˬ ngaˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, nawˇ dawˬ ngehˬ
gaˇ naˇ haˬ ngeh, nga ma˰-ahˇ siˬ laˇ miˇ-a lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ
74 ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, Beˬtu^lu^ aˬ yaw^ yaw˰ yaˬ
k'ehˇ yaˬ yaˬ-ehˇ, Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ ngaˇ maˬ siˬ lehˇ
kamˬ-eu meh. Tiˬ po^ teh˰-ehˇ ya poeˇ doeˇ laˇ-euˬ meh.
75 Ya poeˇ maˬ doeˇ laˇ mi na^-ehˇ, nawˇ ngaˬ-ahˇ maˬ siˬ lehˇ
smˬ po^ keu^ ni pyehˇ teh˰-a lehˇ, Yeˬsuˇ neh aˬ yaw˰-ahˇ
ehˇ nehˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ Beˬtu^lu^ noeˬ do^ laˇ-euˬ meh.
K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ do^-iˇ-awˇ ngoeˇ dui dui-eu meh.

### Yeˬsuˇ-ahˇ sahˬ paˬ Piˇla^ jawˇ sheuˬ g'eh-euˬ

27 Uˬ bya bya laˇ ngeh, piˇ ma deuˬ hawˇ-eu Yuˇda^ tsawˇ
haˬ-euˬ tsawˇ mawˬ tsawˇ k'a^ dawˬ taw^ lu˰, Yeˬsuˇ-ahˇ
2 diˬ seh˰-eu lehˇ bawˬ dzaˬ tseh^-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰
ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ pa˰-awˇ, miˇ k'ahˬ-euˬ sahˬ paˬ paˬ ma
Piˇla^-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ-iˇ-euˬ meh.

### Yuˇda^ shiˇ-euˬ

3 Yeˬsuˇ-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ-euˬ Yuˇda^
k'oeˇ g'aˬ, Yeˬsuˇ-ahˇ seh˰-eu lehˇ aˬ cawˬ yaˇ k'aˬ daˇ gaˇ
ya mawˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰ noeˬ po^ laˇ-awˇ, pyuˇ
k'oeˇ smˬ tseˇ bya^ piˇ ma deuˬ hawˇ-eu tsawˇ mawˬ tsawˇ
4 k'a^ deuˬ jawˇ gaˇ yuˇ la˰-awˇ, Iˬ baˇ maˬ ahˇ-eu g'aˬ-ahˇ
ngaˇ aˬ cawˬ-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ-euˬ miˇ neh, ngaˇ iˬ
baˇ mˇ-euˬ ngaˇ lehˇ ehˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ ehˇ nehˬ-eu,
Gaˇ kaw^ heu nga ma˰-ahˇ aˬ jo^-ehˇ ta˰ ta. Nawˬ-euˬ gaˇ
5 nawˇ shaˇ noeˬ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ pyuˇ
k'oeˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-euˬ la˰ k'oeˇ biˬ ahˇ ya˰-
awˇ do^-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw^ yaw˰ pa˰ g'eu seh˰-iˇ-
euˬ meh.
6 Piˇ ma deuˬ pyuˇ k'oeˇ deuˬ yuˇ-awˇ, Pyuˇ heu-aˬ, shiˬ-euˬ
aˇ poeˬ miˇ neh, damˬ taˬ-euˬ pyuˇ la˰ k'oeˇ daw^ ahˇ-eu maˬ
7 tsaˬ-a lehˇ ehˇ-eu meh. K'oeˇ miˇ neh aˬ yaw˰ ma˰ bawˬ dzaˬ-

awˇ, daˬ yah deuˬ shiˇ ngeh duˬ pahˬ-eu g'aˇ duˬ, oeˬ lahˬ
tehˆ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-euˬ miˇ tsaˬ tiˬ tsahˇ zeuˇ-euˬ meh.
8 Iˬ nah keuˆ ni, miˇ tsaˬ k'oeˇ tsahˇ, Shiˬ-euˬ miˇ tsaˬ lehˇ kuˇ
9 lu˰ meh. K'oeˇ ngeh, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu
Yeˬlaˬmiˇ neh ehˇ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ byah laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰
ehˇ-eu, Iˇsaˬleˬlaˆ tsawˇ haˬ deuˬ neh aˇ poeˬ ehˇ tsehˆ-euˬ
tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-euˬ aˇ poeˬ pyuˇ smˬ tseˇ byaˆ yuˇ-awˇ,
10 Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ dawˬ bi˰ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ, oeˬ lahˬ
tehˆ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-euˬ miˇ tsaˬ tiˬ tsahˇ aˬ yaw˰ ma˰
zeuˇ-euˬ meh.

## Sahˬ paˬ Piˇlaˆ Yeˬsuˇ-ahˇ naˇ haˬ-eu

11 Yeˬsuˇ miˇ k'ahˬ-euˬ sahˬ paˬ paˬ ma-euˬ mehˬ shi yaw˰ lu˰
ngeh, Nawˇ Yuˇdaˆ tsawˇ haˬ-euˬ sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ ma
loˇ lehˇ, sahˬ paˬ paˬ ma aˬ yaw˰-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Ngeuˇ
ma. Nawˇ ehˇ-eu lo˰-ehˇ ma lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˇ
12 meh. Piˇ ma deuˬ hawˇ-eu tsawˇ mawˬ tsawˇ k'aˆ deuˬ aˬ
yaw˰-euˬ k'oeˇ taˆ iˬ baˇ taˬ ngeh, Yeˬsuˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ ehˇ-a.
13 K'oeˇ ngeh, Nawˬ-euˬ gaˇ kawˆ aˬ yaw˰ ma˰ saˇ kiˇ aˬ joˆ-ehˇ
kamˬ lu˰-eu, nawˬ-ahˇ maˬ gaˬ laˇ nya loˇ lehˇ, sahˬ paˬ Piˇlaˆ
14 aˬ yaw˰-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Ehˇ k'aw˰, Yeˬsuˇ dawˬ tiˬ dawˬ-iˬ
maˬ ngehˬ k'o˰-eu baˬ da neh, miˇ k'ahˬ-euˬ sahˬ paˬ paˬ ma
zahˬ dui dui leˇ-euˬ meh.

## Yeˬsuˇ-ahˇ seh˰-awˬ lehˇ daˇ tsehˆ-euˬ

15 Bawˬ-iˬ k'oeˇ g'eh lu˰ ngeh, tawˬ-ahˇ uˇ-eu tsawˇ haˬ-euˬ
la˰ k'oeˇ, tsawˇ haˬ myaˬ ni nui ma tsaˬ-eu tiˬ g'aˬ-ahˇ miˬ
16 k'ahˬ-euˬ sahˬ paˬ paˬ ma pyehˬ-eu zahˇ jaˆ-eu meh. K'oeˇ
ngeh, tsawˇ myahˇ doˆ-eu Baˬlaˬbaˇ lehˇ myahˇ-euˬ tiˬ g'aˬ
17 tawˬ-ahˇ dawˆ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ uiˬ leˇ-awˇ jawˇ
ngeh, sahˬ paˬ Piˇlaˆ ehˇ-eu, Naw ma˰ aˬ geu g'aˬ-ahˇ bi pyehˬ
maw˰-eu nya. Baˬlaˬbaˇ-ahˇ loˇ. Maˬ ngeuˇ naˇ, Ka-li lehˇ
kuˇ-eu Yeˬsuˇ-ahˇ loˇ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ naˇ haˬ-eu meh.
18 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ Yeˬsuˇ-ahˇ myaˆ naˆ-eu
miˇ neh, ngaˬ-ahˇ a nehˬ la˰-euˬ nga lehˇ, sahˬ paˬ Piˇlaˆ siˬ
nya-eu meh.
19 Sahˬ paˬ Piˇlaˆ yaˇ k'aˬ daˇ-eu nuiˇ mahˬ mahˬ ma-ahˇ nuiˇ
lu˰ ngeh, aˬ yaw˰-euˬ nymˇ dahˬ aˬ yaw˰-ahˇ dawˬ tsa˰ heu
lo˰-ehˇ tsa˰ ahˇ le˰-euˬ meh. Nawˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ
haˬ teu g'aˬ-ahˇ tiˬ jeˬ-iˬ taˬ jahˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, nymˇ

ci‸ ngaˇ yu‸ ma^ ma^-eu la‸ k'oeˇ aˬ yaw‸ baˬ da neh ya daˬ
20 dui dui-euˬ ma lehˇ, tsa‸ ahˇ le‸-euˬ meh. Baˬlaˬbaˇ-ahˇ pyehˬ-
awˇ Yeˬsuˇ-ahˇ diˬ seh‸-awˬ lehˇ ehˇ de lehˇ, piˇ ma deuˬ
hawˇ-eu tsawˇ mawˬ tsawˇ k'a^ deuˬ tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸
21 ma-ahˇ g'aˬ bi‸-awˇ muˇ-euˬ meh. Miˇ k'ahˬ-euˬ sahˬ paˬ paˬ
ma g'aˬ, Tsawˇ haˬ heu nyiˬ g'aˬ-euˬ la‸ k'oeˇ, aˬ geu g'aˬ-ahˇ
bi pyehˬ maw‸-eu nya lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ paˇ naˇ haˬ ngeh,
Baˬlaˬbaˇ-ahˇ pyehˬ-awˬ lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ
22 meh. To^-ehˇ maˇ-iˬ, Ka-li lehˇ kuˇ-eu Yeˬsuˇ-ahˇ ngaˇ aˬ
jo^-ehˇ ya jahˇ-eu lehˇ, sahˬ paˬ Piˇla^ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ naˇ
haˬ ngeh, Aˬ yaw‸-ahˇ la‸ ya‸ k'oeˇ ta^ ta‸ seh‸-awˬ leh,ˇ aˬ
23 yaw‸ ma‸ dawˬ taw^ lu‸ ehˇ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh bi ta‸
seh‸ maw‸-eu nya. Aˬ yaw‸ yaw haiˬ aˬ geu jeˬ mˇ taˬ lehˇ,
sahˬ paˬ Piˇla^ naˇ haˬ ngeh, Aˬ yaw‸-ahˇ la‸ ya‸ k'oeˇ ta^
ta‸ seh‸-awˬ lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ yaw beh na^ maˬ tseˇ paˇ
guˇ-eu meh.
24 Sahˬ paˬ Piˇla^ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ g'eh nya-eu uˬ ta‸, aˬ cawˬ
law‸ law‸-ehˇ g'eh-eu gaˇ aˬ yaw‸ ya mawˇ-euˬ meh. K'oeˇ
ngeh, aˬ yaw‸ iˇ cu‸ ciˬ-awˇ, tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma-euˬ
mehˬ shi aˬ la‸ dzui‸-awˇ ehˇ-eu, Yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ
haˬ heu g'aˬ-euˬ do ngaˬ-euˬ k'oeˇ ta^ taˬ bi keu^ le. Naw ma‸
25 yawˬ haˇ yawˬ ha jahˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-
euˬ do nga ma‸ hawˇ-eu nga ma‸-euˬ oeˬ paˬ oeˬ ma-euˬ k'oeˇ
ta^ keu^ le lu‸-uˇ lehˇ, tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ dawˬ taw^
26 lu‸ ehˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh, sahˬ paˬ Piˇla^ Baˬlaˬbaˇ-ahˇ
aˬ yaw‸ ma‸-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ,
Yeˬsuˇ-ahˇ bi diˬ-awˇ neh, la‸ ya‸ k'oeˇ ta^ ta‸ seh‸-awˬ lehˇ
ehˇ-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ-euˬ meh.
27 K'oeˇ ngeh, miˇ k'ahˬ-euˬ sahˬ paˬ paˬ ma-euˬ yehˇ deuˬ
Yeˬsuˇ-ahˇ hawˇ la‸ k'oeˇ sheuˬ g'eh-awˇ, yehˇ tiˬ muˇ muˇ
28 lah Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ bi uiˬ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ aˬ-
yaw‸-euˬ pehˇ k'ahˬ nyeh‸ leh^-awˇ, neˇ tseu^ ni g'eh-eu pehˇ
29 k'ahˬ pehˇ mahˇ aˬ yaw‸-ahˇ bi dm-euˬ meh. Aˬ gah ci niˇ
yuˇ-awˇ, shuiˇ uˬ k'o^ lo‸-ehˇ duˇ ni uˬ k'o^ dzeu‸-awˇ neh,
aˬ yaw‸-ahˇ nyeh‸ k'o^ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-euˬ aˇ maˇ
paw la‸-ahˇ aˇ to‸ tiˬ kahˬ bi nyeh‸ tehˬ taˬ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ
mehˬ shi pawˬ tsui‸ pawˬ dmˬ dmˬ-awˇ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ
Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ-oˇ, nawˇ guiˬ lahˬ huiˬ lu‸-uˇ lehˇ,
30 aˬ yaw‸-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ niˇ g'a-eu meh. Aˬ
yaw‸-ahˇ duˬ k'aˬ k'a shehˬ-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸ aˇ to‸ k'oeˇ kahˬ

yuˇ k'o˰-awˇ neh, aˬ yaw˰-euˬ uˬ duˬ-ahˇ diˬ-euˬ meh.
31 Aˬ yaw˰-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ jahˇ g'aˬ naˇ, aˬ yaw˰ dm
lu˰-eu pehˇ k'ahˬ pehˇ mahˇ nyeh˰ leh^-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ mehˬ
tsoeˬ paˇ bi dm-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, la˰ ya˰ k'oeˇ ta^ ta˰ seh˰-
eu lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ sheuˬ do^ g'eh-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ-ahˇ la˰ ya˰ k'oeˇ ta^ ta˰ seh˰-euˬ**

32 Aˬ yaw˰ ma˰ do^-iˇ lu˰ ngeh, Kuˇleˬniˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu
Siˇmoˬ lehˇ myahˇ-euˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ mawˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰
ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ nyeh˰-awˇ, Yeˬsuˇ-euˬ la˰ ya˰ bi ba˰-euˬ
33 meh. Aˬ yaw˰ ma˰ Gawˇlaˬgawˇda lehˇ kuˇ-eu tsahˇ le keu^-
euˬ meh. Tsawˇ myahˇ k'oeˇ-aˬ, uˬ duˬ k'mˬ lehˇ ehˇ-eu meh.
34 Zawˇ k'aˬ-eu jeˬ keuˬ taˬ-euˬ aˬ ga˰ dzaˇ uiˇ aˬ yaw˰ ma˰ aˬ
yaw˰-ahˇ bi dawˇ k'aw˰, aˬ yaw˰ myeu˰ haw-awˇ, maˬ dawˇ-a.
35 Aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ la˰ ya˰ k'oeˇ ta^ ta˰ tehˬ g'aˬ-awˇ
neh, aˬ yaw˰-euˬ mehˬ tsoeˬ aˬ geu g'aˬ aˬ geu kahˇ za-eu tsaˬ
36 nga lehˇ tsaˬ haw-awˇ biˇ geu˰-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰
37 ma˰ k'oeˇ gaˇ nuiˇ-awˇ, aˬ yaw˰-ahˇ lo˰ lu˰ meh. Tsawˇ haˬ
heu g'aˬ Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ Yeˬsuˇ
meh lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ-eu sahˬ
bo˰ bo˰-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ uˬ duˬ ta^ ta˰ myahˬ taˬ-euˬ meh.
38 Aˬ yaw˰ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ smˇ k'oeˬ nyiˬ g'aˬ-ahˇ
k'aw˰, aˇ maˇ paw tiˬ g'aˬ, aˇ caˇ paw tiˬ g'aˬ lehˇ, ta˰ tehˬ
39 taˬ-euˬ meh. Iˇ lu˰ laˇ lu˰-eu deuˬ aˬ yaw˰-ahˇ yehˬ bawˬ
40 sehˇ lu-ehˇ naˬ g'a naˬ g'a-ehˇ ehˇ-eu, Nawˇ-aˬ, uˬ duˬ tahˬ
nymˇ nymˇ ma-ahˇ pya^ dzeh-awˇ, smˬ nah la˰ k'oeˇ tso^ paˇ
nya ma lehˇ ehˇ-eu meh. Nawˇ nawˬ-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ bi
buˬ-iˇ-awˬ tawˇ. Nawˇ Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ ngeuˇ naˇ, la˰
ya˰ k'oeˇ ta^ neh za˰ ka le-awˬ tawˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
41 Zahˇ mehˬ-eu deuˬ hawˇ-eu tsawˇ mawˬ tsawˇ k'a^ deuˬ nehˬ-
ehˇ piˇ ma deuˬ k'aw˰, k'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni Yeˬsuˇ-ahˇ naˬ g'a-eu
42 meh. Aˬ yaw˰ ma˰ ehˇ-eu, Aˬ yaw˰ aˬ cawˬ-ahˇ ka k'o˰ nya
ma jeˇ. Aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ-aˬ, aˬ yaw˰ maˬ ka k'o˰
nya nga. Aˬ yaw˰-aˬ, Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ-euˬ Sahˬ paˬ kuˇ
hawˇ kamˇ ma jeˇ. To^-ehˇ maˇ-iˬ, aˬ yaw˰ la˰ ya˰ k'oeˇ ta^
neh bi za˰ ka le haw-awˬ. Za˰ ka le naˇ, aˬ dui ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ
43 jah ma. Aˬ yaw˰ Miˬ yehˇ-ahˇ g'oe-eu ma jeˇ. Ngaˇ-aˬ, Miˬ
yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ ma lehˇ, aˬ yaw˰ ehˇ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ
miˇ neh, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ nui ma tsaˬ naˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-
44 ahˇ bi buˬ-iˇ lu˰-uˇ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ ehˇ-eu meh. Aˬ yaw˰

nehˬ-ehˇ la‸ ya‸ k'oeˇ ta^ ta‸ tehˬ taˬ-euˬ smˇ k'oeˬ k'oeˇ nyiˬ
g'aˬ k'aw‸, k'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni aˬ yaw‸-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ
lu-ehˇ ehˇ-eu meh.
45 Nah lo^ ceh laˇ-euˬ yamˬ-ahˇ neh uˬ ci‸ paw naˬ liˬ smˇ
la‸-ahˇ keu^ ni, miˇ tsaˬ dawˬ taw^ lu‸ zahˇ tsui ni pyeu‸-iˇ-euˬ
46 meh. Uˬ ci‸ paw naˬ liˬ smˇ la‸ keu^ laˇ ngeh, Yeˬsuˇ teˇ
saˇ yaw k'a^-ehˇ heu lo‸-ehˇ ehˇ-eu meh. Eˇliˇ, Eˇliˇ, laˬmaˬ
saˬbaˇtaˬniˬ. Dawˬ k'oeˇ dawˬ-aˬ, Ngaˬ-euˬ Miˬ yehˇ-oˇ,
ngaˬ-euˬ Miˬ yehˇ-oˇ, aˬ jeˬ miˇ neh nawˇ ngaˬ-ahˇ byehˇ
47 dzeh la‸ te lehˇ, ehˇ-eu meh. K'oeˇ gaˇ yaw‸ lu‸-eu tsawˇ haˬ
tiˬ pa^ na deuˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ ngeh, Teu g'aˬ Eˇliˇya-ahˇ
48 kuˇ-eu nga lehˇ ehˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ tiˬ
g'aˬ iˬ ma la^ sha^-euˬ aˇ hmˇ tiˬ pyehˬ ceh^ laˬ-iˇ-awˇ, cehˇ
myaw^ ni g'eh-eu aˬ ga‸ dzaˇ uiˇ-ahˇ daw^ dui^-euˬ meh. K'oeˇ
naˇ, aˇ to‸ aˇ kahˬ-ahˇ soeˬ tso^-awˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ bi cu‸ dawˇ-euˬ
49 meh. Ehˇ k'aw‸, tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ, Taˬ tehˬ law siˬ. Eˇliˇya
aˬ yaw‸-ahˇ ka k'o‸ le-eu maˬ siˬ. Dawˬ haw kaˇ-euˇ lehˇ ehˇ-eu
50 meh. Yeˬsuˇ teˇ saˇ yaw k'a^-ehˇ tiˬ po^ paˇ ehˇ-awˇ, sa‸
tseh^-euˬ meh.
51 K'oeˇ ngeh, uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-euˬ saˬ paˇ paˇ ma,
uˬ duˬ-ahˇ neh dawˬ dahˬ-ahˇ keu^ ni nyiˬ pa^ pyaˬ-iˇ-euˬ
52 meh. Miˇ lu^ lu^-awˇ, k'aˬ lo deuˬ k'aw‸ pa^ laˇ-euˬ meh. Lmˬ
bymˇ deuˬ pah laˇ-awˇ, shiˇ taˬ-euˬ tsawˇ muiˬ tsawˇ jaˬ g'awˬ
53 mya g'aˬ g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ g'o‸ deh‸ laˇ g'aˬ ngeh,
aˬ yaw‸ ma‸ lmˬ bymˇ-ahˇ neh do^ laˇ-awˇ, yaw muiˬ yaw shawˇ
meuˬ-ahˇ uˇ leˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ g'awˬ mya g'aˬ aˬ yaw‸
54 ma‸-ahˇ ya mawˇ-euˬ meh. Boˬ jiˇ hawˇ-eu boˬ jiˇ nehˬ-ehˇ
Yeˬsuˇ-ahˇ lo‸ lu‸-eu yehˇ deuˬ, miˇ lu^ lu^-eu hawˇ-eu pyeu‸
laˇ-euˬ nui deuˬ-ahˇ ya mawˇ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ gu^ dui dui-eu
meh. Tsawˇ haˬ heu g'aˬ, aˬ diˇ aˬ maˇ Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ
maˇ tiˬ g'aˬ ngaˇ lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ ehˇ-eu meh.
55 K'oeˇ gaˇ neh aˇ dzehˬ-ehˇ maˬ kaˬ gaˇ, zaˬ miˬ zaˬ g'awˬ
mya g'aˬ jawˇ-awˇ haw lu‸ meh. Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ, Yeˬsuˇ
Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ neh do^ laˇ ngeh, aˬ yaw‸-euˬ mehˬ
nah caw teh caw teh-ehˇ hawˬ mˇ dzaˇ sa‸ g'eh nehˬ-euˬ deuˬ
56 meh. Aˬ yaw‸ ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ, Maˬli^ Maˬgaˬdaˬlaˇ, Yaˬko^
hawˇ-eu Yoˇsheh-euˬ aˬ ma Maˬli^ hawˇ-eu, Zeˬbeˬdehˇ-euˬ
zaˬ deuˬ-euˬ aˬ ma, k'oeˇ deuˬ jawˇ-eu meh.

### Yeˬsuˇ-ahˇ ba‸ pahˬ-euˬ

57 Uˬ ci‸ ci‸ le ngeh, Aˬliˇmaˬtehˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Yoˇsheh
lehˇ myahˇ-euˬ smˇ muiˬ smˇ baw tiˬ g'aˬ laˇ-euˬ meh. Aˬ
58 yaw‸-aˬ, Yeˬsuˇ-euˬ zaˬ lahˇ meh. Aˬ yaw‸ sahˬ paˬ Piˇla^
jawˇ gaˇ Yeˬsuˇ-euˬ g'awˇ mawˇ shaˇ-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-ahˇ
59 bi‸-awˬ lehˇ, sahˬ paˬ Piˇla^ dawˬ bi‸-euˬ meh. Yoˇsheh
Yeˬsuˇ-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ ba‸ g'eh-awˇ, shawˇ jeh^ ni g'eh-eu
60 saˬ paˇ paˇ pyuˇ neh mawˇ taw^ taw^-euˬ meh. K'oeˇ naˇ,
k'aˬ lo-ahˇ ta‸ taˬ-euˬ lmˬ bymˇ yaw shui‸ la‸ k'oeˇ ba‸ pahˬ-
iˇ-euˬ meh. Lmˬ bymˇ-euˬ g'aˬ k'ehˬ-ahˇ k'aˬ lo lo ma lehˬ
61 tsoeˬ ya‸-awˇ, g'o‸ leˇ-euˬ meh. Maˬli^ Maˬgaˬdaˬlaˇ hawˇ-eu
Maˬli^ nui g'aˬ lmˬ bymˇ-euˬ g'aˬ k'ehˬ-ahˇ nuiˇ lu‸ meh.
62 Bawˬ-iˬ g'eh-eu g'aˇ duˬ lehˬ hmˬ-eu aˇ nah dzeuˇ-awˇ, ni
shawˬ ngeh nah, piˇ ma deuˬ hawˇ-eu Paˬliˬsehˇ deuˬ sahˬ paˬ
63 Piˇla^ jawˇ gaˇ uiˬ leˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ ehˇ-eu, Sahˬ
paˬ-oˇ, jaˬ myaw‸ myaw‸-eu k'oeˇ g'aˬ deh‸ lu‸ ngeh, Smˬ nah
keu^ laˇ naˇ, ngaˇ g'o‸ deh‸ laˇ ma lehˇ ehˇ taˬ-euˬ gaˇ nga
64 ma‸ noeˬ do^ laˇ-euˬ miˇ-a. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw‸-euˬ zaˬ
lahˇ deuˬ aˬ yaw‸-ahˇ ba‸ do^ k'oeˬ-iˇ-awˇ, Aˬ yaw‸ g'o‸ deh‸
laˇ-euˬ meh lehˇ, aˬ cawˬ-ahˇ maˬ ya ehˇ nehˬ ni, smˬ nah keu^
ni lmˬ bymˇ k'oeˇ-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ lo‸-awˬ lehˇ dawˬ bi‸-awˬ.
Maˬ ngeuˇ naˇ, yaw beh myaw‸-eu na^ maˬ tseˇ aˇ nah myaw‸-
65 eu-aˬ, huiˬ dzehˬ teh‸-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Naw ma‸
yehˇ jawˇ meh. G'o‸-iˇ-awˇ, naw ma‸ g'eh nya-eu lo‸-ehˇ yaw
muiˬ-ehˇ bi lo‸-iˇ-awˬ lehˇ, sahˬ paˬ Piˇla^ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ
66 ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw‸ ma‸ iˇ-awˇ, aˬ
cawˬ lmˬ bymˇ-ahˇ maˬ ya pah ni, k'aˬ lo lo ma-ahˇ jmˬ
diˬ-awˇ, lo‸-eu tsawˇ haˬ deuˬ bi lo‸ ya‸-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ

**28** Jawˇ nah dzeuˇ-awˇ, tiˬ jaw la‸ k'oeˇ yaw beh ngeh nah uˬ
bya bya taw, Maˬli^ Maˬgaˬdaˬlaˇ hawˇ-eu Maˬli^ nui g'aˬ
2 tiˬ g'aˬ, aˬ yaw‸ nya‸ lmˬ bymˇ-ahˇ haw-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ
ngeh, miˇ lu^ lu^ dui dui-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Sahˬ
paˬ Miˬ yehˇ-euˬ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ tiˬ g'aˬ mˬ-ahˇ neh za‸ ka
le-awˇ, k'aˬ lo lo ma k'oeˇ siˬ-ahˇ ngawˬ dzeh-awˇ neh, k'oeˇ
3 ta^ nuiˇ lu‸ meh. Aˬ yaw‸-euˬ g'awˇ mawˇ mˬ myaw‸ myaw‸-eu
lo‸-ehˇ bya-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ mehˬ tsoeˬ-aˬ, pyuˇ dui dui-eu

4 meh. Lo˰ lu˰-eu tsawˇ haˬ deuˬ guˆ dui dui laˇ-euˬ miˇ neh
yaw dzuˬ dzuˬ-awˇ, shiˇ paˬ-ehˇ pyeu˰-iˇ-euˬ meh.
5 Mˬ taˆ g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ g'aˬ, zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ nyiˬ g'aˬ-ahˇ
ehˇ nehˬ-eu, Taˬ guˆ. La˰ ya˰ k'oeˇ taˆ ta˰ seh˰-euˬ Yeˬsuˇ-ahˇ
6 naw nya˰ haw le-euˬ nga lehˇ, ngaˇ siˬ nya ma. Aˬ yaw˰ heu
gaˇ maˬ paˇ jawˇ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ neh
ehˇ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ, aˬ yaw˰ g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-ahˇ
7 ba˰ pahˬ duˬ-ahˇ haw laˇ sheˇ. Yaw kawˇ-ehˇ g'o˰ leˇ-awˇ,
Aˬ yaw˰ g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ meh lehˇ, aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ
deuˬ-ahˇ ehˇ gaˬ leˇ-awˬ. Aˬ yaw˰ naw ma˰-euˬ mehˬ hu neh
Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ lu˰ meh. Naw ma˰ k'oeˇ gaˇ aˬ yaw˰-
ahˇ ya mawˇ teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-awˬ. Ngaˇ naw nya˰-ahˇ ehˇ
nehˬ-eu ma de lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
8 K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰ nya˰ guˆ k'aw˰ guˆ, laˬ k'aˬ k'aw˰ cehˇ
dui dui-eu la˰ k'oeˇ, zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ ehˇ gaˬ leˇ-eu lehˇ, tiˬ
9 poˆ teh˰-ehˇ lmˬ bymˇ-ahˇ neh cehˆ g'o˰ le˰-euˬ meh. K'oeˇ
ngeh, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ tahˬ puˬ-awˇ, Guiˬ lahˬ huiˬ
lu˰-uˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ nya˰ Yeˬsuˇ-euˬ aˬ
kuiˇ-ahˇ byaˇ tehˬ-awˇ aˬ yaw˰-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-euˬ meh.
10 Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Taˬ guˆ. Ngaˬ-euˬ aˬ
yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-ahˇ, Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ-awˬ jeˇ lehˇ,
ehˇ gaˬ leˇ-awˬ. K'oeˇ gaˇ aˬ yaw˰ ma˰ ngaˬ-ahˇ ya mawˇ
teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
11 Aˬ yaw˰ nya˰ g'o˰ leˇ lu˰ ngeh, lmˬ bymˇ-ahˇ o˰ lu˰-eu
yehˇ deuˬ meuˬ-ahˇ uˇ leˇ-awˇ, k'aˇ pyeu˰ laˇ-euˬ dawˬ tawˆ lu˰
12 piˇ ma deuˬ-ahˇ dzawˇ nehˬ-euˬ meh. Piˇ ma deuˬ tsawˇ mawˬ
tsawˇ k'aˆ deuˬ nehˬ-ehˇ bawˬ dzaˬ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰ yehˇ
13 deuˬ-ahˇ pyuˇ g'awˬ mya ni bi˰-awˇ ehˇ nehˬ-eu, Uˬ ci˰ sehˇ
g'ahˇ nga ma˰ yu˰ k'aˆ lu˰ ngeh, aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ aˬ
yaw˰-ahˇ ba˰ doˆ k'oeˬ laˬ le-euˬ meh lehˇ, naw ma˰ aˬ cawˬ-ahˇ
14 ja nehˬ de. Gaˇ kawˆ heu, miˇ k'ahˬ-euˬ sahˬ paˬ paˬ ma ya
gaˬ naˇ, naw ma˰-ahˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ ya jahˇ ni, aˬ yaw˰ nui k'ahˇ
shiˇ laˇ ngeh keuˆ ni nga ma˰ jahˇ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
15 K'oeˇ miˇ neh, yehˇ deuˬ pyuˇ k'oeˇ yuˇ-awˇ, aˬ cawˬ aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ bi ehˇ-euˬ lo˰-eh ehˇ-eu meh. Dawˬ k'oeˇ dawˬ, Yuˇ-
daˆ tsawˇ haˬ-euˬ la˰ k'oeˇ, iˬ nah keuˆ ni gaˬ doe-iˇ lu˰-a siˬ.

**Yeˬsuˇ dawˬ bi˰ ya˰-euˬ**

16 Zaˬ lahˇ k'oeˇ tseˇ ti˰ g'aˬ, Yeˬsuˇ neh ehˇ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ,
Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ jaˆ-eu gawˬ jawˬ-ahˇ le-euˬ meh.

17 Aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ mawˇ-awˇ, uˬ duˬ tahˬ-euˬ meh.
18 Ehˇ k'aw˰, tiˬ pa^ na deuˬ yaw muiˬ-ehˇ maˬ jah-a. Yeˬsuˇ
aˬ yaw˰ ma˰-euˬ dawˬ peh ji^ laˇ-awˇ ehˇ nehˬ-eu, Mˬ k'oeˇ
ta^ hawˇ-eu miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^-euˬ baoˬ dawˬ taw^ lu˰ ngaˬ-ahˇ
19 bi˰ la˰-euˬ meh. Naw ma˰ iˇ-awˇ, tsawˇ jeuˬ tsaw^ ca dawˬ
taw^ lu˰ ngaˬ-euˬ zaˬ lahˇ pyeu˰ laˇ ni jahˇ-iˇ-awˬ. Aˬ da, Zaˬ
maˇ hawˇ-eu, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-euˬ tsawˇ
20 myahˇ uˬ mo^ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-awˬ. Ngaˇ
naw ma˰-ahˇ bi˰ taˬ-euˬ dawˬ dawˬ taw^ lu˰ naˇ haˬ geu˰ ni,
aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-awˬ. Miˇ tsaˬ heu aˇ
saˬ saˬ ngeh keu^ ni, ngaˇ naw ma˰ nehˬ-ehˇ aˬ myah lu˰ jawˇ
ma lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

# MAˬKU^ NEH BO‸-EUˬ LAˬ K'Aˬ CEHˇ-EU GUIˬ LAHˬ DAWˬ

**Baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-eu Yoˇhaˬ dawˬ mehˬ mehˬ-euˬ**

1 Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ
lahˬ dawˬ aˇ dahˬ beh-eu-aˬ, heu lo‸-ehˇ meh. 2 Miˬ yehˇ-euˬ
g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu Iˇsaˬyaˇ-euˬ sahˬ bo‸ la‸ k'oeˇ heu
lo‸-ehˇ bo‸ taˬ-euˬ meh.

Nawˬ-euˬ mehˬ hu neh ngaˬ-euˬ g'aˬ k'ehˇ tiˬ g'aˬ bi iˇ
ma. Aˬ yaw‸ nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ ma shaˇ dahˇ teh‸-a.
3 Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ ma shaˇ dahˇ-awˇ,
aˬ yaw‸-euˬ gaˇ ma dawˇ coe ni shaˇ dawˇ-awˬ lehˇ,
tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ bawˇ tsahˬ bawˇ dahˇ-ahˇ jawˇ-awˇ
yaw k'a^-ehˇ ehˇ lu‸ meh.

4 Yoˇhaˬ bawˇ tsahˬ-ahˇ jawˇ-awˇ, aˬ cawˬ-ahˇ baˇtiˇsaˬ mˇ
nehˬ lu‸ meh. Miˬ yehˇ naw ma‸-euˬ iˬ baˇ pyehˬ nya ni, iˬ baˇ
noeˬ po^-awˇ k'oeˇ-ahˇ ta‸-eu baˇtiˇsaˬ kamˬ-awˬ lehˇ, dawˬ
5 mehˬ mehˬ lu‸ meh. Yuˇda^ miˇ k'ahˬ zaˬ dawˬ taw^ lu‸ hawˇ-
eu, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸
Yoˇhaˬ jawˇ gaˇ iˇ-awˇ, yawˬ ha-euˬ iˬ baˇ yawˬ ha ja do^ ja
mehˬ-eu meh. K'oeˇ ngeh, Yoˇhaˬ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ Yawˇdaˬ
lawˇ baˬ la‸ k'oeˇ baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-euˬ meh.
6 Yoˇhaˬ-aˬ, law taw-euˬ ca‸ hm neh za‸ taˬ-euˬ mehˬ tsoeˬ
dm-awˇ, jo‸-ahˇ shaˬ k'o^ jo‸ pa‸ pa‸ taˬ-euˬ meh. Aˬ
7 yaw‸-aˬ, nyehˇ bahˇ hawˇ-eu byaˬ byaˬ uiˇ dzaˬ-eu meh. Aˬ
yaw‸ dawˬ mehˬ mehˬ mehˬ-ehˇ ehˇ-eu, Ngaˬ-euˬ mehˬ nah oe
lu‸-eu g'aˬ, ngaˇ na^ maˬ tseˇ baoˬ huiˬ-eu meh. Ngaˇ aw
k'o‸-awˇ aˬ yaw‸-euˬ sehˬ naw^ aˇ ca^-ahˇ puiˇ-eu k'aw‸ maˬ
8 geuˇ-a. Ngaˇ naw ma‸-ahˇ iˇ cu‸ la‸ k'oeˇ baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ
ma. Ehˇ k'aw‸, aˬ yaw‸-aˬ naw ma‸-ahˇ muiˬ-eu shawˇ-eu
Yaw sahˇ Miˬ yehˇ la‸ k'oeˇ baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ teh‸-a lehˇ,
mehˬ nehˬ-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ baˇtiˇsaˬ kamˬ-euˬ**

9 K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ Naˬzaˬlehˇ pu-ahˇ

neh Yoˇhaˬ jawˇ gaˇ oe-euˬ meh. Yoˇhaˬ aˬ yaw‸-ahˇ Yawˇdaˬ
10 lawˇ baˬ la‸ k'oeˇ baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ iˇ
cu‸ la‸ k'oeˇ neh do^ laˇ ngeh, mˬ pah laˇ-awˇ, Yaw sahˇ Miˬ
yehˇ k'aˬ k'oeˬ lo‸-ehˇ aˬ yaw‸-eu k'oeˇ ta^ za‸ ka le lu‸ gaˇ
11 Yeˬsuˇ tiˬ po^ teh‸-ehˇ ya mawˇ-euˬ meh. Nawˇ-aˬ, ngaˇ
zawˇ gaˬ-eu ngaˬ-euˬ Zaˬ maˇ ma. Ngaˇ nawˬ-ahˇ nui k'ahˇ
shiˇ dui dui ma lehˇ, mˬ-ahˇ neh teˇ saˇ mahˇ do^ le-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ muˇ juˇ gaˇ ya daˬ-euˬ**

12 Tiˬ po^ teh‸-ehˇ Yaw sahˇ Miˬ yehˇ Yeˬsuˇ-ahˇ bawˇ tsahˬ-
13 ahˇ k'ehˇ g'eh-euˬ meh. Aˬ yaw‸ bawˇ tsahˬ-ahˇ oeˬ tseˇ nah
jawˇ ngeh, Saˬdaˬ aˬ yaw‸-ahˇ muˇ juˇ juˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ
jeˬ zaˬ yaw k'aˬ deuˬ nehˬ-ehˇ jawˇ-euˬ meh. Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ
aˬ yaw‸-ahˇ ngehˬ g'eh nehˬ-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ gaˇ mˇ dahˬ beh-euˬ**

14 Aˬ cawˬ Yoˇhaˬ-ahˇ pa‸ g'aˬ naˇ, Yeˬsuˬ Gaˬliˬlehˇ miˇ
15 k'ahˬ-ahˇ iˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ Miˬ yehˇ-euˬ laˬ k'aˬ cehˇ-eu
guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ mehˬ-ehˇ ehˇ-eu, Aˇ yamˬ keu^ le-euˬ
meh. Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ keu^ le shaw-iˬ meh. Iˬ baˇ
noeˬ po^-awˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ-ahˇ jah-awˬ lehˇ,
mehˬ nehˬ-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ ngaˬ shaˬ nyeh‸-eu ȯeˬ g'aˬ-ahˇ kuˇ-euˬ**

16 Yeˬsuˇ Gaˬliˬlehˇ lah lah dzeˇ iˇ lu‸ ngeh, Siˇmoˬ hawˇ-eu
aˬ yaw‸-euˬ mehˇ nmˇ Aˬdehˬlehˬ lah la‸ k'oeˇ za dzeh lu‸ gaˇ
ya mawˇ-euˬ meh. Aˬ nya‸ nmˇ-aˬ, ngaˬ shaˬ nyeh‸-eu tsawˇ
17 haˬ meh. Ngaˬ-euˬ mehˬ nah caw teh laˇ-awˬ. Ngaˇ naw
nya‸ nmˇ-ahˇ tsawˇ haˬ-ahˇ po^-eu tsawˇ haˬ bi geu‸ ma lehˇ,
18 Yeˬsuˇ aˬ nya‸ nmˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ nya‸ nmˇ tiˬ
po^ teh‸-ehˇ za byehˇ dzeh ya‸-awˇ, Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ nah caw
teh g'eh-euˬ meh.
19 Yeˬsuˇ mehˬ hu paˇ iˇ ngeh, Zeˬbeˬdehˇ-euˬ aˬ li Yaˬko^
hawˇ-eu aˬ yaw‸-euˬ mehˇ nmˇ Yoˇhaˬ lawˬ la‸ k'oeˇ za do‸ lu‸
20 gaˇ ya mawˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ tiˬ po^ teh‸-ehˇ aˬ nya‸ nmˇ-
ahˇ k'aw‸ kuˇ-euˬ meh. Aˬ nya‸ nmˇ-aˬ, aˬ da Zeˬbeˬdehˇ-ahˇ
g'aˬ mahˇ mahˇ dzaˬ-eu deuˬ nehˬ-ehˇ lawˬ la‸ k'oeˇ byehˇ
dzeh ya‸-awˇ, Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ nah caw teh g'eh-euˬ meh.

### Neh‸ yaw jaw‸ uˇ-eu tiˬ g'aˬ-euˬ gaˇ kaw^

21 Aˬ yaw‸ ma‸ Gaˬbeˬneˬoˬ meuˬ-ahˇ uˇ leˇ-euˬ meh. Jawˇ
nah ngeh nah Yeˬsuˇ tiˬ po^ teh‸-ehˇ uˬ duˬ tahˬ nymˇ-ahˇ
22 da^ leˇ-awˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-euˬ meh. Uiˬ laˇ-euˬ tsawˇ
haˬ deuˬ Yeˬsuˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-eu dawˬ-ahˇ zahˬ dui dui
leˇ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw‸-aˬ zahˇ mehˬ-eu
deuˬ lo‸-ehˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-eu maˬ ngeuˇ-a. Baoˬ
23 ahˇ-eu la‸ k'oeˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-eu meh. K'oeˇ ngeh,
k'oeˇ ju ma‸-euˬ uˬ duˬ tahˬ nymˇ la‸ k'oeˇ, neh‸ yaw jaw‸
24 uˇ-eu tiˬ g'aˬ jawˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ guˇ guˇ-ehˇ, Naˬzaˬlehˇ
pu zaˬ Yeˬsuˇ-oˇ, nawˇ nga ma‸-ahˇ aˬ jo^-ehˇ ta‸ te. Nga
ma‸-ahˇ la^ caw^ le teˬ loˇ. Ngaˇ nawˬ-ahˇ siˬ nya ma.
Nawˇ-aˬ Miˬ yehˇ-euˬ tsawˇ muiˬ tsawˇ shawˇ ngaˇ lehˇ ehˇ-eu
25 meh. K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-ahˇ dehˬ dehˬ-ehˇ ehˇ-eu,
Nawˇ aˬ ciˇ cu ni jawˇ. Aˬ yaw‸-euˬ la‸ k'oeˇ neh do^-iˇ-awˬ
26 lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Neh‸ yaw jaw‸ k'oeˇ mawˇ, tsawˇ
haˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ k'o^ ceh^ k'o^ leh^-ehˇ bi teu^ laˇ-awˇ, teˇ
27 saˇ guˇ k'a^ le‸-awˇ neh do^-iˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ dawˬ
taw^ lu‸ zahˬ dui dui leˇ-awˇ ehˇ-eu, Heu aˬ jo^-ehˇ nga.
Mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-eu heu-aˬ, yaw shui‸ nga tawˇ. Aˬ yaw‸
baoˬ la‸ k'oeˇ neh‸ yaw jaw‸ deuˬ-ahˇ dawˬ bi‸ ngeh, neh‸ deuˬ
28 naˇ haˬ-eu nga lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ yaw kaˬ ja-eu meh. Tiˬ po^
teh‸-ehˇ aˬ yaw‸-euˬ gaˇ kaw^ Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ k'ahˬ
lah gaˬ doe-iˇ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ Beˬtu^lu^-euˬ aˬ mawˬ-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ

29 Aˬ yaw‸ ma‸ uˬ duˬ tahˬ nymˇ-ahˇ neh do^-iˇ-awˇ, tiˬ po^
teh‸-ehˇ Yaˬko^ hawˇ-eu Yoˇhaˬ nehˬ-ehˇ Siˇmoˬ hawˇ-eu
30 Aˬdehˬlehˬ-euˬ nymˇ-ahˇ uˇ-iˇ-euˬ meh. Siˇmoˬ-euˬ aˬ mawˬ
pyaˬ pyaˬ-ehˇ yu‸ lu‸ meh. Tiˬ po^ teh‸-ehˇ aˬ yaw‸ ma‸
31 Yeˬsuˇ-ahˇ aˬ yaw‸-euˬ gaˇ kaw^ dzawˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ
aˬ yaw‸-euˬ aˬ la‸-ahˇ nyeh‸ tehˬ-iˇ-awˇ g'eu tuˇ-euˬ meh.
Aˬ yaw‸ pyaˬ-eu k'oeˇ taˬ leˇ-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ hawˬ byawˇ
la^ daw^ nehˬ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ tsawˇ haˬ g'awˬ mya g'aˬ-ahˇ la^ taˬ nehˬ-euˬ

32 Nahˇ ma ga ahˇ-awˇ uˬ ci‸ ci‸ le ngeh, naˇ-eu gawˇ-eu tsawˇ
haˬ dawˬ taw^ lu‸ hawˇ-eu neh‸ uˇ-eu tsawˇ ha‸-ahˇ aˬ cawˬ
33 Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ sheuˬ la‸-euˬ meh. Meuˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ
haˬ dawˬ taw^ lu‸ g'o^ k'ehˬ-ahˇ jawˇ byah taˬ-euˬ meh.

34 Naˇ gawˇ g'awˬ mya jeˬ naˇ lu‸-eu tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni-ahˇ
aˬ yaw‸ bi taˬ leˇ-euˬ uˬ ta‸, neh‸ g'awˬ mya mawˇ-ahˇ k'aw‸
teh do^ nehˬ-euˬ meh. Neh‸ deuˬ aˬ yaw‸-ahˇ siˬ nya-eu miˇ
neh, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ dawˬ maˬ bi ngehˬ-a.

## Yeˬsuˇ dawˬ mehˬ mehˬ-iˇ-euˬ

35 Uˬ bya bya taw Yeˬsuˇ tuˇ-awˇ, bawˇ tsahˬ-ahˇ guiˬ lahˬ
36 shaˇ-iˇ-euˬ meh. Siˇmoˬ hawˇ-eu aˬ yaw‸-euˬ cawˬ deuˬ
37 Yeˬsuˇ-ahˇ po^-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸ Yeˬsuˇ-ahˇ po^ mawˇ
ngeh, Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ nawˬ-ahˇ po^ lu‸ meh lehˇ, ehˇ
38 nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Dawˬ
peh ja^-eu meuˬ hawˇ-eu pu deuˬ-ahˇ ngaˇ dawˬ mehˬ ya mehˬ
ni, mehˬ hu iˇ kaˇ-euˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˇ heu
39 lo‸-ehˇ mˇ le-euˬ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸
Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ doe ni aˬ yaw‸ ma‸-euˬ uˬ duˬ tahˬ nymˇ
deuˬ-euˬ la‸ k'oeˇ dawˬ mehˬ mehˬ-awˇ, neh‸-ahˇ teh do^
nehˬ-euˬ meh.

## Yeˬsuˇ coiˬ doi naˇ-eu tiˬ g'aˬ-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ

40 Coiˬ doi naˇ-eu tiˬ g'aˬ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ, pawˬ
tsui‸ pawˬ dmˬ dmˬ-awˇ neh, Nawˇ jahˇ maw‸ naˇ, ngaˇ muiˬ
laˇ shawˇ laˇ ni nawˇ jahˇ nya meh lehˇ, shaˇ shaˇ-ehˇ ehˇ-eu
41 meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-ahˇ g'awˬ shaˬ gaˬ-eu miˇ neh, aˬ la‸
cawˬ ja-awˇ aˬ yaw‸-euˬ k'oeˇ ta^ ba‸ da^-awˇ, Ngaˇ jahˇ
maw‸ miˇ-a. Muiˬ laˇ shawˇ laˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
42 Tiˬ po^ teh‸-ehˇ coiˬ doi naˇ-eu k'oeˇ byo^ jiˇ-awˇ, muiˬ laˇ
43 shawˇ laˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-ahˇ yaw k'a^-ehˇ dawˬ
44 bi‸ bi‸-ehˇ ehˇ nehˬ-eu, Gaˇ kaw^ heu tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ taˬ ja nehˬ
de. P'ˇ ma jawˇ gaˇ nawˬ-euˬ g'awˇ mawˇ byaˬ haw-iˇ-awˬ.
Nawˇ taˬ leˇ-euˬ gaˇ aˬ cawˬ ya siˬ ni, Moˇseˬ neh dawˬ bi‸
taˬ-euˬ lo‸-ehˇ lawˇ nehˬ-eu jeˬ lawˇ nehˬ-iˇ-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ
aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-awˇ, tiˬ po^ teh‸-ehˇ k'ehˇ g'eh-euˬ
45 meh. Ehˇ k'aw‸, aˬ yaw‸ do^-iˇ-awˇ neh gaˇ kaw^ k'oeˇ yaw
k'a^-ehˇ ja mehˬ-awˇ, yawˬ gaˇ na lu‸ bi gaˬ doe-iˇ-euˬ meh.
K'oeˇ miˇ neh, Yeˬsuˇ meuˬ la‸ k'oeˇ bya ceh^ ni maˬ uˇ leˇ
nya. Bawˇ tsahˬ-ahˇ teh‸-ehˇ ya jawˇ-eu meh. Yawˬ paw na
lu‸ jawˇ-eu tsawˇ haˬ aˬ yaw‸ jawˇ gaˇ laˇ-euˬ meh.

## Yeˬsuˇ kuiˇ shiˇ la‸ shiˇ shiˇ-eu tiˬ g'aˬ-ahˇ la^ muiˬ nehˬ-euˬ

2 K'oeˇ naˇ g'awˬ myahˇ maˬ g'eh-ehˇ, Yeˬsuˇ Gaˬbeˬneˬoˬ
meuˬ-ahˇ tiˬ po^ paˇ uˇ leˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ iˇ kahˇ jawˇ
2 lu‸-eu gaˇ kaw^ aˬ cawˬ ya gaˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ g'awˬ
mya ni uiˬ laˇ-euˬ miˇ neh, nymˇ la‸ k'oeˇ jawˇ k'aˇ maˬ za-eu
uˬ ta‸, guiˇ ga-ahˇ k'aw‸ jawˇ k'aˇ maˬ za. Yeˬsuˇ aˬ yaw‸
3 ma‸-ahˇ guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh
tsawˇ haˬ oeˬ g'aˬ, kuiˇ shiˇ la‸ shiˇ shiˇ-eu tiˬ g'aˬ-ahˇ Yeˬsuˇ
4 jawˇ gaˇ ba‸ le‸-euˬ meh. Tsawˇ haˬ jawˇ byah taˬ-euˬ miˇ
neh aˬ yaw‸ ma‸ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ maˬ uˇ leˇ nya-ehˇ, Yeˬsuˇ-euˬ
uˬ duˬ ta^ nymˇ mˬ la^ peh‸-euˬ meh. La^ peh‸ taˬ-euˬ tsahˇ
neh aˬ yaw‸ ma‸ kuiˇ shiˇ la‸ shiˇ shiˇ-eu k'oeˇ g'aˬ-ahˇ yu‸
5 zaˇ bui bahˬ nehˬ-ehˇ pyehˬ ka g'eh-euˬ meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw‸
ma‸ jah gaˇ ya mawˇ ngeh, kuiˇ shiˇ la‸ shiˇ shiˇ-eu g'aˬ-ahˇ
ehˇ nehˬ-eu, Cawˬ-oˇ, nawˬ-euˬ iˬ baˇ pyehˬ-euˬ ma lehˇ, ehˇ
nehˬ-euˬ meh.
6 Zahˇ mehˬ-eu tiˬ pa^ na deuˬ k'oeˇ gaˇ nuiˇ-awˇ, aˬ yaw‸
7 ma‸-euˬ nui ma la‸ k'oeˇ heu lo‸-ehˇ shaˇ noeˬ lu‸ meh. Teu
g'a‸ aˬ jeˬ miˇ neh teu lo‸-ehˇ ehˇ-eu nga. Aˬ yaw‸ Miˬ
yehˇ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-eu nga. Miˬ yehˇ maˬ ngeuˇ
naˇ, aˬ suˇ g'aˬ iˬ baˇ pyehˬ nya-eu lehˇ shaˇ noeˬ lu‸ meh.
8 Aˬ yaw‸ ma‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ shaˇ noeˬ lu‸ gaˇ Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-
euˬ nui ma la‸ k'oeˇ tiˬ po^ teh‸-ehˇ siˬ nya-awˇ aˬ yaw‸
ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Aˬ jeˬ miˇ neh naw ma‸-euˬ nui ma la‸
9 k'oeˇ teu lo‸-ehˇ shaˇ noeˬ lu‸ te. Kuiˇ shiˇ la‸ shiˇ shiˇ-eu
g'aˬ-ahˇ dawˬ aˬ geu dawˬ ehˇ nehˬ-eu awˬ dzehˬ nya. Nawˬ-
euˬ iˬ baˇ pyehˬ-euˬ ma lehˇ ehˇ nehˬ-eu, awˬ dzehˬ nya loˇ.
Maˬ ngeuˇ naˇ, Tuˇ-awˇ, nawˬ-euˬ yu‸ zaˇ ba‸-awˇ cah g'eh-awˬ
10 lehˇ ehˇ nehˬ-eu, awˬ dzehˬ nya loˇ. Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ
miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ pyehˬ nya-eu baoˬ ahˇ gaˇ naw ma‸
ya siˬ ni lehˇ ehˇ-awˇ neh, kuiˇ shiˇ la‸ shiˇ shiˇ-eu g'aˬ-ahˇ
11 paˇ ehˇ nehˬ-eu, Ngaˇ nawˬ-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Tuˇ-awˬ.
Nawˬ-euˬ yu‸ zaˇ ba‸-awˇ, iˇ kahˇ g'o‸-iˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-
12 euˬ meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw‸ tiˬ po^ teh‸-ehˇ tsawˬ tuˇ-awˇ,
yu‸ zaˇ ba‸-awˇ neh, tsawˇ haˬ k'oeˇ mya^ ni-euˬ mehˬ shi
neh do^-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ zahˬ
leˇ-awˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ-eu meh. Nga ma‸ heu lo‸-ehˇ

g'eh-eu jeˬ-ahˇ tiˬ po^-iˬ maˬ mawˇ haw-aˬ siˬ lehˇ ehˇ-eu meh.

### Yeˬsuˇ Leˬbiˇ-ahˇ kuˇ-euˬ

13 K'oeˇ naˇ, Yeˬsuˇ lah lah dzeˇ tiˬ po^ paˇ iˇ-euˬ meh.
Tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma aˬ yaw˰ jawˇ gaˇ uiˬ le ngeh, aˬ
14 yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰
mehˬ hu paˇ iˇ ngeh, kawˬ ta˰-eu nymˇ-ahˇ Aˬlaˬpehˇ-euˬ
aˬ li Leˬbiˇ nuiˇ lu˰ gaˇ ya mawˇ-euˬ meh. Ngaˬ-euˬ mehˬ
nah caw teh laˇ-awˬ lehˇ Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ ngeh,
aˬ yaw˰ tsawˬ tuˇ-awˇ, Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ nah caw teh g'eh-euˬ
meh.
15 K'oeˇ naˇ, Leˬbiˇ-euˬ nymˇ-ahˇ Yeˬsuˇ hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ
zaˬ lahˇ deuˬ hawˬ jawˬ jawˬ-awˇ hawˬ dzaˬ lu˰ ngeh, kawˬ
ta˰-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu iˬ baˇ zaˬ g'awˬ mya ni k'aw˰, aˬ
yaw˰ ma˰ nehˬ-ehˇ jawˬ-awˇ dzaˬ lu˰ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ
naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ g'awˬ mya ni Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ nah caw teh
16 lu˰ meh. Yeˬsuˇ iˬ baˇ zaˬ hawˇ-eu kawˬ ta˰-eu tsawˇ haˬ nehˬ-
ehˇ jawˬ-awˇ hawˬ dzaˬ lu˰ gaˇ Paˬliˬsehˇ-euˬ aˇ muˇ-ahˇ ta˰-
eu zahˇ mehˬ-eu deuˬ ya mawˇ ngeh, Aˬ jeˬ miˇ neh teu g'aˬ
kawˬ ta˰-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu iˬ baˇ zaˬ nehˬ-ehˇ hawˬ dzaˬ
ta˰ lu˰ ta lehˇ, Yeˬsuˇ-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh.
17 Yeˬsuˇ dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ ngeh, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ
ehˇ k'o˰ nehˬ-eu, Jawˇ saˇ do^-eu tsawˇ haˬ, saˬ laˬ g'oˬ maˬ
loˬ-aˇ. Naˇ-eu tsawˇ haˬ teh˰-ehˇ loˬ-eu meh. Yaw tsaˬ yaw
dawˇ tsawˇ haˬ-ahˇ kuˇ-eu lehˇ ngaˇ oe-euˬ maˬ ngeuˇ. Iˬ
baˇ zaˬ-ahˇ kuˇ-eu lehˇ ngaˇ oe-euˬ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Maˬ dzaˬ-eu zahˇ gaˇ kaw^ aˬ cawˬ naˇ haˬ-eu

18 K'oeˇ ngeh, Yoˇhaˬ-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ hawˇ-eu Paˬliˬsehˇ
deuˬ maˬ dzaˬ-eu zahˇ jahˇ lu˰ meh. Aˬ cawˬ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ
laˇ-awˇ, Yoˇhaˬ-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ hawˇ-eu Paˬliˬsehˇ deuˬ-euˬ
zaˬ lahˇ deuˬ-aˬ, maˬ dzaˬ-eu zahˇ jahˇ lu˰ k'aw˰, nawˬ-euˬ
zaˬ lahˇ deuˬ-aˬ, aˬ jeˬ miˇ neh maˬ jahˇ ta lehˇ, naˇ haˬ-eu
19 meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ k'o˰ nehˬ-eu, Miˬ zaˬ
sheuˬ-eu g'aˬ, aˬ yaw˰-euˬ cawˬ deuˬ nehˬ-ehˇ jawˇ ngeh, aˬ
yaw˰ maˬ dzaˬ-eu zahˇ jahˇ teh˰-a loˇ. Aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰
nehˬ-ehˇ k'aˇ jawˇ-eu k'oeˇ-aˬ, maˬ dzaˬ-eu zahˇ maˬ jahˇ
20 nya. Miˬ zaˬ sheuˬ-eu g'aˬ-ahˇ aˬ yaw˰-euˬ cawˬ deuˬ nehˬ-
ehˇ la^ g'awˬ-eu aˇ nah keu^ le teh˰-a. K'oeˇ ngeh nah keu^
le naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ maˬ dzaˬ-eu zahˇ jahˇ teh˰-a.

21 Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ mehˬ tsoeˬ yaw cehˇ-ahˇ saˬ paˇ yaw
shui‸ neh pehˇ tsahˇ maˬ do‸ haw-aˇ. Do‸ naˇ, do‸ taˬ-euˬ
pehˇ tsahˇ k'oeˇ tsahˇ, mehˬ tsoeˬ yaw cehˇ-ahˇ bi pyaˬ-iˇ teh‸-
a. Pyaˬ-iˇ-eu k'oeˇ-aˬ, yaw beh na^ maˬ tseˇ pyaˬ dzehˬ-iˇ
22 teh‸-a. K'oeˇ uˬ ta‸, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ shaˬ k'o^ pehˇ
zeuˇ yaw oeˇ-ahˇ aˬ ga‸ dzaˇ uiˇ yaw shui‸ maˬ sheh^ ahˇ
haw-aˇ. Sheh^ ahˇ naˇ, aˬ ga‸ dzaˇ uiˇ k'oeˇ, shaˬ k'o^ pehˇ
zeuˇ-ahˇ bi pa^-iˇ-eu miˇ neh, aˬ ga‸ dzaˇ uiˇ k'aˇ-iˇ-awˇ,
shaˬ k'o^ pehˇ zeuˇ k'aw‸ caw^-iˇ teh‸-a. Aˬ ga‸ dzaˇ uiˇ
yaw shui‸, shaˬ k'o^ pehˇ zeuˇ yaw shui‸-ahˇ ya sheh^ ahˇ
teh‸-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Jawˇ nah ngeh nah zaˬ lahˇ deuˬ cehˇ nmˇ tseu^-euˬ**

23 Jawˇ nah ngeh nah, Yeˬsuˇ cehˇ yaˇ-ahˇ iˇ pa^ lu‸ ngeh, aˬ
yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ cehˇ nmˇ tseu^ tseu^-ehˇ caw teh lu‸
24 meh. Paˬliˬsehˇ deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Haw sheˇ. Jawˇ
nah ngeh nah maˬ jahˇ k'mˬ-eu jeˬ aˬ jeˬ miˇ neh aˬ yaw‸ ma‸
25 jahˇ ta lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ k'o‸ nehˬ-eu,
Daˬbiˇ hawˇ-eu aˬ yaw‸-euˬ cawˬ deuˬ hawˬ meh‸ laˇ-awˇ tiˬ
jeˬ-iˬ dzaˬ-eu maˬ ahˇ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ aˬ jo^-ehˇ jahˇ-euˬ
26 gaˇ naw ma‸ tiˬ po^-iˬ maˬ gui haw-aˬ loˇ. Aˬbyaˬtaˬ piˇ ma
geu‸ lu‸ ngeh, Daˬbiˇ Miˬ yehˇ-euˬ nymˇ-ahˇ uˇ leˇ-awˇ, piˇ
ma deuˬ maˬ ngeuˇ naˇ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ dzaˬ k'mˬ-eu, lawˇ nehˬ
taˬ-euˬ kaˬ muˇ dzaˬ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ cawˬ deuˬ-ahˇ bi dzaˬ-
27 euˬ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ uˬ ta‸ Yeˬsuˇ ehˇ-eu,
Jawˇ nah-aˬ, tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ beh taˬ-euˬ meh. Tsawˇ
haˬ-ahˇ-aˬ, jawˇ nah-euˬ g'aˇ duˬ beh taˬ-euˬ maˬ ngeuˇ-a.
28 K'oeˇ miˇ neh, tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-aˬ, jawˇ nah ngeh
nah-ahˇ k'aw‸ u^ lahˇ-eu sahˬ paˬ meh lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ
ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Aˬ la‸ tiˬ pyawˬ shiˇ-euˬ tiˬ g'aˬ-euˬ gaˇ kaw^**

3 Yeˬsuˇ uˬ duˬ tahˬ nymˇ-ahˇ paˇ uˇ leˇ ngeh, k'oeˇ gaˇ aˬ
la‸ tiˬ pyawˬ shiˇ-euˬ tiˬ g'aˬ jawˇ-eu meh. 2 Aˬ yaw‸ ma‸
Yeˬsuˇ-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ nya ni, aˬ yaw‸ jawˇ nah ngeh
nah naˇ-eu k'oeˇ g'aˬ-ahˇ la^ taˬ nehˬ nga loˇ lehˇ, haw tso^
3 taˬ-euˬ meh. Nawˇ tuˇ-awˇ, g'ahˇ ceh yaw‸-iˇ-awˬ lehˇ,
Yeˬsuˇ aˬ la‸ tiˬ pyawˬ shiˇ-euˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ

4 meh. K'oeˇ naˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Jawˇ
nah ngeh nah yaw muiˬ jeˬ mˇ-eu tsaˬ teh˰-a loˇ. Maˬ ngeuˇ
naˇ, maˬ muiˬ-eu jeˬ mˇ-eu tsaˬ teh˰-a loˇ. Aˬ cawˬ-ahˇ la^
deh˰-eu tsaˬ teh˰-a loˇ. Maˬ ngeuˇ naˇ, la^ seh˰-eu tsaˬ teh˰-a
loˇ lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Ehˇ k'aw˰, tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ ciˬ
5 cuˇ ni jawˇ-eu meh. Yeˬsuˇ nui ma pehˇ pehˇ-ehˇ aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ haw-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ nui ma g'ahˇ-eu miˇ neh
Yeˬsuˇ noeˬ shaˬ-awˇ, tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ, Nawˇ aˬ la˰
cawˬ ja-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ aˬ la˰ cawˬ ja
6 ngeh, taˬ leˇ-euˬ meh. Paˬliˬsehˇ deuˬ do^-iˇ-awˇ, aˬ jo^-ehˇ
g'eh-awˇ neh Yeˬsuˇ-ahˇ ya diˬ seh˰ ni, tiˬ po^ teh˰-ehˇ
Heˬloˇ-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ bawˬ dzaˬ-iˇ-euˬ meh.

**Tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma lah lah dzeˇ uiˬ le-euˬ**

7 Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ nehˬ-ehˇ lah ja^-eu paw
paˇ iˇ-euˬ meh. Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ
aˇ ma˰ ma˰ ma aˬ yaw˰-euˬ mehˬ nah caw teh g'eh-euˬ meh.
8 K'oeˇ uˬ ta˰, Yuˇda^ miˇ k'ahˬ, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ, Iˇduˇmehˇ
miˇ k'ahˬ, Yawˇdaˬ lawˇ baˬ k'oeˇ paw baˬ hawˇ-eu, Duˇlu
miˇ k'ahˬ hawˇ-eu Siˇdoˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ, aˬ
yaw˰ neh mˇ-euˬ shaˇ-euˬ deuˬ-euˬ gaˇ kaw^ ya gaˬ-euˬ miˇ
neh, aˇ ma˰ ma˰ ma ma-awˇ, aˬ yaw˰ jawˇ gaˇ oe-euˬ meh.
9 Tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma ngaˬ-ahˇ maˬ ya tahˬ ci^ le ni, lawˬ
tiˬ lawˬ lehˬ hmˬ taˬ-awˬ lehˇ, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ
10 deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰
naˇ-eu gawˇ-eu tsawˇ haˬ g'awˬ mya g'aˬ-ahˇ la^ taˬ nehˬ lu˰-
eu miˇ neh, naˇ-eu gawˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ aˬ yaw˰-
11 ahˇ ya toeˬ ci^ ni, aˬ yaw˰ jawˇ gaˇ ji^ uˇ le lu˰ meh. Neh˰
yaw jaw˰ deuˬ k'aw˰ aˬ yaw˰-ahˇ ya mawˇ ngeh, aˬ yaw˰-euˬ
mehˬ shi pawˬ tsui˰ pawˬ dmˬ dmˬ-awˇ, Nawˇ-aˬ, Miˬ yehˇ-
12 euˬ Zaˬ maˇ ngaˇ lehˇ, guˇ guˇ-ehˇ ehˇ-eu meh. Ngaˬ-euˬ gaˇ
kaw^ aˬ cawˬ-ahˇ taˬ ja nehˬ de lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ
dawˬ yaw k'a^-ehˇ bi˰-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ g'aˬ k'ehˇ tseˇ nyi˰ g'aˬ-ahˇ tseˇ-euˬ**

13 K'oeˇ naˇ, Yeˬsuˇ gawˬ jawˬ-ahˇ da^ leˇ-euˬ meh. Aˬ
yaw˰ nui ma k'aˇ tsaˬ-eu deuˬ-ahˇ kuˇ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰ k'aw˰
14 aˬ yaw˰ nehˬ-ehˇ da^ leˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ nehˬ-ehˇ bi
jawˇ-awˇ, laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ bi mehˬ-iˇ-eu lehˇ,
Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ tsawˇ haˬ tseˇ nyi˰ g'aˬ-ahˬ

15 tseˇ-euˬ meh. Neh‸-ahˇ teh do^ nehˬ nya-eu baoˬ k'aw‸,
16 Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ bi‸-euˬ meh. K'oeˇ tseˇ nyi‸ g'aˬ-aˬ,
17 aˬ yaw‸ neh Beˬtu^lu^ lehˇ myahˇ nehˬ-euˬ Siˇmoˬ, Zeˬbeˬ-
dehˇ-euˬ aˬ li Yaˬko^, Yaˬko^-euˬ mehˇ nmˇ Yoˇhaˬ (Aˬ nya‸
nmˇ-ahˇ Bawˇneˬgehˇ lehˇ k'aw‸ kuˇ-eu meh. Dawˬ tsui‸-aˬ,
18 mˬ jeˬ jeˬ gaˇ duˇ-eu zaˬ lehˇ ehˇ-eu meh.) Aˬdehˬlehˬ,
Piˇliˇpu^, Baˬtawˇlaˬmehˇ, Maˬtehˬ, Toˇma^, Aˬlaˬpehˇ-euˬ
aˬ li Yaˬko^, Taˬdehˇ, Kaˬnaˬniˇ aˇ muˇ-ahˇ ta‸-eu Siˇmoˬ
19 hawˇ-eu, Yeˬsuˇ-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ-euˬ
Yuˇda^ Iˇsaˬgaˬliˬoˬ, heu deuˬ meh.

**Muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ**
**yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-eu**

20 Yeˬsuˇ iˇ kahˇ g'o‸-iˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ aˬ ma‸ ma‸ ma
paˇ uiˬ laˇ-euˬ miˇ neh, aˬ yaw‸ ma‸ hawˬ dzaˬ-eu maˬ dah-a.
21 Yeˬsuˇ-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ gaˇ kaw^ k'oeˇ ya gaˬ ngeh,
Aˬ yaw‸ uˬ-iˇ-euˬ nga lehˇ ehˇ-awˇ, aˬ yaw‸-ahˇ sheuˬ k'o‸
22 laˬ-iˇ-eu lehˇ do^-iˇ-euˬ meh. Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ neh
oe-euˬ zahˇ mehˬ-eu deuˬ ehˇ-eu, Aˬ yaw‸-aˬ, Beˬsaˬbuˇlaˇ
uˇ-eu tsawˇ haˬ nga. Aˬ yaw‸ neh‸ sahˬ paˬ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ,
23 neh‸-ahˇ teh do^-eu nga lehˇ eh-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw‸
ma‸-ahˇ kuˇ-awˇ, yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ-ahˇ neh mehˬ nehˬ-eu,
24 Saˬdaˬ-aˬ, yawˬ haˇ. yawˬ ha aˬ jo^-ehˇ teh do^-eu. Miˇ
k'ahˬ tiˬ k'ahˬ-aˬ, aˬ yaw^ yaw‸ maˬ tsaˬ maˬ dzoeˇ leˇ naˇ,
25 aˬ jo^-ehˇ zi‸-eu. Nymˇ k'ahˬ tiˬ k'ahˬ-aˬ, aˬ yaw^ yaw‸
maˬ tsaˬ maˬ dzoeˇ leˇ naˇ, nymˇ k'ahˬ k'oeˇ k'ahˬ maˬ zi‸-aˇ.
26 Saˬdaˬ-aˬ, aˬ yaw^ yaw‸ puiˬ-awˇ maˬ tsaˬ maˬ dzoeˇ leˇ naˇ,
aˬ yaw‸ k'aw‸ maˬ zi‸-aˇ. Aˬ yaw‸ luˬ-iˇ seˇ-iˇ teh‸-a.
27 G'aˬ zawˇ k'a^-eu g'aˬ-ahˇ yaw beh maˬ pa‸ taˬ naˇ, tiˬ g'aˬ-iˬ
aˬ yaw‸-euˬ nymˇ-ahˇ uˇ leˇ-awˇ aˬ yaw‸-euˬ myawˬ maˬ yuˇ
geu‸ nya. G'aˬ zawˇ k'a‸-eu g'aˬ-ahˇ yaw beh pa‸ taˬ naˇ,
aˬ yaw‸-euˬ nymˇ-ahˇ uˇ leˇ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ myawˬ yuˇ geu‸
nya teh‸-a.
28 Ngaˇ naw ma‸-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Tsawˇ haˬ
neh mˇ bahˬ-euˬ iˬ baˇ yawˬ jeˬ na lu‸ hawˇ-eu Miˬ yehˇ-ahˇ
yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-eu yawˬ jeˬ na lu‸-ahˇ pyehˬ nehˬ
29 teh‸-a. Ehˇ k'aw‸, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ
yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-eu tsawˇ haˬ aˬ geu g'aˬ-euˬ iˬ baˇ-
ahˇ maˬ kaˬ, tiˬ jawˇ-iˬ maˬ pyehˬ nehˬ-aˇ. Tsawˇ haˬ k'oeˇ
g'aˬ mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ iˬ baˇ ahˇ-eu tsawˇ haˬ meh

30 lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ
neh‸ yaw jaw‸ uˇ-eu tsawˇ haˬ nga lehˇ ehˇ-eu miˇ neh, Yeˬsuˇ
k'oeˇ lo‸-ehˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ-euˬ aˬ ma hawˇ-eu aˬ yaw‸-euˬ aˬ nyiˇ deuˬ

31 K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ-euˬ aˬ ma hawˇ-eu aˬ yaw‸-euˬ aˬ nyiˇ
deuˬ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ la‸ nyiˇ paw yaw‸-awˇ, Yeˬsuˇ-
32 ahˇ bi kuˇ do^ laˬ-iˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma aˬ
yaw‸ jawˇ-eu tiˬ jawˬ nuiˇ lu‸ meh. A yaw‸ ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ
ehˇ nehˬ-eu, Nawˬ ma hawˇ-eu nawˬ-euˬ aˬ nyiˇ deuˬ nawˬ-ahˇ
po^ po^-ehˇ la‸ nyiˇ paw jawˇ lu‸ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
33 Ngaˬ ma hawˇ-eu ngaˬ-euˬ aˬ nyiˇ deuˬ aˬ suˇ g'aˬ-a lehˇ, Yeˬ-
34 suˇ naˇ haˬ-eu meh. Aˬ yaw‸ jawˇ-eu tiˬ jawˬ nuiˇ lu‸-eu tsawˇ
haˬ-ahˇ aˬ yaw‸ haw haw-ehˇ ehˇ-eu, Heu deuˬ-aˬ, ngaˬ ma
35 hawˇ-eu ngaˬ-euˬ aˬ nyiˇ deuˬ ma. "Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ ni
k'aˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ, ngaˬ-euˬ aˬ nyiˇ, ngaˬ-euˬ dmˇ ma hawˇ-
eu, ngaˬ ma ma lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Siˬ yoeˬ sehˬ-eu gaˇ kaw^ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ

4 Yeˬsuˇ lah lah dzeˇ tiˬ po^ paˇ mehˬ lu‸ ngeh, tsawˇ haˬ aˇ
ma‸ ma‸ ma uiˬ le-euˬ miˇ neh, aˬ yaw‸ lah la‸ k'oeˇ ja^-eu
lawˬ-ahˇ nuiˇ-iˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ lah, lah lah
2 dzeˇ jawˇ lu‸ meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw‸ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ-
ahˇ neh, gaˇ kaw^ g'awˬ mya jeˬ mehˬ nehˬ-euˬ meh. Aˬ
yaw‸ mehˬ lu‸ tso^ lu‸ ngeh heu lo‸-ehˇ ehˇ-eu meh.
3 Siˬ yoeˬ sehˬ-eu tiˬ g'aˬ, siˬ yoeˬ sehˬ-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸
4 sehˬ ngeh, siˬ yoeˬ tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ, gaˇ ma k'oeˇ ta^ ga-iˇ-
euˬ meh. Aˇ jiˇ ga le-awˇ, siˬ yoeˬ k'oeˇ-ahˇ g'o^ dzaˬ jiˇ-euˬ
5 meh. Siˬ yoeˬ tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ, miˇ tsaˬ baˬ-eu k'aˬ lo lo
yaˇ-ahˇ ga-iˇ-euˬ meh. Miˇ tsaˬ maˬ tuˇ-eu miˇ neh, tiˬ po^
6 teh‸-ehˇ aˇ ji ji laˇ-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸, duˬ ciˇ maˬ ka-iˇ-euˬ
miˇ neh, nahˇ ma do^ laˇ ngeh uˬ tsaˇ zawˇ k'a^-eu baˬ da neh,
7 nyoeˬ-iˇ ko^-iˇ-euˬ meh. Siˬ yoeˬ tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ, aˬ gah
gah yaˇ-ahˇ ga-iˇ-euˬ meh. Aˬ gah baw du^ mehˇ laˇ-awˇ, aˇ
8 ji k'oeˇ-ahˇ u^ tehˬ taˬ-euˬ miˇ neh, aˇ siˬ maˬ siˬ le-a. Siˬ yoeˬ
tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ, miˇ tsaˬ miˇ muiˬ-ahˇ ga-iˇ-euˬ meh. Aˇ ji
ji laˇ mehˇ laˇ-awˇ, aˇ siˬ g'awˬ mya ni siˬ le-euˬ meh. Aˇ siˬ
smˬ tseˇ bymˇ, ko‸ tseˇ bymˇ hawˇ-eu, tiˬ yaˇ bymˇ myaˬ
9 laˇ-euˬ meh. Naˬ bawˇ tso‸-eu tsawˇ haˬ, naˇ haˬ-awˬ lehˇ,
ehˇ nehˬ-euˬ meh.

10 Tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma g'o˰-iˇ jiˇ ngeh, aˬ yaw˰-euˬ mehˬ
nah caw teh-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu g'aˬ k'ehˇ tseˇ nyi˰ g'aˬ, yaw
jeˬ ma jeˬ dawˬ k'oeˇ deuˬ-euˬ gaˇ kaw^ Yeˬsuˇ-ahˇ naˇ
11 haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ k'o˰ nehˬ-eu, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu
gaˇ kaw^ za˰ taˬ-euˬ deuˬ-ahˇ naw ma˰ siˬ nya laˇ teh˰-a.
Ehˇ k'aw˰, aˬ cawˬ-ahˇ-aˬ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ-ahˇ neh teh˰-
12 ehˇ ya mehˬ nehˬ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰
ma˰ haw k'aw˰ ma˰ haw mawˇ, gaˬ k'aw˰ maˬ g'o^ shaw nya-a.
K'oeˇ lo˰-ehˇ maˬ g'eh law nmˇ-aˬ, aˬ yaw˰ ma˰ ngaˇ jawˇ gaˇ
g'o˰ laˇ-awˇ, ngaˇ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ iˬ baˇ pyehˬ nehˬ ma
lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
13 Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ paˇ ehˇ nehˬ-eu, Naw ma˰ yaw jeˬ
ma jeˬ dawˬ heu dawˬ-ahˇ maˬ g'o^ shaw nya nya loˇ. Maˬ
g'o^ shaw nya naˇ, yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ nui deuˬ-ahˇ aˬ
14 jo^-ehˇ g'o^ shaw nya nmˇ. Siˬ yoeˬ sehˬ-eu g'aˬ-aˬ, Miˬ
15 yehˇ-euˬ dawˬ sehˬ-eu meh. Gaˇ ma k'oeˇ ta^ Miˬ yehˇ-euˬ
dawˬ sehˬ-eu-aˬ, heu lo˰-ehˇ meh. Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ ya gaˬ
ngeh, tiˬ po^ teh˰-ehˇ Saˬdaˬ laˇ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ la˰
k'oeˇ sehˬ taˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ-ahˇ g'o^ dzeh-eu gaˇ
16 ehˇ-eu ma. K'aˬ lo lo yaˇ-ahˇ sehˬ-eu-aˬ, heu lo˰-ehˇ meh.
Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ ya gaˬ ngeh, tiˬ po^ teh˰-ehˇ laˬ k'aˬ cehˇ
17 ta^ ni ha geu˰-euˬ gaˇ ehˇ-eu ma. Ehˇ k'aw˰, aˬ yaw˰ ma˰ duˬ
ciˇ maˬ ka-iˇ-euˬ miˇ neh, tiˬ k'ehˬ teh˰-ehˇ deh˰ nya-eu meh.
Dawˬ k'oeˇ dawˬ baˬ da neh noeˬ shaˬ noeˬ zahˬ-eu jeˬ keu^
le-eu maˬ kaˬ, k'ehˬ-eu k'a^-eu jeˬ keu^ le-eu maˬ kaˬ, aˬ yaw˰
18 ma˰ tiˬ po^ teh˰-ehˇ caw^-iˇ-eu meh. Aˬ gah gah yaˇ-ahˇ sehˬ-
eu-aˬ, heu lo˰-ehˇ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ
19 ya gaˬ-euˬ k'aw˰, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ jawˇ ngeh k'ahˬ lahˇ-eu
jeˬ, pyuˇ shuiˇ myawˬ gahˬ-ahˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu jeˬ hawˇ-eu,
nui deuˬ-ahˇ mehˇ juiˇ juiˇ-eu jeˬ-aˬ, dawˬ k'oeˇ dawˬ-ahˇ u^
tehˬ taˬ-eu miˇ neh, aˇ siˬ maˬ siˬ le nya-eu gaˇ ehˇ-eu ma.
20 Miˇ tsaˬ miˇ muiˬ-ahˇ sehˬ-eu-aˬ, heu lo˰-ehˇ meh. Miˬ yehˇ-
euˬ dawˬ ya gaˬ-awˇ ha geu˰-euˬ miˇ neh, aˇ siˬ smˬ tseˇ bymˇ,
ko˰ tseˇ bymˇ, tiˬ yaˇ bymˇ siˬ le-eu tsawˇ haˬ-ahˇ ehˇ-eu ma
lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Tsiˇ k'mˬ do˰-awˇ mo˰ tsahˬ taˬ teh˰-a loˇ**

21 Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ paˇ ehˇ nehˬ-eu, Tsiˇ k'mˬ do˰-awˇ
k'ə^ puˬ neh mo˰ tsahˬ taˬ teh˰-a loˇ. Maˬ ngeuˇ naˇ, tsiˇ k'mˬ
do˰-awˇ ja^ ciˬ uˬ mo^ ciˬ taˬ teh˰-a loˇ. Tsiˇ k'mˬ do˰-awˇ,

22 yaw goˇ-ahˇ ciˬ taˬ-eu, maˬ ngeuˇ-aˇ loˇ. K'aˇ za˰ taˬ-euˬ
yawˬ jeˬ na lu˰ bya ceh^ ni do^ laˇ teh˰-a. Aˬ cawˬ-ahˇ maˬ bi
23 siˬ-eu jeˬ k'aw˰, pah mehˬ la˰ teh˰-a. Naˬ bawˇ tso˰-eu tsawˇ
24 haˬ, naˇ haˬ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ paˇ ehˇ nehˬ-eu, Naw ma˰ k'aˇ ya gaˬ-eu deuˬ-ahˇ
yahˇ-awˬ. Naw ma˰ aˬ cawˬ-ahˇ pehˬ nehˬ sa^ nehˬ-eu
lo˰-ehˇ, aˬ cawˬ k'aw˰ naw ma˰-ahˇ pehˬ k'o˰ sa^ k'o˰ nehˬ
25 la˰-eu uˬ ta˰, aˇ dzehˬ k'aw˰ bi˰ nehˬ la˰ teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, ja^-eu tsawˇ haˬ-ahˇ bi˰ lahˬ teh˰-a. Maˬ ja^-eu
tsawˇ haˬ-ahˇ, aˬ yaw˰ ma˰ k'aˇ ja^-eu deuˬ-ahˇ yuˇ do^ jiˇ
teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Cehˇ siˬ yoeˬ aˇ ji ji laˇ huiˬ laˇ-eu gaˇ kaw^ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ

26 Yeˬsuˇ tiˬ po^ paˇ ehˇ-eu, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ-aˬ, tsawˇ
haˬ tiˬ g'aˬ aˬ yaw˰-euˬ cehˇ yaˇ-ahˇ cehˇ sehˬ-euˬ gaˇ duˇ-eu
27 meh. Aˬ yaw˰ uˬ ci˰ yu˰-awˇ, nah g'ahˇ tuˇ laˇ-eu meh.
Siˬ yoeˬ k'oeˇ aˬ jo^-ehˇ ji laˇ huiˬ laˇ gaˇ aˬ yaw˰ maˬ siˬ
28 nya. Cehˇ k'oeˇ-aˬ, miˇ tsaˬ baˬ da neh cehˇ nmˇ nmˇ le-eu
meh. Yaw beh cehˇ ji ji laˇ-eu meh. K'oeˇ naˇ, g'o^ bymˬ
29 g'o^ do^ do^ laˇ-awˇ, cehˇ nmˇ nmˇ le-eu meh. Myah laˇ-awˇ,
cehˇ yehˬ deˇ laˇ-euˬ miˇ neh, yaw sahˇ g'aˬ tiˬ po^ teh˰-ehˇ
yehˬ k'o˰ yuˇ-awˇ yehˬ-eu meh lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### G'awˬ pa˰ aˇ nui^ gaˇ kaw^ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ

30 Yeˬsuˇ paˇ ehˇ-eu, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ-aˬ, aˬ geu jeˬ-ahˇ
neh shaˇ ceh^ haw paˬ nga. Yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ aˬ geu jeˬ-ahˇ
31 neh mehˬ nehˬ paˬ nga. Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ-aˬ, g'awˬ pa˰
aˇ nui^-ahˇ duˇ-eu meh. Aˇ nui^ k'oeˇ-aˬ, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^-euˬ
32 aˇ nui^ dawˬ taw^ lu˰ na^ maˬ tseˇ nyiˇ dzehˬ k'aw˰, miˇ
tsaˬ-ahˇ sehˬ-awˇ aˇ ji ji laˇ huiˬ laˇ ngeh, sahˬ lahˬ dawˬ taw^
lu˰ na^ maˬ tseˇ huiˬ-eu meh. Uˬ pyaˬ deuˬ huiˬ laˇ ngeh, k'oeˇ
ta^ zaw-eu aˇ jiˇ aˇ bawˬ k'oeˇ-ahˇ naˇ shmˇ aw nya-eu meh
lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ zmˬ-eu gaˇ kaw^

33 Aˬ yaw˰ ma˰ g'o^ shaw nya-eu lo˰-ehˇ teh˰-ehˇ, Yeˬsuˇ
k'oeˇ lo˰-ehˇ g'eh-eu yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ g'awˬ mya ni zmˬ
zmˬ-ehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ nehˬ-euˬ meh.
34 Yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ-ahˇ neh maˬ ngeuˇ naˇ, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰

ma‸-ahˇ maˬ mehˬ nehˬ-a. Ehˇ k'aw‸, aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ
deuˬ teh‸-ehˇ jawˇ ngeh, gaˇ kaw^ k'oeˇ dawˬ taw^ lu‸ aˬ yaw‸
ma‸-ahˇ ja mehˬ nehˬ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ jaˬ lehˇ-ahˇ bi naˬ leˇ-euˬ

35 K'oeˇ ngeh nah uˬ ci‸ ci‸ le ngeh, Lah k'oeˇ paw baˬ-ahˇ
tseh^-iˇ kaˇ-euˇ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ
36 cawˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma-ahˇ
g'awˬ- iˇ-awˇ, aˬ yaw‸ nuiˇ lu‸-eu lawˬ k'oeˇ lawˬ neh zaˬ lahˇ
deuˬ aˬ yaw‸-ahˇ sheuˬ g'eh-euˬ meh. Lawˬ nui deuˬ k'aw‸,
37 aˬ yaw‸ ma‸ nehˬ-ehˇ iˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, jaˬ lehˇ lehˇ
ma baw laˇ-awˇ, iˇ lu^ dzeh dui dui-eu miˇ neh, lawˬ la‸ k'oeˇ
38 iˇ cu‸ byah laˇ lu‸ meh. Yeˬsuˇ-aˬ, lawˬ dawˬ dahˬ paw uˬ
g'mˬ g'mˬ-awˇ yu‸ k'a^ lu‸ meh. Zaˬ lahˇ deuˬ aˬ yaw‸-ahˇ
la^ noeˬ-iˇ-awˇ, Saˬ laˬ-oˇ, nga ma‸ luˬ-iˇ seˇ-iˇ lu‸ gaˇ nawˇ
tiˬ paw‸-iˬ k'ahˬ maˬ lahˇ te loˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
39 Yeˬsuˇ tuˇ laˇ-awˇ, jaˬ lehˇ-ahˇ dehˬ-awˇ neh, lah-ahˇ k'aw‸,
Ciˬ cuˇ ni jawˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, jaˬ lehˇ
40 naˬ leˇ-awˇ, ciˬ cuˇ ni pyeu‸-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh Yeˬsuˇ
ehˇ-eu, Naw ma‸ aˬ jeˬ miˇ neh gu^-eu nya. Naw ma‸ jah-eu
nui ma maˬ ahˇ te loˇ lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ naˇ haˬ-eu meh.
41 Aˬ yaw‸ ma‸ gu^ dui dui laˇ-awˇ, Teu g'aˬ aˬ suˇ g'aˬ nga.
Jaˬ lehˇ hawˇ-eu lah aˬ yaw‸-euˬ dawˬ naˇ haˬ-eu nga lehˇ, tiˬ
g'aˬ tiˇ g'aˬ yaw kaˬ ja-eu meh.

### Neh‸ uˇ-eu Gaˬdaˬlaˇ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ

5 K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸ lah k'oeˇ paw baˬ-ahˇ ja^-eu Gaˬdaˬlaˇ
miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ keu^-euˬ meh. 2 Yeˬsuˇ lawˬ-ahˇ neh do^
laˇ ngeh, neh‸ yaw jaw‸ uˇ-eu tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ tiˬ po^ teh‸-
ehˇ lmˬ bymˇ-ahˇ neh do^ le-awˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ ha le-euˬ meh.
3 Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ lmˬ bymˇ-ahˇ teh‸-ehˇ jawˇ-eu meh.
Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ aˬ yaw‸-ahˇ maˬ pa‸ taw‸ nya. Shmˇ
4 ca^ neh pa‸ k'aw‸, maˬ pa‸ taˬ nya. Aˬ cawˬ aˬ yaw‸-ahˇ
shmˇ ca^ yuˇ-awˇ aˬ kuiˇ aˬ la‸-ahˇ g'awˬ mya po^ pa‸-euˬ
k'aw‸, aˬ yaw‸-euˬ aˬ la‸-ahˇ pa‸ taˬ-euˬ shmˇ ca^-ahˇ g'eu
tseh^-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ aˬ kuiˇ-ahˇ pa‸ taˬ-euˬ shmˇ ca^-ahˇ
k'aw‸ ngawˬ k'eh‸-euˬ meh. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ aˬ yaw‸-ahˇ
5 maˬ la^ g'oeˇ nya. Lmˬ bymˇ-ahˇ maˬ ehˇ, gawˬ jawˬ-ahˇ maˬ
ehˇ, uˬ ci‸ nah g'ahˇ maˬ ehˇ aˬ yaw‸ guˇ guˇ-ehˇ jawˇ-eu

meh. K'aˬ lo neh aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ jeˬ jeˬ-ehˇ
6 jawˇ-eu meh. Yeˬsuˇ gaˇ mahˇ laˇ lu˰ gaˇ tsawˇ haˬ k'oeˇ
g'aˬ ya mawˇ ngeh, aˬ yaw˰ jawˇ gaˇ ceh^ g'eh-awˇ uˬ duˬ
7 tahˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ guˇ guˇ-ehˇ, Dawˬ taw^ lu˰-euˬ
k'oeˇ ta^ huiˬ dzehˬ mahˇ dzehˬ-eu Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ
Yeˬsuˇ-oˇ, nawˇ ngaˬ-ahˇ aˬ jo^-ehˇ tä˰ te. Nawˇ ngaˬ-ahˇ
taˬ k'ehˬ taˬ k'a^ la˰ lehˇ, Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi ngaˇ nawˬ-
8 ahˇ shaˇ-eu ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh k'oeˇ
lo˰-ehˇ ehˇ ta lehˇ ehˇ naˇ, Neh˰ yaw jaw˰-oˇ, aˬ yaw˰-euˬ la˰
k'oeˇ neh do^-iˇ-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
9 meh. Nawˇ aˬ jo^-ehˇ myahˇ teˬ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ
naˇ haˬ ngeh, Nga ma˰ zawˇ myaˬ-eu miˇ neh, zawˇ myaˬ-eu
yehˇ ma˰ lehˇ myahˇ-euˬ ma lehˇ, ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh.
10 Miˇ k'ahˬ heu k'ahˬ la˰ k'oeˇ nga ma˰-ahˇ taˬ do^ la˰ lehˇ,
aˬ yaw˰ Yeˬsuˇ-ahˇ shaˇ dui dui-eu meh.
11 Gawˬ jawˬ k'oeˇ jawˬ-euˬ baˬ g'a-ahˇ aˬ za˰ zawˇ myaˬ-eu
12 tiˬ ma˰ ga^ dzaˬ lu˰ meh. Aˬ za˰ k'oeˇ ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ
nga ma˰-ahˇ bi uˇ-iˇ la˰ lehˇ, neh˰ k'oeˇ deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ
13 shaˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ neh˰ k'oeˇ deuˬ-ahˇ bi
do^-iˇ-euˬ meh. Neh˰ yaw jaw˰ k'oeˇ deuˬ do^-i^-awˇ, aˬ za˰
k'oeˇ ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ uˇ-iˇ-euˬ meh. Aˬ za˰ k'oeˇ ma˰ baˬ
g'a pya˰-ahˇ sehˇ ka g'eh-awˇ, lah-ahˇ ga pu˰ seh˰ jiˇ-euˬ meh.
Aˬ za˰ k'oeˇ deuˬ-aˬ, nyiˬ heˇ mawˇ ehˇ g'aˬ ni byah-eu meh.
14 Aˬ za˰ bo-eu deuˬ ceh^ g'o˰ g'eh-awˇ, meuˬ deuˬ pu deuˬ-ahˇ
gaˇ kaw^ k'oeˇ dzawˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, gaˇ
kaw^ k'oeˇ aˬ jo^-ehˇ pyeu˰ laˇ-euˬ nga lehˇ ya siˬ ni, tsawˇ
15 haˬ tiˬ pa^ na deuˬ haw laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ Yeˬsuˇ
jawˇ gaˇ laˇ keu^ ngeh, neh˰ g'awˬ mya ni uˇ-euˬ k'oeˇ g'aˬ,
mehˬ tsoeˬ dm-awˇ nuiˇ lu˰ gaˇ ya mawˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-
euˬ nui ma yaw oeˇ lo˰-ehˇ pyeu˰ laˇ-euˬ gaˇ k'aw˰ ya mawˇ-
16 awˇ, gu^ dui dui-iˇ-euˬ meh. Yaw beh ngeh neh mawˇ lu˰-eu
tsawˇ haˬ deuˬ, neh˰ uˇ-euˬ g'aˬ-euˬ gaˇ kaw^ hawˇ-eu, aˬ za˰
k'oeˇ deuˬ aˬ jo^-ehˇ pyeu˰ laˇ-euˬ gaˇ kaw^, haw laˇ-euˬ
17 deuˬ-ahˇ dzawˇ nehˬ-euˬ meh. Nga ma˰-euˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ
neh do^-iˇ la˰ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ Yeˬsuˇ-ahˇ shaˇ-eu meh.
18 Yeˬsuˇ lawˬ-ahˇ uˇ-iˇ ngeh, neh˰ yaw jaw˰ uˇ-euˬ k'oeˇ
g'aˬ, Nawˬ nehˬ-ehˇ bi jawˇ la˰ lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ shaˇ-eu meh.
19 Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ maˬ bi jawˇ-aˬ. Nawˬ-euˬ iˇ kahˇ
g'o˰-iˇ-awˇ, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ nawˬ-ahˇ aˇ na^ ni g'awˬ shaˬ
gaˬ nehˬ la˰-euˬ gaˇ kaw^ nawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ

dzawˇ nehˬ-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
20 Aˬ yaw˰ g'o˰-iˇ-awˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ aˇ na^ ni caw ba nehˬ
la˰-euˬ gaˇ kaw^ Deˬgaˬbawˇliˇ miˇ k'ahˬ doe ni dzawˇ
nehˬ-euˬ miˇ neh, tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ zahˬ leˇ-eu meh.

**Yaˬiˇlu-euˬ aˬ buˇ hawˇ-eu, Yeˬsuˇ-euˬ pehˇ k'ahˬ-ahˇ toeˬ ci^-euˬ g'aˬ**

21 Yeˬsuˇ lawˬ dziˬ-awˇ, lah heu paw baˬ-ahˇ paˇ tseh^ laˇ-euˬ
meh. Aˬ yaw˰ lah lah dzeˇ jawˇ ngeh, tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰
22 ma aˬ yaw˰ jawˇ gaˇ uiˬ le-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, Yaˬiˇlu
lehˇ myahˇ-euˬ g'aˬ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-
aˬ, uˬ duˬ tahˬ nymˇ aˬ yui˰ g'aˬ meh. Aˬ yaw˰ Yeˬsuˇ-ahˇ
ya mawˇ ngeh, aˬ yaw˰-euˬ mehˬ shi pawˬ tsui˰ pawˬ dmˬ
23 dmˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Ngaˬ buˇ
shiˇ shaw-iˬ meh. Aˬ yaw˰ taˬ leˇ-awˇ ya deh˰ ni, nawˇ aˬ
yaw˰-euˬ k'oeˇ ta^ aˬ la˰ ba˰ da^ nehˬ le sheˇ lehˇ, shaˇ dui
24 dui-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, Yeˬsuˇ Yaˬiˇlu nehˬ-ehˇ iˇ-euˬ
meh.

Tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma aˬ yaw˰-euˬ mehˬ nah caw teh caw
25 teh-ehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ tahˬ jeˬ tahˬ ci^ lu˰ meh. K'oeˇ ngeh,
tseˇ nyi˰ k'o˰ byah ni shiˬ do^ do^-ehˇ naˇ lu˰-eu zaˬ miˬ zaˬ
26 tiˬ g'aˬ jawˇ-eu meh. Saˬ laˬ g'oˬ g'awˬ mya g'aˬ-euˬ aˬ la˰
la˰ k'oeˇ aˬ yaw˰ g'awˬ mya jeˬ ya daˬ haw-euˬ meh. Aˬ yaw˰
k'aˇ ja^-eu dawˬ taw^ lu˰ la^ sa^ jiˇ-euˬ k'aw˰, aˬ yaw˰ tiˬ
paw˰-iˬ maˬ taˬ leˇ-eu uˬ ta˰, naˇ gawˇ k'oeˇ paˇ naˇ dzehˬ
27 laˇ-eu meh Aˬ yaw˰ Yeˬsuˇ-euˬ gaˇ kaw^ ya gaˬ haw-euˬ
meh. K'oeˇ miˇ neh, tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma-euˬ g'ahˇ ceh
aˬ yaw˰ uˇ-iˇ-awˇ, Yeˬsuˇ-euˬ naˇ k'ahˬ paw aˬ yaw˰-euˬ
28 pehˇ k'ahˬ-ahˇ toeˬ ci^-euˬ meh. Ngaˇ aˬ yaw˰-euˬ pehˇ
k'ahˬ-ahˇ ya toeˬ ci^-eu teh˰ k'aw˰, ngaˇ taˬ leˇ teh˰-a lehˇ,
29 aˬ yaw˰ ehˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰ shiˬ do^ do^-ehˇ
naˇ lu˰-eu k'oeˇ tiˬ po^ teh˰-ehˇ tsiˇ leˇ-awˇ, Ngaˇ taˬ leˇ-euˬ
30 miˇ-a lehˇ, aˬ yaw˰ siˬ-euˬ meh. Ngaˬ-euˬ la˰ k'oeˇ baoˬ
do^-iˇ-euˬ miˇ-a lehˇ Yeˬsuˇ siˬ nya-eu miˇ neh, aˬ yaw˰ tsawˇ
haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma-ahˇ nahˇ g'o˰ g'o˰ haw-awˇ, Ngaˬ-euˬ pehˇ
31 k'ahˬ-ahˇ aˬ suˇ g'aˬ toeˬ ci^ taˬ lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Tsawˇ
haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma nawˬ-ahˇ tahˬ jeˬ tahˬ ci^ lu˰ k'aw˰,
Ngaˬ-ahˇ aˬ suˇ g'aˬ toeˬ ci^ taˬ lehˇ nawˇ naˇ haˬ te loˇ lehˇ,
32 aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ
yaw˰-ahˇ toeˬ ci^-euˬ g'aˬ-ahˇ ya mawˇ ni, Yeˬsuˇ jawˬ

33 jawˬ-ehˇ haw lu‸ meh. Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ, aˬ yaw‸-euˬ
g'awˇ mawˇ aˬ jo^-ehˇ pyeu‸ laˇ-euˬ gaˇ siˬ nya-eu miˇ neh,
gu^-awˇ yaw dzuˬ dzuˬ lu‸ meh. Aˬ yaw‸ Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ
nah oe-awˇ, Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ shi pawˬ tsui‸ pawˬ dmˬ dmˬ-awˇ
neh, gaˇ kaw^ dawˬ taw^ lu‸ aˬ yaw‸-ahˇ dawˇ coe ni ehˇ nehˬ-
34 euˬ meh. Aˬ buˇ-oˇ, nawˇ jah-eu jeˬ nawˬ-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ
meh. Laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni g'o‸-iˇ-awˬ. Nawˇ taˬ leˇ-euˬ meh
lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
35 Yeˬsuˇ k'oeˇ lo‸-ehˇ ehˇ nehˬ lu‸ ngeh, uˬ duˬ tahˬ nymˇ
aˬ yui‸ g'aˬ-euˬ nymˇ-ahˇ neh laˇ-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ ehˇ-eu,
Nawˬ buˇ shiˇ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh saˬ laˬ-ahˇ paˇ bahˬ
36 te lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ dawˬ k'oeˇ dawˬ-ahˇ maˬ
naˇ haˬ ni, K'ahˬ taˬ lahˇ. Jah-eu teh‸-ehˇ jah-awˬ lehˇ, uˬ duˬ
37 tahˬ nymˇ aˬ yui‸ g'aˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Beˬtu^lu^,
Yaˬko^ hawˇ-eu Yaˬko^-euˬ mehˇ nmˇ Yoˇhaˬ aˬ ha smˇ
g'aˬ-ahˇ maˬ ngeuˇ naˇ, tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ aˬ yaw‸-euˬ mehˬ nah
38 maˬ bi caw teh le-aˬ. Yeˬsuˇ uˬ duˬ tahˬ nymˇ aˬ yui‸-euˬ iˇ
kahˇ iˇ keu^ ngeh, tsawˇ ngoeˇ ui ui-ehˇ ngoeˇ lu‸ gaˇ ya mawˇ-
39 euˬ meh. Yeˬsuˇ iˇ kahˇ uˇ leˇ-awˇ, Naw ma‸ aˬ jeˬ miˇ neh
ui ui-ehˇ ngoeˇ lu‸ te. Zaˬ heu g'aˬ shiˇ-euˬ maˬ ngeuˇ nga.
Yu‸ k'a^-euˬ nga lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
40 K'oeˇ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ Yeˬsuˇ-ahˇ uiˇ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ
yaw‸ ma‸-ahˇ teh do^-awˇ, zaˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ aˬ ma aˬ da hawˇ-
eu aˬ yaw‸ neh sheuˬ g'eh-euˬ k'oeˇ smˇ g'aˬ-ahˇ sheuˬ-awˇ
41 neh, zaˬ k'oeˇ g'aˬ ba‸ taˬ-euˬ gaˇ uˇ leˇ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ,
Yeˬsuˇ aˬ buˇ k'oeˇ g'aˬ-euˬ aˬ la‸-ahˇ nyeh‸ tehˬ-awˇ,
Daˬliˇdaˬguˇmiˇ lehˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Dawˬ tsui‸-aˬ, Aˬ
buˇ-oˇ, ngaˇ nawˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, tuˇ-awˬ lehˇ ehˇ-eu meh.
42 K'oeˇ ngeh, aˬ buˇ k'oeˇ g'aˬ tiˬ po^ teh‸-ehˇ tuˇ laˇ-awˇ cah
g'eh-euˬ meh. Aˬ yaw‸-aˬ, tseˇ nyi‸ k'o‸ k'aw^ laˇ-euˬ meh.
Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ noeˬ ngeh maˬ do^ ni zahˬ dui dui
43 leˇ-euˬ meh. Gaˇ kaw^ heu tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ taˬ ja nehˬ de lehˇ,
Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ dawˬ yaw k'a^-ehˇ bi‸-euˬ uˬ ta‸,
Aˬ buˇ heu g'aˬ-ahˇ hawˬ bi dzaˬ-awˬ lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ
ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Naˬzaˬlehˇ pu zaˬ deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ maˬ ha-a**

6 Yeˬsuˇ k'oeˇ gaˇ neh do^-iˇ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ jawˇ oeˇ-ahˇ
le keu^-euˬ meh. Aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ k'aw‸ aˬ yaw‸

2 neh˯-ehˇ le-eu˯ meh. Jawˇ nah ngeh nah keu^ laˇ ngeh, a˯
yaw˰ u˯ du˯ tah˯ nymˇ la˰ k'oeˇ meh˯ neh˯ tso^ neh˯-eu˯ meh.
Ya ga˯-eu˯ tsawˇ ha˯ g'aw˯ mya g'a˯ zah˯ dui dui leˇ-awˇ ehˇ-eu,
Tsawˇ ha˯ heu g'a˯ heu lo˰-ehˇ g'eh-eu deu˯ a˯ geu gaˇ za-eu˯
nga. A˯ yaw˰ neh za-eu˯ za˯ si˯ tsawˇ gahˇ-a˯, a˯ jo^-ehˇ
g'eh-eu za˯ si˯ tsawˇ gahˇ nga. Heu na^ na^-ehˇ bao˯ hui˯ dui
3 dui-eu deu˯ a˯ jo^-ehˇ jahˇ do^ nya-eu nga. A˯ yaw˰-a˯,
Ma˯li^-eu˯ a˯ li, la˰ saw^ saw^ nya-eu k'oeˇ g'a˯ ma˯ ngeuˇ-a
loˇ. Ya˯ko^, Yoˇsheh, Yuˇda^ hawˇ-eu Siˇmo˯, a˯ ha mehˇ
nmˇ-eu˯ a˯ yui˰ yui˰ sa˯ g'a˯, ma˯ ngeuˇ-a loˇ. A˯ yaw˰-eu˯
dmˇ ma k'aw˰ a˯ dui ma˰ neh˯-ehˇ jawˇ-eu ma˯ ngeuˇ-a loˇ
4 lehˇ, ehˇ ehˇ-ehˇ a˯ yaw˰-ahˇ ma˯ jah coeˇ-eu meh. Ye˯suˇ a˯
yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ neh˯-eu, Mi˯ yehˇ-eu˯ g'aˇ du˯ ngeh˯ dah-eu
g'a˯, k'ah˯ sehˇ ja^ meh. Ehˇ k'aw˰, yaw˯ ha-eu˯ jawˇ k'ah˯,
yaw˯ ha-eu˯ a˯ yui˰ a˯ nyiˇ hawˇ-eu, yaw˯ ha-eu˯ nymˇ la˰
5 k'oeˇ-a˯, k'ah˯ sehˇ ma˯ ja^ lehˇ ehˇ-eu meh. Naˇ-eu tsawˇ
ha˯ deu˯-eu˯ k'oeˇ ta^ a˯ la˰ ba˰ da^-awˇ bi ta˯ leˇ-eu ma˯
ngeuˇ naˇ, k'oeˇ gaˇ-a˯ bao˯ hui˯ dui dui-eu ti˯ je˯-i˯ ma˯
6 jahˇ nya-a. A˯ yaw˰ ma˰ ma˯ jah-eu miˇ neh, Ye˯suˇ zah˯ dui
dui leˇ-eu˯ meh. K'oeˇ naˇ, a˯ yaw˰ ti˯ pu saˇ-i ti˯ pu doe ni
meh˯ neh˯ tso^ neh˯-iˇ-eu˯ meh.

**G'a˯ k'ehˇ tseˇ nyi˰ g'a˯-ahˇ k'ehˇ g'eh-eu˯**

7 K'oeˇ ngeh, a˯ yaw˰ g'a˯ k'ehˇ tseˇ nyi˰ g'a˯-ahˇ kuˇ-awˇ,
nyi˯ g'a˯ ti˯ paw nyi˯ g'a˯ ti˯ paw lehˇ bi iˇ-eu˯ meh. Neh˰
yaw jaw˰ deu˯-ahˇ g'a˯ leˇ ni a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ bao˯ bi˰-eu˯
8 meh. Gaˇ pehˇ g'aˇ du˯, gaw˯ yoe˯ ti˯ yoe˯ ma˯ ngeuˇ naˇ,
ti˯ je˯-i˯ ta˯ yuˇ g'eh. Pehˇ tahˇ k'aw˰ ka˯ muˇ k'aw˰ ta˯ yuˇ
9 g'eh. Jo˰ pa˰-ahˇ pyuˇ ta˯ daw^ ahˇ g'eh. Seh˯ naw^ naw^-
awˇ, pehˇ k'ah˯ ti˯ kahˇ teh˰-ehˇ dm g'eh de lehˇ, Ye˯suˇ a˯
10 yaw˰ ma˰-ahˇ daw˯ bi˰-eu˯ meh. Ye˯suˇ a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ
paˇ ehˇ neh˯-eu, Naw ma˰ nymˇ ti˯ nymˇ-ahˇ da^ leˇ naˇ, k'oeˇ
gaˇ neh do^-iˇ ngeh keu^ ni, k'oeˇ nymˇ-ahˇ teh˰-ehˇ jawˇ-aw˯.
11 A˯ geu gaˇ jawˇ-eu tsawˇ ha˯ ma˯ ka˯, naw ma˰-ahˇ ma˯ ha-awˇ
naw ma˰-eu˯ daw˯ ma˯ naˇ ha˯ naˇ, naw ma˰ k'oeˇ gaˇ neh
do^-iˇ ngeh, a˯ yaw˰ ma˰-eu˯ yaw leh˯ yaw ca bi do^ laˇ ni, a˯
kuiˇ peh˯ za˯ u˯ mo^-eu˯ k'a˯ lehˇ naw˯ k'aˇ ya˰-aw˯ lehˇ, a˯
12 yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ neh˯-eu˯ meh. A˯ yaw˰ ma˰ do^-iˇ-awˇ, Naw
ma˰ yaw˯ ha-eu˯ i˯ baˇ yaw˯ ha noe˯ po^-aw˯ lehˇ, daw˯ meh˯
13 meh˯-eu meh. A˯ yaw˰ ma˰ neh˰ g'aw˯ mya ni-ahˇ teh do^-

awˇ, naˇ-eu tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni-ahˇ tsiˇ leh‸-awˇ la^ taˬ
nehˬ-euˬ meh.

### Baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-eu Yoˇhaˬ shiˇ-euˬ

14 K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ-euˬ gaˇ kaw^ gaˬ doe-iˇ lu‸ gaˇ sahˬ
paˬ Heˬloˇ ya gaˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ ehˇ-eu,
Baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-eu Yoˇhaˬ g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ nga. K'oeˇ miˇ
neh, aˬ yaw‸ baoˬ huiˬ dui dui-eu k'oeˇ deuˬ mˇ do^ lu‸ nga.
15 Tiˬ pa^ na deuˬ ehˇ-eu, Aˬ yaw‸-aˬ, Eˇliˇya nga. Tiˬ pa^ na
deuˬ ehˇ-eu, Aˬ yaw‸-aˬ, aˇ hu Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ
dah-eu deuˬ-ahˇ duˇ-eu, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu
16 tiˬ g'aˬ nga lehˇ, ehˇ-eu meh. Sahˬ paˬ Heˬloˇ ya gaˬ-awˇ,
Aˬ yaw‸-aˬ, ngaˬ neh uˬ duˬ yuˇ-euˬ Yoˇhaˬ k'oeˇ g'aˬ nga.
Aˬ yaw‸ g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ nga lehˇ, ehˇ-eu meh.
17 Gaˇ kaw^ heu-aˬ, heu lo‸-ehˇ meh. Sahˬ paˬ Heˬloˇ-aˬ,
yawˬ ha-euˬ mehˇ nmˇ Piˇliˇpu^-euˬ nymˇ dahˬ Heˬloˬdiˇ-ahˇ
sheuˬ-euˬ meh. Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ baˬ da neh sahˬ paˬ
Heˬloˇ aˬ cawˬ-ahˇ k'ehˇ-awˇ, Yoˇhaˬ-ahˇ bi nyeh‸ laˬ-iˇ-euˬ
meh. Aˬ yaw‸ ma‸ Yoˇhaˬ-ahˇ nyeh‸-awˇ, tawˬ-ahˇ daw^
18 taˬ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Nawˇ nawˬ-euˬ mehˇ
nmˇ-euˬ nymˇ dahˬ-ahˇ sheuˬ-eu-aˬ, maˬ tsaˬ-a lehˇ, Yoˇhaˬ
19 sahˬ paˬ Heˬloˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, Heˬloˬ-
diˇ Yoˇhaˬ-ahˇ muiˇ dui dui-awˇ seh‸ maw‸-eu meh. Ehˇ
20 k'aw‸, aˬ yaw‸-ahˇ maˬ seh‸ nya siˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
Yoˇhaˬ-aˬ yaw tsaˬ yaw dawˇ hawˇ-eu yaw muiˬ yaw shawˇ
tsawˇ haˬ meh lehˇ sahˬ paˬ Heˬloˇ siˬ nya-eu miˇ neh, aˬ
yaw‸-ahˇ gu^ gu^-ehˇ haw piˇ lu‸ meh. Sahˬ paˬ Heˬloˇ-aˬ,
Yoˇhaˬ mehˬ-eu dawˬ ya gaˬ ngeh, nui ma maˬ saˇ-eu k'aw‸,
laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni naˇ haˬ maw‸-eu meh.
21 Sahˬ paˬ Heˬloˇ deh‸ le-euˬ aˇ nah-ahˇ noeˬ keu^-awˇ bawˬ-iˬ
g'eh lu‸ ngeh, aˬ yaw‸ hawˇ-eu aˬ yaw‸-euˬ la‸ o^-euˬ sahˬ
paˬ deuˬ, boˬ jiˇ deuˬ hawˇ-eu, Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ la‸
k'oeˇ aˬ yui‸ geu‸-eu deuˬ-ahˇ kuˇ-awˇ, laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni dzaˬ
22 ta‸ dawˇ ta‸ meh. Heˬloˬdiˇ-euˬ g'aˇ duˬ yeh‸ laˇ-euˬ miˇ
neh, aˬ yaw‸-euˬ aˬ buˇ-ahˇ bawˬ-iˬ k'oeˇ-euˬ la‸ k'oeˇ gaˇ nyeh
bi nyeh mehˬ-euˬ meh. Aˬ buˇ k'oeˇ g'aˬ gaˇ nyeh nyeh
mehˬ gaˇ sahˬ paˬ Heˬloˇ hawˇ-eu aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ jawˬ-awˇ
dzaˬ lu‸-eu deuˬ nui ma tsaˬ dui dui-eu meh. K'oeˇ miˇ neh,
sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ Heˬloˇ aˬ buˇ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-
eu, Nawˇ maw‸-eu lo‸-ehˇ shaˇ-awˬ. Ngaˇ nawˬ-ahˇ bi‸ ma

23 lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K’oeˇ uˬ ta˰, Nawˇ k’aˇ shaˇ-eu lo˰-
ehˇ, ngaˬ-euˬ miˇ k’ahˬ tiˬ pa^ k’aw˰ nawˬ-ahˇ bi˰ ma lehˇ,
24 kamˬ kamˬ-ehˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K’oeˇ ngeh, aˬ buˇ k’oeˇ
g’aˬ do^-iˇ-awˇ, Ngaˇ aˬ geu jeˬ shaˇ paˬ nga lehˇ, aˬ yaw˰-
euˬ aˬ ma-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-eu Yoˇhaˬ-
25 euˬ uˬ duˬ shaˇ-awˬ lehˇ, ehˇ k’o˰ nehˬ-euˬ meh. Tiˬ poˇ
teh˰-ehˇ aˬ buˇ k’oeˇ g’aˬ sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ jawˇ gaˇ
uˇ leˇ-awˇ, Baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-eu Yoˇhaˬ-euˬ uˬ duˬ, sehˇ
byehˇ-ahˇ daw^ ahˇ-awˇ, yaw kawˇ-ehˇ ciˬ nehˬ la˰ lehˇ, shaˇ-
26 eu meh. Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ noeˬ shaˬ dui dui-eu k’aw˰,
aˬ yaw˰ neh kamˬ taˬ-euˬ baˬ da neh maˬ ehˇ, aˬ yaw˰ nehˬ-
ehˇ jawˬ-awˇ dzaˬ lu˰-eu deuˬ baˬ da neh maˬ ehˇ, aˬ yaw˰
neh ehˇ tseh^ taˬ-euˬ dawˬ-ahˇ aˬ yaw˰ maˬ ehˇ paˇ maw˰-a.
27 K’oeˇ miˇ neh, sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ-aˬ, lo˰ lu˰-eu yehˇ tiˬ
g’aˬ-ahˇ k’ehˇ-awˇ, Yoˇhaˬ-euˬ uˬ duˬ bi deu^ laˬ-iˇ-euˬ meh.
Yehˇ k’oeˇ g’aˬ tawˬ-ahˇ Yoˇhaˬ-euˬ uˬ duˬ deu^ laˬ-iˇ-euˬ
28 meh. Uˬ duˬ k’oeˇ sehˇ byehˇ-ahˇ daw^ ahˇ-awˇ, aˬ buˇ k’oeˇ
g’aˬ-ahˇ ciˬ nehˬ-euˬ meh. Aˬ buˇ k’oeˇ g’aˬ k’aw˰, aˬ
29 yaw˰-euˬ aˬ ma-ahˇ ciˬ nehˬ-iˇ-euˬ meh. Yoˇhaˬ-euˬ zaˬ lahˇ
deuˬ gaˇ kaw^ k’oeˇ ya gaˬ ngeh, aˬ yaw˰ ma˰ laˇ-awˇ, Yoˇ-
haˬ-euˬ g’awˇ mawˇ-ahˇ lmˬ bymˇ-ahˇ ba˰ pahˬ-iˇ-euˬ meh.

**Tsawˇ haˬ ngaˬ heˇ g’aˬ-ahˇ bi dzaˬ-euˬ**

30 K’oeˇ ngeh, g’aˬ k’ehˇ deuˬ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ g’o˰ uiˬ laˇ-awˇ,
aˬ yaw˰ ma˰ neh k’aˇ mˇ k’aˇ shaˇ, k’aˇ mehˬ k’aˇ tso^-euˬ
31 dawˬ taw^ lu˰ Yeˬsuˇ-ahˇ dzawˇ nehˬ-euˬ meh. Naw ma˰
laˇ-awˬ. Bawˇ tsahˬ-ahˇ co˰ ngehˇ ni g’eh gaˇ g’aˬ naˬ naˬ-iˇ
kaˇ-euˇ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, tsawˇ haˬ g’awˬ mya ni iˇ lu˰ laˇ lu˰-eu
32 miˇ neh, aˬ yaw˰ ma˰ hawˬ dzaˬ-eu k’aw˰ maˬ dah-a. K’oeˇ
miˇ neh, aˬ yaw˰ ma˰ teh˰-ehˇ lawˬ dziˬ-awˇ, bawˇ tsahˬ-ahˇ
33 co˰ ngehˇ ni g’eh gaˇ iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ do^-iˇ gaˇ
tsawˇ haˬ g’awˬ mya ni ya siˬ ya mawˇ-euˬ meh. K’oeˇ miˇ
neh, meuˬ yawˬ meuˬ na lu˰ la˰ k’oeˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ, lah
lah dzeˇ neh ceh^ g’eh-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ mehˬ hu neh iˇ
34 keu^-euˬ meh. Yeˬsuˇ lawˬ-ahˇ neh do^ le ngeh, tsawˇ haˬ aˇ
ma˰ ma˰ ma-ahˇ ya mawˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, bo-eu
g’aˬ maˬ jawˇ-eu yawˇ lo˰-ehˇ duˇ-eu miˇ neh, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ g’awˬ shaˬ gaˬ-awˇ, gaˇ kaw^ g’awˬ mya jeˬ mehˬ
35 nehˬ tso^ nehˬ-euˬ meh. Uˬ ci˰ ci˰ le ngeh, aˬ yaw˰-euˬ zaˬ

lahˇ deuˬ aˬ yaw‸ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ, Heu gaˇ-aˬ bawˇ tsahˬ
36 nga. Uˬ ci‸ k'aw‸ ci‸ le shaw-iˬ nga. Tsawˇ haˬ heu deuˬ-ahˇ
pyehˬ-awˇ, dawˬ peh ja^-eu meuˬ deuˬ pu deuˬ-ahˇ dzaˬ dzaˬ
37 dawˇ dawˇ bi zeuˇ dzaˬ-iˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Naw
ma‸ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ bi dzaˬ-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ
ehˇ nehˬ ngeh, zaˬ lahˇ deuˬ ehˇ-eu, Nga ma‸ kaˬ muˇ nyiˬ
yaˇ bya^ aˇ poeˬ zeuˇ laˬ-iˇ-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ya bi dzaˬ
38 ta loˇ lehˇ, ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh. Naw ma‸ kaˬ muˇ aˇ mya^
siˬ ahˇ te. Haw sheˇ lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸
ma‸ haw-awˇ, Kaˬ muˇ ngaˬ siˬ hawˇ-eu ngaˬ shaˬ nyiˬ mawˇ ahˇ
39 ma lehˇ, ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh. Daˬ zawˬ lawˇ deh k'oeˇ ta^
tsawˇ haˬ heu mya^ ni-ahˇ aˇ ma‸ aˇ ma‸-ehˇ bi nuiˇ-awˬ lehˇ,
40 Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ k'ehˇ-eu meh. Tsawˇ haˬ aˇ ma‸
ma‸ ma k'oeˇ, tiˬ yaˇ g'aˬ tiˬ muˇ, ngaˬ tseˇ g'aˬ tiˬ muˇ lehˇ,
41 k'oeˇ lo‸-ehˇ aˇ muˇ aˇ muˇ-ehˇ nuiˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ kaˬ
muˇ k'oeˇ ngaˬ siˬ hawˇ-eu ngaˬ shaˬ k'oeˇ nyiˬ mawˇ yuˇ-euˬ
meh. Aˬ yaw‸ mˬ-ahˇ g'awˇ leuˇ haw-awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ
lahˬ-ahˇ ja ceuˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, kaˬ muˇ k'oeˇ ngawˬ
pyehˬ-awˇ, Tsawˇ haˬ heu deuˬ-euˬ mehˬ shi ciˬ taˬ nehˬ-awˬ
lehˇ ehˇ-awˇ neh, zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ ciˬ nehˬ-euˬ meh. Ngaˬ
shaˬ k'oeˇ nyiˬ mawˇ k'aw‸, tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ biˇ
42 nehˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ tiˬ deh^ ya dzaˬ-euˬ
43 meh. Dzehˬ laˇ-euˬ kaˬ muˇ aˇ pyehˬ hawˇ-eu ngaˬ shaˬ aˇ
jeh‸ deuˬ-ahˇ g'o^ k'o‸ haw ngeh, tseˇ nyi‸ puˬ byah-eu meh.
44 Kaˬ muˇ dzaˬ-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ, tsawˇ k'a^ aˬ da teh‸-ehˇ
ngaˬ heˇ g'aˬ byah-eu meh.

**Yeˬsuˇ lah k'oeˇ ta^ cah-euˬ**

45 Yeˬsuˇ tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma-ahˇ bi g'o‸-iˇ lu‸ ngeh,
aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ-aˬ tiˬ po^ teh‸-ehˇ lawˬ bi
dziˬ-awˇ, lah k'oeˇ paw baˬ-ahˇ ja^-eu Behˬdzeˇdaˬ meuˬ-ahˇ
46 aˬ yaw‸-euˬ mehˬ hu neh bi tseh^-iˇ-eu meh. Aˬ yaw‸
tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma-ahˇ g'awˬ-iˇ-awˇ, gawˬ jawˬ-ahˇ guiˬ
47 lahˬ shaˇ leˇ-euˬ meh. Uˬ ci‸ ci‸ le ngeh, lawˬ k'oeˇ lawˬ
lah g'ahˇ ceh iˇ keu^-euˬ meh. Yeˬsuˇ-aˬ, aˬ yaw‸ tiˬ g'aˬ
48 teh‸-ehˇ lah lah dzeˇ jawˇ ya‸-euˬ meh. Jaˬ lehˇ baw-eu aˇ
pyawˬ maˬ tsaˬ-eu miˇ neh, zaˬ lahˇ deuˬ lawˬ heu-eu, g'aˬ
doeˇ doeˇ dui dui laˇ-euˬ gaˇ aˬ yaw‸ mawˇ-euˬ meh. Uˬ ci‸
sehˇ g'ahˇ naˬ liˬ smˇ la‸ dzeuˇ-iˇ ngeh, Yeˬsuˇ lah k'oeˇ ta^
cah cah-ehˇ oe lu‸ meh. Aˬ yaw‸ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ iˇ dzeuˇ-eu

49 lehˇ g'eh lu‸ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ Yeˬsuˇ lah k'oeˇ ta·· cah lu‸^
gaˇ ya mawˇ ngeh, tiˬ jeˬ na-euˬ yaw sahˇ ngeuˇ ngaˬ lehˇ
50 noeˬ-awˇ, guˇ dui dui-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ
yaw‸ ma‸ yawˬ g'aˬ na lu‸ aˬ yaw‸-ahˇ ya mawˇ-awˇ, gu^ dui
dui-iˇ-euˬ meh. Nui ma zi‸ dah ni ahˇ-awˬ. Ngaˇ ma. Naw ma‸^
taˬ gu^ lehˇ, tiˬ po^ teh‸-ehˇ Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ
51 nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ aˬ yaw‸ ma‸ dziˬ lu‸-eu
lawˬ-ahˇ uˇ leˇ ngeh, jaˬ lehˇ maˬ paˇ baw-eu meh. Aˬ yaw‸
ma‸ tiˬ paw‸-iˬ noeˬ maˬ do^ ni zahˬ dui dui leˇ-euˬ meh.
52 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, kaˬ muˇ k'oeˇ biˇ nehˬ-euˬ gaˇ kaw^
k'aw‸ aˬ yaw‸ ma‸ maˬ noeˬ siˬ maˬ noeˬ mawˇ nya. Aˬ yaw‸
ma‸ nui ma ka‸ duiˬ ni g'eh-eu meh.

**Geˬneˬsaˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ**

53 Aˬ yaw‸ ma‸ lah-ahˇ tseh^ do^-iˇ-awˇ neh, Geˬneˬsaˬlehˇ
miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ keu^-euˬ meh. Lah lah dzeˇ-ahˇ lawˬ pa‸
54 taw‸ ya‸-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ lawˬ-ahˇ neh do^-iˇ ngeh,
Yeˬsuˇ ngaˇ lehˇ, tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ tiˬ po^ teh‸-ehˇ siˬ
55 nya-eu meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ miˇ k'ahˬ k'oeˇ k'ahˬ
doe ni ceh^ g'eh-awˇ, Yeˬsuˇ jawˇ meh lehˇ k'aˇ ehˇ-eu tsahˇ,
naˇ-eu gawˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ seu geu ka‸-awˇ ba‸ la‸-euˬ
56 meh. Aˬ yaw‸ k'aˇ iˇ keu^-eu pu-ahˇ maˬ kaˬ, meuˬ-ahˇ maˬ
kaˬ, yaˇ k'ahˬ yaˇ lawˬ-ahˇ maˬ kaˬ, aˬ cawˬ uiˬ laˇ duˬ-ahˇ
naˇ-eu gawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ ba‸ taˬ laˇ-eu meh. Nawˬ-euˬ
pehˇ k'ahˬ pehˇ dahˬ-ahˇ teh‸-ehˇ k'aw‸ bi toeˬ ci^ la‸ lehˇ,
naˇ-eu tsawˇ haˬ k'oeˇ dueˬ Yeˬsuˇ-ahˇ shaˇ-eu meh. K'aˇ
toeˬ ci^-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ taˬ leˇ-eu meh.

**Bi jaw‸ laˇ-eu deuˬ**

7 K'oeˇ ngeh, Paˬliˬsehˇ deuˬ hawˇ-eu Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ
neh oe-euˬ zahˇ mehˬ-eu deuˬ, Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ uiˬ le-euˬ meh.
2 Aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ tiˬ pa^ na deuˬ aˬ la‸ maˬ shawˇ-ehˇ hawˬ
dzaˬ lu‸ gaˇ aˬ yaw‸ ma‸ ya mawˇ-euˬ meh. Aˬ la‸ maˬ
shawˇ-eu lehˇ ehˇ-eu-aˬ, zahˇ ja^-eu lo‸-ehˇ aˬ la‸ maˬ dzui‸
3 gaˇ ehˇ-eu meh. Paˬliˬsehˇ deuˬ hawˇ-eu Yuˇda^ tsawˇ haˬ
nui deuˬ dawˬ taw^ lu‸, tsawˇ mawˬ tsawˇ k'a^ neh tawˬ ka
le‸-euˬ zahˇ tawˬ tawˬ-ehˇ, aˬ la‸ maˬ dzui‸ naˇ, hawˬ maˬ
4 dzaˬ-a. Leh^ dzu‸-iˇ-awˇ g'o‸ laˇ ngeh k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸
iˇ cu‸ maˬ dzui‸-euˬ k'oeˇ-aˬ, hawˬ maˬ dzaˬ-a. K'oeˇ uˬ ta‸,

naˬ bo, k'mˬ maˬ hawˇ-eu guiˬ shuiˇ k'mˬ maˬ deuˬ-ahˇ jo^-eu
zahˇ hawˇ-eu, zahˇ nui jeˬ g'awˬ mya ni aˬ yaw˰ ma˰ tawˬ lu˰
5 meh. K'oeˇ ngeh, PaˬliˬsehˇI deuˬ hawˇ-eu zahˇ mehˬ-eu deuˬ
YeˬsuˇI-ahˇ naˇ haˬ-eu, Aˬ jeˬ miˇ neh nawˬ-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ
tsawˇ mawˬ tsawˇ k'a^ neh tawˬ ka le˰-euˬ zahˇ maˬ tawˬ ta.
Aˬ jeˬ miˇ neh aˬ la˰ maˬ shawˇ-ehˇ hawˬ dzaˬ ta lehˇ, naˇ
6 haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Jaˬ myaw˰
myaw˰-eu tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ, Iˇsaˬyaˇ neh naw ma˰-euˬ gaˇ
kaw^ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ ehˇ taˬ-euˬ-aˬ, tsaˬ dui dui nga. Aˬ
yaw˰ ehˇ-eu,

Tsawˇ haˬ heu jeuˬ heu ca-aˬ, k'aˬ meh ngaˬ-ahˇ yaw zeu
7 baw k'aw˰, nui ma ngaˬ-ahˇ zawˇ kaˬ-eu meh. Tsawˇ
haˬ neh tawˬ ka le˰-euˬ zahˇ mehˬ nehˬ-eu miˇ neh, aˬ
yaw˰ ma˰ ngaˬ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-eu-aˬ, tiˬ jeˬ-iˬ gaˇ
dahˇ maˬ tsoeˬ-a,

8 lehˇ bo˰ taˬ-euˬ meh. Naw ma˰ Miˬ yehˇ neh bi˰ taˬ-euˬ
dawˬ-ahˇ byehˇ dzeh-awˇ, tsawˇ haˬ neh tawˬ ka le˰-euˬ zahˇ
deuˬ-ahˇ nyeh˰ tehˬ taˬ-euˬ meh.
9 Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ paˇ ehˇ nehˬ-eu, Naw ma˰-euˬ zahˇ
tawˬ nya ni, Miˬ yehˇ neh bi˰ taˬ-euˬ dawˬ-ahˇ byehˇ dzeh
10 ya˰ nya-eu ngaˇ la. Moˇseˬ ehˇ-eu, Nawˬ ma nawˬ da-ahˇ yaw
zeu baw-awˬ. Yawˬ ha-euˬ aˬ ma aˬ da-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ
lu-ehˇ ehˇ-eu g'aˬ, aˬ diˇ ya shiˇ meh lehˇ, ehˇ taˬ-euˬ meh.
11 Ehˇ k'aw˰, naw ma˰ heu lo˰-ehˇ ehˇ-eu meh. Tsawˇ haˬ tiˬ
g'aˬ na yawˬ ha-euˬ aˬ ma aˬ da-ahˇ, Ngaˇ k'aˇ ja^-eu, nawˬ-ahˇ
bi˰ paˬ-ehˇ g'eh-eu deuˬ, Miˬ yehˇ-ahˇ damˬ nehˬ-euˬ gawˬbaˬ
12 ma lehˇ ehˇ nehˬ g'aˬ naˇ, yawˬ ha-euˬ aˬ ma aˬ da-ahˇ caw
13 ba nya ni naw ma˰ a kawˬ-aˬ maˬ bi˰-a. Naw ma˰ naw ma˰-euˬ
zahˇ tawˬ nya ni, Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ-ahˇ bi byawˬ-iˇ-eu meh.
Naw ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ g'eh-eu zahˇ g'awˬ mya jeˬ tawˬ lu˰
nga lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
14 K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma-ahˇ kuˇ-awˇ
ehˇ nehˬ-eu, Naw ma˰ dawˬ taw^ lu˰ yaw muiˬ-ehˇ naˇ haˬ-awˇ
15 heu-ahˇ siˬ-awˬ. La˰ nyiˇ paw-euˬ deuˬ-aˬ, tsawˇ haˬ la˰
k'oeˇ ahˇ laˇ-awˇ bi jaw˰ laˇ nya-eu tiˬ jeˬ-iˬ maˬ ja^. Tsawˇ
haˬ-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ neh do^ laˇ-eu deuˬ-aˬ, tsawˇ haˬ-ahˇ
bi jaw˰ laˇ-eu meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.*
17 Aˬ yaw˰ tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma-ahˇ g'awˬ-awˇ iˇ kahˇ

* Jaˇ li˰ tiˬ pa^ na deuˬ la˰ k'oeˇ, gaˬ naˇ yaw zaˬ heu hmˬ ahˇ-eu meh.
16 Naˬ bawˇ tso˰-eu tsawˇ haˬ, naˇ haˬ-awˬ.

uˇ leˇ ngeh, aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ aˬ yaw˰-ahˇ yaw jeˬ ma
18 jeˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ-euˬ gaˇ kawˆ naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ
aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Naw ma˰ k'aw˰ maˬ g'oˆ shaw
nya nya loˇ. La˰ nyiˇ paw neh tsawˇ haˬ-euˬ la˰ k'oeˇ k'aˇ ahˇ
19 laˇ-eu yawˬ jeˬ na lu˰, tsawˇ haˬ-ahˇ maˬ bi jaw˰ laˇ nya. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, nui ma la˰ k'oeˇ maˬ ahˇ-iˇ-a. Uˬ maˆ la˰
k'oeˇ ahˇ keuˆ-iˇ-awˇ, gaˇ nyiˇ iˇ dzeh-eu meh lehˇ, ehˇ nehˬ-
euˬ meh. (Aˬ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ-eu-aˬ, dzaˬ dzaˬ dawˇ
dawˇ dawˬ tawˆ lu˰ yaw shawˇ meh lehˇ, ehˇ maw˰-eu meh.)
20 K'oeˇ uˬ ta˰ aˬ yaw˰ ehˇ-eu, Tsawˇ haˬ-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ
neh doˆ laˇ-eu deuˬ-aˬ, tsawˇ haˬ-ahˇ bi jaw˰ laˇ-eu meh.
21 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, tsawˇ haˬ-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ neh doˆ
laˇ-eu deuˬ-aˬ, heu deuˬ meh. Yaw haiˬ jeˬ shaˇ noeˬ-eu, k'aˬ
miˬ sheu-eu, aˬ cawˬ-euˬ myawˬ k'oeˬ-eu, tsawˇ haˬ-ahˇ laˆ
22 seh˰-eu, aˬ cawˬ-euˬ miˬ zaˬ-ahˇ bahˬ-eu muˆ-eu, aˬ cawˬ-euˬ
myawˬ-ahˇ mehˇ juiˇ juiˇ-eu, yaw haiˬ jeˬ mˇ-eu, jaˬ myaw˰
myaw˰-eu, maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu la˰ k'oeˇ teh˰-ehˇ deh˰-eu,
myaˆ naˆ-eu, ja bu ja doeˇ-eu, nui ma huiˬ-eu, tiˬ jeˬ-iˬ maˬ
23 shaˇ noeˬ nya-eu, heu deuˬ meh. Yaw haiˬ heu deuˬ dawˬ
tawˆ lu˰ nui ma la˰ k'oeˇ neh doˆ laˇ-awˇ, tsawˇ haˬ-ahˇ bi
jaw˰ laˇ-eu meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Suˇliˆpiˇniˆ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ jah-eu**

24 K'oeˇ naˇ, Yeˬsuˇ k'oeˇ gaˇ neh doˆ-iˇ-awˇ, Duˇlu miˇ
k'ahˬ hawˇ-eu Siˇdoˬ miˇ k'ahˬ paw iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ nymˇ
tiˬ nymˇ-ahˇ uˇ-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ k'oeˇ gaˇ jawˇ-eu gaˇ
tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ maˬ bi siˬ maw˰ k'aw˰, aˬ yaw˰ maˬ
25 jawˇ za˰ nya. Neh˰ yaw jaw˰ uˇ-eu aˬ buˇ tiˬ g'aˬ-euˬ aˬ
ma Yeˬsuˇ-euˬ gaˇ kawˆ ya gaˬ-awˇ, tiˬ poˆ teh˰-ehˇ laˇ-awˇ
neh, Yeˬsuˇ-euˬ aˬ kuiˇ dawˬ peh pawˬ tsui˰ pawˬ dmˬ dmˬ-euˬ
26 meh. Ngaˬ buˇ-ahˇ uˇ leˇ taˬ-euˬ neh˰ teh doˆ nehˬ le sheˇ
lehˇ, aˬ yaw˰ Yeˬsuˇ-ahˇ shaˇ-eu meh. (Aˬ yaw˰-aˬ, Suˇliˆ-
27 piˇniˆ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu Heˬlaˬsaˇ ma meh.) Yaw beh
zaˬ deuˬ-ahˇ tiˬ dehˆ ya bi dzaˬ teh˰-a. Zaˬ-euˬ hawˬ ciˬ-awˇ
aˬ kuiˬ-ahˇ bi dzaˬ-eu maˬ tsaˬ-a lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-euˬ
28 meh. Sahˬ paˬ-oˇ, nawˇ ehˇ-eu tsaˬ meh. Aˬ kuiˬ-aˬ, zaˬ
deuˬ neh hawˬ jeh uˬ moˆ dzaˬ k'aˇ taˬ-euˬ deuˬ-ahˇ g'oˆ
dzaˬ-eu meh lehˇ, zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ
29 meh. Nawˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ-eu miˇ neh, g'o˰-iˇ-awˬ. Nawˬ

buˇ-ahˇ uˇ-eu neh˰ do^-iˇ-euˬ meh lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ
30 ehˇ nehˬ-euˬ meh. Zaˬ miˬ zaˬ k oeˇ g'aˬ aˬ yaw˰-euˬ iˇ
kahˇ g'o˰ keu^-iˇ ngeh, aˬ yaw˰-euˬ aˬ buˇ-ahˇ uˇ-eu neh˰ k'oeˇ
mawˇ do^-iˇ-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ aˬ buˇ yu˰ zaˇ-ahˇ yu˰ lu˰ gaˇ
ya mawˇ-euˬ meh.
31 K'oeˇ naˇ, Yeˬsuˇ Duˇlu miˇ k'ahˬ-ahˇ neh do^-iˇ-euˬ meh.
Aˬ yaw˰ Siˇdoˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ neh Deˬgaˬbawˇliˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ
32 iˇ pa^-awˇ, Gaˬliˬlehˇ lah-ahˇ iˇ keu^-euˬ meh. K'oeˇ ngeh,
naˬ bawˬ bawˬ-awˇ yaw muiˬ-ehˇ maˬ ngehˬ nya-eu tsawˇ haˬ
tiˬ g'aˬ-ahˇ aˬ cawˬ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ sheuˬ la˰-euˬ meh. Aˬ
yaw˰-euˬ k'oeˇ ta^ aˬ la˰ ba˰ da^ nehˬ-awˬ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰
33 Yeˬsuˇ-ahˇ shaˇ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ tsawˇ haˬ aˇ
ma˰ ma˰ ma-euˬ la˰ k'oeˇ sheuˬ do^-awˇ, aˬ cawˬ maˬ mawˇ
gaˇ sheuˬ g'eh-euˬ meh. Yeˬsuˇ tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ naˬ
bawˇ-ahˇ la˰ noeˇ cawˬ ahˇ-euˬ meh. K'oeˇ uˬ ta˰ duˬ k'aˬ
34 k'a-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ mehˬ laˇ-ahˇ toeˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ,
Yeˬsuˇ mˬ-ahˇ g'awˇ leuˇ haw-awˇ, noeˬ shaˬ-eu la˰ k'oeˇ sa˰
g'awˇ dah-awˇ neh, Iˇpaˬdaˬ lehˇ ehˇ-eu meh. Dawˬ tsui˰-aˬ,
35 Pah laˇ-awˬ lehˇ ehˇ-eu meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ naˬ baaˇ
gaˬ nya laˇ-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ mehˬ laˇ ju^ laˇ-awˇ neh, dawˬ
36 yaw muiˬ-ehˇ ngehˬ nya laˇ-euˬ meh. Gaˇ kaw^ heu tiˬ g'aˬ-
ahˇ-iˬ taˬ ja nehˬ de lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ dawˬ bi˰-euˬ
meh. Ehˇ k'aw˰, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ngehˬ-ehˇ dawˬ
37 bi˰ naˇ, ngehˬ-ehˇ dzawˇ nehˬ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ zahˬ dui
dui leˇ-awˇ ehˇ-eu, Aˬ yaw˰ yawˬ jeˬ na lu˰ yaw muiˬ teh˰-ehˇ
mˇ-euˬ meh. Naˬ bawˬ bawˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ gaˬ nya laˇ ni
aˬ yaw˰ jahˇ nehˬ-awˇ, dawˬ maˬ ngehˬ nya-eu tsawˇ haˬ-ahˇ
dawˬ ngehˬ nya laˇ ni k'aw˰ jahˇ nehˬ-euˬ meh lehˇ, ehˇ-eu meh.

### Tsawˇ haˬ oeˬ heˇ g'aˬ-ahˇ bi dzaˬ-euˬ

8 K'oeˇ ngeh, zawˇ myaˬ-eu aˇ ma˰ ma˰ ma tiˬ ma˰ paˇ uiˬ
laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ dzaˬ dzaˬ dawˇ dawˇ maˬ ahˇ-a.
K'oeˇ miˇ neh, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ kuˇ-awˇ
2 ehˇ nehˬ-eu, Tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma heu ma -ahˇ ngaˇ g'awˬ
shaˬ gaˬ-eu miˇ-a. Aˬ yaw˰ ma˰ ngaˬ nehˬ-ehˇ jawˇ-eu smˬ
nah byah laˇ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰ tiˬ jeˬ-iˬ dzaˬ-eu maˬ paˇ ahˇ
3 ngaˇ. Aˬ yaw˰ ma˰ hawˬ meh˰ meh˰ lu˰ ngeh, ngaˇ aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ bi g'o˰-iˇ naˇ, gaˇ pehˇ aˬ yaw˰ ma˰ g'aˬ juˬ laˇ teh˰-a.
Aˬ yaw˰ ma˰ tiˬ pa^ na deuˬ gaˇ mahˇ kaˬ gaˇ neh laˇ-euˬ

4 meh lehˇ, zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Heu gaˇ-aˬ
bawˇ tsahˬ nga. Tsawˇ haˬ heu mya^ ni-ahˇ bi dzaˬ deh^-eu kaˬ
muˇ aˬ geu gaˇ po^ za-iˇ nya-eu lehˇ, zaˬ lahˇ deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ
5 ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh. Naw ma˰ kaˬ muˇ aˇ mya^ siˬ ahˇ te
lehˇ, Yeˬsuˇ naˇ haˬ ngeh, Kaˬ muˇ shi˰ siˬ ahˇ ma lehˇ, ehˇ
6 k'o˰ nehˬ-euˬ meh. Miˇ tsaˬ-ahˇ nuiˇ-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ tsawˇ
haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, kaˬ
muˇ k'oeˇ shi˰ siˬ yuˇ-awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ ja ceuˬ
g'aˬ-awˇ neh ngawˬ pyehˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ heu deuˬ-euˬ
mehˬ shi ciˬ taˬ nehˬ-awˬ lehˇ ehˇ-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ
deuˬ-ahˇ ciˬ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ k'aw˰ tsawˇ haˬ aˇ
7 ma˰ ma˰ ma-euˬ mehˬ shi ciˬ taˬ nehˬ-euˬ meh. Ngaˬ shaˬ
k'aw˰ ui cui^ ahˇ-eu meh. Yeˬsuˇ Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ
ja ceuˬ g'aˬ-awˇ, Tsawˇ haˬ heu deuˬ-euˬ mehˬ shi ciˬ taˬ nehˬ-
8 awˬ lehˇ, zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ paˇ k'ehˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ
k'oeˇ deuˬ, tiˬ deh^ dzaˬ-euˬ meh. Dzehˬ laˇ-euˬ deuˬ-ahˇ g'o^
9 k'o˰ haw ngeh, shi˰ puˬ byah-eu meh. Dzaˬ-euˬ tsawˇ haˬ
deuˬ-aˬ, oeˬ heˇ g'aˬ ehˇ g'aˬ ni byah-eu meh. K'oeˇ naˇ,
10 Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ bi g'o˰-iˇ-euˬ meh. Tiˬ po^ teh˰-ehˇ
Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ nehˬ-ehˇ lawˬ dziˬ-awˇ,
Daˬlaˬmaˬnmˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ-euˬ meh.

**Paˬliˬsehˇ deuˬ bi siˬ bi mawˇ-eu jeˬ shaˇ haw-eu**

11 K'oeˇ ngeh, Paˬliˬsehˇ deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ tsawˇ pyehˇ pyehˇ
laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-ahˇ lawˬ haw maw˰-eu miˇ neh, Mˬ
k'oeˇ ta^-euˬ bi siˬ bi mawˇ-eu jeˬ jahˇ mehˬ la˰-awˬ lehˇ
12 shaˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ nui ma la˰ k'oeˇ noeˬ shaˬ dui dui-awˇ
ehˇ-eu, Heu ziˇ-aˬ, aˬ jeˬ miˇ neh bi siˬ bi mawˇ-eu jeˬ
shaˇ haw-eu nga. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ
nyaˇ. Heu ziˇ-ahˇ bi siˬ bi mawˇ-eu jeˬ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ mehˬ
13 nehˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ g'awˬ-iˇ-awˇ lawˬ dziˬ-awˇ neh, lah k'oeˇ paw
baˬ-ahˇ tseh^ g'eh-euˬ meh.

**Paˬliˬsehˇ deuˬ-euˬ dehˬ tseˬ**

14 Zaˬ lahˇ deuˬ kaˬ muˇ ngehˇ ya˰-awˇ, lawˬ la˰ k'oeˇ kaˬ
15 muˇ tiˬ siˬ teh˰-ehˇ ahˇ-eu meh. Paˬliˬsehˇ deuˬ-euˬ dehˬ tseˬ
hawˇ-eu sahˬ paˬ Heˬloˇ-euˬ dehˬ tseˬ-ahˇ yahˇ-awˬ lehˇ,
16 Yeˬsuˇ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ dui ma˰ kaˬ
muˇ maˬ ahˇ-eu miˇ neh aˬ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ-eu nga lehˇ,

17 aˬ yaw‸ ma‸ yaw kaˬ ja-eu meh. Yeˬsuˇ gaˇ kaw^ k'oeˇ siˬ
nya-awˇ, zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Aˬ jeˬ miˇ neh kaˬ muˇ
maˬ yuˇ le‸-euˬ gaˇ kaw^ naw ma‸ yaw kaˬ ja lu‸ te. Nymˬ-mˇ
keu^ ni naw ma‸ maˬ noeˬ siˬ maˬ noeˬ do^-aˬ siˬ loˇ. Naw
18 ma‸ nui ma ka‸ duiˬ ni g'eh nya siˬ loˇ. Naw ma‸ mya^ nui^
tso‸-eu k'aw‸, maˬ mawˇ laˇ-a loˇ. Naˬ bawˇ tso‸-eu k'aw‸,
maˬ gaˬ laˇ nya loˇ. Naw ma‸-ahˇ maˬ noeˬ do^ laˇ nya loˇ.
19 Ngaˇ kaˬ muˇ ngaˬ siˬ ngawˬ pyehˬ-awˇ tsawˇ haˬ ngaˬ heˇ
g'aˬ-ahˇ bi dzaˬ ngeh, naw ma‸ dzehˬ laˇ-euˬ aˇ mya^ puˬ g'o^
byah teˬ lehˇ naˇ haˬ ngeh, Tseˇ nyi‸ puˬ g'o^ byah-euˬ ma lehˇ,
20 aˬ yaw‸ ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh. Ngaˇ kaˬ
muˇ shi‸ siˬ ngawˬ pyehˬ-awˇ tsawˇ haˬ oeˬ heˇ g'aˬ-ahˇ bi
dzaˬ ngeh, naw ma‸ dzehˬ laˇ-euˬ aˇ mya^ puˬ g'o^ byah teˬ
lehˇ paˇ naˇ haˬ ngeh, Shi‸ puˬ g'o^ byah-euˬ ma lehˇ, ehˇ
21 k'o‸ nehˬ-euˬ meh. To^-ehˇ maˇ-iˬ, nymˬ-mˇ k'aw‸ naw ma‸
maˬ noeˬ siˬ-aˬ siˬ loˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Behˬdzeˇdaˬ meuˬ-ahˇ mya^ beh‸ tiˬ g'aˬ-ahˇ la^ mawˇ nehˬ-euˬ

22 K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸ Behˬdzeˇdaˬ meuˬ-ahˇ iˇ keu^-euˬ
meh. Tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ mya^ beh‸ beh‸-eu tiˬ g'aˬ-ahˇ
sheuˬ la‸-awˇ, Aˬ yaw‸-ahˇ toeˬ ci^ nehˬ-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ
23 shaˇ-eu meh. Yeˬsuˇ mya^ beh‸ beh‸-eu k'oeˇ g'aˬ-euˬ aˬ
la‸-ahˇ nyeh‸ tehˬ-awˇ, pu pu dzeˇ sheuˬ g'eh-euˬ meh. Aˬ
yaw‸ mya^ nui^-ahˇ duˬ k'aˬ k'a ahˇ nehˬ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ
k'oeˇ ta^ aˬ la‸ ba‸ da^-awˇ neh, Nawˬ-ahˇ tiˬ jeˬ na mawˇ
24 laˇ ngaˇ loˇ lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ ba‸
leuˇ haw-awˇ ehˇ-eu, Ngaˇ tsawˇ haˬ-ahˇ mawˇ-euˬ ma. Aˬ
yaw‸ ma‸ aˇ bawˇ lo‸-ehˇ duˇ-eu k'aw‸, gaˇ ma cah lu‸ nga
25 lehˇ, ehˇ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-euˬ mya^ nui^-ahˇ tiˬ po^
paˇ toeˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ yaw muiˬ-ehˇ paˇ
haw ngeh, mya^ nui^ muiˬ laˇ-awˇ, yawˬ jeˬ na lu‸-ahˇ mawˇ
26 shawˇ laˇ-euˬ meh. Pu la‸ k'oeˇ taˬ uˇ leˇ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ
yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-awˇ, iˇ kahˇ bi g'o‸-iˇ-euˬ meh.

### Beˬtu^lu^ Yeˬsuˇ-euˬ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ kamˬ-eu

27 Yeˬsuˇ hawˇ-eu aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ Piˇliˇpu^ Gehˇsaˬliˇ
miˇ k'ahˬ-ahˇ ja^-eu pu deuˬ-ahˇ iˇ-euˬ meh. Gaˇ pehˇ iˇ
lu‸ ngeh, Aˬ cawˬ ngaˬ-ahˇ aˬ suˇ g'aˬ nga lehˇ ehˇ lu‸ ta lehˇ,
28 Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Tsawˇ

haˬ tiˬ pa^ na deuˬ nawˬ-ahˇ baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-eu Yoˇhaˬ
nga lehˇ ehˇ-eu meh. Tiˬ pa^ na deuˬ Eˇliˇya nga lehˇ ehˇ-awˇ,
tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu tiˬ g'aˬ
na ngeuˇ ngaˬ lehˇ ehˇ-eu meh lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ ehˇ k'o‸
29 nehˬ-euˬ meh. Naw ma‸ toe, ngaˬ-ahˇ aˬ suˇ g'aˬ nga lehˇ ehˇ
nmˇ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ naˇ haˬ ngeh, Nawˇ-aˬ Ka-li
30 ngaˇ lehˇ, Beˬtu^lu^ ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh. Ngaˬ-euˬ gaˇ
kaw^ tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ taˬ ja nehˬ de lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ
dawˬ bi‸-euˬ meh.

## Ngaˇ ya shiˇ meh lehˇ Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-euˬ

31 Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ g'awˬ mya jeˬ ya daˬ teh‸-a leh,ˇ
Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-euˬ meh. Tsawˇ
mawˬ tsawˇ k'a^ deuˬ, piˇ ma deuˬ hawˇ-eu, zahˇ mehˬ-eu deuˬ,
tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-ahˇ byehˇ dzeh-awˇ diˬ seh‸ teh‸-a.
Smˬ nah keu^ laˇ naˇ, g'o‸ deh‸ laˇ teh‸-a lehˇ k'aw‸, mehˬ
32 nehˬ-euˬ meh. Gaˇ kaw^ heu deuˬ aˬ yaw‸ bya ceh^ ni ehˇ
nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, Beˬtu^lu^ aˬ yaw‸-ahˇ sheuˬ
33 g'eh-awˇ dehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ nahˇ g'o‸ g'o‸ haw-awˇ, aˬ
yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ ya mawˇ ngeh, Beˬtu^lu^-ahˇ ehˇ
nehˬ-eu, Saˬdaˬ-oˇ, gaˇ ma pawˇ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
nawˬ-euˬ nui noeˬ-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ nui noeˬ maˬ ngeuˇ nga.
Tsawˇ haˬ-euˬ nui noeˬ teh‸ nga lehˇ dehˬ-euˬ meh.
34 K'oeˇ naˇ, Yeˬsuˇ tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma hawˇ-eu aˬ yaw‸-
euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ kuˇ-awˇ ehˇ nehˬ-eu, Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ
ngaˬ-euˬ mehˬ nah caw teh laˇ maw‸ naˇ, yawˬ ha-euˬ nui noeˬ
byehˇ dzeh ya‸-awˇ, yawˬ ha-euˬ la‸ ya‸ yawˬ ha ba‸-awˇ neh,
35 ngaˬ-euˬ mehˬ nah ya caw teh laˇ teh‸-a. Aˬ suˇ g'aˬ maˬ
kaˬ, yawˬ ha-euˬ deh‸-eu jeˬ yawˬ ha bi buˬ-iˇ maw‸ naˇ, yawˬ
ha-euˬ deh‸-eu jeˬ smˬ teh‸-a. Aˬ suˇ g'aˬ maˬ kaˬ, ngaˬ-euˬ
g'aˇ duˬ hawˇ-eu laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ-euˬ g'aˇ duˬ
yawˬ ha-euˬ deh‸-eu jeˬ bi smˬ naˇ, deh‸-eu jeˬ za teh‸-a.
36 Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na miˇ tsaˬ dawˬ taw^ lu‸ za-eu k'aw‸, aˬ
yaw‸-euˬ deh‸-eu jeˬ smˬ naˇ, aˬ yaw‸-euˬ g'aˇ duˬ aˬ jeˬ gaˇ
37 dahˇ tsoeˬ-eu. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ aˬ yaw‸-euˬ sa‸ laˇ-ahˇ
38 aˬ jeˬ neh dawˬ k'o‸ nya-eu. Tsawˇ haˬ aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ,
mˇ bahˬ mˇ mu^-awˇ iˬ baˇ mˇ lu‸-eu heu ziˇ la‸ k'oeˇ, ngaˬ-
ahˇ hawˇ-eu ngaˬ-euˬ dawˬ-ahˇ sha‸ dawˇ naˇ, tsawˇ haˬ-euˬ
Zaˬ maˇ-aˬ, aˬ yaw‸-euˬ Aˬ da-euˬ yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ la‸

k'oeˇ muiˬ-eu shawˇ-eu mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ nehˬ-ehˇ za˰ ka le
ngeh, tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ sha˰ dawˇ teh˰-a.

9 Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Heu gaˇ
yaw˰ lu˰-eu tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ, Miˬ yehˇ baoˬ la˰ k'oeˇ
u^ lahˇ le gaˇ maˬ ya mawˇ-euˬ k'oeˇ-aˬ, maˬ ya shiˇ-aˇ lehˇ,
aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ-euˬ g'awˇ mawˇ paˇ laˇ-euˬ**

2 Ko˰ nah dzeuˇ-iˇ-awˇ, Yeˬsuˇ-aˬ Beˬtu^lu^, Yaˬko^ hawˇ-eu
Yoˇhaˬ-ahˇ teh˰-ehˇ sheuˬ-awˇ, gawˬ jawˬ yaw goˇ tiˬ jawˬ-ahˇ
da^ leˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ mehˬ
3 shi g'awˇ mawˇ paˇ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-euˬ mehˬ tsoeˬ
yaw sheh˰ bya laˇ-awˇ, pyuˇ deuˬ ni g'eh-eu meh. Miˇ tsaˬ k'oeˇ
ta^ mehˬ tsoeˬ lehˬ tsiˬ-eu aˬ geuˇg'aˬ maˬ kaˬ, k'oeˇ na^
4 na^-ehˇ maˬ lehˬ tsiˬ shawˇ nya-a. Eˇliˇya hawˇ-eu Moˇseˬ
k'aw˰ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ mehˬ shi do^ le-awˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ dawˬ
5 ngehˬ cawˬ lu˰ meh. K'oeˇ ngeh Beˬtu^lu^ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ,
aˬ dui heu gaˇ jawˇ-eu yaw muiˬ ngaˇ. Nga ma˰ sehˬ g'aw^
smˬ g'aw^ g'aw^ ma. Nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ tiˬ g'aw^, Moˇseˬ-euˬ
g'aˇ duˬ tiˬ g'aw^ hawˇ-eu, Eˇliˇya-euˬ g'aˇ duˬ tiˬ g'aw^ g'aw^
6 ma lehˇ, Beˬtu^lu^ Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰
ma˰ gu^ dui dui-eu miˇ neh, Beˬtu^lu^ maˬ noeˬ maˬ ma^-ehˇ
7 ehˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh, jeˬ tmˬ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ u^ tehˬ lu˰
meh. Tsawˇ haˬ heu g'aˬ ngaˇ zawˇ gaˬ-eu ngaˬ-euˬ Zaˬ maˇ
ma. Aˬ yaw˰-euˬ dawˬ naˇ haˬ-awˬ lehˇ, jeˬ tmˬ k'oeˇ-euˬ
8 la˰ k'oeˇ teˇ saˇ mahˇ do^ le-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ tiˬ po^
teh˰-ehˇ jawˬ jawˬ-ehˇ haw ngeh, tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ maˬ mawˇ-aˬ.
Yeˬsuˇ teh˰-ehˇ aˬ yaw˰ ma˰ nehˬ-ehˇ jawˇ lu˰ gaˇ ya mawˇ-
euˬ meh.
9 Aˬ yaw˰ ma˰ gawˬ jawˬ k'oeˇ jawˬ-ahˇ neh za˰ ka le lu˰
ngeh, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ
maˇ maˬ g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ k'oeˇ-aˬ, naw ma˰ neh ya mawˇ-euˬ
deuˬ, tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ taˬ ja nehˬ de lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
10 Aˬ yaw˰ ma˰ dawˬ k'oeˇ dawˬ juiˇ taˬ-euˬ meh. G'o˰ deh˰
laˇ-eu lehˇ ehˇ-eu, aˬ jeˬ-ahˇ ehˇ maw˰-eu nga lehˇ, aˬ yaw˰
11 ma˰ yaw kaˬ ja-eu meh. Eˇliˇya jeˬ hu oe teh˰-a lehˇ, aˬ jeˬ
miˇ neh zahˇ mehˬ-eu deuˬ ehˇ ta lehˇ, zaˬ lahˇ deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ
12 naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Eˇliˇya jeˬ hu oe-awˇ, dawˬ

tawˆ lu˰-ahˇ laˆ muiˬ teh˰-a. Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ g'awˬ
mya jeˬ ya daˬ-awˇ byehˇ dzeh gaˇ ya daˬ teh˰-a lehˇ, aˬ jeˬ
13 miˇ neh bo˰ taˬ ta. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Eˇliˇya
oe-euˬ k'aw˰, aˬ yaw˰-euˬ gaˇ kawˆ bo˰ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ, aˬ
yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ jahˇ maw˰-eu lo˰-ehˇ jahˇ nehˬ-euˬ meh
lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ-eu meh.

**Yeˬsuˇ mawˇ bawˬ seu-eu aˬ li tiˬ g'aˬ-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ**

14 Aˬ yaw˰ ma˰ zaˬ lahˇ deuˬ jawˇ gaˇ g'o˰ keuˆ le ngeh, tsawˇ
haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma zaˬ lahˇ k'oeˇ deuˬ-ahˇ jawˇ jawˬ taˬ-awˇ,
zahˇ mehˬ-eu deuˬ zaˬ lahˇ deuˬ nehˬ-ehˇ tsawˇ pyehˇ pyehˇ
15 lu˰ gaˇ ya mawˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ lah Yeˬsuˇ-
ahˇ ya mawˇ ngeh, tiˬ poˆ teh˰-ehˇ zahˬ leˇ-awˇ, cehˆ g'eh-awˇ
16 neh ha-eu meh. Naw ma˰ aˬ yaw˰ ma˰ nehˬ-ehˇ aˬ jeˬ-euˬ gaˇ
17 kawˆ pyehˇ lu˰ te lehˇ Yeˬsuˇ naˇ haˬ ngeh, tsawˇ haˬ aˇ ma˰
ma˰ ma-euˬ la˰ k'oeˇ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu,
Saˬ laˬ-oˇ, ngaˬ li nawˇ jawˇ gaˇ sheuˬ la˰-euˬ ma. Aˬ dzawˬ
18 bi pyeu˰ laˇ-eu neh˰ aˬ yaw˰-ahˇ uˇ-eu meh. Neh˰ k'oeˇ aˬ
yaw˰-ahˇ k'aˇ nyeh˰ ngeh, miˇ tsaˬ-ahˇ nyeh˰ tahˬ nyeh˰ tuˆ-eu
meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰-euˬ k'aˬ meh la˰ k'oeˇ neh buiˇ meu˰
doˆ laˇ-eu uˬ ta˰, seuˬ teu˰-awˇ, g'awˇ mawˇ g'ahˇ cawˬ ni
pyeu˰-iˇ-eu meh. Neh˰ teh doˆ nehˬ-iˬ sheˇ lehˇ, ngaˇ nawˬ-euˬ
zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ shaˇ-euˬ k'aw˰, aˬ yaw˰ ma˰ maˬ teh doˆ
19 nya nga lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Naw ma˰
jah-eu nui ma maˬ ahˇ nga. Ngaˇ naw ma˰ nehˬ-ehˇ aˇ myah
ni ya jawˇ ta siˬ. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˇ myah ni ya oˇ ta siˬ.
Aˬ yaw˰ ngaˇ jawˇ gaˇ sheuˬ la˰-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
20 Aˬ yaw˰ ma˰ aˬ li k'oeˇ g'aˬ-ahˇ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ sheuˬ la˰-euˬ
meh. Neh˰ k'oeˇ mawˇ Yeˬsuˇ-ahˇ ya mawˇ ngeh, aˬ li k'oeˇ
g'aˬ-ahˇ mawˇ bawˬ bi coˬ-euˬ meh. Aˬ li k'oeˇ g'aˬ miˇ tsaˬ-ahˇ
coˬ-iˇ-awˇ, k'aˬ meh la˰ k'oeˇ buiˇ meu˰ paˬ paˬ-ehˇ teuˆ lu˰
21 meh. Nawˬ li heu lo˰-ehˇ pyeu˰ laˇ-euˬ, aˇ myah ni keuˆ laˇ
taˬ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ da g'aˬ-ahˇ naˇ haˬ ngeh, Yaw nyiˇ ngeh
22 neh heu lo˰-ehˇ pyeu˰ lu˰ meh. Aˬ yaw˰-ahˇ bi shiˇ-eu lehˇ,
miˬ dzaˬ la˰ k'oeˇ maˬ ehˇ, iˇ cu˰ la˰ k'oeˇ maˬ ehˇ, neh˰ aˬ
yaw˰-ahˇ g'awˬ mya poˆ dehˬ uˇ-euˬ meh. Nawˇ tiˬ jeˬ na jahˇ
nya naˇ, nga ma˰-ahˇ g'awˬ shaˬ gaˬ nehˬ la˰ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
23 meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Jahˇ nya naˇ lehˇ nawˇ ehˇ te loˇ. Jah-eu
tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ yawˬ jeˬ na lu˰ jahˇ nya teh˰-a lehˇ, aˬ
24 yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh aˬ li k'oeˇ g'aˬ-euˬ

aˬ da tiˬ po^ teh‸-ehˇ yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu Ngaˇ jah ma. Ngaˇ
jah-eu myaˬ laˇ ni caw ba nehˬ la‸ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
25 Tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma aˬ yaw‸ jawˇ gaˇ ceh^ la‸ lu‸ gaˇ
Yeˬsuˇ ya mawˇ ngeh, neh‸ yaw jaw‸ k'oeˇ mawˇ-ahˇ dehˬ dehˬ-
ehˇ, Aˬ dzawˬ bi dzawˬ laˇ-awˇ naˬ bawˬ bi bawˬ laˇ-eu neh‸-oˇ,
aˬ yaw‸-euˬ la‸ k'oeˇ neh do^-iˇ-awˬ. Aˬ kaˇ tiˬ po^-iˬ aˬ yaw‸-
euˬ la‸ k'oeˇ taˬ paˇ uˇ-iˇ lehˇ ngaˇ nawˬ-ahˇ dawˬ bi‸-eu ma
26 lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, neh‸ k'oeˇ mawˇ teˇ saˇ
yaw k'a^-ehˇ guˇ guˇ-ehˇ, aˬ li k'oeˇ g'aˬ-ahˇ mawˇ bawˬ bi
coˬ dui dui-awˇ neh, do^-iˇ-euˬ meh. Aˬ li k'oeˇ g'aˬ shiˇ
taˬ-euˬ lo‸-ehˇ duˇ-eu miˇ neh, Aˬ yaw‸ shiˇ-euˬ nga lehˇ,
27 tsawˇ haˬ g'awˬ mya g'aˬ ehˇ-eu meh. Ehˇ k'aw‸, Yeˬsuˇ aˬ
yaw‸-euˬ aˬ la‸-ahˇ nyeh‸ tehˬ-awˇ g'eu tuˇ nehˬ-euˬ miˇ neh,
aˬ yaw‸ tuˇ laˇ-euˬ meh.
28 Yeˬsuˇ iˇ kahˇ uˇ-iˇ ngeh, aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ teh‸-ehˇ
oe-awˇ, Aˬ jeˬ miˇ neh nga ma‸ neh‸ k'oeˇ mawˇ-ahˇ maˬ teh
29 do^ nya-eu nga lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Guiˬ lahˬ shaˇ-eu jeˬ
maˬ ngeuˇ naˇ, neh‸ k'oeˇ jeˬ-ahˇ maˬ teh do^ nya-a lehˇ,
Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Ngaˇ ya shiˇ meh lehˇ, Yeˬsuˇ tiˬ po^ paˇ ehˇ nehˬ-euˬ**

30 Aˬ yaw‸ ma‸ k'oeˇ gaˇ neh do^-iˇ-awˇ, Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-
ahˇ iˇ pa^-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ iˇ lu‸-eu gaˇ kaw^ Yeˬsuˇ
31 tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ maˬ bi siˬ maw‸-a. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, aˬ yaw‸ aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ mehˬ mehˬ-ehˇ
ehˇ nehˬ-eu, Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-aˬ, tsawˇ haˬ zaˬ-euˬ aˬ
la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ gaˇ ya daˬ teh‸-a. Aˬ yaw‸ ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ
diˬ seh‸ teh‸-a. Diˬ seh‸-awˇ neh smˬ nah keu^ laˇ naˇ, aˬ
yaw‸ g'o‸ deh‸ laˇ teh‸-a lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
32 meh. Aˬ yaw‸ ma‸ dawˬ k'oeˇ dawˬ-ahˇ maˬ g'o^ shaw nya
k'aw‸, aˬ yaw‸-ahˇ maˬ naˇ haˬ peuˬ-a.

**Aˬ geu g'aˬ aˬ cawˬ na^ maˬ tseˇ huiˬ ta**

33 K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ Gaˬbeˬneˬoˬ meuˬ-ahˇ iˇ keu^-euˬ meh.
Yeˬsuˇ iˇ kahˇ jawˇ lu‸ ngeh, Naw ma‸ gaˇ pehˇ aˬ jeˬ-euˬ
gaˇ kaw^ bawˬ dzaˬ teˬ lehˇ, aˬ yaw‸ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ naˇ
34 haˬ-eu meh. Ehˇ k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸ ciˬ cuˇ ni jawˇ-eu meh.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Aˬ dui ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ aˬ geu g'aˬ

huiˬ dzehˬ ta lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ gaˇ pehˇ tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ pyehˇ-
35 euˬ meh. K'oeˇ naˇ aˬ yaw‸ nuiˇ-awˇ, g'aˬ k'ehˇ tseˇ nyi‸ g'aˬ-
ahˇ kuˇ-awˇ neh, Aˬ cawˬ na^ maˬ tseˇ huiˬ maw‸-eu g'aˬ,
dawˬ taw^ lu‸ na^ maˬ tseˇ nyiˇ-eu g'aˬ ya geu‸-awˇ, dawˬ taw^
36 lu‸-euˬ zaˬ k'a^ ya geu‸ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ
uˬ ta‸, zaˬ yaw nyiˇ tiˬ g'aˬ-ahˇ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ g'ahˇ ceh
sheuˬ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ zaˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ ciˬ-awˇ,
37 aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Ngaˬ-euˬ tsawˇ myahˇ uˬ mo^
heu lo‸-ehˇ g'eh-eu zaˬ yaw nyiˇ tiˬ g'aˬ-ahˇ ha-eu tsawˇ haˬ,
ngaˬ-ahˇ ha-eu meh. Ngaˬ-ahˇ ha-eu tsawˇ haˬ, ngaˬ-ahˇ ha-eu
maˬ ngeuˇ-a. Ngaˬ-ahˇ bi oe-euˬ g'aˬ-ahˇ ha-eu meh lehˇ, ehˇ
nehˬ-euˬ meh.

## Aˬ dui-ahˇ muiˇ-eu paw maˬ jawˇ-eu tsawˇ haˬ aˬ dui-euˬ paw jawˇ-eu meh

38 K'oeˇ ngeh Yoˇhaˬ ehˇ-eu, Saˬ laˬ-oˇ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ
nawˬ-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ neh‸-ahˇ teh do^ lu‸
gaˇ nga ma‸ ya mawˇ-euˬ ma. Aˬ yaw‸-aˬ, aˬ dui ma‸-euˬ aˇ
ma‸ la‸ k'oeˇ maˬ ahˇ-eu miˇ neh, nga ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ la^
39 tsoeˬ-euˬ ma lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ
ehˇ-eu, Aˬ yaw‸-ahˇ taˬ la^ tsoeˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
ngaˬ-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ baoˬ huiˬ dui dui-eu
jeˬ jahˇ-eu aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ, ngaˬ-ahˇ yaw awˬ-ehˇ maˬ ja
40 bu maˬ ja doeˇ-aˇ. Aˬ dui-ahˇ muiˇ-eu paw maˬ jawˇ-eu tsawˇ
41 haˬ, aˬ dui-euˬ paw jawˇ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
naw ma‸ Ka-li-euˬ tsawˇ myahˇ pi lu‸-eu miˇ neh, aˬ suˇ g'aˬ
maˬ kaˬ, naw ma‸-ahˇ iˇ cu‸ tiˬ k'mˬ bi dawˇ la‸ naˇ, aˬ
yaw‸-euˬ guiˬ lahˬ tiˬ paw‸-iˬ maˬ byo^-iˇ-aˇ lehˇ, ngaˇ naw
ma‸-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ-eu ma.

## Bi mˇ lehˬ-eu gaˇ kaw^

42 Ngaˬ-ahˇ jah-eu zaˬ yaw nyiˇ tiˬ g'aˬ-ahˇ bi mˇ lehˬ-eu aˬ
geu g'aˬ-ahˇ maˬ kaˬ, aˬ yaw‸-euˬ kawˬ lahˇ-ahˇ lo lehˬ lehˬ
ma pa‸ taw‸-awˇ, iˬ ma la^ sha^-ahˇ ba‸ pu‸-eu-aˬ, aˬ yaw‸-euˬ
43 g'aˇ duˬ muiˬ dzehˬ teh‸-a. Nawˬ-euˬ aˬ la‸ tiˬ la‸ nawˬ-ahˇ
bi mˇ lehˬ la‸ naˇ, deu^ tseh^ dzeh-awˬ. Aˬ la‸ nyiˬ la‸ lu‸ tso‸-
awˇ, maˬ mi^-iˇ-eu miˬ dzaˬ do‸ lu‸-eu shiˬ buiˇ lah ma-ahˇ
ya daˬ-eu na^ maˬ tseˇ, aˇ sehˇ dahˬ-iˇ-awˇ yaw deh‸ ya deh‸-

45 eu-aˬ, nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ muiˬ dzehˬ teh˰-a.* Nawˬ-euˬ aˬ kuiˇ
tiˬ kahˬ nawˬ-ahˇ bi cah lehˬ la˰ naˇ, deu^ tseh^ dzeh-awˬ. Aˬ
kuiˇ nyiˬ kahˬ lu˰ tso˰-awˇ, shiˬ buiˇ lah ma-ahˇ ba˰ pui^ nehˬ
la˰ gaˇ ya daˬ-eu na^ maˬ tseˇ, aˇ sehˇ dahˬ-iˇ-awˇ yaw deh˰
47 ya deh˰-eu-aˬ, nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ muiˬ dzehˬ teh˰-a.* Nawˬ-euˬ
mya^ nui^ tiˬ nui^ nawˬ-ahˇ bi haw lehˬ la˰ naˇ, k'eu˰ do^ dzeh-
awˬ. Mya^ nui^ nyiˬ nui^ lu˰ tso˰-awˇ, shiˬ buiˇ lah ma-ahˇ
ba˰ pui^ nehˬ la˰ gaˇ ya daˬ-eu na^ maˬ tseˇ, mya^ nui^ tiˬ nui^
teh˰-ehˇ tso˰-awˇ Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu la˰ k'oeˇ ya uˇ leˇ-eu-aˬ,
48 nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ muiˬ dzehˬ teh˰-a. (Shiˬ buiˇ lah ma la˰
k'oeˇ shaˬ jiˇ dzaˬ lu˰-eu lu^ tahˬ maˬ shiˇ-eu uˬ ta˰, miˬ dzaˬ
49 maˬ mi^-iˇ-a.) Saˬ deu˰ yuˇ-awˇ lawˇ nehˬ-eu jeˬ-ahˇ sheh^
da^ nehˬ-eu lo˰-ehˇ, tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ miˬ dzaˬ sheh^
50 da^ la˰ gaˇ ya daˬ teh˰-a. Saˬ deu˰-aˬ, gaˇ dahˇ tsoeˬ-eu meh.
Ehˇ k'aw˰, saˬ ca ta^-eu byo^-iˇ naˇ, aˬ jo^-ehˇ paˇ bi ta^ laˇ
nya-eu. Naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ saˬ deu˰ bi ahˇ-awˇ, tiˬ g'aˬ
tiˇ g'aˬ tsaˬ leˇ dzoeˇ leˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

## Miˬ zaˬ k'o˰-eu gaˇ kaw^ Yeˬsuˇ mehˬ nehˬ-euˬ

10 Yeˬsuˇ k'oeˇ gaˇ neh do^-iˇ-awˇ, Yawˇdaˬ lawˇ baˬ k'oeˇ
paw baˬ-ahˇ ja^-eu Yuˇda^ miˇ k'ahˬ k'ahˬ dzeˇ iˇ keu^-euˬ
meh. Tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma deuˬ aˬ yaw˰ jawˇ gaˇ uiˬ
laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ zahˇ ja^-eu lo˰-ehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ mehˬ
nehˬ tso^ nehˬ-euˬ meh.
2 K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰-ahˇ lawˬ haw-eu lehˇ Paˬliˬsehˇ deuˬ
laˇ-awˇ, K'aˬ dzeˇ zaˬ yawˬ ha-euˬ miˬ zaˬ k'o˰ nya meh loˇ
3 lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Moˇseˬ naw ma˰-ahˇ dawˬ aˬ jo^-ehˇ
4 bi˰ taˬ ta lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. K'o˰-
eu sahˬ bo˰ tiˬ jeh bo˰ nehˬ g'aˬ naˇ k'o˰ nya meh lehˇ Moˇseˬ
dawˬ bi˰ taˬ-euˬ meh lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh.
5 Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Naw ma˰ nui ma g'ahˇ-eu miˇ neh, Moˇseˬ naw
6 ma˰-ahˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ dawˬ bi˰ taˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, Miˬ
yehˇ yawˬ jeˬ na lu˰-ahˇ beh ngeh, k'aˬ dzeˇ zaˬ hawˇ-eu zaˬ
7 miˬ zaˬ-ahˇ beh-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, k'aˬ dzeˇ zaˬ yawˬ
ha-euˬ aˬ ma aˬ da nehˬ-ehˇ g'awˬ-iˇ-awˇ, yawˬ ha-euˬ miˬ zaˬ
8 nehˬ-ehˇ jawˇ-eu meh. Aˬ nya˰ dzeˇ zaˬ tiˬ g'aˬ teh˰-ehˇ

* Jaˇ li˰ tiˬ pa^ na deuˬ la˰ k'oeˇ, gaˬ naˇ yaw zaˬ heu nyiˬ hmˬ ahˇ-eu meh.
44, 46 K'oeˇ gaˇ shaˬ jiˇ dzaˬ lu˰-eu lu^ tahˬ maˬ shiˇ-eu uˬ ta˰, miˬ dzaˬ maˬ mi^-iˇ-a.

pyeu˰ laˇ teh˰-a. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw˰ nya˰ nyiˬ g'aˬ maˬ
9 paˇ ngeuˇ meh. Tiˬ g'aˬ teh˰ meh. Miˬ yehˇ neh yuˇ dzoeˇ-
euˬ gaˇ, tsawˇ haˬ maˬ ya la^ g'awˬ-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
10 Iˇ kahˇ jawˇ lu˰ ngeh, zaˬ lahˇ deuˬ gaˇ kaw^ k'oeˇ Yeˬsuˇ-
11 ahˇ naˇ haˬ-eu meh. K'oeˇ ngeh Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Yawˬ ha-euˬ
miˬ zaˬ k'o˰-awˇ yawˬ g'aˬ yawˬ-ahˇ sheuˬ-eu tsawˇ haˬ aˬ
geu g'aˬ maˬ kaˬ, yawˬ ha-euˬ nymˇ dahˬ-ahˇ bahˬ-eu mu^-eu
12 meh. Zaˬ miˬ zaˬ k'aw˰, yawˬ ha-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ-ahˇ byehˇ
dzeh-awˇ yawˬ g'aˬ yawˬ-ahˇ dahˬ dzaˬ-iˇ naˇ, bahˬ-eu mu^-eu
meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ zaˬ deuˬ-ahˇ dawˬ ngehˬ g'eh nehˬ-euˬ**

13 K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ zaˬ deuˬ-ahˇ bi toeˬ ci^-eu lehˇ, aˬ cawˬ
zaˬ deuˬ-ahˇ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ euˬ la˰-euˬ meh. Zaˬ lahˇ deuˬ-aˬ,
14 euˬ la˰-eu deuˬ-ahˇ dehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ k'oeˇ-ahˇ ya mawˇ
ngeh, nui ma pehˇ laˇ-awˇ ehˇ-eu, Zaˬ deuˬ ngaˇ jawˇ gaˇ bi
laˇ-awˬ. Aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ taˬ la^ tsoeˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
heu lo˰-ehˇ g'eh-eu deuˬ-aˬ, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu la˰ k'oeˇ jawˇ
15 lu˰ meh. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Zaˬ
yaw nyiˇ lo˰-ehˇ Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ-ahˇ maˬ ha geu˰-eu
tsawˇ haˬ aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu la˰ k'oeˇ
maˬ ya uˇ leˇ-a lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
16 K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ zaˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ ciˬ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-
euˬ k'oeˇ ta^ aˬ la˰ ba˰ da^-awˇ neh, dawˬ ngehˬ g'eh nehˬ-euˬ
meh.

**Sahˬ paˬ geu˰-eu smˇ muiˬ smˇ baw tiˬ g'aˬ-euˬ gaˇ kaw^**

17 Yeˬsuˇ gaˇ pehˇ iˇ lu˰ ngeh, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ aˬ yaw˰ jawˇ
gaˇ ceh^ g'eh la˰-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ mehˬ shi pawˬ tsui˰ pawˬ
dmˬ dmˬ-awˇ ehˇ-eu, Zawˇ muiˬ-eu saˬ laˬ-oˇ, ngaˇ mˬ maˬ
maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh˰-eu jeˬ za nya ni, aˬ jo^-ehˇ ya mˇ ta lehˇ,
18 Yeˬsuˇ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu,
Nawˇ aˬ jeˬ miˇ neh ngaˬ-ahˇ yaw muiˬ g'aˬ lehˇ ehˇ te. Miˬ
19 yehˇ maˬ ngeuˇ naˇ, yaw muiˬ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ jawˇ-a. Nawˇ
zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ siˬ nya meh. Aˬ cawˬ-ahˇ taˬ la^ seh˰.
Aˬ cawˬ-euˬ miˬ zaˬ-ahˇ taˬ bahˬ taˬ mu^. Aˬ cawˬ-euˬ myawˬ
taˬ k'oeˬ. Aˬ cawˬ-ahˇ maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu saˇ kiˇ taˬ kamˬ.
Aˬ cawˬ-euˬ myawˬ taˬ myaw˰ taˬ shuiˇ geu˰. Nawˬ ma nawˬ

20 da-ahˇ yaw zeu baw-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Saˬ laˬ-oˇ,
ngaˇ yaw nyiˇ ngeh neh, k'oeˇ deuˬ dawˬ taw^ lu˰ naˇ haˬ geu˰
jiˇ-euˬ ma lehˇ, tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
21 meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ haw-awˇ aˬ yaw˰-ahˇ gaˬ-eu miˇ
neh ehˇ nehˬ-eu, Nawˇ tiˬ jeˬ loˬ nga siˬ. Nawˇ g'o˰-iˇ-awˇ,
nawˬ-euˬ myawˬ gahˬ dawˬ taw^ lu˰ ahˬ dzeh-awˇ neh, shaˬ-eu
zahˬ-eu deuˬ-ahˇ biˇ nehˬ-awˬ. Mˬ k'oeˇ ta^ nawˇ zawˇ poeˬ-
eu myawˬ ja^ teh˰-a. K'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ g'aˬ naˇ, g'o˰ laˇ-awˇ,
ngaˬ-euˬ mehˬ nah caw teh laˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
22 Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ ngeh, mya^ pyawˬ
nyoeˬ k'euˇ ni pyeu˰-iˇ-awˇ, noeˬ shaˬ dui dui-eu la˰ k'oeˇ g'o˰-
iˇ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˬ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ myawˬ gahˬ g'awˬ
mya ni ja^-eu meh.
23 Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ jawˇ paw g'awˇ pyawˇ-
awˇ, Smˇ muiˬ smˇ baw deuˬ Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu la˰ k'oeˇ uˇ
24 leˇ-eu-aˬ, aˇ na^ ni shaˬ-eu nga lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Zaˬ
lahˇ deuˬ aˬ yaw˰ ehˇ-eu dawˬ ya gaˬ ngeh, zahˬ dui dui leˇ-euˬ
meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ tiˬ po^ paˇ ehˇ nehˬ-eu, Ngaˬ-euˬ
zaˬ deuˬ-oˇ, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu la˰ k'oeˇ uˇ leˇ-eu-aˬ, aˇ na^
25 ni shaˬ-eu nga. Law taw aˬ g'aw˰ g'aw˰ naˬ-ahˇ uˇ leˇ-eu-aˬ,
smˇ muiˬ smˇ baw deuˬ Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu la˰ k'oeˇ uˇ leˇ-eu
26 na^ maˬ tseˇ awˬ-eu meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰
ma˰ paˇ zahˬ dui dui leˇ-awˇ, To^-ehˇ maˇ-iˬ, aˬ suˇ g'aˬ ka
27 k'o˰-eu jeˬ za nya ta lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ haw-awˇ, Tsawˇ haˬ heu jeˬ-ahˇ maˬ jahˇ nya. Ehˇ
k'aw˰, Miˬ yehˇ maˬ jahˇ nya-eu maˬ ngeuˇ-a. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ-aˬ yawˬ jeˬ na lu˰ jahˇ nya meh lehˇ, aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
28 K'oeˇ ngeh Beˬtu^lu^ ehˇ-eu, Nga ma˰ yawˬ jeˬ na lu˰ byehˇ
dzeh ya˰-awˇ, nawˬ-euˬ mehˬ nah caw teh lu˰ ma lehˇ, Yeˬsuˇ-
29 ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ
diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Ngaˬ-euˬ g'aˇ duˬ hawˇ-eu laˬ k'aˬ
cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ-euˬ g'aˇ duˬ, yawˬ ha-euˬ nymˇ, yawˬ
ha-euˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ, yawˬ ha-euˬ aˬ ma aˬ da, yawˬ ha-euˬ
aˬ li aˬ buˇ hawˇ-eu, yawˬ ha-euˬ deh yaˇ byehˇ dzeh ya˰-eu aˬ
30 geu g'aˬ maˬ kaˬ, heu ziˇ la˰ k'oeˇ nymˇ, aˬ yui˰ aˬ nyiˇ, aˬ
ma, aˬ li aˬ buˇ hawˇ-eu deh yaˇ, tiˬ yaˇ bymˇ za teh˰-a. K'oeˇ
deuˬ nehˬ-ehˇ k'ehˬ-eu k'a^-eu jeˬ ya daˬ teh˰-a. Aˬ kaˇ kaˇ
ziˇ la˰ k'oeˇ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh˰-eu jeˬ k'aw˰ za
31 teh˰-a. Aˬ cawˬ-euˬ mehˬ hu jawˇ-eu tsawˇ haˬ g'awˬ mya

ni, aˬ cawˬ-euˬ mehˬ nah ya jawˇ teh‸-a. Aˬ cawˬ-euˬ mehˬ
nah jawˇ-eu tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni, aˬ cawˬ-euˬ mehˬ hu ya
jawˇ teh‸-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Ngaˇ ya shiˇ meh lehˇ, Yeˬsuˇ tiˬ po^ paˇ ehˇ nehˬ-euˬ**

32 K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ le-euˬ meh.
Gaˇ pehˇ le lu‸ ngeh, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ mehˬ hu le-euˬ
meh. Zaˬ lahˇ deuˬ zahˬ dui dui leˇ-awˇ, mehˬ nah caw teh
lu‸-eu tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ gu^-eu meh. K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ g'aˬ
k'ehˇ k'oeˇ tseˇ nyi‸ g'aˬ-ahˇ kuˇ-awˇ, aˬ yaw‸ aˬ jo^-ehˇ ya
33 daˬ-eu gaˇ kaw^ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ dui
ma‸ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ le lu‸ ma. Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-
aˬ, piˇ ma deuˬ hawˇ-eu zahˇ mehˬ-eu deuˬ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ
a nehˬ gaˇ ya daˬ teh‸-a. Aˬ yaw‸ ya shiˇ ni aˬ yaw‸ ma‸ yaˇ
k'aˬ daˇ-awˇ, aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-euˬ aˬ la‸ la‸
34 k'oeˇ a nehˬ teh‸-a. Aˬ yaw‸ ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ
lu-ehˇ jahˇ teh‸-a. Duˬ k'aˬ k'aw‸ k'a shehˬ-awˇ, aˬ yaw‸-ahˇ
diˬ g'aˬ naˇ, diˬ seh‸ teh‸-a. Smˬ nah keu^ laˇ naˇ, aˬ yaw‸
g'o‸ deh‸ laˇ teh‸-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Yaˬko^ hawˇ-eu Yoˇhaˬ nuiˇ duˬ yaw muiˬ shaˇ-eu**

35 K'oeˇ ngeh, Zeˬbeˬdehˇ-euˬ aˬ li Yaˬko^ hawˇ-eu Yoˇhaˬ
Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ, Saˬ laˬ-oˇ, nga nya‸ nmˇ shaˇ-eu lo‸-
ehˇ nga nya‸ nmˇ-ahˇ bi jahˇ nehˬ la‸ maw‸ miˇ-a lehˇ, aˬ
36 yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Naw nya‸ nmˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngaˇ
aˬ jeˬ bi jahˇ nehˬ maw‸-eu nya lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ nya‸ nmˇ-ahˇ
37 naˇ haˬ-eu meh. Nawˇ yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ la‸ k'oeˇ jawˇ
ngeh, nga nya‸ nmˇ-ahˇ nawˬ-euˬ aˇ maˇ paw tiˬ g'aˬ, aˇ caˇ
38 paw tiˬ g'aˬ lehˇ bi nuiˇ la‸ lehˇ shaˇ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu,
Naw nya‸ nmˇ shaˇ-eu jeˬ-ahˇ naw nya‸ nmˇ maˬ siˬ nya. Naw
nya‸ nmˇ, ngaˇ ya dawˇ-eu k'mˬ maˬ dawˇ coeˇ ma loˇ. Naw
nya‸ nmˇ, ngaˇ ya kamˬ-eu baˇtiˇsaˬ kamˬ coeˇ ma loˇ lehˇ,
39 aˬ nya‸ nmˇ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Kamˬ coeˇ dawˇ coeˇ ma lehˇ,
aˬ nya‸ nmˇ ehˇ k'o‸ nehˬ ngeh, Yeˬsuˇ paˇ ehˇ-eu, Naw nya‸
nmˇ, ngaˇ ya dawˇ-eu k'mˬ maˬ ya dawˇ teh‸-a. Naw nya‸ nmˇ,
40 ngaˇ ya kamˬ-eu baˇtiˇsaˬ ya kamˬ teh‸-a. Ehˇ k'aw‸, ngaˬ-
euˬ aˇ maˇ paw aˇ caˇ paw ya nuiˇ ni ngaˇ maˬ jahˇ nya nya.
Nuiˇ duˬ k'oeˇ, Miˬ yehˇ neh tseˇ do^ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ-euˬ

g'aˇ duˬ la^ sa^ taˬ-euˬ meh lehˇ, aˬ nya˰ nmˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
meh.
41 G'aˬ k'ehˇ la˰ k'oeˇ ahˇ-eu k'oeˇ tseˇ g'aˬ, gaˇ kaw^ k'oeˇ
ya gaˬ ngeh, Yaˬko^ hawˇ-eu Yoˇhaˬ-ahˇ nui ma pehˇ-eu meh.
42 K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ kuˇ-awˇ ehˇ nehˬ-eu, Miˇ
tsaˬ-euˬ sahˬ paˬ deuˬ miˇ tsaˬ zaˬ-ahˇ u^ łahˇ-awˇ, aˬ yui˰ geu˰-
eu deuˬ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ yaw k'a^-ehˇ jahˇ nehˬ-eu meh lehˇ,
43 naw ma˰ siˬ nya meh. Ehˇ k'aw˰, naw ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ maˬ
ya jahˇ-a. Naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ huiˬ maw˰ mahˇ maw˰-eu aˬ
44 geu g'aˬ maˬ kaˬ, naw ma˰-euˬ kuiˇ la˰ ya geu˰ teh˰-a. Naw
ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ aˬ yui˰ geu˰ maw˰-eu aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ,
45 tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰-euˬ zaˬ k'a^ ya geu˰ teh˰-a. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-aˬ, aˬ cawˬ aˬ yaw˰-
euˬ g'aˇ duˬ gaˇ bi mˇ-eu lehˇ oe-euˬ maˬ ngeuˇ-a. Aˬ yaw˰ aˬ
cawˬ-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ mˇ le-awˇ, tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni-ahˇ
zeuˇ k'o˰-eu lehˇ kamˇ shiˇ le-euˬ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Mya^ beh˰ beh˰-eu Baˬtiˇmehˇ mya^ nui^ mawˇ laˇ-euˬ**

46 K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ Yeˬliˇkoˇ meuˬ-ahˇ iˇ keu^-euˬ
meh. Yeˬsuˇ hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ tsawˇ haˬ aˇ
ma˰ ma˰ ma nehˬ-ehˇ Yeˬliˇkoˇ meuˬ-ahˇ neh do^-iˇ lu˰ ngeh,
Tiˇmehˇ-euˬ aˬ li Baˬtiˇmehˇ lehˇ myahˇ-euˬ, mya^ beh˰ tiˬ
g'aˬ gaˇ ma gaˇ dzeˇ nuiˇ lu˰ meh. Aˬ yaw˰-aˬ, shaˇ dzaˬ shaˇ
47 dawˇ-eu tsawˇ haˬ meh. Naˬzaˬlehˇ pu zaˬ Yeˬsuˇ meh lehˇ
ya gaˬ ngeh, Daˬbiˇ-euˬ Zaˬ maˇ Yeˬsuˇ-oˇ, ngaˬ-ahˇ g'awˬ
48 shaˬ gaˬ la˰ lehˇ, aˬ yaw˰ yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu meh. Ciˬ cuˇ
ni jawˇ lehˇ, tsawˇ haˬ g'awˬ mya g'aˬ aˬ yaw˰-ahˇ dehˬ k'aw˰,
Daˬbiˇ-euˬ Zaˬ maˇ-oˇ, ngaˬ-ahˇ g'awˬ shaˬ gaˬ la˰-awˬ lehˇ,
49 yaw beh na^ maˬ tseˇ paˇ guˇ-eu meh. Yeˬsuˇ naˬ leˇ-awˇ,
Aˬ yaw˰-ahˇ kuˇ la˰-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Laˬ k'aˬ
cehˇ ta^ ni tuˇ-awˬ. Aˬ yaw˰ nawˬ-ahˇ kuˇ lu˰ meh lehˇ, aˬ
50 yaw˰ ma˰ ehˇ gaˬ nehˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ, aˬ
yaw˰-euˬ pehˇ k'ahˬ pehˇ mahˇ leh^ dzeh ya˰-awˇ, tsawˬ tuˇ-
51 awˇ neh Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ laˇ-euˬ meh. Nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ
ngaˇ aˬ jeˬ bi jahˇ nehˬ maw˰ nya lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ naˇ
haˬ ngeh, Sahˬ paˬ-oˇ, ngaˬ-euˬ mya^ nui^ mawˇ laˇ ni bi jahˇ
52 nehˬ maw˰ miˇ-a lehˇ, ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh. G'o˰-iˇ-awˬ.
Nawˇ jah-eu jeˬ nawˬ-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ meh lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ
yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ tiˬ po^ teh˰-

ehˇ mya^ nui^ mawˇ laˇ-awˇ, Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ nah caw teh g'eh-
euˬ meh.

**Mahˬ tahˬ la^ dziˬ-awˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ uˇ-iˇ-euˬ**

11 Aˬ yaw˰ ma˰ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ meuˬ dzeˇ iˇ keu^-euˬ
meh. Saˬloˬ gawˬ jawˬ dawˬ peh ja^-eu Behˇpaˬjeˬ pu hawˇ-
eu Beˬtaˬniˇ pu-ahˇ iˇ keu^ ngeh, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ
2 nyiˬ g'aˬ-ahˇ k'ehˇ-awˇ ehˇ nehˬ-iˬ-eu, Naw nya˰ mehˬ hu paw
ja^-eu pu-ahˇ iˇ sheˇ. K'oeˇ gaˇ uˇ-iˇ ngeh, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ
maˬ dziˬ haw-euˬ mahˬ tahˬ la^ la^ zaˬ tiˬ mawˇ pa˰ taw˰ taˬ-
euˬ gaˇ tiˬ po^ teh˰-ehˇ ya mawˇ teh˰-a. Tseu^ puiˇ-awˇ tsahˇ
3 la˰-awˬ. Naw nya˰ aˬ jeˬ miˇ neh to^-ehˇ jahˇ te lehˇ, tsawˇ
haˬ tiˬ g'aˬ na naˇ haˬ laˇ naˇ, Sahˬ paˬ loˬ-eu meh. Tiˬ k'ehˬ
teh˰-ehˇ tsahˇ k'o˰ ha le ma lehˇ, ehˇ k'o˰ nehˬ lawˬ de lehˇ,
4 aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ nya˰ iˇ ngeh,
kmˇ cehˇ-euˬ g'aˬ k'ehˬ la˰ nyiˇ, gaˇ ma dawˬ peh mahˬ tahˬ
la^ la^ zaˬ tiˬ mawˇ pa˰ taw˰ taˬ-euˬ gaˇ ya mawˇ-awˇ tseu^
5 puiˇ-euˬ meh. K'oeˇ gaˇ yaw˰ lu˰-eu tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ,
Naw nya˰ aˬ jeˬ miˇ neh mahˬ tahˬ la^ la^ zaˬ-ahˇ tseu^ puiˇ
6 te lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ ehˇ nehˬ
taˬ-euˬ lo˰-ehˇ aˬ yaw˰ nya˰ ehˇ k'o˰ nehˬ ngeh, aˬ yaw˰ ma˰
7 bi tsahˇ g'eh-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ nya˰ mahˬ tahˬ la^
la^ zaˬ k'oeˇ mawˇ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ tsahˇ la˰-euˬ meh. Mahˬ
tahˬ la^ la^ zaˬ k'oeˇ mawˇ-ahˇ aˬ yaw˰ ma˰ yawˬ ha-euˬ mehˬ
tsoeˬ leh^ daˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, Yeˬsuˇ dziˬ-euˬ meh.
8 Tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni yawˬ ha-euˬ mehˬ tsoeˬ yawˬ ha gaˇ
ma-ahˇ k'awˬ-eu meh. Tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ, yaˇ dzeˇ miˇ buˬ coeˇ-
9 awˇ gaˇ ma-ahˇ k'awˬ-eu meh. Aˬ yaw˰-euˬ mehˬ hu hawˇ-eu
mehˬ nah cah lu˰-eu tsawˇ haˬ deuˬ, Hoˬsaˬnaˬ.* Sahˬ paˬ Miˬ
yehˇ-euˬ tsawˇ myahˇ uˬ mo^ oe lu˰-eu g'aˬ guiˬ lahˬ huiˬ lu˰-
10 uˇ. Keu^ le lu˰-eu aˬ dui-euˬ aˬ da yaw dzahˇ Daˬbiˇ-euˬ miˇ
k'ahˬ guiˬ lahˬ huiˬ lu˰-uˇ. Mˬ k'oeˇ ta^ k'aw˰ Hoˬsaˬnaˬ
pyeu˰ lu˰-uˇ lehˇ, yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu meh.
11 K'oeˇ naˇ, Yeˬsuˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ uˇ-iˇ-awˇ, uˬ
duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ da^ leˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ yawˬ
jeˬ na lu˰-ahˇ haw doe g'aˬ ngeh, uˬ ci˰ ci˰ le-euˬ miˇ neh g'aˬ
k'ehˇ tseˇ nyi˰ g'aˬ-ahˇ sheuˬ-awˇ, Beˬtaˬniˇ pu-ahˇ le-euˬ
meh.

* Hoˬsaˬnaˬ lehˇ ehˇ-eu-aˬ, Heˬbyehˇ dawˬ meh. Ka k'o˰ la˰-awˬ lehˇ ehˇ-eu meh.

**Siˬ guˬ maˇ sheuˇ aˇ bawˇ-ahˇ yaˬ k'ehˇ yaˬ-euˬ**

12 Ni shawˬ ngeh nah aˬ yaw˰ ma˰ Beˬtaˬniˇ pu-ahˇ neh do^
13 le ngeh, Yeˬsuˇ hawˬ meh˰ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ gaˇ mahˇ
kaˬ gaˇ oe lu˰ ngeh neh, aˇ pa˰ tso˰-eu siˬ guˬ maˇ sheuˇ aˇ
bawˇ tiˬ bawˇ-ahˇ mawˇ-euˬ meh. Aˇ bawˇ k'oeˇ bawˇ aˇ siˬ
siˬ nga loˇ, maˬ siˬ nga loˇ lehˇ, aˬ yaw˰ haw-iˇ-euˬ meh. Aˬ
yaw˰ dawˬ peh iˇ keu^ ngeh, aˇ siˬ siˬ-eu aˇ yamˬ maˬ tsaˬ-eu
14 miˇ neh, aˇ pa˰ teh˰-ehˇ tso˰ gaˇ ya mawˇ-euˬ meh. Iˬ nah
ta˰ naˇ, nawˬ-euˬ aˇ siˬ-ahˇ tiˬ g'aˬ-iˬ taˬ ya dzaˬ de lehˇ,
Yeˬsuˇ siˬ guˬ maˇ sheuˇ aˇ bawˇ k'oeˇ bawˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
meh. Aˬ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ nehˬ gaˇ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ
deuˬ ya gaˬ-euˬ meh.

**Uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ bi muiˬ bi shawˇ laˇ-euˬ**

15 K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ iˇ keu^-euˬ
meh. Yeˬsuˇ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ uˇ leˇ-awˇ, k'oeˇ-
euˬ la˰ k'oeˇ myawˬ ahˬ myawˬ zeuˇ lu˰-eu tsawˇ haˬ-ahˇ teh
dzeh-awˇ, pyuˇ dawˬ paˇ nehˬ lu˰-eu tsawˇ haˬ deuˬ-euˬ hawˬ
jeh-ahˇ maˬ ehˇ, k'aˬ k'oeˬ ahˬ lu˰-eu tsawˇ haˬ deuˬ-euˬ nuiˇ
16 gawˬ-ahˇ maˬ ehˇ, ngawˬ dzeh-euˬ meh. Myawˬ tiˬ jeˬ na pi
pi-ehˇ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ maˬ ya iˇ pa^-a lehˇ,
17 Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Ngaˬ-euˬ nymˇ-
ahˇ, Tsawˇ jeuˬ yawˬ jeuˬ na lu˰-euˬ g'aˇ duˬ guiˬ lahˬ shaˇ-eu
nymˇ lehˇ ya kuˇ teh˰-a lehˇ, bo˰ taˬ-euˬ k'aw˰, naw ma˰ nymˇ
heu nymˇ-ahˇ smˇ k'oeˬ tahˇ joe-euˬ nymˇ bi pyeu˰ laˇ-euˬ
18 ngaˇ lehˇ, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ mehˬ nehˬ-euˬ meh. Piˇ
ma deuˬ hawˇ-eu zahˇ mehˬ-eu deuˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ
ngeh, aˬ jo^-ehˇ g'eh-awˇ neh aˬ yaw˰-ahˇ ya diˬ seh˰ laˇ nga
lehˇ jawˬ lu˰ meh. Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ aˬ yaw˰ mehˬ-eu
tso^-eu gaˇ zahˬ leˇ-eu miˇ neh, piˇ ma deuˬ hawˇ-eu zahˇ mehˬ-
19 eu deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ gu^-awˇ diˬ seh˰ maw˰-eu meh. Uˬ ci˰
ci˰ le ngeh, aˬ yaw˰ ma˰ meuˬ-ahˇ neh do^-iˇ-euˬ meh.

**Siˬ guˬ maˇ sheuˇ aˇ bawˇ k'oeˇ bawˇ, baw guˇ guˇ-iˇ taˬ-euˬ**

20 Yawˬ shawˬ yawˬ aˬ yaw˰ ma˰ gaˇ ma k'oeˇ kahˇ paˇ oe
ngeh-aˬ, siˬ guˬ maˇ sheuˇ aˇ bawˇ k'oeˇ bawˇ, dawˬ pehˬ-ahˇ
21 keu^ ni baw guˇ guˇ-iˇ taˬ-euˬ gaˇ ya mawˇ-euˬ meh. K'oeˇ
ngeh, Beˬtu^lu^ noeˬ do^ laˇ-awˇ, Sahˬ paˬ-oˇ, haw sheˇ. Nawˬ
neh yaˬ k'ehˇ yaˬ-euˬ aˇ bawˇ k'oeˇ bawˇ, baw guˇ guˇ-iˇ shaw-

22 euˬ ngaˇ la lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ aˬ
23 yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Miˬ yehˇ-ahˇ jah-awˬ. Ngaˇ naw
ma‸-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Tsawˇ haˬ aˬ geu g'aˬ
maˬ kaˬ, yawˬ ha neh ehˇ-euˬ lo‸-ehˇ pyeu‸ laˇ teh‸-a lehˇ,
yawˬ ha jah-awˇ nui ma po^ po^ la^ la^-ehˇ maˬ g'eh ni, gawˬ
jawˬ heu jawˬ-ahˇ, Nawˬ-euˬ jawˇ duˬ-ahˇ neh do^-iˇ-awˇ, iˬ
ma la^ sha^-ahˇ ga pu‸-iˇ-awˬ lehˇ ehˇ nehˬ ngeh, aˬ yaw‸ ehˇ-eu
24 lo‸-ehˇ pyeu‸ laˇ teh‸-a. K'oeˇ miˇ neh ngaˇ naw ma‸-ahˇ
ehˇ nehˬ nyaˇ. Naw ma‸ guiˬ lahˬ shaˇ ngeh, k'aˇ shaˇ-eu dawˬ
taw^ lu‸ za teh‸-a lehˇ jah-awˬ. K'oeˇ lo‸-ehˇ jah naˇ, za
25 teh‸-a. Naw ma‸ tuˇ-awˇ guiˬ lahˬ shaˇ lu‸ ngeh, nawˇ tsawˇ
haˬ tiˬ g'aˬ na-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ lu‸ naˇ, iˬ baˇ k'oeˇ pyehˬ
nehˬ-awˬ. K'oeˇ lo‸-ehˇ jahˇ naˇ, mˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu naw
ma‸-euˬ Aˬ da k'aw‸, naw ma‸ neh mˇ bahˬ la^ bahˬ-euˬ deuˬ-
ahˇ pyehˬ nehˬ la‸ teh‸-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.*

### Aˬ suˇ g'aˬ nawˬ-ahˇ aˇ yaˬ bi‸ la‸ taˬ

27 Aˬ yaw‸ ma‸ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ tiˬ po^ paˇ oe keu^-
euˬ meh. Yeˬsuˇ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-euˬ la‸ k'oeˇ cah
lu‸ ngeh, piˇ ma deuˬ, zahˇ mehˬ-eu deuˬ hawˇ-eu, tsawˇ mawˬ
28 tsawˇ k'a^ deuˬ aˬ yaw‸ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ, Nawˇ aˬ geu gaˇ-
euˬ aˇ yaˬ za-awˇ heu deuˬ jahˇ lu‸ te. Aˬ suˇ g'aˬ nawˬ-ahˇ
29 aˇ yaˬ bi‸ la‸ taˬ lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-
ahˇ ehˇ k'o‸ nehˬ-eu, Ngaˇ naw ma‸-ahˇ tiˬ dawˬ naˇ haˬ la.
Naw ma‸ ehˇ k'o‸ nehˬ la‸ naˇ, ngaˇ aˬ geu gaˇ-euˬ aˇ yaˬ
za-awˇ heu deuˬ jahˇ lu‸-eu gaˇ kaw^ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ
30 ma. Yoˇhaˬ baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-eu k'oeˇ, Miˬ yehˇ neh bi mˇ
taˬ loˇ. Maˬ ngeuˇ naˇ, tsawˇ haˬ neh bi mˇ taˬ loˇ. Ngaˬ-ahˇ
ehˇ nehˬ la‸-awˬ lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
31 Aˬ yaw‸ ma‸ yaw kaˬ bawˬ dzaˬ bawˬ dzaˬ-ehˇ ehˇ-eu, Miˬ
yehˇ neh bi mˇ-euˬ meh lehˇ aˬ dui ehˇ naˇ, To^-ehˇ maˇ-iˬ,
naw ma‸ aˬ jeˬ miˇ neh aˬ yaw‸-ahˇ maˬ jah te lehˇ, aˬ yaw‸
32 ehˇ laˇ teh‸-a. Tsawˇ haˬ neh bi mˇ-euˬ meh lehˇ ehˇ nmˇ loˇ
lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ yaw kaˬ bawˬ dzaˬ-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸
tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ gu^-eu miˇ neh, k'oeˇ lo‸-ehˇ ehˇ-eu
meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Yoˇhaˬ-aˬ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ

---

* Jaˇ li‸ tiˬ pa^ na deuˬ la‸ k'oeˇ, gaˬ naˇ yaw zaˬ heu hmˬ ahˇ-eu meh. 26 Aˬ cawˬ neh mˇ bahˬ la^ bahˬ la‸-euˬ deuˬ-ahˇ naw ma‸ maˬ pyehˬ nehˬ naˇ, mˇ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu naw ma‸-euˬ Aˬ da k'aw‸, naw ma‸ neh mˇ bahˬ la^ bahˬ-euˬ deuˬ-ahˇ maˬ pyehˬ nehˬ-aˇ.

ngeh˯ dah-eu g'a˯ meh lehˇ, tsawˇ ha˯ daw˯ taw^ lu˰ sawˇ ta˯-eu˯
33 meh. K'oeˇ miˇ neh, Nga ma˰ ma˯ si˯ lehˇ, a˯ yaw˰ ma˰ Ye˯-
suˇ-ahˇ ehˇ k'o˰ neh˯-eu˯ meh. Ye˯suˇ ehˇ-eu, K'oeˇ lo˰-ehˇ
duˇ ni, a˯ suˇ g'a˯ neh nga˯-ahˇ aˇ ya˯ bi˰-awˇ gaˇ heu deu˯
mˇ lu˰-eu, naw ma˰-ahˇ ma˯ ehˇ neh˯ lehˇ, a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ
ehˇ neh˯-eu˯ meh.

**A˯ ga˰ yaˇ kmˇ hawˇ-eu k'oeˇ-eu˯ la˰ k'oeˇ gaˇ mˇ-eu deu˯**

12 K'oeˇ ngeh, Ye˯suˇ a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ yaw je˯ ma je˯ daw˯-
ahˇ neh meh˯ neh˯-eu, Tsawˇ ha˯ ti˯ g'a˯, a˯ ga˰ aˇ ji
ka-awˇ, yaˇ kmˇ yaw mui˯-ehˇ mˇ g'oe˯-eu˯ meh. A˯ ga˰ dzaˇ
uiˇ naw˯ do^ du˯ jahˇ-awˇ, yaˇ kmˇ-ahˇ lo˰-eu nymˇ k'aw˰
tso^-eu˯ meh. K'oeˇ naˇ, a˯ yaw˰ yaˇ kmˇ mˇ-eu deu˯-ahˇ nga˯
neh˯ ya˰-awˇ neh, yaw˯ k'ah˯ yaw˯ miˇ yaw˯-ahˇ iˇ-eu˯ meh.
2 Aˇ si˯ aw˰ laˇ-eu aˇ yam˯ keu^ laˇ ngeh, yaˇ kmˇ k'oeˇ kmˇ-eu˯
a˯ ga˰ aˇ si˯ za ni, yaˇ kmˇ mˇ-eu deu˯ jawˇ gaˇ a˯ yaw˰-eu˯
3 za˯ k'a^ ti˯ g'a˯-ahˇ bi le-eu˯ meh. Yaˇ kmˇ mˇ-eu deu˯ za˯
k'a^ k'oeˇ g'a˯-ahˇ nyeh˰ teh˯-awˇ, di˯-awˇ neh yaw˯ ngeh˰-ehˇ
4 bi g'o˰-iˇ-eu˯ meh. Yaw˯ po^ yaw˯ za˯ k'a^ yaw˯ g'a˯ yaw˯-
ahˇ a˯ yaw˰ ma˰ jawˇ gaˇ paˇ bi le-eu˯ meh. A˯ yaw˰ ma˰ za˯
k'a^ k'oeˇ g'a˯-eu˯ u˯ du˯ di˯ peh˰-awˇ, yeh˯ baw˯ sehˇ lu-ehˇ
5 jahˇ neh˯-eu˯ meh. Yaw˯ po^ yaw˯ za˯ k'a^ yaw˯ g'a˯ yaw˯-ahˇ
paˇ bi le ngeh, a˯ yaw˰ ma˰ a˯ yaw˰-ahˇ di˯ seh˰-eu˯ meh. Za˯
k'a^ nui deu˯ g'aw˯ mya g'a˯-ahˇ paˇ bi le ngeh, a˯ yaw˰ ma˰
ti˯ pa^ na deu˯-ahˇ di˯-awˇ, ti˯ pa^ na deu˯-ahˇ di˯ seh˰-eu˯
6 meh. A˯ yaw˰ zawˇ ga˯-eu a˯ yaw˰-eu˯ a˯ li ti˯ g'a˯ teh˰-ehˇ
dzeˇ laˇ-eu˯ meh. A˯ yaw˰ ma˰ nga˯ li-ahˇ yaw zeu baw teh˰-a
lehˇ ehˇ-awˇ neh, aˇ sa˯ sa˯ ngeh po^ a˯ yaw˰-eu˯ a˯ li-ahˇ bi
7 le-eu˯ meh. Yaˇ kmˇ mˇ-eu deu˯ ehˇ-eu, A˯ yaw˰-a˯, je˯ biˇ
o˰-eu g'a˯ ngaˇ. Dzaw˯. A˯ yaw˰-ahˇ seh˰ kaˇ-euˇ. K'oeˇ
lo˰-ehˇ jahˇ naˇ, a˯ yaw˰-eu˯ je˯ biˇ a˯ dui ma˰ za teh˰-a lehˇ,
8 a˯ yaw˰ ma˰ yaw ka˯ ja-eu meh. K'oeˇ naˇ, a˯ yaw˰ ma˰ a˯
yaw˰-ahˇ nyeh˰-awˇ, seh˰-awˇ neh yaˇ kmˇ la˰ nyiˇ paw g'eu
9 dzeh-eu˯ meh. Yaˇ kmˇ-eu˯ yaw sahˇ g'a˯ a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ
a˯ jo^-ehˇ jahˇ neh˯-eu baw le lehˇ noe˯-eu nya. A˯ yaw˰ g'o˰
laˇ-awˇ yaˇ kmˇ mˇ-eu deu˯-ahˇ seh˰-awˇ neh, yaˇ kmˇ k'oeˇ
kmˇ nui deu˯-ahˇ paˇ nga˯ neh˯ teh˰-a.
10 Nymˇ gawˇ-eu tsawˇ ha˯ neh ba˰ dzeh-eu˯ k'a˯ lo k'oeˇ
si˯, la˰ coeˇ-eu˯ daw˯ peh˯-ahˇ gawˇ-eu k'a˯ lo lo ma

11 pyeu˰ laˇ-euˬ meh. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ neh k'oeˇ lo˰-ehˇ
jahˇ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ-aˬ, aˬ dui-euˬ mehˬ shi zahˬ
leˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu jeˬ pyeu˰-eu meh,
lehˇ Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ bo˰ taˬ-euˬ gaˇ naw ma˰ maˬ gui haw-aˬ
loˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
12 Yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ heu dawˬ aˬ dui ma˰-ahˇ ehˇ maw˰-eu
nga lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ siˬ nya-eu miˇ neh, aˬ yaw˰ ma˰ Yeˬsuˇ-
ahˇ nyeh˰ maw˰-eu meh. Ehˇ k'aw˰, aˬ yaw˰ ma˰ tsawˇ haˬ
aˇ ma˰ ma˰ ma-ahˇ gu^-eu miˇ neh, aˬ yaw˰-ahˇ g'awˬ-awˇ do^-
iˇ-euˬ meh.

**Sahˬ paˬ Gehˇsaˬ-ahˇ aˇ moˬ do^ nehˬ-eu gaˇ kaw^**

13 Aˬ jo^-ehˇ g'eh-awˇ neh Yeˬsuˇ dawˬ ya ngehˬ bahˬ ni, aˬ
yaw˰ ma˰ Paˬliˬsehˇ tiˬ pa^ na deuˬ hawˇ-eu Heˬloˇ-euˬ tsawˇ
haˬ tiˬ pa^ na deuˬ-ahˇ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ k'ehˇ g'eh-euˬ meh.
14 Aˬ yaw˰ ma˰ laˇ-awˇ ehˇ-eu, Saˬ laˬ-oˇ, nawˇ-aˬ yaw tsaˬ yaw
dawˇ tsawˇ haˬ meh. Nawˇ tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ maˬ gu^-a lehˇ, nga
ma˰ siˬ nya ma. Nawˇ mya^ pyawˬ huiˬ nyiˇ maˬ tseˇ ni, Miˬ
yehˇ-euˬ gaˇ ma dawˇ coe ni mehˬ-eu meh. Sahˬ paˬ Gehˇsaˬ-
15 ahˇ aˇ moˬ do^ nehˬ-eu tsaˬ meh loˇ. Maˬ tsaˬ-a loˇ. Nga
ma˰ ya do^ nehˬ meh loˇ. Maˬ ya do^ nehˬ-a loˇ lehˇ, Yeˬsuˇ-
ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ mehˬ boeˬ tiˬ jeˬ ehˇ-awˇ
nui ma tiˬ jeˬ ahˇ gaˇ Yeˬsuˇ siˬ nya-awˇ ehˇ nehˬ-eu, Aˬ jeˬ
miˇ neh naw ma˰ ngaˬ-ahˇ lawˬ haw te. Ngaˇ ya mawˇ ni pyuˇ
tiˬ bya^ hehˇ la˰ sheˇ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
16 Aˬ yaw˰ ma˰ k'aw˰ hehˇ la˰-euˬ meh. Aˬ suˇ g'aˬ-euˬ aˇ baˇ,
aˬ suˇ g'aˬ-euˬ tsawˇ myahˇ ahˇ-eu nga lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ naˇ haˬ ngeh, Sahˬ paˬ Gehˇsaˬ-euˬ ngaˇ lehˇ, aˬ yaw˰
17 ma˰ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh. Sahˬ paˬ Gehˇsaˬ-euˬ myawˬ
sahˬ paˬ Gehˇsaˬ-ahˇ bi˰-awˬ. Miˬ yehˇ-euˬ myawˬ Miˬ yehˇ-
ahˇ bi˰-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ ngeh, aˬ
yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ zahˬ dui dui leˇ-euˬ meh.

**G'o˰ deh˰ laˇ-eu gaˇ kaw^ aˬ yaw˰-ahˇ naˇ haˬ-eu**

18 Tsawˇ haˬ maˬ g'o˰ deh˰ laˇ-a lehˇ ehˇ-eu Saˬduˬgehˇ deuˬ
19 Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ ehˇ-eu, Saˬ laˬ-oˇ, Moˇseˬ nga
ma˰-euˬ g'aˇ duˬ heu lo˰-ehˇ bo˰ taˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ tiˬ
g'aˬ-euˬ aˇ do^, zaˬ maˬ jawˇ le mi na^-ehˇ shiˇ naˇ, aˇ do^
g'aˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca maˬ ya byo^-iˇ ni, aˬ nyiˇ g'aˬ aˬ yaw˰-
20 euˬ aˬ tsu-ahˇ ya sheuˬ meh lehˇ, bo˰ taˬ-euˬ meh. Dzeuˇ

eu lo‸-ehˇ, nawˬ-euˬ dawˬ peh jawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ gaˬ-awˬ.
Zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ heu nyiˬ dawˬ na^ maˬ tseˇ huiˬ-eu
32 dawˬ-aˬ, maˬ ja^ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Zahˇ mehˬ-eu
k'oeˇ g'aˬ ehˇ-eu, Tsaˬ meh, saˬ laˬ-oˇ. Miˬ yehˇ tiˬ g'aˬ
teh‸-ehˇ jawˇ-awˇ, aˬ yaw‸ maˬ ngeuˇ naˇ, Miˬ yehˇ nui g'aˬ
33 maˬ jawˇ-a lehˇ nawˇ ehˇ-eu-aˬ dawˇ dui dui ngaˇ. K'oeˇ uˬ
ta‸, nui ma dawˬ taw^ lu‸, zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ dawˬ taw^ lu‸
hawˇ-eu, g'aˬ dawˬ taw^ lu‸ aˬ yaw‸-ahˇ gaˬ-awˇ, yawˬ
ha-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ gaˬ-eu lo‸-ehˇ yawˬ ha-euˬ dawˬ peh
jawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ gaˬ-eu-aˬ, miˬ dzaˬ dzah pui^-awˇ lawˇ
nehˬ-eu dawˬ taw^ lu‸ hawˇ-eu lawˇ nehˬ-eu nui deuˬ dawˬ
taw^ lu‸ na^ maˬ tseˇ huiˬ-eu meh lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-
34 euˬ meh. Aˬ yaw‸ yaw muiˬ-ehˇ shaˇ noeˬ shaˇ noeˬ-ehˇ
ehˇ k'o‸ gaˇ Yeˬsuˇ ya mawˇ ngeh, Nawˇ-aˬ Miˬ yehˇ u^ lahˇ-
eu jeˬ-ahˇ maˬ paˇ kaˬ ngaˇ lehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-
euˬ meh. K'oeˇ naˇ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ Yeˬsuˇ-ahˇ maˬ
paˇ naˇ haˬ peuˬ meh.

### Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ Daˬbiˇ-euˬ Zaˬ maˇ-euˬ gaˇ kaw^ naˇ haˬ-eu

35 Yeˬsuˇ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma la‸ k'oeˇ mehˬ nehˬ tso^
nehˬ lu‸ ngeh, aˬ yaw‸ ehˇ-eu, Ka-li-ahˇ Daˬbiˇ-euˬ zaˬ maˇ
36 meh lehˇ, aˬ jeˬ miˇ neh zahˇ mehˬ-eu deuˬ ehˇ ta. Daˬbiˇ-aˬ,
muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ ehˇ-eu,

Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ ngaˬ-euˬ Sahˬ paˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu,
Nawˬ-ahˇ muiˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ nawˬ-euˬ aˬ kuiˇ uˬ
mo^ ngaˇ bi jawˇ ngeh keu^ ni, ngaˬ-euˬ aˇ maˇ paw
nuiˇ-awˬ,

37 lehˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Daˬbiˇ aˬ yaw‸-ahˇ Sahˬ paˬ lehˇ
kuˇ-eu meh. To^-ehˇ maˇ-iˬ, aˬ yaw‸ aˬ jo^-ehˇ Daˬbiˇ-euˬ
zaˬ maˇ nga lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸
ma k'oeˇ ma‸, laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni aˬ yaw‸-euˬ dawˬ naˇ haˬ-
eu meh.

### Zahˇ mehˬ-eu deuˬ-ahˇ yahˇ-awˬ

38 Aˬ yaw‸ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ lu‸ ngeh, Yeˬsuˇ tiˬ po^ paˇ
ehˇ-eu, Zahˇ mehˬ-eu deuˬ-ahˇ yahˇ-awˬ. Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ,
pehˇ k'ahˬ pehˇ mahˇ dm dm-ehˇ cah maw‸-eu meh. Leh^ la‸
k'oeˇ aˬ cawˬ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ yaw zeu bi baw maw‸-eu meh.
39 Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ, uˬ duˬ tahˬ nymˇ la‸ k'oeˇ k'ahˬ sehˇ ja^-eu
nuiˇ mahˬ-ahˇ nuiˇ maw‸-eu meh. Yaw bui bui ngeh, k'awˇ

40 mehˇ paw nuiˇ maw˰-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, miˬ coeˬ miˬ
ma-euˬ nymˇ-ahˇ k'ehˬ geu˰ k'a^ geu˰-eu meh. Yawˬ ha-euˬ
iˬ baˇ maˬ ya do^ laˇ ni, guiˬ lahˬ g'awˬ myahˇ ni shaˇ-eu
meh. Aˬ yaw˰ ma˰ aˬ cawˬ na^ maˬ tseˇ k'ehˬ-eu k'a^-eu gaˇ
ya daˬ teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Miˬ coeˬ miˬ ma tiˬ g'aˬ pyuˇ damˬ-euˬ**

41 K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ pyuˇ damˬ-eu tsahˇ-euˬ mehˬ hu paw
nuiˇ-awˇ, tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni pyuˇ damˬ laˇ gaˇ haw lu˰
meh. Smˇ muiˬ smˇ baw g'awˬ mya g'aˬ pyuˇ g'awˬ mya ni
42 daw^ ahˇ lu˰ meh. K'oeˇ ngeh, shaˬ-eu zahˬ-eu miˬ coeˬ miˬ
ma tiˬ g'aˬ laˇ-awˇ, tiˬ peh^ poeˬ-eu guiˬ shuiˇ mehˇ bya^ nyiˬ
43 bya^ daw^ ahˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ
kuˇ-awˇ ehˇ nehˬ-eu, Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ
nyaˇ. Heu gaˇ pyuˇ damˬ-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰-euˬ la˰
k'oeˇ, shaˬ-eu zahˬ-eu miˬ coeˬ miˬ ma heu g'aˬ aˬ cawˬ mya^
44 maˬ tseˇ damˬ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, tsawˇ haˬ
k'oeˇ deuˬ-aˬ, g'awˬ mya ni ja^-eu la˰ k'oeˇ yuˇ do^-awˇ daw^
ahˇ-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, zaˬ miˬ zaˬ heu g'aˬ, zawˇ shaˬ-eu
la˰ k'oeˇ, aˬ yaw˰ yaw deh˰ deh˰-eu g'aˇ duˬ k'aˇ ja^-eu dawˬ
taw^ lu˰ yuˇ do^-awˇ damˬ-euˬ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma caw^-iˇ teh˰-a**

13 Yeˬsuˇ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ neh do^-iˇ lu˰
ngeh, aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ tiˬ g'aˬ, Saˬ laˬ-oˇ, haw sheˇ.
K'aˬ lo heu deuˬ aˇ na^ ni muiˬ-awˇ, nymˇ heu deuˬ k'aw˰ aˇ
2 na^ ni muiˬ-eu nga lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ
aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Nawˇ huiˬ dui dui-eu nymˇ heu deuˬ-
ahˇ mawˇ lu˰ ngaˇ la. Heu gaˇ k'aˬ lo tiˬ siˬ-euˬ k'oeˇ ta^ tiˬ
siˬ maˬ ja^ nya ngeh keu^ ni, aˬ cawˬ la^ pya^ la^ sha^ jiˇ laˇ
teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Aˇ saˬ saˬ-eu dawˬ peh peh laˇ ngeh-euˬ gaˇ kaw^**

3 Yeˬsuˇ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-euˬ nui baˬ-ahˇ ja^-eu
Saˬloˬ gawˬ jawˬ-ahˇ nuiˇ lu˰ ngeh, Beˬtu^lu^, Yaˬko^, Yoˇhaˬ
4 hawˇ-eu Aˬdehˬlehˬ, aˬ ha ma˰ teh˰-ehˇ laˇ-awˇ, K'oeˇ deuˬ
aˇ myah pyeu˰ laˇ ta. K'oeˇ deuˬ dawˬ taw^ lu˰ pyeu˰ laˇ-eu
dawˬ peh peh laˇ ngeh, nga ma˰ aˬ jo^-ehˇ ya siˬ ta lehˇ,
Yeˬsuˇ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh.
5 Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ

6 naw ma˰-ahˇ ma˯ ya sheu˯ bah˯ g'eh ni yahˇ-aw˯. Tsawˇ
ha˯ g'aw˯ mya ni nga˯-eu˯ tsawˇ myahˇ pi pi-ehˇ, Ngaˇ-a˯ k'oeˇ
g'a˯ ma lehˇ ehˇ ehˇ-ehˇ, tsawˇ ha˯ g'aw˯ mya ni-ahˇ sheu˯
7 bah˯ g'eh teh˰-a. Guiˇ deu^ lu˰ gaˇ ma˯ ehˇ, guiˇ deu^-eu
lehˇ g'eh lu˰ gaˇ ma˯ ehˇ, naw ma˰ ya ga˯ teh˰-a. Ehˇ k'aw˰,
ta˯ gu^ de. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, heu deu˯ ya pyeu˰ laˇ teh˰-
8 a. Ehˇ k'aw˰, aˇ sa˯ sa˯-eu aˇ yam˯ ma˯ keu^ le-a si˯. Tsawˇ
jeu˯ ti˯ jeu˯ hawˇ-eu ti˯ jeu˯, miˇ k'ah˯ ti˯ k'ah˯ hawˇ-eu ti˯
k'ah˯ deu^ ceh ceh teh˰-a. Ti˯ gaˇ saˇ-i ti˯ gaˇ miˇ lu^ lu^ laˇ
teh˰-a. Meh˰-eu shu˰-eu k'aw˰ keu^ le teh˰-a. Heu deu˯-a˯,
sha˯ dui zah˯ dui dui-eu aˇ dah˯ beh-eu teh˰-a si˯.
9 Naw ma˰ yaw mui˯-ehˇ yahˇ-aw˯. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ,
a˯ caw˯ naw ma˰-ahˇ saˇ naˇ-ahˇ a neh˯ teh˰-a. U˯ du˯ tah˯
nymˇ deu˯-eu˯ la˰ k'oeˇ a˯ caw˯ naw ma˰-ahˇ di˯ teh˰-a. Naw
ma˰ nga˯-ahˇ g'oe-eu ba˯ da neh, miˇ k'ah˯ sah˯ pa˯ pa˯ ma
deu˯ hawˇ-eu sah˯ pa˯ kuˇ hawˇ kamˇ deu˯-eu˯ meh˯ shi yaw˰-
10 awˇ, a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ saˇ kiˇ ya kam˯ meh˯ teh˰-a. La˯ k'a˯
cehˇ-eu gui˯ lah˯ daw˯ heu, tsawˇ jeu˯ tsawˇ ca daw˯ taw^
11 lu˰-ahˇ yaw beh ya meh˯-iˇ teh˰-a. A˯ caw˯ naw ma˰-ahˇ
sah˯ pa˯ deu˯-eu˯ a˯ la˰ la˰ k'oeˇ a neh˯ ngeh, naw ma˰ a˯
jo^-ehˇ ya ngeh˯ ya tmˇ-eu lehˇ k'ah˯ ta˯ lahˇ. Aˇ yam˯ k'oeˇ
la˰ k'oeˇ naw ma˰-ahˇ bi ngeh˯ bi tmˇ la˰-eu lo˰-ehˇ ngeh˯-aw˯
tmˇ-aw˯. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, daw˯ ngeh˯-eu g'a˯ naw ma˰
12 ma˯ ngeuˇ-a. Mui˯-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Mi˯ yehˇ meh.
K'oeˇ ngeh, yaw˯ ha-eu˯ mehˇ nmˇ yaw ka˯ ti˯ g'a˯ tiˇ g'a˯ shiˇ
ni a neh˯ teh˰-a. A˯ da deu˯ k'aw˰, yaw˯ ha-eu˯ za˯ shiˇ ni a
neh˯ teh˰-a. A˯ li a˯ buˇ deu˯ k'aw˰, yaw˯ ha-eu˯ a˯ ma a˯
13 da-ahˇ pui˯-awˇ bi di˯ seh˰ teh˰-a. Naw ma˰ nga˯-ahˇ g'oe-eu
ba˯ da neh tsawˇ ha˯ daw˯ taw^ lu˰ naw ma˰-ahˇ muiˇ teh˰-a.
Ehˇ k'aw˰, aˇ sa˯ sa˯ ngeh keu^ ni zi˰-eu tsawˇ ha˯, ka k'o˰-eu
je˯ za teh˰-a.
14 La^ lu˯ la^ seˇ-eu yaw jaw˰ je˯, a˯ yaw˰ ma˯ jawˇ pa˯-ehˇ
g'eh-eu tsahˇ jawˇ lu˰ gaˇ naw ma˰ ya mawˇ ngeh, (sah˯ bo˰
heu-ahˇ gui-eu tsawˇ ha˯ si˯ lu˰-uˇ) Yuˇda^ miˇ k'ah˯-ahˇ
15 jawˇ-eu tsawˇ ha˯, dahˇ ta^ ceh^ da^ leˇ-aw˯. Nymˇ m˯-ahˇ
da^-eu tsawˇ ha˯ za˰ ka le ngeh, myaw˯ la˯-iˇ-eu lehˇ iˇ kahˇ
16 ta˯ uˇ-iˇ. Yaˇ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ ha˯ k'aw˰, yaw˯ ha-eu˯
17 meh˯ tsoe˯ ta˯ la˯ leˇ. K'oeˇ ngeh nah, a˯ nyiˇ pi lu˰-eu deu˯
hawˇ-eu a˯ coeˇ dawˇ za˯-eu˯ a˯ ma deu˯ ya noe˯ sha˯ dui dui
18 teh˰-a. Aˇ yam˯ k'oeˇ yam˯, tsah˯ ga^ yam˯ ma˯ ya tsa˯ ni, gui˯

19 lahˬ shaˇ-aw. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ neh miˇ tsaˬ
beh ngeh nah-ahˇ neh iˬ nah keu^ ni, maˬ pyeu˰ laˇ haw-euˬ uˬ
ta˰, aˬ kaˇ k'aw˰ maˬ pyeu˰ laˇ-eu shaˬ dui zahˬ dui dui-eu jeˬ,
20 aˇ yamˬ k'oeˇ yamˬ la˰ k'oeˇ keu^ le teh˰-a. Sahˬ paˬ Miˬ
yehˇ aˇ yamˬ k'oeˇ yamˬ-ahˇ maˬ la^ nymˇ la˰ naˇ, tsawˇ haˬ
tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ buˬ-iˇ nya-aˇ. Aˬ yaw˰ neh tseˇ do^ taˬ-euˬ tsawˇ
haˬ-euˬ g'aˇ duˬ, aˬ yaw˰ aˇ yamˬ k'oeˇ yamˬ-ahˇ la^ nymˇ
teh˰-a.
21 K'oeˇ ngeh, Haw laˇ-awˬ, Ka-li heu gaˇ jawˇ ngaˇ. K'oeˇ
gaˇ jawˇ meh lehˇ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na naw ma˰-ahˇ ehˇ laˇ
22 k'aw˰ taˬ jah. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ diˇ Ka-li maˬ
ngeuˇ-eu deuˬ do^ le teh˰-a. Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu
ma lehˇ ehˇ-eu k'aw˰, aˬ diˇ maˬ ngeuˇ-eu deuˬ k'aw˰ do^ le
teh˰-a. G'eh nya naˇ, tseˇ do^ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ sheuˬ bahˬ
g'eh ni, aˬ yaw˰ ma˰ k'a^ jeˬ-ehˇ g'eh-eu deuˬ hawˇ-eu bi siˬ bi
23 mawˇ-eu deuˬ jahˇ mehˬ nehˬ teh˰-a. Naw ma˰ yahˇ-awˬ.
Maˬ pyeu˰ laˇ mi na^-ehˇ, yawˬ jeˬ na lu˰ ngaˇ naw ma˰-ahˇ
ehˇ nehˬ taˬ-eu ma de.

**Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ za˰ ka le-eu gaˇ kaw^**

24 Shaˬ dui zahˬ dui dui-eu k'oeˇ dzeuˇ-iˇ ngeh, nahˇ ma zahˇ
25 tsui ni pyeu˰-iˇ-awˇ, ba la k'aw˰ yaw sheh˰ maˬ bya. Aˬ guiˇ
deuˬ mˬ-ahˇ neh ga ka le-awˇ, mˬ k'oeˇ ta^-euˬ baoˬ deuˬ k'aw˰,
26 nyeh nyeh-ehˇ pyeu˰ laˇ teh˰-a. K'oeˇ ngeh, tsawˇ haˬ-euˬ
Zaˬ maˇ-aˬ, yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ hawˇ-eu baoˬ huiˬ dui dui-eu
la˰ k'oeˇ mˬ dmˇ dziˬ-awˇ za˰ ka le gaˇ aˬ yaw˰ ma˰ ya mawˇ
27 teh˰-a. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰-euˬ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ-ahˇ
k'ehˇ g'eh teh˰-a. Miˬ yehˇ neh tseˇ do^ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ,
aˬ yaw˰ ma˰ miˇ ma oeˬ coeˇ oeˬ bawˬ-ahˇ kuˇ uiˬ teh˰-a.
28 Siˬ guˬ maˇ sheuˇ aˇ bawˇ-ahˇ haw-awˇ, gaˇ kaw^ heu-ahˇ
noeˬ taˬ-awˬ. Aˇ bawˇ k'oeˇ la˰ mya^ mya^ laˇ-awˇ baw nmˬ
nmˬ laˇ naˇ, jawˇ la yamˬ do^ le shaw-iˬ ngaˇ lehˇ, naw ma˰
29 siˬ nya meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, naw ma˰ k'oeˇ deuˬ dawˬ
taw^ lu˰ pyeu˰ laˇ lu˰ gaˇ ya mawˇ ngeh, aˬ yaw˰ laˇ g'o^-ahˇ
30 oe keu^-euˬ ngaˇ lehˇ siˬ-awˬ. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ
ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Heu ziˇ maˬ jiˇ mi na^-ehˇ, k'oeˇ
31 deuˬ dawˬ taw^ lu˰ pyeu˰ laˇ teh˰-a. Mˬ hawˇ-eu miˇ byo^-
iˇ teh˰-a. Ehˇ k'aw˰, ngaˬ-euˬ dawˬ-aˬ maˬ byo^-iˇ de.
32 Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ aˇ nah aˇ yamˬ k'oeˇ maˬ siˬ nya. Mˬ
ta^ g'aˬ k'ehˇ k'aw˰, Zaˬ maˇ k'aw˰ maˬ siˬ nya. Aˬ da Miˬ

33 yehˇ teh˰-ehˇ siˬ nya meh. Aˇ yamˬ k'oeˇ yamˬ aˇ myah
keu^ le-eu nga lehˇ naw ma˰ maˬ siˬ nya-eu miˇ neh, yahˇ yahˇ-
34 ehˇ dawˬ-awˬ. Aˇ yamˬ k'oeˇ-aˬ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ yawˬ k'ahˬ
yawˬ miˇ yawˬ-ahˇ iˇ-euˬ gaˇ duˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ iˇ-eu lehˇ
g'eh ngeh, aˬ yaw˰-euˬ zaˬ k'a^ tiˬ g'aˬ saˇ-i tiˬ g'aˬ-ahˇ gaˇ
biˇ nehˬ ya˰-euˬ meh. Laˇ g'o^-ahˇ lo˰-eu g'aˬ-ahˇ k'aw˰,
35 Yaw muiˬ-ehˇ lo˰ de lehˇ, dawˬ bi˰ ya˰-euˬ meh. K'oeˇ miˇ
neh, nymˇ sahˇ g'aˬ g'o˰ laˇ-eu-aˬ, uˬ ci˰ maˬ siˬ, sehˇ g'ahˇ
ceh laˇ ngeh maˬ siˬ, ya poeˇ doeˇ laˇ ngeh maˬ siˬ, uˬ shawˬ
maˬ siˬ, aˬ myah g'o˰ keu^ laˇ-eu nga lehˇ naw ma˰ maˬ siˬ
36 nya-eu miˇ neh, yehˬ cehˬ cehˬ-awˬ. K'oeˇ lo˰-ehˇ maˬ ngeuˇ
naˇ, aˬ yaw˰ yaw kawˇ-ehˇ g'o˰ keu^ laˇ ngeh, naw ma˰ yu˰
37 k'a^ lu˰ gaˇ aˬ yaw˰ ya mawˇ teh˰-a. Yehˬ cehˬ cehˬ-awˬ
lehˇ, ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ lu˰-eu lo˰-ehˇ, tsawˇ haˬ dawˬ
taw^ lu˰-ahˇ k'aw˰ ehˇ nehˬ lu˰ ma lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ
nehˬ-euˬ meh.

**Aˬ cawˬ Yeˬsuˇ-ahˇ diˬ seh˰-eu lehˇ jawˬ lu˰-eu**

14 Nyiˬ nah dzeuˇ naˇ, Baˬsaˬkaˬ bawˬ-iˬ hawˇ-eu kaˬ muˇ-
ahˇ dehˬ tseˬ maˬ daw^-eu bawˬ-iˬ g'eh-eu aˇ yamˬ keu^
laˇ teh˰-a. K'oeˇ ngeh, piˇ ma deuˬ hawˇ-eu zahˇ mehˬ-eu deuˬ,
aˬ jo^-ehˇ g'eh-awˇ neh, jaˬ myaw˰ myaw˰-eu la˰ k'oeˇ Yeˬsuˇ-
2 ahˇ nyeh˰-awˇ ya diˬ seh˰ ni jawˬ lu˰ meh. Tsawˇ haˬ heu
mya^ ni law˰ law˰-ehˇ maˬ ya g'eh laˇ ni, bawˬ-iˬ heu g'eh lu˰
ngeh taˬ nyeh˰ law siˬ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ yaw kaˬ ja-eu meh.

**Beˬtaˬniˇ pu la˰ k'oeˇ zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ Yeˬsuˇ-ahˇ naˬ maˬ hawˇ sheh^ da^-euˬ**

3 Coiˬ doi naˇ haw-euˬ Siˇmoˬ lehˇ myahˇ-euˬ tiˬ g'aˬ
Beˬtaˬniˇ pu-ahˇ jawˇ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-euˬ iˇ kahˇ
hawˬ jawˬ jawˬ-awˇ hawˬ dzaˬ lu˰ ngeh, zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ
uˇ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-aˬ, aˇ poeˬ zawˇ k'a^-eu naˬ maˬ
hawˇ dahˬ-eu pyuˇ deuˬ ni g'eh-eu k'aˬ lo maˇ tsa˰ tiˬ tsa˰ ciˬ
la˰-euˬ meh. Aˬ yaw˰ maˇ tsa˰ k'oeˇ tsa˰ deh pa^-awˇ, naˬ
maˬ hawˇ k'oeˇ Yeˬsuˇ-euˬ uˬ duˬ-ahˇ sheh^ da^ nehˬ-euˬ
4 meh. Tiˬ pa^ na deuˬ nui ma pehˇ pehˇ-ehˇ ehˇ-eu, Aˬ jeˬ
g'eh-eu gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ gaˇ naˬ maˬ hawˇ teu zmˬ dzeh-eu
5 nga. Naˬ maˬ hawˇ teu ahˬ naˇ, smˬ yaˇ bya^ dzehˬ ni za
mi˰-aˬ. Pyuˇ k'oeˇ yuˇ-awˇ, shaˬ-eu zahˬ-eu deuˬ-ahˇ biˇ nehˬ

nya teh˰-a lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ yaw kaˬ ja-eu meh. K'oeˇ uˬ ta˰,
6 aˬ yaw˰ ma˰ zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ dehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ
ehˇ-eu, Aˬ yaw˰-ahˇ tiˬ jeˬ-iˬ taˬ paˇ ehˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh naw
ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ laˆ bahˬ te. Aˬ yaw˰ ngaˬ-ahˇ yaw muiˬ
7 jeˬ jahˇ nehˬ la˰-euˬ meh. Shaˬ-eu zahˬ-eu deuˬ naw ma˰
nehˬ-ehˇ aˬ myah lu˰ jawˇ meh. Naw ma˰ jahˇ maw˰ neˇ,
aˬ geu yamˬ maˬ kaˬ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ yaw muiˬ jeˬ jahˇ nehˬ
8 nya teh˰-a. Ehˇ k'aw˰ ngaˇ naw ma˰ nehˬ-ehˇ aˬ myah lu˰
jawˇ-eu maˬ ngeuˇ. Zaˬ miˬ zaˬ heu g'aˬ, aˬ yaw˰ g'eh nya-eu
lo˰-ehˇ jahˇ-euˬ meh. Ngaˬ-ahˇ duˬ pahˬ-eu g'aˇ duˬ, maˬ
9 duˬ pahˬ mi naˆ-ehˇ aˬ yaw˰ naˬ maˬ hawˇ shehˆ daˆ nehˬ
la˰-euˬ meh. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ.
Laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ heu miˇ tsaˬ doe ni mehˬ-iˇ
ngeh, zaˬ miˬ zaˬ heu g'aˬ neh jahˇ-euˬ gaˇ kawˆ heu k'aw˰
mehˬ nehˬ-eu miˇ neh, aˬ cawˬ aˬ yaw˰-ahˇ noeˬ keuˆ teh˰-a
leh, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ-ahˇ naw ma˰-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ ma**

10 K'oeˇ ngeh, zaˬ lahˇ tseˇ nyi˰ g'aˬ-euˬ la˰ k'oeˇ ahˇ-eu,
Yuˇdaˆ Iˇsaˬ gaˬliˬoˬ lehˇ myahˇ-euˬ g'aˬ, Yeˬsuˇ-ahˇ aˬ yaw˰
ma˰-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ-eu lehˇ, piˇ ma deuˬ jawˇ gaˇ
11 le-euˬ meh. Piˇ ma deuˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ ngeh, laˬ
k'aˬ cehˇ dui dui-awˇ, Nawˬ-ahˇ pyuˇ bi˰ ma lehˇ, ehˇ tsehˆ-
euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, Yeˬsuˇ-ahˇ piˇ ma deuˬ-euˬ aˬ la˰
la˰ k'oeˇ a nehˬ-eu, aˇ myah yeh˰ laˇ nga lehˇ, Yuˇdaˆ poˆ lu˰
meh.

**Yeˬsuˇ aˬyaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ nehˬ-ehˇ**
**Baˬsaˬkaˬ bawˬ-iˬ dzaˬ-euˬ**

12 Kaˬ muˇ-ahˇ dehˬ tseˬ maˬ dawˆ-eu bawˬ-iˬ g'eh-eu yaw
beh ngeh nah, baˬsaˬkaˬ yawˇ zaˬ lawˇ nehˬ-eu meh. K'oeˇ
ngeh nah, aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ,
Baˬsaˬkaˬ bawˬ-iˬ dzaˬ nya ni, nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ aˬ geu tsahˇ
13 bi laˆ saˆ taˬ-iˇ maw˰-eu nya lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. K'oeˇ
ngeh, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ nyiˬ g'aˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-iˬ-eu,
Naw nya˰ meuˬ-ahˇ uˇ-iˇ-awˬ. K'oeˇ gaˇ, mui deuˇ ba˰ luˬ-eu
tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ tahˬ puˬ teh˰-a. Aˬ yaw˰-euˬ mehˬ nah
14 caw teh g'eh-awˬ. Aˬ yaw˰ aˬ geu nymˇ-ahˇ uˇ-iˇ-eu maˬ kaˬ,
naw nya˰ nymˇ sahˇ g'aˬ-ahˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ nehˬ-awˬ. Saˬ
laˬ nyaˇ-eu, Ngaˇ ngaˬ-euˬ zaˬ lahˇ nehˬ-ehˇ Baˬsaˬkaˬ

bawˬ-iˬ dzaˬ nya ni, ngaˬ-euˬ g'aˇ duˬ la^ sa^ taˬ-euˬ daˬ
15 yah-euˬ naˬ suˬ aˬ geu gaˇ-a jeˇ lehˇ naˇ haˬ-iˬ de. K'oeˇ
ngeh, la˰ ta^ ti^-ahˇ ja^-eu yaw muiˬ-ehˇ la^ sa^ taˬ-eu naˬ
suˬ yaw huiˬ tiˬ law^ aˬ yaw˰ naw nya˰-ahˇ mehˬ la˰ teh˰-a.
K'oeˇ gaˇ aˬ dui-euˬ g'aˇ duˬ la^ sa^ taˬ-awˬ lehˇ ehˇ nehˬ-awˇ
16 k'ehˇ g'eh-euˬ meh. Zaˬ lahˇ k'oeˇ nyiˬ g'aˬ do^-iˇ-awˇ,
meuˬ-ahˇ uˇ-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ nya˰ Yeˬsuˇ ehˇ-eu lo˰-ehˇ
ya mawˇ-awˇ, Baˬsaˬkaˬ bawˬ-iˬ dzaˬ-eu g'aˇ duˬ la^ sa^ taˬ-euˬ
meh.
17 Uˬ ci˰ zahˇ le ngeh, Yeˬsuˇ zaˬ lahˇ tseˇ nyi˰ g'aˬ nehˬ-ehˇ
18 oe-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ ci˰ hawˬ dzaˬ lu˰ ngeh, Yeˬsuˇ
ehˇ-eu, Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Naw
ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ, ngaˬ nehˬ-ehˇ tiˬ gaˇ teh˰-ehˇ dzaˬ lu˰-eu
g'aˬ, ngaˬ-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ teh˰-a lehˇ,
19 ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ noeˬ shaˬ dui dui-awˇ, Ngaˇ
loˇ, ngaˇ loˇ lehˇ, tiˬ g'aˬ saˇ-i tiˬ g'aˬ Yeˬsuˇ-ahˇ naˇ haˬ-eu
20 meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Tseˇ nyi˰ g'aˬ-euˬ la˰ k'oeˇ ngaˬ nehˬ-
21 ehˇ tiˬ k'mˬ-ahˇ teh˰-ehˇ dzaˬ-eu g'aˬ meh. Tsawˇ haˬ-euˬ
Zaˬ maˇ-aˬ, aˬ yaw˰-euˬ gaˇ kaw^ bo˰ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ, ya g'o˰
leˇ meh. Ehˇ k'aw˰, tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ
aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ-eu g'aˬ ya noeˬ shaˬ dui dui teh˰-a.
Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ maˬ deh˰ le-euˬ law nmˇ-aˬ, aˬ yaw˰-euˬ
g'aˇ duˬ muiˬ dzehˬ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
22 Aˬ yaw˰ ma˰ ci˰ hawˬ dzaˬ lu˰ ngeh, Yeˬsuˇ kaˬ muˇ yuˇ-
awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ ja ceuˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ,
kaˬ muˇ k'oeˇ ngawˬ pyehˬ-awˇ, Yuˇ-awˬ. Heu-aˬ, ngaˬ-euˬ
g'awˇ mawˇ ma lehˇ ehˇ-awˇ, zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ ciˬ nehˬ-euˬ
23 meh. Aˬ ga˰ dzaˇ uiˇ dahˬ-eu k'mˬ maˬ ciˬ-awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ
guiˬ lahˬ-ahˇ paˇ ja ceuˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ aˬ
yaw˰ ma˰-ahˇ ciˬ nehˬ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰ yawˬ g'aˬ na lu˰
24 dawˇ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ aˬ yaw˰ ehˇ-eu, Heu-aˬ, dawˬ ma
saˇ jaˇ-ahˇ ta˰-eu ngaˬ-euˬ shiˬ ma. Shiˬ heu, tsawˇ haˬ g'awˬ
25 mya ni-euˬ g'aˇ duˬ bi yoeˇ le ma. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ
diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu la˰ k'oeˇ aˬ
ga˰ dzaˇ uiˇ yaw shui˰ ngaˇ ya dawˇ ngeh nah keu^ ni, ngaˇ
aˬ ga˰ dzaˇ uiˇ maˬ paˇ dawˇ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Beˬtu^lu^ nawˇ, ngaˬ-ahˇ maˬ siˬ lehˇ pyehˇ teh˰-a**

26 Aˬ yaw˰ ma˰ ja ceuˬ-eu dawˬ caˇ g'aˬ naˇ, do^-iˇ-awˇ
27 Saˬloˬ gawˬ jawˬ-ahˇ da^ leˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh Yeˬsuˇ aˬ

yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Naw ma˰ dawˬ taw^ lu˰ nui ma
caw^ teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Yawˇ bo-eu g'aˬ-ahˇ ngaˇ
diˬ seh˰-awˇ, yawˇ deuˬ bya^-iˇ teh˰-a lehˇ, Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ
28 bo˰ taˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, ngaˇ g'o˰ deh˰ laˇ g'aˬ naˇ,
naw ma˰-euˬ mehˬ hu neh Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ le ma lehˇ,
29 ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ cawˬ dawˬ taw^ lu˰ nui ma caw^ k'aw˰,
ngaˇ nui ma maˬ caw^ lehˇ, Beˬtu^lu^ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
30 Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ nawˬ-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ.
Nymˇ ci˰ ya poeˇ nyiˬ tahˬ maˬ doeˇ laˇ mi na^-ehˇ, nawˇ ngaˬ-
ahˇ maˬ siˬ lehˇ smˬ po^ keu^ ni pyehˇ teh˰-a lehˇ, Beˬtu^lu^-
31 ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Ngaˇ nawˬ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ
ya shiˇ k'aw˰, ngaˇ nawˬ-ahˇ maˬ siˬ lehˇ maˬ pyehˇ lehˇ,
Beˬtu^lu^ Yeˬsuˇ-ahˇ yaw k'a^-ehˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰
ma˰ dawˬ taw^ lu˰ k'aw˰, k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ-eu meh.

**Yeˬsuˇ Geˬseˬmaˬniˇ yaˇ kmˇ-ahˇ guiˬ lahˬ shaˇ-iˇ-euˬ**

32 K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ Geˬseˬmaˬniˇ lehˇ kuˇ-eu tsahˇ
iˇ keu^-euˬ meh, Ngaˇ guiˬ lahˬ shaˇ-iˇ lu˰ ngeh naw ma˰ heu
gaˇ nuiˇ tawˬ de lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ
33 ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ Beˬtu^lu^, Yaˬko^,
Yoˇhaˬ, aˬ ha ma˰-ahˇ sheuˬ g'eh-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, aˬ
yaw˰ nui ma la˰ k'oeˇ ya daˬ dui dui lu˰-eu uˬ ta˰, suˬ saˬ-
34 dui dui laˇ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Ngaˇ noeˬ
shaˬ-eu shiˇ shaw-iˬ miˇ-a. Heu gaˇ yaw beuˇ beuˇ-ehˇ jawˇ
35 tawˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ mehˬ hu
ui cui^ iˇ ji^-awˇ, miˇ tsaˬ-ahˇ aw bya^-awˇ neh, Aˇ yamˬ heu
ngaˬ-ahˇ bi buˬ-iˇ nya naˇ, bi buˬ-iˇ la˰ lehˇ, guiˬ lahˬ shaˇ-eu
36 meh. K'oeˇ naˇ aˬ yaw˰ ehˇ-eu, Aˬba^ Aˬ da-oˇ, nawˇ
yawˬ jeˬ na lu˰ jahˇ nya meh. K'mˬ maˬ heu ngaˬ-ahˇ bi
buˬ-iˇ la˰. Ehˇ k'aw˰, ngaˇ nui ma tsaˬ-eu lo˰-ehˇ taˬ bi pyeu˰.
Nawˇ nui ma tsaˬ-eu lo˰-ehˇ bi pyeu˰-awˬ lehˇ, guiˬ lahˬ shaˇ-
eu meh.
37 Aˬ yaw˰ g'o˰ laˇ ngeh, aˬ yaw˰ ma˰ yu˰ k'a^ lu˰ gaˇ ya
mawˇ-awˇ, Beˬtu^lu^-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Siˇmoˬ-oˇ, nawˇ yu˰
k'a^ lu˰ te loˇ. Naˬ liˬ tiˬ la˰ teh˰-ehˇ k'aw˰ yaw beuˇ beuˇ-
38 ehˇ maˬ jawˇ coeˇ nya loˇ. Naw ma˰ muˇ juˇ juˇ-eu mehˬ
nah maˬ ya caw teh g'eh ni, yaw beuˇ beuˇ-ehˇ jawˇ-awˇ guiˬ
lahˬ shaˇ-awˬ. Naw ma˰ mˇ maw˰-eu nui ma ahˇ-eu k'aw˰,
shiˬ shaˬ jiˇ paw g'aˇ byeh^ byeh^-eu nga lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ

39 meh. A˯ yaw˰ paˇ iˇ-awˇ, yaw beh po^ shaˇ-eu lo˰-ehˇ gui˯
40 lah˯ paˇ shaˇ-eu meh. A˯ yaw˰ paˇ g'o˰ laˇ ngeh, a˯ yaw˰
ma˰ yu˰ yoeˇ dui dui-eu miˇ neh yu˰ k'a^ lu˰ gaˇ paˇ ya mawˇ-
eu˯ meh. A˯ yaw˰ ma˰ a˯ yaw˰-ahˇ a˯ jo^-ehˇ ya ehˇ k'o˰
41 neh˯-eu lehˇ ma˯ si˯-a. Sm˯ po^ ti˯ po^ a˯ yaw˰ g'o˰ laˇ-awˇ
ehˇ neh˯-eu, Naw ma˰ yu˰ k'a^ yu˰ k'a^-ehˇ g'a˯ na˯ na˯ lu˰
te si˯ loˇ. G'a˯-aˇ. Tsawˇ ha˯-eu˯ Za˯ maˇ-ahˇ tsawˇ ha˯
yaw hai˯ deu˯-eu˯ a˯ la˰ la˰ k'oeˇ a neh˯-eu aˇ yam˯ keu^
42 laˇ-eu˯ ngaˇ. Tuˇ-aw˯. Le kaˇ-euˇ. K'eh˯, nga˯-ahˇ a˯
caw˯-eu˯ a˯ la˰ la˰ k'oeˇ a neh˯-eu g'a˯ daw˯ peh oe keu^-eu˯
ngaˇ lehˇ, ehˇ neh˯-eu˯ meh.

**Ye˯suˇ-ahˇ nyeh˰-eu˯ gaˇ kaw^**

43 K'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ neh˯ lu˰ ngeh, g'a˯ k'ehˇ tseˇ nyi˰ g'a˯-eu˯
la˰ k'oeˇ ahˇ-eu Yuˇda^ lehˇ myahˇ-eu˯ k'oeˇ g'a˯ oe-eu˯
meh. Mi cehˇ hawˇ-eu daˇ kaw˯ ba˰ lu˰-eu tsawˇ ha˯ aˇ ma˰
ma˰ ma k'aw˰ a˯ yaw˰-eu˯ meh˯ nah caw teh lu˰ meh. Piˇ
ma deu˯, zahˇ meh˯-eu deu˯ hawˇ-eu, tsawˇ maw˯ tsawˇ k'a^
44 deu˯ neh a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ k'ehˇ le˰-eu˯ meh. Ye˯suˇ-ahˇ a˯
caw˯-eu˯ a˯ la˰ la˰ k'oeˇ a neh˯-eu lehˇ g'eh-eu k'oeˇ g'a˯,
a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ neh˯ ta˯-eu˯ meh. Naw ma˰
a˯ yaw˰-ahˇ ya si˯ ni, ngaˇ a˯ yaw˰-ahˇ meh˯ cuˇ cuˇ ma. A˯
yaw˰-ahˇ nyeh˰-awˇ, a˯ yaw˰ ma˯ ya bu˯ ma˯ ya law-iˇ ni yaw
45 mui˯-ehˇ tsahˇ g'eh-aw˯ lehˇ, ehˇ neh˯ ta˯-eu˯ meh. A˯ yaw˰
oe keu^ ngeh, ti˯ po^ teh˰-ehˇ Ye˯suˇ jawˇ gaˇ oe-awˇ, Sah˯
46 pa˯-oˇ lehˇ ehˇ-awˇ neh, meh˯ cuˇ cuˇ-eu˯ meh. K'oeˇ
ngeh, a˯ yaw˰ ma˰ Ye˯suˇ-ahˇ nyeh˰ teh˯ ta˯-eu˯ meh.
47 Daw˯ peh yaw˰ lu˰-eu tsawˇ ha˯ deu˯-eu˯ la˰ k'oeˇ ti˯
g'a˯, a˯ yaw˰-eu˯ mi cehˇ g'awˇ do^-eu˯ meh. K'oeˇ naˇ, piˇ
ma-eu˯ za˯ k'a^-ahˇ coeˇ g'eh-awˇ, na˯ pa˰ ti˯ pyaw˯ tseh^-
48 iˇ-eu˯ meh. Ye˯suˇ a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ neh˯-eu, Naw ma˰
tahˇ joe-ahˇ nyeh˰-iˇ-eu lo˰-ehˇ, mi cehˇ hawˇ-eu daˇ kaw˯
49 ba˰-awˇ nga˯-ahˇ nyeh˰ le te˯ loˇ. Ngaˇ yaw˯ nah na lu˰ u˯
du˯ tah˯ nymˇ nymˇ ma-ahˇ meh˯ neh˯ tso^ neh˯ lu˰ ngeh, naw
ma˰ jawˇ lu˰ k'aw˰, naw ma˰ nga˯-ahˇ ma˯ nyeh˰-a. Heu
lo˰-ehˇ pyeu˰ laˇ-eu˯-a˯, Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ bo˰ ta˯-eu˯ lo˰-ehˇ
50 byah laˇ ni pyeu˰ laˇ-eu˯ meh lehˇ, a˯ yaw˰ ehˇ-eu meh. K'oeˇ
ngeh, za˯ lahˇ daw˯ taw^ lu˰ a˯ yaw˰-ahˇ byehˇ dzeh ya˰-awˇ,
ceh^ jiˇ-eu˯ meh.

**K'aˬ dzeˇ zaˬ zaˬ guˬ tiˬ g'aˬ ceh^-euˬ**

51 K'aˬ dzeˇ zaˬ zaˬ guˬ tiˬ g'aˬ, aˇ bui tiˬ kahˇ teh‸-ehˇ tsahˇ
kaˬ-awˇ, Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ nah caw teh lu‸ meh. Tsawˇ haˬ
52 k'oeˇ deuˬ aˬ yaw‸-ahˇ nyeh‸ ngeh, aˬ yaw‸ aˇ bui k'oeˇ kahˇ
leh^ dzeh ya‸-awˇ, neˇ myaw^ ni ceh^-euˬ meh.

**Bawˬ dzaˬ-eu aˇ ma‸ ma‸ ma Yeˬsuˇ-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ-euˬ**

53 Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ piˇ ma jawˇ gaˇ sheuˬ
g'eh-euˬ meh. Piˇ ma deuˬ, tsawˇ mawˬ tsawˇ k'a^ deuˬ hawˇ-
eu, zahˇ mehˬ-eu deuˬ dawˬ taw^ lu‸ k'oeˇ gaˇ uiˬ laˇ-euˬ meh.
54 Beˬtu^lu^-aˬ, piˇ ma-euˬ saˇ naˇ-euˬ kmˇ cehˇ la‸ k'oeˇ
paw keu^ ni Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ nah aˇ dzehˬ-ehˇ maˬ kaˬ gaˇ
caw teh lu‸ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ saˇ naˇ-ahˇ kuiˇ la‸ geu‸-
eu deuˬ nehˬ-ehˇ nuiˇ-iˇ-awˇ, yaw ga^ lmˇ lu‸ meh.
55 Piˇ ma deuˬ hawˇ-eu bawˬ dzaˬ-eu aˇ ma‸ ma‸ lah Yeˬsuˇ-
ahˇ ya diˬ seh‸ ni, aˬ yaw‸-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ po^ k'aw‸,
56 maˬ po^ mawˇ-aˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, tsawˇ haˬ g'awˬ
mya g'aˬ aˬ yaw‸-euˬ gaˇ kaw^ maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu saˇ kiˇ
kamˬ k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸ kamˬ-eu saˇ kiˇ k'oeˇ beu gaˇ-eu
57 meh. K'oeˇ ngeh, tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ tuˇ laˇ-awˇ, aˬ
yaw‸-euˬ gaˇ kaw^ maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu saˇ kiˇ kamˬ kamˬ-ehˇ
58 ehˇ-eu, Aˬ la‸ neh tso^ taˬ-euˬ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma
heu-ahˇ ngaˇ pya^ dzeh-awˇ, aˬ la‸ neh maˬ tso^-eu uˬ duˬ tahˬ
nymˇ nymˇ ma yawˬ nymˇ yawˬ smˬ nah la‸ k'oeˇ tso^ paˇ ma
lehˇ aˬ yaw‸ ehˇ gaˇ nga ma‸ ya gaˬ-euˬ ma lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸
59 ehˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ saˇ kiˇ kamˬ k'aw‸,
kamˬ-eu saˇ kiˇ k'oeˇ beu gaˇ-eu meh.
60 K'oeˇ ngeh, piˇ ma aˬ yaw‸ ma‸-euˬ mehˬ shi tuˇ laˇ-awˇ
Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Tsawˇ haˬ heu deuˬ nawˬ-euˬ k'oeˇ
ta^ iˬ baˇ taˬ taˬ-ehˇ saˇ kiˇ kamˬ gaˇ nawˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ ehˇ
61 k'o‸ nehˬ te loˇ lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Ehˇ k'aw‸,
Yeˬsuˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ ehˇ k'o‸-ehˇ, ciˬ cuˇ ni jawˇ-eu meh.
Nawˇ-aˬ, guiˬ lahˬ huiˬ-eu Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ Ka-li lehˇ
kuˇ-eu k'oeˇ g'aˬ ma loˇ lehˇ, piˇ ma aˬ yaw‸-ahˇ paˇ naˇ
62 haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ k'oeˇ g'aˬ ma. K'oeˇ uˬ
ta‸, tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-aˬ baoˬ huiˬ dui dui-eu Miˬ yehˇ-
euˬ aˇ maˇ paw nuiˇ lu‸ gaˇ k'aw‸, mˬ dmˇ dziˬ-awˇ za‸ ka le
gaˇ k'aw‸, naw ma‸ ya mawˇ teh‸-a lehˇ, ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ
63 meh. K'oeˇ ngeh piˇ ma, aˬ yaw‸-euˬ mehˬ tsoeˬ aˬ yaw‸
g'eu pyaˬ-awˇ ehˇ-eu, Aˬ dui ma‸ aˬ jeˬ saˇ kiˇ paˇ loˬ-eu.

64 Aˬ yaw‸ Miˬ yehˇ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ gaˇ naw ma‸
ya gaˬ-euˬ meh. Naw ma‸ aˬ jo^-ehˇ noeˬ-eu nya lehˇ naˇ haˬ
ngeh, Aˬ yaw‸ shiˇ-eu tsaˬ meh lehˇ aˬ yaw‸ ma‸ dawˬ taw^
lu‸ Yeˬsuˇ-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ-eu meh.
65 K'oeˇ naˇ, tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ duˬ k'aˬ
k'a shehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-euˬ mya^ pyawˬ-ahˇ dehˬ kaˬ-awˇ
neh, aˬ yaw‸-ahˇ teˇ teˇ-ehˇ ehˇ-eu, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ
ngehˬ dah-eu g'aˬ lo‸-ehˇ geu‸-awˇ, nga ma‸-ahˇ ja nehˬ la‸-
awˬ tawˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Piˇ ma-euˬ kuiˇ la‸ geu‸-eu
deuˬ k'aw‸, aˬ yaw‸-ahˇ diˬ diˬ-ehˇ tsahˇ g'eh-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ-ahˇ maˬ siˬ lehˇ, Beˬtu^lu^ pyehˇ-eu**

66 Beˬtu^lu^ saˇ naˇ-euˬ la‸ o^ paw ja^-eu kmˇ cehˇ la‸ k'oeˇ
jawˇ lu‸ ngeh, piˇ ma-euˬ kuiˇ la‸ geu‸-eu aˬ buˇ tiˬ g'aˬ
67 oe-euˬ meh. Aˬ buˇ k'oeˇ g'aˬ, Beˬtu^lu^ yaw ga^ lmˇ lu‸
gaˇ ya mawˇ ngeh, Beˬtu^lu^-ahˇ haw tso^ taˬ-awˇ, Nawˇ
k'aw‸, Naˬzaˬlehˇ pu zaˬ Yeˬsuˇ nehˬ-ehˇ jawˇ-eu ngaˇ lehˇ,
68 ehˇ nehˬ-euˬ meh. Nawˇ ehˇ-eu dawˬ-ahˇ ngaˇ maˬ siˬ.
G'o^ k'aw‸ maˬ g'o^ shaw nya nya lehˇ, Beˬtu^lu^ pyehˇ-eu
69 meh. K'oeˇ naˇ, laˇ g'o^ ja^ gaˇ Beˬtu^lu^ uˇ-iˇ-euˬ meh.
Kuiˇ la‸ geu‸-eu aˬ buˇ k'oeˇ g'aˬ Beˬtu^lu^-ahˇ paˇ mawˇ-
awˇ, Teu g'aˬ, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ aˇ muˇ la‸ k'oeˇ ahˇ-eu tiˬ
g'aˬ meh lehˇ, dawˬ peh yaw‸ lu‸-eu deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
70 meh. Maˬ ngeuˇ lehˇ, aˬ yaw‸ tiˬ po^ paˇ pyehˇ-eu meh. Tiˬ
k'ehˬ paˇ g'eh naˇ, k'oeˇ gaˇ yaw‸ lu‸-eu deuˬ ehˇ-eu, Nawˇ-
aˬ, aˬ diˇ aˬ maˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ gaw‸ lu‸-eu tiˬ g'aˬ ngaˇ.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, nawˇ Gaˬliˬlehˇ tsawˇ haˬ ngaˇ lehˇ,
Beˬtu^lu^-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
71 K'oeˇ ngeh, Beˬtu^lu^ aˬ yaw^ yaw‸ yaˬ k'ehˇ yaˬ yaˬ-ehˇ,
72 Naw ma‸ ehˇ-eu g'aˬ-ahˇ ngaˇ maˬ siˬ lehˇ kamˬ-eu meh. Tiˬ
po^ teh‸-ehˇ ya poeˇ nyiˬ tahˬ doeˇ laˇ-euˬ meh. Ya poeˇ nyiˬ
tahˬ maˬ doeˇ laˇ mi na^-ehˇ, nawˇ ngaˬ-ahˇ maˬ siˬ lehˇ smˬ
po^ keu^ ni pyehˇ teh‸-a lehˇ, Yeˬsuˇ neh aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ
nehˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ Beˬtu^lu^ noeˬ do^ laˇ-euˬ meh.
Beˬtu^lu^ gaˇ kaw^ k'oeˇ-ahˇ shaˇ noeˬ-awˇ ngoeˇ-eu meh.

**Sahˬ paˬ Piˇla^ Yeˬsuˇ-ahˇ naˇ haˬ-eu**

15 Uˬ bya bya laˇ ngeh, piˇ ma deuˬ tiˬ po^ teh‸-ehˇ tsawˇ
mawˬ tsawˇ k'a^ deuˬ, zahˇ mehˬ-eu deuˬ hawˇ-eu bawˬ dzaˬ-
eu aˇ ma‸ ma‸ lah nehˬ-ehˇ bawˬ dzaˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ,

Yeˬsuˇ-ahˇ pa˰-awˇ neh, sahˬ paˬ Piˇlaˆ jawˇ gaˇ tsahˇ g'eh-awˇ,
2 aˬ yaw˰-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ-euˬ meh. Nawˇ Yuˇdaˆ
tsawˇ haˬ-euˬ sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ ma loˇ lehˇ, sahˬ paˬ
Piˇlaˆ Yeˬsuˇ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Ngeuˇ ma. Nawˇ ehˇ-eu
3 lo˰-ehˇ ma lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh. Piˇ ma deuˬ
4 Yeˬsuˇ-euˬ k'oeˇ taˆ iˬ baˇ g'awˬ mya jeˬ taˬ-eu meh. Nawˇ
tiˬ jeˬ-iˬ maˬ ehˇ k'o˰ nehˬ te loˇ. Aˬ yaw˰ ma˰ nawˬ-euˬ k'oeˇ
taˆ iˬ baˇ aˇ naˆ ni taˬ lu˰ nga lehˇ, sahˬ paˬ Piˇlaˆ Yeˬsuˇ-
5 ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ dawˬ tiˬ dawˬ-iˬ maˬ ngehˬ
k'o˰-eu baˬ da neh, sahˬ paˬ Piˇlaˆ zahˬ leˇ-eu meh.

**Yeˬsuˇ-ahˇ seh˰-awˬ lehˇ daˇ tsehˆ-euˬ**

6 Bawˬ-iˬ k'oeˇ g'eh lu˰ ngeh, tawˬ-ahˇ uˇ-eu tsawˇ haˬ-euˬ
la˰ k'oeˇ miˇ k'ahˬ zaˬ nui ma tsaˬ-awˇ shaˇ doˆ-eu g'aˬ-ahˇ
7 sahˬ paˬ Piˇlaˆ pyehˬ-eu zahˇ jaˆ-eu meh. K'oeˇ ngeh, miˇ
k'ahˬ-ahˇ puiˬ-awˇ tsawˇ haˬ-ahˇ seh˰-euˬ Baˬlaˬbaˇ lehˇ
myahˇ-euˬ tiˬ g'aˬ tawˬ-ahˇ dawˆ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-aˬ,
8 puiˬ-euˬ tsawˇ haˬ nehˬ-ehˇ tawˬ-ahˇ uˇ lu˰ meh. K'oeˇ ngeh,
tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma sahˬ paˬ Piˇlaˆ jawˇ gaˇ le-awˇ, Yawˬ
k'o˰ na lu˰ nawˇ jahˇ nehˬ la˰ lu˰-eu lo˰-ehˇ jahˇ nehˬ la˰-awˬ
9 lehˇ shaˇ-eu meh. Naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ Yuˇdaˆ tsawˇ haˬ-euˬ
sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ-ahˇ bi pyehˬ maw˰-eu nya loˇ lehˇ,
10 sahˬ paˬ Piˇlaˆ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, piˇ ma deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ myaˆ naˆ-eu miˇ
neh, ngaˬ-ahˇ a nehˬ la˰-euˬ nga lehˇ, sahˬ paˬ Piˇlaˆ siˬ
11 nya-eu meh. Yeˬsuˇ-ahˇ maˬ pyehˬ-ehˇ Baˬlaˬbaˇ-ahˇ pyehˬ-
awˬ lehˇ ehˇ de lehˇ, piˇ ma deuˬ tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma-ahˇ
12 g'aˬ bi˰ taˬ-euˬ meh. Toˆ-ehˇ maˇ-iˬ, Yuˇdaˆ tsawˇ haˬ-euˬ
sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ lehˇ naw ma˰ kuˇ-eu g'aˬ-ahˇ ngaˇ
aˬ joˆ-ehˇ ya jahˇ-eu lehˇ, sahˬ paˬ Piˇlaˆ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ
13 naˇ haˬ ngeh, Aˬ yaw˰-ahˇ la˰ ya˰ k'oeˇ taˆ ta˰ seh˰-awˬ
14 lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ yaw k'aˆ-ehˇ ehˇ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh
bi ta˰ seh˰ maw˰-eu nya. Aˬ yaw˰ yaw haiˬ aˬ geu jeˬ mˇ taˬ
lehˇ, sahˬ paˬ Piˇlaˆ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Aˬ
yaw˰-ahˇ la˰ ya˰ k'oeˇ taˆ ta˰ seh˰-awˬ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ yaw
15 beh naˆ maˬ tseˇ paˇ guˇ-eu meh. Sahˬ paˬ Piˇlaˆ tsawˇ haˬ
aˇ ma˰ ma˰ ma nui ma tsaˬ ni mˇ maw˰-eu miˇ neh, Baˬlaˬbaˇ-
ahˇ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ
naˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ bi diˬ-awˇ neh, la˰ ya˰ k'oeˇ taˆ ta˰ seh˰-awˬ
lehˇ ehˇ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ-euˬ meh.

16 Yehˇ deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ miˇ k'ahˬ-euˬ sahˬ paˬ paˬ ma-euˬ
hawˇ-ahˇ ta‸-eu kmˇ cehˇ la‸ k'oeˇ sheuˬ g'eh-awˇ, yehˇ tiˬ
17 muˇ muˇ lah Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ bi uiˬ laˇ-euˬ meh. Aˬ
yaw‸ ma‸ Yeˬsuˇ-ahˇ neˇ na^ na^-eu pehˇ k'ahˬ pehˇ mahˇ bi
dm-euˬ meh. Aˬ gah ciˇ ni yuˇ-awˇ, shuiˇ uˬ k'o^ lo‸-ehˇ duˇ
ni uˬ k'o^ dzeu‸-awˇ neh, aˬ yaw‸-ahˇ nyeh‸ k'o^ nehˬ-euˬ
18 meh. Aˬ yaw‸ ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ yaw zeu baw-eu lo‸-ehˇ g'eh-
awˇ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ-oˇ,
nawˇ guiˬ lahˬ huiˬ lu‸-uˇ lehˇ, ehˇ niˇ g'a-eu meh. K'oeˇ
naˇ, aˬ yaw‸ ma‸ aˇ to‸ tiˬ kahˬ neh aˬ yaw‸-euˬ uˬ duˬ-ahˇ
diˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-ahˇ duˬ k'aˬ k'a shehˬ-awˇ, pawˬ tsui‸
pawˬ dmˬ dmˬ-awˇ neh aˬ yaw‸-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-eu meh.
20 Aˬ yaw‸ ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ jahˇ g'aˬ naˇ,
aˬ yaw‸ dm lu‸-eu neˇ na^ na^-eu pehˇ k'ahˬ pehˇ mahˇ nyeh‸
leh^-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ mehˬ tsoeˬ paˇ bi dm-euˬ meh. K'oeˇ
naˇ, la‸ ya‸ k'oeˇ ta^ ta‸ seh‸-eu lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ aˬ yaw‸-
ahˇ sheuˬ do^ g'eh-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ-ahˇ la‸ ya‸ k'oeˇ ta^ ta‸ seh‸-euˬ**

21 Kuˇleˬniˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Siˇmoˬ lehˇ myahˇ-euˬ g'aˬ,
yaˇ smˇ g'o‸ laˇ lu‸ meh. Aˬ yaw‸-aˬ, Aˬleˬsaˬduˇ hawˇ-eu
Luˇpuˇ-euˬ aˬ da meh. Yehˇ deuˬ aˬ yaw‸-ahˇ nyeh‸-awˇ,
22 Yeˬsuˇ-euˬ la‸ ya‸ bi ba‸-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ Gawˇlaˬgawˇ-
da lehˇ kuˇ-eu tsahˇ Yeˬsuˇ-ahˇ sheuˬ g'eh-euˬ meh. Tsawˇ
23 myahˇ k'oeˇ-aˬ, uˬ duˬ k'mˬ lehˇ ehˇ-eu meh. Muˇlaˬ lehˇ
kuˇ-eu yaw saw jeˬ keuˬ taˬ-euˬ aˬ ga‸ dzaˇ uiˇ aˬ yaw‸ ma‸ aˬ
24 yaw‸-ahˇ bi dawˇ k'aw‸, aˬ yaw‸ maˬ dawˇ-a. Aˬ yaw‸ ma‸ aˬ
yaw‸-ahˇ la‸ ya‸ k'oeˇ ta^ ta‸ tehˬ g'aˬ-awˇ neh, aˬ yaw‸-euˬ
mehˬ tsoeˬ aˬ geu g'aˬ aˬ geu kahˇ za-eu tsaˬ nga lehˇ tsaˬ
haw-awˇ biˇ geu‸-euˬ meh.
25 Aˬ yaw‸ ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ la‸ ya‸ k'oeˇ ta^ ta‸ tehˬ-euˬ aˇ
26 yamˬ-aˬ, uˬ shawˬ paw naˬ liˬ g'oeˬ la‸-ahˇ meh. Yuˇda^
tsawˇ haˬ-euˬ Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ meh lehˇ, aˬ yaw‸-euˬ
k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ-eu sahˬ bo‸ bo‸-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ k'oeˇ ta^
27 ta‸ myahˬ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo‸-ehˇ
smˇ k'oeˬ nyiˬ g'aˬ-ahˇ k'aw‸, aˇ maˇ paw tiˬ g'aˬ, aˇ caˇ paw
tiˬ g'aˬ lehˇ, ta‸ tehˬ taˬ-euˬ meh.*

* Jaˇ li‸ tiˬ pa^ na deuˬ la‸ k'oeˇ, gaˬ naˇ yaw zaˬ heu hmˬ ahˇ-eu meh.
28 Tsawˇ haˬ yaw haiˬ deuˬ nehˬ-ehˇ aˬ yaw‸-ahˇ sawˇ ahˇ taˬ-euˬ meh lehˇ,
ehˇ taˬ-euˬ Jaˇ li‸ dawˬ k'oeˇ dawˬ byah laˇ-euˬ meh.

29 Iˇ lu˰ laˇ lu˰-eu deuˬ aˬ yaw˰-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ naˬ
g'a naˬ g'a-ehˇ ehˇ-eu, Aˇ ma nawˇ-aˬ, uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ
ma-ahˇ pya^ dzeh-awˇ smˬ nah la˰ k'oeˇ tso^ paˇ nya ma lehˇ
30 ehˇ-eu meh. Nawˇ nawˬ-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ bi buˬ-iˇ-awˇ,
la˰ ya˰ k'oeˇ ta^ neh za˰ ka le-awˬ tawˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
31 Piˇ ma deuˬ k'aw˰ zahˇ mehˬ-eu deuˬ nehˬ-ehˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ
duˇ ni Yeˬsuˇ-ahˇ naˬ g'a-eu meh. Aˬ yaw˰ aˬ cawˬ-ahˇ ka
k'o˰ nya ma jeˇ. Aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ-aˬ, aˬ yaw˰
32 maˬ ka k'o˰ nya nga. Aˬ dui mawˇ-awˇ ya jah ni, Ka-li lehˇ
kuˇ-eu Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ-euˬ Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ, la˰
ya˰ k'oeˇ ta^ neh bi za˰ ka le haw sheˇ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ yaw
kaˬ ja-eu meh. Aˬ yaw˰ nehˬ-ehˇ la˰ ya˰ k'oeˇ ta^ ta˰ tehˬ taˬ-
euˬ k'oeˇ nyiˬ g'aˬ k'aw˰, aˬ yaw˰-ahˇ yehˬ bawˇ sehˇ lu-ehˇ
ehˇ-eu meh.
33 Nah lo^ ceh laˇ-euˬ yamˬ-ahˇ neh uˬ ci˰ paw naˬ liˬ smˇ
la˰-ahˇ keu^ ni, miˇ tsaˬ dawˬ taw^ lu˰ zahˇ tsui ni pyeu˰-iˇ-euˬ
34 meh. Uˬ ci˰ paw naˬ liˬ smˇ la˰ keu^ laˇ ngeh, Yeˬsuˇ teˇ
saˇ yaw k'a^-ehˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ-eu meh. Eˇliˇ, Eˇliˇ, laˬmaˬ
saˬbaˇtaˬniˬ. Dawˬ k'oeˇ dawˬ-aˬ, Ngaˬ-euˬ Miˬ yehˇ-oˇ,
ngaˬ-euˬ Miˬ yehˇ-oˇ, aˬ jeˬ miˇ neh nawˇ ngaˬ-ahˇ byehˇ dzeh
35 la˰ te lehˇ ehˇ-eu meh. Dawˬ peh yaw˰ lu˰-eu tsawˇ haˬ tiˬ
pa^ na deuˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ ngeh, Aˬ yaw˰ Eˇliˇya-ahˇ
36 kuˇ-eu nga lehˇ ehˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ
iˬ ma la^ sha^-euˬ aˇ hmˇ tiˬ pyehˬ ceh^ laˬ-iˇ-awˇ, cehˇ myaw^
ni g'eh-eu aˬ ga˰ dzaˇ uiˇ-ahˇ daw^ dui^-euˬ meh. K'oeˇ naˇ,
aˇ to˰ aˇ kahˬ-ahˇ soeˬ tso^-awˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ bi cu˰ dawˇ-euˬ
meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ ehˇ-eu, Taˬ tehˬ law siˬ. Eˇliˇya aˬ
yaw˰-ahˇ la˰ ya˰ k'oeˇ ta^ bi buˬ le-eu maˬ siˬ. Dawˬ haw
37 kaˇ-euˇ lehˇ ehˇ-eu meh. Yeˬsuˇ teˇ saˇ yaw k'a^-ehˇ tiˬ po^
38 paˇ ehˇ-awˇ, sa˰ tseh^-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, uˬ duˬ tahˬ nymˇ
nymˇ ma-euˬ saˬ paˇ paˇ ma, uˬ duˬ-ahˇ neh dawˬ dahˬ-ahˇ
39 keu^ ni nyiˬ pa^ pyaˬ-iˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ sa˰
tseh^-euˬ gaˇ aˬ yaw˰-euˬ mehˬ shi yaw˰ lu˰-eu boˬ jiˇ tiˬ g'aˬ
ya mawˇ ngeh, Tsawˇ haˬ heu g'aˬ, aˬ diˇ aˬ maˇ Miˬ yehˇ-euˬ
Zaˬ maˇ tiˬ g'aˬ ngaˇ lehˇ ehˇ-eu meh.
40 K'oeˇ gaˇ neh aˇ dzehˬ-ehˇ maˬ kaˬ gaˇ, zaˬ miˬ zaˬ tiˬ pa^
na deuˬ k'aw˰ jawˇ-awˇ haw lu˰ meh. Aˬ yaw˰ ma˰-euˬ la˰
k'oeˇ Maˬli^ Maˬgaˬdaˬlaˇ, Yaˬko^ yaw nyiˇ g'aˬ hawˇ-eu
Yoˇseˬ-euˬ aˬ ma Maˬli^ hawˇ-eu, Saˬloˬmeˬ, aˬ ha ma˰ jawˇ-
41 eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, Yeˬsuˇ Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ

jawˇ ngeh, aˬ yaw‸-euˬ mehˬ nah caw teh caw teh-ehˇ hawˬ mˇ dzaˇ sa‸ g'eh nehˬ-euˬ deuˬ meh. Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ da^ laˇ-euˬ zaˬ miˬ zaˬ g'awˬ mya g'aˬ k'aw‸, k'oeˇ gaˇ jawˇ-awˇ haw lu‸ meh.

### Yeˬsuˇ-ahˇ ba‸ pahˬ-euˬ

42 Ni shawˬ jawˇ nah meh lehˇ ngeuˇ naˇ, iˬ nah lo‸-ehˇ
43 g'eh-eu, lehˬ hmˬ-eu aˇ nah ngeh miˇ, Aˬliˇmaˬtehˬ meuˬ-ahˇ
jawˇ-eu Yoˇsheh lehˇ myahˇ-euˬ tiˬ g'aˬ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-
aˬ, bawˬ dzaˬ-eu aˇ ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ aˬ cawˬ yaw zeu baw-eu
tiˬ g'aˬ meh. Aˬ yaw‸ k'aw‸, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ-ahˇ
noeˬ tmˬ lu‸ meh. Aˬ yaw‸ nui ma k'aˬ duˬ ni sahˬ paˬ
44 Piˇla^ jawˇ gaˇ Yeˬsuˇ-euˬ g'awˇ mawˇ shaˇ-iˇ-euˬ meh. Aˇ
yamˬ heu myah ni teh‸-ehˇ keu^ laˇ-euˬ k'aw‸ Yeˬsuˇ shiˇ-euˬ
miˇ neh, sahˬ paˬ Piˇla^ zahˬ leˇ-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ
yaw‸ boˬ jiˇ tiˬ g'aˬ-ahˇ kuˇ-awˇ, Aˬ yaw‸ aˬ diˇ shiˇ-euˬ
45 meh loˇ lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Shiˇ-euˬ meh lehˇ, boˬ jiˇ aˬ
yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ ngeh, Aˬ yaw‸-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ yuˇ
g'eh nya teh‸-a lehˇ, sahˬ paˬ Piˇla^ Yoˇsheh-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
46 meh. Yoˇsheh-aˬ, saˬ paˇ paˇ pyuˇ zeuˇ g'eh-awˇ, Yeˬsuˇ-euˬ
g'awˇ mawˇ-ahˇ ba‸ ka g'aˬ naˇ, mawˇ taw^ taw^-awˇ neh,
k'aˬ lo-ahˇ ta‸ taˬ-euˬ lmˬ bymˇ la‸ k'oeˇ ba‸ pahˬ-iˇ-euˬ
meh. Lmˬ bymˇ-euˬ g'aˬ k'ehˬ-ahˇ k'aˬ lo tiˬ siˬ lehˬ tsoeˬ
47 ya‸-euˬ meh. Maˬli^ Maˬgaˬdaˬlaˇ hawˇ-eu Yoˇseˬ-euˬ aˬ
ma Maˬli^, Yeˬsuˇ-ahˇ ba‸ pahˬ taˬ-euˬ tsahˇ ya mawˇ-euˬ
meh.

### Yeˬsuˇ g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ

16 Jawˇ nah dzeuˇ-awˇ, Maˬli^ Maˬgaˬdaˬlaˇ, Yaˬko^-euˬ
aˬ ma Maˬli^ hawˇ-eu Saˬloˬmeˬ, aˬ ha ma‸ Yeˬsuˇ-euˬ
g'awˇ mawˇ-ahˇ shehˬ da^-iˇ-eu lehˇ, yaw saw deuˬ zeuˇ-iˇ-euˬ
2 meh. Tiˬ jaw la‸ k'oeˇ yaw beh ngeh nah, uˬ shawˬ yaw na‸-ehˇ,
nahˇ ma do^ laˇ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ lmˬ bymˇ-ahˇ iˇ-euˬ meh.
3 Aˬ dui-euˬ g'aˇ duˬ lmˬ bymˇ g'aˬ k'ehˬ-ahˇ ngawˬ tsoeˬ taˬ-euˬ
k'aˬ lo k'oeˇ siˬ-ahˇ aˬ suˇ g'aˬ bi ngawˬ pah nmˇ lehˇ, aˬ yaw‸
4 ma‸ yaw kaˬ ja-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸ haw g'eh ngeh, k'aˬ
lo k'oeˇ siˬ ngawˬ dzeh taˬ-euˬ gaˇ ya mawˇ-euˬ meh. K'aˬ
5 lo k'oeˇ siˬ-aˬ, huiˬ dui dui-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸ lmˬ bymˇ
la‸ k'oeˇ uˇ leˇ ngeh, pyuˇ deuˬ ni g'eh-eu pehˇ k'ahˬ pehˇ

mahˇ dm lu˰-eu k'aˬ dzeˇ zaˬ zaˬ guˬ tiˬ g'aˬ aˇ maˇ paw nuiˇ
6 lu˰ gaˇ ya mawˇ-awˇ gu^ dui dui-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ aˬ
yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Taˬ gu^. La˰ ya˰ k'oeˇ ta^ ta˰
seh˰-euˬ NaˬzaˬlehˇCpu zaˬ YeˬsuˇC-ahˇ naw ma˰ haw le-euˬ
ngaˇ. Aˬ yaw˰ g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ heu gaˇ maˬ
paˇ jawˇ meh. Aˬ yaw˰-ahˇ ba˰ pahˬ duˬ-ahˇ haw laˇ sheˇ.
7 Naw ma˰ g'o˰ leˇ-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ hawˇ-eu Beˬtu^lu^-
ahˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ nehˬ-awˬ. Aˬ yaw˰ naw ma˰-euˬ mehˬ hu
neh GaˬliˬlehˇCmiˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ lu˰ meh. Aˬ yaw˰ naw ma˰-ahˇ
ehˇ taˬ ya˰-euˬ lo˰-ehˇ, k'oeˇ gaˇ naw ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ ya
mawˇ teh˰-a lehˇ ehˇ nehˬ-iˬ de lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ
8 nehˬ-euˬ meh. Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ deuˬ lmˬ bymˇ-ahˇ neh do^-
iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ gu^-awˇ yaw dzuˬ dzuˬ-eu uˬ ta˰,
zahˬ dui dui leˇ-eu la˰ k'oeˇ ceh^ g'o˰ le˰-euˬ meh. Aˬ yaw˰
ma˰ gu^ dui dui-eu miˇ neh, tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ maˬ ja nehˬ-aˬ.

**Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ Maˬli^ Maˬgaˬdaˬlaˇ-ahˇ bi mawˇ-euˬ**

9 Yeˬsuˇ-aˬ, tiˬ jaw la˰ k'oeˇ yaw beh ngeh nah, uˬ shawˬ
yaw na˰-ehˇ g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ
Maˬli^ Maˬgaˬdaˬlaˇ-ahˇ jeˬ hu bi mawˇ-euˬ meh. Zaˬ miˬ
zaˬ k'oeˇ g'aˬ-aˬ, dzeuˇ laˇ ngeh neh˰ shi˰ mawˇ uˇ lu˰ gaˇ
10 Yeˬsuˇ neh teh do^ nehˬ-euˬ k'oeˇ g'aˬ meh. Yeˬsuˇ-euˬ cawˬ
deuˬ noeˬ shaˬ-eu la˰ k'oeˇ ngoeˇ lu˰ ngeh, Maˬli^ gaˇ kaw^
11 k'oeˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ gaˬ leˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ deh˰ lu˰
meh. Ngaˇ aˬ yaw˰-ahˇ ya mawˇ-euˬ ma lehˇ, Maˬli^ aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ ja nehˬ k'aw˰, aˬ yaw˰ ma˰ maˬ jah-a.

**Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ zaˬ lahˇ nyiˬ g'aˬ-ahˇ bi mawˇ-euˬ**

12 K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ nyiˬ g'aˬ pu-ahˇ
g'o˰-iˇ lu˰ ngeh, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ ui cui^ bi
13 beu gaˇ-awˇ, aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ bi mawˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰
nya˰ g'o˰ laˇ-awˇ jawˇ ya˰-euˬ deuˬ-ahˇ ja nehˬ k'aw˰, aˬ yaw˰
ma˰ maˬ jah-a.

**Yeˬsuˇ dawˬ bi˰ ya˰-euˬ**

14 K'oeˇ naˇ, g'aˬ k'ehˇ tseˇ ti˰ g'aˬ hawˬ jawˬ jawˬ-awˇ
hawˬ dzaˬ lu˰ ngeh, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ bi mawˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ maˬ jah-eu uˬ ta˰ nui

ma g'ahˇ-eu miˇ neh, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ dehˬ-euˬ meh.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Yeˬsuˇ g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ gaˇ ya mawˇ-
15 euˬ tsawˇ haˬ-euˬ dawˬ-ahˇ aˬ yaw˰ ma˰ maˬ jah-a. K'oeˇ
naˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Miˇ tsaˬ doe ni iˇ-
awˇ, tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ
16 dawˬ mehˬ nehˬ-iˇ-awˬ. Jah-awˇ baˇtiˇsaˬ kamˬ-eu tsawˇ
haˬ, ka k'o˰-eu jeˬ za teh˰-a. Maˬ jah-eu tsawˇ haˬ, daˇ nehˬ
17 gaˇ ya daˬ teh˰-a. Jah-eu tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ, bi siˬ bi mawˇ-eu
heu deuˬ jahˇ teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰ ngaˬ-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ
g'oe g'oe-ehˇ, neh˰-ahˇ teh do^ teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰
18 g'awˬ mya jeˬ ngehˬ ngehˬ-ehˇ ja ceuˬ teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰
aˇ lawˇ-ahˇ nyeh˰ nya teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰ dzaˇ do˰ dzaˬ-eu
dawˇ-eu k'aw˰, tiˬ jeˬ-iˬ maˬ pyeu˰ laˇ-aˇ. Naˇ-eu gawˇ-eu
tsawˇ haˬ-euˬ k'oeˇ ta^ aˬ la˰ ba˰ da^ naˇ, tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ
taˬ leˇ teh˰-a lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ g'o˰ da^ leˇ-euˬ

19 Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ nehˬ
g'aˬ ngeh, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ mˬ k'oeˇ ta^ ciˬ da^ le˰-euˬ
meh. Aˬ yaw˰ k'oeˇ gaˇ Miˬ yehˇ-euˬ aˇ maˇ paw nuiˇ lu˰
20 meh. Zaˬ lahˇ deuˬ k'aw˰ do^-iˇ-awˇ, yawˬ gaˇ na lu˰ guiˬ
lahˬ dawˬ mehˬ nehˬ-euˬ meh. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ aˬ yaw˰ ma˰
nehˬ-ehˇ gaˇ caw mˇ lu˰ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ neh mehˬ-euˬ guiˬ
lahˬ dawˬ k'oeˇ duˬ dzehˬ laˇ ni, Miˬ yehˇ bi siˬ bi mawˇ-eu
deuˬ jahˇ do^-eu meh.*

* Jaˇ li˰ tiˬ pa^ na deuˬ la˰ k'oeˇ 16: 9–20, gaˬ naˇ yaw zaˬ heu deuˬ maˬ ahˇ-a

# LUˇKA˰ NEH BO˰-EUˬ LAˬ K'Aˬ CEHˇ-EU GUIˬ LAHˬ DAWˬ

### Tawˇpiˇlu-ahˇ bo˰ nehˬ beh beh-euˬ dawˬ

1 Zawˇ huiˬ zawˇ mahˇ-eu Tawˇpiˇlu-oˇ, nga ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ
pyeu˰ laˇ-euˬ gaˇ kawˆ, tsawˇ haˬ g'awˬ mya g'aˬ g'eh nya-eu
2 lo˰-ehˇ tiˬ jeˬ saˇ-i tiˬ jeˬ bo˰ taˬ-euˬ meh. Pyeu˰ laˇ-euˬ
gaˇ kawˆ k'oeˇ deuˬ-ahˇ yaw beh ngeh neh ya mawˇ-awˇ guiˬ
lahˬ dawˬ mehˬ-eu tsawˇ haˬ, nga ma˰-ahˇ ja nehˬ la˰-euˬ lo˰-
3 ehˇ aˬ yaw˰ ma˰ bo˰ taˬ-euˬ meh. Ngaˇ k'aw˰, yaw beh ngeh
neh gaˇ kawˆ k'oeˇ deuˬ-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ shaˇ noeˬ shaˇ sawˇ
4 haw-euˬ ma. K'oeˇ miˇ neh, nawˬ neh ya dzaw-euˬ deuˬ-aˬ,
aˬ diˇ tsaˬ law hawˇ ngaˬ lehˇ nawˇ ya siˬ ni, gaˇ kawˆ heu
deuˬ tiˬ jeˬ saˇ-i tiˬ jeˬ nawˬ-ahˇ bo˰ ahˇ le˰-eu tsaˬ teh˰-a
lehˇ, ngaˇ noeˬ-eu ma.

### Baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-eu Yoˇhaˬ deh˰ le meh lehˇ ehˇ nehˬ-euˬ

5 Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ Heˬloˇ, Yuˇdaˆ miˇ k'ahˬ-ahˇ uˆ
lahˇ lu˰ ngeh, Aˬbiˇyaˆ-euˬ aˇ ma˰ la˰ k'oeˇ Zaˬkaˬliˇ lehˇ
myahˇ-euˬ piˇ ma tiˬ g'aˬ jawˇ-eu meh. Aˬ yaw˰-euˬ nymˇ
dahˬ-aˬ, Eˇliˇsaˬbehˆ lehˇ myahˇ-euˬ meh. Eˇliˇsaˬbehˆ-aˬ,
6 Aˬloˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca meh. Aˬ nya˰ dzeˇ zaˬ-aˬ, Sahˬ paˬ
Miˬ yehˇ neh bi˰-euˬ dawˬ hawˇ-eu zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ dawˬ
tawˆ lu˰-euˬ mehˬ nah deh˰-awˇ, yaw lehˬ yaw ca maˬ ahˇ-a.
Aˬ nya˰ dzeˇ zaˬ, Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi yaw tsaˬ yaw dawˇ
7 tsawˇ haˬ meh. Aˬ nya˰ dzeˇ zaˬ, zaˬ maˬ jawˇ-a. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, Eˇliˇsaˬbehˆ-aˬ maˬ baw aˬ ma meh. Aˬ nya˰
dzeˇ zaˬ nyiˬ g'aˬ lu˰ mawˬ le-euˬ meh.
8 Zaˬkaˬliˇ-euˬ aˇ ma˰ gaˇ mˇ-eu aˇ yamˬ keuˆ laˇ-awˇ, Miˬ
9 yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ piˇ ma geu˰ lu˰ ngeh, piˇ ma deuˬ zahˇ
jaˆ-eu lo˰-ehˇ tsaˬ haw-awˇ, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ uˬ duˬ
tahˬ nymˇ nymˇ ma la˰ k'oeˇ uˇ leˇ-awˇ neh yaw saw jeˬ do˰-awˇ
10 damˬ-eu k'oeˇ, Zaˬkaˬliˇ-ahˇ tsaˬ leˇ-euˬ meh. Zaˬkaˬliˇ yaw
saw jeˬ do˰-awˇ damˬ lu˰ ngeh, tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma dawˬ
11 tawˆ lu˰ la˰ nyiˇ paw jawˇ-awˇ, guiˬ lahˬ shaˇ lu˰ meh. K'oeˇ
ngeh, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ mˬ taˆ g'aˬ k'ehˇ tiˬ g'aˬ Zaˬkaˬ-

liˇ-euˬ mehˬ shi do^ le-awˇ, yaw saw jeˬ do˰-awˇ damˬ duˬ-euˬ
12 aˇ maˇ paw yaw˰ lu˰ meh. Zaˬkaˬliˇ aˬ yaw˰-ahˇ ya mawˇ
ngeh, nui ma la˰ k'oeˇ pyaˇ lehˇ iˇ-awˇ, gu^ dui dui-iˇ-euˬ
13 meh. Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Zaˬkaˬliˇ-oˇ,
taˬ gu^. Miˬ yehˇ nawˬ-euˬ guiˬ lahˬ shaˇ dawˬ gaˬ-euˬ meh.
Nawˬ-euˬ nymˇ dahˬ Eˇliˇsaˬbeh^ nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ aˬ li tiˬ
g'aˬ ciˬ teh˰-a. Nawˇ aˬ li k'oeˇ g'aˬ-ahˇ Yoˇhaˬ lehˇ ya myahˇ
nehˬ teh˰-a.
14 Nawˇ laˬ k'aˬ cehˇ dui dui teh˰-a. Zaˬ k'oeˇ g'aˬ deh˰
le-eu miˇ neh, tsawˇ haˬ g'awˬ mya g'aˬ k'aw˰ laˬ k'aˬ
15 cehˇ teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰-aˬ Sahˬ
paˬ Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi yaw huiˬ yaw mahˇ g'aˬ pyeu˰
laˇ teh˰-a. Aˬ yaw˰-aˬ, aˬ ga˰ dzaˇ uiˇ hawˇ-eu yeh˰
laˇ-eu jeˬ tiˬ paw˰-iˬ maˬ dawˇ-aˇ. Aˬ yaw˰-aˬ, deh˰
le ngeh neh, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ tiˬ
16 byah ahˇ teh˰-a. Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni-
ahˇ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ jawˇ paw aˬ
17 yaw˰ bi g'o˰ laˇ teh˰-a. Aˬ da hawˇ-eu zaˬ tsaˬ leˇ
dzoeˇ leˇ ni maˬ ehˇ, maˬ naˇ haˬ geu˰-eu tsawˇ haˬ,
yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ-euˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ-euˬ
mehˬ nah caw teh g'eh ni maˬ ehˇ, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ
g'aˇ duˬ lehˬ hmˬ taˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tiˬ jeuˬ pyeu˰ laˇ
ni aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ bi lehˬ hmˬ taˬ-eu
maˬ ehˇ, aˬ yaw˰-aˬ Eˇliˇya-euˬ nui ma hawˇ-eu baoˬ
ahˇ-eu la˰ k'oeˇ Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi iˇ teh˰-a,
lehˇ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
18 Zaˬkaˬliˇ ehˇ-eu, K'oeˇ lo˰-ehˇ pyeu˰ laˇ meh lehˇ ngaˇ
aˬ jo^-ehˇ ya siˬ-eu. Ngaˇ mawˬ le-euˬ miˇ-a. Ngaˬ-euˬ nymˇ
dahˬ k'aw˰ mawˬ le-euˬ meh lehˇ, mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ-ahˇ ehˇ
19 nehˬ-euˬ meh. Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ g'aˬ paˇ ehˇ-eu, Ngaˇ-aˬ
Miˬ yehˇ-euˬ kuiˇ la˰ Gaˬbeˬlaˇ ma. Laˬ k'aˬ cehˇ-eu dawˬ
heu dawˬ dzawˇ nehˬ-iˇ-awˬ lehˇ, aˬ yaw˰ ngaˬ-ahˇ k'ehˇ
20 le˰-euˬ meh. Nawˇ ngaˬ-euˬ dawˬ maˬ jah-eu miˇ neh, gaˇ
kaw^ heu deuˬ maˬ pyeu˰ laˇ-euˬ k'oeˇ keu^ ni, nawˇ dawˬ
maˬ ngehˬ nya-ehˇ, aˬ dzawˬ lo˰-ehˇ pyeu˰-iˇ teh˰-a. Ngaˇ
ehˇ-eu dawˬ heu dawˬ, aˇ yamˬ tsaˬ laˇ ngeh byah laˇ teh˰-a
lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
21 Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ Zaˬkaˬliˇ-ahˇ dawˬ lu˰ meh. Aˬ yaw˰
uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma la˰ k'oeˇ g'awˬ myahˇ ni jawˇ-eu

22 miˇ neh, aˬ yaw‸ ma‸ zahˬ leˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ do^ le ngeh,
aˬ yaw‸ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ dawˬ maˬ ngehˬ nehˬ nya. Aˬ yaw‸
uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma la‸ k'oeˇ pah mehˬ nehˬ-eu tiˬ jeˬ
na-ahˇ ya mawˇ-euˬ nga lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ ya siˬ-euˬ meh. Aˬ
yaw‸ aˬ dzawˬ lo‸-ehˇ pyeu‸-iˇ-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ la‸
23 dzawˇ teh‸-ehˇ dzawˇ nehˬ-eu meh. Aˬ yaw‸ gaˇ mˇ-eu aˇ
yamˬ dzeuˇ-iˇ-awˇ, iˇ kahˇ g'o‸-iˇ-euˬ meh.
24 K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸-euˬ nymˇ dahˬ Eˇliˇsaˬbeh^ zaˬ tseh^
leˇ-awˇ, ba la ngaˬ siˬ byah ni tiˬ gaˇ-iˬ maˬ do^-iˇ ni jawˇ lu‸
25 meh. Aˬ yaw‸ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ haw-awˇ
guiˬ lahˬ bi‸ la‸-euˬ meh. Nymˬ-mˇ po^-aˬ, tsawˇ haˬ zaˬ
ngaˬ-ahˇ ehˇ doeˇ laˇ-eu jeˬ-ahˇ aˬ yaw‸ yuˇ dzeh nehˬ la‸-euˬ
meh lehˇ ehˇ-eu meh.

**Yeˬsuˇ deh‸ le meh lehˇ ehˇ nehˬ-euˬ**

26 Ba la ko‸ siˬ byah laˇ ngeh, Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ ja^-eu
Naˬzaˬlehˇ pu-ahˇ jawˇ-eu zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ jawˇ gaˇ, Miˬ
yehˇ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ Gaˬbeˬlaˇ-ahˇ k'ehˇ g'eh-euˬ meh.
27 Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ, Daˬbiˇ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca Yoˇsheh lehˇ
myahˇ-euˬ g'aˬ-ahˇ dahˬ dzaˬ-iˇ ma lehˇ, ehˇ tseh^ taˬ-euˬ,
shawˇ jeh^ ni g'eh-eu zaˬ miˬ zaˬ zaˬ guˬ meh. Aˬ yaw‸-euˬ
28 tsawˇ myahˇ-aˬ, Maˬli^ meh. Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ aˬ yaw‸ jawˇ
gaˇ oe keu^-awˇ, Guiˬ lahˬ zawˇ huiˬ-eu zaˬ miˬ-oˇ, nawˇ guiˬ
lahˬ huiˬ lu‸-uˇ. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ nawˬ nehˬ-ehˇ jawˇ meh
29 lehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Maˬli^-aˬ, dawˬ k'oeˇ
dawˬ baˬ da neh nui ma la‸ k'oeˇ zahˬ dui dui leˇ-awˇ, Dawˬ
ngehˬ g'eh nehˬ la‸-euˬ heu, aˬ jeˬ ehˇ maw‸-eu nga lehˇ, shaˇ
30 noeˬ lu‸ meh. K'oeˇ ngeh mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ ehˇ-eu, Maˬli^-oˇ,
taˬ gu^. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ nawˬ-ahˇ nui ma
31 tsaˬ-eu meh. Nawˇ zaˬ tseh^ leˇ-awˇ, aˬ li tiˬ g'aˬ ya ciˬ teh‸-a.
Aˬ yaw‸-ahˇ Yeˬsuˇ lehˇ ya myahˇ nehˬ teh‸-a.
32 Aˬ li k'oeˇ g'aˬ yaw huiˬ yaw mahˇ g'aˬ pyeu‸-awˇ, aˬ
yaw‸-ahˇ Huiˬ dui mahˇ dui dui-eu g'aˬ-euˬ Zaˬ maˇ
ngaˇ lehˇ, aˬ cawˬ kuˇ teh‸-a. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ aˬ li
k'oeˇ g'aˬ-ahˇ aˬ yaw‸-euˬ aˬ da Daˬbiˇ-euˬ nuiˇ mahˬ
33 mahˬ ma-ahˇ bi nuiˇ teh‸-a. Aˬ yaw‸-aˬ, Yaˬko^-euˬ
aˇ jeuˬ aˇ ca-ahˇ mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ u^ lahˇ teh‸-a.
Aˬ yaw‸ Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ geu‸-eu aˇ saˬ saˬ-eu
maˬ baw-a,

34 lehˇ Maˬli^-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Ngaˇ k'aˬ dzeˇ zaˬ maˬ
baw. Nawˇ ehˇ-eu lo˰-ehˇ aˬ jo^-ehˇ pyeu˰ laˇ nya-eu lehˇ,
35 Maˬli^ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ-ahˇ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh. Mˬ ta^
g'aˬ k'ehˇ ehˇ-eu,

Muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ nawˬ-euˬ k'oeˇ
ta^ za˰ ka le-awˇ, huiˬ dui mahˇ dui dui-eu g'aˬ-euˬ baoˬ
nawˬ-ahˇ joe shmˇ teh˰-a. K'oeˇ miˇ neh, deh˰ le-eu yaw
muiˬ yaw shawˇ zaˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ
maˇ lehˇ, aˬ cawˬ kuˇ teh˰-a.

36 Maˬ baw aˬ ma lehˇ kuˇ-eu, nawˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca Eˇliˇsaˬbeh^
g'eh, mawˬ le-euˬ k'aw˰, zaˬ tseh^ leˇ-euˬ ba la ko˰ siˬ byah
37 laˇ-euˬ meh. Miˬ yehˇ maˬ jahˇ nya-eu tiˬ jeˬ-iˬ maˬ ja^
38 lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Maˬli^ ehˇ-eu, Ngaˇ-aˬ,
Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ k'a^ ma. Nawˇ ehˇ-eu lo˰-ehˇ ngaˬ-
ahˇ keu^ le lu˰-uˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, mˬ ta^
g'aˬ k'ehˇ do^-iˇ-euˬ meh.

**Maˬli^ Eˇliˇsaˬbeh^ jawˇ gaˇ dawˬ deh g'a leˇ-euˬ**

39 Aˇ yamˬ k'oeˇ la˰ k'oeˇ, Maˬli^ do^-iˇ-awˇ, Yuˇda^ miˇ
k'ahˬ la˰ k'oeˇ dahˇ ta^ ja^-eu meuˬ tiˬ meuˬ-ahˇ yaw kawˇ-
40 ehˇ le-euˬ meh. Aˬ yaw˰ Zaˬkaˬliˇ-euˬ nymˇ-ahˇ uˇ leˇ-awˇ,
41 Eˇliˇsaˬbeh^-ahˇ dawˬ cawˬ puˬ-euˬ meh. Eˇliˇsaˬbeh^
Maˬli^-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ ngeh, aˬ yaw˰-euˬ uˬ ma^
la˰ k'oeˇ-euˬ zaˬ, lu^ lu^-ehˇ lu^ laˇ-euˬ meh. Eˇliˇsaˬbeh^
42 muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ byah laˇ-awˇ, aˬ yaw˰
yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu, Nawˇ-aˬ, zaˬ miˬ zaˬ deuˬ-euˬ la˰ k'oeˇ
guiˬ lahˬ huiˬ dui dui-eu meh. Nawˬ-euˬ uˬ ma^ la˰ k'oeˇ-euˬ
43 zaˬ k'aw˰, guiˬ lahˬ huiˬ dui dui meh. Ngaˬ-euˬ Sahˬ paˬ-euˬ
aˬ ma ngaˇ jawˇ gaˇ laˇ-eu guiˬ lahˬ, aˬ jeˬ miˇ neh ngaˇ za-
44 euˬ nga. Nawˇ dawˬ cawˬ puˬ-euˬ dawˬ-ahˇ ngaˇ ya gaˬ ngeh,
ngaˬ-euˬ uˬ ma^ la˰ k'oeˇ-euˬ zaˬ laˬ k'aˬ cehˇ-awˇ, lu^ lu^-
45 ehˇ lu^ laˇ-eu miˇ-a. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ neh ehˇ taˬ-euˬ dawˬ
ma saˇ jaˇ aˬ diˇ byah laˇ teh˰-a lehˇ jah-eu zaˬ miˬ zaˬ-aˬ,
46 guiˬ lahˬ huiˬ-eu meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh
Maˬli^ ehˇ-eu,

Ngaˬ-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-ahˇ ciˬ huiˬ
47 ciˬ mahˇ ma. Ngaˬ-euˬ sa˰ laˇ k'aw˰, ngaˬ-ahˇ Ka
k'o˰-eu Miˬ yehˇ la˰ k'oeˇ laˬ k'aˬ cehˇ dui dui miˇ-a.

48 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, tiˬ paw˰-iˬ k'ahˬ sehˇ maˬ ja^-eu
aˬ yaw˰-euˬ zaˬ k'a^-ahˇ aˬ yaw˰ haw nehˬ la˰-euˬ meh.
Aˬ kaˇ naˇ, tiˬ ziˇ saˇ-i tiˬ ziˇ ngaˬ-ahˇ guiˬ lahˬ huiˬ-eu
49 zaˬ miˬ zaˬ lehˇ kuˇ teh˰-a. Baoˬ huiˬ-eu g'aˬ ngaˬ-
ahˇ huiˬ dui muiˬ dui dui-eu jeˬ jahˇ nehˬ la˰-euˬ meh.
50 Aˬ yaw˰-aˬ, muiˬ dui shawˇ dui dui-eu meh. Aˬ yaw˰-
ahˇ yaw zeu baw-eu tsawˇ haˬ-euˬ k'oeˇ ta^ aˬ yaw˰-euˬ
g'awˬ shaˬ gaˬ-eu jeˬ, tiˬ ziˇ saˇ-i tiˬ ziˇ ja^-eu meh.
51 Aˬ yaw˰-euˬ aˬ la˰ neh baoˬ huiˬ-eu deuˬ mˇ-euˬ meh.
Yawˬ ha-euˬ nui noeˬ nui lo^ geu˰ geu˰-ehˇ nui ma
huiˬ-eu mahˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ aˬ yaw˰ la^ bya^-euˬ meh.
52 Aˬ yaw˰ sahˬ paˬ deuˬ-ahˇ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ nuiˇ mahˬ
mahˬ ma-ahˇ neh ciˬ ka-awˇ, k'ahˬ sehˇ maˬ ja^-eu tsawˇ
53 haˬ-ahˇ taˬ huiˬ taˬ mahˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ meh˰-
eu shu˰-eu tsawˇ haˬ-ahˇ yaw muiˬ deuˬ tiˬ deh^ bi
dzaˬ-awˇ, smˇ muiˬ smˇ baw deuˬ-ahˇ yawˬ ngeh˰ yawˬ
54 kuˬ-ehˇ bi do^-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ aˬ dui-euˬ aˬ poeˬ
55 aˬ piˬ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ, Aˬbyaˬhaˬ-
ahˇ neh aˬ yaw˰-euˬ oeˬ paˬ oeˬ ma-ahˇ mˬ maˬ maˬ
bya^ zaˇ ziˇ maˬ ngehˇ ni g'awˬ shaˬ gaˬ ma lehˇ ehˇ-
awˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ k'a^ IˇsaˬleˬIa^-ahˇ caw
ba nehˬ-euˬ meh.
56 Maˬli^-aˬ, EˇliˇsaˬBeh^ nehˬ-ehˇ ba la smˇ siˬ byah ni
jawˇ-awˇ, iˇ kahˇ g'o˰-iˇ-euˬ meh.

## Baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-eu Yoˇhaˬ deh˰ le-euˬ

57 EˇliˇsaˬBeh^ zaˬ ciˬ deˇ le-awˇ, ciˬ-euˬ meh. Zaˬ k'oeˇ g'aˬ,
58 aˬ li meh. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ huiˬ dui mahˇ dui
dui-eu guiˬ lahˬ jahˇ nehˬ-euˬ gaˇ, dawˬ peh jawˇ-eu deuˬ hawˇ-
eu aˬ yaw˰-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca deuˬ ya gaˬ ngeh, aˬ yaw˰ nehˬ-
59 ehˇ tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu meh. Yeh˰ nah byah laˇ
ngeh, zaˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ yehˬ nehˬ-eu lehˇ,
aˬ yaw˰ ma˰ uiˬ laˇ-euˬ meh. Zaˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ aˬ yaw˰-euˬ
aˬ da-euˬ tsawˇ myahˇ lo˰-ehˇ, ZaˬkaˬIiˇ lehˇ myahˇ nehˬ-eu
60 lehˇ g'eh-eu meh. K'oeˇ ngeh aˬ ma g'aˬ ehˇ-eu, Maˬ ngeuˇ-a.
Aˬ yaw˰-ahˇ Yoˇhaˬ lehˇ ya myahˇ nehˬ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-
61 euˬ meh. Nawˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca la˰ k'oeˇ Yoˇhaˬ lehˇ myahˇ-
euˬ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ jawˇ-a lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ

62 nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, zaˬ heu g'aˬ-ahˇ aˬ jo^-ehˇ bi myahˇ
nehˬ maw‸ nya lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ aˬ da g'aˬ-ahˇ la‸ dzawˇ
63 dzawˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-aˬ, sahˬ bo‸ bo‸-eu teˇ bya‸
shaˇ-awˇ, Aˬ yaw‸-euˬ tsawˇ myahˇ Yoˇhaˬ meh lehˇ, bo‸
mehˬ nehˬ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ dawˬ taw^ lu‸ zahˬ dui dui leˇ-euˬ
64 meh. K'oeˇ ngeh, tiˬ po^ teh‸-ehˇ aˬ yaw‸ k'aˬ meh nga-awˇ,
mehˬ laˇ k'aw‸ ju^ laˇ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ dawˬ ngehˬ
65 ngehˬ-ehˇ Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ-eu meh. Dawˬ peh jawˇ-eu
tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ gu^-eu meh. Gaˇ kaw^ k'oeˇ, Yuˇda^
66 miˇ k'ahˬ dahˇ ta^ doe ni gaˬ doe-iˇ-euˬ meh. K'aˇ ya gaˬ-euˬ
tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ yawˬ ha-euˬ nui ma la‸ k'oeˇ yawˬ ha
juiˇ taˬ-awˇ, Zaˬ k'oeˇ g'aˬ, aˬ jo^-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ pyeu‸
laˇ-eu maˬ siˬ la lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ yaw kaˬ ja-eu meh. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ baoˬ aˬ yaw‸-euˬ k'oeˇ
ta^ ja^-eu meh.

**Zaˬkaˬliˇ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ ngehˬ dah-eu**

67 K'oeˇ ngeh, Yoˇhaˬ-euˬ aˬ da Zaˬkaˬliˇ muiˬ-eu shawˇ-eu
Yaw sahˇ Miˬ yehˇ byah laˇ-awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ heu
lo‸-ehˇ ngehˬ dah-eu meh.
68 Iˇsaˬleˬla^-euˬ Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ-awˬ. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw‸ aˬ yaw‸-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ
69 ca-ahˇ haw le-awˇ ka k'o‸-euˬ meh. Aˬ yaw‸-euˬ zaˬ
k'a^ Daˬbiˇ-euˬ nymˇ k'ahˬ la‸ k'oeˇ aˬ yaw‸ aˬ dui-
euˬ g'aˇ duˬ baoˬ huiˬ dui dui-eu Ka k'o‸-eu g'aˬ bi do^
70 le-euˬ meh. Aˬ yaw‸ heu lo‸-ehˇ jahˇ-euˬ-aˬ, aˇ hu ba
neh aˬ yaw‸-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu yaw muiˬ yaw
shawˇ deuˬ-ahˇ g'oe-awˇ ehˇ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ jahˇ-euˬ
71 meh. Aˬ yaw‸ aˬ dui-euˬ g'aˇ duˬ Ka k'o‸-eu g'aˬ bi do^
le-euˬ-aˬ, aˬ dui-ahˇ muiˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-euˬ la‸
k'oeˇ maˬ ehˇ, aˬ dui-ahˇ maˬ haw nahˇ-eu tsawˇ haˬ
deuˬ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ maˬ ehˇ, aˬ dui-ahˇ ka k'o‸-eu
72 lehˇ jahˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ heu lo‸-ehˇ jahˇ ngeh, aˬ
dui-euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ deuˬ-ahˇ g'awˬ shaˬ gaˬ gaˬ-ehˇ
jahˇ nehˬ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ muiˬ-eu shawˇ-eu dawˬ ma
73 saˇ jaˇ-ahˇ noeˬ keu^-awˇ jahˇ-euˬ meh. Dawˬ ma saˇ
jaˇ k'oeˇ dawˬ-aˬ, aˬ dui-euˬ aˬ da yaw dzahˇ Aˬbyaˬhaˬ-
ahˇ aˬ yaw‸ neh kamˬ taˬ-euˬ dawˬ ma saˇ jaˇ k'oeˇ

74 dawˬ meh. Dawˬ ma saˇ jaˇ k'oeˇ dawˬ baˬ da neh,
aˬ dui-ahˇ muiˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ
75 aˬ dui ya buˬ ya law-iˇ-awˇ, aˬ dui-euˬ ziˇ jiˇ ngeh keu^
ni, yaw muiˬ yaw shawˇ hawˇ-eu yaw tsaˬ yaw dawˇ la‸
k'oeˇ, gu^-eu nui ma maˬ ahˇ-ehˇ, aˬ yaw‸-euˬ mehˬ
76 shi aˬ yaw‸-euˬ gaˇ mˇ nya-eu ma. Ngaˬ li-oˇ, nawˬ-
ahˇ huiˬ dui mahˇ dui dui-eu g'aˬ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ
77 dah-eu g'aˬ ngaˇ lehˇ, aˬ cawˬ ehˇ teh‸-a. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, aˬ dui-euˬ Miˬ yehˇ g'awˬ shaˬ gaˬ nya dui
dui-eu miˇ neh, iˬ baˇ pyehˬ nehˬ-eu la‸ k'oeˇ ka k'o‸-eu
gaˇ kaw^ aˬ yaw‸-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ bi siˬ ni,
nawˇ-aˬ Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi ya le-awˇ, aˬ
78 yaw‸-euˬ gaˇ ma ya shaˇ dahˇ teh‸-a. Mˬ k'oeˇ ta^-euˬ
79 yaw sheh‸ aˬ dui-euˬ k'oeˇ ta^ bya le ngeh, yaw zahˇ
la‸ k'oeˇ hawˇ-eu shiˇ-eu naˇ shmˇ-euˬ uˬ mo^ jawˇ-eu
tsawˇ haˬ-ahˇ yaw sheh‸ bya nehˬ-awˇ, nui saˇ o‸-eu
gaˇ ma-ahˇ sheuˬ mehˬ la‸ teh‸-a,
80 lehˇ Zaˬkaˬliˇ ehˇ-eu meh. Zaˬ k'oeˇ g'aˬ huiˬ laˇ-awˇ, sa‸
laˇ paw k'aw‸ huiˬ laˇ mahˇ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ Iˇsaˬleˬla^
tsawˇ haˬ-euˬ mehˬ shi do^ laˇ ngeh nah keu^ ni, bawˇ tsahˬ-
ahˇ teh‸-ehˇ jawˇ-euˬ meh.

## Yeˬsuˇ deh‸ le-euˬ

2 Aˇ nah aˇ yamˬ k'oeˇ la‸ k'oeˇ, miˇ k'ahˬ zaˬ dawˬ taw^ lu‸
tsawˇ myahˇ ya daw^ meh lehˇ, sahˬ paˬ Gehˇsaˬ Awˇguˇtu^
2 dawˬ bi‸-euˬ meh. Heu po^-aˬ, tsawˇ myahˇ daw^ beh beh-eu
po^ meh. K'oeˇ ngeh, Suˇli^ miˇ k'ahˬ-ahˇ Guˇleˬniˇ sahˬ paˬ
3 dzaˬ lu‸ meh. Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ tsawˇ myahˇ daw^-eu
4 lehˇ, yawˬ ha-euˬ meuˬ-ahˇ yawˬ ha iˇ-euˬ meh. Yoˇsheh
k'aw‸, Daˬbiˇ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca miˇ neh, aˬ yaw‸ neh sheuˬ
taˬ-euˬ Maˬli^ sheuˬ-awˇ tsawˇ myahˇ daw^-iˇ-eu lehˇ,
5 Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ Naˬzaˬlehˇ pu-ahˇ neh Yuˇda^ miˇ k'ahˬ
Behˬlehˬhehˬ meuˬ lehˇ kuˇ-eu, Daˬbiˇ-euˬ meuˬ-ahˇ iˇ-euˬ
6 meh. K'oeˇ ngeh, Maˬli^ zaˬ ciˬ deˇ le-euˬ meh. Aˬ nya‸
7 dzeˇ zaˬ k'oeˇ gaˇ jawˇ ngeh, zaˬ ciˬ-euˬ meh. Maˬli^-aˬ,
deh‸ beh beh le-euˬ aˬ li g'aˬ-ahˇ bui loˬ loˬ-awˇ, mawˇ neˇ
k'awˇ lawˬ la‸ k'oeˇ ciˬ yu‸ taˬ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ
naˇ, aˬ yaw‸ nya‸ daˬ yah-euˬ nymˇ-ahˇ da^ k'aˇ maˬ za.

**Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ deuˬ yawˇ bo-eu deuˬ jawˇ gaˇ oe-euˬ**

8 Miˇ k'ahˬ k'oeˇ k'ahˬ la˰ k'oeˇ yawˇ bo-eu deuˬ-aˬ, uˬ ci˰
paw yaˇ peuˬ-ahˇ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ yawˇ-ahˇ lo˰ lu˰ meh.
9 K'oeˇ ngeh, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ tiˬ g'aˬ
do^ le-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ dawˬ peh yaw˰ lu˰ meh. Sahˬ paˬ
Miˬ yehˇ-euˬ yaw sheh˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ tiˬ jawˬ bya le-awˇ,
10 aˬ yaw˰ ma˰ gu^ dui dui-iˇ-euˬ meh. Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ aˬ
yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Taˬ gu^. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰-euˬ g'aˇ duˬ laˬ k'aˬ cehˇ dui dui
paˬ-ehˇ g'eh-eu dawˬ ngaˇ naw ma˰-ahˇ tsa˰ gaˬ le-euˬ ma.
11 Iˬ nah Daˬbiˇ-euˬ meuˬ la˰ k'oeˇ, naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ Ka
k'o˰-eu g'aˬ deh˰ le-euˬ meh. Aˬ yaw˰-aˬ, Sahˬ paˬ Ka-li meh.
12 Naw ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ heu lo˰-ehˇ ya siˬ teh˰-a. Zaˬ nahˬ-ahˇ
bui loˬ loˬ-awˇ, mawˇ neˇ k'awˇ lawˬ la˰ k'oeˇ ciˬ yu˰ taˬ gaˇ
naw ma˰ ya mawˇ teh˰-a lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
13 meh. Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ g'aˬ jawˇ gaˇ, mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ
ba˰ ma˰ puˇ jeˬ-ehˇ ja pyuˬ ni do^ le-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰
Miˬ yehˇ-ahˇ heu lo˰-ehˇ ja ceuˬ-eu meh.
14 Mˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu Miˬ yehˇ-ahˇ ciˬ huiˬ ciˬ mahˇ
kaˇ-euˇ. Miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ k'aw˰, aˬ yaw˰ nui ma tsaˬ-
eu tsawˇ haˬ deuˬ nui saˇ o˰ lu˰-uˇ,
lehˇ ehˇ-eu meh.
15 Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ deuˬ mˬ-ahˇ da^ g'o˰ leˇ g'aˬ ngeh, yawˇ
bo-eu deuˬ ehˇ-eu, Aˬ dui Behˬlehˬhehˬ meuˬ-ahˇ iˇ-awˇ, pyeu˰
laˇ-euˬ gaˇ kaw^ heu Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ aˬ dui-ahˇ ehˇ nehˬ
la˰-euˬ lo˰-ehˇ haw-iˇ kaˇ-euˇ lehˇ, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ cawˬ-eu
16 meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ yaw kawˇ-ehˇ iˇ-awˇ, Maˬli^
hawˇ-eu Yoˇsheh-ahˇ maˬ ehˇ, mawˇ neˇ k'awˇ lawˬ la˰ k'oeˇ
ciˬ yu˰ taˬ-euˬ zaˬ nahˬ-ahˇ maˬ ehˇ, ya mawˇ-euˬ meh.
17 Aˬ yaw˰ ma˰ ya mawˇ g'aˬ ngeh, zaˬ nahˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ gaˇ
kaw^ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ lo˰-ehˇ,
18 aˬ yaw˰ ma˰ k'aw˰ aˬ cawˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-iˇ-euˬ meh. K'aˇ ya
gaˬ-euˬ tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰, yawˇ bo-eu deuˬ ja nehˬ-eu
19 gaˇ zahˬ dui dui leˇ-euˬ meh. Maˬli^-aˬ, gaˇ kaw^ k'oeˇ deuˬ
dawˬ taw^ lu˰ juiˇ taˬ-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ shaˇ
20 noeˬ lu˰ meh. Yawˇ bo-eu deuˬ, mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ neh aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ ja nehˬ-euˬ lo˰-ehˇ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ ya gaˬ ya mawˇ-
euˬ miˇ neh, Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ ja ceuˬ-ehˇ g'o˰-iˇ-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma la˰ k'oeˇ a nehˬ leˇ-euˬ**

21 Yeh˰ nah byah laˇ-awˇ, zaˬ nahˬ-ahˇ baˆ k'oˆ mehˬ dzaˬ
yehˬ nehˬ ngeh, aˬ yaw˰-ahˇ Yeˬsuˇ lehˇ myahˇ nehˬ-euˬ meh.
Tsawˇ myahˇ k'oeˇ-aˬ, aˬ ma-euˬ uˬ maˆ la˰ k'oeˇ maˬ tsehˆ
leˇ mi naˆ-ehˇ mˬ ta ˋ g'aˬ k'ehˇ neh myahˇ taˬ-euˬ meh.
22 Zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ la˰ k'oeˇ Moˇseˬ neh bi˰ taˬ-euˬ lo˰-
ehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ g'aˇ duˬ muiˬ-eu shawˇ-eu zahˇ jahˇ-eu
aˇ nah byah laˇ ngeh, aˬ nya˰ dzeˇ zaˬ zaˬ nahˬ-ahˇ Yeˬluˇsaˬ-
23 lehˬ meuˬ-ahˇ euˬ g'eh-euˬ meh. Deh˰ beh beh le-euˬ aˬ li
yawˬ g'aˬ na lu˰-ahˇ, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ya sawˇ
taˬ meh lehˇ, aˬ yaw˰-euˬ zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ la˰ k'oeˇ bo˰
taˬ-euˬ lo˰-ehˇ, zaˬ nahˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ
24 aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ uˬ ta˰, Sahˬ paˬ Miˬ
yehˇ-euˬ zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ la˰ k'oeˇ ehˇ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ,
k'aˬ k'oeˬ tiˬ gu maˬ ngeuˇ naˇ yaˇ miˇ k'aˬ k'oeˬ tiˬ gu lawˇ
nehˬ-euˬ meh.
25 K'oeˇ ngeh, Suˇmoˬ lehˇ myahˇ-euˬ tiˬ g'aˬ Yeˬluˇsaˬlehˬ
meuˬ-ahˇ jawˇ-eu meh. Aˬ yaw˰-aˬ, yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ
haˬ tiˬ g'aˬ pyeu˰-awˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu baw-eu tiˬ g'aˬ
meh. Iˇsaˬleˬlaˆ tsawˇ haˬ nui saˇ o˰-eu jeˬ za ni aˬ yaw˰ noeˬ
tmˬ lu˰ meh. Muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-
26 euˬ la˰ k'oeˇ jawˇ lu˰ meh. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ Ka-li-ahˇ
nawˇ maˬ ya mawˇ-euˬ k'oeˇ-aˬ, nawˇ maˬ ya shiˇ-a lehˇ,
muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ pah mehˬ
27 nehˬ taˬ-euˬ meh. Yaw sahˇ Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ bi noeˬ doˆ-
euˬ miˇ neh, aˬ yaw˰ k'oeˇ ngeh nah uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ
ma-ahˇ daˆ leˇ-euˬ meh. Zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ jaˆ-eu lo˰-ehˇ
jahˇ nehˬ-eu lehˇ, zaˬ nahˬ-euˬ aˬ ma aˬ da zaˬ nahˬ Yeˬsuˇ-ahˇ
28 uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ euˬ le˰-euˬ meh. K'oeˇ ngeh,
Suˇmoˬ k'oeˇ g'aˬ zaˬ nahˬ ciˬ-awˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ ja
ceuˬ-ehˇ, heu lo˰-ehˇ ehˇ-eu meh.
29 Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-oˇ, nawˬ neh ehˇ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ,
nawˬ-euˬ zaˬ k'aˆ nui saˇ o˰-eu la˰ k'oeˇ ya g'o˰ laˇ ni,
30 nymˬ-mˇ a kawˬ-aˬ bi˰ la˰-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
nawˬ neh laˆ saˆ taˬ-euˬ ka k'o˰-eu jeˬ-ahˇ ngaˇ tiˬ byah
31 ya mawˇ-euˬ ma. Tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca dawˬ tawˆ lu˰-euˬ
mehˬ shi ka k'o˰-eu heu jeˬ nawˇ laˆ saˆ taˬ-euˬ meh.
32 Ka k'o˰-eu heu-aˬ, lawˇ ci˰ zaˬ-ahˇ bya nehˬ-eu yaw

sheh‸ pyeu‸-awˇ, nawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca Iˇsaˬleˬla^
tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ pyeu‸-eu
meh,
lehˇ ehˇ-eu meh.
33 Aˬ yaw‸ zaˬ nahˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ gaˇ kaw^ heu lo‸-ehˇ ehˇ-eu
miˇ neh, zaˬ nahˬ-euˬ aˬ ma aˬ da zahˬ dui dui leˇ-euˬ meh.
34 Suˇmoˬ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ dawˬ ngehˬ g'eh nehˬ-awˇ, aˬ ma
Maˬli^ g'aˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu,
Zaˬ nahˬ heu g'aˬ baˬ da neh, Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ g'awˬ
mya g'aˬ coˬ dzeh-iˇ-awˇ, g'awˬ mya g'aˬ tuˇ laˇ teh‸-a.
Aˬ yaw‸-aˬ, aˬ cawˬ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-eu bi
35 siˬ bi mawˇ-eu jeˬ pyeu‸ laˇ teh‸-a. K'oeˇ uˬ ta‸, tsawˇ
haˬ g'awˬ mya g'aˬ-euˬ nui ma la‸ k'oeˇ noeˬ lu‸-eu deuˬ
pah do^ la‸ teh‸-a. Nawˬ-euˬ nui ma-ahˇ mi cehˇ tsaw^
byoe la‸-eu lo‸-ehˇ, nawˇ ya noeˬ shaˬ dui dui teh‸-a,
lehˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
36 Aˬsaˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca Paˬnoeˬlaˇ-euˬ aˬ buˇ Aˬna lehˇ
myahˇ-euˬ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu zaˬ miˬ zaˬ tiˬ
g'aˬ jawˇ-eu meh. Aˬ yaw‸-aˬ, mawˬ dui dui le-euˬ meh. Aˬ
yaw‸ dahˬ dzaˬ-iˇ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ nehˬ-ehˇ
37 shi‸ k'o‸ teh‸-ehˇ ya jawˇ-awˇ neh, miˬ coeˬ miˬ ma pyeu‸-iˇ-
euˬ meh. Aˬ yaw‸-aˬ, yeh‸ tseˇ oeˬ k'o‸ k'aw^ laˇ-euˬ meh.
Aˬ yaw‸ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ teh‸-ehˇ jawˇ jawˇ-
ehˇ, uˬ ci‸ nah g'ahˇ maˬ ehˇ maˬ dzaˬ-eu zahˇ jahˇ jahˇ-ehˇ,
guiˬ lahˬ shaˇ-eu la‸ k'oeˇ Miˬ yehˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ lu‸ meh.
38 K'oeˇ tiˬ k'ehˬ la‸ k'oeˇ aˬ yaw‸ laˇ-awˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ ja
ceuˬ-eu meh. Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ ka k'o‸ la‸ ni noeˬ tmˬ
lu‸-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ zaˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ gaˇ kaw^
aˬ yaw‸ ja mehˬ nehˬ-euˬ meh.

**Naˬzaˬlehˇ pu-ahˇ g'o‸-iˇ-euˬ**

39 Zaˬ nahˬ-euˬ aˬ ma aˬ da-aˬ, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ zahˇ
dawˬ k'o‸ dawˬ ja^-eu lo‸-ehˇ dawˬ taw^ lu‸ mˇ lui^ jiˇ-awˇ
aˬ yaw‸ nya‸-euˬ jawˇ zaˇ, Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ ja^-eu
40 Naˬzaˬlehˇ pu-ahˇ g'o‸-iˇ-euˬ meh. Zaˬ k'oeˇ g'aˬ huiˬ laˇ-
awˇ, g'aˬ k'aw‸ k'a^ laˇ-euˬ meh. Zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ tiˬ byah
ahˇ laˇ-awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ k'aw‸ aˬ yaw‸-
euˬ k'oeˇ ta^ ja^-eu meh.

**Zaˬ guˬ Yeˬsuˇ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ daˆ leˇ-euˬ**

41 Baˬsaˬkaˬ bawˬ-iˬ g'eh yamˬ keuˆ laˇ naˇ, aˬ yaw‸-euˬ aˬ
ma aˬ da-aˬ, yawˬ k'o‸ na lu‸ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ le-eu
42 meh. Aˬ yaw‸ aˇ k'o‸ tseˇ nyi‸ k'o‸ k'awˆ laˇ ngeh, aˬ yaw‸
ma‸-euˬ zahˇ jaˆ-eu lo‸-ehˇ, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ le-euˬ
43 meh. Bawˬ-iˬ g'eh-eu aˇ yamˬ dzeuˇ-iˇ-awˇ aˬ yaw‸ ma‸ g'o‸-iˇ
ngeh, zaˬ guˬ Yeˬsuˇ-aˬ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ jawˇ ya‸-euˬ
meh. Ehˇ k'aw‸, aˬ yaw‸-euˬ aˬ ma aˬ da maˬ siˬ nya-a.
44 Aˬ yaw‸ tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma nehˬ-ehˇ g'o‸-iˇ lu‸ teh‸-a
lehˇ, aˬ nya‸ dzeˇ zaˬ noeˬ-awˇ, tiˬ nah gaˇ ma g'o‸-iˇ-euˬ meh.
K'oeˇ naˇ, aˇ jeuˬ aˇ ca hawˇ-eu cawˬ deuˬ jawˇ gaˇ poˆ haw-euˬ
45 meh. Maˬ poˆ mawˇ-euˬ miˇ neh, aˬ nya‸ dzeˇ zaˬ aˬ yaw‸-
46 ahˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ poˆ leˇ-euˬ meh. Smˬ nah keuˆ
laˇ ngeh, uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-euˬ la‸ k'oeˇ aˬ yaw‸-ahˇ
ya mawˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-aˬ, saˬ laˬ deuˬ-euˬ g'ahˇ ceh nuiˇ-
awˇ, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ ehˇ dawˬ naˇ haˬ lu‸-eu uˬ ta‸, aˬ yaw‸
47 ma‸-ahˇ naˇ haˬ lu‸ meh. Aˬ yaw‸-euˬ ehˇ dawˬ ya gaˬ-euˬ
tsawˇ haˬ dawˬ tawˆ lu‸, aˬ yaw‸ shaˇ noeˬ shaˇ sawˇ nya-eu
gaˇ maˬ ehˇ, aˬ yaw‸ ngehˬ k'o‸-eu deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, zahˬ dui
48 dui leˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-euˬ aˬ ma aˬ da aˬ yaw‸-ahˇ ya
mawˇ ngeh zahˬ dui dui leˇ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ aˬ ma aˬ yaw‸-
ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Aˬ li-oˇ, aˬ jeˬ miˇ neh nawˇ nawˬ da nga
nya‸-ahˇ heu lo‸-ehˇ jahˇ la‸ te. Nawˬ da nga nya‸ noeˬ shaˬ
dui dui-eu la‸ k'oeˇ nawˬ-ahˇ poˆ lu‸ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
49 meh. Naw nya‸ aˬ jeˬ g'eh-eu ngaˬ-ahˇ poˆ lu‸ te. Ngaˇ ngaˬ
Da-euˬ nymˇ-ahˇ ya jawˇ meh lehˇ naw nya‸ maˬ siˬ te loˇ
50 lehˇ, aˬ yaw‸ nya‸-ahˇ ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸
51 ehˇ-eu dawˬ-ahˇ aˬ nya‸ dzeˇ zaˬ maˬ g'oˆ shaw nya. Aˬ yaw‸
aˬ yaw‸ nya‸ nehˬ-ehˇ Naˬzaˬlehˇ pu-ahˇ g'o‸-iˇ-awˇ, aˬ yaw‸
nya‸-euˬ dawˬ yaw muiˬ-ehˇ naˇ haˬ naˇ haˬ-ehˇ jawˇ-eu
meh. Aˬ yaw‸-euˬ aˬ ma-aˬ, k'oeˇ deuˬ dawˬ tawˆ lu‸ nui ma
52 la‸ k'oeˇ juiˇ taˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ-aˬ, zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ
maˬ ehˇ, g'awˇ mawˇ maˬ ehˇ, huiˬ laˇ-awˇ, Miˬ yehˇ k'aw‸
tsawˇ haˬ k'aw‸ aˬ yaw‸-ahˇ nui ma tsaˬ-eu meh.

**Baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-eu Yoˇhaˬ dawˬ mehˬ mehˬ-euˬ**

3 Gehˇsaˬ Diˬbeˬliˇ sahˬ paˬ dzaˬ-eu tseˇ ngaˬ k'o‸ byah laˇ
ngeh, Yuˇdaˆ miˇ k'ahˬ-ahˇ Boˬtiˆ Piˇlaˆ sahˬ paˬ dzaˬ lu‸-eu,

Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ Heˬloˇ sahˬ paˬ dzaˬ lu˰-eu, Iˇtuˬlehˇ
miˇ k'ahˬ hawˇ-eu Daˬlaˬgawˇniˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ Heˬloˇ-euˬ
mehˇ nmˇ Piˇliˇpuˆ sahˬ paˬ dzaˬ lu˰-eu, Aˬbiˇleˬ meuˬ-ahˇ
2 Luˇsaˬniˇ sahˬ paˬ dzaˬ lu˰-eu hawˇ-eu, Aˬna hawˇ-eu
Gaˬyaˬpaˇ piˇ ma geu˰ lu˰ meh. K'oeˇ ngeh, bawˇ tsahˬ-ahˇ
jawˇ-eu Zaˬkaˬliˇ-euˬ aˬ li Yoˇhaˬ jawˇ gaˇ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ
3 keuˆ le-euˬ meh. Aˬ yaw˰-aˬ, Yawˇdaˬ lawˇ baˬ lawˇ dzeˇ
doe ni iˇ-awˇ, Miˬ yehˇ naw ma˰-euˬ iˬ baˇ pyehˬ nya ni, iˬ
baˇ noeˬ poˆ-awˇ, k'oeˇ-ahˇ ta˰-eu baˇtiˇsaˬ kamˬ-awˬ lehˇ,
4 dawˬ mehˬ mehˬ lu˰ meh. Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu
Iˇsaˬyaˇ-euˬ sahˬ bo˰ la˰ k'oeˇ heu lo˰-ehˇ bo˰ taˬ-euˬ meh.
Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ bawˇ tsahˬ bawˇ dahˇ-ahˇ jawˇ-awˇ
yaw k'aˆ-ehˇ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ
ma shaˇ dahˇ-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ gaˇ ma dawˇ coe ni shaˇ
5 dawˇ-awˬ. G'aˬ lawˬ yawˬ lawˬ na lu˰ ya dzm laˇ-awˇ,
gawˬ jawˬ yaw huiˬ yaw nyiˇ yawˬ jawˬ na lu˰ ya aw le
teh˰-a. Gaˇ ma gaˇ g'o˰ deuˬ ya dawˇ laˇ-awˇ, maˬ di-
6 eu gaˇ ma deuˬ ya di laˇ teh˰-a. Tsawˇ haˬ dawˬ tawˆ
lu˰ Miˬ yehˇ-euˬ ka k'o˰-eu jeˬ-ahˇ ya mawˇ teh˰-a,
lehˇ bo˰ taˬ-euˬ meh.
7 Aˬ yaw˰-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ baˇtiˇsaˬ kamˬ le-eu tsawˇ haˬ
aˇ ma˰ ma˰ ma deuˬ-ahˇ Yoˇhaˬ ehˇ nehˬ-eu, Aˇ lawˇ yaw
haiˬ-euˬ zaˬ deuˬ-oˇ, aˬ kaˇ keuˆ le-eu nui ma pehˇ-eu jeˬ-ahˇ
8 ya buˬ-iˇ ni, aˬ suˇ g'aˬ naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ la˰ ta. Aˬ diˇ
iˬ baˇ noeˬ poˆ-euˬ ngaˇ lehˇ doˆ laˇ ni, mˇ-awˬ shaˇ-awˬ.
Aˬbyaˬhaˬ-aˬ nga ma˰-euˬ aˬ da yaw dzahˇ ma lehˇ, naw
ma˰-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ taˬ noeˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
Miˬ yehˇ-aˬ k'aˬ lo heu deuˬ-ahˇ Aˬbyaˬhaˬ-euˬ oeˬ paˬ oeˬ
ma jahˇ doˆ nya meh lehˇ, ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu ma.
9 Nymˬ-mˇ k'aw˰, aˇ bawˇ dawˬ pehˬ-ahˇ deuˆ haˬ ba˰ taˬ-euˬ
meh. K'oeˇ miˇ neh, aˇ siˬ yaw muiˬ maˬ siˬ le-eu aˇ bawˇ
yawˬ bawˇ na lu˰-ahˇ tuˇ dzeh-awˇ, miˬ dzaˬ la˰ k'oeˇ ba˰ puiˆ
teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
10 K'oeˇ ngeh, tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma deuˬ, Toˆ-ehˇ maˇ-iˬ,
nga ma˰ aˬ joˆ-ehˇ ya jahˇ ta lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ naˇ haˬ-eu
11 meh. Aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Pehˇ k'ahˬ nyiˬ
kahˇ jaˆ-eu tsawˇ haˬ, pehˇ k'ahˬ maˬ jaˆ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ
biˇ nehˬ-awˬ. Dzaˬ dzaˬ dawˇ dawˇ jaˆ-eu tsawˇ haˬ k'aw˰,
k'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni biˇ nehˬ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

12 Kawˬ ta‸-eu tsawˇ haˬ k'aw‸ baˇtiˇsaˬ kamˬ le-awˇ, Saˬ laˬ-oˇ,
nga ma‸ aˬ jo^-ehˇ ya jahˇ ta lehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ naˇ haˬ-eu
13 meh. Naw ma‸, kawˬ ta‸ paˬ-ehˇ g'eh-eu uˬ ta‸ taˬ ta‸ dzehˬ
14 lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yehˇ deuˬ k'aw‸,
Nga ma‸ aˬ jo^-ehˇ ya jahˇ ta lehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ naˇ haˬ ngeh,
Tiˬ g'aˬ-iˬ-euˬ myawˬ-ahˇ-iˬ taˬ k'ehˬ taˬ k'a^ geu‸. Aˬ cawˬ-
euˬ pyuˇ-ahˇ taˬ myaw‸ geu‸. Naw ma‸ za lu‸-eu ba la aˇ
poeˬ-ahˇ nui k'ahˇ shiˇ-awˬ lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-
euˬ meh.
15 Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ noeˬ tmˬ lu‸ ngeh, Yoˇhaˬ-ahˇ
Ka-li nga loˇ, maˬ ngeuˇ nga loˇ lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ yawˬ ha-euˬ
16 nui ma la‸ k'oeˇ yawˬ ha shaˇ noeˬ lu‸ meh. K'oeˇ ngeh,
Yoˇhaˬ aˬ yaw‸ ma‸ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Ngaˇ
naw ma‸-ahˇ iˇ cu‸ la‸ k'oeˇ baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ lu‸ ma. Ehˇ
k'aw‸, ngaˇ na^ maˬ tseˇ baoˬ huiˬ-eu tiˬ g'aˬ oe lu‸ meh.
Ngaˇ-aˬ, aˬ yaw‸-euˬ sehˬ naw^ aˇ ca^-ahˇ puiˇ-eu k'aw‸ maˬ
geuˇ-a. Aˬ yaw‸-aˬ, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ la‸
k'oeˇ maˬ ehˇ, miˬ dzaˬ la‸ k'oeˇ maˬ ehˇ, naw ma‸-ahˇ baˇ-
17 tiˇsaˬ mˇ nehˬ teh‸-a. Aˬ yaw‸ cehˇ baw-eu baw seu nyeh‸
tehˬ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ aˬ yaw‸-euˬ cehˇ bymˇ saˬ k'aw‸-
ahˇ neh baw shawˇ teh‸-a. K'oeˇ naˇ, cehˇ k'oeˇ cehˇ jiˇ-ahˇ
pi ahˇ teh‸-a. Ehˇ k'aw‸, maˬ mi^-iˇ-eu miˬ dzaˬ neh cehˇ k'aw‸-
ahˇ keuˬ dzeh teh‸-a lehˇ Yoˇhaˬ ehˇ-eu meh.
18 K'oeˇ uˬ ta‸, aˬ yaw‸ tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ g'awˬ mya
jeˬ ehˇ ehˇ-ehˇ g'aˬ bi‸-eu la‸ k'oeˇ, laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ
19 dawˬ mehˬ nehˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸, sahˬ paˬ Heˬloˇ-aˬ,
Yoˇhaˬ aˬ yaw‸-ahˇ dehˬ-euˬ miˇ neh, Yoˇhaˬ-ahˇ tawˬ-ahˇ
daw^-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, sahˬ paˬ Heˬloˇ-aˬ,
yawˬ ha-euˬ mehˇ nmˇ-euˬ nymˇ dahˬ Heˬloˬdiˇ-ahˇ sheuˬ-euˬ
gaˇ kaw^-ahˇ neh maˬ ehˇ, aˬ yaw‸ neh mˇ-euˬ yaw haiˬ dawˬ
taw^ lu‸-euˬ gaˇ kaw^-ahˇ neh maˬ ehˇ, Yoˇhaˬ aˬ yaw‸-ahˇ
20 dehˬ-euˬ meh. Heˬloˇ-aˬ, dzeuˇ laˇ ngeh aˬ yaw‸ yaw haiˬ
g'awˬ mya jeˬ mˇ-euˬ uˬ ta‸, Yoˇhaˬ-ahˇ tawˬ-ahˇ daw^-eu,
yaw haiˬ heu jeˬ k'aw‸ mˇ lahˬ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ baˇtiˇsaˬ kamˬ-euˬ

21 Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ baˇtiˇsaˬ kamˬ g'aˬ naˇ, Yeˬsuˇ
k'aw‸ baˇtiˇsaˬ kamˬ g'aˬ-awˇ guiˬ lahˬ shaˇ lu‸ ngeh, mˬ pah

22 laˇ-awˇ, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ, k'aˬ k'oeˬ lo‸-ehˇ
bya ceh^ ni aˬ yaw‸-euˬ k'oeˇ ta^ za‸ ka le-euˬ meh. Nawˇ-aˬ
ngaˇ zawˇ gaˬ-eu ngaˬ-euˬ Zaˬ maˇ ma. Ngaˇ nawˬ-ahˇ nui
k'ahˇ shiˇ dui dui ma lehˇ, mˬ-ahˇ neh teˇ saˇ mahˇ do^ le-euˬ
meh.

### Yeˬsuˇ-euˬ tsui‸

23 Yeˬsuˇ gaˇ mˇ dahˬ beh ngeh, smˬ tseˇ k'o‸ ehˇ g'aˬ ni
k'aw^ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-euˬ aˬ da-aˬ, Yoˇsheh meh lehˇ,
tsawˇ haˬ noeˬ-eu meh. Yoˇsheh-ahˇ neh tsui‸ gui da^ le‸
24 naˇ, heu lo‸-ehˇ meh. Yoˇsheh, Iˇliˇ, Maˬsaˇ, Leˬbiˇ,
25 Meˬlaˬkiˇ, Yaˬna^, Yoˇsheh, Maˬdaˬtiˇ, Aˬmoˇ, Naˬhoˬ,
26 Iˇsaˬliˇ, Naˬgehˇ, Maˬa^, Maˬdaˬtiˇ, Seˬmiˇ, Yoˇsheh,
27 Yuˇda^, Yoˇhaˬna, Leˬsaˇ, Seˬluˇbeˬlaˇ, Saˬlaˬdeˬlaˇ, Neˬliˇ,
28, 29 Meˬlaˬkiˇ, Aˇdiˇ, Gawˇsaˬ, Iˇlaˬmawˇdaˇ, Iˇla^, Yawˇsu^,
30 Iˇleˬsaˬ, Yoˇleˬ, Maˬsaˇ, Leˬbiˇ, Suˇmoˬ, Yuˇda^, Yoˇsheh,
31 Yoˇnaˬ, Iˇlaˬjeˬ, Meˬleˬ, Mehˇnaˬ, Maˬdaˬdaˇ, Naˬdaˬ,
32 Daˬbiˇ, Yeˬshehˇ, Awˇbehˇ, Bawˇsa^, Saˬlaˬmoˇ, Naˬsoˬ,
33 Aˬmiˇnaˬdaˇ, Aˬlaˬ, Heˬzaˬloˬ, Paˬyehˇ, Yuˇda^, Yaˬko^,
34 Iˇtsa^, Aˬbyaˬhaˬ, Deˬla^, Naˬkawˬ, Seˬloˇ, Laˬgawˇ,
35 Paˬlehˇ, Heˬbaˇ, Saˬla^, Gaˬiˇna, Aˬpaˬyaˇ, Seˬmaˇ,
36 Noˇa‸, Laˬmehˇ, Maˬtuˬsaˬlaˇ, Iˇnaw^, Yaˬlehˇ, Maˬhaˬ-
37 leˬlaˇ, Gaˬiˇna, Iˇnoˇ, Seˬta^, Aˬdaˬ, heu deuˬ meh.
38 Aˬdaˬ-ahˇ beh-euˬ g'aˬ, Miˬ yehˇ meh.

### Yeˬsuˇ muˇ juˇ juˇ gaˇ ya daˬ-euˬ

4 Yeˬsuˇ-aˬ, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ tiˬ byah
ahˇ-eu la‸ k'oeˇ, Yawˇdaˬ lawˇ baˬ-ahˇ neh g'o‸ leˇ ngeh,
Yaw sahˇ Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ bawˇ tsahˬ-ahˇ oeˬ tseˇ nah
byah ni sheuˬ g'eh-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw‸ neh‸ sahˬ paˬ
2 muˇ juˇ juˇ gaˇ ya daˬ-euˬ meh. Aˇ nah aˇ yamˬ k'oeˇ la‸
k'oeˇ, aˬ yaw‸ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ dzaˬ maˬ dawˇ-aˬ. Aˇ nah k'oeˇ
3 deuˬ dzeuˇ naˇ, aˬ yaw‸ hawˬ meh‸ laˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh,
neh‸ sahˬ paˬ aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Nawˇ Miˬ yehˇ-euˬ
Zaˬ maˇ ngeuˇ naˇ, Kaˬ muˇ pyeu‸ laˇ-awˬ lehˇ, k'aˬ lo heu
4 siˬ-ahˇ dawˬ bi‸-awˬ tawˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ aˬ
yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Jaˇ li‸ la‸ k'oeˇ heu lo‸-ehˇ bo‸ taˬ-euˬ
meh.

Kaˬ muˇ baˬ da neh teh˰-ehˇ tsawˇ haˬ ya deh˰-eu maˬ
ngeuˇ-a,
lehˇ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh.
5 K'oeˇ ngeh, neh˰ sahˬ paˬ aˬ yaw˰-ahˇ sheuˬ da^ le˰-awˇ,
miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ k'aˇ ja^-eu miˇ k'ahˬ dawˬ taw^ lu˰, tiˬ k'ehˬ
6 teh˰-ehˇ aˬ yaw˰-ahˇ bi mawˇ-awˇ ehˇ nehˬ-eu, Baoˬ heu dawˬ
taw^ lu˰ hawˇ-eu, miˇ k'ahˬ heu deuˬ-euˬ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ
dawˬ taw^ lu˰ ngaˇ nawˬ-ahˇ bi˰ ma. Heu deuˬ dawˬ taw^ lu˰
ngaˬ-ahˇ a nehˬ la˰ jiˇ-euˬ miˇ neh, ngaˇ bi˰ maw˰-eu g'aˬ-ahˇ
7 ngaˇ bi˰ nya ma. K'oeˇ miˇ neh, nawˇ ngaˬ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ
la˰ naˇ, heu deuˬ dawˬ taw^ lu˰ nawˬ-euˬ pyeu˰ laˇ teh˰-a lehˇ,
8 Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ
ehˇ nehˬ-eu, Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ heu lo˰-ehˇ bo˰ taˬ-euˬ meh.
Nawˇ nawˬ-euˬ Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-ahˇ teh˰-ehˇ uˬ duˬ
ya tahˬ-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ gaˇ teh˰-ehˇ ya mˇ meh,
lehˇ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh.
9 K'oeˇ ngeh, neh˰ sahˬ paˬ aˬ yaw˰-ahˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-
ahˇ sheuˬ g'eh-awˇ neh, uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-euˬ k'aˬ
boeˬ-ahˇ sheuˬ da^ taˬ-awˇ ehˇ nehˬ-eu, Nawˇ Miˬ yehˇ-euˬ
10 Zaˬ maˇ ngeuˇ naˇ, tsawˬ ka g'eh-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ
naˇ, Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ heu lo˰-ehˇ bo˰ taˬ-euˬ meh.
Nawˬ-ahˇ bi haw bi pya^-eu lehˇ, nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ aˬ
yaw˰-euˬ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ-ahˇ aˬ yaw˰ k'ehˇ taˬ-euˬ
11 meh. Nawˬ-euˬ aˬ kuiˇ k'aˬ lo-ahˇ maˬ ya zaw-iˇ ni,
aˬ yaw˰ ma˰ nawˬ-ahˇ ciˬ teh˰-a,
12 lehˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Jaˇ
li˰ la˰ k'oeˇ heu lo˰-ehˇ bo˰ taˬ-euˬ meh. Nawˇ nawˬ-euˬ Sahˬ
paˬ Miˬ yehˇ-ahˇ muˇ juˇ taˬ juˇ lehˇ, ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh.
13 Neh˰ sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ yawˬ jeˬ na lu˰ muˇ g'aˬ naˇ, aˬ
yaw˰ jawˇ gaˇ neh do^-iˇ-awˇ, aˇ yamˬ tsaˬ laˇ ngeh keu^ ni
g'awˬ-iˇ-awˇ neh jawˇ lu˰ meh.

**Yeˬsuˇ gaˇ mˇ dahˬ beh-euˬ**

14 Yeˬsuˇ-aˬ, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-euˬ baoˬ ahˇ ahˇ-ehˇ,
Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ g'o˰-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-euˬ gaˇ
15 kaw^ miˇ k'ahˬ k'ahˬ lah gaˬ doe-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ aˬ
yaw˰ ma˰-euˬ uˬ duˬ tahˬ nymˇ deuˬ la˰ k'oeˇ mehˬ nehˬ tso^
nehˬ ngeh, tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ aˬ yaw˰-ahˇ ja ceuˬ-eu meh.

### Naˬzaˬlehˇ pu zaˬ deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ maˬ ha-a

16 Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ huiˬ laˇ-euˬ Naˬzaˬlehˇ pu-ahˇ iˇ keu^
ngeh, aˬ yaw˰ zahˇ ja^-eu lo˰-ehˇ jawˇ nah ngeh nah uˬ duˬ
tahˬ nymˇ-ahˇ da^ leˇ-euˬ meh. Jaˇ li˰ gui-eu lehˇ, aˬ yaw˰
17 tuˇ laˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, aˬ cawˬ aˬ yaw˰-ahˇ Miˬ yehˇ-
euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu Iˇsaˬyaˇ neh bo˰ taˬ-euˬ sahˬ bo˰
k'oeˇ yo^ bi˰-euˬ meh. Aˬ yaw˰ Jaˇ li˰ k'oeˇ yo^ pah ngeh, heu
lo˰-ehˇ bo˰ taˬ-euˬ tsahˇ mawˇ-euˬ meh.
18 Yaw sahˇ Miˬ yehˇ ngaˬ-euˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu meh. K'oeˇ
miˇ neh, shaˬ-eu zahˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu
guiˬ lahˬ dawˬ bi mehˬ-eu lehˇ, aˬ yaw˰ ngaˬ-ahˇ tsiˇ
sheh^ da^ la˰-euˬ meh. Pa˰ taw˰ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ
pyehˬ nehˬ-eu gaˇ kaw^ maˬ ehˇ, mya^ beh˰ beh˰-eu
tsawˇ haˬ mya^ nui^ mawˇ laˇ-eu gaˇ kaw^ maˬ ehˇ, dawˬ
mehˬ mehˬ-iˇ-awˬ lehˇ, aˬ yaw˰ ngaˬ-ahˇ k'ehˇ le˰-euˬ
meh. K'oeˇ uˬ ta˰, k'ehˬ-eu k'a^-eu gaˇ ya daˬ lu˰-eu
19 tsawˇ haˬ-ahˇ bi buˬ-iˇ ni maˬ ehˇ, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ
dawˬ ngehˬ g'eh nehˬ-eu aˇ k'o˰ tiˬ k'o˰-euˬ gaˇ kaw^
dawˬ mehˬ mehˬ ni maˬ ehˇ, aˬ yaw˰ ngaˬ-ahˇ k'ehˇ
le˰-euˬ meh,
20 lehˇ ehˇ-eu meh. Yeˬsuˇ sahˬ bo˰ k'oeˇ lehˬ yo^-awˇ, uˬ duˬ
tahˬ nymˇ-ahˇ haw-eu pya^-eu g'aˬ-ahˇ bi˰ k'o˰-awˇ neh nuiˇ-
euˬ meh. Uˬ duˬ tahˬ nymˇ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^
21 lu˰ aˬ yaw˰-ahˇ haw tso^ taˬ ngeh, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ
mehˬ mehˬ-ehˇ ehˇ-eu, Naw ma˰ ya gaˬ-euˬ Jaˇ li˰ dawˬ heu
dawˬ-aˬ, iˬ nah naw ma˰-euˬ mehˬ shi byah laˇ-euˬ meh lehˇ,
22 ehˇ nehˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ aˬ yaw˰-ahˇ ja
ceuˬ-eu meh. Aˬ yaw˰-euˬ k'aˬ meh la˰ k'oeˇ do^ laˇ-eu naˇ
haˬ muiˬ-eu dawˬ deuˬ-ahˇ zahˬ leˇ-awˇ, Tsawˇ haˬ heu g'aˬ,
Yoˇsheh-euˬ aˬ li maˬ ngeuˇ-a loˇ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ yaw kaˬ
23 ja-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Naw ma˰
yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ-ahˇ neh, Saˬ laˬ g'oˬ-oˇ, nawˬ-euˬ naˇ
gawˇ-ahˇ nawˇ la^ taˬ-awˬ. Nga ma˰ ya gaˬ-euˬ lo˰-ehˇ,
Gaˬbeˬneˬoˬ meuˬ-ahˇ nawˬ neh mˇ-euˬ gaˇ deuˬ, yawˬ ha-euˬ
jawˇ duˬ-ahˇ k'aw˰ mˇ-awˬ tawˇ lehˇ, naw ma˰ ehˇ laˇ teh˰-a
24 lehˇ ngaˇ siˬ nya ma. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ
nehˬ nyaˇ. Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu aˬ geu g'aˬ maˬ
25 kaˬ, yawˬ ha-euˬ jawˇ k'ahˬ-ahˇ k'ahˬ sehˇ maˬ ja^. Ngaˇ

naw ma˰-ahˇ dawˇ coe ni ehˇ nehˬ nyaˇ. Eˇliˇya-euˬ ziˇ-ahˇ
smˇ k'o˰ uˬ ta˰ tiˬ pa^ keu^ ni uˬ yehˇ maˬ yehˇ le-ehˇ, miˇ
k'ahˬ k'ahˬ lah meh˰ dui shu˰ dui dui-eu jeˬ keu^ le ngeh, Iˇsaˬ-
leˬla^ aˇ jeuˬ aˇ ca la˰ k'oeˇ miˬ coeˬ miˬ ma g'awˬ mya g'aˬ
26 jawˇ-eu meh. Ehˇ k'aw˰, Miˬ yehˇ Eˇliˇya-ahˇ aˬ yaw˰ ma˰
tiˬ g'aˬ-iˬ jawˇ gaˇ maˬ bi iˇ-aˬ. Siˇdoˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ ja^-eu
Zaˬlaˬdaˇ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu miˬ coeˬ miˬ ma k'oeˇ g'aˬ jawˇ
27 gaˇ teh˰-ehˇ bi iˇ-euˬ meh. Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ
dah-eu Eˇliˇsehˇ-euˬ ziˇ-ahˇ k'aw˰, Iˇsaˬleˬla^ aˇ jeuˬ aˇ ca
la˰ k'oeˇ coiˬ doi naˇ-eu g'awˬ mya g'aˬ jawˇ-eu meh. Ehˇ
k'aw˰, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ maˬ bi muiˬ
maˬ bi shawˇ laˇ-aˬ. Neˬmaˬ lehˇ myahˇ-euˬ Suˇli^ tsawˇ haˬ
k'oeˇ g'aˬ-ahˇ teh˰-ehˇ bi muiˬ bi shawˇ laˇ-euˬ meh lehˇ, ehˇ
28 nehˬ-euˬ meh. Uˬ duˬ tahˬ nymˇ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ
taw^ lu˰ dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ ngeh, nui ma pehˇ dui dui
29 laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ tsawˬ tuˇ laˇ-awˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ
meuˬ meuˬ dzeˇ teh do^ g'eh-awˇ neh, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ meuˬ
daˬ taˬ-euˬ gawˬ jawˬ k'oeˇ jawˬ-euˬ miˇ bya^ g'o^ k'ahˇ-ahˇ
30 dehˬ ka-iˇ-eu lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ sheuˬ g'eh-euˬ meh. Aˬ yaw˰-
aˬ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ g'ahˇ ceh neh iˇ pa^ g'eh-awˇ do^-iˇ-euˬ
meh.

**Neh˰ yaw jaw˰ uˇ-eu tiˬ g'aˬ-euˬ gaˇ kaw^**

31 K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ ja^-eu Gaˬbeˬ-
neˬoˬ meuˬ-ahˇ iˇ-awˇ, jawˇ nah ngeh nah aˬ yaw˰ aˬ yaw˰
32 ma˰-ahˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰
mehˬ-eu tso^-eu gaˇ zahˬ dui dui leˇ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, aˬ yaw˰-aˬ baoˬ ahˇ-eu la˰ k'oeˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-
33 eu meh. Uˬ duˬ tahˬ nymˇ k'oeˇ nymˇ la˰ k'oeˇ, neh˰ yaw
jaw˰ uˇ-eu tiˬ g'aˬ jawˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ guˇ guˇ-ehˇ, Aˬ heuˇ,
34 Naˬzaˬlehˇ pu zaˬ Yeˬsuˇ-oˇ, nawˇ nga ma˰-ahˇ aˬ jo^-ehˇ
ta˰ te. Nga ma˰-ahˇ la^ caw^ le teˬ loˇ. Ngaˇ nawˬ-ahˇ siˬ
nya ma. Nawˇ-aˬ Miˬ yehˇ-euˬ tsawˇ muiˬ tsawˇ shawˇ ngaˇ
35 lehˇ ehˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ dehˬ dehˬ-
ehˇ ehˇ-eu, Nawˇ aˬ ciˇ cu ni jawˇ. Aˬ yaw˰-euˬ la˰ k'oeˇ
neh do^-iˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, neh˰ k'oeˇ
mawˇ tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-euˬ mehˬ
shi ja pyeh^ ni dehˬ dzeh g'eh-awˇ, aˬ yaw˰-ahˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ
36 la^ tahˬ maˬ la^ naˇ ni do^-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ zahˬ

dui dui leˇ-awˇ, ti˅ g'a˅ tiˇ g'a˅ ja-eu, Daw˅ heu daw˅ a˅ jo^-ehˇ
g'eh-eu daw˅ nga. Zawˇ hui˅ zawˇ k'a^-eu bao˅ ahˇ ahˇ-ehˇ
a˅ yaw‸ neh‸ yaw jaw‸ deu˅-ahˇ daw˅ bi‸ ngeh, do^-iˇ-eu nga
37 lehˇ, ehˇ-eu meh. A˅ yaw‸-eu˅ gaˇ kaw^ miˇ k'ah˅ k'oeˇ k'ah˅
k'ah˅ lah ga˅ doe-iˇ-eu˅ meh.

### Ye˅suˇ Be˅tu^lu^-eu˅ a˅ maw˅-ahˇ bi ta˅ leˇ-eu˅

38 Ye˅suˇ u˅ du˅ tah˅ nymˇ-ahˇ neh do^-iˇ-awˇ, Siˇmo˅-eu˅
nymˇ-ahˇ uˇ-iˇ-eu˅ meh. Siˇmo˅-eu˅ a˅ maw˅ pya˅ dui dui-eu
meh. A˅ yaw‸-ahˇ la^ ta˅ neh˅-aw˅ lehˇ, a˅ yaw‸ ma‸ Ye˅suˇ-ahˇ
39 shaˇ-eu meh. Ye˅suˇ za˅ mi˅ za˅ k'oeˇ g'a˅-eu˅ daw˅ peh
yaw‸-awˇ, pya˅-eu k'oeˇ-ahˇ deh˅ ngeh, pya˅-eu k'oeˇ ta˅
leˇ-eu˅ meh. Za˅ mi˅ za˅ k'oeˇ g'a˅ ti˅ po^ teh‸-ehˇ tuˇ laˇ-awˇ,
a˅ yaw‸ ma‸-ahˇ haw˅ byawˇ la^ daw^ neh˅-eu˅ meh.

### Ye˅suˇ tsawˇ ha˅ g'aw˅ mya g'a˅-ahˇ la^ ta˅ neh˅-eu˅

40 Nahˇ ma ga ahˇ g'a˅-awˇ neh, naˇ-eu gawˇ-eu g'aw˅ mya
je˅ naˇ-eu tsawˇ ha˅-ahˇ k'aˇ sheu˅ la‸-eu tsawˇ ha˅ daw˅
taw^ lu‸, tsawˇ ha˅ k'oeˇ deu˅-ahˇ Ye˅suˇ jawˇ gaˇ sheu˅ la‸-
eu˅ meh. A˅ yaw‸ a˅ yaw‸ ma‸ yaw˅ g'a˅ na lu‸-eu˅ k'oeˇ ta^
41 a˅ la‸ ba‸ da^-awˇ, bi ta˅ leˇ-eu˅ meh. Neh‸ deu˅ k'aw‸,
Nawˇ-a˅ Mi˅ yehˇ-eu˅ Za˅ maˇ ngaˇ lehˇ, guˇ guˇ-ehˇ tsawˇ
ha˅ g'aw˅ mya g'a˅-eu˅ la‸ k'oeˇ neh do^-iˇ-eu˅ meh. A˅ yaw‸
Ka-li ngaˇ lehˇ a˅ yaw‸ ma‸ si˅ nya-eu miˇ neh, Ye˅suˇ a˅ yaw‸
ma‸-ahˇ daw˅ ma˅ bi ngeh˅-a.

### Ye˅suˇ daw˅ meh˅ meh˅-iˇ-eu˅

42 U˅ bya bya laˇ ngeh, Ye˅suˇ k'oeˇ gaˇ neh do^-iˇ-awˇ, bawˇ
tsah˅ bawˇ dahˇ-ahˇ iˇ-eu˅ meh. Tsawˇ ha˅ aˇ ma‸ ma‸ ma
deu˅ a˅ yaw‸-ahˇ po^ po^-ehˇ a˅ yaw‸ jawˇ gaˇ iˇ keu^ ngeh,
Nga ma‸ neh˅-ehˇ ta˅ g'aw˅-iˇ la‸ lehˇ, a˅ yaw‸ ma‸ a˅ yaw‸-
43 ahˇ shaˇ-eu meh. Ehˇ k'aw‸ a˅ yaw‸ ehˇ-eu, Ngaˇ-a˅ meu˅
hawˇ-eu pu nui deu˅-ahˇ k'aw‸ Mi˅ yehˇ u^ lahˇ-eu gaˇ kaw^
la˅ k'a˅ cehˇ-eu gui˅ lah˅ daw˅ ya meh˅-iˇ meh. A˅ je˅ miˇ
neh ehˇ naˇ, Mi˅ yehˇ nga˅-ahˇ heu lo‸-ehˇ bi mˇ le-eu˅ meh
44 lehˇ, a˅ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ neh˅-eu˅ meh. K'oeˇ naˇ, a˅ yaw‸
Yuˇda^ miˇ k'ah˅-ahˇ ja^-eu u˅ du˅ tah˅ nymˇ deu˅-eu˅ la‸
k'oeˇ daw˅ meh˅ meh˅-iˇ-eu˅ meh.

**Ngaˬ shaˬ g'awˬ mya ni mi-euˬ**

5 Tiˬ nah-aˬ, tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ naˇ
haˬ-eu lehˇ, Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ ji^ uˇ le lu‸ meh. Yeˬsuˇ-aˬ,
2 Geˬneˬsaˬlehˇ lah lah dzeˇ yaw‸ lu‸ meh. Lah lah dzeˇ lawˬ
nyiˬ lawˬ ja^ gaˇ aˬ yaw‸ ya mawˇ-euˬ meh. Ngaˬ shaˬ nyeh‸-
eu deuˬ-aˬ, lawˬ la‸ k'oeˇ neh do^-iˇ-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ
3 za la^ bu lu‸ meh. Lawˬ k'oeˇ nyiˬ lawˬ-ahˇ neh Yeˬsuˇ
Siˇmoˬ-euˬ lawˬ-ahˇ uˇ-iˇ-awˇ, Lah la‸ k'oeˇ ui cui^ ji^ uˇ-iˇ
la‸ lehˇ, Siˇmoˬ-ahˇ shaˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ lawˬ
la‸ k'oeˇ nuiˇ-awˇ, tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma deuˬ-ahˇ mehˬ
4 nehˬ tso^ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ g'aˬ-
awˇ neh, Siˇmoˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Iˇ cu‸ na‸-eu tsahˇ ji^ uˇ-iˇ-
awˇ, ngaˬ shaˬ mi laˇ ni naw ma‸-euˬ za dzeh-awˬ lehˇ, ehˇ
5 nehˬ-euˬ meh. Siˇmoˬ ehˇ-eu, Sahˬ-paˬ-oˇ, nga ma‸ miˇ ci‸
miˇ lah dzeh-euˬ k'aw‸, tiˬ mawˇ-iˬ maˬ dzeh mi-aˬ. Ehˇ k'aw‸,
nawˇ k'ehˇ-eu baˬ da neh dzeh ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
6 Aˬ yaw‸ ma‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ dzeh ngeh, ngaˬ shaˬ g'awˬ mya ni
pa‸ leˇ-euˬ miˇ neh, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ za pyaˬ-iˇ paˬ-ehˇ pyeu‸
7 laˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ lawˬ yawˬ lawˬ yawˬ-
ahˇ dziˬ lu‸-eu tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ, Caw ba le-awˬ lehˇ, aˬ la‸
dzawˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸-euˬ cawˬ deuˬ oe keu^-awˇ,
lawˬ k'oeˇ nyiˬ lawˬ-euˬ la‸ k'oeˇ ngaˬ shaˬ nyeh‸ uˇ byah-euˬ
miˇ neh, lawˬ nyiˬ lawˬ lu‸ iˇ cu‸ la‸ k'oeˇ nui‸-iˇ paˬ-ehˇ
8 pyeu‸ laˇ-euˬ meh. Siˇmoˬ Beˬtu^lu^ k'oeˇ-ahˇ ya mawˇ ngeh,
Yeˬsuˇ-euˬ aˬ kuiˇ dawˬ peh pawˬ tsui‸ pawˬ dmˬ dmˬ-awˇ,
Sahˬ paˬ-oˇ, ngaˇ jawˇ gaˇ neh do^-iˇ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, ngaˇ-aˬ iˬ baˇ huiˬ dui dui-eu tsawˇ haˬ ma lehˇ, ehˇ
9 nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ ngaˬ shaˬ g'awˬ mya ni mi-euˬ
miˇ neh, Siˇmoˬ hawˇ-eu aˬ yaw‸-euˬ cawˬ dawˬ taw^ lu‸ zahˬ
10 dui dui leˇ-euˬ meh. Siˇmoˬ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo‸-ehˇ gaˇ
mˇ lu‸-eu aˬ yaw‸-euˬ cawˬ, Zeˬbeˬdehˇ-euˬ aˬ li Yaˬko^
hawˇ-eu Yoˇhaˬ k'aw‸, zahˬ dui dui leˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh,
Yeˬsuˇ Siˇmoˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Taˬ gu^. Iˬ nah ta‸ naˇ, nawˇ
tsawˇ haˬ-ahˇ po^-eu tsawˇ haˬ pyeu‸ laˇ teh‸-a lehˇ, ehˇ nehˬ-
11 euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ, lah lah dzeˇ lawˬ nyiˬ lawˬ lu‸ heu
taˬ ya‸-awˇ, dawˬ taw^ lu‸-ahˇ byehˇ dzeh ya‸-awˇ neh Yeˬsuˇ-
euˬ mehˬ nah caw teh g'eh-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ coiˬ doi naˇ-eu tiˬ g'aˬ-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ**

12 Yeˬsuˇ meuˬ tiˬ meuˬ la˰ k'oeˇ jawˇ lu˰ ngeh, g'awˇ mawˇ
mawˇ lah coiˬ doi naˇ-eu tiˬ g'aˬ k'oeˇ gaˇ jawˇ-eu meh. Aˬ
yaw˰ Yeˬsuˇ-ahˇ mawˇ ngeh, mya^ pyawˬ miˇ tsaˬ-ahˇ aw bya^-
awˇ, Sahˬ paˬ-oˇ, nawˇ jahˇ maw˰ naˇ, ngaˇ muiˬ laˇ shawˇ
13 laˇ ni nawˇ jahˇ nya meh lehˇ shaˇ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ la˰ cawˬ
ja-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ k'oeˇ ta^ ba˰ da^-awˇ neh, Ngaˇ jahˇ maw˰
miˇ-a. Muiˬ laˇ shawˇ laˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Tiˬ
14 po^ teh˰-ehˇ coiˬ doi naˇ-eu k'oeˇ byo^ jiˇ-euˬ meh. Gaˇ
kaw^ heu tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ taˬ ja nehˬ de lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-
ahˇ dawˬ bi˰-euˬ meh. Yeˬsuˇ paˇ ehˇ-eu, Piˇ ma jawˇ gaˇ
nawˬ-euˬ g'awˇ mawˇ byaˬ haw-iˇ-awˬ. Nawˇ taˬ leˇ-euˬ gaˇ
aˬ cawˬ ya siˬ ni, Moˇseˬ neh dawˬ bi˰ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ lawˇ
nehˬ-eu jeˬ lawˇ nehˬ-iˇ-awˬ lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
15 meh. Ehˇ k'aw˰, Yeˬsuˇ-euˬ gaˇ kaw^ yaw beh na^ maˬ tseˇ
yawˬ gaˇ na lu˰ gaˬ doe-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, tsawˇ haˬ
aˇ ma˰ ma˰ ma deuˬ aˬ yaw˰-euˬ dawˬ naˇ haˬ ni maˬ ehˇ, aˬ
yaw˰ ma˰-euˬ naˇ-eu gawˇ-eu deuˬ-ahˇ bi la^ taˬ ni maˬ ehˇ,
16 uiˬ laˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ-aˬ, aˬ yaw˰ tiˬ g'aˬ teh˰-ehˇ bawˇ
tsahˬ-ahˇ guiˬ lahˬ shaˇ-iˇ-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ kuiˇ shiˇ la˰ shiˇ shiˇ-eu tiˬ g'aˬ-ahˇ la^ muiˬ nehˬ-euˬ**

17 Tiˬ nah-aˬ, Yeˬsuˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ lu˰ ngeh, Paˬliˬsehˇ
deuˬ hawˇ-eu zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ mehˬ-eu saˬ laˬ deuˬ oe
keu^-awˇ nuiˇ lu˰ meh. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ,
Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ hawˇ-eu, Yuˇda^ miˇ k'ahˬ la˰ k'oeˇ
ja^-eu pu deuˬ-ahˇ jawˇ-eu meh. Naˇ-eu gawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ
la^ taˬ nya ni, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ baoˬ Yeˬsuˇ ahˇ-eu meh.
18 K'oeˇ ngeh, tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ, yu˰ zaˇ-ahˇ yu˰ lu˰-eu
kuiˇ shiˇ la˰ shiˇ shiˇ-eu tiˬ g'aˬ-ahˇ ba˰ le˰-euˬ meh. Yeˬsuˇ-
euˬ mehˬ shi aˬ yaw˰-ahˇ ba˰ taˬ-iˇ-eu lehˇ aˬ yaw˰ ma˰ leh
19 jeh-eu meh. Tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma jawˇ byah taˬ-euˬ miˇ
neh, aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ maˬ ba˰ uˇ g'eh nya-ehˇ, aˬ yaw˰
ma˰ nymˇ mˬ-ahˇ da^ leˇ-awˇ, nymˇ mˬ la^ peh˰-awˇ neh,
naˇ-eu tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ hawˇ-eu seu geu-ahˇ k'aw˰, tiˬ po^
teh˰-ehˇ tsawˇ haˬ k'oeˇ mya^ ni-euˬ g'ahˇ ceh Yeˬsuˇ-euˬ
20 mehˬ shi pyehˬ ka g'eh-euˬ meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰ jah
gaˇ ya mawˇ ngeh, Cawˬ-oˇ, nawˬ-euˬ iˬ baˇ pyehˬ-euˬ ma
lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

21 K'oeˇ ngeh, zahˇ mehˬ-eu deuˬ hawˇ-eu Paˬliˬsehˇ deuˬ
ehˇ-eu, Miˬ yehˇ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-eu teu g'aˬ,
aˬ jo^-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ nga. Miˬ yehˇ maˬ ngeuˇ naˇ,
aˬ suˇ g'aˬ iˬ baˇ pyehˬ nya-eu lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ shaˇ noeˬ
22 lu‸ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ shaˇ noeˬ lu‸ gaˇ Yeˬsuˇ
siˬ nya-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Aˬ jeˬ miˇ neh
naw ma‸-euˬ nui ma la‸ k'oeˇ teu lo‸-ehˇ shaˇ noeˬ lu‸ te.
23 Dawˬ aˬ geu dawˬ ehˇ nehˬ-eu awˬ dzehˬ nya. Nawˬ-euˬ iˬ
baˇ pyehˬ-euˬ ma lehˇ ehˇ nehˬ-eu, awˬ dzehˬ nya loˇ. Maˬ
ngeuˇ naˇ, Tuˇ-awˇ cah g'eh-awˬ lehˇ ehˇ nehˬ-eu, awˬ dzehˬ
24 nya loˇ. Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ
pyehˬ nya-eu baoˬ ahˇ gaˇ naw ma‸ ya siˬ ni lehˇ ehˇ-awˇ neh,
kuiˇ shiˇ la‸ shiˇ shiˇ-eu g'aˬ-ahˇ paˇ ehˇ nehˬ-eu, Ngaˇ nawˬ-
ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Tuˇ-awˬ. Nawˬ-euˬ seu geu ba‸-awˇ iˇ
25 kahˇ g'o‸-iˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ tiˬ po^
teh‸-ehˇ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ mehˬ shi tsawˬ tuˇ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ
yu‸ zaˇ ba‸-awˇ neh, Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ ja ceuˬ-ehˇ iˇ kahˇ
26 g'o‸-iˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ zahˬ leˇ-awˇ, Miˬ
yehˇ-ahˇ ja ceuˬ-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸ gu^ dui dui-eu la‸ k'oeˇ,
Nga ma‸ maˬ shaˇ noeˬ haw-euˬ jeˬ-ahˇ iˬ nah ya mawˇ-euˬ
ma lehˇ ehˇ-eu meh.

**Yeˬsuˇ Leˬbiˇ-ahˇ kuˇ-euˬ**

27 K'oeˇ naˇ, Yeˬsuˇ do^-iˇ-awˇ, Leˬbiˇ lehˇ myahˇ-euˬ kawˬ
ta‸-eu g'aˬ, kawˬ ta‸-eu nymˇ-ahˇ nuiˇ lu‸ gaˇ ya mawˇ ngeh,
Ngaˬ-euˬ mehˬ nah caw teh laˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
28 Aˬ yaw‸ dawˬ taw^ lu‸ byehˇ dzeh ya‸-awˇ, tsawˬ tuˇ-awˇ neh,
Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ nah caw teh g'eh-euˬ meh.
29 K'oeˇ naˇ, Leˬbiˇ-aˬ aˬ yaw‸-euˬ nymˇ-ahˇ Yeˬsuˇ-euˬ g'aˇ
duˬ dzaˬ ta‸ dawˇ ta‸-eu hawˬ byawˇ tiˬ byawˇ liˬ-euˬ meh.
Kawˬ ta‸-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu nui deuˬ g'awˬ mya ni aˬ yaw‸
30 ma‸ nehˬ-ehˇ jawˬ-awˇ dzaˬ lu‸ meh. Paˬliˬsehˇ deuˬ hawˇ-eu
aˬ yaw‸ ma‸-euˬ zahˇ mehˬ-eu deuˬ-aˬ, Yeˬsuˇ-euˬ zaˬ lahˇ
deuˬ-ahˇ ja bu ja doeˇ ja doeˇ-ehˇ, Aˬ jeˬ miˇ neh naw ma‸
kawˬ ta‸-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu iˬ baˇ zaˬ nehˬ-ehˇ dzaˬ ta‸
31 dawˇ ta‸ lu‸ te lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ
ehˇ nehˬ-eu, Jawˇ saˇ do^-eu tsawˇ haˬ, saˬ laˬ g'oˬ maˬ loˬ-aˇ.
32 Naˇ-eu tsawˇ haˬ teh‸-ehˇ loˬ-eu meh. Yaw tsaˬ yaw dawˇ

tsawˇ haˬ-ahˇ kuˇ-eu lehˇ ngaˇ oe-euˬ maˬ ngeuˇ. Iˬ baˇ zaˬ,
yawˬ ha-euˬ iˬ baˇ noeˬ po^ laˇ ni kuˇ-eu lehˇ ngaˇ oe-euˬ ma
lehˇ, ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh.

### Maˬ dzaˬ-eu zahˇ gaˇ kaw^ aˬ cawˬ naˇ haˬ-eu

33 K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰ ma˰ Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Yoˇhaˬ-
euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-aˬ, tiˬ k'ehˬ maˬ taˬ ni maˬ dzaˬ-eu zahˇ jahˇ
jahˇ-ehˇ guiˬ lahˬ shaˇ-eu meh. Paˬliˬsehˇ-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ
k'aw˰, k'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ lu˰ meh. Ehˇ k'aw˰, nawˬ-euˬ zaˬ
lahˇ deuˬ-aˬ dzaˬ lu˰ dawˇ lu˰ nga tawˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
34 meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ k'o˰ nehˬ-eu, Miˬ zaˬ sheuˬ-
eu g'aˬ, aˬ yaw˰-euˬ cawˬ deuˬ nehˬ-ehˇ jawˇ ngeh, naw ma˰
35 aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ maˬ dzaˬ-eu zahˇ bi jahˇ nya ma loˇ. Miˬ
zaˬ sheuˬ-eu g'aˬ-ahˇ aˬ yaw˰-euˬ cawˬ deuˬ nehˬ-ehˇ la^ g'awˬ-
eu aˇ nah keu^ le teh˰-a. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰ ma˰ maˬ dzaˬ-eu
zahˇ jahˇ teh˰-a lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
36 K'oeˇ uˬ ta˰, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ yaw jeˬ ma jeˬ
dawˬ-ahˇ neh mehˬ nehˬ-eu, Mehˬ tsoeˬ yaw shui˰-ahˇ cehˬ
pyaˬ-awˇ, mehˬ tsoeˬ yaw cehˇ-ahˇ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ do˰ haw-aˇ.
Do˰ naˇ, mehˬ tsoeˬ yaw shui˰ k'oeˇ tsahˇ, pyaˬ-iˇ-eu uˬ ta˰,
mehˬ tsoeˬ yaw shui˰-euˬ pehˇ jeh k'oeˇ mehˬ tsoeˬ yaw cehˇ-
37 ahˇ maˬ dzaw^ leˇ-aˇ. K'oeˇ uˬ ta˰, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ shaˬ
k'o^ pehˇ zeuˇ yaw oeˇ-ahˇ aˬ ga˰ dzaˇ uiˇ yaw shui˰ maˬ sheh^
ahˇ haw-aˇ. Sheh^ ahˇ naˇ, aˬ ga˰ dzaˇ uiˇ yaw shui˰ k'oeˇ,
shaˬ k'o^ pehˇ zeuˇ-ahˇ bi pa^-iˇ-eu miˇ neh, aˬ ga˰ dzaˇ uiˇ
38 k'aˇ-iˇ-awˇ, shaˬ k'o^ pehˇ zeuˇ k'aw˰ caw^-iˇ teh˰-a. Aˬ ga˰
dzaˇ uiˇ yaw shui˰, shaˬ k'o^ pehˇ zeuˇ yaw shui˰-ahˇ ya sheh^
39 ahˇ teh˰-a. Aˬ ga˰ dzaˇ uiˇ yaw oeˇ dawˇ haw-euˬ aˬ geu g'aˬ
maˬ kaˬ, aˬ ga˰ dzaˇ uiˇ yaw shui˰ maˬ dawˇ maw˰-aˇ. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, Aˬ ga˰ dzaˇ uiˇ yaw oeˇ-aˬ, yaw shui˰ na^
maˬ tseˇ kuiˇ-eu meh lehˇ, aˬ yaw˰ ehˇ-eu meh.

### Jawˇ nah ngeh nah zaˬ lahˇ deuˬ cehˇ nmˇ tseu^ dzaˬ-euˬ

6 Jawˇ nah ngeh nah, Yeˬsuˇ cehˇ yaˇ-ahˇ iˇ pa^ lu˰ ngeh, aˬ
yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ cehˇ nmˇ tseu^-awˇ, aˬ la˰ neh cehˇ
2 pyuˇ lehˬ do^ lehˬ do^-ehˇ dzaˬ-eu meh. Jawˇ nah ngeh nah
maˬ jahˇ k'mˬ-eu jeˬ aˬ jeˬ miˇ neh naw ma˰ jahˇ te lehˇ,
3 Paˬliˬsehˇ tiˬ pa^ na deuˬ ehˇ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ k'o˰

nehˬ-eu, Daˬbiˇ hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ cawˬ deuˬ hawˬ meh˰ laˇ
ngeh, aˬ jo^-ehˇ jahˇ-euˬ gaˇ naw ma˰ maˬ gui haw-aˬ loˇ.
4 Miˬ yehˇ-euˬ nymˇ-ahˇ uˇ leˇ-awˇ, piˇ ma deuˬ maˬ ngeuˇ naˇ
tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ dzaˬ k'mˬ-eu, lawˇ nehˬ taˬ-euˬ kaˬ muˇ yuˇ
dzaˬ-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ cawˬ deuˬ-ahˇ k'aw˰ bi dzaˬ-euˬ meh
5 lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ uˬ ta˰ aˬ yaw˰ ehˇ-eu, Tsawˇ
haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-aˬ, jawˇ nah ngeh nah-ahˇ u^ lahˇ-eu sahˬ paˬ
meh lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Aˬ la˰ tiˬ pyawˬ shiˇ-euˬ tiˬ g'aˬ-euˬ gaˇ kaw^**

6 Jawˇ nah yawˬ jaw yawˬ keu^ laˇ ngeh, Yeˬsuˇ uˬ duˬ tahˬ
nymˇ-ahˇ uˇ leˇ-awˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ lu˰ meh. K'oeˇ gaˇ
7 aˇ maˇ la˰ shiˇ-euˬ tiˬ g'aˬ jawˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰
Yeˬsuˇ-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ nya ni, aˬ yaw˰ jawˇ nah ngeh
nah tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ la^ taˬ nehˬ nga loˇ lehˇ, zahˇ
mehˬ-eu deuˬ hawˇ-eu Paˬliˬsehˇ deuˬ haw tso^ taˬ-euˬ meh.
8 Aˬ yaw˰ ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ noeˬ lu˰ gaˇ Yeˬsuˇ siˬ nya-awˇ,
aˬ la˰ tiˬ pyawˬ shiˇ-euˬ g'aˬ-ahˇ, Nawˇ tuˇ-awˇ, g'ahˇ ceh
yaw˰-iˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ ngeh, aˬ yaw˰ tsawˬ tuˇ-awˇ yaw˰-
9 iˇ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu,
Ngaˇ naw ma˰-ahˇ naˇ haˬ ma de. Jawˇ nah ngeh nah yaw muiˬ
jeˬ mˇ-eu tsaˬ teh˰-a loˇ. Maˬ ngeuˇ naˇ, maˬ muiˬ-eu jeˬ
mˇ-eu tsaˬ teh˰-a loˇ. Aˬ cawˬ-ahˇ la^ deh˰-eu tsaˬ teh˰-a loˇ.
Maˬ ngeuˇ naˇ, la^ seh˰-eu tsaˬ teh˰-a loˇ lehˇ, naˇ haˬ-eu
10 meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ haw doe-awˇ, tsawˇ haˬ k'oeˇ
g'aˬ-ahˇ, Nawˇ aˬ la˰ cawˬ ja-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ aˬ la˰ cawˬ ja ngeh, taˬ leˇ-euˬ meh.
11 Aˬ yaw˰ ma˰ nui ma pehˇ dui dui laˇ-awˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ aˬ jo^-ehˇ
jahˇ nehˬ paˬ nga lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ yaw kaˬ bawˬ dzaˬ-eu meh.

**Yeˬsuˇ g'aˬ k'ehˇ tseˇ nyi˰ g'aˬ-ahˇ tseˇ-euˬ**

12 Aˇ nah aˇ yamˬ k'oeˇ la˰ k'oeˇ, Yeˬsuˇ guiˬ lahˬ shaˇ-eu
lehˇ gawˬ jawˬ-ahˇ da^ leˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ k'oeˇ gaˇ uˬ
13 bya bya ni Miˬ yehˇ-ahˇ guiˬ lahˬ shaˇ-euˬ meh. Uˬ bya bya
laˇ ngeh, aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ kuˇ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-
euˬ la˰ k'oeˇ tseˇ nyi˰ g'aˬ-ahˇ tseˇ do^-euˬ meh. K'oeˇ tseˇ
14 nyi˰ g'aˬ-ahˇ, g'aˬ k'ehˇ lehˇ kuˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ,
Yeˬsuˇ neh Beˬtu^lu^ lehˇ myahˇ nehˬ-euˬ Siˇmoˬ hawˇ-eu aˬ
yaw˰-euˬ mehˇ nmˇ Aˬdehˬlehˬ, Yaˬko^ hawˇ-eu Yoˇhaˬ,

15 Piˇliˇpu^ hawˇ-eu Baˬtawˇlaˬmehˇ, Maˬtehˬ hawˇ-eu Toˇma^,
Aˬlaˬpehˇ-euˬ aˬ li Yaˬko^ hawˇ-eu Seˬluˇ lehˇ kuˇ-eu Siˇmoˬ,
16 Yaˬko^-euˬ aˬ li Yuˇda^ hawˇ-eu, Yeˬsuˇ-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ aˬ
la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ-euˬ Yuˇda^ Iˇsaˬgaˬliˬoˬ, heu deuˬ meh.

### Yeˬsuˇ deh ga yaw saˇ-ahˇ dawˬ mehˬ mehˬ-euˬ

17 K'oeˇ naˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo‸-ehˇ
za‸ ka le-awˇ, deh ga yaw saˇ-ahˇ yaw‸ lu‸ meh. Aˬ yaw‸-euˬ
zaˬ lahˇ g'awˬ mya ni aˬ yaw‸ jawˇ gaˇ uiˬ laˇ-euˬ meh. K'oeˇ
uˬ ta‸, Yuˇda^ miˇ k'ahˬ yawˬ gaˇ na lu‸ jawˇ-eu deuˬ,
Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu deuˬ hawˇ-eu, iˬ ma la^ sha^
dawˬ peh ja^-eu Duˇlu miˇ k'ahˬ hawˇ-eu Siˇdoˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ
jawˇ-eu tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma k'aw‸, aˬ yaw‸-euˬ dawˬ
naˇ haˬ-eu uˬ ta‸, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ naˇ-eu gawˇ-eu gaˇ bi la^
18 taˬ-eu lehˇ, uiˬ laˇ-euˬ meh. Neh‸ yaw jaw‸ k'ehˬ lu‸ k'a^
lu‸-eu tsawˇ haˬ-ahˇ k'aw‸, aˬ yaw‸ bi taˬ leˇ-euˬ meh.
19 Tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ lah aˬ yaw‸-ahˇ ya toeˬ ci^ ni leh jeh
lu‸ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw‸-euˬ la‸ k'oeˇ neh
baoˬ do^ laˇ-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ bi taˬ leˇ
lu‸ meh.

### Guiˬ lahˬ huiˬ-eu hawˇ-eu ya noeˬ shaˬ dui dui-eu gaˇ kaw^

20 K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ jawˇ paw
g'awˇ pyawˇ-awˇ, heu lo‸-ehˇ mehˬ nehˬ-euˬ meh.

Naw ma‸ shaˬ-eu zahˬ-eu tsawˇ haˬ deuˬ, guiˬ lahˬ huiˬ-eu
meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma‸ Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu
la‸ k'oeˇ jawˇ lu‸ meh.

21 Nymˬ-mˇ naw ma‸ meh‸-eu shu‸-eu tsawˇ haˬ deuˬ, guiˬ
lahˬ huiˬ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma‸ ya dzaˬ
ya dawˇ deh^ teh‸-a.

Nymˬ-mˇ naw ma‸ ngoeˇ lu‸-eu tsawˇ haˬ deuˬ, guiˬ lahˬ
huiˬ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma‸ ya uiˇ teh‸-a.
22 Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ baˬ da neh aˬ cawˬ naw ma‸-ahˇ
muiˇ laˇ-eu, no dzeh laˇ-eu, yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ laˇ-eu
hawˇ-eu, naw ma‸-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ la^ caw^ laˇ ngeh, naw
23 ma‸ guiˬ lahˬ huiˬ-eu meh. Aˇ nah k'oeˇ nah keu^ le ngeh,
tsawˬ tsawˬ-ehˇ laˬ k'aˬ cehˇ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
mˬ k'oeˇ ta^ naw ma‸-euˬ la‸ sawˬ huiˬ dui dui meh. Aˬ yaw‸

maˆ-euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ deuˬ k'aw‸, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ
dah-eu deuˬ-ahˇ k'oeˇ lo‸-ehˇ jahˇ nehˬ-euˬ meh.
24 Naw ma‸ smˇ muiˬ smˇ baw deuˬ, ya noeˬ shaˬ dui dui meh.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma‸-aˬ yawˬ ha nui k'ahˇ shiˇ-eu
deuˬ za-euˬ meh.
25 Nymˬ-mˇ naw ma‸ dzaˬ deh^ dawˇ deh^ lu‸-eu tsawˇ haˬ
deuˬ, ya noeˬ shaˬ dui dui meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw
ma‸ ya meh‸ ya shu‸ teh‸-a.
Nymˬ-mˇ naw ma‸ uiˇ lu‸-eu tsawˇ haˬ deuˬ, ya noeˬ shaˬ
dui dui meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma‸ ya noeˬ shaˬ
ya noeˬ zahˬ-awˇ, ya ngoeˇ teh‸-a.
26 Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ naw ma‸-ahˇ ja ceuˬ laˇ ngeh, naw
ma‸ ya noeˬ shaˬ dui dui meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ
yaw‸ ma‸-euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ deuˬ k'aw‸, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ
duˬ ngehˬ dah-eu ma lehˇ ehˇ-eu k'aw‸ aˬ diˇ maˬ ngeuˇ-eu
deuˬ-ahˇ k'oeˇ lo‸-ehˇ ja ceuˬ-euˬ meh.

**Aˬ cawˬ-ahˇ aˬ jo^-ehˇ ya mˇ k'o‸ nehˬ-eu**

27 Ngaˬ-euˬ ehˇ dawˬ ya gaˬ-euˬ naw ma‸-ahˇ ngaˇ ehˇ nehˬ
nyaˇ. Naw ma‸-ahˇ muiˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ gaˬ-awˬ. Naw ma‸-
ahˇ maˬ haw nahˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ yaw muiˬ jeˬ jahˇ nehˬ-awˬ.
28 Naw ma‸-ahˇ yaˬ k'ehˇ yaˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ dawˬ ngehˬ g'eh
nehˬ-awˬ. Naw ma‸-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ jahˇ laˇ-eu
29 tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ guiˬ lahˬ shaˇ-awˬ. Aˬ cawˬ nawˬ-euˬ
baˬ ba tiˬ pyawˬ-ahˇ teh^ laˇ naˇ, yawˬ pyawˬ yawˬ-ahˇ k'aw‸
ciˬ daˬ nehˬ-awˬ. Naw ma‸-euˬ pehˇ k'ahˬ pehˇ mahˇ-ahˇ
30 yuˇ maw‸-eu tsawˇ haˬ, pehˇ k'ahˬ k'aw‸ yuˇ lu‸-uˇ. Nawˬ-
ahˇ k'aˇ shaˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ bi‸-awˬ. Nawˬ-euˬ myawˬ yuˇ-
31 eu tsawˇ haˬ-ahˇ taˬ shaˇ k'o‸. Aˬ cawˬ naw ma‸-ahˇ bi mˇ
nehˬ la‸ maw‸-eu lo‸-ehˇ, naw ma‸ k'aw‸ aˬ cawˬ-ahˇ k'oeˇ
lo‸-ehˇ mˇ nehˬ-awˬ.

**Muiˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ gaˬ-eu gaˇ kaw^**

32 Naw ma‸-ahˇ gaˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ teh‸-ehˇ naw ma‸ gaˬ
naˇ, naw ma‸-euˬ g'aˇ duˬ aˬ jeˬ guiˬ lahˬ za-eu. Iˬ baˇ zaˬ
k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ gaˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ gaˬ lu‸ meh.
33 Naw ma‸-ahˇ yaw muiˬ jeˬ jahˇ nehˬ la‸-eu tsawˇ haˬ-ahˇ teh‸-
ehˇ jahˇ k'o‸ nehˬ naˇ, naw ma‸-euˬ g'aˇ duˬ aˬ jeˬ guiˬ lahˬ
za-eu. Iˬ baˇ zaˬ k'aw‸, k'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni jahˇ-eu meh.

mya^ nui^ la˰ k'oeˇ ahˇ-eu pyaˬ dmˬ-ahˇ maˬ mawˇ-ehˇ, Aˬ
yui˰ aˬ nyiˇ-oˇ, nawˬ-euˬ mya^ nui^ la˰ k'oeˇ ahˇ-eu mya^
paw˰ peh^ do^ la lehˇ, aˬ jeˬ miˇ neh nawˬ-euˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ-
ahˇ ehˇ nehˬ te. Jaˬ myaw˰ myaw˰-eu tsawˇ haˬ-oˇ, nawˬ-euˬ
mya^ nui^ la˰ k'oeˇ ahˇ-eu pyaˬ dmˬ-ahˇ jeˬ hu yuˇ do^-awˬ.
K'oeˇ naˇ, nawˬ-euˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ-euˬ mya^ nui^ la˰ k'oeˇ
ahˇ-eu mya^ paw˰-ahˇ aˬ jo^-ehˇ ya peh^ do^-eu nga lehˇ,
nawˬ-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ mawˇ laˇ teh˰-a.

## Aˇ siˬ-ahˇ haw naˇ, aˇ bawˇ-ahˇ siˬ nya teh˰-a

43 Aˇ bawˇ yaw muiˬ-aˬ, maˬ muiˬ-eu aˇ siˬ siˬ le-eu, tiˬ
bawˇ-iˬ maˬ ja^. Maˬ muiˬ-eu aˇ bawˇ-aˬ, aˇ siˬ yaw muiˬ siˬ
44 le-eu, tiˬ bawˇ-iˬ maˬ ja^. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˇ siˬ-ahˇ
haw naˇ, aˇ bawˇ yawˬ bawˇ na lu˰-ahˇ siˬ nya teh˰-a. Aˬ gah
aˇ bawˇ-ahˇ siˬ guˬ maˇ sheuˇ aˇ siˬ maˬ pya^ haw-aˇ. Aˬ
45 gah baw du^-ahˇ aˬ ga˰ aˇ siˬ maˬ pya^ haw-aˇ. Tsawˇ haˬ
yaw muiˬ-aˬ, yawˬ ha-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ yaw muiˬ jeˬ daw^
ahˇ duˬ-ahˇ neh yaw muiˬ jeˬ yuˇ do^ la˰-eu meh. Tsawˇ haˬ
yaw haiˬ-aˬ, yawˬ ha-euˬ yaw haiˬ jeˬ daw^ ahˇ duˬ-ahˇ neh
yaw haiˬ jeˬ yuˇ do^ la˰-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, nui
ma la˰ k'oeˇ tiˬ byah ahˇ-eu lo˰-ehˇ k'aˬ meh ngehˬ do^-eu
meh.

## Nymˇ tso^-eu nyiˬ jeˬ

46 Ngaˬ neh ehˇ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ naw ma˰ maˬ mˇ gaˇ neh, aˬ
jeˬ miˇ neh ngaˬ-ahˇ, Sahˬ paˬ-oˇ, Sahˬ paˬ-oˇ lehˇ kuˇ te.
47 Ngaˇ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ, ngaˇ mehˬ-eu dawˬ gaˬ-awˇ naˇ haˬ
geu˰-eu tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na lu˰, aˬ jo^-ehˇ g'eh-eu tsawˇ
haˬ-ahˇ duˇ-eu nga lehˇ, ngaˇ naw ma˰-ahˇ mehˬ nehˬ nyaˇ.
48 Nymˇ gawˇ ngeh, yaw na˰ na˰-ehˇ duˬ-awˇ, k'aˬ lo k'oeˇ ta^
gawˇ dahˬ beh taˬ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ duˇ-eu meh. Iˇ cu˰ huiˬ
le-awˇ, iˇ cu˰ iˇ k'awˇ nymˇ k'oeˇ nymˇ-ahˇ ciˬ tahˬ ciˬ tu^
laˇ k'aw˰, zi˰ dah ni gawˇ taˬ-euˬ miˇ neh, maˬ lu^ maˬ la^
49 laˇ-a. Ehˇ k'aw˰, ngaˇ mehˬ-eu dawˬ gaˬ-awˇ maˬ naˇ haˬ
geu˰-eu tsawˇ haˬ, k'aˬ lo k'oeˇ ta^ gawˇ dahˬ maˬ beh-ehˇ,
miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ teh˰-ehˇ nymˇ gawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ duˇ-eu
meh. Iˇ cu˰ iˇ k'awˇ nymˇ k'oeˇ nymˇ-ahˇ ciˬ tahˬ ciˬ tu^ laˇ
ngeh, tiˬ po^ teh˰-ehˇ coˬ dzeh-iˇ-eu meh. Coˬ dzeh-iˇ-eu
k'oeˇ-aˬ, coˬ pya^ coˬ sha^ jiˇ-eu meh lehˇ, mehˬ nehˬ tso^
nehˬ-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ boˬ jiˇ-euˬ zaˬ k'a^-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ**

7 Yeˬsuˇ tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ g'aˬ-awˇ
neh, Gaˬbeˬneˬoˬ meuˬ-ahˇ iˇ-euˬ meh. 2 K'oeˇ gaˇ boˬ jiˇ
tiˬ g'aˬ jawˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ zawˇ gaˬ-eu zaˬ k'a^ tiˬ g'aˬ
3 shiˇ paˬ-ehˇ naˇ lu‸ meh. Boˬ jiˇ k'oeˇ g'aˬ, Yeˬsuˇ-euˬ gaˇ
kaw^ ya gaˬ ngeh, Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ tsawˇ mawˬ tsawˇ
k'a^ deuˬ-ahˇ k'ehˇ-awˇ, Ngaˬ-euˬ zaˬ k'a^-ahˇ la^ taˬ nehˬ
4 le sheˇ lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ bi shaˇ leˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸
Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ le keu^ ngeh, Yeˬsuˇ-ahˇ yaw k'a^-ehˇ shaˇ
shaˇ-ehˇ ehˇ-eu, Aˬ yaw‸-aˬ, nawˇ guiˬ lahˬ jahˇ nehˬ gaˇ
5 geuˇ-eu tsawˇ haˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw‸ aˬ
dui-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ gaˬ-awˇ, aˬ dui-euˬ g'aˇ duˬ
uˬ duˬ tahˬ nymˇ tso^ nehˬ la‸-euˬ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
6 K'oeˇ miˇ neh, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸ nehˬ-ehˇ iˇ-euˬ meh. Boˬ
jiˇ k'oeˇ g'aˬ-euˬ nymˇ-ahˇ neh aˇ dzehˬ-ehˇ maˬ kaˬ gaˇ iˇ
keu^ ngeh, boˬ jiˇ k'oeˇ g'aˬ aˬ yaw‸-euˬ cawˬ deuˬ-ahˇ k'ehˇ
la‸-awˇ, Sahˬ paˬ-oˇ, nawˬ-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ coeˬ laˇ ni
taˬ jahˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, nawˇ ngaˬ-euˬ iˇ kahˇ uˇ le
7 gaˇ ngaˇ maˬ geuˇ-a. K'oeˇ miˇ neh, ngaˇ nawˇ jawˇ gaˇ
laˇ-eu maˬ geuˇ-a lehˇ noeˬ-eu ma. Nawˇ dawˬ tiˬ dawˬ teh‸-
8 ehˇ ngehˬ k'aw‸, ngaˬ-euˬ zaˬ k'a^ taˬ leˇ teh‸-a. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, ngaˇ aˬ cawˬ-euˬ la‸ o^ jawˇ-awˇ, ngaˬ-euˬ la‸
o^ k'aw‸ yehˇ deuˬ jawˇ ma. Iˇ-awˬ lehˇ tiˬ g'aˬ-ahˇ k'ehˇ naˇ,
aˬ yaw‸ iˇ meh. Laˇ-awˬ lehˇ tiˬ g'aˬ-ahˇ kuˇ naˇ, aˬ yaw‸
laˇ meh. Heu jeˬ mˇ-awˬ lehˇ, ngaˬ-euˬ zaˬ k'a^-ahˇ ehˇ nehˬ
9 naˇ, aˬ yaw‸ mˇ-eu meh lehˇ, bi ehˇ leˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ
dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ ngeh, zahˬ leˇ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ mehˬ
nah caw teh lu‸-eu tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma-ahˇ nahˇ g'o‸ g'o‸
haw-awˇ neh, Ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Ngaˇ Iˇsaˬ-
leˬla^ tsawˇ haˬ-euˬ la‸ k'oeˇ k'aw‸ heu na^ na^-ehˇ jah-eu
tsawˇ haˬ-ahˇ maˬ mawˇ haw-aˬ siˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
10 K'ehˇ la‸-euˬ tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ iˇ kahˇ g'o‸ keu^ le ngeh,
zaˬ k'a^ k'oeˇ g'aˬ taˬ leˇ-euˬ gaˇ ya mawˇ-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ miˬ coeˬ miˬ ma-euˬ aˬ li-ahˇ bi g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ**

11 Yawˬ nah yawˬ Yeˬsuˇ Naˬiˇna^ meuˬ-ahˇ le-euˬ meh. Aˬ
yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ hawˇ-eu tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma
12 k'aw‸ aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ le-euˬ meh. Aˬ yaw‸ meuˬ-euˬ lahˇ

lahˇ k'ehˬ-ahˇ le keu^ ngeh, shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ duˬ pahˬ-iˇ-
eu lehˇ aˬ cawˬ ba˰ do^ le˰ lu˰ meh. Shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ k'oeˇ
g'aˬ-euˬ aˬ ma-aˬ, miˬ coeˬ miˬ ma meh. Aˬ yaw˰ aˬ li k'oeˇ
g'aˬ teh˰-ehˇ jawˇ-eu meh. Miˬ coeˬ miˬ ma k'oeˇ g'aˬ nehˬ-
ehˇ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ g'awˬ mya g'aˬ k'aw˰ do^ le
13 lu˰ meh. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ ya mawˇ
ngeh, g'awˬ shaˬ gaˬ dui dui-awˇ, Taˬ ngoeˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
14 meh. Yeˬsuˇ dawˬ peh le-awˇ seu yo˰-ahˇ aˬ la˰ ba˰ da^ ngeh,
ba˰ lu˰-eu tsawˇ haˬ deuˬ naˬ leˇ-euˬ meh. K'aˬ dzeˇ zaˬ zaˬ
guˬ-oˇ, ngaˇ nawˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, tuˇ laˇ-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ
15 aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, shiˇ-euˬ k'oeˇ
g'aˬ tuˇ nuiˇ-awˇ dawˬ ngehˬ-eu meh. Yeˬsuˇ tsawˇ haˬ k'oeˇ
g'aˬ-ahˇ aˬ yaw˰-euˬ aˬ ma-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ-euˬ
16 meh. Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ gu^ dui dui-iˇ-awˇ, Miˬ yehˇ-
ahˇ ja ceuˬ ja ceuˬ-ehˇ ehˇ-eu, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ
dah-eu yaw huiˬ g'aˬ, nga ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ do^ le-euˬ ngaˇ.
Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ haw le-euˬ ngaˇ lehˇ, aˬ
17 yaw˰ ma˰ ehˇ-eu meh. Yeˬsuˇ neh jahˇ-euˬ gaˇ kaw^ k'oeˇ
Yuˇda^ miˇ k'ahˬ k'ahˬ lah hawˇ-eu dawˬ peh ja^-eu miˇ k'ahˬ
deuˬ-ahˇ gaˬ doe-iˇ-euˬ meh.

**Yoˇhaˬ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ-ahˇ k'ehˇ g'eh-euˬ**

18 Yoˇhaˬ-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ, gaˇ kaw^ k'oeˇ dawˬ taw^ lu˰
19 Yoˇhaˬ-ahˇ ehˇ gaˬ leˇ-euˬ meh. Yoˇhaˬ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ
lahˇ nyiˬ g'aˬ-ahˇ kuˇ-awˇ, Oe teh˰-a lehˇ ehˇ-eu g'aˬ nawˇ
ma loˇ. Maˬ ngeuˇ naˇ, nga ma˰ yawˬ g'aˬ yawˬ-ahˇ ya noeˬ
tmˬ ta siˬ loˇ lehˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ bi naˇ haˬ-iˇ-euˬ
20 meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ nyiˬ g'aˬ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ oe keu^-awˇ,
Oe teh˰-a lehˇ ehˇ-eu g'aˬ nawˇ ma loˇ. Maˬ ngeuˇ naˇ, nga
ma˰ yawˬ g'aˬ yawˬ-ahˇ ya noeˬ tmˬ ta siˬ loˇ lehˇ, baˇtiˇsaˬ
mˇ nehˬ-eu Yoˇhaˬ nga nya˰-ahˇ bi naˇ haˬ le-euˬ meh lehˇ,
21 ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˇ yamˬ k'oeˇ la˰ k'oeˇ Yeˬsuˇ-aˬ, naˇ-eu
gawˇ-eu hawˇ-eu, shaˬ zahˬ naˇ gawˇ deuˬ-ahˇ naˇ lu˰-eu tsawˇ
haˬ g'awˬ mya g'aˬ-ahˇ bi taˬ leˇ-awˇ, neh˰ yaw haiˬ deuˬ-ahˇ
teh do^ nehˬ lu˰ meh. Mya^ beh˰ beh˰-eu g'awˬ mya g'aˬ-ahˇ
22 k'aw˰, mya^ nui^ bi mawˇ laˇ lu˰ meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ nya˰-
ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Naw nya˰ ya gaˬ ya mawˇ-euˬ deuˬ Yoˇhaˬ-
ahˇ dzawˇ nehˬ-iˬ-awˬ. Mya^ beh˰ deuˬ mya^ nui^ mawˇ laˇ-euˬ
meh. Aˬ kuiˇ caw^-eu deuˬ cah nya laˇ-euˬ meh. Coiˬ doi naˇ-eu

deu˯ mui˯ laˇ shawˇ laˇ-eu˯ meh. Na˯ baw˯ baw˯-eu deu˯ ga˯
nya laˇ-eu˯ meh. Shiˇ-eu˯ deu˯ g'o˰ deh˰ laˇ-eu˯ meh. Sha˯-eu
zah˯-eu deu˯ la˯ k'a˯ cehˇ-eu gui˯ lah˯ daw˯ ya ga˯-eu˯ meh.
23 Nga˯-ahˇ jah-eu ba˯ da neh nui ma ma˯ caw^-eu g'a˯ gui˯ lah˯
hui˯ teh˰-a lehˇ, ehˇ neh˯-eu˯ meh.
24 Yoˇha˯ neh k'ehˇ le˰-eu˯ k'oeˇ nyi˯ g'a˯ g'o˰ leˇ g'a˯ ngeh,
Ye˯suˇ Yoˇha˯-eu˯ gaˇ kaw^ tsawˇ ha˯ aˇ ma˰ ma˰ ma deu˯-
ahˇ ehˇ neh˯-eu, Naw ma˰ a˯ je˯-ahˇ haw-iˇ-eu lehˇ bawˇ
tsah˯-ahˇ iˇ te˯. Ja˯ lehˇ baw-eu miˇ neh nyeh lu˰-eu aˇ to˰-
25 ahˇ loˇ. Ma˯ ngeuˇ naˇ, a˯ je˯-ahˇ haw-iˇ te˯. Zawˇ mui˯-eu
meh˯ tsoe˯ dm-eu g'a˯-ahˇ haw-iˇ te˯ loˇ. Mui˯ dui ja˯ dui
dui-eu dm g'a˯ dm lmˇ dm-awˇ, dzaˇ kuiˇ dzaˇ myehˇ dza˯-eu
tsawˇ ha˯, sah˯ pa˯ kuˇ hawˇ kamˇ-eu˯ hawˇ-ahˇ jawˇ meh.
26 Ma˯ ngeuˇ naˇ, a˯ je˯-ahˇ haw-iˇ te˯. Mi˯ yehˇ-eu˯ g'aˇ du˯
ngeh˯ dah-eu g'a˯-ahˇ loˇ. Ngeuˇ meh. Mi˯ yehˇ-eu˯ g'aˇ du˯
ngeh˯ dah-eu g'a˯-ahˇ haw-iˇ-eu˯ meh. A˯ yaw˰-a˯, Mi˯ yehˇ-
eu˯ g'aˇ du˯ ngeh˯ dah-eu deu˯ na^ ma˯ tseˇ hui˯-eu g'a˯ meh
lehˇ, ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ neh˯-eu ma.
27 Naw˯-eu˯ meh˯ hu naw˯-eu˯ g'aˇ du˯ gaˇ ma bi shaˇ
dahˇ-eu lehˇ, nga˯-eu˯ g'a˯ k'ehˇ naw˯-eu˯ meh˯ hu neh
ngaˇ bi iˇ ma,
28 lehˇ bo˰ ta˯-eu˯ k'oeˇ-a˯, Yoˇha˯-ahˇ ehˇ-eu meh. Ngaˇ naw
ma˰-ahˇ ehˇ neh˯ nyaˇ. Za˯ mi˯ za˯-ahˇ neh k'aˇ deh˰ le-eu
tsawˇ ha˯-eu˯ la˰ k'oeˇ, Yoˇha˯ na^ ma˯ tseˇ hui˯-eu ti˯ g'a˯-i˯
ma˯ jawˇ-a. Ehˇ k'aw˰, Mi˯ yehˇ u^ lahˇ-eu la˰ k'oeˇ nyiˇ dzeh˯-
29 eu g'a˯ a˯ yaw˰ na^ ma˯ tseˇ hui˯-eu meh. (Kaw˯ ta˰-eu
tsawˇ ha˯ hawˇ-eu tsawˇ ha˯ daw˯ taw^ lu˰ k'oeˇ-ahˇ ya ga˯
ngeh, Mi˯ yehˇ-ahˇ ja ceu˯-eu meh. A˯ yaw˰ ma˰-a˯, Yoˇha˯-
30 eu˯ baˇtiˇsa˯ kam˯-eu˯ deu˯ meh. Ehˇ k'aw˰, Pa˯li˯sehˇ deu˯
hawˇ-eu zahˇ daw˯ k'o˰ daw˯ zawˇ si˯ nya-eu deu˯-a˯, Mi˯
yehˇ neh a˯ yaw˰ ma˰-eu˯ g'aˇ du˯ la^ sa^ ta˯-eu˯ gaˇ, byehˇ
dzeh ya˰-eu˯ meh. A˯ yaw˰ ma˰ Yoˇha˯-eu˯ baˇtiˇsa˯ ma˯
kam˯-a.)
31 Heu ziˇ-ahˇ a˯ geu je˯-ahˇ neh shaˇ ceh^ haw pa˯ nga. A˯
32 yaw˰ ma˰ a˯ geu je˯-ahˇ duˇ-eu nga. Heu ziˇ-a˯, heu lo˰-ehˇ
duˇ-eu meh.
Naw ma˰-eu˯ g'aˇ du˯ nga ma˰ la˰ je˯ baw k'aw˰, naw
ma˰ la˰ je˯ ma˯ tsaw˯-a. Nga ma˰ tsawˇ ngoeˇ ngoeˇ
k'aw˰, naw ma˰ ma˯ noe˯ sha˯-a,

lehˇ leh^-ahˇ nuiˇ-awˇ tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ yaw k'a^-ehˇ ehˇ nehˬ
33 lu‸-eu zaˬ guˬ deuˬ-ahˇ duˇ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-eu Yoˇhaˬ oe-awˇ kaˬ muˇ maˬ dzaˬ-eu
uˬ ta‸ aˬ ga‸ dzaˇ uiˇ maˬ dawˇ-eu miˇ neh, Aˬ yaw‸-aˬ neh‸
34 uˇ-eu tsawˇ haˬ nga lehˇ, naw ma‸ ehˇ-eu meh. Tsawˇ haˬ-euˬ
Zaˬ maˇ oe-awˇ dzaˬ-eu dawˇ-eu miˇ neh, Tsawˇ haˬ heu g'aˬ,
aˇ dzehˬ dzaˬ dzeuˇ-eu tsawˇ haˬ, aˬ ga‸ dzaˇ uiˇ aˇ dzehˬ
dawˇ dzeuˇ-eu tsawˇ haˬ, kawˬ ta‸-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu iˬ baˇ
zaˬ nehˬ-ehˇ cawˬ cawˬ-eu tsawˇ haˬ nga lehˇ, naw ma‸ ehˇ-eu
35 meh. Ehˇ k'aw‸, Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ-aˬ, yaw tsaˬ
yaw dawˇ ngaˇ lehˇ, aˬ yaw‸-euˬ zaˬ deuˬ baˬ da neh aˬ cawˬ
ya siˬ-eu meh lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Siˇmoˬ lehˇ myahˇ-euˬ Paˬliˬsehˇ tiˬ g'aˬ-euˬ iˇ kahˇ Yeˬsuˇ hawˬ dzaˬ-euˬ**

36 Ngaˬ-euˬ iˇ kahˇ hawˬ dzaˬ le-awˬ lehˇ, Paˬliˬsehˇ tiˬ g'aˬ
Yeˬsuˇ-ahˇ kuˇ-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, Yeˬsuˇ Paˬliˬsehˇ
k'oeˇ g'aˬ-euˬ iˇ kahˇ uˇ leˇ-awˇ, hawˬ dzaˬ lu‸ meh.
37 Paˬliˬsehˇ-euˬ iˇ kahˇ Yeˬsuˇ hawˬ dzaˬ lu‸ meh lehˇ, meuˬ
k'oeˇ meuˬ-euˬ la‸ k'oeˇ jawˇ-eu zaˬ miˬ zaˬ yaw haiˬ tiˬ g'aˬ
ya siˬ ngeh, naˬ maˬ hawˇ dahˬ-eu pyuˇ deuˬ ni g'eh-eu k'aˬ
38 lo maˇ tsa‸ tiˬ tsa‸ ciˬ la‸-euˬ meh. Aˬ yaw‸ Yeˬsuˇ-euˬ naˇ
k'ah paw aˬ kuiˇ dawˬ peh yaw‸-awˇ ngoeˇ lu‸ meh. Aˬ yaw‸-
euˬ mya^ biˇ Yeˬsuˇ-euˬ aˬ kuiˇ-ahˇ dza^ da^-awˇ, aˬ yaw‸-
euˬ tsehˇ kahˇ neh si^ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸
Yeˬsuˇ-euˬ aˬ kuiˇ-ahˇ mehˬ cuˇ cuˇ-awˇ, naˬ maˬ hawˇ k'oeˇ
39 leh‸ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ-ahˇ kuˇ-euˬ Paˬliˬsehˇ k'oeˇ g'aˬ
k'oeˇ-ahˇ ya mawˇ ngeh, nui ma la‸ k'oeˇ heu lo‸-ehˇ noeˬ-eu
meh. Tsawˇ haˬ heu g'aˬ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu
g'aˬ ngeuˇ naˇ, aˬ yaw‸-ahˇ toeˬ lu‸-eu zaˬ miˬ zaˬ teu g'aˬ
aˬ suˇ g'aˬ nga. Aˬ jo^-ehˇ g'eh-eu zaˬ miˬ zaˬ nga lehˇ, aˬ
yaw‸ siˬ nya teh‸-a. Zaˬ miˬ zaˬ teu g'aˬ iˬ baˇ zaˬ meh lehˇ
k'aw‸, aˬ yaw‸ siˬ nya teh‸-a lehˇ, aˬ yaw‸ noeˬ lu‸ meh.
40 Siˇmoˬ-oˇ, ngaˇ nawˬ-ahˇ tiˬ jeˬ ehˇ nehˬ maw‸ miˇ-a lehˇ,
Yeˬsuˇ Paˬliˬsehˇ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ ehˇ nehˬ ngeh, Saˬ laˬ-oˇ,
ehˇ nehˬ la‸-awˬ lehˇ, aˬ yaw‸ ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh.
41 Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Pyuˇ paˇ nehˬ-eu g'aˬ-ahˇ
dziˇ dzo^ da^-eu nyiˬ g'aˬ jawˇ-eu meh. Tiˬ g'aˬ ngaˬ yaˇ bya^

42 da^-awˇ, tiˬ g'aˬ ngaˬ tseˇ bya^ da^-eu meh. Aˬ yaw‸ nya‸
tiˬ jeˬ-iˬ tsoeˬ nehˬ-eu maˬ ja^-eu miˇ neh, pyuˇ paˇ nehˬ-eu
g'aˬ aˬ yaw‸ nya‸ nyiˬ g'aˬ lu‸-euˬ dziˇ dzo^-ahˇ byehˇ-euˬ
meh. Aˬ yaw‸ nya‸-euˬ la‸ k'oeˇ aˬ geu g'aˬ aˬ yaw‸-ahˇ gaˬ
43 dzehˬ-eu jeˬ nga lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Ngaˇ noeˬ-eu-aˬ, ya
buˬ-iˇ-euˬ dziˇ dzo^ da^ dzehˬ-eu g'aˬ aˬ yaw‸-ahˇ gaˬ dzehˬ
teh‸-a lehˇ, Siˇmoˬ ehˇ nehˬ ngeh, Nawˇ noeˬ-eu tsaˬ meh
44 lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, Yeˬsuˇ
zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ nahˇ g'o‸ g'o‸ haw-awˇ, Siˇmoˬ-ahˇ
ehˇ nehˬ-eu, Zaˬ miˬ zaˬ heu g'aˬ-ahˇ nawˇ mawˇ maˬ loˇ.
Ngaˇ nawˬ-euˬ iˇ kahˇ uˇ laˇ ngeh, aˬ kuiˇ dzui‸-eu g'aˇ duˬ
nawˇ iˇ cu‸ maˬ ciˬ nehˬ la‸-aˬ. Ehˇ k'aw‸, zaˬ miˬ zaˬ heu
g'aˬ aˬ yaw‸-euˬ mya^ biˇ ngaˬ-euˬ aˬ kuiˇ-ahˇ dza^ da^-awˇ,
45 aˬ yaw‸-euˬ tsehˇ kahˇ neh si^ nehˬ la‸-euˬ meh. Nawˇ
ngaˬ-ahˇ mehˬ cuˇ maˬ cuˇ-aˬ. Ehˇ k'aw‸ aˬ yaw‸-aˬ, ngaˇ uˇ
laˇ ngeh neh nymˬ-mˇ keu^ ni, ngaˬ-euˬ aˬ kuiˇ-ahˇ mehˬ cuˇ
46 cuˇ lu‸ meh. Nawˇ ngaˬ-euˬ uˬ duˬ-ahˇ tsiˇ maˬ leh‸ nehˬ
la‸-aˬ. Ehˇ k'aw‸ aˬ yaw‸-aˬ, ngaˬ-euˬ aˬ kuiˇ-ahˇ naˬ maˬ
47 hawˇ leh‸ nehˬ la‸-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, ngaˇ nawˬ-ahˇ
ehˇ nehˬ nyaˇ. Aˬ yaw‸-aˬ, iˬ baˇ g'awˬ mya ni-ahˇ ya buˬ-iˇ-
euˬ miˇ neh, gaˬ dui dui-eu meh. Iˬ baˇ ui cui^ teh‸-ehˇ ahˇ-awˇ
ya buˬ-iˇ-euˬ tsawˇ haˬ, ui cui^ teh‸-ehˇ gaˬ-eu meh lehˇ, ehˇ
48 nehˬ-euˬ meh. Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ k'aw‸, Nawˬ-euˬ
49 iˬ baˇ pyehˬ-euˬ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ
jawˬ-awˇ dzaˬ lu‸-eu tsawˇ haˬ deuˬ, Iˬ baˇ pyehˬ nya-eu tsawˇ
haˬ heu g'aˬ, aˬ suˇ g'aˬ nga lehˇ, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ yaw kaˬ ja-eu
50 meh. Yeˬsuˇ zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Nawˇ
jah-eu jeˬ nawˬ-ahˇ ka k'o‸-euˬ meh. Laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni g'o‸-
iˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Zaˬ miˬ zaˬ deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ hawˬ mˇ dzaˇ sa‸ g'eh nehˬ-eu**

8 K'oeˇ naˇ g'awˬ myahˇ maˬ g'eh-ehˇ, Yeˬsuˇ tiˬ meuˬ saˇ-i
tiˬ meuˬ tiˬ pu saˇ-i tiˬ pu-ahˇ Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu gaˇ kaw^
laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ nehˬ-iˇ-euˬ meh. G'aˬ
k'ehˇ tseˇ nyi‸ g'aˬ k'aw‸, aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ iˇ-euˬ meh.
2 Yeˬsuˇ neh aˬ yaw‸ ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ uˇ-eu neh‸ yaw haiˬ
deuˬ-ahˇ teh do^ nehˬ-awˇ, naˇ-eu gawˇ-eu deuˬ-ahˇ la^ taˬ
nehˬ-euˬ zaˬ miˬ zaˬ tiˬ pa^ na deuˬ k'aw‸, aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ

iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, neh˰ shi˰ mawˇ do^-iˇ-euˬ
3 Maˬgaˬdaˬlaˇ lehˇ kuˇ-eu Maˬli^, Heˬloˇ-euˬ myawˬ-ahˇ haw
piˇ-eu Kuˇsa^-euˬ nymˇ dahˬ Yoˇhaˬna, Suˇsaˬna^ hawˇ-eu,
zaˬ miˬ zaˬ nui deuˬ g'awˬ mya g'aˬ, aˬ yaw˰ nehˬ-ehˇ iˇ-euˬ
meh. Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ deuˬ-aˬ, yawˬ ha-euˬ pyuˇ shuiˇ myawˬ
gahˬ zmˬ zmˬ-ehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ hawˬ mˇ dzaˇ sa˰ g'eh
nehˬ-eu meh.

**Siˬ yoeˬ sehˬ-eu gaˇ kaw^ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ**

4 Tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma uiˬ le-awˇ, yawˬ meuˬ na lu˰-ahˇ
jawˇ-eu tsawˇ haˬ aˬ yaw˰ jawˇ gaˇ oe keu^ ngeh, Yeˬsuˇ
aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ-ahˇ neh mehˬ nehˬ-eu,
5 Siˬ yoeˬ sehˬ-eu tiˬ g'aˬ, siˬ yoeˬ sehˬ-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰
sehˬ ngeh, siˬ yoeˬ tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ, gaˇ ma k'oeˇ ta^ ga-iˇ-
euˬ meh. Siˬ yoeˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ tsawˇ haˬ nawˬ nawˬ-ehˇ cah-
6 awˇ, k'oeˇ ta^ zaw-eu aˇ jiˇ neh g'o^ dzaˬ jiˇ-euˬ meh. Siˬ
yoeˬ tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ, k'aˬ lo lo yaˇ-ahˇ ga-iˇ-awˇ, aˇ ji ji
laˇ-euˬ meh. Miˇ tsaˬ yaw gui miˇ neh, aˇ ji k'oeˇ nyoeˬ-iˇ
7 ko^-iˇ-euˬ meh. Siˬ yoeˬ tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ, aˬ gah gah
yaˇ-ahˇ ga-iˇ-awˇ, aˬ gah nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ aˇ ji ji
laˇ-euˬ meh. Aˬ gah baw du^ k'oeˇ deuˬ neh aˇ ji k'oeˇ deuˬ-
8 ahˇ u^ tehˬ taˬ-euˬ meh. Siˬ yoeˬ tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ, miˇ tsaˬ
miˇ muiˬ-ahˇ ga-iˇ-euˬ meh. Aˇ ji ji laˇ mehˇ laˇ-awˇ, aˇ siˬ
tiˬ yaˇ bymˇ siˬ le-euˬ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰
k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ g'aˬ-awˇ, Naˬ bawˇ tso˰-eu tsawˇ haˬ, naˇ
haˬ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
9 K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ, Yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ
heu dawˬ aˬ jeˬ ehˇ maw˰ te lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ naˇ haˬ-eu
10 meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu gaˇ kaw^ za˰ taˬ-euˬ
deuˬ-ahˇ naw ma˰ siˬ nya laˇ teh˰-a. Ehˇ k'aw˰, tsawˇ haˬ
nui deuˬ-aˬ, haw k'aw˰ maˬ haw mawˇ, gaˬ k'aw˰ maˬ g'o^
shaw nya ni, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ-ahˇ neh
11 teh˰-ehˇ ya mehˬ nehˬ-eu meh. Yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ k'oeˇ
dawˬ-euˬ dawˬ tsui˰-aˬ, heu lo˰-ehˇ meh. Siˬ yoeˬ-aˬ, Miˬ
12 yehˇ-euˬ dawˬ meh. Gaˇ ma k'oeˇ ta^ jawˇ-eu lehˇ ehˇ-eu
deuˬ-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ ya gaˬ ngeh, aˬ yaw˰ ma˰ maˬ ya
jah-ehˇ ka k'o˰-eu jeˬ-ahˇ maˬ ya za ni, neh˰ sahˬ paˬ laˇ-awˇ
neh, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ ahˇ-eu dawˬ k'oeˇ

13 dawˬ-ahˇ yuˇ doˆ-eu meh. K'aˬ lo k'oeˇ taˆ jawˇ-eu lehˇ
ehˇ-eu deuˬ-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ ya gaˬ ngeh laˬ k'aˬ cehˇ
taˆ ni ha geu˰-euˬ deuˬ-ahˇ ehˇ-eu ma. Ehˇ k'aw˰, aˬ yaw˰
ma˰ duˬ ciˇ maˬ ka-iˇ-euˬ miˇ neh, tiˬ k'ehˬ teh˰-ehˇ jah-awˇ,
muˇ juˇ juˇ-eu jeˬ-ahˇ tahˬ puˬ ngeh luˬ-iˇ seˇ-iˇ-eu meh.
14 Aˬ gah gah yaˇ-ahˇ ga-iˇ-euˬ deuˬ-aˬ, heu lo˰-ehˇ meh. Aˬ
yaw˰ ma˰ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ ya gaˬ-euˬ k'aw˰, miˇ tsaˬ k'oeˇ
taˆ jawˇ ngeh, k'ahˬ lahˇ-eu jeˬ, baw le za le-eu jeˬ hawˇ-eu, laˬ
k'aˬ cehˇ-eu jeˬ-aˬ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ uˆ tehˬ taˬ-awˇ, aˬ yaw˰
15 ma˰ aˇ siˬ maˬ siˬ le nya-eu uˬ ta˰ maˬ aw˰ laˇ nya. Miˇ tsaˬ
miˇ muiˬ-ahˇ ga-iˇ-euˬ deuˬ-aˬ, dawˇ coe ni g'eh-eu nui ma
hawˇ-eu nui ma yaw muiˬ ahˇ-eu la˰ k'oeˇ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ
ya gaˬ-euˬ deuˬ-ahˇ ehˇ-eu ma. Aˬ yaw˰ ma˰ dawˬ k'oeˇ dawˬ-
ahˇ zi˰ dah ni nyeh˰ tehˬ taˬ-awˇ, oˇ oˇ-ehˇ aˇ siˬ siˬ le-eu meh.

**Tsiˇ k'mˬ do˰-awˇ mo˰ tsahˬ taˬ teh˰-a loˇ**

16 Tsiˇ k'mˬ do˰-awˇ, oeˬ lahˬ neh mo˰ tsahˬ taˬ-eu maˬ ehˇ,
jaˆ ciˬ uˬ moˆ ciˬ taˬ-eu maˬ ehˇ, tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ jahˇ haw-aˇ.
K'aˇ uˇ laˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ tawˆ lu˰ yaw seh˰-ahˇ ya mawˇ
17 ni, yaw goˇ-ahˇ ciˬ taˬ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, k'aˇ
za˰ taˬ-euˬ yawˬ jeˬ na lu˰ bya cehˆ ni doˆ laˇ teh˰-a. Aˬ cawˬ-
ahˇ maˬ bi siˬ-eu jeˬ k'aw˰, siˬ nya laˇ-awˇ, pah mehˬ la˰
18 teh˰-a. Naw ma˰ k'aˇ ya gaˬ-eu deuˬ-ahˇ yahˇ-awˬ. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, jaˆ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ bi˰ lahˬ teh˰-a. Maˬ
jaˆ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ, aˬ yaw˰ ma˰ jaˆ ma lehˇ noeˬ-eu deuˬ-ahˇ
yuˇ doˆ jiˇ teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ-euˬ aˬ ma hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ aˬ nyiˇ deuˬ**

19 K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ-euˬ aˬ ma hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ aˬ nyiˇ
deuˬ aˬ yaw˰ jawˇ gaˇ laˇ-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, tsawˇ haˬ aˇ
ma˰ ma˰ ma jawˇ-eu miˇ neh, Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ maˬ uˇ leˇ nya.
20 Nawˬ ma hawˇ-eu nawˬ-euˬ aˬ nyiˇ deuˬ nawˬ-ahˇ mawˇ
maw˰-eu miˇ neh, la˰ nyiˇ paw yaw˰ lu˰ meh lehˇ, aˬ cawˬ aˬ
21 yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ gaˬ-awˇ naˇ
haˬ geu˰-eu tsawˇ haˬ ngaˬ ma hawˇ-eu ngaˬ-euˬ aˬ nyiˇ deuˬ
ma lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

## Yeˬsuˇ jaˬ lehˇ-ahˇ bi naˬ leˇ-euˬ

22 Tiˬ nah-aˬ, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ nehˬ-ehˇ
lawˬ-ahˇ uˇ-iˇ-awˇ, Aˬ dui ma‸ lah k'oeˇ paw baˬ-ahˇ tseh^-iˇ
kaˇ-euˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸ tseh^-iˇ-euˬ meh.
23 Aˬ yaw‸ ma‸ tseh^-iˇ lu‸ ngeh, Yeˬsuˇ yu‸ k'a^-euˬ meh. K'oeˇ
ngeh, lah-ahˇ jaˬ lehˇ lehˇ ma baw laˇ-awˇ, lawˬ la‸ k'oeˇ iˇ
cu‸ byah laˇ lu‸-eu miˇ neh, lawˬ nui‸-iˇ paˬ-ehˇ pyeu‸ laˇ-euˬ
24 meh. Zaˬ lahˇ deuˬ aˬ yaw‸-ahˇ la^ noeˬ-iˇ-awˇ, Sahˬ paˬ-oˇ,
Sahˬ paˬ-oˇ, nga ma‸ luˬ-iˇ seˇ-iˇ shaw-iˬ miˇ-a lehˇ, ehˇ
nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh Yeˬsuˇ noeˬ laˇ-awˇ, jaˬ lehˇ
hawˇ-eu iˇ k'awˇ-ahˇ dehˬ-euˬ meh. Jaˬ lehˇ hawˇ-eu iˇ k'awˇ
25 naˬ leˇ-awˇ, ciˬ cuˇ ni pyeu‸-iˇ-euˬ meh. Naw ma‸ jah-eu
nui ma aˬ lehˬ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ naˇ haˬ-euˬ meh.
Aˬ yaw‸ ma‸ gu^ dui zahˬ dui dui leˇ-awˇ, Teu g'aˬ aˬ suˇ g'aˬ
nga. Jaˬ lehˇ hawˇ-eu iˇ cu‸, aˬ yaw‸ dawˬ bi‸ gaˇ naˇ haˬ-eu
nga lehˇ, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ yaw kaˬ ja-eu meh.

## Neh‸ uˇ-eu Geˬlaˬdaˇ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ

26 K'oeˇ ngeh aˬ yaw‸ ma‸ Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ nehˬ-ehˇ k'oeˇ
baˬ ma baˬ-ehˇ ja^-eu Geˬlaˬdaˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ keu^-euˬ
27 meh. Yeˬsuˇ lawˬ-ahˇ neh dahˇ ta^ do^ laˇ ngeh, meuˬ-ahˇ
jawˇ-eu neh‸ uˇ-eu tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ aˬ yaw‸-ahˇ ha le-euˬ
meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ mehˬ tsoeˬ k'aw‸ maˬ dm, iˇ kahˇ
k'aw‸ maˬ jawˇ-eu myahˇ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-aˬ, lmˬ bymˇ-
28 ahˇ teh‸-ehˇ jawˇ-eu meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ Yeˬsuˇ-ahˇ
ya mawˇ ngeh, guˇ guˇ-ehˇ pawˬ tsui‸ pawˬ dmˬ dmˬ-awˇ, Dawˬ
taw^ lu‸-euˬ k'oeˇ ta^ huiˬ dzehˬ mahˇ dzehˬ-eu · Miˬ yehˇ-euˬ
Zaˬ maˇ Yeˬsuˇ-oˇ, nawˇ ngaˬ-ahˇ aˬ jo^-ehˇ ta‸ te. Nawˇ
ngaˬ-ahˇ taˬ k'ehˬ taˬ k'a^ la‸ lehˇ, ngaˇ nawˬ-ahˇ shaˇ-eu ma
29 lehˇ, yaw k'a^-ehˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh k'oeˇ
lo‸-ehˇ ehˇ ta lehˇ ehˇ naˇ, Aˬ yaw‸-euˬ la‸ k'oeˇ neh do^-iˇ-
awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ neh‸ yaw jaw‸ k'oeˇ mawˇ-ahˇ dawˬ bi‸ lu‸
meh. Dzeuˇ laˇ ngeh neh‸ k'oeˇ mawˇ g'awˬ mya po^ aˬ
yaw‸-ahˇ nyeh‸ tehˬ-eu miˇ neh, aˬ cawˬ aˬ yaw‸-ahˇ yaw muiˬ-
ehˇ ka lahˇ taˬ-awˇ, aˬ kuiˇ-ahˇ pa‸-eu shmˇ ca^ hawˇ-eu aˬ
la‸-ahˇ pa‸-eu shmˇ ca^ neh pa‸ taw‸ taˬ-euˬ k'aw‸, aˬ yaw‸
shmˇ ca^ k'oeˇ-ahˇ g'eu tseh^-awˇ, neh‸ aˬ yaw‸-ahˇ bawˇ
30 tsahˬ-ahˇ teh g'eh-euˬ meh. Nawˇ aˬ jo^-ehˇ myahˇ teˬ lehˇ,

Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-ahˇ naˇ haˬ ngeh, Ngaˬ-euˬ tsawˇ myahˇ-aˬ,
zawˇ myaˬ-eu yehˇ ma‸ ma lehˇ, aˬ yaw‸ ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ
meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, neh‸ aˇ ma‸ ma‸ ma aˬ yaw‸-euˬ
31 la‸ k'oeˇ uˇ-eu meh. Zawˇ na‸-eu gaˇ taˬ bi uˇ-iˇ la‸ lehˇ,
neh‸ k'oeˇ deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ shaˇ-eu meh.
32 Gawˬ jawˬ k'oeˇ jawˬ-ahˇ aˬ za‸ zawˇ myaˬ-eu tiˬ ma‸ ga^
dzaˬ lu‸ meh. Aˬ za‸ k'oeˇ ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ bi uˇ-iˇ la‸ lehˇ,
neh‸ k'oeˇ deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ shaˇ ngeh, Yeˬsuˇ neh‸ k'oeˇ
33 deuˬ-ahˇ bi do^-iˇ-euˬ meh. Neh‸ k'oeˇ deuˬ tsawˇ haˬ k'oeˇ
g'aˬ-ahˇ neh do^-iˇ-awˇ, aˬ za‸ k'oeˇ ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ uˇ-iˇ-euˬ
meh. K'oeˇ ngeh, aˬ za‸ k'oeˇ ma‸ ma‸ lah baˬ g'a pya‸-ahˇ
sehˇ ka g'eh-awˇ, lah-ahˇ ga pu‸ seh‸ jiˇ-euˬ meh.
34 Aˬ za‸ bo-eu deuˬ k'oeˇ lo‸-ehˇ pyeu‸ laˇ-euˬ gaˇ ya mawˇ
ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ ceh^ g'o‸ g'eh-awˇ, gaˇ kaw^ k'oeˇ meuˬ
35 deuˬ pu deuˬ-ahˇ dzawˇ nehˬ-euˬ meh. Gaˇ kaw^ k'oeˇ aˬ jo^-
ehˇ pyeu‸ laˇ-euˬ nga lehˇ ya siˬ ni, tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ
haw laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ laˇ keu^ ngeh,
neh‸ do^-iˇ-euˬ tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ, mehˬ tsoeˬ dm-awˇ nui
ma yaw oeˇ lo‸-ehˇ pyeu‸ laˇ-awˇ neh Yeˬsuˇ-euˬ aˬ kuiˇ dawˬ
peh nuiˇ lu‸ gaˇ ya mawˇ-euˬ miˇ neh, gu^ dui dui-iˇ-euˬ
36 meh. Neh‸ uˇ-euˬ tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ aˬ jo^-ehˇ taˬ leˇ-eu
gaˇ ya mawˇ-euˬ deuˬ-aˬ, haw laˇ-euˬ deuˬ-ahˇ dzawˇ nehˬ-euˬ
37 meh. K'oeˇ ngeh, Geˬlaˬdaˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ
dawˬ taw^ lu‸ gu^ dui dui-eu miˇ neh, Nga ma‸-euˬ miˇ k'ahˬ-
ahˇ neh do^-iˇ la‸ lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ shaˇ-eu meh. K'oeˇ miˇ
38 neh, Yeˬsuˇ lawˬ dziˬ-awˇ, g'o‸ leˇ-euˬ meh. Nawˬ nehˬ-ehˇ
bi jawˇ la‸ lehˇ, neh‸ yaw jaw‸ uˇ-euˬ k'oeˇ g'aˬ Yeˬsuˇ-ahˇ
39 shaˇ-eu meh. Ehˇ k'aw‸, Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-eu, Nawˬ-euˬ iˇ
kahˇ g'o‸-iˇ-awˇ, Miˬ yehˇ nawˬ-ahˇ aˇ na^ ni caw ba nehˬ
la‸-euˬ gaˇ kaw^ dzawˇ nehˬ-awˬ lehˇ ehˇ nehˬ-awˇ neh, bi
g'o‸-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw‸ g'o‸-iˇ-awˇ, Yeˬsuˇ
aˬ yaw‸-ahˇ aˇ na^ ni caw ba nehˬ la‸-euˬ gaˇ kaw^ tiˬ meuˬ
meuˬ lah-ahˇ dzawˇ nehˬ-euˬ meh.

**Yaˬiˇlu-euˬ aˬ buˇ hawˇ-eu, Yeˬsuˇ-euˬ pehˇ k'ahˬ-ahˇ toeˬ ci^-euˬ g'aˬ**

40 Yeˬsuˇ g'o‸ keu^ leˇ ngeh, tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma aˬ
yaw‸-ahˇ mawˇ maw‸-awˇ dawˬ lu‸-eu miˇ neh, laˬ k'aˬ cehˇ

41 ta^ ni aˬ yaw˰-ahˇ ha-eu meh. K'oeˇ ngeh, Yaˬiˇlu lehˇ
myahˇ-euˬ g'aˬ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-aˬ, uˬ
duˬ tahˬ nymˇ aˬ yui˰ g'aˬ meh. Aˬ yaw˰ Yeˬsuˇ-euˬ aˬ kuiˇ
dawˬ peh pawˬ tsui˰ pawˬ dmˬ dmˬ-awˇ, Ngaˬ-euˬ iˇ kahˇ oe-
42 awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ shaˇ dui dui-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, aˇ k'o˰ tseˇ nyi˰ k'o˰ k'aw^ laˇ-euˬ aˬ yaw˰-euˬ aˬ
buˇ shiˇ shaw-iˬ-eu meh. Aˬ yaw˰-aˬ, aˬ buˇ k'oeˇ g'aˬ teh˰-
ehˇ jawˇ-eu meh.
Yeˬsuˇ iˇ lu˰ ngeh, tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma aˬ yaw˰-ahˇ
43 tahˬ jeˬ tahˬ ci^ lu˰ meh. K'oeˇ ngeh, tseˇ nyi˰ k'o˰ byah ni
shiˬ do^ do^-ehˇ naˇ lu˰-eu zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ jawˇ-eu meh.
44 Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ aˬ yaw˰-ahˇ maˬ la^ taˬ nya. Aˬ yaw˰
Yeˬsuˇ-euˬ naˇ k'ah paw laˇ-awˇ, Yeˬsuˇ-euˬ pehˇ k'ahˬ pehˇ
dahˬ-ahˇ toeˬ ci^ ngeh, shiˬ do^ do^-ehˇ naˇ lu˰-eu k'oeˇ tiˬ
45 po^ teh˰-ehˇ tsiˇ leˇ-euˬ meh. Ngaˬ-ahˇ aˬ suˇ g'aˬ toeˬ ci^
taˬ lehˇ, Yeˬsuˇ naˇ haˬ-eu meh. Nga ma˰ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ toeˬ
ci^-aˬ lehˇ, tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ pyehˇ lu˰ ngeh, Beˬtu^lu^
hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ cawˬ deuˬ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ, tsawˇ
haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma nawˬ-ahˇ tahˬ jeˬ tahˬ ci^ lu˰-awˇ, yaw
su˰ yaw ti-ehˇ jawˇ lu˰-eu, maˬ ngeuˇ loˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
46 meh. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na ngaˬ-ahˇ toeˬ ci^-euˬ meh. Ngaˬ-
euˬ la˰ k'oeˇ baoˬ do^-iˇ-euˬ gaˇ ngaˇ siˬ nya ma lehˇ, Yeˬsuˇ
47 ehˇ-eu meh. Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ maˬ jawˇ za˰ nya nga lehˇ
siˬ laˇ ngeh, yaw dzuˬ gah gah-ehˇ Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ shi pawˬ
tsui˰ pawˬ dmˬ dmˬ-awˇ, aˬ jeˬ miˇ neh aˬ yaw˰-ahˇ toeˬ
ci^-euˬ maˬ ehˇ, toeˬ ci^ ngeh tiˬ po^ teh˰-ehˇ taˬ leˇ-euˬ gaˇ
maˬ ehˇ, tsawˇ haˬ k'oeˇ mya^ ni-euˬ mehˬ shi Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ
48 nehˬ-euˬ meh. Aˬ buˇ-oˇ, nawˇ jah-eu jeˬ nawˬ-ahˇ bi taˬ
leˇ-euˬ meh. Laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni g'o˰-iˇ-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ
yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
49 Yeˬsuˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ nehˬ lu˰ ngeh, uˬ duˬ tahˬ nymˇ aˬ
yui˰ g'aˬ-euˬ nymˇ-ahˇ neh laˇ-euˬ tiˬ g'aˬ ehˇ-eu, Nawˬ buˇ
shiˇ-euˬ meh. Saˬ laˬ-ahˇ taˬ paˇ bahˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
50 meh. Yeˬsuˇ dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ ngeh, K'ahˬ taˬ lahˇ.
Jah-eu teh˰-ehˇ jah-awˬ. Nawˬ buˇ taˬ leˇ teh˰-a lehˇ, uˬ duˬ
51 tahˬ nymˇ aˬ yui˰ g'aˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ nymˇ-ahˇ
iˇ keu^ ngeh, Beˬtu^lu^, Yoˇhaˬ, Yaˬko^ hawˇ-eu, aˬ buˇ
k'oeˇ g'aˬ-euˬ aˬ ma aˬ da maˬ ngeuˇ naˇ, tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ iˇ
52 kahˇ maˬ bi uˇ laˇ-aˬ. Aˬ buˇ k'oeˇ g'aˬ baˬ da neh, tsawˇ

haˬ dawˬ taw^ lu˰ ngoeˇ k'aw˰ ngoeˇ, tsawˇ ngoeˇ k'aw˰ ngoeˇ
lu˰ meh. Taˬ ngoeˇ. Aˬ yaw˰ shiˇ-euˬ maˬ ngeuˇ nga. Yu˰
53 k'a^-euˬ nga lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ-eu meh. Aˬ buˇ k'oeˇ g'aˬ
shiˇ-euˬ meh lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ siˬ nya-eu miˇ neh, aˬ yaw˰
54 ma˰ Yeˬsuˇ-ahˇ uiˇ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ buˇ k'oeˇ g'aˬ-euˬ
aˬ la˰-ahˇ nyeh˰ tehˬ-awˇ, Aˬ buˇ-oˇ, tuˇ laˇ-awˬ lehˇ, yaw
55 k'a^-ehˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰-euˬ sa˰ laˇ
g'o˰ uˇ le-awˇ, tiˬ po^ teh˰-ehˇ tuˇ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-ahˇ
56 hawˬ bi dzaˬ-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ buˇ k'oeˇ
g'aˬ-euˬ aˬ ma aˬ da zahˬ dui dui leˇ-euˬ meh. Gaˇ kaw^ heu
tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ taˬ ja nehˬ de lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ nya˰ dzeˇ zaˬ-ahˇ
dawˬ bi˰-euˬ meh.

## G'aˬ k'ehˇ tseˇ nyi˰ g'aˬ-ahˇ k'ehˇ g'eh-euˬ

9 K'oeˇ naˇ, Yeˬsuˇ g'aˬ k'ehˇ tseˇ nyi˰ g'aˬ-ahˇ kuˇ-awˇ, neh˰
dawˬ taw^ lu˰-ahˇ teh do^ nehˬ nya ni maˬ ehˇ, naˇ-eu gawˇ-eu
deuˬ-ahˇ la^ taˬ nehˬ nya ni maˬ ehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ baoˬ
2 bi˰-euˬ meh. Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu gaˇ kaw^ mehˬ nehˬ ni
maˬ ehˇ, naˇ-eu deuˬ-ahˇ la^ taˬ ni maˬ ehˇ, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰
3 ma˰-ahˇ k'ehˇ g'eh-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Gaˇ pehˇ g'aˇ
duˬ tiˬ jeˬ-iˬ taˬ yuˇ g'eh. Gawˬ yoeˬ, pehˇ tahˇ, kaˬ muˇ
hawˇ-eu, pyuˇ k'aw˰ taˬ yuˇ g'eh. Pehˇ k'ahˬ nyiˬ kahˇ k'aw˰
4 taˬ yuˇ g'eh. Naw ma˰ nymˇ aˬ geu nymˇ-ahˇ da^ leˇ-eu maˬ
kaˬ, k'oeˇ gaˇ neh do^-iˇ ngeh keu^ ni, k'oeˇ nymˇ-ahˇ teh˰-ehˇ
5 jawˇ-awˬ. Naw ma˰ k'oeˇ meuˬ-ahˇ neh do^-iˇ ngeh, naw
ma˰-ahˇ maˬ ha-eu tsawˇ haˬ-euˬ yaw lehˬ yaw ca bi do^ laˇ
ni, aˬ kuiˇ pehˬ zaˬ uˬ mo^-euˬ k'aˬ lehˇ nawˬ k'aˇ ya˰-awˬ
6 lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw˰ ma˰ do^-iˇ-
awˇ, tiˬ pu saˇ-i tiˬ pu-ahˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ
nehˬ-euˬ meh. K'aˇ iˇ keu^ gaˇ, naˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ
la^ taˬ nehˬ-euˬ meh.

## Baˇtiˇsaˬmˇnehˬ-eu Yoˇhaˬ shiˇ-euˬ

7 K'oeˇ lo˰-ehˇ pyeu˰ laˇ lu˰-eu dawˬ taw^ lu˰ sahˬ paˬ Heˬloˇ
ya gaˬ ngeh, aˬ yaw˰ tiˬ paw˰-iˬ noeˬ maˬ do^-a. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, Yoˇhaˬ g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ nga lehˇ, tsawˇ haˬ tiˬ
8 pa^ na deuˬ ehˇ-eu meh. Tiˬ pa^ na deuˬ ehˇ-eu, Eˇliˇya do^

laˇ-euˬ nga lehˇ ehˇ-eu meh. Tiˬ pa^ na deuˬ ehˇ-eu, Aˬ yaw‸-aˬ,
aˇ hu Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu tiˬ g'aˬ na g'o‸ deh‸
9 laˇ-euˬ nga lehˇ k'aw‸ ehˇ-eu meh. Sahˬ paˬ Heˬloˇ ehˇ-eu,
Ngaˇ Yoˇhaˬ-ahˇ uˬ duˬ yuˇ-euˬ ma. Heu na^ na^-ehˇ mˇ
lu‸ shaˇ lu‸-eu gaˇ kaw^ ngaˇ ya gaˬ-euˬ tsawˇ haˬ heu g'aˬ,
aˬ suˇ g'aˬ nga lehˇ ehˇ ehˇ-ehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ mawˇ maw‸ dui
dui-eu meh.

**Tsawˇ haˬ ngaˬ heˇ g'aˬ-ahˇ bi dzaˬ-euˬ**

10 K'oeˇ ngeh, g'aˬ k'ehˇ deuˬ g'o‸ laˇ-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸ neh
k'aˇ mˇ k'aˇ shaˇ-euˬ deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ dzawˇ nehˬ-euˬ meh.
Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ teh‸-ehˇ ciˬ cuˇ ni kuˇ-awˇ, Behˬ-
11 dzeˇdaˬ lehˇ kuˇ-eu meuˬ-ahˇ iˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ aˇ ma‸
ma‸ ma deuˬ k'oeˇ-ahˇ ya siˬ ngeh, Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ nah caw
teh g'eh-euˬ meh. Aˬ yaw‸ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ha-awˇ, Miˬ yehˇ
u^ lahˇ-eu gaˇ kaw^ mehˬ nehˬ-awˇ, la^ taˬ nehˬ paˬ-ehˇ g'eh-eu
12 tsawˇ haˬ-ahˇ la^ taˬ nehˬ-euˬ meh. Uˬ ci‸ ci‸ le ngeh, g'aˬ
k'ehˇ tseˇ nyi‸ g'aˬ aˬ yaw‸ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ, Tsawˇ haˬ aˇ
ma‸ ma‸ ma heu, pu-ahˇ maˬ ehˇ, yaˇ k'ahˬ yaˇ lawˬ-ahˇ maˬ
ehˇ, ya‸-iˇ-awˇ dzaˬ dzaˬ dawˇ dawˇ zeuˇ dzaˬ-iˇ nya ni, aˬ
yaw‸ ma‸-ahˇ pyehˬ nehˬ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, heu
13 gaˇ-aˬ bawˇ tsahˬ nga lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Naw ma‸ aˬ
yaw‸ ma‸-ahˇ bi dzaˬ-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ
nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ ehˇ-eu, Tsawˇ haˬ heu mya^ ni-euˬ
g'aˇ duˬ nga ma‸ dzaˬ dzaˬ dawˇ dawˇ maˬ zeuˇ-iˇ naˇ, nga
ma‸ kaˬ muˇ ngaˬ siˬ hawˇ-eu ngaˬ shaˬ nyiˬ mawˇ teh‸-ehˇ
14 ahˇ-eu ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. (K'aˬ dzeˇ zaˬ teh‸-ehˇ
ngaˬ heˇ g'aˬ ehˇ g'aˬ ni byah-eu meh.) Tsawˇ haˬ heu mya^
ni-ahˇ tiˬ muˇ ngaˬ tseˇ g'aˬ ngaˬ tseˇ g'aˬ-ehˇ bi nuiˇ-awˬ lehˇ,
15 Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Zaˬ
lahˇ deuˬ k'aw‸, Yeˬsuˇ ehˇ-eu lo‸-ehˇ tsawˇ haˬ dawˬ taw^
16 lu‸-ahˇ bi nuiˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ kaˬ muˇ k'oeˇ ngaˬ siˬ hawˇ-
eu ngaˬ shaˬ k'oeˇ nyiˬ mawˇ yuˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ mˬ-ahˇ
g'awˇ leuˇ haw-awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ ja ceuˬ-euˬ
meh. K'oeˇ naˇ, kaˬ muˇ k'oeˇ ngawˬ pyehˬ-awˇ, Tsawˇ haˬ
heu deuˬ-euˬ mehˬ shi ciˬ taˬ nehˬ-awˬ lehˇ ehˇ-awˇ neh, zaˬ
17 lahˇ deuˬ-ahˇ ciˬ nehˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ tiˬ
deh^ ya dzaˬ-euˬ meh. Dzehˬ laˇ-euˬ deuˬ-ahˇ g'o^ k'o‸ haw
ngeh tseˇ nyi‸ puˬ byah-eu meh.

**Beˬtu^lu^ Yeˬsuˇ-euˬ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ kamˬ-eu**

18 Tiˬ nah-aˬ, Yeˬsuˇ tiˬ g'aˬ tehꞈ-ehˇ guiˬ lahˬ shaˇ luꞈ ngeh,
zaˬ lahˇ deuˬ k'awꞈ aˬ yawꞈ nehˬ-ehˇ jawˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh,
Tsawˇ haˬ zaˬ ngaˬ-ahˇ aˬ suˇ g'aˬ nga lehˇ ehˇ luꞈ ta lehˇ,
19 Yeˬsuˇ aˬ yawꞈ maꞈ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Tsawˇ haˬ tiˬ pa^
na deuˬ nawˬ-ahˇ baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-eu Yoˇhaˬ nga lehˇ ehˇ-eu
meh. Tiˬ pa^ na deuˬ Eˇliˇya nga lehˇ ehˇ-awˇ, tiˬ pa^ na
deuˬ-aˬ aˇ hu-euˬ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu tiˬ g'aˬ
na g'oꞈ dehꞈ laˇ-euˬ nga lehˇ ehˇ-eu meh lehˇ, aˬ yawꞈ maꞈ ehˇ
20 k'oꞈ nehˬ-euˬ meh. Naw maꞈ toe, ngaˬ-ahˇ aˬ suˇ g'aˬ nga
lehˇ ehˇ nmˇ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yawꞈ maꞈ-ahˇ naˇ haˬ ngeh,
Nawˇ-aˬ Miˬ yehˇ-euˬ Ka-li ngaˇ lehˇ, Beˬtu^lu^ ehˇ k'oꞈ
21 nehˬ-euˬ meh. Gaˇ kaw^ heu tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ taˬ ja nehˬ de
lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yawꞈ maꞈ-ahˇ dawˬ yaw k'a^-ehˇ biꞈ-euˬ meh.
22 K'oeˇ uˬ taꞈ aˬ yawꞈ ehˇ-eu, Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ g'awˬ
mya jeˬ ya daˬ dui dui tehꞈ-a. Tsawˇ mawˬ tsawˇ k'a^ deuˬ,
piˇ ma deuˬ hawˇ-eu, zahˇ mehˬ-eu deuˬ aˬ yawꞈ-ahˇ byehˇ
dzeh-awˇ diˬ sehꞈ tehꞈ-a. Smˬ nah keu^ laˇ naˇ, aˬ yawꞈ g'oꞈ
dehꞈ laˇ tehꞈ-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Yawˬ ha-euˬ laꞈ yaꞈ yawˬ ha ya baꞈ tehꞈ-a**

23 K'oeˇ uˬ taꞈ Yeˬsuˇ aˬ yawꞈ maꞈ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Tsawˇ
haˬ tiˬ g'aˬ ngaˬ-euˬ mehˬ nah caw teh laˇ mawꞈ naˇ, yawˬ
ha-euˬ nui noeˬ byehˇ dzeh yaꞈ-awˇ, yawˬ nah na luꞈ yawˬ
ha-euˬ laꞈ yaꞈ yawˬ ha baꞈ-awˇ neh, ngaˬ-euˬ mehˬ nah ya caw
24 teh laˇ tehꞈ-a. Aˬ suˇ g'aˬ maˬ kaˬ, yawˬ ha-euˬ dehꞈ-eu jeˬ
yawˬ ha bi buˬ-iˇ mawꞈ naˇ, yawˬ ha-euˬ dehꞈ-eu jeˬ smˬ tehꞈ-a.
Ehˇ k'awꞈ, aˬ suˇ g'aˬ maˬ kaˬ, ngaˬ-euˬ g'aˇ duˬ yawˬ ha-euˬ
25 dehꞈ-eu jeˬ bi smˬ naˇ, dehꞈ-eu jeˬ za tehꞈ-a. Tsawˇ haˬ tiˬ
g'aˬ na miˇ tsaˬ dawˬ taw^ luꞈ za-eu k'awꞈ, aˬ yawꞈ-euˬ dehꞈ-eu
jeˬ caw^-iˇ smˬ-iˇ naˇ, aˬ yawꞈ-euˬ g'aˇ duˬ aˬ jeˬ gaˇ dahˇ
26 tsoeˬ-eu. Tsawˇ haˬ aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ, ngaˬ-ahˇ hawˇ-eu
ngaˬ-euˬ dawˬ-ahˇ shaꞈ dawˇ naˇ, tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-aˬ,
aˬ yawꞈ-euˬ yaw shehꞈ k'ahˬ sehˇ laꞈ k'oeˇ maˬ ehˇ, Aˬ da
Miˬ yehˇ hawˇ-eu muiˬ-eu shawˇ-eu mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ-euˬ yaw
shehꞈ k'ahˬ sehˇ laꞈ k'oeˇ maˬ ehˇ, zaꞈ ka le ngeh, tsawˇ haˬ
27 k'oeˇ g'aˬ-ahˇ shaꞈ dawˇ tehꞈ-a. Ngaˇ naw maꞈ-ahˇ dawˇ coe
ni ehˇ nehˬ nyaˇ. Heu gaˇ yawꞈ luꞈ-eu tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na
deuˬ, Miˬ yehˇ u^ lahˇ le gaˇ maˬ ya mawˇ-euˬ k'oeˇ-aˬ, maˬ
ya shiˇ-aˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ-euˬ g'awˇ mawˇ paˇ laˇ-euˬ**

28 Yeˬsuˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ g'aˬ-awˇ, yeh˰ nah ehˇ g'aˬ ni
byah laˇ ngeh, aˬ yaw˰ Beˬtuˆluˆ, Yoˇhaˬ hawˇ-eu, Yaˬkoˆ-ahˇ
29 sheuˬ-awˇ, gawˬ jawˬ-ahˇ guiˬ lahˬ shaˇ leˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰
guiˬ lahˬ shaˇ lu˰ ngeh, aˬ yaw˰-euˬ myaˆ pyawˬ paˇ laˇ-awˇ,
aˬ yaw˰-euˬ mehˬ tsoeˬ k'aw˰ pyuˇ deuˬ ni g'eh laˇ-awˇ neh,
30 yaw sheh˰ bya dui dui-eu meh. K'oeˇ ngeh, Moˇseˬ hawˇ-eu
31 Eˇliˇya, yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ la˰ k'oeˇ doˆ le-awˇ, Yeˬsuˇ
Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ ya shiˇ-eu gaˇ kawˆ aˬ yaw˰ nehˬ-ehˇ
32 ja uˇ lu˰ meh. Beˬtuˆluˆ hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ cawˬ nyiˬ g'aˬ
yu˰ yoeˇ ngeuˇ lu˰ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ beuˇ laˇ ngeh, Yeˬsuˇ-euˬ
yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ hawˇ-eu aˬ yaw˰ nehˬ-ehˇ yaw˰ lu˰-eu
33 nyiˬ g'aˬ-ahˇ ya mawˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ nyiˬ g'aˬ
Yeˬsuˇ-ahˇ g'awˬ-iˇ lu˰ ngeh, Beˬtuˆluˆ Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-
eu, Sahˬ paˬ-oˇ, aˬ dui heu gaˇ jawˇ-eu yaw muiˬ ngaˇ. Nga
ma˰ sehˬ g'awˆ smˬ g'awˆ g'awˆ ma. Nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ tiˬ
g'awˆ, Moˇseˬ-euˬ g'aˇ duˬ tiˬ g'awˆ hawˇ-eu, Eˇliˇya-euˬ g'aˇ
duˬ tiˬ g'awˆ g'awˆ ma lehˇ, maˬ noeˬ maˬ maˆ-ehˇ ehˇ-eu
34 meh. Aˬ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ lu˰ ngeh, jeˬ tmˬ aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ uˆ tehˬ lu˰ meh. Jeˬ tmˬ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ uˆ tehˬ lu˰
35 ngeh, aˬ yaw˰ ma˰ guˆ-eu meh. Tsawˇ haˬ heu g'aˬ ngaˬ neh
tseˇ doˆ taˬ-euˬ ngaˬ-euˬ Zaˬ maˇ ma. Aˬ yaw˰-euˬ dawˬ naˇ
haˬ-awˬ lehˇ, jeˬ tmˬ k'oeˇ-euˬ la˰ k'oeˇ teˇ saˇ mahˇ doˆ
36 le-euˬ meh. Teˇ saˇ k'oeˇ mahˇ doˆ le ngeh, Yeˬsuˇ tiˬ g'aˬ
teh˰-ehˇ jawˇ-eu gaˇ aˬ yaw˰ ma˰ ya mawˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰
ma˰ neh ya mawˇ-euˬ gaˇ kawˆ k'oeˇ deuˬ, aˇ yamˬ k'oeˇ la˰
k'oeˇ aˬ yaw˰ ma˰ tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ maˬ ja nehˬ-ehˇ, ciˬ cuˇ ni
jawˇ-eu meh.

**Yeˬsuˇ mawˇ bawˬ seu-eu aˬ li tiˬ g'aˬ-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ**

37 Ni shawˬ ngeh nah, aˬ yaw˰ ma˰ gawˬ jawˬ-ahˇ neh za˰ ka
le ngeh, tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma aˬ yaw˰-ahˇ ha laˇ-euˬ meh.
38 K'oeˇ ngeh, tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma-euˬ la˰ k'oeˇ jawˇ-eu
tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ kuˇ kuˇ-ehˇ ehˇ-eu, Saˬ laˬ-oˇ, ngaˬ li-ahˇ
haw le-awˬ lehˇ, ngaˇ nawˬ-ahˇ shaˇ-eu ma. Ngaˇ aˬ li heu
39 g'aˬ teh˰-ehˇ jawˇ-eu ma. Aˬ yaw˰-euˬ la˰ k'oeˇ neh˰ uˇ-awˇ,
neh˰ aˬ yaw˰-ahˇ nyeh˰ tehˬ ngeh, aˬ yaw˰ tiˬ poˆ teh˰-ehˇ
guˇ k'aˆ laˇ-awˇ, mawˇ bawˬ coˬ-eu miˇ neh, buiˇ meu˰ doˆ

### Aˬ dui-ahˇ muiˇ-eu paw maˬ jawˇ-eu tsawˇ haˬ aˬ dui paw jawˇ-eu meh

49 Sahˬ paˬ-oˇ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ nawˬ-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ
g'oe g'oe-ehˇ, neh‸-ahˇ teh do^ lu‸ gaˇ nga ma‸ ya mawˇ-euˬ
ma. Aˬ yaw‸ aˬ dui-ahˇ maˬ gaw‸-eu tsawˇ haˬ miˇ neh, nga
ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ la^ tsoeˬ-euˬ ma lehˇ, Yoˇhaˬ Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ
50 nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Aˬ yaw‸-ahˇ taˬ la^ tsoeˬ.
Naw ma‸-ahˇ muiˇ-eu paw maˬ jawˇ-eu tsawˇ haˬ, naw ma‸-euˬ
paw jawˇ-eu meh lehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ Yaˬko^ hawˇ-eu Yoˇhaˬ-ahˇ dehˬ-euˬ

51 Aˬ yaw‸-ahˇ mˬ k'oeˇ ta^ ciˬ da^ le‸-eu aˇ nah aˇ yamˬ peh
laˇ ngeh, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ le ma lehˇ, Yeˬsuˇ noeˬ
52 tseh^ taˬ-euˬ meh. Saˬmaˬli^ tsawˇ haˬ-euˬ pu tiˬ pu-ahˇ
ngaˬ-euˬ g'aˇ duˬ la^ sa^ taˬ leˇ de lehˇ, Yeˬsuˇ g'aˬ k'ehˇ
deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ mehˬ hu neh bi le-euˬ meh.
G'aˬ k'ehˇ k'oeˇ deuˬ Saˬmaˬli^ tsawˇ haˬ-euˬ pu tiˬ pu-ahˇ
53 le keu^-euˬ meh. Yeˬsuˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ le lu‸-eu
54 miˇ neh, pu zaˬ k'oeˇ deuˬ aˬ yaw‸-ahˇ maˬ ha-a. Yeˬsuˇ-euˬ
zaˬ lahˇ Yaˬko^ hawˇ-eu Yoˇhaˬ k'oeˇ-ahˇ ya mawˇ ngeh, Sahˬ
paˬ-oˇ, mˬ-ahˇ neh miˬ dzaˬ bi ga le-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ bi
pui^ dzeh ni, nawˇ nga nya‸-ahˇ k'ehˇ maw‸ miˇ-a loˇ lehˇ,
55 naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ nahˇ g'o‸ g'o‸ haw-awˇ, aˬ yaw‸
56 nya‸-ahˇ dehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸ yawˬ pu
yawˬ-ahˇ le-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ nah caw teh g'eh maw‸-eu deuˬ

57 Aˬ yaw‸ ma‸ gaˇ pehˇ le lu‸ ngeh, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ laˇ-awˇ,
Sahˬ paˬ-oˇ, nawˇ aˬ geu gaˇ iˇ-eu maˬ kaˬ, ngaˇ nawˬ-euˬ
mehˬ nah caw teh le ma lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
58 Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Byaˬ hiˇ-aˬ, bahˬ baw meh.
K'oeˇ ta^ zaw-eu aˇ jiˇ k'aw‸ ya‸ duˬ baw meh. Ehˇ k'aw‸, tsawˇ
haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-aˬ, uˬ duˬ taˬ k'aˇ maˬ za lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
59 meh. Ngaˬ-euˬ mehˬ nah caw teh laˇ-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ yawˬ
g'aˬ yawˬ-ahˇ ehˇ nehˬ ngeh, Ngaˬ da-ahˇ jeˬ hu bi duˬ pahˬ-iˇ
60 la‸ lehˇ, tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ shaˇ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu,
Shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ, aˬ yaw‸ ma‸ yaw kaˬ duˬ pahˬ lu‸-uˇ. Ehˇ

k'aw˰ nawˇ-aˬ, Miˬ yehˇ uˆ lahˇ-eu gaˇ kawˆ mehˬ nehˬ-iˇ-awˬ
lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
61 Yawˬ g'aˬ yawˬ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ, ngaˇ nawˬ-euˬ mehˬ
nah caw teh le ma. Ehˇ k'aw˰, iˇ kahˇ jawˇ ya˰-eu deuˬ-ahˇ
62 yaw beh bi dzawˇ gaˬ-iˇ la˰ lehˇ shaˇ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu,
Nyoˬ tsehˬ la˰ yoeˬ-ahˇ nyeh˰ tehˬ-awˇ nahˇ g'o˰ g'o˰ haw-eu
tsawˇ haˬ, Miˬ yehˇ uˆ lahˇ-eu jeˬ-ahˇ maˬ geuˇ-a lehˇ, aˬ
yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Zaˬ lahˇ shi˰ tseˇ g'aˬ-ahˇ k'ehˇ g'eh-euˬ**

10 K'oeˇ naˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ zaˬ lahˇ nui deuˬ shi˰ tseˇ
g'aˬ-ahˇ tseˇ-awˇ, aˬ yaw˰ iˇ-eu lehˇ g'eh-eu yawˬ meuˬ na
lu˰ yawˬ pu na lu˰-ahˇ nyiˬ g'aˬ tiˬ gaˇ, nyiˬ g'aˬ tiˬ gaˇ lehˇ,
2 aˬ yaw˰-euˬ mehˬ hu neh bi iˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Cehˇ yehˬ deˇ laˇ-euˬ g'awˬ mya ni jaˆ
k'aw˰, yehˬ-eu tsawˇ haˬ ui cuiˆ teh˰ meh. K'oeˇ miˇ neh,
Nawˬ-euˬ cehˇ yaˇ-ahˇ cehˇ yehˬ-eu tsawˇ haˬ bi oe-awˬ lehˇ,
3 Yaw sahˇ g'aˬ-ahˇ guiˬ lahˬ shaˇ-awˬ. Naw ma˰ doˆ-iˇ-awˬ.
K'aˬ yehˇ yehˇ ma˰ la˰ k'oeˇ yawˇ zaˬ-ahˇ pyehˬ uˇ g'eh-eu
4 lo˰-ehˇ, ngaˇ naw ma˰-ahˇ pyehˬ uˇ g'eh-eu ma. Pyuˇ pawˬ
behˆ, pehˇ tahˇ hawˇ-eu, sehˬ nawˆ taˬ yuˇ g'eh. Gaˇ pehˇ iˇ
lu˰ ngeh, aˬ cawˬ-ahˇ tahˬ puˬ k'aw˰, dawˬ taˬ ngehˬ cawˬ.
5 Naw ma˰ nymˇ aˬ geu nymˇ-ahˇ daˆ leˇ-eu maˬ kaˬ, Nymˇ
heu nymˇ-ahˇ nui saˇ o˰-eu jeˬ keuˆ le lu˰-uˇ lehˇ, jeˬ hu ehˇ-
6 awˬ. Nymˇ k'oeˇ nymˇ la˰ k'oeˇ nui saˇ za-eu tsawˇ haˬ tiˬ
g'aˬ na jawˇ naˇ, nawˬ-euˬ nui saˇ o˰-eu jeˬ aˬ yaw˰-euˬ k'oeˇ
taˆ keuˆ-iˇ teh˰-a. Maˬ jawˇ naˇ, naw ma˰ jawˇ gaˇ g'o˰ laˇ
7 teh˰-a. Nymˇ k'oeˇ nymˇ-ahˇ teh˰-ehˇ jawˇ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰
neh ciˬ daˆ la˰-eu deuˬ-ahˇ dzaˬ-awˬ dawˇ-awˬ. Gaˇ mˇ-eu
tsawˇ haˬ, g'aˬ gaˇ aˇ poeˬ za-eu tsaˬ teh˰-a. Yawˬ nymˇ yawˬ-
8 ahˇ taˬ daˆ paˇ-iˇ. Naw ma˰ meuˬ aˬ geu meuˬ-ahˇ uˇ-iˇ-eu
maˬ kaˬ, aˬ yaw˰ ma˰ naw ma˰-ahˇ ha la˰ naˇ, hawˬ jeh-ahˇ
9 k'aˇ ciˬ daˆ la˰-eu deuˬ-ahˇ dzaˬ-awˬ. K'oeˇ gaˇ jawˇ-eu
naˇ-eu gawˇ-eu deuˬ-ahˇ laˆ taˬ nehˬ-awˬ. Miˬ yehˇ uˆ lahˇ-eu
jeˬ naw ma˰-ahˇ peh le shaw-iˬ meh lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ
10 nehˬ-awˬ. Naw ma˰ meuˬ aˬ geu meuˬ-ahˇ uˇ-iˇ-eu maˬ kaˬ,
aˬ yaw˰ ma˰ naw ma˰-ahˇ maˬ ha la˰ naˇ, meuˬ k'oeˇ meuˬ-euˬ
11 gaˇ ma-ahˇ yaw˰-awˇ, heu lo˰-ehˇ ehˇ nehˬ-awˬ. Nga ma˰-euˬ

aˬ kuiˇ pehˬ zaˬ uˬ moˆ leh˰-eu, naw ma˰-euˬ meuˬ heu meuˬ-
euˬ k'aˬ lehˇ naw ma˰-euˬ k'oeˇ taˆ keuˆ le ni nga ma˰ nawˬ
k'aˇ ya˰ ma. Ehˇ k'aw˰, Miˬ yehˇ uˆ lahˇ-eu jeˬ naw ma˰-ahˇ
peh le-euˬ gaˇ siˬ-awˬ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-awˬ.
12 Ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Yaˇ k'aˬ daˇ ngeh nah, meuˬ
k'oeˇ meuˬ-aˬ Sawˇdoˬ meuˬ naˆ maˬ tseˇ ya daˬ teh˰-a.

**Iˬ baˇ maˬ noeˬ poˆ-eu meuˬ deuˬ-aˬ,**
**ya noeˬ shaˬ dui dui meh**

13 Kawˇlaˬseˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ, naw ma˰
ya noeˬ shaˬ dui dui meh. Behˬdzeˇdaˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu
tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ, naw ma˰ k'aw˰ ya noeˬ shaˬ dui dui meh.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ mˇ-euˬ shaˇ-euˬ,
baoˬ huiˬ dui dui-eu deuˬ, Duˇlu meuˬ hawˇ-eu Siˇdoˬ meuˬ
la˰ k'oeˇ mˇ-euˬ law nmˇ-aˬ, aˬ yaw˰ ma˰ aˇ hu neh pehˇ zeuˇ
dm-awˇ, k'aˬ lehˇ tawˆ daˆ tawˆ daˆ-ehˇ iˬ baˇ noeˬ poˆ-euˬ
14 teh˰-a. Yaˇ k'aˬ daˇ ngeh nah, naw ma˰ Duˇlu meuˬ hawˇ-eu
15 Siˇdoˬ meuˬ naˆ maˬ tseˇ ya daˬ teh˰-a. Gaˬbeˬneˬoˬ meuˬ-ahˇ
jawˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ, Miˬ yehˇ naw ma˰-ahˇ mˬ-ahˇ ciˬ
daˆ keuˆ la˰ teh˰-a lehˇ noeˬ te loˇ. Maˬ ngeuˇ-a. Naw ma˰-
ahˇ shiˇ-eu miˇ k'ahˬ-euˬ dawˬ dah ciˬ ahˇ nehˬ la˰ teh˰-a.
16 Naw ma˰-euˬ dawˬ naˇ haˬ geu˰-eu tsawˇ haˬ, ngaˬ-euˬ dawˬ
naˇ haˬ geu˰-eu meh. Naw ma˰-ahˇ byehˇ dzeh-eu tsawˇ haˬ,
ngaˬ-ahˇ byehˇ dzeh-eu meh. Ngaˬ-ahˇ byehˇ dzeh-eu tsawˇ
haˬ, ngaˬ-ahˇ bi oe-euˬ g'aˬ-ahˇ byehˇ dzeh-eu meh lehˇ, ehˇ
nehˬ-euˬ meh.

**Zaˬ lahˇ shi˰ tseˇ g'aˬ g'o˰ laˇ-euˬ**

17 Zaˬ lahˇ k'oeˇ shi˰ tseˇ g'aˬ laˬ k'aˬ cehˇ taˆ ni g'o˰ keuˆ
laˇ-awˇ, Sahˬ paˬ-oˇ, nawˬ-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ,
nga ma˰ neh˰-ahˇ g'aˬ leˇ-euˬ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
18 Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-eu, Saˬdaˬ-aˬ, mˬ myaw˰ myaw˰-eu lo˰-ehˇ
19 mˬ-ahˇ neh ga le gaˇ ngaˇ ya mawˇ-euˬ ma. Naw ma˰-aˬ, aˇ
lawˇ hawˇ-eu boeˬ kaˬ laˬ ma-ahˇ nawˬ tehˬ taˬ nya ni maˬ
ehˇ, naw ma˰-ahˇ muiˇ-eu deuˬ-euˬ baoˬ-ahˇ g'aˬ leˇ nya ni
maˬ ehˇ, ngaˇ naw ma˰-ahˇ baoˬ bi˰-euˬ ma. Aˬ geu jeˬ k'aw˰,
20 naw ma˰-ahˇ maˬ laˆ tahˬ maˬ laˆ naˇ nya-aˇ. Ehˇ k'aw˰,
naw ma˰ neh˰-ahˇ g'aˬ leˇ-euˬ miˇ neh teh˰-ehˇ laˬ k'aˬ taˬ cehˇ.

Mˬ k'oeˇ ta^ naw ma‸-euˬ tsawˇ myah cɔ‸ ahˇ taˬ-euˬ gaˇ laˬ
k'aˬ cehˇ-awˬ lehˇ, aˬ yaw‸ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu

21 K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ Yaw sahˇ Miˬ yehˇ baˬ da neh laˬ k'aˬ
cehˇ-awˇ ehˇ-eu, Mˬ hawˇ-eu miˇ-ahˇ u^ lahˇ-eu Aˬ da-oˇ,
zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ ahˇ-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu siˬ-eu gahˇ-eu
tsawˇ haˬ-ahˇ nawˇ gaˇ kaw^ heu deuˬ za‸ taˬ-awˇ, zaˬ guˬ deuˬ-
ahˇ pah mehˬ nehˬ-eu miˇ neh, ngaˇ nawˬ-ahˇ ja ceuˬ ma. Aˬ
22 da-oˇ, heu-aˬ nawˇ nui ma tsaˬ-eu meh. Yawˬ jeˬ na lu‸ ngaˬ
Da ngaˬ-ahˇ a nehˬ la‸-euˬ meh. Aˬ da Miˬ yehˇ maˬ ngeuˇ
naˇ, Zaˬ maˇ aˬ suˇ g'aˬ-a lehˇ, tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ siˬ nya. Zaˬ
maˇ hawˇ-eu Zaˬ maˇ pah mehˬ nehˬ maw‸-eu tsawˇ haˬ maˬ
ngeuˇ naˇ, Aˬ da Miˬ yehˇ aˬ suˇ g'aˬ-a lehˇ, tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ
siˬ nya lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
23 K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ zaˬ lahˇ deuˬ jawˇ paw g'awˇ pyawˇ-awˇ,
aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ teh‸-ehˇ ehˇ nehˬ-eu, Naw ma‸ heu deuˬ-ahˇ ya
mawˇ-euˬ miˇ neh, naw ma‸-euˬ mya^ nui^ guiˬ lahˬ huiˬ-eu
24 meh. Ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Naw ma‸ neh ya
mawˇ-euˬ deuˬ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu g'awˬ mya
g'aˬ hawˇ-eu sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ g'awˬ mya g'aˬ mawˇ
maw‸ k'aw‸, maˬ ya mawˇ-aˬ. Naw ma‸ neh ya gaˬ-euˬ deuˬ
aˬ yaw‸ ma‸ gaˬ maw‸ k'aw‸, maˬ ya gaˬ-aˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
meh.

### Muiˬ-eu Saˬmaˬli^ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-euˬ gaˇ kaw^

25 K'oeˇ ngeh, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ zawˇ siˬ nya-eu tiˬ g'aˬ
Yeˬsuˇ-ahˇ lawˬ haw laˇ-awˇ ehˇ-eu, Saˬ laˬ-oˇ, ngaˇ mˬ maˬ
maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh‸-eu jeˬ za nya ni, aˬ jo^-ehˇ ya mˇ ta lehˇ,
26 naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-eu, Zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ
la‸ k'oeˇ aˬ jo^-ehˇ bo‸ taˬ ta. Nawˇ gui-euˬ, aˬ jo^-ehˇ g'o^
27 shaw nya-eu nya lehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Aˬ yaw‸
ehˇ-eu, Nawˬ-euˬ nui ma dawˬ taw^ lu‸, nawˬ-euˬ sa‸ laˇ dawˬ
taw^ lu‸, nawˬ-euˬ g'aˬ dawˬ taw^ lu‸ hawˇ-eu, nawˬ-euˬ nui
noeˬ nui duˇ dawˬ taw^ lu‸ nawˬ-euˬ Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-ahˇ
gaˬ-awˬ. Nawˬ-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ gaˬ-eu lo‸-ehˇ, nawˬ-euˬ
dawˬ peh jawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ gaˬ-awˬ lehˇ, ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ
28 meh. Nawˇ ehˇ k'o‸ nehˬ la‸-euˬ tsaˬ meh. Nawˇ k'oeˇ

lo‸-ehˇ mˇ-awˬ. Mˇ naˇ, sa‸ laˇ ya deh‸ teh‸-a lehˇ, Yeˬsuˇ
aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
29 Ehˇ k'aw‸, tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ, aˬ yaw‸-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ
aˬ yaw‸ yaw tsaˬ yaw dawˇ ma lehˇ sawˇ maw‸-eu miˇ neh,
Ngaˬ-euˬ dawˬ peh jawˇ-eu tsawˇ haˬ aˬ suˇ g'aˬ-a lehˇ,
30 Yeˬsuˇ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-eu, Tsawˇ haˬ
tiˬ g'aˬ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ neh Yeˬliˇkoˇ meuˬ-ahˇ iˇ lu‸
ngeh, tahˇ joe-ahˇ tahˬ puˬ-euˬ meh. Tahˇ joe k'oeˇ deuˬ aˬ
yaw‸-euˬ mehˬ tsoeˬ nyeh‸ leh^-awˇ, aˬ yaw‸-ahˇ shiˇ taw tehˬ
ni diˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, byehˇ dzeh ya‸-awˇ do^-iˇ-euˬ meh.
31 K'oeˇ ngeh, piˇ ma tiˬ g'aˬ gaˇ ma k'oeˇ kahˇ iˇ lu‸ ngeh, tsawˇ
haˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ ya mawˇ-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸, gaˇ jaw jaw-
32 awˇ mehˬ hu paw iˇ-euˬ meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, Leˬbiˇ
tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ k'aw‸ k'oeˇ gaˇ iˇ keu^-awˇ, tsawˇ haˬ k'oeˇ
g'aˬ-ahˇ ya mawˇ ngeh, gaˇ jaw jaw-awˇ mehˬ hu paw iˇ-euˬ
33 meh. Saˬmaˬli^ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ, gaˇ ma k'oeˇ kahˇ iˇ ngeh,
tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ ga gaˇ iˇ keu^-euˬ meh. Aˬ yaw‸-ahˇ ya
34 mawˇ ngeh, g'awˬ shaˬ gaˬ dui dui-eu meh. Aˬ yaw‸ ga gaˇ
iˇ-awˇ, diˬ naˇ-euˬ maˇ k'ehˬ-ahˇ tsiˇ hawˇ-eu aˬ ga‸ dzaˇ uiˇ
leh‸ nehˬ-awˇ, paˇ jeh neh lahˇ kaˬ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ,
Saˬmaˬli^ tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ, naˇ-eu tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ
aˬ yaw‸-euˬ mahˬ tahˬ la^-ahˇ ciˬ dziˬ nehˬ-euˬ meh. Daˬ
yah-euˬ nymˇ tiˬ nymˇ-ahˇ sheuˬ g'eh-awˇ neh, bo sa^ nehˬ-euˬ
35 meh. Ni shawˬ ngeh nah aˬ yaw‸ nymˇ sahˇ g'aˬ-ahˇ pyuˇ nyiˬ
bya^ yuˇ do^ nehˬ-awˇ ehˇ nehˬ-eu, Tsawˇ haˬ heu g'aˬ-ahˇ
yaw muiˬ-ehˇ bo sa^-awˬ. Pyuˇ heu teh‸-ehˇ maˬ lo‸ naˇ,
nawˬ neh k'aˇ jiˇ-euˬ deuˬ ngaˇ g'o‸ laˇ ngeh nawˬ-ahˇ bi‸ ma
36 lehˇ, ehˇ nehˬ ya‸-awˇ do^-iˇ-euˬ meh. Nawˬ-ahˇ aˬ jo^-ehˇ
noeˬ-eu nya. Tsawˇ haˬ k'oeˇ smˇ g'aˬ la‸ k'oeˇ tahˇ joe-ahˇ
tahˬ puˬ-euˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ dawˬ peh jawˇ-eu lehˇ ehˇ nya-eu
tsawˇ haˬ, aˬ geu g'aˬ nya lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-ahˇ naˇ haˬ-eu
37 meh. Aˬ yaw‸-ahˇ g'awˬ shaˬ gaˬ nehˬ-euˬ g'aˬ miˇ-a lehˇ,
tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ k'o‸ nehˬ ngeh, Nawˇ k'aw‸
k'oeˇ lo‸-ehˇ jahˇ-iˇ-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
meh.

**Yeˬsuˇ Maˬta hawˇ-eu Maˬli^ jawˇ gaˇ le-euˬ**

38 Aˬ yaw‸ ma‸ gaˇ pehˇ le lu‸ ngeh, Yeˬsuˇ pu tiˬ pu la‸ k'oeˇ
uˇ leˇ-euˬ meh. Maˬta lehˇ myahˇ-euˬ zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ aˬ

39 yaw˰-euˬ iˇ kahˇ Yeˬsuˇ-ahˇ ha ahˇ-euˬ meh. Zaˬ miˬ zaˬ
k'oeˇ g'aˬ, Maˬli^ lehˇ myahˇ-euˬ mehˇ nmˇ tiˬ g'aˬ jawˇ-eu
meh. Maˬli^-aˬ, Yeˬsuˇ-euˬ aˬ kuiˇ dawˬ peh nuiˇ-awˇ, aˬ
40 yaw˰-euˬ dawˬ naˇ haˬ lu˰ meh. Maˬta-aˬ, dzaˬ dzaˬ dawˇ
dawˇ g'awˬ mya jeˬ ya la^ sa^-eu miˇ neh, k'ahˬ lahˇ-eu meh.
Aˬ yaw˰ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ iˇ-awˇ, Sahˬ paˬ-oˇ, ngaˬ-euˬ mehˇ
nmˇ teu g'aˬ, dzaˬ dzaˬ dawˇ dawˇ g'awˬ mya jeˬ ngaˬ-ahˇ teh˰-
ehˇ bi la^ sa^ la˰-eu gaˇ nawˬ-ahˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ noeˬ nya loˇ.
Ngaˬ-ahˇ caw ba-iˇ-awˬ lehˇ aˬ yaw˰-ahˇ k'ehˇ sheˇ lehˇ,
41 Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ
ehˇ nehˬ-eu, Maˬta-oˇ, Maˬta-oˇ, nawˇ-aˬ g'awˬ mya jeˬ-ahˇ
42 k'ahˬ lahˇ lu˰ nga. Ehˇ k'aw˰, tiˬ jeˬ teh˰-ehˇ loˬ-eu meh.
Maˬli^-aˬ, yaw muiˬ k'oeˇ jeˬ-ahˇ tseˇ geu˰-euˬ meh. K'oeˇ
jeˬ-ahˇ aˬ cawˬ maˬ lu do^ nya lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Guiˬ lahˬ shaˇ-eu gaˇ kaw^ Yeˬsuˇ mehˬ nehˬ-euˬ**

11 Tiˬ po^-aˬ, Yeˬsuˇ tiˬ gaˇ paw jawˇ-awˇ guiˬ lahˬ shaˇ lu˰
meh. Aˬ yaw˰ guiˬ lahˬ shaˇ g'aˬ ngeh, aˬ yaw˰-euˬ zaˬ
lahˇ tiˬ g'aˬ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ, Yoˇhaˬ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ
lahˇ-ahˇ guiˬ lahˬ aˬ jo^-ehˇ ya shaˇ-eu gaˇ kaw^ mehˬ nehˬ-
euˬ lo˰-ehˇ, nga ma˰-ahˇ k'aw˰ mehˬ nehˬ la˰-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ-
2 ahˇ shaˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Naw ma˰ guiˬ
lahˬ shaˇ ngeh heu lo˰-ehˇ shaˇ-awˬ.
Aˬ da-oˇ, nawˬ-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ yaw zeu bi baw law.
3 Nawˇ u^ lahˇ-eu jeˬ bi keu^ le law. Nga ma˰ loˬ-eu dzaˬ-eu
4 dawˇ-eu jeˬ, yawˬ nah na lu˰ nga ma˰-ahˇ bi˰ nehˬ la˰. Nga
ma˰-euˬ iˬ baˇ-ahˇ pyehˬ nehˬ la˰. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
nga ma˰-ahˇ mˇ bahˬ la^ bahˬ la˰-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰-
euˬ iˬ baˇ-ahˇ nga ma˰ pyehˬ nehˬ-eu ma. Iˬ baˇ muˇ juˇ juˇ-eu
mehˬ nah nga ma˰-ahˇ taˬ ḅi iˇ la˰ lehˇ shaˇ-awˬ lehˇ, aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ mehˬ nehˬ-euˬ meh.
5 K'oeˇ uˬ ta˰ aˬ yaw˰ ehˇ-eu, Naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ tiˬ g'aˬ
na, aˬ yaw˰-euˬ cawˬ uˬ ci˰ sehˇ g'ahˇ aˬ yaw˰ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ,
6 Cawˬ-oˇ, ngaˬ-ahˇ kaˬ muˇ ngaˬ siˬ paˇ nehˬ la˰ sheˇ. Ngaˬ-
euˬ cawˬ tiˬ g'aˬ ngaˇ jawˇ gaˇ laˇ do^-awˇ, aˬ yaw˰-ahˇ tiˬ
7 jeˬ-iˬ bi dzaˬ-eu maˬ ja^ nga lehˇ, ehˇ nehˬ ngeh, nymˇ sahˇ
g'aˬ ehˇ-eu, Ngaˬ-ahˇ taˬ suˬ saˬ laˇ. Laˇ g'o^ piˬ tehˬ jiˇ-euˬ
ma. Ngaˬ-euˬ zaˬ ngaˬ nehˬ-ehˇ yu˰ lu˰ meh. Ngaˇ tuˇ-awˇ

8 nawˬ-ahˇ maˬ bi‸ nya nya lehˇ, ehˇ nehˬ teh‸-a. Ngaˇ naw ma‸-
ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Aˬ yaw‸-aˬ, cawˬ pyeu‸-eu k'aw‸, tuˇ k'aw‸
maˬ tuˇ, bi‸ k'aw‸ maˬ bi‸-a. Ehˇ k'aw‸, tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ
maˬ naˬ ni shaˇ tehˇ tehˬ lu‸-eu miˇ neh, tuˇ-awˇ k'oeˇ g'aˬ
9 k'aˇ loˬ-eu deuˬ bi‸ nehˬ teh‸-a. Ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ
nyaˇ. Shaˇ-awˬ. Shaˇ naˇ za teh‸-a. Po^-awˬ. Po^ naˇ mawˇ
teh‸-a. Laˇ g'o^-ahˇ k'o^-awˬ. K'o^ naˇ pah nehˬ la‸ teh‸-a.
10 Shaˇ-eu tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na lu‸ za teh‸-a. Po^-eu tsawˇ haˬ
k'aw‸ mawˇ teh‸-a. Laˇ g'o^-ahˇ k'o^-eu tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ
duˬ k'aw‸, laˇ g'o^ pah nehˬ la‸ teh‸-a.
11 Naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ, aˬ da aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ, yawˬ
ha-euˬ aˬ li ngaˬ shaˬ shaˇ naˇ, ngaˬ shaˬ dah zaˇ aˇ lawˇ nyeh‸
12 nehˬ ma loˇ. Ya u^ shaˇ naˇ, boeˬ kaˬ laˬ ma nyeh‸ nehˬ ma
13 loˇ. Naw ma‸ tsawˇ haˬ yaw haiˬ k'aw‸, yawˬ ha-euˬ zaˬ-ahˇ
myawˬ yaw muiˬ bi‸ nya meh. K'oeˇ na^ maˬ tseˇ, mˬ k'oeˇ
ta^ jawˇ-eu naw ma‸-euˬ Aˬ da-ahˇ k'aˇ shaˇ-eu tsawˇ haˬ-euˬ
la‸ k'oeˇ aˬ yaw‸ muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ bi jawˇ
le teh‸-a la lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Maˬ tsaˬ maˬ dzoeˇ leˇ-eu miˇ k'ahˬ luˬ-iˇ caw^-iˇ teh‸-a**

14 Tiˬ po^-aˬ aˬ dzawˬ bi dzawˬ-iˇ-eu neh‸-ahˇ Yeˬsuˇ teh
do^-euˬ meh. Neh‸ k'oeˇ mawˇ do^-iˇ g'aˬ ngeh, aˬ dzawˬ k'oeˇ
g'aˬ dawˬ ngehˬ nya laˇ-euˬ miˇ neh, tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸
15 zahˬ leˇ-eu meh. Tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ ehˇ-eu, Aˬ yaw‸-
aˬ, neh‸ sahˬ paˬ Beˬsaˬbuˇlaˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ neh‸-ahˇ teh
16 do^-eu nga lehˇ ehˇ-eu meh. Tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ, aˬ yaw‸-ahˇ
lawˬ haw-awˇ, Mˬ k'oeˇ ta^-euˬ bi siˬ bi mawˇ-eu jeˬ jahˇ mehˬ
17 la‸-awˬ lehˇ shaˇ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸ noeˬ lu‸ gaˇ
siˬ nya-eu miˇ neh, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Maˬ tsaˬ
maˬ dzoeˇ leˇ-eu miˇ k'ahˬ yawˬ k'ahˬ na lu‸ luˬ-iˇ caw^-iˇ
teh‸-a. Maˬ tsaˬ maˬ dzoeˇ leˇ-eu nymˇ k'ahˬ k'aw‸, pya^-iˇ
18 sha^-iˇ teh‸-a. Beˬsaˬbuˇlaˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ neh‸-ahˇ teh
do^-eu nga lehˇ, naw ma‸ ngaˬ-ahˇ ehˇ-eu meh. Saˬdaˬ-aˬ,
aˬ yaw^ yaw‸ maˬ tsaˬ maˬ dzoeˇ leˇ naˇ, aˬ yaw‸ u^ lahˇ-eu
19 jeˬ aˬ jo^-ehˇ zi‸ nya-eu. Ngaˇ Beˬsaˬbuˇlaˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ
neh‸-ahˇ teh do^-eu ngeuˇ naˇ, naw ma‸-euˬ zaˬ deuˬ aˬ suˇ
g'aˬ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ teh do^ ta. K'oeˇ miˇ neh, naw ma‸
20 ehˇ-eu maˬ tsaˬ-a lehˇ aˬ yaw‸ ma‸ yaˇ k'aˬ daˇ teh‸-a. Ngaˇ

Miˬ yehˇ-euˬ baoˬ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ neh˰-ahˇ teh do^ naˇ,
Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ naw ma˰ jawˇ gaˇ keu^ le-euˬ meh.
21 G'aˬ zawˇ k'a^-eu tiˬ g'aˬ, keu ka tiˬ byah ja^-awˇ aˬ yaw˰-
euˬ nymˇ-ahˇ lo˰ lu˰ ngeh, aˬ cawˬ aˬ yaw˰-euˬ myawˬ maˬ
22 k'oeˬ nya. Ehˇ k'aw˰, aˬ yaw˰ na^ maˬ tseˇ g'aˬ k'a^-eu tiˬ
g'aˬ laˇ-awˇ neh aˬ yaw˰-ahˇ deu^ g'aˬ-awˇ, aˬ yaw˰ g'oe lu˰-eu
keu ka-ahˇ lu do^ naˇ, aˬ yaw˰-euˬ myawˬ yuˇ-awˇ biˇ geu˰
23 teh˰-a. Ngaˇ jawˇ paw maˬ jawˇ-eu tsawˇ haˬ, ngaˬ-ahˇ muiˇ-
eu paw jawˇ-eu meh. Ngaˬ nehˬ-ehˇ maˬ g'o^ bymˇ-eu tsawˇ
haˬ, g'o^ dzeh-eu tsawˇ haˬ meh.

### Neh˰ yaw jaw˰ mawˇ g'o˰ laˇ-euˬ

24 Neh˰ yaw jaw˰ tiˬ mawˇ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ neh do^-iˇ-
awˇ, gui coˇ ni g'eh-eu jawˇ duˬ-ahˇ g'aˬ naˬ naˬ duˬ po^-iˇ
ngeh maˬ po^ mawˇ-aˬ. K'oeˇ ngeh, Ngaˬ neh do^ le-euˬ,
ngaˬ-euˬ nymˇ-ahˇ g'o˰ leˇ ma lehˇ ehˇ-awˇ g'o˰ leˇ-euˬ meh.
25 Aˬ yaw˰ g'o˰ keu^ leˇ ngeh, nymˇ k'oeˇ nymˇ juiˇ k'eu ni ya^
26 taˬ-euˬ gaˇ ya mawˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰ na^ maˬ
tseˇ haiˬ-eu neh˰ shi˰ mawˇ-ahˇ kuˇ laˬ-iˇ-awˇ jawˇ leˇ-euˬ
meh. K'oeˇ miˇ neh, tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ g'aˇ duˬ yaw
beh na^ maˬ tseˇ aˇ saˬ saˬ ngeh coeˬ dzehˬ teh˰-a lehˇ, Yeˬsuˇ
ehˇ-eu meh.

### Aˬ diˇ guiˬ lahˬ huiˬ-eu deuˬ

27 Yeˬsuˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ lu˰ ngeh, tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰
ma-euˬ la˰ k'oeˇ zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu,
Nawˬ-ahˇ pi-euˬ uˬ ma^ hawˇ-eu nawˇ ya dawˇ-euˬ aˬ coeˇ-aˬ,
guiˬ lahˬ huiˬ-eu meh lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
28 Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Aˬ diˇ guiˬ lahˬ huiˬ-eu deuˬ-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ
dawˬ naˇ haˬ geu˰-eu deuˬ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Zawˇ haiˬ-eu heu ziˇ-aˬ, bi siˬ bi mawˇ-eu jeˬ shaˇ haw-eu

29 Tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma deuˬ myaˬ laˇ tehˇ tehˬ lu˰ ngeh
Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Heu ziˇ-aˬ, zawˇ haiˬ-eu ziˇ meh. Aˬ yaw˰
ma˰ bi siˬ bi mawˇ-eu jeˬ shaˇ haw-eu meh. Yawˇna^ neh bi
siˬ bi mawˇ-euˬ jeˬ maˬ ngeuˇ naˇ, yawˬ jeˬ yawˬ heu ziˇ-ahˇ
30 maˬ mehˬ nehˬ. Yawˇna^-aˬ, Niˇnaˬbeˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu
tsawˇ haˬ deuˬ-euˬ g'aˇ duˬ bi siˬ bi mawˇ-eu jeˬ pyeu˰-eu

lo˰-ehˇ, tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ k'aw˰ heu ziˇ-euˬ g'aˇ duˬ bi siˬ
31 bi mawˇ-eu jeˬ pyeu˰ teh˰-a. Yaˇ k'aˬ daˇ ngeh nah, la˰ o^
paw ja^-eu miˇ k'ahˬ-euˬ naˇ hawˇ kamˇ ma, heu ziˇ-euˬ tsawˇ
haˬ nehˬ-ehˇ tuˇ laˇ-awˇ, heu ziˇ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ
daˇ teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ zawˇ
huiˬ-eu Sawˇlaˬmoˬ-euˬ dawˬ naˇ haˬ laˇ-eu lehˇ, mˬ dzeˇ miˇ
dzeˇ neh aˬ yaw˰ laˇ-euˬ meh. Heu gaˇ Sawˇlaˬmoˬ na^ maˬ
32 tseˇ huiˬ-eu g'aˬ jawˇ lu˰ ma. Yaˇ k'aˬ daˇ ngeh nah, Niˇnaˬbeˬ
meuˬ-ahˇ jawˇ-euˬ tsawˇ haˬ k'aw˰, heu ziˇ-euˬ tsawˇ haˬ nehˬ-
ehˇ tuˇ laˇ-awˇ, heu ziˇ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ teh˰-a.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Yawˇna^ neh dawˬ mehˬ mehˬ-euˬ miˇ
neh aˬ yaw˰ ma˰ yawˬ ha-euˬ iˬ baˇ yawˬ ha noeˬ po^-euˬ meh.
Heu gaˇ Yawˇna^ na^ maˬ tseˇ huiˬ-eu g'aˬ jawˇ lu˰ ma.

### G'awˇ mawˇ-euˬ tsiˇ k'mˬ

33 Tsiˇ k'mˬ do˰-awˇ, baˇ za˰-ahˇ ciˬ taˬ-eu maˬ ehˇ, k'a^ puˬ
neh mo˰ tsahˬ taˬ-eu maˬ ehˇ, tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ jahˇ haw-aˇ.
K'aˇ uˇ laˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ yaw sheh˰-ahˇ ya mawˇ
34 ni, yaw goˇ-ahˇ ciˬ taˬ-eu meh. Mya^ nui^-aˬ, g'awˇ mawˇ-euˬ
tsiˇ k'mˬ meh. Nawˬ-euˬ mya^ nui^ mawˇ nya naˇ, nawˬ-euˬ
g'awˇ mawˇ mawˇ lah yaw sheh˰ yaw muiˬ-ehˇ za teh˰-a. Nawˇ
mya^ nui^ maˬ mawˇ nya naˇ, nawˬ-euˬ g'awˇ mawˇ mawˇ
35 lah zahˇ tsui ni pyeu˰-iˇ teh˰-a. K'oeˇ miˇ neh, nawˬ-euˬ la˰
k'oeˇ ahˇ-eu yaw sheh˰ zahˇ tsui ni maˬ ya pyeu˰-iˇ ni, yahˇ-
36 awˬ. Nawˬ-euˬ g'awˇ mawˇ mawˇ lah zahˇ tsui ni maˬ ja^-ehˇ
yaw sheh˰ teh˰-ehˇ ahˇ naˇ, tsiˇ k'mˬ yaw sheh˰ nawˬ-ahˇ bya-eu
lo˰-ehˇ nawˬ-euˬ g'awˇ mawˇ yaw sheh˰ bya teh˰-a lehˇ, ehˇ
nehˬ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ Paˬliˬsehˇ deuˬ hawˇ-eu zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ zawˇ siˬ nya-eu deuˬ-ahˇ dehˬ-euˬ

37 Yeˬsuˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ g'aˬ ngeh, Ngaˬ-euˬ nymˇ-ahˇ hawˬ
dzaˬ laˇ-awˬ lehˇ, Paˬliˬsehˇ tiˬ g'aˬ Yeˬsuˇ-ahˇ kuˇ-eu meh.
K'oeˇ miˇ neh, Yeˬsuˇ uˇ leˇ-awˇ, hawˬ jawˬ jawˬ lu˰ meh.
38 Hawˬ maˬ dzaˬ mi na^-ehˇ Yeˬsuˇ aˬ la˰ maˬ dzui˰ gaˇ Paˬliˬ-
39 sehˇ k'oeˇ g'aˬ ya mawˇ-awˇ, zahˬ leˇ-euˬ meh. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ
aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Naw ma˰ Paˬliˬsehˇ deuˬ-aˬ, k'mˬ
maˬ hawˇ-eu naˬ bo-ahˇ la˰ nyiˇ paw yaw muiˬ-ehˇ jo^-eu
meh. Ehˇ k'aw˰, naw ma˰ la˰ k'oeˇ paw-aˬ mehˇ juiˇ juiˇ-eu

40 hawˇ-eu yaw haiˬ jeˬ tiˬ byah ahˇ-eu meh. Aˬ dzawˬ aˇ gah
deuˬ-oˇ, la‸ nyiˇ paw beh-euˬ g'aˬ, la‸ k'oeˇ paw k'aw‸ beh-euˬ,
41 maˬ ngeuˇ-a loˇ. La‸ k'oeˇ paw ahˇ-eu deuˬ aˬ cawˬ-ahˇ gam‸
nehˬ-awˬ. Gam‸ nehˬ naˇ, naw ma‸-euˬ g'aˇ duˬ yawˬ jeˬ na
lu‸ shawˇ teh‸-a.
42 Paˬliˬsehˇ deuˬ-oˇ, naw ma‸ ya noeˬ shaˬ dui dui meh. Naw
ma‸ ahˇ jiˇ pa‸ daw, mahˬ sawˇ hawˇ-eu, ka g'awˬ ka dzaˇ
yawˬ jeˬ na lu‸-ahˇ tseˇ bymˇ tiˬ bymˇ damˬ-eu meh. Ehˇ k'aw‸,
dawˇ coe ni mˇ-eu jeˬ hawˇ-eu Miˬ yehˇ-ahˇ gaˬ-eu jeˬ-ahˇ naw
ma‸ byehˇ dzeh ya‸-euˬ meh. Naw ma‸ heu deuˬ-ahˇ mˇ paˬ-
ehˇ g'eh-eu uˬ ta‸, nui deuˬ-ahˇ k'aw‸ byehˇ dzeh paˬ-ehˇ maˬ
43 g'eh-a. Paˬliˬsehˇ deuˬ-oˇ, naw ma‸ ya noeˬ shaˬ dui dui meh.
Naw ma‸ uˬ duˬ tahˬ nymˇ la‸ k'oeˇ k'ahˬ sehˇ ja^-eu nuiˇ
mahˬ-ahˇ nuiˇ maw‸-eu meh. Leh^ la‸ k'oeˇ aˬ cawˬ naw ma‸-
44 ahˇ yaw zeu bi baw maw‸-eu meh. Naw ma‸ ya noeˬ shaˬ dui
dui meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma‸-aˬ tsawˇ haˬ maˬ
mawˇ nya-eu lmˬ bymˇ-ahˇ duˇ-eu meh. Lmˬ bymˇ k'oeˇ-ahˇ
nawˬ nawˬ-ehˇ cah-eu tsawˇ haˬ deuˬ, lmˬ bymˇ nga lehˇ, aˬ
yaw‸ ma‸ maˬ siˬ nya-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
45 K'oeˇ ngeh, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ zawˇ siˬ nya-eu tiˬ g'aˬ
ehˇ-eu, Saˬ laˬ-oˇ, nawˇ heu lo‸-ehˇ ehˇ-eu-aˬ, nga ma‸-ahˇ
k'aw‸ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-eu ngaˇ lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ
46 nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ k'o‸ nehˬ-eu, Zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ
zawˇ siˬ nya-eu naw ma‸ k'aw‸, ya noeˬ shaˬ dui dui meh. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, maˬ pi coeˇ-eu k'a^ beh^ naw ma‸ aˬ
cawˬ-ahˇ nyeh‸ pi-eu meh. Naw ma‸-aˬ, la‸ noeˇ teh‸-ehˇ
47 k'aw‸ maˬ toeˬ ci^-a. Naw ma‸ ya noeˬ shaˬ dui dui meh. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma‸-aˬ naw ma‸-euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ
deuˬ neh diˬ seh‸-euˬ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ-
48 euˬ lmˬ bymˇ-ahˇ gawˇ-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, Nga ma‸-aˬ,
nga ma‸-euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ neh mˇ taˬ-euˬ deuˬ-ahˇ nui ma tsaˬ
miˇ-a lehˇ, naw ma‸ saˇ kiˇ kamˬ lu‸ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸-aˬ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu
deuˬ-ahˇ diˬ seh‸-euˬ meh. Naw ma‸-aˬ lmˬ bymˇ k'oeˇ deuˬ-
ahˇ gawˇ lu‸ meh.
49 K'oeˇ miˇ neh, Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ-euˬ dawˬ
heu lo‸-ehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh. Ngaˇ aˬ yaw‸ ma‸ jawˇ gaˇ ngaˬ-
euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ hawˇ-eu g'aˬ k'ehˇ deuˬ bi oe
ma. Aˬ yaw‸ ma‸ aˬ yaw‸ ma‸ tiˬ pa^ na deuˬ-ahˇ k'ehˬ nehˬ

50 k'a^ nehˬ-awˇ diˬ seh‸ teh‸-a. K'oeˇ miˇ neh, Aˬbeˬla^-euˬ
shiˬ-ahˇ neh, lawˇ duˬ hawˇ-eu uˬ duˬ tahˬ nymˇ yaw kaˬ-ahˇ
diˬ seh‸-euˬ Zaˬkaˬliˇ-euˬ shiˬ-ahˇ keu^ ni, miˇ tsaˬ beh ngeh
nah-ahˇ neh k'aˇ k'aˇ-iˇ-euˬ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ
dah-eu tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-euˬ shiˬ, heu ziˇ-euˬ k'oeˇ ta^ keu^
51 le teh‸-a. Ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Shiˬ k'oeˇ-aˬ,
52 heu ziˇ-euˬ k'oeˇ ta^ aˬ diˇ keu^ le teh‸-a. Zahˇ dawˬ k'o‸
dawˬ zawˇ siˬ nya-eu deuˬ-oˇ, naw ma‸ ya noeˬ shaˬ dui dui
meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma‸ za‸ siˬ tsawˇ gahˇ-euˬ
mahˬ taw‸ taw‸ duˇ nyeh‸ tehˬ taˬ-euˬ meh. Naw ma‸ maˬ
uˇ leˇ-eu uˬ ta‸, uˇ leˇ maw‸-eu tsawˇ haˬ-ahˇ la^ tsoeˬ-eu meh
lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
53 Yeˬsuˇ k'oeˇ gaˇ neh do^-iˇ ngeh, zahˇ mehˬ-eu deuˬ hawˇ-eu
Paˬliˬsehˇ deuˬ-aˬ, aˬ yaw‸ dawˬ ngehˬ bahˬ gaˇ po^ mawˇ
54 nya ni, aˬ yaw‸-ahˇ yaw k'a^-ehˇ naˇ haˬ naˇ haˬ-ehˇ gaˇ
kaw^ g'awˬ mya jeˬ bi ehˇ-awˇ, k'oeˬ sho haw lu‸ meh.

### Jaˬ myaw‸ myaw‸-eu jeˬ-ahˇ yahˇ-awˬ

12 Tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ nawˬ tehˬ tsaˇ-i, tsawˇ haˬ aˇ heˇ aˇ muiˇ
g'aˬ uiˬ laˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-euˬ zaˬ
lahˇ deuˬ-ahˇ jeˬ hu ehˇ nehˬ-eu, Paˬliˬsehˇ deuˬ-euˬ dehˬ
tseˬ-ahˇ yahˇ-awˬ. Dehˬ tseˬ lehˇ ehˇ-eu-aˬ, jaˬ myaw‸
2 myaw‸-eu jeˬ-ahˇ ehˇ maw‸-eu ma. K'aˇ dehˬ kaˬ taˬ-euˬ yawˬ
jeˬ na lu‸, pah mehˬ la‸ teh‸-a. K'aˇ za‸ taˬ-euˬ yawˬ jeˬ na
3 lu‸ k'aw‸, siˬ nya laˇ teh‸-a. Naw ma‸ neh zahˇ tsui ni g'eh
gaˇ k'aˇ ehˇ-euˬ deuˬ, yaw sheh‸ bya gaˇ aˬ cawˬ ya gaˬ teh‸-a.
Naw ma‸ neh naˬ suˬ la‸ k'oeˇ k'aˇ k'oeˬ sa^-euˬ deuˬ, nymˇ-
ahˇ da^ leˇ-awˇ yaw k'a^-ehˇ ehˇ mehˬ nehˬ teh‸-a.

### Aˬ suˇ g'aˬ-ahˇ gu^-eu tsaˬ nga

4 Ngaˬ-euˬ cawˬ deuˬ-oˇ, ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ.
G'awˇ mawˇ-ahˇ seh‸ nya-eu k'aw‸, aˬ kaˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ jahˇ
5 nya-eu deuˬ-ahˇ taˬ gu^. Naw ma‸ aˬ suˇ g'aˬ-ahˇ gu^ paˬ-ehˇ
g'eh-eu nga lehˇ, ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ de. Diˬ
seh‸-awˇ, shiˬ buiˇ lah ma-ahˇ ba‸ pui^ nya-eu g'aˬ-ahˇ gu^-awˬ.
Ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Aˬ yaw‸-ahˇ gu^-awˬ.
6 Jaˇ tseu^ ngaˬ mawˇ peh^ saˬ nyiˬ peh^-ahˇ neh ahˬ-eu,
maˬ ngeuˇ-a loˇ. Miˬ yehˇ-aˬ, jaˇ tseu^ k'oeˇ deuˬ la‸ k'oeˇ

7 tiˬ mawˇ-ahˇ-iˬ maˬ ngehˇ-a. Aˬ yaw˰ naw ma˰-euˬ tsehˇ kahˇ
dawˬ taw^ lu˰-ahˇ gui haw taˬ jiˇ-euˬ meh. Taˬ gu^. Naw ma˰
jaˇ tseu^ g'awˬ mya-i na^ maˬ tseˇ poeˬ-eu meh.

**Ngaˇ Yeˬsuˇ-euˬ zaˬ lahˇ ma lehˇ ehˇ do^-eu**

8 Ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Ngaˇ Yeˬsuˇ-euˬ zaˬ
lahˇ ma lehˇ, tsawˇ haˬ-euˬ mehˬ shi ehˇ do^-eu aˬ geu g'aˬ-ahˇ
maˬ kaˬ, Teu g'aˬ ngaˬ-euˬ zaˬ lahˇ ma lehˇ, Miˬ yehˇ-euˬ mˬ
ta^ g'aˬ k'ehˇ-euˬ mehˬ shi tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ ehˇ do^
9 teh˰-a. Ngaˇ Yeˬsuˇ-euˬ zaˬ lahˇ maˬ ngeuˇ lehˇ, tsawˇ haˬ-
euˬ mehˬ shi ehˇ do^-eu aˬ geu g'aˬ-ahˇ maˬ kaˬ, Teu g'aˬ
ngaˬ-euˬ zaˬ lahˇ maˬ ngeuˇ lehˇ, Miˬ yehˇ-euˬ mˬ ta^ g'aˬ
k'ehˇ-euˬ mehˬ shi tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ ehˇ do^ teh˰-a.
10 Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-ahˇ ngehˬ bahˬ tmˇ bahˬ-eu aˬ geu
g'aˬ-euˬ iˬ baˇ-ahˇ maˬ kaˬ, pyehˬ nehˬ teh˰-a. Ehˇ k'aw˰,
muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ
11 ehˇ-eu tsawˇ haˬ-euˬ iˬ baˇ-ahˇ maˬ pyehˬ nehˬ-aˇ. Aˬ cawˬ
naw ma˰-ahˇ uˬ duˬ tahˬ nymˇ la˰ k'oeˇ maˬ ehˇ, sahˬ paˬ deuˬ
hawˇ-eu baoˬ ja^-eu deuˬ-euˬ mehˬ shi maˬ ehˇ, sheuˬ g'eh la˰
ngeh, naw ma˰ aˬ jo^-ehˇ ya ngehˬ k'o˰ nehˬ-eu uˬ ta˰, aˬ jo^-
12 ehˇ ya ngehˬ ya tmˇ-eu lehˇ k'ahˬ taˬ lahˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, aˇ yamˬ k'oeˇ la˰ k'oeˇ naw ma˰ aˬ jo^-ehˇ ya ngehˬ
ya tmˇ-eu lehˇ, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ naw
ma˰-ahˇ mehˬ nehˬ la˰ teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Smˇ muiˬ smˇ baw baw-eu aˬ dzawˬ aˇ gah tiˬ g'aˬ**

13 K'oeˇ ngeh, tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma-euˬ la˰ k'oeˇ tiˬ g'aˬ
ehˇ-eu, Saˬ laˬ-oˇ, ngaˬ-euˬ mehˇ nmˇ ngaˬ-ahˇ jeˬ biˇ biˇ
nehˬ la˰ ni, aˬ yaw˰-ahˇ tiˬ po^ ehˇ nehˬ-iˬ sheˇ lehˇ,
14 Yeˬsuˇ-ahˇ shaˇ-eu meh. Cawˬ-oˇ, naw nya˰ nmˇ-ahˇ daˇ
nehˬ-eu g'aˬ hawˇ-eu jeˬ biˇ biˇ nehˬ-eu g'aˬ geu˰-awˬ lehˇ, aˬ
suˇ g'aˬ ngaˬ-ahˇ k'ehˇ taˬ ta lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ k'o˰
15 nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Aˬ
cawˬ-euˬ myawˬ-ahˇ mehˇ juiˇ juiˇ-eu nui ma tiˬ paw˰-iˬ taˬ
ahˇ. Pyuˇ shuiˇ myawˬ gahˬ g'awˬ mya ni ja^-eu miˇ neh, tsawˇ
haˬ yaw deh˰ ya deh˰-eu maˬ ngeuˇ-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
16 K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ-ahˇ
neh mehˬ nehˬ-eu, Smˇ muiˬ smˇ baw tiˬ g'aˬ, aˬ yaw˰ deh

17 yaˇ deh cehˇ g'awˬ mya ni za-euˬ meh. Smˇ muiˬ smˇ baw
k'oeˇ g'aˬ, aˬ yaw˰-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ heu lo˰-ehˇ noeˬ-eu
meh. Ngaˇ aˬ jo^-ehˇ jahˇ paˬ nga. Ngaˬ-euˬ cehˇ pi ahˇ k'aˇ
18 maˬ paˇ za ngaˇ. Ngaˇ heu lo˰-ehˇ jahˇ ma lehˇ, aˬ yaw˰
noeˬ-eu meh. Ngaˬ-euˬ cehˇ jiˇ deuˬ-ahˇ pya^ dzeh-awˇ tso^
huiˬ ma. K'oeˇ-euˬ la˰ k'oeˇ ngaˬ-euˬ cehˇ hawˇ-eu ngaˬ-euˬ
19 myawˬ gahˬ dawˬ taw^ lu˰ daw^ ahˇ taˬ ma. K'oeˇ naˇ,
ngaˬ-euˬ nui ma-ahˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ nehˬ ma. Ngaˬ-euˬ nui
ma-oˇ, nawˇ-aˬ g'awˬ mya k'o˰-euˬ g'aˇ duˬ pyuˇ shuiˇ myawˬ
gahˬ po^ uiˬ taˬ-euˬ meh. G'aˬ naˬ naˬ-awˬ. Tiˬ deh^ dzaˬ
tiˬ deh^ dawˇ-awˇ, laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni deh˰-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ
20 ma. Ehˇ k'aw˰, Miˬ yehˇ ehˇ-eu, Aˬ dzawˬ aˇ gah-oˇ, nymˇ
ci˰ neh nawˬ-euˬ sa˰ laˇ-ahˇ yuˇ k'o˰ ma. To^-ehˇ maˇ-iˬ,
nawˬ neh po^ uiˬ taˬ-euˬ myawˬ gahˬ deuˬ aˬ suˇ g'aˬ-euˬ myawˬ
gahˬ pyeu˰ laˇ-eu baw le lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
21 Yawˬ ha-euˬ g'aˇ duˬ myawˬ gahˬ po^ uiˬ taˬ-awˇ Miˬ yehˇ-euˬ
paw iˇ shaˬ shaˬ-eu tsawˇ haˬ, k'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ-eu meh lehˇ,
Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### K'ahˬ taˬ lahˇ

22 K'oeˇ naˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu,
K'oeˇ miˇ neh, ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Aˬ jo^-ehˇ
ya dzaˬ ya dawˇ-eu, naw ma˰ yaw deh˰ deh˰-eu g'aˇ duˬ k'ahˬ
taˬ lahˇ. Aˬ jo^-ehˇ ya dm ya g'aˬ-eu, naw ma˰-euˬ g'awˇ mawˇ
23 g'aˇ duˬ k'aw˰ k'ahˬ taˬ lahˇ. Yaw deh˰ deh˰-eu jeˬ-aˬ, dzaˬ
dzaˬ dawˇ dawˇ na^ maˬ tseˇ poeˬ-awˇ, g'awˇ mawˇ k'aw˰ mehˬ
24 tsoeˬ na^ maˬ tseˇ poeˬ-eu meh. Aw˰-a˰-ahˇ shaˇ noeˬ haw
sheˇ. Aw˰-a˰ deuˬ-aˬ, cehˇ maˬ ka. Cehˇ maˬ yehˬ-a. Cehˇ
jiˇ maˬ ehˇ, myawˬ gahˬ jeˬ hmˬ-eu nymˇ maˬ ehˇ, maˬ ja^.
Ehˇ k'aw˰, Miˬ yehˇ aw˰-a˰ deuˬ-ahˇ bi dzaˬ bi dawˇ-eu meh.
Naw ma˰ aˇ jiˇ na^ maˬ tseˇ aˇ na^ ni poeˬ dzehˬ-eu nga.
25 Naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ, k'ahˬ lahˇ-eu miˇ
neh yawˬ ha-euˬ ziˇ yawˬ ha tiˬ ca^ mahˇ laˇ ni, aˬ suˇ g'aˬ
26 jahˇ nya te. Naw ma˰ zawˇ nyiˇ-eu deuˬ-ahˇ maˬ jahˇ nya
gaˇ neh, aˬ jeˬ miˇ neh yawˬ deuˬ yawˬ-ahˇ k'ahˬ lahˇ te.
27 Ka pa˰ aˇ yeh^ aˬ jo^-ehˇ huiˬ laˇ-eu nga lehˇ shaˇ noeˬ
haw sheˇ. Ka pa˰ aˇ bawˬ k'oeˇ deuˬ-aˬ, myawˬ maˬ mˇ-a. Saˬ
laˬ k'aw˰ maˬ g'awˇ-a. Ehˇ k'aw˰, k'ahˬ sehˇ huiˬ-eu sahˬ paˬ

Sawˇlaˬmoˬ-aˬ, aˇ bawˬ k'oeˇ deuˬ la˰ k'oeˇ tiˬ bawˬ na^ ni
k'aw˰, maˬ ya dm maˬ ya g'aˬ haw-aˬ lehˇ, ngaˇ naw ma˰-ahˇ
28 ehˇ nehˬ-eu ma. Jah-eu g'aˬ byeh^ byeh^-eu tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ,
iˬ nah deh˰-awˇ ni shawˬ miˬ dzaˬ la˰ k'oeˇ daw^ pui^ nya-eu
ja^ gu˰ ja^ ga^-ahˇ Miˬ yehˇ k'oeˇ na^ ni bi dm bi g'aˬ naˇ,
k'oeˇ na^ maˬ tseˇ naw ma˰-ahˇ bi dm bi g'aˬ la˰ teh˰-a la.
29 Naw ma˰ aˬ jo^-ehˇ ya dzaˬ ya dawˇ ni taˬ po^. K'ahˬ lahˇ-eu
30 nui ma k'aw˰ taˬ ahˇ. Lawˇ ci˰ zaˬ deuˬ-aˬ, k'oeˇ deuˬ dawˬ
taw^ lu˰-ahˇ po^ lu˰ meh. Naw ma˰ k'oeˇ deuˬ loˬ meh lehˇ,
31 Aˬ da Miˬ yehˇ siˬ lu˰ meh. Naw ma˰-aˬ, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu
jeˬ-ahˇ po^-awˬ. K'oeˇ deuˬ k'aw˰ aˬ yaw˰ naw ma˰-ahˇ bi˰
lahˬ la˰ teh˰-a.

**Mˬ k'oeˇ ta^ pyuˇ shuiˇ myawˬ gahˬ po^ uiˬ taˬ-awˬ**

32 Maˬ myaˬ-eu yawˇ yawˇ ma˰-oˇ, taˬ gu^. Naw ma˰-euˬ Aˬ
da Miˬ yehˇ, aˬ yaw˰ u^ lahˇ-eu la˰ k'oeˇ naw ma˰-ahˇ bi
33 jawˇ-eu nui ma tsaˬ-eu meh. Naw ma˰-euˬ myawˬ gahˬ deuˬ
ahˬ dzeh-awˇ, aˬ cawˬ-ahˇ gam˰ nehˬ-awˬ. Naw ma˰-euˬ g'aˇ
duˬ maˬ peuˬ maˬ oeˇ-iˇ nya-eu pyuˇ pawˬ beh^ gu˰ taˬ-awˬ.
Maˬ caw^ maˬ jiˇ-iˇ nya-eu pyuˇ shuiˇ myawˬ gahˬ mˬ k'oeˇ
ta^ po^ uiˬ taˬ-awˬ. K'oeˇ gaˇ-aˬ, smˇ k'oeˬ maˬ k'oeˬ nya.
34 Boeˬ k'aw˰ maˬ dzaˬ leˇ nya. Naw ma˰-euˬ pyuˇ shuiˇ myawˬ
gahˬ k'aˇ po^ uiˬ taˬ-euˬ gaˇ naw ma˰-euˬ nui ma ja^-eu meh.

**Yaw muiˬ-ehˇ lo˰ lu˰-eu zaˬ k'a^ deuˬ**

35 Naw ma˰ jo˰ pa˰ yaw teuˇ teuˇ-ehˇ pa˰-awˬ. Tsiˇ k'mˬ k'aw˰
36 do˰ taˬ-awˬ. Yawˬ ha-euˬ yaw sahˇ oeˇ mˇ baˇ-iˇ-euˬ g'o˰
laˇ-awˇ laˇ g'o^-ahˇ k'o^ ngeh, tiˬ po^ teh˰-ehˇ pah nehˬ-iˇ
nya ni, lo˰ lu˰-eu tsawˇ haˬ lo˰-ehˇ yaw deh˰ deh˰-awˬ.
37 Yaw sahˇ g'aˬ g'o˰ laˇ ngeh lo˰ lu˰-eu zaˬ k'a^ deuˬ-aˬ, guiˬ
lahˬ huiˬ-eu meh. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ
nyaˇ. Yaw sahˇ g'aˬ jo˰ pa˰ pa˰-awˇ, zaˬ k'a^ deuˬ-ahˇ hawˬ
jawˬ bi jawˬ-awˇ neh, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ hawˬ byawˇ
38 la^ daw^ nehˬ teh˰-a. Nymˇ sahˇ g'aˬ uˬ ci˰ sehˇ g'ahˇ maˬ
ehˇ, ya poeˇ doeˇ laˇ ngeh maˬ ehˇ, g'o˰ keu^ laˇ-awˇ, zaˬ k'a^
deuˬ k'oeˇ lo˰-ehˇ lo˰ lu˰ gaˇ ya mawˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ guiˬ
39 lahˬ huiˬ teh˰-a. Nymˇ sahˇ g'aˬ, smˇ k'oeˬ k'oeˬ le-eu aˇ
yamˬ-ahˇ ya siˬ law nmˇ-aˬ, aˬ yaw˰-euˬ nymˇ-ahˇ smˇ k'oeˬ

40 maˬ ya uˇ laˇ ni lo˰ teh˰-a lehˇ, naw ma˰ siˬ nya meh. Naw
ma˰ yaw muiˬ-ehˇ lehˬ hmˬ taˬ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
naw ma˰ maˬ noeˬ maˬ duˇ-ehˇ jawˇ ngeh, tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ
maˇ za˰ ka le teh˰-a lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
meh.

**Maˬ lehˬ hmˬ taˬ-euˬ zaˬ k'aˆ**

41 K'oeˇ ngeh Beˬtuˆluˆ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ, yaw jeˬ ma jeˬ
dawˬ heu dawˬ, nga ma˰-ahˇ teh˰-ehˇ ehˇ nehˬ la˰ te loˇ. Maˬ
ngeuˇ naˇ, tsawˇ haˬ dawˬ tawˆ lu˰-ahˇ k'aw˰ ehˇ nehˬ lu˰
42 te loˇ lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-eu,
Ngaˬ-euˬ miˬ sawˇ zaˬ-ahˇ haw-awˇ, aˇ yamˬ tsaˬ ni dzaˬ
dzaˬ dawˇ dawˇ biˇ nehˬ de lehˇ, nymˇ sahˇ g'aˬ neh k'ehˇ taˬ-
euˬ zaˬ k'aˆ aˬ geu g'aˬ-a. Saˇ jaˇ zi˰-awˇ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ
43 ahˇ-eu zaˬ k'aˆ g'aˬ meh. Nymˇ sahˇ g'aˬ g'o˰ le ngeh, k'oeˇ
lo˰-ehˇ mˇ lu˰-eu zaˬ k'aˆ g'aˬ-ahˇ ya mawˇ naˇ, zaˬ k'aˆ k'oeˇ
44 g'aˬ guiˬ lahˬ huiˬ teh˰-a. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ dawˇ coe ni
ehˇ nehˬ nyaˇ. Nymˇ sahˇ g'aˬ zaˬ k'aˆ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ myawˬ
gahˬ dawˬ tawˆ lu˰-euˬ k'oeˇ taˆ aˬ yui˰ bi geu˰ teh˰-a.
45 Ehˇ k'aw˰, zaˬ k'aˆ k'oeˇ g'aˬ, Ngaˬ-euˬ sahˬ paˬ yaw kawˇ-ehˇ
maˬ g'o˰ le-aˇ lehˇ nui ma la˰ k'oeˇ noeˬ noeˬ-ehˇ, zaˬ k'aˆ
geu˰ lu˰-eu aˬ yaw˰-euˬ cawˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ hawˇ-eu zaˬ miˬ zaˬ
deuˬ-ahˇ diˬ-eu uˬ ta˰, dzaˬ lu˰ dawˇ lu˰-awˇ, jiˇ baˬ dawˇ
46 yeh˰ lu˰ naˇ, zaˬ k'aˆ k'oeˇ g'aˬ maˬ noeˬ maˬ duˇ-ehˇ jawˇ
ngeh nah, maˬ siˬ-eu aˇ yamˬ la˰ k'oeˇ, aˬ yaw˰-euˬ yaw sahˇ
g'aˬ g'o˰ keuˆ le teh˰-a. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰-ahˇ yaw k'aˆ-ehˇ
diˬ-awˇ, saˇ jaˇ maˬ zi˰-eu tsawˇ haˬ nehˬ-ehˇ bi jawˇ teh˰-a.
47 Yawˬ ha-euˬ yaw sahˇ g'aˬ-euˬ nui ma-ahˇ siˬ nya lu˰ k'aw˰
maˬ lehˬ hmˬ taˬ-ehˇ, yaw sahˇ g'aˬ-euˬ nui noeˬ maˬ mˇ-eu
48 zaˬ k'aˆ g'aˬ, g'awˬ mya la˰ diˬ gaˇ ya daˬ teh˰-a. Maˬ siˬ
nya-eu la˰ k'oeˇ diˬ paˬ-ehˇ g'eh-eu jeˬ-ahˇ mˇ bahˬ-eu zaˬ
k'aˆ g'aˬ, g'awˬ mya la˰ diˬ gaˇ maˬ ya daˬ-aˇ. G'awˬ mya ni
za-euˬ tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na lu˰, g'awˬ mya ni ya tsoeˬ teh˰-a.
G'awˬ mya ni a nehˬ la˰-euˬ gaˇ ha geu˰ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ,
k'oeˇ myaˆ maˬ tseˇ shaˇ k'o˰ teh˰-a.

**Yeˬsuˇ baˬ da neh g'awˬ-iˇ g'ehˇ-iˇ-eu**

49 Miˇ tsaˬ k'oeˇ taˆ miˬ dzaˬ bi do˰ laˇ-eu lehˇ ngaˇ oe-euˬ
ma. Nymˬ-mˇ k'aw˰ ngaˇ miˬ dzaˬ k'oeˇ bi do˰ lu˰ maw˰

50 miˇ-a. Ngaˇ ya kamˬ-eu baˇtiˇsaˬ tiˬ jeˬ ja^-a siˬ. Ngaˇ
k'oeˇ-ahˇ maˬ ya kamˬ-euˬ k'oeˇ-aˬ, ngaˬ-ahˇ aˇ na^ ni u^ tehˬ
51 taˬ-euˬ nga. Ngaˇ miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ bi tsaˬ bi dzoeˇ le-euˬ
nga lehˇ, naw ma‸ noeˬ te loˇ. Ngaˇ k'oeˇ lo‸-ehˇ mˇ le-euˬ
maˬ ngeuˇ. Aˬ cawˬ g'awˬ-iˇ g'ehˇ-iˇ ni mˇ le-euˬ ma lehˇ,
52 ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
nymˬ-mˇ neh tiˬ nymˇ k'ahˬ-ahˇ teh‸-ehˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ
ngaˬ g'aˬ g'awˬ-iˇ g'ehˇ-iˇ-awˇ, nyiˬ g'aˬ tiˬ muˇ, smˇ g'aˬ
53 tiˬ muˇ lehˇ pyeu‸-iˇ teh‸-a. Aˬ da hawˇ-eu zaˬ, aˬ ma hawˇ-eu
aˬ buˇ, kuiˬ ma hawˇ-eu aˬ ma, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ g'awˬ-iˇ g'ehˇ-iˇ
teh‸-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Aˇ yamˬ aˇ law-ahˇ tseˇ pa^ biˇ pa^ nya-eu

54 Tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma deuˬ-ahˇ k'aw‸ Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-eu,
Nahˇ ma ga k'ehˬ paw mˬ dmˇ do^ laˇ gaˇ naw ma‸ ya mawˇ
ngeh, Uˬ yehˇ yehˇ le-eu jeˬ ngaˇ lehˇ, tiˬ po^ teh‸-ehˇ naw
55 ma‸ ehˇ-eu meh. Naw ma‸ ehˇ-eu lo‸-ehˇ yehˇ le meh. La‸
o^ paw-euˬ jaˬ lehˇ baw laˇ gaˇ naw ma‸ ya mawˇ ngeh, Sa‸
dui dui laˇ-eu jeˬ ngaˇ lehˇ, naw ma‸ ehˇ-eu meh. Naw ma‸
56 ehˇ-eu lo‸-ehˇ pyeu‸ laˇ meh. Jaˬ myaw‸ myaw‸-eu tsawˇ haˬ
deuˬ-oˇ, naw ma‸ miˇ tsaˬ hawˇ-eu mˬ-ahˇ haw-awˇ tseˇ pa^
biˇ pa^ nya meh. Aˬ jeˬ miˇ neh naw ma‸ aˇ yamˬ aˇ law heu-ahˇ
maˬ tseˇ pa^ maˬ biˇ pa^ nya-eu nya.

### Nawˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ ja-eu g'aˬ-ahˇ jahˇ tsaˬ-awˬ

57 Naw ma‸ aˬ jeˬ miˇ neh yawˬ haˇ yawˬ ha yaw tsaˬ yaw
58 dawˇ jeˬ-ahˇ maˬ tseˇ pa^ maˬ biˇ pa^ nya-eu nya. Nawˬ-ahˇ
yaˇ k'aˬ ja lu‸-eu g'aˬ nehˬ-ehˇ saˇ naˇ-ahˇ da^ leˇ lu‸ ngeh,
naw nya‸ yaw kaˬ yaw k'a^-ehˇ jahˇ tsaˬ-awˬ. Maˬ jahˇ tsaˬ
naˇ, aˬ yaw‸ nawˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ-eu g'aˬ jawˇ gaˇ g'eu g'eh
teh‸-a. Yaˇ k'aˬ daˇ-eu g'aˬ k'aw‸, nawˬ-ahˇ tawˬ aˬ yui‸
g'aˬ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ-awˇ, tawˬ aˬ yui‸ g'aˬ k'aw‸
59 nawˬ-ahˇ tawˬ-ahˇ daw^ teh‸-a. Ngaˇ nawˬ-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ.
Maˬ tsoeˬ jiˇ-ehˇ peh^ saˬ tiˬ peh^ k'aˇ dzeˇ-euˬ k'oeˇ-aˬ, nawˇ
tawˬ-ahˇ neh aˬ diˇ maˬ ya do^-iˇ-a lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-euˬ
meh.

## Iˬ baˇ maˬ noeˬ po^ naˇ, ya luˬ ya seˇ-iˇ teh‸-a

13 Aˇ yamˬ k'oeˇ la‸ k'oeˇ, tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ Yeˬsuˇ
jawˇ gaˇ laˇ-awˇ, Sahˬ paˬ Piˇla^-aˬ, Gaˬliˬlehˇ tsawˇ haˬ
tiˬ pa^ na deuˬ-ahˇ tsaw^ seh‸-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ shiˬ hawˇ-
eu aˬ yaw‸ ma‸ neh lawˇ nehˬ-euˬ jeˬ zaˬ-euˬ shiˬ bi yoeˇ
2 keuˬ-euˬ gaˇ kaw^ Yeˬsuˇ-ahˇ ja nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu,
Gaˬliˬlehˇ tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ k'oeˇ lo‸-ehˇ ya daˬ-euˬ miˇ
neh, aˬ yaw‸ ma‸ Gaˬliˬlehˇ tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ na^ maˬ
3 tseˇ iˬ baˇ huiˬ-eu meh lehˇ, naw ma‸ noeˬ-eu nya loˇ. Ngaˇ
naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Aˬ yaw‸ ma‸ iˬ baˇ huiˬ dzehˬ-eu
maˬ ngeuˇ-a. Naw ma‸ iˬ baˇ maˬ noeˬ po^ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸
lo‸-ehˇ naw ma‸ dawˬ taw^ lu‸ k'aw‸ luˬ-iˇ seˇ-iˇ teh‸-a.
4 K'oeˇ uˬ ta‸, Siˇloˬ pu la‸ k'oeˇ zawˇ goˇ-eu nymˇ tiˬ nymˇ
coˬ pya^-iˇ-awˇ coˬ tehˬ seh‸-euˬ tsawˇ haˬ tseˇ yeh‸ g'aˬ-aˬ,
Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ na^
maˬ tseˇ mˇ bahˬ-euˬ meh lehˇ, naw ma‸ noeˬ-eu nya loˇ.
5 Ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Aˬ yaw‸ ma‸ mˇ bahˬ dzehˬ-
euˬ maˬ ngeuˇ-a. Naw ma‸ iˬ baˇ maˬ noeˬ po^ naˇ, aˬ yaw‸
ma‸ lo‸-ehˇ naw ma‸ dawˬ taw^ lu‸ k'aw‸ luˬ-iˇ seˇ-iˇ teh‸-a
lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

## Aˇ siˬ maˬ siˬ-eu siˬ guˬ maˇ sheuˇ aˇ bawˇ

6 K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ-ahˇ neh mehˬ nehˬ-
eu, Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ aˬ yaw‸-euˬ aˬ ga‸ yaˇ kmˇ-ahˇ siˬ guˬ
maˇ sheuˇ aˇ bawˇ tiˬ bawˇ ka taˬ-euˬ meh. Siˬ guˬ maˇ sheuˇ
aˇ bawˇ k'oeˇ bawˇ aˇ siˬ maˬ siˬ nga loˇ lehˇ aˬ yaw‸ haw le
7 ngeh, aˇ siˬ maˬ siˬ-a. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw‸ yaˇ kmˇ mˇ-eu
g'aˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Smˇ k'o‸ byah ni ngaˇ siˬ guˬ maˇ sheuˇ
aˇ bawˇ heu bawˇ-euˬ aˇ siˬ-ahˇ haw le-euˬ k'aw‸, maˬ mawˇ-aˬ.
Aˇ bawˇ heu bawˇ-ahˇ tuˇ dzeh-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh miˇ tsaˬ
heu-ahˇ yawˬ ngeh‸-ehˇ bi ja^ caw^ te lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
8 Yaˇ kmˇ mˇ-eu g'aˬ ehˇ k'o‸ nehˬ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ, tsui‸ nui^
k'o‸-aˬ bi deh‸ siˬ. Dawˬ pehˬ-ahˇ jawˬ jawˬ-ehˇ duˬ-awˇ, miˇ
9 tsaˬ miˇ muiˬ daw^ ahˇ ma. Aˬ kaˇ aˇ siˬ siˬ le naˇ, yaw muiˬ
teh‸-a. Ehˇ k'aw‸, aˇ siˬ maˬ siˬ le naˇ, bi tuˇ dzeh nya teh‸-a
lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Jawˇ nah ngeh nah zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ la^ taˬ nehˬ-euˬ**

10 Jawˇ nah tiˬ nah-aˬ, Yeˬsuˇuˬduˬtahˬnymˇla‸k'oeˇ
11 mehˬ nehˬ tso^ nehˬ lu‸ meh. K'oeˇ ngeh, tseˇ yeh‸ k'o‸ byah
ni neh‸ uˇ uˇ-ehˇ naˇ lu‸-eu zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ k'oeˇ gaˇ
jawˇ-eu meh. Aˬ yaw‸-aˬ, daˇ tsui‸ yaw k'o‸ k'o‸-ehˇ pyeu‸-
12 iˇ-awˇ, aˬ yaw^ yaw‸ tiˬ paw‸-iˬ maˬ mˇ dawˇ nya. Yeˬsuˇ
zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ ya mawˇ ngeh kuˇ-awˇ, Zaˬ miˬ-oˇ,
nawˇ nawˬ-euˬ naˇ gawˇ-ahˇ buˬ-iˇ-euˬ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
13 meh. Yeˬsuˇ zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ k'oeˇ ta^ aˬ la‸ ba‸
da^ ngeh, tiˬ po^ teh‸-ehˇ zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ daˇ tsui‸ mˇ
14 dawˇ nya laˇ-awˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ-eu meh. Jawˇ nah
ngeh nah Yeˬsuˇ naˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ la^ taˬ nehˬ-euˬ miˇ
neh, uˬ duˬ tahˬ nymˇ aˬ yui‸ g'aˬ nui ma pehˇ laˇ-awˇ, tsawˇ
haˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Mˇ-eu shaˇ-eu aˇ nah ko‸ nah
ja^ meh. Naw ma‸-euˬ naˇ gawˇ taˬ leˇ ni, k'oeˇ ko‸ nah la‸
k'oeˇ laˇ-awˬ. Jawˇ nah ngeh nah taˬ laˇ lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ
15 ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-ahˇ
ehˇ nehˬ-eu, Jaˬ myaw‸ myaw‸-eu tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ, naw ma‸
yawˬ g'aˬ na lu‸, jawˇ nah ngeh nah yawˬ ha-euˬ mawˇ neˇ
hawˇ-eu mahˬ tahˬ la^-ahˇ puiˇ-awˇ iˇ cu‸ tsahˇ dawˇ nehˬ-iˇ-eu
16 meh. Aˬbyaˬhaˬ-euˬ aˬ buˇ heu g'aˬ-ahˇ Saˬdaˬ neh tseˇ yeh‸
k'o‸ byah ni pa‸ taw‸ taˬ-euˬ meh. Pa‸ taw‸ taˬ-euˬ heu-ahˇ jawˇ
nah ngeh nah puiˇ nehˬ-eu maˬ tsaˬ-a loˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
17 meh. Yeˬsuˇ k'oeˇ lo‸-ehˇ ehˇ nehˬ ngeh, aˬ yaw‸-ahˇ muiˇ-eu
tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ sha‸ dawˇ-iˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ aˇ
ma‸ ma‸ lah Yeˬsuˇ neh mˇ-euˬ yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ tiˬ byah
ahˇ-eu gaˇ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ laˬ k'aˬ cehˇ dui dui-eu meh.

**G'awˬ pa‸ aˇ nui^ gaˇ kaw^ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ**

18 Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ-aˬ, aˬ geu jeˬ-ahˇ
duˇ-eu nga. Ngaˇ aˬ geu jeˬ-ahˇ neh shaˇ ceh^ haw paˬ nga.
19 Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ-aˬ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ aˬ yaw‸-euˬ yaˇ
kmˇ-ahˇ sehˬ taˬ-euˬ g'awˬ pa‸ aˇ nui^-ahˇ duˇ-eu meh. Aˇ
nui^ k'oeˇ-aˬ, aˇ ji ji laˇ huiˬ laˇ-awˇ, aˇ bawˬ bawˬ ma ma
laˇ-eu meh. K'oeˇ ta^ zaw-eu aˇ jiˇ uˬ pyaˬ-ahˇ daw‸ le-eu
meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Kaˬ muˇ-ahˇ dawˆ-eu dehˬ tseˬ-euˬ gaˇ kawˆ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ**

20 Yeˬsuˇ tiˬ poˆ paˇ ehˇ-eu, Miˬ yehˇ uˆ lahˇ-eu jeˬ-ahˇ ngaˇ
21 aˬ geu jeˬ-ahˇ neh shaˇ cehˆ haw paˬ nga. Miˬ yehˇ uˆ lahˇ-eu
jeˬ-aˬ, dehˬ tseˬ-ahˇ duˇ-eu meh. Zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ dehˬ
tseˬ yuˇ-awˇ, kaˬ muˇ jahˇ-eu cehˇ meu smˇ puˬ-ahˇ dawˆ
keuˬ-awˇ neh, dawˬ tawˆ lu˰-ahˇ bi poˬ laˇ-eu meh lehˇ, ehˇ
nehˬ-euˬ meh.

**G'oˆ k'ehˬ yaw su˰**

22 K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ le-euˬ meh. Aˬ
yaw˰ gaˇ pehˇ jaˆ-eu meuˬ deuˬ pu deuˬ-ahˇ mehˬ mehˬ-ehˇ
23 le-euˬ meh. K'oeˇ ngeh tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ, Sahˬ paˬ-oˇ, ka
k'o˰-eu jeˬ za-eu tsawˇ haˬ ui cuiˆ teh˰-a loˇ lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ
24 naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, G'oˆ
k'ehˬ yaw su˰-ahˇ ya uˇ leˇ ni leh jeh-awˬ. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ
ehˇ nehˬ nyaˇ. Tsawˇ haˬ g'awˬ mya g'aˬ ya uˇ leˇ ni leh jeh-
euˬ k'aw˰ maˬ ya uˇ leˇ-aˬ.
25 Nymˇ sahˇ g'aˬ tuˇ-awˇ laˇ g'oˆ piˬ tehˬ g'aˬ ngeh, naw ma˰
la˰ nyiˇ paw yaw˰-awˇ, laˇ g'oˆ-ahˇ k'oˆ teh˰-a. Sahˬ paˬ-oˇ,
nga ma˰-ahˇ laˇ g'oˆ pah nehˬ la˰ sheˇ lehˇ shaˇ ngeh, Naw
ma˰ aˬ geu gaˇ neh laˇ-euˬ maˬ siˬ tawˇ lehˇ, nymˇ sahˇ g'aˬ
26 naw ma˰-ahˇ ehˇ k'o˰ la˰ teh˰-a. K'oeˇ ngeh naw ma˰ heu
lo˰-ehˇ ehˇ teh˰-a. Nga ma˰-aˬ, nawˬ nehˬ-ehˇ dzaˬ ta˰ dawˇ
ta˰ haw-euˬ ma. Nawˇ nga ma˰-euˬ meuˬ deuˬ-ahˇ jaˆ-eu gaˇ
ma-ahˇ cah cah-ehˇ mehˬ la˰ tsoˆ la˰-euˬ meh lehˇ ehˇ teh˰-a.
27 Naw ma˰ aˬ geu gaˇ neh laˇ-euˬ, ngaˇ maˬ siˬ. Yaw haiˬ mˇ-eu
tsawˇ haˬ dawˬ tawˆ lu˰-oˇ, ngaˬ nehˬ-ehˇ g'awˬ-iˇ-awˬ lehˇ,
28 nymˇ sahˇ g'aˬ naw ma˰-ahˇ ehˇ laˇ teh˰-a. Aˬbyaˬhaˬ, Iˇtsaˆ,
Yaˬkoˆ hawˇ-eu, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu tsawˇ
haˬ dawˬ tawˆ lu˰ Miˬ yehˇ uˆ lahˇ-eu la˰ k'oeˇ jawˇ lu˰ gaˇ
naw ma˰ ya mawˇ teh˰-a. Ehˇ k'aw˰, naw ma˰-ahˇ-aˬ la˰ nyiˇ
paw teh dzeh la˰ teh˰-a. K'oeˇ gaˇ k'aˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ, noeˬ
29 shaˬ dui dui-eu la˰ k'oeˇ ngoeˇ-awˇ seuˬ teu˰ teh˰-a. K'oeˇ
ngeh, nahˇ ma doˆ k'ehˬ ga k'ehˬ, la˰ oˆ la˰ taˆ paw jawˇ-
eu tsawˇ haˬ laˇ-awˇ, Miˬ yehˇ uˆ lahˇ-eu la˰ k'oeˇ dzaˬ ta˰
30 dawˇ ta˰ teh˰-a. Aˬ cawˬ-euˬ mehˬ nah jawˇ-eu tsawˇ haˬ
tiˬ paˆ na deuˬ, aˬ cawˬ-euˬ mehˬ hu ya jawˇ teh˰-a. Aˬ cawˬ-

euˬ mehˬ hu jawˇ-eu tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ aˬ cawˬ-eu,
mehˬ nah ya jawˇ teh‸-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**YeˬsuˇYeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-euˬ g'aˇ duˬ noeˬ shaˬ dui dui-eu**

31 Aˇ yamˬ k'oeˇ la‸ k'oeˇ, Paˬliˬsehˇ tiˬ pa^ na deuˬ laˇ-awˇ,
Nawˇ heu gaˇ neh do^-iˇ-awˬ. Sahˬ paˬ Heˬloˇ nawˬ-ahˇ diˬ
32 seh‸ maw‸-eu meh lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ
aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Naw ma‸ byaˬ hiˇ k'oeˇ mawˇ-
ahˇ heu lo‸-ehˇ ehˇ nehˬ-iˇ-awˬ. Iˬ nah hawˇ-eu ni shawˬ,
ngaˇ neh‸-ahˇ teh do^-awˇ, naˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ la^ taˬ nehˬ
ma. Saˇ pehˬ ngeh nah mˇ lui^ jiˇ ma jeˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-awˬ.
33 Ehˇ k'aw‸, iˬ nah, ni shawˬ hawˇ-eu, saˇ pehˬ-aˬ, ngaˇ ya le-a
siˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ la‸ k'oeˇ maˬ
ngeuˇ naˇ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu g'aˬ maˬ ya luˬ
maˬ ya seˇ-iˇ-a.
34 Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-oˇ, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-oˇ, Miˬ yehˇ-euˬ
g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ-ahˇ nawˇ aˬ myah lu‸ seh‸-awˇ,
nawˇ jawˇ gaˇ bi oe-euˬ deuˬ-ahˇ nawˇ aˬ myah lu‸ k'aˬ lo neh
biˬ seh‸-eu meh. Ya ci^ ya ma aˬ yaw‸-euˬ ya zaˬ-ahˇ dahˇ
k'aw^ k'aw^ g'oeˬ-eu lo‸-ehˇ, ngaˇ nawˬ-euˬ zaˬ-ahˇ aˇ mya^
po^ k'aw^ g'oeˬ maw‸ k'aw‸, naw ma‸ maˬ bi k'aw^ g'oeˬ la‸-a.
35 Miˬ yehˇ naw ma‸-euˬ jawˇ duˬ-ahˇ byehˇ dzeh-euˬ meh de.
Ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ tsawˇ
myahˇ uˬ mo^ oe-eu g'aˬ guiˬ lahˬ huiˬ lu‸-uˇ lehˇ naw ma‸
maˬ ehˇ-eu k'oeˇ keu^ ni, naw ma‸ ngaˬ-ahˇ maˬ ya mawˇ-aˇ
lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ uˬ ma^ la‸ k'oeˇ iˇ cu‸ dahˬ-eu**
**tiˬ g'aˬ-ahˇ la^ taˬ nehˬ-euˬ**

14 Jawˇ nah ngeh nah, Paˬliˬsehˇ aˇ muˇ la‸ k'oeˇ aˬ yui‸
geu‸-eu tiˬ g'aˬ-euˬ iˇ kahˇ Yeˬsuˇ hawˬ dzaˬ-eu lehˇ uˇ
2 leˇ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ Yeˬsuˇ-ahˇ k'oeˬ sho haw lu‸ meh. K'oeˇ
ngeh, uˬ ma^ la‸ k'oeˇ iˇ cu‸ dahˬ dahˬ-ehˇ naˇ-eu tiˬ g'aˬ,
3 Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ shi jawˇ-eu meh. Jawˇ nah ngeh nah naˇ-eu
tsawˇ haˬ-ahˇ la^ taˬ nehˬ-eu tsaˬ teh‸-a loˇ, maˬ tsaˬ-aˇ loˇ
lehˇ, Yeˬsuˇ zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ zawˇ siˬ nya-eu deuˬ-ahˇ

4 hawˇ-eu Paˬliˬsehˇ deuˬ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Ehˇ k'aw‸, aˬ
yaw‸ ma‸ ciˬ cuˇ ni jawˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ naˇ-eu
k'oeˇ g'aˬ-ahˇ kuˇ-awˇ la^ taˬ nehˬ-awˇ neh bi g'o‸-iˇ-euˬ
5 meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Naw ma‸-euˬ la‸
k'oeˇ tiˬ g'aˬ na, aˬ yaw‸-euˬ aˬ li maˬ ehˇ, aˬ yaw‸-euˬ mawˇ
neˇ maˬ ehˇ, jawˇ nah ngeh nah lah duˬ-ahˇ ga ahˇ naˇ, tiˬ po^
teh‸-ehˇ maˬ g'eu do^ nehˬ-eu, aˬ suˇ g'aˬ jawˇ te lehˇ, ehˇ
6 nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ dawˬ k'oeˇ dawˬ-ahˇ tiˬ jeˬ-iˬ
maˬ ehˇ k'o‸ nehˬ nya.

**Oeˇ mˇ baˇ gaˇ iˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ**

7 Kuˇ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ k'ahˬ sehˇ ja^-eu nuiˇ duˬ yaw
muiˬ-ahˇ tseˇ lu‸ gaˇ Yeˬsuˇ ya mawˇ ngeh, aˬ yaw‸ aˬ yaw‸
8 ma‸-ahˇ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ-ahˇ neh mehˬ nehˬ-eu, Tsawˇ
haˬ tiˬ g'aˬ na oeˇ mˇ baˇ gaˇ nawˬ-ahˇ kuˇ ngeh, k'ahˬ sehˇ
ja^-eu nuiˇ duˬ-ahˇ taˬ nuiˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, nawˇ na^
maˬ tseˇ k'ahˬ sehˇ huiˬ-eu g'aˬ-ahˇ k'aw‸ aˬ yaw‸ kuˇ taˬ
9 naˇ, naw nya‸ nyiˬ g'aˬ lu‸-ahˇ kuˇ-euˬ g'aˬ laˇ-awˇ, Nawˬ-euˬ
nuiˇ duˬ heu g'aˬ-ahˇ bi nuiˇ-awˬ lehˇ nawˬ-ahˇ ehˇ laˇ teh‸-a.
K'oeˇ ngeh, nawˇ sha‸ dawˇ dui dui-eu la‸ k'oeˇ aˬ cawˬ na^
ni k'ahˬ sehˇ maˬ ja^-eu nuiˇ duˬ-ahˇ ya nuiˇ-iˇ teh‸-a.
10 Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na nawˬ-ahˇ kuˇ ngeh, aˬ cawˬ na^ ni k'ahˬ
sehˇ maˬ ja^-eu nuiˇ duˬ-ahˇ nuiˇ-awˬ. K'oeˇ lo‸-ehˇ nuiˇ
naˇ, nawˬ-ahˇ kuˇ-euˬ g'aˬ laˇ-awˇ, Cawˬ-oˇ, teu na^ maˬ tseˇ
k'ahˬ sehˇ ja^-eu nuiˇ duˬ-ahˇ nuiˇ laˇ-awˬ lehˇ, nawˬ-ahˇ ehˇ
laˇ teh‸-a. K'oeˇ ngeh, nawˬ nehˬ-ehˇ nuiˇ lu‸-eu tsawˇ haˬ
11 dawˬ taw^ lu‸-euˬ mehˬ shi nawˇ k'ahˬ sehˇ za teh‸-a. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, yawˬ haˇ yawˬ ha taˬ huiˬ-eu tsawˇ haˬ yawˬ
g'aˬ na lu‸, taˬ nyiˇ gaˇ ya daˬ teh‸-a. Yawˬ haˇ yawˬ ha taˬ
nyiˇ-eu aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ, taˬ huiˬ gaˇ ya daˬ teh‸-a lehˇ,
ehˇ nehˬ-euˬ meh.
12 Aˬ yaw‸-ahˇ kuˇ-euˬ g'aˬ-ahˇ k'aw‸ Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-eu,
Shawˬ hawˬ maˬ ngeuˇ naˇ ci‸ hawˬ dzaˬ laˇ-awˬ lehˇ, nawˇ
aˬ cawˬ-ahˇ kuˇ ngeh, nawˬ-euˬ cawˬ deuˬ, nawˬ-euˬ aˬ yui‸
aˬ nyiˇ deuˬ, nawˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca deuˬ hawˇ-eu, nawˬ-euˬ
dawˬ peh jawˇ-eu smˇ muiˬ smˇ baw deuˬ-ahˇ taˬ kuˇ. K'oeˇ
lo‸-ehˇ g'eh-eu deuˬ-ahˇ kuˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸ k'aw‸ nawˬ-ahˇ
13 paˇ kuˇ-awˇ guiˬ lahˬ jahˇ k'o‸ nehˬ la‸ teh‸-a. Dzaˬ ta‸ dawˇ
ta‸ laˇ-awˬ lehˇ, nawˇ aˬ cawˬ-ahˇ kuˇ ngeh, shaˬ-eu zahˬ-eu

tsawˇ haˬ, kuiˇ caw^ la^ caw^ caw^-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu, mya^
14 beh‸ deuˬ-ahˇ kuˇ-awˬ. K'oeˇ lo‸-ehˇ kuˇ naˇ, nawˇ guiˬ lahˬ
za teh‸-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸ nawˬ-ahˇ guiˬ
lahˬ maˬ jahˇ k'o‸ nehˬ la‸ nya. Yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ
g'o‸ deh‸ laˇ-eu aˇ yamˬ keu^ laˇ naˇ, Miˬ yehˇ nawˬ-ahˇ guiˬ
lahˬ jahˇ k'o‸ nehˬ la‸ teh‸-a lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Hawˬ byawˇ lawˇ nehˬ-eu gaˇ kaw^ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ**

15 Yeˬsuˇ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo‸-ehˇ jawˬ-awˇ dzaˬ lu‸-eu tiˬ
g'aˬ, dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ ngeh, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu la‸
k'oeˇ ya dzaˬ ya dawˇ-eu tsawˇ haˬ, guiˬ lahˬ huiˬ-eu meh
16 lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Tsawˇ
haˬ tiˬ g'aˬ, hawˬ byawˇ lawˇ nehˬ-eu lehˇ, tsawˇ haˬ g'awˬ
17 mya ni-ahˇ ehˇ gaˬ taˬ-euˬ meh. Hawˬ byawˇ lawˇ nehˬ-eu
aˇ yamˬ keu^ laˇ ngeh, Laˇ-awˬ de. Dawˬ taw^ lu‸ lehˬ hmˬ
taˬ jiˇ-euˬ ma lehˇ, aˬ yaw‸-euˬ zaˬ k'a^-ahˇ k'ehˇ g'eh-awˇ,
18 ehˇ gaˬ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ bi kuˇ-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸
ma‸ tiˬ g'aˬ tiˬ jeˬ dehˬ leh‸ dehˬ leh‸-ehˇ heu lo‸-ehˇ shaˇ-eu
meh. Ngaˇ deh yaˇ tiˬ kawˬ zeuˇ taˬ-awˇ ya haw-iˇ-eu miˇ
19 neh ya shaˇ-eu ngaˇ lehˇ, yaw beh g'aˬ ehˇ-eu meh. Ngaˇ mawˇ
neˇ ngaˬ gu zeuˇ taˬ-awˇ, ya tsehˬ haw-iˇ-eu miˇ neh ya shaˇ-eu
20 ngaˇ lehˇ, yawˬ g'aˬ yawˬ ehˇ-eu meh. Ngaˇ cawˬ shaˇ
baw-euˬ miˇ neh, maˬ laˇ nya nga lehˇ, yawˬ g'aˬ yawˬ ehˇ-eu
21 meh. Zaˬ k'a^ k'oeˇ g'aˬ g'o‸ laˇ-awˇ, gaˇ kaw^ k'oeˇ yaw sahˇ
g'aˬ-ahˇ dzawˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, nymˇ sahˇ g'aˬ nui
ma pehˇ dui dui laˇ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ zaˬ k'a^-ahˇ ehˇ nehˬ-eu,
Meuˬ la‸ k'oeˇ-euˬ gaˇ jawˬ hawˇ-eu gaˇ ma deuˬ-ahˇ yaw
kawˇ-ehˇ iˇ-awˇ, shaˬ-eu zahˬ-eu tsawˇ haˬ, aˬ la‸ caw^-eu
tsawˇ haˬ, mya^ beh‸ beh‸-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu, aˬ kuiˇ caw^-
eu tsawˇ haˬ-ahˇ kuˇ laˬ-iˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
22 Sahˬ paˬ-oˇ, nawˬ neh k'ehˇ-euˬ lo‸-ehˇ jahˇ jiˇ-euˬ ma. Ehˇ
k'aw‸, jawˬ k'aˇ za nga siˬ lehˇ, zaˬ k'a^ k'oeˇ g'aˬ ehˇ nehˬ-euˬ
23 meh. Yaw sahˇ g'aˬ ehˇ-eu, Ngaˬ-euˬ nymˇ-ahˇ tsawˇ haˬ
bi byah laˇ maw‸ miˇ-a. Meuˬ meuˬ dzeˇ dahˇ-eu gaˇ jawˬ
hawˇ-eu gaˇ ma deuˬ-ahˇ iˇ-awˇ, laˇ ngeh keu^ ni aˬ yaw‸ ma‸-
24 ahˇ kuˇ laˬ-iˇ-awˬ. Ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Yaw
beh ehˇ gaˬ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ tiˬ g'aˬ-iˬ ngaˬ-euˬ
dzaˇ heu-ahˇ maˬ ya myeu‸ haw-aˇ lehˇ, zaˬ k'a^ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ
ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Za˯ lahˇ geu˰ nya ni ya shaˇ noe˯ ya shaˇ sawˇ-eu

25 Tsawˇ ha˯ aˇ ma˰ ma˰ ma deu˯ a˯ yaw˰-eu˯ meh˯ nah caw
teh lu˰ ngeh, Ye˯suˇ nahˇ g'o˰ g'o˰ haw-awˇ a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ
26 ehˇ neh˯-eu, Nga˯-eu˯ meh˯ nah caw teh laˇ-eu tsawˇ ha˯ a˯
geu g'a˯ ma˯ ka˯, yaw˯ ha-eu˯ a˯ ma a˯ da, yaw˯ ha-eu˯ mi˯
sawˇ za˯, yaw˯ ha-eu˯ a˯ yui˰ a˯ nyiˇ-ahˇ ma˯ ehˇ, yaw˯
ha-eu˯ deh˰-eu je˯-ahˇ ma˯ ehˇ, ma˯ muiˇ naˇ, nga˯-eu˯ za˯
27 lahˇ ma˯ geu˰ nya-aˇ. Tsawˇ ha˯ a˯ geu g'a˯ ma˯ ka˯, yaw˯
ha-eu˯ la˰ ya˰ yaw˯ ha ba˰-awˇ nga˯-eu˯ meh˯ nah ma˯ laˇ
28 naˇ, nga˯-eu˯ za˯ lahˇ ma˯ geu˰ nya-aˇ. Naw ma˰-eu˯ la^
k'oeˇ ti˯ g'a˯ na, zawˇ goˇ-eu nymˇ nymˇ ma ti˯ nymˇ gawˇ
maw˰ naˇ, nymˇ k'oeˇ nymˇ gawˇ g'a˯ nya ni, pyuˇ lo˰ nga
loˇ, ma˯ lo˰ nga loˇ, aˇ mya^ ni jiˇ-eu nga lehˇ, nuiˇ-awˇ neh
ma˯ sawˇ haw-eu tsawˇ ha˯ ti˯ g'a˯ na jawˇ meh loˇ.
29 K'oeˇ lo˰-ehˇ ma˯ sawˇ haw naˇ, gawˇ ngeh˯ ngeh˯ ta˯-awˇ,
ma˯ gawˇ jiˇ nya gaˇ ya mawˇ-eu tsawˇ ha˯ deu˯, a˯ yaw˰-ahˇ
30 uiˇ uiˇ-ehˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ teh˰-a. Heu g'a˯, nymˇ gawˇ
ngeh˯ ngeh˯ ta˯ gaˇ neh ma˯ gawˇ jiˇ nya nga tawˇ lehˇ na˯
31 g'a teh˰-a. Ti˯ je˯-a˯, sah˯ pa˯ kuˇ hawˇ kamˇ ti˯ g'a˯, sah˯
pa˯ kuˇ hawˇ kamˇ yaw˯ g'a˯ yaw˯-ahˇ deu^-eu lehˇ g'eh ngeh,
a˯ caw˯-eu˯ yehˇ nyi˯ muiˇ g'a˯ laˇ gaˇ, nga˯-eu˯ yehˇ ti˯
muiˇ g'a˯ teh˰-ehˇ, deu^ g'a˯ nya teh˰-a loˇ, ma˯ deu^ g'a˯
nya-aˇ loˇ lehˇ, nuiˇ-awˇ neh ma˯ shaˇ noe˯-eu sah˯ pa˯ kuˇ
32 hawˇ kamˇ ti˯ g'a˯ na jawˇ teh˰-a loˇ. Ma˯ g'a˯ leˇ lu˰-a
lehˇ ya si˯ naˇ, sah˯ pa˯ kuˇ hawˇ kamˇ k'oeˇ g'a˯ gaˇ mahˇ
ka˯ gaˇ laˇ lu˰ ngeh neh, a˯ yaw˰-eu˯ dah zaˇ deu˯-ahˇ k'ehˇ
33 g'eh-awˇ, tsa˯ leˇ dzoeˇ leˇ ni a˯ yaw˰ jahˇ teh˰-a. K'oeˇ
lo˰-ehˇ duˇ ni, naw ma˰-eu˯ la˰ k'oeˇ a˯ geu g'a˯ ma˯ ka˯, a˯
yaw˰ k'aˇ ja^-eu daw˯ taw^ lu^ ma˯ byehˇ dzeh ya˰ naˇ,
nga˯-eu˯ za˯ lahˇ ma˯ geu˰ nya-aˇ.

### Sa˯ ca ta^-eu byo^-iˇ-eu˯ sa˯ deu˰

34 Sa˯ deu˰-a˯, gaˇ dahˇ tsoe˯-eu meh. Ehˇ k'aw˰, sa˯ ca
35 ta^-eu byo^-iˇ naˇ, a˯ jo^-ehˇ paˇ bi ta^ laˇ nya-eu. Sa˯ deu˰
k'oeˇ-a˯, miˇ tsa˯-eu˯ g'aˇ du˯ ma˯ ehˇ, miˇ tsa˯ miˇ mui˯-eu˯
g'aˇ du˯ ma˯ ehˇ, gaˇ dahˇ ma˯ tsoe˯-eu miˇ neh, a˯ caw˯ la^
nyiˇ sheh^ dzeh ta˯-eu meh. Na˯ bawˇ tso˰-eu tsawˇ ha˯, naˇ
ha˯-aw˯.

### Yawˇ tiˬ mawˇ byo^-iˇ-euˬ gaˇ kaw^ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ

15 K'oeˇ gaˇ k'aˇ jawˇ-eu kawˬ ta‸-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu iˬ
baˇ zaˬ deuˬ, Yeˬsuˇ-euˬ dawˬ naˇ haˬ-eu lehˇ aˬ yaw‸-euˬ
2 dawˬ peh ji^ laˇ-euˬ meh. Paˬliˬsehˇ deuˬ hawˇ-eu zahˇ
mehˬ-eu deuˬ ehˇ-eu, Heu g'aˬ iˬ baˇ zaˬ-ahˇ ha-awˇ, aˬ yaw‸
ma‸ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo‸-ehˇ dzaˬ ta‸ dawˇ ta‸ nga lehˇ, ja
3 bu ja doeˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ yaw
4 jeˬ ma jeˬ dawˬ heu dawˬ-ahˇ neh mehˬ nehˬ-euˬ meh. Naw
ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ tiˬ g'aˬ na, yawˇ tiˬ yaˇ mawˇ jawˇ-eu la‸
k'oeˇ tiˬ mawˇ byo^-iˇ naˇ, g'oeˬ tseˇ g'oeˬ mawˇ-ahˇ bawˇ
tsahˬ-ahˇ bi jawˇ ya‸-awˇ, byo^-iˇ-euˬ yawˇ k'oeˇ mawˇ-ahˇ
5 mawˇ ngeh keu^ ni maˬ po^-eu tsawˇ haˬ jawˇ meh loˇ. Aˬ
yaw‸ yawˇ k'oeˇ mawˇ-ahˇ po^ mawˇ ngeh, laˬ k'aˬ cehˇ ta^
6 ni ba‸ pu-ahˇ ba‸ da^ teh‸-a. Aˬ yaw‸ iˇ kahˇ g'o‸ keu^ laˇ
ngeh, aˬ yaw‸-euˬ cawˬ deuˬ hawˇ-eu dawˬ peh jawˇ-eu deuˬ-
ahˇ kuˇ uiˬ-awˇ, Ngaˬ nehˬ-ehˇ laˬ k'aˬ caw cehˇ-awˬ. Byo^-
iˇ-euˬ ngaˬ-euˬ yawˇ k'oeˇ mawˇ-ahˇ po^ mawˇ-euˬ ma lehˇ,
7 ehˇ teh‸-a. K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, iˬ baˇ noeˬ po^-eu maˬ
loˬ-eu, yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ g'oeˬ tseˇ g'oeˬ g'aˬ baˬ
da neh, mˬ k'oeˇ ta^ laˬ k'aˬ cehˇ-eu na^ maˬ tseˇ, iˬ baˇ zaˬ
tiˬ g'aˬ iˬ baˇ noeˬ po^-eu miˇ neh, mˬ k'oeˇ ta^ laˬ k'aˬ cehˇ
dzehˬ meh lehˇ, ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu ma.

### Pyuˇ tiˬ bya^ byo^-iˇ-euˬ gaˇ kaw^ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ

8 Tiˬ jeˬ-aˬ, zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ pyuˇ tseˇ bya^ ja^-awˇ, tiˬ
bya^ byo^-iˇ naˇ, miˬ dzaˬ keuˬ-awˇ ya^ pyawˇ ya^ ya^-ehˇ,
9 mawˇ ngeh keu^ ni maˬ po^-eu tsawˇ haˬ jawˇ teh‸-a loˇ. Pyuˇ
k'oeˇ bya^-ahˇ po^ mawˇ ngeh, aˬ yaw‸-euˬ cawˬ deuˬ hawˇ-eu
aˬ yaw‸-euˬ dawˬ peh jawˇ-eu deuˬ-ahˇ kuˇ uiˬ-awˇ, Ngaˬ
nehˬ-ehˇ laˬ k'aˬ caw cehˇ-awˬ. Byo^-iˇ-euˬ pyuˇ k'oeˇ bya^-ahˇ
10 po^ mawˇ-euˬ ma lehˇ ehˇ teh‸-a. K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, iˬ baˇ
zaˬ tiˬ g'aˬ, iˬ baˇ noeˬ po^-eu miˇ neh, Miˬ yehˇ-euˬ mˬ ta^
g'aˬ k'ehˇ-euˬ mehˬ shi laˬ k'aˬ cehˇ-eu jeˬ ja^ meh lehˇ, ngaˇ
naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu ma.

### Aˬ li tiˬ g'aˬ byo^-iˇ-euˬ gaˇ kaw^ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ

11 Yeˬsuˇ tiˬ po^ paˇ ehˇ-eu, Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ, aˬ li nyiˬ g'aˬ
12 jawˇ-eu meh. Aˬ nyiˇ g'aˬ aˬ yaw‸-euˬ aˬ da-ahˇ ehˇ nehˬ-eu,

Aˬ da-oˇ, ngaˬ-ahˇ o˰-eu jeˬ biˇ biˇ nehˬ la˰-awˬ lehˇ shaˇ
ngeh, aˬ da g'aˬ aˬ nya˰ nmˇ-ahˇ jeˬ biˇ biˇ nehˬ-euˬ meh.
13 G'awˬ myahˇ maˬ g'eh-ehˇ aˬ nyiˇ k'oeˇ g'aˬ, aˬ yaw˰-euˬ
pyuˇ shuiˇ myawˬ gahˬ dawˬ taw^ lu˰ yuˇ-awˇ, gaˇ mahˇ
kaˬ-eu miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ-euˬ meh. K'oeˇ gaˇ, aˬ yaw˰ k'aˇ
byawˬ k'aˇ mo-eu jeˬ mˇ-awˇ, pyuˇ shuiˇ myawˬ gahˬ k'oeˇ
14 zmˬ dzeh jiˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ k'aˇ ja^-eu dawˬ taw^ lu˰ zmˬ
dzeh jiˇ g'aˬ ngeh, miˇ k'ahˬ k'oeˇ k'ahˬ-ahˇ meh˰ dui shu˰
dui dui-eu jeˬ keu^ le-awˇ, aˬ yaw˰ ya shaˬ ya zahˬ dui dui-eu
15 meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ li k'oeˇ g'aˬ miˇ k'ahˬ k'oeˇ k'ahˬ-ahˇ
jawˇ-eu tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ jawˇ-eu meh.
Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ aˬ yaw˰-ahˇ yaˇ peuˬ-ahˇ aˬ za˰ bi bo-iˇ-
16 euˬ meh. Aˬ yaw˰ aˬ za˰ dzaˬ-eu aˇ beh^ tiˬ deh^ dzaˬ maw˰
17 k'aw˰, tiˬ g'aˬ-iˬ aˬ yaw˰-ahˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ bi dzaˬ-a. K'oeˇ
ngeh, aˬ li k'oeˇ g'aˬ noeˬ gahˇ laˇ-awˇ ehˇ-eu, Ngaˬ da-ahˇ
g'aˬ mahˇ mahˇ dzaˬ-eu deuˬ maˬ dzaˬ maˬ dawˇ jiˇ coeˇ-eu
18 k'aw˰, ngaˇ heu gaˇ meh˰ seh˰ shaw-iˬ miˇ-a. Ngaˇ ngaˬ da
jawˇ gaˇ g'o˰ leˇ-awˇ, Aˬ da-oˇ, ngaˇ-aˬ Miˬ yehˇ-ahˇ k'aw˰
19 nawˬ-ahˇ k'aw˰ mˇ bahˬ-euˬ miˇ-a. Aˬ kaˇ naˇ, nawˬ-euˬ
zaˬ lehˇ kuˇ la˰ gaˇ ngaˇ maˬ geuˇ-a. Nawˬ-ahˇ g'aˬ mahˇ
mahˇ dzaˬ-eu tiˬ g'aˬ lo˰-ehˇ ngaˬ-ahˇ sawˇ la˰-awˬ lehˇ ehˇ
20 nehˬ ma lehˇ noeˬ-eu meh. Aˬ yaw˰ aˬ yaw˰-euˬ aˬ da jawˇ
gaˇ g'o˰ leˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ gaˇ mahˇ kaˬ gaˇ g'o˰ laˇ
lu˰-eu, aˬ yaw˰-euˬ aˬ da ya mawˇ-awˇ, aˬ yaw˰-ahˇ g'awˬ
shaˬ gaˬ-eu miˇ neh, aˬ yaw˰ jawˇ gaˇ ceh^ g'eh-euˬ meh. Aˬ
yaw˰-euˬ aˬ li-euˬ kawˬ lahˇ-ahˇ byaˇ tehˬ taˬ-awˇ, mehˬ cuˇ
21 cuˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰-euˬ aˬ li aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ
nehˬ-eu, Aˬ da-oˇ, ngaˇ-aˬ Miˬ yehˇ-ahˇ k'aw˰ nawˬ-ahˇ k'aw˰
mˇ bahˬ-euˬ miˇ-a. Aˬ kaˇ naˇ nawˬ-euˬ zaˬ lehˇ kuˇ la˰ gaˇ
22 ngaˇ maˬ geuˇ-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ da k'oeˇ g'aˬ
zaˬ k'a^ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Zawˇ muiˬ-eu pehˇ k'ahˬ pehˇ
mahˇ yaw kawˇ-ehˇ yuˇ le˰-awˇ, aˬ yaw˰-ahˇ bi dm-awˬ. Aˬ
yaw˰-euˬ la˰ noeˇ-ahˇ la˰ behˬ bi behˬ-awˬ. Aˬ kuiˇ-ahˇ sehˬ
23 naw^ bi naw^-awˬ. Bi dzaˬ tsuˇ taˬ-euˬ mawˇ neˇ mawˇ zaˬ
tsahˇ la˰-awˇ seh˰-awˬ. Aˬ dui ma˰ tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ laˬ k'aˬ
24 cehˇ ta^ ni dzaˬ ta˰ dawˇ ta˰ kaˇ-euˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
ngaˬ li heu g'aˬ shiˇ-euˬ k'aw˰, nymˬ-mˇ g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ meh.
Byo^-iˇ-euˬ k'aw˰, nymˬ-mˇ mawˇ-euˬ ma lehˇ ehˇ-awˇ, aˬ yaw˰
ma˰ laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni jahˇ-eu meh.

25 K'oeˇ ngeh, a˯ yui˰ g'a˯ yaˇ ngeh jawˇ-eu meh. A˯ yaw˰
nymˇ daw˯ peh g'o˰ keu^ laˇ ngeh, la˰ je˯ baw baw-ehˇ la˰ je˯
26 tsaw˯ lu˰-eu teˇ saˇ ya ga˯-eu˯ meh. A˯ yaw˰ za˯ k'a^ ti˯
g'a˯-ahˇ kuˇ-awˇ, A˯ je˯ jahˇ lu˰ ta lehˇ, naˇ ha˯-eu meh.
27 Za˯ k'a^ k'oeˇ g'a˯ ehˇ-eu, Naw˯-eu˯ a˯ nyiˇ g'o˰ laˇ-eu˯ meh.
A˯ yaw˰ naˇ-eu gawˇ-eu hawˇ-eu lu˯-iˇ seˇ-iˇ-eu gaˇ ya bu˯-iˇ-
awˇ, naw˯ da a˯ yaw˰-ahˇ ya ha geu˰-eu˯ miˇ neh, bi dza˯ tsuˇ
ta˯-eu˯ mawˇ neˇ mawˇ za˯ seh˰-eu˯ meh lehˇ, ehˇ k'o˰ neh˯-
28 eu˯ meh. A˯ yui˰ k'oeˇ g'a˯ nui ma pehˇ dui dui laˇ-awˇ, iˇ
kahˇ ma˯ g'o˰ uˇ leˇ-a˯. K'oeˇ miˇ neh, a˯ yaw˰-eu˯ a˯ da do^
29 le-awˇ, a˯ yaw˰-ahˇ shaˇ-eu meh. A˯ yaw˰ a˯ yaw˰-eu˯ a˯
da-ahˇ ehˇ neh˯-eu, Ngaˇ-a˯ naw˯-eu˯ za˯ k'a^ teh˰-ehˇ geu˰
lu˰-eu aˇ k'o˰ aˇ la myahˇ laˇ-eu˯ ma. Ngaˇ naw˯-eu˯ daw˯
ti˯ daw˯-i˯ ma˯ leuˇ haw-a˯. Ehˇ k'aw˰, nga˯-eu˯ caw˯ deu˯
neh˯-ehˇ dza˯ ta˰ dawˇ ta˰ nya ni, ci˰ myeh˰ ci˰ za˯ ti˯ mawˇ
teh˰-ehˇ k'aw˰ nawˇ nga˯-ahˇ ti˯ po^-i˯ ma˯ bi˰ la˰ haw-a˯.
30 Ehˇ k'aw˰, meh ma˯ laˇ neh˯-ehˇ joe joe-ehˇ naw˯-eu˯ pyuˇ
shuiˇ zm˯ dzeh jiˇ-eu˯ naw˯ li heu g'a˯ g'o˰ laˇ ngeh, bi dza˯
tsuˇ ta˯-eu˯ mawˇ neˇ mawˇ za˯ a˯ yaw˰-eu˯ g'aˇ du˯ nawˇ
seh˰ neh˯-eu˯ nga tawˇ lehˇ, a˯ yaw˰-eu˯ a˯ da-ahˇ ehˇ neh˯-eu˯
31 meh. A˯ da g'a˯ ehˇ-eu, A˯ li-oˇ, nawˇ-a˯ a˯ myah lu˰ nga˯
neh˯-ehˇ jawˇ-eu meh. Ngaˇ k'aˇ ja^-eu yaw˯ je˯ na lu˰ naw˯-
32 eu˯ meh. Naw˯-eu˯ a˯ nyiˇ-a˯, shiˇ-eu˯ k'aw˰ nym˯-mˇ g'o˰
deh˰ laˇ-eu˯ meh. Byo^-iˇ-eu˯ k'aw˰, nym˯-mˇ mawˇ-eu˯ ma.
Heu miˇ neh, la˯ k'a˯ cehˇ ta^ ni jahˇ neh˯-eu tsa˯ teh˰-a
lehˇ, a˯ yaw˰-eu˯ a˯ da a˯ yaw˰-ahˇ ehˇ k'o˰ neh˯-eu˯ meh.

**Myaw˯ je˯ hm˯-eu ma˯ sui ma˯ dawˇ-eu ti˯ g'a˯**

16 Ye˯suˇ a˯ yaw˰-eu˯ za˯ lahˇ deu˯-ahˇ ehˇ neh˯-eu, Smˇ
mui˯ smˇ baw ti˯ g'a˯, a˯ yaw˰-eu˯ myaw˯ je˯ hm˯-eu ti˯
g'a˯ jawˇ-eu meh. Myaw˯ je˯ hm˯-eu k'oeˇ g'a˯, yaw sahˇ
g'a˯-eu˯ myaw˯ zm˯ dzeh lu˰-eu gaˇ kaw^, a˯ caw˯ yaw sahˇ
2 g'a˯-ahˇ ja neh˯-eu˯ meh. Yaw sahˇ g'a˯ a˯ yaw˰-ahˇ kuˇ-awˇ,
Naw˯-eu˯ gaˇ kaw^ ngaˇ ya ga˯-eu˯ lo˰-ehˇ ngeuˇ meh loˇ.
Nawˇ myaw˯ je˯ hm˯ lu˰-eu jaˇ laˇ k'oeˇ nga˯-ahˇ bi haw la˰
sheˇ. A˯ kaˇ naˇ, myaw˯ je˯ hm˯-eu gaˇ heu naw˯-ahˇ ma˯ paˇ
3 bi mˇ ma lehˇ, a˯ yaw˰-ahˇ ehˇ neh˯-eu˯ meh. K'oeˇ ngeh,
myaw˯ je˯ hm˯-eu g'a˯ a˯ yaw˰-eu˯ nui ma la˰ k'oeˇ heu lo˰-ehˇ

noeˬ-eu meh. Ngaˇ aˬ jo^-ehˇ jahˇ paˬ nga. Ngaˬ-euˬ yaw sahˇ
g'aˬ, myawˬ jeˬ hmˬ-eu gaˇ heu-euˬ la˰ k'oeˇ ngaˬ-ahˇ yuˇ do^
la˰ teh˰-a. Ngaˬ-ahˇ-aˬ miˇ tsaˬ-ahˇ duˬ duˬ-ehˇ maˬ mˇ maˬ
shaˇ coeˇ nya. Aˬ cawˬ-ahˇ shaˇ dzaˬ shaˇ dawˇ-iˇ-eu k'aw˰,
4 sha˰ dawˇ miˇ-a. Myawˬ jeˬ hmˬ-eu gaˇ heu-euˬ la˰ k'oeˇ
ngaˇ ya do^-iˇ ngeh, aˬ cawˬ-euˬ iˇ kahˇ ngaˬ-ahˇ ha la˰ ni,
ngaˇ aˬ jo^-ehˇ ya jahˇ-eu lehˇ noeˬ do^ laˇ-euˬ ma lehˇ, aˬ
5 yaw˰ noeˬ-eu meh. Aˬ yaw˰-euˬ yaw sahˇ g'aˬ-ahˇ dziˇ dzo^
da^-eu tiˬ g'aˬ saˇ-i tiˬ g'aˬ-ahˇ aˬ yaw˰ kuˇ-awˇ, yaw beh
g'aˬ-ahˇ, Nawˇ ngaˬ-euˬ yaw sahˇ g'aˬ-ahˇ dziˇ dzo^ aˇ mya^
6 ni da^ te lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Tsiˇ tiˬ yaˇ keu^ da^ ma lehˇ,
ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh. Nawˬ-euˬ jaˇ laˇ yuˇ-awˇ, yaw kawˇ-
ehˇ nuiˇ-awˇ neh, ngaˬ tseˇ keu^ bo˰ taˬ-awˬ lehˇ, myawˬ jeˬ
7 hmˬ-eu g'aˬ aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ
yaw˰ yawˬ g'aˬ yawˬ-ahˇ, Nawˇ dziˇ dzŏ^ aˇ mya^ ni da^ te lehˇ
naˇ haˬ ngeh, Cehˇ tiˬ yaˇ daˇ da^ ma lehˇ, ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ
meh. Nawˬ-euˬ jaˇ laˇ yuˇ-awˇ, yeh˰ tseˇ daˇ bo˰ taˬ-awˬ
lehˇ, myawˬ jeˬ hmˬ-eu g'aˬ aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
8 Myawˬ jeˬ hmˬ-eu maˬ sui maˬ dawˇ-eu k'oeˇ g'aˬ, zaˬ siˬ tsawˇ
gahˇ zmˬ nya-eu miˇ neh, yaw sahˇ g'aˬ aˬ yaw˰-ahˇ ja ceuˬ-
eu meh. Miˇ tsaˬ zaˬ deuˬ-aˬ, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ deh˰-eu ziˇ
la˰ k'oeˇ, yaw sheh˰-euˬ zaˬ deuˬ na^ maˬ tseˇ zaˬ siˬ tsawˇ
9 gahˇ zmˬ nya meh. K'oeˇ miˇ neh, ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ
nyaˇ Pyuˇ shuiˇ myawˬ gahˬ-aˬ, maˬ sui maˬ dawˇ-eu k'aw˰,
cawˬ baw laˇ ni k'oeˇ zmˬ-awˬ. Pyuˇ shuiˇ myawˬ gahˬ k'oeˇ
jiˇ naˇ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh˰-eu jawˇ duˬ-ahˇ cawˬ
k'oeˇ-aˬ nawˬ-ahˇ ha geu˰ la˰ teh˰-a.
10 Zawˇ nyiˇ-eu jeˬ mˇ ngeh saˇ jaˇ zi˰-eu tsawˇ haˬ, zawˇ
huiˬ-eu jeˬ mˇ ngeh k'aw˰, saˇ jaˇ zi˰ teh˰-a. Zawˇ nyiˇ-eu
jeˬ mˇ ngeh saˇ jaˇ maˬ zi˰-eu tsawˇ haˬ, zawˇ huiˬ-eu jeˬ mˇ
11 ngeh k'aw˰, maˬ sui maˬ dawˇ-aˇ. K'oeˇ miˇ neh, naw ma˰
miˇ tsaˬ heu-euˬ pyuˇ shuiˇ myawˬ gahˬ zmˬ ngeh saˇ jaˇ maˬ
zi˰ naˇ, yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ aˬ suˇ g'aˬ naw ma˰-ahˇ a nehˬ
12 la˰-eu. Naw ma˰ aˬ cawˬ-euˬ myawˬ gahˬ zmˬ ngeh, saˇ jaˇ
maˬ zi˰ naˇ, naw ma˰-euˬ myawˬ gahˬ aˬ suˇ g'aˬ naw ma˰-ahˇ
13 a nehˬ la˰-eu. Zaˬ k'a^ aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ, sahˬ paˬ nyiˬ
g'aˬ-euˬ zaˬ k'a^ maˬ geu˰ nya. Tiˬ g'aˬ-ahˇ muiˇ naˇ, tiˬ
g'aˬ-ahˇ gaˬ-eu meh. Tiˬ g'aˬ-ahˇ yaw zeu baw naˇ, tiˬ g'aˬ-ahˇ
yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ g'eh-eu meh. Naw ma˰ Miˬ yehˇ-euˬ

zaˬ k'a^ hawˇ-eu pyuˇ shuiˇ myawˬ gahˬ-euˬ zaˬ k'a^ tiˬ po^
teh˰-ehˇ maˬ geu˰ nya.
14 Paˬliˬsehˇ deuˬ-aˬ, pyuˇ-ahˇ mehˇ juiˇ juiˇ-eu tsawˇ haˬ miˇ
neh, k'oeˇ deuˬ dawˬ taw^ lu˰ ya gaˬ ngeh, Yeˬsuˇ-ahˇ naˬ
15 g'a naˬ g'a-ehˇ uiˇ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ
nehˬ-eu, Naw ma˰-aˬ, tsawˇ haˬ-euˬ mehˬ shi yaw tsaˬ yaw dawˇ
jahˇ geu˰-eu k'aw˰, Miˬ yehˇ naw ma˰-euˬ nui ma-ahˇ siˬ nya
meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, tsawˇ haˬ taˬ huiˬ-eu jeˬ-ahˇ
Miˬ yehˇ maˬ haw nahˇ-a.

**Zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ hawˇ-eu Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu gaˇ kaw^**

16 Zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ hawˇ-eu, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ
dah-eu deuˬ-euˬ dawˬ, Yoˇhaˬ-euˬ ziˇ maˬ keu^ le mi na^-ehˇ-
euˬ g'aˇ duˬ meh. K'oeˇ ngeh-ahˇ neh, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu
gaˇ kaw^ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ nehˬ-awˇ, u^
lahˇ-eu k'oeˇ-euˬ la˰ k'oeˇ tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ tiˬ g'aˬ
17 tiˇ g'aˬ tahˬ dzeh tahˬ dzeh-ehˇ uˇ leˇ lu˰ meh. Mˬ hawˇ-eu
miˇ byo^-iˇ-eu shaˬ-eu na^ maˬ tseˇ, zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ la˰
k'oeˇ-euˬ aˇ bo˰ bo˰ zaˬ tiˬ bo˰ byo^-iˇ-eu-aˬ shaˬ dzehˬ-eu
meh.

**Miˬ zaˬ k'o˰-eu gaˇ kaw^ Yeˬsuˇ mehˬ nehˬ-euˬ**

18 Yawˬ ha-euˬ miˬ zaˬ k'o˰-awˇ yawˬ g'aˬ yawˬ-ahˇ sheuˬ-eu
tsawˇ haˬ aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ, mˇ bahˬ mˇ mu^-eu meh. Aˬ
cawˬ-euˬ miˬ k'o˰ sheuˬ dahˬ dzaˬ-eu tsawˇ haˬ k'aw˰, aˬ
cawˬ-euˬ miˬ zaˬ-ahˇ bahˬ-eu mu^-eu meh.

**Smˇ muiˬ smˇ baw tiˬ g'aˬ hawˇ-eu Laˬzaˬluˇ-euˬ gaˇ kaw^**

19 Smˇ muiˬ smˇ baw tiˬ g'aˬ jawˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ neˇ na^
na^-eu mehˬ tsoeˬ hawˇ-eu zawˇ muiˬ-eu mehˬ tsoeˬ yaw pyuˇ
dm-awˇ, yawˬ nah na lu˰ laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni yaw bui bui lu˰
20 meh. Aˬ yaw˰-euˬ baw^ law^ paw-euˬ laˇ g'o^ dawˬ peh,
Laˬzaˬluˇ lehˇ myahˇ-euˬ shaˇ dzaˬ shaˇ dawˇ-eu tiˬ g'aˬ-ahˇ
aˬ cawˬ ba˰ taˬ laˇ-euˬ meh. Laˬzaˬluˇ k'oeˇ g'aˬ, g'awˇ
21 mawˇ mawˇ lah maˇ naˇ naˇ lu˰ meh. Aˬ yaw˰-aˬ, smˇ muiˬ
smˇ baw k'oeˇ g'aˬ-euˬ hawˬ jeh uˬ mo^ dzaˬ k'aˇ taˬ-euˬ
deuˬ-ahˇ dzaˬ maw˰-eu meh. Aˬ kuiˬ laˇ-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ

22 maˇ naˇ-ahˇ myeu‸-eu meh. Tiˬ nah-aˬ, shaˬ-eu zahˬ-eu k'oeˇ
g'aˬ shiˇ-awˇ, mˬ taˆ g'aˬ k'ehˇ aˬ yaw‸-ahˇ Aˬbyaˬhaˬ jawˇ
gaˇ sheuˬ daˆ taˬ-euˬ meh. Smˇ muiˬ smˇ baw k'oeˇ g'aˬ k'aw‸
23 shiˇ-awˇ, aˬ cawˬ aˬ yaw‸-ahˇ duˬ pahˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-aˬ,
shiˇ-eu miˇ k'ahˬ la‸ k'oeˇ, shaˬ dui zahˬ dui dui gaˇ ya daˬ
lu‸ meh. Aˬ yaw‸ g'awˇ leuˇ haw ngeh, gaˇ mahˇ kaˬ gaˇ
Aˬbyaˬhaˬ-ahˇ maˬ ehˇ, Aˬbyaˬhaˬ nehˬ-ehˇ Laˬzaˬluˇ jawˇ
24 lu‸ gaˇ maˬ ehˇ, ya mawˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh aˬ yaw‸ yaw
k'aˆ-ehˇ ehˇ-eu, Aˬ da Aˬbyaˬhaˬ-oˇ, ngaˬ-ahˇ g'awˬ shaˬ gaˬ
la‸. Miˬ dzaˬ heu-euˬ la‸ k'oeˇ ngaˇ ya daˬ dui dui lu‸-eu
miˇ neh, Laˬzaˬluˇ aˬ yaw‸-euˬ la‸ noeˇ iˇ cu‸-ahˇ cawˬ
duiˆ-awˇ, ngaˬ-euˬ mehˬ laˇ co‸ laˇ ni bi dzaˆ ahˇ le la‸ sheˇ
25 lehˇ, shaˇ-eu meh. Aˬbyaˬhaˬ ehˇ k'o‸ nehˬ-eu, Aˬ li-oˇ, nawˇ
miˇ tsaˬ k'oeˇ taˆ deh‸ ngeh, yaw muiˬ bymˇ ya tawˆ-awˇ,
Laˬzaˬluˇ yaw doeˇ bymˇ ya tawˆ-euˬ gaˇ taˬ ngehˇ de.
Nymˬ-mˇ aˬ yaw‸ heu gaˇ nui saˇ o‸-eu la‸ k'oeˇ ya jawˇ-awˇ,
26 nawˇ-aˬ shaˬ-eu zahˬ-eu la‸ k'oeˇ ya daˬ lu‸ ngaˇ. K'oeˇ uˬ
ta‸, nga ma‸ hawˇ-eu naw ma‸-euˬ yaw kaˬ-ahˇ kuˬ kaˬ kaˬ
ma jaˆ meh. K'oeˇ miˇ neh, heu gaˇ neh naw ma‸ jawˇ gaˇ aˬ
cawˬ oe maw‸ k'aw‸ maˬ oe nya. Naw ma‸ jawˇ gaˇ neh nga
ma‸ jawˇ gaˇ aˬ cawˬ laˇ maw‸ k'aw‸ maˬ laˇ nya lehˇ, ehˇ
27 nehˬ-euˬ meh. Smˇ muiˬ smˇ baw k'oeˇ g'aˬ ehˇ-eu, Toˆ-ehˇ
maˇ-iˬ, ngaˇ nawˬ-ahˇ heu lo‸-ehˇ shaˇ maw‸ miˇ-a da-oˇ.
28 Ngaˬ-euˬ mehˇ nmˇ ngaˬ g'aˬ deh‸ ya‸-euˬ miˇ neh, aˬ yaw‸
ma‸ k'aw‸ shaˬ dui zahˬ dui dui-eu heu gaˇ maˬ ya keuˆ laˇ ni,
Laˬzaˬluˇ-ahˇ ngaˬ da-euˬ iˇ kahˇ k'ehˇ g'eh-awˇ, aˬ yaw‸
ma‸-ahˇ yaw k'aˆ-ehˇ bi mehˬ bi tsoˆ-iˇ sheˇ lehˇ, shaˇ-eu meh.
29 Aˬbyaˬhaˬ ehˇ k'o‸ nehˬ-eu, Aˬ yaw‸ ma‸ jawˇ gaˇ Moˇseˬ-euˬ
dawˬ hawˇ-eu Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ-euˬ
dawˬ jaˆ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ dawˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ naˇ haˬ lu‸-uˇ
30 lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Smˇ muiˬ smˇ baw k'oeˇ g'aˬ ehˇ-eu,
Heu lo‸-ehˇ maˬ ngeuˇ-aˇ, aˬ da Aˬbyaˬhaˬ-oˇ. G'o‸ deh‸
laˇ-euˬ tiˬ g'aˬ na aˬ yaw‸ ma‸ jawˇ gaˇ iˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸ iˬ
31 baˇ noeˬ poˆ teh‸-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸
Moˇseˬ-euˬ dawˬ hawˇ-eu Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu
deuˬ-euˬ dawˬ maˬ naˇ haˬ naˇ, tiˬ g'aˬ na g'o‸ deh‸ laˇ k'aw‸,
aˬ yaw‸ ma‸ maˬ jah-aˇ lehˇ, ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh.

### Bi mˇ lehˬ-eu gaˇ kaw^

17 Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Aˬ
cawˬ-ahˇ bi mˇ lehˬ-eu jeˬ ja^ laˇ teh‸-a. Ehˇ k'aw‸, aˬ
cawˬ-ahˇ bi mˇ lehˬ-eu g'aˬ ya noeˬ shaˬ dui dui teh‸-a.
2 Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ, zaˬ yaw nyiˇ heu deuˬ la‸ k'oeˇ tiˬ g'aˬ
na-ahˇ bi mˇ lehˬ-eu na^ maˬ tseˇ aˬ yaw‸-euˬ kawˬ lahˇ-ahˇ
lo lehˬ pa‸ taw‸-awˇ, iˬ ma la^ sha^-ahˇ ba‸ pu‸ naˇ, aˬ yaw‸-
3 euˬ g'aˇ duˬ muiˬ dzehˬ teh‸-a. Naw ma‸ yaw muiˬ-ehˇ yahˇ-
awˬ.
Nawˬ-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ nawˬ-ahˇ mˇ lehˬ la‸ naˇ, aˬ
yaw‸-ahˇ mehˬ nehˬ-awˬ. Aˬ yaw‸ iˬ baˇ noeˬ po^ naˇ, aˬ yaw‸-
4 euˬ iˬ baˇ-ahˇ pyehˬ nehˬ-awˬ. Aˬ yaw‸ tiˬ nah la‸ k'oeˇ teh‸-
ehˇ shi‸ po^ keu^ ni nawˬ-ahˇ mˇ lehˬ la‸-awˇ, Ngaˇ iˬ baˇ
noeˬ po^ ma lehˇ nawˬ-ahˇ shi‸ po^ keu^ ni ehˇ laˇ naˇ, nawˇ aˬ
yaw‸-euˬ iˬ baˇ ya pyehˬ nehˬ teh‸-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Jah-eu jeˬ myaˬ laˇ ni jahˇ nehˬ la‸ sheˇ

5 K'oeˇ ngeh, g'aˬ k'ehˇ deuˬ, Nga ma‸ jah lu‸-eu heu myaˬ
laˇ ni jahˇ nehˬ la‸ sheˇ lehˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ shaˇ-eu
6 meh. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-eu, Naw ma‸ jah-eu jeˬ g'awˬ
pa‸ aˇ nui^ hui ni ahˇ naˇ, boeˬ dzaˇ aˇ bawˇ heu bawˇ-ahˇ,
Nawˇ nawˬ-euˬ duˬ ciˇ g'eu-awˇ iˬ ma la^ sha^-ahˇ deh‸-iˇ-awˬ
lehˇ ehˇ nehˬ ngeh, aˇ bawˇ k'oeˇ bawˇ naw ma‸-euˬ dawˬ naˇ
haˬ teh‸-a lehˇ, ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh.

### Zaˬ k'a^ deuˬ-ahˇ daˇ-eu gaˇ deuˬ

7 Nawˬ-euˬ zaˬ k'a^ tiˬ g'aˬ deh yaˇ tsehˬ-iˇ-awˇ g'o‸ laˇ
ngeh maˬ ehˇ, yawˇ bo-iˇ-awˇ g'o‸ laˇ ngeh maˬ ehˇ, Yaw kawˇ-
ehˇ jawˬ-awˇ dzaˬ laˇ-awˬ lehˇ, naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ tiˬ g'aˬ
8 na aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ ma loˇ. Zaˬ k'a^ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ,
Ngaˬ-euˬ g'aˇ duˬ hawˬ mˇ dzaˇ sa‸ g'eh nehˬ la‸. Ngaˇ dzaˬ
deh^ dawˇ deh^ ngeh keu^ ni jo‸ pa‸ pa‸-awˇ, hawˬ byawˇ la^
daw^ nehˬ la‸. Ngaˇ dzaˬ deh^ dawˇ deh^ g'aˬ naˇ, nawˇ ya
9 dzaˬ teh‸-a lehˇ, ehˇ nehˬ teh‸-a la. Zaˬ k'a^ k'oeˇ g'aˬ yaw
sahˇ g'aˬ k'ehˇ-eu lo‸-ehˇ mˇ-eu miˇ neh, yaw sahˇ g'aˬ aˬ yaw‸-
10 ahˇ ja ceuˬ teh‸-a loˇ. K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, naw ma‸ k'aw‸,
naw ma‸-ahˇ k'aˇ k'ehˇ la‸-euˬ yawˬ jeˬ na lu‸ mˇ jiˇ ngeh,
heu lo‸-ehˇ ehˇ-awˬ. Nga ma‸-aˬ, gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ-eu zaˬ

k'aˆ deuˬ ma. Nga maꞈ-ahˇ daˇ-eu gaˇ deuˬ tehꞈ-ehˇ nga maꞈ
mˇ jiˇ-euˬ ma lehˇ ehˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Coiˬ doi tseˇ g'aˬ-ahˇ laˆ taˬ nehˬ-euˬ

11 Yeˬsuˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ le ngeh, Saˬmaˬliˆ miˇ k'ahˬ
hawˇ-eu Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-euˬ miˇ kaˬ-ahˇ le paˆ luꞈ meh.
12 Aˬ yawꞈ pu tiˬ pu-ahˇ uˇ leˇ luꞈ ngeh, coiˬ doi tseˇ g'aˬ ui
13 cuiˆ gaˇ mahˇ kaˬ gaˇ jawˇ-awˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ ha-eu meh. Sahˬ
paˬ Yeˬsuˇ-oˇ, nga maꞈ-ahˇ g'awˬ shaˬ gaˬ laꞈ-awˬ lehˇ, yaw
14 k'aˆ-ehˇ ehˇ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ yawꞈ maꞈ-ahˇ ya mawˇ ngeh,
Naw maꞈ-euˬ g'awˇ mawˇ piˇ ma deuˬ-ahˇ byaˬ haw-iˇ-awˬ
lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yawꞈ maꞈ iˇ luꞈ ngeh, muiˬ laˇ
15 shawˇ laˇ-euˬ meh. Aˬ yawꞈ maꞈ-euˬ laꞈ k'oeˇ tiˬ g'aˬ, aˬ
yawꞈ muiˬ laˇ shawˇ laˇ-euˬ gaˇ ya siˬ ngeh, g'oꞈ laˇ-awˇ Miˬ
16 yehˇ-ahˇ ja ceuˬ dui dui-eu meh. Yeˬsuˇ-euˬ aˬ kuiˇ dawˬ
peh miˇ tsaˬ-ahˇ aw byaˆ taˬ-awˇ, Yeˬsuˇ-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ
ja ceuˬ-eu meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-aˬ, Saˬmaˬliˆ tsawˇ haˬ
17 meh. K'oeˇ ngeh Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Taˬ leˇ-euˬ tsawˇ haˬ, tseˇ
18 g'aˬ maˬ ngeuˇ-a loˇ. G'oeˬ g'aˬ aˬ lehˬ. Aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ
jeuˬ tsawˇ ca heu g'aˬ maˬ ngeuˇ naˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ ciˬ huiˬ
ciˬ mahˇ-eu lehˇ g'oꞈ dmˇ dzeh laˇ-euˬ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ jawˇ-a
19 loˇ lehˇ ehˇ-eu meh. Tuˇ-awˇ g'oꞈ-iˇ-awˬ. Nawˇ jah-eu jeˬ
nawˬ-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ meh lehˇ, Yeˬsuˇ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ ehˇ
nehˬ-euˬ meh.

### Miˬ yehˇ uˆ lahˇ-eu jeˬ keuˆ le-eu gaˇ kawˆ

20 Miˬ yehˇ uˆ lahˇ-eu jeˬ aˇ myah keuˆ le ta lehˇ, Paˬliˬsehˇ
deuˬ naˇ haˬ ngeh, Yeˬsuˇ ehˇ k'oꞈ nehˬ-eu, Miˬ yehˇ uˆ lahˇ-
eu jeˬ keuˆ le-eu-aˬ, myaˆ nuiˆ mawˇ nya-eu jeˬ maˬ ngeuˇ-a.
21 Haw sheˇ. Heu gaˇ jaˆ ngaˇ. K'oeˇ gaˇ jaˆ meh lehˇ aˬ cawˬ
maˬ ehˇ-aˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ uˆ lahˇ-eu jeˬ-aˬ,
naw maꞈ-euˬ laꞈ k'oeˇ ahˇ meh lehˇ, aˬ yawꞈ maꞈ-ahˇ ehˇ nehˬ-
euˬ meh.
22 Yeˬsuˇ aˬ yawꞈ-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Naw maꞈ
tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-euˬ aˇ nah-ahˇ mawˇ mawꞈ-eu aˇ yamˬ
23 keuˆ le tehꞈ-a. Ehˇ k'awꞈ, naw maꞈ maˬ ya mawˇ-aˇ. Heu
gaˇ haw laˇ-awˬ. K'oeˇ gaˇ haw-iˇ-awˬ lehˇ, aˬ cawˬ naw maꞈ-
ahˇ ehˇ laˇ tehꞈ-a. Ehˇ k'awꞈ, taˬ haw-iˇ. Aˬ yawꞈ maꞈ-euˬ
24 mehˬ nah taˬ caw teh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, mˬ tiˬ paw dzeˇ

mˬ myaw‸ myaw‸-eu yawˬ dzeˇ yawˬ-ahˇ bya keu^-iˇ-eu lo‸-
ehˇ, tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ za‸ ka le ngeh, k'oeˇ lo‸-ehˇ pyeu‸
25 laˇ teh‸-a. Ehˇ k'aw‸, k'oeˇ lo‸-ehˇ maˬ pyeu‸ laˇ mi na^-ehˇ,
tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-aˬ shaˬ-eu zahˬ-eu g'awˬ mya jeˬ ya daˬ-
eu uˬ ta‸, heu ziˇ-euˬ tsawˇ haˬ neh byehˇ dzeh gaˇ ya daˬ
teh‸-a.
26 Noˇa‸-euˬ ziˇ-ahˇ keu^ le teuˇ le-euˬ lo‸-ehˇ, tsawˇ haˬ-euˬ
27 Zaˬ maˇ-euˬ ziˇ-ahˇ k'aw‸, keu^ le teuˇ le teh‸-a. Noˇa‸ lawˬ
lawˬ ma la‸ k'oeˇ uˇ leˇ ngeh nah keu^ ni, aˬ yaw‸ ma‸ dzaˬ lu‸
dawˇ lu‸-eu uˬ ta‸, sheuˬ dahˬ dzaˬ lu‸ meh. Noˇa‸ uˇ leˇ g'aˬ
ngeh, iˇ cu‸ dahˬ byah laˇ-awˇ, tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ luˬ-iˇ
28 seˇ-iˇ jiˇ-euˬ meh. Lawˇta‸-euˬ ziˇ-ahˇ k'aw‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ
ni pyeu‸ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ dzaˬ lu‸ dawˇ lu‸-eu, myawˬ
ahˬ myawˬ zeuˇ lu‸-eu, ka dzaˬ ka dawˇ lu‸-eu hawˇ-eu, nymˇ
29 tso^ lu‸ meh. Ehˇ k'aw‸, Lawˇta‸-Sawˇdoˬ meuˬ-ahˇ neh do^-
iˇ ngeh nah, mˬ-ahˇ neh miˬ dzaˬ hawˇ-eu miˬ dzaˇ dzaˇ shuiˇ
uˬ yehˇ lo‸-ehˇ ga le-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ la^
30 luˬ la^ seˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ do^ le ngeh nah,
k'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ teh‸-a.
31 K'oeˇ ngeh nah, nymˇ mˬ-ahˇ da^-eu tsawˇ haˬ, yawˬ ha-
euˬ nymˇ la‸ k'oeˇ myawˬ ja^ naˇ, za‸ ka le ngeh myawˬ laˬ-iˇ-
eu lehˇ iˇ kahˇ taˬ uˇ-iˇ. K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, yaˇ-ahˇ jawˇ-
32 eu tsawˇ haˬ k'aw‸, taˬ g'o‸ leˇ. Lawˇta‸-euˬ nymˇ dahˬ-ahˇ
33 taˬ ngehˇ de. Aˬ suˇ g'aˬ maˬ kaˬ, yawˬ ha-euˬ deh‸-eu jeˬ
yawˬ ha bi buˬ-iˇ maw‸ naˇ, yawˬ ha-euˬ deh‸-eu jeˬ smˬ
teh‸-a. Aˬ suˇ g'aˬ maˬ kaˬ, yawˬ ha-euˬ deh‸-eu jeˬ bi smˬ
naˇ, deh‸-eu jeˬ za teh‸-a.
34 Ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. K'oeˇ ngeh miˇ, k'aˬ dzeˇ
zaˬ nyiˬ g'aˬ yu‸ zaˇ tiˬ zaˇ-ahˇ teh‸-ehˇ yu‸ lu‸ ngeh, tiˬ g'aˬ-
35 ahˇ sheuˬ g'eh-awˇ, tiˬ g'aˬ-ahˇ bi jawˇ ya‸ teh‸-a. Zaˬ miˬ
zaˬ nyiˬ g'aˬ cehˇ tahˬ tahˬ lu‸ ngeh, tiˬ g'aˬ-ahˇ sheuˬ g'eh-
37 awˇ tiˬ g'aˬ-ahˇ bi jawˇ ya‸ teh‸-a lehˇ ehˇ-eu meh.* K'oeˇ
ngeh zaˬ lahˇ deuˬ, Sahˬ paˬ-oˇ, aˬ geu gaˇ heu lo‸-ehˇ pyeu‸
laˇ ta lehˇ Yeˬsuˇ-ahˇ naˇ haˬ ngeh, Shiˇ taˬ-euˬ g'awˇ mawˇ
k'aˇ ja^ gaˇ, jeˬ shiˇ k'aˬ dzeˇ ga uiˬ laˇ teh‸-a lehˇ, aˬ yaw‸
aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

* Jaˇ li‸ tiˬ pa^ na deuˬ la‸ k'oeˇ, gaˬ naˇ yaw zaˬ heu hmˬ ahˇ-eu meh.
36 Tsawˇ haˬ nyiˬ g'aˬ yaˇ-ahˇ jawˇ lu‸ ngeh, tiˬ g'aˬ-ahˇ sheuˬ g'eh-awˇ,
tiˬ g'aˬ-ahˇ bi jawˇ ya‸ teh‸-a.

**Miˬ coeˬ miˬ ma hawˇ-eu yaˇ k'aˬ daˇ-eu tiˬ g'aˬ-euˬ gaˇ kawˆ**

18 Aˬ yaw˰ ma˰ nui ma maˬ cawˆ-ehˇ aˬ myah lu˰ guiˬ lahˬ
shaˇ ni, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ heu
2 dawˬ-ahˇ neh mehˬ nehˬ-euˬ meh. Meuˬ tiˬ meuˬ la˰ k'oeˇ
yaˇ k'aˬ daˇ-eu tiˬ g'aˬ jawˇ-eu meh. Aˬ yaw˰-aˬ Miˬ yehˇ-ahˇ
maˬ guˆ-eu uˬ ta˰, tsawˇ haˬ-ahˇ yaw zeu maˬ baw-eu tsawˇ
3 haˬ meh. Meuˬ k'oeˇ meuˬ-ahˇ miˬ coeˬ miˬ ma tiˬ g'aˬ jawˇ-
eu meh. Aˬ yaw˰ yaˇ k'aˬ daˇ-eu k'oeˇ g'aˬ jawˇ gaˇ tiˬ k'ehˬ
maˬ taˬ ni le le-ehˇ, Ngaˬ-ahˇ ja g'aˬ maw˰-eu paw jawˇ-eu
g'aˬ ngaˬ-ahˇ mˇ lehˬ la˰ gaˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ dawˇ-ehˇ daˇ
4 tsehˆ nehˬ la˰ sheˇ lehˇ, shaˇ tehˇ tehˬ lu˰ meh. Yaˇ k'aˬ
daˇ-eu k'oeˇ g'aˬ maˬ daˇ nehˬ ni tiˬ coeˬ tiˬ lawˆ jawˇ-euˬ
meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ heu lo˰-ehˇ noeˬ-eu
meh. Ngaˇ-aˬ Miˬ yehˇ-ahˇ maˬ guˆ-eu uˬ ta˰, tsawˇ haˬ-ahˇ
5 yaw zeu maˬ baw-eu tiˬ g'aˬ pyeu˰ k'aw˰, miˬ coeˬ miˬ ma
heu g'aˬ ngaˬ-ahˇ laˆ bahˬ laˇ-eu miˇ neh, ngaˇ aˬ yaw˰-ahˇ
yaw tsaˬ yaw dawˇ dawˇ-ehˇ daˇ tsehˆ nehˬ ma. K'oeˇ lo˰-ehˇ
maˬ ngeuˇ naˇ, aˬ yaw˰ laˇ laˇ-ehˇ laˆ bahˬ laˇ gaˇ dehˆ-ehˇ
6 dehˆ laˇ-euˬ miˇ-a lehˇ noeˬ-eu meh. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ paˇ
ehˇ-eu, Maˬ sui maˬ dawˇ-eu yaˇ k'aˬ daˇ-eu k'oeˇ g'aˬ, aˬ
7 yaw˰-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ ahˇ gaˇ shaˇ noeˬ sheˇ. Miˬ yehˇ
neh tseˇ doˆ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ, uˬ ci˰ nah g'ahˇ maˬ ehˇ aˬ
yaw˰-ahˇ shaˇ naˇ, Miˬ yehˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ dawˇ-ehˇ aˬ
yaw˰ ma˰-euˬ g'aˇ duˬ maˬ jahˇ nehˬ-aˇ loˇ. Aˬ yaw˰ dawˬ
8 dawˬ-ehˇ jawˇ teh˰-a loˇ. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ.
Aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ g'aˇ duˬ yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ yaw
kawˇ-ehˇ jahˇ nehˬ teh˰-a. Ehˇ k'aw˰, tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ
za˰ ka le ngeh, miˇ tsaˬ k'oeˇ taˆ jah-eu jeˬ jaˆ lu˰ gaˇ ya
mawˇ teh˰-a loˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Paˬliˬsehˇ hawˇ-eu kawˬ ta˰-eu g'aˬ-euˬ gaˇ kawˆ**

9 Yawˬ haˇ yawˬ ha yaw tsaˬ yaw dawˇ ma lehˇ sawˇ-awˇ, aˬ
cawˬ-ahˇ taˬ nyiˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ Yeˬsuˇ yaw jeˬ ma
10 jeˬ dawˬ heu dawˬ-ahˇ neh mehˬ nehˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ
nyiˬ g'aˬ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ guiˬ lahˬ shaˇ leˇ-euˬ
meh. Tiˬ g'aˬ-aˬ, Paˬliˬsehˇ meh. Tiˬ g'aˬ-aˬ, kawˬ ta˰-eu
11 tsawˇ haˬ meh. Paˬliˬsehˇ k'oeˇ g'aˬ gawˬ yaw˰ yaw˰-awˇ,
Miˬ yehˇ-oˇ, ngaˇ-aˬ, aˬ cawˬ lo˰-ehˇ maˬ duˇ-eu miˇ neh,
nawˬ-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ ja ceuˬ ma. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, myaw˰

dzaˬ shuiˇ dzaˬ-eu tsawˇ haˬ, maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu tsawˇ haˬ
hawˇ-eu, aˬ cawˬ-euˬ miˬ zaˬ-ahˇ bahˬ-eu mu^-eu tsawˇ haˬ
meh. Heu uˬ ta˰, ngaˇ-aˬ kawˬ ta˰-eu heu g'aˬ lo˰-ehˇ maˬ
12 duˇ-eu miˇ neh k'aw˰, nawˬ-ahˇ ja ceuˬ ma. Tiˬ jaw la˰ k'oeˇ
ngaˇ nyiˬ nah maˬ dzaˬ-eu zahˇ tawˬ lu˰ ma. Ngaˇ k'aˇ za-eu
yawˬ jeˬ na lu˰ tseˇ bymˇ tiˬ bymˇ damˬ lu˰ ma lehˇ, aˬ yaw^
13 yaw˰ ehˇ ehˇ-ehˇ guiˬ lahˬ shaˇ-eu meh. Ehˇ k'aw˰, kawˬ
ta˰-eu k'oeˇ g'aˬ gaˇ mahˇ kaˬ gaˇ yaw˰ lu˰ meh. Aˬ yaw˰
mˬ-ahˇ maˬ g'awˇ leuˇ haw saˇ-ehˇ, noeˬ shaˬ dui dui-eu la˰
k'oeˇ uˬ duˬ ga mo˰ taˬ-awˇ, Miˬ yehˇ-oˇ, ngaˇ iˬ baˇ huiˬ
14 dui dui gaˇ g'awˬ shaˬ gaˬ nehˬ la˰ lehˇ, shaˇ-eu meh. Ngaˇ
naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Kawˬ ta˰-eu k'oeˇ g'aˬ yaw tsaˬ
yaw dawˇ tsawˇ haˬ pyeu˰ laˇ-awˇ, iˇ kahˇ g'o˰-iˇ-euˬ meh.
Paˬliˬsehˇ k'oeˇ g'aˬ yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ maˬ pyeu˰
laˇ-aˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, yawˬ haˇ yawˬ ha taˬ huiˬ-eu
tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na lu˰, taˬ nyiˇ gaˇ ya daˬ teh˰-a. Yawˬ
haˇ yawˬ ha taˬ nyiˇ-eu tsawˇ haˬ, taˬ huiˬ gaˇ ya daˬ teh˰-a
lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ zaˬ deuˬ-ahˇ dawˬ ngehˬ g'eh nehˬ-euˬ**

15 K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ zaˬ nahˬ deuˬ-ahˇ bi toeˬ ci^-eu lehˇ,
aˬ cawˬ zaˬ nahˬ deuˬ-ahˇ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ euˬ la˰-euˬ meh.
Zaˬ lahˇ deuˬ k'oeˇ-ahˇ ya mawˇ ngeh, euˬ la˰-eu deuˬ-ahˇ
16 dehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ kuˇ kuˇ-ehˇ ehˇ-eu, Zaˬ deuˬ ngaˇ jawˇ
gaˇ bi laˇ-awˬ. Aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ taˬ la^ tsoeˬ. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, heu lo˰-ehˇ g'eh-eu deuˬ-aˬ, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu
17 la˰ k'oeˇ jawˇ lu˰ meh. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ
nehˬ nyaˇ. Zaˬ yaw nyiˇ lo˰-ehˇ Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ-ahˇ
maˬ ha geu˰-eu tsawˇ haˬ aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ, Miˬ yehˇ u^
lahˇ-eu la˰ k'oeˇ maˬ ya uˇ leˇ-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Sahˬ paˬ geu˰-eu smˇ muiˬ smˇ baw tiˬ g'aˬ-euˬ gaˇ kaw^**

18 Zawˇ muiˬ-eu saˬ laˬ-oˇ, ngaˇ mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ
deh˰-eu jeˬ za ni, aˬ jo^-ehˇ ya mˇ ta lehˇ, sahˬ paˬ tiˬ g'aˬ Yeˬ-
19 suˇ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Aˬ jeˬ miˇ neh nawˇ
ngaˬ-ahˇ muiˬ-eu saˬ laˬ lehˇ ehˇ te. Miˬ yehˇ maˬ ngeuˇ naˇ,
20 yaw muiˬ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ jawˇ-a. Nawˇ zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ
siˬ nya meh. Aˬ cawˬ-euˬ miˬ zaˬ-ahˇ taˬ bahˬ taˬ mu^. Aˬ
cawˬ-ahˇ taˬ la^ seh˰. Aˬ cawˬ-euˬ myawˬ taˬ k'oeˬ. Aˬ

cawˬ-ahˇ maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu saˇ kiˇ taˬ kamˬ. Nawˬ ma
21 nawˬ da-ahˇ yaw zeu baw-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Ngaˇ
yaw nyiˇ ngeh neh k'oeˇ deuˬ dawˬ taw^ lu˰ naˇ haˬ geu˰ jiˇ-
euˬ ma lehˇ, tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
22 Yeˬsuˇ dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ ngeh, Nawˇ tiˬ jeˬ loˬ nga siˬ.
Nawˇ k'aˇ ja^-eu myawˬ gahˬ dawˬ taw^ lu˰ ahˬ dzeh-awˇ,
shaˬ-eu zahˬ-eu deuˬ-ahˇ biˇ nehˬ-awˬ. Mˬ k'oeˇ ta^ nawˇ
zawˇ poeˬ-eu myawˬ ja^ teh˰-a. K'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ g'aˬ naˇ
g'o˰ laˇ-awˇ, ngaˬ-euˬ mehˬ nah caw teh laˇ-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ
23 tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Sahˬ paˬ k'oeˇ
g'aˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ ngeh, noeˬ shaˬ dui dui-eu meh.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰-aˬ smˇ muiˬ smˇ baw tiˬ g'aˬ
24 meh. Aˬ yaw˰ noeˬ shaˬ gaˇ Yeˬsuˇ ya mawˇ-awˇ ehˇ-eu,
Smˇ muiˬ smˇ baw deuˬ Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu la˰ k'oeˇ uˇ leˇ-
25 eu-aˬ, aˇ na^ ni shaˬ-eu nga. Law taw aˬ g'aw˰ g'aw˰ naˬ-ahˇ
uˇ leˇ-eu-aˬ, smˇ muiˬ smˇ baw deuˬ Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu la˰
k'oeˇ uˇ leˇ-eu na^ maˬ tseˇ awˬ-eu meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
26 meh. Ya gaˬ-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ ehˇ-eu, To^-ehˇ maˇ-iˬ, aˬ
27 suˇ g'aˬ ka k'o˰-eu jeˬ za nya ta lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Tsawˇ
haˬ maˬ jahˇ nya-eu jeˬ-ahˇ Miˬ yehˇ jahˇ nya meh lehˇ, Yeˬsuˇ
aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
28 K'oeˇ ngeh Beˬtu^lu^ ehˇ-eu, Nga ma˰ yawˬ jeˬ na lu˰ byehˇ
dzeh ya˰-awˇ, nawˬ-euˬ mehˬ nah caw teh lu˰ ma lehˇ, ehˇ
29 nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ
ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ-euˬ g'aˇ duˬ
yawˬ ha-euˬ nymˇ, yawˬ ha-euˬ miˬ zaˬ, yawˬ ha-euˬ aˬ yui˰
aˬ nyiˇ, yawˬ ha-euˬ aˬ ma aˬ da hawˇ-eu, yawˬ ha-euˬ aˬ li
30 aˬ buˇ-ahˇ byehˇ dzeh ya˰-eu aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ, heu ziˇ la˰
k'oeˇ, k'oeˇ mya^ maˬ tseˇ za-eu uˬ ta˰, aˬ kaˇ kaˇ ziˇ la˰
k'oeˇ mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh˰-eu jeˬ k'aw˰ za teh˰-a
lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Ngaˇ ya shiˇ meh lehˇ, Yeˬsuˇ tiˬ po^ paˇ ehˇ nehˬ-euˬ**

31 K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ g'aˬ k'ehˇ tseˇ nyi˰ g'aˬ-ahˇ kuˇ-awˇ
ehˇ nehˬ-eu, Aˬ dui ma˰ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ le lu˰ ma.
Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-euˬ gaˇ kaw^ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ
ngehˬ dah-eu deuˬ neh bo˰ taˬ-euˬ dawˬ taw^ lu˰ ya byah laˇ
32 teh˰-a. Aˬ yaw˰-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-euˬ aˬ
la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ-awˇ, naˬ g'a naˬ g'a-ehˇ uiˇ-eu, yehˬ bawˬ

sehˇ lu-ehˇ jahˇ-eu hawˇ-eu, duˬ k'aˬ k'a shehˬ-eu gaˇ aˬ yaw‸
33 ya daˬ teh‸-a. Aˬ yaw‸ ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ diˬ g'aˬ naˇ, diˬ seh‸
teh‸-a. Smˬ nah keu^ laˇ naˇ, aˬ yaw‸ g'o‸ deh‸ laˇ teh‸-a
34 lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸, gaˇ kaw^
heu deuˬ-ahˇ aˬ yaw‸ ma‸ tiˬ paw‸-iˬ maˬ g'o^ shaw nya.
Aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu dawˬ heu deuˬ-aˬ, aˬ yaw‸ ma‸-
euˬ mehˬ shi za‸ taˬ-euˬ jeˬ pyeu‸-awˇ, aˬ yaw‸ ehˇ gaˇ aˬ
yaw‸ ma‸ maˬ siˬ nya.

### Yeˬliˇkoˇ meuˬ dawˬ peh mya^ beh‸ tiˬ g'aˬ-ahˇ la^ mawˇ nehˬ-euˬ

35 Yeˬsuˇ Yeˬliˇkoˇ meuˬ meuˬ dzeˇ iˇ keu^ ngeh, mya^ beh‸
36 tiˬ g'aˬ gaˇ ma gaˇ dzeˇ nuiˇ-awˇ, shaˇ dzaˬ lu‸ meh. Mya^
beh‸ k'oeˇ g'aˬ, tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma iˇ lu‸ laˇ lu‸ gaˇ
ya gaˬ ngeh, Aˬ jeˬ g'eh lu‸ ta lehˇ, naˇ haˬ-eu meh.
37 Naˬzaˬlehˇ pu zaˬ Yeˬsuˇ oe lu‸ meh lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ mya^
38 beh‸ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Daˬbiˇ-euˬ Zaˬ maˇ
Yeˬsuˇ-oˇ, ngaˬ-ahˇ g'awˬ shaˬ gaˬ la‸ lehˇ, aˬ yaw‸ yaw
39 k'a^-ehˇ ehˇ-eu meh. Ciˬ cuˇ ni jawˇ lehˇ, mehˬ hu oe lu‸-eu
deuˬ aˬ yaw‸-ahˇ dehˬ k'aw‸, Daˬbiˇ-euˬ Zaˬ maˇ-oˇ, ngaˬ-ahˇ
g'awˬ shaˬ gaˬ la‸-awˬ lehˇ, yaw beh na^ maˬ tseˇ paˇ guˇ-eu
40 meh. Yeˬsuˇ naˬ leˇ-awˇ, Aˬ yaw‸-ahˇ ngaˇ jawˇ gaˇ sheuˬ
la‸-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Mya^ beh‸ k'oeˇ g'aˬ aˬ yaw‸-
41 euˬ dawˬ peh laˇ keu^ ngeh Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ nawˬ-euˬ
g'aˇ duˬ aˬ jeˬ bi jahˇ nehˬ maw‸ nya lehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ naˇ
haˬ ngeh, Sahˬ paˬ-oˇ, ngaˬ-euˬ mya^ nui^ mawˇ laˇ ni bi jahˇ
42 nehˬ maw‸ miˇ-a lehˇ, ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu,
Mawˇ laˇ-awˬ. Nawˇ jah-eu jeˬ nawˬ-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ meh
43 lehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ tiˬ
po^ teh‸-ehˇ mya^ nui^ mawˇ laˇ-awˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ
ja ceuˬ-ehˇ Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ nah caw teh g'eh-euˬ meh. Tsawˇ
haˬ dawˬ taw^ lu‸ k'oeˇ-ahˇ ya mawˇ ngeh, Miˬ yehˇ-ahˇ ja
ceuˬ-eu meh.

### Yeˬsuˇ hawˇ-eu Saˬgehˇ-euˬ gaˇ kaw^

19 K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ Yeˬliˇkoˇ meuˬ-ahˇ uˇ-iˇ-awˇ iˇ pa^
lu‸ meh. 2 K'oeˇ gaˇ, Saˬgehˇ lehˇ myahˇ-euˬ smˇ muiˬ
smˇ baw tiˬ g'aˬ jawˇ-eu meh. Aˬ yaw‸-aˬ, kawˬ ta‸-eu paw aˬ

3 yui‸ tiˬ g'aˬ meh. Yeˬsuˇ aˬ geu g'aˬ nga lehˇ aˬ yaw‸ mawˇ
maw‸-eu miˇ neh, haw-iˇ-euˬ k'aw‸, tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸
ma jawˇ byah taˬ-awˇ aˬ yaw‸ tsawˇ haˬ yaw aw miˇ neh maˬ
4 haw mawˇ nya. K'oeˇ miˇ neh, Yeˬsuˇ-ahˇ ya mawˇ ni aˬ yaw‸
mehˬ hu ceh^ g'eh-awˇ, Yeˬsuˇ oe lu‸-eu gaˇ ma gaˇ dzeˇ deh‸-
5 eu boeˬ dzaˇ aˇ bawˇ-ahˇ da^ leˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ k'oeˇ
gaˇ oe keu^ ngeh, aˬ yaw‸-ahˇ g'awˇ leuˇ haw-awˇ ehˇ-eu,
Saˬgehˇ-oˇ, yaw kawˇ-ehˇ za‸ ka le-awˬ. Iˬ nah ngaˇ nawˬ-euˬ
6 nymˇ-ahˇ ya ya‸ le nga lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh,
Saˬgehˇ yaw kawˇ-ehˇ za‸ ka le-awˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ laˬ k'aˬ cehˇ
7 ta^ ni ha-eu meh. Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ k'oeˇ-ahˇ ya mawˇ
ngeh, Aˬ yaw‸-aˬ, iˬ baˇ zaˬ tiˬ g'aˬ-euˬ nymˇ-ahˇ ya‸-iˇ-eu nga
8 lehˇ, ja bu ja doeˇ-eu meh. Saˬgehˇ gawˬ yaw‸ yaw‸-awˇ
ehˇ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ, ngaˬ-euˬ myawˬ gahˬ tiˬ pa^ shaˬ-eu
zahˬ-eu deuˬ-ahˇ gam‸ nehˬ ma. Ngaˇ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-euˬ
myawˬ gahˬ-ahˇ myaw‸ dzaˬ taˬ-euˬ ja^ naˇ, oeˬ bymˇ tsoeˬ
k'o‸ nehˬ ma lehˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
9 Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Iˬ nah nymˇ heu nymˇ la‸ k'oeˇ ka k'o‸-eu jeˬ
keu^ le-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw‸ k'aw‸
10 Aˬbyaˬhaˬ-euˬ zaˬ tiˬ g'aˬ meh. Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-aˬ,
byo^-iˇ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ po^-awˇ ka k'o‸-eu g'aˇ duˬ oe-euˬ
ma lehˇ, Saˬgehˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Pyuˇ tseˇ jaw‸-iˬ-euˬ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ

11 Aˬ yaw‸ ma‸ dawˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ naˇ haˬ lu‸ ngeh, Yeˬsuˇ
aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ-ahˇ neh mehˬ nehˬ-euˬ
meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw‸ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ dawˬ
peh le keu^-euˬ baˬ da neh, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ tiˬ po^
12 teh‸-ehˇ keu^ le teh‸-a lehˇ aˬ yaw‸ ma‸ noeˬ lu‸ meh. Yeˬ-
suˇ ehˇ-eu, K'ahˬ sehˇ ja^-eu tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ, sahˬ paˬ kuˇ
hawˇ kamˇ-euˬ aˇ yaˬ ha laˬ-iˇ-eu lehˇ, gaˇ mahˇ kaˬ-eu miˇ
13 k'ahˬ-ahˇ iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ iˇ-eu lehˇ g'eh ngeh, aˬ yaw‸-
euˬ zaˬ k'a^ tseˇ g'aˬ-ahˇ kuˇ-awˇ, tiˬ g'aˬ-ahˇ pyuˇ tiˬ jaw‸-iˬ
tiˬ jaw‸-iˬ bi‸-euˬ meh. Ngaˇ g'o‸ laˇ ngeh keu^ ni pyuˇ heu
yuˇ-awˇ jeˬ ga‸ ga‸-awˬ de lehˇ, aˬ yaw‸ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ
14 nehˬ ya‸-euˬ meh. Aˬ yaw‸-euˬ miˇ k'ahˬ zaˬ deuˬ aˬ yaw‸-
ahˇ muiˇ-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ dah zaˇ deuˬ-ahˇ aˬ yaw‸-euˬ
mehˬ nah bi caw teh-iˇ-awˇ, Nawˇ nga ma‸-ahˇ u^ lahˇ la‸ gaˇ

15 nga ma˰ maˬ maw˰ nya lehˇ, bi ehˇ gaˬ-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ sahˬ
paˬ kuˇ hawˇ kamˇ-euˬ aˇ yaˬ za-awˇ g'o˰ laˇ ngeh, pyuˇ bi˰
nehˬ ya˰-euˬ zaˬ k'a^ k'oeˇ deuˬ aˇ mya^ ni ga˰ jeuˬ taˬ-euˬ
nga lehˇ ya siˬ ni, Aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ kuˇ laˬ-iˇ sheˇ lehˇ, dawˬ
16 bi˰-euˬ meh. Yaw beh g'aˬ laˇ-awˇ, Sahˬ paˬ-oˇ, ngaˇ nawˬ-
euˬ pyuˇ k'oeˇ jaw˰-iˬ neh tseˇ jaw˰-iˬ ga˰ jeuˬ-euˬ ma lehˇ,
17 ehˇ nehˬ-euˬ meh. Sahˬ paˬ k'oeˇ g'aˬ ehˇ-eu, Yaw muiˬ ngaˇ.
Zaˬ k'a^ yaw muiˬ g'aˬ-oˇ, saˇ jaˇ zi˰-eu la˰ k'oeˇ nawˇ gaˇ
yaw nyiˇ-ahˇ mˇ-euˬ miˇ neh, meuˬ tseˇ meuˬ-ahˇ u^ lahˇ-awˬ
18 lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Nyiˬ g'aˬ tiˬ g'aˬ laˇ-awˇ, Sahˬ paˬ-oˇ,
ngaˇ nawˬ-euˬ pyuˇ k'oeˇ jaw˰-iˬ neh ngaˬ jaw˰-iˬ ga˰ jeuˬ-euˬ
19 ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Nawˇ meuˬ ngaˬ meuˬ-ahˇ u^
lahˇ-awˬ lehˇ, sahˬ paˬ aˬ yaw˰-ahˇ k'aw˰ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
20 Tiˬ g'aˬ laˇ-awˇ, Sahˬ paˬ-oˇ, hehˬ, ngaˇ nawˬ-euˬ pyuˇ heu
21 jaw˰-iˬ-ahˇ paˇ jeh neh toe^ taˬ-euˬ ma. Nawˇ-aˬ, zawˇ ya˰-eu
tiˬ g'aˬ miˇ neh, ngaˇ nawˬ-ahˇ gu^-eu miˇ-a. Nawˬ neh maˬ
bi ja^-euˬ gaˇ nawˇ yuˇ-eu meh. Nawˬ neh maˬ sehˬ-euˬ gaˇ
22 nawˇ yehˬ-eu meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh sahˬ
paˬ k'oeˇ g'aˬ ehˇ-eu, Zawˇ haiˬ-eu zaˬ k'a^-oˇ, nawˬ-euˬ dawˬ
neh ngaˇ nawˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ ma. Ngaˇ-aˬ, zawˇ ya˰-eu tiˬ
g'aˬ pyeu˰-awˇ, ngaˬ neh maˬ bi ja^-euˬ gaˇ ngaˇ yuˇ-eu uˬ
ta˰, ngaˬ neh maˬ sehˬ-euˬ gaˇ ngaˇ yehˬ-eu meh lehˇ nawˇ siˬ
23 nya-eu jeˬ maˇ-iˬ, ngaˬ-euˬ pyuˇ teu yuˇ-awˇ, pyuˇ paˇ nehˬ-eu
tsawˇ haˬ-ahˇ aˬ jeˬ miˇ neh maˬ paˇ nehˬ teˬ. K'oeˇ lo˰-ehˇ
paˇ nehˬ-euˬ law nmˇ-aˬ, ngaˇ g'o˰ laˇ ngeh ngaˬ-euˬ pyuˇ teu
hawˇ-eu jiˇ jeuˬ k'aw˰ ngaˇ za teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
24 Aˬ yaw˰-euˬ dawˬ peh yaw˰ lu˰-eu deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Pyuˇ
k'oeˇ jaw˰-iˬ-ahˇ aˬ yaw˰-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ yuˇ do^-awˇ,
pyuˇ tseˇ jaw˰-iˬ ja^-eu g'aˬ-ahˇ bi˰-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
25 meh. Sahˬ paˬ-oˇ, aˬ yaw˰ pyuˇ tseˇ jaw˰-iˬ ja^ lu˰ meh lehˇ,
26 aˬ yaw˰ ma˰ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ
nehˬ nyaˇ. Ja^-eu tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na lu˰-ahˇ bi˰ lahˬ teh˰-a.
Maˬ ja^-eu tsawˇ haˬ-ahˇ, aˬ yaw˰ ma˰ k'aˇ ja^-eu deuˬ-ahˇ
27 yuˇ do^ jiˇ teh˰-a. K'oeˇ uˬ ta˰, ngaˬ-ahˇ muiˇ-awˇ, ngaˬ-ahˇ
aˬ yaw˰ ma˰-euˬ k'oeˇ ta^ maˬ bi u^ lahˇ maw˰-eu deuˬ-ahˇ
sheuˬ la˰-awˬ. Ngaˬ-euˬ mehˬ shi aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ diˬ seh˰-awˬ
lehˇ, ehˇ nehˬ teh˰-a.

**Mahˬ tahˬ la^ dziˬ-awˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ uˇ-iˇ-euˬ**

28 Yeˬsuˇ k'oeˇ lo‸-ehˇ ehˇ g'aˬ-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ mehˬ
29 huˬ huˬ-awˇ neh Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ da^ leˇ-euˬ meh. Aˬ
yaw‸ Saˬloˬ gawˬ jawˬ dawˬ peh ja^-eu Behˇpaˬjeˬ pu hawˇ-eu
Beˬtaˬniˇ pu-ahˇ le keu^ ngeh, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ
30 nyiˬ g'aˬ-ahˇ k'ehˇ-awˇ ehˇ nehˬ-eu, Naw nya‸ mehˬ hu paw
ja^-eu pu-ahˇ iˇ sheˇ. K'oeˇ gaˇ uˇ-iˇ ngeh, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ
maˬ dziˬ haw-euˬ mahˬ tahˬ la^ la^ zaˬ tiˬ mawˇ pa‸ taw‸
taˬ-euˬ gaˇ ya mawˇ teh‸-a. Tseu^ puiˇ-awˇ tsahˇ la‸-awˬ.
31 Naw nya‸ aˬ jeˬ miˇ neh to^-ehˇ tseu^ puiˇ te lehˇ, tsawˇ haˬ
tiˬ g'aˬ na naˇ haˬ laˇ naˇ, Sahˬ paˬ loˬ-eu meh lehˇ, ehˇ nehˬ
32 lawˬ de lehˇ, aˬ yaw‸ nya‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'ehˇ
g'eh-euˬ tsawˇ haˬ k'oeˇ nyiˬ g'aˬ iˇ keu^ ngeh, Yeˬsuˇ ehˇ-eu
33 lo‸-ehˇ ya mawˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ nya‸ mahˬ tahˬ la^ la^
zaˬ k'oeˇ mawˇ-ahˇ tseu^ puiˇ lu‸ ngeh, Naw nya‸ aˬ jeˬ miˇ
neh mahˬ tahˬ la^ la^ zaˬ-ahˇ tseu^ puiˇ te lehˇ, yaw sahˇ deuˬ
34 aˬ yaw‸ nya‸-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Sahˬ paˬ loˬ-eu meh lehˇ,
35 aˬ yaw‸ nya‸ ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ nya‸
mahˬ tahˬ la^ la^ zaˬ k'oeˇ mawˇ-ahˇ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ tsahˇ
la‸-euˬ meh. Mahˬ tahˬ la^ la^ zaˬ k'oeˇ mawˇ-ahˇ aˬ yaw‸
ma‸ yawˬ ha-euˬ mehˬ tsoeˬ leh^ daˬ-awˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ bi
36 dziˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ dziˬ-awˇ iˇ lu‸ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ yawˬ
37 ha-euˬ mehˬ tsoeˬ yawˬ ha gaˇ ma-ahˇ k'awˬ-eu meh. Aˬ yaw‸ meuˬ
meuˬ dzeˇ, Saˬloˬ gawˬ jawˬ-euˬ gaˇ toeˬ-ahˇ iˇ keu^ ngeh,
zaˬ lahˇ dawˬ taw^ lu‸, aˬ yaw‸ ma‸ neh ya mawˇ-euˬ baoˬ huiˬ
dui dui-eu deuˬ baˬ da neh laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni Miˬ yehˇ-ahˇ
38 yaw k'a^-ehˇ ja ceuˬ-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ
Miˬ yehˇ-euˬ tsawˇ myahˇ uˬ mo^ oe lu‸-eu Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ
kamˇ guiˬ lahˬ huiˬ lu‸-uˇ. Mˬ k'oeˇ ta^ nui saˇ o‸-eu jeˬ ja^
lu‸-uˇ. Goˇ dui dui gaˇ yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ ja^ lu‸-uˇ lehˇ
39 ehˇ-eu meh. Tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma k'oeˇ ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ
ahˇ-eu Paˬliˬsehˇ tiˬ pa^ na deuˬ ehˇ-eu, Saˬ laˬ-oˇ, nawˬ-euˬ
zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ dehˬ-awˬ tawˇ lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
40 meh. K'oeˇ ngeh Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ
nyaˇ. Tsawˇ haˬ heu deuˬ ciˬ cuˇ ni jawˇ naˇ, k'aˬ lo heu deuˬ
guˇ do^ laˇ teh‸-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
41 Meuˬ dawˬ peh iˇ keu^-awˇ, meuˬ-ahˇ ya mawˇ ngeh Yeˬsuˇ
42 ngoeˇ ngoeˇ-ehˇ ehˇ-eu, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-oˇ, aˬ jo^-ehˇ

g'eh-awˇ neh nawˇ saˇ eh^ ni ya jawˇ-eu gaˇ kaw^ iˬ nah neh
nawˇ siˬ law nmˇ-aˬ, muiˬ dui dui meh. Ehˇ k'aw˰, saˇ leh^
ni ya jawˇ-eu k'oeˇ jeˬ, nymˬ-mˇ nawˬ-euˬ mehˬ shi za˰ taˬ-euˬ
43 meh. Miˬ yehˇ nawˬ-ahˇ haw le pya^ le-eu aˇ yamˬ-ahˇ nawˇ
maˬ siˬ-eu miˇ neh, nawˬ-ahˇ muiˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ nawˇ
jawˇ-eu tiˬ jawˬ ta^ duˬ taˬ-awˇ, yawˬ paw na lu˰ nawˬ-ahˇ
44 lo˰ jawˬ-eu aˇ nah keu^ le teh˰-a. K'oeˇ ngeh, aˬ cawˬ nawˇ
hawˇ-eu nawˬ-euˬ la˰ k'oeˇ jawˇ-eu nawˬ-euˬ zaˬ deuˬ-ahˇ, miˇ
tsaˬ-ahˇ di ni si^ byo^ la˰ teh˰-a. Nawˬ-euˬ la˰ k'oeˇ k'aˬ lo
tiˬ siˬ k'oeˇ ta^ tiˬ siˬ maˬ ja^ ngeh keu^ ni la^ byo^ la˰ teh˰-a
lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ bi muiˬ bi shawˇ laˇ-euˬ**

45 K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ uˇ leˇ-
46 awˇ, myawˬ ahˬ lu˰-eu tsawˇ haˬ-ahˇ teh dzeh-euˬ meh. Ngaˬ-
euˬ nymˇ-ahˇ, Guiˬ lahˬ shaˇ-eu nymˇ lehˇ ya kuˇ teh˰-a lehˇ
bo˰ taˬ-euˬ k'aw˰, naw ma˰ nymˇ heu nymˇ-ahˇ smˇ k'oeˬ tahˇ
joe-euˬ nymˇ bi pyeu˰ laˇ-euˬ ngaˇ lehˇ, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰-
ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
47 Yeˬsuˇ-aˬ, yawˬ nah na lu˰ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma la˰
k'oeˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ lu˰ meh. Piˇ ma deuˬ, zahˇ mehˬ-eu
deuˬ hawˇ-eu, Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ tsawˇ mawˬ tsawˇ k'a^
48 deuˬ aˬ yaw˰-ahˇ diˬ seh˰-eu lehˇ jawˬ lu˰ meh. Ehˇ k'aw˰,
aˬ jo^-ehˇ ya jahˇ-eu lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ maˬ po^ mawˇ-aˬ. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ aˬ yaw˰ mehˬ-eu
tso^-eu gaˇ yaw muiˬ-ehˇ naˇ haˬ lu˰ meh.

**Aˬ suˇ g'aˬ nawˬ-ahˇ aˇ yaˬ bi˰ la˰ taˬ**

20 Tiˬ nah-aˬ, Yeˬsuˇ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-euˬ la˰ k'oeˇ
tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni-ahˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-awˇ, laˬ
k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ nehˬ lu˰ ngeh, piˇ ma deuˬ
hawˇ-eu zahˇ mehˬ-eu deuˬ, tsawˇ mawˬ tsawˇ k'a^ deuˬ nehˬ-
2 ehˇ laˇ-awˇ, Nawˇ aˬ geu gaˇ-euˬ aˇ yaˬ za-awˇ heu deuˬ jahˇ
lu˰ te. Aˬ suˇ g'aˬ nawˬ-ahˇ aˇ yaˬ bi˰ la˰ taˬ. Nga ma˰-ahˇ
3 ja nehˬ la˰ sheˇ lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ
yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ k'o˰ nehˬ-eu, Ngaˇ naw ma˰-ahˇ tiˬ dawˬ
4 naˇ haˬ la. Naw ma˰ ehˇ k'o˰ la˰ de. Yoˇhaˬ baˇtiˇsaˬ mˇ
nehˬ-eu k'oeˇ, Miˬ yehˇ neh bi mˇ taˬ loˇ. Maˬ ngeuˇ naˇ,

tsawˇ haˬ neh bi mˇ taˬ loˇ lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ naˇ haˬ-eu
5 meh. Aˬ yaw‸ ma‸ yaw kaˬ bawˬ dzaˬ bawˬ dzaˬ-ehˇ ehˇ-eu,
Miˬ yehˇ neh bi mˇ-euˬ meh lehˇ aˬ dui ehˇ naˇ, To^-ehˇ maˇ-iˬ,
naw ma‸ aˬ jeˬ miˇ neh aˬ yaw‸-ahˇ maˬ jah te lehˇ, aˬ yaw‸
6 ehˇ laˇ teh‸-a. Tsawˇ haˬ neh bi mˇ-euˬ meh lehˇ aˬ dui ehˇ
naˇ, tsawˇ haˬ heu mya^ ni aˬ dui-ahˇ k'aˬ lo neh biˬ seh‸ laˇ
teh‸-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Yoˇhaˬ-aˬ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ
duˬ ngehˬ dah-eu g'aˬ meh lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ jah lu‸ meh lehˇ,
7 aˬ yaw‸ ma‸ yaw kaˬ ja-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, Aˬ suˇ g'aˬ
neh aˬ yaw‸-ahˇ bi mˇ-euˬ maˬ siˬ lehˇ, ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ
8 meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, aˬ suˇ g'aˬ neh
ngaˬ-ahˇ aˇ yaˬ bi‸-awˇ gaˇ heu deuˬ mˇ lu‸-eu, naw ma‸-ahˇ
maˬ ehˇ nehˬ lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Aˬ ga‸ yaˇ kmˇ hawˇ-eu k'oeˇ-euˬ la‸ k'oeˇ gaˇ mˇ-eu deuˬ**

9 K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ yaw jeˬ ma
jeˬ dawˬ-ahˇ neh mehˬ nehˬ-eu, Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ, aˬ ga‸ aˇ
ji ka-awˇ, yaˇ kmˇ yaw muiˬ-ehˇ mˇ g'oeˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ,
aˬ yaw‸ yaˇ kmˇ mˇ-eu deuˬ-ahˇ ngaˬ nehˬ ya‸-awˇ neh, yawˬ
10 k'ahˬ yawˬ miˇ yawˬ-ahˇ g'awˬ myahˇ ni jawˇ-iˇ-euˬ meh. Aˇ
siˬ aw‸ laˇ-eu aˇ yamˬ keu^ laˇ ngeh, yaˇ kmˇ k'oeˇ kmˇ-euˬ
aˬ ga‸ aˇ siˬ aˬ yaw‸-ahˇ pya^ nehˬ la‸ ni, yaˇ kmˇ mˇ-eu deuˬ
jawˇ gaˇ aˬ yaw‸-euˬ zaˬ k'a^ tiˬ g'aˬ-ahˇ bi le-euˬ meh. Yaˇ
kmˇ mˇ-eu deuˬ zaˬ k'a^ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ diˬ-awˇ, yawˬ ngeh‸-
11 ehˇ bi g'o‸-iˇ-euˬ meh. Yawˬ po^ yawˬ zaˬ k'a^ yawˬ g'aˬ
yawˬ-ahˇ aˬ yaw‸ ma‸ jawˇ gaˇ paˇ bi le-euˬ meh. Aˬ yaw‸
ma‸ zaˬ k'a^ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ diˬ-awˇ, yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ
12 jahˇ nehˬ-awˇ neh yawˬ ngeh‸-ehˇ bi g'o‸-iˇ-euˬ meh. Zaˬ
k'a^ smˇ g'aˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ k'aw‸ bi le-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸
aˬ yaw‸-ahˇ maˇ k'ehˬ dahˇ laˇ ngeh keu^ ni diˬ-awˇ, teh
13 dzeh-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, aˬ ga‸ yaˇ kmˇ-euˬ yaw sahˇ g'aˬ
ehˇ-eu, Ngaˇ aˬ jo^-ehˇ jahˇ paˬ nga. Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu ngaˬ
li-ahˇ bi le ma. Aˬ yaw‸ ma‸ ngaˬ li-ahˇ yaw zeu baw duˇ lehˇ
14 ehˇ-eu meh. Yaˇ kmˇ mˇ-eu deuˬ aˬ li k'oeˇ g'aˬ-ahˇ ya mawˇ
ngeh, Aˬ yaw‸-aˬ jeˬ biˇ o‸-eu g'aˬ ngaˇ. Aˬ dui ma‸ aˬ yaw‸-
euˬ jeˬ biˇ-ahˇ za nya ni, aˬ yaw‸-ahˇ seh‸ kaˇ-euˇ lehˇ, aˬ yaw‸
15 ma‸ yaw kaˬ ja-eu meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ
yaˇ kmˇ la‸ nyiˇ paw g'eu do^ g'eh-awˇ seh‸-euˬ meh. Yaˇ
kmˇ-euˬ yaw sahˇ g'aˬ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ aˬ jo^-ehˇ jahˇ nehˬ-eu

16 baw le lehˇ naw ma˰ noeˬ-eu nya. Aˬ yaw˰ g'o˰ laˇ-awˇ yaˇ
kmˇ mˇ-eu k'oeˇ deuˬ-ahˇ seh˰-awˇ neh, yaˇ kmˇ k'oeˇ kmˇ
nui deuˬ-ahˇ paˇ ngaˬ nehˬ teh˰-a lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-euˬ
meh. Dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ-euˬ deuˬ, K'oeˇ lo˰-ehˇ maˬ
17 pyeu˰ laˇ-aˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ
haw tso^ taˬ-awˇ ehˇ nehˬ-euˬ,

Nymˇ gawˇ-eu tsawˇ haˬ neh ba˰ dzeh-euˬ k'aˬ lo k'oeˇ
siˬ, la˰ coeˇ-euˬ dawˬ pehˬ-ahˇ gawˇ-eu k'aˬ lo lo ma
pyeu˰ laˇ-euˬ meh,

18 lehˇ bo˰ taˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ aˬ jeˬ-ahˇ ehˇ maw˰ ta. K'aˬ
lo k'oeˇ siˬ-euˬ k'oeˇ ta^ coˬ-iˇ-eu yawˬ g'aˬ na lu˰, k'eh˰-iˇ
k'oe^-iˇ teh˰-a. Tsawˇ haˬ aˬ geu g'aˬ-euˬ k'oeˇ ta^ maˬ kaˬ,
k'aˬ lo k'oeˇ siˬ ga da^ naˇ, tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ pyeh^-iˇ
teh˰-a lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ-eu meh.

### Sahˬ paˬ Gehˇsaˬ-ahˇ aˇ moˬ do^ nehˬ-eu gaˇ kaw^

19 Yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ heu dawˬ, aˬ dui ma˰-ahˇ ehˇ maw˰-eu
nga lehˇ, zahˇ mehˬ-eu deuˬ hawˇ-eu piˇ ma deuˬ siˬ nya-eu
miˇ neh, aˇ yamˬ k'oeˇ la˰ k'oeˇ aˬ yaw˰ ma˰ Yeˬsuˇ-ahˇ nyeh˰
maw˰-eu meh. Ehˇ k'aw˰, aˬ yaw˰ ma˰ tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-
20 ahˇ gu^-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ baoˬ zawˇ huiˬ-eu miˇ k'ahˬ-euˬ
sahˬ paˬ paˬ ma-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ Yeˬsuˇ-ahˇ a nehˬ nya ni,
k'oeˬ sho haw-eu tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ k'ehˇ
g'eh-euˬ meh. K'oeˬ sho haw-eu k'oeˇ deuˬ-aˬ, Yeˬsuˇ dawˬ
ngehˬ bahˬ gaˇ ya gaˬ ni, yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ geu˰
21 geu˰-ehˇ iˇ-euˬ meh. K'oeˬ sho haw-eu k'oeˇ deuˬ ehˇ-eu, Saˬ
laˬ-oˇ, nawˇ-aˬ yaw tsaˬ yaw dawˇ dawˇ-ehˇ mehˬ nehˬ tso^
nehˬ-awˇ, mya^ pyawˬ huiˬ nyiˇ maˬ tseˇ ni, Miˬ yehˇ-euˬ gaˇ
22 ma dawˇ coe ni mehˬ-eu meh lehˇ nga ma˰ siˬ nya ma. Aˬ dui
ma˰ sahˬ paˬ Gehˇsaˬ-ahˇ aˇ moˬ do^ nehˬ-eu tsaˬ meh loˇ.
23 Maˬ tsaˬ-a loˇ lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Aˬ yaw˰
ma˰ ngaˬ-ahˇ bi ngehˬ bahˬ maw˰-eu nga lehˇ Yeˬsuˇ siˬ
24 nya-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Pyuˇ tiˬ bya^ ngaˬ-ahˇ
bi haw la˰ sheˇ. Aˬ suˇ g'aˬ-euˬ aˇ baˇ, aˬ suˇ g'aˬ-euˬ tsawˇ
myahˇ ahˇ-eu nga lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ naˇ haˬ ngeh,
Sahˬ paˬ Gehˇsaˬ-euˬ ngaˇ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ
25 meh. To^-ehˇ maˇ-iˬ, sahˬ paˬ Gehˇsaˬ-euˬ myawˬ sahˬ paˬ
Gehˇsaˬ-ahˇ bi˰-awˬ. Miˬ yehˇ-euˬ myawˬ Miˬ yehˇ-ahˇ bi˰-

26 awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Tsawˇ
haˬ k'oeˇ deuˬ-euˬ mehˬ shi aˬ yaw˰ neh ehˇ nehˬ-euˬ dawˬ
k'oeˇ deuˬ-euˬ la˰ k'oeˇ aˬ yaw˰ ma˰ yaw lehˬ yaw ca maˬ
mawˇ-aˬ. Aˬ yaw˰ ehˇ k'o˰-eu dawˬ k'oeˇ dawˬ-ahˇ aˬ yaw˰
ma˰ zahˬ leˇ-awˇ, ciˬ cuˇ ni jawˇ-eu meh.

**G'o˰ deh˰ laˇ-eu gaˇ kaw^ aˬ yaw˰-ahˇ naˇ haˬ-eu**

27 Tsawˇ haˬ maˬ g'o˰ deh˰ laˇ-a lehˇ ehˇ-eu Saˬduˬgehˇ tsawˇ
28 haˬ tiˬ pa^ na deuˬ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ ehˇ-eu, Saˬ laˬ-oˇ,
Moˇseˬ nga ma˰-euˬ g'aˇ duˬ heu lo˰-ehˇ bo˰ taˬ-euˬ meh.
Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-euˬ aˇ do^, zaˬ maˬ jawˇ le mi na^-ehˇ shiˇ
naˇ, aˇ do^ g'aˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca maˬ ya byo^-iˇ ni, aˬ nyiˇ
g'aˬ aˬ yaw˰-euˬ aˬ tsu-ahˇ ya sheuˬ meh lehˇ, bo˰ taˬ-euˬ meh.
29 Dzeuˇ laˇ ngeh mehˇ nmˇ shi˰ g'aˬ jawˇ-eu meh. Aˬ yui˰ yui˰
saˬ g'aˬ miˬ zaˬ sheuˬ-awˇ, zaˬ maˬ jawˇ le mi na^-ehˇ shiˇ-euˬ
30 meh. Nyiˬ g'aˬ tiˬ g'aˬ k'aw˰, smˇ g'aˬ tiˬ g'aˬ k'aw˰, zaˬ miˬ
31 zaˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ sheuˬ-euˬ meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, mehˇ
nmˇ shi˰ g'aˬ lu˰ zaˬ maˬ jawˇ le mi na^-ehˇ shiˇ-euˬ meh.
32 K'oeˇ naˇ, zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ k'aw˰ shiˇ-euˬ meh.
33 To^-ehˇ maˇ-iˬ, g'o˰ deh˰ laˇ ngeh nah, zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ
aˬ geu g'aˬ-euˬ miˬ zaˬ ya pyeu˰ ta. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
aˬ ha mehˇ nmˇ shi˰ g'aˬ lu˰ zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ sheuˬ-
euˬ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
34 Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Heu ziˇ la˰ k'oeˇ deh˰-eu tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ,
35 sheuˬ dahˬ dzaˬ lu˰ meh. Ehˇ k'aw˰, aˬ kaˇ kaˇ ziˇ-ahˇ maˬ
ehˇ, g'o˰ deh˰ laˇ-eu jeˬ-ahˇ maˬ ehˇ, geuˇ-eu tsawˇ haˬ, sheuˬ
36 dahˬ dzaˬ-eu jeˬ maˬ baw-a. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, tiˬ jawˇ-iˬ maˬ
ya shiˇ-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ
lo˰-ehˇ duˇ teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ tsawˇ
37 haˬ miˇ neh, Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ pyeu˰ teh˰-a. Shiˇ-euˬ tsawˇ
haˬ deuˬ g'o˰ deh˰ laˇ meh lehˇ, baw du^ gaˇ kaw^ bo˰ taˬ-euˬ
aˇ deu^ k'oeˇ deu^-euˬ la˰ k'oeˇ Moˇseˬ pah mehˬ nehˬ la˰-euˬ
meh. Aˬ yaw˰-aˬ, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-ahˇ, Aˬbyaˬhaˬ-euˬ Miˬ
yehˇ, Iˇtsa^-euˬ Miˬ yehˇ hawˇ-eu, Yaˬko^-euˬ Miˬ yehˇ meh
38 lehˇ, ehˇ taˬ-euˬ meh. Miˬ yehˇ-aˬ, shiˇ-eu tsawˇ haˬ-euˬ Miˬ
yehˇ maˬ ngeuˇ-a. Deh˰ lu˰-eu tsawˇ haˬ-euˬ Miˬ yehˇ meh.
Aˬ yaw˰ baˬ da neh tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ deh˰ lu˰ meh
39 lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, zahˇ

mehˬ-eu tiˬ pa^ na deuˬ ehˇ-eu, Saˬ laˬ-oˇ, nawˇ ehˇ-eu tsaˬ
40 meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ tiˬ
jeˬ-iˬ maˬ paˇ naˇ haˬ peuˬ meh.

### Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ Daˬbiˇ-euˬ Zaˬ maˇ-euˬ gaˇ kaw^ naˇ haˬ-eu

41 Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Ka-li-ahˇ Daˬbiˇ-euˬ
42 zaˬ maˇ meh lehˇ, aˬ jeˬ miˇ neh aˬ cawˬ ehˇ ta. Daˬbiˇ ehˇ-eu,
Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ ngaˬ-euˬ Sahˬ paˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu,
43 Nawˬ-ahˇ muiˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ nawˬ-euˬ aˬ kuiˇ uˬ
mo^ ngaˇ bi jawˇ ngeh keu^ ni, ngaˬ-euˬ aˇ maˇ paw
nuiˇ-awˬ,
44 lehˇ Ja ceuˬ-eu sahˬ bo˰ la˰ k'oeˇ bo˰ taˬ-euˬ meh. Daˬbiˇ
aˬ yaw˰-ahˇ Sahˬ paˬ lehˇ kuˇ-eu meh. To^-ehˇ maˇ-iˬ, aˬ
yaw˰ aˬ jo^-ehˇ Daˬbiˇ-euˬ zaˬ maˇ nga lehˇ, naˇ haˬ-eu meh.

### Yeˬsuˇ zahˇ mehˬ-eu deuˬ-ahˇ dehˬ-euˬ

45 Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ naˇ haˬ lu˰ ngeh, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-
46 euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Zahˇ mehˬ-eu deuˬ-ahˇ
yahˇ-awˬ. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, pehˇ k'ahˬ pehˇ mahˇ dm dm-ehˇ
cah maw˰-eu meh. Leh^ la˰ k'oeˇ aˬ cawˬ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ yaw
zeu bi baw maw˰-eu meh. Uˬ duˬ tahˬ nymˇ la˰ k'oeˇ k'ahˬ sehˇ
ja^-eu nuiˇ mahˬ-ahˇ nuiˇ maw˰-eu meh. Yaw bui bui ngeh,
47 k'awˇ mehˇ paw nuiˇ maw˰-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, miˬ
coeˬ miˬ ma-euˬ nymˇ-ahˇ k'ehˬ geu˰ k'a^ geu˰-eu meh. Yawˬ
ha-euˬ iˬ baˇ maˬ ya do^ laˇ ni, guiˬ lahˬ g'awˬ myahˇ ni
shaˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ aˬ cawˬ na^ maˬ tseˇ k'ehˬ-eu
k'a^-eu gaˇ ya daˬ teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Miˬ coeˬ miˬ ma tiˬ g'aˬ pyuˇ damˬ-euˬ

21 Yeˬsuˇ haw g'eh ngeh-aˬ, pyuˇ damˬ-eu tsahˇ smˇ muiˬ
smˇ baw deuˬ pyuˇ daw^ ahˇ lu˰ gaˇ mawˇ-euˬ meh.
2 Shaˬ-eu zahˬ-eu miˬ coeˬ miˬ ma tiˬ g'aˬ, guiˬ shuiˇ mehˇ bya^
3 nyiˬ bya^ daw^ ahˇ gaˇ k'aw˰ ya mawˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh
Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ naw ma˰-ahˇ dawˇ coe ni ehˇ nehˬ nyaˇ.
Shaˬ-eu zahˬ-eu miˬ coeˬ miˬ ma heu g'aˬ, aˬ yaw˰ ma˰ dawˬ
4 taw^ lu˰ mya^ maˬ tseˇ damˬ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ

naˇ, aˬ yaw˰ ma˰-aˬ g'awˬ mya ni jaˆ-eu la˰ k'oeˇ yuˇ doˆ-awˇ
Miˬ yehˇ-ahˇ damˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, zaˬ miˬ zaˬ heu g'aˬ,
zawˇ shaˬ-eu la˰ k'oeˇ, aˬ yaw˰ yaw deh˰ deh˰-eu g'aˇ duˬ
k'aˇ jaˆ-eu dawˬ tawˆ lu˰ yuˇ doˆ-awˇ damˬ-euˬ meh lehˇ, ehˇ
nehˬ-euˬ meh.

## Uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma cawˆ-iˇ teh˰-a

5 Uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ jaˬ daˇ jahˇ taˬ-euˬ k'aˬ
lo deuˬ hawˇ-eu zawˇ poeˬ zawˇ lawˬ-eu la˰ sawˬ deuˬ-euˬ gaˇ
6 kawˆ aˬ cawˬ ja lu˰ ngeh, Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Naw ma˰ ya mawˇ
lu˰-eu heu deuˬ-ahˇ laˆ pyaˆ laˆ shaˆ jiˇ laˇ-eu aˇ nah keuˆ le
teh˰-a. K'oeˇ ngeh, k'aˬ lo tiˬ siˬ k'oeˇ taˆ tiˬ siˬ maˬ jaˆ nya
ngeh keuˆ ni pyaˆ-iˇ shaˆ-iˇ jiˇ teh˰-a lehˇ ehˇ-eu meh.
7 Saˬ laˬ-oˇ, k'oeˇ deuˬ aˇ myah pyeu˰ laˇ ta. K'oeˇ deuˬ dawˬ
tawˆ lu˰ pyeu˰ laˇ-eu dawˬ peh peh laˇ ngeh, nga ma˰ aˬ joˆ-ehˇ
ya siˬ ta lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ Yeˬsuˇ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh.
8 Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Aˬ cawˬ naw ma˰-ahˇ
maˬ ya sheuˬ bahˬ g'eh ni yahˇ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni ngaˬ-euˬ tsawˇ myahˇ pi pi-ehˇ, Ngaˇ-aˬ
k'oeˇ g'aˬ ma. Aˇ yamˬ keuˆ le-euˬ meh lehˇ ehˇ teh˰-a. Aˬ
9 yaw˰ ma˰-euˬ mehˬ nah taˬ caw teh. Guiˇ deuˆ lu˰ gaˇ maˬ
ehˇ, miˇ k'ahˬ-ahˇ puiˬ lu˰ gaˇ maˬ ehˇ, naw ma˰ ya gaˬ ngeh,
guˆ-eu gaˆ-eu nui ma taˬ ahˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, heu
deuˬ jeˬ hu ya pyeu˰ laˇ teh˰-a. Ehˇ k'aw˰, tiˬ poˆ teh˰-ehˇ
aˇ saˬ saˬ-eu aˇ yamˬ maˬ keuˆ le-a siˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

## Aˇ saˬ saˬ-eu dawˬ peh peh laˇ ngeh-euˬ gaˇ kawˆ

10 K'oeˇ uˬ ta˰ Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Tsawˇ jeuˬ tiˬ jeuˬ hawˇ-eu tiˬ
jeuˬ, miˇ k'ahˬ tiˬ k'ahˬ hawˇ-eu tiˬ k'ahˬ deuˆ ceh ceh teh˰-a.
11 Miˇ luˆ luˆ dui dui laˇ teh˰-a. Tiˬ gaˇ saˇ-i tiˬ gaˇ meh˰-eu
shu˰-eu hawˇ-eu naˇ-eu gawˇ-eu jeˬ keuˆ le teh˰-a. Mˬ-ahˇ
neh guˆ dui dui paˬ-ehˇ g'eh-eu deuˬ hawˇ-eu, huiˬ dui dui-eu
12 bi siˬ bi mawˇ-eu deuˬ doˆ le teh˰-a. Heu deuˬ dawˬ tawˆ lu˰
maˬ pyeu˰ laˇ mi naˆ-ehˇ, aˬ cawˬ naw ma˰-ahˇ nyeh˰-awˆ
k'ehˬ laˇ k'aˆ laˇ teh˰-a. Aˬ cawˬ naw ma˰-ahˇ uˬ duˬ tahˬ
nymˇ-ahˇ maˬ ehˇ, tawˬ-ahˇ maˬ ehˇ, a nehˬ teh˰-a. Naw ma˰
ngaˬ-ahˇ g'oe-eu baˬ da neh, sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ deuˬ
hawˇ-eu miˇ k'ahˬ-euˬ sahˬ paˬ paˬ ma deuˬ-euˬ mehˬ shi, aˬ

13 cawˬ naw ma˰-ahˇ sheuˬ g'eh teh˰-a. K'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ laˇ
14 ngeh, naw ma˰ saˇ kiˇ kamˬ nya teh˰-a. K'oeˇ miˇ neh, aˬ
jo^-ehˇ ya ehˇ k'o˰ nehˬ-eu nga lehˇ, aˇ yamˬ maˬ keu^ laˇ mi
na^-ehˇ ngaˇ maˬ shaˇ noeˬ lehˇ, yawˬ ha-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ
15 yawˬ ha noeˬ tseh^ taˬ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, nawˬ-ahˇ
muiˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ pyehˇ k'aw˰ maˬ pyehˇ nya,
la^ tsoeˬ k'aw˰ maˬ la^ tsoeˬ nya-eu dawˬ hawˇ-eu zaˬ siˬ tsawˇ
16 gahˇ ngaˇ naw ma˰-ahˇ bi˰ ma. Naw ma˰-euˬ aˬ ma aˬ da,
aˬ yui˰ aˬ nyiˇ, aˇ jeuˬ aˇ ca hawˇ-eu cawˬ deuˬ, naw ma˰-ahˇ
aˬ cawˬ-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰ naw
17 ma˰ tiˬ pa^ na deuˬ-ahˇ diˬ seh˰ teh˰-a. Naw ma˰ ngaˬ-ahˇ
g'oe-eu baˬ da neh tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ naw ma˰-ahˇ muiˇ
18 teh˰-a. Ehˇ k'aw˰, naw ma˰-euˬ tsehˇ kahˇ tiˬ kahˇ-iˬ maˬ
19 ya ga-iˇ-a. Naw ma˰ nui ma zi˰ naˇ, naw ma˰-euˬ sa˰ laˇ ya
deh˰ teh˰-a.
20 Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ guiˇ guiˇ ma˰ lo˰ jawˬ taˬ-euˬ gaˇ
naw ma˰ ya mawˇ ngeh, meuˬ k'oeˇ meuˬ caw^-iˇ shaw-iˬ ngaˇ
21 lehˇ siˬ-awˬ. K'oeˇ ngeh, Yuˇda^ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ
haˬ, dahˇ ta^ ceh^ da^ leˇ-awˬ. Meuˬ la˰ k'oeˇ jawˇ-eu tsawˇ
haˬ do^-iˇ-awˬ. Meuˬ-ahˇ maˬ jawˇ-eu tsawˇ haˬ, meuˬ la˰
22 k'oeˇ taˬ uˇ leˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ bo˰
taˬ-euˬ dawˬ taw^ lu˰ byah laˇ ni, aˇ yamˬ k'oeˇ-aˬ Miˬ yehˇ
23 jahˇ k'o˰ nehˬ-eu aˇ yamˬ meh. K'oeˇ ngeh nah, aˬ nyiˇ pi
lu˰-eu deuˬ hawˇ-eu aˬ coeˇ dawˇ zaˬ-euˬ aˬ ma deuˬ ya noeˬ
shaˬ dui dui teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, miˇ tsaˬ heu-euˬ
k'oeˇ ta^ noeˬ shaˬ dui dui paˬ-ehˇ g'eh-eu jeˬ keu^ le teh˰-a.
Tsawˇ haˬ heu jeuˬ heu ca-euˬ k'oeˇ ta^ nui ma pehˇ-eu jeˬ
24 k'aw˰ keu^ le teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, mi cehˇ neh coeˇ seh˰
gaˇ ya daˬ teh˰-a. Aˬ cawˬ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ pa˰-awˇ miˇ k'ahˬ
yawˬ k'ahˬ na lu˰-ahˇ sheuˬ g'eh teh˰-a. Aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ
jeuˬ tsawˇ ca deuˬ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ aˇ yamˬ byah laˇ ngeh
keu^ ni, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ nawˬ tehˬ taˬ teh˰-a.

**Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ za˰ ka le-eu gaˇ kaw^**

25 K'oeˇ ngeh nah, nahˇ ma, ba la hawˇ-eu aˬ guiˇ-euˬ la˰ k'oeˇ
bi siˬ bi mawˇ-eu deuˬ do^ le teh˰-a. Iˬ ma la^ sha^ hawˇ-eu
iˇ k'awˇ deuˬ teˇ saˇ mahˇ dui dui-eu miˇ neh, tsawˇ jeuˬ tsawˇ
ca deuˬ zahˬ dui dui leˇ-awˇ, noeˬ shaˬ dui dui teh˰-a.

26 Tsawˇ haˬ zaˬ, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ keu^ le teuˇ le-eu gaˇ kaw^-
ahˇ shaˇ noeˬ ngeh, noeˬ shaˬ dui dui-eu miˇ neh, maˬ noeˬ
maˬ ma^-ehˇ pyeu˰-iˇ teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, mˬ k'oeˇ
27 ta^-euˬ baoˬ deuˬ nyeh nyeh-ehˇ pyeu˰ laˇ teh˰-a. K'oeˇ ngeh,
tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-aˬ, huiˬ dui dui-eu yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ
hawˇ-eu baoˬ la˰ k'oeˇ mˬ dmˇ dziˬ-awˇ za˰ ka le gaˇ aˬ yaw˰
28 ma˰ ya mawˇ teh˰-a. Heu deuˬ pyeu˰ dahˬ beh laˇ ngeh, uˬ
duˬ ba˰ diˇ-awˇ haw-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma˰-ahˇ
ka k'o˰ le-eu aˇ yamˬ peh laˇ-euˬ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
29 Aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ-ahˇ neh mehˬ
nehˬ-eu, Siˬ guˬ maˇ sheuˇ aˇ bawˇ hawˇ-eu k'aˇ deh˰-eu aˇ
30 bawˇ deuˬ-ahˇ haw-awˬ. Baw nmˬ nmˬ laˇ naˇ, jawˇ la yamˬ
do^ le shaw-iˬ ngaˇ lehˇ, naw ma˰ yawˬ haˇ yawˬ ha mawˇ-awˇ
31 siˬ nya meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, naw ma˰ k'oeˇ deuˬ dawˬ
taw^ lu˰ pyeu˰ laˇ lu˰ gaˇ ya mawˇ ngeh, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu
32 jeˬ keu^ le taˬ-euˬ meh lehˇ siˬ-awˬ. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ
ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Heu ziˇ maˬ jiˇ mi na^-ehˇ, k'oeˇ deuˬ
33 dawˬ taw^ lu˰ pyeu˰ laˇ teh˰-a. Mˬ hawˇ-eu miˇ byo^-iˇ teh˰-
a. Ehˇ k'aw˰, ngaˬ-euˬ dawˬ-aˬ maˬ byo^-iˇ de.
34 Naw ma˰ yaw muiˬ-ehˇ yahˇ-awˬ. Maˬ yahˇ naˇ, aˇ dzehˬ
dzaˬ dzeuˇ-eu, jiˇ baˬ dawˇ yeh˰-eu, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ jawˇ
ngeh k'ahˬ lahˇ-eu deuˬ baˬ da neh naw ma˰-euˬ nui ma ka˰ duiˬ
ni g'eh lu˰ ngeh, lahˇ ju-ahˇ pa˰ leˇ-eu lo˰-ehˇ aˇ nah k'oeˇ nah
35 naw ma˰-euˬ k'oeˇ ta^ ja pyuˬ ni keu^ le teh˰-a. Aˇ nah k'oeˇ
nah-aˬ, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ k'aˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^
36 lu˰-euˬ k'oeˇ ta^ keu^ le teh˰-a. K'oeˇ miˇ neh, keu^ le lu˰-eu
k'oeˇ deuˬ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ naw ma˰ ya buˬ ya law-iˇ-awˇ,
tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-euˬ mehˬ shi yaw˰ nya ni, aˬ myah lu˰
guiˬ lahˬ shaˇ shaˇ-ehˇ yaw beuˇ beuˇ-ehˇ jawˇ-awˬ lehˇ, ehˇ
nehˬ-euˬ meh.
37 Yeˬsuˇ-aˬ, yawˬ nah na lu˰ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma la˰
k'oeˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-awˇ, yawˬ miˇ na lu˰ Saˬloˬ lehˇ
38 kuˇ-eu gawˬ jawˬ-ahˇ ya˰ leˇ-eu meh. Tsawˇ haˬ dawˬ taw^
lu˰ aˬ yaw˰ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-eu dawˬ-ahˇ naˇ haˬ-eu lehˇ,
uˬ shawˬ yaw na˰-ehˇ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma la˰ k'oeˇ aˬ
yaw˰ jawˇ gaˇ uiˬ laˇ-eu meh.

**Aˬ cawˬ Yeˬsuˇ-ahˇ diˬ seh˰-eu lehˇ jawˬ lu˰-eu**

22 K'oeˇ ngeh, Baˬsaˬkaˬ bawˬ-iˬ lehˇ kuˇ-eu kaˬ muˇ-ahˇ
dehˬ tseˬ maˬ daw^-eu bawˬ-iˬ g'eh-eu aˇ yamˬ peh laˇ-euˬ
2 meh. Piˇ ma deuˬ hawˇ-eu zahˇ mehˬ-eu deuˬ, aˬ jo^-ehˇ
g'eh-awˇ neh Yeˬsuˇ-ahˇ diˬ seh˰ nya ni jawˬ lu˰ meh. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ gu^-eu
meh.
3 K'oeˇ ngeh, zaˬ lahˇ tseˇ nyi˰ g'aˬ-euˬ la˰ k'oeˇ ahˇ-eu,
Iˇsaˬgaˬliˬoˬ lehˇ myahˇ-euˬ Yuˇda^ k'oeˇ g'aˬ-euˬ nui ma
4 la˰ k'oeˇ Saˬdaˬ uˇ leˇ-euˬ meh. Yuˇda^ do^-iˇ-awˇ, piˇ ma
deuˬ hawˇ-eu uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ jawˇ-eu boˬ jiˇ
deuˬ jawˇ gaˇ le-awˇ neh, Ngaˇ Yeˬsuˇ-ahˇ naw ma˰-euˬ aˬ la˰
la˰ k'oeˇ aˬ jo^-ehˇ a nehˬ paˬ nga lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ bawˬ
5 dzaˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ laˬ k'aˬ cehˇ dui dui-awˇ, Nawˬ-
6 ahˇ pyuˇ bi˰ ma lehˇ, kamˬ taˬ-euˬ meh. Yuˇda^ k'aw˰ kamˬ-
awˇ, tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma maˬ jawˇ ngeh Yeˬsuˇ-ahˇ aˬ
yaw˰ ma˰-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ-eu, aˇ myah yeh˰ laˇ nga
lehˇ, po^ lu˰ meh.

**Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ nehˬ-ehˇ
Baˬsaˬkaˬ bawˬ-iˬ dzaˬ-euˬ**

7 Kaˬ muˇ-ahˇ dehˬ tseˬ maˬ daw^-eu bawˬ-iˬ g'eh-eu aˇ
nah keu^ laˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh nah, baˬsaˬkaˬ yawˇ zaˬ lawˇ
8 nehˬ-eu meh. K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ Beˬtu^lu^ hawˇ-eu Yoˇhaˬ-
ahˇ k'ehˇ-awˇ, Aˬ dui ma˰ Baˬsaˬkaˬ bawˬ-iˬ dzaˬ nya ni, aˬ
dui ma˰-euˬ g'aˇ duˬ la^ sa^ taˬ-iˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
9 Aˬ geu tsahˇ bi la^ sa^ taˬ-iˇ maw˰-eu nya lehˇ, aˬ yaw˰ nya˰
10 Yeˬsuˇ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Naw nya˰ meuˬ-
ahˇ iˇ keu^ ngeh, mui deuˇ ba˰ lu˰-eu tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ
tahˬ puˬ teh˰-a. Aˬ yaw˰-euˬ mehˬ nah caw teh g'eh-awˇ, aˬ
11 yaw˰ uˇ-iˇ-eu nymˇ-ahˇ uˇ-iˇ-awˬ. K'oeˇ naˇ, nymˇ sahˇ g'aˬ-
ahˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ nehˬ-awˬ. Saˬ laˬ nyaˇ-eu, Ngaˇ ngaˬ-euˬ
zaˬ lahˇ nehˬ-ehˇ Baˬsaˬkaˬ bawˬ-iˬ dzaˬ nya ni, daˬ yah-euˬ
12 naˬ suˬ aˬ geu gaˇ-a jeˇ lehˇ, naˇ haˬ-iˬ de. K'oeˇ ngeh, la˰
ta^ ti^-ahˇ ja^-eu la^ sa^ taˬ-euˬ naˬ suˬ yaw huiˬ tiˬ law^ aˬ
yaw˰ naw nya˰-ahˇ mehˬ la˰ teh˰-a. K'oeˇ gaˇ la^ sa^ taˬ-awˬ
13 lehˇ, aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ nya˰ iˇ

ngeh, Yeˬsuˇ ehˇ-eu lo‸-ehˇ ya mawˇ-awˇ, Baˬsaˬkaˬ bawˬ-iˬ
dzaˬ-eu g'aˇ duˬ la^ sa^ taˬ-euˬ meh.
14 Aˇ yamˬ keu^ laˇ ngeh, aˬ yaw‸ jawˬ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ g'aˬ
15 k'ehˇ deuˬ k'aw‸ aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ jawˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh
Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ maˬ kamˇ shiˇ mi na^-ehˇ naw ma‸ nehˬ-
ehˇ tiˬ kaw^ lo‸-ehˇ Baˬsaˬkaˬ bawˬ-iˬ heu dzaˬ maw‸ dui
16 dui miˇ-a. Ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Miˬ yehˇ u^
lahˇ-eu la‸ k'oeˇ bawˬ-iˬ heu jeˬ maˬ byah laˇ-euˬ k'oeˇ-aˬ,
bawˬ-iˬ heu-ahˇ ngaˇ maˬ paˇ dzaˬ ma lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ
17 ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ k'mˬ maˬ ciˬ-awˇ, Miˬ
yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ ja ceuˬ g'aˬ-awˇ neh, K'mˬ maˬ heu
18 ciˬ-awˇ tiˬ g'aˬ ui cui^ ui cui^-ehˇ dawˇ-awˬ. Ngaˇ naw ma‸-
ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ maˬ keu^ le-euˬ
k'oeˇ-aˬ, ngaˇ aˬ ga‸ dzaˇ uiˇ maˬ paˇ dawˇ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-
19 euˬ meh. Aˬ yaw‸ kaˬ muˇ yuˇ-awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ-
ahˇ ja ceuˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, kaˬ muˇ k'oeˇ ngawˬ pyehˬ-
awˇ, zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ ciˬ nehˬ-awˇ neh ehˇ-eu, Heu-aˬ, naw
ma‸-euˬ g'aˇ duˬ lawˇ nehˬ-eu ngaˬ-euˬ g'awˇ mawˇ ma.
Ngaˬ-ahˇ ya noeˬ keu^ ni heu lo‸-ehˇ jahˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
20 meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, ci‸ hawˬ dzaˬ g'aˬ ngeh, aˬ yaw‸
aˬ ga‸ dzaˇ uiˇ dahˬ-eu k'mˬ maˬ ciˬ-awˇ ehˇ-eu, K'mˬ maˬ
heu-aˬ, dawˬ ma saˇ jaˇ yaw shui‸-ahˇ ta‸-eu ngaˬ-euˬ shiˬ
ma. Shiˬ heu, naw ma‸-euˬ g'aˇ duˬ bi yoeˇ le ma.*
21 Ehˇ k'aw‸, ngaˬ-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ-eu
g'aˬ ngaˬ nehˬ-ehˇ tiˬ k'mˬ-ahˇ teh‸-ehˇ dzaˬ lu‸ meh.
22 Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-aˬ, Miˬ yehˇ neh aˬ yaw‸-euˬ gaˇ
kaw^ noeˬ tseh^ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ, ya g'o‸ leˇ meh. Ehˇ k'aw‸,
aˬ yaw‸-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ-eu g'aˬ, ya
23 noeˬ shaˬ dui dui teh‸-a lehˇ ehˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh, zaˬ
lahˇ k'oeˇ deuˬ, Aˬ dui ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ aˬ geu g'aˬ aˬ yaw‸-
ahˇ aˬ cawˬ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ ta lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸
yaw kaˬ ja-eu meh.

## Aˬ geu g'aˬ ya huiˬ dzehˬ ta

24 K'oeˇ uˬ ta‸, Aˬ dui ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ aˬ geu g'aˬ aˬ cawˬ
na^ maˬ tseˇ ya huiˬ dzehˬ ta lehˇ, zaˬ lahˇ deuˬ yaw kaˬ ja
25 dzaˬ lu‸ meh. K'oeˇ ngeh Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Miˇ tsaˬ-euˬ sahˬ

* Jaˇ li‸ tiˬ pa^ na deuˬ la‸ k'oeˇ, gaˬ naˇ yaw zaˬ heu hmˬ maˬ ahˇ-a.

taˬ yuˇ g'eh lehˇ ehˇ nehˬ-euˬ ma. K'oeˇ ngeh, naw ma‸ tiˬ
jeˬ na loˬ-euˬ nya loˇ lehˇ Yeˬsuˇ naˇ haˬ ngeh, Tiˬ jeˬ-iˬ maˬ
36 loˬ-aˬ lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ
ehˇ-eu, Ehˇ k'aw‸ nymˬ-mˇ-aˬ, pyuˇ pawˬ beh^ ja^-eu tsawˇ
haˬ, yuˇ g'eh-awˬ. Pehˇ tahˇ ja^-eu tsawˇ haˬ, sha‸ g'eh-awˬ.
Mi cehˇ maˬ ja^-eu tsawˇ haˬ, yawˬ ha-euˬ mehˬ tsoeˬ ahˬ-awˇ
37 mi cehˇ zeuˇ-iˇ-awˬ. Ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Aˬ
yaw‸-ahˇ tsawˇ haˬ yaw haiˬ deuˬ nehˬ-ehˇ aˬ cawˬ sawˇ ahˇ
teh‸-a lehˇ bo‸ taˬ-euˬ Jaˇ li‸ dawˬ k'oeˇ dawˬ, ngaˬ-euˬ la‸
k'oeˇ ya byah laˇ teh‸-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˬ-euˬ gaˇ
kaw^ bo‸ taˬ-euˬ deuˬ ya byah laˇ teh‸-a lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ
38 ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ, hehˬ
heu gaˇ mi cehˇ nyiˬ kahˇ ja^ ngaˇ lehˇ, ehˇ nehˬ ngeh, To^-ehˇ
maˇ-iˬ, g'aˬ-aˇ lehˇ, aˬ yaw‸ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ Geˬseˬmaˬniˇ yaˇ kmˇ-ahˇ guiˬ lahˬ shaˇ-iˇ-euˬ

39 Yeˬsuˇ do^-iˇ-awˇ, aˬ yaw‸ zahˇ ja^-eu lo‸-ehˇ Saˬloˬ gawˬ
jawˬ-ahˇ da^ leˇ-euˬ meh. Zaˬ lahˇ deuˬ k'aw‸, aˬ yaw‸-euˬ
40 mehˬ nah caw teh le‸-euˬ meh. Yeˬsuˇ k'oeˇ gaˇ le keu^ ngeh,
Naw ma‸ muˇ juˇ juˇ-eu mehˬ nah maˬ ya caw teh g'eh ni, guiˬ
lahˬ shaˇ shaˇ-ehˇ jawˇ-awˬ lehˇ, aˬ yaw‸ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ
41 ehˇ nehˬ-euˬ meh. Zaˬ lahˇ deuˬ jawˇ gaˇ neh cehˇ tiˬ bymˇ
ba‸ zaˇ kaˬ ni iˇ keu^-awˇ, pawˬ tsui‸ pawˬ dmˬ dmˬ-awˇ neh,
42 Aˬ da-oˇ, nawˇ nui ma tsaˬ naˇ, k'mˬ maˬ heu ngaˬ-ahˇ bi
buˬ-iˇ la‸. Ehˇ k'aw‸, ngaˇ nui ma tsaˬ-eu lo‸-ehˇ taˬ bi pyeu‸.
Nawˇ nui ma tsaˬ-eu lo‸-ehˇ bi pyeu‸-awˬ lehˇ, guiˬ lahˬ shaˇ-
43 eu meh. K'oeˇ ngeh, mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ tiˬ g'aˬ mˬ-ahˇ neh
44 do^ le-awˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ g'aˬ bi‸-euˬ meh. Aˬ yaw‸ nui ma
la‸ k'oeˇ shaˬ zahˬ mˇ dui dui-eu miˇ neh, yaw beh na^ maˬ
tseˇ guiˬ lahˬ shaˇ-eu meh. Aˬ yaw‸-euˬ kuˬ pyuˇ shiˬ shiˬ
km lo‸-ehˇ pyeu‸-iˇ-awˇ, miˇ tsaˬ-ahˇ ga ka lu‸ meh.
45 Aˬ yaw‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ guiˬ lahˬ shaˇ g'aˬ-awˇ, tuˇ-awˇ neh
zaˬ lahˇ deuˬ jawˇ gaˇ g'o‸ laˇ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ noeˬ shaˬ
dui dui-eu la‸ k'oeˇ yu‸ k'a^ lu‸ gaˇ ya mawˇ-euˬ meh.
46 Aˬ jeˬ miˇ neh naw ma‸ yu‸ k'a^ lu‸ te. Tuˇ-awˬ. Muˇ juˇ
juˇ-eu mehˬ nah maˬ ya caw teh g'eh ni, guiˬ lahˬ shaˇ shaˇ-ehˇ
jawˇ-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ-ahˇ nyeh‸-euˬ gaˇ kaw^

47 Yeˬsuˇ k'oeˇ lo‸-ehˇ ehˇ nehˬ lu‸ ngeh, g'aˬ k'ehˇ tseˇ nyi‸
g'aˬ-euˬ la‸ k'oeˇ ahˇ-eu Yuˇda^ lehˇ myahˇ-euˬ k'oeˇ g'aˬ,
tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma sheuˬ-awˇ oe-euˬ meh. Aˬ yaw‸
Yeˬsuˇ-ahˇ mehˬ cuˇ cuˇ-eu lehˇ, Yeˬsuˇ-euˬ dawˬ peh ji^ le-euˬ
48 meh. K'oeˇ ngeh Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Yuˇda^-oˇ, nawˇ mehˬ cuˇ
cuˇ-eu geu‸-awˇ, tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ aˬ
la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ te loˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
49 Yeˬsuˇ nehˬ-ehˇ jawˇ-eu deuˬ-aˬ, aˬ jo^-ehˇ pyeu‸ laˇ-eu
lehˇ g'eh nga lehˇ siˬ-awˇ, Sahˬ paˬ-oˇ, nga ma‸ mi cehˇ neh
50 ya coeˇ ta loˇ lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸-euˬ la‸
k'oeˇ tiˬ g'aˬ, piˇ ma-euˬ zaˬ k'a^-ahˇ coeˇ g'eh-awˇ, aˇ maˇ
51 paw-euˬ naˬ pa‸ tseh^-iˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, G'aˬ-aˇ.
Taˬ paˇ jahˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-awˇ, zaˬ k'a^ k'oeˇ g'aˬ-euˬ naˬ
pa‸-ahˇ toeˬ ci^-awˇ neh la^ taˬ nehˬ-euˬ meh.
52 K'oeˇ ngeh Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ jawˇ gaˇ oe keu^ taˬ-euˬ piˇ ma
deuˬ, uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ jawˇ-eu boˬ jiˇ deuˬ hawˇ-
eu, tsawˇ mawˬ tsawˇ k'a^ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Naw ma‸ tahˇ
joe-ahˇ nyeh‸-iˇ-eu lo‸-ehˇ, mi cehˇ hawˇ-eu daˇ kawˬ ba‸-awˇ
53 ngaˬ-ahˇ nyeh‸ le teˬ loˇ. Ngaˇ yawˬ nah na lu‸ uˬ duˬ tahˬ
nymˇ nymˇ ma-ahˇ naw ma‸ nehˬ-ehˇ jawˇ lu‸ k'aw‸, naw
ma‸ ngaˬ-ahˇ maˬ nyeh‸-a. Ehˇ k'aw‸, aˇ yamˬ heu-aˬ, naw
ma‸-euˬ aˇ yamˬ meh. Nymˬ-mˇ-aˬ, yaw zahˇ-euˬ baoˬ u^
lahˇ lu‸ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ-ahˇ maˬ siˬ lehˇ, Beˬtu^lu^ pyehˇ-eu

54 K'oeˇ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ Yeˬsuˇ-ahˇ nyeh‸-awˇ, piˇ ma-euˬ
nymˇ-ahˇ sheuˬ g'eh-euˬ meh. Beˬtu^lu^-aˬ, Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ
55 nah aˇ dzehˬ-ehˇ maˬ kaˬ gaˇ caw teh lu‸ meh. Saˇ naˇ-euˬ
kmˇ cehˇ la‸ k'oeˇ tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ miˬ dzaˬ baw
do‸-awˇ tiˬ gaˇ teh‸-ehˇ nuiˇ lu‸ ngeh, Beˬtu^lu^ k'aw‸ aˬ yaw‸
56 ma‸ nehˬ-ehˇ nuiˇ leˇ-euˬ meh. Beˬtu^lu^ miˬ dzaˬ bya gaˇ
nuiˇ lu‸ ngeh, kuiˇ la‸ geu‸-eu aˬ buˇ tiˬ g'aˬ ya mawˇ-awˇ,
aˬ yaw‸-ahˇ haw tso^ taˬ-awˇ neh, Teu g'aˬ k'aw‸, aˬ yaw‸
57 nehˬ-ehˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ meh lehˇ, ehˇ-eu meh. Aˬ buˇ-oˇ,
nawˇ ehˇ-eu g'aˬ-ahˇ ngaˇ maˬ siˬ lehˇ, Beˬtu^luˇ pyehˇ-eu
58 meh. G'awˬ myahˇ maˬ g'eh-ehˇ, yawˬ g'aˬ yawˬ Beˬtu^lu^-
ahˇ mawˇ-awˇ, Nawˇ k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ aˇ muˇ la‸ k'oeˇ

ahˇ-eu tiˬ g'aˬ ngaˇ lehˇ, ehˇ nehˬ ngeh, Ngaˇ maˬ ngeuˇ-aˇ
59 nawˬ lehˇ, Beˬtu^lu^ ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh. Naˬ liˬ tiˬ la‸
ehˇ g'aˬ ni keu^ laˇ ngeh, Teu g'aˬ k'aw‸, aˬ diˇ aˬ maˇ aˬ
yaw‸ nehˬ-ehˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
aˬ yaw‸-aˬ Gaˬliˬlehˇ tsawˇ haˬ meh lehˇ, yawˬ g'aˬ yawˬ yaw
60 k'a^-ehˇ ehˇ tehˇ tehˬ lu‸ meh. Nawˇ ehˇ-eu dawˬ-ahˇ ngaˇ
maˬ siˬ tawˇ lehˇ, Beˬtu^lu^ ehˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ
ehˇ lu‸ ngeh, tiˬ po^ teh‸-ehˇ ya poeˇ doeˇ laˇ-euˬ meh.
61 K'oeˇ ngeh, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Beˬtu^lu^-ahˇ nahˇ g'o‸ g'o‸
haw-eu meh. Nymˇ ci‸ ya poeˇ maˬ doeˇ laˇ mi na^-ehˇ nawˇ
ngaˬ-ahˇ maˬ siˬ lehˇ smˬ po^ keu^ ni pyehˇ teh‸-a lehˇ, Sahˬ
paˬ Yeˬsuˇ neh aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ
62 Beˬtu^lu^ noeˬ do^ laˇ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ do^-iˇ-awˇ
ngoeˇ dui dui-eu meh.

**Yeˬsuˇ-ahˇ naˬ g'a naˬ g'a-ehˇ diˬ-euˬ**

63 Yeˬsuˇ-ahˇ nyeh‸ lu‸-eu tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ aˬ yaw‸-ahˇ
64 naˬ g'a naˬ g'a-ehˇ diˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ aˬ yaw‸-euˬ
mya^ pyawˬ-ahˇ dehˬ kaˬ-awˇ, Nawˬ-ahˇ aˬ suˇ g'aˬ diˬ ta.
Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu g'aˬ lo‸-ehˇ geu‸-awˇ nga
65 ma‸-ahˇ ja nehˬ la‸-awˬ tawˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ
yaw‸ ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ g'awˬ mya jeˬ ehˇ-
eu meh.

**Bawˬ dzaˬ-eu aˇ ma‸ ma‸ ma Yeˬsuˇ-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ-euˬ**

66 Uˬ bya bya laˇ ngeh, Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ la‸ k'oeˇ tsawˇ
mawˬ tsawˇ k'a^ geu‸ lu‸-eu piˇ ma deuˬ hawˇ-eu zahˇ mehˬ-eu
deuˬ uiˬ leˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ Yeˬsuˇ-ahˇ bawˬ dzaˬ-eu
67 aˇ ma‸ ma‸ ma-euˬ mehˬ shi sheuˬ g'eh-euˬ meh. Nawˇ Ka-li
maˇ-iˬ, nga ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ la‸-awˬ tawˇ lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸
Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ ehˇ nehˬ
68 k'aw‸, naw ma‸ maˬ jah-aˇ. Ngaˇ naw ma‸-ahˇ tiˬ jeˬ na naˇ
69 haˬ k'aw‸, naw ma‸ maˬ ehˇ nehˬ la‸-aˇ. Ehˇ k'aw‸, tsawˇ
haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-aˬ, aˬ kaˇ Miˬ yehˇ-euˬ baoˬ-euˬ aˇ maˇ
paw ya nuiˇ teh‸-a lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
70 To^-ehˇ maˇ-iˬ, nawˇ Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ te loˇ lehˇ, aˬ
yaw‸ ma‸ dawˬ taw^ lu‸ Yeˬsuˇ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Ngeuˇ
ma. Naw ma‸ ehˇ-eu lo‸-ehˇ ma lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ

71 ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ ehˇ-eu, Aˬ dui ma‸ aˬ
jeˬ saˇ kiˇ paˇ loˬ-eu. Aˬ dui ma‸ aˬ yaw‸ ehˇ-eu dawˬ ya gaˬ-euˬ
ma lehˇ ehˇ-eu meh.

### Yeˬsuˇ-ahˇ sahˬ paˬ Piˇla^ jawˇ gaˇ sheuˬ g'eh-euˬ

23 K'oeˇ ngeh, uiˬ laˇ-euˬ tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ tsawˬ tuˇ
laˇ-awˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ sahˬ paˬ Piˇla^ jawˇ gaˇ sheuˬ g'eh-euˬ
2 meh. Aˬ yaw‸ ma‸ Yeˬsuˇ-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ taˬ-ehˇ
ehˇ-eu, Tsawˇ haˬ heu g'aˬ nga ma‸-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ
sheuˬ bahˬ nehˬ la‸-awˇ, sahˬ paˬ Gehˇsaˬ-ahˇ aˇ moˬ taˬ
do^ nehˬ lehˇ la^ tsoeˬ lu‸ meh. K'oeˇ uˬ ta‸, Ngaˇ-aˬ Ka-li
lehˇ kuˇ-eu sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ ma lehˇ k'aw‸ aˬ yaw‸
ehˇ gaˇ nga ma‸ ya gaˬ ya mawˇ-euˬ ma lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸
3 ehˇ-eu meh. Nawˇ Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ sahˬ paˬ kuˇ hawˇ
kamˇ ma loˇ lehˇ, sahˬ paˬ Piˇla^ Yeˬsuˇ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh.
Ngeuˇ ma. Nawˇ ehˇ-eu lo‸-ehˇ ma lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ k'o‸
4 nehˬ-euˬ meh. Ngaˇ aˬ yaw‸-euˬ la‸ k'oeˇ yaw lehˬ yaw ca
tiˬ jeˬ-iˬ maˬ mawˇ-aˬ lehˇ, sahˬ paˬ Piˇla^ piˇ ma deuˬ hawˇ-
5 eu tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Ehˇ
k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸ yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu, Tsawˇ haˬ heu g'aˬ
Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ neh heu gaˇ keu^ ni, Yuˇda^ miˇ
k'ahˬ doe ni mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-awˇ, miˇ k'ahˬ zaˬ deuˬ
puiˬ laˇ ni g'aˬ bi‸ lu‸ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ-ahˇ sahˬ paˬ Heˬloˇ jawˇ gaˇ sheuˬ g'eh-euˬ

6 Gaˬliˬlehˇ lehˇ ehˇ-eu dawˬ k'oeˇ dawˬ-ahˇ sahˬ paˬ Piˇla^
ya gaˬ ngeh, Aˬ yaw‸ Gaˬliˬlehˇ tsawˇ haˬ-a loˇ lehˇ, naˇ
7 haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ-aˬ, sahˬ paˬ Heˬloˇ u^ lahˇ-eu miˇ k'ahˬ-
ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ meh lehˇ, sahˬ paˬ Piˇla^ ya siˬ ngeh,
Yeˬsuˇ-ahˇ sahˬ paˬ Heˬloˇ jawˇ gaˇ bi sheuˬ g'eh-euˬ meh.
Sahˬ paˬ Heˬloˇ-aˬ, aˇ yamˬ k'oeˇ la‸ k'oeˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ
8 meuˬ-ahˇ jawˇ-eu meh. Sahˬ paˬ Heˬloˇ Yeˬsuˇ-ahˇ ya mawˇ
ngeh, laˬ k'aˬ cehˇ dui dui-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
Yeˬsuˇ-euˬ gaˇ kaw^ aˬ yaw‸ ya gaˬ haw-awˇ, Yeˬsuˇ bi siˬ
bi mawˇ-eu tiˬ jeˬ na jahˇ mehˬ la‸ gaˇ mawˇ maw‸-eu myahˇ
9 laˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw‸ Yeˬsuˇ-ahˇ g'awˬ mya jeˬ
naˇ haˬ-eu k'aw‸, Yeˬsuˇ-aˬ, dawˬ tiˬ dawˬ-iˬ maˬ ngehˬ k'o‸
10 nehˬ-aˬ. Piˇ ma deuˬ hawˇ-eu zahˇ mehˬ-eu deuˬ k'oeˇ gaˇ

yaw˰-awˇ, Yeˬsuˇ-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ dui dui lu˰ meh.
11 Sahˬ paˬ Heˬloˇ-aˬ, aˬ yaw˰-euˬ yehˇ deuˬ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^
lo˰-ehˇ Yeˬsuˇ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ g'eh-awˇ, naˬ g'a
naˬ g'a-ehˇ uiˇ-eu meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ g'aˬ naˇ, muiˬ dui
dui-eu mehˬ tsoeˬ bi dm-awˇ, sahˬ paˬ Piˇla^ jawˇ gaˇ bi sheuˬ
12 k'o˰ le˰-euˬ meh. K'oeˇ ngeh nah, sahˬ paˬ Heˬloˇ hawˇ-eu sahˬ
paˬ Piˇla^ tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ cawˬ cawˬ-eu meh. Dzeuˇ laˇ ngeh-aˬ,
tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ muiˇ-eu meh.

**Yeˬsuˇ-ahˇ seh˰-awˬ lehˇ daˇ tseh^-euˬ**

13 K'oeˇ ngeh, sahˬ paˬ Piˇla^-aˬ piˇ ma deuˬ, aˬ yui˰ geu˰-eu
deuˬ hawˇ-eu, tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ kuˇ uiˬ-awˇ ehˇ nehˬ-
14 eu, Tsawˇ haˬ heu g'aˬ, miˇ k'ahˬ zaˬ-ahˇ sheuˬ bahˬ-eu g'aˬ
meh lehˇ naw ma˰ ehˇ-awˇ ngaˇ jawˇ gaˇ sheuˬ la˰-euˬ meh.
Naw ma˰-euˬ mehˬ shi ngaˇ aˬ yaw˰-ahˇ naˇ haˬ ngeh, naw
ma˰ aˬ yaw˰-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ-eu lo˰-ehˇ, ngaˇ iˬ baˇ tiˬ
15 jeˬ-iˬ maˬ mawˇ-aˬ. Sahˬ paˬ Heˬloˇ k'aw˰ aˬ yaw˰-euˬ la˰
k'oeˇ iˬ baˇ maˬ mawˇ-ehˇ, ngaˇ jawˇ gaˇ bi sheuˬ k'o˰ la˰-euˬ
ngaˇ. Aˬ yaw˰-aˬ, shiˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu iˬ baˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ
16 mˇ ngaˬ-eˬ. K'oeˇ miˇ neh, ngaˇ aˬ yaw˰-ahˇ diˬ-awˇ pyehˬ
nehˬ ma lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.*
18 Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ dawˬ taw^ lu˰ ehˇ-eu, Tsawˇ haˬ heu
g'aˬ-ahˇ seh˰ dzeh-awˬ. Nga ma˰-euˬ g'aˇ duˬ Baˬlaˬbaˇ-ahˇ
pyehˬ-awˬ lehˇ, tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu meh.
19 Baˬlaˬbaˇ-aˬ, meuˬ k'oeˇ meuˬ la˰ k'oeˇ puiˬ-awˇ aˬ cawˬ-ahˇ
20 seh˰-euˬ miˇ neh, tawˬ-ahˇ daw^ taˬ-euˬ meh. Sahˬ paˬ Piˇla^
Yeˬsuˇ-ahˇ pyehˬ nehˬ maw˰-eu miˇ neh, tsawˇ haˬ k'oeˇ
21 deuˬ-ahˇ tiˬ po^ paˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-ahˇ la˰ ya˰
k'oeˇ ta^ ta˰ seh˰-awˬ, ta˰ seh˰-awˬ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ yaw
22 k'a^-ehˇ paˇ ehˇ-eu meh. Sahˬ paˬ Piˇla^ smˬ po^ tiˬ po^ paˇ
ehˇ nehˬ-eu, Aˬ jeˬ miˇ neh bi ta˰ seh˰ maw˰-eu nya. Aˬ yaw˰
yaw haiˬ aˬ geu jeˬ mˇ taˬ. Ngaˇ aˬ yaw˰-euˬ la˰ k'oeˇ shiˇ
paˬ-ehˇ g'eh-eu iˬ baˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ mawˇ-aˬ. K'oeˇ miˇ neh
ngaˇ aˬ yaw˰-ahˇ diˬ-awˇ pyehˬ nehˬ ma lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ
23 ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-ahˇ la˰ ya˰ k'oeˇ ta^ ta˰ seh˰-awˬ

* Jaˇ li˰ tiˬ pa^ na deuˬ la˰ k'oeˇ, gaˬ naˇ yaw zaˬ heu hmˬ ahˇ-eu meh
17 Bawˬ-iˬ k'oeˇ g'eh ngeh, sahˬ paˬ Piˇla^ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ g'aˇ duˬ tsawˇ
haˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ ya pyehˬ nehˬ-eu meh.

lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ yaw k'a^-ehˇ ehˇ tehˇ tehˬ lu‸-eu miˇ neh,
24 aˬ yaw‸ ma‸-euˬ paw g'aˬ leˇ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ
yaw‸ ma‸ ehˇ-eu lo‸-ehˇ sahˬ paˬ Piˇla^ daˇ tseh^ nehˬ-euˬ meh.
25 Miˇ k'ahˬ-ahˇ puiˬ-awˇ aˬ cawˬ-ahˇ seh‸-euˬ miˇ neh tawˬ-ahˇ
daw^ taˬ-euˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ aˬ yaw‸ ma‸ shaˇ-eu lo‸-ehˇ pyehˬ
nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ-ahˇ-aˬ aˬ yaw‸ ma‸ jahˇ nehˬ maw‸-eu
lo‸-ehˇ jahˇ nehˬ nya ni, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ a
nehˬ-euˬ meh.

## Yeˬsuˇ-ahˇ la‸ ya‸ k'oeˇ ta^ ta‸ seh‸-euˬ

26 Aˬ yaw‸ ma‸ Yeˬsuˇ-ahˇ sheuˬ do^ g'eh lu‸ ngeh, Kuˇleˬniˬ
meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Siˇmoˬ lehˇ myahˇ-euˬ g'aˬ, yaˇ smˇ g'o‸
laˇ lu‸ gaˇ nyeh‸ tehˬ-awˇ, la‸ ya‸ bi ba‸-awˇ neh, Yeˬsuˇ-euˬ
27 mehˬ nah bi caw teh-euˬ meh. Tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma
maˬ ehˇ, aˬ yaw‸ baˬ da neh noeˬ dui noeˬ duiˇ-awˇ tsawˇ
ngoeˇ ngoeˇ lu‸-eu zaˬ miˬ zaˬ deuˬ maˬ ehˇ, Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ
28 nah caw teh lu‸ meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ nahˇ g'o‸
g'o‸ haw-awˇ ehˇ nehˬ-eu, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu
zaˬ miˬ zaˬ deuˬ-oˇ, ngaˇ baˬ da neh taˬ ngoeˇ. Naw ma‸, yawˬ
ha-euˬ g'aˇ duˬ hawˇ-eu yawˬ ha-euˬ zaˬ-euˬ g'aˇ duˬ ngoeˇ-
29 awˬ. Maˬ baw aˬ ma-aˬ, guiˬ lahˬ huiˬ-eu meh. Aˬ nyiˇ maˬ
pi haw-euˬ uˬ ma^ hawˇ-eu zaˬ maˬ dawˇ haw-euˬ aˬ coeˇ-aˬ,
guiˬ lahˬ huiˬ-eu meh lehˇ ya ehˇ-eu aˇ nah aˇ yamˬ keu^ le
30 teh‸-a. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ gawˬ jawˬ deuˬ-ahˇ heu
lo‸-ehˇ ehˇ nehˬ teh‸-a. Nga ma‸-ahˇ bya^ tehˬ le-awˬ. Gawˬ
jawˬ jawˬ zaˬ deuˬ-ahˇ k'aw‸, Nga ma‸-ahˇ dehˬ kaˬ nehˬ la‸
31 lehˇ, ehˇ nehˬ teh‸-a. Aˬ yaw‸ ma‸ aˇ bawˇ yaw jmˬ-ahˇ heu
na^ na^-ehˇ jahˇ nehˬ naˇ, aˇ bawˇ yaw gui-ahˇ aˇ na^ ni jahˇ
nehˬ-eu lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
32 K'oeˇ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ Yeˬsuˇ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo‸-ehˇ
ta‸ seh‸-eu lehˇ, tsawˇ haˬ yaw haiˬ nyiˬ g'aˬ-ahˇ k'aw‸ sheuˬ
33 do^ g'eh-euˬ meh. Uˬ duˬ k'mˬ lehˇ kuˇ-eu tsahˇ le keu^ ngeh,
aˬ yaw‸ ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ la‸ ya‸ k'oeˇ ta^ ta‸ tehˬ-euˬ meh.
Tsawˇ haˬ yaw haiˬ k'oeˇ nyiˬ g'aˬ-ahˇ k'aw‸, aˬ yaw‸-euˬ
aˇ maˇ paw tiˬ g'aˬ, aˇ caˇ paw tiˬ g'aˬ lehˇ, ta‸ tehˬ taˬ-euˬ
34 meh. K'oeˇ ngeh Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Aˬ da-oˇ, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ
iˬ baˇ pyehˬ nehˬ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸
aˬ jo^-ehˇ mˇ lu‸ shaˇ lu‸-eu aˬ yaw‸ ma‸ maˬ siˬ-a lehˇ ehˇ-eu

meh. Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ, Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ tsoeˬ aˬ geu g'aˬ aˬ
geu kahˇ za-eu tsaˬ nga lehˇ tsaˬ haw-awˇ biˇ geu‸-euˬ meh.
35 Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ yaw‸-awˇ haw lu‸ meh. Sahˬ paˬ
deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ naˬ g'a naˬ g'a-ehˇ ehˇ-eu, Aˬ yaw‸ aˬ cawˬ-
ahˇ ka k'o‸ nya ma jeˇ. Aˬ yaw‸-aˬ, Miˬ yehˇ neh tseˇ do^
taˬ-euˬ Ka-li lehˇ kuˇ-eu g'aˬ ngeuˇ naˇ, aˬ yaw‸-euˬ g'awˇ
36 mawˇ-ahˇ aˬ yaw‸ bi ka k'o‸ haw sheˇ lehˇ, ehˇ-eu meh. Yehˇ
deuˬ k'aw‸ aˬ yaw‸-euˬ dawˬ peh laˇ-awˇ, cehˇ myaw^ ni
g'eh-eu aˬ ga‸ dzaˇ uiˇ aˬ yaw‸-ahˇ bi dawˇ bi dawˇ-ehˇ ehˇ-
37 eu, Nawˇ Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ ngeuˇ
naˇ, nawˬ-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ nawˇ bi buˬ-iˇ-awˬ tawˇ lehˇ,
38 naˬ g'a naˬ g'a-ehˇ ehˇ-eu meh. Tsawˇ haˬ heu g'aˬ Yuˇda^
tsawˇ haˬ-euˬ Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ meh lehˇ bo‸-awˇ Yeˬsuˇ-
euˬ uˬ duˬ ta^ ta‸ myahˬ taˬ-euˬ meh.
39 K'oeˇ ngeh, la‸ ya‸ k'oeˇ ta^ ta‸ tehˬ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ
yaw haiˬ tiˬ g'aˬ ehˇ-eu, Nawˇ Ka-li maˬ ngeuˇ loˇ. Nawˬ-euˬ
g'awˇ mawˇ-ahˇ bi buˬ-iˇ-awˇ, nga nya‸-ahˇ k'aw‸ ka k'o‸
la‸-awˬ tawˇ lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ nehˬ-
40 euˬ meh. Nyiˬ g'aˬ tiˬ g'aˬ aˬ yaw‸-euˬ cawˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ
dehˬ dehˬ-ehˇ ehˇ-eu, Nawˇ aˬ yaw‸ lo‸-ehˇ daˇ tseh^ taˬ-euˬ
41 gaˇ ya daˬ lu‸ k'aw‸, Miˬ yehˇ-ahˇ maˬ gu^ nya loˇ. Aˇ nya‸
heu lo‸-ehˇ ya daˬ-eu-aˬ, tsaˬ meh. Aˇ nya‸ mˇ bahˬ-euˬ miˇ
neh, daˬ paˬ-ehˇ g'eh-eu lo‸-ehˇ daˬ lu‸ ma. Ehˇ k'aw‸, tsawˇ
haˬ heu g'aˬ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ mˇ bahˬ-aˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
42 K'oeˇ naˇ aˬ yaw‸ ehˇ-eu, Yeˬsuˇ-oˇ, nawˇ Sahˬ paˬ kuˇ
hawˇ kamˇ geu‸ le ngeh, ngaˬ-ahˇ taˬ ngehˇ la‸ de lehˇ, ehˇ
43 nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ nawˬ-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ
ehˇ nehˬ nyaˇ. Iˬ nah nawˇ ngaˬ nehˬ-ehˇ Baˬlaˬdiˇsu^ la‸
k'oeˇ ya jawˇ teh‸-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.*
44 Aˇ yamˬ k'oeˇ-aˬ, nah lo^ ceh laˇ maw‸-eu meh. Uˬ ci‸ paw
naˬ liˬ smˇ la‸-ahˇ keu^ ni miˇ tsaˬ dawˬ taw^ lu‸ zahˇ tsui ni
45 pyeu‸-iˇ-awˇ, nahˇ ma-euˬ yaw sheh‸ maˬ bya. Uˬ duˬ tahˬ
nymˇ nymˇ ma-euˬ la‸ k'oeˇ taw taˬ-euˬ saˬ paˇ paˇ ma, g'ahˇ
46 ceh nyiˬ pa^-ehˇ pyaˬ-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ teˇ saˇ
yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu, Aˬ da-oˇ, ngaˬ-euˬ sa‸ laˇ nawˬ-euˬ aˬ
la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ ma lehˇ ehˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ
47 ehˇ g'aˬ-awˇ, sa‸ tseh^-euˬ meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ pyeu‸ laˇ-euˬ
gaˇ boˬ jiˇ tiˬ g'aˬ ya mawˇ ngeh, Tsawˇ haˬ heu g'aˬ, aˬ diˇ

* Baˬlaˬdiˇsu^ lehˇ ehˇ-eu-aˬ, sa‸ laˇ-euˬ g'aˬ naˬ naˬ duˬ-ahˇ ehˇ-eu meh.

aˬ maˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ law hawˇ ngaˬ lehˇ ehˇ-awˇ,
48 Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ-eu meh. K'oeˇ gaˇ haw lu‸-eu tsawˇ haˬ
dawˬ taw^ lu‸, k'oeˇ lo‸-ehˇ pyeu‸ laˇ-euˬ gaˇ ya mawˇ ngeh,
noeˬ shaˬ dui dui-eu la‸ k'oeˇ uˬ duˬ ga mo‸ taˬ-awˇ g'o‸-iˇ-euˬ
49 meh. Aˬ yaw‸-euˬ cawˬ deuˬ hawˇ-eu Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ
neh aˬ yaw‸-euˬ mehˬ nah caw teh lu‸-eu zaˬ miˬ zaˬ deuˬ, aˇ
dzehˬ-ehˇ maˬ kaˬ gaˇ yaw‸-awˇ, pyeu‸ laˇ lu‸-eu k'oeˇ deuˬ-
ahˇ haw lu‸ meh.

## Yeˬsuˇ-ahˇ ba‸ pahˬ-euˬ

50 K'oeˇ ngeh, Yuˇda^ miˇ k'ahˬ-ahˇ ja^-eu Aˬliˇmaˬtehˬ meuˬ-
ahˇ jawˇ-eu, Yoˇsheh lehˇ myahˇ-euˬ tiˬ g'aˬ jawˇ-eu meh.
Aˬ yaw‸-aˬ, yaw muiˬ yaw jaˬ yaw tsaˬ yaw dawˇ tiˬ g'aˬ meh.
Aˬ yaw‸ k'aw‸, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ-ahˇ noeˬ tmˬ lu‸ meh.
51 Aˬ yaw‸-aˬ, bawˬ dzaˬ-eu aˇ ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ ahˇ-eu tsawˇ
haˬ k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸ neh bawˬ dzaˬ tseh^-euˬ gaˇ nui k'ahˇ
52 maˬ shiˇ-a. Aˬ yaw‸ sahˬ paˬ Piˇla^ jawˇ gaˇ Yeˬsuˇ-euˬ
53 g'awˇ mawˇ shaˇ-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ Yeˬsuˇ-euˬ g'awˇ mawˇ-
ahˇ ba‸ ka-awˇ, saˬ paˇ paˇ pyuˇ neh mawˇ taw^ taw^-euˬ meh.
K'oeˇ naˇ, tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ maˬ ba‸ pahˬ haw-euˬ, k'aˬ lo-ahˇ
54 ta‸ taˬ-euˬ lmˬ bymˇ la‸ k'oeˇ ba‸ pahˬ-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ
ngeh nah-aˬ, bawˬ-iˬ g'aˇ duˬ lehˬ hmˬ-eu aˇ nah pyeu‸-awˇ,
jawˇ nah keu^ laˇ shaw-iˬ-eu meh.
55 Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ neh Yeˬsuˇ nehˬ-ehˇ laˇ-euˬ zaˬ
miˬ zaˬ deuˬ-aˬ, lmˬ bymˇ-ahˇ maˬ ehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ ba‸ pahˬ
56 taˬ-euˬ tsahˇ maˬ ehˇ, haw-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸
ma‸ g'o‸ leˇ-awˇ, yaw saw deuˬ hawˇ-eu naˬ maˬ hawˇ deuˬ
lehˬ hmˬ taˬ-euˬ meh.
Zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ ehˇ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ jawˇ
nah ngeh nah g'aˬ naˬ naˬ lu‸ meh.

## Yeˬsuˇ g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ

24 Tiˬ jaw la‸ k'oeˇ yaw beh ngeh nah, uˬ bya bya laˇ ngeh,
zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ deuˬ aˬ yaw‸ ma‸ neh lehˬ hmˬ taˬ-euˬ
2 yaw saw deuˬ yuˇ-awˇ, lmˬ bymˇ-ahˇ iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸
ma‸ k'oeˇ gaˇ iˇ keu^ ngeh, lmˬ bymˇ g'aˬ k'ehˬ-ahˇ ngawˬ
tsoeˬ taˬ-euˬ k'aˬ lo k'oeˇ siˬ ngawˬ dzeh taˬ-euˬ gaˇ ya mawˇ-
3 euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ lmˬ bymˇ la‸ k'oeˇ uˇ leˇ ngeh, Sahˬ

4 paˬ Yeˬsuˇ-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ maˬ mawˇ-aˬ. Aˬ yaw˰ ma˰
gaˇ kaw^ k'oeˇ-ahˇ noeˬ maˬ do^-ehˇ jawˇ lu˰ ngeh, yaw sheh˰
bya-eu mehˬ tsoeˬ dm lu˰-eu tsawˇ haˬ nyiˬ g'aˬ do^ le-awˇ,
5 aˬ yaw˰ ma˰-euˬ dawˬ peh yaw˰ lu˰ meh. Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ
deuˬ gu^ dui dui-iˇ-awˇ, miˇ tsaˬ-ahˇ aw bya^ lu˰ ngeh, tsawˇ
haˬ k'oeˇ nyiˬ g'aˬ ehˇ-eu, Aˬ jeˬ miˇ neh naw ma˰ deh˰ lu˰-eu
tsawˇ haˬ-ahˇ shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ ba˰ taˬ duˬ-ahˇ haw le teˬ.
6 Aˬ yaw˰ heu gaˇ maˬ paˇ jawˇ meh. Aˬ yaw˰ g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ
meh. Aˬ yaw˰ Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ naw ma˰ nehˬ-ehˇ
jawˇ ngeh, naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ taˬ ngehˇ
7 de. Aˬ yaw˰ ehˇ-eu, Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-aˬ, iˬ baˇ zaˬ-euˬ
aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ gaˇ ya daˬ teh˰-a. K'oeˇ naˇ, la˰ ya˰
k'oeˇ ta^ aˬ yaw˰-ahˇ ta˰ seh˰-awˇ, smˬ nah keu^ laˇ naˇ g'o˰
deh˰ laˇ teh˰-a lehˇ, naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ taˬ-euˬ meh lehˇ,
8 aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰ ma˰
Yeˬsuˇ neh ehˇ taˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ-ahˇ noeˬ do^ laˇ-euˬ
9 meh. Aˬ yaw˰ ma˰ lmˬ bymˇ-ahˇ neh g'o˰ laˇ-awˇ, g'aˬ k'ehˇ
tseˇ ti˰ g'aˬ hawˇ-eu zaˬ lahˇ nui deuˬ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ gaˇ
10 kaw^ k'oeˇ dzawˇ nehˬ-euˬ meh. G'aˬ k'ehˇ deuˬ-ahˇ gaˇ kaw^
k'oeˇ dzawˇ nehˬ-euˬ zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ deuˬ-aˬ, Maˬli^
Maˬgaˬdaˬlaˇ, Yoˇhaˬna, Yaˬko^-euˬ aˬ ma Maˬli^ hawˇ-eu,
11 nui deuˬ k'aw˰ meh. G'aˬ k'ehˇ deuˬ-aˬ, zaˬ miˬ zaˬ deuˬ ehˇ-
eu dawˬ tiˬ jeˬ-iˬ yaw duˬ maˬ baw-eu dawˬ meh lehˇ noeˬ-awˇ,
aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ maˬ jah-a.*

## Eˇmaw˰ pu-ahˇ iˇ-euˬ gaˇ kaw^

13 K'oeˇ ngeh nah, zaˬ lahˇ nyiˬ g'aˬ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ
neh shi˰ laˇ kaˬ-euˬ Eˇmaw˰ lehˇ kuˇ-eu pu-ahˇ g'o˰-iˇ lu˰
14 meh. Pyeu˰ laˇ-euˬ gaˇ kaw^ k'oeˇ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ aˬ yaw˰
15 nya˰ ja lu˰ meh. Aˬ yaw˰ nya˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ ja lu˰ bawˬ dzaˬ
lu˰ ngeh, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ nya˰-euˬ dawˬ peh laˇ-awˇ, aˬ yaw˰
16 nya˰ nehˬ-ehˇ iˇ lu˰ meh. Ehˇ k'aw˰, Yeˬsuˇ nga lehˇ maˬ
ya siˬ ni, aˬ yaw˰ nya˰-euˬ mya^ nui^-ahˇ dehˬ kaˬ taˬ-euˬ
17 lo˰-ehˇ duˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Naw nya˰ aˬ
jeˬ-euˬ gaˇ kaw^ ja ja-ehˇ iˇ lu˰ te lehˇ naˇ haˬ ngeh, aˬ yaw˰

* Jaˇ li˰ tiˬ pa^ na deuˬ la˰ k'oeˇ, gaˬ naˇ yaw zaˬ heu hmˬ ahˇ-eu meh.
12 Ehˇ k'aw˰, Beˬtu^lu^ tuˇ-awˇ, lmˬ bymˇ-ahˇ ceh^ g'eh-euˬ meh. Aˬ yaw˰
ceh^ keu^ g'eh-awˇ, lmˬ bymˇ-ahˇ cu hu haw ngeh, mawˇ taw^-ahˇ teh˰-ehˇ ya^
mawˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ zahˬ leˇ-awˇ, iˇ kahˇ g'o˰ laˇ-euˬ meh.

18 nya˰ mya^ pyaw˯ nyoe˯ k'euˇ ni pyeu˰-iˇ-awˇ yaw˰ lu˰ meh. A˯
yaw˰ nya˰-eu˯ la˰ k'oeˇ Ga˯lawˇpaˇ lehˇ myahˇ-eu˯ g'a˯ ehˇ-eu,
Nym˯-mˇ heu mya^ nah-ahˇ Ye˯luˇsa˯leh˯ meu˯ la˰ k'oeˇ pyeu˰
laˇ-eu˯ gaˇ kaw^ deu˯ ma˯ si˯ nya-eu da˯ yah, nawˇ ti˯ g'a˯
19 teh˰ ngaˇ lehˇ, a˯ yaw˰-ahˇ ehˇ neh˯-eu˯ meh. A˯ pa je˯-eu˯
gaˇ kaw^ lehˇ, Ye˯suˇ a˯ yaw˰ nya˰-ahˇ naˇ ha˯ ngeh, a˯ yaw˰
nya˰ ehˇ-eu, Na˯za˯lehˇ pu za˯ Ye˯suˇ-eu˯ gaˇ kaw^ tawˇ.
Tsawˇ ha˯ k'oeˇ g'a˯, Mi˯ yehˇ-eu˯ meh˯ shi hawˇ-eu tsawˇ
ha˯ za˯-eu˯ meh˯ shi, a˯ yaw˰ ngeh˯-eu tmˇ-eu, mˇ-eu shaˇ-eu
la˰ k'oeˇ Mi˯ yehˇ-eu˯ g'aˇ du˯ ngeh˯ dah-eu, bao˯ zawˇ
20 hui˯-eu g'a˯ meh. Piˇ ma deu˯ hawˇ-eu a˯ dui-eu˯ sah˯ pa˯
deu˯, A˯ yaw˰ ya shiˇ ni yaˇ k'a˯ daˇ-aw˯ lehˇ ehˇ-awˇ, a˯
caw˯-eu˯ a˯ la˰ la˰ k'oeˇ a neh˯-awˇ neh la˰ ya˰ k'oeˇ ta^ ta˰
21 seh˰-eu˯ meh. A˯ yaw˰-a˯, Iˇsa˯le˯la^ tsawˇ jeu˯ tsawˇ ca-ahˇ
ka k'o˰-eu g'a˯ ngeuˇ-eu pa˯ lehˇ, nga ma˰ noe˯ tm˯-eu˯ ma.
K'oeˇ u˯ ta˰, gaˇ kaw^ heu deu˯ pyeu˰ laˇ-eu˯-a˯, i˯ nah sm˯
22 nah byah laˇ-eu˯ meh. Nga ma˰-eu˯ aˇ muˇ la˰ k'oeˇ ahˇ-eu
za˯ mi˯ za˯ ti˯ pa^ na deu˯ k'aw˰ zah˯ leˇ pa˯-ehˇ g'eh-eu gaˇ
kaw^ nga ma˰-ahˇ ja neh˯ la˰-eu˯ meh. Nymˇ shaw˯ yaw na˰-
ehˇ a˯ yaw˰ ma˰ lm˯ bymˇ-ahˇ iˇ ngeh, a˯ yaw˰-eu˯ g'awˇ
23 mawˇ-ahˇ ma˯ mawˇ-a˯ jeˇ. K'oeˇ ngeh a˯ yaw˰ ma˰ g'o˰
laˇ-awˇ, Nga ma˰ yaw sahˇ la˰ k'oeˇ m˯ ta^ g'a˯ k'ehˇ-ahˇ ya
mawˇ-awˇ, A˯ yaw˰ deh˰ lu˰ meh lehˇ a˯ yaw˰ ja neh˯ la˰-eu˯
24 meh jeˇ. Nga ma˰-eu˯ tsawˇ ha˯ ti˯ pa^ na deu˯ lm˯ bymˇ-ahˇ
haw-iˇ ngeh, za˯ mi˯ za˯ k'oeˇ deu˯ ehˇ-eu lo˰-ehˇ ya mawˇ-eu˯
k'aw˰, a˯ yaw˰-ahˇ ma˯ mawˇ-a˯ jeˇ lehˇ, Ye˯suˇ-ahˇ ehˇ
neh˯-eu˯ meh.
25 K'oeˇ ngeh Ye˯suˇ ehˇ-eu, Nui ma ka˰ dui˯ ni g'eh-eu tsawˇ
ha˯ deu˯-oˇ, Mi˯ yehˇ-eu˯ g'aˇ du˯ ngeh˯ dah-eu deu˯ neh ehˇ
26 ta˯-eu˯ daw˯ taw^ lu˰-ahˇ ma˯ jah coeˇ nya loˇ. Ka-li k'oeˇ
lo˰-ehˇ ya da˯-awˇ, a˯ yaw˰-eu˯ yaw sheh˰ k'ah˯ sehˇ la˰ k'oeˇ
ya uˇ leˇ teh˰-a, ma˯ ngeuˇ-a loˇ lehˇ, a˯ yaw˰ nya˰-ahˇ ehˇ
27 neh˯-eu˯ meh. K'oeˇ naˇ, Moˇse˯ hawˇ-eu Mi˯ yehˇ-eu˯ g'aˇ
du˯ k'aˇ ngeh˯ dah-eu deu˯ neh a˯ yaw˰-eu˯ gaˇ kaw^ bo˰ ta˯-eu˯
gaˇ neh aˇ dah˯ beh-awˇ, Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ a˯ yaw˰-eu˯ gaˇ kaw^
bo˰ ta˯-eu˯ daw˯ taw^ lu˰ a˯ yaw˰ a˯ yaw˰ nya˰-ahˇ daw˯ tsui˰
ja meh˯ neh˯-eu˯ meh.
28 A˯ yaw˰ nya˰ iˇ lu˰-eu pu pu dzeˇ iˇ keu^ ngeh, Ye˯suˇ-a˯
pu k'oeˇ pu-ahˇ ma˯ uˇ leˇ-ehˇ meh˯ hu iˇ-eu lehˇ g'eh-eu meh.

29 K'oeˇ ngeh aˬ yaw˰ nya˰ ehˇ-eu, Heu gaˇ ya˰-awˬ tawˇ. Nahˇ
ma ga ahˇ shaw ngaˇ. Uˬ ci˰ k'aw˰ ci˰-iˇ shaw-iˬ ngaˇ lehˇ, ehˇ
ehˇ-ehˇ aˬ yaw˰-ahˇ shaˇ dui dui-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ
30 yaw˰ nya˰-euˬ iˇ kahˇ ya˰-eu lehˇ uˇ-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ aˬ
yaw˰ nya˰ nehˬ-ehˇ hawˬ jawˬ jawˬ lu˰ ngeh, aˬ yaw˰ kaˬ muˇ
yuˇ-awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ ja ceuˬ-euˬ meh. K'oeˇ
naˇ, kaˬ muˇ k'oeˇ ngawˬ pyehˬ-awˇ, aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ bi˰-euˬ
31 meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰ nya˰-euˬ mya^ nui^ dehˬ kaˬ taˬ-euˬ
lo˰-ehˇ duˇ-eu k'oeˇ pah laˇ-awˇ, Yeˬsuˇ nga lehˇ ya siˬ-euˬ
meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ nya˰-euˬ mehˬ shi byo^ k'a˰ shaw-euˬ
32 meh. Gaˇ pehˇ g'o˰ le lu˰ ngeh aˇ nya˰-ahˇ dawˬ ngehˬ cawˬ
la˰-awˇ Jaˇ li˰-euˬ dawˬ tsui˰ pah mehˬ la˰ ngeh, aˇ nya˰-euˬ
nui ma la˰ k'oeˇ keu^ ni ahˇ laˇ miˇ-a tawˇ lehˇ, aˬ yaw˰ nya˰
33 yaw kaˬ ja-eu meh. Aˬ yaw˰ nya˰ tiˬ po^ teh˰-ehˇ tsawˬ tuˇ-
awˇ, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ paˇ le-euˬ meh. K'oeˇ gaˇ le keu^
ngeh, g'aˬ k'ehˇ tseˇ ti˰ g'aˬ hawˇ-eu aˬ yaw˰ ma˰ nehˬ-ehˇ
jawˇ-eu deuˬ tiˬ gaˇ teh˰-ehˇ uiˬ leˇ-awˇ jawˇ lu˰ gaˇ ya
34 mawˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ ehˇ
nehˬ-eu, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ aˬ diˇ ma-ehˇ g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ meh.
Aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ Siˇmoˬ-ahˇ bi mawˇ-euˬ meh lehˇ,
35 ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰ nya˰ k'aw˰, gaˇ pehˇ
pyeu˰ laˇ-euˬ gaˇ kaw^ maˬ ehˇ, kaˬ muˇ ngawˬ pyehˬ ngeh
Yeˬsuˇ nga lehˇ ya siˬ-euˬ gaˇ kaw^ maˬ ehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ
ja nehˬ-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ bi mawˇ-euˬ**

36 Aˬ yaw˰ ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ ja lu˰ ngeh, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰
ma˰-euˬ g'ahˇ ceh yaw˰-awˇ, Naw ma˰ nui saˇ o˰ lu˰-uˇ lehˇ,
37 aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, aˬ yaw˰ ma˰-
aˬ tiˬ jeˬ na-euˬ yaw sahˇ ngeuˇ ngaˬ lehˇ noeˬ-eu miˇ neh,
38 gu^ dui dui laˇ-awˇ yaw dzuˬ dzuˬ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Aˬ jeˬ miˇ neh naw ma˰-euˬ nui ma suˬ
saˬ-eu nya. Aˬ jeˬ miˇ neh nui ma la˰ k'oeˇ po^ po^ la^ la^-ehˇ
39 g'eh te. Aˬ diˇ aˬ maˇ ngaˇ ma. Ngaˬ-euˬ aˬ kuiˇ aˬ la˰-ahˇ
haw-awˬ. Ngaˬ-ahˇ toeˬ haw saw^ haw laˇ-awˬ. Ngaˇ-aˬ naw
ma˰ mawˇ lu˰-eu lo˰-ehˇ g'awˇ mawˇ baw-eu ma. Yaw sahˇ-
40 aˬ, g'awˇ mawˇ maˬ baw-aˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ
lo˰-ehˇ ehˇ nehˬ g'aˬ-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ aˬ kuiˇ aˬ la˰ aˬ yaw˰

41 ma‸-ahˇ bi haw-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ zahˬ leˇ-awˇ laˬ k'aˬ
cehˇ dui dui-eu miˇ neh, maˬ jah duˬ-aˬ siˬ. K'oeˇ ngeh, Naw
ma‸ dzaˬ-eu tiˬ jeˬ na ja^ ma loˇ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ
42 naˇ haˬ-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸ tehˬ ba taˬ-euˬ ngaˬ shaˬ tiˬ
43 k'oe^ aˬ yaw‸-ahˇ bi‸-euˬ meh. Yeˬsuˇ yuˇ-awˇ, aˬ yaw‸
ma‸-euˬ mehˬ shi dzaˬ-euˬ meh.
44 K'oeˇ ngeh aˬ yaw‸ ehˇ-eu, Moˇseˬ-euˬ zahˇ dawˬ k'o‸
dawˬ la‸ k'oeˇ maˬ ehˇ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu
deuˬ-euˬ sahˬ bo‸ la‸ k'oeˇ maˬ ehˇ, Ja ceuˬ-eu sahˬ bo‸
deuˬ-euˬ la‸ k'oeˇ maˬ ehˇ, ngaˬ-euˬ gaˇ kaw^ bo‸ taˬ-euˬ
dawˬ taw^ lu‸ ya byah laˇ teh‸-a lehˇ, ngaˇ naw ma‸ nehˬ-ehˇ
45 jawˇ ngeh ehˇ nehˬ taˬ-euˬ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ
ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ Jaˇ li‸-euˬ dawˬ tsui‸-ahˇ siˬ nya laˇ ni,
46 Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ nui ma-ahˇ bi noeˬ do^-euˬ meh. Aˬ
yaw‸ ehˇ-eu, Jaˇ li‸ la‸ k'oeˇ heu lo‸-ehˇ bo‸ taˬ-euˬ meh.
Ka-li ya kamˇ shiˇ-awˇ, smˬ nah byah laˇ naˇ ya g'o‸ deh‸ laˇ
47 teh‸-a. Iˬ baˇ noeˬ po^-awˇ, iˬ baˇ noeˬ po^-eu miˇ neh Miˬ
yehˇ iˬ baˇ k'oeˇ-ahˇ pyehˬ nehˬ-eu gaˇ kaw^, Yeˬluˇsaˬlehˬ
meuˬ-ahˇ neh, tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca dawˬ taw^ lu‸-ahˇ aˬ yaw‸-euˬ
tsawˇ myahˇ uˬ mo^ ya mehˬ nehˬ teh‸-a lehˇ bo‸ taˬ-euˬ
48 meh. Naw ma‸-aˬ, heu deuˬ-euˬ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ kamˬ-eu tsawˇ
49 haˬ meh. Ngaˇ naw ma‸-ahˇ bi‸ ma lehˇ, ngaˬ Da neh ehˇ taˬ-
euˬ k'oeˇ g'aˬ, ngaˇ aˬ yaw‸-ahˇ naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ bi
jawˇ le ma. K'oeˇ miˇ neh, naw ma‸ mˬ k'oeˇ ta^-euˬ baoˬ
maˬ za-euˬ k'oeˇ-aˬ, meuˬ heu meuˬ-ahˇ jawˇ tawˬ siˬ lehˇ, aˬ
yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

## Yeˬsuˇ g'o‸ da^ leˇ-euˬ

50 K'oeˇ naˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ Beˬtaˬniˇ pu pu dzeˇ
sheuˬ keu^ g'eh-awˇ, aˬ yaw‸ aˬ la‸ ba‸ diˇ-awˇ neh aˬ yaw‸
51 ma‸-ahˇ dawˬ ngehˬ g'eh nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ dawˬ
ngehˬ g'eh nehˬ lu‸ ngeh, aˬ yaw‸ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ g'awˬ-iˇ-
awˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ mˬ k'oeˇ ta^ ciˬ da^ le‸-euˬ meh.
52 Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ, aˬ yaw‸-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-awˇ neh, laˬ k'aˬ
53 cehˇ ta^ ni Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ g'o‸-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸
ma‸ aˬ myah lu‸ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ jawˇ-awˇ, Miˬ
yehˇ-ahˇ ja ceuˬ lu‸ meh.

# YOˇHAˬ NEH BO‸-EUˬ LAˬ K'Aˬ CEHˇ-EU GUIˬ LAHˬ DAWˬ

**Miˬ yehˇ-euˬ Dawˬ shiˬ shaˬ jiˇ pi-awˇ jawˇ le-euˬ**

1 Aˇ dahˬ beh ngeh neh Dawˬ jawˇ lu‸ meh. Dawˬ k'oeˇ-aˬ Miˬ
yehˇ nehˬ-ehˇ jawˇ-awˇ, Dawˬ k'oeˇ-aˬ Miˬ yehˇ meh. 2 Dawˬ
k'oeˇ-aˬ, aˇ dahˬ beh ngeh neh, Miˬ yehˇ nehˬ-ehˇ jawˇ lu‸
3 meh. K'aˇ jawˇ k'aˇ ja^-eu dawˬ taw^ lu‸ aˬ yaw‸ neh beh
taˬ-euˬ meh. K'aˇ beh taˬ-euˬ deuˬ la‸ k'oeˇ aˬ yaw‸ neh
4 maˬ beh taˬ-euˬ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ ja^. Aˬ yaw‸-euˬ la‸ k'oeˇ
deh‸-eu jeˬ ahˇ-eu meh. Deh‸-eu k'oeˇ-aˬ, tsawˇ haˬ-euˬ yaw
5 sheh‸ meh. Yaw sheh‸ k'oeˇ-aˬ, yaw zahˇ la‸ k'oeˇ bya lu‸ meh.
Yaw zahˇ-aˬ, yaw sheh‸ k'oeˇ-ahˇ maˬ g'aˬ leˇ-a.
6 Miˬ yehˇ neh bi oe-euˬ Yoˇhaˬ lehˇ myahˇ-euˬ tiˬ g'aˬ jawˇ-
7 eu meh. Aˬ yaw‸-aˬ, yaw sheh‸ k'oeˇ-euˬ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ
kamˬ le-euˬ meh. Aˬ yaw‸ baˬ da neh tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸
8 jah laˇ ni, aˬ yaw‸ saˇ kiˇ kamˬ le-euˬ meh. Aˬ yaw‸-aˬ, yaw
sheh‸ maˬ ngeuˇ-a. Yaw sheh‸-euˬ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ kamˬ le-euˬ
teh‸ meh.
9 Maˇ jaw^ ni g'eh-eu yaw sheh‸ k'oeˇ, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^
10 oe-awˇ, tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ bya nehˬ-eu meh. Aˬ
yaw‸ miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu meh. Miˇ tsaˬ heu aˬ yaw‸ neh
beh-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸, miˇ tsaˬ zaˬ aˬ yaw‸-ahˇ maˬ siˬ-a.
11 Aˬ yaw‸-euˬ jawˇ duˬ-ahˇ aˬ yaw‸ oe-euˬ k'aw‸, aˬ yaw‸-euˬ
12 tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca aˬ yaw‸-ahˇ maˬ ha geu‸-a. Ehˇ k'aw‸,
aˬ yaw‸-ahˇ k'aˇ ha geu‸-eu tsawˇ haˬ, aˬ yaw‸-ahˇ k'aˇ jah-eu
tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸, aˬ yaw‸-euˬ baoˬ baˬ da neh Miˬ
13 yehˇ-euˬ zaˬ pyeu‸ laˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸ Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ
pyeu‸ laˇ-eu-aˬ, tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca baˬ da neh maˬ ngeuˇ-a.
Shiˬ shaˬ jiˇ-euˬ nui noeˬ nui lo^ baˬ da neh k'aw‸ maˬ
ngeuˇ-a. K'aˬ dzeˇ zaˬ-euˬ nui noeˬ nui lo^ baˬ da neh k'aw‸
maˬ ngeuˇ-a. Miˬ yehˇ baˬ da neh aˬ yaw‸ ma‸ Miˬ yehˇ-euˬ
zaˬ pyeu‸ laˇ-eu meh.
14 Dawˬ k'oeˇ-aˬ, shiˬ shaˬ jiˇ pi-awˇ, aˬ dui nehˬ-ehˇ jawˇ
le-euˬ meh. Aˬ yaw‸-euˬ yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ-ahˇ nga ma‸
ya mawˇ-euˬ ma. Yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ k'oeˇ-aˬ, Aˬ da Miˬ

yehˇ-ahˇ neh do^ le-euˬ Zaˬ maˇ tiˬ g'aˬ teh˰-euˬ yaw sheh˰
k'ahˬ sehˇ meh. Zaˬ maˇ k'oeˇ g'aˬ-aˬ, guiˬ lahˬ yaw dzahˇ
15 hawˇ-eu yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ tiˬ byah ahˇ-eu meh. (Yoˇhaˬ
aˬ yaw˰-euˬ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ heu lo˰-ehˇ kamˬ-eu meh. Ngaˬ-
euˬ mehˬ nah oe lu˰-eu g'aˬ, ngaˇ na^ maˬ tseˇ huiˬ meh. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˇ maˬ deh˰ le mi na^-ehˇ aˬ yaw˰ deh˰
lu˰ meh lehˇ ngaˇ ehˇ-eu k'oeˇ g'aˬ, aˬ yaw˰ meh lehˇ, Yoˇhaˬ
16 yaw k'a^-ehˇ mehˬ-eu meh.) Aˬ yaw˰-euˬ la˰ k'oeˇ guiˬ lahˬ
yaw dzahˇ tiˬ byah ahˇ-eu meh. Guiˬ lahˬ k'oeˇ deuˬ, tiˬ jeˬ
17 saˇ-i tiˬ jeˬ aˬ dui za-euˬ ma. Miˬ yehˇ Moˇseˬ-ahˇ zahˇ
dawˬ k'o˰ dawˬ bi sha ha le-euˬ meh. Guiˬ lahˬ yaw dzahˇ
hawˇ-eu yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-aˬ, Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ neh do^
18 le-euˬ meh. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ Miˬ yehˇ-ahˇ maˬ mawˇ
haw-aˬ. Aˬ da Miˬ yehˇ gaˬ dui dui-eu aˬ yaw˰-euˬ Zaˬ maˇ
g'aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ gaˇ kaw^ tsa˰ gaˬ le-euˬ meh.

**Baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-eu Yoˇhaˬ saˇ kiˇ kamˬ-eu**

19 Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Yuˇda^ tsawˇ haˬ deuˬ, piˇ
zaˬ deuˬ hawˇ-eu Leˬbiˇ tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ Yoˇhaˬ jawˇ gaˇ
k'ehˇ g'eh-euˬ meh. Nawˇ aˬ suˇ g'aˬ te lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰
Yoˇhaˬ-ahˇ naˇ haˬ ngeh, Yoˇhaˬ saˇ kiˇ heu lo˰-ehˇ kamˬ-eu
20 meh. Aˬ yaw˰ maˬ pyehˇ ni, Ngaˇ-aˬ Ka-li maˬ ngeuˇ lehˇ,
21 dawˇ coe ni ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰
paˇ naˇ haˬ-eu, To^-ehˇ maˇ-iˬ, nawˇ Eˇliˇya te loˇ. Ngaˇ
Eˇliˇya maˬ ngeuˇ lehˇ, aˬ yaw˰ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh. Miˬ
yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu k'oeˇ g'aˬ te loˇ lehˇ, paˇ naˇ
haˬ-eu meh. Maˬ ngeuˇ lehˇ, aˬ yaw˰ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh.
22 Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ ehˇ-eu, Nawˇ aˬ suˇ g'aˬ te. Nga ma˰ nga
ma˰-ahˇ k'ehˇ le˰-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ tsa˰ leˇ nya ni, nawˇ
nawˬ-euˬ gaˇ kaw^ aˬ jo^-ehˇ ehˇ nmˇ lehˇ, paˇ naˇ haˬ-eu
23 meh. Yoˇhaˬ ehˇ-eu, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu
Iˇsaˬyaˇ neh ehˇ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ gaˇ
ma shaˇ dawˇ-awˬ lehˇ, bawˇ tsahˬ bawˇ dahˇ-ahˇ guˇ lu˰-eu
g'aˬ ngaˇ ma lehˇ, ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh.
24 Naˇ haˬ le-euˬ tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-aˬ, Paˬliˬsehˇ deuˬ neh
25 k'ehˇ le˰-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ ehˇ-eu, Nawˇ-aˬ Ka-li k'aw˰
maˬ ngeuˇ. Eˇliˇya k'aw˰ maˬ ngeuˇ. Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ
ngehˬ dah-eu k'oeˇ g'aˬ k'aw˰ maˬ ngeuˇ maˇ-iˬ, aˬ jeˬ g'eh-
eu nawˇ aˬ cawˬ-ahˇ baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ lu˰ te lehˇ, naˇ haˬ-eu
26 meh. Yoˇhaˬ ehˇ-eu, Ngaˇ aˬ cawˬ-ahˇ iˇ cu˰ la˰ k'oeˇ

baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ lu˰ ma. Naw ma˰ maˬ siˬ-eu tsawˇ haˬ tiˬ
27 g'aˬ naw ma˰ nehˬ-ehˇ jawˇ meh. Aˬ yaw˰-aˬ, ngaˬ-euˬ mehˬ
nah oe-eu g'aˬ meh. Ngaˇ-aˬ, aˬ yaw˰-euˬ sehˬ nawˆ aˇ caˆ-ahˇ
28 puiˇ-eu k'aw˰ maˬ geuˇ-a lehˇ, ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh. Yoˇhaˬ
Yawˇdaˬ lawˇ baˬ k'oeˇ paw baˬ-ahˇ jaˆ-eu Beˬtaˬniˇ pu-ahˇ
jawˇ-awˇ baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ lu˰ ngeh, aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ
k'oeˇ lo˰-ehˇ naˇ haˬ-euˬ meh.

**Miˬ yehˇ-euˬ Yawˇ zaˬ-ahˇ haw sheˇ**

29 Ni shawˬ ngeh nah, aˬ yaw˰ jawˇ gaˇ Yeˬsuˇ oe lu˰ gaˇ
Yoˇhaˬ ya mawˇ ngeh aˬ yaw˰ ehˇ-eu, Miˇ tsaˬ zaˬ-euˬ iˬ baˇ-
30 ahˇ pi dzeh-eu Miˬ yehˇ-euˬ Yawˇ zaˬ-ahˇ haw sheˇ. Ngaˬ-euˬ
mehˬ nah oe lu˰-eu g'aˬ, ngaˇ naˆ maˬ tseˇ huiˬ meh. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˇ maˬ deh˰ le mi naˆ-ehˇ aˬ yaw˰ deh˰ lu˰
31 meh lehˇ, ngaˇ ehˇ-eu k'oeˇ g'aˬ, aˬ yaw˰ meh. Yaw beh ngaˇ
aˬ yaw˰-ahˇ maˬ siˬ. Ehˇ k'aw˰, Iˇsaˬleˬlaˆ tsawˇ haˬ aˬ yaw˰-
ahˇ yaw muiˬ-ehˇ ya siˬ ya mawˇ ni, ngaˇ oe-awˇ neh, aˬ
32 cawˬ-ahˇ iˇ cu˰ la˰ k'oeˇ baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ lu˰ ma. K'oeˇ uˬ
ta˰ Yoˇhaˬ saˇ kiˇ kamˬ kamˬ-ehˇ ehˇ-eu, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ
k'aˬ k'oeˬ lo˰-ehˇ mˬ-ahˇ neh za˰ ka le-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ
33 k'oeˇ taˆ jawˇ gaˇ ngaˇ ya mawˇ-euˬ ma. Yaw beh ngaˇ aˬ
yaw˰-ahˇ maˬ siˬ. Ehˇ k'aw˰, iˇ cu˰ la˰ k'oeˇ aˬ cawˬ-ahˇ
baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-awˬ lehˇ ngaˬ-ahˇ k'ehˇ-eu g'aˬ ngaˬ-ahˇ
heu lo˰-ehˇ ehˇ nehˬ la˰-euˬ meh. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-euˬ k'oeˇ
taˆ Yaw sahˇ Miˬ yehˇ za˰ ka le-awˇ jawˇ gaˇ nawˇ ya mawˇ
ngeh, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ la˰ k'oeˇ baˇtiˇsaˬ
mˇ nehˬ-eu g'aˬ teu g'aˬ meh lehˇ nawˇ ya siˬ teh˰-a lehˇ, ehˇ
34 nehˬ la˰-euˬ meh. Ngaˇ k'oeˇ-ahˇ ya mawˇ-awˇ, tsawˇ haˬ
k'oeˇ g'aˬ Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ meh lehˇ, ngaˇ saˇ kiˇ kamˬ-eu
ma lehˇ, Yoˇhaˬ ehˇ-eu meh.

**Zaˬ lahˇ pyeu˰ beh beh laˇ-euˬ deuˬ**

35 Ni shawˬ ngeh nah, Yoˇhaˬ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ nyiˬ g'aˬ
36 nehˬ-ehˇ yaw˰ lu˰ meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰ Yeˬsuˇ oe lu˰ gaˇ
haw-awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ Yawˇ zaˬ-ahˇ haw sheˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-
37 euˬ meh. Zaˬ lahˇ k'oeˇ nyiˬ g'aˬ, Yoˇhaˬ ehˇ-eu dawˬ k'oeˇ
dawˬ ya gaˬ-awˇ, Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ nah caw teh leˇ-euˬ meh.
38 Yeˬsuˇ nahˇ g'o˰ g'o˰ haw-awˇ, aˬ yaw˰ nya˰ aˬ yaw˰-euˬ mehˬ
nah caw teh laˇ lu˰ gaˇ ya mawˇ ngeh, Naw nya˰ aˬ jeˬ shaˇ poˆ
laˇ teˬ lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Laˬbiˇ-oˇ, nawˇ aˬ gaˇ jawˇ te

lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. (Laˬbiˇ lehˇ ehˇ-eu-aˬ, saˬ
39 laˬ-ahˇ ehˇ-eu meh.) Haw laˇ sheˇ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ nya˰-
ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh aˬ yaw˰ nya˰ le-awˇ, aˬ
yaw˰-euˬ jawˇ duˬ-ahˇ ya mawˇ-euˬ meh. Aˇ yamˬ k'oeˇ-aˬ,
uˬ ci˰ paw naˬ liˬ oeˬ la˰ ehˇ g'aˬ ni byah laˇ-euˬ miˇ neh, k'oeˇ
ngeh nah aˬ yaw˰ nya˰ aˬ yaw˰ nehˬ-ehˇ jawˇ-euˬ meh.
40 Yoˇhaˬ neh ehˇ nehˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ-awˇ
Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ nah caw teh leˇ-euˬ k'oeˇ nyiˬ g'aˬ-ahˇ neh, tiˬ
41 g'aˬ Siˇmoˬ Beˬtu^lu^-euˬ mehˇ nmˇ Aˬdehˬlehˬ meh. Aˬ-
dehˬlehˬ mˇ beh beh-euˬ-aˬ, aˬ yaw˰-euˬ mehˇ nmˇ Siˇmoˬ-ahˇ
po^ mawˇ-iˇ-awˇ, Nga nya˰ Meˬsiˇya-ahˇ mawˇ-euˬ ma lehˇ,
ehˇ nehˬ-euˬ meh. (Meˬsiˇya lehˇ ehˇ-eu-aˬ, Ka-li-ahˇ ehˇ-eu
42 meh.) K'oeˇ naˇ, Aˬdehˬlehˬ aˬ yaw˰-ahˇ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ
sheuˬ g'eh-euˬ meh. Yeˬsuˇ Siˇmoˬ-ahˇ haw-awˇ, Nawˇ-aˬ
Yoˇhaˬ-euˬ aˬ li Siˇmoˬ ngaˇ. Aˬ kaˇ naˇ nawˬ-ahˇ Geˬpaˇ
lehˇ ya kuˇ teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. (Geˬpaˇ lehˇ ehˇ-eu-
aˬ, k'aˬ lo-ahˇ ehˇ-eu meh.)

**Piˇliˇpu^ hawˇ-eu Naˬdaˬneˬlaˇ-ahˇ kuˇ-euˬ**

43 Ni shawˬ ngeh nah Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ ma lehˇ, Yeˬsuˇ
noeˬ tseh^ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ Piˇliˇpu^-ahˇ tahˬ puˬ-awˇ,
Ngaˬ-euˬ mehˬ nah caw teh laˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
44 Piˇliˇpu^-aˬ, Aˬdehˬlehˬ hawˇ-eu Beˬtu^lu^ jawˇ-eu Behˬdzeˇ-
45 daˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu meh. Piˇliˇpu^-aˬ, Naˬdaˬneˬlaˇ-ahˇ
po^ mawˇ-iˇ-awˇ ehˇ nehˬ-eu, Moˇseˬ neh bo˰ taˬ-euˬ zahˇ
dawˬ k'o˰ dawˬ la˰ k'oeˇ hawˇ-eu Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ
dah-eu tsawˇ haˬ deuˬ neh bo˰ taˬ-euˬ la˰ k'oeˇ, aˬ yaw˰ ma˰
neh bo˰ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ nga ma˰ ya mawˇ-euˬ
ma. Aˬ yaw˰-aˬ Naˬzaˬlehˇ pu zaˬ, Yoˇsheh-euˬ aˬ li Yeˬsuˇ
46 meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Naˬzaˬlehˇ pu-ahˇ yaw muiˬ jeˬ
do^ laˇ nya ta loˇ lehˇ, Naˬdaˬneˬlaˇ naˇ haˬ-eu meh. Haw
47 laˇ-awˬ tawˇ lehˇ, Piˇliˇpu^ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ Naˬ-
daˬneˬlaˇ laˇ lu˰ gaˇ ya mawˇ ngeh, Naˬdaˬneˬlaˇ-euˬ gaˇ kaw^
heu lo˰-ehˇ ehˇ-eu meh. Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ aˬ diˇ pyeu˰-eu
g'aˬ-ahˇ haw sheˇ. Aˬ yaw˰-aˬ, jaˬ myaw˰ myaw˰-eu nui ma
48 maˬ ahˇ-a lehˇ ehˇ-eu meh. Nawˇ ngaˬ-ahˇ aˬ jo^-ehˇ siˬ nya
te lehˇ, Naˬdaˬneˬlaˇ Yeˬsuˇ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Piˇliˇpu^
nawˬ-ahˇ maˬ kuˇ mi na^-ehˇ, nawˇ siˬ guˬ maˇ sheuˇ aˇ bawˇ
uˬ mo^ jawˇ lu˰ ngeh neh, ngaˇ nawˬ-ahˇ mawˇ-euˬ ma lehˇ,
49 Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Naˬdaˬneˬlaˇ ehˇ-eu, Laˬbiˇ-oˇ,

nawˇ-aˬ Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ ngaˇ. Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ-euˬ
Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ k'aw˰ ngeuˇ ngaˇ lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ
50 ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Nawˇ siˬ guˬ maˇ sheuˇ aˇ
bawˇ uˬ mo^ jawˇ lu˰ ngeh neh ngaˇ nawˬ-ahˇ mawˇ-euˬ ma lehˇ
ehˇ-eu miˇ neh, nawˇ jah te loˇ. Heu na^ maˬ tseˇ huiˬ-eu deuˬ-
51 ahˇ k'aw˰ nawˇ ya mawˇ teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ
ehˇ-eu, Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Mˬ pah
taˬ-euˬ gaˇ naw ma˰ ya mawˇ teh˰-a. Miˬ yehˇ-euˬ mˬ ta^ g'aˬ
k'ehˇ tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ k'oeˇ ta^ tsawˬ toeˬ tsawˬ
da^-ehˇ cah lu˰ gaˇ k'aw˰ ya mawˇ teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
meh.

**Gaˬnaˬ pu-ahˇ aˬ cawˬ oeˇ mˇ baˇ-euˬ**

2 K'oeˇ naˇ, smˬ nah dzeuˇ-iˇ-awˇ, Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ
ja^-eu Gaˬnaˬ pu-ahˇ aˬ cawˬ oeˇ mˇ baˇ lu˰ meh. Yeˬsuˇ-euˬ
2 aˬ ma k'aw˰ k'oeˇ gaˇ jawˇ lu˰ meh. Oeˇ mˇ baˇ gaˇ oe-awˬ
lehˇ, aˬ cawˬ Yeˬsuˇ hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ kuˇ-
3 eu meh. Aˬ ga˰ dzaˇ uiˇ jiˇ-euˬ miˇ neh, Aˬ yaw˰ ma˰ aˬ ga˰
dzaˇ uiˇ maˬ paˇ dahˬ ngaˇ lehˇ, Yeˬsuˇ-euˬ aˬ ma Yeˬsuˇ-ahˇ
4 ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Aˬ ma-oˇ, nawˇ ngaˬ-ahˇ
aˬ jo^-ehˇ ta˰ te. Ngaˬ-euˬ aˇ yamˬ maˬ tsaˬ-a siˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-
5 euˬ meh. Yeˬsuˇ naw ma˰-ahˇ k'ehˇ-eu lo˰-ehˇ mˇ de lehˇ,
Yeˬsuˇ-euˬ aˬ ma g'aˬ mahˇ mahˇ dzaˬ-eu deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-
6 euˬ meh. K'oeˇ gaˇ, k'aˬ lo ciˬ cuˇ ko˰ siˬ ja^-eu meh. Ciˬ
cuˇ k'oeˇ ko˰ siˬ-aˬ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ zahˇ ja^-eu lo˰-ehˇ,
iˇ cu˰ iˇ shawˇ shawˇ-eu g'aˇ duˬ bi ja^-euˬ meh. Tiˬ siˬ la˰
7 k'oeˇ iˇ cu˰ ngaˬ keu^ ko˰ keu^ deˇ leˇ-eu meh. Ciˬ cuˇ heu
deuˬ-euˬ la˰ k'oeˇ iˇ cu˰ tiˬ byah k'aw˰ ahˇ-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ
g'aˬ mahˇ mahˇ dzaˬ-eu k'oeˇ deuˬ-ahˇ k'ehˇ-eu meh. Aˬ yaw˰
8 ma˰ k'aw˰ iˇ cu˰ tiˬ byah k'aw˰ ahˇ-euˬ meh. Nymˬ-mˇ kuˬ-
awˇ, oeˇ mˇ baˇ gaˇ aˬ yui˰ geu˰-eu g'aˬ-ahˇ ciˬ nehˬ-iˇ-awˬ
lehˇ, Yeˬsuˇ k'ehˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ k'aw˰ kuˬ-awˇ ciˬ
9 nehˬ-iˇ-euˬ meh. Oeˇ mˇ baˇ gaˇ aˬ yui˰ geu˰-eu g'aˬ, iˇ cu˰
aˬ ga˰ dzaˇ uiˇ pyeu˰ laˇ-euˬ k'oeˇ-ahˇ ui cui^ dawˇ haw-euˬ
meh. Aˬ ga˰ dzaˇ uiˇ k'oeˇ aˬ geu gaˇ za-euˬ nga lehˇ, aˬ yaw˰
maˬ siˬ-a. (Ehˇ k'aw˰, iˇ cu˰ k'aw˰ ahˇ-euˬ g'aˬ mahˇ mahˇ
dzaˬ-eu deuˬ siˬ lu˰ meh.) K'oeˇ ngeh, oeˇ mˇ baˇ gaˇ aˬ yui˰
geu˰-eu g'aˬ miˬ zaˬ sheuˬ-eu k'oeˇ g'aˬ-ahˇ kuˇ-awˇ ehˇ nehˬ-
10 eu, Tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na lu˰, aˬ ga˰ dzaˇ uiˇ yaw kuiˇ jeˬ hu
bi dawˇ-awˇ, aˬ cawˬ dawˇ deh^ g'aˬ naˇ, maˬ kuiˇ-eu aˬ ga˰

dzaˇ uiˇ bi dawˇ-eu meh. Ehˇ k'aw‸, nawˇ-aˬ nymˬ-mˇ keu^ ni
aˬ ga‸ dzaˇ uiˇ yaw kuiˇ jeˬ hmˬ taˬ-euˬ nga tawˇ lehˇ, ehˇ
11 nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ-aˬ, bi siˬ bi mawˇ beh beh-euˬ heu jeˬ,
Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ ja^-eu Gaˬnaˬ pu la‸ k'oeˇ mehˬ nehˬ-
awˇ, aˬ yaw‸-euˬ yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ aˬ cawˬ-ahˇ bi mawˇ-euˬ
meh. Aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ aˬ yaw‸-ahˇ jah laˇ-euˬ meh.
12 K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸-euˬ aˬ ma, aˬ yaw‸-euˬ aˬ nyiˇ deuˬ hawˇ-
eu, aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ nehˬ-ehˇ Gaˬbeˬneˬoˬ meuˬ-ahˇ
iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ k'oeˇ gaˇ g'awˬ myahˇ ni maˬ
jawˇ-aˬ.

**Uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ bi muiˬ bi shawˇ laˇ-euˬ**

13 Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ Baˬsaˬkaˬ bawˬ-iˬ g'eh-eu aˇ yamˬ
peh laˇ ngeh, Yeˬsuˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ da^ leˇ-euˬ meh.
14 K'oeˇ ngeh, uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma la‸ k'oeˇ, yawˇ, mawˇ
neˇ hawˇ-eu k'aˬ k'oeˬ ahˬ lu‸-eu tsawˇ haˬ-ahˇ Yeˬsuˇ
ya mawˇ-euˬ meh. Pyuˇ dawˬ paˇ nehˬ lu‸-eu tsawˇ haˬ deuˬ
15 nuiˇ lu‸ gaˇ k'aw‸, ya mawˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ aˇ ca^ ca^ zaˬ
nyeh‸ baw^-awˇ, ca^ tmˬ tmˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸
dawˬ taw^ lu‸-ahˇ maˬ ehˇ, yawˇ hawˇ-eu mawˇ neˇ deuˬ-ahˇ
maˬ ehˇ, uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma la‸ k'oeˇ teh dzeh-euˬ meh.
Pyuˇ dawˬ paˇ nehˬ lu‸-eu tsawˇ haˬ deuˬ-euˬ pyuˇ-ahˇ ngawˬ
k'aˇ-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ hawˬ jeh deuˬ-ahˇ k'aw‸ ngawˬ dzeh-
16 euˬ meh. K'aˬ k'oeˬ ahˬ lu‸-eu tsawˇ haˬ-ahˇ k'aw‸, K'aˬ
k'oeˬ heu deuˬ ba‸ g'eh-awˬ. Ngaˬ Da-euˬ nymˇ-ahˇ leh^ taˬ
17 bi pyeu‸ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Ngaˇ nawˬ-euˬ nymˇ g'aˇ duˬ
leh jeh dui dui maw‸-eu nui ma ahˇ miˇ-a lehˇ, Jaˇ li‸ la‸ k'oeˇ
bo‸ taˬ-euˬ gaˇ aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ noeˬ do^ laˇ-euˬ meh.
18 K'oeˇ ngeh, Yuˇda^ tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ ehˇ-eu, Nawˇ
heu lo‸-ehˇ jahˇ-eu-aˬ, nga ma‸-ahˇ aˬ geu jeˬ bi siˬ bi mawˇ-eu
19 lehˇ jahˇ te lehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu,
Uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma heu-ahˇ pya^ dzeh-awˬ. Smˬ nah
20 la‸ k'oeˇ ngaˇ tso^ paˇ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ
ngeh, Yuˇda^ tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ ehˇ-eu, Oeˬ tseˇ ko‸
k'o‸ byah ni uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma heu-ahˇ tso^-euˬ meh.
Smˬ nah teh‸-ehˇ nawˇ tso^ paˇ nya ma loˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
21 meh. Yeˬsuˇ k'oeˇ lo‸-ehˇ ehˇ-eu-aˬ, uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ
ma pyeu‸-eu aˬ yaw‸-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ ehˇ maw‸-eu meh.
22 Yeˬsuˇ g'o‸ deh‸ laˇ ngeh, aˬ yaw‸ neh ehˇ taˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ
dawˬ-ahˇ aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ noeˬ do^ laˇ-euˬ meh.

K'oeˇ naˇ, Jaˇ li˰-ahˇ k'aw˰, Yeˬsuˇ neh ehˇ taˬ-euˬ dawˬ-ahˇ
k'aw˰, aˬ yaw˰ ma˰ jah-eu meh.

**Yeˬsuˇ tsawˇ haˬ-euˬ nui ma-ahˇ siˬ nya meh**

23 Baˬsaˬkaˬ bawˬ-iˬ g'eh-eu aˇ yamˬ la˰ k'oeˇ Yeˬsuˇ Yeˬluˇ-
saˬlehˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu meh. Aˬ cawˬ-ahˇ bi siˬ bi mawˇ-eu
lehˇ, aˬ yaw˰ neh jahˇ mehˬ-euˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ aˬ cawˬ ya mawˇ-
awˇ, tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni aˬ yaw˰-ahˇ jah laˇ-euˬ meh.
24 Ehˇ k'aw˰, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ tsawˇ haˬ k'oeˇ
deuˬ-ahˇ maˬ a nehˬ-aˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰
25 tsawˇ haˬ dawˬ tawˆ lu˰-ahˇ siˬ nya meh. Aˬ yaw˰ tsawˇ
haˬ-euˬ nui ma-ahˇ siˬ nya-eu miˇ neh, tsawˇ haˬ-euˬ gaˇ kawˆ
aˬ cawˬ aˬ yaw˰-ahˇ ja mehˬ nehˬ-eu aˬ yaw˰ maˬ loˬ-a.

**Yeˬsuˇ hawˇ-eu Niˇgawˇdiˬ dawˬ ja ja cawˬ-euˬ**

3 K'oeˇ ngeh, Niˇgawˇdiˬ lehˇ myahˇ-euˬ Paˬliˬsehˇ tiˬ g'aˬ
jawˇ-eu meh. Aˬ yaw˰-aˬ, Yuˇdaˆ tsawˇ haˬ-euˬ k'oeˇ taˆ aˬ
2 yui˰ geu˰-eu aˇ muˇ la˰ k'oeˇ jawˇ-eu meh. Uˬ ci˰ ci˰ le ngeh,
aˬ yaw˰ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ ehˇ-eu, Laˬbiˇ-oˇ, nawˇ-aˬ
Miˬ yehˇ neh bi oe-euˬ saˬ laˬ tiˬ g'aˬ ngaˇ lehˇ, nga ma˰ siˬ
nya ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, nawˬ neh bi siˬ bi mawˇ-eu lehˇ
jahˇ-euˬ deuˬ, jahˇ-eu g'aˬ nehˬ-ehˇ Miˬ yehˇ maˬ jawˇ law
nmˇ-aˬ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ jahˇ nya-aˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-
3 euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ nawˬ-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ
nehˬ nyaˇ. Nyiˬ poˆ tiˬ poˆ maˬ deh˰ paˇ laˇ-eu tsawˇ haˬ,
Miˬ yehˇ uˆ lahˇ-eu la˰ k'oeˇ maˬ ya jawˇ-a lehˇ, ehˇ nehˬ-
4 euˬ meh. Niˇgawˇdiˬ ehˇ-eu, Tsawˇ mawˬ tiˬ g'aˬ aˬ joˆ-ehˇ
deh˰ paˇ laˇ nya-eu. Aˬ ma-euˬ uˬ maˆ la˰ k'oeˇ uˇ leˇ-awˇ,
5 tiˬ poˆ paˇ deh˰ le nya teh˰-a loˇ lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ
ehˇ-eu, Ngaˇ nawˬ-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Iˇ cu˰ la˰
k'oeˇ hawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ la˰ k'oeˇ maˬ deh˰ paˇ laˇ
6 naˇ, Miˬ yehˇ uˆ lahˇ-eu la˰ k'oeˇ maˬ ya uˇ leˇ-a. Shiˬ shaˬ
jiˇ-ahˇ neh deh˰ le-eu jeˬ-aˬ, shiˬ shaˬ jiˇ meh. Yaw sahˇ Miˬ
7 yehˇ-ahˇ neh deh˰ le-eu jeˬ-aˬ, yaw sahˇ meh. Naw ma˰ yaw
shui˰ tiˬ poˆ ya deh˰ paˇ laˇ teh˰-a lehˇ ngaˇ nawˬ-ahˇ ehˇ
8 nehˬ-euˬ gaˇ taˬ zahˬ leˇ. Jaˬ lehˇ-aˬ, k'aˇ baw g'eh maw˰-
eu paw baw g'eh-eu meh. Jaˬ lehˇ baw lu˰-eu teˇ saˇ-ahˇ nawˇ
ya gaˬ k'aw˰, jaˬ lehˇ k'oeˇ aˬ geu paw neh baw la˰-awˇ, aˬ geu
paw baw g'eh-eu nga lehˇ nawˇ maˬ siˬ-a. Yaw sahˇ Miˬ yehˇ

la˰ k'oeˇ deh˰ le-eu tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na lu˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ
duˇ-eu meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
9 Heu deuˬ aˬ jo^-ehˇ pyeu˰ laˇ nya-eu lehˇ, Niˇgawˇdiˬ Yeˬ-
10 suˇ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Nawˇ-aˬ, Iˇsaˬleˬla^
tsawˇ haˬ la˰ k'oeˇ saˬ laˬ tiˬ g'aˬ geu˰ lu˰ k'aw˰, gaˇ kaw^
11 heu deuˬ maˬ siˬ nya nya loˇ. Ngaˇ nawˬ-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ
ehˇ nehˬ nyaˇ. Nga ma˰ siˬ lu˰-eu gaˇ kaw^ nga ma˰ ja-awˇ,
nga ma˰ mawˇ lu˰-eu gaˇ kaw^ nga ma˰ saˇ kiˇ kamˬ-eu ma.
Ehˇ k'aw˰, nga ma˰ saˇ kiˇ kamˬ gaˇ naw ma˰ maˬ naˇ haˬ geu˰-a.
12 Miˇ tsaˬ-ahˇ ta˰-eu gaˇ kaw^ deuˬ ngaˇ ja mehˬ k'aw˰ naw ma˰
maˬ jah naˇ, mˬ-ahˇ ta˰-eu gaˇ kaw^ deuˬ ngaˇ naw ma˰-ahˇ
13 ja mehˬ k'aw˰, naw ma˰ aˬ jo^-ehˇ jah nmˇ. Mˬ-ahˇ neh za˰
ka le-euˬ tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ maˬ ngeuˇ naˇ, tsawˇ haˬ tiˬ
14 g'aˬ-iˬ mˬ-ahˇ maˬ da^ leˇ haw-aˬ. Bawˇ tsahˬ-ahˇ Moˇseˬ
aˇ lawˇ-ahˇ k'ahˬ tuˇ-euˬ lo˰-ehˇ, aˬ cawˬ tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ
15 maˇ-ahˇ k'ahˬ tuˇ teh˰-a. Aˬ yaw˰-ahˇ k'aˇ jah-eu tsawˇ haˬ,
mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ ya deh˰ ni, aˬ yaw˰ k'ahˬ tuˇ gaˇ ya
daˬ teh˰-a.

## Miˬ yehˇ miˇ tsaˬ zaˬ-ahˇ gaˬ dui dui-eu

16 Miˬ yehˇ miˇ tsaˬ zaˬ-ahˇ gaˬ dui dui-eu miˇ neh, aˬ yaw˰-
euˬ Zaˬ maˇ tiˬ g'aˬ teh˰ k'aw˰ bi˰ nehˬ le˰-euˬ meh. Zaˬ maˇ-
ahˇ k'aˇ jah-eu tsawˇ haˬ maˬ ya caw^-iˇ-eu uˬ ta˰, mˬ maˬ maˬ
17 bya^ zaˇ ziˇ ya deh˰ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, miˇ tsaˬ zaˬ-
ahˇ yaˇ k'aˬ bi daˇ-eu lehˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-euˬ Zaˬ maˇ miˇ
tsaˬ k'oeˇ ta^ bi oe-euˬ maˬ ngeuˇ-a. Miˇ tsaˬ zaˬ-ahˇ bi ka
18 k'o˰ le-euˬ meh. Aˬ yaw˰-ahˇ k'aˇ jah-eu tsawˇ haˬ, yaˇ k'aˬ
daˇ gaˇ maˬ ya daˬ-a. Maˬ jah-eu tsawˇ haˬ, Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ
maˇ-ahˇ maˬ jah-eu miˇ neh, nymˬ-mˇ k'aw˰ yaˇ k'aˬ daˇ taˬ-
19 euˬ gaˇ daˬ lu˰ meh. Yaˇ k'aˬ daˇ-eu k'oeˇ-aˬ, miˇ tsaˬ k'oeˇ
ta^ yaw sheh˰ bya le-euˬ k'aw˰, tsawˇ haˬ zaˬ yaw haiˬ jeˬ mˇ-
eu miˇ neh, yaw sheh˰-ahˇ na^ maˬ tseˇ yaw zahˇ-ahˇ nui ma
20 tsaˬ-eu meh. Yaw haiˬ jeˬ mˇ-eu tsawˇ haˬ, yaw sheh˰-ahˇ
maˬ haw nahˇ-eu miˇ neh, aˬ yaw˰ ma˰ mˇ-eu deuˬ maˬ ya do^
21 laˇ ni, yaw sheh˰ bya gaˇ maˬ laˇ-a. Yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ
mˇ-eu tsawˇ haˬ, aˬ yaw˰ ma˰ mˇ-eu deuˬ Miˬ yehˇ-ahˇ g'oe-
awˇ mˇ-eu ma lehˇ bi do^ laˇ ni, yaw sheh˰ bya gaˇ laˇ-eu meh.

## Miˬ zaˬ sheuˬ-eu g'aˬ-euˬ cawˬ-euˬ gaˇ kaw^

22 K'oeˇ naˇ, Yeˬsuˇ hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ Yuˇda^

miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ zaˬ lahˇ deuˬ nehˬ-ehˇ
k'oeˇ gaˇ jawˇ-awˇ, aˬ cawˬ-ahˇ baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-euˬ meh.
23 Saˬliˬ meuˬ dawˬ peh Eˇnoˬ lehˇ myahˇ-euˬ tsahˇ, iˇ cu˰ g'awˬ
mya ni dahˬ-eu miˇ neh, Yoˇhaˬ k'aw˰ k'oeˇ gaˇ aˬ cawˬ-ahˇ
baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ lu˰ meh. Tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ k'oeˇ
24 gaˇ baˇtiˇsaˬ kamˬ laˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, Yoˇhaˬ-ahˇ tawˬ-
ahˇ maˬ daw^-aˬ siˬ.
25 Yoˇhaˬ-euˬ zaˬ lahˇ tiˬ pa^ na deuˬ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ tiˬ
g'aˬ nehˬ-ehˇ bi shawˇ laˇ-eu zahˇ deuˬ-euˬ gaˇ kaw^ tsawˇ
26 pyehˇ pyehˇ lu˰ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ Yoˇhaˬ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ
ehˇ-eu, Laˬbiˇ-oˇ, Yawˇdaˬ lawˇ baˬ k'oeˇ paw baˬ-ahˇ nawˬ
nehˬ-ehˇ jawˇ ngeh, aˬ yaw˰-euˬ gaˇ kaw^ nawˇ saˇ kiˇ kamˬ-
euˬ k'oeˇ g'aˬ, aˬ cawˬ-ahˇ baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ lu˰ meh. Tsawˇ
haˬ dawˬ taw^ lu˰ aˬ yaw˰ jawˇ gaˇ iˇ lu˰ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-
27 euˬ meh. Yoˇhaˬ ehˇ-eu, Miˬ yehˇ neh bi˰-euˬ jeˬ maˬ ngeuˇ
28 naˇ, tsawˇ haˬ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ za nya. Ngaˇ-aˬ, Ka-li maˬ ngeuˇ.
Ka-li-euˬ mehˬ hu Miˬ yehˇ neh bi oe-euˬ g'aˬ, ngaˇ ma lehˇ,
ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ ma. Ehˇ nehˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ
dawˬ gaˬ-euˬ ma lehˇ, naw ma˰ k'aw˰ saˇ kiˇ kamˬ nya teh˰-a.
29 Dahˬ dzaˬ-iˇ-eu g'aˬ-ahˇ sheuˬ-eu g'aˬ, miˬ zaˬ sheuˬ-eu g'aˬ
meh. Miˬ zaˬ sheuˬ-eu g'aˬ-euˬ cawˬ dawˬ peh yaw˰-awˇ neh,
miˬ zaˬ sheuˬ-eu g'aˬ-euˬ dawˬ ya gaˬ ngeh, laˬ k'aˬ cehˇ dui
dui-eu meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, ngaˇ k'aw˰ laˬ k'aˬ cehˇ dui
30 dui miˇ-a. Yeˬsuˇ-aˬ ya huiˬ ya mahˇ-iˇ meh. Ehˇ k'aw˰,
ngaˇ-aˬ ya teˬ ya nyiˇ-iˇ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Mˬ-ahˇ neh oe-euˬ g'aˬ**

31 Mˬ-ahˇ neh oe-euˬ g'aˬ, dawˬ taw^ lu˰-euˬ k'oeˇ ta^ huiˬ-eu
g'aˬ meh. Miˇ tsaˬ zaˬ, miˇ tsaˬ-ahˇ ta˰-awˇ, miˇ tsaˬ-euˬ gaˇ
kaw^ teh˰-ehˇ ngehˬ-eu tmˇ-eu meh. Mˬ-ahˇ neh oe-euˬ g'aˬ,
32 dawˬ taw^ lu˰-euˬ k'oeˇ ta^ huiˬ-eu g'aˬ meh. Aˬ yaw˰ ya gaˬ
ya mawˇ-euˬ deuˬ-euˬ gaˇ kaw^ aˬ yaw˰ saˇ kiˇ kamˬ-eu meh.
Ehˇ k'aw˰, aˬ yaw˰ neh saˇ kiˇ kamˬ-euˬ gaˇ, tsawˇ haˬ tiˬ
33 g'aˬ-iˬ maˬ naˇ haˬ geu˰-a. Aˬ yaw˰ neh saˇ kiˇ kamˬ-euˬ
gaˇ naˇ haˬ geu˰-eu tsawˇ haˬ, Miˬ yehˇ tsaˬ dui dawˇ dui dui
34 meh lehˇ siˬ duˬ-awˇ saˇ kiˇ kamˬ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ neh bi oe-euˬ g'aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ ngehˬ-
eu tmˇ-eu meh. Miˬ yehˇ-aˬ, Yaw sahˇ bi˰ ngeh, maˬ pehˬ maˬ
35 sa^ ni bi˰-eu meh. Aˬ da Miˬ yehˇ-aˬ, Zaˬ maˇ-ahˇ gaˬ-awˇ,
36 yawˬ jeˬ na lu˰ aˬ yaw˰-ahˇ a nehˬ-euˬ meh. Zaˬ maˇ-ahˇ

jah-eu g'aˬ mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh˰-eu jeˬ za-euˬ meh.
Zaˬ maˇ-ahˇ maˬ ha geu˰-eu g'aˬ mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ
deh˰-eu jeˬ maˬ za. Miˬ yehˇ nui ma pehˇ-eu jeˬ aˬ yaw˰-euˬ
k'oeˇ ta^ ja^ lu˰ meh.

### Yeˬsuˇ Saˬmaˬli^ ma-ahˇ mehˬ nehˬ-euˬ

4 Yeˬsuˇ-aˬ, Yoˇhaˬ na^ maˬ tseˇ aˬ cawˬ-ahˇ zaˬ lahˇ bi pyeu˰
laˇ-awˇ, baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ lu˰ meh lehˇ, Paˬliˬsehˇ deuˬ ya
2 gaˬ-euˬ meh. (Aˬ diˇ ehˇ naˇ, Yeˬsuˇ aˬ cawˬ-ahˇ baˇtiˇsaˬ
maˬ mˇ nehˬ-a. Aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ teh˰-ehˇ mˇ nehˬ-eu
3 meh.) Gaˇ kaw^ heu Paˬliˬsehˇ deuˬ ya gaˬ-euˬ meh lehˇ
Yeˬsuˇ ya siˬ ngeh, Yuˇda^ miˇ k'ahˬ-ahˇ neh do^-iˇ-awˇ,
4 Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ tiˬ po^ paˇ iˇ-euˬ meh. Saˬmaˬli^
5 miˇ k'ahˬ-ahˇ aˬ yaw˰ ya iˇ pa^-euˬ meh. Saˬmaˬli^ miˇ k'ahˬ
la˰ k'oeˇ ja^-eu, Suˇkaˬ lehˇ kuˇ-eu meuˬ tiˬ meuˬ-ahˇ aˬ
yaw˰ iˇ keu^-euˬ meh. Meuˬ k'oeˇ meuˬ-aˬ, Yaˬko^ aˬ
yaw˰-euˬ aˬ li Yoˇsheh-ahˇ bi˰ taˬ ya˰-euˬ miˇ tsaˬ k'oeˇ
6 tsahˇ-euˬ dawˬ peh meh. K'oeˇ gaˇ Yaˬko^-euˬ lah duˬ ja^-eu
meh. Yeˬsuˇ g'aˬ doeˇ cah doeˇ-euˬ miˇ neh, lah duˬ dawˬ peh
nuiˇ lu˰ meh. Aˇ yamˬ k'oeˇ-aˬ, nah lo^ ceh laˇ maw˰-eu meh.
7 K'oeˇ ngeh, Saˬmaˬli^ ma tiˬ g'aˬ iˇ cu˰ k'aw˰ le-euˬ meh.
Ngaˬ-ahˇ iˇ cu˰ ui cui^ bi dawˇ la˰ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ
8 shaˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ meuˬ-ahˇ
9 dzaˬ dzaˬ dawˇ dawˇ zeuˇ leˇ-euˬ meh. Saˬmaˬli^ ma ehˇ-eu,
Ngaˇ-aˬ Saˬmaˬli^ tsawˇ haˬ ma. Nawˇ-aˬ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ
meh. Aˬ jeˬ g'eh-eu nawˇ ngaˬ-ahˇ iˇ cu˰ shaˇ dawˇ te lehˇ,
ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ-eu nga
lehˇ ehˇ naˇ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ hawˇ-eu Saˬmaˬli^ tsawˇ haˬ
10 cawˬ tiˬ paw˰-iˬ maˬ cawˬ-a. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Miˬ yehˇ neh
bi˰-euˬ la˰ sawˬ hawˇ-eu, Ngaˬ-ahˇ iˇ cu˰ ui cui^ bi dawˇ la˰
lehˇ nawˬ-ahˇ shaˇ lu˰-eu g'aˬ-ahˇ nawˇ siˬ law nmˇ-aˬ, nawˇ
aˬ yaw˰-ahˇ shaˇ teh˰-a. Aˬ yaw˰ k'aw˰ nawˬ-ahˇ sa˰ laˇ bi
deh˰ laˇ-eu iˇ cu˰ bi dawˇ la˰ teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
11 Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ ehˇ-eu, Saˬ laˬ-oˇ, nawˇ iˇ cu˰ k'aw˰
do^-eu tiˬ jeˬ-iˬ maˬ ahˇ-eu uˬ ta˰, lah duˬ heu duˬ-aˬ, na˰ dui
dui-eu meh. Nawˇ sa˰ laˇ bi deh˰ laˇ-eu iˇ cu˰ aˬ gaˇ k'aw˰
12 nmˇ. Aˬ dui-euˬ aˬ da Yaˬko^, lah duˬ heu duˬ nga ma˰-ahˇ
bi˰ la˰-euˬ meh. Aˬ yaw˰ hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ zaˬ deuˬ k'aw˰
lah duˬ heu duˬ-ahˇ k'aw˰ dawˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-euˬ jeˬ zaˬ
deuˬ-ahˇ k'aw˰, k'aw˰ do^-awˇ bi dawˇ-euˬ meh. Nawˇ Yaˬko^

13 na^ maˬ tseˇ huiˬ te loˇ lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ
nehˬ-eu, Iˇ cu˰ heu k'aˇ dawˇ-eu tsawˇ haˬ, iˇ cu˰ paˇ meh˰
14 laˇ teh˰-a. Ehˇ k'aw˰, ngaˇ bi dawˇ-eu iˇ cu˰ k'aˇ dawˇ-eu
tsawˇ haˬ, iˇ cu˰ tiˬ jawˇ-iˬ maˬ paˇ meh˰ laˇ. Ngaˇ bi dawˇ-
eu iˇ cu˰ k'oeˇ, tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ la˰ k'oeˇ mˬ maˬ maˬ
bya^ zaˇ ziˇ deh˰-eu jeˬ do^ le-eu iˇ cu˰ iˇ byoe pyeu˰-eu meh
15 lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ
ehˇ-eu, Saˬ laˬ-oˇ, ngaˇ iˇ cu˰ maˬ ya meh˰-eu uˬ ta˰, heu gaˇ
k'aw˰ iˇ cu˰ maˬ ya k'aw˰ le ni, iˇ cu˰ k'oeˇ ngaˬ-ahˇ ui cui^
bi dawˇ la˰-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
16 Nawˬ-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ kuˇ laˬ leˇ-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ
17 yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Ngaˇ k'aˬ dzeˇ zaˬ maˬ baw lehˇ,
zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu,
18 K'aˬ dzeˇ zaˬ maˬ baw lehˇ nawˇ ehˇ-eu-aˬ, tsaˬ meh. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, nawˇ-aˬ ngaˬ zahˇ iˇ-euˬ meh. Nymˬ-mˇ
nawˬ nehˬ-ehˇ jawˇ lu˰-eu g'aˬ nawˬ-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ maˬ
ngeuˇ-a. Nawˇ to^-ehˇ ehˇ-eu-aˬ, tsaˬ dui dui meh lehˇ, ehˇ
19 nehˬ-euˬ meh. Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ,
nawˇ-aˬ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu g'aˬ ngaˇ lehˇ,
20 ngaˇ siˬ nya laˇ-euˬ ma. Nga ma˰-euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ deuˬ-aˬ,
gawˬ jawˬ heu jawˬ-euˬ k'oeˇ ta^ uˬ duˬ tahˬ-eu meh. Ehˇ
k'aw˰, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ la˰ k'oeˇ uˬ duˬ ya tahˬ leˇ meh
21 lehˇ naw ma˰ ehˇ-eu meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-
eu, Ngaˇ ehˇ lu˰-eu dawˬ-ahˇ nawˇ jah-awˬ. Gawˬ jawˬ heu
jawˬ-euˬ k'oeˇ ta^ maˬ ehˇ, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ la˰ k'oeˇ maˬ
ehˇ, naw ma˰ Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ uˬ duˬ maˬ ya tahˬ leˇ-eu
22 aˇ yamˬ keu^ le-iˬ-eu meh. Naw ma˰-aˬ, naw ma˰ maˬ siˬ-eu
jeˬ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-eu meh. Nga ma˰-aˬ, nga ma˰ siˬ-eu jeˬ-
ahˇ uˬ duˬ tahˬ-eu ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ka k'o˰-eu jeˬ
23 Yuˇda^ tsawˇ haˬ la˰ k'oeˇ neh do^ laˇ-euˬ meh. Miˬ yehˇ-
ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ uˬ duˬ tahˬ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ, nui ma
la˰ k'oeˇ hawˇ-eu yaw tsaˬ yaw dawˇ la˰ k'oeˇ uˬ duˬ tahˬ-
eu aˇ yamˬ keu^ le lu˰ meh. Nymˬ-mˇ k'aw˰ keu^ le-euˬ meh.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Aˬ da Miˬ yehˇ-aˬ, aˬ yaw˰-ahˇ k'oeˇ
lo˰-ehˇ uˬ duˬ tahˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ geu˰ maw˰-eu meh.
24 Miˬ yehˇ-aˬ, yaw sahˇ meh. Aˬ yaw˰-ahˇ uˬ duˬ k'aˇ tahˬ-eu
tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ, nui ma la˰ k'oeˇ hawˇ-eu yaw tsaˬ yaw dawˇ
25 la˰ k'oeˇ uˬ duˬ ya tahˬ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Zaˬ
miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ ehˇ-eu, Meˬsiˇya oe meh lehˇ ngaˇ siˬ nya
ma. Aˬ yaw˰ oe keu^ ngeh, nga ma˰-ahˇ yawˬ jeˬ na lu˰

mehˬ nehˬ la‸ teh‸-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. (Meˬsiˇya lehˇ
26 ehˇ-eu-aˬ, Ka-li-ahˇ ehˇ-eu meh.) Nawˬ nehˬ-ehˇ dawˬ ngehˬ
cawˬ lu‸-eu ngaˇ-aˬ, Meˬsiˇya ma lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-euˬ
meh.
27 K'oeˇ ngeh, aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ g'o‸ keu^ le-euˬ meh.
Yeˬsuˇ zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ nehˬ-ehˇ dawˬ ngehˬ cawˬ lu‸
gaˇ aˬ yaw‸ ma‸ ya mawˇ-awˇ zahˬ leˇ-eu meh. Ehˇ k'aw‸,
Nawˇ aˬ jeˬ maw‸ nya. Aˬ jeˬ miˇ neh nawˇ aˬ yaw‸-ahˇ dawˬ
28 ngehˬ cawˬ lu‸ te lehˇ, tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ naˇ haˬ-a. Zaˬ miˬ
zaˬ k'oeˇ g'aˬ, aˬ yaw‸-euˬ miˇ tsaˬ oeˬ lahˬ taˬ ya‸-awˇ,
29 meuˬ-ahˇ g'o‸ leˇ-euˬ meh. Ngaˬ neh k'aˇ mˇ dzeuˇ-euˬ dawˬ
taw^ lu‸ ngaˬ-ahˇ ja mehˬ nehˬ la‸-euˬ g'aˬ-ahˇ haw le-awˬ.
Aˬ yaw‸-aˬ, Ka-li ngeuˇ ngaˬ lehˇ, meuˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ
30 haˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ meuˬ-ahˇ neh
do^-iˇ-awˇ, Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ iˇ-euˬ meh.
31 K'oeˇ ngeh, Laˬbiˇ-oˇ, dzaˬ laˇ-awˬ lehˇ, zaˬ lahˇ deuˬ
32 Yeˬsuˇ-ahˇ shaˇ-eu meh. Ngaˇ naw ma‸ maˬ siˬ-eu dzaˬ-eu
33 jeˬ ja^ ma lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ
na aˬ yaw‸-ahˇ bi dzaˬ bi dawˇ-euˬ ngeuˇ ngaˬ lehˇ, zaˬ lahˇ
34 deuˬ aˬ yaw‸ ma‸ yaw kaˬ ja-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˬ-
ahˇ bi oe-euˬ g'aˬ-euˬ nui ma tsaˬ ni mˇ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ gaˇ
mˇ jiˇ-eu heu-aˬ, ngaˬ-euˬ dzaˬ-eu jeˬ ma.
35 Ba la oeˬ siˬ dzeuˇ-iˇ naˇ, cehˇ yehˬ yamˬ keu^ laˇ-eu ngaˇ
lehˇ, naw ma‸ ehˇ-eu maˬ ngeuˇ loˇ. Ehˇ k'aw‸, ngaˇ naw
ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Cehˇ yaˇ-ahˇ haw sheˇ. Nymˬ-mˇ
36 k'aw‸ cehˇ shuiˇ laˇ-awˇ, cehˇ yehˬ deˇ laˇ-euˬ nga. Sehˬ-eu
g'aˬ hawˇ-eu yehˬ-eu g'aˬ, tiˬ kaw^ lo‸-ehˇ laˬ k'aˬ ya cehˇ
ni, yehˬ-eu g'aˬ aˇ poeˬ za-awˇ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh‸-
37 eu aˇ siˬ diˬ uiˬ-eu meh. Tiˬ g'aˬ sehˬ-awˇ tiˬ g'aˬ yehˬ-eu
meh lehˇ, dawˬ daˬ daˬ-eu dawˬ k'oeˇ dawˬ, heu-ahˇ tsaˬ
38 meh. Naw ma‸ neh maˬ mˇ taˬ-euˬ yaˇ-ahˇ ngaˇ naw ma‸-
ahˇ cehˇ bi yehˬ-iˇ-eu ma. Aˬ cawˬ neh mˇ taˬ-euˬ yaˇ-ahˇ
naw ma‸ ya yehˬ dzaˬ-eu meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
39 Meuˬ k'oeˇ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Saˬmaˬli^ tsawˇ haˬ g'awˬ
mya g'aˬ Yeˬsuˇ-ahˇ jah laˇ-euˬ meh. Ngaˬ neh k'aˇ mˇ
dzeuˇ-euˬ dawˬ taw^ lu‸ aˬ yaw‸ ngaˬ-ahˇ ja mehˬ nehˬ la‸-
euˬ meh lehˇ, zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ saˇ kiˇ kamˬ-euˬ miˇ neh
40 meh. Saˬmaˬli^ tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ oe
keu^-awˇ, Nga ma‸ nehˬ-ehˇ heu mya^ nah jawˇ la‸ siˬ lehˇ
shaˇ-eu miˇ neh, aˬ yaw‸ k'oeˇ gaˇ nyiˬ nah jawˇ-euˬ meh.

41 Yeˬsuˇ neh ehˇ-euˬ dawˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ ya gaˬ-euˬ miˇ neh,
42 tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni aˬ yaw‸-ahˇ jah laˇ-euˬ meh. Aˬ
yaw‸ ma‸ zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Nga ma‸
nawˬ-euˬ dawˬ baˬ da neh teh‸-ehˇ Yeˬsuˇ-ahˇ jah-eu maˬ
paˇ ngeuˇ ma. Nga ma‸ aˬ yaw‸-euˬ dawˬ ya gaˬ-euˬ miˇ neh,
tsawˇ haˬ heu g'aˬ aˬ diˇ aˬ maˇ miˇ tsaˬ zaˬ-ahˇ ka k'o‸-eu
g'aˬ ngaˇ lehˇ, nga ma‸ siˬ nya laˇ-euˬ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
meh.

**Yeˬsuˇ sahˬ paˬ-euˬ aˬ li-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ**

43 Yeˬsuˇ k'oeˇ gaˇ nyiˬ nah jawˇ g'aˬ naˇ, Gaˬliˬlehˇ miˇ
44 k'ahˬ-ahˇ iˇ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ-euˬ
g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu g'aˬ, yawˬ ha-euˬ jawˇ k'ahˬ-ahˇ k'ahˬ
45 sehˇ maˬ ja^ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ saˇ kiˇ kamˬ-euˬ meh. Aˬ
yaw‸ Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ keu^ ngeh, Gaˬliˬlehˇ tsawˇ
haˬ deuˬ aˬ yaw‸-ahˇ ha-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ bawˬ-iˬ g'eh ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ k'aw‸
jawˇ-awˇ, Yeˬsuˇ neh k'aˇ mˇ-euˬ deuˬ ya mawˇ-euˬ meh.
46 K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ Gaˬnaˬ pu-ahˇ paˇ
le keu^-euˬ meh. Pu k'oeˇ pu-aˬ, aˬ yaw‸ neh iˇ cu‸-ahˇ aˬ
ga‸ dzaˇ uiˇ bi pyeu‸ laˇ-euˬ pu meh. K'oeˇ ngeh, Gaˬbeˬneˬoˬ
pu-ahˇ jawˇ-eu sahˬ paˬ tiˬ g'aˬ-euˬ aˬ li pyaˬ lu‸ meh.
47 Yeˬsuˇ Yuˇda^ miˇ k'ahˬ-ahˇ neh Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ
laˇ keu^-euˬ meh jeˇ lehˇ, sahˬ paˬ k'oeˇ g'aˬ ya gaˬ-euˬ meh.
K'oeˇ ngeh, aˬ yaw‸-euˬ aˬ li shiˇ leˇ lu‸-eu miˇ neh, aˬ yaw‸
Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ le-awˇ, Ngaˬ li-ahˇ la^ taˬ le sheˇ lehˇ,
48 Yeˬsuˇ-ahˇ shaˇ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Bi siˬ bi mawˇ-eu
deuˬ hawˇ-eu, k'a^ jeˬ-ehˇ g'eh-eu deuˬ-ahˇ naw ma‸ maˬ ya
mawˇ-euˬ k'oeˇ-aˬ, naw ma‸ maˬ jah-aˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
49 meh. Sahˬ paˬ-oˇ, ngaˬ li maˬ shiˇ mi na^-ehˇ haw le la‸ sheˇ
50 lehˇ, sahˬ paˬ k'oeˇ g'aˬ Yeˬsuˇ-ahˇ shaˇ-eu meh. Nawˬ li
taˬ leˇ-euˬ meh. G'o‸-iˇ-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
Sahˬ paˬ k'oeˇ g'aˬ, Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-euˬ dawˬ-ahˇ jah-awˇ,
51 g'o‸-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ g'o‸-iˇ lu‸ ngeh, gaˇ pehˇ aˬ yaw‸-
euˬ zaˬ k'a^ deuˬ aˬ yaw‸-ahˇ tahˬ puˬ-awˇ, Nawˬ li taˬ leˇ-
52 euˬ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Ngaˬ li aˬ geu yamˬ-ahˇ taˬ
leˇ taˬ lehˇ naˇ haˬ ngeh, Miˇ nah nah g'ahˇ paw naˬ liˬ tiˬ
la‸-ahˇ aˬ yaw‸ pyaˬ-eu taˬ leˇ-euˬ meh lehˇ, zaˬ k'a^ k'oeˇ
53 deuˬ aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˇ yamˬ k'oeˇ-aˬ, Nawˬ
li taˬ leˇ-euˬ meh lehˇ Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ aˇ

yamˬ-ahˇ tsaˬ-eu ngaˇ lehˇ, aˬ da k'oeˇ g'aˬ siˬ-euˬ meh.
K'oeˇ ngeh, aˬ yaw‸ k'aw‸, aˬ yaw‸-euˬ miˬ sawˇ zaˬ dawˬ
54 taw^ lu‸ k'aw‸, Yeˬsuˇ-ahˇ jah laˇ-euˬ meh. Bi siˬ bi mawˇ-
euˬ heu-aˬ, Yeˬsuˇ Yuˇda^ miˇ k'ahˬ-ahˇ neh Gaˬliˬlehˇ miˇ
k'ahˬ-ahˇ iˇ keu^-awˇ, bi siˬ bi mawˇ-eu jeˬ jahˇ-euˬ, nyiˬ jeˬ
tiˬ jeˬ meh.

**Lah dawˬ peh Yeˬsuˇ neh naˇ-eu tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ**

5 K'oeˇ naˇ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ bawˬ-iˬ g'eh-eu aˇ yamˬ
keu^ laˇ-euˬ miˇ neh, Yeˬsuˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ da^ leˇ-
euˬ meh.
2 Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ la‸ k'oeˇ, yawˇ lahˇ k'ehˬ-euˬ dawˬ peh,
Heˬbyehˇ dawˬ Beˬdeˬsaˬdaˇ lehˇ kuˇ-eu lah tiˬ lah ja^-eu
meh. Lah k'oeˇ lah dawˬ peh sehˬ g'aw^ ngaˬ g'aw^ ja^-eu
3 meh. Sehˬ g'aw^ k'oeˇ ngaˬ g'aw^ la‸ k'oeˇ naˇ-eu tsawˇ haˬ,
mya^ beh‸ beh‸-eu tsawˇ haˬ, aˬ kuiˇ maˬ muiˬ-eu tsawˇ haˬ
hawˇ-eu, kuiˇ shiˇ la‸ shiˇ shiˇ-eu tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni yu‸
5 lu‸ meh.* Smˬ tseˇ yeh‸ k'o‸ byah ni naˇ lu‸-eu k'aˬ dzeˇ zaˬ
6 tiˬ g'aˬ k'oeˇ gaˇ yu‸ lu‸ meh. Yeˬsuˇ tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-
ahˇ ya mawˇ ngeh, aˬ yaw‸ naˇ lu‸-eu g'awˬ myahˇ keu^ laˇ-
euˬ ngaˇ lehˇ siˬ-awˇ, Nawˇ taˬ leˇ maw‸ miˇ-a loˇ lehˇ, aˬ
7 yaw‸-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ ehˇ-eu, Saˬ
laˬ-oˇ, iˇ cu‸ heu nyeh laˇ ngeh, lah la‸ k'oeˇ ngaˬ-ahˇ ciˬ uˇ
nehˬ la‸-eu tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ jawˇ-a. Ngaˇ iˇ lu‸ ngeh, nui g'aˬ
ngaˬ-euˬ mehˬ hu uˇ-iˇ shaw-euˬ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
8 Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Tuˇ-awˬ. Nawˬ-euˬ yu‸ zaˇ ba‸-awˇ do^-iˇ-awˬ
9 lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ tiˬ po^ teh‸-ehˇ
taˬ leˇ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ yu‸ zaˇ ba‸-awˇ do^-iˇ-euˬ meh.
10 Aˇ nah k'oeˇ nah-aˬ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ jawˇ nah meh.
K'oeˇ miˇ neh, taˬ leˇ-euˬ tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ, Yuˇda^
tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ ehˇ nehˬ-eu, Iˬ nah-aˬ, jawˇ nah
meh. Nawˇ nawˬ-euˬ yu‸ zaˇ ba‸ ba‸-ehˇ maˬ cah k'mˬ-a
11 lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh aˬ yaw‸ ehˇ-eu, Ngaˬ-
ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ g'aˬ, Nawˬ-euˬ yu‸ zaˇ ba‸-awˇ do^-iˇ-awˬ
lehˇ ngaˬ-ahˇ k'ehˇ-eu meh lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-

* Jaˇ li‸ tiˬ pa^ na deuˬ la‸ k'oeˇ, gaˬ naˇ yaw zaˬ heu hmˬ ahˇ-eu meh. 4 Aˇ yamˬ keu^ laˇ naˇ, mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ lah la‸ k'oeˇ za‸ ka le-awˇ, iˇ cu‸-ahˇ la^ nyeh-eu meh. Iˇ cu‸ k'oeˇ nyeh laˇ ngeh, aˬ cawˬ-euˬ jeˬ hu uˇ-iˇ-eu g'aˬ, aˬ yaw‸ aˬ jeˬ naˇ lu‸ k'aw‸ taˬ leˇ-eu meh.

12 euˬ meh. Nawˬ-euˬ yu˰ zaˇ ba˰-awˇ do^-iˇ-awˬ lehˇ nawˬ-ahˇ
k'ehˇ-eu k'oeˇ g'aˬ, aˬ suˇ g'aˬ-a lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰-
13 ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Taˬ leˇ-euˬ tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ, aˬ
yaw˰-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ k'oeˇ g'aˬ aˬ suˇ g'aˬ-a lehˇ, aˬ yaw˰
maˬ siˬ-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, k'oeˇ gaˇ tsawˇ haˬ aˇ ma˰
14 ma˰ ma jawˇ-eu miˇ neh, Yeˬsuˇ do^-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, uˬ
duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma la˰ k'oeˇ Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ mawˇ-
awˇ ehˇ-eu, Nawˇ taˬ leˇ-euˬ ngaˇ. Heu na^ maˬ tseˇ k'a^-eu
naˇ-eu gawˇ-eu jeˬ nawˬ-euˬ k'oeˇ ta^ maˬ ya keu^ le ni, iˬ baˇ
15 taˬ paˇ mˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Taˬ leˇ-euˬ tsawˇ haˬ
k'oeˇ g'aˬ Yuˇda^ tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ jawˇ gaˇ iˇ-awˇ,
Ngaˬ-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ g'aˬ, Yeˬsuˇ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
16 Yeˬsuˇ jawˇ nah ngeh nah k'oeˇ lo˰-ehˇ bi taˬ leˇ-euˬ miˇ
neh, Yuˇda^ tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ k'ehˬ beh
17 beh-euˬ meh. K'oeˇ ngeh Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Nymˬ-mˇ keu^ ni
ngaˬ Da gaˇ mˇ lu˰ meh. Ngaˇ k'aw˰ gaˇ mˇ ma lehˇ, ehˇ
18 nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, Yuˇda^ tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na
deuˬ yaw beh na^ maˬ tseˇ Yeˬsuˇ-ahˇ diˬ seh˰-eu lehˇ po^
lu˰ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰-aˬ jawˇ nah-ahˇ la^
caw^-eu uˬ ta˰, Miˬ yehˇ-ahˇ aˬ yaw˰-euˬ Aˬ da lehˇ kuˇ-awˇ,
aˬ yaw˰ hawˇ-eu Miˬ yehˇ tiˬ kaw^ hui ni taˬ-eu miˇ neh meh.

**Zaˬ maˇ baoˬ ahˇ-eu gaˇ kaw^**

19 Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ
nyaˇ. Zaˬ maˇ-aˬ aˬ yaw^ yaw˰ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ mˇ nya. Aˬ da
Miˬ yehˇ mˇ lu˰ gaˇ mawˇ-euˬ lo˰-ehˇ, Zaˬ maˇ k'aw˰ mˇ
ma. Aˬ da k'aˇ mˇ-eu yawˬ jeˬ na lu˰ Zaˬ maˇ k'aw˰ mˇ ma.
20 Aˬ da Miˬ yehˇ-aˬ, Zaˬ maˇ-ahˇ gaˬ-eu miˇ neh, aˬ yaw˰ k'aˇ
mˇ-eu dawˬ taw^ lu˰ Zaˬ maˇ-ahˇ mehˬ nehˬ-eu meh. Naw
ma˰ bi zahˬ dui dui leˇ-eu lehˇ, heu deuˬ na^ maˬ tseˇ huiˬ-eu
nui deuˬ k'aw˰ aˬ yaw˰ Zaˬ maˇ-ahˇ mˇ mehˬ nehˬ teh˰-a.
21 Aˬ da Miˬ yehˇ-aˬ, shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ bi g'o˰ deh˰
laˇ-eu lo˰-ehˇ, Zaˬ maˇ k'aw˰ bi deh˰ laˇ maw˰-eu tsawˇ
22 haˬ-ahˇ bi deh˰ laˇ ma. Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ Aˬ da Miˬ
yehˇ-ahˇ yaw zeu baw-eu lo˰-ehˇ Zaˬ maˇ-ahˇ k'aw˰ yaw zeu
baw laˇ ni, Aˬ da Miˬ yehˇ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ yaˇ k'aˬ
maˬ daˇ-a. K'aˇ ya daˇ-eu yaˇ k'aˬ dawˬ taw^ lu˰ Zaˬ maˇ-
23 ahˇ a nehˬ-euˬ meh. Zaˬ maˇ-ahˇ yaw zeu maˬ baw-eu tsawˇ
haˬ, Zaˬ maˇ-ahˇ bi oe-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ k'aw˰ yaw zeu
maˬ baw-aˇ.

24 Ngaˇ naw maˬ-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Ngaˬ-euˬ
dawˬ naˇ haˬ geu˰-awˇ, ngaˬ-ahˇ bi oe-euˬ g'aˬ-ahˇ jah-eu
g'aˬ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh˰-eu jeˬ za-euˬ meh. Jah-eu
k'oeˇ g'aˬ, yaˇ k'aˬ daˇ gaˇ maˬ ya daˬ-a. Aˬ yaw˰ shiˇ-eu
25 la˰ k'oeˇ do^-iˇ-awˇ, deh˰-eu la˰ k'oeˇ uˇ leˇ-euˬ meh. Ngaˇ
naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ
deuˬ-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ-euˬ dawˬ-ahˇ ya gaˬ-eu aˇ yamˬ
keu^ le lu˰ meh. Nymˬ-mˇ k'aw˰ keu^ le-euˬ meh. Ya gaˬ-eu
26 tsawˇ haˬ k'aw˰ ya deh˰ teh˰-a. Aˬ da Miˬ yehˇ-euˬ la˰
k'oeˇ bi deh˰ laˇ-eu baoˬ ahˇ-eu lo˰-ehˇ, Zaˬ maˇ-euˬ la˰ k'oeˇ
k'aw˰ ahˇ ni, Aˬ da Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ bi˰ nehˬ-euˬ meh.
27 K'oeˇ uˬ ta˰, aˬ yaw˰-aˬ tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ miˇ neh,
yaˇ k'aˬ daˇ-eu baoˬ Aˬ da Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ a nehˬ-euˬ
28 meh. Gaˇ kaw^ heu-ahˇ taˬ zahˬ leˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
lmˬ bymˇ-ahˇ duˬ pahˬ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ aˬ
yaw˰-euˬ dawˬ ya gaˬ-awˇ, lmˬ bymˇ-ahˇ neh do^ laˇ-eu aˇ
29 yamˬ keu^ laˇ teh˰-a. Yaw muiˬ jeˬ mˇ-euˬ tsawˇ haˬ, sa˰
laˇ deh˰-eu g'aˇ duˬ g'o˰ deh˰ laˇ teh˰-a. Yaw haiˬ jeˬ mˇ-euˬ
tsawˇ haˬ, yaˇ k'aˬ daˇ gaˇ ya daˬ-eu g'aˇ duˬ g'o˰ deh˰ laˇ
teh˰-a.

**Yeˬsuˇ-euˬ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ kamˬ-eu deuˬ**

30 Ngaˇ teh˰ naˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ mˇ nya nya. Ngaˇ ya gaˬ-eu
lo˰-ehˇ ngaˇ yaˇ k'aˬ daˇ ma. Ngaˇ daˇ-eu-aˬ, tsaˬ ma. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˬ-ahˇ bi oe-euˬ g'aˬ-euˬ nui ma tsaˬ-
eu lo˰-ehˇ ngaˇ mˇ ma. Ngaˇ nui ma tsaˬ-eu lo˰-ehˇ ngaˇ mˇ-
31 eu maˬ ngeuˇ. Ngaˇ ngaˬ-euˬ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ kamˬ naˇ,
32 ngaˇ kamˬ-eu saˇ kiˇ-aˬ, maˬ tsaˬ-a. Ngaˬ-euˬ gaˇ kaw^ saˇ
kiˇ kamˬ-eu tiˬ g'aˬ jawˇ meh. Aˬ yaw˰ kamˬ-eu k'oeˇ-aˬ,
33 tsaˬ meh lehˇ ngaˇ siˬ nya ma. Naw ma˰ aˬ cawˬ-ahˇ Yoˇhaˬ
jawˇ gaˇ k'ehˇ g'eh ngeh, aˬ yaw˰ yaw tsaˬ yaw dawˇ gaˇ kaw^
34 saˇ kiˇ kamˬ-euˬ meh. Aˬ diˇ ehˇ naˇ, tsawˇ haˬ kamˬ-eu
saˇ kiˇ-ahˇ ngaˇ maˬ g'oe. Ehˇ k'aw˰, naw ma˰ ka k'o˰-eu
35 jeˬ za ni, ngaˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Yoˇhaˬ-aˬ, do˰
bya taˬ-euˬ tsiˇ k'mˬ lo˰-ehˇ duˇ-eu meh. Aˬ yaw˰-euˬ yaw
sheh˰ bya gaˇ naw ma˰ aˇ yamˬ tiˬ k'ehˬ la˰ k'oeˇ laˬ k'aˬ
36 cehˇ maw˰-eu nui ma ahˇ-eu meh. Yoˇhaˬ ngaˬ-euˬ gaˇ kaw^
kamˬ taˬ-euˬ saˇ kiˇ na^ maˬ tseˇ huiˬ-eu ngaˬ-euˬ gaˇ kaw^
saˇ kiˇ kamˬ lu˰ meh. Gaˇ heu deuˬ mˇ jiˇ-awˬ lehˇ, Aˬ da
Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ k'ehˇ-eu meh. Nymˬ-mˇ ngaˇ mˇ lu˰-eu

heu-aˬ, Aˬ da Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ bi oe-euˬ saˇ kiˇ meh.
37 Ngaˬ-ahˇ bi oe-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ k'aw˰, ngaˬ-euˬ gaˇ kawˆ
saˇ kiˇ kamˬ-eu meh. Naw ma˰-aˬ, Aˬ da Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ
maˬ gaˬ haw-aˬ. Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ k'aw˰ maˬ mawˇ haw-aˬ.
38 Aˬ da Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ jawˇ k'aˇ
maˬ za. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ neh bi oe-euˬ g'aˬ-
39 ahˇ naw ma˰ maˬ jah-a. Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ mˬ maˬ maˬ byaˆ
zaˇ ziˇ deh˰-eu jeˬ za teh˰-a lehˇ naw ma˰ noeˬ-eu miˇ neh,
naw ma˰ Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ poˆ poˆ-ehˇ gui lu˰ meh. Jaˇ li˰
40 k'oeˇ-aˬ, ngaˬ-euˬ gaˇ kawˆ saˇ kiˇ kamˬ-eu meh. Ehˇ k'aw˰,
sa˰ laˇ deh˰-eu jeˬ za ni, naw ma˰ ngaˇ jawˇ gaˇ maˬ laˇ-a.
41 Yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ huiˬ dui dui ngaˇ lehˇ, tsawˇ haˬ
42 ngaˬ-ahˇ ehˇ laˇ gaˇ ngaˇ maˬ ha geu˰. Ehˇ k'aw˰, naw ma˰-
aˬ heu lo˰-ehˇ maˬ ngeuˇ-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ
yehˇ-euˬ g'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ naw ma˰-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ maˬ
43 ahˇ nga lehˇ ngaˇ siˬ nya ma. Ngaˇ ngaˬ Da-euˬ tsawˇ myahˇ
uˬ moˆ oe-euˬ k'aw˰, naw ma˰ ngaˬ-ahˇ maˬ ha geu˰-a. Yawˬ
ha-euˬ tsawˇ myahˇ uˬ moˆ yawˬ ha oe-eu nui g'aˬ-ahˇ naw
44 ma˰ ha geu˰ teh˰-a. Miˬ yehˇ tiˬ g'aˬ teh˰-ehˇ jawˇ-eu meh.
Aˬ yaw˰-euˬ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ-ahˇ za ni naw ma˰ maˬ poˆ-
ehˇ, naw ma˰ yaw kaˬ, Nawˇ k'ahˬ sehˇ huiˬ dui dui ngaˇ lehˇ
ehˇ gaˇ teh˰-ehˇ maw˰-eu miˇ neh, naw ma˰ aˬ joˆ-ehˇ jah
45 nya-eu. Aˬ da Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi naw ma˰-ahˇ iˬ baˇ
taˬ-eu g'aˬ ngaˇ meh lehˇ taˬ noeˬ. Naw ma˰-ahˇ iˬ baˇ taˬ-
eu tiˬ g'aˬ jawˇ meh. K'oeˇ g'aˬ, naw ma˰ g'oe lu˰-eu Moˇseˬ
46 meh. Naw ma˰ Moˇseˬ-ahˇ jah law nmˇ-aˬ, ngaˬ-ahˇ k'aw˰
jah teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ ngaˬ-euˬ gaˇ kawˆ
47 bo˰ taˬ-euˬ meh. Naw ma˰ aˬ yaw˰ neh bo˰ taˬ-euˬ deuˬ-ahˇ
maˬ jah naˇ, ngaˬ-euˬ dawˬ-ahˇ aˬ joˆ-ehˇ jah nmˇ lehˇ, ehˇ
nehˬ-euˬ meh.

**Tsawˇ haˬ ngaˬ heˇ g'aˬ-ahˇ bi dzaˬ-euˬ**

6 K'oeˇ naˇ, Yeˬsuˇ Deˬbeˬliˇ lehˇ kuˇ-eu, Gaˬliˬlehˇ lah k'oeˇ
paw baˬ-ahˇ tsehˆ-iˇ-euˬ meh. 2 Aˬ cawˬ-ahˇ bi siˬ bi mawˇ-
eu lehˇ, Yeˬsuˇ naˇ-eu gawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ bi taˬ leˇ ngeh,
ya mawˇ-euˬ tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma aˬ yaw˰-euˬ mehˬ nah
3 caw teh g'eh-euˬ meh. Yeˬsuˇ gawˬ jawˬ-ahˇ daˆ leˇ-awˇ, aˬ
4 yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ nehˬ-ehˇ nui lu˰ meh. K'oeˇ ngeh,
Yuˇdaˆ tsawˇ haˬ-euˬ Baˬsaˬkaˬ bawˬ-iˬ g'eh-eu aˇ yamˬ peh
5 laˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ haw g'eh ngeh, tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰

ma aˬ yaw‸ jawˇ gaˇ laˇ lu‸ gaˇ ya mawˇ-euˬ meh. Aˬ dui ma‸
tsawˇ haˬ heu deuˬ-ahˇ bi dzaˬ-eu kaˬ muˇ aˬ geu gaˇ zeuˇ-iˇ
6 nmˇ lehˇ, Yeˬsuˇ Piˇliˇpu^-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ aˬ
yaw‸ aˬ jo^-ehˇ ya jahˇ-eu lehˇ siˬ nya k'aw‸, Piˇliˇpu^-ahˇ
lawˬ haw maw‸-eu miˇ neh k'oeˇ lo‸-ehˇ naˇ haˬ-eu meh.
7 Piˇliˇpu^ ehˇ-eu, Tsawˇ haˬ heu deuˬ tiˬ g'aˬ ui cui^ ya dzaˬ
ni, kaˬ muˇ nyiˬ yaˇ bya^ aˇ poeˬ zeuˇ k'aw‸ maˬ lo‸ lu‸-a
8 lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-euˬ zaˬ
lahˇ deuˬ-euˬ la‸ k'oeˇ, Siˇmoˬ Beˬtu^lu^-euˬ mehˇ nmˇ Aˬ-
9 dehˬlehˬ ehˇ-eu, Heu gaˇ jawˇ-eu aˬ li tiˬ g'aˬ, lawˬ loeˇ neh
jahˇ taˬ-euˬ kaˬ muˇ ngaˬ siˬ hawˇ-eu ngaˬ shaˬ nyiˬ mawˇ
ahˇ ngaˇ. Ehˇ k'aw‸, tsawˇ haˬ heu mya^ ni-euˬ g'aˇ duˬ aˬ
jeˬ ehˇ nya‸ nyeu^-eu lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
10 Tsawˇ haˬ heu deuˬ-ahˇ bi nuiˇ-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-
euˬ meh. K'oeˇ gaˇ-aˬ, daˬ zawˬ lawˇ deh meh. K'oeˇ gaˇ
nuiˇ-euˬ tsawˇ haˬ, ngaˬ heˇ g'aˬ ehˇ g'aˬ ni byah-eu meh.
11 K'oeˇ ngeh Yeˬsuˇ kaˬ muˇ k'oeˇ yuˇ-awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ
lahˬ-ahˇ ja ceuˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, nuiˇ lu‸-eu tsawˇ haˬ-
ahˇ biˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, aˬ yaw‸ ma‸
k'aˇ maw‸-eu lo‸-ehˇ, ngaˬ shaˬ k'oeˇ deuˬ k'aw‸ biˇ nehˬ-
12 euˬ meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ dzaˬ deh^ g'aˬ ngeh, Tiˬ
paw‸-iˬ maˬ ya byo^-iˇ ni, dzaˬ ngehˬ dawˇ dzeh dawˬ taw^
lu‸ g'o^ k'o‸-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ
13 ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸ g'o^ k'o‸ haw ngeh,
lawˬ loeˇ neh jahˇ taˬ-euˬ kaˬ muˇ k'oeˇ ngaˬ siˬ-euˬ dzaˬ
ngehˬ dawˇ dzeh, tseˇ nyi‸ puˬ byah-eu meh.
14 Aˬ yaw‸ neh bi siˬ bi mawˇ-euˬ heu jeˬ-ahˇ tsawˇ haˬ k'oeˇ
deuˬ ya mawˇ ngeh, Tsawˇ haˬ heu g'aˬ, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ oe
teh‸-a lehˇ ehˇ taˬ-euˬ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu
15 k'oeˇ g'aˬ aˬ diˇ ngaˇ lehˇ, ehˇ-eu meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ
deuˬ aˬ yaw‸-ahˇ nyeh‸-awˇ sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ bi geu‸-
eu lehˇ g'eh-eu gaˇ Yeˬsuˇ siˬ nya-eu miˇ neh, aˬ yaw‸ tiˬ g'aˬ
teh‸-ehˇ gawˬ jawˬ-ahˇ paˇ da^ leˇ-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ lah k'oeˇ ta^ cah-euˬ**

16 Uˬ ci‸ ci‸ le ngeh aˬ yaw‸-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ lah-ahˇ iˇ-awˇ,
17 lawˬ-ahˇ uˇ-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸ Gaˬbeˬneˬoˬ
meuˬ-ahˇ iˇ-eu lehˇ, lah-ahˇ tseh^ lu‸ meh. K'oeˇ ngeh, uˬ ci‸
ci‸ k'a‸ k'a‸-iˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ maˬ teh miˇ
18 le-aˬ siˬ. Jaˬ lehˇ lehˇ ma baw laˇ-awˇ, iˇ cu‸ iˇ lu^ dzeh-eu

19 meh. Aˬ yaw˰ ma˰ smˬ laˇ oeˬ laˇ byah ni lawˬ heu keuˆ g'eh
ngeh, Yeˬsuˇ lah k'oeˇ taˆ cah cah-ehˇ, lawˬ dawˬ peh caw teh
le lu˰ gaˇ aˬ yaw˰ ma˰ ya mawˇ-awˇ, guˆ dui dui-iˇ-euˬ meh.
20 Ngaˇ ma. Naw ma˰ taˬ guˆ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ
21 nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ laˬ k'aˬ cehˇ taˆ ni
Yeˬsuˇ-ahˇ lawˬ-ahˇ kuˇ ahˇ-awˇ, lawˬ k'oeˇ aˬ yaw˰ ma˰ iˇ
lu˰-eu tsahˇ tiˬ k'ehˇ laˇ k'ehˬ teh˰-ehˇ iˇ keuˆ-euˬ meh.

**Tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma Yeˬsuˇ-ahˇ poˆ-eu**

22 Ni shawˬ ngeh nah keuˆ ni, tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma k'oeˇ
ma˰, lah k'oeˇ paw baˬ-ahˇ jawˇ lu˰-a siˬ. Miˇ nah-aˬ, lawˬ
tiˬ lawˬ teh˰-ehˇ heu gaˇ jaˆ meh lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ siˬ nya
meh. Yeˬsuˇ lawˬ-ahˇ maˬ uˇ-iˇ-ehˇ, aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ
teh˰-ehˇ lawˬ k'oeˇ dziˬ g'eh-euˬ gaˇ, aˬ yaw˰ ma˰ mawˇ lu˰
23 meh. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ ja ceuˬ-
awˇ aˬ yaw˰ ma˰ kaˬ muˇ ya dzaˬ-euˬ k'oeˇ tsahˇ-euˬ dawˬ
peh, Deˬbeˬliˇ meuˬ-ahˇ neh lawˬ nui deuˬ laˇ keuˆ-euˬ meh.
24 Yeˬsuˇ hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ heu gaˇ maˬ paˇ
jawˇ ngaˇ lehˇ, tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma k'oeˇ ma˰ ya siˬ-
euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh aˬ yaw˰ ma˰ lawˬ k'oeˇ deuˬ dziˬ-awˇ
Yeˬsuˇ-ahˇ poˆ-iˇ-eu lehˇ, Gaˬbeˬneˬoˬ meuˬ-ahˇ iˇ-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ-aˬ sa˰ laˇ-ahˇ bi deh˰ laˇ-eu kaˬ muˇ meh**

25 Aˬ yaw˰ ma˰ lah k'oeˇ paw baˬ-ahˇ Yeˬsuˇ-ahˇ poˆ mawˇ
ngeh, Laˬbiˇ-oˇ, nawˇ heu gaˇ aˇ myah oe keuˆ teˬ lehˇ, Yeˬsuˇ-
26 ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ
diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Naw ma˰ bi siˬ bi mawˇ-eu jeˬ-ahˇ
ya mawˇ-euˬ miˇ neh ngaˬ-ahˇ poˆ-eu maˬ ngeuˇ-a. Kaˬ muˇ
27 tiˬ dehˆ ya dzaˬ-euˬ miˇ neh ngaˬ-ahˇ poˆ-eu meh. Bu˰-iˇ
cawˆ-iˇ nya-eu dzaˬ-eu jeˬ-ahˇ za ni taˬ poˆ. Mˬ maˬ maˬ byaˆ
zaˇ ziˇ bi deh˰ nya-eu dzaˬ-eu jeˬ-ahˇ za ni leh jeh-awˇ poˆ-
awˬ. Mˬ maˬ maˬ byaˆ zaˇ zaˇ bi deh˰ nya-eu dzaˬ-eu jeˬ,
tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ naw ma˰-ahˇ bi dzaˬ teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, k'oeˇ lo˰-ehˇ bi dzaˬ-eu g'aˬ aˬ yaw˰ meh lehˇ,
Aˬ da Miˬ yehˇ yaw muiˬ-ehˇ bi siˬ bi mawˇ-euˬ meh lehˇ,
Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
28 Miˬ yehˇ-euˬ gaˇ mˇ nya ni, nga ma˰ aˬ joˆ-ehˇ ya jahˇ ta
29 lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ Yeˬsuˇ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Miˬ yehˇ neh
bi oe-euˬ g'aˬ-ahˇ jah-eu jeˬ-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ gaˇ mˇ-eu jeˬ
pyeu˰-eu meh lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ

30 meh. Aˬ yaw‸ ma‸ ehˇ-eu, To^-ehˇ maˇ-iˬ, nga ma‸ ya mawˇ-
awˇ nawˬ-ahˇ jah laˇ nya ni, bi siˬ bi mawˇ-eu aˬ geu jeˬ nawˇ
nga ma‸-ahˇ bi mawˇ la‸ nmˇ. Nawˇ aˬ geu jeˬ jahˇ mehˬ la‸
31 nmˇ. Aˬ dui-euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ deuˬ-aˬ bawˇ tsahˬ-ahˇ jawˇ
ngeh, maˬna^ kaˬ muˇ ya dzaˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ ya dzaˬ
ni, mˬ k'oeˇ ta^-euˬ kaˬ muˇ Miˬ yehˇ bi‸-euˬ meh lehˇ, Jaˇ
li‸ la‸ k'oeˇ bo‸ taˬ-euˬ meh lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ
ehˇ nehˬ-euˬ meh.
32 Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ naw ma‸-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ
nyaˇ. Naw ma‸-ahˇ mˬ k'oeˇ ta^-euˬ kaˬ muˇ bi‸-euˬ g'aˬ,
Moˇseˬ maˬ ngeuˇ-a. Maˇ maˇ ni mˬ k'oeˇ ta^-euˬ kaˬ muˇ,
33 ngaˬ Da naw ma‸-ahˇ bi‸-euˬ meh. Miˬ yehˇ-euˬ kaˬ muˇ-aˬ,
mˬ k'oeˇ ta^ neh oe-awˇ, miˇ tsaˬ zaˬ-euˬ sa‸ laˇ-ahˇ bi deh‸
laˇ-eu kaˬ muˇ meh lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
34 Sahˬ paˬ-oˇ, kaˬ muˇ k'oeˇ nga ma‸-ahˇ aˬ myah lu‸ bi dzaˬ
la‸-awˬ lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ shaˇ-eu meh.
35 Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ-aˬ, sa‸ laˇ-ahˇ bi deh‸ laˇ-eu kaˬ muˇ
ma. Ngaˇ jawˇ gaˇ laˇ-eu tsawˇ haˬ, hawˬ maˬ paˇ meh‸-aˇ.
Ngaˬ-ahˇ jah-eu tsawˇ haˬ, iˇ cu‸ k'aw‸ maˬ paˇ meh‸-aˇ.
36 Naw ma‸ ngaˬ-ahˇ mawˇ-euˬ k'aw‸, ngaˬ-ahˇ maˬ jah nga lehˇ
37 ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ ma. Ngaˬ Da ngaˬ-ahˇ k'aˇ
bi‸-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸, ngaˇ jawˇ gaˇ laˇ teh‸-a. Ngaˇ
jawˇ gaˇ k'aˇ laˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ ngaˇ maˬ byehˇ dzeh.
38 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˇ nui ma tsaˬ-eu lo‸-ehˇ mˇ-eu lehˇ
mˬ-ahˇ neh oe-euˬ maˬ ngeuˇ. Ngaˬ-ahˇ bi oe-euˬ g'aˬ-euˬ nui
39 ma tsaˬ ni mˇ-eu lehˇ ngaˇ oe-euˬ ma. Ngaˬ-ahˇ bi oe-euˬ
g'aˬ-euˬ nui ma tsaˬ-eu jeˬ-aˬ, heu meh. Aˬ yaw‸ ngaˬ-ahˇ k'aˇ
bi‸ laˬ-euˬ tsawˇ haˬ la‸ k'oeˇ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ ya byo^-iˇ-eu uˬ
ta‸, aˇ saˬ saˬ ngeh nah aˬ yaw‸ ma‸ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ bi g'o‸
40 deh‸ laˇ-eu-aˬ, aˬ yaw‸ nui ma tsaˬ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, Zaˬ maˇ-ahˇ mawˇ-awˇ jah-eu tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ
na lu‸ mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ ya deh‸-eu-aˬ, ngaˬ Da nui ma
tsaˬ-eu meh. Aˇ saˬ saˬ ngeh nah ngaˇ k'aw‸, tsawˇ haˬ k'oeˇ
deuˬ-ahˇ bi g'o‸ deh‸ laˇ ma.
41 Ngaˇ-aˬ, mˬ-ahˇ neh oe-euˬ kaˬ muˇ ma lehˇ, aˬ yaw‸ ehˇ-
eu miˇ neh, Yuˇda^ tsawˇ haˬ aˬ yaw‸-ahˇ ja bu ja doeˇ-
42 eu meh. Aˬ yaw‸-aˬ Yoˇsheh-euˬ aˬ li Yeˬsuˇ, maˬ ngeuˇ-a
loˇ. Aˬ yaw‸-euˬ aˬ ma aˬ da-ahˇ k'aw‸ aˬ dui ma‸ siˬ lu‸-eu,
maˬ ngeuˇ loˇ. Ngaˇ mˬ-ahˇ neh oe-euˬ ma lehˇ, aˬ yaw‸ aˬ
jo^-ehˇ ehˇ-eu nga lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ yaw kaˬ ja-eu meh.

43 K'oeˇ ngeh Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Naw ma‸ ngaˬ-ahˇ taˬ ja bu taˬ ja
44 doeˇ. Ngaˬ-ahˇ bi oe-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ, ngaˇ jawˇ gaˇ maˬ
g'eu la‸ naˇ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ ngaˇ jawˇ gaˇ maˬ laˇ nya.
Aˬ da Miˬ yehˇ ngaˇ jawˇ gaˇ g'eu la‸-eu tsawˇ haˬ-ahˇ aˇ saˬ
45 saˬ ngeh nah ngaˇ bi g'o‸ deh‸ laˇ ma. Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ
duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ-euˬ sahˬ bo‸ la‸ k'oeˇ, Miˬ yehˇ-aˬ aˬ
yaw‸ ma‸ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ mehˬ nehˬ teh‸-a lehˇ, bo‸ taˬ-
euˬ meh. Aˬ da Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ gaˬ-awˇ, Aˬ da Miˬ yehˇ
neh mehˬ-euˬ deuˬ-ahˇ naˇ haˬ-eu tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na lu‸,
46 ngaˇ jawˇ gaˇ laˇ teh‸-a. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ Aˬ da Miˬ
yehˇ-ahˇ maˬ mawˇ haw-aˬ. Miˬ yehˇ jawˇ gaˇ neh oe-euˬ
47 g'aˬ teh‸-ehˇ Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ mawˇ haw-euˬ meh. Ngaˇ
naw ma‸-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Ngaˬ-ahˇ jah-eu
tsawˇ haˬ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh‸-eu jeˬ za-euˬ meh.
48 Ngaˇ-aˬ, sa‸ laˇ-ahˇ bi deh‸ laˇ-eu kaˬ muˇ ma. Naw ma‸-
49 euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ deuˬ-aˬ, bawˇ tsahˬ-ahˇ jawˇ ngeh maˬna^
kaˬ muˇ ya dzaˬ-euˬ k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸ shiˇ jiˇ-euˬ meh.
50 Ngaˇ ehˇ maw‸-eu kaˬ muˇ-aˬ, mˬ-ahˇ neh oe-euˬ kaˬ muˇ
51 ma. Kaˬ muˇ heu dzaˬ-eu tsawˇ haˬ maˬ ya shiˇ-aˇ. Ngaˇ-
aˬ, mˬ-ahˇ neh oe-euˬ kaˬ muˇ ma. Kaˬ muˇ heu-aˬ, sa‸ laˇ-
ahˇ bi deh‸ laˇ-eu kaˬ muˇ meh. Kaˬ muˇ heu dzaˬ-eu tsawˇ
haˬ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ ya deh‸ meh. Miˇ tsaˬ zaˬ sa‸
laˇ deh‸ laˇ ni, ngaˬ neh bi‸-euˬ kaˬ muˇ heu-aˬ, ngaˬ-euˬ shaˬ
jiˇ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
52 K'oeˇ ngeh, Yuˇda^ tsawˇ haˬ deuˬ ehˇ-eu, Tsawˇ haˬ heu
g'aˬ, aˬ yaw‸-euˬ shaˬ jiˇ aˬ dui ma‸-ahˇ aˬ jo‸-ehˇ bi dzaˬ
53 la‸ nya-eu lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ yaw kaˬ pyehˇ-eu meh. Yeˬsuˇ
ehˇ-eu, Ngaˇ naw ma‸-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Tsawˇ
haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-euˬ shaˬ jiˇ maˬ dzaˬ-ehˇ, aˬ yaw‸-euˬ shiˬ
maˬ dawˇ naˇ, naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ sa‸ laˇ deh‸-eu jeˬ maˬ
54 ahˇ-aˇ. Ngaˬ-euˬ shaˬ jiˇ dzaˬ-awˇ, ngaˬ-euˬ shiˬ dawˇ-eu
tsawˇ haˬ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh‸-eu jeˬ za-euˬ meh.
Aˇ saˬ saˬ ngeh nah ngaˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ bi g'o‸ deh‸ laˇ
55 ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˬ-euˬ shaˬ jiˇ-aˬ aˬ diˇ aˬ
maˇ dzaˬ-eu jeˬ pyeu‸-eu ma. Ngaˬ-euˬ shiˬ-aˬ, aˬ diˇ aˬ maˇ
56 dawˇ-eu jeˬ pyeu‸-eu ma. Ngaˬ-euˬ shaˬ jiˇ dzaˬ-awˇ, ngaˬ-
euˬ shiˬ dawˇ-eu tsawˇ haˬ, ngaˬ-euˬ la‸ k'oeˬ jawˇ-eu meh.
57 Ngaˇ k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ jawˇ ma. Deh‸ lu‸-eu
Aˬ da Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ bi oe-awˇ, aˬ yaw‸ baˬ da neh ngaˇ
deh‸ lu‸ ma. K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, ngaˬ-ahˇ dzaˬ-eu tsawˇ

58 haˬ, ngaˇ baˬ da neh sa˰ laˇ ya deh˰ teh˰-a. Kaˬ muˇ heu-aˬ,
naw ma˰-euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ deuˬ ya dzaˬ-euˬ kaˬ muˇ k'oeˇ-
ahˇ maˬ duˇ-a. Aˬ yaw˰ ma˰ kaˬ muˇ k'oeˇ ya dzaˬ-euˬ k'aw˰
shiˇ jiˇ-euˬ meh. Kaˬ muˇ heu-aˬ, mˬ-ahˇ neh oe-euˬ meh.
Kaˬ muˇ heu dzaˬ-eu tsawˇ haˬ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ ya
59 deh˰ meh lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Gaˬbeˬ-
neˬoˬ meuˬ-ahˇ ja^-eu, uˬ duˬ tahˬ nymˇ la˰ k'oeˇ mehˬ nehˬ
tso^ nehˬ lu˰ ngeh, gaˇ kaw^ heu deuˬ Yeˬsuˇ ehˇ-eu meh.

**Sa˰ laˇ-ahˇ bi deh˰ laˇ-eu dawˬ deuˬ**

60 Aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ ngeh,
Dawˬ heu dawˬ-aˬ, doeˇ dui dui nya. Aˬ suˇ g'aˬ naˇ haˬ nahˇ-
61 eu lehˇ, g'awˬ mya g'aˬ yaw kaˬ ja-eu meh. Aˬ yaw˰-euˬ zaˬ
lahˇ deuˬ gaˇ kaw^ k'oeˇ-ahˇ ja bu ja doeˇ lu˰ gaˇ Yeˬsuˇ aˬ
yaw˰-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ siˬ nya-awˇ ehˇ-eu, Dawˬ heu dawˬ
62 baˬ da neh naw ma˰ nui ma caw^ te loˇ. Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ
maˇ aˬ yaw˰-euˬ jawˇ duˬ-ahˇ da^ g'o˰ leˇ gaˇ naw ma˰ ya
63 mawˇ naˇ, aˬ jo^-ehˇ noeˬ nmˇ. Yaw sahˇ teh˰-ehˇ sa˰ laˇ-
ahˇ bi deh˰ laˇ nya meh. Shiˬ shaˬ jiˇ-aˬ, tiˬ jeˬ-iˬ maˬ jahˇ
nya. Ngaˬ neh naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ dawˬ deuˬ-aˬ, yaw
64 sahˇ hawˇ-eu sa˰ laˇ-ahˇ bi deh˰ laˇ-eu dawˬ deuˬ meh. Ehˇ
k'aw˰, naw ma˰ tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ, maˬ jah-a lehˇ, aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰-
ahˇ maˬ jah-eu deuˬ hawˇ-eu aˬ yaw˰-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ aˬ la˰
la˰ k'oeˇ a nehˬ-eu g'aˬ-ahˇ k'aw˰, yaw beh ngeh neh Yeˬsuˇ
65 siˬ nya lu˰ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, K'oeˇ miˇ neh, ngaˬ Da maˬ
bi laˇ naˇ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ ngaˇ jawˇ gaˇ maˬ laˇ nya lehˇ
ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
66 K'oeˇ miˇ naˇ, aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ g'awˬ mya g'aˬ aˬ
yaw˰-ahˇ g'awˬ-iˇ-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ mehˬ nah maˬ paˇ caw
67 teh-eu meh. Naw ma˰ k'aw˰ g'o˰ leˇ ma loˇ lehˇ, Yeˬsuˇ
68 g'aˬ k'ehˇ tseˇ nyi˰ g'aˬ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Siˇmoˬ Beˬtu^lu^
ehˇ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ, nga ma˰ aˬ suˇ g'aˬ-euˬ mehˬ nah caw
teh-iˇ-eu. Mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh˰-eu jeˬ-ahˇ ta˰-eu
69 dawˬ nawˇ nga ma˰-ahˇ mehˬ nehˬ la˰-euˬ meh. Nawˇ-aˬ,
Miˬ yehˇ-euˬ tsawˇ muiˬ tsawˇ shawˇ g'aˬ ngaˇ lehˇ nga ma˰
siˬ laˇ jah laˇ-euˬ ma lehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh.
70 Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Naw ma˰ tseˇ nyi˰ g'aˬ-ahˇ ngaˬ neh tseˇ do^
taˬ-euˬ, maˬ ngeuˇ-a loˇ. Ehˇ k'aw˰, naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ
tiˬ g'aˬ neh˰ sahˬ paˬ meh lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-

71 euˬ meh. Aˬ yaw‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ ehˇ-eu-aˬ, Siˇmoˬ Iˇsaˬgaˬ-
liˬoˬ-euˬ aˬ li Yuˇda^-ahˇ ehˇ maw‸-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, aˬ yaw‸-aˬ g'aˬ k'ehˇ tseˇ nyi‸ g'aˬ-euˬ la‸ k'oeˇ ahˇ-
eu k'aw‸, Yeˬsuˇ-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ-euˬ
meh.

**Yeˬsuˇ-euˬ aˬ nyiˇ deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ maˬ jah-a**

7 K'oeˇ naˇ, Yeˬsuˇ-aˬ Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ la‸ k'oeˇ tiˬ gaˇ
saˇ-i tiˬ gaˇ iˇ-euˬ meh. Yuˇda^ tsawˇ haˬ deuˬ aˬ yaw‸-ahˇ
diˬ seh‸-eu lehˇ po^ lu‸-eu miˇ neh, Yuˇda^ miˇ k'ahˬ la‸ k'oeˇ
2 aˬ yaw‸ maˬ iˇ-a. K'oeˇ ngeh, Yuˇda^ tsawˇ haˬ Sehˬ g'aw^-
3 euˬ bawˬ-iˬ g'eh-eu aˇ yamˬ peh laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-euˬ
aˬ nyiˇ deuˬ ehˇ-eu, Nawˇ mˇ-eu deuˬ-ahˇ nawˬ-euˬ zaˬ
lahˇ deuˬ ya mawˇ ni, heu gaˇ neh do^-iˇ-awˇ, Yuˇda^ miˇ
4 k'ahˬ-ahˇ le-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, yawˬ ha-euˬ tsawˇ
myahˇ bi do^ maw‸-eu tsawˇ haˬ, baˇ za‸-ahˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ
mˇ-aˇ. Nawˇ gaˇ heu deuˬ mˇ naˇ, miˇ tsaˬ zaˬ-ahˇ nawˬ-
euˬ g'awˇ mawˇ bya ceh^ ni bi mawˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
5 meh. Aˬ jeˬ miˇ neh k'oeˇ lo‸-ehˇ ehˇ ta lehˇ ehˇ naˇ, aˬ
6 yaw‸-euˬ aˬ nyiˇ deuˬ k'aw‸ aˬ yaw‸-ahˇ maˬ jah-a. Yeˬsuˇ ehˇ-
eu, Ngaˬ-euˬ g'aˇ duˬ aˇ yamˬ maˬ tsaˬ-a siˬ. Ehˇ k'aw‸, naw
7 ma‸-euˬ g'aˇ duˬ-aˬ, aˬ myah lu‸ aˇ yamˬ tsaˬ meh. Miˇ tsaˬ
zaˬ naw ma‸-ahˇ maˬ muiˇ nya-aˇ. Ehˇ k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸
neh mˇ-euˬ deuˬ yaw haiˬ nga lehˇ, ngaˇ saˇ kiˇ kamˬ-eu miˇ
8 neh, miˇ tsaˬ zaˬ ngaˬ-ahˇ muiˇ-eu meh. Bawˬ-iˬ g'eh-eu k'oeˇ
gaˇ naw ma‸ le-awˬ. Ngaˬ-euˬ g'aˇ duˬ aˇ yamˬ maˬ tsaˬ-eu
9 miˇ neh ngaˇ maˬ le siˬ lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-awˇ,
Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ ya‸-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ Sehˬ g'aw^-euˬ bawˬ-iˬ g'eh gaˇ da^ leˇ-euˬ**

10 Aˬ yaw‸-euˬ aˬ nyiˇ deuˬ bawˬ-iˬ g'eh-eu k'oeˇ gaˇ le dzeuˇ
ngeh, aˬ cawˬ maˬ bi siˬ maˬ bi mawˇ ni, Yeˬsuˇ k'aw‸ le-euˬ
11 meh. Bawˬ-iˬ g'eh-eu la‸ k'oeˇ Yuˇda^ tsawˇ haˬ aˬ yaw‸-
ahˇ po^ po^-ehˇ, Aˬ yaw‸ aˬ gaˇ iˇ taˬ lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ yaw
12 kaˬ naˇ haˬ-eu meh. Tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma deuˬ aˬ yaw‸-
euˬ gaˇ kaw^ law‸ law‸-ehˇ ja lu‸ meh. Tiˬ pa^ na deuˬ ehˇ-
eu, Aˬ yaw‸-aˬ, tsawˇ muiˬ tsawˇ jaˬ meh lehˇ ehˇ-eu meh.
Aˬ yaw‸-aˬ tsawˇ muiˬ tsawˇ jaˬ maˬ ngeuˇ-a. Tsawˇ haˬ-ahˇ
13 sheuˬ bahˬ-eu g'aˬ meh lehˇ, tiˬ pa^ na deuˬ ehˇ-eu meh. Ehˇ

k'aw‸, Yuˇda^ tsawˇ haˬ-ahˇ gu^-eu miˇ neh, tsawˇ haˬ tiˬ
g'aˬ-iˬ Yeˬsuˇ-euˬ gaˇ kaw^ bya ceh^ ni maˬ ehˇ peuˬ-a.
14 Bawˬ-iˬ g'eh-eu k'oeˇ tiˬ pa^ ga laˇ ngeh, Yeˬsuˇ uˬ duˬ
tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ da^ leˇ-awˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-euˬ
15 meh. Yuˇda^ tsawˇ haˬ deuˬ zahˬ leˇ-awˇ, Tsawˇ haˬ heu g'aˬ
sahˬ bo‸ maˬ dzaw haw-euˬ k'aw‸, aˬ jo^-ehˇ heu na^ na^-
16 ehˇ siˬ nya-eu nga lehˇ ehˇ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ
mehˬ lu‸ tso^ lu‸-eu dawˬ heu-aˬ, ngaˬ-euˬ dawˬ maˬ ngeuˇ.
17 Ngaˬ-ahˇ bi oe-euˬ g'aˬ-euˬ dawˬ meh. Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ
ni mˇ maw‸-eu tsawˇ haˬ, ngaˇ mehˬ lu‸ tso^ lu‸-eu dawˬ heu
Miˬ yehˇ neh bi mehˬ-euˬ nga loˇ. Maˬ ngeuˇ naˇ, ngaˬ-euˬ
18 nui noeˬ ngaˇ mehˬ-eu nga loˇ lehˇ siˬ nya teh‸-a. Yawˬ ha-
euˬ nui noeˬ yawˬ ha mehˬ-eu g'aˬ, yawˬ ha-euˬ k'ahˬ sehˇ
za ni po^-eu meh. Ehˇ k'aw‸, aˬ yaw‸-ahˇ bi oe-euˬ g'aˬ-euˬ
yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ za ni po^-eu g'aˬ, yaw tsaˬ yaw dawˇ
meh. Maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu nui ma tiˬ paw‸-iˬ maˬ ahˇ-a.
19 Moˇseˬ naw ma‸-ahˇ zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ bi‸-euˬ, maˬ
ngeuˇ-a loˇ. Ehˇ k'aw‸, naw ma‸ tiˬ g'aˬ-iˬ zahˇ dawˬ k'o‸
dawˬ k'oeˇ-ahˇ maˬ mˇ-a. Naw ma‸ ngaˬ-ahˇ diˬ seh‸-eu
20 lehˇ, aˬ jeˬ g'eh-eu po^ lu‸ te lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Tsawˇ
haˬ k'oeˇ deuˬ ehˇ-eu, Nawˇ-aˬ, neh‸ uˇ-eu ngaˇ. Nawˬ-ahˇ
diˬ seh‸-eu lehˇ aˬ suˇ g'aˬ po^ lu‸ nga lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
21 Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ tiˬ jeˬ mˇ-euˬ ma. K'oeˇ gaˇ naw
22 ma‸ dawˬ taw^ lu‸ zahˬ leˇ-euˬ meh. Moˇseˬ naw ma‸-ahˇ
ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ yehˬ-eu zahˇ bi jahˇ-euˬ meh. (Aˬ diˇ ehˇ
naˇ, Moˇseˬ neh bi jahˇ-euˬ maˬ ngeuˇ-a. Aˬ poeˬ aˬ piˬ deuˬ
neh jahˇ ka le‸-euˬ meh.) Jawˇ nah ngeh nah k'aw‸ naw ma‸
23 ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ yehˬ-eu meh. Moˇseˬ neh bi‸-euˬ zahˇ
dawˬ k'o‸ dawˬ maˬ ya caw^-iˇ ni, jawˇ nah ngeh nah k'aw‸
naw ma‸ ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ yehˬ-eu meh. To^-ehˇ maˇ-iˬ,
jawˇ nah ngeh nah ngaˇ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-euˬ g'awˇ mawˇ mawˇ
lah-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ miˇ neh, naw ma‸ ngaˬ-ahˇ nui ma pehˇ
24 te loˇ. Naw ma‸ neh ya mawˇ-euˬ deuˬ-ahˇ teh‸-ehˇ haw-
awˇ yaˇ k'aˬ taˬ daˇ. Yaw tsaˬ yaw dawˇ dawˇ-ehˇ yaˇ k'aˬ
daˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Heu g'aˬ Ka-li meh loˇ**

25 K'oeˇ miˇ neh, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ
tiˬ pa^ na deuˬ ehˇ-eu, Aˬ yaw‸ ma‸ diˬ seh‸-eu lehˇ po^ lu‸-
26 eu g'aˬ, heu g'aˬ maˬ ngeuˇ-a loˇ. Haw sheˇ. Aˬ yaw‸ bya

ceh^ ni mehˬ lu˰ k'aw˰, aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ tiˬ jeˬ-iˬ
maˬ ehˇ nga. Tsawˇ haˬ heu g'aˬ Ka-li meh lehˇ sahˬ paˬ deuˬ
27 aˬ diˇ siˬ nya ngeuˇ-eu maˬ siˬ. Ehˇ k'aw˰, tsawˇ haˬ heu g'aˬ
aˬ geu gaˇ neh do^ laˇ-euˬ, aˬ dui ma˰ siˬ nya ma. Ka-li oe
ngeh, aˬ yaw˰ aˬ geu gaˇ neh do^ le-eu lehˇ, tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ siˬ
28 nya-aˇ lehˇ ehˇ-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, Yeˬsuˇ uˬ duˬ tahˬ
nymˇ nymˇ ma la˰ k'oeˇ mehˬ lu˰ tso^ lu˰ ngeh yaw k'a^-ehˇ
ehˇ-eu, Naw ma˰ ngaˬ-ahˇ siˬ nya meh. Ngaˇ aˬ geu gaˇ neh
do^ le-euˬ k'aw˰ naw ma˰ siˬ nya meh. Ehˇ k'aw˰, ngaˬ-euˬ.
nui noeˬ ngaˇ oe-euˬ maˬ ngeuˇ. Ngaˬ-ahˇ bi oe-euˬ g'aˬ, yaw
29 tsaˬ yaw dawˇ meh. Naw ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ maˬ siˬ-a. Ngaˇ-
aˬ, aˬ yaw˰-ahˇ siˬ nya ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˇ aˬ
yaw˰ jawˇ gaˇ neh oe-awˇ, aˬ yaw˰ ngaˬ-ahˇ bi oe-euˬ meh lehˇ,
30 ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ
nyeh˰-eu lehˇ g'eh-eu meh. Ehˇ k'aw˰, aˬ yaw˰-euˬ aˇ yamˬ
maˬ tsaˬ-eu miˇ neh, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ aˬ yaw˰-ahˇ maˬ
31 nyeh˰-a. Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ la˰ k'oeˇ tsawˇ haˬ g'awˬ mya
g'aˬ aˬ yaw˰-ahˇ jah-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ ehˇ-eu, Ka-li oe keu^
naˇ, tsawˇ haˬ heu g'aˬ neh jahˇ-euˬ bi siˬ bi mawˇ-eu deuˬ
mya^ maˬ tseˇ, aˬ yaw˰ bi siˬ bi mawˇ-eu deuˬ jahˇ teh˰-a loˇ
lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ-ahˇ bi nyeh˰-iˇ-euˬ**

32 Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ Yeˬsuˇ-euˬ gaˇ kaw^ law˰ law˰-ehˇ
ja lu˰ gaˇ Paˬliˬsehˇ deuˬ ya gaˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, piˇ
ma deuˬ hawˇ-eu Paˬliˬsehˇ deuˬ aˬ yaw˰-ahˇ bi nyeh˰-iˇ-eu
lehˇ, uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ jawˇ-eu yehˇ deuˬ-ahˇ
33 k'ehˇ g'eh-euˬ meh. K'oeˇ ngeh Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ naw ma˰
nehˬ-ehˇ tiˬ k'ehˬ jawˇ ma. Tiˬ k'ehˬ g'eh naˇ, ngaˬ-ahˇ bi
34 oe-euˬ g'aˬ jawˇ gaˇ g'o˰ leˇ ma. Naw ma˰ ngaˬ-ahˇ po^
teh˰-a. Po^ k'aw˰ maˬ po^ mawˇ nya-aˇ. Naw ma˰ ngaˇ jawˇ
35 gaˇ maˬ laˇ nya-aˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh Yuˇda^
tsawˇ haˬ yaw kaˬ ehˇ-eu, Aˬ dui ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ maˬ ya mawˇ
ni, aˬ yaw˰ aˬ geu gaˇ iˇ-eu lehˇ nga. Heˬlaˬsaˇ tsawˇ haˬ
nehˬ-ehˇ jawˇ-iˇ-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ jawˇ gaˇ iˇ-awˇ, Heˬlaˬsaˇ
tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-iˇ-eu lehˇ nga loˇ.
36 Naw ma˰ ngaˬ-ahˇ po^ teh˰-a. Po^ k'aw˰ maˬ po^ mawˇ nya-
aˇ. Naw ma˰ ngaˇ jawˇ gaˇ maˬ laˇ nya-aˇ lehˇ aˬ yaw˰ ehˇ-
eu-aˬ, aˬ jeˬ ehˇ maw˰-eu nga lehˇ ehˇ-eu meh.

**Sa˰ laˇ-ahˇ bi deh˰ laˇ-eu lawˇ gaw^ deuˬ**

37 Bawˬ-iˬ g'eh saˬ saˬ-eu, aˇ nah yaw huiˬ ngeh nah, Yeˬsuˇ
gawˬ yaw˰ yaw˰-awˇ yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu, Iˇ cu˰ k'aˇ meh˰-
38 eu tsawˇ haˬ ngaˇ jawˇ gaˇ dawˇ laˇ-awˬ. Ngaˬ-ahˇ jah-eu
deuˬ-aˬ, Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ bo˰ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ, Aˬ yaw˰-euˬ
nui ma la˰ k'oeˇ sa˰ laˇ-ahˇ bi deh˰ laˇ-eu lawˇ gaw^ deuˬ
39 yoeˇ le meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ
ehˇ-eu-aˬ, aˬ yaw˰-ahˇ jah-eu tsawˇ haˬ deuˬ aˬ kaˇ za-eu
Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ ehˇ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh aˬ kaˇ
za-eu lehˇ ehˇ naˇ, Yeˬsuˇ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ maˬ za-euˬ
miˇ neh, Miˬ yehˇ-aˬ Yaw sahˇ Miˬ yehˇ maˬ bi jawˇ le-aˬ siˬ.

**Aˬ yaw˰ ma˰ Yeˬ-suˇ-euˬ gaˇ kaw^-ahˇ neh nyiˬ muˇ pyeu˰-iˇ-euˬ**

40 Aˬ yaw˰ ma˰ dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ ngeh, tsawˇ haˬ tiˬ
pa^ na deuˬ ehˇ-eu, Tsawˇ haˬ heu g'aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ
duˬ ngehˬ dah-eu k'oeˇ g'aˬ aˬ diˇ ngaˇ lehˇ ehˇ-eu meh.
41 Tiˬ pa^ na deuˬ ehˇ-eu, Tsawˇ haˬ heu g'aˬ Ka-li ngaˇ. Ehˇ
k'aw˰, tiˬ pa^ na deuˬ ehˇ-eu, Ka-li-aˬ, Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-
42 ahˇ do^ laˇ meh loˇ. Ka-li-aˬ, Daˬbiˇ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca miˇ
neh, Daˬbiˇ-euˬ jawˇ duˬ Behˬlehˬhehˬ pu-ahˇ do^ laˇ meh
lehˇ, Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ bo˰ taˬ-euˬ, maˬ ngeuˇ-a loˇ lehˇ ehˇ-eu
43 meh. Aˬ yaw˰ ma˰ Yeˬsuˇ-euˬ gaˇ kaw^-ahˇ neh nyiˬ muˇ
44 pyeu˰-iˇ-euˬ meh. Tiˬ pa^ na deuˬ aˬ yaw˰-ahˇ nyeh˰ maw˰-
eu meh. Ehˇ k'aw˰, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ aˬ yaw˰-ahˇ maˬ
nyeh˰-a.

**Aˬ yaw˰ mehˬ-eu lo˰-ehˇ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ mehˬ haw-aˬ**

45 K'oeˇ ngeh, piˇ ma deuˬ hawˇ-eu Paˬliˬsehˇ deuˬ jawˇ gaˇ,
uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ jawˇ-eu yehˇ k'oeˇ deuˬ g'o˰
laˇ-euˬ meh. Naw ma˰ aˬ jeˬ g'eh-eu aˬ yaw˰-ahˇ maˬ nyeh˰
la˰ teˬ lehˇ, piˇ ma deuˬ hawˇ-eu Paˬliˬsehˇ deuˬ naˇ haˬ-eu
46 meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ mehˬ-eu lo˰-ehˇ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ
mehˬ haw-aˬ lehˇ, yehˇ k'oeˇ deuˬ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh.
47 Paˬliˬsehˇ k'oeˇ deuˬ ehˇ-eu, Naw ma˰-ahˇ k'aw˰ aˬ yaw˰
48 neh sheuˬ bahˬ g'eh-euˬ miˇ-a loˇ. Sahˬ paˬ deuˬ hawˇ-eu
Paˬliˬsehˇ deuˬ-euˬ la˰ k'oeˇ, aˬ yaw˰-ahˇ jah-eu tiˬ g'aˬ na
49 jawˇ meh loˇ. Zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ tiˬ paw˰-iˬ maˬ siˬ nya-
eu tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-aˬ, yaˬ k'ehˇ yaˬ gaˇ ya daˬ lu˰ meh
50 lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˇ hu Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ iˇ haw-euˬ,

Niˇgawˇdiˬ lehˇ myahˇ-euˬ g'aˬ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ aˇ muˇ la˰
51 k'oeˇ jawˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ ehˇ-eu, Aˬ dui ma˰-euˬ zahˇ
dawˬ k'o˰ dawˬ la˰ k'oeˇ ehˇ-eu, Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ ehˇ-eu
dawˬ-ahˇ maˬ ya gaˬ-ehˇ, aˬ yaw˰ neh mˇ-euˬ gaˇ-ahˇ maˬ
ya siˬ-euˬ k'oeˇ-aˬ, aˬ yaw˰-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ-eu zahˇ maˬ ja^-a
52 lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ ehˇ-
eu, Nawˇ k'aw˰ Gaˬliˬlehˇ tsawˇ haˬ te loˇ. Jaˇ li˰-ahˇ yaw
muiˬ-ehˇ gui haw sheˇ. Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu
tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ la˰ k'oeˇ maˬ do^
laˇ gaˇ nawˇ ya mawˇ teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Aˬ cawˬ nehˬ-ehˇ joe lu˰-eu zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ sheuˬ la˰-euˬ**

53 K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰ ma˰ yawˬ ha-euˬ iˇ kahˇ yawˬ ha g'o˰-
iˇ-euˬ meh.

**8** Yeˬsuˇ-aˬ, Saˬloˬ gawˬ jawˬ-ahˇ da^ leˇ-euˬ meh. 2 Uˬ shawˬ
yaw na˰-ehˇ aˬ yaw˰ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ paˇ oe-
awˇ, tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ aˬ yaw˰ jawˇ gaˇ laˇ-euˬ meh.
K'oeˇ ngeh aˬ yaw˰ nuiˇ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ mehˬ nehˬ
3 tso^ nehˬ-euˬ meh. Zahˇ mehˬ-eu deuˬ hawˇ-eu Paˬliˬsehˇ
deuˬ, aˬ cawˬ nehˬ-ehˇ joe lu˰-eu zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ Yeˬ-
suˇ jawˇ gaˇ sheuˬ la˰-euˬ meh. Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ
4 g'ahˇ ceh sheuˬ taˬ-awˇ ehˇ-eu, Saˬ laˬ-oˇ, zaˬ miˬ zaˬ heu
g'aˬ aˬ cawˬ nehˬ-ehˇ joe lu˰ gaˇ nga ma˰ mawˇ-awˇ nyeh˰-
5 euˬ ma. Heu lo˰-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ-ahˇ k'aˬ lo neh ya biˬ
seh˰ meh lehˇ, Moˇseˬ zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ la˰ k'oeˇ bo˰
taˬ-euˬ meh. Nawˇ-aˬ, aˬ jo^-ehˇ ehˇ nmˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-
6 euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ-eu-aˬ, Yeˬsuˇ-ahˇ
iˬ baˇ taˬ nya ni, aˬ yaw˰-ahˇ lawˬ haw-eu meh. Yeˬsuˇ aw
7 k'o˰-awˇ, miˇ tsaˬ-ahˇ la˰ noeˇ neh bo˰ lu˰ meh. Ehˇ k'aw˰,
aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ naˇ haˬ tehˇ tehˬ lu˰-eu miˇ neh,
aˬ yaw˰ aw tuˇ-awˇ ehˇ-eu, Naw ma˰ la˰ k'oeˇ iˬ baˇ maˬ
ahˇ-eu tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ, k'aˬ lo neh aˬ yaw˰-ahˇ jeˬ hu biˬ-
8 awˬ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ
yaw˰ tiˬ po^ paˇ aw k'o˰-awˇ, miˇ tsaˬ-ahˇ la˰ noeˇ neh paˇ
9 bo˰-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ Yeˬsuˇ-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ
ngeh, aˇ k'o˰ k'aw^ dzehˬ-eu g'aˬ-ahˇ neh aˇ k'o˰ nyiˇ dzehˬ-eu
g'aˬ-ahˇ keu^ ni, tiˬ g'aˬ saˇ-i tiˬ g' ˬ do^-iˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ
tiˬ g'aˬ teh˰-ehˇ jawˇ ya˰-awˇ, zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ k'aw˰

10 k'oeˇ gaˇ yaw‸ lu‸ meh. K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ aw tuˇ-awˇ ehˇ-
eu, Aˬ yaw‸ ma‸ aˬ gaˇ iˇ jiˇ taˬ. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ nawˬ-
11 ahˇ maˬ daˇ nehˬ la‸-aˬ loˇ lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Sahˬ paˬ-
oˇ, ngaˬ-ahˇ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ daˇ nehˬ la‸-aˬ lehˇ, zaˬ miˬ zaˬ
k'oeˇ g'aˬ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ k'aw‸
nawˬ-ahˇ maˬ daˇ nehˬ. Iˇ-awˬ. Iˬ baˇ taˬ paˇ mˇ lehˇ,
ehˇ nehˬ-euˬ meh.*

**Yeˬsuˇ-aˬ, miˇ tsaˬ-euˬ yaw sheh‸ meh**

12 Yeˬsuˇ tiˬ po^ ehˇ-eu, Ngaˇ-aˬ miˇ tsaˬ-euˬ yaw sheh‸ ma.
Ngaˬ-euˬ mehˬ nah laˇ-eu tsawˇ haˬ, yaw zahˇ la‸ k'oeˇ maˬ
ya cah-a. Sa‸ laˇ-ahˇ bi deh‸ laˇ-eu yaw sheh‸ aˬ yaw‸ ma‸-
13 euˬ la‸ k'oeˇ ahˇ laˇ teh‸-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Paˬliˬsehˇ
deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Nawˇ nawˬ-euˬ gaˇ kaw^ saˇ
kiˇ kamˬ-eu nga. Nawˬ-euˬ saˇ kiˇ-aˬ maˬ tsaˬ-a lehˇ, ehˇ nehˬ-
14 euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˬ-euˬ gaˇ kaw^ ngaˇ saˇ kiˇ
kamˬ-eu k'aw‸, ngaˬ-euˬ saˇ kiˇ-aˬ yaw tsaˬ yaw dawˇ ma.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˇ aˬ geu gaˇ neh oe-awˇ, ngaˇ aˬ
geu gaˇ iˇ-eu k'aw‸ siˬ nya ma. Ngaˇ aˬ geu gaˇ neh oe-awˇ
15 aˬ geu gaˇ iˇ-eu gaˇ naw ma‸ maˬ siˬ nya. Naw ma‸-aˬ, miˇ
tsaˬ zaˬ yaˇ k'aˬ daˇ-eu lo‸-ehˇ daˇ-eu meh. Ngaˇ-aˬ, tsawˇ
16 haˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ yaˇ k'aˬ maˬ daˇ. Ehˇ k'aw‸, ngaˇ yaˇ
k'aˬ daˇ law nmˇ-aˬ, daˇ-eu k'oeˇ-aˬ yaw tsaˬ yaw dawˇ ma.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˇ tiˬ g'aˬ teh‸-ehˇ jawˇ-eu maˬ
ngeuˇ. Ngaˬ-ahˇ bi oe-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ ngaˬ nehˬ-ehˇ jawˇ
17 lu‸ meh. Tsawˇ haˬ nyiˬ g'aˬ saˇ kiˇ kamˬ naˇ, saˇ kiˇ kamˬ-
eu k'oeˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ meh lehˇ, naw ma‸-euˬ zahˇ dawˬ
18 k'o‸ dawˬ la‸ k'oeˇ bo‸ taˬ-euˬ meh. Ngaˬ-euˬ gaˇ kaw^
ngaˇ saˇ kiˇ kamˬ-eu ma. Ngaˬ-ahˇ bi oe-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ
k'aw‸, ngaˬ-euˬ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ kamˬ-eu meh lehˇ, ehˇ nehˬ-
19 euˬ meh. Nawˬ Da aˬ gaˇ jawˇ ta lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ naˇ haˬ-
eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Naw ma‸ ngaˬ-ahˇ k'aw‸, ngaˬ Da-
ahˇ k'aw‸ maˬ siˬ nya. Naw ma‸ ngaˬ-ahˇ siˬ naˇ, ngaˬ Da-
20 ahˇ k'aw‸ siˬ teh‸-a lehˇ, ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh. Uˬ duˬ tahˬ
nymˇ nymˇ ma-euˬ la‸ k'oeˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ lu‸ ngeh,
pyuˇ damˬ-eu tsahˇ jawˇ-awˇ dawˬ k'oeˇ deuˬ aˬ yaw‸ mehˬ
nehˬ tso^ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-euˬ aˇ yamˬ maˬ tsaˬ-eu miˇ
neh, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ aˬ yaw‸-ahˇ maˬ nyeh‸-a.

* Jaˇ li‸ tiˬ pa^ na deuˬ la‸ k'oeˇ 7:53–8:11, gaˬ naˇ yaw zaˬ heu deuˬ maˬ ahˇ-a

**Naw ma˰ ngaˇ iˇ gaˇ maˬ oe nya-aˇ**

21 Yeˬsuˇ tiˬ poˆ paˇ ehˇ nehˬ-eu, Ngaˇ iˇ ma. Naw ma˰ ngaˬ-
ahˇ poˆ k'aw˰, naw ma˰ naw ma˰-euˬ iˬ baˇ la˰ k'oeˇ ya shiˇ
teh˰-a. Naw ma˰ ngaˇ iˇ gaˇ maˬ oe nya-aˇ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-
22 ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh Yuˇdaˆ tsawˇ haˬ deuˬ
ehˇ-eu, Naw ma˰ ngaˇ iˇ gaˇ maˬ oe nya-aˇ lehˇ aˬ yaw˰ ehˇ-
eu-aˬ, aˬ yawˆ yaw˰ seh˰-eu lehˇ nga loˇ lehˇ ehˇ-eu meh.
23 Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Naw ma˰-aˬ mˬ-euˬ uˬ moˆ-euˬ tsawˇ haˬ
meh. Ngaˇ-aˬ mˬ ta˰-euˬ tsawˇ haˬ ma. Naw ma˰-aˬ
24 miˇ tsaˬ-ahˇ ta˰-eu meh. Ngaˇ-aˬ miˇ tsaˬ-ahˇ maˬ ta˰. K'oeˇ
miˇ neh, naw ma˰ naw ma˰-euˬ iˬ baˇ la˰ k'oeˇ ya shiˇ teh˰-a
lehˇ, ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ
naˇ, ngaˬ-ahˇ k'oeˇ g'aˬ ngaˇ lehˇ naw ma˰ maˬ jah naˇ, naw
ma˰ naw ma˰-euˬ iˬ baˇ la˰ k'oeˇ ya shiˇ teh˰-a lehˇ, aˬ yaw˰
25 ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Nawˇ aˬ suˇ g'aˬ te lehˇ, aˬ yaw˰
ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Yaw beh
26 ngeh neh naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ lo˰-ehˇ ma. Ngaˇ naw
ma˰-euˬ gaˇ kawˆ ja-awˇ yaˇ k'aˬ daˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu g'awˬ
mya jeˬ jaˆ te siˬ. Ehˇ k'aw˰, ngaˬ-ahˇ bi oe-euˬ g'aˬ tsaˬ dui
dawˇ dui dui meh. Ngaˇ aˬ yaw˰-euˬ dawˬ ya gaˬ-euˬ lo˰-ehˇ,
miˇ tsaˬ zaˬ-ahˇ ja nehˬ ma lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-
euˬ meh.
27 Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ Aˬ da Miˬ yehˇ-euˬ gaˇ kawˆ ja
28 nehˬ-eu gaˇ aˬ yaw˰ ma˰ maˬ siˬ nya. K'oeˇ miˇ neh Yeˬsuˇ
ehˇ-eu, Naw ma˰ tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-ahˇ k'ahˬ tuˇ ngeh,
ngaˇ-aˬ k'oeˇ g'aˬ ngaˇ lehˇ, naw ma˰ ya siˬ teh˰-a. Ngaˇ teh˰
naˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ mˇ-eu uˬ ta˰, Aˬ da Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ mehˬ-
eu lo˰-ehˇ teh˰-ehˇ ngaˇ ehˇ-eu gaˇ k'aw˰, naw ma˰ ya siˬ
29 teh˰-a. Ngaˬ-ahˇ bi oe-euˬ g'aˬ, ngaˬ nehˬ-ehˇ jawˇ lu˰ meh.
Ngaˇ tiˬ g'aˬ teh˰-ehˇ ya jawˇ ni aˬ yaw˰ ngaˬ-ahˇ maˬ byehˇ-
a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ nui ma tsaˬ-eu deuˬ ngaˇ
30 aˬ myah lu˰ mˇ lu˰ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ dawˬ
k'oeˇ deuˬ ngehˬ ngeh, tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni aˬ yaw˰-ahˇ
jah laˇ-euˬ meh.

**Yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ naw ma˰-ahˇ pyehˬ nehˬ la˰ teh˰-a**

31 K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰-ahˇ jah-eu Yuˇdaˆ tsawˇ haˬ-ahˇ Yeˬsuˇ
ehˇ nehˬ-eu, Naw ma˰ ngaˬ-euˬ dawˬ la˰ k'oeˇ jawˇ zi˰ naˇ,
naw ma˰ ngaˬ-euˬ zaˬ lahˇ aˬ diˇ aˬ maˇ pyeu˰ laˇ teh˰-a.

32 Naw ma˰ yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ ya siˬ teh˰-a. Yaw tsaˬ yaw
dawˇ k'oeˇ jeˬ-aˬ, naw ma˰-ahˇ pyehˬ nehˬ la˰ teh˰-a lehˇ,
33 ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ ehˇ-eu, Nga ma˰-aˬ Aˬbyaˬ-
haˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca ma. Nga ma˰ aˬ cawˬ-euˬ zaˬ k'a^ tiˬ
po^-iˬ maˬ geu˰ haw-aˬ. Naw ma˰-ahˇ pyehˬ nehˬ la˰ teh˰-a
lehˇ nawˇ aˬjo^-ehˇ ehˇ te lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
34 Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ
nyaˇ. Iˬ baˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na lu˰, iˬ baˇ-euˬ zaˬ
35 k'a^ meh. Zaˬ k'a^-aˬ, nymˇ jiˇ la˰ k'oeˇ aˬ myah lu˰ ya
jawˇ-eu maˬ ngeuˇ-a. Zaˬ maˇ-aˬ, aˬ myah lu˰ ya jawˇ-eu
36 meh. Zaˬ maˇ naw ma˰-ahˇ pyehˬ nehˬ la˰ naˇ, naw ma˰
37 zaˬ k'a^ geu˰-eu gaˇ ya buˬ-iˇ teh˰-a. Naw ma˰-aˬ, Aˬbyaˬ-
haˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca meh lehˇ ngaˇ siˬ nya ma. Ehˇ k'aw˰,
ngaˬ-euˬ dawˬ naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ jawˇ k'aˇ maˬ za-eu miˇ
38 neh, naw ma˰ ngaˬ-ahˇ diˬ seh˰-eu lehˇ po^ lu˰ meh. Ngaˇ-aˬ,
ngaˬ Da nehˬ-ehˇ jawˇ ngeh, mawˇ-euˬ deuˬ ja nehˬ-eu ma.
Naw ma˰ k'aw˰, naw ma˰-euˬ aˬ da nehˬ-ehˇ dzaw-euˬ lo˰-
ehˇ mˇ-eu nga lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

## Neh˰ sahˬ paˬ-euˬ zaˬ deuˬ

39 Aˬ yaw˰ ma˰ Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Aˬbyaˬhaˬ nga ma˰-
euˬ aˬ da ma. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Naw ma˰ Aˬbyaˬhaˬ-euˬ zaˬ
40 ngeuˇ naˇ, Aˬbyaˬhaˬ mˇ-eu lo˰-ehˇ mˇ teh˰-a. Miˬ yehˇ
ngaˬ-ahˇ ehˇ nehˬ la˰-euˬ yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ ngaˇ naw
ma˰-ahˇ ja mehˬ k'aw˰, naw ma˰ ngaˬ-ahˇ diˬ seh˰-eu lehˇ po^
41 lu˰ meh. Aˬbyaˬhaˬ-aˬ heu lo˰-ehˇ maˬ mˇ-a. Naw ma˰-aˬ,
naw ma˰-euˬ aˬ da mˇ-eu lo˰-ehˇ mˇ-eu nga lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-
ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ ehˇ-eu, Nga ma˰ deˇ zaˬ
maˬ ngeuˇ. Miˬ yehˇ tiˬ g'aˬ teh˰-ehˇ nga ma˰-euˬ Aˬ da ma
42 lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Miˬ yehˇ
naw ma˰-euˬ Aˬ da ngeuˇ naˇ, naw ma˰ ngaˬ-ahˇ gaˬ teh˰-a
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ neh ngaˇ do^ le-euˬ ma
Ngaˇ nui ma tsaˬ-eu lo˰-ehˇ mˇ-eu lehˇ ngaˇ oe-euˬ maˬ ngeuˇ
43 Aˬ yaw˰ ngaˬ-ahˇ bi oe-euˬ meh. Ngaˇ ehˇ-eu dawˬ-ahˇ ah
jeˬ miˇ neh naw ma˰ maˬ g'o^ shaw nya-eu nya. Ngaˬ neh
mehˬ-euˬ dawˬ naw ma˰ maˬ naˇ haˬ geu˰ coeˇ-eu miˇ ne
44 meh. Naw ma˰-euˬ aˬ da-aˬ, neh˰ sahˬ paˬ meh. Aˬ yaw
nui ma tsaˬ-eu lo˰-ehˇ naw ma˰ mˇ maw˰-eu meh. Aˬ yaw˰
aˬ, yaw beh ngeh neh tsawˇ haˬ-ahˇ la^ seh˰-euˬ yaw sahˇ meh.
Aˬ yaw˰-euˬ la˰ k'oeˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ tiˬ paw˰-iˬ maˬ ahˇ-

eu miˇ neh, yaw tsaˬ yaw dawˇ la˰ k'oeˇ aˬ yaw˰ maˬ jawˇ
nya-a. Aˬ yaw˰ jaˬ myaw˰ myaw˰ ngeh, aˬ yaw˰-euˬ la˰ k'oeˇ
pyeu˰ lu˰-eu lo˰-ehˇ aˬ yaw˰ myaw˰-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ jaˬ myaw˰ myaw˰-eu yaw sahˇ pyeu˰-awˇ,
45 jaˬ myaw˰ myaw˰-eu aˬ da meh. Ngaˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ-
euˬ dawˬ ngehˬ-eu miˇ neh, naw ma˰ ngaˬ-ahˇ maˬ jah-a.
46 Ngaˬ-ahˇ iˬ baˇ ahˇ nga lehˇ, naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ aˬ suˇ
g'aˬ toeˬ mehˬ nya nmˇ. Ngaˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ-euˬ dawˬ
ngehˬ-eu ngeuˇ naˇ, aˬ jeˬ miˇ neh naw ma˰ ngaˬ-ahˇ maˬ jah
47 te. Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ k'aˇ pyeu˰-eu tsawˇ haˬ, Miˬ yehˇ-euˬ
dawˬ naˇ haˬ-eu meh. Naw ma˰-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ maˬ
pyeu˰-eu miˇ neh, maˬ naˇ haˬ-eu nga lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ
ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Aˬbyaˬhaˬ maˬ deh˰ le mi naˆ-ehˇ ngaˇ jawˇ lu˰ ma**

48 Yuˇdaˆ tsawˇ haˬ deuˬ ehˇ-eu, Nawˇ-aˬ Saˬmaˬliˆ tsawˇ
haˬ ngaˇ. K'oeˇ uˬ ta˰, neh˰ uˇ-eu tsawˇ haˬ k'aw˰ ngeuˇ ngaˇ
lehˇ nga ma˰ ehˇ-eu, tsaˬ-eu maˬ ngeuˇ-a loˇ lehˇ, aˬ yaw˰-
49 ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ paˇ ehˇ-eu, Ngaˇ neh˰ uˇ-eu
tsawˇ haˬ maˬ ngeuˇ. Ngaˇ ngaˬ Da-ahˇ yaw zeu baw ma.
50 Naw ma˰-aˬ, ngaˬ-ahˇ yaw zeu maˬ baw-a. Ehˇ k'aw˰, yaw
sheh˰ k'ahˬ sehˇ za ni ngaˇ poˆ-eu maˬ ngeuˇ. Ngaˬ-ahˇ yaw
sheh˰ k'ahˬ sehˇ bi za-eu lehˇ poˆ-eu tiˬ g'aˬ jawˇ meh. Aˬ
51 yaw˰-aˬ, yaˇ k'aˬ daˇ-eu g'aˬ meh. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ
diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Ngaˬ-euˬ dawˬ naˇ haˬ geu˰-eu
tsawˇ haˬ, tiˬ jawˇ-iˬ maˬ ya shiˇ-a lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-euˬ
meh.
52 Yuˇdaˆ tsawˇ haˬ deuˬ ehˇ-eu, Nawˇ neh˰ uˇ-eu tsawˇ haˬ
ngaˇ lehˇ, nymˬ-mˇ nga ma˰ siˬ duˬ-euˬ ma. Aˬbyaˬhaˬ hawˇ-
eu Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ shiˇ jiˇ-euˬ meh.
Ngaˬ-euˬ dawˬ naˇ haˬ geu˰-eu tsawˇ haˬ, tiˬ jawˇ-iˬ maˬ ya
53 shiˇ-a lehˇ nawˇ ehˇ-eu beu tawˇ. Nawˇ aˬ dui-euˬ aˬ da
Aˬbyaˬhaˬ naˆ maˬ tseˇ huiˬ te loˇ. Aˬ yaw˰-aˬ shiˇ-euˬ meh.
Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ k'aw˰ shiˇ-euˬ meh.
54 Nawˇ aˬ suˇ g'aˬ geu˰ te lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-
eu, Yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ za ni ngaˇ mˇ naˇ, yaw sheh˰ k'ahˬ
sehˇ k'oeˇ-aˬ, tiˬ paw˰-iˬ gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ-a. Ngaˇ yaw
sheh˰ k'ahˬ sehˇ za ni ngaˬ Da mˇ-eu meh. Naw ma˰ ngaˬ Da
k'oeˇ g'aˬ-ahˇ, Nga ma˰-euˬ Miˬ yehˇ ma lehˇ ehˇ-eu meh.
55 Ehˇ k'aw˰, naw ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ maˬ siˬ nya. Ngaˇ-aˬ, aˬ

yaw˰-ahˇ si˯ nya ma. Ngaˇ a˯ yaw˰-ahˇ ma˯ si˯ lehˇ ehˇ law
nmˇ-a˯, ngaˇ k'aw˰ naw ma˰ lo˰-ehˇ ja˯ myaw˰ myaw˰-eu
tsawˇ ha˯ pyeu˰ teh˰-a. Ngaˇ a˯ yaw˰-ahˇ si˯ nya-awˇ, a˯
56 yaw˰-eu˯ daw˯ naˇ ha˯ geu˰ ma. Naw ma˰-eu˯ a˯ da A˯bya˯-
ha˯-a˯, nga˯-eu˯ aˇ nah aˇ yam˯ ya mawˇ-eu˯ miˇ neh, la˯
k'a˯ zawˇ cehˇ-eu meh. A˯ yaw˰ ya mawˇ-eu˯ miˇ neh, la˯
k'a˯ cehˇ-eu meh lehˇ, ehˇ neh˯-eu˯ meh.
57 Yuˇda^ tsawˇ ha˯ deu˯ ehˇ-eu, Nawˇ-a˯ nga˯ tseˇ k'o˰ ma˯
k'aw^ laˇ nga˯ si˯. Nawˇ A˯bya˯ha˯-ahˇ mawˇ haw ma˯ loˇ
58 lehˇ, naˇ ha˯-eu meh. Ye˯suˇ ehˇ-eu, Ngaˇ naw ma˰-ahˇ a˯
diˇ ma-ehˇ ehˇ neh˯ nyaˇ. A˯bya˯ha˯ ma˯ deh˰ le mi na^-ehˇ
ngaˇ jawˇ lu˰ ma lehˇ, a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ neh˯-eu˯ meh.
59 K'oeˇ miˇ neh, a˯ yaw˰ ma˰ k'a˯ lo g'o^-awˇ, a˯ yaw˰-ahˇ
bi˯-eu lehˇ g'eh-eu meh. Ehˇ k'aw˰, a˯ yaw˰ ma˰ ma˯ bi mawˇ
ni Ye˯suˇ u˯ du˯ tah˯ nymˇ nymˇ ma-ahˇ neh do^-iˇ-eu˯ meh.

**Deh˰ le ngeh neh mya^ beh˰ beh˰-eu ti˯
g'a˯-ahˇ Ye˯suˇ bi mawˇ laˇ-eu˯**

9 Ye˯suˇ iˇ lu˰ ngeh, deh˰ le ngeh neh mya^ beh˰ beh˰-eu tsawˇ
ha˯ ti˯ g'a˯-ahˇ mawˇ-eu˯ meh. 2 K'oeˇ ngeh a˯ yaw˰-eu˯
za˯ lahˇ deu˯ ehˇ-eu, La˯biˇ-oˇ, tsawˇ ha˯ heu g'a˯ deh˰ le ngeh
neh mya^ beh˰ beh˰-eu-a˯, a˯ suˇ g'a˯-eu˯ i˯ baˇ ba˯ da neh
nga. A˯ yaw˰-eu˯ i˯ baˇ ba˯ da neh nga loˇ. Ma˯ ngeuˇ naˇ-
a˯ yaw˰-eu˯ a˯ ma a˯ da-eu˯ i˯ baˇ ba˯ da neh nga loˇ lehˇ, a˯
3 yaw˰-ahˇ naˇ ha˯-eu meh. Ye˯suˇ ehˇ k'o˰ neh˯-eu, A˯ yaw˰,
eu˯ i˯ baˇ ba˯ da neh ma˯ ngeuˇ-a. A˯ yaw˰-eu˯ a˯ ma a˯ da-
eu˯ i˯ baˇ ba˯ da neh k'aw˰ ma˯ ngeuˇ-a. Mi˯ yehˇ a˯ yaw˰-
ahˇ bi mawˇ laˇ ngeh Mi˯ yehˇ-eu˯ bao˯ bi do^ laˇ-eu lehˇ,
4 a˯ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ deh˰ le-eu˯ ngaˇ. Nga˯-ahˇ bi oe-eu˯
g'a˯-eu˯ gaˇ-ahˇ nah g'ahˇ paw a˯ dui ya mˇ meh. U˯ ci˰ ci˰
le meh. U˯ ci˰ ci˰-iˇ naˇ, tsawˇ ha˯ ti˯ g'a˯-i˯ gaˇ ma˯ mˇ nya.
5 Ngaˇ miˇ tsa˯ k'oeˇ ta^ jawˇ ngeh, ngaˇ miˇ tsa˯-eu˯ yaw sheh˰
ma lehˇ ehˇ-eu meh.
6 K'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ g'a˯-awˇ neh, miˇ tsa˯-ahˇ du˯ k'a˯ k'a
sheh˯-awˇ, sha˯ jeh^ jahˇ-eu˯ meh. K'oeˇ naˇ, tsawˇ ha˯ k'oeˇ
7 g'a˯-eu˯ mya^ nui^-ahˇ leh˰ neh˯-eu˯ meh. Siˇlo˯ lah-ahˇ mya^
du˰ pu˰ shawˇ-iˇ-aw˯ lehˇ, Ye˯suˇ a˯ yaw˰-ahˇ k'ehˇ-eu˯ meh.
(Siˇlo˯ lehˇ ehˇ-eu-a˯, k'ehˇ g'eh-eu˯ lehˇ ehˇ-eu meh.) K'oeˇ
miˇ neh a˯ yaw˰ mya^ du˰ pu˰-iˇ-eu˯ meh. K'oeˇ ngeh a˯ yaw˰
mya^ nui^ mawˇ laˇ-awˇ g'o˰ laˇ-eu˯ meh.

8 Aˬ yaw˰ nehˬ-ehˇ nymˇ kaˬ ta˰-eu tsawˇ haˬ deuˬ hawˇ-eu,
aˬ yaw˰ shaˇ dzaˬ shaˇ dawˇ lu˰ gaˇ mawˇ-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ
ehˇ-eu, Tsawˇ haˬ heu g'aˬ, dzeuˇ laˇ ngeh nuiˇ-awˇ shaˇ dzaˬ
9 lu˰-eu k'oeˇ g'aˬ maˬ ngeuˇ nga loˇ lehˇ ehˇ-eu meh. Tiˬ pa^
na deuˬ ehˇ-eu, Teu g'aˬ meh. Tiˬ pa^ na deuˬ ehˇ-eu, Teu g'aˬ
maˬ ngeuˇ-a. Aˬ yaw˰ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ duˇ-eu nga lehˇ ehˇ-eu
meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ ehˇ-eu, Ngaˇ-aˬ naw ma˰ ehˇ lu˰-
10 eu k'oeˇ g'aˬ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. To^-ehˇ maˇ-iˬ,
nawˬ-euˬ mya^ nui^ aˬ jo^-ehˇ mawˇ laˇ teˬ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰
11 aˬ yaw˰-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Aˬ yaw˰ ehˇ-eu, Yeˬsuˇ lehˇ
myahˇ-euˬ g'aˬ shaˬ jeh^ jahˇ-awˇ, ngaˬ-euˬ mya^ nui^-ahˇ
leh˰ nehˬ la˰-euˬ meh. Siˇloˬ lah-ahˇ mya^ du˰ pu˰ shawˇ-iˇ-
awˬ lehˇ k'ehˇ-eu miˇ neh ngaˇ pu˰ shawˇ-iˇ-awˇ, mya^ nui^
12 mawˇ laˇ-euˬ ma lehˇ, ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ
k'oeˇ g'aˬ aˬ lehˬ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ naˇ haˬ ngeh,
Ngaˇ maˬ siˬ lehˇ, ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh.

**Mya^ nui^ aˬ jo^-ehˇ mawˇ laˇ-euˬ gaˇ kaw^**
**Paˬliˬsehˇ deuˬ naˇ haˬ-eu**

13 Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ mya^ beh˰ beh˰ haw-euˬ k'oeˇ g'aˬ-
14 ahˇ Paˬliˬsehˇ deuˬ jawˇ gaˇ sheuˬ g'eh-euˬ meh. Yeˬsuˇ shaˬ
jeh^ jahˇ-awˇ tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ mya^ nui^-ahˇ bi mawˇ
laˇ-euˬ aˇ nah k'oeˇ nah-aˬ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ jawˇ nah
15 meh. Aˬ yaw˰-euˬ mya^ nui^ aˬ jo^-ehˇ mawˇ laˇ-euˬ gaˇ
kaw^ Paˬliˬsehˇ deuˬ k'aw˰ aˬ yaw˰-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Aˬ
yaw˰ ehˇ-eu, Aˬ yaw˰ ngaˬ-euˬ mya^ nui^-ahˇ shaˬ jeh^ leh˰
nehˬ la˰-awˇ, ngaˇ pu˰ shawˇ-iˇ ngeh, mawˇ laˇ-euˬ ma lehˇ,
16 aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Paˬliˬsehˇ tiˬ pa^ na
deuˬ ehˇ-eu, Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ Miˬ yehˇ jawˇ gaˇ neh oe-
euˬ maˬ ngeuˇ-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, jawˇ nah ngeh nah
aˬ yaw˰ maˬ lah maˬ daw-a lehˇ ehˇ-eu meh. Tiˬ pa^ na deuˬ
ehˇ-eu, Iˬ baˇ zaˬ tiˬ g'aˬ heu lo˰-ehˇ g'eh-eu bi siˬ bi mawˇ-
eu deuˬ aˬ jo^-ehˇ jahˇ nya-eu lehˇ ehˇ-eu meh. K'oeˇ miˇ neh,
17 aˬ yaw˰ ma˰ nyiˬ muˇ pyeu˰-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ mya^
beh˰ beh˰ haw-euˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ, Nawˬ-euˬ mya^ nui^-ahˇ
bi mawˇ laˇ-euˬ tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ gaˇ kaw^ nawˇ aˬ
jo^-ehˇ ehˇ nmˇ lehˇ tiˬ po^ paˇ naˇ haˬ ngeh, Aˬ yaw˰-aˬ,
Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ nghˬ dah-eu g'aˬ meh lehˇ, ehˇ k'o˰
nehˬ-euˬ meh.
18 Yuˇda^ tsawˇ haˬ deuˬ, mya^ nui^ mawˇ laˇ-euˬ tsawˇ haˬ

k'oeˇ g'aˬ-euˬ aˬ ma aˬ da-ahˇ maˬ naˇ haˬ-euˬ k'oeˇ-aˬ, yaw
beh aˬ yaw˰ myaˆ beh˰ beh˰-awˇ nymˬ-mˇ myaˆ nuiˆ mawˇ
19 laˇ-euˬ gaˇ aˬ yaw˰ ma˰ maˬ jah-a. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ
aˬ ma aˬ da-ahˇ aˬ yaw˰ ma˰ naˇ haˬ-eu, Heu g'aˬ, naw nya˰-
euˬ aˬ li ma loˇ. Deh˰ le ngeh neh myaˆ beh˰ beh˰-eu meh lehˇ
naw nya˰ ehˇ-euˬ heu g'aˬ meh loˇ. Toˆ-ehˇ maˇ-iˬ, nymˬ-mˇ
aˬ yaw˰ myaˆ nuiˆ aˬ joˆ-ehˇ mawˇ laˇ taˬ lehˇ, naˇ haˬ-eu
20 meh. Aˬ yaw˰-euˬ aˬ ma aˬ da ehˇ-eu, Heu g'aˬ nga nya˰-euˬ
aˬ li ma. Deh˰ le ngeh neh myaˆ beh˰ beh˰-eu meh lehˇ nga
21 nya˰ siˬ lu˰ ma. Ehˇ k'aw˰, nymˬ-mˇ aˬ yaw˰ myaˆ nuiˆ aˬ
joˆ-ehˇ mawˇ laˇ-euˬ, nga nya˰ maˬ siˬ. Aˬ yaw˰-euˬ myaˆ
nuiˆ-ahˇ aˬ suˇ g'aˬ neh bi mawˇ laˇ-euˬ lehˇ k'aw˰, nga nya˰
maˬ siˬ. Aˬ yaw˰-ahˇ naˇ haˬ-awˬ. Aˬ yaw˰ huiˬ laˇ-euˬ meh.
Aˬ yaw˰-euˬ gaˇ kawˆ aˬ yaw˰ ja nehˬ la˰ nya teh˰-a lehˇ, ehˇ
22 nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-euˬ aˬ ma aˬ da Yuˇdaˆ tsawˇ haˬ-
ahˇ guˆ-eu miˇ neh k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh
guˆ-eu nga lehˇ ehˇ naˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ Ka-li meh lehˇ k'aˇ ehˇ-eu
tsawˇ haˬ-ahˇ nga ma˰-euˬ aˇ muˇ la˰ k'oeˇ teh doˆ ma
lehˇ, Yuˇdaˆ tsawˇ haˬ deuˬ bawˬ dzaˬ tsehˆ taˬ-euˬ meh.
23 K'oeˇ miˇ neh, Aˬ yaw˰ huiˬ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-ahˇ naˇ
haˬ-awˬ lehˇ, aˬ yaw˰-euˬ aˬ ma aˬ da ehˇ-eu meh.
24 K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ myaˆ beh˰ beh˰ haw-euˬ k'oeˇ
g'aˬ-ahˇ kuˇ la˰-awˇ ehˇ nehˬ-eu, Miˬ yehˇ-ahˇ teh˰-ehˇ ja
ceuˬ-awˬ. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ iˬ baˇ zaˬ meh lehˇ nga ma˰
25 siˬ-eu ma lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh
aˬ yaw˰ ehˇ-eu, Aˬ yaw˰ iˬ baˇ zaˬ ngeuˇ-eu, maˬ ngeuˇ-eu
ngaˇ maˬ siˬ. Tiˬ jeˬ teh˰-ehˇ ngaˇ siˬ nya ma. Yaw beh ngaˇ
myaˆ beh˰ beh˰-euˬ k'aw˰, nymˬ-mˇ mawˇ laˇ-euˬ ma lehˇ,
26 aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ nawˬ-ahˇ aˬ
joˆ-ehˇ jahˇ nehˬ la˰ taˬ. Nawˬ-euˬ myaˆ nuiˆ-ahˇ aˬ joˆ-ehˇ
laˆ mawˇ nehˬ la˰ taˬ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ paˇ naˇ
27 haˬ-eu meh. Aˬ yaw˰ ehˇ-eu, Uˬ soe ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ
nehˬ-euˬ k'aw˰, naw ma˰ maˬ naˇ haˬ-a. Aˬ jeˬ g'eh-eu naw
ma˰ tiˬ poˆ paˇ gaˬ maw˰-eu nya. Naw ma˰ k'aw˰ aˬ yaw˰-
euˬ zaˬ lahˇ geu˰ maw˰-eu nya loˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
28 Aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ dehˬ dehˬ-ehˇ ehˇ-eu, Nawˇ-aˬ, aˬ
yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ ngaˇ. Nga ma˰-aˬ Moˇseˬ-euˬ zaˬ lahˇ ma.
29 Miˬ yehˇ Moˇseˬ-ahˇ dawˬ ngehˬ nehˬ-euˬ meh lehˇ nga ma˰
siˬ nya ma. Ehˇ k'aw˰, tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ aˬ geu gaˇ neh laˇ-
euˬ, nga ma˰ maˬ siˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

30 A˯ yaw˰ ehˇ-eu, A˯ yaw˰ nga˯-eu˯ mya^ nui^-ahˇ bi mawˇ
laˇ-eu˯ k'aw˰, a˯ yaw˰ a˯ geu gaˇ neh laˇ-eu˯, naw ma˰ ma˯
31 si˯-eu-a˯, zah˯ dui dui leˇ pa˯-ehˇ g'eh ngaˇ. Mi˯ yehˇ-a˯, i˯
baˇ za˯-eu˯ daw˯ ma˯ naˇ ha˯-a lehˇ, a˯ dui si˯ nya teh˰-a.
Ehˇ k'aw˰, tsawˇ ha˯ ti˯ g'a˯ na Mi˯ yehˇ-ahˇ yaw zeu baw-
awˇ, Mi˯ yehˇ nui ma tsa˯-eu lo˰-ehˇ mˇ naˇ, Mi˯ yehˇ tsawˇ
32 ha˯ k'oeˇ g'a˯-eu˯ daw˯ naˇ ha˯-eu meh. M˯ beh miˇ beh
beh ngeh neh i˯ nah keu^ ni, deh˰ le ngeh neh mya^ beh˰ beh˰-
eu tsawˇ ha˯-ahˇ mya^ nui^ bi mawˇ laˇ-eu˯ gaˇ kaw^, tsawˇ
33 ha˯ ti˯ g'a˯-i˯ ma˯ ga˯ haw-aˇ. Tsawˇ ha˯ k'oeˇ g'a˯ Mi˯
yehˇ jawˇ gaˇ neh oe-eu˯ ma˯ ngeuˇ law nmˇ-a˯, a˯ yaw˰ ti˯
je˯-i˯ ma˯ mˇ nya-aˇ lehˇ, a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ neh˯-eu˯ meh.
34 A˯ yaw˰ ma˰ ehˇ-eu, Nawˇ i˯ baˇ la˰ k'oeˇ deh˰ pah˯ deh˰
lahˇ le-eu˯ k'aw˰, nga ma˰-ahˇ meh˯ neh˯ la˰ te loˇ lehˇ ehˇ
neh˯-awˇ, a˯ yaw˰-ahˇ teh do^-eu˯ meh.

**Sa˰ laˇ paw mya^ beh˰ beh˰-eu gaˇ kaw^**

35 Tsawˇ ha˯ k'oeˇ g'a˯-ahˇ a˯ caw˯ teh do^-eu˯ gaˇ kaw^ Ye˯-
suˇ ya ga˯-eu˯ meh. Ye˯suˇ a˯ yaw˰-ahˇ po^ mawˇ-awˇ,
Nawˇ tsawˇ ha˯-eu˯ Za˯ maˇ-ahˇ jah ma loˇ lehˇ, naˇ ha˯-eu
36 meh. Sa˯ la˯-oˇ, ngaˇ a˯ yaw˰-ahˇ jah nya ni, tsawˇ ha˯-eu˯
Za˯ maˇ a˯ suˇ g'a˯-a lehˇ, tsawˇ ha˯ k'oeˇ g'a˯ naˇ ha˯-eu
37 meh. Ye˯suˇ a˯ yaw˰-ahˇ ehˇ neh˯-eu, Nawˇ a˯ yaw˰-ahˇ ya
mawˇ-eu˯ u˯ ta˰, nym˯-mˇ naw˯-ahˇ daw˯ ngeh˯ caw˯ lu˰-eu
g'a˯, a˯ yaw˰ meh lehˇ, a˯ yaw˰-ahˇ ehˇ k'o˰ neh˯-eu˯ meh.
38 Sah˯ pa˯-oˇ, ngaˇ jah ma lehˇ ehˇ-awˇ, Ye˯suˇ-ahˇ u˯ du˯ tah˯-
eu˯ meh.
39 K'oeˇ naˇ Ye˯suˇ ehˇ-eu, Mya^ nui^ ma˯ mawˇ nya-eu tsawˇ
ha˯ mya^ nui^ mawˇ nya laˇ-awˇ, mya^ nui^ mawˇ nya-
eu tsawˇ ha˯ mya^ beh˰ beh˰-iˇ ni, yaˇ k'a˯ daˇ-eu lehˇ
40 miˇ tsa˯ k'oeˇ ta^ ngaˇ oe-eu˯ ma lehˇ ehˇ-eu meh. K'oeˇ gaˇ
a˯ yaw˰ neh˯-ehˇ jawˇ-eu Pa˯li˯sehˇ ti˯ pa^ na deu˯, daw˯
k'oeˇ daw˯ ya ga˯ ngeh, Nga ma˰ k'aw˰ mya^ beh˰ beh˰-eu
41 tsawˇ ha˯ nga loˇ lehˇ, a˯ yaw˰-ahˇ naˇ ha˯-eu meh. Ye˯suˇ
ehˇ neh˯-eu, Naw ma˰ a˯ diˇ mya^ beh˰ beh˰ law nmˇ-a˯, naw
ma˰ i˯ baˇ ma˯ ahˇ-aˇ. Ehˇ k'aw˰, Nga ma˰ mawˇ lu˰ ma lehˇ
nym˯-mˇ naw ma˰ ehˇ lu˰-eu miˇ neh, naw ma˰ i˯ baˇ ahˇ-
eu meh.

## Yawˇ yawˇ ku^ gaˇ kaw^ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ

10 Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Yawˇ yawˇ
ku^-ahˇ uˇ laˇ ngeh, g'o^ k'ehˬ-ahˇ neh maˬ uˇ laˇ-ehˇ,
yawˬ gaˇ yawˬ neh da^ uˇ laˇ-eu g'aˬ, smˇ k'oeˬ tahˇ joe meh.
2 Ehˇ k'aw˰, g'o^ k'ehˬ-ahˇ neh uˇ laˇ-eu g'aˬ, yawˇ bo-eu g'aˬ
3 meh. G'o^ k'ehˬ-ahˇ lo˰-eu g'aˬ, aˬ yaw˰-ahˇ laˇ g'o^ pah
nehˬ-eu meh. Yawˇ deuˬ aˬ yaw˰-euˬ dawˬ naˇ haˬ-eu meh.
Aˬ yaw˰-aˬ, aˬ yaw˰-euˬ yawˇ deuˬ-euˬ tsawˇ myahˇ kuˇ-awˇ,
4 yawˇ k'oeˇ deuˬ-ahˇ sheuˬ do^ g'eh-eu meh. Aˬ yaw˰-euˬ
yawˇ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ sheuˬ do^ jiˇ naˇ, yawˇ deuˬ-euˬ mehˬ
hu aˬ yaw˰ iˇ-eu meh. Yawˇ deuˬ k'aw˰, aˬ yaw˰-euˬ dawˬ
siˬ nya-eu miˇ neh, aˬ yaw˰-euˬ mehˬ nah caw teh g'eh-eu meh.
5 Yawˇ k'oeˇ deuˬ-aˬ, aˬ yaw˰ ma˰ maˬ siˬ nya-eu tsawˇ haˬ-
euˬ mehˬ nah maˬ caw teh-a. Aˬ yaw˰ ma˰ maˬ siˬ nya-eu
tsawˇ haˬ-euˬ dawˬ maˬ siˬ nya-eu miˇ neh, ceh^-eu meh lehˇ,
6 aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ yaw jeˬ ma jeˬ
dawˬ heu dawˬ-ahˇ neh aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ mehˬ nehˬ-euˬ meh.
Ehˇ k'aw˰, aˬ yaw˰ aˬ jo^-ehˇ ehˇ maw˰-eu nga lehˇ, aˬ yaw˰
ma˰ maˬ siˬ nya.

## Yeˬsuˇ-aˬ zawˇ nya-eu yawˇ bo-eu g'aˬ meh

7 Yeˬsuˇ tiˬ po^ paˇ ehˇ-eu, Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ
ehˇ nehˬ nyaˇ. Ngaˇ-aˬ yawˇ deuˬ uˇ laˇ-eu g'o^ k'ehˬ ma.
8 Ngaˬ-euˬ mehˬ hu neh laˇ-euˬ tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ smˇ
k'oeˬ tahˇ joe meh. Yawˇ deuˬ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ dawˬ maˬ naˇ
9 haˬ-aˬ. Ngaˇ-aˬ, g'o^ k'ehˬ ma. Ngaˬ-ahˇ neh uˇ laˇ-eu g'aˬ,
ka k'o˰-eu jeˬ za teh˰-a. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ, uˇ k'aw˰ uˇ leˇ,
do^ k'aw˰ do^ le do^ le-ehˇ, ga^ dzaˬ duˬ ya mawˇ teh˰-a.
10 Smˇ k'oeˬ tahˇ joe-aˬ, k'oeˬ-eu, seh˰-eu, la^ caw^-eu lehˇ teh˰-
ehˇ laˇ-eu meh. Ngaˇ-aˬ yawˇ deuˬ ya deh˰-eu uˬ ta˰, deh˰-
11 eu k'oeˇ tiˬ byah tiˬ lo˰ za nya ni oe-euˬ ma. Ngaˇ-aˬ, zawˇ
nya-eu yawˇ bo-eu g'aˬ ma. Zawˇ nya-eu yawˇ bo-eu g'aˬ, yawˇ
12 deuˬ-euˬ g'aˇ duˬ shiˇ dah meh. G'aˬ mahˇ mahˇ dzaˬ-eu
tsawˇ haˬ, yawˇ bo-eu g'aˬ maˬ ngeuˇ-eu uˬ ta˰, aˬ yaw˰-euˬ
yawˇ maˬ ngeuˇ-eu miˇ neh, k'aˬ yehˇ laˇ gaˇ ya mawˇ ngeh,
yawˇ deuˬ-ahˇ byehˇ dzeh-awˇ ceh^-eu meh. K'aˬ yehˇ k'oeˇ
13 yawˇ deuˬ-ahˇ kaw˰-awˇ bi bya^-iˇ-eu meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ
g'aˬ, g'aˬ mahˇ mahˇ dzaˬ-eu tsawˇ haˬ teh˰-ehˇ pyeu˰-awˇ,

yawˇ deuˬ-euˬ g'aˇ duˬ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ shaˇ noeˬ ni, aˬ yaw˰ ceh^-
eu meh.
14 Ngaˇ-aˬ, zawˇ nya-eu yawˇ bo-eu g'aˬ ma. Aˬ da Miˬ yehˇ
ngaˬ-ahˇ siˬ nya-awˇ, ngaˇ k'aw˰ Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ siˬ nya-
eu lo˰-ehˇ, ngaˬ-euˬ yawˇ deuˬ-ahˇ ngaˇ siˬ nya ma. Ngaˬ-euˬ
15 yawˇ deuˬ k'aw˰, ngaˬ-ahˇ siˬ nya meh. Ngaˇ yawˇ deuˬ-euˬ
16 g'aˇ duˬ shiˇ dah ma. Yawˇ yawˇ ku^ heu ku^-ahˇ maˬ ta˰-
eu yawˇ nui deuˬ k'aw˰ ngaˇ jawˇ te siˬ. Yawˇ k'oeˇ deuˬ-ahˇ
k'aw˰ ngaˇ ya sheuˬ la˰-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰ ngaˬ-euˬ dawˬ naˇ
haˬ teh˰-a. K'oeˇ ngeh, yawˇ yawˇ ma˰ tiˬ ma˰ teh˰-ehˇ pyeu˰
17 laˇ-awˇ, yawˇ bo-eu yaw sahˇ k'aw˰ tiˬ g'aˬ teh˰ meh. Ngaˇ
g'o˰ deh˰ laˇ nya ni, ngaˇ shiˇ dah ma. K'oeˇ miˇ neh, Aˬ da
18 Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ gaˬ-eu meh. Ngaˬ-euˬ deh˰-eu jeˬ-ahˇ tsawˇ
haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ lu geu˰ nya. Ngaˇ nui ma keu^-eu la˰ k'oeˇ
shiˇ dah ma. Ngaˇ shiˇ dah-eu baoˬ hawˇ-eu g'o˰ deh˰ laˇ-eu
baoˬ ja^ ma. K'oeˇ lo˰-ehˇ mˇ ni, Aˬ da Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ
k'ehˇ-eu meh lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
19 Yeˬsuˇ-euˬ dawˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ neh, nymˬ-mˇ po^ k'aw˰ Yuˇ-
20 da^ tsawˇ haˬ deuˬ nyiˬ muˇ pyeu˰-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰-
euˬ la˰ k'oeˇ tsawˇ haˬ g'awˬ mya g'aˬ ehˇ-eu, Aˬ yaw˰-aˬ
neh˰ uˇ-awˇ uˬ-iˇ-euˬ nga. Naw ma˰ aˬ jeˬ g'eh-eu aˬ yaw˰-
21 euˬ dawˬ naˇ haˬ te lehˇ ehˇ-eu meh. Tiˬ pa^ na deuˬ ehˇ-eu,
Aˬ yaw˰-euˬ dawˬ-aˬ, neh˰ uˇ-eu tsawˇ haˬ-euˬ dawˬ maˬ
ngeuˇ nya. Neh˰-aˬ, mya^ beh˰ beh˰-eu tsawˇ haˬ-ahˇ mya^
nui^ bi mawˇ laˇ nya teh˰-a loˇ lehˇ ehˇ-eu meh.

**Yuˇda^ tsawˇ haˬ Yeˬsuˇ-ahˇ byehˇ dzeh-euˬ**

22 K'oeˇ ngeh, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ A nehˬ-eu bawˬ-iˬ
23 g'eh lu˰ meh. Aˇ yamˬ k'oeˇ-aˬ, tsahˬ ga^ yamˬ meh. Yeˬsuˇ-
aˬ, uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-euˬ lahˇ la˰ k'oeˇ tso^ taˬ-euˬ
Sawˇlaˬmoˬ-euˬ sehˬ g'aw^ g'aw^ ma la˰ k'oeˇ cah lu˰ meh.
24 K'oeˇ ngeh, Yuˇda^ tsawˇ haˬ aˬ yaw˰ jawˇ-eu jawˬ jawˬ-ehˇ
uiˬ laˇ-awˇ ehˇ-eu, Aˇ myah keu^ ni nga ma˰-euˬ nui ma-ahˇ
po^ po^ la^ la^-ehˇ bi shaˬ la˰ te. Nawˇ Ka-li ngeuˇ naˇ, nga
ma˰-ahˇ bya ceh^ ni ehˇ neh˰ la˰-awˬ tawˇ lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ
25 ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ ehˇ nehˬ-euˬ k'aw˰
naw ma˰ maˬ jah-a. Ngaˬ Da-euˬ tsawˇ myahˇ uˬ mo^ ngaˇ
26 mˇ-eu deuˬ-aˬ, ngaˬ-euˬ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ kamˬ-eu meh. Ehˇ
k'aw˰, naw ma˰ ngaˬ-euˬ yawˇ deuˬ maˬ ngeuˇ-eu miˇ neh maˬ
27 jah-a. Ngaˬ-euˬ yawˇ deuˬ-aˬ, ngaˬ-euˬ dawˬ naˇ haˬ meh.

Yawˇ k'oeˇ deuˬ-ahˇ ngaˇ siˬ nya ma. Aˬ yaw‸ ma‸ ngaˬ-euˬ
28 mehˬ nah laˇ-eu meh. Ngaˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ mˬ maˬ maˬ
bya^ zaˇ ziˇ deh‸-eu jeˬ bi‸-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸ tiˬ jawˇ-iˬ maˬ
ya caw^-iˇ-a. Ngaˬ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ yawˇ k'oeˇ deuˬ-ahˇ
29 tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ lu do^ nya-a. Yawˇ k'oeˇ deuˬ ngaˬ Da ngaˬ-
ahˇ a nehˬ la‸-euˬ meh. Ngaˬ Da-aˬ, dawˬ taw^ lu‸-euˬ k'oeˇ
ta^ huiˬ-eu meh. Aˬ da Miˬ yehˇ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ yawˇ
30 k'oeˇ deuˬ-ahˇ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ lu do^ nya-a. Nga nya‸ Da zaˬ,
tiˬ g'aˬ teh‸ ma lehˇ, aˬ yaw‸ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
meh.
31 K'oeˇ ngeh Yuˇda^ tsawˇ haˬ k'aˬ lo g'o^-awˇ, aˬ yaw‸-ahˇ
32 biˬ-eu lehˇ paˇ g'eh-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Aˬ da Miˬ yehˇ-
euˬ baoˬ baˬ da neh, gaˇ yaw muiˬ g'awˬ mya jeˬ ngaˇ naw ma‸-
ahˇ mˇ mehˬ-euˬ ma. Gaˇ k'oeˇ deuˬ la‸ k'oeˇ, gaˇ aˬ geu jeˬ
baˬ da neh naw ma‸ ngaˬ-ahˇ k'aˬ lo biˬ-eu lehˇ paˇ g'eh te lehˇ,
33 aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Yuˇda^ tsawˇ haˬ ehˇ-eu,
Nawˇ gaˇ yaw muiˬ mˇ-euˬ baˬ da neh nawˬ-ahˇ k'aˬ lo biˬ-eu
lehˇ g'eh-eu maˬ ngeuˇ. Nawˇ Miˬ yehˇ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ
lu-ehˇ ehˇ-eu miˇ neh, biˬ-eu lehˇ g'eh-eu ma. K'oeˇ uˬ ta‸,
nawˇ tsawˇ haˬ k'aw‸, Miˬ yehˇ jahˇ geu‸-eu nga lehˇ, aˬ yaw‸-
34 ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Naw ma‸-euˬ zahˇ dawˬ
k'o‸ dawˬ la‸ k'oeˇ heu lo‸-ehˇ bo‸ taˬ-euˬ meh. Ngaˇ ehˇ-eu,
naw ma‸ miˬ yehˇ deuˬ meh lehˇ bo‸ taˬ-euˬ, maˬ ngeuˇ-a loˇ.
35 Miˬ yehˇ neh dawˬ bi‸-euˬ tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ, miˬ yehˇ
deuˬ meh lehˇ aˬ yaw‸ ehˇ-eu meh. (Jaˇ li‸-euˬ dawˬ-ahˇ maˬ
36 la^ caw^ nya-a.) To^-ehˇ maˇ-iˬ, Aˬ da Miˬ yehˇ neh bi muiˬ
bi shawˇ-awˇ, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ bi oe-euˬ k'oeˇ g'aˬ, Ngaˇ
Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ ma lehˇ ehˇ-eu miˇ neh, Nawˇ Miˬ yehˇ-
ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-eu nga lehˇ naw ma‸ ehˇ te loˇ.
37 Ngaˇ ngaˬ Da-euˬ gaˇ maˬ mˇ naˇ, ngaˬ-ahˇ taˬ jah. Ehˇ
38 k'aw‸, ngaˇ mˇ naˇ naw ma‸ ngaˬ-ahˇ maˬ jah k'aw‸, ngaˬ
neh mˇ-euˬ gaˇ-ahˇ jah-awˬ. K'oeˇ lo‸-ehˇ jah naˇ, Aˬ da Miˬ
yehˇ ngaˬ-euˬ la‸ k'oeˇ jawˇ-awˇ, ngaˇ k'aw‸ Aˬ da Miˬ yehˇ-
euˬ la‸ k'oeˇ jawˇ-eu nga lehˇ naw ma‸ ya siˬ ya mawˇ teh‸-a
39 lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw‸
ma‸ a yaw‸-ahˇ nyeh‸-eu lehˇ g'eh-eu meh. Ehˇ k'aw‸, aˬ
yaw‸ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ law-iˇ-euˬ meh.
40 Yoˇhaˬ neh baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ beh beh-euˬ, Yawˇdaˬ lawˇ
baˬ k'oeˇ paw baˬ-ahˇ Yeˬsuˇ tiˬ po^ paˇ iˇ-awˇ, k'oeˇ gaˇ
41 jawˇ lu‸ meh. Tsawˇ haˬ g'awˬ mya g'aˬ aˬ yaw‸ jawˇ gaˇ

iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ ehˇ-eu, Yoˇhaˬ-aˬ, bi siˬ bi mawˇ-eu
lehˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ jahˇ-a. Ehˇ k’aw˰, tsawˇ haˬ heu g’aˬ-euˬ
gaˇ kaw^ Yoˇhaˬ neh k’aˇ ehˇ taˬ-euˬ dawˬ taw^ lu˰ tsaˬ dui
42 dui nga lehˇ, ehˇ lu˰ meh. Yeˬsuˇ k’oeˇ tsahˇ jawˇ lu˰ ngeh,
tsawˇ haˬ g’awˬ mya g’aˬ aˬ yaw˰-ahˇ jah laˇ-euˬ meh.

**Laˬzaˬluˇ shiˇ-euˬ gaˇ kaw^**

11 Laˬzaˬluˇ lehˇ myahˇ-euˬ g’aˬ naˇ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-
aˬ, Maˬli^ hawˇ-eu Maˬta aˬ nya˰ nmˇ jawˇ-eu Beˬtaˬniˇ
2 pu-ahˇ jawˇ-eu meh. (Maˬli^ k’oeˇ g’aˬ, aˇ hu Sahˬ paˬ Yeˬ-
suˇ-ahˇ naˬ maˬ hawˇ leh˰-awˇ, tsehˇ kahˇ neh aˬ yaw˰-euˬ
aˬ kuiˇ-ahˇ si^ nehˬ-euˬ, k’oeˇ g’aˬ meh. Naˇ lu˰-eu Laˬ-
3 zaˬluˇ-aˬ, Maˬli^-euˬ mehˇ nmˇ meh.) Sahˬ paˬ-oˇ, nawˇ
zawˇ gaˬ-eu k’oeˇ g’aˬ naˇ lu˰ meh lehˇ, Maˬli^ hawˇ-eu Maˬta
4 aˬ nya˰ nmˇ Yeˬsuˇ-ahˇ dawˬ tsa˰ tsa˰ ahˇ g’eh-euˬ meh. Yeˬ-
suˇ dawˬ k’oeˇ dawˬ ya gaˬ-awˇ ehˇ-eu, Naˇ-eu k’oeˇ-aˬ, shiˇ
paˬ-ehˇ g’eh-eu naˇ-eu jeˬ maˬ ngeuˇ-a. Naˇ-eu k’oeˇ baˬ da
neh Miˬ yehˇ yaw sheh˰ k’ahˬ sehˇ za-awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ
maˇ k’aw˰, k’oeˇ-euˬ baˬ da neh yaw sheh˰ k’ahˬ sehˇ za teh˰-a
lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
5 Yeˬsuˇ-aˬ, Maˬta aˬ nya˰ nmˇ hawˇ-eu Laˬzaˬluˇ-ahˇ gaˬ-eu
6 meh. Laˬzaˬluˇ naˇ-eu gaˇ kaw^ Yeˬsuˇ ya gaˬ-euˬ k’aw˰,
7 aˬ yaw˰ jawˇ lu˰ gaˇ nyiˬ nah paˇ jawˇ-euˬ meh. K’oeˇ naˇ
Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Aˬ dui Yuˇda^ miˇ k’ahˬ-ahˇ paˇ le kaˇ-euˇ
8 lehˇ, zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Zaˬ lahˇ deuˬ ehˇ-
eu, Laˬbiˇ-oˇ, nymˬ-mˇ k’aw˰ Yuˇda^ tsawˇ haˬ nawˬ-ahˇ k’aˬ
lo biˬ-eu lehˇ g’eh lu˰ meh. Nawˇ k’oeˇ gaˇ le-eu lehˇ paˇ g’eh
9 te loˇ lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Tiˬ
nah la˰ k’oeˇ naˬ liˬ tseˇ nyi˰ la˰ ja^-eu, maˬ ngeuˇ-a loˇ. Tsawˇ
haˬ tiˬ g’aˬ na, nah g’ahˇ paw gaˇ ma cah naˇ, miˇ tsaˬ-euˬ
10 yaw sheh˰ ya mawˇ-eu miˇ neh, maˬ peh^ to^-a. Tsawˇ haˬ
tiˬ g’aˬ na uˬ ci˰ paw gaˇ ma cah naˇ, yaw sheh˰ maˬ ja^-eu miˇ
neh, peh^ to^ peh^ to^-ehˇ cah-eu meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
11 Aˬ yaw˰ k’oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ g’aˬ-awˇ tiˬ po^ paˇ ehˇ-eu, Aˬ
dui-euˬ cawˬ Laˬzaˬluˇ yu˰ k’a^-euˬ meh. Ehˇ k’aw˰, ngaˇ aˬ
yaw˰-ahˇ la^ noeˬ leˇ la lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
12 meh. Zaˬ lahˇ deuˬ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ, aˬ yaw˰ yu˰ k’a^ lu˰
13 naˇ, taˬ leˇ teh˰-a lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Laˬzaˬ-
luˇ shiˇ-euˬ gaˇ kaw^ Yeˬsuˇ ehˇ-eu k’aw˰, Laˬzaˬluˇ yu˰ k’a^
14 lu˰ gaˇ ehˇ-eu nga lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ noeˬ-eu meh. K’oeˇ miˇ

neh, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ bya ceh^ ni ehˇ nehˬ-eu, Laˬzaˬluˇ
15 shiˇ-euˬ meh. Naw ma˰ ya jah ni, ngaˇ k'oeˇ gaˇ maˬ jawˇ-
eu miˇ neh, naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ ngaˇ laˬ k'aˬ cehˇ miˇ-a.
16 Nymˬ-mˇ k'oeˇ gaˇ le ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh
Toˇma^ ehˇ-eu, Aˬ yaw˰ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ ya shiˇ ni,
aˬ dui k'aw˰ le kaˇ-euˇ lehˇ, aˬ yaw˰-euˬ cawˬ zaˬ lahˇ deuˬ-
ahˇ cawˬ-euˬ meh. Toˇma^ lehˇ ehˇ-eu-aˬ, tiˬ po^ teh˰-ehˇ
nyiˬ g'aˬ deh˰ le-euˬ gaˇ ehˇ-eu meh.

**G'o˰ deh˰ laˇ-eu jeˬ hawˇ-eu sa˰ laˇ deh˰-eu jeˬ gaˇ kaw^**

17 Yeˬsuˇ le keu^ ngeh, Laˬzaˬluˇ-ahˇ duˬ pahˬ taˬ-euˬ, oeˬ
18 nah keu^ laˇ-euˬ nga lehˇ Yeˬsuˇ siˬ nya-eu meh. Beˬtaˬniˇ
pu-aˬ, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-euˬ dawˬ peh meh. Nyiˬ laˇ ehˇ
19 g'aˬ ni kaˬ-eu teh˰ meh. K'oeˇ miˇ neh, Yuˇda^ tsawˇ haˬ
g'awˬ mya ni Maˬta hawˇ-eu Maˬli^ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ, aˬ yaw˰
nya˰-euˬ mehˇ nmˇ Laˬzaˬluˇ shiˇ-euˬ miˇ neh, aˬ nya˰ nmˇ
20 nui ma saˇ laˇ ni jahˇ nehˬ lu˰ meh. Yeˬsuˇ laˇ lu˰-eu gaˇ kaw^
Maˬta ya gaˬ-awˇ, aˬ yaw˰-ahˇ ha-iˇ-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰,
Maˬli^-aˬ iˇ kahˇ jawˇ lu˰ meh.
21 K'oeˇ ngeh Maˬta ehˇ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ, nawˇ heu gaˇ jawˇ
law nmˇ-aˬ, ngaˬ-euˬ mehˇ nmˇ Laˬzaˬluˇ maˬ shiˇ-aˇ.
22 Nymˬ-mˇ k'aw˰, nawˇ Miˬ yehˇ-ahˇ aˬ geu jeˬ shaˇ k'aw˰, Miˬ
yehˇ nawˬ-ahˇ bi˰ nehˬ teh˰-a lehˇ nga ma˰ siˬ nya ma lehˇ,
23 Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Nawˬ-euˬ mehˇ nmˇ Laˬzaˬluˇ
g'o˰ deh˰ laˇ teh˰-a lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
24 Maˬta ehˇ-eu, Aˇ saˬ saˬ ngeh nah g'o˰ deh˰ laˇ-eu aˇ yamˬ keu^
laˇ naˇ, aˬ yaw˰ g'o˰ deh˰ laˇ teh˰-a lehˇ ngaˇ siˬ nya ma lehˇ
25 Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ-aˬ g'o˰
deh˰ laˇ-eu jeˬ hawˇ-eu sa˰ laˇ deh˰-eu jeˬ pyeu˰-eu ma. Ngaˬ-
26 ahˇ jah-eu tsawˇ haˬ shiˇ k'aw˰ g'o˰ deh˰ laˇ teh˰-a. Yaw deh˰
deh˰ ngeh ngaˬ-ahˇ k'aˇ jah-eu tsawˇ haˬ tiˬ jawˇ-iˬ maˬ ya
shiˇ-aˇ Dawˬ heu dawˬ-ahˇ nawˇ jah ma loˇ lehˇ, Maˬta-ahˇ
27 naˇ haˬ-eu meh. Maˬta ehˇ-eu, Jah ma, Sahˬ paˬ-oˇ. Miˇ tsaˬ
k'oeˇ ta^ aˬ kaˇ oe meh lehˇ ehˇ taˬ-euˬ, Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ
Ka-li-aˬ, nawˇ ngaˇ lehˇ ngaˇ jah lu˰ ma lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ
nehˬ-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ Laˬzaˬluˇ-euˬ lmˬ bymˇ dawˬ peh ngoeˇ-euˬ**

28 Maˬta k'oeˇ loˬ-ehˇ ehˇ g'aˬ-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ mehˇ nmˇ
Maˬli^ jawˇ gaˇ g'o˰ leˇ-awˇ ehˇ nehˬ-eu, Saˬ laˬ laˇ keu^-euˬ

meh. Aˬ yaw‸ nawˬ-ahˇ kuˇ lu‸ meh lehˇ, aˬ za za-ehˇ ehˇ
29 nehˬ-euˬ meh. Maˬli^ dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ ngeh, yaw kawˇ
30 tuˇ-awˇ, Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ iˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ
pu-ahˇ maˬ uˇ leˇ-aˬ siˬ. Maˬta aˬ yaw‸-ahˇ ha-iˇ-euˬ k'oeˇ
31 tsahˇ jawˇ lu‸-a siˬ. Maˬli^ nehˬ-ehˇ iˇ kahˇ la‸ k'oeˇ jawˇ-
awˇ, Maˬli^-ahˇ nui ma saˇ laˇ ni jahˇ lu‸-eu Yuˇda^ tsawˇ haˬ
deuˬ Maˬli^ yaw kawˇ tuˇ-awˇ do^-iˇ gaˇ ya mawˇ-euˬ meh.
Aˬ yaw‸ lmˬ bymˇ-ahˇ ngoeˇ-iˇ-eu ngeuˇ ngaˬ lehˇ noeˬ-awˇ,
aˬ yaw‸ ma‸ aˬ yaw‸-euˬ mehˬ nah caw teh g'eh-euˬ meh.
32 Maˬli^ Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ iˇ keu^-awˇ Yeˬsuˇ-ahˇ ya mawˇ
ngeh, aˬ yaw‸-euˬ aˬ kuiˇ dawˬ peh pawˬ tsui‸ pawˬ dmˬ dmˬ-
awˇ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ, nawˇ heu gaˇ jawˇ law nmˇ-aˬ, ngaˬ-
euˬ mehˇ nmˇ Laˬzaˬluˇ maˬ shiˇ-aˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
33 Maˬli^ hawˇ-eu aˬ yaw‸-euˬ mehˬ nah oe-euˬ Yuˇda^ tsawˇ
haˬ deuˬ ngoeˇ lu‸ gaˇ Yeˬsuˇ ya mawˇ ngeh, aˬ yaw‸ nui ma
34 suˬ saˬ-awˇ, noeˬ shaˬ dui dui-eu meh. Naw ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ
aˬ geu gaˇ ba‸ pahˬ-iˇ teˬ lehˇ, Yeˬsuˇ naˇ haˬ ngeh, Sahˬ
35 paˬ-oˇ, haw le-awˬ lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-
36 euˬ meh. Yeˬsuˇ mya^ biˇ do^ le-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, Yuˇ-
da^ tsawˇ haˬ deuˬ ehˇ-eu, Haw sheˇ, aˬ yaw‸ Laˬzaˬluˇ-ahˇ
37 zawˇ gaˬ-eu law hawˇ ngaˬ lehˇ ehˇ-eu meh. Tiˬ pa^ na deuˬ
ehˇ-eu, Mya^ beh‸ beh‸-eu tsawˇ haˬ-ahˇ mya^ nui^ bi mawˇ
laˇ nya-eu tsawˇ haˬ heu g'aˬ, Laˬzaˬluˇ maˬ ya shiˇ ni maˬ jahˇ
nya-eu nga loˇ lehˇ ehˇ-eu meh.

## Laˬzaˬluˇ-ahˇ bi g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ

38 K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ nui ma paˇ suˬ saˬ laˇ-awˇ, lmˬ bymˇ-
ahˇ iˇ keu^-euˬ meh. Lmˬ bymˇ k'oeˇ-aˬ, lo k'ahˬ meh. G'aˬ
39 k'ehˬ-ahˇ k'aˬ lo ngawˬ tsoeˬ taˬ-euˬ meh. K'aˬ lo ngawˬ dzeh-
awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Shiˇ-euˬ g'aˬ-euˬ dmˇ
ma Maˬta ehˇ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ, aˬ yaw‸ shiˇ-euˬ oeˬ nah keu^
laˇ-euˬ miˇ neh, yaw bu‸ beh‸ la‸ teh‸-a lehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ
40 nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Nawˇ jah naˇ Miˬ yehˇ-euˬ
yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ-ahˇ ya mawˇ teh‸-a lehˇ, ngaˇ nawˬ-ahˇ
ehˇ nehˬ-euˬ, maˬ ngeuˇ-a loˇ lehˇ, Maˬta-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
41 meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw‸ ma‸ k'aˬ lo k'oeˇ ngawˬ dzeh-euˬ
meh. Yeˬsuˇ g'awˇ leuˇ haw-awˇ ehˇ-eu, Aˬ da-oˇ, nawˇ ngaˬ-
euˬ shaˇ dawˬ naˇ haˬ-euˬ miˇ neh, ngaˇ nawˬ-ahˇ ja ceuˬ-eu
42 ma. Nawˇ ngaˬ-euˬ shaˇ dawˬ aˬ myah lu‸ naˇ haˬ meh lehˇ
ngaˇ siˬ nya ma. Ehˇ k'aw‸, nawˇ ngaˬ-ahˇ bi oe-euˬ meh lehˇ

heu gaˇ jaw˯ jaw˯-ehˇ yaw˰ lu˰-eu tsawˇ ha˯ deu˯ jah laˇ ni, a˯
yaw˰ ma˰-eu˯ g'aˇ du˯ ngaˇ heu lo˰-ehˇ shaˇ-eu ma lehˇ, ehˇ-
43 eu meh. A˯ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ-awˇ neh, La˯za˯luˇ-oˇ,
44 do^ le-aw˯ lehˇ, yaw k'a^-ehˇ kuˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh, shiˇ
ta˯-eu˯ k'oeˇ g'a˯ do^ le-eu˯ meh. A˯ yaw˰-eu˯ a˯ kuiˇ a˯
la˰-ahˇ mawˇ taw^ taw^ ta˯-awˇ, a˯ yaw˰-eu˯ mya^ pyaw˯-ahˇ
paˇ jeh lahˇ ta˯-eu˯ meh. A˯ yaw˰-ahˇ puiˇ-awˇ pyeh˯ neh˯-
aw˯ lehˇ, Ye˯suˇ a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ neh˯-eu˯ meh.

**A˯ caw˯ Ye˯suˇ-ahˇ di˯ seh˰-eu lehˇ baw˯ dza˯ tseh^-eu˯**

45 Ma˯li^ neh˯-ehˇ oe-eu˯ Yuˇda^ tsawˇ ha˯ g'aw˯ mya g'a˯
Ye˯suˇ neh mˇ-eu˯ gaˇ-ahˇ ya mawˇ ngeh, Ye˯suˇ-ahˇ jah
46 laˇ-eu˯ meh. Ehˇ k'aw˰, ti˯ pa^ na deu˯-a˯, Ye˯suˇ neh mˇ-
47 eu˯ gaˇ kaw^ Pa˯li˯sehˇ deu˯-ahˇ ja neh˯-iˇ-eu˯ meh. K'oeˇ
ngeh, piˇ ma deu˯ hawˇ-eu Pa˯li˯sehˇ deu˯, baw˯ dza˯-eu aˇ
ma˰ ma˰ ma-ahˇ kuˇ ui˯-awˇ, A˯ dui a˯ jo^-ehˇ jahˇ nmˇ. A˯
je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, tsawˇ ha˯ k'oeˇ g'a˯ bi si˯ bi mawˇ-eu g'aw˯
48 mya je˯ jahˇ lu˰ meh. A˯ dui a˯ yaw˰-ahˇ heu lo˰-ehˇ teh˰-ehˇ
bi jawˇ naˇ, tsawˇ ha˯ daw˯ taw^ lu˰ a˰ yaw˰-ahˇ jah laˇ teh˰-a.
K'oeˇ naˇ, Loˇma^ tsawˇ ha˯ laˇ-awˇ, a˯ dui-eu˯ u˯ du˯ tah˯
nymˇ nymˇ ma-ahˇ ma˯ ehˇ, a˯ dui-eu˯ miˇ k'ah˯-ahˇ ma˯ ehˇ,
49 la^ pi˯ la^ byo^ laˇ teh˰-a lehˇ ehˇ-eu meh. A˯ yaw˰ ma˰-eu˯
la˰ k'oeˇ, Ga˯ya˯paˇ lehˇ myahˇ-eu˯ ti˯ g'a˯ jawˇ-eu meh. K'oeˇ
ngeh k'o˰, a˯ yaw˰ piˇ ma geu˰ lu˰ meh. A˯ yaw˰ ehˇ-eu, Naw
50 ma˰ ti˯ je˯-i˯ ma˯ si˯ nya. Tsawˇ jeu˯ ti˯ jeu˯ jeu˯ lah ma˯
ya caw^-iˇ ni, tsawˇ ha˯ ti˯ g'a˯ tsawˇ jeu˯ ti˯ jeu˯-eu˯ g'aˇ du˯
shiˇ dah naˇ, naw ma˰-eu˯ g'aˇ du˯ mui˯ teh˰-a lehˇ naw ma˰
ma˯ shaˇ noe˯ te loˇ lehˇ, a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ neh˯-eu˯ meh.
51 Daw˯ k'oeˇ daw˯ a˯ yaw^ yaw˰ noe˯ do^-awˇ ngeh˯-eu ma˯
ngeuˇ-a. K'oeˇ ngeh k'o˰ a˯ yaw˰ piˇ ma geu˰ lu˰-eu miˇ neh,
Ye˯suˇ-a˯ tsawˇ jeu˯ k'oeˇ jeu˯-eu˯ g'aˇ du˯ ya shiˇ dah teh˰-a
lehˇ a˯ yaw˰ ehˇ-eu-a˯, Mi˯ yehˇ-eu˯ g'aˇ du˯ ngeh˯ dah-eu
52 g'a˯ lo˰-ehˇ ehˇ-eu meh. Tsawˇ jeu˯ k'oeˇ jeu˯-eu˯ g'aˇ du˯
teh˰-ehˇ shiˇ dah-eu lehˇ ma˯ ngeuˇ-a. G'aw˯-iˇ g'ehˇ-iˇ-awˇ
jawˇ lu˰-eu, Mi˯ yehˇ-eu˯ za˯ deu˯ ti˯ muˇ teh˰-ehˇ pyeu˰ laˇ
53 ni a˯ yaw˰ ya shiˇ dah meh. K'oeˇ ngeh nah-ahˇ neh, a˯ yaw˰
ma˰ a˯ yaw˰-ahˇ di˯ seh˰-eu lehˇ baw˯ dza˯ tseh^-eu˯ meh.
54 K'oeˇ miˇ neh, Ye˯suˇ-a˯ Yuˇda^ miˇ k'ah˯ la˰ k'oeˇ bya
ceh^ ni ma˯ paˇ cah meh. A˯ yaw˰ k'oeˇ gaˇ neh do^-iˇ-awˇ,
Ehˇpa˯le˯ meu˯-ahˇ iˇ keu^-eu˯ meh. Meu˯ k'oeˇ meu˯-a˯,

bawˇ tsahˬ-euˬ dawˬ peh ja^-eu miˇ k'ahˬ k'ahˬ zaˬ la˰ k'oeˇ
ja^-eu meh. K'oeˇ gaˇ aˬ yaw˰ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ nehˬ-
ehˇ jawˇ lu˰ meh.
55 Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ Baˬsaˬkaˬ bawˬ-iˬ g'eh-eu aˇ yamˬ
peh laˇ-euˬ meh. Bawˬ-iˬ g'eh-eu maˬ keu^ laˇ mi na^-ehˇ,
yawˬ ha-euˬ g'awˇ mawˇ bi shawˇ laˇ-eu lehˇ, yawˬ paw na lu˰
jawˇ-eu tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ le-euˬ
56 meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ po^ lu˰ meh. Aˬ
yaw˰ ma˰ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma la˰ k'oeˇ yaw˰ lu˰ ngeh,
aˬ yaw˰ ma˰ yaw kaˬ ehˇ-eu, Naw ma˰ aˬ jo^-ehˇ noeˬ te. Bawˬ-
iˬ heu-euˬ la˰ k'oeˇ aˬ yaw˰ maˬ laˇ-aˇ loˇ lehˇ ehˇ-eu meh.
57 K'oeˇ ngeh, piˇ ma deuˬ hawˇ-eu Paˬliˬsehˇ deuˬ dawˬ heu lo˰-
ehˇ bi˰ taˬ-euˬ meh. Aˬ suˇ g'aˬ maˬ kaˬ, aˬ yaw˰ jawˇ-eu siˬ
naˇ, nga ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ ya nyeh˰ ni nga ma˰-ahˇ ya ehˇ gaˬ
laˇ meh lehˇ, dawˬ bi˰ taˬ-euˬ meh.

**Beˬtaˬniˇ pu la˰ k'oeˇ zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ**
**Yeˬsuˇ-ahˇ naˬ maˬ hawˇ leh˰ nehˬ-euˬ**

12 Baˬsaˬkaˬ bawˬ-iˬ maˬ keu^ laˇ mi na^-ehˇ, ko˰ nah ngeh
nah neh, Yeˬsuˇ Laˬzaˬluˇ jawˇ-eu Beˬtaˬniˇ pu-ahˇ le keu^-
euˬ meh. Laˬzaˬluˇ k'oeˇ g'aˬ, Yeˬsuˇ neh bi g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ
2 k'oeˇ g'aˬ meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰ ma˰ Yeˬsuˇ-ahˇ ci˰ hawˬ
tiˬ byawˇ bi dzaˬ-euˬ meh. Maˬta-aˬ hawˬ beuˬ lahˬ nehˬ-awˇ,
Laˬzaˬluˇ hawˇ-eu nui deuˬ-aˬ, Yeˬsuˇ nehˬ-ehˇ jawˬ-awˇ dzaˬ
3 lu˰ meh. K'oeˇ ngeh Maˬli^ aˇ poeˬ zawˇ k'a^-eu naˬduˇ lehˇ
myahˇ-euˬ naˬ maˬ hawˇ smˬ kaˇ yuˇ-awˇ, Yeˬsuˇ-euˬ aˬ kuiˇ-
ahˇ leh˰ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, tsehˇ kahˇ neh aˬ yaw˰-euˬ
aˬ kuiˇ-ahˇ si^ nehˬ-euˬ meh. Naˬ maˬ hawˇ k'oeˇ nymˇ tiˬ
4 nymˇ nymˇ lah saw k'eu˰ ni saw-eu meh. Ehˇ k'aw˰, aˬ yaw˰-
ahˇ aˬ cawˬ-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ-eu lehˇ g'eh-eu, aˬ yaw˰-
5 euˬ zaˬ lahˇ Yuˇda^ Iˇsaˬgaˬliˬoˬ ehˇ-eu, Naˬ maˬ hawˇ teu
smˬ yaˇ bya^-ahˇ neh ahˬ-awˇ, shaˬ-eu zahˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ
6 aˬ jeˬ g'eh-eu maˬ biˇ nehˬ te lehˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ
yaw˰ k'oeˇ loˬ-ehˇ ehˇ-eu-aˬ, shaˬ-eu zahˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ
shaˇ noeˬ-awˇ ehˇ-eu maˬ ngeuˇ-a. Aˬ yaw˰-aˬ smˇ k'oeˬ
miˇ neh ehˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ pyuˇ pawˬ beh^ tawˬ-awˇ, k'oeˇ-
7 euˬ la˰ k'oeˇ ahˇ-eu pyuˇ k'oeˬ haw-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu,
Zaˬ miˬ zaˬ heu g'aˬ-ahˇ taˬ dehˬ. Ngaˬ-ahˇ duˬ pahˬ-eu aˇ
nah-euˬ g'aˇ duˬ naˬ maˬ hawˇ heu aˬ yaw˰ jeˬ hmˬ taˬ-euˬ
8 meh. Shaˬ-eu zahˬ-eu tsawˇ haˬ naw ma˰ nehˬ-ehˇ aˬ myah

lu˰ jawˇ meh. Ehˇ k'aw˰, ngaˇ naw ma˰ nehˬ-ehˇ aˬ myah
lu˰ jawˇ-eu maˬ ngeuˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Aˬ cawˬ Laˬzaˬluˇ-ahˇ diˬ seh˰-eu lehˇ bawˬ dzaˬ tseh^-euˬ**

9 Yeˬsuˇ k'oeˇ gaˇ jawˇ lu˰ meh lehˇ Yuˇda^ tsawˇ haˬ aˇ ma˰
ma˰ ma ya siˬ ngeh, aˬ yaw˰ ma˰ k'oeˇ gaˇ le-euˬ meh. Yeˬsuˇ-
ahˇ mawˇ maw˰-eu miˇ neh teh˰-ehˇ le-euˬ maˬ ngeuˇ-a.
Yeˬsuˇ neh bi g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ Laˬzaˬluˇ-ahˇ k'aw˰ mawˇ
10 maw˰-eu miˇ neh le-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, piˇ ma deuˬ Laˬzaˬ-
luˇ-ahˇ k'aw˰ diˬ seh˰-eu lehˇ, bawˬ dzaˬ tseh^ taˬ-euˬ
11 meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Laˬzaˬluˇ baˬ da neh Yuˇda^
tsawˇ haˬ g'awˬ mya g'aˬ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ aˇ muˇ la˰ k'oeˇ
do^-iˇ-awˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ jah laˇ lu˰ meh.

**Mahˬ tahˬ la^ dziˬ-awˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ uˇ-iˇ-euˬ**

12 Ni shawˬ ngeh nah, Yeˬsuˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ oe lu˰
gaˇ bawˬ-iˬ k'oeˇ-euˬ la˰ k'oeˇ laˇ keu^-euˬ tsawˇ haˬ aˇ ma˰
13 ma˰ ma ya gaˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ ha laˬ-iˇ-
eu lehˇ, daoˇ aˇ pyaˬ ba˰-awˇ do^-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰
ehˇ-eu, Hoˬsaˬnaˬ,* Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ tsawˇ myahˇ uˬ mo^
oe lu˰-eu, Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ-euˬ Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ
14 guiˬ lahˬ huiˬ lu˰-uˇ lehˇ, yaw k'a^-ehˇ ehˇ lu˰ meh. K'oeˇ
ngeh, Yeˬsuˇ mahˬ tahˬ la^-ahˇ mawˇ-awˇ dziˬ-euˬ meh. Jaˇ
li˰ la˰ k'oeˇ bo˰ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ,
15 Ziˇoˬ-euˬ zaˬ miˬ-oˇ, taˬ gu^. Haw sheˇ, nawˬ-euˬ Sahˬ
paˬ kuˇ hawˇ kamˇ mahˬ tahˬ la^ dziˬ-awˇ oe lu˰ meh,
lehˇ bo˰ taˬ-euˬ meh.
16 Aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ gaˇ kaw^ k'oeˇ maˬ siˬ nya siˬ.
Ehˇ k'aw˰, Yeˬsuˇ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ za g'aˬ ngeh, aˬ yaw˰-
euˬ gaˇ kaw^ k'oeˇ lo˰-ehˇ bo˰ taˬ-euˬ gaˇ maˬ ehˇ, aˬ cawˬ
aˬ yaw˰-ahˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ nehˬ-euˬ gaˇ maˬ ehˇ, aˬ yaw˰
17 ma˰ noeˬ do^ laˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ Laˬzaˬluˇ-ahˇ lmˬ bymˇ
la˰ k'oeˇ kuˇ do^-awˇ bi g'o˰ deh˰ laˇ ngeh, Yeˬsuˇ nehˬ-ehˇ
jawˇ-eu tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma k'oeˇ ma˰, gaˇ kaw^ k'oeˇ
18 saˇ kiˇ kamˬ lu˰ meh. Aˬ yaw˰ neh bi siˬ bi mawˇ-eu lehˇ
jahˇ-euˬ gaˇ kaw^ k'oeˇ-ahˇ aˬ yaw˰ ma˰ ya gaˬ-euˬ miˇ neh,
tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma k'oeˇ aˬ yaw˰-ahˇ ha laˬ-iˇ-euˬ meh.

---

* Hoˬsaˬnaˬ lehˇ ehˇ-eu-aˬ, Heˬbyehˇ dawˬ meh. Dawˬ tsui˰-aˬ, Ka k'o˰ la˰-awˬ lehˇ ehˇ-eu meh.

19 K'oeˇ miˇ neh, Paˬliˬsehˇ deuˬ aˬ yaw˰ ma˰ yaw kaˬ ehˇ-eu,
Naw ma˰ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ jahˇ nya-a. Haw sheˇ, miˇ tsaˬ zaˬ
dawˬ tawˆ lu˰ aˬ yaw˰-euˬ mehˬ nah caw teh jiˇ-euˬ meh lehˇ
ehˇ-eu meh.

**Heˬlaˬsaˇ tsawˇ haˬ deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ poˆ-eu**

20 Bawˬ-iˬ g'eh-eu k'oeˇ gaˇ uˬ duˬ tahˬ laˇ-euˬ tsawˇ haˬ la˰
k'oeˇ Heˬlaˬsaˇ tsawˇ haˬ tiˬ paˆ na deuˬ ahˇ-eu meh.
21 Aˬ yaw˰ ma˰, Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ jaˆ-eu Behˬdzeˇdaˬ
meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Piˇliˇpuˆ jawˇ gaˇ iˇ-awˇ, Saˬ laˬ-oˇ, nga ma˰
22 Yeˬsuˇ-ahˇ mawˇ maw˰ nya lehˇ shaˇ-eu meh. Piˇliˇpuˆ
Aˬdehˬlehˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-iˇ-euˬ meh. Aˬdehˬlehˬ hawˇ-eu
23 Piˇliˇpuˆ aˬ nya˰ Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ
ngeh Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ yaw sheh˰ k'ahˬ
24 sehˇ za-eu aˇ yamˬ keuˆ laˇ-euˬ meh. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ
diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Cehˇ siˬ yoeˬ tiˬ nuiˆ miˇ tsaˬ k'oeˇ
taˆ maˬ ga-iˇ-ehˇ maˬ shiˇ naˇ, siˬ yoeˬ k'oeˇ tiˬ nuiˆ teh˰-ehˇ
jaˆ-eu meh. Ehˇ k'aw˰ shiˇ naˇ, cehˇ nuiˆ g'awˬ mya ni tso˰
25 le teh˰-a. Yawˬ ha-euˬ deh˰-eu jeˬ-ahˇ gaˬ-eu tsawˇ haˬ, deh˰-
eu jeˬ ya smˬ teh˰-a. Miˇ tsaˬ k'oeˇ taˆ jawˇ ngeh, yawˬ ha-euˬ
deh˰-eu jeˬ-ahˇ muiˇ-eu tsawˇ haˬ, mˬ maˬ maˬ byaˆ zaˇ ziˇ
deh˰-eu jeˬ za ni, yawˬ ha-euˬ deh˰-eu jeˬ-ahˇ jeˬ hmˬ taˬ-eu
26 meh. Ngaˬ-euˬ gaˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ, ngaˬ-euˬ mehˬ nah ya
laˇ teh˰-a. Ngaˬ-euˬ gaˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ k'aw˰, ngaˇ jawˇ
gaˇ ya jawˇ teh˰-a. Ngaˬ-euˬ gaˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ Aˬ da
Miˬ yehˇ taˬ huiˬ taˬ mahˇ teh˰-a.

**Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ k'ahˬ tuˇ gaˇ ya daˬ-eu**

27 Nymˬ-mˇ ngaˬ-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ zawˇ noeˬ shaˬ nya.
Ngaˇ aˬ joˆ-ehˇ ya ehˇ-eu. Aˬ da-oˇ, aˇ yamˬ heu-ahˇ ngaˇ ya
buˬ-iˇ ni ka doˆ nehˬ la˰ lehˇ, ya ehˇ-eu loˇ. Maˬ ngeuˇ. Aˇ
28 yamˬ heu-euˬ g'aˇ duˬ ngaˇ oe-euˬ ma. Aˬ da-oˇ, nawˬ-euˬ
tsawˇ myahˇ-ahˇ bi taˬ huiˬ bi taˬ mahˇ law lehˇ ehˇ-eu meh-
K'oeˇ ngeh, mˬ-ahˇ neh teˇ saˇ mahˇ doˆ le-awˇ ehˇ-eu, Ngaˬ-
euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ ngaˇ bi taˬ huiˬ bi taˬ mahˇ g'aˬ-euˬ ma.
Aˬ kaˇ tiˬ poˆ k'aw˰ paˇ bi taˬ huiˬ paˇ bi taˬ mahˇ ma lehˇ
29 ehˇ-eu meh. K'oeˇ gaˇ yaw˰ lu˰-eu tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰
ma k'oeˇ, teˇ saˇ k'oeˇ ya gaˬ ngeh, Mˬ jeˬ jeˬ-eu nya lehˇ
ehˇ-eu meh. Tiˬ paˆ na deuˬ ehˇ-eu, Mˬ taˆ g'aˬ k'ehˇ aˬ yaw˰-
30 ahˇ dawˬ ngehˬ nehˬ-eu nya lehˇ ehˇ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-

eu, Teˇ saˇ k'oeˇ nga˯-eu˯ g'aˇ du˯ mahˇ do^ le-eu˯ ma˯ ngeuˇ
31 nya. Naw ma˰-eu˯ g'aˇ du˯ mahˇ do^ le-eu˯ nya. Miˇ tsa˯
heu-a˯, nym˯-mˇ k'aw˰ yaˇ k'a˯ daˇ gaˇ ya da˯ lu˰ meh. Miˇ tsa˯
heu-ahˇ u^ lahˇ lu˰-eu g'a˯-ahˇ nym˯-mˇ k'aw˰ teh do^-eu
32 meh. Miˇ tsa˯ heu k'oeˇ ta^ ngaˇ k'ah˯ tuˇ gaˇ ya da˯ ngeh,
tsawˇ ha˯ daw˯ taw^ lu˰ ngaˇ jawˇ gaˇ ya jawˇ ni ngaˇ g'eu
33 ma lehˇ ehˇ-eu meh. A˯ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ-eu-a˯, a˯ yaw˰
a˯ jo^-ehˇ ya shiˇ-eu gaˇ kaw^ ehˇ meh˯ neh˯-eu˯ meh.
34 Tsawˇ ha˯ aˇ ma˰ ma˰ ma ehˇ-eu, Ka-li-a˯, m˯ ma˯ ma˯
bya^ zaˇ ziˇ ya jawˇ teh˰-a lehˇ zahˇ daw˯ k'o˰ daw˯ la˰ k'oeˇ
nga ma˰ ya si˯ ya ga˯-eu˯ ma. Tsawˇ ha˯-eu˯ Za˯ maˇ-a˯ k'ah˯
tuˇ gaˇ ya da˯ teh˰-a lehˇ, nawˇ a˯ je˯ miˇ neh ehˇ te. Tsawˇ
ha˯-eu˯ Za˯ maˇ k'oeˇ g'a˯ a˯ suˇ g'a˯-a lehˇ, a˯ yaw˰-ahˇ
35 naˇ ha˯-eu meh. Ye˯suˇ ehˇ-eu, Yaw sheh˰-a˯, naw ma˰ jawˇ
gaˇ ti˯ k'eh˯ teh˰-ehˇ bya-eu meh. Yaw sheh˰ k'aˇ bya-eu k'oeˇ
keu^ ni cah-aw˯. Ma˯ ngeuˇ naˇ, yaw zahˇ naw ma˰-ahˇ teh
miˇ laˇ teh˰-a. Yaw zahˇ la˰ k'oeˇ cah-eu tsawˇ ha˯, a˯ gaˇ
36 iˇ-eu ma˯ si˯ nya. Naw ma˰ jawˇ gaˇ yaw sheh˰ bya lu˰ ngeh,
naw ma˰ yaw sheh˰-eu˯ za˯ pyeu˰ laˇ ni, yaw sheh˰-ahˇ jah-
aw˯ lehˇ, a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ neh˯-eu˯ meh.

**Yuˇda^ tsawˇ ha˯ ma˯ jah-a**

Ye˯suˇ daw˯ heu deu˯ ehˇ g'a˯-awˇ, a˯ yaw˰ ma˰ jawˇ gaˇ
37 neh do^-iˇ-awˇ jawˇ za˰-iˇ-eu˯ meh. A˯ yaw˰ ma˰-eu˯ meh˯
shi bi si˯ bi mawˇ-eu je˯ k'oeˇ mya^ mya^-ehˇ a˯ yaw˰ jahˇ
38 meh˯-eu˯ k'aw˰, a˯ yaw˰ ma˰ a˯ yaw˰-ahˇ ma˯ jah-a. K'oeˇ
lo˰-ehˇ pyeu˰ laˇ-eu-a˯, Mi˯ yehˇ-eu˯ g'aˇ du˯ ngeh˯ dah-eu
Iˇsa˯yaˇ neh ehˇ ta˯-eu˯ daw˯ byah laˇ-eu˯ meh. A˯ yaw˰
ehˇ-eu,

Sah˯ pa˯ Mi˯ yehˇ-oˇ, nga ma˰ ehˇ-eu daw˯-ahˇ a˯ suˇ
g'a˯ jah ta. Sah˯ pa˯ Mi˯ yehˇ-eu˯ bao˯ a˯ suˇ g'a˯-ahˇ
pah meh˯ neh˯ te,

39 lehˇ ehˇ ta˯-eu˯ meh. K'oeˇ miˇ neh, a˯ yaw˰ ma˰ ma˯ jah
coeˇ-a. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, Iˇsa˯yaˇ ti˯ po^ paˇ ehˇ-eu,

40 A˯ yaw˰ ma˰ mya^ nui^ ma˯ ya mawˇ-ehˇ, nui ma la˰
k'oeˇ ma˯ ya noe˯ do^ ni, nui ma ma˯ paˇ-ehˇ ngaˇ a˯
yaw˰ ma˰-ahˇ ma˯ ya la^ ta˯ ni, a˯ yaw˰ a˯ yaw˰ ma˰-
eu˯ mya^ nui^-ahˇ bi beh˰-iˇ-awˇ, a˯ yaw˰ ma˰-eu˯ nui
ma-ahˇ bi g'ahˇ laˇ-eu˯ meh,

41 lehˇ bo˰ ta˯-eu˯ meh. Iˇsa˯yaˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ-eu-a˯, a˯

yaw‸ Yeˬsuˇ-euˬ yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ-ahˇ ya mawˇ-euˬ miˇ
42 neh, aˬ yaw‸-euˬ gaˇ kaw^ ehˇ-eu meh. Sahˬ paˬ deuˬ-euˬ
la‸ k'oeˇ g'awˬ mya g'aˬ Yeˬsuˇ-ahˇ jah-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸
jah-eu k'aw‸, Paˬliˬsehˇ deuˬ-ahˇ gu^-eu miˇ neh, Jah ma lehˇ
maˬ ehˇ do^-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ
aˇ muˇ la‸ k'oeˇ teh do^ la‸-eu baw le lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ noeˬ
43 shaˬ-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ yaw sheh‸ k'ahˬ
sehˇ za-eu na^ maˬ tseˇ, tsawˇ haˬ zaˬ-euˬ k'ahˬ sehˇ-ahˇ za
maw‸-eu meh.

**Yeˬsuˇ ehˇ-eu dawˬ deuˬ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ nehˬ-eu gaˇ kaw^**

44 Yeˬsuˇ yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu, Ngaˬ-ahˇ jah-eu tsawˇ haˬ, ngaˬ-
ahˇ jah-eu maˬ ngeuˇ-a. Ngaˬ-ahˇ bi oe-euˬ g'aˬ-ahˇ jah-eu
45 meh. Ngaˬ-ahˇ mawˇ-euˬ tsawˇ haˬ, ngaˬ-ahˇ bi oe-euˬ g'aˬ-
46 ahˇ mawˇ-euˬ meh. Ngaˇ-aˬ yaw sheh‸ bya-eu yaw sahˇ ma.
Ngaˬ-ahˇ k'aˇ jah-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ yaw zahˇ la‸
k'oeˇ maˬ ya jawˇ ni, ngaˇ miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ za‸ ka le-euˬ ma.
47 Ngaˬ-euˬ dawˬ gaˬ-euˬ k'aw‸ maˬ naˇ haˬ geu‸-eu tsawˇ haˬ
aˬ geu g'aˬ-ahˇ maˬ kaˬ, ngaˇ yaˇ k'aˬ maˬ daˇ. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, ngaˇ miˇ tsaˬ zaˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ le-euˬ maˬ ngeuˇ.
48 Ngaˇ miˇ tsaˬ zaˬ-ahˇ ka k'o‸ le-euˬ ma. Ngaˬ-ahˇ byehˇ
dzeh-awˇ ngaˬ-euˬ dawˬ-ahˇ maˬ naˇ haˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ yaˇ
k'aˬ daˇ-eu tiˬ g'aˬ jawˇ meh. Ngaˬ neh ehˇ-euˬ dawˬ deuˬ-aˬ,
49 aˇ saˬ saˬ ngeh nah aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ teh‸-a. Ngaˇ
ngaˬ-euˬ nui noeˬ tsaˬ-eu lo‸-ehˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ ehˇ. Ngaˬ-ahˇ
bi oe-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ-aˬ, ngaˇ aˬ jo^-ehˇ ya ngehˬ ya tmˇ-
50 eu lehˇ aˬ yaw‸ ngaˬ-ahˇ dawˬ bi‸-euˬ meh. Aˬ yaw‸ neh
bi‸-euˬ dawˬ-aˬ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh‸-eu jeˬ pyeu‸-
eu meh lehˇ ngaˇ siˬ nya ma. K'oeˇ miˇ neh, ngaˇ k'aˇ ehˇ-eu
deuˬ-aˬ, Aˬ da Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ ehˇ nehˬ la‸-euˬ lo‸-ehˇ
ehˇ-eu ma lehˇ, aˬ yaw‸ ehˇ-eu meh.

**Yeˬsuˇ neh zaˬ lahˇ deuˬ-euˬ aˬ kuiˇ-ahˇ bi dzui‸-euˬ**

13 Ngaˇ-aˬ, miˇ tsaˬ-ahˇ neh do^-iˇ-awˇ, Aˬ da Miˬ yehˇ jawˇ
gaˇ g'o‸ leˇ-eu aˇ yamˬ keu^ laˇ-euˬ ngaˇ lehˇ, Baˬsaˬkaˬ
bawˬ-iˬ maˬ g'eh mi na^-ehˇ Yeˬsuˇ siˬ lu‸ meh. Miˇ tsaˬ k'oeˇ
ta^ jawˇ-eu aˬ yaw‸-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ aˬ yaw‸ gaˬ lu‸-eu
2 lo‸-ehˇ, aˇ saˬ saˬ ngeh keu^ ni gaˬ lu‸ meh. Yeˬsuˇ-ahˇ
aˬ cawˬ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ-awˬ lehˇ, neh‸ sahˬ paˬ

Siˇmoˬ-euˬ aˬ li Yuˇda^ Iˇsaˬgaˬliˬoˬ-euˬ nui ma la‸ k'oeˇ bi
3 noeˬ do^-euˬ meh. Aˬ da Miˬ yehˇ ngaˬ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ
yawˬ jeˬ na lu‸ a nehˬ la‸ jiˇ-euˬ meh. K'oeˇ uˬ ta‸, ngaˇ Miˬ
yehˇ jawˇ gaˇ neh oe-awˇ Miˬ yehˇ jawˇ gaˇ ya g'o‸ leˇ meh
4 lehˇ, Yeˬsuˇ siˬ lu‸ meh. Ci‸ hawˬ dzaˬ lu‸ ngeh Yeˬsuˇ tuˇ-
awˇ, aˬ yaw‸-euˬ pehˇ k'ahˬ pehˇ mahˇ leh^-euˬ meh. K'oeˇ
5 naˇ, aˬ yaw‸ paˇ jeh yuˇ-awˇ jo‸-ahˇ pa‸-euˬ meh. Pa‸ g'aˬ
naˇ, k'mˬ maˬ sehˇ byehˇ-ahˇ iˇ cu‸ ku‸ ahˇ-awˇ, zaˬ lahˇ
deuˬ-euˬ aˬ kuiˇ-ahˇ bi dzui‸-euˬ meh. Bi dzui‸ g'aˬ naˇ, aˬ
yaw‸ pa‸ lu‸-eu paˇ jeh neh si^ nehˬ-euˬ meh.
6 Siˇmoˬ Beˬtu^lu^ nuiˇ gaˇ iˇ keu^ ngeh, Beˬtu^lu^ ehˇ-eu,
Sahˬ paˬ-oˇ, nawˇ ngaˬ-euˬ aˬ kuiˇ-ahˇ bi dzui‸-eu lehˇ g'eh
7 te loˇ lehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ
aˬ jo^-ehˇ jahˇ lu‸ gaˇ nymˬ-mˇ nawˇ maˬ siˬ nya k'aw‸, aˬ
kaˇ siˬ nya laˇ teh‸-a lehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
8 Beˬtu^lu^ ehˇ-eu, Nawˇ ngaˬ-euˬ aˬ kuiˇ-ahˇ tiˬ jawˇ-iˬ maˬ
ya bi dzui‸-aˇ lehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ
ehˇ-eu, Ngaˇ nawˬ-ahˇ maˬ ya bi dzui‸ naˇ, nawˇ ngaˬ-ahˇ
9 maˬ ta‸-aˇ lehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Siˇmoˬ Beˬ-
tu^lu^ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ, ngaˬ-euˬ aˬ kuiˇ-ahˇ teh‸-ehˇ maˬ
ngeuˇ-eu, aˬ la‸-ahˇ k'aw‸ bi dzui‸ la‸-awˇ, uˬ duˬ-ahˇ k'aw‸
10 tsiˬ la‸-awˬ lehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-
eu, Iˇ cu‸ dzui‸-euˬ tsawˇ haˬ, g'awˇ mawˇ mawˇ lah shawˇ-
eu miˇ neh, aˬ kuiˇ teh‸-ehˇ dzui‸-eu loˬ meh. Naw ma‸ shawˇ
laˇ-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸, naw ma‸ yawˬ g'aˬ na lu‸ shawˇ-eu
11 maˬ ngeuˇ-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
aˬ suˇ g'aˬ aˬ yaw‸-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ-eu
nga lehˇ, Yeˬsuˇ siˬ lu‸ meh. K'oeˇ miˇ neh, Naw ma‸ yawˬ
g'aˬ na lu‸ shawˇ-eu maˬ ngeuˇ-a lehˇ, aˬ yaw‸ ehˇ-eu meh.
12 Yeˬsuˇ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ aˬ kuiˇ-ahˇ dzui‸ nehˬ g'aˬ-awˇ,
aˬ yaw‸-euˬ pehˇ k'ahˬ pehˇ mahˇ paˇ dm-awˇ nuiˇ-euˬ meh.
K'oeˇ naˇ aˬ yaw‸ ehˇ-eu, Ngaˇ naw ma‸-ahˇ aˬ jo^-ehˇ jahˇ
13 nehˬ-euˬ gaˇ naw ma‸ siˬ nya ma loˇ. Naw ma‸ ngaˬ-ahˇ Saˬ
laˬ hawˇ-eu Sahˬ paˬ lehˇ kuˇ lu‸ meh. Naw ma‸ kuˇ-eu-aˬ,
tsaˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma‸ kuˇ-eu lo‸-ehˇ ngaˇ-
14 aˬ Saˬ laˬ hawˇ-eu Sahˬ paˬ ma. Ngaˇ-aˬ Sahˬ paˬ hawˇ-eu
Saˬ laˬ pyeu‸-eu k'aw‸, naw ma‸-euˬ aˬ kuiˇ-ahˇ dzui‸ nehˬ
naˇ, naw ma‸ k'aw‸ tiˬ g'aˬ-euˬ aˬ kuiˇ-ahˇ tiˬ g'aˬ dzui‸ nehˬ-
15 eu tsaˬ teh‸-a. Ngaˇ naw ma‸-ahˇ mˇ mehˬ nehˬ-euˬ lo‸-ehˇ
naw ma‸ k'aw‸ mˇ ni, naw ma‸ bi dzaw geu‸-eu lehˇ ngaˇ mˇ

16 mehˬ nehˬ-eu ma. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ
nyaˇ. Zaˬ k'aˆ-aˬ, yawˬ ha-euˬ yaw sahˇ naˆ maˬ tseˇ maˬ
huiˬ-a. G'aˬ k'ehˇ k'aw˰, aˬ yaw˰-ahˇ k'ehˇ-eu g'aˬ naˆ maˬ
tseˇ maˬ huiˬ-a.
17 Gaˇ kawˆ heu deuˬ naw ma˰ siˬ nya-awˇ, siˬ nya-eu lo˰-ehˇ
18 mˇ naˇ, naw ma˰ guiˬ lahˬ huiˬ teh˰-a. Naw ma˰ dawˬ tawˆ
lu˰-euˬ gaˇ kawˆ ngaˇ ehˇ-eu maˬ ngeuˇ. Ngaˬ neh tseˇ doˆ
taˬ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ ngaˇ siˬ nya ma. Ehˇ k'aw˰, Jaˇ
li˰ la˰ k'oeˇ bo˰ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ, Ngaˬ nehˬ-ehˇ dzaˬ-eu g'aˬ,
aˬ yaw˰-euˬ aˬ kuiˇ kuiˇ nui˰ ngaˬ-ahˇ behˆ-eu meh lehˇ, ehˇ
19 taˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ ya byah laˇ teh˰-a. Gaˇ kawˆ heu
deuˬ pyeu˰ laˇ ngeh, ngaˬ-ahˇ k'oeˇ g'aˬ ngaˇ lehˇ naw ma˰
jah ni, nymˬ-mˇ maˬ pyeu˰ laˇ mi naˆ-ehˇ ngaˇ naw ma˰-ahˇ
20 ehˇ nehˬ-eu ma. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ
nyaˇ. Ngaˬ neh k'ehˇ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ ha-eu g'aˬ, ngaˬ-ahˇ
ha-eu meh. Ngaˬ-ahˇ ha-eu g'aˬ, ngaˬ-ahˇ bi oe-euˬ g'aˬ-ahˇ
ha-eu meh lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Aˬ cawˬ aˬ yaw˰-ahˇ a nehˬ-eu gaˇ kawˆ Yeˬsuˇ ehˇ-eu**

21 Gaˇ kawˆ k'oeˇ deuˬ Yeˬsuˇ ehˇ g'aˬ-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ nui
ma la˰ k'oeˇ zawˇ noeˬ shaˬ-eu meh. Aˬ yaw˰ ehˇ-eu, Ngaˇ
naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Naw ma˰-euˬ la˰
k'oeˇ tiˬ g'aˬ ngaˬ-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ teh˰-
22 a lehˇ, yaw muiˬ-ehˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ aˬ suˇ g'aˬ-
ahˇ ehˇ maw˰-eu nga lehˇ, zaˬ lahˇ deuˬ noeˬ-awˇ, tiˬ g'aˬ tiˇ
23 g'aˬ haw-eu meh. Aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ la˰ k'oeˇ Yeˬsuˇ
zawˇ gaˬ-eu k'oeˇ g'aˬ, Yeˬsuˇ-euˬ dawˬ peh tehˬ ni nuiˇ lu˰
24 meh. Siˇmoˬ Beˬtuˆluˆ-aˬ, Aˬ yaw˰ aˬ suˇ g'aˬ-ahˇ ehˇ
maw˰ ta. Nga ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ la˰-awˬ lehˇ, zaˬ lahˇ k'oeˇ
25 g'aˬ-ahˇ aˬ la˰ dzawˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh zaˬ lahˇ
k'oeˇ g'aˬ Yeˬsuˇ jawˇ paw g'awˇ pyawˇ-awˇ, Sahˬ paˬ-oˇ,
26 aˬ suˇ g'aˬ-a lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ kaˬ
muˇ tiˬ k'ehˬ byah ni yuˇ-awˇ, g'awˬ nyoeˇ la˰ k'oeˇ tahˬ leh˰-
awˇ bi˰ nehˬ-eu g'aˬ, aˬ yaw˰ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
K'oeˇ lo˰ ehˇ ehˇ-awˇ, kaˬ muˇ tiˬ k'ehˬ byah ni yuˇ-awˇ neh,
27 Siˇmoˬ Iˇsaˬgaˬliˬoˬ-euˬ aˬ li Yuˇdaˆ-ahˇ bi˰-euˬ meh. Yuˇ-
daˆ kaˬ muˇ k'oeˇ k'ehˬ dzaˬ g'aˬ ngeh, Saˬdaˬ aˬ yaw˰-ahˇ
uˇ leˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Nawˇ mˇ-eu lehˇ g'eh-eu gaˇ-
ahˇ yaw kawˇ-ehˇ mˇ-iˇ-awˬ lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
28 meh. Aˬ jeˬ miˇ neh Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ

nehˬ-eu nga lehˇ, hawˬ jawˬ jawˬ lu˰-eu tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ
29 maˬ siˬ nya. Yuˇda^-aˬ, pyuˇ pawˬ beh^ tawˬ lu˰-eu miˇ
neh, Bawˬ-iˬ heu-euˬ g'aˇ duˬ aˬ dui loˬ-eu deuˬ zeuˇ-iˇ-awˬ
lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ k'ehˇ-eu ngeuˇ ngaˬ. Maˬ ngeuˇ
naˇ, Shaˬ-eu zahˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ tiˬ jeˬ na bi˰-iˇ-awˬ lehˇ
Yeˬsuˇ k'ehˇ-eu ngeuˇ ngaˬ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ tiˬ pa^ na deuˬ
30 noeˬ lu˰ meh. Yuˇda^ kaˬ muˇ k'oeˇ k'ehˬ dzaˬ jiˇ-awˇ,
tiˬ po^ teh˰-ehˇ do^-iˇ-euˬ meh. Aˇ yamˬ k'oeˇ-aˬ, uˬ ci˰
sehˇ g'ahˇ meh.

### Dawˬ yaw shui˰ tiˬ dawˬ bi˰-euˬ

31 Yuˇda^ do^-iˇ g'aˬ ngeh Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Nymˬ-mˇ tsawˇ haˬ-
euˬ Zaˬ maˇ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ za-euˬ ma. Miˬ yehˇ k'aw˰
32 aˬ yaw˰ baˬ da neh yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ za-euˬ meh. Aˬ yaw˰
baˬ da neh Miˬ yehˇ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ za-euˬ ngeuˇ naˇ,
Miˬ yehˇ k'aw˰ Zaˬ maˇ-ahˇ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ bi za teh˰-a.
Aˬ yaw˰ tiˬ po^ teh˰-ehˇ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ bi za-eu meh.
33 Ngaˇ gaˬ-eu zaˬ deuˬ-oˇ, ngaˇ naw ma˰ nehˬ-ehˇ tiˬ k'ehˬ
teh˰-ehˇ jawˇ ma. Naw ma˰ ngaˬ-ahˇ po^ teh˰-a. Naw ma˰
ngaˇ iˇ gaˇ maˬ oe nya-aˇ lehˇ ngaˇ Yuˇda^ tsawˇ haˬ-ahˇ ehˇ
nehˬ-euˬ lo˰-ehˇ, nymˬ-mˇ naw ma˰-ahˇ k'aw˰ ehˇ nehˬ-eu
34 ma. Naw ma˰ tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ gaˬ-awˬ lehˇ, ngaˇ naw ma˰-
ahˇ dawˬ yaw shui˰ tiˬ dawˬ bi˰-eu ma. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ
gaˬ-eu lo˰-ehˇ, naw ma˰ k'aw˰ tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ gaˬ-awˬ.
35 Naw ma˰ tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ gaˬ naˇ, gaˬ-eu k'oeˇ baˬ da neh,
naw ma˰ ngaˬ-euˬ zaˬ lahˇ ngaˇ lehˇ tsawˇ haˬ dawˬ taw^
lu˰ ya siˬ teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Beˬtu^lu^ nawˇ, ngaˬ-ahˇ maˬ siˬ lehˇ pyehˇ teh˰-a

36 Siˇmoˬ Beˬtu^lu^ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ, nawˇ aˬ gaˇ iˇ-eu
lehˇ g'eh te lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu,
Nymˬ-mˇ nawˇ ngaˇ iˇ gaˇ maˬ oe nya-aˇ. Aˬ kaˇ ya oe teh˰-a
37 lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Beˬtu^lu^ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ, aˬ
jeˬ miˇ neh nymˬ-mˇ ngaˇ nawˬ-euˬ mehˬ nah maˬ oe nya ta.
Nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ ngaˇ shiˇ dah ma lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ
38 nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˬ-euˬ g'aˇ duˬ nawˇ shiˇ
dah ma loˇ. Ngaˇ nawˬ-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Ya
poeˇ maˬ doeˇ laˇ mi na^-ehˇ, nawˇ ngaˬ-ahˇ maˬ siˬ lehˇ smˬ
po^ keu^ ni pyehˇ teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ hawˇ-eu Aˬ da Miˬ yehˇ-euˬ gaˇ kaw^**

14 Naw ma‸ nui ma la‸ k'oeˇ taˬ noeˬ shaˬ taˬ noeˬ zahˬ.
Miˬ yehˇ-ahˇ jah-awˬ. Ngaˬ-ahˇ k'aw‸ jah-awˬ. 2 Ngaˬ
Da-euˬ nymˇ-ahˇ jawˇ k'aˇ za gahˬ meh. Jawˇ k'aˇ maˬ za
law nmˇ-aˬ, maˬ za-a lehˇ ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ teh‸-a.
Ngaˇ g'o‸ leˇ-awˇ, naw ma‸-euˬ g'aˇ duˬ jawˇ zaˇ la^ sa^ leˇ
3 ma. Ngaˇ g'o‸ leˇ-awˇ naw ma‸-euˬ g'aˇ duˬ jawˇ zaˇ la^
sa^ g'aˬ naˇ, naw ma‸ k'aw‸ ngaˇ jawˇ gaˇ jawˇ nya ni, ngaˇ
tiˬ po^ paˇ za‸ ka le-awˇ, naw ma‸-ahˇ sheuˬ k'o‸ le ma.
4 Ngaˇ le-eu gaˇ ma naw ma‸ siˬ nya meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
5 meh. Toˇma^ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ, nawˇ aˬ gaˇ le-eu, nga
ma‸ maˬ siˬ. Nga ma‸ gaˇ ma aˬ jo^-ehˇ siˬ nya-eu lehˇ, aˬ
6 yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ-aˬ gaˇ ma
ma. Yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ hawˇ-eu sa‸ laˇ deh‸-eu jeˬ k'aw‸
ngeuˇ ma. Ngaˬ-ahˇ maˬ g'oe naˇ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ Aˬ
7 da Miˬ yehˇ jawˇ gaˇ maˬ le keu^ nya. Naw ma‸ ngaˬ-ahˇ
siˬ nya law nmˇ-aˬ, ngaˬ Da-ahˇ k'aw‸ siˬ nya teh‸-a. Nymˬ-
mˇ neh naw ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ ya siˬ ya mawˇ-euˬ meh lehˇ,
Toˇma^-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
8 Piˇliˇpu^ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ, nga ma‸-ahˇ Aˬ da Miˬ yehˇ
bi mawˇ la‸. Bi mawˇ la‸ naˇ nui k'ahˇ shiˇ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-
9 euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Piˇliˇpu^-oˇ, ngaˇ naw ma‸ nehˬ-ehˇ
heu myah ni jawˇ la‸-euˬ k'aw‸, nawˇ ngaˬ-ahˇ maˬ siˬ nya te
siˬ loˇ. Ngaˬ-ahˇ mawˇ-euˬ g'aˬ, Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ mawˇ-
euˬ meh. Nga ma‸-ahˇ Aˬ da Miˬ yehˇ bi mawˇ la‸ lehˇ nawˇ
10 aˬ jeˬ g'eh-eu ehˇ te. Ngaˇ Aˬ da Miˬ yehˇ-euˬ la‸ k'oeˇ jawˇ-
awˇ ngaˬ-euˬ la‸ k'oeˇ k'aw‸ Aˬ da Miˬ yehˇ jawˇ gaˇ, nawˇ
maˬ jah te loˇ. Ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ dawˬ deuˬ-
aˬ, ngaˬ-euˬ nui noeˬ tsaˬ ni ngaˇ ehˇ-eu maˬ ngeuˇ. Ngaˬ-euˬ
la‸ k'oeˇ jawˇ-eu Aˬ da Miˬ yehˇ-aˬ, aˬ yaw‸-euˬ gaˇ aˬ yaw‸
11 mˇ lu‸ meh. Ngaˇ Aˬ da Miˬ yehˇ-euˬ la‸ k'oeˇ jawˇ-awˇ,
Aˬ da Miˬ yehˇ ngaˬ-euˬ la‸ k'oeˇ jawˇ gaˇ jah-awˬ. Maˬ ngeuˇ
naˇ, ngaˬ neh mˇ-euˬ deuˬ baˬ da neh ngaˬ-ahˇ jah-awˬ.
12 Ngaˇ naw ma‸-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Ngaˬ-ahˇ
jah-eu tsawˇ haˬ, ngaˬ neh mˇ-euˬ gaˇ deuˬ mˇ teh‸-a.
Ngaˇ ngaˬ Da jawˇ gaˇ g'o‸ leˇ-eu miˇ neh, heu na^ maˬ tseˇ
13 huiˬ-eu deuˬ k'aw‸ aˬ yaw‸ mˇ teh‸-a. Aˬ da Miˬ yehˇ-aˬ,
Zaˬ maˇ baˬ da neh yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ za ni, naw ma‸
ngaˬ-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ g'oe-awˇ k'aˇ shaˇ-eu dawˬ taw^ lu‸

14 ngaˇ bi pyeu˰ laˇ ma. Naw ma˰ ngaˬ-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ
g'oe-awˇ tiˬ jeˬ na shaˇ naˇ, naw ma˰ shaˇ-eu lo˰-ehˇ ngaˇ bi
pyeu˰ laˇ ma.

**Yaw sahˇ Miˬ yehˇ bi oe-eu gaˇ kawˆ Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-euˬ**

15 Naw ma˰ ngaˬ-ahˇ gaˬ naˇ, ngaˬ neh bi˰-euˬ dawˬ deuˬ-ahˇ
16 naˇ haˬ geu˰ teh˰-a. Ngaˇ Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ shaˇ-eu lehˇ
ma. Ngaˇ shaˇ-eu lo˰-ehˇ, aˬ myah lu˰ naw ma˰ nehˬ-ehˇ bi
jawˇ-eu lehˇ, naw ma˰-ahˇ caw ba-eu tiˬ g'aˬ Aˬ da Miˬ yehˇ
17 naw ma˰-ahˇ bi˰ teh˰-a. Caw ba-eu k'oeˇ g'aˬ, yaw tsaˬ yaw
dawˇ-euˬ Yaw sahˇ meh. Miˇ tsaˬ zaˬ aˬ yaw˰-ahˇ maˬ siˬ maˬ
mawˇ-eu miˇ neh, aˬ yaw˰-ahˇ maˬ ha geu˰ nya. Naw ma˰
aˬ yaw˰-ahˇ siˬ nya meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰
naw ma˰ nehˬ-ehˇ jawˇ-awˇ, naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ k'aw˰
jawˇ meh.
18 Ngaˇ naw ma˰-ahˇ muˇ coe aˬ nmˇ lo˰-ehˇ byehˇ dzeh ya˰-
19 eu maˬ ngeuˇ. Ngaˇ naw ma˰ jawˇ gaˇ g'o˰ le ma. Tiˬ k'ehˬ
g'eh naˇ, miˇ tsaˬ zaˬ ngaˬ-ahˇ maˬ ya mawˇ-aˇ. Ehˇ
k'aw˰, naw ma˰ ngaˬ-ahˇ ya mawˇ teh˰-a. Ngaˇ deh˰-eu miˇ
20 neh, naw ma˰ k'aw˰ ya deh˰ teh˰-a. K'oeˇ ngeh nah keuˆ laˇ
naˇ, ngaˇ Aˬ da Miˬ yehˇ-euˬ la˰ k'oeˇ jawˇ gaˇ maˬ ehˇ, naw
ma˰ ngaˬ-euˬ la˰ k'oeˇ jawˇ gaˇ maˬ ehˇ, ngaˇ naw ma˰-euˬ
21 la˰ k'oeˇ jawˇ gaˇ maˬ ehˇ, naw ma˰ ya siˬ teh˰-a. Ngaˬ neh
bi˰-euˬ dawˬ gaˬ-awˇ naˇ haˬ geu˰-eu tsawˇ haˬ, ngaˬ-ahˇ
gaˬ-eu meh. Ngaˬ-ahˇ gaˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ ngaˬ Da gaˬ teh˰-
a. Ngaˇ k'aw˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ gaˬ-awˇ, ngaˬ-euˬ g'awˇ mawˇ
aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ bya cehˆ ni bi mawˇ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
meh.
22 Yuˇdaˆ Iˇsaˬgaˬliˬoˬ maˬ ngeuˇ-eu Yuˇdaˆ lehˇ myahˇ-euˬ
g'aˬ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ, nawˬ-euˬ g'awˇ mawˇ nga ma˰-ahˇ
bi mawˇ gaˇ neh, aˬ jeˬ g'eh-eu miˇ tsaˬ zaˬ-ahˇ maˬ bi mawˇ
23 te lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˬ-ahˇ gaˬ-eu tsawˇ
haˬ, ngaˬ-euˬ dawˬ naˇ haˬ geu˰ teh˰-a. Ngaˬ Da k'aw˰ aˬ
yaw˰ ma˰-ahˇ gaˬ teh˰-a. Nga nya˰ Da Zaˬ, aˬ yaw˰ ma˰ jawˇ
24 gaˇ oe-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰ nehˬ-ehˇ jawˇ ma. Ngaˬ-ahˇ maˬ
gaˬ-eu tsawˇ haˬ, ngaˬ-euˬ dawˬ maˬ naˇ haˬ geu˰-aˇ. Naw
ma˰ ya gaˬ lu˰-eu dawˬ heu-aˬ, ngaˬ-euˬ dawˬ maˬ ngeuˇ. Ngaˬ-
ahˇ bi oe-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ meh.
25 Ngaˇ naw ma˰ nehˬ-ehˇ jawˇ ngeh, dawˬ heu deuˬ ngaˇ
26 naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu ma. Naw ma˰-ahˇ Caw ba-eu g'aˬ

lehˇ kuˇ-eu muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ g'aˬ-ahˇ, ngaˬ-euˬ
tsawˇ myahˇ uˬ moˆ Aˬ da Miˬ yehˇ bi oe teh˰-a. Yaw sahˇ
k'oeˇ g'aˬ, naw ma˰-ahˇ yawˬ jeˬ na lu˰ mehˬ nehˬ la˰-awˇ,
ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ taˬ ya˰-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ tawˆ
27 lu˰ aˬ yaw˰ naw ma˰-ahˇ bi noeˬ doˆ laˇ teh˰-a. Nui ma saˇ
lehˆ ni g'eh-eu jeˬ ngaˇ naw ma˰-ahˇ taˬ ya˰-eu ma. Ngaˬ-euˬ
nui ma saˇ lehˆ ni g'eh-eu jeˬ naw ma˰-ahˇ bi˰ ya˰-eu ma. Miˇ
tsaˬ zaˬ bi˰-eu lo˰-ehˇ ngaˇ bi˰-eu maˬ ngeuˇ. Naw ma˰ nui
ma la˰ k'oeˇ taˬ noeˬ shaˬ taˬ noeˬ zahˬ. Guˆ-eu nui ma taˬ
28 ahˇ. Ngaˇ g'o˰ leˇ-awˇ, naw ma˰ jawˇ gaˇ ngaˇ tiˬ poˆ paˇ
oe ma lehˇ, ngaˬ neh ehˇ nehˬ-euˬ dawˬ naw ma˰ ya gaˬ-euˬ
meh. Naw ma˰ ngaˬ-ahˇ gaˬ naˇ, Aˬ da Miˬ yehˇ jawˇ gaˇ
ngaˇ g'o˰ leˇ-eu miˇ neh naw ma˰ laˬ k'aˬ cehˇ teh˰-a. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, Aˬ da Miˬ yehˇ-aˬ ngaˇ naˆ maˬ tseˇ huiˬ-
29 eu meh. K'oeˇ deuˬ pyeu˰ laˇ ngeh, naw ma˰ jah ni, nymˬ-
mˇ maˬ pyeu˰ laˇ mi naˆ-ehˇ ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu
30 ma. Aˬ kaˇ naˇ ngaˇ naw ma˰-ahˇ dawˬ g'awˬ mya ni maˬ
paˇ ngehˬ ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, miˇ tsaˬ-ahˇ uˆ lahˇ
lu˰-eu g'aˬ laˇ lu˰ meh. Ngaˬ-euˬ k'oeˇ taˆ aˬ yaw˰ baoˬ tiˬ
31 paw˰-iˬ maˬ jaˆ. Ehˇ k'aw˰, ngaˇ Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ gaˬ-eu
nga lehˇ miˇ tsaˬ zaˬ ya siˬ ya mawˇ ni, Aˬ da Miˬ yehˇ ngaˬ-
ahˇ dawˬ bi˰ la˰-euˬ lo˰-ehˇ ngaˇ mˇ ma. Tuˇ-awˬ. Iˇ kaˇ-euˇ.

**Yeˬsuˇ-aˬ maˇ maˇ ni g'eh-eu aˬ ga˰ ciˇ ni meh**

15 Ngaˇ-aˬ, maˇ maˇ ni g'eh-eu aˬ ga˰ ciˇ ni ma. Ngaˬ Da-
aˬ, yaˇ kmˇ laˆ saˆ-eu yaw sahˇ meh. 2 Aˇ siˬ maˬ siˬ-eu
ngaˬ-euˬ ciˇ ni ni zaˬ deuˬ-ahˇ aˬ yaw˰ deuˆ dzeh-eu meh. Aˇ
siˬ siˬ-eu ciˇ ni ni zaˬ deuˬ-ahˇ bi siˬ dzehˬ le-eu lehˇ, aˬ yaw˰
3 yaw muiˬ-ehˇ laˆ saˆ-eu meh. Ngaˬ neh naw ma˰-ahˇ mehˬ
nehˬ-euˬ dawˬ baˬ da neh, nymˬ-mˇ k'aw˰ naw ma˰ shawˇ
4 laˇ-euˬ meh. Ngaˬ-euˬ la˰ k'oeˇ jawˇ-awˬ. Ngaˇ k'aw˰ naw
ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ jawˇ ma. Ciˇ ni ni zaˬ deuˬ-aˬ, ciˇ ni ni
ma-ahˇ maˬ tso˰ naˇ, aˬ yawˆ yaw˰ aˇ siˬ maˬ siˬ le nya-eu lo˰-
ehˇ, naw ma˰ k'aw˰ ngaˬ-euˬ la˰ k'oeˇ maˬ jawˇ naˇ, aˇ siˬ
maˬ siˬ le nya.

5 Ngaˇ-aˬ, aˬ ga˰ ciˇ ni ni ma ma. Naw ma˰-aˬ, ciˇ ni ni zaˬ
deuˬ meh. Ngaˬ-euˬ la˰ k'oeˇ jawˇ-awˇ, ngaˇ aˬ yaw˰-euˬ
la˰ k'oeˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ, aˇ siˬ g'awˬ mya ni siˬ le-eu
meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˬ-ahˇ g'awˬ naˇ, naw ma˰
6 tiˬ jeˬ-iˬ maˬ mˇ nya. Ngaˬ-euˬ la˰ k'oeˇ maˬ jawˇ-eu tsawˇ

ha˯, ciˇ ni ni za˯ deu˯-ahˇ deu^ dzeh-eu lo˰-ehˇ deu^ dzeh gaˇ
ya da˯-awˇ, nyoe˯-iˇ gui-iˇ teh˰-a. K'oeˇ lo˰-ehˇ g'eh-eu ciˇ
ni ni za˯ deu˯-ahˇ a˯ caw˯ g'o^ bymˇ-awˇ, mi˯ dza˯ la˰ k'oeˇ
ba˰ pui^-eu meh.
7 Naw ma˰ nga˯-eu˯ la˰ k'oeˇ jawˇ-awˇ, nga˯-eu˯ daw˯ naw
ma˰-eu˯ la˰ k'oeˇ ahˇ naˇ, naw ma˰ shaˇ maw˰-eu lo˰-ehˇ
8 shaˇ-aw˯. Naw ma˰ za teh˰-a. Naw ma˰ aˇ si˯ g'aw˯ mya
ni si˯ le-eu ba˯ da neh, nga˯ Da k'ah˯ sehˇ za-awˇ, naw ma˰
k'aw˰ nga˯-eu˯ za˯ lahˇ a˯ diˇ a˯ maˇ pyeu˰-eu gaˇ a˯ caw˯
9 ya mawˇ teh˰-a. A˯ da Mi˯ yehˇ nga˯-ahˇ ga˯-eu lo˰-ehˇ,
ngaˇ k'aw˰ naw ma˰-ahˇ ga˯-eu ma. Nga˯-eu˯ g'oeˇ-eu ga˯-eu
10 la˰ k'oeˇ jawˇ-aw˯. Ngaˇ-a˯, nga˯ Da neh bi˰-eu˯ daw˯ deu˯-
ahˇ naˇ ha˯ geu˰-awˇ, a˯ yaw˰-eu˯ g'oeˇ-eu ga˯-eu la˰ k'oeˇ
jawˇ lu˰ ma. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, naw ma˰ k'aw˰ nga˯ neh
bi˰-eu˯ daw˯ deu˯-ahˇ naˇ ha˯ geu˰ naˇ, nga˯-eu˯ g'oeˇ-eu ga˯-
11 eu la˰ k'oeˇ jawˇ teh˰-a. Nga˯-eu˯ la˯ k'a˯ cehˇ-eu je˯ naw
ma˰-eu˯ la˰ k'oeˇ ahˇ-awˇ, naw ma˰ la˯ k'a˯ cehˇ dui dui laˇ
nya ni, daw˯ heu deu˯ ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ neh˯-eu ma.
12 Nga˯ neh bi˰-eu˯ daw˯-a˯, heu lo˰-ehˇ ma. Ngaˇ naw ma˰-
13 ahˇ ga˯-eu lo˰-ehˇ, naw ma˰ ti˯ g'a˯ tiˇ g'a˯ ga˯-aw˯. Yaw˯
ha-eu˯ caw˯ g'aˇ du˯ shiˇ dah-eu na^ ma˯ tseˇ hui˯-eu g'oeˇ-
14 eu ga˯-eu je˯ ma˯ ja^. Nga˯ neh bi˰-eu˯ daw˯ deu˯-ahˇ naw
15 ma˰ mˇ naˇ, naw ma˰ nga˯-eu˯ caw˯ pyeu˰-eu meh. A˯ kaˇ
naˇ, ngaˇ naw ma˰-ahˇ za˯ k'a^ lehˇ ma˯ paˇ kuˇ ma. A˯ je˯
miˇ neh ehˇ naˇ, yaw sahˇ a˯ je˯ mˇ lu˰ nga lehˇ za˯ k'a^ ma˯
si˯-a. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ caw˯ lehˇ kuˇ ma. A˯ je˯ miˇ neh
ehˇ naˇ, nga˯ Da nga˯-ahˇ k'aˇ ehˇ neh˯ la˰-eu˯ deu˯
16 ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ neh˯-eu˯ ma. Naw ma˰ nga˯-ahˇ tseˇ
geu˰-eu˯ ma˯ ngeuˇ-a. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ tseˇ do^-eu˯ ma.
Naw ma˰ iˇ-awˇ, aˇ si˯ si˯ le-eu u˯ ta˰, aˇ si˯ k'oeˇ zi˰ laˇ-eu
g'aˇ du˯, ngaˇ naw ma˰-ahˇ tseˇ do^ ta˯-eu˯ ma. K'oeˇ miˇ
neh, nga˯-eu˯ tsawˇ myahˇ-ahˇ g'oe-awˇ, A˯ da Mi˯ yehˇ-ahˇ
naw ma˰ k'aˇ shaˇ-eu daw˯ taw^ lu˰ A˯ da Mi˯ yehˇ naw ma˰-
17 ahˇ bi˰ teh˰-a. Naw ma˰ ti˯ g'a˯ tiˇ g'a˯ ga˯-aw˯ lehˇ, ngaˇ
naw ma˰-ahˇ daw˯ bi˰-eu ma.

## Miˇ tsa˯ za˯ naw ma˰-ahˇ muiˇ-eu meh

18 Miˇ tsa˯ za˯ naw ma˰-ahˇ muiˇ naˇ, naw ma˰-ahˇ ma˯ muiˇ
19 mi na^-ehˇ nga˯-ahˇ muiˇ lu˰ meh lehˇ si˯-aw˯. Naw ma˰
miˇ tsa˯-ahˇ ta˰ naˇ, miˇ tsa˯ za˯ yaw˯ ha-eu˯ tsawˇ ha˯-ahˇ

gaˬ teh˰-a. Ehˇ k'aw˰, naw ma˰ miˇ tsaˬ-ahˇ maˬ ta˰-a. K'oeˇ
uˬ ta˰, miˇ tsaˬ heu-euˬ la˰ k'oeˇ ngaˇ naw ma˰-ahˇ tseˇ do^-
20 euˬ miˇ neh, miˇ tsaˬ zaˬ naw ma˰-ahˇ muiˇ lu˰ meh. Zaˬ
k'a^-aˬ, yawˬ ha-euˬ yaw sahˇ na^ maˬ tseˇ maˬ huiˬ-a lehˇ,
ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ dawˬ-ahˇ taˬ ngehˇ. Miˇ tsaˬ
zaˬ deuˬ ngaˬ-ahˇ k'ehˬ la˰ k'a^ la˰-euˬ meh. Naw ma˰-ahˇ
k'aw˰ k'ehˬ laˇ k'a^ laˇ teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰ ngaˬ-euˬ dawˬ
naˇ haˬ geu˰ naˇ, naw ma˰-euˬ dawˬ k'aw˰ naˇ haˬ geu˰ teh˰-
21 a. Ehˇ k'aw˰, naw ma˰ ngaˬ-ahˇ g'oe-eu baˬ da neh k'oeˇ deuˬ
dawˬ taw^ lu˰ aˬ yaw˰ ma˰ naw ma˰-ahˇ jahˇ laˇ teh˰-a. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˬ-ahˇ bi oe-euˬ g'aˬ-ahˇ aˬ yaw˰ ma˰
maˬ siˬ nya.
22 Ngaˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ maˬ ehˇ nehˬ le-euˬ law nmˇ-aˬ, aˬ
yaw˰ ma˰ iˬ baˇ maˬ ahˇ-aˇ. Ehˇ k'aw˰, aˬ yaw˰ ma˰ iˬ baˇ
23 maˬ ahˇ lehˇ, nymˬ-mˇ dehˬ leh˰ k'aˇ maˬ za. Ngaˬ-ahˇ muiˇ-
24 eu g'aˬ, ngaˬ Da-ahˇ k'aw˰ muiˇ-eu meh. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-
iˬ maˬ mˇ haw-euˬ deuˬ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ mehˬ shi ngaˇ
maˬ mˇ-euˬ law nmˇ-aˬ, aˬ yaw˰ ma˰ iˬ baˇ maˬ ahˇ-aˇ. Ehˇ
k'aw˰, nymˬ-mˇ aˬ yaw˰ ma˰ gaˇ k'oeˇ deuˬ-ahˇ ya mawˇ-
awˇ, ngaˬ-ahˇ maˬ ehˇ, ngaˬ Da-ahˇ maˬ ehˇ, muiˇ lu˰ meh.
25 K'oeˇ lo˰-ehˇ pyeu˰ laˇ-eu-aˬ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ zahˇ dawˬ k'o˰
dawˬ la˰ k'oeˇ bo˰ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ, Tiˬ jeˬ-iˬ gaˇ kaw^ maˬ
ja^ gaˇ neh aˬ yaw˰ ma˰ ngaˬ-ahˇ muiˇ-eu meh lehˇ, ehˇ taˬ-
euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ byah laˇ ni pyeu˰ laˇ-euˬ meh.
26 Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ neh do^ le-eu Caw ba-eu g'aˬ ngaˇ naw
ma˰ jawˇ gaˇ bi oe ma. Aˬ yaw˰-aˬ Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ neh
do^ le-eu, yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-ahˇ ta˰-eu Yaw sahˇ meh.
Aˬ yaw˰ oe keu^ naˇ, ngaˬ-euˬ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ kamˬ teh˰-a.
27 Naw ma˰ k'aw˰, yaw beh ngeh neh ngaˬ nehˬ-ehˇ jawˇ lu˰-eu
miˇ neh, ngaˬ-euˬ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ kamˬ teh˰-a.

16 Naw ma˰-euˬ jah-eu nui ma maˬ ya caw^-iˇ ni, gaˇ kaw^
heu deuˬ ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu ma. 2 Aˬ cawˬ
naw ma˰-ahˇ Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ aˇ muˇ la˰ k'oeˇ teh do^
teh˰-a. Naw ma˰-ahˇ diˬ seh˰-eu tsawˇ haˬ, Miˬ yehˇ-euˬ gaˇ
mˇ-euˬ ma lehˇ, noeˬ teh˰-a. Aˬ kaˇ heu lo˰-ehˇ g'eh-eu aˇ
3 yamˬ keu^ le teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰ Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ maˬ
ehˇ, ngaˬ-ahˇ maˬ ehˇ, maˬ siˬ-eu miˇ neh, naw ma˰-ahˇ k'oeˇ
4 lo˰-ehˇ jahˇ laˇ teh˰-a. Aˇ yamˬ k'oeˇ keu^ le ngeh, ngaˇ gaˇ

kaw^ heu deu˯ ehˇ neh˯-eu˯ gaˇ naw ma˰ ma˯ ya ngehˇ ni,
daw˯ heu deu˯ ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ neh˯-eu ma.

### Yaw sahˇ Mi˯ yehˇ gaˇ a˯ jo^-ehˇ mˇ-eu gaˇ kaw^ Ye˯suˇ meh˯ neh˯-eu˯

Ngaˇ naw ma˰ neh˯-ehˇ jawˇ lu˰-eu miˇ neh, yaw beh ngeh
neh gaˇ kaw^ heu deu˯ ngaˇ naw ma˰-ahˇ ma˯ ehˇ neh˯-a˯ si˯.
5 Nga˯-ahˇ bi oe-eu˯ g'a˯ jawˇ gaˇ, nym˯-mˇ ngaˇ g'o˰ leˇ ma.
Nawˇ a˯ gaˇ g'o˰ leˇ te lehˇ, naw ma˰ ti˯ g'a˯-i˯ nga˯-ahˇ ma˯
6 naˇ ha˯-aˇ. Ehˇ k'aw˰, gaˇ kaw^ heu deu˯ ngaˇ naw ma˰-ahˇ
ehˇ neh˯-eu˯ miˇ neh, naw ma˰ noe˯ sha˯ dui dui-eu meh.
7 Ngaˇ naw ma˰-ahˇ dawˇ coe ni ehˇ neh˯ nyaˇ. Ngaˇ g'o˰ leˇ-
eu-a˯, naw ma˰-eu˯ g'aˇ du˯ mui˯ dui dui meh. A˯ je˯ miˇ
neh ehˇ naˇ, ngaˇ ma˯ g'o˰ leˇ naˇ, Caw ba-eu g'a˯ naw ma˰
jawˇ gaˇ ma˯ oe-a. Ehˇ k'aw˰, ngaˇ g'o˰ leˇ-awˇ, naw ma˰
8 jawˇ gaˇ ngaˇ a˯ yaw˰-ahˇ bi oe ma. A˯ yaw˰ oe keu^ ngeh,
i˯ baˇ-eu˯ gaˇ kaw^ ma˯ ehˇ, yaw tsa˯ yaw dawˇ-eu˯ gaˇ kaw^
ma˯ ehˇ, yaˇ k'a˯ daˇ-eu hawˇ-eu yaˇ k'a˯ ja-eu gaˇ kaw^ ma˯
ehˇ, a˯ yaw˰ miˇ tsa˯ za˯-ahˇ yaw mui˯-ehˇ meh˯ neh˯ teh˰-a.
9 A˯ yaw˰ ma˰ nga˯-ahˇ ma˯ jah-eu miˇ neh i˯ baˇ-eu˯ gaˇ kaw^
10 a˯ yaw˰ yaw mui˯-ehˇ meh˯ neh˯ teh˰-a. Ngaˇ A˯ da Mi˯
yehˇ jawˇ gaˇ g'o˰ leˇ-awˇ, naw ma˰ nga˯-ahˇ ma˯ paˇ ya mawˇ-
eu miˇ neh, yaw tsa˯ yaw dawˇ-eu˯ gaˇ kaw^ a˯ yaw˰ yaw mui˯-
11 ehˇ meh˯ neh˯ la˰ teh˰-a. Miˇ tsa˯ heu-ahˇ u^ lahˇ lu˰-eu
g'a˯-ahˇ yaˇ k'a˯ daˇ neh˯-eu˯ miˇ neh, yaˇ k'a˯ daˇ-eu hawˇ-
eu yaˇ k'a˯ ja-eu gaˇ kaw^ k'aw˰, a˯ yaw˰ yaw mui˯-ehˇ meh˯
neh˯ la˰ teh˰-a.
12 Ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ neh˯ pa˯-ehˇ g'eh-eu g'aw˯ mya je˯
13 ja^ k'aw˰, nym˯-mˇ naw ma˰ ma˯ g'o^ ta˯ jiˇ coeˇ-a. Ehˇ
k'aw˰, yaw tsa˯ yaw dawˇ-eu˯ Yaw sahˇ g'a˯ oe keu^ naˇ, naw
ma˰ yaw tsa˯ yaw dawˇ daw˯ taw^ lu˰-eu˯ meh˯ nah caw teh
nya ni, a˯ yaw˰ sheu˯ meh˯ la˰ teh˰-a. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ
a˯ yaw˰ k'aˇ ya ga˯-eu˯ deu˯ teh˰-ehˇ meh˯ neh˯-eu meh. A˯
yaw^ yaw˰ noe˯ do^-awˇ ehˇ meh˯-eu ma˯ ngeuˇ-a. A˯ kaˇ
pyeu˰ laˇ-eu gaˇ kaw^ deu˯ k'aw˰, a˯ yaw˰ naw ma˰-ahˇ meh˯
14 neh˯ la˰ teh˰-a. Ngaˇ yaw sheh˰ k'ah˯ sehˇ za ni a˯ yaw˰ mˇ
teh˰-a. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, nga˯-ahˇ ta˰-eu deu˯ a˯ yaw˰
15 yuˇ-awˇ, naw ma˰-ahˇ meh˯ neh˯ teh˰-a. A˯ da Mi˯ yehˇ
k'aˇ jawˇ k'aˇ ja^-eu yaw˯ je˯ na lu˰ nga˯-eu˯ ma. K'oeˇ miˇ

neh, ngaˬ-ahˇ ta˰-eu deuˬ aˬ yaw˰ yuˇ-awˇ naw ma˰-ahˇ mehˬ nehˬ teh˰-a lehˇ, ngaˇ ehˇ nehˬ-eu ma.

**Noeˬ shaˬ-eu jeˬ laˬ k'aˬ cehˇ-eu jeˬ pyeu˰ laˇ-eu**

16 Tiˬ k'ehˬ g'eh naˇ, naw ma˰ ngaˬ-ahˇ maˬ ya mawˇ-aˇ. Tiˬ
k'ehˬ g'eh naˇ, paˇ ya mawˇ teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
17 K'oeˇ ngeh aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ tiˬ pa^ na deuˬ ehˇ-eu, Tiˬ
k'ehˬ g'eh naˇ, naw ma˰ ngaˬ-ahˇ maˬ ya mawˇ-aˇ. Tiˬ k'ehˬ
g'eh naˇ, paˇ ya mawˇ teh˰-a lehˇ ehˇ-eu-aˬ, aˬ jeˬ ehˇ maw˰-
eu nga. Ngaˇ Aˬ da Miˬ yehˇ jawˇ gaˇ g'o˰ leˇ-eu miˇ neh lehˇ
ehˇ-eu k'aw˰, aˬ yaw˰ aˬ dui ma˰-ahˇ aˬ jo^-ehˇ ehˇ nehˬ la˰
18 maw˰-eu nga lehˇ, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ ja-eu meh. K'oeˇ uˬ ta˰,
aˬ yaw˰ ma˰ paˇ ehˇ-eu, Tiˬ k'ehˬ g'eh naˇ lehˇ ehˇ-eu dawˬ
k'oeˇ dawˬ, aˬ jeˬ ehˇ maw˰-eu nga. Aˬ yaw˰ ehˇ-eu dawˬ aˬ
dui ma˰ maˬ g'o^ shaw nya nya lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ yaw kaˬ
ja-eu meh.
19 Aˬ yaw˰ ma˰ ngaˬ-ahˇ naˇ haˬ maw˰-eu nga lehˇ, Yeˬsuˇ
siˬ nya-eu miˇ neh aˬ yaw˰ ehˇ-eu, Tiˬ k'ehˬ g'eh naˇ, naw
ma˰ ngaˬ-ahˇ maˬ ya mawˇ-aˇ. Tiˬ k'ehˬ g'eh naˇ, paˇ ya
mawˇ teh˰-a lehˇ ngaˇ ehˇ nehˬ-euˬ dawˬ heu dawˬ-euˬ gaˇ
20 kaw^ naw ma˰ tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ naˇ haˬ lu˰ te loˇ. Ngaˇ naw
ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Naw ma˰ ngoeˇ k'aw˰
ya ngoeˇ, tsawˇ ngoeˇ k'aw˰ ya ngoeˇ teh˰-a. Ehˇ k'aw˰, miˇ
tsaˬ zaˬ laˬ k'aˬ cehˇ teh˰-a. Naw ma˰ ya noeˬ shaˬ-eu
k'aw˰, naw ma˰ noeˬ shaˬ-eu k'oeˇ-aˬ, laˬ k'aˬ cehˇ-eu jeˬ
21 pyeu˰ laˇ teh˰-a. Zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ zaˬ ciˬ ngeh, zaˬ ciˬ-eu
aˇ yamˬ keu^ laˇ-awˇ, zawˇ naˇ-eu meh. Ehˇ k'aw˰, zaˬ ciˬ
g'aˬ ngeh, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ deh˰ le-euˬ miˇ
neh, laˬ k'aˬ cehˇ dui dui-awˇ, yaw beh aˬ yaw˰ ya daˬ-euˬ
22 deuˬ ngehˇ jiˇ-euˬ meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, nymˬ-mˇ naw ma˰
ya noeˬ shaˬ k'aw˰, ngaˇ naw ma˰-ahˇ tiˬ po^ paˇ ya mawˇ-eu
miˇ neh, naw ma˰ laˬ k'aˬ cehˇ laˇ teh˰-a. Naw ma˰ laˬ k'aˬ
cehˇ gaˇ, laˬ k'aˬ maˬ bi cehˇ ni tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ jahˇ
23 nya-aˇ. K'oeˇ ngeh nah keu^ laˇ naˇ, naw ma˰ ngaˬ-ahˇ tiˬ
jeˬ-iˬ maˬ paˇ naˇ haˬ-aˇ. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ
ehˇ nehˬ nyaˇ. Naw ma˰ Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ tiˬ jeˬ na shaˇ
naˇ, ngaˬ-euˬ tsawˇ myahˇ baˬ da neh aˬ yaw˰ naw ma˰-ahˇ
24 bi˰ teh˰-a. Ngaˬ-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ g'oe-awˇ nymˬ-mˇ keu^
ni naw ma˰ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ shaˇ-aˬ siˬ. Naw ma˰ laˬ k'aˬ cehˇ
dui dui laˇ nya ni shaˇ-awˬ. Shaˇ naˇ, za teh˰-a.

**Ngaˇ miˇ tsaˬ-ahˇ g'aˬ-euˬ ma**

25 Ngaˇ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ-ahˇ neh gaˇ kaw^ heu deuˬ naw
ma˰-ahˇ mehˬ nehˬ-euˬ ma. Yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ-ahˇ maˬ
g'oe-ehˇ Aˬ da Miˬ yehˇ-euˬ gaˇ kaw^ ngaˇ naw ma˰-ahˇ bya
26 ceh^ ni mehˬ nehˬ-eu aˇ yamˬ keu^ le teh˰-a. Aˇ yamˬ k'oeˇ
la˰ k'oeˇ, naw ma˰ ngaˬ-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ g'oe-awˇ shaˇ
teh˰-a. Naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ ngaˇ shaˇ
27 ma lehˇ, ngaˇ maˬ ehˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma˰
ngaˬ-ahˇ gaˬ-awˇ, Aˬ da Miˬ yehˇ jawˇ gaˇ neh ngaˇ oe-euˬ
meh lehˇ naw ma˰ jah lu˰-eu miˇ neh, Aˬ da Miˬ yehˇ naw ma˰-
28 ahˇ gaˬ lu˰ meh. Ngaˇ Aˬ da Miˬ yehˇ jawˇ gaˇ neh oe-awˇ,
miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ oe keu^-euˬ ma. Miˇ tsaˬ-ahˇ neh ngaˇ do^-
iˇ-awˇ, Aˬ da Miˬ yehˇ jawˇ gaˇ g'o˰ leˇ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
meh.
29 Aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ ehˇ-eu, Nymˬ-mˇ nawˇ yaw jeˬ
ma jeˬ dawˬ maˬ zmˬ-ehˇ bya ceh^ ni mehˬ nehˬ la˰ lu˰ ngaˇ.
30 Nawˇ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ siˬ nya-awˇ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ nawˬ-
ahˇ naˇ haˬ-eu nawˇ maˬ loˬ-a lehˇ, nymˬ-mˇ nga ma˰ siˬ nya
ma. K'oeˇ miˇ neh, nawˇ Miˬ yehˇ jawˇ gaˇ neh oe-euˬ meh
31 lehˇ nga ma˰ jah-eu ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
32 Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Nymˬ-mˇ naw ma˰ jah ma loˇ. Naw ma˰
g'awˬ-iˇ-awˇ, yawˬ ha-euˬ iˇ kahˇ g'o˰-iˇ-awˇ neh, ngaˬ-ahˇ
teh˰-ehˇ byehˇ dzeh ya˰-eu aˇ yamˬ keu^ le lu˰ meh. Nymˬ-
mˇ k'aw˰ keu^ le-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, ngaˇ tiˬ g'aˬ teh˰-ehˇ
jawˇ-eu maˬ ngeuˇ. Aˬ da Miˬ yehˇ ngaˬ nehˬ-ehˇ jawˇ lu˰
33 meh. Ngaˇ baˬ da neh naw ma˰ nui ma saˇ leh^ ni g'eh-eu jeˬ
za ni, dawˬ heu deuˬ ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ ma. Miˇ
tsaˬ k'oeˇ ta^ k'ehˬ-eu k'a^-eu shaˬ-eu zahˬ-eu gaˇ naw ma˰
ya daˬ teh˰-a. Ehˇ k'aw˰, nui ma zi˰-awˇ laˬ k'aˬ cehˇ-awˬ.
Ngaˇ miˇ tsaˬ-ahˇ g'aˬ-euˬ ma lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-
euˬ meh.

**Yeˬsuˇ zaˬ lahˇ deuˬ-euˬ g'aˇ duˬ guiˬ lahˬ shaˇ-eu**

17 Yeˬsuˇ dawˬ k'oeˇ deuˬ ehˇ g'aˬ ngeh, aˬ yaw˰ mˬ-ahˇ
g'awˇ leuˇ haw-awˇ ehˇ-eu, Aˬ da-oˇ, aˇ yamˬ keu^ laˇ-euˬ
meh. Zaˬ maˇ baˬ da neh nawˇ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ za ni,
2 nawˬ-euˬ Zaˬ maˇ-ahˇ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ bi za la˰. Nawˇ
Zaˬ maˇ-ahˇ k'aˇ a nehˬ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ Zaˬ maˇ mˬ maˬ

maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh˰-eu jeˬ bi˰ nehˬ nya ni, tsawˇ jeuˬ tsawˇ
ca dawˬ taw^ lu˰-euˬ k'oeˇ ta^ nawˇ aˬ yaw˰-ahˇ baoˬ bi˰-euˬ
3 meh. Aˬ yaw˰ ma˰ nawˬ-ahˇ siˬ nya-awˇ, nawˬ neh bi oe-euˬ
Yeˬ-suˇ Ka-li-ahˇ siˬ-eu k'oeˇ-aˬ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ
deh˰-eu jeˬ pyeu˰-eu meh. Nawˇ tiˬ g'aˬ teh˰-ehˇ aˬ diˇ aˬ maˇ
4 Miˬ yehˇ pyeu˰-eu meh. Nawˬ neh ngaˬ-ahˇ bi mˇ-euˬ gaˇ-
ahˇ ngaˇ mˇ jiˇ-awˇ, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ nawˇ yaw sheh˰ k'ahˬ
5 sehˇ za ni ngaˇ mˇ-euˬ ma. Aˬ da-oˇ, miˇ tsaˬ maˬ beh mi na^-
ehˇ ngaˇ nawˬ nehˬ-ehˇ jawˇ ngeh ngaˇ ja^-euˬ yaw sheh˰
k'ahˬ sehˇ k'oeˇ, nymˬ-mˇ nawˬ-euˬ mehˬ shi ngaˬ-ahˇ paˇ
bi za la˰.
6 Miˇ tsaˬ zaˬ-euˬ la˰ k'oeˇ nawˇ ngaˬ-ahˇ bi˰ la˰-euˬ tsawˇ
haˬ-ahˇ nawˬ-euˬ gaˇ kaw^ ngaˇ mehˬ nehˬ-euˬ ma. Aˬ
yaw˰ ma˰ nawˬ-euˬ tsawˇ haˬ pyeu˰-awˇ, nawˇ aˬ yaw˰ ma˰-
ahˇ ngaˬ-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ la˰-euˬ meh. K'oeˇ uˬ
7 ta˰, aˬ yaw˰ ma˰ nawˬ-euˬ dawˬ naˇ haˬ geu˰ lu˰ meh. Nawˇ
ngaˬ-ahˇ k'aˇ bi˰-euˬ yawˬ jeˬ na lu˰, nawˬ neh bi˰-euˬ meh
8 lehˇ nymˬ-mˇ aˬ yaw˰ ma˰ siˬ nya meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ
naˇ, nawˇ ngaˬ-ahˇ mehˬ nehˬ-euˬ lo˰-ehˇ, ngaˇ aˬ yaw˰ ma˰-
ahˇ mehˬ nehˬ g'aˬ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰ dawˬ k'oeˇ deuˬ naˇ
haˬ geu˰-euˬ meh. Ngaˇ nawˇ jawˇ gaˇ neh oe-euˬ meh lehˇ
aˬ yaw˰ ma˰ siˬ duˬ-awˇ, nawˇ ngaˬ-ahˇ bi oe-euˬ meh lehˇ
9 k'aw˰ aˬ yaw˰ ma˰ jah-eu meh. Ngaˇ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ g'aˇ
duˬ guiˬ lahˬ shaˇ lu˰ ma. Ngaˇ miˇ tsaˬ zaˬ-euˬ g'aˇ duˬ guiˬ
lahˬ shaˇ-eu maˬ ngeuˇ. Nawˇ ngaˬ-ahˇ bi˰ la˰-euˬ tsawˇ haˬ
deuˬ-aˬ, nawˬ-euˬ tsawˇ haˬ miˇ neh, ngaˇ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ
10 g'aˇ duˬ guiˬ lahˬ shaˇ lu˰ ma. Ngaˇ k'aˇ jawˇ k'aˇ ja^-eu
dawˬ taw^ lu˰ nawˬ-euˬ meh. Nawˇ k'aˇ jawˇ k'aˇ ja^-eu dawˬ
taw^ lu˰ k'aw˰ ngaˬ-euˬ ma. K'oeˇ deuˬ baˬ da neh ngaˇ yaw
sheh˰ k'ahˬ sehˇ za-euˬ ma.
11 Aˬ kaˇ naˇ, ngaˇ miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ maˬ paˇ jawˇ ma. Ehˇ
k'aw˰, tsawˇ haˬ heu deuˬ-aˬ, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ jawˇ lu˰ meh.
Ngaˇ nawˇ jawˇ gaˇ g'o˰ laˇ ma. Muiˬ-eu shawˇ-eu Aˬ da-oˇ,
aˇ nya˰ Da zaˬ tiˬ g'aˬ teh˰-ehˇ pyeu˰-eu lo˰-ehˇ, aˬ yaw˰ ma˰
k'aw˰ nui ma tiˬ siˬ teh˰-ehˇ taˬ nya laˇ ni, nawˇ ngaˬ-ahˇ bi˰
la˰-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ nawˬ-euˬ tsawˇ myahˇ uˬ mo^ bo sa^-
12 awˬ. Ngaˇ aˬ yaw˰ ma˰ nehˬ-ehˇ jawˇ lu˰ ngeh, nawˇ ngaˬ-
ahˇ bi˰ la˰-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ nawˬ-euˬ tsawˇ myahˇ uˬ mo^
ngaˇ bo sa^-euˬ ma. Ngaˇ bo sa^-euˬ miˇ neh, luˬ-iˇ seˇ-iˇ-euˬ
k'oeˇ g'aˬ maˬ ngeuˇ naˇ, tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ luˬ maˬ seˇ-iˇ-aˬ.

Tsawˇ ha˯ k'oeˇ g'a˯ lu˯-iˇ seˇ-iˇ-eu-a˯, Jaˇ li˰ daw˯ byah laˇ
ni ʇu˯-iˇ seˇ-iˇ-eu˯ meh.
13 Nym˯-mˇ ngaˇ nawˇ jawˇ gaˇ g'o˰ laˇ ma. Nga˯-eu˯ la˯
k'a˯ cehˇ-eu je˯ a˯ yaw˰ ma˰-eu˯ la˰ k'oeˇ byah laˇ ni, ngaˇ miˇ
tsa˯ k'oeˇ ta^ jawˇ ngeh, daw˯ heu deu˯ ngaˇ ehˇ neh˯-eu˯
14 ma. Ngaˇ naw˯-eu˯ daw˯ a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ ja meh˯ neh˯-eu˯
ma. Ngaˇ miˇ tsa˯-ahˇ ma˯ ta˰-eu lo˰-ehˇ a˯ yaw˰ ma˰ k'aw˰
miˇ tsa˯-ahˇ ma˯ ta˰-eu miˇ neh, miˇ tsa˯ za˯ a˯ yaw˰ ma˰-
15 ahˇ muiˇ lu˰ meh. Miˇ tsa˯ k'oeˇ ta^ a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ yuˇ
do^-aw˯ lehˇ ngaˇ shaˇ-eu ma˯ ngeuˇ. A˯ yaw˰ ma˰ yaw hai˯
je˯-ahˇ ya bu˯-iˇ ni, a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ bo sa^-aw˯ lehˇ ngaˇ
16 shaˇ-eu ma. Ngaˇ miˇ tsa˯-ahˇ ma˯ ta˰-eu lo˰-ehˇ a˯ yaw˰
17 ma˰ k'aw˰, miˇ tsa˯-ahˇ ma˯ ta˰-a. Yaw tsa˯ yaw dawˇ je˯
neh a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ bi shawˇ laˇ-aw˯. Naw˯-eu˯ daw˯-a˯,
18 yaw tsa˯ yaw dawˇ je˯ pyeu˰-eu mĕh. Nawˇ nga˯-ahˇ miˇ tsa˯
k'oeˇ ta^ bi oe-eu˯ lo˰-ehˇ, ngaˇ k'aw˰ a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ miˇ
19 tsa˯ k'oeˇ ta^ bi iˇ-eu˯ ma. A˯ yaw˰ ma˰ yaw tsa˯ yaw dawˇ
je˯ la˰ k'oeˇ ya shawˇ laˇ ni, a˯ yaw˰ ma˰-eu˯ g'aˇ du˯ nym˯-
mˇ nga˯-eu˯ g'awˇ mawˇ shawˇ jeh^ ni g'eh-eu ma.
20 Tsawˇ ha˯ heu deu˯-eu˯ g'aˇ du˯ teh˰-ehˇ ngaˇ gui˯ lah˯
shaˇ-eu ma˯ ngeuˇ. A˯ yaw˰ ma˰ meh˯-eu daw˯ ba˯ da neh
nga˯-ahˇ jah laˇ-eu tsawˇ ha˯-eu˯ g'aˇ du˯ k'aw˰, ngaˇ
21 gui˯ lah˯ shaˇ-eu ma. A˯ yaw˰ ma˰ daw˯ taw^ lu˰ nui ma ti˯
si˯ teh˰-ehˇ ta˯ nya laˇ ni, ngaˇ gui˯ lah˯ shaˇ-eu ma. A˯ da-
oˇ, nawˇ nga˯-eu˯ la˰ k'oeˇ jawˇ-awˇ, ngaˇ k'aw˰ naw˯-eu˯
la˰ k'oeˇ jawˇ-eu lo˰-ehˇ, a˯ yaw˰ ma˰ daw˯ taw^ lu˰ aˇ nya˰
Da za˯-eu˯ la˰ k'oeˇ bi jawˇ-aw˯. K'oeˇ lo˰-ehˇ jawˇ laˇ naˇ,
nawˇ nga˯-ahˇ bi oe-eu˯ meh lehˇ, miˇ tsa˯ za˯ jah laˇ
22 teh˰-a. Aˇ nya˰ Da za˯ ti˯ g'a˯ teh˰-ehˇ pyeu˰-eu lo˰-ehˇ, a˯
yaw˰ ma˰ nui ma ti˯ si˯ teh˰-ehˇ ta˯ nya laˇ ni, nawˇ nga˯-ahˇ
bi za-eu˯ yaw sheh˰ k'ah˯ sehˇ k'oeˇ, ngaˇ a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ bi
23 za-eu˯ ma. Ngaˇ a˯ yaw˰ ma˰-eu˯ la˰ k'oeˇ jawˇ-awˇ, nawˇ
k'aw˰ nga˯-eu˯ la˰ k'oeˇ jawˇ-eu miˇ neh, a˯ yaw˰ ma˰ nui ma
ti˯ si˯ teh˰-ehˇ a˯ diˇ ta˯ nya laˇ teh˰-a. K'oeˇ lo˰-ehˇ ta˯ nya
laˇ ngeh, nawˇ nga˯-ahˇ bi oe-eu˯ gaˇ ma˯ ehˇ, nawˇ nga˯-ahˇ
ga˯-eu lo˰-ehˇ a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ k'aw˰ ga˯-eu gaˇ ma˯ ehˇ, miˇ
tsa˯ za˯ si˯ nya laˇ teh˰-a.
24 A˯ da-oˇ, miˇ tsa˯ heu ma˯ beh mi na^-ehˇ nawˇ nga˯-ahˇ
ga˯ lu˰-eu miˇ neh, nawˇ nga˯-ahˇ bi za-eu˯ yaw sheh˰ k'ah˯
sehˇ k'oeˇ-ahˇ a˯ yaw˰ ma˰ ya mawˇ ni, nawˇ nga˯-ahˇ bi˰

25 la‸-euˬ tsawˇ haˬ ngaˬ nehˬ-ehˇ bi jawˇ maw‸ miˇ-a. Tsaˬ-
eu dawˇ-eu Aˬ da-oˇ, miˇ tsaˬ zaˬ nawˬ-ahˇ maˬ siˬ nya k'aw‸,
ngaˇ nawˬ-ahˇ siˬ lu‸ ma. Nawˇ ngaˬ-ahˇ bi oe-euˬ meh lehˇ,
26 tsawˇ haˬ heu deuˬ siˬ lu‸ meh. Nawˇ ngaˬ-ahˇ gaˬ-eu, g'oeˇ-
eu gaˬ-eu k'oeˇ jeˬ, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ ahˇ ni maˬ ehˇ,
ngaˇ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ ya jawˇ ni maˬ ehˇ, nawˬ-euˬ
gaˇ kaw^ ngaˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ mehˬ nehˬ-euˬ ma. K'oeˇ
uˬ ta‸, paˇ mehˬ nehˬ ma lehˇ, ehˇ-eu meh.

### Yeˬsuˇ-ahˇ nyeh‸-euˬ gaˇ kaw^

18 Yeˬsuˇ k'oeˇ lo‸-ehˇ ehˇ g'aˬ-awˇ neh, aˬ yaw‸-euˬ zaˬ
lahˇ deuˬ nehˬ-ehˇ do^-iˇ-awˇ, Jeˬdoˬloˬ lawˇ gaw^ k'oeˇ
paw baˬ-ahˇ tseh^-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ gaˇ ja^-eu yaˇ kmˇ la‸
2 k'oeˇ aˬ yaw‸ ma‸ uˇ-iˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ k'oeˇ gaˇ aˬ yaw‸-
euˬ zaˬ lahˇ deuˬ nehˬ-ehˇ g'awˬ mya po^ iˇ haw-euˬ miˇ neh,
aˬ yaw‸-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ-eu Yuˇda^
3 k'oeˇ g'aˬ, jawˇ duˬ k'oeˇ-ahˇ siˬ nya-eu meh. K'oeˇ miˇ neh,
Yuˇda^-aˬ piˇ ma deuˬ hawˇ-eu Paˬliˬsehˇ deuˬ neh k'ehˇ
le‸-euˬ yehˇ deuˬ-ahˇ sheuˬ-awˇ oe-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸
tsiˇ k'mˬ do‸-awˇ, miˬ shuˬ keuˬ-awˇ, keu ka k'aw‸ yuˇ lu‸
4 meh. Yeˬsuˇ-aˬ, aˬ yaw‸-euˬ k'oeˇ ta^ aˬ jo^-ehˇ keu^ le-eu
nga lehˇ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ siˬ nya-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸ oe lu‸
gaˇ le-awˇ neh, Naw ma‸ aˬ suˇ g'aˬ-ahˇ po^ te lehˇ, naˇ haˬ-
5 eu meh. Naˬzaˬlehˇ pu zaˬ Yeˬsuˇ-ahˇ po^-eu ma lehˇ, aˬ
yaw‸ ma‸ ehˇ nehˬ ngeh, Ngaˇ k'oeˇ g'aˬ ma lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ
yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-ahˇ aˬ cawˬ-
euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ-eu Yuˇda^ k'oeˇ g'aˬ k'aw‸, aˬ yaw‸
6 ma‸ nehˬ-ehˇ yaw‸ lu‸ meh. Ngaˇ k'oeˇ g'aˬ ma lehˇ Yeˬsuˇ
ehˇ nehˬ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ mehˬ nah paw ji^ g'o‸-iˇ-awˇ, coˬ-
7 iˇ-euˬ meh. Naw ma‸ aˬ suˇ g'aˬ-ahˇ po^ te lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ
yaw‸ ma‸-ahˇ tiˬ po^ paˇ naˇ haˬ ngeh, Naˬzaˬlehˇ pu zaˬ
Yeˬsuˇ-ahˇ po^-eu ma lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ paˇ ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ
8 meh. Yeˬsuˇ paˇ ehˇ-eu, Ngaˇ k'oeˇ g'aˬ ma lehˇ, naw ma‸-
ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ ma. Ngaˬ-ahˇ po^-eu jeˬ maˇ-iˬ, tsawˇ haˬ
9 heu deuˬ-ahˇ pyehˬ nehˬ-awˬ lehˇ ehˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ k'oeˇ
lo‸-ehˇ ehˇ-eu-aˬ, Nawˇ ngaˬ-ahˇ bi‸-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ la‸
k'oeˇ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ luˬ maˬ seˇ-iˇ-aˬ lehˇ, ehˇ taˬ-euˬ dawˬ
10 k'oeˇ dawˬ byah laˇ ni ehˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh, Siˇmoˬ Beˬ-
tu^lu^ aˬ yaw‸ sha‸ lu‸-eu mi cehˇ g'awˇ do^-awˇ, piˇ ma-euˬ
zaˬ k'a^ tiˬ g'aˬ-ahˇ coeˇ g'eh-awˇ, aˇ maˇ paw-euˬ naˬ pa‸

tseh^-iˇ-euˬ meh. Zaˬ k'a^ k'oeˇ g'aˬ-euˬ tsawˇ myahˇ-aˬ,
11 Maˬlaˬkuˇ meh. K'oeˇ ngeh Yeˬsuˇ Beˬtu^lu^-ahˇ ehˇ nehˬ-
eu, Nawˬ-euˬ mi cehˇ taw^ k'aw^-ahˇ soeˬ ahˇ-awˬ. Aˬ da Miˬ
yehˇ ngaˬ-ahˇ bi dawˇ-eu k'mˬ maˬ-ahˇ ngaˇ ya dawˇ-eu, maˬ
ngeuˇ-a loˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ-ahˇ Aˬna jawˇ gaˇ sheuˬ g'eh-euˬ

12 K'oeˇ ngeh, yehˇ tiˬ muˇ hawˇ-eu boˬ muˇ k'aw˰, Yuˇda^
tsawˇ haˬ-euˬ yehˇ deuˬ k'aw˰, Yeˬsuˇ-ahˇ nyeh˰-awˇ pa˰ g'eh-
13 euˬ meh. Yaw beh aˬ yaw˰-ahˇ Aˬna jawˇ gaˇ sheuˬ g'eh-euˬ
meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Aˬna-aˬ, Gaˬyaˬpaˇ-euˬ tsawˇ
mawˬ meh. Gaˬyaˬpaˇ-aˬ, k'oeˇ ngeh k'o˰ piˇ ma geu˰ lu˰
14 meh. Gaˬyaˬpaˇ k'oeˇ g'aˬ, Tsawˇ jeuˬ tiˬ jeuˬ-euˬ g'aˇ duˬ
tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ shiˇ dah naˇ muiˬ teh˰-a lehˇ, Yuˇda^ tsawˇ
haˬ-ahˇ ehˇ mehˬ nehˬ-euˬ k'oeˇ g'aˬ meh.

### Piˇ ma-euˬ saˇ naˇ-ahˇ ciˬ taˬ-euˬ lahˇ la˰ k'oeˇ Beˬtu^lu^ uˇ-iˇ-euˬ

15 Siˇmoˬ Beˬtu^lu^ hawˇ-eu zaˬ lahˇ yawˬ g'aˬ yawˬ k'aw˰,
Yeˬsuˇ-euˬ mehˬ nah caw teh lu˰ meh. Zaˬ lahˇ yawˬ g'aˬ yawˬ
k'oeˇ g'aˬ, piˇ ma-ahˇ siˬ nya-eu miˇ neh, piˇ ma-euˬ saˇ naˇ-
ahˇ ciˬ taˬ-euˬ lahˇ la˰ k'oeˇ Yeˬsuˇ nehˬ-ehˇ uˇ-iˇ-euˬ meh.
16 Beˬtu^lu^-aˬ, lahˇ-euˬ la˰ nyiˇ paw laˇ g'o^ dawˬ peh yaw˰ ya˰-
euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, piˇ ma-ahˇ siˬ nya-eu zaˬ lahˇ k'oeˇ
g'aˬ do^-iˇ-awˇ, laˇ g'o^-ahˇ lo˰ lu˰-eu zaˬ miˬ zaˬ-ahˇ ehˇ
17 nehˬ-awˇ, Beˬtu^lu^-ahˇ sheuˬ uˇ laˬ-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh,
laˇ g'o^-ahˇ lo˰ lu˰-eu zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ, Nawˇ k'aw˰ tsawˇ
haˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ zaˬ lahˇ maˬ ngeuˇ loˇ lehˇ, Beˬtu^lu^-ahˇ
18 naˇ haˬ ngeh, Maˬ ngeuˇ lehˇ, Beˬtu^lu^ pyehˇ-eu meh. K'oeˇ
ngeh, yaw ga^ ga^-eu miˇ neh, zaˬ k'a^ deuˬ hawˇ-eu yehˇ deuˬ
k'aˬ g'euˬ neh miˬ dzaˬ baw do˰-awˇ, gawˬ yaw˰ yaw˰-awˇ
neh yaw ga^ lmˇ lu˰ meh. Beˬtu^lu^ k'aw˰ aˬ yaw˰ ma˰
nehˬ-ehˇ yaw˰-awˇ lmˇ lu˰ meh.

### Piˇ ma Yeˬsuˇ-ahˇ naˇ haˬ-eu

19 K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-euˬ gaˇ kaw^ hawˇ-
eu, Yeˬsuˇ neh mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-euˬ gaˇ kaw^ deuˬ, piˇ ma
20 Yeˬsuˇ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ miˇ tsaˬ zaˬ-
ahˇ bya ceh^ ni ja mehˬ-euˬ ma. Yuˇda^ tsawˇ haˬ dawˬ
taw^ lu˰ uiˬ leˇ duˬ, uˬ duˬ tahˬ nymˇ deuˬ la˰ k'oeˇ maˬ ehˇ,

uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma la˰ k'oeˇ maˬ ehˇ, ngaˇ aˬ myah
lu˰ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-euˬ ma. Ngaˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ k'oeˬ mehˬ
21 haw-aˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh nawˇ ngaˬ-ahˇ naˇ haˬ te. Ngaˇ aˬ
yaw˰ ma˰-ahˇ aˬ jo^-ehˇ mehˬ nehˬ-euˬ gaˇ kaw^, ngaˬ neh
mehˬ nehˬ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ naˇ haˬ-awˬ. Ngaˬ neh mehˬ
nehˬ-euˬ k'oeˇ aˬ yaw˰ ma˰ siˬ nya teh˰-a lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ,
22 ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ g'aˬ ngeh,
dawˬ peh yaw˰ lu˰-eu yehˇ tiˬ g'aˬ Yeˬsuˇ-ahˇ teh^ g'eh-awˇ,
Nawˇ piˇ ma-ahˇ heu lo˰-ehˇ ngehˬ k'o˰ te loˇ lehˇ dehˬ-eu
23 meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˬ-euˬ dawˬ maˬ tsaˬ naˇ, maˬ tsaˬ
gaˇ toeˬ mehˬ la˰-awˬ. Ehˇ k'aw˰, ngaˬ-euˬ dawˬ tsaˬ naˇ,
aˬ jeˬ miˇ neh nawˇ ngaˬ-ahˇ diˬ te lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-
24 euˬ meh. Aˬna Yeˬsuˇ-ahˇ maˬ bi puiˇ ni, piˇ ma Gaˬyaˬpaˇ
jawˇ gaˇ bi sheuˬ g'eh-euˬ meh.

**Maˬ ngeuˇ lehˇ Beˬtu^lu^ pyehˇ-eu**

25 Siˇmoˬ Beˬtu^lu^ gawˬ yaw˰ yaw˰-awˇ yaw ga^ lmˇ lu˰ ngeh,
Nawˇ k'aw˰ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ maˬ ngeuˇ loˇ lehˇ, aˬ yaw˰
ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Maˬ ngeuˇ lehˇ, Beˬtu^lu^
26 pyehˇ-eu meh. Beˬtu^lu^ neh naˬ pa˰ coeˇ tseh^-euˬ g'aˬ-euˬ
aˬ yui˰ aˬ nyiˇ, piˇ ma-euˬ zaˬ k'a^ tiˬ g'aˬ ehˇ-eu, Nawˇ yaˇ
kmˇ la˰ k'oeˇ tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ nehˬ-ehˇ jawˇ lu˰ ngeh, ngaˇ
nawˬ-ahˇ mawˇ-euˬ maˬ ngeuˇ-a loˇ lehˇ, naˇ haˬ-eu meh.
27 Maˬ ngeuˇ lehˇ, Beˬtu^lu^ tiˬ po^ paˇ pyehˇ-eu meh. K'oeˇ
ngeh, tiˬ po^ teh˰-ehˇ ya poeˇ doeˇ laˇ-euˬ meh.

**Sahˬ paˬ Piˇla^ Yeˬsuˇ-ahˇ naˇ haˬ-eu**

28 K'oeˇ naˇ, uˬ shawˬ yaw na˰-ehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ Yeˬsuˇ-ahˇ
Gaˬyaˬpaˇ jawˇ gaˇ neh sahˬ paˬ yaw huiˬ g'aˬ-euˬ hawˇ la˰
k'oeˇ sheuˬ g'eh-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, aˬ yaw˰ ma˰ maˬ uˇ
leˇ-aˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ k'oeˇ gaˇ uˇ leˇ
naˇ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ zahˇ ja^-eu lo˰-ehˇ aˬ yaw˰ ma˰ maˬ
29 paˇ shawˇ-eu miˇ neh Baˬsaˬkaˬ bawˬ-iˬ maˬ ya dzaˬ-a. K'oeˇ
miˇ neh sahˬ paˬ Piˇla^ do^ le-awˇ, Naw ma˰ heu g'aˬ-euˬ
k'oeˇ ta^ iˬ baˇ aˬ jo^-ehˇ taˬ lu˰ te lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ naˇ
30 haˬ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ ehˇ-eu, Tsawˇ haˬ heu g'aˬ yaw
haiˬ jeˬ maˬ mˇ-euˬ law nmˇ-aˬ, nga ma˰ nawˬ-euˬ aˬ la˰ la˰
k'oeˇ maˬ a nehˬ lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh.
31 K'oeˇ miˇ neh sahˬ paˬ Piˇla^ ehˇ-eu, Naw ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ

sheuˬ g'eh-awˇ, naw ma˰-euˬ zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ jaˆ-eu lo˰-
ehˇ yaˇ k'aˬ daˇ nehˬ-awˬ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
meh. Nga ma˰-aˬ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ laˆ seh˰-eu a kawˬ-
aˬ maˬ jaˆ lehˇ, Yuˇdaˆ tsawˇ haˬ deuˬ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh.
32 Aˬ yaw˰ ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ-eu-aˬ, Ngaˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ ya
shiˇ meh lehˇ, Yeˬsuˇ neh ehˇ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ byah laˇ ni ehˇ-
eu meh.
33 K'oeˇ naˇ, sahˬ paˬ Piˇlaˆ aˬ yaw˰-euˬ hawˇ la˰ k'oeˇ uˇ
leˇ-awˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ kuˇ-awˇ neh, Nawˇ Yuˇdaˆ tsawˇ haˬ-euˬ
34 Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ ma loˇ lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ
ehˇ-eu, Nawˇ noeˬ doˆ-awˇ neh naˇ haˬ te loˇ. Maˬ ngeuˇ naˇ,
ngaˬ-euˬ gaˇ kawˆ aˬ cawˬ nawˬ-ahˇ ehˇ nehˬ la˰ taˬ loˇ lehˇ,
35 naˇ haˬ-eu meh. Sahˬ paˬ Piˇlaˆ ehˇ-eu, Ngaˇ Yuˇdaˆ tsawˇ
haˬ nga loˇ. Nawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca hawˇ-eu piˇ ma deuˬ
nawˬ-ahˇ ngaˬ-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ la˰-euˬ meh. Nawˇ
36 aˬ jeˬ mˇ teˬ lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ Sahˬ
paˬ kuˇ hawˇ kamˇ geu˰-awˇ uˆ lahˇ-eu-aˬ, miˇ tsaˬ-ahˇ maˬ
ta˰. Ngaˇ Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ geu˰-awˇ uˆ lahˇ-eu, miˇ
tsaˬ-ahˇ ta˰ law nmˇ-aˬ, ngaˇ Yuˇdaˆ tsawˇ haˬ-euˬ aˬ la˰ la˰
k'oeˇ maˬ ya keuˆ-iˇ ni, ngaˬ-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ aˬ yaw˰ ma˰-
ahˇ guiˇ deuˆ teh˰-a. Ehˇ k'aw˰, ngaˇ Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ
geu˰-awˇ uˆ lahˇ-eu-aˬ, miˇ tsaˬ-ahˇ maˬ ta˰ lehˇ, ehˇ nehˬ-
37 euˬ meh. Sahˬ paˬ Piˇlaˆ ehˇ-eu, Toˆ-ehˇ maˇ-iˬ, nawˇ sahˬ
paˬ kuˇ hawˇ kamˇ ma loˇ lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ paˇ naˇ haˬ ngeh,
Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Nawˇ ehˇ-eu lo˰-ehˇ, ngaˇ-aˬ sahˬ paˬ kuˇ hawˇ
kamˇ ma. Yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-euˬ gaˇ kawˆ saˇ kiˇ kamˬ-
eu lehˇ ngaˇ deh˰ le-euˬ ma. K'oeˇ lo˰-ehˇ kamˬ-eu lehˇ, miˇ
tsaˬ k'oeˇ taˆ ngaˇ oe-euˬ ma. Yaw tsaˬ yaw dawˇ paw jawˇ-eu
tsawˇ haˬ ngaˬ-euˬ dawˬ naˇ haˬ-eu meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
38 meh. Yaw tsaˬ yaw dawˇ lehˇ ehˇ-eu, aˬ jeˬ-ahˇ ehˇ te lehˇ,
sahˬ paˬ Piˇlaˆ aˬ yaw˰-ahˇ naˇ haˬ-eu meh.

### Yeˬsuˇ-ahˇ la˰ ya˰ k'oeˇ taˆ bi ta˰ seh˰-euˬ

Sahˬ paˬ Piˇlaˆ k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ-awˇ, Yuˇdaˆ tsawˇ haˬ
jawˇ gaˇ doˆ-iˇ-awˇ neh, Ngaˇ tsawˇ haˬ heu g'aˬ-euˬ la˰ k'oeˇ
39 yaw lehˬ yaw ca tiˬ jeˬ-iˬ maˬ mawˇ-aˬ. Baˬsaˬkaˬ bawˬ-iˬ
g'eh ngeh, ngaˇ naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ tawˬ-ahˇ uˇ-eu tsawˇ
haˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ pyehˬ-eu zahˇ jaˆ-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, Yuˇ-
daˆ tsawˇ haˬ-euˬ Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ-ahˇ bi pyehˬ maw˰
40 miˇ-a loˇ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Aˬ yaw˰-

ahˇ ta˯ pyeh˯. Ba˯la˯baˇ-ahˇ pyeh˯-aw˯ lehˇ, a˯ yaw˰ ma˰
yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu meh. Ba˯la˯baˇ-a˯, tahˇ joe meh.

19 K'oeˇ naˇ, sah˯ pa˯ Piˇla^ Ye˯suˇ-ahˇ di˯-eu˯ meh. 2 Yehˇ
deu˯ a˯ gah ciˇ ni yuˇ-awˇ, shuiˇ u˯ k'o^ lo˰-ehˇ duˇ ni u˯
k'o^ dzeu˰-awˇ, Ye˯suˇ-ahˇ nyeh˰ k'o^ neh˯-eu˯ meh. K'oeˇ
naˇ, a˯ yaw˰-ahˇ neˇ na^ na^-eu pehˇ k'ah˯ pehˇ mahˇ bi dm-
3 eu˯ meh. K'oeˇ ngeh a˯ yaw˰ ma˰ a˯ yaw˰ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ,
Yuˇda^ tsawˇ ha˯-eu˯ Sah˯ pa˯ kuˇ hawˇ kamˇ-oˇ, nawˇ gui˯
lah˯ hui˯ lu˰-uˇ lehˇ ehˇ-awˇ, a˯ yaw˰-ahˇ teh^-eu meh.
4 Sah˯ pa˯ Piˇla^ ti˯ po^ paˇ do^ le-awˇ ehˇ-eu, Ngaˇ tsawˇ
ha˯ heu g'a˯-eu˯ la˰ k'oeˇ yaw leh˯ yaw ca ti˯ je˯-i˯ ma˯ mawˇ-
a˯ lehˇ naw ma˰ ya si˯ ni, ngaˇ a˯ yaw˰-ahˇ naw ma˰ jawˇ gaˇ
sheu˯ do^ le˰-eu˯ ma lehˇ, a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ neh˯-eu˯ meh.
5 Ye˯suˇ-a˯, a˯ gah u˯ k'o^ k'o^-awˇ, neˇ na^ na^-eu pehˇ k'ah˯
pehˇ mahˇ k'aw˰ dm-awˇ neh, do^ le-eu˯ meh. Tsawˇ ha˯ heu
g'a˯-ahˇ haw sheˇ lehˇ, sah˯ pa˯ Piˇla^ a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ
6 neh˯-eu˯ meh. Piˇ ma deu˯ hawˇ-eu u˯ du˯ tah˯ nymˇ nymˇ
ma-ahˇ lo˰-eu yehˇ deu˯ Ye˯suˇ-ahˇ ya mawˇ ngeh, A˯ yaw˰-
ahˇ la˰ ya˰ k'oeˇ ta^ ta˰ seh˰-aw˯, ta˰ seh˰-aw˯ lehˇ, yaw k'a^-
ehˇ ehˇ-eu meh. Sah˯ pa˯ Piˇla^ ehˇ-eu, Naw ma˰ a˯ yaw˰-ahˇ
sheu˯ g'eh-awˇ la˰ ya˰ k'oeˇ ta^ ta˰ seh˰-aw˯. Ngaˇ a˯ yaw˰-
eu˯ la˰ k'oeˇ yaw leh˯ yaw ca ti˯ je˯-i˯ ma˯ mawˇ-a˯ lehˇ, a˯
7 yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ neh˯-eu˯ meh. Yuˇda^ tsawˇ ha˯ deu˯ ehˇ-
eu, Nga ma˰-eu˯ zahˇ daw˯ k'o˰ daw˯ ja^-eu lo˰-ehˇ jahˇ naˇ,
a˯ yaw˰ shiˇ-eu tsa˯ meh. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, a˯ yaw˰-a˯,
Ngaˇ Mi˯ yehˇ-eu˯ Za˯ maˇ ma lehˇ ehˇ-eu meh.
8 Sah˯ pa˯ Piˇla^ daw˯ k'oeˇ daw˯ ya ga˯ ngeh, yaw beh na^
9 ma˯ tseˇ gu^-eu meh. A˯ yaw˰ hawˇ la˰ k'oeˇ paˇ uˇ leˇ-
awˇ, Nawˇ a˯ geu gaˇ neh laˇ-eu˯ tsawˇ ha˯ te lehˇ, Ye˯suˇ-
ahˇ naˇ ha˯-eu meh. Ehˇ k'aw˰, Ye˯suˇ a˯ yaw˰-ahˇ ti˯ je˯-i˯
10 ma˯ ehˇ k'o˰ neh˯-a˯. K'oeˇ miˇ neh sah˯ pa˯ Piˇla^ ehˇ-eu,
Nga˯-ahˇ daw˯ ma˯ ngeh˯ caw˯ loˇ. Naw˯-ahˇ pyeh˯-eu ma˯
ehˇ, naw˯-ahˇ la˰ ya˰ k'oeˇ ta^ ta˰ seh˰-eu ma˯ ehˇ, ngaˇ bao˯
ja^-eu, nawˇ ma˯ si˯ nya te loˇ lehˇ, a˯ yaw˰-ahˇ ehˇ neh˯-eu˯
11 meh. Ye˯suˇ ehˇ-eu, M˯-ahˇ neh naw˯-ahˇ bao˯ ma˯ bi˰ naˇ,
nawˇ nga˯-eu˯ k'oeˇ ta^ bao˯ ti˯ je˯-i˯ ma˯ ja^-aˇ. K'oeˇ miˇ
neh, nga˯-ahˇ naw˯-eu˯ a˯ la˰ la˰ k'oeˇ a neh˯-eu˯ g'a˯, nawˇ
na^ ma˯ tseˇ i˯ baˇ hui˯-eu meh lehˇ, a˯ yaw˰-ahˇ ehˇ neh˯-
eu˯ meh.

12 K'oeˇ miˇ naˇ, sahˬ paˬ Piˇla^ Yeˬsuˇ-ahˇ pyehˬ-eu lehˇ
leh jeh-eu meh. Ehˇ k'aw˰, Yuˇda^ tsawˇ haˬ deuˬ yaw k'a^-
ehˇ ehˇ-eu, Nawˇ tsawˇ haˬ teu g'aˬ-ahˇ pyehˬ naˇ, nawˇ sahˬ
paˬ Gehˇsaˬ-euˬ cawˬ maˬ ngeuˇ-a. Yawˬ haˇ yawˬ ha sahˬ
paˬ kuˇ hawˇ kamˇ geu˰-eu tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na lu˰, sahˬ
paˬ Gehˇsaˬ-ahˇ guiˇ deu^-eu tsawˇ haˬ meh lehˇ ehˇ-eu meh.
13 Sahˬ paˬ Piˇla^ dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ ngeh, aˬ yaw˰ Yeˬsuˇ-
ahˇ sheuˬ do^ g'eh-awˇ, yaˇ k'aˬ daˇ-eu nuiˇ mahˬ mahˬ ma-
ahˇ nuiˇ-euˬ meh. Jawˇ duˬ k'oeˇ-aˬ, k'aˬ lo k'awˬ taˬ-euˬ
14 meh. Heˬbyehˇ dawˬ, Gaˬbaˬtaˇ lehˇ kuˇ-eu meh. K'oeˇ
ngeh nah-aˬ, Baˬsaˬkaˬ bawˬ-iˬ g'aˇ duˬ lehˬ hmˬ-eu aˇ nah
pyeu˰-awˇ, nah lo^ ceh laˇ-euˬ meh. Sahˬ paˬ Piˇla^ Yuˇda^
tsawˇ haˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Naw ma˰-euˬ Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ
15 kamˇ-ahˇ haw-awˬ. Aˬ yaw˰ ma˰ ehˇ-eu, Aˬ yaw˰-ahˇ diˬ
seh˰-awˬ, diˬ seh˰-awˬ. La˰ ya˰ k'oeˇ ta^ ta˰ seh˰-awˬ lehˇ,
yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu meh. Sahˬ paˬ Piˇla^ ehˇ-eu, Naw ma˰-
euˬ Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ-ahˇ ngaˇ la˰ ya˰ k'oeˇ ta^ ya ta˰
seh˰ meh loˇ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ naˇ haˬ ngeh, Sahˬ paˬ
Gehˇsaˬ maˬ ngeuˇ naˇ, nga ma˰ sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ maˬ
16 jawˇ lehˇ, piˇ ma deuˬ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh
sahˬ paˬ Piˇla^, Yeˬsuˇ-ahˇ la˰ ya˰ k'oeˇ ta^ ta˰ seh˰-awˬ lehˇ
ehˇ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ-ahˇ la˰ ya˰ k'oeˇ ta^ ta˰ seh˰-euˬ

17 K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw˰ ma˰ Yeˬsuˇ-ahˇ sheuˬ g'eh-euˬ meh.
Aˬ yaw˰ aˬ yaw˰-euˬ la˰ ya˰ ba˰-awˇ, Uˬ duˬ k'mˬ lehˇ kuˇ-
eu tsahˇ le-euˬ meh. Jawˇ duˬ k'oeˇ tsahˇ, Heˬbyehˇ dawˬ
18 Gawˇlaˬgawˇda lehˇ kuˇ-eu meh. K'oeˇ gaˇ aˬ yaw˰ ma˰ aˬ
yaw˰-ahˇ la˰ ya˰ k'oeˇ ta^ ta˰ tehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ nehˬ-
ehˇ tsawˇ haˬ nyiˬ g'aˬ-ahˇ k'aw˰, tiˬ paw tiˬ g'aˬ la˰ ya˰ k'oeˇ
ta^ ta˰ tehˬ taˬ-awˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ-aˬ g'ahˇ ceh ta˰ tehˬ taˬ-euˬ
19 meh. Sahˬ paˬ Piˇla^ sahˬ bo˰ bo˰-awˇ, la˰ ya˰ k'oeˇ ta^ ta˰
myahˬ taˬ-euˬ meh. Sahˬ bo˰ k'oeˇ-aˬ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ
Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ, Naˬzaˬlehˇ pu zaˬ Yeˬsuˇ meh lehˇ,
20 bo˰ taˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ-ahˇ ta˰ tehˬ taˬ-euˬ k'oeˇ tsahˇ-aˬ,
meuˬ dawˬ peh miˇ neh, Yuˇda^ tsawˇ haˬ g'awˬ mya g'aˬ
sahˬ bo˰ k'oeˇ-ahˇ gui-eu meh. Sahˬ bo˰ k'oeˇ-aˬ, Heˬbyehˇ
sahˬ bo˰, Loˇma^ sahˬ bo˰ hawˇ-eu, Heˬlaˬsaˇ sahˬ bo˰ neh
21 bo˰ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ piˇ
ma deuˬ sahˬ paˬ Piˇla^-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ

Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ meh lehˇ taˬ bo‸. Ngaˇ-aˬ Yuˇdaˆ
tsawˇ haˬ-euˬ Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ ma lehˇ heu g'aˬ ehˇ-
22 eu meh lehˇ bo‸ paˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Ngaˬ neh
bo‸ taˬ-euˬ gaˇ ngaˇ maˬ bo‸ paˇ lehˇ, sahˬ paˬ Piˇlaˆ ehˇ
nehˬ-euˬ meh.
23 Yehˇ deuˬ Yeˬsuˇ-ahˇ la‸ ya‸ k'oeˇ taˆ ta‸ tehˬ g'aˬ-awˇ,
aˬ yaw‸-euˬ mehˬ tsoeˬ yuˇ-awˇ neh oeˬ bymˇ bymˇ-euˬ meh.
K'oeˇ naˇ, tiˬ g'aˬ tiˬ bymˇ geu‸-euˬ meh. La‸ k'oeˇ dm-eu
pehˇ k'ahˬ pehˇ mahˇ kahˇ k'aw‸ aˬ yaw‸ ma‸ yuˇ-euˬ meh.
Pehˇ k'ahˬ pehˇ mahˇ k'oeˇ kahˇ-aˬ, paˇ k'awˇ maˬ baw-a.
24 Tiˬ kahˇ kahˇ lah tiˬ poˆ teh‸-ehˇ za‸ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ
miˇ neh aˬ yaw‸ ma‸ ehˇ-eu, Pehˇ k'ahˬ heu maˬ g'eu paˆ-ehˇ,
aˬ suˇ g'aˬ geu‸-eu tsaˬ nga lehˇ ya siˬ ni, tsaˬ haw kaˇ-euˇ
lehˇ, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ ehˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ
ehˇ-eu-aˬ,

> Aˬ yaw‸ ma‸ ngaˬ-euˬ mehˬ tsoeˬ biˇ geu‸-awˇ, ngaˬ-euˬ
> pehˇ k'ahˬ aˬ suˇ g'aˬ geu‸-eu tsaˬ nga lehˇ tsaˬ haw-
> awˇ geu‸-euˬ meh,

lehˇ Jaˇ li‸ la‸ k'oeˇ bo‸ taˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ byah laˇ-euˬ
meh. Yehˇ deuˬ k'oeˇ lo‸-ehˇ jahˇ-euˬ meh.
25 Yeˬsuˇ-euˬ la‸ ya‸ dawˬ peh aˬ yaw‸-euˬ aˬ ma, aˬ yaw‸-
euˬ aˬ ma-euˬ mehˇ nmˇ tiˬ g'aˬ, Gaˬlawˇpaˇ-euˬ miˬ zaˬ
26 Maˬliˆ hawˇ-eu Maˬliˆ Maˬgaˬdaˬlaˇ deuˬ yaw‸ lu‸ meh. Yeˬ-
suˇ-aˬ, aˬ yaw‸-euˬ aˬ ma-ahˇ ya mawˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-
euˬ aˬ ma-euˬ dawˬ peh aˬ yaw‸ zawˇ gaˬ-eu zaˬ lahˇ k'oeˇ
g'aˬ yaw‸ lu‸ gaˇ k'aw‸ ya mawˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-
euˬ aˬ ma-ahˇ, Aˬ ma-oˇ, teu g'aˬ nawˬ li meh lehˇ, ehˇ nehˬ-
27 euˬ meh. Zaˬ lahˇ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ k'aw‸, Teu g'aˬ nawˬ ma
meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh nah-ahˇ neh, zaˬ
lahˇ k'oeˇ g'aˬ aˬ yaw‸-euˬ iˇ kahˇ Yeˬsuˇ-euˬ aˬ ma-ahˇ bi
jawˇ-euˬ meh.
28 K'oeˇ ngeh, gaˇ dawˬ tawˆ lu‸ mˇ jiˇ-euˬ ma lehˇ Yeˬsuˇ
siˬ nya-awˇ, Ngaˇ iˇ cu‸ meh‸ nya lehˇ ehˇ-eu meh. Jaˇ li‸
29 dawˬ byah laˇ ni aˬ yaw‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ ehˇ-eu meh. K'oeˇ
gaˇ, cehˇ myawˆ ni g'eh-eu aˬ ga‸ dzaˇ uiˇ tiˬ byah dahˬ-eu
ciˬ cuˇ cuˇ zaˬ tiˬ siˬ jaˆ-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸ iˬ ma laˆ shaˆ-
euˬ aˇ hmˇ tiˬ pyehˬ yuˇ-awˇ, cehˇ myawˆ ni g'eh-eu aˬ ga‸
dzaˇ uiˇ la‸ k'oeˇ dawˆ duiˆ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˇ to‸ aˇ
kahˬ-ahˇ soeˬ tsoˆ-awˇ, Yeˬsuˇ-euˬ k'aˬ meh-ahˇ soeˬ tuˆ nehˬ-
30 euˬ meh. Yeˬsuˇ-aˬ, cehˇ myawˆ ni g'eh-eu aˬ ga‸ dzaˇ uiˇ

k'oeˇ dawˇ g'aˬ naˇ, Gaˇ mˇ jiˇ-euˬ ma lehˇ ehˇ-awˇ, uˬ duˬ
tahˬ mo˰-awˇ neh sa˰ tsehˆ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ-euˬ byaˇ g'aˇ-ahˇ gahˬ neh tsawˆ-euˬ

31 K'oeˇ ngeh nah-aˬ, bawˬ-iˬ g'aˇ duˬ lehˬ hmˬ-eu aˇ nah
pyeu˰-awˇ, ni shawˬ ngeh nah-aˬ zawˇ huiˬ-eu jawˇ nah pyeu˰-
eu meh. K'oeˇ miˇ neh, jawˇ nah ngeh nah la˰ ya˰ k'oeˇ taˆ
shiˇ taˬ-euˬ g'awˇ mawˇ maˬ ya jaˆ ni, la˰ ya˰ k'oeˇ taˆ ta˰
tehˬ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-euˬ aˬ kuiˇ-ahˇ diˬ k'eh˰-
awˇ, shiˇ taˬ-euˬ g'awˇ mawˇ k'oeˇ deuˬ-ahˇ bi ba˰ dzeh-iˇ-
awˬ lehˇ, Yuˇdaˆ tsawˇ haˬ sahˬ paˬ Piˇlaˆ-ahˇ shaˇ leˇ-euˬ
32 meh. K'oeˇ miˇ neh, yehˇ deuˬ laˇ-awˇ, Yeˬsuˇ nehˬ-ehˇ la˰
ya˰ k'oeˇ taˆ ta˰ tehˬ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ k'oeˇ nyiˬ g'aˬ-euˬ aˬ
33 kuiˇ-ahˇ diˬ k'eh˰-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, Yeˬsuˇ-ahˇ ta˰ tehˬ
taˬ-euˬ gaˇ iˇ keuˆ ngeh, aˬ yaw˰ shiˇ tsehˆ-euˬ gaˇ ya mawˇ-
awˇ, aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰-euˬ aˬ kuiˇ-ahˇ maˬ diˬ k'eh˰-aˬ.
34 Yehˇ tiˬ g'aˬ Yeˬsuˇ-euˬ byaˇ g'aˇ-ahˇ gahˬ neh tsawˆ-awˇ,
35 shiˬ hawˇ-eu iˇ cu˰ yaw kawˇ-ehˇ yoeˇ le-euˬ meh. Naw ma˰
k'aw˰ ya jah ni, k'oeˇ-ahˇ ya mawˇ-euˬ g'aˬ saˇ kiˇ kamˬ-eu
ma. Aˬ yaw˰ saˇ kiˇ kamˬ-eu-aˬ, yaw tsaˬ yaw dawˇ meh. Ngaˇ
ehˇ-eu yaw tsaˬ yaw dawˇ ma lehˇ, aˬ yaw˰ siˬ nya meh.
36 K'oeˇ lo˰-ehˇ pyeu˰ laˇ-euˬ-aˬ, Aˬ yaw˰-euˬ shaˬ yoeˬ-ahˇ maˬ
ya diˬ k'eh˰-a lehˇ, Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ bo˰ taˬ-euˬ dawˬ byah laˇ
37 ni pyeu˰ laˇ-euˬ meh. Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ yawˬ dawˬ yawˬ
bo˰ taˬ-euˬ-aˬ, Aˬ yaw˰ ma˰ neh tsawˆ taˬ-euˬ g'aˬ-ahˇ aˬ yaw˰
ma˰ haw teh˰-a lehˇ, bo˰ taˬ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ-ahˇ ba˰ pahˬ-euˬ

38 Yeˬsuˇ-euˬ g'awˇ mawˇ bi ba˰ g'eh la˰ lehˇ, Aˬliˇmaˬtehˬ
meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Yoˇsheh, sahˬ paˬ Piˇlaˆ-ahˇ shaˇ-iˇ-euˬ
meh. Sahˬ paˬ Piˇlaˆ k'aw˰ aˬ yaw˰-ahˇ a kawˬ-aˬ bi˰-euˬ
meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw˰ g'o˰ leˇ-awˇ Yeˬsuˇ-euˬ g'awˇ
mawˇ-ahˇ ba˰ g'eh-euˬ meh. Yoˇsheh k'oeˇ g'aˬ, Yeˬsuˇ-euˬ
zaˬ lahˇ pyeu˰-eu k'aw˰, Yuˇdaˆ tsawˇ haˬ-ahˇ guˆ-eu miˇ
neh, Yeˬsuˇ-euˬ zaˬ lahˇ ma lehˇ, aˬ cawˬ-ahˇ maˬ bi siˬ-a.
39 Dzeuˇ laˇ ngeh, Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ uˬ ci˰ paw laˇ haw-euˬ Niˇ-
gawˇdiˬ k'oeˇ g'aˬ k'aw˰ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-aˬ, muˇlaˬ
lehˇ kuˇ-eu naˬ maˬ hawˇ hawˇ-eu aˇjawˬ lehˇ kuˇ-eu naˬ

maˬ hawˇ keuˬ-awˇ neh, smˬ tseˇ jaw˰-iˬ ehˇ g'aˬ ni yuˇ g'eh-
40 euˬ meh. Yuˇda^ tsawˇ haˬ, tsawˇ haˬ duˬ pahˬ ngeh zahˇ
ja^-eu lo˰-ehˇ, aˬ yaw˰ nya˰ k'aw˰ yaw saw deuˬ daw^ daw^-
ehˇ, Yeˬsuˇ-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ saˬ paˇ paˇ pyuˇ neh mawˇ
41 taw^ taw^-euˬ meh. Aˬ yaw˰-ahˇ la˰ ya˰ k'oeˇ ta^ ta˰ seh˰-
euˬ dawˬ peh yaˇ kmˇ tiˬ kmˇ ja^-eu meh. Yaˇ kmˇ k'oeˇ kmˇ
la˰ k'oeˇ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ ba˰ pahˬ haw-euˬ, k'aˬ
lo-ahˇ ta˰ taˬ-euˬ lmˬ bymˇ yaw shui˰ tiˬ bymˇ ja^-eu meh.
42 K'oeˇ ngeh nah-aˬ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ bawˬ-iˬ g'aˇ duˬ
lehˬ hmˬ-eu aˇ nah pyeu˰-awˇ, lmˬ bymˇ k'oeˇ k'aw˰ dawˬ
peh ja^-eu miˇ neh, aˬ yaw˰ nya˰ Yeˬsuˇ-ahˇ k'oeˇ gaˇ ba˰
pahˬ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ

20 Tiˬ jaw la˰ k'oeˇ yaw beh ngeh nah, uˬ bya maˬ bya laˇ
mi na^-ehˇ, Maˬli^ Maˬgaˬdaˬlaˇ uˬ shawˬ yaw na˰-ehˇ
lmˬ bymˇ-ahˇ iˇ-euˬ meh. Lmˬ bymˇ g'aˬ k'ehˬ-ahˇ ngawˬ
tsoeˬ taˬ-euˬ k'aˬ lo k'oeˇ siˬ ngawˬ dzeh taˬ-euˬ gaˇ aˬ yaw˰
2 ya mawˇ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, Siˇmoˬ Beˬtu^lu^ hawˇ-eu
Yeˬsuˇ zawˇ gaˬ-eu zaˬ lahˇ k'oeˇ g'aˬ jawˇ gaˇ ceh^ g'o˰ la˰-
awˇ ehˇ-eu, Aˬ cawˬ lmˬ bymˇ la˰ k'oeˇ neh Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-
euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ ba˰ g'eh-awˇ, aˬ yaw˰-ahˇ aˬ geu gaˇ
ba˰ taˬ-iˇ-euˬ, aˬ dui ma˰ maˬ siˬ nya lehˇ, aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ
3 ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, Beˬtu^lu^ hawˇ-eu zaˬ lahˇ
4 nui g'aˬ k'oeˇ g'aˬ lmˬ bymˇ-ahˇ haw-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰
nya˰ tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ ceh^ g'eh ngeh, zaˬ lahˇ k'oeˇ g'aˬ Beˬtu^-
lu^ na^ maˬ tseˇ kawˇ-eu miˇ neh, lmˬ bymˇ-ahˇ jeˬ hu ceh^
5 keu^-euˬ meh. Aˬ yaw˰ lmˬ bymˇ-ahˇ cu hu haw ngeh, mawˇ
taw^ ja^ gaˇ ya mawˇ-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, lmˬ bymˇ la˰ k'oeˇ
6 maˬ uˇ leˇ-aˬ. Aˬ yaw˰-euˬ mehˬ nah ceh^ le˰-eu, Siˇmoˬ Beˬ-
tu^lu^ ceh^ keu^ le˰-awˇ, lmˬ bymˇ la˰ k'oeˇ uˇ leˇ-euˬ meh.
7 Mawˇ taw^-ahˇ maˬ ehˇ, uˬ duˬ-ahˇ dehˬ kaˬ-euˬ paˇ jeh-ahˇ
maˬ ehˇ, ya mawˇ-euˬ meh. Paˇ jeh k'oeˇ, mawˇ taw^ nehˬ-
ehˇ maˬ ja^ ni, yawˬ gaˇ yawˬ bya^ dmˇ-awˇ neh ja^-eu meh.
8 K'oeˇ ngeh, lmˬ bymˇ-ahˇ jeˬ hu ceh^ keu^ g'eh-euˬ zaˬ lahˇ
k'oeˇ g'aˬ k'aw˰ uˇ leˇ-awˇ ya mawˇ-euˬ miˇ neh, jah-eu meh.
9 Yeˬsuˇ ya g'o˰ deh˰ laˇ meh lehˇ, Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ bo˰ taˬ-euˬ
10 gaˇ aˬ yaw˰ nya˰ maˬ siˬ nya siˬ. K'oeˇ naˇ, zaˬ lahˇ k'oeˇ
nyiˬ g'aˬ iˇ kahˇ g'o˰ leˇ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ Maˬliˆ Maˬgaˬdaˬlaˇ-ahˇ bi mawˇ-euˬ

11 Maˬliˆ-aˬ, lmˬ bymˇ dawˬ peh yaw˰-awˇ ngoeˇ lu˰ meh.
Aˬ yaw˰ ngoeˇ ngoeˇ-ehˇ lmˬ bymˇ la˰ k'oeˇ cu hu-euˬ meh.
12 K'oeˇ ngeh, pehˇ k'ahˬ pehˇ pyuˇ dm lu˰-eu mˬ taˆ g'aˬ k'ehˇ
nyiˬ g'aˬ-ahˇ ya mawˇ-euˬ meh. Mˬ taˆ g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ nyiˬ
g'aˬ, Yeˬsuˇ-euˬ g'awˇ mawˇ ba˰ taˬ duˬ-ahˇ, uˬ g'mˬ paw
13 tiˬ g'aˬ, kuiˇ bi paw tiˬ g'aˬ lehˇ nuiˇ lu˰ meh. Aˬ yaw˰ nya˰,
Aˬ buˇ-oˇ, nawˇ aˬ jeˬ miˇ neh ngoeˇ lu˰ te lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ
naˇ haˬ-eu meh. Maˬliˆ ehˇ-eu, Aˬ cawˬ ngaˬ-euˬ Sahˬ paˬ-
ahˇ ba˰ g'eh-awˇ, aˬ geu gaˇ ba˰ taˬ-iˇ-euˬ nga lehˇ ngaˇ maˬ
siˬ nya-eu miˇ neh ngoeˇ lu˰ ma lehˇ, aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ ehˇ k'o˰
14 nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ g'aˬ-awˇ, nahˇ g'o˰
g'o˰ haw ngeh, Yeˬsuˇ yaw˰ lu˰ gaˇ ya mawˇ-euˬ meh. Ehˇ
15 k'aw˰, Yeˬsuˇ nga lehˇ aˬ yaw˰ maˬ siˬ nya siˬ. Aˬ buˇ-oˇ,
aˬ jeˬ miˇ neh ngoeˇ lu˰ te. Nawˇ aˬ suˇ g'aˬ-ahˇ shaˇ poˆ te
lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Maˬliˆ-aˬ, aˬ yaw˰-
ahˇ yaˇ kmˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ ngeuˇ ngaˬ lehˇ noeˬ-awˇ ehˇ-eu,
Saˬ laˬ-oˇ, nawˇ aˬ yaw˰-ahˇ ba˰ g'eh-euˬ maˇ-iˬ, ba˰ taˬ-euˬ
tsahˇ ngaˬ-ahˇ mehˬ la˰-awˬ. Ngaˇ aˬ yaw˰-ahˇ ba˰ laˬ-iˇ ma
16 lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Maˬliˆ-oˇ lehˇ, Yeˬsuˇ
kuˇ-eu meh. Maˬliˆ nahˇ g'o˰ g'o˰ haw-awˇ, Laˬbuˇniˇ-oˇ lehˇ,
Heˬbyehˇ dawˬ neh oˬ toˬ-euˬ meh. (Laˬbuˇniˇ lehˇ ehˇ-eu-aˬ,
17 saˬ laˬ-ahˇ ehˇ-eu meh.) Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˬ-ahˇ taˬ nyeh˰
tehˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˇ ngaˬ Da jawˇ gaˇ maˬ ya
daˆ leˇ-aˬ siˬ. Ngaˬ-euˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ zaˬ lahˇ deuˬ jawˇ gaˇ
heu lo˰-ehˇ ehˇ nehˬ leˇ-awˬ. Ngaˬ Da k'aw˰ ngeuˇ, naw ma˰-
euˬ Aˬ da k'aw˰ ngeuˇ-eu, ngaˬ-euˬ Miˬ yehˇ k'aw˰ ngeuˇ,
naw ma˰-euˬ Miˬ yehˇ k'aw˰ ngeuˇ-eu Miˬ yehˇ jawˇ gaˇ ngaˇ
18 daˆ leˇ ma lehˇ, Maˬliˆ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Ngaˇ Sahˬ
paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ ya mawˇ-euˬ ma lehˇ, Maˬliˆ Maˬgaˬdaˬlaˇ
zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ leˇ-euˬ meh. K'oeˇ uˬ ta˰, Yeˬsuˇ
aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ deuˬ k'aw˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ dzawˇ
nehˬ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ bi mawˇ-euˬ

19 Tiˬ jaw la˰ k'oeˇ yaw beh ngeh nah, Yeˬsuˇ g'o˰ deh˰ laˇ-
euˬ aˇ nah uˬ ci˰ paw, zaˬ lahˇ deuˬ uiˬ leˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰
ma˰ Yuˇdaˆ tsawˇ haˬ-ahˇ guˆ-eu miˇ neh, laˇ g'oˆ piˬ tehˬ

taˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh Yeˬsuˇ uˇ laˇ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ
g'ahˇ ceh yaw˰ lu˰ meh. Naw ma˰ nui saˇ o˰ lu˰-uˇ lehˇ, Yeˬsuˇ
20 aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ
ehˇ g'aˬ-awˇ neh, aˬ yaw˰-euˬ aˬ la˰ hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ byaˇ
g'aˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ bi mawˇ-euˬ meh. Zaˬ lahˇ k'oeˇ deuˬ
Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ ya mawˇ ngeh, laˬ k'aˬ cehˇ dui dui-eu
21 meh. Yeˬsuˇ tiˬ po^ paˇ ehˇ-eu, Naw ma˰ nui saˇ o˰ lu˰-uˇ.
Aˬ da Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ k'ehˇ le˰-euˬ lo˰-ehˇ, ngaˇ k'aw˰
naw ma˰-ahˇ k'ehˇ g'eh ma lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
22 meh. Aˬ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ-awˇ neh, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ k'oeˇ
ta^ sa˰ baw-awˇ ehˇ-eu, Muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-
23 ahˇ ha geu˰-awˬ. Aˬ suˇ g'aˬ-euˬ iˬ baˇ-ahˇ k'aw˰ naw ma˰
pyehˬ nehˬ naˇ, Miˬ yehˇ tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ iˬ baˇ-ahˇ
pyehˬ nehˬ teh˰-a. Aˬ suˇ g'aˬ-euˬ iˬ baˇ-ahˇ k'aw˰ naw ma˰
maˬ pyehˬ nehˬ naˇ, Miˬ yehˇ k'aw˰ maˬ pyehˬ nehˬ-aˇ lehˇ,
aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

## Toˇma^ maˬ jah-eu

24 Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰ jawˇ gaˇ uˇ laˇ ngeh, zaˬ lahˇ tseˇ nyi˰
g'aˬ-euˬ la˰ k'oeˇ ahˇ-eu Toˇma^ k'oeˇ g'aˬ, aˬ yaw˰ ma˰ nehˬ-
ehˇ maˬ jawˇ-a. (Toˇma^ lehˇ ehˇ-eu-aˬ, tiˬ po^ teh˰-ehˇ nyiˬ
25 g'aˬ deh˰ le-euˬ gaˇ ehˇ-eu meh.) Nga ma˰ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-
ahˇ ya mawˇ-euˬ ma lehˇ, zaˬ lahˇ k'oeˇ deuˬ Toˇma^-ahˇ
ehˇ nehˬ-euˬ meh. Toˇma^ ehˇ-eu, Aˬ yaw˰-euˬ aˬ la˰-ahˇ
shmˇ sehˬ ta˰-euˬ maˇ byaw˰-ahˇ ngaˇ maˬ ya mawˇ-ehˇ, maˇ
byaw˰ k'oeˇ-ahˇ ngaˬ-euˬ la˰ noeˇ neh maˬ ya toeˬ haw-euˬ uˬ
ta˰, aˬ yaw˰-euˬ byaˇ g'aˇ-ahˇ ngaˬ-euˬ aˬ la˰ neh maˬ ya
k'eu˰ haw-euˬ k'oeˇ-aˬ, ngaˇ maˬ jah lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ
ehˇ nehˬ-euˬ meh.
26 K'oeˇ naˇ yeh˰ nah keu^ laˇ-awˇ, Yeˬsuˇ-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ
nymˇ la˰ k'oeˇ tiˬ po^ paˇ jawˇ lu˰ meh. K'oeˇ ngeh Toˇma^
k'aw˰ aˬ yaw˰ ma˰ nehˬ-ehˇ jawˇ lu˰ meh. Laˇ g'o^ piˬ tehˬ
taˬ-euˬ k'aw˰ Yeˬsuˇ uˇ laˇ-awˇ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ g'ahˇ ceh
yaw˰ lu˰ meh. Naw ma˰ nui saˇ o˰ lu˰-uˇ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰
27 ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, Yeˬsuˇ Toˇma^-ahˇ
ehˇ nehˬ-eu, Nawˬ-euˬ la˰ noeˇ heu gaˇ toeˬ haw laˇ-awˇ ngaˬ-
euˬ aˬ la˰ la˰ zaˬ-ahˇ haw-awˬ. Nawˬ-euˬ aˬ la˰ cawˬ la˰-awˇ,
byaˇ g'aˇ-ahˇ k'eu˰ haw-awˬ. Maˬ jah coeˇ-eu nui ma taˬ ahˇ.
28 Jah coeˇ-eu nui ma ahˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Nawˇ-aˬ
ngaˬ-euˬ Sahˬ paˬ hawˇ-eu ngaˬ-euˬ Miˬ yehˇ ngaˇ lehˇ, Toˇ-

29 maˆ Yeˬsuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Nawˇ ngaˬ-
ahˇ mawˇ-euˬ miˇ neh jah-eu ngaˇ la. Ngaˬ-ahˇ maˬ mawˇ-euˬ
k'aw˰ jah-eu tsawˇ haˬ, guiˬ lahˬ huiˬ teh˰-a lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ
ehˇ nehˬ-euˬ meh.

### Aˬ jeˬ miˇ neh sahˬ bo˰ heu bo˰-euˬ

30 Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-euˬ mehˬ shi jahˇ mehˬ-
euˬ bi siˬ bi mawˇ-eu deuˬ, sahˬ bo˰ heu ta˰-euˬ la˰ k'oeˇ maˬ
31 bo˰ ahˇ-euˬ g'awˬ mya ni jaˆ-a siˬ. Yeˬsuˇ-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ
Zaˬ maˇ Ka-li meh lehˇ naw ma˰ ya jah-eu uˬ ta˰, aˬ yaw˰-ahˇ
jah-eu miˇ neh aˬ yaw˰-euˬ tsawˇ myahˇ la˰ k'oeˇ naw ma˰
sa˰ laˇ ya deh˰ ni, gaˇ kawˆ heu myaˆ ni bo˰ taˬ-euˬ ma.

### Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ zaˬ lahˇ shi˰ g'aˬ-ahˇ bi mawˇ-euˬ

**21** K'oeˇ miˇ naˇ, Deˬbeˬliˇ lah dawˬ peh Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-euˬ
g'awˇ mawˇ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ tiˬ poˆ paˇ bi mawˇ-euˬ meh.
2 Aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ heu lo˰-ehˇ bi mawˇ-euˬ meh. Siˇmoˬ
Beˬtuˆluˆ, tiˬ poˆ teh˰-ehˇ nyiˬ g'aˬ deh˰ le-euˬ Toˇmaˆ,
Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ Gaˬnaˬ pu-ahˇ jawˇ-eu Naˬdaˬneˬlaˇ,
Zeˬbeˬdehˇ-euˬ aˬ li nyiˬ g'aˬ hawˇ-eu, Yeˬsuˇ-euˬ zaˬ lahˇ
nui g'aˬ nyiˬ g'aˬ, aˬ yaw˰ ma˰ tiˬ gaˇ teh˰-ehˇ jawˇ lu˰ meh.
3 Ngaˇ za dzeh-iˇ la lehˇ, Siˇmoˬ Beˬtuˆluˆ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ
ehˇ nehˬ-euˬ meh. Nga ma˰ k'aw˰ iˇ ma lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ aˬ
yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ iˇ-awˇ, lawˬ dziˬ-
euˬ meh. K'oeˇ ngeh miˇ, aˬ yaw˰ ma˰ ngaˬ shaˬ tiˬ mawˇ-iˬ
maˬ dzeh mi-aˬ.
4 Uˬ bya bya laˇ ngeh, Yeˬsuˇ lah lah dzeˇ yaw˰ lu˰ meh. Ehˇ
k'aw˰, Yeˬsuˇ nga lehˇ, zaˬ lahˇ k'oeˇ deuˬ maˬ siˬ nya.
5 Cawˬ deuˬ-oˇ, ngaˬ shaˬ dzeh mi maˬ loˇ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ naˇ haˬ ngeh, Maˬ dzeh mi-aˬ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ aˬ
6 yaw˰-ahˇ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh. Lawˬ-euˬ aˇ maˇ paw dzeh-
awˬ. K'oeˇ lo˰-ehˇ dzeh naˇ, mi teh˰-a lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw˰ ma˰ dzeh-
awˇ, ngaˬ shaˬ g'awˬ mya ni pa˰ leˇ-euˬ miˇ neh, za maˬ g'eu
7 doˆ coeˇ-a. K'oeˇ ngeh, Yeˬsuˇ zawˇ gaˬ-eu zaˬ lahˇ k'oeˇ
g'aˬ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ nga lehˇ, Beˬtuˆluˆ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
meh. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ nga lehˇ ehˇ gaˇ Siˇmoˬ Beˬtuˆluˆ ya
gaˬ ngeh, mehˬ tsoeˬ maˬ dm lu˰-eu miˇ neh pehˇ k'ahˬ
8 pehˇ mahˇ dm-awˇ, lah la˰ k'oeˇ tsawˬ pu˰ g'eh-euˬ meh. Zaˬ

lahˇ nui deuˬ-aˬ, ngaˬ shaˬ tiˬ byah pa˰ leˇ taˬ-euˬ za g'eu-
awˇ, lawˬ dziˬ g'eh-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰
ma˰ lah lah dzeˇ g'awˬ mahˇ ni maˬ kaˬ-a. Ngaˬ tseˇ lmˇ ehˇ
g'aˬ ni kaˬ-eu teh˰ meh.
9 Aˬ yaw˰ ma˰ lah lah dzeˇ do^-iˇ keu^ ngeh, k'aˬ g'euˬ neh
miˬ dzaˬ baw do˰ taˬ-euˬ gaˇ ya mawˇ-euˬ meh. K'oeˇ gaˇ
ngaˬ shaˬ tehˬ ba taˬ-euˬ hawˇ-eu kaˬ muˇ ja^ gaˇ k'aw˰ ya
10 mawˇ-euˬ meh. Naw ma˰ neh nymˬ-mˇ dzeh mi-euˬ ngaˬ shaˬ
tiˬ pa^ na deuˬ hehˇ la˰-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ
11 nehˬ-euˬ meh. Siˇmoˬ Beˬtu^lu^ lawˬ la˰ k'oeˇ uˇ leˇ-awˇ,
ngaˬ shaˬ tiˬ byah pa˰ leˇ taˬ-euˬ za k'oeˇ kahˇ-ahˇ, lah lah
dzeˇ g'eu do^-euˬ meh. Za k'oeˇ kahˇ-euˬ la˰ k'oeˇ ngaˬ shaˬ
yaw huiˬ tiˬ yaˇ ngaˬ tseˇ smˬ mawˇ pa˰ leˇ taˬ-euˬ meh. Ngaˬ
shaˬ k'oeˇ mya^ ni pa˰ leˇ-euˬ k'aw˰, za k'oeˇ kahˇ maˬ pyaˬ-
12 iˇ-aˬ. Shawˬ hawˬ dzaˬ laˇ-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ
ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-aˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ nga lehˇ zaˬ
lahˇ deuˬ siˬ lu˰-eu miˇ neh, Nawˇ aˬ suˇ g'aˬ te lehˇ, tiˬ g'aˬ-iˬ
13 maˬ naˇ haˬ coeˇ-a. Yeˬsuˇ oe-awˇ, kaˬ muˇ k'oeˇ yuˇ-awˇ,
zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ biˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, tehˬ
14 ba taˬ-euˬ ngaˬ shaˬ k'oeˇ k'aw˰ biˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ
g'o˰ deh˰ laˇ-awˇ neh, aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ zaˬ lahˇ deuˬ-
ahˇ bi mawˇ-eu-aˬ, heu po^ smˬ po^ tiˬ po^ meh.

### Ngaˬ-euˬ yawˇ deuˬ-ahˇ bi dzaˬ bi dawˇ-awˬ

15 Aˬ yaw˰ ma˰ shawˬ hawˬ dzaˬ g'aˬ ngeh, Yeˬsuˇ Siˇmoˬ
Beˬtu^lu^-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Yoˇhaˬ-euˬ aˬ li Siˇmoˬ-oˇ, tsawˇ
haˬ heu deuˬ ngaˬ-ahˇ gaˬ-eu na^ maˬ tseˇ nawˇ ngaˬ-ahˇ gaˬ
ma loˇ lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Gaˬ ma, Sahˬ paˬ-oˇ. Ngaˇ
nawˬ-ahˇ gaˬ-eu nawˇ siˬ nya meh lehˇ, ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ
meh. Ngaˬ-euˬ yawˇ zaˬ deuˬ-ahˇ bi dzaˬ bi dawˇ-awˬ lehˇ,
16 Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yoˇhaˬ-euˬ aˬ li Siˇ-
moˬ-oˇ, nawˇ ngaˬ-ahˇ gaˬ ma loˇ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ
tiˬ po^ paˇ naˇ haˬ-eu meh. Gaˬ ma, Sahˬ paˬ-oˇ. Ngaˇ nawˬ-
ahˇ gaˬ-eu nawˇ siˬ nya meh lehˇ, paˇ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh.
Ngaˬ-euˬ yawˇ deuˬ-ahˇ bo sa^-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ
17 paˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yoˇhaˬ-euˬ aˬ li Siˇmoˬ-oˇ, nawˇ ngaˬ-
ahˇ gaˬ ma loˇ lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ smˬ po^ tiˬ po^ paˇ
naˇ haˬ-eu meh. Nawˇ ngaˬ-ahˇ gaˬ ma loˇ lehˇ, smˬ po^ keu^
ni Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ naˇ haˬ-eu miˇ neh, Beˬtu^lu^ noeˬ
shaˬ-eu meh. Aˬ yaw˰ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ, nawˇ dawˬ taw^

luˬ siˬ nya meh. Ngaˇ nawˬ-ahˇ gaˬ-eu nawˇ siˬ nya meh lehˇ,
ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh. Ngaˬ-euˬ yawˇ deuˬ-ahˇ bi dzaˬ bi
dawˇ-awˬ lehˇ, Yeˬsuˇ paˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
18 Ngaˇ nawˬ-ahˇ aˬ diˇ ma-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Nawˇ zaˬ guˬ
pyeu‸ ngeh nawˬ-euˬ jo‸ pa‸ nawˇ pa‸-awˇ, nawˇ iˇ maw‸
gaˇ nawˇ iˇ-eu meh. Ehˇ k'aw‸, nawˇ mawˬ laˇ naˇ nawˬ-euˬ
aˬ la‸ ya cawˬ ja-awˇ, aˬ cawˬ nawˬ-ahˇ jo‸ pa‸ pa‸ nehˬ-awˇ
neh, nawˇ maˬ iˇ maw‸ gaˇ aˬ cawˬ nawˬ-ahˇ sheuˬ g'eh teh‸-a
19 lehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. (Yeˬsuˇ k'oeˇ lo‸-ehˇ
ehˇ-eu-aˬ, Miˬ yehˇ yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ za ni, Beˬtu^lu^ aˬ
jo^-ehˇ ya shiˇ gaˇ, ehˇ maw‸-eu meh.) Yeˬsuˇ k'oeˇ lo‸-ehˇ
ehˇ g'aˬ-awˇ neh, Ngaˬ-euˬ mehˬ nah laˇ-awˬ lehˇ, Beˬtu^lu^-
ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Yeˬsuˇ zawˇ gaˬ-eu zaˬ lahˇ g'aˬ-euˬ gaˇ kaw^**

20 Beˬtu^lu^ nahˇ g'o‸ g'o‸ haw ngeh, Yeˬsuˇ zawˇ gaˬ-eu
zaˬ lahˇ k'oeˇ g'aˬ caw teh laˇ lu‸ gaˇ ya mawˇ-euˬ meh. Zaˬ
lahˇ k'oeˇ g'aˬ, aˇ hu ci‸ hawˬ dzaˬ lu‸ ngeh, Yeˬsuˇ jawˇ
paw g'awˇ pyawˇ-awˇ, Sahˬ paˬ-oˇ, nawˬ-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ aˬ
la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ-eu g'aˬ aˬ suˇ g'aˬ-a lehˇ naˇ haˬ-euˬ, k'oeˇ
21 g'aˬ meh. Beˬtu^lu^ zaˬ lahˇ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ ya mawˇ ngeh,
Sahˬ paˬ-oˇ, k'oeˇ g'aˬ aˬ jo^-ehˇ ya pyeu‸ laˇ ta lehˇ, Yeˬsuˇ-
22 ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Ngaˇ g'o‸ le ngeh keu^
ni ngaˇ aˬ yaw‸-ahˇ bi jawˇ maw‸ naˇ, nawˬ-ahˇ aˬ jo^-ehˇ
ta‸ ta. Nawˇ-aˬ, ngaˬ-euˬ mehˬ nah laˇ-awˬ lehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ
23 ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ deuˬ, dawˬ k'oeˇ
dawˬ ya gaˬ-euˬ miˇ neh, zaˬ lahˇ k'oeˇ g'aˬ maˬ ya shiˇ-a
lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ noeˬ-eu meh. Ehˇ k'aw‸, zaˬ lahˇ k'oeˇ g'aˬ
maˬ ya shiˇ-a lehˇ Yeˬsuˇ ehˇ-eu maˬ ngeuˇ-a. Ngaˇ g'o‸ le
ngeh keu^ ni ngaˇ aˬ yaw‸-ahˇ bi jawˇ maw‸ naˇ, nawˬ-ahˇ aˬ
jo^-ehˇ ta‸ ta lehˇ, Yeˬsuˇ ehˇ-eu meh.
24 Zaˬ lahˇ k'oeˇ g'aˬ, gaˇ kaw^ k'oeˇ deuˬ saˇ kiˇ kamˬ-awˇ
bo‸ taˬ-euˬ g'aˬ meh. Aˬ yaw‸ saˇ kiˇ kamˬ-eu-aˬ, tsaˬ meh
lehˇ nga ma‸ siˬ nya ma.
25 Yeˬsuˇ neh mˇ-euˬ nui deuˬ k'aw‸ g'awˬ mya ni ja^-a siˬ.
Aˬ yaw‸ neh k'aˇ mˇ-euˬ gaˇ kaw^ yawˬ jeˬ na lu‸ bo‸ naˇ,
bo‸ taˬ-euˬ seuˬ g'aˬ paˇ dmˬ deuˬ miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ maˬ deˇ
leˇ-aˇ lehˇ, ngaˇ noeˬ-eu ma.

# G'Aˬ K'EHˇ DEUˬ NEH GAˇ Mˇ-EUˬ SAHˬ BO˰

### Yaw sahˇ Miˬ yehˇ bi oe-eu gaˇ kawˆ

1 Tawˇpiˇlu-oˇ, Yeˬsuˇ neh mˇ dahˬ beh-awˇ mehˬ dahˬ beh-
euˬ gaˇ neh, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ mˬ-ahˇ ciˬ daˆ le˰ ngeh
keuˆ ni-euˬ gaˇ kawˆ, sahˬ bo˰ yaw beh ta˰-euˬ la˰ k'oeˇ ngaˇ
2 nawˬ-ahˇ bo˰ nehˬ-euˬ ma. Aˬ yaw˰-ahˇ maˬ ciˬ daˆ le˰ mi
naˆ-ehˇ, Yeˬsuˇ muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ
g'oe-awˇ, aˬ yaw˰ neh tseˇ doˆ taˬ-euˬ g'aˬ k'ehˇ deuˬ-ahˇ dawˬ
3 bi˰ ya˰-euˬ meh. Aˬ yaw˰ kamˇ shiˇ-awˇ g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ
meh lehˇ aˬ yaw˰ ma˰ siˬ duˬ laˇ nya ni, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰-
ahˇ g'awˬ mya jeˬ jahˇ mehˬ-euˬ meh. Oeˬ tseˇ nah la˰ k'oeˇ
g'aˬ k'ehˇ deuˬ-ahˇ aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ bi mawˇ-awˇ,
4 Miˬ yehˇ uˆ lahˇ-eu gaˇ kawˆ ja mehˬ nehˬ-euˬ meh. Tiˬ poˆ
aˬ yaw˰ ma˰ uiˬ leˇ-awˇ jawˇ ngeh, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ
ehˇ nehˬ-eu, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ neh taˬ doˆ-iˇ siˬ. Ngaˇ
naw ma˰-ahˇ bi˰ ma lehˇ, Aˬ da Miˬ yehˇ neh ehˇ taˬ-euˬ lo˰-
ehˇ naw ma˰ za ngeh keuˆ ni dawˬ tawˬ siˬ. Gaˇ kawˆ heu, aˇ
5 hu ngaˬ neh mehˬ-euˬ gaˇ naw ma˰ ya gaˬ-euˬ meh. Yoˇhaˬ
aˬ cawˬ-ahˇ iˇ cu˰ la˰ k'oeˇ baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-euˬ meh. Naw
ma˰ g'awˬ myahˇ maˬ g'eh-ehˇ, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ
Miˬ yehˇ la˰ k'oeˇ baˇtiˇsaˬ ya kamˬ teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
meh.

### Yeˬsuˇ g'o˰ daˆ leˇ-euˬ

6 Aˬ yaw˰ ma˰ uiˬ leˇ-awˇ jawˇ ngeh, Sahˬ paˬ-oˇ, nymˬ-mˇ
nawˇ Iˇsaˬleˬlaˆ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ miˇ k'ahˬ bi˰ k'o˰
nehˬ ma loˇ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ Yeˬsuˇ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh.
7 Yeˬsuˇ ehˇ-eu, Aˬ da Miˬ yehˇ aˬ yawˆ yaw˰ noeˬ tsehˆ taˬ-euˬ
8 aˇ yamˬ-ahˇ naw ma˰ siˬ-eu maˬ loˬ-aˇ. Muiˬ-eu shawˇ-eu
Yaw sahˇ Miˬ yehˇ naw ma˰-euˬ k'oeˇ taˆ oe keuˆ ngeh, naw
ma˰ baoˬ za teh˰-a. K'oeˇ ngeh, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ neh,
Yuˇdaˆ miˇ k'ahˬ, Saˬmaˬliˆ miˇ k'ahˬ hawˇ-eu, mˬ dzeˇ miˇ
dzeˇ keuˆ ni, naw ma˰ ngaˬ-euˬ saˇ kiˇ kamˬ-eu tsawˇ haˬ

pyeu˰ laˇ teh˰-a lehˇ, Yeˬsuˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
meh.
9 Aˬ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ g'aˬ-awˇ, g'aˬ k'ehˇ deuˬ aˬ
yaw˰-ahˇ haw lu˰ ngeh, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ ciˬ da^ le˰-awˇ,
aˬ yaw˰ mawˇ saˬ saˬ ngeh keu^ ni, mˬ dmˇ aˬ yaw˰-ahˇ ha
10 da^ le˰-euˬ meh. Yeˬsuˇ da^ leˇ lu˰ gaˇ g'aˬ k'ehˇ deuˬ haw
lu˰ ngeh, mehˬ tsoeˬ yaw pyuˇ dm lu˰-eu tsawˇ haˬ nyiˬ g'aˬ
ja pyuˬ ni do^ le-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ dawˬ peh yaw˰ lu˰ meh.
11 Aˬ yaw˰ nya˰ ehˇ-eu, Gaˬliˬlehˇ tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ, aˬ jeˬ miˇ
neh naw ma˰ mˬ-ahˇ g'awˇ leuˇ haw lu˰ te. Naw ma˰ nehˬ-
ehˇ g'awˬ-iˇ-awˇ mˬ-ahˇ ciˬ da^ le˰ gaˇ ya daˬ-euˬ Yeˬsuˇ-aˬ,
naw ma˰-euˬ mehˬ shi neh mˬ-ahˇ g'o˰ da^ leˇ-euˬ lo˰-ehˇ,
tiˬ po^ paˇ za˰ ka le meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Yuˇda^ Iˇsaˬgaˬliˬoˬ-euˬ aˇ yaˬ aˬ cawˬ-ahˇ bi˰-euˬ**

12 K'oeˇ ngeh, g'aˬ k'ehˇ deuˬ Saˬloˬ lehˇ kuˇ-eu gawˬ jawˬ-ahˇ
neh Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ g'o˰-iˇ-euˬ meh. Gawˬ jawˬ k'oeˇ
jawˬ-aˬ, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ neh maˬ kaˬ-a. Jawˇ nah
13 ngeh nah cah k'mˬ-eu na^ ni kaˬ-eu teh˰ meh. Aˬ yaw˰ ma˰
meuˬ-ahˇ g'o˰ keu^-iˇ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰ ya˰-eu nymˇ la˰ ta^
ti^-euˬ naˬ suˬ-ahˇ da^ leˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ,
Beˬtu^lu^, Yoˇhaˬ, Yaˬko^, Aˬdehˬlehˬ, Piˇliˇpu^, Toˇma^,
Baˬtawˇlaˬmehˇ, Maˬtehˬ, Aˬlaˬpehˇ-euˬ aˬ li Yaˬko^, Siˇmoˬ
14 Seˬluˇ hawˇ-eu, Yaˬko^-euˬ aˬ li Yuˇda^, heu deuˬ meh. Aˬ
yaw˰ ma˰ dawˬ taw^ lu˰ tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ guiˬ lahˬ shaˇ shaˇ-ehˇ
jawˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ nehˬ-ehˇ jawˇ-eu deuˬ-aˬ, zaˬ miˬ
zaˬ deuˬ, Yeˬsuˇ-euˬ aˬ ma Maˬli^ hawˇ-eu, Yeˬsuˇ-euˬ aˬ
nyiˇ deuˬ meh.
15 K'oeˇ ngeh, aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ tiˬ yaˇ nyiˬ tseˇ g'aˬ
uiˬ leˇ-awˇ jawˇ lu˰ meh. Beˬtu^lu^ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ mehˬ
16 shi tuˇ-awˇ ehˇ-eu, Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ
bo˰ taˬ-euˬ dawˬ heu dawˬ aˬ diˇ ya byah laˇ teh˰-a. Aˬ geu
dawˬ-a lehˇ ehˇ naˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ nyeh˰-eu deuˬ-ahˇ gaˇ ma
sheuˬ mehˬ-euˬ Yuˇda^-euˬ gaˇ kaw^, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw
sahˇ Miˬ yehˇ yaw beh ngeh neh Daˬbiˇ-ahˇ bi ehˇ-euˬ dawˬ
17 k'oeˇ dawˬ meh. Yuˇda^ k'oeˇ g'aˬ, aˬ dui-euˬ aˇ muˇ la˰
k'oeˇ jawˇ-awˇ, aˬ dui nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ gaˇ mˇ-euˬ
18 meh. (Yuˇda^ k'oeˇ g'aˬ zawˇ haiˬ-eu jeˬ mˇ-awˇ, za-euˬ aˇ
poeˬ neh miˇ tsaˬ tiˬ tsahˇ zeuˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ uˬ duˬ tahˬ
po^-ehˇ ga-iˇ-euˬ meh. Uˬ ma^ peh˰-iˇ-awˇ, baw^ uˇ dawˬ

19 taw^ lu‸ do^ le-euˬ meh. Gaˇ kaw^ heu Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-
ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ ya gaˬ-euˬ meh. K'oeˇ
miˇ neh, miˇ tsaˬ k'oeˇ tsahˇ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ dawˬ Aˬjeˬ-
daˬmaˇ lehˇ kuˇ-eu meh. Dawˬ tsui‸-aˬ, shiˬ-euˬ miˇ tsaˬ
20 lehˇ ehˇ-eu meh.) Ngaˇ ehˇ-eu dawˬ heu dawˬ, Ja ceuˬ-
eu sahˬ bo‸ la‸ k'oeˇ heu lo‸-ehˇ bo‸ ahˇ taˬ-euˬ meh.
Aˬ yaw‸-euˬ jawˇ duˬ-aˬ, co‸ ngehˇ ni g'eh-eu jawˇ duˬ
pyeu‸ lu‸-uˇ. Tiˬ g'aˬ-iˬ taˬ bi jawˇ. Aˬ yaw‸-euˬ aˇ
yaˬ aˬ cawˬ-ahˇ bi‸-awˬ,
21 lehˇ bo‸ ahˇ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, Yeˬsuˇ g'o‸ deh‸
laˇ-euˬ gaˇ kaw^ aˬ dui ma‸ nehˬ-ehˇ saˇ kiˇ caw kamˬ-eu tiˬ
22 g'aˬ tseˇ do^ paˬ-ehˇ g'eh-eu meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ, Sahˬ
paˬ Yeˬsuˇ Yoˇhaˬ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ baˇtiˇsaˬ kamˬ-euˬ aˇ
nah-ahˇ neh, mˬ-ahˇ g'o‸ da^ leˇ ngeh keu^ ni, aˬ dui ma‸
nehˬ-ehˇ cah cah-ehˇ, aˬ dui ma‸ nehˬ-ehˇ jawˇ-euˬ tiˬ g'aˬ
ya pyeu‸ teh‸-a lehˇ, Beˬtu^lu^ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
23 K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw‸ ma‸ tsawˇ haˬ nyiˬ g'aˬ-ahˇ noeˬ
taˬ-euˬ meh. Tiˬ g'aˬ-aˬ, tsawˇ myahˇ myahˇ maˇ Yuˇtuˬ lehˇ
myahˇ-euˬ, Baˬsaˬba^ lehˇ kuˇ-eu Yoˇsheh meh. Nyiˬ g'aˬ tiˬ
24 g'aˬ Maˬtiˇ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ guiˬ lahˬ shaˇ shaˇ-ehˇ ehˇ-eu,
Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸-euˬ nui ma-ahˇ siˬ nya-eu Sahˬ paˬ
25 Miˬ yehˇ-oˇ, Yuˇda^-aˬ aˬ yaw‸-euˬ aˇ yaˬ byehˇ dzeh-awˇ
aˬ yaw‸-euˬ jawˇ duˬ-ahˇ g'o‸-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-euˬ gaˇ
mˇ-awˇ, g'aˬ k'ehˇ-euˬ aˇ yaˬ za ni heu nyiˬ g'aˬ-euˬ la‸ k'oeˇ
nawˬ neh tseˇ do^-euˬ g'aˬ mehˬ nehˬ la‸-awˬ lehˇ, guiˬ lahˬ
26 shaˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ nya‸-euˬ tsawˇ myahˇ bo‸ ahˇ-awˇ beuˬ
ngeh, Maˬtiˇ-ahˇ tsaˬ-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, Maˬtiˇ-aˬ g'aˬ
k'ehˇ tseˇ ti‸ g'aˬ nehˬ-ehˇ jawˇ-eu aˇ yaˬ za-euˬ meh.

**Muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ za‸ ka le-euˬ**

2 Beˬdeˬgoˇdeˬ bawˬ-iˬ g'eh-eu aˇ nah keu^ laˇ ngeh, aˬ yaw‸
ma‸ dawˬ taw^ lu‸ tiˬ gaˇ teh‸-ehˇ jawˇ lu‸ meh. 2 K'oeˇ
ngeh, jaˬ lehˇ lehˇ ma baw-eu lo‸-ehˇ tiˬ po^ teh‸-ehˇ mˬ-ahˇ
neh teˇ saˇ mahˇ do^ le‸-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ nuiˇ lu‸-eu
3 nymˇ nymˇ lah mahˇ byah laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ miˬ dzaˬ
miˬ lmˇ lo‸-ehˇ g'eh-eu mehˬ laˇ deuˬ-ahˇ ya mawˇ-euˬ meh.
Mehˬ laˇ k'oeˇ deuˬ biˇ taˬ-awˇ, yawˬ g'aˬ na-euˬ k'oeˇ ta^
4 naˬ leˇ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ dawˬ taw^ lu‸ muiˬ-eu
shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ byah laˇ-awˇ, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ

bi ngehˬ bi tmˇ-eu lo‸-ehˇ, g'awˬ mya jeˬ-euˬ dawˬ ngehˬ-eu
tmˇ-eu meh.
5 K'oeˇ ngeh, Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu baw-eu Yuˇda^ tsawˇ haˬ
deuˬ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ,
miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ ja^-eu miˇ k'ahˬ yawˬ k'ahˬ na lu‸-ahˇ
6 neh laˇ-euˬ meh. Teˇ saˇ k'oeˇ ya gaˬ ngeh, tsawˇ haˬ aˇ ma‸
ma‸ ma uiˬ laˇ-awˇ, ngehˬ-eu dawˬ k'oeˇ dawˬ-ahˇ yawˬ ha-euˬ
7 dawˬ yawˬ ha ya gaˬ-eu miˇ neh, zahˬ leˇ-eu meh. Aˬ yaw‸
ma‸ noeˬ maˬ do^-ehˇ zahˬ dui dui leˇ-awˇ ehˇ-eu, Aˬ heuˇ,
dawˬ ngehˬ lu‸-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ Gaˬliˬlehˇ tsawˇ
8 haˬ, maˬ ngeuˇ-a loˇ. Aˬ dui ma‸ yawˬ g'aˬ na lu‸, yawˬ ha-
9 euˬ dawˬ yawˬ ha ya gaˬ-eu, aˬ jo^-ehˇ nga. Aˬ dui ma‸-aˬ,
Baˬtiˇ miˇ k'ahˬ, Miˬdiˇ miˇ k'ahˬ, Iˇlaˬ miˇ k'ahˬ, Miˬsoˇ-
boˇtaˬmiˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ, Yuˇda^ hawˇ-eu
Gaˬbaˬdawˇci^ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ, Boˬtu^
10 hawˇ-eu Aˬsiˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ, Puˬgiˇ hawˇ-
eu Paˬbuˇliˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ, Iˇjiˇtu^ hawˇ-
eu Kuˇleˬniˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ ta‸-eu Liˬbuˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ
jawˇ-eu tsawˇ haˬ, Loˇma^ meuˬ-ahˇ neh laˇ-euˬ daˬ yah deuˬ,
Yuˇda^ tsawˇ haˬ maˬ ehˇ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ zahˇ tawˬ-
11 eu tsawˇ haˬ maˬ ehˇ, Gaˬlaˬdeˬ tsawˇ haˬ hawˇ-eu Aˬlaˇ
tsawˇ haˬ, Miˬ yehˇ neh mˇ-euˬ huiˬ dui dui-eu deuˬ-euˬ gaˇ
kaw^, aˬ dui yawˬ ha-euˬ dawˬ yawˬ ha ya gaˬ lu‸ ma lehˇ
12 ehˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸ dawˬ taw^ lu‸ noeˬ maˬ do^ ni
zahˬ dui dui leˇ-awˇ, Aˬ jo^-ehˇ g'eh-eu nga heu lehˇ, tiˬ g'aˬ
13 tiˇ g'aˬ naˇ haˬ lu‸ meh. Ehˇ k'aw‸, ti‸ pa^ na deuˬ ja bu ja
doeˇ-awˇ, Aˬ yaw‸ ma‸ aˬ ga‸ dzaˇ uiˇ yaw shui‸ dawˇ yeh‸-
euˬ nga lehˇ ehˇ-eu meh.

**Beˬdeˬgoˇdeˬ bawˬ-iˬ g'eh ngeh nah Beˬtu^lu^ dawˬ mehˬ mehˬ-euˬ**

14 K'oeˇ ngeh, Beˬtu^lu^ g'aˬ k'ehˇ tseˇ ti‸ g'aˬ nehˬ-ehˇ
yaw‸-awˇ, tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ yaw k'a^-ehˇ ehˇ nehˬ-eu,
Yuˇda^ miˇ k'ahˬ hawˇ-eu Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ k'aˇ jawˇ-eu
tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ, gaˇ kaw^ heu deuˬ ja mehˬ nehˬ nyaˇ. Yaw
15 muiˬ-ehˇ naˇ haˬ de. Tsawˇ haˬ heu deuˬ-aˬ, naw ma‸ noeˬ-eu
lo‸-ehˇ aˬ ga‸ dzaˇ uiˇ dawˇ yeh‸-euˬ maˬ ngeuˇ. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, nymˬ-mˇ uˬ shawˬ naˬ liˬ g'oeˬ la‸ keu^ laˇ-euˬ
16 teh‸ meh. Gaˇ kaw^ heu Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu
Yoˇiˇla neh ehˇ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ meh.

17 Miˬ yehˇ ehˇ-eu, Aˇ saˬ saˬ-eu aˇ nah aˇ yamˬ la‸ k'oeˇ,
tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca dawˬ taw^ lu‸-euˬ k'oeˇ ta^ ngaˇ
ngaˬ-euˬ Yaw sahˇ sheh^ da^ nehˬ ma. Naw ma‸-euˬ
zaˬ miˬ zaˬ yo deuˬ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ dawˬ mehˬ
mehˬ teh‸-a. Naw ma‸-euˬ tsawˇ k'a^ aˬ da deuˬ yaw
sahˇ la‸ k'oeˇ ya mawˇ teh‸-a. Naw ma‸-euˬ tsawˇ mawˬ
18 deuˬ k'aw‸, yu‸ ma^ ma^ mawˇ teh‸-a. Aˇ nah aˇ
yamˬ k'oeˇ la‸ k'oeˇ, ngaˬ-euˬ zaˬ k'a^, k'aˬ dzeˇ zaˬ
hawˇ-eu zaˬ miˬ zaˬ deuˬ-euˬ k'oeˇ ta^ ngaˇ ngaˬ-euˬ
Yaw sahˇ sheh^ da^-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸ k'aw‸ Miˬ
19 yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ dawˬ mehˬ mehˬ teh‸-a. Mˬ-ahˇ
k'a^ jeˬ-ehˇ g'eh-eu jeˬ ngaˇ bi mawˇ ma. Ngaˇ miˇ tsaˬ
k'oeˇ ta^, shiˬ, miˬ dzaˬ do‸-eu hawˇ-eu, miˬ dzaˬ uˬ
20 k'oeˬ, bi siˬ bi mawˇ-eu heu deuˬ bi mawˇ ma. Sahˬ paˬ
Miˬ yehˇ-euˬ zawˇ huiˬ zawˇ muiˬ-eu aˇ nah maˬ keu^
le mi na^-ehˇ, nahˇ ma zahˇ tsui ni pyeu‸-iˇ-awˇ, ba la
21 k'aw‸ shiˬ lo‸-ehˇ pyeu‸ laˇ teh‸-a. K'oeˇ ngeh, Sahˬ
paˬ Miˬ yehˇ-ahˇ k'aˇ shaˇ-eu yawˬ g'aˬ na lu‸-ahˇ Miˬ
yehˇ ka k'o‸ nehˬ teh‸-a,
lehˇ YoˇiˇIa ehˇ taˬ-euˬ meh.
22 Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ, ngaˬ-euˬ dawˬ yaw muiˬ-ehˇ
naˇ haˬ de. Naˬzaˬlehˇ pu zaˬ Yeˬsuˇ-euˬ gaˇ kaw^ ngaˇ
mehˬ-eu ma. Naw ma‸ siˬ lu‸-eu lo‸-ehˇ, Ngaˇ aˬ yaw‸-ahˇ
nui k'ahˇ shiˇ ma lehˇ, Miˬ yehˇ toeˬ mehˬ nehˬ la‸-euˬ meh.
Aˬ yaw‸ naw ma‸-euˬ mehˬ shi gaˇ yaw huiˬ deuˬ, k'a^ jeˬ-ehˇ
g'eh-eu deuˬ hawˇ-eu, bi siˬ bi mawˇ-eu deuˬ mˇ gaˇ shaˇ gaˇ
haw ngeh, Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-euˬ g'aˇ duˬ saˇ kiˇ kamˬ-eu bya
23 ceh^ ni do^ laˇ-euˬ meh. Yaw beh ngeh neh Miˬ yehˇ siˬ nya-
awˇ noeˬ tseh^ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ, Yeˬsuˇ aˬ cawˬ-euˬ aˬ la‸ la‸
k'oeˇ a nehˬ gaˇ ya daˬ-euˬ meh. Naw ma‸ tsawˇ haˬ yaw haiˬ
deuˬ-ahˇ g'oe-awˇ, aˬ yaw‸-ahˇ la‸ ya‸ k'oeˇ ta^ seh‸-euˬ meh.
24 Ehˇ k'aw‸, Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ bi g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ meh.
Shiˇ-euˬ la‸ k'oeˇ Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ puiˇ nehˬ-euˬ meh.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, shiˇ-eu jeˬ aˬ yaw‸-ahˇ maˬ nyeh‸ tehˬ
25 nya. Aˬ yaw‸-euˬ gaˇ kaw^ Daˬbiˇ heu lo‸-ehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh.
Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ ngaˬ-euˬ mehˬ shi aˬ myah lu‸ jawˇ lu‸
gaˇ ngaˇ ya mawˇ-euˬ ma. Ngaˇ aˬ myah lu‸ zi‸ ni, aˬ
26 yaw‸ ngaˬ-euˬ aˇ maˇ paw jawˇ lu‸ meh. K'oeˇ miˇ neh,
ngaˬ-euˬ nui ma nui saˇ za-awˇ, ngaˇ laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni
dawˬ ngehˬ-eu ma. K'oeˇ uˬ ta‸, ngaˬ-euˬ g'awˇ mawˇ

27 noeˬ tmˬ-eu la˰ k'oeˇ yaw deh˰ deh˰ ma. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, nawˇ ngaˬ-euˬ sa˰ laˇ-ahˇ shiˇ-eu miˇ
k'ahˬ-ahˇ maˬ byehˇ dzeh-a. Nawˬ-euˬ tsawˇ muiˬ
tsawˇ shawˇ g'aˬ maˬ ya bu˰ maˬ ya cehˇ-iˇ ni nawˇ
28 jahˇ teh˰-a. Sa˰ laˇ deh˰-eu gaˇ ma nawˇ ngaˬ-ahˇ
mehˬ nehˬ la˰-euˬ meh. Nawˬ-euˬ mya^ pyawˬ-ahˇ ya
mawˇ-eu miˇ neh, nawˇ ngaˬ-ahˇ laˬ k'aˬ bi cehˇ dui
dui nehˬ la˰ teh˰-a,
lehˇ Daˬbiˇ ehˇ taˬ-euˬ meh.
29 Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, aˬ dui-euˬ aˬ da yaw dzahˇ
Daˬbiˇ-euˬ gaˇ kaw^ ngaˇ naw ma˰-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ ehˇ nehˬ
nya ma. Aˬ yaw˰ shiˇ-awˇ, aˬ cawˬ aˬ yaw˰-ahˇ duˬ pahˬ-euˬ
meh. K'oeˇ uˬ ta˰, iˬ nah keu^ ni aˬ yaw˰-euˬ lmˬ bymˇ ja^
30 lu˰ meh. Aˬ yaw˰-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu g'aˬ
meh. K'oeˇ miˇ neh, Nawˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca tiˬ g'aˬ-ahˇ
nawˬ-euˬ nuiˇ mahˬ mahˬ ma-ahˇ bi nuiˇ ma lehˇ, Miˬ yehˇ
31 Daˬbiˇ-euˬ mehˬ shi kamˬ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, Ka-li
g'o˰ deh˰ laˇ-eu gaˇ kaw^ yaw beh ngeh neh Daˬbiˇ noeˬ siˬ
noeˬ mawˇ-awˇ ehˇ taˬ-euˬ meh. Ehˇ taˬ-euˬ k'oeˇ-aˬ, shiˇ-
eu miˇ k'ahˬ-euˬ la˰ k'oeˇ Ka-li-ahˇ maˬ byehˇ dzeh-eu uˬ ta˰,
aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ maˬ ya bu˰ maˬ ya cehˇ-iˇ-a lehˇ, ehˇ
32 taˬ-euˬ meh. Miˬ yehˇ Yeˬsuˇ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ bi g'o˰ deh˰
laˇ-euˬ meh. Nga ma˰ dawˬ taw^ lu˰ gaˇ kaw^ k'oeˇ saˇ kiˇ
33 kamˬ-eu ma. K'oeˇ miˇ neh, Miˬ yehˇ-euˬ aˇ maˇ paw aˬ
yaw˰-ahˇ taˬ huiˬ taˬ mahˇ-awˇ, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ
Miˬ yehˇ bi˰ ma lehˇ Aˬ da Miˬ yehˇ neh dawˬ ma saˇ jaˇ ehˇ
taˬ-euˬ lo˰-ehˇ aˬ yaw˰-ahˇ bi˰-euˬ meh. Nymˬ-mˇ naw ma˰
ya gaˬ ya mawˇ lu˰-eu lo˰-ehˇ, aˬ yaw˰ sheh^ da^ nehˬ la˰-euˬ
34 meh. Daˬbiˇ mˬ-ahˇ da^ leˇ-euˬ maˬ ngeuˇ-a. Ehˇ k'aw˰, aˬ
yaw˰ ehˇ-eu,
Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ ngaˬ-euˬ sahˬ paˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu,
35 Nawˬ-ahˇ muiˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ nawˬ-euˬ aˬ kuiˇ uˬ
mo^ ngaˇ bi jawˇ ngeh keu^ ni, ngaˬ-euˬ aˇ maˇ paw
nuiˇ-awˬ,
36 lehˇ Daˬbiˇ ehˇ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ
jeuˬ tsawˇ ca dawˬ taw^ lu˰ heu-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ siˬ-awˬ.
Naw ma˰ neh la˰ ya˰ k'oeˇ ta^ ta˰ seh˰-euˬ Yeˬsuˇ k'oeˇ g'aˬ-
ahˇ Miˬ yehˇ neh Sahˬ paˬ hawˇ-eu Ka-li bi pyeu˰ laˇ-euˬ meh
lehˇ, Beˬtu^lu^ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
37 Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ ngeh, aˬ yaw˰

ma˰-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ noeˬ shaˬ dui dui-awˇ, Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ
deuˬ-oˇ, nga ma˰ aˬ jo^-ehˇ ya jahˇ ta lehˇ, Beˬtu^lu^ hawˇ-eu
38 g'aˬ k'ehˇ nui deuˬ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Beˬtu^lu^ aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Miˬ yehˇ naw ma˰-euˬ iˬ baˇ pyehˬ nehˬ
nya ni, naw ma˰ iˬ baˇ noeˬ po^-awˇ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ tsawˇ
myahˇ uˬ mo^ baˇtiˇsaˬ kamˬ-awˬ. K'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ naˇ,
39 muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ za teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, naw ma˰-ahˇ Yaw sahˇ Miˬ yehˇ bi˰ ma lehˇ Miˬ
yehˇ neh ehˇ taˬ-euˬ dawˬ ma saˇ jaˇ k'oeˇ dawˬ, naw ma˰-euˬ
g'aˇ duˬ k'aw˰, naw ma˰-euˬ zaˬ deuˬ-euˬ g'aˇ duˬ k'aw˰, gaˇ
mahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰-euˬ g'aˇ duˬ k'aw˰, aˬ
dui-euˬ Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-ahˇ k'aˇ shaˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ
taw^ lu˰-euˬ g'aˇ duˬ k'aw˰, ehˇ taˬ-euˬ meh lehˇ, Beˬtu^lu^
40 ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ uˬ ta˰, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ
dawˬ g'awˬ mya ni ngehˬ nehˬ-awˇ shaˇ shaˇ-ehˇ ehˇ-eu,
Heu ziˇ-aˬ, nui ma g'o˰ dui dui-eu meh. Naw ma˰ ya buˬ-iˇ ni leh
jeh-awˬ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ yaw k'a^-ehˇ g'aˬ bi˰-euˬ meh.
41 Aˬ yaw˰ neh mehˬ-euˬ dawˬ naˇ haˬ geu˰-euˬ deuˬ, baˇtiˇsaˬ
kamˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh nah, tsawˇ haˬ smˬ heˇ g'aˬ ehˇ
42 g'aˬ ni aˬ yaw˰ ma˰-euˬ aˇ muˇ-ahˇ gaw˰ leˇ-euˬ meh. Tsawˇ
haˬ k'oeˇ deuˬ-aˬ, g'aˬ k'ehˇ deuˬ neh mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-euˬ
dawˬ naˇ haˬ-eu uˬ ta˰, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ cawˬ cawˬ-eu meh. Aˬ
yaw˰ ma˰ dzaˬ ta˰ dawˇ ta˰-eu uˬ ta˰, guiˬ lahˬ shaˇ-eu meh.
Aˬ yaw˰ ma˰ aˬ myah lu˰ k'oeˇ deuˬ jahˇ lu˰ meh.

**Ka-li zaˬ deuˬ aˬ jo^-ehˇ mˇ-euˬ gaˇ kaw^**

43 Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ zahˬ leˇ-awˇ gu^-eu meh. G'aˬ
k'ehˇ deuˬ-aˬ, k'a^ jeˬ-ehˇ g'eh-eu deuˬ hawˇ-eu bi siˬ bi mawˇ-
44 eu deuˬ g'awˬ mya jeˬ mˇ do^ la˰-eu meh. Ka-li-ahˇ k'aˇ jah-
eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ tiˬ muˇ teh˰-ehˇ muˇ-awˇ, myawˬ
45 dawˬ taw^ lu˰ tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ zmˬ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰,
yawˬ ha-euˬ myawˬ deuˬ ahˬ-awˇ, loˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ loˬ-
46 eu lo˰-ehˇ biˇ nehˬ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ yawˬ nah na lu˰
tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ da^ leˇ-eu uˬ
ta˰, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ nymˇ-ahˇ laˬ k'aˬ cehˇ dui dui-eu la˰
47 k'oeˇ dzaˬ ta˰ dawˇ ta˰-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ Miˬ yehˇ-ahˇ
ja ceuˬ-eu meh. Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ
nui ma tsaˬ-eu meh. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ neh ka k'o˰-euˬ tsawˇ
haˬ-ahˇ aˬ yaw˰ yawˬ nah na lu˰ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ aˇ muˇ-ahˇ
bi gaw˰ leˇ-eu meh.

### Aˬ kuiˇ yaw caw^ ti˰ g'aˬ-ahˇ la^ muiˬ nehˬ-euˬ

3 Tiˬ nah-aˬ, uˬ ci˰ paw naˬ liˬ smˇ la˰ keu^ laˇ-awˇ guiˬ lahˬ
shaˇ yamˬ-ahˇ Beˬtu^lu^ hawˇ-eu Yoˇhaˬ uˬ duˬ tahˬ nymˇ
2 nymˇ ma-ahˇ da^ leˇ-euˬ meh. Deh˰ le ngeh neh aˬ kuiˇ yaw
caw^ tiˬ g'aˬ jawˇ-eu meh. Uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ uˇ
leˇ-eu deuˬ-ahˇ bi shaˇ dzaˬ-eu lehˇ, yawˬ nah na lu˰ aˬ cawˬ
aˬ yaw˰-ahˇ ba˰ la˰-eu meh. Uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-euˬ
la˰ k'oeˇ ja^-eu, Zawˇ haw muiˬ-eu laˇ g'o^ lehˇ kuˇ-eu dawˬ
3 peh, aˬ yaw˰-ahˇ bi jawˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ Beˬtu^lu^ hawˇ-
eu Yoˇhaˬ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ uˇ leˇ lu˰ gaˇ ya
4 mawˇ ngeh, aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ shaˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh Beˬ-
tu^lu^ hawˇ-eu Yoˇhaˬ aˬ yaw˰-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ haw-awˇ,
5 Nga nya˰-ahˇ haw-awˬ lehˇ, Beˬtu^lu^ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ
yaw˰ nya˰ ngaˬ-ahˇ tiˬ jeˬ na bi˰-eu paˬ lehˇ noeˬ-awˇ, aˬ
6 yaw˰ nya˰-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ haw lu˰ meh. Beˬtu^lu^ ehˇ-eu,
Ngaˇ pyuˇ shuiˇ maˬ ahˇ. Ehˇ k'aw˰, ngaˇ ahˇ-eu jeˬ nawˬ-
ahˇ bi˰ ma. Naˬzaˬlehˇ pu zaˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ tsawˇ myahˇ
7 uˬ mo^ cah g'eh-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ,
Beˬtu^lu^ tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ aˇ maˇ la˰-ahˇ neh g'eu tuˇ
nehˬ-euˬ meh. Tiˬ po^ teh˰-ehˇ aˬ yaw˰-euˬ aˬ kuiˇ pehˬ zaˬ
8 hawˇ-eu kuiˇ mya^ puˇ g'aˬ ahˇ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ tsawˬ
tuˇ-awˇ cah-eu meh. Aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ nya˰ nehˬ-ehˇ uˬ duˬ
tahˬ nymˇ hymˇ ma-ahˇ uˇ leˇ-awˇ, tsawˬ tsawˬ-ehˇ Miˬ yehˇ-
9 ahˇ ja ceuˬ-eu meh. Aˬ yaw˰ cah cah-ehˇ Miˬ yehˇ-ahˇ ja
10 ceuˬ lu˰ gaˇ tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ ya mawˇ ngeh, aˬ yaw˰-
aˬ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-euˬ Zawˇ haw muiˬ-eu laˇ g'o^
dawˬ peh nuiˇ-awˇ shaˇ dzaˬ lu˰-eu k'oeˇ g'aˬ nga lehˇ, aˬ
yaw˰ ma˰ ya siˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ aˬ jo^-ehˇ
pyeu˰ laˇ-euˬ gaˇ aˬ yaw˰ ma˰ ya mawˇ-euˬ miˇ neh, noeˬ
maˬ do^ ni zahˬ dui dui leˇ-euˬ meh.

### Sawˇlaˬmoˬ-euˬ sehˬ g'aw^ la˰ k'oeˇ Beˬtu^lu^ dawˬ mehˬ mehˬ-euˬ

11 Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ, Beˬtu^lu^ hawˇ-eu Yoˇhaˬ-ahˇ nyeh˰
tehˬ lu˰ ngeh, tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ zahˬ dui dui leˇ-awˇ,
aˬ yaw˰ nya˰ jawˇ-eu, Sawˇlaˬmoˬ-euˬ sehˬ g'aw^ lehˇ kuˇ-eu
12 tsahˇ ceh^ g'eh-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ ceh^ le˰-eu gaˇ Beˬ-
tu^lu^ ya mawˇ ngeh, tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu,
Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ, naw ma˰ aˬ jeˬ miˇ neh gaˇ
kaw^ heu-ahˇ zahˬ leˇ te. Nga nya˰-aˬ, nga nya˰-euˬ baoˬ

hawˇ-eu nga nya‸ muiˬ-eu jaˬ-eu baˬ da neh tsawˇ haˬ heu g’aˬ-
ahˇ gaˇ ma bi cah nya-eu nga lehˇ, naw ma‸ noeˬ-awˇ, nga
13 nya‸-ahˇ teh‸-ehˇ haw lu‸ te loˇ. Aˬbyaˬhaˬ, Iˇtsa^, Yaˬ-
ko^, aˬ ha ma‸-euˬ Miˬ yehˇ pyeu‸-eu, aˬ dui-euˬ aˬ poeˬ aˬ
piˬ-euˬ Miˬ yehˇ-aˬ, aˬ yaw‸-euˬ Zaˬ maˇ Yeˬsuˇ-ahˇ yaw
sheh‸ k’ahˬ sehˇ bi‸ nehˬ-euˬ meh. Naw ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ aˬ
cawˬ-euˬ aˬ la‸ la‸ k’oeˇ a nehˬ-awˇ, sahˬ paˬ Piˇla^ aˬ yaw‸-
ahˇ pyehˬ-eu lehˇ noeˬ tseh^ taˬ-euˬ k’aw‸, sahˬ paˬ Piˇla^-
14 euˬ mehˬ shi naw ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ byehˇ dzeh-euˬ meh. Naw
ma‸ yaw muiˬ yaw shawˇ, yaw tsaˬ yaw dawˇ g’aˬ-ahˇ byehˇ
dzeh-awˇ, aˬ cawˬ-ahˇ seh‸-euˬ g’aˬ-ahˇ shaˇ do^-euˬ meh.
15 Naw ma‸ sa‸ laˇ-ahˇ bi deh‸ laˇ-eu g’aˬ-ahˇ seh‸-euˬ meh.
Ehˇ k’aw‸, Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ bi g’o‸ deh‸ laˇ-euˬ meh.
16 Nga nya‸ k’oeˇ-ahˇ aˬ diˇ ya mawˇ-euˬ ma. Naw ma‸ ya siˬ
ya mawˇ lu‸-eu tsawˇ haˬ heu g’aˬ, g’aˬ ahˇ laˇ-euˬ-aˬ, aˬ
yaw‸ Yeˬsuˇ-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ jah-eu miˇ neh, tsawˇ
myahˇ k’oeˇ aˬ yaw‸-ahˇ g’aˬ bi ahˇ laˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ baˬ
da neh aˬ yaw‸ jah laˇ-awˇ, naw ma‸ ya mawˇ lu‸-eu lo‸-ehˇ,
jah-eu k’oeˇ baˬ da neh aˬ yaw‸ taˬ leˇ-euˬ meh.
17 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, naw ma‸-euˬ sahˬ paˬ deuˬ maˬ siˬ
nya-eu miˇ neh mˇ-euˬ lo‸-ehˇ, naw ma‸ k’aw‸ maˬ siˬ nya-eu
18 miˇ neh k’oeˇ lo‸-ehˇ mˇ-euˬ ngaˇ lehˇ ngaˇ siˬ nya ma. Ka-li-aˬ,
ya shiˇ meh lehˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-euˬ g’aˇ duˬ ngehˬ dah-eu
deuˬ-ahˇ g’oe-awˇ yaw beh ngeh neh ehˇ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ Miˬ
19 yehˇ mˇ byah-euˬ meh. K’oeˇ miˇ neh, Miˬ yehˇ naw ma‸-
euˬ iˬ baˇ si^ shawˇ nehˬ la‸ ni, iˬ baˇ noeˬ po^-awˇ nui ma paˇ-
awˬ. K’oeˇ lo‸-ehˇ jahˇ naˇ, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ naw ma‸-ahˇ
20 nui saˇ bi za-awˇ, naw ma‸-euˬ g’aˇ duˬ tseˇ do^ taˬ-euˬ Yeˬsuˇ
21 lehˇ myahˇ-euˬ Ka-li g’aˬ-ahˇ bi oe teh‸-a. Miˬ yehˇ-aˬ, aˇ
hu ba neh aˬ yaw‸-euˬ g’aˇ duˬ ngehˬ dah-eu yaw muiˬ yaw
shawˇ deuˬ-ahˇ g’oe-awˇ ehˇ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ, yawˬ jeˬ na lu‸
yaw shui‸ jahˇ paˇ ngeh keu^ ni, Yeˬsuˇ mˬ k’oeˇ ta^ ya jawˇ
22 teh‸-a. Moˇseˬ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ bi do^
le-euˬ lo‸-ehˇ, naw ma‸-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca la‸ k’oeˇ aˬ yaw‸-
euˬ g’aˇ duˬ ngehˬ dah-eu tiˬ g’aˬ naw ma‸-euˬ g’aˇ duˬ bi do^
le teh‸-a. K’oeˇ g’aˬ k’aˇ ehˇ nehˬ la‸-eu dawˬ naw ma‸ ya
23 naˇ haˬ teh‸-a. Miˬ yehˇ-euˬ g’aˇ duˬ ngehˬ dah-eu k’oeˇ
g’aˬ-euˬ dawˬ maˬ naˇ haˬ-eu tsawˇ haˬ aˬ geu g’aˬ-ahˇ maˬ
kaˬ, aˬ yaw‸-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca la‸ k’oeˇ aˬ yaw‸-ahˇ ya teh
24 dzeh teh‸-a lehˇ, Moˇseˬ ehˇ taˬ-euˬ meh. Saˬmeuˬla^-ahˇ

neh aˬ yaw‸-euˬ mehˬ nah k'aˇ do^ le-euˬ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ
duˬ ngehˬ dah-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸, aˇ yamˬ heu-euˬ
gaˇ kaw^ ehˇ taˬ-euˬ meh.
25 Naw ma‸-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ-euˬ
oeˬ paˬ oeˬ ma meh. Nawˬ-euˬ oeˬ paˬ oeˬ ma baˬ da neh tsawˇ
jeuˬ tsawˇ ca dawˬ taw^ lu‸ guiˬ lahˬ za teh‸-a lehˇ, Miˬ yehˇ
Aˬbyaˬhaˬahˇ ehˇ taˬ-euˬ meh. Naw ma‸-euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ-
ahˇ ehˇ taˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ-euˬ la‸ k'oeˇ naw ma‸ k'aw‸
26 ahˇ-eu meh. Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-euˬ Zaˬ maˇ-ahˇ bi do^ le-awˇ,
naw ma‸ jawˇ gaˇ yaw beh bi oe-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ
naˇ, naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ yawˬ g'aˬ na lu‸ yawˬ ha-euˬ iˬ
baˇ noeˬ po^-awˇ byehˇ dzeh ni, k'oeˇ lo‸-ehˇ bi oe-euˬ meh.
Naw ma‸ iˬ baˇ noeˬ po^-awˇ byehˇ dzeh naˇ, Miˬ yehˇ naw
ma‸-ahˇ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ bi‸ nehˬ la‸ teh‸-a lehˇ,
Beˬtu^lu^ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ sahˬ paˬ deuˬ Beˬtu^lu^ hawˇ-eu Yoˇhaˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ-euˬ**

4 Aˬ yaw‸ nya‸ tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ mehˬ nehˬ lu‸ ngeh,
piˇ ma deuˬ, uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ jawˇ-eu boˬ jiˇ
hawˇ-eu Saˬduˬgehˇ deuˬ aˬ yaw‸ nya‸ jawˇ gaˇ oe-euˬ meh.
2 Aˬ yaw‸ nya‸ tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ
lu‸ gaˇ maˬ ehˇ, Yeˬsuˇ shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ bi g'o‸ deh‸
laˇ-euˬ gaˇ kaw^ ja mehˬ nehˬ lu‸ gaˇ maˬ ehˇ, oe keu^-euˬ
tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ ya gaˬ-euˬ miˇ neh, nui ma pehˇ-eu meh.
3 K'oeˇ miˇ neh aˬ yaw‸ nya‸-ahˇ pa‸-awˇ, ni shawˬ keu^ ni
tawˬ-ahˇ daw^-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, k'oeˇ ngeh
4 nah uˬ ci‸ ci‸ le maw‸-eu meh. Aˬ yaw‸ nya‸ neh mehˬ
nehˬ-euˬ dawˬ ya gaˬ-euˬ tsawˇ haˬ g'awˬ mya g'aˬ Ka-li-ahˇ
jah laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ, k'aˬ dzeˇ zaˬ teh‸-ehˇ ngaˬ
heˇ g'aˬ ehˇ g'aˬ ni byah-eu meh.
5 Ni shawˬ ngeh nah Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ sahˬ paˬ deuˬ,
tsawˇ mawˬ tsawˇ k'a^ deuˬ hawˇ-eu zahˇ mehˬ-euˬ deuˬ,
6 Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ uiˬ leˇ-euˬ meh. Piˇ ma Aˬna,
Gaˬyaˬpaˇ, Yoˇhaˬ, Aˬleˬsaˬduˇ hawˇ-eu, piˇ ma-euˬ aˇ jeuˬ
7 aˇ ca dawˬ taw^ lu‸ uiˬ leˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ g'aˬ k'ehˇ
k'oeˇ nyiˬ g'aˬ-ahˇ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ g'ahˇ ceh sheuˬ taˬ-awˇ,
Naw nya‸ aˬ suˇ g'aˬ-euˬ baoˬ, aˬ suˇ g'aˬ-euˬ tsawˇ myahˇ-
ahˇ g'oe g'oe-ehˇ heu lo‸-ehˇ jahˇ te lehˇ, naˇ haˬ-eu meh.

8 K'oeˇ ngeh, Beˬtu^lu^-euˬ la˰ k'oeˇ muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ
Miˬ yehˇ jawˇ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Tsawˇ haˬ-
ahˇ u^ lahˇ-eu sahˬ paˬ hawˇ-eu tsawˇ mawˬ tsawˇ k'a^ deuˬ-oˇ,
9 aˬ kuiˇ yaw caw^ heu g'aˬ-ahˇ ngehˬ g'eh nehˬ-awˇ aˬ yaw˰-ahˇ
aˬ jo^-ehˇ la^ muiˬ nehˬ-euˬ gaˇ kaw^ iˬ nah nga nya˰-ahˇ naˇ
10 haˬ-eu ngeuˇ naˇ, naw ma˰ dawˬ taw^ lu˰ hawˇ-eu Iˇsaˬleˬla^
tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ heu-ahˇ siˬ-awˬ. Naw ma˰ neh la˰ ya˰
k'oeˇ ta^ ta˰ seh˰-awˇ, Miˬ yehˇ neh bi g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ
Naˬzaˬlehˇ pu zaˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ tsawˇ myahˇ baˬ da neh heu
g'aˬ muiˬ laˇ-awˇ, naw ma˰-euˬ mehˬ shi yaw˰ lu˰ meh.
11 Yeˬsuˇ-aˬ, naw ma˰ nymˇ gawˇ-eu tsawˇ haˬ neh ba˰ dzeh-euˬ
k'aˬ lo k'oeˇ siˬ pyeu˰-eu k'aw˰, la˰ coeˇ-euˬ dawˬ pehˬ-ahˇ
12 gawˇ-eu k'aˬ lo lo ma pyeu˰ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ maˬ ngeuˇ
naˇ, nui g'aˬ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ ka k'o˰ nya. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ
naˇ, aˬ dui ka k'o˰-eu jeˬ za ni, 'aˬ yaw˰-euˬ tsawˇ myahˇ
maˬ ngeuˇ naˇ, tsawˇ haˬ-ahˇ bi˰ taˬ-euˬ tsawˇ myahˇ yawˬ
myahˇ yawˬ maˬ ja^-a lehˇ, Beˬtu^lu^ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
13 Beˬtu^lu^ hawˇ-eu Yoˇhaˬ k'oeˇ lo˰-ehˇ nui ma k'aˬ duˬ
ni g'eh-eu gaˇ aˬ yaw˰ ma˰ ya mawˇ-euˬ miˇ neh zahˬ leˇ-eu
meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ nya˰ sahˬ bo˰ maˬ dzaw
haw-euˬ mˇ dzaˬ k'aw˰ dawˇ-eu tsawˇ haˬ meh. Aˬ yaw˰ nya˰
Yeˬsuˇ nehˬ-ehˇ jawˇ haw-euˬ meh lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ ya siˬ-euˬ
14 meh. Aˬ kuiˇ muiˬ laˇ-euˬ k'oeˇ g'aˬ aˬ yaw˰ nya˰ nehˬ-ehˇ
yaw˰ lu˰ gaˇ aˬ yaw˰ ma˰ mawˇ lu˰-eu miˇ neh, tiˬ jeˬ-iˬ maˬ
15 ehˇ nya. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ bawˬ dzaˬ duˬ-ahˇ bi
do^-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ yaw kaˬ bawˬ dzaˬ
16 bawˬ dzaˬ-ehˇ ehˇ-eu, Aˬ dui tsawˇ haˬ heu nyiˬ g'aˬ-ahˇ aˬ
jo^-ehˇ jahˇ nmˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ nya˰ bi siˬ
bi mawˇ-eu jeˬ jahˇ lu˰ gaˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu
tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ ya siˬ ya mawˇ-euˬ miˇ neh, aˬ dui
17 tiˬ jeˬ-iˬ maˬ ehˇ nya. Ehˇ k'aw˰, gaˇ kaw^ heu aˬ cawˬ-ahˇ
maˬ bi gaˬ-iˇ ni, tsawˇ myahˇ heu myahˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ
tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ taˬ paˇ mehˬ de lehˇ aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ yaw
18 k'a^-ehˇ ehˇ nehˬ ma lehˇ, bawˬ dzaˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ,
aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ kuˇ k'o˰-awˇ, Yeˬsuˇ-euˬ tsawˇ
myahˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ tiˬ paw˰-iˬ taˬ paˇ mehˬ taˬ paˇ tso^
de lehˇ, dawˬ bi˰-euˬ meh.
19 Beˬtu^lu^ hawˇ-eu Yoˇhaˬ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu,
Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ naˇ haˬ geu˰-eu na^ maˬ tseˇ naw ma˰-euˬ
dawˬ naˇ haˬ geu˰-eu-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi tsaˬ teh˰-a loˇ.

20 Naw ma˰ yawˬ haˇ yawˬ ha shaˇ noeˬ-awˬ. Nga nya˰-aˬ, nga
nya˰ neh ya gaˬ ya mawˇ-euˬ gaˇ kaw^ deuˬ maˬ mehˬ maˬ tso^-
21 ehˇ, maˬ jawˇ nya nya lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰
aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ yaw k'a^-ehˇ paˇ ehˇ nehˬ-awˇ pyehˬ-euˬ
meh. Aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ aˬ jo^-ehˇ ya k'ehˬ ya k'a^ nehˬ-eu
lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ maˬ po^ mawˇ-aˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ muiˬ laˇ-euˬ miˇ neh, tsawˇ haˬ dawˬ taw^
22 lu˰ Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ lu˰ meh. Miˬ yehˇ neh bi siˬ bi mawˇ-
eu jeˬ jahˇ-awˇ la^ muiˬ nehˬ-euˬ k'oeˇ g'aˬ, oeˬ tseˇ k'o˰
dzehˬ-iˇ-euˬ meh.

**Nui ma k'aˬ duˬ ni taˬ nya ni, Ka-li zaˬ deuˬ guiˬ lahˬ shaˇ-euˬ**

23 Aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ pyehˬ ngeh, aˬ yaw˰ nya˰ aˬ yaw˰ nya˰-euˬ
cawˬ deuˬ jawˇ gaˇ g'o˰-iˇ-euˬ meh. Piˇ ma deuˬ hawˇ-eu tsawˇ
mawˬ tsawˇ k'a^ deuˬ aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ k'aˇ ehˇ nehˬ la˰-euˬ
24 dawˬ taw^ lu˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ dzawˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰
ma˰ ya gaˬ ngeh, nui ma tiˬ siˬ teh˰-ehˇ taˬ-awˇ Miˬ yehˇ-ahˇ
ehˇ nehˬ-eu, Dawˬ taw^ lu˰-euˬ k'oeˇ ta^ u^ lahˇ-eu Sahˬ paˬ-oˇ,
nawˇ-aˬ mˬ beh miˇ beh beh-euˬ g'aˬ meh. Iˬ ma la^ sha^-ahˇ
k'aw˰ beh-euˬ meh. K'aˇ jawˇ k'aˇ ja^-eu dawˬ taw^ lu˰ k'aw˰,
25 nawˬ neh beh-euˬ meh. Nawˇ muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ
Miˬ .yehˇ-ahˇ g'oe-awˇ, nawˬ-euˬ zaˬ k'a^ Daˬbiˇ-euˬ k'aˬ meh
la˰ k'oeˇ neh heu lo˰-ehˇ bi ehˇ-euˬ meh.

Aˬ jeˬ g'eh-eu lawˇ ci˰ zaˬ nui ma pehˇ dui dui-eu nga. Aˬ
jeˬ g'eh-eu tsawˇ haˬ zaˬ gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ-eu deuˬ-
26 ahˇ shaˇ noeˬ-eu nga. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ hawˇ-eu aˬ
yaw˰ neh tsiˇ shehˬ da^ taˬ-euˬ g'aˬ-ahˇ deu^-eu lehˇ,
miˇ tsaˬ-euˬ sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ deuˬ tuˇ laˇ-awˇ,
aˬ yaw˰ ma˰-euˬ la˰ o^ u^ lahˇ-eu deuˬ k'aw˰ ymˬ leˇ-euˬ
meh,

27 lehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh. Nawˬ neh tsiˇ shehˬ da^ taˬ-euˬ, nawˬ-
euˬ muiˬ-eu shawˇ-eu Zaˬ maˇ Yeˬsuˇ-ahˇ deu^-eu lehˇ sahˬ
paˬ Heˬloˇ hawˇ-eu sahˬ paˬ Boˬti^ Piˇla^, lawˇ ci˰ zaˬ hawˇ-
eu Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ k'aw˰, meuˬ heu meuˬ-euˬ la˰ k'oeˇ
28 tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ bawˬ dzaˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, nawˬ-
euˬ baoˬ hawˇ-eu nawˇ nui ma tsaˬ-eu lo˰-ehˇ pyeu˰ laˇ ni,
aˇ hu ba neh nawˬ neh noeˬ tseh^ taˬ-euˬ deuˬ bawˬ dzaˬ-awˇ
29 jahˇ-euˬ meh. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-oˇ, nymˬ-mˇ aˬ yaw˰ ma˰
yaw k'a^-ehˇ ehˇ nehˬ la˰ gaˇ haw-awˬ. K'oeˇ uˬ ta˰, nawˬ-euˬ

zaˬ k'a^ deuˬ nui ma k'aˬ duˬ ni ahˇ ahˇ-ehˇ nawˬ-euˬ dawˬ
30 mehˬ nehˬ nya ni, caw ba nehˬ la˰. Naˇ-eu gawˇ-eu gaˇ la^
taˬ nya ni, nawˬ-euˬ aˬ la˰ cawˬ ja-awˇ, nawˬ-euˬ muiˬ-eu
shawˇ-eu Zaˬ maˇ YeˬsuˇVeuˬ tsawˇ myahˇ baˬ da neh bi siˬ
bi mawˇ-eu deuˬ hawˇ-eu k'a^ jeˬ-ehˇ g'eh-eu deuˬ mˇ-awˬ
31 lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ guiˬ lahˬ shaˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ guiˬ
lahˬ shaˇ g'aˬ ngeh, aˬ yaw˰ ma˰ ymˬ lu˰-eu nymˇ k'oeˇ nymˇ
nyeh laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ dawˬ taw^ lu˰, muiˬ-eu
shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ byah laˇ-awˇ, nui ma k'aˬ duˬ
ni Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ mehˬ-eu meh.

## Myawˬ dawˬ taw^ lu˰ tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ zmˬ-eu

32 Ka-li-ahˇ jah-eu aˇ muˇ muˇ lah nui ma tiˬ siˬ teh˰-ehˇ taˬ-
awˇ, nui noeˬ tiˬ jeˬ teh˰-ehˇ noeˬ-eu meh. Aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ,
yawˬ ha ja^-eu myawˬ deuˬ, yawˬ ha-euˬ ma lehˇ maˬ ehˇ-a.
K'aˇ ja^-eu myawˬ dawˬ taw^ lu˰ tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ zmˬ-eu meh.
33 Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ gaˇ kaw^, g'aˬ k'ehˇ deuˬ
huiˬ-eu baoˬ ahˇ-eu la˰ k'oeˇ saˇ kiˇ kamˬ-eu meh. Aˬ yaw˰
ma˰ dawˬ taw^ lu˰-euˬ k'oeˇ ta^ Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ yaw
34 dzahˇ huiˬ dui dui-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ shaˬ-
eu zahˬ-eu tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ jawˇ-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, miˇ
tsaˬ hawˇ-eu nymˇ k'aˇ ja^-eu deuˬ, miˇ tsaˬ hawˇ-eu nymˇ
35 ahˬ-awˇ, za-euˬ pyuˇ g'aˬ k'ehˇ deuˬ-euˬ mehˬ shi yuˇ taˬ
laˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰-euˬ aˇ muˇ la˰ k'oeˇ jawˇ-eu tiˬ
36 g'aˬ saˇ-i tiˬ g'aˬ-ahˇ loˬ-eu lo˰-ehˇ biˇ nehˬ-eu meh. Guˇbaˬ-
luˇ iˇ jaw lahˇ-ahˇ deh˰ le-euˬ Leˬbiˇ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca, Yoˇ-
sheh lehˇ myahˇ-euˬ tiˬ g'aˬ jawˇ-eu meh. G'aˬ k'ehˇ deuˬ
aˬ yaw˰-ahˇ Baˬnaˬbaˇ lehˇ myahˇ paˇ nehˬ-euˬ meh. Baˬnaˬ-
37 baˇ lehˇ ehˇ-eu-aˬ, g'aˬ bi˰-eu g'aˬ lehˇ ehˇ-eu meh. Aˬ
yaw˰ aˬ yaw˰-euˬ miˇ tsaˬ ahˬ-awˇ, za-euˬ pyuˇ k'oeˇ g'aˬ
k'ehˇ deuˬ-euˬ mehˬ shi yuˇ taˬ laˇ-euˬ meh.

## Aˬnaˬniˇ hawˇ-eu Saˬpiˇla-euˬ gaˇ kaw^

5 Aˬnaˬniˇ lehˇ myahˇ-euˬ g'aˬ hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ miˬ zaˬ
Saˬpiˇla, aˬ nya˰ dzeˇ zaˬ k'aw˰ miˇ tsaˬ tiˬ tsahˇ ahˬ-euˬ
2 meh. Aˬ nya˰ dzeˇ zaˬ nui ma tsaˬ-awˇ, aˇ poeˬ k'oeˇ-euˬ
la˰ k'oeˇ tiˬ bymˇ yuˇ taˬ ya˰-awˇ, tiˬ bymˇ g'aˬ k'ehˇ deuˬ-euˬ
3 mehˬ shi yuˇ taˬ laˇ-euˬ meh. Beˬtu^lu^ ehˇ-eu, Aˬnaˬniˇ-oˇ,
muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ jaˬ myaw˰ myaw˰-

eu maˬ ehˇ, miˇ tsaˬ-euˬ aˇ poeˬ tiˬ bymˇ yuˇ taˬ ya˰-eu
maˬ ehˇ, nawˇ heu lo˰-ehˇ jahˇ maw˰-eu nui ma tiˬ byah ahˇ
laˇ ni, aˬ jeˬ miˇ neh Saˬdaˬ nawˬ-ahˇ bi noeˬ do^ la˰ taˬ.
4 Miˇ tsaˬ k'oeˇ maˬ ahˬ mi na^-ehˇ, nawˬ-euˬ maˬ ngeuˇ loˇ.
Ahˬ-awˇ za-euˬ aˇ poeˬ k'aw˰ nawˬ-euˬ pyuˇ maˬ ngeuˇ loˇ.
Aˬ jeˬ miˇ neh heu lo˰-ehˇ jahˇ-eu lehˇ nawˇ noeˬ teˬ. Nawˇ tsawˇ
haˬ-ahˇ jaˬ myaw˰ myaw˰-eu maˬ ngeuˇ-a. Miˬ yehˇ-ahˇ jaˬ
5 myaw˰ myaw˰-eu meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬnaˬniˇ dawˬ
k'oeˇ dawˬ ya gaˬ ngeh, coˬ-iˇ-awˇ shiˇ-euˬ meh. Gaˇ kaw^
k'oeˇ ya gaˬ-euˬ tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ gu^ dui dui-eu meh.
6 K'oeˇ ngeh, tsawˇ k'a^ aˬ da deuˬ tuˇ laˇ-awˇ, mawˇ taw^
taw^-awˇ neh duˬ pahˬ-iˇ-euˬ meh.
7 K'oeˇ naˇ, naˬ liˬ smˇ la˰ keu^ laˇ-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ miˬ
zaˬ uˇ laˇ-euˬ meh. Uˬ soe aˬ jo^-ehˇ pyeu˰ laˇ-euˬ nga lehˇ
8 aˬ yaw˰ maˬ siˬ nya. Naw nya˰ neh miˇ tsaˬ ahˬ-euˬ, aˇ poeˬ
heu mya^ teh˰ ma loˇ lehˇ, Beˬtu^lu^ aˬ yaw˰-ahˇ naˇ haˬ-eu
meh. Ngeuˇ ma. Heu mya^ teh˰ ma lehˇ, aˬ yaw˰ ehˇ k'o˰ nehˬ-
9 euˬ meh. Beˬtu^lu^ aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Naw nya˰ nui
ma tiˬ siˬ teh˰-ehˇ taˬ-awˇ, aˬ jeˬ g'eh-eu Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-
euˬ Yaw sahˇ-ahˇ lawˬ haw te. K'ehˬ, nawˬ-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ-
ahˇ duˬ pahˬ-iˇ-euˬ deuˬ g'o^ k'ehˬ-ahˇ g'o˰ keu^ laˇ ngaˇ
Aˬ yaw˰ ma˰ nawˬ-ahˇ k'aw˰ ba˰ g'eh teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
10 meh. Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ k'aw˰, tiˬ po^ teh˰-ehˇ Beˬtu^lu^-
euˬ aˬ kuiˇ dawˬ peh coˬ-iˇ-awˇ shiˇ-euˬ meh. Tsawˇ k'a^ aˬ
da deuˬ uˇ laˇ ngeh, zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ shiˇ taˬ-euˬ gaˇ ya
mawˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-ahˇ k'aw˰, aˬ yaw˰-euˬ k'aˬ dzeˇ
11 zaˬ-euˬ dawˬ peh duˬ pahˬ-iˇ-euˬ meh. Ka-li zaˬ aˇ muˇ la˰
k'oeˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ hawˇ-eu, gaˇ kaw^ k'oeˇ
ya gaˬ-euˬ tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ gu^ dui dui-eu meh.

**G'aˬ k'ehˇ deuˬ bi siˬ bi mawˇ-eu g'awˬ mya jeˬ jahˇ-euˬ**

12 G'aˬ k'ehˇ deuˬ tsawˇ haˬ-euˬ mehˬ shi bi siˬ bi mawˇ-eu
deuˬ hawˇ-eu k'a^ jeˬ-ehˇ g'eh-eu g'awˬ mya jeˬ jahˇ-eu meh.
Aˬ yaw˰ ma˰ dawˬ taw^ lu˰ nui ma tiˬ siˬ teh˰-ehˇ taˬ-awˇ,
13 Sawˇlaˬmoˬ-euˬ sehˬ g'aw^-ahˇ uiˬ leˇ lu˰ meh. Aˬ cawˬ tiˬ
g'aˬ-iˬ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ maˬ gaw˰ leˇ peuˬ-eu k'aw˰, tsawˇ haˬ
myaˬ ni aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ yaw zeu baw-awˇ taˬ huiˬ-eu meh.
14 K'aˬ dzeˇ zaˬ maˬ ehˇ, zaˬ miˬ zaˬ maˬ ehˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-
ahˇ jah laˇ-euˬ deuˬ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ aˇ muˇ-ahˇ gaw˰ leˇ-eu

15 meh. Beˬtu^lu^ gaˇ ma cah ngeh, aˬ yaw˰-euˬ aˇ baˇ, naˇ-eu
gawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ naˇ shmˇ bi shmˇ-eu lehˇ, aˬ cawˬ aˬ
yaw˰ ma˰-ahˇ ba˰ la˰-awˇ, gaˇ ma gaˇ dzeˇ yu˰ zaˇ hawˇ-eu ja^
16 ciˬ k'oeˇ ta^ bi yu˰-eu meh. Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-euˬ dawˬ
peh ja^-eu pu deuˬ-euˬ la˰ k'oeˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ g'awˬ mya
ni Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ uiˬ laˇ-euˬ meh. Naˇ-eu tsawˇ haˬ
deuˬ hawˇ-eu neh˰ yaw jaw˰ uˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ sheuˬ
la˰-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰ dawˬ taw^ lu˰ taˬ leˇ-euˬ meh.

**Beˬtu^lu^ hawˇ-eu Yoˇhaˬ k'ehˬ-eu k'a^-eu gaˇ ya daˬ-euˬ**

17 K'oeˇ ngeh, piˇ ma hawˇ-eu Saˬduˬgehˇ aˇ ma˰ la˰ k'oeˇ
jawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ cawˬ dawˬ taw^ lu˰ mya^ na^ dui dui-eu
18 miˇ neh, tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ tsawˬ tuˇ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰
19 g'aˬ k'ehˇ deuˬ-ahˇ pa˰-awˇ, tawˬ-ahˇ daw^-euˬ meh. Sahˬ
paˬ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˬ k'ehˇ tiˬ g'aˬ uˬ ci˰ sehˇ g'ahˇ tawˬ-euˬ
laˇ g'o^ pah-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ sheuˬ do^ g'eh-awˇ neh ehˇ
20 nehˬ-eu, Naw ma˰ le-awˬ. Uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-euˬ
la˰ k'oeˇ yaw˰-awˇ, tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ yaw shui˰ deh˰
paˇ-eu gaˇ kaw^ tiˬ byah tiˬ lo˰ mehˬ nehˬ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-
21 euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ-euˬ miˇ neh,
uˬ shawˬ yaw na˰-ehˇ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ uˇ leˇ-
awˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-euˬ meh.
Piˇ ma hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ cawˬ deuˬ laˇ-awˇ, bawˬ dzaˬ-
eu aˇ ma˰ ma˰ ma hawˇ-eu Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ-euˬ tsawˇ mawˬ
tsawˇ k'a^ deuˬ-ahˇ kuˇ uiˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, Tawˬ-ahˇ
uˇ-eu g'aˬ k'ehˇ deuˬ-ahˇ sheuˬ laˬ-iˇ-awˬ lehˇ, yehˇ deuˬ-ahˇ
22 k'ehˇ g'eh-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ tawˬ-ahˇ iˇ keu^ ngeh, g'aˬ
k'ehˇ deuˬ-ahˇ maˬ mawˇ-aˬ. Aˬ yaw˰ ma˰ g'o˰ leˇ-awˇ ehˇ
23 nehˬ-eu, Tawˬ-euˬ laˇ g'o^ yaw muiˬ-ehˇ piˬ tehˬ taˬ-awˇ, lo˰-
eu tsawˇ haˬ deuˬ k'aw˰ laˇ g'o^-ahˇ lo˰ lu˰ gaˇ nga ma˰ ya
mawˇ-euˬ ma. Ehˇ k'aw˰, nga ma˰ laˇ g'o^ pah haw ngeh, tsawˇ
24 haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ jawˇ-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Uˬ duˬ
tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ jawˇ-eu boˬ jiˇ hawˇ-eu piˇ ma deuˬ,
dawˬ k'oeˇ dawˬ-ahˇ ya gaˬ ngeh, aˬ jo^-ehˇ pyeu˰ laˇ-eu maˬ
25 siˬ lehˇ, noeˬ maˬ do^-eu meh. K'oeˇ ngeh, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ
uˇ laˇ-awˇ ehˇ-eu, Naw ma˰ neh tawˬ-ahˇ daw^ taˬ-euˬ tsawˇ
haˬ k'oeˇ deuˬ, uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma la˰ k'oeˇ yaw˰-awˇ,
k'oeˇ gaˇ jawˇ-eu deuˬ-ahˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ lu˰ meh lehˇ,
26 ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ
jawˇ-eu boˬ jiˇ k'oeˇ g'aˬ, aˬ yaw˰-euˬ yehˇ deuˬ sheuˬ-awˇ,

g'a˯ k'ehˇ deu˯-ahˇ sheu˯ la˯-iˇ-eu˯ meh. Tsawˇ ha˯ heu deu˯
nga ma˰-ahˇ k'a˯ lo bi˯-eu baw le lehˇ a˯ yaw˰ ma˰ gu^-eu miˇ
neh, g'a˯ k'ehˇ deu˯-ahˇ ma˯ k'eh˯-a.
27 A˯ yaw˰ ma˰-ahˇ sheu˯ la˰-awˇ, baw˯ dza˯-eu tsawˇ ha˯ deu˯-eu˯
meh˯ shi bi jawˇ-eu˯ meh. K'oeˇ ngeh, piˇ ma a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ
28 naˇ ha˯-eu, Tsawˇ myahˇ heu myahˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ ta˯ paˇ
meh˯ de lehˇ, nga ma˰ naw ma˰-ahˇ daw˯ yaw k'a^-ehˇ bi˰-eu˯,
ma˯ ngeuˇ-a loˇ. Ehˇ k'aw˰, naw ma˰ meh˯ lu˰ tso^ lu˰-eu gaˇ
kaw^ deu˯, Ye˯luˇsa˯leh˯ meu˯ meu˯ lah ga˯ doe-iˇ-eu˯ meh.
Tsawˇ ha˯ k'oeˇ g'a˯ ya shiˇ-eu˯-a˯, nga ma˰ gu˯-eu nga lehˇ
naw ma˰ leh jeh leh jeh-ehˇ ehˇ lu˰ meh lehˇ, ehˇ neh˯-eu˯ meh.
29 Be˯tu^lu^ hawˇ-eu g'a˯ k'ehˇ deu˯ ehˇ-eu, Tsawˇ ha˯-eu˯ daw˯
na^ ma˯ tseˇ, nga ma˰ Mi˯ yehˇ-eu˯ daw˯ ya naˇ ha˯ teh˰-a.
30 Naw ma˰ neh zeuˇ li˯ k'oeˇ ta^ ta˰ seh˰-eu˯ Ye˯suˇ-ahˇ a˯ dui-
eu˯ a˯ poe˯ a˯ pi˯-eu˯ Mi˯ yehˇ neh bi g'o˰ deh˰ laˇ-eu˯ meh.
31 Iˇsa˯le˯la^ tsawˇ ha˯ i˯ baˇ noe˯ po^-awˇ, Mi˯ yehˇ a˯ yaw˰
ma˰-eu˯ i˯ baˇ-ahˇ pyeh˯ neh˯ nya ni, Mi˯ yehˇ a˯ yaw˰-ahˇ u^
lahˇ-eu g'a˯ hawˇ-eu ka k'o˰-eu g'a˯ bi pyeu˰ laˇ-awˇ, a˯ yaw˰.
eu˯ aˇ maˇ paw a˯ yaw˰-ahˇ ta˯ hui˯ ta˯ mahˇ-eu˯ meh-
32 Nga ma˰ gaˇ kaw^ heu deu˯ saˇ kiˇ kam˯-eu ma. Mui˯-eu shawˇ-
eu Yaw sahˇ Mi˯ yehˇ k'aw˰ saˇ kiˇ kam˯-eu meh. Yaw sahˇ
Mi˯ yehˇ k'oeˇ-a˯, Mi˯ yehˇ-eu˯ daw˯ naˇ ha˯ geu˰-eu tsawˇ
ha˯ deu˯-ahˇ Mi˯ yehˇ neh bi˰ ta˯-eu˯ meh lehˇ, ehˇ neh˯-eu˯
meh.
33 A˯ yaw˰ ma˰ daw˯ k'oeˇ daw˯-ahˇ ya ga˯ ngeh, nui ma pehˇ
dui dui laˇ-awˇ, g'a˯ k'ehˇ deu˯-ahˇ di˯ seh˰ maw˰-eu meh.
34 Tsawˇ ha˯ daw˯ taw^ lu˰ yaw zeu baw-eu Ga˯ma˯le˯laˇ lehˇ
myahˇ-eu˯ Pa˯li˯sehˇ ti˯ g'a˯ jawˇ-eu meh. A˯ yaw˰-a˯, zahˇ
daw˯ k'o˰ daw˯ meh˯-eu g'a˯ meh. A˯ yaw˰ baw˯ dza˯-eu aˇ
ma˰ ma˰ ma la˰ k'oeˇ tuˇ laˇ-awˇ, G'a˯ k'ehˇ deu˯-ahˇ ti˯ k'eh˯
35 sheu˯ do^ g'eh-aw˯ lehˇ, daw˯ bi˰-eu˯ meh. K'oeˇ naˇ a˯ yaw˰
ehˇ-eu, A˯ yui˰ a˯ nyiˇ Iˇsa˯le˯la^ tsawˇ ha˯ deu˯-oˇ, naw ma˰
tsawˇ ha˯ heu deu˯-ahˇ a˯ jo^-ehˇ jahˇ neh˯-eu lehˇ g'eh-eu yaw
36 mui˯-ehˇ shaˇ noe˯-aw˯. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, aˇ hu Tuˇda^
lehˇ myahˇ-eu˯ ti˯ g'a˯ do^ laˇ-awˇ, Ngaˇ-a˯ yaw hui˯ yaw mahˇ
ti˯ g'a˯ ma lehˇ ehˇ-eu meh. A˯ yaw˰-eu˯ meh˯ nah tsawˇ ha˯
oe˯ yaˇ g'a˯ ehˇ g'a˯ ni caw teh-eu˯ meh. Ehˇ k'aw˰, a˯ yaw˰-
ahˇ di˯ seh˰ g'a˯ ngeh, a˯ yaw˰-eu˯ meh˯ nah caw teh-eu˯ tsawˇ
ha˯ daw˯ taw^ lu˰ g'aw˯-iˇ g'ehˇ-i-awˇ, byo^-iˇ jiˇ-eu˯ meh.
37 A˯ yaw˰ shiˇ g'a˯ naˇ, miˇ k'ah˯ za˯ tsawˇ myahˇ daw^ ngeh,

Yuˇda^ lehˇ myahˇ-euˬ Gaˬliˬlehˇ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ k'aw˰ do^
laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-euˬ mehˬ nah caw teh laˇ ni, aˬ yaw˰ miˇ
k'ahˬ zaˬ tiˬ pa^ na deuˬ-ahˇ muˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ k'aw˰ luˬ-iˇ
seˇ-iˇ-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ mehˬ nah caw teh-eu tsawˇ haˬ dawˬ
38 taw^ lu˰ k'aw˰ g'awˬ-iˇ g'ehˇ-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh,
nymˬ-mˇ tsawˇ haˬ heu deuˬ-ahˇ tiˬ jeˬ-iˬ taˬ jahˇ. To^-ehˇ
bi jawˇ-awˬ. Aˬ yaw˰ ma˰ noeˬ-awˇ mˇ-eu deuˬ tsawˇ haˬ-ahˇ
39 neh do^ laˇ-euˬ ngeuˇ naˇ, luˬ-iˇ seˇ-iˇ teh˰-a. Ehˇ k'aw˰,
Miˬ yehˇ-ahˇ neh do^ le-euˬ ngeuˇ naˇ, naw ma˰ maˬ la^ caw^
nya-aˇ. K'oeˇ uˬ ta˰, naw ma˰ Miˬ yehˇ-ahˇ guiˇ deu^-eu tsawˇ
haˬ pyeu˰ laˇ-eu baw le lehˇ, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ
nehˬ-euˬ meh.
40 Aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰-euˬ dawˬ naˇ haˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ,
aˬ yaw˰ ma˰ g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ deuˬ-ahˇ kuˇ k'o˰-awˇ diˬ-euˬ
meh. Yeˬsuˇ-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ aˬ cawˬ-ahˇ
taˬ paˇ mehˬ de lehˇ, dawˬ yaw k'a^-ehˇ bi˰-awˇ pyehˬ nehˬ-
41 euˬ meh. Yeˬsuˇ-euˬ tsawˇ myahˇ baˬ da neh aˬ yaw˰ ma˰
k'ehˬ-eu k'a^-eu gaˇ daˬ-eu-aˬ geuˇ meh lehˇ Miˬ yehˇ noeˬ
taˬ-euˬ miˇ neh, g'aˬ k'ehˇ deuˬ bawˬ dzaˬ-eu aˇ ma˰ ma˰ ma-euˬ
42 mehˬ shi laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni do^-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰
yawˬ nah na lu˰ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma la˰ k'oeˇ maˬ
ehˇ, iˇ kahˇ maˬ ehˇ, Yeˬsuˇ-aˬ Ka-li meh lehˇ, aˬ myah lu˰
mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-awˇ, guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ nehˬ-euˬ meh.

**Tsawˇ haˬ shi˰ g'aˬ-ahˇ tseˇ do^-euˬ**

6 Aˇ yamˬ k'oeˇ la˰ k'oeˇ zaˬ lahˇ deuˬ myaˬ laˇ lu˰ ngeh,
Heˬlaˬsaˇ dawˬ ngehˬ-eu Yuˇda^ tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ, Heˬbyehˇ
tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ ja bu ja doeˇ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ
naˇ, yawˬ nah na lu˰ dzaˬ dzaˬ dawˇ dawˇ biˇ nehˬ ngeh, aˬ
yaw˰ ma˰-euˬ miˬ coeˬ miˬ ma deuˬ yaw muiˬ-ehˇ maˬ za-eu
2 miˇ neh meh. K'oeˇ ngeh, g'aˬ k'ehˇ tseˇ nyi˰ g'aˬ zaˬ lahˇ dawˬ
taw^ lu˰-ahˇ kuˇ uiˬ-awˇ ehˇ nehˬ-eu, Nga ma˰ Mi˰ yehˇ-euˬ
dawˬ mehˬ-eu heu byehˇ taˬ ya˰-awˇ, dzaˬ dzaˬ dawˇ dawˇ biˇ
3 nehˬ-eu-aˬ, maˬ tsaˬ-a. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yui˰ aˬ nyiˇ
deuˬ-oˇ, naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ tsawˇ haˬ shi˰ g'aˬ-ahˇ tseˇ
do^-awˬ. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, saˇ jaˇ-ahˇ neh deh˰-eu tsawˇ haˬ,
Yaw sahˇ Miˬ yehˇ tiˬ byah jawˇ-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu, zaˬ
siˬ tsawˇ gahˇ tiˬ byah ahˇ-eu tsawˇ haˬ ya pyeu˰ meh. Nga
ma˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ dzaˬ dzaˬ dawˇ dawˇ biˇ nehˬ-eu gaˇ

4 heu bi mˇ ma. Nga ma‸-aˬ, aˬ myah lu‸ guiˬ lahˬ shaˇ shaˇ-
5 ehˇ dawˬ mehˬ mehˬ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸
ma‸ ehˇ gaˇ aˇ muˇ k'oeˇ muˇ muˇ lah nui ma tsaˬ-awˇ,
tsawˇ haˬ heu deuˬ-ahˇ tseˇ do^-euˬ meh. Jah-eu nui ma tiˬ
byah ahˇ-awˇ, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ k'aw‸
tiˬ byah jawˇ-eu Saˬteˬpaˬ hawˇ-eu Piˇliˇpu^, Bawˇkawˬ, Niˇ-
gaˬnawˬ, Tiˇmoˬ, Baˬmeˬnaˇ hawˇ-eu, Aˬdiˇawˬ meuˬ-ahˇ
jawˇ-eu Niˇgawˇla, heu deuˬ meh. (Niˇgawˇla-aˬ, dzeuˇ laˇ
6 ngeh Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ zahˇ tawˬ-euˬ meh.) Aˬ yaw‸
ma‸ tsawˇ haˬ k'oeˇ shi‸ g'aˬ-ahˇ g'aˬ k'ehˇ deuˬ-euˬ mehˬ
shi sheuˬ la‸-euˬ meh. G'aˬ k'ehˇ deuˬ guiˬ lahˇ shaˇ-awˇ,
aˬ yaw‸ ma‸-euˬ k'oeˇ ta^ aˬ la‸ ba‸ daˇ nehˬ-euˬ meh.
7 Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ gaˬ doe-iˇ-awˇ, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ la‸
k'oeˇ zaˬ lahˇ g'awˬ mya ni myaˬ laˇ-euˬ meh. Piˇ ma g'awˬ
mya g'aˬ k'aw‸ Ka-li-ahˇ jah laˇ-euˬ meh.

### Saˬteˬpaˬ-ahˇ nyeh‸-euˬ

8 Saˬteˬpaˬ-aˬ, guiˬ lahˬ hawˇ-eu baoˬ tiˬ byah ahˇ-awˇ, aˬ
cawˬ-euˬ mehˬ shi zawˇ huiˬ-eu k'a^ jeˬ-ehˇ g'eh-eu deuˬ hawˇ-
9 eu bi siˬ bi mawˇ-eu deuˬ jahˇ lu‸ meh. K'oeˇ ngeh, buˬ-iˇ-euˬ
tsawˇ haˬ lehˇ kuˇ-eu, Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ uˬ duˬ tahˬ nymˇ-
ahˇ ta‸-eu tsawˇ haˬ deuˬ, Kuˇleˬniˬ miˇ k'ahˬ, Aˬleˬsaˬduˇ
miˇ k'ahˬ, Giˇliˇci^ miˇ k'ahˬ hawˇ-eu Aˬsiˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ
jawˇ-eu deuˬ tsawˬ tuˇ laˇ-awˇ, Saˬteˬpaˬ nehˬ-ehˇ tsawˇ pyehˇ
10 pyehˇ-eu meh. Ehˇ k'aw‸, aˬ yaw‸ ahˇ-eu zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ
hawˇ-eu aˬ yaw‸-euˬ la‸ k'oeˇ jawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ baˬ
da neh aˬ yaw‸ ngehˬ-eu dawˬ-ahˇ aˬ yaw‸ ma‸ maˬ pyehˇ g'aˬ
11 nya. K'oeˇ ngeh aˬ yaw‸ ma‸ tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ-ahˇ
bawˬ dzaˬ k'oeˬ-awˇ, heu lo‸-ehˇ bi ehˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ
heu g'aˬ Moˇseˬ-ahˇ k'aw‸, Miˬ yehˇ-ahˇ k'aw‸ yehˬ bawˬ sehˇ
lu-ehˇ ehˇ gaˇ nga ma‸ ya gaˬ-euˬ ma lehˇ, bi ehˇ-euˬ meh.
12 Miˇ k'ahˬ zaˬ deuˬ, tsawˇ mawˬ tsawˇ k'a^ deuˬ hawˇ-eu
zahˇ mehˬ-eu deuˬ Saˬteˬpaˬ-ahˇ nui ma pehˇ laˇ ni, aˬ yaw‸
ma‸ ja nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸ Saˬteˬpaˬ-ahˇ
nyeh‸-awˇ, bawˬ dzaˬ-eu aˇ ma‸ ma‸ ma-euˬ mehˬ shi sheuˬ
13 g'eh-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu saˇ kiˇ
kamˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ kuˇ taˬ-euˬ meh. Saˇ kiˇ kamˬ-eu tsawˇ
haˬ k'oeˇ deuˬ ehˇ-eu, Tsawˇ haˬ heu g'aˬ muiˬ-eu shawˇ-eu
uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma hawˇ-eu zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ-euˬ
gaˇ kaw^ aˬ myah lu‸ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ lu‸ meh.

14 Naˬzaˬlehˇ pu zaˬ Yeˬsuˇ-aˬ, uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma
heu-ahˇ pya^ dzeh-awˇ, Moˇseˬ neh nga ma‸-ahˇ bi tawˬ ka le‸-
euˬ zahˇ-ahˇ la^ paˇ teh‸-a lehˇ, aˬ yaw‸ ehˇ gaˇ nga ma‸ ya
15 gaˬ-euˬ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, bawˬ dzaˬ-eu
aˇ ma‸ ma‸ lah Saˬteˬpaˬ-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ haw ngeh, aˬ yaw‸-
euˬ mya^ pyawˬ, mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ-euˬ mya^ pyawˬ lo‸-ehˇ duˇ
gaˇ ya mawˇ-euˬ meh.

**Saˬteˬpaˬ dawˬ mehˬ mehˬ-awˇ ya shiˇ-euˬ**

7 Aˬ yaw‸ ma‸ ehˇ-eu lo‸-ehˇ meh loˇ lehˇ, piˇ ma Saˬteˬpaˬ-
ahˇ naˇ haˬ-eu meh. 2 Saˬteˬpaˬ ehˇ-eu, Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ
hawˇ-eu aˬ poeˬ aˬ bawˇ deuˬ-oˇ, naˇ haˬ sheˇ. Aˬ dui-euˬ
aˬ da yaw dzahˇ Aˬbyaˬhaˬ, Haˇlaˬ meuˬ-ahˇ maˬ jawˇ-iˇ mi
na^-ehˇ, Miˬsoˇboˇtaˬmiˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ ngeh, yaw sheh‸
k'ahˬ sehˇ huiˬ-eu Miˬ yehˇ aˬ yaw‸ jawˇ gaˇ do^ le-awˇ ehˇ
3 nehˬ-eu, Nawˬ-euˬ miˇ k'ahˬ hawˇ-eu nawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ
tsawˇ ca-euˬ la‸ k'oeˇ neh do^-iˇ-awˇ, ngaˇ nawˬ-ahˇ mehˬ-
4 eu miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh,
aˬ yaw‸ Kaˬlaˬdehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ neh do^-iˇ-awˇ, Haˇlaˬ
meuˬ-ahˇ jawˇ-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-euˬ aˬ da shiˇ g'aˬ naˇ,
Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ k'oeˇ gaˇ neh bi do^-iˇ-awˇ, nymˬ-mˇ
naw ma‸ jawˇ lu‸-eu miˇ k'ahˬ heu k'ahˬ-ahˇ bi jawˇ le-euˬ meh.
5 Miˇ k'ahˬ heu k'ahˬ-euˬ la‸ k'oeˇ aˬ yaw‸-ahˇ la‸ zaˬ tiˬ daˬ
hui ni k'aw‸ maˬ bi‸-aˬ siˬ. Ehˇ k'aw‸, aˬ yaw‸ zaˬ maˬ jawˇ
le mi na^-ehˇ, Miˇ k'ahˬ heu k'ahˬ nawˬ-ahˇ k'aw‸, nawˬ-euˬ
zaˬ deuˬ-ahˇ k'aw‸ bi‸ ma lehˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ dawˬ
6 ma saˇ jaˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Miˬ yehˇ heu lo‸-ehˇ ehˇ-eu
meh. Aˬbyaˬhaˬ-euˬ zaˬ deuˬ-aˬ, aˬ cawˬ-euˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ
daˬ yah ya geu‸-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸ miˇ k'ahˬ zaˬ k'oeˇ deuˬ-euˬ
uˬ mo^ oeˬ yaˇ k'o‸ byah ni zaˬ k'a^ ya geu‸-eu uˬ ta‸, k'ehˬ-eu
7 k'a^-eu gaˇ ya daˬ teh‸-a. Aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ zaˬ k'a^ bi geu‸-
eu tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ ngaˇ yaˇ k'aˬ daˇ-awˇ, k'ehˬ nehˬ
k'a^ nehˬ ma. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸ do^-iˇ-awˇ, heu gaˇ
ngaˬ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ le teh‸-a lehˇ, Miˬ yehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh.
8 Ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ yehˬ-eu zahˇ-ahˇ ta‸ leˇ-eu dawˬ ma saˇ
jaˇ Miˬ yehˇ Aˬbyaˬhaˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ
neh, aˬ yaw‸-euˬ aˬ li Iˇtsa^ deh‸ le-awˇ, yeh‸ nah byah laˇ ngeh
nah aˬ yaw‸-ahˇ ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ yehˬ nehˬ-euˬ meh. Iˇ-
tsa^-euˬ zaˬ, Yaˬko^ meh. Yaˬko^-euˬ zaˬ, aˬ dui-euˬ aˇ
jeuˬ aˇ ca-euˬ aˬ poeˬ tseˇ nyi‸ g'aˬ meh.

euˬ meh. Aˬ yaw‸-aˬ, dawˬ ngehˬ-eu maˬ ehˇ, gaˇ mˇ-eu maˬ
ehˇ, g'aˬ k'a^ dui dui-eu meh.
23 Aˬ yaw‸ oeˬ tseˇ k'o‸ k'aw^ laˇ ngeh, aˬ yaw‸-euˬ aˬ yui‸
aˬ nyiˇ Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ-ahˇ haw-iˇ-eu lehˇ, noeˬ do^ laˇ-euˬ
24 meh. Iˇjiˇtu^ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ aˬ yaw‸-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ
ca tiˬ g'aˬ-ahˇ k'ehˬ lu‸ k'a^ lu‸ gaˇ Moˇseˬ ya mawˇ ngeh,
aˬ yaw‸-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca k'oeˇ g'aˬ-ahˇ caw ba-awˇ,
Iˇjiˇtu^ tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ jahˇ k'o‸ nehˬ-awˇ neh seh‸-
25 euˬ meh. Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ k'ehˇ gaˇ maˬ ehˇ, ngaˇ ngaˬ-euˬ
tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ ka k'o‸ nehˬ lu‸ gaˇ maˬ ehˇ, ngaˬ-euˬ
aˬ yui‸ aˬ nyiˇ siˬ nya-eu duˇ lehˇ Moˇseˬ noeˬ-eu k'aw‸, aˬ
26 yaw‸ ma‸ maˬ siˬ nya. Ni shawˬ ngeh nah, aˬ yaw‸-euˬ tsawˇ
jeuˬ tsawˇ ca nyiˬ g'aˬ cawˬ cawˬ ceh dzaˬ lu‸ gaˇ ya mawˇ-
awˇ, Cawˬ deuˬ-oˇ, naw nya‸ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ meh. Aˬ jeˬ
miˇ neh tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ ceh dzaˬ lu‸ te lehˇ ehˇ-awˇ, aˬ yaw‸
27 nya‸ bi tsaˬ bi dzoeˇ leˇ-eu lehˇ, kaˬ piˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ
yaw‸-euˬ cawˬ-ahˇ ceh-iˇ-euˬ k'oeˇ g'aˬ ehˇ-eu, Nga ma‸-ahˇ
u^ lahˇ-awˇ yaˇ k'aˬ daˇ-eu g'aˬ geu‸-awˬ lehˇ, aˬ suˇ g'aˬ
28 nawˬ-ahˇ k'ehˇ taˬ ta. Miˇ nah nawˇ Iˇjiˇtu^ tsawˇ haˬ k'oeˇ
g'aˬ-ahˇ seh‸-euˬ lo‸-ehˇ ngaˬ-ahˇ k'aw‸ seh‸ maw‸-eu nya
29 loˇ lehˇ ehˇ-awˇ, Moˇseˬ-ahˇ dehˬ dzeh g'eh-euˬ meh. Moˇseˬ
dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ ngeh Miˇdiˇaˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ ceh^
jawˇ-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ k'oeˇ gaˇ jawˇ ngeh, aˬ li nyiˬ g'aˬ
jawˇ le-euˬ meh.
30 Oeˬ tseˇ k'o‸ dzeuˇ-iˇ-awˇ, Siˇna gawˬ jawˬ-euˬ dawˬ peh
ja^-eu bawˇ tsahˬ-ahˇ, aˬ gah baw du^ la‸ k'oeˇ miˬ dzaˬ do‸
lu‸-awˇ, miˬ dzaˬ miˬ lmˇ-euˬ la‸ k'oeˇ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ tiˬ
31 g'aˬ-ahˇ Moˇseˬ ya mawˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ k'oeˇ-ahˇ ya mawˇ
ngeh zahˬ leˇ-awˇ, haw duˬ-eu lehˇ dawˬ peh ji^-iˇ-euˬ meh.
32 Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ dawˬ ngehˬ do^ la‸-awˇ, Ngaˇ-aˬ, nawˬ-
euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ-euˬ Miˬ yehˇ, Aˬbyaˬhaˬ, Iˇtsa^, Yaˬko^
deuˬ-euˬ Miˬ yehˇ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh
33 Moˇseˬ yaw dzuˬ gah gah-ehˇ maˬ haw peuˬ-a. Sahˬ paˬ Miˬ
yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Nawˬ-euˬ sehˬ naw^ leh^-awˬ.
Nawˇ yaw‸ lu‸-eu jawˇ duˬ heu-aˬ, yaw muiˬ yaw shawˇ meh.
34 Iˇjiˇtu^ miˇ k'ahˬ la‸ k'oeˇ ngaˬ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ aˬ cawˬ
k'ehˬ lu‸ k'a^ lu‸ gaˇ ngaˇ ya mawˇ-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸ maˬ kamˬ
coeˇ-ehˇ teu^ lu‸-eu teˇ saˇ-ahˇ ngaˇ ya gaˬ-euˬ ma. Aˬ yaw‸
ma‸-ahˇ bi buˬ-iˇ-eu lehˇ ngaˇ za‸ ka le-euˬ ma. Nymˬ-mˇ
iˇ-awˬ. Ngaˇ nawˬ-ahˇ Iˇjiˇtu^ miˇ k'ahˬ-ahˇ k'ehˇ g'eh ma lehˇ,
ehˇ nehˬ-euˬ meh.

35 Nga ma˰-ahˇ u^ lahˇ-awˇ yaˇ k'aˬ daˇ-eu g'aˬ geu˰-awˬ lehˇ,
aˬ suˇ g'aˬ nawˬ-ahˇ k'ehˇ taˬ ta lehˇ, Moˇseˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ
aˬ yaw˰ ma˰ ehˇ-awˇ byehˇ dzeh-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, aˬ yaw˰ u^
lahˇ-eu g'aˬ hawˇ-eu ka k'o˰-eu g'aˬ bi geu˰-eu lehˇ, Miˬ yehˇ
k'ehˇ-euˬ meh. Aˬ gah baw du^ la˰ k'oeˇ Moˇseˬ mawˇ-euˬ
mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ Miˬ yehˇ g'oe-awˇ Moˇseˬ-
36 ahˇ k'ehˇ-euˬ meh. Moˇseˬ k'oeˇ g'aˬ, Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ-
ahˇ sheuˬ do^-euˬ meh. Iˇjiˇtu^ miˇ k'ahˬ la˰ k'oeˇ maˬ ehˇ,
Iˇ neˇ neˇ-eu iˬ ma la^ sha^ la˰ k'oeˇ maˬ ehˇ, oeˬ tseˇ k'o˰
byah ni bawˇ tsahˬ-ahˇ jawˇ ngeh maˬ ehˇ, aˬ yaw˰ bi siˬ
bi mawˇ-eu deuˬ hawˇ-eu k'a^ jeˬ-ehˇ g'eh-eu deuˬ jahˇ-euˬ
37 meh. Moˇseˬ k'oeˇ g'aˬ, Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ bi do^ le-euˬ lo˰-
ehˇ, naw ma˰-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca la˰ k'oeˇ aˬ yaw˰-euˬ g'aˇ duˬ
ngehˬ dah-eu tiˬ g'aˬ naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ bi do^ le teh˰-a lehˇ,
38 Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰
bawˇ tsahˬ-ahˇ uiˬ leˇ ngeh, Moˇseˬ k'oeˇ g'aˬ jawˇ-eu meh.
Siˇna gawˬ jawˬ k'oeˇ ta^ aˬ yaw˰-ahˇ dawˬ ngehˬ nehˬ-euˬ
mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ g'aˬ nehˬ-ehˇ Moˇseˬ dawˬ ja ja cawˬ-
euˬ meh. Aˬ dui-euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ deuˬ nehˬ-ehˇ k'aw˰ dawˬ
ja ja cawˬ-euˬ meh. Bi deh˰ laˇ nya-eu dawˬ, aˬ dui-ahˇ bi˰-eu
lehˇ aˬ yaw˰ ha geu˰-euˬ meh.
39 Aˬ dui-euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ deuˬ aˬ yaw˰-euˬ dawˬ maˬ naˇ
haˬ-ehˇ aˬ yaw˰-ahˇ byehˇ dzeh-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ Iˇjiˇtu^
miˇ k'ahˬ-ahˇ g'o˰ leˇ maw˰-eu nui ma teh˰-ehˇ ahˇ-eu meh.
40 Aˬ yaw˰ ma˰ Aˬloˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Mehˬ hu paw nga ma˰-ahˇ
sheuˬ g'eh la˰ ni, nga ma˰-euˬ g'aˇ duˬ miˬ yehˇ deuˬ jahˇ nehˬ
la˰-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Iˇjiˇtu^ miˇ k'ahˬ la˰ k'oeˇ
neh nga ma˰-ahˇ sheuˬ do^ le˰-euˬ Moˇseˬ k'oeˇ g'aˬ, aˬ jo^-
41 ehˇ pyeu˰-iˇ-euˬ maˬ siˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˇ yamˬ
k'oeˇ la˰ k'oeˇ aˬ yaw˰ ma˰ mawˇ neˇ mawˇ zaˬ-euˬ mawˇ
kawˇ tiˬ kawˇ teh^-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, mawˇ kawˇ k'oeˇ kawˇ-
ahˇ damˬ nehˬ damˬ nehˬ-ehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ aˬ la˰ neh teh^
42 taˬ-euˬ myawˬ-ahˇ byawˬ lu˰ mo lu˰ meh. Ehˇ k'aw˰, Miˬ
yehˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ byehˇ dzeh-awˇ, aˬ guiˇ deuˬ-ahˇ uˬ duˬ
bi tahˬ-euˬ meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ
ngehˬ dah-eu deuˬ-euˬ sahˬ bo˰ la˰ k'oeˇ heu lo˰-ehˇ bo˰ taˬ-euˬ
meh.

Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-oˇ, naw ma˰ bawˇ tsahˬ-
ahˇ oeˬ tseˇ k'o˰ jawˇ ngeh, jeˬ zaˬ lawˇ nehˬ la˰ te loˇ.
43 Damˬ-eu deuˬ damˬ nehˬ la˰ te loˇ. Maˬ ngeuˇ-a. Uˬ

duˬ tahˬ-eu g'aˇ duˬ naw ma‸ neh jahˇ taˬ-euˬ Mawˇlo^
tahˬ pahˬ aˬ ma mawˇ kawˇ-euˬ sehˬ g'aw^ hawˇ-eu
Leˬpaˬ miˬ yehˇ-euˬ aˬ guiˇ-ahˇ naw ma‸ taˬ huiˬ-awˇ,
ba‸ ba‸-ehˇ cah-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, ngaˇ naw
ma‸-ahˇ Baˬbuˇloˬ meuˬ k'oeˇ paw pa^ sheuˬ taˬ-iˇ ma,
lehˇ bo‸ taˬ-euˬ meh.
44 Aˬ dui-euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ deuˬ bawˇ tsahˬ-ahˇ dawˬ ma saˇ
jaˇ saˬ paˇ sehˬ g'aw^ ja^-euˬ meh. Nawˬ neh ya mawˇ-euˬ
lo‸-ehˇ g'aw^-awˬ lehˇ Miˬ yehˇ Moˇseˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ lo‸-
45 ehˇ, Moˇseˬ neh g'aw^-euˬ meh. Aˬ dui-euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ
deuˬ-euˬ mehˬ shi, miˇ k'ahˬ k'oeˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ
haˬ-ahˇ Miˬ yehˇ teh do^-euˬ meh. Aˬ dui-euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ
deuˬ Yawˇsu^ nehˬ-ehˇ miˇ k'ahˬ heu k'ahˬ-ahˇ uˇ le ngeh, saˬ
paˇ sehˬ g'aw^ k'oeˇ g'aw^ k'aw‸ hehˇ ahˇ le‸-euˬ meh. Saˬ paˇ
sehˬ g'aw^ k'oeˇ g'aw^-aˬ, Daˬbiˇ-euˬ ziˇ-ahˇ keu^ ni ja^-euˬ
46 meh. Daˬbiˇ-aˬ, Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ-eu tsawˇ haˬ pyeu‸-
awˇ, Nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ jawˇ duˬ bi jahˇ la‸ lehˇ, Yaˬko^-euˬ
47 Miˬ yehˇ-ahˇ shaˇ-euˬ k'aw‸, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ nymˇ
48 ya tso^-euˬ g'aˬ, Sawˇlaˬmoˬ meh. Ehˇ k'aw‸, huiˬ dui mahˇ
dui dui-eu Miˬ yehˇ-aˬ, tsawˇ haˬ neh tso^-euˬ nymˇ-ahˇ jawˇ-
eu maˬ ngeuˇ-a. Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu g'aˬ ehˇ-
eu lo‸-ehˇ,
49 Mˬ-aˬ, ngaˬ-euˬ nuiˇ mahˬ mahˬ ma ma. Miˇ tsaˬ-aˬ,
ngaˬ-euˬ aˬ kuiˇ cawˬ taˬ duˬ ma. Ngaˬ-euˬ g'aˇ duˬ
naw ma‸ nymˇ aˬ jo^-ehˇ tso^ nmˇ. Ngaˬ-euˬ naˬ duˬ,
50 aˬ geu tsahˇ-a. K'oeˇ deuˬ dawˬ taw^ lu‸ ngaˬ neh beh
taˬ-euˬ, maˬ ngeuˇ-a loˇ lehˇ, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ ehˇ-
eu meh.
51 Naˬ lehˬ lehˬ-awˇ, nui ma hawˇ-eu naˬ pa‸ naˬ bawˇ la‸ k'oeˇ
lawˇ ci‸ zaˬ lo‸-ehˇ pyeu‸-eu tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ, naw ma‸ aˬ
myah lu‸ muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ la^ tsoeˬ-eu
meh. Naw ma‸-euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ deuˬ jahˇ-euˬ lo‸-ehˇ, naw
52 ma‸ k'aw‸ jahˇ lu‸ meh. Naw ma‸-euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ neh maˬ
k'ehˬ maˬ k'a^ haw-euˬ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu,
aˬ geu g'aˬ jawˇ ta. Yaw tsaˬ yaw dawˇ g'aˬ oe teh‸-a lehˇ ehˇ-
eu deuˬ-ahˇ aˬ yaw‸ ma‸ diˬ seh‸-euˬ meh. Nymˬ-mˇ naw ma‸
k'aw‸, yaw tsaˬ yaw dawˇ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ aˬ la‸ la‸
53 k'oeˇ a nehˬ-awˇ seh‸-euˬ meh. Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ neh bi‸ le-euˬ
zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ-ahˇ za-euˬ k'aw‸, naw ma‸ maˬ naˇ haˬ
geu‸ nga lehˇ, Saˬteˬpaˬ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

54 Aˬ yaw˰ ma˰ dawˬ k'oeˇ dawˬ-ahˇ ya gaˬ ngeh, Saˬteˬpaˬ-
55 ahˇ nui ma pehˇ dui dui laˇ-awˇ, seuˬ teu˰-eu meh. K'oeˇ ngeh,
Saˬteˬpaˬ-euˬ la˰ k'oeˇ muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ
tiˬ byah jawˇ-awˇ, mˬ-ahˇ g'awˇ leuˇ haw ngeh, Miˬ yehˇ-euˬ
yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ-ahˇ maˬ ehˇ, Miˬ yehˇ-euˬ aˇ maˇ paw
56 Yeˬsuˇ yaw˰ lu˰ gaˇ maˬ ehˇ, ya mawˇ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ
aˬ yaw˰ ehˇ-eu, Haw sheˇ. Mˬ pah taˬ-awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ aˇ
maˇ paw tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ yaw˰ lu˰ gaˇ ngaˇ mawˇ lu˰
57 ma lehˇ, euˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh aˬ yaw˰ ma˰ guˇ
guˇ-ehˇ, yawˬ ha-euˬ naˬ bawˇ-ahˇ yawˬ ha dehˬ tsoeˬ-awˇ,
58 Saˬteˬpaˬ jawˇ gaˇ ceh^ g'eh-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, meuˬ meuˬ
dzeˇ aˬ yaw˰-ahˇ g'eu do^ g'eh-awˇ, k'aˬ lo neh biˬ-euˬ meh.
Saˇ kiˇ kamˬ-eu tsawˇ haˬ deuˬ, yawˬ ha-euˬ pehˇ k'ahˬ yawˬ
ha leh^-awˇ, Sawˇlu^ lehˇ myahˇ-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ zaˬ guˬ tiˬ
59 g'aˬ-euˬ aˬ kuiˇ dawˬ peh yuˇ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰
Saˬteˬpaˬ-ahˇ k'aˬ lo biˬ lu˰ ngeh, Saˬteˬpaˬ guiˬ lahˬ shaˇ
shaˇ-ehˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-oˇ, ngaˬ-euˬ sa˰ laˇ-ahˇ ha geu˰
60 la˰-awˬ lehˇ ehˇ-eu meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ pawˬ tsui˰
pawˬ dmˬ dmˬ-awˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-oˇ, aˬ yaw˰ ma˰ mˇ
lu˰-eu iˬ baˇ heu aˬ yaw˰ ma˰-euˬ k'oeˇ ta^ taˬ taˬ lehˇ, yaw
k'a^-ehˇ ehˇ-eu meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ g'aˬ-awˇ shiˇ-euˬ
meh.

8 Aˬ yaw˰-ahˇ biˬ seh˰-eu-aˬ, Sawˇlu^ k'aw˰ nui ma tsaˬ-eu meh.

**Sawˇlu^ Ka-li zaˬ aˇ muˇ-ahˇ k'ehˬ-euˬ**

K'oeˇ ngeh nah-ahˇ neh, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu
Ka-li zaˬ aˇ muˇ, k'ehˬ dui k'a^ dui dui gaˇ ya daˬ-euˬ meh.
K'oeˇ miˇ neh, g'aˬ k'ehˇ deuˬ maˬ ngeuˇ naˇ, Ka-li zaˬ dawˬ
taw^ lu˰ g'awˬ-iˇ g'ehˇ-iˇ-awˇ, Yuˇda^ miˇ k'ahˬ hawˇ-eu
2 Saˬmaˬli^ miˇ k'ahˬ doe ni pawˇ-iˇ-euˬ meh. Miˬ yehˇ-ahˇ
yaw zeu baw-eu deuˬ Saˬteˬpaˬ-ahˇ duˬ pahˬ-iˇ-awˇ, tsawˇ
3 ngoeˇ ngoeˇ-euˬ meh. Sawˇlu^-aˬ, Ka-li zaˬ aˇ muˇ-ahˇ
la^ caw^ lu˰ meh. Aˬ yaw˰ tiˬ nymˇ saˇ-i tiˬ nymˇ da^ leˇ
da^ leˇ-ehˇ, k'aˬ dzeˇ zaˬ-ahˇ maˬ ehˇ, zaˬ miˬ zaˬ-ahˇ maˬ
ehˇ, nyeh˰-awˇ tawˬ-ahˇ daw^-eu meh.

**Saˬmaˬli^ miˇ k'ahˬ-ahˇ guiˬ lahˬ dawˬ gaˬ-iˇ-euˬ**

4 K'oeˇ miˇ neh, g'awˬ-iˇ g'ehˇ-iˇ-euˬ k'oeˇ deuˬ, doe doe-ehˇ
5 guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ-iˇ-euˬ meh. Piˇliˇpu^ k'aw˰, Saˬmaˬli^

meuˬ-ahˇ iˇ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ Ka-li-euˬ gaˇ kaw^ mehˬ
6 nehˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ aˬ yaw˰ mehˬ-eu gaˇ
ya gaˬ-awˇ, aˬ yaw˰ jahˇ-eu k'a^ jeˬ-ehˇ g'eh-eu deuˬ-ahˇ ya
mawˇ ngeh, nui ma tiˬ siˬ teh˰-ehˇ taˬ-awˇ, aˬ yaw˰ mehˬ-eu
7 dawˬ naˇ haˬ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, neh˰ yaw jaw˰
uˇ-eu tsawˇ haˬ g'awˬ mya g'aˬ-euˬ la˰ k'oeˇ neh, neh˰ deuˬ
guˇ guˇ-ehˇ do^-iˇ-euˬ meh. Kuiˇ shiˇ la˰ shiˇ shiˇ-eu tsawˇ
haˬ hawˇ-eu aˬ kuiˇ yaw caw^ g'awˬ mya ni-ahˇ k'aw˰, la^ muiˬ
8 nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, meuˬ k'oeˇ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu
deuˬ laˬ k'aˬ cehˇ dui dui-eu meh.
9 Meuˬ k'oeˇ meuˬ-ahˇ Siˇmoˬ lehˇ myahˇ-euˬ tiˬ g'aˬ jawˇ-
eu meh. Aˬ yaw˰-aˬ, maw loˬ loˬ-awˇ Saˬmaˬli^ tsawˇ haˬ-ahˇ
bi zahˬ dui dui leˇ-euˬ meh. Ngaˇ-aˬ, yaw huiˬ yaw mahˇ tiˬ
10 g'aˬ ma lehˇ, aˬ yaw˰ ehˇ-eu meh. Huiˬ zaˬ nyiˇ zaˬ dawˬ taw^
lu˰ ehˇ-eu, Tsawˇ haˬ heu g'aˬ, huiˬ dui dui-eu baoˬ lehˇ kuˇ-
eu, Miˬ yehˇ-euˬ baoˬ ngaˇ lehˇ ehˇ ehˇ-ehˇ, aˬ yaw˰-euˬ dawˬ
11 naˇ haˬ-eu meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ, g'awˬ myahˇ ni maw loˬ
loˬ mehˬ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ bi zahˬ leˇ-eu miˇ neh, aˬ yaw˰
12 ma˰ aˬ yaw˰-euˬ dawˬ naˇ haˬ-eu meh. Ehˇ k'aw˰, Miˬ yehˇ
u^ lahˇ-eu gaˇ kaw^ hawˇ-eu Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ
ta˰-eu laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ-euˬ gaˇ kaw^ Piˇliˇpu^
mehˬ-eu gaˇ aˬ yaw˰ ma˰ jah laˇ-awˇ, k'aˬ dzeˇ zaˬ k'aw˰ zaˬ
miˬ zaˬ k'aw˰ baˇtiˇsaˬ kamˬ-eu meh. Siˇmoˬ k'oeˇ g'aˬ k'aw˰,
13 Ka-li-ahˇ jah laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ baˇtiˇsaˬ kamˬ-awˇ,
Piˇliˇpu^-ahˇ maˬ g'awˬ-iˇ ni jawˇ-eu meh. Bi siˬ bi mawˇ-eu
deuˬ hawˇ-eu, k'a^ jeˬ-ehˇ g'eh-eu deuˬ ya mawˇ ngeh, aˬ yaw˰
zahˬ leˇ-eu meh.
14 Saˬmaˬli^ tsawˇ haˬ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ ha geu˰-euˬ gaˇ kaw^
Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu g'aˬ k'ehˇ deuˬ ya gaˬ-euˬ meh.
K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw˰ ma˰ Beˬtu^lu^ hawˇ-eu Yoˇhaˬ-ahˇ
15 k'oeˇ gaˇ k'ehˇ g'eh-euˬ meh. Aˬ yaw˰ nya˰ k'oeˇ gaˇ iˇ-awˇ,
tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ za
ni, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ g'aˇ duˬ guiˬ lahˬ shaˇ nehˬ-euˬ meh.
16 Aˬ jeˬ miˇ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ tiˬ g'aˬ-iˬ muiˬ-eu
shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ maˬ za-aˬ siˬ. Aˬ yaw˰ ma˰ Sahˬ
paˬ Yeˬsuˇ-euˬ tsawˇ myahˇ uˬ mo^ baˇtiˇsaˬ kamˬ-euˬ teh˰-a
17 siˬ. Beˬtu^lu^ hawˇ-eu Yoˇhaˬ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ k'oeˇ ta^ aˬ
la˰ ba˰ da^ nehˬ ngeh, aˬ yaw˰ ma˰ muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ
Miˬ yehˇ za-euˬ meh.
18 G'aˬ k'ehˇ k'oeˇ nyiˬ g'aˬ aˬ cawˬ-euˬ k'oeˇ ta^ aˬ la˰ ba˰

da^ nehˬ-eu miˇ neh, aˬ cawˬ muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ
yehˇ za-eu gaˇ Siˇmoˬ k'oeˇ g'aˬ ya mawˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh,
19 aˬ yaw˰ pyuˇ hehˇ la˰-awˇ ehˇ-eu, Aˬ suˇ g'aˬ-euˬ k'oeˇ ta^ maˬ
ehˇ, ngaˇ aˬ la˰ ba˰ da^ nehˬ ngeh, tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ muiˬ-
eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ za ni, baoˬ heu ngaˬ-ahˇ k'aw˰
20 bi˰ la˰-awˬ lehˇ shaˇ-eu meh. Beˬtu^lu^ aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-
eu, Miˬ yehˇ-euˬ la˰ sawˬ-ahˇ pyuˇ neh zeuˇ ma lehˇ nawˇ noeˬ-
21 eu miˇ neh, nawˇ nawˬ-euˬ pyuˇ nehˬ-ehˇ luˬ-iˇ caw^-iˇ-awˬ. Miˬ
yehˇ-euˬ mehˬ shi nawˬ-euˬ nui ma maˬ dawˇ-eu miˇ neh, gaˇ
22 kaw^ heu nawˬ-ahˇ tiˬ paw˰-iˬ maˬ ta˰-a. K'oeˇ miˇ neh, yaw
haiˬ heu-ahˇ noeˬ po^-awˬ. G'eh nya naˇ, zawˇ bahˬ-eu ngaˬ-
euˬ nui noeˬ nui duˇ-ahˇ pyehˬ nehˬ la˰-awˬ lehˇ, Sahˬ paˬ
23 Miˬ yehˇ-ahˇ shaˇ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, k'aˬ jaw˰ ni
g'eh-eu iˬ baˇ nawˇ ya dzaˬ-awˇ, iˬ baˇ-euˬ shmˇ ca^ nawˬ-ahˇ
pa˰ taw˰ taˬ-euˬ gaˇ ngaˇ ya mawˇ-euˬ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
24 meh. K'oeˇ ngeh Siˇmoˬ ehˇ-eu, Naw nya˰ k'aˇ ehˇ-eu heu
deuˬ, tiˬ jeˬ-iˬ ngaˬ-euˬ k'oeˇ ta^ maˬ ya keu^ le ni, ngaˬ-euˬ
g'aˇ duˬ Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-ahˇ guiˬ lahˬ shaˇ nehˬ la˰-awˬ lehˇ,
ehˇ nehˬ-euˬ meh.
25 Aˬ yaw˰ nya˰ saˇ kiˇ kamˬ-awˇ Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ
mehˬ nehˬ g'aˬ-awˇ neh, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ g'o˰-iˇ-euˬ
meh. G'o˰-iˇ lu˰ ngeh, Saˬmaˬli^ pu g'awˬ mya pu-ahˇ laˬ k'aˬ
cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ nehˬ-euˬ meh.

**Piˇliˇpu^ hawˇ-eu Ehˇdaˬyoˇpiˇ miˇ k'ahˬ-euˬ a ma loˇ tiˬ g'aˬ-euˬ gaˇ kaw^**

26 K'oeˇ ngeh, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˬ k'ehˇ tiˬ g'aˬ
Piˇliˇpu^-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, La˰ o^ paw g'o^ do^-iˇ-awˬ. Yeˬ-
luˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ neh Gaˬsaˬ meuˬ-ahˇ iˇ-eu gaˇ ma-ahˇ
iˇ-awˬ lehˇ, k'ehˇ-eu meh. Gaˇ ma k'oeˇ-aˬ, k'aˇ shui˰ deh-ahˇ
27 dahˇ-eu meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ k'ehˇ-eu miˇ neh, Piˇliˇpu^ g'o^
do^-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ uˬ duˬ
tahˬ leˇ-awˇ g'o˰ le lu˰-eu, a ma loˇ geu˰-eu Ehˇdaˬyoˇpiˇ tsawˇ
haˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ Piˇliˇpu^ ya mawˇ-euˬ meh. A ma loˇ k'oeˇ
g'aˬ, Ehˇdaˬyoˇpiˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ u^ lahˇ lu˰-eu Gaˬdehˇ lehˇ
myahˇ-euˬ naˇ hawˇ kamˇ ma-euˬ pyuˇ shuiˇ myawˬ gahˬ dawˬ
28 taw^ lu˰-ahˇ haw-awˇ jeˬ hmˬ-eu aˬ yui˰ g'aˬ meh. Aˬ yaw˰-
aˬ, aˬ yaw˰-euˬ mahˬ la^ lawˬ dziˬ-awˇ, Miˬyehˇ-euˬ g'aˇ
duˬ ngehˬ dah-eu Iˇsaˬyaˇ neh bo taˬ-euˬ sahˬ bo˰ gui gui-ehˇ
29 g'o˰ le lu˰ meh. Mahˬ la^ lawˬ k'oeˇ g'o˰ le lu˰ gaˇ iˇ-awˬ

lehˇ, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ Piˇliˇpu^-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
30 K'oeˇ ngeh Piˇliˇpu^ ceh^ g'eh-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ceh^ keu^
g'eh ngeh, a ma loˇ k'oeˇ g'aˬ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ
dah-eu Iˇsaˬyaˇ neh bo‸ taˬ-euˬ sahˬ bo‸ gui lu‸ gaˇ ya gaˬ-euˬ
meh. Nawˇ gui lu‸-eu gaˇ kaw^ teu nawˇ siˬ nya ma loˇ lehˇ,
31 aˬ yaw‸-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Aˬ yaw‸ ehˇ-eu, Aˬ cawˬ ngaˬ-
ahˇ dawˬ tsui‸ maˬ ehˇ mehˬ la‸ naˇ, ngaˇ aˬ jo^-ehˇ siˬ nya-
eu lehˇ ehˇ g'aˬ-awˇ, Ngaˬ nehˬ-ehˇ dziˬ laˇ-awˬ lehˇ, Piˇliˇ-
pu^-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
32 Aˬ yaw‸ gui lu‸-eu Jaˇ li‸-aˬ, heu deu^ meh.

Seh‸-eu g'aˇ duˬ tsahˇ g'eh-eu yawˇ lo‸-ehˇ aˬ yaw‸-ahˇ
tsahˇ g'eh-euˬ meh. Yawˇ ca‸ hm tehˬ-eu tsawˇ haˬ-euˬ
mehˬ shi yawˇ zaˬ maˬ mahˇ ni jawˇ-eu lo‸-ehˇ, aˬ yaw‸
k'aw‸ k'aˬ meh maˬ nga-ehˇ ciˬ cuˇ ni jawˇ lu‸ meh.
33 Aˬ cawˬ aˬ yaw‸-ahˇ taˬ nyiˇ-awˇ, maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-
eu la‸ k'oeˇ yaˇ k'aˬ daˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-euˬ
tsui‸ aˬ suˇ g'aˬ gui nya-eu. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, miˇ
tsaˬ k'oeˇ ta^ aˬ yaw‸-euˬ deh‸-eu jeˬ yuˇ dzeh-euˬ meh,

lehˇ bo‸ taˬ-euˬ meh.
34 A ma loˇ k'oeˇ g'aˬ Piˇliˇpu^-ahˇ naˇ haˬ-eu, Miˬ yehˇ-euˬ
g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu heu g'aˬ, aˬ suˇ g'aˬ-euˬ gaˇ kaw^ ehˇ-eu
nga. Aˬ yaw‸-euˬ gaˇ kaw^ ehˇ-eu nga loˇ. Aˬ cawˬ-euˬ gaˇ
kaw^ ehˇ-eu nga loˇ. Ngaˇ nawˬ-ahˇ naˇ haˬ maw‸ miˇ-a lehˇ,
35 ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, Piˇliˇpu^ Jaˇ li‸ k'oeˇ deu^-
ahˇ neh, Yeˬsuˇ-euˬ gaˇ kaw^ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ
36 aˬ yaw‸-ahˇ mehˬ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ nya‸ iˇ lu‸ ngeh,
iˇ cu‸ dahˬ-eu gaˇ keu^ le-awˇ, a ma loˇ k'oeˇ g'aˬ ehˇ-eu,
Haw sheˇ. Heu gaˇ iˇ cu‸ dahˬ ngaˇ. Nawˇ baˇtiˇsaˬ taˬ kamˬ
lehˇ, ngaˬ-ahˇ la^ tsoeˬ paˬ-ehˇ g'eh-eu aˬ jeˬ ja^ ta lehˇ, ehˇ
38 nehˬ-euˬ meh.* K'oeˇ ngeh a ma loˇ k'oeˇ g'aˬ mahˬ la^
lawˬ la^ naˬ-awˇ neh, aˬ yaw‸ nya‸ iˇ cu‸ la‸ k'oeˇ uˇ-iˇ-awˇ,
39 Piˇliˇpu^ a ma loˇ-ahˇ baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸
nya‸ iˇ cu‸ la‸ k'oeˇ do^ laˇ ngeh, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ Yaw
sahˇ Miˬ yehˇ tiˬ po^ teh‸-ehˇ Piˇliˇpu^-ahˇ yuˇ g'eh-awˇ, a
ma loˇ k'oeˇ g'aˬ aˬ yaw‸-ahˇ maˬ paˇ mawˇ-euˬ meh. A ma
loˇ-aˬ, laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni mehˬ hu paw iˇ g'eh-euˬ meh.
40 Piˇliˇpu^-aˬ, Aˬco^ meuˬ-ahˇ do^ laˇ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ,

* Jaˇ li‸ tiˬ pa^ na deuˬ la‸ k'oeˇ, gaˬ naˇ yaw zaˬ heu hmˬ ahˇ-eu meh
37 Piˇliˇpu^ ehˇ-eu, Nawˇ nuî ma la‸ k'oeˇ keu^ ni jah naˇ, baˇtiˇsaˬ kamˬ
nya teh‸-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. A ma loˇ k'oeˇ g'aˬ ehˇ-eu, Yeˬsuˇ Ka-li-aˬ,
Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ meh lehˇ ngaˇ jah ma.

Gehˇsaˬliˇ meuˬ-ahˇ keu^ ni, meuˬ dawˬ taw^ lu˰-euˬ la˰ k'oeˇ
aˬ yaw˰ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ cah mehˬ-euˬ meh.

### Sawˇlu^ Ka-li zaˬ pyeu˰ laˇ-euˬ

9 Sawˇlu^-aˬ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ maˬ ya
seh˰-euˬ k'oeˇ-aˬ maˬ juˬ lehˇ, aˬ myah lu˰ ehˇ ehˇ-ehˇ, k'aˬ
2 dui dui-eu meh. Daˬmaˬsehˇ meuˬ-ahˇ ja^-eu uˬ duˬ tahˬ nymˇ-
euˬ aˬ yui˰ deuˬ-ah bi˰-eu lehˇ, aˬ yaw˰ piˇ ma-ahˇ sahˬ bo˰
shaˇ-euˬ meh. Shaˇ-euˬ k'oeˇ-aˬ, Ka-li-euˬ zahˇ tawˬ-eu, k'aˬ
dzeˇ zaˬ-ahˇ maˬ ehˇ, zaˬ miˬ zaˬ-ahˇ maˬ ehˇ, k'aˇ ya mawˇ-
eu tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ pa˰-awˇ, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ bi
3 sheuˬ g'eh la˰ lehˇ shaˇ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ Daˬmaˬsehˇ
meuˬ-ahˇ iˇ-euˬ meh. Meuˬ meuˬ dzeˇ iˇ keu^ ngeh, tiˬ po^
teh˰-ehˇ aˬ yaw˰-ahˇ mˬ-ahˇ neh yaw sheh˰ tiˬ jawˬ bya le-euˬ
4 meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰ coˬ-iˇ-euˬ meh. Sawˇlu^-oˇ,
Sawˇlu^-oˇ, aˬ jeˬ miˇ neh nawˇ ngaˬ-ahˇ k'ehˬ la˰ te lehˇ,
5 ehˇ-eu teˇ saˇ Sawˇlu^ ya gaˬ-euˬ meh. Sahˬ paˬ-oˇ, nawˇ
aˬ suˇ g'aˬ te lehˇ Sawˇlu^ naˇ haˬ ngeh, Yeˬsuˇ ehˇ k'o˰
6 nehˬ-eu, Ngaˇ-aˬ, nawˇ k'ehˬ lu˰-eu Yeˬsuˇ ma. Tuˇ-awˇ
meuˬ-ahˇ uˇ leˇ-awˬ. Nawˇ aˬ jo^-ehˇ ya jahˇ-eu, k'oeˇ gaˇ
7 ehˇ nehˬ la˰ teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ nehˬ-
ehˇ iˇ lu˰-eu tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ teˇ saˇ k'oeˇ ya gaˬ-euˬ
k'aw˰, tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ maˬ mawˇ-euˬ miˇ neh, zahˬ leˇ-awˇ
8 yaw˰ lu˰ meh. Sawˇlu^ tuˇ-awˇ, mya^ nui^ byeh haw k'aw˰,
tiˬ jeˬ-iˬ maˬ mawˇ nya-a. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw˰ ma˰ aˬ
yaw˰-euˬ aˬ la˰-ahˇ nyeh˰ tehˬ-awˇ, Daˬmaˬsehˇ meuˬ-ahˇ
9 sheuˬ le˰-euˬ meh. Smˬ nah keu^ ni, aˬ yaw˰ mya^ nui^ maˬ
mawˇ nya-a. Aˇ yamˬ k'oeˇ la˰ k'oeˇ aˬ yaw˰ maˬ dzaˬ
maˬ dawˇ ni jawˇ-eu meh.

### Sawˇlu^ Daˬmaˬsehˇ meuˬ-ahˇ jawˇ ngeh-euˬ gaˇ kaw^

10 K'oeˇ ngeh, Daˬmaˬsehˇ meuˬ-ahˇ Aˬnaˬniˇ lehˇ myahˇ-euˬ
zaˬ lahˇ tiˬ g'aˬ jawˇ-eu meh. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ yaw sahˇ la˰
k'oeˇ Aˬnaˬniˇ-ahˇ bi mawˇ-awˇ, Aˬnaˬniˇ-oˇ lehˇ kuˇ-eu meh.
Sahˬ paˬ-oˇ, ngaˇ heu gaˇ jawˇ ma lehˇ, Aˬnaˬniˇ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ
11 meh. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Tuˇ-awˇ, gaˇ
ma yaw dawˇ lehˇ kuˇ-eu k'oeˇ kahˇ iˇ-awˬ. Yuˇda^-euˬ iˇ kahˇ,
Daˬsu^ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Sawˇlu^-ahˇ haw-iˇ-awˬ. Aˬ yaw˰
12 guiˬ lahˬ shaˇ lu˰ meh. Aˬ yaw˰-euˬ mya^ nui^ mawˇ laˇ ni,

Aˬnaˬniˇ lehˇ myahˇ-euˬ g'aˬ uˇ laˇ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ k'oeˇ
ta^ aˬ la‸ ba‸ da^-eu gaˇ, aˬ yaw‸ nui ma la‸ k'oeˇ ya mawˇ-euˬ
13 meh lehˇ, Yeˬsuˇ Aˬnaˬniˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬnaˬniˇ
ehˇ k'o‸ nehˬ-eu, Sahˬ paˬ-oˇ, tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ gaˇ kaw^,
g'awˬ mya g'aˬ ngaˬ-ahˇ ja mehˬ nehˬ la‸-euˬ meh. Aˬ yaw‸-aˬ,
Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu nawˬ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ yaw
haiˬ jeˬ aˇ na^ ni jahˇ nehˬ lu‸ gaˇ ngaˇ ya gaˬ-euˬ ma.
14 Heu gaˇ k'aw‸, nawˬ-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ k'aˇ shaˇ-eu tsawˇ
haˬ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ pa‸-eu lehˇ, aˬ yaw‸ piˇ ma deuˬ-ahˇ
a kawˬ-aˬ shaˇ za-euˬ meh lehˇ, Aˬnaˬniˇ ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ
15 meh. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Iˇ-awˬ. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ, aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ
tsawˇ ca hawˇ-eu sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ-euˬ mehˬ shi maˬ
ehˇ, Iˇsaˬleˬla^ tsawˬ haˬ-euˬ mehˬ shi maˬ ehˇ, ngaˬ-euˬ tsawˇ
myahˇ bi pi g'eh-eu lehˇ, ngaˬ neh tseˇ do^ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ
16 ma. Ngaˬ-euˬ tsawˇ myahˇ g'aˇ duˬ aˬ yaw‸ aˇ na^ ni ya daˬ-eu,
ngaˇ aˬ yaw‸-ahˇ mehˬ nehˬ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
17 K'oeˇ miˇ neh Aˬnaˬniˇ iˇ-awˇ, nymˇ k'oeˇ nymˇ-ahˇ uˇ-iˇ-
euˬ meh. Aˬ yaw‸ Sawˇlu^-euˬ k'oeˇ ta^ aˬ la‸ ba‸ da^-awˇ
ehˇ-eu, Aˬ nyiˇ Sawˇlu^-oˇ, nawˇ gaˇ pehˇ oe lu‸ ngeh, Sahˬ
paˬ Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-euˬ g'awˇ mawˇ nawˬ-ahˇ bi mawˇ-euˬ
meh. Nawˇ mya^ nui^ mawˇ laˇ-awˇ, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw
sahˇ Miˬ yehˇ byah laˇ ni, aˬ yaw‸ ngaˬ-ahˇ nawˇ jawˇ gaˇ k'ehˇ
18 le‸-euˬ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Tiˬ po^ teh‸-ehˇ
Sawˇlu^-euˬ mya^ nui^-ahˇ neh ngaˬ g'aw lo‸-ehˇ duˇ-eu jeˬ
ga le-awˇ, aˬ yaw‸ mya^ nui^ mawˇ laˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh,
19 Sawˇlu^ tuˇ-awˇ baˇtiˇsaˬ kamˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸
hawˬ dzaˬ-awˇ, g'aˬ k'o‸ laˇ-euˬ meh.
Sawˇlu^-aˬ, Daˬmaˬsehˇ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu zaˬ lahˇ deuˬ
20 nehˬ-ehˇ ui cui^ g'awˬ myahˇ ni jawˇ-awˇ, Yeˬsuˇ-aˬ Miˬ
yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ meh lehˇ, tiˬ po^ teh‸-ehˇ uˬ duˬ tahˬ nymˇ
21 deuˬ-euˬ la‸ k'oeˇ mehˬ nehˬ-euˬ meh. Ya gaˬ-euˬ tsawˇ haˬ
dawˬ taw^ lu‸ zahˬ leˇ-awˇ ehˇ-eu, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ la‸ k'oeˇ,
tsawˇ myahˇ heu-ahˇ k'aˇ shaˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ la^ caw^-eu
k'oeˇ g'aˬ, heu g'aˬ maˬ ngeuˇ-a loˇ. Heu gaˇ k'aw‸, k'oeˇ
lo‸-ehˇ shaˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ pa‸-awˇ piˇ ma deuˬ jawˇ gaˇ
sheuˬ g'eh-eu lehˇ aˬ yaw‸ oe-euˬ, maˬ ngeuˇ-a loˇ lehˇ, aˬ
22 yaw‸ ma‸ ehˇ-eu meh. Sawˇlu^-aˬ, tiˬ nah saˇ-i tiˬ nah sa‸
laˇ paw g'aˬ k'a^ laˇ-awˇ, Yeˬsuˇ-aˬ aˬ diˇ Ka-li meh lehˇ yaw
muiˬ-ehˇ mehˬ nehˬ-eu miˇ neh, Daˬmaˬsehˇ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu

Yuˇda^ tsawˇ ha˯ a˯ yaw˰-ahˇ a˯ jo˰-ehˇ ya ehˇ k'o˰ neh˯-eu
lehˇ ti˯ paw˰-i˯ noe˯ ma˯ do^-eu meh.
23 G'aw˯ mya nah g'aw˯ mya ya˰ dzeuˇ-iˇ ngeh, Sawˇlu^-ahˇ
24 di˯ seh˰-eu lehˇ, Yuˇda^ tsawˇ ha˯ baw˯ dza˯-eu˯ meh. Ehˇ
k'aw˰, a˯ yaw˰ ma˰ baw˯ dza˯-eu˯ gaˇ kaw^ Sawˇlu^ ya si˯-eu˯
meh. A˯ yaw˰ ma˰ Sawˇlu^-ahˇ di˯ seh˰-eu lehˇ, u˯ ci˰ nah
25 g'ahˇ ma˯ ehˇ, meu˯-eu˯ laˇ g'o^ deu˯-ahˇ lo˰ lu˰ meh. K'oeˇ
miˇ neh, Sawˇlu^-eu˯ za˯ lahˇ deu˯, u˯ ci˰ paw a˯ yaw˰-ahˇ
sheu˯ g'eh-awˇ, k'a^ kaˇ-ahˇ bi uˇ-awˇ neh, lahˇ-eu˯ la˰ nyiˇ
paw pyeh˯ ka neh˯-eu˯ meh.

**Sawˇlu^ Ye˯luˇsa˯leh˯ meu˯-ahˇ jawˇ ngeh-eu˯ gaˇ kaw^**

26 Sawˇlu^ Ye˯luˇsa˯leh˯ meu˯-ahˇ le keu^ ngeh, za˯ lahˇ deu˯-
ahˇ gaw˰ leˇ-eu lehˇ g'eh-eu k'aw˰, a˯ yaw˰ za˯ lahˇ pyeu˰ laˇ-
eu˯ meh lehˇ, a˯ yaw˰ ma˰ ma˯ jah-eu miˇ neh, a˯ yaw˰ ma˰
27 daw˯ taw^ lu˰ a˯ yaw˰-ahˇ gu^-eu meh. Ehˇ k'aw˰, Ba˯na˯baˇ
a˯ yaw˰-ahˇ g'a˯ k'ehˇ deu˯ jawˇ gaˇ sheu˯ g'eh-eu˯ meh.
Sawˇlu^ gaˇ pehˇ Sah˯ pa˯ Ye˯suˇ-ahˇ ya mawˇ-awˇ Ye˯suˇ
a˯ yaw˰-ahˇ daw˯ ngeh˯ neh˯-eu˯ gaˇ kaw^ ma˯ ehˇ, Da˯ma˯sehˇ
meu˯-ahˇ Ye˯suˇ-eu˯ tsawˇ myahˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ nui ma k'a˯
du˯ ni daw˯ meh˯ meh˯-eu˯ gaˇ kaw^ ma˯ ehˇ, a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ
28 dzawˇ neh˯-eu˯ meh. K'oeˇ miˇ neh, Sawˇlu^ a˯ yaw˰ ma˰
neh˯-ehˇ Ye˯luˇsa˯leh˯ meu˯-ahˇ jawˇ-awˇ neh, a˯ yaw˰ ma˰-
ahˇ gaw˰ leˇ-awˇ caw˯ caw˯-eu˯ meh. A˯ yaw˰ Sah˯ pa˯ Ye˯suˇ-
eu˯ tsawˇ myahˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ, nui ma k'a˯ du˯ ni daw˯
29 meh˯ meh˯-eu˯ meh. He˯la˯saˇ daw˯ ngeh˯-eu Yuˇda^ tsawˇ
ha˯ neh˯-ehˇ a˯ yaw˰ daw˯ ja ja-awˇ tsawˇ pyehˇ pyehˇ-eu˯ meh.
K'oeˇ ngeh, a˯ yaw˰ ma˰ a˯ yaw˰-ahˇ di˯ seh˰-eu lehˇ g'eh lu˰
30 meh. A˯ yui˰ a˯ nyiˇ Ka-li za˯ deu˯ gaˇ kaw^ k'oeˇ ya si˯
ngeh, a˯ yaw˰-ahˇ Gehˇsa˯liˇ meu˯-ahˇ sheu˯ keu^ ha-iˇ-awˇ,
Da˯su^ meu˯-ahˇ bi g'o˰ leˇ-eu˯ meh.
31 K'oeˇ ngeh, Yuˇda^ miˇ k'ah˯, Ga˯li˯lehˇ miˇ k'ah˯ hawˇ-
eu Sa˯ma˯li^ miˇ k'ah˯, yaw˯ gaˇ na lu˰ jawˇ-eu Ka-li za˯ aˇ
muˇ deu˯ saˇ leh^ ni ya jawˇ-awˇ, g'a˯ hui˯ laˇ k'a^ laˇ-eu˯ meh.
A˯ yaw˰ ma˰ Sah˯ pa˯ Mi˯ yehˇ-ahˇ yaw zeu baw dui dui-eu
meh. Mui˯-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Mi˯ yehˇ caw ba-eu lo˰-ehˇ
a˯ yaw˰ ma˰ deh˰ g'eh-awˇ, mya˯ laˇ lu˰ meh.

**Ehˇne˯-ahˇ bi mui˯ laˇ-eu˯**

32 K'oeˇ ngeh, Be˯tu^lu^ doe doe-ehˇ cah-awˇ, Luˇda meu˯-ahˇ
33 jawˇ-eu Ka-li za˯ jawˇ gaˇ iˇ keu^-eu˯ meh. K'oeˇ gaˇ kuiˇ

shiˇ la‸ shiˇ shiˇ-eu miˇ neh yeh‸ k'o‸ byah ni yu‸ lu‸-eu
34 Ehˇneˬ lehˇ myahˇ-euˬ g'aˬ-ahˇ ya mawˇ-euˬ meh. Ehˇneˬ-oˇ,
Yeˬsuˇ Ka-li nawˬ-ahˇ bi muiˬ laˇ meh. Tuˇ-awˇ, nawˬ-euˬ yu‸
zaˇ yo^ taˬ-awˬ lehˇ, Beˬtu^lu^ aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ ngeh,
35 aˬ yaw‸ ja pyuˬ ni tuˇ laˇ-euˬ meh. Luˇda meuˬ hawˇ-eu
Saˬloˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸, muiˬ
laˇ-euˬ tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ ya mawˇ-awˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ
jawˇ paw g'o‸ laˇ-euˬ meh.

**Dawˇka‸-ahˇ bi g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ**

36 Yuˇbeˬ meuˬ-ahˇ Daˬbiˇta^ lehˇ myahˇ-euˬ zaˬ lahˇ geu‸-
eu zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ jawˇ-eu meh. Tsawˇ myahˇ k'oeˇ-ahˇ
Heˬlaˬsaˇ dawˬ Dawˇka‸ lehˇ kuˇ-eu meh. Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ
g'aˬ, yawˬ nah na lu‸ aˬ cawˬ-ahˇ yaw muiˬ jeˬ mˇ nehˬ-awˇ
37 gam‸ nehˬ-eu meh. Aˬ yaw‸ k'oeˇ yamˬ la‸ k'oeˇ naˇ-awˇ
shiˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ iˇ cu‸ nyeh‸ dzui‸-awˇ,
38 naˬ suˬ la‸ ta^ ti^-ahˇ ba‸ taˬ-euˬ meh. Luˇda meuˬ-aˬ, Yuˇbeˬ
meuˬ-euˬ dawˬ peh ja^-eu miˇ neh, Beˬtu^lu^ Luˇda meuˬ-ahˇ
jawˇ-eu gaˇ kaw^ zaˬ lahˇ deuˬ ya gaˬ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ tsawˇ
haˬ nyiˬ g'aˬ-ahˇ k'ehˇ-awˇ, Maˬ nyi naˬ-i, nga ma‸ jawˇ gaˇ
39 yaw kawˇ-ehˇ oe-awˬ lehˇ, bi ehˇ gaˬ leˇ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ
neh, Beˬtu^lu^ tiˬ po^ teh‸-ehˇ aˬ yaw‸ nya‸ nehˬ-ehˇ iˇ-euˬ
meh. K'oeˇ gaˇ iˇ keu^ ngeh, aˬ yaw‸-ahˇ naˬ suˬ la‸ ta^ ti^-
ahˇ sheuˬ da^ le‸-euˬ meh. Miˬ coeˬ miˬ ma dawˬ taw^ lu‸
Beˬtu^lu^-euˬ dawˬ peh yaw‸-awˇ, ngoeˇ ngoeˇ-ehˇ, Dawˇka‸
deh‸ ngeh gu‸ taˬ-euˬ mehˬ tsoeˬ deuˬ aˬ yaw‸-ahˇ sheu mehˬ
40 nehˬ-euˬ meh. Beˬtu^lu^ aˬ yaw‸ ma‸ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ bi
do^-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ pawˬ tsui‸ pawˬ dmˬ dmˬ-
awˇ guiˬ lahˬ shaˇ-eu meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ shiˇ taˬ-euˬ
tsawˇ haˬ ja^-eu paw g'awˇ pyawˇ-awˇ, Daˬbiˇta^-oˇ, tuˇ-awˬ
lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ mya^ nui^ byeh-
41 awˇ, Beˬtu^lu^-ahˇ mawˇ ngeh tuˇ nuiˇ-euˬ meh. Beˬtu^lu^
aˬ la‸ cawˬ ja-awˇ aˬ yaw‸-ahˇ g'eu tuˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ
naˇ, Ka-li zaˬ deuˬ hawˇ-eu miˬ coeˬ miˬ ma deuˬ-ahˇ kuˇ-awˇ,
deh‸ laˇ-euˬ zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ aˬ la‸ la‸
42 k'oeˇ a nehˬ-euˬ meh. Gaˇ kaw^ k'oeˇ, Yuˇbeˬ meuˬ meuˬ lah
gaˬ doe-iˇ-awˇ, tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ
43 jah laˇ-euˬ meh. Beˬtu^lu^-aˬ, Yuˇbeˬ meuˬ-ahˇ Siˇmoˬ lehˇ
myahˇ-euˬ ba^ k'o^ jahˇ ahˬ-eu g'aˬ-euˬ iˇ kahˇ ui cui^ g'awˬ
myahˇ ni jawˇ-euˬ meh.

**Beˬtu^lu^ hawˇ-eu Gawˬneˬliˇ-euˬ gaˇ kaw^**

10 Gehˇsaˬliˇ meuˬ-ahˇ, Gawˬneˬliˇ lehˇ myahˇ-euˬ boˬ jiˇ
tiˬ g'aˬ jawˇ-eu meh. Aˬ yaw‸-aˬ, Iˇdaˬliˬ yehˇ tiˬ muˇ-ahˇ
2 ta‸-eu meh. Aˬ yaw‸ hawˇ-eu aˬ yaw‸-euˬ miˬ sawˇ zaˬ dawˬ
taw^ lu‸ Miˬ yehˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-awˇ yaw zeu zawˇ baw-eu
meh. Aˬ yaw‸ aˬ cawˬ-ahˇ gam‸ nehˬ-awˇ, aˬ myah lu‸ Miˬ
3 yehˇ-ahˇ guiˬ lahˬ shaˇ lu‸ meh. Tiˬ nah-aˬ, uˬ ci‸ uˬ taw paw
naˬ liˬ smˇ la‸ ngeh yamˬ-ahˇ, aˬ yaw‸ yaw sahˇ la‸ k'oeˇ bya
ceh^ ni ya mawˇ-euˬ meh. Ya mawˇ-euˬ k'oeˇ-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ
g'aˬ k'ehˇ tiˬ g'aˬ aˬ yaw‸ jawˇ gaˇ oe-awˇ, Gawˬneˬliˇ-oˇ
4 lehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ kuˇ-eu meh. Gawˬneˬliˇ aˬ yaw‸-ahˇ haw
tso^ taˬ-awˇ, gu^ dui dui-eu la‸ k'oeˇ, Sahˬ paˬ-oˇ, aˬ jeˬ lehˇ,
naˇ haˬ-eu meh. Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ g'aˬ aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ
nehˬ-eu, Nawˬ-euˬ guiˬ lahˬ shaˇ dawˬ hawˇ-eu gam‸ nehˬ-euˬ
deuˬ Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi keu^ laˇ-awˇ, aˬ yaw‸ noeˬ keu^
5 lu‸ meh. Nymˬ-mˇ Yuˇbeˬ meuˬ-ahˇ Beˬtu^lu^ lehˇ kuˇ-eu
6 Siˇmoˬ lehˇ myahˇ-euˬ g'aˬ-ahˇ bi kuˇ laˬ-iˇ-awˬ. Aˬ yaw‸-aˬ,
ba^ k'o^ jahˇ ahˬ-eu Siˇmoˬ-euˬ iˇ kahˇ jawˇ meh. Nymˇ k'oeˇ-
aˬ, iˬ ma la^ sha^ lawˇ dzeˇ ja^ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
7 Aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ le-euˬ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ g'aˬ g'o‸
leˇ g'aˬ naˇ, aˬ yaw‸ aˬ yaw‸-euˬ zaˬ k'a^ nyiˬ g'aˬ-ahˇ kuˇ-
euˬ meh. Aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ aˬ myah lu‸ jawˇ lu‸-eu yehˇ deuˬ-
euˬ la‸ k'oeˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu baw-eu tiˬ g'aˬ-ahˇ k'aw‸
8 kuˇ-euˬ meh. Pyeu‸ laˇ-euˬ gaˇ kaw^ dawˬ taw^ lu‸ aˬ yaw‸
ma‸-ahˇ dzawˇ nehˬ-awˇ, Yuˇbeˬ meuˬ-ahˇ k'ehˇ g'eh-euˬ meh.
9 Ni shawˬ ngeh nah aˬ yaw‸ ma‸ Yuˇbeˬ meuˬ meuˬ dzeˇ iˇ
keu^ ngeh, Beˬtu^lu^-aˬ nah lo^ ceh laˇ maw‸ ngeh, guiˬ lahˬ
10 shaˇ-eu lehˇ nymˇ la‸ ta^ ti^-ahˇ da^ leˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh,
aˬ yaw‸ hawˬ meh‸ laˇ-awˇ, hawˬ dzaˬ maw‸-eu meh.
Aˬ cawˬ hawˬ mˇ dzaˇ sa‸ g'eh lu‸ ngeh, Beˬtu^lu^ yu‸ ma^
ma^ mawˇ-eu lo‸-ehˇ, yaw sahˇ la‸ k'oeˇ heu lo‸-ehˇ mawˇ-euˬ
11 meh. Mˬ pah taˬ-awˇ, aˇ bui bui ma lo‸-ehˇ g'eh-eu tiˬ kahˇ-
ahˇ, la‸ coeˇ oeˬ coeˇ-ahˇ pa‸ taw‸ taˬ-awˇ, miˇ tsaˬ k'oeˇ
12 ta^ pyehˬ ka le‸ gaˇ Beˬtu^lu^ ya mawˇ-euˬ meh. K'oeˇ-euˬ
la‸ k'oeˇ, oeˬ kuiˇ tso‸ zaˬ, joe joe-ehˇ k'aˇ cah-eu jeˬ zaˬ hawˇ-
13 eu, k'aˇ zaw-eu aˇ jiˇ yawˬ jeˬ na lu‸ ahˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh,
Beˬtu^lu^-oˇ, tuˇ-awˇ diˬ seh‸ dzaˬ-awˬ lehˇ, teˇ saˇ mahˇ do^
14 le gaˇ aˬ yaw‸ ya gaˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸, Beˬtu^lu^ ehˇ-eu,
Sahˬ paˬ-oˇ, aˬ jeˬ pyeu‸ k'aw‸ maˬ dzaˬ. Yaw jaw‸ jeˬ maˬ

ehˇ, maˬ muiˬ maˬ shawˇ-eu jeˬ maˬ ehˇ, ngaˇ tiˬ po^-iˬ maˬ
15 dzaˬ haw-aˬ lehˇ, ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh. Tiˬ po^ teˇ saˇ paˇ
mahˇ do^ le-awˇ, Miˬ yehˇ neh bi muiˬ bi shawˇ-euˬ jeˬ-ahˇ,
16 yaw jaw˰ lehˇ taˬ ehˇ lehˇ ehˇ-eu dawˬ aˬ yaw˰ ya gaˬ-euˬ meh.
K'oeˇ lo˰-ehˇ smˬ po^ pyeu˰ laˇ g'aˬ-awˇ, aˇ bui bui ma-ahˇ
duˇeu k'oeˇ, tiˬ po^ teh˰-ehˇ mˬ-ahˇ g'eu da^ le˰-euˬ meh.
17 Ngaˇ yaw sahˇ la˰ k'oeˇ ya mawˇ-euˬ k'oeˇ-aˬ, aˬ jeˬ ehˇ
maw˰-eu nga lehˇ, Beˬtu^lu^ noeˬ maˬ do^ ni jawˇ ngeh,
GawˬneˬliˇF neh k'ehˇ le˰-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ Siˇmoˬ-euˬ nymˇ-
ahˇ naˇ haˬ naˇ haˬ-ehˇ, g'o^ k'ehˬ-ahˇ laˇ keu^ taˬ-euˬ meh.
18 Beˬtu^lu^ lehˇ kuˇ-eu Siˇmoˬ k'oeˇ g'aˬ heu gaˇ jawˇ meh loˇ
19 lehˇ, kuˇ kuˇ-ehˇ naˇ haˬ-eu meh. Yaw sahˇ la˰ k'oeˇ bi mawˇ
la˰-euˬ gaˇ Beˬtu^lu^ shaˇ noeˬ lu˰ ngeh, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ
aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Tsawˇ haˬ smˇ g'aˬ nawˬ-ahˇ shaˇ
20 po^ lu˰ meh. Tuˇ-awˇ za˰ ka-iˇ-awˬ. K'oeˇ jeˬ heu jeˬ lehˇ
maˬ shaˇ noeˬ-ehˇ aˬ yaw˰ ma˰ nehˬ-ehˇ le-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, ngaˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ bi oe-euˬ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-
21 euˬ meh. K'oeˇ ngeh, Beˬtu^lu^ tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ jawˇ
gaˇ za˰ ka-iˇ-awˇ, Naw ma˰ po^ lu˰-eu g'aˬ ngaˇ ma. Aˬ jeˬ
22 loˬ-awˇ oe teˬ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Aˬ yaw˰
ma˰ ehˇ k'o˰ nehˬ-eu, Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu baw-awˇ, Yuˇda^
tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ aˬ yaw˰-euˬ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ kamˬ-eu,
tsawˇ muiˬ tsawˇ jaˬ Gawˬneˬliˇ lehˇ myahˇ-euˬ boˬ jiˇ tiˬ g'aˬ
jawˇ-eu meh. Nawˬ-ahˇ aˬ yaw˰-euˬ iˇ kahˇ kuˇ ahˇ-awˇ, nawˬ-
euˬ dawˬ naˇ haˬ-awˬ lehˇ, muiˬ-eu shawˇ-eu mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ
tiˬ g'aˬ aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ ehˇ
23 nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, Beˬtu^lu^ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ iˇ
kahˇ kuˇ ahˇ-awˇ, yaw muiˬ-ehˇ ha-euˬ meh.
Ni shawˬ ngeh nah Beˬtu^lu^ aˬ yaw˰ ma˰ nehˬ-ehˇ le-euˬ meh.
Yuˇbeˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ tiˬ pa^ na
24 deuˬ k'aw˰ aˬ yaw˰ nehˬ-ehˇ le-euˬ meh. Saˇ pehˬ ngeh nah aˬ
yaw˰ ma˰ Gehˇsaˬliˇ meuˬ-ahˇ le keu^-euˬ meh. Gawˬneˬliˇ-aˬ,
aˬ yaw˰-euˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ hawˇ-eu cawˬ deuˬ-ahˇ kuˇ uiˬ-awˇ,
25 aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ dawˬ lu˰ meh. Beˬtu^lu^ uˇ laˇ ngeh, Gawˬ-
neˬliˇ aˬ yaw˰-ahˇ ha-eu meh. Beˬtu^lu^-euˬ aˬ kuiˇ dawˬ
peh pawˬ tsui˰ pawˬ dmˬ dmˬ-awˇ uˬ duˬ tahˬ-euˬ meh.
26 Beˬtu^lu^ aˬ yaw˰-ahˇ g'eu tuˇ-awˇ, Tuˇ-awˬ. Ngaˇ k'aw˰
27 tsawˇ haˬ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, Beˬtu^lu^
Gawˬneˬliˇ nehˬ-ehˇ dawˬ ja ja cawˬ ja cawˬ-ehˇ iˇ kahˇ uˇ leˇ
ngeh, tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni uiˬ laˇ taˬ-euˬ gaˇ ya mawˇ-euˬ

28 meh. Beˬtu^lu^ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Yuˇda^ tsawˇ
haˬ-aˬ, aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ cawˬ cawˬ-eu maˬ
ehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ jawˇ gaˇ dawˬ deh g'a-iˇ-eu maˬ ehˇ, maˬ jahˇ
k'mˬ-a lehˇ naw ma‸ siˬ nya meh. Ehˇ k'aw‸, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-
ahˇ-iˬ yaw jaw‸ hawˇ-eu maˬ muiˬ maˬ shawˇ-eu lehˇ taˬ ehˇ
29 lehˇ, Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ mehˬ nehˬ la‸-euˬ meh. K'oeˇ miˇ
neh ngaˬ-ahˇ kuˇ ngeh, dawˬ maˬ tmˇ ni ngaˇ laˇ-euˬ ma. Aˬ
jeˬ loˬ-eu miˇ neh ngaˬ-ahˇ bi kuˇ le teˬ lehˇ ngaˇ naˇ haˬ maw‸
miˇ-a lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
30 Gawˬneˬliˇ ehˇ nehˬ-eu, Dzeuˇ laˇ-euˬ oeˬ nah ngeh nah,
uˬ ci‸ paw naˬ liˬ smˇ la‸ heu yamˬ-ahˇ, ngaˇ iˇ kahˇ guiˬ lahˬ
shaˇ lu‸ ma. K'oeˇ ngeh, yaw sheh‸ bya-eu mehˬ tsoeˬ dm lu‸-
31 eu tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ ngaˬ-euˬ mehˬ shi yaw‸ le-euˬ meh. Aˬ
yaw‸ ehˇ-eu, Gawˬneˬliˇ-oˇ, nawˬ-euˬ guiˬ lahˬ shaˇ dawˬ Miˬ
yehˇ ya gaˬ-awˇ, nawˬ neh gam‸ nehˬ-euˬ deuˬ-ahˇ Miˬ yehˇ
32 noeˬ keu^ lu‸ meh. K'oeˇ miˇ neh, Yuˇbeˬ meuˬ-ahˇ k'ehˇ
g'eh-awˇ, Beˬtu^lu^ lehˇ kuˇ-eu Siˇmoˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ bi kuˇ
laˬ-iˇ-awˬ. Aˬ yaw‸-aˬ, ba^ k'o^ jahˇ ahˬ-eu Siˇmoˬ-euˬ iˇ
kahˇ jawˇ meh. Nymˇ k'oeˇ-aˬ, iˬ ma la^ sha^ lawˇ dzeˇ ja^
33 meh lehˇ, ngaˬ-ahˇ ehˇ nehˬ la‸-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, tiˬ
po^ teh‸-ehˇ ngaˇ nawˇ jawˇ gaˇ k'ehˇ le‸-euˬ ma. Nawˇ laˇ-
euˬ-aˬ, zawˇ muiˬ nya. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ nawˬ-ahˇ bi ehˇ-eu
dawˬ taw^ lu‸ naˇ haˬ-eu lehˇ, nymˬ-mˇ nga ma‸ dawˬ taw^
lu‸ aˬ yaw‸-euˬ mehˬ shi uiˬ laˇ taˬ-euˬ ma lehˇ, Gawˬneˬliˇ
ehˇ nehˬ-euˬ meh.
34 K'oeˇ ngeh, Beˬtu^lu^ mehˬ dahˬ beh-awˇ ehˇ-eu, Miˬ yehˇ-
aˬ, mya^ pyawˬ huiˬ nyiˇ maˬ tseˇ-a lehˇ, ngaˇ aˬ diˇ ya siˬ-
35 euˬ ma. Tsawˇ jeuˬ yawˬ jeuˬ na lu‸-euˬ la‸ k'oeˇ, Miˬ yehˇ-
ahˇ yaw zeu baw-awˇ, yaw tsaˬ yaw dawˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ yawˬ
36 g'aˬ na lu‸-ahˇ aˬ yaw‸ nui na tsaˬ meh. Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-euˬ
dawˬ Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ-ahˇ bi ehˇ gaˬ-euˬ meh. Dawˬ
k'oeˇ dawˬ-aˬ, Yeˬsuˇ Ka-li baˬ da neh nui saˇ o‸ teh‸-a
lehˇ ehˇ-eu laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ meh. Yeˬsuˇ Ka-li
37 k'oeˇ g'aˬ, dawˬ taw^ lu‸-euˬ k'oeˇ ta^ Sahˬ paˬ meh. Yoˇ-
haˬ baˇtiˇsaˬ-euˬ gaˇ kaw^ mehˬ g'aˬ-awˇ neh, Gaˬliˬlehˇ
miˇ k'ahˬ-ahˇ neh Yuˇda^ miˇ k'ahˬ k'ahˬ lah laˬ k'aˬ cehˇ-
eu guiˬ lahˬ dawˬ gaˬ doe-iˇ-euˬ meh lehˇ, naw ma‸ siˬ lu‸
38 meh. Guiˬ lahˬ dawˬ k'oeˇ-aˬ, Naˬzaˬlehˇ pu zaˬ Yeˬsuˇ-euˬ
gaˇ kaw^ meh. Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw
sahˇ Miˬ yehˇ maˬ ehˇ, baoˬ maˬ ehˇ, sheh^ da^ nehˬ-euˬ meh.

Miˬ yehˇ aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ jawˇ-eu miˇ neh, aˬ yaw‸ doe doe-ehˇ
cah ngeh, aˬ cawˬ-ahˇ yaw muiˬ jeˬ mˇ nehˬ-awˇ, neh‸ sahˬ paˬ
k'ehˬ-eu k'a^-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ bi taˬ leˇ-euˬ
39 meh. Yuˇda^ miˇ k'ahˬ la‸ k'oeˇ maˬ ehˇ, Yeˬluˇsaˬlehˬ
meuˬ la‸ k'oeˇ maˬ ehˇ, aˬ yaw‸ neh k'aˇ mˇ-euˬ dawˬ taw^
lu‸-ahˇ nga ma‸ k'aw‸ saˇ kiˇ kamˬ-eu ma. Aˬ cawˬ aˬ yaw‸-
40 ahˇ zeuˇ liˬ k'oeˇ ta^ ta‸ seh‸-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸, smˬ
nah keu^ laˇ naˇ Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ bi g'o‸ deh‸ laˇ-awˇ,
tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ-ahˇ aˬ yaw‸-euˬ g'awˇ mawˇ bi mawˇ-
41 euˬ meh. Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ bi mawˇ-euˬ maˬ ngeuˇ-
a. Saˇ kiˇ bi kamˬ-eu lehˇ, yaw beh ngeh neh Miˬ yehˇ neh
tseˇ do^ taˬ-euˬ nga ma‸-ahˇ bi mawˇ la‸-euˬ meh. Aˬ yaw‸
g'o‸ deh‸ laˇ-awˇ neh, nga ma‸ nehˬ-ehˇ dzaˬ ta‸ dawˇ ta‸-euˬ
42 meh. Aˬ cawˬ-ahˇ dawˬ mehˬ mehˬ-awˬ lehˇ, aˬ yaw‸ nga
ma‸-ahˇ dawˬ bi‸ ya‸-euˬ meh. K'oeˇ uˬ ta‸, deh‸ lu‸-eu tsawˇ
haˬ-ahˇ maˬ ehˇ, shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ maˬ ehˇ, Yeˬsuˇ-aˬ
yaˇ k'aˬ daˇ-eu g'aˬ bi geu‸-eu lehˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ
tseˇ do^ taˬ-euˬ meh lehˇ, saˇ kiˇ bi kamˬ la‸-euˬ meh.
43 Aˬ yaw‸-ahˇ k'aˇ jah-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ, aˬ yaw‸-
euˬ tsawˇ myahˇ baˬ da neh aˬ yaw‸ iˬ baˇ pyehˬ nehˬ teh‸-a
lehˇ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu dawˬ taw^ lu‸ aˬ
yaw‸-euˬ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ kamˬ taˬ-euˬ meh lehˇ, Beˬtu^lu^
ehˇ nehˬ-euˬ meh.
44 Beˬtu^lu^ dawˬ k'oeˇ deuˬ ngehˬ lu‸ ngeh, aˬ yaw‸-euˬ dawˬ
gaˬ lu‸-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸-euˬ k'oeˇ ta^ muiˬ-eu shawˇ-
45 eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ za‸ ka le-euˬ meh. Aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ
jeuˬ tsawˇ ca-euˬ k'oeˇ ta^ k'aw‸, Miˬ yehˇ muiˬ-eu shawˇ-
eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ sheh^ da^ nehˬ-euˬ miˇ neh, Beˬtu^lu^
nehˬ-ehˇ laˇ-euˬ, Ka-li zaˬ pyeu‸-eu Yuˇda^ tsawˇ haˬ k'oeˇ
46 deuˬ zahˬ leˇ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, tsawˇ haˬ k'oeˇ
deuˬ dawˬ g'awˬ mya jeˬ ngehˬ ngehˬ-ehˇ ja ceuˬ-awˇ, Miˬ
yehˇ-ahˇ taˬ huiˬ taˬ mahˇ lu‸ gaˇ aˬ yaw‸ ma‸ ya gaˬ ya mawˇ-
47 euˬ meh. K'oeˇ ngeh Beˬtu^lu^ ehˇ-eu, Aˬ dui ma‸ muiˬ-eu
shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ za-euˬ lo‸-ehˇ, muiˬ-eu shawˇ-eu
Yaw sahˇ Miˬ yehˇ za-euˬ tsawˇ haˬ heu deuˬ-ahˇ iˇ cu‸ la‸
k'oeˇ baˇtiˇsaˬ taˬ mˇ nehˬ lehˇ, aˬ suˇ g'aˬ la^ tsoeˬ nya-eu
48 lehˇ ehˇ-eu meh. Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ tsawˇ myahˇ uˬ mo^ baˇ-
tiˇsaˬ kamˬ-awˬ lehˇ, Beˬtu^lu^ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
meh. K'oeˇ naˇ, Nga ma‸ nehˬ-ehˇ ui cui^ g'awˬ myahˇ ni
jawˇ la‸ lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ Beˬtu^lu^-ahˇ shaˇ-eu meh.

**Beˬtu^lu^ Ka-li zaˬ aˇ muˇ-ahˇ dzawˇ nehˬ-euˬ**

11 Aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca k'aw‸ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ
ha geu‸-euˬ meh lehˇ, Yuˇda^ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu g'aˬ
k'ehˇ deuˬ hawˇ-eu aˬ yui‸ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ deuˬ ya gaˬ-euˬ
2 meh. K'oeˇ miˇ neh, Beˬtu^lu^ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ da^
laˇ ngeh, ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ yehˬ-eu zahˇ tawˬ lu‸-eu deuˬ aˬ
3 yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Nawˇ-aˬ, ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ maˬ
yehˬ-eu deuˬ-euˬ iˇ kahˇ uˇ leˇ-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸ nehˬ-ehˇ
4 dzaˬ ta‸ dawˇ ta‸-euˬ nga lehˇ dehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh,
Beˬtu^lu^ aˇ dahˬ beh-awˇ neh, tiˬ jeˬ saˇ-i tiˬ jeˬ aˬ yaw‸ ma‸-
ahˇ dzawˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ehˇ-eu,
5 Ngaˇ Yuˇbeˬ meuˬ-ahˇ guiˬ lahˬ shaˇ lu‸ ngeh, aˇ bui bui
ma lo‸-ehˇ g'eh-eu tiˬ kahˇ-ahˇ, la‸ coeˇ oeˬ coeˇ-ahˇ pa‸ taw‸
taˬ-awˇ, mˬ-ahˇ neh ngaˇ jawˇ gaˇ pyehˬ ka le‸ gaˇ, yu‸ ma^
ma^ mawˇ-eu lo‸-ehˇ yaw sahˇ la‸ k'oeˇ ngaˇ ya mawˇ-euˬ
6 ma. K'oeˇ-ahˇ ngaˇ yaw muiˬ-ehˇ haw lu‸ ngeh, oeˬ kuiˇ tso‸
zaˬ, zawˇ k'aˬ-eu jeˬ zaˬ, joe joe-ehˇ cah-eu jeˬ zaˬ hawˇ-eu,
7 zaw-eu aˇ jiˇ deuˬ-ahˇ ngaˇ ya mawˇ-euˬ ma. K'oeˇ ngeh,
Beˬtu^lu^-oˇ, tuˇ-awˇ diˬ seh‸ dzaˬ-awˬ lehˇ, ehˇ-eu teˇ
8 saˇ-ahˇ ngaˇ ya gaˬ-euˬ ma. Ehˇ k'aw‸ ngaˇ ehˇ k'o‸ nehˬ-
eu, Sahˬ paˬ-oˇ, aˬ jeˬ pyeu‸ k'aw‸ maˬ dzaˬ. Yaw jaw‸ jeˬ
maˬ ehˇ, maˬ muiˬ maˬ shawˇ-eu jeˬ maˬ ehˇ, ngaˬ-euˬ k'aˬ
meh la‸ k'oeˇ tiˬ po^-iˬ maˬ daw^ ahˇ haw-aˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-
9 euˬ ma. Mˬ-ahˇ neh teˇ saˇ tiˬ po^ paˇ gaˬ le-awˇ, Miˬ yehˇ
neh bi muiˬ bi shawˇ-euˬ jeˬ-ahˇ, yaw jaw‸ lehˇ taˬ ehˇ lehˇ,
10 ngaˬ-ahˇ ehˇ nehˬ la‸-euˬ meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ smˬ po^ pyeu‸
laˇ g'aˬ-awˇ, k'oeˇ deuˬ dawˬ taw^ lu‸ mˬ-ahˇ g'eu da^ le‸-euˬ
11 meh. K'oeˇ ngeh k'a tseu^ ni, ngaˬ-ahˇ bi kuˇ le-eu lehˇ
Gehˇsaˬliˇ meuˬ-ahˇ neh k'ehˇ le‸-euˬ tsawˇ haˬ smˇ g'aˬ nga
12 ma‸ jawˇ-eu nymˇ-ahˇ oe keu^-euˬ meh. K'oeˇ jeˬ heu jeˬ
lehˇ maˬ shaˇ noeˬ-ehˇ aˬ yaw‸ ma‸ nehˬ-ehˇ le-awˬ lehˇ,
Yaw sahˇ Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ ehˇ nehˬ la‸-euˬ meh. Aˬ yui‸ aˬ
nyiˇ Ka-li zaˬ heu ko‸ g'aˬ k'aw‸ ngaˬ nehˬ-ehˇ le-awˇ, tsawˇ
13 haˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ nymˇ-ahˇ uˇ leˇ-euˬ ma. Tsawˇ haˬ k'oeˇ
g'aˬ, mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ tiˬ g'aˬ aˬ yaw‸-euˬ iˇ kahˇ yaw‸ le-euˬ
gaˇ ya mawˇ-euˬ gaˇ kaw^ nga ma‸-ahˇ dzawˇ nehˬ la‸-euˬ meh.
Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Yuˇbeˬ meuˬ-ahˇ
k'ehˇ g'eh-awˇ, Beˬtu^lu^ lehˇ kuˇ-eu Siˇmoˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ
14 bi kuˇ laˬ-iˇ-awˬ. Nawˇ hawˇ-eu nawˬ-euˬ miˬ sawˇ zaˬ dawˬ

taw^ lu‸ aˬ jo^-ehˇ g'eh-awˇ ka k'o‸-eu jeˬ za nya ni,
aˬ yaw‸ naw ma‸-ahˇ ja nehˬ la‸ teh‸-a lehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ
15 nehˬ-euˬ gaˇ kaw^ k'aw‸, nga ma‸-ahˇ dzawˇ nehˬ la‸-euˬ meh.
Ngaˇ mehˬ dahˬ beh lu‸ ngeh, aˬ dui-euˬ k'oeˇ ta^ muiˬ-eu
shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ za‸ beh beh le-euˬ lo‸-ehˇ, aˬ yaw‸
16 ma‸-euˬ k'oeˇ ta^ k'aw‸ za‸ le-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, Sahˬ paˬ
Yeˬsuˇ neh ehˇ nehˬ la‸-euˬ dawˬ heu dawˬ-ahˇ ngaˇ noeˬ do^
laˇ-euˬ miˇ-a. Yoˇhaˬ aˬ cawˬ-ahˇ iˇ cu‸ la‸ k'oeˇ baˇtiˇsaˬ
mˇ nehˬ-euˬ meh. Naw ma‸ muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ
yehˇ la‸ k'oeˇ baˇtiˇsaˬ ya kamˬ teh‸-a lehˇ, aˬ yaw‸ aˬ dui
17 ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ ya‸-euˬ meh. Aˬ dui Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-
li-ahˇ jah laˇ ngeh, Miˬ yehˇ aˬ dui-ahˇ la‸ sawˬ bi‸ nehˬ la‸-
euˬ lo‸-ehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ k'aw‸ bi‸ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ
miˇ neh, ngaˇ Miˬ yehˇ-ahˇ aˬ jo^-ehˇ la^ tsoeˬ nya-eu lehˇ,
Beˬtu^lu^ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
18 Aˬ yaw‸ ma‸ gaˇ kaw^ k'oeˇ ya gaˬ ngeh, maˬ pyehˇ ni jawˇ-
eu meh. To^-ehˇ maˇ-iˬ, aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca
k'aw‸ sa‸ laˇ ya deh‸ ni, Miˬ yehˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ iˬ baˇ noeˬ
po^-eu gaˇ ma la^ dahˇ nehˬ-euˬ nga lehˇ aˬ yaw‸ ma‸ ehˇ
ehˇ-ehˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ-eu meh.

**Aˬdiˇawˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Ka-li zaˬ aˇ muˇ-euˬ gaˇ kaw^**

19 Saˬteˬpaˬ-ahˇ k'ehˬ-euˬ k'a^-euˬ yamˬ-ahˇ neh, Ka-li zaˬ
deuˬ k'ehˬ-eu k'a^-eu gaˇ ya daˬ-eu miˇ neh, g'awˬ-iˇ g'ehˇ-iˇ
lu‸ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ Piˇniˇ miˇ k'ahˬ, Guˇbaˬluˇ iˇ jaw lahˇ
hawˇ-eu Aˬdiˇawˬ meuˬ-ahˇ keu^ ni iˇ-awˇ, Yuˇda^ tsawˇ
20 haˬ-ahˇ teh‸-ehˇ guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ nehˬ-euˬ meh. Ehˇ
k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸ tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ, Aˬdiˇawˬ meuˬ-ahˇ iˇ
keu^ ngeh, Heˬlaˬsaˇ tsawˇ haˬ-ahˇ k'aw‸, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-
euˬ gaˇ kaw^ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ nehˬ-euˬ
meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ mehˬ nehˬ-euˬ deuˬ-aˬ, Guˇbaˬluˇ iˇ jaw
lahˇ-ahˇ jawˇ-euˬ deuˬ hawˇ-eu, Kuˇleˬniˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-
21 euˬ deuˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-
euˬ baoˬ ahˇ-eu miˇ neh, tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni Sahˬ paˬ
Yeˬsuˇ-ahˇ jah laˇ-awˇ, aˬ yaw‸ jawˇ paw g'o‸ laˇ-euˬ meh.
22 Gaˇ kaw^ k'oeˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Ka-li zaˬ
aˇ muˇ ya gaˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw‸ ma‸ Baˬnaˬbaˇ-
23 ahˇ Aˬdiˇawˬ meuˬ-ahˇ bi iˇ-euˬ meh. Baˬnaˬbaˇ k'oeˇ gaˇ
iˇ keu^ ngeh, Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ baˬ da neh k'oeˇ lo‸-ehˇ
pyeu‸ laˇ-euˬ gaˇ ya mawˇ-euˬ miˇ neh, laˬ k'aˬ cehˇ dui dui-eu

meh. Naw ma‸ nui ma zi‸ dah ni Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ nyeh‸
tehˬ taˬ-awˬ lehˇ, aˬ yaw‸ aˬ yaw‸ ma‸ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ g'aˬ
24 bi‸-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Baˬnaˬbaˇ-aˬ, tsawˇ
muiˬ tsawˇ jaˬ meh. Aˬ yaw‸-aˬ, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ
Miˬ yehˇ tiˬ byah jawˇ-awˇ, jah-eu nui ma tiˬ byah ahˇ-eu tsawˇ
haˬ k'aw‸ ngeuˇ meh. K'oeˇ ngeh, tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni Sahˬ
paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ gaw‸ laˇ-euˬ meh.
25 Baˬnaˬbaˇ Sawˇlu^-ahˇ po^-eu lehˇ, Daˬsu^ meuˬ-ahˇ iˇ-
26 euˬ meh. Sawˇlu^-ahˇ po^ mawˇ-awˇ, Aˬdiˇawˬ meuˬ-ahˇ
sheuˬ la‸-euˬ meh. Aˬ yaw‸ nya‸ tiˬ k'o‸ k'o‸ lah k'oeˇ gaˇ
jawˇ-awˇ, Ka-li zaˬ aˇ muˇ nehˬ-ehˇ uiˬ leˇ uiˬ leˇ-ehˇ, tsawˇ
haˬ g'awˬ mya ni-ahˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-euˬ meh. Zaˬ lahˇ
deuˬ-ahˇ Ka-li zaˬ lehˇ kuˇ-eu tsawˇ myahˇ-aˬ, Aˬdiˇawˬ meuˬ-
ahˇ kuˇ do^ beh beh-euˬ meh.
27 Aˇ nah aˇ yamˬ k'oeˇ la‸ k'oeˇ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ
dah-eu tiˬ pa^ na deuˬ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ neh Aˬdiˇawˬ
28 meuˬ-ahˇ oe-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ Aˬgaˬbuˇ
lehˇ myahˇ-euˬ g'aˬ tuˇ-awˇ, Miˇ k'ahˬ k'ahˬ lah meh‸ dui shu‸
dui dui laˇ teh‸-a lehˇ, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ
aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. (Meh‸-eu shu‸-eu k'oeˇ-aˬ,
29 sahˬ paˬ Gaˬlawˇdiˇ-euˬ ziˇ-ahˇ keu^ le-euˬ meh.) K'oeˇ
ngeh, zaˬ lahˇ deuˬ, yawˬ g'aˬ na lu‸ g'eh nya-eu lo‸-ehˇ, Yuˇda^
miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu aˬ yui‸ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ deuˬ-ahˇ caw
30 ba nehˬ ma lehˇ, noeˬ tseh^ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ noeˬ
tseh^ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ pyuˇ damˬ-awˇ, Ka-li zaˬ aˇ muˇ la‸ k'oeˇ
aˬ yui‸ geu‸-eu deuˬ-ahˇ bi‸ nehˬ de lehˇ, Baˬnaˬbaˇ hawˇ-eu
Sawˇlu^-ahˇ daw^ ahˇ g'eh-euˬ meh.

**Sahˬ paˬ Heˬloˇ Yaˬko^-ahˇ diˬ seh‸-awˇ**
**Beˬtu^lu^-ahˇ tawˬ-ahˇ daw^-euˬ**

12 Aˇ yamˬ k'oeˇ la‸ k'oeˇ, sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ Heˬloˇ,
Ka-li zaˬ aˇ muˇ la‸ k'oeˇ jawˇ-eu tiˬ pa^ na deuˬ-ahˇ k'ehˬ
2 dui k'a^ dui dui-eu meh. Aˬ yaw‸-aˬ, Yoˇhaˬ-euˬ mehˇ nmˇ
3 Yaˬko^-ahˇ coeˇ seh‸-euˬ meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ coeˇ seh‸-eu
gaˇ Yuˇda^ tsawˇ haˬ nui ma tsaˬ-eu nga lehˇ aˬ yaw‸ ya mawˇ
ngeh, Beˬtu^lu^-ahˇ k'aw‸ pa‸-euˬ meh. Aˇ yamˬ k'oeˇ-aˬ,
Kaˬ muˇ-ahˇ dehˬ tseˬ maˬ daw^-eu bawˬ-iˬ g'eh-eu aˇ yamˬ
4 meh. Beˬtu^lu^-ahˇ nyeh‸-awˇ tawˬ-ahˇ daw^-awˇ neh, aˬ
yaw‸-ahˇ bi lo‸-eu lehˇ yehˇ tseˇ ko‸ g'aˬ-euˬ aˬ la‸ ia‸ k'oeˇ
a nehˬ-euˬ meh. Baˬsaˬkaˬ bawˬ-iˬ g'eh g'aˬ naˇ, miˇ k'ahˬ

zaˬ-euˬ mehˬ shi Beˬtu^lu^-ahˇ bi sheuˬ do^ la˰ ma lehˇ, sahˬ
5 paˬ Heˬloˇ noeˬ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, Beˬtu^lu^ tawˬ-
ahˇ ya uˇ-eu meh. Ka-li zaˬ aˇ muˇ-aˬ, aˬ yaw˰-euˬ g'aˇ duˬ
Miˬ yehˇ-ahˇ guiˬ lahˬ shaˇ dui dui lu˰ meh.

**Beˬtu^lu^-ahˇ tawˬ la˰ k'oeˇ bi buˬ-iˇ-euˬ**

6 Ni shawˬ ngeh nah Beˬtu^lu^-ahˇ sheuˬ do^ ma lehˇ, sahˬ
paˬ Heˬloˇ noeˬ tseh^ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh miˇ, yehˇ deuˬ
Beˬtu^lu^-ahˇ shmˇ ca^ nyiˬ ca^ pa˰-euˬ meh. Aˬ yaw˰-aˬ,
yehˇ nyiˬ g'aˬ-euˬ g'ahˇ ceh yu˰ k'a^ lu˰ meh. Lo˰ lu˰-eu deuˬ
k'aw˰ tawˬ-euˬ laˇ g'o^-euˬ la˰ nyiˇ paw lo˰ lu˰ meh.
7 K'oeˇ ngeh, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˬ k'ehˇ tiˬ g'aˬ do^ le-awˇ,
naˬ suˬ k'oeˇ-euˬ la˰ k'oeˇ yaw seh˰ bya-eu meh. Mˬ ta^ g'aˬ
k'ehˇ k'oeˇ g'aˬ Beˬtu^lu^-euˬ byaˇ g'aˇ-ahˇ teh^ teh^-ehˇ, Yaw
kawˇ-ehˇ tuˇ-awˬ lehˇ, la^ noeˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, shmˇ
ca^ deuˬ Beˬtu^lu^-euˬ aˬ la˰-ahˇ neh ga leh^ jiˇ-euˬ meh.
8 Jo˰ pa˰ pa˰-awˇ sehˬ naw^ naw^-awˬ lehˇ, mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ
k'oeˇ g'aˬ aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ ngeh, aˬ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ
jahˇ-euˬ meh. Nawˬ-euˬ pehˇ k'ahˬ pehˇ mahˇ dm-awˇ, ngaˬ-
9 euˬ mehˬ nah caw teh laˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Beˬ-
tu^lu^ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ-euˬ mehˬ nah do^-iˇ-euˬ meh. Ehˇ
k'aw˰, heu lo˰-ehˇ pyeu˰ laˇ lu˰-eu deuˬ-aˬ, aˬ diˇ aˬ maˇ ngaˇ
lehˇ Beˬtu^lu^ maˬ siˬ-a. Yu˰ ma^ ma^-eu ngaˇ lehˇ, aˬ yaw˰
10 noeˬ-eu meh. Aˬ yaw˰ nya˰-aˬ, yaw beh tsahˇ lo˰-eu deuˬ-ahˇ
dzeuˇ-iˇ-awˇ, nyiˬ tsahˇ tiˬ tsahˇ k'aw˰ dzeuˇ-iˇ-awˇ neh,
meuˬ-ahˇ uˇ-iˇ-eu shmˇ neh jahˇ taˬ-euˬ laˇ g'o^ g'o^ ma-ahˇ
iˇ keu^-euˬ meh. Aˬ yaw˰ nya˰-euˬ g'aˇ duˬ laˇ g'o^ k'oeˇ aˬ
yaw^ yaw˰ pah-awˇ, aˬ yaw˰ nya˰ tawˬ-ahˇ do^-iˇ-euˬ meh.
Aˬ yaw˰ nya˰ gaˇ ma gaˇ tsmˇ-ahˇ keu^ ni tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ iˇ
keu^ naˇ, mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ Beˬtu^lu^-ahˇ g'awˬ-iˇ-euˬ meh.
11 K'oeˇ ngeh, Beˬtu^lu^ nui ma la˰ k'oeˇ noeˬ laˇ-awˇ ehˇ-eu,
Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-euˬ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ bi oe-awˇ,
sahˬ paˬ Heˬloˇ-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ maˬ ehˇ, Yuˇda^ tsawˇ
haˬ noeˬ tmˬ-eu la˰ k'oeˇ maˬ ehˇ, ngaˬ-ahˇ bi buˬ-iˇ la˰-euˬ
nga lehˇ aˬ diˇ aˬ maˇ ngaˇ siˬ nya ma lehˇ ehˇ-eu meh.
12 Aˬ yaw˰ gaˇ kaw^ k'oeˇ-ahˇ ya siˬ ngeh, Yoˇhaˬ-euˬ aˬ ma
Maˬli^-euˬ iˇ kahˇ iˇ-euˬ meh. (Yoˇhaˬ-ahˇ Maˬku^ lehˇ k'aw˰
kuˇ-eu meh.) K'oeˇ gaˇ tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni uiˬ leˇ-awˇ,
13 guiˬ lahˬ shaˇ lu˰ meh. Beˬtu^lu^ kmˇ cehˇ-euˬ laˇ g'o^-ahˇ
k'o^ lu˰ ngeh, Loˇdeˬ lehˇ myahˇ-euˬ aˬ buˇ buˇ zaˬ k'o^-eu

Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˬ k'ehˇ tiˬ po^ teh˰-ehˇ aˬ yaw˰-ahˇ
k'ehˬ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ
aˇ boeˬ aˇ mawˇ kaw˰-awˇ shiˇ-euˬ meh.
24 Ehˇ k'aw˰, Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ-aˬ, tiˬ nah saˇ-i tiˬ nah gaˬ
doe-iˇ lu˰ meh.
25 Baˬnaˬbaˇ hawˇ-eu Sawˇlu^-aˬ, pyuˇ k'oeˇ sha ha leˇ g'aˬ-awˇ
neh, Yoˇhaˬ-ahˇ sheuˬ-awˇ, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ neh
Aˬdiˇawˬ meuˬ-ahˇ g'o˰-iˇ-euˬ meh. (Yoˇhaˬ-ahˇ Maˬku^
lehˇ k'aw˰ kuˇ-eu meh.)

**Baˬnaˬbaˇ hawˇ-eu Sawˇlu^ yaw beh po^**
**dawˬ mehˬ mehˬ-iˇ-euˬ**

13 Aˬdiˇawˬ Ka-li zaˬ aˇ muˇ laˬ˰ k'oeˇ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ
duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ hawˇ-eu, mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-eu deuˬ
jawˇ-eu meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-aˬ, Baˬnaˬbaˇ, Niˇgaˬ lehˇ
kuˇ-eu Suˇmoˬ, Kuˇleˬniˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu Luˇgiˇ, sahˬ
paˬ Heˬloˇ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ huiˬ laˇ-euˬ Maˬneˬ hawˇ-
2 eu Sawˇlu^, k'oeˇ deuˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-
ahˇ uˬ duˬ tahˬ tahˬ-ehˇ, maˬ dzaˬ-eu zahˇ jahˇ lu˰ ngeh,
muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ ehˇ-eu, Ngaˇ bi mˇ-eu
lo˰-ehˇ Baˬnaˬbaˇ hawˇ-eu Sawˇlu^ mˇ ni, aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ
ngaˬ-euˬ g'aˇ duˬ bi jawˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
3 K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ maˬ dzaˬ-eu zahˇ paˇ jahˇ-awˇ guiˬ
lahˬ shaˇ-euˬ meh. Shaˇ g'aˬ naˇ, aˬ yaw˰ nya˰-euˬ k'oeˇ ta^
aˬ la˰ ba˰ da^-awˇ pyehˬ g'eh-euˬ meh.

**G'aˬ k'ehˇ deuˬ Guˇbaˬluˇ iˇ jaw lahˇ-ahˇ**
**dawˬ mehˬ mehˬ-euˬ**

4 K'oeˇ miˇ neh, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ aˬ yaw˰
nya˰-ahˇ bi iˇ-eu lo˰-ehˇ, Seˬluˇgiˇ meuˬ-ahˇ iˇ-awˇ,
5 Guˇbaˬluˇ iˇ jaw lahˇ-ahˇ lawˬ dziˬ g'eh-euˬ meh. Aˬ yaw˰
nya˰ Saˬlaˬmiˇ meuˬ-ahˇ iˇ keu^ ngeh, Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ
uˬ duˬ tahˬ nymˇ deuˬ-euˬ la˰ k'oeˇ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ mehˬ
nehˬ-euˬ meh. Yoˇhaˬ k'aw˰ aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ caw ba-euˬ meh.
6 Aˬ yaw˰ ma˰ iˇ jaw lahˇ k'oeˇ-ahˇ doe doe-ehˇ iˇ-awˇ, Baˬpuˇ
meuˬ-ahˇ iˇ keu^ ngeh, Baˬyeˬsuˇ lehˇ myahˇ-euˬ Yuˇda^
tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ tahˬ puˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-aˬ, maw loˬ
loˬ nya-eu meh. Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu ma lehˇ
7 ehˇ-eu k'aw˰ aˬ diˇ maˬ ngeuˇ-eu tiˬ g'aˬ meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ

g'aˬ, Seˬlaˬgiˇ Pawˇlu^ lehˇ myahˇ-euˬ, zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ zawˇ
ahˇ-eu sahˬ paˬ paˬ ma nehˬ-ehˇ jawˇ-eu meh. Sahˬ paˬ k'oeˇ
g'aˬ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ gaˬ maw˰-eu miˇ neh, Baˬnaˬbaˇ hawˇ-
8 eu Sawˇlu^-ahˇ kuˇ-eu meh. Sahˬ paˬ k'oeˇ g'aˬ Ka-li-ahˇ maˬ
ya jah laˇ ni, Eˇluˇma k'oeˇ g'aˬ Baˬnaˬbaˇ hawˇ-eu Sawˇlu^-ahˇ
la^ tsoeˬ-eu meh. (Eˇluˇma lehˇ ehˇ-eu-aˬ, maw loˬ loˬ nya-eu
9 g'aˬ lehˇ ehˇ-eu meh.) K'oeˇ ngeh, Pawˇlu^ lehˇ myahˇ-euˬ
Sawˇlu^ k'oeˇ g'aˬ, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ tiˬ
byah jawˇ-awˇ, maw loˬ loˬ nya-eu g'aˬ-ahˇ haw tso^ taˬ-awˇ
10 ehˇ nehˬ-eu, Neh˰ sahˬ paˬ-euˬ zaˬ-oˇ, nawˇ-aˬ jaˬ myaw˰
myaw˰-eu hawˇ-eu yaw haiˬ jeˬ tiˬ byah ahˇ-eu nga. Yaw tsaˬ
yaw dawˇ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ la^ caw^ maw˰ dui dui-eu g'aˬ
k'aw˰ ngeuˇ ngaˇ. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ gaˇ ma yaw dawˇ
deuˬ-ahˇ la^ g'o˰-eu lehˇ nawˇ maˬ naˬ ni jahˇ te loˇ.
11 Nymˬ-mˇ Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ baoˬ nawˬ-euˬ k'oeˇ ta^ keu^
le teh˰-a. Nawˇ mya^ beh˰ beh˰-iˇ-awˇ, tiˬ coeˬ tiˬ law^ nahˇ
ma-ahˇ maˬ ya mawˇ-aˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Tiˬ po^ teh˰-
ehˇ jeˬ tmˬ lo˰-ehˇ duˇ-eu zahˇ tsui ni g'eh-eu jeˬ aˬ yaw˰-euˬ
k'oeˇ ta^ keu^ le-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ aˬ la˰-ahˇ nyeh˰ tehˬ-awˇ
12 bi sheuˬ g'eh-eu lehˇ, aˬ yaw˰ aˬ cawˬ-ahˇ po^ lu˰ meh. K'oeˇ
lo˰-ehˇ pyeu˰ laˇ-euˬ gaˇ sahˬ paˬ k'oeˇ g'aˬ ya mawˇ ngeh, aˬ
yaw˰ Ka-li-ahˇ jah laˇ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Sahˬ
paˬ Miˬ yehˇ-euˬ gaˇ kaw^ mehˬ nehˬ-eu gaˇ aˬ yaw˰ zahˬ dui
dui leˇ-euˬ meh.

**Biˇsiˇdiˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ ja^-eu Aˬdiˇawˬ meuˬ-ahˇ jawˇ ngeh-euˬ gaˇ kaw^**

13 Pawˇlu^ hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ cawˬ deuˬ-aˬ, Baˬpuˇ meuˬ-ahˇ
neh Paˬbuˇliˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ ja^-eu Beˬlaˬgeˬ meuˬ-ahˇ lawˬ
dziˬ g'eh-euˬ meh. K'oeˇ gaˇ Yoˇhaˬ aˬ yaw˰ nya˰ nehˬ-ehˇ
14 g'awˬ-iˇ-awˇ, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ g'o˰ leˇ-euˬ meh. K'oeˇ
ngeh, aˬ yaw˰ nya˰ Beˬlaˬgeˬ meuˬ-ahˇ neh Biˇsiˇdiˇ miˇ k'ahˬ-
ahˇ ja^-eu Aˬdiˇawˬ meuˬ-ahˇ le keu^-euˬ meh. Jawˇ nah ngeh
nah aˬ yaw˰ nya˰ uˬ duˬ tahˬ nymˇ-ahˇ da^ leˇ-awˇ nuiˇ-euˬ
15 meh. Zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ hawˇ-eu Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ
ngehˬ dah-eu deuˬ-euˬ sahˬ bo˰-ahˇ aˬ cawˬ gui g'aˬ ngeh, uˬ
duˬ tahˬ nymˇ-euˬ aˬ yui˰ deuˬ aˬ yaw˰ nya˰ jawˇ gaˇ k'ehˇ
g'eh-awˇ, Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ-oˇ, tsawˇ haˬ heu deuˬ-ahˇ g'aˬ bi˰
16 maw˰ naˇ bi˰-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh Pawˇlu^
tuˇ-awˇ, aˬ la˰ dzawˇ nehˬ-awˇ neh ehˇ-eu,

Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ hawˇ-eu Miˬ yehˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-eu
17 deuˬ-oˇ, naˇ haˬ-awˬ. Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-euˬ Miˬ
yehˇ-aˬ, aˬ dui-euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ-ahˇ tseˇ do^-awˇ, aˬ yaw‸
ma‸ Iˇjiˇtu^ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ taˬ huiˬ
taˬ mahˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸-euˬ baoˬ neh aˬ
18 yaw‸ ma‸-ahˇ sheuˬ do^ g'eh-euˬ meh. Bawˇ tsahˬ-ahˇ oeˬ tseˇ
k'o‸ ehˇ g'aˬ ni aˬ yaw‸ ma‸ mˇ-eu shaˇ-eu deuˬ-ahˇ Miˬ yehˇ
19 oˇ-euˬ meh. Kaˬnaˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ jeuˬ shi‸
jeuˬ-ahˇ Miˬ yehˇ la^ caw^-awˇ, oeˬ yaˇ ngaˬ tseˇ k'o‸ ehˇ g'aˬ
ni tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-euˬ miˇ k'ahˬ Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ-ahˇ
20 bi‸-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu
Saˬmeuˬla^-euˬ ziˇ-ahˇ keu^ ni, Miˬ yehˇ yaˇ k'aˬ daˇ-eu deuˬ-
ahˇ k'ehˇ-awˇ bi u^ lahˇ-euˬ meh.
21 K'oeˇ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ shaˇ-euˬ
meh. Aˬ yaw‸ ma‸ shaˇ-eu lo‸-ehˇ, Beˬyaˬmiˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ
ca Giˇsa^-euˬ aˬ li Sawˇlu^ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ bi u^ lahˇ-euˬ
22 meh. Aˬ yaw‸ oeˬ tseˇ k'o‸ byah ni u^ lahˇ-euˬ meh. K'oeˇ
naˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ yuˇ dzeh-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ sahˬ
paˬ kuˇ hawˇ kamˇ bi geu‸-eu lehˇ, Daˬbiˇ-ahˇ aˇ yaˬ ka nehˬ-
euˬ meh. Miˬ yehˇ Daˬbiˇ-euˬ gaˇ kaw^ heu lo‸-ehˇ saˇ kiˇ
kamˬ-eu meh. Ngaˇ nui ma tsaˬ-eu tsawˇ haˬ, Yeˬshehˇ-euˬ aˬ
li Daˬbiˇ-ahˇ ngaˇ mawˇ-euˬ ma. Aˬ yaw‸-aˬ, ngaˬ-euˬ nui
23 noeˬ tiˬ byah mˇ teh‸-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Miˬ yehˇ
neh dawˬ ma saˇ jaˇ ehˇ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ, Daˬbiˇ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ
ca la‸ k'oeˇ Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ ka k'o‸-eu g'aˬ
24 bi do^ le-euˬ meh. Aˬ yaw‸-aˬ, Yeˬsuˇ meh. Yeˬsuˇ maˬ do^
le mi na^-ehˇ, iˬ baˇ noeˬ po^-eu jeˬ-ahˇ ta‸-eu baˇtiˇsaˬ-euˬ
gaˇ kaw^ Yoˇhaˬ Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ mehˬ
25 nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-euˬ gaˇ mˇ jiˇ la‸-iˬ ngeh Yoˇhaˬ ehˇ-
eu, Ngaˇ aˬ suˇ g'aˬ nga lehˇ naw ma‸ noeˬ te. Ngaˇ k'oeˇ g'aˬ
maˬ ngeuˇ. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ ngaˬ-euˬ mehˬ nah oe lu‸
meh. Ngaˇ-aˬ aˬ yaw‸-euˬ sehˬ naw^ aˇ ca^-ahˇ puiˇ-eu k'aw‸
maˬ geuˇ-a lehˇ, ehˇ-eu meh.
26 Aˬbyaˬhaˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca hawˇ-eu naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ
Miˬ yehˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-eu aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, ka k'o‸-eu
27 gaˇ kaw^ heu aˬ dui ya gaˬ-euˬ ma. Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ
jawˇ-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu aˬ yaw‸ ma‸-euˬ sahˬ paˬ deuˬ-aˬ,
aˬ yaw‸-ahˇ maˬ siˬ nya. Jawˇ nah yawˬ jaw na lu‸ gui lu‸-eu,
Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ neh bo‸-euˬ sahˬ bo‸-
ahˇ k'aw‸ maˬ siˬ nya. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw‸-ahˇ yaˇ k'aˬ

28 daˇ-eu la˰ k'oeˇ dawˬ k'oeˇ deuˬ mˇ byah-euˬ meh. Aˬ yaw˰
ma˰ aˬ yaw˰-euˬ la˰ k'oeˇ shiˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu iˬ baˇ maˬ mawˇ-
euˬ k'aw˰, Aˬ yaw˰-ahˇ bi diˬ seh˰ la˰ lehˇ, sahˬ paˬ Piˇla^-ahˇ
29 shaˇ-euˬ meh. Yeˬsuˇ-euˬ gaˇ kaw^ k'aˇ bo˰ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ
aˬ yaw˰ ma˰ mˇ byah-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰-ahˇ zeuˇ
liˬ k'oeˇ ta^ ba˰ ka-awˇ, lmˬ bymˇ la˰ k'oeˇ ba˰ pahˬ-iˇ-euˬ
30 meh. Ehˇ k'aw˰, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ bi g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ
31 meh. Gaˬliˬlehˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ neh Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ
keu^ ni aˬ yaw˰ nehˬ-ehˇ cah-euˬ deuˬ-ahˇ, g'awˬ mya nah aˬ
yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ bi mawˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-aˬ,
nymˬ-mˇ aˬ cawˬ-euˬ mehˬ shi saˇ kiˇ kamˬ lu˰-eu deuˬ meh.
32 Aˬ poeˬ aˬ piˬ deuˬ-ahˇ Miˬ yehˇ neh dawˬ ma saˇ jaˇ ehˇ
taˬ-euˬ lo˰-ehˇ, laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ heu nga nya˰
33 naw ma˰-ahˇ mehˬ nehˬ-eu ma. Miˬ yehˇ Yeˬsuˇ-ahˇ bi g'o˰
deh˰ laˇ ngeh, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ, aˬ yaw˰
ma˰-euˬ zaˬ deuˬ pyeu˰-eu aˬ dui-ahˇ bi byah laˇ-euˬ meh.
Ja ceuˬ-eu sahˬ bo˰ nyiˬ bymˇ tiˬ bymˇ la˰ k'oeˇ heu lo˰-ehˇ
bo˰ taˬ-euˬ meh.

Nawˇ-aˬ ngaˬ-euˬ Zaˬ maˇ ma. Iˬ nah ngaˇ nawˬ-euˬ Aˬ
da pyeu˰ laˇ-euˬ ma,

34 lehˇ bo˰ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ uˬ ta˰, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ bi
g'o˰ deh˰ laˇ-awˇ, bu˰-iˇ cehˇ-iˇ-eu la˰ k'oeˇ tiˬ jawˇ-iˬ maˬ
ya keu^-iˇ-eu gaˇ kaw^, Miˬ yehˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh.
Daˬbiˇ-ahˇ bi˰ ma lehˇ, ngaˬ neh ehˇ taˬ-euˬ yaw muiˬ yaw
shawˇ hawˇ-eu, zi˰ dah ni g'eh-eu guiˬ lahˬ, ngaˇ naw ma˰-ahˇ
35 bi˰ ma lehˇ ehˇ-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, Ja ceuˬ-eu sahˬ bo˰
la˰ k'oeˇ yawˬ tsahˇ yawˬ bo˰ taˬ-euˬ-aˬ, Nawˬ-euˬ tsawˇ muiˬ
tsawˇ shawˇ g'aˬ maˬ ya bu˰ maˬ ya cehˇ-iˇ ni nawˇ jahˇ teh˰-a
36 lehˇ, bo˰ taˬ-euˬ meh. Daˬbiˇ-aˬ, aˬ yaw˰-euˬ tiˬ ziˇ Miˬ yehˇ
nui ma tsaˬ-eu lo˰-ehˇ mˇ mˇ-ehˇ shiˇ-euˬ meh. Aˬ cawˬ aˬ
yaw˰-ahˇ aˬ yaw˰-euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ nehˬ-ehˇ duˬ pahˬ-euˬ
37 meh. Aˬ yaw˰-aˬ, bu˰-iˇ cehˇ-iˇ-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, Miˬ
yehˇ neh bi g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ g'aˬ maˬ bu˰ maˬ cehˇ-iˇ-aˬ.
38 K'oeˇ miˇ neh, aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, heu-ahˇ siˬ-awˬ. Tsawˇ
haˬ k'oeˇ g'aˬ baˬ da neh iˬ baˇ pyehˬ nehˬ nya-eu gaˇ kaw^
39 naw ma˰-ahˇ ja mehˬ nehˬ ma. Aˬ yaw˰-ahˇ k'aˇ jah-eu tsawˇ
haˬ yawˬ g'aˬ na lu˰, Moˇseˬ neh bi˰-euˬ zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ
nehˬ maˬ bi buˬ-iˇ nya-eu iˬ baˇ yawˬ jeˬ na lu˰-ahˇ ya buˬ-iˇ
40 teh˰-a. Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ ehˇ-eu,

Yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ, haw sheˇ.

Zahˬ leˇ-awˇ, byo^-iˇ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw
maˬ-euˬ aˇ nah aˇ yamˬ la˰ k'oeˇ ngaˇ tiˬ jeˬ mˇ ma.
Gaˇ kaw^ heu, tiˬ g'aˬ na naw ma˰-ahˇ ja nehˬ-eu k'aw˰,
naw ma˰ maˬ jah-aˇ,
41 lehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ ehˇ-eu lo˰-ehˇ naw ma˰-
euˬ k'oeˇ ta^ maˬ ya keu^ le ni yahˇ-awˬ lehˇ, Pawˇlu^ ehˇ
nehˬ-euˬ meh.
42 Aˬ yaw˰ nya˰ uˬ duˬ tahˬ nymˇ-ahˇ neh do^-iˇ lu˰ ngeh,
Gaˇ kaw^ heu deuˬ aˬ kaˇ jaw jawˇ nah ngeh nah k'aw˰ mehˬ
nehˬ la˰ siˬ lehˇ, tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ shaˇ-
43 eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ guiˬ lahˬ shaˇ-eu pyehˬ ngeh, Yuˇda^
tsawˇ haˬ hawˇ-eu Miˬ yehˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-eu, Yuˇda^-euˬ
zahˇ tawˬ-eu tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni, Pawˇlu^ hawˇ-eu
Baˬnaˬbaˇ-euˬ mehˬ nah caw teh g'eh-euˬ meh. Miˬ yehˇ-euˬ
guiˬ lahˬ la˰ k'oeˇ zi˰ dah ni deh˰-awˬ lehˇ, aˬ yaw˰ nya˰ aˬ
yaw˰ ma˰-ahˇ mehˬ nehˬ-awˇ g'aˬ bi˰-euˬ meh.
44 Aˬ kaˇ jaw jawˇ nah ngeh nah keu^ laˇ ngeh, meuˬ-ahˇ jawˇ-
eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ ehˇ g'aˬ ni, Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ naˇ
45 haˬ-eu lehˇ uiˬ laˇ-euˬ meh. Yuˇda^ tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ, tsawˇ
haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma-ahˇ ya mawˇ ngeh, mya^ na^ dui dui laˇ-euˬ
meh. Aˬ yaw˰ ma˰ Pawˇlu^ ehˇ gaˇ pyehˇ pyehˇ-ehˇ, aˬ yaw˰-
46 ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Pawˇlu^ hawˇ-
eu Baˬnaˬbaˇ nui ma k'aˬ duˬ ni taˬ-awˇ ehˇ-eu, Miˬ yehˇ-euˬ
dawˬ naw ma˰-ahˇ jeˬ hu ya mehˬ nehˬ meh. Ehˇ k'aw˰, naw
ma˰ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ byehˇ dzeh ya˰-awˇ, mˬ maˬ maˬ bya^
zaˇ ziˇ deh˰-eu jeˬ za-eu-aˬ, Nga ma˰ maˬ geuˇ-a lehˇ naw ma˰
noeˬ-eu miˇ neh, nga nya˰ aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ
47 mehˬ-iˇ ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
Mˬ dzeˇ miˇ dzeˇ keu^ ni jawˇ-eu deuˬ, nawˇ baˬ da neh
ka k'o˰-eu jeˬ za ni, aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-euˬ
g'aˇ duˬ yaw sheh˰ bi bya-eu lehˇ ngaˇ nawˬ-ahˇ bi jawˇ-
euˬ ma,
lehˇ Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ nga nya˰-ahˇ dawˬ heu lo˰-ehˇ bi˰ la˰-
euˬ meh lehˇ, Pawˇlu^ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
48 Aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca dawˬ k'oeˇ dawˬ ya gaˬ ngeh,
laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ-ahˇ ja ceuˬ-eu meh. Mˬ
maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh˰-eu jeˬ za-eu g'aˇ duˬ tseˇ do^ taˬ-euˬ
49 deuˬ, Ka-li-ahˇ jah laˇ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, Sahˬ paˬ Miˬ
yehˇ-euˬ dawˬ miˇ k'ahˬ k'oeˇ k'ahˬ k'ahˬ lah gaˬ doe-iˇ-euˬ
50 meh. Ehˇ k'aw˰, Miˬ yehˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-eu uˬ ta˰ tsawˇ

myahˇ do^-eu zaˬ miˬ zaˬ deuˬ hawˇ-eu, meuˬ k'oeˇ meuˬ-ahˇ
jawˇ-eu aˬ yui˰ geu˰-eu deuˬ-ahˇ Yuˇda^ tsawˇ haˬ deuˬ nui
ma la^ pehˇ-euˬ meh. Pawˇlu^ hawˇ-eu Baˬnaˬbaˇ-ahˇ bi k'ehˬ
bi k'a^-awˇ, miˇ k'ahˬ k'oeˇ k'ahˬ-ahˇ neh aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ
51 teh do^-euˬ meh. Aˬ yaw˰ nya˰ tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-euˬ mehˬ
shi saˇ kiˇ bi pyeu˰-eu lehˇ, aˬ kuiˇ pehˬ zaˬ uˬ mo^-euˬ k'aˬ
52 lehˇ nawˬ k'aˇ ya˰-awˇ, Iˇgawˇniˇ meuˬ-ahˇ le-euˬ meh. Zaˬ
lahˇ k'oeˇ deuˬ laˬ k'aˬ cehˇ dui dui-eu meh. Muiˬ-eu shawˇ-
eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ k'aw˰ tiˬ byah jawˇ-eu meh.

**Pawˇlu^ hawˇ-eu Baˬnaˬbaˇ Iˇgawˇniˇ meuˬ-ahˇ jawˇ ngeh-euˬ gaˇ Kaw^**

14 Aˬ yaw˰ nya˰ Iˇgawˇniˇ meuˬ-ahˇ le keu^-awˇ, Yuˇda^
tsawˇ haˬ-euˬ uˬ duˬ tahˬ nymˇ-ahˇ uˇ leˇ-euˬ meh. K'oeˇ
gaˇ aˬ yaw˰ nya˰ yaw muiˬ-ehˇ mehˬ nehˬ-euˬ miˇ neh, Yuˇda^
tsawˇ haˬ hawˇ-eu Heˬlaˬsaˇ tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni Ka-li-ahˇ
2 jah laˇ-euˬ meh. Maˬ jah laˇ-euˬ Yuˇda^ tsawˇ haˬ deuˬ, aˬ
cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ nui ma la^ pehˇ-euˬ meh.
K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ k'oeˇ deuˬ-
3 ahˇ muiˇ-eu nui ma ahˇ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ nya˰ k'oeˇ gaˇ
ui cui^ g'awˬ myahˇ ni jawˇ-awˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ g'oe g'oe-
ehˇ nui ma k'aˬ duˬ ni mehˬ nehˬ-euˬ meh. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ
k'aw˰, bi siˬ bi mawˇ-eu deuˬ hawˇ-eu k'a^ jeˬ-ehˇ g'eh-eu deuˬ
aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ bi mˇ-eu la˰ k'oeˇ, Ngaˬ-euˬ guiˬ lahˬ dawˬ
4 tsaˬ ma lehˇ, aˬ yaw˰ saˇ kiˇ kamˬ-eu meh. Meuˬ k'oeˇ meuˬ-
ahˇ jawˇ-eu deuˬ nyiˬ ma˰ pyeu˰-iˇ-euˬ meh. Tiˬ pa^ na deuˬ-
aˬ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ jawˇ paw pyawˬ-awˇ, tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ,
5 g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ nyiˬ g'aˬ jawˇ paw pyawˬ-eu meh. Aˬ cawˬ-euˬ
tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca hawˇ-eu Yuˇda^ tsawˇ haˬ deuˬ, aˬ yaw˰
ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ aˬ yui˰ geu˰-eu deuˬ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo˰-
ehˇ, Pawˇlu^ hawˇ-eu Baˬnaˬbaˇ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ
jahˇ-awˇ k'aˬ lo neh biˬ-eu lehˇ g'eh-eu gaˇ aˬ yaw˰ nya˰ ya
6 siˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, Luˇgawˇniˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ ja^-eu
Luˇdaˬlaˇ meuˬ, Deˬbeˬ meuˬ hawˇ-eu, dawˬ peh ja^-eu miˇ
7 k'ahˬ-ahˇ ceh^-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ nya˰ miˇ k'ahˬ k'oeˇ-euˬ
la˰ k'oeˇ k'aw˰, laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ nehˬ-euˬ
meh.

**Luˇdaˬlaˇ meuˬ-ahˇ jawˇ ngeh aˬ cawˬ Pawˇlu^-ahˇ k'aˬ lo neh biˬ-euˬ**

8 Luˇdaˬlaˇ meuˬ-ahˇ aˬ kuiˇ yaw caw^ tiˬ g'aˬ nuiˇ lu˰ meh.
Aˬ yaw˰-aˬ, deh˰ le ngeh neh aˬ kuiˇ yaw caw^ miˇ neh, gaˇ ma
9 tiˬ po^-iˬ maˬ cah haw-aˬ. Pawˇlu^ mehˬ gaˇ aˬ yaw˰ naˇ haˬ
lu˰ meh. Pawˇlu^ aˬ yaw˰-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ haw-awˇ, aˬ yaw˰
10 muiˬ laˇ ni jah-eu nui ma ahˇ-eu nga lehˇ ya siˬ-euˬ meh. Tuˇ-
awˇ dawˇ coe ni yaw˰-awˬ lehˇ, Pawˇlu^ aˬ yaw˰-ahˇ yaw k'a^-
ehˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ tsawˬ tuˇ-awˇ, gaˇ ma cah g'eh-
11 euˬ meh. Pawˇlu^ k'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ gaˇ tsawˇ haˬ aˇ ma˰
ma˰ ma ya mawˇ ngeh, aˬ yaw˰ ma˰ Luˇgawˇniˇ-euˬ dawˬ ngehˬ
ngehˬ-ehˇ, Miˬ yehˇ deuˬ-aˬ, tsawˇ haˬ lo˰-ehˇ g'eh-awˇ, aˬ
dui ma˰ jawˇ gaˇ za˰ ka le ngaˬ lehˇ, yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu meh.
12 Aˬ yaw˰ ma˰ Baˬnaˬbaˇ-ahˇ Juˇsa^ lehˇ myahˇ nehˬ-euˬ meh.
Pawˇlu^-aˬ, dawˬ ngehˬ dzehˬ-eu miˇ neh, aˬ yaw˰-ahˇ Heˬmeˬ
13 lehˇ myahˇ nehˬ-euˬ meh. Meuˬ meuˬ dzeˇ, Juˇsa^-euˬ uˬ
duˬ tahˬ nymˇ tiˬ nymˇ ja^-eu meh. Uˬ duˬ tahˬ nymˇ k'oeˇ
nymˇ-ahˇ ta˰-eu piˇ ma tiˬ g'aˬ, mawˇ neˇ tsahˇ-awˇ, aˇ yeh^
ca^ k'ahˇ yuˇ la˰-awˇ neh, meuˬ-euˬ lahˇ k'ehˬ-ahˇ laˇ-euˬ
meh. Aˬ yaw˰ tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma nehˬ-ehˇ aˬ yaw˰
nya˰-ahˇ damˬ nehˬ lawˇ nehˬ-eu lehˇ g'eh-eu meh.
14 G'aˬ k'ehˇ Baˬnaˬbaˇ hawˇ-eu g'aˬ k'ehˇ Pawˇlu^, gaˇ kaw^
k'oeˇ ya gaˬ ngeh, aˬ yaw˰ nya˰ yawˬ ha-euˬ mehˬ tsoeˬ yawˬ
ha g'eu pyaˬ-awˇ, tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma-euˬ g'ahˇ ceh ceh^
15 uˇ g'eh-awˇ ehˇ-eu, Cawˬ deuˬ-oˇ, aˬ jeˬ miˇ neh heu lo˰-ehˇ
jahˇ te. Nga nya˰ k'aw˰ naw ma˰ lo˰-ehˇ tsawˇ haˬ ma. Gaˇ
dahˇ maˬ tsoeˬ-eu heu deuˬ byehˇ dzeh-awˇ, deh˰ lu˰-eu Miˬ
yehˇ jawˇ paw g'o˰ laˇ-awˬ lehˇ, nga nya˰ naw ma˰-ahˇ laˬ k'aˬ
cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ nehˬ-eu ma. Mˬ, miˇ, iˬ ma la^
sha^ hawˇ-eu, k'oeˇ deuˬ-euˬ la˰ k'oeˇ k'aˇ jawˇ k'aˇ ja^-eu
16 deuˬ-ahˇ deh˰ lu˰-eu Miˬ yehˇ neh beh taˬ-euˬ meh. Dzeuˇ
laˇ-euˬ aˇ yamˬ la˰ k'oeˇ, tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca dawˬ taw^ lu˰-
ahˇ yawˬ ha-euˬ nui noeˬ nui duˇ lo˰-ehˇ mˇ g'eh nya ni, Miˬ
17 yehˇ bi deh˰-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, dzeuˇ laˇ-euˬ aˇ yamˬ la˰
k'oeˇ aˬ yaw˰ yaw muiˬ yaw jaˬ meh lehˇ naw ma˰ siˬ nya laˇ
ni, aˬ yaw˰ saˇ kiˇ deuˬ 'bi ja^-euˬ meh. Aˬ geu deuˬ nga lehˇ
ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ uˬ yehˇ bi yehˇ le-eu, aˇ siˬ aˇ lu bi siˬ le-eu,
dzaˬ dzaˬ dawˇ dawˇ tiˬ deh^ bi dzaˬ-awˇ, laˬ k'aˬ cehˇ-eu
jeˬ, nui k'ahˇ shiˇ ngeh keu^ ni bi˰-euˬ meh lehˇ, aˬ yaw˰ nya˰

18 yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ nya‸ tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸
ma k'oeˇ ma‸-ahˇ k'oeˇ lo‸-ehˇ ehˇ ehˇ-ehˇ la^ tsoeˬ-eu k'aw‸,
ui cui^ maˬ ngeuˇ nmˇ-aˬ, maˬ la^ tsoeˬ nya.
19 K'oeˇ ngeh, Aˬdiˇawˬ meuˬ hawˇ-eu Iˇgawˇniˇ meuˬ-ahˇ
jawˇ-eu Yuˇda^ tsawˇ haˬ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ tsawˇ
haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma k'oeˇ ma‸-ahˇ mehˇ shuiˇ shuiˇ za-awˇ neh,
Pawˇlu^-ahˇ k'aˬ lo neh biˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ shiˇ-euˬ ngaˇ
lehˇ noeˬ-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ meuˬ meuˬ dzeˇ g'eu
20 dzeh-iˇ-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸, zaˬ lahˇ deuˬ aˬ yaw‸ ga-eu jawˬ
jawˬ-ehˇ yaw‸ lu‸ ngeh, aˬ yaw‸ tuˇ-awˇ, meuˬ-ahˇ uˇ leˇ-euˬ
meh. Ni shawˬ ngeh nah aˬ yaw‸ Baˬnaˬbaˇ nehˬ-ehˇ Deˬbeˬ
meuˬ-ahˇ iˇ-euˬ meh.
21 Meuˬ k'oeˇ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ laˬ k'aˬ cehˇ-
eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ nehˬ-awˇ, tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni-ahˇ
zaˬ lahˇ bi pyeu‸ laˇ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ nya‸ Luˇdaˬlaˇ
meuˬ, Iˇgawˇniˇ meuˬ hawˇ-eu Aˬdiˇawˬ meuˬ-ahˇ g'o‸ leˇ-euˬ
22 meh. Jah-eu la‸ k'oeˇ nui ma zi‸ dah ni jawˇ-awˬ lehˇ, zaˬ lahˇ
deuˬ-ahˇ g'aˬ bi‸-euˬ meh. Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu la‸ k'oeˇ aˬ
dui uˇ leˇ nya ni, shaˬ-eu zahˬ-eu g'awˬ mya jeˬ-ahˇ ya le pa^
23 teh‸-a lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ mehˬ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸
ma‸ Ka-li zaˬ aˇ muˇ yawˬ muˇ na lu‸-euˬ g'aˇ duˬ aˬ yui‸
geu‸-eu deuˬ-ahˇ tseˇ do^-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ maˬ dzaˬ-eu
zahˇ jahˇ jahˇ-ehˇ guiˬ lahˬ shaˇ-eu la‸ k'oeˇ, aˬ yaw‸ ma‸ jah
lu‸-eu Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ
a nehˬ ya‸-euˬ meh.

**Suˇli^ miˇ k'ahˬ-ahˇ ja^-eu Aˬdiˇawˬ meuˬ-ahˇ g'o‸ leˇ-euˬ**

24 K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸ nya‸ Biˇsiˇdiˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ pa^-awˇ,
25 Paˬbuˇliˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ keu^-euˬ meh. Aˬ yaw‸ nya‸
Beˬlaˬgeˬ meuˬ-ahˇ guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ nehˬ-awˇ, Aˬdaˬliˇ
26 meuˬ-ahˇ iˇ-euˬ meh. K'oeˇ gaˇ neh lawˬ dziˬ-awˇ, Aˬdiˇawˬ
meuˬ-ahˇ g'o‸ leˇ-euˬ meh. Meuˬ k'oeˇ meuˬ-euˬ la‸ k'oeˇ, aˬ
yaw‸ nya‸ Miˬ yehˇ-euˬ gaˇ mˇ-eu g'aˇ duˬ, guiˬ lahˬ yaw dzahˇ
bi‸-eu Miˬ yehˇ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ aˬ cawˬ aˬ yaw‸ nya‸-ahˇ
a nehˬ taˬ-euˬ meh. Nymˬ-mˇ aˬ yaw‸ nya‸ gaˇ k'oeˇ-ahˇ mˇ
27 byah-euˬ meh. Aˬ yaw‸ nya‸ g'o‸ keu^ leˇ-awˇ, Ka-li zaˬ aˇ
muˇ-ahˇ kuˇ uiˬ-euˬ meh. Miˬ yehˇ aˬ yaw‸ nya‸-ahˇ g'oe g'oe-
ehˇ, k'aˇ mˇ k'aˇ shaˇ-euˬ gaˇ kaw^ maˬ ehˇ, aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ
jeuˬ tsawˇ ca Ka-li-ahˇ jah laˇ ni Miˬ yehˇ gaˇ ma jeˇ lo ni la^

dahˇ nehˬ-euˬ gaˇ kaw^ maˬ ehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ dzawˇ nehˬ-
28 euˬ meh. Aˬ yaw˰ nya˰ k'oeˇ gaˇ zaˬ lahˇ deuˬ nehˬ-ehˇ ui
cui^ g'awˬ myahˇ ni jawˇ-euˬ meh.

### Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ bawˬ dzaˬ-euˬ

15 K'oeˇ ngeh, Yuˇda^ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ tiˬ
pa^ na deuˬ oe keu^-awˇ, Naw ma˰-aˬ, Moˇseˬ neh bi˰-euˬ
zahˇ lo˰-ehˇ ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ maˬ yehˬ naˇ, ka k'o˰-eu jeˬ
maˬ za nya lehˇ, aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ deuˬ-ahˇ mehˬ nehˬ
2 tso^ nehˬ-euˬ meh. Pawˇlu^ hawˇ-eu Baˬnaˬbaˇ tsawˇ haˬ
k'oeˇ deuˬ-ahˇ maˬ tsaˬ leˇ-ehˇ, pyehˇ dui dui-eu meh. Gaˇ
kaw^ k'oeˇ bi naˇ haˬ leˇ-eu lehˇ, aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ deuˬ,
Pawˇlu^, Baˬnaˬbaˇ hawˇ-eu, nui deuˬ-ahˇ tseˇ do^-awˇ,
Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu g'aˬ k'ehˇ deuˬ hawˇ-eu aˬ
yui˰ geu˰-eu deuˬ jawˇ gaˇ bi le-euˬ meh.
3 Ka-li zaˬ aˇ muˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ bi le-euˬ lo˰-ehˇ aˬ yaw˰
ma˰ le-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ Piˇniˇ miˇ k'ahˬ hawˇ-eu
Saˬmaˬli^ miˇ k'ahˬ-ahˇ le pa^ lu˰ ngeh, aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ
jeuˬ tsawˇ ca nui ma paˇ laˇ-euˬ gaˇ kaw^ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Ka-
li zaˬ deuˬ-ahˇ dzawˇ mehˬ nehˬ-euˬ miˇ neh, aˬ yaw˰ ma˰
4 dawˬ taw^ lu˰ laˬ k'aˬ cehˇ dui dui-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰
Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ le keu^ ngeh, Ka-li zaˬ aˇ muˇ, g'aˬ
k'ehˇ deuˬ hawˇ-eu, aˬ yui˰ geu˰-eu deuˬ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ha-
eu meh. K'oeˇ ngeh, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ
k'aˇ mˇ k'aˇ shaˇ-euˬ gaˇ kaw^ dawˬ taw^ lu˰ aˬ yaw˰ nya˰ aˬ
5 yaw˰ ma˰-ahˇ dzawˇ nehˬ-euˬ meh. Paˬliˬsehˇ-euˬ aˇ muˇ
la˰ k'oeˇ ahˇ-eu, Ka-li-ahˇ jah laˇ-euˬ tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na
deuˬ tuˇ laˇ-awˇ ehˇ-eu, Aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ba^ k'o^ mehˬ
dzaˬ ya yehˬ nehˬ teh˰-a. K'oeˇ uˬ taˬ, Moˇseˬ neh bi˰-euˬ
zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-ahˇ naˇ haˬ geu˰-awˬ lehˇ k'aw˰, aˬ
yaw˰ ma˰-ahˇ dawˬ ya bi˰ teh˰-a lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
6 K'oeˇ ngeh, g'aˬ k'ehˇ deuˬ hawˇ-eu aˬ yui˰ geu˰-eu deuˬ gaˇ
7 kaw^ k'oeˇ bawˬ dzaˬ-eu lehˇ uiˬ laˇ-euˬ meh. Gaˇ kaw^
k'oeˇ-ahˇ g'awˬ myahˇ ni bawˬ dzaˬ ngeh, Beˬtu^lu^ tuˇ laˇ-
awˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ,
ngaˇ baˬ da neh aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca laˬ k'aˬ cehˇ-
eu guiˬ lahˬ dawˬ ya gaˬ-awˇ jah laˇ nya ni, yaw beh ngeh neh
naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ tseˇ do^ taˬ-euˬ meh
8 lehˇ, naw ma˰ siˬ nya meh. Nui ma-ahˇ siˬ nya-eu Miˬ yehˇ-aˬ,

a˯ dui-eu˯ k'oeˇ ta^ mui˯-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Mi˯ yehˇ bi
jawˇ le-eu˯ lo˰-ehˇ, a˯ yaw˰ ma˰-eu˯ k'oeˇ ta^ k'aw˰ bi jawˇ
le-eu˯ meh. K'oeˇ miˇ neh, Ngaˇ a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ ha geu˰-
9 eu˯ ma lehˇ, Mi˯ yehˇ saˇ kiˇ kam˯-eu˯ meh. Mi˯ yehˇ-a˯,
a˯ dui hawˇ-eu a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ ma˯ sawˇ pa^-a. A˯ yaw˰
ma˰ Ka-li-ahˇ jah-eu miˇ neh, Mi˯ yehˇ a˯ yaw˰ ma˰-eu˯ nui
10 ma-ahˇ bi mui˯ bi shawˇ laˇ-eu˯ meh. K'oeˇ miˇ neh, a˯ dui-
eu˯ a˯ poe˯ a˯ pi˯ k'aw˰, a˯ dui k'aw˰, ma˯ ba˰ coeˇ-eu k'a^
ba˰, a˯ je˯ miˇ neh za˯ lahˇ deu˯-eu˯ ba˰ pu-ahˇ ba˰ da^ te.
11 A˯ je˯ miˇ neh Mi˯ yehˇ-ahˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ law˯ haw te. Sah˯
pa˯ Ye˯suˇ-eu˯ gui˯ lah˯ yaw dzahˇ ba˯ da neh a˯ dui ka k'o˰-
eu je˯ za teh˰-a lehˇ jah-eu ma. A˯ yaw˰ ma˰ k'aw˰ k'oeˇ lo˰-
ehˇ za teh˰-a lehˇ, Be˯tu^lu^ ehˇ meh˯-eu˯ meh.
12 K'oeˇ ngeh, ui˯ laˇ-eu˯ tsawˇ ha˯ daw˯ taw^ lu˰ ci˯ cuˇ ni
jawˇ-awˇ, Ba˯na˯baˇ hawˇ-eu Pawˇlu^ dzawˇ meh˯-eu gaˇ naˇ
ha˯ lu˰ meh. Mi˯ yehˇ a˯ yaw˰ nya˰-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ a˯ caw˯-
eu˯ tsawˇ jeu˯ tsawˇ ca la˰ k'oeˇ bi si˯ bi mawˇ-eu deu˯ hawˇ-
eu k'a^ je˯-ehˇ g'eh-eu deu˯ mˇ-eu˯ gaˇ kaw^ dzawˇ meh˯
neh˯-eh˯ meh.
13 A˯ yaw˰ nya˰ dzawˇ meh˯ g'a˯ ngeh Ya˯ko^ ehˇ-eu, A˯ yui˰
14 a˯ nyiˇ deu˯-oˇ, nga˯-eu˯ daw˯ naˇ ha˯ sheˇ. A˯ yaw˰-eu˯
tsawˇ myahˇ bi ba˰-eu lehˇ a˯ caw˯-eu˯ tsawˇ jeu˯ tsawˇ ca la˰
k'oeˇ Mi˯ yehˇ aˇ muˇ ti˯ muˇ tseˇ do^ ta˯-eu˯ meh. K'oeˇ
lo˰-ehˇ tseˇ do^-eu lehˇ, yaw beh ngeh neh Mi˯ yehˇ a˯ yaw˰
ma˰-ahˇ haw le pya^ le-eu˯ gaˇ kaw^ Suˇmo˯ a˯ dui-ahˇ dzawˇ
15 neh˯ la˰-eu˯ meh. A˯ yaw˰ ehˇ-eu daw˯-a˯, Mi˯ yehˇ-eu˯ g'aˇ
du˯ ngeh˯ dah-eu deu˯-eu˯ daw˯-ahˇ tsa˯-eu meh. A˯ yaw˰ ma˰
heu lo˰-ehˇ bo˰ ta˯-eu˯ meh.

16 Heu deu˯ pyeu˰ laˇ g'a˯ naˇ, ngaˇ g'o˰ le-awˇ, co˯-iˇ-eu˯
Da˯biˇ-eu˯ nymˇ-ahˇ tso^ paˇ ma. Pya^-iˇ sha^-iˇ-eu˯
gaˇ ngaˇ la^ mui˯-awˇ, nymˇ k'oeˇ nymˇ-ahˇ k'ah˯ tuˇ
17 ma. K'oeˇ ngeh, dzeˇ laˇ-eu˯ tsawˇ ha˯ hawˇ-eu, nga˯-
eu˯ tsawˇ myahˇ-ahˇ ba˰-eu a˯ caw˯-eu˯ tsawˇ jeu˯ tsawˇ
ca daw˯ taw^ lu˰, Sah˯ pa˯ Mi˯ yehˇ-ahˇ po^ teh˰-a.
18 Aˇ hu ba neh gaˇ kaw^ heu bi si˯ la˰-eu˯ Sah˯ pa˯ Mi˯
yehˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ-eu meh,

19 lehˇ bo˰ ta˯-eu˯ meh. K'oeˇ miˇ neh, Mi˯ yehˇ jawˇ paw g'o˰
laˇ lu˰-eu, a˯ caw˯-eu˯ tsawˇ jeu˯ tsawˇ ca-ahˇ la^ bah˯ la^
20 tsoe˯-eu ma˯ tsa˯-a. Ngaˇ heu lo˰-ehˇ noe˯-eu ma. Tah˯ pah˯
a˯ ma mawˇ kawˇ-ahˇ ta˰-eu yaw jaw˰ je˯ ma˯ ehˇ, k'a˯ mi˯

sheu-eu maˬ ehˇ, pa‸ seh‸-euˬ shaˬ jiˇ dzaˬ-eu maˬ ehˇ, shiˬ
dzaˬ-eu maˬ ehˇ, heu deuˬ-ahˇ lah-awˬ lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ
21 sahˬ bo‸ bo‸ nehˬ-eu tsaˬ-eu duˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, jawˇ
nah yawˬ nah na lu‸ uˬ duˬ tahˬ nymˇ la‸ k'oeˇ, Moˇseˬ neh
bi‸-euˬ zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ gui mehˬ-eu meh. Aˇ hu ba neh
meuˬ yawˬ meuˬ na lu‸ la‸ k'oeˇ dawˬ k'oeˇ deuˬ mehˬ nehˬ-
eu tsawˇ haˬ jawˇ-eu meh lehˇ, Yaˬko^ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
22 Aˬ dui-euˬ aˇ muˇ la‸ k'oeˇ jawˇ-eu tiˬ pa^ na deuˬ-ahˇ tseˇ
do^-awˇ Pawˇlu^ hawˇ-eu Baˬnaˬbaˇ nehˬ-ehˇ Aˬdiˇawˬ meuˬ-
ahˇ bi iˇ naˇ tsaˬ teh‸-a lehˇ, g'aˬ k'ehˇ deuˬ hawˇ-eu aˬ yui‸
geu‸-eu deuˬ k'aw‸, Ka-li zaˬ aˇ muˇ muˇ lah k'aw‸ nui k'ahˇ
shiˇ-eu meh. Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ deuˬ-euˬ la‸ k'oeˇ, aˬ
yui‸ geu‸-eu Baˬsaˬba^ lehˇ kuˇ-eu Yuˇda^ hawˇ-eu Siˬla^-ahˇ
23 tseˇ do^-awˇ bi iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ nya‸ neh hehˇ g'eh-euˬ
sahˬ bo‸ la‸ k'oeˇ heu lo‸-ehˇ bo‸ taˬ-euˬ meh.
Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ deuˬ-euˬ la‸ k'oeˇ jawˇ-eu g'aˬ
k'ehˇ deuˬ hawˇ-eu aˬ yui‸ geu‸-eu deuˬ-aˬ, Aˬdiˇawˬ meuˬ,
Suˇli^ miˇ k'ahˬ hawˇ-eu Giˇliˇci^ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu, aˬ
cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca pyeu‸-eu aˬ yui‸ aˬ nyiˇ Ka-li
24 zaˬ deuˬ-ahˇ g'oeˇ-eu gaˬ-eu dawˬ bo‸ ahˇ le‸-eu ma. Nga
ma‸-eu la‸ k'oeˇ tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ, nga ma‸ maˬ
bi oe-euˬ k'aw‸ naw ma‸ jawˇ gaˇ oe oe-ehˇ naw ma‸-ahˇ k'ahˬ
la^ lahˇ-eu uˬ ta‸, naw ma‸-euˬ nui ma po^ po^ la^ la^-ehˇ g'eh
laˇ ni mehˬ nehˬ-euˬ meh lehˇ nga ma‸ ya gaˬ-euˬ ma.
25 K'oeˇ miˇ neh, nga ma‸ bawˬ dzaˬ-awˇ nui ma tiˬ siˬ teh‸-ehˇ
taˬ-eu la‸ k'oeˇ naw ma‸ jawˇ gaˇ bi oe-eu lehˇ, tsawˇ haˬ heu
26 nyiˬ g'aˬ-ahˇ tseˇ do^-euˬ ma. Aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ
Ka-li-euˬ g'aˇ duˬ yawˬ ha-euˬ g'awˇ mawˇ damˬ nehˬ taˬ-euˬ,
nga ma‸ zawˇ gaˬ-eu Baˬnaˬbaˇ hawˇ-eu Pawˇlu^ nehˬ-ehˇ aˬ
27 yaw‸ nya‸-ahˇ bi oe-eu ma. K'oeˇ miˇ neh, Yuˇda^ hawˇ-eu
Siˬla^-ahˇ k'ehˇ-awˇ, sahˬ bo‸ la‸ k'oeˇ bo‸ taˬ-euˬ gaˇ kaw^
28 deuˬ naw ma‸-ahˇ bi dzawˇ nehˬ le-euˬ ma. Lah paˬ-ehˇ g'eh-
eu heu deuˬ uˬ ta‸, k'a^ beh^ nui jeˬ naw ma‸-euˬ k'oeˇ ta^
maˬ ya ba‸ da^ ni, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ k'aw‸
29 nui ma tsaˬ teh‸-a. Nga ma‸ k'aw‸ nui ma tsaˬ ma. Naw ma‸
lah paˬ-ehˇ g'eh-eu deuˬ-aˬ, heu deuˬ meh. Tahˬ pahˬ aˬ ma
mawˇ kawˇ-ahˇ lawˇ nehˬ-euˬ dzaˬ dzaˬ dawˇ dawˇ dzaˬ-eu,
shiˬ dzaˬ-eu, pa‸ seh‸-euˬ shaˬ jiˇ dzaˬ-eu, k'aˬ miˬ sheu-eu,
heu deuˬ meh. Naw ma‸ heu deuˬ lah naˇ, muiˬ dui dui meh.
Naw ma‸ nui saˇ o‸ lu‸-uˇ lehˇ, bo‸ taˬ-euˬ meh.

30 Aˬ yaw˰ ma˰ do^-iˇ-awˇ, Aˬdiˇawˬ meuˬ-ahˇ iˇ keu^ ngeh,
Ka-li zaˬ aˇ muˇ muˇ lah-ahˇ kuˇ uiˬ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ
31 sahˬ bo˰ k'oeˇ bi˰ nehˬ-euˬ meh. Sahˬ bo˰ k'oeˇ gui haw ngeh,
aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ g'aˬ bi˰ nehˬ la˰-euˬ miˇ neh, laˬ k'aˬ cehˇ
32 dui dui-eu meh. Yuˇda^ hawˇ-eu Siˬla^ k'aw˰, Miˬ yehˇ-euˬ
g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu tsawˇ haˬ miˇ neh, aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Ka-li
zaˬ deuˬ-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ mehˬ nehˬ mehˬ nehˬ-ehˇ g'aˬ bi˰-
33 awˇ, bi zi˰ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ nya˰ k'oeˇ gaˇ ui cui^ g'awˬ
myahˇ ni jawˇ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ k'ehˇ
le˰-euˬ deuˬ jawˇ gaˇ g'o˰ leˇ-eu lehˇ g'eh ngeh, Naw nya˰ nui
saˇ o˰ lu˰-uˇ lehˇ, aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ k'oeˇ deuˬ ehˇ-
35 awˇ, bi g'o˰ leˇ-euˬ meh.* Ehˇ k'aw˰, Pawˇlu^ hawˇ-eu Baˬ-
naˬbaˇ-aˬ, Aˬdiˇawˬ meuˬ-ahˇ jawˇ ya˰-euˬ meh Aˬ yaw˰
nya˰-aˬ, aˬ cawˬ g'awˬ mya g'aˬ nehˬ-ehˇ Sahˬ paˬ Miˬ
yehˇ-euˬ dawˬ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-awˇ, dawˬ mehˬ mehˬ-euˬ
meh.

**Pawˇlu^ nyiˬ po^ tiˬ po^ dawˬ mehˬ mehˬ-iˇ-euˬ**

36 Aˇ nah aˇ yamˬ ui cui^ myahˇ laˇ ngeh, Pawˇlu^ Baˬnaˬbaˇ-
ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ mehˬ haw-euˬ
meuˬ yawˬ meuˬ na lu˰-ahˇ jawˇ-eu aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ
deuˬ aˬ jo^-ehˇ pyeu˰ lu˰ nga lehˇ haw-iˇ kaˇ-euˇ lehˇ cawˬ-euˬ
37 meh. Baˬnaˬbaˇ-aˬ, Maˬku^ lehˇ myahˇ-euˬ Yoˇhaˬ-ahˇ sheuˬ
38 g'eh maw˰-eu meh. Ehˇ k'aw˰, aˬ yaw˰-ahˇ sheuˬ g'eh-eu maˬ
tsaˬ-a lehˇ, Pawˇlu^ noeˬ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, dzeuˇ
laˇ ngeh po^ Paˬbuˇliˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ keu^ ngeh, Maˬku^
aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ g'awˬ-iˇ-awˇ, aˬ yaw˰ gaˇ mˇ-eu gaˇ maˬ iˇ-aˬ.
39 Gaˇ kaw^ k'oeˇ baˬ da neh aˬ yaw˰ nya˰ maˬ tsaˬ maˬ dzoeˇ leˇ-
ehˇ, g'awˬ-iˇ-euˬ meh. Baˬnaˬbaˇ-aˬ, Maˬku^-ahˇ sheuˬ-awˇ
40 neh Guˇbaˬluˇ iˇ jaw lahˇ-ahˇ lawˬ dziˬ-awˇ iˇ-euˬ meh. Aˬ
yui˰ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ deuˬ-aˬ, guiˬ lahˬ yaw dzahˇ bi˰-eu Sahˬ
paˬ Miˬ yehˇ-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ Pawˇlu^-ahˇ a nehˬ-euˬ meh.
K'oeˇ naˇ, Pawˇlu^ Siˬla^-ahˇ tseˇ do^-awˇ neh, sheuˬ-awˇ
41 do^-iˇ-euˬ meh. Suˇli^ miˇ k'ahˬ hawˇ-eu Giˇliˇci^ miˇ k'ahˬ-
ahˇ iˇ pa^-awˇ, Ka-li zaˬ aˇ muˇ deuˬ zi˰ laˇ ni g'aˬ bi˰-euˬ meh.

* Jaˇ li˰ tiˬ pa^ na deuˬ la˰ k'oeˇ, gaˬ naˇ yaw zaˬ heu hmˬ ahˇ-eu meh.
34 Ehˇ k'aw˰, Ngaˇ heu gaˇ jawˇ-eu tsaˬ ngaˇ lehˇ, Siˬla^ noeˬ-eu meh.

### Pawˇlu^ hawˇ-eu Siˬla^ nehˬ-ehˇ Ti^moˇseˬ iˇ-euˬ

16 K'oeˇ ngeh, Pawˇlu^ Deˬbeˬ meuˬ hawˇ-eu Luˇdaˬlaˇ meuˬ-
ahˇ iˇ keu^-euˬ meh. Luˇdaˬlaˇ meuˬ-ahˇ Ti^moˇseˬ lehˇ
myahˇ-euˬ zaˬ lahˇ tiˬ g'aˬ jawˇ-eu meh. Aˬ yaw˰-euˬ aˬ ma-aˬ,
Ka-li zaˬ geu˰-eu Yuˇda^ ma meh. Aˬ yaw˰-euˬ aˬ da-aˬ,
2 Heˬlaˬsaˇ tsawˇ haˬ meh. Zaˬ lahˇ k'oeˇ g'aˬ, Luˇdaˬlaˇ meuˬ
hawˇ-eu Iˇgawˇniˇ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ
deuˬ-euˬ la˰ k'oeˇ tsawˇ myahˇ muiˬ-eu tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ meh.
3 Pawˇlu^-aˬ, Ti^moˇseˬ-ahˇ sheuˬ g'eh maw˰-eu meh. Ti^moˇseˬ-
euˬ aˬ da Heˬlaˬsaˇ tsawˇ haˬ meh lehˇ k'oeˇ gaˇ jawˇ-eu Yuˇda^
tsawˇ haˬ deuˬ siˬ nya-eu miˇ neh, Pawˇlu^ Ti^moˇseˬ-ahˇ
4 ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ yehˬ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ meuˬ
tiˬ meuˬ saˇ-i tiˬ meuˬ-ahˇ iˇ lu˰ ngeh, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-
ahˇ jawˇ-eu g'aˬ k'ehˇ deuˬ hawˇ-eu aˬ yui˰ geu˰-eu deuˬ neh
bawˬ dzaˬ tseh^ taˬ-euˬ deuˬ mˇ g'eh ni dzawˇ nehˬ-euˬ meh.
5 K'oeˇ miˇ neh, Ka-li zaˬ aˇ muˇ deuˬ jah-eu paw g'aˬ k'a^ laˇ-
awˇ, tiˬ nah saˇ-i tiˬ nah tsawˇ haˬ myaˬ laˇ lu˰ meh.

### Yaw sahˇ la˰ k'oeˇ Maˬgeˬdawˇni^ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ mawˇ-euˬ

6 Aˬsiˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ guiˬ lahˬ dawˬ maˬ ya mehˬ-iˇ ni, muiˬ-
eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ la^ tsoeˬ-eu
meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw˰ ma˰ Puˬgiˇ miˇ k'ahˬ hawˇ-eu
7 Gaˬlaˬti^ miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ pa^-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ Muˇsiˇ
miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ keu^ ngeh, Beˬtuˇniˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ uˇ leˇ ma
lehˇ noeˬ-eu k'aw˰, Yeˬsuˇ-euˬ Yaw sahˇ Miˬ yehˇ aˬ yaw˰ ma˰-
8 ahˇ maˬ bi uˇ leˇ-aˬ. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw˰ ma˰ Muˇsiˇ miˇ
k'ahˬ k'ahˬ dzeˇ iˇ pa^-awˇ neh, Daˬloˇ meuˬ-ahˇ iˇ keu^-euˬ
9 meh. Uˬ ci˰ sehˇ g'ahˇ, yaw sahˇ la˰ k'oeˇ Maˬgeˬdawˇni^
tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ yaw˰ lu˰ gaˇ Pawˇlu^ ya mawˇ-euˬ meh.
Maˬgeˬdawˇni^ miˇ k'ahˬ-ahˇ laˇ-awˇ nga ma˰-ahˇ caw ba laˇ-
10 awˬ lehˇ, tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ Pawˇlu^-ahˇ shaˇ-eu meh. Yaw
sahˇ la˰ k'oeˇ aˬ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ ya mawˇ ngeh, Maˬgeˬ-
dawˇni^ tsawˇ haˬ-ahˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ
leˇ-awˬ lehˇ, Miˬ yehˇ nga ma˰-ahˇ k'ehˇ-eu nga lehˇ ya siˬ-euˬ
ma. K'oeˇ miˇ neh, nga ma˰ Maˬgeˬdawˇni^ miˇ k'ahˬ-ahˇ
yaw kawˇ-ehˇ ya le ni, lehˬ hmˬ-euˬ ma.

**Pawˇlu^ hawˇ-eu Siˬla^ Piˇliˇpi^ tawˬ-ahˇ ya jawˇ-euˬ**

11 Nga ma˰ Daˬloˇ meuˬ-ahˇ neh Saˬmoˬdaˬlehˇ iˇ jaw lahˇ-
ahˇ dawˇ coe ni lawˬ dziˬ g'eh-awˇ, ni shawˬ ngeh nah
12 Naˬbawˇliˇ meuˬ-ahˇ iˇ keu^-euˬ ma. Meuˬ k'oeˇ meuˬ-ahˇ
neh do^-iˇ-awˇ, Piˇliˇpi^ meuˬ-ahˇ le keu^-euˬ ma. Meuˬ k'oeˇ
meuˬ-aˬ, Maˬgeˬdawˇni^ miˇ k'ahˬ la˰ k'oeˇ Loˇma^ tsawˇ
haˬ neh daˬ taˬ-euˬ meuˬ meuˬ ma meh. Nga ma˰ k'oeˇ gaˇ ui
13 cui^ g'awˬ myahˇ ni jawˇ-euˬ ma. Jawˇ nah keu^ laˇ ngeh, guiˬ
lahˬ shaˇ duˬ ja^ duˇ lehˇ noeˬ-awˇ, meuˬ meuˬ dzeˇ ja^-eu lawˇ
baˬ lawˇ dzeˇ iˇ-euˬ ma. Nga ma˰ k'oeˇ gaˇ nuiˇ-awˇ, k'aˇ uiˬ
le-euˬ zaˬ miˬ zaˬ deuˬ-ahˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-euˬ ma.
14 K'oeˇ ngeh, Miˬ yehˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-eu, Luˬdiˇ lehˇ myahˇ-
euˬ zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ, nga ma˰-euˬ dawˬ naˇ haˬ lu˰ meh.
Aˬ yaw˰-aˬ, Saˬdiˬlehˇ meuˬ-ahˇ jawˇ haw-awˇ, neˇ na^ na^-eu
saˬ paˇ ahˬ-eu g'aˬ meh. Pawˇlu^-euˬ dawˬ naˇ haˬ geu˰ ni,
Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-euˬ nui ma-ahˇ bi pah laˇ-euˬ meh.
15 Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ hawˇ-eu aˬ yaw˰ pehˬ-aˬ pehˬ zaˬ ma
zaˬ baˇtiˇsaˬ kamˬ-euˬ meh. Ngaˇ Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-ahˇ aˬ
diˇ jah nga lehˇ naw ma˰ nui k'ahˇ shiˇ naˇ, ngaˬ-euˬ nymˇ-ahˇ
da^ laˇ-awˬ lehˇ, maˬ laˇ-euˬ k'oeˇ-aˬ maˬ juˬ ni nga ma˰-ahˇ
shaˇ-eu meh.
16 K'oeˇ naˇ, nga ma˰ guiˬ lahˬ shaˇ duˬ-ahˇ paˇ iˇ lu˰ ngeh,
ja maw maw nya-eu aˬ buˇ tiˬ g'aˬ nga ma˰-ahˇ ha laˇ-euˬ meh.
Aˬ yaw˰-aˬ, sheh^ tsaˬ tsaˬ nya-eu miˇ neh, aˬ yaw˰-euˬ
17 yaw sahˇ deuˬ smˇ muiˬ muiˬ laˇ-euˬ meh. Aˬ buˇ k'oeˇ g'aˬ,
Pawˇlu^ nga ma˰-euˬ mehˬ nah caw teh caw teh-ehˇ, Tsawˇ
haˬ heu deuˬ-aˬ, ka k'o˰-eu jeˬ za-eu gaˇ ma naw ma˰-ahˇ mehˬ
nehˬ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, dawˬ taw^ lu˰-euˬ k'oeˇ ta^ u^
lahˇ-eu Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ k'a^ meh lehˇ, yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu
18 meh. Aˬ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ aˇ nah aˇ yamˬ g'awˬ myahˇ ni
jahˇ lu˰-eu miˇ neh, Pawˇlu^ maˬ kamˬ coeˇ-a. Aˬ yaw˰ nahˇ
g'o˰ g'o˰ haw-awˇ, neh˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ
tsawˇ myahˇ uˬ mo^ ngaˇ nawˬ-ahˇ dawˬ bi˰-eu ma. Nawˇ aˬ
yaw˰-euˬ la˰ k'oeˇ do^-iˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ ngeh, tiˬ po^
teh˰-ehˇ neh˰ do^-iˇ-euˬ meh.
19 Aˬ buˇ k'oeˇ g'aˬ-euˬ yaw sahˇ deuˬ, Nga ma˰ smˇ muiˬ
muiˬ laˇ k'aˇ maˬ paˇ za ngaˇ lehˇ ya siˬ ngeh, Pawˇlu^ hawˇ-
eu Siˬla^-ahˇ pa˰-awˇ, sahˬ paˬ-euˬ saˇ naˇ-ahˇ g'eu g'eh-euˬ
20 meh. Aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ sahˬ paˬ deuˬ jawˇ gaˇ g'eu keu^ g'eh-

awˇ ehˇ nehˬ-eu, Tsawˇ haˬ heu nyiˬ g'aˬ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ
meh. Aˬ dui ma‸-euˬ meuˬ-ahˇ suˬ saˬ laˇ ni jahˇ dui dui-eu
21 meh. Aˬ dui Loˇma^ tsawˇ haˬ tiˬ paw‸-iˬ ha geu‸-awˇ mˇ-eu
maˬ tsaˬ-eu zahˇ aˬ yaw‸ nya‸ mehˬ lu‸ tso^ lu‸ nga lehˇ, ehˇ
22 nehˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma k'aw‸, Pawˇlu^
hawˇ-eu Siˬla^-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ dui dui-eu meh. Sahˬ
paˬ yaw huiˬ deuˬ-aˬ, aˬ yaw‸ nya‸-euˬ mehˬ tsoeˬ nyeh‸
23 leh^-awˇ, Daˇ cuiˇ neh diˬ-awˬ lehˇ, dawˬ bi‸-euˬ meh. Aˬ
yaw‸ nya‸-ahˇ yaw k'a^-ehˇ diˬ g'aˬ-awˇ neh, tawˬ-ahˇ daw^-
euˬ meh. Aˬ yaw‸ nya‸-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ lo‸ de lehˇ, tawˬ-
24 euˬ aˬ yui‸ g'aˬ-ahˇ dawˬ bi‸-euˬ meh. Tawˬ aˬ yui‸ g'aˬ
k'aw‸, sahˬ paˬ deuˬ dawˬ bi‸-euˬ lo‸-ehˇ, aˬ yaw‸ nya‸-ahˇ
tawˬ la‸ k'oeˇ ja^-eu g'ahˇ ceh law^-ahˇ daw^-euˬ meh. Aˬ
yaw‸ nya‸-euˬ aˬ kuiˇ-ahˇ daˇ kawˬ neh ta‸ taˬ-euˬ la‸ k'oeˇ
daw^-awˇ, mahˬ taw‸ taw‸ tehˬ taˬ-euˬ meh.
25 Sehˇ g'ahˇ ceh laˇ ngeh, Pawˇlu^ hawˇ-eu Siˬla^ guiˬ lahˬ
shaˇ-awˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ caˇ caˇ-ehˇ ja ceuˬ lu‸ meh. Tawˬ-
26 ahˇ uˇ-eu deuˬ aˬ yaw‸ nya‸-euˬ dawˬ naˇ haˬ lu‸ meh. Tiˬ
po^ teh‸-ehˇ miˇ lu^ lu^ dui dui-eu miˇ neh, tawˬ-euˬ dawˬ pehˬ
nyeh nyeh-ehˇ pyeu‸ laˇ-euˬ meh. Tawˬ-euˬ laˇ g'o^ dawˬ taw^
lu‸ pah laˇ-awˇ, tawˬ-ahˇ uˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ
27 pa‸ taˬ-euˬ shmˇ ca^ ga leh^ jiˇ-euˬ meh. Tawˬ-euˬ aˬ yui‸
g'aˬ noeˬ laˇ-awˇ, tawˬ-euˬ laˇ g'o^ dawˬ taw^ lu‸ pah taˬ gaˇ
ya mawˇ-euˬ meh. Tawˬ-ahˇ uˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸
ceh^ do^ jiˇ-euˬ ngeuˇ ngaˬ lehˇ noeˬ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ mi cehˇ
g'awˇ do^-awˇ neh, aˬ yaw^ yaw‸ tsaw^ seh‸-eu lehˇ g'eh-eu
28 meh. Pawˇlu^ yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu, Nawˬ-euˬ g'awˇ mawˇ-
ahˇ nawˇ tiˬ jeˬ-iˬ taˬ jahˇ. Nga ma‸ dawˬ taw^ lu‸ jawˇ ma lehˇ,
29 ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh tawˬ-euˬ aˬ yui‸ g'aˬ, Miˬ dzaˬ
keuˬ le‸-awˬ lehˇ ehˇ-awˇ, ceh^ uˇ g'eh-euˬ meh. Aˬ yaw‸ gu^-
eu miˇ neh yaw dzuˬ gah gah-ehˇ, Pawˇlu^ hawˇ-eu Siˬla^-euˬ
30 mehˬ shi pawˬ tsui‸ pawˬ dmˬ dmˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ aˬ yaw‸
nya‸-ahˇ sheuˬ do^ g'eh-awˇ, Sahˬ paˬ deuˬ-oˇ, ka k'o‸-eu jeˬ
31 za nya ni ngaˇ aˬ jo^-ehˇ ya jahˇ ta lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Aˬ
yaw‸ nya‸ ehˇ nehˬ-eu, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ jah-awˬ. Nawˇ
hawˇ-eu nawˬ-euˬ miˬ sawˇ zaˬ dawˬ taw^ lu‸ ka k'o‸-eu jeˬ za
32 teh‸-a lehˇ, ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw‸ nya‸
tawˬ-euˬ aˬ yui‸ hawˇ-eu aˬ yaw‸-euˬ miˬ sawˇ zaˬ dawˬ taw^
33 lu‸-ahˇ Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ mehˬ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ
ngeh miˇ, tawˬ-euˬ aˬ yui‸ g'aˬ aˬ yaw‸ nya‸-ahˇ sheuˬ g'eh-awˇ,

aˬ yaw˰ nya˰-euˬ naˇ-eu maˇ k'ehˬ-ahˇ tsiˬ shawˇ nehˬ-euˬ
meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ nehˬ g'aˬ naˇ, aˬ yaw˰ hawˇ-eu aˬ yaw˰-
34 euˬ miˬ sawˇ zaˬ dawˬ tawˆ lu˰ baˇtiˇsaˬ kamˬ-euˬ meh. K'oeˇ
naˇ, aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ aˬ yaw˰-euˬ iˇ kahˇ sheuˬ g'eh-awˇ, hawˬ
byawˇ laˆ dawˆ nehˬ-euˬ meh. Miˬ yehˇ-ahˇ jah-euˬ miˇ neh,
aˬ yaw˰-euˬ miˬ sawˇ zaˬ dawˬ tawˆ lu˰ nehˬ-ehˇ laˬ k'aˬ cehˇ
dui dui-eu meh.
35 Uˬ bya bya laˇ ngeh, sahˬ paˬ yaw huiˬ deuˬ piˆ liˆ-ahˇ k'ehˇ
g'eh-awˇ, Tsawˇ haˬ k'oeˇ nyiˬ g'aˬ-ahˇ pyehˬ-awˬ lehˇ, bi ehˇ
36 gaˬ-iˇ-euˬ meh. Tawˬ-euˬ aˬ yui˰ g'aˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ Pawˇluˆ-
ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Naw nya˰-ahˇ pyehˬ nehˬ-awˬ lehˇ, sahˬ paˬ
yaw huiˬ deuˬ dawˬ bi tsa˰ gaˬ le-euˬ nga. K'oeˇ miˇ neh,
nymˬ-mˇ doˆ laˇ-awˇ, laˬ k'aˬ cehˇ taˆ ni g'o˰ leˇ-awˬ lehˇ,
37 ehˇ nehˬ-euˬ meh. Pawˇluˆ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu,
Nga nya˰ Loˇmaˆ tsawˇ haˬ k'aw˰, yaˇ k'aˬ maˬ daˇ-ehˇ aˬ
cawˬ-euˬ mehˬ shi diˬ-awˇ tawˬ-ahˇ dawˆ nehˬ la˰-euˬ meh.
Nymˬ-mˇ nga nya˰-ahˇ ciˬ cuˇ ni pyehˬ nehˬ la˰ te loˇ. Heu
lo˰-ehˇ maˬ ngeuˇ-aˇ. Aˬ yaw˰ ma˰ nga nya˰-ahˇ bi sheuˬ doˆ
38 le-awˬ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Piˆ liˆ k'oeˇ
deuˬ sahˬ paˬ yaw huiˬ deuˬ-ahˇ ehˇ gaˬ leˇ ngeh, aˬ yaw˰ nya˰
Loˇmaˆ tsawˇ haˬ meh jeˇ lehˇ aˬ yaw˰ ma˰ ya gaˬ-euˬ miˇ
39 neh, guˆ dui dui-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰ nya˰ jawˇ
gaˇ oe-awˇ, Nga ma˰ neh mˇ bahˬ-euˬ deuˬ-ahˇ pyehˬ nehˬ la˰-
awˬ lehˇ shaˇ-eu meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ tawˬ la˰
k'oeˇ sheuˬ doˆ-awˇ, Meuˬ heu meuˬ-ahˇ neh doˆ-iˇ la˰ lehˇ
40 shaˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ nya˰ tawˬ-ahˇ neh doˆ-iˇ-awˇ, Luˬdiˇ-
euˬ iˇ kahˇ le-euˬ meh. Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ deuˬ-ahˇ ya
mawˇ ngeh, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ g'aˬ bi˰-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ
yaw˰ nya˰ meuˬ k'oeˇ meuˬ-ahˇ neh doˆ-iˇ-euˬ meh.

**Teˇsaˬloˇni meuˬ-ahˇ jawˇ-eu deuˬ law˰ law˰-ehˇ g'eh-eu**

17 K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ Aˬpiˇbawˇliˇ meuˬ hawˇ-eu
Aˬpawˇlawˇniˇ meuˬ-ahˇ iˇ paˆ-awˇ, Teˇsaˬloˇni meuˬ-ahˇ
iˇ keuˆ-euˬ meh. K'oeˇ gaˇ Yuˇdaˆ tsawˇ haˬ-euˬ uˬ duˬ tahˬ
2 nymˇ jaˆ-eu meh. Pawˇluˆ zahˇ jaˆ-eu lo˰-ehˇ aˬ yaw˰ ma˰
nehˬ-ehˇ uˇ leˇ-euˬ meh. Jawˇ nah smˬ nah keuˆ ni Jaˇ li˰-ahˇ
3 g'oe g'oe-ehˇ aˬ yaw˰ ma˰ nehˬ-ehˇ bawˬ dzaˬ-euˬ meh. Ka-
li-aˬ, ya kamˇ shiˇ-awˇ ya g'o˰ deh˰ laˇ meh lehˇ, aˬ yaw˰ bya
cehˆ ni mehˬ nehˬ-euˬ meh. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ ja mehˬ nehˬ-eu

4 Yeˬsuˇ heu g'aˬ, Ka-li meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yawꞈ
maꞈ tiˬ paˆ na deuˬ Ka-li-ahˇ jah laˇ-awˇ, Pawˇluˆ hawˇ-eu
Siˬlaˆ-ahˇ gawꞈ leˇ-euˬ meh. Miˬ yehˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-eu
Heˬlaˬsaˇ tsawˇ haˬ g'awˬ mya g'aˬ hawˇ-eu, tsawˇ myahˇ doˆ-
eu zaˬ miˬ zaˬ g'awˬ mya g'aˬ jah laˇ-euˬ meh.
5 Ehˇ k'awꞈ, Yuˇdaˆ tsawˇ haˬ myaˆ naˆ-eu miˇ neh, gaˇ maˬ
jaˆ-eu tsawˇ haˬ yaw haiˬ deuˬ-ahˇ kuˇ-awˇ neh, tsawˇ haˬ aˇ
maꞈ maꞈ ma-ahˇ bi uiˬ laˇ-awˇ, meuˬ laꞈ k'oeˇ lawꞈ lawꞈ-ehˇ
bi g'eh-euˬ meh. Aˬ yawꞈ maꞈ Yaˬsoˬ-euˬ nymˇ-ahˇ ga jawˬ-
awˇ, Pawˇluˆ hawˇ-eu Siˬlaˆ-ahˇ tsawˇ haˬ k'oeˇ myaˆ ni-euˬ
6 mehˬ shi g'eu doˆ-eu lehˇ poˆ-eu meh. Aˬ yawꞈ nyaꞈ-ahˇ maˬ
poˆ mawˇ-euˬ miˇ neh, Yaˬsoˬ hawˇ-eu aˬ yuiꞈ aˬ nyiˇ Ka-li
zaˬ tiˬ paˆ na deuˬ-ahˇ, sahˬ paˬ yaw huiˬ deuˬ jawˇ gaˇ g'eu
g'eh-awˇ ehˇ-eu, Miˇ tsaˬ dawˬ tawˆ luꞈ-ahˇ suˬ saˬ laˇ ni bi
7 mˇ-eu deuˬ heu gaˇ k'awꞈ oe keuˆ ngaˇ. Yaˬsoˬ-aˬ, aˬ yawꞈ
maꞈ-ahˇ ha-euˬ meh. Yeˬsuˇ lehˇ myahˇ-euˬ sahˬ paˬ kuˇ hawˇ
kamˇ tiˬ g'aˬ jawˇ meh lehˇ aˬ yawꞈ maꞈ ehˇ-eu meh. Aˬ yawꞈ
maꞈ dawˬ tawˆ luꞈ sahˬ paˬ Gehˇsaˬ neh biꞈ-euˬ zahˇ dawˬ
k'oꞈ dawˬ-ahˇ maˬ tsaˬ-eu zahˇ jahˇ luꞈ meh lehˇ, yaw k'aˆ-ehˇ
8 ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ gaˇ uiˬ laˇ-euˬ deuˬ hawˇ-eu sahˬ paˬ
yaw huiˬ deuˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ-ahˇ ya gaˬ ngeh, aˬ yawꞈ maꞈ
9 nui ma suˬ saˬ dui dui-eu meh. Aˬ yawꞈ maꞈ Yaˬsoˬ hawˇ-eu
aˬ yawꞈ-euˬ cawˬ deuˬ-ahˇ pyuˇ bi doˆ dah-awˇ bi kamˬ-euˬ
meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yawꞈ maꞈ-ahˇ pyehˬ nehˬ-euˬ meh.

**G'aˬ k'ehˇ deuˬ Beˬliˇ meuˬ-ahˇ jawˇ ngeh-euˬ gaˇ kawˆ**

10 Aˬ yuiꞈ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ deuˬ, Pawˇluˆ hawˇ-eu Siˬlaˆ-ahˇ
uˬ ciꞈ sehˇ g'ahˇ Beˬliˇ meuˬ-ahˇ tiˬ poˆ tehꞈ-ehˇ bi iˇ-euˬ meh.
Aˬ yawꞈ nyaꞈ k'oeˇ gaˇ iˇ keuˆ-awˇ, Yuˇdaˆ tsawˇ haˬ-euˬ uˬ
11 duˬ tahˬ nymˇ-ahˇ uˇ leˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-aˬ,
Teˇsaˬloˇni meuˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ naˆ maˬ tseˇ shaˇ noeˬ
nya-awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ-ahˇ laˬ k'aˬ cehˇ taˆ ni ha geuꞈ-eu
meh. Gaˇ kawˆ k'oeˇ deuˬ tsaˬ nga loˇ maˬ tsaˬ nga loˇ lehˇ
ya siˬ ni, aˬ yawꞈ maꞈ yawˬ nah na luꞈ Jaˇ liꞈ yaw muiˬ-ehˇ gui
12 luꞈ meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yawꞈ maꞈ-euˬ laꞈ k'oeˇ tsawˇ haˬ
g'awˬ mya g'aˬ Ka-li-ahˇ jah laˇ-euˬ meh. Tsawˇ myahˇ doˆ-eu
Heˬlaˬsaˇ zaˬ miˬ zaˬ deuˬ hawˇ-eu k'aˬ dzeˇ zaˬ deuˬ g'awˬ
13 mya g'aˬ k'awꞈ jah laˇ-euˬ meh. Pawˇluˆ Beˬliˇ meuˬ-ahˇ
Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ mehˬ luꞈ meh jeˇ lehˇ Teˇsaˬloˇni meuˬ-ahˇ
jawˇ-eu Yuˇdaˆ tsawˇ haˬ ya siˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yawꞈ

maꞈ k'oeˇ gaˇ iˇ-awˇ, tsawˇ haˬ aˇ maꞈ maꞈ ma-ahˇ nui ma la^
14 pehˇ-awˇ neh, lawꞈ lawꞈ-ehˇ bi g'eh-euˬ meh. K'oeˇ ngeh aˬ
yuiꞈ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ deuˬ, tiˬ po^ tehꞈ-ehˇ Pawˇlu^-ahˇ iˬ ma
la^ sha^-ahˇ keu^ ni bi iˇ-euˬ meh. Ehˇ k'awꞈ, Siˬla^ hawˇ-eu
15 Ti^moˇseˬ-aˬ, k'oeˇ gaˇ jawˇ yaꞈ-euˬ meh. Pawˇlu^-ahˇ sheuˬ
ha-iˇ-euˬ deuˬ Aˬteˬ meuˬ-ahˇ keu^ ni sheuˬ ha-iˇ-awˇ g'oꞈ
leˇ-euˬ meh. Siˬla^ hawˇ-eu Ti^moˇseˬ-ahˇ, Ngaˇ jawˇ gaˇ yaw
kawˇ-ehˇ oe-awˬ jeˇ lehˇ tsaꞈ gaˬ-iˬ de lehˇ, Pawˇlu^ aˬ yawꞈ
maꞈ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

**Pawˇlu^ Aˬteˬ meuˬ-ahˇ jawˇ ngeh-euˬ gaˇ kaw^**

16 Pawˇlu^ aˬ yawꞈ nyaꞈ-ahˇ dawˬ dawˬ-ehˇ Aˬteˬ meuˬ-ahˇ
jawˇ ngeh, meuˬ k'oeˇ meuˬ laꞈ k'oeˇ tahˬ pahˬ aˬ ma mawˇ
kawˇ tiˬ byah ja^ gaˇ ya mawˇ-awˇ, nui ma caw^ dui dui-eu
17 meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yawꞈ uˬ duˬ tahˬ nymˇ laꞈ k'oeˇ
Yuˇda^ tsawˇ haˬ hawˇ-eu Miˬ yehˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-eu tsawˇ
haˬ-ahˇ maˬ ehˇ, yawˬ nah na luꞈ leh^-ahˇ k'aˇ tahˬ puˬ le-eu
18 tsawˇ haˬ-ahˇ maˬ ehˇ, ja uˇ-awˇ bawˬ dzaˬ-eu meh. K'oeˇ
ngeh, Iˇpiˇguˇlu zahˇ tawˬ-eu deuˬ hawˇ-eu Saˬdawˇiˇ zahˇ
tawˬ-eu, zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ zawˇ ahˇ-eu deuˬ, Pawˇlu^ nehˬ-ehˇ
ja uˇ-awˇ bawˬ dzaˬ-eu meh. Aˬ yawꞈ maꞈ tiˬ pa^ na deuˬ
ehˇ-eu, Aˬ cawˬ-euˬ dawˬ g'o^-awˇ ja ja-ehˇ cah-eu tsawˇ haˬ
heu g'aˬ, aˬ jeˬ ehˇ mawꞈ-eu nga lehˇ ehˇ-eu meh. Pawˇlu^-aˬ,
Yeˬsuˇ-euˬ gaˇ kaw^ hawˇ-eu g'oꞈ dehꞈ laˇ-eu gaˇ kaw^ mehˬ-eu
miˇ neh, tiˬ pa^ na deuˬ ehˇ-eu, Aˬ yawꞈ-aˬ, yawˬ k'ahˬ yawˬ
miˇ yawˬ-euˬ miˬ yehˇ deuˬ-euˬ gaˇ kaw^ mehˬ mehˬ-ehˇ
19 cah-eu tsawˇ haˬ nga lehˇ ehˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yawꞈ
maꞈ Pawˇlu^-ahˇ kuˇ-awˇ, Aˬleˬ gawˬ jawˬ-ahˇ sheuˬ da^ leꞈ-
awˇ ehˇ-eu, Nawˇ mehˬ luꞈ-eu gaˇ kaw^ yaw shuiꞈ heu nga
20 maꞈ-ahˇ k'awꞈ ui cui^ mehˬ nehˬ laꞈ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, nga maꞈ maˬ siˬ maˬ gaˬ haw-euˬ deuˬ nawˇ ehˇ mehˬ
nehˬ laꞈ-euˬ meh. K'oeˇ deuˬ aˬ jeˬ-ahˇ ehˇ mawꞈ-eu nga lehˇ
nga maꞈ siˬ mawꞈ miˇ-a lehˇ, aˬ yawꞈ maꞈ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
21 Aˬteˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu deuˬ hawˇ-eu k'oeˇ gaˇ jawˇ-eu daˬ
yah deuˬ-aˬ, gaˇ kaw^ yaw shuiꞈ tiˬ jeˬ na ja sawˇ ja uˇ-eu
g'aˇ duˬ tehꞈ-ehˇ aˇ yamˬ bi jiˇ luꞈ meh.
22 K'oeˇ ngeh, Aˬleˬ gawˬ jawˬ-ahˇ bawˬ dzaˬ-eu aˇ maꞈ-euˬ
g'ahˇ ceh Pawˇlu^ yawꞈ-awˇ ehˇ-eu, Aˬteˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu
deuˬ-oˇ, yawˬ jeˬ na luꞈ laꞈ k'oeˇ naw maꞈ miˬ yehˇ deuˬ-ahˇ
23 yaw zeu baw dui dui gaˇ ngaˇ ya mawˇ-euˬ ma. Aˬ jeˬ miˇ

neh ehˇ naˇ, ngaˇ doe doe-ehˇ cah-awˇ, naw ma˰ uˬ duˬ tahˬ-eu
deuˬ-ahˇ haw ngeh, Nga ma˰ maˬ siˬ-eu Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ
lehˇ, bo˰ taˬ-euˬ lawˇ duˬ tiˬ tsahˇ ngaˇ mawˇ-euˬ ma. Naw
ma˰ maˬ siˬ-ehˇ uˬ duˬ tahˬ lu˰-eu Miˬ yehˇ-euˬ gaˇ kaw^
ngaˇ naw ma˰-ahˇ ja mehˬ nehˬ nyaˇ de.
24 Miˇ tsaˬ hawˇ-eu miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ k'aˇ jawˇ k'aˇ ja^-eu
yawˬ jeˬ na lu˰-ahˇ beh-euˬ Miˬ yehˇ-aˬ, mˬ hawˇ-eu miˇ-ahˇ
u^ lahˇ-eu g'aˬ meh. Aˬ yaw˰-aˬ, tsawˇ haˬ neh tso^-euˬ uˬ
25 duˬ tahˬ nymˇ-ahˇ jawˇ-eu maˬ ngeuˇ-a. Tsawˇ haˬ aˬ yaw˰-
euˬ g'aˇ duˬ tiˬ jeˬ na jahˇ-eu gaˇ Miˬ yehˇ maˬ loˬ-a. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ yaw deh˰
26 bi deh˰-awˇ, yawˬ jeˬ na lu˰ bi˰-eu meh. Miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^
doe doe-ehˇ jawˇ ni, aˬ yaw˰ tsawˇ jeuˬ yawˬ jeuˬ na lu˰-ahˇ,
tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-euˬ la˰ k'oeˇ teh˰-ehˇ beh taˬ-euˬ meh. Aˬ
yaw˰ ma˰-euˬ g'aˇ duˬ tseˇ pa^ biˇ pa^-eu aˇ yamˬ maˬ ehˇ,
aˬ yaw˰ ma˰ ya jawˇ-eu miˇ kaˬ maˬ ehˇ, aˬ yaw˰ la^ baw
27 taˬ-euˬ meh. Aˬ jo^-ehˇ g'eh-awˇ neh, tsawˇ haˬ aˬ yaw˰-
ahˇ po^-eu la˰ k'oeˇ, saw^ haw-awˇ ya mawˇ ni, aˬ yaw˰ tsawˇ
haˬ-ahˇ beh taˬ-euˬ meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ-eu k'aw˰, aˬ
yaw˰-aˬ aˬ dui aˬ geu g'aˬ-ahˇ maˬ kaˬ, gaˇ mahˇ maˬ kaˬ-a.
28 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ baˬ da neh aˬ dui yaw deh˰
deh˰-eu uˬ ta˰, lu^ nya la^ nya-eu hawˇ-eu jawˇ lu˰ ma. Naw
ma˰-euˬ caˇ-eu dawˬ kawˬ caˇ-eu deuˬ caˇ-eu lo˰-ehˇ, Aˬ dui-
29 aˬ, Miˬ yehˇ-ahˇ neh jeuˬ le o^ le-euˬ tsawˇ haˬ ma. Aˬ
dui Miˬ yehˇ-ahˇ neh jeuˬ le o^ le-euˬ tsawˇ haˬ miˇ neh,
tsawˇ haˬ noeˬ do^-awˇ jahˇ nya-eu mawˇ kawˇ deuˬ, shuiˇ
maˬ ehˇ, pyuˇ maˬ ehˇ, k'aˬ lo maˬ ehˇ, Miˬ yehˇ heu deuˬ-
30 ahˇ duˇ meh lehˇ, aˬ dui noeˬ-eu maˬ tsaˬ-a. Dzeuˇ laˇ ngeh
tsawˇ haˬ neh maˬ siˬ-ehˇ mˇ-euˬ deuˬ-ahˇ Miˬ yehˇ maˬ juiˇ
taˬ-a. Ehˇ k'aw˰, nymˬ-mˇ yawˬ gaˇ na lu˰ jawˇ-eu tsawˇ haˬ
dawˬ taw^ lu˰ iˬ baˇ noeˬ po^ noeˬ paˇ-awˬ lehˇ, Miˬ yehˇ
31 dawˬ bi˰-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ neh tseˇ
do^ taˬ-euˬ g'aˬ-ahˇ g'oe-awˇ, miˇ tsaˬ zaˬ-ahˇ yaw tsaˬ yaw
dawˇ la˰ k'oeˇ yaˇ k'aˬ daˇ-eu lehˇ nah pa^ pa^ taˬ-euˬ meh.
Miˬ yehˇ neh k'oeˇ g'aˬ-ahˇ tseˇ do^ taˬ-euˬ meh lehˇ tsawˇ
haˬ dawˬ taw^ lu˰ ya siˬ ni, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰-ahˇ bi g'o˰ deh˰
laˇ-euˬ meh lehˇ, Pawˇ lu^ mehˬ nehˬ-euˬ meh.
32 G'o˰ deh˰ laˇ-eu gaˇ kaw^ aˬ yaw˰ ma˰ ya gaˬ ngeh, tsawˇ
haˬ tiˬ pa^ na deuˬ aˬ yaw˰-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ
ehˇ-ehˇ uiˇ-eu meh. Tiˬ pa^ na deuˬ ehˇ-eu, Nawˇ ehˇ nehˬ

la˰ lu˰-eu gaˇ kaw^ heu, nga ma˰ a˯ kaˇ ti˯ po^ naˇ ha˯ te si˯
33 lehˇ, ehˇ neh˯-eu˯ meh. K'oeˇ ngeh, Pawˇlu^ a˯ yaw˰ ma˰-eu˯
34 la˰ k'oeˇ neh do^-iˇ-eu˯ meh. Tsawˇ ha˯ ti˯ pa^ na deu˯
Ka-li-ahˇ jah laˇ-awˇ, Pawˇlu^-ahˇ gaw˰ leˇ-eu˯ meh. Tsawˇ
ha˯ k'oeˇ deu˯-eu˯ la˰ k'oeˇ, Da˯yawˇna˯siˇ lehˇ myahˇ-eu˯
A˯le˯ gaw˯ jaw˯-ahˇ baw˯ dza˯-eu aˇ ma˰ la˰ k'oeˇ jawˇ-eu
ti˯ g'a˯ ahˇ-eu meh. Da˯ma˯liˇ lehˇ myahˇ-eu˯ za˯ mi˯ za˯ ti˯
g'a˯ hawˇ-eu nui deu˯ k'aw˰ ahˇ-eu meh.

### Pawˇlu^ Gawˇli˯tu meu˯-ahˇ jawˇ ngeh-eu˯ gaˇ kaw^

18 K'oeˇ naˇ, Pawˇlu^ A˯te˯ meu˯-ahˇ neh do^-iˇ-awˇ Gawˇ-
li˯tu meu˯-ahˇ iˇ-eu˯ meh. 2 K'oeˇ gaˇ, Bo˯tu^ miˇ k'ah˯-
ahˇ jawˇ-eu A˯guˇla lehˇ myahˇ-eu˯ Yuˇda^ tsawˇ ha˯ ti˯
g'a˯-ahˇ tah˯ pu˯-eu˯ meh. Yuˇda^ tsawˇ ha˯ daw˯ taw^ lu˰
Loˇma^ meu˯-ahˇ neh ya do^-iˇ meh lehˇ, sah˯ pa˯ Ga˯lawˇdiˇ
daw˯ bi˰-eu˯ miˇ neh, a˯ yaw˰-eu˯ mi˯ za˯ Biˇgiˇla neh˯-ehˇ
Iˇda˯li˯ miˇ k'ah˯-ahˇ neh do^ le-eu˯ meh. A˯ nya˰ dzeˇ za˯
3 k'oeˇ gaˇ oe keu^-eu˯, ma˯ myahˇ laˇ-a˯ si˯. Pawˇlu^ hawˇ-eu
A˯guˇla a˯ nya˰ dzeˇ za˯ gaˇ ti˯ je˯ teh˰-ehˇ mˇ-eu miˇ neh,
Pawˇlu^ a˯ yaw˰ nya˰ jawˇ gaˇ iˇ-awˇ, a˯ yaw˰ nya˰ neh˯-ehˇ
gaˇ mˇ-eu˯ meh. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, a˯ yaw˰ ma˰ sa˯ paˇ
4 seh˯ g'aw^ gu˰-eu tsawˇ ha˯ meh. Jawˇ nah yaw˯ nah na lu˰
u˯ du˯ tah˯ nymˇ la˰ k'oeˇ Yuˇda^ tsawˇ ha˯ hawˇ-eu He˯la˯saˇ
tsawˇ ha˯ Ka-li-ahˇ jah laˇ ni, Pawˇlu^ leh jeh leh jeh-ehˇ baw˯
dza˯-eu˯ meh.
5 Si˯la^ hawˇ-eu Ti^moˇse˯, Ma˯ge˯dawˇni^ miˇ k'ah˯-ahˇ
neh Pawˇlu^ jawˇ gaˇ oe keu^ ngeh, Pawˇlu^-a˯ Mi˯ yehˇ-eu˯
daw˯ teh˰-ehˇ meh˯ meh˯-ehˇ, Ye˯suˇ-a˯ Ka-li meh lehˇ, Yuˇda^
6 tsawˇ ha˯-eu˯ meh˯ shi saˇ kiˇ kam˯ lu˰ meh. Tsawˇ ha˯
k'oeˇ deu˯ a˯ yaw˰-ahˇ pyehˇ pyehˇ-ehˇ ja bu ja doeˇ ngeh,
Pawˇlu^ a˯ yaw˰-eu˯ pehˇ k'ah˯ byu˯ k'aˇ meh˯-awˇ ehˇ-eu,
Naw ma˰-eu˯ do-a˯, naw ma˰-eu˯ k'oeˇ ta^ ja^ lu˰-uˇ. Nga˯-eu˯
k'oeˇ ta^ ma˯ ja^. I˯ nah ta˰ naˇ, ngaˇ a˯ caw˯-eu˯ tsawˇ jeu˯
7 tsawˇ ca-ahˇ meh˯-iˇ ma lehˇ, ehˇ neh˯-eu˯ meh. A˯ yaw˰
k'oeˇ gaˇ neh do^-iˇ-awˇ, Mi˯ yehˇ-ahˇ u˯ du˯ tah˯-eu Tiˇtu^
Yuˇtu˯ lehˇ myahˇ-eu˯ g'a˯-eu˯ iˇ kahˇ iˇ-eu˯ meh. K'oeˇ
g'a˯-eu˯ nymˇ-a˯, u˯ du˯ tah˯ nymˇ-ahˇ nymˇ ka˯ ta˰-eu meh.
8 U˯ du˯ tah˯ nymˇ-ahˇ a˯ yui˰ geu˰-eu Ga˯liˇpu^ lehˇ myahˇ-eu˯

g'aˬ hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ miˬ sawˇ zaˬ dawˬ taw^ lu˰ Sahˬ
paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ jah laˇ-euˬ meh. Gawˇliˬtu meuˬ-ahˇ jawˇ-eu
g'awˬ mya g'aˬ k'aw˰, Pawˇlu^ mehˬ-eu gaˇ ya gaˬ ngeh,
9 Ka-li-ahˇ jah laˇ-awˇ, baˇtiˇsaˬ kamˬ-euˬ meh. Uˬ ci˰ sehˇ
g'ahˇ, yaw sahˇ la˰ k'oeˇ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Pawˇlu^-ahˇ bi
mawˇ-awˇ ehˇ-eu, Nawˇ taˬ gu^. Ciˬ cuˇ ni taˬ jawˇ. Yaw
10 muiˬ-ehˇ mehˬ nehˬ-awˬ. Ngaˇ nawˬ nehˬ-ehˇ jawˇ ma. Aˬ
cawˬ nawˬ-ahˇ la^ tahˬ la^ naˇ-eu lehˇ g'eh-eu k'aw˰, maˬ
jahˇ nya. Meuˬ heu meuˬ la˰ k'oeˇ ngaˬ-euˬ tsawˇ haˬ g'awˬ
11 mya ni jawˇ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ k'oeˇ gaˇ
tiˬ k'o˰ uˬ ta˰ ba la ko˰ siˬ jawˇ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ Miˬ
yehˇ-euˬ dawˬ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-euˬ meh.
12 Aˬgaˬyaˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ Gaˬliˬoˬ sahˬ paˬ dzaˬ ngeh, Yuˇda^
tsawˇ haˬ nui ma tiˬ siˬ teh˰-ehˇ taˬ-awˇ, Pawˇlu^-ahˇ k'ehˬ-eu
k'a^-eu lehˇ, yaˇ k'aˬ daˇ-eu saˇ naˇ-ahˇ nyeh˰ g'eh-euˬ meh.
13 Aˬ yaw˰ ma˰ ehˇ-eu, Tsawˇ haˬ zaˬ Miˬ yehˇ-ahˇ uˬ duˬ
tahˬ ngeh, zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-ahˇ maˬ tsaˬ-eu la˰ k'oeˇ uˬ
duˬ tahˬ ni, tsawˇ haˬ heu g'aˬ mehˇ shuiˇ shuiˇ lu˰ meh lehˇ,
14 ehˇ nehˬ-euˬ meh. Pawˇlu^ dawˬ ngehˬ-eu lehˇ g'eh ngeh,
sahˬ paˬ Gaˬliˬoˬ Yuˇda^ tsawˇ haˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Yuˇda^
tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ, gaˇ kaw^ heu maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu jeˬ
pyeu˰-eu maˬ ehˇ, yaw haiˬ jeˬ pyeu˰-eu maˬ ehˇ, ngaˇ oˇ
15 oˇ-ehˇ naw ma˰-euˬ dawˬ naˇ haˬ ma. Ehˇ k'aw˰, dawˬ deuˬ,
tsawˇ myahˇ deuˬ hawˇ-eu, naw ma˰-euˬ zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-
ahˇ ta˰-eu gaˇ kaw^ deuˬ pyeu˰-eu miˇ neh, naw ma˰ yawˬ haˇ
yawˬ ha jahˇ-awˬ. Gaˇ kaw^ heu ngaˇ yaˇ k'aˬ maˬ daˇ lehˇ,
16 ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ yaˇ
17 k'aˬ daˇ-eu saˇ naˇ la˰ k'oeˇ teh do^-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh,
aˬ yaw˰ ma˰ dawˬ taw^ lu˰ uˬ duˬ tahˬ nymˇ-euˬ aˬ yui˰
Suˇdeˬ-ahˇ pa˰-awˇ, yaˇ k'aˬ daˇ-eu saˇ naˇ mehˬ shi aˬ yaw˰-
ahˇ diˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰ sahˬ paˬ Gaˬliˬoˬ-aˬ, gaˇ kaw^
k'oeˇ aˬ yaw˰-ahˇ maˬ ta˰-eu lo˰-ehˇ jawˇ-eu meh.
18 Pawˇlu^ k'oeˇ gaˇ ui cui^ g'awˬ myahˇ ni jawˇ-euˬ meh.
K'oeˇ naˇ, aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ deuˬ-ahˇ g'o˰ dawˬ tsa˰
ya˰-awˇ, Suˇli^ miˇ k'ahˬ-ahˇ lawˬ dziˬ g'eh-euˬ meh. Biˇgiˇla
hawˇ-eu Aˬguˇla aˬ nya˰ dzeˇ zaˬ k'aw˰, aˬ yaw˰ nehˬ-ehˇ
iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ dawˬ ma saˇ jaˇ ehˇ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ,
Geˬjeˬ meuˬ-ahˇ iˇ keu^ ngeh, uˬ duˬ jeh^ dzeh-euˬ meh.
19 K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ Eˇpeˇsu meuˬ-ahˇ iˇ keu^-awˇ, aˬ yaw˰
nya˰ dzeˇ zaˬ-ahˇ k'oeˇ gaˇ bi jawˇ ya˰-euˬ meh. Aˬ yaw˰-aˬ,

uˬ duˬ tahˬ nymˇ-ahˇ uˇ leˇ-awˇ neh, Yuˇda^ tsawˇ haˬ nehˬ-ehˇ
20 ja uˇ-awˇ bawˬ dzaˬ-euˬ meh. Nga ma‸ nehˬ-ehˇ ui cui^ g'awˬ
myahˇ ni jawˇ la‸-awˬ lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ Pawˇlu^-ahˇ shaˇ
k'aw‸, Nymˬ-mˇ ngaˇ maˬ jawˇ nya siˬ lehˇ, Pawˇlu^ ehˇ
21 nehˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸, Pawˇlu^ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ g'o‸ dawˬ
tsa‸ ngeh, Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ naˇ, naw ma‸ jawˇ gaˇ ngaˇ
tiˬ po^ paˇ laˇ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸
lawˬ dziˬ-awˇ, Eˇpeˇsu meuˬ-ahˇ neh do^-iˇ-euˬ meh.

**Pawˇlu^ Aˬdiˇawˬ meuˬ-ahˇ g'o‸ leˇ-awˇ, smˬ po^ tiˬ po^ dawˬ mehˬ mehˬ-iˇ-euˬ**

22 Pawˇlu^ Gehˇsaˬliˇ meuˬ-ahˇ le keu^-awˇ, k'oeˇ gaˇ neh
Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ le-euˬ meh. K'oeˇ gaˇ jawˇ-eu
Ka-li zaˬ aˇ muˇ-ahˇ g'oeˇ-eu gaˬ-eu dawˬ ehˇ nehˬ-awˇ, Aˬdiˇ-
23 awˬ meuˬ-ahˇ g'o‸-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ k'oeˇ gaˇ ui cui^
g'awˬ myahˇ ni jawˇ g'aˬ naˇ, do^-iˇ-euˬ meh. Gaˬlaˬti^ miˇ
k'ahˬ hawˇ-eu Puˬgiˇ miˇ k'ahˬ la‸ k'oeˇ doe doe-ehˇ iˇ-awˇ,
zaˬ lahˇ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ g'aˬ bi‸-euˬ meh.

**Aˬpawˇlu^ Eˇpeˇsu meuˬ-ahˇ dawˬ mehˬ mehˬ-euˬ**

24 K'oeˇ ngeh, Aˬleˬsaˬduˇ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Aˬpawˇlu^ lehˇ
myahˇ-euˬ Yuˇda^ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ Eˇpeˇsu meuˬ-ahˇ oe
keu^-euˬ meh. Aˬ yaw‸-aˬ, dawˬ zawˇ ngehˬ nya-awˇ, Jaˇ li‸
25 siˬ nya dui dui-eu meh. Aˬ yaw‸-aˬ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ
zahˇ dzaw-awˇ, nui ma keu^ dui dui-eu la‸ k'oeˇ Yeˬsuˇ-euˬ
gaˇ kaw^ yaw du‸ du‸-ehˇ mehˬ nehˬ nya-eu meh. Ehˇ k'aw‸,
26 Yoˇhaˬ neh mehˬ nehˬ-euˬ baˇtiˇsaˬ teh‸-ehˇ siˬ nya meh. Aˬ
yaw‸-aˬ, uˬ duˬ tahˬ nymˇ la‸ k'oeˇ nui ma k'aˬ duˬ ni mehˬ
dahˬ beh-euˬ meh. Biˇgiˇla hawˇ-eu Aˬguˇla aˬ nya‸ dzeˇ zaˬ
aˬ yaw‸ mehˬ-eu dawˬ ya gaˬ ngeh, aˬ yaw‸-ahˇ kuˇ-awˇ, Miˬ
yehˇ-euˬ gaˇ kaw^ dawˇ coe ni yaw muiˬ-ehˇ mehˬ nehˬ-euˬ
27 meh. Aˬ yaw‸ Aˬgaˬyaˇ miˇ k'ahˬ paw iˇ maw‸ ngeh, aˬ yui‸
aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ deuˬ aˬ yaw‸-ahˇ g'aˬ bi‸-awˇ, Aˬ yaw‸-ahˇ
ha-awˬ lehˇ, k'oeˇ paw jawˇ-eu zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ sahˬ bo‸ bo^
nehˬ-euˬ meh. Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ baˬ da neh k'oeˇ gaˇ
jawˇ-eu deuˬ, Ka-li-ahˇ jah laˇ-euˬ meh. Aˬpawˇlu^ k'oeˇ gaˇ
iˇ keu^-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ yaw k'a^-ehˇ caw ba nehˬ-euˬ
28 meh. Aˬ yaw‸ heu lo‸-ehˇ caw ba nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ-aˬ

Ka-li meh lehˇ, aˬ yaw˰ Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ yaw muiˬ-ehˇ pah mehˬ
nehˬ-awˇ, tsawˇ haˬ dawˬ tawˆ lu˰-euˬ mehˬ shi Yuˇdaˆ tsawˇ
haˬ nehˬ-ehˇ tsawˇ pyehˇ pyehˇ ngeh aˬ yaw˰ g'aˬ leˇ-euˬ meh.

### Pawˇluˆ Eˇpeˇsu meuˬ-ahˇ jawˇ ngeh-euˬ gaˇ kawˆ

19 Aˬpawˇluˆ Gawˇliˬtu meuˬ-ahˇ jawˇ ngeh, Pawˇluˆ la˰ taˆ
paw-euˬ miˇ k'ahˬ deuˬ-ahˇ iˇ paˆ-awˇ, Eˇpeˇsu meuˬ-ahˇ
iˇ keuˆ-euˬ meh. K'oeˇ gaˇ zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ ya mawˇ-awˇ,
2 aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Naw ma˰ Ka-li-ahˇ jah laˇ ngeh,
muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ za maˬ loˇ lehˇ naˇ haˬ
ngeh, Muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ jawˇ meh lehˇ nga
ma˰ maˬ gaˬ haw-aˬ siˬ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ
3 meh. Toˆ-ehˇ maˇ-iˬ, naw ma˰ baˇtiˇsaˬ aˬ geu jeˬ kamˬ teˬ
lehˇ, Pawˇluˆ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ naˇ haˬ ngeh, Yoˇhaˬ neh mehˬ
nehˬ-euˬ baˇtiˇsaˬ kamˬ-euˬ ma lehˇ, ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh.
4 Pawˇluˆ paˇ ehˇ-eu, Yoˇhaˬ neh mˇ nehˬ-euˬ baˇtiˇsaˬ k'oeˇ-aˬ,
iˬ baˇ noeˬ poˆ-eu gaˇ ta˰-eu meh. Ngaˬ-euˬ mehˬ nah
oe-eu g'aˬ-ahˇ jah-awˬ lehˇ, Yoˇhaˬ tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ
mehˬ nehˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ Yeˬsuˇ meh lehˇ,
5 Pawˇluˆ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ dawˬ k'oeˇ dawˬ-ahˇ
ya gaˬ ngeh, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ tsawˇ myahˇ uˬ moˆ baˇtiˇsaˬ
6 kamˬ-euˬ meh. Pawˇluˆ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ k'oeˇ taˆ aˬ la˰ ba˰ daˆ
ngeh, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ k'oeˇ taˆ muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ
Miˬ yehˇ za˰ ka le-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ dawˬ g'awˬ mya jeˬ
ngehˬ ngehˬ-ehˇ ja ceuˬ-eu uˬ ta˰, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ
7 ngehˬ dah-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ dawˬ tawˆ lu˰ tseˇ nyi˰
g'aˬ ehˇ g'aˬ ni byah-eu meh.
8 K'oeˇ naˇ, Pawˇluˆ uˬ duˬ tahˬ nymˇ-ahˇ uˇ leˇ-awˇ, ba la
smˇ siˬ byah ni nui ma k'aˬ duˬ ni mehˬ nehˬ tsoˆ nehˬ-euˬ
meh. Aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰ nehˬ-ehˇ ja uˇ-awˇ bawˬ dzaˬ-eu
la˰ k'oeˇ Miˬ yehˇ uˆ lahˇ-eu gaˇ kawˆ yaw k'aˆ-ehˇ mehˬ nehˬ-euˬ
9 meh. Aˬ yaw˰ ma˰ tiˬ paˆ na deuˬ-aˬ, nui ma yaw g'ahˇ meh.
Jah k'aw˰ maˬ jah-a. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw˰ ma˰ aˬ cawˬ-euˬ
mehˬ shi Ka-li-euˬ zahˇ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-eu meh.
K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ neh doˆ-iˇ-euˬ
meh. Zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ kuˇ g'eh-awˇ, Duˇlaˬnmˇ-euˬ saˆ laˬ
10 la˰ k'oeˇ yawˬ nah na lu˰ ja uˇ-awˇ bawˬ dzaˬ-euˬ meh. Aˬ
yaw˰ nyiˬ k'o˰ byah ni k'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ-euˬ miˇ neh, Aˬsiˇ
miˇ k'ahˬ-ahˇ k'aˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ tawˆ lu˰, Yuˇdaˆ

tsawˇ haˬ maˬ ehˇ, Heˬlaˬsaˇ tsawˇ haˬ maˬ ehˇ, Sahˬ paˬ
Yeˬsuˇ-euˬ dawˬ ya gaˬ-euˬ meh.
11 Miˬ yehˇ Pawˇlu^-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ, zawˇ huiˬ-eu k'a^ jeˬ-ehˇ
12 g'eh-eu deuˬ jahˇ-euˬ meh. Pawˇlu^ zmˬ-eu paˇ jeh maˬ ehˇ
pa‸ taw‸-eu saˬ paˇ maˬ ehˇ, naˇ-eu gawˇ-eu deuˬ jawˇ gaˇ yuˇ
g'eh ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ taˬ leˇ-awˇ, neh‸ yaw haiˬ deuˬ k'aw‸
13 do^-iˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh, neh‸-ahˇ teh do^ teh do^-ehˇ aˇ
poeˬ yuˇ dzaˬ lu‸-eu Yuˇda^ tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ, neh‸
yaw haiˬ uˇ-eu deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Pawˇlu^ dawˬ mehˬ mehˬ
lu‸-eu Yeˬsuˇ k'oeˇ g'aˬ-euˬ tsawˇ myahˇ uˬ mo^ ngaˇ naw
ma‸-ahˇ dawˬ bi‸-eu ma lehˇ, sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ
14 g'oe g'oe-ehˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Geˬbaˇ lehˇ myahˇ-euˬ piˇ
ma geu‸-eu Yuˇda^ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ jawˇ-eu meh. Aˬ yaw‸-euˬ
15 aˬ li shi‸ g'aˬ k'aw‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ jahˇ lu‸ meh. Neh‸ yaw
haiˬ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Ngaˇ Yeˬsuˇ-ahˇ siˬ nya ma.
Pawˇlu^-euˬ gaˇ kaw^ k'aw‸ siˬ nya ma. Ehˇ k'aw‸, naw ma‸
16 aˬ suˇ g'aˬ te lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. K'oeˇ naˇ, neh‸ yaw haiˬ
uˇ-eu tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ tsawˬ euˬ-euˬ meh.
Aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ g'aˬ-euˬ la‸ k'oeˇ, yaw k'a^-ehˇ jahˇ nehˬ-euˬ
miˇ neh, aˬ yaw‸ ma‸ ya naˇ ya gawˇ-awˇ, nymˇ k'oeˇ nymˇ-euˬ
17 la‸ k'oeˇ neh neˇ myaw^ ni tsawˬ do^ g'eh-euˬ meh. Eˇpeˇsu
meuˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸, Yuˇda^ tsawˇ haˬ
maˬ ehˇ, Heˬlaˬsaˇ tsawˇ haˬ maˬ ehˇ, gaˇ kaw^ k'oeˇ ya siˬ
ya gaˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ dawˬ taw^ lu‸ gu^ dui dui-awˇ,
Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ ciˬ huiˬ ciˬ mahˇ-eu meh.
18 Ka-li-ahˇ jah laˇ-euˬ tsawˇ haˬ k'aw‸, g'awˬ mya ni laˇ-awˇ, aˬ
yaw‸ ma‸ neh mˇ bahˬ-euˬ deuˬ ja do^ ja mehˬ nehˬ-euˬ meh.
19 Maw loˬ loˬ nya-eu g'awˬ mya g'aˬ k'aw‸, yawˬ ha-euˬ sahˬ bo‸
deuˬ yuˇ la‸-awˇ, tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸-euˬ mehˬ shi keuˬ
dzeh-eu meh. Sahˬ bo‸ k'oeˇ deuˬ-euˬ aˇ poeˬ sawˇ haw
20 ngeh, ngaˬ muiˇ bya^ poeˬ-eu meh. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ
dawˬ-aˬ, baoˬ huiˬ dui dui-eu miˇ neh, miˇ k'ahˬ doe ni
gaˬ-iˇ-awˇ, g'aˬ zawˇ k'a^-eu meh.
21 K'oeˇ deuˬ pyeu‸ laˇ g'aˬ-awˇ neh, Pawˇlu^ aˬ yaw‸-euˬ nui
ma la‸ k'oeˇ heu lo‸-ehˇ noeˬ-eu meh. Maˬgeˬdawˇni^ miˇ
k'ahˬ hawˇ-eu Aˬgaˬyaˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ pa^-awˇ, Yeˬluˇsaˬlehˬ
meuˬ-ahˇ le ma. Aˬ yaw‸ ehˇ-eu, Ngaˇ k'oeˇ gaˇ le keu^ g'aˬ
22 naˇ, Loˇma^ meuˬ-ahˇ k'aw‸ ya le-a siˬ lehˇ ehˇ-eu meh. Aˬ
yaw‸-ahˇ caw ba-eu deuˬ-euˬ la‸ k'oeˇ, Ti^moˇseˬ hawˇ-eu
Eˇlaˬduˇ aˬ nya‸-ahˇ Maˬgeˬdawˇni^ miˇ k'ahˬ-ahˇ bi le-euˬ

meh. Aˬ yaw‸-aˬ, Aˬsiˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ ui cui^ g'awˬ myahˇ ni
jawˇ-euˬ meh.

**Eˇpeˇsu meuˬ-ahˇ suˬ saˬ dui dui laˇ-euˬ**

23 Aˇ yamˬ k'oeˇ la‸ k'oeˇ Ka-li-euˬ zahˇ baˬ da neh, suˬ saˬ
24 dui dui laˇ-euˬ meh. Deˬmeˬdeˬliˇ lehˇ myahˇ-euˬ pyuˇ teh^-eu
tiˬ g'aˬ jawˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ pyuˇ yuˇ-awˇ, Aˬdeˬmiˇ lehˇ
myahˇ-euˬ miˬ yehˇ ma-euˬ lawˇ guiˇ guiˇ zaˬ deuˬ teh^-eu
meh. Aˬ yaw‸ baˬ da neh, pyuˇ teh^-eu deuˬ smˇ muiˬ muiˬ
25 dui dui laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-aˬ, pyuˇ teh^-eu deuˬ hawˇ-eu,
k'oeˇ lo‸-ehˇ g'eh-eu gaˇ mˇ-eu deuˬ-ahˇ kuˇ uiˬ-awˇ ehˇ nehˬ-eu,
Cawˬ deuˬ-oˇ, gaˇ heu baˬ da neh aˬ dui ma‸ smˇ muiˬ muiˬ
26 laˇ-euˬ ma lehˇ naw ma‸ k'aw‸ siˬ nya meh. Tsawˇ haˬ-euˬ
aˬ la‸ neh k'aˇ teh^-euˬ miˬ yehˇ deuˬ-aˬ, miˬ yehˇ maˬ ngeuˇ-a
lehˇ, Pawˇlu^ k'oeˇ g'aˬ ehˇ lu‸ meh. K'oeˇ miˇ neh, Eˇpeˇsu
meuˬ-ahˇ teh‸-ehˇ maˬ ngeuˇ-eu. Aˬsiˇ miˇ k'ahˬ doe ni, aˬ
yaw‸ tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni-ahˇ mehˇ shuiˇ shuiˇ-awˇ, nui
27 ma la^ paˇ lu‸ gaˇ, naw ma‸ ya gaˬ ya mawˇ-euˬ meh. K'oeˇ
miˇ neh, aˬ dui-euˬ gaˇ caw^-iˇ-eu baw le lehˇ ya gu^-eu uˬ ta‸,
zawˇ huiˬ zawˇ mahˇ-eu, Aˬdeˬmiˇ lehˇ myahˇ-euˬ miˬ yehˇ
ma-euˬ lawˬ guiˇ tiˬ jeˬ-iˬ gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ-eu lo‸-ehˇ pyeu‸
laˇ teh‸-a. K'oeˇ naˇ, Aˬsiˇ miˇ k'ahˬ dawˬ taw^ lu‸ hawˇ-eu
miˇ tsaˬ zaˬ dawˬ taw^ lu‸ uˬ duˬ tahˬ-eu miˬ yehˇ ma-euˬ yaw
sheh‸ k'ahˬ sehˇ piˬ-iˇ byo^-iˇ-eu baw le lehˇ k'ahˬ lahˇ paˬ-ehˇ
g'eh teh‸-a lehˇ, aˬ yaw‸ ehˇ-eu meh.
28 Aˬ yaw‸ ma‸ dawˬ k'oeˇ dawˬ-ahˇ ya gaˬ ngeh, nui ma pehˇ
dui dui-awˇ, Eˇpeˇsu tsawˇ haˬ-euˬ Aˬdeˬmiˇ miˬ yehˇ ma-aˬ,
huiˬ dui mahˇ dui dui meh lehˇ, yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu meh.
29 Meuˬ tiˬ meuˬ meuˬ lah law‸ law‸-ehˇ g'eh lu‸ meh. Pawˇlu^
nehˬ-ehˇ cah lu‸-eu Maˬgeˬdawˇni^ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu Gaˬyuˇ
hawˇ-eu Aˬliˬdaˬguˇ-ahˇ nyeh‸ g'eh-awˇ, bawˬ-iˬ g'eh-eu tsahˇ
30 g'eu g'eh-euˬ meh. Tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma jawˇ gaˇ Pawˇlu^
uˇ-iˇ maw‸-eu k'aw‸, zaˬ lahˇ deuˬ aˬ yaw‸-ahˇ la^ tsoeˬ-eu
31 meh. Aˬsiˇ miˇ k'ahˬ-euˬ sahˬ paˬ tiˬ pa^ na deuˬ k'aw‸, Bawˬ-iˬ
g'eh-eu tsahˇ taˬ uˇ-iˇ lehˇ, Pawˇlu^-ahˇ dawˬ tsa‸ tsa‸ g'eh-awˇ
32 shaˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ, Pawˇlu^-euˬ cawˬ meh. Uiˬ
leˇ-euˬ tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma k'oeˇ law‸ law‸-ehˇ g'eh-awˇ,
tiˬ g'aˬ tiˬ jeˬ yaw k'a^-ehˇ ehˇ lu‸ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ myaˬ
33 ni tiˬ pa^ aˬ jeˬ miˇ neh ui laˇ-euˬ lehˇ maˬ siˬ-a. K'oeˇ ngeh,
Yuˇda^ tsawˇ haˬ deuˬ Aˬleˬsaˬduˇ lehˇ myahˇ-euˬ g'aˬ-ahˇ

tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-euˬ mehˬ shi dehˬ uˇ g'eh-euˬ meh. Nawˇ
dawˬ ngehˬ-awˬ lehˇ, tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma la˰ k'oeˇ
jawˇ-eu tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ aˬ yaw˰-ahˇ g'aˬ bi˰-eu meh.
K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ gaˇ kaw^ tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰
ma-ahˇ aˬ yaw˰ ehˇ k'o˰ nehˬ-eu lehˇ g'eh-awˇ, aˬ la˰ dzawˇ
34 nehˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, aˬ yaw˰ Yuˇda^ tsawˇ haˬ nga lehˇ
aˬ yaw˰ ma˰ ya siˬ ngeh, Eˇpeˇsu tsawˇ haˬ-euˬ Aˬdeˬmiˇ miˬ
yehˇ ma-aˬ, huiˬ dui mahˇ dui dui meh lehˇ, naˬ liˬ nyiˬ la˰
ehˇ g'aˬ ni tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ tiˬ dawˬ teh˰-ehˇ yaw k'a^-
ehˇ ehˇ lu˰ meh.
35 Meuˬ-euˬ jeˇ leˇ loˇ, tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma k'oeˇ ma˰-ahˇ
ciˬ cuˇ ni bi jawˇ-awˇ, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu,
Eˇpeˇsu meuˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ, Eˇpeˇsu meuˬ-aˬ
huiˬ dui mahˇ dui dui-eu Aˬdeˬmiˇ miˬ yehˇ ma-euˬ lawˇ guiˇ-ahˇ
maˬ ehˇ, mˬ-ahˇ neh ga le-euˬ mawˇ kawˇ-ahˇ maˬ ehˇ, jeˬ
hmˬ-eu meuˬ meh lehˇ, maˬ siˬ nya-eu tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ jawˇ-a.
36 K'oeˇ deuˬ-euˬ gaˇ kaw^ tsawˇ pyehˇ pyehˇ k'aˇ maˬ za-eu miˇ
neh, naw ma˰ ciˬ cuˇ ni jawˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu uˬ ta˰, maˬ shaˇ
37 noeˬ-ehˇ mˇ-eu jeˬ mˇ-eu maˬ tsaˬ-a. Tsawˇ haˬ heu deuˬ-aˬ,
uˬ duˬ tahˬ nymˇ-ahˇ la^ caw^-eu maˬ ngeuˇ-a. Aˬ dui ma˰-euˬ
miˬ yehˇ ma-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-eu k'aw˰ maˬ ngeuˇ-a.
Ehˇ k'aw˰, naw ma˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ heu gaˇ sheuˬ le˰-euˬ nga.
38 Deˬmeˬdeˬliˇ hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ cawˬ pyuˇ teh^-eu deuˬ-aˬ,
tiˬ g'aˬ na-ahˇ yaˇ k'aˬ ja maw˰ naˇ, saˇ naˇ ja^ meh. Sahˬ paˬ
deuˬ k'aw˰ jawˇ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ yaw kaˬ yaˇ k'aˬ bi ja-awˬ.
39 Naw ma˰ k'oeˇ na^ maˬ tseˇ jahˇ maw˰ naˇ, yaˇ k'aˬ daˇ-eu
40 aˇ ma˰ ma˰ ma ya daˇ tseh^ teh˰-a. Gaˇ kaw^ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ
ja^ k'aw˰, iˬ nah aˬ dui law˰ law˰-ehˇ g'eh-eu miˇ neh, aˬ cawˬ
aˬ dui-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ laˇ gaˇ k'ahˬ lahˇ k'aˇ za meh.
Aˬ jeˬ miˇ neh k'oeˇ lo˰-ehˇ uiˬ leˇ teˬ lehˇ, aˬ cawˬ naˇ haˬ
laˇ naˇ, aˬ dui tiˬ jeˬ-iˬ ehˇ k'o˰ k'aˇ maˬ za lehˇ, aˬ yaw˰ tsawˇ
41 haˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ nehˬ
g'aˬ-awˇ, uiˬ laˇ-euˬ tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ bi g'o˰-iˇ-euˬ meh.

**Pawˇlu^ Maˬgeˬdawˇni^ miˇ k'ahˬ hawˇeu**
**Heˬlaˬsaˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ-euˬ**

20 Law˰ law˰-ehˇ g'eh-eu k'oeˇ jiˇ naˇ, Pawˇlu^ zaˬ lahˇ deuˬ-
ahˇ kuˇ-awˇ, g'aˬ bi˰-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ g'o˰ dawˬ
2 tsa˰-awˇ, Maˬgeˬdawˇni^ miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰

Maˬgeˬdawˇni^ miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ pa^ ngeh, zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ
g'aˬ bi‸ ya‸-awˇ, Heˬlaˬsaˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ keu^-euˬ meh.
3 Pawˇlu^ k'oeˇ gaˇ ba la smˇ siˬ byah ni jawˇ-euˬ meh. K'oeˇ
naˇ, lawˬ dziˬ-awˇ Suˇli^ miˇ k'ahˬ-ahˇ g'o‸ leˇ-eu lehˇ g'eh
ngeh, Yuˇda^ tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ aˬ yaw‸-ahˇ diˬ seh‸-eu
lehˇ bawˬ dzaˬ tseh^-euˬ miˇ neh, Maˬgeˬdawˇni^ miˇ k'ahˬ
4 paw g'o‸-iˇ ma lehˇ, aˬ yaw‸ noeˬ tseh^ taˬ-euˬ meh. Pawˇlu^
nehˬ-ehˇ iˇ-euˬ deuˬ-aˬ, Beˬliˇ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Buˇlu^-euˬ
aˬ li Soˇbaˬdaˬluˇ, Teˇsaˬloˇni meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Aˬliˬdaˬguˇ
hawˇ-eu Seˬguˬduˇ, Deˬbeˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Gaˬyuˇ hawˇ-eu
Ti^moˇseˬ, Aˬsiˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu Duˇjiˇ hawˇ-eu Daˬ-
5 loˇbeˬ, k'oeˇ deuˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ mehˬ hu iˇ-awˇ, Daˬ-
6 loˇ meuˬ-ahˇ nga ma‸-ahˇ dawˬ lu‸ meh. Kaˬ muˇ-ahˇ dehˬ
tseˬ maˬ daw^-eu bawˬ-iˬ g'eh g'aˬ-awˇ, nga ma‸ Piˇliˇpi^
meuˬ-ahˇ neh lawˬ dziˬ-awˇ do^-iˇ-euˬ ma. Ngaˬ nah keu^
laˇ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ dawˬ lu‸-eu Daˬloˇ meuˬ-ahˇ iˇ keu^-
awˇ, k'oeˇ gaˇ shi‸ nah jawˇ-euˬ ma.

**Pawˇlu^ Daˬloˇ meuˬ-ahˇ iˇ saˬ saˬ-euˬ po^**

7 Tiˬ jaw la‸ k'oeˇ yaw beh ngeh miˇ, nga ma‸ dzaˬ ta‸ dawˇ
ta‸-eu lehˇ, uiˬ leˇ-euˬ ma. Ni shawˬ do^-iˇ ma lehˇ Pawˇlu^
noeˬ-eu miˇ neh, aˬ yaw‸ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ sehˇ g'ahˇ ceh laˇ
8 ngeh keu^ ni, dawˬ mehˬ mehˬ-euˬ meh. Nga ma‸ uiˬ lu‸-eu
la‸ ta^ ta^ saˬ ti^-ahˇ tsiˇ k'mˬ g'awˬ mya ni do‸ taˬ-euˬ meh.
9 Uˇduˇkuˇ lehˇ myahˇ-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ zaˬ guˬ tiˬ g'aˬ laˇ
g'o^ g'o^ zaˬ-euˬ g'o^ k'ehˬ-ahˇ nuiˇ lu‸ meh. Pawˇlu^ dawˬ
mehˬ g'awˬ myahˇ ni mehˬ-eu miˇ neh, aˬ yaw‸ yu‸ yoeˇ ngeuˇ
laˇ-awˇ yu‸ k'a^-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, nymˇ smˬ ti^-ahˇ neh aˬ
10 yaw‸ ga seh‸-awˇ, aˬ cawˬ ciˬ-iˇ-euˬ meh. Pawˇlu^ k'aw‸ za‸
ka-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ zaˬ guˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ aw k'o‸-awˇ
byaˇ cu‸ taˬ-awˇ neh ehˇ-eu, Naw ma‸ taˬ law‸ g'a. Aˬ yaw‸
deh‸ nya siˬ lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
11 Pawˇlu^ paˇ da^ leˇ-awˇ, kaˬ muˇ ngawˬ pyehˬ-awˇ neh dzaˬ-euˬ
meh. Uˬ bya bya laˇ ngeh keu^ ni, aˬ yaw‸ aˬ yaw‸ ma‸ nehˬ-ehˇ
gaˇ kaw^ g'awˬ mya jeˬ ja uˇ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, do^-iˇ-euˬ
12 meh. Aˬ yaw‸ ma‸ aˬ li k'oeˇ g'aˬ-ahˇ yaw deh‸-ehˇ ya sheuˬ
k'o‸ g'eh-euˬ miˇ neh, laˬ k'aˬ cehˇ dui dui-eu meh.

**Daˬloˇ meuˬ-ahˇ neh Meˬleˬduˇ meuˬ-ahˇ iˇ-euˬ**

13 Pawˇlu^ neh la^ sa^ nehˬ la‸-euˬ lo‸-ehˇ, nga ma‸ lawˬ

dzi̬-awˇ, A̬tso^ meu̬-ahˇ iˇ taw̬-eu̬ ma. A̬ yaw‸ k'oeˇ gaˇ
keu^ ni kuiˇ zo̬ iˇ-awˇ, nga ma‸ neh̬-ehˇ law̬ dzi̬-eu̬ meh.
14 A̬ yaw‸ nga ma‸-ahˇ A̬tso^ meu̬-ahˇ tah̬ pu̬ ngeh, nga ma‸
a̬ yaw‸-ahˇ law̬ la‸ k'oeˇ kuˇ ahˇ-awˇ, Me̬duˇle̬ meu̬-ahˇ
15 iˇ-eu̬ ma. Nga ma‸ k'oeˇ gaˇ neh do^-iˇ-awˇ, ni shaw̬ ngeh
nah Ciˇoˇ iˇ jaw lahˇ daw̬ peh iˇ keu^-eu̬ ma. Saˇ peh̬ ngeh
nah Sa̬moˇ iˇ jaw lahˇ-ahˇ iˇ keu^-eu̬ ma. Peh̬ zaˇ ngeh nah
16 Me̬le̬duˇ meu̬-ahˇ iˇ keu^-eu̬ ma. A̬ siˇ miˇ k'ah̬-ahˇ
g'aw̬ myahˇ ma̬ ya jawˇ ni, Eˇpeˇsu meu̬-ahˇ ma̬ na̬-ehˇ,
ti̬ po^ teh‸-ehˇ meh̬ hu iˇ ma lehˇ, Pawˇlu^ noe̬ tseh^ ta̬-eu̬
meh. G'eh nya naˇ, Be̬de̬goˇde̬ baw̬-i̬ geh ngeh nah,
Ye̬luˇsa̬leh̬ meu̬-ahˇ ya jawˇ ni, a̬ yaw‸ yaw kawˇ-ehˇ iˇ
maw‸-eu meh.

## Eˇpeˇsu meu̬-ahˇ jawˇ-eu Ka-li za̬ aˇ muˇ la‸ k'oeˇ a̬ yui‸ geu‸-eu deu̬-ahˇ Pawˇlu^ meh̬ neh̬-eu̬

17 Pawˇlu^ Me̬le̬duˇ meu̬-ahˇ jawˇ ngeh, Eˇpeˇsu meu̬-ahˇ
jawˇ-eu Ka-li za̬ aˇ muˇ la‸ k'oeˇ a̬ yui‸ geu‸-eu deu̬-ahˇ bi
18 kuˇ leˇ-eu̬ meh. A̬ yaw‸ ma‸ a̬ yaw‸ jawˇ gaˇ oe keu^ ngeh,
a̬ yaw‸ a̬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ neh̬-eu,
Ngaˇ A̬siˇ miˇ k'ah̬-ahˇ laˇ keu^ beh beh ngeh nah-ahˇ
neh, naw ma‸ neh̬-ehˇ k'aˇ jawˇ ngeh, ngaˇ a̬ jo^-ehˇ jahˇ-eu̬
19 gaˇ kaw^ naw ma‸ si̬ nya meh. Ngaˇ Sah̬ pa̬ Ye̬suˇ-eu̬
gaˇ mˇ ngeh, nui ma nah̬ yu ni ta̬-eu̬ gaˇ ma̬ ehˇ, mya^ biˇ
do^-eu̬ gaˇ ma̬ ehˇ, Yuˇda^ tsawˇ ha̬ nga̬-ahˇ di̬ seh‸-eu
lehˇ baw̬ dza̬-eu miˇ neh ngaˇ muˇ juˇ juˇ-eu g'aw̬ mya je̬
20 ya da̬-eu̬ gaˇ ma̬ ehˇ, naw ma‸ si̬ lu‸ meh. Ngaˇ naw ma‸-ahˇ
meh̬ neh̬ tso^ neh̬ ngeh, naw ma‸-eu̬ g'aˇ du̬ gaˇ dahˇ tsoe̬-
eu deu̬ ti̬ je̬-i̬ ma̬ za‸ ni, tsawˇ ha̬ daw̬ taw^ lu‸-eu̬
meh̬ shi ma̬ ehˇ, ti̬ nymˇ saˇ-i ti̬ nymˇ la‸ k'oeˇ ma̬ ehˇ, ngaˇ
21 naw ma‸-ahˇ meh̬ neh̬ tso^ neh̬-eu̬ ma. Yuˇda^ tsawˇ ha̬
hawˇ-eu He̬la̬saˇ tsawˇ ha̬-ahˇ, Naw ma‸ Mi̬ yehˇ-eu̬ meh̬
shi i̬ baˇ ya noe̬ po^-awˇ, nga ma‸-eu̬ Sah̬ pa̬ Ye̬suˇ-ahˇ
22 jah-aw̬ lehˇ, yaw k'a^-ehˇ meh̬ neh̬-eu̬ ma. Nym̬-mˇ Yaw
sahˇ Mi̬ yehˇ pa‸ g'eh-eu gaˇ ngaˇ ya da̬-awˇ, Ye̬luˇsa̬leh̬
meu̬-ahˇ le lu‸ ma. K'oeˇ gaˇ nga̬-eu̬ k'oeˇ ta^ a̬ je̬ keu^
23 le-eu lehˇ ngaˇ ma̬ si̬. A̬ caw̬ naw̬-ahˇ pa‸-awˇ, k'eh̬
neh̬ k'a^ neh̬ teh‸-a lehˇ, yaw̬ meu̬ na lu‸ la‸ k'oeˇ jawˇ
ngeh, mui̬-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Mi̬ yehˇ nga̬-ahˇ bya ceh^-i

24 ehˇ nehˬ la˰ lu˰ meh. Ngaˇ ya cah-eu gaˇ ma heu, li ngeh keu^
ni ngaˇ cah-awˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ ngaˬ-ahˇ bi mˇ la˰-euˬ lo˰-ehˇ,
Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ byah-eu laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ
lahˬ dawˬ-euˬ gaˇ kaw^ ya mehˬ ya tso^ g'aˬ naˇ, ngaˬ-euˬ g'awˇ
mawˇ heu aˇ poeˬ k'a^-eu lehˇ ngaˇ maˬ noeˬ.
25 Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu gaˇ kaw^ ngaˇ cah cah-ehˇ naw ma˰-
ahˇ mehˬ nehˬ-euˬ ma. Naw ma˰ dawˬ taw^ lu˰ ngaˬ-euˬ mya^
26 pyawˬ-ahˇ maˬ paˇ ya mawˇ-aˇ lehˇ, ngaˇ siˬ nya ma. K'oeˇ
miˇ neh, naw ma˰-euˬ do ngaˬ-euˬ k'oeˇ ta^ maˬ ja^ lehˇ, iˬ
27 nah ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ duˬ nehˬ-eu ma. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, ngaˇ naw ma˰-ahˇ Miˬ yehˇ-euˬ nui noeˬ tiˬ byah mehˬ
28 nehˬ-euˬ ma. Maˬ mehˬ ni tiˬ jeˬ-iˬ maˬ taˬ ya˰-aˬ. Naw
ma˰ yaw muiˬ-ehˇ yahˇ yahˇ-ehˇ yaw deh˰ deh˰-awˬ. K'oeˇ uˬ
ta˰, yawˇ yawˇ ma˰ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ bo sa^-awˬ.
Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ aˇ ma˰ aˇ muˇ-ahˇ bi dzaˬ bi dawˇ-eu
lehˇ, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ naw ma˰-ahˇ haw-
eu pya^-eu tsawˇ haˬ bi geu˰-euˬ meh. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ, aˬ
yaw˰-euˬ shiˬ neh aˇ ma˰ aˇ muˇ k'oeˇ-ahˇ zeuˇ taˬ-euˬ meh.
29 Ngaˇ do^-iˇ g'aˬ naˇ, yawˇ yawˇ ma˰-ahˇ la^ caw^-eu lehˇ,
zawˇ k'aˬ-eu k'aˬ yehˇ deuˬ naw ma˰ jawˇ gaˇ uˇ laˇ teh˰-a
30 lehˇ ngaˇ siˬ nya ma. K'oeˇ uˬ ta˰, naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ tsawˇ
haˬ tiˬ pa^ na deuˬ do^ laˇ-awˇ neh, zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ mehˇ
shuiˇ shuiˇ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ mehˬ nah caw teh laˇ ni, yaw
31 tsaˬ yaw dawˇ dawˬ-ahˇ ja pyaw^ teh˰-a. K'oeˇ miˇ neh, yehˬ
cehˬ cehˬ-awˬ. Ngaˇ naw ma˰ yawˬ g'aˬ na lu˰-ahˇ smˇ k'o˰
byah ni, uˬ ci˰ nah g'ahˇ maˬ ehˇ maˬ naˬ ni, mya^ biˇ do^-eu
la˰ k'oeˇ, Yahˇ-awˬ lehˇ ehˇ nehˬ-euˬ gaˇ taˬ ngehˇ.
32 Nymˬ-mˇ ngaˇ naw ma˰-ahˇ Miˬ yehˇ-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ
hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ guiˬ lahˬ huiˬ-eu dawˬ la˰ k'oeˇ a nehˬ
ma. Guiˬ lahˬ huiˬ-eu dawˬ k'oeˇ dawˬ-aˬ, naw ma˰-ahˇ bi
huiˬ bi mahˇ laˇ nya-awˇ, Ka-li zaˬ dawˬ taw^ lu˰ nehˬ-ehˇ
33 naw ma˰-ahˇ bi jawˇ nya meh. Tiˬ g'aˬ-iˬ-euˬ pyuˇ shuiˇ-ahˇ
maˬ ehˇ, dm g'aˬ dm lmˇ-ahˇ maˬ ehˇ, ngaˇ mehˇ juiˇ maˬ
34 juiˇ. Ngaˇ hawˇ-eu ngaˬ nehˬ-ehˇ jawˇ-eu deuˬ loˬ-eu deuˬ
za ni, ngaˬ-euˬ aˬ la˰ heu gaˇ mˇ-eu gaˇ naw ma˰ siˬ nya meh.
35 Naw ma˰ k'aw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ yaw k'a^-ehˇ mˇ mˇ-ehˇ, g'aˬ baˬ-
eu deuˬ-ahˇ ya caw ba ni, ngaˇ naw ma˰-ahˇ mˇ mehˬ nehˬ-euˬ
ma. Bi˰-eu-aˬ, za-eu na^ maˬ tseˇ guiˬ lahˬ huiˬ dzehˬ meh
lehˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ neh ehˇ taˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ-ahˇ maˬ
ya ngehˇ ni k'aw˰, yawˬ jeˬ na lu˰ la˰ k'oeˇ ngaˇ naw ma˰-ahˇ

mˇ mehˬ nehˬ-euˬ ma lehˇ, Pawˇlu^ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-
euˬ meh.
36 Aˬ yaw‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ ehˇ g'aˬ-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸ dawˬ taw^
lu‸ nehˬ-ehˇ pawˬ tsui‸ pawˬ dmˬ dmˬ-awˇ guiˬ lahˬ shaˇ-euˬ
37 meh. Aˬ yaw‸ ma‸ dawˬ taw^ lu‸ yaw k'a^-ehˇ ngoeˇ
ngoeˇ-ehˇ, Pawˇlu^-euˬ kawˬ lahˇ-ahˇ byaˇ tehˬ-awˇ mehˬ cuˇ
38 cuˇ-eu meh. Naw ma‸ ngaˬ-euˬ mya^ pyawˬ-ahˇ maˬ paˇ ya
mawˇ-aˇ lehˇ Pawˇlu^ neh ehˇ-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ baˬ da
neh, aˬ yaw‸ ma‸ noeˬ shaˬ dui dui-eu meh. K'oeˇ naˇ, aˬ
yaw‸ ma‸ Pawˇlu^-ahˇ lawˬ ja^ gaˇ keu^ ni sheuˬ ha-iˇ-euˬ meh.

**Pawˇlu^ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ le-euˬ**

**21** Aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ g'awˬ-iˇ ngeh, nga ma‸ lawˬ paˇ dziˬ-awˇ,
Gawˇsa^ iˇ jaw lahˇ-ahˇ dawˇ coe ni iˇ-euˬ ma. Ni shawˬ
ngeh nah Lawˇdu^ iˇ jaw lahˇ-ahˇ iˇ-awˇ, k'oeˇ gaˇ neh
2 Baˬdaˬlaˇ meuˬ-ahˇ iˇ keu^-euˬ ma. K'oeˇ gaˇ nga ma‸ Piˇniˇ
miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ-eu lawˬ-ahˇ ya mawˇ-awˇ, lawˬ k'oeˇ lawˬ-ahˇ
3 dziˬ g'eh-euˬ ma. Guˇbaˬluˇ iˇ jaw lahˇ-ahˇ ya mawˇ ngeh,
nga ma‸ aˇ maˇ paw iˇ-euˬ ma. Suˇli^ miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ keu^-
awˇ, Duˇlu meuˬ-ahˇ naˬ-euˬ ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, lawˬ
4 la‸ k'oeˇ ahˇ-eu myawˬ, k'oeˇ gaˇ ba‸ do^-euˬ meh. Nga ma‸
k'oeˇ gaˇ jawˇ-eu zaˬ lahˇ deuˬ-ahˇ po^ mawˇ-awˇ, k'oeˇ gaˇ
shi‸ nah jawˇ-euˬ ma. Nawˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ taˬ le
lehˇ, zaˬ lahˇ k'oeˇ deuˬ muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-
5 ahˇ g'oe g'oe-ehˇ, Pawˇlu^-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Shi‸ nah
byah laˇ ngeh, nga ma‸ do^-iˇ-euˬ ma. Aˬ yaw‸ ma‸ hawˇ-eu
aˬ yaw‸ ma‸-euˬ miˬ sawˇ zaˬ dawˬ taw^ lu‸, meuˬ meuˬ dzeˇ
keu^ ni nga ma‸-ahˇ sheuˬ ha le-euˬ meh. Nga ma‸ dawˬ taw^
lu‸ iˬ ma la^ sha^ lawˇ dzeˇ pawˬ tsui‸ pawˬ dmˬ dmˬ-awˇ guiˬ
6 lahˬ shaˇ-euˬ ma. Tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ g'o‸ dawˬ tsa‸-awˇ, nga
ma‸ lawˬ-ahˇ uˇ-iˇ-euˬ ma. Aˬ yaw‸ ma‸ yawˬ ha-euˬ iˇ kahˇ
yawˬ ha g'o‸ leˇ-euˬ meh.
7 Nga ma‸ Duˇlu meuˬ-ahˇ neh lawˬ dziˬ-awˇ, Baˬdawˇleˬ
meuˬ-ahˇ iˇ keu^-euˬ ma. K'oeˇ gaˇ jawˇ-eu aˬ yui‸ aˬ nyiˇ
Ka-li zaˬ deuˬ jawˇ gaˇ dawˬ deh g'a g'a-ehˇ, tiˬ nah jawˇ-euˬ
8 ma. Ni shawˬ ngeh nah nga ma‸ do^-iˇ-awˇ, Gehˇsaˬliˇˬ
meuˬ-ahˇ iˇ keu^-euˬ ma. Piˇliˇpu^ lehˇ myahˇ-euˬ, laˬ k'aˬ
cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ-eu g'aˬ-euˬ nymˇ-ahˇ da^ leˇ-euˬ
ma. Aˇ hu tseˇ do^ taˬ-euˬ shi‸ g'aˬ-euˬ la‸ k'oeˇ aˬ yaw‸ k'aw‸

9 ahˇ-eu meh. Aˬ yaw˰-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu
10 aˬ buˇ oeˬ g'aˬ jawˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ zaˬ guˬ meh. Nga
ma˰ k'oeˇ gaˇ ui cui^ g'awˬ myahˇ *ni* jawˇ lu˰ ngeh, Aˬgaˬbuˇ
lehˇ myahˇ-euˬ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu tiˬ g'aˬ,
Yuˇda^ miˇ k'ahˬ-ahˇ neh k'oeˇ gaˇ oe keu^-euˬ meh.
11 Aˬ yaw˰ nga ma˰ da^ gaˇ uˇ laˇ-awˇ, Pawˇlu^-euˬ jo˰ pa˰ yuˇ-
euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw^ yaw˰ aˬ yaw˰-euˬ aˬ kuiˇ aˬ la˰-
ahˇ pa˰-awˇ ehˇ-eu, Muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ heu
lo˰-ehˇ ehˇ-eu meh. Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Yuˇda^
tsawˇ haˬ, jo˰ pa˰ heu-euˬ yaw sahˇ-ahˇ heu lo˰-ehˇ pa˰-awˇ,
aˬ cawˬ-eu tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ teh˰-a
12 lehˇ ehˇ-eu meh. Nga ma˰ dawˬ k'oeˇ dawˬ-ahˇ ya gaˬ ngeh,
nga ma˰ hawˇ-eu k'oeˇ gaˇ jawˇ-eu deuˬ, Nawˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ
13 meuˬ-ahˇ taˬ le lehˇ, Pawˇlu^-ahˇ shaˇ-euˬ ma. K'oeˇ ngeh
Pawˇlu^ ehˇ-eu, Aˬ jeˬ miˇ neh naw̄ ma˰ ngoeˇ ngoeˇ-ehˇ ngaˇ
mui ma taˬ k'aˇ maˬ za *ni* jahˇ nehˬ la˰ te. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-
euˬ g'aˇ duˬ pa˰-eu jeˬ ya daˬ k'aw˰, ngaˇ lehˬ hmˬ taˬ-euˬ
ma. K'oeˇ teh˰-ehˇ maˬ ngeuˇ. Ngaˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ
aˬ yaw˰-euˬ g'aˇ duˬ ya shiˇ dah *ni* k'aw˰, lehˬ hmˬ taˬ-euˬ ma
14 lehˇ, ehˇ nehˬ la˰-euˬ meh. Nga ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ maˬ la^
taw^ nya-eu miˇ neh, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ-eu lo˰-ehˇ
pyeu˰ lu˰-uˇ lehˇ ehˇ-awˇ, tiˬ jeˬ-iˬ maˬ ehˇ ni jawˇ-euˬ ma.
15 Aˇ yamˬ k'oeˇ jiˇ ngeh, nga ma˰ k'a^ beh^ la^ daw^-awˇ neh,
16 Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ da^ leˇ-euˬ ma. Gehˇsaˬliˇ meuˬ-ahˇ
jawˇ-eu zaˬ lahˇ tiˬ pa^ na deuˬ k'aw˰ nga ma˰ nehˬ-ehˇ caw
teh laˇ-euˬ meh. Maˬnaˬsoˬ lehˇ myahˇ-euˬ, Guˇbaˬluˇ iˇ jaw
lahˇ-ahˇ jawˇ-euˬ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-euˬ iˇ kahˇ nga ma˰-ahˇ
sheuˬ da^ leˇ nehˬ la˰-euˬ meh. Aˬ yaw˰-aˬ, zaˬ lahˇ pyeu˰ laˇ-
euˬ myahˇ laˇ-euˬ meh.

**Uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma la˰ k'oeˇ Pawˇlu^-ahˇ pa˰-euˬ**

17 Nga ma˰ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ le keu^ ngeh, aˬ yui˰ aˬ
nyiˇ Ka-li zaˬ deuˬ laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni nga ma˰-ahˇ ha la˰-euˬ
18 meh. Ni shawˬ ngeh nah Pawˇlu^ nga ma˰ Yaˬko^ jawˇ gaˇ
dawˬ deh g'a-iˇ-euˬ ma. Aˬ yui˰ geu˰-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^
19 lu˰ k'oeˇ gaˇ uiˬ laˇ-euˬ meh. Naw ma˰-ahˇ ya mawˇ-euˬ miˇ
neh laˬ k'aˬ cehˇ miˇ-a lehˇ, Pawˇlu^ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-
euˬ meh. K'oeˇ naˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ g'oe-awˇ, aˬ cawˬ-
euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-euˬ g'aˇ duˬ aˬ jo^-ehˇ jahˇ-euˬ gaˇ
kaw^, tiˬ jeˬ saˇ-i tiˬ jeˬ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ dzawˇ nehˬ-euˬ meh.

20 Aˬ yaw˰ ma˰ dawˬ k'oeˇ dawˬ-ahˇ ya gaˬ ngeh, Miˬ yehˇ-ahˇ
ja ceuˬ-eu meh. K'oeˇ ngeh aˬ yaw˰ ma˰ Pawˇlu^-ahˇ ehˇ nehˬ-
eu, Aˬ nyiˇ-oˇ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ la˰ k'oeˇ Ka-li-ahˇ jah
laˇ-euˬ aˇ mya^ muiˇ jawˇ-eu nga lehˇ nawˇ siˬ nya meh. Aˬ
yaw˰ ma˰ dawˬ taw^ lu˰ zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-ahˇ nui ma keu^
21 dui dui-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ nawˬ-euˬ gaˇ kaw^ heu lo˰-ehˇ
ya gaˬ-euˬ meh. Naw ma˰-euˬ aˬ li-ahˇ ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ taˬ
yehˬ. Zahˇ ja^-eu lo˰-ehˇ taˬ paˇ tawˬ, taˬ paˇ jahˇ lehˇ ehˇ
ehˇ-ehˇ, Moˇseˬ-euˬ zahˇ byehˇ dzeh-awˬ lehˇ, aˬ cawˬ-euˬ
tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca nehˬ-ehˇ jawˇ-eu Yuˇda^ tsawˇ haˬ-ahˇ nawˇ
22 mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-euˬ meh jeˇ. To^-ehˇ maˇ-iˬ, aˬ jo^-ehˇ
jahˇ nmˇ. Nawˇ laˇ keu^-euˬ gaˇ kaw^ aˬ yaw˰ ma˰ aˬ diˇ
23 ya gaˬ teh˰-a. K'oeˇ miˇ neh, nga ma˰ nawˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu
lo˰-ehˇ jahˇ-awˬ. Dawˬ ma saˇ jaˇ ehˇ taˬ-euˬ oeˬ g'aˬ nga ma˰
24 nehˬ-ehˇ jawˇ meh. Aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ kuˇ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰
nehˬ-ehˇ la^ muiˬ la^ shawˇ-eu zahˇ jahˇ leˇ-awˬ. Aˬ yaw˰ ma˰
uˬ duˬ jeh^ dzeh nya ni, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ g'aˇ duˬ aˇ poeˬ
daw^ leˇ-awˬ. K'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ naˇ, nawˬ-euˬ gaˇ kaw^ ya
gaˬ-euˬ deuˬ maˬ tsaˬ-eu uˬ ta˰, nawˇ k'aw˰ zahˇ dawˬ k'o˰
dawˬ-euˬ mehˬ nah yaw muiˬ-ehˇ caw teh lu˰ ngaˇ lehˇ, tsawˇ
25 haˬ dawˬ taw^ lu˰ ya siˬ teh˰-a. Ka-li-ahˇ jah laˇ-euˬ aˬ cawˬ-
euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-euˬ g'aˇ duˬ bawˬ dzaˬ tseh^-awˇ, aˬ
yaw˰ ma˰-ahˇ sahˬ bo˰ heu lo˰-ehˇ bo˰ nehˬ-euˬ ma. Tahˬ
pahˬ aˬ ma mawˇ kawˇ-ahˇ damˬ nehˬ-euˬ dzaˬ dzaˬ dawˇ
dawˇ dzaˬ-eu maˬ ehˇ, shiˬ dzaˬ-eu maˬ ehˇ, pa˰ seh˰-euˬ shaˬ
jiˇ dzaˬ-eu maˬ ehˇ, k'aˬ miˬ sheu-eu maˬ ehˇ, heu deuˬ lah
paˬ-ehˇ g'eh teh˰-a lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ Pawˇlu^-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
26 meh. K'oeˇ miˇ neh, ni shawˬ ngeh nah Pawˇlu^ tsawˇ haˬ
k'oeˇ oeˬ g'aˬ-ahˇ kuˇ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰ nehˬ-ehˇ la^ muiˬ la^
shawˇ-eu zahˇ jahˇ leˇ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, uˬ duˬ tahˬ nymˇ
nymˇ ma-ahˇ uˇ leˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ la^ muiˬ la^
shawˇ-eu zahˇ jahˇ jiˇ-eu aˇ nah ja nehˬ-awˇ, k'oeˇ ngeh nah
keu^ laˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ tiˬ g'aˬ saˇ-i tiˬ g'aˬ-euˬ g'aˇ duˬ
lawˇ nehˬ-eu jeˬ lawˇ nehˬ teh˰-a lehˇ, ja nehˬ-euˬ meh.
27 K'oeˇ shi˰ nah jiˇ-eu lehˇ g'eh ngeh, Aˬsiˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ neh
laˇ-euˬ Yuˇda^ tsawˇ haˬ deuˬ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-euˬ
la˰ k'oeˇ Pawˇlu^-ahˇ ya mawˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ tsawˇ
haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma-ahˇ nui ma la^ pehˇ-awˇ, Pawˇlu^-ahˇ nyeh˰-
28 euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu, Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ
haˬ deuˬ-oˇ, yaw kawˇ-ehˇ caw ba le-awˬ. Tsawˇ haˬ heu g'aˬ,

aˬ dui-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca maˬ ehˇ, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ
maˬ ehˇ, jawˇ duˬ heu maˬ ehˇ, tiˬ paw‸-iˬ maˬ muiˬ-a lehˇ,
yawˬ gaˇ na lu‸ jawˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ mehˬ lu‸
tso^ lu‸ meh. K'oeˇ uˬ ta‸, aˬ yaw‸ Heˬlaˬsaˇ tsawˇ haˬ-ahˇ
uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma heu-euˬ la‸ k'oeˇ sheuˬ la‸-awˇ,
yaw muiˬ yaw shawˇ jawˇ duˬ heu-ahˇ la^ jaw‸-euˬ meh lehˇ, aˬ
29 yaw‸ ma‸ ehˇ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Daˬloˇbeˬ lehˇ
myahˇ-euˬ Eˇpeˇsu meuˬ-ahˇ jawˇ-eu tiˬ g'aˬ, miˇ nah huˬ nah
Pawˇlu^ nehˬ-ehˇ meuˬ la‸ k'oeˇ cah lu‸ gaˇ aˬ yaw‸ ma‸ ya
mawˇ-euˬ meh. Pawˇlu^ aˬ yaw‸-ahˇ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ
ma la‸ k'oeˇ sheuˬ la‸-euˬ paˬ lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ noeˬ-eu meh.
30 Meuˬ meuˬ lah law‸ law‸-ehˇ g'eh-awˇ, ba‸ ma‸ puˇ jeˬ-ehˇ
ceh^ uiˬ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ Pawˇlu^-ahˇ nyeh‸-awˇ, uˬ
duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ neh g'eu do^ g'eh-euˬ meh. K'oeˇ
31 naˇ, tiˬ po^ teh‸-ehˇ laˇ g'o^ piˬ tehˬ jiˇ-euˬ meh. Pawˇlu^-ahˇ
diˬ seh‸-eu lehˇ leh jeh lu‸ ngeh, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ meuˬ lah
law‸ law‸-ehˇ g'eh lu‸-eu gaˇ kaw^ boˬ muˇ-ahˇ tsa‸ gaˬ leˇ-euˬ
32 meh. Boˬ muˇ k'oeˇ g'aˬ tiˬ po^ teh‸-ehˇ boˬ jiˇ deuˬ hawˇ-eu
yehˇ deuˬ-ahˇ kuˇ-awˇ, law‸ law‸-ehˇ g'eh lu‸-eu tsawˇ haˬ
aˇ ma‸ ma‸ ma jawˇ gaˇ ceh^ g'eh-euˬ meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ
deuˬ boˬ muˇ hawˇ-eu yehˇ deuˬ-ahˇ ya mawˇ ngeh, Pawˇlu^-ahˇ
33 maˬ paˇ diˬ-eu meh. K'oeˇ ngeh, boˬ muˇ dawˬ peh oe keu^-
awˇ Pawˇlu^-ahˇ nyeh‸-awˇ neh, Shmˇ ca^ nyiˬ ca^ pa‸-awˬ lehˇ,
dawˬ bi‸-euˬ meh. Aˬ yaw‸ aˬ suˇ g'aˬ-a. Aˬ jeˬ jahˇ lu‸ ta lehˇ,
34 boˬ muˇ naˇ haˬ-eu meh. Tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma k'oeˇ ma‸-
euˬ la‸ k'oeˇ jawˇ-eu deuˬ, tiˬ g'aˬ tiˬ jeˬ tiˬ jeˬ-ehˇ yaw k'a^-ehˇ
ehˇ lu‸ meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ law‸ law‸-ehˇ g'eh-eu miˇ neh,
tiˬ jeˬ-iˬ gaˇ kaw^ maˬ siˬ nya. Aˬ yaw‸-ahˇ ta^-ahˇ sheuˬ
35 le‸-awˬ lehˇ, boˬ muˇ dawˬ bi‸-euˬ meh. Pawˇlu^ dawˬ dzm
dawˬ pehˬ-ahˇ le keu^ ngeh, tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma aˬ yaw‸-
ahˇ diˬ-eu lehˇ yaw k'a^-ehˇ leh jeh-eu miˇ neh, yehˇ deuˬ aˬ
36 yaw‸-ahˇ ya ciˬ da^ le‸-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, tsawˇ
haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma k'oeˇ ma‸, aˬ yaw‸-euˬ mehˬ nah caw teh
caw teh-ehˇ, Aˬ yaw‸-ahˇ diˬ seh‸ dzeh-awˬ lehˇ, ehˇ tehˇ tehˬ
lu‸ meh.

**Pawˇlu^ tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ dawˬ ngehˬ nehˬ-euˬ**

37 Ta^ la‸ k'oeˇ Pawˇlu^-ahˇ sheuˬ uˇ le‸-eu lehˇ g'eh ngeh,
Ngaˇ nawˬ-ahˇ dawˬ ngehˬ cawˬ nya teh‸-a loˇ lehˇ, Pawˇlu^
boˬ muˇ-ahˇ naˇ haˬ-eu meh. Boˬ muˇ k'oeˇ g'aˬ aˬ yaw‸-ahˇ

ehˇ nehˬ-eu, Nawˇ Heˬlaˬsaˇ dawˬ siˬ nya law hawˇ ngaˬ la.
38 To^-ehˇ maˇ-iˬ, miˇ nah huˬ nah miˇ k'ahˬ-ahˇ puiˬ-awˇ, aˬ
cawˬ-ahˇ seh‸-euˬ tsawˇ haˬ oeˬ heˇ g'aˬ-ahˇ sheuˬ-awˇ neh,
bawˇ tsahˬ-ahˇ iˇ-euˬ, Iˇjiˇtu^ tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ, nawˇ maˬ
39 ngeuˇ law hawˇ ngaˬ la lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Pawˇlu^ aˬ
yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Ngaˇ-aˬ Giˇliˇci^ miˇ k'ahˬ-ahˇ ja^-eu
Daˬsu^ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Yuˇda^ tsawˇ haˬ ma. Meuˬ k'oeˇ
meuˬ-aˬ, tsawˇ myahˇ do^-eu meuˬ meh. Tsawˇ haˬ heu deuˬ-
ahˇ dawˬ ya ngehˬ ni, a kawˬ-aˬ bi‸ la‸ lehˇ, boˬ muˇ-ahˇ shaˇ-
40 eu meh. Boˬ muˇ aˬ yaw‸-ahˇ a kawˬ-aˬ bi‸-euˬ meh. K'oeˇ
ngeh, Pawˇlu^ dawˬ dzm k'oeˇ ta^ yaw‸-awˇ, tsawˇ haˬ k'oeˇ
deuˬ-ahˇ aˬ la‸ dzawˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ ciˬ cuˇ ni
jawˇ ngeh, aˬ yaw‸ Heˬbyehˇ dawˬ neh aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ
nehˬ-eu,

22 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ hawˇ-eu aˬ poeˬ aˬ bawˇ deuˬ-oˇ, ngaˇ ngaˬ-
euˬ gaˇ kaw^ naw ma‸-euˬ mehˬ shi ehˇ k'o‸-eu dawˬ-ahˇ
naˇ haˬ sheˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
2 Aˬ yaw‸ Heˬbyehˇ dawˬ ngehˬ gaˇ aˬ yaw‸ ma‸ ya gaˬ ngeh,
uˬ soe na^ maˬ tseˇ ciˬ cuˇ ni jawˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh
Pawˇlu^ ehˇ-eu,
3 Ngaˇ-aˬ Giˇliˇci^ miˇ k'ahˬ-ahˇ ja^-eu Daˬsu^ meuˬ-ahˇ deh‸
le-euˬ Yuˇda^ tsawˇ haˬ ma. Ngaˇ-aˬ, meuˬ heu meuˬ-euˬ la‸
k'oeˇ, Gaˬmaˬleˬlaˇ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ huiˬ laˇ-awˇ, aˬ poeˬ
aˬ piˬ-euˬ zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ yaw muiˬ-ehˇ dzaw-euˬ ma. Iˬ
nah naw ma‸ dawˬ taw^ lu‸ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ nui ma keu^
4 dui dui-eu lo‸-ehˇ, ngaˇ k'aw‸ nui ma keu^ dui dui ma. Aˇ hu,
ngaˇ Ka-li-euˬ zahˇ-ahˇ k'ehˬ haw k'a^ haw-euˬ ma. Ka-li-euˬ
zahˇ tawˬ-eu, k'aˬ dzeˇ zaˬ hawˇ-eu zaˬ miˬ zaˬ deuˬ-ahˇ nyeh‸-
awˇ, tawˬ-ahˇ daw^-euˬ uˬ ta‸, seh‸ ngeh keu^ ni k'ehˬ haw k'a^
5 haw-euˬ ma. Piˇ ma hawˇ-eu tsawˇ mawˬ tsawˇ k'a^ dawˬ taw^
lu‸ k'aw‸ ngaˬ-euˬ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ kamˬ nya teh‸-a. Aˬ yui‸
aˬ nyiˇ Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ aˬ yaw‸ ma‸ nga‸-ahˇ
sahˬ bo‸ bi‸ la‸-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, Daˬmaˬsehˇ meuˬ-ahˇ
jawˇ-eu Ka-li zaˬ deuˬ-ahˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ la‸ k'oeˇ nyeh‸
keu^ la‸-awˇ k'ehˬ nehˬ k'a^ nehˬ-eu lehˇ, Daˬmaˬsehˇ meuˬ-
ahˇ iˇ-euˬ ma.

**Pawˇlu^ Ka-li zaˬ pyeu‸ laˇ-euˬ gaˇ kaw^ dzawˇ nehˬ-euˬ**

6 Ngaˇ Daˬmaˬsehˇ meuˬ meuˬ dzeˇ iˇ keu^ ngeh, nah lo^ ceh

laˇ ngeh yamˬ-ahˇ, mˬ-ahˇ neh zawˇ k'a^-eu yaw sheh˰ ngaˬ-ahˇ
7 tiˬ jawˬ bya le-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, ngaˇ coˬ-iˇ-euˬ miˇ-a.
Sawˇlu^-oˇ, Sawˇlu^-oˇ, aˬ jeˬ miˇ neh nawˇ ngaˬ-ahˇ k'ehˬ
la˰ te lehˇ, ehˇ nehˬ la˰-eu teˇ saˇ ngaˇ ya gaˬ-euˬ ma.
8 Sahˬ paˬ-oˇ, nawˇ aˬ suˇ g'aˬ te lehˇ ngaˇ naˇ haˬ ngeh, Ngaˇ-aˬ,
nawˇ k'ehˬ la˰ lu˰-eu, Naˬzaˬlehˇ pu zaˬ Yeˬsuˇ ma lehˇ, aˬ
9 yaw˰ ehˇ k'o˰ nehˬ la˰-euˬ meh. Ngaˬ nehˬ-ehˇ iˇ lu˰-eu deuˬ
yaw sheh˰ k'oeˇ-ahˇ ya mawˇ-euˬ k'aw˰, ngaˬ-ahˇ dawˬ ngehˬ
10 cawˬ-eu teˇ saˇ-ahˇ maˬ ya gaˬ-a. Sahˬ paˬ-oˇ, ngaˇ aˬ jo^-
ehˇ ya jahˇ ta lehˇ naˇ haˬ ngeh, Tuˇ-awˇ, Daˬmaˬsehˇ meuˬ-ahˇ
uˇ leˇ-awˬ. Nawˇ k'aˇ ya mˇ-eu dawˬ taw^ lu˰-euˬ gaˇ kaw^
k'oeˇ gaˇ nawˬ-ahˇ ja mehˬ nehˬ la˰ teh˰-a lehˇ, aˬ yaw˰ ngaˬ-
11 ahˇ ehˇ nehˬ la˰-euˬ meh. Zawˇ k'a^-eu yaw sheh˰ k'oeˇ baˬ
da neh, ngaˇ mya^ nui^ maˬ mawˇ nya nya. K'oeˇ miˇ neh, ngaˬ
nehˬ-ehˇ iˇ lu˰-eu k'oeˇ deuˬ ngaˬ-euˬ aˬ la˰-ahˇ nyeh˰ tehˬ-awˇ,
Daˬmaˬsehˇ meuˬ-ahˇ uˇ leˇ-euˬ ma.
12 K'oeˇ gaˇ, Aˬnaˬniˇ lehˇ myahˇ-euˬ tiˬ g'aˬ jawˇ meh.
Aˬ yaw˰-aˬ, k'oeˇ gaˇ jawˇ-eu Yuˇda^ tsawˇ haˬ dawˬ taw^
lu˰-euˬ la˰ k'oeˇ tsawˇ myahˇ muiˬ-eu uˬ ta˰, zahˇ dawˬ k'o˰
dawˬ-euˬ mehˬ nah yaw muiˬ-ehˇ caw teh-awˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ yaw
13 zeu baw-eu meh. Aˬ yaw˰ ngaˇ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ, Aˬ nyiˇ
Sawˇlu^-oˇ, mya^ nui^ mawˇ laˇ-awˬ lehˇ, ngaˬ-euˬ dawˬ peh
yaw˰-awˇ ehˇ nehˬ la˰-euˬ meh. Tiˬ po^ teh˰-ehˇ ngaˇ mya^
14 nui^ mawˇ laˇ-awˇ, aˬ yaw˰-ahˇ mawˇ-euˬ ma. K'oeˇ ngeh
aˬ yaw˰ ehˇ-eu, Nawˇ Miˬ yehˇ-euˬ nui noeˬ ya siˬ ni maˬ ehˇ,
yaw tsaˬ yaw dawˇ g'aˬ-ahˇ ya mawˇ ni maˬ ehˇ, aˬ yaw˰ ngehˬ-
eu dawˬ ya gaˬ ni maˬ ehˇ, aˬ dui-euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ-euˬ Miˬ
15 yehˇ nawˬ-ahˇ tseˇ do^-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, nawˇ
ya gaˬ ya mawˇ-eu deuˬ tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰-euˬ mehˬ shi
16 aˬ yaw˰-euˬ g'aˇ duˬ nawˇ saˇ kiˇ ya kamˬ teh˰-a. Nawˇ aˬ
jeˬ miˇ neh dawˬ dawˬ-ehˇ jawˇ te. Tuˇ-awˬ. Aˬ yaw˰-euˬ
tsawˇ myahˇ-ahˇ g'oe-eu la˰ k'oeˇ baˇtiˇsaˬ kamˬ-awˇ, nawˬ-euˬ
iˬ baˇ tsiˬ shawˇ-awˬ lehˇ, aˬ yaw˰ ngaˬ-ahˇ ehˇ nehˬ la˰-euˬ
meh.

### Pawˇlu^-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca jawˇ gaˇ k'ehˇ g'eh-euˬ

17 Ngaˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ g'o˰ keu^ laˇ-awˇ, uˬ duˬ tahˬ
nymˇ nymˇ ma-euˬ la˰ k'oeˇ guiˬ lahˬ shaˇ lu˰ ngeh, yaw sahˇ
18 la˰ k'oeˇ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ ya mawˇ-euˬ ma. Aˬ yaw˰

ngaˬ-ahˇ ehˇ nehˬ la˰-eu, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ neh yaw kawˇ-
ehˇ do^-iˇ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, nawˇ ngaˬ-euˬ gaˇ
kaw^ saˇ kiˇ kamˬ gaˇ tsawˇ haˬ heu deuˬ maˬ ha geu˰-a lehˇ,
19 ehˇ nehˬ la˰-euˬ meh. K'oeˇ ngeh ngaˇ ehˇ k'o˰ nehˬ-eu, Sahˬ
paˬ-oˇ, nawˬ-ahˇ jah-eu tsawˇ haˬ-ahˇ ngaˇ tawˬ-ahˇ daw^-
awˇ, uˬ duˬ tahˬ nymˇ yawˬ nymˇ na lu˰ la˰ k'oeˇ aˬ yaw˰ ma˰-
20 ahˇ diˬ-euˬ gaˇ kaw^ tsawˇ haˬ heu deuˬ siˬ lu˰ meh. Nawˬ-
euˬ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ kamˬ-eu Saˬteˬpaˬ-ahˇ aˬ cawˬ diˬ seh˰
ngeh, ngaˇ k'aw˰ dawˬ peh yaw˰-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰ mˇ-eu gaˇ
nui ma tsaˬ-euˬ ma. Aˬ yaw˰-ahˇ diˬ seh˰-euˬ tsawˇ haˬ-euˬ
mehˬ tsoeˬ-ahˇ ngaˇ lo˰-euˬ ma lehˇ, ngaˇ ehˇ nehˬ-euˬ ma.
21 Aˬ yaw˰ paˇ ehˇ nehˬ la˰-eu, Do^-iˇ-awˬ. Ngaˇ nawˬ-ahˇ gaˇ
mahˇ kaˬ gaˇ jawˇ-eu aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca jawˇ
gaˇ bi iˇ ma lehˇ ehˇ nehˬ la˰-euˬ meh lehˇ, Pawˇlu^ aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

## Pawˇlu^ Loˇma^ boˬ muˇ-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ jawˇ-euˬ

22 Dawˬ k'oeˇ dawˬ-ahˇ keu^ ni aˬ yaw˰ ma˰ ciˬ cuˇ ni naˇ haˬ
lu˰ meh. Ehˇ k'aw˰, dawˬ k'oeˇ dawˬ-ahˇ ya gaˬ ngeh, aˬ yaw˰
ma˰ yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu, Heu lo˰-ehˇ g'eh-eu g'aˬ-ahˇ diˬ seh˰
dzeh-awˬ. Aˬ yaw˰ miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ deh˰-eu maˬ geuˇ-a lehˇ
23 ehˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ guˇ guˇ-ehˇ, yawˬ ha-euˬ mehˬ tsoeˬ
leh^ leh^-ehˇ dzeh diˇ-eu meh. K'aˬ lehˇ k'aw˰ k'oeˇ ta^ bya^
24 da^-eu meh. K'oeˇ ngeh, boˬ muˇ Pawˇlu^-ahˇ ta^ la˰ k'oeˇ
bi sheuˬ le˰-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh aˬ cawˬ aˬ yaw˰-ahˇ k'oeˇ
lo˰-ehˇ ehˇ lu˰ nga lehˇ ya siˬ ni, Aˬ yaw˰-ahˇ diˬ-awˇ naˇ haˬ-
25 awˬ lehˇ, dawˬ bi˰-euˬ meh. Shaˬ k'o^ aˇ ca^ yuˇ-awˇ aˬ yaw˰-
ahˇ pa˰-eu lehˇ g'eh ngeh, Pawˇlu^ aˬ yaw˰-euˬ dawˬ peh yaw˰
lu˰-eu boˬ jiˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Naw ma˰ Loˇma^ tsawˇ haˬ-ahˇ
yaˇ k'aˬ maˬ daˇ-ehˇ diˬ-eu zahˇ ja^ te loˇ lehˇ, naˇ haˬ-eu meh.
26 Boˬ jiˇ k'oeˇ g'aˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ-ahˇ ya gaˬ ngeh, boˬ muˇ
jawˇ gaˇ iˇ-awˇ, Nawˇ aˬ jo^-ehˇ jahˇ-eu lehˇ noeˬ te. Tsawˇ
haˬ k'oeˇ g'aˬ Loˇma^ tsawˇ haˬ law hawˇ ngaˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-
27 euˬ meh. Boˬ muˇ Pawˇlu^ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ, Nawˇ Loˇma^
tsawˇ haˬ ma loˇ. Ngaˬ-ahˇ ehˇ nehˬ la˰-awˬ lehˇ ehˇ nehˬ
ngeh, Ngeuˇ ma lehˇ, Pawˇlu^ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh.
28 Ngaˇ Loˇma^ tsawˇ haˬ pyeu˰ laˇ ni, pyuˇ g'awˬ mya ni ya bi˰-
euˬ ma lehˇ, boˬ muˇ k'oeˇ g'aˬ Pawˇlu^-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
Ngaˇ-aˬ, deh˰ le ngeh neh Loˇma^ tsawˇ haˬ ma lehˇ, Pawˇlu^
29 ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw˰-ahˇ diˬ-awˇ naˇ

haˬ-eu lehˇ g'eh lu˰-eu deuˬ tiˬ poˆ teh˰-ehˇ doˆ-iˇ-euˬ meh.
Ngaˬ neh pa˰-euˬ Pawˇluˆ heu g'aˬ, Loˇmaˆ tsawˇ haˬ law hawˇ
ngaˬ lehˇ, boˬ muˇ k'oeˇ g'aˬ ya siˬ ngeh, guˆ dui dui-eu meh.

**Pawˇluˆ Yuˇdaˆ sahˬ paˬ deuˬ-euˬ mehˬ shi iˇ keuˆ-euˬ**

30 Yuˇdaˆ tsawˇ haˬ Pawˇluˆ-euˬ k'oeˇ taˆ iˬ baˇ aˬ joˆ-ehˇ
taˬ gaˇ ya siˬ duˬ ni, ni shawˬ ngeh nah piˇ ma deuˬ hawˇ-eu
bawˬ dzaˬ-eu aˇ ma˰ ma˰ ma-ahˇ boˬ muˇ bi uiˬ leˇ-euˬ meh.
K'oeˇ naˇ, Pawˇluˆ-ahˇ puiˇ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ mehˬ shi
sheuˬ taˬ-iˇ-euˬ meh.

23 K'oeˇ ngeh, Pawˇluˆ bawˬ dzaˬ-eu aˇ ma˰ ma˰ ma-ahˇ
haw tsoˆ taˬ-awˇ ehˇ nehˬ-eu, Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, iˬ
nah keuˆ ni ngaˇ Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi yaw deh˰ deh˰-eu heu-
aˬ, yaw lehˬ maˬ ahˇ lehˇ ngaˇ nui ma la˰ k'oeˇ siˬ nya ma
2 lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-euˬ mehˬ boeˬ-ahˇ tehˆ
g'eh-awˬ lehˇ, Pawˇluˆ-euˬ dawˬ peh yaw˰ lu˰-eu tsawˇ haˬ-
3 ahˇ piˇ ma Aˬnaˬniˇ k'ehˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh Pawˇluˆ aˬ
yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Pyuˇ deuˬ ni leh˰ taˬ-euˬ kaˇ pyawˇ-oˇ,
Miˬ yehˇ nawˬ-ahˇ diˬ teh˰-a. Zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ jaˆ-eu
lo˰-ehˇ ngaˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ-eu lehˇ nawˇ heu gaˇ nuiˇ lu˰
k'aw˰, zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-ahˇ maˬ tsaˬ-eu la˰ k'oeˇ nawˇ
4 ngaˬ-ahˇ bi diˬ te loˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Nawˇ Miˬ
yehˇ-euˬ piˇ ma-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ te loˇ lehˇ,
dawˬ peh yaw˰ lu˰-eu deuˬ Pawˇluˆ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
5 Pawˇluˆ ehˇ-eu, Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, aˬ yaw˰ piˇ ma nga
lehˇ ngaˇ maˬ siˬ. Nawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ uˆ lahˇ-
eu g'aˬ-ahˇ dawˬ yaw haiˬ taˬ ngehˬ lehˇ Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ bo˰
taˬ-euˬ meh lehˇ, Pawˇluˆ ehˇ-eu meh.
6 Uiˬ laˇ-euˬ tsawˇ haˬ tiˬ paˆ na deuˬ Saˬduˬgehˇ meh. Tiˬ
paˆ na deuˬ Paˬliˬsehˇ meh lehˇ Pawˇluˆ ya siˬ ngeh, aˬ yaw˰
bawˬ dzaˬ-eu aˇ ma˰ ma˰ ma-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ
deuˬ-oˇ, ngaˇ Paˬliˬsehˇ ma. Ngaˬ da k'aw˰, Paˬliˬsehˇ meh.
Shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ g'o˰ deh˰ laˇ teh˰-a lehˇ ngaˇ noeˬ tmˬ-eu
miˇ neh, yaˇ k'aˬ daˇ gaˇ ya daˬ lu˰ ma lehˇ, yaw k'aˆ-ehˇ ehˇ-
7 eu meh. Aˬ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ ngeh, Paˬliˬsehˇ deuˬ hawˇ-
eu Saˬduˬgehˇ deuˬ tsawˇ pyehˇ pyehˇ-awˇ, bawˬ dzaˬ-eu aˇ
8 ma˰ k'oeˇ, nyiˬ ma˰ paˆ-iˇ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
Saˬduˬgehˇ deuˬ-aˬ, Tsawˇ haˬ maˬ g'o˰ deh˰ laˇ-a lehˇ ehˇ-eu
meh. K'oeˇ uˬ ta˰, mˬ taˆ g'aˬ k'ehˇ k'aw˰, yaw sahˇ k'aw˰

ma˯ jawˇ-a lehˇ ehˇ-eu meh. Pa˯li˯sehˇ deu˯-a˯, k'oeˇ deu˯
9 daw˯ taw^ lu˰ ja^ meh jawˇ meh lehˇ jah-eu meh. K'oeˇ miˇ
neh, law˰ law˰-ehˇ pyeu˰ laˇ-eu˯ meh. Pa˯li˯sehˇ-eu˯ aˇ muˇ
la˰ k'oeˇ zahˇ meh˯-eu ti˯ pa^ na deu˯ tsaw˯ tuˇ laˇ-awˇ ehˇ-eu,
Heu g'a˯ i˯ baˇ ahˇ gaˇ nga ma˰ ma˯ mawˇ-a˯. Yaw sahˇ, ma˯
ngeuˇ naˇ m˯ ta^ g'a˯ k'ehˇ a˯ yaw˰-ahˇ daw˯ ngeh˯ neh˯-eu˯
10 ma˯ si˯ lehˇ ehˇ ehˇ-ehˇ, tsawˇ pyehˇ pyehˇ-eu meh. K'oeˇ
lo˰-ehˇ tsawˇ pyehˇ pyehˇ dui dui lu˰ ngeh, tsawˇ ha˯ k'oeˇ deu˯
Pawˇlu^-ahˇ g'eu pa^ g'eu sha^-eu baw le lehˇ, bo˯ muˇ k'oeˇ
g'a˯ k'ah˯ lahˇ-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, a˯ yaw˰-eu˯ yehˇ deu˯-
ahˇ k'ehˇ-awˇ, Pawˇlu^-ahˇ a˯ yaw˰ ma˰-eu˯ a˯ la˰ la˰ k'oeˇ
lu do^ g'a˯ naˇ, ta^-ahˇ sheu˯ le˰-aw˯ lehˇ, daw˯ bi˰-eu˯ meh.
11 Ni shaw˯ ngeh miˇ, Sah˯ pa˯ Ye˯suˇ Pawˇlu^-eu˯ daw˯ peh
yaw˰-awˇ, Pawˇlu^-oˇ, nui ma zi˰ dah ni ahˇ-aw˯. Ye˯luˇsa˯leh˯
meu˯ la˰ k'oeˇ nawˇ nga˯-eu˯ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ kam˯-eu˯
lo˰-ehˇ, Loˇma^ meu˯ la˰ k'oeˇ k'aw˰ ya kam˯ teh˰-a lehˇ,
ehˇ neh˯-eu˯ meh.

**Pawˇlu^-ahˇ seh˰-eu lehˇ baw˯ dza˯ k'oe˯-eu˯**

12 U˯ bya bya laˇ ngeh, Yuˇda^ tsawˇ ha˯ ui˯ leˇ-awˇ, Pawˇlu^-
ahˇ ma˯ ya seh˰-eu˯ k'oeˇ-a˯, ma˯ dza˯ ma˯ dawˇ lehˇ kam˯
13 ta˯-eu˯ meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ kam˯-eu˯ tsawˇ ha˯, oe˯ tseˇ g'a˯
14 dzeh˯-eu meh. A˯ yaw˰ ma˰ piˇ ma deu˯ hawˇ-eu tsawˇ maw˯
tsawˇ k'a^ deu˯ jawˇ gaˇ iˇ-awˇ ehˇ-eu, Nga ma˰ Pawˇlu^-ahˇ
ma˯ ya seh˰-eu˯ k'oeˇ-a˯, ti˯ je˯-i˯ ma˯ dza˯ lehˇ kam˯ ta˯-eu˯
15 ma. To^-ehˇ maˇ-i˯, naw ma˰ bo˯ muˇ-ahˇ heu lo˰-ehˇ shaˇ
leˇ-aw˯ de. Nga ma˰ Pawˇlu^-eu˯ gaˇ kaw^ yaw mui˯-ehˇ si˯
du˯ maw˰-eu miˇ neh, nga ma˰ hawˇ-eu baw˯ dza˯-eu aˇ ma˰
ma˰ ma jawˇ gaˇ a˯ yaw˰-ahˇ bi oe-aw˯ lehˇ, shaˇ leˇ-aw˯ de.
A˯ yaw˰ ma˯ oe keu^ mi na^-ehˇ, nga ma˰ a˯ yaw˰-ahˇ seh˰-eu
lehˇ leh˯ hm˯ ta˯-eu˯ ma lehˇ, ehˇ neh˯-eu˯ meh.
16 A˯ yaw˰ ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ k'oe˯ lo˰ lu˰-eu gaˇ kaw^, Pawˇlu^-
eu˯ za˯ oeˇ ya ga˯-eu˯ meh. K'oeˇ naˇ a˯ yaw˰ ta^-ahˇ uˇ leˇ-
17 awˇ, Pawˇlu^-ahˇ ehˇ neh˯-eu˯ meh. Pawˇlu^ bo˯ jiˇ ti˯ g'a˯-
ahˇ kuˇ-awˇ ehˇ neh˯-eu, A˯ li heu g'a˯, bo˯ muˇ jawˇ gaˇ sheu˯
g'eh-aw˯. Bo˯ muˇ-ahˇ dzawˇ neh˯ pa˯-ehˇ g'eh-eu je˯ ja^ meh
18 lehˇ, ehˇ neh˯-eu˯ meh. Bo˯ jiˇ a˯ li k'oeˇ g'a˯-ahˇ bo˯ muˇ
jawˇ gaˇ sheu˯ keu^ g'eh-awˇ, A˯ li heu g'a˯ naw˯-ahˇ dzawˇ
neh˯ pa˯-ehˇ g'eh-eu je˯ ja^-eu miˇ neh, Bo˯ muˇ jawˇ gaˇ sheu˯
g'eh-aw˯ lehˇ, taw˯-ahˇ uˇ-eu Pawˇlu^ nga˯-ahˇ shaˇ-eu meh
19 lehˇ, ehˇ neh˯-eu˯ meh. Bo˯ muˇ k'oeˇ g'a˯ a˯ li k'oeˇ g'a˯-eu˯

aˬ la‸-ahˇ neh tsahˇ-awˇ, baˇ za‸-ahˇ sheuˬ g'eh-euˬ meh. Nawˇ
ngaˬ-ahˇ aˬ jeˬ dzawˇ nehˬ maw‸-eu nya lehˇ, naˇ haˬ-eu meh.
20 Aˬ li k'oeˇ g'aˬ ehˇ-eu, Pawˇlu^-euˬ gaˇ kaw^ naˇ haˬ maw‸-eu lo‸-
ehˇ geu‸-awˇ, bawˬ dzaˬ-eu aˇ ma‸ ma‸ ma jawˇ gaˇ, ni shawˬ ngeh
nah bi sheuˬ g'eh la‸ lehˇ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ nawˬ-ahˇ shaˇ-eu
21 lehˇ nui ma tiˬ siˬ teh‸-ehˇ bawˬ dzaˬ tseh^-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸,
nawˇ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ shaˇ dawˬ taˬ naˇ haˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, Pawˇlu^-ahˇ maˬ ya seh‸-euˬ k'oeˇ-aˬ, tiˬ jeˬ-iˬ maˬ
dzaˬ maˬ dawˇ lehˇ, tsawˇ haˬ oeˬ tseˇ g'aˬ dzehˬ ni kamˬ taˬ-awˇ,
k'oeˬ lo‸ lu‸ meh. Nymˬ-mˇ aˬ yaw‸ ma‸ lehˬ hmˬ taˬ-awˇ,
nawˇ dawˬ bi‸ gaˇ dawˬ lu‸ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
22 Nawˇ ngaˬ-ahˇ dzawˇ nehˬ la‸-euˬ gaˇ kaw^ heu tsawˇ haˬ tiˬ
g'aˬ-ahˇ-iˬ taˬ ehˇ nehˬ de lehˇ, boˬ muˇ aˬ yaw‸-ahˇ dawˬ bi‸-
awˇ bi g'o‸-iˇ-euˬ meh.

**Sahˬ paˬ Peˬliˇ jawˇ gaˇ Pawˇlu^-ahˇ bi sheuˬ ha-iˇ-euˬ**

23 K'oeˇ ngeh, boˬ muˇ k'oeˇ g'aˬ boˬ jiˇ nyiˬ g'aˬ-ahˇ kuˇ-
awˇ ehˇ nehˬ-eu, Nymˇ ci‸ naˬ liˬ g'oeˬ la‸ keu^ laˇ naˇ,
Gehˇsaˬliˇ meuˬ-ahˇ bi iˇ-eu g'aˇ duˬ, keu ka ba‸-eu yehˇ nyiˬ
yaˇ g'aˬ, mahˬ dziˬ-eu yehˇ shi‸ tseˇ g'aˬ hawˇ-eu, gahˬ ba‸-euˬ
24 yehˇ nyiˬ yaˇ g'aˬ lehˬ hmˬ taˬ-awˬ. K'oeˇ uˬ ta‸, Pawˇlu^
dziˬ-eu mahˬ deuˬ k'aw‸ lehˬ hmˬ taˬ-awˇ, aˬ yaw‸-ahˇ sahˬ
paˬ paˬ ma Peˬliˇ jawˇ gaˇ yaw muiˬ-ehˇ bi sheuˬ ha-iˇ de lehˇ,
25 aˬ yaw‸ nya‸-ahˇ dawˬ bi‸-euˬ meh. Boˬ muˇ k'oeˇ g'aˬ, sahˬ
paˬ Peˬliˇ-ahˇ sahˬ bo‸ heu lo‸-ehˇ bo‸ nehˬ-euˬ meh.
26 Huiˬ-eu mahˇ-eu sahˬ paˬ paˬ ma Peˬliˇ-ahˇ ngaˇ Gaˬlawˇdiˇ
Luˇsi^ yaw zeu baw-eu la‸ k'oeˇ sahˬ bo‸ bo‸ nehˬ le‸-eu ma.
27 Yuˇda^ tsawˇ haˬ, tsawˇ haˬ heu g'aˬ-ahˇ nyeh‸-awˇ, aˬ yaw‸-
ahˇ diˬ seh‸-eu lehˇ g'eh lu‸ ngeh, aˬ yaw‸ Loˇma^ tsawˇ haˬ
meh lehˇ ngaˇ ya siˬ-euˬ miˇ neh, yehˇ deuˬ-ahˇ kuˇ g'eh-awˇ,
28 aˬ yaw‸-ahˇ bi buˬ-iˇ-euˬ ma. Yuˇda^ tsawˇ haˬ aˬ yaw‸-euˬ
k'oeˇ ta^ iˬ baˇ aˬ jo^-ehˇ taˬ-eu nga lehˇ, ngaˇ siˬ maw‸-eu
miˇ neh, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ bawˬ dzaˬ-eu aˇ ma‸ ma‸ ma jawˇ gaˇ
29 aˬ yaw‸-ahˇ sheuˬ g'eh-euˬ ma. Aˬ yaw‸ ma‸ aˬ yaw‸-euˬ k'oeˇ
ta^ shiˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu iˬ baˇ maˬ ehˇ, tawˬ-ahˇ daw^ paˬ-ehˇ
g'eh-eu iˬ baˇ maˬ ehˇ, maˬ taˬ-a. Aˬ yaw‸ ma‸-euˬ zahˇ dawˬ
k'o‸ dawˬ-ahˇ ta‸-eu gaˇ kaw^ teh‸-ehˇ iˬ baˇ taˬ lu‸ nga lehˇ,
30 ngaˇ ya siˬ ya mawˇ-euˬ ma. Tsawˇ haˬ heu g'aˬ-ahˇ diˬ seh‸-
eu lehˇ aˬ cawˬ lehˬ hmˬ taˬ-euˬ meh lehˇ ngaˇ ya gaˬ ngeh, tiˬ
po^ teh‸-ehˇ aˬ yaw‸-ahˇ nawˇ jawˇ gaˇ bi sheuˬ ha le-euˬ ma.

8 nga ma‸ ya siˬ-awˇ nyeh‸-euˬ ma.* Nawˇ aˬ yaw‸-ahˇ yaw
muiˬ-ehˇ naˇ haˬ naˇ, nga ma‸ aˬ yaw‸-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ
taˬ-eu yawˬ jeˬ na lu‸ ya siˬ duˬ teh‸-a lehˇ, Deˬlaˬduˇlu^ ehˇ
nehˬ-euˬ meh.
9 Yuˇda^ tsawˇ haˬ k'aw‸, Pawˇlu^-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ
taˬ-ehˇ, Deˬlaˬduˇlu^ ehˇ-eu tsaˬ meh lehˇ ehˇ-eu meh.
10 Nawˇ dawˬ ngehˬ nya teh‸-a lehˇ, sahˬ paˬ paˬ ma k'oeˇ g'aˬ
Pawˇlu^-ahˇ aˬ la‸ dzawˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh Pawˇlu^
ehˇ-eu,
Nawˇ g'awˬ mya k'o‸ miˇ k'ahˬ heu k'ahˬ-euˬ k'oeˇ ta^ yaˇ
k'aˬ daˇ lu‸-eu meh lehˇ ngaˇ siˬ nya-eu miˇ neh, nawˬ-euˬ mehˬ
shi ngaˬ-euˬ gaˇ kaw^ laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni ehˇ k'o‸ nehˬ ma.
11 Ngaˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ leˇ-euˬ, tseˇ nyi‸ nah
12 maˬ byah laˇ-aˬ siˬ lehˇ, nawˇ siˬ nya teh‸-a. Uˬ duˬ tahˬ nymˇ
nymˇ ma la‸ k'oeˇ maˬ ehˇ, uˬ duˬ tahˬ nymˇ deuˬ-euˬ la‸ k'oeˇ
maˬ ehˇ, meuˬ la‸ k'oeˇ maˬ ehˇ, ngaˇ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ nehˬ-
ehˇ tsawˇ pyehˇ pyehˇ-euˬ gaˇ aˬ yaw‸ ma‸ maˬ mawˇ-aˬ. Tsawˇ
haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma-ahˇ law‸ law‸-ehˇ bi g'eh-euˬ gaˇ k'aw‸, aˬ
13 yaw‸ ma‸ maˬ mawˇ-aˬ. Nymˬ-mˇ ngaˬ-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ-
eu saˇ kiˇ k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸ nawˬ-ahˇ maˬ mehˬ nehˬ nya.
14 Ehˇ k'aw‸, ngaˇ nawˬ-ahˇ dawˇ coe ni ehˇ nehˬ nyaˇ. Aˬ cawˬ-
ahˇ g'awˬ-iˇ-euˬ lehˇ aˬ yaw‸ ma‸ kuˇ-eu aˇ muˇ, Ka-li-euˬ
zahˇ k'oeˇ-euˬ mehˬ nah ngaˇ caw teh lu‸ ma. Ngaˇ nga ma‸-
euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ-euˬ Miˬ yehˇ-ahˇ k'oeˇ lo‸-ehˇ uˬ duˬ tahˬ
lu‸ ma. Zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ hawˇ-eu Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ
ngehˬ dah-eu deuˬ-euˬ sahˬ bo‸ la‸ k'oeˇ k'aˇ bo‸ taˬ-euˬ dawˬ
15 taw^ lu‸-ahˇ ngaˇ jah lu‸ ma. Yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ
maˬ ehˇ, maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu tsawˇ haˬ maˬ ehˇ, g'o‸ deh‸
laˇ teh‸-a lehˇ aˬ yaw‸ ma‸ noeˬ tmˬ-eu lo‸-ehˇ, ngaˇ k'aw‸
16 Miˬ yehˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ noeˬ tmˬ lu‸ ma. Miˬ yehˇ-euˬ
mehˬ shi maˬ ehˇ, tsawˇ haˬ-euˬ mehˬ shi maˬ ehˇ, ngaˇ yaw lehˬ
17 tiˬ paw‸-iˬ maˬ ya ahˇ ni, leh jeh leh jeh-ehˇ mˇ lu‸ ma. Ngaˇ
Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ maˬ jawˇ-euˬ oeˬ k'o‸ ngaˬ k'o‸ keu^
laˇ ngeh, ngaˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca la‸ k'oeˇ jawˇ-eu shaˬ-eu
zahˬ-eu deuˬ-ahˇ bi‸ nehˬ-eu lehˇ, aˬ cawˬ neh gam‸ nehˬ-euˬ
deuˬ hawˇ-eu Miˬ yehˇ-ahˇ damˬ nehˬ-euˬ deuˬ, ngaˇ sha ha
18 leˇ-euˬ ma. Aˬ yaw‸ ma‸ ngaˬ-ahˇ ya mawˇ ngeh, ngaˇ uˬ duˬ

* Jaˇ li‸ tiˬ pa^ na deuˬ la‸ k'oeˇ, gaˬ naˇ yaw zaˬ heu hmˬ ahˇ-eu meh.
7 Nga ma‸-euˬ zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ ja^-eu lo‸-ehˇ nga ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ maw‸ k'aw‸, boˬ muˇ Luˇsi^ oe-awˇ, nga ma‸-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ aˬ yaw‸-ahˇ lu do^-euˬ meh. Yaˇ k'aˬ ja maw‸-eu deuˬ sahˬ paˬ paˬ ma-euˬ mehˬ shi iˇ-awˬ lehˇ, aˬ yaw‸ dawˬ bi‸ la‸-euˬ meh.

tahˬ nymˇ nymˇ ma la˰ k'oeˇ jawˇ-awˇ, k'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ lu˰
ma. La^ muiˬ la^ shawˇ-eu zahˇ jahˇ-euˬ ma. Tsawˇ haˬ aˇ
ma˰ ma˰ ma ngaˬ nehˬ-ehˇ jawˇ-eu k'aw˰ maˬ ngeuˇ-a. Ngaˇ
law˰ law˰-ehˇ bi g'eh-euˬ k'aw˰ maˬ ngeuˇ. Ehˇ k'aw˰, Aˬsiˇ
miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu Yuˇda^ tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ k'oeˇ
19 gaˇ jawˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ ngaˬ-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ tiˬ
jeˬ na taˬ k'aˇ za naˇ, nawˬ-euˬ mehˬ shi ehˇ le-eu tsaˬ meh.
20 Maˬ ngeuˇ naˇ, bawˬ dzaˬ-eu aˇ ma˰ ma˰ ma-euˬ mehˬ shi
ngaˇ yaw˰ lu˰ ngeh, Shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ g'o˰ deh˰ laˇ teh˰-a lehˇ
ngaˇ jah-eu miˇ neh, iˬ nah ngaˇ naw ma˰-euˬ mehˬ shi yaˇ
21 k'aˬ daˇ gaˇ ya daˬ lu˰ ma lehˇ, ngaˬ neh ehˇ-euˬ dawˬ k'oeˇ
dawˬ maˬ ngeuˇ naˇ, ngaˬ-euˬ k'oeˇ ta^ yaw lehˬ aˬ geu jeˬ
ja^ nga lehˇ aˬ yaw˰ ma˰ bi ehˇ do^ haw sheˇ lehˇ, Pawˇlu^
ehˇ nehˬ-euˬ meh.
22 Sahˬ paˬ Peˬliˇ, Ka-li-euˬ zahˇ gaˇ kaw^ g'awˬ mya jeˬ siˬ
nya-eu miˇ neh, Boˬ muˇ Luˇsi^ oe keu^ ngeh, ngaˇ naw ma˰-
ahˇ daˇ nehˬ ma lehˇ ehˇ nehˬ-awˇ, aˇ yamˬ ji^-euˬ meh.
23 Pawˇlu^-ahˇ bi lo˰-awˬ lehˇ, sahˬ paˬ Peˬliˇ boˬ jiˇ tiˬ g'aˬ-
ahˬˇ dawˬ bi˰-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, aˬ yaw˰-ahˇ yaw k'a^-ehˇ
taˬ ka lahˇ. Aˬ yaw˰-euˬ cawˬ deuˬ aˬ yaw˰ loˬ-eu deuˬ-ahˇ
caw ba nehˬ-eu gaˇ taˬ la^ tsoeˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
24 Smˬ nah oeˬ nah keu^ laˇ naˇ, sahˬ paˬ Peˬliˇ aˬ yaw˰-euˬ
miˬ zaˬ Duˇsiˇleˬ nehˬ-ehˇ laˇ-euˬ meh. Duˇsiˇleˬ-aˬ, Yuˇda^
ma meh. Sahˬ paˬ Peˬliˇ Pawˇlu^-ahˇ kuˇ-awˇ, Yeˬsuˇ Ka-
li-ahˇ jah-eu gaˇ kaw^ mehˬ nehˬ la˰ gaˇ aˬ yaw˰ naˇ haˬ-eu
25 meh. Yaw tsaˬ yaw dawˇ gaˇ kaw^, yawˬ ha-euˬ nui ma-ahˇ
g'aˬ leˇ-eu gaˇ kaw^ hawˇ-eu, aˬ kaˇ keu^ le-eu yaˇ k'aˬ daˇ-eu
gaˇ kaw^ Pawˇlu^ ja mehˬ nehˬ ngeh, sahˬ paˬ Peˬliˇ gu^ laˇ-awˇ
ehˇ-eu, Nymˬ-mˇ po^-aˬ g'aˬ-aˇ. Aˬ kaˇ aˇ yamˬ tsaˬ ngeh, ngaˇ
26 nawˬ-ahˇ paˇ kuˇ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Pawˇlu^
ngaˬ-ahˇ pyuˇ bi˰ la˰ teh˰-a lehˇ aˬ yaw˰ noeˬ tmˬ-eu miˇ neh,
Pawˇlu^-ahˇ g'awˬ mya po^ kuˇ kuˇ-ehˇ, dawˬ ja ja cawˬ-eu
27 meh. Nyiˬ k'o˰ byah laˇ ngeh, Peˬliˇ sahˬ paˬ dzaˬ-eu gaˇ
Bawˇgiˇ Beˬtuˇ sahˬ paˬ dzaˬ paˇ laˇ-euˬ meh. Sahˬ paˬ
Peˬliˇ-aˬ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ aˬ yaw˰-ahˇ nui ma bi tsaˬ maw˰-
eu miˇ neh, Pawˇlu^-ahˇ tawˬ-ahˇ daw^ ya˰-euˬ meh.

**Sahˬ paˬ Gehˇsaˬ jawˇ gaˇ bi iˇ la˰ lehˇ Pawˇlu^ shaˇ-eu**

**25** Sahˬ paˬ Beˬtuˇ miˇ k'ahˬ k'oeˇ k'ahˬ-ahˇ laˇ keu^-awˇ,
smˬ nah keu^ laˇ naˇ, Gehˇsaˬliˇ meuˬ-ahˇ neh Yeˬluˇsaˬlehˬ

2 meuˬ-ahˇ le-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, piˇ ma deuˬ hawˇ-eu Yuˇda^
tsawˇ haˬ-euˬ k'oeˇ ta^ aˬ yui‸ geu‸-eu deuˬ Pawˇlu^-euˬ gaˇ
3 kaw^ sahˬ paˬ Beˬtuˇ-ahˇ daˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ ehˇ-eu,
Nga ma‸-ahˇ ui cui^ jahˇ tsaˬ nehˬ-awˇ, Pawˇlu^ Yeˬluˇsaˬlehˬ
meuˬ-ahˇ bi sheuˬ ha laˇ sheˇ lehˇ, sahˬ paˬ Beˬtuˇ-ahˇ shaˇ-
eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸ gaˇ pehˇ k'oeˬ
4 lo‸-awˇ, Pawˇlu^-ahˇ seh‸ ma lehˇ, noeˬ taˬ-euˬ meh. Sahˬ
paˬ Beˬtuˇ ehˇ-eu, Pawˇlu^-ahˇ Gehˇsaˬliˇ meuˬ-ahˇ daw^ taˬ-
euˬ meh. G'awˬ myahˇ maˬ g'eh-ehˇ ngaˇ k'oeˇ gaˇ g'o‸-iˇ ma.
5 K'oeˇ miˇ neh, naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ jahˇ jiˇ nya-eu aˬ yui‸
geu‸-eu deuˬ ngaˬ nehˬ-ehˇ caw teh le-awˇ, tsawˇ haˬ k'oeˇ
g'aˬ-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ k'aˇ za naˇ taˬ le-awˬ lehˇ, ehˇ
nehˬ-euˬ meh.
6 Aˬ yaw‸ aˬ yaw‸ ma‸ nehˬ-ehˇ g'oeˬ nah tseˇ nah jawˇ-awˇ,
Gehˇsaˬliˇ meuˬ-ahˇ g'o‸-iˇ-euˬ meh. Ni shawˬ ngeh nah, yaˇ
k'aˬ daˇ-eu nuiˇ mahˬ mahˬ ma-ahˇ nuiˇ-awˇ, Pawˇlu^-ahˇ
7 sheuˬ laˬ-iˇ-awˬ lehˇ, dawˬ bi‸-euˬ meh. Pawˇlu^ laˇ keu^ ngeh,
Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ neh oe-euˬ Yuˇda^ tsawˇ haˬ deuˬ
Pawˇlu^ jawˇ-eu jawˬ jawˬ-ehˇ yaw‸-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ k'oeˇ
ta^ lehˬ dui dui-eu iˬ baˇ taˬ-eu meh. Ehˇ k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸-aˬ,
aˬ yaw‸ ma‸ taˬ lu‸-eu iˬ baˇ k'oeˇ-euˬ saˇ kiˇ maˬ toeˬ mehˬ
8 nya. Pawˇlu^ aˬ yaw‸-euˬ gaˇ kaw^ ehˇ k'o‸ nehˬ-eu, Ngaˇ-aˬ
Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ-ahˇ maˬ ehˇ, uˬ
duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ maˬ ehˇ, sahˬ paˬ Gehˇsaˬ-ahˇ
9 maˬ ehˇ, tiˬ jeˬ-iˬ maˬ mˇ bahˬ-aˬ lehˇ ehˇ-eu meh. Sahˬ paˬ
Beˬtuˇ-aˬ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ aˬ yaw‸-ahˇ nui ma bi tsaˬ maw‸-
eu miˇ neh, Pawˇlu^-ahˇ ehˇ nehˬ-eu, Nawˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-
ahˇ le-awˇ, gaˇ kaw^ heu deuˬ ngaˬ-euˬ mehˬ shi yaˇ k'aˬ ja
10 maw‸ miˇ-a loˇ lehˇ, naˇ haˬ-eu meh. Pawˇlu^ ehˇ-eu, Sahˬ
paˬ Gehˇsaˬ-euˬ yaˇ k'aˬ daˇ-eu nuiˇ mahˬ mahˬ ma-euˬ mehˬ
shi ngaˇ yaw‸ lu‸ ma. Heu gaˇ ngaˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ ja-eu tsaˬ
teh‸-a. Nawˇ siˬ duˬ-eu lo‸-ehˇ, ngaˇ Yuˇda^ tsawˇ haˬ-ahˇ
11 tiˬ jeˬ-iˬ maˬ mˇ bahˬ-aˬ. Ngaˇ shiˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu yaw lehˬ
jeˬ mˇ taˬ-euˬ law nmˇ-aˬ, k'oeˇ ngaˬ-ahˇ bi buˬ-iˇ la‸ lehˇ
ngaˇ maˬ shaˇ. Ehˇ k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸ ngaˬ-euˬ k'oeˇ ta^
iˬ baˇ taˬ-eu deuˬ, ngaˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ jahˇ-euˬ ngeuˇ naˇ, aˬ
yaw‸ ma‸-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ ngaˬ-ahˇ
maˬ a nehˬ nya-aˇ. Sahˬ paˬ Gehˇsaˬ jawˇ gaˇ yaˇ k'aˬ bi
12 daˇ-iˇ la‸ lehˇ ngaˇ shaˇ-eu ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ
naˇ, sahˬ paˬ Beˬtuˇ aˬ yaw‸-euˬ aˇ ma‸ nehˬ-ehˇ bawˬ dzaˬ-

awˇ neh, Nawˇ sahˬ paˬ Gehˇsaˬ jawˇ gaˇ bi iˇ la‸ lehˇ shaˇ-
eu miˇ neh, sahˬ paˬ Gehˇsaˬ jawˇ gaˇ ya iˇ teh‸-a lehˇ, ehˇ
nehˬ-euˬ meh.

**Sahˬ paˬ Aˬgiˇpa^ hawˇeu Beˬlaˬniˇ-euˬ mehˬ shi Pawˇlu^-ahˇ sheuˬ g'eh-euˬ**

13 G'awˬ myahˇ maˬ g'eh-ehˇ, sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ Aˬgiˇpa^
hawˇ-eu aˬ yaw‸-euˬ miˬ zaˬ Beˬlaˬ*ni*ˇ, sahˬ paˬ Beˬtuˇ-ahˇ ha-
14 eu lehˇ, Gehˇsaˬliˇ meuˬ-ahˇ oe-euˬ meh. Aˬ yaw‸ nya‸ k'oeˇ
gaˇ ui cui^ g'awˬ mya nah jawˇ lu‸ ngeh, sahˬ paˬ Beˬtuˇ
Pawˇlu^-euˬ gaˇ kaw^ sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu,
Sahˬ paˬ Peˬliˇ neh tawˬ-ahˇ daw^ ya‸-euˬ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ
15 jawˇ-eu meh. Ngaˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ jawˇ lu‸ ngeh, piˇ
ma deuˬ hawˇ-eu Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ tsawˇ mawˬ tsawˇ k'a^
deuˬ aˬ yaw‸-euˬ gaˇ kaw^ ja nehˬ la‸-awˇ, Aˬ yaw‸-ahˇ yaˇ
16 k'aˬ daˇ-awˬ lehˇ, ngaˬ-ahˇ shaˇ-eu meh. Ngaˇ aˬ yaw‸ ma‸-
ahˇ, Nga ma‸ Loˇma^ tsawˇ haˬ zahˇ heu lo‸-ehˇ ja^-eu ma. Iˬ
baˇ taˬ-eu gaˇ ya daˬ lu‸-eu g'aˬ, iˬ baˇ taˬ-eu tsawˇ haˬ nehˬ-
ehˇ jawˇ-awˇ iˬ baˇ taˬ-eu gaˇ kaw^ k'oeˇ dawˬ dzawˇ maˬ
dzawˇ-euˬ k'oeˇ-aˬ, aˬ geu g'aˬ-ahˇ maˬ kaˬ, aˬ cawˬ-euˬ aˬ
17 la‸ la‸ k'oeˇ maˬ a nehˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ ma. K'oeˇ miˇ neh,
aˬ yaw‸ ma‸ heu gaˇ uiˬ le ngeh, ngaˇ aˇ yamˬ maˬ ji^-ehˇ, *ni*
shawˬ ngeh nah yaˇ k'aˬ daˇ-eu nuiˇ mahˬ mahˬ ma-ahˇ nuiˇ-
awˇ, Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ sheuˬ laˬ-iˇ-awˬ lehˇ, dawˬ bi‸-
18 euˬ ma. Aˬ yaw‸ ma‸ tuˇ-awˇ tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ k'oeˇ
ta^ iˬ baˇ taˬ ngeh, ngaˬ neh noeˬ-euˬ lo‸-ehˇ iˬ baˇ tiˬ jeˬ-iˬ
19 maˬ taˬ-a. Aˬ yaw‸ ma‸ uˬ duˬ tahˬ-eu zahˇ-euˬ gaˇ kaw^
hawˇ-eu, shiˇ dzeuˇ-euˬ Yeˬsuˇ lehˇ myahˇ-euˬ g'aˬ-euˬ gaˇ
kaw^ teh‸-ehˇ tsawˇ pyehˇ pyehˇ-eu meh. Yeˬsuˇ k'oeˇ g'aˬ
20 deh‸ lu‸ meh lehˇ teh‸-ehˇ Pawˇlu^ ehˇ lu‸ meh. Gaˇ kaw^
k'oeˇ deuˬ-ahˇ aˬ jo^-ehˇ ya naˇ haˬ-eu lehˇ ngaˇ noeˬ maˬ
do^ miˇ neh, Gaˇ kaw^ heu Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ
ja leˇ maw‸ miˇ-a loˇ lehˇ, ngaˇ Pawˇlu^-ahˇ naˇ haˬ-euˬ ma.
21 Huiˬ dui dui-eu sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ yaˇ k'aˬ daˇ la‸ ngeh
keu^ *ni*, ngaˬ-ahˇ bi jawˇ la‸ siˬ lehˇ, aˬ yaw‸ ngaˬ-ahˇ shaˇ-
eu miˇ neh, Sahˬ paˬ Gehˇsaˬ jawˇ gaˇ bi iˇ ngeh keu^ *ni*, aˬ
yaw‸-ahˇ lo‸-awˬ lehˇ, ngaˇ dawˬ bi‸-euˬ ma lehˇ, sahˬ paˬ
22 Beˬtuˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Ngaˇ k'aw‸ aˬ yaw‸-euˬ dawˬ gaˬ
maw‸ miˇ-a lehˇ, sahˬ paˬ Aˬgiˇpa^ sahˬ paˬ Beˬtuˇ-ahˇ ehˇ
nehˬ-euˬ meh. Ni shawˬ ya gaˬ teh‸-a lehˇ, sahˬ paˬ Beˬtuˇ
ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh.

23 K'oeˇ miˇ neh, ni shawˬ ngeh nah sahˬ paˬ Aˬgiˇpa^ hawˇ-
eu Beˬlaˬniˇ aˬ nya‸ dzeˇ zaˬ, yaw sheh‸ tiˬ k'a^-ehˇ k'ahˬ
sehˇ bya ceh^ ni, boˬ muˇ deuˬ hawˇ-eu meuˬ la‸ k'oeˇ-euˬ
yaw huiˬ yaw mahˇ deuˬ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo‸-ehˇ bawˬ dzaˬ
duˬ-ahˇ uˇ leˇ-euˬ meh. Sahˬ paˬ Beˬtuˇ dawˬ bi‸ ngeh, yehˇ
24 deuˬ Pawˇ-lu^-ahˇ sheuˬ laˬ-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh sahˬ paˬ
Beˬtuˇ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ Aˬgiˇpa^ hawˇ-eu
heu gaˇ nuiˇ lu‸-eu tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ, heu g'aˬ-ahˇ haw sheˇ.
Ngaˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ jawˇ ngeh maˬ ehˇ, heu gaˇ
jawˇ ngeh maˬ ehˇ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ ngaˇ jawˇ
gaˇ laˇ-awˇ, Heu g'aˬ deh‸-eu maˬ geuˇ-a lehˇ, aˬ yaw‸-euˬ
25 gaˇ kaw^ yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu meh. Ehˇ k'aw‸, ngaˇ tsawˇ
haˬ heu g'aˬ-euˬ k'oeˇ ta^ shiˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu iˬ baˇ maˬ
mawˇ-aˬ. Huiˬ dui dui-eu sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ jawˇ gaˇ
yaˇ k'aˬ bi daˇ-iˇ la‸ lehˇ aˬ yaw‸ shaˇ-eu miˇ neh, aˬ yaw‸-
26 ahˇ bi iˇ ma lehˇ, noeˬ tseh^ taˬ-euˬ ma. Ngaˬ-euˬ huiˬ dui
dui-eu sahˬ paˬ-ahˇ aˬ yaw‸-euˬ gaˇ kaw^ sahˬ bo‸ bo‸ nehˬ-
eu, yaw duˬ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ baw siˬ. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw‸-
ahˇ yaw muiˬ-ehˇ naˇ haˬ g'aˬ naˇ, aˬ yaw‸-euˬ gaˇ kaw^ ngaˇ
tiˬ jeˬ na bo‸ nehˬ nya ni, naw ma‸-euˬ mehˬ shi maˬ ehˇ, heu
na^ maˬ tseˇ sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ Aˬgiˇpa^ nawˬ-euˬ
27 mehˬ shi maˬ ehˇ, ngaˇ aˬ yaw‸-ahˇ sheuˬ la‸-euˬ ma. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, tawˬ-ahˇ uˇ-eu tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na-ahˇ
bi iˇ ngeh, aˬ cawˬ aˬ yaw‸-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ-eu gaˇ
kaw^ sahˬ bo‸ yaw muiˬ-ehˇ maˬ bo‸ ahˇ nehˬ naˇ, tiˬ paw‸-
iˬ maˬ tsaˬ-a lehˇ ngaˇ noeˬ-eu ma lehˇ, sahˬ paˬ Beˬtuˇ ehˇ
nehˬ-euˬ meh.

**Sahˬ paˬ Aˬgiˇpa^-euˬ mehˬ shi Pawˇlu^ dawˬ ngehˬ-euˬ**

26 Nawˬ-euˬ gaˇ kaw^ nymˬ-mˇ nawˇ ehˇ maw‸-eu lo‸-ehˇ ehˇ
nya teh‸-a lehˇ, sahˬ paˬ Aˬgiˇpa^ Pawˇlu^-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
meh. K'oeˇ ngeh, Pawˇlu^ aˬ la‸ cawˬ ja-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ gaˇ
kaw^ heu lo‸-ehˇ ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh.
2 Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ Aˬgiˇpa^-oˇ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ
ngaˬ-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ-eu dawˬ taw^ lu‸-euˬ gaˇ kaw^
iˬ nah ngaˇ nawˬ-euˬ mehˬ shi ehˇ k'o‸ nya-eu miˇ neh, laˬ k'aˬ
3 cehˇ dui dui miˇ-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Yuˇda^ tsawˇ
haˬ-euˬ zahˇ hawˇ-eu tsawˇ pyehˇ pyehˇ-eu deuˬ-euˬ gaˇ kaw^
nawˇ yaw muiˬ-ehˇ siˬ nya meh. K'oeˇ miˇ neh, oˇ-awˇ ngaˬ-
euˬ dawˬ naˇ haˬ la‸ lehˇ, ngaˇ nawˬ-ahˇ shaˇ-eu ma.

### Pawˇlu^ Paˬliˬsehˇ geu˰ haw-euˬ gaˇ kaw^

4 Ngaˇ zaˬ guˬ guˬ ngeh neh, ngaˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca la˰
k'oeˇ maˬ ehˇ, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ la˰ k'oeˇ maˬ ehˇ, ngaˇ yaw
deh˰ deh˰-eu gaˇ kaw^ Yuˇda^ tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ siˬ
5 nya meh. Yaw beh ngeh neh aˬ yaw˰ ma˰ ngaˬ-euˬ gaˇ kaw^
siˬ nya-eu miˇ neh, ngaˬ-euˬ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ kamˬ maw˰ naˇ
heu lo˰-ehˇ kamˬ nya teh˰-a. Aˬ yaw˰-aˬ, uˬ duˬ tahˬ-eu zahˇ
la˰ k'oeˇ, Paˬliˬsehˇ lehˇ kuˇ-eu aˇ muˇ-ahˇ ahˇ haw-euˬ meh
lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ kamˬ nya teh˰-a. Paˬliˬsehˇ-euˬ zahˇ k'oeˇ-
6 aˬ, k'a^ dui dui-eu meh. Miˬ yehˇ nga ma˰-euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ-
ahˇ ehˇ taˬ-euˬ dawˬ ma saˇ jaˇ-ahˇ ngaˇ noeˬ tmˬ-eu miˇ neh,
nymˬ-mˇ ngaˇ heu gaˇ yaw˰-awˇ, yaˇ k'aˬ daˇ gaˇ daˬ lu˰ ma.
7 Nga ma˰-euˬ tsawˇ jeuˬ tseˇ nyi˰ jeuˬ uˬ ci˰ nah g'ahˇ maˬ ehˇ,
leh jeh leh jeh-ehˇ Miˬ yehˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-eu la˰ k'oeˇ, dawˬ
ma saˇ jaˇ k'oeˇ-ahˇ za ni noeˬ tmˬ lu˰ meh. Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ
kamˇ-oˇ, ngaˇ k'aw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ noeˬ tmˬ-eu baˬ da neh,
Yuˇda^ tsawˇ haˬ ngaˬ-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ-eu meh.
8 Miˬ yehˇ shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ bi g'o˰ deh˰ laˇ nya meh.. Aˬ
jeˬ miˇ neh naw ma˰ heu-ahˇ maˬ jah coeˇ-eu nya.

### Pawˇlu^ Ka-li zaˬ-ahˇ k'ehˬ haw-euˬ gaˇ kaw^ dzawˇ nehˬ-euˬ

9 Naˬzaˬlehˇ pu zaˬ Yeˬsuˇ-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ la^ tsoeˬ ni,
g'awˬ mya jeˬ jahˇ paˬ-ehˇ g'eh teh˰-a lehˇ, ngaˇ noeˬ haw-euˬ
10 ma. Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ la˰ k'oeˇ ngaˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ haw-
euˬ ma. Piˇ ma deuˬ-ahˇ a kawˬ-aˬ shaˇ za-awˇ neh, Ka-li zaˬ
g'awˬ mya g'aˬ-ahˇ nyeh˰-awˇ tawˬ-ahˇ daw^-euˬ ma. Aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ diˬ seh˰ paˬ-ehˇ g'eh meh loˇ lehˇ aˬ cawˬ naˇ haˬ
11 ngeh, ngaˇ k'aw˰ aˬ la˰ ba˰ diˇ haw-euˬ ma. Uˬ duˬ tahˬ nymˇ
dawˬ taw^ lu˰-euˬ la˰ k'oeˇ ngaˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ g'awˬ mya po^
k'ehˬ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰ Miˬ yehˇ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ
ehˇ ni, ngaˇ leh jeh haw-euˬ ma. Nui ma pehˇ dui dui-eu la˰
k'oeˇ, aˬ cawˬ-euˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ ja^-eu meuˬ deuˬ-ahˇ keu^ ni
ngaˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ k'ehˬ haw k'a^ haw-euˬ ma.

### Pawˇlu^ Ka-li zaˬ pyeu˰ laˇ-euˬ gaˇ kaw^ dzawˇ nehˬ-euˬ

12 Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ-oˇ, ngaˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ k'ehˬ lu˰
k'a^ lu˰ ngeh, piˇ ma deuˬ ngaˬ-ahˇ liˬ ma bi˰ la˰-awˇ,
13 Daˬmaˬsehˇ meuˬ-ahˇ bi iˇ la˰-euˬ meh. Gaˇ pehˇ, nah lo^
ceh laˇ ngeh, mˬ-ahˇ neh nahˇ ma na^ maˬ tseˇ k'a^-eu yaw

sheh˄, ngaˇ hawˇ-eu nga˯ neh˯-ehˇ iˇ lu˄-eu deu˯-ahˇ ti˯ jaw˯
14 bya le gaˇ ngaˇ ya mawˇ-eu˯ ma. Nga ma˄ daw˯ taw^ lu˄ co˯-
iˇ-eu˯ miˇ-a. K'oeˇ ngeh, He˯byehˇ daw˯ neh heu lo˄-ehˇ ehˇ
gaˇ ngaˇ ya ga˯-eu˯ ma. Sawˇlu^-oˇ, Sawˇlu^-oˇ, a˯ je˯ miˇ
neh nawˇ nga˯-ahˇ k'eh˯ la˄ te. Mawˇ neˇ-ahˇ tsaw^-eu daˇ
ceh-ahˇ nawˇ beh^-eu-a˯, nawˇ ya naˇ-eu teh˄ meh lehˇ, ehˇ
15 neh˯ la˄-eu˯ meh. Sah˯ pa˯-oˇ, nawˇ a˯ suˇ g'a˯ te lehˇ ngaˇ
naˇ ha˯ ngeh, Ngaˇ-a˯, nawˇ k'eh˯ la˄ lu˄-eu Ye˯suˇ ma lehˇ,
16 a˯ yaw˄ ehˇ neh˯ la˄-eu˯ meh. Tuˇ-awˇ, dawˇ coe ni yaw˄-aw˯.
A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, nawˇ nga˯-ahˇ ya mawˇ-eu˯, heu-eu˯
g'aˇ du˯ ma. Nawˇ nga˯-ahˇ ya mawˇ-eu˯ deu˯-eu˯ gaˇ kaw^
ma˯ ehˇ, a˯ kaˇ nga˯-ahˇ ya mawˇ-eu deu˯-eu˯ gaˇ kaw^ ma˯
ehˇ, nawˇ gaˇ mˇ-awˇ saˇ kiˇ kam˯ ni, ngaˇ naw˯-ahˇ tseˇ do^-
17 eu˯ ma. Yuˇda^ tsawˇ ha˯ hawˇ-eu a˯ caw˯-eu˯ tsawˇ jeu˯
tsawˇ ca mya^ nui^ mawˇ nya laˇ ni, a˯ yaw˄ ma˄ jawˇ gaˇ ngaˇ
naw˯-ahˇ bi iˇ-awˇ, a˯ yaw˄ ma˄-eu˯ a˯ la˄ la˄ k'oeˇ ngaˇ naw˯-
18 ahˇ bi bu˯-iˇ ma. A˯ yaw˄ ma˄ mya^ nui^ mawˇ laˇ naˇ, yaw
zahˇ-ahˇ byehˇ dzeh ya˄-awˇ, yaw sheh˄ bya gaˇ laˇ teh˄-a.
K'oeˇ u˯ ta˄, Sa˯da˯-eu˯ bao˯-ahˇ byehˇ dzeh ya˄-awˇ, Mi˯
yehˇ jawˇ paw g'o˄ laˇ teh˄-a. K'oeˇ miˇ neh, Mi˯ yehˇ a˯ yaw˄
ma˄-eu˯ i˯ baˇ pyeh˯ neh˯-awˇ, nga˯-ahˇ jah-eu la˄ k'oeˇ, Mi˯
yehˇ a˯ yaw˄ ma˄-ahˇ a˯ yaw˄-eu˯ tsawˇ ha˯ bi pyeu˄ laˇ teh˄-a
lehˇ, ehˇ neh˯ la˄-eu˯ meh.

## Mi˯ yehˇ neh pah meh˯-eu˯ je˯-ahˇ Pawˇlu^ naˇ ha˯ geu˄-eu˯

19 K'oeˇ miˇ neh sah˯ pa˯ kuˇ hawˇ kamˇ A˯giˇpa^-oˇ, Mi˯
yehˇ neh pah meh˯ neh˯ la˄-eu˯ je˯-ahˇ ngaˇ naˇ ha˯ geu˄-eu˯
20 ma. Yaw beh Da˯ma˯sehˇ meu˯-ahˇ jawˇ-eu deu˯-ahˇ ma˯
ehˇ, aˇ nah Ye˯luˇsa˯leh˯ meu˯ hawˇ-eu Yuˇda^ miˇ k'ah˯
k'ah˯ lah-ahˇ jawˇ-eu deu˯-ahˇ ma˯ ehˇ, a˯ caw˯-eu˯ tsawˇ jeu˯
tsawˇ ca-ahˇ ma˯ ehˇ, ngaˇ daw˯ meh˯ meh˯-eu˯ ma. Naw ma˄
i˯ baˇ noe˯ po^-awˇ, Mi˯ yehˇ jawˇ paw g'o˄ laˇ-aw˯. Naw ma˄
i˯ baˇ noe˯ po^-eu˯ nga lehˇ a˯ caw˯ si˯ ni deh˄-aw˯ lehˇ, ngaˇ
21 meh˯ neh˯-eu˯ ma. K'oeˇ miˇ neh, u˯ du˯ tah˯ nymˇ nymˇ ma
la˄ k'oeˇ Yuˇda^ tsawˇ ha˯ nga˯-ahˇ nyeh˄-awˇ, di˯ seh˄-eu
22 lehˇ leh jeh-eu meh. Ehˇ k'aw˄, i˯ nah keu^ ni Mi˯ yehˇ nga˯-
ahˇ caw ba lu˄-eu miˇ neh, heu gaˇ yaw˄-awˇ, hui˯ za˯ nyiˇ za˯
daw˯ taw^ lu˄-ahˇ saˇ kiˇ kam˯ lu˄ ma. A˯ jo^-ehˇ ya pyeu˄
laˇ-eu gaˇ kaw^, Mi˯ yehˇ-eu˯ g'aˇ du˯ ngeh˯ dah-eu deu˯ hawˇ-

eu Moˇseˬ neh ehˇ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ teh˰-ehˇ ngaˇ ehˇ-eu ma.
23 Aˬ yaw˰ ma˰ ehˇ-eu, Ka-li ya kamˇ shiˇ-awˇ, shiˇ-euˬ la˰ k'oeˇ
g'o˰ deh˰ beh beh laˇ-euˬ g'aˬ pyeu˰-eu miˇ neh, Yuˇda^ tsawˇ
haˬ hawˇ-eu, aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ yaw sheh˰-euˬ
gaˇ kaw^ aˬ yaw˰ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ teh˰-a lehˇ, Pawˇlu^
ehˇ-eu meh.

**Sahˬ paˬ Aˬgiˇpa^ Ka-li-ahˇ jah laˇ ni Pawˇlu^ mehˬ nehˬ-euˬ**

24 Pawˇlu^ k'oeˇ lo˰-ehˇ ngehˬ k'o˰ lu˰ ngeh, sahˬ paˬ Beˬtuˇ
ehˇ-eu, Pawˇlu^-oˇ, nawˇ uˬ-iˇ-euˬ nga. Nawˇ sahˬ bo˰ g'awˬ
mya ni dzaw-euˬ miˇ neh uˬ-iˇ-euˬ nga lehˇ, yaw k'a^-ehˇ ehˇ-
25 eu meh. Pawˇlu^ ehˇ-eu, Huiˬ-eu mahˇ-eu sahˬ paˬ Beˬtuˇ-oˇ,
ngaˇ uˬ-iˇ-euˬ maˬ ngeuˇ. Ngaˇ yaw muiˬ-ehˇ shaˇ noeˬ shaˇ
noeˬ-ehˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ dawˬ aˬ diˇ nawˬ-ahˇ ngehˬ nehˬ
26 lu˰ ma. Gaˇ kaw^ heu deuˬ-ahˇ sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ Aˬgiˇpa^
siˬ nya-eu miˇ neh, ngaˇ yaw muiˬ-ehˇ ja nehˬ nya ma. Baˇ
za˰-ahˇ pyeu˰ laˇ-euˬ maˬ ngeuˇ-eu miˇ neh, gaˇ kaw^ heu deuˬ
sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ maˬ siˬ maˬ mawˇ-euˬ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ
27 ja^-aˇ lehˇ, ngaˇ jah-eu ma. Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ Aˬgiˇpa^-
oˇ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ-euˬ dawˬ-ahˇ nawˇ
jah ma loˇ. Nawˇ jah ngaˇ lehˇ ngaˇ siˬ nya ma lehˇ, ehˇ nehˬ-
28 euˬ meh. Ngaˇ yaw kawˇ-ehˇ Ka-li zaˬ pyeu˰ laˇ ni nawˇ
jahˇ-eu nga la lehˇ, sahˬ paˬ Aˬgiˇpa^ Pawˇlu^-ahˇ ehˇ nehˬ-
29 euˬ meh. Aˇ yamˬ tiˬ k'ehˬ-euˬ la˰ k'oeˇ maˬ ehˇ, g'awˬ myahˇ
ni-euˬ la˰ k'oeˇ maˬ ehˇ, nawˇ k'aw˰ iˬ nah ngaˬ-euˬ dawˬ gaˬ
lu˰-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ k'aw˰, shmˇ ca^ pa˰ taˬ-euˬ heu
maˬ ngeuˇ naˇ, ngaˇ lo˰-ehˇ pyeu˰ laˇ ni, ngaˇ Miˬ yehˇ-ahˇ
guiˬ lahˬ shaˇ lu˰ ma lehˇ, Pawˇlu^ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
30 K'oeˇ ngeh, sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ tuˇ-euˬ meh. Sahˬ paˬ
paˬ ma k'aw˰, Beˬlaˬniˇ k'aw˰, aˬ yaw˰ ma˰ nehˬ-ehˇ nuiˇ
31 lu˰-eu deuˬ k'aw˰ tuˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ do^-iˇ g'aˬ naˇ,
Tsawˇ haˬ heu g'aˬ-euˬ la˰ k'oeˇ shiˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu iˬ baˇ
maˬ ehˇ, tawˬ-ahˇ daw^ paˬ-ehˇ g'eh-eu iˬ baˇ maˬ ehˇ, maˬ
32 ahˇ nga lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ yaw kaˬ ja-eu meh. Tsawˇ haˬ heu
g'aˬ sahˬ paˬ Gehˇsaˬ jawˇ gaˇ yaˇ k'aˬ bi daˇ-iˇ la˰ lehˇ maˬ
shaˇ taˬ-euˬ law nmˇ-aˬ, aˬ yaw˰-ahˇ pyehˬ nehˬ nya-eu ngaˇ
lehˇ, sahˬ paˬ Aˬgiˇpa^ sahˬ paˬ Beˬtuˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
meh.

**Pawˇlu^ law˯ dzi˯-awˇ Loˇma^ meu˯-ahˇ iˇ-eu˯**

27 Nga ma˰-ahˇ law˯ bi dzi˯-awˇ Iˇda˯li˯ miˇ k'ah˯-ahˇ bi iˇ-eu
lehˇ, sah˯ pa˯ noe˯ tseh^ ta˯-eu˯ meh. K'oeˇ ngeh, Pawˇlu^
hawˇ-eu pa˰ ta˯-eu˯ tsawˇ ha˯ nui deu˯-ahˇ, Yuˇlu^ lehˇ myahˇ-
eu˯ bo˯ jiˇ-eu˯ a˯ la˰ la˰ k'oeˇ a neh˯-eu˯ meh. A˯ yaw˰-a˯,
2 Awˇguˇtu^ yehˇ ti˯ muˇ-ahˇ ta˰-eu meh. A˯siˇ miˇ k'ah˯ la˰
k'oeˇ-eu˯, i˯ ma la^ sha^ lawˇ dzeˇ ja^-eu meu˯ deu˯-ahˇ iˇ-eu
lehˇ, nga ma˰ A˯da˯muˇdiˇ meu˯-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ ha˯-eu˯
law˯ dzi˯-eu˯ ma. Ma˯ge˯dawˇni^ miˇ k'ah˯-ahˇ ja^-eu
Teˇsa˯loˇni meu˯-ahˇ jawˇ-eu, A˯li˯da˯guˇ k'aw˰ nga ma˰ neh˯-
3 ehˇ dzi˯ lu˰ meh. Ni shaw˯ ngeh nah, nga ma˰ Siˇdo˯ meu˯-
ahˇ na˯-eu˯ ma. Bo˯ jiˇ Yuˇlu^ Pawˇlu^-ahˇ g'aw˯ sha˯ ga˯-eu
miˇ neh, Nawˇ naw˯-eu˯ caw˯ deu˯ jawˇ gaˇ le nya teh˰-a. A˯
yaw˰ ma˰ naw˯-ahˇ haw nya pya^ nya teh˰-a lehˇ, a kaw˯-a˯
4 bi˰-eu˯ meh. Nga ma˰ k'oeˇ gaˇ neh do^-iˇ ngeh, ja˯ lehˇ baw-
eu aˇ pyaw˯ ma˯ tsa˯-eu miˇ neh, Guˇba˯luˇ iˇ jaw lahˇ-ahˇ
g'oe-awˇ, ja˯ lehˇ ma˯ zaw-eu paw neh law˯ dzi˯ g'eh-eu˯ ma.
5 Giˇliˇci^ miˇ k'ah˯ hawˇ-eu Pa˯buˇliˇ miˇ k'ah˯-eu˯ daw˯ peh
ja^-eu i˯ ma la^ sha^-ahˇ iˇ pa^-awˇ, Luˇgiˇ miˇ k'ah˯-ahˇ
ja^-eu Mu˯laˇ meu˯-ahˇ iˇ keu^-eu˯ ma.
6 Iˇda˯li˯ miˇ k'ah˯-ahˇ iˇ-eu law˯ ti˯ law˯-ahˇ bo˯ jiˇ po^
mawˇ-awˇ, nga ma˰-ahˇ bi dzi˯ la˰-eu˯ meh. Law˯ k'oeˇ law˯-a˯,
A˯le˯sa˯duˇ meu˯-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ ha˯-eu˯ law˯ meh.
7 Aw law^ law^-ehˇ g'aw˯ mya nah g'aw˯ mya ya˰ iˇ-awˇ, sha˯
dui dui-eu la˰ k'oeˇ Ga˯niˇ meu˯-eu˯ daw˯ peh iˇ keu^-eu˯ ma.
Ja˯ lehˇ baw-eu aˇ pyaw˯ ma˯ tsa˯-eu miˇ neh, nga ma˰ meh˯
hu paw ma˯ iˇ nya-ehˇ, Ga˯la˯de˯ iˇ jaw lahˇ-ahˇ g'oe-awˇ, ja˯
8 lehˇ ma˯ zaw-eu, Sa˯mo˯ne˯ meu˯ paw neh iˇ-eu˯ ma. Nga
ma˰ sha˯ dui dui-eu la˰ k'oeˇ, iˇ jaw lahˇ k'oeˇ-eu˯ daw˯ peh
iˇ-awˇ, La˯sehˇ meu˯-eu˯ daw˯ peh, Zawˇ haw mui˯-eu na˯ du˯
lehˇ kuˇ-eu gaˇ iˇ keu^-eu˯ ma.
9 Aˇ nah aˇ yam˯ g'aw˯ myahˇ ni dzeuˇ-iˇ-awˇ, ma˯ dza˯-eu
zahˇ jahˇ-eu aˇ nah k'aw˰ dzeuˇ-iˇ-eu˯ miˇ neh, law˯ dzi˯ naˇ
noe˯ sha˯ pa˯-ehˇ g'eh-eu aˇ yam˯ keu^ le-eu˯ meh. Pawˇlu^
10 a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ neh˯-eu, Caw˯ deu˯-oˇ, nym˯-mˇ law˯
dzi˯ g'eh naˇ, law˯ hawˇ-eu myaw˯ teh˰-ehˇ ya caw^-iˇ-eu ma˯
ngeuˇ-a. A˯ dui k'aw˰ ya shiˇ teh˰-a lehˇ ngaˇ noe˯ si˯ noe˯
11 mawˇ-eu˯ miˇ neh yahˇ-aw˯ lehˇ, ehˇ neh˯-eu˯ meh. Ehˇ k'aw˰,
bo˯ jiˇ-a˯ Pawˇlu^-eu˯ daw˯ na^ ma˯ tseˇ law˯-eu˯ a˯ yui˰ g'a˯-

euˬ dawˬ hawˇ-eu lawˬ-euˬ yaw sahˇ g'aˬ-euˬ dawˬ naˇ haˬ-eu
12 meh. Tsahˬ ga^ yamˬ laꞈ k'oeˇ naˬ duˬ k'oeˇ-ahˇ naˬ-eu maˬ
muiˬ-eu miˇ neh, k'oeˇ gaˇ neh do^-iˇ-awˇ, g'eh nya naˇ Piˇniˇ
meuˬ-ahˇ ja^-eu lawˬ naˬ duˬ-ahˇ iˇ keu^-awˇ, tsahˬ ga^ yamˬ
dzeuˇ ngeh keu^ ni k'oeˇ gaˇ jawˇ ma lehˇ, tsawˇ haˬ myaˬ ni
nui ma tsaˬ-eu meh. Piˇniˇ meuˬ k'oeˇ meuˬ-aˬ, Gaˬlaˬdeˬ iˇ
jaw lahˇ-ahˇ ja^-eu meh. K'oeˇ gaˇ ja^-eu lawˬ naˬ duˬ-aˬ, nahˇ
ma do^ k'ehˬ-euˬ laꞈ ta^ paw hawˇ-eu nahˇ ma do^ k'ehˬ-euˬ
laꞈ o^ paw pyawˇ-eu meh.

**Iˬ ma la^ sha^-ahˇ jaˬ lehˇ lehˇ ma baw laˇ-euˬ**

13 Laꞈ o^ paw neh baw laꞈ-eu jaˬ lehˇ aˬ za za-ehˇ baw laꞈ ngeh,
Nga maꞈ noeˬ tmˬ-eu loꞈ-ehˇ pyeuꞈ laˇ-euˬ ngaˇ lehˇ, aˬ yawꞈ
maꞈ noeˬ-eu meh. K'oeˇ naˇ, shmˇ ku^ seuˬ g'eu do^-awˇ,
14 Gaˬlaˬdeˬ iˇ jaw lahˇ dawˬ peh neh iˇ-euˬ ma. Ehˇ k'awꞈ,
g'awˬ myahˇ maˬ g'eh-ehˇ dahˇ ta^-euˬ jaˬ lehˇ lehˇ ma nahˇ
ma do^ k'ehˬ-euˬ laꞈ ta^ paw neh yaw k'a^-ehˇ baw leꞈ-euˬ meh.
15 Jaˬ lehˇ lehˇ ma k'oeˇ, lawˬ-ahˇ ciˬ tahˬ le ngeh, lawˬ maˬ kamˬ
coeˇ-a. K'oeˇ miˇ neh, nga maꞈ lawˬ-ahˇ aˬ yaw^ yawꞈ bi iˇ-
16 awˇ, jaˬ lehˇ k'aˇ baw-eu paw iˇ g'eh-euˬ ma. Gaˬlawˇdeˬ lehˇ
kuˇ-eu iˇ jaw lahˇ lahˇ zaˬ-ahˇ g'oe-awˇ, jaˬ lehˇ maˬ zaw-eu
paw nga maꞈ iˇ luꞈ ngeh, lawˬ lawˬ zaˬ maˬ ya caw^-iˇ ni, leh
jeh dui dui-eu laꞈ k'oeˇ lawˬ lawˬ ma-euˬ k'oeˇ ta^ g'eu da^
17 taˬ-euˬ ma. Lawˬ lawˬ ma maˬ ya pa^-iˇ ni, aˬ yawꞈ maꞈ aˇ
ca^ yuˇ-awˇ, yaw muiˬ-ehˇ paꞈ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, iˬ ma
la^ sha^ laꞈ k'oeˇ ahˇ-eu k'aˇ shuiꞈ saiˬ-ahˇ lawˬ tahˬ tso^-eu
bawˬ le lehˇ aˬ yawꞈ maꞈ noeˬ shaˬ-eu miˇ neh, paˇ jeh jeh
18 ma yuˇ ka-awˇ, lawˬ-ahˇ jaˬ lehˇ bi baw g'eh-euˬ meh. Jaˬ
lehˇ lehˇ ma baw dui dui-awˇ, lawˬ tsawˬ toeˬ tsawˬ daꞈ-ehˇ
pyeuꞈ laˇ-euˬ miˇ neh, aˬ yawꞈ maꞈ tawˬ luꞈ-eu myawˬ deuˬ,
19 ni shawˬ ngeh nah baꞈ dzeh-euˬ meh. Smˬ nah keu^ laˇ ngeh,
lawˬ-euˬ keu ka-ahˇ k'awꞈ aˬ yawꞈ maꞈ yawˬ haˇ yawˬ ha yuˇ
dzeh-euˬ meh. Aˇ nah aˇ yamˬ g'awˬ myahˇ ni, nahˇ ma
hawˇ-eu aˬ guiˇ-ahˇ maˬ ya mawˇ-eu uˬ taꞈ, jaˬ lehˇ lehˇ ma
k'awꞈ baw luꞈ-eu miˇ neh, nga maꞈ ya buˬ-iˇ-eu nga lehˇ, tiˬ
pawꞈ-iˬ noeˬ tmˬ k'aˇ maˬ za.
21 Aˬ yawꞈ maꞈ maˬ dzaˬ maˬ dawˇ-ehˇ jawˇ-eu myahˇ laˇ
ngeh, Pawˇlu^ aˬ yawꞈ maꞈ-euˬ g'ahˇ ceh yawꞈ-awˇ ehˇ-eu,
Cawˬ deuˬ-oˇ, naw maꞈ ngaˬ-euˬ dawˬ naˇ haˬ-awˇ, Gaˬlaˬ-
deˬ iˇ jaw lahˇ-ahˇ neh maˬ do^ le-euˬ law nmˇ-aˬ, luˬ-iˇ smˬ-

22 iˇ-eu heu-ahˇ maˬ ya daˬ-aˇ. Ehˇ k'aw˰, nymˬ-mˇ laˬ k'aˬ
cehˇ-awˬ lehˇ, ngaˇ naw ma˰-ahˇ shaˇ-eu ma. Naw ma˰ tiˬ
23 g'aˬ-iˬ maˬ ya shiˇ-a. Lawˬ heu lawˬ teh˰-ehˇ caw^-iˇ teh˰-a.
Ngaˬ-ahˇ u^ lahˇ-awˇ, ngaˇ uˬ duˬ tahˬ lu˰-eu Miˬ yehˇ k'oeˇ
g'aˬ-euˬ g'aˬ k'ehˇ, miˇ ci˰ ngaˬ-euˬ dawˬ peh yaw˰-awˇ,
24 Pawˇlu^-oˇ, taˬ gu^. Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ Gehˇsaˬ-euˬ
mehˬ shi nawˇ ya yaw˰ teh˰-a. Nawˬ nehˬ-ehˇ lawˬ dziˬ lu˰-
eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰, Miˬ yehˇ nawˬ-euˬ aˬ la˰ la˰
k'oeˇ a nehˬ-euˬ meh lehˇ, ngaˬ-ahˇ ehˇ nehˬ la˰-euˬ meh.
25 K'oeˇ miˇ neh, cawˬ deuˬ-oˇ, laˬ k'aˬ cehˇ-awˬ. Ngaˬ-ahˇ
ehˇ nehˬ la˰-euˬ lo˰-ehˇ pyeu˰ laˇ teh˰-a lehˇ ngaˇ Miˬ yehˇ-
26 ahˇ jah ma. Ehˇ k'aw˰, aˬ dui ma˰ dziˬ lu˰-eu lawˬ heu lawˬ
iˇ jaw lahˇ tiˬ tsahˇ na-ahˇ tahˬ tso^ teh˰-a lehˇ, Pawˇlu^ aˬ
yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
27 Tseˇ oeˬ nah ngeh miˇ, nga ma˰ Aˬdi^ lehˇ kuˇ-eu iˬ ma la^
sha^-ahˇ iˇ lu˰ ma. Sehˇ g'ahˇ ceh laˇ maw˰ ngeh, aˬ dui ma˰
miˇ tsaˬ tiˬ tsahˇ na-ahˇ peh le-euˬ ngeuˇ ngaˬ lehˇ, lawˬ la˰
28 k'oeˇ gaˇ mˇ lu˰-eu deuˬ noeˬ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ iˇ cu˰-ahˇ
dza haw ngeh, nyiˬ tseˇ lmˇ na˰ gaˇ ya siˬ-euˬ meh. Tiˬ k'ehˬ
paˇ keu^ laˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ tiˬ po^ paˇ dza haw-awˇ, tseˇ ngaˬ
29 lmˇ na˰ gaˇ ya siˬ-euˬ meh. Lawˬ k'aˬ lo-ahˇ tahˬ to^-eu baw
le lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ noeˬ shaˬ-eu miˇ neh, lawˬ-euˬ dawˬ dahˬ
paw shmˇ ku^ seuˬ oeˬ seuˬ pyehˬ ka-awˇ, Uˬ bya yaw kawˇ-
30 ehˇ bya laˇ-awˬ lehˇ shaˇ lu˰ meh. Lawˬ la˰ k'oeˇ gaˇ mˇ-eu
tsawˇ haˬ deuˬ lawˬ-ahˇ byehˇ dzeh-awˇ ceh^ ma lehˇ noeˬ-eu
meh. K'oeˇ miˇ neh, lawˬ-euˬ uˬ duˬ paw shmˇ ku^ seuˬ pyehˬ
ka-eu geu˰-awˇ, lawˬ lawˬ zaˬ iˇ cu˰ la˰ k'oeˇ pyehˬ ka lu˰ meh.
31 K'oeˇ ngeh Pawˇlu^ boˬ jiˇ hawˇ-eu yehˇ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu,
Tsawˇ haˬ heu deuˬ lawˬ la˰ k'oeˇ maˬ jawˇ naˇ, naw ma˰ maˬ
32 ya buˬ-iˇ-aˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, yehˇ deuˬ
lawˬ lawˬ zaˬ k'oeˇ lawˬ-euˬ aˇ ca^ deu^ tseh^-awˇ, iˬ ma la^
sha^-ahˇ bi bu g'eh-euˬ meh.
33 Uˬ bya bya taw, Pawˇlu^ aˬ yaw˰ ma˰ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ
g'aˬ bi˰ bi˰-ehˇ ehˇ-eu, Hawˬ dzaˬ-awˬ. Naw ma˰ noeˬ shaˬ
noeˬ zahˬ-eu la˰ k'oeˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ dzaˬ maˬ dawˇ-ehˇ haw
34 lu˰-eu, iˬ nah tseˇ oeˬ nah keu^ laˇ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh
dzaˬ-awˬ lehˇ ngaˇ naw ma˰-ahˇ shaˇ-eu ma. Dzaˬ naˇ ya buˬ-iˇ
teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma˰ tiˬ g'aˬ-iˬ, tsehˇ kahˇ
tiˬ kahˇ-iˬ maˬ ya byo^-iˇ-a lehˇ, Pawˇlu^ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ
35 ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ g'aˬ naˇ, aˬ yaw˰ kaˬ

muˇ yuˇ-awˇ, daw˯ taw^ lu˰-eu˯ meh˯ shi Mi˯ yehˇ-ahˇ ja ceu˯-
eu˯ meh. K'oeˇ naˇ, ka˯ muˇ ngaw˯ pyeh˯-awˇ dza˯-eu˯ meh.
36 K'oeˇ ngeh, a˯ yaw˰ ma˰ daw˯ taw^ lu˰ la˯ k'a˯ cehˇ laˇ-
37 awˇ dza˯-eu˯ meh. Law˯ k'oeˇ law˯-ahˇ dzi˯ lu˰-eu tsawˇ ha˯,
38 nyi˯ yaˇ shi˰ tseˇ ko˰ g'a˯ byah-eu meh. A˯ yaw˰ ma˰ dza˯
deh^ g'a˯-awˇ, law˯ pyaˇ laˇ ni cehˇ i˯ ma la^ sha^-ahˇ sheh^
pu˰-eu˯ meh.

**Law˯ caw^-iˇ-eu˯**

39 U˯ bya bya laˇ ngeh, miˇ tsa˯ k'oeˇ a˯ geu tsahˇ nga lehˇ a˯
yaw˰ ma˰ ma˯ si˯ nya. Ehˇ k'aw˰, k'aˇ shui˰ ja^-eu lawˇ g'o˰-
ahˇ ya mawˇ-eu˯ meh. G'eh nya naˇ, lawˇ g'o˰ k'oeˇ tsahˇ law˯
40 teh g'eh ma lehˇ, a˯ yaw˰ ma˰ noe˯-eu meh. K'oeˇ miˇ neh,
shmˇ ku^ seu˯ k'oeˇ deu˯ i˯ ma la^ sha^-ahˇ puiˇ dzeh ya˰-eu˯
meh. Law˯-ahˇ la^ pyawˇ-eu daˇ la^ deu˯-ahˇ pa˰ ta˯-eu˯ aˇ
ca^-ahˇ k'aw˰ puiˇ-eu˯ meh. K'oeˇ naˇ, law˯-eu˯ u˯ du˯ paw-
eu˯ paˇ jeh jeh ma-ahˇ ja˯ lehˇ ya baw ni g'eu da^-awˇ, lawˇ
41 dzeˇ teh g'eh-eu˯ meh. Ehˇ k'aw˰, iˇ cu˰ ma˯ na˰ gaˇ ja^-eu
miˇ tsa˯ pu lu-ahˇ tah˯ to^-awˇ, law˯ tah˯ tso^-eu˯ meh. Law˯-
eu˯ u˯ du˯ paw tah˯ tso^-eu˯ zi˰ dui dui-eu miˇ neh, ti˯ paw˰-i˯
ma˯ ji^-iˇ-a. Law˯-eu˯ daw˯ dah˯ paw iˇ k'awˇ yaw k'a^-ehˇ
42 tah˯-eu miˇ neh, law˯ pa^-iˇ lu˰ meh. Pa˰ ta˯-eu˯ tsawˇ ha˯
deu˯-a˯, iˇ cu˰ iˇ di˯ di˯ di˯-ehˇ ceh^-eu baw le lehˇ, yehˇ deu˯
noe˯ sha˯-eu miˇ neh, A˯ yaw˰ ma˰-ahˇ di˯ seh˰ kaˇ-euˇ lehˇ
43 baw˯ dza˯-eu meh. Ehˇ k'aw˰, bo˯ jiˇ k'oeˇ g'a˯ Pawˇlu^-ahˇ
bi bu˯-iˇ maw˰-eu miˇ neh, yehˇ deu˯ baw˯ dza˯-eu gaˇ la^
tsoe˯-eu meh. K'oeˇ ngeh, Iˇ cu˰ iˇ di˯ di˯ nya-eu deu˯ bi tsaw˯
ahˇ g'eh-awˇ, lawˇ dzeˇ bi di˯ do^ g'eh-aw˯ lehˇ, bo˯ jiˇ daw˯
44 bi˰-eu˯ meh. Tsawˇ ha˯ nui deu˯-a˯, teˇ bya˰-ahˇ bi dzi˯-aw˯.
Ti˯ pa^ na deu˯ law˯-eu˯ keu ka-ahˇ bi dzi˯-aw˯ lehˇ k'aw˰, daw˯
bi˰-eu˯ meh. K'oeˇ miˇ neh, tsawˇ ha˯ daw˯ taw^ lu˰ bu˯-iˇ-
awˇ, lawˇ dzeˇ do^ keu^-iˇ-eu˯ meh.

**Pawˇlu^ Me˯le˯de˯ iˇ jaw lahˇ-ahˇ jawˇ ngeh-eu˯ gaˇ kaw^**

28 Nga ma˰ lu˯-iˇ seˇ-iˇ gaˇ ya bu˯-iˇ g'a˯ ngeh, iˇ jaw lahˇ
k'oeˇ Me˯le˯de˯ lehˇ kuˇ-eu law hawˇ nga˯ lehˇ ya si˯-eu˯
2 ma. Iˇ jaw lahˇ k'oeˇ-ahˇ jawˇ-eu deu˯ nga ma˰-ahˇ g'aw˯
sha˯ zawˇ ga˯-eu miˇ neh, caw ba neh˯ la˰-eu˯ meh. U˯ yehˇ
yehˇ-awˇ yaw ga^-eu miˇ neh, a˯ yaw˰ ma˰ mi˯ dza˯ baw do˰-
3 awˇ, nga ma˰-ahˇ yaw mui˯-ehˇ ha la˰-eu˯ meh. K'oeˇ ngeh,

Pawˇlu^ miˬ dzaˬ kawˬ pyaˇ tiˬ dzahˬ g'o^ la‸-awˇ g'o^ do‸-euˬ
meh. Do‸ zawˇ k'a^-eu aˇ lawˇ tiˬ mawˇ miˬ dzaˬ lahˇ-eu miˇ
4 neh do^ laˇ-awˇ, Pawˇlu^-euˬ aˬ la‸-ahˇ lahˇ taˬ-euˬ meh. Do‸
zawˇ k'a^-eu aˇ lawˇ k'oeˇ mawˇ Pawˇlu^-euˬ aˬ la‸-ahˇ lahˇ-
awˇ ga g'eu lu‸ gaˇ k'oeˇ gaˇ jawˇ-eu deuˬ ya mawˇ-euˬ meh.
Aˬ yaw‸ ma‸ ehˇ-eu, Tsawˇ haˬ heu g'aˬ, tsawˇ haˬ-ahˇ aˬ diˇ
diˬ seh‸-euˬ g'aˬ ngaˇ. Aˬ yaw‸ iˬ ma la^ sha^ la‸ k'oeˇ ya buˬ-
iˇ-euˬ k'aw‸, yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ aˬ yaw‸-ahˇ maˬ bi deh‸
5 lu‸-a lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ yaw kaˬ ja-eu meh. Pawˇlu^ aˇ lawˇ
k'oeˇ mawˇ-ahˇ miˬ dzaˬ la‸ k'oeˇ jui‸ pui^ g'eh-awˇ, aˬ yaw‸-
6 ahˇ-aˬ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ ngeuˇ-a. Aˬ yaw‸-euˬ g'awˇ mawˇ puˬ
laˇ teh‸-a, maˬ ngeuˇ naˇ tiˬ po^ teh‸-ehˇ coˬ dzeh-awˇ shiˇ
teh‸-a lehˇ aˬ yaw‸ ma‸ noẹˬ noeˬ-ehˇ haw lu‸ meh. Aˬ yaw‸
ma‸ g'awˬ myahˇ ni haw haw-ehˇ jawˇ k'aw‸, Pawˇlu^ tiˬ jeˬ-iˬ
maˬ pyeu‸ laˇ gaˇ ya mawˇ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ noeˬ paˇ laˇ-awˇ,
Tsawˇ haˬ heu g'aˬ miˬ yehˇ tiˬ g'aˬ ngaˇ lehˇ ehˇ-eu meh.
7 K'oeˇ tsahˇ-euˬ dawˬ peh, Buˬbaˬliˇ lehˇ myahˇ-euˬ g'aˬ
deh yaˇ g'awˬ loe ni ja^-eu meh. Aˬ yaw‸-aˬ, iˇ jaw lahˇ k'oeˇ
lahˇ-ahˇ aˬ yui‸ geu‸-eu g'aˬ meh. Aˬ yaw‸ nga ma‸-ahˇ yaw
muiˬ-ehˇ ha la‸-awˇ, smˬ nah byah ni bi dzaˬ bi dawˇ la‸-euˬ
8 meh. K'oeˇ ngeh, Buˬbaˬliˇ-euˬ aˬ da pyaˬ pyaˬ-ehˇ, uˬ ma^
uˬ neˇ yoeˇ-eu miˇ neh yu‸ lu‸ meh. Pawˇlu^ aˬ yaw‸ jawˇ gaˇ
le-awˇ, guiˬ lahˬ shaˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸-euˬ
9 k'oeˇ ta^ aˬ la‸ ba‸ da^-awˇ bi taˬ leˇ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ
neh, iˇ jaw lahˇ k'oeˇ-ahˇ jawˇ-eu, naˇ-eu tsawˇ haˬ nui deuˬ
k'aw‸ laˇ-euˬ meh. Pawˇlu^ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ k'aw‸ bi taˬ leˇ-euˬ
10 meh. Aˬ yaw‸ ma‸ k'aw‸ nga ma‸-ahˇ yaw zeu baw-awˇ, nga
ma‸ lawˬ dziˬ-awˇ do^-iˇ ngeh, nga ma‸ loˬ-eu deuˬ lawˬ la‸
k'oeˇ daw^ ahˇ nehˬ la‸-euˬ meh.

**Pawˇlu^ Loˇma^ meuˬ-ahˇ le keu^-euˬ**

11 Ba la smˇ siˬ dzeuˇ-iˇ-awˇ, Aˬleˬsaˬduˇ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu
tsawˇ haˬ-euˬ lawˬ tiˬ lawˬ-ahˇ dziˬ-awˇ do^-iˇ-euˬ ma. Lawˬ
k'oeˇ lawˬ-aˬ, tsahˬ ga^ yamˬ dzeuˇ-iˇ ngeh keu^ ni, iˇ jaw lahˇ
k'oeˇ-ahˇ naˬ-euˬ meh. Lawˬ k'oeˇ lawˬ-euˬ mawˇ kawˇ-aˬ,
12 Diˬsaˬkoˇliˬ lehˇ myahˇ-euˬ miˬ yehˇ-euˬ aˇ baˇ meh. Nga
ma‸ Suˇlaˬguˇ meuˬ-ahˇ iˇ keu^-awˇ, k'oeˇ gaˇ smˬ nah jawˇ-
13 euˬ ma. Nga ma‸ k'oeˇ gaˇ neh do^-iˇ-awˇ, gaˇ g'o‸ gaˇ di^-
ehˇ iˇ-awˇ neh, Leˬjiˬoˬ meuˬ-ahˇ iˇ keu^-euˬ ma. Ni shawˬ
ngeh nah, la‸ o^ paw-euˬ jaˬ lehˇ baw la‸-euˬ miˇ neh, saˇ pehˬ

ngeh nah nga ma‸ Bawˇdaˬyawˇliˇ meuˬ-ahˇ iˇ keu^-euˬ ma.
14 Nga ma‸ k'oeˇ gaˇ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ deuˬ-ahˇ ya mawˇ-
euˬ ma. Nga ma‸ nehˬ-ehˇ shi‸ nah jawˇ la‸ lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸
nga ma‸-ahˇ shaˇ-eu meh. Nga ma‸ Loˇma^ meuˬ-ahˇ k'oeˇ
15 lo‸-ehˇ lė keu^-euˬ ma. K'oeˇ gaˇ jawˇ-eu aˬ yui‸ aˬ nyiˇ Ka-li
zaˬ deuˬ nga ma‸ laˇ lu‸ meh jeˇ lehˇ ya gaˬ-euˬ miˇ neh, Aˬbiˇ
leh^ lehˇ kuˇ-eu tsahˇ hawˇ-eu Sa^ laˬ smˇ laˬ lehˇ kuˇ-eu tsahˇ
keu^ ni, nga ma‸-ahˇ ha le-euˬ meh. Pawˇlu^ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ
ya mawˇ ngeh, Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ ja ceuˬ-awˇ, nui ma
16 g'aˬ ahˇ laˇ-euˬ meh. Nga ma‸ Loˇma^ meuˬ-ahˇ le keu^ ngeh,
Pawˇlu^-aˬ, aˬ yaw‸-ahˇ lo‸-eu yehˇ tiˬ g'aˬ nehˬ-ehˇ aˬ yaw^
yaw‸ ya jawˇ ni, a kawˬ-aˬ za-euˬ meh.

**Pawˇlu^ Loˇma^ meuˬ la‸ k'oeˇ dawˬ mehˬ mehˬ-euˬ**

17 Smˬ nah dzeuˇ-iˇ ngeh, k'oeˇ gaˇ jawˇ-eu Yuˇda^ tsawˇ haˬ
la‸ k'oeˇ aˬ yui‸ geu‸-eu deuˬ-ahˇ Pawˇlu^ kuˇ uiˬ-euˬ meh.
Aˬ yaw‸ ma‸ uiˬ laˇ ngeh, Pawˇlu^ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu,
Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, aˬ dui-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ maˬ
ehˇ, aˬ poeˬ aˬ piˬ-euˬ zahˇ-ahˇ maˬ ehˇ, ngaˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ
mˇ bahˬ-aˬ. Ehˇ k'aw‸, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ la‸ k'oeˇ Yuˇda^
tsawˇ haˬ deuˬ ngaˬ-ahˇ nyeh‸-awˇ, Loˇma^ tsawˇ haˬ-euˬ
18 aˬ la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ la‸-euˬ meh. Loˇma^ tsawˇ haˬ ngaˬ-
ahˇ yaw muiˬ-ehˇ naˇ haˬ g'aˬ ngeh, ngaˬ-euˬ la‸ k'oeˇ shiˇ
paˬ-ehˇ g'eh-eu iˬ baˇ maˬ mawˇ-euˬ miˇ neh, pyehˬ nehˬ
19 maw‸-eu meh. Ehˇ k'aw‸, Yuˇda^ tsawˇ haˬ la^ tsoeˬ-eu miˇ
neh, Sahˬ paˬ Gehˇsaˬ jawˇ gaˇ yaˇ k'aˬ bi daˇ-iˇ la‸ lehˇ, ngaˇ
shaˇ-euˬ ma. Ngaˇ k'oeˇ lo‸-ehˇ ya shaˇ-euˬ k'aw‸, ngaˇ ngaˬ-
euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ-eu maˬ ngeuˇ.
20 K'oeˇ miˇ neh, naw ma‸-ahˇ mawˇ-awˇ dawˬ ja ya ja cawˬ ni,
ngaˇ naw ma‸-ahˇ kuˇ-eu ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Iˇsaˬleˬla^
tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca noeˬ tmˬ-eu jeˬ-ahˇ ngaˇ jah-eu miˇ neh,
shmˇ ca^ heu pa‸ gaˇ ya daˬ lu‸ ma lehˇ, Pawˇlu^ aˬ yaw‸ ma‸-
21 ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh aˬ yaw‸ ma‸ ehˇ-eu, Yuˇda^
miˇ k'ahˬ-ahˇ neh nawˬ-euˬ gaˇ kaw^ bo‸ ahˇ la‸-euˬ sahˬ
bo‸-ahˇ nga ma‸ maˬ za haw-aˬ. Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ Yuˇda^ tsawˇ
haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ nawˬ-euˬ gaˇ kaw^ maˬ muiˬ-eu jeˬ maˬ ja nehˬ
22 la‸ haw-aˬ. Aˬ cawˬ-ahˇ g'awˬ-iˇ-euˬ lehˇ kuˇ-eu aˇ muˇ k'oeˇ
muˇ-ahˇ yawˬ gaˇ na lu‸ jawˇ-eu tsawˇ haˬ iˬ baˇ taˬ lu‸ meh
lehˇ nga ma‸ siˬ nya ma. K'oeˇ miˇ neh, nawˇ noeˬ taˬ-euˬ deuˬ

nawˇ ehˇ nehˬ laꞈ gaˇ nga maꞈ gaˬ mawꞈ miˇ-a lehˇ, ehˇ
nehˬ-euˬ meh.
23 K'oeˇ ngeh, aˬ yawꞈ maꞈ nah paˆ paˆ-euˬ meh. Nah paˆ keuˆ
laˇ ngeh, tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni Pawˇluˆ jawˇ gaˇ uiˬ laˇ-euˬ
meh. K'oeˇ ngeh, Miˬ yehˇ uˆ lahˇ-eu gaˇ kawˆ aˬ yawꞈ tiˬ
nah nah ga saˇ kiˇ kamˬ kamˬ-ehˇ, aˬ yawꞈ maꞈ Yeˬsuˇ-ahˇ
jah laˇ ni, Moˇseˬ neh biꞈ-euˬ zahˇ dawˬ k'oꞈ dawˬ hawˇ-eu
Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ-euˬ sahˬ boꞈ-ahˇ g'oe
24 g'oe-ehˇ, yaw k'aˆ-ehˇ mehˬ nehˬ tsoˆ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yawꞈ
mehˬ gaˇ tsawˇ haˬ tiˬ paˆ na deuˬ jah laˇ-euˬ meh. Ehˇ k'awꞈ,
25 tiˬ paˆ na deuˬ maˬ jah-a. Aˬ yawꞈ maꞈ tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ maˬ
tsaˬ maˬ dzoeˇ leˇ-ehˇ doˆ-iˇ-euˬ meh. Aˬ yawꞈ maꞈ maˬ doˆ-iˇ
mi naˆ-ehˇ, Pawˇluˆ aˬ yawꞈ maꞈ-ahˇ dawˬ heu dawˬ ehˇ nehˬ-
euˬ meh. Muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ, Miˬ yehˇ-euˬ
g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu Iˇsaˬyaˇ-ahˇ g'oe-awˇ, naw maꞈ-euˬ aˬ
poeˬ aˬ piˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ dawˬ heu dawˬ-aˬ, tsaˬ dui dui meh.
Aˬ yawꞈ ehˇ-eu,
26 Tsawˇ haˬ heu jeuˬ heu ca jawˇ gaˇ iˇ-awˇ heu loꞈ-ehˇ ehˇ
nehˬ-awˬ. Naw maꞈ ya gaˬ-euˬ k'awꞈ, maˬ g'oˆ shaw
27 nya. Naw maꞈ ya mawˇ-euˬ k'awꞈ, maˬ siˬ nya. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, tsawˇ haˬ heu jeuˬ heu ca-aˬ, nui ma
g'ahˇ laˇ-euˬ meh. Aˬ yawꞈ maꞈ maˬ naˇ haˬ mawꞈ-a.
Myaˆ nuiˆ k'awꞈ miˆ tehˬ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ loꞈ-ehˇ
maˬ g'eh law nmˇ-aˬ, aˬ yawꞈ maꞈ ngaˇ jawˇ gaˇ g'oꞈ
laˇ tehꞈ-a. Ngaˇ aˬ yawꞈ maꞈ-ahˇ bi taˬ leˇ ma. K'oeˇ
ngeh, aˬ yawꞈ maꞈ myaˆ nuiˆ ya mawˇ-awˇ, naˬ bawˇ
ya gaˬ tehꞈ-a. Nui ma laꞈ k'oeˇ k'awꞈ noeˬ siˬ laˇ tehꞈ-a,
28 lehˇ ehˇ taˬ-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, naw maꞈ heu loꞈ-ehˇ siˬ-awˬ.
Miˬ yehˇ ka k'oꞈ-eu gaˇ kawˆ heu, aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ
ca-ahˇ mehˬ nehˬ tehꞈ-a. K'oeˇ loꞈ-ehˇ mehˬ nehˬ ngeh, aˬ yawꞈ
maꞈ naˇ haˬ tehꞈ-a lehˇ, Pawˇluˆ ehˇ nehˬ-euˬ meh.*
30 Pawˇluˆ-aˬ, aˬ yawꞈ neh ngaˬ taˬ-euˬ nymˇ-ahˇ nyiˬ k'oꞈ
byah ni jawˇ-awˇ, aˬ yawꞈ jawˇ gaˇ laˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ tawˆ
31 luꞈ-ahˇ ha-eu meh. Aˬ yawꞈ nui ma k'aˬ duˬ ni ahˇ ahˇ-ehˇ,
Miˬ yehˇ uˆ lahˇ-eu gaˇ kawˆ mehˬ nehˬ-awˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ
Ka-li-euˬ gaˇ kawˆ mehˬ nehˬ tsoˆ nehˬ-eu meh. Aˬ yawꞈ k'oeˇ
loꞈ-ehˇ mehˬ gaˇ, tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ laˆ tsoeˬ-a.

* Jaˇ liꞈ tiˬ paˆ na deuˬ laꞈ k'oeˇ, gaˬ naˇ yaw zaˬ heu hmˬ ahˇ-eu meh·
29 Pawˇluˆ k'oeˇ loꞈ-ehˇ ehˇ g'aˬ ngeh, Yuˇdaˆ tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ doˆ-iˇ-awˇ
aˬ yawꞈ maꞈ yaw kaˬ pyehˇ dui dui-eu meh.

# LOˇMAˆ MEUˬ-AHˇ JAWˇ-EU KA-LI ZAˬ-AHˇ BO˰ NEHˬ-EUˬ SAHˬ BOˬ

### Aˇ dahˬ beh-eu dawˬ

1 Ngaˇ-aˬ, Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ zaˬ k'aˆ Pawˇluˆ ma. Ngaˬ-euˬ
g'aˬ k'ehˇ geu˰-awˬ lehˇ, Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ kuˇ-eu meh. Laˬ
k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ bi mehˬ-eu lehˇ, Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ
tseˇ doˆ-euˬ meh.
2 Laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ heu-aˬ, Ngaˇ aˬ kaˇ bi˰ ma
lehˇ, aˇ hu neh Miˬ yehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-euˬ g'aˇ duˬ
ngehˬ dah-eu deuˬ-ahˇ g'oe-awˇ, muiˬ-eu shawˇ-eu Jaˇ li˰ la˰
3 k'oeˇ bi bo˰ taˬ-euˬ meh. Laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ heu-
aˬ, aˬ yaw˰-euˬ Zaˬ maˇ-euˬ gaˇ kawˆ meh. Zaˬ maˇ k'oeˇ
g'aˬ, shiˬ shaˬ jiˇ paw ehˇ le˰ naˇ, Daˬbiˇ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca meh.
4 Aˬ yaw˰-aˬ, ngaˬ-euˬ Zaˬ maˇ ma lehˇ, baoˬ huiˬ-eu la˰ k'oeˇ
Miˬ yehˇ pah mehˬ nehˬ la˰-euˬ meh. Aˬ joˆ-ehˇ pah mehˬ
nehˬ la˰ taˬ lehˇ ehˇ naˇ, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ
aˬ yaw˰-ahˇ bi g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-aˬ, aˬ dui-euˬ
5 Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li meh. Aˬ yaw˰ baˬ da neh Miˬ yehˇ-euˬ
guiˬ lahˬ maˬ ehˇ, g'aˬ k'ehˇ geu˰-eu maˬ ehˇ, nga ma˰ za-euˬ
ma. Nga ma˰ gaˇ heu mˇ-eu-aˬ, tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca dawˬ tawˆ
lu˰ jah laˇ-awˇ naˇ haˬ geu˰ nya laˇ ni, aˬ yaw˰-euˬ tsawˇ myahˇ
6 uˬ moˆ mˇ-eu ma. Naw ma˰ k'aw˰, Yeˬsuˇ Ka-li neh kuˇ-euˬ
tsawˇ haˬ miˇ neh, tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca k'oeˇ-euˬ la˰ k'oeˇ ahˇ-
eu meh.
7 Miˬ yehˇ zawˇ gaˬ-awˇ Ka-li zaˬ pyeu˰ laˇ ni aˬ yaw˰ neh
kuˇ-euˬ Loˇmaˆ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu naw ma˰ dawˬ tawˆ lu˰-ahˇ
ngaˇ sahˬ bo˰ bo˰ ahˇ la˰-eu ma. Aˬ dui-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ
hawˇ-eu Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ hawˇ-eu
nui saˇ o˰-eu jeˬ naw ma˰-euˬ k'oeˇ taˆ jaˆ lu˰-uˇ.

### Pawˇluˆ Loˇmaˆ meuˬ-ahˇ le maw˰-eu

8 Yaw beh jeˬ-aˬ, naw ma˰ Miˬ yehˇ-ahˇ jah-eu gaˇ kawˆ miˇ
k'ahˬ yawˬ k'ahˬ na lu˰-ahˇ gaˬ doe-iˇ-euˬ miˇ neh, ngaˇ naw
ma˰ dawˬ tawˆ lu˰-euˬ g'aˇ duˬ Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ

9 nga˯-eu˯ Mi˯ yehˇ-ahˇ ja ceu˯ lu˰ ma. Ngaˇ naw ma˰-eu˯ g'aˇ
du˯ a˯ myah lu˰ gui˯ lah˯ shaˇ lu˰ gaˇ nga˯-eu˯ Mi˯ yehˇ si˯
du˯ lu˰ meh. Ngaˇ-a˯, nui ma la˰ k'oeˇ keu^ ni a˯ yaw˰-eu˯
g'aˇ du˯ mˇ-awˇ, a˯ yaw˰-eu˯ Za˯ maˇ-eu˯ gaˇ kaw^ la˯ k'a˯
10 cehˇ-eu gui˯ lah˯ daw˯ meh˯ lu˰ ma. Nawˇ nui ma tsa˯ naˇ,
a˯ yaw˰ ma˰ jawˇ gaˇ ngaˇ le nya ni, gaˇ ma ti˯ kahˇ na bi dahˇ
11 laˇ la˰ lehˇ, ngaˇ a˯ myah lu˰ gui˯ lah˯ shaˇ lu˰ ma. Ngaˇ naw
ma˰-ahˇ mawˇ maw˰ dui dui miˇ-a. Ya mawˇ naˇ, naw ma˰
nui ma zi˰ laˇ ni Yaw sahˇ Mi˯ yehˇ-eu˯ la˰ saw˯ ti˯ je˯ na
12 naw ma˰-ahˇ bi˰ neh˯ maw˰ miˇ-a. Ngaˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ-
eu-a˯, ngaˇ jah-eu miˇ neh naw ma˰ g'a˯ k'a^ laˇ-eu u˯ ta˰,
naw ma˰ jah-eu miˇ neh ngaˇ k'aw˰ g'a˯ k'a^ laˇ ni, geu˰
maw˰ miˇ-a.
13 A˯ yui˰ a˯ nyiˇ deu˯-oˇ, ngaˇ naw ma˰-ahˇ heu lo˰-ehˇ bi
si˯ maw˰ miˇ-a. A˯ caw˯-eu˯ tsawˇ jeu˯ tsawˇ ca la˰ k'oeˇ ngaˇ
mˇ-awˇ shaˇ-awˇ aˇ si˯ za-eu˯ lo˰-ehˇ, naw ma˰-eu˯ la˰ k'oeˇ
k'aw˰, aˇ si˯ ti˯ je˯ na za ni, naw ma˰ jawˇ gaˇ laˇ ma lehˇ, ngaˇ
g'aw˯ mya po^ noe˯ tseh^-eu˯ ma. Ehˇ k'aw˰, nym˯-mˇ keu^
14 ni la^ tsoe˯-eu je˯ ja^-eu meh. He˯la˯saˇ tsawˇ ha˯ ma˯ ehˇ,
a˯ caw˯-eu˯ tsawˇ jeu˯ tsawˇ ca ma˯ ehˇ, za˯ si˯ tsawˇ gahˇ ahˇ-
eu tsawˇ ha˯ ma˯ ehˇ, za˯ si˯ tsawˇ gahˇ ma˯ ahˇ-eu tsawˇ ha˯
ma˯ ehˇ, tsawˇ jeu˯ tsawˇ ca heu mya^ ni-ahˇ meh˯ neh˯ pa˯-ehˇ
g'eh-eu je˯ nga˯-eu˯ k'oeˇ ta^ dziˇ dzo^ da^-eu lo˰-ehˇ da^-eu
15 meh. K'oeˇ miˇ neh, g'eh nya-eu lo˰-ehˇ naw ma˰ Loˇma^
meu˯-ahˇ jawˇ-eu deu˯-ahˇ k'aw˰, la˯ k'a˯ cehˇ-eu gui˯ lah˯
daw˯ meh˯ neh˯-eu lehˇ ngaˇ nui ma keu^-awˇ, ma˯ jawˇ coeˇ
ni pyeu˰ laˇ-eu˯ miˇ-a.

**La˯ k'a˯ cehˇ-eu gui˯ lah˯ daw˯-a˯ bao˯ ahˇ meh**

16 Ngaˇ la˯ k'a˯ cehˇ-eu gui˯ lah˯ daw˯ meh˯-eu ma˯ sha˰ dawˇ.
A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, jah-eu tsawˇ ha˯ yaw˯ g'a˯ na lu˰-ahˇ
ka k'o˰ nya ni, la˯ k'a˯ cehˇ-eu gui˯ lah˯ daw˯ k'oeˇ daw˯-a˯,
Mi˯ yehˇ-eu˯ bao˯ pyeu˰-eu meh. Yaw beh Yuˇda^ tsawˇ ha˯,
17 aˇ nah He˯la˯saˇ tsawˇ ha˯-ahˇ ka k'o˰-eu meh. La˯ k'a˯ cehˇ-
eu gui˯ lah˯ daw˯ k'oeˇ daw˯-eu˯ la˰ k'oeˇ, Mi˯ yehˇ-ahˇ neh
yaw tsa˯ yaw dawˇ je˯ bya ceh^ ni do^ le-eu˯ meh. Tsawˇ ha˯
ha˯ ti˯ g'a˯ jah-eu miˇ neh, Mi˯ yehˇ a˯ yaw˰-ahˇ yaw tsa˯
yaw dawˇ k'oeˇ je˯ bi mawˇ-eu meh. Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ bo˰
ta˯-eu˯ lo˰-ehˇ, Yaw tsa˯ yaw dawˇ tsawˇ ha˯ jah-eu ba˯ da
neh, sa˰ laˇ ya deh˰-eu meh.

27 paˬ-ehˇ g'eh-eu deuˬ mˇ lu‸ meh. K'aˬ dzeˇ zaˬ deuˬ k'aw‸,
k'oeˇ lo‸-ehˇ mˇ lu‸ meh. Zaˬ miˬ zaˬ nehˬ-ehˇ maˬ paˇ yu‸-
ehˇ, k'aˬ dzeˇ zaˬ cawˬ cawˬ yu‸ maw‸-eu nui ma ahˇ dui dui-eu
meh. Aˬ yaw‸ ma‸ tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ sha‸ dawˇ dui dui paˬ-ehˇ
g'eh-eu jeˬ mˇ-eu miˇ neh, aˬ yaw‸ ma‸ neh mˇ bahˬ-euˬ lo‸-ehˇ
geuˇ ni, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ g'awˇ mawˇ la‸ k'oeˇ ya daˬ-eu meh.
28 Aˬ yaw‸ ma‸ Miˬ yehˇ-ahˇ noeˬ tso^ taˬ-eu nui ma maˬ
ahˇ-a. K'oeˇ miˇ neh, maˬ noeˬ siˬ maˬ noeˬ mawˇ nya-eu
nui ma ahˇ laˇ-awˇ, maˬ tsaˬ maˬ geuˇ-eu jeˬ mˇ ni, Miˬ yehˇ
29 aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ pyehˬ nehˬ-euˬ meh. Maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-
eu, haiˬ-eu, aˬ cawˬ-euˬ myawˬ-ahˇ mehˇ juiˇ juiˇ-eu, aˬ
cawˬ-ahˇ coeˬ leˇ ni mˇ maw‸-eu deuˬ, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ la‸
k'oeˇ tiˬ byah ahˇ-eu meh. Aˬ cawˬ-ahˇ mya^ na^-eu, la^
seh‸ maw‸-eu, ceh maw‸-eu, jaˬ myaw‸ myaw‸ maw‸-eu, maˬ
30 haw nahˇ-eu, heu deuˬ k'aw‸ tiˬ byah ahˇ-eu meh. Aˬ yaw‸
ma‸ aˬ cawˬ-ahˇ dehˬ k'oeˬ-eu, ja bu ja doeˇ-eu, Miˬ yehˇ-
ahˇ muiˇ-eu, jahˇ g'eh-eu, nui ma huiˬ-eu, yawˬ ha-euˬ g'awˇ
mawˇ-ahˇ yawˬ ha taˬ huiˬ-eu, la^ bahˬ la^ mu^ nya-eu tsawˇ
haˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ, aˬ ma aˬ da-euˬ ehˇ dawˬ k'aw‸
31 maˬ naˇ haˬ-a. Aˬ yaw‸ ma‸ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ noeˬ siˬ nya. Saˇ
32 jaˇ maˬ zi‸-a. Aˬ cawˬ-ahˇ maˬ gaˬ-a. G'awˬ shaˬ gaˬ-eu
nui ma k'aw‸ maˬ ahˇ-a. K'oeˇ deuˬ k'aˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ
shiˇ-eu geuˇ meh lehˇ, Miˬ yehˇ neh ehˇ taˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ
dawˬ aˬ yaw‸ ma‸ siˬ lu‸ meh. Siˬ lu‸ k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸
mˇ lu‸-eu uˬ ta‸, k'oeˇ lo‸-ehˇ mˇ lu‸-eu tsawˇ haˬ-ahˇ nui
ma tsaˬ-eu meh.

### Miˬ yehˇ dawˇ coe ni yaˇ k'aˬ daˇ-eu

2 Aˬ cawˬ-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ, nawˇ
tiˬ jeˬ-iˬ ehˇ k'o‸ k'aˇ maˬ za. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, nawˇ
aˬ cawˬ-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ-eu lo‸-ehˇ, nawˇ k'aw‸ mˇ lu‸
ngaˇ. K'oeˇ miˇ neh, aˬ cawˬ-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ lu‸ ngeh,
2 nawˬ-euˬ k'oeˇ ta^ nawˇ iˬ baˇ taˬ lu‸ meh. Miˬ yehˇ k'oeˇ
lo‸-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ-ahˇ daˇ nehˬ-eu-aˬ, tsaˬ dui dawˇ
3 dui dui meh lehˇ, aˬ dui siˬ nya ma. Nawˇ aˬ cawˬ-euˬ k'oeˇ
ta^ iˬ baˇ taˬ lu‸-eu lo‸-ehˇ nawˇ k'aw‸ mˇ lu‸ naˇ, Miˬ yehˇ
daˇ nehˬ-eu gaˇ ngaˇ ya law-iˇ ma lehˇ, nawˇ noeˬ miˇ-a loˇ.
4 Miˬ yehˇ-euˬ huiˬ dui muiˬ dui dui-eu guiˬ lahˬ-ahˇ maˬ ehˇ,
oˇ nya-eu jeˬ-ahˇ maˬ ehˇ, nui noeˬ g'awˬ mahˇ ni noeˬ-eu jeˬ-
ahˇ maˬ ehˇ, nawˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ g'eh te loˇ. Nawˇ iˬ

baˇ noeˬ po^ noeˬ paˇ laˇ nya ni Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ nawˬ-
5 ahˇ sheuˬ g'eh lu‸ gaˇ nawˇ maˬ siˬ te loˇ. Nawˇ nui ma g'ahˇ-
awˇ iˬ baˇ maˬ noeˬ po^-eu miˇ neh, Miˬ yehˇ nui ma pehˇ-eu
aˇ nah k'oeˇ nah-euˬ g'aˇ duˬ, aˬ yaw‸ nui ma pehˇ-eu jeˬ-ahˇ
nawˇ po^ uiˬ lu‸ meh. K'oeˇ ngeh nah keu^ le naˇ, Miˬ yehˇ
dawˇ coe ni yaˇ k'aˬ daˇ gaˇ, nawˇ bya ceh^ ni ya mawˇ teh‸-a.
6 Tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na lu‸, yawˬ ha neh mˇ-euˬ lo‸-ehˇ geuˇ
7 ni, Miˬ yehˇ daˇ nehˬ teh‸-a. Nui ma zi‸ dah ni ahˇ-eu la‸
k'oeˇ, yaw muiˬ jeˬ mˇ-awˇ, yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ-ahˇ maˬ ehˇ,
tsawˇ myahˇ yaw muiˬ-ahˇ maˬ ehˇ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ
deh‸-eu jeˬ-ahˇ maˬ ehˇ, po^-eu tsawˇ haˬ-ahˇ, Miˬ yehˇ mˬ
8 maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ bi deh‸ teh‸-a. Ehˇ k'aw‸, tsawˇ pyehˇ
pyehˇ-eu tsawˇ haˬ, yaw tsaˬ yaw dawˇ dawˬ-ahˇ maˬ naˇ haˬ
geu‸-ehˇ maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu jeˬ-ahˇ naˇ haˬ geu‸-eu tsawˇ
haˬ-euˬ k'oeˇ ta^, nui ma pehˇ dui dui-eu jeˬ keu^ le teh‸-a.
9 Yaw haiˬ k'aˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸-euˬ k'oeˇ ta^,
shaˬ dui zahˬ dui dui-eu jeˬ hawˇ-eu noeˬ dui noeˬ duiˇ-eu jeˬ
keu^ le teh‸-a. Yaw beh Yuˇda^ tsawˇ haˬ, aˇ nah Heˬlaˬsaˇ
10 tsawˇ haˬ-euˬ k'oeˇ ta^ keu^ le teh‸-a. Ehˇ k'aw‸, yaw muiˬ
jeˬ k'aˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ Miˬ yehˇ-euˬ yaw sheh‸
k'ahˬ sehˇ, tsawˇ myahˇ yaw muiˬ hawˇ-eu, nui saˇ o‸-eu jeˬ
za teh‸-a. Yaw beh Yuˇda^ tsawˇ haˬ, aˇ nah Heˬlaˬsaˇ tsawˇ
11 haˬ za teh‸-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ-aˬ mya^ pyawˬ
huiˬ nyiˇ maˬ tseˇ-a.
12 Zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ maˬ ja^-ehˇ iˬ baˇ k'aˇ mˇ-eu tsawˇ
haˬ, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ-ahˇ maˬ ta‸-ehˇ ya luˬ ya seˇ-iˇ
teh‸-a. Zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ ja^ gaˇ neh iˬ baˇ k'aˇ mˇ-eu tsawˇ
haˬ, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ-euˬ la‸ o^ yaˇ k'aˬ daˇ gaˇ ya daˬ teh‸-a.
13 Zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ-ahˇ ya gaˬ-euˬ miˇ neh Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ
shi yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ pyeu‸ laˇ-eu maˬ ngeuˇ-a.
Zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ-ahˇ naˇ haˬ geu‸-eu tsawˇ haˬ teh‸-ehˇ
14 yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ pyeu‸ laˇ meh. Zahˇ dawˬ k'o‸
dawˬ maˬ ja^-eu aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca deuˬ, zahˇ
dawˬ k'o‸ dawˬ maˬ ja^ k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸ yawˬ haˇ yawˬ
ha noeˬ siˬ-awˇ, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ ehˇ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ mˇ
naˇ, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ nui ma la‸ k'oeˇ zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ
15 ja^-eu lo‸-ehˇ meh. Zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ ehˇ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ
aˬ yaw‸ ma‸-euˬ nui ma la‸ k'oeˇ bo‸ taˬ-euˬ gaˇ aˬ dui ya siˬ
ya mawˇ-euˬ ma. Aˬ yaw‸ ma‸-euˬ siˬ nya-eu nui ma saˇ kiˇ
kamˬ teh‸-a. Nawˇ iˬ baˇ na‸ nga lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ shaˇ

noeˬ shaˇ sawˇ-eu deuˬ ehˇ teh˰-a. Maˬ ngeuˇ naˇ, Iˬ baˇ maˬ
16 na˰ nga lehˇ ehˇ teh˰-a. Ngaˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu·guiˬ lahˬ dawˬ
mehˬ-eu lo˰-ehˇ, Miˬ yehˇ Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ g'oe-awˇ, tsawˇ
haˬ-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ za˰ taˬ-euˬ deuˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ ngeh
nah, k'oeˇ deuˬ pyeu˰ laˇ teh˰-a.

**Yuˇda^ tsawˇ haˬ hawˇ-eu zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-euˬ gaˇ kaw^**

17 Ngaˇ Yuˇda^ tsawˇ haˬ ma lehˇ, nawˇ ehˇ-eu meh. Nawˇ
zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ ta˰ leˇ-eu
18 jeˬ-ahˇ nui ma huiˬ-eu meh. Nawˇ aˬ yaw˰-euˬ nui noeˬ siˬ
nya meh. Nawˇ zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-ahˇ ya dzaw-euˬ miˇ neh,
yaw muiˬ jeˬ-ahˇ tseˇ pa^ biˇ pa^ nya-eu tsawˇ haˬ meh.
19 Mya^ beh˰ beh˰-eu tsawˇ haˬ-ahˇ gaˇ ma mehˬ-eu g'aˬ geu˰-awˇ,
yaw zahˇ la˰ k'oeˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ yaw sheh˰ bya nehˬ-eu
20 g'aˬ geu˰ ma lehˇ nawˇ noeˬ taˬ teˬ loˇ. Maˬ shaˇ noeˬ nya-eu
tsawˇ haˬ-ahˇ sheuˬ mehˬ-eu g'aˬ geu˰-awˇ, zaˬ guˬ deuˬ-ahˇ
mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-eu g'aˬ geu˰ ma lehˇ, nawˇ noeˬ taˬ teˬ
loˇ. Zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ la˰ k'oeˇ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ maˬ ehˇ,
yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ maˬ ehˇ, ahˇ meh lehˇ nawˇ noeˬ taˬ-euˬ
21 meh. K'oeˇ miˇ neh, nawˇ aˬ cawˬ-ahˇ mehˬ lu˰ k'aw˰, yawˬ
haˇ yawˬ ha maˬ mehˬ te loˇ. Aˬ cawˬ-euˬ myawˬ taˬ k'oeˬ
lehˇ nawˇ dawˬ mehˬ mehˬ lu˰ k'aw˰, nawˇ k'oeˬ lu˰ te loˇ.
22 Aˬ cawˬ-euˬ miˬ zaˬ-ahˇ taˬ bahˬ taˬ mu^ lehˇ nawˇ mehˬ lu˰
k'aw˰, nawˇ bahˬ lu˰ mu^ lu˰ te loˇ. Nawˇ tahˬ pahˬ aˬ ma
mawˇ kawˇ-ahˇ bye-eu k'aw˰, nymˇ k'oeˇ nymˇ-euˬ la˰ k'oeˇ
23 ja^-eu myawˬ deuˬ-ahˇ k'oeˬ lu˰ te loˇ. Nawˇ zahˇ dawˬ k'o˰
dawˬ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ nui ma huiˬ-eu k'aw˰, nawˇ zahˇ dawˬ
k'o˰ dawˬ-ahˇ mˇ bahˬ mˇ bahˬ-ehˇ, Miˬ yehˇ-euˬ yaw sheh˰
24 k'ahˬ sehˇ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ g'eh te loˇ. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ bo˰ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ, Aˬ cawˬ-euˬ
tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca naw ma˰ baˬ da neh Miˬ yehˇ-euˬ tsawˇ
myahˇ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ lu˰ meh.
25 Nawˇ zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-ahˇ naˇ haˬ geu˰ naˇ, ba^ k'o^
mehˬ dzaˬ yehˬ-eu zahˇ k'oeˇ, gaˇ dahˇ tsoeˬ meh. Ehˇ k'aw˰,
nawˇ zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-ahˇ mˇ bahˬ naˇ, ba^ k'o^ mehˬ
dzaˬ yehˬ-eu zahˇ k'oeˇ nawˇ jahˇ-eu k'aw˰, maˬ jahˇ-eu lo˰-ehˇ
26 duˇ-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ yehˬ-eu zahˇ
maˬ jahˇ-eu tsawˇ haˬ, zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-ahˇ naˇ haˬ geu˰
naˇ, aˬ yaw˰ zahˇ k'oeˇ maˬ jahˇ-eu k'aw˰, zahˇ k'oeˇ jahˇ-eu
27 tsawˇ haˬ lo˰-ehˇ duˇ-eu, maˬ ngeuˇ-a loˇ. Bo˰ taˬ-euˬ zahˇ

a˯ je˯ miˇ neh nga˯-ahˇ i˯ baˇ za˯ nga lehˇ yaˇ k'a˯ daˇ lu˰ ta.
8 Yaw mui˯ je˯ do^ laˇ ni, ma˯ mui˯-eu je˯ mˇ la lehˇ, tsawˇ ha˯
ti˯ pa^ na deu˯ ehˇ-eu meh. Nga ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ-eu meh
lehˇ, a˯ yaw˰ ma˰ ti˯ pa^ na deu˯ ja bu ja doeˇ lu˰ meh. K'oeˇ
lo˰-ehˇ ehˇ-eu deu˯, k'eh˯-eu k'a^-eu je˯ ya da˯-eu-a˯, tsa˯ meh.

**Yaw tsa˯ yaw dawˇ tsawˇ ha˯ ma˯ jawˇ-a**

9 A˯ dui Yuˇda^ tsawˇ ha˯, a˯ caw˯ na^ ma˯ tseˇ mui˯ dzeh˯
te loˇ. Ma˯ ngeuˇ-a. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, Yuˇda^ tsawˇ
ha˯ ma˯ ehˇ, He˯la˯saˇ tsawˇ ha˯ ma˯ ehˇ, tsawˇ ha˯ daw˯
taw^ lu˰ i˯ baˇ-eu˯ bao˯ la˰ o^ jawˇ-eu meh lehˇ, ngaˇ ti˯ po^
10 ehˇ ta˯-eu˯ ma. Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ bo˰ ta˯-eu˯ lo˰-ehˇ,

Yaw tsa˯ yaw dawˇ tsawˇ ha˯ ma˯ jawˇ-a. Ti˯ g'a˯-i˯ ma˯
11 jawˇ-a. Si˯ nya g'o^ nya-eu tsawˇ ha˯ ti˯ g'a˯-i˯ ma˯
jawˇ-a. Mi˯ yehˇ-ahˇ po^-eu tsawˇ ha˯ k'aw˰, ti˯ g'a˯-i˯
12 ma˯ jawˇ-a. Tsawˇ ha˯ daw˯ taw^ lu˰ gaˇ ma bah˯-eu˯
meh. A˯ yaw˰ ma˰ daw˯ taw^ lu˰ gaˇ dahˇ ma˯ tsoe˯-eu
tsawˇ ha˯ pyeu˰ laˇ-eu˯ meh. Yaw mui˯ je˯ mˇ-eu tsawˇ
13 ha˯ ma˯ jawˇ-a. Ti˯ g'a˯-i˯ ma˯ jawˇ-a. A˯ yaw˰ ma˰-eu˯
ku˯ byah˯-a˯, pah ta˯-eu˯ lm˯ bymˇ pyeu˰-eu meh. A˯
yaw˰ ma˰-eu˯ meh˯ laˇ neh myaw˰ dza˯ shuiˇ dza˯-eu
meh. A˯ yaw˰ ma˰-eu˯ meh˯ lu˯ la˰ k'oeˇ paw, do˰ zawˇ
14 k'a^-eu aˇ lawˇ-eu˯ do˰ ahˇ-eu meh. A˯ yaw˰ ma˰-eu˯
k'a˯ meh la˰ k'oeˇ ya˯ k'ehˇ ya˯-eu daw˯ hawˇ-eu coe˯
15 leˇ-eu daw˯ ti˯ byah ahˇ-eu meh. A˯ caw˯-ahˇ seh˰-eu
16 g'aˇ du˯ a˯ yaw˰ ma˰-eu˯ a˯ kuiˇ yaw pyaˇ meh. A˯
yaw˰ ma˰ k'aˇ iˇ-eu paw a˯ caw˯-ahˇ la^ lu˯ la^ seˇ-awˇ,
17 la^ sha˯ la^ zah˯ neh˯-eu meh. A˯ yaw˰ ma˰ nui saˇ
18 o˰-eu gaˇ ma ma˯ si˯ nya. A˯ yaw˰ ma˰ nui ma la˰
k'oeˇ Mi˯ yehˇ-ahˇ yaw zeu ma˯ baw-a,

lehˇ bo˰ ta˯-eu˯ meh.
19 Zahˇ daw˯ k'o˰ daw˯ la˰ k'oeˇ k'aˇ bo˰ ta˯-eu˯ daw˯ deu˯-a˯,
zahˇ daw˯ k'o˰ daw˯-eu˯ la˰ o^ jawˇ-eu tsawˇ ha˯-ahˇ ehˇ neh˯-
eu˯ meh lehˇ, a˯ dui si˯ nya ma. K'oeˇ miˇ neh, tsawˇ ha˯ daw˯
taw^ lu˰ ehˇ k'o˰ k'aˇ ma˯ za. Miˇ tsa˯ za˯ daw˯ taw^ lu˰ Mi˯
20 yehˇ-eu˯ meh˯ shi yaˇ k'a˯ daˇ gaˇ ya da˯ teh˰-a. Zahˇ daw˯
k'o˰ daw˯ bi mˇ-eu lo˰-ehˇ mˇ-eu miˇ neh, tsawˇ ha˯ ti˯ g'a˯-i˯
Mi˯ yehˇ-eu˯ meh˯ shi yaw tsa˯ yaw dawˇ tsawˇ ha˯ ma˯ pyeu˰
laˇ nya. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, Nawˇ i˯ baˇ ahˇ ngaˇ lehˇ, zahˇ
daw˯ k'o˰ daw˯ bi si˯ la˰-eu meh.

k'oeˇ jeˬ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ, zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-ahˇ la^ caw^-eu
nga loˇ. La^ caw^-eu maˬ ngeuˇ. Zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-ahˇ bi
zi˰ dzehˬ laˇ-eu ma.

## Aˬbyaˬhaˬ jah-eu

4 Shiˬ shaˬ jiˇ paw aˬ dui-euˬ aˬ da yaw dzahˇ Aˬbyaˬhaˬ-euˬ
gaˇ kaw^ aˬ jo^-ehˇ ya ehˇ-eu. 2 Mˇ-eu shaˇ-eu baˬ da neh
Aˬbyaˬhaˬ yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ pyeu˰ laˇ-euˬ law
nmˇ-aˬ, aˬ yaw˰ nui ma huiˬ k'aˇ za meh. Ehˇ k'aw˰, Miˬ yehˇ-
3 euˬ mehˬ shi aˬ yaw˰ nui ma huiˬ k'aˇ maˬ za. Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ
aˬ jo^-ehˇ bo˰ taˬ ta. Aˬbyaˬhaˬ Miˬ yehˇ-ahˇ jah-eu miˇ neh,
Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ meh lehˇ
4 sawˇ taˬ-euˬ meh lehˇ, bo˰ taˬ-euˬ meh. Gaˇ mˇ-eu tsawˇ
haˬ, g'aˬ gaˇ aˇ poeˬ za ngeh, aˬ cawˬ aˬ yaw˰-ahˇ la˰ sawˬ
bi˰-euˬ meh lehˇ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ sawˇ-aˇ. Aˬ yaw˰ za paˬ-ehˇ
5 g'eh-eu miˇ neh za-euˬ meh. Jah-eu tsawˇ haˬ-ahˇ yaw tsaˬ yaw
dawˇ tsawˇ haˬ meh lehˇ, Miˬ yehˇ sawˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ neh
mˇ-euˬ shaˇ-euˬ miˇ neh maˬ ngeuˇ-a. Tsawˇ haˬ yaw haiˬ
deuˬ-ahˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ bi pyeu˰ laˇ nya-eu
6 g'aˬ-ahˇ aˬ yaw˰ jah-eu miˇ neh meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni,
tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ mˇ-eu shaˇ-eu gaˇ maˬ ta˰-ehˇ, Miˬ yehˇ aˬ
yaw˰-ahˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ meh lehˇ sawˇ naˇ, guiˬ
7 lahˬ huiˬ teh˰-a lehˇ, Daˬbiˇ ehˇ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ehˇ-eu,
Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-euˬ bahˬ-eu mu^-eu deuˬ-ahˇ Sahˬ paˬ
Miˬ yehˇ pyehˬ nehˬ-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ iˬ baˇ-ahˇ la^
byo^ nehˬ naˇ, tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ guiˬ lahˬ huiˬ teh˰-a.
8 Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-euˬ k'oeˇ ta^ Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ iˬ
baˇ maˬ taˬ naˇ, tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ guiˬ lahˬ huiˬ teh˰-a,
lehˇ ehˇ-eu meh.
9 Ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ yehˬ-eu zahˇ tawˬ-eu tsawˇ haˬ teh˰-ehˇ
guiˬ lahˬ k'oeˇ za ta loˇ. Maˬ ngeuˇ naˇ, zahˇ k'oeˇ maˬ tawˬ-
eu tsawˇ haˬ k'aw˰ za ta loˇ. Aˬbyaˬhaˬ jah-eu miˇ neh, Miˬ
yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ meh lehˇ sawˇ
10 taˬ-euˬ meh lehˇ, aˬ dui siˬ nya ma. Aˬ yaw˰-ahˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ
aˇ myah sawˇ nehˬ taˬ. Ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ yehˬ-eu zahˇ
jahˇ-awˇ neh loˇ. Maˬ ngeuˇ naˇ, maˬ jahˇ mi na^-ehˇ loˇ.
Ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ yehˬ-eu zahˇ jahˇ-awˇ neh maˬ ngeuˇ-a.
11 Maˬ jahˇ mi na^-ehˇ sawˇ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ jah-eu miˇ
neh, ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ yehˬ-eu zahˇ maˬ jahˇ mi na^-ehˇ yaw

tsa˯ yaw dawˇ tsawˇ ha˯ pyeu˰ laˇ-eu˯ meh. A˯ yaw˰ yaw tsa˯
yaw dawˇ tsawˇ ha˯ pyeu˰ laˇ-eu˯ meh lehˇ bya ceh^ ni bi do^
laˇ-eu lehˇ, ba^ k'o^ meh˯ dza˯ yeh˯-eu zahˇ jahˇ-eu˯ meh.
Ba^ k'o^ meh˯ dza˯ yeh˯-eu zahˇ ma˯ jahˇ-eu k'aw˰, jah-eu
miˇ neh yaw tsa˯ yaw dawˇ tsawˇ ha˯ pyeu˰ laˇ-eu˯ tsawˇ ha˯
daw˯ taw^ lu˰-eu˯ a˯ da yaw dzahˇ g'a˯ pyeu˰ laˇ ni, Mi˯ yehˇ
12 A˯bya˯ha˯-ahˇ noe˯ du˯ ta˯-eu˯ meh. K'oeˇ u˯ ta˰, ba^ k'o^
meh˯ dza˯ yeh˯-eu zahˇ taw˯-eu tsawˇ ha˯-eu˯ a˯ da yaw dzahˇ
bi pyeu˰ laˇ ni k'aw˰, a˯ yaw˰-ahˇ noe˯ du˯ ta˯-eu˯ meh. Tsawˇ
ha˯ k'oeˇ deu˯-a˯, ba^ k'o^ meh˯ dza˯ yeh˯-eu zahˇ teh˰-ehˇ
jahˇ-eu ma˯ ngeuˇ-a. A˯bya˯ha˯ ba^ k'o^ meh˯ dza˯ yeh˯-eu
zahˇ ma˯ jahˇ mi na^-ehˇ a˯ yaw˰ jah-eu lo˰-ehˇ a˯ yaw˰ ma˰
k'aw˰ jah-awˇ, a˯ yaw˰-eu˯ a˯ kuiˇ peh˯ zaˇ meh˯ nah caw teh-eu
tsawˇ ha˯ meh.

**Jah-eu miˇ neh daw˯ ma saˇ jaˇ za-eu˯**

13 A˯bya˯ha˯ hawˇ-eu a˯ yaw˰-eu˯ oe˯ pa˯ oe˯ ma-ahˇ o˰-eu
je˯ biˇ-a˯ miˇ tsa˯ meh lehˇ, daw˯ ma saˇ jaˇ za ta˯-eu˯ meh.
Zahˇ daw˯ k'o˰ daw˯ ba˯ da neh a˯ yaw˰ ma˰ za-eu˯ ma˯
ngeuˇ-a. Jah-eu je˯-ahˇ ta˰-eu yaw tsa˯ yaw dawˇ je˯ ba˯ da
14 neh za-eu˯ meh. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, zahˇ daw˯ k'o˰
daw˯-ahˇ g'oe-eu tsawˇ ha˯ je˯ biˇ o˰ naˇ, jah-eu je˯-a˯, ti˯
je˯-i˯ gaˇ dahˇ ma˯ tsoe˯-ehˇ, daw˯ ma saˇ jaˇ k'oeˇ k'aw˰
15 caw^-iˇ teh˰-a. A˯ dui zahˇ daw˯ k'o˰ daw˯-ahˇ mˇ bah˯-eu˯
miˇ neh, Mi˯ yehˇ nui ma pehˇ-eu meh. Ehˇ k'aw˰, zahˇ daw˯
k'o˰ daw˯ ma˯ ja^ law nmˇ-a˯, bah˯-eu mu^-eu je˯ k'aw˰ ma˯ ja^.
16 Mi˯ yehˇ-eu˯ gui˯ lah˯ ba˯ da neh teh˰-ehˇ je˯ biˇ za nya-awˇ,
A˯bya˯ha˯-eu˯ oe˯ pa˯ oe˯ ma daw˯ taw^ lu˰ daw˯ ma saˇ jaˇ
a˯ diˇ za nya ni, A˯bya˯ha˯ jah-eu miˇ neh Mi˯ yehˇ daw˯ ma
saˇ jaˇ ehˇ neh˯-eu˯ meh. Zahˇ daw˯ k'o˰ daw˯-ahˇ g'oe-eu
tsawˇ ha˯ teh˰-ehˇ daw˯ ma saˇ jaˇ za-eu ma˯ ngeuˇ-a. A˯ dui
daw˯ taw^ lu˰-eu˯ a˯ da yaw dzahˇ A˯bya˯ha˯ jah-eu lo˰-ehˇ,
17 k'aˇ jah-eu tsawˇ ha˯ daw˯ taw^ lu˰ za teh˰-a. A˯ dui-eu˯ a˯
da yaw dzahˇ A˯bya˯ha˯-eu˯ gaˇ kaw^ Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ heu lo˰-
ehˇ bo˰ ta˯-eu˯ meh. Ngaˇ naw˯-ahˇ tsawˇ jeu˯ tsawˇ ca g'aw˯
mya jeu˯ g'aw˯ mya ca-eu˯ a˯ da yaw dzahˇ bi pyeu˰ laˇ ma
lehˇ, bo˰ ta˯-eu˯ meh. A˯ yaw˰ a˯ yaw˰ jah lu˰-eu Mi˯ yehˇ-eu˯
meh˯ shi daw˯ ma saˇ jaˇ za-eu˯ meh. Mi˯ yehˇ k'oeˇ g'a˯, shiˇ-
eu˯ tsawˇ ha˯-ahˇ bi g'o˰ deh˰ laˇ nya-eu u˯ ta˰, ma˯ pyeu˰
18 laˇ-eu˯ je˯-ahˇ bi pyeu˰ laˇ nya meh. Tsawˇ jeu˯ tsawˇ ca

g'awˬ mya jeuˬ g'awˬ mya ca-euˬ aˬ da yaw dzahˇ pyeu˰ laˇ ni
noeˬ tmˬ k'aˇ maˬ za-eu k'aw˰, Aˬbyaˬhaˬ jah jah-ehˇ noeˬ
tmˬ lu˰ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Nawˬ-euˬ oeˬ paˬ oeˬ
ma k'oeˇ lo˰-ehˇ pyeu˰ laˇ teh˰-a lehˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ
19 ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ shaˇ
sawˇ ngeh, jah-eu paw g'aˬ byeh^ maˬ byeh^-a. Aˬ yaw˰ tiˬ yaˇ
k'o˰ ehˇ g'aˬ ni k'aw^ laˇ-euˬ miˇ neh, ziˇ jiˇ-eu dawˬ peh peh
laˇ-euˬ meh. Saˬlaˇ zaˬ jawˇ le-eu aˇ yamˬ dzeuˇ-euˬ gaˇ k'aw˰
Aˬbyaˬhaˬ shaˇ sawˇ ngeh, jah-eu paw g'aˬ byeh^ maˬ byeh^-a.
20 Miˬ yehˇ neh ehˇ nehˬ-euˬ dawˬ ma saˇ jaˇ-ahˇ aˬ yaw˰ shaˇ
noeˬ ngeh, aˬ yaw˰ jah dui dui-eu meh. Aˬ yaw˰ jah-eu paw
21 g'aˬ k'a^ laˇ-awˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ-eu meh. Dawˬ ma
saˇ jaˇ ehˇ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ Miˬ yehˇ jahˇ nya meh lehˇ, Aˬbyaˬhaˬ
22 jah duˬ-eu meh. Aˬ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ jah-eu miˇ neh, Nawˇ
yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ meh lehˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ
sawˇ taˬ-euˬ meh.
23 Aˬ yaw˰-ahˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ sawˇ taˬ-euˬ meh lehˇ bo˰ taˬ-euˬ
dawˬ k'oeˇ dawˬ-aˬ, Aˬbyaˬhaˬ-euˬ g'aˇ duˬ teh˰ maˬ ngeuˇ-a.
24 Aˬ dui-euˬ g'aˇ duˬ k'aw˰ bo˰ taˬ-euˬ meh. Aˬ dui-euˬ Sahˬ
paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ bi g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ g'aˬ-ahˇ aˬ dui jah naˇ,
aˬ dui-ahˇ k'aw˰ yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ nga lehˇ aˬ yaw˰
25 sawˇ la˰ teh˰-a. Aˬ dui neh mˇ bahˬ mˇ mu^-euˬ deuˬ baˬ
da neh Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ kamˇ shiˇ-euˬ meh. Aˬ dui yaw tsaˬ
yaw dawˇ tsawˇ haˬ pyeu˰ laˇ ni, aˬ yaw˰ g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ meh.

## Yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ aˬ jeˬ za ta

5 Aˬ dui jah-eu baˬ da neh, yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ pyeu˰
laˇ-euˬ ma. Aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li baˬ da neh,
2 Miˬ yehˇ-ahˇ tsaˬ leˇ dzoeˇ leˇ-euˬ ma. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li
baˬ da neh aˬ dui guiˬ lahˬ k'oeˇ-euˬ la˰ k'oeˇ jawˇ lu˰ ma.
Aˬ dui Miˬ yehˇ-euˬ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ-ahˇ noeˬ tmˬ lu˰-eu
3 miˇ neh, laˬ k'aˬ zawˇ cehˇ nya. K'oeˇ uˬ ta˰, aˬ dui shaˬ-eu
zahˬ-eu jeˬ-ahˇ ya daˬ ngeh, laˬ k'aˬ zawˇ cehˇ nya. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, shaˬ-eu zahˬ-eu baˬ da neh, aˬ dui oˇ nya laˇ-eu
4 meh. Oˇ nya-eu baˬ da neh, yaw muiˬ jeˬ mˇ nya laˇ-eu meh.
Yaw muiˬ jeˬ mˇ nya-eu baˬ da neh, noeˬ tmˬ nya laˇ-eu meh
5 lehˇ, aˬ dui siˬ nya ma. Noeˬ tmˬ-eu baˬ da neh ya sha˰ dawˇ-eu
maˬ ngeuˇ-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ dui-ahˇ bi˰ nehˬ la˰-euˬ
muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ, aˬ dui-euˬ nui ma la˰

k'oeˇ Miˬ yehˇ-euˬ g'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ tiˬ byah sheh^ ahˇ nehˬ
la‸-euˬ meh.
6 Ka-li-aˬ, aˇ yamˬ tsaˬ ngeh, tsawˇ haˬ yaw haiˬ-euˬ g'aˇ duˬ
kamˇ shiˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh aˬ dui g'aˬ tiˬ paw‸-iˬ maˬ
7 ahˇ-a. Yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ kamˇ shiˇ-eu
tsawˇ haˬ maˬ po^ mawˇ nya. Tiˬ po^ na tsawˇ muiˬ tsawˇ
jaˬ-euˬ g'aˇ duˬ kamˇ shiˇ peuˬ-eu tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na jawˇ
8 duˇ. Ehˇ k'aw‸, Miˬ yehˇ aˬ dui-ahˇ aˇ na^ ni gaˬ-eu gaˇ heu
lo‸-ehˇ bi mawˇ nehˬ la‸-euˬ meh. Aˬ dui iˬ baˇ zaˬ pyeu‸
9 ngeh, Ka-li aˬ dui-euˬ g'aˇ duˬ kamˇ shiˇ-euˬ meh. Nymˬ-mˇ
Ka-li-euˬ shiˬ baˬ da neh, aˬ dui yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ
pyeu‸ laˇ-euˬ ma. K'oeˇ uˬ ta‸, aˬ yaw‸ baˬ da neh aˬ dui
Miˬ yehˇ nui ma pehˇ-eu jeˬ-ahˇ aˬ diˇ ya buˬ-iˇ teh‸-a.
10 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ dui Miˬ yehˇ-ahˇ muiˇ-eu tsawˇ haˬ
pyeu‸ lu‸ ngeh, aˬ yaw‸-euˬ Zaˬ maˇ kamˇ shiˇ-euˬ miˇ neh, aˬ
dui Miˬ yehˇ-ahˇ tsaˬ leˇ dzoeˇ leˇ-euˬ ma. Aˬ dui k'oeˇ lo‸-ehˇ
aˬ yaw‸-ahˇ tsaˬ leˇ dzoeˇ leˇ g'aˬ naˇ, Zaˬ maˇ deh‸ lu‸-eu
11 miˇ neh, aˬ dui-ahˇ aˬ diˇ ka k'o‸ nehˬ la‸ teh‸-a. K'oeˇ teh‸-
ehˇ maˬ ngeuˇ-a. Aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li baˬ da
neh Miˬ yehˇ-ahˇ laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni ja ceuˬ lu‸ ma. Aˬ yaw‸
baˬ da neh aˬ dui Miˬ yehˇ-ahˇ tsaˬ leˇ dzoeˇ leˇ-euˬ ma.

### Aˬdaˬ hawˇ-eu Ka-li-euˬ gaˇ kaw^

12 Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ baˬ da neh, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ ja^
le-awˇ, iˬ baˇ baˬ da neh shiˇ-eu jeˬ ja^ laˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ dawˬ
13 taw^ lu‸ iˬ baˇ mˇ-euˬ miˇ neh, ya shiˇ meh. Zahˇ dawˬ k'o‸
dawˬ maˬ bi‸ mi na^-ehˇ, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ ja^ lu‸ meh.
Ehˇ k'aw‸, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ maˬ bi‸-euˬ k'oeˇ nmˇ kaˬ,
14 iˬ baˇ meh lehˇ Miˬ yehˇ maˬ sawˇ-a siˬ. Aˬdaˬ-ahˇ neh
Moˇseˬ-euˬ ziˇ-ahˇ keu^ ni, shiˇ-eu jeˬ u^ lahˇ lu‸ meh. Tsawˇ
haˬ k'oeˇ deuˬ neh mˇ bahˬ-euˬ hawˇ-eu Aˬdaˬ neh mˇ bahˬ-euˬ
maˬ duˇ leˇ-eu k'aw‸, shiˇ-eu jeˬ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ u^ lahˇ lu‸
meh. Aˬdaˬ k'oeˇ g'aˬ, aˬ kaˇ oe-eu g'aˬ-ahˇ duˇ-eu meh.
15 Mˇ bahˬ-euˬ k'oeˇ-aˬ, yawˬ ngeh‸-ehˇ bi‸-eu guiˬ lahˬ-ahˇ
maˬ duˇ-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ mˇ bahˬ-euˬ
miˇ neh, tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni ya shiˇ-eu meh. Miˬ yehˇ-euˬ
guiˬ lah hawˇ-eu Yeˬsuˇ Ka-li lehˇ kuˇ-eu k'oeˇ g'aˬ-euˬ guiˬ
lahˬ baˬ da neh, yawˬ ngeh‸-ehˇ bi‸ la‸-euˬ guiˬ lahˬ k'oeˇ,
tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni-euˬ g'aˇ duˬ myaˬ dzehˬ laˇ-eu meh.
16 K'oeˇ uˬ ta‸, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ mˇ bahˬ-euˬ miˇ neh, pyeu‸

laˇ-euˬ jeˬ-aˬ, yawˬ ngeh˰-ehˇ bi˰-eu guiˬ lahˬ-ahˇ maˬ duˇ-a.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, tiˬ po^ teh˰-ehˇ mˇ bahˬ-euˬ k'aw˰,
yaˇ k'aˬ daˇ nehˬ-awˇ k'ehˬ-eu k'a^-eu gaˇ ya daˬ meh. G'awˬ
mya ni mˇ bahˬ-euˬ k'aw˰, yawˬ ngeh˰-ehˇ bi˰-euˬ guiˬ lahˬ
baˬ da neh, yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ pyeu˰ laˇ teh˰-a.
17 Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ mˇ bahˬ-euˬ miˇ neh, shiˇ-eu jeˬ aˬ yaw˰
baˬ da neh u^ lahˇ lu˰ meh. Miˬ yehˇ-euˬ huiˬ dui myaˬ dui dui-
eu guiˬ lahˬ yaw dzahˇ hawˇ-eu yaw tsaˬ yaw dawˇ-euˬ la˰ sawˬ-
ahˇ za-euˬ tsawˇ haˬ, Yeˬsuˇ Ka-li baˬ da neh deh˰-awˇ aˬ diˇ
u^ lahˇ lu˰ meh.
18 Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ mˇ bahˬ-euˬ miˇ neh, Miˬ yehˇ tsawˇ
haˬ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ tseh^ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ
lo˰-ehˇ duˇ ni, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ mˇ-euˬ
miˇ neh, tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ
19 pyeu˰ laˇ-awˇ, sa˰ laˇ ya deh˰ meh. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ maˬ
naˇ haˬ geu˰-euˬ miˇ neh, tsawˇ haˬ g'awˬ mya g'aˬ iˬ baˇ zaˬ
pyeu˰ laˇ-euˬ meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ naˇ
haˬ geu˰-euˬ miˇ neh, tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni yaw tsaˬ yaw dawˇ
tsawˇ haˬ pyeu˰ laˇ teh˰-a.
20 Bahˬ-eu mu^-eu jeˬ myaˬ laˇ ni, zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ ja^
le-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, iˬ baˇ myaˬ laˇ-eu k'oeˇ tsahˇ, Miˬ
21 yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ myaˬ dzehˬ laˇ-eu meh. Shiˇ-eu jeˬ baˬ
da neh iˬ baˇ u^ lahˇ-eu lo˰-ehˇ, yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ baˬ da
neh guiˬ lahˬ u^ lahˇ lu˰ meh. Guiˬ lahˬ baˬ da neh, aˬ dui-euˬ
Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li aˬ dui-ahˇ mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ bi
deh˰ la˰ teh˰-a.

### Iˬ baˇ-ahˇ g'awˬ tseh^ tseh^-euˬ

6 K'oeˇ miˇ neh, aˬ dui aˬ jeˬ ehˇ k'aˇ za-eu. Guiˬ lahˬ bi myaˬ
laˇ-eu lehˇ, aˬ dui iˬ baˇ-euˬ mehˬ nah paˇ caw teh te siˬ loˇ.
2 Tiˬ paw˰-iˬ maˬ caw teh. Aˬ dui-aˬ, iˬ baˇ-ahˇ g'awˬ tseh^
tseh^-euˬ tsawˇ haˬ ma. Iˬ baˇ la˰ k'oeˇ aˬ jo^-ehˇ paˇ deh˰-eu.
3 Aˬ dui Yeˬsuˇ Ka-li la˰ k'oeˇ baˇtiˇsaˬ k'aˇ kamˬ-euˬ deuˬ,
aˬ yaw˰ shiˇ-euˬ la˰ k'oeˇ baˇtiˇsaˬ kamˬ-euˬ gaˇ naw ma˰
4 maˬ siˬ te loˇ. K'oeˇ miˇ neh, aˬ dui baˇtiˇsaˬ kamˬ ngeh, aˬ
yaw˰ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ shiˇ-awˇ, duˬ pahˬ taˬ-euˬ gaˇ
kamˬ-euˬ ma. Aˬ da Miˬ yehˇ-euˬ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ baˬ
da neh, Ka-li shiˇ-euˬ k'aw˰ g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ lo˰-ehˇ, aˬ dui
g'eh g'o˰ deh˰ laˇ-awˇ, tsawˇ haˬ yaw shui˰ pyeu˰ laˇ-euˬ ma.

5 Aˬ yaw˰ shiˇ-euˬ lo˰-ehˇ aˬ dui aˬ yaw˰ nehˬ-ehˇ shiˇ naˇ,
aˬ yaw˰ g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ lo˰-ehˇ aˬ dui aˬ yaw˰ nehˬ-ehˇ g'o˰
6 deh˰ laˇ teh˰-a. Aˬ dui iˬ baˇ-euˬ zaˬ k'a^ maˬ paˇ ya geu˰-ehˇ,
iˬ baˇ-euˬ g'awˇ mawˇ heu-ahˇ la^ caw^ nya ni, aˬ dui-euˬ nui
ma yaw oeˇ aˬ yaw˰ nehˬ-ehˇ la˰ ya˰ k'oeˇ ta^ kamˇ shiˇ-euˬ
7 ma lehˇ aˬ dui siˬ nya ma. Shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ, iˬ baˇ buˬ-iˇ-euˬ
8 meh. Aˬ dui Ka-li nehˬ-ehˇ shiˇ naˇ, aˬ yaw˰ nehˬ-ehˇ ya deh˰
9 teh˰-a lehˇ jah-eu ma. Ka-li shiˇ-euˬ k'aw˰ g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ
miˇ neh, aˬ yaw˰ aˬ kaˇ naˇ tiˬ jawˇ-iˬ maˬ paˇ shiˇ meh.
Shiˇ-eu jeˬ aˬ yaw˰-ahˇ maˬ u^ lahˇ-a lehˇ, aˬ dui siˬ nya ma.
10 Aˬ yaw˰ shiˇ-euˬ-aˬ, aˬ yaw˰ hawˇ-eu iˬ baˇ yaw kaˬ g'awˬ
tseh^ tseh^-euˬ meh. Aˬ yaw˰ deh˰ lu˰-eu-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ
11 g'aˇ duˬ meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, naw ma˰ yawˬ haˇ yawˬ
ha heu lo˰-ehˇ sawˇ-awˬ. Ngaˇ-aˬ, iˬ baˇ-ahˇ g'awˬ tseh^
tseh^-euˬ uˬ ta˰, Yeˬsuˇ Ka-li baˬ da neh Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ
deh˰ lu˰-eu tsawˇ haˬ ma lehˇ sawˇ-awˬ.
12 Naw ma˰-euˬ shiˇ nya-eu g'awˇ mawˇ-ahˇ iˬ baˇ taˬ bi u^
13 lahˇ. Iˬ baˇ muˇ juˇ juˇ-eu mehˬ nah taˬ caw teh. Naw ma˰-euˬ
g'awˇ mawˇ-ahˇ tso˰-eu deuˬ yaw haiˬ-euˬ g'aˇ duˬ mˇ nya
ni, iˬ baˇ-ahˇ taˬ a nehˬ. Naw ma˰ g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ tsawˇ haˬ
miˇ neh, yawˬ ha-euˬ g'awˇ mawˇ Miˬ yehˇ-ahˇ a nehˬ-awˬ.
Naw ma˰-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ tso˰-eu deuˬ k'aw˰, yaw tsaˬ
yaw dawˇ g'aˇ duˬ Miˬ yehˇ keu ka lo˰-ehˇ zmˬ nya ni, aˬ yaw˰-
14 ahˇ a nehˬ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma˰ zahˇ dawˬ
k'o˰ dawˬ-euˬ uˬ mo^ jawˇ-eu maˬ ngeuˇ-a. Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ
lahˬ yaw dzahˇ-euˬ uˬ mo^ jawˇ-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, iˬ baˇ
naw ma˰-ahˇ maˬ paˇ u^ lahˇ-aˇ.

**Yaw tsaˬ yaw dawˇ-euˬ uˬ mo^ zaˬ k'a^ geu˰-eu**

15 To^-ehˇ maˇ-iˬ, aˬ jo^-ehˇ nga. Zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-euˬ
uˬ mo^ maˬ paˇ jawˇ-ehˇ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ-euˬ uˬ mo^ jawˇ
lu˰-eu miˇ neh, aˬ dui iˬ baˇ paˇ mˇ te siˬ loˇ. Maˬ ngeuˇ-aˇ
16 de. Naw ma˰ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-euˬ ehˇ dawˬ naˇ haˬ-awˇ,
Ngaˇ nawˬ-euˬ zaˬ k'a^ geu˰ ma lehˇ ehˇ-awˇ yawˬ ha-euˬ g'awˇ
mawˇ a nehˬ taˬ naˇ, naw ma˰ k'oeˇ g'aˬ-euˬ zaˬ k'a^ geu˰
lu˰-eu, naw ma˰ maˬ siˬ te loˇ. Iˬ baˇ-euˬ zaˬ k'a^ geu˰ naˇ,
ya shiˇ teh˰-a. Miˬ yehˇ-euˬ ehˇ dawˬ naˇ haˬ geu˰ naˇ, yaw
17 tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ pyeu˰ laˇ teh˰-a. Naw ma˰ iˬ baˇ-euˬ
zaˬ k'a^ geu˰ haw-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, mehˬ nehˬ la˰-euˬ dawˬ
k'oeˇ dawˬ-ahˇ nui ma la˰ k'oeˇ keu^ ni naw ma˰ naˇ haˬ

geu‸-euˬ miˇ neh, Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ ja ceuˬ ma.
18 Naw ma‸ iˬ baˇ la‸ k'oeˇ buˬ-iˇ-awˇ, yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-euˬ
19 zaˬ k'a^ pyeu‸ laˇ-euˬ meh. Naw ma‸ shiˬ shaˬ jiˇ paw teh‸-
ehˇ g'o^ shaw nya-eu miˇ neh, tsawˇ haˬ g'o^ shaw nya-eu dawˬ
heu deuˬ ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu ma. Dzeuˇ laˇ ngeh
naw ma‸-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ tso‸-eu deuˬ-aˬ, yaw haiˬ jeˬ
mˇ ni, yaw jaw‸ jeˬ hawˇ-eu yaw haiˬ jeˬ-euˬ zaˬ k'a^ bi geu‸-eu
leh´ a nehˬ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, nymˬ-mˇ naw
ma‸ muiˬ laˇ shawˇ laˇ ni, yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-euˬ zaˬ k'a^
bi geu‸-eu lehˇ, naw ma‸-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ tso‸-eu deuˬ Miˬ
yehˇ-ahˇ a nehˬ-awˬ.
20 Naw ma‸ iˬ baˇ-euˬ zaˬ k'a^ geu‸ lu‸ ngeh, yaw tsaˬ yaw
21 dawˇ jeˬ-euˬ uˬ mo^ maˬ jawˇ-a. Naw ma‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ iˬ
baˇ mˇ lu‸ ngeh, aˬ jeˬ gaˇ dahˇ tsoeˬ ta. Iˬ baˇ k'oeˇ mˇ-euˬ
miˇ neh, nymˬ-mˇ sha‸ dawˇ-eu teh‸ meh. K'oeˇ-euˬ aˇ saˬ
22 saˬ-eu-aˬ, ya shiˇ meh. Ehˇ k'aw‸, nymˬ-mˇ naw ma‸ iˬ baˇ
la‸ k'oeˇ buˬ-iˇ-awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ k'a^ pyeu‸ laˇ-euˬ miˇ
neh, naw ma‸ muiˬ-eu shawˇ-eu guiˬ lahˬ-ahˇ za-euˬ meh. Guiˬ
lahˬ heu-euˬ aˇ saˬ saˬ-eu-aˬ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ ya deh‸
23 meh. Iˬ baˇ mˇ-eu miˇ neh za-eu aˇ poeˬ-aˬ, ya shiˇ meh.
Ehˇ k'aw‸, Miˬ yehˇ aˬ dui-ahˇ yawˬ ngeh‸-ehˇ bi‸ nehˬ la‸-eu
la‸ sawˬ-aˬ, aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li baˬ da neh, mˬ
maˬ ma bya^ zaˇ ziˇ ya deh‸ meh.

**Zaˬ miˬ zaˬ-euˬ gaˇ kaw^ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ**

7 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, tsawˇ haˬ deh‸ lu‸ ngeh teh‸-ehˇ
zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ-euˬ uˬ mo^ jawˇ-eu meh lehˇ naw ma‸
maˬ siˬ te loˇ. (Ngaˇ heu lo‸-ehˇ ehˇ-eu-aˬ, zahˇ dawˬ k'o‸
2 dawˬ siˬ nya-eu deuˬ-ahˇ ehˇ-eu ma.) Zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ,
yawˬ ha-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ k'aˇ deh‸-eu k'oeˇ keu^ ni, zahˇ dawˬ
k'o‸ dawˬ neh aˬ yaw‸-ahˇ gahˇ dzahˬ taˬ-euˬ meh. Ehˇ
k'aw‸, k'aˬ dzeˇ zaˬ shiˇ naˇ, k'aˬ dzeˇ zaˬ-ahˇ ta‸-eu zahˇ
3 deuˬ-ahˇ buˬ-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw‸-euˬ k'aˬ
dzeˇ zaˬ maˬ shiˇ mi na^-ehˇ, nui g'aˬ nehˬ-ehˇ joe naˇ, bahˬ-
euˬ zaˬ miˬ zaˬ lehˇ, aˬ cawˬ aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ teh‸-a. Ehˇ
k'aw‸, aˬ yaw‸-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ shiˇ naˇ, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ
k'oeˇ-ahˇ buˬ-iˇ-euˬ miˇ neh, yawˬ g'aˬ yawˬ-ahˇ dahˬ dzaˬ-
iˇ-eu k'aw‸, bahˬ-eu mu^-eu zaˬ miˬ zaˬ maˬ ngeuˇ-a.
4 Ngaˬ-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, k'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni naw

ma‸ Ka-li nehˬ-ehˇ shiˇ-euˬ miˇ neh, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ-ahˇ
maˬ paˇ ta‸ meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ dui Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ
aˇ siˬ siˬ le nya ni, naw ma‸ g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ g'aˬ-ahˇ dahˬ
5 dzaˬ-iˇ-euˬ meh. Aˬ dui shiˬ shaˬ jiˇ-euˬ nui k'ahˇ mehˬ
nah caw teh lu‸ ngeh, shiˇ-eu jeˬ-euˬ g'aˇ duˬ aˇ siˬ siˬ le ni,
iˬ baˇ mˇ maw‸-eu nui ma aˬ dui-euˬ g'awˇ mawˇ la‸ k'oeˇ
mˇ lu‸ shaˇ lu‸ meh. Iˬ baˇ mˇ maw‸-eu nui ma k'oeˇ, zahˇ
6 dawˬ k'o‸ dawˬ baˬ da neh noeˬ gahˇ laˇ-euˬ meh. Ehˇ
k'aw‸, nymˬ-mˇ aˬ dui zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ-ahˇ buˬ-iˇ-euˬ
ma. Dzeuˇ laˇ ngeh aˬ dui-ahˇ gahˇ dzahˬ taˬ-euˬ jeˬ-ahˇ puiˇ
dzeh ya‸-euˬ miˇ neh, nymˬ-mˇ aˬ dui mˇ-eu shaˇ-eu-aˬ, zahˇ
dawˬ k'o‸ dawˬ yaw oeˇ-euˬ uˬ mo^ mˇ-eu shaˇ-eu maˬ ngeuˇ.
Yaw sahˇ Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu nui ma yaw shui‸ ahˇ-awˇ
mˇ-eu shaˇ-eu ma.

**Aˬ dui-euˬ la‸ k'oeˇ ahˇ-eu iˬ baˇ**

7 K'oeˇ miˇ neh, aˬ dui aˬ jo^-ehˇ ehˇ nmˇ. Zahˇ dawˬ k'o‸
dawˬ-aˬ, iˬ baˇ pyeu‸-eu nga loˇ. Maˬ ngeuˇ-aˇ de. Zahˇ
dawˬ k'o‸ dawˬ maˬ ja^ law nmˇ-aˬ, aˬ dui iˬ baˇ ahˇ-eu aˬ
dui maˬ siˬ nya. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Aˬ cawˬ-euˬ myawˬ-
ahˇ mehˇ juiˇ taˬ juiˇ lehˇ, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ maˬ ehˇ
8 law nmˇ-aˬ, mehˇ juiˇ juiˇ-eu jeˬ-ahˇ ngaˇ maˬ siˬ. Iˬ baˇ-aˬ,
zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ, ngaˬ-euˬ la‸ k'oeˇ mehˇ
juiˇ juiˇ-eu g'awˬ mya jeˬ bi do^ laˇ nya meh. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ maˬ ja^ law nmˇ-aˬ, iˬ baˇ
9 shiˇ-euˬ meh. Dzeuˇ laˇ ngeh, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ-ahˇ maˬ
ta‸-ehˇ ngaˇ deh‸ lu‸ ma. Ehˇ k'aw‸, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ keu^
10 le ngeh, iˬ baˇ deh‸ laˇ-awˇ, ngaˇ shiˇ-euˬ ma. Zahˇ dawˬ
k'o‸ dawˬ k'oeˇ baˬ da neh ngaˬ-euˬ sa‸ laˇ ya deh‸ teh‸-a
lehˇ ngaˇ noeˬ tmˬ-euˬ k'aw‸, ngaˬ-ahˇ seh‸-eu law hawˇ ngaˬ.
11 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, iˬ baˇ-aˬ zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ k'oeˇ-
ahˇ g'oe g'oe-ehˇ, ngaˬ-ahˇ jaˬ myaw‸ myaw‸ la‸-euˬ uˬ ta‸, zahˇ
dawˬ k'o‸ dawˬ-ahˇ g'oe-awˇ ngaˬ-ahˇ seh‸ la‸-euˬ meh.
12 K'oeˇ miˇ neh, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ-aˬ, yaw muiˬ yaw shawˇ
meh. Miˬ yehˇ neh bi‸ taˬ-euˬ dawˬ k'aw‸, yaw muiˬ yaw shawˇ,
yaw tsaˬ yaw dawˇ, yaw muiˬ yaw jaˬ meh.
13 To^-ehˇ maˇ-iˬ, yaw muiˬ jeˬ ngaˬ-ahˇ seh‸-eu nga loˇ.
Maˬ ngeuˇ-aˇ de. Iˬ baˇ-aˬ, aˬ diˇ iˬ baˇ meh lehˇ bya ceh^-i
do^ laˇ ni, yaw muiˬ jeˬ-ahˇ g'oe-awˇ ngaˬ-ahˇ seh‸ la‸-euˬ
meh. K'oeˇ miˇ neh, bi‸ taˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ-aˬ, iˬ baˇ

aˇ na^ ni haiˬ-eu nga lehˇ, bya ceh^-i mehˬ nehˬ la‸-euˬ meh.
14 Zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ-aˬ, sa‸ laˇ-ahˇ ta‸-eu meh lehˇ aˬ dui
siˬ nya ma. Ehˇ k'aw‸, ngaˇ shiˬ shaˬ jiˇ-ahˇ ta‸-awˇ, iˬ baˇ-euˬ
zaˬ k'a^ bi geu‸-eu lehˇ iˬ baˇ ngaˬ-ahˇ zeuˇ taˬ-euˬ meh.
15 Ngaˇ mˇ-eu deuˬ-ahˇ ngaˇ noeˬ maˬ do^ nya. Ngaˇ mˇ maw‸-
eu deuˬ-ahˇ ngaˇ maˬ mˇ-ehˇ, ngaˇ bye-eu deuˬ-ahˇ ngaˇ mˇ
16 law hawˇ ngaˬ. Ngaˇ maˬ mˇ maw‸-eu deuˬ-ahˇ ngaˇ mˇ
naˇ, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ yaw muiˬ meh lehˇ, ngaˇ kamˬ-eu ma.
17 K'oeˇ miˇ neh, maˬ muiˬ-eu k'oeˇ deuˬ-ahˇ nymˬ-mˇ ngaˇ
mˇ-eu maˬ ngeuˇ. Ngaˬ-euˬ la‸ k'oeˇ jawˇ-eu iˬ baˇ mˇ-eu
18 meh. Shiˬ shaˬ jiˇ-ahˇ ta‸-eu ngaˬ-euˬ g'awˇ mawˇ heu la‸
k'oeˇ yaw muiˬ jeˬ tiˬ paw‸-iˬ maˬ ahˇ-a lehˇ, ngaˇ siˬ nya ma.
Yaw muiˬ jeˬ mˇ maw‸-eu nui ma ahˇ-eu k'aw‸, maˬ mˇ nya
19 nya. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, yaw muiˬ jeˬ mˇ maw‸-eu k'aw‸
ngaˇ maˬ mˇ-a. Maˬ mˇ maw‸-eu yaw haiˬ jeˬ ngaˇ mˇ-eu nga.
20 Maˬ mˇ maw‸-eu jeˬ ngaˇ mˇ naˇ, ngaˇ mˇ-eu maˬ ngeuˇ.
Ngaˬ-euˬ la‸ k'oeˇ jawˇ-eu iˬ baˇ mˇ-eu meh.
21 K'oeˇ miˇ neh, ngaˇ yaw muiˬ jeˬ mˇ maw‸ ngeh, aˬ myah
lu‸ yaw haiˬ jeˬ ngaˬ nehˬ-ehˇ jawˇ lu‸ gaˇ ngaˇ ya mawˇ-euˬ
22 ma. Ngaˬ-euˬ nui ma la‸ k'oeˇ teh‸ law nmˇ-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ
23 zahˇ-ahˇ laˬ k'aˬ cehˇ miˇ-a. Ehˇ k'aw‸, ngaˬ-euˬ g'awˇ
mawˇ la‸ k'oeˇ, zahˇ yawˬ jeˬ yawˬ ahˇ gaˇ ngaˇ ya mawˇ-euˬ
ma. Zahˇ k'oeˇ-aˬ, ngaˬ-euˬ nui noeˬ nui duˇ-ahˇ deu^ ceh
ceh lu‸-awˇ, ngaˬ-euˬ g'awˇ mawˇ la‸ k'oeˇ ahˇ-eu iˬ baˇ
24 ngaˬ-ahˇ bi pa‸ g'eh-eu lehˇ, jahˇ lu‸ meh. Ngaˬ-ahˇ noeˬ
shaˬ dui dui nya. Ngaˬ-ahˇ bi shiˇ lu‸-eu g'awˇ mawˇ heu-euˬ
25 la‸ k'oeˇ aˬ suˇ g'aˬ ngaˬ-ahˇ bi buˬ-iˇ la‸ nya ta. Aˬ dui-euˬ
Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li bi buˬ-iˇ la‸-eu miˇ neh, Miˬ yehˇ-ahˇ
ja ceuˬ kaˇ-euˇ. To^-ehˇ maˇ-iˬ, ngaˬ-euˬ nui noeˬ nui duˇ
heu Miˬ yehˇ-euˬ zahˇ sahˇ k'o‸-ahˇ tsaˬ-eu lo‸-ehˇ mˇ ma.
Ehˇ k'aw‸, ngaˬ-euˬ shiˬ shaˬ jiˇ paw ta‸-eu g'awˇ mawˇ heu,
iˬ baˇ-euˬ zahˇ sahˇ k'o‸-ahˇ tsaˬ ni mˇ lu‸-a siˬ.

**Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-euˬ la‸ k'oeˇ deh‸-eu gaˇ kaw^**

8 K'oeˇ miˇ neh, Yeˬsuˇ Ka-li la‸ k'oeˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ
deuˬ-aˬ, ya shiˇ teh‸-a lehˇ yaˇ k'aˬ daˇ-eu jeˬ-ahˇ nymˬ-
2 mˇ maˬ paˇ ya daˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Yeˬsuˇ Ka-li
la‸ k'oeˇ sa‸ laˇ-ahˇ bi deh‸-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-euˬ zahˇ-aˬ,
iˬ baˇ-euˬ zahˇ la‸ k'oeˇ hawˇ-eu shiˇ-eu zahˇ la‸ k'oeˇ ngaˬ-

3 ahˇ pyehˬ do^ nehˬ la˰-euˬ meh. Aˬ dui shiˬ shaˬ jiˇ baw-eu
baˬ da neh, zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ g'aˬ maˬ ahˇ-a. K'oeˇ miˇ
neh, Miˬ yehˇ-aˬ zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ maˬ jahˇ nya-eu jeˬ-ahˇ
jahˇ taˬ-euˬ meh. Iˬ baˇ zaˬ-euˬ g'aˇ duˬ Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-
euˬ Zaˬ maˇ bi oe-euˬ meh. Zaˬ maˇ-aˬ, iˬ baˇ g'aˇ duˬ
lawˇ nehˬ-eu jeˬ pyeu˰ ni, iˬ baˇ zaˬ deuˬ g'awˇ mawˇ baw-eu
lo˰-ehˇ, aˬ yaw˰ k'aw˰ baw-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, Miˬ
yehˇ-aˬ iˬ baˇ zaˬ-euˬ la˰ k'oeˇ ahˇ-eu iˬ baˇ-ahˇ daˇ nehˬ-euˬ
4 meh. Shiˬ shaˬ jiˇ-euˬ mehˬ nah maˬ caw teh-ehˇ, Yaw sahˇ
Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ nah caw teh lu˰-eu aˬ dui ma˰-euˬ la˰
k'oeˇ, zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ ehˇ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ bvah laˇ ni,
aˬ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ-euˬ meh.
5 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, shiˬ shaˬ jiˇ-ahˇ ta˰-eu tsawˇ haˬ,
shiˬ shaˬ jiˇ paw-euˬ gaˇ kaw^-ahˇ noeˬ tso^ taˬ-eu nui ma
ahˇ-eu meh. Ehˇ k'aw˰, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ ta˰-eu tsawˇ
haˬ, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ ta˰-eu deuˬ-ahˇ noeˬ tso^ taˬ-eu
6 meh. Shiˬ shaˬ jiˇ paw-euˬ gaˇ kaw^-ahˇ noeˬ tso^ taˬ-eu
tsawˇ haˬ, ya shiˇ meh. Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ noeˬ tso^ taˬ
7 naˇ, sa˰ laˇ ya deh˰-awˇ nui saˇ o˰ teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, shiˬ shaˬ jiˇ paw ta˰-eu gaˇ kaw^-ahˇ noeˬ tso^ taˬ-eu
nui ma-aˬ, Miˬ yehˇ-ahˇ deu^ ceh ceh lu˰ meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ
g'eh-eu nui ma-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-euˬ uˬ
8 mo^ maˬ jawˇ-eu uˬ ta˰, jawˇ k'aw˰ maˬ jawˇ nya-aˇ. Shiˬ
shaˬ jiˇ-euˬ mehˬ nah caw teh-eu tsawˇ haˬ, Miˬ yehˇ nui ma
tsaˬ ni maˬ mˇ nya.
9 Yaw sahˇ Miˬ yehˇ naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ aˬ diˇ jawˇ naˇ,
naw ma˰ shiˬ shaˬ jiˇ-euˬ nui k'ahˇ mehˬ nah maˬ caw teh-aˇ.
Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ nah caw teh teh˰-a. Tsawˇ haˬ
tiˬ g'aˬ-euˬ la˰ k'oeˇ Ka-li-euˬ Yaw sahˇ maˬ jawˇ naˇ, k'oeˇ
10 g'aˬ Ka-li zaˬ maˬ ngeuˇ-a. Ka-li naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ
jawˇ naˇ, iˬ baˇ baˬ da neh g'awˇ mawˇ shiˇ-euˬ k'aw˰, yaw
11 tsaˬ yaw dawˇ jeˬ baˬ da neh, sa˰ laˇ deh˰ lu˰ meh. K'oeˇ uˬ
ta˰, Yeˬsuˇ-ahˇ bi g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ g'aˬ-euˬ Yaw sahˇ naw
ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ jawˇ naˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ bi g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ
g'aˬ, naw ma˰-euˬ shiˇ nya-eu g'awˇ mawˇ-ahˇ k'aw˰ bi g'o˰
deh˰ laˇ teh˰-a. Aˬ yaw˰ naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ jawˇ-eu Yaw
sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ g'oe-awˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ teh˰-a.
12 Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, aˬ dui shiˬ shaˬ jiˇ paw mˇ k'o˰ nehˬ
paˬ-ehˇ g'eh-eu tiˬ jeˬ-iˬ maˬ ja^-eu miˇ neh, shiˬ shaˬ jiˇ
13 paw ya iˇ-eu maˬ ngeuˇ-a. Naw ma˰ shiˬ shaˬ jiˇ-euˬ mehˬ

nah teh‸-ehˇ deh‸ g'eh naˇ, ya shiˇ teh‸-a. Ehˇ k'aw‸, Yaw
sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ g'oe-awˇ yawˬ ha-euˬ nui noeˬ nui lo^-ahˇ
la^ seh‸ naˇ, ya deh‸ teh‸-a.
14 Yaw sahˇ Miˬ yehˇ sheuˬ g'eh-eu tsawˇ haˬ, Miˬ yehˇ-euˬ
15 zaˬ meh. Miˬ yehˇ naw ma‸-ahˇ zaˬ k'a^-euˬ nui ma bi‸-euˬ
maˬ ngeuˇ-a. Nui ma k'oeˇ ahˇ naˇ, paˇ gu^-eu meh. Miˬ yehˇ
naw ma‸-ahˇ aˬ yaw‸-euˬ zaˬ-euˬ nui ma bi‸-euˬ meh. K'oeˇ
miˇ neh, Aˬba^ aˬ da-oˇ lehˇ, aˬ dui aˬ yaw‸-ahˇ kuˇ ma.
16 Naw ma‸ Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ meh lehˇ, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ aˬ
17 dui-euˬ nui ma nehˬ-ehˇ saˇ kiˇ kamˬ-eu meh. Aˬ yaw‸-euˬ
zaˬ pyeu‸ naˇ, jeˬ biˇ k'aw‸ o‸ meh. Ka-li nehˬ-ehˇ yaw sheh‸
k'ahˬ sehˇ za ni, aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ aˬ dui ya daˬ naˇ, Miˬ yehˇ-
euˬ jeˬ biˇ o‸-eu tsawˇ haˬ pyeu‸-awˇ, aˬ dui Ka-li nehˬ-ehˇ
jeˬ biˇ k'oeˇ za teh‸-a.
18 Heu ziˇ-ahˇ ya shaˬ ya zahˬ-eu-aˬ, aˬ kaˇ aˬ dui-ahˇ pah
mehˬ nehˬ la‸-eu yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ-ahˇ shaˇ ceh^ nya‸ maˬ
19 nyeu^-a lehˇ, ngaˇ noeˬ-eu ma. Beh taˬ-euˬ yawˬ jeˬ na lu‸,
Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ deuˬ bya ceh^-i do^ le gaˇ ya mawˇ ni noeˬ
20 tmˬ dui dui lu‸ meh. Beh taˬ-euˬ yawˬ jeˬ na lu‸ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ
g'eh nya-ehˇ jawˇ lu‸ meh. Aˬ yaw^ yaw‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ jawˇ
maw‸-eu miˇ neh jawˇ lu‸-eu maˬ ngeuˇ-a. Aˬ yaw‸-ahˇ k'oeˇ
21 lo‸-ehˇ bi jawˇ-eu g'aˬ baˬ da neh jawˇ lu‸ meh. Beh taˬ-euˬ
yawˬ jeˬ na lu‸ luˬ-iˇ seˇ-iˇ-eu jeˬ-euˬ la‸ o^ zaˬ k'a^ geu‸-eu
gaˇ ya buˬ-iˇ-awˇ, Miˬ yehˇ zaˬ deuˬ yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ-ahˇ
ta‸-eu buˬ-iˇ-eu jeˬ-ahˇ za ni, aˬ yaw‸ ma‸ noeˬ tmˬ lu‸ meh.
22 K'aˇ beh taˬ-euˬ yawˬ jeˬ na lu‸, nymˬ-mˇ keu^ ni maˬ kamˬ
23 coeˇ-ehˇ teu^ lu‸ mahˇ lu‸ gaˇ aˬ dui siˬ nya ma. Beh taˬ-euˬ
jeˬ teh‸ maˬ ngeuˇ-a. Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ
za beh beh-euˬ aˬ dui k'aw‸, aˬ yaw‸-euˬ zaˬ aˬ diˇ pyeu‸
laˇ-awˇ, g'awˇ mawˇ heu buˬ-iˇ-eu gaˇ dawˬ lu‸ ngeh, nui ma
24 la‸ k'oeˇ teu^ lu‸ mahˇ lu‸ ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ
dui-aˬ noeˬ tmˬ-eu la‸ k'oeˇ ka k'o‸-eu jeˬ-ahˇ za-euˬ ma.
Noeˬ tmˬ taˬ-euˬ jeˬ-ahˇ ya mawˇ naˇ, maˬ paˇ noeˬ tmˬ-aˇ.
25 Ya mawˇ-euˬ jeˬ-ahˇ aˬ suˇ g'aˬ paˇ noeˬ tmˬ-eu. Ehˇ k'aw‸,
aˬ dui maˬ mawˇ-euˬ jeˬ-ahˇ noeˬ tmˬ lu‸ naˇ, oˇ oˇ-ehˇ dawˬ
lu‸ ma.
26 K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, aˬ dui g'aˬ baˬ ngeh, Yaw sahˇ Miˬ
yehˇ caw ba nehˬ la‸-eu meh. Guiˬ lahˬ aˬ jo^-ehˇ shaˇ paˬ
nga lehˇ, aˬ dui maˬ siˬ-a. Ehˇ k'aw‸, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-aˬ,
guiˬ lahˬ shaˇ dui dui-eu la‸ k'oeˇ law^ dza^ ni maˬ shaˇ do^-

27 ehˇ shaˇ-eu meh. Nui ma-ahˇ tseˇ haw-eu Miˬ yehˇ-aˬ, Yaw
sahˇ Miˬ yehˇ-euˬ nui ma-ahˇ siˬ nya meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ
naˇ, Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ-eu lo‸-ehˇ Ka-li zaˬ-euˬ g'aˇ duˬ
Yaw sahˇ Miˬ yehˇ shaˇ-eu meh.

**Aˬ dui g'aˬ leˇ jiˇ-euˬ ma**

28 Miˬ yehˇ-ahˇ k'aˇ gaˬ-eu tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ, dawˬ taw^
lu‸ la‸ k'oeˇ aˬ yaw‸ yaw muiˬ jeˬ bi do^ laˇ meh lehˇ aˬ dui
siˬ nya ma. Miˬ yehˇ neh noeˬ tseh^ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ pyeu‸ laˇ
29 ni aˬ yaw‸ tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ kuˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-
euˬ Zaˬ maˇ-ahˇ duˇ leˇ ni, yaw beh ngeh neh Miˬ yehˇ siˬ
nya-eu tsawˇ haˬ-ahˇ aˬ yaw‸ tseˇ do^ taˬ-euˬ meh. Aˬ nyiˇ
g'awˬ mya g'aˬ-euˬ k'oeˇ ta^ aˬ yui‸ bi geu‸-eu lehˇ, Miˬ yehˇ
30 k'oeˇ lo‸-ehˇ jahˇ-euˬ meh. Yaw beh ngeh neh aˬ yaw‸
neh tseˇ pa^ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ aˬ yaw‸ kuˇ-euˬ meh. Kuˇ
taˬ-euˬ tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ aˬ yaw‸ yaw tsaˬ yaw dawˇ
tsawˇ haˬ bi pyeu‸ laˇ-euˬ meh. Yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ
bi pyeu‸ laˇ-euˬ deuˬ-ahˇ yaw sheh‸ bi‸-euˬ meh.
31 K'oeˇ miˇ neh, gaˇ kaw^ k'oeˇ deuˬ-ahˇ aˬ jeˬ ehˇ k'aˇ
za-eu. Aˬ dui jawˇ paw Miˬ yehˇ jawˇ naˇ, yawˬ paw yawˬ aˬ
32 suˇ g'aˬ jawˇ nya-eu. Miˬ yehˇ-aˬ, Ngaˬ-euˬ Zaˬ maˇ maˬ bi
caw^-iˇ lehˇ maˬ ehˇ ni, aˬ dui dawˬ taw^ lu‸-euˬ g'aˇ duˬ aˬ
yaw‸-euˬ Zaˬ maˇ a nehˬ-euˬ meh. To^-ehˇ maˇ-iˬ, aˬ yaw‸-
euˬ Zaˬ maˇ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo‸-ehˇ aˬ yaw‸ k'aˇ ja^-eu
33 yawˬ jeˬ na lu‸ aˬ dui-ahˇ bi‸ la‸ teh‸-a la. Miˬ yehˇ neh tseˇ
do^ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ-euˬ k'oeˇ ta^ aˬ suˇ g'aˬ iˬ baˇ taˬ
nya-eu. Yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ bi pyeu‸ laˇ-eu g'aˬ, Miˬ
34 yehˇ meh. Nawˇ ya shiˇ teh‸-a lehˇ, aˬ suˇ g'aˬ yaˇ k'aˬ
daˇ nya-eu. Kamˇ shiˇ-euˬ g'aˬ, Yeˬsuˇ Ka-li meh. Aˬ yaw‸
kamˇ shiˇ-euˬ teh‸-ehˇ maˬ ngeuˇ-a. Aˬ yaw‸ g'o‸ deh‸ laˇ-
awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ aˇ maˇ paw nuiˇ-awˇ neh, aˬ dui-euˬ g'aˇ
35 duˬ shaˇ lu‸ meh. Ka-li-euˬ g'oeˇ-eu gaˬ-eu la‸ k'oeˇ aˬ dui
jawˇ lu‸ ngeh, aˬ geu jeˬ aˬ dui-ahˇ la^ g'awˬ nya ta. Shaˬ-eu
zahˬ-eu, noeˬ dui noeˬ duiˇ-eu, k'ehˬ-eu k'a^-eu, meh‸-eu shu‸-
eu, mehˬ tsoeˬ maˬ ja^-eu, gu^-eu ga^-eu, mi zaˬ mi cehˇ, heu
36 deuˬ-a loˇ. Jaˇ li‸ la‸ k'oeˇ bo‸ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ,

> Nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ tiˬ nah nah ga nga ma‸ seh‸-eu gaˇ ya
> daˬ lu‸ ma. Seh‸ ma lehˇ ehˇ tseh^ taˬ-euˬ yawˇ lo‸-ehˇ
> aˬ cawˬ nga ma‸-ahˇ sawˇ taˬ-euˬ meh,

37 lehˇ bo‸ taˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸, aˬ dui-ahˇ gaˬ-eu g'aˬ baˬ

da neh, k'oeˇ deuˬ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ aˬ dui g'aˬ leˇ jiˇ-euˬ ma.
38 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, shiˇ-eu jeˬ maˬ ehˇ, deh‸-eu jeˬ maˬ
ehˇ, mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ maˬ ehˇ, sahˬ paˬ maˬ ehˇ, nymˬ-mˇ
39 ja^-eu jeˬ maˬ ehˇ, aˬ kaˇ ja^ le-eu jeˬ maˬ ehˇ, baoˬ maˬ ehˇ,
yaw goˇ jeˬ maˬ ehˇ, yaw na‸ jeˬ maˬ ehˇ, k'aˇ beh taˬ-euˬ yawˬ
jeˬ na lu‸ maˬ ehˇ, aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li baˬ da neh,
Miˬ yehˇ-euˬ g'oeˇ-eu gaˬ-eu la‸ k'oeˇ aˬ dui-ahˇ maˬ la^
g'awˬ nya lehˇ jah duˬ-eu ma.

**Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ-ahˇ tseˇ do^-euˬ**

9 Ngaˇ Ka-li zaˬ pyeu‸-eu lo‸-ehˇ dawˇ coe ni ehˇ-eu ma.
Ngaˇ jaˬ myaw‸ maˬ myaw‸. 2 Ngaˬ-euˬ nui ma la‸ k'oeˇ
noeˬ shaˬ dui dui-awˇ, aˬ myah lu‸ k'ahˬ lahˇ lu‸ miˇ-a. Muiˬ-
eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ baˬ da neh, ngaˬ-euˬ siˬ nya-eu
nui ma k'aw‸, ngaˬ nehˬ-ehˇ gaˇ kaw^ k'oeˇ saˇ kiˇ kamˬ lu‸
3 meh. Ngaˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca ngaˬ-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ
g'aˇ duˬ, ngaˇ Ka-li-ahˇ g'awˬ tseh^ tseh^-awˇ, yaˬ k'ehˇ yaˬ
4 gaˇ daˬ maw‸-eu nui ma ahˇ-eu miˇ-a. Aˬ yaw‸ ma‸ Iˇsaˬleˬ-
la^ tsawˇ haˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ pyeu‸
laˇ-eu maˬ ehˇ, yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ maˬ ehˇ, dawˬ ma saˇ jaˇ
maˬ ehˇ, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ maˬ ehˇ, uˬ duˬ tahˬ-eu zahˇ
5 maˬ ehˇ, saˇ jaˇ maˬ ehˇ, dawˬ taw^ lu‸ za-euˬ meh. Aˬ poeˬ
aˬ bawˇ deuˬ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ aˬ poeˬ aˬ bawˇ meh. Shiˬ shaˬ
jiˇ paw ehˇ le‸ naˇ, Ka-li k'aw‸ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ aˇ jeuˬ aˇ
ca meh. Aˬ yaw‸-aˬ, dawˬ taw^ lu‸-euˬ k'oeˇ ta^ u^ lahˇ-eu
Miˬ yehˇ meh. Mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ aˬ yaw‸-ahˇ ja ceuˬ
kaˇ-euˇ.
6 Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ luˬ-iˇ seˇ-iˇ-eu maˬ ngeuˇ-a. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca dawˬ taw^ lu‸,
7 Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ aˬ diˇ pyeu‸-eu maˬ ngeuˇ-a. Aˬbyaˬ-
haˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca dawˬ taw^ lu‸-ahˇ, aˬ yaw‸-euˬ tsawˇ
jeuˬ tsawˇ ca meh lehˇ maˬ ehˇ nya. Iˇtsa^ o^ neh deh‸ le-eu
deuˬ-ahˇ teh‸-ehˇ nawˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca sawˇ teh‸-a lehˇ,
8 ehˇ taˬ-euˬ meh. Heu lo‸-ehˇ ehˇ maw‸ miˇ-a. Shiˬ shaˬ
jiˇ-ahˇ neh deh‸ le-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca deuˬ-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ
pyeu‸-eu maˬ ngeuˇ-a. Dawˬ ma saˇ jaˇ ehˇ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ
deh‸ le-euˬ deuˬ-ahˇ teh‸-ehˇ Aˬbyaˬhaˬ-euˬ zaˬ meh lehˇ,
9 sawˇ taˬ-euˬ meh. Dawˬ ma saˇ jaˇ heu lo‸-ehˇ ehˇ taˬ-euˬ
meh.

Na‸ ya‸ k'o‸ heu yamˬ-ahˇ ngaˇ g'o‸ le ngeh, Saˬlaˇ zaˬ
tiˬ g'aˬ jawˇ le teh‸-a,
lehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh.
10 K'oeˇ teh‸ maˬ ngeuˇ-a siˬ. Leˬbehˇka^ k'aw‸, aˬ dui-euˬ
aˬ da yaw dzahˇ Iˇtsa^-ahˇ dahˬ dzaˬ-iˇ-awˇ, zaˬ tseh^ leˇ-euˬ
11 meh. Tseh^ leˇ-euˬ k'oeˇ-aˬ, nyiˬ g'aˬ meh. Zaˬ k'oeˇ nyiˬ
g'aˬ yaw muiˬ k'aw‸ yaw doeˇ k'aw‸ maˬ mˇ-aˬ siˬ. Miˬ yehˇ
tsawˇ haˬ-ahˇ tseˇ do^ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ mˇ-eu shaˇ-eu gaˇ
haw-awˇ tseˇ do^-eu maˬ ngeuˇ-a. Miˬ yehˇ noeˬ tseh^ taˬ-euˬ
lo‸-ehˇ byah laˇ ni, aˬ yaw‸ kuˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ teh‸-ehˇ tseˇ
12 do^-eu meh lehˇ bi siˬ ni, Aˬ yui‸ g'aˬ, aˬ nyiˇ g'aˬ-euˬ zaˬ
k'a^ ya geu‸ meh lehˇ, aˬ ma g'aˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
13 Ngaˇ Yaˬko^-ahˇ gaˬ-awˇ Iˇsawˇ-ahˇ bye-eu ma lehˇ, Jaˇ li‸
la‸ k'oeˇ bo‸ taˬ-euˬ meh.
14 K'oeˇ miˇ neh, aˬ dui aˬ jeˬ ehˇ k'aˇ za-eu. Miˬ yehˇ maˬ
15 tsaˬ maˬ dawˇ-eu nga loˇ. Maˬ ngeuˇ-aˇ de. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, aˬ yaw‸ Moˇseˬ-ahˇ ehˇ nehˬ taˬ-euˬ, Ngaˇ caw ba
maw‸-eu deuˬ-ahˇ ngaˇ caw ba-awˇ, ngaˇ g'awˬ shaˬ gaˬ maw‸-
16 eu deuˬ-ahˇ g'awˬ shaˬ gaˬ ma lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Maw‸-
eu miˇ neh za-eu maˬ ngeuˇ-a. Leh jeh-eu miˇ neh za-eu k'aw‸
maˬ ngeuˇ-a. Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ baˬ da neh teh‸-ehˇ za-eu
17 meh. Jaˇ li‸ la‸ k'oeˇ heu lo‸-ehˇ bo‸ taˬ-euˬ meh. Nawˬ-euˬ
la‸ k'oeˇ ngaˬ-euˬ baoˬ bi do^ laˇ-awˇ, miˇ k'ahˬ doe ni ngaˬ-euˬ
tsawˇ myahˇ bi gaˬ-iˇ-eu lehˇ, ngaˇ nawˬ-ahˇ yaw deh‸ bi deh‸-
euˬ ma lehˇ, Miˬ yehˇ sahˬ paˬ Paˬlawˇ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ
18 meh. Miˬ yehˇ caw ba maw‸-eu deuˬ-ahˇ caw ba-awˇ, nui ma
bi g'ahˇ maw‸-eu deuˬ-ahˇ bi g'ahˇ-eu meh.
19 To^-ehˇ maˇ-iˬ, aˬ jeˬ miˇ neh Miˬ yehˇ iˬ baˇ paˇ taˬ nehˬ
la‸-eu nga. Aˬ yaw‸-euˬ nui noeˬ-ahˇ aˬ suˇ g'aˬ la^ tsoeˬ
20 nya-eu lehˇ, nawˇ ngaˬ-ahˇ naˇ haˬ maw‸-eu paˬ. Miˬ yehˇ-ahˇ
dawˬ po^ po^-eu tsawˇ haˬ-oˇ, nawˇ aˬ jo^-ehˇ g'eh-eu tsawˇ
haˬ te. Teh^ taˬ-euˬ jeˬ-aˬ, Aˬ jeˬ miˇ neh nawˇ ngaˬ-ahˇ heu
lo‸-ehˇ teh^ nehˬ la‸ teˬ lehˇ, teh^-eu g'aˬ-ahˇ ehˇ nehˬ teh‸-a
21 loˇ. Oeˬ lahˬ teh^-eu g'aˬ, oeˬ lahˬ teh^-eu shaˬ jeh^-ahˇ teh^
maw‸-eu lo‸-ehˇ teh^ nya-eu, maˬ ngeuˇ-a loˇ. Shaˬ jeh^ tiˬ
k'oˇ la‸ k'oeˇ, zawˇ poeˬ zawˇ k'a^-eu oeˬ lahˬ tiˬ siˬ teh^-eu
maˬ ehˇ, yaˇ k'eu ni g'eh-eu oeˬ lahˬ tiˬ siˬ teh^-eu maˬ ehˇ, aˬ
yaw‸ na‸-i ja^-eu, maˬ ngeuˇ-a loˇ.
22 Miˬ yehˇ aˬ yaw‸ nui ma pehˇ-eu jeˬ bi mawˇ-awˇ, aˬ yaw‸-
euˬ baoˬ bi mawˇ-eu lehˇ, luˬ-iˇ seˇ-iˇ-eu g'aˇ duˬ teh^ taˬ-euˬ

nui ma pehˇ-eu gaˇ ya daˬ-eu oeˬ lahˬ deuˬ-ahˇ oˇ oˇ-ehˇ jawˇ
23 naˇ, aˬ jeˬ ehˇ k'aˇ za-eu. Yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ za nya ni, yaw
beh ngeh neh teh^ taˬ-euˬ, aˬ yaw‸ g'awˬ shaˬ gaˬ-eu oeˬ lahˬ
deuˬ-ahˇ, Ngaˬ-euˬ yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ aˇ na^ *ni* huiˬ aˇ na^
24 *ni* mahˇ-eu nga lehˇ bi siˬ naˇ, aˬ jeˬ ehˇ k'aˇ za-eu. Aˬ
yaw‸ neh kuˇ taˬ-euˬ aˬ dui-aˬ, k'oeˇ lo‸-ehˇ g'eh-eu oeˬ lahˬ-
ahˇ duˇ-eu ma. Yuˇda^ tsawˇ haˬ la‸ k'oeˇ teh‸-ehˇ kuˇ-eu
maˬ ngeuˇ-a. Aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-euˬ la‸ k'oeˇ
25 k'aw‸ kuˇ-eu meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ *ni*, Hoˇseˬ neh bo‸ taˬ-
euˬ sahˬ bo‸ la‸ k'oeˇ Miˬ yehˇ ehˇ-eu,

Ngaˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca maˬ ngeuˇ-eu deuˬ-ahˇ, ngaˬ-
euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca lehˇ ngaˇ kuˇ-awˇ, maˬ gaˬ-eu
26 zaˬ miˬ-ahˇ gaˬ-eu zaˬ miˬ lehˇ ngaˇ kuˇ ma. Naw
ma‸ ngaˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca maˬ ngeuˇ lehˇ, aˬ
yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ taˬ-euˬ jawˇ duˬ-ahˇ, Naw ma‸
deh‸ lu‸-eu Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ ngaˇ lehˇ, paˇ ehˇ nehˬ
teh‸-a.

27 Iˇsaˬyaˇ k'aw‸, Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-euˬ gaˇ kaw^
yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu, Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ iˬ ma la^ sha^-euˬ
k'aˇ shui‸ lo‸-ehˇ myaˬ-eu k'aw‸, ka k'o‸-eu jeˬ za-eu tsawˇ haˬ,
28 ui cui^ teh‸ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ
miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ aˬ yaw‸-euˬ dawˬ byah laˇ ngeh keu^ *ni* yaw
29 kawˇ-eh jahˇ teh‸-a lehˇ, ehˇ taˬ-euˬ meh. Yaw beh ngeh neh
Iˇsaˬyaˇ ehˇ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ,

Dawˬ taw^ lu‸-euˬ k'oeˇ ta^ huiˬ-eu Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ aˬ
dui-euˬ g'aˇ duˬ aˇ jeuˬ aˇ ca maˬ bi deh‸ ya‸ lawˬ
nmˇ-aˬ, aˬ dui Sawˇdoˬ meuˬ lo‸-ehˇ pyeu‸-awˇ, Gawˇ-
mawˇla^ meuˬ lo‸-ehˇ duˇ teh‸-a,

lehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh.

**Jah-eu miˇ neh yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ pyeu‸ laˇ-eu**

30 Aˬ dui aˬ jeˬ ehˇ k'aˇ za-eu. Aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ
ca yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-ahˇ maˬ po^ k'aw‸, yaw tsaˬ yaw
dawˇ jeˬ za-euˬ meh. Ngaˇ heu lo‸-ehˇ ehˇ-eu-aˬ, jah-eu miˇ
31 neh za-eu yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-ahˇ ehˇ-eu ma. Iˇsaˬleˬla^
tsawˇ haˬ, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ-ahˇ ta‸-eu yaw tsaˬ yaw dawˇ
32 jeˬ-ahˇ po^-euˬ k'aw‸, maˬ po^ mawˇ-aˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh maˬ
po^ mawˇ taˬ lehˇ ehˇ naˇ, jah-eu jeˬ-ahˇ maˬ g'oe-ehˇ, mˇ gaˇ
33 shaˇ gaˇ teh‸-ehˇ g'oe-euˬ miˇ neh meh. Jaˇ li‸ la‸ k'oeˇ heu
lo‸-ehˇ bo‸ taˬ-euˬ meh.

Tsawˇ ha˯ sah˯ ti˰ bi ti˰-awˇ, bi co˯ dzeh-iˇ-eu k'a˯ lo
ngaˇ Ziˇo˯ gaw˯ jaw˯-ahˇ gawˇ lu˰ ma. A˯ yaw˰-ahˇ
k'aˇ jah-eu tsawˇ ha˯, ma˯ ya sha˰ dawˇ-aˇ,
lehˇ bo˰ ta˯-eu˯ lo˰-ehˇ, a˯ caw˯ sah˯ ti˰ ti˰-eu k'a˯ lo-ahˇ a˯
yaw˰ ma˰ k'aw˰ sah˯ ti˰ ti˰-eu˯ meh.

**10** A˯ yui˰ a˯ nyiˇ deu˯-oˇ, Iˇsa˯le˯laˆ tsawˇ ha˯ ka k'o˰-eu
je˯ za ni ngaˇ nui ma tsa˯ dui dui-awˇ, a˯ yaw˰ ma˰-eu˯ g'aˇ
2 du˯ Mi˯ yehˇ-ahˇ gui˯ lah˯ shaˇ lu˰ ma. A˯ yaw˰ ma˰ Mi˯
yehˇ-eu˯ g'aˇ du˯ nui ma keuˆ dui dui-eu meh lehˇ, ngaˇ saˇ kiˇ
kam˯-eu ma. Ehˇ k'aw˰, a˯ yaw˰ ma˰ si˯ nya-awˇ nui ma
3 keuˆ-eu ma˯ ngeuˇ-a. A˯ yaw˰ ma˰-a˯, Mi˯ yehˇ-eu˯ yaw tsa˯
yaw dawˇ je˯-ahˇ ma˯ si˯ nya-ehˇ, yaw˯ ha-eu˯ yaw tsa˯ yaw
dawˇ je˯-ahˇ jahˇ doˆ-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, a˯ yaw˰ ma˰
Mi˯ yehˇ-eu˯ yaw tsa˯ yaw dawˇ je˯-eu˯ u˯ moˆ kam˯ kam˯-ehˇ
4 ma˯ jawˇ-a. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, k'aˇ jah-eu tsawˇ ha˯
daw˯ tawˆ lu˰ yaw tsa˯ yaw dawˇ tsawˇ ha˯ pyeu˰ laˇ ni, Ka-li
zahˇ daw˯ k'o˰ daw˯-ahˇ mˇ li-eu˯ meh.
5 Zahˇ daw˯ k'o˰ daw˯-ahˇ ta˰-eu yaw tsa˯ yaw dawˇ je˯-ahˇ
mˇ-eu tsawˇ ha˯, zahˇ daw˯ k'o˰ daw˯-eu˯ u˯ moˆ ya deh˰ teh˰-
6 a lehˇ, Moˇse˯ neh bo˰ ta˯-eu˯ meh. Ehˇ k'aw˰, jah-eu
je˯-ahˇ ta˰-eu yaw tsa˯ yaw dawˇ je˯-a˯, heu lo˰-ehˇ ehˇ-eu
meh. M˯-ahˇ a˯ suˇ g'a˯ daˆ leˇ nmˇ. Zawˇ na˰ gaˇ a˯ suˇ
g'a˯ uˇ-iˇ nmˇ lehˇ, nui ma la˰ k'oeˇ ta˯ shaˇ noe˯ lehˇ ehˇ-eu
7 meh. (Heu lo˰-ehˇ ehˇ-eu-a˯, Ka-li-ahˇ sheu˯ la˯ leˇ-eu lehˇ
m˯-ahˇ a˯ suˇ g'a˯ daˆ leˇ nmˇ. Ka-li-ahˇ bi g'o˰ deh˰ laˇ-eu
lehˇ zawˇ na˰ gaˇ a˯ suˇ g'a˯ uˇ-iˇ nmˇ lehˇ ehˇ maw˰-eu meh.)
8 Jah-eu je˯-ahˇ ta˰-eu yaw tsa˯ yaw dawˇ je˯ a˯ joˆ-ehˇ ehˇ ta.
Daw˯ heu daw˯-a˯, naw˯-ahˇ peh dui dui-eu meh. Naw˯-eu˯
k'a˯ meh la˰ k'oeˇ k'aw˰, nui ma la˰ k'oeˇ k'aw˰ ahˇ meh lehˇ
ehˇ-eu meh. (Daw˯ heu daw˯-a˯, nga ma˰ meh˯-eu jah-eu je˯-ahˇ
9 ta˰-eu daw˯-ahˇ ehˇ maw˰-eu ma.) Ye˯suˇ-a˯ Sah˯ pa˯ meh
lehˇ naw˯-eu˯ k'a˯ meh kam˯-awˇ, Mi˯ yehˇ a˯ yaw˰-ahˇ bi
g'o˰ deh˰ laˇ-eu˯ meh lehˇ naw˯-eu˯ nui ma la˰ k'oeˇ jah naˇ,
10 Mi˯ yehˇ naw˯-ahˇ ka k'o˰ teh˰-a. Nui ma la˰ k'oeˇ jah-eu
miˇ neh, yaw tsa˯ yaw dawˇ tsawˇ ha˯ pyeu˰ laˇ-awˇ, k'a˯ meh
kam˯-eu miˇ neh, ka k'o˯-eu je˯ za-eu meh.
11 A˯ yaw˰-ahˇ k'aˇ jah-eu tsawˇ ha˯ daw˯ tawˆ lu˰ ma˯ ya
12 sha˰ dawˇ-a lehˇ, Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ bo˰ ta˯-eu˯ meh. Mi˯

yehˇ-aˬ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ hawˇ-eu Heˬlaˬsaˇ tsawˇ haˬ-ahˇ
maˬ sawˇ pa^-a. Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ u^ lahˇ-eu Sahˬ
paˬ tiˬ g'aˬ teh˰-ehˇ jawˇ-awˇ, aˬ yaw˰-ahˇ k'aˇ shaˇ-eu tsawˇ
haˬ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ aˬ yaw˰ guiˬ lahˬ tiˬ byah bi˰ meh.
13 Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-ahˇ k'aˇ shaˇ-eu yawˬ g'aˬ na lu˰-ahˇ aˬ
yaw˰ ka k'o˰ nehˬ teh˰-a.
14 Aˬ yaw˰-ahˇ maˬ jah naˇ, aˬ jo^-ehˇ shaˇ-eu. Aˬ yaw˰-euˬ
gaˇ kaw^ maˬ gaˬ haw naˇ, aˬ jo^-ehˇ jah-eu. Dawˬ mehˬ mehˬ-
15 eu tsawˇ haˬ maˬ jawˇ naˇ, aˬ jo^-ehˇ ya gaˬ-eu. Tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ
maˬ k'ehˇ g'eh naˇ, dawˬ mehˬ aˬ jo^-ehˇ mehˬ nehˬ nya-eu.
K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, Laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ-eu
deuˬ laˇ ngeh, aˇ na^ ni muiˬ-eu nga lehˇ, Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ bo˰
16 taˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ laˬ k'aˬ
cehˇ-eu guiˬ laˬ dawˬ naˇ haˬ geu˰-eu maˬ ngeuˇ-a. Sahˬ
paˬ-oˇ, nga ma˰ neh mehˬ-euˬ dawˬ-ahˇ aˬ suˇ g'aˬ jah-eu nga
17 lehˇ, Iˇsaˬyaˇ ehˇ taˬ-euˬ meh. Jah-eu tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ, ya
gaˬ-euˬ miˇ neh jah laˇ-euˬ meh. Ya gaˬ-euˬ k'oeˇ-aˬ, Ka-li-euˬ
gaˇ kaw^ aˬ cawˬ neh mehˬ nehˬ-euˬ miˇ neh ya gaˬ-euˬ meh.
18 Aˬ yaw˰ ma˰ maˬ ya gaˬ taˬ loˇ lehˇ, ngaˇ naˇ haˬ-eu ma.
Aˬ diˇ ya gaˬ-euˬ meh.

Aˬ yaw˰ ma˰-euˬ dawˬ miˇ k'ahˬ doe ni gaˬ-iˇ-awˇ, aˬ yaw˰
ma˰ neh mehˬ-euˬ dawˬ mˬ dzeˇ miˇ dzeˇ keu^-iˇ-euˬ
meh.

19 Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ maˬ siˬ nya ta loˇ lehˇ, ngaˇ tiˬ po^ paˇ
naˇ haˬ-eu ma. Moˇseˬ ehˇ-eu,

Naw ma˰ miˇ k'ahˬ maˬ baw-eu tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ
mya^ na^-eu nui ma ahˇ laˇ ni ngaˇ jahˇ ma. Naw ma˰
zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ maˬ ahˇ-eu tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ
nui ma pehˇ laˇ ni ngaˇ jahˇ ma,

20 lehˇ yaw beh ngeh neh ehˇ taˬ-euˬ meh. Iˇsaˬyaˇ k'aw˰ nui
ma k'aˬ duˬ ni ehˇ-eu,

Ngaˬ-ahˇ maˬ po^-eu deuˬ, ngaˬ-ahˇ mawˇ-euˬ meh. Ngaˬ-
euˬ gaˇ kaw^ maˬ naˇ haˬ-eu deuˬ-ahˇ ngaˬ-euˬ gaˇ
kaw^ bi siˬ-euˬ ma,

21 lehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh. Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ-euˬ gaˇ kaw^ aˬ
yaw˰ ehˇ-eu,

Maˬ naˇ haˬ-ehˇ dawˬ po^ po^-eu tsawˇ haˬ-ahˇ bi laˇ-eu
lehˇ, tiˬ nah nah ga ngaˇ aˬ la˰ ciˬ k'mˇ taˬ-euˬ ma,

lehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh.

**Tseˇ do^ taˬ-euˬ Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ**

11 To^-ehˇ maˇ-iˬ, Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ
ca-ahˇ byehˇ dzeh-euˬ nga loˇ lehˇ, ngaˇ naˇ haˬ-eu ma.
Maˬ byehˇ dzeh-aˬ. Ngaˇ k'aw‸ Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ ma.
Aˬbyaˬhaˬ-euˬ oeˬ paˬ oeˬ ma la‸ k'oeˇ Beˬyaˬmiˬ-euˬ aˇ
2 jeuˬ aˇ ca ma. Aˇ hu ba neh Miˬ yehˇ siˬ lu‸-eu aˬ yaw‸-euˬ
tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ aˬ yaw‸ maˬ byehˇ dzeh-a. Eˇliˇya
Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ
3 baˇ taˬ taˬ-ehˇ ehˇ-eu, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-oˇ, aˬ yaw‸ ma‸
nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ-ahˇ seh‸-euˬ meh. Nawˬ-
ahˇ lawˇ nehˬ-eu lawˇ guiˇ deuˬ-ahˇ k'aw‸ duˬ dzeh-euˬ meh.
Ngaˇ tiˬ g'aˬ teh‸-ehˇ dzeˇ laˇ-euˬ meh. Ngaˬ-ahˇ k'aw‸
seh‸-eu lehˇ aˬ yaw‸ ma‸ po^ lu‸ meh lehˇ, Jaˇ li‸ la‸ k'oeˇ bo‸
4 taˬ-euˬ gaˇ naw ma‸ maˬ siˬ te loˇ. Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ aˬ
jo^-ehˇ ehˇ k'o‸ nehˬ taˬ. Baˬlaˇ lehˇ myahˇ-euˬ tahˬ pahˬ aˬ
ma mawˇ kawˇ-ahˇ uˬ duˬ maˬ tahˬ-eu shi‸ heˇ g'aˬ ngaˬ-euˬ
g'aˇ duˬ ngaˇ bi jawˇ-euˬ ma lehˇ, ehˇ k'o‸ nehˬ-euˬ meh.
5 K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, nymˬ-mˇ k'aw‸ Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ
6 baˬ da neh tseˇ do^ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ ui cui^ jawˇ-a siˬ. Guiˬ
lahˬ baˬ da neh tseˇ do^ taˬ-euˬ miˇ neh, mˇ-eu shaˇ-eu jeˬ-ahˇ
maˬ ta‸-a. Mˇ-eu shaˇ-eu jeˬ-ahˇ ta‸ law nmˇ-aˬ, guiˬ lahˬ
k'oeˇ-aˬ guiˬ lahˬ maˬ paˇ ngeuˇ-aˇ.
7 To^-ehˇ maˇ-iˬ, aˬ jo^-ehˇ nga. Iˇsaˬleˬla^ tsawˬ haˬ, aˬ
yaw‸ ma‸ po^-eu jeˬ maˬ za-aˬ. Tseˇ do^-euˬ tsawˇ haˬ teh‸-
ehˇ za-awˇ, maˬ tseˇ do^-euˬ tsawˇ haˬ nui ma g'ahˇ-iˇ-euˬ
8 meh. Jaˇ li‸ la‸ k'oeˇ bo‸ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ,

> Iˬ nah keu^ ni, uˬ noeˬ maˬ beuˇ-eu nui ma maˬ ehˇ, maˬ mawˇ nya-eu mya^ nui^ maˬ ehˇ, maˬ gaˬ nya-eu naˬ bawˇ maˬ ehˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ bi pyeu‸ laˇ-euˬ meh,

9 lehˇ bo‸ taˬ-euˬ meh. Daˬbiˇ k'aw‸ ehˇ-eu,

> Aˬ yaw‸ ma‸ laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni yaw bui bui-eu-aˬ, aˬ yaw‸
> ma‸-euˬ g'aˇ duˬ la‸ peu pyeu‸ lu‸-uˇ. Shaˬ duˬ k'aw‸
> pyeu‸ lu‸-uˇ. Sahˬ ti‸ ti‸-awˇ daˬ paˬ-ehˇ g'eh-eu
> 10 k'ehˬ-eu k'a^-eu jeˬ k'aw‸ pyeu‸ lu‸-uˇ. Aˬ yaw‸ ma‸-
> euˬ mya^ nui^ maˬ mawˇ nya ni, mya^ beh‸ beh‸-iˇ lu‸-
> uˇ. Aˬ yaw‸ ma‸-euˬ daˇ tsui‸ aˬ myah lu‸ yaw k'o‸
> k'o‸-ehˇ pyeu‸-iˇ lu‸-uˇ,

lehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh.

**Aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca ka k'o‸-eu jeˬ za-eu**

11 Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ coˬ dzeh-iˇ ngeh keu^ *ni* sahˬ ti‸ ti‸
taˬ loˇ lehˇ, ngaˇ naˇ haˬ-eu ma. Maˬ ngeuˇ-aˇ de. Iˇsaˬleˬla^
tsawˇ haˬ mˇ bahˬ-euˬ miˇ neh, aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ
ca ka k'o‸-eu jeˬ za-euˬ meh. K'oeˇ-aˬ, Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ
mya^ na^-eu nui ma bi ahˇ laˇ-eu lehˇ pyeu‸ laˇ-euˬ meh.
12 Aˬ yaw‸ ma‸ neh mˇ bahˬ-euˬ k'oeˇ-aˬ, miˇ tsaˬ zaˬ-ahˇ smˇ
muiˬ bi muiˬ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ neh smˬ-euˬ jeˬ k'aw‸,
aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ smˇ muiˬ bi muiˬ laˇ-euˬ
meh. Aˬ yaw‸ ma‸ k'oeˇ-euˬ la‸ k'oeˇ uˇ byah laˇ naˇ, k'oeˇ
na^ maˬ tseˇ aˇ na^ *ni* smˇ muiˬ paˇ bi muiˬ laˇ-eu.
13 K'oeˇ miˇ neh, aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca pyeu‸-eu
naw ma‸-ahˇ ngaˇ heu lo‸-ehˇ ehˇ nehˬ-eu ma. Ngaˇ-aˬ, aˬ
cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-euˬ g'aˇ duˬ g'aˬ k'ehˇ ma. Ngaˇ
14 gaˇ heu-ahˇ taˬ huiˬ ma. Ngaˇ gaˇ heu-ahˇ taˬ huiˬ-eu-aˬ,
ngaˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca mya^ na^-eu nui ma ahˇ laˇ-awˇ,
aˬ yaw‸ ma‸ tiˬ pa^ na deuˬ ka k'o‸-eu jeˬ za nya *ni* ngaˇ mˇ-eu
15 ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ-ahˇ byehˇ
dzeh taˬ-euˬ miˇ neh miˇ tsaˬ zaˬ Miˬ yehˇ-ahˇ tsaˬ leˇ dzoeˇ
leˇ naˇ, Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ-ahˇ paˇ ha geu‸-eu-aˬ, bi g'o‸
16 deh‸ laˇ-eu lo‸-ehˇ duˇ-eu, maˬ ngeuˇ-a loˇ. Kaˬ muˇ yaw
jmˬ tiˬ siˬ la‸ k'oeˇ yaw beh lawˇ nehˬ-eu pyehˬ yaw shawˇ naˇ,
kaˬ muˇ tiˬ siˬ siˬ lah yaw shawˇ meh. Duˬ ciˇ yaw shawˇ naˇ,
uˬ pyaˬ k'aw‸ yaw shawˇ meh.
17 Miˬ yehˇ uˬ pyaˬ tiˬ pa^ na deuˬ-ahˇ deu^ dzeh-awˇ, tsawˇ
haˬ neh maˬ ka-euˬ saˬ loˬ aˇ bawˇ-euˬ uˬ pyaˬ pyeu‸-eu naw
ma‸-ahˇ, ka-euˬ saˬ loˬ aˇ bawˇ-ahˇ tsa‸ nehˬ la‸-euˬ uˬ ta‸,
uˬ pyaˬ nui deuˬ lo‸-ehˇ aˇ dziˬ-ahˇ bi cu^ lu‸ meh. To^-ehˇ
maˇ-iˬ, uˬ pyaˬ k'oeˇ deuˬ-euˬ k'oeˇ ta^ huiˬ maw‸ mahˇ
18 maw‸-eu nui ma taˬ ahˇ. Huiˬ maw‸ mahˇ maw‸-eu nui ma
ahˇ naˇ, heu-ahˇ shaˇ noeˬ-awˬ. Duˬ ciˇ nawˬ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ
deh‸-eu maˬ ngeuˇ-a. Nawˇ duˬ ciˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ deh‸-eu
19 meh. Ngaˇ aˇ bawˇ-ahˇ ya tsa‸ leˇ ni, uˬ pyaˬ-ahˇ deu^
20 dzeh-euˬ meh lehˇ, nawˇ ehˇ teh‸-a. Tsaˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸
maˬ jah-eu miˇ neh deu^ dzeh gaˇ ya daˬ-euˬ meh. Nawˇ jah-eu
miˇ neh zi‸ lu‸ meh. K'oeˇ miˇ neh, nui ma taˬ huiˬ. Yahˇ-awˬ.
21 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ka-euˬ saˬ loˬ uˬ pyaˬ-ahˇ Miˬ yehˇ
22 maˬ bi tso‸ naˇ, nawˬ-ahˇ k'aw‸ maˬ bi tso‸ la‸-aˇ. Miˬ yehˇ
g'awˬ shaˬ gaˬ-eu jeˬ hawˇ-eu aˬ yaw‸ yaw k'a^-ehˇ jahˇ

neh˯-eu je˯-ahˇ shaˇ noe˯-aw˯. A˯ yaw˰-ahˇ byehˇ dzeh-eu
tsawˇ ha˯-ahˇ a˯ yaw˰ yaw k'a^-ehˇ jahˇ neh˯ meh. Ehˇ
k'aw˰, nawˇ a˯ yaw˰-eu˯ g'aw˯ sha˯ ga˯-eu la˰ k'oeˇ jawˇ naˇ,
a˯ yaw˰-eu˯ g'aw˯ sha˯ ga˯-eu je˯ naw˯-eu˯ k'oeˇ ta^ ja^ meh.
Nawˇ a˯ yaw˰-eu˯ g'aw˯ sha˯ ga˯-eu la˰ k'oeˇ ma˯ jawˇ naˇ,
23 a˯ yaw˰ naw˯-ahˇ k'aw˰ deu^ dzeh teh˰-a. Tsawˇ ha˯ k'oeˇ
deu˯ k'aw˰ paˇ jah laˇ naˇ, Mi˯ yehˇ a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ aˇ
bawˇ-ahˇ paˇ bi tsa˰ leˇ teh˰-a. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, a˯
yaw˰ ma˰-ahˇ ti˯ po^ paˇ bi tsa˰ leˇ ni Mi˯ yehˇ jahˇ nya meh.
24 Zahˇ ma˯ ja^ k'aw˰, ma˯ ka-eu˯ sa˯ lo˯ aˇ bawˇ la˰ k'oeˇ
naw˯-ahˇ deu^-awˇ, ka-eu sa˯ lo˯ aˇ bawˇ-ahˇ tsa˰ neh˯ la˰-eu˯
meh. To^-ehˇ maˇ-i˯, ka-eu sa˯ lo˯ u˯ pya˯ deu˯-a˯, yaw˯
ha-eu˯ aˇ bawˇ-ahˇ tsa˰ dzeh˯ leˇ teh˰-a.

**Iˇsa˯le˯la^ tsawˇ ha˯-ahˇ paˇ ha geu˰-eu**

25 A˯ yui˰ a˯ nyiˇ deu˯-oˇ, naw ma˰ yaw˯ ha-eu˯ za˯ si˯ tsawˇ
gahˇ-ahˇ ma˯ ya g'oe ni, za˰ ta˯-eu˯ gaˇ kaw^ heu naw ma˰-ahˇ
bi si˯ maw˰ miˇ-a. A˯ caw˯-eu˯ tsawˇ jeu˯ tsawˇ ca ma˯ uˇ
byah laˇ-eu˯ k'oeˇ-a˯, Iˇsa˯le˯la^ tsawˇ ha˯ ti˯ pa^ na deu˯ nui
26 ma g'ahˇ lu˰ meh. A˯ caw˯-eu˯ tsawˇ jeu˯ tsawˇ ca uˇ byah
laˇ naˇ, Iˇsa˯le˯la^ tsawˇ ha˯ daw˯ taw^ lu˰ ka k'o˰-eu je˯ za
teh˰-a. Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ bo˰ ta˯-eu˯ lo˰-ehˇ,
Bi bu˯-iˇ-eu g'a˯, Ziˇo˯ gaw˯ jaw˯-ahˇ neh do^ le-awˇ,
Ya˯ko^-eu˯ aˇ jeu˯ aˇ ca la˰ k'oeˇ yaw hai˯ je˯-ahˇ yuˇ
27 dzeh teh˰-a. Ngaˇ a˯ yaw˰ ma˰-eu˯ i˯ baˇ-ahˇ yuˇ dzeh
ngeh, k'oeˇ-a˯ ngaˇ a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ neh˯-eu daw˯
ma saˇ jaˇ pyeu˰ teh˰-a,
28 lehˇ bo˰ ta˯-eu˯ meh. La˯ k'a˯ cehˇ-eu gui˯ lah˯ daw˯ meh˯
neh˯-eu gaˇ kaw^ shaˇ noe˯ naˇ, naw ma˰ gui˯ lah˯ za nya ni,
a˯ yaw˰ ma˰ Mi˯ yehˇ-ahˇ muiˇ-eu tsawˇ ha˯ pyeu˰ laˇ-eu˯ meh.
Ehˇ k'aw˰, Mi˯ yehˇ neh tseˇ do^-eu˯ gaˇ shaˇ noe˯ naˇ, a˯
poe˯ a˯ bawˇ deu˯ ba˯ da neh, Mi˯ yehˇ ga˯-eu tsawˇ ha˯ pyeu˰
29 lu˰ meh. A˯ yaw˰ neh yaw˯ ngeh˰-ehˇ bi˰-eu˯ gui˯ lah˯-ahˇ
Mi˯ yehˇ ma˯ yuˇ k'o˰-a. A˯ yaw˰ neh kuˇ ta˯-eu˯ tsawˇ ha˯-
30 ahˇ a˯ yaw˰ ma˯ noe˯ po^ ma˯ noe˯ paˇ-a. Naw ma˰ yaw beh
Mi˯ yehˇ-eu˯ daw˯ ma˯ naˇ ha˯ geu˰-eu˯ k'aw˰, nym˯-mˇ g'aw˯
sha˯ ga˯-eu je˯-ahˇ za-eu˯ meh. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, Iˇsa˯-
31 le˯la^ tsawˇ ha˯ ma˯ naˇ ha˯ geu˰-eu˯ miˇ neh meh. K'oeˇ
lo˰-ehˇ duˇ ni, naw ma˰ g'aw˯ sha˯ ga˯-eu je˯ za-eu˯ miˇ neh,
a˯ yaw˰ ma˰ k'aw˰ za nya ni, nym˯-mˇ a˯ yaw˰ ma˰ ma˯ naˇ

32 haˬ geu‸-aˬ siˬ. Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ g'awˬ shaˬ gaˬ
ni, Miˬ yehˇ tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ maˬ naˇ haˬ geu‸-eu
jeˬ la‸ k'oeˇ ka lahˇ taˬ-euˬ meh.
33 Miˬ yehˇ-euˬ siˬ dui nya dui dui-eu zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ hawˇ-eu
siˬ nya-eu nui ma aˇ na^ ni huiˬ aˇ na^ ni gahˇ-eu nga. Miˬ
yehˇ yaˇ k'aˬ daˇ-eu deuˬ-ahˇ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ noeˬ do^ coeˇ-a.
34 Aˬ yaw‸-euˬ gaˇ ma-ahˇ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ mawˇ nya. Sahˬ paˬ
Miˬ yehˇ-euˬ nui ma-ahˇ aˬ suˇ g'aˬ siˬ nya ta. Aˬ yaw‸-ahˇ
35 aˬ suˇ g'aˬ mehˬ bawˬ mˇ haw taˬ. La‸ sawˬ paˇ bi bi‸ nehˬ
la‸-eu lehˇ, aˬ suˇ g'aˬ Miˬ yehˇ-ahˇ la‸ sawˬ bi‸ haw taˬ.
36 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, k'aˇ jawˇ k'aˇ ja^-eu yawˬ jeˬ na lu‸,
aˬ yaw‸-ahˇ neh do^ le-euˬ meh. Aˬ yaw‸ baˬ da neh k'aˇ jawˇ
k'aˇ ja^-eu yawˬ jeˬ na lu‸ deh‸ laˇ ja^ laˇ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ
g'aˇ duˬ meh. Mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ aˬ yaw‸-ahˇ ciˬ huiˬ
ciˬ mahˇ kaˇ-euˇ.

### Ka-li zaˬ jahˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu deuˬ

12 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, Miˬ yehˇ g'awˬ shaˬ gaˬ-eu guiˬ
lahˬ baˬ da neh, ngaˇ naw ma‸-ahˇ heu lo‸-ehˇ shaˇ-eu ma.
Naw ma‸-euˬ g'awˇ mawˇ Miˬ yehˇ-ahˇ a nehˬ-awˬ. Deh‸-eu
g'awˇ mawˇ, yaw muiˬ yaw shawˇ g'awˇ mawˇ hawˇ-eu, Miˬ
yehˇ nui ma tsaˬ-eu lawˇ nehˬ-eu jeˬ, aˬ yaw‸-ahˇ a nehˬ-awˬ.
Heu lo‸-ehˇ a nehˬ-eu jeˬ-aˬ, naw ma‸ jahˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu uˬ
2 duˬ tahˬ-eu zahˇ meh. Miˇ tsaˬ zaˬ-euˬ nui noeˬ nui lo^ taˬ
geu‸. Nui ma yaw shui‸ paˇ-awˇ, tsawˇ haˬ yaw shui‸ pyeu‸
laˇ-awˬ. K'oeˇ naˇ, Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ-eu jeˬ-ahˇ siˬ nya-awˇ
tseˇ pa^ nya laˇ teh‸-a. Muiˬ-eu jeˬ, byah-eu jeˬ hawˇ-eu, Miˬ
yehˇ nui k'ahˇ shiˇ-eu jeˬ-ahˇ k'aw‸, siˬ nya laˇ teh‸-a.
3 Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ bi‸ nehˬ la‸-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ baˬ
da neh, naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ jawˇ-eu yawˬ g'aˬ na lu‸-ahˇ
ngaˇ heu lo‸-ehˇ ehˇ-eu ma. Yawˬ ha-euˬ gaˇ kaw^ shaˇ noeˬ
shaˇ sawˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu uˬ ta‸, taˬ shaˇ noeˬ. Miˬ yehˇ tiˬ
g'aˬ saˇ-i tiˬ g'aˬ-ahˇ jah-eu jeˬ biˇ nehˬ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ, yawˬ
ha-euˬ gaˇ kaw^ shaˇ noeˬ shaˇ sawˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu lo‸-ehˇ
4 teh‸-ehˇ shaˇ noeˬ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, g'awˇ mawˇ
tiˬ mawˇ-ahˇ aˇ sehˇ g'awˬ mya ni tso‸-eu meh. K'oeˇ deuˬ gaˇ
5 mˇ-eu maˬ duˇ-a. K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, aˬ dui tsawˇ haˬ yaw
myaˬ k'aw‸, Ka-li la‸ k'oeˇ g'awˇ mawˇ tiˬ mawˇ teh‸ ma. Aˬ

dui ti˯ g'a˯ tiˇ g'a˯, g'awˇ mawˇ k'oeˇ-eu˯ la˰ k'oeˇ tso˰ tsa˰
lu˰ ma.
6 Mi˯ yehˇ a˯ dui-ahˇ gui˯ lah˯ bi˰ neh˯ la˰-eu˯ lo˰-ehˇ, a˯
dui za ta˯-eu˯ la˰ saw˯ deu˯ beu gaˇ-eu meh. Mi˯ yehˇ-eu˯
daw˯ meh˯-eu la˰ saw˯ za-eu˯ ngeuˇ naˇ, jah-eu lo˰-ehˇ meh˯-
7 aw˯. Caw ba-eu g'a˯ geu˰-eu la˰ saw˯ za-eu˯ ngeuˇ naˇ, caw
ba-aw˯. Meh˯-eu tso^-eu g'a˯ geu˰-eu la˰ saw˯ za-eu˯
8 ngeuˇ naˇ, meh˯ neh˯ tso^ neh˯-aw˯. A˯ caw˯-ahˇ g'a˯ bi˰-eu
la˰ saw˯ za-eu˯ ngeuˇ naˇ, a˯ caw˯-ahˇ g'a˯ bi˰-aw˯. A˯ caw˯-
ahˇ gam˰ neh˯ biˇ neh˯-eu la˰ saw˯ za-eu˯ ngeuˇ naˇ, g'aw˯ mya
ni gam˰ neh˯ biˇ neh˯-aw˯. A˯ yui˰ geu˰-eu la˰ saw˯ za-eu˯
ngeuˇ naˇ, leh jeh-awˇ geu˰-aw˯. G'aw˯ sha˯ ga˯-awˇ caw
ba-eu la˰ saw˯ za-eu˯ ngeuˇ naˇ, la˯ k'a˯ cehˇ ta^ ni caw ba-aw˯.
9 Naw ma˰ ga˯-eu-a˯, a˯ diˇ a˯ maˇ ga˯-eu je˯ bi pyeu˰-aw˯.
Yaw hai˯ je˯-ahˇ bye-aw˯. Yaw mui˯ je˯-ahˇ nyeh˰ teh˯ ta˯-
10 aw˯. A˯ yui˰ a˯ nyiˇ yaw ka˯ ga˯-eu lo˰-ehˇ, ti˯ g'a˯ tiˇ g'a˯
ga˯-aw˯. Yaw˯ haˇ yaw˯ ha ta˯ ta˯ hui˯. A˯ caw˯-ahˇ ta˯ hui˯-
11 aw˯. G'a˯ byeh^ ma˯ byeh^ ni leh jeh-aw˯. Nui ma keu^-awˇ,
12 Sah˯ pa˯ Mi˯ yehˇ-eu˯ g'aˇ du˯ gaˇ yaw k'a^-ehˇ mˇ-aw˯.
Noe˯ tm˯ ta˯-eu˯ la˰ k'oeˇ la˯ k'a˯ cehˇ-aw˯. Sha˯ dui zah˯
dui dui-eu je˯ ya da˯ ngeh, oˇ-aw˯. A˯ myah lu˰ gui˯ lah˯ shaˇ-
13 aw˯. Ka-li za˯ deu˯ lo˯-eu lo˰-ehˇ, a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ gam˰ neh˯-
aw˯. Da˯ yah-ahˇ yaw mui˯-ehˇ ha-aw˯.
14 Naw ma˰-ahˇ k'eh˯ laˇ k'a^ laˇ-eu tsawˇ ha˯-ahˇ daw.. ngeh˯
g'eh neh˯-aw˯. A˯ yaw˰ ma˰-ahˇ ya˯ k'ehˇ ta˯ ya˯. Daw˯ ngeh˯
15 teh˰-ehˇ g'eh neh˯-aw˯. La˯ k'a˯ cehˇ-eu tsawˇ ha˯ neh˯-ehˇ
la˯ k'a˯ caw cehˇ-aw˯. Ngoeˇ-eu tsawˇ ha˯ neh˯-ehˇ caw
16 ngoeˇ-aw˯. Ti˯ g'a˯ tiˇ g'a˯ tsa˯ leˇ dzoeˇ leˇ-eu nui ma
ahˇ-aw˯. Hui˯ maw˰ mahˇ maw˰-eu nui ma ta˯ ahˇ. Mya^
pyaw˯ naˇ mehˇ ma˯ ja^-eu tsawˇ ha˯ neh˯-ehˇ caw˯ caw˯-aw˯.
Ngaˇ za˯ si˯ tsawˇ gahˇ ahˇ ma lehˇ, yaw˯ haˇ yaw˯ ha ta˯ noe˯.
17 A˯ caw˯ yaw hai˯ je˯ jahˇ laˇ k'aw˰, yaw hai˯ je˯ ti˯ g'a˯-ahˇ-
i˯ ta˯ jahˇ k'o˰ neh˯. Tsawˇ ha˯ daw˯ taw^ lu˰-eu˯ meh˯ shi
yaw tsa˯ yaw dawˇ teh˰-ehˇ mˇ ma lehˇ, noe˯ tso^ ta˯-awˇ
18 mˇ-aw˯. Naw ma˰ g'eh nya-eu lo˰-ehˇ, tsawˇ ha˯ daw˯ taw^
19 lu˰-ahˇ tsa˯ leˇ dzoeˇ leˇ ni deh˰-aw˯. Ngaˇ zawˇ ga˯-eu caw˯
deu˯-oˇ, a˯ caw˯ naw ma˰-ahˇ la^ leh˯ la^ ca la˰ naˇ, naw ma˰
ta˯ jahˇ k'o˰ neh˯. Mi˯ yehˇ nui ma pehˇ-awˇ jahˇ k'o˰ neh˯-eu
g'aˇ du˯ bi ja^-aw˯. Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ bo˰ ta˯-eu˯ lo˰-ehˇ, Sah˯
pa˯ Mi˯ yehˇ ehˇ-eu, Jahˇ k'o˰ neh˯-eu je˯-a˯, nga˯-eu˯ gaˇ

20 ma. Ngaˇ daˇ nehˬ ma lehˇ bo‸ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh,
nawˬ-ahˇ muiˇ-eu g'aˬ hawˬ meh‸ naˇ, bi dzaˬ-awˬ. Iˇ cu‸
meh‸ naˇ, bi dawˇ-awˬ. K'oeˇ lo‸-ehˇ jahˇ naˇ, aˬ yaw‸-ahˇ
21 la^ sha‸ dui dui-eu meh. Yaw haiˬ jeˬ naw ma‸-ahˇ taˬ bi
g'aˬ leˇ. Yaw muiˬ jeˬ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ, yaw haiˬ jeˬ-ahˇ bi
g'aˬ leˇ-awˬ.

13 Tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na lu‸ sahˬ paˬ deuˬ u^ lahˇ-eu la‸
o^ yaw muiˬ-ehˇ jawˇ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ
yehˇ teh‸-ehˇ u^ lahˇ-eu baoˬ bi‸ nya meh. Aˬ yaw‸ ma‸ ja^-eu
2 baoˬ-aˬ, Miˬ yehˇ neh bi ja^-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, u^ lahˇ-
eu sahˬ paˬ-ahˇ puiˬ-eu tsawˇ haˬ, Miˬ yehˇ neh bi ja^-euˬ aˇ
yaˬ-ahˇ la^ tsoeˬ-eu tsawˇ haˬ meh. La^ tsoeˬ-eu tsawˇ haˬ,
3 yaˇ k'aˬ daˇ gaˇ ya daˬ teh‸-a. Yaw muiˬ jeˬ mˇ-eu tsawˇ
haˬ, u^ lahˇ lu‸-eu sahˬ paˬ deuˬ-ahˇ gu^ k'aˇ maˬ za. Yaw
haiˬ jeˬ mˇ-eu tsawˇ haˬ, gu^ k'aˇ za meh. U^ lahˇ lu‸-eu sahˬ
paˬ deuˬ-ahˇ gu^ k'aˇ maˬ za-eu tsawˇ haˬ pyeu‸ maw‸ miˇ-a
loˇ. Yaw muiˬ jeˬ mˇ-awˬ. Mˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸ nawˬ-ahˇ ja
4 ceuˬ teh‸-a. Nawˇ yaw muiˬ jeˬ za nya ni, Miˬ yehˇ aˬ yaw‸
ma‸-ahˇ k'ehˇ taˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸, nawˇ yaw haiˬ jeˬ mˇ
naˇ, gu^-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸ mi cehˇ
yawˬ ngeh‸-ehˇ sha‸ lu‸-eu maˬ ngeuˇ-a. Yaw haiˬ jeˬ k'aˇ
mˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ bi daˇ nehˬ-eu lehˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw‸
5 ma‸-ahˇ k'ehˇ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, sahˬ paˬ deuˬ u^
lahˇ-eu la‸ o^ yaw muiˬ-ehˇ jawˇ-awˬ. Daˇ nehˬ-eu jeˬ-ahˇ
gu^-eu miˇ neh jawˇ-eu teh‸-ehˇ taˬ bi pyeu‸. Nawˬ-euˬ siˬ
nya-eu nui ma k'aw‸ nui saˇ o‸ ni, yaw muiˬ-ehˇ jawˇ-awˬ.
6 K'oeˇ baˬ da neh naw ma‸ aˇ moˬ do^ lu‸ meh. U^ lahˇ lu‸-eu
sahˬ paˬ deuˬ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ pyeu‸-
7 awˇ, aˬ yaw‸ ma‸ gaˇ k'oeˇ-ahˇ aˬ myah lu‸ mˇ lu‸ meh. Aˬ
yaw‸ ma‸-ahˇ bi‸ paˬ-ehˇ do^ paˬ-ehˇ g'eh-eu lo‸-ehˇ bi‸ nehˬ
do^ nehˬ-awˬ. Aˇ moˬ ta‸-eu tsawˇ haˬ-ahˇ aˇ moˬ do^ nehˬ-
awˬ. Kawˬ ta‸-eu tsawˇ haˬ-ahˇ kawˬ ta‸ nehˬ-awˬ. Yaw zeu
baw paˬ-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ-ahˇ yaw zeu baw-awˬ. Taˬ huiˬ
taˬ mahˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ-ahˇ taˬ huiˬ taˬ mahˇ-awˬ.
8 Tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ gaˬ-eu dziˇ dzo^ maˬ ngeuˇ naˇ, nawˬ-euˬ
k'oeˇ ta^ dziˇ dzo^ tiˬ jeˬ-iˬ taˬ bi da^. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
dawˬ peh jawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ gaˬ-eu tsawˇ haˬ, zahˇ dawˬ
9 k'o‸ dawˬ-ahˇ mˇ byah-eu meh. Aˬ cawˬ-euˬ miˬ zaˬ-ahˇ taˬ
bahˬ taˬ mu^. Aˬ cawˬ-ahˇ taˬ la^ seh‸. Aˬ cawˬ-euˬ myawˬ

taˬ k'oeˬ. Aˬ cawˬ-euˬ myawˬ-ahˇ mehˇ juiˇ taˬ juiˇ lehˇ ehˇ
taˬ-euˬ zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-ahˇ maˬ ehˇ, bi˰ taˬ-euˬ zahˇ
dawˬ k'o˰ dawˬ nui deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, dawˬ k'oeˇ deuˬ dawˬ
taw^ lu˰, Nawˬ-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ gaˬ-eu lo˰-ehˇ dawˬ peh
jawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ gaˬ-awˬ lehˇ ehˇ taˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ
10 dawˬ-euˬ la˰ k'oeˇ byah laˇ-euˬ meh. Aˬ cawˬ-ahˇ gaˬ-eu tsawˇ
haˬ, yaw haiˬ jeˬ maˬ jahˇ nehˬ-aˇ. K'oeˇ miˇ neh, gaˬ-eu
jeˬ-aˬ, zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-ahˇ mˇ byah-eu meh.
11 K'oeˇ uˬ ta˰, aˇ yamˬ heu-aˬ uˬ noeˬ noeˬ laˇ-eu aˇ yamˬ
ngaˇ lehˇ, naw ma˰ siˬ lu˰ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ dui
jah beh beh laˇ ngeh na^ maˬ tseˇ, nymˬ-mˇ aˬ dui-ahˇ ka k'o˰-
12 eu jeˬ peh dzehˬ le-euˬ meh. Uˬ ci˰ uˬ taw taw le-awˇ, uˬ bya
bya taw taw laˇ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, yaw zahˇ-ahˇ ta˰-eu
mˇ-eu shaˇ-eu deuˬ-ahˇ byehˇ dzeh ya˰-awˇ, yaw sheh˰-ahˇ
13 ta˰-eu deuˬ mˇ kaˇ-euˇ. Nah g'ahˇ ˇpaw mˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu
deuˬ mˇ kaˇ-euˇ. Maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu jeˬ-ehˇ bawˬ-iˬ
g'eh-awˇ jiˇ baˬ dawˇ yeh˰-eu jeˬ taˬ jahˇ. Aˬ cawˬ-euˬ miˬ
zaˬ-ahˇ bahˬ-eu mu^-eu hawˇ-eu k'aˬ miˬ sheu-eu jeˬ taˬ jahˇ.
14 Aˬ cawˬ-ahˇ taˬ ceh dzaˬ. Aˬ cawˬ-ahˇ mya^ taˬ na^. Mehˬ
tsoeˬ dm-eu lo˰-ehˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ dm-awˬ. Shiˬ
shaˬ jiˇ paw-euˬ nui noeˬ nui lo^-euˬ mehˬ nah caw teh-eu lehˇ,
tiˬ jeˬ-iˬ taˬ lehˬ hmˬ taˬ.

## Jah-eu paw g'aˬ baˬ-eu tsawˇ haˬ

14 Jah-eu paw g'aˬ baˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ ha-awˬ. Ehˇ k'aw˰,
maˬ duˇ leˇ-eu zahˇ deuˬ-euˬ gaˇ kaw^ pyehˇ-eu lehˇ ha-eu
2 taˬ bi pyeu˰. Ngaˇ yawˬ jeˬ na lu˰ dzaˬ nya teh˰-a lehˇ, tsawˇ
haˬ tiˬ g'aˬ na jah-eu meh. Ehˇ k'aw˰, jah-eu paw g'aˬ baˬ-eu
3 tsawˇ haˬ, g'awˬ nyoeˇ teh˰-ehˇ dzaˬ-eu meh. Yawˬ jeˬ na
lu˰ dzaˬ-eu tsawˇ haˬ, yawˬ jeˬ na lu˰ maˬ dzaˬ-eu tsawˇ haˬ-
ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ maˬ ya g'eh-a. Maˬ dzaˬ-eu tsawˇ
haˬ k'aw˰, dzaˬ-eu tsawˇ haˬ-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ maˬ ya
taˬ-a. Aˬ jeˬ miˇ neh eh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ
4 ha geu˰-euˬ meh. Aˬ cawˬ-euˬ kuiˇ la˰ geu˰-eu tsawˇ haˬ-euˬ
k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ-eu g'aˬ-oˇ, nawˇ aˬ jo^-ehˇ g'eh-eu tsawˇ
haˬ te. Aˬ yaw˰-ahˇ bi jawˇ-eu maˬ ehˇ, teh dzeh-eu maˬ
ehˇ, aˬ yaw˰-euˬ yaw sahˇ na˰-i ja^-eu meh. Aˬ yaw˰-euˬ
yaw sahˇ-aˬ, aˬ yaw˰-ahˇ bi jawˇ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, aˬ yaw˰-euˬ yaw sahˇ aˬ yaw˰-ahˇ bi jawˇ-eu baoˬ
ja^ meh.

5 Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na, Heu nah k'oeˇ nah-aˬ, aˇ nah nui deuˬ
naˆ maˬ tseˇ muiˬ dzehˬ meh lehˇ, taˬ huiˬ-eu meh. Tsawˇ
haˬ tiˬ g'aˬ na, Yawˬ nah na lu˰ tiˬ kawˆ meh lehˇ sawˇ-eu meh.
Yawˬ g'aˬ na lu˰ yawˬ ha-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ yawˬ ha noeˬ
6 tsehˆ-awˬ. Aˇ nah-ahˇ taˬ huiˬ-eu tsawˇ haˬ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-
ahˇ noeˬ keuˆ-awˇ taˬ huiˬ-eu meh. Yawˬ jeˬ na lu˰ dzaˬ-eu
tsawˇ haˬ k'aw˰, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ noeˬ keuˆ-awˇ dzaˬ-eu
meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ-
awˇ dzaˬ-eu meh. Maˬ dzaˬ-eu g'aˬ k'aw˰, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ
noeˬ keuˆ-eu la˰ k'oeˇ dzaˇ dzaˬ sheuˬ-awˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ ja
ceuˬ-eu meh.
7 Aˬ dui yawˬ g'aˬ na lu˰, yawˬ ha-euˬ g'aˇ duˬ yawˬ ha
deh˰-eu maˬ ngeuˇ. Yawˬ ha-euˬ g'aˇ duˬ yawˬ ha shiˇ-eu maˬ
8 ngeuˇ. Aˬ dui deh˰-eu-aˬ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ g'aˇ duˬ ma.
Aˬ dui shiˇ-eu k'aw˰, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ g'aˇ duˬ ma. K'oeˇ
miˇ neh, deh˰-eu maˬ ehˇ, shiˇ-eu maˬ ehˇ, aˬ dui aˬ yaw˰-euˬ
9 tsawˇ haˬ ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ
k'aw˰, deh˰ lu˰-eu tsawˇ haˬ-ahˇ k'aw˰ uˆ lahˇ-eu lehˇ, Ka-li
kamˇ shiˇ-awˇ g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ meh.
10 Nawˇ aˬ jeˬ miˇ neh nawˬ-euˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ-euˬ k'oeˇ taˆ
iˬ baˇ taˬ te. Aˬ jeˬ miˇ neh nawˬ-euˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ-ahˇ
yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ g'eh te. Aˬ dui dawˬ tawˆ lu˰ Miˬ yehˇ-
euˬ yaˇ k'aˬ daˇ-eu nuiˇ mahˬ mahˬ ma-euˬ mehˬ shi ya keuˆ
11 leˇ teh˰-a. Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ bo˰ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ,

Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ ehˇ-eu, Ngaˇ aˬ myah lu˰ deh˰ lu˰ ma.
Tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na lu˰ ngaˬ-euˬ mehˬ shi pawˬ tsui˰
pawˬ dmˬ ya dmˬ teh˰-a. K'aˬ meh yawˬ meh na lu˰
ngaˬ-ahˇ ya ja ceuˬ teh˰-a,

12 lehˇ bo˰ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ dui yawˬ g'aˬ na
lu˰ yawˬ ha-euˬ gaˇ kawˆ yawˬ ha Miˬ yehˇ-ahˇ ya dzawˇ nehˬ
teh˰-a.
13 Aˬ kaˇ naˇ, tiˬ g'aˬ-euˬ k'oeˇ taˆ tiˬ g'aˬ iˬ baˇ taˬ paˇ taˬ.
Ngaˬ-euˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ lehˬ-iˇ ca-iˇ ni maˬ paˇ jahˇ ma.
14 Maˬ paˇ laˆ shaˬ ma lehˇ, noeˬ tsehˆ taˬ-awˬ. Aˬ geu jeˬ maˬ
kaˬ, aˬ yawˆ yaw˰ yaw jaw˰ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ jaˆ lehˇ, Sahˬ paˬ
Yeˬsuˇ baˬ da neh ngaˇ siˬ nya-awˇ jah-eu ma. Ehˇ k'aw˰,
k'oeˇ jeˬ heu jeˬ yaw jaw˰ meh lehˇ, tiˬ g'aˬ na sawˇ naˇ, a
15 yaw˰-euˬ g'aˇ duˬ yaw jaw˰ meh. Dzaˬ dzaˬ dawˇ dawˇ baˬ
da neh nawˬ-euˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ ya noeˬ shaˬ naˇ, nawˇ g'oeˇ-eu
gaˬ-eu la˰ k'oeˇ caw teh lu˰-eu maˬ ngeuˇ-a. Nawˬ-euˬ dzaˬ

dzaˬ dawˇ dawˇ baˬ da neh, nawˬ-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ-ahˇ taˬ
la^ caw^. Aˬ yaw‸-euˬ g'aˇ duˬ k'aw‸, Ka-li kamˇ shiˇ-euˬ
16 meh. Nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ yaw muiˬ jeˬ-ahˇ aˬ cawˬ ehˇ k'aˇ
17 taˬ bi za. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ-aˬ,
dzaˬ-eu dawˇ-eu jeˬ pyeu‸-eu maˬ ngeuˇ-a. Miˬ yehˇ u^ lah^-eu
jeˬ-aˬ, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ baˬ da neh, yaw
tsaˬ yaw dawˇ jeˬ, nui saˇ o‸-eu jeˬ hawˇ-eu, laˬ k'aˬ cehˇ-eu
18 jeˬ pyeu‸-eu meh. Ka-li-euˬ g'aˇ duˬ k'oeˇ lo‸-ehˇ mˇ-eu tsawˇ
haˬ-ahˇ Miˬ yehˇ nui k'ahˇ shiˇ-awˇ, tsawˇ haˬ k'aw‸ aˬ yaw‸
ma‸-ahˇ nui ma tsaˬ-eu meh.
19 K'oeˇ miˇ neh, aˬ myah lu‸ tsaˬ leˇ dzoeˇ leˇ ni mˇ kaˇ-euˇ.
Huiˬ laˇ mahˇ laˇ ni k'aw‸, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ caw ba kaˇ-euˇ.
20 Dzaˬ-eu dawˇ-eu jeˬ baˬ da neh Miˬ yehˇ-euˬ gaˇ-ahˇ taˬ la^
caw^. Dawˬ taw^ lu‸ yaw muiˬ yaw shawˇ meh. Ehˇ k'aw‸,
tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ tiˬ jeˬ na dzaˬ-eu baˬ da neh aˬ cawˬ lehˬ-iˇ
21 ca-iˇ naˇ, dzaˬ-eu k'oeˇ g'aˬ mˇ bahˬ-eu meh. Shaˬ jiˇ dzaˬ-
eu maˬ ehˇ, aˬ ga‸ dzaˇ uiˇ dawˇ-eu maˬ ehˇ, aˬ geu jeˬ
jahˇ-eu maˬ kaˬ, nawˬ-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ-ahˇ bi lehˬ bi ca-iˇ
22 naˇ, tiˬ jeˬ-iˬ jahˇ-eu maˬ tsaˬ-a. Nawˇ jah-eu jeˬ, Miˬ yehˇ
hawˇ-eu nawˬ-euˬ yaw kaˬ-ahˇ teh‸-ehˇ bi ja^ law. Tsaˬ ngaˇ
lehˇ noeˬ-awˇ mˇ-eu shaˇ-eu tsawˇ haˬ, yawˬ ha-euˬ k'oeˇ ta^
yawˬ ha iˬ baˇ maˬ taˬ-eu miˇ neh, laˬ k'aˬ cehˇ-eu meh.
23 Nui ma po^ po^ la^ la^-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ dzaˬ naˇ, jah-eu
nui ma maˬ ahˇ-ehˇ dzaˬ-eu miˇ neh, nui ma la‸ k'oeˇ yaˇ k'aˬ
daˇ gaˇ ya daˬ teh‸-a. Jah-eu nui ma maˬ ahˇ-ehˇ mˇ-eu shaˇ-
eu yawˬ jeˬ na lu‸ iˬ baˇ meh.

15 Aˬ dui g'aˬ k'a^-eu deuˬ, yawˬ ha-euˬ nui noeˬ lo‸-ehˇ maˬ
mˇ ni, g'aˬ baˬ-eu tsawˇ haˬ-euˬ g'aˬ baˬ-eu jeˬ-ahˇ oˇ
2 nehˬ-euˬ tsaˬ meh. Aˬ dui-euˬ dawˬ peh jawˇ-eu deuˬ muiˬ laˇ
jaˬ laˇ, huiˬ laˇ mahˇ laˇ ni, aˬ dui yawˬ g'aˬ na lu‸ shaˇ noeˬ
3 nehˬ kaˇ-euˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Ka-li k'aw‸ aˬ yaw‸-euˬ
nui noeˬ tsaˬ-eu lo‸-ehˇ maˬ mˇ-aˬ. Jaˇ li‸ la‸ k'oeˇ bo‸ taˬ-euˬ
lo‸-ehˇ, Nawˬ-ahˇ ja bu ja doeˇ-eu deuˬ, aˬ yaw‸ ma‸ ja bu ja
doeˇ-eu dawˬ k'oeˇ ngaˇ ya daˬ-eu ma lehˇ, bo‸ taˬ-euˬ meh.
4 Aˇ hu k'aˇ bo‸ taˬ-euˬ deuˬ, aˬ dui-ahˇ mehˬ nehˬ la‸-eu lehˇ
bo‸ taˬ-euˬ meh. Aˬ dui nui ma zi‸ dah ni g'eh naˇ, Jaˇ li‸ la‸
k'oeˇ nui saˇ o‸-eu jeˬ za-eu miˇ neh, noeˬ tmˬ k'aˇ za teh‸-a.
5 Yeˬsuˇ Ka-li neh mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-euˬ lo‸-ehˇ naw ma‸

tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ tsaˬ leˇ dzoeˇ leˇ ni, Miˬ yehˇ naw ma‸-ahˇ sheuˬ
g'eh lu‸-uˇ. Aˬ yaw‸-aˬ, nui ma bi zi‸-awˇ, nui saˇ bi o‸-eu
6 Miˬ yehˇ meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ sheuˬ g'eh la‸ naˇ, naw ma‸
nui ma tiˬ gaˇ ta‸-awˇ aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ
Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ tiˬ kaw^ lo‸-ehˇ ja ceuˬ nya teh‸-a.

**Aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ nehˬ-eu**

7 Ka-li naw ma‸-ahˇ ha geu‸-euˬ lo‸-ehˇ, naw ma‸ tiˬ g'aˬ tiˇ
g'aˬ ha geu‸-awˬ. Ha geu‸ naˇ, Miˬ yehˇ-euˬ yaw sheh‸ k'ahˬ
8 sehˇ do^ laˇ teh‸-a. Miˬ yehˇ neh ehˇ taˬ-euˬ deuˬ, yaw sui
yaw dawˇ meh lehˇ bi do^ laˇ ni, ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ yehˬ-euˬ
deuˬ-euˬ g'aˇ duˬ Ka-li-aˬ zaˬ k'a^ geu‸ le-euˬ meh lehˇ, ngaˇ
ehˇ-eu ma. Aˇ hu Miˬ yehˇ neh aˬ poeˬ aˬ piˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-
euˬ dawˬ ma saˇ jaˇ k'oeˇ deuˬ-ahˇ aˬ yaw‸ bi byah laˇ-euˬ
9 meh. K'oeˇ uˬ ta‸, Miˬ yehˇ g'awˬ shaˬ gaˬ nya-eu miˇ neh,
aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca aˬ yaw‸-ahˇ bi ja ceuˬ-eu lehˇ,
Ka-li jahˇ-euˬ meh. Jaˇ li‸ la‸ k'oeˇ bo‸ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ,

K'oeˇ miˇ neh aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca la‸ k'oeˇ
ngaˇ nawˬ-ahˇ ja ceuˬ-awˇ, nawˬ-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ
caˇ caˇ-ehˇ ja ceuˬ ma,

10 lehˇ bo‸ taˬ-euˬ meh. Tiˬ po^ paˇ ehˇ-eu,

Aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca deuˬ-oˇ, aˬ yaw‸-euˬ
tsawˇ haˬ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo‸-ehˇ laˬ k'aˬ cehˇ-awˬ,

11 lehˇ bo‸ taˬ-euˬ meh. Tiˬ po^ paˇ ehˇ-a siˬ.

Aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca dawˬ taw^ lu‸ Sahˬ paˬ
Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ-awˬ. Tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca dawˬ
taw^ lu‸ aˬ yaw‸-ahˇ ja ceuˬ lu‸-uˇ,

12 lehˇ bo‸ taˬ-euˬ meh. Iˇsaˬyaˇ tiˬ po^ paˇ ehˇ-eu,

Yeˬshehˇ-euˬ duˬ ciˇ-ahˇ baw nmˬ nmˬ laˇ teh‸-a. Aˬ
cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ u^ lahˇ-eu lehˇ, aˬ
yaw‸ do^ le teh‸-a. Aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca aˬ
yaw‸-euˬ la‸ k'oeˇ noeˬ tmˬ k'aˇ za teh‸-a,

13 lehˇ bo‸ taˬ-euˬ meh. Muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-
euˬ baoˬ baˬ da neh, naw ma‸ noeˬ tmˬ-eu la‸ k'oeˇ byah laˇ
ni, bi noeˬ tmˬ la‸-eu Miˬ yehˇ-ahˇ naw ma‸ jah-eu la‸ k'oeˇ
laˬ k'aˬ cehˇ-eu hawˇ-eu nui saˇ o‸-eu yawˬ jeˬ na lu‸ byah
laˇ lu‸-uˇ.
14 Ngaˬ-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, naw ma‸ yaw muiˬ jeˬ tiˬ
byah ahˇ-eu tsawˇ haˬ meh lehˇ ngaˇ jah-eu ma. Naw ma‸

zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ yawˬ jeˬ na lu‸ siˬ nya-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu
tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ nya-eu tsawˇ haˬ meh lehˇ
15 k'aw‸ ngaˇ jah-eu ma. Ngaˇ nui ma k'aˬ duˬ ni naw ma‸-ahˇ
sahˬ bo‸ heu bo‸ ahˇ la‸-eu ma. Gaˇ kaw^ tiˬ pa^ na deuˬ naw
ma‸-ahˇ paˇ mehˬ po^-eu ma. Aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ
ca-euˬ g'aˇ duˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ piˇ ma bi geu‸-eu lehˇ, Miˬ
16 yehˇ ngaˬ-ahˇ guiˬ lahˬ bi‸ nehˬ la‸-euˬ meh. Ngaˇ aˬ yaw‸
ma‸-ahˇ Miˬ yehˇ-euˬ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ
nehˬ-eu piˇ ma geu‸ lu‸ ma. Muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ
yehˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ bi muiˬ bi shawˇ laˇ g'aˬ naˇ, lawˇ nehˬ-
eu jeˬ lo‸-ehˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ yuˇ-awˇ Miˬ yehˇ-ahˇ lawˇ
nehˬ ngeh Miˬ yehˇ ha geu‸ nya ni, ngaˇ piˇ ma geu‸ lu‸ ma.
17 K'oeˇ miˇ neh, Miˬ yehˇ-euˬ gaˇ mˇ-eu la‸ k'oeˇ, Yeˬsuˇ
18 Ka-li baˬ da neh ngaˇ nui ma huiˬ k'aˇ za-eu ma. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca naˇ haˬ geu‸ nya
laˇ ni, Ka-li ngaˬ-ahˇ g'oe-awˇ mˇ-euˬ shaˇ-euˬ deuˬ teh‸-ehˇ
ngaˇ ehˇ-eu ma. Aˬ yaw‸ ma‸ naˇ haˬ geu‸ nya laˇ ni, dawˬ
ngehˬ-eu la‸ k'oeˇ maˬ ehˇ, gaˇ mˇ-eu la‸ k'oeˇ maˬ ehˇ, bi
siˬ bi mawˇ-eu jeˬ hawˇ-eu k'a^ jeˬ-ehˇ g'eh-eu jeˬ-euˬ la‸
k'oeˇ maˬ ehˇ, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-euˬ baoˬ
19 la‸ k'oeˇ ngaˇ mˇ-euˬ ma. K'oeˇ miˇ neh, ngaˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ
meuˬ-ahˇ neh Iˇluˇli^ miˇ k'ahˬ-ahˇ keu^ ni, doe doe-ehˇ Ka-li-
euˬ gaˇ kaw^ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ yaw muiˬ-ehˇ mehˬ
20 nehˬ-euˬ ma. Ngaˇ aˬ cawˬ neh gawˇ dahˬ beh taˬ-euˬ nymˇ-
ahˇ maˬ gawˇ da^ le‸ ni, Ka-li-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ maˬ ya gaˬ
haw-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ jawˇ gaˇ teh‸-ehˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ
21 lahˬ dawˬ mehˬ-iˇ maw‸ dui dui miˇ-a. Jaˇ li‸ la‸ k'oeˇ bo‸
taˬ-euˬ lo‸-ehˇ,

> Aˬ yaw‸-euˬ gaˇ kaw^ aˬ cawˬ maˬ mehˬ nehˬ haw-euˬ k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸ ya mawˇ teh‸-a. Aˬ yaw‸-euˬ gaˇ kaw^ maˬ ya gaˬ haw-euˬ k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸ ya siˬ teh‸-a,

lehˇ bo‸ taˬ-euˬ meh.

### Ngaˇ Loˇma^ meuˬ-ahˇ le ma lehˇ, Pawˇlu^ noeˬ taˬ-euˬ

22 La^ tsoeˬ-eu jeˬ g'awˬ mya ni ja^-eu miˇ neh, ngaˇ naw ma‸
23 jawˇ gaˇ maˬ ya laˇ-a. Nymˬ-mˇ miˇ k'ahˬ heu deuˬ la‸
k'oeˇ gaˇ mˇ k'aˇ maˬ paˇ za meh. K'oeˇ uˬ ta‸, ngaˇ naw ma‸
24 jawˇ gaˇ laˇ maw‸-eu g'awˬ mya k'o‸ byah laˇ-euˬ ma. K'oeˇ miˇ
neh, ngaˇ Saˬbeˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ le ngeh, naw ma‸ jawˇ gaˇ

k'aw‸ g'a laˇ ma lehˇ, noeˬ lu‸ ma. K'oeˇ ngeh, naw ma‸-ahˇ
cawˬ tiˬ k'ehˬ cawˬ g'aˬ naˇ, naw ma‸ ngaˬ-ahˇ Saˬbeˬ miˇ
k'ahˬ-ahˇ sheuˬ ha-iˇ la‸ ni k'aw‸, ngaˇ noeˬ tmˬ lu‸ ma.
25 Ehˇ k'aw‸, nymˬ-mˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Ka-li zaˬ
26 deuˬ-ahˇ ngaˇ caw ba-iˇ ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Maˬgeˬ-
dawˇniˆ miˇ k'ahˬ hawˇ-eu Aˬgaˬyaˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu
Ka-li zaˬ, Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu shaˬ-eu zahˬ-eu Ka-
li zaˬ deuˬ-ahˇ bi biˇ nehˬ-eu lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ laˬ k'aˬ cehˇ
27 taˆ ni gam‸ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ neh laˬ k'aˬ cehˇ
taˆ ni gam‸ nehˬ-euˬ k'oeˇ-aˬ, dziˇ dzoˆ tsoeˬ nehˬ-eu tiˬ jeˬ
meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, sa‸ laˇ paw Yuˇdaˆ tsawˇ haˬ-
euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca za-euˬ meh.
K'oeˇ miˇ neh, shiˬ shaˬ jiˇ paw-euˬ myawˬ gahˬ deuˬ Yuˇdaˆ
28 tsawˇ haˬ-ahˇ gam‸ nehˬ-eu tsaˬ meh. Ngaˇ k'oeˇ lo‸-ehˇ
jahˇ-iˇ-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ gam‸ nehˬ taˬ-euˬ heu deuˬ a
nehˬ ya‸ g'aˬ naˇ, naw ma‸ jawˇ gaˇ neh Saˬbeˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ
29 iˇ ma. Ngaˇ naw ma‸ jawˇ gaˇ laˇ keuˆ ngeh, Ka-li-euˬ guiˬ
lahˬ yaw dzahˇ tiˬ byah ahˇ-eu la‸ k'oeˇ laˇ keuˆ ma lehˇ, siˬ
nya ma.
30 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li
baˬ da neh maˬ ehˇ, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-euˬ g'oeˇ-eu gaˬ-eu
jeˬ baˬ da neh maˬ ehˇ, ngaˇ naw ma‸-ahˇ heu lo‸-ehˇ shaˇ-eu
31 ma. Yuˇdaˆ miˇ k'ahˬ la‸ k'oeˇ Ka-li-ahˇ maˬ jah-eu tsawˇ
haˬ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ ngaˇ ya buˬ-iˇ ni, guiˬ lahˬ shaˇ-awˬ.
Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Ka-li zaˬ deuˬ, ngaˇ k'aˇ jahˇ-
32 eu deuˬ-ahˇ nui k'ahˇ shiˇ ni k'aw‸, guiˬ lahˬ shaˇ-awˬ. K'oeˇ
uˬ ta‸, Miˬ yehˇ-euˬ nui noeˬ baˬ da neh laˬ k'aˬ cehˇ taˆ ni
naw ma‸ jawˇ gaˇ ya laˇ keuˆ-awˇ, naw ma‸ baˬ da neh ngaˇ
g'aˬ ahˇ laˇ ni, ngaˬ nehˬ-ehˇ tiˬ kawˆ lo‸-ehˇ Miˬ yehˇ-ahˇ
33 guiˬ lahˬ caw shaˇ la‸ de lehˇ, naw ma‸-ahˇ shaˇ-eu ma. Nui
saˇ bi o‸-eu Miˬ yehˇ naw ma‸ dawˬ tawˆ lu‸ nehˬ-ehˇ jawˇ
lu‸-uˇ.

## G'oeˇ-eu gaˬ-eu dawˬ tsa‸ gaˬ le‸-euˬ

16 Geˬjeˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Ka-li zaˬ aˇ muˇ-ahˇ caw ba-eu
g'aˬ geu‸ lu‸-eu, aˬ dui-euˬ dmˇ ma Piˇbeˬ-ahˇ ngaˇ naw
2 ma‸ jawˇ gaˇ bi laˇ ma. Ka-li zaˬ mˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu lo‸-ehˇ,
naw ma‸ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ myaˆ pyawˬ-ahˇ haw-awˇ aˬ
yaw‸-ahˇ ha-awˬ de. Aˬ yaw‸ aˬ geu jeˬ loˬ-eu k'aw‸, caw ba

nehˬ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw‸-aˬ tsawˇ haˬ g'awˬ
mya g'aˬ-ahˇ caw ba nehˬ-euˬ uˬ ta‸, ngaˬ-ahˇ k'aw‸ caw ba
nehˬ la‸-euˬ meh.
3 Ngaˬ nehˬ-ehˇ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ gaˇ caw mˇ-euˬ Biˇgiˇla
hawˇ-eu Aˬguˇla-ahˇ, Ngaˇ noeˬ lu‸ ma jeˇ lehˇ tsa‸ nehˬ-iˬ
4 de. Ngaˇ ya buˬ-iˇ ni, aˬ nya‸ dzeˇ zaˬ ngaˬ-euˬ g'aˇ duˬ kamˇ
shiˇ coeˇ-eu meh. Ngaˇ teh‸-ehˇ aˬ nya‸ dzeˇ zaˬ-ahˇ ja ceuˬ-
eu maˬ ngeuˇ. Aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca pyeu‸-eu Ka-li
zaˬ aˇ muˇ dawˬ taw^ lu‸ k'aw‸, aˬ nya‸ dzeˇ zaˬ-ahˇ ja ceuˬ
5 lu‸ meh. Aˬ nya‸ dzeˇ zaˬ-euˬ nymˇ-ahˇ uiˬ leˇ lu‸-eu Ka-li
zaˬ aˇ muˇ-ahˇ k'aw‸, Ngaˇ noeˬ lu‸ ma jeˇ lehˇ tsa‸ nehˬ-iˬ
de. Aˬsiˇ miˇ k'ahˬ la‸ k'oeˇ Ka-li zaˬ pyeu‸ beh beh laˇ-euˬ,
ngaˇ zawˇ gaˬ-eu Iˇbehˇnehˇ-ahˇ k'aw‸, Ngaˇ noeˬ lu‸ ma jeˇ
6 lehˇ tsa‸ nehˬ-iˬ de. Naw ma‸-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ mˇ dui dui-euˬ
Maˬli^-ahˇ k'aw‸, Ngaˇ noeˬ lu‸ ma jeˇ lehˇ tsa‸ nehˬ-iˬ de.
7 Ngaˬ nehˬ-ehˇ tawˬ-ahˇ uˇ-euˬ ngaˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca Aˬdawˇ-
ni^ hawˇ-eu Yuˇni^-ahˇ k'aw‸, Ngaˇ noeˬ lu‸ ma jeˇ lehˇ tsa‸
nehˬ-iˬ de. Aˬ yaw‸ nya‸-aˬ, g'aˬ k'ehˇ deuˬ la‸ k'oeˇ tsawˇ
myahˇ do^-eu tsawˇ haˬ meh. Ngaˇ Ka-li zaˬ maˬ pyeu‸ laˇ mi
na^-ehˇ, aˬ yaw‸ nya‸ Ka-li zaˬ pyeu‸ laˇ-euˬ meh.
8 Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ la‸ k'oeˇ ngaˇ zawˇ gaˬ-eu Aˬbaˬliˇ-ahˇ
9 k'aw‸, Ngaˇ noeˬ lu‸ ma jeˇ lehˇ tsa‸ nehˬ-iˬ de. Ngaˬ
nehˬ-ehˇ Ka-li-euˬ gaˇ mˇ-euˬ Uˇlaˬbaˬ hawˇ-eu, ngaˇ zawˇ
gaˬ-eu Saˬdaˬkuˇ-ahˇ k'aw‸, Ngaˇ noeˬ lu‸ ma jeˇ lehˇ tsa‸
10 nehˬ-iˬ de. Ka-li-euˬ g'aˇ duˬ g'awˬ mya jeˬ lawˬ haw-eu gaˇ
ya daˬ-euˬ Aˬbeˬleˇ-ahˇ k'aw‸, Aˬliˇdawˇbu^-euˬ miˬ sawˇ
zaˬ-ahˇ k'aw‸, Ngaˇ noeˬ lu‸ ma jeˇ lehˇ tsa‸ nehˬ-iˬ de.
11 Ngaˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca pyeu‸-eu Heˬloˇdiˇoˬ hawˇ-eu Sahˬ paˬ
Yeˬsuˇ-euˬ la‸ k'oeˇ jawˇ-eu Naˬgiˬsuˇ-euˬ miˬ sawˇ zaˬ-ahˇ
12 k'aw‸, Ngaˇ noeˬ lu‸ ma jeˇ lehˇ tsa‸ nehˬ-iˬ de. Sahˬ paˬ
Yeˬsuˇ-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ mˇ lu‸-eu Daˬluˇpehˇna^ hawˇ-eu
Daˬluˇpawˇsa^-ahˇ maˬ ehˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ gaˇ-ahˇ leh
jeh lu‸-eu, ngaˇ zawˇ gaˬ-eu Beˬlaˬsiˇ-ahˇ maˬ ehˇ, Ngaˇ noeˬ
13 lu‸ ma jeˇ lehˇ tsa‸ nehˬ-iˬ de. Zawˇ muiˬ-eu Ka-li zaˬ
pyeu‸-eu Luˇpuˇ hawˇ-eu, ngaˬ ma lo‸-ehˇ sawˇ taˬ-euˬ aˬ
yaw‸-euˬ aˬ ma-ahˇ k'aw‸, Ngaˇ noeˬ lu‸ ma jeˇ lehˇ tsa‸ nehˬ-
14 iˬ de. Aˬsoˬgaˬleˇ, Paˬleˬgoˬ, Heˬlaˬmeˬ, Baˇlawˇbaˇ,
Heˬlaˬmaˇ hawˇ-eu aˬ yaw‸ ma‸ nehˬ-ehˇ jawˇ-eu aˬ yui‸ aˬ
nyiˇ deuˬ-ahˇ, Ngaˇ noeˬ lu‸ ma jeˇ lehˇ tsa‸ nehˬ-iˬ de.
15 Piˇlawˇluˇ, Yuˇli^, Neˬluˇ, Neˬluˇ-euˬ dmˇ ma hawˇ-eu Awˇloˬ-

paˇ-ahˇ, Ngaˇ noeˬ lu‸ ma jeˇ lehˇ tsa‸ nehˬ-iˬ de. K'oeˇ uˬ
ta‸, aˬ yaw‸ ma‸ nehˬ-ehˇ jawˇ-eu Ka-li zaˬ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ
k'aw‸, Ngaˇ noeˬ lu‸ ma jeˇ lehˇ tsa‸ nehˬ-iˬ de.
16 Naw ma‸ tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ yaw muiˬ yaw shawˇ la‸ k'oeˇ mehˬ
cuˇ cuˇ-awˇ, la‸ tsa‸ tsa‸-awˬ. Nga ma‸ naw ma‸-ahˇ noeˬ
lu‸ ma lehˇ, Ka-li zaˬ aˇ muˇ dawˬ taw^ lu‸ dawˬ tsa‸ tsa‸ ahˇ
la‸-eu meh.
17 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, naw ma‸ neh ya dzaw-euˬ gaˇ kaw^
deuˬ-ahˇ maˬ tsaˬ maˬ duˇ leˇ-eu dawˬ mehˬ nehˬ la‸-eu deuˬ-
ahˇ yahˇ-awˬ. Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ, aˬ cawˬ-ahˇ bi g'awˬ bi g'ehˇ-
iˇ-awˇ, sheuˬ bahˬ-eu miˇ neh, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ gaˇ jaw jaw-awˬ
18 lehˇ, ngaˇ naw ma‸-ahˇ shaˇ-eu ma. K'oeˇ lo‸-ehˇ g'eh-eu
deuˬ-aˬ, aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Ka-li-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ mˇ-eu tsawˇ
haˬ maˬ ngeuˇ-a. Yawˬ ha-euˬ uˬ ma^ g'aˇ duˬ mˇ-eu teh‸ meh.
Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ, naˇ haˬ muiˬ-eu dawˬ hawˇ-eu ja ceuˬ-eu
dawˬ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ, nui ma la‸ k'oeˇ yaw muiˬ yaw shawˇ
19 tsawˇ haˬ-ahˇ shuiˇ za myaw‸ za-eu meh. Naw ma‸ Miˬ yehˇ-
euˬ dawˬ naˇ haˬ dui dui-eu meh lehˇ, miˇ k'ahˬ doe *ni* gaˬ-iˇ-
euˬ miˇ neh, ngaˇ laˬ k'aˬ cehˇ lu‸ ma. Ehˇ k'aw‸, naw ma‸
yaw muiˬ jeˬ-ahˇ siˬ nya-awˇ, yaw haiˬ jeˬ nui ma la‸ k'oeˇ tiˬ
20 paw‸-iˬ maˬ ahˇ ni, ngaˇ maw‸ nya siˬ. Nui saˇ bi o‸-eu Miˬ
yehˇ-aˬ, g'awˬ myahˇ maˬ g'eh-ehˇ naw ma‸-euˬ aˬ kuiˇ pehˬ
zaˬ-euˬ uˬ mo^ Saˬdaˬ-ahˇ nawˬ pyeh^ teh‸-a. Aˬ dui-euˬ Sahˬ
paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ naw ma‸-euˬ k'oeˇ
ta^ ja^ lu‸-uˇ.
21 Ngaˬ nehˬ-ehˇ gaˇ mˇ lu‸-eu Ti^moˇseˬ hawˇ-eu, ngaˬ-euˬ
aˇ jeuˬ aˇ ca Luˇgiˇ, Yaˬsoˬ hawˇ-eu Sawˇsiˇpaˬta^ aˬ ha ma‸
naw ma‸-ahˇ noeˬ lu‸ ma lehˇ, dawˬ tsa‸ tsa‸ ahˇ la‸-eu meh.
22 Ngaˇ-aˬ, Pawˇlu^-euˬ g'aˇ duˬ sahˬ bo‸ heu bo‸ lu‸-eu
Deˬlaˬtiˇ ma. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ la‸ k'oeˇ ngaˇ naw ma‸-ahˇ
noeˬ lu‸ ma lehˇ, bo‸ ahˇ la‸-eu ma.
23 Ngaˬ-ahˇ maˬ ehˇ, Ka-li zaˬ tiˬ muˇ muˇ lah-ahˇ maˬ ehˇ,
ha-awˇ bi dzaˬ bi dawˇ lu‸-eu Gaˬyuˇ k'aw‸, Ngaˇ naw ma‸-ahˇ
noeˬ lu‸ ma lehˇ, dawˬ tsa‸ tsa‸ ahˇ la‸-eu meh. Meuˬ heu
meuˬ-euˬ pyuˇ-ahˇ jeˬ hmˬ-eu Eˇlaˬduˇ hawˇ-eu aˬ yui‸ aˬ
nyiˇ Gawˬtu k'aw‸, Naw ma‸-ahˇ noeˬ lu‸ ma lehˇ, dawˬ tsa‸
24 tsa‸ ahˇ la‸-eu meh. Aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ
guiˬ lahˬ yaw dzahˇ naw ma‸ dawˬ taw^ lu‸-euˬ k'oeˇ ta^ ja^
lu‸-uˇ.*

* Jaˇ li‸ tiˬ pa^ na deuˬ la‸ k'oeˇ, gaˬ naˇ yaw zaˬ heu hmˬ maˬ ahˇ-a.

**Aˇ saˬ saˬ-eu Pawˇlu^-euˬ guiˬ lahˬ shaˇ dawˬ**

25 Miˬ yehˇ-euˬ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ-ahˇ taˬ huiˬ taˬ mahˇ
kaˇ-euˇ. Aˬ yaw˰-aˬ, ngaˇ mehˬ-eu laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ
dawˬ hawˇ-eu Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ gaˇ kaw^ ngaˇ dawˬ mehˬ mehˬ-
eu lo˰-ehˇ, naw ma˰-ahˇ g'aˬ bi k'a^ laˇ meh. Ngaˇ mehˬ-eu
guiˬ lahˬ dawˬ heu-aˬ, aˇ hu dawˬ tsui˰ za˰ taˬ-euˬ k'aw˰, nymˬ-
26 mˇ bya ceh^ ni do^ laˇ-euˬ meh. Tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca dawˬ
taw^ lu˰ jah laˇ-awˇ naˇ haˬ geu˰ nya laˇ ni, mˬ maˬ maˬ bya^
zaˇ ziˇ deh˰-eu Miˬ yehˇ dawˬ bi˰ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ, za˰ taˬ-euˬ
k'oeˇ, nymˬ-mˇ pah mehˬ nehˬ-awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ
ngehˬ dah-eu deuˬ-euˬ sahˬ bo˰ baˬ da neh, za˰ taˬ-euˬ k'oeˇ-
27 ahˇ tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ ya siˬ ya mawˇ-euˬ meh. Miˬ
yehˇ aˬ yaw˰ tiˬ g'aˬ teh˰-ehˇ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ tiˬ byah ahˇ-eu
meh. Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ
ziˇ aˬ yaw˰-ahˇ ciˬ huiˬ ciˬ mahˇ kaˇ-euˇ.

# GAWˇLIˬTU MEUˬ-AHˇ JAWˇ-EU KA-LI ZAˬ-AHˇ BO˰ NEHˬ-EUˬ YAW BEH TA˰

**Aˇ dahˬ beh-eu dawˬ**

1 Ngaˇ-aˬ, Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ g'aˬ k'ehˇ Pawˇlu^ ma. Miˬ yehˇ
nui ma tsaˬ-eu miˇ neh, Nawˇ ngaˬ-euˬ g'aˬ k'ehˇ geuˬ-awˬ
2 lehˇ, aˬ yaw˰ ngaˬ-ahˇ kuˇ-eu meh. Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Suˇdeˬ
nga nya˰, Gawˇliˬtu meuˬ-ahˇ jawˇ-eu naw ma˰-ahˇ sahˬ bo˰
heu bo˰ ahˇ la˰-eu ma. Naw ma˰-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ Ka-li zaˬ
aˇ muˇ meh. Yeˬsuˇ Ka-li baˬ da neh, naw ma˰ muiˬ laˇ shawˇ
laˇ-euˬ meh. Aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ tsawˇ myahˇ-
ahˇ k'aˇ shaˇ-eu, aˬ geu gaˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ maˬ kaˬ,
sahˬ bo˰ heu bo˰ nehˬ-eu ma. Aˬ yaw˰-aˬ, aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ
teh˰ maˬ ngeuˇ-a. Aˬ yaw˰ ma˰-euˬ Sahˬ paˬ k'aw˰ ngeuˇ
3 meh. Aˬ dui-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ hawˇ-eu Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ

Ka-li-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ hawˇ-eu nui saˇ o‸-eu jeˬ naw ma‸-
euˬ k'oeˇ ta^ ja^ lu‸-uˇ.

**Guiˬ lahˬ yaw dzahˇ za-euˬ miˇ neh Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ-eu**

4 Naw ma‸ baˬ da neh ngaˇ aˬ myah lu‸ Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ
lu‸ ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Yeˬsuˇ Ka-li baˬ da neh naw
5 ma‸ Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ za-euˬ meh. Yeˬsuˇ
Ka-li baˬ da neh, dawˬ ngehˬ ngehˬ-eu maˬ ehˇ, zaˬ siˬ tsawˇ
gahˇ maˬ ehˇ, yawˬ jeˬ na lu‸ la‸ k'oeˇ naw ma‸ byah laˇ-euˬ
6 meh. Ka-li-euˬ gaˇ kaw^ ngaˇ saˇ kiˇ kamˬ-eu lo‸-ehˇ tsaˬ
ngaˇ lehˇ, naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ byah laˇ lu‸ gaˇ aˬ cawˬ ya
7 mawˇ-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ
Ka-li do^ le gaˇ dawˬ lu‸ ngeh, naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ guiˬ lahˬ
8 ku‸ lu‸ meh. Aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ aˇ nah
ngeh nah, naw ma‸-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ k'aˇ maˬ za *ni*, aˇ
saˬ saˬ ngeh keu^ *ni* aˬ yaw‸ naw ma‸-ahˇ bi zi‸ teh‸-a.
9 Miˬ yehˇ-aˬ, saˇ jaˇ zi‸ dui dui-eu meh. Aˬ yaw‸-euˬ Zaˬ maˇ
pyeu‸-eu, aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li nehˬ-ehˇ yaw deh‸
bi deh‸-eu lehˇ, aˬ yaw‸ naw ma‸-ahˇ kuˇ-euˬ meh.

**Ka-li-ahˇ g'eu pa^ g'eu sha^ te loˇ**

10 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li
baˬ da neh ngaˇ naw ma‸-ahˇ heu lo‸-ehˇ shaˇ-eu ma. Naw
ma‸ tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ tsaˬ leˇ dzoeˇ leˇ-awˬ. Naw ma‸ yaw kaˬ
aˇ ma‸ taˬ biˇ pa^. Nui ma tiˬ siˬ teh‸-ehˇ, nui noeˬ nui duˇ
tiˬ jeˬ teh‸-ehˇ taˬ-awˇ, yaw muiˬ-ehˇ tsaˬ leˇ dzoeˇ leˇ-awˬ.
11 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, naw ma‸ iˬ dehˬ iˬ ceh do^ lu‸ meh lehˇ,
12 Kaˬlawˇi^-euˬ zaˬ deuˬ ngaˬ-ahˇ ja nehˬ la‸-euˬ meh. Ngaˇ
heu lo‸-ehˇ ehˇ maw‸ miˇ-a. Naw ma‸ ehˇ-eu, Ngaˇ-aˬ, Pawˇlu^-
euˬ tsawˇ haˬ ma. Ngaˇ-aˬ, Aˬpawˇlu^-euˬ tsawˇ haˬ ma.
Ngaˇ-aˬ, Geˬpaˇ-euˬ tsawˇ haˬ ma. Ngaˇ-aˬ, Ka-li-euˬ tsawˇ
13 haˬ ma lehˇ, naw ma‸ yaw kaˬ ja lu‸ meh. Naw ma‸ Ka-li-ahˇ
g'eu pa^ g'eu sha^ te loˇ. Pawˇlu^ naw ma‸-euˬ g'aˇ duˬ la‸
ya‸ k'oeˇ ta^ kamˇ shiˇ taˬ loˇ. Maˬ ngeuˇ naˇ, Pawˇlu^-euˬ
tsawˇ myahˇ uˬ mo^ naw ma‸ baˇtiˇsaˬ kamˬ teˬ loˇ.
14 Gaˬliˇpu^ hawˇ-eu Gaˬyuˇ, aˬ nya‸-ahˇ maˬ ngeuˇ naˇ, naw
ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ ngaˇ tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ baˇtiˇsaˬ maˬ mˇ nehˬ-
15 euˬ miˇ neh, ngaˇ laˬ k'aˬ cehˇ miˇ-a. K'oeˇ miˇ neh, ngaˬ-
euˬ tsawˇ myahˇ uˬ mo^ baˇtiˇsaˬ kamˬ-euˬ ma lehˇ, tiˬ g'aˬ-iˬ
16 maˬ ehˇ nya. (Ngaˇ Saˬteˬpaˬ pehˬ-aˬ, pehˬ zaˬ ma zaˬ-ahˇ

k'aw‸ baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-euˬ ma. K'oeˇ deuˬ-ahˇ maˬ ngeuˇ
naˇ, ngaˇ nui deuˬ-ahˇ baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-euˬ maˬ noeˬ nya.)
17 Baˇtiˇsaˬ mˇ nehˬ-iˇ-awˬ lehˇ, Ka-li ngaˬ-ahˇ k'ehˇ-eu maˬ
ngeuˇ-a. Laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ-iˇ-awˬ lehˇ,
k'ehˇ-eu meh. Laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ nehˬ ngeh,
Ka-li la‸ ya‸ k'oeˇ ta^ kamˇ shiˇ-euˬ k'oeˇ maˬ ya byawˬ-iˇ ni,
ngaˇ miˇ tsaˬ-ahˇ ta‸-eu zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ zawˇ huiˬ-eu deuˬ-
ahˇ maˬ g'oe ni mehˬ-eu ma.

**Ka-li-aˬ Miˬ yehˇ-euˬ baoˬ hawˇ-eu Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ meh**

18 La‸ ya‸-euˬ gaˇ kaw^ dawˬ mehˬ mehˬ ngeh, luˬ-iˇ seˇ-iˇ lu‸-
eu tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ maˬ ahˇ-eu dawˬ
pyeu‸-eu meh. Ehˇ k'aw‸, ka k'o‸-eu jeˬ za-euˬ aˬ dui ma‸-euˬ
g'aˇ duˬ, dawˬ k'oeˇ dawˬ-aˬ Miˬ yehˇ-euˬ baoˬ pyeu‸-eu meh.
19 Jaˇ li‸ la‸ k'oeˇ bo‸ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ,
Ngaˇ-aˬ, zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ ahˇ-eu tsawˇ haˬ-euˬ zaˬ siˬ
tsawˇ gahˇ-ahˇ la^ caw^-awˇ, siˬ-eu gahˇ-eu tsawˇ haˬ-euˬ
siˬ-eu gahˇ-eu gaˇ yawˬ ngeh‸-ehˇ bi pyeu‸-iˇ ma,
20 lehˇ bo‸ taˬ-euˬ meh. Zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ ahˇ-eu tsawˇ haˬ aˬ
lehˬ. Zahˇ mehˬ-eu tsawˇ haˬ aˬ lehˬ. Heu ziˇ la‸ k'oeˇ g'awˬ
mya jeˬ siˬ nya-awˇ pyehˇ maw‸-eu tsawˇ haˬ aˬ lehˬ. Miˬ yehˇ
miˇ tsaˬ-euˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ-ahˇ gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ-eu jeˬ
21 bi pyeu‸ laˇ-euˬ, maˬ ngeuˇ-a loˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, miˇ
tsaˬ zaˬ yawˬ ha-euˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ baˬ da neh Miˬ yehˇ-ahˇ
ya siˬ-eu maˬ ngeuˇ-a. K'oeˇ-aˬ, Miˬ yehˇ neh noeˬ tseh^ taˬ-
euˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ meh. K'oeˇ miˇ neh, zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ
maˬ ahˇ-a lehˇ, aˬ cawˬ neh sawˇ taˬ-euˬ nga ma‸ mehˬ-eu laˬ
k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ-ahˇ jah-eu tsawˇ haˬ-ahˇ ka k'o‸-
22 eu-aˬ, Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ meh. Yuˇda^ tsawˇ haˬ, bi siˬ bi
mawˇ-eu jeˬ shaˇ haw-eu meh. Heˬlaˬsaˇ tsawˇ haˬ, zaˬ siˬ
23 tsawˇ gahˇ po^-eu meh. Ehˇ k'aw‸, la‸ ya‸ k'oeˇ ta^ kamˇ
shiˇ-euˬ Ka-li-euˬ gaˇ kaw^ nga ma‸ dawˬ mehˬ mehˬ-eu ma.
Gaˇ kaw^ heu-aˬ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ sahˬ ti‸ ti‸-eu
jeˬ pyeu‸-awˇ, aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-euˬ g'aˇ duˬ zaˬ
24 siˬ tsawˇ gahˇ maˬ ahˇ-eu jeˬ pyeuˬ-eu meh. Ehˇ k'aw‸, Miˬ
yehˇ neh k'aˇ kuˇ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ maˬ ehˇ,
Heˬlaˬsaˇ tsawˇ haˬ maˬ ehˇ, Ka-li-aˬ Miˬ yehˇ-euˬ baoˬ hawˇ-
25 eu Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ meh. Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ siˬ
tsawˇ gahˇ maˬ ahˇ-eu jeˬ-aˬ, tsawˇ haˬ zaˬ-euˬ zaˬ siˬ tsawˇ

gahˇ na^ maˬ tseˇ huiˬ-eu meh. Miˬ yehˇ-euˬ g'aˬ baˬ-eu jeˬ-aˬ,
tsawˇ haˬ zaˬ-euˬ g'aˬ k'a^-eu na^ maˬ tseˇ k'a^-eu meh.
26 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, Miˬ yehˇ naw ma‸-ahˇ kuˇ-euˬ gaˇ
shaˇ noeˬ haw sheˇ. Miˇ tsaˬ-euˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ paw shaˇ
sawˇ le‸ naˇ, kuˇ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ la‸ k'oeˇ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ
ahˇ-eu tsawˇ haˬ maˬ myaˬ-a. Tsawˇ myahˇ do^-eu tsawˇ haˬ
27 maˬ myaˬ-a. Sahˬ paˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca k'aw‸ maˬ myaˬ-a.
Zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ ahˇ-eu deuˬ bi sha‸ dawˇ-eu lehˇ, miˇ tsaˇ
zaˬ neh zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ maˬ ahˇ-a lehˇ sawˇ taˬ-euˬ deuˬ-
ahˇ Miˬ yehˇ tseˇ do^-euˬ meh. G'aˬ k'a^-eu deuˬ bi sha‸
dawˇ-eu lehˇ, g'aˬ maˬ k'a^-a lehˇ miˇ tsaˬ zaˬ neh sawˇ taˬ-
28 euˬ deuˬ-ahˇ Miˬ yehˇ tseˇ do^-euˬ meh. K'ahˬ sehˇ huiˬ-eu
deuˬ-euˬ k'ahˬ sehˇ bi byo^-iˇ-eu lehˇ, k'ahˬ sehˇ maˬ huiˬ-eu
deuˬ, aˬ cawˬ neh no dzeh taˬ-euˬ deuˬ, tiˬ jeˬ-iˬ gaˇ dahˇ
maˬ tsoeˬ-a lehˇ miˇ tsaˬ zaˬ neh sawˇ taˬ-euˬ deuˬ-ahˇ Miˬ
29 yehˇ tseˇ do^-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ
30 shi tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ nui ma huiˬ k'aˇ maˬ za. Miˬ yehˇ
baˬ da neh, naw ma‸ Yeˬsuˇ Ka-li la‸ k'oeˇ ya jawˇ-eu meh.
Aˬ dui-euˬ g'aˇ duˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ, yaw tsaˬ yaw dawˇ
jeˬ, yaw muiˬ yaw shawˇ jeˬ hawˇ-eu, ka k'o‸-eu jeˬ, Miˬ
31 yehˇ Yeˬsuˇ-ahˇ bi pyeu‸ laˇ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, Jaˇ
li‸ la‸ k'oeˇ bo‸ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ, Nui ma huiˬ-eu tsawˇ haˬ,
Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ la‸ k'oeˇ teh‸-ehˇ huiˬ lu‸-uˇ lehˇ, bo‸
taˬ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ Ka-li kamˇ shiˇ-euˬ gaˇ kaw^ mehˬ le-euˬ ma

2 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, aˇ hu ngaˇ naw ma‸ jawˇ gaˇ Miˬ
yehˇ-euˬ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ kamˬ-eu dawˬ mehˬ le ngeh, naˇ
haˬ muiˬ dui dui-eu dawˬ ngehˬ ngehˬ-ehˇ mehˬ-euˬ maˬ ngeuˇ.
Zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ ahˇ-eu dawˬ ngehˬ ngehˬ-ehˇ mehˬ-euˬ k'aw‸
2 maˬ ngeuˇ. Ngaˇ naw ma‸ nehˬ-ehˇ jawˇ ngeh, la‸ ya‸ k'oeˇ
ta^ kamˇ shiˇ-euˬ Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ teh‸-ehˇ siˬ nya ma lehˇ,
3 ngaˇ noeˬ tseh^ taˬ-euˬ ma. Ngaˇ naw ma‸ nehˬ-ehˇ jawˇ
ngeh, g'aˬ tiˬ paw‸-iˬ maˬ ahˇ-ehˇ, gu^-awˇ yaw dzuˬ gah gah-
4 ehˇ jawˇ-euˬ ma. Naw ma‸ jah-eu jeˬ, tsawˇ haˬ-euˬ zaˬ siˬ
tsawˇ gahˇ la‸ k'oeˇ maˬ zi‸-ehˇ, Miˬ yehˇ-euˬ baoˬ la‸ k'oeˇ
5 zi‸ ni, ngaˇ dawˇ ngehˬ-euˬ maˬ ehˇ, dawˬ mehˬ mehˬ-euˬ maˬ
ehˇ, zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ muˇ geu‸-euˬ maˬ
ngeuˇ. Ngaˬ-euˬ la‸ k'oeˇ Yaw sahˇ Miˬ yehˇ jawˇ ma lehˇ

pah mehˬ nehˬ-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ baoˬ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ mehˬ
nehˬ-euˬ ma.

**Yaw sahˇ Miˬ yehˇ neh pah mehˬ nehˬ la˰-euˬ deuˬ**

6 Jah-eu paw g'aˬ k'aˆ lo˰ laˇ-euˬ deuˬ-ahˇ nga ma˰ zaˬ siˬ
tsawˇ gahˇ mehˬ nehˬ-eu ma. Miˇ tsaˬ-euˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ-
ahˇ ehˇ-eu maˬ ngeuˇ. Piˬ-iˇ byoˆ-iˇ-eu miˇ tsaˬ-euˬ sahˬ paˬ
7 deuˬ-euˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ-ahˇ ehˇ-eu k'aw˰ maˬ ngeuˇ. Za˰
taˬ-awˇ, dawˬ tsui˰ na˰ dui dui-eu, Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ siˬ tsawˇ
gahˇ nga ma˰ mehˬ-eu ma. Zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ heu-aˬ, aˬ dui
ma˰ k'ahˬ sehˇ za ni, miˇ tsaˬ heu maˬ beh mi naˆ-ehˇ Miˬ yehˇ
8 neh noeˬ tsehˆ taˬ-euˬ meh. Miˇ tsaˬ k'oeˇ taˆ-euˬ sahˬ paˬ
deuˬ-aˬ, zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ heu-ahˇ maˬ siˬ nya. Aˬ yaw˰ ma˰
siˬ nya law nmˇ-aˬ, yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ huiˬ-eu Sahˬ paˬ-ahˇ
9 la˰ ya˰ k'oeˇ taˆ maˬ ta˰ seh˰-aˇ. Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ bo˰ taˬ-euˬ
lo˰-euˇ,

Miˬ yehˇ-ahˇ gaˬ-eu tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ, aˬ yaw˰ neh
lehˬ hmˬ taˬ-euˬ deuˬ-ahˇ myaˆ nuiˆ maˬ mawˇ haw,
naˬ bawˇ maˬ gaˬ haw, tsawˇ haˬ-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ
maˬ noeˬ siˬ haw-aˬ,

10 lehˇ bo˰ taˬ-euˬ meh. Miˬ yehˇ-aˬ, Yaw sahˇ-ahˇ g'oe-awˇ
k'oeˇ deuˬ aˬ dui-ahˇ pah mehˬ nehˬ la˰-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-aˬ, yawˬ jeˬ na lu˰-ahˇ poˆ
doe haw-awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ tsui˰ zawˇ na˰-eu deuˬ-ahˇ
11 k'aw˰ poˆ haw-eu meh. Tsawˇ haˬ-euˬ la˰ k'oeˇ ahˇ-eu nui
ma maˬ ngeuˇ naˇ, tsawˇ haˬ-ahˇ ta˰-eu deuˬ-ahˇ aˬ suˇ g'aˬ
siˬ nya-eu. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ maˬ ngeuˇ
naˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ ta˰-eu deuˬ-ahˇ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ siˬ nya.
12 Aˬ dui-aˬ, miˇ tsaˬ zaˬ-euˬ nui ma za-euˬ maˬ ngeuˇ. Miˬ yehˇ
neh aˬ dui-ahˇ bi˰-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ siˬ nya ni, Miˬ yehˇ-ahˇ
13 neh oe-euˬ Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ za-euˬ ma. Nga ma˰ guiˬ
lahˬ k'oeˇ-euˬ gaˇ kawˆ mehˬ ngeh, tsawˇ haˬ-euˬ zaˬ siˬ tsawˇ
gahˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ mehˬ-eu maˬ ngeuˇ. Yaw sahˇ Miˬ yehˇ
mehˬ la˰-eu lo˰-ehˇ mehˬ-eu ma. Sa˰ laˇ paw-euˬ gaˇ kawˆ mehˬ
ngeh, sa˰ laˇ paw ta˰-eu deuˬ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ mehˬ nehˬ tsoˆ
nehˬ-eu ma.
14 Sa˰ laˇ paw maˬ noeˬ doˆ nya-eu tsawˇ haˬ, Yaw sahˇ Miˬ
yehˇ-ahˇ ta˰-eu deuˬ-ahˇ maˬ ha geu˰-a. K'oeˇ deuˬ-aˬ, aˬ
yaw˰-euˬ g'aˇ duˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ maˬ ahˇ-eu deuˬ pyeu˰-
eu meh. Sa˰ laˇ paw teh˰-ehˇ k'oeˇ deuˬ-ahˇ tseˇ paˆ-awˇ g'oˆ

shaw nya-eu miˇ neh, aˬ yaw˰ k'oeˇ deuˬ-ahˇ maˬ g'o^ shaw nya.
15 Sa˰ laˇ paw noeˬ do^ nya-eu tsawˇ haˬ, dawˬ taw^ lu˰-ahˇ tseˇ
pa^ biˇ pa^ nya meh. Ehˇ k'aw˰, tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ gaˇ
16 kaw^-ahˇ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ tseˇ pa^ nya. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-ahˇ
mehˬ nehˬ tso^ nehˬ ni, aˬ suˇ g'aˬ aˬ yaw˰-euˬ nui ma-ahˇ siˬ
nya ta. Ehˇ k'aw˰, aˬ dui-aˬ Ka-li-euˬ nui ma ahˇ-eu ma.

### Tiˬ g'aˬ lo˰-ehˇ Miˬ yehˇ-euˬ gaˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ ma

3 Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, sa˰ laˇ paw-euˬ gaˇ kaw^ g'o^ shaw nya-
eu tsawˇ haˬ-ahˇ mehˬ nehˬ-eu lo˰-ehˇ ngaˇ naw ma˰-ahˇ maˬ
mehˬ nehˬ nya nya. Naw ma˰-aˬ, Ka-li la˰ k'oeˇ zaˬ yaw nyiˇ
pyeu˰-eu miˇ neh, miˇ tsaˬ-euˬ gaˇ kaw^ teh˰-ehˇ g'o^ shaw nya-
eu tsawˇ haˬ-ahˇ mehˬ nehˬ-eu lo˰-ehˇ teh˰-ehˇ ngaˇ naw ma˰-
2 ahˇ mehˬ nehˬ nya-eu miˇ-a. Naw ma˰ dzaˇ yaw zeh maˬ dzaˬ
nya laˇ-euˬ miˇ neh, ngaˇ naw ma˰-ahˇ maˬ bi dzaˬ. Aˬ coeˇ
teh˰-ehˇ naw ma˰-ahˇ bi dawˇ ma. Nymˬ-mˇ k'aw˰ naw ma˰
3 dzaˇ yaw zeh maˬ dzaˬ nya laˇ ngaˬ siˬ. Naw ma˰-aˬ miˇ tsaˬ-
euˬ gaˇ kaw^ teh˰-ehˇ g'o^ shaw nya-eu tsawˇ haˬ pyeu˰-eu nga
siˬ. Naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ mya^ na^-awˇ, iˬ
dehˬ iˬ ceh do^ lu˰-eu miˇ neh, miˇ tsaˬ-euˬ gaˇ kaw^ teh˰-ehˇ
g'o^ shaw nya-eu tsawˇ haˬ pyeu˰-awˇ, miˇ tsaˬ zaˬ lo˰-ehˇ teh˰-
4 ehˇ naw ma˰ mˇ lu˰-eu, maˬ ngeuˇ loˇ. Tiˬ g'aˬ, Ngaˇ
PawˇIu^-euˬ tsawˇ haˬ ma lehˇ ehˇ-eu meh. Tiˬ g'aˬ, Ngaˇ
Aˬpawˇlu^-euˬ tsawˇ haˬ ma lehˇ ehˇ-eu meh. Naw ma˰ k'oeˇ
lo˰-ehˇ k'aˇ ehˇ-eu k'oeˇ keu^ ni, naw ma˰ miˇ tsaˬ zaˬ teh˰-ehˇ
pyeu˰ lu˰-eu, maˬ ngeuˇ nya siˬ loˇ.
5 Aˬpawˇlu^ aˬ suˇ g'aˬ-a. Pawˇlu^ k'aw˰ aˬ suˇ g'aˬ-a. Naw
ma˰ jah laˇ ni nga nya˰ zaˬ k'a^ geu˰ lu˰ ma. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ
gaˇ bi mˇ la˰-euˬ lo˰-ehˇ nga nya˰ yawˬ ha-euˬ gaˇ yawˬ ha
6 baw-eu ma. Ngaˇ-aˬ, ka-eu g'aˬ ma. Aˬpawˇlu^-aˬ, iˇ cu˰
shehˬ-eu g'aˬ meh. Ehˇ k'aw˰, bi deh˰ laˇ-eu g'aˬ, Miˬ yehˇ
7 meh. K'oeˇ miˇ neh, ka-eu g'aˬ hawˇ-eu iˇ cu˰ shehˬ-eu g'aˬ
huiˬ-eu maˬ ngeuˇ-a. Bi deh˰ laˇ-eu Miˬ yehˇ teh˰-ehˇ huiˬ-eu
8 meh. Ka-eu g'aˬ hawˇ-eu iˇ cu˰ shehˬ-eu g'aˬ, tiˬ kaw^ meh.
Ehˇ k'aw˰, yawˬ ha neh mˇ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ yawˬ ha guiˬ lahˬ
9 za teh˰-a. Nga nya˰-aˬ, tiˬ g'aˬ lo˰-ehˇ Miˬ yehˇ-euˬ gaˇ mˇ-
eu tsawˇ haˬ ma. Naw ma˰-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ deh yaˇ hawˇ-eu
Miˬ yehˇ-euˬ nymˇ meh.
10 Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ guiˬ lahˬ bi˰ nehˬ la˰-euˬ lo˰-ehˇ, zawˇ

nya-eu nymˇ gawˇ-eu g'aˬ lo‸-ehˇ ngaˇ gawˇ dahˬ beh taˬ-euˬ
ma. Aˬ cawˬ-aˬ, k'oeˇ-ahˇ neh gawˇ da^ le‸-eu meh. Ehˇ k'aw‸,
aˬ jo^-ehˇ gawˇ da^ le‸-eu gaˇ, yawˬ g'aˬ na lu‸ ya yahˇ teh‸-a.
11 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, gawˇ dahˬ beh taˬ-euˬ k'oeˇ-aˬ, Yeˬsuˇ
Ka-li meh. Aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ, nui jeˬ neh gawˇ dahˬ maˬ
12 beh nya. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na, pyuˇ, shuiˇ, sehˇ, daˇ kawˬ,
uˬ jiˇ, g'o^ yoeˬ yuˇ-awˇ gawˇ dahˬ beh taˬ-euˬ k'oeˇ-ahˇ gawˇ
da^ le‸ naˇ, yawˬ g'aˬ na lu‸ yawˬ ha neh mˇ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ
13 do^ laˇ teh‸-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, yaˇ k'aˬ daˇ-eu aˇ nah
keu^ le ngeh, yawˬ g'aˬ na lu‸ neh mˇ-euˬ shaˇ-euˬ deuˬ bya
ceh^ ni do^ laˇ teh‸-a. Tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na lu‸ neh mˇ-euˬ
14 shaˇ-euˬ deuˬ-ahˇ miˬ dzaˬ neh lawˬ haw teh‸-a. Tsawˇ haˬ
tiˬ g'aˬ na, gawˇ dahˬ beh taˬ-euˬ k'oeˇ-ahˇ neh gawˇ da^ le‸-eu
15 k'oeˇ zi‸ naˇ, aˬ yaw‸ guiˬ lahˬ za teh‸-a. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ
na neh mˇ-euˬ shaˇ-euˬ deuˬ-ahˇ miˬ dzaˬ pui^ dzeh naˇ, aˬ
yaw‸-euˬ guiˬ lahˬ smˬ-iˇ teh‸-a. Ehˇ k'aw‸, aˬ yaw‸-aˬ ka
k'o‸-eu jeˬ za teh‸-a. Ka k'o‸-eu k'oeˇ-aˬ, miˬ dzaˬ la‸ k'oeˇ
ya buˬ-iˇ-eu lo‸-ehˇ duˇ-eu meh.
16 Naw ma‸-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma pyeu‸
gaˇ maˬ ehˇ, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ jawˇ gaˇ
17 maˬ ehˇ, maˬ siˬ te loˇ. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na Miˬ yehˇ-euˬ
uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ la^ caw^ naˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-
ahˇ la^ caw^ teh‸-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ-euˬ uˬ
duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-aˬ, yaw muiˬ yaw shawˇ meh. Naw
ma‸ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma k'oeˇ meh.
18 Aˬ suˇ g'aˬ maˬ kaˬ, yawˬ haˇ yawˬ ha jaˬ myaw‸ taˬ myaw‸.
Naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ tiˬ g'aˬ na miˇ tsaˬ-euˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ
ahˇ ma lehˇ noeˬ naˇ, aˬ yaw‸ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ ahˇ laˇ ni, zaˬ
19 siˬ tsawˇ gahˇ maˬ ahˇ-eu tsawˇ haˬ pyeu‸-iˇ lu‸-uˇ. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, miˇ tsaˬ-euˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ-aˬ, Miˬ yehˇ-
euˬ mehˬ shi zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ maˬ ngeuˇ-a. Jaˇ li‸ la‸ k'oeˇ
bo‸ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ, Zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ ahˇ-eu tsawˇ haˬ siˬ
lu‸ gahˇ lu‸ ngeh, Miˬ yehˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ nyeh‸ teh‸-a,
20 lehˇ, bo‸ taˬ-euˬ meh. Yawˬ tsahˇ yawˬ heu lo‸-ehˇ bo‸ taˬ-
euˬ meh. Zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ ahˇ-eu tsawˇ haˬ-euˬ nui noeˬ nui
duˇ-aˬ, yawˬ ngeh‸ meh lehˇ, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ siˬ nya meh
21 lehˇ, bo‸ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, tsawˇ haˬ-ahˇ g'oe-awˇ
nui ma taˬ huiˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, yawˬ jeˬ na lu‸
22 naw ma‸-euˬ meh. Pawˇlu^ maˬ ehˇ, Aˬpawˇlu^ maˬ ehˇ,
Geˬ paˇ maˬ ehˇ, miˇ tsaˬ maˬ ehˇ, yaw deh‸ jeˬ maˬ ehˇ,

yaw shiˇ jeˬ maˬ ehˇ, nymˬ-mˇ pyeu˰ lu˰-eu deuˬ maˬ ehˇ, aˬ
kaˇ pyeu˰ laˇ-eu deuˬ maˬ ehˇ, dawˬ taw^ lu˰ naw ma˰-euˬ
23 meh. Naw ma˰ Ka-li-euˬ meh. Ka-li-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ meh.

**G'aˬ k'ehˇ deuˬ-euˬ gaˇ gaˇ kaw^**

4 Naw ma˰-aˬ, Ka-li-euˬ zaˬ k'a^ pyeu˰-awˇ, Miˬ yehˇ neh za˰
taˬ-euˬ deuˬ-ahˇ haw piˇ-eu tsawˇ haˬ ngaˇ lehˇ, aˬ cawˬ nga
2 ma˰-ahˇ sawˇ la˰-eu tsaˬ teh˰-a. Haw piˇ-eu deuˬ-aˬ, saˇ jaˇ
3 zi˰-eu tsawˇ haˬ ya pyeu˰ meh. Naw ma˰ maˬ ehˇ, nui deuˬ
maˬ ehˇ, ngaˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ nehˬ la˰-eu k'aw˰, ehˬ ngeuˇ
4 lu˰-uˇ. Ngaˇ-aˬ, yawˬ haˇ yawˬ ha yaˇ k'aˬ maˬ daˇ. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˇ yaw lehˬ ahˇ ma lehˇ, ngaˇ maˬ noeˬ.
K'oeˇ lo˰-ehˇ maˬ noeˬ-eu miˇ neh, ngaˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ
tsawˇ haˬ pyeu˰ laˇ-eu maˬ ngeuˇ-a. Ngaˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ-eu
5 g'aˬ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ meh. K'oeˇ miˇ neh, aˇ yamˬ maˬ keu^
laˇ-euˬ nmˇ kaˬ, aˬ geu jeˬ-euˬ gaˇ kaw^-ahˇ maˬ kaˬ, yaˇ k'aˬ
taˬ daˇ siˬ. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ oe keu^ ngeh, yaw zahˇ la˰ k'oeˇ
za˰ taˬ-euˬ deuˬ bya ceh^-i do^ laˇ ni, aˬ yaw˰ tsawˇ haˬ-euˬ
nui noeˬ nui duˇ-ahˇ bi do^ laˇ teh˰-a. K'oeˇ ngeh, tsawˇ haˬ
yawˬ g'aˬ na lu˰-ahˇ geuˇ-eu lo˰-ehˇ Miˬ yehˇ ja ceuˬ teh˰-a.
6 Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, ngaˇ naw ma˰-ahˇ gaˇ kaw^ heu
deuˬ bo˰ nehˬ-eu-aˬ, naw ma˰ Aˬpawˇlu^ nga nya˰-ahˇ dzaw
geu˰ nya ni, naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ heu ehˇ
mehˬ-eu ma. Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ bo˰ taˬ-euˬ mehˬ nah teh˰-ehˇ
caw teh-awˬ. Caw teh naˇ, tiˬ g'aˬ-ahˇ ja ceuˬ-awˇ tiˬ g'aˬ-ahˇ
7 yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ maˬ g'eh-aˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ
suˇ g'aˬ nawˬ-ahˇ bi beu gaˇ la˰ taˬ. Miˬ yehˇ-ahˇ neh za-euˬ
maˬ ngeuˇ naˇ, nawˇ aˬ jeˬ ja^ te. Miˬ yehˇ-ahˇ neh za-euˬ
ngeuˇ naˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ neh maˬ za-euˬ lo˰-ehˇ nawˇ aˬ jeˬ
g'eh-eu nui ma huiˬ lu˰ te.
8 Nymˬ-mˇ naw ma˰ nui k'ahˇ shiˇ-eu nga, ehˇ lawˬ. Nymˬ-
mˇ naw ma˰ smˇ muiˬ muiˬ laˇ-euˬ nga, ehˇ lawˬ. Nga ma˰
maˬ ahˇ-eu k'aw˰, naw ma˰ u^ lahˇ lu˰ nga la. Naw ma˰ aˬ diˇ
aˬ maˇ u^ lahˇ gaˇ ngaˇ maw˰ miˇ-a. U^ lahˇ naˇ, nga ma˰ k'aw˰
9 naw ma˰ nehˬ-ehˇ ya u^ lahˇ teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
Seh˰-awˬ lehˇ yaˇ k'aˬ daˇ tseh^-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ aˇ saˬ saˬ
ngeh bi mawˇ-eu g'aˇ duˬ bi jawˇ-eu lo˰-ehˇ, Miˬ yehˇ nga ma˰
g'aˬ k'ehˇ deuˬ-ahˇ bi jawˇ la˰-euˬ meh lehˇ, ngaˇ noeˬ-eu ma.

Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ hawˇ-eu mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ dawˬ taw^
lu‸ bi haw niˇ g'a-eu lehˇ, bawˬ-iˬ g'eh lu‸-eu la‸ k'oeˇ ya uˇ-iˇ-
10 eu tsawˇ haˬ lo‸-ehˇ nga ma‸ pyeu‸-eu ma. Nga ma‸ Ka-li-
euˬ g'aˇ duˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ maˬ ahˇ-eu tsawˇ haˬ k'aw‸,
naw ma‸ Ka-li-euˬ la‸ k'oeˇ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ ahˇ-eu tsawˇ haˬ
ngaˇ. Nga ma‸ g'aˬ baˬ-eu tsawˇ haˬ k'aw‸, naw ma‸ g'aˬ k'a^-
eu tsawˇ haˬ ngaˇ. Naw ma‸ k'ahˬ sehˇ huiˬ-eu tsawˇ haˬ k'aw‸,
11 nga ma‸ aˬ cawˬ neh no dzeh taˬ-euˬ tsawˇ haˬ ma. Nga ma‸
nymˬ-mˇ keu^ ni hawˬ meh‸-eu, iˇ cu‸ meh‸-eu, maˬ ya dm maˬ
ya g'aˬ-eu, diˬ-eu k'o^-eu gaˇ ya daˬ-awˇ, jawˇ duˬ maˬ baw-eu
12 tsawˇ haˬ pyeu‸ lu‸ ma. Nga ma‸ yawˬ ha-euˬ aˬ la‸ neh gaˇ
yaw k'a^-ehˇ ya mˇ dzaˬ lu‸ ma. Aˬ cawˬ nga ma‸-ahˇ yaˬ k'ehˇ
yaˬ laˇ ngeh, nga ma‸ dawˬ ngehˬ g'eh nehˬ-eu ma. Aˬ cawˬ
nga ma‸-ahˇ k'ehˬ laˇ k'a^ laˇ ngeh, nga ma‸ oˇ-eu ma.
13 Aˬ cawˬ nga ma‸-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ laˇ ngeh nga
ma‸ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ shaˇ-eu ma. Nymˬ-mˇ keu^ ni aˬ cawˬ
nga ma‸-ahˇ miˇ tsaˬ-euˬ jaw‸ la‸ ni g'eh-eu jeˬ lo‸-ehˇ sawˇ
taˬ-awˇ, aˬ cawˬ neh ya^ dzeh taˬ-euˬ ja^ gu^ ja^ meuˬ lo‸-ehˇ
pyeu‸ lu‸ ma.
14 Naw ma‸ bi sha‸ dawˇ-eu lehˇ ngaˇ heu lo‸-ehˇ bo‸-eu maˬ
ngeuˇ. Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu zaˬ lo‸-ehˇ naw ma‸-ahˇ sawˇ taˬ-
15 awˇ, bi yahˇ-eu lehˇ bo‸-eu ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Ka-
li-euˬ gaˇ kaw^ naw ma‸-ahˇ mehˬ nehˬ-eu saˬ laˬ tiˬ muiˇ g'aˬ
jawˇ k'aw‸, aˬ da tiˬ g'aˬ teh‸ meh. Ngaˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ
lahˬ dawˬ mehˬ-awˇ, naw ma‸-ahˇ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ la‸ k'oeˇ
16 bi deh‸ laˇ-euˬ ma. K'oeˇ miˇ neh, ngaˬ-ahˇ dzaw geu‸-awˬ
17 lehˇ, ngaˇ naw ma‸-ahˇ shaˇ-eu ma. Ti^moˇseˬ-ahˇ naw ma‸
jawˇ gaˇ bi laˇ-eu ma. Aˬ yaw‸-aˬ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ la‸ k'oeˇ
saˇ jaˇ zi‸-awˇ, ngaˇ zawˇ gaˬ-eu zaˬ tiˬ g'aˬ ma. Yawˬ gaˇ na
lu‸ jawˇ-eu Ka-li zaˬ aˇ muˇ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ ngaˇ mehˬ nehˬ
tso^ nehˬ-eu lo‸-ehˇ, ngaˇ Ka-li-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ mˇ-euˬ deuˬ
18 aˬ yaw‸ naw ma‸-ahˇ ja noeˬ la‸ teh‸-a. Pawˇlu^ nga ma‸ jawˇ
gaˇ maˬ laˇ-aˇ lehˇ, tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ noeˬ noeˬ-ehˇ,
19 nui ma huiˬ lu‸ meh. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ nui ma tsaˬ naˇ, g'awˬ
myahˇ maˬ g'eh-ehˇ, ngaˇ naw ma‸ jawˇ gaˇ laˇ ma. Ngaˇ laˇ
keu^ naˇ, nui ma huiˬ-eu tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ dawˬ ngehˬ-eu
gaˇ maˬ haw. Aˬ yaw‸ ma‸ baoˬ ahˇ nga loˇ, maˬ ahˇ nga loˇ
20 lehˇ haw ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu jeˬ-
aˬ, dawˬ ngehˬ-eu gaˇ ta‸-eu maˬ ngeuˇ-a. Baoˬ-ahˇ ta‸-eu meh.
21 Naw ma‸ aˬ jeˬ maw‸-eu 'nya. Daˇ cuiˇ yuˇ-awˇ bi laˇ maw‸-

eu nya loˇ. Maˬ ngeuˇ naˇ, g'oeˇ-eu gaˬ-eu la‸ k'oeˇ nui ma nahˬ
yu ni g'eh-awˇ bi laˇ maw‸-eu nya loˇ.

**Maˬ mˇ k'mˬ-eu jeˬ mˇ lu‸-eu g'aˬ-ahˇ daˇ nehˬ-euˬ**

5 Naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ, k'aˬ dzeˇ zaˬ hawˇ-eu zaˬ miˬ zaˬ yaw
kaˬ maˬ mˇ k'mˬ-eu jeˬ mˇ lu‸ meh lehˇ, ngaˇ ya gaˬ-euˬ ma.
Maˬ mˇ k'mˬ-eu k'oeˇ jeˬ-aˬ, lawˇ ci‸ zaˬ k'aw‸ maˬ mˇ k'mˬ-
eu jeˬ pyeu‸-eu meh. K'oeˇ aˬ jeˬ nga lehˇ ehˇ naˇ, naw ma‸-
euˬ la‸ k'oeˇ tiˬ g'aˬ, yawˬ ha aˬ da-euˬ miˬ zaˬ-ahˇ sheuˬ-euˬ
2 meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ mˇ lu‸ k'aw‸, naw ma‸ nui ma huiˬ lu‸ meh.
Naw ma‸ noeˬ shaˬ paˬ-ehˇ g'eh-eu, maˬ ngeuˇ-a loˇ. Naw ma‸
k'oeˇ lo‸-ehˇ mˇ lu‸-eu tsawˇ haˬ-ahˇ teh dzeh paˬ-ehˇ g'eh teh‸-a.
3 Ngaˇ naw ma‸ nehˬ-ehˇ maˬ jawˇ-eu k'aw‸, ngaˬ-euˬ nui ma
naw ma‸ nehˬ-ehˇ ja^ lu‸ ma. Ngaˇ naw ma‸ nehˬ-ehˇ jawˇ-
eu lo‸-ehˇ, k'oeˇ lo‸-ehˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ, nymˬ-mˇ k'aw‸
4 ngaˇ daˇ nehˬ-euˬ ma. Sahˬ paˬ YeˬsuˇeuˬXX
mo^ naw ma‸ uiˬ leˇ-awˇ, ngaˬ-euˬ nui ma k'aw‸ naw ma‸ nehˬ-
ehˇ ja^ ngeh, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ baoˬ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ heu
5 lo‸-ehˇ mˇ-awˬ. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ, shiˬ shaˬ jiˇ paw luˬ-iˇ
seˇ-iˇ ni, Saˬdaˬ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ-awˬ. K'oeˇ lo‸-
ehˇ jahˇ naˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ aˇ nah ngeh nah Miˬ yehˇ
aˬ yaw‸-euˬ sa‸ laˇ-ahˇ ka k'o‸ teh‸-a.
6 Naw ma‸ nui ma huiˬ lu‸-eu maˬ muiˬ-a. Dehˬ tseˬ ui cui^
teh‸ k'aw‸, kaˬ muˇ tiˬ siˬ siˬ lah-ahˇ bi poˬ laˇ nya meh lehˇ,
7 naw ma‸ maˬ siˬ te loˇ. Naw ma‸ dehˬ tseˬ maˬ ahˇ-eu kaˬ
muˇ yaw shui‸ tiˬ siˬ pyeu‸ laˇ *ni*, dehˬ tseˬ yaw oeˇ yuˇ dzeh-
awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Ka-li-aˬ, aˬ dui-euˬ g'aˇ duˬ lawˇ
8 nehˬ-euˬ Baˬsaˬkaˬ yawˇ zaˬ pyeu‸-eu meh. K'oeˇ miˇ neh,
bawˬ-iˬ dzaˬ ngeh, dehˬ tseˬ yaw oeˇ taˬ daw^. Yaw haiˬ hawˇ-
eu yaw jaw‸-ahˇ ta‸-eu dehˬ tseˬ k'aw‸ taˬ daw^. Dehˬ tseˬ maˬ
daw^-euˬ kaˬ muˇ, yaw muiˬ yaw shawˇ hawˇ-eu yaw tsaˬ yaw
dawˇ kaˬ muˇ dzaˬ kaˇ-euˇ.
9 K'aˬ dzeˇ zaˬ hawˇ-eu zaˬ miˬ zaˬ yaw kaˬ maˬ mˇ k'mˬ-eu
jeˬ mˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ g'awˬ tseh^ tseh^-awˬ lehˇ, ngaˇ naw
10 ma‸-ahˇ sahˬ bo‸ bo‸ nehˬ-euˬ ma. Ngaˇ sahˬ bo‸ k'oeˇ lo‸-
ehˇ bo‸ nehˬ-euˬ-aˬ, aˬ cawˬ nehˬ-ehˇ joe-eu deuˬ-ahˇ maˬ
ehˇ, aˬ cawˬ-euˬ myawˬ-ahˇ mehˇ juiˇ juiˇ-awˇ k'ehˬ geu‸ k'a^
geu‸-eu deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, tahˬ pahˬ aˬ ma mawˇ kawˇ-ahˇ uˬ
duˬ tahˬ-eu deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, k'oeˇ lo‸-ehˇ jahˇ lu‸-eu lawˇ

ci‸ zaˬ-ahˇ g'awˬ tseh^ tseh^-awˬ lehˇ ehˇ maw‸-eu maˬ ngeuˇ.
K'oeˇ lo‸-ehˇ g'eh-eu deuˬ-ahˇ g'awˬ tseh^ tseh^ naˇ, naw ma‸
11 miˇ tsaˬ heu-euˬ k'oeˇ ta^ ya do^-iˇ teh‸-a. Ngaˇ ehˇ maw‸-
eu-aˬ, Ngaˇ Ka-li zaˬ ma lehˇ ehˇ gaˇ neh, aˬ cawˬ nehˬ-ehˇ
joe-eu, aˬ cawˬ-euˬ myawˬ-ahˇ mehˇ juiˇ juiˇ-eu, tahˬ pahˬ aˬ
ma mawˇ kawˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-eu, ja bu ja doeˇ-eu, jiˇ baˬ
dawˇ yeh‸-eu, aˬ cawˬ-euˬ myawˬ-ahˇ k'ehˬ geu‸ k'a^ geu‸-eu,
k'oeˇ lo‸-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ-ahˇ g'awˬ tseh^ tseh^-awˬ. Aˬ
yaw‸ ma‸ nehˬ-ehˇ hawˬ k'aw‸ taˬ dzaˬ ta‸ lehˇ, ngaˇ naw ma‸-
12 ahˇ bo‸ nehˬ-euˬ ma. Ka-li zaˬ aˇ muˇ-euˬ la‸ nyiˇ paw jawˇ-eu
tsawˇ haˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ-eu, ngaˬ-ahˇ aˬ jo^-ehˇ ta‸-eu. Naw
ma‸ Ka-li zaˬ aˇ muˇ la‸ k'oeˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ
13 ya daˇ-eu, maˬ ngeuˇ-a loˇ. Ka-li zaˬ aˇ muˇ-euˬ la‸ nyiˇ paw
jawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ Miˬ yehˇ yaˇ k'aˬ daˇ teh‸-a. Tsawˇ haˬ
yaw haiˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ teh dzeh-awˬ.

## Yaˇ k'aˬ daˇ nehˬ la‸ ni lawˇ ci‸ zaˬ jawˇ gaˇ iˇ-eu

6 Naw ma‸ yaw kaˬ yaˇ k'aˬ ja-eu jeˬ do^ laˇ naˇ, Ka-li zaˬ jawˇ
gaˇ maˬ iˇ-ehˇ, naw ma‸-ahˇ daˇ nehˬ la‸ ni lawˇ ci‸ zaˬ jawˇ
2 gaˇ iˇ lu‸ te loˇ. Ka-li zaˬ miˇ tsaˬ zaˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ ya daˇ
meh lehˇ, naw ma‸ maˬ siˬ te loˇ. Naw ma‸ miˇ tsaˬ zaˬ-ahˇ
yaˇ k'aˬ ya daˇ naˇ, naw ma‸ zawˇ nyiˇ-eu gaˇ kaw^ deuˬ-ahˇ
3 daˇ paˬ-ehˇ maˬ g'eh-a loˇ. Aˬ dui-aˬ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ-ahˇ
yaˇ k'aˬ ya daˇ meh lehˇ, naw ma‸ maˬ siˬ te loˇ. K'oeˇ miˇ
neh, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ deh‸ lu‸ ngeh, k'oeˇ na^ maˬ tseˇ yaˇ
4 k'aˬ ya daˇ teh‸-a lehˇ, naw ma‸ maˬ siˬ te loˇ. Daˇ paˬ-ehˇ
g'eh-eu zawˇ nyiˇ-eu gaˇ kaw^ deuˬ do^ laˇ naˇ, mya^ pyawˬ
naˇ mehˇ maˬ baw-a lehˇ Ka-li zaˬ aˇ muˇ neh sawˇ taˬ-euˬ
5 deuˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ-eu tsawˇ haˬ bi geu‸ te loˇ. Naw ma‸
bi sha‸ dawˇ-eu lehˇ ngaˇ heu lo‸-ehˇ ehˇ-eu ma. Ka-li zaˬ
yaw kaˬ, maˬ tsaˬ maˬ dzoeˇ leˇ gaˇ daˇ tseh^ nya-eu zaˬ siˬ
tsawˇ gahˇ ahˇ-eu tsawˇ haˬ, naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ tiˬ g'aˬ-iˬ
6 maˬ jawˇ-a loˇ. Ka-li zaˬ yaw kaˬ yaˇ k'aˬ ja-eu uˬ ta‸, Yeˬ-
suˇ-ahˇ maˬ jah-eu tsawˇ haˬ-euˬ mehˬ shi yaˇ k'aˬ ja-iˇ te loˇ.
7 Naw ma‸ tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ yaˇ k'aˬ ja-eu-aˬ, tiˬ paw‸-iˬ maˬ tsaˬ-a.
Aˬ jeˬ miˇ neh aˬ cawˬ la^ lehˬ la‸ gaˇ naw ma‸ maˬ oˇ te. Aˬ
jeˬ miˇ neh aˬ cawˬ naw ma‸-euˬ myawˬ-ahˇ myaw‸ geu‸ laˇ
8 gaˇ naw ma‸ maˬ oˇ te. Naw ma‸ aˬ cawˬ-ahˇ la^ lehˬ-eu uˬ

ta‸, myaw‸ dzaˬ lu‸ meh. Naw ma‸ yawˬ ha-euˬ aˬ yui‸ aˬ
nyiˇ-ahˇ k'oeˇ lo‸-ehˇ jahˇ lu‸ nga.
9 Maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu tsawˇ haˬ, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu la‸
k'oeˇ maˬ ya uˇ leˇ-a lehˇ, naw ma‸ maˬ siˬ te loˇ. Taˬ noeˬ
bahˬ de. K'aˬ miˬ sheu-eu, tahˬ pahˬ aˬ ma mawˇ kawˇ-ahˇ
uˬ duˬ tahˬ-eu, aˬ cawˬ-euˬ miˬ zaˬ-ahˇ bahˬ-eu mu^-eu,
10 k'aˬ dzeˇ zaˬ cawˬ cawˬ maˬ mˇ k'mˬ-eu jeˬ mˇ-eu, aˬ cawˬ-
euˬ myawˬ k'oeˬ-eu, aˬ cawˬ-euˬ myawˬ-ahˇ mehˇ juiˇ juiˇ-eu,
jiˇ baˬ dawˇ yeh‸-eu, ja bu ja doeˇ-eu, aˬ cawˬ-euˬ myawˬ-
ahˇ myaw‸ geu‸ shuiˇ geu‸-eu, k'oeˇ lo‸-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ Miˬ
11 yehˇ u^ lahˇ-eu la‸ k'oeˇ maˬ ya uˇ leˇ-a. Yaw beh naw ma‸
tiˬ pa^ na deuˬ k'oeˇ lo‸-ehˇ mˇ-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸, nymˬ-
mˇ Miˬ yehˇ Sahˬ paˬ YeˬsuˇKa-li-euˬ tsawˇ myahˇ hawˇ-eu
aˬ dui-euˬ Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-euˬ la‸ k'oeˇ naw ma‸-ahˇ tsiˬ
shawˇ-euˬ uˬ ta‸, bi muiˬ bi shawˇ laˇ-euˬ meh. Yaw tsaˬ
yaw dawˇ tsawˇ haˬ k'aw‸ bi pyeu‸ laˇ-euˬ meh.

**Naw ma‸-euˬ g'awˇ mawˇ la‸ k'oeˇ Miˬ yehˇ-euˬ yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ bi do^ laˇ-awˬ**

12 Ngaˇ yawˬ jeˬ na lu‸ mˇ nya-eu a kawˬ-aˬ ja^ ma. Mˇ nya-
eu k'aw‸, yawˬ jeˬ na lu‸ gaˇ dahˇ tsoeˬ-eu maˬ ngeuˇ-a. Ngaˇ
yawˬ jeˬ na lu‸ mˇ nya-eu a kawˬ-aˬ ja^ ma. Ehˇ k'aw‸, aˬ
13 geu jeˬ-euˬ la‸ o^ maˬ kaˬ, ngaˇ zaˬ k'a^ maˬ geu‸. Dzaˬ-eu
jeˬ-aˬ, uˬ ma^-euˬ g'aˇ duˬ meh. Uˬ ma^-aˬ, dzaˬ-eu jeˬ-euˬ
g'aˇ duˬ meh. Ehˇ k'aw‸, Miˬ yehˇ heu nyiˬ jeˬ lu‸-ahˇ la^ piˬ
la^ byo^ teh‸-a. G'awˇ mawˇ-aˬ, aˬ cawˬ nehˬ-ehˇ joe-eu g'aˇ
duˬ maˬ ngeuˇ-a. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ g'aˇ duˬ meh. Sahˬ
14 paˬ Yeˬsuˇ k'aw‸ g'awˇ mawˇ-euˬ g'aˇ duˬ meh. Miˬ yehˇ
aˬ yaw‸-euˬ baoˬ neh Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ bi g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ
15 lo‸-ehˇ, aˬ dui-ahˇ k'aw‸ bi g'o‸ deh‸ laˇ teh‸-a. Naw ma‸-euˬ
g'awˇ mawˇ-aˬ, Ka-li-euˬ aˇ sehˇ deuˬ meh lehˇ, naw ma‸ maˬ
siˬ te loˇ. K'oeˇ miˇ neh, Ka-li-euˬ aˇ sehˇ-ahˇ yuˇ-awˇ, meh
maˬ laˇ-euˬ aˇ sehˇ bi pyeu‸ laˇ te loˇ. Maˬ ngeuˇ-aˇ de.
16 Meh maˬ laˇ nehˬ-ehˇ joe-eu tsawˇ haˬ, aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ g'awˇ
mawˇ tiˬ mawˇ teh‸-ehˇ pyeu‸ laˇ meh lehˇ, naw ma‸ maˬ siˬ
te loˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Aˬ yaw‸ nya‸ g'awˇ mawˇ tiˬ
mawˇ teh‸-ehˇ pyeu‸ laˇ teh‸-a lehˇ, Jaˇ li‸ la‸ k'oeˇ bo‸ ta‸-euˬ
17 meh. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ gaw‸-eu tsawˇ haˬ, sa‸ laˇ paw
18 Yeˬsuˇ nehˬ-ehˇ tiˬ g'aˬ teh‸ meh. Aˬ cawˬ nehˬ-ehˇ joe-eu
jeˬ-ahˇ g'awˬ tseh^ tseh^-awˬ. Tsawˇ haˬ mˇ-eu iˬ baˇ nui deuˬ

dawˬ taw^ lu˰-aˬ, yawˬ ha-euˬ g'awˇ mawˇ la˰ nyiˇ paw mˇ-eu
meh. Ehˇ k'aw˰, aˬ cawˬ nehˬ-ehˇ joe-eu tsawˇ haˬ, yawˬ ha-euˬ
19 g'awˇ mawˇ-ahˇ mˇ bahˬ-eu meh. Naw ma˰-euˬ g'awˇ mawˇ-
aˬ, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-euˬ uˬ duˬ tahˬ nymˇ
nymˇ ma meh lehˇ, naw ma˰ maˬ siˬ te loˇ. Aˬ yaw˰-aˬ, Miˬ
yehˇ-ahˇ neh do^ le-awˇ, naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ jawˇ lu˰ meh.
Naw ma˰-euˬ g'awˇ mawˇ-aˬ, naw ma˰-euˬ maˬ ngeuˇ-a.
20 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ aˇ poeˬ bi˰-awˇ, naw ma˰-ahˇ
zeuˇ k'o˰ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, naw ma˰-euˬ g'awˇ mawˇ
la˰ k'oeˇ Miˬ yehˇ-euˬ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ bi do^ laˇ-awˬ.

**Miˬ zaˬ laˬ, smˇ miˇ iˇ-eu gaˇ kaw^**

7 Naw ma˰ ngaˬ-ahˇ sahˬ bo˰ bo˰ nehˬ le˰-euˬ gaˇ kaw^ deuˬ,
ngaˇ naw ma˰-ahˇ bo˰ k'o˰ nehˬ la˰ ma de. K'aˬ dzeˇ zaˬ, miˬ
2 zaˬ maˬ sheuˬ ni jawˇ nya naˇ, muiˬ teh˰-a. Ehˇ k'aw˰, aˬ
cawˬ nehˬ-ehˇ joe-eu g'awˬ mya ni ja^-eu miˇ neh, k'aˬ dzeˇ zaˬ
yawˬ g'aˬ na lu˰ miˬ zaˬ sheuˬ-eu tsaˬ meh. Zaˬ miˬ zaˬ yawˬ
3 g'aˬ na lu˰ k'aw˰ dahˬ dzaˬ-iˇ-eu tsaˬ meh. K'aˬ dzeˇ zaˬ-aˬ,
yawˬ ha-euˬ miˬ zaˬ-ahˇ mˇ nehˬ paˬ-ehˇ g'eh-eu zahˇ ja^-eu
lo˰-ehˇ mˇ nehˬ-awˬ. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, zaˬ miˬ zaˬ k'aw˰
yawˬ ha-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ-ahˇ mˇ nehˬ paˬ-ehˇ g'eh-eu zahˇ
4 ja^-eu lo˰-ehˇ mˇ nehˬ-awˬ. Zaˬ miˬ zaˬ-aˬ, yawˬ ha-euˬ g'awˇ
mawˇ yawˬ ha-euˬ maˬ ngeuˇ-a. Yawˬ ha-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ-euˬ
meh. K'aˬ dzeˇ zaˬ k'aw˰, yawˬ ha-euˬ g'awˇ mawˇ yawˬ ha-euˬ
5 maˬ ngeuˇ-a. Yawˬ ha-euˬ miˬ zaˬ-euˬ meh. Nawˬ nehˬ-ehˇ
maˬ yu˰ lehˇ, miˬ zaˬ yo zaˬ yaw kaˬ tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ taˬ ehˇ.
Guiˬ lahˬ yaw muiˬ-ehˇ shaˇ nya ni, nyiˬ g'aˬ lu˰ nui ma tsaˬ-
awˇ tiˬ k'ehˬ la˰ k'oeˇ maˬ yu˰-eu jeˬ maˬ ngeuˇ naˇ, Maˬ yu˰
lehˇ, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ taˬ ehˇ. Yawˬ ha-euˬ nui ma-ahˇ yawˬ ha
maˬ oˇ coeˇ-ehˇ, Saˬdaˬ naw ma˰-ahˇ maˬ ya muˇ ni, tiˬ k'ehˬ
6 g'eh naˇ tiˬ g'aˬ lo˰-ehˇ paˇ yu˰-awˬ. Ngaˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ-
7 eu-aˬ, dawˬ bi˰-eu maˬ ngeuˇ. A kawˬ-aˬ bi˰-eu ma. Tsawˇ
haˬ dawˬ taw^ lu˰ ngaˇ lo˰-ehˇ bi pyeu˰ maw˰ miˇ-a. Ehˇ k'aw˰,
tiˬ g'aˬ saˇ-i tiˬ g'aˬ Miˬ yehˇ neh bi˰-euˬ la˰ sawˬ, tiˬ g'aˬ tiˬ
jeˬ za taˬ-euˬ meh.
8 Miˬ zaˬ maˬ laˬ, smˇ miˇ maˬ iˇ-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu miˬ
coeˬ miˬ ma deuˬ-ahˇ ngaˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ-eu ma. Aˬ yaw˰ ma˰
9 ngaˇ lo˰-ehˇ jawˇ nya naˇ, muiˬ teh˰-a. Ehˇ k'aw˰, miˬ zaˬ
maˬ laˬ, smˇ miˇ maˬ iˇ-ehˇ maˬ jawˇ nya naˇ, miˬ zaˬ laˬ, smˇ

miˇ iˇ-eu tsaˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, yu‸ maw‸ dui dui-
eu nui ma ahˇ-eu na^ maˬ tseˇ miˬ zaˬ laˬ, smˇ miˇ iˇ-eu-aˬ,
muiˬ dzehˬ teh‸-a.
10 Miˬ zaˬ-aˬ, yawˬ ha-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ nehˬ-ehˇ maˬ jawˇ-
ehˇ maˬ ya ceh^-a lehˇ, miˬ zaˬ yo zaˬ-ahˇ ngaˇ dawˬ bi‸-eu ma.
Dawˬ heu dawˬ-aˬ, ngaˬ-euˬ dawˬ maˬ ngeuˇ. Sahˬ paˬ YeˬsuY-
11 euˬ dawˬ meh. Ceh^ naˇ, maˬ dahˬ dzaˬ-iˇ ni jawˇ-eu tsaˬ meh.
Maˬ ngeuˇ naˇ, yawˬ ha-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ nehˬ-ehˇ tsaˬ leˇ
dzoeˇ leˇ ni mˇ-eu tsaˬ meh. K'aˬ dzeˇ zaˬ k'aw‸, miˬ zaˬ maˬ
ya k'o‸-a.
12 Ka-li zaˬ tiˬ g'aˬ, yawˬ ha-euˬ miˬ zaˬ Ka-li zaˬ maˬ pyeu‸
k'aw‸, aˬ yaw‸-euˬ miˬ zaˬ aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ jawˇ maw‸ naˇ,
k'o‸-eu maˬ tsaˬ-a lehˇ, nui deuˬ-ahˇ k'aw‸ ngaˇ ehˇ nehˬ-eu
ma. Dawˬ heu dawˬ-aˬ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ neh ehˇ-euˬ maˬ ngeuˇ-
13 a. Ngaˇ ehˇ-eu ma. Miˬ zaˬ k'aw‸, yawˬ ha-euˬ k'aˬ dzeˇ
zaˬ Ka-li zaˬ maˬ pyeu‸ k'aw‸, aˬ yaw‸-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ aˬ
14 yaw‸ nehˬ-ehˇ jawˇ maw‸ naˇ, k'o‸-eu maˬ tsaˬ-a. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, Ka-li zaˬ maˬ pyeu‸-eu k'aˬ dzeˇ zaˬ, yawˬ ha-euˬ
miˬ zaˬ baˬ da neh muiˬ laˇ shawˇ laˇ-eu meh. Ka-li zaˬ maˬ
pyeu‸-eu miˬ zaˬ k'aw‸, yawˬ ha-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ baˬ da neh
muiˬ laˇ shawˇ laˇ-eu meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ maˬ ngeuˇ naˇ, naw
ma‸-euˬ aˬ li aˬ buˇ maˬ muiˬ maˬ shawˇ-a. Ehˇ k'aw‸, nymˬ-
15 mˇ aˬ yaw‸ ma‸ yaw muiˬ yaw shawˇ meh. Miˬ zaˬ yo zaˬ la‸
k'oeˇ Ka-li zaˬ maˬ pyeu‸-eu g'aˬ g'awˬ maw‸ naˇ, g'awˬ lu‸-uˇ.
K'oeˇ lo‸-ehˇ g'awˬ naˇ, Ka-li zaˬ pyeu‸-eu k'aˬ dzeˇ zaˬ maˬ
ngeuˇ naˇ Ka-li zaˬ pyeu‸-eu miˬ zaˬ, aˬ yaw‸-ahˇ g'awˬ-eu
g'aˬ nehˬ-ehˇ gahˇ dzahˬ taˬ-euˬ maˬ ngeuˇ-a. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, bi tsaˬ bi dzoeˇ leˇ-eu g'aˇ duˬ Miˬ yehˇ aˬ dui-ahˇ kuˇ-
16 euˬ meh. Miˬ zaˬ deuˬ-oˇ, naw ma‸-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ-ahˇ ka
k'o‸ nya-eu, maˬ ka k'o‸ nya-eu lehˇ, naw ma‸ aˬ jo^-ehˇ siˬ
nya-eu. K'aˬ dzeˇ zaˬ deuˬ-oˇ, naw ma‸-euˬ miˬ zaˬ-ahˇ ka k'o‸
nya-eu, maˬ ka k'o‸ nya-eu lehˇ, naw ma‸ k'aw‸ aˬ jo^-ehˇ siˬ
nya-eu.
17 Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ tiˬ g'aˬ saˇ-i tiˬ g'aˬ-ahˇ yaw deh‸ bi deh‸-
eu lo‸-ehˇ maˬ ehˇ, Miˬ yehˇ tiˬ g'aˬ saˇ-i tiˬ g'aˬ-ahˇ kuˇ-eu
lo‸-ehˇ maˬ ehˇ, yawˬ g'aˬ na lu‸ deh‸ g'eh mˇ g'eh-awˬ. Ngaˇ
Ka-li zaˬ aˇ muˇ yawˬ muˇ na lu‸-ahˇ heu lo‸-ehˇ mehˬ nehˬ
18 lu‸ ma. Miˬ yehˇ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na-ahˇ kuˇ ngeh, tsawˇ
haˬ k'oeˇ g'aˬ ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ yehˬ-euˬ meh loˇ. Yehˬ-
euˬ ngeuˇ naˇ, maˬ yehˬ-euˬ lo‸-ehˇ taˬ paˇ g'eh. Tsawˇ haˬ

tiˬ g'aˬ na-ahˇ kuˇ ngeh, ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ maˬ yehˬ-aˬ loˇ.
19 Maˬ yehˬ-euˬ ngeuˇ naˇ, taˬ yehˬ. Ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ yehˬ-
euˬ maˬ ehˇ, maˬ yehˬ-eu maˬ ehˇ, tiˬ jeˬ-iˬ gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ-
a. Miˬ yehˇ-euˬ zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ naˇ haˬ geu˰-eu jeˬ teh˰-
20 ehˇ gaˇ dahˇ tsoeˬ-eu meh. Tiˬ g'aˬ saˇ-i tiˬ g'aˬ-ahˇ kuˇ ngeh,
21 aˬ yaw˰ pyeu˰ lu˰-eu lo˰-ehˇ pyeu˰ lu˰-uˇ. Nawˬ-ahˇ kuˇ
ngeh, nawˇ zaˬ k'a^ geu˰ lu˰ te loˇ. Geu˰ lu˰ naˇ, k'oeˇ-ahˇ
k'ahˬ taˬ lahˇ. Ehˇ k'aw˰, nawˇ zaˬ k'a^ geu˰ lu˰ gaˇ do^-iˇ
22 nya naˇ, do^-iˇ-eu tsaˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, zaˬ k'a^
geu˰ lu˰ ngeh, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ kuˇ-euˬ tsawˇ haˬ, Sahˬ paˬ
Yeˬsuˇ neh bi buˬ-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, buˬ-iˇ-euˬ
tsawˇ haˬ pyeu˰ lu˰ ngeh, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ kuˇ-euˬ tsawˇ haˬ,
23 aˬ yaw˰-euˬ zaˬ k'a^ pyeu˰ laˇ-euˬ meh. Miˬ yehˇ neh aˇ poeˬ
bi˰-awˇ naw ma˰-ahˇ zeuˇ k'o˰-euˬ miˇ neh, tsawˇ haˬ-euˬ zaˬ
24 k'a^ taˬ paˇ geu˰. Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, Miˬ yehˇ naw ma˰-
ahˇ kuˇ ngeh tiˬ g'aˬ saˇ-i tiˬ g'aˬ pyeu˰ lu˰-eu lo˰-ehˇ, Miˬ
yehˇ-euˬ mehˬ shi k'oeˇ lo˰-ehˇ deh˰-awˬ.
25 Zaˬ miˬ zaˬ zaˬ guˬ-euˬ g'aˇ duˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ neh bi˰-
euˬ dawˬ ngaˇ maˬ za-aˬ. Ehˇ k'aw˰, ngaˇ noeˬ-eu lo˰-ehˇ naw
ma˰-ahˇ ja nehˬ ma de. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ g'awˬ shaˬ gaˬ-eu guiˬ
lahˬ baˬ da neh, naw ma˰ ngaˬ-euˬ dawˬ heu dawˬ-ahˇ jah coeˇ
26 teh˰-a. Nymˬ-mˇ-aˬ, zawˇ suˬ saˬ-eu aˇ yamˬ keu^ le-euˬ miˇ
neh, tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na lu˰, yawˬ ha pyeu˰ lu˰-eu lo˰-ehˇ
27 deh˰ g'eh naˇ, muiˬ dui dui meh. Nawˇ miˬ zaˬ baw ma loˇ.
Baw naˇ taˬ k'o˰. Nawˇ miˬ zaˬ maˬ baw loˇ. Maˬ baw naˇ,
28 taˬ sheuˬ. Nawˇ miˬ zaˬ sheuˬ-eu k'aw˰, iˬ baˇ mˇ-eu maˬ
ngeuˇ-a. Zaˬ miˬ zaˬ zaˬ guˬ g'eh dahˬ dzaˬ-iˇ-eu k'aw˰, iˬ baˇ
mˇ-eu maˬ ngeuˇ-a. Ehˇ k'aw˰, miˬ zaˬ laˬ, smˇ miˇ iˇ-eu tsawˇ
haˬ, shiˬ shaˬ jiˇ paw ya shaˬ ya zahˬ teh˰-a. Shaˬ-eu zahˬ-eu
k'oeˇ, ngaˇ naw ma˰-ahˇ bi buˬ-iˇ maw˰ miˇ-a.
29 Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, aˇ yamˬ ui cui^ teh˰-ehˇ ja^-eu meh
lehˇ, ngaˇ ehˇ maw˰ miˇ-a. Nymˬ-mˇ neh heu lo˰-ehˇ deh˰
g'eh-awˬ. Miˬ zaˬ baw-eu tsawˇ haˬ, miˬ zaˬ maˬ baw-eu lo˰-
30 ehˇ deh˰-awˬ. Tsawˇ ngoeˇ ngoeˇ lu˰-eu tsawˇ haˬ, maˬ ngoeˇ
lu˰-eu lo˰-ehˇ deh˰-awˬ. Laˬ k'aˬ cehˇ-eu tsawˇ haˬ, laˬ k'aˬ
maˬ cehˇ-eu lo˰-ehˇ deh˰-awˬ. Myawˬ zeuˇ-eu tsawˇ haˬ, myawˬ
31 maˬ ja^-eu lo˰-ehˇ deh˰-awˬ. Miˇ tsaˬ-ahˇ ta˰ leˇ-eu deuˬ-
euˬ mehˬ nah caw teh-eu tsawˇ haˬ, maˬ caw teh-eu lo˰-ehˇ
deh˰-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, miˇ tsaˬ-ahˇ ta˰-eu deuˬ
paˇ laˇ lu˰, byo^-iˇ lu˰ meh.

32 Ngaˇ naw ma‸-ahˇ k'ahˬ maˬ bi lahˇ maw‸ nya. Miˬ zaˬ
maˬ baw-eu tsawˇ haˬ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ nui ma tsaˬ ni Sahˬ paˬ
33 Yeˬsuˇ-euˬ gaˇ-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ shaˇ noeˬ nya teh‸-a. Ehˇ
k'aw‸, miˬ zaˬ baw-eu tsawˇ haˬ, yawˬ ha-euˬ miˬ zaˬ nui ma
tsaˬ ni, miˇ tsaˬ-euˬ gaˇ deuˬ-ahˇ k'ahˬ lahˇ-eu meh. Aˬ yaw‸
34 nyiˬ jeˬ lu‸ ya shaˇ noeˬ-eu meh. K'aˬ dzeˇ zaˬ maˬ baw-eu
zaˬ miˬ zaˬ hawˇ-eu zaˬ miˬ zaˬ zaˬ guˬ deuˬ-aˬ, g'awˇ mawˇ
paw hawˇ-eu sa‸ laˇ paw muiˬ laˇ shawˇ laˇ ni, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-
euˬ gaˇ-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ shaˇ noeˬ nya teh‸-a. Ehˇ k'aw‸,
k'aˬ dzeˇ zaˬ baw-eu zaˬ miˬ zaˬ, yawˬ ha-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ nui
35 ma tsaˬ ni, miˇ tsaˬ-euˬ gaˇ-ahˇ k'ahˬ lahˇ-eu meh. Naw
ma‸-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ dahˇ tsoeˬ ni, ngaˇ heu lo‸-ehˇ ehˇ-eu ma.
Naw ma‸ nui ma bi caw^-eu lehˇ ehˇ-eu maˬ ngeuˇ. Naw ma‸
nui ma po^ po^ la^ la^-ehˇ maˬ g'eh-ehˇ, mˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu
lo‸-ehˇ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ g'aˇ duˬ yaw muiˬ-ehˇ mˇ nya ni
ngaˇ ehˇ-eu ma.
36 Aˬ da tiˬ g'aˬ, aˬ yaw‸-euˬ aˬ buˇ dahˬ dzaˬ-iˇ-eu yamˬ
dzeuˇ-iˇ-awˇ, maˬ dahˬ dzaˬ-iˇ-eu-aˬ maˬ muiˬ nga lehˇ noeˬ
naˇ, aˬ yaw‸-euˬ aˬ buˇ dahˬ dzaˬ-iˇ maw‸-eu lo‸-ehˇ bi dahˬ
dzaˬ-iˇ-awˬ. Bi dahˬ dzaˬ-iˇ-eu miˇ neh aˬ da g'aˬ iˬ baˇ mˇ-eu
37 maˬ ngeuˇ-a. Bi dahˬ dzaˬ-iˇ-awˬ. Ehˇ k'aw‸, aˬ da g'aˬ nui
ma zi‸-awˇ, Ngaˬ buˇ maˬ dahˬ dzaˬ-iˇ k'aw‸ g'eh nya meh lehˇ
noeˬ-eu uˬ ta‸, aˬ yaw‸ mˇ maw‸-eu lo‸-ehˇ aˬ yaw‸-ahˇ maˬ
bi dahˬ dzaˬ-iˇ lehˇ, nui ma la‸ k'oeˇ noeˬ tseh^ taˬ naˇ, yaw
38 muiˬ jeˬ mˇ-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, yawˬ ha-euˬ aˬ buˇ bi
dahˬ dzaˬ-iˇ-eu deuˬ, yaw muiˬ jeˬ mˇ-eu k'aw‸, maˬ bi dahˬ
dzaˬ-iˇ-eu deuˬ-a, k'oeˇ na^ maˬ tseˇ yaw muiˬ jeˬ mˇ-eu meh.
39 Zaˬ miˬ zaˬ-aˬ, yawˬ ha-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ maˬ shiˇ-euˬ k'oeˇ
keu^ ni, yawˬ ha-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ nehˬ-ehˇ gahˇ dzahˬ taˬ-euˬ
meh. Yawˬ ha-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ shiˇ naˇ, dahˬ dzaˬ-iˇ maw‸-
eu g'aˬ-ahˇ dahˬ dzaˬ-iˇ nya teh‸-a. Ehˇ k'aw‸, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-
40 ahˇ g'oe-eu la‸ k'oeˇ teh‸-ehˇ dahˬ dzaˬ-iˇ nya meh. Maˬ
dahˬ dzaˬ-iˇ ni jawˇ nya naˇ, aˬ yaw‸-euˬ g'aˇ duˬ muiˬ dzehˬ
teh‸-a lehˇ ngaˇ noeˬ-eu ma. Ngaˇ heu lo‸-ehˇ ehˇ-eu-aˬ, Yaw
sahˇ Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ-eu duˇ lehˇ noeˬ-eu ma.

**Tahˬ pahˬ aˬ ma mawˇ kawˇ-ahˇ lawˇ nehˬ-euˬ dzaˬ dzaˬ dawˇ dawˇ**

8 Tahˬ pahˬ aˬ ma mawˇ kawˇ-ahˇ lawˇ nehˬ-euˬ dzaˬ dzaˬ
dawˇ dawˇ-euˬ gaˇ kaw^-aˬ, heu lo‸-ehˇ meh. Aˬ dui dawˬ

taw^ lu˰ si˯ nya-eu za˯ si˯ tsawˇ gahˇ ahˇ ma lehˇ si˯ nya ma.
Si˯ nya-eu za˯ si˯ tsawˇ gahˇ heu-a˯, nui ma bi hui˯ laˇ nya meh.
Ehˇ k'aw˰, g'oeˇ-eu ga˯-eu je˯-a˯, bi hui˯ bi mahˇ laˇ-eu meh.
2 Ngaˇ za˯ si˯ tsawˇ gahˇ ahˇ ma lehˇ, ti˯ g'a˯ na noe˯ naˇ, a˯
3 yaw˰ si˯ nya pa˯-ehˇ g'eh-eu lo˰-ehˇ ma˯ si˯ nya si˯. Ehˇ k'aw˰,
tsawˇ ha˯ ti˯ g'a˯ na Mi˯ yehˇ-ahˇ ga˯ naˇ, Mi˯ yehˇ a˯-
yaw˰-ahˇ si˯ lu˰ meh.
4 K'oeˇ miˇ neh, tah˯ pah˯ a˯ ma mawˇ kawˇ-ahˇ lawˇ neh˯-
eu˯ dza˯ dza˯ dawˇ dawˇ dza˯-eu gaˇ kaw^-a˯, heu lo˰-ehˇ meh.
Tah˯ pah˯ a˯ ma mawˇ kawˇ-a˯, ma˯ deh˰-a. Yaw˯ ngeh˰ yaw˯
ku˯ meh lehˇ, a˯ dui si˯ nya ma. Mi˯ yehˇ ti˯ g'a˯ ma˯ ngeuˇ
naˇ, Mi˯ yehˇ yaw˯ g'a˯ yaw˯ ma˯ jawˇ-a lehˇ k'aw˰, a˯ dui
5 si˯ nya ma. M˯ k'oeˇ ta^ ma˯ ehˇ, miˇ tsa˯ k'oeˇ ta^ ma˯ ehˇ,
mi˯ yehˇ lehˇ a˯ caw˯ kuˇ lu˰-eu mi˯ yehˇ g'aw˯ mya g'a˯ jawˇ-
eu meh. A˯ diˇ ehˇ naˇ, mi˯ yehˇ deu˯ hawˇ-eu yaw sahˇ deu˯
g'aw˯ mya ni jawˇ-eu meh lehˇ, a˯ yaw˰ ma˰ ehˇ-eu meh.
6 Ehˇ k'aw˰, a˯ dui-eu˯ Mi˯ yehˇ ti˯ g'a˯ teh˰-ehˇ jawˇ-eu meh.
A˯ yaw˰-a˯, a˯ dui-eu˯ A˯ da meh. A˯ yaw˰-ahˇ neh yaw˯ je˯
na lu˰ pyeu˰ do^ laˇ-awˇ, a˯ dui k'aw˰ a˯ yaw˰-eu˯ g'aˇ du˯
deh˰ lu˰ ma. A˯ dui-eu˯ Sah˯ pa˯ ti˯ g'a˯ teh˰-ehˇ jawˇ-eu
meh. A˯ yaw˰-a˯, Ye˯suˇ Ka-li meh. A˯ yaw˰-ahˇ neh yaw˯
je˯ na lu˰ pyeu˰ laˇ-awˇ, a˯ yaw˰ ba˯ da neh a˯ dui deh˰ lu˰ ma.
7 Ehˇ k'aw˰, tsawˇ ha˯ daw˯ taw^ lu˰ za˯ si˯ tsawˇ gahˇ k'oeˇ-
ahˇ ma˯ si˯ nya. Tsawˇ ha˯ ti˯ pa^ na deu˯, i˯ nah keu^ ni tah˯
pah˯ a˯ ma mawˇ kawˇ-ahˇ ta˯ hui˯ lu˰-eu miˇ neh, dza˯ dza˯
dawˇ dawˇ heu, tah˯ pah˯ a˯ ma mawˇ kawˇ-ahˇ lawˇ neh˯-
eu˯ ma lehˇ sawˇ-awˇ dza˯-eu meh. A˯ yaw˰ ma˰-eu˯ si˯ nya-eu
8 nui ma g'a˯ ba˯-eu miˇ neh, jaw˰-iˇ-eu˯ meh. Dza˯ dza˯ dawˇ
dawˇ ba˯ da neh Mi˯ yehˇ-eu˯ meh˯ shi a˯ dui mya^ pyaw˯ naˇ
mehˇ za-eu ma˯ ngeuˇ-a. A˯ dui ma˯ dza˯-eu miˇ neh, gui˯ lah˯
te˯-iˇ-eu k'aw˰ ma˯ ngeuˇ-a. A˯ dui dza˯-eu miˇ neh, gui˯ lah˯
9 za dzeh˯-eu k'aw˰ ma˯ ngeuˇ-a. K'oeˇ miˇ neh, naw ma˰ a
kaw˯-a˯ ja^-awˇ mˇ-eu je˯, g'a˯ ba˯-eu tsawˇ ha˯-eu˯ g'aˇ du˯
10 sah˯ ti˰ ti˰ k'aˇ ma˯ ya za ni yahˇ-aw˯. Nawˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ
g'eh-eu za˯ si˯ tsawˇ gahˇ ahˇ-eu tsawˇ ha˯ gaˇ neh, tah˯ pah˯
a˯ ma mawˇ kawˇ ja^-eu nymˇ la˰ k'oeˇ nuiˇ-awˇ dza˯ lu˰-eu
lehˇ ehˇ-aw˯. Si˯ nya-eu nui ma g'a˯ ba˯-eu ti˯ g'a˯ nawˇ dza˯
lu˰ gaˇ mawˇ naˇ, a˯ yaw˰ nui ma k'a˯ laˇ-awˇ, tah˯ pah˯ a˯
ma mawˇ kawˇ-ahˇ lawˇ neh˯-eu˯ dza˯ dza˯ dawˇ dawˇ dza˯
11 teh˰-a la. Nawˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ naˇ, naw˯-eu˯ za˯ si˯ tsawˇ

gahˇ k'oeˇ baˬ da neh, g'aˬ baˬ-eu tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ cawˆ-iˇ
teh˰-a. Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ k'oeˇ g'aˬ-euˬ g'aˇ duˬ k'aw˰ Ka-li kamˇ
12 shiˇ-euˬ meh. Naw ma˰ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-ahˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ
mˇ bahˬ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ g'aˬ baˬ-eu siˬ nya-eu nui ma-ahˇ
laˆ tahˬ laˆ naˇ-eu miˇ neh, naw ma˰ Ka-li-ahˇ k'aw˰ mˇ bahˬ-
13 eu meh. Toˆ-ehˇ maˇ-iˬ, dzaˬ dzaˬ dawˇ dawˇ baˬ da neh ngaˇ
ngaˬ-euˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ-ahˇ bi lehˬ bi ca-iˇ naˇ, ngaˬ-euˬ aˬ
yui˰ aˬ nyiˇ maˬ ya lehˬ maˬ ya ca-iˇ ni, ngaˇ shaˬ jiˇ maˬ paˇ
dzaˬ ma.

### G'aˬ k'ehˇ deuˬ mˇ-eu a kawˬ-aˬ jaˆ-eu deuˬ

9 Ngaˇ-aˬ, buˬ-iˇ-euˬ tsawˇ haˬ, maˬ ngeuˇ-a loˇ. Ngaˇ g'aˬ
k'ehˇ k'aw˰, maˬ ngeuˇ-a loˇ. Ngaˇ aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-
ahˇ ya mawˇ-euˬ, maˬ ngeuˇ-a loˇ. Naw ma˰-aˬ, Sahˬ paˬ
Yeˬsuˇ-euˬ la˰ k'oeˇ ngaˬ neh mˇ taˬ-euˬ gaˇ, maˬ ngeuˇ loˇ.
2 Ngaˇ-aˬ aˬ cawˬ-euˬ g'aˇ duˬ g'aˬ k'ehˇ maˬ ngeuˇ-eu k'aw˰,
naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ g'aˬ k'ehˇ ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
ngaˇ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ g'aˬ k'ehˇ pyeu˰-eu saˇ kiˇ-aˬ, naw
ma˰ meh.
3 Ngaˬ-ahˇ lawˬ haw jamˬ haw-eu tsawˇ haˬ-ahˇ ngaˇ heu lo˰-
4 ehˇ ehˇ k'o˰ nehˬ ma. Nga ma˰ ya dzaˬ ya dawˇ-eu a kawˬ-aˬ
5 maˬ jaˆ-eu nga loˇ. G'aˬ k'ehˇ nui deuˬ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ
aˬ nyiˇ deuˬ hawˇ-eu Geˬpaˇ, yawˬ ha-euˬ miˬ zaˬ yawˬ ha sheuˬ
sheuˬ-ehˇ cah-eu a kawˬ-aˬ jaˆ-eu meh. Nga ma˰ aˬ yaw˰ ma˰
6 lo˰-ehˇ a kawˬ-aˬ maˬ jaˆ-eu nga loˇ. Baˬnaˬbaˇ nga nya˰
7 teh˰-ehˇ aˬ la˰ neh gaˇ ya mˇ dzaˬ ta loˇ. Yawˬ ha-euˬ dzaˬ
dzaˬ dawˇ dawˇ yawˬ ha dzaˬ dzaˬ-ehˇ yehˇ geu˰-eu, aˬ suˇ g'aˬ
jawˇ ta. Yaˇ kmˇ mˇ-awˇ aˇ siˬ aˇ lu ka gaˇ neh maˬ pyaˆ dzaˬ-
eu, aˬ suˇ g'aˬ-a. Jeˬ zaˬ bo gaˇ neh, aˬ coeˇ maˬ nyeh˰ dawˇ-
eu, aˬ suˇ g'aˬ-a.
8 Tsawˇ haˬ zmˬ-eu yaw jeˬ ma jeˬ dawˬ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ ngaˇ
ehˇ-eu nga loˇ. Zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ k'aw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ
9 taˬ-euˬ, maˬ ngeuˇ-a loˇ. Cehˇ nawˬ lu˰-eu mawˇ neˇ-ahˇ
mehˬ tsahˬ maˬ ya tsahˬ-a lehˇ, Moˇseˬ-euˬ zahˇ dawˬ k'o˰
dawˬ la˰ k'oeˇ bo˰ taˬ-euˬ, maˬ ngeuˇ-a loˇ. Mawˇ neˇ g'aˇ
10 duˬ teh˰-ehˇ Miˬ yehˇ shaˇ noeˬ ta loˇ. Aˬ yaw˰ nga ma˰-euˬ
g'aˇ duˬ k'aw˰ shaˇ noeˬ-awˇ ehˇ-eu, maˬ ngeuˇ-a loˇ. Ngeuˇ
meh. Nga ma˰-euˬ g'aˇ duˬ bo˰ taˬ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, deh yaˇ tsehˬ-eu tsawˇ haˬ, noeˬ tmˬ-eu la˰ k'oeˇ tsehˬ-

eu tsaˬ meh. Cehˇ diˬ-eu tsawˇ haˬ k'aw‸, cehˇ za ni noeˬ tmˬ-
11 awˇ diˬ-eu tsaˬ meh. Nga ma‸ naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ sa‸ laˇ
pawˬ-euˬ siˬ yoeˬ sehˬ-awˇ, shiˬ shaˬ jiˇ paw-euˬ cehˇ ya yehˬ
12 naˇ, nga ma‸ mˇ bahˬ-eu nga lehˇ, naw ma‸ noeˬ te loˇ. Tsawˇ
haˬ nui deuˬ naw ma‸-euˬ shiˬ shaˬ jiˇ paw-euˬ cehˇ yehˬ-eu a
kawˬ-aˬ ja^ naˇ, nga ma‸-aˬ k'oeˇ na^ maˬ tseˇ a kawˬ-aˬ ja^-
eu, maˬ ngeuˇ-a loˇ.
Nga ma‸ a kawˬ-aˬ ja^-eu k'aw‸, k'oeˇ lo‸-ehˇ maˬ jahˇ. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Ka-li-euˬ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ-
ahˇ maˬ ya la^ tsoeˬ ni, nga ma‸ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ oˇ-eu ma.
13 Uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ gaˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ, uˬ duˬ
tahˬ nymˇ nymˇ ma-ahˇ ta‸-eu dzaˬ dzaˬ dawˇ dawˇ ya dzaˬ-
awˇ, lawˇ duˬ-ahˇ gaˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ k'aw‸, lawˇ nehˬ taˬ-euˬ
tiˬ pa^ na deuˬ-ahˇ ya biˇ dzaˬ meh lehˇ, naw ma‸ maˬ siˬ te
14 loˇ. K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ
mehˬ-eu deuˬ k'aw‸, laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ-eu
miˇ neh ya dzaˬ ya dawˇ teh‸-a lehˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ dawˬ bi‸
taˬ-euˬ meh.
15 Ngaˇ k'oeˇ lo‸-ehˇ jahˇ-eu a kawˬ-aˬ ja^-eu k'aw‸, maˬ jahˇ.
Naw ma‸ ngaˬ-ahˇ k'oeˇ lo‸-ehˇ bi jahˇ nehˬ maw‸-eu miˇ neh,
ngaˇ sahˬ bo‸ heu bo‸ nehˬ la‸-eu maˬ ngeuˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, ngaˇ nui ma huiˬ k'aˇ za-eu heu-ahˇ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ
na la^ piˬ la^ byo^ laˇ-eu na^ maˬ tseˇ ngaˇ shiˇ-eu-aˬ, muiˬ
16 teh‸-a. Ngaˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ-eu-aˬ, ngaˇ
nui ma huiˬ k'aˇ maˬ za. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˇ laˬ k'aˬ
cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ maˬ mehˬ-ehˇ maˬ jawˇ nya nya. Maˬ
17 mehˬ naˇ, ngaˬ-ahˇ noeˬ shaˬ dui dui nya. Ngaˇ aˇ poeˬ maˬ
yuˇ ni laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ maw‸-awˇ mehˬ
naˇ, guiˬ lahˬ za teh‸-a. Ehˇ k'aw‸, ngaˇ maˬ mehˬ maw‸ k'aw‸,
18 ngaˬ-ahˇ a nehˬ la‸-euˬ miˇ neh ya mehˬ meh. To^-ehˇ maˇ-iˬ,
ngaˇ guiˬ lahˬ aˬ jo^-ehˇ za-eu nga. Laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ
dawˬ mehˬ ngeh, aˇ poeˬ yuˇ-eu a kawˬ-aˬ ja^-eu k'aw‸ maˬ
yuˇ-ehˇ, naˇ haˬ-eu tsawˇ haˬ aˇ poeˬ maˬ jiˇ-eu miˇ neh, ngaˇ
guiˬ lahˬ za-eu ma.
19 Ngaˇ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ-euˬ zaˬ k'a^ maˬ ngeuˇ-eu k'aw‸,
tsawˇ haˬ g'awˬ mya g'aˬ Ka-li zaˬ pyeu‸ laˇ ni, tsawˇ haˬ dawˬ
20 taw^ lu‸-euˬ zaˬ k'a^ pyeu‸ laˇ-euˬ ma. Yuˇda^ tsawˇ haˬ
Ka-li zaˬ pyeu‸ laˇ ni, Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ ngaˇ
Yuˇda^ tsawˇ haˬ lo‸-ehˇ pyeu‸ laˇ-euˬ ma. Ngaˇ zahˇ dawˬ
k'o‸ dawˬ-euˬ la‸ o^ maˬ jawˇ-eu k'aw‸, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ-

euˬ la‸ o^ jawˇ-eu tsawˇ haˬ Ka-li zaˬ pyeu‸ laˇ ni, aˬ yaw‸ ma‸-
euˬ g'aˇ duˬ, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ-euˬ la‸ o^ jawˇ-eu tsawˇ haˬ
21 pyeu‸ laˇ-euˬ ma. Zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ maˬ ja^-eu tsawˇ haˬ
Ka-li zaˬ pyeu‸ laˇ ni, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ g'aˇ duˬ, zahˇ dawˬ k'o‸
dawˬ maˬ ja^-eu tsawˇ haˬ lo‸-ehˇ pyeu‸ laˇ-euˬ ma. Aˬ diˇ
ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi ngaˬ-euˬ g'aˇ duˬ zahˇ dawˬ
k'o‸ dawˬ maˬ ja^-eu maˬ ngeuˇ-a. Ngaˇ Ka-li-euˬ zahˇ dawˬ
22 k'o‸ dawˬ-euˬ la‸ o^ deh‸ lu‸ ma. G'aˬ baˬ-eu tsawˇ haˬ Ka-
li zaˬ pyeu‸ laˇ ni, ngaˇ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ g'aˇ duˬ g'aˬ baˬ-eu
tsawˇ haˬ pyeu‸ laˇ-euˬ ma. Aˬ jo^-ehˇ g'eh-awˇ neh tsawˇ haˬ
tiˬ pa^ na deuˬ ka k'o‸-eu jeˬ za nya ni, tsawˇ haˬ dawˬ taw^
lu‸-euˬ g'aˇ duˬ, ngaˇ yawˬ jeˬ na lu‸ pyeu‸ laˇ-euˬ ma.
23 Ngaˇ g'eh laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ za
ni, laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ-euˬ g'aˇ duˬ, k'oeˇ deuˬ
dawˬ taw^ lu‸ mˇ lu‸ ma.
24 Ceh^ ceh ceh ngeh, ceh^ ceh ceh-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸.
ceh^-eu k'aw‸, tiˬ g'aˬ teh‸-ehˇ la‸ sawˬ za-eu meh lehˇ, naw
ma‸ maˬ siˬ te loˇ. K'oeˇ miˇ neh, naw ma‸ la‸ sawˬ za ni ceh^
25 ceh ceh-awˬ. Ceh^ ceh ceh-eu bawˬ-iˬ g'eh-eu la‸ k'oeˇ, ceh^
ceh ceh-eu tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na lu‸ oˇ oˇ-ehˇ ya jahˇ dzaw
teh‸-a. Aˬ yaw‸ ma‸ nyoeˬ-iˇ gui-iˇ nya-eu aˇ yeh^ uˬ k'o^ za
ni leh jeh-eu meh. Aˬ dui-aˬ ,maˬ nyoeˬ maˬ gui-iˇ nya-eu uˬ
26 k'o^ za ni leh jeh lu‸ ma. K'oeˇ miˇ neh, ngaˇ g'aˬ leˇ ni noeˬ
tso^-awˇ ceh^ lu‸ ma. Tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ aˬ la‸ neh tahˬ ceh ceh-eu
bawˬ-iˬ g'eh ngeh, ngaˇ yawˬ ngeh‸ yawˬ kuˬ-ahˇ maˬ tahˬ.
27 Ngaˇ aˬ cawˬ-ahˇ dawˬ mehˬ mehˬ g'aˬ naˇ, no dzeh taˬ-euˬ
tsawˇ haˬ ngaˇ maˬ ya pyeu‸ ni, ngaˬ-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ ngaˇ
tahˬ-awˇ, ngaˬ-euˬ g'awˇ mawˇ heu ngaˬ-euˬ zaˬ k'a^ bi geu‸
lu‸ ma.

**Tahˬ pahˬ aˬ ma mawˇ kawˇ-ahˇ uˬ duˬ taˬ tahˬ**

10 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, ngaˇ naw ma‸-ahˇ heu lo‸-ehˇ bi
siˬ maw‸ miˇ-a. Aˬ dui-euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ dawˬ taw^ lu‸
mˬ dmˇ uˬ mo^ jawˇ-awˇ, iˬ ma la^ sha^-ahˇ tseh^-iˇ-euˬ meh.
2 Aˬ yaw‸ ma‸ dawˬ taw^ lu‸ mˬ dmˇ hawˇ-eu iˬ ma la^ sha^ la‸
3 k'oeˇ Moˇseˬ-euˬ baˇtiˇsaˬ kamˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ dawˬ
taw^ lu‸ sa‸ laˇ-euˬ dzaˬ-eu jeˬ tiˬ jeˬ teh‸-ehˇ dzaˬ-euˬ meh.
4 Aˬ yaw‸ ma‸ dawˬ taw^ lu‸ sa‸ laˇ-euˬ dawˇ-eu jeˬ tiˬ jeˬ teh‸-
ehˇ dawˇ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, sa‸ laˇ-euˬ lo guˇ

aˬ yaw˰ ma˰-euˬ mehˬ nah caw teh-awˇ, lo guˇ k'oeˇ-ahˇ neh
do^ le-euˬ iˇ cu˰ aˬ yaw˰ ma˰ ya dawˇ-euˬ meh. Lo guˇ k'oeˇ-
5 aˬ, Ka-li meh. Ehˇ k'aw˰, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰ ma˰ myaˬ ni tiˬ
pa^-ahˇ nui k'ahˇ maˬ shiˇ-a. Aˬ yaw˰ ma˰ bawˇ tsahˬ-ahˇ ya
shiˇ-euˬ meh.
6 Aˬ yaw˰ ma˰ yaw haiˬ jeˬ-ahˇ mehˇ juiˇ juiˇ-eu lo˰-ehˇ aˬ
dui maˬ ya juiˇ ni, k'oeˇ deuˬ aˬ dui-ahˇ bi yahˇ-eu meh.
7 Aˬ yaw˰ ma˰ tiˬ pa^ na deuˬ tahˬ pahˬ aˬ ma mawˇ kawˇ-ahˇ
uˬ duˬ tahˬ-eu tsawˇ haˬ pyeu˰-eu lo˰-ehˇ naw ma˰ taˬ pyeu˰.
Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ bo˰ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ, Tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ
nuiˇ-awˇ dzaˬ ta˰ dawˇ ta˰-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, tuˇ-awˇ niˇ
8 g'a-euˬ meh lehˇ, bo˰ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ tiˬ pa^ na
deuˬ k'aˬ miˬ sheu-euˬ meh. Aˬ dui k'oeˇ lo˰-ehˇ maˬ ya jahˇ-a.
Aˬ yaw˰ ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ-euˬ miˇ neh, tiˬ nah teh˰-ehˇ aˬ
yaw˰ ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ nyiˬ muiˇ smˬ heˇ g'aˬ ya shiˇ-euˬ meh.
9 Aˬ yaw˰ ma˰ tiˬ pa^ na deuˬ Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-ahˇ lawˬ haw-
euˬ meh. Aˬ dui k'oeˇ lo˰-ehˇ maˬ ya jahˇ-a. Aˬ yaw˰ ma˰ k'oeˇ
lo˰-ehˇ jahˇ-euˬ miˇ neh, aˇ lawˇ neh aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ to^ seh˰-
10 euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ tiˬ pa^ na deuˬ Miˬ yehˇ-ahˇ ja bu ja
doeˇ-euˬ meh. Aˬ dui k'oeˇ lo˰-ehˇ maˬ ya jahˇ-a. Aˬ yaw˰
ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ-euˬ miˇ neh, la^ luˬ la^ seˇ-eu g'aˬ-euˬ aˬ
la˰ la˰ k'oeˇ ya luˬ ya seˇ-iˇ-euˬ meh.
11 Aˬ cawˬ yahˇ nya laˇ ni, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ k'oeˇ deuˬ
pyeu˰ laˇ-awˇ, aˇ saˬ saˬ-eu aˇ nah aˇ yamˬ la˰ k'oeˇ jawˇ-eu
aˬ dui-ahˇ mehˬ la˰-eu lehˇ, Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ bo˰ taˬ-euˬ meh.
12 Ngaˇ zi˰ dah ni yaw˰ lu˰ ma lehˇ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na noeˬ naˇ,
13 aˬ yaw˰ maˬ ya coˬ-iˇ ni yahˇ-eu tsaˬ teh˰-a. Tsawˇ haˬ zaˬ
ya daˬ haw-euˬ muˇ juˇ juˇ-eu deuˬ teh˰-ehˇ naw ma˰ ya daˬ-eu
meh. Miˬ yehˇ saˇ jaˇ zi˰-eu miˇ neh, naw ma˰ maˬ daˬ coeˇ-
eu muˇ juˇ juˇ-eu jeˬ naw ma˰ ya daˬ ni, aˬ yaw˰ a kawˬ-aˬ maˬ
bi˰-a. Muˇ juˇ juˇ-eu jeˬ ya daˬ ngeh, naw ma˰ daˬ coeˇ ni,
naw ma˰ ya buˬ-iˇ-eu gaˇ ma Miˬ yehˇ shaˇ dahˇ taˬ teh˰-a.
14 K'oeˇ miˇ neh, ngaˇ zawˇ gaˬ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ, tahˬ
15 pahˬ aˬ ma mawˇ kawˇ-ahˇ uˬ duˬ taˬ tahˬ. Naw ma˰ zaˬ siˬ
tsawˇ gahˇ ahˇ-eu tsawˇ haˬ meh lehˇ ngaˇ sawˇ-awˇ ehˇ nehˬ-
eu ma. Ngaˇ ehˇ-eu tsaˬ-eu maˬ tsaˬ-eu naw ma˰ shaˇ noeˬ-awˬ.
16 Aˬ ga˰ dzaˇ uiˇ dahˬ-eu, guiˬ lahˬ huiˬ-eu k'mˬ maˬ-euˬ g'aˇ
duˬ aˬ dui Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ ja ceuˬ ngeh, aˬ dui
Ka-li-euˬ shiˬ-ahˇ ta˰ lu˰ ma lehˇ ehˇ maw˰-eu, maˬ ngeuˇ-a
loˇ. Aˬ dui ngawˬ pyehˬ-eu kaˬ muˇ-aˬ, Ka-li-euˬ g'awˇ mawˇ

la˰ k'oeˇ aˬ dui tiˬ g'aˬ lo˰-ehˇ ta˰ lu˰ ma lehˇ ehˇ maw˰-eu,
17 maˬ ngeuˇ-a loˇ. Kaˬ muˇ tiˬ siˬ teh˰-ehˇ ja^-eu miˇ neh, aˬ
dui g'awˬ mya g'aˬ k'aw˰, g'awˇ mawˇ tiˬ mawˇ teh˰-ehˇ pyeu˰-
eu ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ dui yawˬ g'aˬ na lu˰ kaˬ muˇ
tiˬ siˬ teh˰-ahˇ tiˬ g'aˬ lo˰-ehˇ dzaˬ-eu ma.
18 Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ-ahˇ shaˇ noeˬ haw sheˇ. Lawˇ nehˬ-
euˬ jeˬ-ahˇ dzaˬ-eu tsawˇ haˬ, lawˇ duˬ-ahˇ ta˰-eu tsawˇ haˬ
19 meh, ehˇ lawˬ. Ngaˇ aˬ jeˬ ehˇ maw˰-eu nga lehˇ ehˇ naˇ,
tahˬ pahˬ aˬ ma mawˇ kawˇ-ahˇ lawˇ nehˬ-euˬ jeˬ-ahˇ aˬ jeˬ
ehˇ k'aˇ za-eu. Tahˬ pahˬ aˬ ma mawˇ kawˇ-ahˇ k'aw˰ aˬ jeˬ
20 ehˇ k'aˇ za-eu. Tiˬ jeˬ-iˬ ehˇ k'aˇ maˬ za. Lawˇ ci zaˬ lawˇ
nehˬ-eu jeˬ-aˬ, Miˬ yehˇ-ahˇ lawˇ nehˬ-eu maˬ ngeu a. Neh˰-
ahˇ lawˇ nehˬ-eu meh. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ neh˰-ahˇ maˬ bi ta˰
21 maw˰ nya. Naw ma˰ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ k'mˬ maˬ-ahˇ dawˇ
naˇ, neh˰-euˬ k'mˬ maˬ-ahˇ maˬ dawˇ nya. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-
euˬ hawˬ jeh-ahˇ jawˬ naˇ, neh˰-euˬ hawˬ jeh-ahˇ maˬ jawˬ nya.
22 Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ mya^ na^ laˇ ni, aˬ dui jahˇ ma loˇ. Aˬ dui
aˬ yaw˰ na^ maˬ tseˇ g'aˬ k'a^ te loˇ.

**Yawˬ jeˬ na lu˰ la˰ k'oeˇ aˬ cawˬ Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ ni mˇ-awˬ**

23 Ngaˇ yawˬ jeˬ na lu˰ mˇ nya-eu a kawˬ-aˬ ja^ ma. Mˇ
nya-eu k'aw˰, yawˬ jeˬ na lu˰ gaˇ dahˇ tsoeˬ-eu maˬ ngeuˇ-a.
Ngaˇ yawˬ jeˬ na lu˰ mˇ nya-eu a kawˬ-aˬ ja^ ma. Ehˇ k'aw˰,
24 yawˬ jeˬ na lu˰ bi huiˬ bi mahˇ laˇ nya-eu maˬ ngeuˇ-a. Aˬ
suˇ g'aˬ maˬ kaˬ, yawˬ ha-ahˇ ta˰-eu jeˬ teh˰-ehˇ taˬ shaˇ noeˬ.
25 Aˬ cawˬ-ahˇ ta˰-eu jeˬ-ahˇ k'aw˰ shaˇ noeˬ-awˬ. Siˬ nya-eu
nui ma baˬ da neh, maˬ naˇ haˬ ni, leh^-ahˇ ahˬ lu˰-eu shaˬ jiˇ
26 zeuˇ dzaˬ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, miˇ tsaˬ hawˇ-eu miˇ
tsaˬ k'oeˇ ta^ k'aˇ jawˇ k'aˇ ja^-eu yawˬ jeˬ na lu˰ Sahˬ paˬ Miˬ
yehˇ-euˬ meh.
27 Ka-li-ahˇ maˬ jah-eu tsawˇ haˬ, yaw bui bui-eu la˰ k'oeˇ nawˬ-
ahˇ kuˇ laˇ ngeh, nawˇ iˇ maw˰ naˇ, k'aˇ ciˬ da^ la˰-eu deuˬ-
ahˇ dzaˬ-awˬ. Siˬ nya-eu nui ma baˬ da neh tiˬ jeˬ-iˬ taˬ naˇ
28 haˬ. Ehˇ k'aw˰, Heu-aˬ tahˬ pahˬ aˬ ma mawˇ kawˇ-ahˇ lawˇ
nehˬ-euˬ ma lehˇ, tiˬ g'aˬ na nawˬ-ahˇ ehˇ laˇ naˇ, nawˬ-ahˇ
ehˇ laˇ-eu k'oeˇ g'aˬ baˬ da neh maˬ ehˇ, siˬ nya-eu nui ma baˬ
29 da neh maˬ ehˇ, taˬ dzaˬ. Siˬ nya-eu nui ma lehˇ ehˇ-eu-aˬ,
nawˬ-euˬ siˬ nya-eu nui ma-ahˇ ehˇ maw˰-eu maˬ ngeuˇ. Aˬ
cawˬ-euˬ siˬ nya-eu nui ma-ahˇ ehˇ maw˰ miˇ-a. Ngaˇ mˇ-eu

a kawˬ-aˬ ja^-eu deuˬ-ahˇ aˬ cawˬ-euˬ siˬ nya-eu nui ma aˬ jeˬ
30 miˇ neh la^ tsoeˬ-eu nga. Ngaˇ Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ
noeˬ keu^-awˇ dzaˬ naˇ, aˬ yaw‸-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ ja ceuˬ ja
ceuˬ-ehˇ dzaˬ-eu k'aw‸, aˬ jeˬ miˇ neh aˬ cawˬ ngaˬ-ahˇ yehˬ
bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ laˇ-eu nga.
31 K'oeˇ miˇ neh, naw ma‸ dzaˬ-eu maˬ ehˇ, dawˇ-eu maˬ ehˇ,
aˬ jeˬ mˇ-eu maˬ kaˬ, yawˬ jeˬ na lu‸ la‸ k'oeˇ aˬ cawˬ Miˬ
32 yehˇ-ahˇ ja ceuˬ ni mˇ-awˬ. Tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni ka k'o‸-
eu jeˬ za nya ni, ngaˬ-euˬ nui k'ahˇ tiˬ shiˇ maˬ geu‸-ehˇ, yawˬ
jeˬ na lu‸ la‸ k'oeˇ aˬ cawˬ nui k'ahˇ shiˇ ni ngaˇ leh jeh ma.
33 K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, Yuˇda^ tsawˇ haˬ maˬ ehˇ, Heˬlaˬsaˇ
tsawˇ haˬ maˬ ehˇ, Miˬ yehˇ-euˬ Ka-li zaˬ aˇ muˇ maˬ ehˇ, naw
ma‸ baˬ da neh sahˬ ti‸ ti‸ k'aˇ taˬ bi za.

**11** Ngaˇ Ka-li-ahˇ dzaw geu‸-eu lo‸-ehˇ, naw ma‸ k'aw‸ ngaˬ-
ahˇ dzaw geu‸-awˬ.

**Zaˬ miˬ zaˬ deuˬ uˬ coeˇ coeˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu**

2 Yawˬ jeˬ na lu‸ la‸ k'oeˇ naw ma‸ ngaˬ-ahˇ noeˬ keu^-awˇ,
ngaˬ neh mehˬ-euˬ zahˇ lo‸-ehˇ naw ma‸ naˇ haˬ geu‸ lu‸-eu
3 miˇ neh, ngaˇ naw ma‸-ahˇ ja ceuˬ ma. Ehˇ k'aw‸, ngaˇ naw
ma‸-ahˇ heu lo‸-ehˇ bi siˬ maw‸ miˇ-a. K'aˬ dzeˇ zaˬ-euˬ uˬ
duˬ-aˬ, Ka-li meh. Zaˬ miˬ zaˬ-euˬ uˬ duˬ-aˬ, k'aˬ dzeˇ zaˬ
4 meh. Ka-li-euˬ uˬ duˬ-aˬ, Miˬ yehˇ meh. K'aˬ dzeˇ zaˬ tiˬ
g'aˬ na, guiˬ lahˬ shaˇ ngeh maˬ ehˇ, dawˬ mehˬ mehˬ ngeh maˬ
ehˇ, uˬ dzahˬ dzahˬ naˇ, yawˬ ha-euˬ uˬ duˬ-ahˇ yehˬ bawˬ
5 sehˇ lu-ehˇ jahˇ-eu meh. Ehˇ k'aw‸, zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ na,
guiˬ lahˬ shaˇ ngeh maˬ ehˇ, dawˬ mehˬ mehˬ ngeh maˬ ehˇ,
uˬ coeˇ maˬ coeˇ naˇ, yawˬ ha-euˬ uˬ duˬ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ
lu-ehˇ jahˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ uˬ coeˇ maˬ coeˇ naˇ, aˬ yaw‸-
6 euˬ uˬ duˬ jeh^ dzeh taˬ-euˬ lo‸-ehˇ duˇ-eu meh. Zaˬ miˬ
zaˬ uˬ coeˇ maˬ coeˇ naˇ, uˬ duˬ tehˬ-eu tsaˬ teh‸-a. Ehˇ k'aw‸,
uˬ duˬ tehˬ-eu maˬ ehˇ, uˬ duˬ jeh^ dzeh-eu maˬ ehˇ, zaˬ miˬ
zaˬ-euˬ g'aˇ duˬ sha‸ dawˇ-eu jeˬ pyeu‸ naˇ, uˬ coeˇ coeˇ lu‸-uˇ.
7 K'aˬ dzeˇ zaˬ-aˬ, Miˬ yehˇ lo‸-ehˇ duˇ-eu jeˬ ahˇ-awˇ, Miˬ
yehˇ-euˬ yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ bya do^ duˬ pyeu‸-eu miˇ neh,
uˬ dzahˬ dzahˬ-eu maˬ tsaˬ-a. Zaˬ miˬ zaˬ-aˬ, k'aˬ dzeˇ zaˬ-
8 euˬ k'ahˬ sehˇ bya do^ duˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, zaˬ
miˬ zaˬ-ahˇ neh k'aˬ dzeˇ zaˬ-ahˇ beh taˬ-euˬ maˬ ngeuˇ-a.

K'aˬ dzeˇ zaˬ-ahˇ neh zaˬ miˬ zaˬ-ahˇ beh taˬ-euˬ meh.
9 K'oeˇ uˬ ta˰, zaˬ miˬ zaˬ-euˬ g'aˇ duˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ-ahˇ beh taˬ-
euˬ maˬ ngeuˇ-a. K'aˬ dzeˇ zaˬ-euˬ g'aˇ duˬ zaˬ miˬ zaˬ-ahˇ
10 beh taˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, mˬ taˆ g'aˬ k'ehˇ-ahˇ shaˇ
noeˬ-awˇ, zaˬ miˬ zaˬ deuˬ uˬ coeˇ coeˇ-eu tsaˬ teh˰-a.
11 Ehˇ k'aw˰, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ la˰ k'oeˇ zaˬ miˬ zaˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ-
ahˇ loˬ-awˇ, k'aˬ dzeˇ zaˬ k'aw˰ zaˬ miˬ zaˬ-ahˇ loˬ-eu meh.
12 Zaˬ miˬ zaˬ-aˬ, k'aˬ dzeˇ zaˬ-ahˇ neh pyeu˰ laˇ-euˬ lo˰-ehˇ,
k'aˬ dzeˇ zaˬ k'aw˰ zaˬ miˬ zaˬ-ahˇ neh deh˰ le-euˬ meh. Yawˬ
jeˬ na lu˰ Miˬ yehˇ-ahˇ neh pyeu˰ laˇ-euˬ meh.
13 Zaˬ miˬ zaˬ uˬ coeˇ maˬ coeˇ ni Miˬ yehˇ-ahˇ guiˬ lahˬ shaˇ
paˬ-ehˇ g'eh-eu, maˬ shaˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu, naw ma˰ yawˬ haˇ
14 yawˬ ha shaˇ noeˬ-awˬ. K'aˬ dzeˇ zaˬ tsehˇ kahˇ taˬ naˇ, aˬ
yaw˰-euˬ g'aˇ duˬ sha˰ dawˇ-eu jeˬ pyeu˰-eu meh lehˇ, shiˬ shaˬ
15 jiˇ paw naw ma˰ siˬ lu˰ mawˇ lu˰-eu, maˬ ngeuˇ loˇ. Ehˇ k'aw˰,
zaˬ miˬ zaˬ tsehˇ kahˇ taˬ naˇ, aˬ yaw˰-euˬ k'ahˬ sehˇ pyeu˰-eu
meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰-euˬ tsehˇ kahˇ-aˬ, aˬ
16 yaw˰-ahˇ bi tso˰ kaˬ taˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na tsawˇ
pyehˇ pyehˇ maw˰ naˇ, nga ma˰ k'aw˰, Miˬ yehˇ-euˬ Ka-li zaˬ
aˇ muˇ deuˬ k'aw˰ zahˇ yawˬ jeˬ yawˬ maˬ jaˆ lehˇ siˬ-awˬ.

**Yeˬsuˇ-ahˇ noeˬ keuˆ-awˇ dzaˬ ngeh, jahˇ-eu maˬ tsaˬ-eu deuˬ**

17 Naw ma˰ uiˬ leˇ ngeh, bi muiˬ bi jaˬ laˇ-eu lehˇ uiˬ leˇ-eu
maˬ ngeuˇ nga. Bi cawˆ-iˇ-eu lehˇ uiˬ leˇ-eu miˇ neh, ngaˇ dawˬ
18 bi˰ lu˰-eu la˰ k'oeˇ naw ma˰-ahˇ ja ceuˬ-eu maˬ ngeuˇ. Yaw
beh jeˬ-aˬ, naw ma˰ Ka-li zaˬ aˇ muˇ uiˬ leˇ ngeh, aˇ ma˰ biˇ
paˆ lu˰ meh lehˇ, ngaˇ ya gaˬ-euˬ ma. Ngaˇ ya gaˬ-euˬ lo˰-ehˇ
19 tsaˬ-eu duˇ lehˇ, ngaˇ jah-eu ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw
ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ tsawˇ haˬ yaw muiˬ deuˬ doˆ laˇ nya ni, aˇ
20 ma˰ biˇ paˆ-eu jeˬ ya jaˆ meh. Ehˇ k'aw˰ naw ma˰ uiˬ leˇ ngeh,
Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ noeˬ keuˆ-awˇ dzaˬ-eu lehˇ uiˬ leˇ-eu maˬ
21 ngeuˇ nga. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma˰ tiˬ g'aˬ saˇ-i tiˬ
g'aˬ yawˬ ha-euˬ dzaˬ-eu jeˬ yawˬ ha jeˬ hu dzaˬ-eu meh. K'oeˇ
miˇ neh, tiˬ g'aˬ hawˬ meh˰-awˇ, tiˬ g'aˬ aˬ ga˰ dzaˇ uiˇ dawˇ
22 yeh˰-eu meh. Naw ma˰-euˬ iˇ kahˇ dzaˬ k'aˇ dawˇ k'aˇ maˬ
za ta loˇ. Maˬ ngeuˇ naˇ, naw ma˰ Miˬ yehˇ-euˬ Ka-li zaˬ aˇ
muˇ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ jahˇ-awˇ, shaˬ-eu zahˬ-eu deuˬ-
ahˇ bi sha˰ dawˇ-eu lehˇ jahˇ te loˇ. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ joˆ-
ehˇ ya ehˇ nehˬ-eu. Naw ma˰ k'oeˇ lo˰-eh jahˇ-eu miˇ neh,
ngaˇ naw ma˰-ahˇ ja ceuˬ nya teh˰-a loˇ. Maˬ ja ceuˬ nya-aˇ.

**Yeˬsuˇ-ahˇ noeˬ keu^-awˇ dzaˬ-eu zahˇ Yeˬsuˇ neh bi˰-euˬ**

23 Ngaˬ neh naw ma˰-ahˇ mehˬ nehˬ-euˬ deuˬ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ
neh ngaˬ-ahˇ bi˰-euˬ meh. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-aˬ, aˬ cawˬ aˬ
24 yaw˰-ahˇ nyeh˰ ngeh miˇ, kaˬ muˇ yuˇ-awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ
lahˬ-ahˇ ja ceuˬ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, kaˬ muˇ ngawˬ pyehˬ-
awˇ ehˇ-eu, Heu-aˬ, naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ ngaˬ-euˬ g'awˇ mawˇ
ma. Ngaˬ-ahˇ ya noeˬ keu^ ni heu lo˰-ehˇ jahˇ-awˬ lehˇ, ehˇ
25 nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ ci˰ hawˬ dzaˬ g'aˬ ngeh, k'oeˇ
lo˰-ehˇ duˇ ni aˬ yaw˰ aˬ ga˰ dzaˇ uiˇ dahˬ-eu k'mˬ maˬ ciˬ-
awˇ ehˇ-eu, K'mˬ maˬ heu-aˬ, ngaˬ-euˬ shiˬ la˰ k'oeˇ dawˬ
ma saˇ jaˇ yaw shui˰ ma. Naw ma˰ yawˬ po^ na lu˰ dawˇ ngeh,
26 ngaˬ-ahˇ noeˬ keu^-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, naw ma˰ kaˬ muˇ heu dzaˬ-awˇ, aˬ ga˰ dzaˇ uiˇ
heu dawˇ ngeh yawˬ po^ na lu˰, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ za˰ ka le ngeh
keu^ ni, aˬ yaw˰ shiˇ-euˬ k'oeˇ naw ma˰ jahˇ mehˬ-eu meh.

**Maˬ geuˇ gaˇ neh Yeˬsuˇ-ahˇ noeˬ keu^-awˇ dzaˬ-eu**

27 K'oeˇ miˇ neh, tsawˇ haˬ aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ, maˬ geuˇ gaˇ
neh kaˬ muˇ dzaˬ-awˇ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ k'mˬ maˬ dawˇ
naˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ g'awˇ mawˇ hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ
28 shiˬ-ahˇ mˇ bahˬ-eu meh. Tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na lu˰ yawˬ
ha-euˬ nui ma-ahˇ yawˬ ha lawˬ haw g'aˬ naˇ, kaˬ muˇ dzaˬ
29 lu˰-uˇ. K'mˬ maˬ k'aw˰ ciˬ dawˇ lu˰-uˇ. Aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ,
Heu-aˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ g'awˇ mawˇ nga lehˇ maˬ noeˬ siˬ
maˬ noeˬ mawˇ gaˇ neh dzaˬ-awˇ dawˇ naˇ, yawˬ ha-euˬ k'oeˇ
ta^ yawˬ ha yaˇ k'aˬ bi daˇ-eu lehˇ dzaˬ-eu dawˇ-eu meh.
30 K'oeˇ miˇ neh, naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ g'awˬ mya g'aˬ, g'aˬ
maˬ ahˇ-ehˇ naˇ lu˰ meh. G'awˬ mya g'aˬ k'aw˰ shiˇ-euˬ meh.
31 Aˬ dui yawˬ ha-euˬ nui ma-ahˇ yawˬ ha yaw muiˬ-ehˇ lawˬ haw
32 g'aˬ naˇ, yaˇ k'aˬ daˇ gaˇ maˬ ya daˬ-aˇ. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ
aˬ dui-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ ngeh, miˇ tsaˬ zaˬ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^
lo˰-ehˇ daˇ nehˬ la˰ gaˇ maˬ ya daˬ ni, aˬ yaw˰ aˬ dui-ahˇ mehˬ
nehˬ tso^ nehˬ lu˰ meh.
33 K'oeˇ miˇ neh, ngaˬ-euˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, naw ma˰
dzaˬ-eu dawˇ-eu g'aˇ duˬ uiˬ leˇ ngeh, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ dawˬ-
34 awˬ. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na hawˬ meh˰ naˇ, aˬ yaw˰-euˬ iˇ
kahˇ dzaˬ-eu tsaˬ meh. Maˬ ngeuˇ naˇ, naw ma˰ uiˬ leˇ-eu k'oeˇ,
naw ma˰-euˬ k'oeˇ ta^ yaˇ k'aˬ bi daˇ-eu lehˇ uiˬ leˇ-eu jeˬ

pyeu‸-eu meh. Gaˇ kaw^ nui deuˬ-aˬ, ngaˇ naw ma‸ jawˇ ga
laˇ ngeh, yaw muiˬ-ehˇ ja mehˬ nehˬ ma de.

**Sa‸ laˇ paw-euˬ la‸ sawˬ deuˬ-euˬ gaˇ kaw^**

12 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, sa‸ laˇ paw-euˬ la‸ sawˬ deuˬ-
euˬ gaˇ kaw^ naw ma‸ siˬ nya laˇ ni ngaˇ maw‸ miˇ-a.
2 Naw ma‸ lawˇ ci‸ zaˬ pyeu‸ lu‸ ngeh, aˬ cawˬ naw ma‸-ahˇ
sheuˬ g'eh-eu lo‸-ehˇ naw ma‸ caw teh-awˇ, dawˬ maˬ ngehˬ
nya-eu tahˬ pahˬ aˬ ma mawˇ kawˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-euˬ ma
3 lehˇ, naw ma‸ siˬ lu‸ meh. K'oeˇ miˇ neh, ngaˇ naw ma‸-ahˇ
heu lo‸-ehˇ bi siˬ maw‸ miˇ-a. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ, Yaw sahˇ
Miˬ yehˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ, Yeˬsuˇ-ahˇ yaˬ k'ehˇ maˬ yaˬ-aˇ.
K'oeˇ uˬ ta‸, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ maˬ
g'oe naˇ, Yeˬsuˇ-aˬ Sahˬ paˬ meh lehˇ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ
ehˇ nya.
4 La‸ sawˬ g'awˬ mya jeˬ ja^-eu k'aw‸, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ
5 tiˬ g'aˬ teh‸ meh. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ gaˇ g'awˬ mya jeˬ
6 ja^-eu k'aw‸, Sahˬ paˬ tiˬ g'aˬ teh‸ meh. Mˇ do^ la‸-eu gaˇ
g'awˬ mya jeˬ ja^-eu k'aw‸, tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na-euˬ la‸ k'oeˇ
yawˬ jeˬ na lu‸ bi mˇ do^ la‸-eu g'aˬ, Miˬ yehˇ tiˬ g'aˬ teh‸ meh.
7 Aˬ cawˬ-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ dahˇ tsoeˬ ni, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ
tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ, tiˬ g'aˬ-ahˇ tiˬ jeˬ bya ceh^ ni
8 bi‸-eu meh. Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-aˬ, tiˬ g'aˬ-ahˇ ngehˬ nya tmˇ
nya-eu zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ bi‸-eu meh. Yaw sahˇ Miˬ yehˇ k'oeˇ,
tiˬ g'aˬ-ahˇ noeˬ siˬ noeˬ do^-awˇ ngehˬ nya tmˇ nya-eu jeˬ bi‸-
9 eu meh. Yaw sahˇ Miˬ yehˇ k'oeˇ, tiˬ g'aˬ-ahˇ jah zi‸-eu nui
ma bi‸-eu meh. Yaw sahˇ Miˬ yehˇ k'oeˇ g'aˬ teh‸-ehˇ, tiˬ g'aˬ-
ahˇ naˇ-eu gawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ la^ taˬ nya-eu la‸ sawˬ bi‸-
10 eu meh. Tiˬ g'aˬ-ahˇ k'a^ jeˬ-ehˇ g'eh-eu jeˬ jahˇ nya ni la‸
sawˬ bi‸-eu meh. Tiˬ g'aˬ-ahˇ dawˬ mehˬ mehˬ nya ni la‸ sawˬ
bi‸-eu meh. Tiˬ g'aˬ-ahˇ yaw sahˇ deuˬ-ahˇ tseˇ pa^ nya ni la‸
sawˬ bi‸-eu meh. Tiˬ g'aˬ-ahˇ dawˬ g'awˬ mya jeˬ ngehˬ ngehˬ-
ehˇ ja ceuˬ nya-eu la‸ sawˬ bi‸-eu meh. Tiˬ g'aˬ-ahˇ dawˬ k'oeˇ
deuˬ-euˬ dawˬ tsui‸ yuˇ do^ nya ni la‸ sawˬ bi‸-eu meh.
11 La‸ sawˬ k'oeˇ deuˬ dawˬ taw^ lu‸ Yaw sahˇ Miˬ yehˇ tiˬ g'aˬ
teh‸-euˬ la‸ k'oeˇ neh do^ le-awˇ, aˬ yaw‸ nui ma tsaˬ-eu lo‸-ehˇ
tiˬ g'aˬ saˇ-i tiˬ g'aˬ-ahˇ biˇ nehˬ-eu meh.
12 G'awˇ mawˇ tiˬ mawˇ teh‸ k'aw‸, aˇ sehˇ g'awˬ mya ni tso‸-
eu meh. Aˇ sehˇ k'oeˇ deuˬ yaw myaˬ k'aw‸, g'awˇ mawˇ tiˬ

mawˇ teh‸-ehˇ pyeu‸-eu lo‸-ehˇ, Ka-li k'aw‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ meh.
13 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ hawˇ-eu Heˬlaˬsaˇ
tsawˇ haˬ maˬ ehˇ, zaˬ k'a^ hawˇ-eu buˬ-iˇ-euˬ tsawˇ haˬ maˬ
ehˇ, aˬ dui dawˬ taw^ lu‸ g'awˇ mawˇ tiˬ mawˇ teh‸-ehˇ pyeu‸
laˇ ni, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ tiˬ g'aˬ teh‸-euˬ la‸ k'oeˇ baˇtiˇsaˬ
kamˬ-euˬ ma. Aˬ dui dawˬ taw^ lu‸ Yaw sahˇ Miˬ yehˇ tiˬ g'aˬ-
ahˇ teh‸-ehˇ dawˇ-euˬ ma.
14 G'awˇ mawˇ-aˬ, aˇ sehˇ tiˬ sehˇ teh‸ maˬ ngeuˇ-a. G'awˬ
15 mya ni tso‸-eu meh. Ngaˇ aˬ la‸ maˬ ngeuˇ-eu miˇ neh, g'awˇ
mawˇ-ahˇ maˬ ta‸ lehˇ aˬ kuiˇ ehˇ-eu k'aw‸, k'oeˇ lo‸-ehˇ
16 ehˇ-eu miˇ neh g'awˇ mawˇ-ahˇ maˬ ta‸-eu maˬ ngeuˇ-a. Ngaˇ
mya^ nui^ maˬ ngeuˇ-eu miˇ neh, g'awˇ mawˇ-ahˇ maˬ ta‸ lehˇ
naˬ bawˇ ehˇ-eu k'aw‸, k'oeˇ lo‸-ehˇ ehˇ-eu miˇ neh g'awˇ
17 mawˇ-ahˇ maˬ ta‸-eu maˬ ngeuˇ-a. G'awˇ mawˇ mawˇ lah mya^
nui^ teh‸ naˇ, aˬ jo^-ehˇ gaˬ nya-eu. G'awˇ mawˇ mawˇ lah
18 naˬ bawˇ teh‸ naˇ, aˬ jo^-ehˇ beh‸ la‸ nya-eu. Miˬ yehˇ aˬ
yaw‸ nui ma tsaˬ-eu lo‸-ehˇ, g'awˇ mawˇ-euˬ aˇ sehˇ deuˬ-
19 ahˇ yawˬ ha-euˬ tso‸ duˬ tso‸ zaˇ-ahˇ bi tso‸-eu meh. Aˇ sehˇ
dawˬ taw^ lu‸ tiˬ sehˇ teh‸-ehˇ pyeu‸ naˇ, g'awˇ mawˇ aˬ jo^-
20 ehˇ baw-eu. Aˇ sehˇ g'awˬ mya ni baw-eu k'aw‸, g'awˇ mawˇ
21 tiˬ mawˇ teh‸ meh. Ngaˇ nawˬ-ahˇ maˬ loˬ lehˇ, mya^ nui^
aˬ la‸-ahˇ maˬ ehˇ nya. Ngaˇ nawˬ-ahˇ maˬ loˬ lehˇ, uˬ duˬ
22 k'aw‸ aˬ kuiˇ-ahˇ maˬ ehˇ nya. Yaw nahˬ lehˇ aˬ dui sawˇ
lu‸-eu aˇ sehˇ deuˬ k'aw‸ g'awˇ mawˇ-ahˇ ya tso‸-eu meh.
23 K'ahˬ sehˇ maˬ ja^ lehˇ aˬ dui sawˇ lu‸-eu aˇ sehˇ deuˬ-ahˇ,
nui deuˬ na^ maˬ tseˇ k'ahˬ sehˇ bi ja^-eu ma. Maˬ haw muiˬ-
eu aˇ sehˇ deuˬ-ahˇ haw muiˬ dzehˬ laˇ ni, aˬ dui jahˇ-eu ma.
24 Haw muiˬ lu‸-eu aˇ sehˇ deuˬ-ahˇ k'oeˇ lo‸-ehˇ jahˇ-eu maˬ
loˬ-a. G'awˇ mawˇ-euˬ aˇ sehˇ deuˬ maˬ pya^ maˬ sha^-iˇ-ehˇ,
25 tiˬ sehˇ-ahˇ tiˬ sehˇ shaˇ noeˬ-awˇ caw ba nya ni, Miˬ yehˇ
g'awˇ mawˇ-ahˇ bi tso‸ ta‸ ngeh, aˇ sehˇ yaw nahˬ deuˬ-ahˇ
26 k'ahˬ sehˇ bi ja^ dzehˬ-eu meh. Aˇ sehˇ tiˬ sehˇ ya daˬ naˇ,
aˇ sehˇ dawˬ taw^ lu‸ caw daˬ-eu meh. Aˇ sehˇ tiˬ sehˇ k'ahˬ
sehˇ za naˇ, aˇ sehˇ dawˬ taw^ lu‸ laˬ k'aˬ caw cehˇ-eu meh.
27 Naw ma‸-aˬ, Ka-li-euˬ g'awˇ mawˇ meh. Tiˬ g'aˬ saˇ-i tiˬ
28 g'aˬ g'awˇ mawˇ k'oeˇ-euˬ aˇ sehˇ deuˬ meh. Miˬ yehˇ Ka-li
zaˬ aˇ muˇ la‸ k'oeˇ tsawˇ haˬ heu deuˬ bi jawˇ-eu meh. Yaw
beh deuˬ-aˬ, g'aˬ k'ehˇ deuˬ meh. Nyiˬ deuˬ tiˬ deuˬ-aˬ, dawˬ
mehˬ mehˬ-eu deuˬ meh. Smˇ deuˬ tiˬ deuˬ-aˬ, mehˬ nehˬ tso^
nehˬ-eu deuˬ meh. K'oeˇ uˬ ta‸, k'a^ jeˬ-ehˇ g'eh-eu jeˬ jahˇ

nya-eu deu˯, naˇ-eu gawˇ-eu tsawˇ ha˯-ahˇ la^ ta˯ nya-eu deu˯,
a˯ caw˯-ahˇ caw ba nya-eu deu˯, a˯ yui˰ geu˰ nya-eu deu˯ hawˇ-
eu, daw˯ g'aw˯ mya je˯ ngeh˯ ngeh˯-ehˇ ja ceu˯ nya-eu deu˯
29 bi jawˇ-eu meh. Daw˯ taw^ lu˰ g'a˯ k'ehˇ-a loˇ. Daw˯ taw^
lu˰ daw˯ meh˯ meh˯-eu tsawˇ ha˯-a loˇ. Daw˯ taw^ lu˰ meh˯
neh˯ tso^ neh˯-eu tsawˇ ha˯-a loˇ. Daw˯ taw^ lu˰ k'a^ je˯-ehˇ
30 g'eh-eu je˯ jahˇ nya-eu tsawˇ ha˯-a loˇ. Daw˯ taw^ lu˰ naˇ-eu
gawˇ-eu tsawˇ ha˯-ahˇ la^ ta˯ nya-eu la˰ saw˯ ja^ ta loˇ. Daw˯
taw^ lu˰ daw˯ g'aw˯ mya je˯ ngeh˯ ngeh˯-ehˇ ja ceu˯ nya ta loˇ.
31 Daw˯ taw^ lu˰ daw˯ tsui˰ yuˇ do^ nya ta loˇ. Naw ma˰ hui˯
dzeh˯ mui˯ dzeh˯-eu la˰ saw˯-ahˇ geu˰ maw˰ dui dui-aw˯.

**G'oeˇ-eu ga˯-eu gaˇ kaw^**

Daw˯ taw^ lu˰ na^ ma˯ tseˇ mui˯-eu gaˇ ma ngaˇ naw ma˰-ahˇ toe˯ meh˯ nyaˇ de.

13 Ngaˇ-a˯, tsawˇ ha˯-eu˯ daw˯ hawˇ-eu m˯ ta^ g'a˯ k'ehˇ-eu˯
daw˯ ngeh˯ nya-eu k'aw˰, g'oeˇ-eu ga˯-eu je˯ ma˯ ahˇ naˇ,
boe loe di˯-eu teˇ saˇ hawˇ-eu cehˇ lehˇ ci^-eu teˇ saˇ lo˰-ehˇ
2 teh˰-ehˇ pyeu˰-eu meh. Ngaˇ-a˯, daw˯ meh˯ meh˯ nya-eu ma˯
ehˇ, Mi˯ yehˇ neh za˰ ta˯-eu˯ daw˯ taw^ lu˰ hawˇ-eu za˯ si˯
tsawˇ gahˇ daw˯ taw^ lu˰ si˯ nya-eu ma˯ ehˇ, gaw˯ jaw˯-ahˇ
bi ji^-iˇ nya ni jah-eu nui ma ti˯ byah ahˇ-eu ma˯ ehˇ, g'oeˇ-eu
ga˯-eu je˯ ma˯ ahˇ naˇ, ngaˇ ti˯ je˯-i˯ gaˇ dahˇ ma˯ tsoe˯-a.
3 Nga˯-eu˯ myaw˯ gah˯ daw˯ taw^ lu˰ gam˰ neh˯ jiˇ-awˇ, nga˯-
eu˯ g'awˇ mawˇ mi˯ dza˯-ahˇ ba˰ pui^-awˇ lawˇ neh˯ k'aw˰,
g'oeˇ-eu ga˯-eu je˯ ma˯ ahˇ naˇ, nga˯-eu˯ g'aˇ du˯ ti˯ je˯-i˯ gaˇ
dahˇ ma˯ tsoe˯-a.
4 G'oeˇ-eu ga˯-eu je˯-a˯, nui noe˯ g'aw˯ mahˇ ni noe˯-awˇ,
g'aw˯ sha˯ ga˯ nya-eu meh. G'oeˇ-eu ga˯-eu je˯-a˯, a˯ caw˯-
ahˇ mya^ ma˯ na^-a. Ma˯ jahˇ g'eh-a. Hui˯ maw˰ mahˇ maw˰-
5 eu nui ma ma˯ ahˇ-a. G'oeˇ-eu ga˯-eu je˯-a˯, yeh˯ baw˯ sehˇ
lu-ehˇ ma˯ jahˇ-a. Yaw˯ ha-eu˯ nui k'ahˇ ma˯ po^-a. Nui ma
6 ma˯ pehˇ-a. A˯ caw˯-ahˇ i˯ baˇ ma˯ ta˯-a. G'oeˇ-eu ga˯-eu
je˯-a˯, ma˯ tsa˯ ma˯ dawˇ-eu je˯-ahˇ la˯ k'a˯ ma˯ cehˇ-a. Yaw
7 tsa˯ yaw dawˇ je˯-ahˇ la˯ k'a˯ cehˇ-eu meh. G'oeˇ-eu ga˯-eu
je˯-a˯, daw˯ taw^ lu˰-ahˇ kam˯ coeˇ-eu, daw˯ taw^ lu˰-ahˇ jah
coeˇ-eu, daw˯ taw^ lu˰-ahˇ noe˯ tm˯ coeˇ-eu hawˇ-eu, daw˯
taw^ lu˰-ahˇ oˇ coeˇ-eu meh.

8 G'oeˇ-eu ga˯-eu je˯-a˯, ma˯ byo^-iˇ-a. Ehˇ k'aw˰, daw˯ meh˯
meh˯-eu ma˯ ehˇ, daw˯ g'aw˯ mya je˯ ngeh˯ ngeh˯-ehˇ ja ceu˯-
eu ma˯ ehˇ, za˯ si˯ tsawˇ gahˇ ma˯ ehˇ, pi˯-iˇ byo^-iˇ teh˰-a.
9 Nym˯-mˇ a˯ dui si˯ lu˰-eu-a˯, ma˯ byah-a si˯. A˯ dui daw˯ meh˯
10 meh˯-eu k'aw˰, ma˯ byah-a si˯. Byah-eu je˯ keu^ le ngeh, ma˯
11 byah-eu deu˯ byo^-iˇ teh˰-a. Ngaˇ za˯ gu˯ ngeh, za˯ gu˯ lo˰-ehˇ
ngeh˯-eu˯ tmˇ-eu˯ u˯ ta˰, za˯ gu˯-eu˯ nui ma ahˇ-awˇ, za˯ gu˯
lo˰-ehˇ noe˯-eu˯ ma. Ehˇ k'aw˰, ngaˇ tsawˇ k'a^ k'a^ laˇ ngeh,
12 za˯ gu˯-ahˇ ta˰-eu deu˯ byehˇ dzeh ya˰ jiˇ-eu˯ ma. Nym˯-mˇ
a˯ dui-a˯, ma˯ mawˇ shawˇ laˇ-eu pyaw˯ haw-ahˇ haw lu˰ gaˇ
duˇ-eu meh. Aˇ yam˯ k'oeˇ keu^ le naˇ, ya mawˇ du˯ teh˰-a.
Nym˯-mˇ ngaˇ si˯ lu˰-eu heu-a˯, ma˯ byah-a si˯. Ehˇ k'aw˰,
nym˯-mˇ Mi˯ yehˇ nga˯-ahˇ si˯ lu˰-eu lo˰-ehˇ, k'oeˇ ngeh nah
13 keu^ le naˇ, ngaˇ ti˯ byah ya si˯ teh˰-a. Nym˯-mˇ-a˯, jah-eu,
noe˯ tm˯-eu, g'oeˇ-eu ga˯-eu, heu smˇ je˯ ja^-eu meh. Heu smˇ
je˯ la˰ k'oeˇ, hui˯ dzeh˯-eu je˯-a˯, g'oeˇ-eu ga˯-eu je˯ meh.

**Daw˯ g'aw˯ mya je˯ ngeh˯ ngeh˯-ehˇ ja ceu˯-eu gaˇ kaw^**

14 G'oeˇ-eu ga˯-eu meh˯ nah leh jeh leh jeh-ehˇ caw teh-aw˯.
Sa˰ laˇ paw-eu˯ la˰ saw˯-ahˇ geu˰ maw˰ dui dui-aw˯. Daw˯
taw^ lu˰ na^ ma˯ tseˇ daw˯ meh˯ meh˯-eu la˰ saw˯ geu˰ maw˰-
2 aw˯. Daw˯ g'aw˯ mya je˯ ngeh˯ ngeh˯-ehˇ ja ceu˯-eu tsawˇ
ha˯, tsawˇ ha˯-ahˇ daw˯ ngeh˯ caw˯-eu ma˯ ngeuˇ-a. Mi˯ yehˇ-
ahˇ ngeh˯ caw˯-eu meh. Tsawˇ ha˯ ti˯ g'a˯-i˯ a˯ yaw˰ ngeh˯-eu
daw˯ ma˯ g'o^ shaw nya. Za˰ ta˯-eu˯ deu˯-ahˇ Yaw sahˇ Mi˯
3 yehˇ ba˯ da neh a˯ yaw˰ ngeh˯-eu tmˇ-eu meh. Daw˯ meh˯ meh˯-
eu tsawˇ ha˯, tsawˇ ha˯ za˯-ahˇ daw˯ ngeh˯ caw˯-eu miˇ neh, a˯
yaw˰ ma˰-ahˇ bi hui˯ bi mahˇ laˇ-eu meh. Daw˯ k'oeˇ deu˯-a˯,
4 g'a˯ bi˰-eu u˯ ta˰, nui saˇ bi o˰-eu meh. Daw˯ g'aw˯ mya je˯
ngeh˯ ngeh˯-ehˇ ja ceu˯-eu tsawˇ ha˯, yaw˯ haˇ yaw˯ ha teh˰-
ehˇ bi hui˯ bi mahˇ laˇ-eu meh. Ehˇ k'aw˰, daw˯ meh˯ meh˯-
eu tsawˇ ha˯, Ka-li za˯ aˇ muˇ-ahˇ bi hui˯ bi mahˇ laˇ-eu meh.
5 Naw ma˰ daw˯ taw^ lu˰ daw˯ g'aw˯ mya je˯ ngeh˯ ngeh˯-ehˇ
ja ceu˯ nya *ni* ngaˇ maw˰ miˇ-a. K'oeˇ na^ ma˯ tseˇ naw ma˰
daw˯ meh˯ meh˯ nya *ni* ngaˇ maw˰ dzeh˯ miˇ-a. Daw˯ g'aw˯
mya je˯ ngeh˯ ngeh˯-ehˇ ja ceu˯-eu tsawˇ ha˯, Ka-li za˯ aˇ muˇ
hui˯ laˇ mahˇ laˇ *ni* daw˯ tsui˰ ma˯ yuˇ do^ meh˯ neh˯ nya naˇ,
daw˯ meh˯ meh˯-eu g'a˯ a˯ yaw˰ na^ ma˯ tseˇ gaˇ dahˇ tsoe˯ dzeh˯
teh˰-a.

6 Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, ngaˇ naw ma˰ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ,
dawˬ g'awˬ mya jeˬ ngehˬ ngehˬ-ehˇ ja ceuˬ naˇ, naw ma˰-euˬ
g'aˇ duˬ gaˇ dahˇ tsoeˬ teh˰-a loˇ. Miˬ yehˇ neh pah mehˬ
la˰-euˬ dawˬ, zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ ahˇ-eu dawˬ, dawˬ mehˬ mehˬ-
eu dawˬ, mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-eu dawˬ, heu lo˰-ehˇ g'eh-eu dawˬ
tiˬ dawˬ na ngaˇ naw ma˰-ahˇ maˬ mehˬ nehˬ naˇ, naw ma˰-euˬ
7 g'aˇ duˬ gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ-aˇ la. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, yaw
deh˰ maˬ ngeuˇ-eu coiˇ loiˇ maˬ ehˇ, deuˇ-mˬ maˬ ehˇ, teˇ
saˇ maˇ jaw^ ni maˬ do^ laˇ naˇ, aˬ geu jeˬ bi do^ laˇ maw˰-eu
8 nga lehˇ, aˬ jo^-ehˇ siˬ nya-eu. Daˇ heh baw-eu teˇ saˇ
k'aw˰, maˇ jaw^ ni maˬ do^ laˇ naˇ, guiˇ deu^-iˇ-eu lehˇ, aˬ
9 suˇ g'aˬ lehˬ hmˬ taˬ-eu. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, naw ma^
dawˬ ngehˬ ngeh, aˬ cawˬ g'o^ shaw nya ni maˬ ngehˬ naˇ, nawˇ
ngehˬ-eu dawˬ-ahˇ aˬ suˇ g'aˬ siˬ nya-eu. Naw ma˰ yawˬ
ngeh˰ yawˬ kuˬ-ahˇ ngehˬ nehˬ lu˰-eu lo˰-ehˇ duˇ-eu meh.
10 Miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ dawˬ g'awˬ mya jeˬ ja^-eu meh. Dawˬ k'oeˇ
deuˬ la˰ k'oeˇ, dawˬ tsui˰ maˬ baw-eu tiˬ dawˬ-iˬ maˬ ja^.
11 Dawˬ k'oeˇ deuˬ-euˬ dawˬ tsui˰ ngaˇ maˬ siˬ naˇ, dawˬ ngehˬ
ngehˬ-eu g'aˬ-euˬ mehˬ shi ngaˇ yawˬ k'ahˬ yawˬ miˇ yawˬ-euˬ
tsawˇ haˬ pyeu˰-awˇ, dawˬ ngehˬ ngehˬ-eu k'oeˇ g'aˬ k'aw˰,
ngaˬ-euˬ mehˬ shi yawˬ k'ahˬ yawˬ miˇ yawˬ-euˬ tsawˇ haˬ
12 pyeu˰ teh˰-a. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, naw ma˰ k'aw˰ Yaw sahˇ
Miˬ yehˇ-euˬ la˰ sawˬ-ahˇ geu˰ maw˰ dui dui-eu tsawˇ haˬ miˇ
neh, Ka-li zaˬ aˇ muˇ-ahˇ bi huiˬ bi mahˇ laˇ nya-eu deuˬ-
ahˇ leh jeh leh jeh-ehˇ po^-awˬ.
13 K'oeˇ miˇ neh, dawˬ g'awˬ mya jeˬ ngehˬ ngehˬ-ehˇ ja ceuˬ-
eu tsawˇ haˬ k'aw˰, dawˬ tsui˰ yuˇ do^ nya ni guiˬ lahˬ shaˇ
14 paˬ-ehˇ g'eh teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˇ dawˬ g'awˬ
mya jeˬ ngehˬ ngehˬ-ehˇ guiˬ lahˬ shaˇ naˇ, ngaˬ-euˬ nui ma la˰
k'oeˇ guiˬ lahˬ shaˇ-eu k'aw˰, ngaˇ shaˇ noeˬ-awˇ shaˇ-eu maˬ
15 ngeuˇ-a. To^-ehˇ maˇ-iˬ, aˬ jo^-ehˇ jahˇ nmˇ. Ngaˬ-euˬ nui
ma la˰ k'oeˇ ngaˇ guiˬ lahˬ shaˇ-eu uˬ ta˰, ngaˇ shaˇ noeˬ shaˇ
noeˬ-ehˇ guiˬ lahˬ shaˇ lu˰ ma. Ngaˬ-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ ngaˇ
caˇ caˇ-ehˇ ja ceuˬ-eu uˬ ta˰, ngaˇ shaˇ noeˬ shaˇ noeˬ-ehˇ ja
16 ceuˬ lu˰ ma. Nui ma la˰ k'oeˇ teh˰-ehˇ Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ
lu˰ naˇ, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-euˬ la˰ sawˬ maˬ za-euˬ tsawˇ haˬ
tiˬ g'aˬ, nawˇ ja ceuˬ-eu dawˬ-ahˇ maˬ g'o^ shaw nya-eu miˇ
17 neh, Aˬ miˬ lehˇ, aˬ jo^-ehˇ ehˇ nya-eu. Nawˇ yaw muiˬ-ehˇ
ja ceuˬ-eu k'aw˰, aˬ cawˬ-ahˇ maˬ bi huiˬ maˬ bi mahˇ laˇ nya.
18 Ngaˇ naw ma˰ dawˬ taw^ lu˰ na^ maˬ tseˇ dawˬ g'awˬ mya jeˬ

ngehˬ ngehˬ-ehˇ ja ceuˬ nya-eu miˇ neh, Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ
19 ma. Ehˇ k'aw˰, Ka-li zaˬ aˇ muˇ uiˬ leˇ ngeh, dawˬ g'awˬ mya
jeˬ ngehˬ ngehˬ-ehˇ ja ceuˬ-eu la˰ k'oeˇ, dawˬ tiˬ muiˇ dawˬ
ja ceuˬ-eu na^ maˬ tseˇ, ngaˇ aˬ cawˬ-ahˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ
nya ni, shaˇ noeˬ shaˇ noeˬ-ehˇ dawˬ ngaˬ dawˬ teh˰-ehˇ ngehˬ
maw˰ miˇ-a.
20 Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, naw ma˰ shaˇ noeˬ shaˇ sawˇ-eu
paw-aˬ, zaˬ lo˰-ehˇ taˬ g'eh. Yaw haiˬ paw-aˬ, zaˬ nahˬ lo˰-ehˇ
g'eh-awˬ. Ehˇ k'aw˰, shaˇ noeˬ shaˇ sawˇ-eu paw-aˬ, tsawˇ
21 mawˬ tsawˇ k'a^ lo˰-ehˇ g'eh-awˬ. Zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ la˰
k'oeˇ heu lo˰-ehˇ bo˰ taˬ-euˬ meh. Aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ
tsawˇ ca-euˬ dawˬ ngehˬ ngehˬ-ehˇ, yawˬ k'ahˬ yawˬ miˇ yawˬ-
ahˇ zmˬ-eu dawˬ ngehˬ-eu la˰ k'oeˇ, tsawˇ jeuˬ heu jeuˬ-ahˇ
ngaˇ dawˬ ngehˬ nehˬ ma. K'oeˇ lo˰-ehˇ ngehˬ nehˬ-eu k'aw˰,
aˬ yaw˰ ma˰ ngaˬ-euˬ dawˬ maˬ naˇ haˬ-aˇ lehˇ, Sahˬ paˬ Miˬ
22 yehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, dawˬ g'awˬ mya jeˬ ngehˬ
ngehˬ-ehˇ ja ceuˬ-eu-aˬ, Ka-li-ahˇ jah-eu tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ
bi siˬ bi mawˇ-eu jeˬ pyeu˰-eu maˬ ngeuˇ-a. Ka-li-ahˇ maˬ
jah-eu tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ bi siˬ bi mawˇ-eu jeˬ pyeu˰-eu
meh. Dawˬ mehˬ mehˬ-eu jeˬ-aˬ, Ka-li-ahˇ maˬ jah-eu tsawˇ
haˬ-euˬ g'aˇ duˬ maˬ ngeuˇ-a. Ka-li-ahˇ jah-eu tsawˇ haˬ-euˬ
23 g'aˇ duˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, Ka-li zaˬ aˇ muˇ la˰ k'oeˇ jawˇ-
eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ uiˬ leˇ-awˇ dawˬ g'awˬ mya jeˬ ngehˬ
ngehˬ-ehˇ ja ceuˬ lu˰ ngeh, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-euˬ la˰ sawˬ maˬ
za-euˬ tsawˇ haˬ maˬ ehˇ, Ka-li-ahˇ maˬ jah-eu tsawˇ haˬ maˬ
ehˇ, uˇ laˇ naˇ, naw ma˰-ahˇ tsawˇ uˬ ngaˇ lehˇ, ehˇ teh˰-a la.
24 Ehˇ k'aw˰, yawˬ g'aˬ na lu˰ dawˬ mehˬ mehˬ lu˰ ngeh, Ka-li-ahˇ
maˬ jah-eu tsawˇ haˬ maˬ ehˇ, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-euˬ la˰ sawˬ
maˬ za-euˬ tsawˇ haˬ maˬ ehˇ, uˇ laˇ naˇ, dawˬ mehˬ mehˬ lu˰-
eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ iˬ baˇ pah mehˬ
nehˬ-eu miˇ neh, Ngaˇ iˬ baˇ ahˇ law hawˇ ngaˬ lehˇ, yawˬ haˇ
25 yawˬ ha noeˬ siˬ noeˬ mawˇ laˇ teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰-euˬ nui
ma la˰ k'oeˇ za˰ taˬ-euˬ deuˬ k'aw˰ do^ laˇ teh˰-a. K'oeˇ ngeh,
aˬ yaw˰ ma˰ miˇ tsaˬ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ mo˰-awˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ
uˬ duˬ tahˬ tahˬ-ehˇ, Miˬ yehˇ naw ma˰ nehˬ-ehˇ aˬ diˇ jawˇ
ngaˇ lehˇ ehˇ teh˰-a.
26 To^-ehˇ maˇ-iˬ, aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, naw ma˰ uiˬ leˇ ngeh,
caˇ caˇ-ehˇ ja ceuˬ-eu, dawˬ mehˬ mehˬ-eu, pah mehˬ nehˬ-eu,
dawˬ g'awˬ mya jeˬ ngehˬ ngehˬ-ehˇ ja ceuˬ-eu, dawˬ tsui˰ yuˇ
do^-eu, yawˬ g'aˬ na lu˰ tiˬ g'aˬ tiˬ jeˬ jahˇ-eu meh. Aˬ cawˬ

27 huiˬ laˇ mahˇ laˇ ni yawˬ jeˬ na lu‸ jahˇ-awˬ. Dawˬ g'awˬ
mya jeˬ ngehˬ ngehˬ-ehˇ ja ceuˬ-eu tsawˇ haˬ jawˇ naˇ, nyiˬ
g'aˬ smˇ g'aˬ-ahˇ teh‸-ehˇ bi ja ceuˬ-awˬ. Tiˬ g'aˬ saˇ-i tiˬ
28 g'aˬ ja ceuˬ g'aˬ naˇ, tiˬ g'aˬ dawˬ tsui‸ bi yuˇ do‸-awˬ. Ehˇ
k'aw‸, Ka-li zaˬ aˇ muˇ uiˬ leˇ ngeh, dawˬ tsui‸ yuˇ do^-eu
tsawˇ haˬ maˬ jawˇ naˇ, dawˬ g'awˬ mya jeˬ ngehˬ ngehˬ-ehˇ
ja ceuˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ taˬ bi ngehˬ. Aˬ yaw‸ ma‸ yawˬ ha-
euˬ nui ma la‸ k'oeˇ yawˬ ha shaˇ noeˬ lu‸-uˇ. Miˬ yehˇ-ahˇ
29 k'aw‸ dawˬ ngehˬ cawˬ lu‸-uˇ. Dawˬ mehˬ mehˬ-eu nyiˬ g'aˬ
smˇ g'aˬ bi mehˬ-awˇ, nui deuˬ dawˬ k'oeˇ-ahˇ bi sawˇ pa^-
awˬ. K'oeˇ gaˇ nuiˇ lu‸-eu tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na Miˬ yehˇ
30 pah mehˬ-eu tiˬ jeˬ na za naˇ, mehˬ lu‸-eu g'aˬ-ahˇ bi naˬ
31 tawˬ-awˬ. Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ dzaw geu‸-awˇ g'aˬ k'a^
laˇ ni, naw ma‸ dawˬ taw^ lu‸ tiˬ g'aˬ saˇ-i tiˬ g'aˬ, dawˬ
32 mehˬ mehˬ nya teh‸-a. Dawˬ mehˬ mehˬ-eu tsawˇ haˬ-euˬ
nui ma-aˬ, dawˬ mehˬ mehˬ-eu nui deuˬ-euˬ la‸ o^ jawˇ-eu
33 meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ-aˬ suˬ saˬ-eu jeˬ bi
do^ laˇ-eu g'aˬ pyeu‸-eu maˬ ngeuˇ-a. Aˬ yaw‸-aˬ co‸ ngehˇ
ni bi do^ laˇ-eu g'aˬ pyeu‸-eu meh.
34 Ka-li zaˬ aˇ muˇ la‸ k'oeˇ zahˇ ja^-eu lo‸-ehˇ, zaˬ miˬ zaˬ
deuˬ-aˬ, ciˬ cuˇ ni jawˇ-eu tsaˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ dawˬ ngehˬ-
eu a kawˬ-aˬ maˬ ja^. Zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ la‸ k'oeˇ ehˇ taˬ-
35 euˬ lo‸-ehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ aˬ cawˬ-euˬ la‸ o^ ya jawˇ meh. Aˬ
yaw‸ ma‸ tiˬ jeˬ na siˬ maw‸ naˇ, iˇ kahˇ yawˬ ha-euˬ k'aˬ dzeˇ
zaˬ-ahˇ naˇ haˬ-eu tsaˬ teh‸-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, zaˬ miˬ
zaˬ Ka-li zaˬ aˇ muˇ la‸ k'oeˇ dawˬ ngehˬ-eu-aˬ, sha‸ dawˇ
36 paˬ-ehˇ g'eh-eu meh. Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ
neh do^ laˇ taˬ loˇ. Maˬ ngeuˇ naˇ, naw ma‸ jawˇ gaˇ teh‸-ehˇ
keu^ le taˬ loˇ.
37 Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na, Ngaˇ-aˬ dawˬ mehˬ mehˬ-eu g'aˬ ma
lehˇ noeˬ-eu maˬ ehˇ, Ngaˇ-aˬ Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-euˬ la‸ sawˬ
za-euˬ ma lehˇ noeˬ-eu maˬ ehˇ, ngaˇ naw ma‸-ahˇ bo‸ ahˇ la‸-
euˬ deuˬ-aˬ, Sahˬ paˬ YeˬsuˇZ neh bi‸-euˬ dawˬ ngaˇ lehˇ, aˬ
38 yaw‸ siˬ nya-eu tsaˬ meh. Ngaˇ maˬ siˬ lehˇ aˬ yaw‸ ehˇ naˇ,
39 nga ma‸ k'aw‸ aˬ yaw‸-ahˇ maˬ siˬ. K'oeˇ miˇ neh, ngaˬ-euˬ
aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, dawˬ mehˬ mehˬ-eu la‸ sawˬ-ahˇ geu‸
maw‸ dui dui-awˬ. Dawˬ g'awˬ mya jeˬ ngehˬ ngehˬ-ehˇ ja
40 ceuˬ-eu gaˇ k'aw‸ taˬ la^ tsoeˬ. Ehˇ k'aw‸, yawˬ jeˬ na lu‸
haw muiˬ ni, tiˬ jeˬ saˇ-i tiˬ jeˬ dawˇ coe ni jahˇ-awˬ.

### G'o‸ deh‸ laˇ-eu gaˇ kaw^

15 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, ngaˇ naw ma‸-ahˇ mehˬ nehˬ-euˬ
laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ naw ma‸-ahˇ bi noeˬ do^-eu
ma. Naw ma‸ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ k'oeˇ-ahˇ ha
2 geu‸-awˇ k'oeˇ-euˬ la‸ k'oeˇ zi‸ lu‸ meh. Ngaˬ neh naw ma‸-
ahˇ mehˬ nehˬ-euˬ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ k'oeˇ-ahˇ
naw ma‸ yawˬ ngeh‸-ehˇ maˬ jah ni jah zi‸ naˇ, k'oeˇ-euˬ baˬ
da neh naw ma‸ ka k'o‸-eu jeˬ za teh‸-a.
3 Ngaˬ neh za-euˬ gaˇ kaw^ kaw^ ma naw ma‸-ahˇ mehˬ nehˬ-
euˬ ma. Gaˇ kaw^ kaw^ ma k'oeˇ-aˬ, Jaˇ li‸ la‸ k'oeˇ bo‸ taˬ-
euˬ lo‸-ehˇ, Ka-li-aˬ aˬ dui-euˬ iˬ baˇ g'aˇ duˬ kamˇ shiˇ-euˬ
4 meh. Lmˬ bymˇ-ahˇ duˬ pahˬ-euˬ meh. Jaˇ li‸ la‸ k'oeˇ bo‸
taˬ-euˬ lo‸-ehˇ, smˬ nah keu^ laˇ naˇ aˬ yaw‸ g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ
5 meh. Aˬ yaw‸-euˬ g'awˇ mawˇ Geˬpaˇ-ahˇ bi mawˇ g'aˬ naˇ,
6 g'aˬ k'ehˇ tseˇ nyi‸ g'aˬ-ahˇ bi mawˇ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ,
aˬ dui-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ ngaˬ yaˇ g'aˬ dzehˬ ni-ahˇ aˬ yaw‸-
euˬ g'awˇ mawˇ tiˬ po^ bi mawˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ
deuˬ myaˬ ni tiˬ pa^, nymˬ-mˇ keu^ ni deh‸ lu‸-a siˬ.
7 Ehˇ k'aw‸, tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ shiˇ-euˬ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ
yaw‸-euˬ g'awˇ mawˇ Yaˬko^-ahˇ bi mawˇ-euˬ meh. K'oeˇ-
euˬ aˇ nah hawˇ-eu g'aˬ k'ehˇ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ aˬ yaw‸-euˬ
g'awˇ mawˇ bi mawˇ-euˬ meh.
8 Ngaˇ-aˬ, ba la aˇ siˬ maˬ lo^-eu zaˬ nahˬ lo‸-ehˇ duˇ-eu
k'aw‸, aˇ saˬ saˬ ngeh po^ aˬ yaw‸-euˬ g'awˇ mawˇ ngaˬ-ahˇ
9 bi mawˇ la‸-euˬ meh. Ngaˇ-aˬ, g'aˬ k'ehˇ deuˬ-euˬ la‸ k'oeˇ
aˬ cawˬ na^ maˬ tseˇ teˬ-eu g'aˬ ma. Miˬ yehˇ-euˬ Ka-li zaˬ
aˇ muˇ-ahˇ k'ehˬ nehˬ k'a^ nehˬ haw-euˬ miˇ neh, aˬ cawˬ ngaˬ-
10 ahˇ g'aˬ k'ehˇ lehˇ kuˇ gaˇ ngaˇ maˬ geuˇ-a. Ehˇ k'aw‸, ngaˇ
g'aˬ k'ehˇ geu‸ lu‸-eu-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ baˬ da neh
ma. Ngaˬ neh za-euˬ guiˬ lahˬ heu yawˬ ngeh‸ maˬ ngeuˇ-a.
G'aˬ k'ehˇ nui deuˬ na^ maˬ tseˇ ngaˇ gaˇ mˇ-euˬ ma. Aˬ diˇ
ehˇ naˇ, ngaˬ neh mˇ-euˬ maˬ ngeuˇ. Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ
11 yaw dzahˇ ngaˬ-euˬ la‸ k'oeˇ ahˇ-awˇ mˇ-euˬ meh. Ngaˇ maˬ
ehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ maˬ ehˇ, k'oeˇ lo‸-ehˇ dawˬ mehˬ mehˬ-euˬ
ma. Naw ma‸ k'aw‸ Ka-li-ahˇ jah laˇ-euˬ meh.
12 Ka-li g'o‸ deh‸ laˇ mehˬ lehˇ nga ma‸ dawˬ mehˬ mehˬ naˇ,
Shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ maˬ g'o‸ deh‸ laˇ-aˇ lehˇ, naw ma‸ tiˬ pa^
13 na deuˬ aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ te. Shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ maˬ g'o‸
deh‸ laˇ naˇ, Ka-li k'aw‸ g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ maˬ ngeuˇ-aˇ.

14 Ka-li maˬ g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ law nmˇ-aˬ, nga ma‸ dawˬ mehˬ
mehˬ-eu heu yawˬ ngeh‸ meh. Naw ma‸ jah-eu k'aw‸ yawˬ
15 ngeh‸ meh. K'oeˇ teh‸-ehˇ maˬ ngeuˇ-a siˬ. Nga ma‸-aˬ Miˬ
yehˇ-euˬ gaˇ kaw^ maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu saˇ kiˇ kamˬ-eu tsawˇ
haˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ Ka-li-ahˇ bi g'o‸
deh‸ laˇ-euˬ meh lehˇ, nga ma‸ Miˬ yehˇ-euˬ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ
kamˬ-euˬ ma. Ehˇ k'aw‸, shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ aˬ diˇ maˬ
bi g'o‸ deh‸ laˇ naˇ, Ka-li-ahˇ k'aw‸ aˬ yaw‸ maˬ bi g'o‸ deh‸
16 laˇ-aˇ. Shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ maˬ bi g'o‸ deh‸ laˇ naˇ, Ka-
17 li-ahˇ k'aw‸ bi g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ maˬ ngeuˇ-aˇ. Ka-li maˬ g'o‸
deh‸ laˇ-euˬ law nmˇ-aˬ, naw ma‸ jah-eu jeˬ yawˬ ngeh‸-ehˇ
pyeu‸-awˇ, naw ma‸-aˬ naw ma‸-euˬ iˬ baˇ la‸ o^ jawˇ lu‸-a
18 siˬ. K'oeˇ uˬ ta‸, Ka-li la‸ k'oeˇ shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ k'aw‸,
19 piˬ-iˇ byo^-iˇ jiˇ-euˬ meh. Aˬ dui yaw deh‸ deh‸ ngeh teh‸-
ehˇ Ka-li la‸ k'oeˇ noeˬ tmˬ k'aˇ za law nmˇ-aˬ, aˬ dui-aˬ tsawˇ
haˬ dawˬ taw^ lu‸ na^ maˬ tseˇ g'awˬ shaˬ gaˬ paˬ-ehˇ g'eh-eu
deuˬ meh.
20 Ehˇ k'aw‸, Ka-li-aˬ aˬ diˇ g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-
aˬ, shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ la‸ k'oeˇ siˬ beh beh le-euˬ aˇ siˬ meh.
21 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ baˬ da neh shiˇ-eu
jeˬ keu^ le-euˬ lo‸-ehˇ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ baˬ da neh g'o‸ deh‸
22 laˇ-eu jeˬ ja^ laˇ-euˬ meh. Aˬdaˬ baˬ da neh tsawˇ haˬ dawˬ
taw^ lu‸ shiˇ-eu meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, Ka-li baˬ da neh
23 tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ g'o‸ deh‸ laˇ teh‸-a. Tsawˇ haˬ yawˬ
g'aˬ na lu‸, yawˬ ha-euˬ aˇ yamˬ tsaˬ-eu lo‸-ehˇ g'o‸ deh‸ laˇ
teh‸-a. Ka-li-aˬ, siˬ beh beh le-euˬ aˇ siˬ meh. Aˬ kaˇ Ka-li
za‸ ka le ngeh, aˬ yaw‸-euˬ zaˬ k'aˇ ngeuˇ-eu deuˬ g'o‸ deh‸
24 laˇ teh‸-a. K'oeˇ naˇ, aˇ saˬ saˬ-eu aˇ yamˬ keu^ le teh‸-a.
K'oeˇ ngeh aˬ yaw‸-aˬ, u^ lahˇ-eu dawˬ taw^ lu‸, aˇ yaˬ dawˬ taw^
lu‸ hawˇ-eu, baoˬ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ la^ caw^-awˇ, u^ lahˇ lu‸-
25 eu jeˬ, Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ a nehˬ teh‸-a. Aˬ yaw‸-ahˇ muiˇ-
eu dawˬ taw^ lu‸-ahˇ Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-euˬ aˬ kuiˇ uˬ mo^ bi
26 jawˇ ngeh keu^ ni, Ka-li ya u^ lahˇ teh‸-a. Aˬ yaw‸-ahˇ muiˇ-
eu deuˬ la‸ k'oeˇ, shiˇ-eu jeˬ-ahˇ aˬ yaw‸ la^ caw^ saˬ saˬ teh‸-a.
27 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ yawˬ jeˬ na lu‸ Zaˬ maˇ-euˬ
aˬ kuiˇ uˬ mo^ bi jawˇ bi ja^-euˬ meh. Yawˬ jeˬ na lu‸ Zaˬ
maˇ-euˬ uˬ mo^ bi jawˇ bi ja^-euˬ meh lehˇ ehˇ-eu k'aw‸, yawˬ
jeˬ na lu‸-ahˇ aˬ yaw‸-euˬ uˬ mo^ bi jawˇ bi ja^-euˬ g'aˬ, aˬ
yaw‸-euˬ uˬ mo^ maˬ jawˇ-a lehˇ, aˬ dui siˬ duˬ-eu ma.
28 Yawˬ jeˬ na lu‸ Zaˬ maˇ-euˬ uˬ mo^ bi jawˇ bi ja^ g'aˬ naˇ,

yawˬ jeˬ na lu˰ aˬ yaw˰-euˬ uˬ moˆ bi jawˇ bi jaˆ-euˬ Miˬ
yehˇ-euˬ uˬ moˆ Zaˬ maˇ k'aw˰ jawˇ teh˰-a. K'oeˇ miˇ neh,
Miˬ yehˇ yawˬ jeˬ na lu˰-ahˇ uˆ lahˇ luiˆ teh˰-a.
29 Shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ aˬ diˇ maˬ g'o˰ deh˰ laˇ naˇ, aˬ jeˬ miˇ
neh tsawˇ haˬ tiˬ paˆ na deuˬ shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ-euˬ dah zaˇ
baˇtiˇsaˬ kamˬ ta. Aˬ jeˬ miˇ neh shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ-euˬ dah
30 zaˇ baˇtiˇsaˬ ya kamˬ ta. Aˬ jeˬ miˇ neh nga ma˰ k'aw˰ naˬ
liˬ yawˬ la˰ na lu˰ noeˬ shaˬ noeˬ zahˬ-eu jeˬ ya daˬ lu˰-eu nga.
31 Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ
la˰ k'oeˇ naw ma˰ baˬ da neh ngaˇ nui ma huiˬ k'aˇ za-awˇ, yawˬ
nah na lu˰ shiˇ-eu jeˬ-ahˇ tahˬ puˬ lu˰ ma lehˇ, ngaˇ ehˇ tsehˆ
32 peuˬ ma. Tsawˇ haˬ ngehˬ-eu tmˇ-eu lo˰-ehˇ ehˇ naˇ, ngaˇ
Eˇpeˇsu meuˬ-ahˇ jeˬ zaˬ yaw k'aˬ deuˬ-ahˇ ya ceh haw-euˬ
k'aw˰, ngaˬ-euˬ g'aˇ duˬ aˬ jeˬ gaˇ dahˇ tsoeˬ-eu. Shiˇ-euˬ
tsawˇ haˬ maˬ g'o˰ deh˰ laˇ naˇ, aˬ cawˬ ehˇ-eu lo˰-ehˇ, Ni
shawˬ aˬ dui ma˰ ya shiˇ-eu miˇ neh, dzaˬ ta˰ dawˇ ta˰
kaˇ-euˇ.
33 Naw ma˰ taˬ noeˬ bahˬ de. Tsawˇ haˬ yaw sui yaw dawˇ tiˬ
g'aˬ, tsawˇ haˬ yaw haiˬ-ahˇ cawˬ cawˬ naˇ, cawˆ-iˇ teh˰-a.
34 Noeˬ laˇ-awˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ-euˬ mehˬ nah mˇ g'eh-awˬ.
Iˬ baˇ taˬ paˇ mˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, tsawˇ haˬ tiˬ paˆ
na deuˬ Miˬ yehˇ-ahˇ maˬ siˬ-a. Naw ma˰ bi sha˰ dawˇ-eu lehˇ,
ngaˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ-eu ma.
35 Shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ aˬ joˆ-ehˇ g'o˰ deh˰ laˇ-eu. G'o˰ deh˰
laˇ ngeh, aˬ joˆ-ehˇ g'eh-eu g'awˇ mawˇ baw ta lehˇ, naw ma˰
36 tiˬ g'aˬ na naˇ haˬ maw˰-eu paˬ. Maˬ noeˬ doˆ nya-eu tsawˇ
haˬ-oˇ, nawˬ neh ka-euˬ siˬ yoeˬ maˬ shiˇ naˇ, maˬ deh˰ laˇ
37 nya. K'oeˇ uˬ ta˰, aˬ kaˇ deh˰ laˇ-eu cehˇ cehˇ bawˇ k'oeˇ,
nawˇ ka-eu maˬ ngeuˇ-a. Cehˇ siˬ yoeˬ, maˬ ngeuˇ naˇ nui jeˬ
38 aˇ yoeˬ ka-eu teh˰ meh. Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ-eu lo˰-ehˇ, siˬ
yoeˬ-ahˇ aˇ bawˇ bi bawˇ laˇ-eu meh. Aˇ yoeˬ yawˬ jeˬ na lu˰-
39 ahˇ k'aw˰, yawˬ ha-euˬ aˇ bawˇ bi bawˇ laˇ-eu meh. Shaˬ jiˇ
k'aˇ ngeuˇ-eu deuˬ, tiˬ jeˬ teh˰ maˬ ngeuˇ-a. Tsawˇ haˬ-euˬ
shaˬ jiˇ, jeˬ zaˬ-euˬ shaˬ jiˇ, aˇ jiˇ-euˬ shaˬ jiˇ, ngaˬ shaˬ, k'oeˇ
40 lo˰-ehˇ baw-eu meh. Mˬ-ahˇ ta˰-eu g'awˇ mawˇ deuˬ jaˆ meh.
Miˇ tsaˬ-ahˇ ta˰-eu g'awˇ mawˇ deuˬ k'aw˰ jaˆ meh. Mˬ-ahˇ
ta˰-eu g'awˇ mawˇ deuˬ-euˬ k'ahˬ sehˇ-aˬ tiˬ jeˬ meh. Miˇ
tsaˬ-ahˇ ta˰-eu g'awˇ mawˇ deuˬ-euˬ k'ahˬ sehˇ k'aw˰ tiˬ jeˬ
41 meh. Nahˇ ma-euˬ yaw sheh˰ tiˬ jeˬ, ba la-euˬ yaw sheh˰ tiˬ
jeˬ, aˬ guiˇ-euˬ yaw sheh˰ tiˬ jeˬ, k'oeˇ lo˰-ehˇ beu gaˇ-eu meh.

Aˬ guiˇ deuˬ k'aw˰, tiˬ siˬ saˇ-i tiˬ siˬ yaw sheh˰ bya-eu beu
gaˇ-eu meh.
42 Shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ g'o˰ deh˰ laˇ-eu-aˬ, k'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ-eu
meh. Duˬ pahˬ-eu g'awˇ mawˇ-aˬ, bu˰-iˇ cehˇ-iˇ-eu meh.
G'o˰ deh˰ laˇ-eu g'awˇ mawˇ-aˬ, maˬ paˇ bu˰ maˬ paˇ cehˇ-
43 iˇ-aˇ. Duˬ pahˬ-eu g'awˇ mawˇ-aˬ, k'ahˬ sehˇ maˬ jaˆ.
G'o˰ deh˰ laˇ-eu g'awˇ mawˇ-aˬ, yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ jaˆ-eu
meh. Duˬ pahˬ-eu g'awˇ mawˇ-aˬ, g'aˬ tiˬ paw˰-iˬ maˬ ahˇ-a.
44 G'o˰ deh˰ laˇ-eu g'awˇ mawˇ-aˬ, g'aˬ tiˬ byah ahˇ-eu meh. Duˬ
pahˬ-eu g'awˇ mawˇ-aˬ, shiˬ shaˬ jiˇ teh˰ meh. G'o˰ deh˰ laˇ-
eu g'awˇ mawˇ-aˬ, sa˰ laˇ-euˬ g'awˇ mawˇ meh. Shiˬ shaˬ jiˇ-
euˬ g'awˇ mawˇ baw naˇ, sa˰ laˇ-euˬ g'awˇ mawˇ k'aw˰ baw
45 teh˰-a. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, Aˬdaˬ yaw beh g'aˬ yaw deh˰
deh˰-eu tsawˇ haˬ pyeu˰ laˇ-euˬ meh lehˇ, bo˰ taˬ-euˬ meh.
Aˇ saˬ saˬ-eu Aˬdaˬ g'aˬ yaw deh˰ bi deh˰ laˇ-eu g'aˬ pyeu˰-
46 eu meh. Sa˰ laˇ-ahˇ ta˰-eu deh˰-eu jeˬ yaw beh keuˆ le-euˬ
maˬ ngeuˇ-a. Shiˬ shaˬ jiˇ-ahˇ ta˰-eu deh˰-eu jeˬ keuˆ le-awˇ
neh hawˇ-eu, sa˰ laˇ-ahˇ ta˰-eu deh˰-eu jeˬ keuˆ le-euˬ meh.
47 Yaw beh, aˬ diˇ yaw beh g'aˬ, miˇ tsaˬ-euˬ shaˬ jehˆ-ahˇ neh
pyeu˰ doˆ laˇ-euˬ meh. Nyiˬ g'aˬ tiˬ g'aˬ, mˬ-ahˇ neh doˆ le-
48 euˬ meh. Miˇ tsaˬ-ahˇ ta˰-eu tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ, miˇ tsaˬ-euˬ
shaˬ jehˆ-ahˇ neh pyeu˰ doˆ laˇ-euˬ g'aˬ-ahˇ duˇ-eu meh. Mˬ-
ahˇ ta˰-eu tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ, mˬ-ahˇ neh doˆ le-euˬ g'aˬ-ahˇ
49 duˇ-eu meh. Aˬ dui-aˬ, shaˬ jehˆ-ahˇ neh pyeu˰ doˆ laˇ-euˬ
g'aˬ-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ duˇ ni g'awˇ mawˇ baw-eu lo˰-ehˇ,
mˬ-ahˇ neh doˆ le-euˬ g'aˬ-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ duˇ ni, g'awˇ
50 mawˇ baw laˇ teh˰-a. Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, ngaˇ naw ma˰-
ahˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ nehˬ-eu ma. Shiˬ shaˬ jiˇ-euˬ g'awˇ mawˇ-
aˬ, Miˬ yehˇ uˆ lahˇ-eu la˰ k'oeˇ maˬ uˇ leˇ nya. Bu˰-iˇ cehˇ-
iˇ nya-eu jeˬ-aˬ, maˬ bu˰ maˬ cehˇ-iˇ nya-eu jeˬ la˰ k'oeˇ maˬ
uˇ leˇ nya.
51 Za˰ taˬ-euˬ dawˬ tiˬ dawˬ ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ nyaˇ
52 de. Aˬ dui dawˬ tawˆ lu˰ ya shiˇ-eu maˬ ngeuˇ-a. Aˇ saˬ saˬ-
eu daˇ heh baw ngeh, tiˬ k'ehˬ teh˰-ehˇ, myaˆ nuiˆ k'oˆ tehˆ tiˬ
tehˆ la˰ k'oeˇ teh˰-ehˇ aˬ dui dawˬ tawˆ lu˰ paˇ laˇ teh˰-a.
Daˇ heh k'oeˇ baw laˇ ngeh, shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ maˬ bu˰ maˬ
cehˇ-iˇ-eu la˰ k'oeˇ g'o˰ deh˰ laˇ-awˇ, aˬ dui k'aw˰ paˇ laˇ
53 teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, bu˰-iˇ cehˇ-iˇ nya-eu heu, maˬ
bu˰ maˬ cehˇ-iˇ nya-eu jeˬ-ahˇ mehˬ tsoeˬ dm-eu lo˰-ehˇ ya
dm teh˰-a. Shiˇ nya-eu heu k'aw˰, maˬ shiˇ nya-eu jeˬ-ahˇ mehˬ

54 tsoeˬ dm-eu lo‸-ehˇ ya dm teh‸-a. Bu‸-iˇ cehˇ-iˇ nya-eu jeˬ-
aˬ, maˬ bu‸ maˬ cehˇ-iˇ nya-eu jeˬ-ahˇ mehˬ tsoeˬ dm-eu lo‸-
ehˇ dm-awˇ, shiˇ nya-eu jeˬ k'aw‸, maˬ shiˇ nya-eu jeˬ-ahˇ mehˬ
tsoeˬ dm-eu lo‸-ehˇ dm ngeh, Jaˇ li‸ la‸ koeˇ bo‸ taˬ-euˬ dawˬ
heu dawˬ byah laˇ teh‸-a.
G'aˬ leˇ-eu jeˬ-aˬ, shiˇ-eu jeˬ-ahˇ myo‸ ahˇ-euˬ meh.
55 Shiˇ-eu jeˬ-oˇ, nawˬ neh g'aˬ-euˬ, aˬ lehˬ. Shiˇ-eu jeˬ-
oˇ, nawˬ-euˬ do‸ aˬ lehˬ.
56 Bi shiˇ-eu do‸-aˬ, iˬ baˇ meh. Iˬ baˇ-euˬ baoˬ-aˬ, zahˇ dawˬ
57 k'o‸ dawˬ meh. Aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li baˬ
da neh, aˬ dui-ahˇ bi g'aˬ leˇ la‸-eu Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ
kaˇ-euˇ.
58 K'oeˇ miˇ neh, ngaˇ zawˇ gaˬ-eu aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ,
nui ma zi‸-eu tsawˇ haˬ, mˇ myawˬ shaˇ kaw^ zi‸-eu tsawˇ haˬ
hawˇ-eu, aˬ myah lu‸ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ gaˇ-ahˇ leh jeh leh
jeh-ehˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ pyeu‸-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
naw ma‸ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ g'aˇ duˬ mˇ-eu shaˇ-eu-aˬ, yawˬ
ngeh‸ maˬ ngeuˇ-a lehˇ siˬ-awˬ.

## Ka-li zaˬ-euˬ g'aˇ duˬ pyuˇ damˬ-eu gaˇ kaw^

**16** Ka-li zaˬ-euˬ g'aˇ duˬ pyuˇ damˬ-eu gaˇ kaw^-aˬ, heu lo‸-
ehˇ meh. Gaˬlaˬti^ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu Ka-li zaˬ aˇ muˇ
deuˬ-ahˇ ngaˬ neh ehˇ nehˬ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ, naw ma‸ k'aw‸
2 damˬ-awˬ. Ngaˇ laˇ keu^ ngeh, naw ma‸ pyuˇ maˬ ya damˬ
ni, heu lo‸-ehˇ jahˇ-awˬ. Yawˬ jaw na lu‸ la‸ k'oeˇ yaw beh ngeh
nah, naw ma‸ yawˬ g'aˬ na lu‸, yawˬ ha neh za taˬ-euˬ lo‸-ehˇ
3 pyuˇ damˬ-eu g'aˇ duˬ yuˇ do^-awˇ jeˬ hmˬ taˬ-awˬ. Ngaˇ laˇ
keu^ ngeh, naw ma‸ neh damˬ taˬ-euˬ pyuˇ k'oeˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ
meuˬ-ahˇ bi sha ha leˇ-eu lehˇ, naw ma‸ nui ma tsaˬ-eu tsawˇ
haˬ-ahˇ tseˇ-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ g'aˇ duˬ saˇ kiˇ kamˬ-eu
sahˬ bo‸ bo‸ g'aˬ naˇ, ngaˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ bi sha ha leˇ ma.
4 Ngaˇ k'aw‸ le paˬ-ehˇ g'eh naˇ, aˬ yaw‸ ma‸ ngaˬ nehˬ-ehˇ le
nya teh‸-a.

## Pawˇlu^ le-eu gaˇ ma

5 Ngaˇ Maˬgeˬdawˇni^ *mi*ˇ k'ahˬ-ahˇ laˇ pa^-awˇ, naw ma‸
jawˇ gaˇ laˇ keu^ ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Maˬgeˬdawˇni^
6 miˇ k'ahˬ-ahˇ ya laˇ pa^ meh. Ngaˇ aˬ geu paw ya iˇ k'aw‸,
naw ma‸ ngaˬ-ahˇ mehˬ hu sheuˬ ha-iˇ la‸ ni, ngaˇ naw ma‸

jawˇ gaˇ ui cui^ g'awˬ myahˇ ni jawˇ ma lehˇ noeˬ-eu ma.
Tsahˬ ga^ yamˬ-ahˇ naw ma˰ jawˇ gaˇ jawˇ ma lehˇ noeˬ lu˰
7 ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, nymˬ-mˇ naw ma˰ jawˇ gaˇ tiˬ
k'ehˬ teh˰-ehˇ dawˬ deh g'a laˇ-awˇ mehˬ hu iˇ-eu-aˬ, ngaˬ-
ahˇ nui k'ahˇ maˬ shiˇ nya. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ nui ma tsaˬ naˇ,
ngaˇ naw ma˰ jawˇ gaˇ g'awˬ myahˇ ni jawˇ ma lehˇ, noeˬ tmˬ
8 lu˰ ma. Beˬdeˬgoˇdeˬ bawˬ-iˬ g'eh ngeh keu^ ni, ngaˇ
9 Eˇpeˇsu meuˬ-ahˇ jawˇ ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, gaˇ yaw
muiˬ-ehˇ mˇ nya ni, ngaˬ-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ ma jeˇ lo ni dahˇ-
eu meh. Ngaˇ gaˇ mˇ gaˇ, la^ tsoeˬ-eu tsawˇ haˬ k'aw˰ g'awˬ
mya ni jawˇ meh.
10 Ti^moˇseˬ naw ma˰ jawˇ gaˇ laˇ keu^ naˇ, aˬ yaw˰ naw ma˰
nehˬ-ehˇ jawˇ ngeh k'ahˬ maˬ ya lahˇ ni jahˇ nehˬ-awˬ. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ k'aw˰ ngaˇ lo˰-ehˇ Sahˬ paˬ
11 Yeˬsuˇ-euˬ gaˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, tiˬ g'aˬ-
iˬ aˬ yaw˰-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ taˬ g'eh. Pawˇlu^ jawˇ
gaˇ g'o˰ le-awˬ jeˇ lehˇ, aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-awˇ, laˬ k'aˬ
cehˇ ta^ ni bi g'o˰ le-awˬ. Aˬ yaw˰ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ
deuˬ nehˬ-ehˇ g'o˰ le gaˇ ngaˇ dawˬ lu˰ ma.
12 Ngaˬ-euˬ aˬ nyiˇ Aˬpawˇlu^-euˬ gaˇ kaw^-aˬ, heu lo˰-ehˇ
meh. Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ nehˬ-ehˇ Gawˇliˬtu meuˬ-ahˇ le-awˬ
lehˇ, ngaˇ aˬ yaw˰-ahˇ shaˇ dui dui-euˬ k'aw˰, aˬ yaw˰ nymˬ-
mˇ naw ma˰ jawˇ gaˇ laˇ maw˰-eu nui ma tiˬ paw˰-iˬ maˬ ahˇ
nga. Aˇ yamˬ tsaˬ laˇ naˇ, aˬ yaw˰ naw ma˰ jawˇ gaˇ laˇ teh˰-a.

**Aˇ saˬ saˬ-eu dawˬ**

13 Yaw beuˇ beuˇ-ehˇ jawˇ-awˬ. Jah-eu la˰ k'oeˇ zi˰ dah ni
jawˇ-awˬ. Nui ma k'aˬ duˬ ni deh˰-awˬ. G'aˬ k'a^ lo˰ laˇ-awˬ.
14 Naw ma˰ k'aˇ mˇ-eu yawˬ jeˬ na lu˰ g'oeˇ-eu gaˬ-eu la˰ k'oeˇ
mˇ-awˬ.
15 Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, naw ma˰ siˬ nya-eu lo˰-ehˇ Aˬgaˬyaˇ
miˇ k'ahˬ la˰ k'oeˇ Ka-li zaˬ pyeu˰ beh beh laˇ-euˬ deuˬ-aˬ,
Saˬteˬpaˬ pehˬ zaˬ ma zaˬ meh. Ka-li zaˬ-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ
mˇ-eu lehˇ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ g'awˇ mawˇ a nehˬ taˬ-euˬ gaˇ
16 k'aw˰, naw ma˰ siˬ nya meh. Naw ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ g'eh-
eu tsawˇ haˬ-euˬ la˰ o^ maˬ ehˇ, nga ma˰ nehˬ-ehˇ gaˇ mˇ lu˰-
eu tsawˇ haˬ-euˬ la˰ o^ maˬ ehˇ, yaw muiˬ-ehˇ jawˇ-awˬ lehˇ,
17 ngaˇ naw ma˰-ahˇ shaˇ-eu ma. Saˬteˬpaˬ, Pawˬduˇna^ hawˇ-eu
Aˬgaˬyaˬguˇ aˬ ha ma˰ ngaˇ jawˇ gaˇ oe keu^-euˬ miˇ neh, ngaˇ
laˬ k'aˬ cehˇ dui dui nya. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˇ naw

ma˰-ahˇ maˬ ya mawˇ-euˬ k'aw˰, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ya mawˇ-euˬ
18 miˇ neh, nui ma saˇ-eu miˇ-a. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, ngaˬ-euˬ nui
ma-ahˇ k'aw˰ naw ma˰-euˬ nui ma-ahˇ k'aw˰ bi saˇ laˇ-eu meh.
Heu lo˰-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ-ahˇ yaw zeu baw-awˬ.
19 Aˬsiˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu Ka-li zaˬ aˇ muˇ deuˬ naw ma˰-
ahˇ noeˬ lu˰ ma lehˇ, dawˬ tsa˰ tsa˰ ahˇ la˰-eu meh. Aˬguˇla,
Biˇgiˇla aˬ nya˰ dzeˇ zaˬ hawˇ-eu aˬ yaw˰ nya˰-euˬ nymˇ-ahˇ
uiˬ leˇ lu˰-eu Ka-li zaˬ aˇ muˇ k'aw˰, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ la˰ k'oeˇ
naw ma˰-ahˇ noeˬ dui dui lu˰ ma lehˇ, dawˬ tsa˰ tsa˰ ahˇ la˰-
20 eu meh. Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ dawˬ taw^ lu˰ naw ma˰-ahˇ
noeˬ lu˰ ma lehˇ, dawˬ tsa˰ tsa˰ ahˇ la˰-eu meh. Naw ma˰ tiˬ
g'aˬ tiˇ g'aˬ yaw muiˬ yaw shawˇ la˰ k'oeˇ mehˬ cuˇ cuˇ-awˇ,
la˰ tsa˰ tsa˰-awˬ.
21 Ngaˇ-aˬ Pawˇlu^ ma. Naw ma˰-ahˇ noeˬ lu˰ ma lehˇ, ngaˬ-
22 euˬ aˬ la˰ neh naw ma˰-ahˇ bo˰ ahˇ la˰-eu ma. Tsawˇ haˬ tiˬ
g'aˬ na Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ maˬ gaˬ naˇ, Miˬ yehˇ yaˬ k'ehˇ
yaˬ gaˇ daˬ lu˰-uˇ. Aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ oe lu˰ meh.
23 Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ naw ma˰-euˬ
24 k'oeˇ ta^ ja^ lu˰-uˇ. Ngaˬ-euˬ g'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ Yeˬsuˇ Ka-li
la˰ k'oeˇ naw ma˰ dawˬ taw^ lu˰-euˬ k'oeˇ ta^ ja^ lu˰-uˇ.

# GAWˇLIˬTU MEUˬ-AHˇ JAWˇ-EU KA-LI ZAˬ-AHˇ BO˰ NEHˬ-EUˬ NYIˬ TA˰ TIˬ TA˰

### Aˇ dahˬ beh-eu dawˬ

1 Ngaˇ-aˬ, Pawˇlu^ ma. Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ-eu miˇ neh Yeˬsuˇ
Ka-li-euˬ g'aˬ k'ehˇ geu˰ lu˰ ma. Gawˇliˬtu meuˬ-ahˇ jawˇ-eu
Miˬ yehˇ-euˬ Ka-li zaˬ aˇ muˇ-ahˇ maˬ ehˇ, Aˬgaˬyaˇ miˇ
k'ahˬ doe ni jawˇ-eu Ka-li zaˬ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ maˬ ehˇ, aˬ
yui˰ aˬ nyiˇ Ti^moˇseˬ nga nya˰ sahˬ bo˰ heu bo˰ ahˇ le˰-eu ma.
2 Aˬ dui-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ hawˇ-eu Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-
euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ hawˇ-eu nui saˇ o˰-eu jeˬ naw ma˰-euˬ
k'oeˇ ta^ ja^ lu˰-uˇ.

### Pawˇlu^ ya daˬ-euˬ gaˇ kaw^

3 Aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ
ja ceuˬ kaˇ-euˇ. Aˬ yaw‸-aˬ, g'awˬ shaˬ gaˬ nya-eu Aˬ da meh.
Yawˬ jeˬ na lu‸ la‸ k'oeˇ aˬ dui-ahˇ nui saˇ bi o‸-eu Miˬ yehˇ
4 k'aw‸ ngeuˇ meh. Nga ma‸ ya daˬ-eu dawˬ taw^ lu‸ la‸ k'oeˇ
aˬ yaw‸ nga ma‸-ahˇ nui saˇ bi o‸-eu meh. Miˬ yehˇ nga ma‸-ahˇ
nui saˇ bi o‸ la‸-eu lo‸-ehˇ, k'ehˬ-eu k'a^-eu yawˬ jeˬ na lu‸ ya
daˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ nga ma‸ k'aw‸ nui saˇ bi o‸ nya ma.
5 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Ka-li ya daˬ-euˬ deuˬ nga ma‸-euˬ la‸
k'oeˇ myaˬ laˇ-eu lo‸-ehˇ, Ka-li baˬ da neh nui saˇ o‸-eu jeˬ
6 k'aw‸ nga ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ myaˬ laˇ lu‸ meh. Nga ma‸ k'oeˇ
lo‸-ehˇ ya daˬ dui dui naˇ, naw ma‸-euˬ g'aˇ duˬ nui saˇ o‸-eu
jeˬ hawˇ-eu ka k'o‸-eu jeˬ pyeu‸ teh‸-a. Nga ma‸ nui saˇ o‸ naˇ,
naw ma‸ k'aw‸ nui saˇ o‸ teh‸-a. Nga ma‸ ya daˬ-eu deuˬ naw
ma‸ k'aw‸ ya daˬ ngeh naw ma‸ oˇ naˇ, nui saˇ o‸-eu k'oeˇ za
7 teh‸-a. Ngaˇ naw ma‸-euˬ gaˇ kaw^ shaˇ noeˬ naˇ, yaw muiˬ-
ehˇ noeˬ tmˬ k'aˇ za-eu miˇ-a. Nga ma‸ ya daˬ-eu deuˬ naw ma‸
k'aw‸ daˬ-eu lo‸-ehˇ, nga ma‸ nui saˇ o‸-eu jeˬ k'aw‸ naw ma‸
za teh‸-a lehˇ, nga ma‸ siˬ nya ma.
8 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, nga ma‸ Aˬsiˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ
ngeh ya daˬ-euˬ deuˬ-euˬ gaˇ kaw^ naw ma‸-ahˇ bi siˬ maw‸
miˇ-a. Ya shiˇ-eu paˬ lehˇ nga ma‸ noeˬ ngeh keu^ ni, maˬ
9 kamˬ coeˇ-eu k'ehˬ-eu k'a^-eu deuˬ ya daˬ-euˬ ma. Naw ma‸
ya shiˇ meh lehˇ yaˇ k'aˬ daˇ nehˬ la‸-euˬ gaˇ nga ma‸ ya daˬ-
euˬ lo‸-ehˇ ma. Nga ma‸-aˬ, yawˬ ha-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ
yawˬ ha maˬ g'oe-ehˇ, shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ bi g'o‸ deh‸ laˇ-eu
Miˬ yehˇ-ahˇ teh‸-ehˇ g'oe ni, k'oeˇ lo‸-ehˇ pyeu‸ laˇ-euˬ meh.
10 Aˬ yaw‸-aˬ, k'oeˇ na^ ni k'a^-eu shiˇ-eu jeˬ la‸ k'oeˇ nga ma‸-
ahˇ bi buˬ-iˇ la‸-euˬ uˬ ta‸, aˬ kaˇ k'aw‸ bi buˬ-iˇ la‸ teh‸-a.
Aˬ yaw‸ nga ma‸-ahˇ bi buˬ-iˇ la‸ ni k'aw‸, nga ma‸ aˬ yaw‸-
11 ahˇ noeˬ tmˬ lu‸ ma. Naw ma‸ k'aw‸, guiˬ lahˬ caw shaˇ
la‸-awˬ. Caw shaˇ la‸ naˇ, tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni guiˬ lahˬ
shaˇ la‸-eu miˇ neh, nga ma‸ neh za-euˬ guiˬ lahˬ-euˬ g'aˇ duˬ,
tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ teh‸-a.

### Pawˇlu^ aˬ jeˬ miˇ neh maˬ laˇ-euˬ gaˇ kaw^

12 Nga ma‸ heu lo‸-ehˇ nui ma huiˬ k'aˇ za-eu ma. Miˇ tsaˬ
zaˬ-euˬ mehˬ shi maˬ ehˇ, k'oeˇ na^ maˬ tseˇ naw ma‸-euˬ mehˬ
shi maˬ ehˇ, Miˬ yehˇ neh bi‸ le‸-euˬ yaw muiˬ yaw shawˇ hawˇ-eu

yaw tsaˬ yaw dawˇ la‸ k'oeˇ nga ma‸ mˇ-euˬ shaˇ-euˬ ma lehˇ,
nga ma‸-euˬ siˬ nya-eu nui ma saˇ kiˇ kamˬ lu‸ meh. Nga ma‸
miˇ tsaˬ-euˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ k'oeˇ lo‸-ehˇ
mˇ-euˬ shaˇ-euˬ maˬ ngeuˇ. Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ g'oe-euˬ
13 ma. Naw ma‸ gui nya-awˇ g'o^ shaw nya-eu deuˬ teh‸-ehˇ nga
14 ma‸ naw ma‸-ahˇ bo‸ ahˇ le‸-eu ma. Naw ma‸ maˬ gaˇ ni siˬ
nya-eu lo‸-ehˇ, tiˬ byah tiˬ lo‸ siˬ nya laˇ ni ngaˇ noeˬ tmˬ lu‸
ma. Naw ma‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ siˬ nya laˇ naˇ, aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ
Yeˬsuˇ-euˬ aˇ nah ngeh nah naw ma‸ baˬ da neh nga ma‸ nui
ma huiˬ k'aˇ za-eu lo‸-ehˇ, naw ma‸ k'aw‸ nga ma‸ baˬ da neh
nui ma huiˬ k'aˇ za teh‸-a.
15 Ngaˇ k'oeˇ-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ jah lu‸-eu miˇ neh, naw ma‸
nyiˬ po^ tiˬ po^ laˬ k'aˬ cehˇ laˇ ni, ngaˇ naw ma‸ jawˇ gaˇ
16 jeˬ hu laˇ ma lehˇ noeˬ taˬ-euˬ ma. Ngaˇ Maˬgeˬdawˇni^ miˇ
k'ahˬ-ahˇ le ngeh, naw ma‸ jawˇ gaˇ dawˬ deh g'a laˇ-awˇ,
Maˬgeˬdawˇni^ miˇ k'ahˬ-ahˇ neh g'o‸ le ngeh k'aw‸, naw ma‸
jawˇ gaˇ dawˬ deh paˇ g'a le ma lehˇ, aˇ hu ngaˇ noeˬ-euˬ ma.
K'oeˇ naˇ, naw ma‸ ngaˬ-ahˇ Yuˇda^ miˇ k'ahˬ-ahˇ bi sheuˬ
17 ha leˇ ma lehˇ k'aw‸ noeˬ-euˬ ma. Ngaˇ k'oeˇ lo‸-ehˇ noeˬ-euˬ
miˇ neh, po^ po^ la^ la^-ehˇ g'eh-euˬ nga loˇ. Maˬ ngeuˇ naˇ,
miˇ tsaˬ zaˬ jahˇ-eu lo‸-ehˇ, ngeuˇ-eu jeˬ k'aw‸ maˬ ngeuˇ-eu
18 jeˬ k'aw‸ keuˬ keuˬ so so-ehˇ ngaˇ ehˇ-euˬ nga loˇ. Miˬ yehˇ
saˇ jaˇ zi‸-eu lo‸-ehˇ, ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ dawˬ
deuˬ-aˬ, ngeuˇ-eu jeˬ k'aw‸ maˬ ngeuˇ-eu jeˬ k'aw‸ keuˬ keuˬ
19 so so-ehˇ ehˇ-eu maˬ ngeuˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Siˬlaˬnmˇ,
Ti^moˇseˬ nga ma‸ neh naw ma‸-ahˇ ja mehˬ nehˬ-euˬ Miˬ
yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ Yeˬsuˇ Ka-li-aˬ, ngeuˇ-eu jeˬ k'aw‸ maˬ
ngeuˇ-eu jeˬ k'aw‸ keuˬ keuˬ so so-ehˇ g'eh-eu maˬ ngeuˇ-a.
20 Aˬ yaw‸-euˬ la‸ k'oeˇ, ngeuˇ-eu jeˬ teh‸ meh. Miˬ yehˇ-euˬ
dawˬ ma saˇ jaˇ dawˬ taw^ lu‸-aˬ, aˬ yaw‸-euˬ la‸ k'oeˇ ngeuˇ-eu
jeˬ teh‸ meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ dui Miˬ yehˇ-ahˇ ciˬ huiˬ ciˬ
mahˇ ngeh, Yeˬsuˇ Ka-li baˬ da neh Aˬ miˬ lehˇ ehˇ-eu ma.
21 Naw ma‸ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo‸-ehˇ nga ma‸-ahˇ Ka-li la‸ k'oeˇ
bi jawˇ zi‸-eu g'aˬ hawˇ-eu tseˇ do^-euˬ g'aˬ, Miˬ yehˇ meh.
22 Aˬ yaw‸-aˬ, aˬ dui-ahˇ tsaˬ tso^ taˬ-euˬ meh. Aˬ kaˇ jeˬ biˇ
o‸ teh‸-a lehˇ aˬ dui siˬ nya ni, nymˬ-mˇ mi na^-ehˇ aˬ dui-euˬ
nui ma la‸ k'oeˇ aˬ yaw‸-euˬ Yaw sahˇ bi jawˇ le-euˬ meh.
23 Ngaˇ naw ma‸-ahˇ maˬ bi noeˬ shaˬ maw‸-eu. miˇ neh,
Gawˇliˬtu meuˬ-ahˇ maˬ laˇ-euˬ gaˇ kaw^ Miˬ yehˇ siˬ duˬ lu‸
24 meh. Nga ma‸ heu lo‸-ehˇ ehˇ-eu-aˬ, nga ma‸ naw ma‸ jah-eu

jeˬ-ahˇ u^ lahˇ-eu maˬ ngeuˇ. Naw ma˰ jah-eu jeˬ-aˬ, zi˰ lu˰
meh. Naw ma˰ laˬ k'aˬ cehˇ ni, nga ma˰ naw ma˰ nehˬ-ehˇ tiˬ
kaw^ lo˰-ehˇ mˇ lu˰ ma.

2 Ngaˇ naw ma˰ jawˇ gaˇ noeˬ shaˬ noeˬ shaˬ-ehˇ maˬ paˇ laˇ
ma lehˇ, noeˬ tseh^ taˬ-euˬ ma. 2 Ngaˇ naw ma˰-ahˇ bi noeˬ
shaˬ naˇ, aˬ suˇ g'aˬ ngaˬ-ahˇ bi noeˬ saˇ laˇ nya-eu. Ngaˬ neh
bi noeˬ shaˬ-euˬ tsawˇ haˬ teh˰-ehˇ ngaˬ-ahˇ bi noeˬ saˇ laˇ
3 nya-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, ngaˇ naw ma˰-ahˇ sahˬ bo˰ k'oeˇ
bo˰ ahˇ le˰-euˬ ma. Ngaˇ oe keu^ ngeh, ngaˬ-ahˇ laˬ k'aˬ bi
cehˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ ngaˬ-ahˇ maˬ ya bi noeˬ shaˬ
ni, bo˰ ahˇ le˰-euˬ ma. Ngaˇ laˬ k'aˬ cehˇ naˇ, naw ma˰ dawˬ
taw^ lu˰ k'aw˰ laˬ k'aˬ cehˇ teh˰-a lehˇ, naw ma˰ dawˬ taw^
4 lu˰-euˬ nui ma-ahˇ ngaˇ siˬ nya ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
noeˬ shaˬ dui dui-eu, k'ahˬ lahˇ dui dui-eu hawˇ-eu, mya^ biˇ
do^ dui dui-eu la˰ k'oeˇ ngaˇ naw ma˰-ahˇ sahˬ bo˰ k'oeˇ bo˰
ahˇ le˰-euˬ ma. Naw ma˰-ahˇ bi noeˬ shaˬ-eu lehˇ bo˰ ahˇ le˰-
euˬ maˬ ngeuˇ. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˇ na^ ni gaˬ-eu nga lehˇ
naw ma˰ ya siˬ ni, bo˰ ahˇ le˰-euˬ ma.

**Mˇ bahˬ-euˬ g'aˬ-ahˇ iˬ baˇ pyehˬ nehˬ-euˬ**

5 Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na aˬ cawˬ-ahˇ bi noeˬ shaˬ-eu k'aw˰,
ngaˬ-ahˇ bi noeˬ shaˬ-eu maˬ ngeuˇ-a. Naw ma˰ dawˬ taw^ lu˰-
ahˇ ui cui^ na bi noeˬ shaˬ-eu meh. (Ngaˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ-eu-aˬ,
6 naw ma˰-ahˇ aˇ dzehˬ maˬ ehˇ dzeuˇ maw˰ nya.) Naw ma˰
myaˬ ni tiˬ pa^ aˬ yaw˰-ahˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ daˇ nehˬ-euˬ-aˬ, g'aˬ
7 meh. Noeˬ shaˬ dui dui-eu miˇ neh, aˬ yaw˰ maˬ noeˬ maˬ
ma^-ehˇ maˬ ya pyeu˰-iˇ ni, aˬ yaw˰-euˬ iˬ baˇ pyehˬ nehˬ-awˇ,
8 aˬ yaw˰-ahˇ bi noeˬ saˇ laˇ-eu tsaˬ teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰
ngaˬ-ahˇ aˬ diˇ gaˬ law hawˇ ngaˬ lehˇ aˬ yaw˰ ya siˬ ni, aˬ
yaw˰-ahˇ jahˇ nehˬ-awˬ lehˇ, ngaˇ naw ma˰-ahˇ shaˇ-eu ma.
9 K'oeˇ uˬ ta˰, naw ma˰ ngaˬ-euˬ dawˬ yawˬ dawˬ na lu˰ naˇ haˬ
geu˰ lu˰ nga loˇ lehˇ ngaˇ ya siˬ ni, naw ma˰-ahˇ lawˬ haw-eu
10 lehˇ, ngaˇ sahˬ bo˰ k'oeˇ bo˰ ahˇ le˰-euˬ ma. Naw ma˰ tsawˇ
haˬ tiˬ g'aˬ na-euˬ iˬ baˇ pyehˬ nehˬ naˇ, ngaˇ k'aw˰ aˬ yaw˰-euˬ
iˬ baˇ pyehˬ nehˬ ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˇ iˬ baˇ tiˬ
jeˬ na pyehˬ nehˬ naˇ, naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ Ka-li-euˬ mehˬ shi
11 ngaˇ pyehˇ nehˬ ma. K'oeˇ lo˰-ehˇ maˬ ngeuˇ naˇ, Saˬdaˬ
aˬ dui-ahˇ g'aˬ laˇ teh˰-a. Aˬ dui aˬ yaw˰-euˬ nui noeˬ nui
duˇ-ahˇ siˬ lu˰ ma.

**Pawˇlu^ Daˬloˇ meuˬ-ahˇ jawˇ ngeh nui ma maˬ saˇ-eu**

12 Ka-li-euˬ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ-eu lehˇ, ngaˇ
Daˬloˇ meuˬ-ahˇ laˇ keu^ ngeh, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ ngaˬ-euˬ
13 g'aˇ duˬ gaˇ ma jeˇ lo ni la^ dahˇ nehˬ la˰-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰,
ngaˇ ngaˬ-euˬ aˬ nyiˇ Tiˇtu^-ahˇ maˬ ya mawˇ-euˬ miˇ neh,
nui ma maˬ saˇ nya. K'oeˇ miˇ neh, ngaˇ Daˬloˇ meuˬ-ahˇ
jawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ g'o˰ dawˬ tsa˰ ya˰-awˇ, Maˬgeˬdawˇni^
miˇ k'ahˬ-ahˇ laˇ-euˬ ma.

**G'aˬ leˇ-eu tsawˇ haˬ pyeu˰ laˇ-eu**

14 Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ kaˇ-euˇ. Nga ma˰ g'aˬ leˇ-eu tsawˇ
haˬ pyeu˰ laˇ ni, Miˬ yehˇ nga ma˰-ahˇ Ka-li nehˬ-ehˇ aˬ myah
lu˰ sheuˬ g'eh la˰ lu˰ meh. Aˬ cawˬ aˬ yaw˰-ahˇ ya siˬ ni, yaw
saw jeˬ yawˬ gaˇ na lu˰ saw keu^-iˇ ni, aˬ yaw˰ nga ma˰-ahˇ
15 g'oe lu˰ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, nga ma˰-aˬ ka k'o˰-eu
jeˬ za lu˰-eu tsawˇ haˬ-euˬ la˰ k'oeˇ maˬ ehˇ, luˬ-iˇ seˇ-iˇ
lu˰-eu tsawˇ haˬ-euˬ la˰ k'oeˇ maˬ ehˇ, Ka-li Miˬ yehˇ-ahˇ lawˇ
16 nehˬ-eu yaw saw jeˬ ma. Luˬ-iˇ seˇ-iˇ lu˰-eu tsawˇ haˬ-euˬ
g'aˇ duˬ, shiˇ ngeh keu^ ni seh˰-eu yaw saw jeˬ ma. Ka k'o˰-eu
jeˬ za-euˬ tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ, deh˰ laˇ ngeh keu^ ni bi deh˰
laˇ-eu yaw saw jeˬ k'aw˰ ngeuˇ ma. Aˬ suˇ g'aˬ heu deuˬ-ahˇ
17 jahˇ nya ta. Tsawˇ haˬ g'awˬ mya g'aˬ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ mehˬ
ngeh, jiˇ jeuˬ za ni mehˬ-eu meh. Nga ma˰-aˬ, k'oeˇ lo˰-ehˇ
g'eh-eu tsawˇ haˬ maˬ ngeuˇ. Miˬ yehˇ bi mehˬ la˰-eu lo˰-ehˇ
teh˰-ehˇ, Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi Ka-li-ahˇ ta˰ ta˰-ehˇ dawˇ
coe ni mehˬ-eu ma.

**Dawˬ ma saˇ jaˇ yaw shui˰-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ mˇ-eu**

3 Nga ma˰-aˬ, yawˬ ha-euˬ saˇ kiˇ yawˬ ha kamˬ-eu nga loˇ.
Maˬ ngeuˇ naˇ, tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ jahˇ-eu lo˰-ehˇ, naw
ma˰-euˬ g'aˇ duˬ saˇ kiˇ kamˬ-eu sahˬ bo˰ bo˰ ahˇ le˰-eu maˬ
ehˇ, naw ma˰ neh bo˰ ahˇ la˰-euˬ saˇ kiˇ kamˬ-eu sahˬ bo˰-ahˇ
2 maˬ ehˇ, nga ma˰ loˬ-eu nga loˇ. Naw ma˰-aˬ, nga ma˰-euˬ
g'aˇ duˬ saˇ kiˇ kamˬ-eu sahˬ bo˰ meh. Sahˬ bo˰ k'oeˇ, nga
ma˰-euˬ nui ma-ahˇ bo˰ taˬ-euˬ ma. Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰
3 sahˬ bo˰ k'oeˇ-ahˇ siˬ nya-awˇ gui nya meh. Naw ma˰-aˬ,
Ka-li nga ma˰-ahˇ g'oe-awˇ bo˰ taˬ-euˬ sahˬ bo˰ meh lehˇ,
bya ceh^ ni do^ laˇ-eu meh. Sahˬ dzaˇ uiˇ neh bo˰ taˬ-euˬ

sahˬ bo˰ maˬ ngeuˇ-a. K'aˬ lo teˇ bya˰-ahˇ bo˰ taˬ-euˬ sahˬ
bo˰ k'aw˰ maˬ ngeuˇ-a. Deh˰ lu˰-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ neh
tsawˇ haˬ-euˬ nui ma-ahˇ bo˰ taˬ-euˬ sahˬ bo˰ meh.
4 Nga ma˰ Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi, Ka-li-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ heu
5 lo˰-ehˇ jah lu˰ ma. Nga ma˰ yawˬ ha-euˬ g'aˬ-ahˇ yawˬ ha
g'oe g'oe-ehˇ tiˬ jeˬ na mˇ nya-eu gaˇ ehˇ-eu maˬ ngeuˇ. Nga
6 ma˰ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˬ-ahˇ teh˰-ehˇ g'oe-eu ma. Dawˬ ma saˇ
jaˇ yaw shui˰-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ mˇ nya laˇ ni, Miˬ yehˇ nga
ma˰-ahˇ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ hawˇ-eu g'aˬ bi˰ la˰-euˬ meh. Dawˬ
ma saˇ jaˇ heu-aˬ, aˇ bo˰-ahˇ ta˰-eu maˬ ngeuˇ-a. Yaw sahˇ
Miˬ yehˇ-ahˇ ta˰-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˇ bo˰-aˬ la^
seh˰-eu meh. Ehˇ k'aw˰, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-aˬ la^ deh˰-eu meh.
7 K'aˬ lo k'oeˇ ta^ ta˰ bo˰ taˬ-euˬ, bi shiˇ nya-eu zahˇ-aˬ, yaw
sheh˰ k'ahˬ sehˇ huiˬ dui dui-eu la˰ k'oeˇ do^ laˇ-euˬ meh.
K'oeˇ ngeh, Moˇseˬ-euˬ mya^ pyawˬ-ahˇ bya do^ laˇ lu˰-eu
yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ byawˬ-iˇ lu˰ k'aw˰, Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ
aˬ yaw˰-euˬ mya^ pyawˬ-ahˇ maˬ haw nya ngeh keu^ ni yaw
8 sheh˰ k'ahˬ sehˇ bya do^ laˇ lu˰ meh. To^-ehˇ maˇ-iˬ, Yaw
sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ ta˰-eu zahˇ-aˬ, k'oeˇ na^ maˬ tseˇ yaw sheh˰
9 k'ahˬ sehˇ aˇ na^ ni huiˬ-eu. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Nawˇ
iˬ baˇ zaˬ ngaˇ lehˇ daˇ nehˬ-eu zahˇ keu^ le ngeh, yaw sheh˰
k'ahˬ sehˇ ahˇ naˇ, Nawˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ ngaˇ lehˇ ehˇ-eu
zahˇ keu^ le ngeh, k'oeˇ na^ maˬ tseˇ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ ahˇ
10 teh˰-a. Aˇ nah do^ le-euˬ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ-aˬ, huiˬ dui
muiˬ dui dui-eu miˇ neh, yaw beh neh ja^ lu˰-eu yaw sheh˰ k'ahˬ
11 sehˇ byo^-iˇ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, byo^-iˇ lu˰-eu
jeˬ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ ahˇ-eu la˰ k'oeˇ keu^ le naˇ, zi˰ lu˰-eu
jeˬ-aˬ, k'oeˇ na^ maˬ tseˇ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ ahˇ-eu meh.
12 Nga ma˰ heu lo˰-ehˇ noeˬ tmˬ k'aˇ za-eu miˇ neh, nui ma
13 k'aˬ duˬ ni ahˇ-awˇ bya ceh^ ni ja mehˬ-eu ma. Byo^-iˇ lu˰-eu
yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ-ahˇ aˇ saˬ saˬ ngeh keu^ ni Iˇsaˬleˬla^
tsawˇ haˬ maˬ bi haw-eu lehˇ, Moˇseˬ aˬ yaw˰-euˬ mya^ pyawˬ-
ahˇ saˬ paˇ neh dehˬ kaˬ taˬ-euˬ meh. Nga ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ
14 maˬ jahˇ. Aˬ yaw˰ ma˰-euˬ nui ma ka˰ duiˬ ni g'eh-eu miˇ
neh, iˬ nah keu^ ni dawˬ ma saˇ jaˇ yaw oeˇ-ahˇ gui ngeh, dehˬ
kaˬ taˬ-euˬ saˬ paˇ k'oeˇ maˬ pah laˇ-aˬ siˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, Ka-li baˬ da neh teh˰-ehˇ saˬ paˇ k'oeˇ pah laˇ nya
15 meh. Iˬ nah keu^ ni, Moˇseˬ neh bo˰-euˬ sahˬ bo˰-ahˇ k'aˇ
gui ngeh, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ nui ma-ahˇ saˬ paˇ neh dehˬ kaˬ
16 taˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, aˬ geu ngeh yamˬ maˬ kaˬ, Sahˬ paˬ

Yeˬsuˇ jawˇ paw g'o‸ laˇ naˇ, dehˬ kaˬ taˬ-euˬ saˬ paˇ k'oeˇ-
17 ahˇ Miˬ yehˇ pah nehˬ teh‸-a. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-aˬ, Yaw sahˇ
Miˬ yehˇ pyeu‸-awˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ Yaw sahˇ Miˬ yehˇ
18 k'aˇ jawˇ gaˇ, buˬ-iˇ-eu jeˬ ja^ meh. Aˬ dui dawˬ taw^ lu‸ saˬ
paˇ maˬ dehˬ kaˬ-ehˇ pyawˬ haw lo‸-ehˇ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ
yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ bya nehˬ lu‸ ma. Yaw sahˇ Miˬ yehˇ pyeu‸-
eu Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ baˬ da neh, aˬ dui yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ tiˬ
jawˇ saˇ-i tiˬ jawˇ bya dzehˬ laˇ-awˇ, aˬ yaw‸ lo‸-ehˇ pyeu‸
laˇ lu‸ ma.

4 Miˬ yehˇ g'awˬ shaˬ gaˬ la‸-euˬ baˬ da neh, nga ma‸ gaˇ heu
za-euˬ ma. K'oeˇ miˇ neh, nga ma‸ nui ma maˬ caw^. 2 Nga
ma‸ gaˇ heu mˇ ngeh, sha‸ dawˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu jeˬ maˬ ehˇ,
k'oeˬ mˇ-eu maˬ ehˇ, tiˬ jawˇ-iˬ maˬ mˇ. Jaˬ myaw‸ myaw‸-eu
maˬ ehˇ, Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ yuˇ pyaw^-eu maˬ ehˇ, nga ma‸
maˬ jahˇ. Yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-ahˇ bya ceh^ ni pah mehˬ
nehˬ-eu la‸ k'oeˇ, Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi tsawˇ haˬ dawˬ taw^
3 lu‸-euˬ siˬ nya-eu nui ma-ahˇ tsaˬ ni mˇ lu‸ ma. Nga ma‸ mehˬ
lu‸-eu laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ-ahˇ dehˬ kaˬ taˬ-euˬ ngeuˇ
naˇ, luˬ-iˇ seˇ-iˇ lu‸-eu tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ teh‸-ehˇ dehˬ
4 kaˬ-eu meh. Miˬ yehˇ lo‸-ehˇ pyeu‸ lu‸-eu Ka-li-euˬ yaw sheh‸
k'ahˬ sehˇ bya do^-eu laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ, maˬ jah-
eu tsawˇ haˬ-ahˇ maˬ ya bya nehˬ ni, miˇ tsaˬ heu-euˬ miˬ yehˇ
5 aˬ yaw‸ ma‸-euˬ nui ma-ahˇ bi zahˇ-iˇ-euˬ meh. Nga ma‸-aˬ,
yawˬ ha-euˬ gaˇ kaw^ yawˬ ha dawˬ mehˬ mehˬ-eu maˬ ngeuˇ.
Yeˬsuˇ Ka-li-aˬ, Sahˬ paˬ meh lehˇ mehˬ-eu uˬ ta‸, Yeˬsuˇ-euˬ
g'aˇ duˬ naw ma‸-euˬ zaˬ k'a^ pyeu‸ lu‸-eu gaˇ kaw^ dawˬ mehˬ
6 mehˬ lu‸ ma. Yaw zahˇ la‸ k'oeˇ yaw sheh‸ bya do^ laˇ teh‸-a
lehˇ ehˇ taˬ-euˬ Miˬ yehˇ-aˬ, aˬ dui-euˬ nui ma-ahˇ yaw sheh‸
bya nehˬ la‸-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, Ka-li-euˬ mya^ pyawˬ-ahˇ
neh bya do^ lu‸-eu Miˬ yehˇ-euˬ yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ-ahˇ aˬ
cawˬ ya mawˇ ni, aˬ dui yaw sheh‸ bya nehˬ lu‸ ma.

**Jah jah-ehˇ deh‸ g'eh lu‸ ma**

7 Huiˬ dui muiˬ dui dui-eu baoˬ heu-aˬ, nga ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ
neh do^ laˇ-euˬ maˬ ngeuˇ-a. Miˬ yehˇ-ahˇ neh do^ le-euˬ meh
lehˇ aˬ cawˬ siˬ duˬ ni, aˇ poeˬ k'a^ dui dui-eu myawˬ k'oeˇ,
8 miˇ tsaˬ oeˬ lahˬ la‸ k'oeˇ nga ma‸ ahˇ-eu ma. Nga ma‸ yawˬ
paw na lu‸ la^ tsoeˬ la‸ gaˇ ya daˬ-eu k'aw‸, ka lahˇ la‸-eu maˬ

ngeuˇ-a. Noeˬ ngeh maˬ do^-eu k'aw˰, noeˬ tmˬ k'aˇ za te siˬ.
9 K'ehˬ laˇ k'a^ laˇ-eu gaˇ ya daˬ-eu k'aw˰, caw ba-eu g'aˬ jawˇ
te siˬ. K'o^ coˬ la˰-eu k'aw˰, shiˇ gaˇ ya daˬ-eu maˬ ngeuˇ.
10 Yeˬsuˇ-euˬ deh˰-eu jeˬ nga ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ bya ceh^ ni do^
laˇ nya ni, Yeˬsuˇ-euˬ shiˇ-eu jeˬ nga ma˰-euˬ g'awˇ mawˇ la˰
11 k'oeˇ aˬ myah lu˰ pi lu˰ ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Yeˬsuˇ-euˬ
deh˰-eu jeˬ-aˬ, shiˇ nya-eu nga ma˰-euˬ g'awˇ mawˇ la˰ k'oeˇ
bya ceh^-i do^ laˇ nya ni, nga ma˰ deh˰ lu˰ ngeh Yeˬsuˇ-euˬ
g'aˇ duˬ shiˇ ni aˬ myah lu˰ a nehˬ-eu gaˇ ya daˬ lu˰ ma.
12 K'oeˇ miˇ neh, nga ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ shiˇ-eu jeˬ gaˇ mˇ lu˰ meh.
Ehˇ k'aw˰, naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ deh˰-eu jeˬ gaˇ mˇ lu˰ meh.
13 Ngaˇ jah-eu miˇ neh ehˇ taˬ-euˬ ma lehˇ, Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ
bo˰ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ, nga ma˰ k'aw˰ jah-eu nui ma ahˇ-eu baˬ
14 da neh, jah jah-ehˇ ehˇ-eu ma. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ bi g'o˰
deh˰ laˇ-euˬ g'aˬ, nga ma˰-ahˇ k'aw˰ Yeˬsuˇ nehˬ-ehˇ bi g'o˰
deh˰ laˇ-awˇ, naw ma˰ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ aˬ yaw˰-euˬ
mehˬ shi nga ma˰-ahˇ bi jawˇ la˰ teh˰-a lehˇ siˬ nya ma.
15 K'oeˇ deuˬ dawˬ taw^ lu˰ naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ meh. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ tiˬ jawˇ saˇ-i tiˬ jawˇ
myaˬ laˇ lu˰-eu lo˰-ehˇ, aˬ cawˬ aˬ yaw˰-ahˇ tiˬ jawˇ saˇ-i tiˬ
jawˇ ja ceuˬ-eu miˇ neh, aˬ yaw˰ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ za teh˰-a.
16 K'oeˇ miˇ neh, nga ma˰ nui ma maˬ caw^. Nga ma˰ shiˬ shaˬ
jiˇ paw luˬ-iˇ seˇ-iˇ lu˰ k'aw˰, sa˰ laˇ paw tiˬ nah saˇ-i tiˬ nah
17 yaw shui˰ pyeu˰ laˇ lu˰ ma. Nymˬ-mˇ tiˬ k'ehˬ la˰ k'oeˇ nga
ma˰ ya daˬ lu˰-eu deuˬ-aˬ, zawˇ nyiˇ zawˇ pyaˇ-eu meh. Heu
deuˬ-aˬ, zawˇ huiˬ zawˇ bya-eu mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ-euˬ
yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ nga ma˰-euˬ g'aˇ duˬ jahˇ nehˬ la˰ lu˰
18 meh. Nga ma˰-aˬ, mawˇ nya-eu deuˬ-ahˇ haw lu˰-eu maˬ ngeuˇ.
Maˬ mawˇ nya-eu deuˬ-ahˇ haw lu˰ ma. Mawˇ nya-eu deuˬ-aˬ,
tiˬ k'ehˬ teh˰-ehˇ ja^-eu meh. Ehˇ k'aw˰ maˬ mawˇ nya-eu
deuˬ-aˬ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ ja^-eu meh.

5 Miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ deh˰ lu˰-eu nga ma˰-euˬ g'awˇ mawˇ heu-aˬ,
sehˬ g'aw^ lo˰-ehˇ duˇ-eu meh. Sehˬ g'aw^ heu caw^-iˇ naˇ,
Miˬ yehˇ neh nga ma˰-euˬ g'aˇ duˬ mˬ k'oeˇ ta^ tso^ taˬ-euˬ
nymˇ ja^ ma lehˇ, siˬ nya ma. Mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ zi˰-eu
nymˇ k'oeˇ-aˬ, tsawˇ haˬ-euˬ aˬ la˰ neh tso^ taˬ-euˬ maˬ
2 ngeuˇ-a. G'awˇ mawˇ heu-euˬ la˰ k'oeˇ nga ma˰ jawˇ lu˰
ngeh, teu^ lu˰ mahˇ lu˰ ma. Mˬ k'oeˇ ta^ ja^-eu nga ma˰-euˬ
3 nymˇ k'oeˇ-ahˇ jawˇ leˇ maw˰ dui dui miˇ-a. Ya jawˇ leˇ naˇ,

4 jawˇ k'aˇ maˬ za-eu tsawˇ haˬ pyeu‸-eu maˬ ngeuˇ-aˇ. Sehˬ
g'awˆ lo‸-ehˇ duˇ-eu g'awˇ mawˇ heu-euˬ la‸ k'oeˇ nga ma‸
jawˇ lu‸ ngeh, k'aˆ behˆ yaw kah pi-awˇ, teuˆ lu‸ mahˇ lu‸
ma. G'awˇ mawˇ yaw oeˇ heu-ahˇ maˬ lehˆ dzeh maw‸-eu
miˇ neh teuˆ lu‸ mahˇ lu‸-eu maˬ ngeuˇ. Deh‸-eu jeˬ shiˇ-eu
jeˬ-ahˇ ya myo‸ ahˇ ni, nga ma‸ g'awˇ mawˇ yaw shui‸-ahˇ
5 dm maw‸ miˇ-a. K'oeˇ lo‸-ehˇ pyeu‸ laˇ ni, Miˬ yehˇ nga
ma‸-ahˇ laˆ saˆ la‸-euˬ meh. Aˬ kaˇ nga ma‸ guiˬ lahˬ k'oeˇ-
ahˇ za teh‸-a lehˇ ya siˬ ni, nymˬ-mˇ mi naˆ-ehˇ aˬ yaw‸
Yaw sahˇ Miˬ yehˇ bi jawˇ le-euˬ meh.
6 K'oeˇ miˇ neh, nga ma‸ aˬ myah lu‸ nui ma zi‸ miˇ-a. Nga
ma‸ g'awˇ mawˇ heu-euˬ la‸ k'oeˇ jawˇ lu‸ ngeh, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-
7 ahˇ g'awˬ lu‸ meh lehˇ, siˬ nya ma. Nga ma‸-aˬ, myaˆ nuiˆ
mawˇ mawˇ-ehˇ deh‸ g'eh lu‸-eu maˬ ngeuˇ. Jah jah-ehˇ deh‸
8 g'eh lu‸ ma. Nga ma‸ nui ma zi‸ dah ni ahˇ-eu ma. G'awˇ
mawˇ heu-ahˇ g'awˬ-iˇ-awˇ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ nehˬ-ehˇ jawˇ
9 leˇ maw‸ dzehˬ miˇ-a. K'oeˇ miˇ neh, nga ma‸ g'awˇ mawˇ
heu-euˬ la‸ k'oeˇ jawˇ lu‸ ngeh maˬ ehˇ, g'awˇ mawˇ heu-ahˇ
g'awˬ-iˇ ngeh maˬ ehˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ nui ma tsaˬ-eu tsawˇ
10 haˬ pyeu‸ ni, leh jeh leh jeh-ehˇ deh‸ g'eh lu‸ ma. Aˬ dui
yawˬ g'aˬ na lu‸ yawˬ ha-euˬ g'awˇ mawˇ la‸ k'oeˇ jawˇ ngeh
deh‸ lu‸-eu lo‸-ehˇ, yaw muiˬ maˬ ehˇ, maˬ muiˬ-eu maˬ ehˇ,
za ni, aˬ dui Ka-li-euˬ yaˇ k'aˬ daˇ-eu nuiˇ mahˬ mahˬ ma-euˬ
mehˬ shi ya keuˆ leˇ teh‸-a.

**Miˬ yehˇ-ahˇ tsaˬ leˇ dzoeˇ leˇ ni mˇ-eu**

11 Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-ahˇ guˆ k'aˇ za ngaˇ lehˇ nga ma‸ siˬ nya-eu
miˇ neh, tsawˇ haˬ zaˬ-ahˇ mehˬ dui dui lu‸ ma. Nga ma‸ aˬ
joˆ-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ pyeu‸-eu nga lehˇ, Miˬ yehˇ bya cehˆ
ni siˬ lu‸ meh. Naw ma‸ k'aw‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ nui ma la‸ k'oeˇ
12 siˬ lu‸ teh‸-a lehˇ, nga ma‸ noeˬ-eu ma. Nga ma‸ heu lo‸-ehˇ
ehˇ-eu-aˬ, naw ma‸-euˬ mehˬ shi yawˬ ha-euˬ saˇ kiˇ yawˬ ha
kamˬ-eu maˬ ngeuˇ de. Tsawˇ haˬ tiˬ paˆ na deuˬ-aˬ, yawˬ
ha-euˬ nui ma la‸ k'oeˇ aˬ joˆ-ehˇ pyeu‸ lu‸ gaˇ maˬ shaˇ noeˬ-
ehˇ, la‸ nyiˇ paw teh‸-ehˇ nui ma huiˬ lu‸ meh. Naw ma‸ tsawˇ
haˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ aˬ joˆ-ehˇ ya ngehˬ k'o‸ ni, nga ma‸ baˬ
da neh naw ma‸ nui ma huiˬ k'aˇ za teh‸-a lehˇ, bo‸ ahˇ le‸-eu
13 teh‸ ma. Nga ma‸ tsawˇ uˬ ngeuˇ naˇ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ
uˬ-iˇ-euˬ ma. Nga ma‸ maˬ uˬ-iˇ-ehˇ nui ma gahˇ lu‸-eu ngeuˇ
14 naˇ, naw ma‸-euˬ g'aˇ duˬ gahˇ lu‸ ma. Ka-li-euˬ g'oeˇ-eu

3 nah-aˬ, ka k'o‸-eu aˇ nah keu^ le-euˬ meh. Nga ma‸ gaˇ mˇ-eu
gaˇ aˬ cawˬ iˬ baˇ taˬ k'aˇ maˬ za ni, nga ma‸ tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ
4 sahˬ ti‸ maˬ bi ti‸. Aˬ cawˬ nga ma‸-ahˇ aˬ diˇ Miˬ yehˇ-euˬ
gaˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ ngaˇ lehˇ ya siˬ ni, yawˬ jeˬ na lu‸ la‸ k'oeˇ
nga ma‸ mˇ-eu ma. Oˇ dui dui-eu, ya daˬ dui dui-eu, noeˬ dui
5 noeˬ duiˇ-eu, shaˬ dui zahˬ dui dui-eu, aˬ cawˬ diˬ la‸-eu,
tawˬ-ahˇ daw^ la‸-eu, aˬ cawˬ law‸ law‸-ehˇ g'eh-eu, gaˇ ya
mˇ dui dui-eu, maˬ ya yu‸ k'a^-eu hawˇ-eu meh‸-eu shu‸-eu,
6 nga ma‸ heu deuˬ-ahˇ daˬ daˬ-ehˇ mˇ-eu ma. Muiˬ-eu shawˇ-eu
nui ma ahˇ-eu, zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ ahˇ-eu, nui noeˬ g'awˬ mahˇ
ni noeˬ-eu, aˬ cawˬ-euˬ g'aˇ duˬ yaw muiˬ jeˬ mˇ-eu, muiˬ-eu
shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ g'oe-eu, nui ma la‸ k'oeˇ keu^
7 ni gaˬ-eu, yaw tsaˬ yaw dawˇ dawˇ-ehˇ mehˬ nehˬ-eu, Miˬ yehˇ-
euˬ baoˬ-ahˇ g'oe-eu, yaw tsaˬ yaw dawˇ-euˬ keu ka-ahˇ aˇ maˇ
8 paw aˇ caˇ paw nyeh‸ tehˬ taˬ-awˇ gaˇ mˇ-eu ma. K'ahˬ sehˇ
za-eu maˬ ehˇ, aˬ cawˬ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ jahˇ la‸-eu maˬ
ehˇ, aˬ cawˬ ja ceuˬ la‸-eu maˬ ehˇ, aˬ cawˬ ja bu ja doeˇ la‸-eu
maˬ ehˇ, nga ma‸ mˇ-eu ma. Aˬ cawˬ-ahˇ myaw‸ geu‸ shuiˇ
geu‸-eu tsawˇ haˬ ngaˇ lehˇ aˬ cawˬ nga ma‸-ahˇ sawˇ la‸ k'aw‸,
9 nga ma‸ yaw tsaˬ yaw dawˇ dawˇ-ehˇ mˇ-eu ma. Naw ma‸-ahˇ
maˬ siˬ lehˇ, aˬ cawˬ nga ma‸-ahˇ sawˇ la‸ k'aw‸, tsawˇ haˬ dawˬ
taw^ lu‸ nga ma‸-ahˇ siˬ lu‸ meh. Shiˇ taw tehˬ ni pyeu‸-iˇ-euˬ
tsawˇ haˬ ngaˇ lehˇ aˬ cawˬ nga ma‸-ahˇ sawˇ la‸ k'aw‸, deh‸
lu‸-eu tsawˇ haˬ ma. K'ehˬ la‸ k'a^ la‸ gaˇ ya daˬ-eu tsawˇ
10 haˬ k'aw‸, seh‸ la‸ gaˇ maˬ ya daˬ-aˬ. Noeˬ shaˬ-eu tsawˇ
haˬ lo‸-ehˇ pyeu‸ lu‸ k'aw‸, aˬ myah lu‸ laˬ k'aˬ cehˇ lu‸ ma.
Shaˬ-eu zahˬ-eu tsawˇ haˬ lo‸-ehˇ pyeu‸ lu‸ k'aw‸, tsawˇ haˬ
g'awˬ mya ni-ahˇ smˇ muiˬ bi muiˬ laˇ-eu ma. Tiˬ jeˬ-iˬ maˬ
ja^-eu tsawˇ haˬ lo‸-ehˇ pyeu‸ lu‸ k'aw‸, yawˬ jeˬ na lu‸ ja^-eu
tsawˇ haˬ ma.
11 Gawˇliˬtu meuˬ-ahˇ jawˇ-eu deuˬ-oˇ, nga ma‸ naw ma‸-ahˇ
yawˬ jeˬ na lu‸ bya ceh^ ni mehˬ nehˬ-euˬ ma. Nga ma‸-euˬ
nui ma la‸ k'oeˇ naw ma‸ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ gaˬ dui dui ma.
12 Nga ma‸-euˬ nui ma la‸ k'oeˇ naw ma‸-ahˇ gaˬ-eu jeˬ ui cui^
teh‸ maˬ ngeuˇ. Ehˇ k'aw‸, naw ma‸ nga ma‸-ahˇ gaˬ-eu-aˬ,
13 ui cui^ teh‸ meh. Naw ma‸ k'aw‸ nga ma‸-ahˇ paˇ gaˬ la‸-awˬ.
Heu lo‸-ehˇ ehˇ-eu-aˬ, yawˬ ha-euˬ zaˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu lo‸-ehˇ
ehˇ-eu ma.

### Aˬ dui-aˬ, deh‸ lu‸-eu Miˬ yehˇ-euˬ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma ma

14 Ka-li-ahˇ maˬ jah-eu tsawˇ haˬ-ahˇ taˬ gaw‸. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-aˬ, maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu
jeˬ-ahˇ aˬ jo^-ehˇ gaw‸ nya-eu. Yaw sheh‸ hawˇ-eu yaw zahˇ
15 aˬ jo^-ehˇ cawˬ cawˬ nya-eu. Ka-li-aˬ, Beˬleˬlaˇ-ahˇ aˬ jo^-ehˇ
tsaˬ leˇ dzoeˇ leˇ nya-eu. Ka-li-ahˇ jah-eu tsawˇ haˬ, maˬ
jah-eu tsawˇ haˬ nehˬ-ehˇ nui ma tiˬ siˬ teh‸-ehˇ aˬ jo^-ehˇ taˬ
16 nya-eu. Miˬ yehˇ-euˬ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma hawˇ-eu tahˬ
pahˬ aˬ ma mawˇ kawˇ aˬ jo^-ehˇ tsaˬ leˇ dzoeˇ leˇ nya-eu. Aˬ
dui-aˬ, deh‸ lu‸-eu Miˬ yehˇ-euˬ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma
ma. Miˬ yehˇ heu lo‸-ehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh.

Ngaˇ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ jawˇ-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ
la‸ k'oeˇ cah ma. Ngaˇ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ Miˬ yehˇ pyeu‸-
awˇ, aˬ yaw‸ ma‸ ngaˬ-euˬ tsawˇ haˬ pyeu‸ teh‸-a.
17 K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ neh do^ laˇ-awˇ,
aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ g'awˬ tseh^ tseh^-awˬ lehˇ, Sahˬ paˬ
Miˬ yehˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yaw jaw‸ jeˬ-ahˇ taˬ toeˬ.
18 Maˬ toeˬ naˇ, ngaˇ naw ma‸-ahˇ ha geu‸ ma. Ngaˇ naw
ma‸-euˬ Aˬ da pyeu‸-awˇ, naw ma‸ ngaˬ li ngaˬ buˇ
pyeu‸ laˇ teh‸-a lehˇ, baoˬ tiˬ byah ahˇ-eu Sahˬ paˬ
Miˬ yehˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.

7 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu cawˬ deuˬ-oˇ, aˬ dui dawˬ ma saˇ jaˇ k'oeˇ
deuˬ-ahˇ za taˬ-euˬ miˇ neh, aˬ dui-euˬ g'awˇ mawˇ hawˇ-eu
nui ma-ahˇ bi jaw‸ laˇ nya-eu yawˬ jeˬ na lu‸-ahˇ tsiˬ
shawˇ-awˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu baw-eu la‸ k'oeˇ yaw tsaˬ
yaw dawˇ jeˬ bi byah laˇ kaˇ-euˇ.

### Aˬ yaw‸ ma‸ iˬ baˇ noeˬ po^-euˬ miˇ neh Pawˇlu^ laˬ k'aˬ cehˇ-eu

2 Nui ma la‸ k'oeˇ nga ma‸-ahˇ ha la‸-awˬ. Nga ma‸ tsawˇ
haˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ maˬ mˇ bahˬ-aˬ. Tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ maˬ mˇ
lehˬ maˬ mˇ ca-aˬ. Tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ jaˬ myaw‸ maˬ myaw‸ za-aˬ.
3 Ngaˇ naw ma‸-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ taˬ-ehˇ heu lo‸-ehˇ
ehˇ-eu maˬ ngeuˇ. Shiˇ k'aw‸ tiˬ kaw^ lo‸-ehˇ ya shiˇ ni, deh‸
k'aw‸ tiˬ kaw^ lo‸-ehˇ ya deh‸ ni, nga ma‸-euˬ nui ma la‸ k'oeˇ
naw ma‸-ahˇ gaˬ miˇ-a lehˇ, aˇ hu k'aw‸ ngaˇ naw ma‸-ahˇ ehˇ

4 nehˬ-euˬ ma. Ngaˇ naw ma‸-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ jah-eu ma.
Naw ma‸ baˬ da neh ngaˇ nui ma huiˬ k'aˇ za-eu ma. Naw ma‸
baˬ da neh nui saˇ o‸ k'aˇ k'aw‸ za-eu ma. Nga ma‸ ya daˬ dui
dui lu‸ ngeh k'aw‸, maˬ ehˇ jiˇ coeˇ ni ngaˇ laˬ k'aˬ cehˇ miˇ-a.
5 Nga ma‸ Maˬgeˬdawˇniˆ miˇ k'ahˬ-ahˇ laˇ keuˆ ngeh, tiˬ
jawˇ-iˬ g'aˬ naˬ naˬ-eu maˬ dah-aˬ. Nga ma‸ yawˬ jeˬ na lu‸
la‸ k'oeˇ, zawˇ suˬ saˬ-eu gaˇ ya daˬ-euˬ ma. Jawˬ jawˬ-ehˇ
iˬ dehˬ iˬ ceh doˆ laˇ lu‸-awˇ, nui ma la‸ k'oeˇ guˆ-eu jeˬ ahˇ-eu
6 miˇ-a. Ehˇ k'aw‸, nui ma cawˆ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ bi noeˬ saˇ
laˇ-eu Miˬ yehˇ-aˬ, Tiˇtuˆ laˇ keuˆ ngeh, nga ma‸-ahˇ bi noeˬ
7 saˇ la‸-euˬ meh. Tiˇtuˆ laˇ keuˆ-euˬ miˇ neh teh‸-ehˇ noeˬ
saˇ laˇ-euˬ maˬ ngeuˇ. Aˬ yaw‸ naw ma‸ nehˬ-ehˇ jawˇ ngeh
noeˬ saˇ laˇ-euˬ miˇ neh, nga ma‸ k'aw‸ noeˬ saˇ laˇ-euˬ ma.
Naw ma‸ ngaˬ-ahˇ mawˇ maw‸ dui dui laˇ-euˬ gaˇ maˬ ehˇ,
naw ma‸ noeˬ shaˬ dui dui-eu gaˇ maˬ ehˇ, naw ma‸ ngaˬ-euˬ
paw ahˇ maw‸-eu nui ma keuˆ dui dui-eu gaˇ maˬ ehˇ, aˬ yaw‸
ja nehˬ la‸-euˬ miˇ neh, ngaˇ laˬ k'aˬ cehˇ dzehˬ laˇ-euˬ miˇ-a.
8 Ngaˇ naw ma‸-ahˇ bo‸ nehˬ-euˬ sahˬ bo‸ k'oeˇ ta‸ naw ma‸-
ahˇ bi noeˬ shaˬ-euˬ miˇ neh, yaw beh ngaˇ noeˬ shaˬ-euˬ
k'aw‸, nymˬ-mˇ maˬ paˇ noeˬ shaˬ miˇ-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ
naˇ, sahˬ bo‸ k'oeˇ ta‸ naw ma‸-ahˇ tiˬ k'ehˬ teh‸-ehˇ bi noeˬ
9 shaˬ-euˬ gaˇ ngaˇ ya mawˇ-euˬ ma. Ngaˇ naw ma‸-ahˇ bi
noeˬ shaˬ-euˬ miˇ neh, laˬ k'aˬ cehˇ-eu maˬ ngeuˇ. Naw ma‸
iˬ baˇ noeˬ poˆ ngeh keuˆ ni noeˬ shaˬ-euˬ miˇ neh laˬ k'aˬ
cehˇ-eu miˇ-a. Nga ma‸ baˬ da neh naw ma‸ guiˬ lahˬ tiˬ
paw‸-iˬ maˬ ya smˬ-iˇ ni, naw ma‸ Miˬ yehˇ-ahˇ neh doˆ le-euˬ
10 noeˬ shaˬ-eu jeˬ ya daˬ-euˬ meh. Miˬ yehˇ-ahˇ neh doˆ le-eu
noeˬ shaˬ-eu jeˬ-aˬ, ka k'o‸-eu jeˬ za ngeh keuˆ ni iˬ baˇ noeˬ
poˆ-eu jeˬ bi doˆ laˇ-eu meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ bi doˆ laˇ naˇ,
noeˬ shaˬ noeˬ zahˬ-eu jeˬ maˬ paˇ jaˆ meh. Ehˇ k'aw‸, miˇ
tsaˬ-ahˇ neh doˆ laˇ-eu noeˬ shaˬ-eu jeˬ-aˬ, seh‸ la‸-eu meh.
11 Miˬ yehˇ-ahˇ neh doˆ le-eu noeˬ shaˬ-eu jeˬ-aˬ, nui ma la‸
k'oeˇ aˬ geu jeˬ bi doˆ laˇ-eu nga lehˇ shaˇ noeˬ sheˇ. Naw
ma‸ leh jeh maw‸ dui dui-eu nui ma ahˇ laˇ-euˬ nga la. Nga
ma‸ dawˇ coe ni mˇ lu‸ shaˇ lu‸ ma lehˇ, naw ma‸ ehˇ k'o‸
la‸-euˬ meh. Naw ma‸ nui ma pehˇ-eu jeˬ maˬ ehˇ, guˆ-eu jeˬ
maˬ ehˇ, ngaˬ-ahˇ mawˇ maw‸ dui dui laˇ-euˬ maˬ ehˇ, nui ma
keuˆ-eu jeˬ ahˇ laˇ-euˬ maˬ ehˇ, daˇ nehˬ-eu jeˬ maˬ ehˇ, heu
deuˬ naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ aˇ naˆ ni jahˇ doˆ la‸ teˬ. Gaˇ
heu-ahˇ ta‸-eu yawˬ jeˬ na lu‸ la‸ k'oeˇ naw ma‸ iˬ baˇ maˬ

12 ahˇ nga lehˇ, bya ceh^ ni bi do^ laˇ-eu˯ meh. K'oeˇ miˇ neh,
ngaˇ naw ma˰-ahˇ sah˯ bo˰ bo˰ neh˯-eu˯-a˯, mˇ bah˯-eu˯
tsawˇ ha˯-eu˯ g'aˇ du˯ ma˯ ngeuˇ. A˯ caw˯ mˇ bah˯ neh˯ gaˇ
ya da˯ lu˰-eu tsawˇ ha˯-eu˯ g'aˇ du˯ k'aw˰ ma˯ ngeuˇ. Mi˯
yehˇ-eu˯ meh˯ shi naw ma˰ nga ma˰-eu˯ g'aˇ du˯ aˇ na^ ni leh
jeh lu˰ nga lehˇ naw ma˰ ya si˯ du˯ ni, bo˰ ahˇ le˰-eu˯ ma.
13 K'oeˇ miˇ neh, nga ma˰ noe˯ saˇ laˇ-eu˯ miˇ-a.
Nga ma˰ noe˯ saˇ laˇ-eu˯ u˯ ta˰, Tiˇtu^ la˯ k'a˯ cehˇ-eu
miˇ neh, nga ma˰ k'oeˇ na^ ma˯ tseˇ la˯ k'a˯ cehˇ laˇ-eu˯ miˇ-a.
Naw ma˰ daw˯ taw^ lu˰ a˯ yaw˰-ahˇ bi noe˯ saˇ laˇ-eu˯ meh.
14 Naw ma˰-ahˇ ja ceu˯-eu daw˯ aˇ hu ngaˇ Tiˇtu^-ahˇ ehˇ neh˯-eu˯
k'aw˰, nym˯-mˇ ngaˇ ma˯ ya sha˰ dawˇ-aˇ. Nga ma˰ naw
ma˰-ahˇ yaw˯ daw˯ na lu˰ dawˇ coe ni ehˇ neh˯-eu˯ lo˰-ehˇ,
Tiˇtu^-eu˯ meh˯ shi ngaˇ naw ma˰-ahˇ ja ceu˯-eu˯ k'oeˇ tsa˯
15 dui dui meh. Naw ma˰ daw˯ taw^ lu˰ a˯ yaw˰-eu˯ daw˯ naˇ
ha˯ geu˰-eu˯ u˯ ta˰, gu^-awˇ yaw dzu˯ gah gah-ehˇ a˯ yaw˰-ahˇ
ha-eu˯ gaˇ a˯ yaw˰ noe˯ do^ laˇ ngeh, a˯ yaw˰ naw ma˰-ahˇ
16 ga˯ dzeh˯ laˇ lu˰ meh. Yaw˯ je˯ na lu˰ la˰ k'oeˇ ngaˇ naw
ma˰-ahˇ jah coeˇ-eu miˇ neh, la˯ k'a˯ cehˇ miˇ-a.

### Ka-li za˯-eu˯ g'aˇ du˯ pyuˇ dam˯-eu

8 A˯ yui˰ a˯ nyiˇ deu˯-oˇ, Ma˯ge˯dawˇni^ miˇ k'ah˯-ahˇ jawˇ-eu
Ka-li za˯ aˇ muˇ deu˯-ahˇ Mi˯ yehˇ gui˯ lah˯ bi˰-eu˯ gaˇ kaw^,
2 nga ma˰ naw ma˰-ahˇ bi si˯ maw˰ miˇ-a. A˯ yaw˰ ma˰-a˯,
sha˯ dui zah˯ dui dui-eu je˯ ya da˯ k'aw˰, a˯ yaw˰ ma˰ iˇ sha˯
sha˯ dui dui gaˇ ma˯ shaˇ sawˇ-ehˇ, la˯ k'a˯ cehˇ ta^ ni g'aw˯
3 mya ni dam˯-eu˯ meh. A˯ yaw˰ ma˰ g'eh nya-eu lo˰-ehˇ
dam˯-eu˯ u˯ ta˰, k'oeˇ na^ ma˯ tseˇ k'aw˰ la˯ k'a˯ cehˇ ta^ ni
4 paˇ dam˯-eu˯ meh lehˇ, nga ma˰ saˇ kiˇ kam˯-eu ma. A˯ dui-
eu˯ caw˯ pyeu˰-eu Ka-li za˯-ahˇ caw ba nya-eu gui˯ lah˯ k'oeˇ
nga ma˰ jahˇ nya ni, a kaw˯-a˯ bi˰ la˰ lehˇ, a˯ yaw˰ ma˰ nga
5 ma˰-ahˇ shaˇ dui dui-eu meh. Nga ma˰ noe˯ tm˯-eu na^ ma˯
tseˇ k'aw˰, a˯ yaw˰ ma˰ jahˇ-eu˯ meh. Mi˯ yehˇ nui ma tsa˯-
eu lo˰-ehˇ, a˯ yaw˰ ma˰ yaw beh ngeh neh yaw˯ ha-eu˯ g'awˇ
mawˇ yaw˯ ha Sah˯ pa˯ Ye˯suˇ-ahˇ a neh˯-eu˯ u˯ ta˰, nga
6 ma˰-ahˇ k'aw˰ a neh˯ la˰-eu˯ meh. Naw˯ neh a˯ yaw˰ ma˰-eu˯
la˰ k'oeˇ mˇ dah˯ beh ta˯-eu˯ lo˰-ehˇ gui˯ lah˯ hui˯-eu gaˇ
k'oeˇ mˇ jiˇ-iˇ-aw˯ lehˇ, nga ma˰ Tiˇtu^-ahˇ shaˇ-eu˯ ma.
7 Naw ma˰-a˯, jah-eu je˯ ma˯ ehˇ, ngeh˯-eu tmˇ-eu je˯ ma˯ ehˇ,

zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ maˬ ehˇ, leh jeh dui dui-eu jeˬ maˬ ehˇ, nga
ma˰-ahˇ gaˬ-eu jeˬ maˬ ehˇ, mˇ byah lu˰-eu lo˰-ehˇ, guiˬ lahˬ
huiˬ-eu gaˇ heu-ahˇ k'aw˰ mˇ byah-awˬ.
8 Ngaˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ-eu-aˬ, dawˬ bi˰-eu maˬ ngeuˇ. Ngaˇ
aˬ cawˬ leh jeh lu˰-eu gaˇ kaw^ ehˇ ngeh, naw ma˰ g'oeˇ-eu
9 gaˬ-eu jeˬ aˬ diˇ ahˇ meh lehˇ bi do^ laˇ ni ehˇ-eu ma. Naw
ma˰ aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ siˬ lu˰
meh. Aˬ yaw˰ smˇ muiˬ muiˬ lu˰ k'aw˰, naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ
iˇ shaˬ shaˬ-eu jeˬ-ahˇ daˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ iˇ shaˬ shaˬ-eu
k'oeˇ-ahˇ daˬ-euˬ miˇ neh, naw ma˰ smˇ muiˬ muiˬ laˇ-euˬ meh.
10 Gaˇ kaw^ heu ngaˇ noeˬ-eu lo˰-ehˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ ma de.
Naw ma˰ miˇ nui^ k'o˰ neh mˇ dahˬ beh taˬ-euˬ lo˰-ehˇ, nymˬ-mˇ
mˇ saˬ saˬ-awˬ. Heu-aˬ, naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ muiˬ dui dui
11 meh. Yaw beh-aˬ, naw ma˰ mˇ maw˰-eu nui ma ahˇ-eu meh.
K'oeˇ gaˇ duˇ ni naw ma˰ g'eh nya-eu lo˰-eh mˇ saˬ saˬ-awˬ.
12 Damˬ maw˰-eu nui ma ahˇ-awˇ damˬ naˇ, Miˬ yehˇ ha geu˰
teh˰-a. Maˬ ja^ k'aw˰ bi˰ la˰ lehˇ, Miˬ yehˇ maˬ ehˇ-a.
13 Gaˇ heu mˇ ngeh, aˬ cawˬ-euˬ g'aˇ duˬ awˬ-awˇ naw ma˰-euˬ
14 g'aˇ duˬ shaˬ ni ngaˇ mˇ maw˰-eu maˬ ngeuˇ. Tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ
di ni mˇ maw˰ miˇ-a. Nymˬ-mˇ naw ma˰ aˇ dzehˬ ja^-eu la˰
k'oeˇ aˬ yaw˰ ma˰ maˬ lo˰-eu gaˇ naw ma˰ caw ba nehˬ lu˰
meh. Aˬ kaˇ naw ma˰ maˬ lo˰ ngeh, aˬ yaw˰ ma˰ aˇ dzehˬ ja^-eu
la˰ k'oeˇ naw ma˰-ahˇ caw ba-awˇ, tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ di laˇ teh˰-a.
15 Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ bo˰ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ, G'awˬ mya ni g'o^ ahˇ-eu
tsawˇ haˬ, aˇ dzehˬ maˬ ja^. Ui cui^ teh˰-ehˇ g'o^ ahˇ-eu tsawˇ
haˬ, lo˰-eu meh lehˇ, bo˰ taˬ-euˬ meh.
16 Ngaˇ naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ nui ma keu^-eu lo˰-ehˇ Tiˇtu^
k'aw˰ nui ma keu^ laˇ ni Miˬ yehˇ jahˇ nehˬ-euˬ miˇ neh, ngaˇ
17 Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ ja ceuˬ ma. Tiˇtu^-aˬ, nga ma˰
neh g'aˬ bi˰-euˬ dawˬ-ahˇ naˇ haˬ geu˰-euˬ uˬ ta˰, aˬ yaw˰
nui ma keu^ dui dui-eu miˇ neh, aˬ yaw^ yaw˰ noeˬ do^ laˇ-awˇ
18 naw ma˰ jawˇ gaˇ oe-euˬ meh. Laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ
mehˬ nya dui dui-eu miˇ neh Ka-li zaˬ aˇ muˇ dawˬ taw^ lu˰
ja ceuˬ-eu, aˬ yui˰ aˬ nyiˇ tiˬ g'aˬ k'aw˰ nga ma˰ aˬ yaw˰
19 nehˬ-ehˇ bi oe-eu ma. Pawˇlu^ nehˬ-ehˇ cah lu˰-eu deuˬ-euˬ
mehˬ nah caw teh caw teh-ehˇ guiˬ lahˬ huiˬ-eu gaˇ heu mˇ-iˇ-awˬ
lehˇ, Ka-li zaˬ aˇ muˇ deuˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ heu g'aˬ-ahˇ tseˇ
do^-awˇ k'ehˇ taˬ-euˬ meh. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ yaw sheh˰
k'ahˬ sehˇ do^ laˇ-awˇ, aˬ cawˬ-ahˇ caw ba maw˰-eu nui ma
bya ceh^ ni bi do^ laˇ-eu lehˇ, nga ma˰ gaˇ heu mˇ lu˰ ma.

20 Aˬ cawˬ neh damˬ taˬ-euˬ, zawˇ myaˬ-eu pyuˇ k'oeˇ nga ma˰
yuˇ-awˇ biˇ nehˬ ngeh, aˬ cawˬ nga ma˰-euˬ k'oeˇ taˆ iˬ baˇ
21 maˬ ya taˬ ni yahˇ lu˰ ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Sahˬ paˬ
YeˬsuˇeuˬB meh shi teh˰-ehˇ maˬ ngeuˇ. Tsawˇ haˬ zaˬ-euˬ
mehˬ shi k'aw˰ yaw sui yaw dawˇ dawˇ-ehˇ mˇ nya ni, nga ma˰
noeˬ tsehˆ-awˇ mˇ lu˰ ma.
22 A˰ yaw˰ nya˰ nehˬ-ehˇ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ nui g'aˬ k'aw˰ naw
ma˰ jawˇ gaˇ bi oe-eu ma. Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ heu g'aˬ-ahˇ g'awˬ
mya jeˬ la˰ k'oeˇ g'awˬ mya poˆ lawˬ haw-euˬ ma. Aˬ yaw˰-aˬ,
nui ma keuˆ dui dui-eu tiˬ g'aˬ ngaˇ lehˇ ya siˬ-euˬ ma. Aˬ yaw˰
naw ma˰-ahˇ jah dui dui-eu miˇ neh, nymˬ-mˇ nui ma keuˆ dzehˬ
23 laˇ-euˬ meh. Tiˇtuˆ-euˬ gaˇ kawˆ-aˬ heu lo˰-ehˇ meh. Aˬ yaw˰
ngaˬ-euˬ cawˬ pyeu˰-awˇ, naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ ngaˬ nehˬ-ehˇ
gaˇ mˇ lu˰-eu tsawˇ haˬ meh. Ka-li zaˬ aˇ muˇ deuˬ neh aˬ
yui˰ aˬ nyiˇ heu nyiˬ g'aˬ-ahˇ k'ehˇ le˰-euˬ meh. Aˬ yaw˰ nya˰-aˬ,
Ka-li-euˬ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ bi doˆ laˇ-eu tsawˇ haˬ meh.
24 K'oeˇ miˇ neh, naw ma˰ g'oeˇ-eu gaˬ-eu nui ma ahˇ nga lehˇ
aˬ yaw˰ ma˰ ya siˬ ni jahˇ nehˬ-awˬ. Nga ma˰ neh naw ma˰-euˬ
gaˇ kawˆ tsawˇ haˬ heu deuˬ-euˬ mehˬ shi ja ceuˬ-euˬ dawˬ
k'oeˇ dawˬ tsaˬ law hawˇ ngaˬ lehˇ aˬ yaw˰ ma˰ ya siˬ ni
k'aw˰, Ka-li zaˬ aˇ muˇ-euˬ mehˬ shi jahˇ-awˬ.

9 Ka-li zaˬ deuˬ-ahˇ caw ba nehˬ-eu gaˇ kawˆ ngaˇ naw ma˰-ahˇ
sahˬ bo˰ bo˰ ahˇ le˰-eu maˬ loˬ-aˇ. 2 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
naw ma˰ aˬ cawˬ-ahˇ caw ba maw˰-eu nui ma ahˇ meh lehˇ
ngaˇ siˬ nya ma. Aˬ yaw˰ ma˰ aˬ cawˬ-ahˇ caw ba maw˰-eu
nui ma ahˇ meh lehˇ, ngaˇ MaˬgeˬdawˇniˆI miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu
deuˬ-ahˇ ja nehˬ-euˬ uˬ ta˰, ngaˇ naw ma˰-ahˇ ja ceuˬ lu˰ ma.
AˬgaˬyaˇI miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu deuˬ-aˬ, miˇ nuiˆ k'o˰ neh lehˬ
hmˬ taˬ-euˬ meh lehˇ, ngaˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ ma.
Naw ma˰ leh jeh dui dui lu˰-eu-aˬ, aˬ yaw˰ ma˰ myaˬ ni tiˬ paˆ
3 mˇ maw˰-eu nui ma ahˇ laˇ ni bi noeˬ doˆ laˇ-eu meh. Naw ma˰
mˇ lu˰-eu gaˇ kawˆ ngaˇ ja ceuˬ lu˰-eu heu, yawˬ ngeh˰-ehˇ maˬ
ya pyeu˰-eu uˬ ta˰, ngaˬ neh ehˇ-euˬ lo˰-ehˇ naw ma˰ yaw
muiˬ-ehˇ ya lehˬ hmˬ taˬ ni, aˬ yui˰ aˬ nyiˇ heu deuˬ-ahˇ k'ehˇ
4 le˰-eu ma. K'oeˇ lo˰-ehˇ maˬ ngeuˇ naˇ, MaˬgeˬdawˇniˆI miˇ
k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ tiˬ paˆ na deuˬ ngaˬ nehˬ-ehˇ tiˬ
kawˆ lo˰-ehˇ oe ngeh, naw ma˰ maˬ lehˬ hmˬ taˬ-euˬ gaˇ ya
mawˇ naˇ, nga ma˰ naw ma˰-ahˇ jah-eu miˇ neh, naw ma˰ teh˰-

ehˇ ya sha‸ dawˇ-eu maˬ ngeuˇ-aˇ. Nga ma‸ k'aw‸ ya sha‸
5 dawˇ teh‸-a. K'oeˇ miˇ neh, ngaˇ maˬ oe keu^ mi na^-ehˇ, yaw
beh ngeh neh ehˇ taˬ-euˬ guiˬ lahˬ huiˬ-eu gaˇ k'oeˇ-ahˇ yaw
muiˬ-ehˇ caw mˇ jiˇ-iˇ-awˬ lehˇ, ngaˇ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-ahˇ
g'aˬ bi‸-eu tsaˬ teh‸-a lehˇ noeˬ-awˇ ehˇ nehˬ-euˬ ma. Naw
ma‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ damˬ ngeh, maˬ damˬ-ehˇ maˬ g'eh nya-eu
miˇ neh damˬ-eu maˬ ngeuˇ-eu. Laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni damˬ
maw‸-eu nui ma ahˇ-awˇ damˬ-eu gaˇ ngaˇ maw‸ miˇ-a.
6 Ui cui^ teh‸-ehˇ sehˬ-eu g'aˬ, ui cui^ teh‸-ehˇ ya yehˬ meh.
G'awˬ mya ni sehˬ-eu g'aˬ, g'awˬ mya ni ya yehˬ meh lehˇ
7 ehˇ-eu dawˬ k'oeˇ dawˬ-ahˇ taˬ ngehˇ. Yawˬ g'aˬ na lu‸, yawˬ
ha-euˬ nui ma la‸ k'oeˇ yawˬ ha noeˬ tseh^ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ
damˬ-awˬ. Noeˬ shaˬ-awˇ damˬ-eu maˬ ehˇ, aˬ cawˬ k'ehˇ-eu
miˇ neh damˬ-eu maˬ ehˇ, nui ma k'oeˇ ahˇ ahˇ-ehˇ taˬ damˬ.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni damˬ-eu tsawˇ
8 haˬ-ahˇ Miˬ yehˇ gaˬ-eu meh. Naw ma‸ aˬ myah lu‸ yawˬ jeˬ
na lu‸ ja^ lu‸-eu uˬ ta‸, yaw muiˬ yawˬ jeˬ na lu‸ mˇ nya
shaˇ nya ni, Miˬ yehˇ naw ma‸-ahˇ guiˬ lahˬ yawˬ jeˬ na lu‸
9 tiˬ byah bi‸ nya meh. Jaˇ li‸ la‸ k'oeˇ bo‸ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ,

Aˬ yaw‸ g'awˬ mya ni sehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ shaˬ-eu
zahˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ gam‸ nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-euˬ
yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-aˬ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ zi‸
meh.

10 Siˬ yoeˬ sehˬ-eu g'aˬ-ahˇ siˬ yoeˬ k'aw‸ dzaˬ dzaˬ dawˇ dawˇ
k'aw‸ bi‸-eu g'aˬ, naw ma‸-ahˇ siˬ yoeˬ bi‸ la‸ teh‸-a. Naw
ma‸ neh sehˬ taˬ-euˬ siˬ yoeˬ k'oeˇ siˬ le lo^ le-awˇ, yaw tsaˬ
yaw dawˇ jeˬ g'awˬ mya ni ya yehˬ ni, aˬ yaw‸ bi myaˬ laˇ
11 teh‸-a. Yawˬ jeˬ na lu‸-euˬ g'aˇ duˬ naw ma‸ g'awˬ mya ni
bi‸ nya ni, dawˬ taw^ lu‸ la‸ k'oeˇ naw ma‸ smˇ muiˬ muiˬ
laˇ teh‸-a. Aˬ dui g'awˬ mya ni bi‸-eu gaˇ aˬ cawˬ haw-awˇ,
12 Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ teh‸-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ cawˬ-
ahˇ caw ba nehˬ-eu gaˇ k'oeˇ-aˬ, Ka-li zaˬ deuˬ loˬ-eu lo‸-ehˇ
tiˬ byah caw ba nehˬ-eu teh‸ maˬ ngeuˇ-a. Aˬ cawˬ Miˬ yehˇ-euˬ
13 guiˬ lahˬ-ahˇ ja ceuˬ dui dui laˇ ni k'aw‸ jahˇ-eu meh. Naw
ma‸ aˬ cawˬ-ahˇ caw ba nehˬ-eu gaˇ aˬ cawˬ haw-awˇ neh, naw
ma‸ aˬ jo^-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ nga lehˇ aˬ yaw‸ ma‸ siˬ
nya teh‸-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma‸ Ka-li-euˬ laˬ k'aˬ
cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ-ahˇ ha geu‸-awˇ, k'oeˇ-euˬ mehˬ nah
caw teh lu‸-eu miˇ neh maˬ ehˇ, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ k'aw‸, nui
deuˬ-ahˇ k'aw‸ naw ma‸ g'awˬ mya ni damˬ nehˬ-eu miˇ neh

ma˯ ehˇ, a˯ yaw˰ ma˰ Mi˯ yehˇ-ahˇ ta˯ hui˯ ta˯ mahˇ teh˰-a.
14 Mi˯ yehˇ naw ma˰-ahˇ zawˇ mui˯-eu gui˯ lah˯ bi˰ la˰-eu˯ miˇ
neh, a˯ yaw˰ ma˰ naw ma˰-ahˇ noe˯ keu^-awˇ, naw ma˰-eu˯
15 g'aˇ du˯ gui˯ lah˯ shaˇ teh˰-a. Ma˯ ehˇ jiˇ coeˇ-eu la˰ saw˯
Mi˯ yehˇ bi˰ la˰-eu˯ miˇ neh, a˯ yaw˰-ahˇ ja ceu˯ kaˇ-euˇ.

**Pawˇlu^ a˯ yaw˰ gaˇ mˇ-eu gaˇ kaw^ bo˰-eu˯**

10 Ngaˇ-a˯, Pawˇlu^ ma. Ka-li-eu˯ nui nah˯ nui yu hawˇ-eu
a˯ yaw˰-eu˯ nui ma mui˯ dui dui-eu la˰ k'oeˇ ngaˇ naw ma˰-
ahˇ shaˇ-eu ma. Nga ma˰ neh˯-ehˇ jawˇ ngeh nui ma nah˯ yu ni
ta˯-awˇ, nga ma˰ neh˯-ehˇ ma˯ jawˇ ngeh nui ma k'a˯ du˯ ni
2 g'eh-eu meh lehˇ naw ma˰ ehˇ lu˰-eu k'oeˇ g'a˯, ngaˇ ma. A˯
yaw˰-a˯, shi˯ sha˯ jiˇ-eu˯ meh˯ nah teh˰-ehˇ caw teh-eu tsawˇ
ha˯ meh lehˇ, nga˯-ahˇ sawˇ lu˰-eu tsawˇ ha˯-ahˇ nui ma k'a˯
du˯ ni jahˇ meh˯ ma lehˇ, ngaˇ noe˯ tseh^ ta˯-eu˯ ma. Ngaˇ
naw ma˰ jawˇ gaˇ laˇ keu^ ngeh heu na^ na^-ehˇ nui ma k'a˯
du˯ ni ma˯ ya jahˇ meh˯ ni, ngaˇ naw ma˰-ahˇ shaˇ-eu ma.
3 Nga ma˰-a˯, miˇ tsa˯ k'oeˇ ta^ deh˰ lu˰ k'aw˰, miˇ tsa˯-ahˇ
4 ta˰-eu guiˇ deu^-eu je˯-ahˇ deu^ lu˰-eu ma˯ ngeuˇ. Nga ma˰
guiˇ deu^ ngeh zm˯-eu keu ka-a˯, miˇ tsa˯-ahˇ ta˰-eu ma˯
ngeuˇ-a. Ta^-ahˇ la^ caw^ nya-eu g'aˇ du˯, Mi˯ yehˇ-eu˯ bao˯
5 ahˇ-eu keu ka meh. Nga ma˰-a˯, tsawˇ pyehˇ pyehˇ-eu je˯-ahˇ
ma˯ ehˇ, Mi˯ yehˇ-ahˇ ma˯ ya si˯ ni la^ tsoe˯-eu yaw˯ je˯ na
lu˰-ahˇ ma˯ ehˇ, pya^ dzehˇ lu˰ ma. Nga ma˰ nui noe˯ daw˯
taw^ lu˰-ahˇ pa˰-awˇ Ka-li-eu˯ ehˇ daw˯ teh˰-ehˇ bi naˇ ha˯
6 geu˰ lu˰ ma. Naw ma˰ nga˯-eu˯ daw˯ naˇ ha˯ geu˰-awˇ ngaˇ
jawˇ paw uˇ laˇ g'a˯ naˇ, ma˯ naˇ ha˯ geu˰-eu deu˯-ahˇ geuˇ-eu
lo˰-ehˇ dam˯ bi˰ ma lehˇ, leh˯ hm˯ ta˯-eu˯ ma.
7 Naw ma˰-a˯, k'oeˇ ta^ paw teh˰-ehˇ haw-eu nga la. Tsawˇ
ha˯ ti˯ g'a˯ na yaw˯ haˇ yaw˯ ha, Ngaˇ-a˯ Ka-li-eu˯ tsawˇ ha˯
ma lehˇ sawˇ naˇ, a˯ yaw˰ Ka-li-eu˯ tsawˇ ha˯ pyeu˰-eu lo˰-ehˇ
nga ma˰-ahˇ k'aw˰ Ka-li-eu˯ tsawˇ ha˯ ngaˇ lehˇ, a˯ yaw˰ noe˯
8 keu^ pa˯-ehˇ g'eh teh˰-a. Naw ma˰-ahˇ bi hui˯ bi mahˇ laˇ-eu
lehˇ, Sah˯ pa˯ Ye˯suˇ nga ma˰-ahˇ aˇ ya˯ bi˰ la˰-eu˯ meh.
Naw ma˰-ahˇ bi la^ caw^-eu lehˇ bi˰ la˰-eu˯ ma˯ ngeuˇ-a. K'oeˇ
miˇ neh, aˇ ya˯ heu-eu˯ gaˇ kaw^ ngaˇ nui ma hui˯ hui˯-ehˇ ehˇ
9 mya˯-eu k'aw˰, ngaˇ ya sha˰ dawˇ-eu ma˯ ngeuˇ-aˇ. Naw ma˰-
ahˇ la^ gu^ maw˰-eu miˇ neh ngaˇ sah˯ bo˰ heu bo˰ ahˇ le˰-eu
10 ma˯ ngeuˇ. A˯ yaw˰ neh bo˰-eu˯ sah˯ bo˰-a˯, bao˯ hui˯ dui

duiˍawˇ k'aˆ dui dui-eu k'aw˰, aˬ yaw˰ heu gaˇ jawˇ naˇ tiˬ
paw˰-iˬ aˇ g'ehˇ maˬ g'ehˇ-eu uˬ ta˰, aˬ yaw˰ ehˇ-eu deuˬ k'aw˰
tiˬ jeˬ-iˬ gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ-a lehˇ, tsawˇ haˬ tiˬ paˆ na deuˬ
11 ehˇ lu˰ meh. Nga ma˰ naw ma˰ nehˬ-ehˇ maˬ jawˇ ngeh naw
ma˰-ahˇ sahˬ bo˰ bo˰ ahˇ le˰-eu lo˰-ehˇ, nga ma˰ naw ma˰
nehˬ-ehˇ jawˇ ngeh k'aw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ meh lehˇ, tsawˇ
12 haˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ bi siˬ-awˬ. Yawˬ ha-euˬ saˇ kiˇ yawˬ ha
kamˬ-eu tsawˇ haˬ-euˬ aˇ muˇ la˰ k'oeˇ sawˇ ahˇ-eu maˬ ehˇ,
aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ shaˇ cehˆ-eu maˬ ehˇ, nga ma˰ maˬ jahˇ peuˬ
nya. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ ciˬ cehˆ cehˆ haw-awˇ,
tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ duˇ leˇ-eu deuˬ-ahˇ shaˇ cehˆ lu˰-eu miˇ neh,
zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ maˬ ahˇ-eu tsawˇ haˬ meh.
13 Nga ma˰-aˬ, nui ma huiˬ huiˬ-ehˇ aˇ dzehˬ maˬ ehˇ. Miˬ
yehˇ nga ma˰-ahˇ gaˇ biˇ nehˬ la˰-euˬ aˇ deuˆ k'oeˇ deuˆ-ahˇ
teh˰-ehˇ nga ma˰ mˇ lu˰ ma. Naw ma˰-aˬ, aˬ yaw˰ neh nga
ma˰-ahˇ bi mˇ la˰-euˬ aˇ deuˆ k'oeˇ deuˆ-euˬ la˰ k'oeˇ jawˇ-eu
14 meh. Miˬ yehˇ neh nga ma˰-ahˇ bi mˇ la˰-euˬ aˇ deuˆ k'oeˇ
deuˆ-euˬ la˰ k'oeˇ naw ma˰ jawˇ-eu miˇ neh, nga ma˰ yawˬ
deuˆ yawˬ-ahˇ mˇ ahˇ-iˇ-euˬ maˬ ngeuˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ
naˇ, Ka-li-euˬ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ naw ma˰ jawˇ
15 gaˇ keuˆ ni mehˬ beh beh le-euˬ-aˬ, nga ma˰ ma. Aˬ cawˬ neh
mˇ taˬ-euˬ gaˇ nga ma˰ neh mˇ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ geu˰-awˇ, nui
ma huiˬ-eu la˰ k'oeˇ ehˇ dui dui-eu maˬ ngeuˇ. Naw ma˰ jah-eu
jeˬ huiˬ laˇ myaˬ laˇ-eu lo˰-ehˇ naw ma˰ baˬ da neh Miˬ yehˇ
nga ma˰-ahˇ biˇ nehˬ la˰-euˬ aˇ deuˆ k'aw˰ huiˬ laˇ jeˇ laˇ ni,
16 nga ma˰ noeˬ tmˬ lu˰ ma. K'oeˇ lo˰-ehˇ pyeu˰ laˇ naˇ, naw
ma˰-euˬ jawˇ duˬ k'oeˇ paw paˆ keuˆ ni, nga ma˰ laˬ k'aˬ
cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ ya mehˬ teh˰-a. Aˬ cawˬ neh mˇ taˬ-euˬ
gaˇ nui ma huiˬ huiˬ-ehˇ nga ma˰ tiˬ paw˰-iˬ maˬ ehˇ.
17 Nui ma huiˬ-eu tsawˇ haˬ, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ la˰ k'oeˇ teh˰-ehˇ
18 huiˬ lu˰-uˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, yawˬ ha-euˬ gaˇ kawˆ
yawˬ ha saˇ kiˇ kamˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ nui
k'ahˇ shiˇ-eu maˬ ngeuˇ-a. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ neh saˇ kiˇ kamˬ-
euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ teh˰-ehˇ aˬ yaw˰ nui k'ahˇ shiˇ-eu meh.

11 Ngaˇ naw ma˰-ahˇ bo˰ ahˇ le˰-eu aˬ dzawˬ aˇ gah-euˬ
dawˬ-ahˇ naw ma˰ bi oˇ maw˰ miˇ-a. Naw ma˰ aˬ diˇ oˇ
2 nehˬ la˰ de. Miˬ yehˇ naw ma˰-ahˇ maw˰ dui dui-eu lo˰-ehˇ,
ngaˇ k'aw˰ naw ma˰-ahˇ maw˰ dui dui miˇ-a. Aˬ jeˬ miˇ neh

ehˇ naˇ, naw ma˰-aˬ, muiˬ-eu shawˇ-eu zaˬ miˬ zaˬ zaˬ guˬ
lo˰-ehˇ pyeu˰-awˇ Ka-li-ahˇ teh˰-ehˇ bi dahˬ dzaˬ-iˇ-eu lehˇ,
ngaˇ naw ma˰-ahˇ aˬ yaw˰-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ-euˬ ma.
3 Aˇ lawˇ-aˬ, Eˇba˰-ahˇ muˇ juˇ juˇ za-euˬ lo˰-ehˇ, naw ma˰
Ka-li-ahˇ muiˬ-eu shawˇ-eu la˰ k'oeˇ aˬ diˇ aˬ maˇ gaˬ-eu jeˬ
nui ma la˰ k'oeˇ byoˆ-iˇ-eu baw le lehˇ, ngaˇ noeˬ shaˬ-eu
4 miˇ-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na naw ma˰
jawˇ gaˇ laˇ-awˇ, ngaˬ neh dawˬ mehˬ mehˬ-euˬ YeˬsuˇTk'oeˇ
g'aˬ-euˬ gaˇ kawˆ maˬ mehˬ-ehˇ, Yeˬsuˇ yawˬ g'aˬ yawˬ-euˬ
gaˇ kawˆ mehˬ nehˬ ngeh, naw ma˰ oˇ lu˰ nga. Naw ma˰ neh
za-euˬ yaw sahˇ maˬ ngeuˇ-eu, yaw sahˇ nui jeˬ-ahˇ za-eu maˬ
ehˇ, naw ma˰ neh ha geu˰-euˬ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ
maˬ ngeuˇ-eu, laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ yawˬ dawˬ
5 yawˬ-ahˇ ha geu˰-eu maˬ ehˇ, naw ma˰ oˇ lu˰ nga. Huiˬ-eu
mahˇ-eu g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ deuˬ-euˬ la˰ oˆ ngaˇ tiˬ paw˰-iˬ maˬ
6 jawˇ lehˇ noeˬ-eu ma. Ngaˇ dawˬ ngehˬ ngehˬ-eu maˬ nya
k'aw˰, zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ ahˇ ma. Ngaˇ heu lo˰-ehˇ ahˇ ma
lehˇ, yawˬ jeˬ na lu˰ la˰ k'oeˇ naw ma˰-ahˇ bya cehˆ ni pah
mehˬ nehˬ-euˬ ma.
7 Naw ma˰-ahˇ taˬ huiˬ-eu lehˇ ngaˬ-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ taˬ
nyiˇ-awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ aˇ poeˬ
maˬ yuˇ ni naw ma˰-ahˇ mehˬ nehˬ-euˬ miˇ neh, ngaˇ iˬ baˇ
8 mˇ-euˬ nga loˇ. Ngaˇ naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ mˇ nya ni,
Ka-li zaˬ aˇ muˇ nui deuˬ-euˬ pyuˇ yuˇ-euˬ-aˬ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ
9 myawˬ-ahˇ lu dzaˬ-euˬ lo˰-ehˇ duˇ-eu meh. Ngaˇ naw ma˰
nehˬ-ehˇ jawˇ ngeh, ngaˇ tiˬ jeˬ na loˬ laˇ-euˬ k'aw˰, naw
ma˰-ahˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ shaˇ-aˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Maˬgeˬ-
dawˇniˆ miˇ k'ahˬ-ahˇ neh oe-euˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ deuˬ
ngaˇ k'aˇ loˬ-eu deuˬ bi˰ la˰-euˬ meh. Naw ma˰-ahˇ tiˬ jeˬ-iˬ
maˬ bi daˇ ni, ngaˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ mˇ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ, mehˬ hu
10 paw k'aw˰ mˇ g'eh ma. Ka-li-euˬ yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ ngaˬ-
euˬ la˰ k'oeˇ ahˇ-eu lo˰-ehˇ, Aˬgaˬyaˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu
tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ ngaˇ nui ma huiˬ k'aˇ za-eu heu-ahˇ maˬ
11 laˆ tsoeˬ nya. Aˬ jeˬ miˇ neh nga. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ maˬ
gaˬ-eu miˇ neh nga loˇ. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ gaˬ lu˰ ngaˇ lehˇ,
Miˬ yehˇ siˬ lu˰ meh.
12 Ngaˇ-aˬ, dzeuˇ laˇ ngeh mˇ la˰-euˬ lo˰-ehˇ, mehˬ hu paw
k'aw˰ mˇ g'eh ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Nga ma˰ k'aw˰ naw
ma˰ lo˰-ehˇ duˇ ni gaˇ mˇ lu˰ ma lehˇ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ
13 maˬ ehˇ nya ni, ngaˇ heu lo˰-ehˇ mˇ lu˰ ma. K'oeˇ deuˬ-aˬ,

a˯ diˇ g'a˯ k'ehˇ ma˯ ngeuˇ-eu deu˯ meh. A˯ yaw˰ ma˰-a˯,
Ka-li-eu˯ g'a˯ k'ehˇ deu˯ lo˰-ehˇ g'eh-eu k'aw˰, ja˯ myaw˰
14 myaw˰ myaw˰-ehˇ deh˰ lu˰-eu deu˯ meh. A˯ yaw˰ ma˰ k'oeˇ
lo˰-ehˇ mˇ gaˇ zah˯ leˇ k'aˇ ma˯ za. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ,
Sa˯da˯ k'aw˰ yaw sheh˰ bya-eu m˯ ta^ g'a˯ k'ehˇ lo˰-ehˇ geu˰
15 nya meh. A˯ yaw˰-eu˯ gaˇ mˇ-eu deu˯ k'aw˰, yaw tsa˯ yaw
dawˇ-eu˯ g'aˇ du˯ gaˇ mˇ-eu deu˯ lo˰-ehˇ geu˰ gaˇ zah˯ leˇ
k'aˇ ma˯ za. A˯ yaw˰ ma˰ gaˇ mˇ-eu lo˰-ehˇ aˇ sa˯ sa˯ ngeh
a˯ yaw˰ ma˰ ya da˯ teh˰-a.

**Pawˇlu^ g'a˯ k'ehˇ geu˰ lu˰ ngeh ya da˯-eu˯ deu˯**

16 Ngaˇ ti˯ po^ paˇ ehˇ ma de. Tsawˇ ha˯ ti˯ g'a˯-i˯ nga˯-ahˇ
a˯ dzaw˯ aˇ gah nga lehˇ ta˯ noe˯. Naw ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ
noe˯-eu k'aw˰, nui ma hui˯-eu la˰ k'oeˇ ngaˇ daw˯ ui cui^ ngeh˯
nya ni, nga˯-ahˇ a˯ dzaw˯ aˇ gah ngaˇ lehˇ sawˇ la˰-aw˯.
17 (Ngaˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ-eu-a˯, Sah˯ pa˯ Ye˯suˇ bi ehˇ la˰-eu
miˇ neh ehˇ-eu ma˯ ngeuˇ. A˯ dzaw˯ aˇ gah lo˰-ehˇ nui ma
18 hui˯ hui˯-ehˇ nui k'ahˇ ti˯ shiˇ ehˇ-eu ma. Tsawˇ ha˯ g'aw˯
mya g'a˯ shi˯ sha˯ jiˇ paw-eu˯ gaˇ kaw^-ahˇ nui ma hui˯ hui˯-
ehˇ ehˇ-eu lo˰-ehˇ, ngaˇ k'aw˰ nui ma hui˯ hui˯-ehˇ ehˇ neh˯
19 nyaˇ.) Naw ma˰-a˯, za˯ si˯ tsawˇ gahˇ ahˇ-eu tsawˇ ha˯ miˇ
neh, a˯ dzaw˯ aˇ gah deu˯-ahˇ la˯ k'a˯ oehˇ ta^ ni oˇ-eu nga la.
20 A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, tsawˇ ha˯ ti˯ g'a˯ na naw ma˰-ahˇ za˯
k'a^ bi geu˰-eu ma˯ ehˇ, naw ma˰-eu˯ myaw˯-ahˇ k'eh˯ geu˰
k'a^ geu˰-eu ma˯ ehˇ, naw ma˰-ahˇ myaw˰ dza˯ shuiˇ dza˯-eu
ma˯ ehˇ, a˯ yaw˰-eu˯ g'awˇ mawˇ-ahˇ a˯ yaw˰ ci˯ hui˯ ci˯
mahˇ-eu ma˯ ehˇ, naw ma˰-ahˇ na˯ teh^ teh^ laˇ gaˇ ma˯ ehˇ,
21 naw ma˰ oˇ oˇ-ehˇ jawˇ-eu nga. Nga ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ
neh˯-eu paw, g'a˯ ba˯-eu miˇ-a lehˇ, sha˰ dawˇ-eu la˰ k'oeˇ
ngaˇ ya ehˇ-eu nga tawˇ.
Ehˇ k'aw˰, tsawˇ ha˯ ti˯ g'a˯ na nui ma hui˯ hui˯-ehˇ ehˇ
peu˯ naˇ, ngaˇ k'aw˰ nui ma hui˯ hui˯-ehˇ ehˇ peu˯ ma. (Ngaˇ
heu lo˰-ehˇ ehˇ-eu-a˯, a˯ dzaw˯ aˇ gah lo˰-ehˇ ehˇ-eu ma.)
22 A˯ yaw˰ ma˰ He˯byehˇ tsawˇ ha˯-a loˇ. Ngaˇ k'aw˰ He˯byehˇ
tsawˇ ha˯ ma. A˯ yaw˰ ma˰ Iˇsa˯le˯la^ tsawˇ ha˯-a loˇ. Ngaˇ
k'aw˰ Iˇsa˯le˯la^ tsawˇ ha˯ ma. A˯ yaw˰ ma˰ A˯bya˯ha˯-eu˯
aˇ jeu˯ aˇ ca-a loˇ. Ngaˇ k'aw˰ a˯ yaw˰-eu˯ aˇ jeu˯ aˇ ca ma.
23 A˯ yaw˰ ma˰ Ka-li-eu˯ za˯ k'a^-a loˇ. A˯ yaw˰ ma˰ na^ ma˯
tseˇ ngaˇ Ka-li-eu˯ za˯ k'a^ ma. (Ngaˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ-eu-a˯,

tsawˇ uˬ lo‸-ehˇ ehˇ lu‸ ma.) Aˬ yaw‸ ma‸ na^ maˬ tseˇ ngaˇ
gaˇ mˇ lu‸ ma. Aˬ yaw‸ ma‸ na^ maˬ tseˇ ngaˇ tawˬ-ahˇ uˇ
haw-euˬ ma. Maˬ gui jiˇ coeˇ ni diˬ la‸ k'o^ la‸-euˬ gaˇ ngaˇ
ya daˬ-euˬ ma. Shiˇ taw tehˬ ni k'aw‸ g'awˬ mya po^ daˬ
24 haw-euˬ ma. Yuˇda^ tsawˇ haˬ neh smˬ tseˇ g'oeˬ la‸ byah ni
25 diˬ la‸ gaˇ, ngaˇ ngaˬ po^ ya daˬ-euˬ ma. Daˇ cuiˇ neh diˬ la‸
gaˇ smˬ po^ byah ni ya daˬ-awˇ, k'aˬ lo neh biˬ la‸ gaˇ k'aw‸
tiˬ po^ ya daˬ-euˬ ma. Lawˬ caw^-iˇ gaˇ smˬ po^ byah ni ya
daˬ-euˬ ma. Uˬ ci‸ tiˬ miˇ nah g'ahˇ tiˬ nah iˬ ma la^ sha^ la‸
26 k'oeˇ ya jawˇ-euˬ ma. Ngaˇ g'awˬ mya po^ cah mehˬ-iˇ-euˬ
ma. Lawˇ baˬ tseh^ ngeh gu^ k'aˇ za-eu, tahˇ joe-ahˇ gu^ k'aˇ
za-eu, ngaˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ gu^ k'aˇ za-eu, aˬ
cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ gu^ k'aˇ za-eu, meuˬ deuˬ pu
deuˬ la‸ k'oeˇ gu^ k'aˇ za-eu, bawˇ tsahˬ bawˇ dahˇ-ahˇ gu^
k'aˇ za-eu, iˬ ma la^ sha^ la‸ k'oeˇ gu^ k'aˇ za-eu, Nawˬ-euˬ
aˬ yui‸ aˬ nyiˇ ma lehˇ ehˇ-eu k'aw‸ aˬ diˇ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ maˬ
ngeuˇ-eu deuˬ-ahˇ gu^ k'aˇ za-eu, heu deuˬ-ahˇ k'aw‸ daˬ haw-euˬ
27 ma. Mˇ coeˬ shaˇ coeˬ dui dui-euˬ ma. G'awˬ mya po^ maˬ
ya yu‸-aˬ. Hawˬ k'aw‸ iˇ cu‸ k'aw‸ meh‸ haw-euˬ ma. Hawˬ
g'awˬ mya po^ dzahˬ haw-euˬ ma. Yaw ga^ ga^-eu hawˇ-eu
mehˬ tsoeˬ maˬ ja^-eu, heu deuˬ-ahˇ k'aw‸ ya daˬ-euˬ ma.
28 Heu deuˬ-ahˇ ya daˬ-euˬ uˬ ta‸, Ka-li zaˬ aˇ muˇ dawˬ taw^
lu‸-euˬ g'aˇ duˬ k'ahˬ lahˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu deuˬ k'aw‸ yawˬ
29 nah na lu‸ ngaˬ-ahˇ u^ tehˬ lu‸ meh. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na
g'aˬ baˬ naˇ, ngaˇ k'aw‸ g'aˬ maˬ baˬ-aˇ loˇ. Tsawˇ haˬ tiˬ
g'aˬ na lehˬ-iˇ ca-iˇ naˇ, ngaˇ maˬ noeˬ shaˬ-aˇ loˇ.
30 Ngaˇ nui ma huiˬ huiˬ-ehˇ dawˬ ya ngehˬ naˇ, ngaˇ g'aˬ
baˬ-eu gaˇ kaw^ deuˬ teh‸-ehˇ nui ma huiˬ huiˬ-ehˇ ngehˬ-eu
31 ma. Ngaˇ jaˬ myaw‸ myaw‸-eu maˬ ngeuˇ nga lehˇ, mˬ maˬ
maˬ bya^ zaˇ ziˇ guiˬ lahˬ huiˬ-eu, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ Aˬ
32 da Miˬ yehˇ siˬ lu‸ meh. Ngaˇ Daˬmaˬsehˇ meuˬ-ahˇ jawˇ
ngeh, ngaˬ-ahˇ pa‸-eu lehˇ sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ Aˬleˬdaˇ-
euˬ la‸ o^ sahˬ paˬ paˬ ma geu‸-eu g'aˬ, Daˬmaˬsehˇ meuˬ-ahˇ
33 bi lo‸-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸, aˬ cawˬ ngaˬ-ahˇ k'a^ kaˇ-ahˇ bi
uˇ leˇ la‸-awˇ, lahˇ-euˬ laˇ g'o^ g'o^ zaˬ-ahˇ neh pyehˬ ka
nehˬ la‸-euˬ miˇ neh, sahˬ paˬ paˬ ma k'oeˇ g'aˬ-euˬ aˬ la‸ la‸
k'oeˇ ya buˬ-iˇ-euˬ ma.

**Shiˬ shaˬ jiˇ paw daˇ ceh tsaw^ la‸-euˬ**

12 Ngaˇ nui ma huiˬ huiˬ-ehˇ ya ehˇ teh‸-a. Heu lo‸-ehˇ
ehˇ-eu, gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ k'aw‸, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ ngaˬ-ahˇ
pah mehˬ la‸-euˬ deuˬ hawˇ-eu yaw sahˇ la‸ k'oeˇ ngaˇ ya
mawˇ-euˬ deuˬ-euˬ gaˇ kaw^ naw ma‸-ahˇ dzawˇ nehˬ ma de.
2 Dzeuˇ laˇ-euˬ tseˇ oeˬ k'o‸-ahˇ, mˬ smˬ ti^-ahˇ keu^ ni ciˬ da^
le‸ gaˇ ya daˬ-euˬ Ka-li zaˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ ngaˇ siˬ nya ma. (G'awˇ
mawˇ da^ leˇ-euˬ maˬ siˬ. Yaw sahˇ teh‸-ehˇ da^ leˇ-euˬ maˬ
3 siˬ. Miˬ yehˇ teh‸-ehˇ siˬ nya meh.) Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ
Baˬlaˬdiˇsu^ jawˇ duˬ-ahˇ ciˬ da^ le‸ gaˇ ya daˬ-euˬ meh.*
(G'awˇ mawˇ da^ leˇ-euˬ maˬ siˬ. Yaw sahˇ teh‸-ehˇ da^ leˇ-euˬ
4 maˬ siˬ. Miˬ yehˇ teh‸-ehˇ siˬ nya meh.) Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ
maˬ ngehˬ maˬ tmˇ nya-eu uˬ ta‸, maˬ ngehˬ maˬ tmˇ k'mˬ-eu
5 dawˬ, aˬ yaw‸ k'oeˇ gaˇ ya gaˬ-euˬ meh. Ngaˇ tsawˇ haˬ k'oeˇ
g'aˬ-euˬ gaˇ kaw^ nui ma huiˬ huiˬ-ehˇ ehˇ ma de. Ngaˇ g'aˬ
baˬ-eu deuˬ-euˬ gaˇ kaw^ maˬ ngeuˇ naˇ, ngaˬ-euˬ gaˇ kaw^
6 nui ma huiˬ huiˬ-ehˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ ehˇ. Ngaˇ nui ma huiˬ
huiˬ-ehˇ ehˇ maw‸-eu k'aw‸, ngaˇ aˬ dzawˬ aˇ gah maˬ ngeuˇ.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ dawˇ-ehˇ
ehˇ-eu ma. Ngaˇ mˇ-eu shaˇ-eu deuˬ-ahˇ ya mawˇ-awˇ, ngaˇ
ngehˬ-eu tmˇ-eu deuˬ-ahˇ ya gaˬ-eu, heu nyiˬ jeˬ maˬ ngeuˇ
naˇ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ ngaˬ-euˬ gaˇ kaw^ maˬ ya shaˇ noeˬ
ni, ngaˬ-euˬ gaˇ kaw^ ngaˇ nui ma huiˬ huiˬ-ehˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ
7 ehˇ. Zawˇ huiˬ zawˇ mahˇ-eu deuˬ pah mehˬ nehˬ la‸-euˬ
baˬ da neh, ngaˬ-euˬ nui ma-ahˇ ngaˇ maˬ ya taˬ huiˬ ni, shiˬ
shaˬ jiˇ paw ngaˬ-ahˇ daˇ ceh tsaw^ la‸-euˬ lo‸-ehˇ duˇ-eu meh.
Daˇ ceh k'oeˇ-aˬ, Saˬdaˬ-euˬ g'aˬ k'ehˇ pyeu‸-awˇ, ngaˬ-euˬ
nui ma-ahˇ ngaˇ maˬ ya taˬ huiˬ ni ngaˬ-ahˇ k'ehˬ lu‸ k'a^ lu‸
8 meh. Daˇ ceh heu g'eu do^ nehˬ la‸ lehˇ, smˬ po^ byah ni ngaˇ
9 Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ shaˇ-euˬ ma. Ehˇ k'aw‸ aˬ yaw‸ ehˇ-eu,
Ngaˬ-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ lo‸ teh‸-a.
G'aˬ baˬ-eu tsahˇ ngaˬ-euˬ baoˬ byah laˇ teh‸-a lehˇ, ehˇ nehˬ
la‸-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, Ka-li-euˬ baoˬ ngaˬ-ahˇ aˬ myah
lu‸ joe shmˇ la‸ ni, ngaˇ g'aˬ baˬ-eu deuˬ-euˬ gaˇ kaw^ nui ma
10 huiˬ huiˬ-ehˇ laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni ehˇ maw‸ miˇ-a. K'oeˇ miˇ
neh, Ka-li-euˬ g'aˇ duˬ ya daˬ-eu deuˬ-ahˇ ngaˇ laˬ k'aˬ cehˇ
ta^ ni daˬ-eu ma. Ngaˇ ya daˬ lu‸-eu deuˬ-aˬ, g'aˬ baˬ-eu,
yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ laˇ-eu, shaˬ-eu zahˬ-eu, k'ehˬ la‸

* Baˬlaˬdiˇsu^ lehˇ ehˇ-eu-aˬ, sa laˇ-euˬ g'aˬ naˬ naˬ duˬ-ahˇ ehˇ-eu meh.

k'a^ la˰-eu hawˇ-eu, zawˇ suˬ saˬ-eu, heu deuˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, ngaˇ g'aˬ baˬ lu˰ ngeh, ngaˇ g'aˬ k'a^ lu˰ ma.
11 Ngaˇ-aˬ aˬ dzawˬ aˇ gah pyeu˰ laˇ-euˬ meh. Naw ma˰
ngaˬ-ahˇ heu lo˰-ehˇ bi pyeu˰ laˇ-euˬ meh. Naw ma˰ ngaˬ-ahˇ
ja ceuˬ-eu tsaˬ teh˰-a. Ngaˇ-aˬ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ mˇ do^-eu tsawˇ
haˬ pyeu˰-eu k'aw˰, huiˬ-eu mahˇ-eu g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ deuˬ-euˬ
12 la˰ o^ tiˬ paw˰-iˬ maˬ jawˇ. Naw ma˰ ngaˬ-ahˇ aˬ diˇ aˬ maˇ
g'aˬ k'ehˇ ngaˇ lehˇ ya siˬ ni, ngaˇ mˇ mehˬ-euˬ ma. Bi siˬ bi
mawˇ-eu jeˬ maˬ ehˇ, zahˬ leˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu jeˬ maˬ ehˇ,
baoˬ huiˬ-eu deuˬ maˬ ehˇ, ngaˇ oˇ oˇ-ehˇ naw ma˰-ahˇ jahˇ
13 mehˬ-euˬ ma. Naw ma˰ ngaˬ-ahˇ maˬ bi dzaˬ maˬ bi dawˇ-euˬ
k'oeˇ jeˬ maˬ ngeuˇ naˇ, Ka-li zaˬ nui deuˬ-ahˇ ngaˇ taˬ huiˬ-
awˇ naw ma˰-ahˇ maˬ taˬ huiˬ-euˬ, aˬ geu jeˬ ta^ ta. Naw ma˰
ngaˬ-ahˇ maˬ ya bi dzaˬ maˬ ya bi dawˇ-euˬ, lehˬ-eu ca-eu heu-
ahˇ pyehˬ nehˬ la˰-awˬ.

**Pawˇlu^ smˬ po^ tiˬ po^ iˇ-eu lehˇ lehˬ hmˬ-eu**

14 Smˬ po^ tiˬ po^ naw ma˰ jawˇ gaˇ oe ma lehˇ, nymˬ-mˇ
k'aw˰ ngaˇ lehˬ hmˬ taˬ-euˬ ma. Heu po^ k'aw˰, naw ma˰ ngaˬ-
ahˇ maˬ ya bi dzaˬ maˬ ya bi dawˇ-aˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
naw ma˰-euˬ pyuˇ shuiˇ myawˬ gahˬ-ahˇ ngaˇ geu˰ maw˰-eu
maˬ ngeuˇ. Naw ma˰-ahˇ teh˰-ehˇ ngaˇ geu˰ maw˰ miˇ-a. Zaˬ
deuˬ-aˬ, aˬ ma aˬ da-euˬ g'aˇ duˬ pyuˇ shuiˇ myawˬ gahˬ ya
po^ uiˬ taˬ-eu maˬ ngeuˇ-a. Aˬ ma aˬ da deuˬ zaˬ deuˬ-euˬ
15 g'aˇ duˬ ya po^ uiˬ taˬ meh. Naw ma˰-euˬ sa˰ laˇ g'aˇ duˬ
ngaˬ-euˬ pyuˇ shuiˇ ya jiˇ-eu maˬ ehˇ, ngaˬ-euˬ g'awˇ mawˇ
ya caw^-iˇ-eu maˬ ehˇ, ngaˇ laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni leh jeh lu˰ ma.
Ngaˇ naw ma˰-ahˇ gaˬ-eu jeˬ myaˬ laˇ tehˇ tehˬ lu˰-eu miˇ
16 neh, naw ma˰ ngaˬ-ahˇ gaˬ-eu jeˬ ya teˬ-iˇ ta loˇ. Naw ma˰
ngaˬ-ahˇ maˬ ya bi dzaˬ maˬ ya bi dawˇ-eu k'aw˰, Pawˇlu^ nga
17 ma˰-ahˇ shuiˇ za-euˬ miˇ-a lehˇ, naw ma˰ ehˇ lu˰ meh. Ngaˇ
tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na-ahˇ naw ma˰ jawˇ gaˇ k'ehˇ le˰ k'ehˇ
le˰-ehˇ, naw ma˰-euˬ pyuˇ shuiˇ myawˬ gahˬ-ahˇ myaw˰ geu˰
18 taˬ loˇ. Aˬ yaw˰ ma˰ jawˇ gaˇ iˇ-awˬ lehˇ, ngaˇ Tiˇtu^-ahˇ
shaˇ-awˇ, aˬ yui˰ aˬ nyiˇ k'oeˇ g'aˬ k'aw˰ aˬ yaw˰ nehˬ-ehˇ
naw ma˰ jawˇ gaˇ bi oe-euˬ ma. Tiˇtu^ naw ma˰-euˬ pyuˇ shuiˇ
myawˬ gahˬ myaw˰ geu˰ taˬ loˇ. Nga nya˰ nui ma tiˬ siˬ teh˰-
ehˇ taˬ-awˇ gaˇ mˇ lu˰-eu, maˬ ngeuˇ nga loˇ. Nga nya˰ gaˇ
ma tiˬ kahˇ teh˰-ehˇ cah lu˰-eu, maˬ ngeuˇ nga loˇ.
19 Nga ma˰ naw ma˰-euˬ mehˬ shi naw ma˰-euˬ gaˇ kaw^ ehˇ

k'o˰ lu˰ nga lehˇ teh˰-ehˇ noeˬ lu˰ te siˬ loˇ. Maˬ ngeuˇ de.
Nga ma˰ Ka-li zaˬ pyeu˰-eu lo˰-ehˇ, Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi
naw ma˰-ahˇ ja nehˬ lu˰ ma. Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu tsawˇ haˬ
deuˬ-oˇ, heu dawˬ taw^ lu˰ nga ma˰ jahˇ-eu-aˬ, naw ma˰-ahˇ bi
20 huiˬ bi mahˇ laˇ-eu lehˇ jahˇ-eu ma. Ngaˇ naw ma˰ jawˇ gaˇ
oe keu^ ngeh, ngaˇ noeˬ tmˬ-eu lo˰-ehˇ naw ma˰ maˬ pyeu˰
laˇ-eu uˬ ta˰, naw ma˰ noeˬ tmˬ-eu lo˰-ehˇ ngaˇ k'aw˰ maˬ
pyeu˰ laˇ-eu baw le lehˇ, noeˬ shaˬ-eu miˇ-a. Iˬ dehˬ iˬ ceh
do^-eu, mya^ na^-eu, nui ma pehˇ-eu, pyehˇ dzaˬ pyehˇ geu˰-eu,
ja bu ja doeˇ-eu, k'oeˬ dehˬ-eu, nui ma huiˬ-eu, law˰ law˰-ehˇ
g'eh-eu, naw ma˰ heu deuˬ mˇ lu˰-eu paˬ lehˇ, ngaˇ noeˬ shaˬ-eu
21 miˇ-a. Heu po^ ngaˇ naw ma˰ jawˇ gaˇ oe keu^ ngeh, ngaˬ-euˬ
Miˬ yehˇ naw ma˰-euˬ mehˬ shi ngaˬ-ahˇ taˬ nyiˇ la˰ gaˇ k'aw˰
ngaˇ noeˬ shaˬ-eu miˇ-a. Dzeuˇ laˇ ngeh, jaw˰ la˰ ni g'eh-eu
jeˬ mˇ-euˬ, k'aˬ miˬ sheu-euˬ hawˇ-eu, k'aˬ dzeˇ zaˬ hawˇ-eu
zaˬ miˬ zaˬ yaw kaˬ maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu jeˬ mˇ-euˬ, k'oeˇ
lo˰-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ g'awˬ mya g'aˬ
nymˬ-mˇ keu^ ni iˬ baˇ maˬ noeˬ po^-eu miˇ neh, ngaˇ ya noeˬ
shaˬ dui dui-eu paˬ lehˇ, k'ahˬ lahˇ-eu miˇ-a.

13 Nymˬ-mˇ jawˇ po^, naw ma˰ jawˇ gaˇ oe-eu heu-aˬ, smˬ po^
tiˬ po^ ma. Naw ma˰ k'aˇ ehˇ-eu yawˬ jeˬ na lu˰ duˬ laˇ nya
2 ni, saˇ kiˇ kamˬ-eu nyiˬ g'aˬ smˇ g'aˬ ya jawˇ teh˰-a. Ngaˇ
naw ma˰ jawˇ gaˇ nyiˬ po^ tiˬ po^ g'a le ngeh ehˇ taˬ ya˰-euˬ
lo˰-ehˇ, nymˬ-mˇ naw ma˰ nehˬ-ehˇ maˬ jawˇ ngeh k'aw˰, paˇ
ehˇ nehˬ le˰ ma. Ngaˇ oe keu^ naˇ, dzeuˇ laˇ ngeh iˬ baˇ mˇ-euˬ
tsawˇ haˬ-ahˇ maˬ ehˇ, nui deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, maˬ bi buˬ-iˇ.
3 Ka-li ngaˬ-ahˇ g'oe-awˇ dawˬ ngehˬ lu˰-eu nga loˇ lehˇ naw
ma˰ siˬ duˬ maw˰-eu miˇ neh, ngaˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ maˬ bi
buˬ-iˇ. Naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ Ka-li gaˇ mˇ-eu-aˬ, g'aˬ baˬ-eu
4 maˬ ngeuˇ-a. Baoˬ huiˬ dui dui-eu meh. Ka-li-aˬ, g'aˬ baˬ-eu
la˰ k'oeˇ la˰ ya˰ k'oeˇ ta^ kamˇ shiˇ-euˬ k'aw˰, Miˬ yehˇ-euˬ
baoˬ baˬ da neh aˬ yaw˰ deh˰ lu˰ meh. Nga ma˰ Ka-li la˰ k'oeˇ
g'aˬ baˬ-eu k'aw˰, Miˬ yehˇ-euˬ baoˬ baˬ da neh naw ma˰-euˬ
g'aˇ duˬ nga ma˰ Ka-li nehˬ-ehˇ yaw deh˰ ya deh˰ teh˰-a.
5 Ngaˇ jah zi˰ lu˰ ma loˇ, maˬ jah zi˰ lu˰ loˇ lehˇ, yawˬ haˇ
yawˬ ha lawˬ haw-awˬ. Yaw muiˬ-ehˇ shaˇ noeˬ shaˇ sawˇ-awˬ.
Naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ Ye-suˇ Ka-li jawˇ lu˰ gaˇ, naw ma˰
maˬ siˬ te loˇ. Naw ma˰ lawˬ haw-eu jeˬ-ahˇ maˬ kamˬ coeˇ

6 naˇ, naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ Ka-li maˬ jawˇ-aˇ. Nga ma˰-aˬ,
lawˬ haw-eu jeˬ-ahˇ kamˬ coeˇ-eu tsawˇ haˬ ma lehˇ, ngaˇ naw
7 ma˰-ahˇ bi siˬ maw˰ miˇ-a. Naw ma˰ yaw haiˬ jeˬ maˬ ya mˇ
ni, nga ma˰ Miˬ yehˇ-ahˇ guiˬ lahˬ shaˇ lu˰ ma. Nga ma˰ lawˬ
haw-eu jeˬ-ahˇ kamˬ coeˇ maˬ lehˇ bi do^ laˇ maw˰-eu miˇ neh
jahˇ-eu maˬ ngeuˇ. Nga ma˰ maˬ kamˬ coeˇ-eu tsawˇ haˬ lo˰-
ehˇ duˇ-eu k'aw˰, naw ma˰ yaw muiˬ jeˬ mˇ nya ni, nga ma˰
8 guiˬ lahˬ shaˇ lu˰ ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, yaw tsaˬ yaw
dawˇ jeˬ-ahˇ la^ tsoeˬ ni, nga ma˰ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ jahˇ nya nya.
Yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-euˬ g'aˇ duˬ teh˰-ehˇ nga ma˰ mˇ nya-eu
9 ma. Nga ma˰ g'aˬ baˬ-eu k'aw˰ naw ma˰ g'aˬ k'a^-eu miˇ neh,
laˬ k'aˬ cehˇ miˇ-a. Naw ma˰ muiˬ laˇ byah laˇ ni nga ma˰
10 guiˬ lahˬ shaˇ lu˰ ma. Ngaˇ naw ma˰ jawˇ gaˇ oe keu^ ngeh,
Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ ngaˬ-ahˇ aˇ yaˬ bi˰ la˰-euˬ lo˰-ehˇ yaw k'a^-ehˇ
maˬ ya jahˇ nehˬ ni, ngaˇ naw ma˰ nehˬ-ehˇ maˬ jawˇ ngeh,
gaˇ kaw^ heu deuˬ ngaˇ sahˬ bo˰ bo˰ ahˇ le˰-eu ma. Aˬ yaw˰
neh bi˰ la˰-euˬ aˇ yaˬ k'oeˇ-aˬ, naw ma˰-ahˇ la^ caw^-eu g'aˇ
duˬ maˬ ngeuˇ-a. Naw ma˰-ahˇ bi huiˬ bi mahˇ laˇ-eu g'aˇ
duˬ meh.

**Aˇ saˬ saˬ-eu dawˬ**

11 Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, aˇ saˬ saˬ-eu dawˬ-aˬ, heu lo˰-ehˇ
ma. Naw ma˰-euˬ k'oeˇ ta^ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ huiˬ lu˰-uˇ.
Muiˬ laˇ jaˬ laˇ-awˬ. Nui noeˬ saˇ-awˬ. Nui ma tiˬ siˬ teh˰-ehˇ
taˬ-awˬ. Tsaˬ leˇ dzoeˇ leˇ ni deh˰-awˬ. K'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ naˇ,
g'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ bi˰-eu uˬ ta˰ nui saˇ bi o˰-eu Miˬ yehˇ naw
12 ma˰ nehˬ-ehˇ jawˇ teh˰-a. Naw ma˰ tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ yaw muiˬ
yaw shawˇ la˰ k'oeˇ mehˬ cuˇ cuˇ-awˇ, la˰ tsa˰ tsa˰-awˬ.
13 Ka-li zaˬ dawˬ taw^ lu˰ naw ma˰-ahˇ noeˬ lu˰ ma lehˇ, dawˬ
tsa˰ tsa˰ ahˇ le˰-eu meh.
14 Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ, Miˬ yehˇ-euˬ
g'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ hawˇ-eu, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ
yehˇ la˰ k'oeˇ cawˬ cawˬ-eu jeˬ, naw ma˰ dawˬ taw^ lu˰-euˬ
k'oeˇ ta^ ja^ lu˰-uˇ.

# GAˬLAˬTI^ MIˇ K'AHˬ-AHˇ JAWˇ-EU KA-LI ZAˬ-AHˇ BO‸ NEHˬ-EUˬ SAHˬ BO

**Aˇ dahˬ beh-eu dawˬ**

1 Ngaˇ-aˬ, Yeˬsuˇ-euˬ g'aˬ k'ehˇ Pawˇlu^ ma. Ngaˬ nehˬ-ehˇ
jawˇ-eu aˬ yui‸ aˬ nyiˇ dawˬ taw^ lu‸ nehˬ-ehˇ Gaˬlaˬti^ miˇ
k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu Ka-li zaˬ aˇ muˇ deuˬ-ahˇ sahˬ bo‸ bo‸ ahˇ
2 la‸-eu ma. Ngaˇ g'aˬ k'ehˇ geu‸ lu‸-eu-aˬ, tsawˇ haˬ neh bi
geu‸ la‸-euˬ maˬ ngeuˇ-a. Tsawˇ haˬ zaˬ neh aˬ yaˬ bi‸ la‸-euˬ
k'aw‸ maˬ ngeuˇ-a. Yeˬsuˇ Ka-li hawˇ-eu aˇ yaw‸-ahˇ bi g'o‸
deh‸ laˇ-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ neh bi geu‸ la‸-euˬ meh.
3 Aˬ da Miˇ yehˇ hawˇ-eu aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ
guiˬ lahˬ yaw dzahˇ hawˇ-eu nui saˇ o‸-eu jeˬ naw ma‸-euˬ
4 k'oeˇ ta^ ja^ lu‸-uˇ. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li k'oeˇ g'aˬ, aˬ dui-
euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ-eu lo‸-ehˇ, zawˇ haiˬ-eu heu
ziˇ la‸ k'oeˇ aˬ dui-ahˇ bi buˬ-iˇ la‸ ni, aˬ dui-euˬ iˬ baˇ tsiˬ
shawˇ-eu lehˇ, aˬ yaw‸-euˬ g'awˇ mawˇ lawˇ nehˬ-euˬ meh.
5 Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ ja ceuˬ kaˇ-euˇ.

**Laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ yawˬ dawˬ yawˬ maˬ ja^**

6 Ka-li-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ neh Miˬ yehˇ naw ma‸-ahˇ
kuˇ-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸, naw ma‸ aˬ yaw‸-ahˇ yaw kawˇ-ehˇ
byehˇ dzeh-awˇ, laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ yawˬ dawˬ
yawˬ-ahˇ ha geu‸-euˬ miˇ neh, ngaˬ-ahˇ zahˬ dui dui leˇ miˇ-a.
7 Aˬ diˇ ehˇ naˇ, laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ yawˬ dawˬ yawˬ
maˬ ja^. Ehˇ k'aw‸, naw ma‸-ahˇ bi suˬ saˬ-awˇ Ka-li-euˬ
laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ-ahˇ yuˇ pyaw^ maw‸-eu tsawˇ
8 haˬ tiˬ pa^ na deuˬ jawˇ-eu meh. Nga ma‸ neh naw ma‸-ahˇ
mehˬ nehˬ-euˬ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ-ahˇ maˬ ta‸
leˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ yawˬ dawˬ yawˬ, nga ma‸ mehˬ-eu maˬ
ehˇ, mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ mehˬ-eu maˬ ehˇ, naw ma‸-ahˇ mehˬ-eu
9 g'aˬ, Miˬ yehˇ yaˬ k'ehˇ yaˬ gaˇ daˬ lu‸-uˇ. Nga ma‸ tiˬ po^
ehˇ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ ngaˇ tiˬ po^ paˇ ehˇ ma. Nga ma‸ neh ha
geu‸-euˬ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ-ahˇ maˬ ta‸ leˇ-eu guiˬ
lahˬ dawˬ yawˬ dawˬ yawˬ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na naw ma‸-ahˇ
mehˬ naˇ, mehˬ-eu g'aˬ Miˬ yehˇ yaˬ k'ehˇ yaˬ gaˇ daˬ lu‸-uˇ.
10 Ngaˇ heu lo‸-ehˇ ehˇ-eu-aˬ, tsawˇ haˬ nui ma tsaˬ ni ehˇ-eu

nga loˇ. Maˬ ngeuˇ naˇ, Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ ni ehˇ-eu nga
loˇ. Tsawˇ haˬ ngaˬ-ahˇ nui k'ahˇ bi shiˇ-eu lehˇ ngaˇ po^-eu
nga loˇ. Tsawˇ haˬ ngaˬ-ahˇ nui k'ahˇ bi shiˇ-eu lehˇ ngaˇ
po^-eu ngeuˇ naˇ, ngaˇ Ka-li-euˬ zaˬ k'a^ maˬ ngeuˇ-a.

**Pawˇlu^ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ-eu gaˇ kaw^**

11 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, ngaˇ mehˬ lu‸-eu laˬ k'aˬ cehˇ-eu
guiˬ lahˬ dawˬ heu-aˬ, tsawˇ haˬ-ahˇ neh do^ laˇ-euˬ maˬ ngeuˇ-
a lehˇ, ngaˇ naw ma‸-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ bi siˬ maw‸ miˇ-a.
12 Tsawˇ haˬ-ahˇ dzaw-euˬ maˬ ngeuˇ. Tsawˇ haˬ zaˬ ngaˬ-ahˇ
mehˬ nehˬ la‸-euˬ k'aw‸ maˬ ngeuˇ-a. Yeˬsuˇ Ka-li ngaˬ-ahˇ
13 pah mehˬ nehˬ la‸-euˬ miˇ neh za-euˬ ma. Ngaˇ Yuˇda^ tsawˇ
haˬ-euˬ zahˇ tawˬ lu‸ ngeh, ngaˇ aˬ jo^-ehˇ deh‸-euˬ gaˇ kaw^
naw ma‸ gaˬ haw-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, ngaˇ Miˬ yehˇ-euˬ
Ka-li zaˬ aˇ muˇ-ahˇ yaw k'a^-ehˇ k'ehˬ-awˇ, la^ caw^-eu lehˇ
14 leh jeh-euˬ ma. Ngaˇ ngaˬ-euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ neh tawˬ ka le‸-
euˬ zahˇ-ahˇ nui ma keu^ dui dui-eu miˇ neh, ngaˬ-euˬ tsawˇ
jeuˬ tsawˇ ca la‸ k'oeˇ, aˇ k'o‸ ngaˇ lo‸-ehˇ k'aw^ laˇ-euˬ deuˬ
15 na^ maˬ tseˇ Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ zahˇ tawˬ-euˬ ma. Ehˇ
k'aw‸, ngaˇ maˬ deh‸ le mi na^-ehˇ ngaˬ-ahˇ tseˇ do^-awˇ, aˬ
yaw‸-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ neh ngaˬ-ahˇ kuˇ la‸-euˬ Miˬ
16 yehˇ-aˬ, aˬ yaw‸-euˬ Zaˬ maˇ-euˬ gaˇ kaw^ laˬ k'aˬ cehˇ-eu
guiˬ lahˬ dawˬ heu aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ mehˬ
nehˬ-iˇ ni, aˬ yaw‸ nui ma tsaˬ-eu lo‸-ehˇ, aˬ yaw‸-euˬ Zaˬ maˇ
ngaˬ-ahˇ bi mawˇ la‸-euˬ meh. Bi mawˇ la‸ g'aˬ naˇ, ngaˇ
17 tsawˇ haˬ zaˬ-ahˇ bawˬ dzaˬ-iˇ-euˬ maˬ ngeuˇ. Ngaˇ g'aˬ
k'ehˇ maˬ pyeu‸ laˇ mi na^-ehˇ, g'aˬ k'ehˇ pyeu‸ lu‸-eu, Yeˬluˇ-
saˬlehˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu deuˬ jawˇ gaˇ maˬ le-aˬ. Tiˬ po^
teh‸-ehˇ Aˬlaˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ-euˬ ma. K'oeˇ naˇ, Daˬmaˬ-
sehˇ meuˬ-ahˇ g'o‸ leˇ-euˬ ma.
18 Smˇ k'o‸ byah laˇ ngeh, Geˬpaˇ jawˇ gaˇ g'a leˇ-eu lehˇ,
Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ da^ leˇ-euˬ ma. Aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ tseˇ
19 ngaˬ nah jawˇ-euˬ ma. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ aˬ nyiˇ Yaˬko^
maˬ ngeuˇ naˇ, ngaˇ g'aˬ k'ehˇ tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ maˬ mawˇ-aˬ.
20 (Ngaˇ naw ma‸-ahˇ heu lo‸-ehˇ bo‸ nehˬ-eu-aˬ, jaˬ myaw‸
myaw‸-eu maˬ ngeuˇ lehˇ, Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi ngaˇ ehˇ-eu
ma.)
21 K'oeˇ naˇ, ngaˇ Suˇli^ miˇ k'ahˬ hawˇ-eu Giˇliˇci^ miˇ
22 k'ahˬ-ahˇ iˇ-euˬ ma. K'oeˇ ngeh, Yuˇda^ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-
eu Ka-li zaˬ aˇ muˇ deuˬ ngaˬ-ahˇ maˬ mawˇ haw-aˬ siˬ.

23 Dzeuˇ laˇ ngeh aˬ dui-ahˇ k'ehˬ la‸-euˬ k'oeˇ g'aˬ, aˇ hu aˬ
yaw‸ neh la^ caw^ haw-euˬ jah-eu guiˬ lahˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ
pi pi-ehˇ nymˬ-mˇ mehˬ lu‸ nga lehˇ, ehˇ gaˇ teh‸-ehˇ aˬ yaw‸
24 ma‸ ya gaˬ-euˬ meh. Ngaˇ baˬ da neh aˬ yaw‸ ma‸ Miˬ yehˇ-
ahˇ ja ceuˬ-eu meh.

2 K'oeˇ naˇ, tseˇ oeˬ k'o‸ byah laˇ ngeh, ngaˇ Tiˇtu^-ahˇ sheuˬ-
awˇ, Baˬnaˬbaˇ nehˬ-ehˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ paˇ le-euˬ
2 ma. Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ pah mehˬ nehˬ la‸-euˬ miˇ neh le-euˬ
ma. Ngaˬ neh mehˬ-euˬ deuˬ hawˇ-eu mehˬ lu‸-eu deuˬ yawˬ
ngeh‸-ehˇ maˬ ya pyeu‸ ni, aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ
ca-ahˇ ngaˬ neh mehˬ nehˬ-euˬ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ
aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ dzawˇ nehˬ-euˬ ma. (Ehˇ k'aw‸, aˬ yui‸ geu‸-
3 eu deuˬ-ahˇ yaw beh dzawˇ nehˬ-euˬ ma.) Ngaˬ nehˬ-ehˇ
jawˇ-eu Tiˇtu^-aˬ, Heˬlaˬsaˇ tsawˇ haˬ k'aw‸, Aˬ yaw‸-ahˇ
ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ yehˬ nehˬ-awˬ lehˇ, aˬ cawˬ maˬ ehˇ-a.
4 Yeˬsuˇ Ka-li baˬ da neh aˬ dui ma‸ za-euˬ buˬ-iˇ-eu jeˬ-ahˇ
k'oeˬ sho-awˇ aˬ dui ma‸-ahˇ zaˬ k'a^ bi geu‸-eu lehˇ, tsawˇ
haˬ tiˬ pa^ na deuˬ nga ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ uˇ k'oeˬ laˇ-euˬ meh.
Nga ma‸-aˬ, naw ma‸-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ ma lehˇ aˬ yaw‸ ma‸
5 ehˇ-eu k'aw‸ aˬ diˇ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ maˬ ngeuˇ-a. Laˬ k'aˬ
cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ-euˬ yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ naw ma‸-euˬ
la‸ k'oeˇ zi‸ ni, ngaˇ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ dawˬ-ahˇ tiˬ paw‸-iˬ maˬ
naˇ haˬ.
6 Tsawˇ myahˇ do^-eu deuˬ, ngaˇ mehˬ lu‸-eu laˬ k'aˬ cehˇ-eu
guiˬ lahˬ dawˬ-ahˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ mehˬ lahˬ la‸-aˬ. (Aˬ yaw‸
ma‸ tsawˇ myahˇ do^-eu deuˬ meh lehˇ ehˇ-eu k'aw‸, aˬ yaw‸
ma‸ aˬ jo^-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ nga lehˇ, ngaˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ
7 noeˬ. Miˬ yehˇ-aˬ, mya^ pyawˬ huiˬ nyiˇ maˬ tseˇ-a.) Aˬ
yaw‸ ma‸ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ mehˬ lahˬ la‸-eu uˬ ta‸, Yuˇda^ tsawˇ
haˬ-ahˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ nehˬ-awˬ lehˇ,
Miˬ yehˇ Beˬtu^lu^-ahˇ a nehˬ-euˬ lo‸-ehˇ, aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ
jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ nehˬ-
awˬ lehˇ, Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ a nehˬ taˬ-euˬ nga lehˇ, aˬ yaw‸
8 ma‸ ya siˬ-euˬ meh. Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ mˇ-
awˬ lehˇ Beˬtu^lu^-ahˇ aˇ yaˬ bi‸-euˬ g'aˬ, Aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ
jeuˬ tsawˇ ca-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ mˇ-awˬ lehˇ, ngaˬ-ahˇ k'aw‸ aˇ
yaˬ bi‸ la‸-euˬ meh.
9 Ngaˬ-ahˇ bi‸ la‸-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ aˬ yaw‸ ma‸ ya mawˇ

ngeh, Yaˬko^, Geˬpaˇ hawˇ-eu Yoˇhaˬ, aˬ ha ma˰ Baˬnaˬbaˇ
nga nya˰-ahˇ la˰ tsa˰ tsa˰ la˰-euˬ meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ-eu-
aˬ, cawˬ cawˬ-eu lehˇ ehˇ maw˰-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ nui ma
zi˰ dui dui-eu aˬ yui˰ geu˰-eu deuˬ meh. Nga nya˰-aˬ, aˬ cawˬ-
euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca jawˇ gaˇ iˇ-eu maˬ ehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-
aˬ Yuˇda^ tsawˇ haˬ jawˇ gaˇ iˇ-eu maˬ ehˇ, bawˬ tsaˬ-euˬ
10 maˬ. Shaˬ-eu zahˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ taˬ ngehˇ de lehˇ, aˬ yaw˰
ma˰ nga nya˰-ahˇ shaˇ-eu meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ-eu-aˬ, ngaˇ
g'eh nui ma keu^ dui dui miˇ-a.

**Pawˇlu^ Aˬdiˇawˬ meuˬ-ahˇ jawˇ ngeh Geˬpaˇ-ahˇ dehˬ-euˬ**

11 K'oeˇ naˇ, Geˬpaˇ Aˬdiˇawˬ meuˬ-ahˇ oe keu^ ngeh, aˬ yaw˰
neh mˇ-euˬ tiˬ paw˰-iˬ maˬ tsaˬ-eu bya ceh^ ni do^ laˇ-eu miˇ
12 neh, ngaˇ aˬ yaw˰-ahˇ haw tso^ taˬ-awˇ dehˬ-euˬ ma. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, Yaˬko^-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ maˬ oe keu^-euˬ
k'oeˇ-aˬ, aˬ yaw˰ aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca nehˬ-ehˇ
hawˬ dzaˬ lu˰ meh. Ehˇ k'aw˰, tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ oe keu^
ngeh, Yuˇda^ tsawˇ haˬ-ahˇ gu^-eu miˇ neh, aˬ cawˬ-euˬ
tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ g'awˬ-iˇ-awˇ, cawˬ k'aw˰ maˬ paˇ
13 cawˬ-eu meh. Yuˇda^ Ka-li zaˬ nui deuˬ k'aw˰, aˬ yaw˰ lo˰-
ehˇ maˬ ngeuˇ-eu jeˬ jahˇ-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, Baˬnaˬbaˇ
14 k'aw˰ aˬ yaw˰ ma˰ lo˰-ehˇ jahˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ laˬ k'aˬ
cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ-euˬ yaw tsaˬ yaw dawˇ mehˬ nah dawˇ
coe ni maˬ caw teh gaˇ ngaˇ ya mawˇ ngeh, ngaˇ aˬ yaw˰
ma˰ dawˬ taw^ lu˰-euˬ mehˬ shi Geˬpaˇ-ahˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ
nehˬ-euˬ ma. Nawˇ Yuˇda^ tsawˇ haˬ k'aw˰, Yuˇda^ tsawˇ haˬ-
euˬ zahˇ maˬ tawˬ-ehˇ aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-euˬ zahˇ
tawˬ gaˇ neh, aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca Yuˇda^ tsawˇ
haˬ-euˬ zahˇ ya tawˬ meh lehˇ, aˬ jeˬ miˇ neh aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ
k'ehˇ te lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ ma.
15 Aˬ dui ma˰-aˬ, deh˰ le ngeh neh Yuˇda^ tsawˇ haˬ ma. Iˬ
baˇ zaˬ lehˇ kuˇ-eu, aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca maˬ
16 ngeuˇ. Aˬ dui ma˰ Yuˇda^ tsawˇ haˬ k'aw˰, zahˇ dawˬ k'o˰
dawˬ bi mˇ-eu lo˰-ehˇ mˇ-eu miˇ neh yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ
haˬ pyeu˰ laˇ-eu maˬ ngeuˇ-a. Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ jah-eu miˇ
neh teh˰-ehˇ pyeu˰ laˇ meh lehˇ, aˬ dui ma˰ siˬ nya ma. Aˬ
dui ma˰ k'aw˰ Ka-li-ahˇ jah-eu miˇ neh yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ
haˬ pyeu˰ laˇ ni, Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ jah lu˰ ma. Zahˇ dawˬ k'o˰
bi mˇ-eu lo˰-ehˇ mˇ-eu miˇ neh yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ
pyeu˰ laˇ-eu maˬ ngeuˇ-a. Zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ bi mˇ-eu lo˰-

**Miˬ yehˇ Aˬbyaˬhaˬ-ahˇ dawˬ ma saˇ jaˇ ehˇ nehˬ-euˬ**

6 Aˬbyaˬhaˬ Miˬ yehˇ-ahˇ jah-eu miˇ neh, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-
ahˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ meh lehˇ, sawˇ taˬ-euˬ meh.
7 K'oeˇ miˇ neh, jah-eu tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ Aˬbyaˬhaˬ-euˬ oeˬ
8 paˬ oeˬ ma meh lehˇ siˬ-awˬ. Aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ
ca jah-eu miˇ neh Miˬ yehˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ
tsawˇ haˬ bi pyeu˰ laˇ teh˰-a lehˇ, yaw beh ngeh neh Jaˇ li˰ siˬ
lu˰ mawˇ lu˰ meh. Nawˇ baˬ da neh, tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca dawˬ
taw^ lu˰ guiˬ lahˬ za teh˰-a lehˇ, Jaˇ li˰ Aˬbyaˬhaˬ-ahˇ laˬ k'aˬ
9 cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ nehˬ beh beh-euˬ meh. K'oeˇ
miˇ neh, k'aˇ jah-eu tsawˇ haˬ, jah dui dui-eu Aˬbyaˬhaˬ nehˬ-
ehˇ guiˬ lahˬ za meh.
10 Zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ bi mˇ-eu lo˰-ehˇ k'aˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ,
yaˬ k'ehˇ yaˬ-eu la˰ o^ jawˇ lu˰ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
Zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ la˰ k'oeˇ k'aˇ bo˰ taˬ-euˬ yawˬ jeˬ na
lu˰-ahˇ aˬ myah lu˰ maˬ mˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰, yaˬ
11 k'ehˇ yaˬ gaˇ ya daˬ meh lehˇ, bo˰ taˬ-euˬ meh. Zahˇ dawˬ
k'o˰ dawˬ baˬ da neh tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ
shi yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ maˬ pyeu˰ laˇ nya lehˇ, bya
ceh^ ni do^ laˇ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Yaw tsaˬ
yaw dawˇ tsawˇ haˬ jah-eu baˬ da neh, sa˰ laˇ ya deh˰-eu meh.
12 Zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-aˬ, jah-eu jeˬ-ahˇ maˬ ta˰-a. Zahˇ dawˬ
k'o˰ dawˬ-euˬ mehˬ nah caw teh-eu tsawˇ haˬ, k'oeˇ-euˬ mehˬ
nah teh˰-ehˇ ya caw teh g'eh meh lehˇ, ehˇ taˬ-euˬ meh.
13 Zeuˇ liˬ k'oeˇ ta^ ya kamˇ shiˇ-eu yawˬ g'aˬ na lu˰, yaˬ k'ehˇ
yaˬ gaˇ daˬ lu˰-eu tsawˇ haˬ meh lehˇ, Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ bo˰
taˬ-euˬ meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, Ka-li-aˬ aˬ dui-euˬ g'aˇ
duˬ yaˬ k'ehˇ yaˬ gaˇ ya daˬ-euˬ miˇ neh, zahˇ dawˬ k'o˰
dawˬ la˰ k'oeˇ bo˰ taˬ-euˬ yaˬ k'ehˇ yaˬ-eu jeˬ-ahˇ aˬ dui
14 buˬ-iˇ-euˬ ma. K'oeˇ miˇ neh, Aˬbyaˬhaˬ-ahˇ bi˰ taˬ-euˬ guiˬ
lahˬ Yeˬsuˇ Ka-li la˰ k'oeˇ neh aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ
ca-euˬ k'oeˇ ta^ keu^-iˇ-awˇ, Ngaˇ bi˰ ma lehˇ aˬ yaw˰ neh ehˇ
taˬ-euˬ Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ aˬ dui za-euˬ ma. Jah-eu miˇ
neh za-euˬ ma.
15 Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, yawˬ nah na lu˰ zmˬ lu˰-eu yaw
jeˬ ma jeˬ dawˬ ehˇ mehˬ nehˬ nyaˇ. Tsawˇ haˬ yaw kaˬ dawˬ
ma saˇ jaˇ ehˇ tseh^ taˬ-awˇ sahˬ bo˰ yaw muiˬ-ehˇ bo˰ tseh^
taˬ naˇ, tsawˇ haˬ neh ehˇ taˬ-euˬ dawˬ ma saˇ jaˇ pyeu˰-eu
teh˰ k'aw˰, tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ la^ caw^ nya. Ehˇ lahˬ k'aw˰,

16 maˬ ehˇ lahˬ nya. Aˬbyaˬhaˬ hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ oeˬ paˬ-
ahˇ dawˬ ma saˇ jaˇ k'oeˇ deuˬ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Oeˬ paˬ
lehˇ ehˇ-eu-aˬ, g'awˬ mya g'aˬ-ahˇ ehˇ-eu maˬ ngeuˇ-a. Nawˬ-
euˬ oeˬ paˬ lehˇ ehˇ-eu-aˬ, tiˬ g'aˬ-ahˇ ehˇ-eu teh˰ meh. K'oeˇ
17 g'aˬ, Ka-li meh. Ngaˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ maw˰ miˇ-a. Yaw
beh ngeh neh, Miˬ yehˇ dawˬ ma saˇ jaˇ ehˇ taˬ-euˬ meh. Aˬ
kaˇ oeˬ yaˇ smˬ tseˇ k'o˰ byah laˇ naˇ, aˬ yaw˰ neh bi˰ taˬ-euˬ
zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-aˬ, dawˬ ma saˇ jaˇ k'oeˇ-ahˇ maˬ laˆ luˬ
18 maˬ laˆ seˇ nya. Jeˬ biˇ k'oeˇ bi˰-euˬ-aˬ, zahˇ dawˬ k'o˰
dawˬ-ahˇ ta˰ law nmˇ-aˬ, dawˬ ma saˇ jaˇ-ahˇ maˬ ta˰-a. Ehˇ
k'aw˰, Miˬ yehˇ dawˬ ma saˇ jaˇ-ahˇ g'oe-awˇ, Aˬbyaˬhaˬ-ahˇ
jeˬ biˇ bi˰-euˬ meh.

**Aˬ jeˬ miˇ neh zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ bi˰-euˬ**

19 K'oeˇ miˇ neh, zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ aˬ jeˬ gaˇ dahˇ tsoeˬ
ta. Aˬ kaˇ dawˬ ma saˇ jaˇ za-eu oeˬ paˬ k'oeˇ g'aˬ maˬ oe
keuˆ-euˬ nmˇ kaˬ, bahˬ-eu muˆ-eu deuˬ bi doˆ laˇ-eu lehˇ zahˇ
dawˬ k'o˰ dawˬ bi˰-euˬ meh. Zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ k'oeˇ bi˰
ngeh, Miˬ yehˇ-aˬ mˬ taˆ g'aˬ k'ehˇ-ahˇ g'oe-awˇ, tsawˇ kaˬ
20 geu˰ lu˰-eu g'aˬ-ahˇ bi˰-euˬ meh. Tsawˇ kaˬ jawˇ naˇ, tiˬ paw
teh˰-ehˇ jaˆ-eu maˬ ngeuˇ-a. Ehˇ k'aw˰, Miˬ yehˇ-aˬ tiˬ g'aˬ
teh˰ meh.
21 Toˆ-ehˇ maˇ-iˬ, zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-aˬ, Miˬ yehˇ neh ehˇ
taˬ-euˬ dawˬ ma saˇ jaˇ-ahˇ laˆ cawˆ-eu nga loˇ. Tiˬ paw˰-iˬ
maˬ laˆ cawˆ-a. Bi˰ taˬ-euˬ zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ k'oeˇ sa˰
laˇ-ahˇ bi deh˰ laˇ nya law nmˇ-aˬ, zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ baˬ
22 da neh yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ aˬ diˇ za teh˰-a. Ehˇ k'aw˰,
Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ jah-eu miˇ neh, k'aˇ jah-eu tsawˇ haˬ, dawˬ
ma saˇ jaˇ ehˇ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ za ni, Jaˇ li˰-aˬ yawˬ g'aˬ na
lu˰-ahˇ iˬ baˇ-euˬ tawˬ la˰ k'oeˇ ka lahˇ taˬ-euˬ meh.
23 Jah-eu k'oeˇ maˬ keuˆ le-euˬ nmˇ kaˬ, aˬ dui-aˬ zahˇ dawˬ
k'o˰ dawˬ-euˬ la˰ oˆ pa˰-awˇ ka lahˇ taˬ-euˬ gaˇ daˬ lu˰ ma.
Jah-eu jeˬ bi doˆ le ngeh keuˆ ni, k'oeˇ lo˰-ehˇ daˬ lu˰ ma.
24 Jah-eu miˇ neh aˬ dui yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ pyeu˰ laˇ ni,
zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-aˬ Ka-li oe ngeh keuˆ ni aˬ dui-ahˇ haw
25 piˇ-eu g'aˬ lo˰-ehˇ duˇ-eu meh. Nymˬ-mˇ jah-eu jeˬ keuˆ le-euˬ
miˇ neh, aˬ dui haw piˇ-eu k'oeˇ g'aˬ-euˬ la˰ oˆ maˬ paˇ jawˇ
ma.
26 Jah-eu miˇ neh, naw ma˰ dawˬ tawˆ lu˰ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ la˰
27 k'oeˇ Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ pyeu˰ lu˰ meh. Naw ma˰ Ka-li la˰ k'oeˇ

baˇtiˇsaˬ kamˬ-euˬ deuˬ-aˬ, mehˬ tsoeˬ dm-eu lo˰-ehˇ Ka-li-ahˇ
28 dm lu˰ meh. Naw ma˰ dawˬ taw^ lu˰ Yeˬsuˇ Ka-li la˰ k'oeˇ
tiˬ g'aˬ teh˰-ehˇ pyeu˰-eu miˇ neh, Yuˇda^ tsawˇ haˬ hawˇ-eu
Heˬlaˬsaˇ tsawˇ haˬ maˬ paˇ baw meh. Zaˬ k'a^ hawˇ-eu
buˬ-iˇ-euˬ tsawˇ haˬ maˬ paˇ baw meh. K'aˬ dzeˇ zaˬ hawˇ-eu
29 zaˬ miˬ zaˬ k'aw˰ maˬ paˇ baw meh. Naw ma˰ Ka-li-euˬ tsawˇ
haˬ ngeuˇ naˇ, Aˬbyaˬhaˬ-euˬ oeˬ paˬ oeˬ ma k'aw˰ pyeu˰-awˇ,
dawˬ ma saˇ jaˇ ehˇ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ jeˬ biˇ o˰-eu tsawˇ haˬ
meh.

4 Ngaˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ maw˰ miˇ-a. Jeˬ biˇ o˰-eu g'aˬ, jeˬ biˇ
dawˬ taw^ lu˰ aˬ yaw˰-euˬ k'aw˰, aˬ yaw˰ zaˬ guˬ ngeh-aˬ,
2 zaˬ k'a^-ahˇ maˬ beu gaˇ-a. Aˬ yaw˰-euˬ aˬ da neh ehˇ tseh^
taˬ-euˬ aˇ yamˬ maˬ keu^ laˇ-euˬ k'oeˇ keu^ ni, zaˬ k'oeˇ g'aˬ
aˬ yaw˰-ahˇ haw-eu pya^-eu deuˬ hawˇ-eu myawˬ-ahˇ haw
3 piˇ-eu deuˬ-euˬ la˰ o^ jawˇ lu˰ meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, aˬ
dui zaˬ guˬ ngeh-aˬ, miˇ tsaˬ-ahˇ ta˰-eu zahˇ deuˬ-euˬ la˰ oˇ
4 zaˬ k'a^ ya geu˰-euˬ ma. Ehˇ k'aw˰, zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-euˬ
la˰ o^ ka lahˇ taˬ-euˬ aˬ dui-ahˇ zeuˇ k'o˰-awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ
zaˬ pyeu˰ laˇ ni, aˇ yamˬ keu^ laˇ ngeh Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-euˬ
5 Zaˬ maˇ bi oe-euˬ meh. Zaˬ maˇ k'oeˇ g'aˬ, zaˬ miˬ zaˬ-ahˇ
neh deh˰ le-euˬ meh. Zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-euˬ la˰ o^ deh˰
6 le-euˬ meh. Naw ma˰-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ miˇ neh, Miˬ yehˇ
aˬ yaw˰-euˬ Zaˬ maˇ-euˬ Yaw sahˇ aˬ dui-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ
bi jawˇ le-euˬ meh. Yaw sahˇ k'oeˇ, Aˬba^ Aˬ da-oˇ lehˇ kuˇ-
7 eu meh. K'oeˇ miˇ neh, nawˇ zaˬ k'a^ maˬ paˇ ngeuˇ meh.
Nawˇ Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ meh. Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ miˇ neh, Miˬ
yehˇ baˬ da neh jeˬ biˇ k'aw˰ o˰ meh.

**Zaˬ k'a^ taˬ paˇ geu˰**

8 Naw ma˰ Miˬ yehˇ-ahˇ maˬ siˬ-euˬ k'oeˇ-aˬ, miˬ yehˇ aˬ
9 diˇ maˬ ngeuˇ-eu deuˬ-euˬ la˰ o^ zaˬ k'a^ geu˰ lu˰ meh. Ehˇ
k'aw˰, nymˬ-mˇ-aˬ, Miˬ yehˇ-ahˇ siˬ-euˬ uˬ ta˰, aˬ diˇ ehˇ
naˇ Miˬ yehˇ naw ma˰-ahˇ siˬ lu˰ meh. Naw ma˰ Miˬ yehˇ-ahˇ
siˬ-euˬ k'aw˰, g'aˬ baˬ-awˇ gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ-eu deuˬ jawˇ
gaˇ aˬ jeˬ miˇ neh g'o˰-iˇ te. Aˬ jeˬ miˇ neh naw ma˰ k'oeˇ
10 deuˬ-euˬ zaˬ k'a^ paˇ geu˰ maw˰-eu nya. Naw ma˰-aˬ, nah
lah lah lu˰ nga siˬ. La lo^ la tseh^ k'aw˰, aˇ k'o˰ aˇ la k'aw˰
11 lah lu˰ nga siˬ. Ngaˇ naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ leh jeh dui dui-
euˬ-aˬ, yawˬ ngeh˰ ngeuˇ ngaˬ lehˇ, ngaˬ-ahˇ noeˬ shaˬ miˇ-a.

12 Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, aˇ hu ngaˇ naw ma˰ lo˰-ehˇ pyeu˰-
euˬ ma. Naw ma˰ ngaˇ lo˰-ehˇ pyeu˰ laˇ-awˬ lehˇ, naw
ma˰-ahˇ shaˇ-eu ma. Naw ma˰ ngaˬ-ahˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ mˇ bahˬ-
13 aˬ. Ngaˇ naˇ-eu miˇ neh, naw ma˰-ahˇ yaw beh ngeh poˆ laˬ
k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ ya mehˬ nehˬ-euˬ meh lehˇ naw
14 ma˰ siˬ nya meh. Ngaˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ naˇ ngeh naw ma˰-euˬ
g'aˇ duˬ yaw shaˬ k'aw˰, naw ma˰ ngaˬ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ
lu-ehˇ maˬ g'eh la˰-a. Byehˇ k'aw˰ maˬ byehˇ dzeh la˰-aˬ. Miˬ
yehˇ-euˬ mˬ taˆ g'aˬ k'ehˇ-ahˇ ha-eu lo˰-ehˇ ngaˬ-ahˇ ha la˰-euˬ
meh. Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ ha-eu lo˰-ehˇ k'aw˰, ha la˰-euˬ meh.
15 Aˇ hu naw ma˰ laˬ k'aˬ cehˇ-eu k'oeˇ, nymˬ-mˇ aˬ gaˇ bi
byoˆ-iˇ teˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma˰-euˬ myaˆ nuiˆ
k'eu˰ doˆ-awˇ ngaˬ-ahˇ dawˆ tso˰ nehˬ la˰ nya law nmˇ-aˬ,
dawˆ tso˰ nehˬ la˰-euˬ meh lehˇ, naw ma˰-euˬ gaˇ kawˆ ngaˇ
16 saˇ kiˇ kamˬ nya ma. Nymˬ-mˇ ngaˇ naw ma˰-ahˇ dawˇ coe
ni ehˇ nehˬ-eu miˇ neh, ngaˇ naw ma˰-ahˇ muiˇ-eu tsawˇ haˬ
nga loˇ.
17 Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ naw ma˰-ahˇ maw˰ dui dui-eu k'aw˰,
naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ yaw muiˬ jeˬ shaˇ noeˬ-awˇ maw˰-eu maˬ
ngeuˇ-a. Naw ma˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ maw˰ dui dui laˇ ni aˬ
yaw˰ ma˰ noeˬ tmˬ-eu miˇ neh, naw ma˰-ahˇ bi doˆ le maw˰-eu
18 meh. Naw ma˰ yaw muiˬ jeˬ za ni aˬ cawˬ naw ma˰-ahˇ maw˰
dui dui naˇ, aˬ myah lu˰ muiˬ meh. Ngaˇ naw ma˰ nehˬ-ehˇ
19 jawˇ ngeh teh˰-ehˇ muiˬ-eu maˬ ngeuˇ-a. Ngaˬ-euˬ zaˬ deuˬ-oˇ,
Ka-li naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ jawˇ byah laˇ ngeh keuˆ ni, zaˬ ciˬ
ngeh naˇ-eu lo˰-ehˇ, ngaˇ naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ tiˬ poˆ paˇ
20 ya naˇ lu˰ ma. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ noeˬ maˬ doˆ nya. K'oeˇ
miˇ neh, nymˬ-mˇ ngaˇ naw ma˰ nehˬ-ehˇ jawˇ-awˇ, naw ma˰-
ahˇ yaw k'aˆ-ehˇ mehˬ nehˬ-eu deuˬ maˬ paˇ mehˬ-ehˇ, nahˬ
yu ni g'eh-eu deuˬ mehˬ maw˰ miˇ-a.

**Haˬgaˬlaˇ hawˇ-eu Saˬlaˇ-euˬ gaˇ kawˆ shaˇ cehˆ-awˇ mehˬ nehˬ-euˬ**

21 Zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-euˬ la˰ oˆ jawˇ maw˰-eu deuˬ-oˇ, naw
ma˰ zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ ehˇ gaˇ gaˬ maˬ loˇ. Ngaˬ-ahˇ ja nehˬ
22 la˰ sheˇ. Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ heu lo˰-ehˇ bo˰ taˬ-euˬ meh. Aˬbyaˬ-
haˬ aˬ li nyiˬ g'aˬ jawˇ-eu meh. Tiˬ g'aˬ-aˬ, zaˬ k'aˆ geu˰
lu˰-eu zaˬ miˬ zaˬ g'aˬ oˆ neh deh˰ le-euˬ meh. Tiˬ g'aˬ-aˬ,
zaˬ k'aˆ maˬ ngeuˇ-eu zaˬ miˬ zaˬ g'aˬ oˆ neh deh˰ le-euˬ meh.
23 Zaˬ k'aˆ geu˰ lu˰-eu zaˬ miˬ zaˬ g'aˬ oˆ neh deh˰ le-euˬ g'aˬ,

shiˬ shaˬ jiˇ-euˬ nui noeˬ baˬ da neh deh˰ le-euˬ meh. Zaˬ
k'a^ maˬ ngeuˇ-eu zaˬ miˬ zaˬ. g'aˬ o^ neh deh˰ le-euˬ g'aˬ,
24 dawˬ ma saˇ jaˇ ehˇ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ deh˰ le-euˬ meh. Gaˇ
kaw^ heu kaw^-ahˇ shaˇ ceh^ haw naˇ, dzaw geu˰ k'aˇ za-eu
meh. Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ nyiˬ g'aˬ-aˬ, dawˬ ma saˇ jaˇ nyiˬ jeˬ
meh. Tiˬ g'aˬ-aˬ, Siˇna gawˬ jawˬ-ahˇ ta˰-eu Haˬgaˬlaˇ meh.
Aˬ yaw˰ zaˬ ciˬ-euˬ-aˬ, zaˬ k'a^ bi geu˰-eu lehˇ ciˬ-euˬ meh.
25 Haˬgaˬlaˇ-aˬ, Aˬlaˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ ja^-eu Siˇna gawˬ jawˬ meh.
Nymˬ-mˇ ja^-eu Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-ahˇ ehˇ maw˰-eu meh.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ k'aw˰ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ deuˬ
26 k'aw˰ zaˬ k'a^ geu˰ lu˰ meh. Ehˇ k'aw˰, mˬ k'oeˇ ta^ ja^-eu
Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ-aˬ, zaˬ k'a^ maˬ ngeuˇ-eu zaˬ miˬ zaˬ g'aˬ
27 pyeu˰-eu meh. Aˬ yaw˰-aˬ, aˬ dui-euˬ aˬ ma meh. Jaˇ li˰
la˰ k'oeˇ heu lo˰-ehˇ bo˰ taˬ-euˬ meh.

Zaˬ maˬ jawˇ haw-euˬ maˬ baw aˬ ma-oˇ, laˬ k'aˬ cehˇ-awˬ.
Zaˬ ciˬ gaˇ maˬ daˬ haw-euˬ zaˬ miˬ zaˬ deuˬ-oˇ, laˬ
k'aˬ cehˇ dui dui-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, k'aˬ
dzeˇ zaˬ maˬ baw-eu zaˬ miˬ zaˬ-aˬ, k'aˬ dzeˇ zaˬ baw-eu
zaˬ miˬ zaˬ mya^ maˬ tseˇ zaˬ jawˇ le teh˰-a,

lehˇ bo˰ taˬ-euˬ meh.
28 Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, Iˇtsa^-aˬ, dawˬ ma saˇ jaˇ ehˇ
taˬ-euˬ lo˰-ehˇ deh˰ le-euˬ meh. Aˬ dui k'aw˰, k'oeˇ lo˰-ehˇ
29 deh˰ le-euˬ ma. Shiˬ shaˬ jiˇ-euˬ nui noeˬ baˬ da neh deh˰
le-euˬ aˬ li k'oeˇ g'aˬ, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ baˬ da neh deh˰ le-euˬ
aˬ li k'oeˇ g'aˬ-ahˇ k'ehˬ nehˬ k'a^ nehˬ-euˬ lo˰-ehˇ, nymˬ-mˇ
30 k'aw˰ aˬ cawˬ k'ehˬ nehˬ k'a^ nehˬ lu˰ meh. Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ
aˬ jo^-ehˇ ehˇ taˬ ta. Zaˬ k'a^ geu˰ lu˰-eu aˬ nya˰ ma zaˬ-ahˇ
teh dzeh-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, zaˬ k'a^ geu˰ lu˰-eu zaˬ
miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ aˬ li-aˬ, zaˬ k'a^ maˬ ngeuˇ-eu zaˬ miˬ
zaˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ aˬ li nehˬ-ehˇ jeˬ biˇ tiˬ paw˰-iˬ maˬ za-aˇ
31 lehˇ, ehˇ taˬ-euˬ meh. Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, aˬ dui-aˬ zaˬ
k'a^ geu˰ lu˰-eu zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ zaˬ maˬ ngeuˇ.
Zaˬ k'a^ maˬ ngeuˇ-eu zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ zaˬ ma.

## Buˬ-iˇ-euˬ tsawˇ haˬ miˇ neh zi˰ dah ni jawˇ-awˬ

5 Aˬ dui buˬ-iˇ-euˬ tsawˇ haˬ pyeu˰ laˇ ni, Ka-li aˬ dui-ahˇ bi
buˬ-iˇ la˰-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, zi˰ dah ni jawˇ-awˬ. Zaˬ
k'a^-euˬ k'a^ ba˰ taˬ paˇ ba˰.
2 Ngaˇ-aˬ, Pawˇlu^ ma. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ ehˇ

nehˬ-eu ma. Naw ma‸ ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ yehˬ-eu zahˇ tawˬ
3 naˇ, Ka-li naw ma‸-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ-a. Ba^
k'o^ mehˬ dzaˬ yehˬ-eu zahˇ k'aˇ tawˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ ngaˇ
tiˬ po^ paˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Zahˇ k'oeˇ tawˬ-eu tsawˇ haˬ, zahˇ
dawˬ k'o‸ dawˬ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ ya naˇ haˬ geu‸ teh‸-a.
4 Zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ baˬ da neh yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ
pyeu‸ laˇ teh‸-a lehˇ naw ma‸ k'aˇ noeˬ-eu deuˬ, Ka-li-ahˇ g'awˬ
tseh^ tseh^-euˬ meh. Naw ma‸-euˬ g'aˇ duˬ Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ
5 lahˬ yaw dzahˇ byo^ jiˇ-euˬ meh. Jah-eu baˬ da neh yaw tsaˬ
yaw dawˇ tsawˇ haˬ pyeu‸ laˇ teh‸-a lehˇ, aˬ dui Yaw sahˇ Miˬ
6 yehˇ-ahˇ g'oe-eu la‸ k'oeˇ dawˬ lu‸ ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ
naˇ, Yeˬsuˇ Ka-li la‸ k'oeˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ, ba^ k'o^ mehˬ
dzaˬ yehˬ-eu maˬ ehˇ, maˬ yehˬ-eu maˬ ehˇ, tiˬ jeˬ-iˬ gaˇ dahˇ
maˬ tsoeˬ-a. Jah-eu teh‸-ehˇ gaˇ dahˇ tsoeˬ-eu meh. Jah-eu
k'oeˇ-aˬ, g'oeˇ-eu gaˬ-eu la‸ k'oeˇ mˇ-eu shaˇ-eu meh.
7 Yaw beh-aˬ, naw ma‸ yaw muiˬ-ehˇ ceh^ g'eh lu‸ meh. Yaw
tsaˬ yaw dawˇ-euˬ mehˬ nah maˬ ya caw teh g'eh ni, aˬ suˇ
8 g'aˬ naw ma‸-ahˇ la^ tsoeˬ ta. Naw ma‸-ahˇ muˇ-eu k'oeˇ-aˬ,
naw ma‸-ahˇ kuˇ-euˬ Miˬ yehˇ-ahˇ neh do^ le-euˬ maˬ ngeuˇ-a.
9 Dehˬ tseˬ ui cui^ teh‸ k'aw‸, kaˬ muˇ tiˬ siˬ siˬ lah-ahˇ bi poˬ
10 laˇ nya-eu meh. Ngaˇ noeˬ-eu lo‸-ehˇ naw ma‸ k'aw‸ noeˬ
ni, ngaˇ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ jah duˬ-eu ma.
Naw ma‸-euˬ nui ma-ahˇ bi suˬ saˬ-eu k'oeˇ g'aˬ, aˬ yaw‸ aˬ
jo^-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ k'aw‸, Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ yaˇ k'aˬ
11 daˇ nehˬ teh‸-a. Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ
yehˬ-eu zahˇ tawˬ-awˬ lehˇ, ngaˇ mehˬ lu‸-eu ngeuˇ naˇ, aˬ jeˬ
miˇ neh k'ehˬ-eu k'a^-eu gaˇ ngaˇ ya daˬ lu‸ nga. Ngaˇ k'oeˇ
lo‸-ehˇ mehˬ lu‸-eu ngeuˇ naˇ, la‸ ya‸-euˬ gaˇ kaw^ ngaˇ mehˬ
lu‸-eu dawˬ k'oeˇ dawˬ-aˬ, aˬ cawˬ-euˬ g'aˇ duˬ sahˬ ti‸ ti‸-eu
12 dawˬ maˬ paˇ ngeuˇ meh. Naw ma‸-euˬ nui ma-ahˇ bi suˬ
saˬ-eu deuˬ, yawˬ haˇ yawˬ ha bi yehˬ dzeh maw‸ miˇ-a.
13 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, naw ma‸ buˬ-iˇ-euˬ tsawˇ haˬ ya
pyeu‸ ni, Miˬ yehˇ naw ma‸-ahˇ kuˇ-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸,
buˬ-iˇ-euˬ k'oeˇ-ahˇ shiˬ shaˬ jiˇ-euˬ nui noeˬ nui lo^ g'aˇ duˬ
taˬ zmˬ. G'oeˇ-eu gaˬ-eu la‸ k'oeˇ tiˬ g'aˬ-euˬ zaˬ k'a^ tiˬ g'aˬ
14 geu‸-awˬ. Nawˬ-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ gaˬ-eu lo‸-ehˇ, nawˬ-euˬ
dawˬ peh jawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ gaˬ-awˬ lehˇ, bi‸ taˬ-euˬ dawˬ
k'oeˇ dawˬ la‸ k'oeˇ, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ dawˬ taw^ lu‸
15 byah laˇ-eu meh. Naw ma‸ ceh dzaˬ-awˇ, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ kaw‸
seh‸ dzaˬ naˇ, naw ma‸ caw^-iˇ-eu baw le.

**Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-euˬ aˇ siˬ deuˬ**

16 Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ nah caw teh-awˬ lehˇ, ngaˇ
ehˇ maw˰ miˇ-a. Caw teh naˇ, naw ma˰ shiˬ shaˬ jiˇ-euˬ nui
17 k'ahˇ mehˬ nah maˬ paˇ caw teh-aˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
shiˬ shaˬ jiˇ-euˬ nui k'ahˇ-aˬ, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ laˆ tsoeˬ-
awˇ, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ k'aw˰ shiˬ shaˬ jiˇ-euˬ nui k'ahˇ-ahˇ
laˆ tsoeˬ-eu meh. Naw ma˰ mˇ maw˰-eu lo˰-ehˇ maˬ ya mˇ ni,
18 k'oeˇ nyiˬ jeˬ, tiˬ jeˬ-ahˇ tiˬ jeˬ jahˇ ceh ceh lu˰ meh. Yaw
sahˇ Miˬ yehˇ naw ma˰-ahˇ sheuˬ g'eh naˇ, naw ma˰ zahˇ dawˬ
k'o˰ dawˬ-euˬ la˰ oˆ maˬ paˇ jawˇ meh.
19 Shiˬ shaˬ jiˇ-euˬ nui k'ahˇ baˬ da neh mˇ-eu shaˇ-eu deuˬ
bya cehˆ ni doˆ laˇ-euˬ meh. K'oeˇ deuˬ-aˬ, k'aˬ miˬ sheu-eu,
maˬ muiˬ maˬ shawˇ-eu jeˬ mˇ-eu, k'aˬ dzeˇ zaˬ hawˇ-eu zaˬ
20 miˬ zaˬ yaw kaˬ maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu jeˬ mˇ-eu, tahˬ pahˬ
aˬ ma mawˇ kawˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-eu, lawˇ-eu shehˇ-eu, tiˬ g'aˬ
tiˇ g'aˬ muiˇ-eu, ceh dzaˬ-eu, aˬ cawˬ-euˬ myawˬ-ahˇ mehˇ juiˇ
juiˇ-eu, nui ma pehˇ-eu, pyehˇ dzaˬ pyehˇ geu˰-eu, g'awˬ-iˇ
21 g'ehˇ-iˇ-eu, aˇ ma˰ biˇ paˆ-eu, aˬ cawˬ-ahˇ myaˆ naˆ-eu, jiˇ
baˬ dawˇ yeh˰-eu, maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu jeˬ-ehˇ bawˬ-iˬ g'eh-
eu, k'oeˇ lo˰-ehˇ g'eh-eu deuˬ meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ g'eh-eu deuˬ
mˇ-eu tsawˇ haˬ, Miˬ yehˇ uˆ lahˇ-eu la˰ k'oeˇ maˬ ya uˇ leˇ-a
lehˇ, yaw beh ngeh poˆ ngaˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ lo˰-ehˇ,
nymˬ-mˇ jawˇ poˆ k'aw˰ ehˇ nehˬ ma.
22 Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-euˬ aˇ siˬ-aˬ, g'oeˇ-eu gaˬ-eu, laˬ k'aˬ
cehˇ-eu, nui saˇ o˰-eu, nui noeˬ g'awˬ mahˇ ni noeˬ-eu, g'awˬ
23 shaˬ gaˬ-eu, yaw muiˬ jeˬ mˇ-eu, saˇ jaˇ zi˰-eu, nui ma nahˬ
yu ni ahˇ-eu, yawˬ ha-euˬ nui ma-ahˇ g'aˬ leˇ-eu, heu deuˬ
meh. Heu deuˬ taˬ mˇ lehˇ bo˰ taˬ-euˬ zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ
24 tiˬ dawˬ-iˬ maˬ jaˆ. Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ k'aˇ ta˰-eu tsawˇ haˬ,
shiˬ shaˬ jiˇ paw maˬ ehˇ, shiˬ shaˬ jiˇ-euˬ nui noeˬ nui loˆ
hawˇ-eu mehˇ juiˇ juiˇ-eu deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, la˰ ya˰ k'oeˇ taˆ
25 ta˰ seh˰-euˬ meh. Aˬ dui Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ
yaw deh˰ deh˰-eu deuˬ-aˬ, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ nah
26 caw teh kaˇ-euˇ. Nui ma huiˬ-eu maˬ ehˇ, iˬ dehˬ iˬ ceh doˆ
laˇ ni jahˇ-eu maˬ ehˇ, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ myaˆ naˆ-eu maˬ ehˇ,
heu deuˬ-ahˇ byehˇ dzeh kaˇ-euˇ.

6 Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na iˬ baˇ mˇ lu˰
gaˇ naw ma˰ ya mawˇ naˇ, aˬ yaw˰ muiˬ laˇ jaˬ laˇ ni, naw

ma˰-eu˯ la˰ k'oeˇ sa˰ laˇ paw g'a˯ k'a^-eu deu˯, nui ma nah˯
yu ni ta˯-awˇ a˯ yaw˰-ahˇ caw ba-iˇ-aw˯. Nawˇ k'aw˰, muˇ
2 juˇ juˇ-eu meh˯ nah ma˯ ya caw g'eh ni yahˇ-aw˯. Naw ma˰
ti˯ g'a˯-eu˯ k'a^ beh^ ti˯ g'a˯ caw pi-aw˯. Caw pi naˇ, naw
ma˰ Ka-li-eu˯ zahˇ daw˯ k'o˰ daw˯ mˇ byah lu˰ meh.
3 Tsawˇ ha˯ ti˯ g'a˯ na, ti˯ je˯-i˯ ma˯ mˇ nya k'aw˰, Ngaˇ mˇ
nya dui dui ma lehˇ noe˯ naˇ, a˯ yaw^ yaw˰ ja˯ myaw˰ myaw˰-
4 eu meh. Tsawˇ ha˯ yaw˯ g'a˯ na lu˰, yaw˯ ha neh mˇ ta˯-eu˯
deu˯-ahˇ shaˇ noe˯ shaˇ sawˇ-aw˯. K'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ naˇ, a˯
caw˯ neh mˇ-eu˯ gaˇ la˯ k'a˯ ma˯ cehˇ-ehˇ, yaw˯ ha neh
5 mˇ-eu˯ gaˇ la˯ k'a˯ cehˇ teh˰-a. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ,
yaw˯ g'a˯ na lu˰, yaw˯ ha-eu˯ k'a^ beh^ yaw˯ ha ya pi teh˰-a.
6 Gui˯ lah˯ daw˯ ya dzaw-eu g'a˯, a˯ yaw˰-ahˇ meh˯ neh˯
tso^ neh˯-eu g'a˯-ahˇ, a˯ yaw˰ ja^-eu yaw mui˯ yaw˯ je˯ na
lu˰ la˰ k'oeˇ biˇ neh˯-eu tsa˯ meh.
7 Ta˯ noe˯ bah˯ de. Mi˯ yehˇ-ahˇ yeh˯ baw˯ sehˇ lu-ehˇ ma˯
jahˇ nya. Tsawˇ ha˯ za˯, yaw˯ ha neh si˯ yoe˯ seh˯-eu˯ lo˰-ehˇ
8 yaw˯ ha ya yeh˯ teh˰-a. Shi˯ sha˯ jiˇ-ahˇ ta˰-eu je˯ seh˯ naˇ,
shi˯ sha˯ jiˇ bu˰-iˇ cehˇ-iˇ-eu je˯ ya yeh˯ teh˰-a. Yaw sahˇ
Mi˯ yehˇ-ahˇ ta˰-eu je˯ seh˯ naˇ, Yaw sahˇ Mi˯ yehˇ ba˯ da
9 neh m˯ ma˯ ma˯ bya^ zaˇ ziˇ deh˰-eu je˯ ya yeh˯ teh˰-a. G'a˯
byeh^ ma˯ byeh^ ni yaw mui˯ je˯ mˇ kaˇ-euˇ. A˯ dui nui ma
10 ma˯ caw^ naˇ, aˇ yam˯ keu^ laˇ ngeh ya yeh˯ teh˰-a. G'eh nya-
eu lo˰-ehˇ, tsawˇ ha˯ daw˯ taw^ lu˰-eu˯ g'aˇ du˯ yaw mui˯ je˯
mˇ kaˇ-euˇ. Ye˯suˇ-ahˇ jah-eu la˰ k'oeˇ a˯ yui˰ a˯ nyiˇ pyeu˰-
eu tsawˇ ha˯ deu˯-eu˯ g'aˇ du˯ k'oeˇ na^ ma˯ tseˇ mˇ kaˇ-euˇ.

**Pawˇlu^ la˰ ya˰-ahˇ teh˰-ehˇ nui ma hui˯ k'aˇ za-eu**

11 Nga˯-eu˯ a˯ la˰ neh naw ma˰-ahˇ bo˰ neh˯ lu˰-eu aˇ bo˰
12 heu deu˯, aˇ na^ ni hui˯-eu nga lehˇ haw sheˇ. Shi˯ sha˯ jiˇ
paw-eu˯ zahˇ deu˯-ahˇ haw mui˯ laˇ ni jahˇ maw˰-eu tsawˇ ha˯,
Naw ma˰ ba^ k'o^ meh˯ dza˯ yeh˯-eu zahˇ taw˯-aw˯ lehˇ, naw
ma˰-ahˇ k'ehˇ dui dui-eu meh. A˯ yaw˰ ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ-
eu-a˯, Ka-li-eu˯ la˰ ya˰ ba˯ da neh k'eh˯-eu k'a^-eu gaˇ a˯ yaw˰
13 ma˰ ma˯ ya da˯ ni jahˇ-eu teh˰ meh. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ,
ba^ k'o^ meh˯ dza˯ yeh˯-eu˯ deu˯ k'aw˰, zahˇ daw˯ k'o˰ daw˯-
ahˇ mˇ byah-eu ma˯ ngeuˇ-a. Naw ma˰ zahˇ k'oeˇ taw˯-eu miˇ
neh a˯ yaw˰ ma˰ nui ma hui˯ k'aˇ za laˇ ni, naw ma˰-ahˇ ba^
14 k'o^ meh˯ dza˯ bi yeh˯ maw˰-eu teh˰ meh. Ehˇ k'aw˰, ngaˇ-a˯
a˯ dui-eu˯ Sah˯ pa˯ Ye˯suˇ Ka-li-eu˯ la˰ ya˰-ahˇ teh˰-ehˇ nui

ma huiˬ k'aˇ za-eu ma. Nui jeˬ baˬ da neh nui ma huiˬ k'aˇ maˬ
za. La‸ ya‸ k'oeˇ baˬ da neh, miˇ tsaˬ-ahˇ ta‸-eu zahˇ ngaˬ-euˬ
g'aˇ duˬ shiˇ jiˇ-euˬ meh. Ngaˇ k'aw‸, miˇ tsaˬ-euˬ zahˇ-ahˇ
15 shiˇ dzeh ya‸-euˬ ma. Ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ yehˬ-eu maˬ ehˇ,
maˬ yehˬ-eu maˬ ehˇ, tiˬ jeˬ-iˬ gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ-a. Tsawˇ
haˬ yaw shui‸ pyeu‸ laˇ-eu teh‸-ehˇ gaˇ dahˇ tsoeˬ-eu meh.
16 K'oeˇ-euˬ mehˬ nah caw teh-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸-euˬ
k'oeˇ ta^ maˬ ehˇ, Miˬ yehˇ-euˬ IˇsaˬleˬIa^ tsawˇ haˬ-euˬ
k'oeˇ ta^ maˬ ehˇ, nui saˇ o‸-eu jeˬ hawˇ-eu g'awˬ shaˬ gaˬ-eu
jeˬ ja^ lu‸-uˇ.
17 Iˬ nah ta‸ naˇ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ ngaˬ-ahˇ taˬ paˇ suˬ saˬ
laˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˬ-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ Yeˬsuˇ
Ka-li-euˬ tsaˬ tso^ taˬ-euˬ ma.

**Dawˬ ngehˬ g'eh nehˬ-euˬ**

18 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-
euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ naw ma‸-euˬ nui ma la‸ k'oeˇ ahˇ
lu‸-uˇ.

# EˇPEˇSU MEUˬ-AHˇ JAWˇ-EU KA-LI ZAˬ-AHˇ BO‸ NEHˬ-EUˬ SAHˬ BO‸

**Aˇ dahˬ beh-eu dawˬ**

1 Ngaˇ-aˬ, Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ-eu miˇ neh, Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ
g'aˬ k'ehˇ geu‸ lu‸-eu Pawˇlu^ ma. Eˇpeˇsu meuˬ-ahˇ jawˇ-
eu Ka-li zaˬ deuˬ-ahˇ sahˬ bo‸ heu bo‸ ahˇ le‸-eu ma. Naw
2 ma‸-aˬ, Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ jah zi‸ lu‸-eu deuˬ meh. Aˬ dui-euˬ
Aˬ da Miˬ yehˇ hawˇ-eu Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ guiˬ lahˬ
yaw dzahˇ hawˇ-eu nui saˇ o‸-eu jeˬ naw ma‸-euˬ k'oeˇ ta^
ja^ lu‸-uˇ.

**Yeˬsuˇ baˬ da neh guiˬ lahˬ yaw dzahˇ za-euˬ**

3 Aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ
ja ceuˬ kaˇ-euˇ. Aˬ yaw‸-aˬ, Ka-li-ahˇ g'oe-awˇ, sa‸ laˇ paw

ta‸-eu mˬ k'oeˇ ta^-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ yawˬ jeˬ na lu‸
4 aˬ dui-ahˇ bi‸ nehˬ la‸-euˬ meh. Miˇ tsaˬ maˬ beh mi na^-
ehˇ, Miˬ yehˇ aˬ dui-ahˇ gaˬ lu‸-eu miˇ neh, Ka-li-ahˇ g'oe-
awˇ aˬ dui-ahˇ tseˇ do^ nehˬ la‸-euˬ meh. Aˬ dui aˬ yaw‸-euˬ
mehˬ shi tsawˇ muiˬ tsawˇ shawˇ hawˇ-eu, iˬ baˇ taˬ k'aˇ maˬ
za-eu tsawˇ haˬ pyeu‸ laˇ ni, aˬ yaw‸ aˬ dui-ahˇ tseˇ do^ nehˬ
5 la‸-euˬ meh. Yeˬsuˇ Ka-li baˬ da neh aˬ dui Miˬ yehˇ-euˬ
zaˬ pyeu‸ laˇ ni, yaw beh ngeh neh aˬ yaw‸ aˬ dui-ahˇ tseˇ pa^
taˬ-euˬ meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ jahˇ nehˬ la‸-euˬ-aˬ, Miˬ yehˇ
6 nui ma tsaˬ-eu meh. Aˬ dui aˬ yaw‸-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ bi ja
ceuˬ-eu lehˇ, Miˬ yehˇ zawˇ gaˬ-eu aˬ yaw‸-euˬ Zaˬ maˇ la‸
k'oeˇ yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ huiˬ-eu aˬ yaw‸-euˬ guiˬ lahˬ yaw
7 dzahˇ bi‸ nehˬ la‸-euˬ meh. Zaˬ maˇ-euˬ shiˬ baˬ da neh,
aˬ dui aˬ yaw‸-euˬ la‸ k'oeˇ ka k'o‸-eu jeˬ za-euˬ ma. Aˬ
yaw‸-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ huiˬ dui mahˇ dui dui-eu miˇ neh,
aˬ yaw‸ aˬ dui-euˬ bahˬ-eu mu^-eu deuˬ-ahˇ pyehˬ nehˬ la‸-euˬ
8 meh. Zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ hawˇ-eu noeˬ siˬ noeˬ do^-eu la‸
k'oeˇ teh‸-ehˇ Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ aˬ dui-euˬ
k'oeˇ ta^ tiˬ jawˇ saˇ-i tiˬ jawˇ myaˬ laˇ ni, aˬ yaw‸ jahˇ nehˬ
9 la‸ lu‸ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˇ hu Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-
euˬ nui noeˬ za‸ taˬ-euˬ k'aw‸, nymˬ-mˇ aˬ dui-ahˇ pah mehˬ
nehˬ la‸-euˬ meh. Aˬ yaw‸ Ka-li-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ k'oeˇ lo‸-
10 ehˇ jahˇ-eu, nui ma tsaˬ-eu meh. Pah mehˬ nehˬ la‸-euˬ
k'oeˇ-aˬ, aˇ yamˬ keu^ laˇ ngeh, mˬ k'oeˇ ta^ k'aˇ jawˇ k'aˇ
ja^-eu yawˬ jeˬ na lu‸ maˬ ehˇ, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ k'aˇ jawˇ
k'aˇ ja^-eu yawˬ jeˬ na lu‸ maˬ ehˇ, Ka-li-ahˇ teh‸-ehˇ bi
gaw‸ bi baw^ leˇ teh‸-a.
11 Aˬ dui k'aw‸, Ka-li baˬ da neh jeˬ biˇ o‸-eu tsawˇ haˬ pyeu‸
laˇ-euˬ ma. Yawˬ jeˬ na lu‸ la‸ k'oeˇ aˬ yaw‸ nui ma tsaˬ ni bi
byah laˇ-eu lehˇ, Miˬ yehˇ neh noeˬ tseh^ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ, yaw
12 beh ngeh neh aˬ dui-ahˇ tseˇ pa^ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-euˬ
yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ-ahˇ bi ja ceuˬ-eu lehˇ, yaw beh ngeh neh
Ka-li-ahˇ noeˬ tmˬ lu‸-eu aˬ dui-ahˇ aˬ yaw‸ tseˇ pa^ taˬ-euˬ
13 meh. Naw ma‸ k'aw‸, naw ma‸ ya buˬ-iˇ meh lehˇ ehˇ-eu yaw
tsaˬ yaw dawˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ ya gaˬ-awˇ Ka-
li-ahˇ jah laˇ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, ngaˇ bi jawˇ le ma lehˇ
Miˬ yehˇ neh ehˇ taˬ-euˬ muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-
ahˇ Miˬ yehˇ g'oe-awˇ naw ma‸-ahˇ tsaˬ tso^ taˬ-euˬ meh.
14 Aˬ dui Miˬ yehˇ-euˬ jeˬ biˇ tiˬ byah za teh‸-a lehˇ ya siˬ ni,
nymˬ-mˇ mi na^-ehˇ aˬ yaw‸ aˬ yaw‸-euˬ Yaw sahˇ Miˬ yehˇ

aˬ dui-euˬ la˰ k'oeˇ bi jawˇ le-euˬ meh. Aˬ dui aˬ yaw˰-euˬ
yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ-ahˇ ja ceuˬ nya ni, aˬ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ
jahˇ nehˬ la˰-euˬ meh.

**Aˬ yaw˰ ma˰ noeˬ siˬ noeˬ mawˇ laˇ nya ni Pawˇlu^ guiˬ lahˬ shaˇ-eu**

15 Naw ma˰ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ jah lu˰-eu gaˇ kaw^ maˬ ehˇ,
Ka-li zaˬ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ gaˬ lu˰-eu gaˇ kaw^ maˬ ehˇ, ngaˇ
16 ya gaˬ-euˬ ma. K'oeˇ miˇ neh, naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ ngaˇ Miˬ
yehˇ-ahˇ aˬ myah lu˰ ja ceuˬ ja ceuˬ-ehˇ guiˬ lahˬ shaˇ lu˰ ma.
17 Ngaˇ guiˬ lahˬ shaˇ ngeh, aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ
Miˬ yehˇ-ahˇ heu lo˰-ehˇ shaˇ-eu ma. Yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ
huiˬ dui dui-eu Aˬ da-oˇ, aˬ yaw˰ ma˰ nawˬ-euˬ gaˇ kaw^ siˬ
nya laˇ ni, noeˬ siˬ noeˬ mawˇ nya-eu nui ma hawˇ-eu, noeˬ siˬ
noeˬ do^ nya-eu nui ma aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ bi˰-awˬ lehˇ shaˇ lu˰
18 ma. Aˬ yaw˰ naw ma˰-ahˇ kuˇ-euˬ miˇ neh, noeˬ tmˬ-eu jeˬ
aˬ jo^-ehˇ ja^ gaˇ maˬ ehˇ, Ka-li zaˬ deuˬ za paˬ-ehˇ g'eh-eu
jeˬ biˇ aˇ na^ ni huiˬ aˇ na^ ni myaˬ gaˇ maˬ ehˇ, yaw sheh˰
k'ahˬ sehˇ aˇ na^ ni huiˬ gaˇ maˬ ehˇ, naw ma˰-euˬ nui ma la˰
k'oeˇ noeˬ mawˇ laˇ nya ni k'aw˰, ngaˇ guiˬ lahˬ shaˇ lu˰ ma.
19 Heu uˬ ta˰, aˬ yaw˰-ahˇ jah-eu aˬ dui ma˰-euˬ g'aˇ duˬ, maˬ
ehˇ jiˇ coeˇ ni aˬ yaw˰-euˬ baoˬ aˇ na^ ni huiˬ nga lehˇ naw
ma˰ siˬ nya laˇ ni k'aw˰, ngaˇ guiˬ lahˬ shaˇ lu˰ ma. Aˬ yaw˰
baoˬ k'oeˇ neh, huiˬ dui k'a^ dui dui-eu deuˬ mˇ lu˰ shaˇ lu˰
20 meh. Baoˬ k'oeˇ-aˬ, Ka-li-ahˇ bi g'o˰ deh˰ laˇ-awˇ, Miˬ yehˇ
aˬ yaw˰-ahˇ mˬ k'oeˇ ta^ aˬ yaw˰-euˬ aˇ maˇ paw pa^ bi nuiˇ-
21 euˬ meh. Ka-li-aˬ, u^ lahˇ-eu deuˬ-euˬ k'oeˇ ta^ maˬ ehˇ, baoˬ
huiˬ-eu deuˬ-euˬ k'oeˇ ta^ maˬ ehˇ, g'aˬ k'a^-eu deuˬ-euˬ k'oeˇ
ta^ maˬ ehˇ, sahˬ paˬ dawˬ taw^ lu˰-euˬ k'oeˇ ta^ maˬ ehˇ, tsawˇ
myahˇ k'aˇ myahˇ taˬ-euˬ dawˬ taw^ lu˰-euˬ k'oeˇ ta^ maˬ ehˇ,
heu ziˇ la˰ k'oeˇ k'aw˰, aˬ kaˇ kaˇ ziˇ la˰ k'oeˇ k'aw˰, huiˬ dui
22 mahˇ dui dui-eu meh. Miˬ yehˇ neh yawˬ jeˬ na lu˰-ahˇ Ka-
li-euˬ uˬ mo^ bi jawˇ bi ja^-euˬ meh. K'oeˇ uˬ ta˰, Ka-li zaˬ
aˇ muˇ-ahˇ k'aˇ ta˰-eu yawˬ jeˬ na lu˰-euˬ k'oeˇ ta^ aˬ yaw˰-
23 ahˇ uˬ duˬ lo˰-ehˇ bi pyeu˰ laˇ-euˬ meh. Ka-li zaˬ aˇ muˇ-
aˬ, Ka-li-euˬ g'awˇ mawˇ meh. Aˬ yaw˰ g'awˇ mawˇ k'oeˇ-
euˬ la˰ k'oeˇ tiˬ byah jawˇ-eu lo˰-ehˇ, yawˬ jeˬ na lu˰ byah
laˇ ni k'aw˰ aˬ yaw˰ jahˇ lu˰ meh.

**Guiˬ lahˬ yaw dzahˇ baˬ da da neh ka k'o˰-eu jeˬ za-euˬ**

2 Naw ma˰ bahˬ-eu mu^-eu deuˬ hawˇ-eu iˬ baˇ-euˬ la˰ k'oeˇ
shiˇ lu˰ ngeh, aˬ yaw˰ naw ma˰-ahˇ bi g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ meh.
2 Dzeuˇ laˇ ngeh naw ma˰ heu ziˇ-euˬ zahˇ yaw haiˬ-euˬ mehˬ
nah caw teh-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, mˬ hawˇ-eu miˇ tsaˬ yaw kaˬ-
ahˇ jawˇ-eu deuˬ-ahˇ u^ lahˇ-eu g'aˬ-euˬ mehˬ nah k'aw˰ caw
teh-euˬ meh. Aˬ yaw˰-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ maˬ naˇ haˬ geu˰-
eu tsawˇ haˬ deuˬ-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ gaˇ mˇ-eu yaw sahˇ meh.
3 K'oeˇ ngeh, aˬ dui ma˰ k'aw˰ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ maˬ naˇ haˬ
geu˰-eu tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-euˬ la˰ k'oeˇ ahˇ-euˬ ma. K'oeˇ
ngeh, aˬ dui ma˰ shiˬ shaˬ jiˇ-euˬ nui k'ahˇ tiˬ shiˇ mˇ maw˰-eu
miˇ neh, shiˬ shaˬ jiˇ paw mˇ maw˰ shaˇ maw˰-eu lo˰-ehˇ maˬ
ehˇ, nui noeˬ nui lo^ mˇ maw˰ shaˇ maw˰-eu lo˰-ehˇ maˬ ehˇ,
mˇ-euˬ shaˇ-euˬ ma. K'oeˇ miˇ neh, aˬ dui ma˰ k'aw˰, aˬ cawˬ
lo˰-ehˇ duˇ ni, Miˬ yehˇ nui ma pehˇ-eu jeˬ-ahˇ daˬ paˬ-ehˇ
g'eh-eu tsawˇ haˬ meh.
4 Ehˇ k'aw˰, g'awˬ shaˬ gaˬ nya dui dui-eu Miˬ yehˇ-aˬ, aˬ
yaw˰-euˬ g'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ aˬ dui-euˬ k'oeˇ ta^ huiˬ dui
5 dui-eu miˇ neh, aˬ dui iˬ baˇ la˰ k'oeˇ shiˇ lu˰ k'aw˰, aˬ yaw˰
aˬ dui-ahˇ Ka-li nehˬ-ehˇ yaw deh˰ bi deh˰ laˇ-euˬ meh. (Miˬ
yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ baˬ da neh naw ma˰ ka k'o˰-eu
6 jeˬ za-euˬ meh.) Miˬ yehˇ-aˬ, aˬ dui-ahˇ Yeˬsuˇ Ka-li nehˬ-
ehˇ tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ bi g'o˰ deh˰ laˇ-awˇ, aˬ yaw˰ baˬ da neh mˬ
k'oeˇ ta^-euˬ jawˇ zaˇ la˰ k'oeˇ aˬ dui-ahˇ aˬ yaw˰ nehˬ-ehˇ
7 bi nuiˇ la˰-euˬ meh. Yeˬsuˇ Ka-li baˬ da neh aˬ yaw˰ aˬ dui-
ahˇ g'awˬ shaˬ gaˬ la˰-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ aˇ
na^ ni huiˬ nga lehˇ aˬ kaˇ-euˬ aˇ yamˬ la˰ k'oeˇ pah mehˬ nehˬ
8 la˰-eu lehˇ, aˬ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ nehˬ la˰-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, naw ma˰ jah-eu la˰ k'oeˇ Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ
yaw dzahˇ baˬ da neh ka k'o˰-eu jeˬ za-euˬ meh. Yawˬ haˇ yawˬ
ha mˇ-eu shaˇ-eu baˬ da neh za-euˬ maˬ ngeuˇ-a. Miˬ yehˇ neh
9 bi˰ nehˬ la˰-euˬ la˰ sawˬ meh. Mˇ-eu shaˇ-eu baˬ da neh za-eu
maˬ ngeuˇ-a. K'oeˇ miˇ neh, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ nui ma huiˬ
10 k'aˇ maˬ za. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ aˬ dui-ahˇ beh
taˬ-euˬ meh. Aˬ dui yaw muiˬ jeˬ mˇ ni, aˬ yaw˰ Yeˬsuˇ Ka-
li-ahˇ g'oe-awˇ aˬ dui-ahˇ beh taˬ-euˬ meh. Aˬ dui yaw muiˬ
k'oeˇ deuˬ-ahˇ mˇ g'eh ni, yaw beh ngeh neh Miˬ yehˇ aˬ dui-
ahˇ bi deh˰ bi jawˇ la˰-euˬ meh.

**La˰ ya˰ ba˯ da neh tsa˯ leˇ dzoeˇ leˇ-eu˯ ma**

11 K'oeˇ miˇ neh, shi˯ sha˯ jiˇ paw a˯ caw˯-eu˯ tsawˇ jeu˯ tsawˇ
ca pyeu˰-eu naw ma˰-a˯, dzeuˇ laˇ ngeh Ka-li-ahˇ ti˯ paw˰-i˯
ma˯ gaw˰ leˇ nya gaˇ ta˯ ngehˇ de. K'oeˇ ngeh, ba^ k'o^ meh˯
dza˯ yeh˯-eu tsawˇ ha˯ deu˯, naw ma˰-ahˇ, ba^ k'o^ meh˯ dza˯
ma˯ yeh˯-eu tsawˇ ha˯ lehˇ kuˇ-eu meh. (Ba^ k'o^ meh˯ dza˯
12 yeh˯-eu k'oeˇ-a˯, shi˯ sha˯ jiˇ paw yeh˯-eu teh˰ meh.) Naw
ma˰ aˇ yam˯ k'oeˇ yam˯ la˰ k'oeˇ, Iˇsa˯le˯la^ aˇ muˇ-eu˯ la˰
k'oeˇ ma˯ ahˇ-a. Gui˯ lah˯ za teh˰-a lehˇ ehˇ ta˯-eu˯ daw˯ ma
saˇ jaˇ deu˯-ahˇ k'aw˰, ma˯ ta˰-a. Naw ma˰-a˯, noe˯ tm˯ k'aˇ
ma˯ za-eu˯ u˯ ta˰, miˇ tsa˯ k'oeˇ ta^ jawˇ ngeh Mi˯ yehˇ ma˯
13 baw-eu˯ gaˇ k'aw˰ ta˯ ngehˇ de. Dzeuˇ laˇ ngeh naw ma˰ gaˇ
mahˇ ka˯ gaˇ jawˇ-eu˯ k'aw˰, Ye˯suˇ Ka-li-eu˯ la˰ k'oeˇ, a˯
yaw˰-eu˯ shi˯ ba˯ da neh nym˯-mˇ daw˯ peh peh laˇ-eu˯ meh.
14 A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, a˯ yaw˰ ba˯ da neh a˯ dui ma˰ yaw ka˯
tsa˯ leˇ dzoeˇ leˇ-eu˯ ma. A˯ yaw˰-a˯, a˯ dui tsawˇ jeu˯ nyi˯
jeu˯-ahˇ ti˯ jeu˯ teh˰-ehˇ bi pyeu˰ laˇ-awˇ, tsawˇ jeu˯ k'oeˇ
nyi˯ jeu˯-eu˯ yaw ka˯-ahˇ taw pa^ ta˯-eu˯ kaˇ pyawˇ lo˰-ehˇ
15 duˇ-eu muiˇ-eu je˯-ahˇ pya^ dzeh-eu˯ meh. A˯ yaw˰-eu˯ g'awˇ
mawˇ lawˇ neh˯-eu˯ la˰ k'oeˇ, zahˇ daw˯ k'o˰ daw˯-eu˯ zahˇ
deu˯ hawˇ-eu bi˰ ta˯-eu˯ daw˯ k'oeˇ deu˯-ahˇ, a˯ yaw˰ pi dzeh-
eu˯ meh. A˯ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ-eu˯-a˯, tsawˇ jeu˯ nyi˯
jeu˯ pyeu˰ lu˰ gaˇ a˯ yaw˰-eu˯ la˰ k'oeˇ tsawˇ jeu˯ yaw shui˰
ti˯ jeu˯ teh˰-ehˇ bi pyeu˰ laˇ-awˇ, bi tsa˯ bi dzoeˇ leˇ-eu lehˇ
16 jahˇ neh˯ la˰-eu˯ meh. La˰ ya˰ ba˯ da neh a˯ dui tsawˇ jeu˯
nyi˯ jeu˯-ahˇ tsawˇ jeu˯ ti˯ jeu˯ teh˰-ehˇ bi pyeu˰ laˇ-eu˯ u˯
ta˰, Mi˯ yehˇ-ahˇ tsa˯ leˇ dzoeˇ leˇ ni k'aw˰, a˯ yaw˰ jahˇ
neh˯ la˰-eu˯ meh. A˯ yaw˰ la˰ ya˰ k'oeˇ ta^ kamˇ shiˇ-eu˯
ba˯ da neh, ti˯ g'a˯ tiˇ g'a˯ muiˇ-eu je˯-ahˇ la^ seh˰-eu˯ meh.
17 Ka-li oe-awˇ, gaˇ mahˇ ka˯ gaˇ jawˇ-eu naw ma˰-ahˇ ma˯
ehˇ, daw˯ peh jawˇ-eu nga ma˰-ahˇ ma˯ ehˇ, Muiˇ-eu je˯-ahˇ
byehˇ dzeh ya˰-awˇ, ti˯ g'a˯ tiˇ g'a˯ tsa˯ leˇ dzoeˇ leˇ-aw˯ lehˇ,
Ka-li la˯ k'a˯ cehˇ-eu gui˯ lah˯ daw˯ meh˯ neh˯ la˰-eu˯ meh.
18 A˯ yaw˰ ba˯ da neh a˯ dui tsawˇ jeu˯ nyi˯ jeu˯ lu˰ Yaw sahˇ
Mi˯ yehˇ ti˯ g'a˯ teh˰-eu˯ la˰ k'oeˇ neh A˯ da Mi˯ yehˇ jawˇ
19 gaˇ le-eu gaˇ ma dahˇ laˇ-eu˯ meh. K'oeˇ miˇ neh, naw ma˰
yaw˯ k'ah˯ yaw˯ miˇ yaw˯-eu˯ tsawˇ ha˯ ma˯ ngeuˇ-a. Da˯
yah k'aw˰ ma˯ ngeuˇ-a. Ka-li za˯ deu˯ neh˯-ehˇ miˇ k'ah˯ ti˯
k'ah˯ la˰ k'oeˇ teh˰-ehˇ jawˇ-awˇ, Mi˯ yehˇ-eu˯ nymˇ k'ah˯

20 la˰ k'oeˇ-euˬ zaˬ deuˬ meh. Nymˇ k'oeˇ nymˇ-ahˇ gawˇ dahˬ
beh taˬ-euˬ jeˬ-aˬ, g'aˬ k'ehˇ deuˬ hawˇ-eu Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ
duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ meh. Miˬ yehˇ naw ma˰-ahˇ k'oeˇ-euˬ
k'oeˇ ta^ gawˇ da^ taˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ Ka-li-aˬ, la˰ coeˇ-ahˇ
21 gawˇ dahˬ beh taˬ-euˬ k'aˬ lo lo ma meh. Aˬ yaw˰-euˬ la˰
k'oeˇ nymˇ nymˇ lah tiˬ hmˬ-ahˇ tiˬ hmˬ tsa˰ leˇ lu˰ meh. Sahˬ
paˬ Yeˬsuˇ-euˬ la˰ k'oeˇ yaw muiˬ yaw shawˇ uˬ duˬ tahˬ nymˇ
nymˇ ma pyeu˰ laˇ ni, nymˇ k'oeˇ nymˇ huiˬ laˇ lu˰ meh.
22 Miˬ yehˇ jawˇ-eu nymˇ pyeu˰ laˇ ni, aˬ yaw˰-aˬ Yaw sahˇ Miˬ
yehˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ naw ma˰-ahˇ k'aw˰ nymˇ k'oeˇ nymˇ-
euˬ la˰ k'oeˇ gawˇ ahˇ lu˰ meh.

**Pawˇlu^ aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ mˇ-eu**

3 Ngaˇ-aˬ, Pawˇlu^ ma. Gaˇ kaw^ heu deuˬ baˬ da neh, Yeˬsuˇ
Ka-li-euˬ g'aˇ duˬ ngaˇ tawˬ-ahˇ uˇ lu˰ ma. 2 Naw ma˰-ahˇ
bi˰-awˬ lehˇ ehˇ-awˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ
ngaˬ-ahˇ bi˰-euˬ meh lehˇ naw ma˰ ya gaˬ-euˬ lo˰-ehˇ, aˬ cawˬ-
euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca pyeu˰-eu naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ ngaˇ
3 ya daˬ lu˰ ma. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ sahˬ bo˰ ui cui^ bo˰ nehˬ-
euˬ lo˰-ehˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰ neh za˰ taˬ-euˬ jeˬ ngaˬ-ahˇ pah
4 mehˬ nehˬ la˰-euˬ miˇ neh, ngaˇ siˬ nya laˇ-euˬ ma. Naw ma˰
sahˬ bo˰ k'oeˇ ta˰ gui haw ngeh, Ka-li-ahˇ ta˰-eu za˰ taˬ-euˬ
5 jeˬ-ahˇ ngaˇ siˬ nya ngaˇ lehˇ, naw ma˰ ya siˬ teh˰-a. Za˰ taˬ-
euˬ k'oeˇ jeˬ-euˬ gaˇ kaw^, aˇ hu-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ maˬ
bi siˬ-euˬ k'aw˰, aˇ yamˬ heu la˰ k'oeˇ Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-aˬ,
Miˬ yehˇ-euˬ muiˬ-eu shawˇ-eu g'aˬ k'ehˇ deuˬ hawˇ-eu aˬ
yaw˰-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ-ahˇ pah mehˬ nehˬ-euˬ
6 meh. Za˰ taˬ-euˬ k'oeˇ-aˬ, heu lo˰-ehˇ meh. Laˬ k'aˬ cehˇ-
eu guiˬ lahˬ dawˬ baˬ da neh aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca
Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ la˰ k'oeˇ, Yuˇda^ tsawˇ haˬ nehˬ-ehˇ jeˬ biˇ
za-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰ nehˬ-ehˇ g'awˇ mawˇ tiˬ mawˇ teh˰-ehˇ
pyeu˰ laˇ-euˬ uˬ ta˰, ehˇ taˬ-euˬ dawˬ ma saˇ jaˇ-ahˇ k'aw˰
tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ za-euˬ meh.
7 Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ ngaˬ-ahˇ yawˬ
ngeh˰-ehˇ bi˰ nehˬ la˰-euˬ lo˰-ehˇ, Laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ
dawˬ heu aˬ cawˬ-ahˇ mehˬ-iˇ-awˬ lehˇ, aˬ yaw˰ ngaˬ-ahˇ k'ehˇ-
eu meh. Aˬ yaw˰ aˬ yaw˰-euˬ baoˬ la˰ k'oeˇ jahˇ nehˬ la˰-euˬ
8 miˇ neh, ngaˇ aˬ yaw˰-euˬ la˰ sawˬ heu za-euˬ ma. Ka-li-euˬ

la‸ k'oeˇ ahˇ-eu, myaˬ dui byah dui dui-awˇ aˇ poeˬ k'a^ dui
dui-eu gaˇ kaw^ deuˬ, aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ mehˬ
nehˬ-iˇ ni, Ka-li zaˬ dawˬ taw^ lu‸-euˬ la‸ k'oeˇ aˬ cawˬ na^
maˬ tseˇ teˬ-eu g'aˬ pyeu‸-eu ngaˬ-ahˇ aˬ yaw‸ guiˬ lahˬ yaw
9 dzahˇ k'oeˇ bi‸ nehˬ la‸-euˬ meh. K'oeˇ uˬ ta‸, dawˬ taw^
lu‸-ahˇ beh-euˬ Miˬ yehˇ la‸ k'oeˇ, aˇ hu neh za‸ taˬ-euˬ k'oeˇ
jeˬ, aˬ jo^-ehˇ byah laˇ lu‸-eu gaˇ kaw^ tsawˇ haˬ dawˬ taw^
lu‸-ahˇ bya ceh^-i pah mehˬ nehˬ ni k'aw‸, aˬ yaw‸ guiˬ lahˬ
10 yaw dzahˇ bi‸ nehˬ la‸-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh za‸ taˬ ta lehˇ
ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ aˇ na^ ni huiˬ aˇ na^
ni mahˇ-eu gaˇ kaw^, Ka-li zaˬ aˇ muˇ baˬ da neh mˬ hawˇ-eu
miˇ yaw kaˬ-ahˇ u^ lahˇ-eu deuˬ hawˇ-eu baoˬ huiˬ-eu deuˬ-ahˇ
11 nymˬ-mˇ bi siˬ-eu lehˇ, aˇ hu neh za‸ taˬ-euˬ meh. Miˇ tsaˬ
maˬ beh mi na^-ehˇ aˬ yaw‸ neh noeˬ tseh^ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ aˬ
dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ la‸ k'oeˇ byah laˇ ni, aˬ yaw‸
12 k'oeˇ lo‸-ehˇ jahˇ-euˬ meh. Aˬ dui ma‸ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ
Ka-li-euˬ la‸ k'oeˇ nui ma zi‸ dah ni taˬ-awˇ, aˬ yaw‸-ahˇ jah-eu
miˇ neh, laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni nui ma k'aˬ duˬ ni Miˬ yehˇ-euˬ
13 mehˬ shi uˇ leˇ nya meh. K'oeˇ miˇ neh, ngaˇ naw ma‸-euˬ
g'aˇ duˬ shaˬ dui zahˬ dui dui-eu deuˬ ya daˬ lu‸-eu baˬ da neh,
Nui ma taˬ caw^ de lehˇ, ngaˇ naw ma‸-ahˇ shaˇ-eu ma. Ngaˇ
ya daˬ lu‸-eu heu deuˬ-aˬ, naw ma‸-euˬ g'aˇ duˬ yaw seh‸
k'ahˬ sehˇ meh.

## Aˬ yaw‸ ma‸ Yeˬsuˇ-euˬ g'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ-ahˇ siˬ nya laˇ ni Pawˇlu^ guiˬ lahˬ shaˇ-eu

14 Gaˇ kaw^ heu deuˬ baˬ da neh, Aˬ da Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi
15 ngaˇ pawˬ tsui‸ pawˬ dmˬ dmˬ-awˇ guiˬ lahˬ shaˇ lu‸ ma. Aˬ
yaw‸-aˬ, mˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ deuˬ-euˬ k'oeˇ
ta^ maˬ ehˇ, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca dawˬ
16 taw^ lu‸-euˬ k'oeˇ ta^ maˬ ehˇ, Aˬ da yaw dzahˇ g'aˬ meh. Ngaˇ
heu lo‸-ehˇ guiˬ lahˬ shaˇ lu‸ ma. Miˬ yehˇ-euˬ yaw seh‸
k'ahˬ sehˇ huiˬ dui myaˬ dui dui-eu lo‸-ehˇ, aˬ yaw‸-euˬ Yaw
sahˇ Miˬ yehˇ baˬ da neh naw ma‸-euˬ nui ma la‸ k'oeˇ baoˬ
17 hawˇ-eu g'aˬ tiˬ byah ahˇ laˇ ni maˬ ehˇ, naw ma‸ jah-eu
miˇ neh, Ka-li naw maˬ-euˬ nui ma la‸ k'oeˇ jawˇ zi‸ laˇ ni
18 maˬ ehˇ, ngaˇ guiˬ lahˬ shaˇ lu‸ ma. Naw ma‸ g'oeˇ-eu gaˬ-eu
la‸ k'oeˇ duˬ ciˇ ka-iˇ-awˇ dawˬ pehˬ zi‸ lu‸-eu miˇ neh, Ka-li
zaˬ dawˬ taw^ lu‸ nehˬ-ehˇ Ka-li-euˬ g'oeˇ-eu gaˬ-eu k'oeˇ aˇ
na^ ni huiˬ, aˇ na^ ni mahˇ, aˇ na^ ni goˇ-eu hawˇ-eu, aˇ na^

yaw beh miˇ tsaˬ-euˬ dawˬ dah za˰ ka-iˇ-euˬ gaˇ ehˇ-eu, maˬ
10 ngeuˇ-a loˇ. Za˰ ka-iˇ-euˬ k'oeˇ g'aˬ, yawˬ jeˬ na lu˰ byah laˇ
ni, mˬ dawˬ tawˆ lu˰-euˬ k'oeˇ taˆ daˆ leˇ-euˬ k'oeˇ g'aˬ meh.
11 Ka-li zaˬ deuˬ-euˬ la˰ k'oeˇ ku˰ laˇ nya ni maˬ ehˇ, aˬ cawˬ-euˬ
g'aˇ duˬ gaˇ mˇ nya laˇ ni maˬ ehˇ, Ka-li-euˬ g'awˇ mawˇ huiˬ
laˇ mahˇ laˇ ni maˬ ehˇ, aˬ yaw˰ la˰ sawˬ g'awˬ mya jeˬ bi˰
12 la˰-eu meh. La˰ sawˬ k'oeˇ deuˬ-aˬ, heu lo˰-ehˇ meh. Tsawˇ
haˬ tiˬ paˆ na deuˬ-ahˇ, g'aˬ k'ehˇ bi geu˰-eu meh. Tiˬ paˆ na
deuˬ-ahˇ dawˬ mehˬ mehˬ-eu deuˬ bi geu˰-eu meh. Tiˬ paˆ
na deuˬ-ahˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ-eu deuˬ bi
geu˰-eu meh. Tiˬ paˆ na deuˬ-ahˇ Ka-li zaˬ aˇ muˇ-ahˇ
haw-eu pyaˆ-eu deuˬ bi geu˰-eu meh. Tiˬ paˆ na deuˬ-ahˇ
13 mehˬ nehˬ tsoˆ nehˬ-eu deuˬ bi geu˰-eu meh. Aˬ dui ma˰ dawˬ
tawˆ lu˰, jah-eu la˰ k'oeˇ maˬ ehˇ, Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ-ahˇ
siˬ nya-eu la˰ k'oeˇ maˬ ehˇ, nui ma tiˬ siˬ teh˰-ehˇ taˬ-awˇ
tsawˇ k'aˆ k'aˆ laˇ teh˰-a. Aˬ dui k'aw˰ Ka-li byah-eu lo˰-ehˇ
byah laˇ ngeh keuˆ ni, aˬ yaw˰ jahˇ nehˬ la˰ lu˰ meh.
14 Tsawˇ k'aˆ k'aˆ laˇ naˇ, aˬ dui zaˬ maˬ paˇ ngeuˇ-aˇ. Muˇ-eu
shuiˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ, zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ zmˬ-awˇ jaˬ myaw˰
myaw˰ myaw˰-ehˇ g'awˬ mya jeˬ mehˬ laˇ ngeh, jaˬ lehˇ baw
dzeh g'eh-eu lo˰-ehˇ, aˬ dui-ahˇ maˬ baw poˆ maˬ baw laˆ nya-aˇ.
15 Aˬ dui g'oeˇ-eu gaˬ-eu la˰ k'oeˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ dawˬ teh˰-
ehˇ ngehˬ kaˇ-euˇ. K'oeˇ lo˰-ehˇ ngehˬ naˇ, Ka-li-euˬ la˰ k'oeˇ
tsawˇ k'aˆ k'aˆ laˇ teh˰-a. Aˬ yaw˰-aˬ, Ka-li zaˬ-euˬ uˬ duˬ
16 meh. G'awˇ mawˇ-aˬ, uˬ duˬ k'oeˇ siˬ-ahˇ tso˰ lu˰-eu miˇ
neh, g'awˇ mawˇ mawˇ lah huiˬ laˇ lu˰-awˇ, g'oeˇ-eu gaˬ-eu
la˰ k'oeˇ zi˰ laˇ lu˰ meh. G'awˇ mawˇ k'oeˇ-aˬ, yoeˬ tsui˰
yawˬ tsui˰ na lu˰ baˬ da neh, tiˬ sehˇ-ahˇ tiˬ sehˇ tso˰ tsa˰ lu˰-
awˇ, aˇ sehˇ yawˬ sehˇ na lu˰ yawˬ ha-euˬ gaˇ yawˬ ha mˇ-eu
miˇ neh, g'awˇ mawˇ mawˇ lah huiˬ laˇ lu˰ meh.

**Ka-li baˬ da neh nui ma yaw shui˰ ahˇ laˇ-eu**

17 K'oeˇ miˇ neh, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ la˰ k'oeˇ ngaˇ naw ma˰-
ahˇ heu lo˰-ehˇ yaw duˬ yaw ciˇ ciˇ-ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Lawˇ
ci˰ zaˬ yaw deh˰ deh˰-eu lo˰-ehˇ naw ma˰ taˬ deh˰. Aˬ yaw˰
ma˰ noeˬ-eu duˇ-eu deuˬ-aˬ, tiˬ jeˬ-iˬ gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ-a.
18 Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, nui ma g'ahˇ-awˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ siˬ nya-eu
miˇ neh, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ shaˇ noeˬ shaˇ sawˇ nya-eu jeˬ, zahˇ
tsui ni pyeu˰-iˇ-awˇ, Miˬ yehˇ neh yaw deh˰ bi deh˰-euˬ jeˬ-ahˇ
19 zahˇ do˰ kaˬ-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ tiˬ jeˬ-iˬ sha˰ dawˇ-

**Yaw sheh‸-euˬ zaˬ lo‸-ehˇ deh‸ g'eh-awˬ**

5 Naw ma‸-aˬ, Miˬ yehˇ zawˇ gaˬ-eu aˬ yaw‸-euˬ zaˬ pyeu‸-
eu miˇ neh, aˬ yaw‸ lo‸-ehˇ deh‸ g'eh-awˬ. 2 Ka-li naw ma‸-
ahˇ gaˬ-eu lo‸-ehˇ, g'oeˇ-eu gaˬ-eu la‸ k'oeˇ deh‸ g'eh-awˬ.
Aˬ yaw‸ naw ma‸-euˬ g'aˇ duˬ lawˇ nehˬ-eu lehˇ, aˬ yaw‸-euˬ
g'awˇ mawˇ Miˬ yehˇ-ahˇ a nehˬ-euˬ meh. Lawˇ nehˬ-eu k'oeˇ-
aˬ, Miˬ yehˇ nui k'ahˇ shiˇ-eu yaw saw jeˬ meh.
3 K'aˬ miˬ sheu-eu, jaw‸ la‸ ni g'eh-eu yawˬ jeˬ na lu‸ hawˇ-eu,
aˬ cawˬ-euˬ myawˬ-ahˇ mehˇ juiˇ juiˇ-eu, heu deuˬ-euˬ gaˇ
kaw^ naw ma‸ yaw kaˬ ja-eu teh‸-ehˇ k'aw‸ taˬ ja. Ka-li zaˬ
deuˬ-aˬ, gaˇ kaw^ heu deuˬ-ahˇ tiˬ paw‸-iˬ ja-eu maˬ tsaˬ-a.
4 Jaw‸ la‸ ni g'eh-eu dawˬ, gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ-eu dawˬ hawˇ-eu,
ceh‸ leh‸ ka-eu dawˬ, dawˬ heu deuˬ-ahˇ naw ma‸ tiˬ paw‸-iˬ
taˬ ngehˬ taˬ tmˇ. Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ-eu dawˬ teh‸-ehˇ ngehˬ-
5 awˬ tmˇ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, k'aˬ miˬ sheu-eu
tsawˇ haˬ, jaw‸ la‸ ni g'eh-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu, aˬ cawˬ-euˬ
myawˬ-ahˇ mehˇ juiˇ juiˇ-eu tsawˇ haˬ aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ,
Ka-li hawˇ-eu Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu la‸ k'oeˇ maˬ ya uˇ leˇ-a.
(Aˬ cawˬ-euˬ myawˬ-ahˇ mehˇ juiˇ juiˇ-eu tsawˇ haˬ, tahˬ pahˬ
aˬ ma mawˇ kawˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ duˇ-eu
meh.)
6 Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ-eu dawˬ ngehˬ ngehˬ-
ehˇ naw ma‸-ahˇ maˬ ya shuiˇ za ni, yahˇ-awˬ. K'oeˇ deuˬ
baˬ da neh Miˬ yehˇ nui ma pehˇ-eu jeˬ, aˬ yaw‸-euˬ dawˬ maˬ
naˇ haˬ geu‸-eu tsawˇ haˬ-euˬ k'oeˇ ta^ keu^ le lu‸ meh.
7 K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ g'awˬ tseh^ tseh^-awˬ.
8 Dzeuˇ laˇ ngeh naw ma‸ yaw zahˇ pyeu‸-eu k'aw‸, nymˬ-mˇ
Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ baˬ da neh yaw sheh‸ pyeu‸ laˇ-euˬ meh. Yaw
9 sheh‸-euˬ zaˬ lo‸-ehˇ deh‸ g'eh-awˬ. (Yaw sheh‸-aˬ, yaw muiˬ
yawˬ jeˬ na lu‸, yaw tsaˬ yaw dawˇ yawˬ jeˬ na lu‸ hawˇ-eu,
maˇ jaw^ ni g'eh-eu yawˬ jeˬ na lu‸-ahˇ bi do^ laˇ-eu meh.)
10 Naw ma‸ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ nui ma tsaˬ-eu jeˬ-ahˇ siˬ nya laˇ
11 ni leh jeh-awˬ. Yaw zahˇ-ahˇ ta‸-eu mˇ-eu shaˇ-eu deuˬ-ahˇ
tiˬ paw‸-iˬ taˬ mˇ taˬ shaˇ. Gaˇ dahˇ tiˬ paw‸-iˬ maˬ tsoeˬ-eu
12 gaˇ k'oeˇ deuˬ aˇ na^ ni haiˬ-eu nga lehˇ bi do^ laˇ-awˬ. Aˬ
yaw‸ ma‸ neh baˇ za‸-ah mˇ-euˬ gaˇ kaw^ deuˬ-ahˇ, aˬ dui
13 ja-eu teh‸ k'aw‸ sha‸ dawˇ k'aˇ za-eu meh. Aˬ geu jeˬ-ahˇ
k'aw‸ yaw sheh‸ bya nehˬ naˇ, k'oeˇ jeˬ bya ceh^ ni do^ laˇ

teh‸-a. Bya ceh^ ni k'aˇ do^ laˇ-eu jeˬ-aˬ yaw sheh‸ meh.
14 K'oeˇ miˇ neh,
Yu‸ k'a^ lu‸-eu tsawˇ haˬ-oˇ, noeˬ laˇ-awˬ. G'o‸ deh‸
laˇ-awˬ. Ka-li nawˬ-ahˇ yaw sheh‸ bya nehˬ la‸ teh‸-a,
lehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh.
15 K'oeˇ miˇ neh, naw ma‸ aˬ jo^-ehˇ deh‸ g'eh lu‸ gaˇ yahˇ-
awˬ. Zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ maˬ ahˇ-eu tsawˇ haˬ lo‸-ehˇ taˬ
deh‸. Zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ ahˇ-eu tsawˇ haˬ lo‸-ehˇ deh‸-awˬ.
16 Heu ziˇ-aˬ zawˇ haiˬ-eu miˇ neh, aˇ yamˬ k'aˇ za ngeh tiˬ paw‸-
17 iˬ maˬ bi smˬ-iˇ ni, mˇ tehˇ tehˬ-awˬ. Zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ maˬ
ahˇ-eu tsawˇ haˬ taˬ bi pyeu‸. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ nui ma aˬ
18 jo^-ehˇ tsaˬ nga lehˇ siˬ nya-eu tsawˇ haˬ pyeu‸-awˬ. Aˬ ga‸
dzaˇ uiˇ taˬ dawˇ yeh‸. Dawˇ yeh‸ naˇ, k'aˇ byawˬ k'aˇ mo-eu
jeˬ teh‸-ehˇ mˇ-eu meh. Nawˬ-euˬ la‸ k'oeˇ Yaw sahˇ Miˬ yehˇ
19 tiˬ byah bi jawˇ-awˬ. Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ-eu dawˬ, ja ceuˬ-
awˇ caˇ-eu dawˬ hawˇ-eu, sa‸ laˇ paw ta‸ leˇ-eu dawˬ daˬ daˬ-
eu dawˬ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ dawˬ ngehˬ cawˬ-awˬ.
Naw ma‸ nui ma la‸ k'oeˇ keu^ ni caˇ caˇ-ehˇ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-
20 ahˇ ja ceuˬ-awˬ. Aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ tsawˇ
myahˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ, yawˬ jeˬ na lu‸-euˬ g'aˇ duˬ Aˬ da
Miˬ yehˇ-ahˇ aˬ myah lu‸ ja ceuˬ-awˬ.

**Tiˬ g'aˬ-euˬ la‸ o^ tiˬ g'aˬ yaw muiˬ-ehˇ jawˇ-awˬ**

21 Ka-li-ahˇ yaw zeu baw-eu la‸ k'oeˇ, tiˬ g'aˬ-euˬ la‸ o^ tiˬ
22 g'aˬ yaw muiˬ-ehˇ jawˇ-awˬ. Miˬ zaˬ deuˬ-oˇ, Sahˬ paˬ
Yeˬsuˇ-euˬ uˬ mo^ jawˇ-eu lo‸-ehˇ, yawˬ ha-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ-
23 euˬ la‸ o^ jawˇ-awˬ. Ka-li-aˬ, Ka-li zaˬ aˇ muˇ-euˬ uˬ duˬ
pyeu‸-eu lo‸-ehˇ, k'aˬ dzeˇ zaˬ k'aw‸ yawˬ ha-euˬ miˬ zaˬ-euˬ
uˬ duˬ meh. Ka-li-aˬ, aˬ yaw‸-euˬ g'awˇ mawˇ pyeu‸-eu Ka-li
24 zaˬ aˇ muˇ-ahˇ Ka k'o‸-eu g'aˬ meh. Ka-li zaˬ aˇ muˇ
Ka-li-euˬ uˬ mo^ jawˇ-eu lo‸-ehˇ, miˬ zaˬ deuˬ k'aw‸, yawˬ
jeˬ na lu‸ la‸ k'oeˇ yawˬ ha-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ-euˬ la‸ o^ ya
jawˇ meh.
25 K'aˬ dzeˇ zaˬ deuˬ-oˇ, Ka-li aˬ yaw‸-euˬ aˇ muˇ-ahˇ gaˬ-
26 eu lo‸-ehˇ, naw ma‸ yawˬ ha-euˬ miˬ zaˬ-ahˇ gaˬ-awˬ. Ka-li
zaˬ aˇ muˇ muiˬ laˇ shawˇ laˇ ni, iˇ cu‸ neh tsiˬ shawˇ-eu
lo‸-ehˇ, Ka-li-aˬ guiˬ lahˬ dawˬ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ Ka-li zaˬ
aˇ muˇ-ahˇ tsiˬ shawˇ-eu meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ jahˇ nya ni, aˬ
27 yaw‸-euˬ g'awˇ mawˇ lawˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh tsiˬ
shawˇ-eu nga lehˇ ehˇ naˇ, yaw muiˬ yaw shawˇ, yaw lehˬ yaw

ca maˬ ahˇ-eu, iˬ baˇ taˬ k'aˇ maˬ za-eu aˇ muˇ pyeu˰ laˇ-awˇ,
yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ tiˬ byah ahˇ-eu la˰ k'oeˇ, aˇ muˇ k'oeˇ
muˇ aˬ yaw˰-ahˇ a nehˬ la˰ nya ni aˬ yaw˰ tsiˬ shawˇ-eu meh.
28 K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, k'aˬ dzeˇ zaˬ deuˬ k'aw˰ yawˬ ha-euˬ g'awˇ
mawˇ-ahˇ gaˬ-eu lo˰-ehˇ, yawˬ ha-euˬ miˬ zaˬ-ahˇ gaˬ-eu tsaˬ
meh. Yawˬ ha-euˬ miˬ zaˬ-ahˇ gaˬ-eu tsawˇ haˬ, yawˬ ha-euˬ
29 g'awˇ mawˇ-ahˇ gaˬ-eu meh. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ, yawˬ ha-euˬ
g'awˇ mawˇ-ahˇ yawˬ ha maˬ muiˇ haw-aˬ. Yawˬ ha-euˬ g'awˇ
mawˇ-ahˇ yawˬ ha bi dzaˬ bi dawˇ-awˇ, yaw muiˬ-ehˇ bo saˆ-
eu meh. Ka-li k'aw˰, k'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni Ka-li zaˬ aˇ muˇ-ahˇ
30 bo saˆ-eu meh. Aˬ dui-aˬ, aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ-euˬ aˇ
sehˇ deuˬ ma.
31 K'oeˇ miˇ neh, k'aˬ dzeˇ zaˬ deuˬ yawˬ ha-euˬ aˬ ma aˬ
da-ahˇ g'awˬ-iˇ-awˇ, yawˬ ha-euˬ miˬ zaˬ nehˬ-ehˇ gahˇ
dzahˬ taˬ-euˬ meh. Aˬ nya˰ dzeˇ zaˬ g'awˇ mawˇ tiˬ
mawˇ teh˰-ehˇ pyeu˰ laˇ teh˰-a.
32 Gaˇ kawˆ heu-aˬ, dawˬ tsui˰ na˰ dui dui-eu meh. Ngaˇ heu
lo˰-ehˇ ehˇ-eu-aˬ, Ka-li hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ aˇ muˇ-euˬ gaˇ
33 kawˆ ehˇ-eu ma. Naw ma˰ yawˬ g'aˬ na lu˰, yawˬ ha-euˬ g'awˇ
mawˇ-ahˇ gaˬ-eu lo˰-ehˇ yawˬ ha-euˬ miˬ zaˬ-ahˇ gaˬ-awˬ. Miˬ
zaˬ k'aw˰, yawˬ ha-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ-ahˇ yaw zeu baw-awˬ.

6 Zaˬ deuˬ-oˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ nui ma tsaˬ-eu lo˰-ehˇ, naw
ma˰-euˬ aˬ ma aˬ da-euˬ ehˇ dawˬ naˇ haˬ-awˬ. Naw ma˰
2 heu lo˰-ehˇ jahˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu meh. Nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ yawˬ
jeˬ na lu˰ muiˬ-awˇ, miˇ tsaˬ k'oeˇ taˆ nawˇ ziˇ baw ziˇ za ni,
3 nawˬ ma nawˬ da-ahˇ yaw zeu baw-awˬ. (Dawˬ heu dawˬ-aˬ,
zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ deuˬ-euˬ la˰ k'oeˇ, Naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ
ngaˇ jahˇ ma lehˇ, Miˬ yehˇ neh ehˇ tsehˆ taˬ-euˬ dawˬ, yaw
beh dawˬ meh.)
4 Aˬ da deuˬ-oˇ, naw ma˰-euˬ zaˬ nui ma pehˇ laˇ paˬ-ehˇ
taˬ jahˇ nehˬ. Naw ma˰ zaˬ ciˬ zaˬ cu mˇ ngeh, Sahˬ paˬ
Yeˬsuˇ neh mehˬ nehˬ laˬ-euˬ lo˰-ehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ mehˬ
nehˬ tsoˆ nehˬ-awˇ hehˇ tehˇ-awˬ.
5 Zeuˇ taˬ-euˬ zaˬ k'aˆ deuˬ-oˇ, Ka-li-euˬ dawˬ naˇ haˬ-eu
lo˰-ehˇ miˇ tsaˬ k'oeˇ taˆ jawˇ-eu yawˬ ha-euˬ yaw sahˇ-euˬ
dawˬ-ahˇ, nui ma dawˇ coe ni taˬ taˬ-ehˇ guˆ-eu la˰ k'oeˇ naˇ
6 haˬ-awˬ. Aˬ cawˬ ya mawˇ ni teh˰-ehˇ mˇ-eu shaˇ-eu hawˇ-
eu, tsawˇ haˬ nui k'ahˇ shiˇ ni teh˰-ehˇ mˇ-eu shaˇ-eu jeˬ taˬ

bi pyeu˰. Ka-li-euˬ zaˬ k'a^ pyeu˰-eu miˇ neh, nui ma g'awˇ
mawˇ keu^-eu la˰ k'oeˇ Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ ni mˇ-awˬ shaˇ-
7 awˬ. Naw ma˰ tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ mˇ-eu maˬ ngeuˇ-a.
Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ g'aˇ duˬ mˇ-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, laˬ
8 k'aˬ cehˇ ta^ ni mˇ-awˬ shaˇ-awˬ. Aˬ cawˬ neh zeuˇ taˬ-euˬ
zaˬ k'a^ maˬ ehˇ, buˬ-iˇ-euˬ tsawˇ haˬ maˬ ehˇ, yawˬ ha neh yaw
muiˬ jeˬ mˇ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ yaw muiˬ k'oeˇ
jeˬ jahˇ k'o˰ nehˬ la˰ teh˰-a lehˇ siˬ-awˬ.
9 Yaw sahˇ deuˬ-oˇ, naw ma˰ k'aw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni aˬ
yaw˰ ma˰-ahˇ jahˇ nehˬ-awˬ. Aˬ yaw˰ ma˰ gu^-iˇ paˬ-ehˇ
taˬ jahˇ nehˬ. Aˬ yaw˰ ma˰-euˬ Yaw sahˇ hawˇ-eu naw ma˰-euˬ
Yaw sahˇ-aˬ, mˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu tiˬ g'aˬ teh˰ meh. Aˬ yaw˰-
aˬ, mya^ pyawˬ huiˬ nyiˇ maˬ tseˇ-a lehˇ siˬ-awˬ.

**Miˬ yehˇ neh bi˰ la˰-euˬ keu ka**

10 Aˇ saˬ saˬ-eu dawˬ-aˬ, heu lo˰-ehˇ ma. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-
euˬ la˰ k'oeˇ maˬ ehˇ, aˬ yaw˰-euˬ g'aˬ k'a^ dui dui-eu baoˬ
11 la˰ k'oeˇ maˬ ehˇ, g'aˬ k'a^ laˇ-awˬ. Neh˰ sahˬ paˬ myaw˰
laˇ shuiˇ laˇ-eu deuˬ-ahˇ naw ma˰ g'aˬ leˇ nya ni, Miˬ yehˇ
12 neh bi˰ la˰-euˬ keu ka dawˬ taw^ lu˰-ahˇ dm g'eh-awˬ. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ dui-aˬ tsawˇ haˬ zaˬ-ahˇ ya deu^-eu
maˬ ngeuˇ-a. Maˬ mawˇ nya-eu u^ lahˇ-eu deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ,
baoˬ huiˬ-eu yaw sahˇ deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, heu ziˇ la˰ k'oeˇ miˇ
tsaˬ-euˬ yaw zahˇ-ahˇ u^ lahˇ-eu deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, mˬ hawˇ-
eu miˇ yaw kaˬ-ahˇ jawˇ-eu, zawˇ haiˬ-eu yaw sahˇ deuˬ-ahˇ
13 maˬ ehˇ, ya deu^ meh. K'oeˇ miˇ neh, zawˇ haiˬ-eu aˇ yamˬ
la˰ k'oeˇ naw ma˰ jawˇ zi˰ nya-awˇ, dawˬ taw^ lu˰-ahˇ mˇ lui^
jiˇ-awˇ neh yaw˰ nya ni, Miˬ yehˇ neh bi˰ la˰-euˬ keu ka dawˬ
14 taw^ lu˰-ahˇ nyeh˰ tehˬ taˬ-awˬ. Yaw sui yaw dawˇ jeˬ jo˰
pa˰ pa˰-eu lo˰-ehˇ pa˰-awˇ, nui ma yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ k'ahˬ-
15 ahˇ dehˬ daˬ duˬ lo˰-ehˇ dm-awˬ. Tsaˬ leˇ dzoeˇ leˇ ni jahˇ
nya-eu laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ baˬ da neh lehˬ hmˬ
taˬ-euˬ jeˬ, sehˬ naw^ naw^-eu lo˰-ehˇ naw^-awˇ yaw˰ yaw˰-ehˇ
16 jawˇ-awˬ. K'oeˇ uˬ ta˰, yaw haiˬ g'aˬ neh beu^ la˰-eu miˬ dzaˬ
do˰ lu˰-eu ka^ myaˬ-ahˇ la^ mi^ nya ni, dehˬ daˬ duˬ aˬ la˰-ahˇ
nyeh˰ tehˬ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ jah-eu jeˬ-ahˇ nyeh˰ tehˬ taˬ-awˬ.
17 Ka k'o˰-eu jeˬ-ahˇ shmˇ uˬ k'o^ k'o^-eu lo˰-ehˇ k'o^-awˇ, Yaw
sahˇ Miˬ yehˇ neh bi˰ la˰-euˬ mi cehˇ sha˰-awˬ. Mi cehˇ k'oeˇ-
18 aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ meh. Guiˬ lahˬ shaˇ-eu jeˬ maˬ ehˇ,
aˬ cawˬ-euˬ g'aˇ duˬ shaˇ-eu yawˬ jeˬ na lu˰ maˬ ehˇ, aˬ myah

lu‸ shaˇ tehˇ tehˬ-awˬ. Yaw sahˇ Miˬ yehˇ la‸ k'oeˇ guiˬ lahˬ
shaˇ-awˬ. G'aˬ byeh^ maˬ byeh^ ni guiˬ lahˬ shaˇ-eu uˬ ta‸,
Ka-li zaˬ dawˬ taw^ lu‸-euˬ g'aˇ duˬ guiˬ lahˬ shaˇ shaˇ-ehˇ
19 yehˬ cehˬ cehˬ-awˬ. Ngaˇ nui ma k'aˬ duˬ ni ahˇ ahˇ-ehˇ, laˬ
k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ-ahˇ ta‸ leˇ-eu za‸ taˬ-euˬ deuˬ, bya
ceh^ ni mehˬ nehˬ tso^ nehˬ nya ni, ngaˬ-euˬ g'aˇ duˬ k'aw‸ guiˬ
20 lahˬ shaˇ-awˬ. Ngaˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ k'oeˇ
dawˬ-euˬ g'aˇ duˬ dah zaˇ pyeu‸-eu miˇ neh tawˬ-ahˇ ya uˇ lu‸
ma. Ngaˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ, mehˬ
nehˬ paˬ-ehˇ g'eh-eu lo‸-ehˇ, nui ma k'aˬ duˬ ni ahˇ ahˇ-ehˇ
mehˬ nehˬ nya ni k'aw‸, ngaˬ-euˬ g'aˇ duˬ guiˬ lahˬ shaˇ nehˬ
la‸ de.

**Aˇ saˬ saˬ-eu dawˬ**

21 Ngaˇ aˬ jo^-ehˇ pyeu‸ lu‸, aˬ jo^-ehˇ mˇ lu‸ shaˇ lu‸-eu gaˇ
kaw^ naw ma‸ ya siˬ ni, ngaˇ zawˇ gaˬ-eu aˬ yui‸ aˬ nyiˇ
Duˇjiˇ, naw ma‸-ahˇ yawˬ jeˬ na lu‸ ja nehˬ la‸ teh‸-a. Aˬ
yaw‸-aˬ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ la‸ k'oeˇ saˇ jaˇ zi‸-eu gaˇ
22 mˇ-eu tiˬ g'aˬ meh. Nga ma‸ aˬ jo^-ehˇ pyeu‸ lu‸ nga lehˇ naw
ma‸ ya siˬ ni maˬ ehˇ, aˬ yaw‸ naw ma‸-euˬ nui ma-ahˇ g'aˬ
bi k'a^ laˇ ni maˬ ehˇ, ngaˇ aˬ yaw‸-ahˇ naw ma‸ jawˇ gaˇ bi
oe-eu ma.
23 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ deuˬ-euˬ k'oeˇ ta^ nui saˇ o‸-eu
jeˬ ja^ lu‸-uˇ. K'oeˇ uˬ ta‸, Aˬ da Miˬ yehˇ hawˇ-eu Sahˬ paˬ
Yeˬsuˇ Ka-li neh bi‸ la‸-euˬ, g'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ hawˇ-eu jah-
24 eu jeˬ k'aw‸ ja^ lu‸-uˇ. Aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ
aˬ myah lu‸ aˬ diˇ aˬ maˇ gaˬ-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸-euˬ
k'oeˇ ta^ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ ja^ lu‸-uˇ.

# PIˇLIˇPI^ MEUˬ-AHˇ JAWˇ-EU KA-LI ZAˬ-AHˇ BO˰ NEHˬ-EUˬ SAH BO˰

**Aˇ dahˬ beh-eu dawˬ**

1 Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ zaˬ k'a^ pyeu˰-eu Pawˇlu^ hawˇ-eu
Ti^moˇseˬ nga nya˰, Piˇliˇpi^ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Yeˬsuˇ Ka-
li-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, Ka-li zaˬ aˇ muˇ-ahˇ haw-eu
pya^-eu deuˬ hawˇ-eu caw ba-eu deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, sahˬ bo˰ heu
2 bo˰ ahˇ le˰-eu ma. Aˬ dui-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ hawˇ-eu Sahˬ
paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ hawˇ-eu nui saˇ o˰-
eu jeˬ naw ma˰-euˬ k'oeˇ ta^ ja^ lu˰-uˇ.

**K'oeˇ gaˇ jawˇ-eu Ka-li zaˬ deuˬ-euˬ g'aˇ duˬ guiˬ lahˬ shaˇ-eu**

3 Ngaˇ naw ma˰-ahˇ k'aˇ noeˬ do^ laˇ ngeh, ngaˇ ngaˬ-euˬ
4 Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ ma. Naw ma˰ dawˬ taw^ lu˰-euˬ g'aˇ
duˬ ngaˇ guiˬ lahˬ shaˇ ngeh, yawˬ po^ na lu˰ laˬ k'aˬ cehˇ ta^
5 ni shaˇ lu˰ ma. Aˬ dui ma˰ tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu
guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ dahˬ beh-iˇ-euˬ nah-ahˇ neh nymˬ-mˇ
keu^ ni, naw ma˰ ngaˬ-ahˇ cawˬ cawˬ lu˰-eu miˇ neh, ngaˇ Miˬ
6 yehˇ-ahˇ ja ceuˬ ma. Naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ yaw muiˬ jeˬ mˇ
dahˬ beh-euˬ g'aˬ, Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ aˇ nah ngeh nah keu^ ni
7 gaˇ k'oeˇ mˇ jiˇ teh˰-a lehˇ ngaˇ jah duˬ-eu ma. Ngaˇ naw
ma˰ dawˬ taw^ lu˰-euˬ gaˇ kaw^ heu lo˰-ehˇ noeˬ-eu-aˬ, tsaˬ
teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˇ nui ma la˰ k'oeˇ keu^ ni
naw ma˰-ahˇ gaˬ lu˰ ma. Ngaˇ tawˬ-ahˇ ya uˇ lu˰ ngeh maˬ
ehˇ, laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ-aˬ yaw tsaˬ yaw dawˇ meh
lehˇ saˇ kiˇ kamˬ lu˰ ngeh maˬ ehˇ, naw ma˰ ngaˬ nehˬ-ehˇ tiˬ
kaw^ lo˰-ehˇ Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ za lu˰ meh.
8 Yeˬsuˇ Ka-li naw ma˰-ahˇ gaˬ-eu lo˰-ehˇ, ngaˇ naw ma˰ dawˬ
taw^ lu˰-ahˇ aˇ na^ ni gaˬ lu˰ nga lehˇ Miˬ yehˇ siˬ duˬ lu˰
9 meh. Naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ g'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ tiˬ jawˇ saˇ-i
tiˬ jawˇ myaˬ laˇ ni, ngaˇ guiˬ lahˬ shaˇ lu˰ ma. G'oeˇ-eu gaˬ-
eu k'oeˇ baˬ da neh naw ma˰ yaw muiˬ jeˬ-ahˇ siˬ duˬ nya laˇ
ni maˬ ehˇ, zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ hawˇ-eu tseˇ pa^ biˇ pa^ nya-eu
jeˬ naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ myaˬ laˇ ni maˬ ehˇ, guiˬ lahˬ shaˇ
10 lu˰ ma. K'oeˇ uˬ ta˰, Miˬ yehˇ-ahˇ ciˬ huiˬ ciˬ mahˇ-awˇ ja

ceuˬ ni, Yeˬsuˇ Ka-li baˬ da neh naw ma˰ yaw tsaˬ yaw dawˇ
11 jeˬ tiˬ byah ahˇ ahˇ-ehˇ, Ka-li-euˬ aˇ nah ngeh nah-euˬ g'aˇ
duˬ, shawˇ jehˆ ni g'eh-eu nui ma ahˇ-awˇ iˬ baˇ taˬ k'aˇ maˬ
za-eu tsawˇ haˬ ya pyeu˰ ni k'aw˰, ngaˇ guiˬ lahˬ shaˇ lu˰ ma.

### Ngaˇ deh˰ lu˰-eu-aˬ, Ka-li meh

12 Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, ngaˇ ya daˬ lu˰-eu heu-aˬ, laˬ
k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ bi gaˬ-iˇ lu˰-eu law hawˇ ngaˬ
13 lehˇ, naw ma˰-ahˇ bi siˬ maw˰ miˇ-a. Ka-li-euˬ g'aˇ duˬ ngaˇ
tawˬ-ahˇ uˇ lu˰ meh lehˇ, hawˇ la˰ k'oeˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ
14 hawˇ-eu nui deuˬ dawˬ tawˆ lu˰ ya siˬ-euˬ meh. Ngaˇ tawˬ-
ahˇ ya uˇ-eu baˬ da neh, aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ myaˬ ni tiˬ
paˆ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ la˰ k'oeˇ nui ma zi˰ laˇ-awˇ, nui ma
k'aˬ duˬ ni ahˇ ahˇ-ehˇ aˬ yaw˰-euˬ dawˬ mehˬ peuˬ laˇ-euˬ
meh.
15 Tsawˇ haˬ tiˬ paˆ na deuˬ-aˬ, myaˆ naˆ-awˇ ceh dzaˬ maw˰-
eu la˰ k'oeˇ Ka-li-euˬ gaˇ kawˆ dawˬ mehˬ mehˬ-eu meh. Ehˇ
k'aw˰, tiˬ paˆ na deuˬ-aˬ, yaw muiˬ jeˬ doˆ laˇ ni noeˬ tmˬ-awˇ
16 dawˬ mehˬ mehˬ-eu meh. Yaw muiˬ jeˬ doˆ laˇ ni noeˬ tmˬ-
awˇ dawˬ mehˬ mehˬ-eu deuˬ-aˬ, g'oeˇ-eu gaˬ-eu la˰ k'oeˇ
mehˬ-eu meh. Laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ-aˬ, tsaˬ dui dui
meh lehˇ ngaˇ ehˇ k'o˰ nehˬ-euˬ miˇ neh, ngaˇ tawˬ-ahˇ ya uˇ
17 lu˰ meh lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ siˬ nya meh. Myaˆ naˆ-eu la˰ k'oeˇ
Ka-li-euˬ gaˇ kawˆ dawˬ mehˬ mehˬ-eu deuˬ-aˬ, yaw tsaˬ yaw
dawˇ nui ma maˬ ahˇ-a. Tawˬ-ahˇ uˇ lu˰-eu ngaˬ-ahˇ, yaw
beh naˆ maˬ tseˇ bi daˬ ma lehˇ noeˬ-awˇ, mehˬ ceh ceh maw˰-
18 eu meh. Toˆ-ehˇ maˇ-iˬ, aˬ joˆ-ehˇ nga. Jaˬ myaw˰ myaw˰-
eu la˰ k'oeˇ maˬ ehˇ, yaw tsaˬ yaw dawˇ la˰ k'oeˇ maˬ ehˇ,
yawˬ jeˬ na lu˰ la˰ k'oeˇ aˬ cawˬ Ka-li-euˬ gaˇ kawˆ dawˬ
mehˬ mehˬ lu˰ meh. Aˬ cawˬ Ka-li-euˬ gaˇ kawˆ dawˬ mehˬ
mehˬ lu˰-eu miˇ neh, ngaˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu uˬ ta˰, mehˬ hu
paw k'aw˰ laˬ k'aˬ ya cehˇ teh˰-a.
19 Naw ma˰ guiˬ lahˬ shaˇ-eu miˇ neh maˬ ehˇ, Yeˬsuˇ Ka-li-
euˬ Yaw sahˇ Miˬ yehˇ caw ba la˰-eu miˇ neh maˬ ehˇ, ngaˇ ya
daˬ lu˰-eu heu-euˬ la˰ k'oeˇ ngaˇ ya buˬ-iˇ teh˰-a lehˇ, siˬ nya
20 ma. Ngaˇ noeˬ tmˬ-awˇ geu˰ maw˰ dui dui-eu-aˬ, heu lo˰-ehˇ
ma. Yawˬ jeˬ na lu˰ la˰ k'oeˇ ngaˇ maˬ ya sha˰ dawˇ-ehˇ, dzeuˇ
laˇ ngeh lo˰-ehˇ nymˬ-mˇ k'aw˰, ngaˇ nui ma k'aˬ duˬ ni ahˇ
ahˇ-ehˇ, deh˰-eu maˬ ehˇ, shiˇ-eu maˬ ehˇ, ngaˇ ngaˬ-euˬ g'awˇ
21 mawˇ la˰ k'oeˇ Ka-li-ahˇ taˬ huiˬ taˬ mahˇ ma. Ngaˇ deh˰

luˆ-eu-aˬ, Ka-li meh. Ngaˇ shiˇ naˇ, ngaˬ-euˬ g'aˇ duˬ jiˇ jeuˬ
22 meh. Ngaˬ-euˬ g'awˇ mawˇ ehˆ luˆ naˇ, ngaˇ gaˇ mˇ-eu gaˇ
dahˇ tsoeˬ tehˆ-a. K'oeˇ miˇ neh, shiˇ-eu jeˬ hawˇ-eu dehˆ-eu
jeˬ, heu nyiˬ jeˬ laˆ k'oeˇ ngaˇ aˬ geu jeˬ-ahˇ tseˇ geuˆ paˬ maˬ
23 siˬ miˇ-a. Ngaˇ k'oeˇ nyiˬ jeˬ-euˬ yaw kaˬ-ahˇ jawˇ luˆ-eu
miˇ neh, noeˬ maˬ do^ nya. Ngaˇ geuˆ mawˆ-eu jeˬ-aˬ, g'oˆ
leˇ-awˇ Ka-li nehˬ-ehˇ jawˇ mawˆ miˇ-a. Heu-aˬ, ngaˬ-euˬ g'aˇ
24 duˬ muiˬ dzehˬ-eu meh. Ehˇ k'awˆ, ngaˇ ngaˬ-euˬ g'awˇ mawˇ
laˆ k'oeˇ ya dehˆ naˇ, naw maˆ-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ dahˇ tsoeˬ
25 dzehˬ meh. Ngaˇ ya dehˆ tehˆ-a lehˇ siˬ duˬ ma. Jah-eu laˆ
k'oeˇ naw maˆ huiˬ laˇ mahˇ laˇ-awˇ laˬ k'aˬ cehˇ laˇ ni, ngaˇ
26 naw maˆ dawˬ taw^ luˆ nehˬ-ehˇ jawˇ ma. K'oeˇ miˇ neh,
ngaˇ naw maˆ jawˇ gaˇ paˇ g'oˆ le ngeh, ngaˇ baˬ da neh naw
maˆ Yeˬsuˇ Ka-li laˆ k'oeˇ Miˬ yehˇ-ahˇ yaw beh na^ maˬ tseˇ
ja ceuˬ nya laˇ tehˆ-a.
27 Aˬ jo^-ehˇ pyeuˆ k'awˆ, Ka-li-euˬ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ
dawˬ-ahˇ geuˇ ni yaw dehˆ dehˆ-awˬ. K'oeˇ loˆ-ehˇ dehˆ naˇ,
ngaˇ oe keu^-awˇ naw maˆ-ahˇ ya mawˇ ngeh maˬ ehˇ, naw
maˆ nehˬ-ehˇ maˬ jawˇ ngeh maˬ ehˇ, naw maˆ nui ma tiˬ siˬ
tehˆ-ehˇ taˬ-eu uˬ taˆ, nui noeˬ nui duˇ tiˬ jeˬ tehˆ-ehˇ taˬ-eu laˆ
k'oeˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ-ahˇ taˆ-eu jah-eu jeˬ-euˬ
28 g'aˇ duˬ leh jeh dui dui-eu gaˇ kaw^ ngaˇ ya gaˬ tehˆ-a. Naw
maˆ-eu paw maˬ pyawˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ tiˬ pawˆ-iˬ taˬ gu^.
Maˬ gu^ naˇ, aˬ yawˆ maˆ-ahˇ heu nyiˬ jeˬ bi siˬ bi mawˇ tehˆ-a.
Aˬ yawˆ maˆ ya luˬ ya seˇ-iˇ tehˆ-a. Naw maˆ-aˬ, Miˬ yehˇ-
ahˇ neh do^ le-euˬ ka k'oˆ-eu jeˬ za-euˬ ngaˇ lehˇ, aˬ yawˆ maˆ
29 ya siˬ ya mawˇ tehˆ-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Ka-li-euˬ guiˬ
lahˬ baˬ da neh naw maˆ aˬ yawˆ-ahˇ jah nya-eu a kawˬ-aˬ za-
euˬ uˬ taˆ, aˬ yawˆ-euˬ g'aˇ duˬ k'ehˬ nehˬ k'a^ nehˬ gaˇ daˬ-
30 eu a kawˬ-aˬ k'awˆ za-euˬ meh. Naw maˆ hawˇ-eu ngaˇ-aˬ,
tiˬ jeˬ-ahˇ tehˆ-ehˇ deu^ ceh ceh luˆ ma. Deu^ ceh ceh-eu heu
jeˬ-ahˇ dzeuˇ laˇ ngeh k'awˆ ngaˇ deu^ luˆ gaˇ naw maˆ ya
mawˇ-awˇ, nymˬ-mˇ k'awˆ ngaˇ deu^ luˆ-eu gaˇ kaw^ naw maˆ
ya gaˬ luˆ meh.

**Yeˬsuˇ-aˬ, yaw beh zaˬ k'a^ geuˆ-awˇ aˇ nah**
**Sahˬ paˬ pyeuˆ laˇ-euˬ**

2 K'oeˇ miˇ neh, Ka-li baˬ da neh g'aˬ k'a^ laˇ-eu jeˬ maˬ ehˇ,
g'oeˇ-eu gaˬ-eu baˬ da neh nui ma saˇ laˇ-eu jeˬ maˬ ehˇ,
Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-euˬ laˆ k'oeˇ cawˬ cawˬ-eu jeˬ maˬ ehˇ, aˬ

cawˬ-euˬ g'aˇ duˬ shaˇ noeˬ-awˇ g'awˬ shaˬ gaˬ-eu jeˬ maˬ ehˇ,
2 heu deuˬ naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ ahˇ naˇ, ngaˇ laˬ k'aˬ cehˇ
dui dui laˇ nya ni, heu lo‸-ehˇ mˇ-awˬ. Naw ma‸ nui ma tiˬ
siˬ teh‸-ehˇ, g'oeˇ-eu gaˬ-eu tiˬ jeˬ teh‸-ehˇ, nui noeˬ nui duˇ
3 tiˬ jeˬ teh‸-ehˇ taˬ-awˬ. Tsawˇ pyehˇ pyehˇ-awˇ nui ma huiˬ-
eu la‸ k'oeˇ tiˬ jeˬ-iˬ taˬ mˇ. Nui nahˬ nui yu la‸ k'oeˇ, tiˬ g'aˬ
tiˇ g'aˬ yawˬ ha-euˬ g'awˇ mawˇ na^ maˬ tseˇ aˬ cawˬ-ahˇ taˬ
4 huiˬ-awˬ. Yawˬ ha-ahˇ ta‸-eu deuˬ-ahˇ teh‸-ehˇ taˬ shaˇ noeˬ.
Aˬ cawˬ-ahˇ ta‸-eu deuˬ-ahˇ k'aw‸ shaˇ noeˬ-awˬ.
5 Yeˬsuˇ Ka-li nui ma taˬ-eu lo‸-ehˇ, naw ma‸ k'aw‸ taˬ-awˬ.
6 Aˬ yaw‸-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ nui noeˬ nui duˇ ahˇ-awˇ Miˬ yehˇ
lo‸-ehˇ g'eh-eu k'aw‸, Miˬ yehˇ lo‸-ehˇ pyeu‸-eu jeˬ-ahˇ zi‸
7 dah ni nyeh‸ tehˬ taˬ-eu tsaˬ meh lehˇ maˬ noeˬ-a. Aˬ yaw‸-
euˬ yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ leh^ dzeh ya‸-awˇ, zaˬ k'a^ lo‸-ehˇ
8 nui ma taˬ-awˇ neh tsawˇ haˬ lo‸-ehˇ deh‸ le-euˬ meh. K'oeˇ
uˬ ta‸, aˬ yaw‸-aˬ aˬ diˇ tsawˇ haˬ ngaˇ lehˇ, aˬ cawˬ ya
mawˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ aˬ yaw‸-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ taˬ nyiˇ-
awˇ, shiˇ ngeh keu^ ni Miˬ yehˇ-euˬ ehˇ dawˬ naˇ haˬ geu‸-
euˬ meh. Shiˇ-euˬ k'oeˇ-aˬ, la‸ ya‸ k'oeˇ ta^ kamˇ shiˇ-euˬ
9 meh. K'oeˇ miˇ neh, Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ dawˬ taw^ lu‸-euˬ
k'oeˇ ta^ taˬ huiˬ taˬ mahˇ-awˇ, tsawˇ myahˇ dawˬ taw^ lu‸
na^ maˬ tseˇ muiˬ dui jaˬ dui dui-eu tsawˇ myahˇ aˬ yaw‸-ahˇ
10 myahˇ nehˬ-euˬ meh. Mˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu maˬ ehˇ, miˇ tsaˬ
k'oeˇ ta^ jawˇ-eu maˬ ehˇ, miˇ tsaˬ dawˬ dah jawˇ-eu maˬ ehˇ,
k'aˇ jawˇ-eu yawˬ jeˬ na lu‸, Yeˬsuˇ-euˬ tsawˇ myahˇ uˬ mo^
11 pawˬ tsui‸ pawˬ dmˬ ya dmˬ teh‸-a. Heu uˬ ta‸, Aˬ da Miˬ
yehˇ yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ za ni, k'aˬ meh yawˬ meh na lu‸,
Yeˬsuˇ Ka-li-aˬ Sahˬ paˬ meh lehˇ, saˇ kiˇ ya kamˬ teh‸-a.

**Miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ yaw sheh‸ bya-eu**

12 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu cawˬ deuˬ-oˇ, naw ma‸ aˬ myah lu‸ ngaˬ-
euˬ ehˇ dawˬ naˇ haˬ geu‸ lu‸ meh. Ngaˇ naw ma‸ nehˬ-ehˇ
jawˇ ngeh na^ maˬ tseˇ ngaˇ naw ma‸ nehˬ-ehˇ maˬ jawˇ ngeh
k'aw‸, ngaˬ-euˬ ehˇ dawˬ yaw muiˬ-ehˇ naˇ haˬ geu‸-awˬ. Naw
ma‸ yawˬ ha-euˬ ka k'o‸-eu jeˬ za nya ni, gu^-awˇ yaw dzuˬ
13 dzuˬ-eu la‸ k'oeˇ leh jeh dui dui-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ-eu lo‸-ehˇ naw ma‸ mˇ maw‸-eu nui ma
ahˇ laˇ-awˇ mˇ nya ni, aˬ yaw‸ naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ mˇ lu‸
shaˇ lu‸ meh.
14 Naw ma‸ k'aˇ mˇ k'aˇ shaˇ-eu yawˬ jeˬ na lu‸ la‸ k'oeˇ, tiˬ

15 jeˬ-iˬ dawˬ g'o˰ maˬ do^-ehˇ ciˬ cuˇ ni mˇ-awˬ. K'oeˇ lo˰-ehˇ
mˇ naˇ, iˬ baˇ taˬ k'aˇ maˬ za-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu, aˬ cawˬ-
ahˇ maˬ coeˬ maˬ ci^-eu tsawˇ haˬ pyeu˰ teh˰-a. Nui ma g'o˰
dui dui-eu hawˇ-eu nui ma po^ po^ la^ la^-ehˇ g'eh-eu heu ziˇ
la˰ k'oeˇ jawˇ ngeh, naw ma˰-aˬ yaw lehˬ yaw ca maˬ ahˇ-eu,
Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ pyeu˰ teh˰-a. Naw ma˰ aˬ myah lu˰ sa˰ laˇ-
ahˇ bi deh˰ laˇ-eu dawˬ mehˬ mehˬ-ehˇ, yaw sheh˰ lo˰-ehˇ
16 tsawˇ haˬ heu ziˇ-ahˇ yaw sheh˰ bya lu˰ meh. K'oeˇ miˇ neh,
Ka-li-euˬ aˇ nah k'oeˇ nah keu^ le naˇ, ngaˇ nui ma huiˬ k'aˇ
heu lo˰-ehˇ za ma. Ngaˬ neh ceh^ ceh ceh-euˬ-aˬ, yawˬ ngeh˰
maˬ ngeuˇ-a. Ngaˬ neh mˇ doeˇ shaˇ doeˇ-euˬ k'aw˰, yawˬ ngeh˰
17 maˬ ngeuˇ-a. Naw ma˰ jah-eu jeˬ-aˬ, lawˇ nehˬ-eu jeˬ lo˰-ehˇ
duˇ-eu meh. Lawˇ nehˬ-eu k'oeˇ-eu k'oeˇ ta^ ngaˬ-euˬ shiˬ ya
sheh^ da^ k'aw˰, ngaˇ laˬ k'aˬ cehˇ dui dui miˇ-a. Naw ma˰
18 nehˬ-ehˇ k'aw˰ laˬ k'aˬ caw cehˇ ma. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni,
naw ma˰ k'aw˰ laˬ k'aˬ cehˇ-awˬ. Ngaˬ nehˬ-ehˇ k'aw˰ laˬ
k'aˬ caw cehˇ-awˬ.

**Ti^moˇseˬ hawˇ-eu Iˇbaˬpawˬdiˇ-euˬ gaˇ kaw^**

19 G'awˬ myahˇ maˬ g'eh-ehˇ ngaˇ Ti^moˇseˬ-ahˇ naw ma˰ jawˇ
gaˇ bi oe ma lehˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ la˰ k'oeˇ noeˬ tmˬ lu˰
ma. Ngaˇ naw ma˰-euˬ gaˇ kaw^ ya siˬ naˇ, laˬ k'aˬ cehˇ laˇ
20 teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ lo˰-ehˇ duˇ ni nui ma
taˬ nya-eu tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ ngaˬ nehˬ-ehˇ maˬ jawˇ-a.
Aˬ yaw˰-aˬ, naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ yaw muiˬ jeˬ aˬ diˇ shaˇ noeˬ
21 nya-eu g'aˬ meh. Nui deuˬ-aˬ, Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ g'aˇ duˬ yaw
muiˬ jeˬ maˬ po^-ehˇ, yawˬ ha-euˬ g'aˇ duˬ muiˬ laˇ ni teh˰-
22 ehˇ po^-eu meh. Ehˇ k'aw˰, naw ma˰ Ti^moˇseˬ-euˬ nui ma-
ahˇ siˬ nya meh. Aˬ li tiˬ g'aˬ, yawˬ ha-euˬ aˬ da nehˬ-ehˇ gaˇ
mˇ-eu lo˰-ehˇ, laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ gaˬ doe-iˇ ni, aˬ
23 yaw˰ ngaˬ nehˬ-ehˇ gaˇ mˇ-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ cawˬ
ngaˬ-ahˇ aˬ jo^-ehˇ jahˇ nehˬ la˰ gaˇ ngaˇ ya siˬ ngeh, tiˬ po^
teh˰-ehˇ aˬ yaw˰-ahˇ naw ma˰ jawˇ gaˇ bi oe ma lehˇ, ngaˇ noeˬ
24 lu˰ ma. Ngaˇ k'aw˰ g'awˬ myahˇ maˬ g'eh-ehˇ naw ma˰ jawˇ
gaˇ oe ma lehˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ la˰ k'oeˇ jah duˬ taˬ-euˬ
ma.
25 Ngaˬ-euˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Iˇbaˬpawˬdiˇ-ahˇ naw ma˰ jawˇ
gaˇ bi g'o˰ le-eu tsaˬ-eu paˬ lehˇ, ngaˇ noeˬ lu˰ ma. Aˬ yaw˰-aˬ,
ngaˬ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ gaˇ mˇ lu˰-eu uˬ ta˰, ngaˬ nehˬ-
ehˇ tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ sa˰ laˇ paw-euˬ yehˇ meh. Ngaˇ loˬ-eu

deuˬ-ahˇ bi caw ba-eu lehˇ naw ma‸ neh k'ehˇ taˬ-euˬ g'aˬ k'ehˇ
26 k'aw‸ ngeuˇ meh. Aˬ yaw‸ naw ma‸ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ yaw laˇ-
awˇ, aˬ yaw‸ naˇ-eu gaˇ kaw^ naw ma‸ ya gaˬ-euˬ miˇ neh, aˬ
yaw‸ noeˬ shaˬ dui dui lu‸ meh. K'oeˇ miˇ neh, ngaˇ aˬ yaw‸-
27 ahˇ bi g'o‸ le ma. Shiˇ taw tehˬ ni aˬ yaw‸ naˇ-euˬ meh. Ehˇ
k'aw‸, Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ g'awˬ shaˬ gaˬ-euˬ meh. Aˬ
yaw‸-ahˇ teh‸-ehˇ g'awˬ shaˬ gaˬ-euˬ maˬ ngeuˇ-a. Ngaˇ noeˬ
shaˬ dui dui lu‸ gaˇ maˬ bi noeˬ shaˬ dzehˬ laˇ-eu lehˇ, ngaˬ-
28 ahˇ k'aw‸ g'awˬ shaˬ gaˬ nehˬ la‸-euˬ meh. Naw ma‸ aˬ
yaw‸-ahˇ ya mawˇ ngeh laˬ k'aˬ cehˇ laˇ ni maˬ ehˇ, ngaˇ noeˬ
shaˬ-eu ui cui^ maˬ gaˇ laˇ ni maˬ ehˇ, ngaˇ aˬ yaw‸-ahˇ yaw
29 kawˇ-ehˇ bi g'o‸ le ma. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ baˬ da neh, laˬ k'aˬ
cehˇ ta^ ni aˬ yaw‸-ahˇ ha-awˬ. Aˬ yaw‸ lo‸-ehˇ g'eh-eu
30 tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ yaw zeu baw-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
naw ma‸ neh ngaˬ-ahˇ caw ba-euˬ maˬ ku‸-eu deuˬ ku‸ laˇ
ni, aˬ yaw‸-euˬ g'awˇ mawˇ a nehˬ-awˇ Ka-li-euˬ gaˇ mˇ-eu
miˇ neh, aˬ yaw‸ shiˇ shaw-iˬ law meh.

## Pawˇlu^ teh miˇ nya ni leh jeh lu‸ meh

3 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, aˇ saˬ saˬ-eu dawˬ-aˬ, heu lo‸-ehˇ ma.
Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ la‸ k'oeˇ laˬ k'aˬ cehˇ-awˬ. Gaˇ kaw^
heu deuˬ naw ma‸-ahˇ tiˬ po^ saˇ-i tiˬ po^ bo‸ ahˇ le‸-eu-aˬ,
bo‸ deh^ la‸-euˬ maˬ ngeuˇ de. K'oeˇ uˬ ta‸, naw ma‸ gu^
k'aˇ maˬ za-ehˇ jawˇ zi‸ nya ni, gaˇ dahˇ tsoeˬ-eu meh.
2 Aˬ kuiˬ lo‸-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ-ahˇ maˬ ehˇ, yaw haiˬ jeˬ
mˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ maˬ ehˇ, ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ yehˬ-eu pyeh^-
3 eu tsawˇ haˬ-ahˇ maˬ ehˇ, yahˇ-awˬ. Aˬ diˇ aˬ maˇ ba^ k'o^
mehˬ dzaˬ yehˬ-eu deuˬ-aˬ, aˬ dui ma‸ ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ
naˇ, aˬ dui ma‸-aˬ nui ma la‸ k'oeˇ Miˬ yehˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-
eu tsawˇ haˬ ma. K'oeˇ uˬ ta‸, Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ la‸ k'oeˇ nui
ma huiˬ k'aˇ za-awˇ, shiˬ shaˬ jiˇ-ahˇ maˬ g'oe-eu tsawˇ haˬ
4 k'aw‸ ngeuˇ ma. Aˬ diˇ ehˇ naˇ, ngaˇ-aˬ shiˬ shaˬ jiˇ-ahˇ
g'oe maw‸ naˇ, g'oe nya ma. Ngaˇ shiˬ shaˬ jiˇ-ahˇ g'oe nya ma
lehˇ, aˬ cawˬ tiˬ g'aˬ na noeˬ naˇ, ngaˇ aˬ yaw‸ na^ maˬ tseˇ
5 g'oe nya ma. Ngaˇ-aˬ, deh‸ le-awˇ yeh‸ nah byah laˇ naˇ, ba^
k'o^ mehˬ dzaˬ yehˬ-euˬ ma. Ngaˇ-aˬ, Iˇsaˬleˬla^-euˬ tsawˇ
jeuˬ tsawˇ ca la‸ k'oeˇ, Beˬyaˬmiˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca ma. Heˬ-
byehˇ tsawˇ haˬ la‸ k'oeˇ neh deh‸ le-euˬ, Heˬbyehˇ tsawˇ haˬ
aˬ diˇ ma. Zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ paw ehˇ le‸ naˇ, Paˬliˬsehˇ

6 ma. Ngaˬ neh leh jeh dui dui-euˬ gaˇ kaw^ deuˬ ehˇ le˰ naˇ,
Ka-li zaˬ aˇ muˇ-ahˇ k'ehˬ nehˬ k'a^ nehˬ haw-euˬ tiˬ g'aˬ
ma. Zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-ahˇ ta˰-eu yaw tsaˬ yaw dawˇ
7 jeˬ-ahˇ ehˇ le˰ naˇ, iˬ baˇ maˬ ahˇ-eu tsawˇ haˬ ma. Ehˇ k'aw˰,
dzeuˇ laˇ ngeh ngaˇ k'aˇ ja^-eu jiˇ jeuˬ deuˬ-aˬ, ngaˇ Ka-li-euˬ
g'aˇ duˬ gaˇ mˇ-eu miˇ neh, smˬ-iˇ-euˬ deuˬ meh lehˇ, sawˇ taˬ-
8 euˬ ma. Aˬ diˇ ehˇ naˇ, ngaˇ ngaˬ-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-
li-ahˇ siˬ-euˬ-aˬ, zawˇ muiˬ-eu miˇ neh, nui deuˬ yawˬ jeˬ na
lu˰-ahˇ smˬ-iˇ-euˬ deuˬ meh lehˇ sawˇ taˬ-euˬ ma. Ngaˇ aˬ
yaw˰-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ mˇ lu˰-eu miˇ neh, yawˬ jeˬ na lu˰ bi
9 smˬ-iˇ jiˇ-euˬ ma. Ngaˇ Ka-li-ahˇ za-awˇ aˬ yaw˰-euˬ la˰ k'oeˇ
jawˇ nya ni, k'oeˇ deuˬ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ ya^ dzeh taˬ-euˬ ja^
gu^ ja^ meuˬ meh lehˇ, sawˇ taˬ-euˬ ma. Ngaˇ-aˬ, zahˇ dawˬ
k'o˰ dawˬ-ahˇ ta˰-eu yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ maˬ ja^. Ka-li-ahˇ
jah-eu jeˬ-ahˇ ta˰-eu yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ ja^ ma. Yaw tsaˬ
yaw dawˇ heu jeˬ-aˬ, Miˬ yehˇ-ahˇ neh do^ le-eu meh. Jah-eu
miˇ neh teh˰-ehˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ heu jeˬ-ahˇ za nya-eu meh.
10 Nymˬ-mˇ-aˬ, Ka-li-ahˇ k'aw˰, aˬ yaw˰ g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ baoˬ-
11 ahˇ k'aw˰, ngaˇ siˬ maw˰ miˇ-a. Ngaˇ k'aw˰ g'o˰ deh˰ laˇ-eu
jeˬ-ahˇ za nya ni, Ka-li daˬ lu˰-eu shaˬ dui zahˬ dui dui-eu deuˬ-
ahˇ aˬ yaw˰ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ daˬ daˬ-ehˇ, aˬ yaw˰
shiˇ-euˬ lo˰-ehˇ duˇ laˇ ni deh˰ maw˰ miˇ-a.
12 Ngaˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ-eu-aˬ, nymˬ-mˇ ngaˇ za-euˬ ma lehˇ
ehˇ-eu maˬ ngeuˇ. Nymˬ-mˇ ngaˇ byah laˇ-euˬ ma lehˇ ehˇ-eu
k'aw˰ maˬ ngeuˇ. Yeˬsuˇ Ka-li ngaˬ-ahˇ nyeh˰ tehˬ taˬ-euˬ
lo˰-ehˇ, ngaˇ k'aw˰ k'oeˇ jeˬ-ahˇ nyeh˰ tehˬ nya ni, leh jeh
13 leh jeh-ehˇ teh lu˰ ma. Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, ngaˇ k'oeˇ
jeˬ-ahˇ nyeh˰ tehˬ taˬ-euˬ ma lehˇ sawˇ taˬ-euˬ maˬ ngeuˇ.
Ehˇ k'aw˰, ngaˇ tiˬ jeˬ mˇ lu˰ ma. Dzeuˇ laˇ-euˬ deuˬ-ahˇ ngaˇ
ngehˇ jiˇ ya˰-awˇ, mehˬ hu paw ja^-eu deuˬ-ahˇ miˇ leˇ ni teh
14 lu˰ ma. Ngaˬ-euˬ la˰ k'oeˇ deh˰ do^ laˇ-awˬ lehˇ, Miˬ yehˇ
Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ g'oe-awˇ ngaˬ-ahˇ kuˇ-eu la˰ sawˬ-ahˇ ngaˇ
teh miˇ nya ni leh jeh lu˰ ma.
15 Jah-eu paw tsawˇ k'a^ k'a^ laˇ-euˬ aˬ dui ma˰-aˬ, nui ma
k'oeˇ lo˰-ehˇ taˬ kaˇ-euˇ. Heu-euˬ la˰ k'oeˇ naw ma˰ noeˬ-
eu tiˬ jeˬ na beu gaˇ naˇ, gaˇ kaw^ k'oeˇ Miˬ yehˇ naw ma˰-
16 ahˇ pah mehˬ nehˬ la˰ teh˰-a. Aˬ dui neh k'aˇ teh miˇ taˬ-euˬ
deuˬ-ahˇ nyeh˰ tehˬ taˬ-awˇ, dawˇ coe ni mˇ g'eh kaˇ-euˇ.
17 Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, ngaˇ yaw deh˰ deh˰-eu lo˰-ehˇ, naw
ma˰ k'aw˰ nui ma tiˬ siˬ teh˰-ehˇ taˬ-awˇ deh˰-awˬ. Ngaˬ-ahˇ

dzaw geu˰-awˇ deh˰ lu˰-eu tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ haw-awˬ.
18 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, dzeuˇ laˇ ngeh ngaˇ naw ma˰-ahˇ g'awˬ
mya po^ ehˇ nehˬ-euˬ lo˰-ehˇ, nymˬ-mˇ k'aw˰ mya^ biˇ do^
do^-ehˇ paˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Ka-li-euˬ la˰ ya˰-ahˇ muiˇ-eu tsawˇ
19 haˬ g'awˬ mya ni jawˇ meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-aˬ, aˇ saˬ
saˬ ngeh luˬ-iˇ seˇ-iˇ teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰-euˬ uˬ ma^-aˬ, aˬ
yaw˰ ma˰-euˬ miˬ yehˇ meh. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, sha˰ dawˇ paˬ-
ehˇ g'eh-eu jeˬ-ahˇ maˬ sha˰ dawˇ-ehˇ nui ma huiˬ-eu meh. Aˬ
yaw˰ ma˰ miˇ tsaˬ-ahˇ ta˰ leˇ-eu deuˬ-ahˇ teh˰-ehˇ shaˇ noeˬ-
20 eu meh. Aˬ dui-aˬ, mˬ-ahˇ ta˰ leˇ-eu tsawˇ haˬ ma. Ka
k'o˰-eu g'aˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li k'oeˇ gaˇ neh do^ le gaˇ aˬ
21 dui noeˬ tmˬ lu˰ ma. Aˬ yaw˰-aˬ, yawˬ jeˬ na lu˰-ahˇ aˬ yaw˰-
euˬ uˬ mo^ bi jawˇ bi ja^-eu baoˬ-ahˇ g'oe-awˇ, yaw sheh˰ k'ahˬ
sehˇ huiˬ dui dui-eu aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ lo˰-ehˇ pyeu˰ laˇ
ni, yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ maˬ ahˇ-eu aˬ dui-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ
yaw shui˰ jahˇ paˇ nehˬ la˰ teh˰-a.

**Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ la˰ k'oeˇ laˬ k'aˬ cehˇ-awˬ**

4 K'oeˇ miˇ neh, ngaˇ zawˇ gaˬ-awˇ mawˇ maw˰ dui dui-eu aˬ
yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, naw ma˰-aˬ ngaˬ-euˬ laˬ k'aˬ cehˇ duˬ
hawˇ-eu ngaˬ-euˬ shuiˇ uˬ k'o^ meh. Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu cawˬ
deuˬ-oˇ, naw ma˰ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ la˰ k'oeˇ zi˰ dah ni deh˰-
awˬ.
2 Naw nya˰ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ la˰ k'oeˇ tsaˬ leˇ dzoeˇ leˇ-
awˬ lehˇ, ngaˇ Iˇbawˇdiˇ hawˇ-eu Suˇtu^-ahˇ shaˇ-eu ma.
3 Ngaˬ nehˬ-ehˬ tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ gaˇ mˇ haw-euˬ g'aˬ-oˇ, nawˇ
k'aw˰ zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ nyiˬ g'aˬ-ahˇ caw ba-awˬ lehˇ, ngaˇ
nawˬ-ahˇ shaˇ-eu ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, laˬ k'aˬ cehˇ-
eu guiˬ lahˬ dawˬ gaˬ doe-iˇ ni, aˬ yaw˰ nya˰ ngaˬ nehˬ-ehˇ
caw mˇ nehˬ la˰-euˬ meh. Gaˬleˬmeˬ hawˇ-eu, sa˰ laˇ deh˰-
eu jaˇ laˇ la˰ k'oeˇ tsawˇ myahˇ bo˰ ahˇ taˬ-euˬ nui deuˬ
k'aw˰, ngaˬ nehˬ-ehˇ caw mˇ nehˬ la˰-eu meh.
4 Aˬ myah lu˰ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ la˰ k'oeˇ laˬ k'aˬ cehˇ-
awˬ. Ngaˇ tiˬ po^ paˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Laˬ k'aˬ cehˇ-awˬ.
5 Nui ma muiˬ-eu tsawˇ haˬ ngaˇ lehˇ, tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰
naw ma˰-ahˇ siˬ nya ni, deh˰-awˬ. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ oe keu^-iˬ
6 meh. Tiˬ jeˬ-ahˇ-iˬ k'ahˬ taˬ lahˇ. Naw ma˰ guiˬ lahˬ shaˇ
ngeh maˬ ehˇ, aˬ cawˬ-euˬ g'aˇ duˬ shaˇ ngeh maˬ ehˇ, k'aˇ
shaˇ maw˰-eu lo˰-ehˇ Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ ja ceuˬ-ehˇ shaˇ-awˬ.
7 K'oeˇ lo˰-ehˇ shaˇ naˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ neh do^ le-eu, tsawˇ haˬ

maˬ noeˬ do^ coeˇ-eu nui saˇ o˰-eu jeˬ naw ma˰-euˬ nui ma hawˇ-eu naw ma˰-euˬ nui noeˬ nui duˇ-ahˇ Yeˬsuˇ Ka-li la˰ k'oeˇ bo sa^ nehˬ la˰ teh˰-a.

**Gaˇ kaw^ heu deuˬ shaˇ noeˬ-awˬ**

8 Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, aˇ saˬ saˬ-eu dawˬ-aˬ, heu lo˰-ehˇ
ma. Yaw tsaˬ yaw dawˇ yawˬ jeˬ na lu˰, yaw zeu baw paˬ-ehˇ
g'eh-eu yawˬ jeˬ na lu˰, yaw tsaˬ yaw tsahˇ yawˬ jeˬ na lu˰, yaw
muiˬ yaw shawˇ yawˬ jeˬ na lu˰, haw muiˬ-eu yawˬ jeˬ na lu˰,
aˬ cawˬ-euˬ gaˇ kaw^ yaw muiˬ jeˬ ya gaˬ-eu yawˬ jeˬ na lu˰,
zawˇ muiˬ-eu jeˬ dawˬ taw^ lu˰, ja ceuˬ paˬ-ehˇ g'eh-eu jeˬ dawˬ
taw^ lu˰, gaˇ kaw^ heu deuˬ nui ma la˰ k'oeˇ shaˇ daw^ taˬ-awˬ.
9 Naw ma˰ ngaˬ-euˬ la˰ k'oeˇ ya dzaw, ya ha geu˰-eu, ya gaˬ ya
mawˇ-eu deuˬ-ahˇ mˇ g'eh-awˬ. K'oeˇ lo˰-ehˇ mˇ g'eh naˇ,
nui saˇ bi o˰-eu Miˬ yehˇ naw ma˰ nehˬ-ehˇ jawˇ teh˰-a.

**Naw ma˰ neh daw^ ahˇ le˰-euˬ la˰ sawˬ**

10 Nymˬ-mˇ k'aw˰, naw ma˰ ngaˬ-ahˇ noeˬ keu^ la˰-euˬ miˇ
neh, ngaˇ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ la˰ k'oeˇ laˬ k'aˬ cehˇ dui dui
miˇ-a. Dzeuˇ laˇ ngeh naw ma˰ ngaˬ-ahˇ noeˬ keu^ lu˰ k'aw˰,
11 ngaˬ-ahˇ caw ba la˰-eu, gaˇ ma maˬ dahˇ laˇ-aˬ siˬ. Ngaˇ
tiˬ jeˬ na loˬ-eu miˇ neh, heu lo˰-ehˇ ehˇ-eu maˬ ngeuˇ. Ngaˇ
aˬ geu jeˬ ya tahˬ puˬ k'aw˰, k'oeˇ-euˬ la˰ k'oeˇ nui k'ahˇ shiˇ
12 ni siˬ nya laˇ-euˬ ma. Iˇ shaˬ shaˬ dui dui-eu jeˬ-ahˇ maˬ ehˇ,
smˇ muiˬ smˇ baw jeˬ-ahˇ maˬ ehˇ, ngaˇ kamˬ coeˇ laˇ-euˬ
ma. Dzaˬ lo˰ dawˇ lo˰-eu jeˬ-ahˇ maˬ ehˇ, meh˰-eu shu˰-eu
jeˬ-ahˇ maˬ ehˇ, baw-eu za-eu jeˬ-ahˇ maˬ ehˇ, iˇ shaˬ iˇ
taw jeˬ-ahˇ maˬ ehˇ, ngaˇ heu deuˬ-ahˇ aˬ jo^-ehˇ daˬ paˬ
13 nga lehˇ, yawˬ jeˬ na lu˰ siˬ nya laˇ-euˬ ma. Ngaˬ-ahˇ g'aˬ
bi˰ la˰-eu g'aˬ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ, ngaˇ dawˬ taw^ lu˰ mˇ nya
shaˇ nya ma.
14 Ehˇ k'aw˰, ngaˇ shaˬ dui zahˬ dui dui-eu jeˬ-ahˇ ya daˬ lu˰
ngeh, naw ma˰ cawˬ cawˬ la˰-euˬ miˇ neh, muiˬ dui dui miˇ-a.
15 Piˇliˇpi^ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ, ngaˇ laˬ k'aˬ
cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ beh beh laˇ-awˇ, Maˬgeˬdawˇni^
miˇ k'ahˬ-ahˇ neh do^-iˇ ngeh, bi˰-eu hawˇ-eu ha geu˰-eu jeˬ
la˰ k'oeˇ naw ma˰ teh˰-ehˇ ngaˬ-ahˇ cawˬ cawˬ la˰-euˬ meh.
Ka-li zaˬ aˇ muˇ nui deuˬ-aˬ, k'oeˇ lo˰-ehˇ tiˬ muˇ-iˬ maˬ jahˇ
16 nehˬ-aˬ lehˇ naw ma˰ siˬ nya meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˇ
Teˇsaˬloˇni meuˬ-ahˇ jawˇ ngeh, ngaˇ loˬ-eu deuˬ-ahˇ naw ma˰

17 tiˬ po^ nyiˬ po^ daw^ ahˇ le˰-euˬ meh. Ngaˇ la˰ sawˬ maw˰-
eu miˇ neh heu lo˰-ehˇ ehˇ-eu maˬ ngeuˇ de. Naw ma˰ guiˬ
18 lahˬ tiˬ byah za ni ngaˇ maw˰ miˇ-a. Nymˬ-mˇ-aˬ, ngaˇ yawˬ
jeˬ na lu˰ ja^ lo˰-eu uˬ ta˰, aˇ dzehˬ k'aw˰ ja^ ma. Naw ma˰
Iˇbaˬpawˬdiˇ-ahˇ k'ehˇ-awˇ bi sha ha le-euˬ la˰ sawˬ k'oeˇ
deuˬ baˬ da neh ngaˇ tiˬ byah ja^ ma. La˰ sawˬ k'oeˇ deuˬ-aˬ,
do˰-awˇ damˬ-eu yaw saw jeˬ k'aw˰, Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ-eu
lawˇ nehˬ-eu jeˬ k'aw˰ ngeuˇ meh. Miˬ yehˇ k'oeˇ deuˬ-ahˇ ha
19 geu˰ teh˰-a. Ngaˬ-euˬ Miˬ yehˇ-aˬ, aˬ yaw˰-euˬ zawˇ poeˬ
zawˇ lawˬ-eu yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ la˰ k'oeˇ, naw ma˰ k'aˇ loˬ-
eu yawˬ jeˬ na lu˰, Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ naw ma˰-
ahˇ tiˬ byah tiˬ lo˰ bi˰ nehˬ la˰ teh˰-a. Aˬ dui-euˬ Aˬ da Miˬ
20 yehˇ-ahˇ mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ ja ceuˬ kaˇ-euˇ.

**Aˇ saˬ saˬ-eu dawˬ**

21 Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ g'oe lu˰-eu Ka-li zaˬ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ
ngaˇ noeˬ lu˰ ma jeˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-iˬ de. Ngaˬ nehˬ-ehˇ jawˇ-
eu aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ deuˬ, Naw ma˰-ahˇ noeˬ lu˰ ma
22 lehˇ, dawˬ tsa˰ tsa˰ ahˇ le˰-eu meh. Ka-li zaˬ dawˬ taw^ lu˰,
Naw ma˰-ahˇ noeˬ lu˰ ma lehˇ, dawˬ tsa˰ ahˇ le˰-eu meh.
Aˬ cawˬ na^ maˬ tseˇ, sahˬ paˬ Gehˇsaˬ-euˬ hawˇ-ahˇ jawˇ-
eu Ka-li zaˬ deuˬ naw ma˰-ahˇ noeˬ lu˰ meh.
23 Aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ
naw ma˰-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ ahˇ lu˰-uˇ.

# GAWˇLAWˇSEHˇ MEUˬ-AHˇ JAWˇ-EU KA-LI ZAˬ-AHˇ BO˰ NEHˬ-EUˬ SAHˬ BO˰

**Aˇ dahˬ beh-eu dawˬ**

1 Ngaˇ-aˬ, Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ-eu miˇ neh Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ
g'aˬ k'ehˇ geu˰ lu˰-eu Pawˇlu^ ma. Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Ti^moˇseˬ
nga nya˰, Gawˇlawˇsehˇ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Ka-li zaˬ deuˬ-ahˇ
sahˬ bo˰ heu bo˰ ahˇ le˰-eu ma. Naw ma˰-aˬ, Ka-li-ahˇ jah
2 zi˰-eu aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ meh. Aˬ dui-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ-euˬ

guiˬ lahˬ yaw dzahˇ hawˇ-eu nui saˇ o‸-eu jeˬ naw ma‸-euˬ
k'oeˇ ta^ ja^ lu‸-uˇ.

### Aˬ yaw‸ ma‸ sa‸ laˇ paw-euˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ za ni Pawˇlu^ guiˬ lahˬ shaˇ-eu

3 Nga ma‸ naw ma‸-euˬ g'aˇ duˬ guiˬ lahˬ shaˇ ngeh, aˬ dui-euˬ
Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ aˬ myah lu‸
4 ja ceuˬ lu‸ ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma‸ Yeˬsuˇ
Ka-li-ahˇ jah lu‸-eu gaˇ kaw^ maˬ ehˇ, naw ma‸ Ka-li zaˬ dawˬ
taw^ lu‸-ahˇ gaˬ lu‸-eu gaˇ kaw^ maˬ ehˇ, nga ma‸ ya gaˬ-euˬ
5 ma. K'oeˇ uˬ ta‸, mˬ k'oeˇ ta^ naw ma‸-euˬ g'aˇ duˬ jeˬ
hmˬ taˬ-euˬ noeˬ tmˬ-eu jeˬ baˬ da neh k'aw‸, nga ma‸ Miˬ
yehˇ-ahˇ ja ceuˬ lu‸ ma. Noeˬ tmˬ-eu heu-euˬ gaˇ kaw^, aˬ
diˇ aˬ maˇ-euˬ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ gaˇ naw
6 ma‸ ya gaˬ-euˬ meh. Laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ heu-aˬ,
naw ma‸ jawˇ gaˇ keu^ le-euˬ uˬ ta‸, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ doe
ni aˇ siˬ siˬ laˇ huiˬ laˇ lu‸-eu lo‸-ehˇ, naw ma‸ ya gaˬ-awˇ
Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ-ahˇ aˬ diˇ ya siˬ-euˬ ngeh
nah-ahˇ neh, naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ k'aw‸ aˇ siˬ siˬ laˇ huiˬ laˇ
7 lu‸ meh. Nga ma‸ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo‸-ehˇ gaˇ mˇ lu‸-eu,
nga ma‸ zawˇ gaˬ-eu Iˇbaˬpaˬlaˇ-ahˇ naw ma‸ gaˇ kaw^ k'oeˇ
ya dzaw-awˇ ya siˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-aˬ, nga ma‸-euˬ g'aˇ
duˬ saˇ jaˇ zi‸-eu la‸ k'oeˇ Ka-li-euˬ gaˇ mˇ-eu g'aˬ meh.
8 Yaw sahˇ Miˬ yehˇ baˬ da neh naw ma‸ nga ma‸-ahˇ gaˬ lu‸-eu
gaˇ kaw^, aˬ yaw‸ nga ma‸-ahˇ ja nehˬ la‸-euˬ meh.
9 K'oeˇ miˇ neh, naw ma‸ Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ jah-awˇ Ka-li zaˬ
deuˬ-ahˇ gaˬ lu‸-eu gaˇ kaw^ nga ma‸ ya gaˬ-euˬ ngeh nah-ahˇ
neh, nga ma‸ naw ma‸-euˬ g'aˇ duˬ aˬ myah lu‸ guiˬ lahˬ shaˇ
lu‸ ma. Sa‸ laˇ paw-euˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ hawˇ-eu noeˬ siˬ noeˬ
do^ nya-eu dawˬ taw^ lu‸-euˬ la‸ k'oeˇ naw ma‸ Miˬ yehˇ nui
ma tsaˬ-eu jeˬ-ahˇ tiˬ byah tiˬ lo‸ siˬ nya laˇ ni k'aw‸, nga ma‸
10 guiˬ lahˬ shaˇ lu‸ ma. Naw ma‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ siˬ nya laˇ naˇ,
Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ geuˇ-eu lo‸-ehˇ deh‸ g'eh-awˇ, yawˬ jeˬ
na lu‸ la‸ k'oeˇ aˬ yaw‸ naw ma‸-ahˇ nui k'ahˇ shiˇ teh‸-a.
K'oeˇ uˬ ta‸, naw ma‸ yaw muiˬ yawˬ jeˬ na lu‸ mˇ-eu shaˇ-eu
la‸ k'oeˇ aˇ siˬ siˬ le-awˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ tiˬ jawˇ saˇ-i tiˬ jawˇ
11 siˬ nya laˇ teh‸-a. Baoˬ zawˇ huiˬ-eu nawˬ-euˬ yaw sheh‸ k'ahˬ
sehˇ baˬ da neh, aˬ yaw‸ ma‸ laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni nui ma zi‸-eu
la‸ k'oeˇ yawˬ jeˬ na lu‸-ahˇ oˇ nya ni, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ baoˬ
bi‸-awˬ lehˇ, nga ma‸ naw ma‸-euˬ g'aˇ duˬ guiˬ lahˬ shaˇ lu‸

12 ma. Yaw sheh‸-euˬ la‸ k'oeˇ jawˇ-eu Ka-li zaˬ deuˬ nehˬ-ehˇ,
aˬ dui jeˬ biˇ o‸-eu tsawˇ haˬ pyeu‸ laˇ ni jahˇ nehˬ la‸-euˬ Aˬ
13 da Miˬ yehˇ-ahˇ naw ma‸ ja ceuˬ teh‸-a. Aˬ da Miˬ yehˇ-aˬ,
yaw zahˇ-euˬ baoˬ la‸ k'oeˇ aˬ dui-ahˇ bi buˬ-iˇ la‸-awˇ, aˬ
yaw‸ zawˇ gaˬ-eu Zaˬ maˇ u^ lahˇ-eu la‸ k'oeˇ bi uˇ leˇ la‸-euˬ
14 meh. Zaˬ maˇ k'oeˇ g'aˬ aˬ dui ma‸-ahˇ ka k'o‸ nehˬ la‸-awˇ,
iˬ baˇ pyehˬ nehˬ la‸-euˬ meh.

**Ka-li kamˇ shiˇ-euˬ miˇ neh, aˬ dui Miˬ yehˇ-ahˇ tsaˬ leˇ dzoeˇ leˇ-eu**

15 Tsawˇ haˬ zaˬ Miˬ yehˇ-ahˇ maˬ mawˇ nya. Ka-li-ahˇ mawˇ
naˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ mawˇ gaˇ duˇ-eu meh. K'aˇ beh taˬ-euˬ
dawˬ taw^ lu‸-euˬ k'oeˇ ta^ Yeˬsuˇ-aˬ, aˬ yui‸ yui‸ saˬ g'aˬ
16 meh. Mˬ k'oeˇ ta^ hawˇ-eu miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ k'aˇ jawˇ k'aˇ
ja^-eu deuˬ maˬ ehˇ, mawˇ nya-eu deuˬ hawˇ-eu maˬ mawˇ
nya-eu deuˬ maˬ ehˇ, nuiˇ mahˬ mahˬ ma deuˬ, sahˬ paˬ deuˬ,
u^ lahˇ-eu deuˬ hawˇ-eu, baoˬ huiˬ-eu deuˬ maˬ ehˇ, yawˬ jeˬ
na lu‸ aˬ yaw‸-euˬ la‸ k'oeˇ neh beh taˬ-euˬ meh. Yawˬ jeˬ
17 na lu‸ aˬ yaw‸-euˬ g'aˇ duˬ beh taˬ-euˬ meh. Tiˬ jeˬ-iˬ maˬ
deh‸ maˬ ja^ laˇ mi na^-ehˇ, aˬ yaw‸ deh‸ lu‸ jawˇ lu‸ meh.
Yawˬ jeˬ na lu‸ aˬ yaw‸-euˬ la‸ k'oeˇ zi‸ lu‸ deh‸ lu‸ meh.
18 Aˬ yaw‸-aˬ, Ka-li zaˬ aˇ muˇ-euˬ uˬ duˬ meh. Ka-li zaˬ aˇ
muˇ-aˬ, aˬ yaw‸-euˬ g'awˇ mawˇ meh. Aˬ yaw‸-aˬ, aˇ dahˬ
beh-eu g'aˬ meh. Aˬ yaw‸-aˬ, yawˬ jeˬ na lu‸ la‸ k'oeˇ muiˬ
dui byah dui dui-eu yaw beh g'aˬ pyeu‸ laˇ ni, g'o‸ deh‸ beh
19 beh laˇ-euˬ g'aˬ meh. Miˬ yehˇ-euˬ byah dui dui-eu jeˬ aˬ yaw‸-
euˬ la‸ k'oeˇ tiˬ byah ahˇ laˇ ni, Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ nui k'ahˇ
20 shiˇ-eu meh. Miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ k'aˇ jawˇ k'aˇ ja^-eu deuˬ maˬ
ehˇ, mˬ k'oeˇ ta^ k'aˇ jawˇ k'aˇ ja^-eu deuˬ maˬ ehˇ, yawˬ
jeˬ na lu‸ ngaˬ-ahˇ tsaˬ laˇ dzoeˇ laˇ ni, la‸ ya‸ k'oeˇ ta^ yoeˇ
le-euˬ Ka-li-euˬ shiˬ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ ngaˇ jahˇ ma lehˇ, Miˬ
yehˇ noeˬ tseh^ taˬ-euˬ meh.
21 Dzeuˇ laˇ ngeh, naw ma‸ Miˬ yehˇ-ahˇ g'awˬ tseh^ tseh^-awˇ,
yaw haiˬ jeˬ mˇ-euˬ meh. Naw ma‸-euˬ nui ma la‸ k'oeˇ aˬ yaw‸-
22 ahˇ muiˇ-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸, shiˬ shaˬ jiˇ baw-eu Ka-li-euˬ
g'awˇ mawˇ kamˇ shiˇ-euˬ miˇ neh, nymˬ-mˇ naw ma‸ Miˬ yehˇ-
ahˇ bi tsaˬ bi dzoeˇ laˇ-eu lehˇ, Miˬ yehˇ jahˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸
k'oeˇ lo‸-ehˇ jahˇ-euˬ-aˬ, naw ma‸-ahˇ tsawˇ muiˬ tsawˇ shawˇ,
iˬ baˇ taˬ k'aˇ maˬ za-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu, aˬ cawˬ ehˇ k'aˇ
maˬ za-eu tsawˇ haˬ bi pyeu‸ laˇ-awˇ aˬ yaw‸-ahˇ bi a nehˬ

23 la‸-eu lehˇ jahˇ-euˬ meh. Naw ma‸ neh ya gaˬ-euˬ laˬ k'aˬ
cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ-ahˇ ta‸-eu noeˬ tmˬ-eu jeˬ-ahˇ maˬ ya
ji^ do^-iˇ ni, jah-eu jeˬ-ahˇ aˇ dahˬ beh-awˇ zi‸ dah ni ya nyeh‸
tehˬ taˬ teh‸-a. Mˬ-euˬ uˬ mo^ k'aˇ beh taˬ-euˬ yawˬ jeˬ na
lu‸-ahˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ k'oeˇ aˬ cawˬ mehˬ
nehˬ-euˬ meh. Ngaˇ k'aw‸, laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ k'oeˇ
mehˬ nehˬ lu‸-eu g'aˬ pyeu‸ laˇ-euˬ ma.

**Pawˇlu^ aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ mˇ-eu**

24 Nymˬ-mˇ ngaˇ naw ma‸-euˬ g'aˇ duˬ shaˬ dui zahˬ dui dui-eu
deuˬ ya daˬ-eu-aˬ, ngaˇ laˬ k'aˬ cehˇ miˇ-a. Ka-li neh maˬ ya
daˬ jiˇ-euˬ shaˬ dui zahˬ dui dui-eu deuˬ byah laˇ ni, aˬ yaw‸-
euˬ g'awˇ mawˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngaˬ-euˬ g'awˇ mawˇ la‸ k'oeˇ
ngaˇ daˬ lu‸ ma. Aˬ yaw‸-euˬ g'awˇ mawˇ lehˇ ehˇ-eu-aˬ, Ka-li
25 zaˬ aˇ muˇ-ahˇ ehˇ-eu ma. Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ tiˬ byah bi
siˬ bi gaˬ-iˇ nya ni, Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ tseˇ do^ la‸-euˬ lo‸-ehˇ,
ngaˇ-aˬ Ka-li zaˬ aˇ muˇ-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ mˇ-eu g'aˬ ma. Aˬ
yaw‸ ma‸-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ heu mˇ-awˬ lehˇ, Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ
26 k'ehˇ-eu meh. Aˇ hu Miˬ yehˇ neh tiˬ ziˇ saˇ-i tiˬ ziˇ za‸
taˬ-euˬ jeˬ, nymˬ-mˇ aˬ yaw‸ Ka-li zaˬ deuˬ-ahˇ pah mehˬ nehˬ-
27 euˬ meh. Aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-euˬ g'aˇ duˬ za‸
taˬ-euˬ heu jeˬ, yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ aˇ na^ ni huiˬ aˇ na^ ni
muiˬ-eu gaˇ kaw^ Ka-li zaˬ-ahˇ bi siˬ ni, Miˬ yehˇ maw‸-eu meh.
Za‸ taˬ-euˬ k'oeˇ-aˬ, Ka-li naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ jawˇ-eu miˇ
neh, naw ma‸ yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ k'oeˇ-ahˇ za ni noeˬ tmˬ
k'aˇ za-eu meh.
28 Nga ma‸ aˬ yaw‸-euˬ gaˇ kaw^ dawˬ mehˬ mehˬ-eu ma.
Aˬ jo^-ehˇ g'eh-awˇ neh, tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na lu‸ Ka-li la‸
k'oeˇ tsawˇ k'a^ k'a^ laˇ-awˇ, nga ma‸ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ Miˬ
yehˇ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ nya ni, Yahˇ-awˬ de lehˇ nga
ma‸ tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na lu‸-ahˇ ehˇ nehˬ-eu uˬ ta‸, zaˬ siˬ
tsawˇ gahˇ dawˬ taw^ lu‸ zmˬ zmˬ-ehˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ lu‸
29 ma. K'oeˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngaˇ leh jeh dui dui lu‸ ma. Ka-li ngaˬ-
ahˇ baoˬ bi‸ la‸-awˇ, aˬ yaw‸ ngaˬ-euˬ la‸ k'oeˇ gaˇ mˇ teh
tehˬ lu‸-eu lo‸-ehˇ, ngaˇ k'aw‸ leh jeh dui dui lu‸ ma.

2 Naw ma‸-euˬ g'aˇ duˬ maˬ ehˇ, Lawˬdiˬci^ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu
deuˬ-euˬ g'aˇ duˬ maˬ ehˇ, ngaˬ-ahˇ maˬ mawˇ haw-euˬ
deuˬ-euˬ g'aˇ duˬ maˬ ehˇ, ngaˇ aˇ na^ ni leh jeh lu‸ nga lehˇ

2 naw ma‸-ahˇ bi siˬ maw‸ miˇ-a. Aˬ jeˬ miˇ neh bi siˬ maw‸-eu
nga lehˇ ehˇ naˇ, Ka-li-ahˇ ta‸ leˇ-eu, Miˬ yehˇ neh za‸ taˬ-euˬ
jeˬ-ahˇ aˬ yaw‸ ma‸ g'o^ shaw-awˇ siˬ duˬ nya-eu zaˬ siˬ tsawˇ
gahˇ tiˬ byah ahˇ laˇ ni maˬ ehˇ, g'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ ahˇ laˇ-awˇ,
tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ gm laˇ-eu la‸ k'oeˇ nui ma g'aˬ k'a^ laˇ ni maˬ
3 ehˇ, ngaˇ mˇ lu‸ ma. Aˇ poeˬ k'a^ dui dui-eu zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ
hawˇ-eu siˬ-eu gahˇ-eu yawˬ jeˬ na lu‸ Ka-li la‸ k'oeˇ za‸ taˬ-euˬ
4 meh. Aˬ suˇ g'aˬ maˬ kaˬ, naˇ haˬ muiˬ-eu dawˬ ngehˬ ngehˬ-
ehˇ naw ma‸-ahˇ maˬ myaw‸ maˬ shuiˇ za nya ni, ngaˇ heu
5 lo‸-ehˇ ehˇ nehˬ-eu ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˇ naw
ma‸ nehˬ-ehˇ maˬ jawˇ-eu k'aw‸, ngaˬ-euˬ nui ma naw ma‸
nehˬ-ehˇ ja^ lu‸ ma. Naw ma‸ tiˬ jeˬ saˇ-i tiˬ jeˬ dawˇ coe ni
mˇ gaˇ shaˇ gaˇ maˬ ehˇ, Ka-li-euˬ la‸ k'oeˇ jah zi‸ dui dui lu‸
gaˇ maˬ ehˇ, ngaˇ ya mawˇ-euˬ miˇ neh laˬ k'aˬ cehˇ miˇ-a.
6 Naw ma‸ Sahˬ paˬ YeˬsuˇKa-li-ahˇ ha geu‸-euˬ lo‸-ehˇ,
7 aˬ yaw‸-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ deh‸ g'eh-awˬ. Duˬ ciˇ ka-iˇ-eu
lo‸-ehˇ naw ma‸ aˬ yaw‸-euˬ la‸ k'oeˇ ka-iˇ-awˇ, huiˬ laˇ
mehˇ laˇ-awˬ. Naw ma‸ neh ya dzaw-euˬ lo‸-ehˇ, jah-eu jeˬ
la‸ k'oeˇ zi‸ dah ni jawˇ-awˇ, yaw dui maˬ baw ni Miˬ yehˇ-ahˇ
ja ceuˬ-awˬ.

**Ka-li baˬ da neh byah laˇ-eu**

8 Zaˬ siˬ taawˇ gahˇ ahˇ-eu dawˬ hawˇ-eu dawˬ tsui‸ maˬ
ja^-eu jaˬ myaw‸ myaw‸-eu dawˬ ngehˬ ngehˬ-ehˇ, tsawˇ haˬ tiˬ
g'aˬ-iˬ naw ma‸-ahˇ maˬ ya nyeh‸ g'eh ni, yahˇ-awˬ de. Dawˬ
k'oeˇ deuˬ-aˬ, Ka-li-ahˇ ta‸-eu maˬ ngeuˇ-a. Tiˬ ziˇ saˇ-i tiˬ
ziˇ mehˬ ka le‸-euˬ dawˬ hawˇ-eu miˇ tsaˬ-ahˇ ta‸-eu nui noeˬ
9 nui duˇ teh‸ meh. Ka-li-euˬ la‸ k'oeˇ Miˬ yehˇ-euˬ byah dui
10 dui-eu jeˬ tiˬ byah ahˇ-eu meh. Naw ma‸ aˬ yaw‸-euˬ la‸ k'oeˇ
byah laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-aˬ, u^ lahˇ-eu deuˬ hawˇ-eu baoˬ
11 huiˬ-eu deuˬ-euˬ k'oeˇ ta^ uˬ duˬ meh. Naw ma‸ aˬ yaw‸-euˬ
la‸ k'oeˇ ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ yehˬ-euˬ meh. G'awˇ mawˇ-ahˇ
ta‸-eu paw yehˬ-euˬ gaˇ ehˇ-eu maˬ ngeuˇ. Ka-li-ahˇ ta‸-eu
ba^ k'o^ mehˬ dzaˬ yehˬ-eu lehˇ ehˇ-eu-aˬ, shiˬ shaˬ jiˇ-euˬ
12 nui noeˬ nui lo^ byehˇ dzeh ya‸ gaˇ ehˇ-eu meh. Naw ma‸
baˇtiˇsaˬ kamˬ ngeh, aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ duˬ pahˬ taˬ-euˬ meh.
Aˬ yaw‸-ahˇ bi g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ Miˬ yehˇ gaˇ mˇ lu‸-eu baoˬ-
ahˇ jah-eu miˇ neh, baˇtiˇsaˬ k'oeˇ kamˬ-eu la‸ k'oeˇ, naw ma‸
13 aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ meh. Naw ma‸-aˬ, bahˬ-eu
mu^-eu jeˬ la‸ k'oeˇ maˬ ehˇ, shiˬ shaˬ jiˇ paw ba^ k'o^ mehˬ

dza˯ ma˯ yeh˯-eu je˯ la˰ k'oeˇ ma˯ ehˇ, shiˇ lu˰-eu tsawˇ ha˯
pyeu˰-eu˯ k'aw˰, a˯ yaw˰ naw ma˰-ahˇ Ka-li neh˯-ehˇ yaw deh˰
bi deh˰ laˇ-awˇ, a˯ dui-eu˯ bah˯-eu mu^-eu daw˯ taw^ lu˰-ahˇ
14 pyeh˯ neh˯ la˰-eu˯ meh. Zahˇ daw˯ k'o˰ daw˯-ahˇ g'oe-awˇ
a˯ dui-eu˯ k'oeˇ ta^ i˯ baˇ ta˯ lu˰-eu li˯ ma-ahˇ a˯ yaw˰ kaw^
pya^-eu˯ meh. A˯ yaw˰ li˯ ma k'oeˇ ta˰-ahˇ la˰ ya˰ k'oeˇ ta^
15 ta˰ teh˯-eu˯ la˰ k'oeˇ yuˇ dzeh-eu˯ meh. Zawˇ hui˯ zawˇ mahˇ-
eu je˯-ahˇ ma˯ ehˇ, bao˯ zawˇ hui˯ zawˇ k'a^-eu je˯-ahˇ ma˯
ehˇ, a˯ yaw˰ lu do^-awˇ, a˯ caw˯ k'oeˇ nyi˯ je˯-ahˇ mawˇ nya
ni, bya ceh^ ni pah meh˯ neh˯-eu˯ meh. La˰ ya˰ ba˯ da neh a˯
yaw˰ k'oeˇ nyi˯ je˯-ahˇ g'a˯ leˇ-eu˯ meh.
16 K'oeˇ miˇ neh, dza˯ dza˯ dawˇ dawˇ gaˇ kaw^ ma˯ ehˇ,
baw˯-i˯ g'eh-eu gaˇ kaw^ ma˯ ehˇ, la lo^ la tseh^ lah-eu gaˇ
kaw^ ma˯ ehˇ, jawˇ nah lah-eu gaˇ kaw^ ma˯ ehˇ, k'oeˇ deu˯
ba˯ da neh a˯ caw˯ naw ma˰-eu˯ k'oeˇ ta^ i˯ baˇ ta˯ la˰ gaˇ
17 ta˯ naˇ ha˯. K'oeˇ deu˯-a˯, a˯ kaˇ keu^ le-eu deu˯-eu˯ aˇ
baˇ teh˰ meh. Ehˇ k'aw˰, aˇ baˇ-eu˯ g'awˇ mawˇ-a˯, Ka-li
18 meh. Yaw˯ ha-eu˯ g'awˇ mawˇ-ahˇ ya ta˯ nyiˇ-awˇ, m˯ ta^
g'a˯ k'ehˇ-ahˇ u˯ du˯ ya tah˯ meh lehˇ, tsawˇ ha˯ ti˯ pa^ na
deu˯ ehˇ-eu meh. A˯ yaw˰ ma˰-a˯, shi˯ sha˯ jiˇ paw teh˰-ehˇ
shaˇ noe˯ nya-eu miˇ neh, a˯ yaw˰ ma˰ mˇ-eu shaˇ-eu deu˯-a˯,
ti˯ je˯-i˯ gaˇ dahˇ ma˯ tsoe˯-a. Ehˇ k'aw˰, a˯ yaw˰ ma˰ nui
ma hui˯-eu meh. A˯ yaw˰ ma˰-a˯, a˯ yaw˰ ma˰ neh yaw sahˇ
la˰ k'oeˇ ya mawˇ-eu˯ deu˯-ahˇ teh˰-ehˇ g'oe lu˰ meh. K'oeˇ
lo˰-ehˇ g'eh-eu tsawˇ ha˯ ti˯ g'a˯-i˯ naw ma˰-eu˯ la˰ saw˯-ahˇ
19 ma˯ ya lu do^ ni yahˇ-aw˯. A˯ yaw˰ ma˰ u˯ du˯-ahˇ yaw
mui˯-ehˇ ma˯ tso˰ tsa˰-a. Mi˯ yehˇ nui ma tsa˯-eu lo˰-ehˇ,
u˯ du˯ ba˯ da neh g'awˇ mawˇ mawˇ lah hui˯ laˇ lu˰ meh. Yoe˯
tsui˰ hawˇ-eu sha˯ gu˯ sha˯ ca^ deu˯ tso˰ tsa˰ ta˯-eu˯ miˇ neh,
g'awˇ mawˇ mawˇ lah g'a˯ ahˇ laˇ k'a^ laˇ lu˰ meh.
20 Naw ma˰-a˯, Ka-li neh˯-ehˇ miˇ tsa˯-ahˇ ta˰-eu zahˇ deu˯-ahˇ
shiˇ dzeh ya˰-eu˯ meh. To^-ehˇ maˇ-i˯, miˇ tsa˯-ahˇ ta˰-eu
21 tsawˇ ha˯ lo˰-ehˇ a˯ je˯ miˇ neh deh˰ lu˰ te. Ta˯ nyeh˰ teh˯,
ta˯ myeu˰ haw, ta˯ toe˯ ci^ lehˇ ehˇ ta˯-eu˯ zahˇ deu˯-ahˇ a˯
22 je˯ miˇ neh naw ma˰ taw˯ lu˰ te. Zahˇ k'oeˇ deu˯-ahˇ taw˯
lu˰ ngeh, zahˇ k'oeˇ deu˯ lu˯-iˇ seˇ-iˇ teh˰-a. Zahˇ k'oeˇ deu˯-a˯,
tsawˇ ha˯ neh taw˯ ka le˰-awˇ meh˯ neh˯ tso^ neh˯ lu˰-eu zahˇ
23 teh˰ meh. Yaw˯ haˇ yaw˯ ha noe˯ do^-awˇ u˯ du˯ tah˯-eu ma˯
ehˇ, nui ma nah˯ yu ni ta˯-eu ma˯ ehˇ, yaw˯ ha-eu˯ g'awˇ
mawˇ-ahˇ k'eh˯ neh˯ k'a^ neh˯-eu ma˯ ehˇ, k'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ-

eu deuˬ-aˬ, zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ ahˇ gaˇ duˇ-eu k'aw‸, shiˬ shaˬ
jiˇ paw mehˇ juiˇ juiˇ-eu deuˬ-ahˇ g'aˬ leˇ ni, tiˬ jeˬ-iˬ gaˇ
dahˇ maˬ tsoeˬ-a.

3 Naw ma‸ Ka-li nehˬ-ehˇ g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ meh. Toˆ-ehˇ
maˇ-iˬ, mˬ k'oeˇ taˆ jaˆ-eu deuˬ-ahˇ poˆ-awˬ. Ka-li-aˬ, k'oeˇ
2 gaˇ Miˬ yehˇ-euˬ aˇ maˇ paw nuiˇ lu‸ meh. Miˇ tsaˬ k'oeˇ
taˆ jaˆ-eu deuˬ-ahˇ taˬ noeˬ tsoˆ taˬ. Mˬ k'oeˇ taˆ jaˆ-eu
3 deuˬ-ahˇ noeˬ tsoˆ taˬ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma‸
shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ pyeu‸-awˇ, naw ma‸-euˬ deh‸-eu jeˬ-aˬ,
4 Ka-li nehˬ-ehˇ Miˬ yehˇ la‸ k'oeˇ za‸ taˬ-euˬ meh. Aˬ dui-euˬ
deh‸-eu jeˬ-aˬ, Ka-li meh. Aˬ yaw‸ doˆ le ngeh, naw ma‸ k'aw‸
aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ la‸ k'oeˇ doˆ le teh‸-a.

**Nui ma yaw shui‸ yaw oeˇ gaˇ kawˆ**

5 Naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ ahˇ-eu, miˇ tsaˬ-ahˇ ta‸-eu deuˬ-ahˇ
laˆ seh‸-awˬ. K'oeˇ deuˬ-aˬ, k'aˬ miˬ sheu-eu, jaw‸ la‸ ni g'eh-eu
jeˬ mˇ-eu, k'aˬ dzeˇ zaˬ hawˇ-eu zaˬ miˬ zaˬ yaw kaˬ maˬ mˇ
k'mˬ-eu jeˬ mˇ-eu, yaw haiˬ jeˬ-ahˇ mˇ maw‸ dui dui-eu hawˇ-eu,
aˬ cawˬ-euˬ myawˬ-ahˇ mehˇ juiˇ juiˇ-eu, heu deuˬ meh. Aˬ
cawˬ-euˬ myawˬ-ahˇ mehˇ juiˇ juiˇ-eu jeˬ-aˬ, tahˬ pahˬ aˬ ma
6 mawˇ kawˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-eu jeˬ pyeu‸-eu meh. K'oeˇ deuˬ
baˬ da neh, Miˬ yehˇ nui ma pehˇ-eu jeˬ keuˆ le lu‸ meh.
7 Dzeuˇ laˇ ngeh naw ma‸ k'aw‸ k'oeˇ deuˬ-euˬ mehˬ nah deh‸
g'eh lu‸-awˇ, k'oeˇ deuˬ-ahˇ mˇ haw shaˇ haw-euˬ meh.
8 Ehˇ k'aw‸, nymˬ-mˇ-aˬ heu deuˬ-ahˇ ya byehˇ dzeh teh‸-a.
Nui ma pehˇ-eu jeˬ, nui ma baw-eu jeˬ, aˬ cawˬ-ahˇ coeˬ leˇ ciˆ
leˇ ni jahˇ-eu jeˬ, aˬ cawˬ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-eu
jeˬ hawˇ-eu, jaw‸ la‸ ni g'eh-eu dawˬ ngehˬ-eu, heu deuˬ meh.
9 Tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ yaw kaˬ jaˬ myaw‸ taˬ myaw‸. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, naw ma‸-aˬ nui ma yaw oeˇ-ahˇ k'aw‸, nui ma yaw
oeˇ-euˬ zahˇ deuˬ-ahˇ k'aw‸, lehˆ dzeh ya‸-awˇ, nui ma yaw shui‸
10 dm-euˬ meh. Nui ma yaw shui‸ k'oeˇ-aˬ, aˬ yaw‸-ahˇ beh-euˬ
g'aˬ lo‸-ehˇ duˇ laˇ nya ni, siˬ-eu gahˇ-eu paw yaw shui‸ pyeu‸
11 laˇ lu‸ meh. Nui ma yaw shui‸ pyeu‸ laˇ-euˬ la‸ k'oeˇ, Heˬlaˬsaˇ
tsawˇ haˬ hawˇ-eu Yuˇdaˆ tsawˇ haˬ maˬ baw-a. Baˆ k'oˆ mehˬ
dzaˬ yehˬ-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu baˆ k'oˆ mehˬ dzaˬ maˬ yehˬ-eu
tsawˇ haˬ maˬ baw-a. Tiˬ jeˬ-iˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ maˬ ahˇ-eu
tsawˇ haˬ hawˇ-eu Saˬguˬsiˆ tsawˇ haˬ maˬ baw-a. Zeuˇ taˬ-euˬ
zaˬ k'aˆ hawˇ-eu buˬ-iˇ-euˬ tsawˇ haˬ maˬ baw-a. Ka-li-aˬ,

dawˬ taw^ lu˰-euˬ la˰ k'oeˇ jawˇ-awˇ, dawˬ taw^ lu˰-euˬ yaw
dzahˇ meh.
12 Naw ma˰-aˬ, Miˬ yehˇ zawˇ gaˬ-eu, aˬ yaw˰ neh tseˇ do^
taˬ-euˬ tsawˇ muiˬ tsawˇ shawˇ meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ cawˬ-ahˇ
g'awˬ shaˬ gaˬ-eu, aˬ cawˬ-euˬ g'aˇ duˬ yaw muiˬ jeˬ mˇ-eu,
yawˬ ha-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ taˬ nyiˇ-eu, nui ma nahˬ yu ni
g'eh-eu hawˇ-eu, nui noeˬ g'awˬ mahˇ ni noeˬ-eu, heu deuˬ
13 dm-awˬ. Tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ oˇ oˇ-ehˇ deh˰-awˬ. Tiˬ g'aˬ-euˬ
k'oeˇ ta^ tiˬ g'aˬ iˬ baˇ taˬ k'aˇ za naˇ, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ iˬ baˇ
pyehˬ-awˬ. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ naw ma˰-euˬ iˬ baˇ-ahˇ pyehˬ-euˬ
lo˰-ehˇ, naw ma˰ k'aw˰ tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ iˬ baˇ pyehˬ-awˬ.
14 K'oeˇ deuˬ dawˬ taw^ lu˰-euˬ k'oeˇ ta^, g'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ dm
da^ g'eh-awˬ. G'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ-aˬ, dawˬ taw^ lu˰-ahˇ byah
15 laˇ ni gahˇ dzahˬ taˬ-euˬ meh. Ka-li-euˬ nui saˇ o˰-eu jeˬ naw
ma˰-euˬ nui ma-ahˇ bi u^ lahˇ-awˬ. K'oeˇ lo˰-ehˇ bi u^ lahˇ-eu
lehˇ, g'awˇ mawˇ tiˬ mawˇ teh˰-euˬ la˰ k'oeˇ, Miˬ yehˇ naw ma˰-
ahˇ kuˇ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ tiˬ jawˇ-iˬ taˬ
16 ngehˇ de. Ka-li-euˬ dawˬ naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ bi baw bi za
le-awˬ. Zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ tiˬ byah ahˇ-eu la˰ k'oeˇ, ja ceuˬ-eu
dawˬ, ja ceuˬ-awˇ caˇ-eu dawˬ hawˇ-eu, sa˰ laˇ paw ta˰ leˇ-eu
dawˬ daˬ daˬ-eu dawˬ deuˬ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ
mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-awˇ g'aˬ bi˰-awˬ. Naw ma˰-euˬ nui ma
17 la˰ k'oeˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ caˇ caˇ-ehˇ ja ceuˬ-awˬ. Naw ma˰
ngehˬ-eu tmˇ-eu maˬ ehˇ, mˇ-eu shaˇ-eu maˬ ehˇ, aˬ geu jeˬ
mˇ-eu maˬ kaˬ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ tsawˇ myahˇ uˬ mo^
mˇ-awˬ. Aˬ yaw˰-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ ja
ceuˬ-awˬ.

**Tsawˇ haˬ yaw shui˰ deuˬ mˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu**

18 Miˬ zaˬ deuˬ-oˇ, yawˬ ha-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ-euˬ la˰ o^ yaw
muiˬ-ehˇ jawˇ-awˬ. Heu-aˬ, Ka-li zaˬ mˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu gaˇ
19 meh. K'aˬ dzeˇ zaˬ deuˬ-oˇ, yawˬ ha-euˬ miˬ zaˬ-ahˇ gaˬ-awˬ.
20 Aˬ yaw˰-ahˇ taˬ k'ehˬ taˬ k'a^ nehˬ. Zaˬ deuˬ-oˇ, yawˬ jeˬ
na lu˰ la˰ k'oeˇ yawˬ ha-euˬ aˬ ma aˬ da-euˬ ehˇ dawˬ naˇ
haˬ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ naˇ
21 haˬ-eu gaˇ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ nui ma tsaˬ-eu meh. Aˬ da deuˬ-
oˇ, naw ma˰-euˬ zaˬ nui ma pehˇ laˇ paˬ-ehˇ taˬ jahˇ nehˬ.
22 Jahˇ nehˬ naˇ, nui ma caw^-iˇ-eu baw le. Zeuˇ taˬ-euˬ zaˬ k'a^
deuˬ-oˇ, yawˬ jeˬ na lu˰ la˰ k'oeˇ miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu
naw ma˰-euˬ yaw sahˇ-euˬ ehˇ dawˬ naˇ haˬ-awˬ. Aˬ cawˬ ya

mawˇ ni teh˰-ehˇ mˇ-eu shaˇ-eu hawˇ-eu, tsawˇ haˬ nui k'ahˇ
shiˇ ni teh˰-ehˇ mˇ-eu shaˇ-eu jeˬ taˬ bi pyeu˰. Nui ma dawˇ
coe ni taˬ taˬ-ehˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ yaw zeu baw-eu la˰
23 k'oeˇ naˇ haˬ-awˬ. Naw ma˰ k'aˇ mˇ k'aˇ shaˇ-eu aˬ geu jeˬ
maˬ kaˬ, tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ mˇ-eu ma lehˇ taˬ sawˇ. Sahˬ
paˬ Yeˬsuˇ-euˬ g'aˇ duˬ mˇ lu˰ ma lehˇ sawˇ-awˇ, nui ma g'awˇ
24 mawˇ keu^-eu la˰ k'oeˇ mˇ-awˬ shaˇ-awˬ. Aˬ kaˇ nga ma˰
za-eu guiˬ lahˬ-aˬ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ bi˰ nehˬ la˰-eu jeˬ biˇ meh
lehˇ, naw ma˰ siˬ lu˰ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma˰-aˬ
25 Sahˬ paˬ Ka-li-euˬ zaˬ k'a^ meh. Maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu jeˬ
mˇ-eu tsawˇ haˬ, k'oeˇ-euˬ g'aˇ duˬ Miˬ yehˇ jahˇ k'o˰ nehˬ
gaˇ ya daˬ teh˰-a. Miˬ yehˇ-aˬ, mya^ pyawˬ huiˬ nyiˇ maˬ
tseˇ-a.

4 Zaˬ k'a^-euˬ yaw sahˇ deuˬ-oˇ, naw ma˰-euˬ Yaw sahˇ g'aˬ
mˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu gaˇ maˬ ngehˇ ni, naw ma˰-euˬ zaˬ k'a^
deuˬ-ahˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ dawˇ-ehˇ, mˇ nehˬ paˬ-ehˇ g'eh-eu
lo˰-ehˇ teh˰-ehˇ mˇ nehˬ-awˬ.
2 Aˬ myah lu˰ guiˬ lahˬ shaˇ shaˇ-ehˇ jawˇ-awˬ. Guiˬ lahˬ
shaˇ ngeh, beuˇ la^ teh^ ni Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ ja ceuˬ
3 ja ceuˬ-ehˇ shaˇ-awˬ. Pawˇlu^ aˬ ha ma˰, Ka-li-euˬ gaˇ kaw^
za˰ taˬ-euˬ heu-ahˇ mehˬ nehˬ nya ni, gaˇ ma jeˬ lo ni la^ dahˇ
nehˬ-awˬ lehˇ, nga ma˰-euˬ g'aˇ duˬ Miˬ yehˇ-ahˇ guiˬ lahˬ shaˇ-
awˬ. Za˰ taˬ-euˬ k'oeˇ jeˬ-euˬ g'aˇ duˬ, ngaˇ tawˬ-ahˇ uˇ lu˰
4 ma. Ngaˇ dawˬ k'oeˇ dawˬ mehˬ nehˬ paˬ-ehˇ g'eh-eu lo˰-ehˇ
bya ceh^ ni mehˬ nehˬ nya ni k'aw˰, guiˬ lahˬ shaˇ nehˬ la˰ de.
5 Ka-li zaˬ aˇ muˇ la˰ k'oeˇ maˬ jawˇ-eu tsawˇ haˬ-euˬ mehˬ
shi, zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ ahˇ ahˇ-ehˇ deh˰ g'eh-awˬ. Aˇ yamˬ
k'aˇ za ngeh tiˬ paw˰-iˬ maˬ bi smˬ-iˇ ni, mˇ tehˇ tehˬ-awˬ.
6 Tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na lu˰-ahˇ aˬ jo^-ehˇ ehˇ k'o˰ nehˬ paˬ
nga lehˇ siˬ nya laˇ ni, naw ma˰ ngehˬ-eu tmˇ-eu deuˬ, aˬ myah
lu˰ aˬ cawˬ loˬ-eu gaˇ tsaˬ leˇ-eu dawˬ hawˇ-eu naˇ haˬ muiˬ-eu
dawˬ teh˰-ehˇ ngehˬ-awˬ. Saˬ deu˰ daw^ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ
ngehˬ-awˬ tmˇ-awˬ.

**Aˇ saˬ saˬ-eu dawˬ**

7 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Duˇjiˇ-aˬ, ngaˬ-euˬ gaˇ
kaw^ dawˬ taw^ lu˰ naw ma˰-ahˇ ja nehˬ la˰ teh˰-a. Aˬ yaw˰-aˬ,

ngaˬ nehˬ-ehˇ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ gaˇ mˇ-eu la‸ k'oeˇ, saˇ
8 jaˇ zi‸-eu gaˇ mˇ-eu g'aˬ meh. Nga ma‸ aˬ jo^-ehˇ pyeu‸ lu‸
nga lehˇ naw ma‸ ya siˬ ni maˬ ehˇ, aˬ yaw‸ naw ma‸-euˬ nui
ma-ahˇ g'aˬ bi k'a^ laˇ ni maˬ ehˇ, ngaˇ aˬ yaw‸-ahˇ naw ma‸
9 jawˇ gaˇ bi oe-eu ma. K'oeˇ uˬ ta‸, naw ma‸ jawˇ gaˇ neh
laˇ-euˬ aˬ dui zawˇ gaˬ-eu saˇ jaˇ zi‸-eu aˬ yui‸ aˬ nyiˇ Awˬneˬ-
siˬmuˇ-ahˇ k'aw‸, aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ bi oe-eu ma. Heu gaˇ k'aˇ
pyeu‸ laˇ lu‸-eu yawˬ jeˬ na lu‸ aˬ yaw‸ nya‸ naw ma‸-ahˇ ja
mehˬ la‸ teh‸-a.
10 Ngaˬ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo‸-ehˇ tawˬ-ahˇ uˇ lu‸-eu Aˬliˬdaˬ-
guˇ-aˬ, Naw ma‸-ahˇ noeˬ lu‸ ma lehˇ, dawˬ tsa‸ tsa‸ ahˇ
le‸-eu meh. Baˬnaˬbaˇ-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ Maˬku^ k'aw‸,
Naw ma‸-ahˇ noeˬ lu‸ ma lehˇ, dawˬ tsa‸ tsa‸ ahˇ le‸-eu meh.
(Maˬku^-euˬ gaˇ kaw^ ngaˇ naw ma‸-ahˇ dawˬ tsa‸ tsa‸ ahˇ le‸-
euˬ ma. Aˬ yaw‸ naw ma‸ jawˇ gaˇ oe keu^ naˇ, aˬ yaw‸-ahˇ
11 ha-awˬ.) Yuˇtuˬ lehˇ kuˇ-eu Yeˬsuˇ k'aw‸, Naw ma‸-ahˇ noeˬ
lu‸ ma lehˇ, dawˬ tsa‸ tsa‸ ahˇ le‸-eu meh. Yuˇda^ tsawˇ
haˬ-euˬ la‸ k'oeˇ ngaˬ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo‸-ehˇ Miˬ yehˇ u^
lahˇ-eu g'aˇ duˬ gaˇ mˇ lu‸-eu deuˬ-aˬ, heu deuˬ teh‸ meh.
12 Aˬ yaw‸ ma‸ baˬ da neh ngaˇ nui saˇ za dui dui miˇ-a. Naw
ma‸-euˬ aˇ muˇ-ahˇ gaw‸ lu‸-eu, Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ zaˬ k'a^
Iˇbaˬpaˬlaˇ k'aw‸, Naw ma‸-ahˇ noeˬ lu‸ ma lehˇ, dawˬ tsa‸
tsa‸ ahˇ le‸-eu meh. Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ-eu yawˬ jeˬ na lu‸
la‸ k'oeˇ naw ma‸ tsawˇ k'a^ k'a^ laˇ-awˇ zi‸ laˇ byah laˇ ni,
aˬ yaw‸ naw ma‸-euˬ g'aˇ duˬ aˬ myah lu‸ leh jeh leh jeh-
13 ehˇ guiˬ lahˬ shaˇ lu‸ meh. Aˬ yaw‸-aˬ, naw ma‸-euˬ g'aˇ duˬ
maˬ ehˇ, Lawˬdiˬci^ meuˬ hawˇ-eu Heˬlaˬbawˇliˇ meuˬ-ahˇ
jawˇ-eu tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ maˬ ehˇ, aˇ na^ ni leh jeh lu‸-eu
14 gaˇ kaw^, ngaˇ saˇ kiˇ kamˬ nya ma. Aˬ dui zawˇ gaˬ-eu saˬ
laˬ g'oˬ Luˇka‸ hawˇ-eu Deˬma^ k'aw‸, Naw ma‸-ahˇ noeˬ
lu‸ ma lehˇ, dawˬ tsa‸ tsa‸ ahˇ le‸-eu meh. Lawˬdiˬci^ meuˬ-
15 ahˇ jawˇ-eu aˬ yui‸ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, Noˬpaˇ
hawˇ-eu aˬ yaw‸-euˬ nymˇ-ahˇ uiˬ leˇ lu‸-eu Ka-li zaˬ aˇ muˇ-ahˇ
16 maˬ ehˇ, Ngaˇ noeˬ lu‸ ma jeˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-iˬ de. Sahˬ bo‸
heu naw ma‸ gui g'aˬ naˇ, Lawˬdiˬci^ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Ka-li
zaˬ aˇ muˇ-ahˇ k'aw‸ bi gui de. Aˬ yaw‸ ma‸ neh za-euˬ sahˬ
17 bo‸ k'oeˇ k'aw‸, naw ma‸ gui haw de. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ neh
nawˬ-ahˇ bi mˇ-euˬ gaˇ-ahˇ mˇ jiˇ ngeh keu^ ni yaw muiˬ-ehˇ
mˇ g'eh-awˬ jeˇ lehˇ, Aˬgiˇpu^-ahˇ ehˇ nehˬ-iˬ de.
18 Ngaˇ-aˬ, Pawˇlu^ ma. Naw ma‸-ahˇ noeˬ lu‸ ma lehˇ, ngaˬ-euˬ

aˬ la˄ neh bo˄ ahˇ le˄-eu ma. Ngaˇ tawˬ-ahˇ ya uˇ lu˄ gaˇ taˬ ngehˇ de. Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ naw ma˄-euˬ k'oeˇ ta^ ja^ lu˄-uˇ.

# TEˇSAˬLOˇNI MEUˬ-AHˇ JAWˇ-EU KA-LI ZAˬ-AHˇ BO˄ NEHˬ-EUˬ YAW BEH TA˄

### Aˇ dahˬ beh-eu dawˬ

1 Pawˇlu^, Siˬlaˬnmˇ hawˇ-eu Ti^moˇseˬ, ngaˬ ha smˇ g'aˬ, Aˬ
da Miˬ yehˇ hawˇ-eu Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ la˄ k'oeˇ
jawˇ-eu Teˇsaˬloˇni meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Ka-li zaˬ aˇ muˇ-ahˇ
sahˬ bo˄ heu bo˄ ahˇ la˄-eu ma. Guiˬ lahˬ yaw dzahˇ hawˇ-eu
nui saˇ o˄-eu jeˬ naw ma˄-euˬ k'oeˇ ta^ ja^ lu˄-uˇ.

### Aˬ yaw˄ ma˄-aˬ, aˬ cawˬ-euˬ g'aˇ duˬ dzaw geu˄ duˬ meh

2 Nga ma˄ aˬ myah lu˄ naw ma˄ dawˬ taw^ lu˄-euˬ g'aˇ duˬ
3 Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ ja ceuˬ-ehˇ guiˬ lahˬ shaˇ lu˄ ma. Naw
ma˄ jah-eu miˇ neh mˇ-eu shaˇ-eu gaˇ maˬ ehˇ, g'oeˇ-eu gaˬ-eu
baˬ da neh mˇ dui shaˇ dui dui gaˇ maˬ ehˇ, aˬ dui-euˬ Sahˬ
paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ noeˬ tmˬ lu˄-eu miˇ neh nui ma zi˄ gaˇ
maˬ ehˇ, aˬ dui-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi nga ma˄ heu
4 deuˬ-ahˇ aˬ myah lu˄ noeˬ keu^ lu˄ ma. Miˬ yehˇ zawˇ gaˬ-eu
aˬ yui˄ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, Miˬ yehˇ naw ma˄-ahˇ tseˇ do^ taˬ-euˬ
5 meh lehˇ, nga ma˄ siˬ nya ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, nga
ma˄ neh mehˬ-euˬ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ-aˬ, teˇ saˇ
teh˄-ehˇ naw ma˄ jawˇ gaˇ keu^ le-euˬ maˬ ngeuˇ-a. Baoˬ la˄
k'oeˇ maˬ ehˇ, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ la˄ k'oeˇ
maˬ ehˇ, jah zi˄ dui dui-eu nui ma la˄ k'oeˇ maˬ ehˇ, naw ma˄
jawˇ gaˇ keu^ le-euˬ meh. Nga ma˄ naw ma˄ nehˬ-ehˇ jawˇ
ngeh naw ma˄-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ dahˇ tsoeˬ ni, nga ma˄ yaw deh˄
aˬ jo^-ehˇ deh˄-euˬ gaˇ naw ma˄ siˬ nya meh.
6 Naw ma˄-aˬ, nga ma˄-ahˇ k'aw˄, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ k'aw˄
dzaw geu˄-awˇ mˇ lu˄ shaˇ lu˄ meh. Guiˬ lahˬ dawˬ baˬ da
neh naw ma˄ shaˬ dui zahˬ dui dui-eu deuˬ-ahˇ ya daˬ-eu k'aw˄,
muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ baˬ da neh, laˬ k'aˬ cehˇ

7 taˆ ni guiˬ lahˬ dawˬ k'oeˇ-ahˇ ha geu˰-euˬ meh. K'oeˇ miˇ
neh, naw ma˰-aˬ Maˬgeˬdawˇniˆ miˇ k'ahˬ hawˇ-eu Aˬgaˬyaˇ
miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu, Ka-li-ahˇ jah-eu tsawˇ haˬ dawˬ tawˆ
8 lu˰-euˬ g'aˇ duˬ dzaw geu˰ duˬ pyeu˰ laˇ-euˬ meh. Naw ma˰
baˬ da neh Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ dawˬ Maˬgeˬdawˇniˆ miˇ k'ahˬ
hawˇ-eu Aˬgaˬyaˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ gaˬ doe-iˇ-euˬ uˬ ta˰, naw
ma˰ Miˬ yehˇ-ahˇ jah-eu gaˇ kawˆ yawˬ gaˇ na lu˰ gaˬ doe-iˇ
lu˰-eu miˇ neh, gaˇ kawˆ k'oeˇ nga ma˰ ehˇ-eu maˬ loˬ-aˇ.
9 Naw ma˰ nga ma˰-ahˇ laˬ k'aˬ cehˇ taˆ ni ha la˰-euˬ gaˇ kawˆ
aˬ cawˬ ja lu˰ meh. K'oeˇ uˬ ta˰, deh˰ lu˰-eu aˬ diˇ aˬ maˇ-euˬ
Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ mˇ nya ni, naw ma˰ tahˬ pahˬ aˬ ma
mawˇ kawˇ-ahˇ byehˇ dzeh ya˰-awˇ, Miˬ yehˇ jawˇ paw g'o˰
10 laˇ-euˬ gaˇ kawˆ k'aw˰, aˬ cawˬ ja lu˰ meh. Miˬ yehˇ neh
bi g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ aˬ yaw˰-euˬ Zaˬ maˇ mˬ-ahˇ neh za˰ ka
le gaˇ naw ma˰ noeˬ tmˬ lu˰-eu gaˇ kawˆ k'aw˰, aˬ cawˬ ja lu˰
meh. Zaˬ maˇ k'oeˇ g'aˬ, aˬ kaˇ keuˆ le-eu nui ma pehˇ-eu jeˬ
la˰ k'oeˇ aˬ dui-ahˇ bi buˬ-iˇ la˰-eu Yeˬsuˇ meh.

### Pawˇluˆ neh Teˇsaˬloˇni meuˬ-ahˇ mˇ-euˬ deuˬ

2 Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, nga ma˰ naw ma˰ jawˇ gaˇ laˇ-euˬ-aˬ,
yawˬ ngeh˰ maˬ ngeuˇ nga lehˇ, naw ma˰ siˬ lu˰ meh. 2 Naw
ma˰ siˬ lu˰-eu lo˰-ehˇ, nga ma˰ Piˇliˇpiˆ meuˬ-ahˇ k'ehˬ nehˬ
k'aˆ nehˬ la˰ gaˇ hawˇ-eu, aˬ cawˬ k'aˇ jahˇ nehˬ la˰ maw˰-eu
lo˰-ehˇ jahˇ nehˬ la˰ gaˇ ya daˬ-euˬ ma. Naw ma˰-ahˇ Miˬ
yehˇ-euˬ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ laˇ ngeh, laˆ
tsoeˬ-eu jeˬ g'awˬ mya ni jaˆ k'aw˰, aˬ dui-euˬ Miˬ yehˇ baˬ da
3 neh nga ma˰ nui ma k'aˬ duˬ ni mehˬ laˇ-euˬ ma. Nga ma˰
naw ma˰-ahˇ mehˬ nehˬ tsoˆ nehˬ ngeh, noeˬ bahˬ noeˬ muˆ-eu
la˰ k'oeˇ mehˬ nehˬ tsoˆ nehˬ-euˬ maˬ ngeuˇ. Jaw˰ la˰ ni
g'eh-eu la˰ k'oeˇ maˬ ehˇ, jaˬ myaw˰ myaw˰-eu la˰ k'oeˇ maˬ
ehˇ, naw ma˰-ahˇ mehˬ nehˬ tsoˆ nehˬ-euˬ k'aw˰ maˬ ngeuˇ.
4 Laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ ni Miˬ yehˇ nga ma˰-ahˇ
nui k'ahˇ shiˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ bi mehˬ la˰-eu lo˰-ehˇ teh˰-ehˇ
nga ma˰ mehˬ-eu ma. Tsawˇ haˬ nui k'ahˇ shiˇ ni mehˬ-eu maˬ
ngeuˇ. Nga ma˰-euˬ nui ma-ahˇ lawˬ haw-eu Miˬ yehˇ nui k'ahˇ
5 shiˇ ni mehˬ-eu ma. Naw ma˰ siˬ nya-eu lo˰-ehˇ, nga ma˰ ciˬ
poeˬ ciˬ poeˬ-ehˇ mehˬ nehˬ-eu maˬ ngeuˇ. Aˬ cawˬ-euˬ
myawˬ-ahˇ mehˇ juiˇ juiˇ-eu miˇ neh mehˬ-eu k'aw˰ maˬ ngeuˇ
6 nga lehˇ, Miˬ yehˇ siˬ duˬ lu˰ meh. Nga ma˰ Ka-li-euˬ g'aˬ

k'ehˇ miˇ neh naw ma˰-ahˇ k'ehˇ nya-eu k'aw˰, maˬ k'ehˇ.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, tsawˇ haˬ bi˰ la˰-eu k'ahˬ sehˇ-ahˇ, naw
ma˰ bi˰ la˰ gaˇ maˬ ehˇ, aˬ cawˬ bi˰ la˰ gaˇ maˬ ehˇ, nga ma˰
7 maˬ po^. Aˬ coeˇ dawˇ zaˬ-euˬ aˬ ma, yawˬ ha-euˬ zaˬ-ahˇ
haw-eu pya^-eu lo˰-ehˇ, nga ma˰ naw ma˰ nehˬ-ehˇ jawˇ ngeh,
8 nui ma nahˬ yu ni taˬ-euˬ ma. Nga ma˰ naw ma˰-ahˇ gaˬ dui
dui-eu miˇ neh, Miˬ yehˇ-euˬ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ
teh˰-ehˇ naw ma˰-ahˇ bi˰-euˬ maˬ ngeuˇ. Nga ma˰-euˬ g'awˇ
mawˇ k'aw˰ naw ma˰-ahˇ bi˰ maw˰ dui dui-euˬ miˇ-a. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma˰-aˬ nga ma˰ zawˇ gaˬ-eu tsawˇ haˬ
deuˬ pyeu˰ laˇ-euˬ meh.
9 Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, nga ma˰ naw ma˰ nehˬ-ehˇ jawˇ
ngeh, mˇ doeˇ shaˇ doeˇ dui dui-awˇ leh jeh dui dui-euˬ gaˇ
naw ma˰ noeˬ do^ laˇ teh˰-a. Nga ma˰ naw ma˰-ahˇ Miˬ yehˇ-euˬ
laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ nehˬ lu˰ ngeh, naw ma˰
tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ maˬ ya daˇ ni, nga ma˰ uˬ ci˰ nah g'ahˇ maˬ ehˇ,
10 gaˇ mˇ-euˬ ma. Nga ma˰ neh naw ma˰ Ka-li zaˬ deuˬ-ahˇ
k'aˇ jahˇ nehˬ-euˬ deuˬ, yaw muiˬ yaw shawˇ, yaw tsaˬ yaw
dawˇ hawˇ-eu, iˬ baˇ taˬ k'aˇ maˬ za nga lehˇ, naw ma˰ k'aw˰,
11 Miˬ yehˇ k'aw˰, saˇ kiˇ kamˬ nya teh˰-a. Aˬ da-aˬ, yawˬ
ha-euˬ zaˬ-ahˇ jahˇ nehˬ-eu lo˰-ehˇ, nga ma˰ naw ma˰ yawˬ g'aˬ
12 na lu˰-ahˇ g'aˬ bi˰-awˇ nui saˇ bi o˰-euˬ ma. Miˬ yehˇ-ahˇ
geuˇ-eu lo˰-ehˇ yaw deh˰ deh˰-awˬ lehˇ, nga ma˰ naw ma˰-ahˇ
dawˬ bi˰-euˬ ma. Ngaˇ u^ lahˇ-eu la˰ k'oeˇ hawˇ-eu ngaˬ-euˬ
yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ la˰ k'oeˇ uˇ laˇ-awˬ lehˇ, aˬ yaw˰ naw
ma˰-ahˇ kuˇ-euˬ meh.
13 Naw ma˰ nga ma˰ neh mehˬ-euˬ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ ya gaˬ
ngeh jah laˇ-euˬ miˇ neh, nga ma˰ Miˬ yehˇ-ahˇ aˬ myah lu˰
ja ceuˬ ma. Dawˬ k'oeˇ dawˬ-aˬ, tsawˇ haˬ-euˬ dawˬ meh lehˇ,
naw ma˰ sawˇ taˬ-awˇ ha geu˰-euˬ maˬ ngeuˇ-a. Aˬ diˇ aˬ maˇ
Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ ngaˇ lehˇ, sawˇ taˬ-awˇ ha geu˰-euˬ meh.
Dawˬ k'oeˇ dawˬ-aˬ, naw ma˰ Ka-li zaˬ deuˬ-euˬ la˰ k'oeˇ gaˇ
14 mˇ lu˰ meh. Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, Yuˇda^ miˇ k'ahˬ-ahˇ
jawˇ-eu, Miˬ yehˇ-euˬ aˇ muˇ deuˬ-ahˇ naw ma˰ dzaw geu˰-euˬ
meh. Yeˬsuˇ Ka-li u^ lahˇ lu˰-eu aˇ muˇ k'oeˇ deuˬ, Yuˇda^
tsawˇ haˬ-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ k'ehˬ-euˬ k'a^-euˬ gaˇ ya daˬ-euˬ
lo˰-ehˇ, naw ma˰ k'aw˰, naw ma˰-euˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu
tsawˇ haˬ-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ k'ehˬ-eu k'a^-eu gaˇ ya daˬ-eu
15 meh. Yuˇda^ tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-aˬ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ
k'aw˰, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ-ahˇ k'aw˰

di˯ seh˰-awˇ, nga ma˰-ahˇ k'aw˰ teh dzeh la˰-eu˯ meh. A˯
yaw˰ ma˰-a˯, Mi˯ yehˇ nui ma tsa˯ ni ma˯ mˇ-eu u˯ ta˰,
tsawˇ ha˯ daw˯ tawˆ lu˰-ahˇ coe˯-eu ciˆ-eu tsawˇ ha˯ meh.
16 A˯ caw˯-eu˯ tsawˇ jeu˯ tsawˇ ca ka k'o˰-eu je˯ za ni, nga ma˰
meh˯ neh˯ gaˇ, Yuˇdaˆ tsawˇ ha˯ k'oeˇ deu˯ laˆ tsoe˯-eu meh.
A˯ yaw˰ ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ-eu-a˯, a˯ yaw˰ ma˰-eu˯ i˯
baˇ byah laˇ ni jahˇ-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, Mi˯ yehˇ nui ma
pehˇ-eu je˯ a˯ yaw˰ ma˰-eu˯ k'oeˇ taˆ keuˆ le teuˇ le-eu˯ meh.

**Pawˇluˆ a˯ yaw˰ ma˰ jawˇ gaˇ ma˯ ya le-eu˯**

17 A˯ yui˰ a˯ nyiˇ deu˯-oˇ, ti˯ k'eh˯ la˰ k'oeˇ nga ma˰ naw
ma˰-ahˇ ya g'aw˯-iˇ-eu˯ miˇ neh, naw ma˰-ahˇ mawˇ maw˰ dui
dui laˇ-awˇ, ya mawˇ ni leh jeh lu˰ ma. G'awˇ mawˇ naw ma˰-ahˇ
ya g'aw˯-iˇ-eu˯ k'aw˰, nui ma naw ma˰ neh˯-euˇ jaˆ lu˰ ma.
18 Ngaˇ Pawˇluˆ naw ma˰ jawˇ gaˇ laˇ maw˰-eu g'aw˯ mya poˆ
keuˆ laˇ-eu˯ ma. Ehˇ k'aw˰, Sa˯da˯ nga ma˰-ahˇ laˆ tsoe˯-eu
19 meh. A˯ dui-eu˯ Sah˯ pa˯ Ye˯suˇ Ka-li za˰ ka le-awˇ neh, a˯
dui a˯ yaw˰-eu˯ meh˯ shi ya jawˇ ngeh, nga ma˰-eu˯ noe˯ tm˯
du˯, nga ma˰-eu˯ la˯ k'a˯ cehˇ du˯ hawˇ-eu, nga ma˰-eu˯ nui
ma hui˯ k'aˇ za-eu shuiˇ u˯ k'oˆ, a˯ geu je˯ nga. Naw ma˰
20 ngeuˇ-eu, ma˯ ngeuˇ loˇ. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma˰-a˯
nga ma˰-eu˯ nui ma hui˯ du˯ hawˇ-eu la˯ k'a˯ cehˇ du˯ meh.

**3** Naw ma˰-eu˯ gaˇ kawˆ nga ma˰ ma˯ ya si˯ ma˯ ya ga˯-eu˯ miˇ
neh, ma˯ kam˯ coeˇ laˇ-awˇ, ngaˇ ti˯ g'a˯ teh˰-ehˇ k'aw˰ A˯te˯
2 meu˯-ahˇ jawˇ ya˰ ma lehˇ, noe˯ tsehˆ ta˯-eu˯ ma. Nga ma˰-eu˯
a˯ yui˰ a˯ nyiˇ Tiˆmoˇse˯-ahˇ nga ma˰ naw ma˰ jawˇ gaˇ bi
laˇ-eu˯ ma. A˯ yaw˰-a˯, Mi˯ yehˇ-eu˯ za˯ k'aˆ geu˰-awˇ,
Ka-li-eu˯ la˯ k'a˯ cehˇ-eu gui˯ lah˯ daw˯ meh˯-eu g'a˯ meh.
3 Naw ma˰ k'eh˯-eu k'aˆ-eu k'oeˇ deu˯ ya da˯ k'aw˰, nui ma ya
zi˰ ni ma˯ ehˇ, naw ma˰ jah-eu je˯-ahˇ jah zi˰ ta˯-awˇ g'a˯ ahˇ
laˇ ni ma˯ ehˇ, nga ma˰ a˯ yaw˰-ahˇ naw ma˰ jawˇ gaˇ bi laˇ-eu˯
ma. A˯ dui k'eh˯-eu k'aˆ-eu je˯ ya da˯ meh lehˇ, naw ma˰ si˯
4 lu˰ meh. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, a˯ dui k'eh˯-eu k'aˆ-eu je˯
ya da˯ teh˰-a lehˇ, nga ma˰ naw ma˰ neh˯-ehˇ jawˇ ngeh ehˇ
ta˯-eu˯ ma. Ehˇ ta˯-eu˯ lo˰-ehˇ byah laˇ lu˰ ngaˇ lehˇ, naw ma˰
5 si˯ nya meh. K'oeˇ miˇ neh, ngaˇ ma˯ kam˯ coeˇ laˇ ngeh,
naw ma˰ jah-eu je˯ a˯ joˆ-ehˇ pyeu˰ lu˰ nga lehˇ ya si˯ ni, ngaˇ

Tiˆmoˇseˬ-ahˇ bi laˇ-euˬ ma. Muˇ juˇ juˇ-eu gaˬ naw ma˰-ahˇ
muˇ za-awˇ, nga ma˰ neh mˇ doeˇ shaˇ doeˇ-euˬ deuˬ yawˬ
ngeh˰-ehˇ pyeu˰ laˇ-eu baw le lehˇ, ngaˇ k'ahˬ lahˇ-euˬ ma.
6 Nymˬ-mˇ Tiˆmoˇseˬ g'o˰ keuˆ le-awˇ, naw ma˰ jah lu˰-eu
gaˇ kawˆ maˬ ehˇ, g'oeˇ lu˰ gaˬ lu˰-eu gaˇ kawˆ maˬ ehˇ, nga
ma˰-ahˇ dzawˇ nehˬ la˰-euˬ miˇ neh, laˬ k'aˬ zawˇ cehˇ nya.
Naw ma˰ aˬ myah lu˰ nga ma˰-ahˇ noeˬ keuˆ lu˰ gaˇ maˬ ehˇ,
nga ma˰ naw ma˰-ahˇ mawˇ maw˰-eu lo˰-ehˇ naw ma˰ k'aw˰
nga ma˰-ahˇ mawˇ maw˰ dui dui-eu gaˇ maˬ ehˇ, aˬ yaw˰ dzawˇ
7 nehˬ la˰-euˬ meh. Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, nga ma˰ shaˬ-eu
zahˬ-eu k'ehˬ-eu k'aˆ-eu yawˬ jeˬ na lu˰ ya daˬ k'aw˰, naw
8 ma˰ jah lu˰-eu miˇ neh, nga ma˰ nui saˇ za-eu miˇ-a. Naw ma˰
Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ la˰ k'oeˇ jawˇ zi˰ lu˰ naˇ, nga ma˰ yaw deh˰
9 deh˰ lu˰ ma. Naw ma˰ baˬ da neh aˬ dui-euˬ Miˬ yehˇ-euˬ
mehˬ shi nga ma˰ laˬ k'aˬ cehˇ-eu jeˬ tiˬ byah jaˆ-eu miˇ-a.
Laˬ k'aˬ cehˇ-eu heu deuˬ dawˬ tawˆ lu˰-ahˇ nga ma˰ shaˇ noeˬ
haw ngeh, naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ dui dui
10 ma. Nga ma˰ naw ma˰-ahˇ paˇ ya mawˇ-awˇ, naw ma˰ jah-eu
maˬ byah-eu deuˬ byah laˇ ni, uˬ ci˰ nah g'ahˇ maˬ ehˇ, nga ma˰
guiˬ lahˬ shaˇ dui dui lu˰ ma.
11 Nga ma˰ naw ma˰ jawˇ gaˇ laˇ nya ni, aˬ dui-euˬ Aˬ da Miˬ
yehˇ hawˇ-eu aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ nga ma˰-euˬ g'aˇ duˬ
12 gaˇ ma laˆ dahˇ la˰ lu˰-uˇ. Nga ma˰ naw ma˰-ahˇ gaˬ-eu lo˰-
ehˇ, naw ma˰ k'aw˰ tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ gaˬ laˇ ni maˬ ehˇ, tsawˇ
haˬ dawˬ tawˆ lu˰-ahˇ gaˬ laˇ ni maˬ ehˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ naw
ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ g'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ bi myaˬ laˇ lu˰-uˇ.
13 Aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ, aˬ yaw˰-euˬ tsawˇ haˬ dawˬ
tawˆ lu˰ nehˬ-ehˇ tiˬ kawˆ lo˰-ehˇ za˰ ka le ngeh, aˬ dui-euˬ Aˬ
da Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi, naw ma˰ nui ma shawˇ jehˆ ni ahˇ-awˇ
iˬ baˇ taˬ k'aˇ maˬ za ni, aˬ yaw˰ naw ma˰-euˬ nui ma-ahˇ bi
zi˰ teh˰-a.

**Miˬ yehˇ nui k'ahˇ shiˇ ni yaw deh˰ aˬ joˆ-ehˇ ya deh˰-eu**

4 Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, nga ma˰ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ g'oe-
awˇ, naw ma˰-ahˇ heu lo˰-ehˇ shaˇ shaˇ-ehˇ g'aˬ bi˰ maw˰
nya siˬ. Naw ma˰ Miˬ yehˇ nui k'ahˇ shiˇ ni yaw deh˰ aˬ joˆ-ehˇ
ya deh˰-eu gaˇ kawˆ, nga ma˰ naw ma˰-ahˇ mehˬ nehˬ-euˬ ma.
Naw ma˰ k'oeˇ-euˬ mehˬ nah caw teh g'eh lu˰-eu lo˰-ehˇ, mehˬ
hu paw k'aw˰ k'oeˇ naˆ maˬ tseˇ leh jeh leh jeh-ehˇ caw teh

2 g'eh-awˬ. Nga ma‸ neh Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ tsawˇ myahˇ
uˬ mo^ naw ma‸-ahˇ dawˬ bi‸-euˬ deuˬ naw ma‸ siˬ lu‸ meh.
3 Naw ma‸ muiˬ laˇ shawˇ laˇ ni, heu-aˬ Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ
4 meh. K'oeˇ miˇ neh, k'aˬ miˬ taˬ sheu. Naw ma‸ yawˬ g'aˬ
na lu‸ yaw muiˬ yaw shawˇ hawˇ-eu yaw zeu baw-eu la‸ k'oeˇ,
yawˬ ha-euˬ miˬ zaˬ nehˬ-ehˇ yawˬ ha yaw muiˬ-ehˇ dahˬ
5 dzaˬ-awˬ. Miˬ yehˇ-ahˇ maˬ siˬ-eu lawˇ ci‸ zaˬ deuˬ-aˬ, k'aˬ
dzeˇ zaˬ hawˇ-eu zaˬ miˬ zaˬ yaw kaˬ k'aˇ deh‸ maw‸-eu lo‸-ehˇ
6 deh‸-eu meh. Naw ma‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ taˬ deh‸. Tsawˇ haˬ tiˬ
g'aˬ-iˬ yawˬ ha-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ neh cawˬ shaˇ baw taˬ-euˬ
gaˇ taˬ coeˬ taˬ ci^. Naw ma‸ yahˇ de lehˇ, dzeuˇ laˇ ngeh nga
ma‸ naw ma‸-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ mehˬ nehˬ-euˬ lo‸-ehˇ, Sahˬ
paˬ Yeˬsuˇ-aˬ k'oeˇ lo‸-ehˇ coeˬ-eu ci^-eu tsawˇ haˬ-ahˇ jahˇ
7 k'o‸ nehˬ teh‸-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, jaw‸ la‸ ni g'eh-eu
mehˬ nah bi deh‸ g'eh-eu lehˇ, Miˬ yehˇ-aˬ dui-ahˇ kuˇ-eu maˬ
ngeuˇ-a. Yaw muiˬ yaw shawˇ-euˬ mehˬ nah bi deh‸ g'eh-eu
8 lehˇ kuˇ-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, dawˬ k'oeˇ dawˬ-ahˇ byehˇ
dzeh-eu tsawˇ haˬ, tsawˇ haˬ-euˬ dawˬ-ahˇ byehˇ dzeh-eu maˬ
ngeuˇ-a. Naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ aˬ yaw‸-euˬ muiˬ-eu shawˇ-eu
Yaw sahˇ bi jawˇ le-euˬ Miˬ yehˇ k'oeˇ g'aˬ-euˬ dawˬ byehˇ
dzeh-eu meh.
9 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ yaw kaˬ, g'oeˇ-eu gaˬ-eu gaˇ kaw^
nga ma‸ naw ma‸-ahˇ sahˬ bo‸ bo‸ nehˬ-eu maˬ loˬ-aˇ. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, Tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ gaˬ-awˬ lehˇ, Miˬ yehˇ naw
10 ma‸-ahˇ mehˬ nehˬ-euˬ meh. Aˬ diˇ ehˇ naˇ, naw ma‸-aˬ
Maˬgeˬdawˇni^ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu aˬ yui‸ aˬ nyiˇ Ka-li
zaˬ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ gaˬ lu‸ meh. Ehˇ k'aw‸, aˬ yui‸ aˬ nyiˇ
deuˬ-oˇ, k'oeˇ na^ maˬ tseˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ gaˬ dzehˬ laˇ-awˬ
11 lehˇ, nga ma‸ naw ma‸-ahˇ g'aˬ bi‸-eu ma. Ka-li zaˬ aˇ muˇ-euˬ
la‸ nyiˇ paw jawˇ-eu tsawˇ haˬ naw ma‸-ahˇ nui ma tsaˬ-eu uˬ
ta‸, naw ma‸ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ maˬ ya g'oe ni,
12 nga ma‸ naw ma‸-ahˇ mehˬ nehˬ-euˬ lo‸-ehˇ, co‸ ngehˇ ni jawˇ-
eu la‸ k'oeˇ, yawˬ ha-euˬ mˇ myawˬ shaˇ kaw^ mˇ mˇ-ehˇ, la‸
myawˬ la‸ mu^ mˇ-awˬ lehˇ, nga ma‸ naw ma‸-ahˇ g'aˬ
bi‸-euˬ ma.

## Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ za‸ ka le-eu gaˇ kaw^

13 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, tiˬ jeˬ-iˬ noeˬ tmˬ k'aˇ maˬ za-eu
tsawˇ haˬ deuˬ noeˬ shaˬ-eu lo‸-ehˇ naw ma‸ maˬ ya noeˬ shaˬ
ni, shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ-euˬ gaˇ kaw^ nga ma‸ naw ma‸-ahˇ bi

14 siˬ maw‸ miˇ-a. Yeˬsuˇ shiˇ-awˇ g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ meh lehˇ,
aˬ dui jah-eu ma. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw‸ g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ
lo‸-ehˇ duˇ ni, Miˬ yehˇ Yeˬsuˇ-ahˇ g'oe-awˇ, shiˇ-euˬ Ka-li
zaˬ deuˬ-ahˇ aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo‸-ehˇ sheuˬ le‸ teh‸-a.
15 Nga ma‸ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ dawˬ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ naw
ma‸-ahˇ heu lo‸-ehˇ ehˇ nehˬ-eu ma. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ za‸ ka
le ngeh keu^ ni yaw deh‸ deh‸ lu‸-eu aˏ dui-aˬ, shiˇ-euˬ tsawˇ
16 haˬ deuˬ-euˬ mehˬ hu neh ya keu^ leˇ-eu maˬ ngeuˇ-a. Sahˬ
paˬ Yeˬsuˇ mˬ-ahˇ neh za‸ ka le ngeh, dawˬ bi‸ teh‸-a.
K'oeˇ uˬ ta‸, huiˬ dzehˬ-eu mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ g'aˬ-euˬ dawˬ
hawˇ-eu Miˬ yehˇ-euˬ daˇ heh teˇ saˇ k'aw‸, mahˇ do^ le teh‸-a.
K'oeˇ ngeh, shiˇ-euˬ Ka-li zaˬ jeˬ hu g'o‸ deh‸ laˇ teh‸-a.
17 K'oeˇ naˇ, deh‸ lu‸-eu aˬ dui ma‸ yaw goˇ-ahˇ Sahˬ paˬ
Yeˬsuˇ-ahˇ tahˬ puˬ-eu lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^
lo‸-ehˇ mˬ dmˇ ja^ gaˇ Miˬ yehˇ aˬ dui ma‸-ahˇ ciˬ da^ nehˬ
la‸ teh‸-a. K'oeˇ miˇ neh, aˬ dui ma‸ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ nehˬ-ehˇ
18 aˬ myah lu‸ ya jawˇ teh‸-a. To^-ehˇ maˇ-iˬ, naw ma‸ nui ma saˇ
laˇ ni dawˬ heu deuˬ ja ja-ehˇ, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ g'aˬ bi‸-awˬ.

5 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, aˇ yamˬ aˇ law hawˇ-eu aˇ k'o‸ aˇ
la-euˬ gaˇ kaw^, nga ma‸ naw ma‸-ahˇ sahˬ bo‸ bo‸ nehˬ-eu
2 maˬ loˬ-aˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, uˬ ci‸ sehˇ g'ahˇ smˇ k'oeˬ
k'oeˬ laˇ-eu lo‸-ehˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ aˇ nah aˇ yamˬ keu^
3 le teh‸-a lehˇ, naw ma‸ siˬ duˬ-eu meh. Miˇ k'ahˬ saˇ laˇ-awˇ
tiˬ jeˬ-iˬ gu^ k'aˇ maˬ paˇ za ngaˇ lehˇ, aˬ cawˬ ja lu‸ ngeh,
zaˬ ciˬ-eu zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ naˇ dui dui-eu gaˇ ya daˬ-eu lo‸-
ehˇ, luˬ-iˇ seˇ-iˇ-eu jeˬ tiˬ po^ teh‸-ehˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ keu^
4 le teuˇ le teh‸-a. Aˬ yaw‸ ma‸ buˬ-iˇ k'aˇ maˬ za. Aˬ yui‸
aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, naw ma‸ yaw zahˇ la‸ k'oeˇ jawˇ-eu maˬ ngeuˇ-
eu miˇ neh, aˇ nah aˇ yamˬ k'oeˇ, smˇ k'oeˬ k'oeˬ laˇ-eu lo‸-ehˇ
5 naw ma‸-ahˇ keu^ le-eu maˬ ngeuˇ-aˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ
naˇ, naw ma‸ dawˬ taw^ lu‸ yaw sheh‸ la‸ k'oeˇ jawˇ-eu zaˬ
hawˇ-eu, nah g'ahˇ-euˬ zaˬ meh. Aˬ dui-aˬ, uˬ ci‸-euˬ zaˬ maˬ
6 ngeuˇ. Yaw zahˇ la‸ k'oeˇ jawˇ-eu zaˬ k'aw‸ maˬ ngeuˇ. K'oeˇ
miˇ neh, aˬ cawˬ yu‸ k'a^ lu‸-eu lo‸-ehˇ, aˬ dui yu‸ k'a^ yu‸
k'a^-ehˇ maˬ ya jawˇ-a. Aˬ dui yehˬ cehˬ cehˬ-awˇ yaw beuˇ
7 beuˇ-ehˇ jawˇ kaˇ-euˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, yu‸ k'a^ lu‸-eu
tsawˇ haˬ, uˬ ci‸ sehˇ g'ahˇ yu‸ k'a^ lu‸ meh. Jiˇ baˬ dawˇ
yeh‸-eu tsawˇ haˬ k'aw‸, uˬ ci‸ sehˇ g'ahˇ dawˇ yeh‸ lu‸ meh.
8 Aˬ dui-aˬ, nah g'ahˇ-euˬ zaˬ miˇ neh, yehˬ cehˬ cehˬ kaˇ-euˇ.

Jah-eu jeˬ hawˇ-eu g'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ, k'ahˬ-ahˇ dehˬ daˬ duˬ
lo‸-ehˇ dm kaˇ-euˇ. Ka k'o‸-eu jeˬ za ni noeˬ tmˬ-eu jeˬ-ahˇ,
9 shmˇ uˬ k'o^ k'o^-eu lo‸-ehˇ k'o^ kaˇ-euˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
Miˬ yehˇ nui ma pehˇ gaˇ bi daˬ-eu lehˇ, aˬ yaw‸ aˬ dui-ahˇ tseˇ
do^-euˬ maˬ ngeuˇ-a. Aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li baˬ
da neh ka k'o‸-eu jeˬ za ni, aˬ yaw‸ aˬ dui-ahˇ tseˇ do^-euˬ meh.
10 Aˬ dui deh‸-eu maˬ ehˇ, shiˇ-eu maˬ ehˇ, aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ tiˬ
kaw^ lo‸-ehˇ deh‸ nya ni, aˬ yaw‸ aˬ dui-euˬ g'aˇ duˬ kamˇ
11 shiˇ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, nymˬ-mˇ naw ma‸ tiˬ g'aˬ tiˇ
g'aˬ g'aˬ bi‸-awˇ, huiˬ laˇ mahˇ laˇ ni jahˇ lu‸-eu lo‸-ehˇ, mehˬ
hu paw k'aw‸ jahˇ g'eh-awˬ.

**Pawˇlu^ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ g'aˬ bi‸-euˬ**

12 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, nga ma‸ naw ma‸-ahˇ heu lo‸-ehˇ
shaˇ-eu ma. Naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ Miˬ yehˇ-euˬ gaˇ mˇ-eu
tsawˇ haˬ-ahˇ yaw zeu baw-awˬ. Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ, Sahˬ paˬ
Yeˬsuˇ-euˬ tsawˇ myahˇ uˬ mo^ naw ma‸-ahˇ bo sa^-awˇ yaw
13 muiˬ-ehˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸ k'oeˇ
lo‸-ehˇ mˇ-eu miˇ neh, g'oeˇ-eu gaˬ-eu la‸ k'oeˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ
taˬ huiˬ taˬ mahˇ-awˬ. Naw ma‸ yaw kaˬ k'aw‸ tsaˬ leˇ dzoeˇ
14 leˇ-awˬ. Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, nga ma‸ naw ma‸-ahˇ g'aˬ
heu lo‸-ehˇ bi‸-eu ma. Tiˬ jeˬ-iˬ maˬ mˇ maˬ shaˇ nahˇ-eu
tsawˇ haˬ-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-awˬ. Nui
ma baˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ g'aˬ bi‸-awˬ. G'aˬ byeh^ byeh^-eu
tsawˇ haˬ-ahˇ caw ba-awˬ. Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ oˇ-
eu nui ma ahˇ-awˬ.
15 Aˬ cawˬ yaw haiˬ jeˬ jahˇ laˇ k'aw‸, yaw haiˬ jeˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ
taˬ jahˇ k'o‸ nehˬ. Naw ma‸-euˬ yaw kaˬ maˬ ehˇ, tsawˇ haˬ
16 dawˬ taw^ lu‸-ahˇ maˬ ehˇ, aˬ myah lu‸ yaw muiˬ jeˬ teh‸-ehˇ
17 jahˇ nehˬ-awˬ. Aˬ myah lu‸ laˬ k'aˬ cehˇ-awˬ. Aˬ myah lu‸
18 guiˬ lahˬ shaˇ-awˬ. Yawˬ jeˬ na lu‸ la‸ k'oeˇ Miˬ yehˇ-ahˇ
ja ceuˬ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, heu lo‸-ehˇ jahˇ-eu-aˬ,
naw ma‸-euˬ g'aˇ duˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ la‸ k'oeˇ Miˬ yehˇ nui
19 ma tsaˬ-eu meh. Yaw sahˇ Miˬ yehˇ mˇ gaˇ shaˇ gaˇ taˬ la^
20 tsoeˬ. Aˬ cawˬ dawˬ mehˬ mehˬ laˇ gaˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ
21 taˬ g'eh. Yawˬ jeˬ na lu‸-ahˇ lawˬ haw-awˬ. Yaw muiˬ jeˬ-ahˇ
22 nyeh‸ tehˬ taˬ-awˬ. Yaw haiˬ yawˬ jeˬ na lu‸-ahˇ gaˇ jaw
jaw-awˬ.
23 Nui saˇ bi o‸-eu Miˬ yehˇ yawˬ jeˬ na lu‸ la‸ k'oeˇ naw ma‸-
ahˇ bi muiˬ bi shawˇ laˇ lu‸-uˇ. Aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ

Ka-li za˰ ka le ngeh, naw ma˰-euˬ nui ma, sa˰ laˇ hawˇ-eu, g'awˇ
mawˇ dawˬ taw^ lu˰ iˬ baˇ taˬ k'aˇ maˬ ya za ni, Miˬ yehˇ naw
24 ma˰-ahˇ bo sa^ lu˰-uˇ. Naw ma˰-ahˇ kuˇ-euˬ g'aˬ saˇ jaˇ zi˰-eu
meh. Aˬ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ teh˰-a.

**Aˇ saˬ saˬ-eu dawˬ hawˇ-eu dawˬ ngehˬ g'eh nehˬ-eu dawˬ**

25 Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, nga ma˰-euˬ g'aˇ duˬ guiˬ lahˬ shaˇ
26 nehˬ la˰. Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ yaw muiˬ
yaw shawˇ la˰ k'oeˇ mehˬ cuˇ cuˇ-awˇ la˰ tsa˰ tsa˰-awˬ.
27 Sahˬ bo˰ heu aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ
gui mehˬ nehˬ-awˬ lehˇ, ngaˇ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ g'oe-awˇ
naw ma˰-ahˇ shaˇ dui dui-eu ma.
28 Naw ma˰-euˬ k'oeˇ ta^ aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ
guiˬ lahˬ yaw dzahˇ ja^ lu˰-uˇ.

# TEˇSAˬLOˇNI MEUˬ-AHˇ JAWˇ-EU KA-LI ZAˬ-AHˇ BO˰ NEHˬ-EUˬ NYIˬ TA˰ TIˬ TA˰

**Aˇ dahˬ beh-eu dawˬ**

1 Pawˇlu^, Siˬlaˬnmˇ hawˇ-eu Ti^moˇseˬ, ngaˬ ha smˇ g'aˬ, aˬ
dui-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ hawˇ-eu Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ
la˰ k'oeˇ jawˇ-eu, Teˇsaˬloˇni meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Ka-li zaˬ aˇ
2 muˇ-ahˇ sahˬ bo˰ heu bo˰ ahˇ la˰-eu ma. Aˬ da Miˬ yehˇ
hawˇ-eu Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ hawˇ-eu
nui saˇ o˰-eu jeˬ naw ma˰-euˬ k'oeˇ ta^ ja^ lu˰-uˇ.

**Yeˬsuˇ za˰ ka le ngeh iˬ baˇ zaˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ teh˰-a**

3 Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, nga ma˰ naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ aˬ
myah lu˰ Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ paˬ-ehˇ g'eh-eu meh. Naw ma˰
jah-eu jeˬ huiˬ laˇ myaˬ laˇ tehˇ tehˬ lu˰-awˇ, naw ma˰ dawˬ
taw^ lu˰ tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ g'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ myaˬ laˇ tehˇ tehˬ
lu˰-eu miˇ neh, nga ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ ja ceuˬ paˬ-ehˇ g'eh-eu
4 meh. Miˬ yehˇ-euˬ Ka-li zaˬ aˇ muˇ deuˬ-euˬ mehˬ shi nga
ma˰ naw ma˰-ahˇ ja ceuˬ ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma˰

k'ehˬ-eu k'a^-eu hawˇ-eu, shaˬ dui zahˬ dui dui-eu dawˬ taw^
lu‸-ahˇ ya daˬ k'aw‸, oˇ oˇ-ehˇ jah lu‸ meh.
5 Naw ma‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ g'eh-eu nui ma ahˇ-eu miˇ neh, Miˬ
yehˇ dawˇ coe ni yaˇ k'aˬ daˇ gaˇ bya ceh^ ni bi do^ laˇ-eu meh.
Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu g'aˇ duˬ naw ma‸ ya daˬ lu‸ meh. Aˬ yaw‸
u^ lahˇ-eu k'oeˇ-ahˇ naw ma‸ geuˇ laˇ ni aˬ yaw‸ jahˇ lu‸ meh.
6 Nymˬ-mˇ naw ma‸-ahˇ k'ehˬ lu‸ k'a^ lu‸-eu tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ
Miˬ yehˇ k'ehˇ nehˬ k'a^ nehˬ-awˇ, k'ehˬ-eu k'a^-eu gaˇ ya
daˬ lu‸-eu naw ma‸-ahˇ nga ma‸ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo‸-ehˇ g'aˬ
naˬ bi naˬ-eu k'oeˇ-aˬ, tsaˬ meh lehˇ, Miˬ yehˇ noeˬ taˬ-euˬ
7 meh. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ mˬ-ahˇ neh, aˬ yaw‸-euˬ baoˬ tiˬ
byah ahˇ-eu aˬ yaw‸-euˬ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^
lo‸-ehˇ bya dui dui-eu miˬ dzaˬ-euˬ yaw sheh‸ la‸ k'oeˇ do^ le
8 ngeh, k'oeˇ lo‸-ehˇ jahˇ teh‸-a. K'oeˇ ngeh, Miˬ yehˇ-ahˇ
maˬ siˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ maˬ ehˇ, aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-
euˬ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ-ahˇ maˬ naˇ haˬ geu‸-eu
tsawˇ haˬ-ahˇ maˬ ehˇ, aˬ yaw‸ yaw k'a^-ehˇ jahˇ k'o‸ nehˬ
9 teh‸-a. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ za‸ ka le ngeh nah, tsawˇ haˬ k'oeˇ
deuˬ-aˬ aˬ yaw‸-ahˇ maˬ ehˇ, yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ tiˬ byah
ahˇ-eu aˬ yaw‸-euˬ baoˬ-ahˇ maˬ ehˇ, ya g'awˬ-iˇ-awˇ, mˬ
10 maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ luˬ-iˇ seˇ-iˇ gaˇ ya daˬ teh‸-a. K'oeˇ
ngeh nah, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-aˬ aˬ yaw‸-euˬ Ka-li zaˬ baˬ da
neh yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ za-eu uˬ ta‸, aˬ yaw‸-ahˇ jah-eu
tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ aˬ yaw‸-ahˇ ja ceuˬ nya ni za‸ ka le
teh‸-a. Nga ma‸ saˇ kiˇ kamˬ-euˬ gaˇ naw ma‸ jah-eu miˇ neh,
naw ma‸ k'aw‸ aˇ ma‸ k'oeˇ ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ jawˇ lu‸ meh.
11 Nga ma‸ aˬ myah lu‸ naw ma‸-euˬ g'aˇ duˬ guiˬ lahˬ heu
lo‸-ehˇ shaˇ lu‸ ma. Aˬ dui-euˬ Miˬ yehˇ kuˇ-euˬ gaˇ naw ma‸
geuˇ laˇ ni maˬ ehˇ, yaw muiˬ jeˬ-ahˇ k'aˇ noeˬ tmˬ-eu dawˬ
taw^ lu‸ hawˇ-eu jah-eu miˇ neh k'aˇ mˇ k'aˇ shaˇ-eu dawˬ
taw^ lu‸ aˬ yaw‸-euˬ baoˬ baˬ da neh aˬ yaw‸ mˇ jiˇ nya ni
12 maˬ ehˇ, nga ma‸ guiˬ lahˬ shaˇ lu‸ ma. Naw ma‸ k'oeˇ lo‸-
ehˇ jahˇ naˇ, aˬ dui-euˬ Miˬ yehˇ hawˇ-eu Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ
Ka-li-euˬ guiˬ lahˬ huiˬ dui dui-eu lo‸-ehˇ, naw ma‸ baˬ da
neh aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ tsawˇ myahˇ yaw sheh‸
k'ahˬ sehˇ za teh‸-a. Naw ma‸ k'aw‸ aˬ yaw‸ baˬ da neh
yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ za teh‸-a.

### Iˬ baˇ-euˬ yaw sahˇ g'aˬ do^ laˇ-eu gaˇ kaw^

2 Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, nga ma˰ naw ma˰-ahˇ heu lo˰-ehˇ
shaˇ-eu ma. Aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li za˰ ka le gaˇ
maˬ ehˇ, aˬ dui aˬ yaw˰ jawˇ gaˇ uiˬ leˇ gaˇ maˬ ehˇ, naw ma˰
2 k'ahˬ taˬ lahˇ. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ aˇ nah aˇ yamˬ keu^ le-euˬ
gaˇ, yaw sahˇ baˬ da neh mawˇ-euˬ ma lehˇ aˬ cawˬ ehˇ laˇ-eu
maˬ ehˇ, aˬ cawˬ ja mehˬ laˇ-eu maˬ ehˇ, nga ma˰ sahˬ bo˰
k'oeˇ lo˰-ehˇ bo˰ nehˬ la˰-euˬ meh lehˇ aˬ cawˬ ehˇ laˇ-eu maˬ
3 ehˇ, heu deuˬ baˬ da neh nui ma taˬ noeˬ shaˬ taˬ noeˬ gu^. Tsawˇ
haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ naw ma˰-ahˇ aˬ geu jeˬ la˰ k'oeˇ k'aw˰ maˬ
ya muˇ za maˬ ya shuiˇ za ni yahˇ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
aˇ nah k'oeˇ nah maˬ keu^ le mi na^-ehˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ puiˬ-eu
jeˬ do^ laˇ teh˰-a. K'oeˇ ngeh, iˬ baˇ-euˬ yaw sahˇ g'aˬ tsawˇ
haˬ lo˰-ehˇ do^ laˇ teh˰-a. Aˬ yaw˰ ya luˬ ya seˇ-iˇ teh˰-a.
4 Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ, miˬ yehˇ lehˇ aˬ cawˬ k'aˇ kuˇ-eu deuˬ-
ahˇ maˬ ehˇ, uˬ duˬ tahˬ-eu yawˬ jeˬ na lu˰-ahˇ maˬ ehˇ, la^
tsoeˬ dui dui-awˇ, k'oeˇ deuˬ-ahˇ na^ maˬ tseˇ aˬ yaw˰-euˬ
g'awˇ mawˇ-ahˇ aˬ yaw˰ taˬ huiˬ teh˰-a. Aˬ yaw˰ Miˬ yehˇ-euˬ
uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma la˰ k'oeˇ nuiˇ-awˇ, Ngaˇ-aˬ Miˬ
yehˇ ma lehˇ ehˇ teh˰-a.
5 Ngaˇ naw ma˰ nehˬ-ehˇ jawˇ ngeh, gaˇ kaw^ heu deuˬ naw
6 ma˰-ahˇ ja mehˬ-euˬ gaˇ naw ma˰ ngehˇ-euˬ miˇ-a loˇ. Tsawˇ
haˬ k'oeˇ g'aˬ, aˬ yaw˰-euˬ aˇ yamˬ tsaˬ laˇ ngeh bya ceh^-i
do^ laˇ ni, nymˬ-mˇ aˬ yaw˰-ahˇ aˬ jo^-ehˇ la^ tsoeˬ lu˰-eu
7 gaˇ kaw^ naw ma˰ siˬ lu˰ meh. Yaw haiˬ jeˬ-aˬ, nymˬ-mˇ
k'aw˰ baˇ za˰-ahˇ gaˇ mˇ lu˰ meh. Ehˇ k'aw˰, yaw haiˬ jeˬ-ahˇ
la^ tsoeˬ-eu g'aˬ maˬ do^-iˇ-euˬ k'oeˇ-aˬ, aˬ yaw˰ la^ tsoeˬ
8 teh˰-a. La^ tsoeˬ-eu k'oeˇ g'aˬ do^-iˇ g'aˬ naˇ, yaw haiˬ jeˬ-euˬ
yaw sahˇ k'oeˇ g'aˬ bya ceh^ ni do^ laˇ teh˰-a. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ
tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ aˬ yaw˰-euˬ sa˰ neh baw seh˰ teh˰-a.
Aˬ yaw˰ yaw sheh˰ la˰ k'oeˇ za˰ ka le-eu miˇ neh, tsawˇ haˬ
9 k'oeˇ g'aˬ luˬ-iˇ seˇ-iˇ teh˰-a. Tsawˇ haˬ yaw haiˬ k'oeˇ g'aˬ,
Saˬdaˬ baˬ da neh do^ laˇ teh˰-a. Aˬ yaw˰ do^ laˇ ngeh, aˬ cawˬ-
ahˇ myaw˰ za nya ni, baoˬ tiˬ byah ahˇ-eu la˰ k'oeˇ bi siˬ bi
mawˇ-eu deuˬ hawˇ-eu k'a^ jeˬ-ehˇ g'eh-eu deuˬ jahˇ teh˰-a.
10 Luˬ-iˇ seˇ-iˇ gaˇ keu^-iˇ lu˰-eu tsawˇ haˬ-ahˇ myaw˰ za shuiˇ
za nya ni, aˬ yaw˰ maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu yawˬ jeˬ na lu˰-ahˇ
g'oe teh˰-a. Luˬ-iˇ seˇ-iˇ lu˰-eu tsawˇ haˬ, ka k'o˰-eu jeˬ za nya
ni yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-ahˇ gaˬ-eu nui ma maˬ ahˇ-eu miˇ neh

11 luˬ-iˇ seˇ-iˇ teh˰-a. K'oeˇ miˇ neh, yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-ahˇ
maˬ jah-ehˇ, maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu jeˬ-ahˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu
12 tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ ni, maˬ ngeuˇ-eu
jeˬ-ahˇ bi jah-eu lehˇ, noeˬ bahˬ noeˬ mu^ dui dui-eu jeˬ Miˬ
yehˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ bi keu^ bi teuˇ le-euˬ meh.

**Ka k'o˰-eu jeˬ za ni Miˬ yehˇ naw ma˰-ahˇ tseˇ do^-euˬ meh**

13 Sahˬ paˬ Yeˬsuˇzawˇgaˬ-eu aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, nga
ma˰ naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ aˬ myah lu˰ Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ
ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ
yehˇ naw ma˰-ahˇ bi muiˬ bi shawˇ laˇ-awˇ, naw ma˰ yaw tsaˬ
yaw dawˇ dawˬ-ahˇ jah-eu miˇ neh ka k'o˰-eu jeˬ za ni, yaw
14 beh ngeh neh Miˬ yehˇ naw ma˰-ahˇ tseˇ do^-euˬ meh. K'oeˇ
lo˰-ehˇ pyeu˰ laˇ ni, Miˬ yehˇ nga ma˰ neh mehˬ-euˬ laˬ k'aˬ
cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ-ahˇ g'oe-awˇ naw ma˰-ahˇ kuˇ-euˬ
meh. Naw ma˰ aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ yaw sheh˰
k'ahˬ sehˇ-ahˇ za ni, aˬ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ kuˇ-euˬ meh.
15 To^-ehˇ maˇ-iˬ, aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, zi˰ dah ni deh˰-awˬ.
Nga ma˰ naw ma˰-ahˇ mehˬ boeˬ neh mehˬ nehˬ-euˬ deuˬ-ahˇ
maˬ ehˇ, sahˬ bo˰ bo˰-awˇ mehˬ nehˬ-euˬ deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ,
k'oeˇ lo˰-ehˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-euˬ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ zi˰
16 dah ni nyeh˰ tehˬ taˬ-awˬ. Aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li
hawˇ-eu aˬ dui-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ, naw ma˰-euˬ nui ma-ahˇ
nui saˇ bi za-awˇ, yaw muiˬ jeˬ mˇ nya-eu uˬ ta˰, dawˬ yaw
17 muiˬ ngehˬ nya ni, naw ma˰-ahˇ bi zi˰ laˇ lu˰-uˇ. Aˬ dui-euˬ
Aˬ da Miˬ yehˇ aˬ dui-ahˇ gaˬ-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ guiˬ lahˬ yaw
dzahˇ baˬ da neh mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ nui saˇ za-eu jeˬ
maˬ ehˇ, noeˬ tmˬ-eu jeˬ maˬ ehˇ, aˬ dui-ahˇ bi˰ la˰-euˬ meh.

**Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ gaˬ doe-iˇ ni guiˬ lahˬ shaˇ-awˬ**

3 Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, aˇ saˬ saˬ-eu dawˬ-aˬ, heu lo˰-ehˇ
ma. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ dawˬ naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ yaw
kawˇ-ehˇ gaˬ doe-iˇ-awˇ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ za-euˬ lo˰-ehˇ,
yawˬ gaˇ na lu˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ pyeu˰ laˇ ni, nga ma˰-euˬ g'aˇ
2 duˬ guiˬ lahˬ shaˇ-awˬ. Yaw lehˬ yaw ca mˇ-eu tsawˇ haˬ
hawˇ-eu tsawˇ haˬ yaw haiˬ deuˬ-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ nga ma˰
ya buˬ-iˇ ni k'aw˰, guiˬ lahˬ shaˇ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ Yeˬsuˇ-ahˇ jah-eu maˬ ngeuˇ-a.

3 Ehˇ k'aw˰, Sah˯ pa˯ Ye˯suˇ-a˯ saˇ jaˇ zi˰-eu meh. A˯ yaw˰
naw ma˰-ahˇ bi zi˰ laˇ-awˇ naw ma˰ yaw hai˯ je˯-ahˇ ya bu˯-iˇ
4 ni, a˯ yaw˰ bo sa^ la˰ teh˰-a. Nga ma˰ neh daw˯ bi˰-eu˯ lo˰-ehˇ
naw ma˰ mˇ lu˰-eu u˯ ta˰, meh˯ hu paw k'aw˰ mˇ g'eh teh˰-a
5 lehˇ, Sah˯ pa˯ Ye˯suˇ ba˯ da neh nga ma˰ jah du˯-eu ma. Sah˯
pa˯ Mi˯ yehˇ naw ma˰-eu˯ nui ma-ahˇ a˯ yaw˰-eu˯ g'oeˇ-eu ga˯-
eu je˯ hawˇ-eu Ka-li-eu˯ nui ma zi˰-eu je˯ la˰ k'oeˇ sheu˯ uˇ
g'eh lu˰-uˇ.

**Gaˇ ma˯ mˇ nahˇ-eu tsawˇ ha˯-ahˇ meh˯ neh˯-eu˯**

6 A˯ yui˰ a˯ nyiˇ deu˯-oˇ, a˯ dui-eu˯ Sah˯ pa˯ Ye˯suˇ Ka-li-eu˯
tsawˇ myahˇ u˯ mo^ nga ma˰ naw ma˰-ahˇ daw˯ heu lo˰-ehˇ
bi˰-eu ma. Nga ma˰ neh naw ma˰-ahˇ meh˯ neh˯-eu˯ meh˯
nah ma˯ caw teh-ehˇ, ti˯ je˯-i˯ ma˯ mˇ ma˯ shaˇ nahˇ-eu a˯
yui˰ a˯ nyiˇ Ka-li za˯ daw˯ taw^ lu˰-ahˇ g'aw˯ tseh^ tseh^-aw˯.
7 Nga ma˰ neh mˇ-eu˯ shaˇ-eu˯ deu˯-ahˇ naw ma˰ dzaw geu˰ pa˯-
ehˇ g'eh-eu meh lehˇ, naw ma˰ si˯ nya meh. Nga ma˰ naw ma˰
neh˯-ehˇ jawˇ ngeh gaˇ ma˯ mˇ ni yaw˯ ngeh˰-ehˇ jawˇ-eu˯ ma˯
8 ngeuˇ. Nga ma˰ aˇ poe˯ ma˯ bi˰-ehˇ, naw ma˰-eu˯ ti˯ je˯-i˯
ma˯ dza˯-a˯. Naw ma˰ ti˯ g'a˯-ahˇ-i˯ ma˯ ya daˇ ni, nga ma˰
9 u˯ ci˰ nah g'ahˇ ma˯ ehˇ gaˇ mˇ dui dui-eu˯ ma. A˯ caw˯ bi
dza˯ la˰ gaˇ nga ma˰ dza˯ nya-eu a kaw˯-a˯ ma˯ ja^-eu miˇ neh
ma˯ dza˯-eu˯ ma˯ ngeuˇ. Naw ma˰ nga ma˰-ahˇ dzaw geu˰
10 k'aˇ za ni k'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ-eu˯ ma. Nga ma˰ naw ma˰
neh˯-ehˇ jawˇ ngeh, naw ma˰-ahˇ daw˯ heu lo˰-ehˇ bi˰-eu˯
ma. Gaˇ ma˯ mˇ nahˇ-eu tsawˇ ha˯, haw˯ ta˯ dza˯ lehˇ, ehˇ
11 ta˯-eu˯ ma. Naw ma˰-eu˯ la˰ k'oeˇ tsawˇ ha˯ ti˯ pa^ na deu˯
ti˯ je˯-i˯ ma˯ mˇ ma˯ shaˇ nahˇ-eu u˯ ta˰, yaw˯ ha-eu˯ gaˇ
ti˯ paw˰-i˯ ma˯ mˇ-ehˇ, a˯ caw˯-eu˯ gaˇ-ahˇ teh˰-ehˇ la^ bah˯
12 lu˰ meh jeˇ lehˇ, nga ma˰ ya ga˯-eu˯ ma. Nga ma˰ k'oeˇ lo˰-
ehˇ g'eh-eu tsawˇ ha˯-ahˇ Sah˯ pa˯ Ye˯suˇ Ka-li-eu˯ tsawˇ
myahˇ u˯ mo^ daw˯ heu lo˰-ehˇ bi˰-awˇ, g'a˯ heu lo˰-ehˇ bi˰-
eu ma. Co˰ ngehˇ ni jawˇ-awˇ, yaw˯ ha-eu˯ gaˇ mˇ mˇ-ehˇ,
13 yaw˯ ha-eu˯ dza˯ dza˯ dawˇ dawˇ yaw˯ ha dza˯-aw˯. A˯
yui˰ a˯ nyiˇ deu˯-oˇ, yaw mui˯ je˯ mˇ-eu, g'a˯ byeh^ ta˯ byeh^.
14 Tsawˇ ha˯ ti˯ g'a˯ na, nga ma˰ neh bo˰-eu˯ daw˯-ahˇ ma˯
naˇ ha˯ geu˰ naˇ, a˯ yaw˰-ahˇ juiˇ ta˯-aw˯. A˯ yaw˰ ya sha˰
15 dawˇ ni, a˯ yaw˰-ahˇ g'aw˯ tseh^ tseh^-aw˯. Ehˇ k'aw˰, a˯
dui-ahˇ muiˇ-eu g'a˯-ahˇ sawˇ ta˯-eu lo˰-ehˇ a˯ yaw˰-ahˇ ta˯

sawˇ ta˯. A˯ yui˰ a˯ nyiˇ lo˰-ehˇ sawˇ ta˯-awˇ, yaw mui˯-ehˇ
meh˯ neh˯ tsoˆ neh˯-aw˯.

**Daw˯ ngeh˯ g'eh neh˯-eu˯**

16 Nui saˇ bi o˰-eu yaw sahˇ g'a˯, naw ma˰-ahˇ yaw˯ je˯ na lu˰
la˰ k'oeˇ a˯ myah lu˰ nui saˇ bi o˰ lu˰-uˇ. Sah˯ pa˯ Ye˯suˇ
naw ma˰ daw˯ tawˆ lu˰ neh˯-ehˇ jawˇ lu˰-uˇ.
17 Ngaˇ-a˯ Pawˇluˆ ma. Naw ma˰-ahˇ noe˯ lu˰ ma lehˇ, nga˯-
eu˯ a˯ la˰ neh bo˰ ahˇ la˰-eu ma. Ngaˇ k'aˇ bo˰-eu sah˯ bo˰
yaw˯ ta˰ na lu˰-ahˇ naw ma˰ si˯ nya ni, heu lo˰-ehˇ bo˰ ta˯-eu˯
18 ma. Nga˯ neh bo˰-eu aˇ bo˰-a˯, heu lo˰-ehˇ ma. A˯ dui-eu˯
Sah˯ pa˯ Ye˯suˇ Ka-li-eu˯ gui˯ lah˯ yaw dzahˇ naw ma˰ daw˯
tawˆ lu˰-eu˯ k'oeˇ taˆ jaˆ lu˰-uˇ.

# TIˆMOˇSE˯-AHˇ BO˰ NEH˯-EU˯ YAW BEH TA˰

**Aˇ dah˯ beh-eu daw˯**

1 Ngaˇ-a˯, Ye˯suˇ Ka-li-eu˯ g'a˯ k'ehˇ Pawˇluˆ ma. A˯ dui-eu˯
Ka k'o˰-eu g'a˯ pyeu˰-eu Mi˯ yehˇ hawˇ-eu a˯ dui-eu˯ noe˯
tm˯ du˯ pyeu˰-eu Ye˯suˇ Ka-li daw˯ bi˰ la˰-eu˯ lo˰-ehˇ, g'a˯
2 k'ehˇ geu˰ lu˰ ma. Jah-eu paw nga˯ li a˯ diˇ pyeu˰-eu Tiˆmoˇ-
se˯-ahˇ sah˯ bo˰ heu bo˰ ahˇ le˰-eu ma. A˯ da Mi˯ yehˇ hawˇ-
eu a˯ dui-eu˯ Sah˯ pa˯ Ye˯suˇ Ka-li-eu˯ gui˯ lah˯ yaw dzahˇ,
g'aw˯ sha˯ ga˯ nya-eu je˯ hawˇ-eu nui saˇ o˰-eu je˯, naw˯-eu˯
k'oeˇ taˆ jaˆ lu˰-uˇ.

**Beu gaˇ-eu jah-eu je˯ ta˯ paˇ meh˯ lehˇ daw˯ bi˰-aw˯**

3 Ngaˇ Ma˯ge˯dawˇniˆ miˇ k'ah˯-ahˇ le-eu lehˇ g'eh ngeh,
Eˇpeˇsu meu˯-ahˇ jawˇ ya˰-aw˯ lehˇ, naw˯-ahˇ shaˇ-eu˯ ma.
A˯ dui ma˰ jah lu˰-eu deu˯-ahˇ beu gaˇ-eu jah-eu je˯ ta˯ paˇ
meh˯ ta˯ paˇ tsoˆ lehˇ, tsawˇ ha˯ ti˯ paˆ na deu˯-ahˇ daw˯ bi
4 bi˰-eu lehˇ, ngaˇ naw˯-ahˇ bi jawˇ ya˰-eu˯ ma. K'oeˇ u˯ ta˰,
a˯ poe˯ daw˯ oeˇ deu˯-ahˇ ma˯ ehˇ, tsui˰ gui gui-ehˇ aˇ sa˯

saˬ-eu maˬ baw-eu deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, taˬ taˬ huiˬ de lehˇ aˬ
yaw˰ ma˰-ahˇ dawˬ bi bi˰-eu lehˇ k'aw˰, ngaˇ nawˬ-ahˇ bi jawˇ
ya˰-euˬ ma. Gaˇ kaw^ k'oeˇ deuˬ-aˬ, Miˬ yehˇ neh bi˰ la˰-euˬ
jah-eu jeˬ-ahˇ maˬ bi do^ laˇ-a. Tsawˇ pyehˇ pyehˇ-eu jeˬ teh˰-
5 ehˇ bi do^ laˇ-eu meh. Nawˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ
dawˬ bi˰-eu baˬ da neh, aˬ yaw˰ ma˰ g'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ ahˇ
laˇ ni, ngaˇ noeˬ tmˬ-eu ma. G'oeˇ-eu gaˬ-eu heu-aˬ, muiˬ-eu
shawˇ-eu nui ma, iˬ baˇ taˬ k'aˇ maˬ za-eu siˬ nya-eu nui ma
hawˇ-eu, aˬ diˇ aˬ maˇ jah-eu nui ma la˰ k'oeˇ neh do^ laˇ-eu
6 meh. Tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ, k'oeˇ smˇ jeˬ-ahˇ byehˇ
dzeh ya˰-awˇ, gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ-eu gaˇ kaw^ deuˬ-ahˇ teh˰-
7 ehˇ ja lu˰ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ zahˇ mehˬ-eu tsawˇ haˬ geu˰
maw˰-eu k'aw˰, aˬ yaw˰ ma˰ aˬ jo^-ehˇ ehˇ lu˰ gaˇ maˬ ehˇ,
nui ma huiˬ huiˬ-ehˇ ehˇ lu˰-eu deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, aˬ yaw˰ ma˰
maˬ siˬ nya.
8 Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ mehˬ-eu lo˰-ehˇ
dawˇ coe ni mˇ g'eh naˇ, zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-aˬ, yaw muiˬ
9 ngaˇ lehˇ, aˬ dui siˬ nya ma. Yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ-euˬ
g'aˇ duˬ zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ bi ja^-euˬ maˬ ngeuˇ-a. Maˬ
tsaˬ maˬ dawˇ-eu jeˬ mˇ-eu tsawˇ haˬ, aˬ cawˬ-euˬ dawˬ maˬ
naˇ haˬ geu˰-eu tsawˇ haˬ, Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu maˬ baw-eu
tsawˇ haˬ, iˬ baˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ, maˬ muiˬ maˬ shawˇ-eu
tsawˇ haˬ, Miˬ yehˇ-euˬ zahˇ-ahˇ yaw zeu maˬ baw-eu tsawˇ haˬ,
aˬ ma aˬ da-ahˇ diˬ-eu tsawˇ haˬ, aˬ cawˬ-ahˇ la^ seh˰-eu
10 tsawˇ haˬ, k'aˬ miˬ sheu-eu tsawˇ haˬ, k'aˬ dzeˇ zaˬ yaw kaˬ
maˬ mˇ k'mˬ-eu jeˬ mˇ-eu tsawˇ haˬ, tsawˇ haˬ-ahˇ k'oeˬ-eu
tsawˇ haˬ, jaˬ myaw˰ myaw˰-eu tsawˇ haˬ, jaˬ myaw˰ myaw˰
myaw˰-ehˇ saˇ kiˇ kamˬ-eu tsawˇ haˬ, zawˇ muiˬ zawˇ byah-eu
gaˇ kaw^ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-eu jeˬ-ahˇ la^ tsoeˬ-eu tsawˇ
haˬ, tsawˇ haˬ heu deuˬ-euˬ g'aˇ duˬ zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ bi
11 ja^-euˬ meh lehˇ, aˬ dui siˬ nya ma. Ngaˇ heu lo˰-ehˇ ehˇ-eu-
aˬ, ngaˬ-ahˇ bi mehˬ la˰-euˬ, yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ huiˬ-eu laˬ
k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ-ahˇ tsaˬ leˇ-eu meh. Laˬ k'aˬ
cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ k'oeˇ-aˬ, guiˬ lahˬ huiˬ-eu Miˬ yehˇ neh
mehˬ-euˬ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ meh.

**Pawˇlu^ gaˇ mˇ-eu gaˇ kaw^**

12 Ngaˇ aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ ja ceuˬ ma. Aˬ
yaw˰-aˬ, ngaˬ-ahˇ g'aˬ bi˰ la˰ lu˰ meh. Nawˇ saˇ jaˇ zi˰-eu
miˇ neh ngaˬ-euˬ gaˇ mˇ nya ngaˇ lehˇ, aˬ yaw˰ ngaˬ-ahˇ sawˇ

13 taˬ-awˇ tseˇ do^ la‸-euˬ meh. Dzeuˇ laˇ ngeh ngaˇ Yeˬsuˇ-ahˇ
yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-euˬ, aˬ yaw‸-ahˇ k'ehˬ nehˬ k'a^
nehˬ-euˬ uˬ ta‸, aˬ yaw‸-ahˇ jahˇ nehˬ maw‸-eu lo‸-ehˇ jahˇ
nehˬ-euˬ tsawˇ haˬ k'aw‸, ngaˇ maˬ siˬ nya-ehˇ maˬ jah-eu la‸
k'oeˇ jahˇ-euˬ miˇ neh, aˬ yaw‸ ngaˬ-ahˇ g'awˬ shaˬ gaˬ la‸-euˬ
14 meh. Yeˬsuˇ Ka-li la‸ k'oeˇ ahˇ-eu jah-eu jeˬ hawˇ-eu g'oeˇ-eu
gaˬ-eu jeˬ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo‸-ehˇ aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Miˬ
yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ k'aw‸, maˬ ehˇ jiˇ coeˇ ni ngaˇ
za-euˬ ma.
15 Yeˬsuˇ Ka-li-aˬ, iˬ baˇ zaˬ-ahˇ ka k'o‸ le-eu lehˇ miˇ tsaˬ
k'oeˇ ta^ oe-euˬ meh lehˇ ehˇ taˬ-euˬ dawˬ heu dawˬ-aˬ, tsaˬ
dui dui-awˇ, aˬ diˇ aˬ maˇ ha geu‸ paˬ-ehˇ g'eh-eu dawˬ meh.
Ngaˇ-aˬ, iˬ baˇ zaˬ la‸ k'oeˇ aˬ cawˬ na^ maˬ tseˇ iˬ baˇ huiˬ-
16 eu g'aˬ ma. Ehˇ k'aw‸, Yeˬsuˇ Ka-li aˇ na^ ni oˇ coeˇ-eu nga
lehˇ aˬ yaw‸ pah mehˬ nehˬ maw‸-eu miˇ neh, ngaˇ aˬ cawˬ
na^ maˬ tseˇ iˬ baˇ huiˬ-eu k'aw‸, aˬ yaw‸ ngaˬ-ahˇ g'awˬ shaˬ
gaˬ la‸-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw‸-ahˇ jah-eu baˬ da
neh mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh‸-eu jeˬ za-eu tsawˇ haˬ-euˬ
17 g'aˇ duˬ, ngaˇ-aˬ dzaw geu‸ duˬ ma. Miˬ yehˇ-aˬ, mˬ maˬ
maˬ bya^ zaˇ ziˇ u^ lahˇ-eu Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ meh. Aˬ
yaw‸-aˬ, maˬ luˬ maˬ seˇ-iˇ nya. Tsawˇ haˬ aˬ yaw‸-ahˇ maˬ
mawˇ nya. Aˬ yaw‸ tiˬ g'aˬ teh‸-ehˇ Miˬ yehˇ meh. Mˬ maˬ
maˬ bya^ zaˇ ziˇ aˬ yaw‸-ahˇ ciˬ huiˬ ciˬ mahˇ-awˇ, yaw sheh‸
k'ahˬ sehˇ bi ja^ kaˇ-euˇ.
18 Ngaˬ li Ti^moˇseˬ-oˇ, dawˬ mehˬ mehˬ-eu tsawˇ haˬ deuˬ,
Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ g'oe-awˇ aˇ hu nawˬ-euˬ gaˇ kaw^ ehˇ
taˬ-euˬ lo‸-ehˇ, ngaˇ nawˬ-ahˇ dawˬ heu lo‸-ehˇ bi‸-eu ma.
Jah-eu jeˬ-ahˇ nyeh‸ tehˬ taˬ-awˇ, iˬ baˇ taˬ k'aˇ maˬ za-eu siˬ
nya-eu nui ma ahˇ-eu la‸ k'oeˇ, aˇ hu ehˇ taˬ-euˬ deuˬ-ahˇ g'oe
g'oe-ehˇ, muiˬ dui dui-eu jeˬ-euˬ g'aˇ duˬ guiˇ deu^-awˬ.
19 Tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ, iˬ baˇ taˬ k'aˇ maˬ za-eu siˬ nya-eu
nui ma-ahˇ byehˇ dzeh ya‸-euˬ miˇ neh, lawˬ caw^-iˇ-eu lo‸-ehˇ
20 aˬ yaw‸ ma‸-euˬ jah-eu nui ma caw^-iˇ-euˬ meh. Huˬmiˬnehˇ
hawˇ-eu Aˬleˬsaˬduˇ k'aw‸, caw^-iˇ-euˬ tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-
euˬ la‸ k'oeˇ ahˇ-eu meh. Miˬ yehˇ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ
maˬ ya ehˇ-a lehˇ, aˬ yaw‸ nya‸-ahˇ mehˬ nehˬ maw‸-eu miˇ
neh, ngaˇ aˬ yaw‸ nya‸-ahˇ Saˬdaˬ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ-
euˬ ma.

**Guiˬ lahˬ shaˇ-eu gaˇ kaw^ mehˬ nehˬ-euˬ**

2 Yaw beh jeˬ, ngaˇ nawˬ-ahˇ g'aˬ heu lo‸-ehˇ bi‸-eu ma. Miˬ
yehˇ-ahˇ shaˇ-eu, guiˬ lahˬ shaˇ-eu, aˬ cawˬ-euˬ; g'aˇ duˬ guiˬ
lahˬ shaˇ-eu hawˇ-eu, Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ-eu deuˬ, tsawˇ haˬ
2 dawˬ taw^ lu‸-euˬ g'aˇ duˬ jahˇ-awˬ. Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ
deuˬ hawˇ-eu sahˬ paˬ deuˬ-euˬ g'aˇ duˬ k'aw‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ
jahˇ-awˬ. K'oeˇ lo‸-ehˇ jahˇ naˇ, aˬ dui nui saˇ o‸-awˇ, nui
ma co‸ ngehˇ ni g'eh-eu la‸ k'oeˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ
yaw zeu baw-awˇ, mˇ k'mˬ-eu yawˬ jeˬ na lu‸ mˇ mˇ-ehˇ ya deh‸
3 teh‸-a. K'oeˇ lo‸-ehˇ guiˬ lahˬ shaˇ-eu-aˬ, yaw muiˬ tiˬ jeˬ
meh. Aˬ dui-euˬ Ka k'o‸-eu g'aˬ pyeu‸-eu Miˬ yehˇ k'aw‸, nui
4 ma tsaˬ meh. Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ ka k'o‸-eu jeˬ za-eu
uˬ ta‸, yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-ahˇ siˬ nya laˇ ni, Miˬ yehˇ maw‸
5 dui dui meh. Miˬ yehˇ tiˬ g'aˬ teh‸-ehˇ jawˇ-awˇ, Miˬ yehˇ
hawˇ-eu tsawˇ haˬ yaw kaˬ-ahˇ tsawˇ kaˬ tiˬ g'aˬ teh‸-ehˇ jawˇ-
eu meh. Aˬ yaw‸-aˬ, tsawˇ haˬ pyeu‸-eu Yeˬsuˇ Ka-li meh.
6 Aˬ yaw‸-aˬ, tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ ka k'o‸-eu lehˇ, aˬ
yaw‸-euˬ g'awˇ mawˇ lawˇ nehˬ-euˬ meh. Aˇ yamˬ tsaˬ laˇ
ngeh, gaˇ kaw^ k'oeˇ aˬ yaw‸ saˇ kiˇ kamˬ do^ la‸-euˬ meh.
7 K'oeˇ-euˬ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ kamˬ-eu g'aˇ duˬ, ngaˇ-aˬ dawˬ
mehˬ mehˬ-eu g'aˬ hawˇ-eu g'aˬ k'ehˇ pyeu‸ laˇ ni maˬ ehˇ,
jah-eu jeˬ hawˇ-eu yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-euˬ gaˇ kaw^ aˬ cawˬ-
euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-iˇ-eu g'aˬ
pyeu‸ laˇ ni maˬ ehˇ, Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ tseˇ do^ la‸-euˬ meh.
(Ngaˇ heu lo‸-ehˇ ehˇ-eu-aˬ, jaˬ myaw‸ myaw‸-eu maˬ ngeuˇ.
Dawˇ coe ni ehˇ-eu ma.)
8 K'oeˇ miˇ neh, yawˬ gaˇ na lu‸ jawˇ-eu k'aˬ dzeˇ zaˬ deuˬ,
nui ma maˬ pehˇ-eu uˬ ta‸ tsawˇ pyehˇ maˬ pyehˇ ni, muiˬ-eu
shawˇ-eu aˬ la‸ ba‸ diˇ-awˇ, guiˬ lahˬ shaˇ gaˇ ngaˇ maw‸ miˇ-
9 a. K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, zaˬ miˬ zaˬ deuˬ k'aw‸ nui ma nahˬ
yu ni g'eh-eu uˬ ta‸, nui ma taˬ nya-eu la‸ k'oeˇ, mehˬ tsoeˬ
dm paˬ-ehˇ g'eh-eu lo‸-ehˇ dm gaˇ ngaˇ maw‸ miˇ-a. Tsehˇ
kahˇ pyeh‸-eu, shuiˇ neh jahˇ taˬ-euˬ myawˬ guˇ geu‸-eu, aˇ
caˇ caˇ k'aw‸-euˬ sehˇ geu‸-eu hawˇ-eu, aˇ poeˬ k'a^-eu mehˬ
10 tsoeˬ dm gaˇ ngaˇ maˬ maw‸ nya. Ngaˇ Miˬ yehˇ-ahˇ yaw
zeu baw ma lehˇ ehˇ-eu zaˬ miˬ zaˬ deuˬ-aˬ, yawˬ ha mˇ paˬ-
11 ehˇ g'eh-eu lo‸-ehˇ yaw muiˬ jeˬ mˇ mˇ-ehˇ deh‸-awˬ. Zaˬ miˬ
zaˬ deuˬ-aˬ, nui ma nahˬ yu ni taˬ-eu uˬ ta‸, ciˬ cuˇ ni jawˇ-awˇ,
12 aˬ cawˬ mehˬ gaˇ ya naˇ haˬ teh‸-a. Zaˬ miˬ zaˬ-aˬ, aˬ cawˬ-

ahˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-eu maˬ ehˇ, k'aˬ dzeˇ zaˬ-ahˇ u^
lahˇ-eu maˬ ehˇ, ngaˇ a kawˬ-aˬ maˬ bi˰. Aˬ yaw˰ ma˰ ciˬ cuˇ
13 ni ya jawˇ teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Aˬdaˬ-ahˇ beh g'aˬ-
14 awˇ neh hawˇ-eu, Eˇba˰-ahˇ beh-euˬ meh. K'oeˇ uˬ ta˰, Aˬdaˬ-
ahˇ muˇ juˇ juˇ za-euˬ maˬ ngeuˇ-a. Zaˬ miˬ zaˬ-ahˇ muˇ
15 juˇ juˇ za-awˇ, zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ mˇ bahˬ-euˬ meh. Ehˇ
k'aw˰, jah-eu, g'oeˇ-eu gaˬ-eu, muiˬ-eu shawˇ-eu hawˇ-eu, nui
ma taˬ nya-eu, aˬ yaw˰ ma˰ heu deuˬ-euˬ la˰ k'oeˇ zi˰ lu˰ naˇ,
zaˬ ciˬ-eu miˇ neh aˬ yaw˰ ya buˬ-iˇ teh˰-a.

### Ka-li zaˬ aˇ muˇ-ahˇ haw-eu pya^-eu g'aˬ

3 Ka-li zaˬ aˇ muˇ-ahˇ haw-eu pya^-eu gaˇ shaˇ po^-eu tsawˇ
haˬ, gaˇ yaw muiˬ po^-eu meh lehˇ ehˇ taˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ
2 dawˬ-aˬ, tsaˬ dui dui meh. K'oeˇ miˇ neh, Ka-li zaˬ aˇ muˇ-ahˇ
haw-eu pya^-eu g'aˬ, iˬ baˇ taˬ k'aˇ maˬ za-eu tsawˇ haˬ, miˬ
zaˬ tiˬ g'aˬ teh˰-ehˇ baw-eu tsawˇ haˬ, yahˇ nya-eu tsawˇ haˬ,
nui ma taˬ nya-eu tsawˇ haˬ, mˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu deuˬ mˇ-eu
tsawˇ haˬ, daˬ yah-ahˇ ha nya-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu, mehˬ nehˬ
3 tso^ nehˬ nya-eu tsawˇ haˬ ya pyeu˰ meh. Aˬ yaw˰-aˬ, aˬ ga˰
dzaˇ uiˇ aˇ dzehˬ dawˇ dzeuˇ-awˇ, aˬ cawˬ-ahˇ diˬ-eu k'o^-eu
tsawˇ haˬ maˬ ya pyeu˰-a. Nui ma nahˬ yu ni g'eh-eu tsawˇ haˬ,
aˬ cawˬ-ahˇ tsawˇ pyehˇ maˬ pyehˇ-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu, pyuˇ-
4 ahˇ mehˇ juiˇ maˬ juiˇ-eu tsawˇ haˬ ya pyeu˰ meh. Yawˬ ha-euˬ
nymˇ jiˇ-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ u^ lahˇ-awˇ, miˬ sawˇ zaˬ-ahˇ
yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ mˇ nya laˇ ni mehˬ nehˬ nya-eu tsawˇ
5 haˬ ya pyeu˰ meh. Yawˬ ha-euˬ nymˇ jiˇ-ahˇ maˬ u^ lahˇ nya-
eu tsawˇ haˬ, Miˬ yehˇ-euˬ Ka-li zaˬ aˇ muˇ-ahˇ aˬ jo^-ehˇ haw
6 piˇ nya-eu. Aˬ yaw˰-aˬ, Ka-li zaˬ yaw shui˰ maˬ ya pyeu˰-a.
Maˬ ngeuˇ naˇ, nui ma huiˬ laˇ-awˇ, neh˰ sahˬ paˬ k'ehˬ-eu
7 k'a^-eu la˰ o^ uˇ-iˇ-eu baw le. Ka-li zaˬ aˇ muˇ-euˬ la˰ nyiˇ
paw jawˇ-eu tsawˇ haˬ-euˬ mehˬ shi, tiˬ jeˬ-iˬ ehˇ k'aˇ maˬ
za-eu tsawˇ haˬ ya pyeu˰ meh. Maˬ ngeuˇ naˇ, aˬ cawˬ ja
bu ja doeˇ gaˇ ya daˬ-awˇ, neh˰ sahˬ paˬ-euˬ lahˇ ju-ahˇ pa˰
leˇ teh˰-a.

### Caw ba-eu g'aˬ

8 K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, caw ba-eu deuˬ k'aw˰, aˬ cawˬ yaw
zeu baw-eu tsawˇ haˬ ya pyeu˰ meh. Mehˬ laˇ laˇ dzehˬ tso˰-
eu tsawˇ haˬ, aˬ ga˰ dzaˇ uiˇ aˇ dzehˬ dawˇ dzeuˇ-eu tsawˇ haˬ

hawˇ-eu, pyuˇ shuiˇ myawˬ gahˬ-ahˇ mehˇ juiˇ juiˇ-eu tsawˇ
9 haˬ maˬ ya pyeu˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, iˬ baˇ taˬ k'aˇ maˬ za-eu
siˬ nya-eu nui ma ahˇ-awˇ, aˬ dui jah paˬ-ehˇ g'eh-eu za˰ taˬ-euˬ
10 deuˬ-ahˇ jah zi˰ dui dui-eu tsawˇ haˬ ya pyeu˰ meh. Aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ k'aw˰ yaw beh lawˬ haw-awˬ. Lawˬ haw-awˇ, iˬ baˇ
11 taˬ k'aˇ maˬ za naˇ, caw ba-eu g'aˬ bi geu˰-awˬ. K'oeˇ lo˰-ehˇ
duˇ ni, caw ba-eu zaˬ miˬ zaˬ deuˬ k'aw˰, aˬ cawˬ yaw zeu baw-
eu tsawˇ haˬ ya pyeu˰ meh. Ja bu ja doeˇ nya-eu tsawˇ haˬ maˬ
ya pyeu˰-a. Yahˇ nya-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu yawˬ jeˬ na lu˰
12 la˰ k'oeˇ saˇ jaˇ zi˰-eu tsawˇ haˬ ya pyeu˰ meh. Caw ba-eu g'aˬ
k'aw˰, miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ teh˰-ehˇ ya baw meh. Yawˬ ha-euˬ zaˬ
deuˬ hawˇ-eu yawˬ ha-euˬ nymˇ jiˇ la˰ k'oeˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ-
13 ahˇ yaw muiˬ-ehˇ uˆ lahˇ nya-eu tsawˇ haˬ ya pyeu˰ meh. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, caw ba-eu gaˇ-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ mˇ-eu
tsawˇ haˬ, aˬ cawˬ taˬ huiˬ la˰ gaˇ ya daˬ-eu uˬ ta˰, Yeˬsuˇ
Ka-li-ahˇ jah-eu la˰ k'oeˇ nui ma k'aˬ duˬ ni g'eh-eu jeˬ k'aw˰
ahˇ laˇ teh˰-a.

**Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu baw-awˇ uˬ duˬ tahˬ-eu zahˇ**

14 G'awˬ myahˇ maˬ g'eh-ehˇ nawˇ jawˇ gaˇ oe ma lehˇ, ngaˇ
15 noeˬ lu˰ k'aw˰, ngaˇ yaw kawˇ-ehˇ maˬ oe keuˆ naˇ, Miˬ yehˇ-
euˬ nymˇ k'ahˬ la˰ k'oeˇ aˬ joˆ-ehˇ mˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu deuˬ
nawˇ ya siˬ ni, gaˇ kawˆ heu deuˬ ngaˇ nawˬ-ahˇ bo˰ ahˇ le˰-eu
ma. Nymˇ jiˇ k'oeˇ-aˬ, deh˰ lu˰-eu Miˬ yehˇ-euˬ aˇ muˇ meh.
Aˇ muˇ k'oeˇ-aˬ, yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-euˬ g'aˇ duˬ zi˰ duˬ
16 hawˇ-eu dawˬ pehˬ meh. Aˬ dui Ka-li zaˬ deuˬ Miˬ yehˇ-ahˇ
yaw zeu baw-awˇ uˬ duˬ tahˬ-eu zahˇ-aˬ, dawˬ tsui˰ na˰ dui
dui meh lehˇ, ehˇ nya teh˰-a.

Miˬ yehˇ-aˬ, shiˬ shaˬ jiˇ pi-awˇ deh˰ le-euˬ gaˇ bya cehˆ ni ya mawˇ-euˬ ma.
Aˬ yaw˰ yaw tsaˬ yaw dawˇ meh lehˇ, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ saˇ kiˇ kamˬ-euˬ meh.
Mˬ taˆ g'aˬ k'ehˇ aˬ yaw˰-ahˇ ya mawˇ-euˬ meh.
Aˬ yaw˰-euˬ gaˇ kawˆ aˬ cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ ehˇ gaˬ-euˬ meh.
Miˇ tsaˬ zaˬ aˬ yaw˰-ahˇ jah-euˬ meh.
Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ la˰ k'oeˇ ciˬ daˆ le˰-euˬ meh.

### Aˬ cawˬ jah-eu jeˬ-ahˇ byehˇ dzeh teh˰-a

4 Yaw sahˇ Miˬ yehˇ heu lo˰-ehˇ bya ceh^ ni ehˇ taˬ-euˬ meh.
Aˇ saˬ saˬ-eu aˇ nah aˇ yamˬ la˰ k'oeˇ, tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na
deuˬ jah-eu jeˬ-ahˇ byehˇ dzeh teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, jaˬ
myaw˰ myaw˰-eu yaw sahˇ deuˬ-euˬ dawˬ hawˇ-eu neh˰-euˬ
2 dawˬ naˇ haˬ teh˰-a. Neh˰ sahˬ paˬ-aˬ, jaˬ myaw˰ myaw˰
nya dui dui-eu tsawˇ haˬ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ, k'oeˇ lo˰-ehˇ mehˬ
nehˬ teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰-euˬ siˬ nya-eu nui ma-ahˇ neh˰ sahˬ
3 paˬ-euˬ tsaˬ tso^ taˬ-euˬ meh. Miˬ zaˬ maˬ ya laˬ, smˇ miˇ
maˬ ya iˇ-eu uˬ ta˰, dzaˬ dzaˬ dawˇ dawˇ tiˬ pa^ na deuˬ k'aw˰
maˬ ya dzaˬ maˬ ya dawˇ-a lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ ehˇ-eu meh.
Jah-awˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-ahˇ siˬ nya-eu tsawˇ haˬ ngaˬ-ahˇ
ja ceuˬ ja ceuˬ-ehˇ dzaˬ nya ni, dzaˬ dzaˬ dawˇ dawˇ deuˬ ngaˬ
neh beh taˬ-euˬ ma lehˇ Miˬ yehˇ ehˇ-eu k'aw˰, Taˬ dzaˬ taˬ
4 dawˇ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ la^ tsoeˬ-eu meh. Miˬ yehˇ neh beh
taˬ-euˬ yawˬ jeˬ na lu˰ yaw muiˬ meh. Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ ja
ceuˬ-ehˇ ha geu˰ naˇ, aˬ geu jeˬ-ahˇ k'aw˰ maˬ ya byehˇ dzeh-a.
5 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ baˬ da neh maˬ ehˇ,
guiˬ lahˬ shaˇ-eu baˬ da neh maˬ ehˇ, k'oeˇ deuˬ muiˬ laˇ shawˇ
laˇ-euˬ meh.

### Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ yaw muiˬ-ehˇ mˇ-eu g'aˬ pyeu˰-awˬ

6 Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ deuˬ-ahˇ nawˇ gaˇ kaw^ heu deuˬ
yaw muiˬ-ehˇ mehˬ nehˬ naˇ, nawˇ-aˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ g'aˇ
duˬ gaˇ yaw muiˬ-ehˇ mˇ-eu g'aˬ pyeu˰ teh˰-a. K'oeˇ uˬ ta˰,
jah-eu jeˬ-ahˇ ta˰-eu dawˬ deuˬ-euˬ mehˬ nah hawˇ-eu, nawˬ
neh ya dzaw-euˬ zawˇ muiˬ-eu mehˬ nehˬ la˰-euˬ deuˬ-euˬ mehˬ
7 nah, nawˇ deh˰ g'eh nya teh˰-a. Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu maˬ
baw-eu aˬ poeˬ dawˬ oeˇ deuˬ-ahˇ taˬ naˇ haˬ. Aˬ piˬ tsawˇ
mawˬ deuˬ aˬ poeˬ dawˬ oeˇ k'oeˇ ja-eu meh. Miˬ yehˇ-ahˇ
yaw zeu baw laˇ nya ni, nawˇ yaw muiˬ-ehˇ jahˇ dzaw-awˬ.
8 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, shiˬ shaˬ jiˇ paw g'aˬ ahˇ laˇ ni jahˇ
dzaw-eu deuˬ-aˬ, gaˇ dahˇ ui cui^ cui^ tsoeˬ-eu meh. Ehˇ
k'aw˰, Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu baw-eu jeˬ-aˬ, yawˬ jeˬ na lu˰
la˰ k'oeˇ gaˇ dahˇ tsoeˬ-eu meh. Heu ziˇ-euˬ g'aˇ duˬ maˬ
ehˇ, aˬ kaˇ kaˇ ziˇ-euˬ g'aˇ duˬ maˬ ehˇ, gaˇ dahˇ tsoeˬ teh˰-
9 a lehˇ siˬ nya ma. Dawˬ heu dawˬ-aˬ, tsaˬ dui dui-awˇ, aˬ
10 diˇ aˬ maˇ ha geu˰ paˬ-ehˇ g'eh-eu dawˬ meh. Aˬ dui deh˰

lu˰-eu Mi˯ yehˇ-ahˇ noe˯ tm˯ lu˰-eu miˇ neh, leh jeh leh jeh-
ehˇ gaˇ mˇ lu˰ ma. A˯ yaw˰-a˯, tsawˇ ha˯ daw˯ taw^ lu˰-eu˯
ka k'o˰-eu g'a˯ meh. A˯ yaw˰-ahˇ jah-eu tsawˇ ha˯-eu˯ g'aˇ
du˯ k'oeˇ na^ ma˯ tseˇ ka k'o˰-eu g'a˯ meh.
11 Gaˇ kaw^ heu deu˯ a˯ caw˯-ahˇ daw˯ bi˰-aw˯. Meh˯ k'aw˰
12 meh˯ neh˯-aw˯. Nawˇ za˯ gu˯ pyeu˰ gaˇ tsawˇ ha˯ ti˯ g'a˯-i˯
yeh˯ baw˯ sehˇ lu-ehˇ ma˯ ya ehˇ ma˯ ya g'eh ni, yahˇ-aw˯.
Daw˯ ngeh˯ ngeh˯ ngeh ma˯ ehˇ, gaˇ mˇ ngeh ma˯ ehˇ,
Ka-li-ahˇ jah-eu tsawˇ ha˯ deu˯-eu˯ g'aˇ du˯ dzaw geu˰ du˯
bi pyeu˰-aw˯. Naw˯-eu˯ g'oeˇ-eu ga˯-eu je˯, jah-eu je˯
hawˇ-eu, mui˯-eu shawˇ-eu je˯, heu deu˯-ahˇ k'aw˰ a˯ yaw˰
13 ma˰-eu˯ g'aˇ du˯ dzaw geu˰ du˯ bi pyeu˰-aw˯. Ngaˇ oe keu^
ngeh keu^ ni, a˯ caw˯-ahˇ Jaˇ li˰ gui meh˯-eu, g'a˯ bi˰-eu
hawˇ-eu, meh˯ neh˯ tso^ neh˯-eu, heu deu˯-ahˇ leh jeh-eu la˰
14 k'oeˇ mˇ mˇ-ehˇ jawˇ-aw˯. Tsawˇ maw˯ tsawˇ k'a^ deu˯
naw˯-eu˯ k'oeˇ ta^ a˯ la˰ ba˰ da^ ngeh, a˯ yaw˰ ma˰ Mi˯ yehˇ-
eu˯ dah zaˇ dah-awˇ, a˯ yaw˰-eu˯ daw˯ ngeh˯ ngeh˯-ehˇ naw˯-
ahˇ la˰ saw˯ bi˰-eu˯ meh. Nawˇ la˰ saw˯ k'oeˇ za-eu˯ lo˰-ehˇ
yaw mui˯-ehˇ mˇ g'eh-aw˯ de.
15 Nawˇ gaˇ mˇ g'eh lu˰-eu hui˯ laˇ mahˇ laˇ lu˰ gaˇ tsawˇ ha˯
daw˯ taw^ lu˰ ya mawˇ ni, k'oeˇ deu˯-ahˇ nui ma keu^-eu la˰
16 k'oeˇ yaw k'a^-ehˇ mˇ-aw˯. Yaw mui˯-ehˇ yahˇ yahˇ-ehˇ yaw
deh˰ deh˰-aw˯. Nawˇ meh˯ neh˯ tso^ neh˯ ngeh k'aw˰, yaw
mui˯-ehˇ yahˇ-aw˯. K'oeˇ deu˯-eu˯ meh˯ nah yaw mui˯-ehˇ
deh˰ g'eh-aw˯. Nawˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ naˇ, naw˯-ahˇ ma˯ ehˇ,
naw˯-eu˯ daw˯ ya ga˯-eu˯ tsawˇ ha˯-ahˇ ma˯ ehˇ, ka k'o˰ teh˰-a.

**A˯ caw˯-ahˇ a˯ jo^-ehˇ jahˇ neh˯ pa˯-ehˇ g'eh-eu**

5 Tsawˇ maw˯ tsawˇ k'a^-ahˇ deh˯ deh˯-ehˇ ta˯ meh˯ neh˯. A˯
yaw˰ ma˰-ahˇ naw˯ da lo˰-ehˇ sawˇ ta˯-awˇ meh˯ neh˯-aw˯.
2 Za˯ gu˯ deu˯-ahˇ naw˯-eu˯ mehˇ nmˇ lo˰-ehˇ sawˇ-aw˯. A˯
pi˯ deu˯-ahˇ naw˯ ma lo˰-ehˇ sawˇ ta˯-awˇ, a˯ buˇ deu˯-ahˇ
mui˯-eu shawˇ-eu nui ma ti˯ byah ahˇ-eu la˰ k'oeˇ, naw˯-eu˯
dmˇ ma lo˰-ehˇ sawˇ-aw˯.
3 Haw-eu pya^-eu g'a˯ ma˯ jawˇ-eu mi˯ coe˯ mi˯ ma deu˯-ahˇ
4 yaw mui˯-ehˇ haw piˇ-aw˯. Mi˯ coe˯ mi˯ ma-eu˯ za˯ ma˯
ngeuˇ naˇ a˯ yaw˰-eu˯ oe˯ pa˯ oe˯ ma deu˯ jawˇ naˇ, za˯ k'oeˇ
deu˯ yaw˯ ha-eu˯ nymˇ k'ah˯ za˯-ahˇ haw-awˇ pya^-awˇ, a˯

ma aˬ da aˬ poeˬ aˬ piˬ deuˬ-ahˇ guiˬ lahˬ jahˇ k'o˰ nehˬ-eu
jeˬ-aˬ, Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu baw-eu zahˇ la˰ k'oeˇ yaw beh jeˬ
meh lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ mehˬ nehˬ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ
naˇ, k'oeˇ lo˰-ehˇ haw-eu pya^-eu jeˬ-ahˇ Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ
5 meh. Aˬ yaw˰ teh˰-ehˇ deh˰ ya˰-awˇ, haw-eu pya^-eu g'aˬ maˬ
jawˇ-eu miˬ coeˬ miˬ ma-aˬ, Miˬ yehˇ-ahˇ noeˬ tmˬ lu˰-awˇ,
uˬ ci˰ nah g'ahˇ maˬ ehˇ, shaˇ shaˇ-ehˇ guiˬ lahˬ aˬ myah lu˰
6 shaˇ lu˰ meh. Ehˇ k'aw˰, laˬ k'aˬ cehˇ-eu jeˬ-ahˇ teh˰-ehˇ
po^-eu miˬ coeˬ miˬ ma-aˬ, deh˰ lu˰ k'aw˰ shiˇ-euˬ gaˇ duˇ-eu
7 meh. Aˬ cawˬ iˬ baˇ taˬ k'aˇ maˬ za ni, K'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ-awˬ
8 lehˇ, miˬ coeˬ miˬ ma-euˬ zaˬ deuˬ-ahˇ dawˬ bi˰-awˬ. Tsawˇ
haˬ tiˬ g'aˬ na, yawˬ ha-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca-ahˇ maˬ ehˇ, k'oeˇ
na^ maˬ tseˇ yawˬ ha-euˬ nymˇ k'ahˬ zaˬ-ahˇ maˬ ehˇ, maˬ
haw piˇ naˇ, aˬ yaw˰ Ka-li-ahˇ maˬ paˇ jah-ehˇ pyeu˰-iˇ
teh˰-a. Aˬ yaw˰-aˬ, maˬ jah haw-euˬ tsawˇ haˬ na^ maˬ tseˇ
doeˇ-eu meh.
9 Aˇ k'o˰ ko˰ tseˇ k'o˰ maˬ k'aw^ laˇ-euˬ miˬ coeˬ miˬ ma
deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, tiˬ zahˇ uˬ ta˰ iˇ-euˬ miˬ coeˬ miˬ ma deuˬ-
ahˇ maˬ ehˇ, miˬ coeˬ miˬ ma-euˬ jaˇ laˇ la˰ k'oeˇ tsawˇ myahˇ
10 taˬ bo˰ ahˇ. Heu lo˰-ehˇ g'eh-eu miˬ coeˬ miˬ ma deuˬ-euˬ
tsawˇ myahˇ jaˇ laˇ la˰ k'oeˇ bo˰ ahˇ-awˬ. Yaw muiˬ jeˬ mˇ
lu˰ shaˇ lu˰ meh lehˇ, aˬ cawˬ saˇ kiˇ kamˬ-eu, zaˬ deuˬ-ahˇ
bo sa^ nya-eu, daˬ yah-ahˇ ha nya-eu, Ka-li zaˬ-euˬ aˬ kuiˇ-ahˇ
dzui˰ nehˬ-eu, shaˬ-eu zahˬ-eu deuˬ-ahˇ caw ba-eu hawˇ-eu,
yaw muiˬ yawˬ jeˬ na lu˰ mˇ lu˰ shaˇ lu˰-eu miˬ coeˬ miˬ ma
11 deuˬ-euˬ tsawˇ myahˇ bo˰ ahˇ-awˬ. Ehˇ k'aw˰, aˇ k'o˰ maˬ
k'aw^ laˇ-euˬ miˬ coeˬ miˬ ma deuˬ-euˬ tsawˇ myahˇ jaˇ laˇ
la˰ k'oeˇ taˬ bo˰ ahˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰
Ka-li u^ lahˇ-eu la˰ o^ do^-iˇ-awˇ, dahˬ dzaˬ-iˇ maw˰ laˇ teh˰-a.
12 K'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ neh yaw beh ehˇ taˬ-euˬ
dawˬ ma saˇ jaˇ-ahˇ aˬ yaw˰ ma˰ la^ caw^-eu miˇ neh, Miˬ
13 yehˇ daˇ nehˬ gaˇ ya daˬ teh˰-a. K'oeˇ uˬ ta˰, aˬ yaw˰ ma˰
tiˬ nymˇ saˇ-i tiˬ nymˇ dawˬ deh g'a g'a-ehˇ, yaw doeˇ doeˇ laˇ
teh˰-a. Yaw doeˇ doeˇ-eu teh˰ maˬ ngeuˇ-a. Aˬ yaw˰ ma˰
mehˬ boeˬ ta^ laˇ-awˇ, maˬ ehˇ k'mˬ-eu deuˬ ehˇ laˇ teh˰-a.
Aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ maˬ ta˰-eu, aˬ cawˬ-euˬ gaˇ-ahˇ la^ bahˬ la^
14 mu^-eu tsawˇ haˬ pyeu˰ laˇ teh˰-a. K'oeˇ miˇ neh, aˇ k'o˰
yaw k'a^-ehˇ maˬ k'aw^ laˇ-euˬ miˬ coeˬ miˬ ma deuˬ-aˬ, smˇ
miˇ iˇ-awˇ zaˬ jawˇ le-eu uˬ ta˰, yawˬ ha-euˬ nymˇ jiˇ-ahˇ yaw
muiˬ-ehˇ haw-eu pya^-eu gaˇ ngaˇ maw˰ miˇ-a. K'oeˇ lo˰-ehˇ

6 Miˬ yehˇ-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ maˬ ehˇ, nga ma˰ neh mehˬ
nehˬ tso^ nehˬ-euˬ dawˬ-ahˇ maˬ ehˇ, aˬ cawˬ yehˬ bawˬ sehˇ
lu-ehˇ maˬ ya ehˇ ni, aˬ cawˬ neh zeuˇ taˬ-awˇ zaˬ k'a^ ya geu˰
lu˰-eu tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ, yawˬ jeˬ na lu˰ la˰ k'oeˇ yawˬ ha-euˬ
2 yaw sahˇ-ahˇ yaw zeu baw paˬ-ehˇ g'eh teh˰-a. Ka-li zaˬ
pyeu˰ lu˰-eu yaw sahˇ deuˬ-euˬ la˰ o^ jawˇ-eu zaˬ k'a^ deuˬ-aˬ,
yawˬ ha-euˬ yaw sahˇ-euˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ pyeu˰ laˇ-euˬ miˇ
neh, yawˬ ha-euˬ yaw sahˇ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ g'eh-eu
maˬ tsaˬ-a. Yaw sahˇ deuˬ-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ yaw muiˬ-ehˇ mˇ-eu
tsaˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ
mˇ ngeh, Ka-li zaˬ pyeu˰-eu, aˬ yaw˰ ma˰ gaˬ-eu yaw sahˇ deuˬ
guiˬ lahˬ k'oeˇ za teh˰-a.

**Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu baw-awˇ nui k'ahˇ shiˇ-eu**

Nawˇ gaˇ kaw^ k'oeˇ deuˬ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-awˇ g'aˬ
3 bi˰ tehˇ tehˬ-awˬ. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na, beu gaˇ-eu tiˬ jeˬ
paˬ aˬ cawˬ-ahˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-awˇ, aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ
Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ zawˇ muiˬ zawˇ byah-eu dawˬ hawˇ-eu, Miˬ
yehˇ-ahˇ yaw zeu baw-eu gaˇ kaw^ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-eu
4 dawˬ-ahˇ maˬ naˇ haˬ naˇ, aˬ yaw˰-aˬ nui ma huiˬ-awˇ, tiˬ
jeˬ-iˬ maˬ siˬ nya-eu tsawˇ haˬ meh. Aˬ yaw˰-aˬ, dawˬ deuˬ-
euˬ gaˇ kaw^ ceh dzaˬ-awˇ tsawˇ pyehˇ pyehˇ maw˰-eu nui ma
ahˇ-eu teh˰ meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ-eu jeˬ-aˬ, aˬ cawˬ-ahˇ
mya^ na^-eu, iˬ dehˬ iˬ ceh do^-eu, ja bu ja doeˇ-eu, aˬ cawˬ-euˬ
gaˇ kaw^ yaw haiˬ jeˬ shaˇ noeˬ-eu, heu deuˬ bi do^ laˇ-eu meh.
5 Yaw muiˬ jeˬ-ahˇ shaˇ noeˬ nya-eu jeˬ luˬ-iˇ seˇ-iˇ-euˬ uˬ ta˰,
yaw tsaˬ yaw dawˇ dawˬ tiˬ paw˰-iˬ maˬ ahˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-
aˬ, tsawˇ pyehˇ pyehˇ-eu jeˬ k'aw˰ bi do^ laˇ-eu meh. Aˬ yaw˰
ma˰-aˬ, Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu baw-eu miˇ neh jiˇ jeuˬ jeuˬ laˇ
6 teh˰-a lehˇ, noeˬ taˬ-euˬ meh. Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu baw-eu
jeˬ-ahˇ aˬ diˇ nui k'ahˇ shiˇ naˇ, jiˇ jeuˬ zawˇ jeuˬ-eu meh.
7 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ dui miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ deh˰ le ngeh,
tiˬ jeˬ-iˬ maˬ ahˇ ni deh˰ le-euˬ ma. Aˬ dui shiˇ-awˇ miˇ tsaˬ
8 heu-ahˇ do^-iˇ ngeh k'aw˰, tiˬ jeˬ-iˬ maˬ yuˇ le˰ nya. K'oeˇ
miˇ neh, dzaˬ dzaˬ dawˇ dawˇ hawˇ-eu dm g'aˬ dm lmˇ ja^ naˇ,
9 aˬ dui nui k'ahˇ shiˇ teh˰-a. Smˇ muiˬ muiˬ laˇ maw˰-eu deuˬ-
aˬ, muˇ juˇ juˇ-eu la˰ k'oeˇ keu^-iˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰
la˰ peu-ahˇ pa˰ leˇ-eu uˬ ta˰, tiˬ paw˰-iˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ
maˬ ahˇ-ehˇ, la^ luˬ la^ seˇ nya-eu mehˇ juiˇ juiˇ-eu g'awˬ

mya jeˬ la‸ k'oeˇ ga ahˇ-iˇ-eu meh. Mehˇ juiˇ juiˇ-eu k'oeˇ-
aˬ, tsawˇ haˬ-ahˇ luˬ-iˇ seˇ-iˇ-eu la‸ k'oeˇ bi ga nui‸-iˇ-eu
10 meh. Pyuˇ-ahˇ mehˇ juiˇ juiˇ-eu jeˬ-aˬ, yaw haiˬ dawˬ
taw^ lu‸-euˬ uˬ dzah meh. Tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ pyuˇ-
ahˇ mehˇ juiˇ juiˇ-eu miˇ neh, Ka-li-ahˇ jah-eu jeˬ-ahˇ byehˇ
dzeh-awˇ, noeˬ shaˬ noeˬ zahˬ-eu g'awˬ mya jeˬ aˬ yaw‸ ma‸-
euˬ nui ma la‸ k'oeˇ tiˬ byah ahˇ-eu meh.

**Ka-li-ahˇ jah-eu jeˬ-ahˇ ta‸-eu deu^ ceh ceh-eu**

11 Miˬ yehˇ-euˬ tsawˇ haˬ-oˇ, nawˇ k'oeˇ deuˬ-ahˇ gaˇ jaw
jaw-awˬ. Yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ, Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu baw-eu
jeˬ, jah-eu jeˬ, g'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ, nui ma zi‸-eu jeˬ hawˇ-eu,
nui nahˬ nui yu ahˇ-eu jeˬ, heu deuˬ-euˬ mehˬ nah yaw muiˬ-ehˇ
12 caw teh g'eh-awˬ. Ka-li-ahˇ jah-eu jeˬ-ahˇ ta‸-eu, muiˬ dui
dui-eu jeˬ-euˬ g'aˇ duˬ guiˇ deu^-awˬ. Mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ
ziˇ deh‸-eu jeˬ-ahˇ nyeh‸ tehˬ taˬ-awˬ. Nawˇ k'oeˇ jeˬ-ahˇ za
ni Miˬ yehˇ nawˬ-ahˇ kuˇ-euˬ meh. Saˇ kiˇ kamˬ-eu g'awˬ mya
g'aˬ-euˬ mehˬ shi, Ngaˇ Ka-li-ahˇ jah ma lehˇ, nawˇ yaw muiˬ-
13 ehˇ kamˬ taˬ-euˬ meh. Yawˬ jeˬ na lu‸-ahˇ bi deh‸ lu‸-eu Miˬ
yehˇ-euˬ mehˬ shi maˬ ehˇ, sahˬ paˬ Boˬti^ Piˇla^-euˬ mehˬ
shi saˇ kiˇ yaw muiˬ-ehˇ kamˬ-euˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ mehˬ shi maˬ
14 ehˇ, ngaˇ nawˬ-ahˇ dawˬ heu lo‸-ehˇ bi‸-eu ma. Aˬ dui-euˬ
Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li do^ le ngeh keu^ ni, nawˇ yaw lehˬ jeˬ
hawˇ-eu iˬ baˇ taˬ k'aˇ maˬ za ni, aˬ yaw‸ neh dawˬ bi‸ taˬ-euˬ
15 lo‸-ehˇ yaw muiˬ-ehˇ naˇ haˬ geu‸-awˬ. Miˬ yehˇ neh noeˬ
tseh^ taˬ-euˬ aˇ yamˬ keu^ laˇ naˇ, aˬ yaw‸-ahˇ bi do^ le teh‸-a.
Miˬ yehˇ-aˬ, guiˬ lahˬ huiˬ dui dui-eu la‸ k'oeˇ, aˬ yaw‸ tiˬ g'aˬ
teh‸-ehˇ u^ lahˇ-eu meh. Aˬ yaw‸-aˬ, sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ-
euˬ k'oeˇ ta^ Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ meh. Sahˬ paˬ-euˬ k'oeˇ
16 ta^ Sahˬ paˬ k'aw‸ ngeuˇ meh. Aˬ yaw‸ teh‸-ehˇ mˬ maˬ maˬ
bya^ zaˇ ziˇ deh‸-eu meh. Aˬ yaw‸-aˬ, tiˬ g'aˬ-iˬ dawˬ peh
maˬ le nya-eu yaw sheh‸ la‸ k'oeˇ deh‸ lu‸ meh. Tsawˇ haˬ tiˬ
g'aˬ-iˬ aˬ yaw‸-ahˇ maˬ mawˇ haw-euˬ uˬ ta‸, mawˇ k'aw‸ maˬ
mawˇ nya. Mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ hawˇ-
eu baoˬ aˬ yaw‸-euˬ k'oeˇ ta^ ja^ lu‸-uˇ.
17 Huiˬ maw‸ mahˇ maw‸-eu nui ma taˬ ahˇ de lehˇ, heu ziˇ
la‸ k'oeˇ smˇ muiˬ muiˬ-eu deuˬ-ahˇ mehˬ nehˬ-awˬ. Luˬ-iˇ
seˇ-iˇ nya-eu pyuˇ shuiˇ myawˬ gahˬ-ahˇ taˬ noeˬ tmˬ de lehˇ
k'aw‸, dawˬ bi‸-awˬ. K'oeˇ uˬ ta‸, heu lo‸-ehˇ dawˬ bi‸ siˬ.

Aˬ dui laˬ k'aˬ ya cehˇ ni yawˬ jeˬ na lu˰ bi˰ la˰-euˬ Miˬ
18 yehˇ-ahˇ teh˰-ehˇ noeˬ tmˬ-awˬ de. Aˬ cawˬ-euˬ g'aˇ duˬ yaw
muiˬ jeˬ mˇ nehˬ-awˬ de. Yaw muiˬ g'awˬ mya jeˬ mˇ-awˬ de.
19 Aˬ cawˬ-ahˇ g'awˬ mya ni gam˰ nehˬ-awˬ de. Maˇ jawˆ ni
g'eh-eu deh˰-eu jeˬ-ahˇ nyeh˰ tehˬ nya ni, aˬ kaˇ kaˇ ziˇ la˰
k'oeˇ naw ma˰ zi˰ dah ni g'eh-eu dawˬ pehˬ jaˆ nya ni, yaw muiˬ
deuˬ poˆ uiˬ taˬ-awˬ de lehˇ k'aw˰, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ dawˬ
bi˰-awˬ.

**Tiˆmoˇseˬ-ahˇ dawˬ bi˰ saˬ saˬ-euˬ**

20 Tiˆmoˇseˬ-oˇ, nawˬ-ahˇ a nehˬ taˬ-euˬ deuˬ-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ
jeˬ hmˬ taˬ-awˬ. Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu maˬ baw ni ehˇ niˇ
g'a-eu deuˬ hawˇ-eu, tsawˇ pyehˇ pyehˇ-eu deuˬ-ahˇ gaˇ jaw
jaw-awˬ. Zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ ahˇ ma lehˇ ehˇ-eu k'aw˰, maˬ
21 ngeuˇ-eu zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ-ahˇ gaˇ jaw jaw-awˬ. Tsawˇ haˬ
tiˬ paˆ na deuˬ maˬ ngeuˇ-eu zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ k'oeˇ-ahˇ naˇ
haˬ geu˰-euˬ miˇ neh, Ka-li-ahˇ jah-eu gaˇ ma-ahˇ gaˇ bahˬ
bahˬ-euˬ meh.

Naw ma˰-euˬ k'oeˇ taˆ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ tiˬ byah jaˆ
lu˰-uˇ.

# TIˆMOˇSEˬ-AHˇ BO˰ NEHˬ-EUˬ NYIˬ TA˰ TIˬ TA˰

**Aˇ dahˬ beh-eu dawˬ**

1 Ngaˇ-aˬ, Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ g'aˬ k'ehˇ Pawˇluˆ ma. Miˬ yehˇ
nui ma tsaˬ-eu miˇ neh, ngaˇ g'aˬ k'ehˇ geu˰ lu˰ ma. Yeˬsuˇ
Ka-li baˬ da neh sa˰ laˇ ya deh˰ meh lehˇ ehˇ-eu dawˬ ma saˇ
jaˇ k'oeˇ mehˬ nehˬ-awˬ lehˇ, Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ k'ehˇ-eu meh.
2 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu ngaˬ li Tiˆmoˇseˬ-ahˇ sahˬ bo˰ heu bo˰ ahˇ
le˰-eu ma. Aˬ da Miˬ yehˇ hawˇ-eu aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ
Ka-li-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ, g'awˬ shaˬ gaˬ nya-eu jeˬ hawˇ-
eu, nui saˇ o˰-eu jeˬ nawˬ-euˬ k'oeˇ taˆ jaˆ lu˰-uˇ.

**Yeˬsuˇ-euˬ g'aˇ duˬ saˇ kiˇ kamˬ-eu, taˬ sha‸ dawˇ**

3 Ngaˇ guiˬ lahˬ k'aˇ shaˇ ngeh, uˬ ci‸ nah g'ahˇ maˬ ehˇ, aˬ
myah lu‸ nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ maˬ ngehˇ ni shaˇ-awˇ, Miˬ yehˇ-
ahˇ ja ceuˬ ma. Aˬ poeˬ aˬ piˬ deuˬ iˬ baˇ taˬ k'aˇ maˬ za-eu siˬ
nya-eu nui ma ahˇ ahˇ-ehˇ aˬ yaw‸-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ mˇ-euˬ
4 lo‸-ehˇ, ngaˇ k'aw‸ gaˇ mˇ lu‸ ma. Nawˇ mya^ biˇ do^-euˬ
gaˇ ngaˇ noeˬ do^ laˇ ngeh, ngaˇ yawˬ nah na lu‸ nawˬ-ahˇ
mawˇ maw‸ dui dui miˇ-a. Nawˬ-ahˇ ya mawˇ naˇ, ngaˇ laˬ
5 k'aˬ cehˇ dui dui laˇ teh‸-a. Nawˇ nui ma la‸ k'oeˇ keu^ ni
jah gaˇ ngaˇ noeˬ do^ laˇ-euˬ miˇ-a. Nawˇ jah-eu k'oeˇ-aˬ,
yaw beh nawˬ piˬ Lawˇi^ hawˇ-eu nawˬ ma Uˇniˇ-euˬ la‸ k'oeˇ
ahˇ-awˇ, nymˬ-mˇ nawˬ-euˬ la‸ k'oeˇ ahˇ gaˇ ngaˇ siˬ duˬ-eu
6 ma. Ngaˬ neh nawˬ-euˬ k'oeˇ ta^ aˬ la‸ ba‸ da^-euˬ miˇ neh,
Miˬ yehˇ-euˬ la‸ sawˬ nawˇ za-euˬ meh. Miˬ dzaˬ ji^ do‸-eu
lo‸-ehˇ, la‸ sawˬ k'oeˇ-ahˇ ji^ do‸-awˬ lehˇ, ngaˇ nawˬ-ahˇ ehˇ
7 noeˬ-eu ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ aˬ dui ma‸-ahˇ
gu^ nya-eu nui ma bi ahˇ la‸-euˬ maˬ ngeuˇ-a. Baoˬ ahˇ-eu nui
ma, g'oeˇ-eu gaˬ-eu nui ma hawˇ-eu, yawˬ ha-euˬ g'awˇ mawˇ-
ahˇ g'aˬ leˇ-eu nui ma bi ahˇ la‸-euˬ meh.
8 K'oeˇ miˇ neh, aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ g'aˇ
duˬ saˇ kiˇ kamˬ-eu, taˬ sha‸ dawˇ. Aˬ yaw‸-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ
mˇ-eu miˇ neh tawˬ-ahˇ ya uˇ lu‸-eu ngaˇ baˬ da neh k'aw‸,
taˬ sha‸ dawˇ. Miˬ yehˇ-euˬ baoˬ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ, Ka-li zaˬ
dawˬ taw^ lu‸ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo‸-ehˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ
9 lahˬ dawˬ-euˬ g'aˇ duˬ k'ehˬ-eu k'a^-eu jeˬ daˬ-awˬ. Miˬ
yehˇ-aˬ, aˬ yaw‸ neh noeˬ tmˬ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ pyeu‸ laˇ ni, aˬ
dui-ahˇ ka k'o‸ la‸-awˇ, yaw muiˬ yaw shawˇ la‸ k'oeˇ deh‸-
awˬ lehˇ, aˬ dui-ahˇ kuˇ taˬ-euˬ meh. Aˬ dui tiˬ jeˬ na mˇ taˬ
shaˇ taˬ-euˬ miˇ neh aˬ yaw‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ jahˇ la‸-euˬ maˬ
ngeuˇ-a. Guiˬ lahˬ jahˇ la‸-euˬ meh. Guiˬ lahˬ k'oeˇ-aˬ, aˇ
hu ba neh Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ g'oe-awˇ, aˬ yaw‸ aˬ dui-ahˇ bi‸
10 la‸-euˬ meh. Aˬ dui-euˬ Ka k'o‸-eu g'aˬ Yeˬsuˇ Ka-li do^
le-euˬ miˇ neh, nymˬ-mˇ guiˬ lahˬ k'oeˇ-ahˇ aˬ dui bya ceh^
ni ya mawˇ-euˬ ma. Aˬ yaw‸-aˬ, shiˇ-eu jeˬ-ahˇ la^ caw^-awˇ,
sa‸ laˇ deh‸-eu jeˬ hawˇ-eu maˬ luˬ maˬ seˇ-iˇ nya-eu jeˬ, laˬ
k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ la‸ k'oeˇ neh bya ceh^ ni do^ le-
euˬ meh.
11 Laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ heu-euˬ g'aˇ duˬ dawˬ mehˬ
mehˬ-eu g'aˬ geu‸-awˬ. K'oeˇ uˬ ta‸, g'aˬ k'ehˇ hawˇ-eu mehˬ

nehˬ tso^ nehˬ-eu g’aˬ k’aw‸ geu‸-awˬ lehˇ, Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ
12 tseˇ do^ la‸-euˬ meh. K’oeˇ lo‸-ehˇ tseˇ do^ la‸-euˬ baˬ da neh
ngaˇ heu lo‸-ehˇ ya daˬ lu‸ ma. Ehˇ k’aw‸, ngaˇ maˬ sha‸ dawˇ.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˇ jah-eu g’aˬ-ahˇ ngaˇ siˬ lu‸ ma.
Ngaˇ aˬ yaw‸-ahˇ k’aˇ a nehˬ-eu deuˬ, aˇ nah k’oeˇ nah keu^
13 ni aˬ yaw‸ jeˬ hmˬ taˬ nya meh lehˇ, ngaˇ siˬ duˬ ma. Ngaˬ
neh mehˬ-euˬ, zawˇ muiˬ zawˇ byah-eu dawˬ-ahˇ dzaw geu‸-
awˬ. Aˬ dui Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ ta‸-eu miˇ neh za taˬ-euˬ jah-eu
jeˬ hawˇ-eu g’oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ-euˬ mehˬ nah deh‸ g’eh-awˬ.
14 Nawˬ-ahˇ a nehˬ-euˬ, muiˬ dui dui-eu deuˬ-ahˇ, aˬ dui-euˬ la‸
k’oeˇ jawˇ-eu muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ
g’oe-awˇ yaw muiˬ-ehˇ jeˬ hmˬ taˬ-awˬ.
15 Nawˇ siˬ nya-eu lo‸-ehˇ, Aˬsiˇ miˇ k’ahˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ
haˬ dawˬ taw^ lu‸ ngaˬ-ahˇ byehˇ dzeh-euˬ meh. Piˬgeˬluˇ
hawˇ-eu Heˬlaˇmoˇjeˬ k’aw‸, tsawˇ haˬ k’oeˇ deuˬ-euˬ la‸ k’oeˇ
16 ahˇ meh. Awˬneˬsiˬpawˬ-euˬ pehˬ zaˬ ma zaˬ-euˬ k’oeˇ ta^
Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ g’awˬ shaˬ gaˬ-eu jeˬ ja^ lu‸-uˇ. Aˬ yaw‸
ngaˬ-ahˇ g’awˬ mya pe^ bi noeˬ saˇ la‸-euˬ meh. Ngaˬ-ahˇ
17 shmˇ ca^ pa‸ taˬ gaˇ aˬ yaw‸ maˬ sha‸ dawˇ-a. Aˬ yaw‸
Loˇma^ meuˬ-ahˇ laˇ keu^ ngeh, ngaˬ-ahˇ mawˇ ngeh keu^
18 ni shaˇ po^ dui dui-euˬ meh. Aˬ yaw‸-aˬ, yaˇ k’aˬ daˇ-eu aˇ
nah ngeh nah, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ g’awˬ shaˬ gaˬ-eu jeˬ za ni,
Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ aˬ yaw‸-ahˇ g’awˬ shaˬ gaˬ lu‸-uˇ. Ngaˇ
Eˇpeˇsu meuˬ-ahˇ jawˇ ngeh, aˬ yaw‸ ngaˬ-ahˇ aˇ na^ ni caw
ba-euˬ gaˇ nawˇ siˬ duˬ meh.

**Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ g’aˇ duˬ yehˇ geu‸-eu**

2 Ngaˬ li-oˇ, Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ guiˬ lahˬ la‸ k’oeˇ g’aˬ k’a^ laˇ-
awˬ. 2 Saˇ kiˇ kamˬ-eu tsawˇ haˬ g’awˬ mya g’aˬ-euˬ mehˬ
shi ngaˬ neh mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-euˬ deuˬ nawˇ ya gaˬ-euˬ
meh. Saˇ jaˇ zi‸-awˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ nya-eu tsawˇ haˬ-ahˇ
dawˬ k’oeˇ deuˬ a nehˬ-awˬ.
3 Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ g’aˇ duˬ zawˇ muiˬ-eu yehˇ geu‸-eu lo‸-
ehˇ, nawˇ ngaˬ nehˬ-ehˇ k’ehˬ-eu k’a^-eu jeˬ-ahˇ daˬ-awˬ.
4 Yehˇ geu‸-eu aˬ geu g’aˬ maˬ kaˬ, yawˬ ha-euˬ boˬ jiˇ nui k’ahˇ
tiˬ shiˇ mˇ maw‸-eu miˇ neh, yawˬ ha-euˬ gaˇ deuˬ yawˬ ha-ahˇ
5 maˬ ya bahˬ ni byehˇ dzeh taˬ-eu meh. Ceh^ ceh ceh-eu bawˬ-
iˬ la‸ k’oeˇ, ceh^ ceh ceh-eu tsawˇ haˬ, zahˇ ja^-eu lo‸-ehˇ
maˬ ceh^ naˇ, g’aˬ leˇ-eu la‸ sawˬ aˬ yaw‸-ahˇ maˬ bi‸-a.

6 Myawˬ yaˇ mˇ dzaˬ-eu tsawˇ haˬ, aˇ siˬ aˇ lu ya dzaˬ beh
7 beh-eu meh. Ngaˇ ehˇ gaˇ shaˇ noeˬ sheˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ
naˇ, yawˬ jeˬ na lu‸-ahˇ nawˇ siˬ nya ni, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ nawˬ-
ahˇ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ bi‸ la‸ teh‸-a.
8 Ngaˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ,
Daˬbiˇ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca pyeu‸-eu, g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ Yeˬsuˇ
9 Ka-li-ahˇ taˬ ngehˇ de. Laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ k'oeˇ
dawˬ baˬ da neh, tsawˇ haˬ yaw haiˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ pa‸-eu lo‸-ehˇ
ngaˬ-ahˇ pa‸ la‸-awˇ, shaˬ dui zahˬ dui dui-eu jeˬ ngaˇ ya daˬ
lu‸ ma. Ehˇ k'aw‸, Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ-ahˇ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ pa‸
10 taw‸ nya. K'oeˇ miˇ neh, tseˇ do^ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ k'aw‸,
Yeˬsuˇ Ka-li la‸ k'oeˇ ahˇ-eu ka k'o‸-eu jeˬ za ni, ngaˇ yawˬ
jeˬ na lu‸ oˇ lu‸ ma. Ka k'o‸-eu k'oeˇ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo‸-ehˇ
mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ zi‸-eu yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ k'aw‸ za
11 teh‸-a. Dawˬ heu dawˬ-aˬ, tsaˬ dui dui meh.
Aˬ dui aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ shiˇ naˇ, aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ ya deh‸
12 teh‸-a. Aˬ dui oˇ naˇ, aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ ya u^ lahˇ
teh‸-a. Aˬ dui aˬ yaw‸-ahˇ byehˇ dzeh naˇ, aˬ yaw‸
13 k'aw‸ aˬ dui-ahˇ byehˇ dzeh teh‸-a. Aˬ dui saˇ jaˇ maˬ
zi‸ k'aw‸, aˬ yaw‸ saˇ jaˇ zi‸ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ
naˇ, aˬ yaw‸ neh ehˇ taˬ-euˬ saˇ jaˇ-ahˇ aˬ yaw‸ maˬ
byehˇ dzeh-a.

**Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ-eu lo‸-ehˇ gaˇ mˇ-eu g'aˬ**

14 Gaˇ kaw^ k'oeˇ deuˬ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ja noeˬ nehˬ-awˬ.
Dawˬ deuˬ-euˬ gaˇ kaw^ tsawˇ pyehˇ taˬ pyehˇ lehˇ, Miˬ yehˇ-
euˬ mehˬ shi aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ yaw k'a^-ehˇ mehˬ nehˬ-awˬ.
K'oeˇ lo‸-ehˇ tsawˇ pyehˇ pyehˇ-eu-aˬ, tiˬ jeˬ-iˬ gaˇ dahˇ maˬ
tsoeˬ-eu uˬ ta‸, ya gaˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ bi caw^-iˇ-eu meh.
15 Nawˇ-aˬ, sha‸ dawˇ k'aˇ maˬ za ni, maˇ maˇ ni g'eh-eu dawˬ
dawˇ coe ni mehˬ nehˬ nya-eu g'aˬ pyeu‸-eu uˬ ta‸, Miˬ yehˇ
nui ma tsaˬ-eu lo‸-ehˇ gaˇ mˇ-eu g'aˬ pyeu‸ laˇ ni, leh jeh dui
16 dui-awˬ. Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu maˬ baw ni ehˇ niˇ g'a-eu dawˬ-
ahˇ gaˇ jaw jaw-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, k'oeˇ lo‸-ehˇ
ehˇ niˇ g'a-eu tsawˇ haˬ, Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu maˬ baw-eu
17 nui ma tiˬ po^ saˇ-i tiˬ po^ ahˇ dzehˬ laˇ teh‸-a. Aˬ yaw‸ ma‸
mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-eu deuˬ-aˬ, awˬ-iˇ guiˇ-iˇ-eu maˇ k'ehˬ-ahˇ
duˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ Huˬmiˬnehˇ hawˇ-eu
18 Piˇlehˇ k'aw‸ ahˇ meh. G'o‸ deh‸ laˇ-eu lehˇ ehˇ-eu jeˬ-aˬ,
dzeuˇ-euˬ meh lehˇ, aˬ yaw‸ nya‸ ehˇ ehˇ-ehˇ, yaw tsaˬ yaw

dawˇ jeˬ-ahˇ gaˇ bahˬ bahˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ nya˰-aˬ, tsawˇ
haˬ tiˬ pa^ na deuˬ-euˬ jah-eu nui ma-ahˇ la^ pyaw^ lu˰ meh.
19 Ehˇ k'aw˰, Miˬ yehˇ neh gawˇ taˬ-euˬ dawˬ pehˬ-aˬ, zi˰ dui
dui-eu meh. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-aˬ, aˬ yaw˰-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ
siˬ lu˰ meh. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ tsawˇ myahˇ pi lu˰-eu
yawˬ g'aˬ na lu˰, maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu jeˬ byehˇ dzeh-awˬ
lehˇ, dawˬ pehˬ k'oeˇ-ahˇ jmˬ diˬ taˬ-euˬ meh.
20 Nymˇ nymˇ ma la˰ k'oeˇ, pyuˇ, shuiˇ neh teh^ taˬ-euˬ keu
ka teh˰-ehˇ ja^-eu maˬ ngeuˇ-a. Daˇ kawˬ neh jahˇ taˬ-euˬ
hawˇ-eu shaˬ jeh^ neh teh^ taˬ-euˬ deuˬ k'aw˰ ja^-eu meh. Keu
ka tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ, aˇ poeˬ zawˇ k'a^-awˇ, tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ,
21 yaw yaˇ meh. La˰ ta^ paw bo˰ taˬ-euˬ jaw˰ la˰ ni g'eh-eu deuˬ
yawˬ ha-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ yawˬ ha byehˇ dzeh naˇ, yaw sahˇ
g'aˬ zmˬ nya-eu muiˬ-eu shawˇ-eu keu ka pyeu˰ laˇ teh˰-a.
K'oeˇ uˬ ta˰, yaw muiˬ yawˬ jeˬ na lu˰ mˇ-eu g'aˇ duˬ, lehˬ
22 hmˬ taˬ-euˬ, aˇ poeˬ k'a^-eu keu ka k'aw˰ pyeu˰ laˇ teh˰-a. Zaˬ
guˬ deuˬ maw˰ dui juiˇ dui dui-eu deuˬ-ahˇ nawˇ gaˇ jaw jaw-
awˬ. Muiˬ-eu shawˇ-eu nui ma ahˇ ahˇ-ehˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-
ahˇ shaˇ-eu tsawˇ haˬ nehˬ-ehˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ, jah-eu
jeˬ, g'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ hawˇ-eu, tsaˬ leˇ dzoeˇ leˇ-eu jeˬ-euˬ
23 mehˬ nah yaw muiˬ-ehˇ caw teh g'eh-awˬ. Zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ
maˬ ahˇ-ehˇ, tiˬ jeˬ-iˬ gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ-eu deuˬ-euˬ gaˇ kaw^
bawˬ dzaˬ-eu jeˬ-ahˇ k'aw˰, gaˇ jaw jaw-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, k'oeˇ lo˰-ehˇ bawˬ dzaˬ-eu jeˬ-aˬ, tsawˇ pyehˇ pyehˇ-
24 eu jeˬ teh˰-ehˇ bi do^ laˇ-eu meh. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ zaˬ
k'a^-aˬ, tsawˇ pyehˇ pyehˇ-eu tsawˇ haˬ maˬ ya pyeu˰-a. Aˬ
yaw˰-aˬ, tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰-euˬ k'oeˇ ta^ nui ma nahˬ
yu ni taˬ-eu tsawˇ haˬ, mehˬ nehˬ tso^ nehˬ nya-eu tsawˇ haˬ
25 hawˇ-eu, oˇ nya-eu tsawˇ haˬ ya pyeu˰ meh. Yawˬ ha mehˬ-eu
gaˇ nui ma maˬ tsaˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ, nui ma nahˬ yu ni g'eh-eu
la˰ k'oeˇ mehˬ nehˬ nya-eu tsawˇ haˬ k'aw˰ ya pyeu˰ meh.
K'oeˇ lo˰-ehˇ mehˬ nehˬ naˇ, k'oeˇ g'aˬ yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-
ahˇ siˬ nya laˇ-awˇ, iˬ baˇ noeˬ po^ laˇ ni Miˬ yehˇ jahˇ nehˬ-eu
26 maˬ siˬ. K'oeˇ uˬ ta˰, aˬ yaw˰-euˬ nui noeˬ bi geu˰-eu lehˇ
neh˰ sahˬ paˬ neh aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ tahˇ pa˰ taˬ-euˬ k'aw˰, aˬ
yaw˰-euˬ lahˇ ju la˰ k'oeˇ ya buˬ-iˇ teh˰-a.

**Aˇ saˬ saˬ ngeh tsawˇ haˬ zaˬ-euˬ nui ma aˬ joˆ-ehˇ pyeu˰ laˇ-eu**

3 Aˇ saˬ saˬ ngeh, shaˬ dui zahˬ dui dui-eu aˇ yamˬ keuˆ le teh˰-
a lehˇ, siˬ-awˬ. 2 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, tsawˇ haˬ zaˬ heu
lo˰-ehˇ pyeu˰ laˇ teh˰-a. Yawˬ ha-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ gaˬ-eu,
pyuˇ-ahˇ mehˇ juiˇ juiˇ-eu nui ma teh˰-ehˇ ahˇ-eu, jahˇ g'eh-
eu, nui ma huiˬ-eu, yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-eu, aˬ ma aˬ da-
euˬ dawˬ maˬ naˇ haˬ-eu, aˬ cawˬ-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ maˬ noeˬ-
eu hawˇ-eu, maˬ muiˬ maˬ shawˇ-eu tsawˇ haˬ pyeu˰ laˇ teh˰-a.
3 K'oeˇ uˬ ta˰, aˬ cawˬ-ahˇ maˬ gaˬ nya-eu, aˬ cawˬ-euˬ iˬ baˇ-
ahˇ maˬ pyehˬ nehˬ-eu, ja bu ja doeˇ-eu, yawˬ ha-euˬ nui ma-ahˇ
maˬ g'aˬ leˇ-eu, zawˇ haiˬ-eu hawˇ-eu yaw muiˬ jeˬ-ahˇ muiˇ-
4 eu tsawˇ haˬ k'aw˰ pyeu˰ laˇ teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, yawˬ
ha-euˬ cawˬ-ahˇ puiˬ-eu, tiˬ jeˬ-iˬ maˬ shaˇ noeˬ ni mˇ g'eh-eu,
nui ma huiˬ dui dui-eu, Miˬ yehˇ-ahˇ maˬ gaˬ-ehˇ, miˇ tsaˬ-euˬ
byawˬ-eu mo-eu deuˬ-ahˇ gaˬ-eu tsawˇ haˬ k'aw˰ pyeu˰ laˇ
5 teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, la˰ nyiˇ paw teh˰-ehˇ Miˬ yehˇ-ahˇ
yaw zeu baw-eu zahˇ tawˬ-eu meh. La˰ k'oeˇ paw-aˬ, zahˇ k'oeˇ-
ahˇ ta˰-eu baoˬ tiˬ paw˰-iˬ maˬ ahˇ-eu tsawˇ haˬ meh. K'oeˇ
6 lo˰-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ-ahˇ gaˇ jaw jaw-awˬ. Aˬ yaw˰ ma˰-
euˬ la˰ k'oeˇ tiˬ paˆ na deuˬ-aˬ, aˬ cawˬ-euˬ nymˇ-ahˇ uˇ leˇ-
awˇ, zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ maˬ ahˇ-eu zaˬ miˬ zaˬ deuˬ-ahˇ mehˬ
za-euˬ meh. Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ deuˬ-aˬ, iˬ baˇ g'awˬ mya ni
pi-awˇ, shiˬ shaˬ jiˇ-euˬ mehˇ juiˇ juiˇ-eu g'awˬ mya jeˬ aˬ yaw˰
7 ma˰-ahˇ sheuˬ g'eh lu˰ meh. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, aˬ myah lu˰
aˬ cawˬ mehˬ lu˰ gaˇ dzaw lu˰ k'aw˰, maˇ jawˆ ni g'eh-eu dawˬ
8 maˬ siˬ nya laˇ-a. Yaˬneˬ hawˇ-eu Yaˬbeˬ, Moˇseˬ mehˬ-eu
dawˬ-ahˇ laˆ tsoeˬ dui dui-eu lo˰-ehˇ, tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ
k'aw˰ maˇ jawˆ ni g'eh-eu dawˬ-ahˇ laˆ tsoeˬ dui dui-eu meh.
Aˬ yaw˰ ma˰ shaˇ noeˬ nya-eu nui ma ka˰ duiˬ ni pyeu˰-iˇ-awˇ,
9 aˬ yaw˰ ma˰-euˬ jah-eu jeˬ-ahˇ lawˬ haw ngeh smˬ-euˬ meh. Aˬ
yaw˰ ma˰ k'oeˇ-ahˇ dui-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, tsawˇ
haˬ k'oeˇ nyiˬ g'aˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ maˬ ahˇ nga lehˇ bya
cehˆ ni doˆ laˇ-euˬ lo˰-ehˇ, tsawˇ haˬ heu deuˬ zaˬ siˬ tsawˇ
gahˇ maˬ ahˇ-eu k'aw˰, tsawˇ haˬ dawˬ tawˆ lu˰-euˬ mehˬ shi
bya cehˆ ni doˆ laˇ teh˰-a.
10 Nawˇ ngaˬ-euˬ gaˇ kawˆ siˬ lu˰ meh. Ngaˇ mehˬ-eu tsoˆ-eu,
ngaˇ mˇ-eu shaˇ-eu, ngaˇ noeˬ tmˬ-eu, ngaˇ jah-eu, ngaˇ oˇ
oˇ-ehˇ gaˇ mˇ-eu, ngaˇ g'oeˇ-eu gaˬ-eu hawˇ-eu nui ma zi˰-eu,

11 nawˇ heu deuˬ-ahˇ siˬ luꞈ meh. Ngaˇ k'ehˬ dui k'aˆ dui dui-
eu jeˬ ya daˬ-euˬ meh lehˇ k'awꞈ, nawˇ siˬ luꞈ meh. Aˬdiˇawˬ
meuˬ, Iˇgawˇniˇ meuˬ hawˇ-eu, Luˇdaˬlaˇ meuˬ, meuˬ k'oeˇ
deuˬ-euˬ laꞈ k'oeˇ jawˇ ngeh, ya daˬ dui dui-euˬ ma. K'ehˬ-eu
k'aˆ-eu k'oeˇ deuˬ dawˬ tawˆ luꞈ laꞈ k'oeˇ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ
12 ngaˬ-ahˇ bi buˬ-iˇ laꞈ-euˬ meh. Aˬ diˇ ehˇ naˇ, Yeˬsuˇ
Ka-li-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu baw-eu tsawˇ haˬ
13 dawˬ tawˆ luꞈ, k'ehˬ-eu k'aˆ-eu gaˇ ya daˬ tehꞈ-a. Tsawˇ haˬ
yaw haiˬ hawˇ-eu myawꞈ geuꞈ shuiˇ geuꞈ-eu tsawˇ haˬ tiˬ poˆ
saˇ-i tiˬ poˆ haiˬ laˇ tehꞈ-a. Aˬ yawꞈ maꞈ aˬ cawˬ-ahˇ myawꞈ
geuꞈ shuiˇ geuꞈ-awˇ, aˬ cawˬ k'awꞈ aˬ yawꞈ maꞈ-ahˇ myawꞈ
14 geuꞈ shuiˇ geuꞈ tehꞈ-a. Nawˇ ya dzaw-awˇ yaw muiˬ-ehˇ jah
luꞈ-eu deuˬ-ahˇ ziꞈ dah ni nyehꞈ tehˬ taˬ-awˬ. Nawˬ-ahˇ mehˬ
15 nehˬ laꞈ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ taˬ ngehˇ de. K'oeˇ uˬ taꞈ, nawˇ-aˬ
zaˬ guˬ ngeh neh, muiˬ-eu shawˇ-eu Jaˇ liꞈ-ahˇ siˬ luꞈ meh. Jaˇ
liꞈ k'oeˇ-aˬ, Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ jah-eu miˇ neh nawˇ ka k'oꞈ-eu
16 jeˬ za ni, zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ biꞈ nya meh. Miˬ yehˇ neh bi noeˬ
17 doˆ-euˬ miˇ neh, Jaˇ liꞈ dawˬ tawˆ luꞈ boꞈ doˆ taˬ-euˬ meh. Miˬ
yehˇ-euˬ tsawˇ haˬ, yawˬ jeˬ na luꞈ kuꞈ-eu tsawˇ haˬ pyeuꞈ-eu
uˬ taꞈ, yaw muiˬ yawˬ jeˬ na luꞈ mˇ-eu lehˇ lehˬ hmˬ taˬ-euˬ
tsawˇ haˬ pyeuꞈ laˇ ni, Jaˇ liꞈ-aˬ mehˬ nehˬ tsoˆ nehˬ-eu, iˬ baˇ
pah mehˬ nehˬ-eu, paˇ bi muiˬ laˇ-eu hawˇ-eu, yaw tsaˬ yaw
dawˇ dawˇ-ehˇ dehꞈ ni mehˬ nehˬ-eu meh. Jaˇ liꞈ-aˬ, heu deuˬ-euˬ
g'aˇ duˬ gaˇ dahˇ tsoeˬ-eu meh.

### Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ yaw muiˬ-ehˇ mehˬ nehˬ-awˬ

4 Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi maˬ ehˇ, dehꞈ luꞈ-eu tsawˇ haˬ hawˇ-
eu shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ-eu Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ mehˬ
shi maˬ ehˇ, aˬ yawꞈ doˆ le-awˇ uˆ lahˇ-eu gaˇ ngaˇ g'oe
2 g'oe-ehˇ, nawˬ-ahˇ dawˬ heu loꞈ-ehˇ biꞈ-eu ma. Miˬ yehˇ-euˬ
dawˬ yaw muiˬ-ehˇ mehˬ nehˬ-awˬ. Aˇ yamˬ tsaˬ-eu maˬ tsaˬ-
eu k'awꞈ, mehˬ dui dui-awˬ. Aˬ yawꞈ maꞈ neh mˇ lehˬ-euˬ
deuˬ-ahˇ toeˬ mehˬ-awˇ, Aˬ kaˇ k'oeˇ loꞈ-ehˇ taˬ paˇ mˇ lehˇ
dawˬ biꞈ-awˬ. Oˇ oˇ-ehˇ mehˬ nehˬ-eu uˬ taꞈ, g'aˬ k'awꞈ biꞈ-
3 awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, zawˇ muiˬ zawˇ byah-eu dawˬ
mehˬ-eu gaˇ maˬ naˇ haˬ-eu aˇ yamˬ keuˆ le tehꞈ-a. Aˬ yawꞈ
maꞈ-aˬ, aˬ geu jeˬ-euˬ gaˇ kawˆ k'awꞈ gaˬ mawꞈ-awˇ, aˬ yawꞈ
maꞈ nui ma tsaˬ ni mehˬ nehˬ tsoˆ nehˬ laꞈ-eu saˬ laˬ g'awˬ
4 mya g'aˬ-ahˇ aˬ yawꞈ maꞈ nehˬ-ehˇ bi jawˇ tehꞈ-a. Aˬ cawˬ

yaw tsaˬ yaw dawˇ-euˬ dawˬ mehˬ ngeh, aˬ yaw˰ ma˰ yawˬ
pawˬ yawˬ g'awˇ pyawˇ-awˇ, aˬ poeˬ dawˬ oeˇ teh˰-ehˇ naˇ
5 haˬ geu˰ teh˰-a. Ehˇ k'aw˰ nawˇ-aˬ, yawˬ jeˬ na lu˰ la˰ k'oeˇ
nui ma taˬ nya-eu tsawˇ haˬ pyeu˰-awˬ. K'ehˬ laˇ k'a^ laˇ-
eu jeˬ-ahˇ daˬ-awˬ. Laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ mehˬ
tehˇ tehˬ-awˬ. Nawˇ mˇ lu˰ shaˇ lu˰-eu deuˬ mˇ jiˇ
ngeh keu^ ni yaw muiˬ-ehˇ mˇ-awˬ.
6 Lawˇ duˬ k'oeˇ ta^ sheh^ da^ sheh^ da^-ehˇ lawˇ nehˬ-eu
lo˰-ehˇ duˇ ni, nymˬ-mˇ ngaˇ ya daˬ lu˰ ma. Ngaˇ g'o˰ leˇ-eu
7 aˇ yamˬ peh laˇ-euˬ meh. Ngaˇ-aˬ, muiˬ dui dui-eu jeˬ-euˬ
g'aˇ duˬ guiˇ deu^-euˬ ma. Ceh^ ceh ceh-eu jeˬ-ahˇ aˇ saˬ saˬ
ngeh keu^ ni ceh^-euˬ ma. Jah-eu jeˬ-ahˇ zi˰ dah ni nyeh˰ tehˬ
8 taˬ-euˬ ma. Nymˬ-mˇ k'aw˰, yaw tsaˬ yaw dawˇ-euˬ shuiˇ
uˬ k'o^ ngaˬ-euˬ g'aˇ duˬ jeˬ hmˬ taˬ-euˬ meh. Aˇ nah k'oeˇ
ngeh nah-aˬ, yaw tsaˬ yaw dawˇ dawˇ-ehˇ yaˇ k'aˬ daˇ-eu Sahˬ
paˬ Yeˬsuˇ, uˬ k'o^ k'oeˇ siˬ ngaˬ-ahˇ bi˰ la˰ teh˰-a. Ngaˬ-
ahˇ teh˰-ehˇ maˬ ngeuˇ-eu. Aˬ yaw˰ do^ le gaˇ noeˬ tmˬ lu˰-
eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ k'aw˰ bi˰ teh˰-a.

### Pawˇlu^ Ti^moˇseˬ-ahˇ shaˇ-eu

9 Nawˇ ngaˇ jawˇ gaˇ yaw kawˇ-ehˇ laˇ nya ni leh jeh-awˬ.
10 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Deˬma^-aˬ heu ziˇ-ahˇ nui k'ahˇ shiˇ-
eu miˇ neh, ngaˬ-ahˇ byehˇ dzeh-awˇ Teˇsaˬloˇni meuˬ-ahˇ iˇ-
euˬ meh. Gaˬleˬgeˬ-aˬ, Gaˬlaˬti^ miˇ k'ahˬ-ahˇ le-euˬ meh.
11 Tiˇtu^ k'aw˰ Daˬlaˬmaˬdiˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ iˇ-euˬ meh. Luˇka˰
teh˰-ehˇ ngaˬ nehˬ-ehˇ jawˇ-eu meh. Nawˇ laˇ ngeh, Maˬku^-
ahˇ sheuˬ la˰ de. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰-aˬ ngaˇ gaˇ
12 mˇ gaˇ caw mˇ nya meh. Duˇjiˇ-ahˇ-aˬ, Eˇpeˇsu meuˬ-ahˇ
13 bi iˇ-euˬ ma. Nawˇ laˇ ngeh, Daˬloˇ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Gaˬpu^
jawˇ gaˇ ngaˬ neh bi ja^ ya˰-euˬ pehˇ k'ahˬ pehˇ mahˇ hawˇ-
eu sahˬ bo˰ deuˬ yuˇ la˰-awˬ. K'oeˇ uˬ ta˰, maˬ yuˇ la˰-ehˇ
maˬ g'eh nya-eu, ba^ k'o^-ahˇ bo˰ taˬ-euˬ sahˬ bo˰ k'oeˇ deuˬ
k'aw˰ yuˇ la˰-awˬ de.
14 Ba jiˬ Aˬleˬsaˬduˇ-aˬ, ngaˬ-ahˇ g'awˬ mya jeˬ la^ shaˬ la˰-
euˬ meh. Aˬ yaw˰ neh mˇ-euˬ lo˰-ehˇ geuˇ ni, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ
15 aˬ yaw˰-ahˇ jahˇ k'o˰ nehˬ teh˰-a. Nawˇ k'aw˰ aˬ yaw˰-ahˇ
yahˇ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰-aˬ ngaˇ mehˬ-eu
16 dawˬ-ahˇ la^ tsoeˬ dui dui-eu meh. Ngaˬ-euˬ gaˇ kaw^ ngaˇ
yaw beh ehˇ k'o˰ ngeh po^, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ ngaˬ-euˬ paw
maˬ jawˇ-a. Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ ngaˬ-ahˇ byehˇ dzeh-euˬ

meh. Aˬ yaw˰ ma˰-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ taˬ lehˇ, ngaˇ Miˬ
17 yehˇ-ahˇ shaˇ lu˰ ma. Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰ ngaˬ-ahˇ byehˇ
dzeh-euˬ k'aw˰, ngaˇ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ tiˬ byah
mehˬ nehˬ-awˇ, tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca dawˬ taw^ lu˰ ya gaˬ ni,
Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ ngaˬ nehˬ-ehˇ jawˇ-awˇ, g'aˬ bi˰ la˰ lu˰ meh.
K'oeˇ miˇ neh, aˇ laˬ jaˬ shiˇ-euˬ k'aˬ meh la˰ k'oeˇ ngaˇ ya
18 buˬ-iˇ-euˬ ma. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-aˬ, yaw haiˬ yawˬ jeˬ na lu˰
la˰ k'oeˇ ngaˬ-ahˇ bi buˬ-iˇ la˰-euˬ uˬ ta˰, mˬ k'oeˇ ta^ aˬ yaw˰
u^ lahˇ-eu la˰ k'oeˇ ngaˇ ya uˇ leˇ ngeh keu^ ni, aˬ yaw˰ ngaˬ-
ahˇ bi buˬ-iˇ la˰ teh˰-a. Mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ aˬ yaw˰-ahˇ
ja ceuˬ kaˇ-euˇ.

### Aˬ saˬ saˬ-eu dawˬ

19 Biˇgiˇla hawˇ-eu Aˬguˇla-ahˇ maˬ ehˇ, Awˬneˬsiˬpawˬ-euˬ
pehˬ zaˬ ma zaˬ-ahˇ maˬ ehˇ, Ngaˇ noeˬ lu˰ ma jeˇ lehˇ, tsa˰
20 nehˬ-iˬ de. Eˇlaˬduˇ-aˬ, Gawˇliˬtu meuˬ-ahˇ jawˇ ya˰-euˬ
meh. Daˬloˇbeˬ-aˬ, naˇ-eu miˇ neh Meˬleˬduˇ meuˬ-ahˇ bi jawˇ
21 ya˰-euˬ ma. Tsahˬ ga^ yamˬ maˬ keu^ laˇ mi na^-ehˇ, nawˇ
ngaˇ jawˇ gaˇ laˇ nya ni leh jeh-awˬ. Uˇbuˇluˇ, Puˇdeˬ, Liˇnmˇ,
Gaˬlawˇdiˇ hawˇ-eu aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ dawˬ taw^ lu˰,
Nawˬ-ahˇ noeˬ lu˰ ma lehˇ, dawˬ tsa˰ tsa˰ ahˇ le˰-eu meh.
22 Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ nawˬ-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ jawˇ lu˰-uˇ.
Guiˬ lahˬ yaw dzahˇ k'aw˰, naw ma˰-euˬ k'oeˇ ta^ ja^ lu˰-uˇ.

# TIˇTU^-AHˇ BO˰ NEHˬ-EUˬ SAHˬ BO˰

### Aˇ dahˬ beh-eu dawˬ

1 Ngaˇ-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ k'a^ hawˇ-eu Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ g'aˬ
k'ehˇ Pawˇlu^ ma. Jah-eu tiˬ jeˬ teh˰ la˰ k'oeˇ ngaˬ li aˬ diˇ
2 pyeu˰-eu Tiˇtu^-ahˇ sahˬ bo˰ heu bo˰ ahˇ le˰-eu ma. Miˬ yehˇ
neh tseˇ do^ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ-euˬ jah-eu jeˬ-ahˇ g'aˬ bi k'a^
laˇ-eu uˬ ta˰, Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu baw-eu jeˬ bi do^ laˇ-eu
yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-ahˇ aˬ yaw˰ ma˰ siˬ nya laˇ ni, ngaˇ
3 Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ g'aˬ k'ehˇ pyeu˰ lu˰ ma. Ngaˇ bi˰ ma lehˇ,
jaˬ myaw˰ maˬ myaw˰-eu Miˬ yehˇ aˇ hu neh ehˇ taˬ-euˬ mˬ

ma˯ ma˯ bya^ zaˇ ziˇ deh˰-eu je˯-ahˇ ngaˇ noe˯ tm˯ noe˯ tm˯-
ehˇ mˇ lu˰ ma. Aˇ yam˯ tsa˯ ngeh m˯ ma˯ ma˯ bya^ zaˇ ziˇ
deh˰-eu k'oeˇ, Mi˯ yehˇ a˯ dui-ahˇ pah meh˯ neh˯ la˰-eu˯ meh.
Daw˯ heu daw˯ meh˯ neh˯ de lehˇ, a˯ dui-eu˯ Ka k'o˰-eu g'a˯
pyeu˰-eu Mi˯ yehˇ nga˯-ahˇ daw˯ bi˰-awˇ a neh˯ la˰-eu˯ meh.
4 A˯ da Mi˯ yehˇ hawˇ-eu a˯ dui-eu˯ Ka k'o˰-eu g'a˯ Ye˯suˇ
Ka-li-eu˯ gui˯ lah˯ yaw dzahˇ hawˇ-eu nui saˇ o˰-eu je˯ naw˯-
eu˯ k'oeˇ ta^ ja^ lu˰-uˇ.

**Ka-li za˯ aˇ muˇ-ahˇ haw-eu pya^-eu tsawˇ ha˯**

5 Ngaˇ naw˯-ahˇ ehˇ ta˯ ya˰-eu˯ lo˰-ehˇ ma˯ mˇ lui^-eu˯ deu˯-
ahˇ mˇ lui^-eu u˯ ta˰, yaw˯ meu˯ na lu˰ la˰ k'oeˇ jawˇ-eu Ka-li
za˯ aˇ muˇ-ahˇ haw-eu pya^-eu tsawˇ maw˯ tsawˇ k'a^ deu˯-ahˇ
bi tseˇ do^-eu lehˇ, ngaˇ naw˯-ahˇ Ga˯la˯de˯ iˇ jaw lahˇ-ahˇ
6 bi jawˇ ya˰-eu˯ ma. Tsawˇ maw˯ tsawˇ k'a^ k'oeˇ deu˯-a˯, i˯
baˇ ta˯ k'aˇ ma˯ za-eu tsawˇ ha˯ hawˇ-eu, mi˯ za˯ ti˯ g'a˯ teh˰-
ehˇ baw-eu tsawˇ ha˯ ya pyeu˰ meh. A˯ yaw˰ ma˰-eu˯ za˯ deu˯-
a˯, Ka-li za˯ ya pyeu˰-eu u˯ ta˰, a˯ caw˯ ehˇ k'aˇ ma˯ za ni,
yaw mui˯ yaw shawˇ shawˇ-ehˇ yaw deh˰ deh˰-eu u˯ ta˰, a˯
caw˯-eu˯ ehˇ daw˯ naˇ ha˯ nya-eu za˯ ya pyeu˰ meh.
7 Ka-li za˯ aˇ muˇ-ahˇ haw-eu pya^-eu tsawˇ ha˯, Mi˯ yehˇ-eu˯
myaw˯-ahˇ haw piˇ-eu tsawˇ ha˯ pyeu˰-eu miˇ neh, i˯ baˇ ta˯
k'aˇ ma˯ za-eu tsawˇ ha˯ ya pyeu˰ meh. Yaw˯ ha-eu˯ nui noe˯
nui lo^ geu˰-eu tsawˇ ha˯, nui ma yaw nymˇ tsawˇ ha˯, a˯ ga˰
dzaˇ uiˇ aˇ dzeh˯ dawˇ dzeuˇ-eu tsawˇ ha˯, a˯ caw˯-ahˇ di˯-eu
k'o^-eu tsawˇ ha˯ hawˇ-eu, pyuˇ shuiˇ myaw˯ gah˯-ahˇ mehˇ
8 juiˇ juiˇ-eu tsawˇ ha˯ ma˯ ya pyeu˰-a. Da˯ yah-ahˇ ha nya-eu
tsawˇ ha˯, yaw mui˯ je˯-ahˇ nui ma tsa˯-eu tsawˇ ha˯, nui ma
ta˯ nya-eu tsawˇ ha˯, yaw tsa˯ yaw dawˇ tsawˇ ha˯, yaw mui˯
yaw shawˇ tsawˇ ha˯ hawˇ-eu, yaw˯ ha-eu˯ nui ma-ahˇ g'a˯ leˇ-
9 eu tsawˇ ha˯ ya pyeu˰ meh. Zawˇ mui˯ zawˇ byah-eu daw˯
meh˯ neh˯ meh˯ neh˯-ehˇ, a˯ caw˯-ahˇ g'a˯ bi˰ nya-eu u˯ ta˰,
tsawˇ pyehˇ pyehˇ-eu tsawˇ ha˯-ahˇ meh˯ g'a˯ nya ni, a˯ yaw˰
neh ya dzaw-eu˯ tsa˯ dui dui-eu daw˯-ahˇ zi˰ dah ni nyeh˰ teh˯
ta˯-eu˯ tsawˇ ha˯ ya pyeu˰ meh.
10 A˯ caw˯-eu˯ daw˯ ma˯ naˇ ha˯-eu tsawˇ ha˯ g'aw˯ mya ni
jawˇ-eu meh. A˯ yaw˰ ma˰-a˯, gaˇ dahˇ ma˯ tsoe˯-eu daw˯
teh˰-ehˇ ngeh˯-eu u˯ ta˰, a˯ caw˯-ahˇ ja˯ myaw˰ myaw˰ myaw˰-
ehˇ sheu˯ bah˯ lu˰ meh. A ˯ yaw˰ ma˰ mya˯ ni-a˯, Yuˇda^ tsawˇ
11 ha˯-eu˯ aˇ ma˰ la˰ k'oeˇ ahˇ-eu meh. A˯ yaw˰ ma˰-ahˇ ci˯

cuˇ ni bi jawˇ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸-aˬ
pyuˇ shuiˇ myawˬ gahˬ za ni, maˬ mehˬ paˬ-ehˇ g'eh-eu jeˬ
teh‸-ehˇ mehˬ mehˬ-ehˇ, nymˇ k'ahˬ k'ahˬ lah-ahˇ la^ caw^ lu‸
12 meh. Gaˬlaˬdeˬ iˇ jaw lahˇ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ, aˬ myah
lu‸ jaˬ myaw‸ myaw‸-eu tsawˇ haˬ, jeˬ zaˬ yaw haiˬ lo‸-ehˇ
duˇ-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu, tiˬ jeˬ-iˬ gaˇ maˬ mˇ ni aˇ dzehˬ
dzaˬ deh^ dawˇ deh^-eu tsawˇ haˬ meh lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ la‸
k'oeˇ-euˬ, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ saˬ laˬ tiˬ g'aˬ neh ehˇ taˬ-euˬ meh.
13 K'oeˇ lo‸-ehˇ ehˇ taˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ, tsaˬ dui dui meh.
K'oeˇ miˇ neh, Yuˇda^ tsawˇ haˬ-euˬ aˬ poeˬ dawˬ oeˇ-ahˇ
maˬ ehˇ, yaw tsaˬ yaw dawˇ dawˬ-ahˇ byehˇ dzeh-euˬ tsawˇ
haˬ neh dawˬ bi‸-euˬ deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, maˬ ya naˇ haˬ-eu uˬ
14 ta‸, jah-eu jeˬ g'aˬ k'a^ laˇ ni, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ yaw k'a^-ehˇ
mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-awˬ.
15 Nui ma la‸ k'oeˇ yaw muiˬ yaw shawˇ tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ,
yawˬ jeˬ na lu‸ yaw muiˬ yaw shawˇ meh. Ehˇ k'aw‸, nui ma la‸
k'oeˇ maˬ muiˬ maˬ shawˇ-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu Miˬ yehˇ-ahˇ
maˬ jah-eu tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ, yaw muiˬ yaw shawˇ tiˬ jeˬ-iˬ
maˬ ja^. Aˬ yaw‸ ma‸-euˬ nui noeˬ nui duˇ hawˇ-eu aˬ yaw‸
16 ma‸-euˬ siˬ nya-eu nui ma yaw jaw‸ meh. Nga ma‸ Miˬ yehˇ-
ahˇ siˬ nya ma lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ ehˇ-eu k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸
mˇ gaˇ shaˇ gaˇ haw naˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ tiˬ paw‸-iˬ siˬ nya gaˇ
maˬ duˇ-a. Aˬ cawˬ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ maˬ haw nahˇ-a. Aˬ
yaw‸ ma‸-aˬ, aˬ cawˬ-euˬ dawˬ maˬ naˇ haˬ-eu miˇ neh, yaw
muiˬ yaw jaˬ jeˬ mˇ ni aˬ cawˬ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ tiˬ paw‸-iˬ maˬ
g'oe nya.

**Zawˇ muiˬ zawˇ byah-eu jah-eu jeˬ mehˬ nehˬ-eu**

2 Nawˇ-aˬ, zawˇ muiˬ zawˇ byah-eu jah-eu jeˬ-ahˇ tsaˬ leˇ-eu
lo‸-ehˇ teh‸-ehˇ mehˬ nehˬ-awˬ de. 2 Tsawˇ mawˬ tsawˇ
k'a^ deuˬ-aˬ, yahˇ nya-eu tsawˇ haˬ, aˬ cawˬ yaw zeu baw-eu
tsawˇ haˬ hawˇ-eu, nui ma taˬ nya-eu tsawˇ haˬ ya pyeu‸ meh.
Jah-eu, g'oeˇ-eu gaˬ-eu hawˇ-eu nui ma zi‸-eu, heu deuˬ tiˬ byah
3 tiˬ lo‸ ahˇ-eu tsawˇ haˬ k'aw‸ ya pyeu‸ meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ
duˇ ni, aˬ piˬ tsawˇ mawˬ deuˬ k'aw‸, mˇ-eu shaˇ-eu ngehˬ-eu
tmˇ-eu la‸ k'oeˇ, yaw sui yaw dawˇ dawˇ-ehˇ deh‸-eu tsawˇ
haˬ ya pyeu‸ meh. Ja bu ja doeˇ nya-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu aˬ
ga‸ dzaˇ uiˇ aˇ dzehˬ dawˇ dzeuˇ-eu tsawˇ haˬ maˬ ya pyeu‸-
a. Yaw muiˬ jeˬ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ nya-eu tsawˇ haˬ ya pyeu‸

4 meh. Aˬ yaw˰ ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ naˇ,
tsawˇ k'a^ aˬ ma deuˬ yawˬ ha-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ hawˇ-eu yawˬ
5 ha-euˬ zaˬ-ahˇ gaˬ dui dui laˇ teh˰-a. K'oeˇ uˬ ta˰, nui ma taˬ
nya-eu tsawˇ haˬ, yaw muiˬ yaw shawˇ tsawˇ haˬ, yawˬ ha-euˬ
nymˇ k'ahˬ-ahˇ haw lui^ nya-eu tsawˇ haˬ, nui ma muiˬ-eu tsawˇ
haˬ hawˇ-eu, yawˬ ha-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ-euˬ la˰ o^ jawˇ nya-eu
tsawˇ haˬ k'aw˰ pyeu˰ laˇ teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ
jahˇ naˇ, aˬ cawˬ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ
maˬ ehˇ nya-aˇ.
6 K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, Naw ma˰ nui ma yaw muiˬ-ehˇ taˬ-awˬ
7 de lehˇ, tsawˇ k'a^ aˬ da deuˬ-ahˇ k'aw˰ g'aˬ bi˰-awˬ. Aˬ yaw˰
ma˰ dzaw geu˰ nya ni, yawˬ jeˬ na lu˰ la˰ k'oeˇ nawˇ yaw muiˬ
jeˬ teh˰-ehˇ jahˇ mehˬ-awˬ. Mehˬ nehˬ tso^ nehˬ ngeh, maˇ
jaw^ ni g'eh-eu jeˬ teh˰-ehˇ, nui ma g'awˇ mawˇ keu^-eu la˰
8 k'oeˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-awˬ. Aˬ cawˬ iˬ baˇ taˬ k'aˇ maˬ
za ni, zawˇ muiˬ zawˇ byah-eu dawˬ teh˰-ehˇ mehˬ nehˬ-awˬ.
K'oeˇ lo˰-ehˇ mehˬ nehˬ naˇ, aˬ dui jawˇ paw maˬ pyawˬ-eu
tsawˇ haˬ aˬ dui-ahˇ tiˬ jeˬ-iˬ ja bu ja doeˇ k'aˇ maˬ za-ehˇ ya
sha˰ dawˇ teh˰-a.
9 Naw ma˰ naw ma˰-euˬ yaw sahˇ-euˬ la˰ o^ jawˇ-awˇ, yawˬ
jeˬ na lu˰ la˰ k'oeˇ aˬ yaw˰ ma˰ nui k'ahˇ shiˇ ni mˇ-awˬ lehˇ,
10 aˬ cawˬ neh zeuˇ taˬ-euˬ zaˬ k'a^ deuˬ-ahˇ mehˬ nehˬ-awˬ. Naw
ma˰ yawˬ ha-euˬ yaw sahˇ-ahˇ dawˬ po^ taˬ po^. Aˬ yaw˰-euˬ
myawˬ taˬ k'oeˬ. Yawˬ jeˬ na lu˰ la˰ k'oeˇ naw ma˰-euˬ yaw
sahˇ-euˬ la˰ o^ yaw muiˬ-ehˇ jawˇ-awˬ lehˇ k'aw˰, mehˬ nehˬ-
awˬ. K'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ naˇ, aˬ dui-euˬ Ka k'o˰-eu g'aˬ pyeu˰-
eu Mi˰ yehˇ-euˬ gaˇ kaw^ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-eu jeˬ-aˬ, yawˬ
jeˬ na lu˰ la˰ k'oeˇ zawˇ muiˬ zawˇ jaˬ law hawˇ ngaˬ lehˇ, bya
ceh^ ni do^ laˇ teh˰-a.
11 Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ ka k'o˰-eu lehˇ, Miˬ yehˇ-euˬ
12 guiˬ lahˬ yaw dzahˇ do^ le-eu meh. Guiˬ lahˬ yaw dzahˇ k'oeˇ
aˬ dui-ahˇ heu lo˰-ehˇ mehˬ la˰-eu meh. Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu
maˬ baw-eu jeˬ-ahˇ k'aw˰, heu ziˇ-euˬ mehˇ juiˇ juiˇ-eu deuˬ-
ahˇ k'aw˰, byehˇ dzeh-awˬ lehˇ, mehˬ la˰-eu meh. Miˇ tsaˬ
k'oeˇ ta^ jawˇ ngeh, nui ma taˬ nya-eu tsawˇ haˬ, yaw sui yaw
dawˇ dawˇ-ehˇ deh˰-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu, Miˬ yehˇ-ahˇ yaw
zeu baw-eu tsawˇ haˬ pyeu˰-awˬ lehˇ k'aw˰, mehˬ la˰-eu meh.
13 Aˬ dui-euˬ huiˬ dui mahˇ dui dui-eu Miˬ yehˇ pyeu˰-eu, Ka
k'o˰-eu g'aˬ YeˬsuˇKa-li-euˬ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ do^ le gaˇ
14 aˬ dui laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni noeˬ tmˬ lu˰ ma. Iˬ baˇ yawˬ jeˬ

na lu˰ la˰ k'oeˇ aˬ dui-ahˇ ka k'o˰ nehˬ la˰-eu uˬ ta˰, aˬ yaw˰-euˬ
g'aˇ duˬ yaw muiˬ yaw shawˇ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca do^ laˇ ni, aˬ
yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ lawˇ nehˬ-euˬ meh. Tsawˇ jeuˬ tsawˇ
ca k'oeˇ-aˬ, yaw muiˬ jeˬ mˇ maw˰ dui dui-eu nui ma ahˇ teh˰-a.
15 Gaˇ kaw^ heu deuˬ yaw muiˬ-ehˇ mehˬ nehˬ-awˬ. Baoˬ tiˬ
byah ahˇ-eu la˰ k'oeˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ g'aˬ bi˰-awˇ, aˬ yaw˰
ma˰ neh mˇ lehˬ-euˬ deuˬ-ahˇ toeˬ mehˬ-awˬ. Tsawˇ haˬ tiˬ
g'aˬ-iˬ nawˬ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ maˬ ya ehˇ maˬ ya g'eh
ni yahˇ-awˬ.

## Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ baˬ da neh yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ pyeu˰ laˇ-eu

3 Aˬ yaw˰ ma˰ gaˇ kaw^ heu deuˬ-ahˇ maˬ ya ngehˇ ni, yaw
muiˬ-ehˇ mehˬ nehˬ-awˬ. Sahˬ paˬˇdeuˬ hawˇ-eu u^ lahˇ-eu
deuˬ-euˬ la˰ o^ jawˇ-awˬ. Aˬ yaw˰ ma˰-euˬ dawˬ naˇ haˬ-awˬ.
2 Yaw muiˬ yawˬ jeˬ na lu˰ mˇ ni lehˬ hmˬ taˬ-awˬ. Tiˬ g'aˬ-ahˇ-
iˬ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ taˬ ehˇ. Tsawˇ pyehˇ taˬ pyehˇ. Nui
ma nahˬ yu ni taˬ-awˇ, yawˬ jeˬ na lu˰ la˰ k'oeˇ tsawˇ haˬ dawˬ
taw^ lu˰-ahˇ yaw zeu baw-awˬ lehˇ, yaw muiˬ-ehˇ mehˬ nehˬ-awˬ.
3 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, dzeuˇ laˇ ngeh aˬ dui k'aw˰ zaˬ siˬ
tsawˇ gahˇ maˬ ahˇ-eu tsawˇ haˬ, aˬ cawˬ-euˬ dawˬ maˬ naˇ
haˬ-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu, gaˇ bahˬ bahˬ-euˬ tsawˇ haˬ ma.
K'oeˇ uˬ ta˰, shiˬ shaˬ jiˇ paw mehˇ juiˇ juiˇ-eu jeˬ hawˇ-eu
byawˬ-eu mo-eu g'awˬ mya jeˬ-euˬ la˰ o^ zaˬ k'a^ geu˰-euˬ tsawˇ
haˬ ma. K'oeˇ ngeh aˬ dui-aˬ aˬ cawˬ-ahˇ mya^ na^-awˇ coeˬ
leˇ ni mˇ-euˬ tsawˇ haˬ ma. Aˇ hu aˬ cawˬ aˬ dui-ahˇ muiˇ-
4 euˬ uˬ ta˰, aˬ dui tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ k'aw˰ muiˇ-euˬ ma. Ehˇ
k'aw˰, aˬ dui-euˬ Ka k'o˰-eu g'aˬ pyeu˰-eu Miˬ yehˇ-euˬ g'awˬ
shaˬ gaˬ-eu jeˬ hawˇ-eu, aˬ yaw˰ tsawˇ haˬ zaˬ-ahˇ gaˬ-eu jeˬ
5 do^ le ngeh, aˬ yaw˰ aˬ dui-ahˇ ka k'o˰ la˰-euˬ meh. Aˬ dui
yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ mˇ-euˬ baˬ da neh ka k'o˰ la˰-euˬ maˬ
ngeuˇ-a. Aˬ yaw˰ aˬ dui-ahˇ g'awˬ shaˬ gaˬ-eu miˇ neh ka k'o˰
la˰-euˬ meh. Muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ la˰ k'oeˇ
yaw shui˰ deh˰ paˇ laˇ-eu jeˬ-ahˇ ta˰-eu tsiˬ shawˇ la˰-eu jeˬ
hawˇ-eu yaw shui˰ jahˇ paˇ la˰-eu jeˬ-ahˇ g'oe-awˇ, aˬ dui-ahˇ
6 ka k'o˰ la˰-euˬ meh. Aˬ dui-euˬ Ka k'o˰-eu g'aˬ pyeu˰-eu
Yeˬsuˇ^Ka-li-ahˇ g'oe-awˇ, aˬ yaw˰ aˬ dui-euˬ k'oeˇ ta^ Yaw
7 sahˇ Miˬ yehˇ tiˬ byah sheh^ da^ nehˬ la˰-euˬ meh. Aˬ
yaw˰-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ baˬ da neh, aˬ dui yaw tsaˬ yaw

dawˇ tsawˇ haˬ pyeu˰ laˇ-awˇ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh˰-
eu jeˬ-ahˇ noeˬ tmˬ noeˬ tmˬ-ehˇ aˬ yaw˰-euˬ jeˬ biˇ o˰-eu
8 tsawˇ haˬ ma. Nawˇ dawˬ heu deuˬ-ahˇ jah coeˇ teh˰-a.
Miˬ yehˇ-ahˇ jah-eu tsawˇ haˬ, aˬ myah lu˰ yaw muiˬ jeˬ ya
mˇ meh lehˇ maˬ ya ngehˇ ni, ngaˇ nawˬ-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ bi
mehˬ bi tso^ maw˰ miˇ-a. Gaˇ k'oeˇ deuˬ-aˬ muiˬ-eu uˬ ta˰,
9 tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ dahˇ tsoeˬ-eu meh. Zaˬ siˬ tsawˇ
gahˇ maˬ ahˇ-eu bawˬ dzaˬ-eu deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, tsui˰ gui-eu
deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, iˬ dehˬ iˬ ceh do^-eu deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, zahˇ
dawˬ k'o˰ dawˬ-euˬ gaˇ kaw^ pyehˇ-eu deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, gaˇ
jaw jaw-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, gaˇ kaw^ k'oeˇ deuˬ-aˬ,
tiˬ jeˬ-iˬ gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ-a. Yawˬ ngeh˰ yawˬ kuˬ meh.
10 Aˇ ma˰ biˇ pa^-awˇ g'awˬ-iˇ g'ehˇ-iˇ ni jahˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ
tiˬ po^ nyiˬ po^ yaw muiˬ-ehˇ mehˬ nehˬ g'aˬ naˇ, g'awˬ tseh^
11 tseh^-awˬ. K'oeˇ lo˰-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ nui ma tiˬ paw˰-
iˬ maˬ dawˇ-ehˇ, iˬ baˇ mˇ lu˰ meh lehˇ siˬ-awˬ. Ngaˇ iˬ baˇ
zaˬ ma lehˇ, aˬ yaw^ yaw˰ daˇ tseh^ taˬ-euˬ meh.

### Pawˇlu^ Tiˇtu^-ahˇ shaˇ-eu

12 Aˬdeˬmaˇ-ahˇ maˬ ehˇ, Duˇjiˇ-ahˇ maˬ ehˇ, ngaˇ nawˇ jawˇ
gaˇ k'ehˇ le˰ ngeh, Niˇgawˇbaˬliˇ meuˬ-ahˇ ngaˬ-ahˇ ya tahˬ
puˬ ni leh jeh-awˇ laˇ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, tsahˬ ga^
yamˬ-ahˇ ngaˇ k'oeˇ gaˇ jawˇ ma lehˇ, noeˬ tseh^ taˬ-euˬ ma.
13 Zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ zawˇ siˬ nya-eu Seˬnaˇ hawˇ-eu
Aˬpawˇlu^-ahˇ yaw kawˇ-ehˇ bi laˇ-awˬ. Aˬ yaw˰ nya˰ laˇ
ngeh, aˬ yaw˰ nya˰ k'aˇ loˬ-eu yawˬ jeˬ na lu˰ ku˰ ni caw ba
14 nehˬ-awˬ. Naw ma˰ aˬ myah lu˰ yaw muiˬ jeˬ ya mˇ meh
lehˇ, aˬ dui-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-awˬ.
Aˬ yaw˰ ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ mˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ k'aˇ loˬ-eu jeˬ
ja^ laˇ-awˇ, gaˇ mˇ do^ la˰ lu˰-eu tsawˇ haˬ pyeu˰ teh˰-a.

### Dawˬ ngehˬ g'eh nehˬ-euˬ

15 Ngaˬ nehˬ-ehˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰, Nawˬ-ahˇ
noeˬ lu˰ ma lehˇ, dawˬ tsa˰ tsa˰ ahˇ le˰-eu meh. Ka-li-ahˇ jah-
eu la˰ k'oeˇ aˬ dui-ahˇ gaˬ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ, Nga ma˰ noeˬ
lu˰ ma jeˇ lehˇ, ehˇ nehˬ-iˬ de.
Naw ma˰ dawˬ taw^ lu˰-euˬ k'oeˇ ta^ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ ja^
lu˰-uˇ.

# PIˇLEˇMO˯-AHˇ BO˰ NEH˯-EU˯ SAH˯ BO˰

**Aˇ dah˯ beh-eu daw˯**

1 Ngaˇa˯, Ye˯suˇ Ka-li-eu˯ g'aˇ du˯ taw˯-ahˇ uˇ lu˰-eu
Pawˇlu^ ma. A˯ yui˰ a˯ nyiˇ Ti^moˇse˯ nga nya˰, nga nya˰
neh˯-ehˇ gaˇ mˇ lu˰-eu, nga nya˰ zawˇ ga˯-eu Piˇleˇmo˯-ahˇ
2 sah˯ bo˰ heu bo˰ ahˇ le˰-eu ma. K'oeˇ u˯ ta˰, nga nya˰-eu˯
dmˇ ma A˯biˇ hawˇ-eu, nga nya˰ neh˯-ehˇ ti˯ kaw^ lo˰-ehˇ
Ye˯suˇ-eu˯ g'aˇ du˯ yehˇ geu˰ lu˰-eu A˯giˇpu^-ahˇ ma˯ ehˇ,
naw˯-eu˯ nymˇ-ahˇ ui˯ laˇ lu˰-eu Ka-li za˯ aˇ muˇ-ahˇ ma˯ ehˇ,
3 sah˯ bo˰ heu bo˰ ahˇ le˰-eu ma. A˯ dui-eu˯ A˯ da Mi˯ yehˇ
hawˇ-eu Sah˯ pa˯ Ye˯suˇ Ka-li-eu˯ gui˯ lah˯ yaw dzahˇ hawˇ-eu
nui saˇ o˰-eu je˯ naw ma˰-eu˯ k'oeˇ ta^ ja^ lu˰-uˇ.

**Piˇleˇmo˯ Ka-li-ahˇ jah-awˇ a˯ caw˯-ahˇ ga˯-eu gaˇ kaw^**

4 Nawˇ-a˯, Sah˯ pa˯ Ye˯suˇ-ahˇ jah-eu u˯ ta˰, Ka-li za˯ daw˯
taw^ lu˰-ahˇ k'aw˰ ga˯ meh lehˇ, ngaˇ ya ga˯-eu˯ miˇ neh, ngaˇ
5 nga˯-eu˯ Mi˯ yehˇ-ahˇ a˯ myah lu˰ ja ceu˯ ja ceu˯-ehˇ, naw˯-
6 eu˯ g'aˇ du˯ gui˯ lah˯ shaˇ lu˰ ma. Ngaˇ heu lo˰-ehˇ gui˯ lah˯
shaˇ lu˰ ma. Nawˇ a˯ caw˯ neh˯-ehˇ Ka-li-ahˇ jah jah-ehˇ, a˯
yaw˰ ba˯ da neh a˯ dui ahˇ-eu yaw mui˯ daw˯ taw˰ lu˰-ahˇ si˯
7 nya laˇ ni, gui˯ lah˯ shaˇ lu˰ ma. Nga˯-eu˯ a˯ nyiˇ-oˇ, nawˇ
g'oeˇ-eu ga˯-eu ba˯ da neh ngaˇ la˯ k'a˯ cehˇ-awˇ, nui saˇ za
dui dui miˇ-a. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, nawˇ ba˯ da neh Ka-li
za˯ deu˯-eu˯ nui ma la˰ k'oeˇ g'a˯ k'a^ laˇ-eu˯ meh.

**Pawˇlu^ Aw˯ne˯si˯muˇ-eu˯ g'aˇ du˯ shaˇ-eu**

8 K'oeˇ miˇ neh, nawˇ mˇ pa˯-ehˇ g'eh-eu deu˯ mˇ-aw˯ lehˇ
ngaˇ naw˯-ahˇ daw˯ bi˰ nya ni Ka-li la˰ k'oeˇ bao˯ ahˇ k'aw˰,
9 ngaˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ ma˯ jahˇ. Ngaˇ-a˯, tsawˇ maw˯ k'aw˰ maw˯
laˇ. Ye˯suˇ Ka-li-eu˯ g'aˇ du˯ taw˯-ahˇ k'aw˰ ya uˇ lu˰-eu
Pawˇlu^ ma. G'oeˇ-eu ga˯-eu la˰ k'oeˇ ngaˇ naw˯-ahˇ shaˇ
10 maw˰ miˇ-a. Ngaˇ taw˯-ahˇ uˇ lu˰ ngeh, sa˰ laˇ paw nga˯ neh
bi deh˰ laˇ-eu˯, nga˯-eu˯ za˯ Aw˯ne˯si˯muˇ-eu˯ g'aˇ du˯ naw˯-
11 ahˇ shaˇ-eu ma. (A˯ yaw˰-a˯, dzeuˇ laˇ ngeh naw˯-eu˯ g'aˇ
du˯ gaˇ dahˇ ma˯ tsoe˯-eu k'aw˰, nym˯-mˇ-a˯ naw˯-eu˯ g'aˇ
du˯ ma˯ ehˇ, nga˯-eu˯ g'aˇ du˯ ma˯ ehˇ, a˯ diˇ gaˇ dahˇ tsoe˯-

12 eu meh.) Ngaˇ aˬ yaw˰-ahˇ nawˇ jawˇ gaˇ bi g'o˰ le ma. Ngaˇ
heu lo˰-ehˇ bi g'o˰ le ngeh, ngaˬ-euˬ nui ma k'aw˰ aˬ yaw˰ nehˬ-
13 ehˇ caw teh lu˰-eu lo˰-ehˇ duˇ-eu ma. Laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ
lahˬ dawˬ baˬ da neh, ngaˇ tawˬ-ahˇ uˇ lu˰-eu yaw kaˬ, aˬ yaw˰
nawˬ-euˬ dah zaˇ geu˰-awˇ, ngaˬ-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ mˇ ni, ngaˬ
14 nehˬ-ehˇ bi jawˇ maw˰ miˇ-a. Ehˇ k'aw˰, nawˇ a kawˬ-aˬ maˬ
bi˰ la˰-euˬ k'oeˇ-aˬ, ngaˇ aˬ yaw˰-ahˇ maˬ bi jawˇ maw˰ nya.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, nawˇ yaw muiˬ jeˬ jahˇ nehˬ la˰ ngeh,
nawˇ jahˇ nehˬ la˰ maw˰-eu miˇ neh jahˇ nehˬ la˰ gaˇ ngaˇ maw˰
miˇ-a. Maˬ jahˇ nehˬ la˰-ehˇ maˬ g'eh nya-eu miˇ neh jahˇ
nehˬ la˰ gaˇ ngaˇ maˬ maw˰ nya.
15 Aˬ yaw˰ nawˬ nehˬ-ehˇ aˬ myah lu˰ jawˇ nya ni, aˬ yaw˰
16 nawˬ-ahˇ tiˬ k'ehˬ ya g'awˬ-iˇ-euˬ ngeuˇ ngaˬ. Ehˇ k'aw˰,
nymˬ-mˇ po^ nawˬ nehˬ-ehˇ jawˇ-eu-aˬ, zaˬ k'a^ lo˰-ehˇ taˬ paˇ
bi jawˇ. Nawˇ zawˇ gaˬ-eu aˬ yui˰ aˬ nyiˇ lo˰-ehˇ bi jawˇ-
awˬ. Ngaˇ aˬ yaw˰-ahˇ gaˬ dui dui miˇ-a. Aˬ yaw˰-aˬ, tsawˇ
haˬ zaˬ pyeu˰-eu uˬ ta˰ Ka-li zaˬ k'aw˰ pyeu˰ laˇ-euˬ miˇ neh,
nawˇ k'aw˰ ngaˇ na^ maˬ tseˇ aˬ yaw˰-ahˇ gaˬ paˬ-ehˇ g'eh teh˰-
17 a. Nawˇ-aˬ ngaˬ-euˬ cawˬ ma lehˇ nawˇ ngaˬ-ahˇ sawˇ lu˰-
18 eu ngeuˇ naˇ, ngaˬ-ahˇ ha-eu lo˰-ehˇ aˬ yaw˰-ahˇ ha-awˬ. Aˬ
yaw˰ nawˬ-ahˇ mˇ lehˬ taˬ-euˬ maˬ ehˇ, dziˇ dzo^ da^-eu maˬ
19 ehˇ, tiˬ jeˬ na ja^ naˇ, ngaˬ-euˬ k'oeˇ ta^ ja^ lu˰-uˇ. Ngaˇ-aˬ,
Pawˇlu^ ma. Dziˇ dzo^ k'oeˇ ngaˇ tsoeˬ nehˬ ma lehˇ, ngaˬ-
euˬ aˬ la˰ neh bo˰ ahˇ le˰-eu ma. Nawˬ-euˬ g'awˇ mawˇ nawˇ
ngaˬ-ahˇ tsoeˬ la˰ paˬ-ehˇ g'eh-eu dziˇ dzo^ k'oeˇ-ahˇ ngaˇ tiˬ
20 jeˬ-iˬ maˬ ehˇ. Aˬ nyiˇ-oˇ, nawˇ Ka-li zaˬ pyeu˰-eu miˇ neh,
ngaˬ-euˬ g'aˇ duˬ yaw muiˬ jeˬ jahˇ nehˬ la˰-awˬ. Ka-li la˰
k'oeˇ ngaˬ-euˬ nui ma-ahˇ g'aˬ bi k'a^ laˇ la˰.
21 Nawˇ ngaˬ-euˬ dawˬ naˇ haˬ teh˰-a lehˇ ngaˇ jah-eu miˇ
neh, ngaˇ nawˬ-ahˇ sahˬ bo˰ heu bo˰ ahˇ le˰-eu ma. Ngaˇ shaˇ-
eu na^ maˬ tseˇ nawˇ jahˇ teh˰-a lehˇ, ngaˇ siˬ nya ma.
22 Heu lo˰-ehˇ k'aw˰ tiˬ jeˬ paˇ shaˇ maw˰ nya siˬ. Ngaˬ-euˬ g'aˇ
duˬ jawˇ zaˇ ui cui^ la^ sa^ taˬ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
naw ma˰ guiˬ lahˬ shaˇ-eu miˇ neh, ngaˇ naw ma˰ jawˇ gaˇ tiˬ
po^ paˇ ya oe-eu paˬ lehˇ, noeˬ tmˬ lu˰ ma.

### Aˇ saˬ saˬ-eu dawˬ

23 Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ g'aˇ duˬ, ngaˬ nehˬ-ehˇ tawˬ-ahˇ uˇ lu˰-
eu Iˇbaˬpaˬlaˇ, Nawˬ-ahˇ noeˬ lu˰ ma lehˇ, dawˬ tsa˰ tsa˰ ahˇ
24 le˰-eu meh. Ngaˬ nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ gaˇ mˇ lu˰-eu

Maˬku^, Aˬliˬdaˬguˇ, Deˬma^ hawˇ-eu Luˇkaꞈ aˬ ha maꞈ k'awꞈ,
Nawˬ-ahˇ noeˬ luꞈ ma lehˇ, dawˬ tsaꞈ tsaꞈ ahˇ leꞈ-eu meh.
25 Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ naw maꞈ-euˬ
nui ma laꞈ k'oeˇ ahˇ luꞈ-uˇ.

# HEˬBYEHˇ TSAWˇ HAˬ-AHˇ BOꞈ NEHˬ-EUˬ SAHˬ BOꞈ

### Miˬ yehˇ aˬ yawꞈ-euˬ Zaˬ maˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ dawˬ ngehˬ nehˬ laꞈ-euˬ

1 Aˇ hu ba, Miˬ yehˇ aˬ yawꞈ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ-
ahˇ g'oe g'oe-ehˇ, aˬ poeˬ aˬ piˬ-ahˇ g'awˬ mya jeˬ laꞈ k'oeˇ
2 g'awˬ mya po^ dawˬ ngehˬ nehˬ-euˬ meh. Aˇ saˬ saˬ-eu aˇ
nah aˇ yamˬ heu laꞈ k'oeˇ, aˬ yawꞈ-euˬ Zaˬ maˇ-ahˇ g'oe-awˇ,
aˬ yawꞈ aˬ dui-ahˇ dawˬ ngehˬ nehˬ laꞈ-euˬ meh. K'aˇ jawˇ
k'aˇ ja^-eu dawˬ taw^ luꞈ aˬ yawꞈ-ahˇ oꞈ-eu jeˬ biˇ bi pyeuꞈ-eu
lehˇ, Miˬ yehˇ aˬ yawꞈ-euˬ Zaˬ maˇ-ahˇ tseˇ do^-euˬ meh.
Miˬ yehˇ aˬ yawꞈ-ahˇ g'oe-awˇ, boeˬ boeˬ lu^ lu^-ahˇ beh
3 taˬ-euˬ meh. Zaˬ maˇ-euˬ laꞈ k'oeˇ Miˬ yehˇ-euˬ yaw shehꞈ
k'ahˬ sehˇ bya do^ le-euˬ meh. Miˬ yehˇ loꞈ-ehˇ Zaˬ maˇ k'awꞈ
pyeuꞈ-eu meh. Baoˬ tiˬ byah ahˇ-eu aˬ yawꞈ-euˬ dawˬ-ahˇ
g'oe g'oe-ehˇ, k'aˇ jawˇ k'aˇ ja^-eu dawˬ taw^ luꞈ-ahˇ Zaˬ maˇ
haw piˇ luꞈ meh. Aˬ yawꞈ-aˬ, tsawˇ haˬ zaˬ-euˬ iˬ baˇ-ahˇ tsiˬ
shawˇ g'aˬ-awˇ neh, dawˬ taw^ luꞈ-ahˇ u^ lahˇ luꞈ-eu Miˬ yehˇ-
4 euˬ aˇ maˇ paw nuiˇ leˇ-euˬ meh. Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ-euˬ aˇ
yaˬ na^ maˬ tseˇ aˬ yawꞈ-euˬ aˇ yaˬ huiˬ dzehˬ muiˬ dzehˬ-eu
meh. K'oeˇ loꞈ-ehˇ duˇ ni, aˬ yawꞈ maꞈ na^ maˬ tseˇ aˬ yawꞈ
huiˬ dzehˬ muiˬ dzehˬ-eu meh.

### Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ na^ maˬ tseˇ Zaˬ maˇ huiˬ-eu

5 Nawˇ-aˬ, ngaˬ-euˬ Zaˬ maˇ ma. Iˬ nah ngaˇ nawˬ-euˬ
Aˬ da pyeuꞈ laˇ-euˬ ma,
lehˇ Miˬ yehˇ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ aˬ geu g'aˬ-ahˇ ehˇ nehˬ haw
taˬ. Maˬ ngeuˇ naˇ,

Ngaˇ-aˬ, aˬ yaw‸-euˬ Aˬ da pyeu‸-awˇ, aˬ yaw‸ ngaˬ-euˬ
zaˬ pyeu‸ teh‸-a,
lehˇ Miˬ yehˇ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ aˬ geu g'aˬ-ahˇ ehˇ nehˬ haw
6 taˬ. Tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ maˬ ehˇ nehˬ haw-aˬ. K'oeˇ uˬ ta‸, deh‸
beh beh le-euˬ aˬ li-ahˇ miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ bi oe ngeh,
Ngaˬ-euˬ g'aˬ k'ehˇ dawˬ taw^ lu‸ aˬ yaw‸-ahˇ uˬ duˬ
tahˬ-awˬ,
7 lehˇ Miˬ yehˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ-euˬ gaˇ
kaw^ Miˬ yehˇ ehˇ-eu,
Aˬ yaw‸-euˬ g'aˬ k'ehˇ-ahˇ jaˬ lehˇ lo‸-ehˇ bi pyeu‸-awˇ,
aˬ yaw‸-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ mˇ-eu deuˬ-ahˇ miˬ dzaˬ miˬ
lmˇ lo‸-ehˇ bi pyeu‸ ma,
8 lehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸, Zaˬ maˇ-euˬ gaˇ kaw^ heu
lo‸-ehˇ ehˇ-eu meh.
Miˬ yehˇ-oˇ, nawˬ-euˬ nuiˇ mahˬ mahˬ ma mˬ maˬ maˬ
bya^ zaˇ ziˇ zi‸-eu meh. Nawˇ nawˬ-euˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ
9 yaw tsaˬ yaw dawˇ dawˇ-ehˇ u^ lahˇ-eu meh. Nawˇ-aˬ,
yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-ahˇ gaˬ-awˇ, maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu
jeˬ-ahˇ muiˇ-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, nawˬ-euˬ Miˬ yehˇ
nawˬ-euˬ cawˬ deuˬ-ahˇ na^ maˬ tseˇ nawˬ-ahˇ taˬ huiˬ-
euˬ meh. Aˬ yaw‸ nawˬ-ahˇ tsiˇ sheh^ da^-euˬ miˇ neh,
nawˇ-aˬ laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni ngaˇ,
10 lehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ uˬ ta‸,
Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-oˇ, aˇ dahˬ beh ngeh nawˇ miˇ tsaˬ-ahˇ
beh-awˇ, mˬ-ahˇ k'aw‸ nawˬ-euˬ aˬ la‸ neh teh^ taˬ-euˬ
11 meh. K'oeˇ deuˬ piˬ-iˇ byo^-iˇ teh‸-a. Ehˇ k'aw‸, nawˇ
aˬ myah lu‸ zi‸-eu meh. K'oeˇ deuˬ dawˬ taw^ lu‸
12 mehˬ tsoeˬ lo‸-ehˇ cehˇ-iˇ teh‸-a. Pehˇ k'ahˬ pehˇ
mahˇ-ahˇ bya^ dmˇ taˬ-eu lo‸-ehˇ, k'oeˇ deuˬ-ahˇ bya^
dmˇ-awˇ la^ paˇ teh‸-a. Ehˇ k'aw‸, nawˇ tiˬ jawˇ-iˬ maˬ
po^ maˬ paˇ laˇ-a. Nawˬ-euˬ aˇ k'oe‸ aˇ la tiˬ jawˇ-iˬ
maˬ jiˇ-a,
lehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh.
13 Nawˬ-ahˇ muiˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ nawˬ-euˬ aˬ kuiˇ uˬ mo^
ngaˇ bi jawˇ ngeh keu^ ni, ngaˬ-euˬ aˇ maˇ paw nuiˇ-awˬ,
lehˇ Miˬ yehˇ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ aˬ geu g'aˬ-ahˇ ehˇ nehˬ haw
14 taˬ. Maˬ ehˇ nehˬ haw-aˬ. Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ dawˬ taw^
lu‸-aˬ, ka k'o‸-eu jeˬ biˇ o‸-eu tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ bi
mˇ-eu lehˇ, Miˬ yehˇ neh k'ehˇ taˬ-euˬ yaw sahˇ pyeu‸-eu, maˬ
ngeuˇ-a loˇ.

### Zawˇ huiˬ zawˇ muiˬ-eu ka k'o˰-eu jeˬ

2 K'oeˇ miˇ neh, aˬ dui ya gaˬ-euˬ dawˬ-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ ya
naˇ haˬ geu˰ teh˰-a. Maˬ naˇ haˬ geu˰ naˇ, aˬ dui maˬ zi˰-eu
2 miˇ neh ji^ do^-iˇ-eu baw le. Miˬ yehˇ neh mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ-
ahˇ bi ehˇ-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ-aˬ, tsaˬ dui dui-eu miˇ neh,
dawˬ k'oeˇ dawˬ-ahˇ bahˬ-eu aˬ geu jeˬ maˬ ehˇ, maˬ naˇ haˬ
geu˰-eu aˬ geu jeˬ maˬ ehˇ, k'oeˇ lo˰-ehˇ yaw lehˬ mˇ-eu tsawˇ
3 haˬ-ahˇ geuˇ-eu lo˰-ehˇ Miˬ yehˇ k'ehˬ nehˬ-euˬ meh. To^-ehˇ
maˇ-iˬ, aˬ dui zawˇ huiˬ zawˇ muiˬ-eu ka k'o˰-eu heu jeˬ-ahˇ
maˬ naˇ haˬ geu˰ naˇ, aˬ jo^-ehˇ buˬ-iˇ nya-eu. Yaw beh ngeh
neh, ka k'o˰-eu k'oeˇ-euˬ gaˇ kaw^ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ ehˇ nehˬ-
euˬ meh. K'oeˇ-ahˇ ya gaˬ-euˬ tsawˇ haˬ, Gaˇ kaw^ k'oeˇ aˬ
diˇ aˬ maˇ tsaˬ meh lehˇ, nga ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ la˰-euˬ meh.
4 Miˬ yehˇ k'aw˰, bi siˬ bi mawˇ-eu deuˬ, k'a^ jeˬ-ehˇ g'eh-eu
deuˬ, baoˬ zawˇ huiˬ-eu gaˇ deuˬ hawˇ-eu, aˬ yaw˰ nui ma
tsaˬ-eu lo˰-ehˇ muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-euˬ la˰
sawˬ deuˬ biˇ nehˬ-eu, k'oeˇ deuˬ mˇ-euˬ la˰ k'oeˇ saˇ kiˇ caw
kamˬ-euˬ meh.

### Ka k'o˰-awˇ sheuˬ g'eh-eu g'aˬ

5 Aˬ kaˇ ja^ le-eu miˇ tsaˬ gaˇ kaw^ nymˬ-mˇ nga ma˰ ehˇ
lu˰ ma. Miˇ tsaˬ k'oeˇ-ahˇ u^ lahˇ-awˬ lehˇ, Miˬ yehˇ mˬ ta^
6 g'aˬ k'ehˇ-ahˇ maˬ k'ehˇ-a. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ, Jaˇ li˰ tiˬ
tsahˇ la˰ k'oeˇ heu lo˰-ehˇ saˇ kiˇ kamˬ taˬ-euˬ meh.

Nawˇ tsawˇ haˬ zaˬ-euˬ g'aˇ duˬ shaˇ noeˬ-eu-aˬ, tsawˇ
haˬ zaˬ aˬ jeˬ pyeu˰ ta. Nawˇ tsawˇ haˬ zaˬ-ahˇ haw piˇ
7 le-euˬ-aˬ, tsawˇ haˬ zaˬ aˬ jeˬ nga. Nawˇ aˬ yaw˰-ahˇ
mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ-euˬ la˰ o^ ui cui^ taˬ nyiˇ-euˬ teh˰
meh. Tsawˇ myahˇ yaw muiˬ hawˇ-eu yaw sheh˰ k'ahˬ
sehˇ k'aw˰, shuiˇ uˬ k'o^ lo˰-ehˇ nawˇ aˬ yaw˰-ahˇ bi
8 k'o^-euˬ meh. Nawˇ yawˬ jeˬ na lu˰ aˬ yaw˰-euˬ aˬ
kuiˇ uˬ mo^ bi jawˇ bi ja^-euˬ meh,

lehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh. Yawˬ jeˬ na lu˰ aˬ yaw˰-euˬ uˬ mo^ bi
jawˇ bi ja^-euˬ meh lehˇ ehˇ-eu-aˬ, aˬ yaw˰-euˬ uˬ mo^ maˬ
bi jawˇ maˬ bi ja^-euˬ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ ja^. Ehˇ k'aw˰, yawˬ jeˬ
na lu˰ aˬ yaw˰-euˬ uˬ mo^ bi jawˇ bi ja^-euˬ gaˇ nymˬ-mˇ aˬ
9 dui maˬ ya mawˇ-aˬ siˬ. K'oeˇ-ahˇ maˬ mawˇ-euˬ k'aw˰, aˬ
dui Yeˬsuˇ-ahˇ ya mawˇ lu˰ ma. Aˬ yaw˰-ahˇ mˬ ta^ g'aˬ
k'ehˇ-euˬ la˰ o^ ui cui^ taˬ nyiˇ-euˬ teh˰ meh. Aˬ yaw˰ kamˇ

shiˇ-euˬ miˇ neh, tsawˇ myahˇ yaw muiˬ hawˇ-eu yaw sheh‸
k'ahˬ sehˇ, shuiˇ uˬ k'o^ lo‸-ehˇ aˬ yaw‸-ahˇ bi k'o^-euˬ
meh. Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ baˬ da neh, aˬ yaw‸ tsawˇ haˬ
dawˬ taw^ lu‸-euˬ g'aˇ duˬ shiˇ dah-euˬ meh.
10 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-euˬ zaˬ g'awˬ mya
ni-ahˇ yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ ja^ duˬ-ahˇ sheuˬ g'eh ngeh, aˬ
yaw‸ ma‸-ahˇ ka k'o‸-awˇ sheuˬ g'eh-eu g'aˬ, shaˬ-eu zahˬ-eu
deuˬ daˬ-eu la‸ k'oeˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ bi byah laˇ-euˬ-aˬ,
tsaˬ dui dui meh. Yawˬ jeˬ na lu‸ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ meh.
11 K'oeˇ deuˬ dawˬ taw^ lu‸ aˬ yaw‸ neh beh taˬ-euˬ meh. Bi
muiˬ bi shawˇ laˇ-eu g'aˬ hawˇ-eu aˬ yaw‸ neh bi muiˬ bi
shawˇ laˇ-euˬ deuˬ, tiˬ g'aˬ-euˬ la‸ k'oeˇ teh‸-ehˇ do^ laˇ-euˬ
meh. K'oeˇ miˇ neh, Ngaˬ-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ ma lehˇ aˬ yaw‸
12 ma‸-ahˇ kuˇ gaˇ aˬ yaw‸ maˬ sha‸ dawˇ-a. Aˬ yaw‸ ehˇ-eu,

Ngaˇ ngaˬ-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ-ahˇ nawˬ-euˬ tsawˇ myahˇ
dzawˇ mehˬ ma. Uiˬ leˇ-euˬ aˇ muˇ g'ahˇ ceh ngaˇ
nawˬ-ahˇ ja ceuˬ ma.

13 Aˬ yaw‸ tiˬ po^ paˇ ehˇ-eu,

Ngaˇ aˬ yaw‸-ahˇ g'oe ma.

K'oeˇ uˬ ta‸ tiˬ po^ paˇ ehˇ-eu,

Ngaˇ hawˇ-eu Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ bi‸ la‸-euˬ zaˬ deuˬ
heu gaˇ jawˇ lu‸ ma,

lehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh.
14 Zaˬ k'oeˇ deuˬ shiˬ shaˬ jiˇ pi lu‸-eu miˇ neh, aˬ yaw‸ k'aw‸
k'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni shiˬ shaˬ jiˇ pi-euˬ meh. Aˬ yaw‸ shiˇ-euˬ
miˇ neh, shiˇ-eu jeˬ-ahˇ u^ lahˇ lu‸-eu neh‸ sahˬ paˬ-euˬ baoˬ-
15 ahˇ la^ caw^-eu maˬ ehˇ, shiˇ-eu jeˬ-ahˇ gu^-eu miˇ neh, tiˬ
ziˇ zaˬ k'a^ ya geu‸ lu‸-eu tsawˇ haˬ-ahˇ bi buˬ-iˇ-eu maˬ ehˇ,
16 aˬ yaw‸ shiˬ shaˬ jiˇ ya pi-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ-ahˇ caw ba-eu lehˇ aˬ yaw‸ oe-euˬ maˬ ngeuˇ-
a. Aˬ diˇ ehˇ naˇ, Aˬbyaˬhaˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca-ahˇ caw ba le-euˬ
17 meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw‸ Miˬ yehˇ-euˬ gaˇ mˇ-euˬ la‸
k'oeˇ g'awˬ shaˬ gaˬ dui dui nya-eu uˬ ta‸, saˇ jaˇ zi‸-eu piˇ ma
geu‸ geu‸-ehˇ tsawˇ haˬ-euˬ iˬ baˇ-ahˇ pyehˬ nehˬ nya ni, aˬ
yaw‸ yawˬ jeˬ na lu‸ la‸ k'oeˇ aˬ yaw‸-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ lo‸-ehˇ
18 ya geu‸-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw‸-aˬ k'ehˬ-eu
k'a^-eu hawˇ-eu muˇ juˇ juˇ-eu gaˇ ya daˬ haw-euˬ miˇ neh,
muˇ juˇ juˇ-eu gaˇ ya daˬ lu‸-eu tsawˇ haˬ-ahˇ caw ba nya
meh.

**Moˇseˬ na^ maˬ tseˇ Yeˬsuˇ k'ahˬ sehˇ huiˬ-eu**

3 Miˬ yehˇ la‸ k'oeˇ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ pyeu‸-eu cawˬ deuˬ-oˇ, mˬ
k'oeˇ ta^ jawˇ-eu Miˬ yehˇ aˬ cawˬ-ahˇ kuˇ-euˬ lo‸-ehˇ naw
ma‸-ahˇ k'aw‸ kuˇ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, Yeˬsuˇ-ahˇ shaˇ
noeˬ-awˬ. Aˬ yaw‸-aˬ, aˬ dui jah-eu zahˇ paw-euˬ g'aˬ k'ehˇ
2 hawˇ-eu piˇ ma meh. Moˇseˬ Miˬ yehˇ-euˬ nymˇ k'ahˬ la‸
k'oeˇ saˇ jaˇ zi‸-eu lo‸-ehˇ, Yeˬsuˇ k'aw‸ aˬ yaw‸-ahˇ tseˇ
3 do^-euˬ g'aˬ-euˬ mehˬ shi saˇ jaˇ zi‸-eu meh. Nymˇ tso^-eu
g'aˬ, nymˇ na^ maˬ tseˇ k'ahˬ sehˇ huiˬ-eu lo‸-ehˇ, Moˇseˬ na^
maˬ tseˇ Yeˬsuˇ k'ahˬ sehˇ huiˬ dzehˬ-eu tsaˬ meh lehˇ, Miˬ
4 yehˇ noeˬ taˬ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, nymˇ yawˬ nymˇ
na lu‸ tso^-eu yaw sahˇ jawˇ meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, yawˬ jeˬ
5 na lu‸-ahˇ beh-euˬ g'aˬ, Miˬ yehˇ meh. Moˇseˬ-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ
nymˇ k'ahˬ la‸ k'oeˇ saˇ jaˇ zi‸-eu zaˬ k'a^ meh. Aˬ kaˇ Miˬ
yehˇ mehˬ nehˬ le-eu deuˬ-euˬ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ kamˬ-eu-aˬ,
6 aˬ yaw‸-euˬ gaˇ meh. Ka-li-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ nymˇ k'ahˬ-ahˇ
haw-eu pya^-eu la‸ k'oeˇ saˇ jaˇ zi‸-eu Zaˬ maˇ meh. Aˬ dui
ma‸ k'aw‸, nui ma k'aˬ duˬ ni g'eh-eu jeˬ-ahˇ maˬ ehˇ, zi‸ dah
ni noeˬ tmˬ-eu jeˬ-ahˇ maˬ ehˇ, aˇ saˬ saˬ ngeh keu^ ni nyeh‸
tehˬ taˬ naˇ, nymˇ jiˇ k'oeˇ pyeu‸-eu ma.

**Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ deuˬ-euˬ g'aˇ duˬ naˬ duˬ ja^ meh**

7 K'oeˇ miˇ neh, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ ehˇ
taˬ-euˬ,

8 Iˬ nah naw ma‸ aˬ yaw‸-euˬ dawˬ ya gaˬ naˇ, bawˇ tsahˬ-
ahˇ jawˇ ngeh ngaˬ-ahˇ lawˬ haw-awˇ nui ma la^ pehˇ-euˬ
aˇ nah k'oeˇ nah lo‸-ehˇ naw ma‸ nui ma taˬ g'ahˇ.
9 K'oeˇ gaˇ, naw ma‸-euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ ngaˬ-ahˇ lawˬ
haw-awˇ, oeˬ tseˇ k'o‸ byah ni ngaˬ neh mˇ-euˬ shaˇ-euˬ
10 deuˬ-ahˇ ya mawˇ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, ngaˇ k'oeˇ
ziˇ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ nui ma pehˇ-awˇ ehˇ-eu, Aˬ yaw‸
ma‸ nui ma la‸ k'oeˇ aˬ myah lu‸ bahˬ-iˇ lu‸-awˇ, ngaˇ
mˇ-eu shaˇ-eu deuˬ-ahˇ aˬ yaw‸ ma‸ maˬ siˬ-a lehˇ
11 ngaˇ ehˇ-euˬ ma. Aˬ yaw‸ ma‸ ngaˬ-euˬ naˬ duˬ-ahˇ
tiˬ jawˇ-iˬ maˬ ya uˇ laˇ-a lehˇ, nui ma pehˇ-eu la‸ k'oeˇ
ngaˇ kamˬ taˬ-euˬ ma,

lehˇ muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh.
12 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ yaw haiˬ jeˬ
hawˇ-eu maˬ jah coeˇ-eu nui ma maˬ ya ahˇ ni, yahˇ-awˬ. Nui

ma k'oeˇ lo˰-ehˇ ahˇ naˇ, naw ma˰ hawˇ-eu deh˰ lu˰-eu Miˬ
13 yehˇ-ahˇ bi g'awˬ-iˇ nya meh. Iˬ baˇ muˇ juˇ juˇ-eu baˬ da
neh, naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ tiˬ g'aˬ-iˬ nui ma maˬ ya g'ahˇ-iˇ
ni, iˬ nah lehˇ ehˇ nya-eu aˇ yamˬ heu la˰ k'oeˇ, yawˬ nah na
14 lu˰ naw ma˰ tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ g'aˬ bi˰-awˬ. Yaw beh ngeh
neh aˬ dui ma˰ nui ma zi˰-eu lo˰-ehˇ, aˇ saˬ saˬ ngeh keu^ ni
nui ma zi˰ naˇ, Ka-li-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ ta˰ lu˰-eu tsawˇ haˬ ma.
15 Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ heu lo˰-ehˇ bo˰ taˬ-euˬ meh.

> Iˬ nah naw ma˰ aˬ yaw˰-euˬ dawˬ ya gaˬ naˇ, nui ma la^
> pehˇ-eu aˇ nah k'oeˇ nah lo˰-ehˇ naw ma˰ nui ma taˬ
> g'ahˇ.

16 Ya gaˬ-euˬ k'aw˰, nui ma la^ pehˇ-eu tsawˇ haˬ, aˬ suˇ g'aˬ-a.
Iˇjiˇtu^ miˇ k'ahˬ la˰ k'oeˇ Moˇseˬ neh sheuˬ do^ le˰-euˬ
17 tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ, maˬ ngeuˇ-a loˇ. Oeˬ tseˇ k'o˰ byah ni,
Miˬ yehˇ aˬ suˇ g'aˬ-ahˇ nui ma pehˇ taˬ. Iˬ baˇ mˇ-awˇ, bawˇ
18 tsahˬ-ahˇ shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ, maˬ ngeuˇ-a loˇ. Naw ma˰
ngaˬ-euˬ naˬ duˬ-ahˇ maˬ ya uˇ laˇ-a lehˇ, aˬ yaw˰ aˬ suˇ g'aˬ-
ahˇ kamˬ taˬ taˬ. Aˬ yaw˰-euˬ dawˬ maˬ naˇ haˬ geu˰-euˬ
19 tsawˇ haˬ-ahˇ kamˬ taˬ-euˬ, maˬ ngeuˇ-a loˇ. Aˬ yaw˰ ma˰
maˬ jah-eu miˇ neh, maˬ ya uˇ leˇ-euˬ meh lehˇ aˬ dui noeˬ
siˬ noeˬ mawˇ-euˬ ma.

4 Aˬ yaw˰-euˬ naˬ duˬ-ahˇ uˇ leˇ nya-eu aˇ yamˬ ja^ ngeh, naw
ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ tiˬ g'aˬ na maˬ ya uˇ leˇ-eu baw le lehˇ, aˬ
2 dui ma˰ k'aw˰ k'ahˬ lahˇ-eu tsaˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
aˬ yaw˰ ma˰ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ ya gaˬ-euˬ lo˰-ehˇ
aˬ dui ma˰ k'aw˰ ya gaˬ-euˬ ma. Ehˇ k'aw˰, aˬ yaw˰ ma˰ ya
gaˬ-euˬ dawˬ-ahˇ aˬ yaw˰ ma˰ maˬ jah-eu miˇ neh, aˬ yaw˰
3 ma˰-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ-a. Jah lu˰-eu aˬ dui ma˰-
aˬ, g'aˬ naˬ duˬ k'oeˇ-ahˇ uˇ leˇ lu˰ ma. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni,
aˬ yaw˰ ehˇ-eu,

> Aˬ yaw˰ ma˰ ngaˬ-euˬ naˬ duˬ-ahˇ tiˬ jawˇ-iˬ maˬ ya uˇ
> laˇ-a lehˇ, nui ma pehˇ-eu la˰ k'oeˇ ngaˇ kamˬ taˬ-euˬ
> ma,

lehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, mˬ hawˇ-eu miˇ beh ngeh
4 neh aˬ yaw˰-euˬ gaˇ aˬ yaw˰ mˇ jiˇ taˬ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-euˬ gaˇ dawˬ taw^ lu˰ mˇ jiˇ-awˇ,
shi˰ nah ngeh nah g'aˬ naˬ naˬ-euˬ meh lehˇ, shi˰ nah ngeh
nah-euˬ gaˇ kaw^ Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ bo˰ taˬ-euˬ meh.

5 Aˬ yaw˰ ma˰ ngaˬ-euˬ naˬ duˬ-ahˇ tiˬ jawˇ-iˬ maˬ ya uˇ
laˇ-a,
6 lehˇ Jaˇ li˰ tiˬ tsahˇ ahˇ-eu meh. Yaw beh ngeh neh laˬ k'aˬ
cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ ya gaˬ-euˬ tsawˇ haˬ maˬ naˇ haˬ-euˬ
miˇ neh, aˬ yaw˰ ma˰ maˬ ya uˇ leˇ-euˬ k'aw˰, ya uˇ leˇ-eu
7 tsawˇ haˬ jawˇ-eu miˇ neh, Miˬ yehˇ nah pa^ tiˬ po^ paˇ pa^-euˬ
meh. Aˇ yamˬ myahˇ laˇ ngeh, Miˬ yehˇ Daˬbiˇ-ahˇ g'oe-awˇ,
uˬ soe bo˰ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ,

Iˬ nah naw ma˰ aˬ yaw˰-euˬ dawˬ ya gaˬ naˇ, naw ma˰
nui ma taˬ g'ahˇ,

lehˇ bi ehˇ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ neh pa^ taˬ-euˬ aˇ nah
8 k'oeˇ-aˬ, iˬ nah meh. Yawˇsu^ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ g'aˬ naˬ duˬ
la˰ k'oeˇ sheuˬ uˇ g'eh-euˬ law nmˇ-aˬ, yawˬ nah yawˬ-euˬ gaˇ
9 kaw^ Miˬ yehˇ maˬ paˇ ehˇ-aˇ. K'oeˇ miˇ neh, Miˬ yehˇ-euˬ
10 zaˬ deuˬ-euˬ g'aˇ duˬ g'aˬ naˬ naˬ-eu aˇ nah ja^-a siˬ. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-euˬ gaˇ mˇ jiˇ-awˇ g'aˬ naˬ
naˬ-euˬ lo˰-ehˇ, aˬ yaw˰-euˬ naˬ duˬ-ahˇ uˇ leˇ-eu tsawˇ haˬ
k'aw˰, yawˬ ha-euˬ gaˇ mˇ jiˇ naˇ, g'aˬ naˬ ya naˬ teh˰-a.
11 K'oeˇ miˇ neh, g'aˬ naˬ duˬ k'oeˇ-ahˇ ya uˇ leˇ ni, aˬ dui leh
jeh kaˇ-euˇ. Maˬ leh jeh naˇ, aˬ cawˬ maˬ naˇ haˬ-ehˇ coˬ-iˇ-
12 euˬ lo˰-ehˇ, aˬ dui k'aw˰ tiˬ g'aˬ na coˬ-iˇ teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ-aˬ, deh˰ lu˰-awˇ baoˬ tiˬ byah
ahˇ-eu meh. Dawˬ k'oeˇ-aˬ, nyiˬ paw lu˰ mi seuˬ baw-eu mi
cehˇ na^ maˬ tseˇ ta^-awˇ, nui ma hawˇ-eu sa˰ laˇ-ahˇ maˬ ehˇ,
yoeˬ tsui˰ hawˇ-eu puˇ nm˰-ahˇ maˬ ehˇ, tsaw^ peh˰-awˇ biˇ
pa^ nya meh. Nui ma la˰ k'oeˇ shaˇ noeˬ-eu deuˬ hawˇ-eu geu˰
13 maw˰-eu deuˬ-ahˇ k'aw˰ tseˇ pa^ nya meh. K'aˇ beh taˬ-euˬ
yawˬ jeˬ na lu˰ aˬ yaw˰-euˬ mehˬ shi za˰ taˬ-euˬ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ
ja^. Aˬ dui ma˰ aˬ kaˇ aˬ yaw˰-ahˇ ya dzawˇ nehˬ teh˰-a. Aˬ
yaw˰ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ bya ceh^ ni siˬ lu˰ mawˇ lu˰ meh.

## Piˇ ma Yeˬsuˇ

14 Aˬ dui ma˰ zawˇ huiˬ zawˇ muiˬ-eu piˇ ma tiˬ g'aˬ jawˇ-eu
miˇ neh, aˬ dui jah lu˰-eu zahˇ-ahˇ zi˰ dah ni nyeh˰ tehˬ taˬ
kaˇ-euˇ. Piˇ ma k'oeˇ g'aˬ mˬ k'oeˇ ta^ uˇ leˇ-euˬ meh. Aˬ
15 yaw˰-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ Yeˬsuˇ meh. Aˬ dui g'aˬ baˬ
ngeh, g'awˬ shaˬ maˬ gaˬ nya-eu piˇ ma aˬ dui jawˇ-eu maˬ
ngeuˇ. Aˬ dui muˇ juˇ juˇ-eu yawˬ jeˬ na lu˰-ahˇ ya daˬ-eu
lo˰-ehˇ, aˬ yaw˰ k'aw˰ daˬ haw-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, aˬ yaw˰
16 iˬ baˇ maˬ mˇ haw-a. K'oeˇ miˇ neh, g'awˬ shaˬ gaˬ nya-eu

Miˬ yehˇ-euˬ nuiˇ mahˬ mahˬ ma-euˬ dawˬ peh nui ma k'aˬ
duˬ ni g'eh-eu la˰ k'oeˇ aˬ dui ji^ leˇ kaˇ-euˇ. Aˬ dui aˬ yaw˰-
euˬ g'awˬ shaˬ gaˬ-eu guiˬ lahˬ-ahˇ k'oeˇ gaˇ za teh˰-a. Aˬ
dui k'aˇ loˬ ngeh aˬ yaw˰ caw ba la˰ teh˰-a.

5 Tsawˇ haˬ-euˬ la˰ k'oeˇ tseˇ do^ taˬ-euˬ piˇ ma yawˬ g'aˬ na
lu˰ Miˬ yehˇ-euˬ gaˇ bi mˇ-eu lehˇ, tsawˇ haˬ-euˬ dah zaˇ tseˇ
do^ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ iˬ baˇ-euˬ g'aˇ duˬ damˬ nehˬ-eu
2 jeˬ damˬ nehˬ-awˇ, lawˇ nehˬ-eu jeˬ lawˇ nehˬ-eu meh. Aˬ
yaw˰ ma˰ k'aw˰, g'aˬ baˬ-eu tsawˇ haˬ miˇ neh, maˬ siˬ nya-eu
tsawˇ haˬ hawˇ-eu mˇ bahˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ g'awˬ shaˬ gaˬ
3 nya meh. Aˬ yaw˰ ma˰ g'aˬ baˬ-eu miˇ neh, tsawˇ haˬ-euˬ iˬ
baˇ g'aˇ duˬ jeˬ zaˬ ya lawˇ nehˬ-eu lo˰-ehˇ yawˬ ha-euˬ g'aˇ
4 duˬ k'aw˰ ya lawˇ nehˬ-eu meh. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ, aˇ yaˬ
k'oeˇ-ahˇ yawˬ haˇ yawˬ ha maˬ ha geu˰ nya. Miˬ yehˇ Aˬloˬ-
ahˇ kuˇ-euˬ lo˰-ehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ k'aw˰ ya kuˇ meh.
5 Ka-li k'aw˰, k'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ-eu meh. Aˬ yaw^ yaw˰ taˬ
huiˬ-awˇ piˇ ma-euˬ aˇ yaˬ za ni jahˇ-euˬ maˬ ngeuˇ-a.
Nawˇ-aˬ, ngaˬ-euˬ Zaˬ maˇ ma. Iˬ nah ngaˇ nawˬ-euˬ Aˬ
da pyeu˰ laˇ-euˬ ma,
lehˇ aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ g'aˬ, aˬ yaw˰-ahˇ aˇ yaˬ bi˰-euˬ
6 meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, yawˬ tsahˇ yawˬ aˬ yaw˰ ehˇ taˬ-euˬ,
Maˬlaˬkiˇsaˬdeh^ piˇ ma-euˬ dzoeˬ dzaˬ o˰-eu lo˰-ehˇ,
nawˇ mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ piˇ ma meh.
7 Yeˬsuˇ miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ jawˇ ngeh, shiˇ-eu gaˇ aˬ yaw˰-ahˇ
bi buˬ-iˇ nya-eu g'aˬ-ahˇ mya^ biˇ do^-eu la˰ k'oeˇ teˇ saˇ yaw
k'a^-ehˇ guiˬ lahˬ shaˇ dui dui-euˬ meh. Aˬ yaw˰ Miˬ yehˇ-ahˇ
yaw zeu baw dui dui-eu miˇ neh, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-euˬ dawˬ
8 naˇ haˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰-aˬ, Zaˬ maˇ k'aw˰ shaˬ dui zahˬ
dui dui-eu jeˬ daˬ-euˬ la˰ k'oeˇ, naˇ haˬ geu˰ nya-eu jeˬ-ahˇ siˬ
9 nya laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ byah laˇ-awˇ, aˬ yaw˰-
euˬ dawˬ k'aˇ naˇ haˬ geu˰-eu deuˬ-euˬ g'aˇ duˬ, aˬ yaw˰ mˬ
10 maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ ka k'o˰-eu g'aˬ pyeu˰-eu meh. Maˬlaˬkiˇ-
saˬdeh^ piˇ ma geu˰-eu dzoeˬ dzaˬ o˰-eu lo˰-ehˇ, Miˬ yehˇ aˬ
yaw˰-ahˇ piˇ ma bi geu˰-euˬ meh.

**Maˬ ya caw^-iˇ ni yahˇ-awˬ**

11 Gaˇ kaw^ heu ngaˇ ehˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu g'awˬ mya ni ja^-eu
ma. Ehˇ k'aw˰, naw ma˰ naˬ bawˇ yaw tuˇ miˇ neh, dawˬ tsui˰

12 ehˇ mehˬ-eu yaw shaˬ miˇ-a. Aˇ yamˬ heu myah ni k'aw^
laˇ-euˬ gaˇ shaˇ noeˬ le‸ naˇ, naw ma‸ aˬ cawˬ-ahˇ mehˬ nehˬ
tso^ nehˬ-eu tsawˇ haˬ pyeu‸ paˬ-ehˇ g'eh-eu meh. Ehˇ k'aw‸,
naw ma‸-aˬ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ-euˬ gaˇ kaw^ kaw^ ma aˬ cawˬ
mehˬ nehˬ tso^ nehˬ la‸ gaˇ loˬ nga siˬ. Naw ma‸-aˬ, dzaˇ
yaw zeh yaw g'ahˇ maˬ dzaˬ-a. Aˬ coeˇ teh‸-ehˇ dawˇ lu‸ nga
13 siˬ. Aˬ coeˇ dawˇ zaˬ yawˬ g'aˬ na lu‸ zaˬ miˇ neh, yaw tsaˬ
14 yaw dawˇ jeˬ-ahˇ maˬ siˬ nya. Dzaˇ yaw zeh yaw g'ahˇ-aˬ,
huiˬ laˇ-euˬ tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ, siˬ
nya laˇ mawˇ nya laˇ ni g'awˬ mya po^ ya dzaw-eu meh. K'oeˇ
miˇ neh, yaw muiˬ jeˬ hawˇ-eu maˬ muiˬ-eu jeˬ-ahˇ tseˇ pa^
nya meh.

6 Aˬ dui ma‸-aˬ, Ka-li-euˬ gaˇ kaw^ aˇ dahˬ teh‸-ehˇ maˬ paˇ
beh-ehˇ, huiˬ laˇ mahˇ laˇ-awˇ byah laˇ ni, mˇ g'eh kaˇ-euˇ.
Mˇ bahˬ mˇ mu^-euˬ deuˬ-ahˇ noeˬ po^-eu jeˬ maˬ ehˇ, Miˬ
2 yehˇ-ahˇ jah-eu jeˬ maˬ ehˇ, dzui‸ shawˇ-eu zahˇ gaˇ kaw^
mehˬ nehˬ-eu jeˬ maˬ ehˇ, aˬ la‸ ba‸ da^-eu jeˬ maˬ ehˇ, g'o‸
deh‸ laˇ-eu jeˬ maˬ ehˇ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ yaˇ k'aˬ daˇ
tseh^-eu jeˬ maˬ ehˇ, k'oeˇ deuˬ-ahˇ teh‸-ehˇ aˇ dahˬ beh
3 beh-ehˇ taˬ paˇ jawˇ. Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ naˇ, aˬ dui k'oeˇ
deuˬ-ahˇ taˬ ya‸-awˇ mehˬ hu mˇ g'eh ma.
4 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, yaw sheh‸-ahˇ tiˬ po^ mawˇ haw-euˬ
uˬ ta‸, mˬ k'oeˇ ta^-euˬ la‸ sawˬ-ahˇ za haw-awˇ, muiˬ-eu shawˇ-
5 eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ k'aw‸ za-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ, Miˬ
yehˇ-euˬ zawˇ muiˬ-eu dawˬ-ahˇ maˬ ehˇ, aˬ kaˇ kaˇ ziˇ-euˬ
6 baoˬ-ahˇ maˬ ehˇ, za-euˬ k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸ k'oeˇ deuˬ-ahˇ
byehˇ dzeh naˇ, iˬ baˇ-ahˇ tiˬ po^ maˬ paˇ noeˬ po^ nya meh.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸ Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ-ahˇ
la‸ ya‸ k'oeˇ ta^ paˇ ta‸ seh‸-awˇ, aˬ yaw‸-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ
7 lu-ehˇ jahˇ nehˬ gaˇ duˇ-eu meh. Miˇ tsaˬ-aˬ, g'awˬ mya po^
yehˇ le-eu uˬ yehˇ-ahˇ ya shu^-awˇ, mˇ-eu shaˇ-eu tsawˇ haˬ-euˬ
g'aˇ duˬ gaˇ dahˇ tsoeˬ-eu aˇ siˬ aˇ lu bi siˬ le naˇ, Miˬ yehˇ-euˬ
8 guiˬ lahˬ-ahˇ za lu‸ meh. Ehˇ k'aw‸, miˇ tsaˬ k'oeˇ aˬ gah
hawˇ-eu yaˇ mo‸ teh‸-ehˇ deh‸ laˇ naˇ, gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ-eu
miˇ neh, yaˬ k'ehˇ yaˬ gaˇ ya daˬ-eu dawˬ peh peh laˇ-euˬ meh.
Aˇ saˬ saˬ ngeh, miˬ dzaˬ keuˬ dzeh-eu meh.
9 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ, nga ma‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ
ehˇ-euˬ k'aw‸, naw ma‸ k'oeˇ na^ maˬ tseˇ muiˬ-eu jeˬ za

tehּ‸-a lehˇ, nga ma‸ noeˬ-eu ma. Muiˬ-eu k'oeˇ jeˬ-aˬ, ka k'o‸-
10 eu jeˬ pyeu‸-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ-aˬ
yaw tsaˬ yaw dawˇ meh. Naw ma‸ neh mˇ-euˬ shaˇ-euˬ deuˬ-ahˇ
aˬ yaw‸ maˬ ngehˇ-a. Miˬ yehˇ-ahˇ gaˬ-eu la‸ k'oeˇ naw ma‸
neh Ka-li zaˬ deuˬ-ahˇ caw ba-euˬ uˬ ta‸, nymˬ-mˇ k'aw‸ caw
11 ba lu‸ gaˇ k'aw‸ aˬ yaw‸ maˬ ngehˇ-a. Naw ma‸ noeˬ tmˬ-eu
lo‸-ehˇ pyeu‸ laˇ byah laˇ ni, naw ma‸ yawˬ g'aˬ na lu‸ aˇ saˬ
saˬ ngeh keu^ ni leh jeh-awˇ mˇ g'eh-eu gaˇ nga ma‸ maw‸ miˇ-a.
12 K'oeˇ miˇ neh, nymˇ gawˬ taˬ gawˬ. Jah-awˇ oˇ-euˬ baˬ da neh,
Miˬ yehˇ neh ehˇ taˬ-euˬ dawˬ ma saˇ jaˇ-ahˇ za-euˬ tsawˇ
haˬ-ahˇ dzaw geu‸-awˬ.
13 Miˬ yehˇ Aˬbyaˬhaˬ-ahˇ dawˬ ma saˇ jaˇ ehˇ nehˬ ngeh, aˬ
yaw^ yaw‸ g'oe-awˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ
14 naˇ, aˬ yaw‸ na^ maˬ tseˇ huiˬ-eu g'aˬ maˬ jawˇ-a. Ngaˇ
nawˬ-ahˇ aˬ diˇ aˬ maˇ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ bi‸ ma. Ngaˇ
nawˬ-ahˇ aˬ diˇ aˬ maˇ bi myaˬ bi behˇ laˇ ma lehˇ, Miˬ yehˇ
15 dawˬ ma saˇ jaˇ kamˬ taˬ-euˬ meh. Aˬbyaˬhaˬ oˇ-awˇ dawˬ-
euˬ miˇ neh, Miˬ yehˇ neh aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ dawˬ ma
16 saˇ jaˇ k'oeˇ za-euˬ meh. Tsawˇ haˬ yaw kaˬ dawˬ ma saˇ
jaˇ kamˬ ngeh, yawˬ ha na^ maˬ tseˇ huiˬ-eu g'aˬ-ahˇ g'oe-awˇ
kamˬ-eu meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ kamˬ-eu miˇ neh, aˬ kaˇ pyehˇ
17 k'aˇ maˬ paˇ za meh. Miˬ yehˇ k'aw‸, Ngaˬ neh noeˬ tseh^
taˬ-euˬ jeˬ maˬ paˇ laˇ lehˇ, dawˬ ma saˇ jaˇ za taˬ-euˬ tsawˇ
haˬ-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ bi siˬ maw‸ ngeh, aˬ yaw^ yaw‸ g'oe-
18 awˇ kamˬ taˬ-euˬ meh. Dawˬ ma saˇ jaˇ ehˇ nehˬ-eu jeˬ
hawˇ-eu kamˬ-eu k'oeˇ nyiˬ jeˬ baˬ da neh, buˬ-iˇ law-iˇ gaˇ
ceh^ uˇ laˇ-euˬ aˬ dui ma‸-ahˇ, Mehˬ hu paw ja^-eu noeˬ tmˬ-
eu jeˬ-ahˇ zi‸ dah ni nyeh‸ tehˬ taˬ-awˬ lehˇ, g'aˬ bi‸ la‸-euˬ
meh. Maˬ paˇ laˇ nya-eu k'oeˇ nyiˬ jeˬ-ahˇ Miˬ yehˇ jaˬ
19 myaw‸ maˬ myaw‸-a. Noeˬ tmˬ-eu k'oeˇ-aˬ, aˬ dui-euˬ nui
ma g'aˇ duˬ zi‸-awˇ maˬ ji^-iˇ nya-eu shmˇ ku^ seuˬ seuˬ ma
pyeu‸-eu meh. Shmˇ ku^ seuˬ seuˬ ma k'oeˇ-aˬ, muiˬ-eu
shawˇ-eu saˬ paˇ paˇ ma taw taˬ-euˬ la‸ k'oeˇ paw seuˬ tehˬ
20 taˬ-euˬ meh. Maˬlaˬkiˇsaˬdeh^ piˇ ma-euˬ dzoeˬ dzaˬ o‸-eu
lo‸-ehˇ, Yeˬsuˇ mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ piˇ ma pyeu‸-awˇ,
aˬ dui-euˬ g'aˇ duˬ k'oeˇ gaˇ jeˬ hu uˇ leˇ-euˬ meh.

**Maˬlaˬkiˇsaˬdeh^ piˇ ma-euˬ dzoeˬ dzaˬ o‸-eu**

7 Maˬlaˬkiˇsaˬdeh^ k'oeˇ g'aˬ, Saˬleˬ-euˬ sahˬ paˬ kuˇ hawˇ
kamˇ meh. Huiˬ dui dui-eu Miˬ yehˇ-euˬ piˇ ma k'aw‸ ngeuˇ
meh. Aˬbyaˬhaˬ sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ deuˬ-ahˇ deu^ seh‸-
awˇ g'o‸ laˇ lu‸ ngeh, Maˬlaˬkiˇsaˬdeh^ aˬ yaw‸-ahˇ ha-iˇ-awˇ,
2 dawˬ ngehˬ g'eh nehˬ-euˬ meh. Aˬbyaˬhaˬ k'aw‸, aˬ yaw‸
neh k'aˇ za-euˬ dawˬ taw^ lu‸ la‸ k'oeˇ tseˇ bymˇ tiˬ bymˇ aˬ
yaw‸-ahˇ bi‸-euˬ meh. Maˬlaˬkiˇsaˬdeh^ lehˇ ehˇ-eu tsawˇ
myahˇ k'oeˇ-aˬ, yaw tsaˬ yaw dawˇ-euˬ sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ-
ahˇ ehˇ-eu meh. K'oeˇ uˬ ta‸, Saˬleˬ-euˬ sahˬ paˬ kuˇ hawˇ
kamˇ lehˇ k'aw‸ ehˇ-eu meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ ehˇ-eu-aˬ, nui saˇ
bi o‸-eu sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ meh lehˇ, ehˇ taˬ-euˬ meh.
3 Aˬ yaw‸-aˬ, aˬ ma aˬ da maˬ baw-a. Aˇ jeuˬ aˇ ca k'aw‸ maˬ
baw-a. Aˬ yaw‸-euˬ ziˇ aˇ dahˬ beh-eu k'aw‸, aˇ saˬ saˬ-eu
k'aw‸ maˬ baw-a. Aˬ yaw‸-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ lo‸-ehˇ
aˬ myah lu‸ piˇ ma meh.
4 Aˬ yaw‸ aˇ na^ ni huiˬ-eu nya lehˇ shaˇ noeˬ haw sheˇ. Aˬ
dui-euˬ aˬ da yaw dzahˇ Aˬbyaˬhaˬ neh deu^ za la‸-euˬ myawˬ
deuˬ la‸ k'oeˇ tseˇ bymˇ tiˬ bymˇ aˬ yaw‸-ahˇ bi‸-euˬ meh.
5 Leˬbiˇ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca la‸ k'oeˇ piˇ ma-euˬ aˇ yaˬ za-eu
deuˬ, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ pyeu‸-eu Iˇsaˬleˬla^
tsawˇ haˬ-ahˇ tseˇ bymˇ tiˬ bymˇ ta‸-awˬ lehˇ, zahˇ dawˬ k'o‸
dawˬ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ dawˬ bi‸ taˬ-euˬ meh. Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ
haˬ Aˬbyaˬhaˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca k'aw‸, piˇ ma deuˬ-ahˇ ta‸
6 nehˬ-euˬ meh. Maˬlaˬkiˇsaˬdeh^-aˬ, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ aˇ jeuˬ
aˇ ca maˬ ngeuˇ-eu k'aw‸, Aˬbyaˬhaˬ neh bi‸-euˬ tseˇ bymˇ tiˬ
bymˇ yuˇ-awˇ, dawˬ ma saˇ jaˇ za-euˬ Aˬbyaˬhaˬ-ahˇ dawˬ
7 ngehˬ g'eh nehˬ-euˬ meh. Yaw huiˬ g'aˬ yaw nyiˇ g'aˬ-ahˇ
dawˬ ngehˬ g'eh nehˬ-eu meh. Gaˇ kaw^ heu pyehˇ k'aˇ maˬ za.
8 Shiˇ nya-eu tsawˇ haˬ tseˇ bymˇ tiˬ bymˇ yuˇ-eu gaˇ kaw^ uˬ
soe bo‸-euˬ ma. Deh‸ lu‸ meh lehˇ saˇ kiˇ kamˬ taˬ-euˬ tsawˇ
haˬ k'oeˇ g'aˬ, k'oeˇ ngeh tseˇ bymˇ tiˬ bymˇ yuˇ-euˬ meh.
9 Aˬ cawˬ-ahˇ tseˇ bymˇ tiˬ bymˇ yuˇ-eu Leˬbiˇ k'aw‸, Aˬbyaˬhaˬ
nehˬ-ehˇ tseˇ bymˇ tiˬ bymˇ bi‸-euˬ meh lehˇ, ehˇ nya teh‸-a.
10 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Maˬlaˬkiˇsaˬdeh^ Aˬbyaˬhaˬ-ahˇ ha-iˇ
ngeh, Leˬbiˇ aˬ yaw‸-euˬ aˬ bawˇ Aˬbyaˬhaˬ-euˬ la‸ k'oeˇ
jawˇ-a siˬ.
11 Leˬbiˇ tsawˇ haˬ piˇ ma geu‸ lu‸ ngeh, Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ
zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ za-euˬ meh. Leˬbiˇ tsawˇ haˬ piˇ ma

geu‸ lu‸ ngeh, tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ byah laˇ nya law nmˇ-aˬ,
aˬ jeˬ miˇ neh piˇ ma yawˬ g'aˬ yawˬ do^ laˇ-eu loˬ-eu. Piˇ
ma k'oeˇ g'aˬ, Aˬloˬ piˇ ma geu‸-eu dzoeˬ dzaˬ lo‸-ehˇ maˬ
ngeuˇ-a. Maˬlaˬkiˇsaˬdeh^ piˇ ma geu‸-eu dzoeˬ dzaˬ lo‸-ehˇ
12 meh. Piˇ ma geu‸-eu dzoeˬ dzaˬ la^ paˇ ngeh, zahˇ dawˬ k'o‸
13 dawˬ k'aw‸ ya la^ paˇ meh. Uˬ soe ehˇ lu‸-eu k'oeˇ g'aˬ,
Leˬbiˇ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca maˬ ngeuˇ-a. Aˬ yaw‸-euˬ aˇ jeuˬ aˇ
ca la‸ k'oeˇ, tiˬ g'aˬ-iˬ lawˇ duˬ-ahˇ gaˇ maˬ mˇ haw-aˬ.
14 Aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-aˬ, Yuˇda^-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca meh
lehˇ, aˬ dui siˬ duˬ-eu ma. Aˇ jeuˬ aˇ ca k'oeˇ piˇ ma geu‸-eu
gaˇ kaw^ Moˇseˬ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ ehˇ-a.
15 Maˬlaˬkiˇsaˬdeh^ piˇ ma geu‸-eu dzoeˬ dzaˬ o‸-eu lo‸-ehˇ
piˇ ma-euˬ dzoeˬ dzaˬ o‸-eu yawˬ g'aˬ yawˬ do^ laˇ-euˬ miˇ
neh, piˇ ma-euˬ dzoeˬ dzaˬ la^ paˇ-euˬ meh lehˇ, yaw muiˬ-ehˇ
16 ya siˬ-eu meh. Aˬ yaw‸ piˇ ma pyeu‸ laˇ-euˬ-aˬ, zahˇ dawˬ
k'o‸ dawˬ la‸ k'oeˇ ehˇ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ shiˬ shaˬ jiˇ paw piˇ
ma-euˬ dzoeˬ dzaˬ o‸-eu miˇ neh maˬ ngeuˇ-a. Maˬ luˬ maˬ
caw^-iˇ nya-eu yaw deh‸ deh‸-euˬ baoˬ baˬ da neh pyeu‸ laˇ-euˬ
17 meh. Aˬ yaw‸-euˬ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ heu lo‸-ehˇ kamˬ taˬ-euˬ
meh.

Maˬlaˬkiˇsaˬdeh^ piˇ ma-euˬ dzoeˬ dzaˬ o‸-eu lo‸-ehˇ,
nawˇ mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ piˇ ma meh,

18 lehˇ Miˬ yehˇ kamˬ taˬ-euˬ meh. Aˇ hu neh bi‸ taˬ-euˬ dawˬ-
aˬ, g'aˬ maˬ ahˇ-ehˇ tiˬ jeˬ-iˬ gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ-eu miˇ neh,
19 Miˬ yehˇ dawˬ k'oeˇ dawˬ-ahˇ byehˇ dzeh-euˬ meh. (Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ-aˬ, tiˬ jeˬ-ahˇ-iˬ maˬ bi
byah laˇ nya.) K'oeˇ miˇ neh, k'oeˇ na^ maˬ tseˇ muiˬ-eu noeˬ
tmˬ-eu jeˬ Miˬ yehˇ paˇ bi‸ le‸-euˬ meh. Noeˬ tmˬ-eu k'oeˇ
jeˬ baˬ da neh aˬ dui Miˬ yehˇ jawˇ gaˇ ji^ leˇ nya meh.
20 Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-aˬ, kamˬ taˬ-euˬ dawˬ maˬ ja^ k'aw‸,
21 piˇ ma-euˬ aˇ yaˬ za-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸, Yeˬsuˇ aˇ yaˬ k'oeˇ
za-euˬ-aˬ, kamˬ taˬ-euˬ dawˬ ja^-awˇ za-euˬ meh. Kamˬ taˬ-euˬ
dawˬ k'oeˇ dawˬ-aˬ,

Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ neh kamˬ taˬ-awˇ, aˬ yaw‸ maˬ paˇ
kamˬ paˇ meh. Nawˇ mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ piˇ ma
meh,

22 lehˇ aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-awˇ kamˬ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ
neh, muiˬ dzehˬ-eu dawˬ ma saˇ jaˇ k'oeˇ-ahˇ zi‸ ni Yeˬsuˇ mˇ
lu‸ meh.
23 K'oeˇ ngeh, piˇ ma g'awˬ mya ni ya jawˇ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ

neh ehˇ naˇ, shiˇ-eu jeˬ baˬ da neh aˬ yaw˰ ma˰ aˬ myah lu˰
24 gaˇ maˬ mˇ nya. Yeˬsuˇ aˬ myah lu˰ piˇ ma geu˰ lu˰ meh.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh˰
25 lu˰ meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw˰-ahˇ g'oe-awˇ Miˬ yehˇ jawˇ
gaˇ k'aˇ laˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ Yeˬsuˇ aˬ myah lu˰ ka k'o˰ nya
meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ g'aˇ duˬ guiˬ
lahˬ shaˇ-eu lehˇ, aˬ yaw˰ aˬ myah lu˰ deh˰ lu˰ meh.
26 K'oeˇ lo˰-ehˇ g'eh-eu piˇ ma aˬ dui loˬ-eu miˇ-a. Aˬ yaw˰-aˬ,
yaw muiˬ yaw shawˇ meh. Iˬ baˇ hawˇ-eu yaw jaw˰ jeˬ maˬ
ahˇ-a. Iˬ baˇ zaˬ-ahˇ g'awˬ tseh^ tseh^-euˬ meh. Miˬ yehˇ
aˬ yaw˰-ahˇ mˬ goˇ-eu na^ maˬ tseˇ goˇ gaˇ ciˬ da^ taˬ-euˬ meh.
27 Aˬ yaw˰-aˬ, piˇ ma nui deuˬ lo˰-ehˇ yaw beh yawˬ ha-euˬ iˬ
baˇ g'aˇ duˬ, aˇ nah tsawˇ haˬ-euˬ iˬ baˇ g'aˇ duˬ yawˬ nah na
lu˰ ya lawˇ nehˬ-eu maˬ ngeuˇ-a. Tiˬ po^ teh˰-ehˇ aˬ yaw˰-euˬ
g'awˇ mawˇ lawˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ kaˇ tiˬ po^-iˬ paˇ lawˇ nehˬ-
28 eu maˬ loˬ-a. Tsawˇ haˬ zaˬ g'aˬ baˬ-eu k'aw˰, piˇ ma ya geu˰
ni, zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ aˇ yaˬ bi˰-eu meh.
Ehˇ k'aw˰, kamˬ taˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ-aˬ, zahˇ dawˬ k'o˰
dawˬ-euˬ mehˬ nah hawˇ-eu, aˬ myah lu˰ byah dui dui-eu Zaˬ
maˇ-ahˇ aˇ yaˬ bi˰ nehˬ-euˬ meh.

### Dawˬ ma saˇ jaˇ yaw shui˰-euˬ tsawˇ kaˬ

8 Ngaˇ ehˇ maw˰-eu gaˇ kaw^ kaw^ ma heu lo˰-ehˇ ma. K'oeˇ
lo˰-ehˇ g'eh-eu piˇ ma aˬ dui jawˇ-eu ma. Aˬ yaw˰-aˬ, mˬ k'oeˇ
ta^ jawˇ-awˇ, dawˬ taw^ lu˰-ahˇ u^ lahˇ lu˰-eu Miˬ yehˇ-euˬ
2 nuiˇ mahˬ mahˬ ma-euˬ aˇ maˇ paw nuiˇ lu˰ meh. Aˬ yaw˰-aˬ,
yaw muiˬ yaw shawˇ-euˬ saˬ paˇ sehˬ g'aw^ la˰ k'oeˇ gaˇ mˇ
lu˰ meh. Maˇ maˇ ni-euˬ saˬ paˇ sehˬ g'aw^ k'oeˇ-aˬ, tsawˇ
haˬ neh g'aw^-euˬ maˬ ngeuˇ-a. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ neh g'aw^-
3 euˬ meh. Damˬ nehˬ-eu jeˬ bi damˬ nehˬ-awˇ, lawˇ nehˬ-eu
jeˬ bi lawˇ nehˬ-eu lehˇ, Miˬ yehˇ neh piˇ ma yawˬ g'aˬ na lu˰-
ahˇ tseˇ do^ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, piˇ ma Yeˬsuˇ k'aw˰
4 lawˇ nehˬ-eu tiˬ jeˬ na ya ja^ meh. Aˬ yaw˰ miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^
jawˇ law nmˇ-aˬ, piˇ ma maˬ ya geu˰-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ ehˇ-eu lo˰-ehˇ la˰ sawˬ deuˬ bi˰ nehˬ lu˰-eu
5 tsawˇ haˬ jawˇ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, mˬ k'oeˇ ta^ ja^-eu
uˬ duˬ tahˬ nymˇ lo˰-ehˇ duˇ-eu uˬ duˬ tahˬ nymˇ la˰ k'oeˇ
gaˇ mˇ lu˰ meh. Uˬ duˬ tahˬ nymˇ k'oeˇ-aˬ, mˬ k'oeˇ ta^ ja^-
eu uˬ duˬ tahˬ nymˇ-euˬ aˇ baˇ meh. Moˇseˬ saˬ paˇ sehˬ g'aw^

g'aw^-eu lehˇ g'eh ngeh, Gawˬ jawˬ k'oeˇ ta^ nawˇ ya mawˇ-euˬ
aˇ baˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, dawˬ taw^ lu‸-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ g'aw^-
6 awˬ lehˇ, Miˬ yehˇ Moˇseˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Yeˬsuˇ-aˬ,
nymˬ-mˇ muiˬ dzehˬ-eu dawˬ ma saˇ jaˇ-euˬ tsawˇ kaˬ pyeu‸-eu
lo‸-ehˇ, aˬ yaw‸ za-euˬ gaˇ k'aw‸ muiˬ dzehˬ-eu meh. Aˬ jeˬ
miˇ neh dawˬ ma saˇ jaˇ k'oeˇ muiˬ dzehˬ ta lehˇ ehˇ naˇ, zi‸
dzehˬ muiˬ dzehˬ-eu saˇ jaˇ-ahˇ g'oe-awˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
7 Yaw beh ehˇ nehˬ-euˬ dawˬ ma saˇ jaˇ k'oeˇ byah law nmˇ-aˬ,
nyiˬ po^ tiˬ po^ dawˬ ma saˇ jaˇ ehˇ nehˬ-eu maˬ loˬ-aˇ.
8 Ehˇ k'aw‸, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ iˬ baˇ taˬ
taˬ-ehˇ ehˇ-eu,

Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca hawˇ-eu Yuˇda^ tsawˇ jeuˬ
tsawˇ ca-ahˇ dawˬ ma saˇ jaˇ yaw shui‸ ngaˇ ehˇ nehˬ-eu
9 aˇ nah keu^ le teh‸-a. Dawˬ ma saˇ jaˇ yaw shui‸
k'oeˇ-aˬ, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ aˬ poeˬ aˬ piˬ-euˬ aˬ la‸-ahˇ
nyeh‸ tehˬ-awˇ Iˇjiˇtu^ miˇ k'ahˬ la‸ k'oeˇ sheuˬ do^
g'eh ngeh, ngaˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ dawˬ ma
saˇ jaˇ lo‸-ehˇ maˬ ngeuˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ngaˬ
neh ehˇ nehˬ-euˬ dawˬ ma saˇ jaˇ lo‸-ehˇ aˬ yaw‸ ma‸
maˬ mˇ-aˬ. K'oeˇ miˇ neh ngaˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ byehˇ
dzeh-euˬ ma lehˇ, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh.
10 Aˇ yamˬ k'oeˇ la‸ k'oeˇ, ngaˇ Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ jeuˬ
tsawˇ ca-ahˇ dawˬ ma saˇ jaˇ heu lo‸-ehˇ ehˇ nehˬ
ma. Ngaˬ-euˬ zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ
nui noeˬ nui duˇ la‸ k'oeˇ bi ahˇ-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ
nui ma k'oeˇ ta^ bo‸ nehˬ ma. Ngaˇ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ
Miˬ yehˇ pyeu‸ laˇ-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸ k'aw‸ ngaˬ-euˬ
11 tsawˇ haˬ pyeu‸ laˇ teh‸-a. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-ahˇ
siˬ-awˬ lehˇ, miˇ k'ahˬ zaˬ cawˬ cawˬ maˬ ehˇ, aˬ yui‸
aˬ nyiˇ yaw kaˬ maˬ ehˇ, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ mehˬ nehˬ tso^
nehˬ-eu maˬ loˬ-aˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw‸
ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ huiˬ zaˬ nyiˇ zaˬ dawˬ taw^ lu‸ ngaˬ-
12 ahˇ siˬ teh‸-a. Ngaˇ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ bahˬ-eu mu^-eu
deuˬ-ahˇ g'awˬ shaˬ gaˬ nehˬ ma. Aˬ yaw‸ ma‸ mˇ-eu
iˬ baˇ-ahˇ maˬ noeˬ taˬ,

13 lehˇ Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ ehˇ-eu meh. Dawˬ ma saˇ jaˇ yaw
shui‸ lehˇ ehˇ ngeh, yaw beh ehˇ nehˬ-euˬ dawˬ ma saˇ jaˇ
k'oeˇ yaw oeˇ meh lehˇ Miˬ yehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh. Myahˇ laˇ-
awˇ oeˇ laˇ-euˬ jeˬ-aˬ, byo^-iˇ-eu dawˬ peh peh laˇ-euˬ meh.

9 Yaw beh ehˇ nehˬ-euˬ dawˬ ma saˇ jaˇ la˰ k'oeˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ
uˬ duˬ tahˬ-eu zahˇ deuˬ ahˇ-eu meh. Miˇ tsaˬ-ahˇ ta˰-eu
2 yaw muiˬ yaw shawˇ nymˇ k'aw˰ ja^-eu meh. Nymˇ k'oeˇ
nymˇ-aˬ, saˬ paˇ sehˬ g'aw^ meh. Yaw beh law^ la˰ k'oeˇ, tsiˇ
k'mˬ taˬ duˬ, hawˬ jeh hawˇ-eu lawˇ nehˬ taˬ-euˬ kaˬ muˇ
ja^-eu meh. K'oeˇ law^-ahˇ, yaw muiˬ yaw shawˇ jawˇ duˬ
3 lehˇ kuˇ-eu meh. Saˬ paˇ paˇ ma nyiˬ law^ tiˬ law^-euˬ la˰
k'oeˇ paw, muiˬ dui shawˇ dui dui-eu jawˇ duˬ lehˇ kuˇ-eu, saˬ
4 paˇ sehˬ g'aw^ ja^-eu meh. K'oeˇ-euˬ la˰ k'oeˇ shuiˇ shuiˇ leh˰
leh˰ taˬ-euˬ, yaw saw jeˬ lawˇ nehˬ duˬ hawˇ-eu, bahˬ keu^ keu^
lah shuiˇ shuiˇ leh˰ leh˰ taˬ-euˬ dawˬ ma saˇ jaˇ-euˬ bahˬ keu^
ja^-eu meh. Bahˬ keu^ k'oeˇ keu^-euˬ la˰ k'oeˇ, maˬna^ kaˬ
muˇ ahˇ-eu shuiˇ oeˬ lahˬ, aˇ cuˬ cuˬ-eu Aˬloˬ-euˬ gawˬ yoeˬ
hawˇ-eu, dawˬ ma saˇ jaˇ bo˰ taˬ-euˬ k'aˬ lo teˇ bya˰ ahˇ-eu
5 meh. Bahˬ keu^ k'oeˇ keu^-euˬ k'mˬ pymˬ k'oeˇ ta^, k'ahˬ sehˇ
huiˬ-eu jeˬluˇbeˬ lehˇ kuˇ-eu aˇ baˇ nyiˬ baˇ ja^-eu meh. K'mˬ
pymˬ k'oeˇ-ahˇ, iˬ baˇ pyehˬ duˬ lehˇ kuˇ-eu meh. Gaˇ kaw^
heu deuˬ yawˬ jeˬ na lu˰ nymˬ-mˇ naw ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu maˬ
dah nya.
6 K'oeˇ deuˬ-ahˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ taˬ-euˬ meh. Piˇ zaˬ deuˬ,
yawˬ ha-euˬ gaˇ mˇ ni, saˬ paˇ sehˬ g'aw^-euˬ yaw beh law^-ahˇ
7 aˬ myah lu˰ uˇ leˇ lu˰ meh. Ehˇ k'aw˰, nyiˬ law^ tiˬ law^-ahˇ
piˇ ma g'aˬ teh˰-ehˇ uˇ leˇ nya meh. Aˬ yaw˰ uˇ leˇ ngeh, aˬ
yaw˰-euˬ g'aˇ duˬ maˬ ehˇ, tsawˇ haˬ-euˬ iˬ baˇ g'aˇ duˬ maˬ
ehˇ, lawˇ nehˬ-eu shiˬ yuˇ le˰-eu meh. K'oeˇ gaˇ, tiˬ k'o˰ tiˬ
8 po^ teh˰-ehˇ ya uˇ leˇ meh. Yaw beh g'aw^ taˬ-euˬ saˬ paˇ
sehˬ g'aw^ k'oeˇ maˬ pya^-iˇ-euˬ k'oeˇ keu^ ni-aˬ, yaw muiˬ
yaw shawˇ jawˇ duˬ-ahˇ uˇ leˇ-eu gaˇ ma maˬ dahˇ laˇ-aˬ siˬ
lehˇ, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ pah mehˬ nehˬ la˰-
9 euˬ meh. Gaˇ kaw^ k'oeˇ deuˬ-aˬ, heu ziˇ-euˬ g'aˇ duˬ yaw
jeˬ ma jeˬ teh˰ meh. K'oeˇ gaˇ damˬ nehˬ-eu jeˬ damˬ nehˬ-awˇ
lawˇ nehˬ-eu jeˬ lawˇ nehˬ lu˰-eu k'aw˰, k'oeˇ deuˬ-aˬ Miˬ yehˇ-
ahˇ uˬ duˬ tahˬ leˇ-eu tsawˇ haˬ-euˬ siˬ nya-eu nui ma-ahˇ nui
10 k'ahˇ tiˬ shiˇ maˬ mˇ byah nya. K'oeˇ deuˬ-aˬ, dzaˬ-eu
dawˇ-eu jeˬ maˬ ehˇ, tsiˬ shawˇ-eu g'awˬ mya jeˬ maˬ ehˇ, shiˬ
shaˬ jiˇ paw teh˰-ehˇ ta˰-eu zahˇ deuˬ pyeu˰-eu meh. Yaw shui˰
maˬ jahˇ paˇ-euˬ yaw kaˬ, zahˇ k'oeˇ deuˬ bi tawˬ-euˬ meh.
11 Piˇ ma geu˰-awˇ, yaw muiˬ deuˬ jahˇ nehˬ-eu lehˇ Ka-li oe-euˬ
meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw˰ huiˬ dzehˬ byah dzehˬ-euˬ saˬ paˇ sehˬ

g'aw^-ahˇ le pa^-awˇ, tiˬ po^ teh˰-ehˇ yaw muiˬ yaw shawˇ
jawˇ duˬ-ahˇ uˇ leˇ-euˬ meh. Aˬ kaˇ tiˬ po^-iˬ paˇ uˇ leˇ-eu
maˬ loˬ-a. Saˬ paˇ sehˬ g'aw^ k'oeˇ-aˬ, aˬ la˰ neh g'aw^-euˬ
maˬ ngeuˇ-a. Miˇ tsaˬ heu-ahˇ ta˰-eu k'aw˰ maˬ ngeuˇ-a.
12 Aˬ yaw˰ yaw muiˬ yaw shawˇ jawˇ duˬ-ahˇ uˇ leˇ ngeh, ci˰
myeh˰ hawˇ-eu mawˇ neˇ mawˇ zaˬ-euˬ shiˬ yuˇ-awˇ uˇ leˇ-euˬ
maˬ ngeuˇ-a. Aˬ yaw˰ aˬ yaw˰-euˬ shiˬ yuˇ-awˇ uˇ leˇ-euˬ miˇ
neh, aˬ dui mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ ka k'o˰-eu jeˬ za ni aˬ yaw˰
13 jahˇ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, ci˰ myeh˰ hawˇ-eu mawˇ
neˇ mawˇ gaw-euˬ shiˬ maˬ ehˇ, mawˇ neˇ mawˇ k'aˇ lawˇ
nehˬ-euˬ lehˇ kuˇ maˬ ehˇ, zahˇ paw maˬ muiˬ maˬ shawˇ-eu
tsawˇ haˬ-ahˇ bya^ shehˬ nehˬ ngeh, shiˬ shaˬ jiˇ paw muiˬ laˇ
14 shawˇ laˇ ni jahˇ nya naˇ, Ka-li-euˬ shiˬ k'oeˇ na^ maˬ tseˇ aˇ
na^ ni jahˇ nya-eu. Aˬ yaw˰-aˬ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh˰-eu
Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ g'oe-awˇ, maˇ byaw˰ tiˬ paw˰-iˬ maˬ
baw-eu, aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ Miˬ yehˇ-ahˇ lawˇ nehˬ-euˬ
meh. Aˬ yaw˰-euˬ shiˬ-aˬ, naw ma˰-euˬ siˬ nya-eu nui ma la˰
k'oeˇ ahˇ-eu, bahˬ-eu mu^-eu deuˬ-ahˇ tsiˬ shawˇ nehˬ-awˇ,
deh˰ lu˰-eu Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ mˇ nya shaˇ nya ni jahˇ nehˬ
la˰-euˬ meh.
15 Yaw beh ehˇ nehˬ taˬ-euˬ dawˬ ma saˇ jaˇ la˰ o^ aˬ dui jawˇ
ngeh, bahˬ-eu mu^-eu deuˬ-euˬ la˰ k'oeˇ aˬ dui-ahˇ bi buˬ-iˇ-eu
lehˇ, YeˬsuˇSuˇ kamˇ shiˇ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, kuˇ taˬ-euˬ
tsawˇ haˬ-ahˇ, Ngaˇ naw ma˰-ahˇ bi˰ ma lehˇ Miˬ yehˇ neh ehˇ
taˬ-euˬ mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ zi˰-eu jeˬ biˇ za ni, Yeˬsuˇ-aˬ
16 dawˬ ma saˇ jaˇ yaw shui˰-euˬ tsawˇ kaˬ meh. Jeˬ biˇ bi˰ ma
lehˇ bo˰ tseh^ taˬ-euˬ sahˬ bo˰ ja^ naˇ, jeˬ biˇ bi˰-eu g'aˬ aˬ diˇ
17 shiˇ-euˬ nga lehˇ, yaw beh ngeh neh ya siˬ teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, jeˬ biˇ heu lo˰-ehˇ bi˰ ma lehˇ sahˬ bo˰ bo˰ taˬ-euˬ
lo˰-ehˇ, bi˰-eu yaw sahˇ g'aˬ shiˇ naˇ, jeˬ biˇ biˇ nehˬ nya meh.
Bi˰-eu yaw sahˇ g'aˬ maˬ shiˇ-euˬ nmˇ kaˬ, bo˰ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ
18 jeˬ biˇ maˬ biˇ nehˬ nya siˬ. Yaw beh ehˇ nehˬ-euˬ dawˬ ma
saˇ jaˇ k'oeˇ k'aw˰, shiˬ maˬ do^ ni jahˇ ka le˰-euˬ maˬ ngeuˇ-a.
19 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ la˰ k'oeˇ ehˇ
nehˬ-euˬ dawˬ yawˬ dawˬ na lu˰ Moˇseˬ tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-
ahˇ ehˇ nehˬ-awˇ, mawˇ neˇ mawˇ zaˬ hawˇ-eu ci˰ myeh˰-euˬ
shiˬ iˇ cu˰-ahˇ keuˬ-awˇ, neˇ tseu^ ni g'eh-eu yawˇ zaˬ-euˬ ca˰
hm hawˇ-eu huˇsoˇ lehˇ kuˇ-eu ja^ ga^ tiˬ dzahˬ neh sahˬ bo˰-
ahˇ maˬ ehˇ, tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ maˬ ehˇ, aˬ yaw˰ jui˰
20 shehˬ-euˬ meh. Shiˬ heu-aˬ, Miˬ yehˇ neh naw ma˰-ahˇ ehˇ

nehˬ-euˬ dawˬ ma saˇ jaˇ-ahˇ ta˰-eu shiˬ meh lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ
21 meh. Saˬ paˇ sehˬ g'aw^ hawˇ-eu k'oeˇ gaˇ k'aˇ zmˬ-eu keu
ka dawˬ taw^ lu˰-ahˇ k'aw˰, k'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni aˬ yaw˰ shiˬ
22 jui˰ shehˬ-euˬ meh. Zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ bi˰ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ
dawˬ taw^ lu˰ ehˇ g'aˬ ni-ahˇ shiˬ neh tsiˬ shawˇ-eu meh. Shiˬ
do^-eu jeˬ maˬ ja^ naˇ, iˬ baˇ maˬ pyehˬ-a.

**Iˬ baˇ yuˇ dzeh-eu lehˇ Yeˬsuˇ aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ lawˇ nehˬ-euˬ**

23 Mˬ k'oeˇ ta^-euˬ aˇ baˇ deuˬ-ahˇ tsiˬ shawˇ-eu lehˇ k'oeˇ
lo˰-ehˇ g'eh-eu deuˬ ya jahˇ naˇ, mˬ k'oeˇ ta^-euˬ maˇ maˇ ni
g'eh-eu deuˬ-ahˇ tsiˬ shawˇ ni, k'oeˇ na^ maˬ tseˇ muiˬ-eu
24 lawˇ nehˬ-eu jeˬ ya ja^ teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ
la˰ neh jahˇ taˬ-euˬ muiˬ-eu shawˇ-eu jawˇ duˬ-ahˇ Ka-li
uˇ leˇ-euˬ maˬ ngeuˇ-a. Jawˇ duˬ k'oeˇ-aˬ, maˇ maˇ ni g'eh-eu
jawˇ duˬ-euˬ aˇ baˇ teh˰ meh. Aˬ yaw˰ aˬ dui-euˬ dah zaˇ Miˬ
25 yehˇ-euˬ mehˬ shi jawˇ ni, mˬ k'oeˇ ta^ uˇ leˇ-euˬ meh. Piˇ
ma-aˬ, yawˬ ha-euˬ shiˬ maˬ yuˇ ni, jeˬ zaˬ-euˬ shiˬ yuˇ-awˇ,
yaw muiˬ yaw shawˇ jawˇ duˬ-ahˇ yawˬ k'o˰ na lu˰ uˇ leˇ-eu
meh. Ehˇ k'aw˰, Ka-li-aˬ, aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ k'oeˇ
26 lo˰-ehˇ g'awˬ mya po^ ya lawˇ nehˬ-eu maˬ ngeuˇ-a. K'oeˇ
lo˰-ehˇ ya lawˇ nehˬ law nmˇ-aˬ, mˬ hawˇ-eu miˇ beh ngeh
neh aˬ yaw˰ g'awˬ mya po^ ya kamˇ shiˇ-euˬ teh˰-a. Ehˇ
k'aw˰, iˬ baˇ yuˇ dzeh-eu lehˇ, aˇ saˬ saˬ-eu aˇ yamˬ heu la˰
k'oeˇ aˬ yaw˰ tiˬ po^ teh˰-ehˇ do^ le-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ
27 mawˇ lawˇ nehˬ-euˬ meh. Aˬ dui tsawˇ haˬ tiˬ po^ teh˰-ehˇ
shiˇ-awˇ, aˬ kaˇ yaˇ k'aˬ daˇ gaˇ ya daˬ-eu meh. K'oeˇ lo˰-
ehˇ duˇ ni, tsawˇ haˬ-euˬ iˬ baˇ-ahˇ pi dzeh-eu lehˇ, Ka-li aˬ
yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ tiˬ po^ teh˰-ehˇ lawˇ nehˬ-eu gaˇ ya
daˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ nyiˬ po^ tiˬ po^ za˰ ka le ngeh, iˬ
baˇ-ahˇ tiˬ paw˰-iˬ maˬ paˇ ta˰-ehˇ za˰ ka le-awˇ, aˬ yaw˰-
ahˇ noeˬ tmˬ lu˰-eu tsawˇ haˬ-ahˇ ka k'o˰ teh˰-a.

10 Zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-aˬ, aˬ kaˇ keu^ le-eu yaw muiˬ deuˬ
bi pyeu˰ laˇ-eu maˬ ngeuˇ-a. K'oeˇ deuˬ-euˬ aˇ baˇ teh˰
meh. K'oeˇ miˇ neh, tiˬ k'o˰ saˇ-i tiˬ k'o˰ aˬ myah lu˰ lawˇ
nehˬ-eu jeˬ lawˇ-eu-aˬ, uˬ duˬ tahˬ leˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ tiˬ
2 jawˇ-iˬ maˬ bi byah laˇ nya. Aˬ yaw˰ ma˰ byah law nmˇ-aˬ,
aˬ yaw˰ ma˰ lawˇ nehˬ-eu jeˬ maˬ paˇ lawˇ nehˬ-eu, maˬ ngeuˇ-

aˇ loˇ. Uˬ duˬ tahˬ-eu tsawˇ haˬ tiˬ po^ muiˬ laˇ shawˇ laˇ g'aˬ
naˇ, Iˬ baˇ ahˇ ma lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ tiˬ jawˇ-iˬ maˬ paˇ noeˬ-
3 aˇ. Ehˇ k'aw˰, tiˬ k'o˰ saˇ-i tiˬ k'o˰ lawˇ nehˬ-eu deuˬ lawˇ
nehˬ ngeh, Nga ma˰ iˬ baˇ ahˇ law hawˇ ngaˬ lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰
4 noeˬ do^ laˇ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, mawˇ neˇ-euˬ
shiˬ hawˇ-eu ci˰ myeh˰-euˬ shiˬ-aˬ, iˬ baˇ-ahˇ tiˬ jawˇ-iˬ maˬ
tsiˬ shawˇ nya.
5 K'oeˇ miˇ neh, Ka-li miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ za˰ ka le ngeh,
Miˬ yehˇ-oˇ, nawˇ-aˬ lawˇ nehˬ-eu jeˬ hawˇ-eu la˰ sawˬ
geu˰ maw˰-eu maˬ ngeuˇ-a. Nawˇ-aˬ, ngaˬ-euˬ g'aˇ duˬ
6 g'awˇ mawˇ lehˬ hmˬ taˬ-euˬ meh. Miˬ dzaˬ dzah
pui^-awˇ lawˇ nehˬ-eu jeˬ hawˇ-eu iˬ baˇ-euˬ g'aˇ duˬ
7 lawˇ nehˬ-eu deuˬ-ahˇ nawˇ laˬ k'aˬ maˬ cehˇ-a. Yo^
taˬ-euˬ sahˬ bo˰ la˰ k'oeˇ ngaˬ-euˬ gaˇ kaw^ bo˰ taˬ-euˬ
lo˰-ehˇ, Miˬ yehˇ-oˇ, nawˇ nui ma tsaˬ-eu lo˰-ehˇ mˇ-eu
lehˇ ngaˇ oe-euˬ ma,
8 lehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh. Yaw beh aˬ yaw˰ ehˇ-eu, Lawˇ nehˬ-eu
jeˬ hawˇ-eu la˰ sawˬ deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, miˬ dzaˬ dzah pui^-awˇ
lawˇ nehˬ-eu hawˇ-eu iˬ baˇ-euˬ g'aˇ duˬ lawˇ nehˬ-eu deuˬ-ahˇ
maˬ ehˇ, nawˇ maˬ geu˰ maw˰-eu uˬ ta˰ laˬ k'aˬ maˬ cehˇ-a
lehˇ, ehˇ taˬ-euˬ meh. (Zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ ehˇ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ,
9 lawˇ nehˬ-eu k'oeˇ deuˬ lawˇ nehˬ-euˬ meh.) Nawˇ nui ma
tsaˬ-eu lo˰-ehˇ mˇ-eu lehˇ ngaˇ oe-euˬ ma lehˇ, aˬ yaw˰ tiˬ po^
paˇ ehˇ-eu meh. Lawˇ nehˬ-euˬ nyiˬ jeˬ tiˬ jeˬ aˬ myah lu˰ ya
zi˰ ni, lawˇ nehˬ-eu yaw beh jeˬ-ahˇ aˬ yaw˰ byehˇ dzeh-euˬ meh.
10 K'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ-eu Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ-eu miˇ neh, Yeˬsuˇ
Ka-li-aˬ aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ tiˬ po^ teh˰-ehˇ lawˇ nehˬ-euˬ
meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ lawˇ nehˬ-euˬ miˇ neh, aˬ dui muiˬ laˇ
shawˇ laˇ-euˬ ma.
11 Piˇ ma yawˬ g'aˬ na lu˰, tiˬ nah saˇ-i tiˬ nah lawˇ duˬ-ahˇ
yaw˰-awˇ, iˬ baˇ-ahˇ maˬ tsiˬ shawˇ nya-eu lawˇ nehˬ-eu jeˬ
12 lawˇ lu˰ meh. Ehˇ k'aw˰, iˬ baˇ pyehˬ nehˬ-eu lehˇ Yeˬsuˇ
mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ-euˬ g'aˇ duˬ tiˬ po^ teh˰-ehˇ lawˇ
nehˬ-eu jeˬ lawˇ-awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ aˇ maˇ paw pa^ nuiˇ lu˰
13 meh. Aˬ yaw˰ k'oeˇ gaˇ nuiˇ lu˰-eu-aˬ, aˬ yaw˰-ahˇ muiˇ-eu
tsawˇ haˬ-ahˇ Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-euˬ aˬ kuiˇ uˬ mo^ bi jawˇ
14 ngeh keu^ ni dawˬ lu˰ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, lawˇ
nehˬ-eu tiˬ jeˬ teh˰-ehˇ lawˇ-eu la˰ k'oeˇ muiˬ laˇ shawˇ laˇ-euˬ
tsawˇ haˬ-ahˇ aˬ myah lu˰ byah lu˰-eu tsawˇ haˬ aˬ yaw˰ bi
15 pyeu˰ laˇ-eu meh. Muiˬ-eu shawˇ-eu yaw sahˇ Miˬ yehˇ k'aw˰

aˬ dui-ahˇ k'oeˇ lo˰-ehˇ saˇ kiˇ kamˬ nehˬ la˰-euˬ meh. Aˬ
yaw˰ ehˇ-eu,
16 Aˇ yamˬ k'oeˇ la˰ k'oeˇ ngaˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ nehˬ-eu
dawˬ ma saˇ jaˇ heu lo˰-ehˇ ma. Ngaˬ-euˬ zahˇ dawˬ
k'o˰ dawˬ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ dawˆ ahˇ
nehˬ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ nui noeˬ nui duˇ k'oeˇ taˆ
bo˰ nehˬ ma lehˇ, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh.
17 Ngaˇ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ iˬ baˇ hawˇ-eu aˬ yaw˰ ma˰-euˬ bahˬ-eu
muˆ-eu deuˬ-ahˇ maˬ noeˬ taˬ lehˇ, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ
18 Miˬ yehˇ ehˇ-eu meh. Iˬ baˇ k'oeˇ deuˬ-ahˇ pyehˬ g'aˬ naˇ,
iˬ baˇ-euˬ g'aˇ duˬ lawˇ nehˬ-eu jeˬ maˬ paˇ loˬ meh.
19 K'oeˇ miˇ neh, aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, Yeˬsuˇ-euˬ shiˬ baˬ
da neh, aˬ dui nui ma k'aˬ duˬ ni yaw muiˬ yaw shawˇ jawˇ
20 duˬ-ahˇ uˇ leˇ nya meh. Aˬ dui ma˰-euˬ g'aˇ duˬ Yeˬsuˇ saˬ
paˇ paˇ ma-ahˇ pah nehˬ la˰-awˇ, sa˰ laˇ deh˰-eu gaˇ ma yaw
shui˰ kahˇ laˆ dahˇ nehˬ la˰-euˬ meh. Aˬ dui k'oeˇ kahˇ-ahˇ
neh uˇ leˇ-eu ma. Saˬ paˇ paˇ ma k'oeˇ-aˬ, Yeˬsuˇ-euˬ g'awˇ
21 mawˇ-ahˇ ehˇ-eu ma. Miˬ yehˇ-euˬ nymˇ la˰ k'oeˇ aˬ yui˰
geu˰ lu˰-eu, zawˇ huiˬ zawˇ mahˇ-eu piˇ ma aˬ dui jawˇ-eu ma.
22 K'oeˇ miˇ neh, siˬ nya-eu nui ma la˰ k'oeˇ ahˇ-eu yaw haiˬ jeˬ
byoˆ-iˇ ngeh keuˆ ni, aˬ dui-euˬ nui ma-ahˇ shiˬ jui˰ shehˬ
la˰-awˇ, iˇ cu˰ iˇ shawˇ neh aˬ dui-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ tsiˬ
shawˇ la˰-euˬ· meh. K'oeˇ miˇ neh, jah-eu nui ma tiˬ byah ahˇ-
awˇ nui ma keuˆ-eu la˰ k'oeˇ aˬ yaw˰ jawˇ gaˇ uˇ leˇ kaˇ-euˇ.
23 Aˬ dui ma˰ neh ha geu˰ taˬ-euˬ noeˬ tmˬ-eu jeˬ-ahˇ poˆ poˆ
laˆ laˆ-ehˇ maˬ g'eh ni, zi˰ dah ni nyeh˰ tehˬ taˬ kaˇ-euˇ. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, saˇ jaˇ ehˇ nehˬ la˰-euˬ g'aˬ, saˇ jaˇ zi˰
24 meh. K'oeˇ uˬ ta˰, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ g'oeˇ-eu gaˬ-eu nui ma
ahˇ-awˇ yaw muiˬ jeˬ mˇ ni, aˬ cawˬ-ahˇ shaˇ noeˬ-awˇ g'aˬ
25 bi˰ kaˇ-euˇ. Tsawˇ haˬ tiˬ paˆ na deuˬ guiˬ lahˬ maˬ paˇ shaˇ
leˇ-eu meh. Naw ma˰ k'oeˇ loˬ-ehˇ taˬ jahˇ. Aˇ nah k'oeˇ nah
keuˆ le-eu dawˬ peh peh laˇ-euˬ nga lehˇ naw ma˰ siˬ nya-eu miˇ
neh, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ g'aˬ bi˰ tehˇ tehˬ-awˬ.

## Yawˬ ha-euˬ nui noeˬ nui loˆ maˬ paˇ ya geu˰ meh

26 Aˬ dui yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-ahˇ siˬ nya-eu k'aw˰, yawˬ
ha-euˬ nui noeˬ nui loˆ geu˰-awˇ iˬ baˇ paˇ mˇ naˇ, iˬ baˇ-euˬ
27 g'aˇ duˬ lawˇ nehˬ-eu jeˬ maˬ paˇ jaˆ meh. Zawˇ guˆ paˬ-ehˇ
g'eh-eu yaˇ k'aˬ daˇ-eu jeˬ teh˰-ehˇ jaˆ-eu meh. K'oeˇ ngeh,
Miˬ yehˇ-ahˇ muiˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ nui ma pehˇ dui dui-eu

28 la˰ k'oeˇ miˬ dzaˬ keuˬ dzeh teh˰-a. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na
Moˇseˬ neh bi˰-euˬ zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-ahˇ mˇ bahˬ-awˇ, aˬ
yaw˰-euˬ gaˇ kawˆ saˇ kiˇ kamˬ-eu nyiˬ g'aˬ smˇ g'aˬ jawˇ
naˇ, aˬ cawˬ aˬ yaw˰-ahˇ g'awˬ shaˬ maˬ gaˬ ni biˬ seh˰-eu
29 meh. Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ-ahˇ nawˬ tehˬ taˬ-awˇ, yawˬ ha-euˬ
g'awˇ mawˇ-ahˇ laˆ muiˬ laˆ shawˇ-eu dawˬ ma saˇ jaˇ-euˬ
shiˬ-ahˇ yaw jaw˰ nga lehˇ no-awˇ, guiˬ lahˬ bi˰ la˰-eu Yaw
sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ tiˬ
g'aˬ, k'oeˇ naˆ maˬ tseˇ k'ehˬ dzehˬ k'aˆ dzehˬ-eu gaˇ kamˬ-eu
30 tsaˬ teh˰-a lehˇ shaˇ noeˬ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Jahˇ
k'o˰ nehˬ-eu jeˬ-aˬ, ngaˬ-euˬ gaˇ ma. Ngaˇ daˇ nehˬ ma lehˇ
ehˇ taˬ-euˬ dawˬ-ahˇ maˬ ehˇ, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-euˬ
tsawˇ haˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ nehˬ meh lehˇ ehˇ taˬ-euˬ dawˬ-ahˇ
maˬ ehˇ, k'oeˇ lo˰-ehˇ ehˇ taˬ-euˬ yaw sahˇ-ahˇ aˬ dui siˬ nya
31 ma. Deh˰ lu˰-eu Miˬ yehˇ-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ keuˆ-iˇ naˇ,
zawˇ guˆ paˬ-ehˇ g'eh-eu jeˬ pyeu˰-eu meh.
32 Aˇ hu-euˬ aˇ nah aˇ yamˬ-ahˇ shaˇ noeˬ-awˬ. K'oeˇ ngeh,
naw ma˰ yaw sheh˰-ahˇ mawˇ g'aˬ naˇ, k'ehˬ dui k'aˆ dui dui-
33 eu jeˬ-ahˇ oˇ oˇ-ehˇ ya daˬ-euˬ meh. Aˬ cawˬ-euˬ mehˬ *shi*
aˬ yaw˰ ma˰ naw ma˰-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ jahˇ nehˬ-eu
gaˇ maˬ ehˇ, k'ehˬ nehˬ k'aˆ nehˬ-eu gaˇ maˬ ehˇ, naw ma˰ ya
daˬ haw-euˬ meh. K'oeˇ uˬ ta˰, k'oeˇ lo˰-ehˇ daˬ lu˰-eu tsawˇ
haˬ nehˬ-ehˇ tiˬ kawˆ lo˰-ehˇ naw ma˰-euˬ nui ma la˰ k'oeˇ
34 k'aw˰ ya daˬ haw-euˬ meh. Naw ma˰ tawˬ-ahˇ uˇ-eu tsawˇ
haˬ-ahˇ gaˬ-eu uˬ ta˰, aˬ cawˬ naw ma˰-euˬ myawˬ gahˬ-ahˇ
k'ehˬ geu˰ k'aˆ geu˰-eu k'aw˰, naw ma˰ laˬ k'aˬ cehˇ taˆ ni
daˬ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ dui ma˰ k'oeˇ naˆ maˬ
tseˇ muiˬ dzehˬ zi˰ dzehˬ-eu myawˬ gahˬ jaˆ ma lehˇ naw ma˰
35 siˬ lu˰ meh. K'oeˇ miˇ neh, nui ma zi˰ dah ni g'eh-eu jeˬ-ahˇ
taˬ byehˇ dzeh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, k'oeˇ baˬ da neh naw
36 ma˰ la˰ sawˬ yaw huiˬ za teh˰-a. Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ-eu lo˰-
ehˇ naw ma˰ jahˇ-eu uˬ ta˰, Ngaˇ bi˰ ma lehˇ aˬ yaw˰ neh ehˇ
taˬ-euˬ dawˬ ma saˇ jaˇ k'oeˇ dawˬ-ahˇ za nya ni, naw ma˰
oˇ-eu nui ma loˬ-eu meh.
37 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, oe-eu lehˇ g'eh-eu k'oeˇ g'aˬ, aˬ
yaw˰ maˬ dawˬ ni, g'awˬ myahˇ maˬ g'eh-ehˇ oe keuˆ
38 teh˰-a. Ngaˬ-euˬ yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ
jah-eu baˬ da neh, aˬ yaw˰ sa˰ laˇ ya deh˰-eu meh. Aˬ
yaw˰ mehˬ nah paw jiˆ k'o˰ naˇ, ngaˇ aˬ yaw˰-ahˇ tiˬ
paw˰-iˬ nui k'ahˇ maˬ shiˇ nya,

39 lehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, aˬ dui-aˬ mehˬ nah paw
ji^ k'o˰-awˇ luˬ-iˇ seˇ-iˇ lu˰-eu tsawˇ haˬ maˬ ngeuˇ. Jah-eu
miˇ neh sa˰ laˇ deh˰ lu˰-eu jeˬ-ahˇ za-euˬ tsawˇ haˬ ma.

### Jah-eu nui ma ahˇ-eu

**11** Jah-eu nui ma ahˇ-eu baˬ da neh noeˬ tmˬ taˬ-euˬ deuˬ-ahˇ
aˬ diˇ za teh˰-a lehˇ siˬ duˬ-eu ma. Aˬ dui maˬ ya mawˇ-euˬ
2 deuˬ k'aw˰, aˬ diˇ jawˇ meh ja^ meh lehˇ siˬ duˬ-eu ma. Aˇ
hu jawˇ-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ jah-eu nui ma ahˇ-eu baˬ da neh,
3 Miˬ yehˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ nui k'ahˇ shiˇ-eu meh. Miˬ yehˇ
dawˬ bi˰-euˬ baˬ da neh boeˬ boeˬ lu^ lu^ dawˬ taw^ lu˰ jawˇ
laˇ ja^ laˇ-euˬ meh lehˇ, aˬ dui jah-eu miˇ neh siˬ nya ma. K'oeˇ
miˇ neh aˬ dui ya mawˇ lu˰-eu deuˬ-aˬ, maˬ mawˇ nya-eu
deuˬ-euˬ la˰ k'oeˇ neh do^ laˇ-euˬ meh lehˇ k'aw˰ si nya ma.
4 AˬbeˬIa^ jah-awˇ Miˬ yehˇ-ahˇ lawˇ nehˬ-euˬ miˇ neh, aˬ
yaw˰ neh lawˇ nehˬ-euˬ jeˬ-aˬ, Gaˬiˇna^ neh lawˇ nehˬ-euˬ jeˬ
na^ maˬ tseˇ muiˬ dzehˬ-eu meh. AˬbeˬIa^ neh lawˇ nehˬ-euˬ
k'oeˇ-ahˇ Miˬ yehˇ ha geu˰-euˬ baˬ da neh, Aˬ yaw˰-aˬ, yaw
tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ meh lehˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-euˬ gaˇ
kaw^ saˇ kiˇ kamˬ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, AˬbeˬIa^ shiˇ-
euˬ k'aw˰. jah-eu k'oeˇ baˬ da neh aˬ yaw˰ dawˬ ngehˬ lu˰-a siˬ.
5 Iˇnaw^ jah-eu baˬ da neh, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ maˬ bi shiˇ
ni, mˬ k'oeˇ ta^ sheuˬ da^ le˰-euˬ meh. Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ
sheuˬ da^ le˰-euˬ miˇ neh, aˬ cawˬ aˬ yaw˰-ahˇ maˬ po^
mawˇ-aˬ. Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ maˬ sheuˬ da^ le˰ mi na^-ehˇ,
Ngaˇ aˬ yaw˰-ahˇ nui k'ahˇ shiˇ ma lehˇ, Miˬ yehˇ saˇ kiˇ
6 kamˬ taˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ jah-eu nui ma maˬ ahˇ naˇ,
Miˬ yehˇ nui k'ahˇ shiˇ ni maˬ mˇ nya. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
Miˬ yehˇ-ahˇ shaˇ leˇ-eu tsawˇ haˬ, Miˬ yehˇ deh˰ lu˰ meh lehˇ
jah-awˇ, aˬ yaw˰ aˬ yaw˰-ahˇ po^-eu tsawˇ haˬ-ahˇ guiˬ lahˬ
bi˰ meh lehˇ k'aw˰ ya jah meh.
7 Noˇa˰ jah-eu baˬ da neh, maˬ pyeu˰ laˇ haw-euˬ gaˇ kaw^
deuˬ Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ ehˇ nehˬ ngeh, yaw zeu baw-eu la˰
k'oeˇ naˇ haˬ-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ miˬ sawˇ zaˬ ya buˬ-iˇ ni, lawˬ
lawˬ ma jahˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ jah-eu k'oeˇ-aˬ, miˇ tsaˬ zaˬ
iˬ baˇ zaˬ meh lehˇ, bya ceh^ ni bi do^ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰
jah-eu baˬ da neh, yaw tsaˬ yaw dawˇ tiˬ g'aˬ pyeu˰ laˇ-euˬ meh.
8 AˬbyaˬhaˬJah-eu miˇ neh, Nawˬ-ahˇ jeˬ biˇ o˰-eu miˇ
k'ahˬ-ahˇ iˇ-awˬ lehˇ Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ kuˇ ngeh, aˬ geu

gaˇ ya iˇ-eu lehˇ maˬ siˬ nya k'aw‸, Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ naˇ
9 haˬ-awˇ iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ jah-eu *mi*ˇ neh, aˬ yaw‸-ahˇ jeˬ
biˇ o‸-eu miˇ k'ahˬ la‸ k'oeˇ, aˬ cawˬ-euˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ
jawˇ-eu daˬ yah lo‸-ehˇ jawˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-aˬ, miˇ k'ahˬ
k'oeˇ k'ahˬ-ahˇ aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ jeˬ biˇ o‸-eu Iˇtsa^ hawˇ-eu
Yaˬko^ nehˬ-ehˇ saˬ paˇ sehˬ g'aw^ la‸ k'oeˇ jawˇ-euˬ meh.
10 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Aˬbyaˬhaˬ-aˬ Miˬ yehˇ neh teˬ taˬ daˬ
taˬ-euˬ zawˇ zi‸-eu meuˬ-ahˇ noeˬ tmˬ-eu meh.
11 Saˬlaˇ k'aw‸ jah-eu miˇ neh, zaˬ jawˇ le-eu aˇ yamˬ dzeuˇ-euˬ
k'aw‸, zaˬ tseh^ leˇ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, dawˬ ma
saˇ jaˇ ehˇ nehˬ-euˬ g'aˬ saˇ jaˇ zi‸ meh lehˇ, aˬ yaw‸ noeˬ
12 taˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, ziˇ jiˇ-eu dawˬ peh peh laˇ-euˬ
k'aˬ dzeˇ zaˬ k'oeˇ g'aˬ o^ neh oeˬ paˬ oeˬ ma g'awˬ mya ni
jawˇ le-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ mˬ-ahˇ tsehˬ-eu aˬ guiˇ lo‸-ehˇ
myaˬ-awˇ, iˬ ma la^ sha^ lawˇ dzeˇ ja^-eu k'aˇ shui‸ lo‸-ehˇ
maˬ gui jiˇ coeˇ ni jawˇ-eu meh.
13 Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ jah jah-ehˇ shiˇ-euˬ meh. Ngaˇ nawˬ-
ahˇ bi‸ ma lehˇ Miˬ yehˇ neh ehˇ taˬ-euˬ deuˬ-ahˇ aˬ yaw‸
ma‸ maˬ za-euˬ k'aw‸, k'oeˇ deuˬ-ahˇ gaˇ mahˇ kaˬ gaˇ ya
mawˇ-awˇ, laˬ k'aˬ cehˇ dui dui-eu meh. Ngaˇ miˇ tsaˬ k'oeˇ
ta^ jawˇ ngeh, yawˬ k'ahˬ yawˬ miˇ yawˬ-euˬ tsawˇ haˬ hawˇ-eu
14 daˬ yah geu‸ lu‸ ma lehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ ehˇ-eu meh. K'oeˇ lo‸-
ehˇ ehˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ, Nga ma‸ jawˇ zaˇ shaˇ po^ lu‸
15 ma lehˇ, bya ceh^ ni bi do^ laˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸ neh do^
le-euˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ g'awˬ shaˬ gaˬ laˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸ g'o‸
16 leˇ-eu aˇ yamˬ ja^ meh. Ehˇ k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸ noeˬ tmˬ
lu‸-eu miˇ k'ahˬ-aˬ, k'oeˇ na^ maˬ tseˇ muiˬ-eu, mˬ k'oeˇ ta^-
euˬ miˇ k'ahˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, Nawˇ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ Miˬ
yehˇ meh lehˇ aˬ cawˬ ehˇ gaˇ Miˬ yehˇ maˬ sha‸ dawˇ-a. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸ ya jawˇ leˇ-eu meuˬ-ahˇ aˬ
yaw‸ neh la^ sa^ taˬ-euˬ meh.
17 Aˬbyaˬhaˬ jah-eu miˇ neh, Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ lawˬ haw
18 ngeh, Iˇtsa^ sheuˬ-awˇ lawˇ nehˬ leˇ-euˬ meh. Iˇtsa^ o^ neh
deh‸ le-eu deuˬ-ahˇ teh‸-ehˇ nawˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca sawˇ teh‸-a
lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ saˇ jaˇ za-euˬ k'oeˇ g'aˬ, aˬ yaw‸-euˬ aˬ li
19 tiˬ g'aˬ teh‸ k'aw‸, lawˇ nehˬ-eu lehˇ g'eh-euˬ meh. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ tsawˇ haˬ-ahˇ bi g'o‸ deh‸ laˇ nya
meh lehˇ, aˬ yaw‸ jah-eu meh. Dawˬ yeh^ ehˇ naˇ, aˬ yaw‸-euˬ
aˬ li g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ meh.
20 Iˇtsa^ jah-eu miˇ neh, Naw nya‸ aˬ kaˇ guiˬ lahˬ za lu‸-uˇ

lehˇ, Yaˬko^ hawˇ-eu Iˇsawˇ-ahˇ dawˬ ngehˬ g'eh nehˬ-euˬ
21 meh. Yaˬko^ jah-eu miˇ neh, aˬ yaw˰ shiˇ-eu dawˬ peh peh
laˇ ngeh, Yoˇsheh-euˬ aˬ li nyiˬ g'aˬ-ahˇ dawˬ ngehˬ g'eh
nehˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ aˬ yaw˰-euˬ gawˬ yoeˬ-ahˇ g'o^ to^
22 shaˇ-awˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-euˬ meh. Yoˇsheh jah-eu
miˇ neh, aˬ yaw˰ shiˇ-eu dawˬ peh peh laˇ ngeh, Iˇsaˬleˬla^
tsawˇ haˬ Iˇjiˇtu^ miˇ k'ahˬ la˰ k'oeˇ ya do^-iˇ-eu gaˇ kaw^ ehˇ
nehˬ-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ shaˬ yoeˬ-ahˇ aˬ jo^-ehˇ ya duˬ pahˬ-eu
gaˇ kaw^ k'aw˰, ehˇ nehˬ ya˰-euˬ meh.
23 Moˇseˬ-euˬ aˬ ma aˬ da jah-eu miˇ neh, Moˇseˬ deh˰ le ngeh
ba la smˇ siˬ byah ni cu za˰ taˬ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
aˬ li k'oeˇ g'aˬ zawˇ muiˬ zawˇ mehˇ-eu gaˇ aˬ nya˰ dzeˇ zaˬ
ya mawˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ nya˰ sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ dawˬ
24 bi˰ taˬ-euˬ gaˇ maˬ gu^-a. Moˇseˬ jah-eu miˇ neh, aˬ yaw˰
huiˬ laˇ ngeh sahˬ paˬ Paˬlawˇ-euˬ aˬ buˇ-euˬ aˬ li lehˇ kuˇ gaˇ
25 maˬ paˇ daˬ-eu meh. Iˬ baˇ la˰ k'oeˇ tiˬ k'ehˬ laˬ k'aˬ ya cehˇ-
eu na^ maˬ tseˇ, Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ deuˬ nehˬ-ehˇ k'ehˬ-eu
26 k'a^-eu jeˬ daˬ maw˰-eu meh. Ka-li-euˬ g'aˇ duˬ k'ehˬ-eu k'a^-eu
gaˇ ya daˬ-eu jeˬ-aˬ, Iˇjiˇtu^ miˇ k'ahˬ-euˬ pyuˇ shuiˇ myawˬ
gahˬ na^ maˬ tseˇ aˇ poeˬ k'a^ dzehˬ meh lehˇ aˬ yaw˰ noeˬ-
eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰-aˬ aˬ kaˇ za-eu la˰
27 sawˬ-ahˇ haw tso^ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ jah-eu miˇ neh, sahˬ
paˬ kuˇ hawˇ kamˇ nui ma pehˇ gaˇ maˬ gu^ ni, Iˇjiˇtu^ miˇ
k'ahˬ-ahˇ neh do^-iˇ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, maˬ
mawˇ nya-eu Miˬ yehˇ-ahˇ mawˇ-euˬ lo˰-ehˇ aˬ yaw˰ nui ma
28 zi˰-eu meh. Moˇseˬ jah-eu miˇ neh, deh˰ beh beh le-euˬ zaˬ
deuˬ-ahˇ seh˰-eu g'aˬ Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ-ahˇ la˰ maˬ ya keu^
ni, Baˬsaˬkaˬ bawˬ-iˬ g'eh-awˇ, shiˬ jui˰ shehˬ taˬ-euˬ meh.
29 Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ haˬ jah-eu miˇ neh, gui coˇ ni g'eh-eu miˇ
tsaˬ k'oeˇ ta^ cah-eu lo˰-ehˇ, Iˇ neˇ neˇ-eu iˬ ma la^ sha^-ahˇ
tseh^-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, Iˇjiˇtu^ tsawˇ haˬ k'oeˇ lo˰-ehˇ
30 tseh^ lu˰ ngeh, iˇ cu˰ neh pymˬ seh˰ jiˇ-euˬ meh. Iˇsaˬleˬla^
tsawˇ haˬ jah-eu miˇ neh, Yeˬliˇkoˇ meuˬ-ahˇ shi˰ nah cah jawˬ
31 g'aˬ ngeh, meuˬ-euˬ lahˇ ga bya^ jiˇ-euˬ meh. Laˬhaˇ lehˇ
myahˇ-euˬ meh maˬ laˇ k'oeˇ g'aˬ jah-eu miˇ neh, Miˬ yehˇ-euˬ
dawˬ maˬ naˇ haˬ geu˰-eu tsawˇ haˬ nehˬ-ehˇ maˬ ya caw^-iˇ-aˬ.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ k'oeˬ sho haw le-euˬ tsawˇ haˬ-
ahˇ laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni ha-euˬ meh.
32 K'oeˇ uˬ ta˰, ngaˇ aˬ jeˬ paˇ ehˇ paˬ nga. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, Giˇdoˬ, Baˬyehˇ, Saˬsoˬ, Yeˬpaˬta^, Daˬbiˇ, Saˬmeuˬ-

laˆ hawˇ-eu Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ-euˬ gaˇ
33 kawˆ maˬ dzawˇ nehˬ jiˇ coeˇ nya. Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ jah-eu
miˇ neh, aˬ cawˬ-euˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ g'aˬ leˇ-euˬ meh. Yaw tsaˬ
yaw dawˇ la˰ k'oeˇ uˆ lahˇ-euˬ meh. Miˬ yehˇ neh dawˬ ma
saˇ jaˇ ehˇ nehˬ-euˬ lo˰-ehˇ za-euˬ meh, Aˇ laˬ jaˬ shiˇ-euˬ
34 k'aˬ meh-ahˇ nyeh˰ cu˰-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ jah-eu miˇ
neh, zawˇ nyehˆ-eu miˬ dzaˬ-ahˇ laˆ miˆ-euˬ meh. Mi cehˇ
neh coeˇ seh˰-eu lehˇ g'eh gaˇ ya buˬ-iˇ-euˬ meh. G'aˬ byehˆ
byehˆ-eu k'aw˰, g'aˬ k'aˆ laˇ-euˬ meh. Guiˇ deuˆ ngeh, g'aˬ
k'aˆ laˇ-euˬ meh. Aˬ cawˬ-euˬ miˇ k'ahˬ-euˬ yehˇ deuˬ-ahˇ
35 teh k'o˰-euˬ meh. Zaˬ miˬ zaˬ deuˬ-aˬ, yawˬ ha-euˬ pehˬ
zaˬ lah daw shiˇ-awˇ g'o˰ deh˰ laˇ gaˇ ya ha-euˬ meh. Tsawˇ
haˬ tiˬ paˆ na deuˬ-aˬ, muiˬ dzehˬ-eu g'o˰ deh˰ laˇ-eu jeˬ-ahˇ
za nya ni, aˬ cawˬ pyehˬ doˆ nehˬ-eu gaˇ maˬ daˬ-ehˇ, k'ehˬ
36 dui k'aˆ dui dui-eu jeˬ-ahˇ daˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ tiˬ paˆ na
deuˬ, aˬ cawˬ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ jahˇ-awˇ,
diˬ-eu gaˇ ya daˬ-euˬ uˬ ta˰, shmˇ caˆ pa˰-awˇ tawˬ-ahˇ dawˆ-
37 eu gaˇ k'aw˰ ya daˬ-euˬ meh. Aˬ cawˬ neh k'aˬ lo biˬ-eu,
yehˬ ma neh yehˬ seh˰-eu hawˇ-eu mi cehˇ neh coeˇ seh˰-eu gaˇ
aˬ yaw˰ ma˰ ya daˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, iˇ shaˬ shaˬ-eu
jeˬ, k'ehˬ-eu k'aˆ-eu jeˬ hawˇ-eu shaˬ dui zahˬ dui dui-eu jeˬ-ahˇ
ya daˬ-euˬ la˰ k'oeˇ, yawˇ baˆ k'oˆ hawˇ-eu ci˰ myeh˰ baˆ k'oˆ
38 dm-awˇ, tiˬ gaˇ saˇ-i tiˬ gaˇ cehˆ cehˆ-ehˇ jawˇ-euˬ meh. Aˬ
yaw˰ ma˰ bawˇ tsahˬ-ahˇ cehˆ jawˇ leˇ-euˬ meh. Lo k'ahˬ lo
byoe hawˇ-eu duˬ k'ahˬ-ahˇ cehˆ za˰ cehˆ za˰-ehˇ jawˇ-euˬ
meh. Aˬ yaw˰ ma˰ muiˬ-eu jaˬ-eu miˇ neh, miˇ tsaˬ heu aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ maˬ geuˇ-a.
39 Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ yawˬ g'aˬ na lu˰ jah-eu meh lehˇ, Miˬ
yehˇ saˇ kiˇ kamˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, dawˬ ma saˇ jaˇ ehˇ
40 taˬ-euˬ lo˰-ehˇ aˬ yaw˰ ma˰ maˬ za-aˬ siˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ aˬ dui ma˰-euˬ g'aˇ duˬ muiˬ dzehˬ-eu jeˬ
laˆ saˆ taˬ-euˬ meh. Aˬ dui g'eh maˬ ahˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰
byah-eu jeˬ maˬ za nya siˬ.

### Yeˬsuˇ-ahˇ haw tsoˆ taˬ-awˬ

12 Jah-eu jeˬ gaˇ kawˆ saˇ kiˇ kamˬ-eu tsawˇ haˬ, juˬ k'oeˬ
tmˬ-eu lo˰-ehˇ g'awˬ mya ni aˬ dui-ahˇ tiˬ jawˬ jawˇ lu˰-eu
miˇ neh, aˬ dui-ahˇ laˆ tsoeˬ-eu yawˬ jeˬ na lu˰-ahˇ lehˆ dzeh

kaˇ-euˇ. Aˬ dui-ahˇ lahˇ taˬ-euˬ iˬ baˇ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ puiˇ
dzeh ya‸-awˇ, aˬ dui-euˬ g'aˇ duˬ la^ sa^ taˬ-euˬ gaˇ ma-ahˇ
2 nui ma zi‸ dah ni taˬ-awˇ ceh^ g'eh kaˇ-euˇ. Ceh^ g'eh lu‸
ngeh, Yeˬsuˇ-ahˇ haw tso^ taˬ-awˬ. Aˬ yaw‸-aˬ, aˬ dui jah-eu
jeˬ-ahˇ aˇ dahˬ beh-awˇ bi byah laˇ-eu g'aˬ meh. Aˬ yaw‸-euˬ
mehˬ shi ja^ luˬ-eu laˬ k'aˬ cehˇ-eu jeˬ baˬ da neh, sha‸ dawˇ-
eu jeˬ-ahˇ maˬ shaˇ noeˬ-ehˇ, la‸ ya‸ k'oeˇ ta^ kamˇ shiˇ-euˬ
meh. Nymˬ-mˇ aˬ yaw‸ Miˬ yehˇ-euˬ nuiˇ mahˬ mahˬ ma-euˬ
aˇ maˇ paw nuiˇ lu‸ meh.
3 Iˬ baˇ zaˬ aˬ yaw‸-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ g'eh-awˇ la^
tsoeˬ dui dui-euˬ gaˇ shaˇ noeˬ-awˬ de. K'oeˇ lo‸-ehˇ shaˇ noeˬ
naˇ, g'aˬ byeh^ maˬ byeh^-eu uˬ ta‸, nui ma k'aw‸ maˬ caw^-aˇ.
4 Naw ma‸ iˬ baˇ-ahˇ deu^ ceh ceh lu‸ meh. Ehˇ k'aw‸, shiˬ do^
5 le ngeh keu^ ni maˬ daˬ haw-aˬ siˬ. Aˬ da aˬ li deuˬ-ahˇ mehˬ
nehˬ-eu lo‸-ehˇ Miˬ yehˇ naw ma‸-ahˇ mehˬ la‸-eu dawˬ-ahˇ
naw ma‸ ngehˇ maˬ loˇ. Aˬ yaw‸ ehˇ-eu,

Ngaˬ li-oˇ, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ mehˬ la‸-eu gaˇ yehˬ bawˬ-
ehˇ taˬ noeˬ. Aˬ yaw‸ nawˬ-ahˇ dehˬ dehˬ-ehˇ mehˬ
6 nehˬ la‸ ngeh, nui ma taˬ caw^. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-aˬ, aˬ yaw‸ gaˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ mehˬ
nehˬ tso^ nehˬ-awˇ, aˬ yaw‸ k'aˇ ha geu‸-euˬ zaˬ yawˬ
g'aˬ na lu‸-ahˇ diˬ diˬ-ehˇ mehˬ nehˬ-eu meh,

7 lehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ mehˬ la‸-eu gaˇ oˇ-awˬ. Aˬ
da aˬ li deuˬ-ahˇ jahˇ nehˬ-eu lo‸-ehˇ Miˬ yehˇ naw ma‸-ahˇ
jahˇ nehˬ la‸-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ da maˬ mehˬ-
8 eu aˬ li maˬ jawˇ-a. Zaˬ dawˬ taw^ lu‸ mehˬ nehˬ-eu jeˬ-ahˇ
ya daˬ-eu lo‸-ehˇ naw ma‸ maˬ ya daˬ naˇ, naw ma‸ aˬ yaw‸-euˬ
9 zaˬ maˬ ngeuˇ-aˇ. G'o^ baˬ la‸ nyiˇ-euˬ zaˬ meh. K'oeˇ uˬ
ta‸, aˬ dui-ahˇ mehˬ nehˬ-eu lehˇ shiˬ shaˬ jiˇ paw aˬ da deuˬ
jawˇ-eu ma. Aˬ dui aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ yaw zeu baw-eu ma.
K'oeˇ na^ maˬ tseˇ sa‸ laˇ paw-euˬ Aˬ da-euˬ la‸ o^ aˬ dui jawˇ-
10 eu miˇ neh, sa‸ laˇ ya deh‸-eu maˬ ngeuˇ-a loˇ. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸ nui ma tsaˬ-eu lo‸-ehˇ tiˬ k'ehˬ la‸
k'oeˇ teh‸-ehˇ aˬ dui-ahˇ mehˬ nehˬ la‸-eu meh. Ehˇ k'aw‸,
Miˬ yehˇ-aˬ aˬ yaw‸ yaw muiˬ yaw shawˇ lo‸-ehˇ aˬ dui k'aw‸
muiˬ laˇ shawˇ laˇ ni, aˬ dui-euˬ g'aˇ duˬ yaw muiˬ jeˬ shaˇ
11 noeˬ-awˇ, mehˬ nehˬ la‸-eu meh. Mehˬ nehˬ la‸-eu yawˬ jeˬ
na lu‸-ahˇ ya daˬ ngeh, laˬ k'aˬ cehˇ-eu jeˬ ja^-eu maˬ ngeuˇ-a.
Noeˬ shaˬ-eu jeˬ teh‸-ehˇ ja^-eu meh. Ehˇ k'aw‸, mehˬ nehˬ
la‸-eu jeˬ-ahˇ ya daˬ-eu tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ, aˬ kaˇ nui ma

saˇ leh^ ni g'eh-eu jeˬ-ahˇ ta‸-eu yaw tsaˬ yaw dawˇ-euˬ guiˬ
lahˬ za teh‸-a.

**Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ taˬ byehˇ dzeh**

12 K'oeˇ miˇ neh, yaw g'eu g'eu lehˇ g'eh-eu naw ma‸-euˬ aˬ la‸
cawˬ ja-awˇ, g'aˬ maˬ ahˇ-eu aˬ kuiˇ pawˬ tsui‸-ahˇ g'aˬ bi ahˇ
13 laˇ-awˬ. Aˬ kuiˇ maˬ muiˬ-eu tsawˇ haˬ, kuiˇ tsui‸ maˬ
ya ji^-iˇ-ehˇ taˬ leˇ ni, naw ma‸-euˬ aˬ kuiˇ-euˬ g'aˇ duˬ gaˇ
14 ma dawˇ coe ni shaˇ dahˇ-awˬ. Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ
tsaˬ leˇ dzoeˇ leˇ ni leh jeh-awˬ. Muiˬ laˇ shawˇ laˇ ni k'aw‸
leh jeh-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, maˬ muiˬ maˬ shawˇ-eu
aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-ahˇ maˬ ya mawˇ-a.
15 Naw ma‸ yaw muiˬ-ehˇ yahˇ-awˬ. Maˬ yahˇ naˇ, naw ma‸-euˬ
la‸ k'oeˇ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ maˬ za
nmˇ de. Naw ma‸-ahˇ bahˬ-eu mu^-eu k'aˬ jaw‸ ni g'eh-eu duˬ
ciˇ naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ do^ le-awˇ, aˇ ma‸ ma‸ lah-ahˇ do‸
16 laˇ-eu baw le. Iˇsawˇ-aˬ, zaˬ yo aˬ yui‸ pyeu‸-eu k'aw‸, hawˬ
tiˬ byawˇ neh aˬ yaw‸-euˬ aˇ yaˬ paˇ dzaˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸
lo‸-ehˇ taˬ g'eh. Aˬ yaw‸-aˬ, k'aˬ miˬ k'aw‸ sheu, Miˬ yehˇ-ahˇ
k'aw‸ yaw zeu maˬ baw-eu tsawˇ haˬ meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ
g'eh-eu tiˬ g'aˬ-iˬ naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ maˬ ya do^ laˇ ni yahˇ-
17 awˬ. Naw ma‸ siˬ nya-eu lo‸-ehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ dawˬ ngehˬ
g'eh nehˬ la‸-eu gaˇ Iˇsawˇ maw‸ laˇ ngeh, byehˇ dzeh-eu gaˇ
ya daˬ-euˬ meh. Mya^ biˇ do^ do^-ehˇ yaw k'a^-ehˇ shaˇ-eu
k'aw‸, noeˬ po^-eu aˇ yamˬ maˬ ja^.
18 Aˬ la‸ k'aw‸ toeˬ nya-eu, miˬ dzaˬ k'aw‸ do‸ lu‸-eu gawˬ
jawˬ-ahˇ naw ma‸ iˇ keu^-euˬ maˬ ngeuˇ-a. Gawˬ jawˬ k'oeˇ
jawˬ-aˬ, zahˇ tsui ni g'eh-awˇ, jaˬ lehˇ lehˇ ma baw-eu meh.
19 Daˇ heh baw-eu teˇ saˇ hawˇ-eu dawˬ ngehˬ-eu teˇ saˇ ya gaˬ-euˬ
tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ, Dawˬ taˬ paˇ ngehˬ la‸ lehˇ shaˇ-eu meh.
20 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Jeˬ zaˬ k'aw‸ gawˬ jawˬ-ahˇ tahˬ jeˬ
tahˬ tu^ laˇ naˇ, k'aˬ lo neh biˬ seh‸-awˬ lehˇ, bi‸ taˬ-euˬ dawˬ
21 k'oeˇ dawˬ-ahˇ aˬ yaw‸ ma‸ maˬ kamˬ coeˇ-a. K'oeˇ deuˬ-ahˇ
ya mawˇ ngeh, zawˇ gu^ paˬ-ehˇ g'eh-eu miˇ neh, Ngaˇ gu^
k'aw‸ gu^, yaw dzuˬ k'aw‸ dzuˬ dui dui nya lehˇ, Moˇseˬ ehˇ-eu
meh.
22 Naw ma‸ Ziˇoˬ gawˬ jawˬ-ahˇ laˇ keu^ taˬ-euˬ meh. Gawˬ
jawˬ heu jawˬ-aˬ, deh‸ lu‸-eu Miˬ yehˇ-euˬ meuˬ meh. Mˬ
k'oeˇ ta^-euˬ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ k'aw‸ ngeuˇ meh. Maˬ gui
jiˇ coeˇ-eu mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ deuˬ laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni uiˬ leˇ

tsawˇ haˬ hawˇ-eu aˬ cawˬ-euˬ miˬ zaˬ-ahˇ bahˬ-eu mu^-eu
tsawˇ haˬ-ahˇ Miˬ yehˇ daˇ nehˬ teh‸-a.
5 Pyuˇ maw‸-eu nui ma teh‸-ehˇ ahˇ-awˇ yaw deh‸ taˬ deh‸.
Naw ma‸ k'aˇ ja^-eu deuˬ-ahˇ nui k'ahˇ shiˇ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, Ngaˇ nawˬ-ahˇ tiˬ jawˇ-iˬ maˬ g'awˬ maˬ g'ehˇ-iˇ.
Tiˬ jawˇ-iˬ maˬ byehˇ dzeh lehˇ, Miˬ yehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh.
6 K'oeˇ miˇ neh,

Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-aˬ, ngaˬ-ahˇ ngehˬ g'eh-eu g'aˬ meh.
Ngaˇ tiˬ jeˬ-iˬ gu^ k'aˇ maˬ za. Tsawˇ haˬ zaˬ ngaˬ-ahˇ
aˬ jeˬ jahˇ nya-eu,

lehˇ aˬ dui nui ma k'aˬ duˬ ni g'eh-eu la‸ k'oeˇ ehˇ nya teh‸-a.
7 Naw ma‸-euˬ k'oeˇ ta^ aˬ yui‸ geu‸-eu deuˬ-ahˇ taˬ ngehˇ.
Aˬ yaw‸ ma‸ naw ma‸-ahˇ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ mehˬ nehˬ-euˬ
meh. Aˬ yaw‸ ma‸ shiˇ ngeh keu^ ni mˇ-euˬ shaˇ-euˬ deuˬ-ahˇ
naw ma‸ shaˇ noeˬ-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸ jah-euˬ gaˇ dzaw geu‸-awˬ.
8 Yeˬsuˇ Ka-li-aˬ, tiˬ jawˇ-iˬ maˬ paˇ laˇ-a. Aˬ yaw‸-aˬ, miˇ nah,
9 iˬ nah hawˇ-eu mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ tiˬ kaw^ meh. Aˬ
cawˬ maˬ ngeuˇ-eu g'awˬ mya jeˬ mehˬ nehˬ la‸-eu mehˬ nah
taˬ caw teh. Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ baˬ da neh nui ma zi‸ naˇ,
muiˬ dui dui meh. Dzaˇ dzaˬ sheuˬ-eu baˬ da neh nui ma zi‸
laˇ-eu maˬ ngeuˇ-a. Dzaˇ dzaˬ sheuˬ-eu zahˇ tawˬ-eu tsawˇ haˬ,
k'oeˇ-euˬ la‸ k'oeˇ guiˬ lahˬ maˬ za.
10 Nga ma‸ lawˇ duˬ tiˬ hmˬ ja^-eu ma. Saˬ paˇ sehˬ g'aw^ la‸
k'oeˇ gaˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ, k'oeˇ gaˇ lawˇ nehˬ taˬ-euˬ deuˬ-ahˇ
11 maˬ dzaˬ k'mˬ-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, iˬ baˇ bi pyehˬ-eu
lehˇ piˇ ma lawˇ-eu jeˬ g'aˇ duˬ jeˬ zaˬ-euˬ shiˬ yuˇ-awˇ, yaw
muiˬ yaw shawˇ jawˇ duˬ la‸ k'oeˇ uˇ leˇ-awˇ neh, jeˬ zaˬ k'oeˇ
deuˬ-ahˇ aˬ yaw‸ ma‸ jawˇ-eu gaˇ dzeˇ paw miˬ dzaˬ keuˬ
12 dzeh-eu meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, Yeˬsuˇ k'aw‸ aˬ yaw‸-euˬ
shiˬ neh tsawˇ haˬ zaˬ-ahˇ bi muiˬ bi shawˇ laˇ-eu lehˇ, lahˇ
13 k'ehˬ la‸ nyiˇ paw kamˇ shiˇ-euˬ meh. Aˬ cawˬ yehˬ bawˬ sehˇ
lu-ehˇ g'eh nehˬ-euˬ gaˇ Yeˬsuˇ daˬ-euˬ lo‸-ehˇ, aˬ dui k'aw‸
daˬ daˬ-ehˇ aˬ cawˬ jawˇ-eu gaˇ dzeˇ paw neh Yeˬsuˇ jawˇ gaˇ
14 do^-iˇ kaˇ-euˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, heu ziˇ-ahˇ jawˇ ngeh,
aˬ dui zi‸-eu meuˬ maˬ ja^. Aˬ kaˇ ja^ le-eu meuˬ-ahˇ aˬ dui
15 noeˬ tmˬ taˬ-awˇ, po^ lu‸ ma. K'oeˇ miˇ neh, aˬ dui Yeˬsuˇ-
ahˇ g'oe-awˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ-eu jeˬ aˬ myah lu‸ lawˇ
neh‸ kaˇ-euˇ. K'oeˇ lo‸-ehˇ lawˇ nehˬ-eu-aˬ, aˬ dui-euˬ k'aˬ
meh aˬ yaw‸-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ ja ceuˬ-eu gaˇ ehˇ-eu ma.
16 Aˬ cawˬ-ahˇ ngehˬ g'eh-eu taˬ ngehˇ. Aˬ cawˬ-ahˇ biˇ nehˬ

paˆ nehˬ-eu jeˬ-ahˇ k'aw˰ taˬ ngehˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
k'oeˇ lo˰-ehˇ g'eh-eu lawˇ nehˬ-eu jeˬ-ahˇ Miˬ yehˇ nui ma
tsaˬ-eu meh.
17 Naw ma˰-euˬ k'oeˇ taˆ aˬ yui˰ geu˰-eu deuˬ-euˬ dawˬ naˇ
haˬ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ la˰ oˆ yaw muiˬ-ehˇ jawˇ-awˬ. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰ neh mˇ-euˬ shaˇ-euˬ gaˇ kawˆ
aˬ yaw˰ ma˰ Miˬ yehˇ-ahˇ ya dzawˇ mehˬ-eu miˇ neh, aˬ yaw˰
ma˰ naw ma˰-euˬ sa˰ laˇ-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ haw lu˰ pyaˆ lu˰
meh. Aˬ yaw˰ ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ haw lu˰ pyaˆ lu˰ ngeh, noeˬ
shaˬ-eu jeˬ maˬ jaˆ-ehˇ, laˬ k'aˬ cehˇ taˆ-i mˇ nya shaˇ nya ni,
aˬ yaw˰ ma˰-euˬ dawˬ yaw muiˬ-ehˇ naˇ haˬ-awˬ. Maˬ naˇ
haˬ naˇ, naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ tiˬ jeˬ-iˬ gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ-a.
18 Ngaˬ-euˬ g'aˇ duˬ guiˬ lahˬ shaˇ la˰. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
ngaˬ-euˬ siˬ nya-eu nui ma maˬ lehˬ maˬ ca lehˇ ngaˇ siˬ lu˰
ma. Ngaˇ aˬ myah lu˰ yaw muiˬ jeˬ teh˰-ehˇ mˇ maw˰ miˇ-a.
19 Ngaˇ naw ma˰ jawˇ gaˇ yaw kawˇ-ehˇ g'o˰ laˇ nya ni, guiˬ lahˬ
shaˇ-awˬ lehˇ, ngaˇ naw ma˰-ahˇ shaˇ dui dui-eu ma.

**Dawˬ ngehˬ g'eh nehˬ-awˇ aˇ saˬ saˬ-eu dawˬ**

20 Aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-aˬ, zawˇ huiˬ-eu yawˇ bo-eu g'aˬ
meh. Mˬ maˬ maˬ byaˆ zaˇ ziˇ zi˰-eu dawˬ ma saˇ jaˇ ehˇ
nehˬ-eu lehˇ, aˬ yaw˰-euˬ shiˬ bi doˆ le-awˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-
21 ahˇ bi g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ meh. Nui saˇ bi o˰-eu Miˬ yehˇ nui
ma tsaˬ-eu lo˰-ehˇ naw ma˰ mˇ nya ni, Yaw muiˬ yaw jaˬ yawˬ
jeˬ na lu˰ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ bi byah laˇ-awˬ lehˇ, ngaˇ
aˬ yaw˰-ahˇ guiˬ lahˬ shaˇ lu˰ ma. Miˬ yehˇ Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ
g'oe-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ mehˬ shi nui k'ahˇ tiˬ shiˇ aˬ dui-euˬ la˰
k'oeˇ mˇ lu˰ shaˇ lu˰ meh. Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ mˬ maˬ maˬ byaˆ
zaˇ ziˇ ja ceuˬ kaˇ-euˇ.
22 Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, ngaˇ naw ma˰-ahˇ sahˬ bo˰ yaw
nymˇ nymˇ-ehˇ bo˰ ahˇ la˰-eu ma. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ g'aˬ
bi˰-eu dawˬ-ahˇ oˇ-awˇ naˇ haˬ-awˬ lehˇ, ngaˇ naw ma˰-ahˇ
23 shaˇ-eu ma. Aˬ dui-euˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Tiˆmoˇseˬ-ahˇ aˬ cawˬ
pyehˬ g'aˬ mehˬ de. Aˬ yaw˰ yaw kawˇ-ehˇ laˇ keuˆ naˇ, ngaˇ
k'aw˰ aˬ yaw˰ nehˬ-ehˇ naw ma˰ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ neh, naw
24 ma˰-ahˇ ya mawˇ teh˰-a. Ngaˇ naw ma˰-ahˇ gaˬ lu˰ ma jeˇ
lehˇ, naw ma˰-euˬ k'oeˇ taˆ aˬ yui˰ geu˰-eu dawˬ tawˆ lu˰-ahˇ
hawˇ-eu Ka-li zaˬ dawˬ tawˆ lu˰-ahˇ ehˇ nehˬ-iˬ de. Heu gaˇ
jawˇ-eu Iˇdaˬliˬ tsawˇ haˬ deuˬ k'aw˰, Naw ma˰-ahˇ gaˬ lu˰ ma
25 lehˇ, dawˬ tsa˰ tsa˰ ahˇ la˰-eu meh. Naw ma˰ dawˬ tawˆ lu˰-euˬ
k'oeˇ taˆ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ jaˆ lu˰-uˇ.

# YAˬKO^ NEH BO˰-EUˬ SAHˬ BO˰

### Aˇ dahˬ beh-eu dawˬ

1 Ngaˇ-aˬ, Miˬ yehˇ hawˇ-eu Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ zaˬ
k'a^ Yaˬko^ ma. G'awˬ-iˇ g'ehˇ-iˇ-euˬ tsawˇ jeuˬ tseˇ nyi˰
jeuˬ-ahˇ sahˬ bo˰ heu bo˰ ahˇ le˰-eu ma. Naw ma˰ dawˬ taw^
lu˰-euˬ k'oeˇ ta^ nui saˇ o˰-eu jeˬ ja^ lu˰-uˇ.

### Miˬ yehˇ-ahˇ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ shaˇ-eu

2 Ngaˬ-euˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, lawˬ haw-eu g'awˬ mya
jeˬ naw ma˰-euˬ k'oeˇ ta^ keu^ le ngeh, laˬ k'aˬ cehˇ-awˬ.
3 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma˰-euˬ jah-eu nui ma lawˬ haw-eu
jeˬ-ahˇ ya daˬ ngeh, naw ma˰ oˇ nya laˇ teh˰-a lehˇ, naw ma˰
4 siˬ nya meh. Naw ma˰ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ ya teˬ-iˇ-ehˇ, yawˬ jeˬ
na lu˰ ku˰ ni, oˇ coeˇ-eu nui ma byah laˇ ngeh keu^ ni, oˇ
oˇ-ehˇ jawˇ-awˬ.
5 Naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ tiˬ g'aˬ na zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ teˬ lu˰
naˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ shaˇ-awˬ. Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ bi˰ teh˰-a.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ-aˬ maˬ dehˬ ni tsawˇ haˬ
dawˬ taw^ lu˰-ahˇ g'awˬ mya ni yawˬ ngeh˰-ehˇ bi˰-eu meh.
6 Shaˇ ngeh jah jah-ehˇ shaˇ-awˬ. Nui ma po^ po^ la^ la^-ehˇ
taˬ g'eh. Nui ma po^ po^ la^ la^-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ, iˬ ma
la^ sha^-ahˇ jaˬ lehˇ baw-awˇ iˇ lu^ dzeh gaˇ duˇ-eu meh.
7 K'oeˇ lo˰-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ tiˬ
8 jeˬ na bi˰ la˰ teh˰-a lehˇ, taˬ noeˬ. Aˬ yaw˰-aˬ, nui noeˬ nyiˬ
noeˬ ahˇ-awˇ, yawˬ jeˬ na lu˰ la˰ k'oeˇ maˬ zi˰-eu tsawˇ haˬ meh.
9 Aˬ cawˬ-euˬ la˰ o^ teˬ-eu aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ tiˬ g'aˬ
na, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ ciˬ huiˬ ciˬ mahˇ-eu miˇ neh, laˬ
10 k'aˬ cehˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu meh. Smˇ muiˬ muiˬ-eu aˬ yui˰ aˬ
nyiˇ Ka-li zaˬ tiˬ g'aˬ na, taˬ nyiˇ gaˇ ya daˬ-eu miˇ neh, laˬ
k'aˬ cehˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, smˇ
muiˬ muiˬ-eu tsawˇ haˬ, yaˇ mo˰ aˇ yeh^ lo˰-ehˇ byo^-iˇ teh˰-a.
11 Nahˇ ma do^ laˇ-awˇ, uˬ tsaˇ k'a^ laˇ lahˇ laˇ ngeh, yaˇ mo˰-aˬ
nyoeˬ-iˇ ko^-iˇ-eu meh. Aˇ yeh^ k'aw˰ ga-iˇ-awˇ, haw muiˬ-eu
jeˬ byo^ k'a˰-iˇ-eu meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, smˇ muiˬ muiˬ-eu
tsawˇ haˬ, gaˇ mˇ mˇ-ehˇ jawˇ ngeh, byo^-iˇ teh˰-a.

### Muˇ juˇ juˇ gaˇ ya daˬ-eu

12 Lawˬ haw-eu jeˬ-ahˇ ya daˬ ngeh, oˇ coeˇ-eu tsawˇ haˬ guiˬ

lahˬ huiˬ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, lawˬ haw-eu jeˬ-ahˇ
ya daˬ ngeh aˬ diˇ oˇ coeˇ naˇ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ bi
deh‸-eu shuiˇ uˬ k'o^ za teh‸-a. Shuiˇ uˬ k'o^ k'oeˇ-aˬ, Ngaˬ-ahˇ
gaˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ ngaˇ bi‸ ma lehˇ, Miˬ yehˇ neh ehˇ taˬ-euˬ
13 shuiˇ uˬ k'o^ k'oeˇ siˬ meh. Muˇ juˇ juˇ-eu jeˬ-ahˇ ya daˬ
ngeh, Miˬ yehˇ ngaˬ-ahˇ muˇ juˇ juˇ-eu nga lehˇ, tiˬ g'aˬ-iˬ taˬ
ehˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, yaw haiˬ jeˬ Miˬ yehˇ-ahˇ muˇ juˇ
maˬ juˇ nya. Yaw haiˬ mˇ-awˬ lehˇ, Miˬ yehˇ tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ
14 maˬ muˇ-a. Aˬ suˇ g'aˬ maˬ kaˬ, yawˬ ha-euˬ la‸ k'oeˇ ahˇ-eu
mehˇ juiˇ juiˇ-eu nui ma k'oeˇ, Iˬ baˇ mˇ-awˬ lehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ
15 sheuˬ g'eh muˇ g'eh-eu meh. K'oeˇ ngeh, aˬ yaw‸-euˬ la‸ k'oeˇ
ahˇ-eu mehˇ juiˇ juiˇ-eu nui ma k'oeˇ, zaˬ jeuˬ-eu lo‸-ehˇ jeuˬ
leˇ-awˇ, iˬ baˇ bi deh‸ le-eu meh. Iˬ baˇ k'aw‸ huiˬ laˇ-awˇ,
shiˇ-eu jeˬ bi deh‸ le-eu meh.
16 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, taˬ noeˬ bahˬ de.
17 Guiˬ lahˬ yaw muiˬ dawˬ taw^ lu‸ hawˇ-eu, ku‸ dui byah dui
dui-eu la‸ sawˬ dawˬ taw^ lu‸, mˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu yaw sheh‸-euˬ
Aˬ da-ahˇ neh do^ le-eu meh. Aˬ yaw‸-aˬ, tiˬ jawˇ-iˬ maˬ po^
maˬ paˇ laˇ-a. Aˬ yaw‸-euˬ yaw sheh‸ la‸ k'oeˇ naˇ shmˇ maˬ
18 ahˇ-a. K'aˇ beh taˬ-euˬ yawˬ jeˬ na lu‸ la‸ k'oeˇ, aˬ dui-aˬ
siˬ beh beh le-eu aˇ siˬ lo‸-ehˇ pyeu‸ laˇ ni, aˬ yaw‸ nui ma tsaˬ-eu
miˇ neh, yaw tsaˬ yaw dawˇ dawˬ-ahˇ g'oe-awˇ, aˬ dui-ahˇ bi
deh‸ le-euˬ meh.

### Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ naˇ haˬ geu‸-eu tsawˇ haˬ

19 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, naw ma‸ gaˇ
kaw^ heu deuˬ siˬ paˬ-ehˇ g'eh-eu meh. Aˬ cawˬ dawˬ ngehˬ
gaˇ yaw muiˬ-ehˇ naˇ haˬ-awˬ. Dawˬ yaw awˇ la‸-ehˇ taˬ ngehˬ.
20 Nui ma yaw awˇ la‸-ehˇ taˬ pehˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, tsawˇ
haˬ zaˬ-euˬ nui ma pehˇ-eu jeˬ-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ yaw tsaˬ yaw
21 dawˇ jeˬ maˬ bi do^ laˇ nya. K'oeˇ miˇ neh, yaw jaw‸ dawˬ
taw^ lu‸ hawˇ-eu, tiˬ jawˬ ja^ byah lu‸-eu yaw haiˬ jeˬ-ahˇ byehˇ
dzeh-awˬ. Naw ma‸-euˬ sa‸ laˇ-ahˇ ka k'o‸ nya-eu naw ma‸-euˬ
la‸ k'oeˇ ka taˬ-euˬ dawˬ-ahˇ nui ma nahˬ yu ni ahˇ-awˇ ha
geu‸-awˬ.
22 Naw ma‸-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ naˇ haˬ geu‸-eu tsawˇ haˬ
pyeu‸-awˬ. Naˬ bawˇ gaˬ-eu tsawˇ haˬ teh‸-ehˇ taˬ pyeu‸. Naˬ
bawˇ gaˬ-eu tsawˇ haˬ teh‸-ehˇ pyeu‸ naˇ, yawˬ haˇ yawˬ ha jaˬ
23 myaw‸ myaw‸-eu tsawˇ haˬ meh. Dawˬ k'oeˇ dawˬ-ahˇ ya
gaˬ-awˇ maˬ naˇ haˬ geu‸-eu tsawˇ haˬ aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ,

24 pyawˬ haw-ahˇ haw-eu tsawˇ haˬ-ahˇ duˇ-eu meh. Aˬ yaw˰
pyawˬ haw-ahˇ haw-euˬ k'aw˰ do^-iˇ naˇ, aˬ yaw˰-euˬ mya^
25 pyawˬ aˬ jo^-ehˇ g'eh gaˇ tiˬ po^ teh˰-ehˇ ngehˇ-eu meh. Bi
buˬ-iˇ-eu, byah dui dui-eu zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-ahˇ haw tso^
taˬ-euˬ g'aˬ, naˬ bawˇ ya gaˬ-awˇ ngehˇ-eu tsawˇ haˬ maˬ ngeuˇ-a.
Aˬ yaw˰ naˇ haˬ geu˰ lu˰-eu tsawˇ haˬ miˇ neh, k'aˇ mˇ k'aˇ
shaˇ-eu la˰ k'oeˇ, guiˬ lahˬ huiˬ-eu tsawˇ haˬ meh.
26 Ngaˇ uˬ duˬ tahˬ-eu zahˇ yaw muiˬ-ehˇ tawˬ lu˰ ma lehˇ,
tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na noeˬ-eu k'aw˰, aˬ yaw˰-euˬ mehˬ boeˬ-ahˇ
aˬ yaw˰ maˬ g'aˬ leˇ naˇ, yawˬ haˇ yawˬ ha jaˬ myaw˰ myaw˰
lu˰ meh. Aˬ yaw˰ uˬ duˬ tahˬ-eu k'oeˇ-aˬ, yawˬ ngeh˰ meh.
27 Aˬ da Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi yaw jaw˰ jeˬ maˬ ahˇ-ehˇ shawˇ
jeh^ ni uˬ duˬ tahˬ-eu zahˇ-aˬ, heu lo˰-ehˇ meh. Muˇ coe aˬ
nmˇ hawˇ-eu miˬ coeˬ miˬ ma deuˬ shaˬ ngeh zahˬ ngeh, aˬ yaw˰
ma˰-ahˇ haw-eu pya^-eu uˬ ta˰, yawˬ ha-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ
heu ziˇ-euˬ jaw˰ la˰ ni g'eh-eu jeˬ maˬ ya leh˰ laˇ ni ya yahˇ-eu
meh.

## Mya^ pyawˬ huiˬ nyiˇ taˬ tseˇ

2 Ngaˬ-euˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ huiˬ-eü,
aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ jah-eu miˇ neh, mya^
2 pyawˬ huiˬ nyiˇ tiˬ paw˰-iˬ taˬ tseˇ. Naw ma˰ uiˬ leˇ-awˇ
uˬ duˬ tahˬ lu˰ ngeh, shuiˇ la˰ behˬ behˬ-awˇ mehˬ tsoeˬ yaw
muiˬ dm lu˰-eu tiˬ g'aˬ hawˇ-eu, mehˬ tsoeˬ yaw cehˇ yaw ju
dm lu˰-eu shaˬ-eu zahˬ-eu tiˬ g'aˬ uˇ laˇ naˇ, mehˬ tsoeˬ yaw
3 muiˬ dm lu˰-eu g'aˬ-ahˇ ha-awˇ, Nuiˇ duˬ yaw muiˬ heu tsahˇ
nuiˇ laˇ-awˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-eu meh. Shaˬ-eu zahˬ-eu g'aˬ-ahˇ-aˬ,
Teu gaˇ yaw˰-awˬ. Maˬ ngeuˇ naˇ, ngaˬ-euˬ aˬ kuiˇ cawˬ taˬ
4 duˬ-ahˇ nuiˇ laˇ-awˬ lehˇ, naw ma˰ ehˇ nehˬ naˇ, naw ma˰ aˬ
cawˬ-ahˇ aˇ ma˰ biˇ pa^-eu uˬ ta˰, maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu la˰
k'oeˇ yaˇ k'aˬ daˇ-eu tsawˇ haˬ, maˬ ngeuˇ nya loˇ.
5 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, yaw muiˬ-ehˇ naˇ
haˬ-awˬ. Jah-eu paw smˇ muiˬ muiˬ laˇ ni, Miˬ yehˇ-aˬ shaˬ-eu
zahˬ-eu miˇ tsaˬ zaˬ-ahˇ tseˇ do^-euˬ, maˬ ngeuˇ-a loˇ. Ngaˬ-
ahˇ gaˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ ngaˇ u^ lahˇ-eu la˰ k'oeˇ bi jawˇ ma lehˇ,
Miˬ yehˇ ehˇ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ, aˬ yaw˰ ma˰-aˬ jeˬ biˇ o˰-eu deuˬ
6 meh. Ehˇ k'aw˰ naw ma˰-aˬ shaˬ-eu zahˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ yehˬ
bawˬ sehˇ lu-ehˇ jahˇ-eu nga. Naw ma˰-ahˇ k'ehˬ nehˬ k'a^
nehˬ la˰-awˇ yaˇ k'aˬ daˇ-eu lehˇ saˇ naˇ-ahˇ sheuˬ g'eh-eu
7 tsawˇ haˬ, smˇ muiˬ smˇ baw deuˬ, maˬ ngeuˇ-a loˇ. Naw

ma‸-ahˇ myahˇ nehˬ-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ
ehˇ lu‸-eu tsawˇ haˬ, smˇ muiˬ smˇ baw deuˬ, maˬ ngeuˇ-a loˇ.
8 Nawˬ-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ gaˬ-eu lo‸-ehˇ, nawˬ-euˬ dawˬ
peh jawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ gaˬ-awˬ lehˇ, Jaˇ li‸ la‸ k'oeˇ bo‸
taˬ-euˬ meh. Sahˬ paˬ k'uˇ hawˇ kamˇ neh bi‸ taˬ-euˬ zahˇ
dawˬ k'o‸ dawˬ heu dawˬ-ahˇ naw ma‸ mˇ byah naˇ, muiˬ dui
9 dui meh. Ehˇ k'aw‸, naw ma‸ myaˆ pyawˬ huiˬ nyiˇ tseˇ lu‸
naˇ, iˬ baˇ mˇ lu‸-eu uˬ ta‸, mˇ bahˬ lu‸-eu tsawˇ haˬ meh lehˇ,
10 zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ pah mehˬ la‸-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, aˬ suˇ g'aˬ maˬ kaˬ, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ dawˬ tawˆ
lu‸-euˬ mehˬ nah caw teh lu‸ k'aw‸, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ tiˬ
dawˬ-ahˇ mˇ bahˬ naˇ, dawˬ tawˆ lu‸-ahˇ mˇ bahˬ-eu tsawˇ
11 haˬ pyeu‸ laˇ teh‸-a. Nawˇ aˬ cawˬ-euˬ miˬ zaˬ-ahˇ taˬ bahˬ
taˬ muˆ lehˇ ehˇ-eu g'aˬ, Nawˇ tsawˇ haˬ-ahˇ taˬ laˆ seh‸ lehˇ
k'aw‸ ehˇ-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, nawˇ aˬ cawˬ-euˬ miˬ zaˬ-ahˇ
maˬ bahˬ maˬ muˆ k'aw‸, tsawˇ haˬ-ahˇ laˆ seh‸ naˇ, zahˇ dawˬ
12 k'o‸ dawˬ-ahˇ mˇ bahˬ-eu tsawˇ haˬ meh. Bi buˬ-iˇ-eu zahˇ
dawˬ k'o‸ dawˬ-ahˇ g'oe-awˇ, Miˬ yehˇ aˬ kaˇ naw ma‸-ahˇ
yaˇ k'aˬ daˇ teh‸-a. K'oeˇ miˇ neh, naw ma‸ ngehˬ ngeh tmˇ
ngeh maˬ ehˇ, mˇ ngeh shaˇ ngeh maˬ ehˇ, k'oeˇ jeˬ-ahˇ taˬ ngehˇ
13 de. Aˬ cawˬ-ahˇ g'awˬ shaˬ maˬ gaˬ nya-eu tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ
yaˇ k'aˬ daˇ gaˇ ya daˬ ngeh, aˬ yaw‸-ahˇ daˇ nehˬ-eu g'aˬ aˬ
yaw‸-ahˇ g'awˬ shaˬ maˬ gaˬ-aˇ. G'awˬ shaˬ gaˬ-eu jeˬ-aˬ,
yaˇ k'aˬ daˇ-eu jeˬ-ahˇ g'aˬ leˇ-eu meh.

**Jah-eu jeˬ-aˬ, maˬ mˇ maˬ shaˇ naˇ yaw shiˇ meh**

14 Ngaˬ-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, Ngaˇ jah ma lehˇ, tsawˇ
haˬ tiˬ g'aˬ na ehˇ-eu k'aw‸ aˬ yaw‸ maˬ mˇ maˬ shaˇ naˇ, aˬ
jeˬ gaˇ dahˇ tsoeˬ-eu. Jah-eu k'oeˇ jeˬ aˬ yaw‸-ahˇ ka k'o‸ nya
15 teh‸-a loˇ. Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ tiˬ g'aˬ na mehˬ tsoeˬ maˬ
jaˆ-eu uˬ ta‸, tiˬ nah saˇ-i tiˬ nah dzaˬ dzaˬ dawˇ dawˇ maˬ
16 jaˆ naˇ, naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ tiˬ g'aˬ na aˬ yaw‸-ahˇ, Laˬ
k'aˬ cehˇ taˆ ni g'o‸-iˇ-awˬ. Lmˇ boˬ ni jawˇ-iˇ-awˬ. Tiˬ dehˆ
dzaˬ-iˇ-awˬ lehˇ ehˇ nehˬ k'aw‸, aˬ yaw‸ loˬ-eu lo‸-ehˇ naw ma‸
17 maˬ bi‸ nehˬ naˇ, aˬ jeˬ gaˇ dahˇ tsoeˬ-eu. K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ
ni, jah-eu jeˬ-aˬ, maˬ mˇ maˬ shaˇ naˇ yaw shiˇ meh.
18 Nawˇ-aˬ jah-eu meh. Ngaˇ-aˬ, mˇ ma shaˇ ma lehˇ, naw ma‸
tiˬ g'aˬ na ehˇ maw‸-eu paˬ. Tiˬ jeˬ-iˬ maˬ mˇ maˬ shaˇ-ehˇ,
nawˇ jah-eu mehˬ la‸-awˬ. Ngaˇ-aˬ mˇ-eu shaˇ-eu la‸ k'oeˇ
ngaˇ jah-eu nawˬ-ahˇ mehˬ nehˬ ma lehˇ, ngaˇ ehˇ k'o‸ nehˬ,

19 maw˰ miˇ-a. Miˬ yehˇ tiˬ g'aˬ teh˰-ehˇ jawˇ-eu meh lehˇ, nawˇ
jah-eu ngaˇ la. Nawˇ jah-eu k'oeˇ tsaˬ meh. Neh˰ deuˬ k'aw˰
20 jah-awˇ, gu^ gu^-ehˇ yaw dzuˬ dzuˬ lu˰ meh. Maˬ shaˇ noeˬ
nya-eu tsawˇ haˬ-oˇ, maˬ mˇ maˬ shaˇ-eu jah-eu jeˬ-aˬ, tiˬ jeˬ-iˬ
gaˇ dahˇ maˬ tsoeˬ nga lehˇ, nawˇ yaw muiˬ-ehˇ siˬ maw˰ miˇ-a
21 loˇ. Aˬ dui-euˬ aˬ da yaw dzahˇ Aˬbyaˬhaˬ, aˬ yaw˰-euˬ aˬ
li Iˇtsa^-ahˇ lawˇ duˬ k'oeˇ ta^ lawˇ ngeh, mˇ-euˬ shaˇ-euˬ baˬ
da neh aˬ yaw˰ yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ pyeu˰ laˇ-euˬ, maˬ
22 ngeuˇ-a loˇ. Aˬ yaw˰ jah-eu nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ mˇ-euˬ
shaˇ-euˬ meh. Mˇ-euˬ shaˇ-euˬ baˬ da neh aˬ yaw˰ jah-eu k'oeˇ
23 byah laˇ-euˬ meh lehˇ, nawˇ ya mawˇ-euˬ meh. Aˬbyaˬhaˬ
Miˬ yehˇ-ahˇ jah-eu miˇ neh, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ yaw tsaˬ
yaw dawˇ tsawˇ haˬ meh lehˇ sawˇ taˬ-euˬ meh lehˇ, bo˰ taˬ-euˬ
Jaˇ li˰ dawˬ k'oeˇ dawˬ byah laˇ-euˬ meh. K'oeˇ uˬ ta˰, Miˬ
24 yehˇ-euˬ cawˬ meh lehˇ k'aw˰ ehˇ-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, tsawˇ
haˬ tiˬ g'aˬ na jah-eu miˇ neh teh˰-ehˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ
haˬ pyeu˰ laˇ-eu maˬ ngeuˇ-a. Mˇ-eu shaˇ-eu miˇ neh k'aw˰,
yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ pyeu˰ laˇ-eu meh lehˇ, nawˇ siˬ
25 nya men. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, Laˬhaˇ lehˇ myahˇ-euˬ meh
maˬ laˇ k'oeˇ g'aˬ, k'ehˇ le˰-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ ha-awˇ, gaˇ ma
yawˬ kahˇ yawˬ-ahˇ neh bi g'o˰ leˇ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ k'oeˇ lo˰-
ehˇ jahˇ-euˬ miˇ neh yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ pyeu˰ laˇ-euˬ,
26 maˬ ngeuˇ-a loˇ. G'awˇ mawˇ-aˬ, sa˰ laˇ maˬ ahˇ naˇ shiˇ-eu
meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, jah-eu jeˬ k'aw˰ maˬ mˇ maˬ shaˇ
naˇ yaw shiˇ meh.

**Mehˬ laˇ-euˬ gaˇ kaw^**

3 Ngaˬ-euˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, naw ma˰ myaˬ ni tiˬ pa^
mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-eu tsawˇ haˬ taˬ geu˰. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-eu deuˬ-aˬ, aˬ cawˬ na^ maˬ tseˇ
yaˇ k'aˬ daˇ gaˇ ya daˬ meh lehˇ, naw ma˰ siˬ lu˰ meh.
2 Aˬ dui ma˰ g'awˬ mya jeˬ mˇ bahˬ-euˬ ma. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ
na tiˬ jawˇ-iˬ maˬ ngehˬ bahˬ naˇ, aˬ yaw˰-aˬ byah-eu tsawˇ
haˬ pyeu˰-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ g'awˇ mawˇ mawˇ lah-ahˇ g'aˬ leˇ-eu
3 tsawˇ haˬ meh. Aˬ dui mahˬ-ahˇ g'aˬ leˇ ni, mahˬ-euˬ k'aˬ
meh-ahˇ mahˬ kaw˰ daw^-eu ma. K'oeˇ lo˰-ehˇ daw^ naˇ,
mahˬ-euˬ g'awˇ mawˇ mawˇ lah-ahˇ g'eu po^ g'eu la^ nya teh˰-a.
4 Lawˬ lawˬ ma-euˬ gaˇ kaw^ shaˇ noeˬ haw sheˇ. Lawˬ lawˬ
ma aˇ na^ ni huiˬ-awˇ, jaˬ lehˇ aˇ na^ ni baw g'eh-eu k'aw˰,
lawˬ teh-eu g'aˬ zawˇ nyiˇ-eu daˇ la^ neh, lawˬ lawˬ ma k'oeˇ-ahˇ

5 teh g'eh maw˰-eu paw teh g'eh nya meh. Mehˬ laˇ k'aw˰ k'oeˇ
lo˰-ehˇ duˇ-eu meh. Mehˬ laˇ-aˬ, g'awˇ mawˇ la˰ k'oeˇ zawˇ
nyiˇ-eu aˇ sehˇ pyeu˰-eu k'aw˰, Ngaˇ zawˇ huiˬ zawˇ mahˇ-eu
deuˬ mˇ nya ma lehˇ, ehˇ-eu meh. Miˬ dzaˬ miˬ dzui˰-aˬ, miˇ
gahˬ gahˬ lah-ahˇ puiˆ dzeh nya-eu gaˇ k'aw˰, shaˇ noeˬ
haw sheˇ.
6 Mehˬ laˇ-aˬ, miˬ dzaˬ lo˰-ehˇ duˇ-eu meh. Aˬ dui-euˬ g'awˇ
mawˇ la˰ k'oeˇ iˬ baˇ-euˬ miˇ k'ahˬ k'aw˰ ngeuˇ meh. Aˬ dui-euˬ
g'awˇ mawˇ mawˇ lah-ahˇ jaw˰ laˇ ni k'aw˰ jahˇ nya meh. Nui
ma la˰ k'oeˇ yaw haiˬ jeˬ bi behˇ laˇ tehˇ tehˬ-eu meh. Shiˬ
7 buiˇ lah ma, mehˬ laˇ-ahˇ miˬ dzaˬ baw do˰-eu meh. Jeˬ zaˬ,
aˇ jiˇ, joe joe-ehˇ cah-eu jeˬ zaˬ hawˇ-eu, iˇ cu˰ la˰ k'oeˇ jawˇ-eu
jeˬ zaˬ yawˬ jeˬ na lu˰-ahˇ tsawˇ haˬ laˆ yah nya-awˇ, laˆ yah
8 taˬ-euˬ deuˬ k'aw˰ jawˇ meh. Ehˇ k'aw˰, tsawˇ haˬ zaˬ mehˬ
laˇ-ahˇ maˬ laˆ yah nya. Mehˬ laˇ-aˬ, ciˬ cuˇ ni maˬ jawˇ
nya-eu yaw haiˬ jeˬ pyeu˰-eu meh. Bi shiˇ nya-eu do˰ k'aw˰ tiˬ
9 byah ahˇ-eu meh. Aˬ dui mehˬ laˇ neh aˬ dui-euˬ Aˬ da Sahˬ
paˬ Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ-eu ma. K'oeˇ uˬ ta˰, Miˬ yehˇ neh aˬ
yaw˰-euˬ nui noeˬ nui duˇ-ahˇ duˇ ni beh taˬ-euˬ tsawˇ haˬ
10 zaˬ-ahˇ aˬ dui mehˬ laˇ neh yaˬ k'ehˇ yaˬ-eu ma. K'aˬ meh tiˬ
meh-ahˇ neh teh˰-ehˇ ja ceuˬ-eu dawˬ k'aw˰, yaˬ k'ehˇ yaˬ-eu
dawˬ k'aw˰ doˆ laˇ-eu meh. Ngaˬ-euˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ,
11 k'oeˇ lo˰-ehˇ doˆ laˇ-eu maˬ tsaˬ-a. Iˇ cu˰ iˇ byoe tiˬ byoe-ahˇ
neh teh˰-ehˇ, iˇ cu˰ yaw kuiˇ hawˇ-eu iˇ cu˰ yaw k'aˬ tiˬ kawˆ
12 lo˰-ehˇ doˆ laˇ meh loˇ. Ngaˬ-euˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, siˬ
guˬ maˇ sheuˇ aˇ bawˇ-ahˇ saˬ loˬ aˇ siˬ siˬ le nya meh loˇ.
Aˬ ga˰ ciˇ ni-ahˇ siˬ guˬ maˇ sheuˇ aˇ siˬ siˬ le nya meh loˇ.
K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, iˇ cu˰ yaw k'aˬ doˆ laˇ-eu iˇ cu˰ iˇ byoe
k'aw˰, iˇ cu˰ yaw kuiˇ maˬ doˆ laˇ nya.

### Mˬ-ahˇ neh doˆ le-eu zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ

13 Naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ ahˇ-awˇ zawˇ nya-eu
tsawˇ haˬ aˬ suˇ g'aˬ-a. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ zaˬ siˬ tsawˇ
gahˇ ahˇ-eu lo˰-ehˇ, nui ma nahˬ yu ni g'eh-eu la˰ k'oeˇ muiˬ-eu
mˇ myawˬ shaˇ kawˆ deuˬ mˇ mˇ-ehˇ, aˬ yaw˰ nya-eu k'oeˇ bi
14 doˆ laˇ-awˬ. Ehˇ k'aw˰, naw ma˰ aˬ cawˬ-ahˇ myaˆ naˆ dui
dui-eu nui ma ahˇ-awˇ, nui ma huiˬ huiˬ-ehˇ aˇ ma˰ biˇ paˆ
maw˰-eu nui ma ahˇ naˇ, naw ma˰ yawˬ ha-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ
yawˬ ha ja seh-awˇ, jaˬ myaw˰ myaw˰ myaw˰-ehˇ yaw tsaˬ yaw
dawˇ dawˬ-ahˇ pyehˇ dui dui-eu baw le. K'oeˇ lo˰-ehˇ taˬ jahˇ.

15 K'oeˇ lo˰-ehˇ g'eh-eu zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ-aˬ, mˬ-ahˇ neh do^
le-eu maˬ ngeuˇ-a. Miˇ tsaˬ-euˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ, shiˬ shaˬ
jiˇ-euˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ hawˇ-eu, neh˰-euˬ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ
16 meh. Mya^ na^-eu nui ma ahˇ-awˇ, nui ma huiˬ huiˬ-ehˇ aˇ
ma˰ biˇ pa^-eu nui ma ahˇ naˇ, suˬ saˬ-eu jeˬ do^ laˇ-awˇ, yaw
17 haiˬ yawˬ jeˬ na lu˰ ahˇ-eu meh. Mˬ-ahˇ neh do^ le-eu zaˬ siˬ
tsawˇ gahˇ gaˇ kaw^ ehˇ naˇ, yaw beh jeˬ-aˬ, yaw muiˬ yaw
shawˇ meh. Nyiˬ jeˬ tiˬ jeˬ-aˬ, tsaˬ leˇ dzoeˇ leˇ-eu meh. K'oeˇ
uˬ ta˰, nui nahˬ nui yu ahˇ-eu hawˇ-eu naˇ haˬ geu˰ nya-eu meh.
Zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ k'oeˇ-aˬ, g'awˬ shaˬ gaˬ nya-eu jeˬ maˬ ehˇ,
yaw muiˬ jeˬ mˇ-eu maˬ ehˇ, tiˬ byah ahˇ-eu meh. Nui ma nui
18 g'o˰ hawˇ-eu jaˬ myaw˰ myaw˰-eu nui ma maˬ ahˇ-a. Tsaˬ leˇ
dzoeˇ leˇ ni mˇ-eu tsawˇ haˬ, nui saˇ za-eu la˰ k'oeˇ siˬ yoeˬ sehˬ-
awˇ, yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ ya yehˬ teh˰-a.

**Miˇ tsaˬ-euˬ zahˇ-ahˇ cawˬ taˬ cawˬ**

4 Aˬ jeˬ miˇ neh naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ muiˇ-eu
hawˇ-eu iˬ dehˬ iˬ ceh do^ lu˰ te. Shiˬ shaˬ jiˇ-euˬ nui k'ahˇ
naw ma˰-euˬ g'awˇ mawˇ la˰ k'oeˇ deu^ ceh ceh lu˰-eu miˇ neh
2 do^ laˇ lu˰-eu, maˬ ngeuˇ-a loˇ. Naw ma˰ geu˰ maw˰-eu
lo˰-ehˇ maˬ za-eu miˇ neh, aˬ cawˬ-ahˇ la^ seh˰-eu meh. Naw
ma˰ aˬ cawˬ-euˬ myawˬ-ahˇ mehˇ juiˇ juiˇ-eu lo˰-ehˇ maˬ
za-eu miˇ neh, iˬ dehˬ iˬ ceh do^ laˇ-eu meh. Naw ma˰ maˬ
3 shaˇ-eu miˇ neh maˬ za. Naw ma˰ shaˇ-eu k'aw˰ maˬ za. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma˰ shiˬ shaˬ jiˇ-euˬ nui k'ahˇ shiˇ
4 ni teh˰-ehˇ jahˇ maw˰-eu miˇ neh, shaˇ bahˬ-eu meh. Bahˬ
lu˰ mu^ lu˰-eu tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ, miˇ tsaˬ-euˬ zahˇ-ahˇ cawˬ
cawˬ-eu tsawˇ haˬ, Miˬ yehˇ-ahˇ muiˇ-eu tsawˇ haˬ meh lehˇ,
naw ma˰ maˬ siˬ te loˇ. Miˇ tsaˬ-euˬ zahˇ-ahˇ cawˬ cawˬ maw˰-
eu aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ, Miˬ yehˇ-ahˇ muiˇ-eu tsawˇ haˬ pyeu˰
5 laˇ-eu meh. Aˬ dui-euˬ la˰ k'oeˇ aˬ yaw˰ neh daw^ ahˇ la˰-euˬ
sa˰ laˇ-ahˇ aˬ yaw˰ maw˰ dui dui meh lehˇ, Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ bo˰
taˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ, yawˬ ngeh˰-ehˇ bo˰ taˬ-euˬ nga lehˇ
6 noeˬ-eu nya loˇ. Miˬ yehˇ aˬ dui-ahˇ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ g'awˬ
mya ni bi˰-eu meh. Miˬ yehˇ-aˬ, nui ma huiˬ-eu mahˇ-eu tsawˇ
haˬ-ahˇ la^ tsoeˬ-eu meh. Ehˇ k'aw˰, nui ma nahˬ yu ni taˬ-eu
deuˬ-ahˇ-aˬ, guiˬ lahˬ yaw dzahˇ bi˰-eu meh lehˇ, Jaˇ li˰ la˰
7 k'oeˇ bo˰ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu
la˰ k'oeˇ yaw muiˬ-ehˇ jawˇ-awˬ. Neh˰ sah˰ paˬ-ahˇ la^ tsoeˬ-

awˬ. Aˬ yaw‸ naw ma‸ jawˇ gaˇ neh ceh^ do^ g'eh teh‸-a.
8 Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ peh tehˬ ni ji^ laˇ-awˬ. K'oeˇ lo‸-ehˇ ji^
laˇ naˇ, aˬ yaw‸ k'aw‸ naw ma‸-euˬ dawˬ peh ji^ le teh‸-a. Iˬ
baˇ zaˬ deuˬ-oˇ, naw ma‸-euˬ aˬ la‸ dzui‸ shawˇ-awˬ. Nui
noeˬ nyiˬ noeˬ noeˬ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ, naw ma‸-euˬ nui
9 ma bi muiˬ bi shawˇ laˇ-awˬ. Noeˬ shaˬ dui dui-eu nui ma
ahˇ-awˬ. Nui ma la‸ k'oeˇ shaˬ zahˬ mˇ-awˬ. Tsawˇ ngoeˇ
ngoeˇ-awˬ. Naw ma‸ uiˇ yoeˇ-eu jeˬ-aˬ, tsawˇ ngoeˇ ngoeˇ-
eu jeˬ pyeu‸ laˇ lu‸-uˇ. Naw ma‸ laˬ k'aˬ cehˇ-eu jeˬ-aˬ, noeˬ
10 shaˬ-eu jeˬ pyeu‸ laˇ lu‸-uˇ. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ
shi nui ma nahˬ yu ni jawˇ-awˬ. Aˬ yaw‸ naw ma‸-ahˇ taˬ
huiˬ taˬ mahˇ la‸ teh‸-a.

**Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ taˬ**

11 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ taˬ ja bu taˬ ja doeˇ.
Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ-ahˇ ja bu ja doeˇ-eu tsawˇ haˬ maˬ
ehˇ, iˬ baˇ taˬ-eu tsawˇ haˬ maˬ ehˇ, zahˇ dawˬ k'o‸ dawˬ-ahˇ
ja bu ja doeˇ-awˇ, iˬ baˇ taˬ-eu tsawˇ haˬ meh. Nawˇ zahˇ dawˬ
k'o‸ dawˬ-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ naˇ, nawˇ zahˇ dawˬ k'o‸
dawˬ-ahˇ naˇ haˬ geu‸-eu tsawˇ haˬ maˬ ngeuˇ-a. Nawˇ zahˇ-
12 dawˬ k'o‸ dawˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ-eu tsawˇ haˬ meh. Zahˇ dawˬ
k'o‸ dawˬ bi‸ la‸-euˬ g'aˬ hawˇ-eu yaˇ k'aˬ daˇ-eu g'aˬ, tiˬ g'aˬ
teh‸ meh. Aˬ yaw‸-aˬ, bi buˬ-iˇ-eu baoˬ maˬ ehˇ, la^ caw^-eu
baoˬ maˬ ehˇ, ja^-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, nawˬ-euˬ dawˬ peh
jawˇ-eu tsawˇ haˬ-euˬ k'oeˇ ta^ iˬ baˇ taˬ-eu tsawˇ haˬ-oˇ,
nawˇ aˬ jo^-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ te.

**Mehˬ hu paw-euˬ gaˇ kaw^ nui ma maˬ ya huiˬ-a**

13 Iˬ nah maˬ ngeuˇ naˇ ni shawˬ nga ma‸ meuˬ tiˬ meuˬ na-ahˇ
tiˬ k'o‸ jawˇ-iˇ ma. K'oeˇ gaˇ jeˬ ga‸ ga‸-awˇ jiˇ jeuˬ za teh‸-a
lehˇ, naw ma‸ tiˬ pa^ na deuˬ ehˇ lu‸ meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ ehˇ-eu
14 tsawˇ haˬ deuˬ-oˇ, yaw muiˬ-ehˇ shaˇ noeˬ haw she. Ni shawˬ
aˬ jo^-ehˇ pyeu‸ laˇ-eu lehˇ, naw ma‸ maˬ siˬ nya. Naw ma‸
yaw deh‸ deh‸-eu jeˬ-aˬ, aˬ geu jeˬ-ahˇ duˇ-eu nga. Tiˬ k'ehˬ
teh‸-ehˇ ya mawˇ-awˇ byo^-iˇ-eu iˇ cu‸ sa‸ k'oeˬ-ahˇ duˇ-eu
15 meh. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ naˇ, nga ma‸ yaw deh‸
deh‸-awˇ, heu lo‸-ehˇ k'oeˇ lo‸-ehˇ mˇ ma lehˇ, naw ma‸ ehˇ-eu
16 tsaˬ meh. Ehˇ k'aw‸, naw ma‸ nui ma huiˬ huiˬ-ehˇ, yawˬ ha-euˬ
g'awˇ mawˇ-ahˇ yawˬ ha ja ceuˬ lu‸ meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ nui
17 ma huiˬ-eu dawˬ taw^ lu‸ yaw haiˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, yaw

muiˬ jeˬ mˇ ni siˬ nya-eu k'aw‸ maˬ mˇ-eu tsawˇ haˬ, aˬ
yaw‸-euˬ g'aˇ duˬ iˬ baˇ meh.

**Smˇ muiˬ aˬ da deuˬ-ahˇ mehˬ nehˬ-eu**

5 Smˇ muiˬ aˬ da deuˬ-oˇ, naˇ haˬ-awˬ de. Shaˬ dui zahˇ dui
dui-eu jeˬ naw ma‸-euˬ k'oeˇ ta^ keu^ le teh‸-a. K'oeˇ miˇ
2 neh, naw ma‸ guˇ guˇ-ehˇ ngoeˇ dui dui-awˬ. Naw ma‸-euˬ
myawˬ gahˬ peuˬ-iˇ jiˇ mehˬ. Naw ma‸-euˬ mehˬ tsoeˬ k'aw‸,
3 boeˬ dzaˬ jiˇ mehˬ. Naw ma‸-euˬ pyuˇ shuiˇ k'aw‸, shmˇ
kaw kaw jiˇ mehˬ. Shmˇ kaw kaw-eu k'oeˇ-aˬ, naw ma‸ neh mˇ-
euˬ iˬ baˇ-ahˇ toeˬ mehˬ-eu uˬ ta‸, miˬ dzaˬ lo‸-ehˇ naw ma‸-euˬ
shaˬ jiˇ-ahˇ kaw dzaˬ jiˇ teh‸-a. Aˇ saˬ saˬ-eu aˇ nah aˇ
yamˬ-euˬ g'aˇ duˬ, naw ma‸ myawˬ gahˬ po^ uiˬ taˬ-euˬ meh.
4 Naw ma‸-euˬ deh yaˇ-ahˇ cehˇ yehˬ-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ-ahˇ
naw ma‸ jaˬ myaw‸ myaw‸-awˇ aˇ poeˬ maˬ bi‸-euˬ miˇ neh,
aˇ poeˬ k'oeˇ guˇ lu‸ meh. Cehˇ yehˬ-euˬ deuˬ k'aw‸, dawˬ
taw^ lu‸-euˬ k'oeˇ ta^ huiˬ-eu Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-ahˇ guˇ gaˬ
5 lu‸ meh. Naw ma‸ miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ smˇ muiˬ muiˬ dui
dui-awˇ, laˬ k'aˬ cehˇ-eu jeˬ-ahˇ nui k'ahˇ tiˬ shiˇ mˇ deh^-euˬ
meh. Seh‸-eu aˇ nah-euˬ g'aˇ duˬ naw ma‸ yawˬ ha-euˬ nui ma-
6 ahˇ yawˬ ha cu taˬ-euˬ meh. Naw ma‸ yaw tsaˬ yaw dawˇ
tsawˇ haˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ-awˇ diˬ seh‸-euˬ meh. Aˬ yaw‸
naw ma‸-ahˇ maˬ la^ tsoeˬ-aˬ.

**Oˇ-eu hawˇ-eu guiˬ lahˬ shaˇ-eu gaˇ kaw^**

7 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ za‸ ka le ngeh
keu^ ni oˇ oˇ-ehˇ jawˇ-awˬ. Mˇ dzaˬ k'aw‸ dawˇ-eu tsawˇ
haˬ, miˇ tsaˬ-ahˇ siˬ le-eu, tsawˇ haˬ loˬ dui dui-eu aˇ siˬ aˇ
lu-ahˇ dawˬ-eu meh. Uˬ yehˇ yehˇ beh beh le-eu bahˬ-ahˇ
neh yehˇ saˬ saˬ le-eu bahˬ-ahˇ keu^ ni, aˬ yaw‸ ma‸ oˇ oˇ-
8 ehˇ dawˬ lu‸ meh. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ za‸ ka le-eu yamˬ peh
laˇ-euˬ miˇ neh, naw ma‸ k'aw‸ oˇ oˇ-ehˇ dawˬ-awˇ nui ma
9 zi‸ dah ni ahˇ-awˬ. Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, naw ma‸ yaˇ
k'aˬ daˇ gaˇ maˬ ya daˬ ni, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ iˬ baˇ taˬ taˬ.
10 Yaˇ k'aˬ daˇ-eu g'aˬ, laˇ g'o^-ahˇ yaw‸ lu‸ meh de. Aˬ yui‸
aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ g'oe
g'oe-ehˇ mehˬ-eu deuˬ-ahˇ dzaw geu‸-awˬ. Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ
duˬ ngehˬ dah-eu k'oeˇ deuˬ-aˬ, shaˬ dui zahˬ dui dui-eu jeˬ
ya daˬ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ oˇ coeˇ-eu nui ma ahˇ-eu meh.

11 Oˇ coeˇ-eu tsawˇ haˬ, guiˬ lahˬ huiˬ-eu meh lehˇ, aˬ dui ehˇ-
eu ma. Yawˇbaˆ oˇ coeˇ dui dui-eu gaˇ kawˆ naw ma˰ ya
gaˬ-euˬ meh. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ jahˇ saˬ saˬ
nehˬ-euˬ jeˬ-ahˇ naw ma˰ ya mawˇ-euˬ meh. Sahˬ paˬ Miˬ
yehˇ-aˬ, aˇ naˆ ni gaˬ-awˇ aˇ naˆ ni g'awˬ shaˬ gaˬ nya-eu nga.
12 Ngaˬ-euˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, tiˬ paw˰-iˬ taˬ kamˬ.
Dawˬ heu dawˬ-aˬ, huiˬ dui dui-eu dawˬ meh. Mˬ-ahˇ g'oe-awˇ
taˬ kamˬ. Miˇ tsaˬ-ahˇ g'oe-awˇ taˬ kamˬ. Nui jeˬ-ahˇ g'oe-
awˇ neh k'aw˰ taˬ kamˬ. Naw ma˰ yaˇ k'aˬ daˇ gaˇ maˬ ya
daˬ ni, nawˬ-euˬ dawˬ, ngeuˇ naˇ ngeuˇ ma, maˬ ngeuˇ naˇ
maˬ ngeuˇ lehˇ teh˰-ehˇ ehˇ-awˬ.
13 Naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na shaˬ dui zahˬ
dui dui-eu jeˬ ya daˬ lu˰ ta loˇ. Guiˬ lahˬ shaˇ lu˰-uˇ. Tsawˇ
haˬ tiˬ g'aˬ na laˬ k'aˬ cehˇ lu˰ ta loˇ. Miˬ yehˇ-ahˇ caˇ caˇ-ehˇ
14 ja ceuˬ lu˰-uˇ. Naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na naˇ
lu˰ gawˇ lu˰ ta loˇ. Aˬ yaw˰-aˬ, Ka-li zaˬ aˇ muˇ-ahˇ haw-eu
pyaˆ-eu deuˬ-ahˇ kuˇ-eu tsaˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ Sahˬ paˬ
Yeˬsuˇ-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ, naˇ-eu gawˇ-eu k'oeˇ
g'aˬ-ahˇ tsiˇ leh˰ nehˬ-awˇ neh, aˬ yaw˰-euˬ g'aˇ duˬ guiˬ lahˬ
15 shaˇ nehˬ-eu tsaˬ meh. Jah jah-ehˇ guiˬ lahˬ shaˇ-eu jeˬ-aˬ,
naˇ-eu gawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ bi taˬ leˇ-awˇ, Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ
aˬ yaw˰-ahˇ bi tuˇ laˇ teh˰-a. Aˬ yaw˰ iˬ baˇ ahˇ naˇ, aˬ yaw˰-
16 euˬ iˬ baˇ pyehˬ nehˬ teh˰-a. K'oeˇ miˇ neh, naw ma˰ taˬ leˇ
ni, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ iˬ baˇ ja doˆ-awˇ, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ-euˬ g'aˇ
duˬ guiˬ lahˬ shaˇ-awˬ. Yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ-euˬ guiˬ
17 lahˬ shaˇ dawˬ-aˬ, baoˬ huiˬ dui dui-eu meh. Eˇliˇya-aˬ, aˬ dui
lo˰-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ k'aw˰, Uˬ yehˇ taˬ bi yehˇ le lehˇ,
guiˬ lahˬ shaˇ dui dui ngeh, smˇ k'o˰ uˬ ta˰ tiˬ paˆ byah ni miˇ
18 tsaˬ k'oeˇ taˆ uˬ yehˇ maˬ yehˇ le-aˬ. Tiˬ poˆ aˬ yaw˰ guiˬ lahˬ
paˇ shaˇ ngeh, uˬ yehˇ yehˇ le-awˇ, miˇ tsaˬ k'aw˰ aˇ siˬ siˬ
le-euˬ meh.
19 Ngaˬ-euˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ tiˬ
g'aˬ na yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-ahˇ gaˇ bahˬ bahˬ ngeh, yawˬ g'aˬ
20 yawˬ aˬ yaw˰-ahˇ sheuˬ k'o˰ la˰ naˇ, gaˇ bahˬ bahˬ lu˰-eu iˬ
baˇ zaˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ sheuˬ k'o˰ la˰-euˬ k'oeˇ g'aˬ, shiˇ-euˬ
la˰ k'oeˇ sa˰ laˇ tiˬ laˇ-ahˇ ka k'o˰-awˇ, zawˇ myaˬ-eu iˬ baˇ-ahˇ
dehˬ kaˬ taˬ-euˬ meh lehˇ, siˬ paˬ-ehˇ g'eh teh˰-a.

# BEˬTU^LU^ NEH BO˰-EUˬ YAW BEH TA˰

### Aˇ dahˬ beh-eu dawˬ

1 Ngaˇ-aˬ, Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ g'aˬ k'ehˇ Beˬtu^lu^ ma. G'awˬ-iˇ
g'ehˇ-iˇ-awˇ, Boˬtu^ miˇ k'ahˬ, Gaˬlaˬti^ miˇ k'ahˬ,
Gaˬbaˬdawˇci^ miˇ k'ahˬ, Aˬsiˇ miˇ k'ahˬ hawˇ-eu Beˬtuˇniˇ
miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-iˇ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ sahˬ bo˰ heu bo˰ ahˇ
2 le˰-eu ma. Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ naˇ haˬ geu˰ ni maˬ ehˇ, aˬ yaw˰-
euˬ shiˬ naw ma˰-ahˇ sheh^ da^ ni maˬ ehˇ, aˇ hu ba neh Aˬ
da Miˬ yehˇ naw ma˰-ahˇ tseˇ do^ taˬ-euˬ meh. Yaw sahˇ Miˬ
yehˇ k'aw˰ naw ma˰-ahˇ bi muiˬ bi shawˇ laˇ-euˬ meh. Guiˬ
lahˬ yaw dzahˇ hawˇ-eu nui saˇ o˰-eu jeˬ naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ
myaˬ laˇ lu˰-uˇ.

### Noeˬ tmˬ k'aˇ za-eu

3 Aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ
ja ceuˬ kaˇ-euˇ. Aˬ da Miˬ yehˇ g'awˬ shaˬ gaˬ dui dui-eu miˇ
neh, aˬ dui yaw shui˰ deh˰ paˇ laˇ-awˇ, yaw deh˰ deh˰-eu noeˬ
tmˬ k'aˇ za laˇ-euˬ ma. Noeˬ tmˬ-eu k'oeˇ-aˬ, Yeˬsuˇ Ka-li
4 g'o˰ deh˰ laˇ-euˬ miˇ neh za laˇ-euˬ ma. K'oeˇ miˇ neh, aˬ
dui Miˬ yehˇ-euˬ jeˬ biˇ o˰-eu tsawˇ haˬ pyeu˰ laˇ-euˬ ma.
Maˬ caw^-iˇ nya, maˬ jaw˰-iˇ nya, maˬ nyoeˬ-iˇ nya-eu jeˬ biˇ
k'oeˇ-ahˇ Miˬ yehˇ naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ mˬ k'oeˇ ta^ jeˬ hmˬ
5 taˬ-euˬ meh. Aˇ saˬ saˬ ngeh nah, ka k'o˰-eu jeˬ bya ceh^ ni
pah mehˬ la˰ ngeh keu^ ni, naw ma˰ k'aˇ jah-eu deuˬ-ahˇ, Miˬ
yehˇ aˬ yaw˰-euˬ baoˬ la˰ k'oeˇ bo sa^ lu˰ meh.
6 K'oeˇ miˇ neh, naw ma˰ nymˬ-mˇ tiˬ k'ehˬ la˰ k'oeˇ shaˬ-
eu zahˬ-eu hawˇ-eu lawˬ haw-eu g'awˬ mya jeˬ-ahˇ ya daˬ k'aw˰,
7 laˬ k'aˬ cehˇ-awˬ. Shuiˇ-ahˇ miˬ dzaˬ la˰ k'oeˇ lawˬ haw-eu
lo˰-ehˇ, shaˬ-eu zahˬ-eu heu deuˬ, naw ma˰-euˬ jah-eu nui ma-
ahˇ lawˬ haw teh˰-a. Naw ma˰-euˬ jah-eu nui ma-aˬ, piˬ-iˇ
byo^-iˇ nya-eu shuiˇ na^ maˬ tseˇ aˇ poeˬ k'a^-eu meh. Naw
ma˰ jah zi˰ naˇ, Yeˬsuˇ Ka-li za˰ ka le ngeh, aˬ yaw˰ ja ceuˬ la˰
gaˇ maˬ ehˇ, yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ bi˰ la˰ gaˇ maˬ ehˇ, taˬ huiˬ
8 taˬ mahˇ la˰ gaˇ maˬ ehˇ, za teh˰-a. Naw ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ
maˬ mawˇ haw-euˬ k'aw˰, aˬ yaw˰-ahˇ gaˬ lu˰ meh. Naw ma˰
nymˬ-mˇ aˬ yaw˰-ahˇ maˬ mawˇ k'aw˰, aˬ yaw˰-ahˇ jah-eu miˇ
neh, yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ-ahˇ taˬ-eu, maˬ ehˇ jiˇ coeˇ-eu laˬ

19 ahˇ g'oe-awˇ ka k'o‸-euˬ maˬ ngeuˇ-a. Aˇ poeˬ k'a^ dui dui-eu
Ka-li-euˬ shiˬ neh ka k'o‸-euˬ meh lehˇ, naw ma‸ siˬ nya meh.
Shiˬ k'oeˇ-aˬ, maˇ byaw‸ maˬ baw-eu uˬ ta‸, yaw jaw‸ tiˬ paw‸-
20 iˬ maˬ ahˇ-eu yawˇ zaˬ-euˬ shiˬ lo‸-ehˇ duˇ-eu meh. Aˬ yaw‸
k'oeˇ lo‸-ehˇ pyeu‸ laˇ ni, miˇ tsaˬ maˬ beh mi na^-ehˇ Miˬ
yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ tseˇ do^ taˬ-euˬ meh. Aˇ saˬ saˬ-eu aˇ yamˬ
heu la‸ k'oeˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ naw ma‸-euˬ g'aˇ duˬ bi
21 oe-euˬ meh. Ka-li baˬ da neh naw ma‸ Miˬ yehˇ-ahˇ jah lu‸
meh. Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ bi g'o‸ deh‸ laˇ-awˇ, yaw sheh‸
k'ahˬ sehˇ bi‸-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, naw ma‸ Miˬ yehˇ-ahˇ
jah-awˇ noeˬ tmˬ-eu meh.
22 Naw ma‸ yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-ahˇ naˇ haˬ geu‸-euˬ meh.
K'oeˇ miˇ neh, aˬ yui‸ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ deuˬ-ahˇ aˬ diˇ gaˬ
nya ni, naw ma‸-euˬ nui ma muiˬ laˇ shawˇ laˇ-euˬ meh. Naw
ma‸ nui ma la‸ k'oeˇ keu^ ni, tiˬ g'ăˬ tiˇ g'aˬ gaˬ-awˬ.
23 Naw ma‸-aˬ, yaw shui‸ deh‸ paˇ laˇ-euˬ meh. Luˬ-iˇ seˇ-iˇ
nya-eu tsawˇ haˬ baˬ da neh deh‸ paˇ laˇ-euˬ maˬ ngeuˇ-a.
Maˬ luˬ maˬ seˇ-iˇ nya-eu Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ baˬ da neh deh‸
paˇ laˇ-euˬ meh. Dawˬ k'oeˇ dawˬ-aˬ, deh‸ lu‸ zi‸ lu‸ meh.
24 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,

Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ yaˇ mo‸ lo‸-ehˇ duˇ-eu meh. Aˬ
yaw‸ ma‸-euˬ k'ahˬ sehˇ k'aw‸ yaˇ mo‸ aˇ yeh^ lo‸-ehˇ
duˇ-eu meh. Yaˇ mo‸-aˬ nyoeˬ-iˇ ko^-iˇ-awˇ, aˇ yeh^
25 k'aw‸ ga-iˇ-eu meh. Ehˇ k'aw‸, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ
dawˬ-aˬ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ zi‸-eu meh.

Dawˬ k'oeˇ dawˬ-aˬ, naw ma‸-ahˇ mehˬ nehˬ-euˬ laˬ k'aˬ cehˇ-
eu guiˬ lahˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ meh.

2 K'oeˇ miˇ neh, aˬ cawˬ-ahˇ coeˬ leˇ ni mˇ-eu, jaˬ myaw‸
myaw‸-eu, maˬ ngeuˇ-eu k'aw‸ ngeuˇ-eu lo‸-ehˇ geu‸-eu, aˬ
cawˬ-ahˇ nya^ na^-eu hawˇ-eu, ja bu ja doeˇ-eu, heu deuˬ dawˬ
2 taw^ lu‸ byehˇ dzeh-awˬ. Zaˬ nahˬ aˬ coeˇ dawˇ maw‸-eu
nui ma ahˇ-eu lo‸-ehˇ, naw ma‸ k'aw‸ sa‸ laˇ paw-euˬ maˇ jaw^
ni g'eh-eu aˬ coeˇ dawˇ maw‸-eu nui ma ahˇ-awˬ. Naw ma‸ aˬ
coeˇ k'oeˇ dawˇ-eu miˇ neh, ka k'o‸-eu la‸ k'oeˇ huiˬ laˇ teh‸-
3 a. Naw ma‸-aˬ, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ g'awˬ shaˬ gaˬ nya
dui dui-eu jeˬ-ahˇ ya myeu‸ haw-euˬ meh.

**Deh‸ lu‸-eu k'aˬ lo**

4 Sahˬ paˬ k'oeˇ g'aˬ jawˇ gaˇ laˇ-awˬ. Aˬ yaw‸-aˬ, deh‸ lu‸-
eu k'aˬ lo meh. Tsawˇ haˬ zaˬ aˬ yaw‸-ahˇ ba‸ dzeh-euˬ k'aw‸,
Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ tseˇ do^-awˇ, aˇ poeˬ k'a^ dui dui-eu
5 k'aˬ lo meh lehˇ, sawˇ taˬ-euˬ meh. Naw ma‸ k'aw‸, deh‸
lu‸-eu k'aˬ lo meh. Miˬ yehˇ naw ma‸-ahˇ yuˇ-awˇ, sa‸ laˇ paw-
euˬ nymˇ tso^ nya ni, yawˬ ha-euˬ g'awˇ mawˇ Miˬ yehˇ-ahˇ a
nehˬ-awˬ. Sa‸ laˇ paw-euˬ lawˇ nehˬ-eu jeˬ lawˇ nehˬ nya ni,
naw ma‸ yaw muiˬ yaw shawˇ piˇ zaˬ deuˬ pyeu‸ laˇ-euˬ meh.
Naw ma‸ Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ g'oe-awˇ lawˇ nehˬ naˇ, lawˇ nehˬ-
eu k'oeˇ deuˬ-ahˇ Miˬ yehˇ ha geu‸ teh‸-a. Jaˇ li‸ la‸ k'oeˇ
6 heu lo‸-ehˇ bo‸ taˬ-euˬ meh.
Ngaˬ neh tseˇ do^ taˬ-euˬ, aˇ poeˬ k'a^ dui dui-eu k'aˬ lo
lo ma Ziˇoˬ gawˬ jawˬ-ahˇ ngaˇ gawˇ lu‸ ma. K'aˬ lo
k'oeˇ-ahˇ k'aˇ jah-eu tsawˇ haˬ, maˬ ya sha‸ dawˇ-aˇ,
7 lehˇ ehˇ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-aˬ, naw ma‸ k'aˇ jah-eu tsawˇ
haˬ-euˬ g'aˇ duˬ, aˇ poeˬ k'a^ dui dui-eu meh. Ehˇ k'aw‸, maˬ
jah-eu tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ, Jaˇ li‸ la‸ k'oeˇ bo‸ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ,
Nymˇ gawˇ-eu tsawˇ haˬ neh ba‸ dzeh-euˬ k'aˬ lo k'oeˇ
siˬ, la‸ coeˇ-euˬ dawˬ pehˬ-ahˇ gawˇ-eu k'aˬ lo lo ma
8 pyeu‸ laˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ sahˬ ti‸ bi ti‸-awˇ, bi coˬ
dzeh-iˇ-eu k'aˬ lo k'aw‸ ngeuˇ meh,
lehˇ bo‸ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ maˬ naˇ
haˬ geu‸-euˬ miˇ neh, sahˬ ti‸ ti‸-awˇ coˬ dzeh-euˬ meh. Heu
lo‸-ehˇ pyeu‸ laˇ teh‸-a lehˇ, aˇ hu neh Miˬ yehˇ ehˇ taˬ-euˬ
meh.

**Miˬ yehˇ-euˬ tsawˇ haˬ pyeu‸ laˇ-euˬ gaˇ kaw^**

9 Naw ma‸-aˬ, Miˬ yehˇ neh tseˇ do^-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca
meh. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ piˇ zaˬ k'aw‸ ngeuˇ meh. Yaw
muiˬ yaw shawˇ-euˬ miˇ k'ahˬ zaˬ pyeu‸-awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ
tsawˇ haˬ aˬ diˇ aˬ maˇ pyeu‸-eu meh. Zawˇ muiˬ-eu ngaˬ-euˬ
yaw sheh‸ la‸ k'oeˇ uˇ laˇ-awˬ lehˇ, yaw zahˇ la‸ k'oeˇ aˬ yaw‸
naw ma‸-ahˇ kuˇ do^-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw‸ neh
mˇ-euˬ zawˇ muiˬ-eu deuˬ-euˬ gaˇ kaw^ aˬ cawˬ-ahˇ ja mehˬ
10 nehˬ-awˬ. Naw ma‸-aˬ, yaw beh tsawˇ myahˇ maˬ ja^-eu tsawˇ
jeuˬ tsawˇ ca meh. Ehˇ k'aw‸, nymˬ-mˇ-aˬ Miˬ yehˇ-euˬ tsawˇ
haˬ pyeu‸ laˇ-euˬ meh. Naw ma‸-aˬ, yaw beh g'awˬ shaˬ gaˬ-eu
guiˬ lahˬ-ahˇ maˬ za-aˬ siˬ. Ehˇ k'aw‸, nymˬ-mˇ-aˬ za-euˬ meh.

**Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ k'a^ geu˰-awˬ**

11 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu cawˬ deuˬ-oˇ, naw ma˰ aˬ cawˬ-euˬ miˇ
k'ahˬ-ahˇ daˬ yah geu˰ lu˰ meh. K'oeˇ miˇ neh, sa˰ laˇ-ahˇ
deu^ ceh ceh lu˰-eu, shiˬ shaˬ jiˇ-euˬ nui k'ahˇ byehˇ dzeh-awˬ
12 lehˇ, ngaˇ naw ma˰-ahˇ shaˇ-eu ma. Naw ma˰ lawˇ ci˰ zaˬ-
euˬ mehˬ shi yaw muiˬ jeˬ mˇ mˇ-ehˇ deh˰-awˬ. Aˬ yaw˰ ma˰
naw ma˰-ahˇ ja bu ja doeˇ-awˇ iˬ baˇ taˬ-eu k'aw˰, naw ma˰
yaw muiˬ jeˬ mˇ mˇ-ehˇ deh˰ lu˰ gaˇ ya mawˇ-eu miˇ neh, Miˬ
yehˇ yaˇ k'aˬ daˇ le ngeh nah, aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ ja ceuˬ
teh˰-a.
13 Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ baˬ da neh, tsawˇ haˬ neh tseˇ do^ taˬ-euˬ
sahˬ paˬ deuˬ-euˬ la˰ o^ jawˇ-awˬ. Dawˬ taw^ lu˰-euˬ
k'oeˇ ta^ u^ lahˇ lu˰-eu sahˬ paˬ Gehˇsaˬ-euˬ la˰ o^ jawˇ-awˬ.
14 Yawˬ ha-euˬ miˇ k'ahˬ-ahˇ u^ lahˇ-eu sahˬ paˬ paˬ ma-euˬ la˰
o^ k'aw˰ yaw muiˬ-ehˇ jawˇ-awˬ. Tsawˇ haˬ yaw haiˬ-ahˇ bi
daˇ nehˬ-awˇ, tsawˇ haˬ yaw muiˬ-ahˇ bi ja ceuˬ-eu lehˇ, sahˬ
15 paˬ Gehˇsaˬ neh aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ k'ehˇ la˰-euˬ meh. Naw
ma˰ yaw muiˬ jeˬ mˇ mˇ-ehˇ deh˰-eu gaˇ Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ-
eu meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ deh˰ naˇ, maˬ siˬ nya-eu, maˬ shaˇ noeˬ
nya-eu tsawˇ haˬ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ ehˇ nya-ehˇ, ciˬ cuˇ ni ya jawˇ
16 teh˰-a. Naw ma˰-aˬ, buˬ-iˇ-euˬ tsawˇ haˬ meh. Ehˇ k'aw˰,
yaw haiˬ mˇ-eu g'aˇ duˬ buˬ-iˇ-euˬ maˬ ngeuˇ-a. Miˬ yehˇ-euˬ
17 zaˬ k'a^ geu˰-eu g'aˇ duˬ buˬ-iˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ dawˬ
taw^ lu˰-ahˇ yaw zeu baw-awˬ. Aˬ yui˰ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ deuˬ-
ahˇ gaˬ-awˬ. Miˬ yehˇ-ahˇ taˬ huiˬ taˬ mahˇ-awˬ. Sahˬ paˬ
Gehˇsaˬ-ahˇ yaw zeu baw-awˬ.
18 Zaˬ k'a^ deuˬ-oˇ, naw ma˰-euˬ yaw sahˇ deuˬ-ahˇ yaw zeu
baw-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ la˰ o^ jawˇ-awˬ. Nui ma muiˬ-awˇ
nui nahˬ nui yu ahˇ-eu yaw sahˇ deuˬ-euˬ la˰ o^ teh˰-ehˇ maˬ
ngeuˇ-eu. Zawˇ haiˬ-eu yaw sahˇ deuˬ-euˬ la˰ o^ k'aw˰, yaw
19 muiˬ-ehˇ jawˇ-awˬ. Naw ma˰ maˬ lehˬ maˬ ca-eu k'aw˰, aˬ
cawˬ k'ehˬ laˇ k'a^ laˇ naˇ, oˇ-awˬ. Naw ma˰ Miˬ yehˇ-ahˇ
noeˬ keu^-eu la˰ k'oeˇ, k'oeˇ lo˰-ehˇ oˇ naˇ, aˬ yaw˰ nui k'ahˇ
20 shiˇ teh˰-a. Naw ma˰ yaw lehˬ yaw ca ahˇ naˇ, aˬ cawˬ diˬ laˇ
k'o^ laˇ gaˇ oˇ-eu k'aw˰, aˬ jeˬ ja ceuˬ k'aˇ za-eu. Ehˇ k'aw˰,
yaw muiˬ jeˬ mˇ-eu miˇ neh ya daˬ ngeh oˇ naˇ, Miˬ yehˇ nui
21 k'ahˇ shiˇ teh˰-a. Naw ma˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ ya daˬ ni Miˬ yehˇ
kuˇ-euˬ meh. Ka-li k'aw˰, naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ daˬ-euˬ meh.
Naw ma˰ aˬ yaw˰-ahˇ bi dzaw geu˰-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ aˬ kuiˇ

pehˬ zaˇ mehˬ nah bi caw teh-eu lehˇ, aˬ yaw‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ
22 jahˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-aˬ, iˬ baˇ maˬ mˇ haw-aˬ. Aˬ yaw‸-euˬ
k'aˬ meh la‸ k'oeˇ jaˬ myaw‸ myaw‸-eu dawˬ maˬ do^ laˇ haw-aˬ.
23 Aˬ cawˬ aˬ yaw‸-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-euˬ k'aw‸, aˬ
yaw‸ aˬ cawˬ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ maˬ ehˇ k'o‸ nehˬ
haw-aˬ. Aˬ yaw‸ ya kamˬ ya daˬ ngeh, aˬ cawˬ-ahˇ maˬ la^
gu^-aˬ. Yaw tsaˬ yaw dawˇ dawˇ-ehˇ yaˇ k'aˬ daˇ-eu Miˬ yehˇ-
24 euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ aˬ yaw‸-euˬ g'awˇ mawˇ a nehˬ-euˬ meh. Aˬ
yaw‸ zeuˇ liˬ k'oeˇ ta^ kamˇ shiˇ ngèh, aˬ yaw‸-euˬ g'awˇ mawˇ
la‸ k'oeˇ aˬ dui-euˬ iˬ baˇ pi lu‸ meh. Aˬ dui yawˬ ha-euˬ iˬ
baˇ-ahˇ yawˬ ha shiˇ tseh^-awˇ, yaw tsaˬ yaw dawˇ dawˇ-ehˇ
ya deh‸ ni, aˬ yaw‸ kamˇ shiˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ naˇ-euˬ maˇ
25 k'ehˬ baˬ da neh naw ma‸ taˬ leˇ-euˬ meh. Naw ma‸-aˬ, yaw
beh gaˇ bahˬ bahˬ-awˇ byo^-iˇ-euˬ yawˇ lo‸-ehˇ duˇ-eu meh.
Ehˇ k'aw‸, naw ma‸-euˬ sa‸ laˇ-ahˇ haw piˇ-eu yawˇ bo-eu g'aˬ
jawˇ gaˇ nymˬ-mˇ naw ma‸ g'o‸ laˇ-euˬ meh.

**Miˬ zaˬ yo zaˬ yaw kaˬ mˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu deuˬ**

3 K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, miˬ zaˬ deuˬ k'aw‸ yawˬ ha-euˬ k'aˬ dzeˇ
zaˬ-euˬ la‸ o^ jawˇ-awˬ. K'aˬ dzeˇ zaˬ tiˬ pa^ na deuˬ laˬ k'aˬ
cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ-ahˇ maˬ jah-eu k'aw‸, naw ma‸ aˬ yaw‸
ma‸-ahˇ yaw zeu baw-awˇ yaw sui yaw dawˇ dawˇ-ehˇ deh‸-eu
2 gaˇ aˬ yaw‸ ma‸ ya mawˇ naˇ, naw ma‸ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ mehˬ
k'aw‸, naw ma‸ yaw sui yaw dawˇ dawˇ-ehˇ deh‸-eu miˇ neh,
3 aˬ yaw‸ ma‸ Ka-li-ahˇ jah laˇ teh‸-a. Tsehˇ kahˇ pyeh‸-eu,
myawˬ guˇ geu‸-eu, mehˬ tsoeˬ dm-eu, k'oeˇ lo‸-ehˇ g'awˇ
mawˇ-euˬ la‸ nyiˇ paw haw muiˬ laˇ ni teh‸-ehˇ taˬ la^ sa^.
4 Naw ma‸-euˬ g'awˇ mawˇ haw muiˬ laˇ ni, nui ma la‸ k'oeˇ heu
lo‸-ehˇ la^ sa^-awˬ. Nui ma nahˬ yu ni g'eh-awˇ, nui ma muiˬ-eu
jeˬ ahˇ-awˬ. K'oeˇ lo‸-ehˇ haw muiˬ laˇ ni la^ sa^-eu jeˬ-aˬ,
maˬ caw^-iˇ nya-eu uˬ ta‸, Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi aˇ poeˬ k'a^
5 dui dui-eu meh. Aˇ hu Miˬ yehˇ-ahˇ noeˬ tmˬ-euˬ, muiˬ-eu
shawˇ-eu zaˬ miˬ zaˬ deuˬ k'aw‸, yawˬ ha-euˬ g'awˇ mawˇ haw
muiˬ laˇ ni, k'oeˇ lo‸-ehˇ la^ sa^-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ,
yawˬ ha-euˬ k'aˬ dzeˇ zaˬ-euˬ la‸ o^ yaw muiˬ-ehˇ jawˇ-euˬ
6 meh. Saˬlaˇ-aˬ, Aˬbyaˬhaˬeuˬdawˬnaˇ haˬ-awˇ, aˬ yaw‸-
ahˇ sahˬ paˬ lehˇ kuˇ-eu meh. Naw ma‸ yaw muiˬ jeˬ mˇ-eu
uˬ ta‸, gu^-eu nui ma maˬ ahˇ naˇ, Saˬlaˇ-euˬ aˬ buˇ meh.
7 K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, k'aˬ dzeˇ zaˬ deuˬ-oˇ, yawˬ ha-euˬ miˬ

za˯ neh˯-ehˇ jawˇ-awˇ, a˯ yaw˰-eu˯ g'aˇ du˯ shaˇ noe˯ nya-eu
nui ma ahˇ-aw˯. A˯ yaw˰ nawˇ na^ ma˯ tseˇ g'a˯ ba˯-eu
k'aw˰, naw˯ neh˯-ehˇ sa˰ laˇ deh˰-eu je˯ biˇ za-eu˯ miˇ neh,
a˯ yaw˰-ahˇ yaw zeu baw-aw˯. K'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ naˇ, naw nya˰
gui˯ lah˯ shaˇ gaˇ la^ tsoe˯-eu je˯ ma˯ ja^.

**Si˯ nya-eu nui ma shawˇ jeh^ ni bi ja^-aw˯**

8 Heu lo˰-ehˇ ehˇ sa˯ sa˯ maw˰ miˇ-a. Naw ma˰ daw˯ taw^
lu˰ nui ma ti˯ si˯ teh˰-ehˇ ta˯-aw˯. Ti˯ g'a˯ tiˇ g'a˯ g'aw˯ sha˯
ga˯-aw˯. A˯ yui˰ a˯ nyiˇ yaw ka˯ ga˯-eu lo˰-ehˇ ga˯-aw˯. Nui
ma nah˯ yu ni ahˇ-awˇ, a˯ caw˯-eu˯ la˰ o^ jawˇ nya-eu nui ma
9 ahˇ-aw˯. A˯ caw˯ yaw hai˯ je˯ jahˇ laˇ k'aw˰, yaw hai˯ je˯
ta˯ jahˇ k'o˰ neh˯. A˯ caw˯ yeh˯ baw˯ sehˇ lu-ehˇ ehˇ laˇ k'aw˰,
yeh˯ baw˯ sehˇ lu-ehˇ ta˯ ehˇ k'o˰ neh˯. A˯ yaw˰ ma˰-ahˇ daw˯
ngeh˯ g'eh neh˯-aw˯. Naw ma˰ gui˯ lah˯ za ni, Mi˯ yehˇ naw
ma˰-ahˇ kuˇ-eu˯ meh.
10 Yaw deh˰ deh˰ maw˰-eu nui ma ahˇ-awˇ la˯ k'a˯ cehˇ ta^
ni jawˇ maw˰-eu tsawˇ ha˯, yaw˯ ha-eu˯ k'a˯ meh, daw˯
yaw hai˯ ta˯ ngeh˯. Yaw˯ ha-eu˯ meh˯ boe˯ k'aw˰, ja˯
11 myaw˰ ta˯ myaw˰. Yaw hai˯ je˯-ahˇ gaˇ jaw jaw-awˇ,
yaw mui˯ je˯ mˇ-aw˯. Tsa˯ leˇ dzoeˇ leˇ-eu je˯-ahˇ po^-
12 awˇ, k'oeˇ-eu˯ meh˯ nah caw teh-aw˯. A˯ je˯ miˇ neh
ehˇ naˇ, Sah˯ pa˯ Mi˯ yehˇ yaw tsa˯ yaw dawˇ tsawˇ ha˯-
ahˇ haw lu˰ meh. A˯ yaw˰ a˯ yaw˰ ma˰-eu˯ shaˇ daw˯-
ahˇ ga˯ lu˰ meh. Ehˇ k'aw˰, yaw hai˯ k'aˇ mˇ-eu tsawˇ
ha˯-ahˇ Sah˯ pa˯ Mi˯ yehˇ mya^ haw ma˯ caw˯-a.
13 Naw ma˰ leh jeh leh jeh-ehˇ yaw mui˯ je˯ mˇ lu˰ naˇ, a˯ suˇ
14 g'a˯ naw ma˰-ahˇ la^ coe˯ la^ ci^ laˇ-eu. Ehˇ k'aw˰, yaw tsa˯
yaw dawˇ dawˇ-ehˇ mˇ-eu ba˯ da neh naw ma˰ ya da˯ naˇ, gui˯
lah˯ hui˯-eu meh. A˯ yaw˰ ma˰ la^ gu^ laˇ gaˇ ta˯ gu^. Su˯
15 sa˯-eu nui ma k'aw˰ ta˯ ahˇ. Ka-li-a˯ Sah˯ pa˯ meh lehˇ yaw˯
ha-eu˯ nui ma la˰ k'oeˇ yaw˯ ha sawˇ-awˇ, a˯ yaw˰-ahˇ yaw
zeu baw-aw˯. Naw ma˰ noe˯ tm˯ lu˰-eu gaˇ kaw^ a˯ caw˯ naˇ
ha˯ laˇ naˇ, a˯ jo^-ehˇ ya ehˇ k'o˰ neh˯-eu lehˇ, yaw mui˯-ehˇ
leh˯ hm˯ ta˯-aw˯. Ehˇ k'aw˰, nui ma nah˯ yu ni g'eh-awˇ yaw
16 zeu baw-eu la˰ k'oeˇ ehˇ k'o˰ neh˯-aw˯. Naw ma˰-eu˯ si˯
nya-eu nui ma shawˇ jeh^ ni bi ja^-aw˯. K'oeˇ lo˰-ehˇ bi ja^ naˇ,
naw ma˰ Ka-li-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ yaw mui˯ je˯ jahˇ lu˰ gaˇ ja
17 bu ja doeˇ-awˇ i˯ baˇ ta˯-eu tsawˇ ha˯ ya sha˰ dawˇ teh˰-a. Mi˯

yehˇ nui ma tsaˬ naˇ, yaw muiˬ jeˬ mˇ-eu miˇ neh ya daˬ-eu-aˬ,
yaw haiˬ jeˬ mˇ-eu miˇ neh ya daˬ-eu na^ maˬ tseˇ muiˬ-eu meh.
18 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ dui-euˬ iˬ baˇ g'aˇ duˬ Ka-li tiˬ po^
kamˇ shiˇ-euˬ meh. Aˬ dui-ahˇ Miˬ yehˇ jawˇ gaˇ sheuˬ k'o‸
le‸ nya ni, yaw tsaˬ yaw dawˇ k'oeˇ g'aˬ, maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-
eu tsawˇ haˬ-euˬ g'aˇ duˬ kamˇ shiˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ shiˇ-euˬ
k'aw‸, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ baˬ da neh g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ meh.
19 Aˬ yaw‸ Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ g'oe-awˇ, tawˬ-ahˇ ka lahˇ
20 taˬ-euˬ sa‸ laˇ deuˬ-ahˇ dawˬ mehˬ mehˬ-iˇ-euˬ meh. Sa‸ laˇ
k'oeˇ deuˬ-aˬ, Noˇa‸-euˬ ziˇ-ahˇ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ maˬ jah-
euˬ miˇ neh, tawˬ-ahˇ ya jawˇ lu‸ meh. Noˇa‸ lawˬ lawˬ ma
jahˇ lu‸ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ-ahˇ jah laˇ ni,
Miˬ yehˇ oˇ oˇ-ehˇ dawˬ lu‸ k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸ maˬ jah laˇ-aˬ.
Tsawˇ haˬ yeh‸ g'aˬ teh‸-ehˇ iˇ cu‸ la‸ k'oeˇ ya buˬ-iˇ-euˬ meh.
21 K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, nymˬ-mˇ baˬtiˇsaˬ naw ma‸-ahˇ bi buˬ-iˇ
la‸-eu meh. Baˇtiˇsaˬ lehˇ ehˇ-eu-aˬ, g'awˇ mawˇ-ahˇ leh‸-
eu jaw‸ la‸ ni g'eh-eu jeˬ-ahˇ tsiˬ shawˇ-eu gaˇ ehˇ-eu maˬ ngeuˇ-
a. Yeˬsuˇ Ka-li g'o‸ deh‸ laˇ-euˬ miˇ neh, Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ
22 shi siˬ nya-eu nui ma shawˇ laˇ gaˇ ehˇ-eu meh. Yeˬsuˇ Ka-
li-aˬ, mˬ-ahˇ g'o‸ da^ leˇ-awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ aˇ maˇ paw nuiˇ
lu‸ meh. Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ maˬ ehˇ, u^ lahˇ-eu deuˬ maˬ ehˇ,
baoˬ huiˬ-eu deuˬ maˬ ehˇ, aˬ yaw‸-euˬ la‸ o^ jawˇ lu‸ meh.

**Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ jeˬ hmˬ-awˇ zmˬ-eu**

4 Ka-li aˬ yaw‸-euˬ g'awˇ mawˇ la‸ k'oeˇ shaˬ-eu zahˬ-eu jeˬ
ya daˬ ngeh, aˬ yaw‸ nui ma taˬ-euˬ lo‸-ehˇ, naw ma‸ k'aw‸
taˬ-awˬ. Yawˬ ha-euˬ g'awˇ mawˇ la‸ k'oeˇ shaˬ-eu zahˬ-eu
2 jeˬ ya daˬ-eu tsawˇ haˬ, iˬ baˇ-ahˇ ziˇ tseh^-euˬ meh. K'oeˇ
lo‸-ehˇ ziˇ tseh^-euˬ tsawˇ haˬ, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ deh‸ lu‸
ngeh, shiˬ shaˬ jiˇ-euˬ nui noeˬ nui lo^ maˬ geu‸-a. Miˬ yehˇ
3 nui ma tsaˬ-eu lo‸-ehˇ geu‸-eu meh. Aˇ hu naw ma‸ k'aw‸
lawˇ ci‸ zaˬ mˇ lu‸-eu lo‸-ehˇ mˇ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, naw
ma‸ k'aw‸ maˬ mˇ maˬ shaˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu jeˬ mˇ-euˬ shaˇ-
euˬ meh. Shiˬ shaˬ jiˇ-euˬ nui noeˬ nui lo^ geu‸-eu, aˬ ga‸ dzaˇ
uiˇ dawˇ yeh‸-eu, maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu jeˬ-ehˇ bawˬ-iˬ g'eh-
eu, aˇ dzehˬ dzaˬ dzeuˇ dawˇ dzeuˇ-eu, k'oeˇ deuˬ mˇ haw-euˬ
uˬ ta‸, tahˬ pahˬ aˬ ma mawˇ kawˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-eu maˬ tsaˬ
4 k'aw‸ tahˬ haw-euˬ meh. K'oeˇ deuˬ taˬ paˇ mˇ. Aˬ yaw‸
ma‸ k'oeˇ lo‸-ehˇ yaw haiˬ mˇ-eu mehˬ nah nymˬ-mˇ naw ma‸

maˬ paˇ caw teh-eu miˇ neh, aˬ yaw˰ ma˰ zahˬ leˇ-awˇ, naw
5 ma˰-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ lu˰ meh. Yaˇ k'aˬ daˇ-eu
g'aˬ-euˬ mehˬ shi aˬ yaw˰ ma˰ yawˬ ha-euˬ gaˇ kaw^ yawˬ ha
ya dzawˇ nehˬ teh˰-a. Yaˇ k'aˬ daˇ-eu k'oeˇ g'aˬ, deh˰ lu˰-
eu tsawˇ haˬ-ahˇ maˬ ehˇ, shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ maˬ ehˇ,
6 yaˇ k'aˬ daˇ-eu lehˇ, lehˬ hmˬ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh,
shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ k'aw˰ aˬ yaw˰ laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ
dawˬ mehˬ-iˇ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, g'awˇ mawˇ
baw-eu tsawˇ haˬ lo˰-ehˇ aˬ yaw˰ ma˰ yaˇ k'aˬ daˇ gaˇ ya daˬ
k'aw˰, Miˬ yehˇ deh˰ lu˰-eu lo˰-ehˇ aˬ yaw˰ ma˰ sa˰ laˇ
paw ya deh˰ ni, aˬ yaw˰ mehˬ-iˇ-euˬ meh.
7 Yawˬ jeˬ na lu˰ aˇ saˬ saˬ-eu dawˬ peh peh laˇ-euˬ meh.
K'oeˇ miˇ neh guiˬ lahˬ yaw muiˬ-ehˇ shaˇ nya ni, nui ma taˬ
8 nya-awˇ yahˇ nya-eu tsawˇ haˬ pyeu˰-awˬ. Naw ma˰ tiˬ g'aˬ
tiˇ g'aˬ gaˬ dui dui-awˬ. Dawˬ heu dawˬ-aˬ, huiˬ dui dui-eu
dawˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, g'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ-aˬ, zawˇ
9 myaˬ-eu iˬ baˇ-ahˇ dehˬ kaˬ taˬ-eu meh. Daˬ yah-ahˇ yaw
10 muiˬ-ehˇ ha-awˬ. Maˬ haw nahˇ-eu nui ma taˬ ahˇ. Naw ma˰
tiˬ g'aˬ saˇ-i tiˬ g'aˬ guiˬ lahˬ za-euˬ lo˰-ehˇ tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ-euˬ
g'aˇ duˬ zmˬ-awˬ. K'oeˇ lo˰-ehˇ zmˬ naˇ, Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ
lahˬ g'awˬ mya jeˬ-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ jeˬ hmˬ taˬ-awˇ zmˬ lu˰-
11 eu tsawˇ haˬ pyeu˰ teh˰-a. Aˬ cawˬ-ahˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-
eu tsawˇ haˬ, Miˬ yehˇ bi mehˬ-eu lo˰-ehˇ mehˬ-awˬ. Aˬ cawˬ-
ahˇ caw ba-eu tsawˇ haˬ, Miˬ yehˇ g'aˬ bi˰ la˰-euˬ lo˰-ehˇ caw
ba-awˬ. K'oeˇ lo˰-ehˇ jahˇ naˇ, Yeˬsuˇ Ka-li baˬ da neh, yawˬ
jeˬ na lu˰ la˰ k'oeˇ aˬ cawˬ Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ teh˰-a.
Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ k'oeˇ ta^ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ hawˇ-eu baoˬ
mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ ja^ lu˰-uˇ.

**Ka-li zaˬ pyeu˰ laˇ-euˬ miˇ neh ya daˬ dui dui-eu**

12 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu cawˬ deuˬ-oˇ, ya daˬ dui dui-eu jeˬ, miˬ
dzaˬ lo˰-ehˇ lawˬ haw laˇ ngeh, taˬ zahˬ leˇ. K'oeˇ-aˬ, zahˬ
13 leˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu jeˬ maˬ ngeuˇ-a. Ka-li ya daˬ dui dui-euˬ
lo˰-ehˇ naw ma˰ k'aw˰ ya daˬ-eu miˇ neh, laˬ k'aˬ cehˇ-awˬ.
Aˬ yaw˰-euˬ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ bya do^ le ngeh, naw ma˰
14 laˬ k'aˬ ya cehˇ dui dui teh˰-a. Ka-li-euˬ tsawˇ myahˇ baˬ
da neh aˬ cawˬ naw ma˰-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ laˇ
naˇ, naw ma˰ guiˬ lahˬ huiˬ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ zawˇ huiˬ-eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ naw
15 ma˰-euˬ k'oeˇ ta^ jawˇ lu˰ meh. Aˬ cawˬ-ahˇ la^ seh˰-eu,

aˬ cawˬ-euˬ myawˬ k'oeˬ-eu, yaw haiˬ jeˬ mˇ-eu, aˬ cawˬ-ahˇ
suˬ saˬ-eu, heu deuˬ baˬ da neh naw ma‸ tiˬ g'aˬ-iˬ ya daˬ-eu
16 taˬ bi pyeu‸. Ehˇ k'aw‸, naw ma‸ tiˬ g'aˬ na Ka-li zaˬ pyeu‸-
eu miˇ neh ya daˬ-eu ngeuˇ naˇ, taˬ sha‸ dawˇ. Tsawˇ myahˇ
k'oeˇ baˬ da neh Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ-awˬ.
17 Miˬ yehˇ yaˇ k'aˬ daˇ dahˬ beh-eu aˇ yamˬ keu^ laˇ-euˬ meh.
Aˬ yaw‸ aˬ yaw‸-euˬ zaˬ deuˬ-ahˇ yaw beh yaˇ k'aˬ daˇ teh‸-a.
Aˬ yaw‸ aˬ dui-ahˇ yaw beh yaˇ k'aˬ daˇ naˇ, Miˬ yehˇ-euˬ laˬ
k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ-ahˇ maˬ naˇ haˬ geu‸-eu tsawˇ haˬ-
18 euˬ g'aˇ duˬ, aˇ saˬ saˬ ngeh aˬ jo^-ehˇ pyeu‸ laˇ-eu. Yaw
tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ ka k'o‸-eu jeˬ za-eu shaˬ naˇ, Miˬ yehˇ-
ahˇ yaw zeu maˬ baw-eu iˬ baˇ zaˬ deuˬ aˬ jo^-ehˇ buˬ-iˇ nya-
19 eu. K'oeˇ miˇ neh, Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ-eu lo‸-ehˇ ya daˬ-eu
tsawˇ haˬ, yaw muiˬ jeˬ mˇ g'eh-awˬ. K'oeˇ uˬ ta‸, saˇ jaˇ
zi‸-eu beh-euˬ g'aˬ-ahˇ yawˬ ha-euˬ sa‸ laˇ a nehˬ-awˬ.

### Miˬ yehˇ-euˬ yawˇ yawˇ ma‸-ahˇ bo sa^-awˬ

5 Ngaˇ naw ma‸ tsawˇ mawˬ tsawˇ k'a^ deuˬ-ahˇ shaˇ maw‸
miˇ-a. Ngaˇ k'aw‸ naw ma‸ lo‸-ehˇ tsawˇ mawˬ tsawˇ k'a^
ma. Ka-li ya daˬ dui dui-euˬ gaˇ ngaˇ ya mawˇ-euˬ ma. Aˬ kaˇ
2 do^ le-eu yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ-ahˇ k'aw‸ ngaˇ za teh‸-a. Naw
ma‸ nehˬ-ehˇ jawˇ-eu Miˬ yehˇ-euˬ yawˇ yawˇ ma‸-ahˇ yaw
muiˬ-ehˇ bo sa^-awˬ. Maˬ bo sa^-ehˇ maˬ g'eh nya-eu miˇ
neh bo sa^-eu jeˬ taˬ bi pyeu‸. Laˬ k'aˬ cehˇ ta^ ni bo sa^-awˬ.
Yawˬ ha smˇ muiˬ muiˬ laˇ ni bo sa^-eu k'aw‸ taˬ bi pyeu‸.
3 Nui ma keu^-awˇ bo sa^-awˬ. Nawˬ-euˬ yawˇ yawˇ ma‸-euˬ
k'oeˇ ta^ sahˬ paˬ taˬ geu‸. Yawˇ yawˇ ma‸ dzaw geu‸ nya ni,
4 mˇ mehˬ shaˇ mehˬ-awˬ. K'oeˇ lo‸-ehˇ jahˇ naˇ, yawˇ dawˬ
taw^ lu‸-euˬ k'oeˇ ta^ yawˇ bo-eu g'aˬ do^ le ngeh, yaw sheh‸
k'ahˬ sehˇ ja^-eu shuiˇ uˬ k'o^ naw ma‸ za teh‸-a. Shuiˇ uˬ k'o^
k'oeˇ siˬ-aˬ, maˬ nyoeˬ maˬ ko^-iˇ-a.
5 K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, tsawˇ k'a^ aˬ da deuˬ-oˇ, tsawˇ mawˬ
tsawˇ k'a^ deuˬ-euˬ la‸ o^ jawˇ-awˬ. Naw ma‸ yawˬ g'aˬ na lu‸
tiˬ g'aˬ-euˬ la‸ o^ tiˬ g'aˬ zaˬ k'a^ lo‸-ehˇ nui ma nahˬ yu ni
ahˇ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ-aˬ nui ma huiˬ-eu
mahˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ la^ tsoeˬ-eu meh. Ehˇ k'aw‸, nui ma nahˬ
yu ni taˬ-eu deuˬ-ahˇ-aˬ, guiˬ lahˬ yaw dzahˇ bi‸-eu meh.
6 K'oeˇ miˇ neh, Miˬ yehˇ-euˬ zawˇ huiˬ-eu baoˬ uˬ mo^ nui
ma nahˬ yu ni jawˇ-awˬ. Aˇ yamˬ tsaˬ laˇ ngeh, aˬ yaw‸ naw

7 maˆ-ahˇ taˬ huiˬ taˬ mahˇ laˆ tehˆ-a. Miˬ yehˇ naw maˆ-
euˬ g'aˇ duˬ shaˇ noeˬ luˆ-eu miˇ neh, naw maˆ k'ahˬ lahˇ-
eu yawˬ jeˬ na luˆ aˬ yawˆ-ahˇ a nehˬ-awˬ.
8 Yahˇ-awˇ yaw beuˇ beuˇ-ehˇ jawˇ-awˬ. Nehˆ sahˬ paˬ-aˬ,
joeˬ luˆ-eu aˇ laˬ jaˬ shiˇ loˆ-ehˇ, tsawˇ haˬ-ahˇ kawˆ sehˆ
dzaˬ-eu lehˇ jawˬ luˆ meh. Aˬ yawˆ-aˬ, naw maˆ-ahˇ muiˇ-eu
9 g'aˬ meh. Jah ziˆ-eu laˆ k'oeˇ aˬ yawˆ-ahˇ la^ tsoeˬ-awˬ. Miˇ
tsaˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu naw maˆ-euˬ aˬ yuiˆ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ
10 deuˬ k'awˆ, heu loˆ-ehˇ ya daˬ luˆ meh lehˇ siˬ-awˬ. Naw
maˆ tiˬ k'ehˬ ya daˬ naˇ, guiˬ lahˬ yaw dzahˇ tiˬ byah ahˇ-eu
Miˬ yehˇ naw maˆ-ahˇ bi byah laˇ, bi ziˆ laˇ-awˇ, g'aˬ bi k'a^
laˇ tehˆ-a. Naw maˆ mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ ziˆ-eu yaw shehˆ
k'ahˬ sehˇ-ahˇ za ni, Miˬ yehˇ Ka-li-ahˇ g'oe-awˇ naw maˆ-ahˇ
11 kuˇ-euˬ meh. Miˬ yehˇ-aˬ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ baoˬ
ja^ luˆ-uˇ. Aˬ miˬ.

### Aˇ saˬ saˬ-eu dawˬ

12 Saˇ jaˇ ziˆ meh lehˇ ngaˇ sawˇ luˆ-eu aˬ yuiˆ aˬ nyiˇ
Siˬlaˬnmˇ-ahˇ g'oe-awˇ, ngaˇ naw maˆ-ahˇ sahˬ boˆ yaw nymˇ
nymˇ-ehˇ boˆ ahˇ leˆ-eu ma. Naw maˆ-ahˇ g'aˬ biˆ-awˇ, Miˬ
yehˇ-euˬ aˬ diˇ aˬ maˇ-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ gaˇ kaw^ saˇ
kiˇ kamˬ-eu lehˇ, sahˬ boˆ heu boˆ ahˇ leˆ-eu ma. Miˬ yehˇ-euˬ
13 guiˬ lahˬ heu-euˬ laˆ k'oeˇ ziˆ dah ni jawˇ-awˬ. Miˬ yehˇ naw
maˆ-ahˇ tseˇ do^-euˬ loˆ-ehˇ, tseˇ do^ taˬ-euˬ Baˬbuˇloˬ
meuˬ-ahˇ jawˇ-eu aˇ muˇ, Naw maˆ-ahˇ noeˬ luˆ ma lehˇ, dawˬ
tsaˆ tsaˆ ahˇ leˆ-eu meh. Ngaˬ li Maˬku^ k'awˆ, Naw maˆ-ahˇ
14 noeˬ luˆ ma lehˇ, dawˬ tsaˆ tsaˆ ahˇ leˆ-eu meh. Naw maˆ tiˬ
g'aˬ tiˇ g'aˬ g'oeˇ-eu gaˬ-eu laˆ k'oeˇ mehˬ cuˇ cuˇ-awˇ, laˆ
tsaˆ tsaˆ-awˬ. Ka-li laˆ k'oeˇ jawˇ-eu naw maˆ dawˬ taw^ luˆ-
euˬ k'oeˇ ta^ nui saˇ oˆ-eu jeˬ ja^ luˆ-uˇ.

# BEˬTU^LU^ NEH BO‸-EUˬ NYIˬ TA‸ TIˬ TA‸

### Aˇ dahˬ beh-eu dawˬ

1 Ngaˇ-aˬ, Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ zaˬ k'a^ hawˇ-eu aˬ yaw‸-euˬ g'aˬ
k'ehˇ Siˇmoˬ Beˬtu^lu^ ma. Nga ma‸ zawˇ muiˬ-eu jah-eu
jeˬ za-euˬ lo‸-ehˇ, jah-eu heu jeˬ za-euˬ naw ma‸-ahˇ sahˬ bo‸
heu bo‸ ahˇ le‸-eu ma. Jah-eu heu jeˬ aˬ dui za-euˬ-aˬ, aˬ dui-
euˬ Miˬ yehˇ pyeu‸-eu Ka k'o‸-eu g'aˬ Yeˬsuˇ Ka-li yaw tsaˬ
2 yaw dawˇ miˇ neh za-euˬ ma. Miˬ yehˇ-ahˇ k'aw‸, aˬ dui-euˬ
Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ k'aw‸ siˬ nya-eu la‸ k'oeˇ, guiˬ lahˬ yaw
dzahˇ hawˇ-eu nui saˇ o‸-eu jeˬ naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ myaˬ
laˇ lu‸-uˇ.

### Aˬ dui Miˬ yehˇ lo‸-ehˇ pyeu‸ laˇ teh‸-a

3 Aˬ dui yaw deh‸ deh‸-awˇ Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu baw nya
ni, k'aˇ loˬ-eu dawˬ taw^ lu‸ Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-euˬ baoˬ-ahˇ
g'oe-awˇ aˬ dui-ahˇ bi‸ nehˬ la‸-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ
yaw‸-euˬ yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ hawˇ-eu byah dui dui-eu baoˬ
la‸ k'oeˇ aˬ dui-ahˇ kuˇ-euˬ g'aˬ-ahˇ aˬ dui siˬ nya ma.
4 Aˇ poeˬ zawˇ k'a^-awˇ huiˬ dui dui-eu, aˬ yaw‸-euˬ dawˬ ma saˇ
jaˇ deuˬ aˬ dui-ahˇ ehˇ nehˬ la‸-euˬ meh. Shiˬ shaˬ jiˇ-euˬ
nui noeˬ nui lo^ baˬ da neh miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ luˬ-iˇ seˇ-iˇ-eu
jeˬ ja^ laˇ-euˬ meh. Dawˬ ma saˇ jaˇ k'oeˇ deuˬ baˬ da neh,
luˬ-iˇ seˇ-iˇ-eu heu-ahˇ naw ma‸ ya buˬ-iˇ-awˇ, Miˬ yehˇ nui
ma taˬ-eu lo‸-ehˇ naw ma‸ k'aw‸ taˬ nya laˇ teh‸-a.
5 K'oeˇ miˇ neh, leh jeh dui dui-awˇ, naw ma‸ jah-eu jeˬ-ahˇ,
yaw sui yaw dawˇ dawˇ-ehˇ deh‸-eu jeˬ bi lahˬ laˇ-awˬ. Yaw
sui yaw dawˇ dawˇ-ehˇ deh‸-eu jeˬ-ahˇ, zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ bi
6 lahˬ laˇ-awˬ. Zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ-ahˇ, yawˬ ha-euˬ nui ma-ahˇ
g'aˬ leˇ-eu jeˬ bi lahˬ laˇ-awˬ. Yawˬ ha-euˬ nui ma-ahˇ g'aˬ
leˇ-eu jeˬ-ahˇ, oˇ coeˇ-eu jeˬ bi lahˬ laˇ-awˬ. Oˇ coeˇ-eu
jeˬ-ahˇ, Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu baw-eu jeˬ bi lahˬ laˇ-awˬ.
7 Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu baw-eu jeˬ-ahˇ, aˬ yui‸ aˬ nyiˇ-ahˇ gaˬ-
eu jeˬ bi lahˬ laˇ-awˬ. Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ-ahˇ gaˬ-eu jeˬ-ahˇ,
g'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ bi lahˬ laˇ-awˬ.
8 Heu deuˬ naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ ahˇ-eu uˬ ta‸ myaˬ laˇ lu‸
naˇ, aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ siˬ nya-eu miˇ neh,

naw ma‸ gaˇ dahˇ tsoeˬ-eu tsawˇ haˬ pyeu‸ laˇ-awˇ, aˇ siˬ g'awˬ
9 mya ni siˬ le teh‸-a. K'oeˇ deuˬ maˬ ahˇ-eu tsawˇ haˬ, yawˬ
ha-euˬ mehˬ shi k'aw‸ maˬ mawˇ nya-eu mya^ beh‸ beh‸-eu
tsawˇ haˬ meh. Aˬ yaw‸ neh mˇ dzeuˇ-euˬ iˬ baˇ-ahˇ Yeˬsuˇ
10 tsiˬ shawˇ-euˬ gaˇ aˬ yaw‸ ngehˇ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ
yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, Miˬ yehˇ naw ma‸-ahˇ kuˇ-awˇ tseˇ do^-
euˬ jeˬ-ahˇ zi‸ laˇ ni leh jeh-awˬ. K'oeˇ lo‸-ehˇ jahˇ naˇ, tiˬ
11 jawˇ-iˬ maˬ coˬ dzeh-iˇ-aˇ. K'oeˇ miˇ neh, aˬ dui-euˬ Sahˬ
paˬ hawˇ-eu Ka k'o‸-eu g'aˬ Yeˬsuˇ Ka-li, mˬ maˬ maˬ bya^
zaˇ ziˇ u^ lahˇ-eu la‸ k'oeˇ naw ma‸ yaw awˇ la‸-ehˇ uˇ leˇ
nya ni, aˬ yaw‸ gaˇ ma la^ dahˇ taˬ-euˬ meh.
12 Naw ma‸ k'oeˇ deuˬ-ahˇ siˬ nya-awˇ aˬ diˇ aˬ maˇ-euˬ dawˬ
la‸ k'oeˇ jawˇ zi‸ lu‸ k'aw‸, k'oeˇ deuˬ naw ma‸-ahˇ aˬ myah
13 lu‸ ja noeˬ ma lehˇ, ngaˇ noeˬ lu‸ ma. Naw ma‸ k'oeˇ deuˬ-
ahˇ maˬ ya ngehˇ ni, ngaˇ k'aˇ deh‸-euˇ k'oeˇ-aˬ naw ma‸-ahˇ
14 ja noeˬ nehˬ-eu tsaˬ teh‸-a lehˇ, noeˬ-eu ma. Aˬ dui-euˬ Sahˬ
paˬ Yeˬsuˇ Ka-li ngaˬ-ahˇ pah mehˬ la‸-euˬ lo‸-ehˇ, g'awˬ
myahˇ maˬ g'eh-ehˇ ngaˬ-euˬ g'awˇ mawˇ heu-ahˇ ya leh^ dzeh
15 ya‸ meh lehˇ, ngaˇ siˬ nya ma. Ngaˇ miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ maˬ
paˇ jawˇ ngeh, naw ma‸ aˬ myah lu‸ k'oeˇ deuˬ-ahˇ noeˬ keu^
nya ni, nymˬ-mˇ ngaˇ leh jeh lu‸ ma.

**Yeˬsuˇ-euˬ yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ-ahˇ ya mawˇ-euˬ**

16 Aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ baoˬ gaˇ kaw^ hawˇ-
eu aˬ yaw‸ za‸ ka le-eu gaˇ kaw^ nga ma‸ naw ma‸-ahˇ ja mehˬ
nehˬ ngeh, zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ-ahˇ g'oe-awˇ noeˬ do^ noeˬ do^-
ehˇ ja-eu aˬ poeˬ dawˬ oeˇ ja mehˬ-eu maˬ ngeuˇ. Nga ma‸
aˬ yaw‸-euˬ huiˬ dui mahˇ dui dui-eu baoˬ-ahˇ ya mawˇ-euˬ
17 ma. Aˬ da Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ taˬ huiˬ taˬ mahˇ-awˇ, yaw
sheh‸ k'ahˬ sehˇ bi‸-euˬ gaˇ nga ma‸ ya mawˇ-euˬ ma. Tsawˇ
haˬ heu g'aˬ, ngaˇ zawˇ gaˬ-eu ngaˬ-euˬ Zaˬ maˇ ma. Ngaˇ
aˬ yaw‸-ahˇ nui k'ahˇ shiˇ dui dui ma lehˇ, yaw sheh‸ k'ahˬ
sehˇ tiˬ byah ahˇ-eu g'aˬ aˬ yaw‸-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ gaˇ nga ma‸
8 ya gaˬ-euˬ ma. Nga ma‸ aˬ yaw‸ nehˬ-ehˇ muiˬ-eu shawˇ-eu
gawˬ jawˬ k'oeˇ jawˬ-ahˇ jawˇ ngeh, mˬ-ahˇ neh dawˬ k'oeˇ
19 dawˬ mahˇ do^ le‸-euˬ gaˇ ya gaˬ-euˬ ma. K'oeˇ miˇ neh,
Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ-euˬ dawˬ-ahˇ jah duˬ
dzehˬ laˇ-euˬ ma. Naw ma‸-euˬ nui ma la‸ k'oeˇ uˬ bya bya
laˇ-awˇ shawˬ muiˇ do^ laˇ ngeh keu^ ni, yaw zahˇ la‸ k'oeˇ
bya lu‸-eu tsiˇ k'mˬ-ahˇ g'oe-eu lo‸-ehˇ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ

ngehˬ dah-eu deuˬ-euˬ dawˬ-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ naˇ haˬ geu˰-awˬ.
20 Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ neh Jaˇ li˰ la˰ k'oeˇ
bo˰ taˬ-euˬ dawˬ aˬ geu dawˬ maˬ kaˬ, yawˬ haˇ yawˬ ha noeˬ
21 do^ nya-eu maˬ ngeuˇ-a lehˇ, yaw beh siˬ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ-aˬ, yawˬ
haˇ yawˬ ha noeˬ do^-awˇ ngehˬ-eu maˬ ngeuˇ-a. Muiˬ-eu shawˇ-
eu Yaw sahˇ Miˬ yehˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ bi noeˬ do^-euˬ lo˰-ehˇ,
aˬ yaw˰ ma˰ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ ngehˬ-euˬ meh.

**Aˬ diˇ saˬ laˬ maˬ ngeuˇ-eu deu**

2 Yuˇda^ tsawˇ haˬ la˰ k'oeˇ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ
dah-eu ma lehˇ ehˇ-eu k'aw˰ aˬ diˇ maˬ ngeuˇ-eu deuˬ do^
laˇ haw-euˬ meh. K'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni, naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ
k'aw˰, aˬ diˇ saˬ laˬ maˬ ngeuˇ-eu deuˬ do^ laˇ teh˰-a. Aˬ
yaw˰ ma˰-aˬ, aˬ cawˬ-ahˇ la^ luˬ la^ bya^-eu jah-eu jeˬ daw^
k'oeˬ laˇ teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ zeuˇ k'o˰-
euˬ Sahˬ paˬ-ahˇ byehˇ dzeh-euˬ miˇ neh, yaw kawˇ-ehˇ luˬ-iˇ
2 seˇ-iˇ ni, yawˬ haˇ yawˬ ha jahˇ teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰ mehˬ-
eu jaw˰ la˰ ni g'eh-eu zahˇ-ahˇ tsawˇ haˬ g'awˬ mya ni tawˬ
teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰ baˬ da neh yaw tsaˬ yaw dawˇ gaˇ ma-ahˇ
3 aˬ cawˬ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰ pyuˇ
shuiˇ myawˬ gahˬ-ahˇ mehˇ juiˇ juiˇ dui dui-eu miˇ neh, aˬ
yaw˰ ma˰-euˬ paw muiˬ laˇ ni, naw ma˰-ahˇ jaˬ myaw˰ myaw˰
myaw˰-ehˇ cawˬ cawˬ-eu teh˰ meh. Ehˇ k'aw˰, aˇ hu ba neh Miˬ
yehˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ daˇ tseh^ taˬ-euˬ k'oeˇ-aˬ, yawˬ ngeh˰
maˬ ngeuˇ-a. Aˬ yaw˰ ma˰ aˬ diˇ aˬ maˇ luˬ-iˇ seˇ-iˇ teh˰-a.
4 Iˬ baˇ mˇ-euˬ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ-ahˇ k'aw˰ Miˬ yehˇ maˬ
pyehˬ-a. Aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ shiˬ buiˇ lah ma-ahˇ ba˰ ahˇ-awˇ,
yaˇ k'aˬ daˇ ngeh nah keu^ ni, zahˇ tsui ni g'eh-eu tsahˇ ka lahˇ
5 taˬ-euˬ meh. Aˇ hu-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ k'aw˰ Miˬ yehˇ maˬ
pyehˬ-aˬ. Aˬ yaw˰-ahˇ uˬ duˬ maˬ tahˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ iˇ
cu˰ bi dahˬ byah seh˰-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰, yaw tsaˬ yaw dawˇ
gaˇ kaw^ dawˬ mehˬ mehˬ-eu Noˇa˰ hawˇ-eu tsawˇ haˬ shi˰
6 g'aˬ-ahˇ Miˬ yehˇ bi buˬ-iˇ-euˬ meh. Sawˇdoˬ meuˬ hawˇ-eu
Gawˇmawˇla^ meuˬ-ahˇ k'aw˰ Miˬ yehˇ miˬ na^ bi na^-euˬ
meh. Aˬ kaˇ aˬ yaw˰-ahˇ yaw zeu maˬ baw-eu tsawˇ haˬ bi
dzaw geu˰-eu lehˇ, aˬ yaw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ daˇ nehˬ-euˬ meh.
7 Ehˇ k'aw˰, yaw tsaˬ yaw dawˇ Lawˇta˰-ahˇ aˬ yaw˰ bi buˬ-iˇ-
euˬ meh. Tsawˇ haˬ yaw haiˬ k'oeˇ deuˬ, jaw˰ la˰ ni g'eh-eu

zahˇ-ahˇ tawˬ lu‸-eu miˇ neh, Lawˇta‸ noeˬ shaˬ dui dui-eu meh.
8 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, yaw tsaˬ yaw dawˇ k'oeˇ g'aˬ aˬ yaw‸
ma‸ nehˬ-ehˇ jawˇ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸ mˇ lu‸ shaˇ lu‸-eu yaw
haiˬ deuˬ-ahˇ ya gaˬ ya mawˇ lu‸-eu miˇ neh, yawˬ nah na lu‸
yaw tsaˬ yaw dawˇ-euˬ nui ma la‸ k'oeˇ maˬ kamˬ coeˇ-a.
9 Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu baw-eu tsawˇ haˬ muˇ juˇ juˇ gaˇ ya
daˬ ngeh, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ aˬ jo^-ehˇ bi buˬ-iˇ-eu lehˇ, Sahˬ
paˬ Miˬ yehˇ siˬ lu‸ meh. Yaˇ k'aˬ daˇ ngeh nah keu^ ni,
maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ aˬ myah lu‸ aˬ jo^-ehˇ
ya k'ehˬ ya k'a^ nehˬ-eu lehˇ k'aw‸, aˬ yaw‸ siˬ lu‸ meh.
10 Yaw jaw‸ jeˬ-ahˇ maw‸ dui dui-eu tsawˇ haˬ-ahˇ-aˬ, aˬ
cawˬ-ahˇ na^ maˬ tseˇ k'ehˬ nehˬ k'a^ nehˬ teh‸-a. Aˬ yaw‸
ma‸-aˬ, shiˬ shaˬ jiˇ-euˬ nui k'ahˇ mehˬ nah caw teh-awˇ,
sahˬ paˬ deuˬ-euˬ la‸ o^ maˬ jawˇ maw‸-eu tsawˇ haˬ meh.
Tsawˇ haˬ heu deuˬ-aˬ, nui ma k'aˬ duˬ ni, yawˬ ha-euˬ nui
noeˬ nui lo^ teh‸-ehˇ geu‸-eu meh. K'ahˬ sehˇ zawˇ huiˬ-eu
deuˬ-ahˇ, aˬ yaw‸ ma‸ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ peuˬ-eu meh.
11 Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ-aˬ, aˬ yaw‸ ma‸ na^ maˬ tseˇ g'aˬ hawˇ-eu
baoˬ huiˬ-eu k'aw‸, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi tsawˇ haˬ
k'oeˇ deuˬ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ maˬ jahˇ-euˬ uˬ ta‸, iˬ
12 baˇ k'aw‸ maˬ taˬ-aˬ. Tsawˇ haˬ heu deuˬ-aˬ, nyeh‸-awˇ
seh‸-eu g'aˇ duˬ myaˬ laˇ behˇ laˇ lu‸-eu, jeˬ zaˬ lo‸-ehˇ
duˇ-eu teh‸ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ shaˇ noeˬ nya.
Aˬ yaw‸ ma‸ maˬ siˬ nya-eu jeˬ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ
ehˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸ yawˬ haˇ yawˬ ha yaw haiˬ la‸
13 k'oeˇ luˬ-iˇ seˇ-iˇ teh‸-a. Maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu jeˬ mˇ-euˬ
baˬ da neh, maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu jeˬ-ahˇ ya daˬ teh‸-a. Aˬ
yaw‸ ma‸-aˬ, nah g'ahˇ paw k'aw‸ yaw haiˬ jeˬ-ahˇ laˬ k'aˬ
cehˇ ta^ ni mˇ dui dui-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸ naw ma‸ nehˬ-
ehˇ dzaˬ ta‸ dawˇ ta‸-awˇ, yaw haiˬ jeˬ-ahˇ nui k'ahˇ tiˬ
shiˇ mˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ, naw ma‸-ahˇ bi jaw‸ laˇ-
eu maˇ naˇ lo‸-ehˇ duˇ-eu meh.
14 Aˬ yaw‸ ma‸-euˬ mya^ nui^-aˬ, aˬ cawˬ nehˬ-ehˇ joe maw‸-
eu zaˬ miˬ zaˬ deuˬ-ahˇ teh‸-ehˇ haw maw‸-eu meh. Aˬ yaw‸
ma‸ tiˬ jawˇ-iˬ iˬ baˇ mˇ deh^-eu maˬ baw-a. Aˬ yaw‸ ma‸ nui
ma maˬ zi‸-eu tsawˇ haˬ-ahˇ muˇ-eu uˬ ta‸, pyuˇ shuiˇ myawˬ
gahˬ-ahˇ mehˇ juiˇ juiˇ dui dui-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ, Miˬ
15 yehˇ neh yaˬ k'ehˇ yaˬ-euˬ gaˇ daˬ lu‸-eu deuˬ meh. Aˬ yaw‸
ma‸-aˬ, yaw tsaˬ yaw dawˇ gaˇ ma-ahˇ byehˇ dzeh ya‸-awˇ gaˇ
bahˬ bahˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ, Bawˇsawˬ-euˬ aˬ li Baˬlaˬ-
euˬ pehˬ zaˇ mehˬ nah caw teh lu‸ meh. Baˬlaˬ k'oeˇ g'aˬ, maˬ

tsaˬ maˬ dawˇ-eu g'aˬ gaˇ aˇ poeˬ za maw˰ dui dui-eu meh.
16 Aˬ yaw˰-euˬ iˬ baˇ baˬ da neh, dehˬ dehˬ-ehˇ mehˬ-eu gaˇ aˬ
yaw˰ ya daˬ-euˬ meh . Aˬ jo^-ehˇ nga lehˇ ehˇ naˇ, dawˬ maˬ
ngehˬ nya-eu mahˬ tahˬ la^ tiˬ mawˇ-aˬ, tsawˇ haˬ lo˰-ehˇ dawˬ
ngehˬ ngehˬ-ehˇ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu Baˬlaˬ
uˬ-iˇ-euˬ gaˇ la^ tsoeˬ-euˬ meh.
17 Tsawˇ haˬ heu deuˬ-aˬ, tsiˇ-iˇ-euˬ iˇ cu˰ iˇ byoe pyeu˰-awˇ,
jaˬ lehˇ baw g'eh lu˰-eu mˬ dmˇ lo˰-ehˇ duˇ-eu meh. Aˬ yaw˰
ma˰-euˬ g'aˇ duˬ zahˇ dui dui-eu jawˇ zaˇ la^ sa^ taˬ-euˬ meh.
18 Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰-aˬ tiˬ jeˬ-iˬ gaˇ dahˇ maˬ
tsoeˬ-eu, ja seh-eu dawˬ ngehˬ-eu meh. Shiˬ shaˬ jiˇ-euˬ nui
noeˬ nui lo^ mehˬ nah nui k'ahˇ tiˬ shiˇ mˇ-eu jeˬ-ahˇ g'oe-awˇ,
gaˇ bahˬ bahˬ lu˰-eu tsawˇ haˬ-euˬ la˰ k'oeˇ neh do^ laˇ-euˬ
g'awˬ myahˇ maˬ k'aw^ laˇ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ aˬ yaw˰ ma˰ muˇ-
19 eu meh. Naw ma˰ zaˬ k'a^ maˬ ya geu˰-a lehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ aˬ
cawˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu k'aw˰, aˬ yaw˰ ma˰-aˬ luˬ-iˇ seˇ-iˇ-eu
jeˬ-euˬ la˰ o^ zaˬ k'a^ geu˰ lu˰ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
tsawˇ haˬ-ahˇ g'aˬ leˇ-eu, aˬ geu jeˬ maˬ kaˬ, tsawˇ haˬ k'oeˇ-
20 jeˬ-euˬ la˰ o^ zaˬ k'a^ geu˰ lu˰ meh. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, aˬ
dui-euˬ Sahˬ paˬ hawˇ-eu Ka k'o˰-eu g'aˬ Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ siˬ
nya-eu miˇ neh, miˇ tsaˬ-euˬ jaw˰ la˰ ni g'eh-eu deuˬ-ahˇ ya
buˬ-iˇ-euˬ meh. Ya buˬ-iˇ-euˬ k'aw˰, jaw˰ la˰ ni g'eh-eu k'oeˇ
deuˬ-euˬ la˰ k'oeˇ paˇ uˇ-iˇ-awˇ pa˰ leˇ lahˇ leˇ taˬ-euˬ miˇ
neh, jaw˰ la˰ ni g'eh-eu k'oeˇ deuˬ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ g'aˬ leˇ naˇ,
21 yaw beh na^ maˬ tseˇ aˇ saˬ saˬ ngeh coeˬ dzehˬ teh˰-a. Aˬ
yaw˰ ma˰-aˬ, yaw tsaˬ yaw dawˇ gaˇ ma-ahˇ siˬ nya gaˇ neh byehˇ
dzeh ya˰-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ bi˰-euˬ muiˬ-eu shawˇ-eu zahˇ
dawˬ k'o˰ dawˬ-ahˇ k'aw˰ byehˇ dzeh ya˰ naˇ, yaw tsaˬ yaw
dawˇ gaˇ ma k'oeˇ-ahˇ siˬ-eu na^ maˬ tseˇ maˬ siˬ-eu-aˬ, aˬ
22 yaw˰ ma˰-euˬ g'aˇ duˬ muiˬ dzehˬ-eu meh. Aˬ kuiˬ-aˬ, aˬ
yaw˰ neh peh˰ dzeh-euˬ aˬ yaw˰ g'o^ dzaˬ-eu meh lehˇ dawˬ
daˬ daˬ-eu dawˬ hawˇ-eu, Aˬ za˰-ahˇ-aˬ, iˇ cu˰ bi dzui˰ k'aw˰,
lah paˇ lah-eu meh lehˇ ehˇ-eu dawˬ daˬ daˬ-eu dawˬ k'oeˇ-aˬ,
aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ tsaˬ dui dui ngaˇ.

### Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ za˰ ka le-eu gaˇ kaw^

3 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu cawˬ deuˬ-oˇ, ngaˇ naw ma˰-ahˇ bo˰ ahˇ
le˰-eu sahˬ bo˰ heu-aˬ, nyiˬ ta˰ tiˬ ta˰ ma. Naw ma˰ yaw tsaˬ
yaw dawˇ dawˇ-ehˇ shaˇ noeˬ nya ni, ngaˇ naw ma˰-ahˇ sahˬ

2 bo˰ heu nyi˯ ta˰ bo˰ ahˇ le˰-awˇ ja noe˯-eu ma. Mi˯ yehˇ-eu˯
g'aˇ du˯ ngeh˯ dah-eu, yaw mui˯ yaw shawˇ deu˯ neh aˇ hu ehˇ
ta˯-eu˯ daw˯-ahˇ ta˯ ngehˇ de. Ka k'o˰-eu g'a˯ pyeu˰-eu Sah˯
pa˯ Ye˯suˇ-a˯, naw ma˰-ahˇ meh˯ lu˰-eu g'a˯ k'ehˇ deu˯-ahˇ
g'oe-awˇ bi˰ ta˯-eu˯ daw˯-ahˇ k'aw˰, naw ma˰ ta˯ ngehˇ de.
3 Yaw beh si˯ pa˯-ehˇ g'eh-eu-a˯, heu lo˰-ehˇ meh. Aˇ sa˯
sa˯-eu aˇ yam˯ la˰ k'oeˇ, shi˯ sha˯ jiˇ-eu˯ nui noe˯ nui lo^ geu˰-
awˇ, u˯ du˯ tah˯-eu zahˇ-ahˇ yeh˯ baw˯ sehˇ lu-ehˇ ehˇ niˇ
4 g'a-eu tsawˇ ha˯ do^ laˇ teh˰-a. A˯ yaw˰ ma˰ heu lo˰-ehˇ
ehˇ teh˰-a. Ngaˇ za˰ ka le ma lehˇ, Sah˯ pa˯ Ye˯suˇ neh ehˇ
ta˯-eu˯ daw˯ ma saˇ jaˇ k'oeˇ, a˯ gaˇ byo^-iˇ ta˯. A˯ poe˯ a˯
pi˯ deu˯ shiˇ jiˇ-eu˯ meh. Ehˇ k'aw˰, miˇ tsa˯ beh ngeh nah-ahˇ
neh i˯ nah keu^ ni, yaw˯ je˯ na lu˰ ma˯ paˇ laˇ-eu, ma˯ ngeuˇ
nga loˇ lehˇ, a˯ yaw˰ ma˰ ehˇ teh˰-a.
5 Aˇ hu ba neh Mi˯ yehˇ-eu˯ daw˯ ba˯ da neh m˯ ja^ laˇ-eu˯
gaˇ, a˯ yaw˰ ma˰ ngehˇ tseh^ maw˰-eu meh. K'oeˇ u˯ ta˰, Mi˯
yehˇ-eu˯ daw˯ ba˯ da neh, iˇ cu˰-ahˇ neh miˇ tsa˯ do^ laˇ-awˇ,
iˇ cu˰ ba˯ da neh miˇ tsa˯ pyeu˰ laˇ-eu˯ gaˇ k'aw˰, a˯ yaw˰
6 ma˰ ngehˇ tseh^ maw˰-eu meh. Aˇ hu miˇ tsa˯-ahˇ iˇ cu˰ bi dah˯
7 byah laˇ-awˇ, tsawˇ ha˯-ahˇ la^ lu˯ la^ seˇ-eu˯ meh. Mi˯
yehˇ-eu˯ daw˯ k'oeˇ-a˯, nym˯-mˇ ja^ lu˰-eu m˯ hawˇ-eu miˇ-
ahˇ mi˯ dza˯ keu˯ dzeh-eu g'aˇ du˯ je˯ hm˯ lu˰ meh. Mi˯ yehˇ-
ahˇ yaw zeu ma˯ baw-eu tsawˇ ha˯-ahˇ yaˇ k'a˯ daˇ-awˇ la^
lu˯ la^ seˇ ngeh nah keu^ ni je˯ hm˯ lu˰ meh.
8 Ngaˇ zawˇ ga˯-eu caw˯ deu˯-oˇ, daw˯ heu daw˯-ahˇ ta˯ ngehˇ
de. Sah˯ pa˯ Mi˯ yehˇ-a˯, ti˯ nah-ahˇ ti˯ heˇ k'o˰ sawˇ-awˇ,
9 ti˯ heˇ k'o˰-ahˇ ti˯ nah sawˇ-eu meh. Sah˯ pa˯ Mi˯ yehˇ neh
ehˇ ta˯-eu˯ daw˯ ma saˇ jaˇ-ahˇ a˯ yaw˰ yaw aw˯-ehˇ ma˯ bi
byah laˇ nga lehˇ, tsawˇ ha˯ ti˯ pa^ na deu˯ noe˯ lu˰ meh. A˯
yaw˰ yaw aw˯-ehˇ ma˯ bi byah laˇ-eu ma˯ ngeuˇ-a. Tsawˇ ha˯
ti˯ g'a˯-i˯ ma˯ lu˯ ma˯ seˇ-iˇ-ehˇ, tsawˇ ha˯ daw˯ taw^ lu˰ i˯
baˇ noe˯ po^ laˇ gaˇ a˯ yaw˰ maw˰-eu miˇ neh, naw ma˰-ahˇ
10 oˇ lu˰ meh. Smˇ k'oe˯ k'oe˯ laˇ-eu aˇ yam˯ ma˯ si˯-eu lo˰-ehˇ,
Sah˯ pa˯ Ye˯suˇ-eu˯ aˇ nah keu^ le teh˰-a. K'oeˇ ngeh nah,
m˯ teˇ saˇ yaw k'a^-ehˇ mahˇ mahˇ-ehˇ byo^-iˇ teh˰-a. Lahˇ
dui dui-eu miˇ neh, yaw˯ je˯ na lu˰ guiˇ-iˇ teh˰-a. Miˇ tsa˯
hawˇ-eu miˇ tsa˯ k'oeˇ ta^ k'aˇ ja^-eu daw˯ taw^ lu˰ pui^ dzeh
jiˇ teh˰-a.
11 K'oeˇ deu˯ daw˯ taw^ lu˰ guiˇ-iˇ teh˰-a lehˇ si˯ nya-eu miˇ
neh, naw ma˰ yaw mui˯ yaw shawˇ shawˇ-ehˇ teh˰-ehˇ deh˰-awˇ,

Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu baw-eu tsawˇ haˬ pyeu‸ paˬ-ehˇ g'eh-eu,
12 maˬ ngeuˇ-a loˇ. Naw ma‸ Miˬ yehˇ-euˬ aˇ nah-ahˇ noeˬ tmˬ
noeˬ tmˬ-ehˇ dawˬ lu‸ meh. Aˇ nah k'oeˇ nah keu^ le naˇ,
mˬ-ahˇ miˬ dzaˬ pui^ dzeh-awˇ, lahˇ dui dui-eu miˇ neh yawˬ
13 jeˬ na lu‸ guiˇ-iˇ teh‸-a. Ehˇ k'aw‸, Miˬ yehˇ neh dawˬ ma
saˇ jaˇ ehˇ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ, mˬ yaw shui‸ hawˇ-eu miˇ yaw shui‸
ja^ laˇ teh‸-a lehˇ, aˬ dui noeˬ tmˬ lu‸ ma. K'oeˇ gaˇ-aˬ, yaw
tsaˬ yaw dawˇ jeˬ teh‸-ehˇ ja^ teh‸-a.
14 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu cawˬ deuˬ-oˇ, naw ma‸ k'oeˇ deuˬ-ahˇ
noeˬ tmˬ lu‸-eu miˇ neh, naw ma‸ jaw‸ la‸ ni g'eh-eu jeˬ maˬ
leh‸-ehˇ, iˬ baˇ taˬ k'aˇ k'aw‸ maˬ za-eu la‸ k'oeˇ, Miˬ yehˇ-
15 euˬ mehˬ shi saˇ leh^-i ya keu^ leˇ ni, leh jeh-awˬ. Aˬ dui ka
k'o‸-eu jeˬ za ni, aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ oˇ lu‸ meh lehˇ
siˬ-awˬ. Aˬ dui zawˇ gaˬ-eu aˬ yui‸ aˬ nyiˇ Pawˇlu^ k'aw‸,
Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ bi‸-euˬ lo‸-ehˇ, gaˇ
kaw^ heu deuˬ naw ma‸-ahˇ sahˬ bo‸ bo‸ ahˇ le‸-euˬ meh.
16 Aˬ yaw‸ neh bo‸-euˬ sahˬ bo‸ dawˬ taw^ lu‸-euˬ la‸ k'oeˇ,
gaˇ kaw^ heu deuˬ aˬ yaw‸ bo‸-euˬ meh. Sahˬ bo‸ k'oeˇ deuˬ-euˬ
la‸ k'oeˇ gaˇ kaw^ tiˬ pa^ na deuˬ g'o^ shaw-eu yaw shaˬ meh.
Maˬ siˬ nya-ehˇ nui ma maˬ zi‸-eu tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ, aˬ yaw‸-
euˬ dawˬ-ahˇ maˬ ehˇ, Jaˇ li‸ nui deuˬ la‸ k'oeˇ bo‸ ahˇ taˬ-
euˬ dawˬ-ahˇ maˬ ehˇ, la^ pyaw^-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸ k'oeˇ
lo‸-ehˇ jahˇ-eu miˇ neh, ya luˬ ya seˇ-iˇ teh‸-a.
17 K'oeˇ miˇ neh, ngaˇ zawˇ gaˬ-eu cawˬ deuˬ-oˇ, naw ma‸ yaw
beh ngeh neh gaˇ kaw^ heu deuˬ siˬ nya-eu miˇ neh, tsawˇ haˬ
yaw haiˬ deuˬ mˇ bahˬ-eu mehˬ nah aˬ yaw‸ ma‸ naw ma‸-ahˇ
maˬ ya sheuˬ bahˬ g'eh ni, yahˇ-awˬ. Maˬ yahˇ naˇ, naw ma‸
18 nui ma maˬ paˇ zi‸-ehˇ coˬ-iˇ teh‸-a. Aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ
hawˇ-eu Ka k'o‸-eu g'aˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ
la‸ k'oeˇ maˬ ehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ siˬ nya-eu jeˬ la‸ k'oeˇ maˬ
ehˇ, naw ma‸ huiˬ laˇ mahˇ laˇ-awˬ. Nymˬ-mˇ neh mˬ maˬ maˬ
bya^ zaˇ ziˇ aˬ yaw‸-ahˇ ciˬ huiˬ ciˬ mahˇ kaˇ-euˇ.

# YOˇHAˬ NEH BO˰-EUˬ YAW BEH TA˰

### Sa˰ laˇ-ahˇ bi deh˰ laˇ-eu dawˬ

1 Aˇ dahˬ beh ngeh neh jawˇ lu˰-eu dawˬ-euˬ gaˇ kaw^ nga ma˰
naw ma˰-ahˇ bo˰ ahˇ le˰-eu ma. Sa˰ laˇ-ahˇ bi deh˰ laˇ-eu
dawˬ heu dawˬ-ahˇ nga ma˰ ya gaˬ-awˇ, mya^ nui^ ya mawˇ-euˬ
ma. Nga ma˰ dawˬ heu dawˬ-ahˇ haw k'aw˰ ya haw-awˇ, toeˬ
2 k'aw˰ ya toeˬ haw-euˬ ma. Sa˰ laˇ-ahˇ bi deh˰ laˇ-eu dawˬ
heu dawˬ bya ceh^ ni do^ laˇ-euˬ gaˇ nga ma˰ ya mawˇ-awˇ,
k'oeˇ-euˬ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ kamˬ-eu ma. K'oeˇ uˬ ta˰, Aˬ da
Miˬ yehˇ nehˬ-ehˇ jawˇ-eu sa˰ laˇ-ahˇ bi deh˰ laˇ-eu jeˬ, aˬ
yaw˰ nga ma˰-ahˇ bi mawˇ la˰-euˬ meh.ˬ Nga ma˰ k'aw˰ naw
3 ma˰-ahˇ ja mehˬ-eu ma. Naw ma˰ k'aw˰ nga ma˰ nehˬ-ehˇ
cawˬ ya cawˬ ni, nga ma˰ ya mawˇ ya gaˬ-euˬ deuˬ naw ma˰-ahˇ
ja mehˬ-eu ma. Aˬ dui cawˬ cawˬ-eu-aˬ, Aˬ da Miˬ yehˇ hawˇ-
eu aˬ yaw˰-euˬ Zaˬ maˇ Yeˬsuˇ Ka-li nehˬ-ehˇ cawˬ cawˬ-eu
4 jeˬ pyeu˰-eu meh. Naw ma˰ laˬ k'aˬ cehˇ dui dui laˇ nya ni,
gaˇ kaw^ heu deuˬ nga ma˰ naw ma˰-ahˇ bo˰ ahˇ le˰-eu ma.

### Miˬ yehˇ-aˬ yaw sheh˰ meh

5 Nga ma˰ Yeˬsuˇ neh mehˬ nehˬ-euˬ dawˬ-ahˇ ya gaˬ-awˇ,
naw ma˰-ahˇ ja mehˬ-eu ma. Aˬ yaw˰-euˬ dawˬ k'oeˇ-aˬ, heu
lo˰-ehˇ meh. Miˬ yehˇ-aˬ yaw sheh˰ meh. Aˬ yaw˰-euˬ la˰ k'oeˇ
6 yaw zahˇ tiˬ paw˰-iˬ maˬ ahˇ-a. Aˬ dui aˬ yaw˰ nehˬ-ehˇ
cawˬ cawˬ lu˰ ma lehˇ ehˇ-eu k'aw˰, yaw zahˇ la˰ k'oeˇ jawˇ
lu˰ naˇ, aˬ dui jaˬ myaw˰ myaw˰-awˇ, yaw tsaˬ yaw dawˇ la˰
7 k'oeˇ yaw deh˰ maˬ deh˰-a. Miˬ yehˇ yaw sheh˰ la˰ k'oeˇ
jawˇ-eu lo˰-ehˇ aˬ dui k'aw˰ yaw sheh˰ la˰ koeˇ yaw deh˰
deh˰ naˇ, aˬ dui tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ cawˬ cawˬ teh˰-a. K'oeˇ
uˬ ta˰, aˬ yaw˰-euˬ Zaˬ maˇ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ shiˬ aˬ dui-euˬ
iˬ baˇ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ tsiˬ shawˇ la˰ lu˰ meh.
8 Aˬ dui-aˬ iˬ baˇ maˬ ahˇ lehˇ ehˇ naˇ, yawˬ haˇ yawˬ ha
jaˬ myaw˰ myaw˰-awˇ, yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ aˬ dui-euˬ la˰
9 k'oeˇ maˬ ahˇ-a. Aˬ dui yawˬ ha-euˬ iˬ baˇ-ahˇ yawˬ ha ehˇ
do^ naˇ, aˬ dui-euˬ iˬ baˇ-ahˇ aˬ yaw˰ pyehˬ nehˬ la˰-awˇ,
maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu dawˬ taw^ lu˰-ahˇ tsiˬ shawˇ nehˬ ma
lehˇ, aˬ yaw˰ ehˇ taˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ dawˬ zi˰-awˇ yaw tsaˬ

10 yaw dawˇ meh. Iˬ baˇ maˬ mˇ haw-aˬ lehˇ aˬ dui ehˇ naˇ,
Miˬ yehˇ-ahˇ jaˬ myaw˰ myaw˰-eu g'aˬ nga lehˇ aˬ dui ehˇ
gaˇ duˇ-eu meh. K'oeˇ uˬ ta˰, aˬ yaw˰-euˬ dawˬ aˬ dui-euˬ
la˰ k'oeˇ maˬ ahˇ-a.

## Yeˬsuˇ-aˬ, aˬ dui-ahˇ caw ba-eu g'aˬ meh

2 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu zaˬ deuˬ-oˇ, naw ma˰ iˬ baˇ maˬ ya mˇ
ni, gaˇ kaw^ heu deuˬ ngaˇ naw ma˰-ahˇ bo˰ nehˬ-eu ma. Ehˇ
k'aw˰, tiˬ g'aˬ na iˬ baˇ mˇ naˇ, aˬ dui-ahˇ caw ba-eu g'aˬ,
Aˬ da Miˬ yehˇ nehˬ-ehˇ jawˇ lu˰ meh. Aˬ yaw˰-aˬ, yaw tsaˬ
2 yaw dawˇ Yeˬsuˇ Ka-li meh. Aˬ yaw˰-aˬ, aˬ dui-euˬ iˬ baˇ-
ahˇ pyehˬ nehˬ nya-eu g'aˬ meh. Aˬ dui-euˬ iˬ baˇ-ahˇ
teh˰-ehˇ maˬ ngeuˇ-eu. Miˇ tsaˬ zaˬ dawˬ taw^ lu˰-euˬ iˬ baˇ-
ahˇ k'aw˰ pyehˬ nehˬ nya meh.
3 Aˬ dui aˬ yaw˰ neh bi˰ taˬ ya˰-euˬ dawˬ-ahˇ naˇ haˬ geu˰
naˇ, aˬ dui aˬ yaw˰-ahˇ siˬ nya ma lehˇ, yaw muiˬ-ehˇ siˬ duˬ
4 teh˰-a. Ngaˇ aˬ yaw˰-ahˇ siˬ nya ma lehˇ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ
na ehˇ-eu k'aw˰, aˬ yaw˰ neh bi˰ taˬ ya˰-euˬ dawˬ-ahˇ maˬ naˇ
haˬ geu˰ naˇ, aˬ yaw˰-aˬ jaˬ myaw˰ myaw˰-eu tsawˇ haˬ meh.
5 Aˬ yaw˰-euˬ la˰ k'oeˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ maˬ ahˇ-a. Ehˇ
k'aw˰, Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ dawˬ naˇ haˬ geu˰-eu tsawˇ haˬ aˬ suˇ
g'aˬ maˬ kaˬ, Miˬ yehˇ-euˬ g'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ aˬ yaw˰-euˬ la˰
k'oeˇ aˬ diˇ byah laˇ-euˬ meh. Aˬ dui aˬ yaw˰-euˬ la˰ k'oeˇ
6 jawˇ lu˰ ma lehˇ, heu lo˰-ehˇ ya siˬ teh˰-a. Ngaˇ aˬ yaw˰-
euˬ la˰ k'oeˇ jawˇ lu˰ ma lehˇ k'aˇ ehˇ-eu tsawˇ haˬ, Yeˬsuˇ
deh˰-eu lo˰-ehˇ deh˰ paˬ-ehˇ g'eh teh˰-a.

## Bi˰ taˬ ya˰-euˬ dawˬ yaw shui˰ k'oeˇ dawˬ

7 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu cawˬ deuˬ-oˇ, bi˰ taˬ ya˰-euˬ dawˬ yaw
shui˰ k'oeˇ dawˬ ngaˇ naw ma˰-ahˇ bo˰ ahˇ le˰-eu maˬ ngeuˇ.
Yaw beh ngeh neh naw ma˰-ahˇ bi˰ taˬ ya˰-awˇ, naw ma˰ siˬ
lu˰-eu dawˬ yaw oeˇ k'oeˇ dawˬ bo˰ ahˇ le˰-eu ma. Bi˰ taˬ
ya˰-euˬ dawˬ yaw oeˇ k'oeˇ dawˬ-aˬ, naw ma˰ gaˬ haw-euˬ dawˬ
8 k'oeˇ dawˬ meh. Ehˇ k'aw˰, bi˰ taˬ ya˰-euˬ dawˬ yaw shui˰
k'oeˇ dawˬ ngaˇ naw ma˰-ahˇ bo˰ ahˇ le˰-eu ma. Dawˬ k'oeˇ
dawˬ-aˬ, Yeˬsuˇ baˬ da neh pyeu˰ laˇ-awˇ, naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ
pyeu˰ laˇ lu˰ meh. Dawˬ k'oeˇ dawˬ aˬ jo^-ehˇ nga lehˇ ehˇ
naˇ, yaw zahˇ byo^-iˇ lu˰-awˇ, aˬ diˇ aˬ maˇ-euˬ yaw sheh˰,
nymˬ-mˇ k'aw˰ bya do^ laˇ lu˰ meh.

9 Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na, Ngaˇ yaw sheh˰ la˰ k'oeˇ jawˇ ma
lehˇ ehˇ-eu k'aw˰, aˬ yaw˰-euˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ-ahˇ muiˇ naˇ,
10 aˬ yaw˰-aˬ yaw zahˇ la˰ k'oeˇ jawˇ lu˰-a siˬ. Yawˬ ha-euˬ aˬ
yui˰ aˬ nyiˇ-ahˇ gaˬ-eu tsawˇ haˬ, yaw sheh˰ la˰ k'oeˇ jawˇ
11 lu˰ meh. Aˬ yaw˰ sahˬ ti˰ ti˰ k'aˇ maˬ za-a. Yawˬ ha-euˬ
aˬ yui˰ aˬ nyiˇ-ahˇ muiˇ-eu tsawˇ haˬ, yaw zahˇ la˰ k'oeˇ
jawˇ-awˇ, yaw zahˇ la˰ k'oeˇ cah lu˰ meh. Yaw zahˇ k'oeˇ-aˬ,
aˬ yaw˰-ahˇ mya^ beh˰ bi beh˰-iˇ-euˬ miˇ neh, aˬ yaw˰ aˬ gaˇ
iˇ lu˰-eu aˬ yaw˰ maˬ siˬ nya.
12 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu zaˬ deuˬ-oˇ, Yeˬsuˇ baˬ da neh naw ma˰-
euˬ iˬ baˇ-ahˇ pyehˬ nehˬ-euˬ meh. Heu miˇ neh, ngaˇ naw
13 ma˰-ahˇ sahˬ bo˰ bo˰ ahˇ le˰-eu ma. Naw ma˰ aˬ da deuˬ,
yaw beh ngeh neh jawˇ lu˰-eu g'aˬ-ahˇ siˬ lu˰-eu miˇ neh, ngaˇ
naw ma˰-ahˇ sahˬ bo˰ bo˰ ahˇ le˰-eu ma. Naw ma˰ k'aˬ dzeˇ
zaˬ zaˬ duˬ deuˬ, yaw haiˬ g'aˬ-ahˇ g'aˬ leˇ-euˬ miˇ neh, ngaˇ
naw ma˰-ahˇ sahˬ bo˰ bo˰ ahˇ le˰-eu ma. Naw ma˰ zaˬ deuˬ Aˬ
da Miˬ yehˇ-ahˇ siˬ lu˰-eu miˇ neh, ngaˇ naw ma˰-ahˇ sahˬ bo˰
14 bo˰ ahˇ le˰-eu ma. Naw ma˰ aˬ da deuˬ, yaw beh ngeh neh
jawˇ lu˰-eu g'aˬ-ahˇ siˬ lu˰-eu miˇ neh, ngaˇ naw ma˰-ahˇ
sahˬ bo˰ bo˰ ahˇ le˰-eu ma. Naw ma˰ k'aˬ dzeˇ zaˬ zaˬ guˬ
deuˬ g'aˬ k'a^-eu miˇ neh, ngaˇ naw ma˰-ahˇ sahˬ bo˰ bo˰ ahˇ
le˰-eu ma. Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ naw ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ ahˇ-awˇ,
naw ma˰ yaw haiˬ g'aˬ-ahˇ g'aˬ leˇ-euˬ meh.
15 Miˇ tsaˬ-euˬ zahˇ-ahˇ maˬ ehˇ, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ ja^-eu
jeˬ-ahˇ maˬ ehˇ, taˬ gaˬ. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na miˇ tsaˬ-euˬ
zahˇ-ahˇ gaˬ naˇ, Aˬ da Miˬ yehˇ-euˬ g'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ aˬ
16 yaw˰-euˬ la˰ k'oeˇ maˬ ahˇ-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, miˇ
tsaˬ k'oeˇ ta^ k'aˇ ja^-eu yawˬ jeˬ na lu˰, shiˬ shaˬ jiˇ paw geu˰
maw˰-eu jeˬ maˬ ehˇ, mya^ nui^ mawˇ-awˇ geu˰ maw˰-eu jeˬ
maˬ ehˇ, pyuˇ shuiˇ myawˬ gahˬ baˬ da neh nui ma huiˬ-eu
jeˬ maˬ ehˇ, Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ neh do^ le-euˬ maˬ ngeuˇ-a.
17 Miˇ tsaˬ zaˬ-ahˇ neh do^ laˇ-euˬ meh. Miˇ tsaˬ-euˬ zahˇ hawˇ-
eu miˇ tsaˬ-ahˇ ta˰-eu mehˇ juiˇ juiˇ-eu deuˬ-aˬ, byo^-iˇ lu˰
meh. Ehˇ k'aw˰, Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ ni mˇ-eu tsawˇ haˬ, mˬ
maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ ya deh˰ teh˰-a.

**Ka-li-ahˇ la^ caw^ maw˰ dui dui-eu g'aˬ**

18 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu zaˬ deuˬ-oˇ, aˇ yamˬ heu-aˬ aˇ saˬ saˬ-eu
aˇ yamˬ meh. Ka-li-ahˇ la^ caw^ maw˰ dui dui-eu g'aˬ do^
le teh˰-a lehˇ naw ma˰ ya gaˬ-euˬ lo˰-ehˇ, nymˬ-mˇ k'aw˰ Ka-

li-ahˇ la^ caw^ maw‸ dui dui-eu g'awˬ mya g'aˬ do^ le-euˬ meh.
K'oeˇ miˇ neh, aˇ yamˬ heu-aˬ aˇ saˬ saˬ-eu aˇ yamˬ ngaˇ lehˇ,
19 aˬ dui siˬ nya ma. Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ aˬ dui-euˬ aˇ muˇ-ahˇ
neh do^-iˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ aˬ dui-euˬ aˇ muˇ la‸ k'oeˇ
jawˇ ngeh k'aw‸, aˬ dui-ahˇ maˬ ta‸-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸ aˬ dui-ahˇ ta‸ law nmˇ-aˬ, aˬ dui nehˬ-
ehˇ jawˇ lu‸ teh‸-a. Ehˇ k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸ yawˬ g'aˬ na lu‸
aˬ dui-ahˇ maˬ ta‸-eu bya ceh^ ni bi do^ laˇ-eu lehˇ, aˬ yaw‸
20 ma‸ aˬ dui-euˬ aˇ muˇ-ahˇ neh do^-iˇ-euˬ meh. Yaw muiˬ
yaw shawˇ g'aˬ naw ma‸-ahˇ tseˇ do^ taˬ-euˬ miˇ neh, naw ma‸
21 yawˬ jeˬ na lu‸-ahˇ siˬ nya meh. Naw ma‸ yaw tsaˬ yaw dawˇ
jeˬ-ahˇ maˬ siˬ nya-eu miˇ neh ngaˇ naw ma‸-ahˇ sahˬ bo‸ bo‸
ahˇ le‸-eu maˬ ngeuˇ. Naw ma‸ yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-ahˇ siˬ
nya-awˇ, jaˬ myaw‸ myaw‸-eu aˬ geu jeˬ maˬ kaˬ, yaw tsaˬ yaw
dawˇ jeˬ-ahˇ maˬ ta‸-a lehˇ naw ma‸ siˬ nya-eu miˇ neh, ngaˇ
naw ma‸-ahˇ sahˬ bo‸ heu bo‸ ahˇ le‸-eu ma.
22 Jaˬ myaw‸ myaw‸-eu g'aˬ aˬ suˇ g'aˬ-a. Yeˬsuˇ-aˬ Ka-li
maˬ ngeuˇ-a lehˇ pyehˇ-eu g'aˬ meh. Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ k'aw‸,
Zaˬ maˇ Miˬ yehˇ-ahˇ k'aw‸ byehˇ dzeh-eu g'aˬ, Ka-li-ahˇ la^
23 caw^ maw‸ dui dui-eu g'aˬ meh. Zaˬ maˇ-ahˇ k'aˇ byehˇ dzeh-
eu g'aˬ, Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ maˬ ta‸-a. Ngaˇ Zaˬ maˇ-ahˇ jah
24 ma lehˇ ehˇ-eu g'aˬ, Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ ta‸-eu meh. Yaw
beh ngeh neh naw ma‸ ya gaˬ-euˬ deuˬ, naw ma‸-euˬ nui ma la‸
k'oeˇ bi ahˇ-awˬ. Yaw beh ngeh neh naw ma‸ ya gaˬ-euˬ deuˬ
naw ma‸-euˬ nui ma la‸ k'oeˇ ahˇ naˇ, naw ma‸ k'aw‸ Zaˬ maˇ-
euˬ la‸ k'oeˇ maˬ ehˇ, Aˬ da Miˬ yehˇ-euˬ la‸ k'oeˇ maˬ ehˇ,
25 jawˇ teh‸-a. Ngaˇ naw ma‸-ahˇ mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh‸-
eu jeˬ bi‸ ma lehˇ, aˬ yaw‸ ehˇ tseh^ taˬ-euˬ meh.
26 Naw ma‸-ahˇ sheuˬ bahˬ maw‸-eu deuˬ-euˬ gaˇ kaw^ ngaˇ
27 naw ma‸-ahˇ sahˬ bo‸ bo‸ ahˇ le‸-eu ma. Yeˬsuˇ naw ma‸-
ahˇ tseˇ do^-euˬ guiˬ lahˬ naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ ahˇ lu‸-eu
miˇ neh, aˬ suˇ g'aˬ k'aw‸ naw ma‸-ahˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-eu
maˬ loˬ-aˇ. Naw ma‸-ahˇ tseˇ do^-euˬ k'oeˇ jeˬ, gaˇ kaw^
dawˬ taw^ lu‸ naw ma‸-ahˇ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-eu meh. Tseˇ
do^-euˬ k'oeˇ-aˬ, yaw duˬ maˬ baw-eu maˬ ngeuˇ-a. Aˬ diˇ aˬ
maˇ tseˇ do^-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, aˬ yaw‸ naw ma‸-ahˇ
mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-eu lo‸-ehˇ, aˬ yaw‸-euˬ la‸ k'oeˇ jawˇ-awˬ.
28 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu zaˬ deuˬ-oˇ, Yeˬsuˇ do^ le ngeh, nui ma
zi‸ dah ni ahˇ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ mehˬ shi maˬ ya sha‸ dawˇ ni,
29 nymˬ-mˇ aˬ yaw‸-euˬ la‸ k'oeˇ jawˇ-awˬ. Aˬ yaw‸ yaw tsaˬ

yaw dawˇ meh lehˇ naw ma˰ siˬ naˇ, yaw tsaˬ yaw dawˇ dawˇ-
ehˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na lu˰ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ meh lehˇ,
naw ma˰ ya siˬ teh˰-a.

**Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ deuˬ**

3 Aˬ da Miˬ yehˇ aˬ dui-ahˇ aˇ naˆ ni gaˬ-eu nga lehˇ, shaˇ noeˬ
haw sheˇ. Aˬ dui-ahˇ Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ lehˇ myahˇ la˰-euˬ
meh. Aˬ dui aˬ diˇ aˬ yaw˰-euˬ zaˬ ma. Miˇ tsaˬ zaˬ aˬ yaw˰-
ahˇ maˬ siˬ nya-eu miˇ neh, aˬ dui-ahˇ k'aw˰ maˬ siˬ nya.
2 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu cawˬ deuˬ-oˇ, nymˬ-mˇ aˬ dui Miˬ yehˇ-euˬ
zaˬ ma. Aˬ kaˇ aˬ dui aˬ joˆ-ehˇ pyeu˰ laˇ-eu gaˇ maˬ pah mehˬ
la˰-aˬ siˬ. Ehˇ k'aw˰, aˬ yaw˰ doˆ le ngeh aˬ dui aˬ yaw˰ lo˰-ehˇ
pyeu˰ laˇ teh˰-a lehˇ siˬ nya ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ
yaw˰ aˬ joˆ-ehˇ pyeu˰-eu gaˇ aˬ dui bya cehˆ ni ya mawˇ teh˰-a.
3 Yeˬsuˇ-ahˇ heu lo˰-ehˇ noeˬ tmˬ-eu tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na lu˰,
Yeˬsuˇ muiˬ-eu shawˇ-eu lo˰-ehˇ, tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ k'aw˰
muiˬ laˇ shawˇ laˇ lu˰ meh.
4 Iˬ baˇ k'aˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na lu˰, Miˬ yehˇ-euˬ
zahˇ dawˬ k'o˰ dawˬ-ahˇ mˇ bahˬ-eu meh. Iˬ baˇ-aˬ, zahˇ
5 dawˬ k'o˰ dawˬ-ahˇ mˇ bahˬ-eu jeˬ pyeu˰-eu meh. Naw ma˰
siˬ nya-eu lo˰-ehˇ, iˬ baˇ-ahˇ yuˇ dzeh-eu lehˇ Yeˬsuˇ oe-euˬ
6 meh. Aˬ yaw˰ iˬ baˇ maˬ ahˇ-a. Aˬ yaw˰-euˬ la˰ k'oeˇ jawˇ-
eu tsawˇ haˬ aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ, iˬ baˇ maˬ mˇ-a. Iˬ baˇ mˇ-
eu tsawˇ haˬ aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ, Yeˬsuˇ-ahˇ maˬ siˬ maˬ
mawˇ-aˇ.
7 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu zaˬ deuˬ-oˇ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ naw
ma˰-ahˇ maˬ ya sheuˬ bahˬ g'eh ni yahˇ-awˬ. Yeˬsuˇ yaw tsaˬ
yaw dawˇ g'aˬ pyeu˰-eu lo˰-ehˇ, yaw tsaˬ yaw dawˇ dawˇ-ehˇ
mˇ-eu aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ, yaw tsaˬ yaw dawˇ tsawˇ haˬ meh.
8 Iˬ baˇ mˇ-eu tsawˇ haˬ, neh˰ sahˬ paˬ-euˬ zaˬ meh. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, neh˰ sahˬ paˬ-aˬ yaw beh ngeh neh iˬ baˇ mˇ
lu˰ meh. K'oeˇ miˇ neh, neh˰ sahˬ paˬ mˇ lu˰ shaˇ lu˰-eu deuˬ-
ahˇ laˆ cawˆ-eu lehˇ, Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ doˆ le-euˬ meh.
9 Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ, iˬ baˇ maˬ mˇ-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
Miˬ yehˇ-euˬ aˇ yoeˬ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ la˰ k'oeˇ deh˰-eu meh.
Aˬ yaw˰ ma˰ Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ pyeu˰-eu miˇ neh, iˬ baˇ maˬ
10 mˇ-a. K'oeˇ miˇ neh, Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ hawˇ-eu neh˰ sahˬ paˬ-
euˬ zaˬ-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ tseˇ paˆ nya teh˰-a. Yaw tsaˬ yaw
dawˇ dawˇ-ehˇ maˬ mˇ-eu tsawˇ haˬ, Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ maˬ

ngeuˇ-a. Yawˬ ha-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ-ahˇ maˬ gaˬ-eu tsawˇ
haˬ k'aw‸, Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ maˬ ngeuˇ-a.
11 Naw ma‸ tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ gaˬ-awˬ lehˇ ehˇ taˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ
dawˬ-ahˇ, yaw beh ngeh neh naw ma‸ ya gaˬ-euˬ meh.
12 Yaw haiˬ g'aˬ-euˬ zaˬ pyeu‸-eu Gaˬiˇna^ lo‸-ehˇ taˬ g'eh. Aˬ
yaw‸-aˬ, aˬ yaw‸-euˬ aˬ nyiˇ-ahˇ seh‸-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ
neh seh‸ taˬ lehˇ ehˇ naˇ, aˬ yaw‸ neh mˇ-euˬ-aˬ haiˬ-awˇ,
aˬ yaw‸-euˬ aˬ nyiˇ neh mˇ-euˬ-aˬ yaw tsaˬ yaw dawˇ miˇ neh
seh‸-euˬ meh.
13 Aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-oˇ, miˇ tsaˬ zaˬ naw ma‸-ahˇ muiˇ naˇ,
14 taˬ zahˬ leˇ. Aˬ dui-aˬ, shiˇ-eu jeˬ-euˬ la‸ k'oeˇ do^-iˇ-awˇ,
sa‸ laˇ deh‸-eu jeˬ la‸ k'oeˇ uˇ leˇ-euˬ ma. Heu-ahˇ aˬ jo^-ehˇ
ya siˬ-eu lehˇ ehˇ naˇ, aˬ yui‸ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ deuˬ-ahˇ gaˬ-eu
miˇ neh ya siˬ-eu ma. G'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ maˬ ahˇ-eu g'aˬ, shiˇ-
15 eu jeˬ la‸ k'oeˇ jawˇ lu‸ meh. Yawˬ ha-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ-ahˇ
muiˇ-eu tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na lu‸, tsawˇ haˬ-ahˇ la^ seh‸-eu
g'aˬ meh. Tsawˇ haˬ-ahˇ la^ seh‸-eu tsawˇ haˬ aˬ geu g'aˬ maˬ
kaˬ, aˬ yaw‸-euˬ la‸ k'oeˇ mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh‸-eu jeˬ
16 maˬ ahˇ-a lehˇ, naw ma‸ siˬ nya meh. Ka-li aˬ dui-euˬ g'aˇ
duˬ shiˇ dah-euˬ miˇ neh, aˬ dui g'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ-ahˇ siˬ nya
ma. Aˬ dui k'aw‸ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ deuˬ-euˬ g'aˇ duˬ shiˇ dah
17 paˬ-ehˇ g'eh-eu meh. Tsawˇ haˬ aˬ suˇ g'aˬ maˬ kaˬ, miˇ
tsaˬ-euˬ pyuˇ shuiˇ myawˬ gahˬ ja^-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ aˬ yui‸
aˬ nyiˇ shaˬ-eu zahˬ-eu gaˇ ya mawˇ k'aw‸, g'awˬ shaˬ gaˬ-eu
nui ma maˬ ahˇ naˇ, Miˬ yehˇ-euˬ g'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ aˬ
18 yaw‸-euˬ la‸ k'oeˇ ahˇ ngaˇ lehˇ, ehˇ nya teh‸-a loˇ. Ngaˇ
zawˇ gaˬ-eu zaˬ deuˬ-oˇ, mehˬ boeˬ teh‸-ehˇ taˬ gaˬ. Nui
ma la‸ k'oeˇ keu^ ni gaˬ-awˬ. K'aˇ mˇ k'aˇ shaˇ-eu dawˬ
taw^ lu‸, g'oeˇ-eu gaˬ-eu la‸ k'oeˇ mˇ-awˬ shaˇ-awˬ.
19 Aˬ dui heu lo‸-ehˇ gaˬ naˇ, yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-ahˇ ta‸-eu
ma lehˇ ya siˬ teh‸-a. Aˬ dui-euˬ nui ma aˬ dui-euˬ k'oeˇ ta^
iˬ baˇ tiˬ jeˬ na taˬ naˇ, Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi aˬ dui nui ma
20 saˇ laˇ teh‸-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ-aˬ aˬ dui-euˬ
nui ma na^ maˬ tseˇ huiˬ-awˇ, dawˬ taw^ lu‸-ahˇ siˬ nya meh.
21 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu cawˬ deuˬ-oˇ, aˬ dui-euˬ nui ma aˬ dui-euˬ
k'oeˇ ta^ iˬ baˇ maˬ taˬ naˇ, nui ma zi‸ dah ni Miˬ yehˇ-euˬ
22 mehˬ shi shaˇ leˇ nya teh‸-a. Aˬ yaw‸ neh bi‸ taˬ-euˬ dawˬ
deuˬ-ahˇ aˬ dui naˇ haˬ geu‸-awˇ, aˬ yaw‸ nui ma tsaˬ-eu lo‸-ehˇ
mˇ naˇ, aˬ yaw‸-ahˇ shaˇ-eu lo‸-ehˇ za teh‸-a. Aˬ yaw‸ neh
23 bi‸ taˬ-euˬ dawˬ-aˬ, heu lo‸-ehˇ meh. Aˬ yaw‸-euˬ Zaˬ maˇ

Yeˬsuˇ Ka-li-ahˇ aˬ dui ya jah-awˇ, Zaˬ maˇ neh dawˬ bi˰ taˬ
24 ya˰-euˬ lo˰-ehˇ, tiˬ g'aˬ tiˇ g'aˬ ya gaˬ meh. Yeˬsuˇ neh bi˰
taˬ ya˰-euˬ dawˬ-ahˇ naˇ haˬ geu˰-eu tsawˇ haˬ, Yeˬsuˇ-euˬ
la˰ k'oeˇ jawˇ-awˇ, Yeˬsuˇ k'aw˰ tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ la˰
k'oeˇ jawˇ meh. Aˬ yaw˰ aˬ dui-euˬ la˰ k'oeˇ jawˇ meh lehˇ, aˬ
dui heu lo˰-ehˇ siˬ nya ma. Aˬ yaw˰ Yaw sahˇ Miˬ yehˇ aˬ dui-
euˬ la˰ k'oeˇ bi jawˇ le-euˬ meh.

**Miˬ yehˇ-ahˇ ta˰-eu yaw sahˇ**

4 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu cawˬ deuˬ-oˇ, yaw sahˇ yawˬ sahˇ na lu˰-ahˇ
taˬ jah. Miˬ yehˇ-ahˇ ta˰-eu yaw sahˇ nga loˇ lehˇ siˬ nya ni,
yaw muiˬ-ehˇ lawˬ haw siˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ,
euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu ma lehˇ ehˇ-eu k'aw˰ aˬ diˇ maˬ
2 ngeuˇ-eu g'awˬ mya g'aˬ miˇ tsaˬ doe ni iˇ-euˬ meh. Naw ma˰
Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ heu lo˰-ehˇ siˬ nya teh˰-a. Yeˬsuˇ
Ka-li-aˬ, g'awˇ mawˇ baw-awˇ za˰ ka le-euˬ meh lehˇ saˇ kiˇ
kamˬ-eu yaw sahˇ yawˬ sahˇ na lu˰, Miˬ yehˇ-ahˇ ta˰-eu meh.
3 Yeˬsuˇ Ka-li-aˬ, g'awˇ mawˇ baw-awˇ za˰ ka le-euˬ meh lehˇ
saˇ kiˇ maˬ kamˬ-eu yaw sahˇ yawˬ sahˇ na lu˰, Miˬ yehˇ-ahˇ
maˬ ta˰-a. Heu lo˰-ehˇ g'eh-eu yaw sahˇ-aˬ, Ka-li-ahˇ la^ caw^
maw˰ dui dui-eu g'aˬ-ahˇ ta˰-eu meh. Heu lo˰-ehˇ g'eh-eu yaw
sahˇ oe teh˰-a lehˇ naw ma˰ ya gaˬ-euˬ lo˰-ehˇ, nymˬ-mˇ k'aw˰
miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ jawˇ lu˰ meh.
4 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu zaˬ deuˬ-oˇ, naw ma˰ Miˬ yehˇ-ahˇ ta˰-eu
tsawˇ haˬ meh. K'oeˇ uˬ ta˰, naw ma˰ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ g'aˬ
leˇ-euˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma˰-euˬ nui ma la˰
k'oeˇ jawˇ-eu g'aˬ, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu g'aˬ na^ maˬ
5 tseˇ huiˬ-eu meh. Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu ma lehˇ
ehˇ-eu k'aw˰ aˬ diˇ maˬ ngeuˇ-eu k'oeˇ deuˬ-aˬ, miˇ tsaˬ-ahˇ
ta˰-eu meh. K'oeˇ miˇ neh, miˇ tsaˬ-ahˇ ta˰-eu deuˬ aˬ yaw˰
ma˰ mehˬ-eu meh. Miˇ tsaˬ zaˬ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ dawˬ naˇ haˬ-
6 eu meh. Aˬ dui-aˬ, Miˬ yehˇ-ahˇ ta˰-eu ma. Miˬ yehˇ-ahˇ siˬ
nya-eu tsawˇ haˬ, nga ma˰-euˬ dawˬ naˇ haˬ-eu meh. Miˬ
yehˇ-ahˇ maˬ ta˰-eu tsawˇ haˬ, nga ma˰-euˬ dawˬ maˬ naˇ
haˬ-a. K'oeˇ miˇ neh, yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-ahˇ ta˰-eu yaw
sahˇ-ahˇ maˬ ehˇ, maˬ tsaˬ maˬ dawˇ-eu jeˬ-ahˇ ta˰-eu yaw sahˇ-
ahˇ maˬ ehˇ, aˬ dui tseˇ pa^ nya teh˰-a.

**Mi˯ yehˇ-a˯, g'oeˇ-eu ga˯-eu je˯ pyeu˰-eu meh**

7 Ngaˇ zawˇ ga˯-eu caw˯ deu˯-oˇ, a˯ dui ti˯ g'a˯ tiˇ g'a˯ ga˯
kaˇ-euˇ. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, g'oeˇ-eu ga˯-eu je˯-a˯, Mi˯
yehˇ-ahˇ neh do^ le-eu˯ meh. G'oeˇ nya ga˯ nya-eu tsawˇ ha˯
yaw˯ g'a˯ na lu˰, Mi˯ yehˇ-eu˯ za˯ pyeu˰-awˇ, Mi˯ yehˇ-ahˇ
8 si˯ nya meh. Ma˯ ga˯ ma˯ g'oeˇ nya-eu tsawˇ ha˯, Mi˯ yehˇ-ahˇ
ma˯ si˯ nya. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, Mi˯ yehˇ-a˯ g'oeˇ-eu ga˯-eu
9 je˯ pyeu˰-eu meh. Mi˯ yehˇ a˯ dui-ahˇ g'oeˇ-eu ga˯-eu, heu lo˰-
ehˇ bi si˯ la˰-eu˯ meh. Za˯ maˇ ba˯ da neh a˯ dui deh˰ nya
ni, Mi˯ yehˇ a˯ yaw˰-eu˯ Za˯ maˇ ti˯ g'a˯ teh˰ k'aw˰, miˇ tsa˯
10 k'oeˇ ta^ bi oe-eu˯ meh. G'oeˇ-eu ga˯-eu je˯-a˯, heu lo˰-ehˇ
meh. A˯ dui Mi˯ yehˇ-ahˇ ga˯-eu gaˇ ehˇ-eu ma˯ ngeuˇ-a. A˯
yaw˰ a˯ dui-ahˇ ga˯-awˇ, a˯ dui-eu˯ i˯ baˇ-ahˇ pyeh˯ neh˯-eu
11 lehˇ a˯ yaw˰-eu˯ Za˯ maˇ bi oe-eu˯ gaˇ ehˇ-eu meh. Ngaˇ
zawˇ ga˯-eu caw˯ deu˯-oˇ, Mi˯ yehˇ a˯ dui-ahˇ heu na^ na^-
ehˇ ga˯-eu miˇ neh, a˯ dui k'aw˰ ti˯ g'a˯ tiˇ g'a˯ ga˯-eu tsa˯
12 meh. Tsawˇ ha˯ ti˯ g'a˯-i˯ Mi˯ yehˇ-ahˇ ma˯ mawˇ haw-a˯.
A˯ dui ti˯ g'a˯ tiˇ g'a˯ ga˯ naˇ, Mi˯ yehˇ a˯ dui-eu˯ la˰ k'oeˇ
jawˇ-awˇ, a˯ yaw˰-eu˯ g'oeˇ-eu ga˯-eu je˯ a˯ dui-eu˯ la˰ k'oeˇ
byah laˇ teh˰-a.
13 A˯ dui Mi˯ yehˇ-eu˯ la˰ k'oeˇ jawˇ-awˇ, Mi˯ yehˇ a˯ dui-eu˯
la˰ k'oeˇ jawˇ meh lehˇ, a˯ dui heu lo˰-ehˇ si˯ nya ma. A˯ yaw˰
a˯ yaw˰-eu˯ Yaw sahˇ Mi˯ yehˇ a˯ dui-eu˯ la˰ k'oeˇ bi jawˇ le-
14 eu˯ meh. Miˇ tsa˯ za˯-ahˇ ka k'o˰-eu g'a˯ bi geu˰-eu lehˇ,
A˯ da Mi˯ yehˇ a˯ yaw˰-eu˯ Za˯ maˇ bi oe-eu˯ gaˇ a˯ dui ya
15 mawˇ-awˇ saˇ kiˇ kam˯-eu ma. Ye˯suˇ-a˯ Mi˯ yehˇ-eu˯ Za˯
maˇ meh lehˇ, jah-eu la˰ k'oeˇ ehˇ do^-eu tsawˇ ha˯, Mi˯ yehˇ
a˯ yaw˰ ma˰-eu˯ la˰ k'oeˇ jawˇ-awˇ, a˯ yaw˰ ma˰ k'aw˰ Mi˯
16 yehˇ-eu˯ la˰ k'oeˇ jawˇ meh. Mi˯ yehˇ a˯ dui-ahˇ ga˯ meh lehˇ,
a˯ dui si˯-awˇ jah-eu ma.
Mi˯ yehˇ-a˯ g'oeˇ-eu ga˯-eu je˯ pyeu˰-eu meh. G'oeˇ-eu ga˯-eu
la˰ k'oeˇ jawˇ-eu tsawˇ ha˯, Mi˯ yehˇ-eu˯ la˰ k'oeˇ jawˇ-awˇ,
17 Mi˯ yehˇ k'aw˰ a˯ yaw˰ ma˰-eu˯ la˰ k'oeˇ jawˇ meh. Yaˇ k'a˯
daˇ ngeh nah a˯ dui nui ma zi˰ dah ni ahˇ ni, a˯ dui-eu˯ la˰ k'oeˇ
g'oeˇ-eu ga˯-eu je˯ byah laˇ-eu˯ meh. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ,
Ye˯suˇ pyeu˰-eu lo˰-ehˇ, a˯ dui k'aw˰ miˇ tsa˯ k'oeˇ ta^ pyeu˰
18 lu˰ ma. G'oeˇ-eu ga˯-eu la˰ k'oeˇ, gu^-eu je˯ ma˯ ja^. G'oeˇ-
eu ga˯-eu nui ma ti˯ byah ahˇ naˇ, gu^-eu nui ma byo^-iˇ teh˰-a.
A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, gu^-eu je˯-a˯, k'eh˯-eu k'a^-eu je˯-ahˇ

ta‸-eu miˇ neh, guˆ nya-eu tsawˇ haˬ-euˬ la‸ k'oeˇ g'oeˇ-eu
19 gaˬ-eu jeˬ maˬ byah-a siˬ. Miˬ yehˇ aˬ dui-ahˇ jeˬ hu gaˬ-eu
20 miˇ neh, aˬ dui k'aw‸ aˬ yaw‸-ahˇ gaˬ-eu ma. Ngaˇ Miˬ yehˇ-
ahˇ gaˬ ma lehˇ, tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na ehˇ-eu k'aw‸, aˬ yaw‸-euˬ
aˬ yui‸ aˬ nyiˇ-ahˇ muiˇ naˇ, aˬ yaw‸-aˬ jaˬ myaw‸ myaw‸-eu
tsawˇ haˬ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw‸ mawˇ lu‸-eu aˬ
yui‸ aˬ nyiˇ-ahˇ maˬ gaˬ naˇ, aˬ yaw‸ maˬ mawˇ haw-euˬ Miˬ
21 yehˇ-ahˇ aˬ joˆ-ehˇ gaˬ nya-eu. Miˬ yehˇ-ahˇ gaˬ-eu tsawˇ haˬ,
yawˬ ha-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ-ahˇ ya gaˬ meh lehˇ bi‸ taˬ-euˬ dawˬ
k'oeˇ dawˬ-aˬ, Yeˬsuˇ neh aˬ dui ma‸-ahˇ bi‸ taˬ ya‸-euˬ meh.

## Aˬ dui jah-eu heu, miˇ tsaˬ-ahˇ g'aˬ leˇ-eu

5 Yeˬsuˇ-aˬ Ka-li meh lehˇ, k'aˇ jah-eu tsawˇ haˬ, Miˬ yehˇ-euˬ
zaˬ meh. Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ k'aˇ gaˬ-eu tsawˇ haˬ, aˬ yaw‸-
2 euˬ zaˬ-ahˇ k'aw‸ gaˬ teh‸-a. Aˬ dui Miˬ yehˇ-ahˇ gaˬ-awˇ,
aˬ yaw‸ neh bi‸ taˬ-euˬ dawˬ-ahˇ naˇ haˬ geu‸ naˇ, aˬ yaw‸-euˬ
3 zaˬ-ahˇ gaˬ-eu ma lehˇ, siˬ nya teh‸-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
Miˬ yehˇ-ahˇ gaˬ-eu lehˇ ehˇ-eu-aˬ, aˬ yaw‸ neh bi‸ taˬ-euˬ
dawˬ-ahˇ naˇ haˬ geu‸ gaˇ ehˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ neh bi‸ taˬ-euˬ
4 dawˬ-aˬ, shaˬ-eu maˬ ngeuˇ-a. Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ yawˬ g'aˬ na
lu‸ miˇ tsaˬ-ahˇ g'aˬ leˇ meh. Miˇ tsaˬ-ahˇ g'aˬ leˇ-eu jeˬ-aˬ,
5 aˬ dui jah-eu heu jeˬ meh. Miˇ tsaˬ-ahˇ g'aˬ leˇ-eu tsawˇ haˬ
aˬ suˇ g'aˬ-a. Yeˬsuˇ-aˬ Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ meh lehˇ k'aˇ
jah-eu tsawˇ haˬ teh‸-ehˇ g'aˬ leˇ nya-eu, maˬ ngeuˇ-a loˇ.

## Yaw sahˇ Miˬ yehˇ saˇ kiˇ kamˬ-eu

6 Heu g'aˬ, iˇ cu‸ hawˇ-eu shiˬ-ahˇ neh oe-euˬ, Yeˬsuˇ Ka-li
meh. Iˇ cu‸-ahˇ neh oe-euˬ teh‸ maˬ ngeuˇ-a. Iˇ cu‸ hawˇ-eu
7 shiˬ-ahˇ neh oe-euˬ meh. Yaw sahˇ Miˬ yehˇ-aˬ, yaw tsaˬ yaw
8 dawˇ miˇ neh, aˬ yaw‸ k'aw‸ saˇ kiˇ kamˬ-eu meh. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ, iˇ cu‸, shiˬ, heu smˇ jeˬ
saˇ kiˇ kamˬ-eu meh. Heu smˇ jeˬ saˇ kiˇ kamˬ-eu-aˬ, tiˬ kawˆ
9 meh. Tsawˇ haˬ saˇ kiˇ kamˬ-eu gaˇ aˬ dui naˇ haˬ teh‸-a la.
Miˬ yehˇ saˇ kiˇ kamˬ-eu-aˬ, k'oeˇ naˆ maˬ tseˇ huiˬ-eu meh.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ saˇ kiˇ kamˬ-eu-aˬ, aˬ yaw‸-euˬ
10 Zaˬ maˇ-euˬ gaˇ kawˆ saˇ kiˇ kamˬ-eu meh. Miˬ yehˇ-euˬ
Zaˬ maˇ-ahˇ jah-eu tsawˇ haˬ, aˬ yaw‸-euˬ nui ma la‸ k'oeˇ saˇ
kiˇ k'oeˇ ahˇ-eu meh. Miˬ yehˇ-ahˇ maˬ jah-eu tsawˇ haˬ, Miˬ

yehˇ-ahˇ jaˬ myaw˰ myaw˰-eu g'aˬ nga lehˇ ehˇ gaˇ duˇ-eu meh.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰-euˬ Zaˬ maˇ-euˬ gaˇ
11 kaw^ saˇ kiˇ kamˬ-eu gaˇ aˬ yaw˰ maˬ jah-eu miˇ neh meh. Miˬ
yehˇ saˇ kiˇ kamˬ-eu k'oeˇ-aˬ, aˬ dui-ahˇ mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ
ziˇ deh˰-eu jeˬ bi˰-eu meh. Mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh˰-eu
12 k'oeˇ, aˬ yaw˰-euˬ Zaˬ maˇ la˰ k'oeˇ ahˇ meh. Zaˬ maˇ-ahˇ
ha geu˰-euˬ tsawˇ haˬ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh˰-eu jeˬ
za-euˬ meh. Zaˬ maˇ-ahˇ maˬ ha geu˰-eu tsawˇ haˬ, mˬ maˬ
maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh˰-eu jeˬ maˬ za-a.

## Mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh˰-eu jeˬ za-euˬ nga lehˇ ya siˬ-eu

13 Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ-ahˇ jah-eu tsawˇ haˬ, mˬ maˬ maˬ
bya^ zaˇ ziˇ deh˰-eu jeˬ za-euˬ meh lehˇ naw ma˰ ya siˬ ni, ngaˇ
14 naw ma˰-ahˇ sahˬ bo˰ heu bo˰ ahˇ le˰-eu ma. Aˬ dui aˬ yaw˰-
euˬ mehˬ shi nui ma zi˰ dah ni shaˇ leˇ nya teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ nui ma tsaˬ-eu lo˰-ehˇ aˬ dui tiˬ jeˬ na shaˇ
15 naˇ, aˬ yaw˰ naˇ haˬ teh˰-a. Aˬ dui k'aˇ shaˇ-eu deuˬ-ahˇ aˬ
yaw˰ naˇ haˬ-euˬ meh lehˇ aˬ dui siˬ naˇ, aˬ yaw˰-ahˇ k'aˇ
16 shaˇ-eu lo˰-ehˇ aˬ dui za teh˰-a lehˇ siˬ nya ma. Tsawˇ haˬ tiˬ
g'aˬ, aˬ yaw˰-euˬ aˬ yui˰ aˬ nyiˇ shiˇ paˬ-ehˇ maˬ g'eh-eu iˬ
baˇ mˇ lu˰ gaˇ ya mawˇ naˇ, tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ g'aˇ duˬ
Miˬ yehˇ-ahˇ shaˇ paˬ-ehˇ g'eh teh˰-a. Shiˇ paˬ-ehˇ maˬ g'eh-
eu iˬ baˇ mˇ lu˰-eu aˬ yui˰ aˬ nyiˇ k'oeˇ g'aˬ-euˬ sa˰ laˇ-ahˇ
Miˬ yehˇ bi deh˰ laˇ teh˰-a. Shiˇ paˬ-ehˇ g'eh-eu iˬ baˇ k'aw˰
ja^ meh. K'oeˇ-euˬ g'aˇ duˬ ya shaˇ meh lehˇ ngaˇ ehˇ-eu maˬ
17 ngeuˇ. Mˇ bahˬ-eu dawˬ taw^ lu˰ iˬ baˇ meh. Ehˇ k'aw˰, shiˇ
paˬ-ehˇ maˬ g'eh-eu iˬ baˇ k'aw˰ ja^ meh.
18 Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ, iˬ baˇ maˬ mˇ-a lehˇ,
aˬ dui siˬ nya ma. Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ aˬ yaw˰-ahˇ bo sa^-
awˇ, yaw haiˬ g'aˬ aˬ yaw˰-ahˇ maˬ la^ ci^-a.
19 Aˬ dui-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ ma lehˇ siˬ nya ma. Miˇ tsaˬ
zaˬ dawˬ taw^ lu˰ yaw haiˬ g'aˬ-euˬ baoˬ la˰ o^ jawˇ lu˰ meh
lehˇ k'aw˰ siˬ nya ma.
20 K'oeˇ uˬ ta˰, aˬ dui yaw tsaˬ yaw dawˇ-euˬ yaw sahˇ-ahˇ siˬ
nya laˇ ni, Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ oe keu^-awˇ, zaˬ siˬ tsawˇ
gahˇ bi˰ la˰-euˬ meh lehˇ siˬ nya ma. Aˬ dui yaw tsaˬ yaw dawˇ-
euˬ yaw sahˇ la˰ k'oeˇ jawˇ lu˰ ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
aˬ yaw˰-euˬ Zaˬ maˇ Yeˬsuˇ Ka-li la˰ k'oeˇ aˬ dui jawˇ lu˰ ma.

Yaw sahˇ heu g'aˬ, yaw tsaˬ yaw dawˇ Miˬ yehˇ pyeu˰-eu uˬ
ta˰, mˬ maˬ maˬ byaˆ zaˇ ziˇ bi deh˰-eu g'aˬ k'aw˰ ngeuˇ meh.
21 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu zaˬ deuˬ-oˇ, tahˬ pahˬ aˬ ma mawˇ kawˇ-ahˇ
gaˇ jaw jaw-awˬ.

# YOˇHAˬ NEH BO˰-EUˬ NYIˬ TA˰ TIˬ TA˰

### Aˇ dahˬ beh-eu dawˬ

1 Ngaˇ-aˬ, tsawˇ mawˬ tsawˇ k'aˆ ma. Miˬ yehˇ neh tseˇ doˆ
taˬ-euˬ zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ hawˇ-eu, aˬ yaw˰-euˬ zaˬ
deuˬ-ahˇ sahˬ bo˰ heu bo˰ ahˇ le˰-eu ma. Yaw tsaˬ yaw dawˇ
la˰ k'oeˇ ngaˇ naw ma˰-ahˇ gaˬ-eu ma. Ngaˇ teh˰-ehˇ maˬ
ngeuˇ-eu. Yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ-ahˇ k'aˇ siˬ nya-eu tsawˇ
2 haˬ dawˬ tawˆ lu˰ k'aw˰, naw ma˰-ahˇ gaˬ-eu meh. Aˬ dui-
euˬ la˰ k'oeˇ ahˇ lu˰-eu yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ baˬ da neh naw
ma˰-ahˇ gaˬ-eu ma. Yaw tsaˬ yaw dawˇ k'oeˇ-aˬ, mˬ maˬ
maˬ byaˆ zaˇ ziˇ aˬ dui-euˬ la˰ k'oeˇ ahˇ teh˰-a.
3 Aˬ da Miˬ yehˇ hawˇ-eu Aˬ da Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ Yeˬsuˇ
Ka-li-euˬ la˰ k'oeˇ ahˇ-eu guiˬ lahˬ, g'awˬ shaˬ gaˬ-eu, nui saˇ
o˰-eu, heu deuˬ aˬ dui-euˬ la˰ k'oeˇ ahˇ teh˰-a. Yaw tsaˬ yaw
dawˇ hawˇ-eu g'oeˇ-eu gaˬ-eu la˰ k'oeˇ, heu deuˬ aˬ dui ahˇ
teh˰-a.

### Ka-li neh mehˬ-euˬ lo˰-ehˇ deh˰-awˬ

4 Aˬ da Miˬ yehˇ aˬ dui-ahˇ dawˬ bi˰ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ, nawˬ-
euˬ zaˬ tiˬ paˆ na deuˬ yaw tsaˬ yaw dawˇ-euˬ mehˬ nah caw
teh lu˰ gaˇ ngaˇ ya mawˇ-euˬ miˇ neh, laˬ k'aˬ cehˇ dui dui miˇ-a.
5 Bi˰ taˬ ya˰-euˬ dawˬ yaw shui˰ dawˬ, ngaˇ nawˬ-ahˇ bo˰ ahˇ
le˰-eu maˬ ngeuˇ. Yaw beh ngeh neh aˬ dui za taˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ
dawˬ ngaˇ nawˬ-ahˇ bo˰ ahˇ le˰-eu ma. Zaˬ miˬ-oˇ, aˬ dui tiˬ
g'aˬ tiˇ g'aˬ gaˬ kaˇ-euˇ lehˇ, nymˬ-mˇ ngaˇ nawˬ-ahˇ shaˇ-eu
6 ma. G'oeˇ-eu gaˬ-eu lehˇ ehˇ-eu-aˬ, Miˬ yehˇ neh dawˬ bi˰
taˬ-euˬ lo˰-ehˇ mˇ gaˇ shaˇ gaˇ ehˇ-eu meh. G'oeˇ-eu gaˬ-eu
mehˬ nah caw teh g'eh-awˬ lehˇ, bi˰ taˬ-euˬ dawˬ heu dawˬ-ahˇ
yaw beh ngeh neh naw ma˰ ya gaˬ-euˬ meh.

7 Yeˬsuˇ Ka-li-aˬ, g'awˇ mawˇ baw-awˇ za‸ ka le-euˬ maˬ
ngeuˇ-a lehˇ, jaˬ myaw‸ myaw‸-eu tsawˇ haˬ g'awˬ mya g'aˬ miˇ
tsaˬ k'oeˇ ta^ mehˬ doe-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ g'eh-eu deuˬ-aˬ,
jaˬ myaw‸ myaw‸-eu tsawˇ haˬ pyeu‸-awˇ, Ka-li-ahˇ la^ caw^
8 maw‸ dui dui-eu tsawˇ haˬ meh. Nga ma‸ neh mˇ-euˬ shaˇ-euˬ
deuˬ naw ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ maˬ byo^-iˇ-ehˇ, naw ma‸ guiˬ
9 lahˬ tiˬ byah za ni yahˇ-awˬ. Ka-li neh mehˬ-euˬ lo‸-ehˇ maˬ
deh‸ ni, maˬ ngeuˇ-eu paw aˇ dzehˬ iˇ dzeuˇ-euˬ tsawˇ haˬ aˬ
geu g'aˬ maˬ kaˬ, Miˬ yehˇ-ahˇ maˬ ta‸-a. Ka-li neh mehˬ-euˬ
lo‸-ehˇ deh‸-eu tsawˇ haˬ, Aˬ da Miˬ yehˇ-ahˇ k'aw‸ Zaˬ maˇ-
10 ahˇ k'aw‸ ta‸-eu meh. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na naw ma‸ jawˇ
gaˇ laˇ-awˇ, Ka-li neh mehˬ-euˬ dawˬ k'oeˇ maˬ mehˬ la‸ naˇ,
iˇ kahˇ laˇ k'aw‸ aˬ yaw‸-ahˇ taˬ ha. Aˬ yaw‸-ahˇ tahˬ puˬ
11 ngeh, dawˬ k'aw‸ taˬ ngehˬ cawˬ. Aˬ yaw‸-ahˇ tahˬ puˬ ngeh
dawˬ ngehˬ cawˬ-eu g'aˬ, yaw haiˬ jeˬ mˇ-eu gaˇ caw mˇ-eu lo‸-
ehˇ duˇ-eu meh.

**Dawˬ deh g'a le maw‸-eu gaˇ kaw^**

12 Ngaˇ naw ma‸-ahˇ bo‸ ahˇ le‸ paˬ-ehˇ g'eh-eu g'awˬ mya
ni ja^ k'aw‸, seuˬ g'aˬ hawˇ-eu sahˬ dzaˇ uiˇ neh maˬ bo‸ maw‸
nya. Aˬ dui ma‸ laˬ k'aˬ cehˇ dui dui laˇ nya ni, ngaˇ naw ma‸
jawˇ gaˇ oe-awˇ, naw ma‸-ahˇ dawˬ ja ja cawˬ maw‸ miˇ-a.
13 Nawˬ-ahˇ noeˬ lu‸ ma lehˇ, Miˬ yehˇ neh tseˇ do^ taˬ-euˬ
nawˬ-euˬ dmˇ ma-euˬ zaˬ deuˬ nawˬ-ahˇ dawˬ tsa‸ tsa‸ ahˇ
le‸-eu meh.

# YOˇHAˬ NEH BO‸-EUˬ SMˇ TA‸ TIˬ TA‸

**Aˇ dahˬ beh-eu dawˬ**

1 Ngaˇ-aˬ, tsawˇ mawˬ tsawˇ k'a^ ma. Gaˬyuˇ-ahˇ sahˬ bo‸
heu bo‸ ahˇ le‸-eu ma. Yaw tsaˬ yaw dawˇ la‸ k'oeˇ ngaˇ nawˬ-
ahˇ gaˬ lu‸ ma.
2 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu cawˬ-oˇ, sa‸ laˇ paw loˬ-eu deuˬ nawˇ tiˬ
byah ahˇ-eu lo‸-ehˇ, yawˬ jeˬ na lu‸ tiˬ byah ahˇ laˇ-awˇ, yaw
3 muiˬ jawˇ saˇ do^ ni, ngaˇ guiˬ lahˬ shaˇ lu‸ ma. Aˬ yui‸ aˬ

nyiˇ deuˬ laˇ-awˇ, nawˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ-euˬ mehˬ nah caw
teh lu‸-eu gaˇ kaw^ saˇ kiˇ kamˬ-eu miˇ neh, ngaˇ laˬ k'aˬ cehˇ
dui dui miˇ-a. Nawˇ aˬ diˇ aˬ maˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ-euˬ mehˬ
4 nah caw teh lu‸ meh. Ngaˬ-euˬ zaˬ deuˬ yaw tsaˬ yaw dawˇ-
euˬ mehˬ nah caw teh lu‸ gaˇ ngaˇ ya gaˬ ngeh, ngaˇ heu na^
maˬ tseˇ laˬ k'aˬ maˬ paˇ cehˇ nya miˇ-a.

### Gaˬyuˇ aˬ cawˬ-ahˇ ha nya-eu

5 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu cawˬ-oˇ, nawˇ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ
deuˬ-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ ha-eu-aˬ, muiˬ dui dui meh. Maˬ mawˇ
6 haw-euˬ deuˬ-ahˇ k'aw‸ nawˇ k'oeˇ lo‸-ehˇ ha-eu meh. Nawˇ
g'oeˇ nya gaˬ nya-eu gaˇ kaw^ aˬ yaw‸ ma‸ Ka-li zaˬ aˇ muˇ-
ahˇ ja nehˬ-euˬ meh. Miˬ yehˇ nui ma tsaˬ-eu lo‸-ehˇ nawˇ aˬ
7 yaw‸ ma‸-ahˇ sheuˬ ha-iˇ naˇ, muiˬ dui dui meh. Aˬ jeˬ miˇ
neh ehˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸-aˬ Yeˬsuˇ-euˬ g'aˇ duˬ dawˬ mehˬ
mehˬ-iˇ-eu meh. K'oeˇ uˬ ta‸, aˬ yaw‸ ma‸-aˬ lawˇ ci‸ zaˬ caw
8 ba-eu gaˇ maˬ ha geu‸-a. K'oeˇ miˇ neh, yaw tsaˬ yaw dawˇ
la‸ k'oeˇ heu lo‸-ehˇ g'eh-eu tsawˇ haˬ nehˬ-ehˇ aˬ dui mˇ nya
shaˇ nya ni, aˬ dui ma‸ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ yaw muiˬ-ehˇ ha-eu tsaˬ
meh.

### Daˬyawˇdaˬlaˇ aˬ cawˬ-ahˇ la^ tsoeˬ-eu

9 Ngaˇ Ka-li zaˬ aˇ muˇ-ahˇ sahˬ bo‸ yaw nymˇ nymˇ-ehˇ bo‸
nehˬ-euˬ ma. Ehˇ k'aw‸, Ka-li zaˬ aˇ muˇ-euˬ k'oeˇ ta^ aˬ yui‸
geu‸ maw‸-eu Daˬyawˇdaˬlaˇ-aˬ, nga ma‸-euˬ dawˬ maˬ naˇ
10 haˬ-a. K'oeˇ miˇ neh, ngaˇ oe naˇ aˬ yaw‸ mˇ lu‸ shaˇ lu‸-eu
deuˬ ehˇ do^ ma. Aˬ yaw‸ nga ma‸-ahˇ ja bu ja doeˇ dui dui-eu
meh. K'oeˇ na^ teh‸-ehˇ k'aw‸ aˬ yaw‸ nui k'ahˇ maˬ shiˇ-a
siˬ. Aˬ yaw‸ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ deuˬ-ahˇ maˬ ha-eu uˬ
ta‸, ha maw‸-eu deuˬ-ahˇ la^ tsoeˬ-awˇ, Ka-li zaˬ aˇ muˇ la‸
k'oeˇ teh do^-eu meh.

### Deˬmeˬdeˬliˇ muiˬ meh lehˇ saˇ kiˇ kamˬ-eu

11 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu cawˬ-oˇ, yaw haiˬ jeˬ-euˬ mehˬ nah taˬ
caw teh. Yaw muiˬ jeˬ-euˬ mehˬ nah caw teh-awˬ. Yaw muiˬ
jeˬ mˇ-eu tsawˇ haˬ, Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ meh. Yaw haiˬ jeˬ mˇ-eu
tsawˇ haˬ, Miˬ yehˇ-ahˇ maˬ siˬ maˬ mawˇ haw-euˬ tsawˇ haˬ
12 meh. Tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu‸ Deˬmeˬdeˬliˇ yaw muiˬ meh
lehˇ, saˇ kiˇ kamˬ lu‸ meh. Yaw tsaˬ yaw dawˇ jeˬ k'aw‸, aˬ
yaw‸-euˬ g'aˇ duˬ saˇ kiˇ kamˬ lu‸ meh. Aˬ yaw‸ yaw muiˬ

meh lehˇ, ngaˇ k'aw‸ saˇ kiˇ kamˬ-eu ma. Ngaˇ saˇ kiˇ kamˬ-
eu-aˬ, yaw tsaˬ yaw dawˇ meh lehˇ, nawˇ siˬ lu‸ meh.

**Aˇ saˬ saˬ-eu dawˬ**

13 Ngaˇ nawˬ-ahˇ bo‸ ahˇ le‸ paˬ-ehˇ g'eh-eu g'awˬ mya ni ja^
k'aw‸, sahˬ duˇ hawˇ-eu sahˬ dzaˇ uiˇ neh maˬ bo‸ maw‸ nya.
14 G'awˬ myahˇ maˬ g'eh-ehˇ nawˬ-ahˇ ya mawˇ-awˇ, nawˬ nehˬ-
ehˇ dawˬ ja ja cawˬ maw‸ miˇ-a.
15 Nawˇ nui saˇ o‸ lu‸-uˇ. Nawˬ-ahˇ noeˬ lu‸ ma lehˇ, nawˬ-
euˬ cawˬ deuˬ nawˬ-ahˇ dawˬ tsa‸ tsa‸ ahˇ le‸-eu meh. Ngaˬ-
euˬ cawˬ tiˬ g'aˬ saˇ-i tiˬ g'aˬ-ahˇ k'aw‸, Ngaˇ noeˬ lu‸ ma jeˇ
lehˇ, nawˇ tsa‸ nehˬ-iˬ de.

# YUˇDA^ NEH BO‸-EUˬ SAHˬ BO‸

**Aˇ dahˬ beh-eu dawˬ**

1 Ngaˇ-aˬ Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ zaˬ k'a^ hawˇ-eu Yaˬko^-euˬ mehˇ
nmˇ Yuˇda^ ma. Miˬ yehˇ neh kuˇ taˬ-euˬ naw ma‸-ahˇ sahˬ
bo‸ heu bo‸ ahˇ le‸-eu ma. Aˬ da Miˬ yehˇ naw ma‸-ahˇ gaˬ-
2 awˇ, Yeˬsuˇ Ka-li naw ma‸-ahˇ bo sa^ lu‸ meh. G'awˬ shaˬ
gaˬ-eu jeˬ, nui saˇ o‸-eu jeˬ hawˇ-eu, g'oeˇ-eu gaˬ-eu jeˬ naw
ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ myaˬ laˇ lu‸-uˇ.

**Jah-eu jeˬ-euˬ g'aˇ duˬ leh jeh dui dui-awˬ**

3 Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu cawˬ deuˬ-oˇ, Miˬ yehˇ aˬ dui ma‸-ahˇ
ka k'o‸-euˬ gaˇ kaw^ ngaˇ naw ma‸-ahˇ bo‸ ahˇ le‸ maw‸ dui
dui miˇ-a. Ehˇ k'aw‸, Miˬ yehˇ neh tiˬ po^ teh‸-ehˇ aˬ yaw‸-
euˬ zaˬ deuˬ-ahˇ a nehˬ taˬ-euˬ jah-eu k'oeˇ jeˬ-euˬ g'aˇ duˬ
leh jeh dui dui-awˬ lehˇ, ngaˇ naw ma‸-ahˇ g'aˬ bi‸-eu la‸ k'oeˇ
4 sahˬ bo‸ heu bo‸ ahˇ le‸-eu ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, tsawˇ
haˬ tiˬ pa^ na deuˬ aˬ dui ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ uˇ k'oeˬ laˇ-euˬ
meh. Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu maˬ baw-eu tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-aˬ,
yaw haiˬ jeˬ hawˇ-eu jaw‸ la‸ ni g'eh-eu g'awˬ mya jeˬ mˇ nya
ni, Miˬ yehˇ-euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ la^ pyaw^-eu meh. Yeˬsuˇ Ka-li
teh‸-ehˇ aˬ dui-ahˇ u^ lahˇ-eu g'aˬ hawˇ-eu aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ

pyeu‸-eu gaˇ aˬ yaw‸ ma‸ byehˇ dzeh-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ,
k'ehˬ nehˬ k'a^ nehˬ gaˇ ya daˬ teh‸-a lehˇ, aˇ hu neh ehˇ tseh^
taˬ-euˬ meh.

**Aˬ diˇ maˬ ngeuˇ-eu saˬ laˬ deuˬ-ahˇ Miˬ yehˇ k'ehˬ nehˬ k'a^ nehˬ teh‸-a**

5 Naw ma‸ tiˬ po^ siˬ-euˬ k'aw‸, ngaˇ naw ma‸-ahˇ heu lo‸-
ehˇ paˇ ja noeˬ nehˬ maw‸ nya siˬ. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-aˬ,
Iˇjiˇtu^ miˇ k'ahˬ la‸ k'oeˇ Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-ahˇ
ka k'o‸-awˇ neh, maˬ jah-eu tsawˇ haˬ-ahˇ-aˬ la^ luˬ la^ seˇ-euˬ
6 meh. K'oeˇ uˬ ta‸, yawˬ ha-euˬ aˇ yaˬ-ahˇ byehˇ dzeh-awˇ
yawˬ ha-euˬ jawˇ duˬ-ahˇ neh ceh^-euˬ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ-ahˇ,
mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ zi‸-eu shmˇ ca^ neh pa‸-awˇ, zahˇ tsui
ni g'eh-eu jawˇ duˬ-ahˇ ka lahˇ taˬ-euˬ meh. Yaˇ k'aˬ daˇ-eu
aˇ nah nah ma ngeh nah keu^ ni, aˬ yaw‸ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ k'oeˇ
7 lo‸-ehˇ ka lahˇ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni, Sawˇdoˬ
meuˬ, Gawˇmawˇla^ meuˬ hawˇ-eu, dawˬ peh ja^-eu meuˬ deuˬ
k'aw‸, aˬ dui-euˬ g'aˇ duˬ dzaw geu‸ duˬ pyeu‸-eu meh. Meuˬ
k'oeˇ deuˬ-euˬ la‸ k'oeˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ, k'aˬ miˬ sheu dui
dui-awˇ, k'aˬ dzeˇ zaˬ yaw kaˬ k'aw‸ maˬ mˇ k'mˬ-eu jeˬ mˇ-
eu miˇ neh, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ do‸ lu‸-eu miˬ dzaˬ la‸
k'oeˇ k'ehˬ-eu k'a^-eu gaˇ ya daˬ lu‸ meh.
8 Aˬ diˇ maˬ ngeuˇ-eu saˬ laˬ heu deuˬ k'aw‸, yu‸ ma^ ma^
mawˇ-euˬ gaˇ g'oe g'oe-ehˇ, k'oeˇ lo‸-ehˇ duˇ ni yawˬ ha-euˬ
shiˬ shaˬ jiˇ-ahˇ jaw‸ laˇ ni mˇ lu‸ meh. Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ, aˬ
yaw‸ ma‸-ahˇ u^ lahˇ-eu g'aˬ-ahˇ puiˬ-awˇ, k'ahˬ sehˇ zawˇ
9 huiˬ-eu deuˬ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-eu meh. Zawˇ huiˬ
zawˇ mahˇ-eu mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ Miˇgeˬlaˇ-aˬ, shiˇ taˬ-euˬ
Moˇseˬ-euˬ g'awˇ mawˇ-euˬ gaˇ kaw^-ahˇ neh neh‸ sahˬ paˬ-ahˇ
tsawˇ pyehˇ pyehˇ ngeh, aˬ yaw‸-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ
ehˇ ehˇ-ehˇ yaˇ k'aˬ maˬ daˇ peuˬ-a. Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ nawˬ-
ahˇ dehˬ dehˬ-ehˇ mehˬ nehˬ la‸ teh‸-a lehˇ, neh‸ sahˬ paˬ-ahˇ
10 ehˇ nehˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸, tsawˇ haˬ heu deuˬ-aˬ, aˬ yaw‸
ma‸ maˬ siˬ nya-eu deuˬ-euˬ gaˇ kaw^ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ
ehˇ-eu meh. Tiˬ jeˬ-iˬ maˬ shaˇ noeˬ nya-eu jeˬ zaˬ lo‸-ehˇ,
yawˬ haˇ yawˬ ha siˬ lu‸-eu mehˬ nah teh‸-ehˇ caw teh lu‸-eu
11 miˇ neh, luˬ-iˇ seˇ-iˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ, ya noeˬ shaˬ
dui dui teh‸-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw‸ ma‸ Gaˬiˇna^-
euˬ mehˬ nah caw teh lu‸ meh. K'oeˇ uˬ ta‸, aˬ yaw‸ ma‸ aˇ
poeˬ za ni Baˬlaˬ neh mˇ bahˬ-euˬ mehˬ nah caw teh caw teh-

ehˇ mˇ lu˰ meh. Gawˇla^ pui˯-eu˯ lo˰-ehˇ a˯ yaw˰ ma˰ k'aw˰
pui˯-eu˯ miˇ neh, ya lu˯ ya seˇ-iˇ teh˰-a.
12 Naw ma˰ g'oeˇ-eu ga˯-eu baw˯-i˯ dza˯ ngeh, a˯ yaw˰ ma˰-a˯
gu^ pa˯-ehˇ g'eh-eu maˇ naˇ lo˰-ehˇ duˇ-eu meh. A˯ yaw˰ ma˰
dza˯ ta˰ dawˇ ta˰ ngeh a˯ caw˯-ahˇ yaw zeu ma˯ baw ni, yaw˯
ha-eu˯ g'aˇ du˯ teh˰-ehˇ shaˇ noe˯ nya-eu meh. A˯ yaw˰ ma˰-a˯,
ja˯ lehˇ baw g'eh lu˰-eu, u˯ yehˇ ma˯ ahˇ-eu je˯ tm˯ lo˰-ehˇ
duˇ-eu meh. Si˯ yam˯-ahˇ aˇ si˯ ma˯ si˯ le-ehˇ g'awˇ dzeh-eu˯,
nyi˯ po^ shiˇ-eu˯ aˇ si˯ aˇ bawˇ lo˰-ehˇ k'aw˰ duˇ-eu meh.
13 A˯ yaw˰ ma˰-a˯, i˯ ma la^ sha^ la˰ k'oeˇ iˇ lu^ dzeh dui dui-awˇ
buiˇ meu˰ bi do^ laˇ-eu lo˰-ehˇ a˯ yaw˰ ma˰ yaw˯ ha-eu˯ sha˰
dawˇ-eu je˯-ahˇ yaw˯ ha bi do^ laˇ-eu meh. A˯ yaw˰ ma˰-a˯,
yaw˯ ha-eu˯ gaˇ ma-ahˇ yaw˯ ha ma˯ gaˇ-eu a˯ guiˇ lo˰-ehˇ
duˇ-eu meh. A˯ yaw˰ ma˰-eu˯ g'aˇ du˯ zahˇ dui dui-eu jawˇ
zaˇ m˯ ma˯ ma˯ bya^ zaˇ ziˇ la^ sa^ ta˯-eu˯ meh.
14 A˯da˯-ahˇ neh gui ka le˰-eu˯, shi˰ ziˇ ti˯ ziˇ la˰ k'oeˇ jawˇ-eu
Iˇnaw^ k'aw˰, a˯ yaw˰ ma˰-eu˯ gaˇ kaw^ heu lo˰-ehˇ daw˯ meh˯
meh˯-eu˯ meh. Sah˯ pa˯ Mi˯ yehˇ-a˯, a˯ yaw˰-eu˯ tsawˇ mui˯
15 tsawˇ shawˇ aˇ muiˇ aˇ seh g'a˯ neh˯-ehˇ oe lu˰ meh. A˯
yaw˰ tsawˇ ha˯ daw˯ taw^ lu˰-ahˇ yaˇ k'a˯ daˇ le meh. K'oeˇ
u˯ ta˰, Mi˯ yehˇ-ahˇ yaw zeu ma˯ baw-eu tsawˇ ha˯ daw˯ taw^
lu˰-ahˇ yaˇ k'a˯ daˇ-awˇ k'eh˯ neh˯ k'a^ neh˯-eu lehˇ a˯ yaw˰
oe meh. Mi˯ yehˇ-ahˇ yaw zeu ma˯ baw-eu i˯ baˇ za˯ k'oeˇ
deu˯-a˯, a˯ yaw˰ ma˰ neh Mi˯ yehˇ-ahˇ yaw zeu ma˯ baw-ehˇ
k'aˇ mˇ k'aˇ shaˇ-eu˯ daw˯ taw^ lu˰-eu˯ g'aˇ du˯ ma˯ ehˇ, Mi˯
yehˇ-ahˇ coe˯ dui ci^ dui dui-eu daw˯ ngeh˯-eu˯ g'aˇ du˯ ma˯
ehˇ, yaˇ k'a˯ daˇ gaˇ ya da˯ teh˰-a lehˇ, meh˯ ta˯-eu˯ meh.
16 Tsawˇ ha˯ k'oeˇ deu˯-a˯, a˯ caw˯-ahˇ ja bu ja doeˇ-awˇ, a˯
geu je˯-ahˇ k'aw˰ ehˇ k'aˇ za-eu tsawˇ ha˯ meh. A˯ yaw˰ ma˰-
a˯, shi˯ sha˯ jiˇ-eu˯ meh˯ nah caw teh-eu tsawˇ ha˯ meh. K'oeˇ
u˯ ta˰, ja seh ja seh-ehˇ k'ah˯ sehˇ jeh^-eu tsawˇ ha˯ hawˇ-eu,
a˯ yaw˰ ma˰ geu˰ maw˰-eu lo˰-ehˇ za ni, a˯ caw˯-ahˇ ci˯ poe˯-
eu tsawˇ ha˯ k'aw˰ ngeuˇ meh.

**A˯ yaw˰ ma˰-ahˇ bi yahˇ-eu u˯ ta˰ g'a˯ bi˰-eu˯**

17 Ngaˇ zawˇ ga˯-eu caw˯ deu˯-oˇ, dzeuˇ laˇ ngeh a˯ dui-eu˯
Sah˯ pa˯ Ye˯suˇ Ka-li-eu˯ g'a˯ k'ehˇ deu˯ neh ehˇ ta˯-eu˯ daw˯-
18 ahˇ naw ma˰ ta˯ ngehˇ de. A˯ yaw˰ ma˰ ehˇ-eu, Aˇ sa˯ sa˯-eu
aˇ yam˯ la˰ k'oeˇ, Mi˯ yehˇ-ahˇ yaw zeu ma˯ baw ni shi˯ sha˯
jiˇ-eu˯ nui noe˯ nui lo^ geu˰-eu u˯ ta˰, u˯ du˯ tah˯-eu zahˇ-ahˇ

yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ niˇ g'a-eu tsawˇ haˬ do^ laˇ teh‸-a
lehˇ, naw ma‸-ahˇ ehˇ nehˬ taˬ-euˬ meh.
19 Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-aˬ, aˇ ma‸-ahˇ la^ pya^-eu meh. Aˬ
yaw‸ ma‸-euˬ la‸ k'oeˇ Yaw sahˇ Miˬ yehˇ maˬ jawˇ-eu miˇ neh,
20 shiˬ shaˬ jiˇ paw teh‸-ehˇ ta‸ leˇ-eu meh. Ngaˇ zawˇ gaˬ-eu
cawˬ deuˬ-oˇ, naw ma‸ muiˬ dui shawˇ dui dui-eu jah-eu jeˬ la‸
k'oeˇ huiˬ laˇ mahˇ laˇ-awˇ, muiˬ-eu shawˇ-eu Yaw sahˇ Miˬ
21 yehˇ la‸ k'oeˇ guiˬ lahˬ shaˇ shaˇ-ehˇ jawˇ-awˬ. Miˬ yehˇ-
euˬ g'oeˇ-eu gaˬ-eu la‸ k'oeˇ jawˇ zi‸-awˬ. Mˬ maˬ maˬ bya^
zaˇ ziˇ deh‸-eu jeˬ za ni, aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li
g'awˬ shaˬ gaˬ-eu jeˬ-ahˇ dawˬ dawˬ-ehˇ jawˇ-awˬ.
22 Yaw muiˬ-ehˇ maˬ jah-eu tsawˇ haˬ-ahˇ g'oeˇ-eu gaˬ-eu la‸
23 k'oeˇ caw ba nehˬ-awˬ. Tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ ya buˬ-iˇ
ni, miˬ dzaˬ la‸ k'oeˇ g'eu do^ nehˬ-awˬ. K'oeˇ uˬ ta‸, gu^-eu
nui ma ahˇ ahˇ-ehˇ, tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ-ahˇ g'awˬ shaˬ
gaˬ nehˬ-awˬ. Shiˬ shaˬ jiˇ-euˬ mehˬ nah caw teh-eu miˇ neh,
yaw jaw‸ leh‸-eu mehˬ tsoeˬ-ahˇ bye-awˬ.

**Dawˬ ngehˬ g'eh nehˬ-euˬ**

24 Naw ma‸ maˬ ya lehˬ maˬ ya ca-iˇ ni, Miˬ yehˇ naw ma‸-ahˇ
haw nya pya^ nya meh. Naw ma‸ iˬ baˇ taˬ k'aˇ maˬ za-ehˇ,
aˬ yaw‸-euˬ yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ tiˬ byah ja^-eu jawˇ duˬ-ahˇ
laˬ k'aˬ cehˇ ta^-i ya jawˇ leˇ ni, aˬ yaw‸ jahˇ nya meh.
25 Aˬ dui-ahˇ ka k'o‸ nehˬ la‸-eu Miˬ yehˇ k'oeˇ g'aˬ teh‸-ehˇ,
aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ Ka-li baˬ da neh yaw sheh‸ k'ahˬ
sehˇ maˬ ehˇ, huiˬ-eu mahˇ-eu jeˬ maˬ ehˇ, baoˬ maˬ ehˇ, u^
lahˇ-eu jeˬ maˬ ehˇ, aˇ dahˬ beh ngeh k'aw‸, nymˬ-mˇ k'aw‸,
mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ k'aw‸, aˬ yaw‸-euˬ k'oeˇ ta^ ja^ lu‸-uˇ.

# PAH MEHˬ-EU SAHˬ BO‸

**Yeˬsuˇ Ka-li neh pah mehˬ nehˬ la‸-euˬ deuˬ**

1 Yeˬsuˇ Ka-li neh pah mehˬ nehˬ la‸-euˬ deuˬ sahˬ bo‸ heu
ta‸-euˬ la‸ k'oeˇ bo‸ taˬ-euˬ ma. G'awˬ myahˇ maˬ g'eh-ehˇ
pyeu‸ laˇ-eu deuˬ-euˬ gaˇ kaw^ aˬ yaw‸-euˬ zaˬ k'a^ deuˬ-ahˇ
bi siˬ bi mawˇ-eu lehˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ k'oeˇ lo‸-ehˇ pah

mehˬ nehˬ-euˬ meh. Ngaˇ-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ k'aˆ Yoˇhaˬ
ma. Yeˬsuˇ aˬ yawꞈ-euˬ mˬ taˆ g'aˬ k'ehˇ-ahˇ k'ehˇ leꞈ-awˇ,
ngaˬ-ahˇ gaˇ kawˆ heu deuˬ bi siˬ bi mawˇ nehˬ laꞈ-euˬ meh.
2 Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ hawˇ-eu Yeˬsuˇ Ka-li neh saˇ kiˇ kamˬ
taˬ-euˬ deuˬ-euˬ gaˇ kawˆ, ngaˇ ya mawˇ-euˬ loꞈ-ehˇ saˇ kiˇ
kamˬ-eu ma.
3 Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ heu gui mehˬ-eu deuˬ maˬ ehˇ, boꞈ taˬ-
euˬ dawˬ deuˬ-ahˇ ya gaˬ-awˇ naˇ haˬ geuꞈ-eu deuˬ maˬ ehˇ,
guiˬ lahˬ huiˬ tehꞈ-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˇ yamˬ keuˆ le
shaw-iˬ meh.

**Ka-li zaˬ aˇ muˇ shiꞈ muˇ-ahˇ boꞈ nehˬ-euˬ**

4 Ngaˇ-aˬ Yoˇhaˬ ma. Aˬsiˇ miˇ k'ahˬ-ahˇ jawˇ-eu Ka-li zaˬ
aˇ muˇ shiꞈ muˇ-ahˇ sahˬ boꞈ heu boꞈ ahˇ laꞈ-eu ma. Aˇ hu
k'awꞈ, nymˬ-mˇ k'awꞈ, aˬ kaˇ k'awꞈ dehꞈ luꞈ-eu g'aˬ-euˬ guiˬ
lahˬ yaw dzahˇ hawˇ-eu nui saˇ oꞈ-eu jeˬ maˬ ehˇ, aˬ yawꞈ-euˬ
nuiˇ mahˬ mahˬ ma-euˬ mehˬ shi jawˇ-eu yaw sahˇ shiꞈ g'aˬ-euˬ
guiˬ lahˬ yaw dzahˇ hawˇ-eu nui saˇ oꞈ-eu jeˬ maˬ ehˇ,
5 dawˇ coe ni saˇ kiˇ kamˬ-eu Yeˬsuˇ Ka-li-euˬ guiˬ lahˬ yaw
dzahˇ hawˇ-eu nui saˇ oꞈ-eu jeˬ maˬ ehˇ, naw maꞈ-euˬ k'oeˇ
taˆ jaˆ luꞈ-uˇ. Yeˬsuˇ Ka-li-aˬ, shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ deuˬ-euˬ
laꞈ k'oeˇ g'oꞈ dehꞈ beh beh laˇ-euˬ g'aˬ pyeuꞈ-eu meh. Miˇ
tsaˬ-euˬ sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ deuˬ-ahˇ uˆ lahˇ-eu g'aˬ k'awꞈ
ngeuˇ meh.
Aˬ yawꞈ aˬ dui-ahˇ gaˬ-eu miˇ neh, aˬ yawꞈ-euˬ shiˬ neh aˬ
6 dui-euˬ iˬ baˇ-ahˇ pyehˬ nehˬ laꞈ-euˬ meh. Aˬ dui aˬ yawꞈ
uˆ lahˇ-eu laꞈ k'oeˇ jawˇ-eu zaˬ pyeuꞈ laˇ ni maˬ ehˇ, aˬ yawꞈ-
euˬ Aˬ da Miˬ yehˇ-euˬ piˇ zaˬ geuꞈ ni maˬ ehˇ, aˬ yawꞈ jahˇ
nehˬ laꞈ-euˬ meh. Mˬ maˬ maˬ byaˆ zaˇ ziˇ aˬ yawꞈ-euˬ k'oeˇ
taˆ yaw shehꞈ k'ahˬ sehˇ hawˇ-eu uˆ lahˇ-eu baoˬ jaˆ luꞈ-uˇ.
7 Haw de. Aˬ yawꞈ mˬ dmˇ laꞈ k'oeˇ neh zaꞈ ka le tehꞈ-a. Myaˆ
nuiˆ yawˬ nuiˆ na luꞈ hawˇ-eu aˬ yawꞈ-ahˇ gahˬ neh tsawꞈ-euˬ
deuˬ, aˬ yawꞈ-ahˇ ya mawˇ tehꞈ-a. Miˇ tsaˬ k'oeˇ taˆ jawˇ-
eu tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca dawˬ tawˆ luꞈ aˬ yawꞈ baˬ da neh tsawˇ
ngoeˇ ya ngoeˇ tehꞈ-a. Heu loꞈ-ehˇ pyeuꞈ laˇ tehꞈ-a.
8 Ngaˇ-aˬ, aˇ dahˬ beh-eu hawˇ-eu aˇ saˬ saˬ-eu g'aˬ ma lehˇ,
Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ ehˇ-eu meh. Aˬ yawꞈ-aˬ, aˇ hu k'awꞈ,
nymˬ-mˇ k'awꞈ, aˬ kaˇ k'awꞈ, dawˬ tawˆ luꞈ-euˬ k'oeˇ taˆ uˆ
lahˇ-eu g'aˬ meh.

**Yoˇhaˬ tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-ahˇ ya mawˇ-euˬ**

9 Ngaˇ-aˬ, naw ma‸-euˬ aˬ yui‸ aˬ nyiˇ Yoˇhaˬ ma. K'ehˬ
nehˬ k'a^ nehˬ la‸-eu jeˬ-ahˇ maˬ ehˇ, Miˬ yehˇ u^ lahˇ-eu
jeˬ-ahˇ maˬ ehˇ, oˇ-eu jeˬ-ahˇ maˬ ehˇ, Yeˬsuˇ la‸ k'oeˇ ngaˇ
naw ma‸ nehˬ-ehˇ daˬ lu‸ ma. Ngaˇ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ mehˬ
mehˬ-ehˇ Yeˬsuˇ-euˬ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ kamˬ-euˬ miˇ neh, Baˬmoˇ
10 lehˇ kuˇ-eu iˇ jaw lahˇ-ahˇ ya jawˇ lu‸ ma. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-
euˬ aˇ nah ngeh nah, ngaˇ Yaw sahˇ Miˬ yehˇ la‸ k'oeˇ jawˇ
lu‸ ngeh, daˇ heh teˇ saˇ mahˇ do^ le-eu lo‸-ehˇ, ngaˬ-euˬ naˇ
11 k'ah paw, k'a^ dui dui-eu teˇ saˇ ngaˇ ya gaˬ-euˬ ma. Nawˇ
ya mawˇ-eu lehˇ g'eh-eu deuˬ, sahˬ bo‸ la‸ k'oeˇ bo‸-awˇ,
Eˇpeˇsu meuˬ, Saˬmuˇlaˬna^ meuˬ, Beˬlaˬgaˬ meuˬ, Saˬdiˬlehˇ
meuˬ, Saˬdiˇ meuˬ, Piˇlaˬdeˬpiˇ meuˬ, Lawˬdiˬci^ meuˬ, meuˬ
heu deuˬ-ahˇ jawˇ-eu Ka-li zaˬ aˇ muˇ shi‸ muˇ-ahˇ daw^ ahˇ
le‸-awˬ lehˇ, teˇ saˇ k'oeˇ ehˇ nehˬ la‸-euˬ meh.
12 Ngaˬ-ahˇ dawˬ ngehˬ nehˬ la‸ lu‸-eu g'aˬ-ahˇ ya mawˇ ni,
ngaˇ nahˇ g'o‸ g'o‸ haw ngeh, shuiˇ tsiˇ k'mˬ shi‸ k'mˬ-ahˇ
13 ya mawˇ-eu ma. Tsiˇ k'mˬ k'oeˇ deuˬ-euˬ g'ahˇ ceh, tsawˇ
haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-ahˇ duˇ-eu tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-ahˇ ngaˇ ya mawˇ-
euˬ ma. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ, kuiˇ mya^ puˇ-ahˇ keu^ ni
pehˇ k'ahˬ pehˇ mahˇ dm-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ k'ahˬ-ahˇ shuiˇ
14 jo‸ pa‸ pa‸ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-euˬ uˬ duˬ hawˇ-eu aˬ
yaw‸-euˬ tsehˇ kahˇ-aˬ, pyuˇ deuˬ ni g'eh-eu yawˇ-euˬ ca‸ hm
lo‸-ehˇ pyuˇ dui dui-eu meh. Aˬ yaw‸-euˬ mya^ nui^-aˬ, miˬ
15 dzaˬ miˬ lmˇ lo‸-ehˇ duˇ-eu meh. Aˬ yaw‸-euˬ aˬ kuiˇ-aˬ,
shawˇ jeh^ ni k'aˇ taˬ-euˬ guiˬ shuiˇ lo‸-ehˇ duˇ-eu meh. Aˬ
yaw‸ dawˬ ngehˬ-eu-aˬ, teˇ saˇ zawˇ mahˇ-eu lawˇ baˬ-euˬ teˇ
16 saˇ lo‸-ehˇ duˇ-eu meh. Aˬ yaw‸-euˬ aˇ maˇ la‸-ahˇ aˬ guiˇ
shi‸ siˬ nyeh‸ tehˬ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-euˬ k'aˬ meh la‸
k'oeˇ neh, nyiˬ paw lu‸ mi seuˬ baw-eu ta^ dui dui-eu mi cehˇ
tiˬ kahˇ do^ le-euˬ meh. Aˬ yaw‸-euˬ mya^ pyawˬ-aˬ, nahˇ ma
lo‸-ehˇ naˇ guiˇ guiˇ-eu meh.
17 Ngaˇ aˬ yaw‸-ahˇ ya mawˇ ngeh, shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ lo‸-ehˇ
aˬ yaw‸-euˬ aˬ kuiˇ dawˬ peh coˬ dzeh-euˬ miˇ-a. K'oeˇ
ngeh, aˬ yaw‸-euˬ aˇ maˇ la‸ ngaˬ-euˬ k'oeˇ ta^ ba‸ da^-awˇ
ehˇ nehˬ la‸-eu, Taˬ gu^. Ngaˇ-aˬ, aˇ dahˬ beh-eu hawˇ-eu aˇ
18 saˬ saˬ-eu g'aˬ ma. Deh‸ lu‸-eu g'aˬ k'aw‸ ngeuˇ ma. Ngaˇ
shiˇ-euˬ k'aw‸, nymˬ-mˇ mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh‸ lu‸ ma.
Shiˇ-eu jeˬ-euˬ mahˬ taw‸ taw‸ duˇ hawˇ-eu shiˇ-eu miˇ k'ahˬ-

euˬ mahˬ taw‸ taw‸ duˇ ngaˬ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ ahˇ ma.
19 K'oeˇ miˇ neh, nawˬ neh mawˇ-euˬ deuˬ maˬ ehˇ, nymˬ-mˇ
pyeu‸ lu‸-eu deuˬ maˬ ehˇ, aˬ kaˇ pyeu‸ laˇ-eu deuˬ maˬ ehˇ,
20 bo‸ taˬ-awˬ. Ngaˬ-euˬ aˇ maˇ la‸-ahˇ nawˬ neh ya mawˇ-euˬ
aˬ guiˇ shi‸ siˬ-euˬ dawˬ tsui‸ hawˇ-eu, shuiˇ tsiˇ k'mˬ shi‸
k'mˬ-euˬ dawˬ tsui‸-aˬ, heu lo‸-ehˇ meh. Aˬ guiˇ shi‸ siˬ-aˬ,
Ka-li zaˬ aˇ muˇ shi‸ muˇ-euˬ g'aˬ k'ehˇ meh. Tsiˇ k'mˬ shi‸
k'mˬ-aˬ, Ka-li zaˬ aˇ muˇ shi‸ muˇ meh.

**Ka-li zaˬ aˇ muˇ shi‸ muˇ-ahˇ sahˬ bo‸ bi bo‸ nehˬ-euˬ**

2 Eˇpeˇsu meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Ka-li zaˬ aˇ muˇ-euˬ g'aˬ k'ehˇ-
ahˇ heu lo‸-ehˇ bo‸ nehˬ-awˬ. Aˇ maˇ la‸-ahˇ aˬ guiˇ shi‸
siˬ nyeh‸ tehˬ taˬ-awˇ, shuiˇ tsiˇ k'mˬ shi‸ k'mˬ-euˬ g'ahˇ ceh
cah lu‸-eu g'aˬ, heu lo‸-ehˇ ehˇ-eu meh.
2 Nawˇ mˇ lu‸ shaˇ lu‸-eu deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, mˇ doeˇ shaˇ
doeˇ-eu deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, oˇ coeˇ-eu deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, ngaˇ
siˬ lu‸ ma. Nawˇ tsawˇ haˬ yaw haiˬ deuˬ-ahˇ maˬ kamˬ coeˇ
gaˇ k'aw‸, ngaˇ siˬ lu‸ ma. G'aˬ k'ehˇ ma lehˇ ehˇ-eu k'aw‸,
aˬ diˇ maˬ ngeuˇ-eu deuˬ-ahˇ nawˇ lawˬ haw-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸
jaˬ myaw‸ myaw‸-eu tsawˇ haˬ law hawˇ ngaˬ lehˇ, nawˇ ya siˬ-
3 euˬ meh. Nawˇ oˇ coeˇ-eu meh. Ngaˬ-ahˇ g'oe-eu baˬ da neh
k'ehˬ-eu k'a^-eu gaˇ ya daˬ ngeh, nawˇ nui ma maˬ caw^ gaˇ
4 k'aw‸, ngaˇ siˬ lu‸ ma. Ehˇ k'aw‸, ngaˇ nawˬ-ahˇ iˬ baˇ
taˬ k'aˇ heu lo‸-ehˇ za-eu ma. Nawˇ yaw beh g'oeˇ-eu gaˬ-eu
5 nui ma ahˇ-eu k'aw‸, nymˬ-mˇ maˬ paˇ ahˇ ngaˇ. K'oeˇ miˇ
neh, nawˇ yaw goˇ-ahˇ neh ga ka le-euˬ gaˇ shaˇ noeˬ-awˇ, iˬ
baˇ noeˬ po^ noeˬ po^-ehˇ yaw beh mˇ-euˬ lo‸-ehˇ mˇ-awˬ.
Nawˇ nawˬ-euˬ iˬ baˇ maˬ noeˬ po^ naˇ, ngaˇ nawˬ-euˬ tsiˇ
6 k'mˬ-ahˇ ciˬ do^ le ma. Ehˇ k'aw‸, nawˇ yaw muiˬ heu jeˬ
mˇ lu‸ nga siˬ. Nawˇ Niˇgawˇla tsawˇ haˬ mˇ-eu shaˇ-eu deuˬ-
ahˇ muiˇ lu‸ meh. Ngaˇ k'aw‸ k'oeˇ deuˬ-ahˇ muiˇ lu‸ ma.
7 Naˬ bawˇ k'aˇ tso‸-eu tsawˇ haˬ, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ Ka-li zaˬ
aˇ muˇ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu dawˬ yaw muiˬ-ehˇ naˇ haˬ-awˬ.
G'aˬ leˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ-aˬ, sa‸ laˇ-ahˇ bi deh‸ laˇ-eu aˇ
bawˇ-euˬ aˇ siˬ ya dzaˬ ni, ngaˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ a kawˬ-aˬ
bi‸ ma. Aˇ bawˇ k'oeˇ bawˇ-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ Baˬlaˬdiˇsu^
la‸ k'oeˇ deh‸-eu meh.*
8 Saˬmuˇlaˬna^ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Ka-li zaˬ aˇ muˇ-euˬ g'aˬ
k'ehˇ-ahˇ heu lo‸-ehˇ bo‸ nehˬ-awˬ. Aˇ dahˬ beh-eu hawˇ-eu

* Baˬlaˬdiˇsu^ lehˇ ehˇ-eu-aˬ, sa‸ laˇ-euˬ g'aˬ naˬ naˬ duˬ-ahˇ ehˇ-eu meh.

aˇ saˬ saˬ-eu g'aˬ pyeu‸-eu uˬ ta‸, shiˇ-euˬ k'aw‸ g'o‸ deh‸
laˇ-euˬ g'aˬ, heu lo‸-ehˇ ehˇ-eu meh.
9 Nawˇ ya daˬ lu‸-eu k'ehˬ-eu k'a^-eu hawˇ-eu shaˬ-eu zahˬ-eu
gaˇ ngaˇ siˬ lu‸ ma. (Aˬ diˇ ehˇ naˇ, nawˇ-aˬ smˇ muiˬ smˇ
baw meh.) Tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ nawˬ-ahˇ ja bu ja doeˇ
lu‸ gaˇ k'aw‸ ngaˇ siˬ lu‸ ma. Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ, Yuˇda^ tsawˇ
haˬ ma lehˇ ehˇ-eu k'aw‸, Yuˇda^ tsawˇ haˬ maˬ ngeuˇ-a.
10 Saˬdaˬ-euˬ aˇ muˇ la‸ k'oeˇ ahˇ-eu tsawˇ haˬ meh. G'awˬ
myahˇ maˬ g'eh-ehˇ nawˇ ya daˬ-eu lehˇ g'eh-eu deuˬ-ahˇ taˬ
gu^. Nawˬ-ahˇ lawˬ haw-eu lehˇ, neh‸ sahˬ paˬ naw ma‸ tiˬ
pa^ na deuˬ-ahˇ tawˬ-ahˇ daw^-awˇ, tseˇ nah byah ni k'ehˬ gaˇ
k'a^ gaˇ naw ma‸ ya daˬ teh‸-a. Shiˇ ngeh keu^ ni nui ma zi‸-
awˬ. Zi‸ naˇ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ bi deh‸-eu shuiˇ uˬ
11 k'o^ ngaˇ nawˬ-ahˇ bi k'o^ ma. Naˬ bawˇ k'aˇ tso‸-eu tsawˇ
haˬ, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ Ka-li zaˬ aˇ muˇ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu
dawˬ yaw muiˬ-ehˇ naˇ haˬ-awˬ. Nyiˬ po^ tiˬ po^ shiˇ-eu jeˬ-
aˬ, g'aˬ leˇ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ jahˇ nya.
12 Beˬlaˬgaˬ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Ka-li zaˬ aˇ muˇ-euˬ g'aˬ
k'ehˇ-ahˇ heu lo‸-ehˇ bo‸ nehˬ-awˬ. Nyiˬ paw lu‸ mi seuˬ baw-
eu ta^ dui dui-eu mi cehˇ nyeh‸ tehˬ taˬ-euˬ g'aˬ heu lo‸-ehˇ
ehˇ-eu meh.
13 Nawˬ-euˬ jawˇ duˬ-aˬ, Saˬdaˬ-euˬ nuiˇ mahˬ mahˬ ma meh
lehˇ, ngaˇ siˬ lu‸ ma. Nawˇ ngaˬ-ahˇ zi‸ dah ni g'oe lu‸ meh.
Ngaˬ-euˬ g'aˇ duˬ dawˇ coe ni saˇ kiˇ kamˬ-eu Aˬdiˇpa^ deh‸
lu‸ ngeh k'aw‸, nawˇ ngaˬ-ahˇ jah-eu jeˬ-ahˇ maˬ byehˇ dzeh-a.
Aˬ yaw‸-aˬ, Saˬdaˬ jawˇ lu‸-eu nawˬ-euˬ meuˬ la‸ k'oeˇ seh‸-
14 euˬ gaˇ ya daˬ-euˬ meh. Ehˇ k'aw‸, ngaˇ nawˬ-ahˇ iˬ baˇ taˬ
k'aˇ heu lo‸-ehˇ za-eu ma. Nawˬ-euˬ jawˇ duˬ-ahˇ jawˇ-eu
tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ-aˬ, Baˬlaˬ lehˇ myahˇ-euˬ g'aˬ neh
mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-euˬ mehˬ nah caw teh lu‸ meh. Iˇsaˬleˬla^
tsawˇ haˬ lehˬ-iˇ ca-iˇ ni, aˬ yaw‸ Baˬlehˇ-ahˇ mehˬ nehˬ-
euˬ meh. Mehˬ nehˬ-euˬ k'oeˇ-aˬ, tahˬ pahˬ aˬ ma mawˇ kawˇ-
ahˇ lawˇ nehˬ-euˬ dzaˬ dzaˬ dawˇ dawˇ dzaˬ-awˬ lehˇ mehˬ
nehˬ-euˬ uˬ ta‸, k'aˬ miˬ k'aw‸ sheu-awˬ lehˇ, mehˬ nehˬ-euˬ
15 meh. K'oeˇ uˬ ta‸, nawˬ-euˬ la‸ k'oeˇ tsawˇ haˬ tiˬ pa^
na deuˬ, Niˇgawˇla tsawˇ haˬ mehˬ nehˬ tso^ nehˬ lu‸-eu mehˬ
16 nah caw teh lu‸ meh. K'oeˇ miˇ neh, iˬ baˇ noeˬ po^-awˬ.
Maˬ noeˬ po^ naˇ, ngaˇ nawˇ jawˇ gaˇ yaw kawˇ-ehˇ za‸ ka
le-awˇ, ngaˬ-euˬ k'aˬ meh la‸ k'oeˇ do^ laˇ-eu mi cehˇ neh
17 tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ guiˇ deu^ ma. Naˬ bawˇ k'aˇ tso‸-

eu tsawˇ haˬ, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ Ka-li zaˬ aˇ muˇ deuˬ-ahˇ ehˇ
nehˬ-eu dawˬ yaw muiˬ-ehˇ naˇ haˬ-awˬ. G'aˬ leˇ-eu tsawˇ haˬ-
ahˇ-aˬ, za‸ taˬ-euˬ maˬna^ kaˬ muˇ hawˇ-eu k'aˬ lo lo pyuˇ
tiˬ siˬ ngaˇ bi‸ ma. K'aˬ lo lo pyuˇ k'oeˇ siˬ-ahˇ tsawˇ myahˇ
yaw shui‸ bo‸ taˬ-euˬ meh. K'aˬ lo k'oeˇ siˬ-ahˇ za-eu g'aˬ maˬ
ngeuˇ naˇ, tsawˇ myahˇ k'oeˇ myahˇ-ahˇ tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ siˬ nya.
18 Saˬdiˬlehˇ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Ka-li zaˬ aˇ muˇ-euˬ g'aˬ k'ehˇ-
ahˇ heu lo‸-ehˇ bo‸ nehˬ-awˬ. Miˬ yehˇ-euˬ Zaˬ maˇ-euˬ
mya^ nui^-aˬ, miˬ dzaˬ miˬ lmˇ lo‸-ehˇ duˇ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ
aˬ kuiˇ-aˬ, k'aˇ taˬ-eu guiˬ shuiˇ lo‸-ehˇ duˇ-eu meh. Aˬ yaw‸
heu lo‸-ehˇ ehˇ-eu meh.
19 Nawˇ mˇ lu‸ shaˇ lu‸-eu deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, g'oeˇ-eu gaˬ-eu
jeˬ ahˇ gaˇ maˬ ehˇ, jah-eu jeˬ ahˇ gaˇ maˬ ehˇ, aˬ cawˬ-ahˇ
caw ba nya-eu gaˇ maˬ ehˇ, oˇ coeˇ-eu gaˇ maˬ ehˇ, ngaˇ siˬ lu‸
ma. Heu uˬ ta‸, nymˬ-mˇ nawˇ mˇ lu‸ shaˇ lu‸-eu deuˬ-aˬ, aˇ
hu mˇ lu‸ shaˇ lu‸-eu na^ maˬ tseˇ myaˬ gaˇ k'aw‸ ngaˇ siˬ lu‸
20 ma. Ehˇ k'aw‸, ngaˇ nawˬ-ahˇ iˬ baˇ taˬ k'aˇ heu lo‸-ehˇ
za-eu ma. Ngaˇ-aˬ Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu zaˬ miˬ
zaˬ ma lehˇ ehˇ-eu k'aw‸, aˬ diˇ maˬ ngeuˇ-eu Yeˬsaˬbeˬlaˇ-ahˇ
nawˇ bi jawˇ-euˬ nga siˬ. K'aˬ miˬ sheu-awˬ lehˇ, aˬ yaw‸ ngaˬ-
euˬ zaˬ k'a^ deuˬ-ahˇ muˇ lu‸ meh. Tahˬ pahˬ aˬ ma mawˇ
kawˇ-ahˇ lawˇ nehˬ-euˬ dzaˬ dzaˬ dawˇ dawˇ dzaˬ-awˬ lehˇ
21 k'aw‸ muˇ lu‸ meh. Nawˇ iˬ baˇ noeˬ po^-awˬ lehˇ, ngaˇ aˬ
yaw‸-ahˇ aˇ yamˬ bi‸ k'aw‸, aˬ yaw‸ k'aˬ miˬ sheu lu‸-eu k'oeˇ-
22 ahˇ maˬ noeˬ po^ maw‸-a. Ngaˇ aˬ yaw‸-ahˇ naˇ-eu gawˇ-eu
jawˇ duˬ-ahˇ ba‸ ahˇ ma. Yeˬsaˬbeˬlaˇ nehˬ-ehˇ joe lu‸-eu
tsawˇ haˬ, aˬ yaw‸ mˇ-eu lo‸-ehˇ mˇ-eu jeˬ-ahˇ maˬ noeˬ po^
naˇ, ngaˇ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ k'a^ dui dui-eu k'ehˬ-eu k'a^-eu
23 la‸ k'oeˇ ba‸ ahˇ ma. Ngaˇ aˬ yaw‸-euˬ zaˬ deuˬ-ahˇ la^ seh‸
ma. Ngaˇ-aˬ nui ma hawˇ-eu nui noeˬ nui duˇ-ahˇ tseˇ haw-
eu g'aˬ law hawˇ ngaˬ lehˇ, Ka-li zaˬ aˇ muˇ dawˬ taw^ lu‸ ya
siˬ teh‸-a. Naw ma‸ neh mˇ-euˬ shaˇ-euˬ deuˬ-ahˇ geuˇ-eu
lo‸-ehˇ ngaˇ naw ma‸ tiˬ g'aˬ saˇ-i tiˬ g'aˬ-ahˇ bi‸ ma.
24 Saˬdaˬ-euˬ dawˬ tsui‸ na‸ dui dui-eu lehˇ aˬ cawˬ ehˇ-eu deuˬ-
ahˇ maˬ siˬ nya-ehˇ, mehˬ nehˬ tso^ nehˬ-eu k'oeˇ jeˬ-ahˇ maˬ
naˇ haˬ-eu, Saˬdiˬlehˇ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu nui deuˬ-ahˇ ngaˇ heu
lo‸-ehˇ ehˇ nehˬ ma. Ngaˇ naw ma‸-ahˇ k'a^ beh^ yawˬ beh^
25 yawˬ maˬ ciˬ pi. Ngaˇ za‸ ka le ngeh keu^ ni, naw ma‸ ja^
26 lu‸-eu deuˬ-ahˇ zi‸ dah ni nyeh‸ tehˬ taˬ-awˬ. Ngaˬ Da ngaˬ-
ahˇ baoˬ bi‸ la‸-euˬ lo‸-ehˇ, g'aˬ leˇ-eu tsawˇ haˬ pyeu‸-awˇ

aˇ saˬ saˬ ngeh keu^ ni ngaˬ-euˬ gaˇ mˇ lu‸-eu tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ,
tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca deuˬ-ahˇ ya u^ lahˇ ni, ngaˇ aˬ yaw‸ ma‸-
27 ahˇ baoˬ bi‸ ma. Mui deuˇ-ahˇ deh pa^-eu lo‸-ehˇ, aˬ yaw‸
28 ma‸ shmˇ gawˬ yoeˬ neh aˬ cawˬ-ahˇ u^ lahˇ teh‸-a. Ngaˇ
29 tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ shawˬ muiˇ bi‸ ma. Naˬ bawˇ k'aˇ
tso‸-eu tsawˇ haˬ, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ Ka-li zaˬ aˇ muˇ deuˬ-
ahˇ ehˇ nehˬ-eu dawˬ yaw muiˬ-ehˇ naˇ haˬ-awˬ.

3 Saˬdiˇ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Ka-li zaˬ aˇ muˇ-euˬ g'aˬ k'ehˇ-ahˇ
heu lo‸-ehˇ bo‸ nehˬ-awˬ. Miˬ yehˇ-ahˇ neh do^ le-euˬ yaw
sahˇ shi‸ g'aˬ-ahˇ u^ lahˇ-awˇ, aˬ guiˇ shi‸ siˬ-ahˇ nyeh‸ tehˬ
taˬ-euˬ g'aˬ, heu lo‸-ehˇ ehˇ-eu meh.
Nawˇ mˇ lu‸ shaˇ lu‸-eu deuˬ-ahˇ ngaˇ siˬ lu‸ ma. Nawˇ yaw
deh‸ deh‸ lu‸ meh lehˇ aˬ cawˬ ehˇ-eu k'aw‸, nawˇ shiˇ-euˬ
2 meh. Yaw beuˇ beuˇ-ehˇ jawˇ-awˬ. Jawˇ ya‸-euˬ deuˬ-
ahˇ g'aˬ bi‸ lahˬ nehˬ-awˬ. K'oeˇ deuˬ-aˬ, shiˇ taw tehˬ ni
pyeu‸-iˇ-euˬ meh. Ngaˬ-euˬ Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi nawˬ neh mˇ
3 byah shaˇ byah-euˬ deuˬ-ahˇ ngaˇ maˬ mawˇ-aˬ. K'oeˇ miˇ
neh, nawˇ aˬ jo^-ehˇ ya ha geu‸-euˬ deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, aˬ
jo^-ehˇ ya gaˬ-euˬ deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, taˬ ngehˇ de. K'oeˇ
deuˬ-ahˇ naˇ haˬ geu‸-awˇ iˬ baˇ noeˬ po^-awˬ. Nawˇ yaw beuˇ
beuˇ-ehˇ maˬ jawˇ naˇ, smˇ k'oeˬ k'oeˬ le-eu lo‸-ehˇ ngaˇ
oe ma. Ngaˇ aˬ geu ngeh yamˬ-ahˇ oe keu^-eu nga lehˇ nawˇ
4 maˬ siˬ-a. Yawˬ ha-euˬ mehˬ tsoeˬ-ahˇ jaw‸ laˇ ni maˬ mˇ-
eu tsawˇ haˬ tiˬ pa^ na deuˬ, Saˬdiˇ meuˬ-ahˇ jawˇ-a siˬ.
Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ geuˇ-eu miˇ neh, mehˬ tsoeˬ yaw pyuˇ dm-awˇ,
5 ngaˬ nehˬ-ehˇ ya cah teh‸-a. G'aˬ leˇ-eu tsawˇ haˬ, k'oeˇ
lo‸-ehˇ g'eh-eu mehˬ tsoeˬ yaw pyuˇ ya dm teh‸-a. Sa‸ laˇ
deh‸-eu jaˇ laˇ la‸ k'oeˇ ngaˇ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ
maˬ si^ byo^. Ngaˬ Da-euˬ mehˬ shi maˬ ehˇ, aˬ yaw‸-euˬ mˬ
ta^ g'aˬ k'ehˇ-euˬ mehˬ shi maˬ ehˇ, Teu g'aˬ ngaˬ-euˬ tsawˇ
6 haˬ ma lehˇ, ngaˇ ehˇ do^ ma. Naˬ bawˇ k'aˇ tso‸-eu tsawˇ
haˬ, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ Ka-li zaˬ aˇ muˇ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-
eu dawˬ yaw muiˬ-ehˇ naˇ haˬ-awˬ.
7 Piˇlaˬdeˬpiˇ meuˬ-ahˇ jawˇ-eu Ka-li zaˬ aˇ muˇ-euˬ g'aˬ
k'ehˇ-ahˇ heu lo‸-ehˇ bo‸ nehˬ-awˬ. Daˬbiˇ-euˬ mahˬ taw‸
taw‸ duˇ nyeh‸ tehˬ taˬ-euˬ g'aˬ, yaw muiˬ yaw shawˇ hawˇ-
eu yaw tsaˬ yaw dawˇ meh. Aˬ yaw‸ neh pah taˬ naˇ, aˬ cawˬ

ma˯ pi˯ teh˯ nya. A˯ yaw˰ neh pi˯ teh˯ ta˯ naˇ, a˯ caw˯ ma˯
pah nya. A˯ yaw˰ heu lo˰-ehˇ ehˇ-eu meh.
8 Nawˇ mˇ lu˰ shaˇ lu˰-eu deu˯-ahˇ ngaˇ si˯ lu˰ ma. Haw
sheˇ. Tsawˇ ha˯ ti˯ g'a˯-i˯ ma˯ pi˯ teh˯ nya-eu laˇ g'o^ ti˯
g'o^ ngaˇ naw˯-eu˯ meh˯ shi pah ta˯-eu˯ ma. Nawˇ g'a˯ ui
cui^ teh˰-ehˇ ahˇ k'aw˰, nawˇ nga˯-eu˯ daw˯ naˇ ha˯ geu˰ lu˰-
9 eu u˯ ta˰, nga˯-eu tsawˇ myahˇ-ahˇ ma˯ byehˇ dzeh-a. Sa˯da˯-
eu˯ aˇ muˇ la˰ k'oeˇ ahˇ-eu tsawˇ ha˯ deu˯, ngaˇ naw˯-eu˯ a˯
la˰ la˰ k'oeˇ a neh˯ ma. Nga ma˰ Yuˇda^ tsawˇ ha˯ ma lehˇ a˯
yaw˰ ma˰ ehˇ-eu k'aw˰, Yuˇda^ tsawˇ ha˯ ma˯ ngeuˇ-a. A˯ yaw˰
ma˰ ja˯ myaw˰ myaw˰-eu meh. Ngaˇ a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ naw˯-eu˯
a˯ kuiˇ daw˯ peh u˯ du˯ bi tah˯ ma. K'oeˇ ngeh, ngaˇ naw˯-ahˇ
10 ga˯-eu nga lehˇ a˯ yaw˰ ma˰ ya si˯ teh˰-a. Oˇ oˇ-ehˇ jawˇ-
aw˯ lehˇ, ngaˇ naw˯-ahˇ ehˇ neh˯-eu˯ daw˯-ahˇ nawˇ naˇ ha˯
geu˰ lu˰-eu miˇ neh, miˇ tsa˯ za˯-ahˇ law˯ haw-eu lehˇ miˇ
tsa˯ k'oeˇ ta^ yaw˯ gaˇ na lu˰ law˯ haw-eu aˇ yam˯ keu^ le
11 ngeh, ngaˇ naw˯-ahˇ bi bu˯-iˇ ma. Ngaˇ yaw kawˇ-ehˇ za˰
ka le ma de. Naw˯-eu˯ shuiˇ u˯ k'o^-ahˇ ti˯ g'a˯-i˯ ma˯ ya
lu geu˰ ni, nawˇ k'aˇ jawˇ k'aˇ ja^-eu yaw˯ je˯ na lu˰-ahˇ
12 zi˰ dah ni nyeh˰ teh˯ ta˯-aw˯. G'a˯ leˇ-eu tsawˇ ha˯, nga˯-
eu˯ Mi˯ yehˇ-eu˯ u˯ du˯ tah˯ nymˇ nymˇ ma-eu˯ la˰ k'oeˇ k'awˇ
zeuˇ pyeu˰ laˇ ni ngaˇ jahˇ ma. A˯ yaw˰ ma˰ a˯ myah lu˰ k'oeˇ
gaˇ jawˇ teh˰-a. A˯ yaw˰ ma˰-eu˯ k'oeˇ ta^ nga˯-eu˯ Mi˯ yehˇ-
eu˯ tsawˇ myahˇ, nga˯-eu˯ Mi˯ yehˇ-eu˯ meu˯-eu˯ tsawˇ myahˇ
hawˇ-eu, nga˯-eu˯ tsawˇ myahˇ yaw shui˰, ngaˇ bo˰ ta˯ ma. Mi˯
yehˇ-eu˯ meu˯ k'oeˇ meu˯-a˯, nga˯-eu˯ Mi˯ yehˇ jawˇ-eu m˯-ahˇ
13 neh za˰ ka le-eu, Ye˯luˇsa˯leh˯ meu˯ yaw shui˰ meh. Na˯
bawˇ k'aˇ tso˰-eu tsawˇ ha˯, Yaw sahˇ Mi˯ yehˇ Ka-li za˯ aˇ
muˇ deu˯-ahˇ ehˇ neh˯-eu daw˯ yaw mui˯-ehˇ naˇ ha˯-aw˯.
14 Law˯di˯ci^ meu˯-ahˇ jawˇ-eu Ka-li za˯ aˇ muˇ-eu˯ g'a˯
k'ehˇ-ahˇ heu lo˰-ehˇ bo˰ neh˯-aw˯. Dawˇ coe ni, yaw tsa˯
yaw dawˇ dawˇ-ehˇ saˇ kiˇ kam˯-eu u˯ ta˰, Mi˯ yehˇ neh beh
ta˯-eu˯ yaw dzahˇ pyeu˰-eu, A˯ mi˯ lehˇ kuˇ-eu g'a˯ heu lo˰-
ehˇ ehˇ-eu meh.
15 Nawˇ mˇ lu˰ shaˇ lu˰-eu deu˯-ahˇ ngaˇ si˯ lu˰ ma. Nawˇ-
a˯, yaw tseh˰ k'aw˰ ma˯ ngeuˇ. Yaw lahˇ k'aw˰ ma˯ ngeuˇ nga.
Nawˇ yaw tseh˰ ma˯ ngeuˇ naˇ yaw lahˇ pyeu˰ lu˰ gaˇ ngaˇ
16 maw˰ miˇ-a. Ehˇ k'aw˰ nawˇ-a˯, yaw lahˇ k'aw˰ ma˯ ngeuˇ,
yaw tseh˰ k'aw˰ ma˯ ngeuˇ-ehˇ, lmˇ bo˯ ni teh˰-ehˇ pyeu˰-eu
17 miˇ neh, ngaˇ naw˯-ahˇ meh dzeh ma. Nawˇ-a˯ yaw˯ haˇ yaw˯

ha, Ngaˇ-aˬ, smˇ muiˬ smˇ baw ma. Myawˬ gahˬ g'awˬ mya ni
poˆ uiˬ taˬ-euˬ ma. Ngaˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ paˇ loˬ ma lehˇ ehˇ
luꞈ k'awꞈ, nawˇ aˇ naˆ ni shaˬ zahˬ mˇ paˬ-ehˇ g'eh gaˇ maˬ
ehˇ, aˇ naˆ ni g'awˬ shaˬ gaˬ paˬ-ehˇ g'eh gaˇ maˬ ehˇ, aˇ naˆ
ni iˇ shaˬ shaˬ-eu gaˇ maˬ ehˇ, nawˇ maˬ siˬ nya. Nawˇ myaˆ
behꞈ behꞈ-eu uˬ taꞈ nawˬ-euˬ g'awˇ mawˇ neˇ myawˆ ni g'eh
18 gaˇ k'awꞈ, nawˇ maˬ siˬ nya nga la. K'oeˇ miˇ neh, ngaˇ nawˬ-
ahˇ heu loꞈ-ehˇ toeˬ mehˬ nyaˇ. Nawˇ smˇ muiˬ smˇ baw baw
laˇ ni, k'aˇ taˬ-euˬ shuiˇ zeuˇ laˇ-awˬ. Nawˇ neˇ myawˆ ni
jawˇ gaˇ aˬ cawˬ maˬ ya mawˇ ni nawˇ maˬ ya shaꞈ dawˇ paˬ-
ehˇ, mehˬ tsoeˬ yaw pyuˇ zeuˇ dm laˇ-awˬ. Nawˇ myaˆ nuiˆ
mawˇ laˇ ni, myaˆ nuiˆ mawˇ laˇ-eu jaˆ g'aˬ zeuˇ laˇ-awˬ.
19 Ngaˇ k'aˇ gaˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ ngaˇ dehˬ dehˬ-ehˇ yaw muiˬ-
ehˇ mehˬ nehˬ tsoˆ nehˬ ma. K'oeˇ miˇ neh, yaw muiˬ-ehˇ noeˬ
20 laˇ-awˇ, iˬ baˇ noeˬ poˆ-awˬ. Ngaˇ laˇ g'oˆ-ahˇ yawꞈ-awˇ
k'oˆ luꞈ ma. Ngaˬ-euˬ dawˬ gaˬ-awˇ laˇ g'oˆ pah nehˬ laꞈ-eu
aˬ geu g'aˬ-ahˇ maˬ kaˬ, ngaˇ aˬ yawꞈ jawˇ gaˇ uˇ leˇ-awˇ,
aˬ yawꞈ nehˬ-ehˇ dzaˬ taꞈ dawˇ taꞈ ma. Aˬ yawꞈ k'awꞈ ngaˬ
21 nehˬ-ehˇ dzaˬ taꞈ dawˇ taꞈ tehꞈ-a. Ngaˇ g'aˬ leˇ-eu g'aˬ
pyeuꞈ-awˇ, ngaˬ Da-euˬ nuiˇ mahˬ mahˬ ma-ahˇ ngaˬ Da nehˬ-
ehˇ nuiˇ luꞈ-eu loꞈ-ehˇ, g'aˬ leˇ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ k'awꞈ ngaˬ-euˬ
22 nuiˇ mahˬ mahˬ ma-ahˇ ngaˬ nehˬ-ehˇ bi nuiˇ ma. Naˬ bawˇ
k'aˇ tsoꞈ-eu tsawˇ haˬ, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ Ka-li zaˬ aˇ muˇ
deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-eu dawˬ yaw muiˬ-ehˇ naˇ haˬ-awˬ lehˇ ehˇ-
eu meh.

### Mˬ k'oeˇ taˆ Miˬ yehˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-eu

4 K'oeˇ naˇ, ngaˇ haw leꞈ ngeh, mˬ-ahˇ laˇ g'oˆ pah taˬ-euˬ
gaˇ ya mawˇ-euˬ ma. Yaw beh ngaˬ-ahˇ dawˬ ngehˬ nehˬ
laꞈ-awˇ ngaˇ ya gaˬ-eu daˇ heh teˇ saˇ loꞈ-ehˇ k'aˆ-eu teˇ saˇ
k'oeˇ heu loꞈ-ehˇ ehˇ-eu meh. Heu gaˇ daˆ laˇ-awˬ. Aˬ kaˇ
pyeuꞈ laˇ-eu deuˬ-euˬ gaˇ kawˆ ngaˇ nawˬ-ahˇ mehˬ nehˬ ma lehˇ,
2 ngaˬ-ahˇ tiˬ poˆ paˇ ehˇ nehˬ laꞈ-euˬ meh. Tiˬ poˆ tehꞈ-ehˇ
ngaˇ Yaw sahˇ Miˬ yehˇ laꞈ k'oeˇ jawˇ-awˇ, mˬ k'oeˇ taˆ nuiˇ
mahˬ mahˬ ma jaˆ gaˇ maˬ ehˇ, nuiˇ mahˬ mahˬ ma k'oeˇ-ahˇ
3 tiˬ g'aˬ nuiˇ luꞈ gaˇ maˬ ehˇ, ya mawˇ-euˬ ma. K'oeˇ gaˇ nuiˇ
luꞈ-eu k'oeˇ g'aˬ, yaw shehꞈ g'awˬ mya jeˬ ahˇ-eu k'aˬ lo sehˇ
hawˇ-eu, neˇ tseuˆ ni g'eh-eu k'aˬ lo sehˇ-ahˇ duˇ-eu meh.
Nyoeˇ naˆ naˆ-eu k'aˬ lo sehˇ-ahˇ duˇ-eu aˇ deˇ leˇ k'ah, nuiˇ

4 mahˬ mahˬ ma k'oeˇ-ahˇ tiˬ jawˬ ja^-eu meh. Nuiˇ mahˬ
mahˬ ma k'oeˇ-euˬ jawˬ jawˬ-ehˇ, nuiˇ mahˬ mahˬ ma nyiˬ tseˇ
oeˬ hmˬ ja^-eu meh. Nuiˇ mahˬ mahˬ ma k'oeˇ nyiˬ tseˇ oeˬ
hmˬ-ahˇ, tsawˇ mawˬ tsawˇ k'a^ nyiˬ tseˇ oeˬ g'aˬ nuiˇ lu‸ meh.
Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ, mehˬ tsoeˬ yaw pyuˇ dm lu‸-awˇ, shuiˇ uˬ
5 k'o^ k'o^ lu‸ meh. Nuiˇ mahˬ mahˬ ma k'oeˇ-ahˇ neh, mˬ
myaw‸ myaw‸-awˇ, teˇ saˇ g'awˬ mya jeˬ mahˇ do^ le-eu uˬ ta‸,
mˬ jeˬ jeˬ-eu teˇ saˇ k'aw‸, mahˇ do^ le-euˬ meh. Nuiˇ mahˬ
mahˬ ma k'oeˇ-euˬ mehˬ shi tsiˇ k'mˬ shi‸ k'mˬ do‸ taˬ-euˬ
meh. Tsiˇ k'mˬ k'oeˇ shi‸ k'mˬ-aˬ, Miˬ yehˇ-ahˇ neh do^ le-euˬ
6 yaw sahˇ shi‸ g'aˬ meh. Nuiˇ mahˬ mahˬ ma k'oeˇ-euˬ mehˬ
shi, jeˬ-oˬ sehˇ lo‸-ehˇ duˇ-eu pyawˬ haw lah tiˬ lah ja^-eu meh.
Nuiˇ mahˬ mahˬ ma k'oeˇ-euˬ g'ahˇ ceh maˬ ehˇ, jawˬ jawˬ-
ehˇ maˬ ehˇ, yaw deh‸ jeˬ oeˬ mawˇ jawˇ-eu meh. K'oeˇ deuˬ-
aˬ, mehˬ shi paw maˬ ehˇ, naˇ k'ah paw maˬ ehˇ, mya^ nui^
7 tiˬ byah tso‸-eu meh. Yaw beh mawˇ-aˬ, aˇ laˬ jaˬ shiˇ-ahˇ
duˇ-eu meh. Nyiˬ mawˇ tiˬ mawˇ-aˬ, mawˇ neˇ mawˇ gaw-
ahˇ duˇ-eu meh. Smˬ mawˇ tiˬ mawˇ-aˬ, tsawˇ haˬ-euˬ mya^
pyawˬ tso‸-eu meh. Oeˬ mawˇ tiˬ mawˇ-aˬ, zaw lu‸-eu k'aˬ
8 dzeˇ dzeˇ ma-ahˇ duˇ-eu meh. Yaw deh‸ jeˬ k'oeˇ oeˬ mawˇ-aˬ,
yawˬ mawˇ na lu‸ aˬ dahˇ ko‸ dahˇ tso‸-eu meh. La‸ k'oeˇ paw
maˬ ehˇ, la‸ nyiˇ paw maˬ ehˇ, mya^ nui^ tiˬ byah tso‸-eu meh.
Aˬ yaw‸ ma‸ uˬ ci‸ nah g'ahˇ maˬ ehˇ, g'aˬ naˬ maˬ naˬ ni heu
lo‸-ehˇ ehˇ lu‸ meh.

Baoˬ zawˇ huiˬ-eu Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-aˬ, muiˬ dui shawˇ
dui dui meh, muiˬ dui shawˇ dui dui meh, muiˬ dui shawˇ
dui dui meh. Aˬ yaw‸-aˬ, aˇ hu k'aw‸ nymˬ-mˇ k'aw‸
aˬ kaˇ k'aw‸ deh‸ lu‸-eu Miˬ yehˇ meh,

lehˇ ehˇ-eu meh.

9 Yaw deh‸ jeˬ k'oeˇ oeˬ mawˇ-aˬ, nuiˇ mahˬ mahˬ ma-ahˇ
nuiˇ lu‸-eu, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ deh‸-eu g'aˬ-ahˇ ciˬ
huiˬ ciˬ mahˇ-eu uˬ ta‸, yaw zeu baw baw-ehˇ aˬ yaw‸-euˬ guiˬ
10 lahˬ-ahˇ ja ceuˬ lu‸ ngeh, tsawˇ mawˬ tsawˇ k'a^ k'oeˇ nyiˬ
tseˇ oeˬ g'aˬ k'aw‸, nuiˇ mahˬ mahˬ ma-ahˇ nuiˇ lu‸-eu k'oeˇ
g'aˬ-euˬ mehˬ shi pawˬ tsui‸ pawˬ dmˬ dmˬ-awˇ, mˬ maˬ maˬ
bya^ zaˇ ziˇ deh‸-eu k'oeˇ g'aˬ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-eu meh. Nuiˇ
mahˬ mahˬ ma k'oeˇ-euˬ mehˬ shi aˬ yaw‸ ma‸-euˬ shuiˇ uˬ
k'o^ leh^ taˬ-awˇ ehˇ-eu,

11 Nga ma‸-euˬ Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-oˇ, aˬ cawˬ nawˬ-ahˇ ciˬ
huiˬ ciˬ mahˇ-eu maˬ ehˇ, yaw zeu baw-eu maˬ ehˇ, nawˬ-

euˬ baoˬ-ahˇ ja ceuˬ-eu maˬ ehˇ, tsaˬ dui dui meh. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, yawˬ jeˬ na lu˰ nawˬ neh beh taˬ-euˬ
meh. Nawˬ-euˬ nui noeˬ nui loˆ baˬ da neh nawˇ k'oeˇ
deuˬ-ahˇ beh taˬ-awˇ, k'oeˇ deuˬ pyeu˰ laˇ-euˬ meh.

**Yoˆ taˬ-euˬ sahˬ bo˰ hawˇ-eu Yawˇ zaˬ-euˬ gaˇ kawˆ**

5 Nuiˇ mahˬ mahˬ ma-ahˇ nuiˇ lu˰-eu g'aˬ-euˬ aˇ maˇ la˰-ahˇ
yoˆ taˬ-euˬ sahˬ bo˰ tiˬ ta˰ ahˇ gaˇ ngaˇ ya mawˇ-euˬ ma. Sahˬ
bo˰ k'oeˇ ta˰-euˬ k'oeˇ taˆ maˬ ehˇ, la˰ k'oeˇ paw maˬ ehˇ,
sahˬ bo˰ bo˰ taˬ-euˬ meh. Sahˬ bo˰ k'oeˇ ta˰-ahˇ jmˬ shi˰
2 tsahˇ diˬ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, g'aˬ zawˇ k'aˆ-eu mˬ
taˆ g'aˬ k'ehˇ tiˬ g'aˬ ehˇ-eu, Sahˬ bo˰ heu pah-awˇ, jmˬ diˬ
taˬ-euˬ deuˬ-ahˇ yuˇ dzeh-eu, aˬ suˇ g'aˬ geuˇ ta lehˇ, yaw k'aˆ-
3 ehˇ ehˇ lu˰ gaˇ ngaˇ ya gaˬ ya mawˇ-euˬ ma. Sahˬ bo˰ k'oeˇ
pah-awˇ gui haw-eu-aˬ, mˬ k'oeˇ taˆ jawˇ-eu maˬ ehˇ, miˇ tsaˬ
k'oeˇ taˆ jawˇ-eu maˬ ehˇ, miˇ tsaˬ dawˬ dah jawˇ-eu maˬ ehˇ,
4 tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ jahˇ nya. Sahˬ bo˰ k'oeˇ pah-eu maˬ ehˇ,
gui-eu maˬ ehˇ, geuˇ-eu tiˬ g'aˬ-ahˇ-iˬ maˬ poˆ mawˇ-euˬ miˇ
5 neh, ngaˇ ngoeˇ dui dui-euˬ ma. K'oeˇ ngeh, tsawˇ mawˬ tsawˇ
k'aˆ tiˬ g'aˬ ngaˬ-ahˇ ehˇ nehˬ la˰-eu, Taˬ ngoeˇ. Yuˇdaˆ
tsawˇ haˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca la˰ k'oeˇ neh doˆ laˇ-euˬ, aˇ laˬ jaˬ
shiˇ lehˇ kuˇ-eu, Daˬbiˇ-euˬ duˬ ciˇ pyeu˰-eu g'aˬ, g'aˬ leˇ-euˬ
meh. K'oeˇ miˇ neh, sahˬ bo˰ k'oeˇ ta˰-ahˇ k'aw˰, jmˬ diˬ taˬ-
euˬ shi˰ hmˬ-ahˇ k'aw˰, aˬ yaw˰ pah nya meh lehˇ, ehˇ nehˬ
la˰-euˬ meh.
6 K'oeˇ ngeh, nuiˇ mahˬ mahˬ ma hawˇ-eu yaw deh˰ jeˬ k'oeˇ
oeˬ mawˇ-euˬ g'ahˇ ceh maˬ ehˇ, tsawˇ mawˬ tsawˇ k'aˆ k'oeˇ
deuˬ-euˬ g'ahˇ ceh maˬ ehˇ, yaw˰ lu˰-eu Yawˇ zaˬ-ahˇ ngaˇ
ya mawˇ-euˬ ma. Yawˇ zaˬ k'oeˇ-aˬ, diˬ seh˰ gaˇ ya daˬ haw-
euˬ lo˰-ehˇ duˇ-eu meh. Aˬ yaw˰-aˬ, uˬ coeˇ shi˰ coeˇ tso˰-
awˇ, myaˆ nuiˆ shi˰ nuiˆ tso˰-eu meh. Myaˆ nuiˆ k'oeˇ shi˰
nuiˆ-aˬ, miˇ tsaˬ k'oeˇ taˆ doe ni Miˬ yehˇ neh bi doˆ le-euˬ
7 yaw sahˇ shi˰ g'aˬ-ahˇ ehˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh, Yawˇ zaˬ
k'oeˇ g'aˬ le-awˇ, nuiˇ mahˬ mahˬ ma-ahˇ nuiˇ lu˰-eu g'aˬ-euˬ
aˇ maˇ la˰-ahˇ ahˇ-eu yoˆ taˬ-euˬ sahˬ bo˰ k'oeˇ ta˰ yuˇ-euˬ
8 meh. Aˬ yaw˰ yoˆ taˬ-euˬ sahˬ bo˰ k'oeˇ ta˰ yuˇ ngeh, yaw
deh˰ jeˬ k'oeˇ oeˬ mawˇ hawˇ-eu tsawˇ mawˬ tsawˇ k'aˆ k'oeˇ
nyiˬ tseˇ oeˬ g'aˬ Yawˇ zaˬ-euˬ mehˬ shi pawˬ tsui˰ pawˬ dmˬ
dmˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰ yawˬ g'aˬ na lu˰ deuˇ-mˬ ahˇ-awˇ

do˰-awˇ dam˯-eu yaw saw je˯ ti˯ byah ahˇ-eu shuiˇ oe˯ lah˯
k’aw˰ ci˯ lu˰ meh. Yaw saw je˯ k’oeˇ-a˯, Ka-li za˯-eu˯ gui˯ lah˯
9 shaˇ daw˯ meh. A˯ yaw˰ ma˰ caˇ-eu daw˯ yaw shui˰ heu lo˰-
ehˇ caˇ-eu meh.

Yo^ ta˯-eu˯ sah˯ bo˰ k’oeˇ ta˰ yuˇ-awˇ jm˯ di˯ ta˯-eu˯
deu˯-ahˇ pah-eu-a˯, nawˇ geuˇ meh. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ
naˇ, nawˇ di˯ seh˰ gaˇ ya da˯-eu˯ meh. Aˇ jeu˯ aˇ ca
yaw˯ je˯ na lu˰-eu˯ la˰ k’oeˇ ma˯ ehˇ, daw˯ a˯ geu je˯
ngeh˯-eu tsawˇ ha˯-eu˯ la˰ k’oeˇ ma˯ ehˇ, tsawˇ jeu˯
yaw˯ jeu˯ na lu˰-eu˯ la˰ k’oeˇ ma˯ ehˇ, miˇ k’ah˯ yaw˯
k’ah˯ na lu˰-eu˯ la˰ k’oeˇ ma˯ ehˇ, nawˇ naw˯-eu˯ shi˯-ahˇ
g’oe-awˇ, Mi˯ yehˇ-eu˯ g’aˇ du˯ tsawˇ ha˯-ahˇ zeuˇ k’o˰-
10 eu˯ meh. Nawˇ a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ Mi˯ yehˇ u^ lahˇ-eu
la˰ k’oeˇ jawˇ-eu za˯ pyeu˰ laˇ ni ma˯ ehˇ, Mi˯ yehˇ-eu˯
piˇ za˯ geu˰ laˇ ni ma˯ ehˇ, jahˇ neh˯-eu˯ meh. A˯ yaw˰
ma˰ miˇ tsa˯ k’oeˇ ta^ ya u^ lahˇ teh˰-a,

lehˇ caˇ-eu meh.
11 Ngaˇ haw le˰ ngeh, zawˇ mya˯-eu m˯ ta^ g’a˯ k’ehˇ-eu˯ teˇ
saˇ ya ga˯-eu˯ ma. A˯ yaw˰ ma˰-a˯, yaw deh˰ je˯ oe˯ mawˇ
hawˇ-eu tsawˇ maw˯ tsawˇ k’a^ deu˯ neh˯-ehˇ nuiˇ mah˯ mah˯
ma k’oeˇ-ahˇ ti˯ jaw˯ jawˇ lu˰ meh. A˯ yaw˰ ma˰-a˯, aˇ muiˇ
12 aˇ seh byah-eu meh. A˯ yaw˰ ma˰ yaw k’a^-ehˇ ehˇ-eu, Di˯
seh˰-eu˯ gaˇ ya da˯-eu˯ Yawˇ za˯-a˯, bao˯ ma˯ ehˇ, pyuˇ shuiˇ
myaw˯ gah˯ ma˯ ehˇ, za˯ si˯ tsawˇ gahˇ ma˯ ehˇ, g’a˯ k’a^-eu
je˯ ma˯ ehˇ, yaw zeu baw-eu je˯ ma˯ ehˇ, yaw sheh˰ k’ah˯ sehˇ
ma˯ ehˇ, ja ceu˯-eu je˯ ma˯ ehˇ, za-eu geuˇ meh lehˇ, ehˇ-eu
13 meh. M˯ k’oeˇ ta^ jawˇ-eu deu˯ ma˯ ehˇ, miˇ tsa˯ k’oeˇ ta^
jawˇ-eu deu˯ ma˯ ehˇ, miˇ tsa˯ daw˯ dah jawˇ-eu deu˯ ma˯ ehˇ,
i˯ ma la^ sha^-eu˯ la˰ k’oeˇ jawˇ-eu deu˯ ma˯ ehˇ, k’oeˇ deu˯
daw˯ taw^ lu˰ heu lo˰-ehˇ ehˇ lu˰ gaˇ ngaˇ ya ga˯-eu˯ ma. Nuiˇ
mah˯ mah˯ ma-ahˇ nuiˇ lu˰-eu g’a˯-eu˯ k’oeˇ ta^ hawˇ-eu Yawˇ
za˯-eu˯ k’oeˇ ta^, m˯ ma˯ ma˯ bya^ zaˇ ziˇ ja ceu˯-eu je˯,
yaw zeu baw-eu je˯, yaw sheh˰ k’ah˯ sehˇ hawˇ-eu, u^ lahˇ-eu
14 bao˯ ja^ lu˰-uˇ lehˇ, a˯ yaw˰ ma˰ ehˇ lu˰ meh. Yaw deh˰
je˯ k’oeˇ oe˯ mawˇ, A˯ mi˯ lehˇ ehˇ-eu meh. Tsawˇ maw˯ tsawˇ
k’a^ deu˯-a˯, paw˯ tsui˰ paw˯ dm˯ dm˯-awˇ u˯ du˯ tah˯ lu˰ meh.

**Jm˯ di˯ ta˯-eu˯ deu˯**

6 Yawˇ za˯-a˯, jm˯ di˯ ta˯-eu˯ k’oeˇ shi˰ hm˯-eu˯ la˰ k’oeˇ
ti˯ hm˯-ahˇ pah gaˇ ngaˇ ya mawˇ-eu˯ ma. Yaw deh˰ je˯ k’oeˇ

oe˯ mawˇ-eu˯ la˰ k'oeˇ ti˯ mawˇ m˯ je˯ je˯-eu teˇ saˇ lo˰-
ehˇ, Laˇ-aw˯ lehˇ, yaw k'a^-ehˇ kuˇ gaˇ ngaˇ ya ga˯-eu˯ ma.
2 Ngaˇ haw le˰ ngeh, mah˯ mah˯ pyuˇ ti˯ mawˇ-ahˇ ya mawˇ-eu˯
ma. Mah˯ k'oeˇ mawˇ-ahˇ dzi˯ lu˰-eu g'a˯, ka^ ti˯ kahˇ
ba˰ lu˰ meh. Mi˯ yehˇ a˯ yaw˰-ahˇ shuiˇ u˯ k'o^ bi k'o^-eu˯
meh. A˯ yaw˰-a˯, g'a˯ leˇ-eu g'a˯ pyeu˰-awˇ, g'a˯ leˇ ni
do^-iˇ-eu˯ meh.
3 Yawˇ za˯-a˯, jm˯ di˯ ta˯-eu˯ nyi˯ hm˯ ti˯ hm˯-ahˇ pah
ngeh, yaw deh˰ je˯ nyi˯ mawˇ ti˯ mawˇ, Laˇ-aw˯ lehˇ kuˇ gaˇ
4 ngaˇ ya ga˯-eu˯ ma. K'oeˇ ngeh, mah˯ mah˯ neˇ ti˯ mawˇ
do^ le-eu˯ meh. Mah˯ k'oeˇ mawˇ-ahˇ dzi˯ lu˰-eu g'a˯, miˇ
tsa˯ k'oeˇ ta^ tsawˇ ha˯ za˯ yaw ka˯ tsa˯ leˇ dzoeˇ leˇ-eu
je˯-ahˇ yuˇ do^-awˇ, a˯ yaw˰ ma˰ ti˯ g'a˯ tiˇ g'a˯ yaw ka˯ bi
di˯ seh˰-eu a kaw˯-a˯ ja^-eu meh. Mi˯ yehˇ a˯ yaw˰-ahˇ mi cehˇ
mi ma ti˯ kahˇ bi˰ ta˯-eu˯ meh.
5 Yawˇ za˯-a˯, jm˯ di˯ ta˯-eu˯ smˇ hm˯ ti˯ hm˯-ahˇ pah
ngeh, yaw deh˰ je˯ sm˯ mawˇ ti˯ mawˇ, Laˇ-aw˯ lehˇ kuˇ gaˇ
ngaˇ ya ga˯-eu˯ ma. Ngaˇ haw le˰ ngeh, mah˯ mah˯ na^ ti˯
mawˇ-ahˇ ya mawˇ-eu˯ ma. Mah˯ k'oeˇ mawˇ-ahˇ dzi˯ lu˰-eu
6 g'a˯, pa^ yaw˯ ti˯ hm˯ yuˇ lu˰ meh. Yaw deh˰ je˯ k'oeˇ oe˯
mawˇ-eu˯ g'ahˇ ceh, daw˯ ngeh˯ ngeh˯ gaˇ duˇ-eu teˇ saˇ-ahˇ
ngaˇ ya ga˯-eu˯ ma. Teˇ saˇ k'oeˇ-a˯, heu lo˰-ehˇ ehˇ-eu meh.
Cehˇ ti˯ peh˯-eu˯ ti˯ bya^ meh. Law˯ loeˇ smˇ peh˯-eu˯ ti˯
bya^ meh. Tsiˇ hawˇ-eu a˯ ga˰ dzaˇ uiˇ ta˯ bi caw^-iˇ lehˇ ehˇ-
eu meh.
7 Yawˇ za˯-a˯, jm˯ di˯ ta˯-eu˯ oe˯ hm˯ ti˯ hm˯-ahˇ pah ngeh,
yaw deh˰ je˯ oe˯ mawˇ ti˯ mawˇ, Laˇ-aw˯ lehˇ kuˇ gaˇ ngaˇ
8 ya ga˯-eu ma. Ngaˇ haw le˰ ngeh, pyuˇ pya ni g'eh-eu mah˯
ti˯ mawˇ-ahˇ ya mawˇ-eu˯ ma. Mah˯ k'oeˇ mawˇ-ahˇ dzi˯
lu˰-eu g'a˯-ahˇ, Shiˇ-eu sah˯ pa˯ lehˇ myahˇ-eu˯ meh. Shiˇ-
eu miˇ k'ah˯ a˯ yaw˰-eu˯ meh˯ nah caw teh lu˰ meh. A˯ yaw˰-
a˯, miˇ tsa˯ heu oe˯ bymˇ ti˯ bymˇ-ahˇ u^ lahˇ-eu a kaw˯-a˯
za-eu˯ meh. Mi cehˇ, meh˰-eu shu˰-eu, naˇ-eu gawˇ-eu hawˇ-
eu, je˯ za˯ yaw hai˯ deu˯, heu deu˯-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ a˯
caw˯-ahˇ la^ seh˰ ni, a˯ yaw˰ a kaw˯-a˯ za-eu˯ meh.
9 Yawˇ za˯-a˯, jm˯ di˯ ta˯-eu˯ nga˯ hm˯ ti˯ hm˯-ahˇ pah
ngeh, lawˇ du˯-eu˯ u˯ mo^ sa˰ laˇ deu˯ jawˇ lu˰ gaˇ ngaˇ ya
mawˇ-eu˯ ma. Sa˰ laˇ k'oeˇ deu˯-a˯, Mi˯ yehˇ-eu˯ daw˯ meh˯-
eu ba˯ da neh ma˯ ehˇ, saˇ kiˇ kam˯-eu ba˯ da neh ma˯ ehˇ, di˯
10 seh˰ gaˇ ya da˯-eu˯ tsawˇ ha˯-eu˯ sa˰ laˇ meh. A˯ yaw˰

ma˰ teˇ saˇ yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu, Daw˯ taw^ lu˰-eu˯ k'oeˇ ta^
u^ lahˇ-eu Sah˯ pa˯-oˇ, nawˇ-a˯ yaw mui˯ yaw shawˇ hawˇ-eu
yaw tsa˯ yaw dawˇ meh. Nga ma˰-eu˯ shi˯-ahˇ bi yoeˇ do^
jiˇ la˰-eu˯, miˇ tsa˯ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu tsawˇ ha˯-ahˇ yaˇ k'a˯
daˇ-awˇ k'eh˯ neh˯ k'a^ neh˯-eu, aˇ myah ni ja^ ta si˯ lehˇ
11 ehˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh, a˯ yaw˰ ma˰ yaw˯ g'a˯ na lu˰-ahˇ
pyuˇ deu˯ ni g'eh-eu pehˇ k'ah˯ pehˇ mahˇ ti˯ g'a˯-ahˇ ti˯ kahˇ
bi˰-eu˯ meh. Naw ma˰ lo˰-ehˇ di˯ seh˰ gaˇ ya da˯-eu, naw ma˰
neh˯-ehˇ Ka-li-eu˯ za˯ k'a^ geu˰-awˇ naw ma˰-eu˯ a˯ yui˰ a˯
nyiˇ pyeu˰-eu, naw ma˰ daw˯ taw^ lu˰-eu˯ aˇ muˇ byah laˇ ngeh
keu^ ni, ti˯ k'eh˯ daw˯ si˯ lehˇ, a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ ehˇ neh˯-eu˯
meh.
12 Yawˇ za˯-a˯, jm˯ di˯ ta˯-eu˯ ko˰ hm˯ ti˯ hm˯-ahˇ pah gaˇ
ngaˇ haw ngeh, miˇ lu^ lu^ dui dui gaˇ ya ga˯ ya mawˇ-eu˯
ma. Nahˇ ma-a˯, na^ k'a˰ ni g'eh-eu gu˯ daˇ pehˇ zeuˇ lo˰-
ehˇ pyeu˰-iˇ-awˇ, ba la ti˯ si˯ si˯ lah shi˯ lo˰-ehˇ pyeu˰-iˇ-eu˯
13 meh. Ja˯ lehˇ lehˇ ma baw laˇ-awˇ, si˯ gu˯ maˇ sheuˇ aˇ si˯
yaw tsah ga le-eu lo˰-ehˇ, m˯-ahˇ ja^-eu a˯ guiˇ deu˯ miˇ tsa˯
14 k'oeˇ ta^ ga le-eu˯ meh. Seu˯ g'a˯ leh˯ yo^-eu lo˰-ehˇ, m˯
byo^-iˇ-eu˯ meh. Gaw˯ jaw˯ daw˯ taw^ lu˰ hawˇ-eu, iˇ jaw lahˇ
daw˯ taw^ lu˰ yaw˯ ha-eu˯ jawˇ du˯-ahˇ neh ji^ do^-iˇ-eu˯ meh.
15 K'oeˇ ngeh, miˇ tsa˯ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu sah˯ pa˯ kuˇ hawˇ kamˇ
deu˯, sah˯ pa˯ deu˯, bo˯ muˇ deu˯, smˇ mui˯ smˇ baw deu˯,
bao˯ hui˯-eu deu˯, zeuˇ ta˯-eu˯ za˯ k'a^ deu˯ hawˇ-eu, bu˯-
iˇ-eu˯ tsawˇ ha˯ daw˯ taw^ lu˰, lo k'ah˯ lo byoe la˰ k'oeˇ hawˇ-
eu gaw˯ jaw˯-ahˇ ja^-eu k'a˯ lo deu˯-eu˯ yaw ka˯-ahˇ ceh^ za˰
16 ta˯-eu˯ meh. A˯ yaw˰ ma˰ gaw˯ jaw˯ deu˯ hawˇ-eu k'a˯ lo
deu˯-ahˇ kuˇ kuˇ-ehˇ, Nga ma˰-ahˇ bya^ teh˯ le-aw˯. Nuiˇ
mah˯ mah˯ ma-ahˇ nuiˇ lu˰-eu g'a˯, nga ma˰-ahˇ ma˯ ya mawˇ
ni ma˯ ehˇ, Yawˇ za˯ nui ma pehˇ gaˇ nga ma˰ ya bu˯-iˇ ni ma˯
17 ehˇ, nga ma˰-ahˇ la^ za˰ neh˯ la˰. A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, a˯
yaw˰ nya˰ nui ma pehˇ dui dui-eu aˇ nah nah ma keu^ le-eu˯
meh. A˯ suˇ g'a˯ kam˯ coeˇ pa˯ nga lehˇ, ehˇ-eu meh.

**Jm˯ di˯ ta˯-eu˯ tsawˇ ha˯ ti˯ seh oe˯ muiˇ oe˯ heˇ g'a˯**

7 K'oeˇ naˇ, miˇ ma oe˯ coeˇ oe˯ baw˯-ahˇ m˯ ta^ g'a˯ k'ehˇ
oe˯ g'a˯ yaw˰ lu˰ gaˇ ngaˇ ya mawˇ-eu˯ ma. A˯ yaw˰ ma˰-
a˯, miˇ tsa˯-eu˯ k'oeˇ ta^ ma˯ ehˇ, i˯ ma la^ sha^-eu˯ k'oeˇ
ta^ ma˯ ehˇ, aˇ bawˇ daw˯ taw^ lu˰-ahˇ ma˯ ehˇ, ja˯ lehˇ ma˯

ya baw ni, miˇ ma oeˬ coeˇ oeˬ bawˬ-euˬ jaˬ lehˇ-ahˇ nyeh‸
2 tehˬ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ yawˬ g'aˬ
yawˬ, nahˇ ma do^ k'ehˬ paw neh da^ leˇ lu‸ gaˇ ngaˇ ya mawˇ-
euˬ ma. Aˬ yaw‸-aˬ, deh‸ lu‸-eu Miˬ yehˇ-euˬ jmˬ ahˇ-eu meh.
Miˇ tsaˬ hawˇ-eu iˬ ma la^ sha^-ahˇ k'ehˬ nehˬ k'a^ nehˬ-eu
baoˬ za-euˬ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ oeˬ g'aˬ-ahˇ yaw k'a^-ehˇ
3 ehˇ nehˬ-eu, Aˬ dui-euˬ Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ k'a^ deuˬ-euˬ naˇ
k'awˇ-ahˇ aˬ yaw‸-euˬ jmˬ maˬ diˬ-euˬ k'oeˇ-aˬ, miˇ tsaˬ-
ahˇ maˬ ehˇ, iˬ ma la^ sha^-ahˇ maˬ ehˇ, aˇ bawˇ deuˬ-ahˇ maˬ
ehˇ, taˬ k'ehˬ taˬ k'a^ nehˬ law siˬ lehˇ, ehˇ nehˬ-euˬ meh.
4 Jmˬ diˬ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ aˇ mya^ g'aˬ jawˇ-eu, ngaˇ ya gaˬ-
euˬ ma. Iˇsaˬleˬla^ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca dawˬ taw^ lu‸-euˬ
la‸ k'oeˇ, jmˬ diˬ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ, tiˬ seh oeˬ muiˇ oeˬ heˇ
5 g'aˬ jawˇ-eu meh. Yuˇda^-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca la‸ k'oeˇ tiˬ
muiˇ nyiˬ heˇ g'aˬ, Luˇbeˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca la‸ k'oeˇ tiˬ
muiˇ nyiˬ heˇ g'aˬ, Ga^-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca la‸ k'oeˇ tiˬ muiˇ
6 nyiˬ heˇ g'aˬ, Aˬsaˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca la‸ k'oeˇ tiˬ muiˇ
nyiˬ heˇ g'aˬ, Naˬtaˬliˇ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca la‸ k'oeˇ tiˬ muiˇ
nyiˬ heˇ g'aˬ, Maˬnaˬseˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca la‸ k'oeˇ tiˬ muiˇ
7 nyiˬ heˇ g'aˬ, Suˇmoˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca la‸ k'oeˇ tiˬ muiˇ
nyiˬ heˇ g'aˬ, Leˬbiˇ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca la‸ k'oeˇ tiˬ muiˇ
nyiˬ heˇ g'aˬ, Iˇsaˬkaˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca la‸ k'oeˇ tiˬ muiˇ
8 nyiˬ heˇ g'aˬ, Zaˬbuˇloˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca la‸ k'oeˇ tiˬ
muiˇ nyiˬ heˇ g'aˬ, Yoˇsheh-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca la‸ k'oeˇ tiˬ
muiˇ nyiˬ heˇ g'aˬ, Beˬyaˬmiˬ-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca la‸ k'oeˇ tiˬ
muiˇ nyiˬ heˇ g'aˬ, tsawˇ haˬ heu mya^ g'aˬ-ahˇ jmˬ diˬ taˬ-
euˬ meh.

**Pyuˇ deuˬ ni g'eh-eu pehˇ k'ahˬ pehˇ mahˇ dm lu‸-eu deuˬ-euˬ gaˇ kaw^**

9 K'oeˇ naˇ, ngaˇ haw le‸ ngeh miˇ k'ahˬ yawˬ k'ahˬ na lu‸-
euˬ la‸ k'oeˇ maˬ ehˇ, aˇ jeuˬ aˇ ca dawˬ taw^ lu‸-euˬ la‸
k'oeˇ maˬ ehˇ, tsawˇ jeuˬ yawˬ jeuˬ na lu‸-euˬ la‸ k'oeˇ maˬ
ehˇ, dawˬ aˬ geu jeˬ ngehˬ-eu tsawˇ haˬ-euˬ la‸ k'oeˇ maˬ ehˇ,
tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ gui jiˇ coeˇ-eu tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma-ahˇ
ngaˇ ya mawˇ-euˬ ma. Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ, pyuˇ deuˬ ni g'eh-eu
pehˇ k'ahˬ pehˇ mahˇ dm-awˇ, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ
daoˇ aˇ pyaˬ ba‸-awˇ neh, nuiˇ mahˬ mahˬ ma-euˬ mehˬ shi hawˇ-
10 eu Yawˇ zaˬ-euˬ mehˬ shi yaw‸ lu‸ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ teˇ saˇ
yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu, Nuiˇ mahˬ mahˬ ma-ahˇ nuiˇ lu‸-eu, aˬ

dui-eu˯ Mi˯ yehˇ hawˇ-eu Yawˇ za˯ ba˯ da neh, ka k'o˰-eu je˯
11 za-eu˯ ma lehˇ, ehˇ-eu meh. M˯ ta^ g'a˯ k'ehˇ daw˯ taw^
lu˰, nuiˇ mah˯ mah˯ ma-ahˇ ma˯ ehˇ, tsawˇ maw˯ tsawˇ k'a^
deu˯-ahˇ ma˯ ehˇ, yaw deh˰ je˯ oe˯ mawˇ-ahˇ ma˯ ehˇ, ti˯ jaw˯
yaw˰ lu˰ meh. K'oeˇ ngeh, a˯ yaw˰ ma˰ nuiˇ mah˯ mah˯ ma-eu˯
meh˯ shi paw˯ tsui˰ paw˯ dm˯ dm˯-awˇ, Mi˯ yehˇ-ahˇ u˯ du˯
12 tah˯-eu meh. A˯ yaw˰ ma˰ ehˇ-eu, Ja ceu˯-eu je˯ ma˯ ehˇ,
yaw sheh˰ k'ah˯ sehˇ ma˯ ehˇ, za˯ si˯ tsawˇ gahˇ ma˯ ehˇ, a˯
yaw˰-eu˯ gui˯ lah˯-ahˇ ja ceu˯-eu je˯ ma˯ ehˇ, yaw zeu baw-eu
je˯ ma˯ ehˇ, bao˯ hawˇ-eu g'a˯ k'a^-eu je˯ ma˯ ehˇ, a˯ dui-
eu˯ Mi˯ yehˇ-eu˯ k'oeˇ ta^ m˯ ma˯ ma˯ bya^ zaˇ ziˇ ja^ lu˰-uˇ
lehˇ ehˇ-eu meh.
13 K'oeˇ ngeh, tsawˇ maw˯ tsawˇ k'a^ ti˯ g'a˯ nga˯-ahˇ,
Pyuˇ deu˯ ni g'eh-eu pehˇ k'ah˯ pehˇ mahˇ dm lu˰-eu tsawˇ
ha˯ heu deu˯, a˯ suˇ g'a˯-a. A˯ yaw˰ ma˰ a˯ gaˇ neh laˇ ta˯
14 lehˇ, naˇ ha˯ la˰-eu meh. Sah˯ pa˯-oˇ, nawˇ si˯ nya meh
lehˇ, ehˇ k'o˰ neh˯-eu˯ ma. K'oeˇ ngeh a˯ yaw˰ ehˇ-eu,
Tsawˇ ha˯ heu deu˯-a˯, k'a^ dui dui-eu k'eh˯-eu k'a^-eu la˰
k'oeˇ neh do^ laˇ-eu˯ meh. A˯ yaw˰ ma˰-a˯, yaw˯ ha-eu˯ pehˇ
k'ah˯ pehˇ mahˇ yaw˯ ha Yawˇ za˯-eu˯ shi˯ neh pyuˇ deu˯ ni
tsi˯ shawˇ ta˯-eu˯ meh.
15 K'oeˇ miˇ neh, a˯ yaw˰ ma˰ Mi˯ yehˇ-eu˯ nuiˇ mah˯ mah˯
ma-eu˯ meh˯ shi jawˇ-awˇ, a˯ yaw˰-eu˯ u˯ du˯ tah˯ nymˇ
nymˇ ma-eu˯ la˰ k'oeˇ, u˯ ci˰ nah g'ahˇ ma˯ ehˇ, a˯ yaw˰-
eu˯ gaˇ mˇ lu˰ meh. Nuiˇ mah˯ mah˯ ma-ahˇ nuiˇ lu˰-eu
g'a˯, a˯ yaw˰ ma˰ neh˯-ehˇ jawˇ-awˇ, a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ bo
16 sa^ teh˰-a. A˯ yaw˰ ma˰-a˯, haw˯ k'aw˰ iˇ cu˰ k'aw˰
ma˯ paˇ meh˰-aˇ. U˯ tsaˇ k'a^ gaˇ ma˯ ehˇ, yaw sa˰ yaw
17 lahˇ a˯ geu je˯-ahˇ ma˯ ehˇ, ma˯ paˇ ya da˯-aˇ. A˯
je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, nuiˇ mah˯ mah˯ ma-eu˯ g'ahˇ ceh
jawˇ-eu Yawˇ za˯-a˯, yawˇ bo-eu lo˰-ehˇ a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ
bo teh˰-a. Sa˰ laˇ-ahˇ bi deh˰ laˇ-eu iˇ cu˰ iˇ byoe
ja^ gaˇ, a˯ yaw˰ ma˰-ahˇ sheu˯ g'eh teh˰-a. Mi˯ yehˇ
a˯ yaw˰ ma˰-eu˯ mya^ biˇ daw˯ taw^ lu˰ si^ neh˯ teh˰-a,
lehˇ nga˯-ahˇ ehˇ neh˯ la˰-eu˯ meh.

**Jm˯ di˯ ta˯-eu˯ shi˰ hm˯ ti˯ hm˯-eu˯ gaˇ kaw^**

8 Yawˇ za˯-a˯, jm˯ di˯ ta˯-eu˯ shi˰ hm˯ ti˯ hm˯-ahˇ pah ngeh,
na˯ li˯ ti˯ k'aw˯-i˯ ehˇ g'a˯ ni, m˯ k'oeˇ ta^ ci˯ cuˇ ni
2 pyeu˰-iˇ-eu˯ meh. K'oeˇ ngeh, Mi˯ yehˇ-eu˯ meh˯ shi yaw˰

lu‸-eu mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ shi‸ g'aˬ-ahˇ ngaˇ ya mawˇ-euˬ ma.
Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ shi‸ g'aˬ-ahˇ, tiˬ g'aˬ-ahˇ daˇ heh tiˬ
hmˬ bi‸ nehˬ-euˬ meh.
3 Shuiˇ oeˬ lahˬ yuˇ lu‸-eu mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ yawˬ g'aˬ yawˬ
do^ le-awˇ, lawˇ duˬ dawˬ peh yaw‸ lu‸ meh. Nuiˇ mahˬ mahˬ
ma-euˬ mehˬ shi ja^-eu, shuiˇ neh jahˇ taˬ-euˬ lawˇ duˬ-euˬ
k'oeˇ ta^, Ka-li zaˬ dawˬ taw^ lu‸-euˬ guiˬ lahˬ shaˇ dawˬ
nehˬ-ehˇ lawˇ nehˬ-eu lehˇ, do‸-awˇ damˬ-eu yaw saw jeˬ g'awˬ
4 mya ni aˬ yaw‸-ahˇ bi‸ nehˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, mˬ ta^
g'aˬ k'ehˇ-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ ahˇ-eu, do‸-awˇ damˬ-eu yaw
saw jeˬ-euˬ uˬ k'oeˬ-aˬ, Ka-li zaˬ-euˬ guiˬ lahˬ shaˇ dawˬ
nehˬ-ehˇ tiˬ kaw^ lo‸-ehˇ Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi da^ leˇ-euˬ
5 meh. Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ g'aˬ, oeˬ lahˬ k'oeˇ siˬ-ahˇ
yuˇ-awˇ, lawˇ duˬ-ahˇ do‸ lu‸-eu miˬ dzaˬ tiˬ byah peh^ ahˇ-
awˇ neh, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ biˬ ka g'eh-euˬ meh. K'oeˇ ngeh,
mˬ jeˬ jeˬ-awˇ, teˇ saˇ g'awˬ mya jeˬ mahˇ do^ le-euˬ meh. Mˬ
myaw‸ k'aw‸ myaw‸, miˇ lu^ k'aw‸ lu^ laˇ-euˬ meh.

### Daˇ heh baw-eu

6 Daˇ heh shi‸ hmˬ yuˇ lu‸-eu mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ shi‸ g'aˬ,
daˇ heh baw-eu lehˇ lehˬ hmˬ taˬ-euˬ meh.
7 Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ yaw beh g'aˬ daˇ heh baw ngeh, shiˬ keuˬ
taˬ-euˬ huˇ lo hawˇ-eu miˬ dzaˬ, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ ga le-euˬ
meh. Miˬ dzaˬ k'oeˇ neh miˇ tsaˬ smˬ bymˇ tiˬ bymˇ-ahˇ maˬ
ehˇ, aˇ bawˇ smˬ bymˇ tiˬ bymˇ-ahˇ maˬ ehˇ, nyoeˇ jaw‸ ni
g'eh-eu ja^ gu‸ ja^ ga^ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ maˬ ehˇ, pui^ dzaˬ
jiˇ-euˬ meh.
8 Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ nyiˬ g'aˬ tiˬ g'aˬ daˇ heh baw ngeh, miˬ
dzaˬ do‸ lu‸-eu gawˬ jawˬ jawˬ ma-ahˇ duˇ-eu tiˬ jeˬ iˬ ma la^
sha^-ahˇ biˬ pu‸-euˬ meh. Iˬ ma la^ sha^ smˬ bymˇ tiˬ bymˇ
9 shiˬ pyeu‸-iˇ-euˬ meh. Iˬ ma la^ sha^-euˬ la‸ k'oeˇ deh‸ lu‸-
eu deuˬ, smˬ bymˇ tiˬ bymˇ shiˇ-euˬ meh. Lawˬ smˬ bymˇ tiˬ
bymˇ k'aw‸, caw^-iˇ-euˬ meh.
10 Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ smˇ g'aˬ tiˬ g'aˬ daˇ heh baw ngeh, miˬ
dzaˬ jeh^ bymˇ lo‸-ehˇ do‸ lu‸-eu aˬ guiˇ guiˇ ma tiˬ siˬ mˬ-ahˇ
neh ga le-awˇ, iˇ cu‸ lawˇ baˬ smˬ bymˇ tiˬ bymˇ-euˬ k'oeˇ ta^
maˬ ehˇ, iˇ cu‸ iˇ byoe deuˬ-euˬ k'oeˇ ta^ maˬ ehˇ, ga da^-euˬ
11 meh. Aˬ guiˇ k'oeˇ siˬ-ahˇ, K'aˬ jaw‸ ni g'eh-eu aˇ bawˇ lehˇ
kuˇ-eu meh. Iˇ cu‸ smˬ bymˇ tiˬ bymˇ-aˬ, k'aˬ jaw‸ ni g'eh laˇ-
awˇ do‸ laˇ-eu miˇ neh, tsawˇ haˬ g'awˬ mya g'aˬ shiˇ-euˬ meh.

12 Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ oeˬ g'aˬ tiˬ g'aˬ daˇ heh baw ngeh, nahˇ
ma smˬ bymˇ tiˬ bymˇ, ba la smˬ bymˇ tiˬ bymˇ hawˇ-eu aˬ
guiˇ smˬ bymˇ tiˬ bymˇ caw^-iˇ-euˬ miˇ neh, k'oeˇ deuˬ-euˬ
yaw sheh˰ smˬ bymˇ tiˬ bymˇ zahˇ tsui ni pyeu˰-iˇ-euˬ meh.
Nah g'ahˇ smˬ bymˇ tiˬ bymˇ yaw sheh˰ maˬ bya-ehˇ, uˬ ci˰
smˬ bymˇ tiˬ bymˇ k'aw˰ k'oeˇ lo˰-ehˇ duˇ ni maˬ bya-a.
13 Ngaˇ haw le˰ ngeh, mˬ-euˬ g'ahˇ ceh k'aˬ dzeˇ dzeˇ ma tiˬ
mawˇ zaw lu˰ meh. K'aˬ dzeˇ k'oeˇ mawˇ teˇ saˇ yaw k'a^-
ehˇ ehˇ-eu, Daˇ heh maˬ ya baw-euˬ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ
smˇ g'aˬ, daˇ heh baw laˇ-eu teˇ saˇ baˬ da neh, miˇ tsaˬ k'oeˇ
ta^ jawˇ-eu tsawˇ haˬ zaˬ ya noeˬ shaˬ, ya noeˬ shaˬ, ya noeˬ
shaˬ dui dui teh˰-a lehˇ ehˇ gaˇ ngaˇ ya gaˬ-euˬ ma.

9 Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ ngaˬ g'aˬ tiˬ g'aˬ daˇ heh baw ngeh, mˬ-ahˇ
neh miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ ga le taˬ-euˬ aˬ guiˇ tiˬ siˬ-ahˇ ngaˇ
ya mawˇ-euˬ ma. Aˬ guiˇ k'oeˇ siˬ-ahˇ maˬ li-iˇ-eu duˬ k'ahˬ-
2 euˬ mahˬ taw˰ taw˰ duˇ bi˰-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, aˬ guiˇ
k'oeˇ siˬ maˬ li-iˇ-eu duˬ k'ahˬ k'oeˇ k'ahˬ-ahˇ pah-euˬ meh.
Miˬ dzaˬ jeh^ bymˇ bymˇ ma-euˬ uˬ k'oeˬ lo˰-ehˇ, duˬ k'ahˬ
k'oeˇ k'ahˬ-ahˇ neh uˬ k'oeˬ do^ laˇ-eu meh. Uˬ k'oeˬ k'oeˇ
baˬ da neh, nahˇ ma zahˇ tsui ni pyeu˰-iˇ-awˇ, jaˬ lehˇ-euˬ la˰
3 k'oeˇ k'aw˰ zahˇ tsui ni pyeu˰-iˇ-euˬ meh. Uˬ k'oeˬ k'oeˇ-euˬ
la˰ k'oeˇ nyehˇ bahˇ g'awˬ mya ni do^ laˇ-awˇ, miˇ tsaˬ k'oeˇ
ta^ ga le-euˬ meh. Nyehˇ bahˇ k'oeˇ deuˬ-ahˇ miˇ tsaˬ k'oeˇ
ta^-euˬ boeˬ kaˬ laˬ ma-euˬ baoˬ lo˰-ehˇ duˇ-eu baoˬ bi˰-euˬ
4 meh. Miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ deh˰-eu ja^ gu˰ ja^ ga^-ahˇ maˬ ehˇ,
aˇ pa˰ k'aˇ nyoeˇ-eu yawˬ jeˬ na lu˰-ahˇ maˬ ehˇ, aˇ bawˇ dawˬ
taw^ lu˰-ahˇ maˬ ehˇ, taˬ la^ caw^ de. Naˇ k'awˇ-ahˇ Miˬ yehˇ-
euˬ jmˬ maˬ diˬ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ teh˰-ehˇ la^ caw^ de
5 lehˇ, nyehˇ bahˇ k'oeˇ deuˬ-ahˇ ehˇ nehˬ-euˬ meh. Nyehˇ bahˇ
k'oeˇ deuˬ, tsawˇ haˬ-ahˇ la^ seh˰-eu a kawˬ-aˬ maˬ za-aˬ. Ba
la ngaˬ siˬ byah ni k'ehˬ nehˬ k'a^ nehˬ-eu a kawˬ-aˬ teh˰-ehˇ
za-euˬ meh. Boeˬ kaˬ laˬ ma kaw˰-eu lo˰-ehˇ, nyehˇ bahˇ k'oeˇ
6 deuˬ tsawˇ haˬ-ahˇ k'ehˬ nehˬ k'a^ nehˬ teh˰-a. Aˇ yamˬ
k'oeˇ yamˬ la˰ k'oeˇ-aˬ, tsawˇ haˬ zaˬ shiˇ-eu jeˬ-ahˇ shaˇ po^
k'aw˰, maˬ po^ mawˇ nya. Aˬ yaw˰ ma˰ shiˇ maw˰ dui dui
k'aw˰, shiˇ-eu jeˬ ceh^ do^ teh˰-a.
7 Nyehˇ bahˇ k'oeˇ deuˬ-aˬ, guiˇ deu^-eu lehˇ lehˬ hmˬ taˬ-
euˬ mahˬ-ahˇ duˇ-eu meh. Shuiˇ uˬ k'o^-ahˇ duˇ-eu jeˬ nyehˇ

bahˇ k'oeˇ deu˯-eu˯ u˯ du˯-ahˇ k'o^ lu˰ meh. A˯ yaw˰ ma˰-eu˯
8 mya^ pyaw˯-a˯, tsawˇ ha˯-eu˯ mya^ pyaw˯-ahˇ duˇ-eu meh. A˯
yaw˰ ma˰-eu˯ tsehˇ kahˇ-a˯, za˯ mi˯ za˯-eu˯ tsehˇ kahˇ-ahˇ
duˇ-awˇ, a˯ yaw˰ ma˰-eu˯ seu˯-a˯, aˇ la˯ ja˯ shiˇ-eu˯ seu˯-ahˇ
9 duˇ-eu meh. A˯ yaw˰ ma˰-eu˯ k'ah˯-ahˇ deh˯ da˯ du˯-a˯, shmˇ
neh jahˇ ta˯-eu˯ lo˰-ehˇ duˇ-eu meh. A˯ yaw˰ ma˰ dahˇ di˯ di˯-
eu teˇ saˇ-a˯, guiˇ deu^ gaˇ ceh^ g'eh lu˰-eu mah˯ la^ law˯
10 g'aw˯ mya ni-eu˯ teˇ saˇ lo˰-ehˇ mahˇ-eu meh. A˯ yaw˰ ma˰-
eu˯ daw˯ mi˯-a˯, boe˯ ka˯ la˯ ma-eu˯ daw˯ mi˯ lo˰-ehˇ duˇ-awˇ,
bya˯ i˯ tso˰-eu meh. A˯ yaw˰ ma˰-eu˯ daw˯ mi˯ la˰ k'oeˇ, ba
la nga˯ si˯ byah ni tsawˇ ha˯ za˯-ahˇ k'eh˯ neh˯ k'a^ neh˯-eu
11 bao˯ ahˇ-eu meh. A˯ yaw˰ ma˰-eu˯ sah˯ pa˯ kuˇ hawˇ kamˇ-a˯,
ma˯ li-iˇ-eu du˯ k'ah˯-eu˯ g'a˯ k'ehˇ meh. A˯ yaw˰-eu˯ tsawˇ
myahˇ-a˯, He˯byehˇ daw˯ A˯ba˯do˯, He˯la˯saˇ daw˯ A˯pawˇliˇo˯
lehˇ myahˇ-eu˯ meh. La^ caw^-eu g'a˯ lehˇ ehˇ-eu meh.
12 Noe˯ sha˯ dui dui-eu yaw beh je˯ jiˇ-eu˯ meh. Noe˯ sha˯ dui
dui-eu nyi˯ je˯ paˇ keu^ le-a si˯.
13 M˯ ta^ g'a˯ k'ehˇ ko˰ g'a˯ ti˯ g'a˯ daˇ heh baw ngeh, Mi˯
yehˇ-eu˯ meh˯ shi ja^-eu, shuiˇ neh jahˇ ta˯-eu˯ lawˇ du˯-eu˯
u˯ coeˇ oe˯ coeˇ-ahˇ neh teˇ saˇ mahˇ do^ le gaˇ ngaˇ ya ga˯-
14 eu˯ ma. Teˇ saˇ k'oeˇ-a˯, Uˇba˯laˇ lawˇ ba˯ lawˇ dzeˇ pa˰
taw˰ ta˯-eu˯ m˯ ta^ g'a˯ k'ehˇ oe˯ g'a˯-ahˇ pyeh˯ neh˯-aw˯
lehˇ, daˇ heh yuˇ lu˰-eu m˯ ta^ g'a˯ k'ehˇ ko˰ g'a˯ ti˯ g'a˯-
15 ahˇ ehˇ neh˯-eu˯ meh. K'oeˇ miˇ neh, tsawˇ ha˯ za˯ sm˯ bymˇ
ti˯ bymˇ-ahˇ seh˰-eu lehˇ leh˯ hm˯ ta˯-eu˯ m˯ ta^ g'a˯ k'ehˇ
k'oeˇ oe˯ g'a˯-ahˇ puiˇ neh˯-eu˯ meh. M˯ ta^ g'a˯ k'ehˇ k'oeˇ
oe˯ g'a˯-ahˇ Mi˯ yehˇ neh aˇ yam˯ k'oeˇ yam˯-eu˯ g'aˇ du˯,
aˇ k'o˰ k'oeˇ k'o˰-eu˯ g'aˇ du˯, ba la k'oeˇ si˯-eu˯ g'aˇ du˯,
aˇ nah k'oeˇ nah-eu˯ g'aˇ du˯, na˯ li˯ k'oeˇ la˰-eu˯ g'aˇ du˯
16 bi jawˇ-eu˯ meh. Mah˯ dzi˯-eu yehˇ aˇ mya^ g'a˯ byah gaˇ
ngaˇ ya ga˯-eu˯ ma. A˯ yaw˰ ma˰-a˯, nyi˯ yaˇ lam˯ byah-eu
meh.
17 Yaw sahˇ la˰ k'oeˇ nga˯ neh ya mawˇ-eu˯ mah˯ hawˇ-eu mah˯
dzi˯-eu deu˯-a˯, heu lo˰-ehˇ meh. Mah˯ dzi˯ lu˰-eu tsawˇ ha˯,
k'ah˯-ahˇ deh˯ da˯ du˯ dm lu˰ meh. Deh˯ da˯ du˯ k'oeˇ-a˯,
mi˯ dza˯ lo˰-ehˇ neˇ tseu^ ni g'eh-eu, nyoeˇ leu˯ leu˯-eu
hawˇ-eu, mi˯ dzaˇ dzaˇ shuiˇ lo˰-ehˇ shuiˇ nyeh^ ni g'eh-eu
meh. Mah˯ k'oeˇ deu˯-eu˯ u˯ du˯-a˯, aˇ la˯ ja˯ shiˇ-eu˯ u˯
du˯-ahˇ duˇ-eu meh. K'a˯ meh la˰ k'oeˇ mi˯ dza˯ mi˯ lmˇ, mi˯
dza˯ u˯ k'oe˯ hawˇ-eu, mi˯ dzaˇ dzaˇ shuiˇ do^ laˇ lu˰ meh.

18 K'aˬ meh la‸ k'oeˇ do^ laˇ lu‸-eu miˬ dzaˬ miˬ lmˇ, miˬ dzaˬ
uˬ k'oeˬ hawˇ-eu, miˬ dzaˇ dzaˇ shuiˇ, k'ehˬ-eu k'a^-eu heu
smˇ jeˬ baˬ da neh, tsawˇ haˬ smˬ bymˇ tiˬ bymˇ shiˇ-euˬ meh.
19 Mahˬ k'oeˇ deuˬ-euˬ baoˬ-aˬ, aˬ yaw‸ ma‸-euˬ k'aˬ meh hawˇ-eu
aˬ yaw‸ ma‸-euˬ dawˬ miˬ-euˬ la‸ k'oeˇ ahˇ-eu meh. Aˬ yaw‸
ma‸-euˬ dawˬ miˬ-aˬ, aˇ lawˇ-ahˇ duˇ-awˇ, uˬ duˬ k'aw‸ tso‸-
eu meh. Uˬ duˬ k'oeˇ neh aˬ cawˬ-ahˇ k'ehˬ nehˬ k'a^ nehˬ-eu
meh.
20 K'ehˬ-eu k'a^-eu k'oeˇ smˇ jeˬ-euˬ uˬ mo^ maˬ ya shiˇ-ehˇ
dzeuˇ-iˇ-euˬ tsawˇ haˬ, yawˬ ha-euˬ aˬ la‸ neh jahˇ taˬ-euˬ
deuˬ-ahˇ maˬ noeˬ po^-a. Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ, neh‸-ahˇ uˬ duˬ
tahˬ-eu maˬ ehˇ, pyuˇ, shuiˇ, guiˬ shuiˇ, k'aˬ lo hawˇ-eu, daˇ
kawˬ neh jahˇ taˬ-euˬ tahˬ pahˬ aˬ ma mawˇ kawˇ-ahˇ uˬ duˬ
tahˬ-eu maˬ ehˇ, maˬ byehˇ dzeh-a. Tahˬ pahˬ aˬ ma mawˇ kawˇ
k'oeˇ deuˬ-aˬ, maˬ mawˇ nya, maˬ gaˬ nya, gaˇ ma k'aw‸ maˬ
21 cah nya. Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-aˬ, aˬ cawˬ-ahˇ seh‸-eu jeˬ-ahˇ
maˬ ehˇ, neh‸-ahˇ lawˇ-eu shehˇ-eu jeˬ-ahˇ maˬ ehˇ, k'aˬ miˬ
sheu-eu jeˬ-ahˇ maˬ ehˇ, aˬ cawˬ-euˬ myawˬ-ahˇ k'oeˬ-eu jeˬ-
ahˇ maˬ ehˇ, maˬ noeˬ po^-a.

**Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ hawˇ-eu sahˬ bo‸ yaw nyiˇ tiˬ ta‸-euˬ gaˇ kaw^**

10 K'oeˇ ngeh, g'aˬ zawˇ k'a^-eu mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ tiˬ g'aˬ, jeˬ
tmˬ dm-awˇ, mˬ-ahˇ neh za‸ ka le lu‸ gaˇ ngaˇ ya mawˇ-euˬ
ma. Aˬ yaw‸ aˇ deˇ leˇ k'ah uˬ dzahˬ dzahˬ lu‸ meh. Aˬ yaw‸-
euˬ mya^ pyawˬ-aˬ, nahˇ ma-ahˇ duˇ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ aˬ kuiˇ-
2 aˬ, miˬ dzaˬ k'awˇ zeuˇ-ahˇ duˇ-eu meh. Aˬ yaw‸-euˬ aˬ la‸
la‸ k'oeˇ pah taˬ-euˬ sahˬ bo‸ yaw nyiˇ tiˬ ta‸ ahˇ-eu meh.
Aˬ yaw‸-euˬ aˇ maˇ kuiˇ-aˬ, iˬ ma la^ sha^-ahˇ nawˬ tehˬ taˬ-
awˇ, aˇ caˇ kuiˇ-aˬ, miˇ tsaˬ-ahˇ nawˬ tehˬ taˬ-euˬ meh.
3 Aˇ laˬ jaˬ shiˇ joeˬ-eu lo‸-ehˇ, aˬ yaw‸ teˇ saˇ yaw k'a^-ehˇ
guˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ guˇ ngeh, mˬ jeˬ jeˬ-eu teˇ saˇ shi‸ teˇ
4 mahˇ do^ le-euˬ meh. Mˬ jeˬ jeˬ-eu teˇ saˇ mahˇ do^ le ngeh,
ngaˇ k'oeˇ-ahˇ bo‸ taˬ-eu lehˇ g'eh-euˬ ma. Ehˇ k'aw‸, mˬ-ahˇ
neh teˇ saˇ mahˇ do^ le-awˇ, Mˬ jeˬ jeˬ-eu teˇ saˇ shi‸ teˇ
mahˇ do^ le gaˇ jmˬ diˬ-awˬ. K'oeˇ-ahˇ taˬ bo‸ lehˇ, ehˇ nehˬ
5 la‸ gaˇ ngaˇ ya gaˬ-euˬ ma. K'oeˇ ngeh, iˬ ma la^ sha^ hawˇ-
eu miˇ tsaˬ-ahˇ nawˬ tehˬ-awˇ yaw‸ lu‸ gaˇ ngaˬ neh ya mawˇ-
euˬ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ g'aˬ, aˬ yaw‸-euˬ aˇ maˇ la‸ mˬ-ahˇ

6 ba˰ diˇ-awˇ, m˯ hawˇ-eu m˯ k'oeˇ ta^ k'aˇ jawˇ k'aˇ ja^-eu
daw˯ taw^ lu˰-ahˇ ma˯ ehˇ, miˇ tsa˯ hawˇ-eu miˇ tsa˯-eu˯
k'oeˇ ta^ k'aˇ jawˇ k'aˇ ja^-eu daw˯ taw^ lu˰-ahˇ ma˯ ehˇ, i˯
ma la^ sha^ hawˇ-eu k'oeˇ-eu˯ la˰ k'oeˇ k'aˇ jawˇ k'aˇ ja^-eu
daw˯ taw^ lu˰-ahˇ ma˯ ehˇ, beh-eu˯ g'a˯ pyeu˰-eu, m˯ ma˯ ma˯
bya^ zaˇ ziˇ deh˰ lu˰-eu g'a˯-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ ehˇ-eu, Aˇ
7 yam˯ ma˯ paˇ ji^ meh. M˯ ta^ g'a˯ k'ehˇ shi˰ g'a˯ ti˯ g'a˯, a˯
yaw˰-eu˯ daˇ heh baw-eu teˇ saˇ mahˇ do^ le-eu aˇ yam˯
keu^ le ngeh, Mi˯ yehˇ neh za˰ ta˯-eu˯ je˯ byah laˇ teh˰-a. Za˰
ta˯-eu˯ k'oeˇ je˯-a˯, Mi˯ yehˇ-eu˯ za˯ k'a^ pyeu˰-eu a˯ yaw˰-eu˯
g'aˇ du˯ ngeh˯ dah-eu deu˯-ahˇ dzeuˇ laˇ ngeh a˯ yaw˰ la˯ k'a˯
cehˇ-eu gui˯ lah˯ daw˯ la˰ k'oeˇ dzawˇ neh˯-eu˯ meh lehˇ kam˯-
eu meh.
8 K'oeˇ ngeh, m˯-ahˇ neh mahˇ do^ le gaˇ nga˯ neh ya ga˯-
eu˯ teˇ saˇ k'oeˇ nga˯-ahˇ heu lo˰-ehˇ paˇ ehˇ neh˯ la˰-eu˯
meh. I˯ ma la^ sha^ hawˇ-eu miˇ tsa˯-eu˯ k'oeˇ ta^ naw˯ teh˯-
awˇ yaw˰ lu˰-eu m˯ ta^ g'a˯ k'ehˇ k'oeˇ g'a˯-eu˯ a˯ la˰ la˰ k'oeˇ
ahˇ-eu, pah ta˯-eu˯ sah˯ bo˰ k'oeˇ ta˰ la˯ leˇ-aw˯ lehˇ, ehˇ
9 neh˯ la˰-eu˯ meh. K'oeˇ miˇ neh, Nga˯-ahˇ sah˯ bo˰ yaw nyiˇ
teu ta˰ bi˰ la˰ lehˇ, m˯ ta^ g'a˯ k'ehˇ k'oeˇ g'a˯-ahˇ ehˇ leˇ-eu˯
ma. A˯ yaw˰ ehˇ-eu, Yuˇ-awˇ dza˯-aw˯. Naw˯-eu˯ u˯ ma^
la˰ k'oeˇ k'a˯ jaw˰ ni g'eh teh˰-a. Ehˇ k'aw˰, naw˯-eu˯ k'a˯
meh la˰ k'oeˇ-a˯, bya˯ bya˯ uiˇ lo˰-ehˇ coeˇ o^ ni g'eh teh˰-a
10 lehˇ, ehˇ neh˯ la˰-eu˯ meh. K'oeˇ ngeh, ngaˇ m˯ ta^ g'a˯ k'ehˇ
k'oeˇ g'a˯-eu˯ a˯ la˰ la˰ k'oeˇ ahˇ-eu sah˯ bo˰ yaw nyiˇ k'oeˇ
ta˰-ahˇ yuˇ dza˯-eu˯ ma. Nga˯-eu˯ k'a˯ meh la˰ k'oeˇ ,bya˯
bya˯ uiˇ lo˰-ehˇ coeˇ o^ ni g'eh-eu miˇ-a. Ehˇ k'aw˰, sah˯ bo˰
k'oeˇ ta˰ dza˯ g'a˯ ngeh, nga˯-eu˯ u˯ ma^ la˰ k'oeˇ k'a˯ jaw˰
11 ni g'eh laˇ-eu miˇ-a. K'oeˇ ngeh, a˯ yaw˰ ma˰ nga˯-ahˇ ehˇ
neh˯ la˰-eu, Tsawˇ jeu˯ g'aw˯ mya jeu˯-eu˯ gaˇ kaw^ ma˯ ehˇ,
miˇ k'ah˯ g'aw˯ mya k'ah˯-eu˯ gaˇ kaw^ ma˯ ehˇ, daw˯ g'aw˯
mya je˯-eu˯ gaˇ kaw^ ma˯ ehˇ, sah˯ pa˯ kuˇ hawˇ kamˇ g'aw˯
mya g'a˯-eu˯ gaˇ kaw^ ma˯ ehˇ, Mi˯ yehˇ naw˯-ahˇ bi ehˇ-eu
lo˰-ehˇ nawˇ ya ehˇ meh˯ teh˰-a lehˇ, ehˇ neh˯ la˰-eu˯ meh.

### Saˇ kiˇ kam˯-eu nyi˯ g'a˯-eu˯ gaˇ kaw^

11 K'oeˇ naˇ, gaw˯ yoe˯-ahˇ duˇ-eu aˇ to˰ ti˯ kah˯ nga˯-ahˇ
bi˰ la˰-awˇ ehˇ neh˯ la˰-eu, Tuˇ-aw˯. Mi˯ yehˇ-eu˯ u˯ du˯
tah˯ nymˇ nymˇ ma-ahˇ ma˯ ehˇ, lawˇ du˯-ahˇ ma˯ ehˇ, k'oeˇ
gaˇ u˯ du˯ tah˯ lu˰-eu tsawˇ ha˯-ahˇ ma˯ ehˇ, daˇ dza deh˯

2 haw-awˬ. Ehˇ k'aw‸, uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma-euˬ jawˬ
jawˬ-ehˇ ja^-eu jawˇ duˬ-ahˇ-aˬ, bi ja^-awˬ. K'oeˇ-ahˇ daˇ
dza taˬ dehˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, jawˇ duˬ k'oeˇ-aˬ, aˬ
cawˬ-euˬ tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca-euˬ aˬ la‸ la‸ k'oeˇ a nehˬ-euˬ
meh Aˬ yaw‸ ma‸ yaw muiˬ yaw shawˇ meuˬ-ahˇ ba la oeˬ
3 tseˇ nyi‸ siˬ byah ni nawˬ tehˬ taˬ teh‸-a. Ngaˬ-euˬ saˇ kiˇ
kamˬ-eu nyiˬ g'aˬ-ahˇ ngaˇ baoˬ bi‸ ma. Aˬ yaw‸ nya‸ guˬ
daˇ pehˇ zeuˇ dm-awˇ, tiˬ heˇ nyiˬ yaˇ ko‸ tseˇ nah byah ni,
Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ mehˬ nehˬ teh‸-a lehˇ ehˇ-eu meh.
4 Aˬ yaw‸ nya‸-aˬ, miˇ tsaˬ-euˬ Yaw sahˇ g'aˬ-euˬ mehˬ shi
deh‸-eu saˬ loˬ aˇ bawˇ nyiˬ bawˇ pyeu‸-eu uˬ ta‸, tsiˇ k'mˬ
5 nyiˬ k'mˬ k'aw‸ ngeuˇ meh. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na aˬ yaw‸
nya‸-ahˇ k'ehˬ nehˬ k'a^ nehˬ maw‸ naˇ, aˬ yaw‸ nya‸-euˬ
k'aˬ meh-ahˇ neh miˬ dzaˬ do^ le-awˇ, aˬ yaw‸ nya‸-ahˇ muiˇ-
eu deuˬ-ahˇ pui^ dzeh teh‸-a. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na aˬ yaw‸
nya‸-ahˇ k'ehˬ nehˬ k'a^ nehˬ maw‸ naˇ, k'oeˇ lo‸-ehˇ ya shiˇ
6 teh‸-a. Aˬ yaw‸ nya‸ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ mehˬ lu‸ ngeh, uˬ
yehˇ maˬ yehˇ le ni mˬ-ahˇ la^ tsoeˬ nya-eu baoˬ aˬ yaw‸ nya‸
ahˇ meh. Iˇ cu‸-ahˇ shiˬ bi pyeu‸ laˇ-eu baoˬ k'aw‸ ahˇ meh.
Aˬ yaw‸ nya‸ aˇ mya^ po^ jahˇ maw‸ k'aw‸, k'ehˬ-eu k'a^-eu
yawˬ jeˬ na lu‸ miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ keu^ le ni jahˇ nya-eu baoˬ
7 ahˇ meh. Aˬ yaw‸ nya‸ saˇ kiˇ kamˬ g'aˬ naˇ, maˬ li-iˇ-eu
duˬ k'ahˬ-ahˇ neh do^ laˇ-eu jeˬ zaˬ yaw haiˬ k'oeˇ mawˇ aˬ
yaw‸ nya‸-ahˇ guiˇ deu^ teh‸-a. Aˬ yaw‸ nya‸-ahˇ deu^ g'aˬ-
8 awˇ seh‸ teh‸-a. Aˬ yaw‸ nya‸-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ meuˬ
meuˬ ma-euˬ gaˇ ma k'oeˇ ta^ g'eu dzeh taˬ teh‸-a. Meuˬ
k'oeˇ meuˬ-aˬ, aˬ yaw‸ nya‸-euˬ Yaw sahˇ g'aˬ la‸ ya‸ k'oeˇ
ta^ kamˇ shiˇ-euˬ meuˬ k'oeˇ meuˬ meh. Dawˬ yeh^ ehˇ naˇ,
9 Sawˇdoˬ meuˬ hawˇ-eu Iˇjiˇtu^ miˇ k'ahˬ meh. K'oeˇ ngeh,
tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca deuˬ-euˬ la‸ k'oeˇ ahˇ-eu tsawˇ haˬ maˬ
ehˇ, aˇ jeuˬ aˇ ca deuˬ-euˬ la‸ k'oeˇ ahˇ-eu tsawˇ haˬ maˬ ehˇ,
dawˬ aˬ geu jeˬ ngehˬ-eu tsawˇ haˬ-euˬ la‸ k'oeˇ ahˇ-eu tsawˇ
haˬ maˬ ehˇ, miˇ k'ahˬ deuˬ-euˬ la‸ k'oeˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ
maˬ ehˇ, tsawˇ haˬ heu deuˬ-aˬ smˬ nah uˬ ta‸ nah k'oe^ tiˬ
k'oe^ aˬ yaw‸ nya‸-euˬ g'awˇ mawˇ-ahˇ haw teh‸-a. Aˬ yaw‸
10 nya‸-ahˇ maˬ ya duˬ pahˬ ni la^ tsoeˬ teh‸-a. Aˬ yaw‸ nya‸
shiˇ-euˬ miˇ neh, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ k'aˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ laˬ
k'aˬ cehˇ dui dui-awˇ bawˬ-iˬ g'eh teh‸-a. Aˬ yaw‸ ma‸ tiˬ
g'aˬ tiˇ g'aˬ la‸ sawˬ bi‸ teh‸-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ
yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu k'oeˇ nyiˬ g'aˬ, miˇ tsaˬ k'oeˇ

ta^ jawˇ-eu tsawˇ haˬ zaˬ-ahˇ nui ma bi suˬ saˬ dui dui-euˬ
11 meh. Smˬ nah uˬ ta˰ nah k'oe^ tiˬ k'oe^ byah laˇ ngeh, Miˬ
yehˇ-ahˇ neh do^ le-euˬ, bi deh˰ laˇ nya-eu sa˰ aˬ yaw˰ nya˰-
euˬ la˰ k'oeˇ ahˇ leˇ-awˇ, aˬ yaw˰ nya˰ tuˇ laˇ-euˬ meh.
12 K'oeˇ-ahˇ ya mawˇ-euˬ deuˬ gu^ dui dui-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ
ngeh, mˬ-ahˇ neh teˇ saˇ mahˇ do^ le-awˇ, Heu gaˇ da^ laˇ-
awˬ lehˇ, aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ kuˇ gaˇ aˬ yaw˰ nya˰ ya gaˬ-euˬ
meh. Aˬ yaw˰ nya˰, aˬ yaw˰ nya˰-ahˇ muiˇ-eu tsawˇ haˬ-euˬ
13 mehˬ shi neh, mˬ dmˇ dziˬ-awˇ mˬ-ahˇ da^ leˇ-euˬ meh. Aˇ
yamˬ k'oeˇ yamˬ la˰ k'oeˇ miˇ lu^ lu^ dui dui laˇ-awˇ, meuˬ
k'oeˇ meuˬ tseˇ bymˇ tiˬ bymˇ ga bya^-euˬ meh. Miˇ lu^
lu^-eu k'oeˇ baˬ da neh, tsawˇ haˬ shi˰ heˇ g'aˬ ya shiˇ-euˬ
meh. Deh˰ ya˰-euˬ tsawˇ haˬ, gu^ dui dui-iˇ-awˇ, mˬ k'oeˇ
ta^-euˬ Miˬ yehˇ-ahˇ ciˬ huiˬ ciˬ mahˇ-eu meh.
14 Noeˬ shaˬ dui dui-eu nyiˬ jeˬ tiˬ jeˬ jiˇ-euˬ meh. Noeˬ
shaˬ dui dui-eu smˇ jeˬ tiˬ jeˬ yaw kawˇ-ehˇ keu^ le teh˰-a.

**Daˇ heh shi˰ hmˬ tiˬ hmˬ baw-eu**

15 Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ shi˰ g'aˬ tiˬ g'aˬ daˇ heh baw ngeh,
mˬ-ahˇ neh k'a^ dui dui-eu teˇ saˇ heu lo˰-ehˇ mahˇ do^ le-
euˬ meh. Miˇ tsaˬ-ahˇ u^ lahˇ-eu baoˬ-aˬ, aˬ dui-euˬ Sahˬ
paˬ Miˬ yehˇ hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ Ka-li-euˬ pyeu˰ laˇ-euˬ meh.
Aˬ yaw˰ mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ u^ lahˇ teh˰-a lehˇ ehˇ-eu
16 meh. K'oeˇ ngeh, Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi yawˬ ha-euˬ nuiˇ
mahˬ mahˬ ma-ahˇ yawˬ ha nuiˇ lu˰-eu tsawˇ mawˬ tsawˇ k'a^
nyiˬ tseˇ oeˬ g'aˬ pawˬ tsui˰ pawˬ dmˬ dmˬ-awˇ Miˬ yehˇ-ahˇ
uˬ duˬ tahˬ tahˬ-ehˇ ehˇ-eu,
17 Aˇ hu k'aw˰, nymˬ-mˇ k'aw˰ deh˰ lu˰-eu, baoˬ zawˇ huiˬ-
eu Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-oˇ, k'a^ dui dui-eu nawˬ-euˬ baoˬ
neh nymˬ-mˇ nawˇ u^ lahˇ luˬ-eu miˇ neh, nga ma˰ nawˬ-
18 euˬ guiˬ lahˬ-ahˇ ja ceuˬ ma. Miˇ k'ahˬ deuˬ nui ma
pehˇ laˇ-awˇ, nawˇ k'aw˰ nui ma pehˇ dui dui laˇ-euˬ
meh. Shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ-eu aˇ yamˬ
keu^ le-euˬ meh. Nawˬ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu zaˬ
k'a^ deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, Ka-li zaˬ deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, nawˬ-
euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ yaw zeu baw-eu huiˬ zaˬ nyiˇ zaˬ
dawˬ taw^ lu˰-ahˇ maˬ ehˇ, guiˬ lahˬ bi˰-eu aˇ yamˬ
keu^ le-euˬ meh. Miˇ tsaˬ-ahˇ la^ caw^-eu deuˬ-ahˇ la^
caw^-eu aˇ yamˬ k'aw˰ keu^ le-euˬ meh,
lehˇ ehˇ-eu meh.

19 K'oeˇ ngeh, mˬ-ahˇ ja^-eu Miˬ yehˇ-euˬ uˬ duˬ tahˬ nymˇ
nymˇ ma pah laˇ-awˇ, k'oeˇ-euˬ la‸ k'oeˇ ngaˇ aˬ yaw‸-euˬ
dawˬ ma saˇ jaˇ bahˬ keu^-ahˇ ya mawˇ-euˬ ma. K'oeˇ ngeh,
mˬ myaw‸ myaw‸-eu, teˇ saˇ g'awˬ mya jeˬ mahˇ do^ le-eu, mˬ
jeˬ jeˬ-eu, miˇ lu^ lu^-eu hawˇ-eu, huˇ lo ga dui dui-eu, heu
deuˬ pyeu‸ laˇ-euˬ meh.

## Zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ hawˇ-eu bya^ yahˬ tiˬ mawˇ-euˬ gaˇ kaw^

12 K'oeˇ naˇ, bi siˬ bi mawˇ-eu yaw huiˬ jeˬ mˬ-ahˇ ngaˇ ya
mawˇ-euˬ ma. Zaˬ miˬ zaˬ tiˬ g'aˬ nahˇ ma dm-awˇ, ba la-
ahˇ nawˬ tehˬ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw‸-aˬ, aˬ guiˇ tseˇ nyi‸ siˬ
2 tso‸-eu shuiˇ uˬ k'o^ k'o^ lu‸ meh. Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ
aˬ nyiˇ pi lu‸ meh. Aˬ yaw‸ zaˬ ciˬ-eu lehˇ g'eh-awˇ, naˇ dui
3 dui gaˇ ya daˬ lu‸-eu miˇ neh teu^ lu‸ meh. Bi siˬ bi mawˇ-eu
yawˬ jeˬ yawˬ mˬ-ahˇ ngaˇ ya mawˇ-euˬ ma. Neˇ tseu^ ni
g'eh-eu bya^ yahˬ yahˬ ma tiˬ mawˇ do^ le-euˬ meh. Aˬ
yaw‸-aˬ, uˬ duˬ shi‸ siˬ tso‸-awˇ, uˬ coeˇ tseˇ coeˇ tso‸-eu
meh. Aˬ yaw‸-euˬ uˬ duˬ-ahˇ shuiˇ uˬ k'o^ shi‸ siˬ k'o^ lu‸
4 meh. Aˬ yaw‸-euˬ dawˬ miˬ neh mˬ-ahˇ ja^-eu aˬ guiˇ smˬ
bymˇ tiˬ bymˇ-ahˇ diˬ uiˬ-awˇ, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ biˬ ahˇ le‸-euˬ
meh. Aˬ nyiˇ ciˬ-eu lehˇ g'eh-eu zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ zaˬ
deh‸ le ngeh, zaˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ ya dzaˬ ni, bya^ yahˬ k'oeˇ
mawˇ zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ mehˬ shi yaw‸ lu‸ meh.
5 Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ aˬ li ciˬ-euˬ meh. Aˬ li k'oeˇ g'aˬ, shmˇ
gawˬ yoeˬ neh miˇ k'ahˬ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ u^ lahˇ teh‸-a. Zaˬ
miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ aˬ li-ahˇ Miˬ yehˇ jawˇ gaˇ hawˇ-eu Miˬ
6 yehˇ-euˬ nuiˇ mahˬ mahˬ ma-ahˇ ciˬ da^ le‸-euˬ meh. Zaˬ
miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ bawˇ tsahˬ-ahˇ ceh^-iˇ-euˬ meh. K'oeˇ gaˇ,
tiˬ heˇ nyiˬ yaˇ ko‸ tseˇ nah byah ni aˬ yaw‸-ahˇ bo sa^-eu lehˇ,
Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-euˬ g'aˇ duˬ jawˇ zaˇ la^ sa^ taˬ-euˬ meh.
7 K'oeˇ ngeh, mˬ k'oeˇ ta^ guiˇ guiˇ ma tehˬ laˇ-euˬ meh.
Miˇgeˬlaˇ hawˇ-eu aˬ yaw‸-euˬ g'aˬ k'ehˇ bya^ yahˬ k'oeˇ mawˇ-
ahˇ deu^ ceh ceh-eu meh. Bya^ yahˬ k'oeˇ mawˇ hawˇ-eu aˬ
yaw‸-euˬ g'aˬ k'ehˇ k'aw‸, aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ deu^ ceh ceh-eu
8 meh. Ehˇ k'aw‸, bya^ yahˬ k'oeˇ mawˇ hawˇ-eu aˬ yaw‸-euˬ
g'aˬ k'ehˇ deuˬ maˬ g'aˬ leˇ-ehˇ, aˬ yaw‸ ma‸ mˬ k'oeˇ ta^
9 jawˇ k'aˇ maˬ paˇ za meh. K'oeˇ ngeh, neh‸ sahˬ paˬ maˬ
ngeuˇ naˇ Saˬdaˬ lehˇ myahˇ-euˬ bya^ yahˬ yahˬ ma k'oeˇ mawˇ-
ahˇ miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ ba‸ dzeh le‸-euˬ meh. Aˬ yaw‸-aˬ, miˇ

tsaˬ zaˬ dawˬ tawˆ lu˰-ahˇ sheuˬ bahˬ-eu g'aˬ pyeu˰-awˇ, aˇ
hu-euˬ aˇ lawˇ yaw haiˬ k'oeˇ mawˇ k'aw˰ ngeuˇ meh. Aˬ yaw˰-
ahˇ miˇ tsaˬ k'oeˇ taˆ ba˰ dzeh le˰ ngeh, aˬ yaw˰-euˬ g'aˬ
k'ehˇ-ahˇ k'aw˰ aˬ yaw˰ nehˬ-ehˇ ba˰ dzeh le˰-euˬ meh.
10 Mˬ-ahˇ teˇ saˇ mahˇ dui dui-eu gaˇ ngaˇ heu lo˰-ehˇ ya
gaˬ-euˬ ma. Nymˬ-mˇ aˬ dui-euˬ Miˬ yehˇ ka k'o˰-euˬ meh.
Nymˬ-mˇ aˬ yaw˰ baoˬ k'aˆ dui dui-eu la˰ k'oeˇ uˆ lahˇ lu˰
meh. Nymˬ-mˇ aˬ yaw˰-euˬ Ka-li uˆ lahˇ-eu aˇ yaˬ za-euˬ meh.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ-euˬ mehˬ shi aˬ dui-euˬ aˬ yui˰
aˬ nyiˇ Ka-li zaˬ deuˬ-ahˇ uˬ ci˰ nah g'ahˇ maˬ ehˇ iˬ baˇ taˬ
11 lu˰-eu g'aˬ-ahˇ g'aˬ leˇ-euˬ meh. Yawˇ zaˬ-euˬ shiˬ baˬ da
neh maˬ ehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ neh saˇ kiˇ kamˬ-euˬ baˬ da neh maˬ
ehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ iˬ baˇ taˬ-eu g'aˬ-ahˇ g'aˬ leˇ-euˬ meh. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, k'oeˇ-euˬ g'aˇ duˬ shiˇ
12 k'aw˰, shiˇ peuˬ-euˬ meh. K'oeˇ miˇ neh, mˬ hawˇ-eu mˬ-ahˇ
jawˇ-eu deuˬ-oˇ, laˬ k'aˬ cehˇ-awˬ. Miˇ tsaˬ hawˇ-eu iˬ ma laˆ
shaˆ-aˬ, ya noeˬ shaˬ dui dui teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
neh˰ sahˬ paˬ-aˬ, Ngaˬ-euˬ g'aˇ duˬ aˇ yamˬ ui cuiˆ maˬ ngeuˇ
naˇ maˬ paˇ jaˆ ngaˇ lehˇ siˬ nya-eu miˇ neh, nui ma pehˇ dui
dui-eu la˰ k'oeˇ naw ma˰ jawˇ gaˇ oe keuˆ taˬ-euˬ meh lehˇ, ehˇ
gaˇ ngaˇ ya gaˬ-euˬ ma.
13 Ngaˬ-ahˇ miˇ tsaˬ k'oeˇ taˆ ba˰ dzeh-euˬ nga lehˇ byaˆ yahˬ
k'oeˇ mawˇ ya siˬ ngeh, aˬ li ciˬ-euˬ zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ
14 k'ehˬ-eu k'aˆ-eu lehˇ teh lu˰ meh. Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ, aˇ
lawˇ k'oeˇ mawˇ-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ ya buˬ-iˇ ni, k'aˬ dzeˇ dzeˇ
ma-euˬ aˬ dahˇ nyiˬ dahˇ za-euˬ meh. Aˬ dahˇ k'oeˇ neh bawˇ
tsahˬ-ahˇ zaw g'eh-awˇ, k'oeˇ gaˇ smˇ k'o˰ uˬ ta˰ tiˬ paˆ Miˬ
15 yehˇ aˬ yaw˰-ahˇ bo saˆ-euˬ meh. Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ
bi bu dzaˬ g'eh-eu lehˇ, aˇ lawˇ k'oeˇ mawˇ aˬ yaw˰-euˬ k'aˬ
meh-ahˇ neh iˇ cu˰ lawˇ baˬ baˬ ma lo˰-ehˇ zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ
16 g'aˬ-euˬ mehˬ nah meh dzeh g'eh-euˬ meh. Ehˇ k'aw˰ miˇ
tsaˬ, zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ caw ba nehˬ-euˬ meh. Miˇ tsaˬ
k'aˬ meh nga-awˇ, byaˆ yahˬ neh meh dzeh le˰-euˬ iˇ cu˰
17 k'oeˇ-ahˇ shuˆ jiˇ-euˬ meh. Byaˆ yahˬ k'oeˇ mawˇ zaˬ miˬ zaˬ
k'oeˇ g'aˬ-ahˇ nui ma pehˇ dui dui laˇ-awˇ, jawˇ ya˰-euˬ aˬ
yaw˰-euˬ zaˬ deuˬ-ahˇ guiˇ deuˆ-iˇ-euˬ meh. Zaˬ k'oeˇ deuˬ-
aˬ, Miˬ yehˇ neh bi˰-euˬ dawˬ naˇ haˬ geu˰-awˇ, Yeˬsuˇ-euˬ
gaˇ kawˆ saˇ kiˇ kamˬ lu˰-eu tsawˇ haˬ meh. Byaˆ yahˬ k'oeˇ
mawˇ, iˬ ma laˆ shaˆ-euˬ lawˇ dzeˇ k'aˇ shui˰ deh-ahˇ yaw˰
lu˰ meh.

**Jeˬ zaˬ yaw haiˬ nyiˬ mawˇ-euˬ gaˇ kawˆ**

13 K'oeˇ ngeh, iˬ ma laˆ shaˆ la˰ k'oeˇ neh jeˬ zaˬ yaw haiˬ
tiˬ mawˇ doˆ laˇ gaˇ ngaˇ ya mawˇ-euˬ ma. Jeˬ zaˬ k'oeˇ
mawˇ-aˬ, uˬ coeˇ tseˇ coeˇ tso˰-awˇ, uˬ duˬ shi˰ siˬ tso˰-eu
meh. Uˬ coeˇ k'oeˇ deuˬ-ahˇ shuiˇ uˬ k'oˆ tseˇ siˬ k'oˆ lu˰
meh. Miˬ yehˇ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-eu tsawˇ myahˇ
2 deuˬ, aˬ yaw˰-euˬ uˬ duˬ deuˬ-ahˇ bo˰ taˬ-euˬ meh. Ngaˬ
neh ya mawˇ-euˬ jeˬ zaˬ k'oeˇ mawˇ-aˬ, k'aˬ zuiˬ-ahˇ duˇ-eu
meh. Aˬ yaw˰-euˬ aˬ kuiˇ-aˬ, k'aˬ hmˇ-euˬ aˬ kuiˇ-ahˇ duˇ-
awˇ, aˬ yaw˰-euˬ k'aˬ meh-aˬ, aˇ laˬ jaˬ shiˇ-euˬ k'aˬ meh-ahˇ
duˇ-eu meh. Byaˆ yahˬ k'oeˇ mawˇ, jeˬ zaˬ k'oeˇ mawˇ-ahˇ
baoˬ bi˰-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ nuiˇ mahˬ mahˬ ma-ahˇ bi nuiˇ-awˇ
3 neh bi uˆ lahˇ-euˬ meh. Jeˬ zaˬ yaw haiˬ k'oeˇ mawˇ-euˬ uˬ
duˬ tiˬ siˬ-ahˇ-aˬ, shiˇ paˬ-ehˇ diˬ peh˰ taˬ-euˬ gaˇ ngaˇ ya
mawˇ-euˬ ma. Ehˇ k'aw˰, maˇ k'ehˬ k'oeˇ taˬ leˇ-euˬ meh.
Miˇ tsaˬ zaˬ dawˬ tawˆ lu˰ jeˬ zaˬ k'oeˇ mawˇ-ahˇ zahˬ dui dui
4 leˇ-awˇ, aˬ yaw˰-euˬ mehˬ nah caw teh lu˰ meh. Jeˬ zaˬ k'oeˇ
mawˇ-ahˇ baoˬ bi˰-euˬ byaˆ yahˬ k'oeˇ mawˇ-ahˇ, aˬ yaw˰
ma˰ uˬ duˬ tahˬ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ jeˬ zaˬ yaw haiˬ k'oeˇ
mawˇ-ahˇ k'aw˰ uˬ duˬ tahˬ tahˬ-ehˇ ehˇ-eu, Jeˬ zaˬ heu mawˇ-
ahˇ aˬ suˇ g'aˬ duˇ ta. Aˬ suˇ g'aˬ aˬ yaw˰-ahˇ deuˆ ceh ceh
peuˬ te lehˇ ehˇ-eu meh.
5 Aˬ yaw˰-ahˇ huiˬ-eu mahˇ-eu dawˬ bi ngehˬ-awˇ, Miˬ yehˇ-
ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ bi ehˇ-eu meh. Aˬ yaw˰-ahˇ ba la
6 oeˬ tseˇ nyi˰ siˬ byah ni bi uˆ lahˇ-euˬ meh. Jeˬ zaˬ yaw haiˬ
k'oeˇ mawˇ Miˬ yehˇ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-eu lehˇ,
k'aˬ meh nga nga-ehˇ, Miˬ yehˇ-euˬ tsawˇ myahˇ-ahˇ maˬ ehˇ,
aˬ yaw˰-euˬ jawˇ duˬ-ahˇ maˬ ehˇ, mˬ taˆ g'aˬ k'ehˇ-ahˇ maˬ
7 ehˇ, yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-eu meh. K'oeˇ uˬ ta˰, Ka-li
zaˬ deuˬ-ahˇ deuˆ g'aˬ nya ni, aˬ yaw˰ a kawˬ-aˬ za-euˬ meh.
Aˇ jeuˬ aˇ ca dawˬ tawˆ lu˰-ahˇ maˬ ehˇ, tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca
dawˬ tawˆ lu˰-ahˇ maˬ ehˇ, dawˬ aˬ geu jeˬ ngehˬ-eu tsawˇ haˬ-
ahˇ maˬ ehˇ, miˇ k'ahˬ yawˬ k'ahˬ na lu˰-ahˇ maˬ ehˇ, uˆ lahˇ-
8 eu a kawˬ-aˬ k'aw˰ za-euˬ meh. Mˬ hawˇ-eu miˇ beh ngeh neh
sa˰ laˇ deh˰-eu jaˇ laˇ la˰ k'oeˇ tsawˇ myahˇ maˬ bo˰ ahˇ taˬ-euˬ
tsawˇ haˬ dawˬ tawˆ lu˰ jeˬ zaˬ yaw haiˬ k'oeˇ mawˇ-ahˇ uˬ
duˬ tahˬ teh˰-a. Jaˇ laˇ k'oeˇ-aˬ, diˬ seh˰ gaˇ ya daˬ-euˬ Yawˇ
9 zaˬ-euˬ jaˇ laˇ meh. Naˬ bawˇ k'aˇ tso˰-eu tsawˇ haˬ, yaw
10 muiˬ-ehˇ naˇ haˬ-awˬ. Aˬ cawˬ-ahˇ pa˰-eu tsawˇ haˬ, pa˰-eu

gaˇ ya daˬ teh˰-a. Aˬ cawˬ-ahˇ coeˇ seh˰-eu tsawˇ haˬ, coeˇ
seh˰ gaˇ ya daˬ teh˰-a. Heu lo˰-ehˇ jahˇ-eu miˇ neh, Ka-li zaˬ
deuˬ aˇ na^ ni oˇ coeˇ-eu hawˇ-eu aˇ na^ ni jah coeˇ-eu nga lehˇ
do^ laˇ teh˰-a.
11 Miˇ tsaˬ-ahˇ neh jeˬ zaˬ yaw haiˬ yawˬ mawˇ yawˬ do^ laˇ
gaˇ ngaˇ ya mawˇ-euˬ ma. Jeˬ zaˬ k'oeˇ mawˇ-aˬ, yawˇ zaˬ-euˬ
uˬ coeˇ-ahˇ duˇ-eu uˬ coeˇ nyiˬ coeˇ tso˰-eu meh. Ehˇ k'aw˰,
12 bya^ yahˬ lo˰-ehˇ dawˬ ngehˬ-eu meh. Jeˬ zaˬ yaw haiˬ k'oeˇ
mawˇ-aˬ, yaw beh do^ laˇ-euˬ k'oeˇ mawˇ-euˬ baoˬ dawˬ taw^
lu˰ k'oeˇ mawˇ-euˬ mehˬ shi zmˬ-eu meh. Shiˇ paˬ-ehˇ diˬ peh˰
taˬ-euˬ maˇ k'ehˬ taˬ leˇ taˬ-euˬ jeˬ zaˬ yaw beh k'oeˇ mawˇ-
ahˇ miˇ tsaˬ zaˬ dawˬ taw^ lu˰ uˬ duˬ tahˬ ni, jeˬ zaˬ yaw haiˬ
13 nyiˬ mawˇ tiˬ mawˇ leh jeh-eu meh. Aˬ yaw˰-aˬ, bi siˬ bi mawˇ-
eu yaw huiˬ deuˬ jahˇ mehˬ-eu meh. Tsawˇ haˬ-euˬ mehˬ shi
mˬ-ahˇ neh miˇ tsaˬ-ahˇ keu^ ni miˬ dzaˬ bi ga le-euˬ meh.
14 Jeˬ zaˬ yaw beh k'oeˇ mawˇ-euˬ mehˬ shi bi siˬ bi mawˇ-eu
deuˬ jahˇ mehˬ-eu baoˬ za-euˬ lo˰-ehˇ aˬ yaw˰ jahˇ-eu miˇ
neh, jeˬ zaˬ nyiˬ mawˇ k'oeˇ mawˇ k'aw˰, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^
jawˇ-eu tsawˇ haˬ zaˬ-ahˇ myaw˰ za shuiˇ za-euˬ meh. Mi
cehˇ neh coeˇ-euˬ k'aw˰ deh˰ lu˰-eu jeˬ zaˬ yaw beh mawˇ-euˬ
tahˬ pahˬ aˬ ma mawˇ kawˇ jahˇ-awˬ lehˇ, jeˬ zaˬ nyiˬ mawˇ
15 tiˬ mawˇ miˇ tsaˬ zaˬ-ahˇ k'ehˇ-eu meh. Jeˬ zaˬ yaw haiˬ
k'oeˇ mawˇ-euˬ tahˬ pahˬ aˬ ma mawˇ kawˇ dawˬ ngehˬ nya
laˇ ni, bi deh˰ laˇ-eu baoˬ aˬ yaw˰ za-euˬ meh. Tahˬ pahˬ
aˬ ma mawˇ kawˇ k'oeˇ kawˇ-ahˇ uˬ duˬ maˬ tahˬ-eu tsawˇ
16 haˬ-ahˇ aˬ yaw˰ seh˰-eu meh. Huiˬ zaˬ nyiˇ zaˬ maˬ ehˇ,
smˇ muiˬ smˇ baw maˬ ehˇ, iˇ shaˬ iˇ taw maˬ ehˇ, buˬ-iˇ-
euˬ tsawˇ haˬ maˬ ehˇ, zeuˇ taˬ-euˬ zaˬ k'a^ maˬ ehˇ, aˇ maˇ
la˰-ahˇ maˬ ngeuˇ naˇ naˇ k'awˇ-ahˇ jeˬ zaˬ k'oeˇ mawˇ neh
17 tsaˬ tso^ nehˬ gaˇ ya daˬ-euˬ meh. Tsaˬ maˬ tso^ taˬ-euˬ tsawˇ
haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ myawˬ maˬ ya ahˬ maˬ ya zeuˇ ni, aˬ yaw˰ jahˇ
taˬ-euˬ meh. Tsaˬ tso^ taˬ-euˬ k'oeˇ-aˬ, jeˬ zaˬ yaw haiˬ k'oeˇ
mawˇ-euˬ tsawˇ myahˇ, maˬ ngeuˇ naˇ k'oeˇ mawˇ-euˬ naˬ ba˰
18 meh. Gaˇ kaw^ heu siˬ nya ni zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ ya ahˇ meh.
Noeˬ siˬ noeˬ do^ nya-eu tsawˇ haˬ, jeˬ zaˬ yaw haiˬ k'oeˇ mawˇ-
euˬ naˬ ba˰-ahˇ sawˇ nya teh˰-a. Aˬ yaw˰-euˬ naˬ ba˰-aˬ, tsawˇ
haˬ-euˬ naˬ ba˰ meh. Naˬ ba˰ k'oeˇ-aˬ, ko˰ yaˇ ko˰ tseˇ ko˰
meh.

**Tiˬ seh oeˬ muiˇ oeˬ heˇ g'aˬ ja ceuˬ ja ceuˬ-ehˇ caˇ-eu**

14 Ngaˇ haw le˰ ngeh, Yawˇ zaˬ Ziˇoˬ gawˬ jawˬ-ahˇ yaw˰ lu˰
gaˇ ya mawˇ-euˬ ma. Yawˇ zaˬ nehˬ-ehˇ tsawˇ haˬ tiˬ seh oeˬ
muiˇ oeˬ heˇ g'aˬ yaw˰ lu˰ meh. Aˬ yaw˰ ma˰-euˬ naˇ k'awˇ-
ahˇ Yawˇ zaˬ-euˬ tsawˇ myahˇ hawˇ-eu Aˬ da Miˬ yehˇ-euˬ
2 tsawˇ myahˇ bo˰ taˬ-euˬ meh. Teˇ saˇ zawˇ mahˇ-eu lawˇ baˬ
lo˰-ehˇ mahˇ-eu teˇ saˇ hawˇ-eu, k'aˆ dui dui-eu mˬ jeˬ jeˬ-eu
teˇ saˇ lo˰-ehˇ, mˬ-ahˇ neh teˇ saˇ mahˇ doˆ le gaˇ ngaˇ ya
gaˬ-euˬ ma. Teˇ saˇ k'oeˇ-aˬ, deuˇ-mˬ diˬ-eu tsawˇ haˬ, deuˇ-
3 mˬ diˬ lu˰-eu teˇ saˇ-ahˇ duˇ-eu miˇ-a. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, nuiˇ
mahˬ mahˬ ma-euˬ mehˬ shi maˬ ehˇ, yaw deh˰ jeˬ oeˬ mawˇ
hawˇ-eu tsawˇ mawˬ tsawˇ k'aˆ k'oeˇ deuˬ-euˬ mehˬ shi maˬ
ehˇ, caˇ-eu dawˬ yaw shui˰ caˇ lu˰ meh. Miˇ tsaˬ-euˬ la˰ k'oeˇ
zeuˇ doˆ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ tiˬ seh oeˬ muiˇ oeˬ heˇ g'aˬ maˬ
ngeuˇ naˇ, caˇ-eu dawˬ yaw shui˰ k'oeˇ-ahˇ, tiˬ g'aˬ-iˬ maˬ caˇ
4 nya. Tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-aˬ, zaˬ miˬ zaˬ-ahˇ maˬ bahˬ maˬ
muˆ haw-aˬ. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, shawˇ jehˆ ni deh˰-eu k'aˬ dzeˇ
zaˬ zaˬ guˬ deuˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, Yawˇ zaˬ k'aˇ cah gaˇ
caw teh-euˬ meh. Miˬ yehˇ hawˇ-eu Yawˇ zaˬ-euˬ g'aˇ duˬ siˬ
beh beh le-euˬ aˇ siˬ pyeu˰ laˇ ni aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ tsawˇ haˬ
5 zaˬ-euˬ la˰ k'oeˇ zeuˇ k'o˰ taˬ-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ma˰-euˬ k'aˬ
meh la˰ k'oeˇ jaˬ myaw˰ myaw˰-eu jeˬ tiˬ paw˰-iˬ maˬ ahˇ-a.
Iˬ baˇ taˬ k'aˇ k'aw˰ maˬ za-a.

**Mˬ taˆ g'aˬ k'ehˇ smˇ g'aˬ-euˬ gaˇ kawˆ**

6 K'oeˇ ngeh, mˬ-euˬ g'ahˇ ceh mˬ taˆ g'aˬ k'ehˇ tiˬ g'aˬ
zaw lu˰ gaˇ ngaˇ ya mawˇ-euˬ ma. Aˬ yaw˰-aˬ, miˇ k'ahˬ yawˬ
k'ahˬ na lu˰-ahˇ maˬ ehˇ, aˇ jeuˬ aˇ ca dawˬ tawˆ lu˰-ahˇ maˬ
ehˇ, dawˬ aˬ geu jeˬ ngehˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ maˬ ehˇ, tsawˇ
jeuˬ yawˬ jeuˬ na lu˰-ahˇ maˬ ehˇ, miˇ tsaˬ k'oeˇ taˆ jawˇ-eu
tsawˇ haˬ dawˬ tawˆ lu˰-ahˇ mehˬ nehˬ-eu lehˇ, mˬ maˬ maˬ
byaˆ zaˇ ziˇ zi˰-eu laˬ k'aˬ cehˇ-eu guiˬ lahˬ dawˬ pi lu˰ meh.
7 Aˬ yaw˰ teˇ saˇ yaw k'aˆ-ehˇ ehˇ-eu, Miˬ yehˇ-ahˇ guˆ-awˇ, aˬ
yaw˰-ahˇ ciˬ huiˬ ciˬ mahˇ-awˬ. Aˬ yaw˰ yaˇ k'aˬ daˇ-eu aˇ
yamˬ keuˆ le-euˬ meh. Mˬ hawˇ-eu miˇ-ahˇ maˬ ehˇ, iˬ ma laˆ
shaˆ hawˇ-eu iˇ cu˰ iˇ byoe doˆ-eu deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, k'oeˇ
deuˬ-ahˇ beh-euˬ g'aˬ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-awˬ lehˇ ehˇ-eu meh.
8 Mˬ taˆ g'aˬ k'ehˇ nyiˬ g'aˬ tiˬ g'aˬ, yaw beh k'oeˇ g'aˬ-euˬ

mehˬ nah caw teh caw teh-ehˇ, Tsawˇ myahˇ zawˇ do^-eu
Baˬbuˇloˬ meuˬ, ga bya^ jiˇ mehˬ, ga bya^ jiˇ mehˬ. Aˬ jeˬ
miˇ neh ehˇ naˇ meuˬ k'oeˇ meuˬ-aˬ, aˬ ga‸ dzaˇ uiˇ bi dawˇ-
eu lo‸-ehˇ, k'aˬ miˬ sheu-eu do‸ miˇ k'ahˬ dawˬ taw^ lu‸-ahˇ
bi dawˇ-euˬ meh lehˇ ehˇ-eu meh.
9 Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ smˇ g'aˬ tiˬ g'aˬ, k'oeˇ nyiˬ g'aˬ-euˬ mehˬ
nah caw teh caw teh-ehˇ, teˇ saˇ yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu, Jeˬ zaˬ
yaw haiˬ k'oeˇ mawˇ-ahˇ hawˇ-eu aˬ yaw‸-eu tahˬ pahˬ aˬ
ma mawˇ kawˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-awˇ, yawˬ ha-euˬ naˇ k'awˇ-
ahˇ maˬ ehˇ, yawˬ ha-euˬ aˬ la‸-ahˇ maˬ ehˇ, jeˬ zaˬ k'oeˇ
mawˇ-euˬ tsaˬ tso^ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ,
10 aˬ ga‸ dzaˇ uiˇ dawˇ-eu lo‸-ehˇ, Miˬ yehˇ-euˬ nui ma pehˇ
dui dui-eu jeˬ ya dawˇ teh‸-a. K'oeˇ-ahˇ tiˬ jeˬ-iˬ maˬ daw^
ni Miˬ yehˇ-euˬ nui ma pehˇ-eu k'mˬ maˬ-ahˇ sheh^ ahˇ taˬ-euˬ
meh. Muiˬ-eu shawˇ-eu mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ-euˬ mehˬ shi maˬ
ehˇ, Yawˇ zaˬ-euˬ mehˬ shi maˬ ehˇ, miˬ dzaˬ hawˇ-eu miˬ
dzaˇ dzaˇ shuiˇ neh tsawˇ haˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ k'ehˬ dui k'a^.
11 dui dui nehˬ teh‸-a. Aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ k'ehˬ nehˬ k'a^ nehˬ
ngeh, do^ laˇ-eu uˬ k'oeˬ k'oeˇ-aˬ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ
da^ leˇ teh‸-a. Jeˬ zaˬ yaw haiˬ k'oeˇ mawˇ-ahˇ hawˇ-eu aˬ
yaw‸-euˬ tahˬ pahˬ aˬ ma mawˇ kawˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-awˇ, aˬ
yaw‸-euˬ tsawˇ myahˇ-euˬ tsaˬ tso^ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ, uˬ ci‸
nah g'ahˇ maˬ ehˇ, g'aˬ naˬ maˬ ya naˬ nya lehˇ ehˇ-eu meh.
12 Miˬ yehˇ neh bi‸-euˬ dawˬ hawˇ-eu Yeˬsuˇ-ahˇ jah-eu jeˬ-euˬ
mehˬ nah caw teh-eu Ka-li zaˬ deuˬ, aˇ na^ ni oˇ coeˇ-eu nga
lehˇ do^ laˇ teh‸-a.
13 K'oeˇ ngeh, mˬ-ahˇ neh teˇ saˇ mahˇ do^ le gaˇ ngaˇ heu
lo‸-ehˇ ya gaˬ-euˬ ma. Heu lo‸-ehˇ bo‸-awˬ. Aˬ kaˇ naˇ Sahˬ
paˬ Yeˬsuˇ-ahˇ g'oe g'oe-ehˇ shiˇ-eu tsawˇ haˬ, guiˬ lahˬ huiˬ
teh‸-a lehˇ ehˇ-eu meh. Yaw sahˇ Miˬ yehˇ k'aw‸ ehˇ-eu,
Ngeuˇ meh. Aˬ yaw‸ ma‸ neh mˇ-euˬ shaˇ-euˬ deuˬ aˬ yaw‸
ma‸-euˬ mehˬ nah caw teh-eu miˇ neh, yawˬ ha neh mˇ doeˇ
shaˇ doeˇ-euˬ la‸ k'oeˇ buˬ-iˇ-awˇ, g'aˬ naˬ ya naˬ teh‸-a lehˇ
ehˇ-eu meh.

**Miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ cehˇ yehˬ-eu**

14 Ngaˇ haw le‸ ngeh, pyuˇ deuˬ ni g'eh-eu mˬ dmˇ-ahˇ ya mawˇ-
euˬ ma. Tsawˇ haˬ-euˬ Zaˬ maˇ-ahˇ duˇ-eu tiˬ g'aˬ mˬ dmˇ
k'oeˇ-ahˇ nuiˇ lu‸ meh. Aˬ yaw‸-aˬ shuiˇ uˬ k'o^ k'o^-awˇ, ta^
15 dui dui-eu yehˬ k'o‸ nyeh‸ tehˬ taˬ-euˬ meh. Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ

yaw˯ g'a˯ yaw˯ u˯ du˯ tah˯ nymˇ nymˇ ma-ahˇ neh do^ le-awˇ,
m˯ dmˇ-ahˇ nuiˇ lu˰-eu k'oeˇ g'a˯-ahˇ guˇ guˇ-ehˇ ehˇ neh˯-eu,
Miˇ tsa˯ k'oeˇ ta^ cehˇ myah laˇ-eu˯ ngaˇ. Cehˇ yeh˯ deˇ laˇ-eu˯
miˇ neh, yeh˯ k'o˰ yuˇ-awˇ yeh˯-iˇ-aw˯ lehˇ, ehˇ neh˯-eu˯ meh.
16 K'oeˇ ngeh, m˯ dmˇ-ahˇ nuiˇ lu˰-eu k'oeˇ g'a˯, a˯ yaw˰-eu˯
yeh˯ k'o˰ neh miˇ tsa˯ k'oeˇ ta^-eu˯ cehˇ daw˯ taw^ lu˰-ahˇ
la^ lahˇ-awˇ yeh˯ jiˇ-eu˯ meh.
17 M˯ ta^ g'a˯ k'ehˇ yaw˯ g'a˯ yaw˯ m˯ k'oeˇ ta^-eu˯ u˯ du˯
tah˯ nymˇ nymˇ ma-ahˇ neh do^ le-eu˯ meh. A˯ yaw˰ k'aw˰,
18 ta^ dui dui-eu yeh˯ k'o˰ ahˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh, mi˯ dza˯-eu˯
k'oeˇ ta^ bao˯ ja^-eu m˯ ta^ g'a˯ k'ehˇ ti˯ g'a˯ lawˇ du˯-ahˇ
neh do^ le-awˇ, ta^ dui dui-eu yeh˯ k'o˰ ahˇ-eu k'oeˇ g'a˯-ahˇ
guˇ guˇ-ehˇ ehˇ neh˯-eu, Ta^ dui dui-eu naw˯-eu˯ yeh˯ k'o˰ yuˇ-
awˇ, miˇ tsa˯ k'oeˇ ta^-eu˯ a˯ ga˰ aˇ puˇ deu˯-ahˇ pyeh^-aw˯.
A˯ je˯ miˇ neh ehˇ naˇ, a˯ ga˰ aˇ si˯ aw˰ laˇ-eu˯ ngaˇ lehˇ, ehˇ
19 neh˯-eu˯ meh. M˯ ta^ g'a˯ k'ehˇ k'oeˇ g'a˯, a˯ yaw˰-eu˯ yeh˯
k'o˰ neh miˇ tsa˯ k'oeˇ ta^-eu˯ a˯ ga˰ aˇ puˇ daw˯ taw^ lu˰-ahˇ
ci˯ ceu˯-awˇ la^ ui˯ g'a˯ naˇ, a˯ ga˰ dzaˇ uiˇ naw˯ do^ du˯-ahˇ
sheh^ ahˇ-eu˯ meh. A˯ ga˰ dzaˇ uiˇ naw˯ do^ du˯ k'oeˇ-a˯, Mi˯
20 yehˇ nui ma pehˇ-eu je˯ pyeu˰-eu meh. A˯ ga˰ dzaˇ uiˇ naw˯
do^ du˯ k'oeˇ-ahˇ meu˯ meu˯ dzeˇ naw˯ naw˯-ehˇ naw˯ do^
ngeh, shi˯ do^ le-eu meh. Shi˯ k'oeˇ-a˯, nyi˯ yaˇ laˇ keu^ ni
dah˯-awˇ, mah˯-eu˯ meh˯ kaw˰-ahˇ keu^ ni na˰-eu meh.

**K'eh˯-eu k'a^-eu shi˰ je˯ ahˇ-eu m˯ ta^ g'a˯**
**k'ehˇ shi˰ g'a˯**

15 K'oeˇ ngeh, zah˯ dui dui leˇ pa˯-ehˇ g'eh-eu, bi si˯ bi mawˇ-
eu yaw hui˯ je˯ m˯-ahˇ ngaˇ ya mawˇ-eu˯ ma. Bi si˯ bi mawˇ-
eu k'oeˇ je˯-a˯, k'eh˯-eu k'a^-eu shi˰ je˯ ahˇ-eu m˯ ta^ g'a˯
k'ehˇ shi˰ g'a˯ meh. K'eh˯-eu k'a^-eu k'oeˇ deu˯-a˯, aˇ sa˯ sa˯-
eu deu˯ meh. K'oeˇ deu˯ jiˇ naˇ, Mi˯ yehˇ nui ma pehˇ-eu je˯
jiˇ-eu meh.
2 K'oeˇ naˇ, mi˯ dza˯ la^ keu˯ ta˯-eu˯ pyaw˯ haw lah-ahˇ duˇ-
eu ti˯ je˯-ahˇ ngaˇ ya mawˇ-eu˯ ma. Je˯ za˯ yaw hai˯ k'oeˇ
mawˇ-ahˇ ma˯ ehˇ, a˯ yaw˰-eu˯ tah˯ pah˯ a˯ ma mawˇ kawˇ-
ahˇ ma˯ ehˇ, a˯ yaw˰-eu˯ na˯ ba˰-ahˇ ma˯ ehˇ, g'a˯ leˇ-eu˯
tsawˇ ha˯, Mi˯ yehˇ-eu˯ deuˇ-m˯ yuˇ-awˇ, lah k'oeˇ lah-eu˯
3 lah dzeˇ yaw˰ lu˰ meh. A˯ yaw˰ ma˰ Mi˯ yehˇ-eu˯ za˯ k'a^

Moˇseˬ-euˬ caˇ-eu dawˬ hawˇ-eu Yawˇ zaˬ-euˬ caˇ-eu dawˬ
caˇ caˇ-ehˇ ehˇ-eu,
Baoˬ zawˇ huiˬ-eu Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-oˇ, nawˬ neh mˇ-euˬ
shaˇ-euˬ deuˬ-aˬ, huiˬ dui muiˬ dui dui meh. Tsawˇ jeuˬ
tsawˇ ca dawˬ tawˆ lu˰-euˬ Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ-oˇ,
4 nawˬ-euˬ gaˇ ma-aˬ tsaˬ dui dawˇ dui dui meh. Sahˬ
paˬ-oˇ, nawˬ-ahˇ maˬ guˆ-ehˇ nawˬ-euˬ tsawˇ myahˇ-
ahˇ maˬ ja ceuˬ-eu, aˬ suˇ g'aˬ jawˇ ta. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, nawˇ tiˬ g'aˬ teh˰-ehˇ yaw muiˬ yaw shawˇ meh.
Tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca dawˬ tawˆ lu˰ nawˇ jawˇ gaˇ laˇ-awˇ,
nawˬ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
nawˬ neh yaw tsaˬ yaw dawˇ dawˇ-ehˇ mˇ-euˬ shaˇ-euˬ
deuˬ bya cehˆ ni doˆ laˇ-euˬ meh,
lehˇ ehˇ-eu meh.
5 K'oeˇ naˇ, ngaˇ haw le˰ ngeh, saˇ kiˇ pyeu˰-eu uˬ duˬ tahˬ
nymˇ nymˇ ma mˬ-ahˇ pah taˬ-euˬ gaˇ ya mawˇ-euˬ ma. Uˬ duˬ
tahˬ nymˇ nymˇ ma k'oeˇ-aˬ, saˬ paˇ sehˬ g'awˆ g'awˆ ma meh.
6 K'ehˬ-eu k'aˆ-eu shi˰ jeˬ ahˇ-eu mˬ taˆ g'aˬ k'ehˇ shi˰ g'aˬ uˬ
duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma k'oeˇ nymˇ-ahˇ neh doˆ le-euˬ meh.
Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, yaw sheh˰ bya-eu shawˇ jehˆ ni g'eh-eu saˬ
paˇ paˇ pyuˇ dm lu˰ meh. Aˬ yaw˰ ma˰-euˬ k'ahˬ-ahˇ shuiˇ
7 jo˰ pa˰ pa˰ taˬ-euˬ meh. Yaw deh˰ jeˬ k'oeˇ oeˬ mawˇ-euˬ
la˰ k'oeˇ tiˬ mawˇ-aˬ, mˬ taˆ g'aˬ k'ehˇ shi˰ g'aˬ-ahˇ, tiˬ g'aˬ-
ahˇ shuiˇ oeˬ lahˬ tiˬ siˬ ciˬ nehˬ-euˬ meh. Shuiˇ oeˬ lahˬ
k'oeˇ deuˬ-euˬ la˰ k'oeˇ, mˬ maˬ maˬ byaˆ zaˇ ziˇ deh˰ lu˰-eu
8 Miˬ yehˇ-euˬ nui ma pehˇ-eu jeˬ tiˬ byah ahˇ-eu meh. K'oeˇ
ngeh, Miˬ yehˇ-euˬ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ hawˇ-eu aˬ yaw˰-euˬ
baoˬ baˬ da neh, uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma k'oeˇ nymˇ-euˬ
la˰ k'oeˇ uˬ k'oeˬ tiˬ byah ahˇ-eu meh. Mˬ taˆ g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ
shi˰ g'aˬ-euˬ k'ehˬ-eu k'aˆ-eu jeˬ maˬ jiˇ-euˬ k'oeˇ-aˬ, tsawˇ
haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma k'oeˇ nymˇ-ahˇ maˬ
uˇ leˇ nya.

## Miˬ yehˇ-euˬ nui ma pehˇ-eu jeˬ ahˇ-eu oeˬ lahˬ shi˰ siˬ

16 K'oeˇ naˇ, uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma k'oeˇ nymˇ-ahˇ neh,
k'aˆ dui dui-eu teˇ saˇ mahˇ doˆ le gaˇ ngaˇ ya gaˬ-euˬ ma.
Miˬ yehˇ-euˬ nui ma pehˇ-eu jeˬ ahˇ-eu oeˬ lahˬ shi˰ siˬ-ahˇ

yaw‸ ma‸ naˇ dui dui-eu jeˬ-ahˇ maˬ ehˇ, maˇ naˇ naˇ-eu jeˬ-
ahˇ maˬ ehˇ, ya daˬ-eu miˇ neh, mˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu Miˬ yehˇ-
ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸ neh mˇ-
euˬ shaˇ-euˬ deuˬ-ahˇ-aˬ, maˬ noeˬ po^-a.
12 Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ ko‸ g'aˬ tiˬ g'aˬ, aˬ yaw‸-euˬ shuiˇ oeˬ lahˬ
Uˇbaˬlaˇlawˇbaˬbaˬma-ahˇ sheh^ pu‸-euˬ meh. Nahˇ ma
do^ k'ehˬ paw jawˇ-eu sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ deuˬ-euˬ g'aˇ
duˬ gaˇ ma dahˇ laˇ ni, lawˇ baˬ k'oeˇ gaw^ tsiˇ-iˇ-euˬ meh.
13 K'oeˇ ngeh, bya^ yahˬ-euˬ k'aˬ meh la‸ k'oeˇ neh maˬ ehˇ, jeˬ
zaˬ yaw haiˬ k'oeˇ mawˇ-euˬ k'aˬ meh la‸ k'oeˇ neh maˬ ehˇ,
Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu ma lehˇ ehˇ-eu k'aw‸ aˬ
diˇ maˬ ngeuˇ-eu g'aˬ-euˬ k'aˬ meh la‸ k'oeˇ neh maˬ ehˇ, jaw‸
la‸ ni g'eh-eu yaw sahˇ smˬ sahˇ do^ laˇ gaˇ ngaˇ ya mawˇ-euˬ
14 ma. Yaw sahˇ k'oeˇ deuˬ-aˬ, k'aˬ paˬ-ahˇ duˇ-eu meh. Yaw
sahˇ k'oeˇ deuˬ-aˬ, bi siˬ bi mawˇ-eu deuˬ jahˇ mehˬ lu‸-eu
neh‸ sahˬ paˬ-euˬ yaw sahˇ meh. Baoˬ zawˇ huiˬ-eu Miˬ yehˇ-
euˬ aˇ nah ngeh nah guiˇ deu^-eu g'aˇ duˬ, miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^
doe ni jawˇ-eu sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ deuˬ-ahˇ bi uiˬ laˇ-eu
15 lehˇ, yaw sahˇ k'oeˇ deuˬ do^-iˇ-euˬ meh. (Smˇ k'oeˬ k'oeˬ
le-eu lo‸-ehˇ ngaˇ oe ma de. Yaw beuˇ beuˇ-ehˇ jawˇ-awˇ mehˬ
tsoeˬ yaw muiˬ-ehˇ dm lu‸-eu tsawˇ haˬ, guiˬ lahˬ huiˬ teh‸-a.
Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ, neˇ myaw^ ni maˬ g'eh-eu miˇ neh, aˬ cawˬ-
16 euˬ mehˬ shi maˬ ya sha‸ dawˇ-aˇ.) Yaw sahˇ k'oeˇ deuˬ-aˬ,
sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ deuˬ-ahˇ Aˬmaˬgeˬdoˬ lehˇ kuˇ-eu
tsahˇ bi uiˬ laˇ-euˬ meh. Tsawˇ myahˇ k'oeˇ-aˬ, Heˬbyehˇ dawˬ
meh.
17 Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ shi‸ g'aˬ tiˬ g'aˬ, aˬ yaw‸-euˬ oeˬ lahˬ jaˬ
lehˇ-euˬ la‸ k'oeˇ tahˬ dzeh-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, uˬ duˬ tahˬ
nymˇ nymˇ ma-euˬ nuiˇ mahˬ mahˬ ma-ahˇ neh k'a^ dui dui-eu
18 teˇ saˇ mahˇ do^ le-awˇ, Jiˇ-euˬ ma lehˇ ehˇ-eu meh. K'oeˇ
ngeh, mˬ myaw‸ myaw‸-eu, teˇ saˇ g'awˬ mya jeˬ mahˇ do^
le-eu, mˬ jeˬ jeˬ-eu hawˇ-eu, miˇ lu^ lu^ dui dui-eu, heu deuˬ
pyeu‸ laˇ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ zaˬ-ahˇ beh-euˬ nah-ahˇ neh iˬ
nah keu^ ni, heu na^ na^-ehˇ miˇ lu^ tiˬ po^-iˬ maˬ lu^ laˇ
19 haw-aˬ. Meuˬ meuˬ ma k'oeˇ meuˬ smˬ pa^ pa^-iˇ-euˬ meh.
Miˇ k'ahˬ deuˬ-euˬ meuˬ deuˬ k'aw‸, caw^-iˇ jiˇ-euˬ meh. Miˬ
yehˇ-aˬ, aˬ yaw‸-euˬ nui ma pehˇ dui dui-eu aˬ ga‸ dzaˇ uiˇ
dahˬ-eu k'mˬ maˬ Baˬbuˇloˬmeuˬahˇ bi dawˇ-eu lehˇ, tiˬ jawˇ-
20 iˬ maˬ ngehˇ-a. Iˇ jaw lahˇ dawˬ taw^ lu‸ byo^ jiˇ-euˬ meh.
21 Gawˬ jawˬ k'aw‸ tiˬ jawˬ-iˬ maˬ paˇ ja^ meh. Smˬ muiˇ byah-

euˇ huˇ lo aˇ siˬ mˬ-ahˇ neh tsawˇ haˬ zaˬ-euˬ k'oeˇ ta^ ga
le-euˬ meh. Miˬ yehˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ huˇ lo bi ga bi ga-ehˇ
k'ehˬ nehˬ k'a^ nehˬ-euˬ miˇ neh, aˬ yaw˰ ma˰ Miˬ yehˇ-ahˇ
yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-eu meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
k'ehˬ-eu k'a^-eu k'oeˇ-aˬ, k'a^ dui dui-eu meh.

**Zawˇ huiˬ-eu meh maˬ laˇ g'aˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ nehˬ-euˬ**

**17** K'oeˇ ngeh, shuiˇ oeˬ lahˬ shi˰ siˬ ahˇ-eu mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ
shi˰ g'aˬ-euˬ la˰ k'oeˇ tiˬ g'aˬ oe-awˇ, Laˇ-awˬ. Iˇ cu˰ g'awˬ
mya ni-euˬ k'oeˇ ta^ nuiˇ lu˰-eu zawˇ huiˬ-eu meh maˬ laˇ g'aˬ-
ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ nehˬ lu˰-eu, ngaˇ nawˬ-ahˇ mehˬ nehˬ nyaˇ.
2 Miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ jawˇ-eu sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ deuˬ aˬ yaw˰
nehˬ-ehˇ joe-euˬ meh. Aˬ ga˰ dzaˇ uiˇ dawˇ yeh˰-eu lo˰-ehˇ,
miˇ tsaˬ zaˬ dawˬ taw^ lu˰ aˬ yaw˰ nehˬ-ehˇ joe-eu jeˬ-ahˇ yehˬ
3 leˇ taˬ-euˬ meh lehˇ, ngaˬ-ahˇ ehˇ nehˬ la˰-euˬ meh. K'oeˇ
naˇ, mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ g'aˬ ngaˬ-ahˇ Yaw sahˇ Miˬ yehˇ
la˰ k'oeˇ bawˇ tsahˬ-ahˇ sheuˬ g'eh nehˬ la˰-euˬ meh. Zaˬ miˬ
zaˬ tiˬ g'aˬ neˇ tseu^ ni g'eh-eu jeˬ zaˬ yaw haiˬ tiˬ mawˇ-ahˇ
dziˬ lu˰ gaˇ ngaˇ ya mawˇ-euˬ ma. Jeˬ zaˬ yaw haiˬ k'oeˇ mawˇ-
aˬ, uˬ duˬ shi˰ siˬ hawˇ-eu uˬ coeˇ tseˇ coeˇ tso˰-eu meh. G'awˇ
mawˇ mawˇ lah-ahˇ Miˬ yehˇ-ahˇ yehˬ bawˬ sehˇ lu-ehˇ ehˇ-eu
4 tsawˇ myahˇ deuˬ bo˰ taˬ-euˬ meh. Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ
neˇ na^ na^-eu hawˇ-eu neˇ tseu^ ni g'eh-eu mehˬ tsoeˬ dm-awˇ,
shuiˇ, k'aˬ lo sehˇ hawˇ-eu, aˇ caˇ caˇ k'aw˰-euˬ sehˇ geu˰ lu˰
meh. Aˬ yaw˰-aˬ, aˬ cawˬ nehˬ-ehˇ joe-eu jeˬ-ahˇ ta˰ leˇ-eu
jaw˰ la˰ ni g'eh-eu jeˬ hawˇ-eu maˬ haw nahˇ-eu jeˬ tiˬ byah ahˇ-
5 eu shuiˇ k'mˬ maˬ ciˬ lu˰ meh. Aˬ yaw˰-euˬ naˇ k'awˇ-ahˇ
dawˬ tsui˰ na˰ dui dui-eu tsawˇ myahˇ heu lo˰-ehˇ bo˰ taˬ-euˬ
meh. Baˬbuˇloˬ meuˬ meuˬ ma-aˬ, meh maˬ laˇ deuˬ-euˬ aˬ
ma yaw dzahˇ hawˇ-eu miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^-euˬ jaw˰ la˰ ni g'eh-eu
6 deuˬ-euˬ aˬ ma yaw dzahˇ meh lehˇ, bo˰ taˬ-euˬ meh. Zaˬ
miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ, Ka-li zaˬ deuˬ-euˬ shiˬ maˬ ehˇ, Yeˬsuˇ-euˬ
g'aˇ duˬ saˇ kiˇ kamˬ-euˬ deuˬ-euˬ shiˬ maˬ ehˇ, dawˇ yeh˰-eu
gaˇ ngaˇ ya mawˇ-euˬ ma.

Ngaˇ aˬ yaw˰-ahˇ ya mawˇ ngeh, zahˬ dui dui leˇ-euˬ miˇ-a.
7 K'oeˇ ngeh, mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ g'aˬ ngaˬ-ahˇ ehˇ nehˬ la˰-
eu, Nawˇ aˬ jeˬ g'eh-eu zahˬ leˇ te. Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ-euˬ
gaˇ kaw^ maˬ ehˇ, uˬ duˬ shi˰ siˬ hawˇ-eu uˬ coeˇ tseˇ coeˇ
tso˰-eu, aˬ yaw˰ dziˬ lu˰-eu jeˬ zaˬ yaw haiˬ k'oeˇ mawˇ-euˬ

gaˇ kawˆ maˬ ehˇ, za˰ taˬ-euˬ k'oeˇ, ngaˇ nawˬ-ahˇ ja mehˬ nehˬ
8 nyaˇ de. Nawˇ mawˇ lu˰-eu jeˬ zaˬ yaw haiˬ k'oeˇ mawˇ-aˬ,
aˇ hu jawˇ-euˬ k'aw˰, nymˬ-mˇ maˬ paˇ jawˇ meh. Aˬ yaw˰-aˬ,
g'awˬ myahˇ maˬ g'eh-ehˇ maˬ li-iˇ-eu duˬ k'ahˬ-ahˇ neh doˆ
laˇ-awˇ, luˬ-iˇ seˇ-iˇ-eu la˰ k'oeˇ ya uˇ-iˇ teh˰-a. Mˬ hawˇ-eu
miˇ beh ngeh neh sa˰ laˇ deh˰-eu jaˇ laˇ la˰ k'oeˇ tsawˇ myahˇ
maˬ bo˰ ahˇ taˬ-euˬ, miˇ tsaˬ k'oeˇ taˆ deh˰-eu tsawˇ haˬ, jeˬ
zaˬ yaw haiˬ k'oeˇ mawˇ-ahˇ ya mawˇ ngeh, zahˬ dui dui leˇ
teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˇ hu jawˇ-euˬ k'aw˰, nymˬ-mˇ
maˬ paˇ jawˇ-ehˇ, aˬ kaˇ paˇ jawˇ laˇ-eu miˇ neh meh.
9 Gaˇ kawˆ heu siˬ nya ni, zaˬ siˬ tsawˇ gahˇ ya ahˇ meh. Uˬ
duˬ k'oeˇ shi˰ siˬ-aˬ, zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ nuiˇ lu˰-eu gawˬ
10 jawˬ shi˰ jawˬ meh. Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ shi˰ g'aˬ k'aw˰
ngeuˇ meh. Ngaˬ g'aˬ-aˬ, shiˇ-euˬ meh. Tiˬ g'aˬ-aˬ, nymˬ-mˇ
uˆ lahˇ lu˰ meh. Tiˬ g'aˬ-aˬ, maˬ doˆ laˇ-aˬ siˬ. Aˬ yaw˰ doˆ
11 laˇ ngeh, tiˬ k'ehˬ teh˰-ehˇ ya jawˇ teh˰-a. Aˇ hu jawˇ-euˬ
k'aw˰, nymˬ-mˇ maˬ paˇ jawˇ-eu, jeˬ zaˬ yaw haiˬ k'oeˇ mawˇ-
aˬ, yeh˰ g'aˬ tiˬ g'aˬ meh. Aˬ yaw˰-aˬ, k'oeˇ shi˰ g'aˬ-ahˇ gaw˰
lu˰ meh. Aˬ yaw˰ k'aw˰, luˬ-iˇ seˇ-iˇ-eu la˰ k'oeˇ ya uˇ-iˇ teh˰-a.
12 Nawˬ neh ya mawˇ-euˬ uˬ coeˇ k'oeˇ tseˇ coeˇ-aˬ, miˇ k'ahˬ-
ahˇ maˬ ya uˆ lahˇ-euˬ sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ tseˇ g'aˬ meh.
Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ jeˬ zaˬ yaw haiˬ k'oeˇ mawˇ nehˬ-ehˇ naˬ liˬ
tiˬ la˰ byah ni sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ-euˬ aˇ yaˬ za teh˰-a.
13 Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ k'oeˇ deuˬ, nui ma tiˬ siˬ teh˰-ehˇ
taˬ-awˇ, jeˬ zaˬ yaw haiˬ k'oeˇ mawˇ-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ yawˬ
14 ha-euˬ baoˬ hawˇ-eu yawˬ ha-euˬ aˇ yaˬ a nehˬ teh˰-a. Aˬ
yaw˰ ma˰ Yawˇ zaˬ-ahˇ guiˇ deuˆ teh˰-a. Deuˆ ngeh, Yawˇ
zaˬ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ deuˆ g'aˬ teh˰-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ,
aˬ yaw˰-aˬ sahˬ paˬ-euˬ k'oeˇ taˆ Sahˬ paˬ, sahˬ paˬ kuˇ hawˇ
kamˇ-euˬ k'oeˇ taˆ Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ meh. Aˬ yaw˰
nehˬ-ehˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ deuˬ-aˬ, kuˇ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ, tseˇ
doˆ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ hawˇ-eu, saˇ jaˇ zi˰-eu tsawˇ haˬ meh lehˇ,
ngaˬ-ahˇ ehˇ nehˬ la˰-euˬ meh.
15 Mˬ taˆ g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ g'aˬ ngaˬ-ahˇ tiˬ poˆ paˇ ehˇ nehˬ
la˰-eu, Nawˬ neh ya mawˇ-euˬ meh maˬ laˇ k'oeˇ g'aˬ nuiˇ
lu˰-eu iˇ cu˰ k'oeˇ-aˬ, tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca deuˬ, tsawˇ haˬ aˇ
ma˰ ma˰ ma deuˬ, miˇ k'ahˬ deuˬ hawˇ-eu dawˬ g'awˬ mya jeˬ
16 ngehˬ-eu tsawˇ haˬ deuˬ meh. Nawˬ neh ya mawˇ-euˬ uˬ coeˇ
k'oeˇ tseˇ coeˇ hawˇ-eu jeˬ zaˬ yaw haiˬ k'oeˇ mawˇ-aˬ, meh
maˬ laˇ k'oeˇ g'aˬ-ahˇ muiˇ teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰ aˬ yaw˰-ah

6 Miˬ yehˇ maˬ ngehˇ-a. Aˬ yaw‸ aˬ cawˬ-ahˇ mˇ nehˬ-
euˬ lo‸-ehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ mˇ k'o‸ nehˬ-awˬ. Aˬ yaw‸
neh mˇ taˬ shaˇ taˬ-euˬ lo‸-ehˇ, aˬ yaw‸-ahˇ nyiˬ bymˇ
mˇ k'o‸ nehˬ-awˬ. Aˬ yaw‸ neh keuˬ taˬ-euˬ k'mˬ maˬ-
ahˇ, k'oeˇ na^ maˬ tseˇ nyiˬ bymˇ keuˬ-awˇ aˬ yaw‸-ahˇ
7 bi dawˇ-awˬ. Aˬ yaw^ yaw‸ taˬ huiˬ taˬ mahˇ-awˇ,
smˇ muiˬ smˇ baw baw-eu la‸ k'oeˇ byawˬ g'a mo g'a
g'aˬ-euˬ meh. K'oeˇ na^ ni k'ehˬ-eu k'a^-eu jeˬ hawˇ-
eu noeˬ shaˬ noeˬ zahˬ-eu jeˬ aˬ yaw‸-euˬ k'oeˇ ta^ bi
keu^ le-awˬ. Aˬ yaw‸-euˬ nui ma la‸ k'oeˇ heu lo‸-ehˇ
ehˇ lu‸ meh. Ngaˇ-aˬ, naˇ hawˇ kamˇ ma geu‸-awˇ nuiˇ
lu‸ ma. Ngaˇ miˬ coeˬ miˬ ma maˬ ngeuˇ. Ngaˇ shaˬ-
eu zahˬ-eu jeˬ-ahˇ tiˬ jawˇ-iˬ maˬ ya tahˬ puˬ-aˇ lehˬ
8 ehˇ lu‸ meh. K'oeˇ miˇ neh, shiˇ-eu jeˬ, tsawˇ ngoeˇ
ngoeˇ-eu jeˬ hawˇ-eu, meh‸-eu shu‸-eu jeˬ, k'ehˬ nehˬ
k'a^ nehˬ-eu heu deuˬ, tiˬ nah la‸ k'oeˇ teh‸-ehˇ aˬ
yaw‸-euˬ k'oeˇ ta^ keu^ le-awˇ, miˬ dzaˬ pui^ dzeh gaˇ
ya daˬ teh‸-a. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, aˬ yaw‸-ahˇ yaˇ
k'aˬ daˇ-eu Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ-aˬ, baoˬ huiˬ dui dui meh,
lehˇ ehˇ-eu meh.
9 Meuˬ k'oeˇ meuˬ nehˬ-ehˇ joe-awˇ, smˇ muiˬ smˇ baw baw-
eu la‸ k'oeˇ byawˬ g'a mo g'a g'aˬ-euˬ miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^-euˬ
sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ deuˬ-aˬ, meuˬ k'oeˇ meuˬ-ahˇ pui^ lu‸-
eu uˬ k'oeˬ-ahˇ ya mawˇ ngeh, meuˬ k'oeˇ meuˬ-euˬ g'aˇ duˬ
10 tsawˇ ngoeˇ ngoeˇ teh‸-a. Aˬ yaw‸ ma‸ meuˬ k'oeˇ meuˬ
ya daˬ lu‸-eu k'ehˬ-eu k'a^-eu jeˬ-ahˇ gu^ dui dui-eu miˇ neh,
gaˇ mahˇ kaˬ gaˇ yaw‸-awˇ heu lo‸-ehˇ ehˇ teh‸-a.

Tsawˇ myahˇ do^-awˇ baoˬ zawˇ huiˬ-eu Baˬbuˇloˬ meuˬ-
oˇ, nawˇ ya noeˬ shaˬ, ya noeˬ shaˬ dui dui nga. Naˬ
liˬ tiˬ la‸-euˬ la‸ k'oeˇ teh‸-ehˇ nawˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ-eu
jeˬ keu^ le-euˬ ngaˇ,

lehˇ ehˇ teh‸-a.
11 Miˇ tsaˬ k'oeˇ ta^ jeˬ ga‸ ga‸-eu deuˬ k'aw‸, meuˬ k'oeˇ
meuˬ-euˬ g'aˇ duˬ tsawˇ ngoeˇ ngoeˇ teh‸-a. Aˬ jeˬ miˇ neh
ehˇ naˇ, aˬ cawˬ aˬ yaw‸ ma‸-euˬ myawˬ maˬ paˇ zeuˇ meh.
12 Myawˬ k'oeˇ deuˬ-aˬ, pyuˇ, shuiˇ, sehˇ, aˇ caˇ caˇ k'aw‸-euˬ
sehˇ, zawˇ muiˬ-eu saˬ paˇ paˇ pyuˇ, neˇ na^ na^-eu saˬ paˇ,
boeˬ saˬ paˇ, neˇ tseu^ ni g'eh-eu saˬ paˇ, saw k'eu‸ ni g'eh-eu
aˇ bawˇ yawˬ jeˬ na lu‸, ya ma-euˬ juiˇ neh jahˇ taˬ-euˬ yawˬ
jeˬ na lu‸, aˇ poeˬ k'a^-eu daˇ kawˬ neh jahˇ taˬ-euˬ yawˬ jeˬ

deuˬ-oˇ, meuˬ k'oeˇ meuˬ byo^-iˇ-euˬ miˇ neh, laˬ k'aˬ
cehˇ-awˬ. Ka-li zaˬ deuˬ, g'aˬ k'ehˇ deuˬ hawˇ-eu, Miˬ
yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ-oˇ, meuˬ k'oeˇ meuˬ
byo^-iˇ-euˬ miˇ neh naw ma˰ k'aw˰ laˬ k'aˬ cehˇ-awˬ.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, naw ma˰-euˬ g'aˇ duˬ jahˇ k'o˰
nehˬ-eu lehˇ, Miˬ yehˇ meuˬ k'oeˇ meuˬ-ahˇ yaˇ k'aˬ
daˇ-euˬ meh,
lehˇ ehˇ-eu meh.
21 K'oeˇ naˇ, g'aˬ zawˇ k'a^-eu mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ tiˬ g'aˬ, lo lehˬ
lehˬ ma-ahˇ duˇ-eu k'aˬ lo tiˬ siˬ ba˰-awˇ, iˬ ma la^ sha^-ahˇ
ba˰ pu˰ g'eh-awˇ ehˇ-eu,
Heu lo˰-ehˇ duˇ ni, tsawˇ myahˇ do^-eu BaˬbuˇloˬmeuˬAhˇ
yaw k'a^-ehˇ ba˰ dzeh g'eh-awˇ, aˬ kaˇ meuˬ k'oeˇ meuˬ-
22 ahˇ maˬ paˇ ya mawˇ-aˇ. Deuˇ-mˬ diˬ-eu teˇ saˇ, caˇ-
eu dawˬ caˇ-eu teˇ saˇ, bawˬ law baw-eu teˇ saˇ hawˇ-eu,
daˇ heh baw-eu teˇ saˇ, nawˬ-euˬ la˰ k'oeˇ maˬ paˇ ya
gaˬ-aˇ. La˰ myawˬ la˰ mu^ mˇ-eu tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ-iˬ,
nawˬ-euˬ la˰ k'oeˇ maˬ paˇ jawˇ-aˇ. Cehˇ tahˬ tahˬ-eu
teˇ saˇ k'aw˰, nawˬ-euˬ la˰ k'oeˇ maˬ paˇ ya gaˬ-aˇ.
23 Tsiˇ k'mˬ bya-eu yaw sheh˰ k'aw˰, nawˬ-euˬ la˰ k'oeˇ
maˬ paˇ ya bya-aˇ. Miˬ zaˬ laˬ smˇ miˇ iˇ-eu teˇ saˇ
k'aw˰, nawˬ-euˬ la˰ k'oeˇ maˬ paˇ ya gaˬ-aˇ. Aˇ hu
nawˬ-euˬ la˰ k'oeˇ jeˬ ga˰ ga˰-euˬ deuˬ, yaw huiˬ yaw
mahˇ deuˬ meh. Nawˇ neh˰-ahˇ lawˇ-euˬ shehˇ-euˬ baˬ
da neh, tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca dawˬ taw^ lu˰ bahˬ-iˇ mu^-
24 iˇ-euˬ meh. Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ-
euˬ shiˬ, Ka-li zaˬ deuˬ-euˬ shiˬ hawˇ-eu, miˇ tsaˬ k'oeˇ
ta^ seh˰ gaˇ ya daˬ-euˬ tsawˇ haˬ dawˬ taw^ lu˰-euˬ
shiˬ, meuˬ k'oeˇ meuˬ-euˬ la˰ k'oeˇ ya mawˇ-euˬ ma,
lehˇ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ g'aˬ ehˇ-eu meh.

**Mˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma**
**Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ-eu**

19 K'oeˇ naˇ, mˬ-ahˇ neh tsawˇ haˬ aˇ ma˰ ma˰ ma-euˬ teˇ
saˇ lo˰-ehˇ, k'a^ dui dui-eu teˇ saˇ-ahˇ ngaˇ ya gaˬ-euˬ ma.
Teˇ saˇ k'oeˇ-aˬ, heu lo˰-ehˇ ehˇ-eu meh.
Haˬleˬluˇyaˬ.* Ka k'o˰-eu jeˬ, yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ hawˇ-
2 eu baoˬ, aˬ dui-euˬ Miˬ yehˇ teh˰-ehˇ ja^ meh. Aˬ

* Haˬleˬluˇyaˬlehˇehˇ-eu-aˬ, Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ-awˬ lehˇ ehˇ-eu meh.

yaw‸ yaˇ k'aˬ daˇ-eu-aˬ, tsaˬ dui dawˇ dui dui meh.
Zawˇ huiˬ-eu meh maˬ laˇ k'oeˇ g'aˬ, aˬ cawˬ nehˬ-ehˇ
joe-euˬ miˇ neh, miˇ tsaˬ zaˬ luˬ-iˇ seˇ-iˇ-euˬ meh.
K'oeˇ miˇ neh, Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ-awˇ,
Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ k'a^ deuˬ-euˬ shiˬ-ahˇ aˬ yaw‸ bi yoeˇ
dzeh-euˬ g'aˇ duˬ, Miˬ yehˇ aˬ yaw‸-ahˇ daˇ nehˬ-euˬ
meh,
3 lehˇ yaw k'a^-ehˇ ehˇ-eu meh. Aˬ yaw‸ ma‸ paˇ ehˇ-eu,
Haˬleˬluˇyaˬ. Meuˬ k'oeˇ meuˬ-ahˇ miˬ dzaˬ do‸ lu‸-eu
uˬ k'oeˬ-aˬ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ da^ leˇ teh‸-a,
4 lehˇ ehˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh, tsawˇ mawˬ tsawˇ k'a^ nyiˬ tseˇ
oeˬ g'aˬ hawˇ-eu, yaw deh‸ jeˬ k'oeˇ oeˬ mawˇ pawˬ tsui‸ pawˬ
dmˬ dmˬ-awˇ, nuiˇ mahˬ mahˬ ma-ahˇ nuiˇ lu‸-eu Miˬ yehˇ-
ahˇ uˬ duˬ tahˬ tahˬ-ehˇ, Aˬ miˬ. Haˬleˬluˇyaˬ lehˇ ehˇ-eu
5 meh. Nuiˇ mahˬ mahˬ ma-ahˇ neh teˇ saˇ mahˇ do^ le-awˇ
ehˇ-eu,
Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ k'a^ pyeu‸-awˇ Miˬ yehˇ-ahˇ yaw zeu
baw-eu huiˬ zaˬ nyiˇ zaˬ dawˬ taw^ lu‸-oˇ, aˬ dui-euˬ
Miˬ yehˇ-ahˇ ja ceuˬ kaˇ-euˇ,
lehˇ ehˇ-eu meh.
6 K'oeˇ uˬ ta‸, tsawˇ haˬ aˇ ma‸ ma‸ ma-euˬ teˇ saˇ lo‸-ehˇ
maˬ ehˇ, teˇ saˇ zawˇ mahˇ-eu lawˇ baˬ lo‸-ehˇ maˬ ehˇ, k'a^
dui dui-eu mˬ jeˬ jeˬ-eu teˇ saˇ lo‸-ehˇ maˬ ehˇ, ngaˇ ya gaˬ-euˬ
ma. Teˇ saˇ k'oeˇ-aˬ, heu lo‸-ehˇ ehˇ-eu meh.
Haˬleˬluˇyaˬ. Baoˬ zawˇ huiˬ-eu aˬ dui-euˬ Sahˬ paˬ Miˬ
7 yehˇ u^ lahˇ lu‸ meh. Aˬ dui laˬ k'aˬ cehˇ dui dui kaˇ-
euˇ. Aˬ dui aˬ yaw‸-ahˇ ciˬ huiˬ ciˬ mahˇ kaˇ-euˇ. Aˬ
jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Yawˇ zaˬ miˬ zaˬ sheuˬ-eu aˇ yamˬ
keu^ le-euˬ meh. Aˬ yaw‸-ahˇ dahˬ dzaˬ-iˇ-eu zaˬ miˬ
zaˬ zaˬ guˬ, aˬ yaw‸-euˬ g'awˇ mawˇ yaw muiˬ-ehˇ lehˬ
8 hmˬ taˬ-euˬ meh. Zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ, yaw sheh‸
bya-eu shawˇ jeh^ ni g'eh-eu saˬ paˇ paˇ pyuˇ dm-eu a
kawˬ-aˬ za-euˬ meh. Saˬ paˇ paˇ pyuˇ k'oeˇ-aˬ, Ka-li
zaˬ deuˬ neh mˇ-euˬ shaˇ-euˬ yaw tsaˬ yaw dawˇ deuˬ
meh,
lehˇ ehˇ-eu meh.

## Yawˇ zaˬ oeˇ mˇ baˇ-eu

9 Yawˇ zaˬ oeˇ mˇ baˇ gaˇ laˇ-awˬ lehˇ kuˇ gaˇ ya gaˬ-eu tsawˇ
haˬ, guiˬ lahˬ huiˬ teh‸-a lehˇ bo‸-awˬ lehˇ, mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ

k'oeˇ g'aˬ ngaˬ-ahˇ ehˇ nehˬ la‸-euˬ meh. Dawˬ heu deuˬ-aˬ,
aˬ diˇ aˬ maˇ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ meh lehˇ k'aw‸, ehˇ nehˬ la‸-euˬ
10 meh. K'oeˇ ngeh, ngaˇ aˬ yaw‸-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-eu lehˇ aˬ yaw‸-
euˬ aˬ kuiˇ dawˬ peh pawˬ tsui‸ pawˬ dmˬ dmˬ-euˬ ma. Aˬ
yaw‸ ngaˬ-ahˇ ehˇ nehˬ la‸-eu, To^-ehˇ taˬ jahˇ. Nawˬ nehˬ-ehˇ
maˬ ehˇ, Yeˬsuˇ-euˬ gaˇ kaw^ saˇ kiˇ kamˬ-eu nawˬ-euˬ aˬ yui‸
aˬ nyiˇ deuˬ nehˬ-ehˇ maˬ ehˇ, ngaˇ k'aw‸ zaˬ k'a^ ma. Miˬ
yehˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-awˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Yeˬsuˇ-euˬ
gaˇ kaw^ saˇ kiˇ kamˬ-eu jeˬ-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ mehˬ-eu
deuˬ-ahˇ bi noeˬ do^ laˇ-eu meh lehˇ, ehˇ nehˬ la‸-euˬ meh.

**Mahˬ mahˬ pyuˇ dziˬ lu‸-eu tiˬ g'aˬ**

11 Ngaˇ haw le‸ ngeh, mˬ pah taˬ-euˬ gaˇ ya mawˇ-euˬ ma.
Mahˬ mahˬ pyuˇ tiˬ mawˇ jawˇ-awˇ, k'oeˇ mawˇ-ahˇ dziˬ lu‸-eu
g'aˬ, saˇ jaˇ zi‸-awˇ yaw tsaˬ yaw dawˇ g'aˬ meh. Aˬ yaw‸
yaˇ k'aˬ daˇ-eu-aˬ, yaw tsaˬ yaw dawˇ meh. Aˬ yaw‸ guiˇ deu^-
12 eu k'aw‸, yaw tsaˬ yaw dawˇ meh. Aˬ yaw‸-euˬ mya^ nui^-aˬ,
miˬ dzaˬ miˬ lmˇ lo‸-ehˇ duˇ-eu meh. Aˬ yaw‸-euˬ uˬ duˬ-ahˇ
shuiˇ uˬ k'o^ g'awˬ mya siˬ k'o^ lu‸ meh. Aˬ yaw‸ tiˬ g'aˬ
teh‸-ehˇ siˬ nya-eu tsawˇ myahˇ tiˬ myahˇ aˬ yaw‸-ahˇ bo‸
13 taˬ-euˬ meh. Shiˬ-ahˇ daw^ dui^-euˬ pehˇ k'ahˬ pehˇ mahˇ
tiˬ kahˇ aˬ yaw‸ dm lu‸ meh. Aˬ yaw‸-euˬ tsawˇ myahˇ-aˬ,
14 Miˬ yehˇ-euˬ Dawˬ lehˇ myahˇ-euˬ meh. Mˬ k'oeˇ ta^-euˬ
guiˇ guiˇ ma‸ mahˬ mahˬ pyuˇ dziˬ-awˇ, aˬ yaw‸-euˬ mehˬ nah
caw teh g'eh-euˬ meh. Aˬ yaw‸ ma‸-aˬ, shawˇ jeh^ ni g'eh-eu
15 saˬ paˇ paˇ pyuˇ dm lu‸ meh. Miˇ k'ahˬ deuˬ-ahˇ deu^-eu lehˇ,
aˬ yaw‸-euˬ k'aˬ meh la‸ k'oeˇ neh, ta^ dui dui-eu mi cehˇ tiˬ
kahˇ do^ laˇ-euˬ meh. Aˬ yaw‸ aˬ yaw‸ ma‸-ahˇ shmˇ gawˬ
yoeˬ neh u^ lahˇ teh‸-a. Baoˬ zawˇ huiˬ-eu Miˬ yehˇ-euˬ nui
ma pehˇ dui dui-eu aˬ ga‸ dzaˇ uiˇ nawˬ do^ duˬ-ahˇ aˬ yaw‸
16 nawˬ teh‸-a. Aˬ yaw‸-euˬ pehˇ k'ahˬ pehˇ mahˇ-ahˇ maˬ ehˇ,
aˬ yaw‸-euˬ shaˬ pyaˬ-ahˇ maˬ ehˇ, tsawˇ myahˇ heu lo‸-ehˇ
bo‸ taˬ-euˬ meh. Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ-euˬ k'oeˇ ta^ Sahˬ
paˬ kuˇ hawˇ kamˇ, sahˬ paˬ-euˬ k'oeˇ ta^ Sahˬ paˬ meh lehˇ,
bo‸ taˬ-euˬ meh.
17 K'oeˇ ngeh, nahˇ ma-ahˇ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ tiˬ g'aˬ yaw‸ lu‸
gaˇ ngaˇ ya mawˇ-euˬ ma. Mˬ-euˬ g'ahˇ ceh zaw lu‸-eu aˇ jiˇ
dawˬ taw^ lu‸-ahˇ aˬ yaw‸ yaw k'a^-ehˇ ehˇ nehˬ-eu, Laˇ-awˬ.
Dzaˬ ta‸ dawˇ ta‸-eu g'aˇ duˬ Miˬ yehˇ neh la^ sa^ taˬ-euˬ
18 tsahˇ uiˬ laˇ-awˬ. Sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ deuˬ-euˬ shaˬ jiˇ,

boˬ muˇ deuˬ-euˬ shaˬ jiˇ, g'aˬ zawˇ k'a^-eu tsawˇ haˬ-euˬ shaˬ
jiˇ, mahˬ hawˇ-eu mahˬ dziˬ-eu tsawˇ haˬ-euˬ shaˬ jiˇ, zeuˇ
taˬ-euˬ zaˬ k'a^ deuˬ-euˬ shaˬ jiˇ, buˬ-iˇ-euˬ tsawˇ haˬ-euˬ shaˬ
jiˇ, huiˬ zaˬ nyiˇ zaˬ dawˬ taw^ lu˰-euˬ shaˬ jiˇ dzaˬ laˇ-awˬ
19 lehˇ, kuˇ-eu meh. K'oeˇ ngeh, jeˬ zaˬ yaw haiˬ k'oeˇ mawˇ maˬ
ehˇ, miˇ tsaˬ-euˬ sahˬ paˬ kuˇ hawˇ kamˇ deuˬ hawˇ-eu aˬ
yaw˰ ma˰-euˬ yehˇ deuˬ maˬ ehˇ, mahˬ dziˬ lu˰-eu g'aˬ hawˇ-eu
aˬ yaw˰-euˬ yehˇ deuˬ-ahˇ deu^-eu lehˇ, uiˬ leˇ lu˰ gaˇ ngaˇ
20 ya mawˇ-euˬ ma. K'oeˇ ngeh, jeˬ zaˬ yaw haiˬ k'oeˇ mawˇ-ahˇ
pa˰-awˇ, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu ma lehˇ ehˇ-eu
k'aw˰ aˬ diˇ maˬ ngeuˇ-eu g'aˬ-ahˇ k'aw˰, aˬ yaw˰ nehˬ-ehˇ
tiˬ kaw^ lo˰-ehˇ pa˰-euˬ meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ-aˬ, jeˬ zaˬ
yaw haiˬ k'oeˇ mawˇ-euˬ jmˬ diˬ taˬ-awˇ, k'oeˇ mawˇ-euˬ tahˬ
pahˬ aˬ ma mawˇ kawˇ-ahˇ uˬ duˬ tahˬ-eu tsawˇ haˬ-ahˇ myaw˰
za shuiˇ za nya ni, jeˬ zaˬ yaw haiˬ k'oeˇ mawˇ-euˬ mehˬ shi bi
siˬ bi mawˇ-eu deuˬ jahˇ mehˬ nehˬ lu˰-eu k'oeˇ g'aˬ meh. Aˬ
yaw˰ nya˰-ahˇ miˬ dzaˬ do˰ lu˰-eu miˬ dzaˇ dzaˇ shuiˇ-euˬ lah-
21 ahˇ ba˰ pu˰-euˬ meh. Mahˬ dziˬ lu˰-eu g'aˬ-euˬ k'aˬ meh-ahˇ
neh do^ le-euˬ mi cehˇ neh jawˇ ya˰-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ coeˇ seh˰
jiˇ-euˬ meh. Aˇ jiˇ dawˬ taw^ lu˰, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ shaˬ jiˇ tiˬ
deh^ dzaˬ-euˬ meh.

**Aˇ yamˬ tiˬ heˇ k'o˰-euˬ gaˇ kaw^**

20 K'oeˇ ngeh, mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ tiˬ g'aˬ mˬ-ahˇ neh za˰ ka le
lu˰ gaˇ ngaˇ ya mawˇ-euˬ ma. Aˬ yaw˰-aˬ, maˬ li-iˇ-euˬ duˬ
k'ahˬ-euˬ mahˬ taw˰ taw˰ duˇ hawˇ-eu shmˇ ca^ ca^ ma yuˇ
2 lu˰ meh. Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ g'aˬ, neh˰ sahˬ paˬ, maˬ
ngeuˇ naˇ Saˬdaˬ lehˇ kuˇ-eu bya^ yahˬ k'oeˇ mawˇ-ahˇ nyeh˰-
awˇ, tiˬ heˇ k'o˰ byah ni kuiˇ cu˰ la˰ cu˰ cu˰ taˬ-euˬ meh.
(Bya^ yahˬ k'oeˇ mawˇ-aˬ, aˇ hu-euˬ aˇ lawˇ yaw haiˬ k'oeˇ
3 mawˇ meh.) Tiˬ heˇ k'o˰ maˬ byah laˇ-euˬ k'oeˇ-aˬ, aˬ yaw˰
tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca deuˬ-ahˇ maˬ myaw˰ maˬ shuiˇ za nya ni,
maˬ li-iˇ-euˬ duˬ k'ahˬ k'oeˇ k'ahˬ-euˬ la˰ k'oeˇ mˬ ta^ g'aˬ
k'ehˇ k'oeˇ g'aˬ aˬ yaw˰-ahˇ ba˰ ahˇ-awˇ, piˬ tehˬ taˬ-awˇ
neh, k'oeˇ-euˬ k'oeˇ ta^ jmˬ diˬ taˬ-euˬ meh. Tiˬ heˇ k'o˰
byah laˇ naˇ, tiˬ k'ehˬ teh˰-ehˇ aˬ yaw˰-ahˇ pyehˬ do^ teh˰-a.
4 K'oeˇ ngeh, ngaˇ nuiˇ mahˬ mahˬ ma deuˬ-ahˇ ya mawˇ-euˬ
ma. Nuiˇ mahˬ mahˬ ma k'oeˇ deuˬ-ahˇ nuiˇ lu˰-eu tsawˇ haˬ
deuˬ-aˬ, yaˇ k'aˬ daˇ-eu a kawˬ-aˬ za-euˬ meh. Yeˬsuˇ-euˬ

gaˇ kaw^ saˇ kiˇ kamˬ-euˬ uˬ ta˰ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ mehˬ-euˬ
baˬ da neh uˬ duˬ yuˇ gaˇ ya daˬ-euˬ tsawˇ haˬ-euˬ sa˰ laˇ-ahˇ
k'aw˰ ngaˇ ya mawˇ-euˬ ma. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, jeˬ zaˬ yaw haiˬ
k'oeˇ mawˇ-ahˇ maˬ ehˇ, k'oeˇ mawˇ-euˬ tahˬ pahˬ aˬ ma mawˇ
kawˇ-ahˇ maˬ ehˇ, uˬ duˬ maˬ tahˬ-a. K'oeˇ uˬ ta˰, yawˬ ha-euˬ
naˇ k'awˇ-ahˇ maˬ ehˇ, yawˬ ha-euˬ aˬ la˰-ahˇ maˬ ehˇ, jeˬ zaˬ
yaw haiˬ k'oeˇ mawˇ-euˬ jmˬ maˬ daˬ lu˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰
g'o˰ deh˰ laˇ-awˇ, Ka-li nehˬ-ehˇ tiˬ heˇ k'o˰ byah ni u^ lahˇ
5 lu˰ meh. Shiˇ-euˬ tsawˇ haˬ nui deuˬ-aˬ, tiˬ heˇ k'o˰ maˬ
byah laˇ-euˬ k'oeˇ-aˬ, maˬ g'o˰ deh˰ laˇ-a. Heu-aˬ, g'o˰ deh˰
6 beh beh laˇ-eu po^ meh. G'o˰ deh˰ beh beh laˇ-eu po^ la˰ k'oeˇ
ahˇ-eu tsawˇ haˬ, guiˬ lahˬ huiˬ-eu uˬ ta˰, Miˬ yehˇ-euˬ tsawˇ
haˬ meh. Nyiˬ po^ tiˬ po^ shiˇ-eu jeˬ, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ k'oeˇ
ta^ baoˬ maˬ ja^. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, Miˬ yehˇ hawˇ-eu Ka-li-euˬ
piˇ zaˬ pyeu˰-awˇ, Ka-li nehˬ-ehˇ tiˬ heˇ k'o˰ byah ni u^ lahˇ
teh˰-a.
7 Tiˬ heˇ k'o˰ byah laˇ naˇ, tawˬ-ahˇ neh Saˬdaˬ-ahˇ pyehˬ
8 do^ nehˬ teh˰-a. Miˇ ma oeˬ coeˇ oeˬ bawˬ-ahˇ jawˇ-eu tsawˇ
jeuˬ tsawˇ ca deuˬ-ahˇ myaw˰ za shuiˇ za-awˇ guiˇ deu^-eu g'aˇ
duˬ bi uiˬ laˇ-eu lehˇ, aˬ yaw˰ do^-iˇ teh˰-a. Tsawˇ jeuˬ tsawˇ
ca k'oeˇ deuˬ-ahˇ, Gawˇga^ hawˇ-eu Maˬgawˇga^ lehˇ kuˇ-eu
meh. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, iˬ ma la^ sha^-euˬ k'aˇ shui˰ lo˰-ehˇ
9 myaˬ-eu meh. Aˬ yaw˰ ma˰ miˇ tsaˬ yawˬ paw na lu˰-ahˇ
neh da^ laˇ-awˇ, Ka-li zaˬ deuˬ-euˬ naˬ duˬ hawˇ-eu Miˬ yehˇ
zawˇ gaˬ-eu meuˬ-ahˇ ga jawˬ taˬ-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, mˬ-ahˇ
neh miˬ dzaˬ ga le-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ pui^ dzaˬ jiˇ-euˬ meh.
10 Aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ myaw˰ za shuiˇ za-euˬ neh˰ sahˬ paˬ-ahˇ
k'aw˰, miˬ dzaˬ hawˇ-eu miˬ dzaˇ dzaˇ shuiˇ-euˬ lah-ahˇ ba˰
pu˰-euˬ meh. Lah k'oeˇ-euˬ la˰ k'oeˇ jeˬ zaˬ yaw haiˬ k'oeˇ
mawˇ hawˇ-eu, Miˬ yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu ma lehˇ
ehˇ-eu k'aw˰ aˬ diˇ maˬ ngeuˇ-eu k'oeˇ g'aˬ uˇ-eu meh. Aˬ
yaw˰ ma˰-aˬ, mˬ maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ, uˬ ci˰ nah g'ahˇ maˬ
ehˇ, k'ehˬ gaˇ k'a^ gaˇ ya daˬ teh˰-a.

**Pyuˇ deuˬ ni g'eh-eu nuiˇ mahˬ mahˬ ma-euˬ mehˬ shi yaˇ k'aˬ daˇ-eu**

11 K'oeˇ naˇ, pyuˇ deuˬ ni g'eh-eu nuiˇ mahˬ mahˬ ma hawˇ-
eu k'oeˇ gaˇ nuiˇ lu˰-eu g'aˬ-ahˇ ngaˇ ya mawˇ-euˬ ma. Mˬ
hawˇ-eu miˇ aˬ yaw˰-euˬ mehˬ shi maˬ jawˇ ni ceh^-awˇ, jawˇ
12 k'aˇ maˬ paˇ za meh. Shiˇ-euˬ huiˬ zaˬ nyiˇ zaˬ dawˬ taw^

luˬ nuiˇ mahˬ mahˬ ma k'oeˇ-euˬ mehˬ shi yaw˰ lu˰ gaˇ ngaˇ
ya mawˇ-euˬ ma. K'oeˇ ngeh, sahˬ bo˰ deuˬ pah taˬ-euˬ meh.
Sa˰ laˇ deh˰-eu jaˇ laˇ k'aw˰, pah taˬ-euˬ meh. Shiˇ-euˬ tsawˇ
haˬ deuˬ neh mˇ-euˬ shaˇ-euˬ deuˬ sahˬ bo˰ k'oeˇ deuˬ-euˬ la˰
k'oeˇ bo˰ ahˇ taˬ-euˬ lo˰-ehˇ, bo˰ ahˇ taˬ-euˬ k'oeˇ deuˬ-ahˇ
13 haw haw-ehˇ aˬ yaw˰ ma˰-ahˇ yaˇ k'aˬ daˇ nehˬ-eu meh. Iˬ
ma la^ sha^-aˬ, aˬ yaw˰-euˬ la˰ k'oeˇ shiˇ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ
deuˬ-ahˇ Miˬ yehˇ-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ a nehˬ-euˬ meh. Shiˇ-
eu jeˬ hawˇ-eu shiˇ-eu miˇ k'ahˬ k'aw˰, aˬ yaw˰ ma˰-euˬ la˰
k'oeˇ shiˇ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ-ahˇ Miˬ yehˇ-euˬ aˬ la˰ la˰ k'oeˇ
a nehˬ-euˬ meh. Tsawˇ haˬ yawˬ g'aˬ na lu˰, yawˬ ha neh k'aˇ
mˇ k'aˇ shaˇ-euˬ lo˰-ehˇ daˇ nehˬ la˰ gaˇ ya daˬ-euˬ meh.
14 K'oeˇ ngeh, Miˬ yehˇ shiˇ-eu jeˬ-ahˇ maˬ ehˇ, shiˇ-eu miˇ k'ahˬ-
ahˇ maˬ ehˇ, miˬ dzaˬ lah-ahˇ ba˰ pu˰-euˬ meh. Miˬ dzaˬ lah
15 k'oeˇ-aˬ, nyiˬ po^ tiˬ po^ shiˇ-eu jeˬ pyĕu˰-eu meh. Sa˰ laˇ
deh˰-eu jaˇ laˇ la˰ k'oeˇ tsawˇ myahˇ maˬ bo˰ ahˇ taˬ-euˬ tsawˇ
haˬ dawˬ taw^ lu˰-ahˇ, miˬ dzaˬ lah-awˇ ba˰ pu˰-euˬ meh.

**Mˬ yaw shui˰ hawˇ-eu miˇ yaw shui˰-euˬ gaˇ kaw^**

21 K'oeˇ ngeh, ngaˇ mˬ yaw shui˰ hawˇ-eu miˇ yaw shui˰-ahˇ
ya mawˇ-euˬ ma. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, mˬ yaw oeˇ hawˇ-
eu miˇ yaw oeˇ byo^ jiˇ-euˬ meh. Iˬ ma la^ sha^ k'aw˰ maˬ paˇ
2 ja^ meh. K'oeˇ ngeh, yaw muiˬ yaw shawˇ meuˬ lehˇ kuˇ-eu
Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ yaw shui˰, Miˬ yehˇ jawˇ-eu mˬ-ahˇ neh
za˰ ka le lu˰ gaˇ ngaˇ ya mawˇ-euˬ ma. Meuˬ k'oeˇ meuˬ-aˬ,
dahˬ dzaˬ-iˇ-eu zaˬ miˬ zaˬ zaˬ guˬ lo˰-ehˇ yaw muiˬ-ehˇ lehˬ
3 hmˬ taˬ-euˬ meh. Nuiˇ mahˬ mahˬ ma-ahˇ neh, k'a^ dui dui-
eu teˇ saˇ mahˇ do^ le gaˇ ngaˇ ya gaˬ-euˬ ma. Teˇ saˇ k'oeˇ-aˬ,
heu lo˰-ehˇ ehˇ-eu meh. Miˬ yehˇ-euˬ jawˇ duˬ tsawˇ haˬ jawˇ
gaˇ ja^ le-awˇ, aˬ yaw˰ tsawˇ haˬ zaˬ nehˬ-ehˇ jawˇ teh˰-a. Aˬ
yaw˰ ma˰-aˬ, Miˬ yehˇ-euˬ zaˬ pyeu˰-awˇ, Miˬ yehˇ aˬ yaw˰
4 ma˰ nehˬ-ehˇ jawˇ teh˰-a. Aˬ yaw˰ aˬ yaw˰ ma˰-euˬ mya^
biˇ dawˬ taw^ lu˰ si^ nehˬ teh˰-a. Shiˇ-eu jeˬ maˬ paˇ ja^ meh.
Noeˬ shaˬ-eu jeˬ, tsawˇ ngoeˇ ngoeˇ-eu jeˬ, naˇ-eu gawˇ-eu jeˬ,
heu deuˬ k'aw˰ maˬ paˇ ja^ meh. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, yaw
beh ja^-eu deuˬ byo^ jiˇ-euˬ meh lehˇ ehˇ-eu meh.
5 Nuiˇ mahˬ mahˬ ma-ahˇ nuiˇ lu˰-eu g'aˬ ehˇ-eu, Haw sheˇ.
Ngaˇ yawˬ jeˬ na lu˰-ahˇ yaw shui˰ jahˇ paˇ ma lehˇ ehˇ-eu
meh. Aˬ yaw˰ tiˬ po^ paˇ ehˇ-eu, Heu-ahˇ bo˰ taˬ-awˬ. Aˬ

jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, dawˬ heu deuˬ-aˬ, aˬ diˇ jah coeˇ-eu yaw
6 tsaˬ yaw dawˇ dawˬ meh lehˇ ehˇ-eu meh. K'oeˇ uˬ ta˰ aˬ yaw˰
tiˬ po^ paˇ ehˇ-eu, Jiˇ-euˬ ma. Ngaˇ-aˬ aˇ dahˬ beh-eu hawˇ-
eu aˇ saˬ saˬ-eu g'aˬ pyeu˰-eu uˬ ta˰, yaw beh jeˬ k'aw˰, aˇ saˬ
saˬ-eu jeˬ k'aw˰ ngeuˇ ma. Iˇ cu˰ meh˰-eu tsawˇ haˬ-ahˇ, iˇ
cu˰ iˇ byoe-ahˇ neh do^ laˇ-eu sa˰ laˇ-ahˇ bi deh˰ laˇ-eu iˇ cu˰
7 ngaˇ yaw ngeh˰-ehˇ bi dawˇ ma. G'aˬ leˇ-eu tsawˇ haˬ, jeˬ biˇ
heu deuˬ za teh˰-a. Ngaˇ aˬ yaw˰-euˬ Miˬ yehˇ pyeu˰-awˇ, aˬ
8 yaw˰ ngaˬ-euˬ zaˬ pyeu˰ teh˰-a. Ehˇ k'aw˰, gu^ nya-eu tsawˇ
haˬ, maˬ jah-eu tsawˇ haˬ, jaw˰ la˰ ni g'eh-eu tsawˇ haˬ, aˬ cawˬ-
ahˇ la^ seh˰-eu tsawˇ haˬ, k'aˬ miˬ sheu-eu tsawˇ haˬ, neh˰-ahˇ
lawˇ-eu shehˇ-eu tsawˇ haˬ, tahˬ pahˬ aˬ ma mawˇ kawˇ-ahˇ
uˬ duˬ tahˬ-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu, jaˬ myaw˰ myaw˰-eu tsawˇ
haˬ dawˬ taw^ lu˰, miˬ dzaˬ hawˇ-eu miˬ dzaˇ dzaˇ shuiˇ do˰
lu˰-eu lah-ahˇ ya daˬ teh˰-a. K'oeˇ-aˬ, nyiˬ po^ tiˬ po^ shiˇ-eu
jeˬ pyeu˰-eu meh lehˇ, ngaˬ-ahˇ ehˇ nehˬ la˰-euˬ meh.

**Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ yaw shui˰**

9 K'oeˇ ngeh, aˇ saˬ saˬ-eu k'ehˬ-eu k'a^-eu shi˰ jeˬ tiˬ byah
ahˇ-eu, oeˬ lahˬ shi˰ siˬ ciˬ lu˰-eu mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ shi˰ g'aˬ-euˬ
la˰ k'oeˇ tiˬ g'aˬ oe-awˇ, Laˇ-awˬ. Yawˇ zaˬ-euˬ miˬ zaˬ pyeu˰-
eu zaˬ miˬ zaˬ zaˬ guˬ ngaˇ nawˬ-ahˇ mehˬ nehˬ nyaˇ lehˇ,
10 ngaˬ-ahˇ ehˇ nehˬ la˰-euˬ meh. Aˬ yaw˰ ngaˬ-ahˇ Yaw sahˇ
Miˬ yehˇ la˰ k'oeˇ huiˬ dui goˇ dui dui-eu gawˬ jawˬ-ahˇ sheuˬ
g'eh nehˬ la˰-euˬ meh. K'oeˇ ngeh, Miˬ yehˇ jawˇ-eu mˬ-ahˇ
neh za˰ ka le lu˰-eu yaw muiˬ yaw shawˇ Yeˬluˇsaˬlehˬ meuˬ
11 ngaˬ-ahˇ mehˬ nehˬ la˰-euˬ meh. Meuˬ k'oeˇ meuˬ-aˬ, Miˬ
yehˇ-euˬ yaw sheh˰ k'ahˬ sehˇ tiˬ byah ahˇ-eu meh. Meuˬ
k'oeˇ meuˬ yaw sheh˰ bya-eu-aˬ, aˇ poeˬ k'a^ dui dui-eu k'aˬ
lo sehˇ lo˰-ehˇ pyeu˰-awˇ, jeˬ-oˬ k'aˬ lo lo˰-ehˇ yaw sheh˰ g'awˬ
12 mya jeˬ ahˇ-eu k'aˬ lo sehˇ-ahˇ k'aw˰ duˇ-eu meh. Meuˬ k'oeˇ
meuˬ-aˬ, huiˬ dui goˇ dui dui-eu lahˇ ja^-awˇ, lahˇ lahˇ k'ehˬ
tseˇ nyi˰ k'ehˬ dahˇ-eu meh. Lahˇ lahˇ k'ehˬ k'oeˇ tseˇ nyi˰
k'ehˬ-ahˇ, mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ tiˬ k'ehˬ-ahˇ tiˬ g'aˬ lo˰-eu meh.
Lahˇ-euˬ laˇ g'o^ k'oeˇ deuˬ-ahˇ Iˇsaˬleˬla^-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca
13 tseˇ nyi˰ ca-euˬ tsawˇ myahˇ bo˰ taˬ-euˬ meh. Lahˇ lahˇ k'ehˬ
k'oeˇ deuˬ-aˬ, nahˇ ma do^ k'ehˬ paw smˇ k'ehˬ, la˰ ta^ paw
smˇ k'ehˬ, la˰ o^ paw smˇ k'ehˬ hawˇ-eu, nahˇ ma ga k'ehˬ
14 paw smˇ k'ehˬ dahˇ-eu meh. Lahˇ k'oeˇ lahˇ-ahˇ, gawˇ dahˬ
beh-euˬ k'aˬ lo tseˇ nyi˰ siˬ ja^-eu meh. K'aˬ lo k'oeˇ deuˬ-

ahˇ Yawˇ zaˬ-euˬ g'aˬ k'ehˇ tseˇ nyi‸ g'aˬ-euˬ tsawˇ myahˇ
bo‸ taˬ-euˬ meh.
15 Ngaˬ-ahˇ dawˬ ngehˬ nehˬ la‸-euˬ k'oeˇ g'aˬ, meuˬ-ahˇ maˬ
ehˇ, lahˇ-ahˇ maˬ ehˇ, lahˇ-euˬ laˇ g'o^ deuˬ-ahˇ maˬ ehˇ, daˇ
16 dza dehˬ haw-eu g'aˇ duˬ shuiˇ daˇ dza ahˇ-eu meh. Meuˬ
k'oeˇ meuˬ-aˬ, oeˬ coeˇ oeˬ bawˬ meh. Tsawˇ haˬ k'oeˇ g'aˬ,
shuiˇ daˇ dza k'oeˇ neh meuˬ k'oeˇ meuˬ-ahˇ daˇ dza dehˬ haw
ngeh, tiˬ heˇ ngaˬ yaˇ laˇ byah-eu meh. Yaw mahˇ paw, yaw
17 huiˬ paw, yaw goˇ paw, tiˬ kaw^ meh. K'oeˇ naˇ, aˬ yaw‸
lahˇ-ahˇ daˇ dza dehˬ haw ngeh, tsawˇ haˬ-euˬ la‸ ca^-ahˇ sawˇ
naˇ, tiˬ yaˇ oeˬ tseˇ oeˬ ca^ goˇ-eu meh. Tsawˇ haˬ-euˬ la‸ ca^
18 hawˇ-eu mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ-euˬ la‸ ca^ tiˬ kaw^ meh. Meuˬ
k'oeˇ meuˬ-euˬ lahˇ-aˬ, yaw sheh‸ g'awˬ mya jeˬ ahˇ-eu k'aˬ
lo sehˇ neh gawˇ taˬ-euˬ meh. Meuˬ-aˬ, shawˇ jeh^ ni g'eh-eu
shuiˇ neh doeˇ taˬ-awˇ, pyawˬ haw lo‸-ehˇ shawˇ jeh^ ni g'eh-
19 eu meh. Aˇ poeˬ zawˇ k'a^-eu k'aˬ lo sehˇ yawˬ jeˬ na lu‸
neh lahˇ k'oeˇ lahˇ-ahˇ gawˇ dahˬ beh taˬ-euˬ meh. Yaw beh
siˬ-aˬ, yaw sheh‸ g'awˬ mya jeˬ ahˇ-eu k'aˬ lo sehˇ meh. Nyiˬ
siˬ tiˬ siˬ-aˬ, nyoeˇ leuˬ leuˬ-eu k'aˬ lo sehˇ meh. Smˇ siˬ tiˬ
siˬ-aˬ, pyuˇ deuˬ ni g'eh-eu k'aˬ lo sehˇ meh. Oeˬ siˬ tiˬ siˬ-aˬ,
20 nyoeˇ na^ na^-eu k'aˬ lo sehˇ meh. Ngaˬ siˬ tiˬ siˬ-aˬ, bya‸
yawˬ ni g'eh-eu k'aˬ lo sehˇ meh. Ko‸ siˬ tiˬ siˬ-aˬ, neˇ tseu^
ni g'eh-eu k'aˬ lo sehˇ meh. Shi‸ siˬ tiˬ siˬ-aˬ, shuiˇ neˇ neˇ-eu
k'aˬ lo sehˇ meh. Yeh‸ siˬ tiˬ siˬ-aˬ, nyoeˇ shuiˇ shuiˇ-eu k'aˬ
lo sehˇ meh. G'oeˬ siˬ tiˬ siˬ-aˬ, shuiˇ nyeh^ ni g'eh-eu k'aˬ lo
sehˇ meh. Tseˇ siˬ tiˬ siˬ-aˬ, shuiˇ nyoeˇ nyoeˇ-eu k'aˬ lo sehˇ
meh. Tseˇ ti‸ siˬ tiˬ siˬ-aˬ, neˇ leuˬ leuˬ-eu k'aˬ lo sehˇ meh.
21 Tseˇ nyi‸ siˬ tiˬ siˬ-aˬ, neˇ na^ na^-eu k'aˬ lo sehˇ meh. Lahˇ
lahˇ k'ehˬ-euˬ laˇ g'o^ tseˇ nyi‸ g'o^-aˬ, aˇ caˇ caˇ k'aw‸-euˬ
sehˇ tseˇ nyi‸ siˬ meh. Laˇ g'o^ tiˬ g'o^-aˬ, aˇ caˇ caˇ k'aw‸-euˬ
sehˇ tiˬ siˬ meh. Meuˬ k'oeˇ meuˬ-euˬ g'ahˇ ceh dahˇ-eu gaˇ
jawˬ-aˬ, shawˇ jeh^ ni g'eh-eu shuiˇ pyeu‸-awˇ, pyawˬ haw
lo‸-ehˇ shawˇ-eu meh.
22 Meuˬ k'oeˇ meuˬ-euˬ la‸ k'oeˇ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma
ja^ gaˇ ngaˇ maˬ mawˇ-aˬ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, baoˬ zawˇ
huiˬ-eu Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ hawˇ-eu Yawˇ zaˬ-aˬ, meuˬ k'oeˇ
23 meuˬ-euˬ uˬ duˬ tahˬ nymˇ nymˇ ma meh. Meuˬ k'oeˇ meuˬ-
euˬ la‸ k'oeˇ nahˇ ma hawˇ-eu ba la-euˬ yaw sheh‸ maˬ loˬ-a.
Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Miˬ yehˇ-euˬ yaw sheh‸ k'ahˬ sehˇ meuˬ
k'oeˇ meuˬ-ahˇ yaw sheh‸ bya-awˇ, Yawˇ zaˬ-aˬ meuˬ k'oeˇ

24 meuˬ-euˬ tsiˇ k'mˬ meh. Tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca deuˬ yaw sheh˰
k'oeˇ-euˬ la˰ k'oeˇ cah teh˰-a. Miˇ tsaˬ-euˬ sahˬ paˬ kuˇ hawˇ
kamˇ deuˬ, meuˬ k'oeˇ meuˬ-euˬ la˰ k'oeˇ yawˬ ha-euˬ k'ahˬ
25 sehˇ yawˬ ha yuˇ la˰ teh˰-a. Meuˬ k'oeˇ meuˬ-euˬ lahˇ laˇ
g'o^ deuˬ-aˬ, tiˬ nah nah ga maˬ piˬ tehˬ-a. K'oeˇ gaˇ uˬ ci˰
26 maˬ ci˰-iˇ-a. Tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca deuˬ-euˬ k'ahˬ sehˇ hawˇ-eu
aˬ yaw˰ ma˰-euˬ yaw zeu baw-eu jeˬ aˬ yaw˰ ma˰ meuˬ k'oeˇ
27 meuˬ-euˬ la˰ k'oeˇ yuˇ la˰ teh˰-a. Jaw˰ la˰ ni g'eh-eu aˬ geu
jeˬ maˬ kaˬ, meuˬ k'oeˇ meuˬ-ahˇ maˬ ya uˇ leˇ-a. Jaw˰ la˰
ni g'eh-eu jeˬ mˇ-eu tsawˇ haˬ hawˇ-eu jaˬ myaw˰ myaw˰-eu
tsawˇ haˬ aˬ geu g'aˬ maˬ kaˬ, meuˬ k'oeˇ meuˬ-ahˇ maˬ ya uˇ
leˇ-a. Sa˰ laˇ deh˰-eu jaˇ laˇ la˰ k'oeˇ Yawˇ zaˬ neh tsawˇ
myahˇ bo˰ ahˇ taˬ-euˬ tsawˇ haˬ teh˰-ehˇ ya uˇ leˇ meh.

22 K'oeˇ ngeh, Miˬ yehˇ hawˇ-eu Yawˇ zaˬ-euˬ nuiˇ mahˬ mahˬ
ma-ahˇ neh, meuˬ k'oeˇ meuˬ-euˬ gaˇ jawˬ-euˬ g'ahˇ ceh yoeˇ
ka le lu˰-eu, sa˰ laˇ-ahˇ bi deh˰ laˇ-eu lawˇ gaw^ aˬ yaw˰ ngaˬ-
ahˇ mehˬ nehˬ la˰-euˬ meh. Lawˇ gaw^ k'oeˇ gaw^-aˬ, shawˇ
2 jeh^ ni g'eh-eu jeˬ-oˬ k'aˬ lo-ahˇ duˇ-eu meh. Lawˇ gaw^ k'oeˇ
gaw^-euˬ nyiˬ paw baˬ-ahˇ lu˰, sa˰ laˇ-ahˇ bi deh˰ laˇ-eu aˇ siˬ
aˇ bawˇ deh˰-eu meh. Aˇ siˬ aˇ bawˇ k'oeˇ deuˬ-aˬ, aˇ siˬ tseˇ
nyi˰ jeˬ siˬ-awˇ, ba la yawˬ siˬ na lu˰ aˇ siˬ siˬ le-eu meh. Aˇ
pa˰ deuˬ-aˬ, tsawˇ jeuˬ tsawˇ ca dawˬ taw^ lu˰-euˬ naˇ gawˇ-ahˇ
3 bi taˬ leˇ-eu g'aˇ duˬ meh. Aˬ kaˇ naˇ, aˬ geu jeˬ k'aw˰ yaˬ
k'ehˇ yaˬ gaˇ maˬ paˇ ya daˬ-aˇ. Meuˬ k'oeˇ meuˬ-ahˇ Miˬ
yehˇ hawˇ-eu Yawˇ zaˬ-euˬ nuiˇ mahˬ mahˬ ma ja^-awˇ, aˬ yaw˰-
4 euˬ zaˬ k'a^ deuˬ aˬ yaw˰-ahˇ uˬ duˬ tahˬ teh˰-a. Aˬ yaw˰
ma˰ aˬ yaw˰-euˬ mya^ pyawˬ-ahˇ ya mawˇ-awˇ, aˬ yaw˰ ma˰-
euˬ naˇ k'awˇ-ahˇ aˬ yaw˰-euˬ tsawˇ myahˇ bo˰ taˬ teh˰-a.
5 Aˬ kaˇ naˇ, uˬ ci˰ maˬ paˇ ci˰-iˇ-aˇ. Tsiˇ k'mˬ-euˬ yaw sheh˰
maˬ ehˇ, nahˇ ma-euˬ yaw sheh˰ maˬ ehˇ, aˬ yaw˰ ma˰ maˬ
paˇ loˬ-aˇ. Aˬ jeˬ miˇ neh ehˇ naˇ, Sahˬ paˬ Miˬ yehˇ aˬ
yaw˰ ma˰-ahˇ yaw sheh˰ bya nehˬ teh˰-a. Aˬ yaw˰ ma˰-aˬ, mˬ
maˬ maˬ bya^ zaˇ ziˇ ya u^ lahˇ teh˰-a.

**Ka-li yaw kawˇ-ehˇ za˰ ka le teh˰-a**

6 Mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ k'oeˇ g'aˬ tiˬ po^ paˇ ehˇ-eu, Dawˬ heu
deuˬ-aˬ, aˬ diˇ jah coeˇ-eu yaw tsaˬ yaw dawˇ dawˬ meh. Miˬ
yehˇ-euˬ g'aˇ duˬ ngehˬ dah-eu deuˬ-euˬ nui ma-ahˇ u^ lahˇ-eu

Mi˯ yehˇ-a˯, g'aw˯ myahˇ ma˯ g'eh-ehˇ pyeu˰ laˇ-eu deu˯ a˯
yaw˰-eu˯ za˯ k'a^ deu˯-ahˇ bi meh˯ neh˯-eu lehˇ, a˯ yaw˰-eu˯
7 m˯ ta^ g'a˯ k'ehˇ-ahˇ k'ehˇ le˰-eu˯ meh. Ngaˇ yaw kawˇ-ehˇ
za˰ ka le ma de. Sah˯ bo˰ heu-eu˯ la˰ k'oeˇ bo˰ ta˯-eu˯, Mi˯
yehˇ-eu˯ daw˯-ahˇ naˇ ha˯ geu˰-eu tsawˇ ha˯, gui˯ lah˯ hui˯
teh˰-a lehˇ, nga˯-ahˇ ehˇ neh˯ la˰-eu˯ meh.
8 Ngaˇ-a˯ Yoˇha˯ ma. Heu deu˯-ahˇ ngaˇ ya ga˯ ya mawˇ-eu˯
ma. Heu deu˯-ahˇ ya ga˯ ya mawˇ g'a˯ ngeh, nga˯-ahˇ meh˯
neh˯ la˰-eu˯ m˯ ta^ g'a˯ k'ehˇ-ahˇ u˯ du˯ tah˯-eu lehˇ, a˯ yaw˰-
9 eu˯ a˯ kuiˇ daw˯ peh paw˯ tsui˰ paw˯ dm˯ dm˯-eu˯ ma. A˯
yaw˰ ehˇ neh˯ la˰-eu, To^-ehˇ ta˯ jahˇ. Ngaˇ k'aw˰, naw˯
neh˯-ehˇ Mi˯ yehˇ-eu˯ za˯ k'a^ geu˰ lu˰ ma. Naw˯-eu˯ a˯ yui˰
a˯ nyiˇ pyeu˰-eu, Mi˯ yehˇ-eu˯ g'aˇ du˯ ngeh˯ dah-eu deu˯ neh˯-
ehˇ ma˯ ehˇ, sah˯ bo˰ heu-eu˯ la˰ k'oeˇ bo˰ ta˯-eu˯ daw˯ deu˯-
ahˇ naˇ ha˯ geu˰ lu˰-eu tsawˇ ha˯ deu˯ neh˯-ehˇ ma˯ ehˇ, ngaˇ
k'aw˰ za˯ k'a^ ma. Mi˯ yehˇ-ahˇ u˯ du˯ tah˯-aw˯ lehˇ, nga˯-
ahˇ ehˇ neh˯ la˰-eu˯ meh.
10 A˯ yaw˰ nga˯-ahˇ paˇ ehˇ neh˯ la˰-eu, Sah˯ bo˰ heu-eu˯ la˰
k'oeˇ bo˰ ta˯-eu˯ Mi˯ yehˇ-eu˯ daw˯-ahˇ jm˯ ta˯ di˯. A˯ je˯
11 miˇ neh ehˇ naˇ, aˇ yam˯ keu^ le shaw-i˯ meh. Ma˯ tsa˯ ma˯
dawˇ-eu deu˯-a˯, ma˯ tsa˯ ma˯ dawˇ-eu je˯ mˇ taw˯ lu˰-uˇ.
Jaw˰ la˰ ni g'eh-eu deu˯-a˯, jaw˰ la˰ ni g'eh-eu je˯ mˇ taw˯ lu˰-
uˇ. Yaw tsa˯ yaw dawˇ deu˯-a˯, yaw tsa˯ yaw dawˇ je˯ mˇ taw˯
lu˰-uˇ. Yaw mui˯ yaw shawˇ deu˯-a˯, yaw mui˯ yaw shawˇ je˯
mˇ taw˯ lu˰-uˇ.
12 Ngaˇ yaw kawˇ-ehˇ za˰ ka le ma de. Tsawˇ ha˯ yaw˯ g'a˯
na lu˰, yaw˯ ha neh k'aˇ mˇ k'aˇ shaˇ-eu˯ lo˰-ehˇ geuˇ ni bi˰
13 neh˯-eu lehˇ, ngaˇ la˰ saw˯ yuˇ le˰ ma. Ngaˇ-a˯, A˯la˯paˇ
hawˇ-eu Awˇme˯gaˇ ma. Aˇ dah˯ beh-eu hawˇ-eu aˇ sa˯ sa˯-eu
g'a˯ k'aw˰ ngeuˇ ma. Yaw beh je˯ k'aw˰, aˇ sa˯ sa˯-eu je˯ k'aw˰
ngeuˇ ma.
14 Yaw˯ ha-eu˯ pehˇ k'ah˯ pehˇ mahˇ-ahˇ tsi˯ shawˇ-eu˯ tsawˇ
ha˯, gui˯ lah˯ hui˯ teh˰-a. A˯ yaw˰ ma˰-a˯, sa˰ laˇ-ahˇ bi deh˰
laˇ-eu aˇ si˯ aˇ bawˇ deh˰ gaˇ laˇ ni ma˯ ehˇ, meu˯-eu˯ lahˇ laˇ
15 g'o^-ahˇ uˇ laˇ ni ma˯ ehˇ, a kaw˯-a˯ za-eu˯ meh. Meu˯ meu˯
dzeˇ-a˯, a˯ kui˯ lo˰-ehˇ g'eh-eu tsawˇ ha˯, neh˰-ahˇ lawˇ-eu
shehˇ-eu tsawˇ ha˯, k'a˯ mi˯ sheu-eu tsawˇ ha˯, a˯ caw˯-ahˇ
la^ seh˰-eu tsawˇ ha˯, tah˯ pah˯ a˯ ma mawˇ kawˇ-ahˇ u˯ du˯
tah˯-eu tsawˇ ha˯ hawˇ-eu, ja˯ myaw˰ teh˰-ehˇ myaw˰ maw˰-
awˇ myaw˰ lu˰-eu tsawˇ ha˯ daw˯ taw^ lu˰ jawˇ lu˰ meh.

16 Ngaˇ-aˬ Yeˬsuˇ ma. Ka-li zaˬ aˇ muˇ-euˬ g'aˇ duˬ, heu deuˬ-
euˬ gaˇ kaw^ naw ma˰-ahˇ saˇ kiˇ bi kamˬ mehˬ-eu lehˇ,
ngaˇ ngaˬ-euˬ mˬ ta^ g'aˬ k'ehˇ-ahˇ k'ehˇ le˰-euˬ ma. Ngaˇ-
aˬ Daˬbiˇ-euˬ duˬ ciˇ hawˇ-eu, aˬ yaw˰-euˬ aˇ jeuˬ aˇ ca ma.
Yaw sheh˰ zawˇ bya-eu shawˬ muiˇ k'aw˰ ngeuˇ ma.
17 Laˇ-awˬ lehˇ, Yaw sahˇ Miˬ yehˇ hawˇ-eu dahˬ dzaˬ-iˇ-eu
lehˇ g'eh-eu zaˬ miˬ zaˬ k'oeˇ g'aˬ kuˇ-eu meh. Ya gaˬ-euˬ
tsawˇ haˬ k'aw˰, Laˇ-awˬ lehˇ aˬ cawˬ-ahˇ kuˇ lu˰-uˇ. Iˇ cu˰
meh˰-eu tsawˇ haˬ-ahˇ bi laˇ-awˬ. Dawˇ maw˰-eu aˬ geu g'aˬ
maˬ kaˬ, sa˰ laˇ-ahˇ bi deh˰ laˇ-eu iˇ cu˰ yawˬ ngeh˰-ehˇ dawˇ
lu˰-uˇ.
18 Sahˬ bo˰ heu-euˬ la˰ k'oeˇ bo˰ taˬ-euˬ Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ-
ahˇ ya gaˬ-eu yawˬ g'aˬ na lu˰ yahˇ nya laˇ ni, ngaˇ heu lo˰-
ehˇ ehˇ nehˬ nyaˇ. Tsawˇ haˬ tiˬ g'aˬ na sahˬ bo˰ heu-euˬ la˰
k'oeˇ bo˰ taˬ-euˬ deuˬ-ahˇ bo˰ lahˬ naˇ, sahˬ bo˰ heu-euˬ la˰
k'oeˇ bo˰ ta˰-euˬ k'ehˬ-eu k'a^-eu heu deuˬ-euˬ uˬ ta˰ Miˬ yehˇ
19 aˬ yaw˰-ahˇ k'ehˬ lahˬ k'a^ lahˬ nehˬ teh˰-a. Tsawˇ haˬ tiˬ
g'aˬ na, Miˬ yehˇ-euˬ dawˬ bo˰ taˬ-euˬ sahˬ bo˰ heu-euˬ la˰
k'oeˇ, bo˰ taˬ-euˬ deuˬ-ahˇ yuˇ dzeh naˇ, sahˬ bo˰ heu-euˬ la˰
k'oeˇ bo˰ taˬ-euˬ sa˰ laˇ-ahˇ bi deh˰ laˇ-eu aˇ siˬ aˇ bawˇ hawˇ-
eu yaw muiˬ yaw shawˇ meuˬ-euˬ la˰ k'oeˇ aˬ yaw˰ za-eu lehˇ
g'eh-eu deuˬ-ahˇ Miˬ yehˇ yuˇ dzeh teh˰-a.
20 Ngaˇ aˬ diˇ yaw kawˇ-ehˇ za˰ ka le ma lehˇ, gaˇ kaw^ heu
saˇ kiˇ kamˬ-eu g'aˬ ehˇ-eu meh. Ngeuˇ meh. Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-
oˇ, za˰ ka le-awˬ.
21 Sahˬ paˬ Yeˬsuˇ-euˬ guiˬ lahˬ yaw dzahˇ Ka-li zaˬ deuˬ-euˬ
k'oeˇ ta^ ja^ lu˰-uˇ.